SZENT BIBLIA

AZAZ:

ISTENNEK

Ó ÉS ÚJ TESTAMENTOMÁBAN

FOGLALTATOTT EGÉSZ

SZENT ÍRÁS.

MAGYAR NYELVRE

FORDÍTOTTA

KÁROLI GÁSPÁR.

AZ EREDETI SZÖVEGGEL EGYBEVETETT ÉS
ÁTDOLGOZOTT KIADÁS.

BUDAPEST

KIADJA A BRIT ÉS KÜLFÖLDI BIBLIA-TÁRSULAT

1921.

AZ ÓTESTAMENTOM KÖNYVEI.

AZ ÚJ TESTAMENTOM KÖNYVEI.

MÓZES ELSŐ KÖNYVE.

A TEREMTÉSRŐL.

A világ teremtése.
(V. ö. Zsolt.104.)
1. Kezdetben * teremté Isten az eget
és a földet.
* rész 2,4.5. Zsolt.33,6.89,12.136,5.
Csel.14,15.17,24. Zsid.11,3. Jób 33,4.
2. A föld pedig kietlen és puszta va-
la, és setétség vala a mélység színén,
és az Isten Lelke lebeg vala a vizek
felett.
3. És * monda Isten: Legyen világos-
ság: és lőn világosság. * 2 Kor.4,6.
4. És látá Isten, hogy jó a világos-
ság; és * elválasztá Isten a világos-
ságot a setétségtől. * Ésa.45,7.
5. És nevezé Isten a világosságot nap-
palnak, és a setétséget nevezé éjszaká-
nak: és lőn este és lőn reggel; első nap.
6. És monda Isten: * Legyen mennye-
zet a víz között, a mely elválaszsza
a vizeket a vizektől. * Jer.10,12.51,15.
7. Teremté tehát Isten a mennyeze-
tet, és elválasztá a mennyezet * alatt
való vizeket, a mennyezet felett va-
ló vizektől. És úgy lőn. * Zsolt.148,4.
8. És nevezé Isten a mennyezetet
égnek: és lőn este, és lőn reggel, má-
sodik nap.
9. És monda Isten: * Gyűljenek egy-
be az ég alatt való vizek egy helyre,
hogy tessék meg a száraz. És úgy lőn.
* Jób 38,8. Zsolt.33,6.7.9. Zsolt.136,6.
10. És nevezé Isten a szárazat föld-
nek; az egybegyűlt vizeket * pedig
tengernek nevezé. És látá Isten, hogy
jó. * Zsolt.95,5.
11. Azután monda Isten: Hajtson a
föld gyenge füvet, maghozó füvet,
gyümölcsfát, a mely gyümölcsöt hoz-
zon az ő neme szerint, a melyben le-
gyen néki magva e földön. És úgy lőn.
12. Hajta tehát a föld gyenge füvet,
maghozó füvet az ő neme szerint, és
gyümölcstermő fát, a melynek gyü-
mölcsében mag van az ő neme sze-
rint. És látá Isten, hogy jó.
13. És lőn este és lőn reggel, har-
madik nap.
14. És monda Isten: Legyenek vilá-
gító testek az ég mennyezetén, hogy
elválaszszák a nappalt az éjszakától,
és legyenek jelek, és meghatározói
ünnepeknek, napoknak és eszten-
dőknek. * Zsolt.104.19.
15. És legyenek * világítókul az ég
mennyezetén, hogy világítsanak a
földre. És úgy lőn. * Jer.31,35.
16. Teremté tehát Isten a két nagy
világító testet: * a nagyobbik világító
testet, hogy uralkodjék nappal és a
kisebbik világító testet, hogy ural-
kodjék éjjel; és a csillagokat.
* Zsolt.136,7—9.
17. És helyezteté Isten azokat az ég
mennyezetére, hogy világítsanak a
földre;
18. És hogy uralkodjanak a nappa-
lon és az éjszakán, és elválaszszák
a világosságot a setétségtől. És látá
Isten, hogy jó.
19. És lőn este és lőn reggel, negye-
dik nap.
20. És monda Isten: Pezsdűljenek
a vizek élő állatok nyüzsgésétől: és
madarak repdessenek a föld felett
az ég mennyezetének színén.
21. És teremté Isten a nagy vízi ál-
latokat, és mindazokat a csúszó-má-
szó állatokat, a melyek nyüzsögnek
a vizekben az ő nemök szerint, és
mindenféle szárnyas repdesőt az ő
neme szerint. És látá Isten, hogy jó.
22. És megáldá azokat Isten, mond-
ván: * Szaporodjatok, és sokasodjatok,
és töltsétek be a tenger vizeit; a ma-
dár is sokasodjék a földön. * rész 8,17.
23. És lőn este és lőn reggel, ötödik
nap.
24. Azután monda az Isten: Hoz-
zon a föld élő állatokat nemök sze-
rint: barmokat, csúszó-mászó álla-
tokat és szárazföldi vadakat nemök
szerint. És úgy lőn.
25. Teremté tehát Isten a szárazföldi
vadakat nemök szerint, a barmokat
nemök szerint, és a földön csúszó-
mászó mindenféle állatokat nemök
szerint. És látá Isten, hogy jó.

Az ember Isten képmása.
26. És monda Isten: Teremtsünk
embert a mi képünkre és * hason-
latosságunkra; és uralkodjék a ten-
ger halain, az ég madarain, a bar-
mokon, mind az egész földön, és a

földön csúszó-mászó mindenféle állatokon. *rész 5,1. 1 Kor.11,7. Kol. 3,10.

27. Teremté tehát az Istén az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá * és asszonynyá teremté őket. *Máté 19,4. Márk.10,6.

28. És megáldá Isten őket, és monda nékik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.

29. És monda Isten: Ímé néktek adok minden maghozó * fűvet az egész föld színén, és minden fát, a melyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül. *rész 9,3. Zsolt.115,16.

30. A föld minden * vadainak pedig, és az ég minden madarainak, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatoknak, a melyekben élő lélek van, a zöld füveket *adom* eledelűl. És úgy lőn. *Zsolt.104,14.

31. **És látá Isten, hogy minden a mit teremtett vala, ímé igen jó.** És lőn este és lőn reggel, hatodik nap.

A szombat.

2. És * elvégezteték az ég és a föld, és azoknak minden serege. *Ésa.40,26.

2. Mikor pedig elvégezé Isten hetednapon az ő munkáját, a melyet * alkotott vala, **megszűnék a hetedik napon minden munkájától, a melyet alkotott vala.**
*2Móz.20,11. 2Móz.31,17. 5Móz. 5,14. Zsid.4,4.

3. **És megáldá Isten a hetedik napot, és megszentelé azt;** mivelhogy azon szűnt vala meg minden munkájától, melyet teremtve szerzett vala Isten.

A Paradicsom kertjében.

4. Ez az égnek és a földnek eredete, a mikor teremtettek. Mikor az Úr Isten a földet és az eget teremté,

5. Még semmiféle mezei növény sem vala a földön, s még semmiféle mezei fű sem hajtott ki, mert az Úr Isten *még* nem bocsátott vala esőt a földre; és ember sem vala, ki a földet mívelje;

6. Azonban pára szállott vala fel a földről, és megnedvesíté a föld egész színét.

7. És formálta vala az Úr Isten az embert * a földnek porából, és lehellett vala az ő orrába életnek lehelletét. Így lőn az ember élő lélekké. *1 Kor.15,45.47.

8. És ültete az Úr Isten egy kertet Édenben, napkelet felől, és abba helyezteté az embert, a kit formált vala.

9. És nevele az Úr Isten a földből mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót, az * élet fáját is, a kertnek közepette, és a jó és gonosz tudásának fáját. *Jel.2,7.

10. Folyóvíz jő vala pedig ki Édenből a kert megöntözésére; és onnét elágazik és négy főágra szakad vala.

11. Az elsőnek neve Pison, ez az, a mely megkerüli Havilah egész földét, a hol az arany *terem.*

12. És annak a földnek aranya igen jó; ott van a Bdelliom és az Onix-kő.

13. A második folyóvíz neve pedig Gihon; ez az, a mely megkerüli az egész Khús földét.

14. És a harmadik folyóvíz * neve Hiddekel; ez az, a mely Assiria hosszában foly. A negyedik folyóvíz pedig az Eufrátes. *Dán.10,4.

15. És vevé az Úr Isten az embert, és helyezteté őt az Éden kertjébe, hogy mívelje és őrizze azt.

A tiltott fa.

16. És parancsola az Úr Isten az embernek, mondván: **A kert minden fájáról bátran egyél.**

17. **De a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél; mert a mely napon ejéndel arról, * bizony meghalsz.** *Róm.5,12.

Az asszony teremtetése: a házasság.

18. És monda az Úr Isten: **Nem jó az embernek egyedül * lenni; szerzek néki segítő társat, hozzá illőt.** *Préd.4,9.

19. És formált vala az Úr Isten a földből mindenféle mezei vadat, és mindenféle égi madarat, és elvivé az emberhez, hogy lássa, minek nevezze azokat; mert a mely nevet adott az ember az élő állatnak, az annak neve.

20. És nevet ada az ember minden baromnak, az ég madarainak, és minden mezei vadnak; de az embernek hozzá illő segítő társat nem talált vala.

21. Bocsáta tehát az Úr Isten mély álmot az emberre, és ez elaluvék. Akkor kivőn egyet annak oldalbordái közűl, és hússal tölté be annak helyét.

22. És * alkotá az Úr Isten azt az oldalbordát, a melyet kivett vala az emberből, asszonynyá, és vivé az emberhez. *1 Kor.11,8.

23. És monda az ember: Ez már csontomból való csont, és testemből való test: ez asszonyembernek neveztessék, mert emberből vétetett.

24. Annakokáért * elhagyja a férfiú az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté.
*Máté 19,5 Márk 10,7. 1 Kor.6,16. Eféz.5,31.

25. Valának pedig mindketten * mezítelenek, az ember és az ő felesége, és nem szégyenlik vala. *rész 3,7.

A bűneset.

3. A kígyó pedig ravaszabb vala
minden mezei vadnál, melyet
az Úr Isten teremtett vala, és monda
az asszonynak: Csakugyan azt mond-
ta az Isten, hogy a kertnek egy fájá-
ról se egyetek?
2. És monda az asszony a kígyónak:
A kert fáinak gyümölcséből ehetünk;
3. De annak a fának gyümölcséből,
mely a kertnek közepette van, azt
mondá Isten: abból ne egyetek, azt
meg se illessétek, hogy meg ne hal-
jatok.
4. És monda* a kígyó az asszonynak:
Bizony nem haltok meg; *2 Kor.11,3.
5. Hanem tudja az Isten, hogy * a
mely napon ejéndetek abból, meg-
nyilatkoznak a ti szemeitek, és olya-
nak lésztek mint az Isten: jónak és
gonosznak tudói. *Ján.8,44.
6. És látá az asszony, hogy jó az a fa
eledelre s hogy kedves a szemnek, és
kivánatos az a fa a bölcseségért: sza-
kasztá azért annak gyümölcséből, és
evék, és ada * vele levő férjének is,
és az is evék. *1 Tim.2,14.
7. És megnyilatkozának mindkettő-
jöknek szemei s észrevevék, * hogy
mezítelenek; figefa levelet akgatának
azért össze, és körülkötőket csinálá-
nak magoknak. *rész 2,25.
8. És meghallák az Úr Isten szavát, a
ki hűvös alkonyatkora kertben jár va-
la; és elrejtőzék az ember és az ő fele-
sége az Úr Isten elől a kert fái között.
9. Szólítá ugyanis az Úr Isten az em-
bert és monda néki: Hol vagy?
10. És monda: Szavadat hallám a
kertben, és megfélemlém, mivelhogy
mezítelen vagyok, és elrejtezém.
11. És monda Ő: Ki mondá néked,
hogy mezítelen vagy? Avagy talán
ettél a fáról, melytől tiltottalak, hogy
arról ne egyél?
12. És monda az ember: Az asszony,
a kit mellém adtál vala, ő ada né-
kem arról a fáról, úgy evém.
13. És monda az Úr Isten az asszony-
nak: Mit cselekedtél? Az asszony pe-
dig monda: * A kígyó ámított el en-
gem, úgy evém. *Jel.12,9.

Átok és igéret.

14. És monda az Úr Isten a kígyó-
nak: Mivelhogy ezt cselekedted, át-
kozott légy minden barom és min-
den mezei vad között; hasadon járj,
és * port egyél életed minden nap-
jaiban. *Ésa.65,25. Mik.7,17.
15. **És ellenségeskedést szerzek közöt-
ted és az asszony között, a te magod
között, és az ő magva között: * az ne-
ked fejedre tapos, te pedig annak sar-
kát mardosod.** *1 Ján. 3,8.
16. Az asszonynak monda: Felette
igen megsokasítom viselősséged fáj-
dalmait, fájdalommal szűlsz magza-
tokat; és epekedel * a te férjed után,
ő pedig uralkodik te rajtad.
*1 Kor.14,34. 1 Tim.2,11.12. 1 Pét.3,5.
17. Az embernek pedig monda: Mi-
velhogy hallgattál a te feleséged sza-
vára, és ettél arról a fáról, a melyről
azt parancsoltam, hogy ne egyél ar-
ról: Átkozott legyen a föld te miattad,
fáradságos munkával élj belőle éle-
tednek minden napjaiban.
18. Töviset és bogácskórót* teremjen
tenéked; s egyed a mezőnek fűvét.
*rész 4,12.
19. Orczád verítékével egyed a te ke-
nyeredet, míglen* visszatérsz a földbe,
mert abból vétettél: **mert por vagy te s
ismét porrá leszesz.** Zs.146,4. 2 Thess.3,10.

Kiüzetés a Paradicsomból.

20. Nevezte vala pedig Ádám az ő
feleségét Évának, mivelhogy ő lett
anyja minden élőnek.
21. És csinála az Úr Isten Ádámnak
és az ő feleségének bőr ruhákat, és
felöltözteté őket.
22. És monda az Úr Isten: Ímé az
ember olyanná lett, mint mi közű-
lünk egy, jót és gonoszt tudván. Most
tehát, hogy ki ne nyújtsa kezét, hogy
szakaszszon az élet fájáról is, hogy
egyék, s örökké éljen:
23. Kiküldé őt az Úr Isten az Éden
kertjéből, hogy mívelje a földet, a
melyből vétetett vala.
24. És kiűzé az embert, és oda helyez-
teté az Éden kertjének keleti oldala
felől a Kerúbokat és a villogó pallos
lángját, hogy őrizzék az élet fájának
útját.

Kain és Ábel.

4. Azután ismeré Ádám az ő felesé-
gét Évát, a ki fogad vala mé-
hében és szűli vala Kaint, és monda:
Nyertem férfiat az Úrtól.
2. És ismét szűlé annak atyjafiát,
Ábelt. És Ábel juhok pásztora lőn,
Kain pedig földmívelő.
3. Lőn pedig idő multával, hogy
Kain ajándékot vive az Úrnak a föld
gyümölcséből.
4. És Ábel is vive az ő juhainak első
fajzásából és azoknak kövérségéből.
És tekinte* az Úr Ábelre és az ő aján-
dékára. *Zsid.11,4.
5. Kainra pedig és az ő ajándékára
nem tekinte, miért is Kain haragra
gerjede és fejét lecsüggeszté.
6. És monda az Úr Kainnak: Miért
gerjedtél haragra? és miért csüggesz-
téd le fejedet?
7. **Hiszen, ha jól cselekszel, emelt fővel
járhatsz; ha pedig nem jól cselekszel,**

a bűn az ajtó előtt leselkedik, és reád van vagyódása; de te uralkodjál rajta.

Kain testvérgyilkossága.

8. És szól s beszél vala Kain Ábellel, az ő atyjafiával. És lőn, mikor a mezőn valának, támada Kain Ábelre az ő atyjafiára, és * megölé őt.
* Máté 23,35. 1 Ján. 3,12. Júd. v. 11.
9. És monda az Úr Kainnak: Hol van Ábel a te atyádfia? Ő pedig monda: Nem tudom, avagy őrizője vagyok-é én az én atyámfiának?
10. Monda pedig *az Úr:* Mit cselekedtél? A te atyádfiának vére * kiált én hozzám a földről. * Zsid. 12,24.
11. Mostan azért átkozott légy e földön, mely megnyitotta az ő száját, hogy befogadja a te atyádfiának vérét, a te kezedből.
12. Mikor a földet míveled, ne adja az többé néked az ő termő erejét, bujdosó és vándorló légy a földön.
13. Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogysem elhordozhatnám.
14. Ímé elűzöl engem ma e földnek színéről, és a te színed elől el kell rejtőznöm; bujdosó és vándorló leszek a földön, és akkor akárki talál reám, megöl engemet.
15. És monda néki az Úr: Sőt inkább, aki megöléndi Kaint, hétszerte megbüntettetik. És megbélyegzé az Úr Kaint, hogy senki meg ne ölje, a ki rátalál.
16. És elméne Kain az Úr színe elől, és letelepedék Nód földén, Édentől keletre.

Kain nemzetsége.

17. És ismeré Kain az ő feleségét, az pedig fogada méhében, és szűlé Hánókhot. És építe várost, és nevezé azt az ő fiának nevéről Hánókhnak.
18. És lett Hánókhnak fia, Irád: És Irád nemzé Mekhujáelt: Mekhujáel pedig nemzé Methusáelt, és Methusáel nemzé Lámekhet.
19. Lámekh pedig vett magának két feleséget: az egyiknek neve Háda, a másiknak neve Czilla.
20. És szűlé Háda Jábált. Ez volt atyjok a sátorban-lakóknak, és a barompásztoroknak.
21. Az ő atyjafiának pedig Jubál vala neve: ez volt atyja minden lantosnak és síposnak.
22. Czilla pedig szűlé Tubálkaint, mindenféle réz- és vasszerszámok kovácsolóját: és Tubálkain hugát, Nahámat.
23. Akkor monda Lámekh az ő feleségeinek: Oh Háda és Czilla, hallgassatok szómra, Lámekh feleségei, halljátok beszédem: embert öltem, mert megsebzett; ifjat öltem, mert megütött.
24. Ha * hétszeres a bosszú Kainért, hetvenhétszeres az Lámekhért.
* vers 15.

Séth és Énós.

25. Ádám pedig ismét ismeré az ő feleségét, és az szűle néki fiat, és nevezé annak nevét * Séthnek: mert adott *úgymond,* énnékem az Isten más magot Ábel helyett, kit megöle Kain.
* rész 5,3.
26. Séthnek is született fia, és nevezé annak nevét Énósnak. Akkor kezdték segítségül hívni az Úrnak nevét.

Ádám nemzetsége a Séth ágán; a Noéig való pátriárkák.

(V. ö. 1 Krón. 1,1—4.)

5. Ez az Ádám nemzetségének könyve. A mely napon teremté Isten az * embert, Isten hasonlatosságára teremté azt. * rész 1,26. 9,6.
2. Férfiúvá * és asszonynyá teremté őket, és megáldá őket és nevezé az ő nevöket Ádámnak, a mely napon teremteténeк. * rész 1,27.
3. Élt vala pedig Ádám száz harmincz esztendőt, és nemze *fiat* az ő képére és hasonlatosságára és nevezé annak nevét Séthnek.
4. És telének Ádám napjai, minekutánna * Séthet nemzette, nyolczszáz esztendőre, és nemze fiakat és leányokat. * 1 Krón. 1,1.
5. És lőn Ádám egész életének ideje kilenczszázharmincz esztendő; és meghala.
6. Éle pedig Séth száz öt esztendőt, és nemzé Énóst.
7. És éle Séth, minekutánna Énóst nemzette, nyolczszáz hét esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.
8. És lőn Séth egész életének ideje kilenczszáz tizenkét esztendő; és meghala.
9. Éle pedig Énós kilenczven esztendőt, és nemzé Kénánt.
10. És éle Énós, minekutánna Kénánt nemzette, nyolczszáz tizenöt esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
11. És lőn Énós egész életének ideje kilenczszázöt esztendő; és meghala.
12. Éle pedig Kénán hetven esztendőt, és nemzé Mahalálélt.
13. És éle Kénán, minekutánna Mahalálélt nemzette, nyolczszáz negyven esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.
14. És lőn Kénán egész életének ideje kilenczszáz tíz esztendő; és meghala.

15. Éle pedig Mahalálél hatvanöt esztendőt, és nemzé Járedet.
16. És éle Mahalálél, minekutánna Járedet nemzette, nyolczszáz harmincz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
17. És lőn Mahalálél egész életének ideje nyolczszáz kilenczvenöt esztendő; és meghala.
18. Éle pedig Járed száz hatvankét esztendőt, és nemzé Énókhot.
19. És éle Járed, minekutánna Énókhot nemzette, nyolczszáz esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.
20. És lőn Járed egész életének ideje kilenczszáz hatvankét esztendő; és meghala.
21. Éle pedig Énókh hatvanöt esztendőt, és nemzé Methuséláht.
22. És járt * Énókh az Istennel, minekutánna Methuséláht nemzette, háromszáz esztendeig; és nemze fiakat és leányokat. * rész 6,9. 17,1.
23. És lőn Énókh egész életének ideje háromszáz hatvanöt esztendő.
24. És mivel Énókh Istennel járt * vala; eltűnék, mert Isten magához vevé. * Zsid. 11,5.
25. Éle pedig Methusélah száz nyolczvanhét esztendőt és nemzé Lámekhet.
26. És éle Methusélah, minekutánna Lámekhet nemzette, hétszáz nyolczvankét esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.
27. És lőn Methusélah egész életének ideje kilenczszáz hatvankilencz esztendő; és meghala.
28. Éle pedig Lámekh száz nyolczvankét esztendőt, és nemze fiat.
29. És nevezé azt Noénak, mondván: Ez vígasztal meg minket munkálkodásunkban s kezünk terhes fáradozásában e földön, melyet megátkozott az Úr.
30. És éle Lámekh, minekutánna Noét nemzette, ötszáz kilenczvenöt esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.
31. És lőn Lámekh egész életének ideje hétszázhetvenhét esztendő; és meghala.
32. És mikor Noé ötszáz esztendős volt, nemzé Noé Sémet, Khámot és Jáfetet.

Kain és Séth nemzetségének összeházasodása: a bűn eláradása.

6. Lőn pedig, hogy az emberek sokasodni kezdének a föld színén, és leányaik születének.
2. És láták az Istennek fiai az emberek leányait, hogy szépek azok, és vevének magoknak feleségeket * mind azok közűl, kiket megkedvelnek vala. * Máté 24,38. Luk. 17,27.
3. És monda az Úr: Ne maradjon az én lelkem örökké az emberben, mivelhogy ő test; legyen életének ideje száz húsz esztendő.
4. Az óriások valának a földön abban az időben, sőt még azután is, mikor az Isten fiai bémenének az emberek leányaihoz, és azok *gyermekeket* szűlének nékik. Ezek ama hatalmasok, kik eleitől fogva híres-neves emberek voltak.
5. És látá az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, * és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz, * rész 8,21. Jer. 17,9. Máté 15,19.
6. Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert a földön, és bánkódék az ő szívében.
7. És monda az Úr: Eltörlöm az embert, a kit teremtettem, a földnek színéről; az embert, a barmot, a csúszó-mászó állatokat, és az ég madarait; mert bánom hogy azokat teremtettem.
8. De Noé kegyelmet talála az Úr előtt.

Noé.

9. Noénak pedig ez a története: Noé igaz, tökéletes férfiú vala a vele egykorúak között. Istennel jár vala Noé.
10. És nemze Noé három fiat: Sémet, Khámot és Jáfetet.
11. A föld pedig romlott vala Isten előtt és megtelék a föld erőszakoskodással.
12. Tekinte azért Isten a földre, és ímé meg vala romolva, mert minden test * megrontotta vala az ő útát a földön. * Zsolt. 14,2.3.

Isten megjelenti az özönvizet: Noé bárkát épít.

13. Monda azért Isten Noénak: Minden testnek vége elérkezett előttem, mivelhogy a föld erőszakoskodással telt meg általok: és ímé elvesztem őket a földdel egybe.
14. Csinálj magadnak bárkát gófer fából, rekesztékeket csinálj a bárkában, és szurkozd meg belől és kivűl szurokkal.
15. Ekképen csináld pedig azt: A bárka hoszsza háromszáz sing legyen, a szélessége ötven sing, és a magassága harmincz sing.
16. Ablakot csinálj a bárkán, és egy singnyire hagyd azt felülről; a bárka ajtaját pedig oldalt csináld; alsó, középső, és harmad padlásúvá csináld azt.
17. Én pedig ímé özönvizet hozok a földre, hogy elveszessek minden testet, a melyben élő lélek van az ég alatt; valami a földön van, elvész.
18. De te veled szövetséget kötök, és

bemégy a bárkába, te * és a te fiaid,
feleséged és a te fiaidnak feleségei
teveled. * 1 Pét.3,20. 2 Pét.2,5.
19. És minden élőből, s minden test-
ből, mindenből kettőt-kettőt vígy be
a bárkába, hogy veled együtt életben
maradjanak: hímek és nőstények le-
gyenek.
20. A madarak közűl az ő nemök sze-
rint, a barmok közűl az ő nemök sze-
rint és a földnek minden csúszó-má-
szó állatjai közűl az ő nemök szerint;
mindenből kettő-kettő menjen be
hozzád, hogy életben maradjanak.
21. Te pedig szerezz magadnak min-
denféle eledelt, mely megehető, és
takarítsd be magadhoz, hogy neked
is, azoknak is legyen eledelűl.
22. És úgy cselekedék Noé; * a mint
parancsolta vala néki Isten, mindent
akképen cselekedék. * Zsid.11,7.

Noé bémegy a bárkába.

7. Monda az Úr Noénak: Menj be te,
és egész házadnépe a bárká-
ba: mert téged láttalak * igaznak előt-
tem ebben a nemzedékben. * rész 6,9.
2. Minden tiszta baromból hetet-he-
tet vígy be, hímet és nőstényét; azok-
ból a barmokból pedig, a melyek nem
tiszták, kettőt-kettőt, hímet és nős-
tényét.
3. Az égi madarakból is hetet-hetet,
hímet és nőstényét, hogy magvok ma-
radjon az egész föld színén.
4. Mert hét nap múlva esőt bocsátok
a földre negyven nap és negyven éj-
jel; és eltörlök a föld színéről min-
den állatot, melyet teremtettem.
5. Cselekedék azért Noé mind a sze-
rint, a mint az Úr néki megparan-
csolta vala.
6. Noé pedig hatszáz esztendős va-
la, mikor az özönvíz volt a földön.
7. Beméne azért Noé * és az ő fiai,
az ő felesége, és fiainak feleségei ő
vele a bárkába, az özönvíz elől.
* Máté 24,38. Luk.17,27.
8. A tiszta barmok közűl, és a tisz-
tátalan barmok közűl, a madarak kö-
zűl, és minden földön csúszó-mászó
állat közűl,
9. Kettő-kettő méne be Noéhoz a bár-
kába, hím és nőstény: a mint Isten
megparancsolta vala Noénak.
10. Lőn pedig hetednapra, hogy meg-
jöve az özönvíz a földre.

Az özönvíz.

11. Noé életének hatszázadik eszten-
dejében, a második hónapban, e hó-
nap tizenhetedik napján, felfakadá-
nak ezen a napon a nagy mélység
minden forrásai, és az ég csatornái
megnyilatkozának.
12. És esék az eső a földre negyven
nap és negyven éjjel.
13. Ugyanezen a napon ment vala
be Noé és Sém és Khám és Jáfet, Noé-
nak fiai, és Noé felesége és az ő fiai-
nak három felesége velök együtt a
bárkába.
14. Ők, és minden vad az ő neme sze-
rint és minden barom az ő neme sze-
rint és minden csúszó-mászó állat,
mely csúsz-mász a földön, az ő neme
szerint és minden repdeső állat az ő
neme szerint, minden madár, min-
den szárnyas állat.
15. Kettő-kettő méne be Noéhoz a bár-
kába minden testből, melyben élő
lélek vala.
16. A melyek pedig bemenének, hím
és nőstény méne be minden testből,
a mint parancsolta vala Isten őnéki:
és az Úr bezára utána *az ajtót.*
17. Mikor az özönvíz negyven napig
volt a földön, annyira nevekedének
a vizek, hogy felveheték a bárkát, és
az felemelkedék a földről.
18. A vizek pedig áradának és egyre
nevekedének a földön, és a bárka jár
vala a víz színén.
19. Azután a vizek felette igen nagy
erőt vevének a földön, és a legmaga-
sabb hegyek is mind elboríttatának,
melyek az egész ég alatt valának.
20. Tizenöt singgel nevekedének a
vizek feljebb, minekutánna a hegyek
elboríttattak vala.
21. És oda veszе minden földön járó
test, madár, barom, vad, és a földön
nyüzsgő minden csúszó-mászó állat;
és * minden ember. * Máté 24,39. Luk.17,27.
22. Mindaz, a minek orrában élő lé-
lek lehellete vala, a szárazon valók
közűl mind meghala.
23. És eltörle *az Isten* minden álla-
tot, a mely a föld színén vala, az em-
bertől a baromig, a csúszó-mászó ál-
latig, és az égi madárig; mindenek
eltöröltetének a földről; és * csak Noé
marada meg, és azok a kik vele va-
lának a bárkában. * 2 Pét.2,5.
24. És erőt vevének a vizek a földön,
száz ötven napig.

Az özönvíz vége.

8. Megemlékezék pedig az Isten
Noéról, és minden vadról,
minden baromról, mely ő vele a bár-
kában vala: és szelet bocsáta az Is-
ten a földre, és a vizek megapadának.
2. És bezárulának a mélység forrá-
sai s az ég csatornái; és megszűnt az
eső az égből.
3. És elmenének a vizek a földről
folyton fogyván, és száz ötven nap
mulva megfogyatkozának a vizek.

4. A bárka pedig a hetedik hónapban, a hónak tizenhetedik napján, megfeneklett az Ararát hegyén.
5. A vizek pedig folyton fogyának a tizedik hónapig; a tizedikben, a hó első napján meglátszának a hegyek csúcsai.
6. És lőn negyven nap múlva, kinyitá Noé a bárka ablakát, melyet csinált vala.
7. És kibocsátá a hollót, és az el-elrepűlt, meg visszaszállt, míg a vizek a földről felszáradának.
8. Kibocsátá a galambot is, hogy meglássa, vajjon elfogytak-é a vizek a föld színéről.
9. De a galamb nem talála lábainak nyugvóhelyet és visszatére ő hozzá a bárkába, mert víz vala az egész föld színén; ő pedig kezét kinyujtá, megfogá, és bévevé azt magához a bárkába.
10. És várakozék még másik hét napig, és ismét kibocsátá a galambot a bárkából.
11. És megjöve ő hozzá a galamb estennen, és ímé leszakasztott olajfalevél vala annak szájában. És megtudá Noé, hogy elapadt a víz a földről.
12. És ismét várakozék még másik hét napig, és kibocsátá a galambot, és az nem tére többé ő hozzá vissza.
13. És lőn a hatszáz egyedik esztendőben, az első hónak első napján, felszáradának a vizek a földről, és elfordítá Noé a bárka fedelét, és látá, hogy ímé megszikkadt a földnek színe.
14. A második hónapban pedig, a hónak huszonhetedik napján megszárada a föld.

Noé hálaáldozata.

15. És szóla az Isten Noénak, mondván:
16. Menj ki a bárkából te és a te feleséged, a te fiaid, és a te fiaid feleségei te veled.
17. Minden vadat, mely veled van, minden testből, madarat, barmot, és minden földön csúszó-mászó állatot vígy ki magaddal, hogy nyüzsögjenek a földön, szaporodjanak és sokasodjanak a földön.
18. Kiméne azért Noé és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fiainak feleségei ő vele.
19. Minden állat, minden csúszó-mászó, minden madár, minden a mi mozog a földön, kijöve a bárkából az ő neme szerint.
20. És oltárt építe Noé az Úrnak, és vőn minden tiszta állatból és minden tiszta madárból, és áldozék égőáldozattal az oltáron.

Az Úr igérete.

21. És megérezé az Úr a kedves illatot, és monda az Úr az ő szívében: Nem átkozom meg többé a földet az emberért, mert * az ember szívének gondolatja gonosz az ő ifjúságától fogva; és többé nem vesztem el mind az élő állatot, mint cselekedtem.
* rész 6,5. Ésa.54,9. Máté 15,19.
22. Ennekutánna míg a föld lészen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka * meg nem szűnnek.
* Jer.33,20.25.

Törvények a megújult világ számára.

9. Azután megáldá Isten Noét és az ő fiait, és azt mondá nékik: Szaporodjatok * és sokasodjatok, és töltsétek be a földet. * rész 1,28.8,17.
2. És féljen és rettegjen tőletek a földnek minden állatja az égnek minden madara: minden a mi nyüzsög a földön, és a tengernek minden hala kezetekbe adatott;
3. Minden mozgó állat, a mely él, legyen nektek eledelűl; a mint a zöld fűvet, nektek * adtam mindazokat,
* rész 1,29.
4. Csak a húst az őt elevenítő * vérrel meg ne egyétek.
* 3 Móz.17,14. 5 Móz.12,23.
5. De a ti véreteket, a melyben van a ti éltetek, * számon kérem; számon kérem minden állattól, azonképen az embertől, kinek-kinek atyjafiától számon kérem az ember életét.
* 2 Móz.21,12. 28. 3 Móz.24,17.
6. A ki * ember-vért ont, annak vére ember által ontassék ki; mert Isten a maga képére teremté az embert.
* Máté 26,52. Jel.13,10.
7. Ti pedig * szaporodjatok és sokasodjatok, nyüzsögjetek a földön és sokasodjatok azon. * rész 1,28.8,17.

Szövetség és szivárvány.

8. És szóla az Isten Noénak és vele az ő fiainak, mondván:
9. Én pedig ímé * szövetséget szerzek ti veletek és a ti magvatokkal ti utánnatok. * Ésa.54,9.
10. És minden élő állattal, mely veletek van: madárral, barommal, minden mezei vaddal, mely veletek van; mindattól kezdve a mi a bárkából kijött, a földnek minden vadjáig.
11. Szövetséget kötök ti veletek, hogy soha ezután el nem vész özönvíz miatt minden test; és soha sem lesz többé özönvíz a földnek elvesztésére.
12. És monda az Isten: Ez a jele a szövetségnek, melyet én örök időkre szerzek közöttem és ti köztetek, és minden élő állat között, mely ti veletek van:
13. Az én ívemet helyeztetem a felhőkbe, s ez lesz jele a szövetségnek közöttem és a föld között.

14. És lészen, hogy mikor felhővel borítom be a földet, meglátszik az ív a felhőben,
15. És megemlékezem az én szövetségemről, mely van én közöttem és ti közöttetek, és minden testből való élő állat között; és nem lesz többé a víz özönné minden testnek elvesztésére.
16. Azért legyen tehát az ív a felhőben, hogy lássam azt és megemlékezzem az örökkévaló szövetségről Isten között és minden testből való élő állat között, mely a földön van.
17. És monda Isten Noénak: Ez ama szövetségnek jele, melyet szerzettem én közöttem és minden test között, mely a földön van.
18. Valának pedig Noé fiai, kik a bárkából kijöttek vala: Sém és Khám és Jáfet. Khám pedig Kanaánnak atyja.
19. Ezek hárman a Noé fiai s ezektől népesedék meg az egész föld.

Noé átka és áldása.

20. Noé pedig földmívelő kezde lenni, és szőlőt ültete.
21. És ivék a borból, s megrészegedék, és meztelenen vala sátra közepén.
22. Khám pedig, Kanaánnak atyja, meglátá az ő atyjának mezítelenségét, és hírűl adá künnlevő két testvérének.
23. Akkor Sém és Jáfet ruhát ragadván, azt mindketten vállokra veték, és háttal menve takarák be atyjok mezítelenségét; s arczczal hátra meg sem láták atyjok mezítelenségét.
24. Hogy felserkene Noé mámorából, és megtudá a mit vele az ő kisebbik fia cselekedett vala:
25. Monda: Átkozott Kanaán! Szolgák szolgája * legyen atyjafiai közt.
* Józs. 17,13. Bir. 1,28.
26. Azután monda: Áldott az Úr, Sémnek Istene, néki légyen szolgája Kanaán!
27. Terjeszsze ki Isten Jáfetet, lakozzék Sémnek sátraiban; légyen néki szolgája a Kanaán!
28. Éle pedig Noé az özönvíz után háromszáz ötven esztendeig.
29. És vala Noé egész életének ideje kilenczszáz ötven esztendő; és meghala.

A nemzetek eredete.

10. Ez pedig a Noé fiainak, Sémnek, Khámnak és Jáfetnek nemzetsége; és fiaik születének az özönvíz után.
2. Jáfetnek * fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász.
* 1 Krón. 1,5.
3. A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth, és Tógármah.
4. Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.
5. Ezekből váltak ki a szigetlakó népek az ő országaikban, mindenik a maga nyelve, családja és nemzetsége szerint.
6. Khámnak pedig fiai: *Khús, Miczráim, Pút, és Kanaán.
* 1 Krón. 1,8.
7. Khúsnak pedig fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh, Szabthékah. Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.
8. Khús nemzé * Nimródot is; ez kezde hatalmassá lenni a földön.
* 1 Krón. 1,10.
9. Ez hatalmas vadász vala az Úr előtt, azért mondják: Hatalmas vadász az Úr előtt, mint Nimród.
10. Az ő birodalmának kezdete volt Bábel, Erekh, Akkád, és Kálnéh a Sineár földén.
11. E földről ment aztán Assiriába, és építé Ninivét, Rekhoboth városát, és Kaláht.
12. És Reszent Ninivé között és Kaláh között: ez az a nagy város.
13. Miczráim pedig nemzé: Lúdimot, Anámimot, Lehábimot, és Naftukhimot.
14. Pathruszimot és Kaszlukhimot, a honnan a Filiszteusok származtak, és Kafthorimot.
15. Kanaán pedig nemzé Czídont, az ő elsőszülöttét, és Khétet.
16. Jebuzeust, Emorreust, és Girgazeust.
17. Khivveust, Harkeust, és Szineust.
18. Arvadeust, Czemareust, Hamatheust. És azután elszéledének a Kananeusok nemzetségei.
19. Vala pedig a Kananeusok határa, Czídonból Gérár felé menve Gázáig; Sodoma, Gomora, Ádmáh, és Czeboim felé menve Lésáig.
20. Ezek a Khám fiai családjok, nyelvök, földjök s nemzetségök szerint.
21. Sémnek is lettek gyermekei; a ki Héber minden fiainak atyja, Jáfetnek testvérbátyja vala.
22. Sém * fiai: Élám, Assur, Arpaksád, Lúd és Arám.
* 1 Krón. 1,17.
23. Arámnak fiai pedig: Úcz, Húl, Gether, és Más.
24. Arpaksád * pedig nemzé Séláht, Séláh pedig Hébert.
* 1 Krón. 1,18.
25. Hébernek is lett két fia: Az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az ő idejében osztatott el a föld; testvérének pedig neve Joktán.
26. Joktán pedig nemzé Almodádot, Sélefet, Haczarmávethet és Jerákhot.

27. Hadórámot, Úzált, és Dikláht.
28. Obált, Abimáélt és Sébát.
29. Ofirt, Havilát, és Jóbábot. Ezek mind a Joktán fiai.
30. És vala ezeknek lakása, Mésától fogva Séfárba menve a napkeleti hegyekig.
31. Ezek a Sém fiai családjok, nyelvök, földjök és nemzetségök szerint.
32. Ezek a Noé fiainak családjai az ő nemzetségeik szerint, az ő népeik között, és ezektől szaporodának el a népek a földön, az özönvíz után.

A Bábel tornya.
(V. ö. 1 Krón. 1,24—27.)

11. Mind az egész földnek pedig egy nyelve és egyféle beszéde vala.
2. És lőn mikor kelet felől elindultak vala, Sineár földén egy síkságot találának és ott letelepedének.
3. És mondának egymásnak: Jertek, vessünk téglát és égessük ki jól; és lőn nékik a tégla kő gyanánt, a szurok pedig ragasztó gyanánt.
4. És mondának: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész földnek színén.
5. Az Úr pedig leszálla, hogy lássa a várost és a tornyot, melyet építenek vala az emberek fiai.

A nyelvek összezavarodása.

6. És monda az Úr: Ímé e nép egy, s az egésznek egy a nyelve, és munkájának ez a kezdete; és bizony semmi sem gátolja, hogy véghez ne vigyenek mindent, a mit elgondolnak magukban.
7. Nosza szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvöket, hogy meg ne értsék egymás beszédét.
8. És elszéleszté őket onnan az Úr az egész földnek színére; és megszűnének építeni a várost.
9. Ezért nevezék annak nevét Bábelnek; mert ott zavará össze az Úr az egész föld nyelvét, és onnan széleszté el őket az Úr az egész földnek színére.

Sém nemzetsége Ábrámig.

10. Ez * a Sém nemzetsége: Sém száz esztendős korában nemzé Arpaksádot, két esztendővel az özönvíz után.
* 1 Krón. 1,17.
11. És éle Sém, minekutánna nemzette Arpaksádot, ötszáz esztendeig és nemze fiakat és leányokat.
12. Arpaksád pedig harminczöt esztendős vala, és nemzé Séláht.
13. És éle Arpaksád, minekutánna nemzette Séláht, négyszáz három esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
14. Séláh pedig harmincz esztendős vala, és nemzé Hébert.
15. És éle Séláh, minekutánna nemzé Hébert, négyszáz három esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
16. Héber pedig harmincznégy esztendős vala és nemzé * Péleget.
* 1 Krón. 1,19.
17. És éle Héber, minekutánna nemzé Péleget, négyszáz harmincz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
18. Péleg pedig harmincz esztendős vala, és nemzé Réut.
19. És éle Péleg, minekutánna nemzé Réut, kétszáz kilencz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
20. Réu pedig harminczkét esztendős vala, és nemzé Sérugot.
21. És éle Réu, minekutánna nemzé Sérugot, kétszáz hét esztendeig és nemze fiakat és leányokat.
22. Sérug pedig harmincz esztendős vala, és nemzé Nákhort.
23. És éle Sérug, minekutánna nemzé Nákhort, kétszáz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
24. Nákhor pedig huszonkilencz esztendős vala, és nemzé Thárét.
25. És éle Nákhor, minekutánna nemzé Thárét, száz tizenkilencz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.
26. Tháré pedig hetven esztendős vala, és nemzé Ábrámot, Nákhort, Háránt.
27. Ez a Tháré nemzetsége: Tháré nemzé Ábrámot, Nákhort és Háránt. Hárán pedig nemzé Lótot.
28. Meghala pedig Hárán, az ő atyjának Thárénak szemei előtt, az ő születésének földjén, Úr-Kaszdimban.
29. Ábrám pedig és Nákhor vőnek magoknak feleséget: az Ábrám feleségének neve Szárai; a Nákhor feleségének neve Milkhah, Háránnak Milkhah atyjának és Jiszkáh atyjának leánya.
30. Szárai pedig magtalan vala; nem vala néki gyermeke.
31. És felvevé Tháré Ábrámot * az ő fiát, és Lótot, Háránnak fiát, az ő unokáját, és Szárait, az ő menyét, Ábrámnak az ő fiának feleségét, és kiindulának együtt Úr-Kaszdimból, hogy Kanaán földére menjenek. És eljutának Háránig, és ott letelepedének.
* Józs. 24,3. Neh. 9,7. Csel. 7,4.
32. Vala pedig Tháré kétszáz öt esztendős, és meghala Tháré Háránban.

Ábrám elhivatása.

12. És monda az Úr * Ábrámnak: Eredj ki a te földedből, és a te rokonságod közül, és a te atyádnak házából, a födre, a melyet én mutatok néked. * Csel. 7,3. Zsid. 11,8.9.
2. És nagy nemzetté * tészlek, és meg-

áldalak téged, és felmagasztalom a
te nevedet, és áldás leszesz.*Józs.24,3.
3. És megáldom azokat, a kik téged
áldanak, és a ki téged átkoz, megát-
kozom azt: és megáldatnak te benned
a föld minden nemzetségei. *
*rész 18,18. Ésa.51,2. Csel.3,25. Gal.3,8.

Ábrám Kanaán földére megy.

4. És kiméne Ábrám, a mint az Úr
mondotta vala néki, és Lót is kiméne
ő vele: Ábrám pedig hetvenöt eszten-
dős vala, mikor kiméne Háránból.
5. És felvevé Ábrám az ő feleségét Szá-
rait, és Lótot, az ő atyjafiának fiát, és
minden szerzeményöket, a melyet
szereztek vala, és a cselédeket, a kik-
re Háránban tettek vala szert, és el-
indulának, hogy Kanaán földére men-
jenek, és el is jutának a Kanaán föl-
dére.
6. És általméne Ábrám a földön mind
Sikhem vidékéig, Móréh tölgyeséig.
Akkor Kananeusok valának azon a
földön.

Első ígéret Ábrámnak.

7. És megjelenék az Úr Ábrámnak,
és monda néki: A te magodnak adom
ezt a földet. És *Ábrám* oltárt építe ott
az Úrnak; a ki megjelent vala néki.
8. Onnan azután a hegység felé mé-
ne Bétheltől keletre és felüté sátorát:
Béthel vala nyugatra, Hái pedig ke-
letre, és ott oltárt építe az Úrnak, és
segítségűl hívá az Úr nevét.
9. És tovább költözék Ábrám; foly-
ton délfelé húzódván.

Ábrám Égyiptomban.

10. Azonban éhség lőn az országban,
és Ábrám aláméne Égyiptomba, hogy
ott tartózkodjék, mert nagy vala az
éhség az országban.
11. És lőn mikor közel vala, hogy be-
menjen Égyiptomba, monda felesé-
gének Szárainak: Ímé tudom, hogy
szép ábrázatú asszony vagy.
12. Azért mikor meglátnak téged az
égyiptomiak, majd azt mondják: fe-
lesége ez; és engem megölnek, téged
pedig életben tartanak.
13. Mondd *azért*, kérlek, *hogy* húgom
vagy; hogy jól legyen dolgom * miat-
tad, s életben maradjak te éretted.
*rész 20,2. 26,7.
14. És lőn mikor Ábrám Égyiptomba
ba érkezék, láták az égyiptomiak az
asszonyt, hogy az nagyon szép.
15. Mikor meglátták őt a Faraó főem-
berei, magasztalák a Faraó előtt és el-
vivék az asszonyt a Faraó udvarába.
16. És jól tőn érette Ábrámmal, és
valának juhai, ökrei, szamarai, szol-
gái, szolgálói, nőstényszamarai és
tevéi.
17. De megveré az Úr a Faraót és az
ő házát nagy csapásokkal, Száraiért,
Ábrám feleségéért.
18. Hívatá azért a Faraó Ábrámot és
monda: Miért mívelted ezt velem?
Miért nem mondottad meg énnékem,
hogy ez néked feleséged?
19. Miért mondottad: Húgom ő; az-
ért vevém magamnak feleségűl. Most
már imhol a te feleséged, vedd ma-
gadhoz és menj el.
20. És parancsola felőle a Faraó né-
mely embereknek, a kik elbocsáták
őtet és az ő feleségét, és mindenét a
mije vala.

Ábrám különválik Lóttól.

13. Feljöve azért Ábrám Égyip-
tomból, ő és az ő felesége, és
mindene valamije vala, és Lót is ő
vele, a déli tartományba.
2. Ábrám pedig igen gazdag vala bar-
mokkal, ezüsttel, és aranynyal.
3. És méne helyről helyre délfelől
mind Béthelig, oda a hol először va-
la az ő sátora, Béthel és Hái között,
4. Annak az oltárnak helyére,* me-
lyet ott elsőben készített vala: és
segítségűl híva ott Ábrám az Úrnak
nevét. *rész 12,8.
5. Lótnak is pedig, a ki Ábrámmal jár
vala, valának juhai, ökrei és sátorai.
6. És nem bírá meg őket az a föld,
hogy együtt lakjanak, mert sok jószá-
guk vala, és nem lakhatának együtt.
7. Versengés is támada az Ábrám ba-
rompásztorai között, és a Lót barom-
pásztorai között; és a Kananeusok és
a Perizeusok is ott laknak vala ak-
kor azon a földön.
8. Monda azért Ábrám Lótnak: Ne
legyen versengés közöttem és közöt-
ted, se az én pásztoraim között és a
te pásztoraid között: hiszen atyafiak
vagyunk.
9. Avagy nincsen-é előtted mind az
egész föld? Válj el kérlek, tőlem; ha
te balra tartasz, én jobbra megyek; ha
te jobbra menéndesz, én balra térek.
10. Felemelé azért Lót az ő szemeit,
és látá, hogy a Jordán egész melléke
bővizű föld; mert minekelőtte elvesz-
tette volna az Úr Sodomát és Gomo-
rát, mind Czoárig olyan vala az, mint
az Úr kertje, mint Égyiptom földe.
11. És választá Lót magának a Jor-
dán egész mellékét, és elköltözék Lót
kelet felé: és elválának egymástól.
12. Ábrám lakozik vala a Kanaán
földén, Lót pedig lakozik vala a *Jor-
dán*-melléki városokban, és sátoroz
vala Sodomáig.
13. Sodoma * lakosai pedig nagyon
gonoszok és bűnösök valának az Úr
előtt. *Ezék.16,49.

Ismételt igéret Ábrámnak.
14. Az Úr pedig monda Ábrámnak,
minekutánna elválék tőle Lót: Emeld
fel szemeidet és tekints arról a helyről,
a hol vagy, északra, délre, keletre
és nyugotra.
15. Mert * mind az egész földet, a melyet
látsz, néked adom, és a te magodnak
örökre. * rész 12,7. rész 15,18.26,4. 5 Móz.34,4. Csel.7,4.5.
16. És * olyanná tészem a te magodat,
mint a földnek pora, hogyha
valaki megszámlálhatja a földnek porát,
a te magod is megszámlálható
lesz. * Róm.4,17. Zsid.11,12.
17. Kelj fel, járd be ez országot hosszában
és széltében: mert néked
adom azt.
18. Elébb mozdítá azért sátorát
Ábrám, és elméne, és lakozék Mamré
tölgyesében, mely Hebronban van,
és oltárt építe ott az Úrnak.

Lót rabságra jut.
14. Lőn pedig Amrafelnek, Sineár
királyának és Ariókhnak,
Elászár királyának, Khédorlaomernek,
Élám királyának, és Thidálnak,
a Góim királyának napjaiban:
2. Hadat indítának *ezek* Bera, Sodoma
királya ellen, Birsa, Gomora királya
ellen, Sináb, Admáh királya ellen,
Seméber, Czeboim királya ellen
és Bélah, azaz Czoár királya ellen.
3. Mind ezek a Sziddim völgyében
egyesűlének; ez a Sóstenger.
4. Tizenkét esztendeig szolgálták vala
Kkédorlaomert, és a tizenharmadik
esztendőben ellene támadtak vala.
5. A tizennegyedik esztendőben pedig
eljöve Khédorlaomer, és a királyok,
a kik ő vele *valának*, és megverék
a Refeusokat Asztheroth Kárnajimban,
és a Zuzeusokat Hámban, és
az * Emeusokat Sávé-Kirjáthajimban. * 5 Móz.2,10.11.
6. És a * Horeusokat az ő hegyökön,
a Seiren, egész Él-Páránig, mely a
puszta mellett van. * 5 Móz. 2,12.22.
7. És megtérének s menének Hén Mispátba
azaz Kádesbe, és elpusztíták az
Amálekiták egész mezőségét, és az
Emoreusokat is, kik laknak vala Háczaczon-Thámárban.
8. Kiméne tehát Sodoma királya, Gomora
királya, Admáh királya, Czeboim
királya, és Bélah, azaz Czoár
királya, és megütközének azokkal a
Sziddim völgyében:
9. Khédorlaomerrel, Élám királyával,
és Thidállal, Gójim királyával,
Amráfellel, Sineár királyával, és Ariókhkal,
Elászár királyával: négy király
öt ellen.
10. A Siddim völgye pedig tele vala
szurok-forrásokkal. És megfutamodának
Sodoma és Gomora királyai,
és azokba esének: a megmaradottak
pedig a hegységbe futának.
11. És elvivék Sodomának és Gomorának
minden jószágát és minden
eleségét; és elmenének.
12. Elvivék Lótot is az Ábrám atyjafiának
fiát jószágostól együtt, és elmenének;
mert Lót Sodomában lakik
vala.

Ábrám kiszabadítja Lótot.
13. Eljöve pedig egy menekűlt és hírűl
hozá a héber Ábrámnak, a ki lakik
vala az Emoreus Mamrénak, Eskol
atyjafiának és Áner atyjafiának
tölgyesében, a kik meg Ábrámnak
szövetségesei valának.
14. A mint meghallá Ábrám, hogy az
ő atyjafia fogságba esett, felfegyverzé
házában nevekedett háromszáz tizennyolcz
próbált legényét és üldözve
nyomula Dánig.
15. És csapatokra oszolván ellenök
éjszaka ő és szolgái, megveré őket,
és űzé őket mind Hóbáig, a mely Damaskustól
balra esik.
16. És visszahozá mind a jószágot;
Lótot is, az ő atyjafiát jószágával egybe
visszahozá, meg az asszonyokat
és a népet.
17. Minekutánna pedig visszatért
Khédorlaomernek és a vele volt királyoknak
megveréséből, kiméne ő
elébe Sodomának királya a Sáve völgyébe,
azaz a király völgyébe.
18. Melkhisédek * pedig Sálem királya,
kenyeret és bort hoza; ő pedig
a Magasságos Istennek papja vala. * Zsid.7,1.2.3.

Melkhisédek megáldja Ábrámot.
19. És megáldá őt, és monda: Áldott
legyen Ábrám a Magasságos Istentől,
ég és föld teremtőjétől.
20. Áldott a Magasságos Isten, a ki
kezedbe adta ellenségeidet. És tizedet
ada * néki mindenből. * Zsid.7,2.4.6.
21. És monda Sodoma királya Ábrámnak:
Add nékem a népet, a jószágot
pedig vedd magadnak.
22. És monda Ábrám Sodoma királyának:
Felemeltem az én kezemet
az Úrhoz, a Magasságos Istenhez, ég
és föld teremtőjéhez:
23. Hogy én egy fonalszálat, vagy egy
sarukötőt sem veszek el mindabból,
a mi a tiéd, hogy ne mondjad: Én
gazdagítottam meg Ábrámot.
24. Semmi egyebet, csupán a legények
élelmét, és ama férfiak részét,
kik én velem eljöttek volt: Áner,
Eskhol, Mamré, ők vegyék ki az ő
részöket.

Ábrámnak fiú igértetik.

15. E dolgok után lőn az Úr beszéde Ábrámhoz * látomásban,
mondván: Ne félj Ábrám: én paizsod
vagyok tenéked, a te jutalmad felette
igen bőséges. * Zsolt. 18,3. Ésa.41,10.
2. És monda Ábrám: Uram Isten, mit
adnál énnékem, holott én magzatok
nélkűl járok, és az, a kire az én házam száll, a Damaskusbeli Eliézer?
3. És monda Ábrám: Imé énnékem
nem adtál magot, és íme az én házam
szolgaszülöttje lesz az én örökösöm.
4. És ímé szóla az Úr ő hozzá, mondván: Nem ez lesz a te örökösöd: hanem a ki a te ágyékodból származik,
az lesz a te örökösöd.

Ábrám hite.

5. És kivivé őt, és monda: * Tekints
fel az égre, és számláld meg a csillagokat, ha azokat megszámlálhatod;
— és monda nékie: Így lészen a te
magod. * Róm.4,18.
6. És * **hitt az Úrnak és tulajdoníttaték
az őnéki igazságul.** * Róm.4,3. Jak.2,23.

Isten szövetséget köt Ábrámmal.

7. És monda néki: Én vagyok az Úr,
ki téged kihoztalak Úr-Kaszdimból,
hogy néked adjam e földet, örökségedűl.
8. És monda: Uram Isten, miről tudhatom meg, hogy öröklöm azt?
9. És felele néki: Hozz nékem egy
három esztendős üszőt, egy három
esztendős kecskét, és egy három esztendős kost, egy gerliczét és egy galambfiat.
10. Elhozá azért mind ezeket, és kétfelé hasítá azokat, és mindeniknek
fele *részét* a másik fele *része* átellenébe helyezteté; de a madarakat nem
hasította vala kétfelé.
11. És ragadozó madarak szállának
e húsdarabokra, de Ábrám elűzi vala azokat.
12. És lőn naplementekor, mély álom lepé meg Ábrámot, és ímé rémülés és nagy setétség szálla ő reá.
13. És monda *az Úr* Ábrámnak: * Tudván tudjad, hogy a te magod jövevény lesz a földön, mely nem övé, és
szolgálatra szorítják, és nyomorgatják őket négyszáz esztendeig.
* Csel. 7,6. 2 Móz. 12,40.
14. De azt a népet, melyet szolgálnak, szintén megítélem én, és * annakutánna kijőnek nagy gazdagsággal. * 2 Móz.3,22. 11,2.3. 12,35.36.
15. Te * pedig elmégy a te atyáidhoz
békességgel, eltemettetel jó vénségben. * rész 25,7.9.
16. Csak * a negyedik nemzedék tér
meg ide; mert az Emoreusok gonoszsága még nem tölt be. * 2 Móz.12,40.
17. És mikor a nap leméne és setétség lőn, ímé egy füstölgő kemencze,
és tüzes fáklya, mely általmegyen vala a húsdarabok között.
18. E napon kötött az Úr * szövetséget Ábrámmal, mondván: A te magodnak adom ezt a földet, Égyiptomnak folyóvizétől fogva, a nagy folyóig,
az Eufrátes folyóvízig.
* rész 12,7.13,15.26,4. 5 Móz.34,4. 2 Krón.9,26.
19. A Keneusokat, Kenizeusokat, és
a Kadmoneusokat.
20. A Hittheusokat, Perizeusokat, és
a Refeusokat.
21. Az Emoreusokat, Kananeusokat,
Girgazeusokat, és a Jebuzeusokat.

Szárai Ábrámhoz adja Hágárt.

16. És Szárai, az Ábrám felesége
nem szűle néki; de vala néki
egy Égyiptomból való szolgálója, kinek neve Hágár vala.
2. Monda azért Szárai Ábrámnak:
Ímé az Úr bezárolta az én méhemet
hogy ne szűljek: kérlek, menj be az
én szolgálómhoz, talán az által megépülök; és engede Ábrám a Szárai
szavának.
3. Vevé tehát Szárai, Ábrám felesége
az Égyiptombeli Hágárt, az ő szolgálóját, tíz esztendővel azután, hogy
Ábrám a Kanaán földén letelepedék,
és adá azt Ábrámnak az ő férjének
feleségül.
4. És béméne Hágárhoz, és az fogada
az ő méhében; ez pedig a mint látta,
hogy terhes, nem vala becsülete az ő
asszonyának ő előtte.* * Péld.30,21—23.
5. Monda azért Szárai Ábrámnak:
Bántódásom van miattad. Én adtam
öledbe szolgálómat, és mivelhogy látja, hogy teherbe esett, nincsen előtte
becsületem. Tegyen ítéletet az Úr én
közöttem és te közötted.
6. És monda Ábrám Szárainak: Ímé
a te szolgálód kezedben van, azt tedd
vele a mit jónak látsz. Nyomorgatja
vala azért Szárai, és az elfuta ő előle.

Az elfutott Hágár visszatér. Ismáel születik.

7. És találá őt az Úrnak angyala egy
forrásnál a pusztában, annál a forrásnál, a mely a Súrba menő úton van.
8. És monda: Hágár, Szárai szolgálója! honnan jössz és hová mégy?
És az monda: Az én asszonyomnak,
Szárainak színe elől futok én.
9. Akkor monda néki az Úr angyala:
Térj meg a te asszonyodhoz, és alázd
meg magad az ő kezei alatt.
10. És monda néki az Úrnak angyala:
Felettébb megsokasítom a te magodat, hogy sokasága miatt megszámlálható se legyen.
11. És monda néki az Úrnak angyala:

Ímé te terhes vagy, és szűlsz fiat; és
nevezd nevét Ismáelnek, mivelhogy
meghallá Isten a te nyomorúságodat.
12. Az pedig vadtermészetű ember
lesz: az ő keze mindenek ellen, és
mindenek keze ő ellene; és minden
ő atyjafiának ellenébe üti fel sátorát.
13. És nevezé Hágár az Úrnak nevét,
a ki ő vele szólott vala: Te vagy a lá-
tomás Istene. Mert monda: Avagy
nem e helyen láttam a látomás után?
14. Annakokáért nevezé azt a * for-
rást Lakhai Rói forrásának; ott van
Kádes és Béred között. *rész 24,62. 25,11.
15. És fiat szűle * Hágár Ábrámnak,
és nevezé Ábrám az ő fiának nevét,
a kit Hágár szűl vala néki, Ismáel-
nek. * Gal. 4,22.
16. Ábrám pedig nyolczvanhat esz-
tendős vala, a mikor Hágár Ismáelt
szűlé Ábrámnak.

Ábrám Ábrahámnak neveztetik.

17. Mikor Ábrám kilenczvenkilencz
esztendős vala, megjelenék
az Úr Ábrámnak, és monda néki: Én
a mindenható Isten vagyok, * járj
én előttem, és légy tökéletes. * rész 6,9.
2. És megkötöm * az én szövetsége-
met én közöttem és te közötted: és
felette igen megsokasítlak téged.
* 2 Móz. 2,24. 6,4.
3. És arczára borúla Ábrám, az Isten
pedig szóla őnéki, mondván:
4. A mi engem illet, imhol az én szö-
vetségem te veled, hogy * népek so-
kaságának atyjává leszesz. * Róm. 4,17.
5. És ne neveztessék ezután a te ne-
ved Ábrámnak, hanem legyen a te ne-
ved Ábrahám, mert népek sokaságá-
nak atyjává teszlek téged.
6. És felette igen megsokasítalak té-
ged; és népekké teszlek, és királyok
is származnak tőled.
7. És megállapítom az én szövetsége-
met én közöttem és te közötted, és te
utánad a te magod között annak nem-
zedékei szerint örök szövetségűl, hogy
legyek tenéked Istened, és a te ma-
godnak te utánad.
8. És adom tenéked és a te magod-
nak te utánnad a te bujdosásod földét,
Kanaánnak egész földét, örök birto-
kul; és Istenök lészek nékik.

A körűlmetélkedési szövetség.

9. Annakfelette monda Isten Ábra-
hámnak: Te pedig az én szövetsége-
met megőrizzed, te és a te magod te
utánad az ő nemzedékei szerint.
10. Ez *pedig* az én szövetségem, melyet
meg kell tartanotok én közöttem és
ti közöttetek, és a te utánnad való ma-
god között: minden férfi * körűlme-
téltessék nálatok. * 3 Móz. 12,3. Ján. 7,22.
11. És metéljétek körűl a ti férfi tes-
tetek bőrének elejét, * és az lesz az
én közöttem és ti közöttetek való szö-
vetségnek jele. * Csel. 7,8. Róm. 4,11.
12. Nyolcznapos * korában körűlme-
téltessék nálatok minden férfigyer-
mek nemzedékeiteknél; akár háznál
született, akár pénzen vásároltatott
valamely idegentől, a ki nem a te ma-
godból való. * 3 Móz. 12,3. Luk. 2,21.
13. Körűlmetéltetvén körűlmetéltes-
sék a házadban született és a pénze-
den vett; és örökkévaló szövetségűl
lesz az én szövetségem a ti testeteken.
14. A körűlmetéletlen férfi pedig, a
ki körűl nem metélteti az ő férfi tes-
tének bőrét, az ilyen lélek kivágat-
tatik az ő népe közűl, *mert* felbon-
totta az én szövetségemet.

Szárai Sárának neveztetik.

15. És monda Isten Ábrahámnak:
Szárainak, a te feleségednek nevét ne
nevezd Szárainak, mert Sára az ő neve.
16. És megáldom őt, és fiat is adok
ő tőle néked, és megáldom, hogy le-
gyen népekké; nemzetek királyai
származzanak ő tőle.
17. Ekkor arczára borúla Ábrahám,
és nevete és gondolá az ő szívében:
vajjon száz esztendős embernek lesz-
é gyermeke? avagy Sára kilenczven
esztendős lévén, szűlhet-é?
18. És monda Ábrahám az Istennek:
Vajha Ismáel élne te előtted.

Izsákot igéri Isten.

19. Az Isten pedig monda: Kétség-
nélkűl a te feleséged * Sára szűl néked
fiat, és nevezed annak nevét Izsák-
nak, és megerősítem az én szövetsé-
gemet ő vele örökkévaló szövetségűl
az ő magvának ő utánna. * rész 21,2.
20. Ismáel felől is meghallgattalak:
Ímé * megáldom őt, és megszaporítom
őt és megsokasítom őt felette nagyon;
tizenkét fejedelmet nemz, és nagy
néppé teszem őt. * rész 21,13.
21. Az én szövetségemet pedig meg-
erősítem Izsákkal, * kit néked szűl
Sára ez időkorban a következő esz-
tendőben. * rész 21,1.2.
22. És elvégezé vele való beszédét, és
felméne az Isten Ábrahámtól.

Körűlmetélkedés.

23. Vevé azért Ábrahám Ismáelt az
ő fiát, és háza minden szülöttét, és
mind a pénzén vetteket, minden fér-
fiat Ábrahám házanépe közűl és kö-
rűlmetélé férfi testöknek bőrét
ugyanazon napon, a mikor szólott
vala vele az Isten.
24. Ábrahám pedig kilenczvenki-
lencz esztendős vala, mikor körűlme-
télé az ő férfitestének bőrét.
25. Ismáel pedig az ő fia tizenhárom

esztendős vala, mikor körűlmetélék az ő férfitestének bőrét.
26. Ugyanazon napon metéltetett körűl Ábrahám és Ismáel az ő fia.
27. És házának minden férfi tagja, háza szülöttei és kik idegen embertől pénzen vásároltattak, vele együtt körűlmetélteték.

Az Úr látogatása Ábrahámnál.

18. Megjelenék pedig ő néki az Úr a Mamré tölgyesében, és ő űl vala a sátor ajtajában, a hő napon.
2. És felemelé az ő szemeit, és látá, hogy ímé * három férfiú áll ő előtte. És látván, eléjök siete a sátor ajtajából, és földig meghajtá magát.
* Zsid. 13,2.
3. És monda: Jó Uram, ha kedves vagyok te előtted, kérlek, ne kerüld el a te szolgádat.
4. Hadd hozzanak, kérlek, egy kevés vizet, és mossátok meg a ti lábaitokat, és dőljetek le a fa alatt.
5. Én pedig hozok egy falat kenyeret, hogy erősítsétek meg a ti szíveteket, azután menjetek tovább, mert azért tértetek be a ti szolgátokhoz. És mondának. Cselekedjél, a mint szólál.
6. És besiete Ábrahám a sátorba Sárához, és monda: Siess, gyúrj meg három mérték lisztlángot, és csinálj pogácsát.
7. A baromhoz is elfuta Ábrahám, és hoza egy gyenge kövér borjút, és adá a szolgának, az pedig siete azt elkészíteni.
8. És vőn vajat és tejet, és a borjút, melyet elkészített vala, és eléjök tevé: és ő mellettök áll vala a fa alatt, azok pedig evének.

Izsák újra megigértetik.

9. És mondának néki: Hol van Sára a te feleséged? Ő pedig felele: Ímhol van a sátorban.
10. És monda: * Esztendőre ilyenkor bizonynyal megtérek hozzád és ímé akkor a te feleségednek Sárának fia lesz. Sára pedig hallgatózik vala a sátor ajtajában, mely annak háta megett vala.
* rész 17,19.21,2. Róm. 9,9.
11. Ábrahám * pedig és Sára élemedett korú öregek valának; megszünt vala Sáránál az asszonyi természet.
* rész 17,17. Zsid. 11,11.
12. Nevete azért Sára ő magában, mondván: Vénségemre lenne-é gyönyörűségem? meg az én uram! is öreg
13. És monda az Úr Ábrahámnak: Miért nevetett Sára, ezt mondván: Vajjon csakugyan szűlhetek-é, holott én megvénhedtem?
14. Avagy az Úrnak lehetetlen-é * valami? Annak idején, esztendőre ilyenkor visszatérek hozzád, és fia lesz Sárának.
* Máté. 19,26.
15. Sára pedig megtagadá, mondván: Nem nevettem én; mivelhogy fél vala. De monda az *Úr:* Nem úgy van, mert bizony nevettél.

Az Úr megjelenti Sodoma vesztét.

16. Azután felkelvén onnan azok a férfiak, Sodoma felé tartanak vala. Ábrahám is velök méne, hogy elkisérje őket.
17. És monda az Úr: * Eltitkoljam-é én Ábrahámtól, a mit tenni akarok?
* Ámós 3,7.
18. Holott Ábrahám nagy és hatalmas néppé lesz; és * benne megáldatnak a földnek minden nemzetségei.
* rész 12,3.22,18.26,4. Csel. 3,25. Gal. 3,8.
19. Mert tudom róla, hogy **megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének ő utánna, hogy megőrizzék az Úrnak útát, igazságot és törvényt tévén,** hogy beteljesítse az Úr Ábrahámon, a * mit szólott felőle.
* vers 18. rész 22,17.
20. Monda azután az Úr: Mivelhogy Sodomának és Gomorának kiáltása megsokasodott, és mivelhogy az ő bűnök felettébb megnehezedett:
21. Alámegyek azért és meglátom, vajjon * teljességgel a hozzám felhatott kiáltás szerint cselekedtek-é vagy nem? tudni akarom.
* Jer. 32,19. Jób 34,21.22.

Ábrahám közbenjárása.

22. És elfordulának onnan a férfiak, és menének Sodomába: Ábrahám * pedig még az Úr előtt áll vala. * rész 19,27.
23. És hozzá járula Ábrahám és monda: Avagy elveszted-é az igazat is a gonoszszal egybe?
24. Talán van ötven igaz abban a városban, avagy elveszted-é, és nem kedvezel-é a helynek az ötven igazért, a kik abban vannak?
25. Távol legyen tőled, hogy ilyen dolgot cselekedjél, hogy megöld az igazat a gonoszszal, és úgy járjon az igaz mint a gonosz: Távol legyen tőled! Avagy az egész föld * bírája nem szolgáltatna-é igazságot?
* Róm. 3,6. Jób 34,10—12.
26. És monda az Úr: * Ha találok Sodomában a városon belől ötven igazat, mind az egész helynek megkegyelmezek azokért.
* Jer. 5,1.
27. És felele Ábrahám, és monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak, noha én por és hamu vagyok.
28. Ha az ötven igaznak talán öt híja lesz, elveszted-é az öt miatt az egész várost? És monda: Nem vesztem el, ha találok ott negyvenötöt.

29. És ismét szóla hozzá és monda: Hátha találtatnak ott negyvenen? És monda Ő: Nem teszem meg a negyvenért.
30. Mégis monda: Kérlek, ne haragudjék meg az én Uram ha szólok: Hátha találtatnak ott harminczan? És Ő felele: Nem teszem meg, ha találok ott harminczat.
31. És ő monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak: Hátha találtatnak ott húszan? Felele: Nem vesztem el a húszért.
32. És monda: * Ne haragudjék kérlek az én Uram ha szólok még ez egyszer: Hátha találtatnak ott tízen? És Ő monda: Nem vesztem el a tízért.
* Bir. 6,39.
33. És elméne az Úr, minekutánna elvégezte Ábrahámmal való beszélgetését; Ábrahám pedig megtére az ő helyére.

Sodoma romlottsága.

19. Mikor a két * angyal estére Sodomába jutott, Lót Sodoma kapujában űl vala, és a mint meglátá őket Lót, felkele eléjök, és arczczal a földre borúla. * rész 18,16.17.
2. És monda: Ímé én Uraim kérlek, térjetek be a ti szolgátok házához, és háljatok ott, * és mossátok meg lábaitokat; reggel korán felkelhettek és indulhattok útatokra. Azok pedig mondának: Nem, hanem az utczán hálunk meg. * rész 43,24. Bir. 19,21.
3. De nagyon unszolá * őket, és betérének hozzá, és bemenének az ő házába; ő pedig szerze nékik vendégséget, és pogácsát is süte, és evének.
* Zsid. 13,2.
4. Lefekvésök előtt a város férfiai, Sodoma férfiai körűlvevék a házat, ifja, örege, mind az egész község egytől egyig.
5. És szólíták Lótot, mondván néki: Hol vannak a férfiak, a kik te hozzád jövének az éjjel? Hozd ki azokat mi hozzánk, hadd ismerjük őket.
6. És kiméne Lót ő hozzájok az ajtó eleibe, és bezárá maga után az ajtót.
7. És monda: Kérlek atyámfiai, ne cselekedjetek gonoszságot.
8. Ímé van énnékem két leányom, a kik még nem ismertek férfiat, kihozom azokat ti hozzátok, és cselekedjetek velök a mint néktek tetszik, csakhogy ezekkel az emberekkel ne csináljatok semmit, mivelhogy az én hajlékom árnyéka alá jöttenek.
9. Azok pedig mondának: Eredj el innen. Ismét mondának: Ez egy maga nálunk a jövevény s ő szabja a törvényt? Majd gonoszbul cselekszünk veled, hogy nem azokkal. És reá rohanának a férfiúra, Lótra, felette igen, és azon valának, hogy betörik az ajtót.
10. De kinyújták azok a férfiak kezeiket, és bevonák Lótot magokhoz a házba és bezárák az ajtót.
11. Az embereket pedig, kik a ház ajtaja előtt valának, vaksággal verék meg kicsinytől nagyig, annyira, hogy elfáradának az ajtó keresésében.

Lót menekül.

12. És mondának a férfiak Lótnak: Ki van még itt hozzád tartozó? vődet, fiaidat és leányaidat, és mindenedet, a mi a tied a városban, vidd ki e helyből.
13. Mert mi elvesztjük e helyet, mivelhogy ezek kiáltása nagyra nőtt az Úr előtt; és az Úr küldött minket, hogy elveszítsük ezt.
14. Kiméne azért Lót, és szóla az ő vőinek, kik az ő leányait elvették vala, és monda: Keljetek fel, menjetek ki e helyből, mert elveszti az Úr e várost; de az ő vőinek úgy tetszék, mintha tréfálna.
15. Es mikor a hajnal feljött, sürgetik vala az Angyalok * Lótot, mondván: Kelj fel, vedd a te feleségedet és jelenlevő két leányodat, hogy el ne veszsz a városnak bűne miatt. * 2 Pét. 2,6.7.
16. Mikor pedig késedelmeskedék, megragadák a férfiak az ő kezét és az ő feleségének kezét és két leánya kezét, az Úrnak iránta való irgalmából, és kivivék őt: és ott hagyák a városon kivűl.
17. És lőn mikor kivivék őket, monda az *egyik:* Mentsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és meg ne állj a környéken; a hegyre menekülj, hogy el ne veszsz.
18. És monda Lót nékik: Ne oh Uram!
19. Ímé a te szolgád kegyelmet talált te előtted, és nagy a te irgalmasságod, melyet mutattál irántam, hogy életemet megtartottad: de én nem menekűlhetek a hegyre, nehogy utólérjen a veszedelem, és meghaljak.
20. Ímhol az a város közel van, hogy oda fussak, kicsiny is, hadd menekűljek kérlek oda, lám kicsiny az; és én életben maradok.
21. Monda azért néki: Ím tekintek rád e dologban is, és nem pusztítom el a várost, a melyről szólottál.
22. Siess, menekülj oda, mert semmit sem tehetek addig, míg oda nem érsz. Azért nevezték annak a városnak nevét Czóárnak.
23. A nap feljött vala a földre, mikor Lót Czóárba ére.

Sodoma és Gomora elpusztul.

24. És * bocsáta az Úr Sodomára és

Gomorára kénköves és tüzes esőt az Úrtól az égből * Luk.17,29. 2 Pét.2,6.8. Júd.v.7. Ezék.16,48. Jerém.50,40. Ésa.13,19.

25. És elsűlyeszté ama városokat, és azt az egész vidéket, és a városok minden lakosait, és a föld növényeit is.

26. És * hátra tekinte az ő felesége, és sóbálványnyá lőn. * Luk.17,31.32.

27. Ábrahám pedig reggel arra a helyre indúla, * a hol az Úr színe előtt állott vala. * rész 18,22,23.

28. És tekinte Sodoma és Gomora felé, és az egész környék földje felé; és látá, és ímé felszálla a földnek füstje, mint a kemencze füstje.

29. És lőn mikor elveszté Isten annak a környéknek városait, megemlékezék az Isten Ábrahámról, és kiküldé Lótot a veszedelemből, mikor elsűlyeszté a városokat, a melyekben lakott vala Lót.

Lót leányainak bűne.

30. Lót pedig felméne Czóárból, és letelepedék a hegyen, és vele együtt az ő két leánya is, mert fél vala Czóárban lakni; lakozék tehát egy barlangban ő és az ő két leánya.

31. És monda a nagyobbik a kisebbiknek: A mi atyánk megvénhedett, és nincsen a földön férfiú, a ki mi hozzánk bejöhetne az egész föld szokása szerint.

32. Jer, adjunk bort inni a mi atyánknak, és háljunk ő vele, és támaszszunk magot a mi atyánktól.

33. Adának azért inni bort az ő atyjoknak azon éjszaka, és beméne a nagyobbik, és hála az ő atyjával, ez pedig semmit sem tuda annak sem lefekvéséről, sem fölkeléséről.

34. És lőn másodnapon, monda a nagyobbik a kisebbiknek: Ímé a mult éjjel én háltam atyámmal, adjunk néki bort inni ez éjjel is, és menj be te, hálj vele, és támaszszunk magot a mi atyánktól.

35. Adának azért azon éjszaka is az ő atyjoknak bort inni, és felkele a kisebbik is és vele hála; ő pedig semmit sem tuda annak sem lefekvéséről, sem fölkeléséről.

36. És teherbe esének Lót leányai mindketten az ő atyjoktól.

37. És szűle a nagyobbik fiat, és nevezé annak nevét Moábnak; ez a Moábiták atyja mind e mai napig.

38. A kisebbik is fiat szűle és nevezé annak nevét Benamminak. Ez az Ammoniták atyja mind e mai napig.

Abimélek elviteti Sárát.

20. És elköltözék onnan * Ábrahám a déli tartományba, és letelepedék Kádes és Súr között, és tartózkodék Gérárban. * rész 12,9.

2. És monda Ábrahám Sáráról az ő feleségéről: Én húgom ő. * Elküldé azért Abimélek Gérárnak királya, és elviteté Sárát. * rész 12,13.

3. De Isten Abimélekhez jöve éjjeli álomban, és monda néki: Ímé meghalsz az asszonyért, a kit elvettél, holott férjnél van.

4. Abimélek pedig nem illette vala őt, és monda: Uram, az ártatlan népet is megölöd-é?

5. Avagy nem ő mondotta-é nékem: én húgom ő; s ez is azt mondotta: én bátyám ő. Szívem ártatlanságában, és kezeim tisztaságában cselekedtem ezt.

6. És monda az Isten néki álomban: Én is tudom, hogy szívednek ártatlanságában mívelted ezt, azért tartóztattalak én is, hogy ne vétkezzél ellenem, azért nem engedtem, hogy illessed azt.

7. Mostan azért add vissza az embernek az ő feleségét, mert Próféta ő: * és imádkozik te éretted, és élsz; hogyha pedig vissza nem adod: tudd meg, hogy halállal halsz meg te, és minden hozzád tartozó. * Zsolt.105,15.

8. Felkele azért Abimélek reggel, és előhívatá minden szolgáját, s fülök hallatára mindezeket elbeszélé és az emberek igen megfélemlének.

9. És hívatá Abimélek Ábrahámot, és monda néki: Mit cselekedtél mi velünk? És mit vétettem te ellened, hogy én reám és az én országomra ilyen nagy bűnt hoztál? A miket cselekedni nem szabad, olyan dolgokat cselekedtél ellenem.

10. És monda Abimélek Ábrahámnak: Mit láttál, hogy ezt a dolgot cselekedted?

11. Felele Ábrahám: Bizony azt gondoltam: nincsen * istenfélelem e helyen, és megölnek engem az én feleségemért. * Zsolt.36,2.

12. De valósággal húgom is, az én tyámnak leánya ő, csakhogy nem az én anyámnak leánya; és így lőn feleségemmé.

13. És lőn hogy a mikor kibujdostata engem az Isten az én atyámnak házából, azt mondám néki: Ilyen kegyességet cselekedjél én velem, mindenütt valahová megyünk, * azt mondjad én felőlem: én bátyám ez. * rész 12,13.

Sára visszaadatik ajándékokkal egyben.

14. Akkor Abimélek vett juhokat, ökröket, szolgákat és szolgálókat, és adá Ábrahámnak, és vissza adá néki Sárát is az ő feleségét.

15. És monda Abimélek: Ímé előtted van az én országom, a hol tenéked jónak tetszik, ott lakjál.
16. Sárának pedig monda: Ímé ezer ezüst pénzt adtam a te bátyádnak, ímé az neked a szemek befedezője mindazok előtt, a kik veled vannak; és így mindenképen igazolva vagy.
17. Könyörge azért Ábrahám az Istennek, és meggyógyítá Isten Abiméleket, és az ő feleségét, és az ő szolgálóit, és szűlének.
18. Mert az Úr erősen bezárta vala az Abimélek háza népének méhét, Sáráért az Ábrahám feleségéért.

Izsák születése.

21. Az Úr pedig meglátogatá Sárát, a mint mondotta vala, * és akképen cselekedék az Úr Sárával, a miképen szólott vala. *rész 17,19.18,10.
2. Mert fogada Sára az ő méhében, és szűle fiat *Ábrahámnak az ő vénségében, abban az † időben, melyet mondott vala néki az Isten.
*Zsid.11,11. †rész 18,10.14.
3. És nevezé Ábrahám az ő fiának nevét, a ki néki született vala, a kit szűlt vala néki Sára, Izsáknak:
4. És körűlmetélé Ábrahám az ő fiát Izsákot, nyolcznapos korában, a mint parancsolta * vala néki az Isten.
*rész 17,10—12.
5. Ábrahám pedig száz esztendős *vala*, mikor születék néki az ő fia Izsák.
6. És monda Sára: Nevetést szerzett az Isten énnékem; a ki csak hallja, nevet rajtam.
7. Ismét monda: Ki mondotta volna Ábrahámnak, hogy Sára fiakat szoptat? s ímé fiat szűltem vénségére.
8. És felnevekedék a gyermek, és elválasztaték; Ábrahám pedig nagy vendégséget szerze azon a napon, a melyen Izsák elválasztaték.

Hágár és Ismáel elűzetése.

9. Mikor pedig Sára nevetgélni látá az Égyiptombéli Hágárnak fiát, kit Ábrahámnak szűlt vala,
10. Monda Ábrahámnak: * Kergesd el ezt a szolgálót az ő fiával egybe, mert nem lesz örökös e szolgáló fia az én fiammal, Izsákkal. *Zsid.11,18. Gal.4,30.
11. Ábrahámnak pedig igen nehéznek látszék e dolog, az ő fiáért.
12. De monda az Isten Ábrahámnak: Ne lássék előtted nehéznek a gyermeknek és a szolgálónak dolga; valamit mond néked Sára, engedj az ő szavának, * mert Izsákról neveztetik a te magod. *Róm.9,1. Gal.4,30.
13. Mindazáltal a szolgálóleány fiát is * néppé teszem, mivelhogy a te magod ő. *vers 18.
14. Felkele azért Ábrahám jó reggel, és vőn kenyeret és egy tömlő vizet, és adá Hágárnak, és felteve azt és a gyermeket annak vállára s elbocsátá. Az pedig elméne, és bujdosék a Beérseba pusztájában.
15. Hogy elfogyott a víz a tömlőből, leteve a gyermeket egy bokor alá.
16. És elméne s leűle által ellenébe mintegy nyillövésnyi távolságra; mert azt mondja vala: Ne lássam mikor a gyermek meghal. Leűle tehát által ellenébe, és fölemelé szavát és síra.
17. Meghallá pedig Isten a gyermeknek szavát, és kiálta az Isten angyala az égből Hágárnak, és monda néki: Mi lelt téged Hágár? ne félj, mert az Isten meghallotta a gyermeknek szavát, ott a hol van.
18. Kelj fel, vedd fel a gyermeket, és viseld gondját, mert nagy * néppé teszem őt. *vers 13. rész 25,16.
19. És megnyitá Isten az ő szemeit, és láta egy vízforrást, oda méne azért, és megtölté a tömlőt vízzel, és inni ada a gyermeknek.
20. És vala Isten a gyermekkel, s az felnövekedék, és lakik vala a pusztában, és lőn íjászszá.
21. Lakozék pedig Párán pusztájában, és vőn néki anyja feleséget Égyiptom földéről.

Ábrahám szövetsége Abimélekkel.

22. És lőn abban az * időben, hogy Abimélek és Pikhól annak hadvezére megszólíták Ábrahámot mondván: Az Isten van te veled mindenben, a mit cselekszel. *rész 26,26—33.
23. Mostan azért esküdj meg énnékem az Istenre itt, hogy sem én ellenem, sem fiam, sem unokám ellen álnokságot nem cselekszel, hanem azzal a szeretettel, a melylyel én te irántad viseltettem, viseltetel te is én irántam és az ország iránt, a melyben jövevény voltál.
24. És monda Ábrahám: Én megesküszöm.
25. Megdorgálá pedig Ábrahám Abiméleket a kútért, * melyet erővel elvettek vala az Abimélek szolgái.
*rész 26,15.18.
26. És monda Abimélek: Nem tudom kicsoda mívelte e dolgot; te sem jelentetted nekem, s én sem hallottam, hanem csak ma.
27. Vett azért Ábrahám juhokat, barmokat és adá Abiméleknek; és egymással szövetséget kötének.
28. És külön állíta Ábrahám a nyájból hét juhot.
29. És monda Abimélek Ábrahámnak: Mire való e hét juh, melyet külön állítál?

30. És felele *Ábrahám:* Ezt a hét juhot vedd tőlem, hogy bizonyságul legyenek nékem, hogy én ástam ezt a kútat.
31. Azért nevezék azt a helyet * Beérsebának, mivelhogy ott esküdtek vala meg mind a ketten. *rész 26,33.
32. Megköték tehát a szövetséget Beérsebában, és felkele Abimélek és Pikhól annak hadvezére és visszatérének a Filiszteusok földére.
33. *Ábrahám* pedig tamariskus-fákat ültete Beérsebában, és segítségűl hívá ott az örökkévaló Úr Istennek nevét.
34. És sok ideig tartózkodék Ábrahám a Filiszteusok földén.

Ábrahám kész feláldozni fiát.

22. És lőn ezeknek utána, az Isten megkisérté Ábrahámot, és monda néki: Ábrahám! S az felele: Ímhol vagyok.
2. És monda: Vedd a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, a kit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórijának földére, és * áldozd meg ott égő áldozatul a hegyek közűl egyen, a melyet mondándok néked. *Zsid.11,17.
3. Felkele azért Ábrahám jó reggel, és megnyergelé az ő szamarát, és maga mellé vevé két szolgáját, és az ő fiát Izsákot, és fát hasogatott az égő áldozathoz. Akkor felkele és elindula a helyre, melyet néki az Isten mondott vala.
4. Harmadnapon felemelé az ő szemeit Ábrahám, és látá a helyet messziről.
5. És monda Ábrahám az ő szolgáinak: Maradjatok itt a szamárral, én pedig és ez a gyermek elmegyünk amoda és imádkozunk, azután visszatérünk hozzátok.
6. Vevé azért Ábrahám az égőáldozathoz való fákat, és feltevé az ő fiára Izsákra, ő maga pedig kezébe vevé a tüzet, és a kést, és mennek vala ketten együtt.
7. És szóla Izsák Ábrahámhoz az ő atyjához, és monda: Atyám! Az pedig monda: Ímhol vagyok, fiam. És monda *Izsák:* Ímhol van a tűz és a fa; de hol van az égőáldozatra való bárány?
8. És monda Ábrahám: Az Isten majd gondoskodik az égőáldozatra való bárányról, fiam; és mennek vala ketten együtt.
9. Hogy pedig eljutának arra a helyre, melyet Isten néki mondott vala, megépíté ott Ábrahám az oltárt, és reá raká a fát, * és megkötözé Izsákot az ő fiát, és feltevé az oltárra, a fa-rakás tetejére. *Jak.2,21.
10. És kinyújtá Ábrahám az ő kezét és vevé a kést, hogy levágja az ő fiát.
11. Akkor kiálta néki az Úrnak Angyala az égből, és monda: Ábrahám! Ábrahám! Ő pedig felele: Ímhol vagyok.
12. És monda: Ne nyujtsd ki a te kezedet a gyermekre, és ne bántsd őt: mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem.
13. És felemelé Ábrahám az ő szemeit, és látá hogy ímé háta megett egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben. Oda méne tehát Ábrahám, és elhozá a kost, és azt áldozá meg égőáldozatul az ő fia helyett.
14. És nevezé Ábrahám annak a helynek nevét Jehova-jire-nek. Azért mondják ma is: Az Úr hegyén a gondviselés.

Az ígéretek megerősíttetnek.

15. És kiálta az Úrnak Angyala Ábrahámnak másodszor is az égből.
16. És monda: * Én magamra esküszöm azt mondja az Úr: mivelhogy e dolgot cselekedéd, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek: *Luk.1,73.
17. Hogy megáldván megáldalak tégedet, és bőségesen megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és mint a fövényt, mely a tenger partján van, és * a te magod örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját. *rész 24,60. 2 Móz.32,13.
18. És * **megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei,** mivelhogy engedtél az én beszédemnek. *rész 12,3. 18,18. 26,4. Csel.3,25. Gal.3,8.
19. Megtére azért Ábrahám az ő szolgáihoz, és felkelének és együtt elmenének Beérsebába, mert lakozék Ábrahám Beérsebában.

Nákhor utódai.

20. És lőn ezeknek utánna, hírt hozának Ábrahámnak mondván: Ímé Milkha is szűlt fiakat Nákhornak, a te atyádfiának:
21. Úzt az ő elsőszülöttét, és Búzt annak testvérét, és Kemuélt Arámnak atyját.
22. És Keszedet, Házót, Pildást, Jidláfot és Bethuélt.
23. Bethuél pedig nemzé Rebekát. Ezt a nyolczat szűlé Milkha Nákhornak az Ábrahám atyjafiának.
24. Az ő ágyasa is, kinek neve Reuma *vala,* szűlé néki Tebáhot, Gakhámot, Thakhást és Mahákhát.

Sára halála és temetése.

23. Vala pedig Sárának élete száz huszonhét esztendő. *Ezek* Sára életének esztendei.

2. És meghala Sára Kirját-Arbában
azaz Hebronban * a Kanaán földén,
és beméne Ábrahám, hogy gyászolja
Sárát és sirassa őt. * Bir.1,10.
3. Felkele azután Ábrahám az ő ha-
lottja elől, és szóla a Khéth fiainak,
mondván:
4. Idegen és jövevény vagyok közöt-
tetek: Adjatok * nékem temetésre va-
ló örökséget ti nálatok, hadd temes-
sem el az én halottamat én előlem.
* Csel.7,5.
5. Felelének pedig a Khéth fiai Áb-
rahámnak, mondván őnéki:
6. Hallgass meg minket uram: Isten-
től való fejedelem vagy te mi közöt-
tünk, a mi temetőhelyeink közűl a
mely legtisztességesebb, abba temesd
el a te halottadat, közűlünk senki
sem tiltja meg tőled az ő temetőhe-
lyét, hogy eltemethesd a te halottadat.
7. És felkele Ábrahám, és meghajtá
magát a földnek népe előtt, a Khéth
fiai előtt.
8. És szóla ő velök mondván: Ha azt
akarjátok, hogy eltemessem az én
halottamat én előlem: hallgassatok
meg engemet, és esedezzetek én éret-
tem Efron előtt, Czohár fia előtt,
9. Hogy adja nékem Makpelá bar-
langját, mely az övé, mely az ő me-
zejének szélében van: igaz árán ad-
ja nékem azt, ti köztetek temetésre
való örökségűl.
10. Efron pedig űl vala a Khéth fiai
között. Felele azért Efron a Khitteus,
Ábrahámnak, a Khéth fiainak és
mindazoknak hallatára, a kik be-
mennek vala az ő városának kapu-
ján, mondván:
11. Nem úgy uram, hallgass meg en-
gem: azt a mezőt néked adom, s a bar-
langot, mely abban van, azt is néked
adom, népem fiainak szeme láttára
adom azt néked, temesd el halottadat.
12. És meghajtá magát Ábrahám a
földnek népe előtt.
13. És szóla Efronhoz a föld népé-
nek hallatára, mondván: Ha mégis
meghallgatnál engem! megadom a
mezőnek árát, fogadd el tőlem; *az-
után* eltemetem ott az én halottamat.
14. És felele Efron Ábrahámnak,
mondván néki:
15. Uram! hallgass meg engemet;
négyszáz ezüst siklusos föld, micsoda
az én köztem és te közötted? Csak
temesd el a te halottadat.
16. Engede * azért Ábrahám Efron-
nak és odamérte Ábrahám Efronnak
az ezüstöt, a melyet mondott vala a
Khéth fiainak hallatára; kalmárok-
nál kelendő négyszáz ezüst siklust.
* rész 50,13.
17. Így lett * Efronnak Makpelában
levő mezeje, mely Mamré átellenében
van, a mező a benne levő barlang-
gal, és minden a mezőben levő fa az
egész határban köröskörűl * Csel.7,16.
18. Ábrahámnak birtoka, a Khéth fiai-
nak, mind azoknak szeme előtt, a
kik az ő városának kapuján bemen-
nek vala.
19. Azután eltemeté Ábrahám az ő
feleségét * Sárát a Makpelá mezejének
barlangjába Mamréval szemben. Ez
Hebron a Kanaán földén. * rész 25,9.10.
20. Így erősítteték meg a mező és a
benne lévő barlang Ábrahámnak te-
metésre való örökségűl a * Khéth fiai-
tól. * rész 50,13.

Izsák elveszi Rebekát.

24. Ábrahám pedig vén élemedett
ember vala, és az Úr minden-
ben megáldotta vala Ábrahámot.
2. Monda azért Ábrahám az ő háza
öregebb szolgájának, a ki őnéki min-
denében gazda vala: * Tedd a kezed
tomporom alá! * rész 47,29.
3. Hogy megeskesselek téged az Úr-
ra, a mennynek Istenére, és a föld-
nek Istenére, hogy nem vészesz fe-
leséget az én fiamnak a Kananeusok
leányai közűl, a kik között lakom.
4. Hanem elmégysz az én hazámba,
és az én rokonságim közé és *onnan*
vészesz feleséget az én fiamnak Izsák-
nak.
5. Monda pedig őnéki a szolga: Hát-
ha az a leányzó nem akar velem el-
jőni e földre, ugyan vissza vigyem-é
a te fiadat arra a földre, a honnan
kijöttél vala?
6. Felele néki Ábrahám: Vigyázz,
az én fiamat oda vissza ne vidd.
7. Az Úr az égnek Istene, ki engemet
kihozott az én atyámnak házából, és
az én rokonságimnak földéről, a ki
szólt nékem, és megesküdött nékem
mondván: A * te magodnak adom ezt
a földet; elbocsátja az ő Angyalát te
előtted, hogy onnan végy az én fiam-
nak feleséget. * rész 12,7. 13,15. 15,18. 26,4.
8. Hogyha pedig nem akar a leány-
zó teveled eljőni, ment lészesz az én
esketésem alól; csakhogy az én fia-
mat oda vissza ne vidd.
9. Veté azért a szolga az ő kezét az ő
urának Ábrahámnak tompora alá, és
megesküvék néki e dolog felől.
10. És vőn a szolga tíz tevét az ő urá-
nak tevéi közűl, és elindula; (mert az
urának minden gazdagsága az ő ke-
zében vala). Felkele tehát és elméne
Mésopotámiába, a Nákhor városába.
11. És megpihenteté a tevéket a vá-
roson kivűl egy kútfőnél, este felé, mi-
kor *a leányok* vizet meríteni járnak.

12. És monda: Uram! én uramnak
Ábrahámnak Istene, hozd elém *még*
ma, és légy kegyelmes az én uram
Ábrahám iránt.
13. Ímé én a víz forrása mellé ál-
lok és e város lakosainak leányai ki-
jőnek vizet meríteni.
14. Legyen azért, hogy a mely leány-
nak ezt mondom: Hajtsd meg a te
vedredet, hogy igyam, és az azt mon-
dándja: igyál, sőt a te tevéidet is meg-
itatom: hogy azt rendelted légyen a
te szolgádnak Izsáknak, és erről is-
merjem meg, hogy irgalmasságot cse-
lekedtél az én urammal.
15. És lőn, minekelőtte elvégezte vol-
na a beszédet, * ímé jő vala Rebeka,
Bethuélnek leánya, a ki Milkhának,
az Ábrahám testvérének Nákhor fe-
leségének vala fia, és pedig vedrével
a vállán. * rész 22,23.
16. A leányzó pedig felette szép ábrá-
zatú vala; szűz, és férfi még nem is-
meré őt, és aláméne a forrásra, és
megtölté vedrét, és feljöve.
17. Akkor a szolga eleibe futamo-
dék és monda: Kérlek, adj innom né-
kem egy kevés vizet a te vedredből.
18. Az pedig monda: Igyál uram!
és sietve leereszté a vedret az ő ke-
zére, és inni ada néki.
19. És minekutána eleget adott néki
innia, monda: A te tevéidnek is me-
rítek, míg eleget nem isznak.
20. És sietett és kiüríté vedrét a vá-
lúba és ismét elfuta a forrásra me-
ríteni, és meríte mind az ő tevéinek.
21. Az ember pedig álmélkodva néz
vala reá, és veszteg hallgat vala, tud-
ni akarván: vajjon szerencséssé te-
szi-é az Úr az ő útját, vagy nem.
22. És lőn, mikor a tevék már eleget
ittak, elévőn az ember * egy arany-
függőt, a melynek súlya fél siklus,
és két karpereczet, a melynek súlya
tíz arany, * vers 47.
23. És monda: Kinek a leánya *vagy*
te? kérlek mondd meg nékem: van-é
a te atyádnak házában hálásra való
helyünk?
24. Az pedig felele néki: Bethuél leá-
nya vagyok * a Milkhah fiáé, a kit ő
Nákhornak szűlt. * rész 22,23.
25. Azt is mondá: Szalma is, abrak
is bőven van minálunk, és hálásra
való hely is van.
26. Meghajtá azért magát az ember,
és imádá az Urat.
27. És monda: Áldott az Úr az én
uramnak Ábrahámnak Istene, ki nem
vonta meg az ő irgalmasságát és hű-
ségét az én uramtól. Az Úr vezérlett
engem ez útamban az én uram aty-
jafiainak házához.
28. Elfuta azonközben a leányzó, és
elbeszélé az ő anyja házában, a mint
ezek *történtek.*
29. Vala pedig Rebekának egy báty-
ja, kinek neve Lábán vala. És kifu-
tamodék Lábán ahhoz az emberhez
a forráshoz.
30. Mert mikor látta a függőt, és a
pereczeket az ő húgának karjain, és
hallotta húgának Rebekának beszé-
dét, a ki ezt mondja vala: Így szóla
nékem az a férfiú; akkor méne ki a
férfiúhoz; és ímé ez ott áll vala a te-
vék mellett a forrásnál.
31. És monda: Jőjj be Istennek ál-
dott embere; mit állasz ide kinn?
holott én elkészítettem a házat, és a
tevéknek is van hely.
32. Beméne azért a férfiú a házhoz,
ő pedig lenyergelé a tevéket, és ada
a tevéknek szalmát és abrakot; és vi-
zet az ő lábai megmosására és az em-
berek lábainak, kik ő vele valának.
33. És enni valót tevének eleibe, de
ő monda: Nem eszem, míg el nem
mondom az én beszédemet. És szóla:
Mondd el.
34. Monda azért: Én az Ábrahám
szolgája vagyok.
35. Az Úr pedig igen megáldotta az
én uramat, úgy hogy nagygyá lett:
mert adott néki juhokat, barmokat,
ezüstöt, aranyat, szolgákat, szolgáló-
leányokat, tevéket, szamarakat.
36. És Sára az én uramnak felesége
fiat szűlt az én uramnak, az ő vén-
ségében, és annak adá * mindenét,
a mije van. * rész 21,2. 25,5.
37. Engem pedig megesküdtetett az
én uram, mondván: Ne végy feleséget
az én fiamnak a Kananeusok leányai
közűl, a kiknek földjén én lakom,
38. Hanem menj el az én atyámnak
házához, és az én rokonságom közé,
hogy *onnan* végy feleséget az én fiam-
nak.
39. Mikor pedig azt mondám az én
uramnak: Hátha nem akarna velem
az a leányzó eljőni?
40. Monda nékem: Az Úr, a kinek
én színe előtt jártam, elbocsátja az ő
angyalát teveled, és szerencséssé te-
szi a te útadat, hogy feleséget vehess
az én fiamnak az én nemzetségem
közűl, és az én atyám házából.
41. Csak akkor leszesz fölmentve es-
ketésem alól, ha elmenéndesz az én
nemzetségem közé; és ha nem adják
oda: ment leszesz az én esketésem alól.
42. Mikor ma a forráshoz érkezém,
mondék: Uram, én uramnak, Ábra-
hámnak Istene, vajha szerencséssé
tennéd az én útamat, melyen járok:
43. Ímé én e forrás mellett állok; és

legyen, hogy az a hajadon, a ki ki-
jön vizet meríteni, s a kinek azt mon-
dom: Adj innom nékem egy kevés
vizet a te vedredből,
44. És az ezt mondja nékem: Te is
igyál, és a te tevéidnek is merítek;
az legyen a feleség, a kit az Úr az én
uram fiának rendelt.
45. Én még el sem végeztem vala az
én szívemben a beszédet, és ímé ki-
jő vala Rebeka, vedrével a vállán, és
leméne a forrásra és meríte, én pe-
dig mondék néki: Adj innom kérlek.
46. Ő pedig sietett és leereszté az ő
vedrét és monda: Igyál, sőt a te te-
véidnek is inni adok; és én ivám, s
a tevéknek is inni ada.
47. És megkérdezém őt és mondék:
Ki leánya vagy? ő pedig felele: Be-
thuélnek, a Nákhor fiának leánya
vagyok, a kit Milkha szűlt vala őnéki.
Ekkor a függőt orrába, és e pereczé-
ket karjaira tevém.
48. Meghajtván azért magamat, imá-
dám az Urat, és áldám az Urat, az én
uramnak Ábrahámnak Istenét, ki en-
gem igaz úton vezérelt, hogy az én
uram atyjafiának leányát vegyem az
ő fiának *feleségűl.*
49. Most azért, ha szeretettel és hű-
séggel akartok lenni az én uramhoz,
mondjátok meg; ha pedig nem, ad-
játok tudtomra, hogy én vagy jobb-
ra vagy balra forduljak.
50. És felele Lábán és Bethuél, és
mondának: Az Úrtól van e dolog:
Nem mondhatunk neked sem jót,
sem rosszat.
51. Ímé előtted van Rebeka, vegyed,
menj el; és legyen felesége a te urad
fiának, a mint az Úr elvégezte.
52. És lőn, a mint hallja vala az Áb-
rahám szolgája azoknak beszédét,
meghajtá magát a földig az Úr előtt.
53. És hoza elő a szolga ezüst edé-
nyeket és arany edényeket és ruhá-
kat, és adá azokat Rebekának: drága
ajándékokat ada az ő bátyjának is
és az ő anyjának.
54. Evének azután és ivának, ő és
a férfiak, a kik ő vele valának, és ott
hálának. Mikor pedig felkelének reg-
gel, monda: Bocsássatok el engem az
én uramhoz.
55. Monda pedig a leány bátyja és
anyja: Maradjon velünk a leány
még vagy tíz napig, azután menjen el.
56. A *szolga pedig* monda nékik: Ne
késleljetek meg engem, holott az Úr
szerencséssé tette az én útamat; bo-
csássatok el azért engem, hogy men-
jek az én uramhoz.
57. Mondának akkor: Hívjuk elő a
leányt, és kérdjük meg őt.
58. Szólíták azért Rebekát, és mon-
dának néki: Akarsz-é elmenni e fér-
fiúval? és monda: Elmegyek.
59. Elbocsáták azért Rebekát, az ő
húgokat, és az ő dajkáját, és az Ábra-
hám szolgáját, és az ő embereit.
60. És megáldák Rebekát, és mondák
néki: Te mi húgunk! szaporodjál
ezerszer való ezerig. És bírja a te ma-
god * az ő ellenségeinek kapuját.
* rész 22,17.
61. És felkele Rebeka és az ő szol-
gálóleányai, és felűlének a tevékre,
s követék azt a férfiút. Így vevé a
szolga Rebekát, és elméne.
62. Izsák pedig visszajő vala a Lak-
hai Rói forrástól; * és lakik vala a
déli tartományban. * rész 16,14. 25,11.
63. És kiméne Izsák este felé elmél-
kedni a mezőre, és felemelé szemeit
és látá, hogy ímé tevék jőnek.
64. Rebeka is felemelé szemeit s meg-
látá Izsákot, és leszálla a tevéről.
65. És monda a szolgának: Kicsoda
az a férfiú, a ki a mezőn előnkbe jő?
A szolga pedig monda: Az én uram
ő. Akkor fogta a fátyolt és elfedezé
magát.
66. Elbeszélé azután a szolga Izsák-
nak mindazokat a dolgokat, a me-
lyeket cselekedett vala.
67. Izsák pedig bevivé *Rebekát* Sárá-
nak az ő anyjának sátorába. És el-
vevé Rebekát és lőn néki felesége és
szereté őt. S megvigasztalódék Izsák
az ő anyja *halála* után.

Ábrahám második házassága.

25. Ábrahám pedig ismét vőn ma-
gának feleséget, kinek neve
Ketúráh vala.
2. És az * szűlé néki Zimránt, Jok-
sánt, Médánt, Midiánt, Isbákot és
Suakhot. * 1 Krón. 1,32.
3. Joksán pedig nemzé Sébát, és Dé-
dánt. Dédánnak pedig fiai valának:
Assurim, Letúsim és Leummim.
4. S Midiánnak fiai: Éfah, Éfer, Há-
nok, Abida és Eldaah: Mind ezek
Ketúráhnak fiai.
5. Valamije pedig Ábrahámnak vala,
mindazt * Izsáknak adta vala.
* rész 24,36.
6. Az ágyasok fiainak pedig, a kik
Ábraháméi valának, ada Ábrahám
ajándékokat, és elküldé azokat az ő
fia mellől, Izsák mellől még éltében
napkelet felé, napkeleti tartományba.

Ábrahám halála és temetése.

7. S ezek Ábrahám élete esztendei-
nek napjai, melyeket élt: száz het-
venöt esztendő.
8. És kimúlék és meghala Ábrahám,
jó vénségben, öregen és betelve *az*

élettel, és takaríttaték az ő * népéhez. *rész 15,15. 35,29.
9. És eltemeték őt Izsák és Ismáel az ő fiai a Makpelá barlangjában, Efronnak, a Khitteus Czohár fiának mezejében, mely Mamré átellenében van.
10. Abban a mezőben, melyet Ábrahám a Khéth fiaitól vett vala: ott temettetett el Ábrahám és az ő felesége Sára.
11. Lőn pedig Ábrahám halála után, megáldá Isten az ő fiát Izsákot; Izsák pedig lakozék a Lakhai Rói * forrásánál. *rész 16,14. 24,62.

Izmáel nemzetsége

12. Ezek pedig Ábrahám fiának Ismáelnek nemzetségei, a kit az Égyiptombeli Hágár a Sára szolgálója szűlt vala Ábrahámnak.
13. Ezek az Ismáel fiainak nevei, nevök s nemzetségök szerint: * Ismáelnek elsőszülötte Nebájót, azután Kédar, Adbeél, és Mibszám. *1Krón.1,29.
14. És Misma, Dúmah, és Massza.
15. Hadar, Théma, Jetúr, Náfis és Kedmah.
16. Ezek az Ismáel fiai, és ezek azoknak nevei udvaraikban, falvaikban; tizenkét * fejedelem az ő nemzetségök szerint. *rész 17,20.
17. Ezek pedig az Ismáel életének esztendei: száz harminczkét esztendő. És kimúlék és meghala, és takaríttaték az ő népéhez.
18. Lakoztak pedig Havilától fogva Súrig, a mely Égyiptom átellenében van, a merre Assiriába mennek. Minden atyjafiával * szemben esett az ő *lakása*. *rész 16,12.

Ézsaú és Jákób.

19. Ezek pedig Izsáknak az Ábrahám fiának nemzetségei: Ábrahám * nemzé Izsákot.
20. Izsák pedig negyven esztendős vala, a mikor feleségűl vette Rebekát a Siriából való Bethuélnek leányát, Mésopotámiából, a Siriából való Lábánnak húgát.
21. És könyörge Izsák az Úrnak az ő feleségéért, mivelhogy magtalan vala, és az Úr meghallgatá őt: és teherbe esék * Rebeka, az ő felesége. *Róm.9,10.
22. Tusakodnak vala pedig a fiak az ő méhében. Akkor monda: Ha így van, miért vagyok én így? Elméne azért, hogy megkérdezze az Urat,
23. És monda az Úr őnéki: Két nemzetség van a te méhedben; és két nép válik ki a te belsődből, egyik nép a másik népnél erősebb lesz, és a nagyobbik szolgál a kisebbiknek.
24. És betelének az ő szülésének napjai, és ímé kettősök valának az ő méhében.
25. És kijöve az első; vereses vala, mindenestől szőrös, mint egy lazsnak; azért nevezék nevét Ézsaúnak.
26. Azután kijöve az ő atyjafia, kezével Ézsaú * sarkába fogódzva; azért nevezék nevét Jákóbnak. Izsák pedig hatvan esztendős vala, a mikor ezek születének. *Hós.12,3.
27. És felnevekedének a gyermekek, és Ézsaú vadászathoz értő mezei ember vala; Jákób pedig szelíd ember, sátorban lakozó.
28. Szereti vala azért Izsák Ézsaút, mert szájaíze szerint vala a vad; Rebeka pedig szereti vala Jákóbot.

Ézsaú eladja elsőszülöttségi jogát.

29. Jákób egyszer valami főzeléket főze, és Ézsaú megjövén elfáradva a mezőről,
30. Monda Ézsaú Jákóbnak: Engedd, hogy ehessem a veres ételből, mert fáradt vagyok. Ezért nevezék nevét Edomnak.
31. Jákób pedig monda: Add el hát nékem azonnal a te elsőszülöttségedet.
32. És monda Ézsaú: * Ímé én halni járok, mire való hát nékem az én elsőszülöttségem? *Ésa.22,13.
33. És monda Jákób: Esküdjél meg hát nékem azonnal, és megesküvék néki * és eladá az ő elsőszülöttségét Jákóbnak. *Zsid.12.16.
34. S akkor Jákób ada Ézsaúnak kenyeret, és főtt lencsét, és evék és ivék, és felkele és elméne. Így veté meg Ézsaú az elsőszülöttséget.

Izsák Gérárba megy. Megáldatik.

26. Lőn pedig éhség az országban, amaz első éhség után, * mely Ábrahám idejében vala. Elméne azért Izsák Abimélekhez a Filiszteusok királyához Gérárba. *rész 12,10.
2. Mert megjelent vala néki az Úr és ezt mondotta vala: Ne menj alá Égyiptomba! lakjál azon a földön, melyet mondándok tenéked.
3. Tartózkodjál ezen a földön, és én veled leszek és megáldalak téged; mert tenéked és a te magodnak adom mind ezeket a földeket, hogy megerősítsem az esküvést, melylyel megesküdtem Ábrahámnak a te atyádnak.
4. És megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és a te magodnak adom mind ezeket a földeket: és * **megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei;** *rész 12,3.22,18.
5. Mivelhogy hallgata Ábrahám az én szavamra: és megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet.

Rebeka és Abimélek.

6. Lakozék azért Izsák Gérárban.

7. És mikor annak a helynek lako-
sai az ő felesége felől kérdezősködé-
nek, azt mondja vala: én húgom ő.
Mert fél vala azt mondani: én fele-
ségem; *gondolván:* nehogy megölje-
nek engem e helynek lakosai Rebe-
káért, mivelhogy szép ábrázatú ő.
8. És lőn idő multával, hogy Abi-
mélek a Filiszteusok királya kitekint-
vén az ablakon, látá Izsákot enye-
legni Rebekával az ő feleségével.
9. Kiálta azért Abimélek Izsáknak,
és monda: Ímé bizony feleséged ő;
hogyan mondhattad *tehát:* húgom
ő!? És monda neki Izsák: Mert azt
gondolám, netalán még meg kell hal-
nom miatta.
10. És monda Abimélek: Miért mí-
velted ezt mi velünk? Kevésbe múlt,
hogy feleségeddel nem hált valaki a
nép közűl, és bűnt hoztál volna mi
reánk.
11. Parancsola azért Abimélek mind
az egész népnek, ezt mondván: A ki
ezt az embert vagy ennek feleségét
illeténdi, bizonynyal meg kell halnia.

Izsák gazdagsága és küzdelmei.

12. És vete Izsák azon a földön, és
lett néki abban az esztendőben * száz
annyia, mert megáldá őt az Úr.
* Luk. 8,8.
13. És gyarapodék az a férfiú, és
elébb-elébb megy vala a gyarapodás-
ban, mígnem igen nagygyá lőn.
14. És vala néki apró és öreg barma
és sok cselédje, s irigykedének ezért
reá a Filiszteusok.
15. És mindazokat a kútakat, me-
lyeket az ő atyjának szolgái Ábrahám-
nak az ő atyjának idejében ástak va-
la, behányák a Filiszteusok, és be-
tölték azokat földdel.
16. És monda Abimélek Izsáknak:
Menj el közűlünk, mert sokkal ha-
talmasabbá lettél nálunknál.
17. Elméne azért onnan Izsák, és
Gérár völgyében voná fel sátrait, és
ott lakék.
18. És ismét megásá Izsák a kútakat,
a melyeket ástak vala az ő atyjának
Ábrahámnak idejében, de a melyeket
Ábrahám holta után behánytak va-
la a Filiszteusok, és azokkal a nevek-
kel nevezé azokat, a mely neveket
adott vala azoknak az ő atyja.
19. Izsák szolgái pedig ásnak vala
a völgyben, és élő víznek forrására
akadának ott.
20. Gérár pásztorai pedig versengé-
nek Izsák pásztoraival, mondván:
Miénk a víz. Ezért nevezé a kútnak
nevét Észeknek, mivelhogy czivakod-
tak vala ő vele.
21. Más kútat is ásának s azon is ver-
sengének, azért annak nevét Szitná-
nak nevezé.
22. És tovább vonula onnan és ása
más kútat, a mely miatt nem versen-
gének; azért nevezé nevét Rehobóth-
nak, és monda: Immár tágas helyet
szerzett az Úr minékünk, és szapo-
rodhatunk a földön.
23. Felméne pedig onnan Beérsebába.
24. És megjelenék néki az Úr azon
éjszaka, és monda: Én vagyok Ábra-
hámnak a te atyádnak Istene: Ne félj,
mert te veled vagyok, és megálda-
lak téged, és megsokasítom a te ma-
godat Ábrahámért, az én szolgámért.
25. Oltárt építe azért ott, és segítsé-
gűl hívá az Úrnak nevét, s felvoná
ott az ő sátorát; Izsák szolgái pedig
kútat ásának ottan.
26. Abimélek pedig elméne ő hoz-
zá Gérárból és Akhuzzáth az ő ba-
rátja, meg Pikhól az ő hadvezére.
27. És monda nékik Izsák: Miért jöt-
tetek én hozzám, holott gyűlöltök en-
gem s elűztetek magatok közűl?
28. Ők pedig mondák: Látván lát-
tuk, hogy az Úr van te veled, és mon-
dánk: legyen esküvés mi közöttünk,
köztünk és te közötted; és kössünk
frigyet teveled,
29. Hogy minket gonoszszal nem il-
letsz, valamint mi sem bántottunk
téged, és a mint csak jót cseleked-
tünk veled, és békességgel bocsátot-
tunk el magunktól. Te már az Úr ál-
dott embere vagy.
30. Akkor * vendégséget szerze né-
kik és evének és ivának. * rész 31,54.
31. Reggel pedig felkelvén, egymás-
nak megesküvének, és elbocsátá ő-
ket Izsák, és elmenének ő tőle békes-
séggel.
32. Ugyanaz nap eljövének az Izsák
szolgái, és hírt hozának néki a kút
felől, melyet ástak vala; és mondá-
nak néki: Találtunk vizet.
33. S elnevezé azt Sibáhnak: Azoká-
ért annak a városnak neve Beérseba
mind e mai napig.

Ézsaú első házassága.

34. És mikor Ézsaú negyven eszten-
dős vala, feleségűl vevé Jehudithot,
a Khitteus Beéri leányát, és Boszmá-
tot a Khitteus Elon leányát,
35. És ők * valának Izsáknak és Re-
bekának lelke keserűsége. * rész 27,46.

Jákób csellel elveszi az elsőszülötti áldást.

27. És lőn, a mikor megvénhedett
vala Izsák, és szemei annyira
meghomályosodtak vala, hogy nem
látott, szólítá a nagyobbik fiát Ézsaút,
és monda néki: Fiam; és ez monda
néki: Imhol vagyok.

2. És monda: Ímé megvénhedtem; nem tudom halálom napját.
3. Most tehát vedd fel kérlek a te fegyvereidet, tegzedet és kézívedet, és menj ki a mezőre, és vadászsz énnékem vadat.
4. És csinálj nékem kedvem szerint való ételt, és hozd el nékem hogy egyem: hogy megáldjon téged az én lelkem minekelőtte meghalok.
5. Rebeka pedig meghallá, a mit Izsák az ő fiának Ézsaúnak monda; s a mint elméne Ézsaú a mezőre, hogy vadat vadászszon és hozzon:
6. Szóla Rebeka Jákóbnak az ő fiának mondván: Ímé hallám, hogy atyád szóla bátyádnak Ézsaúnak mondván:
7. Hozz nékem vadat, és csinálj nékem kedvem szerint való ételt, hogy egyem; és megáldjalak téged az Úr előtt, minekelőtte meghalok.
8. Most azért fiam, hallgass az én szavamra, a mit én parancsolok néked.
9. Menj el, kérlek, a nyájhoz, és hozz nékem onnan két kecskegödölyét a javából, hogy csináljak azokból a te atyádnak kedve szerint való ételt, a mint ő szereti.
10. Te pedig beviszed atyádnak, hogy egyék, azért, hogy téged áldjon meg, minekelőtte meghal.
11. Jákób pedig monda Rebekának az ő anyjának: Ímé az én bátyám Ézsaú szőrös ember, én pedig sima vagyok.
12. Netalán megtapogat engem az én atyám s olyan leszek előtte, mint valami csaló, és akkor átkot és nem áldást hozok magamra.
13. És monda néki az ő anyja: Reám szálljon a te átkod fiam, csak hallgass az én szavamra, és menj és hozd el nékem.
14. Elméne azért, és elhozá, és vivé az ő anyjának; és az ő anyja ételt készíte, a mint szereti vala az ő atyja.
15. És vevé Rebeka az ő nagyobbik fiának Ézsaúnak drága ruháit, melyek ő nála otthon valának, és felöltözteté Jákóbot az ő kisebbik fiát.
16. A kecskegödölyék bőrével pedig beborítá az ő kezeit, és nyakának simaságát.
17. És az ételt a melyet készített vala, kenyérrel együtt adá Jákóbnak az ő fiának kezébe.
18. És beméne az ő atyjához és monda: Atyám! és az monda: Ímhol vagyok. Ki vagy te fiam?
19. Monda Jákób az ő atyjának: Én *vagyok* Ézsaú a te elsőszülötted, aképen cselekedtem a mint parancsolád, kelj fel, kérlek, űlj le és egyél vadászatomból, hogy megáldjon engem a te lelked.
20. És monda Izsák az ő fiának: Hogy van az, hogy ily hamar találtál, fiam? És felele: Mert az Úr, a te Istened hozta elömbe.
21. És monda Izsák Jákóbnak: Jer közelebb, kérlek, hadd tapogassalak meg fiam: hogy vajjon te vagy-é az én fiam Ézsaú vagy nem?
22. Oda méne tehát Jákób Izsákhoz az ő atyjához, a ki megtapogatván őt, monda: A szó Jákób szava, de a kezek Ézsaú kezei.
23. És nem ismeré meg őt, mivelhogy kezei szőrösek valának mint Ézsaúnak az ő bátyjának kezei; annakokáért megáldá őt.
24. És monda: Te vagy fiam Ézsaú? Felele: Én vagyok.
25. Az pedig monda: Hozd ide, hadd egyem az én fiam vadászatából, hogy megáldjon téged az én lelkem; és oda vivé, és evék; bort is vive néki és ivék.
26. Akkor monda néki Izsák az ő atyja: Jer közelebb fiam, és csókolj meg engem.
27. Oda méne azért, és megcsókolá őt: s megérezvén ruháinak szagát, megáldá őt, és monda: Lám az én fiamnak illatja olyan, mint a mezőnek illatja, a melyet megáldott az Úr.
28. Adjon * az Isten tenéked az ég harmatából, és a föld kövérségéből, és gabonának és bornak bőségét.
* Zsid. 11,20.
29. Népek szolgáljanak néked és nemzetségek hajoljanak meg előtted; légy úr a te atyádfiain, és hajoljanak meg előtted a te anyádnak fiai. * Átkozott, a ki téged átkoz, és a ki téged áld, legyen áldott. * rész 12,3.
30. És lőn a mint elvégezé Izsák Jákóbnak megáldását; és épen csakhogy kiment vala Jákób az ő atyjának Izsáknak színe elől; az ő bátyja Ézsaú is megjöve vadászásából.
31. És készíte ő is ételt, s vivé az ő atyja elé, és mondá az ő atyjának: Keljen fel az én atyám, és egyék az ő fia vadászatából, hogy áldjon meg engem a te lelked.
32. És monda néki az ő atyja Izsák: Kicsoda vagy te? És monda: Én vagyok a te elsőszülött fiad Ézsaú.
33. Akkor Izsák elrémüle igen nagy rémüléssel, és monda: Ki volt hát az, a ki vadat fogott és behozá nékem, és én mindenből ettem minekelőtte te megjöttél, és megáldottam őt, és áldott is lészen.
34. A mint hallotta vala Ézsaú az ő atyjának beszédét, nagy és igen ke-

serves kiáltással felkiálta, és monda
atyjának: Áldj meg engem is atyám.
35. Ez pedig monda: A te öcséd jö-
ve el álnoksággal, és ő vevé el a te
áldásodat.
36. Az pedig monda: Nem méltán
hívják-é őt Jákóbnak? mert immár
két ízben csalt meg engemet; elvevé
elsőszülöttségemet, most pedig áldá-
somat* vevé el. És monda: Nem tar-
tottál-é nékem is valami áldást?
*rész 25,33.
37. Felele Izsák és monda Ézsaúnak:
Ímé uraddá tettem őt, és minden aty-
jafiát szolgául adtam néki, gaboná-
val is borral is őt láttam el; mit mí-
veljek azért immár veled fiam?
38. Monda Ézsaú az ő atyjának:
Avagy csak az az egy áldásod van-é
néked atyám? * Áldj meg engem, en-
gem is atyám; és felemelé szavát
Ézsaú és sír vala. *Zsid.12,17.
39. Felele azért Izsák az ő atyja, és
monda néki: Ímé * kövér földön lesz
lakásod, és *részed lesz* az ég harmat-
jából onnan felűl; *Zsid.11,10.
40. És fegyvered után élsz, és öcsé-
det szolgálod. De lészen, a mikor elle-
ne támadsz, letöröd igáját nyakadról.

Ézsau Jákób megölését tervezi.

41. Gyűlöli vala azért Ézsaú Jákó-
bot az áldásért, a melylyel megáldot-
ta vala őt az ő atyja, és monda Ézsaú
az ő szívében: * Közelgetnek az én
atyámért való gyásznak napjai, és
akkor megölöm az én öcsémet Jákó-
bot. *Abd.v.10.
42. Mikor pedig hírűl vivék Rebeká-
nak, az ő nagyobbik fiának Ézsaúnak
beszédit, elkülde és magához híváta
az ő kisebbik fiát Jákóbot, és mon-
da néki: Ímé Ézsaú a te bátyád az-
zal fenyeget, hogy megöl téged.
43. Most azért fiam, hallgass az én
szavamra, és kelj fel és fuss Lábán-
hoz az én bátyámhoz Háránba,
44. És maradj nála egy kevés ideig,
míg a te bátyád haragja elmúlik;
45. Míg elfordul a te bátyád harag-
ja te rólad, és elfelejtkezik arról a mit
rajta elkövettél: akkor elküldök és ha-
za hozatlak téged; miért fosztatnám
meg mindkettőtöktől egy napon?
46. Izsáknak pedig monda Rebeka:
Eluntam * életemet a Khitteusok le-
ányai miatt. Ha Jákób a Khitteusok
leányai közűl vesz feleséget, a milye-
nek ezek is, ez ország leányai közűl
valók; minek nékem az élet?
*rész 26,35. 28,8.

Jákób Mésopotámiába megy.

28. Előhívatá azért Izsák Jákóbot,
és megáldá őt, és megparan-
csolá néki is mondá: Ne végy fele-
séget a Kananeusok leányai közűl.
2. Kelj fel, *menj el Mésopotámiába,
Bethuélnek a te anyád atyjának há-
zához, és onnan végy magadnak fe-
leséget, Lábánnak a te anyád báty-
jának leányai közűl. *Hós.12,12.
3. A mindenható Isten pedig áldjon
meg, szaporítson és sokasítson meg
téged, hogy népek sokaságává légy;
4. És * adja néked az Ábrahám ál-
dását, tenéked, és a te magodnak te
veled egybe; hogy örökség szerint
bírjad a földet, melyen jövevény vol-
tál, melyet az Isten adott vala Ábra-
hámnak. *Csel.7,5.
5. Elbocsátá azért Izsák Jákóbot,
hogy menjen Mésopotámiába Lábán-
hoz a Siriabeli Bethuél fiához, Rebe-
kának, Jákób és Ézsaú anyjának báty-
jához.

Ézsaú második házassága.

6. És látá Ézsaú, hogy Izsák megál-
dotta Jákóbot, és elbocsátotta őt Mé-
sopotámiába, hogy onnan vegyen
magának feleséget; és hogy mikor
áldja vala, parancsola néki, és mon-
da: Ne végy feleséget a Kananeusok
leányai közűl;
7. És hogy Jákób hallgata atyja és
anyja szavára, és el is ment Méso-
potámiába;
8. És látá Ézsaú, hogy a Kananeu-
sok leányai nem tetszenek Izsáknak
az ő atyjának:
9. Elméne Ézsaú Ismáelhez, és fele-
ségűl vevé még az ő feleségeihez Is-
máelnek az Ábrahám fiának leányát
Mahaláthot, Nebajóthnak húgát.
10. Jákób pedig kiindula Beérsebá-
ból, és Hárán felé tartott.

Jákób égbe érő lajtorját lát.

11. És juta egy helyre, holott meg-
hála, mivelhogy a nap lement vala:
és vőn egyet annak a helynek kövei
közűl, és feje alá tevé; és lefeküvék
azon a helyen.
12. És álmot láta: Ímé egy lajtorja
vala a földön felállítva, melynek te-
teje az eget éri vala, és ímé az Isten-
nek Angyalai * fel- és alájárnak vala
azon. *Ján. 1,52.
13. És * ímé az Úr áll vala azon és
szóla: Én *vagyok* az Úr, Ábrahámnak
a te atyádnak Istene, és Izsáknak Is-
tene; ezt a földet a melyen fekszel
néked adom és a te magodnak.
*rész 35,1. 48,3.
14. És * a te magod olyan lészen mint
a földnek pora, és terjeszkedel nyu-
gotra és keletre, északra és délre, és
te † **benned és a te magodban áldatnak**
meg a föld minden nemzetségei.
*rész 13,16. †rész 12,3. 18,18. 22,18. 26,4.

15. És ímé én veled *vagyok*, hogy megőrizzelek téged valahova menéndesz, és visszahozzalak e földre; mert el nem hagylak téged, míg be nem teljesítem a mit néked mondtam.
16. Jákób pedig fölébredvén álmából, monda: Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam.
17. Megrémüle annakokáért és monda: Mily rettenetes ez a hely; nem egyéb ez, hanem Istennek háza, és az égnek kapuja.

Jákób fogadást tesz Béthelben.

18. És felkele Jákób reggel, * és vevé azt a követ, melyet feje alá tett vala, és oszlopul állítá fel azt, és † olajat önte annak tetejére;

* rész 31, 13. † rész 35, 14.

19. És nevezé annak a helynek nevét Béthelnek, az előtt pedig Lúz vala annak a városnak neve.
20. És fogadást tőn Jákób, mondá: Ha az Isten velem leénd, és megőriz engem ezen az úton, a melyen most járok, és ha étellel kenyeret s öltözettel ruhát adánd nékem;
21. És békességgel térek vissza az én atyámnak házához: akkor az Úr leénd az én Istenem;
22. És ez a kő, a melyet oszlopul állítottam fel, Isten háza lészen, és valamit adándasz nékem, annak tizedét néked adom.

Jákób szolgál Lábánnál.

29. Jákób azután lábára kelvén, elméne a napkeletre lakók földére.
2. És látá, hogy ímé egy kút van a mezőben, és hogy ott három falka juh hever vala. Mert abból a kútból itatják vala a nyájakat; de a kútnak száján nagy kő vala:
3. Mikor pedig ott valamennyi nyáj összeverődik, elgördítik a követ a kút szájáról és megitatják a juhokat s ismét helyére teszik a követ, a kút szájára.
4. És monda nékik Jákób: Honnan valók vagytok atyámfiai? És mondának: Háránból valók vagyunk.
5. És monda nékik: Ismeritek-é Lábánt, a Nákhor fiát? s azok felelének: Ismerjük.
6. Azután monda nékik: Egészségben van-é? s azok mondának: Egészségben van, és az ő leánya Rákhel ímhol jő a juhokkal.
7. És monda *Jákób:* Ímé még nagy fenn van a nap, nincs ideje hogy betereljék a marhát: itassátok meg a juhokat, és menjetek, legeltessetek.
8. Azok pedig felelének: Nem tehetjük míg valamennyi nyáj össze nem verődik, és el nem gördítik a követ a kút szájáról, hogy megitathassuk a juhokat.
9. Még beszélget vala velők, mikor megérkezék Rákhel az ő atyja juhaival, melyeket legeltet vala.
10. S lőn, a mint meglátá Jákób Rákhelt, Lábánnak az ő anyja bátyjának leányát, és Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait, odalépett Jákób és elgördíté a követ a kút szájáról, és megitatá Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait.
11. És megcsókolá Jákób Rákhelt, és nagy felszóval * sírа. * rész 33, 4.
12. S elbeszélé Jákób Rákhelnek, hogy ő az ő atyjának rokona és hogy Rebekának fia. Ez pedig elfuta, és megmondá az ő atyjának.
13. És lőn mikor Lábán Jákóbnak, az ő húga fiának hírét hallá, eleibe futa, megölelé és megcsókolá őt, és bevivé az ő házába, és az mindeneket elbeszéle Lábánnak.
14. És monda néki Lábán: Bizony én * csontom és testem vagy te! És nála lakék egy hónapig, * Bir. 9, 2.
15. És monda Lábán Jákóbnak: Avagy ingyen szolgálj-é engem azért, hogy atyámfia vagy? Mondd meg nékem, mi legyen a béred?
16. Vala pedig Lábánnak két leánya: a nagyobbiknak neve Lea, a kisebbiknek neve Rákhel.
17. Leának pedig gyenge szemei valának, de Rákhel szép termetű és szép tekintetű vala.
18. Megszereti vala azért Jákób Rákhelt, és monda: Szolgállak * téged hét esztendeig Rákhelért, a te kisebbik leányodért. * Hós. 12, 12.
19. És monda Lábán: Jobb néked adnom őt, hogysem másnak adjam őt, maradj én nálam.
20. Szolgála tehát Jákób Rákhelért hét esztendeig, s csak néhány napnak tetszék az neki, annyira szereti vala őt.

Jákób házasélete.

21. És monda Jákób Lábánnak: Add meg nékem az én feleségemet: mert az én időm kitelt, hadd menjek be hozzá.
22. És begyűjté Lábán annak a helynek minden népét, és szerze lakodalmat.
23. Estve pedig vevé az ő leányát Leát, és bevivé hozzá, a ki beméne ő hozzá.
24. És Lábán az ő szolgálóját Zilpát, szolgálóul adá az ő leányának Leának.
25. És reggelre kelve: Ímé ez Lea! Monda azért Lábánnak: Mit cselekedtél én velem? Avagy nem Rá-

khelért szolgáltalak-é én tégedet?
Miért csaltál meg engem?
26. Lábán pedig monda: Nem szo-
kás nálunk, hogy a kisebbiket oda
adják a nagyobbik előtt.
27. Töltsd ki ennek * hetét, azután
amazt is néked adjuk a szolgálatért,
melylyel majd szolgálsz nálam még
más hét esztendeig. * Bir. 14,12.17.
28. Jákób tehát aképen cselekedék,
kitölté azt a hetet; ez pedig néki
adá Ráknelt, az ő leányát feleségűl.
29. És adá Lábán az ő leányának Rá-
khelnek, az ő szolgálóját Bilhát, hogy
néki szolgálója legyen.
30. És beméne Ráhkelhez is, és in-
kább szereté Ráhkelt, hogysem Leát
és szolgála ő nála még más hét esz-
tendeig.
31. És meglátá az Úr Leá megvetett
voltát, és megnyitá annak méhét.
Ráhkel pedig magtalan vala.
32. Fogada azért Lea az ő méhében
és szűle fiat, és nevezé nevét Rúben-
nek, mert azt mondja vala: Meglát-
ta az Úr az én nyomorúságomat;
most már szeretni fog engem az én
férjem.
33. Azután ismét teherbe esék és szű-
le fiat, és monda: Mivelhogy meg-
hallotta az Úr megvetett voltomat,
azért adta nékem ezt is; és nevezé
nevét Simeonnak.
34. És megint teherbe esék és szűle
fiat, és monda: Most már ragaszkod-
ni fog hozzám az én férjem, mert há-
rom fiat szűltem néki; azért nevezé
nevét Lévinek.
35. És ismét teherbe esék, és fiat szűle
és mondá: Most már hálákat adok az
Úrnak; azért nevezé nevét * Júdának,
és megszűnék a szűléstől. * Máté 1,2.

Jákób megáldatik gyermekekkel.

30. És látá Ráhkel.hogy ő nem
szűle Jákóbnak, irigykedni
kezde Ráhkel az ő nénjére, és monda
Jákóbnak: Adj nékem gyermekeket,
mert ha nem, meghalok.
2. Felgerjede azért Jákób haragja
Ráhkel ellen, és monda: Avagy Isten
vagyok-é én, ki megtagadta tőled a
méhnek gyümölcsét.
3. És monda ez: Ímhol az én szol-
gálóm Bilha, menj be hozzá, hogy
szűljön az én térdeimen, és én is meg-
épűljek ő általa.
4. Adá tehát néki az ő szolgálóját
Bilhát feleségűl, és beméne ahhoz
Jákób.
5. És teherbe esék Bilha és szűle
Jákóbnak fiat.
6. És monda Ráhkel: Ítélt felőlem
az Isten, és meg is hallgatta szava-
mat, és adott énnékem fiat: azért ne-
vezé nevét Dánnak.
7. Ismét fogada az ő méheben, és szű-
le Bilha, a Ráhkel szolgálója más fiat
is Jákóbnak.
8. És monda Ráhkel: Nagy tusako-
dással tusakodtam az én nénémmel,
és győztem; azért nevezé nevét Naf-
thalinak.
9. Látván pedig Lea hogy ő megszűnt
a szűléstől, vevé az ő szolgálóját Zil-
pát, és adá azt Jákóbnak feleségűl.
10. És szűle Zilpa, Lea szolgálója,
fiat Jákóbnak.
11. És monda Lea: Szerencsére! és
nevezé nevét Gádnak!
12. És szűle Zilpa, Lea szolgálója,
más fiat is Jákóbnak.
13. És monda Lea: Oh én boldog-
ságom! bizony boldognak mondanak
engem az asszonyok: és nevezé ne-
vét Ásernek.
14. És kiméne Rúben búzaaratáskor,
és talála a mezőn mandragóra-bo-
gyókat s vivé azokat az ő anyjának,
Leának. És monda Ráhkel Leának:
Adj nékem kérlek a fiad mandragó-
ra-bogyóiból.
15. Az pedig monda néki: Talán ke-
veselled, hogy elvetted tőlem az én
férjemet, s a fiam mandragóra-bo-
gyóit is elvennéd tőlem? És monda
Ráhkel: Háljon veled hát az éjjel a
te fiad mandragóra-bogyóiért.
16. Mikor Jákób este a mezőről jöve,
eleibe méne Lea, és monda: Én hoz-
zám jőjj be, mert megvettelek a fiam
mandragóra-bogyóiért; és nála hála
azon éjszaka.
17. És meghallgatá Isten Leát, mert
fogada az ő méhében és szűle Jákób-
nak ötödik fiat.
18. És monda Lea: Megadta az Is-
ten jutalmamat, a miért szolgálómat
férjemnek adtam; azért nevezé nevét
Izsakhárnak.
19. És ismét fogoda az ő méhébe Lea,
és szűle hatodik fiat Jákóbnak.
20. És monda Lea: Megajándékozott
az Isten engem jó ajándékkal; most
már velem lakik az én férjem, mert
hat fiat szűltem néki, és nevezé ne-
vét Zebulonnak.
21. Annakutána szűle leányt, és ne-
vezé nevét Dínának.
22. Megemlékezék pedig az Isten Rá-
khelről; és meghallgatá őt az Isten
és megnyitá az ő méhét.
23. És fogada méhében, és szűle fiat,
s monda: Elvevé Isten az én gyalá-
zatomat.
24. És nevezé nevét Józsefnek, mond-
ván: Adjon ehhez az Úr nékem más
fiat is.

Jákób meggazdagszik.

25. És lőn, a mint szűlte vala Rákhel
Józsefet, monda Jákób Lábánnak:
Bocsáss el engemet, hadd menjek el
az én helyembe, az én hazámba.
26. Add meg nékem az én feleségei-
met és magzatimat, a kikért szolgál-
talak téged, hadd menjek el, mert te
tudod az én szolgálatomat, a mely-
lyel szolgáltalak téged.
27. És monda néki Lábán: Vajha
kedvet találtam volna szemeid előtt!
Úgy sejtem, hogy te éretted áldott
meg engem az Úr.
28. És monda: Szabj bért magadnak
és én megadom.
29. Ez pedig monda: Te tudod mi-
módon szolgáltalak téged, és hogy
mivé lett nálam a te jószágod.
30. Mert a mi kevesed vala én előt-
tem, sokra szaporodott, és megáldott
az Úr téged az én lábam nyomán. Im-
már mikor tehetek valamit a magam
házáért is?
31. És monda *Lábán:* Mit adjak néked?
Felele Jákób: Ne adj nékem semmit;
juhaidat ismét legeltetem és őrizem,
ha nekem ezt a dolgot megteszed:
32. Nyájaidat ma mind végig járom,
minden pettyegetett és tarka bárányt
kiszaggatok közűlök, és minden fe-
kete bárányt a juhok közűl, s a tar-
kát és pettyegetettet a kecskék közűl,
s legyen *ez* az én bérem.
33. S a mikor majd bérem iránt el-
jövéndesz, mi előtted lesz, becsüle-
tességemről ez felel: a mi nem pet-
tyegetett vagy tarka a kecskék, s nem
fekete a juhok közt, az mind lopott
jószág nálam.
34. És monda Lábán: Ám legyen:
Vajha a te beszéded szerint lenne.
35. Külön választá azért azon a na-
pon a pettyegetett és tarka kosokat,
és minden csíkos lábú és tarka kecs-
két, mind a melyikben valami fehér-
ség vala, és minden feketét a juhok
közűl, és adá az ő fiainak keze alá.
36. És három napi járó földet vete
maga közé és Jákób közé; Jákób pe-
dig legelteti vala Lábán egyéb juhait.
37. És vőn Jákób zöld nyár-, mogyo-
ró- és gesztenye-vesszőket, és meg-
hántá azokat fehéresen csíkosra,
hogy látható legyen a vesszők fehére.
38. És a vesszőket, melyeket meg-
hántott vala, felállítá a csatornákba,
az itató válúkba, melyekre a juhok
inni járnak vala, szembe a juhokkal,
hogy foganjanak, mikor inni jönnek.
39. És a juhok a vesszők előtt foga-
nának és ellenek vala csíkos lábúa-
kat, pettyegetetteket és tarkákat.
40. Azután külön szakasztá Jákób
ezeket a bárányokat, és a Lábán nyá-
ját arczczal fordítja vala a csíkos á-
bú és fekete bárányokra; így szerze
magának külön falkákat, melyeket
nem ereszte a Lábán juhai közé.
41. És lőn, hogy mikor a nyáj java
részének vala párzási ideje, akkor
Jákób a vesszőket oda raká a válúk-
ba a juhok eleibe, hogy a vesszőket
látva foganjának.
42. De mikor satnya vala a nyáj, nem
rakja vala oda s ily módon Lábánéi
lőnek a satnyák, a java pedig Jákóbé.
43. És felette igen meggazdagodék
a férfiú; és vala néki sok juha, szol-
gálója, szolgája, tevéje és szamara.

Jákób hír nélkül elhagyja Lábánt.

31. És meghallá a Lábán fiainak
beszédét, kik ezt mondják
vala: Valamije volt atyánknak, mind
elvette Jákób; és atyánkéból szerezte
mind e gazdagságot.
2. És látá Jákób a Lábán orczáját,
hogy ímé nem olyan ő hozzá mint
annakelőtte.
3. Monda pedig az Úr Jákóbnak: Térj
meg*atyáid földére, a te rokonságod
közé, és veled lészek. * vers 13.
4. Elküldc tehát Jákób, és kihívatá
magához Rákhelt és Leát a mezőre
az ő nyájához.
5. És monda nékik: Látom atyátok
orczáját, hogy nem olyan hozzám,
mint ennekelőtte; de az én atyám
Istene velem volt.
6. Ti pedig tudjátok, hogy teljes
erőm szerint szolgáltam atyátokat.
7. De atyátok engem megcsalt s tíz-
szer * is megváltoztatta béremet;
mindazáltal az Isten nem engedte,
hogy nékem kárt tehessen. * vers 41.
8. Mikor azt mondotta: A pettyege-
tettek legyenek a te béred, a juhok
mind pettyegetetteket ellenek vala.
Ha azt mondotta: A csíkos lábúak
legyenek a te béred, a juhok mind
csíkos lábúakat ellenek vala.
9. Így vette el * Isten atyátok jószá-
gát és nékem adta. * vers 16.
10. Mert lőn a juhok foganásának
idejekor, szemeimet felemelém, és lá-
tom vala álomban, hogy ímé a juho-
kat hágó kosok csíkos lábúak, pety-
tyegetettek és tarkák.
11. Akkor monda nékem az Isten
Angyala álomban: Jákób. És felelék:
Ímhol vagyok.
12. És ő monda: Emeld fel szemei-
det és lásd, hogy a mely kosok a ju-
hokat hágják, azok mind csíkos lá-
búak, pettyegetettek és tarkák. Mert
mindazt láttam a mit veled Lábán
cselekeszik vala.

13. Én * vagyok ama Béthelnek Istene, a hol emlékoszlopot kentél fel, és a hol fogadást tettél nékem. Most kelj fel, menj ki e földről, és térj vissza szülőföldedre. * rész 28, 18.
14. És felele Rákhel és Lea, és mondának néki: Vajjon vagyon-é még nékünk valami részünk és örökségünk a mi atyánk házában?
15. Avagy nem úgy tartott-é minket mint idegeneket? midőn minket eladott, és értékünket is teljesen megemésztette.
16. Mert mind ez a * gazdagság, melyet Isten vett el a mi atyánktól, miénk és a mi fiainké. Most azért valamit néked az Isten mondott, † *azt* cselekedjed. * vers 9. † vers 13.
17. Felkele tehát Jákób, és feltevé gyermekeit és feleségeit a tevékre;
18. És elvivé minden nyáját, és minden keresményét, melyet keresett vala; minden jószágát, melyet szerzett vala Mésopotámiában, hogy elmenjen az ő atyjához Izsákhoz Kanaán földére.
19. Lábán pedig elment vala juhait nyírni; azonközben ellopá Rákhel a házi bálványokat, melyek atyjánál valának.
20. Jákób pedig meglopá a Siriabeli Lábánnak szívét, mivelhogy nem adá tudtára, hogy szökni akar.
21. Megszökék tehát mindenestől, és felkelvén, általméne a folyóvízen, és Gileád hegye felé tarta.

Jákób kibékül Lábánnal.

22. És mikor harmad napra megmondák Lábánnak, hogy Jákób elszökött,
23. Maga mellé vévén az ő rokonait, hét napi járó földig űzé őket; és eléré a Gileád hegyén.
24. Isten pedig megjelenék a Siriabeli Lábánnak éjjel álomban, és monda néki: Vigyázz magadra, Jákóbnak se * jót, se rosszat ne szólj. * vers 29.
25. Mikor eléré Lábán Jákóbot, s Jákób a hegyen voná fel sátorát; Lábán is a Gileád hegyén voná fel az ő rokonaival egybe.
26. És monda Lábán Jákóbnak: Mit cselekedtél, hogy * megloptad szívemet, és leányaimat fegyverrel nyert foglyokként vitted el? * vers 20.
27. Miért futottál el titkon, s loptál meg engem? miért nem jelentetted nékem, hogy elbocsátottalak volna örömmel, énekszóval, dob- és hegedűszóval?
28. És nem engedted meg, hogy megcsókoljam fiaimat és leányaimat. Ez egyszer bolondul cselekedtél.
29. Volna erőm hozzá, hogy rosszat tegyek veletek, de a ti atyátok Istene tegnap éjszaka megszólíta engem, ezt mondván: Vigyázz * magadra, Jákóbnak se jót, se rosszat ne szólj. * vers 24.
30. Hogyha pedig immár el akartál menni, mivelhogy nagy kívánsággal kívánkoztál atyád házához: miért loptad el az én isteneimet?
31. Felelvén pedig Jákób, monda Lábánnak: Mert féltem, mert gondolom vala, hogy talán elveszed a te leányaidat én tőlem erővel.
32. A kinél pedig megtalálod a te isteneidet, ne éljen *az.* Atyánkfiai előtt vizsgáld meg, mid van nálam, és vidd el. Mert nem tudja vala Jákób, hogy Rákhel lopta el azokat.
33. Beméne tehát Lábán Jákób sátorába, és Lea sátorába, és a két szolgáló sátorába, és nem találá meg; akkor kiméne Lea sátorából, és méne a Rákhel sátorába.
34. Rákhel pedig vette vala a házi bálványokat, és tette vala azokat egy tevének a nyergébe, és rájok űle; Lábán pedig felhányá az egész sátort, és nem találta vala meg *azokat.*
35. Akkor monda az ő atyjának: Ne haragudjék az én uram, hogy fel nem kelhetek előtted; mert asszonyok baja van rajtam. Keresé tehát, de nem találá a házi bálványokat.
36. Jákób pedig haragra gerjede s feddődék Lábánnal. Megszólala Jákób és monda Lábánnak: Mi a vétkem, és mi a bűnöm, hogy üldözőbe vettél?
37. Bezzeg minden holmimat felhánytad, mit találtál a magad házi holmija közűl valót? add elő itt az én rokonaim és a te rokonaid előtt, hogy tegyenek ítéletet kettőnk között.
38. Immár * húsz esztendeje vagyok nálad, juhaid és kecskéid nem vetéltek el, és nyájad kosait nem ettem meg. * vers 41.
39. A mit a *vad* megszaggatott, nem vittem hozzád, én fizettem meg azt; tőlem követelted * a nappal lopottat, mint az éjjel lopottat is. * 2 Móz. 22, 12.
40. Úgy voltam hogy nappal a hőség emésztett, éjjel pedig a hideg; és az álom távol maradt szemeimtől.
41. Immár húsz esztendeje hogy házadnál vagyok; tizennégy esztendeig szolgáltalak két leányodért, és hat esztendeig juhaidért; te pedig béremet tízszer * is megváltoztattad. * vers 7.
42. Ha az én atyám Istene, Ábrahám Istene, és az Izsák félelme velem nem volt volna, bizony most üresen bocsátanál el engem, *de* megtekintette Isten az én nyomorúságomat és kezeim munkáját, és megfeddett *téged* tegnap éjjel.

43. Felele pedig Lábán és monda Jábóbnak: A leányok én leányaim és a fiak én fiaim, és a nyáj az én nyájam, s valamit látsz mind az enyim, de mit tehetek ma ezeknek az én leányaimnak, vagy az ő magzatjaiknak, a kiket szűltek?
44. Most tehát jer, kössünk szövetséget, én meg te, hogy az légyen bizonyságul közöttem és közötted.
45. És vőn Jákób egy követ, és felemelé azt emlékoszlopul.
46. És monda * Jákób az ő atyjafiainak: Szedjetek köveket! És gyűjtének köveket, és csinálának rakást; és evének ott a rakáson. * vers 23.54.
47. És nevezé azt Lábán Jegár-Sahadutának, Jákób pedig nevezé Gálhédnek.
48. És mondja vala Lábán: E rakás bizonyság ma, közöttem és közötted, azért nevezék Gálhédnek.
49. És Miczpának, mivelhogy mondá: Az Úr legyen vigyázó közöttem és te közötted, a mikor egymástól elválunk.
50. Ha az én leányaimat nyomorgatándod, és ha az én leányaimon kivűl több feleséget veéndesz, senki sincs ugyan velünk; de meglásd: Isten a bizonyság én közöttem és te közötted.
51. És monda Lábán Jákóbnak: Ímé e rakás kő és ímé ez emlékoszlop, a melyet raktam én közöttem és te közötted,
52. Bizonyság legyen e rakás kő, és bizonyság ez az emlékoszlop, hogy sem én nem megyek el e rakás kő mellett te hozzád, sem te nem jössz át én hozzám e rakás kő, és ez emlékoszlop mellett gonosz végre.
53. Az Ábrahám Istene, és a Nákhor Istene, és az ő atyjok Istene tegyenek ítéletet közöttünk: És megesküvék Jákób az ő atyjának Izsáknak félelmére.
54. Akkor Jákób áldozatot öle ott a hegyen, és vendégségbe hívá az ő rokonait. És vendégeskedtek vala, s meghálának a hegyen.
55. Reggel pedig felkele Lábán és megcsókolá fiait és leányait és megáldá őket. Azután elméne Lábán, és visszatére az ő helyére.

Jákób angyalokkal találkozik.

32. Jákób tovább méne az ő útján, és szembe jövének vele az Isten Angyalai.
2. És monda Jákób mikor azokat látja vala: Isten tábora ez; és nevezé annak a helynek nevét * Mahanáimnak. * Jós. 13, 26.

Jákób fél Ézsaútól.

3. Azután külde Jákób követeket maga előtt Ézsaúhoz az ő bátyjához, Széir földébe, Edóm mezőségébe,
4. És parancsola azoknak mondván: Így szóljatok az én uramnak Ézsaúnak: Ezt mondja a te szolgád Jákób: Lábánnál tartózkodtam és időztem mind ekkorig.
5. Vannak pedig nékem ökreim és szamaraim, juhaim, szolgáim és szolgálóim, azért híradásul követséget küldök az én uramhoz, hogy kedvet találjak szemeid előtt.
6. És megtérének Jákóbhoz a követek, mondván: Elmentünk vala a te atyádfiához Ézsaúhoz, és már jön is elődbe, és négyszáz férfi van vele.
7. Igen megíjede Jákób és féltében a népet, mely vele vala, a juhokat, a barmokat és a tevéket két seregre osztá.
8. És monda: Ha eljön Ézsaú az egyik seregre, és azt levágja, a hátramaradt sereg megszabadul.

Jákób imája.

9. És monda Jákób: Óh én atyámnak Ábrahámnak Istene, és én atyámnak Izsáknak Istene, Jehova! ki azt mondád nékem: Térj vissza hazádba, * a te rokonságod közé, s jól tészek veled: * rész 31, 13.
10. **Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, a melyeket a te szolgáddal cselekedtél;** mert csak pálczámmal mentem vala által ezen a Jordánon, most pedig két sereggé lettem.
11. Szabadíts meg, kérlek, engem az én bátyám kezéből, Ézsaú kezéből; mert félek ő tőle, hogy rajtam üt és levág engem, az anyát a fiakkal egybe.
12. Te pedig azt mondottad: Jól tévén jól tészek te veled, és a te magodat olyanná tészem mint a tenger fövénye, mely meg nem számláltathatik sokasága miatt.

Jákób ajándékkal akarja kiengesztelni Ézsaút.

13. És ott hála azon éjjel: és választa abból, a mi kezénél vala, ajándékot Ézsaúnak az ő bátyjának:
14. Kétszáz kecskét, és húsz bakot; kétszáz juhot, és húsz kost;
15. Harmincz szoptatós tevét s azok fiait; negyven tehenet, és tíz tulkot: húsz nőstény szamarat, és tíz szamár vemhet.
16. És szolgái kezébe adá, minden nyájat külön-külön, és monda az ő szolgáinak: Menjetek el én előttem, és közt hagyjatok nyáj és nyáj között.
17. És parancsola az elsőnek, mondván: Ha az én bátyám Ézsaú előtalál

és megkérdez téged, mondván: Ki embere vagy? Hová mégy? És kiéi ezek előtted?
18. Akkor azt mondjad: Szolgádé Jákóbé; ajándék az, a melyet küld az én uramnak Ézsaúnak, és ímé ő maga is *jön* utánunk.
19. Ugyanazt parancsolá a másiknak, a harmadiknak, és mindazoknak, kik a nyájak után mennek vala, mondván: Ilyen szóval szóljatok Ézsaúnak, mikor vele találkoztok.
20. Ezt is mondjátok: Ímé Jákób a te szolgád utánunk *jő;* mert így gondolkodik vala: Megengesztelem őt az ajándékkal, mely előttem megy, és azután leszek szembe vele, talán kedves lesz személyem előtte.

Jákób tusakodása.

21. Előlméne tehát az ajándék; ő pedig azon éjjel a seregnél hála.
22. Felkele pedig ő azon éjszaka és vevé két feleségét, két szolgálóját és tizenegy gyermekét, és általméne a Jabbók révén.
23. Vevé hát azokat és átköltözteté a vízen, azután átköltözteté mindenét valamije vala.
24. Jákób pedig egyedűl marada és tusakodik vala ő vele* egy férfiú, egész a hajnal feljöveteléig. *Hós.12,3.4.
25. Aki mikor látá, hogy nem vehet rajta erőt, megilleté csípőjének forgócsontját, és kiméne helyéből Jákób csípőjének forgócsontja a vele való tusakodás közben.
26. És monda: Bocsáss el engem, mert feljött a hajnal. És monda *Jákób:* **Nem bocsátlak el téged, míg meg nem áldasz engemet.**

Jákób Izráelnek neveztetik.

27. És monda néki: Mi a te neved? És ő monda: Jákób.
28. Amaz pedig monda: Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.
29. És megkérdé Jákób, és monda: Mondd meg, kérlek, a te * nevedet. Az pedig monda: Ugyan miért kérded az én nevemet? És megáldá őt ott. *Bir.13,17.18.
30. Nevezé azért Jákób annak a helynek nevét Peniélnek: mert látám az Istent * színről színre, és megszabadult az én lelkem. *2Móz.33,11.
31. És a nap felkél vala rajta, amint elméne Peniél mellett, ő pedig sántít vala csípőjére.
32. Azért nem eszik Izráel fiai a csípő forgócsontjának inahúsát mind e mai napig, mivelhogy illetve vala Jákób csípője forgócsontjának inahúsa.

Kibékülés Ézsaúval.

33. Jákób pedig felemelé szemeit és látá, hogy ímé Ézsaú jő vala, és négyszáz férfiú ő vele; megosztá azért a gyermekeket Lea mellé, Ráhkel mellé, és két szolgálója mellé.
2. És előreállítá a szolgálókat és azok gyermekeit, ezek után Leát és az ő gyermekeit, Ráhelt pedig és Józsefet leghátul.
3. Maga pedig előttök megy vala, és hétszer hajtá meg magát a földig, a míg bátyjához juta.
4. Ézsaú pedig eleibe futamodék és megölelé őt, nyakába borúla, s megcsókolá őt, és * sírának. *rész 29,11.
5. És felemelé szemeit s látá az aszszonyokat és a gyermekeket, és monda: Kicsodák ezek teveled? Ő pedig monda: A gyermekek, kikkel Isten megajándékozta a te szolgádat.
6. És közelítének a szolgálók, ők és gyermekeik és meghajták magokat.
7. Elérkezék Lea is az ő gyermekeivel, és meghajták magokat; utoljára érkezék József és Ráhkel, és ők is meghajták magokat.
8. És monda *Ézsaú:* Mire való ez az egész sereg, melyet előltalálék? És felele: Hogy kedvet találjak az én uram szemei előtt.
9. És monda Ézsaú: Van nekem elég, jó öcsém, legyen tiéd, a mi a tiéd.
10. Monda pedig Jákób: Ne úgy, kérlek, hanem ha kedvet találtam szemeid előtt, fogadd el ajándékomat az én kezemből; mert a te orczádat úgy néztem, mintha az Isten orczáját látnám, és te kegyesen fogadál engem.
11. Vedd el kérlek az én ajándékomat, melyet hoztam néked, mivelhogy az Isten kegyelmesen cselekedett én velem, és mindenem van nékem. És unszolá őt, és elvevé.
12. És monda: Induljunk, menjünk el, és én előtted megyek.
13. Felele néki *Jákób:* Az én uram jól tudja, hogy e gyermekek gyengék, és hogy szoptatós juhokkal és barmokkal vagyok körűl, a melyeket ha csak egy napig zaklatnak is, a nyájak mind elhullanak.
14. Menjen el azért az én uram az ő szolgája előtt, én is elballagok lassan, a jószág lépése szerint, a mely előttem van, és a gyermekek lépése szerint, míg eljutok az én uramhoz Széirbe.
15. És monda Ézsaú: Hadd rendeljek melléd néhányat a nép közűl, mely velem van. S ez monda: Minek az? csak kedvet találjak az én uram szemei előtt.
16. Visszatére tehát Ézsaú még az nap az ő útján Széir felé.

Jákób letelepszik Sekhem mellett.
17. Jákób pedig méne Szukkóthba
és építe magának házat, barmainak
pedig hajlékokat csinála, s azért ne-
vezé a hely nevét Szukkóthnak.
18. Annakutána minden bántás * nél-
kül méne Jákób Mésopotámiából jö-
vet Sekhem városába, mely vala a
Kanaán földén, és letelepedék a vá-
ros előtt. * Józs. 24,32. Csel. 7,16.
19. És megvevé a mezőnek azt a ré-
szét, a hol sátorát felvonta vala, Khá-
mornak a Sekhem atyjának fiaitól
száz pénzen.
20. És oltárt állíta ott, és nevezé azt
ily névvel: Isten, Izráel Istene.

Dína és Sekhem.
34. Kiméne pedig * Dína, Leának
leánya, kit Jákóbnak szűlt
vala, hogy meglátogassa annak a föld-
nek leányait. * rész 30,21.
2. És meglátá őt Sekhem, a Khiv-
veus Khámornak, az ország fejedel-
mének fia, és elragadá őt, és vele
hála és erőszakot tesz vala rajta.
3. És ragaszkodék az ő lelke Dínához
a Jákób leányához, és megszereté a le-
ányt és szívéhez szól vala a leánynak.
4. Szóla pedig Sekhem Khámornak
az ő atyjának, mondván: Vedd né-
kem feleségűl ezt a leányt.
5. És meghallá Jákób, hogy meg-
szeplősítette Dínát, az ő leányát, fiai
pedig a mezőn valának a barommal,
azért veszteg marada Jákób, míg azok
megjövének.
6. És kiméne Khámor, Sekhem aty-
ja Jákóbhoz, hogy szóljon vele.
7. Mikor Jákób fiai megjövének a
mezőről és meghallák a *dolgot,* elke-
seredének s nagyon megharaguvá-
nak azok az emberek, azért hogy ocs-
mányságot cselekedett Izráelben, Já-
kób leányával hálván, a minek nem
kellett volna történni.
8. És szóla nékik Khámor, mond-
ván: Az én fiam Sekhem, lelkéből
szereti a ti leányotokat, kérlek, ad-
játok azt néki feleségűl,
9. És szerezzetek velünk sógorságot: a
ti leányainkat adjátok nékünk, és a mi
leányainkat vegyétek magatoknak,
10. És lakjatok velünk; a föld előt-
tetek van, lakjátok, s kereskedjetek
rajta és bírjátok azt.
11. Sekhem is monda a *Dína* atyjá-
nak és az ő bátyjainak: Hadd talál-
jak * kedvet előttetek, és valamit mon-
dotok nékem, megadom. * rész 33,15.
12. Akármily nagy jegyadományt
és ajándékot *kivántok,* megadom a
mint mondjátok nékem, *csak* adjá-
tok nékem a leányt feleségűl.
13. A Jákób fiai pedig álnokul fele-
lének Sekhemnek és Khámornak az
ő atyjának, és szólának, mivelhogy
megszeplősítette Dínát az ő húgokat,
14. És mondának nékik: Nem mí-
velhetjük e dolgot, hogy a mi húgun-
kat * körűlmetélkedetlen férfiúnak
adjuk; mert ez nékünk gyalázat vol-
na. * rész 17,10.11.
15. Veletek csak úgy egyezünk, ha
hasonlókká lesztek hozzánk, hogy
minden férfiú körűlmetélkedjék ti
köztetek.
16. Így a mi leányainkat néktek ad-
juk, és a ti leányaitokat magunknak
vesszük, veletek lakozunk, és egy
néppé leszünk;
17. Hogyha pedig nem hallgattok
reánk, hogy körűlmetélkedjetek: fel-
veszszük a mi leányunkat és elme-
gyünk.
18. És tetszék azoknak beszéde Khá-
mornak, és Sekhemnek a Khámor
fiának.
19. Nem is halasztá az ifjú a dolog
véghezvitelét, mivelhogy igen szereti
vala a Jákób leányát; néki pedig aty-
ja házanépe között mindenkinél na-
gyobb becsűlete vala.
20. Elméne azért Khámor és Sekhem
az ő fia az ő városuk kapujába; és szó-
lának az ő városuk férfiaival, mond-
ván:
21. Ezek az emberek békességesek
velünk, hadd lakjanak e földön, és
kereskedjenek benne, mert ímé e föld
elég tágas nékik; az ő leányaikat ve-
gyük magunknak feleségűl, és a mi
leányainkat adjuk nékik.
22. De csak úgy egyeznek bele e fér-
fiak, hogy velünk lakjanak és egy
néppé legyenek velünk, ha minden
férfiú körűlmetélkedik közöttünk, a
miképen ők is körűl vannak metél-
kedve.
23. Nyájaik, jószáguk, és minden bar-
muk nemde nem miéink lesznek-é?
csak egyezzünk meg velök, akkor ve-
lünk laknak.
24. És engedének Khámornak, és Se-
khemnek az ő fiának mindenek, a
kik az ő városa kapuján kijárnak vala,
és körűlmetélkedék minden férfiú,
a ki az ő városa kapuján kijár vala.
A sekhemi vérfürdő.
25. És lőn harmadnapon, mikor ezek
a seb fájdalmában valának, a Jákób
két fia, Simeon és Lévi, Dínának báty-
jai, fegyvert ragadának s bátran a
városra ütének és minden * férfit meg-
ölének. * rész 49,6.
26. Khámort, és az ő fiát Sekhemet
fegyver élére hányák, és elvivék Dí-
nát a Sekhem házából, és kimenének.

27. A Jákób fiai a megölteknek esének és feldúlák a várost, mivelhogy megszeplősítették vala az ő húgokat.

28. Azok juhait, barmait, szamarait, és valami a városban, és a mezőn vala, elvivék.

29. És minden gazdagságukat, minden gyermekeiket és feleségeiket fogva vivék és elrablák, és mindent a a mi házban vala.

30. És monda Jákób * Simeonnak és Lévinek: Megháborítottatok engem, *és* utálatossá tettetek e föld lakosai előtt, a Kananeusok és Perizeusok előtt; én pedig kevesed magammal vagyok, és ha összegyűlnek ellenem, levágnak, és eltörölnek engem, mind házam népével egybe. * rész 49,9.

31. Azok pedig mondának: Hát mint tisztátalan személylyel, úgy kellett-é bánni a mi húgunkkal?

Jákób Béthelben.

35. Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj fel, eredj fel Béthelbe és telepedjél le ott; és csinálj ott oltárt amaz Istennek, ki * megjelenék néked, mikor a te bátyád Ézsaú előtt † futsz vala. * rész 28,13. † rész 27,42-44.

2. Akkor monda Jákób az ő házanépének, és mind azoknak, kik vele valának: Hányjátok el * az idegen isteneket, kik köztetek vannak, és tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket, * Józs. 24,23.

3. És keljünk fel, és menjünk fel Béthelbe, hogy csináljak ott oltárt annak az Istennek, ki meghallgatott engem az én nyomorúságom napján, és velem volt az úton, a melyen jártam.

4. Átadák azért Jákóbnak mind az idegen isteneket, kik nálok valának, és füleikből a függőket, és elásá azokat Jákób a cserfa alatt, mely Sekhem mellett vala.

5. És elindulának. De Istennek rettentése vala a körűltök való városokon, és nem üldözék a Jákób fiait.

6. Eljuta azért Jákób Lúzba, mely Kanaán földén van, azaz Béthelbe, ő maga és az egész sokaság, mely ő vele vala.

7. És építe ott oltárt, és nevezé a helyet Él-Béthelnek, mivelhogy ott * jelent meg néki az Isten, mikor az ő bátyja előtt fut vala. * rész 28,13.19.

8. És meghala Débora, a Rebeka dajkája, és eltemeték Béthelen alól egy cserfa alatt, és nevezék annak nevét Allon-Bákhutnak.

Ismét Izráelnek neveztetik és megáldatik Jákób.

9. Az Isten pedig ismét megjelenék Jákóbnak, mikor ez jöve Mésopotámiából, és megáldá őt.

10. És monda néki az Isten: A te neved Jákób; de ne neveztessék többé a * te neved Jákóbnak, hanem Izráel légyen neved. És nevezé nevét Izráelnek. * rész 32,28.

11. És monda néki az Isten: Én *vagyok* a mindenható Isten, nevekedjél és sokasodjál, nép és népek sokasága légyen te tőled; és királyok származzanak a te ágyékodból.

12. És a földet, melyet adtam Ábrahámnak és Izsáknak, néked adom azt, utánad pedig a te magodnak adom a földet.

13. És felméne ő tőle az Isten azon a helyen, a hol vele szólott vala.

14. Jákób pedig emlékoszlopot * állíta azon a helyen, a hol szólott vele, kőoszlopot; és áldozék azon italáldozattal, és önte arra olajat. * rész 28,18.20.22.

15. És nevezé Jákób a hely nevét, a hol az Isten szólott vala ő vele, Béthelnek.

Rákhel halála.

16. És elindúlának Béthelből, s mikor Efratától, hogy oda érjenek, már csak egy dűlőföldre valának, szűle Rákhel, és nehéz vala az ő szűlése.

17. S vajudása közben monda néki a bába: Ne félj, mert * most is fiad lesz. * 1 Sám. 4,20.

18. És mikor lelke kiméne, mert meghala, nevezé nevét Benóninak, az atyja pedig nevezé őt Benjáminnak.

19. És meghala * Rákhel, és eltemették az Efratába (azaz Bethlehembe) vivő úton. * rész 48,7.

20. És emlékoszlopot állíta Jákób az ő sírja fölött. Rákhel sírjának emlékoszlopa az mind e mai napig.

21. Azután tovább költözék Izráel, és a Héder tornyán túl voná fel sátorát.

Jákób fiai.

22. Lőn pedig, mikor Izráel azon a földön lakozék, elméne Rúben, * és hála Bilhával, az ő atyjának ágyasával, s meghallá Izráel. Valának pedig a Jákób fiai tizenketten. * rész 49,4.

23. Lea fiai: * Jákób elsőszülötte Rúben, azután Simeon, Lévi, Júda, Izsakhár, és Zebulon. * rész 46,8. 2 Móz. 1,2.

24. Rákhel fiai: József és Benjámin.

25. A Rákhel szolgálójának Bilhának fiai: Dán és Nafthali.

26. A Lea szolgálójának Zilpának fiai: Gád és Áser. Ezek a Jákób fiai, a kik születtek néki Mésopotámiában.

Izsák halála.

27. És eljuta Jákób Izsákhoz, az ő atyjához Mamréba, Kirját-Arbába, az az Hebronba, a hol Ábrahám és Izsák tartózkodnak vala.

28. Valának pedig Izsák napjai száz
nyolczvan esztendő.
29. És kimúlék * Izsák és meghala, és
takaríttaték az ő eleihez vén korban,
bételvén az élettel; és eltemeték őt az
ő fiai, Ézsaú és Jákób. * rész 25,8.9.

Ézsaú nemzetsége.
(V. ö. 1 Krón. 1,35—54.)

36. Ez Ézsaúnak (azaz Edómnak)
*nemzetsége. * vers 8. rész 25,30.
2. Ézsaú a Kananeusok leányai kö-
zűl vette vala feleségeit: Adát, a Khit-
teus Élonnak leányát; és Oholibámát,
Anáhnak leányát, a ki Khivveus Czi-
bhón leánya vala.
3. És Boszmáthot, az Ismáel leányát,
Nebajóthnak húgát.
4. Szűlé * pedig Adá Ézsaúnak Eli-
fázt; és Boszmáth szűlé Rehuélt.
* 1 Krón. 1,35.
5. Oholibáma pedig szűlé Jehúst, Jah-
lámot és Kórét. Ezek az Ézsaú fiai,
kik születtek néki Kanaán földén.
6. És felvevé Ézsaú az ő feleségeit,
az ő fiait, és az ő leányait, és min-
den házabeli lelket, minden juhait,
barmait, és minden jószágát, melyet
szerzett vala Kanaán földén, és elmé-
ne *más* országba, az ő atyjafiának
Jákóbnak színe elől.
7. Mert az ő jószáguk több vala, sem-
hogy együtt lakhattak volna, és tar-
tózkodásuk földe nem bírja vala meg
őket az ő nyájaik miatt.
8. Letelepedék tehát * Ézsaú a Széir he-
gyén. Ézsaú pedig az Edóm. * Józs. 24,4.
9. Ez Ézsaúnak az Edomiták * aty-
jának nemzetsége a Széir hegyen.
* vers 40,41.
10. Ezek Ézsaú fiainak nevei: Elifáz,
Adának Ézsaú feleségének fia. Re-
huél, Boszmáthnak Ézsaú feleségé-
nek fia.
11. Elifáznak fiai valának: Thémán,
Omár, Czefó, Gahtám és Kenáz.
12. Thimna pedig Elifáznak, az Ézsaú
fiának ágyasa vala, ki Elifáznak szű-
lé Amáleket. Ezek Adának, Ézsaú fe-
leségének fiai.
13. Ezek pedig a Rehuél fiai: Nakhath,
Zerakh, Sammá, Mizzá. Ezek valának
Boszmáthnak, Ézsaú feleségének fiai.
14. Oholibámának pedig, Ézsaú fe-
leségének, Anáh leányának, ki Czi-
bhón leánya volt, ezek valának fiai,
kiket szűle Ézsaúnak: Jéhus, Jahlám
és Korakh.
15. Ezek Ézsaú fiainak fejedelmei:
Elifáznak, Ézsaú elsőszülöttének fiai:
Thémán fejedelem, Omár fejedelem,
Czefó fejedelem, Kenáz fejedelem.
16. Korakh fejedelem, Gahtám feje-
delem, Amálek fejedelem. Ezek Eli-
fáztól való fejedelmek Edómnak or-
szágában; ezek Adá fiai.
17. Rehuélnek pedig, az Ézsaú fiának
fiai ezek: Nakhath fejedelem, Zerakh
fejedelem, Sammá fejedelem, Mizzá
fejedelem. Ezek Rehuéltől való feje-
delmek Edóm országában. Ezek Bosz-
máthnak, Ézsaú feleségének fiai.
18. Ezek pedig Oholibámának, Ézsaú
feleségének fiai: Jéhus fejedelem, Jah-
lám fejedelem, Korakh fejedelem.
Ezek Oholibámától, Anáh leányától,
Ézsaú feleségétől való fejedelmek.
19. Ezek Ézsaú fiai, és ezek azoknak
fejedelmei; ez Edóm.
20. A Horeus Széirnek * fiai, kik ama
földön laknak vala ezek: Lótán, Só-
bál, Czibhón, Anáh. * 1 Krón. 1,38.
21. Disón, Eczer, Disán: Ezek a
Horeusok fejedelmei, Széirnek fiai
Edóm országában.
22. Lótánnak pedig fiai voltak: Hóri,
Hémám, és Lótánnak húga, Timna.
23. Sóbálnak fiai ezek: Halván, Má-
nakháth, Hébál, Sefó, Onám.
24. Czibhónnak pedig fiai ezek: Aja
és Anáh, az az Anáh, ki meleg forrá-
sokat talált a pusztában, mikor atyjá-
nak Czibhónnak szamarait legelteté.
25. Anáhnak fiai ezek: Disón és Oho-
libáma Anáhnak leánya.
26. Disónnak fiai ezek: Hemdán,
Esbán, Ithrán, Kherán.
27. Eczernek fiai ezek: Bilhán, Zaha-
ván, Hakán.
28. Disánnak fiai ezek: Húcz és Arán.
29. A Horeusok közűl való fejedel-
mek pedig ezek: Lótán fejedelem,
Sóbál fejedelem, Czibhón fejedelem,
Anáh fejedelem.
30. Disón fejedelem, Eczer fejedelem,
Disán fejedelem. Ezek a Horeusok
közűl való fejedelmek az ő fejedelem-
ségök szerint, Széir tartományában.
31. Ezek * pedig a királyok, kik ural-
kodtak Edóm földén minekelőtte Iz-
ráel fiai között király uralkodott vol-
na. * 1 Krón. 1,43.
32. Király vala Edómban Béla, Be-
hor fia, s az ő városának neve Din-
hába vala.
33. És meghala Béla, uralkodék he-
lyette Jóbáb, Zerakh fia, ki Boczrá-
ból való volt.
34. És meghala Jóbáb, és uralkodék
helyette a Témán földéből való Khu-
sám.
35. És meghala Khusám és uralko-
dék helyette Hadád, a Bédád fia, a ki
megveré a Midiánitákat a Moáb me-
zején; az ő városának neve pedig
Hávit vala.
36. És meghala Hadád és uralkodék
helyette a Masrekából való Szamlá.

37. És meghala Szamlá és uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.
38. És meghala Saul és uralkodék helyette Báhál-Khanán, Akhbór fia.
39. És meghala Báhál-Khanán, Akhbór fia, és uralkodék helyette Hadár; és az ő városának neve Pahu, az ő feleségének pedig neve Mehetábéel, a ki Mézaháb leányának Matrédnak leánya vala.
40. Ezek pedig az Ézsaú nemzetségéből való fejedelmek nevei, az ő családjok, helyök, és nevök szerint: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem.
41. Ohólibámá fejedelem, Éla fejedelem, Pinon fejedelem.
42. Kenáz fejedelem, Témán fejedelem, Mibczár fejedelem.
43. Magdiél fejedelem, Hirám fejedelem. Ezek Edóm fejedelmei az ő lakások szerint, az ő örökségök földén. Ézsaú az Edómiták * atyja. * vers 9.

József álmai.

37. Jákób pedig lakozék * az ő atyja bujdosásának földén, Kanaán földén. * Zsid. 11, 9.
2. Ezek a Jákób nemzetségének dolgai: József tizenhét esztendős korában az ő bátyjaival együtt juhokat őriz vala, bojtár vala Bilhának és Zilpának az ő atyja feleségeinek fiai mellett, és József rossz híreket hord vala felőlük az ő atyjuknak.
3. Izráel pedig minden fiánál inkább szereti vala Józsefet, mivelhogy vén korában nemzette vala őt; és czifra ruhát csináltat vala néki.
4. Mikor pedig láták az ő bátyjai, hogy atyjuk minden testvére közt őt szereti legjobban, meggyűlölik * vala, és jó szót sem bírnak vala hozzá szólani. * rész 49, 23.
5. És álmot álmodék József és elbeszélé az ő bátyjainak; és azok annál inkább gyűlölik vala őt.
6. Mert monda nékik: Hallgassátok meg kérlek ezt az álmot, melyet álmodtam.
7. Ímé kévéket kötünk vala a mezőben, és ímé az én kévém felkele és felálla; a ti kévéitek pedig körűlállanak, és az én kévém előtt * meghajolnak vala. * rész 42, 6.
8. És mondának néki az ő bátyjai: Avagy király akarsz-é lenni felettünk? Vagy uralkodni akarsz-é rajtunk? S annál is inkább gyűlölik vala őt álmáért és beszédéért.
9. Más álmot is álmodék, és elbeszélé azt az ő bátyjainak, mondván: Ímé megint álmot álmodtam; ímé a nap és a hold, és tizenegy csillag meghajol vala én előttem.
10. S elbeszélé atyjának és bátyjainak, és az ő atyja megdorgálá őt, mondván néki: Micsoda álom az a melyet álmodtál? Avagy elmegyünk-é, én és a te anyád és atyádfiai, hogy meghajtsuk magunkat te előtted a földig?
11. Irígykednek * vala azért reá az ő bátyjai; az ő atyja pedig elméjében tartja vala e dolgot. * Csel. 7, 9.

József eladatik Égyiptomba.

12. Mikor pedig az ő bátyjai elmenének Sikhembe, hogy az ő atyjok juhait őrizzék;
13. Monda Izráel Józsefnek: A te bátyáid avagy nem Sikhemben legeltetnek-é? Jöszte, és én hozzájok küldelek téged. Ő pedig monda: Ímhol *vagyok*.
14. És monda néki: Menj el, nézd meg, hogy s mint vagynak a te bátyáid és a juhok, s hozz hírt nékem. Elküldé tehát őt Hebron völgyéből, és méne Sikhembe.
15. Előtalálá pedig őt egy ember, mikor a mezőben bolyong vala, és megkérdé őt az az ember, mondván: Mit keressz?
16. És monda: Az én bátyáimat keresem, kérlek, mondd meg nékem, hol legeltetnek?
17. És monda az ember: Elmentek innen, mert hallám, hogy mondák: Menjünk Dóthánba. Elméne azért József az ő bátyjai után, és megtalálá őket Dóthánban.
18. Mikor távolról megláták, minekelőtte közel ért volna hozzájok, öszszebeszélének, hogy megölik.
19. És szólának egymás között: Ímhol jő az álomlátó!
20. Most hát jertek öljük meg őt, és vessük őt valamelyik kútba; és azt mondjuk, hogy fenevad ette meg, és meglátjuk, mi lesz az ő álmaiból.
21. Meghallá pedig Rúben és megmenté őt kezökből, és mondá: * Ne üssük őt agyon. * rész 42, 22.
22. És mondá nékik Rúben: Ne ontsatok vért, vessétek őt ebbe a kútba, a mely itt a pusztában van, de kezet ne vessetek reá. Azért, hogy megszabadítsa őt kezökből, hogy visszavigye atyjához.
23. És lőn, a mint oda ére József az ő bátyjaihoz, letépték Józsefről az ő felső ruháját, a czifra ruhát, mely rajta vala.
24. És megragadák őt és beleveték a kútba; a kút pedig üres vala, nem vala víz benne.
25. Azután leűlének kenyerezni, és felemelék szemeiket, és láták, hogy

ímé egy Ismáelita karaván jő vala Gileádból, és azoknak tevéi visznek vala fűszerszámot, balzsamot, és mirhát, menvén, hogy alávigyék Égyiptomba.
26. És monda Júda az ő atyjafiainak: Mi haszna, ha megöljük a mi atyánkfiát, és eltitkoljuk az ő vérét?
27. Jertek adjuk el őt az Ismáelitáknak, és ne tegyük reá kezünket, mert atyánkfia, vérünkből való ő. És hallgatának rá az ő atyjafiai.
28. És menének arra Midiánita kereskedő férfiak, és kivonák és felhozák Józsefet a kútból, és eladák Józsefet az Ismáelitáknak húsz ezüstpénzen: * *azok* pedig elvivék Józsefet Égyiptomba, * Zsolt.105,17. Csel.7,9.
29. És visszatére Rúben a kúthoz, és ímé József nem vala a kútban, és megszaggatá ruháit,
30. És megtére az ő atyjafiaihoz, és monda: Nincsen a gyermek, és én, merre menjek én?

Jákób gyásza.

31. Akkor vevék a József felső ruháját, és leölének egy kecskebakot, és belemárták a felső ruhát a vérbe.
32. És elküldék a czifra ruhát, és elvivék atyjokhoz és mondának: Ezt találtuk, ismerd meg, fiad ruhája-é vagy nem?
33. És megismeré azt, és monda: Fiam felső ruhája ez, * fenevad ette meg őt, bizony széllyelszaggatta Józsefet. * rész 44,28.
34. És megszaggatá Jákób ruháit, és zsákba öltözék és gyászolá az ő fiát sokáig.
35. Felkelének pedig minden ő fiai, és minden ő leányai, hogy vígasztalják őt, de nem akara vígasztalódni, hanem monda: Sírva megyek* fiamhoz a sírba; és siratá őt az atyja. * rész 42,38.
36. A Midiániták * pedig eladák őt Égyiptomba Pótifárnak, a Faraó főemberének, a testőrök főhadnagyának. * rész 39,1.

Júda bűne.

38. És lőn abban az időben, hogy Júda elméne az ő atyjafiaitól, és betére egy Adullámbeli férfiúhoz, kinek neve Khira vala.
2. És* meglátá ott Júda egy Súah nevű Kanaánbeli férfiúnak leányát, és elvevé azt, és bemene hozzá. * 1 Krón.2,3.
3. És az fogada méhében és szűle fiat, és nevezé nevét Hérnek.
4. És ismét fogada méhében, s fiat szűle, és nevezé nevét Ónánnak.
5. Még egyszer szűle fiat, és nevezé nevét Sélának, és mikor azt szűlé, Khezibben vala.
6. És vőn Júda az ő elsőszülött fiának Hérnek feleséget, ennek neve Thámár vala.
7. De * Hér, Júdának elsőszülött fia gonosz vala az Úr szemei előtt, és megölé őt az Úr. * 4 Móz.26,19.
8. És monda Júda Ónánnak: Eredj be a te bátyád feleségéhez, és vedd feleségűl mint sógor, és támaszsz magot bátyádnak.
9. Ónán pedig tudja vala, hogy a magzat nem lesz az övé, azért valamikor az ő bátyja feleségéhez bemegy vala, földre vesztegeti vala el a *magot*, hogy bátyjának magot ne támaszszon.
10. És gonoszságnak tetszék az Úr szemei előtt, a mit cselekeszik vala, annakokáért megölé őt is.
11. És monda Júda Thámárnak, az ő menyének: Maradj özvegyen addig a te atyád házában, míg az én fiam Séla felnevekedik. Mert így gondolkodik vala: Netalán ez is meghal, mint az ő bátyjai. Elméne azért Thámár, és marada az ő atyja házában.
12. Sok idő múlva meghala Súa leánya, a Júda felesége. Júda pedig megvígasztalódék és elméne az ő juhainak nyírőihez, barátjával az Adullámbeli Khirával, Thimnába.
13. Hírűl adák pedig Thámárnak mondván: Ím a te ipad Thimnába megy juhainak nyírésére.
14. Leveté azért magáról özvegyi ruháját, elfátyolozá és beburkolá magát, és leűle Enajim kapujába, mely a Thimnába vezető úton van; mert látja vala, hogy felnevekedék Séla, és még sem adák őt annak feleségűl.
15. Meglátá pedig őt Júda, és tisztátalan személynek gondolá, mivelhogy befedezte vala orczáját.
16. És hozzá tére az útra és monda: Engedd meg kérlek, hogy menjek be te hozzád, mert nem tudja vala hogy az ő menye az. Ez pedig monda: Mit adsz nékem ha bejösz hozzám?
17. És felele: Küldök néked az én nyájamból egy kecskefiat. És az monda: Adsz-é zálogot, míg megküldöd?
18. És monda: Micsoda zálogot adjak néked? És monda: Gyűrűdet, gyűrűd zsinórját és pálczádat, mely kezedben van. Oda adá azért néki, és bemene hozzá, és teherbe ejté.
19. Azután felkele és elméne, és leveté magáról a fátyolt; és felvevé az ő özvegyi ruháját.
20. És megküldé Júda a kecskefiat az ő Adullámbeli barátjától, hogy visszavegye a zálogot az asszonytól, de nem találá azt.
21. És megkérdé a helység férfiait,

mondván: Hol van az a *felavatott* parázna nő, a ki Enajim mellett az útfélen vala? És azok mondának: Nem volt erre *felavatott* parázna nő.
22. Visszatére tehát Júdához, és monda: Nem találám azt meg, a helység lakosai is azt mondák: Nem volt erre *felavatott* parázna nő.
23. És monda Júda: Tartsa magának, hogy csúffá ne legyünk; ímé én megküldöttem volt ezt a kecskefiat, te pedig nem találtad meg őt.
24. És lőn mintegy három hónap múlva, jelenték Júdának, mondván: Thámár a te menyed paráználkodott, és ímé terhes is a paráznaság miatt. És monda Júda: Vigyétek ki őt, és*égettessék meg. *5 Móz.22,23.24.
25. Mikor pedig kivitetnék, elkülde az ő ipához, mondván: Attól a férfiútól vagyok terhes, a kiéi ezek. És mondá: Ismerd meg kérlek, kié e gyűrű, e * zsinór, és e pálcza. * vers 18.
26. És megismeré Júda és monda: Igazabb ő nálamnál, mert bizony nem adám őt az én fiamnak * Sélának; de nem ismeré őt *Júda* többé. * vers 11.
27. És lőn az ő szűlésének idején, ímé*kettősök valának az ő méhében. * 1 Krón.2,4.
28. És lőn, hogy szűlése közben az egyik kinyújtá kezét, és fogá a bába és veres fonalat köte reá, mondván: Ez jött ki először.
29. De lőn, hogy a mikor visszavoná kezét, ímé az ő testvére jöve ki. És mondá *a bába*: Hogy törtél te magadnak * rést? Azért nevezé nevét Péreczneк, * Máté 1,3.
30. És utána kijöve az ő testvére kinek veres fonál vala kezén; és nevezé nevét Zerákhnak.

József Pótifárnál.

39. József pedig aláviteték Égyiptomba és megvevé őt * az Ismáelitáktól, kik őt oda vitték vala, egy égyiptomi ember Pótifár, a Faraó főembere, a testőrök főhadnagya. * rész 37,28.
2. És * az Úr Józseffel vala, és szerencsés ember vala és az ő égyiptomi urának házában vala. * vers 21. Csel. 7.9.
3. Látá pedig az ő ura, hogy az Úr van ő vele, és hogy valamit cselekszik, az Úr mindent szerencséssé tesz az ő kezében:
4. Kedvessé lőn azért József az ő ura előtt, és szolgál vala néki; és háza felvigyázójává tevé, és mindenét, a mije vala, kezére bízá.
5. És lőn az időtől fogva, hogy házának és a mije volt, mindenének gondviselőjévé tevé, megáldá az Úr az égyiptomi embernek házát Józsefért; és az Úr áldása vala mindenen, a mije csak volt a házban és a mezőn.
6. Mindent azért valamije vala József kezére bíza; és semmire sem vala gondja mellette, hanem ha az ételre, melyet megeszik vala. József pedig szép termetű és szép arczú vala.

József becsületessége.

7. És lőn ezek után, hogy az ő urának felesége Józsefre veté szemeit, és monda: Hálj velem.
8. Ő azonban vonakodék s monda az ő ura feleségének: Ímé az én uramnak én mellettem semmi gondja nincs az ő háza dolgaira, és a mije van, mindenét az én kezemre bízá.
9. Senki sincs nálamnál nagyobb az ő házában; és tőlem semmit sem tiltott meg, hanem csak téged, mivelhogy te felesége vagy; **hogy követhetném hát el ezt a nagy gonoszságot és *hogyan* vétkezném az Isten ellen?**
10. És lőn, hogy az asszony mindennap azt mondogatá Józsefnek, de ő nem hallgata reá, hogy vele háljon és vele egyesüljön.
11. Lőn azért egy napon, hogy valami dolgát végezni a házba beméne, és a háznép közűl senki sem vala ott benn a házban,
12. És megragadá őt ruhájánál fogva, mondván: Hálj velem. Ő pedig ott hagyá ruháját az *asszony* kezében és elfuta és kiméne.
13. És mikor látja vala *az asszony,* hogy az a maga ruháját az ő kezében hagyta, és kifutott:
14. Összehívá a háznépet és szóla hozzájuk, mondván: Lássátok, héber embert hozott hozzánk, hogy megcsúfoljon bennünket. Bejött hozzám, hogy velem háljon, s én fenszóval kiálték.
15. És lőn, a mint hallja vala, hogy fenszóval kezdék kiáltani, ruháját nálam hagyá és elfuta és kiméne.
16. Megtartá azért az ő ruháját magánál, míg az ő ura haza jöve.
17. S ilyen szókkal szóla hozzá, mondván: Bejöve hozzám a héber szolga, a kit ide hoztál, hogy szégyent hozzon reám.
18. És mikor fenszóval kezdtem kiáltani, ruháját nálam hagyá és kifuta.

József a börtönben.

19. És lőn, a mint hallja az ő ura az ő feleségének beszédeit, melyeket néki beszélt, mondván: Ilyesmiket tett velem a te szolgád; haragra gerjede.
20. Vevé azért Józsefet az ő ura és veté őt a * tömlöczbe, melyben a király foglyai valának fogva, és ott vala a tömlöczben. * Zsolt. 105,18.
21. De az * Úr Józseffel vala, és ki-

terjeszté reá az ő kegyelmességét és
kedvessé tevé őt a tömlöcztartó előtt.
* Csel.7,9.
22. És a tömlöcztartó mind azokat
a foglyokat, kik a tömlöczben valá-
nak, József kezébe adá, úgyhogy a
mi ott történik vala, minden ő általa
történék.
23. És semmi gondja nem vala a töm-
löcztartónak azokra, a melyek keze
alatt valának, mivelhogy az Úr vala
Józseffel, és valamit cselekeszik vala,
az Úr szerencséssé teszi vala.

József két rab álmát megfejti.

40. És lőn ezekután, hogy az
égyiptomi király pohárno-
ka és sütőmestere vétkezének az ő
urok ellen, az égyiptomi király ellen.
2. Megharaguvék azért a Faraó az
ő két főemberére, a főpohárnokra,
és a fősütőmesterre,
3. És fogságba vetteté azokat a test-
őrök főhadnagyának házában levő
tömlöczbe, arra a helyre, ahol fogva
vala József.
4. A testőrök főhadnagya pedig Jó-
zsefet rendelé melléjük és szolgála
nékik. És jó ideig valának fogságban.
5. És az égyiptomi király pohárnoka
és sütőmestere, a kik a tömlöczben
fogva valának, látának álmot mind-
ketten; mindegyik külön álmot, azon
egy éjjel, mindegyik az ő álmának
értelme szerint.
6. És beméne hozzájok József reg-
gel, látá, hogy ímé bánkódnak vala.
7. És megkérdé a Faraó főembereit,
a kik az ő ura házánál vele együtt
fogva valának, mondván: Miért oly
komor ma a ti orczátok?
8. És mondának néki: Álmot láttunk
és nincsen a ki megfejtse azt. És mon-
da nékik József: A megfejtés nem
Isten dolga-é? mondjátok el, kérlek,
nékem.

A pohárnok álma.

9. Elbeszélé azért a főpohárnok az ő
álmát Józsefnek, és monda néki: Ál-
momban ímé egy szőlőtő vala előttem;
10. És a szőlőtőn három szál vessző
vala, s alighogy bimbózék, virágozék,
és gerézdjei megérlelék a szőlősze-
meket.
11. A Faraó pohara pedig az én ke-
zemben vala, és én vevém a szőlősze-
meket és facsarám a Faraó poharába,
és adom vala a poharat a Faraó kezébe.
12. És monda néki József: Ez annak
a megfejtése: a három vesszőszál,
három nap.
13. Harmadnap múlva a Faraó fel-
magasztalja a te fejedet, és visszahe-
lyez téged hivatalodba, és adod a Fa-
raó kezébe az ő poharát, az elébbi tisz-
ted szerint, mikor az ő pohárnokja
valál.
14. Csakhogy azután megemlékezzél
rólam, mikor néked jól lesz dolgod, és
cselekedjél, kérlek, irgalmasságot ve-
lem, emlékezzél meg rólam a Faraó
előtt és szabadíts meg engem e házból.
15. Mert lopva hoztak el engem a hé-
berek földéről, és itt sem cselekedtem
semmit, hogy a tömlöczbe vessenek.

A sütő álma.

16. És látá a fősütőmester, hogy jól
magyaráz vala és monda Józsefnek:
Álmodtam én is, hogy ímé három
kosár kalács vala fejemen.
17. A felső kosárban pedig valának
a Faraónak mindenféle süteményei,
és a madarak eszik vala azokat a
kosárból, az én fejemről.
18. És felele József és monda: Ez
annak a magyarázatja: a három ko-
sár, három nap.
19. Harmadnap múlva fejedet véteti
a Faraó és fára akasztat fel téged, és
a madarak leeszik rólad húsodat.

A magyarázat beteljesedik.

20. S lőn harmadnapon a Faraó szüle-
tése napja, és vendégséget szerze min-
den ő szolgáinak, s akkor a főpohár-
nokot és a fősütőmestert is fölvevé
szolgái közé.
21. És a főpohárnokot visszahelyezé
pohárnokságába, és nyújtotta a poha-
rat a Faraó kezébe.
22. A fősütőmestert pedig felakasz-
tatá; a miképen magyarázta vala
nékik József.
23. És nem emlékezék meg a főpo-
hárnok Józsefről, hanem elfelejtke-
zék róla.

Faraó álmai.

41. Lőn pedig két esztendő múl-
ván, hogy a Faraó álmot lá-
ta, s ímé áll vala a folyóvíz mellett.
2. És ímé a folyóvízből hét szép és
kövér tehén jő vala ki, és legel vala
a nádasban.
3. S ímé azok után más hét tehén jő
vala ki a folyóvízből, rútak ésösztövé-
rek, és oda állanak vala ama tehenek
mellé a folyóvíz partján.
4. És elnyelék a rút és ösztövér tehe-
nek a hét szép és kövér tehenet; és
felserkene a Faraó.
5. És elaluvék és másodszor is álmot
láta, és ímé hét gabonafej nevekedik
vala egy száron, mind teljes és szép.
6. És ímé azok után hét vékony s
keleti széltől kiszáradt gabonafej ne-
vekedik vala.
7. És elnyelék a vékony gabonafejek
a hét kövér és teljes gabonafejet. És
felserkene a Faraó, és ímé álom *vala.*

8. Reggelre kelvén, nyugtalankodék
lelkében, elkülde azért és egybehívatá
Égyiptom minden jövendőmondóját,
és minden bölcsét és elbeszélé nékik a
Faraó az ő álmát, de senki sem vala,
ki azokat megmagyarázta volna a
Faraónak.
9. Szóla azért a főpohárnok a Faraó-
nak, mondván: Az én bűneimről em-
lékezem e napon.
10. A Faraó megharagudt vala az ő
szolgáira, és fogságba vettetett vala
engem a testőrök főhadnagyának há-
zába, engem és a fősütőmestert.
11. És álmot látánk* egy éjjel, én is,
az is; mindegyikünk a maga álmának
értelme szerint álmoda. * rész 40, 5.
12. És *vala* velünk ott egy héber ifjú,
a testőrök főhadnagyának szolgája;
elbeszéltük vala néki, és ő megfejté
nékünk a mi álmainkat; mindegyi-
künknek az ő álma szerint fejté meg.
13. És lőn, hogy a miképen megfejté
nékünk, úgy lőn: engem visszahelye-
ze hívatalomba, amazt pedig felakasz-
tatá.

József magyarázata.

14. Elkülde* azért a Faraó és hívatá
Józsefet, és hamarsággal kihozák őt a
tömlöczből. és megborotválkozék, ru-
hát válta és a Faraóhoz méne.
* Zsolt. 105, 20.
15. És monda a Faraó Józsefnek:
Álmot láttam és nincs a ki megma-
gyarázza azt: Én pedig azt hallottam
rólad beszélni, hogy ha meghallod
az álmot, meg is magyarázod azt.
16. És felele József a Faraónak, mond-
ván: Nem én. Isten jelenti meg, a
mi a Faraónak javára van.
17. Monda azért a Faraó Józsefnek:
Álmomban ímé állok vala a folyó-
víz partján.
18. És ímé a folyóvízből hét kövér
és szép tehén jő vala ki, és legel vala
a nádasban.
19. S ímé azok után más hét tehén
jő vala ki, nagyon ösztövérek, rútak
és hitványak; egész Égyiptom föl-
dén nem láttam azokhoz hitvány-
ságra hasonlókat.
20. És elnyelék az ösztövér és rút tehe-
nek, az elébbi hét kövér tehenet.
21. És azok gyomrukban valának,
de nem tetszik vala meg, hogy gyom-
rukban volnának, mert külsejök oly
rút vala, mint az előtt. És felserke-
nék.
22. És láttam álmomban, és ímé hét
gabonafej nevekedik vala egy száron.
mind teljes és szép.
23. És ímé hét összeaszott, vékony, ke-
leti széltől kiszáradt gabonafej neve-
kedik vala azok után,
24. És elnyelék a vékony gabonafejek
a hét szép gabonafejet. És elmondám
az írástudóknak, de senki sincs, a
ki megmagyarázza nékem.
25. És monda József a Faraónak:
A Faraó álma egy és ugyanaz; a mit
Isten cselekedni akar, azt jelentette
meg a Faraónak.
26. A hét szép tehén, hét esztendő, a
hét szép gabonafej az is hét esztendő;
az álom egy és ugyanaz.
27. A hét ösztövér és rút tehén pedig,
melyek amazok után jöttek ki, az is
hét esztendő, és a hét vékony, keleti
széltől kiszáradt gabonafej, az az éh-
ségnek hét esztendeje.
28. Ez az a mit mondék a Faraónak,
hogy a mit Isten cselekedni akar,
megmutatta a Faraónak.
29. Ímé hét esztendő jő, *és* nagy bő-
ség lesz egész Égyiptomban.
30. Azok után pedig következik az éh-
ség hét esztendeje, s minden bőséget
elfelejtenek Égyiptom földén, és meg-
emészti az éhség a földet.
31. És nem ismerszik meg az elébbi
bőség e földön az utána következő
éhség miatt, mert igen nagy lesz.
32. Hogy pedig a Faraó álma kettős,
kétszeres vala, *onnan van*, mert Isten-
nél elvégezett dolog ez, és siet az
Isten azt véghez vinni.
33. Most azért szemeljen ki a Faraó
egy értelmes és bölcs férfit, és tegye
Égyiptom földén gondviselővé.
34. Cselekedje *ezt* a Faraó és rendel-
jen tiszttartókat az országnak, és szed-
jen ötödöt Égyiptom földén a hét bő
esztendőben.
35. És takarítsák be a következő jó
esztendők minden termését, és gyűjt-
senek gabonát a Faraó keze alá, élel-
műl a városokban, és tartsák meg,
36. És legyen az élelem tartalékban
az ország számára az éhség hét esz-
tendejére, melyek elkövetkeznek É-
gyiptom földére, hogy el ne vesz-
szen e föld az éhség miatt.

József nagy méltóságra emeltetik.

37. És tetszék e beszéd a Faraónak
és minden ő szolgáinak.
38. Monda azért a Faraó az ő szolgái-
nak: Találhatnánk-é ehhez hasonló
férfit, a kiben az Isten lelke van?
39. És monda a Faraó Józsefnek: Mi-
velhogy Isten mind ezeket néked
jelentette meg, nincs hozzád fogható
értelmes és bölcs ember.
40. Te* légy az én házamon főgondvi-
selő, és minden népem a te szavadra
hallgasson, csak a királyiszék tesz en-
gem nálad nagyobbá.
* Zsolt. 105, 20—22. Csel. 7, 10.
41. Monda továbbá a Faraó József-

nek: Ímé fejedelemmé tettelek az egész Égyiptom földén.
42. És levevé a Faraó a maga gyűrűjét kezéről, és adá azt József kezére; és felöltözteté őt drága gyolcs ruhába, és aranyláncot tőn az ő nyakába.
43. És meghordoztatá őt az ő második szekerén, és kiálták vala ő előtte: Térdet hajtsatok! Így tevé őt *fejedelemmé* az egész Égyiptom földén.
44. És monda a Faraó Józsefnek: Én vagyok a Faraó; de te nálad nélkül senki se kezét, se lábát fel ne emelhesse egész Égyiptom földén.
45. És nevezé a Faraó József nevét Czafenát-Pahneákhnak, és adá néki feleségűl Aszenáthot, Potiferának On papjának leányát. És kiméne József Égyiptom földére.
46. József pedig harmincz esztendős vala, mikor a Faraó előtt, az égyiptomi király előtt álla. Kiméne tehát József a Faraó elől, és bejárá az egész Égyiptom földét.

József gondoskodása.

47. És a föld a hét bő esztendő alatt tele marokkal ontá a termést.
48. És összegyűjté a hét esztendőnek minden eleségét, mely vala Égyiptom földén, és a városokba takarítá az élelmet, *minden* városba a körülte levő határ élelmét takarítá be.
49. És felhalmozá József a gabonát, mint a tenger fövénye, igen sokat, annyira, hogy megszűntek azt számba venni, mivelhogy száma nem *vala*.
50. Józsefnek pedig * születék két fia az éhség esztendejének eljötte előtt, kiket szűle néki Aszenáth, Potiferának az On papjának leánya.
* rész 48,5.
51. És nevezé József az elsőszülöttnek nevét Manassénak: mert *úgymond,* elfelejteté én velem Isten minden én vesződségemet, és az én atyámnak egész házát.
52. A másodiknak nevét pedig nevezé Efraimnak: mivel, *úgymond,* megszaporított engem Isten az én nyomorúságomnak földén.
53. Eltele tehát a bőség hét esztendeje, a mely vala Égyiptomnak földén.
54. És * elkezdődék az éhség † hét esztendeje, mint megmondotta vala József; és lőn éhség minden országban; de Égyiptom földén mindenütt vala kenyér. * Zsolt. 105,16. † rész 45,6.
55. *De* megéhezék egész Égyiptom földe is, és kenyérért kiált vala a nép a Faraóhoz. — Monda pedig a Faraó mind az Égyiptombelieknek: Menjetek Józsefhez, *és* a mit mond néktek, azt míveljétek.
56. És az éhség mind az egész földön vala. Akkor mind megnyitá József a *gabonás házakat,* és árulja vala az Égyiptombelieknek; mert nagyobbodik vala az éhség Égyiptom földén.
57. És mind az egész föld Égyiptomba megy vala Józsefhez gabonát venni; mert nagy vala az éhség az egész földön.

József bátyjainak égyiptomi útja.

42. És látá Jákób, hogy van gabona Égyiptomban és monda Jákób az ő fiainak: Mit néztek egymásra?
2. És monda: Ímé hallom * hogy Égyiptomban van gabona; menjetek le oda, és vegyetek onnan nékünk gabonát, hogy éljünk és ne haljunk meg. * Csel. 7,12.
3. Leméne azért Józsefnek tíz bátyja Égyiptomba gabonát venni.
4. De Benjámint a József öcscsét nem bocsátá el Jákób az ő bátyjaival; mert mondá: Netalán veszedelem érhetné.
5. Elmenének tehát Izráel fiai gabonát venni az oda menőkkel együtt, mert éhség vala Kanaán földén.
6. József pedig az ország kormányzója vala, és ő árulja vala a gabonát a föld minden népének. Eljutának azért a József bátyjai, és arczczal * a földre borúlának ő előtte. * rész 37,7.
7. Amint meglátá József az ő bátyjait, megismeré őket, de idegennek mutatá magát hozzájok, és kemény beszédekkel szóla nékik, mondván: Honnan jöttetek? Azok pedig mondának: Kanaán földéről jöttünk eleséget venni.
8. Megismeré pedig József az ő bátyjait, de azok nem ismerék meg őt.
9. És megemlékezék József az álmokról, a melyeket azok felől * álmodott vala. És monda nékik: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.
* rész 37,5.7.9.
10. És mondának néki: Nem uram, hanem eleséget venni jöttek a te szolgáid.
11. Mi mindnyájan egy ember fiai vagyunk: igaz emberek vagyunk. *Soha* nem voltak kémek a te szolgáid.
12. Ismét monda: Nem úgy van, hanem azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.
13. *Amazok* mondának: Mi, te szolgáid, tizenketten vagyunk testvérek, egy embernek fiai, Kanaán földén; és ímé legkisebbikünk most atyánknál van, egyikünk pedig nincsen meg.
14. József pedig monda nékik: Úgy van a mint néktek mondám: kémek vagytok.

15. Ezzel lesztek próbára téve: Úgy
éljen a Faraó, hogy ki nem mentek
innen, míg ide nem jő a ti legki-
sebbik atyátokfia.
16. Küldjetek el közűletek egyet, hogy
hozza ide testvérteket; ti pedig fogva
lesztek. Így lesz próbára téve beszé-
detek, hogy igaz járatban vagytok-é
vagy nem? Úgy éljen a Faraó, hogy
ti kémek vagytok.
17. Annakokáért fogságban tartá őket
harmadnapig.
18. Harmadnap pedig monda nékik
József: Ezt cselekedjétek, hogy él-
jetek; az Istent én is félem.
19. Ha igaz emberek vagytok, marad-
jon fogva egyik testvéretek a ti tömlö-
czötökben, ti pedig menjetek el, vigye-
tek gabonát házaitok szükségére.
20. Legkisebbik atyátokfiát pedig
hozzátok * én hozzám, akkor igazolva
lesznek beszédeitek és nem haltok
meg. És aképen cselekedének.
* rész 43, 5.
21. És mondának egymásnak: Bizony
vétkeztünk mi a mi atyánkfia ellen,
a kinek láttuk lelki szorongását,
mikor nékünk könyörög vala, de nem
hallgattunk reá; azért következett
reánk ez a nyomorúság.
22. Rúben pedig felele nékik, mond-
ván: Avagy * nem mondtam-é nék-
tek, hogy ne vétkezzetek a gyermek
ellen, de ti nem hallgattatok reám.
És ímé vérét is keresik rajtunk!
* rész 37, 21. 22.
23. És nem tudják vala ők, hogy Jó-
zsef érti őket, mert tolmács vala kö-
zöttük.
24. És elfordula tőlök és síra: Azután
hozzájok fordula és szóla nékik, és
visszatartá közűlök Simeont, és sze-
mök láttára megkötözteté őt.
25. És parancsola József, hogy töltsék
meg edényeiket gabonával, és tegyék
vissza pénzöket mindeniknek az ő
zsákjába, és hogy adjanak nékik enni
valót az útra; és így cselekedének
velök.
26. És felveték gabonájokat szama-
raikra és elmenének onnan.
27. És egyik kioldá zsákját, hogy ab-
rakot adjon szamarának a szálláson
és meglátá az ő pénzét, hogy ímé
zsákja szájában van az.
28. És monda az ő atyjafiainak: Visz-
szatették az én pénzemet, és ímé zsá-
komban van. Akkor megrettene szí-
vök, és remegve mondának egymás-
nak: Micsoda ez, a mit Isten csele-
kedett velünk?

A hazaérkezés.

29. És eljutának atyjokhoz Jákób-
hoz Kanaán földére és mindazt el-
beszélék néki a mi velök történt vala,
mondván:
30. Az a férfiú, annak a földnek ura,
keményen szóla nékünk, és úgy bánt
velünk, mintha az országot kémlel-
tük volna.
31. És mondánk néki: Igaz embe-
rek vagyunk, *soha* nem voltunk mi
kémek.
32. Tizenketten vagyunk atyafiak, a
mi atyánknak fiai, egyikünk nincs
meg, legkisebbikünk pedig most
atyánkkal *van* Kanaán földén.
33. És monda nékünk az a férfiú,
annak a földnek ura: Erről ismerem
meg hogy igaz emberek vagytok:
egyik atyátokfiát hagyjátok nálam,
a házaitok szükségére valót vigyétek,
és menjetek el;
34. És hozzátok hozzám a ti legki-
sebbik atyátokfiát, akkor megtudom,
hogy nem vagytok kémek, hanem
igaz emberek; akkor visszaadom nék-
tek a ti atyátokfiát, és ebben az or-
szágban kereskedhettek.
35. És lőn a mint zsákjaikat kiüre-
síték, ímé az ő csomó * pénze min-
deniknek zsákjában vala. A mint lát-
ták az ő csomó pénzeiket ők és az
ő atyjok, megfélemlének. * vers 25.
36. És monda nékik az ő atyjok Já-
kób: Megfosztotok engem gyerme-
keimtől; József nincsen, Simeon sin-
csen. Benjámint is elviszitek? mindez
engem ér!
37. Akkor szóla Rúben az ő atyjá-
nak, mondván: az én két fiamat öld
meg, ha meg nem hozom őt néked.
Bízd az én kezemre őt, és én vissza-
hozom néked.
38. Az pedig monda: Nem megy le
oda az én fiam ti veletek, mert az
ő bátyja megholt és ő maga maradt
meg; ha veszedelem érné őt az úton,
a melyen elmentek, ősz fejemet búba
borítva bocsátanátok le a koporsóba.

József bátyjai Benjáminnal együtt mennek Égyiptomba.

43. Az éhség pedig elhatalmazott
vala az országon.
2. És lőn mikor fogytán vala az ele-
ség, melyet Égyiptomból hoztak vala,
monda nékik az ő atyjok: Menjetek
el ismét, vegyetek nékünk egy kevés
eleséget.
3. És felele néki Júda mondván:
Erősen fogadkozék az a ferfiú mond-
ván: Színem elé ne kerűljetek, ha
veletek nem lesz a ti atyátokfia.
4. Ha azért elbocsátod velünk a mi
öcsénket, elmegyünk, és veszünk né-
ked eleséget;
5. Ha pedig el nem bocsátod, nem

megyünk, mert az a férfiú megmon-
dá nékünk: * Színem elé ne kerűl-
jetek, ha a ti atyátokfia veletek nem
lesz. * rész 42,20.
6. És monda Izráel: Miért cselekedt-
tetek gonoszul velem, hogy meg-
mondtátok annak a férfiúnak, hogy
még van egy öcsétek?
7. Azok pedig mondának: Nagyon
tudakozódék az a férfiú felőlünk és
nemzetségünk felől, mondván: Él-é
még atyátok? van-é még testvéretek?
És mi kérdéseihez képest feleltünk
néki. Avagy tudhattuk-é mi, hogy
azt mondja: Hozzátok ide a ti atyá-
tokfiát?
8. És monda Júda Izráelnek, az ő
atyjának: Bocsásd el azt a fiút én
velem, és mi azonnal felkelünk és
elmegyünk, hogy éljünk és meg ne
haljunk se mi, se te, se a mi gyer-
mekeink.
9. Én leszek kezes érette, az én ke-
zemből kérd elő. Ha vissza nem ho-
zom őt hozzád, és elődbe nem állítom
őt, mind éltig bűnös legyek előtted.
10. Bizony ha nem késlekedünk vala,
ez ideig már kétszer is megjöhet-
tünk volna.
11. És monda nékik Izráel az ő aty-
jok: Ha csakugyan így *kell lenni,*
akkor ezt cselekedjétek: Vegyetek e
föld válogatott gyümölcseiből a ti
edényeitekbe, és vigyetek ajándékot
annak a férfiúnak; egy kevés bal-
zsamot, egy kevés mézet, fűszerszá-
mokat, mirhát, diót, mandulát.
12. Pénzt pedig két annyit vigyetek
magatokkal, sőt a mely pénzt meg-
hoztatok a ti zsákjaitok szájában, azt
is vigyétek vissza magatokkal, talán
tévedés ez.
13. Öcséteket is vegyétek, keljetek fel
és menjetek vissza ahhoz a férfiúhoz.
14. A mindenható Isten pedig enged-
je, hogy kedvet találjatok annál a fér-
fiúnál, és bocsássa vissza ti veletek
a másik atyátokfiát, és Benjámint.
Én pedig ha megfosztottnak kell len-
nem, hadd legyek megfosztva.

József szivesen fogadja testvéreit.

15. Vevék azért a férfiak azt az aján-
dékot, és vevének kétannyi pénzt az
ő kezökbe, és Benjámint, és felkelének
és alámenének Égyiptomba, és meg-
állának József előtt.
16. A mint meglátá József ő velök
Benjámint, monda az ő háza gond-
viselőjének: Vidd be azokat az em-
bereket a házba, és ölj barmot, s ké-
szítsd el, mert velem ebédelnek ez
emberek *ma* délben.
17. És az a férfiú akképen cselekedék,
a mint József parancsolta vala, és be-
vivé az a férfiú azokat az embereket
a József házába.
18. És megfélemlének azok az embe-
rek, a miért bevivék őket a József há-
zába, és mondának: A pénzért hozat-
tatánk ide be, mely először a mi zsák-
jainkba tétetett volt, hogy reánk ro-
hanjon, megtámadjon és minket rab-
szolgákká tegyen a mi szamarainkkal
együtt.
19. És járulának József házának
gondviselőjéhez, és szólának néki a
ház ajtajában.
20. És mondának: Kérünk uram!
Ennekelőtte * alájöttünk vala eleséget
venni. * rész 42,3.5.
21. És lőn mikor éjjeli szállásra ju-
tánk és kioldjuk vala a mi zsákjain-
kat: ímé mindenikünknek pénze az
ő zsákjának szájában vala, tulajdon
pénzünk teljes mértéke szerint; és
visszahoztuk azt magunkkal.
22. De más pénzt is hoztunk le ma-
gunkkal eleséget venni; nem tudjuk
ki tette a mi pénzünket zsákjainkba.
23. És monda: Legyetek békén, ne
féljetek; a ti Istentek és a ti atyátok
Istene adta néktek azt a kincset zsák-
jaitokba; pénzetek az én kezemhez
jutott. És kihozá hozzájok Simeont.
24. Bevivé azután a férfiú azokat az
embereket a József házába, és vizet
hozata, és megmosák lábaikat, és
abrakot is ada az ő szamaraiknak.

József megvendégeli testvéreit.

25. Ők pedig elkészíték az ajándékot
mire József délben megjöve; mert
megértették vala, hogy ott ebédelnek.
26. Mikor József haza jöve, bevivék
néki az ajándékot, mely kezökben
vala, a házba, és leborulának * előtte
a földig. * rész 37,7.9.
27. És kérdezősködék egészségök fe-
lől, s monda: Egészségben van-é a
ti vén atyátok, a kiről nékem szólta-
tok? él-é még?
28. Azok pedig mondának: Egész-
ségben van a te szolgád, a mi atyánk,
még él. És meghajták magokat és le-
borulának.
29. És felemelé szemeit és látá Ben-
jámint az ő atyjafiát, az ő anyjának
fiát, és monda: Ez-é a ti legkisebbik
atyátokfia, a ki felől * nékem szólla-
tok vala? És *ismét* monda: Az Isten
légyen hozzád kegyelmes, fiam!
* rész 42,13.
30. Akkor elsiete onnan József, mert
felgerjede szíve az ő öcscse iránt, és
erőlteti vala a sírás; * beméne azért
szobájába, és ott síra. * rész 45,2.
31. Azután megmosá orczáját, és ki-
méne, és megtartóztatá magát, és
monda: Hozzatok enni valót.

32. És elhozák néki külön, azoknak is külön, és az Égyiptombelieknek is, kik vele esznek vala, külön: Mert nem ehettek az Égyiptombeliek együtt a héberekkel, mert utálatos az az Égyiptombeliek előtt.
33. Leülének azért ő előtte, az elsőszülött az ő elsőszülöttsége szerint, és a fiatalabb az ő fiatalsága szerint. És az emberek álmélkodva nézének egymásra.
34. Ő pedig részt juttata azoknak maga elől és a Benjámin része ötszörte nagyobb vala mindnyájok részénél. És ivának és megittasodának ő nála.

József aggodalomba ejti testvéreit.

44. Azután parancsola *József* az ő háza gondviselőjének, mondván: Töltsd meg ez embereknek zsákjait eleséggel a mennyit elvihetnek; és mindeniknek pénzét tedd zsákja szájába.
2. Az én poharamat pedig, az ezüst poharat, tedd a legkisebbik zsákjának szájába gabonájának árával együtt. És az József beszéde szerint cselekedék, a mint beszélt vala.
3. Reggel virradatkor, elbocsáttaták azok az emberek, szamaraikkal együtt.
4. Kimenének a városból, de nem messze haladhatának, a mikor monda József az ő háza gondviselőjének: Kelj fel, siess utánuk azoknak az embereknek és ha eléred őket, mondd nékik: Miért fizettetek gonoszszal a jó helyébe?
5. Avagy nem abból iszik-é az én uram? és abból szokott jövendölni! Gonoszul cselekedtétek, a mit cselekedtetek!
6. És utóléré őket, és ilyen szavakkal szóla nékik.
7. Azok pedig mondának néki: Miért szól az én uram ilyen szavakkal? Távol legyen szolgáidtól, hogy ilyen dolgot cselekedjenek.
8. Ímé a pénzt, melyet zsákjaink szájában találtunk vala, meghoztuk néked Kanaán földéről; hogy loptunk volna hát urad házából ezüstöt vagy aranyat?
9. Akinél megtaláltatik a te szolgáid közűl, haljon meg az; sőt mi is szolgái leszünk uramnak.
10. És monda: Mostan is legyen beszédetek szerint: a kinél megtaláltatik, *az* legyen nékem szolgám, ti pedig mentek legyetek.
11. És sietének és leraká kiki az ő zsákját a földre, és kioldá kiki az ő zsákját.
12. És keresgéle; a legnagyobbikon kezdé s a legkissebbiken végezé, és megtalálá a poharat a Benjámin zsákjában.
13. Azok pedig meghasogaták ruhájokat, és kiki megterhelé a maga szamarát, és visszatérének a városba.
14. És bemén Júda és az ő atyjafiai a József házába, ki még ott vala, és földre esének előtte.
15. És monda nékik József: Mi dolog ez a mit cselekedtetek? Avagy nem tudjátok-é hogy az ilyen magamféle ember jövendölni tud?
16. És monda Júda: Mit mondhatunk az én uramnak? Mit szóljunk és mivel igazoljuk magunkat? Az Isten büntetése utólérte szolgáidat. Ímé mi az én uram szolgái vagyunk, mind mi, mind az, a kinek kezében a pohár találtatott.
17. Ő pedig monda: Távol legyen tőlem, hogy azt cselekedjem: az a kinek kezében találtatott a pohár, az legyen nékem szolgám, ti pedig békességgel menjetek el a ti atyátokhoz.
18. De Júda hozzá járula és monda: Kérlek uram, hadd szólhasson egy szót uram fülébe a te szolgád, és ne gerjedjen fel haragod a te szolgád ellen; mert hasonló vagy te a Faraóhoz.
19. Az én uram kérdezte vala az ő szolgáit, mondván: Van-é atyátok, vagy testvéretek?
20. Akkor mi azt felelénk az én uramnak: Van egy vén atyánk, és egy kis gyermek, a ki az ő vénségében lett; és ennek bátyja meghalt, és csak ő maga maradt az ő anyjától, és az ő atyja szereti őt.
21. És azt mondád a te szolgáidnak: Hozzátok én hozzám azt, hogy szemeimet reá vessem.
22. És mondánk az én uramnak: Nem hagyhatja el az a fiú az ő atyját; mert ha elhagyja atyját, meghal *az*.
23. És * ezt mondád a te szolgáidnak: Ha a ti legkisebbik atyátokfia el nem jő veletek, színem elé se kerűljetek többé.
* rész 42,20.
24. Mikor azért felmenénk a te szolgádhoz, az én atyámhoz és tudtul adjuk vala néki az én uramnak beszédét:
25. És monda a mi atyánk: Menjetek vissza, és vegyetek nékünk *egy* kevés eleséget.
26. És mondánk: Nem mehetünk le; ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk lesz, akkor lemegyünk; mert nem mehetünk ama férfiú színe elé, ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk nem lesz.
27. És monda a te szolgád, az én atyám, nékünk: Ti tudjátok hogy az én feleségem nékem csak két *fiat* szűlt.

28. Az egyik kiméne tőlem, és azt
mondom vala: * bizonyára *fenevad*
szaggatta széllyel és attól fogva nem
láttam őt. * rész 37,33.
29. Ha ezt is elviszitek szemeim elől,
s veszedelem találja érni, akkor az én
ősz fejemet * keserűségtől borítva bo-
csátjátok alá a koporsóba. * rész 42,38.
30. Ha tehát most visszamenéndek
a te szolgádhoz az én atyámhoz, és
e fiú nem lesz velünk, mivelhogy
annak lelke ennek lelkéhez van nőve,
31. Ha meglátja, hogy nincs meg a
gyermek, meghal s akkor a te szol-
gáid, a te szolgádnak a mi atyánk-
nak ősz fejét búba borítva bocsátják
alá a koporsóba.
32. Mivel a te szolgád e fiúért az ő
atyjánál kezes lett, mondván: * Ha
vissza nem hozom őt hozzád, mind
éltig bűnös legyek az én atyám előtt.
* rész 43,9.
33. Hadd maradjon azért e gyermek
helyébe a te szolgád, az én uramnak
szolgájáúl; e gyermek pedig menjen
fel az ő bátyjaival.
34. Mert mimódon mehetnék én fel
atyámhoz, ha e gyermek velem nem
lenne, a nélkül, hogy ne lássam a
nyomorúságot, mely atyámat érné?

József megismerteti magát testvéreivel.

45. És nem tartóztathatá magát
tovább József, mindazok
előtt, kik körűlötte állának és fel-
kiálta: Vezessetek ki minden embert
mellőlem. És nem marada senki
nála, mikor megismerteté magát Jó-
zsef az ő atyjafiaival.
2. És hangos sírásra fakada, úgy
hogy meghallák az Égyiptombeliek,
és meghallá a Faraó * háznépe is.
* vers 16.
3. És monda József az ő atyjafiainak:
Én vagyok József, él-e még az én
atyám? És nem felelhetének néki az ő
atyjafiai, mert megrettentek vala tőle.
4. Monda azért József az ő atyjafiai-
nak: Jőjjetek közelebb hozzám! És
közelebb menének. Akkor monda:
Én * *vagyok* József, a ti testvéretek,
kit eladtatok vala Égyiptomba.
* Csel. 7,13.
5. És most ne bánkódjatok, és ne
bosszankodjatok azon, hogy engem
ide eladtatok; mert a ti * megmara-
dástokért küldött el engem Isten ti
előttetek. * rész 50,20.21.
6. Mert immár két esztendeje, hogy
éhség van e földön, de még öt * esz-
tendő van hátra, melyben sem szán-
tás, sem aratás nem lesz. * rész 41,54.
7. Az Isten küldött el engem ti elöt-
tetek, hogy míveljem a ti megmara-
dásotokat e földön, és hogy megment-
hesselek titeket nagy szabadítással.
8. Nem ti küldöttetek azért engem
ide, hanem az Isten, ki engem a Fa-
raó atyjává tett, és egész házának
urává, és Égyiptom egész földének
fejedelmévé.
9. Siessetek és menjetek fel atyám-
hoz, és mondjátok néki: Ezt mondja
a te fiad József: Az Isten engem egész
Égyiptomnak urává tett, jőjj le én
hozzám, ne késsél.
10. És Gósen földén lakozol, és én
hozzám közel leszesz, mind te, mind
fiaid, mind fiaidnak fiai, juhaid, bar-
maid, és mindened, a mid van.
11. És eltartalak ott téged, mert még
öt esztendei éhség lesz, hogy tönkre
ne juss te, és házadnépe, és semmi,
a mid van.
12. És ímé a ti szemeitek látják, és
az én atyámfiának Benjáminnak sze-
mei, hogy az én szám szól hozzátok.
13. Beszéljétek hát el atyámnak min-
den én dicsőségemet Égyiptomban,
és mindazt, a mit láttatok. És sies-
setek s * hozzátok ide az én atyámat.
* Csel. 7,14.
14. És nyakába borúla az ő öccsé-
nek Benjáminnak és síra; Benjámin
is síra az ő nyakán.
15. És megcsókolá mind az ő test-
véreit és síra ő rajtok; azután beszéd-
be ereszkedének vele az ő testvérei.

József haza küldi testvéreit atyjáért.

16. És eljuta * a hír a Faraó házába
is, mondván: Eljöttek a József atyja-
fiai; és tetszék e dolog mind a Faraó-
nak, mind az ő szolgáinak. * vers 2.
17. És monda a Faraó Józsefnek:
Mondd meg a te atyádfiainak: Ezt
cselekedjétek: Terheljétek meg a ti
barmaitokat, és eredjetek, menjetek
el Kanaán földére;
18. És vegyétek fel atyátokat és há-
zatok népét, és jőjjetek hozzám; és
én néktek adom Égyiptom földének
javát, hogy éljétek e földnek zsírját.
19. Ez is parancsolatúl legyen né-
ked: Ezt míveljétek, vigyetek maga-
tokkal Égyiptom földéről szekereket
gyermekeitek és feleségeitek számá-
ra, és vegyétek fel atyátokat és jőjjetek.
20. A ti házi eszközeitekre pedig ne
tekintsetek sóhajtva; mert egész É-
gyiptom földének a legjava a tiétek.
21. És akképen cselekedének Izráel
fiai; és ada nékik József szekereket
a Faraó parancsolatja szerint; és enni
valót is ada nékik az útra.
22. Valamennyien valának, mind-
egyiknek ada egy-egy öltöző ruhát:
Benjáminnak pedig ada háromszáz
ezüst pénzt és öt öltöző ruhát.

23. Atyjának pedig külde ilyenké-
pen: tíz szamarat égyiptomi javak-
kal terhelve, és tíz nőstény szama-
rat gabonával, kenyérrel és egyéb
élelemmel terhelve, az ő atyjának
az útra.
24. És elbocsátá az ő testvéreit, és
elmenének, és monda nékik: Ne há-
borogjatok az úton.
25. Feljövének azért Égyiptomból:
és eljutának Kanaán földére az ő
atyjokhoz, Jákóbhoz.
26. És mikor tudtára adák, mondván:
József még él, és hogy uralkodik
egész Égyiptom földén; az ő szíve
elalélt, mert nem hisz vala nékik.
27. Elbeszélék azért néki József min-
den beszédét, a melyeket velök be-
szélt vala, és látá a szekereket is, a me-
lyeket József küldött vala, hogy őt el-
vigyék; akkor fölélede az ő atyjok-
nak, Jákóbnak lelke.
28. És monda Izráel: Elég nékem,
hogy József az én fiam még él: le-
megyek hát, hogy meglássam őt mi-
nekelőtte meghalok.

Jákób Égyiptomba megy.

46. Elindula azért Izráel minden
hozzá tartozóival és méne
Beérsebába; és áldozék áldozatokat
az ő atyja Izsák Istenének.
2. És szóla Isten Izráelnek éjjeli lá-
tomásban, és monda: Jákób, Jákób.
Ő pedig monda: Ímhol vagyok.
3. És monda: Én vagyok az Isten,
a te atyádnak Istene: Ne félj lemenni
Égyiptomba; mert nagy néppé tesz-
lek ott téged.
4. Én lemegyek veled Égyiptomba,
és én bizonynyal fel is hozlak; és
József fogja bé a te szemeidet.
5. Felkerekedék * azért Jákób Beér-
sebából, és elvivék Izráel fiai Jákóbot
az ő atyjokat, és gyermekeiket és fele-
ségeiket a szekereken, melyeket a Fa-
raó küldött vala érette. * Csel. 7,15.
6. És elvivék nyájaikat és szerzemé-
nyeiket, melyeket Kanaán földén sze-
reztek vala, * és jutának Égyiptomba
Jákób és minden vele levő magva.
* Józs. 24,4. Zsolt. 105,23. Ésa. 52,4.
7. Az ő fiait és fiainak fiait, az ő leá-
nyait, és fiainak leányait és minden
vele levő magvát elvivé magával
Égyiptomba.

Izráel fiai.

8. Ezek pedig az Izráel fiainak ne-
vei, kik bementek Égyiptomba: Já-
kób és az ő fiai: * Jákóbnak elsőszü-
lötte Rúben. * 2 Móz. 6,14.
9. Rúben fiai pedig: Khánokh, Pal-
lu, Kheczrón, Khármi. * 2 Móz. 6,14.
10. Simeon * fiai pedig: Jemúel, Já-
min, Ohad, Jákhin, Czóhár és Saul
a kanaáni asszonynak fia. * 2 Móz. 6,15.
11. Lévi * fiai pedig: Gerson, Kehát,
Mérári. * 2 Móz. 6,16.
12. Júda * fiai pedig: Hér, Ónán, Séla,
Perecz, Zerákh; de megholt vala Hér
és Ónán a Kanaán földén. † Perecz-
nek fiai pedig: Kheczrón és Khámul.
* rész 38,3—5. † 1 Krón. 2,5.
13. Izsakhár fiai pedig: Thóla, Puvah,
Jób és Simrón.
14. Zebulon fiai pedig: Szered, Élon,
Jákhleél.
15. Ezek Lea fiai, a kiket szűlt vala
Jákóbnak Mésopotámiában, Dínával
az ő leányával együtt. Fiainak és leá-
nyainak összes száma: harmincz-
három lélek.
16. Gád fiai pedig: Czifjon, Khaggi,
Súni, Eczbón, Héri, Aródi és Areéli.
17. Áser * fiai pedig: Jimnáh, Jisváh,
Jisvi, Beriha, és Szerakh az ő húgok;
Berihának fiai pedig: Khéber és Mál-
khiel. * 1 Krón. 7,30.
18. Ezek Zilpa fiai, kit Lábán adott
vala Leának az ő leányának; és ő
szűlé ezt a tizenhat lelket Jákóbnak.
19. Rákhelnek, Jákób feleségének
fiai: József és Benjámin.
20. És születének * Józsefnek Égyip-
tom földén Manasse és Efráim, a kiket
Asznáth, Pótiferának, On papjának
leánya szűlt néki. * rész 41,50—52.
21. Benjámin fiai pedig: Bela, Be-
kher, Asbél, Géra, Nahamán, Ekhi,
Rós, Muppim, Khuppim és Árd.
22. Ezek Rákhel fiai, kik születtek Já-
kóbnak, mindössze tizennégy lélek.
23. Dán fia pedig: Khusim.
24. Nafthali * fiai pedig: Jakhczeél,
Gúni, Jéczer és Sillém. * 4 Móz. 26,48.49.
25. Ezek Bilha fiai, * kit adott vala
Lábán Rákhelnek az ő leányának;
és ezeket szűlte Jákóbnak, mindössze
hét lelket. * rész 29,29.
26. Valamennyi Jákóbbal Égyiptom-
ba jött lélek, kik az ő ágyékából szár-
maztak, a Jákób fiainak feleségeit
nem számítva, mindössze hatvanhat
lélek.
27. József fiai pedig, kik Égyiptomban
születtek, két lélek. Jákób egész háza-
népe, mely Égyiptomba ment vala,
hetven * lélek. * 5 Móz. 10,22.

Hogyan fogadta József Jákóbot.

28. Júdát pedig elküldé maga előtt
Józsefhez, hogy útmutatója legyen
Gósen felé. És eljutának Gósen földére.
29. És befogata József az ő szekeré-
be, és eleibe méne Izráelnek az ő aty-
jának Gósenbe; s a mint maga előtt
látá, nyakába borula, és síra az ő nya-
kán sok ideig.
30. És monda Izráel Józsefnek: Im-

márörömestmeghalok,minekutánna
láttam a te orczádat, hogy még élsz.
31. József pedig monda az ő testvérei-
nek, és az ő atyja házanépének: Fel-
megyek és tudtára adom Faraónak,
és ezt mondom néki: Az én testvére-
im és atyám háznépe, kik Kanaán föl-
dén valának, eljöttek én hozzám.
32. Azok az emberek pedig juhpász-
torok, mert baromtartó nép valának,
és juhaikat, barmaikat, és mindenö-
ket valamijök van, elhozták.
33. S ha majd a Faraó hivat titeket
és azt kérdi: Mi a ti életmódotok?
34. Azt mondjátok: Baromtartó em-
berek voltak a te szolgáid gyermek-
ségünktől fogva mind ez ideig, mi
is, mint a mi atyáink, hogy lakhas-
satok Gósen földén; mert minden juh-
pásztor * utálatos az Égyiptombeliek
előtt. * rész 43,32.

A Gósen földét megnyerik Faraótól.

47. Elméne azért József és tudtára
adá a Faraónak, és monda:
Az én atyám és atyámfiai, juhaikkal,
barmaikkal és mindenökkel valami-
jök volt, ide jöttek Kanaán földéről;
és most Gósen földén vannak.
2. És vőn ötöt az ő testvérei közűl,
és állítá őket a Faraó elé.
3. És monda a Faraó a *József* test-
véreinek: Mi a ti életmódotok? És
mondának a Faraónak: Juhpászto-
rok a * te szolgáid, mi is, mint a mi
atyáink. * rész 46,34.
4. És mondának a Faraónak: Azért
jöttünk,hogy e földön tartózkodjunk,
mert a te szolgáid barmainak nincs
legelője, mivelhogy elhatalmazott az
éhség Kanaán földén: hadd lakja-
nak azért most a te szolgáid Gósen
földén.
5. És szóla a Faraó Józsefnek mond-
ván: A te atyád és a te atyádfiai jöt-
tek te hozzád.
6. Égyiptom földe ímé előtted van;
e föld legjobb részében telepítsd le
a te atyádat és atyádfiait, lakozzanak
a Gósen földén: ha pedig tudod, hogy
vannak közöttök arra termett embe-
rek, tedd azokat az én barmaim gond-
viselőivé.

Jákób Faraó előtt.

7. Bevivé József Jákóbot is az ő aty-
ját, és állítá őt a Faraó elé. És kö-
szönté Jákób a Faraót.
8. És monda a Faraó Jákóbnak:
Hány esztendős vagy?
9. Monda pedig Jákób a Faraónak:
Az én bujdosásom*esztendeinek nap-
jai száz harmincz esztendő; kevesek
és nyomorúságosak voltak az én éle-
tem esztendeinek napjai, és nem ér-
ték el az én atyáim élete esztendei-
nek napjait, a meddig ők bujdostak.
* Zsid. 11,9.13.
10. És megáldá Jákób a Faraót, és
kiméne a Faraó elől.
11. Megtelepíté tehát József az ő aty-
ját és atyjafiait, és ada nékik birto-
kot Égyiptom földén, annak a föld-
nek legjobb részében a * Rameszesz
földén; a mint megparancsolta vala
a Faraó. * vers 6.27.
12. És ellátja vala József az ő atyját
és atyjafiait, és az ő atyjának egész
házanépét kenyérrel, gyermekeik
számához képest.

Az égyiptomi szükség.

13. És kenyér nem vala az egész föld
kerekségén, mert igen nagy vala az
éhség, és elalélt vala Égyiptom föl-
de, és a Kanaán földe az éhség miatt.
14. József pedig mind összeszedé a
pénzt, a mi találtatik vala Égyiptom-
nak és Kanaánnak földén a gaboná-
ért, a melyet azok vesznek vala; és
bevivé József a pénzt a Faraó házába.
15. És mikor elfogyott a pénz Égyip-
tom földéről is, Kanaán földéről is,
egész Égyiptom Józsefhez méne,
mondván: Adj nékünk kenyeret, mi-
ért haljunk meg szemed láttára, azért
hogy nincs pénz?
16. És monda József: Hozzátok ide
barmaitokat, és adok néktek a ti bar-
maitokért, ha nincs pénz.
17. És elvivék barmaikat Józsefhez,
és ada nékik József kenyeret lovak-
ért, juhokért, ökrökért és szamarak-
ért: és eltartá őket abban az eszten-
dőben kenyérrel az ő barmaik össze-
ségéért.
18. Mikor pedig elmúlék az eszten-
dő, menének hozzá a második esz-
tendőben, és mondának néki: Nem
titkolhatjuk el uramtól, hogy bizony
elfogyott a pénz, és a barom-nyáját
mind uramnál vannak, a mint látja
az én uram semmi sem maradt, csak
testünk és földünk.
19. Miért veszszünk el szemed lát-
tára mind magunk, mind földünk?
végy meg minket és földünket ke-
nyéren, és mi és a mi földünk szol-
gái leszünk a Faraónak; csak adj ma-
got, hogy éljünk s ne haljunk meg,
és a föld ne pusztuljon el.
20. Megvevé azért József egész É-
gyiptom földét a Faraó részére, mert
az Égyiptombeliek mind eladák az
ő földjöket, mivelhogy erőt vett vala
rajtok az éhség. És a Föld a Faraóé lőn.
21. A népet pedig egyik városból a
másikba telepíté Égyiptom egyik ha-
társzélétől másik széleig.
22. Csak a papok földét nem vevé

meg, mert a papoknak szabott részök vala a Faraótól és abból a szabott részből élnek vala, a mit nékik a Faraó ád vala; annak okáért, nem adák el az ő földjöket.
23. És monda József a népnek: Ímé megvettelek titeket a mai napon, és a ti földeteket a Faraónak. Ímhol számotokra a mag, vessétek be a földet.
24. És takaráskor adjatok a Faraónak egy ötödrészt; négy rész pedig legyen a tiétek, a mező bevetésére és éléstekre, mind magatoknak, mind házatok népének, és gyermekeiteknek eledelül.
25. És mondának: Életünket megtartottad; hadd találjunk kegyelmet uram szemei előtt, és szolgái leszünk a Faraónak.
26. És törvénynyé tevé azt József mind e mai napig Égyiptom földén, hogy a Faraóé az ötödrész, csak a papok földe, egyedűl az nem volt a Faraóé.

Jákób halála közeleg.

27. Lakozék azért Izráel Égyiptom földében a Gósen * földén, és ott megöröködének, s megszaporodának és megsokasodának felette igen. * vers 11.
28. Jákób pedig tizenhét esztendeig él vala Égyiptom földén, és Jákób élete esztendeinek napjai száz negyvenhét esztendő.
29. És elközelgetének Izráel halálának napjai, és hívatá az ő fiát Józsefet, s monda néki: Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek tedd a kezedet * tomporom alá, és légy hozzám szeretettel és hűséggel: Kérlek ne temess el engem Égyiptomban. * rész 24,2.
30. Midőn elaluszom az én atyáimmal, vígy ki engem Égyiptomból és temess el az ő sírjokba. És monda: Én a te beszéded szerint cselekszem.
31. És monda: Esküdjél meg nékem! és megesküvék néki. És leborula Izráel az ágy fejére.

Jákób megáldja Efraimot és Manassét.

48. És lőn ezek után, megmondák Józsefnek: Ímé a te atyád beteg; és elvivé magával az ő két fiát Manassét és Efraimot.
2. És tudtára adák Jákóbnak mondván: Ímé a te fiad József hozzád jő; és összeszedé erejét Izráel, s felűle az ágyon.
3. És monda Jákób Józsefnek: A mindenható Isten * megjelenék nékem Lúzban, a Kanaán földén, és megálda engem. * rész 28,13.
4. És monda nékem: Ímé én megszaporítlak és megsokasítlak * és népek sokaságává teszlek téged, s ezt a földet te utánnad a te magodnak † adom örök birtokul. * rész 28,14. † rész 28,13.
5. Most tehát a te két fiad, a * kik néked Égyiptom földén annakelőtte születtek, hogy én hozzád jöttem vala Égyiptomba, az enyéim; Efraim és Manasse, akár csak Rúben és Simeon, az enyéim lesznek. * rész 41,50—52.
6. A ma szülötteid pedig, kiket ő utánnok nemzettél, tiéid lésznek, és az ő bátyjaik nevéről neveztessenek az ő örökségökben.
7. Mert mikor * Mésopotámiából jövék, meghala mellettem Rákhel Kanaán földén az úton, mikor még egy dűlőföldre valék Efratától, és eltemetém őt ott az Efratába (azaz Bethlehembe) vezető úton. * rész 35,16.19.
8. És meglátá Izráel a József fiait és monda: Kicsodák ezek?
9. József pedig monda az ő atyjának: Az én fiaim, kiket Isten itt adott nékem. És monda: Hozd ide őket hozzám, hadd áldjam meg.
10. Mert Izráelnek szemei meghomályosodának a vénség miatt, *és* nem láthat vala. Közel vivé tehát őket hozzá, ő pedig megcsókolgatá és megölelgeté őket.
11. És monda Izráel Józsefnek: Nem gondoltam, hogy orczádat megláthassam, és íme az Isten megengedte látnom magodat is.
12. Akkor kivevé József azokat az ő *atyjának* térdei közűl, és leborula arczczal a földre.
13. És fogá József mindkettejöket, Efraimot jobbkezével Izráel balkeze felől; Manassét pedig balkezével, Izráelnek jobbkeze felől és közel vivé őket hozzá.
14. Izráel pedig kinyujtá az ő jobbkezét és rátevé Efraim fejére, pedig ő a kisebbik vala, az ő balkezét pedig Manasse fejére. Tudva tevé így kezeit, mert az elsőszülött Manasse vala.
15. És * megáldá Józsefet s monda: Az Isten, a kinek előtte jártak az én atyáim Ábrahám és Izsák; az Isten a ki gondomat viselte, a mióta vagyok, mind e napig: * Zsid. 11,21.
16. Amaz * Angyal, ki megszabadított engem minden gonosztól, áldja meg e gyermekeket, és viseljék az én nevemet és az én atyáimnak Ábrahámnak és Izsáknak nevét, és mint a halak szaporodjanak e földön.
* rész 31,11.13.28,20.21.32,9—12.
17. Látván pedig József, hogy az ő atyja jobbkezét Efraim fejére tevé, nem tetszék néki, és megfogá atyja kezét, hogy Efraim fejéről Manasse fejére tegye át.
18. És monda József az ő atyjának.

Nem úgy atyám; mert ez az elsőszülött, ennek fejére tedd jobb kezedet.
19. Nem akará pedig az atyja és monda: Tudom fiam, tudom, ő is néppé lesz, ő is megnevekedik; de az ő öcscse nálánál inkább megnevekedik, és az ő magja népek sokaságává lesz.
20. És megáldá őket azon a napon, mondván: Ha áld, téged említsen Izráel, mondván: Az Isten téged olyanná tégyen mint Efraimot s Manassét. És Efraimot eleibe tevé Manassénak.
21. És mondá Izráel Józsefnek: Ímé én meghalok, de az Isten veletek lesz és vissza visz titeket a ti atyáitok földére.
22. Én pedig adok néked egy osztályrészt a te atyádfiainak része * felett, melyet az Emoreustól vettem fegyveremmel és kézívemmel. * rész 33,19.

Jákób áldása tizenkét fiára.
(V. ö. 5 Móz. 33.)

49. És szólítá Jákób az ő fiait, és monda: Gyűljetek egybe, hadd jelentsem meg néktek, a mi rátok következik a messze jövőben.
2. Gyűljetek össze s hallgassatok Jákóbnak fiai! hallgassatok Izráelre, a ti atyátokra.
3. Rúben, te * elsőszülöttem, erőm, tehetségem zsengéje, első a méltóságban, első a hatalomban. * rész 29,32.
4. Állhatatlan, mint a víz, nem leszesz első, mivel * atyád ágyába léptél fel: akkor megfertőztetted! Nyoszolyámba lépett ő. * rész 35,22.
5. Simeon és Lévi atyafiak, erőszak eszközei az * ő fegyverök. * rész 34,13—15.25.
6. Tanácsukban ne légyen részes lelkem, gyűlésükkel ne egyesűljön dicsőségem, mert haragjokban férfit öltek, s kedvök telve inát szegték az ökörnek.
7. Átkozott haragjok, mert erőszakos, és dühök, mivel kegyetlen; eloszlatom őket Jákóbban, és * elszélesztem Izráelben. * Józs. 19,1.21,5.
8. Júda! téged magasztalnak * atyádfiai, kezed ellenségeidnek nyakán lesz s meghajolnak előtted atyáidnak fiai. * 1 Krón. 5,2.
9. Oroszlánkölyök Júda; zsákmányt ejtvén, felmentél, fiam! Lehevert, lenyúgodott, mint a hím-oroszlán, és mint nőstény oroszlán; * ki veri őt fel? * Én. 4,8. Bir. 1,19.
10. Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálcza térdei közűl; míg eljő Siló, * és a népek néki engednek. * Józs. 18,1.9.
11. Szőlőtőhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez szamara vemhét, ruháját borban mossa, s felöltőjét a szőlő vérében.
12. Bortól * veresek szemei, tejtől fehérek fogai. * Péld. 23,29.30.
13. Zebulon a tenger partjáig lakozik, azaz a hajók kikötőjéig s határának széle Czídonig ér.
14. Izsakhár erős csontú szamár, a karámok közt heverész.
15. S látja, hogy jó a nyugalom és hogy a föld mily kies: teher alá hajtja hátát, s robotoló szolgává lesz.
16. Dán ítéli az ő népét, mint Izráel akármelyik nemzetsége.
17. Dán kígyó lesz az úton, szarvaskígyó az ösvényen, mely a ló körmébe harap, hogy lovagja hanyatt esik.
18. Szabadításodra várok Uram!
19. Gád! had háborgatja; majd ő hág annak sarkába.
20. Ásernek kenyere kövér, királyi csemegét szolgáltat.
21. Nafthali, gyorslábú szarvas, az ő beszéde kedves.
22. Termékeny fa József, termő ág a forrás mellett, ágazata meghaladja a kőfalat.
23. Keserítik, lövöldözik * és üldözik a nyilazók: * rész 37,4.18.27.
24. De mereven marad kézíve, feszülten keze karjai, Jákób Hatalmasának kezétől, * onnan, Izráel pásztorától, kősziklájától. * rész 50,20.
25. Atyád Istenétől, a ki segéljen; a mindenhatótól, a ki megáldjon, az ég áldásaival, onnan felülről, a mélység áldásaival, mely alant terül, az emlők és anyaméh áldásaival.
26. Atyád áldásai meghaladják az ős hegyek áldásait, az örök halmok kiességeit. Szálljanak József fejére, a testvérek közűl kiválasztatottnak koponyájára.
27. Benjámin ragadozó farkas: reggel ragadományt eszik, este pedig zsákmányt oszt.
28. Mind ezek Izráel nemzetségei, tizenketten, és ez az a mit mondott nékik az ő atyjok, mikor őket megáldá; mindeniket tulajdon áldásával áldá meg.

Jákób végakarata és halála.

29. És parancsola nékik és monda: Én az én népemhez takaríttatom, temessetek engem az én atyáimhoz, ama barlangba, mely a Khitteus Efron mezején van.
30. Abba * a barlangba, mely Kanaán földén Mamré átellenében Makpelahnak mezején van, melyet megvett Ábrahám a mezővel együtt a Khitteus Efrontól, temetésre való örökségül. * rész 23,16.17.
31. Oda temették el * Ábrahámot és Sárát az ő feleségét; oda temették

Izsákot és Rebekát az ő feleségét; s
oda temettem el Leát is. * Csel. 7,16.
32. Szerzemény e mező és a barlang,
mely abban van, a Khéth fiaitól.
33. És elvégezé Jákób a mit fiainak
parancsolt és fölszedé lábait az ágy-
ra, és kimúlék * és az ő népéhez ta-
karíttaték. * Csel. 7,15.

Jákób temetése Hebronban.

50. József pedig az ő atyja orczá-
jára borúla és siránkozék fe-
lette és csókolgatá őt.
2. És megparancsolá József az ő szol-
gáinak, az orvosoknak, hogy balzsa-
mozzák be az ő atyját; és bebalzsa-
mozák az orvosok Izráelt.
3. Mikor negyven nap eltelék, mert
akkorra telnek be a bebalzsamozás
napjai, siraták őt az Égyiptombeliek
hetven napig.
4. És elmúlának az ő siratásának nap-
jai, és szóla József a Faraó házané-
péhez, mondván: Ha kedves vagyok
előttetek, szóljatok kérlek a Faraó-
nak, mondván:
5. Az én atyám engem * megeske-
tett mondván: Ímé én meghalok;
az én síromba, melyet Kanaán föl-
dén ástam magamnak, oda temess
el engem. Most hát kérlek, hadd men-
jek el, és temessem el az én atyámat,
azután visszatérek. * rész 47,29—31.
6. És monda a Faraó: Eredj el és
temesd el a te atyádat, a mint meg-
esketett téged.
7. Elméne azért József, hogy az ő
atyját eltemesse, és vele együtt fel-
menének mind a Faraó szolgái, az
ő házának vénei és Égyiptom földé-
nek minden vénei,
8. Józsefnek is egész háznépe; és az
ő bátyjai, és az ő atyjának háznépe;
csak gyermekeiket, juhaikat és bar-
maikat hagyták a Gósen földén.
9. Felmenének annakfelette ő vele
szekerek is és lovagok, úgy hogy igen
nagy sereg vala.
10. Mikor eljutának Atád szérűjéhez,
mely a Jordánon túl van, nagy és ke-
serves sírással sírának ott. József pe-
dig hét napig gyászolá az ő atyját.
11. És láták az ország lakosai, a Ka-
naán népe azt a gyászt Atád szérű-
jénél, és mondának: Keserves gyásza
ez az Égyiptombelieknek. Azért ne-
vezék azt a helyet Ábel Miczrajim-
nak, mely a Jordánon túl van.
12. Aképen cselekedének azért *Já-
kóbbal* az ő fiai, a miképen megpa-
rancsolta vala nékik.
13. Elvivék * ugyanis őt az ő fiai Ka-
naán földére és eltemeték őt a Mak-
pelah mezőnek barlangjába, melyet
vett vala Ábrahám a mezővel együtt
temetésre való örökségnek † a Khit-
teus Efrontól Mamrénak átellenében.
* Csel. 7,16. † rész 23,16.17.
14. És visszatére József Égyiptomba,
ő, és az ő atyjafiai, és mind azok, kik
vele fölmentek vala az ő atyjának
temetésére, minekutána eltemette az
ő atyját.

József nagylelkűsége.

15. A mint láták József bátyjai, hogy
az ő atyjok meghalt, ezt mondják va-
la: Hátha gyűlölni fog minket József,
és visszaadja nékünk mindazt a * go-
noszt, a mit rajta elkövettünk.
* rész 37,28.
16. Izenetet küldének azért József-
hez, mondván: A te atyád megparan-
csolta nékünk az ő holta előtt, mond-
ván:
17. Így szóljatok Józsefhez: Kérünk
téged, bocsásd meg a te atyádfiainak
vétkét és bűnöket, mert gonoszul cse-
lekedtek te ellened. Most azért bo-
csásd meg azoknak vétkét, a kik a
te atyád Istenét szolgálják. József pe-
dig sír vala, mikor ezt mondák néki.
18. Járulának pedig ő hozzá az ő
testvérei is, és leborúlának előtte és
mondának: Ímé mi a te szolgáid *va-
gyunk.*
19. József pedig monda: Ne féljetek:
avagy Isten gyanánt *vagyok-é* én?
20. **Ti gonoszt gondoltatok én ellenem,**
***de* Isten azt jóra gondolta *fordítani*,**
hogy cselekedjék úgy a mint ma,
hogy sok nép életét megtartsa.
21. Most annakokáért ne féljetek: El-
tartalak én titeket és a ti gyermekei-
teket. És megvígasztalá őket és szí-
vökre beszéle.
22. József pedig Égyiptomban lako-
zék; mind ő, mind az ő atyjának háza-
népe. És éle József száz tíz esztendeig.
23. És látá József Efraimtól harmad
ízen való fiait. Manasse fiának Má-
khirnak is születtek József térdén
gyermekei.

József halála.

24. És monda József az ő testvérei-
nek: Én meghalok, de Isten bizony-
nyal meglátogat * titeket és felvisz ti-
teket e földről arra a földre, melyet es-
küvel ígért meg Ábrahámnak, Izsák-
nak és Jákóbnak. * Zsid. 11,22.
25. És megesketé József Izráel fiait,
mondván: Mikor az Isten titeket bi-
zonnyal meglátogat, * vigyétek fel in-
nen az én tetemeimet magatokkal.
* 2 Móz. 13,19. Józs. 24,32.
26. És meghala József száz * tíz esz-
tendős korában, és bebalzsamozák, és
koporsóba tevék Égyiptomban. * v. 22.

MÓZES MÁSODIK KÖNYVE.

A ZSIDÓKNAK ÉGYIPTOMBÓL KIJÖVETELÉRŐL.

Izráel fiainak gyarapodása és elnyomatása Égyiptomban.

1. Ezek pedig az Izráel fiainak nevei, a kik Jákóbbal Égyiptomba menének; kiki az ő házanépével méne:
2. Rúben, Simeon, Lévi és Júda;
3. Izsakhár, Zebulon és Benjámin;
4. Dán és Nafthali, Gád és Áser.
5. Mindazok a lelkek pedig, a kik Jákób ágyékából származtak vala, hetvenen valának. József pedig Égyiptomban vala.
6. És meghala József és minden ő atyjafia és az az egész nemzedék.
7. Izráel fiai pedig *szaporák valának, szaporodának és sokasodának és igen-igen elhatalmazának, úgy hogy megtelék velök az ország. * Csel. 7, 17.
8. Azonközben új * király támada Égyiptomban, a ki Józsefet nem ismerte vala. * Csel. 7, 18.
9. És monda az ő népének: Ímé az Izráel fiainak népe több, * és hatalmasabb nálunknál. * Zsolt. 105, 24.
10. Nosza bánjunk okosan vele, *hogy el ne sokasodjék és az ne legyen, hogy ha háború támad, ő is ellenségünkhöz adja magát és ellenünk harczoljon és az országból kimenjen. * Csel. 7, 19.
11. Rendelének azért föléjök robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák őket. És építe a Faraónak gabonatartó városokat, Pithomot és Ramszeszt.
12. De minél inkább sanyargatják vala őt, annál inkább sokasodik és annál inkább terjeszkedik vala, s félnek vala az Izráel fiaitól.
13. Pedig kegyetlenűl dolgoztaták az égyiptomiak az Izráel fiait.
14. És kemény munkával keseríték életöket, sárcsinálással, téglavetéssel és mindenféle mezei munkával, minden munkájokkal, melyeket kegyetlenűl dolgoztatnak vala velök.
15. És szóla Égyiptom királya a héber bábáknak, a kik közűl egyiknek Sifra, a másiknak Puá vala neve.
16. És monda: Mikoron héber asszonyok körűl bábálkodtok, nézzetek a szűlőszékre: ha fiú az, azt öljétek meg, ha pedig leány az, hadd éljen.
17. De a bábák félék az Istent és nem cselekedének úgy a mint Égyiptom királya parancsolta vala nékik, hanem életben hagyják vala a gyermekeket.
18. Hívatá annakokáért Égyiptom királya a bábákat és monda nékik: Miért míveltétek azt, hogy életben hagytátok a gyermekeket?
19. A bábák pedig mondának a Faraónak: Mert a héber asszonyok nem olyanok, mint az Égyiptombeliek: mert azok élet-erősek; minekelőtte a bába hozzájok eljutna, már szűlnek.
20. Annakokáért jól tőn Isten a bábákkal, a nép pedig sokasodék és igen elhatalmazék.
21. És lőn, hogy mivel a bábák félék az Istent: megépíté az ő házukat.
22. Parancsola azért a Faraó minden ő népének, mondván: * Minden fiút, a ki születik, vessetek a folyóvízbe, a leányt pedig hagyjátok mind életben. * Csel. 7, 19.

Mózes születése.

2. És elméne egy Lévi nemzetségéből való férfiú és Lévi-leányt vőn feleségűl.
2. És fogada * méhében az asszony és fiat szűle; és látá, hogy szép az és rejtegeté három hónapig.
* rész 6, 20. 4 Móz. 26, 59. Zsid. 11, 23.
3. De mikor tovább nem rejtegetheté, szerze annak egy gyékény-ládácskát, és bekené azt gyantával és szurokkal s beléteve a gyermeket és letevé a folyóvíz szélén a sás közé.
4. Az ő nénje pedig megáll vala távolról, hogy megtudja: mi történik vele?

Mózes csudálatos megmenekülése és neveltetése.

5. És aláméne a Faraó leánya, hogy megfürödjék a folyóvízben, szolgálóleányai pedig járkálnak vala a víz partján. És meglátá a ládácskát a sás között s elküldé az ő szolgálóleányát és * kihozatá azt. * Csel. 7, 21.
6. És kinyitá és látá a gyermeket; és ímé egy síró fiú. És könyörűle rajta és monda: A héberek gyermekei közűl való ez.
7. Az ő nénje pedig monda a Faraó leányának: Elmenjek-é s hívjak-é egy szoptatós asszonyt a héber asszonyok közűl, hogy szoptassa néked a gyermeket?
8. És a Faraó leánya monda néki: Eredj el. Elméne azért a leányzó, és elhívá a gyermek anyját.
9. És monda néki a Faraó leánya: Vidd el ezt a gyermeket és szoptasd fel nékem, és én megadom a te jutalmadat. És vevé az asszony a gyermeket és szoptatá azt.

10. És felnevekedék a gyermek, és
vivé őt a Faraó leányához, és fia gya-
nánt lőn annak, és nevezé nevét Mó-
zesnek, és mondá: Mert a vízből húz-
tam ki őt.
11. Lőn pedig azokban a napokban,
mikor Mózes felnevekedék, kiméne
az ő atyjafiaihoz és látá az ő nehéz
munkájokat s látá, hogy egy Égyip-
tombeli férfi üt vala egy héber férfit
az ő atyjafiai közűl.
12. Mikor ide-oda tekinte és látá hogy
senki sincs, agyonüté az Égyiptom-
belit és elrejté azt a homokba.
13. Másnap is kiméne és ímé két hé-
ber férfi veszekedik vala. És monda
annak a ki bűnös vala: Miért vered
a te atyádfiát?
14. Az pedig monda: Kicsoda tett
téged fő emberré és bíróvá mi raj-
tunk? Talán engem is meg akarsz
ölni, mint megöléd az égyiptomit?
Mózes pedig megfélemlék és monda:
Bizony kitudódott a dolog.

Mózes futása és házassága.

15. A Faraó is meghallá azt a dol-
got és Mózest halálra keresteti vala;
de * elfuta Mózes a Faraó elől és la-
kozék Midián földén; leűle pedig *egy*
kútnál. * Csel. 7,29.
16. Midián papjának pedig hét leá-
nya vala, és oda menének és *vizet*
húzának és tele merék a válúkat, hogy
megitassák atyjoknak juhait.
17. A pásztorok is oda menének és
elűzék őket. Mózes pedig felkele és
segítséggel lőn nékik és megitatá ju-
haikat.
18. Mikor atyjokhoz Réhuelhez me-
nének, monda ez: Mi az oka, hogy
ma ilyen hamar megjöttetek?
19. Ők pedig mondának: Egy égyip-
tombeli férfi oltalmaza minket a
pásztorok ellen, annakfelette *vizet* is
húzott nékünk, és megitatta a ju-
hokat.
20. S monda leányainak: És hol van
ő? miért hagytátok ott azt a férfit?
hívjátok el, hogy egyék kenyeret.
21. És tetszék Mózesnek, hogy ott
maradjon e férfiúnál, és ez feleségül
adá Mózesnek az ő leányát, Czippo-
rát.
22. És fiat * szűle ez és nevezé nevét
Gersomnak, mert mondá: Jövevény
voltam az idegen földön. * rész 18,3.
23. És lőn ama hosszú idő alatt, meg-
hala az Égyiptom királya, Izráel fiai
pedig fohászkodnak vala a * szolgaság
miatt, és kiáltnak vala és feljuta a
szolgaság miatt való kiáltásuk Isten-
hez. * 4 Móz. 20,15.16.
24. És meghallá Isten az ő fohászko-
dásukat és megemlékezék Isten az Áb-
rahámmal, Izsákkal és Jákóbbal * kö-
tött szövetségéről. * 1 Móz. 15,14. 26,2—4.
25. És megtekinté Isten az Izráel fiait
és gondja vala rájok Istennek.

Mózes elhívatása.

3. Mózes pedig őrzi vala az ő ipá-
nak, Jethrónak a Midián pap-
jának juhait és hajtá a juhokat a pusz-
tán túl és juta az Isten hegyéhez, Hó-
rebhez.
2. És megjelenék néki az Úr * angya-
la tűznek lángjában egy csipkebokor
közepéből, és látá, hogy ímé a csipke-
bokor ég vala; de a csipkebokor meg
nem emésztetik vala. * Csel. 7,30.32.
3. S monda Mózes: Oda megyek,
hogy lássam e nagy csudát, miért
nem ég el a csipkebokor.
4. És látá az Úr hogy oda méne meg-
nézni, és szólítá őt Isten a csipkebo-
korból mondván: Mózes, Mózes. Ez
pedig monda: Ímhol vagyok.
5. És monda: Ne jőjj ide * közel, oldd
le a te saruidat lábaidról; mert a
hely, a melyen állasz, szent föld.
* Józs. 5,15.
6. És monda: Én vagyok * a te atyád-
nak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsák-
nak Istene és Jákóbnak Istene. Mó-
zes pedig elrejté az ő orczáját, mert
fél vala az Istenre tekinteni.
* Máté 22,32.
7. Az Úr pedig monda: * Látván lát-
tam az én népemnek nyomorúságát,
a mely Égyiptomban vagyon és meg-
hallottam az ő sanyargatóik miatt
való kiáltásukat; sőt ismerem szen-
vedéseit. * Csel. 7,34.
8. Le is szállok, hogy megszabadít-
sam őt az Égyiptombeliek kezéből és
felvigyem őt arról a földről, jó és tá-
gas földre, téjjel és mézzel folyó föld-
re, a Kananeusok, Khitteusok, Emo-
reusok, Perizeusok, Khiveusok és
Jebuzeusok lakóhelyére.
9. Mivel hát ímé feljutott hozzám az
Izráel fiainak kiáltása és láttam is a
nyomorgatást, a melylyel nyomor-
gatják őket az Égyiptombeliek:
10. Most azért eredj, elküldelek té-
ged a Faraóhoz és hozd ki az én né-
pemet, az Izráel fiait Égyiptomból.
11. Mózes pedig monda az Istennek:
Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek
a Faraóhoz és kihozzam az Izráel
fiait Égyiptomból?
12. És felele: Én veled lészek! és ez
lesz a jele, hogy én küldöttelek téged,
hogy mikor kihozod a népet Égyip-
tomból, ezen a hegyen fogtok szol-
gálni az Istennek.
13. Mózes pedig monda az Istennek:
Ímé én elmegyek az Izráel fiaihoz

és ezt mondom nékik: A ti atyáitok
Istene küldött engem ti hozzátok;
ha azt mondják nékem: Mi a neve?
mit mondjak nékik?
14. És monda Isten Mózesnek: **VAGYOK A KI VAGYOK.** És monda: Így
szólj az Izráel fiaihoz: **A VAGYOK** küldött engem ti hozzátok.
15. És ismét monda Isten Mózesnek:
Így szólj az Izráel fiaihoz: Az Úr, a
ti atyáitoknak Istene, Ábrahámnak
Istene, Izsáknak Istene és Jákóbnak
Istene küldött engem ti hozzátok. Ez
az én nevem mind * örökké és ez az
én emlékezetem nemzetségről nemzetségre. * Ésa.42,8.
16. Menj el és gyűjtsd egybe az Izráel véneit és mondd ezt nékik: Az
Úr, a ti atyáitok Istene, Ábrahámnak,
Izsáknak és Jákóbnak Istene megjelent nékem, mondván: Megemlékeztem rólatok és arról a mit elkövettek rajtatok Égyiptomban.
17. És mondám: Kiviszlek titeket az
égyiptomi nyomorúságból a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok
földére, téjjel és mézzel folyó földre.
18. És ha hallgatnak szavadra, akkor
elmégy te és az Izráel vénei Égyiptom királyához, s így szóltok néki:
Az Úr, a héberek Istene megjelent
nékünk; most azért hadd menjünk
három napi útra a pusztába, hogy áldozzunk az Úrnak a mi Istenünknek.
19. Én pedig tudom, hogy az égyiptomi király nem engedi meg néktek
hogy elmenjetek, még erőhatalomra
sem.
20. Kinyujtom azért az én kezemet
és megverem Égyiptomot mindenféle
csudáimmal, melyeket véghez viszek
benne; így azután elbocsát titeket.
21. És kedvessé teszem e népet az
Égyiptombeliek előtt, és lészen, hogy
mikor kimentek, nem mentek üresen.
22. Kérjen * azért minden asszony
az ő szomszédasszonyától és háza lakó asszonyától ezüst edényeket és
arany edényeket és ruhákat; és rakjátok azokat fiaitokra és leányaitokra, s így foszszátok ki Égyiptomot.
* rész 11,2. 12,35.

Mózes csudatévő erővel ruháztatik fel.

4. Felele Mózes és monda: De ők
nem hisznek nékem s nem
hallgatnak szavamra, sőt azt mondják: nem jelent meg néked az Úr.
2. Az Úr pedig monda néki: Mi az
a kezedben? S ő monda: Vessző.
3. Vesd azt — úgymond — a földre.
És veté azt a földre és lőn kígyóvá;
és Mózes elfutamodék előle.
4. Monda pedig az Úr Mózesnek:
Nyújtsd ki kezedet és fogd meg a farkát! És kinyujtá kezét és megragadá
azt, és vesszővé lőn az ő kezében,
5. Hogy elhigyjék, hogy megjelent
néked az Úr, az ő atyáik Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób
Istene.
6. És ismét monda néki az Úr: Nosza
dugd kebeledbe a kezed; és kebelébe
dugá kezét és kihúzá: íme az ő keze
poklos vala, olyan mint a hó.
7. És monda: Dugd vissza kebeledbe
a kezed: és visszadugá kezét kebelébe és kivevé azt kebeléből és íme
ismét olyanná lőn mint teste.
8. És ha úgy lenne, hogy nem hisznek néked és nem hallgatnak az első
jel szavára, majd hisznek a második
jel szavának.
9. És ha úgy lenne, hogy ennek a
két jelnek sem hisznek és nem hallgatnak szavadra: akkor meríts vizet
a * folyóvízből és öntsd a szárazra,
és a víz, a mit a folyóvízből merítettél, vérré lesz a szárazon. * rész 7,20.
10. És monda Mózes az Úrnak: Kérlek Uram, nem vagyok én ékesenszóló sem tegnaptól, sem tegnap előttől fogva, sem azóta, hogy szólottál
a te szolgáddal; mert én nehéz ajkú
és nehéz nyelvű vagyok.
11. Az Úr pedig monda néki: Ki
adott szájat az embernek? Avagy ki
tesz némává vagy siketté, vagy látóvá vagy vakká? Nemde én, az Úr?
12. Most hát eredj és én lészek a te
száddal, * és megtanítlak téged arra,
a mit beszélned kell.
* Máté 10,19. Luk.21,14.
13. Ő pedig monda: Kérlek Uram,
csak küldd, a kit küldeni akarsz.
14. És felgerjede az Úr haragja Mózes ellen és monda: * Nemde atyádfia néked a Lévi nemzetségből való
Áron? Tudom, hogy ő ékesenszóló
és íme ő ki is jő elődbe † s mihelyt
meglát, örvendezni fog az ő szívében.
* rész 6,20. † vers 27.
15. Beszélj azért vele, és add szájába a beszédeket, és én lészek a te
száddal és az ő szájával és megtanítlak titeket arra, a mit cselekedjetek.
16. És ő beszél majd helyetted a néphez és ő lesz néked száj gyanánt, te
pedig leszesz néki Isten gyanánt.
17. Ezt a vesszőt pedig vedd kezedbe,
hogy véghez vidd vele ama jeleket.

Mózes visszatér Égyiptomba.

18. És méne Mózes és visszatére az
ő ipához Jethróhoz és monda néki:
Hadd menjek és térjek vissza az én
atyámfiaihoz Égyiptomba, hogy meg-

lássam, ha élnek-e még? És monda Je-
thró Mózesnek: Eredj el békességgel.
19. Az Úr pedig monda Mózesnek
Midiánban: Eredj, térj vissza Égyip-
tomba; mert meghaltak mindazok
a férfiak, a kik téged halálra keres-
tek vala.
20. És felvevé Mózes az ő feleségét
és az ő fiait és felülteté őket a sza-
márra és visszatére Égyiptom földére.
Az * Isten vesszejét pedig kezébe ve-
vé Mózes. * vers 2.3.17.
21. És monda az Úr Mózesnek: Mi-
kor elindulsz, hogy visszatérj Égyip-
tomba, meglásd, hogy mindazokat
a csudákat véghez vidd a Faraó előtt,
melyeket kezedbe adtam; * én pedig
megkeményítem az ő szívét, és nem
bocsátja el a népet. * rész 7,12.13.20.22.
22. Ezt mondd azért a Faraónak: Így
szólt az Úr: Elsőszülött fiam * az Iz-
ráel. * Hós.11,1.
23. Ha azt mondom néked: Bocsásd
el az én fiamat, hogy szolgáljon né-
kem és te vonakodol elbocsátani: ímé
én megölöm a te elsőszülött fiadat.
24. És lőn az úton, egy szálláson,
eleibe álla az Úr és meg akarja vala
őt * ölni. * 1 Móz.17,14.
25. De Czippóra egy éles követ ve-
ve és lemetszé az ő fiának előbőrét
és lába elé veté mondván: Bizony,
vérjegyesem vagy te nékem!
26. És békét hagya néki. Akkor mon-
da: Vérjegyes a körűlmetélkedésért.
27. Áronnak pedig monda az Úr:
Eredj Mózes eleibe a pusztába! És
elméne és találkozék vele az * Isten
hegyénél és megcsókolá őt. * rész 3,1.
28. Mózes pedig elbeszélé Áronnak
az Úr mindama szavait, melyekkel
őt elküldötte vala és mindazokat a
jeleket, melyeket reá bízott vala.
29. És méne Mózes és Áron és egybe-
gyűjték Izráel fiainak minden véneit.
30. És elmondá Áron mindazokat a
beszédeket, melyeket mondott vala
az Úr Mózesnek és megcselekedé a
jeleket a nép szemei előtt.
31. És hitt a * nép, és megértette, hogy
meglátogatta az Úr Izráel fiait és meg-
tekintette nyomorúságukat. És meg-
hajták magokat és leborulának.
* rész 3,18.

Faraó elutasítja Mózest.

5. Annakutána pedig elmenének
Mózes és Áron és mondának
Faraónak: Ezt mondá az Úr, Izráel-
nek Istene: Bocsásd el az én népe-
met, hogy ünnepet űljenek nékem a
pusztában.
2. A Faraó pedig mondá: Kicsoda
az * Úr, hogy szavára hallgassak, és
elbocsássam az Izráelt? Nem isme-
rem az Urat és nem is bocsátom el
Izráelt. * Jób 21,15.
3. Ők pedig mondának: A héberek
Istene megjelent nékünk; hadd me-
hessünk hát háromnapi útra a pusz-
tába, hogy áldozhassunk az Úrnak
a mi Istenünknek, hogy meg ne ver-
jen minket döghalállal vagy fegy-
verrel.
4. Égyiptom királya pedig monda
nékik: Mózes és Áron! miért vonjá-
tok el a népet az ő munkáitól? men-
jetek dolgotokra,
5. Ezt is mondja vala a Faraó: Ímé
a föld népe most sok, és ti elhagyat-
játok velök az ő munkáikat.

A népet még jobban elnyomják.

6. Parancsolá azért a Faraó azon a
napon a nép sarczoltatóinak és fel-
vigyázóinak, mondván:
7. Ne adjatok többé polyvát a nép-
nek a téglavetéshez mint ennekelőtte;
hadd menjenek el ők magok és szed-
jenek magoknak polyvát.
8. De a tégla számát, mennyit en-
nekelőtte csináltak, vessétek ki rá-
jok; azt le ne szállítsátok, mert res-
tek ők és azért kiáltoznak, mondván:
Menjünk el, áldozzunk a mi Iste-
nünknek.
9. Nehezíttessék meg a szolgálat eze-
ken az embereken, hogy azzal legyen
dolguk és ne hajtsanak hazug szóra.
10. Kimenének azért a nép sarczol-
tatói és felvigyázói és ezt mondák a
népnek mondván: Ezt mondja a Fa-
raó: Nem adok néktek polyvát.
11. Menjetek magatok, szedjetek ma-
gatoknak polyvát onnan, a hol talál-
tok; mert semmi sem szállíttatik le
szolgálatotokból.
12. És elszélede a nép egész Égyip-
tom földén, hogy tarlót szedjen poly-
va helyett.
13. A sarczoltatók pedig szorítják
vala, mondván: Végezzétek el mun-
kátokat, napjában a napi munkát,
mint akkor, a mikor polyva volt.
14. És verettetének az Izráel fiai kö-
zűl való felvigyázók, a kiket a Faraó
sarczoltatói rendeltek vala föléjök,
mondván: Miért nem végeztétek el
a rátok vetett téglaszámot sem teg-
nap, sem ma úgy, mint ennekelőtte?
15. És elmenének az Izráel fiai kö-
zűl való felvigyázók és kiáltának a
Faraóhoz, mondván: Miért cselek-
szel így a te szolgáiddal?
16. Polyvát nem adnak a te szolgáid-
nak és azt mondják nékünk: Csinál-
jatok téglát! És ímé a te szolgáid ve-
rettetnek, a te néped pedig vétkezik.
17. Az pedig monda: Restek vagy-

tok, restek, azért mondjátok: Menjünk el, áldozzunk az Úrnak!
18. Most pedig menjetek, dolgozzatok, polyvát ugyan nem adnak néktek, de a rátok vetett tégla-számot be kell adnotok.
19. Akkor látják vala Izráel fiainak felvigyázói, hogy bajban vannak, mivel azt kell mondaniok: a tégla-számot le ne szállítsátok; napjában a napi munka meglegyen.
20. És mikor kijövének a Faraótól, szembe találkozának Mózessel és Áronnal.
21. S mondának nékik: Lásson meg titeket az Úr és ítéljen meg, kik rossz hírbe kevertetek minket a Faraó előtt és az ő szolgái előtt, fegyvert adván azok kezébe, hogy megöljenek minket.
22. És visszaméne Mózes az Úrhoz és monda: Uram, miért engedsz roszszul bánni ezzel a néppel! Miért küldél engem ide?
23. Mert attól fogva, hogy bemenék a Faraóhoz, hogy a te nevedben szóljak, rosszabbul bánik e néppel; megszabadítani pedig nem szabadítád meg a te népedet.

Újonnan küldetik Mózes.

6. Az Úr pedig monda Mózesnek: Majd meglátod mit cselekszem a Faraóval; mert hatalmas kéz miatt kell őket elbocsátani és hatalmas kéz miatt űzi el őket az ő földéről.
2. Az Isten pedig szóla Mózeshez és monda néki: Én vagyok az Úr.
3. Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak úgy jelentem meg mint*mindenható Isten, de az én Jehova † nevemen nem voltam előttük ismeretes.
* 1 Móz.17,1. 16,17. rész 21,2. Zsid.11,11. † vers 6—8. Ezék.20,5.6.
4. Szövetséget is kötöttem velek, hogy nékik adom a Kanaán földét, az ő tartózkodásuk földét, a melyen tartózkodjanak.
5. Fohászkodását is meghallottam az Izráel fiainak a miatt, hogy az Égyiptombeliek szolgálatra szorítják őket, megemlékeztem az én szövetségemről.
6. Annakokáért mondd meg az Izráel fiainak: Én vagyok az Úr és kiviszlek titeket Égyiptom nehéz munkái alól és megszabadítlak titeket az ő szolgálatjoktól és megmentlek titeket kinyújtott karral és nagy büntető ítéletek által.
7. És népemmé fogadlak titeket s Istentekké lészek néktek és megtudjátok, hogy én vagyok a ti Uratok Istentek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom nehéz munkái alól.
8. És béviszlek titeket a földre, a mely felől esküre emeltem fel kezemet, hogy Ábrahámnak, * Izsáknak és Jákóbnak adom azt, és néktek adom azt örökségűl, én az Úr.
* 1 Móz.15,18. 28,13.
9. Eképen szóla Mózes az Izráel fiaihoz; de nem hallgatának Mózesre, a kislelkűség és a kemény szolgálat miatt.
10. Az Úr pedig szóla Mózeshez mondván:
11. Eredj be, szólj a Faraónak, Égyiptom királyának, hogy bocsássa el Izráel fiait az ő földéről.
12. Mózes pedig szóla az Úr előtt, mondván: Ímé Izráel fiai nem hallgatnak reám, hogy hallgatna hát reám a Faraó, holott én * nehéz ajkú vagyok? * rész 4,10. 7,1.2.
13. És szóla az Úr Mózeshez és Áronhoz és rendelé őket Izráel fiaihoz és a Faraóhoz, Égyiptom királyához, hogy hozzák ki az Izráel fiait Égyiptom földéről.

Nemzetségi táblázat.

14. Ezek atyáik házanépének* fejei: Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai: Khanókh, Pallu, Kheczrón és Karmi. Ezek a Rúben nemzetségei.
* 1 Móz.46,9.
15. Simeon * fiai pedig: Jemúél, Jámin, Óhad, Jákin, Czohar és Saul, a kanaánbeli asszony fiai. Ezek a Simeon nemzetségei. * 1 Móz.46,10.
16. Ezek pedig a Lévi fiainak*nevei az ő születésök szerint: Gersón, Kehát és Merári. Lévi életének esztendei pedig: száz harminczhét esztendő. * 1 Móz.46,11. 1 Krón.6,1.
17. Gersón * fiai: Libni, Simhi, az ő nemzetségeik szerint. * 1 Krón.6,17.
18. Kehát * fiai pedig: Amrám, Jiczhár, Khebrón és Huzziél. Kehát életének esztendei pedig: száz harminczhárom esztendő. * 1 Krón.6,18.
19. Merári * fiai pedig: Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei az ő születésök szerint. * 1 Krón.6,19.
20. Amrám * pedig feleségűl vevé magának Jókébedet, atyjának húgát s ez szűlé néki Áront és Mózest. Amrám életének esztendei pedig száz harminczhét esztendő. * 2 Móz.26,59.
21. Jiczhár fiai pedig: Kórákh, Nefeg és Zikri.
22. Huzziél fiai pedig: Misáél, Elczáfán, és Szithri.
23. Áron pedig feleségűl vevé magának Elisebát, Aminádáb leányát, Nakhsón húgát s ez szűlé néki Nádábot, Abíhut, Eleázárt és Ithámárt.
* 4 Móz.3,2.
24. Kórákh fiai pedig: Asszir, Elká-

náh és Abiászáf. Ezek a Kórákh nemzetségei.
25. Eleázár pedig az Áron fia, a Putiél leányai közűl vőn magának feleséget s ez szűlé néki Fineást. Ezek a Léviták atyáinak fejei az ő nemzetségeik szerint.
26. Ez Áron és * Mózes, a kiknek mondá az Úr: Hozzátok ki az Izráel fiait Égyiptom földéről, az ő seregeik szerint. * vers 10.
27. Ők azok, a kik szóltak a Faraónak Égyiptom királyának, hogy kihozhassák az Izráel fiait Égyiptomból. Ez Mózes és Áron.
28. És lőn a mikor szóla az Úr Mózesnek Égyiptom földén.
29. Így szóla az Úr Mózesnek, mondván: Én vagyok az Úr: mondd el a Faraónak Égyiptom királyának mindazt, a mit én szólok néked.
30. Mózes pedig monda az Úr előtt: Ímé én * nehéz ajakú vagyok, hogy hallgatna reám a Faraó? * rész 4,10. 7,1.2.

Mózes és Áron csudát tesznek Faraó előtt.

7. Az Úr pedig monda Mózesnek: Lásd, Istenévé * teszlek téged a Faraónak, Áron pedig, a te atyádfia, szószólód lészen. * rész 4,16.
2. Te mondj el mindent, a mit néked parancsolok; Áron pedig, a te atyádfia mondja meg a Faraónak, hogy bocsássa el Izráel fiait az ő földéről.
3. Én pedig * megkeményítem a Faraó szívét és megsokasítom az én jeleimet és csudáimat Égyiptom földén. * rész 4,21. 7,13.14.
4. És a Faraó nem hallgat reátok; akkor én kezemet Égyiptomra vetem és kihozom az én seregeimet, az én népemet, az Izráel fiait Égyiptom földéről nagy büntető ítéletek által.
5. S megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, a mikor kinyujtándom kezemet Égyiptomra és kihozándom az Izráel fiait ő közülök.
6. És cselekedék Mózes és Áron, a mint parancsolta vala nékik az Úr; úgy cselekedének.
7. Mózes pedig nyolczvan esztendős és Áron nyolczvanhárom esztendős vala, a mikor a Faraóval beszéltek.
8. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak mondván:
9. Ha szól hozzátok a Faraó mondván: tegyetek csudát; akkor mondd Áronnak: Vedd a te vessződet és vesd a Faraó elé; kígyóvá lesz.
10. Beméne azért Mózes és Áron a Faraóhoz, és úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala; veté Áron az ő vesszejét a Faraó elé és az ő szolgái elé, és kígyóvá lőn.
11. És előhívá a Faraó is a bölcseket és varázslókat, és * azok is, Égyiptom írástudói, úgy cselekedének az ő titkos mesterségökkel. * 2 Tim.3,8.
12. Elveté ugyanis mindenik az ő vesszejét és kígyókká lőnek; de az Áron vesszeje elnyelé azok vesszejét.
13. És megkeményedék a Faraó szíve és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr.

Első csapás: a vizek vérré válnak.

14. Az Úr pedig monda Mózesnek: Kemény a Faraó szíve, nem akarja a népet elbocsátani
15. Eredj a Faraóhoz reggel; ímé ő kimegy a vízhez, és állj eleibe a folyóvíz partján, és a vesszőt, a mely kígyóvá változott vala, vedd kezedbe.
16. És mondd néki: Az Úr, a héberek Istene küldött engem hozzád, mondván: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem a pusztában; de ímé mindez ideig meg nem hallgattál.
17. Így szólt az Úr: Erről tudod meg hogy én vagyok az Úr: ímé én megsujtom a vesszővel, a mely kezemben van, a vizet, a mely a folyóban van, és vérré változik.
18. És a hal, a mely a folyóvízben van, meghal, a folyóvíz pedig megbüdösödik és irtózni fognak az Égyiptombeliek vizet inni a folyóból.
19. Monda azért az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Vedd a te vessződet és nyujtsd ki kezedet Égyiptom vizeire; azoknak folyóvizeire, csatornáira, tavaira és minden vízfogóira, hogy vérré legyenek és vér legyen Égyiptom egész földén, mind a fa-, mind a kőedényekben.
20. Mózes és Áron pedig úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala. És felemelé a vesszőt és megsujtá a vizet, a mely a folyóban vala a Faraó előtt és az ő szolgái előtt, és mind vérré változék a víz, a mely a folyóban vala.
21. A hal pedig, a mely a folyóvízben vala, meghala, és megbüdösödék a folyóvíz, és nem ihatának az Égyiptombeliek a folyónak vizéből; és vér vala az egész Égyiptom földén.
22. De úgy cselekedének Égyiptom írástudói is az ő varázslásukkal, és kemény maradt a Faraó szíve és nem hallgata reájok; a mint az Úr megmondotta vala.
23. És elfordula a Faraó és haza méne és ezen sem indula meg az ő szíve.
24. Az Égyiptombeliek pedig mindnyájan ássák vala a folyóvíz mellékét vízért, hogy ihassanak; mert nem ihatják vala a folyó vizét.

25. És hét nap telék el, a mióta az
Úr megsujtotta vala a folyóvizet.

Fenyegetés a második csapással.

8. És monda az Úr Mózesnek: Menj
be a Faraóhoz és mondd néki:
Azt mondja az Úr: Bocsásd el az én
népemet, hogy szolgáljanak nékem.
2. Ha pedig te el nem akarod bocsá-
tani, ímé én egész határodat békák-
kal verem meg.
3. És a folyóvíz békáktól pozsog és
felmennek és bemennek a te házad-
ba és ágyasházadba és ágyadra és a
te szolgáid házába és néped közé és
a te kemenczéidbe és sütőteknőidbe.
4. És reád és népedre s minden te
szolgáidra felmennek a békák.

Második csapás: a békák.

5. És monda az Úr Mózesnek: Mondd
Áronnak: Nyujtsd ki kezedet a te
vessződdel a folyóvizekre, csatornák-
ra és a tavakra, és hozd fel a béká-
kat Égyiptom földére.
6. És kinyujtá kezét Áron Égyiptom
vizeire, és békák jövének fel és el-
lepék Égyiptom földét.
7. De az írástudók is úgy cselekedé-
nek az ő titkos mesterségökkel és fel-
hozák a békákat Égyiptom földére.
8. És hívatá a Faraó Mózest és Áront
és monda: Könyörögjetek az Úrnak,
hogy távolítsa el rólam és az én né-
pemről a békákat, és én elbocsátom
a népet, hogy áldozzék az Úrnak.
9. Mózes pedig monda a Faraónak:
Parancsolj velem: mikorra könyö-
rögjek éretted és a te szolgáidért és
a te népedért, hogy elpusztuljanak
a békák tőled és házaidtól; és csak
a folyóvízben maradjanak meg.
10. Felele a *Faraó:* Holnapra. És
monda *Mózes:* A mint kívánod, hogy
megtudd, hogy nincs hasonló a mi
Urunkhoz Istenünkhöz.
11. És eltávoznak a békák tőled, meg a
te házaidtól, szolgáidtól és a te néped-
től; csak a folyóvízben maradnak meg.
12. És kiméne Mózes és Áron a Fa-
raótól és kiálta Mózes az Úrhoz a bé-
kák felől, a melyeket a Faraóra bo-
csátott vala.
13. És az Úr Mózes beszéde szerint
cselekedék és kiveszének a békák a
házakból, udvarokból és mezőkről.
14. És rakásokba gyűjték azokat ösz-
sze és a föld megbüszhödék.
15. S a mint látá a Faraó, hogy baja
könnyebbűl, megkeményíté az ő szí-
vét, és nem hallgata reájok, a mint
megmondotta vala az Úr.

Harmadik csapás: a tetvek (tipolyok).

16. És szóla az Úr Mózesnek: Mondd
Áronnak: Nyujtsd ki a te vessződet
és sujtsd meg a föld porát, hogy tet-
vekké legyen egész Égyiptom földén.
17. És aképen cselekedének. Áron
kinyujtá kezét az ő vesszejével és meg-
sujtá a föld porát, és tetvek lőnek
emberen és barmon; a föld minden
pora tetvekké lőn egész Égyiptom
földén.
18. És úgy cselekedének az írástudók
is az ő varázslásukkal, hogy tetveket
hozzanak elő, de nem teheték; és va-
lának a tetvek emberen és barmon.
19. És mondák az írástudók a Faraó-
nak: Az Isten újja ez. De kemény ma-
radt a Faraó szíve, és nem hallgata
reájok; a mint mondotta vala az Úr.

Negyedik csapás: bogarak (bőgölyök).

20. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe;
ímé kimegy a vizek felé, és mondd
néki: Ezt mondja az Úr: Bocsásd el
az én népemet, hogy szolgáljanak né-
kem.
21. Mert ha el nem bocsátod az én
népemet, ímé én bocsátok te reád, a te
szolgáidra és a te népedre és a te há-
zaidra ártalmas bogarakat, és meg-
telnek az Égyiptombeliek házai ár-
talmas bogarakkal és a föld is, a me-
lyen ők vannak.
22. De különválasztom azon a napon
a Gósen földét, a melyen az én né-
pem lakik, hogy ne legyenek ott ár-
talmas bogarak, azért, hogy megtudd,
hogy én vagyok az Úr ezen a földön.
23. És különbséget tészek az én né-
pem között és a te néped között.
Holnap lészen e jelenség.
24. És aképen cselekedék az Úr; jö-
vének ugyanis ártalmas bogarak a
Faraó házára és az ő szolgái házá-
ra, és egész Égyiptom földén pusztá-
vá lőn a föld az ártalmas bogarak
miatt.
25. És hívatá a Faraó Mózest és Áront
és monda: Menjetek, áldozzatok a ti
Istenteknek ezen a földön.
26. Mózes pedig monda: Nincs ren-
dén hogy úgy cselekedjünk, hogy mi
azt áldozzuk az Úrnak a mi Istenünk-
nek, a mi utálatos az Égyiptombeliek
előtt: ímé, ha azt áldozzuk az ő sze-
meik előtt, a mi az Égyiptombeliek-
nek utálatos, nem köveznek-é meg
minket?
27. Háromnapi* járó földre megyünk
a pusztába és úgy áldozunk a mi
Urunknak Istenünknek, a mint meg-
mondja nékünk. * rész 3,18.
28. És monda a Faraó: Én elbocsát-
lak titeket, hogy áldozzatok a ti Ura-
toknak Istenteknek a pusztában, csak
nagyon messze ne távozzatok; imád-
kozzatok érettem.

29. Mózes pedig monda: Ímé én kimegyek te tőled és imádkozom az Úrhoz és eltávoznak az ártalmas bogarak a Faraótól és az ő szolgáitól és az ő népétől holnap; csak megint el ne ámítson a Faraó, hogy el ne bocsássa a népet áldozni az Úrnak.
30. És kiméne Mózes a Faraótól és imádkozék az Úrhoz.
31. És az Úr Mózes beszéde szerint cselekedék; s eltávozának az ártalmas bogarak a Faraótól, szolgáitól és népétől; egy sem marada.
32. De a Faraó ezúttal is megkeményíté az ő szívét és nem bocsátá el a népet.

Ötödik csapás: dögvész.

9. És monda az Úr Mózesnek: Menj a Faraóhoz és beszélj vele: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem:
2. Mert ha nem akarod elbocsátani és tovább is tartóztatod őket:
3. Ímé az Úr keze lészen a te mezei barmaidon, lovakon, szamarakon, tevéken, ökrökön és juhokon; igen nagy döghalál.
4. De különbséget tesz az Úr az Izráel barmai között és Égyiptom barmai között, és mindabból, a mi Izráel fiaié, egy sem vész el.
5. Időt is hagya az Úr, mondván: Holnap cselekszi az Úr ezt a dolgot a földön.
6. Meg is cselekedé az Úr ezt a dolgot másodnapon, és elhulla Égyiptomnak minden barma, de az Izráel fiainak barma közül egy sem hullott el.
7. El is külde a Faraó, és ímé egy sem hullt vala el az Izráeliták barma közül; de a Faraó szíve kemény maradt, és nem bocsátá el a népet.

Hatodik csapás: hólyagos fekély (fekete himlő).

8. Az Úr pedig monda Mózesnek és Áronnak: Vegyétek tele markaitokat kemenczehamuval, és szórja azt Mózes az ég felé a Faraó szeme láttára.
9. Hogy porrá legyen Égyiptomnak egész földén, s emberen és barmon hólyagosan fakadó fekélylyé legyen Égyiptomnak egész földén.
10. Vevének azért kemenczehamut és a Faraó elé állának, és Mózes az ég felé szórá azt; és lőn az emberen és barmon hólyagosan fakadó fekély.
11. És az írástudók nem állhatnak vala Mózes előtt a fekély miatt; mert fekély vala az írástudókon s mind az Égyiptombelieken.
12. De az Úr * megkeményíté a Faraó szívét, és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr Mózesnek. *vers 34. rész 7,12.13. 8,15. 32.

Hetedik csapás: jégeső.

13. És monda az Úr Mózesnek: Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe és mondd néki: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
14. Mert ezúttal minden csapásomat reá bocsátom a te szívedre, a te szolgáidra és a te népedre azért, hogy megtudd, hogy nincs én hozzám hasonló az egész földön.
15. Mert ha most kinyujtanám kezemet és megvernélek téged és a te népedet döghalállal, akkor kivágattatnál a földről.
16. Ámde azért tartottalak fenn tégedet, hogy megmutassam néked az én * hatalmamat, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön. *rész 3,19.20. Róm.9,17.
17. Ha tovább is feltartóztatod az én népemet és nem bocsátod el őket:
18. Ímé holnap ilyenkor igen nagy jégesőt bocsátok, a melyhez hasonló nem volt Égyiptomban az napságtól fogva hogy fundáltatott, mind ez ideig.
19. Most annakokáért küldj el, hajtasd be barmaidat és mindenedet, valamid a mezőn van; minden ember és barom, a mely a mezőn találtatik és házba nem hajtatik, — jégeső szakad arra, és meghal.
20. A ki a Faraó szolgái közűl az Úr beszédétől megfélemedék, szolgáit és barmait házakba futtatá.
21. A ki pedig nem törődék az Úr beszédével, szolgáit és barmát a mezőn hagyá.
22. Az Úr pedig monda Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet az égre, hogy legyen jégeső Égyiptom egész földén az emberre, baromra és a mező minden fűvére, Égyiptom földén.
23. Kinyujtá azért Mózes az ő vesszejét az égre, az Úr pedig mennydörgést támaszta és jégesőt, és tűz szálla le a földre, és jégesőt bocsáta az Úr Égyiptom földére.
24. És lőn jégeső, és a tűz egymást éré az igen nagy jégeső közt, a melyhez hasonló nem volt az egész Égyiptom földén, mióta nép lakja.
25. És elveré a jégeső egész Égyiptom földén mindazt, a mi a mezőn vala, embertől baromig; a mező minden fűvét is elveré a jégeső és a mező minden fáját is egybe rontá.
26. Csak a Gósen földén, hol Izráel fiai valának, nem volt jégeső.
27. A Faraó pedig elkülde és hívatá Mózest és Áront, és monda nékik: Vét-

keztem ezúttal; az Úr az igaz; én pedig
és az én népem gonoszok vagyunk.
28. Imádkozzatok az Úrhoz, hogy legyen elég a mennydörgés és jégeső,
és akkor elbocsátlak titeket és nem
maradtok tovább.
29. Mózes pedig monda néki: Mihelyt kimegyek a városból, felemelem kezeimet az Úrhoz; megszűnnek
a mennydörgések és nem lesz többé
jégeső, hogy megtudd, hogy az Úré
a föld.
30. De tudom, hogy te és a te szolgáid még nem féltek az Úr Istentől.
31. A len pedig és az árpa elvereték,
mert az árpa kalászos, a len pedig
bimbós vala.
32. De a búza és a tönköly nem vereték el, mert azok késeiek.
33. És kiméne Mózes a Faraótól a városból és felemelé kezeit az Úrhoz, és
megszűnének a mennydörgések s a
jégeső és eső sem ömlik vala a földre.
34. Amint látá a Faraó, hogy megszűnék az eső, meg a jégeső és a mennydörgés, ismét vétkezék és megkeményíté szívét ő és az ő szolgái.
35. És kemény maradt a Faraó szíve,
és nem bocsátá el az Izráel fiait, a
mint megmondotta vala az Úr Mózes
által.

Nyolczadik csapás: sáskák.

10. És monda az Úr Mózesnek:
Menj be a Faraóhoz, mert én
keményítettem meg az ő szívét és az ő
szolgáinak szívét, azért hogy ezeket
az én jeleimet megtegyem közöttök.
2. És azért, hogy elbeszéljed azt a te
fiadnak és fiad fiának hallatára, a mit
Égyiptomban cselekedtem, és jeleimet, a melyeket rajtok tettem, hogy
megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
3. És beméne Mózes és Áron a Faraóhoz és mondának néki: Ezt mondja
az Úr, a héberek Istene: Meddig nem
akarod még magadat megalázni én
előttem? Bocsásd el az én népemet,
hogy szolgáljanak nékem.
4. Mert ha te nem akarod az én népemet elbocsátani, ímé én holnap
sáskát hozok a te határodra.
5. És elborítja a földnek színét, úgy
hogy nem lesz látható a föld, és megemészti a megmenekedett maradékot, a mi megmaradt néktek a jégeső
után, és megemészt minden fát, mely
néktek sarjadzik a mezőn.
6. És betöltik a te házaidat, és minden szolgáidnak házát és minden
Égyiptombelinek házát, a mit nem
láttak a te atyáid, sem a te atyáid
atyjai, a mióta e földön vannak mind
e mai napig. És megfordula s kiméne
a Faraó elől.
7. A Faraó szolgái pedig mondának
őnéki: Meddig lesz még ez mi nékünk romlásunkra? Bocsásd el azokat az embereket, hogy szolgáljanak
az Úrnak az ő Istenöknek. Még sem
veszed-é eszedbe, hogy elvész Égyiptom?
8. És visszahozák Mózest és Áront a
Faraóhoz s monda ez nékik: Menjetek el, szolgáljatok az Úrnak a ti
Istenteknek. Kik s kik azok, a kik
elmennek?
9. Mózes pedig monda: A mi gyermekeinkkel és véneinkkel megyünk, a
mi fiainkkal és leányainkkal, juhainkkal és barmainkkal megyünk,
mert az Úrnak innepet kell szentelnünk.
10. Monda azért nékik: Úgy legyen veletek az Úr, a mint elbocsátlak titeket
és gyermekeiteket! Vigyázzatok, mert
gonoszra igyekeztek.
11. Nem úgy! menjetek el ti férfiak
és szolgáljatok az Úrnak, mert ti is
ezt kívántátok. És elűzék őket a Faraó
színe elől.
12. És monda az Úr Mózesnek: Nyújtsd
ki a te kezedet Égyiptom földére a
sáskáért, hogy jőjjön fel Égyiptom földére és emészsze meg a földnek minden fűvét; mindazt a mit a jégeső
meghagyott.
13. Kinyujtá azért Mózes az ő vesszejét Égyiptom földére, és az Úr egész
nap és egész éjjel keleti szelet támaszta a földre. Mire reggel lőn, a
keleti szél felhozá a sáskát.
14. És feljöve a sáska egész Égyiptom
földére s nagy sokasággal szálla le
Égyiptom egész határára. Annak előtte sem volt olyan sáska s ezután sem
lesz olyan.
15. És elborítá az egész föld színét,
és a föld elsötétedék, és megemészté
a földnek minden fűvét és a fának
minden gyümölcsét, a mit a jégeső
meghagyott vala, és semmi zöld sem
marada a fán, sem a mezőnek fűvén
egész Égyiptom földén.
16. Akkor a Faraó siete hívatni Mózest és Áront és monda: Vétkeztem
az Úr ellen, a ti Istenetek ellen és ti
ellenetek.
17. Most annakokáért bocsásd meg
csak ez egyszer az én vétkemet és
imádkozzatok az Úrhoz a ti Istentekhez, hogy csak ezt a halált fordítsa
el én tőlem.
18. És kiméne a Faraó elől és imádkozék az Úrhoz.
19. És fordíta az Úr igen erős nyugoti szelet, és felkapá a sáskát és veté
azokat a veres tengerbe; egy sáska
sem marada egész Égyiptom határán.

20. De az Úr megkeményíté a Faraó
szívét, és nem bocsátá el az Izráel fiait.

Kilenczedik csapás: setétség.

21. És monda az Úr Mózesnek: Nyujtsd
ki a te kezedet az ég felé, hogy le-
gyen setétség Égyiptom földén és pe-
dig tapintható setétség.
22. És kinyujtá Mózes az ő kezét az
ég felé, és lőn sűrű setétség egész
Égyiptom földén három napig.
23. Nem látták egymást, és senki sem
kelt fel az ő helyéből három napig;
de Izráel minden fiának világosság
vala az ő lakhelyében.
24. Akkor hívatá a Faraó Mózest és
monda: Menjetek el, szolgáljatok az
Úrnak, csak juhaitok és barmaitok
maradjanak; gyermekeitek is elme-
hetnek véletek.
25. Mózes pedig monda: Sőt inkább
néked kell kezünkbe adnod véres
áldozatra és égő-áldozatra valókat,
hogy megáldozzuk a mi Urunknak
Istenünknek.
26. És velünk jőnek a mi barmaink
is, egy körömnyi sem marad el, mert
azokból veszünk, hogy szolgáljunk
a mi Urunknak Istenünknek; magunk
sem tudjuk, mivel szolgálunk az Úr-
nak, míg oda nem jutunk.
27. De az Úr megkeményíté * a Faraó
szívét, és nem akará őket elbocsá-
tani. * rész 9,12.
28. És monda néki a Faraó: Menj
el előlem; vigyázz magadra, hogy több-
bé az én orczámat ne lásd; mert a
mely napon az én orczámat látod,
meghalsz.
29. Mózes pedig monda: Helyesen szó-
lál. Nem látom többé a te orczádat.

Készüljön a nép a szabadulásra.

11. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Még egy csapást hozok a
Faraóra és Égyiptomra; azután el-
bocsát titeket innen; a mikor min-
denestől elbocsát, űzve hajt el titeket
innen.
2. Szólj azért a népnek füle hallatára,
hogy kérjenek a férfi * az ő férfitársá-
tól, az asszony pedig az ő asszonytár-
sától ezüst edényeket és arany edé-
nyeket. * rész 3,22. 12,36.
3. Az Úr pedig kedvessé tevé a népet
az Égyiptombeliek előtt. A férfiú Mó-
zes is igen nagy vala Égyiptom földén
a Faraó szolgái előtt és a nép előtt.

Fenyegetés a tizedik csapással.

4. És monda Mózes: Ezt mondja az Úr:
Éjfél körűl kimegyek Égyiptomba.
5. És meghal Égyiptom földén min-
den elsőszülött, a Faraónak elsőszü-
löttétől fogva, a ki az ő királyi szé-
kében űl, a szolgálónak első szülöt-
téig, a ki malmot hajt; a baromnak
is minden első fajzása.
6. És nagy jajgatás lesz egész Égyip-
tom földén, a melyhez hasonló nem
volt és hasonló nem lesz többé.
7. De Izráel fiai közűl az eb sem ölti
ki nyelvét senkire, az embertől kezdve
a baromig; hogy megtudjátok, hogy
különbséget tett az Úr Égyiptom kö-
zött és Izráel között.
8. És mindezek a te szolgáid lejön-
nek hozzám és leborulnak előttem,
mondván: Eredj ki * te és mind a nép,
a mely téged követ, és csak azután
megyek el. És nagy haraggal méne
ki a Faraó elől. * rész 12,31.33.
9. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Azért nem hallgat reátok a Faraó,
hogy az én csudáim sokasodjanak
meg Égyiptom földén.
10. Mózes pedig és Áron mindezeket
a csudákat megtevék a Faraó előtt;
de az Úr megkeményíté a Faraó szí-
vét. És nem bocsátá el Izráel fiait az
ő földéről.

A húsvétibárány elrendelése.

(Vers 1—28: v. ö. rész 23,15; 34,18. 3. Móz.
23,5—14. 4. Móz. 28,16—25. 5. Móz. 28,16—25.
5. Móz. 16,1—8. 4. Móz. 9,1—14. 1. Kor. 5,7.)

12. Szólott vala pedig az Úr Mózes-
nek és Áronnak Égyiptom
földén, mondván:
2. Ez a hónap legyen néktek a hó-
napok elseje; első legyen ez néktek
az esztendő hónapjai között.
3. Szóljatok Izráel egész gyűlekezeté-
nek, mondván: E hónak tizedikén
mindenki vegyen magának egy bá-
rányt az atyáknak háza szerint, há-
zanként egy bárányt.
4. Hogyha a háznép kevés a bárány-
hoz, akkor a házához közel való szom-
szédjával együtt vegyen a lelkek szá-
ma szerint; kit-kit eléhez képest szá-
mítsatok a bárányhoz.
5. A bárány ép, hím, egy esztendős
legyen; a juhok közűl vagy a kecs-
kék közűl vegyétek.
6. És legyen nálatok őrizet alatt e
hónap tizennegyedik napjáig, és ölje
meg Izráel községének egész gyüle-
kezete estennen.
7. És vegyenek a vérből, és azokban
a házakban, a hol azt megeszik, hint-
senek a két ajtófélre és a szemöldök-
fára.
8. A húst pedig egyék meg azon éjjel,
tűzön sütve, kovásztalan kenyérrel
és keserű fűvekkel egyék meg azt.
9. Ne egyetek abból nyersen, vagy víz-
ben főtten, hanem tűzön sütve, a fe-
jét, lábaszáraival és belsejével együtt.
10. És ne hagyjatok belőle reggelre,

vagy a mi megmarad belőle reggelre, tűzzel égessétek meg.
11. És ilyen módon egyétek azt meg: Derekaitokat felövezve, saruitok lábaitokon és pálczáitok kezetekben, és nagy sietséggel egyétek azt; mert az Úr páskhája az.
12. Mert általmégyek Égyiptom földén ezen éjszakán és megölök minden elsőszülöttet Égyiptom földén, az embertől kezdve a baromig, és Égyiptom minden istene felett ítéletet tartok, én, az Úr.
13. És a vér jelül lesz néktek a házakon, a melyekben ti lesztek, s meglátom a vért és elmegyek mellettetek és nem lesz rajtatok a csapás veszedelmetekre, mikor megverem Égyiptom földét.
14. És legyen ez a nap néktek emlékezetül, és innepnek szenteljétek azt az Úrnak nemzetségről nemzetségre; örök rendtartás szerint ünnepeljétek azt.
15. Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret; még az első napon takarítsátok el a kovászt házaitokból, mert valaki kovászost ejéndik az első naptól fogva a hetedig napig, az olyan lélek irtassék ki Izráelből.
16. Az első napon pedig szent gyűléstek legyen és a hetedik napon is szent gyűléstek legyen; azokon semmi munkát ne tegyetek, egyedül csak a mi eledelére való minden embernek, azt el lehet készítenetek.
17. Megtartsátok a kovásztalan kenyér innepét; mert azon a napon hoztam ki a ti seregeiteket Égyiptom földéről; tartsátok meg hát e napot nemzetségről nemzetségre, örök rendtartás szerint.
18. Az * első hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján estve egyetek kovásztalan kenyeret, a hónap huszonegyedik napjának estvéjéig.
* 3 Móz. 23,5.
19. Hét napon át ne találtassék kovász a ti házaitokban; mert valaki kovászost ejéndik, az a lélek kiirtatik Izráel gyülekezetéből, akár jövevény, akár az ország szülöttje legyen.
20. Semmi kovászost ne egyetek, minden lakóhelyeteken kovásztalan kenyeret egyetek.
21. Előhívá * tehát Mózes Izráel minden véneit és monda nékik: Fogjatok és vegyetek magatoknak bárányt családaitok szerint és öljétek meg a páskhát.
* Zsid. 11,28.
22. És vegyetek egy kötés izsópot és mártsátok a vérbe, a mely az edényben van, és hintsétek meg a szemöldökfát és a két ajtófelet abból a vérből, a mely az edényben van; ti közűletek pedig senki se menjen ki az ő házának ajtaján reggelig.
23. Mikor általmegy az Úr, hogy megverje az Égyiptombelieket és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélen: elmegy az Úr az ajtó mellett és nem engedi, hogy a pusztító bemenjen öldökölni a ti házaitokba.
24. Megtartsátok azért ezt a dolgot, rendtartás gyanánt, magadnak és fiaidnak mindörökre.
25. És mikor bementek a földre, melyet az Úr ád néktek, a mint megmondotta vala: akkor tartsátok meg ezt a szertartást.
26. Mikor pedig a ti fiaitok mondandják néktek: Micsoda ez a ti szertartástok?
27. Akkor mondjátok: Páskha-áldozat ez az Úrnak, a ki elment az Izráel fiainak házai mellett Égyiptomban, mikor megverte az Égyiptombelieket, a mi házainkat pedig megoltalmazta. És a nép meghajtá magát és leborula.
28. És menének és úgy cselekedének az Izráel fiai, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek és Áronnak; úgy cselekedének.

Tizedik csapás: az elsőszülöttek halála.

29. Lőn pedig éjfélkor, hogy megöle az Úr minden elsőszülöttet Égyiptomnak földén, a Faraónak elsőszülöttétől fogva, a ki az ő királyi székiben űl vala, a tömlöczbeli fogolynak elsőszülöttéig és a baromnak is minden első fajzását.
30. És fölkele a Faraó azon az éjszakán és mind az ő szolgái és egész Égyiptom, és lőn nagy jajgatás Égyiptomban; mert egy ház sem vala, melyben halott ne lett volna.
31. És hívatá Mózest és Áront éjszaka és monda: * Keljetek fel, menjetek ki az én népem közűl, mind ti, mind Izráel fiai és menjetek, szolgáljatok az Úrnak, a mint mondátok. * rész 11,1.
32. Juhaitokat is, barmaitokat is vegyétek, a mint * mondátok és menjetek el és áldjatok engem is. * rész 10,26.
33. És az Égyiptombeliek * erősen rajta valának, hogy a népet mentűl hamarább kiküldhessék az országból; mert *azt* mondják vala: mindnyájan meghalunk. * rész 6,1. 11,8.

Megkezdődik a kivonulás.

34. És a nép az ő tésztáját, minekelőtte megkelt volna, sütőteknőivel együtt ruhájába kötve, vállára veté.
35. Az Izráel fiai pedig Mózes beszéde szerint cselekedének és kérének az Égyiptombeliektől ezüst edényeket és arany edényeket, meg ruhákat.

36. Az Úr pedig kedvessé* tette vala
a népet az Égyiptombeliek előtt, hogy
kérésökre hajlának és kifoszták az
Égyiptombelieket. *rész 3,21.11,2.
37. És elindulának Izráel fiai * Rame-
szeszből Szukhóthba, mintegy hatszáz
ezeren gyalog, csupán férfiak a gyer-
mekeken kívül. *4 Móz.33,3.
38. Sok elegy nép is méne fel velök;
juh is, szarvasmarha is, felette sok
barom.
39. És sütének a tésztából, melyet
Égyiptomból hoztak vala, kovászta-
lan pogácsákat, mert meg nem kelhet
vala, mivelhogy * kiűzetének Égyip-
tomból és nem késhetének s még ele-
séget sem készítének magoknak.
*vers 31—33.
40. Az Izráel fiainak lakása pedig, a
míg Égyiptomban laknak, * négy-
száz harmincz esztendő vala. *Gal.3,17.
41. És lőn a négyszáz harmincz esz-
tendő végén, lőn pedig ugyanazon na-
pon, hogy az Úrnak minden serege
kijöve Égyiptomnak földéről.
42. Az Úr tiszteletére rendelt éjszaka
ez, a melyen kihozta őket Égyiptom
földéről; az Úr tiszteletére rendelt éj-
szaka Izráel minden fiai előtt nem-
zetségről nemzetségre.

A páskha rendtartása.

43. És monda az Úr Mózesnek és Áron-
nak: Ez a Páskha rendtartása: Egy
idegen származású se egyék abból.
44. Akárkinek is pénzen vett szolgája
akkor egyék abból, ha körűlmetélted.
45. A zsellér és a béres ne egyék abból.
46. Egy házban egyék meg; a házból
ki ne vigy a húsból, és * csontot se tör-
jetek össze abban. *4 Móz.9,12. Ján.19,36.
47. Izráel egész gyülekezete készít-
se azt.
48. És ha jövevény tartózkodik ná-
lad, és páskhát akarna készíteni az Úr-
nak: metéltessék körűl minden férfia,
és úgy foghat annak készítéséhez, és
legyen olyan, mint az országnak szü-
lötte. Egy körűlmetéletlen se egyék
abból.
49. Egy törvénye legyen az ott szü-
letettnek és a jövevénynek, a ki kö-
zöttetek tartózkodik.
50. És Izráel fiai mindnyájan meg-
cselekedék; a mint parancsolta vala
az Úr Mózesnek és Áronnak, úgy cse-
lekedének.
51. Ugyanazon napon hozá ki az Úr
az Izráel fiait Égyiptomnak földéről,
az ő seregeik szerint.

Minden elsőszülött az Úré.

13. És szóla az Úr Mózesnek, mond-
ván:
2. Nékem szentelj minden * elsőszü-
löttet, valami megnyitja az ő anyjá-
nak méhét az Izráel fiai között, akár
ember, akár barom, enyim legyen az.
*4 Móz.3,13. Luk.2,23.

A kovásztalan kenyér elrendelése.

3. És monda Mózes a népnek: Meg-
emlékezzél e napról, melyen kijötte-
tek Égyiptomból, a szolgálatnak há-
zából; mert hatalmas kézzel hozott
ki onnan titeket az Úr; azért ne egye-
tek kovászost.
4. Ma mentek ki, az Abib hónapban.
5. És ha majd bevisz téged az Úr a
Kananeusok, meg Khittheusok, meg
Emoreusok, meg Khivveusok és Je-
buzeusok földére, melyről megeskü-
dött a ti atyáitoknak, hogy néked adja
azt a téjjel és mézzel folyó földet:
akkor ebben a hónapban végezd ezt
a szertartást.
6. Hét napon át kovásztalan kenye-
ret egyél, a hetedik napon pedig in-
nepet űlj az Úrnak.
7. Kovásztalan kenyeret egyél hét na-
pon át, és ne láttassék nálad ková-
szos kenyér, se kovász ne láttassék
a te egész határodban.
8. És add tudtára a te fiadnak azon
a napon, mondván: Ez a miatt van,
a mit az Úr cselekedett velem, mi-
kor kijövék Égyiptomból.
9. És legyen az néked jel gyanánt
a te kezeden és emlékezetül a te sze-
meid előtt azért, hogy az Úr törvé-
nye a te szádban legyen, mert hatal-
mas kézzel hozott ki téged az Úr
Égyiptomból.
10. Tartsd meg azért ezt a rendelést an-
nak idejében esztendőről esztendőre.

Hogyan kell az elsőszülötteket az Úrnak szentelni.

11. Ha pedig beviénd téged az Úr a
Kananeusok földére, a miképen meg-
esküdött néked és a te atyáidnak, és
azt néked adándja:
12. Az Úrnak ajánld fel akkor mind-
azt, * a mi az ő anyjának méhét meg-
nyitja, a baromnak is, a mi néked
lesz, minden méhnyitó fajzását; a
hímek az Úré. *rész 34,19. 4 Móz.8,17.
13. De a szamárnak minden első faj-
zását báránynyal váltsd meg; ha pe-
dig meg nem váltod, szegd meg a nya-
kát. Az embernek is minden elsőszü-
löttét megváltsd a te fiaid közűl.
14. És ha egykor a te fiad téged meg-
kérdez, mondván: Micsoda ez? akkor
mondd néki: Hatalmas kézzel hozott
ki minket az Úr Égyiptomból, a szol-
gálatnak házából.
15. És lőn, mikor a Faraó megátal-
kodottan vonakodék minket elbo-
csátani: megöle az Úr minden első-
szülöttet Égyiptom földén, az ember

elsőszülöttétől a barom első fajzásáig; azért áldozok én az Úrnak minden hímet, mely anyja méhét megnyitja, és megváltom az én fiaimnak minden elsőszülöttét.
16. Legyen azért jel gyanánt a te kezeden és homlok-kötő gyanánt a te szemeid előtt, mert hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Égyiptomból.

A kivonulás folytatása.

17. És lőn, a mikor elbocsátá a Faraó a népet, nem vivé őket Isten a Filiszteusok földje felé, noha közel vala az; mert monda az Isten: Netalán mást gondol a nép, ha harczot lát, és visszatér Égyiptomba.
18. Kerülő úton vezeté azért Isten a népet, a veres tenger pusztájának útján; és fölfegyverkezve jövének ki Izráel fiai Égyiptom földéről.
19. És Mózes elvivé magával a József tetemeit is, mert megesketvén megeskette vala Izráel fiait, mondván: Meglátogatván * meglátogat titeket az Isten, akkor az én tetemeimet felvigyétek innen magatokkal.
* 1 Móz. 50,25. Józs. 24,32.
20. És elindulának Szukhóthból * és táborba szállának Ethámban, a puszta szélén. * 4 Móz. 33,6.

A felhő- és tűzoszlop.

21. Az Úr pedig megy vala előttök nappal * felhőoszlopban, hogy vezérelje őket az úton, éjjel pedig tűzoszlopban, hogy világítson nékik, hogy éjjel és nappal mehessenek.
* rész 40,38. 4 Móz. 10,34. 14,14. 5 Móz. 1,33. Neh. 9,12.19. Zsolt. 78,14. Zsolt. 105,39.
22. Nem távozott el a felhőoszlop nappal, sem a tűzoszlop éjjel a nép elől.

A kivonulás végbe megy.

14. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj az Izráel fiainak, hogy forduljanak vissza és üssenek tábort Pi-Hahiróth előtt, Migdol között és a tenger között, Baál-Czefón előtt; ezzel átellenben üssetek tábort a tenger mellett.
3. Majd azt gondolja a Faraó az Izráel fiai felől: Eltévelyedtek ezek e földön; körűlfogta őket a puszta.
4. Én pedig megkeményítem a Faraó szívét, és űzőbe veszi őket, hogy megdicsőíttessem a Faraó által és minden ő serege által és megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr. És úgy cselekedének.
5. És hírül vivék az égyiptomi királynak, hogy elfutott a nép, és megváltozék a Faraónak és az ő szolgáinak szíve a nép iránt és mondának: Mit cselekedtünk, hogy elbocsátottuk Izráelt a mi szolgálatunkból!
6. Befogata tehát szekerébe és maga mellé vevé az ő népét.
7. És vőn hatszáz válogatott szekeret és Égyiptom minden egyéb szekerét és hárman-hárman valának mindeniken.
8. És megkeményíté az Úr a Faraónak, az égyiptomi királynak szivét, hogy űzőbe vegye az Izráel fiait; Izráel fiai pedig mennek vala * nagy hatalommal. * 4 Móz. 33,3.
9. És * az Égyiptombeliek utánok nyomulának és elérék őket a tenger mellett, a hol táboroznak vala, a Faraónak minden lova, szekere, meg lovasai és serege Pi-Hahiróth mellett, Baál-Czefón előtt. * Józs. 24,6.
10. A mint közeledék a Faraó, Izráel fiai felemelék szemeiket, és ímé az Égyiptombeliek nyomukban vannak. És nagyon megfélemlének s az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai.
11. És mondának Mózesnek: Hát nincsenek-é Égyiptomban sírok, hogy ide a pusztába hoztál minket meghalni? Mit cselekedél velünk, hogy kihoztál minket Égyiptomból?
12. Nem ez volt-é a szó, a mit szóltunk vala hozzád Égyiptomban, mondván: Hagyj békét nékünk, hadd szolgáljunk az Égyiptombelieknek, mert jobb volt volna szolgálnunk az Égyiptombelieknek, hogynem mint a pusztában halnunk meg.
13. Mózes pedig monda a népnek: Ne féljetek, megálljatok! és nézzétek az Úr * szabadítását, a melyet ma cselekeszik veletek; mert a mely Égyiptombelieket ma láttok, azokat soha többé nem látjátok. * vers 27—31.
14. **Az Úr hadakozik ti érettetek; ti pedig veszteg legyetek.**
15. És monda az Úr Mózesnek: Mit kiáltasz hozzám? Szólj Izráel fiainak, hogy induljanak el.
16. Te pedig emeld fel a te pálczádat és nyújtsd ki kezedet a tengerre és válaszd azt kétfelé, hogy Izráel fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.
17. Én pedig ímé megkeményítem az Égyiptombeliek szívét, hogy bemenjenek utánok, és megdicsőíttetem a Faraó által és az ő egész serege által, szekerei és lovasai által.
18. És megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, ha majd megdicsőíttetem a Faraó által, az ő szekerei és lovasai által.

Az üldöző égyiptomiak a tengerbe vesznek.

19. Elindula azért az Istennek Angyala, * a ki jár vala az Izráel tábora

előtt, *és méne mögéjök; a felhő-osz-
lop is †elindula előlök s mögéjök álla.
* Józs. 5,14. † rész 13,21.
20. És oda méne az Égyiptombeliek
tábora és az Izráel tábora közé; így
lőn a felhő és a setétség: az éjszakát
pedig megvilágosítja vala. És egész
éjszaka nem közelítettek egymáshoz.
21. És kinyújtá Mózes az ő kezét a ten-
gerre, az Úr pedig egész éjjel erős ke-
leti széllel hajtá a tengert és szárazzá
tevé a tengert, és kétfelé * válának a
vizek. * Józs. 4,23. Zsolt. 78,13. 106,9. 114,3.
22. És szárazon menének * az Izráel
fiai a tenger közepébe, a vizek pedig
kőfal gyanánt valának nékik jobb-
kezök és balkezök felől.
* 1 Kor. 10,1. Zsid. 11,29.
23. Az Égyiptombeliek pedig utánok
nyomulának és bemenének a Faraó
minden lovai, szekerei és lovasai a
tenger közepébe.
24. És lőn hajnalkor, rátekinte az Úr
az Égyiptombeliek táborára a tűz- és
felhő-oszlopból és megzavará az
Égyiptombeliek táborát.
25. És megállítá szekereik kerekeit
és nehezen vonszoltatá azokat. És
mondának az Égyiptombeliek: Fus-
sunk az Izráel elől, mert az Úr hada-
kozik érettök Égyiptom ellen.
26. És szóla az Úr Mózesnek: Nyújtsd
ki kezedet a tengerre, hogy a vizek
térjenek vissza az Égyiptombeliekre,
az ő szekereikre s lovasaikra.
27. És kinyújtá Mózes az ő kezét a
tengerre, és reggel felé visszatére a
tenger az ő előbbi állapotjára; az
Égyiptombeliek pedig eleibe futnak
vala, és az Úr beleveszté az égyipto-
miakat a tenger közepébe.
28. Visszatérének * tehát a vizek és
elboríták a szekereket és a lovasokat,
a Faraónak minden seregét, melyek
utánok bementek vala a tengerbe;
egy sem marada meg közülök.
* Zsolt. 106,11.
29. De Izráel fiai szárazon menének
át a tenger közepén; a vizek pedig
kőfal gyanánt valának nékik jobb-
és balkezök felől.
30. És megszabadítá az Úr azon a na-
pon Izráelt az Égyiptombeliek kezé-
ből; és látá Izráel a megholt Égyip-
tombelieket a tenger partján.
31. És látá Izráel azt a nagy dolgot,
a melyet cselekedék az Úr Égyiptom-
ban; félé azért a nép az Urat és hí-
vének az Úrnak és Mózesnek, az ő
szolgájának.

Mózes dicsérő éneke.

15. Akkor énekié Mózes és az Iz-
ráel fiai ezt az éneket az Úr-
nak, és szólának mondván: Éneklek
az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lo-
vasával tengerbe vetett.
2. Erősségem * az Úr és énekem, sza-
badítómmá lőn nekem; ez az én Is-
tenem, őt dicsérem, atyámnak Istene,
őt magasztalom. * Zsolt. 118,14. Ésa. 12,2.
3. Vitéz harczos az Úr; az ő neve Je-
hova.
4. A Faraónak szekereit és seregét
tengerbe vetette, s válogatott harczo-
sai belefúltak a veres tengerbe,
5. Elborították őket a hullámok, kő
módjára merültek a mélységbe.
6. Jobbod, Uram, erő által dicsőül,
jobbod, Uram, ellenséget összetör.
7. Fenséged nagyságával zúzod össze
támadóid, kibocsátod haragod s meg-
emészti az őket mint tarlót.
8. Orrod lehelletétől feltorlódtak a
vizek. És a futó habok fal módjára
megálltak; a mélységes vizek meg-
merevűltek a tenger * szívében.
* rész 14,21.22.
9. Az ellenség monda: Űzöm, utól-
érem őket, zsákmányt osztok, bosz-
szúm töltöm rajtok. Kardomat kirán-
tom, s kiirtja őket karom.
10. Leheltél lehelleteddel s tenger
borítá be őket: elmerűltek, mint az
ólom a nagy vizekben.
11. Kicsoda az istenek közt olyan,
mint te Uram? Kicsoda olyan, mint
te, szentséggel dicső, félelemmel dí-
csérendő és csudatévő?
12. Kinyújtottad jobbkezedet, és el-
nyelé őket a föld.
13. Kegyelmeddel vezérled te meg-
váltott népedet, hatalmaddal viszed
be te szent lakóhelyedre.
14. Meghallják ezt a népek és meg-
rendülnek; Filisztea lakóit reszketés
fogja el.
15. Akkor megháborodának Edom
fejedelmei, Moáb hatalmasait rette-
gés szállja meg, elcsügged a Kanaán
egész lakossága.
16. Félelem és aggodalom lepi meg
őket; karod hatalmától elnémulnak
mint a kő, míg átvonul néped, Uram!
Míg átvonul a nép, a te szerzeményed.
17. Beviszed s megtelepíted őket örök-
séged hegyén, melyet Uram, lak-
helyűl magadnak készítél, szentsé-
gedbe Uram, melyet kezed építe.
18. Az * Úr uralkodik mind örökkön
örökké. * Zsolt. 146,10.
19. Mert bémenének a Faraó lovai,
szekereivel és lovasaival együtt a ten-
gerbe, és az Úr visszafordítá reájok
a tenger vizét; Izráel fiai pedig szá-
razon jártak a tenger közepén.
20. Akkor Miriám prófétaasszony,
Áronnak nénje dobot vőn * kezébe, és

kimenének utánna mind az asszonyok dobokkal és tánczolva.
* 4 Móz. 26, 59.
21. És felele nékik Miriám: Énekeljetek az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lovasával tengerbe vetett.

A keserű víz megédesíttetik.

22. Ennekutánna elindítá Mózes az Izráelt a veres tengertől, és menének Súr puszta felé; három napig menének a pusztában és nem találának vizet.
23. És eljutának Márába, * de nem ihatják vala a vizet Márában, mivelhogy keserű vala. Azért is nevezék nevét Márának. * 4 Móz. 33, 8.
24. És zúgolódik vala a nép Mózes ellen, mondván: Mit igyunk?
25. Ez pedig az Úrhoz kiálta, és mutata néki az Úr egy fát és beveté azt a vízbe, és a víz megédesedék. Ott ada néki rendtartást és törvényt és ott megkísérté.
26. És monda: Ha a te Uradnak Istenednek szavára hűségesen hallgatsz és azt cselekeszed, a mi kedves az ő szemei előtt és figyelmezel az ő parancsolataira és megtartod minden rendelését: egyet sem bocsátok reád ama betegségek közűl, a melyeket Égyiptomra bocsátottam, mert én vagyok az Úr, a te gyógyítód.
27. És jutának * Élimbe, és ott tizenkét forrás vala és hetven pálmafa; és tábort ütének ott a vizek mellett.
* 4 Móz. 33, 9.

Fürjek és manna.

16. És elindulának Élimből és érkezék Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájába, mely Élim között és Sinai között van, a második hónapnak tizenötödik napján, Égyiptom földéről való kijövetelök után.
2. És zúgolódék Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes és Áron ellen a pusztában.
3. S mondának nékik Izráel fiai: Bár megholtunk volna az Úr keze által Égyiptom földén, a mikor a húsos fazék mellett űlünk vala, a mikor jól lakhatunk vala kenyérrel; mert azért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy mind e sokaságot éhséggel öljétek meg.
4. És monda az Úr Mózesnek: Ímé én esőképen bocsátok néktek kenyeret az égből; menjen ki azért a nép és szedjen naponként arra a napra valót, hogy megkísértsem: akar-é az én törvényem szerint járni, vagy nem?
5. A hatodik napon pedig úgy lesz, hogy mikor elkészítik a mit beviszszik, az kétannyi lesz, mint a menynyit naponként szedegettek.
6. És monda Mózes és Áron Izráel minden fiainak: Estve megtudjátok, hogy az Úr hozott ki titeket Égyiptom földéről;
7. Reggel pedig meglátjátok az Úr dicsőségét; mert meghallotta a ti zúgolódástokat az Úr ellen. De mik vagyunk mi, hogy mi ellenünk zúgolódtok?
8. És monda Mózes: Estve húst ád az Úr ennetek, reggel pedig kenyeret, hogy jól lakjatok; mert hallotta az Úr a ti zúgolódástokat, melylyel ellene zúgolódtatok. De mik vagyunk mi? Nem mi ellenünk van a ti zúgolódástok, hanem az Úr ellen.
9. Áronnak pedig monda Mózes: Mondd meg az Izráel fiai egész gyülekezetének: Járuljatok az Úr elé; mert meghallotta a ti zúgolódástokat.
10. És lőn, mikor beszéle Áron az Izráel fiai egész gyülekezetének, a puszta felé fordulának, és ímé az Úr dicsősége megjelenék a felhőben.
11. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
12. Hallottam az Izráel fiainak zúgolódását, szólj nékik mondván: Estennen húst esztek, reggel pedig kenyérrel laktok jól és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr a ti Istentek.
13. És lőn, hogy estve fürjek jövének fel és ellepék a tábort, reggel pedig harmatszállás lőn a tábor körűl.
14. Mikor pedig a harmatszállás megszűnék, * ímé a pusztának színén apró gömbölyegek valának, aprók mint a dara a földön. * 4 Móz. 11, 7.
15. A mint meglátták az Izráel fiai, mondának egymásnak: Mán ez! mert nem tudják vala mi az. Mózes pedig monda nékik: Ez az a * kenyér, melyet az Úr adott néktek eledelül. * Ján. 6, 31.
16. Az Úr parancsolata pedig ez: Szedjen abból kiki a mennyit megehetik; fejenként egy ómert, a hozzátok tartozók száma szerint szedjen kiki azok részére, a kik az ő sátorában vannak.
17. És aképen cselekedének az Izráel fiai és szedének ki többet, ki kevesebbet.
18. Azután megmérik vala ómerrel, és annak a ki többet szedett, nem vala fölöslege, * és annak, a ki kevesebbet szedett, nem vala fogyatkozása; kiki annyit szedett, a mennyit megehetik vala. * 2 Kor. 8, 15.
19. Azt is mondá nékik Mózes: Senki ne hagyjon abból reggelre.
20. De nem hallgatának Mózesre, mert némelyek hagyának abból reggelre; és megférgesedék s megbűszhödék. Mózes pedig megharaguvék reájok.
21. Szedék pedig azt reggelenként, kiki a mennyit megehetik vala, mert

ha a nap felmelegedett, elolvad
vala.
22. A hatodik napon pedig két anynyi kenyeret szednek vala, két ómerrel egyre-egyre. Eljövének pedig a gyülekezet fejedelmei mindnyájan és tudtára adák azt Mózesnek.
23. Ő pedig monda nékik: Ez az, a mit az Úr mondott: A holnap nyugalom napja, az Úrnak szentelt *szombat; a mit sütni akartok, süssétek meg, és a mit főzni akartok, főzzétek meg; a mi pedig megmarad, azt mind tegyétek el magatoknak reggelre. * rész 35,2.3.
24. És eltevék azt reggelre, a szerint a mint Mózes parancsolta vala, és nem büszhődék meg s féreg sem vala benne.
25. És monda Mózes: Ma egyétek azt meg, mert ma az Úrnak szombatja van; ma nem találjátok azt a mezőn.
26. Hat napon szedjétek azt, de a hetedik napon szombat van, akkor nem lesz.
27. És lőn hetednapon: kimenének a nép közül, hogy szedjenek, de nem találának.
28. És monda az Úr Mózesnek: Meddig nem akarjátok megtartani az én parancsolataimat és törvényeimet?
29. Lássátok meg! az Úr adta néktek a szombatot; azért ád ő néktek hatodnapon két napra való kenyeret. Maradjatok veszteg, kiki a maga helyén; senki se menjen ki az ő helyéből a hetedik napon.
30. És nyugoszik vala a nép a hetedik napon.
31. Az Izráel háza pedig Mánnak nevezé azt; *olyan vala az mint a kóriándrom magva, fehér; és íze, mint a mézes pogácsáé. * 4 Móz. 11,7.
32. És monda Mózes: Ezt parancsolja az Úr: Egy teljes ómernyit tartsatok meg abból maradékaitok számára, hogy lássák a kenyeret, a melylyel étettelek titeket a pusztában, mikor kihoztalak titeket Égyiptom földéről.
33. Áronnak pedig monda Mózes: Végy egy edényt és tégy bele egy teljes ómer Mánt és tedd azt az Úr eleibe, hogy megtartassék maradékaitok számára.
34. A mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, eltevé azt Áron a bizonyságtétel ládája elé, hogy megtartassék.
35. Az Izráel fiai pedig negyven esztendőn át evék a Mánt, míg lakó földre jutának; * Mánt evének mind addig, míg a Kanaán földének határához jutának. * Józs. 5,12.
36. Az ómer pedig az éfának tizedrésze.

A kősziklából víz ered.

17. És elindula Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájából,* az Úr rendeléséhez képest az ő útjok rendje szerint és tábort ütének Refidimben. De a népnek nem vala inni való vize. * 4 Móz. 33,12.14.
2. Verseng* vala azért a nép Mózessel és mondák: Adjatok nékünk vizet, hogy igyunk. És monda nékik Mózes: Miért versengtek én velem? Miért kísértitek az Urat? * 4 Móz. 20,2.
3. És szomjúhozik vala ott a nép a vízre és zúgolódék a nép Mózes ellen és monda: Miért hoztál ki minket Égyiptomból? hogy szomjúsággal ölj meg minket, gyermekeinket és barmainkat?
4. Mózes pedig az Úrhoz kiálta mondván: Mit cselekedjem ezzel a néppel? Kevés hijja, hogy meg nem köveznek engemet.
5. És az Úr monda Mózesnek: Eredj el a nép előtt és végy magad mellé Izráel vénei közűl; pálczádat is, * melylyel a folyót † megsujtottad, vedd kezedbe és indulj el. * 2 Móz. 4,2. † rész 14,16.
6. Ímé én oda állok te elődbe a sziklára a Hóreben, és te sujts a * sziklára, és víz jő ki abból, hogy igyék a nép. És úgy cselekedék Mózes Izráel vénei szeme láttára.
* 4 Móz. 20,8. Zsolt. 78,15. 1 Kor. 10,4.
7. És nevezé annak a helynek nevét Masszának és Méribának, Izráel fiainak versengéséért, és mert kísértették az Urat, mondván: Vajjon köztünk van-é az Úr vagy nincsen?

Az amálekiták legyőzetnek.

8. Eljöve pedig * Amálek és hadakozék Izráel ellen Refidimben.
* 5 Móz. 25,17.18.
9. És monda Mózes Józsuénak: Válaszsz nékünk férjfiakat és menj el, ütközzél meg Amálekkel. Holnap én a halom tetejére állok és az Isten pálczája * kezemben lesz. * rész 4,20.
10. És úgy cselekedék Józsué a mint mondotta vala néki Mózes, megütközék Amálekkel: Mózes, Áron és Húr pedig felmenének a halom tetejére.
11. És lőn, mikor Mózes felemelé kezét, Izráel győz vala; mikor pedig leereszté kezét, Amálek győz vala.
12. Mikor azért Mózes kezei elnehezedének, követ hozának és alája tevék, hogy arra űljön; Áron pedig és Húr tartják vala az ő kezeit, egy felől az egyik, más felől a másik, és felemelve maradának kezei a nap lementéig.
13. Józsué pedig leveré Amáleket és az ő népét fegyver élivel.
14. És monda az Úr Mózesnek: Írd meg ezt* emlékezetül könyvbe és add

tudtára Józsuénak, hogy mindenestől eltörlöm Amálek † emlékezetét az ég alól.
* 4 Móz. 24, 20. 5 Móz. 25, 17—19. † 1 Sám. 15, 2. 3.
15. És építe Mózes oltárt és nevezé nevét Jehova-Niszszi-nek.
16. És monda: Megesküdött az Úr, hogy harcza lesz az Úrnak Amálek ellen nemzetségről-nemzetségre.

Jethró látogatása Mózesnél.

18. És meghallá Jethró, Midián papja, Mózes ipa, mindazt a mit Isten Mózessel és Izráellel az ő népével cselekedett vala, hogy kihozta az Úr Izráelt Égyiptomból.
2. És felvevé Jethró, a Mózes ipa Czipporát, a Mózes feleségét — miután haza bocsátotta őt —
3. És az ő két fiát is, a kik közűl az egyiknek neve Gersom, mert azt mondotta vala: * Bujdosó valék az idegen földön; * rész 2, 22.
4. A másiknak neve pedig Eliézer; mert: Az én atyám Istene segítségül volt nékem és megszabadított engem a Faraó fegyverétől.
5. Eljuta tehát Jethró a Mózes ipa, az ő fiaival és feleségével Mózeshez a pusztába, a hol ő táborozott * vala az Isten hegye mellett. * rész 3, 1.
6. És megizené Mózesnek: Én Jethró a te ipad megyek te hozzád a te feleségeddel és az ő két fia is ő vele.
7. Kiméne azért Mózes az ő ipa eleibe és meghajtá magát és megcsókolá őt; és megkérdék egymást állapotuk felől és bemenének a sátorba.
8. És elbeszélé Mózes az ő ipának mind azt, a mit az Úr a Faraóval és az Égyiptombeliekkel cselekedett vala Izráelért; mindazt a sok bajt, a melyek útközben érték vala őket, és *mimódon* szabadította meg őket az Úr.
9. És örvendeze Jethró mindazon a jón, a mit az Úr az Izráellel cselekedett vala, hogy megszabadítá őt az Égyiptombeliek kezéből.
10. És monda Jethró: Áldott legyen az Úr, a ki megszabadított titeket az Égyiptombeliek kezéből és a Faraó kezéből; a ki megszabadította a népet az Égyiptombeliek keze alól.
11. Most tudom már, hogy nagyobb az Úr minden istennél; mert az *lett vesztökre,* a mivel ellenök vétkeztek.
12. És Jethró, a Mózes ipa égőáldozattal és véresáldozattal áldozék az Istennek; Áron pedig és Izráel minden vénei jövének, hogy kenyeret egyenek a Mózes ipával Isten előtt.

Mózes bírákat választ a népnek.

13. És lőn másod napon, leűle Mózes törvényt tenni a népnek; a nép pedig áll vala Mózes előtt reggeltől estig.
14. S a mikor látja vala Mózes ipa mind azt, a mit ő a néppel cselekedék, monda: Mi dolog az, a mit te a néppel cselekszel; miért űlsz te egymagad, mind az egész nép pedig előtted áll reggeltőt estig?
15. És monda Mózes az ő ipának: Mert a nép Isten akaratát tudakolni jön hozzám;
16. Ha ügyök-bajok van, én hozzám jőnek és törvényt teszek az ember között és felebarátja között és tudtára adom az Isten végezéseit és törvényeit.
17. Mózes ipa pedig monda néki: Nem jó az, a mit te cselekszel.
18. Felettébb kifáradsz te is, ez a nép is, a mely veled van; mert erődfelett való dolog ez, nem végezheted azt egymagad.
19. Most *azért* * hallgass az én szavamra, tanácsot adok néked és az Isten veled lesz. Te légy a népnek szószólója az Isten előtt, és te vidd az ügyeket Isten eleibe. * 5 Móz. 1, 9.
20. És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre és add tudtokra az útat, a melyen járniok kell és a tenni valót, a melyet tenniök kell.
21. És szemelj ki magad az egész nép közűl derék, istenfélő férfiakat, igazságos férfiakat, a kik gyűlölik a haszonlesést és tedd közöttük előljárókká, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké.
22. Ezek tegyenek ítéletet a népnek minden időben, úgy hogy minden nagyobb ügyet te elődbe hozzanak, minden csekélyebb dologban pedig ők ítéljenek; így könnyítve lesz rajtad, ha azt veled együtt hordozzák.
23. Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja néked: megállhatsz és az egész nép is helyére jut békességben.
24. És hallgata Mózes az ő ipa szavára és mindazt megtevé, a mit mondott vala.
25. És választa Mózes az egész Izráelből derék férfiakat és a nép fejeivé tevé őket, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké.
26. És ítélik vala a népet minden időben; a nehéz dolgokat Mózes elé viszik vala, minden kisebb dologban pedig ők ítélnek vala.
27. És elbocsátá Mózes az ő ipát, és ez elméne hazájába.

Izráel a Sinai hegyénél.

19. A harmadik hónapban azután hogy kijöttek vala Izráel fiai Égyiptom földéről, azon a napon érkezének a Sinai pusztába.

2. Refidimből elindulván, érkezének
a Sinai pusztába és táborba szállá-
nak a pusztában; a hegygyel átellen-
ben szálla pedig ott táborba az Izráel.
3. Mózes pedig felméne * az Isten-
hez, és szóla hozzá az Úr a hegyről,
mondván: Ezt mondd a Jákób háza-
népének és ezt add tudtára az Izráel
fiainak. * Csel. 7, 38.
4. Ti * láttátok, a mit Égyiptommal
cselekedtem, hogy hordoztalak tite-
ket sas szárnyakon és magamhoz bo-
csátottalak titeket. * 5 Móz. 29, 2.
**5. Mostan azért ha figyelmesen hall-
gattok szavamra és megtartjátok az én
szövetségemet, úgy ti lesztek nékem va-
lamennyi nép közt az enyéim; * mert
enyim az egész föld.**
* 5 Móz. 7, 6. Zsolt. 24, 1—6.
**6. És lesztek ti * nékem papok biro-
dalma és szent nép.** Ezek azok az ígék,
melyeket el kell mondanod Izráel
fiainak. * 1 Pét. 2, 9.
7. Elméne azért Mózes és egybehívá
a nép véneit és eleikbe adá mind-
azokat a beszédeket, melyeket paran-
csolt vala néki az Úr.
8. És az egész nép egy akarattal fe-
lele és monda: Valamit rendelt az
Úr, * mind megteszszük. És megvivé
Mózes az Úrnak a nép beszédét.
* Józs. 24, 21—24.
9. És monda az Úr Mózesnek: Ímé
én hozzád megyek a * felhő homá-
lyában, hogy hallja a nép mikor be-
szélek veled és higyjenek néked mind-
örökké. És elmondá Mózes az Úrnak
a nép beszédét. * vers 16. 20.

Előkészület a törvény meghallgatására.

10. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Eredj el a néphez és * szenteld meg
őket ma, meg holnap és hogy mos-
sák ki az ő ruháikat; * Józs. 3, 5.
11. És legyenek készek harmadnap-
ra; mert harmadnapon leszáll az Úr
az egész nép szeme láttára a Sinai
hegyre.
12. És vess határt a népnek körös-
körűl, mondván: Vigyázzatok maga-
tokra, hogy a hegyre fel ne menje-
tek s még a szélét se érintsétek; mind-
az, a mi a hegyet érinti, halállal hal-
jon meg.
13. Ne * érintse azt kéz, hanem kő-
vel köveztessék meg, vagy nyillal nyi-
laztassék le; akár barom, akár em-
ber, ne éljen. Mikor a kürt hosszan
hangzik, akkor felmehetnek a hegyre.
* Zsid. 12, 20.
14. Leszálla azért Mózes a hegyről
a néphez, és megszentelé a népet, és
megmosák az ő ruháikat.
15. És monda a népnek: Legyetek
készen harmadnapra; asszonyhoz ne
közelítsetek.

Isten megjelenik a Sinai hegyén.

16. És lőn harmadnapon virradat-
kor, mennydörgések, * villámlások és
sűrű felhő lőn a hegyen és igen erős
kürtzengés; és megréműle mind az
egész táborbeli nép. * Zsid. 12, 18. 19.
17. És kivezeté * Mózes a népet a tá-
borból az Isten eleibe és megállának
a hegy alatt. * 5 Móz. 4, 10.
18. Az * egész Sinai hegy pedig füs-
tölög vala, mivelhogy leszállott arra
az Úr tűzben és felmegy vala annak
füstje, mint a kemenczének füstje;
és az egész hegy nagyon reng vala.
* 5 Móz. 4, 11. Bir. 5, 5. Zsolt. 68, 9.
19. És a kürt szava mindinkább erő-
södik vala; * Mózes beszél vala és
az Isten felel vala néki hangosan.
* Zsid. 12, 19.
20. Leszálla tehát az Úr a Sinai hegyre,
a hegy tetejére, és felhívá az Úr Mózest
a hegy tetejére, Mózes pedig felméne.
21. És monda az Úr Mózesnek: Menj
alá, intsd meg a népet, hogy ne tör-
jön előre az Urat látni, mert közűlök
sokan elhullanak,
22. És a papok is, a kik az Úr eleibe
járulnak, szenteljék meg magokat,
hogy reájok ne rontson az Úr.
23. Mózes pedig monda az Úrnak:
Nem jöhet fel a nép a Sinai hegyre,
mert te *magad* intettél minket, mond-
ván: Vess határt a hegy körűl, és
szenteld meg azt.
24. De az Úr monda néki: Eredj,
menj alá, és jőjj fel te és Áron is ve-
led; de a papok és a nép ne törjenek
előre, hogy feljőjjenek az Úrhoz; hogy
reájok ne rontson.
25. Aláméne azért Mózes a néphez,
és megmondá nékik.

A tíz parancsolat.

20. És szólá Isten mindezeket az
igéket, mondván:
5 Móz. 5, 6—19. Máté 5, 17—48.
**2. Én, * az Úr, vagyok a te Istened, a
ki kihoztalak téged Égyiptomnak föl-
déről, a szolgálat házából.** * 5 Móz. 5, 6-21.
**3. Ne legyenek néked idegen * isteneid
én előttem.** * Józs. 24, 14.
**4. Ne * csinálj magadnak faragott ké-
pet, és semmi hasonlót azokhoz, a me-
lyek fenn az égben, vagy a melyek alant
a földön, vagy a melyek a vizekben a
föld alatt vannak.**
* 3 Móz. 26, 1. Zsolt. 97, 7. Ésa. 40, 18. 25.
**5. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert
én, az Úr a te Istened, féltőn szerető
Isten vagyok, a ki megbüntetem az
atyák vétkét a fiakban, harmad és ne-
gyediziglen, a kik engem gyűlölnek.**

6. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolatimat megtartják.
7. Az Úrnak a te Istenednek * nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkűl, a ki az ő nevét hiába felveszi. *3 Móz.19,12. Máté 5,33.34.
8. Megemlékezzél a * szombatnapról, hogy megszenteljed azt.
*Ezék.20,12. rész 35,2.
9. Hat * napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat;
*rész 23,12. 34,21. 3 Móz.23,3.
10. De a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek * szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, *se* szolgád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belől van; *rész 16,23.
11. Mert hat * napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, a mi azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.
*1 Móz.2,2.3.
12. Tiszteld * atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr a te Istened ád te néked.
*Máté 15,4. 19,19. Márk 10,19. Luk.18,20. Eféz.6,2.
13. Ne * ölj. *Máté 5,21.22. Róm. 13,9.
14. Ne * paráználkodjál.
*Máté 5,27.28. Jak.2,11.
15. Ne * lopj. *rész 22.1. Eféz.4,28.
16. Ne * tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot. *5 Móz.19,16.21.
17. Ne * kívánd a te † felebarátodnak házát. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a mi a te felebarátodé.
*Róm.7,7. †5 Móz.5,21.
18. Az egész nép pedig látja vala a mennydörgéseket, a villámásokat, a kürt zengését és a hegy füstölgését. És látja vala a nép, és megrémüle, és hátrább álla.
19. És mondának Mózesnek: * Te beszélj velünk, és mi hallgatunk; de az Isten ne beszéljen velünk, hogy meg ne haljunk. *Zsid.12,19.
20. Mózes pedig monda a népnek: Ne féljetek; mert azért jött az Isten, hogy titeket megkísértsen, és hogy az ő félelme legyen előttetek, hogy ne vétkezzetek.
21. Távol * álla azért a nép, Mózes pedig közelebb méne a felhőhöz, melyben az Isten vala. *rész 19,16.17.

Milyen legyen az oltár.

22. És monda az Úr Mózesnek: Ezt mondd az Izráel fiainak: Magatok láttátok, hogy az égből beszéltem veletek.
23. Ne csináljatok én mellém ezüst isteneket, és arany isteneket se csináljatok magatoknak.
24. Földből csinálj nékem oltárt, és azon áldozd a te égő- és hálaáldozatodat, juhaidat és ökreidet. Valamely helyen akarom, hogy az én nevemről megemlékezzetek, elmegyek tehozzád és megáldalak téged.
25. Ha pedig kövekből csinálsz nékem oltárt, ne építsd azt * faragott *kő*ből: mert a mint faragó vasadat rávetetted, megfertőztetted azt.
*5 Móz.27,5. Józs.8,30.31.
26. Lépcsőkön se menj fel az én oltáromhoz, hogy a te szemérmed fel ne fedeztessék azon.

Rabszolgákról való törvény.

21. Ezek pedig azok a rendeletek, a melyeket eleikbe kell terjesztened:
2. Ha héber szolgát vásárolsz, hat esztendeig szolgáljon, a * hetedikben pedig szabaduljon fel ingyen.
*5 Móz.15,12. Jer.34,14.
3. Ha egyedűl jött, egyedűl menjen el; ha feleséges ember, menjen el vele a felesége is.
4. Ha az ő ura adott néki feleséget, és *ez* fiakat vagy leányokat szűlt néki: az asszony, gyermekeivel együtt legyen az ő uráé; ő pedig egyedűl menjen el.
5. De ha * a szolga azt mondaná: Szeretem az én uramat, az én feleségemet és fiaimat, nem akarok felszabadulni: *5 Móz.15,16.
6. Akkor vigye őt az ő ura a bírák elé, és állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélhez, és az ő ura fúrja által az ő fülét árral; és szolgálja őt mindörökké.
7. És ha valaki az ő leányát szolgálóul adja el, ne úgy menjen el, mint a szolgák mennek.
8. Ha nem tetszik az ő urának, hogy eljegyezze őt magának, akkor váltassa ki; arra, hogy idegen népnek eladja, nincs hatalma, mivel hűtelen volt hozzá.
9. Ha pedig a fiának jegyzi el őt: a leányok törvénye szerint cselekedjék vele.
10. Ha mást vesz magának: *ennek* ételét, ruházatát és házasságbeli igazát alább ne szállítsa.
11. Ha ezt a hármat nem cselekszi vele: akkor menjen az el ingyen, fizetés nélkűl.

Emberölésről való törvény.

12. A ki * úgy megver valakit, hogy meghal, halállal lakoljon. *3 Móz.24,17.
13. De ha nem leselkedett, hanem Isten ejtette kezébe: úgy * helyet

rendelek néked, a hova menekül-
jön. * 4 Móz. 35, 11. 5 Móz. 19, 3. Józs. 20, 2. 3.
14. Ha pedig valaki szándékosan tör
felebarátja ellen, hogy azt orvúl meg-
ölje, oltáromtól is elvidd azt a halálra.
15. A ki megveri az ő atyját vagy
anyját, halállal lakoljon.
16. A ki embert lop, és eladja azt, vagy
kezében kapják, halállal lakoljon.
17. A ki szidalmazza az ő atyját vagy
anyját, * halállal lakoljon.
* 3 Móz. 20, 9. Péld. 20, 20. Máté 15, 4. Márk 7, 10.

Testi sértésekről szóló törvény.

18. És ha férfiak összevesznek, és
megüti valaki az ő felebarátját kővel
vagy öklével, és nem hal meg, ha-
nem ágyba esik:
19. Ha felkél, és mankóján kinn jár:
ne legyen büntetve az, a ki megütöt-
te; csupán fekvéséért fizessen és gyó-
gyíttassa meg.
20. Ha pedig valaki úgy üti meg szol-
gáját vagy szolgálóját bottal, hogy az
meghal keze alatt, büntettessék meg.
21. De ha egy vagy két nap életben
marad, ne büntettessék meg, mert
pénze *ára* az.
22. Ha férfiak veszekednek és meg-
löknek valamely terhes asszonyt, úgy
hogy idő előtt szűl, de *egyéb* vesze-
delem nem történik: bírságot fizes-
sen a szerint, a mint az asszony férje
azt reá kiveti, de bírák előtt fizessen.
23. De ha veszedelem történik: ak-
kor életért életet adj.
24. Szemet * szemért, fogat fogért,
kezet kézért, lábat lábért;
* 3 Móz. 24, 20. 5 Móz. 19, 21. Máté 5, 38.
25. Égetést égetésért, sebet sebért,
kéket kékért.
26. Ha valaki az ő szolgájának sze-
mét, vagy szolgálójának szemét úgy
üti meg, hogy elpusztul, bocsássa azt
szabadon az ő szeméért.
27. Ha pedig szolgájának fogát, vagy
szolgálójának fogát üti ki, bocsássa
azt szabadon az ő fogáért.
28. Ha férfit vagy asszonyt öklel meg
egy ökör, úgy hogy meghal: * kővel
köveztessék meg az ökör, és húsát
meg ne egyék; de az ökörnek ura
ártatlan. * 1 Móz. 9, 5.
29. De ha az ökör azelőtt is öklelős
volt, és annak urát megintették, és
még sem őrizte azt, és férfit vagy asz-
szonyt ölt meg: az ökör köveztessék
meg, és az ura is halállal lakoljon.
30. Ha pénzváltságot vetnek reá, fizes-
sen lelke váltságáért annyit, a meny-
nyit reá kivetnek.
31. Akár fiút ökleljen meg, akár
leányt ökleljen meg: e szerint a ren-
delet szerint kell cselekedni.
32. Ha szolgát öklel meg az ökör vagy
szolgálót: adassék azok urának har-
mincz ezüst siklus, az ökör pedig kö-
veztessék meg.
33. Ha pedig valaki vermet nyit meg,
vagy ha valaki vermet ás, és nem fedi
azt be, és ökör vagy szamár esik bele:
34. A verem ura fizessen; pénzül té-
rítse meg azok urának, a hulla pe-
dig legyen az övé.
35. És ha valakinek ökre megdöfi az
ő felebarátja ökrét, úgy hogy az el-
pusztul: adják el az eleven ökröt, és
az árát osszák meg, és a hullát is
osszák el.
36. Vagy ha tudták, hogy az ökör már
azelőtt öklelős volt, és nem őrizte azt
annak ura: fizessen ökröt az ökörért,
a hulla pedig az övé legyen.

Kártételekről szóló törvények.

22. Ha valaki ökröt vagy bárányt
lop, és levágja vagy eladja
azt: öt barmot fizessen egy ökörért, és
négy juhot egy* bárányért. * 2 Sam. 12, 6.
2. Ha ház-fölverésen kapják a tol-
vajt, és *úgy* megverik, hogy meghal,
nincs vérbűn miatta.
3. Ha reá sütött a nap, vérbűn van
miatta: fizessen; ha nincs néki: adas-
sék el tolvajságáért.
4. Ha elevenen kapják kezében a lo-
pott jószágot, akár ökör, akár szamár,
akár juh: két annyit fizessen érette.
5. Ha valaki mezőt vagy szőlőt étet
le, úgy hogy barmát ereszti, és az
a más mezején legel: mezejének ja-
vából és szőlőjének javából fizesse
meg a kárt.
6. Ha tűz támad, és tövisbe kap, és
megég az asztag, vagy a lábon álló
gabona, vagy a mező: fizesse meg a
kárt, a ki a tüzet gyujtotta.
7. Ha valaki pénzt vagy edényeket
ád felebarátjának megőrzés végett,
és ellopják annak a férfiúnak házá-
ból: ha megtalálják a tolvajt, fizes-
sen kétannyit.
8. Ha nem találják meg a tolvajt, a
ház urát vigyék a bírák eleibe: hogy
nem nyújtotta-é ki kezét az ő fele-
barátja vagyonára.
9. Akármi bűn dolgában, akár ökör,
akár szamár, akár juh, akár ruha,
akármi elveszett jószág az, a miről azt
mondja: ez az; mindkettőjük ügye
a bírák eleibe menjen, és a kit a bí-
rák bűnösnek mondanak, fizessen két
annyit az ő felebarátjának.
10. Ha valaki szamarat, vagy ökröt,
vagy bárányt, vagy akármiféle bar-
mot ád az ő felebarátja gondviselése
alá, és az elhull, vagy megsérűl, vagy
elhajtatik, úgy hogy senki sem látta:
11. Az Úrra való esküvés legyen ket-

tejök közt, hogy nem nyújtotta-é ki
kezét felebarátja vagyonára; és ezt
fogadja el annak ura, és az semmit
se fizessen.
12. Ha pedig * ellopták tőle: megfizesse az urának. *1 Móz.31,39.
13. Ha * széttépetett, hozza el azt bizonyságul; a széttépettet nem fizeti meg. *1 Móz. 31,39.
14. Ha pedig valaki kölcsön kér az ő felebarátjától, és az megsérül vagy elhull urának távollétében: fizesse meg a kárt.
15. Ha ura vele van, nem fizet; ha bérbe adatott, bérébe megy.
16. Ha * valaki hajadont csábít el, a ki nincs eljegyezve, és vele hál: jegyajándékkal jegyezze azt el magának feleségül. *5 Móz.22,28.29.
17. Ha annak atyja nem akarja azt néki adni: annyi pénzt adjon, a mennyi a hajadonok jegyajándéka.
18. Varázsló asszonyt ne hagyj életben.
19. A ki * barommal közösül, halállal lakoljon. *3 Móz.18,23.20,15.
20. A ki isteneknek * áldozik, nem csupán az Úrnak, megölettessék. *5 Móz.17,2—5.

Emberiességi törvények.

21. A jövevényen * ne hatalmaskodjál, és ne nyomorgasd azt, mert jövevények voltatok Égyiptom földén. *3 Móz.19,34.
22. Egy * özvegyet vagy árvát se nyomorítsatok meg. * Zak.7,10.
23. Ha nyomorgatod azt, és hozzám kiált, meghallgatom az ő kiáltását.
24. És felgerjed haragom, és megöllek titeket fegyverrel, és a ti feleségeitek özvegyekké lésznek, a ti fiaitok pedig árvákká.
25. Ha pénzt adsz * kölcsön az én népemnek, a szegénynek a ki veled van; ne légy hozzá olyan, mint a hitelező; ne vessetek reá uzsorát. *3 Móz.25,35—37. Zsolt.15,5. Ezék.18,8.
26. Ha zálogba * veszed a te felebarátod felső ruháját: naplemente előtt visszaadd azt néki: *5 Móz.24,12.13.
27. Mert egyetlen takarója, testének ruhája az: miben háljon? Bizony, ha én hozzám kiált, meghallgatom; mert én irgalmas vagyok.
28. A * bírákat ne szidalmazd, és néped fejedelmét ne átkozd. *Csel.23,3-5.
29. Gabonáddal és boroddal ne késlekedjél; * fiaid elsőszülöttét nékem add. *rész 13,2.12.
30. Hasonlóképen cselekedjél ökröddel, juhoddal; hét napig legyen az ő anyjával, a * nyolczadik napon nékem add azt. *3 Móz.22,27.
31. És szent emberek legyetek én előttem; a mezőn széttépett * húst meg ne egyétek; az ebnek vessétek azt. *3 Móz.22,8.

Igazságról, felebaráti szeretetről és innepek megtartásáról való törvények.

23. Hazug hírt ne hordj; ne fogj kezet a gonoszszal, hogy hamis tanú *ne* légy.
2. Ne indulj a sokaság után a gonoszra, és peres ügyben ne vallj a sokasággal tartva, annak elfordítására.
3. Szegénynek * se kedvezz az ő peres ügyében. *3 Móz.19,15.
4. Ha előtalálod * ellenséged eltévedt ökrét vagy szamarát: hajtsd viszsza néki. *5 Móz.22,1.
5. Ha látod, hogy annak a szamara, a ki téged gyűlöl, * a teher alatt fekszik, vigyázz, rajta ne hagyd; oldd le azt ő vele együtt. *5 Móz.22,4.
6. A te szegényednek igazságát * el ne fordítsd az ő perében. *5 Móz.27,19.
7. A hazug * beszédtől távol tartsd magad, és az ártatlant s az igazat meg ne öld; mert én nem adok igazat a gonosznak. * Péld.19,5.
8. Ajándékot el * ne végy: mert az ajándék megvakítja a szemeseket, és elfordítja az igazak ügyét. *5 Móz.16,19.
9. A * jövevényt ne nyomorgasd; hiszen ti ismeritek a jövevény † életét, mivelhogy jövevények voltatok Égyiptom földén. *rész 22,21. †5 Móz.24,17.18.
10. Hat * esztendeig vesd be a te földedet és takard be annak termését; *3 Móz. 25,3.
11. A hetedikben pedig pihentesd azt, és hagyd úgy, hogy egyék meg a te néped szegényei; a mi pedig ezektől megmarad, egye meg a mezei vad. E képen cselekedjél szőlőddel és olajfáddal is.
12. Hat * napon át végezd dolgaidat, a hetedik napon pedig nyúgodjál, hogy nyúgodjék a te ökröd és szamarad, és megpihenjen † a te szolgálód fia és a jövevény. *rész 20,9. †rész 31,16.17.
13. Mindazt, a mit néktek mondtam, megtartsátok, és idegen istenek nevét ne emlegessétek; ne hallassék az a te szádból. (Vers 14—19: v. ö. rész 34,18—26. 3 Móz. 23. 5 Móz.16.)
14. Háromszor szentelj nékem innepet esztendőnként.
15. A kovásztalan kenyér innepét tartsd meg; hét nap egyél kovásztalan kenyeret, * a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert akkor jöttél ki Égyiptomból: és † üres *kézzel senki* se jelenjék meg színem előtt. *rész 13,4.6.7. †rész 34,20.
16. És az aratás innepét, munkád

zsengéjét, a melyet elvetettél a mezőn; és a takarodás innepét az esztendő végén, a mikor termésedet betakarítod a mezőről.
17. Esztendőnként* háromszor jelenjék meg minden férfiad az Úr Isten színe előtt. *5 Móz. 16,16. rész 34,23.
18. Ne ontsd ki az én áldozatom vérét kovászos kenyér mellett, és ünnepi *áldozat*om kövére meg ne maradjon reggelig.
19. A te földed zsengéjének * elsejét vidd el a te Uradnak Istenednek házába. Ne főzd meg a gödölyét az ő anyjának tejében. *rész 34,26.

Igéret és parancs a kananeusok kiűzésére.

20. Ímé én * Angyalt bocsátok el te előtted, hogy megőrízzen téged az útban, és bevigyen téged arra a helyre, a melyet elkészítettem. *rész 33,2.
21. Vigyázz magadra előtte, és hallgass az ő szavára; meg ne bosszantsd őt, mert nem szenvedi el a ti gonoszságaitokat; mert az én nevem van ő benne.
22. Mert ha hallgatándasz az ő szavára; és mindazt megcselekedénded, a mit mondok: akkor ellensége lészek a te ellenségeidnek, és szorongatom a te szorongatóidat.
23. Mert az én Angyalom te előtted megyen és beviszen téged az Emoreusok, Khitteusok, Perizeusok, Kananeusok, Khivveusok és Jebuzeusok közé, és kiirtom azokat,
24. Ne imádd azoknak isteneit és ne tiszteld azokat, és ne cselekedjél az ő cselekedeteik szerint; hanem inkább döntögesd le azokat és tördeld össze bálványaikat.
25. És szolgáljátok az Urat a ti Isteneteket, akkor megáldja a te kenyeredet és vizedet; és eltávolítom ti közűletek a nyavalyát.
26. El sem vetél, * meddő sem lesz a te földeden *semmi;* napjaid számát teljessé teszem. *5 Móz. 7,14.
27. Az én rettentésemet bocsátom el előtted, és minden népet megrettentek, a mely közé mégy, és minden ellenségedet elfutamtatom előtted.
28. Darazsat * is bocsátok el előtted, és kiűzi előled a Khivveust, Kananeust és Khitteust. *Józs. 24,12.
29. De nem egy esztendőben űzöm őt ki előled, hogy a föld pusztává ne legyen, és meg ne sokasodjék ellened a mezei vad.
30. Lassan-lassan űzöm őt ki előled, míg megszaporodol és bírhatod a földet.
31. És határodat a veres tengertől a Filiszteusok tengeréig vetem, és a pusztától fogva a folyóvízig: mert kezeitekbe adom annak a földnek lakosait, és kiűzöd azokat előled.
32. Ne * köss szövetséget se azokkal, se az ő isteneikkel. *5 Móz. 7,2.
33. Ne lakjanak a te földeden, hogy bűnbe ne ejtsenek téged ellenem: mert ha az ő isteneiket szolgálnád, vesztedre lenne az néked.

A szövetség megkötése a fentebbi törvények alapján.

24. És monda Mózesnek: Jőjj fel az Úrhoz te és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen, és hajtsátok meg magatokat *előtte* távolról.
2. És csak Mózes közeledjék az Úrhoz, amazok pedig ne közeledjenek, és a nép se jőjjön fel vele.
3. Elméne azért Mózes, és elbeszélé a népnek az Úr minden beszédét és minden rendelését; az egész nép pedig egyező szóval felele, mondván: Mindazokat * a dolgokat, a melyeket az Úr parancsolt, megcselekeszszük. *rész 19,8.
4. Mózes pedig felírá az Úrnak minden beszédét, és felkele reggel és oltárt építe a hegy alatt, és tizenkét oszlopot, az Izráel tizenkét nemzetsége szerint.
5. Azután elküldé az Izráel fiainak ifjait, és áldozának égő áldozatokat, és hálaáldozatul tulkokat ölének az Úrnak.
6. Mózes pedig vevé a vérnek felét, és tölté a medenczékbe: a vérnek másik felét pedig az oltárra hinté.
7. Azután vevé a szövetség könyvét, és elolvasá a nép hallatára; azok pedig mondának: Mindent megteszünk, a mit az Úr parancsolt, és engedelmeskedünk.
8. Mózes pedig vevé a vért, és ráhinté a népre, és monda: Ímé a szövetségnek vére, melyet az Úr kötött ti veletek, mindama * beszédek szerint. *Zsid. 9,20.

A papok és a hetven vének látják az Urat.

9. Azután felméne Mózes és Áron, Nádáb és Abihu, éz az Izráel vénei közül hetvenen;
10. És láták az Izráel Istenét, és annak lábai alatt valami zafir fényű tárgy vala, és olyan tiszta, mint maga az ég.
11. És Izráel fiainak *e* választottjaira nem bocsátá kezét: jóllehet látták az Istent, mindazáltal ettek és ittak is.

Mózes ismét felmegy a hegyre.

12. És szóla az Úr Mózesnek: Jőjj fel én hozzám a hegyre és maradj ott. És átadom néked a kőtáblákat, és a törvényt és a parancsolatot, a melyeket írtam, hogy azokra megtaníttassanak.

13. Felkele azért Mózes és az ő szolgája Józsué, és felméne Mózes az Isten hegyére.

14. A véneknek pedig monda: Várjatok itt reánk, míg visszatérünk hozzátok: ímé Áron és Húr veletek *vannak;* a kinek valami ügye van, ő hozzájok menjen.

15. Akkor felméne Mózes a hegyre; és felhő borítá el a hegyet.

16. És az Úr dicsősége szálla alá a Sinai hegyre, és felhő borítá azt hat napon át; a hetedik napon pedig szólítá Mózest a felhő közepéből.

17. Az Úr dicsőségének jelensége pedig olyan vala az Izráel fiainak szeme előtt, mint emésztő tűz, a hegy tetején.

18. És beméne Mózes a felhő közepébe, és felméne a hegyre, és negyven nap és negyven * éjjel vala Mózes a hegyen. *rész 34,28. 5 Móz. 9,9.18.

Ajándék-szedés a szent sátorra.

25. És szóla az Úr Mózeshez, mondván:

2. Szólj az Izráel fiainak, hogy szedjenek nékem ajándékokat; minden embertől, a kit szíve hajt arra, szedjetek nékem ajándékokat.

3. Ez pedig az az ajándék, a mit tőlök szedjetek: arany és ezüst és réz.

4. És kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű *fonal,* meg len *fonal,* és kecskeszőr.

5. És veresre festett kosbőrök, és borzbőrök, és sittim-fa.

6. Mécsbe való olaj, kenet-olajhoz való arómák, és füstöléshez való fűszerek.

7. Ónix-kövek és foglalni való kövek, az efódhoz és a hósenhez.

8. És készítsenek nékem szent hajlékot, hogy ő közöttök lakozzam.

9. Mindenestől úgy csináljátok, a mint én megmutatom néked a hajléknak formáját, és annak minden edényeinek formáját.

A frigyláda.

10. És csináljanak egy ládát * sittimfából; harmadfél sing hosszút, másfél sing széleset, és másfél sing magasat. *rész 37,1.

11. Borítsd meg azt tiszta aranynyal, belől is kivül is megborítsd azt, és csinálj reá köröskörűl arany pártázatot.

12. És önts ahhoz négy arany karikát, és illeszd *azokat* a négy szegeletére; egyik oldalára is két karikát, a másik oldalára is két karikát.

13. Csinálj rúdakat is sittim-fából, és azokat is megborítsd aranynyal.

14. És a rúdakat dugd a láda oldalain levő karikákba, hogy azokon hordozzák a ládát.

15. A rúdak álljanak a láda karikáiban; ne vegyék ki azokból.

16. És a * bizonyságot, a melyet néked adok, tedd a ládába. *rész 31,18. 1 Kir. 8,9.

Kegyelem táblája.

17. Csinálj fedelet is tiszta * aranyból: harmadfél sing hosszút, és másfél sing széleset. *rész 37,6.

18. Csinálj két Kérubot is aranyból, vert *arany*ból csináld azokat a fedélnek két végére.

19. Az egyik Kérubot csináld az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan: a fedélből csináljátok ki a Kérubokat annak két végén.

20. A Kérubok pedig terjeszszék ki szárnyaikat fölfelé, betakarva szárnyaikkal a fedelet; arczaik egymásfelé legyenek; a Kérubok arczai a fedél felé forduljanak.

21. A fedelet pedig helyezd a ládára felül, * a ládába pedig tedd a bizonyságot, a melyet adok néked. *Zsid. 9,4.5.

22. Ott jelenek meg néked, és szólok hozzád a fedél tetejéről, a két Kérub közül, melyek a bizonyság ládája felett vannak, mindazokról, a miket általad parancsolok az Izráel fiainak.

A szent kenyerek asztala.

(Vers 23–29: v. ö. rész 37,10–16.)

23. Csinálj * asztalt is sittim-fából, két sing hosszút, egy sing széleset, és másfél sing magasat. *rész 37,10.

24. És borítsd be azt tiszta aranynyal, és csinálj reá köröskörűl arany pártázatot.

25. Csinálj reá köröskörűl egy tenyérnyi karájt, karajára pedig csinálj köröskörűl arany pártázatot.

26. Négy arany karikát is csinálj hozzá, és illeszd a karikákat a négy lábának négy szegletére.

27. A karáj mellett legyenek a karikák rúdtartókul, hogy hordozhassák az asztalt.

28. Azokat a rúdakat is sittim-fából csináld és aranynyal borítsd be, és azokon hordozzák az asztalt.

29. Készítsd el tálait is, csészéit is, kancsóit is, kelyheit is, a melyekkel italáldozatot áldoznak; tiszta aranyból csináld azokat.

30. És tégy az asztalra szent kenyeret, *mely* mindenkor előttem *legyen.*

Az arany gyertyatartó.

(Vers 31–39: v. ö. rész 37,17–24.)

31. Csinálj * gyertyatartót is tiszta aranyból; vert *arany*ból készüljön a gyertyatartó; annak szára, ága, csészéi, gombjai és virágai ugyanabból legyenek. *rész 37,17.

32. Hat ág jőjjön ki oldalaiból; há-

rom gyertyatartó-ág az egyik oldalból, és három gyertyatartó-ág a másik oldalból.
33. Mandolavirág formájú három csésze az egyik ágon, gombbal és virággal; és mandolavirág formájú három csésze a másik ágon is, gombbal és virággal; így legyen a gyertyatartóból kijövő mind a hat ágon.
34. A gyertyatartón pedig négy mandolavirág formájú csésze legyen, gombjaival és virágaival.
35. Gomb legyen a belőle *kijövő* két ág alatt; ismét gomb a belőle *kijövő* két ág alatt, és ismét gomb a belőle *kijövő* két ág alatt: *így* a gyertyatartóból kijövő *mind* a hat ág alatt.
36. Gombjaik és ágaik magából legyenek; egy darab tiszta aranyból legyen verve az egész.
37. Csinálj hozzá hét mécset is, és úgy rakják fel mécseit, hogy előre világítsanak.
38. Hamvvevői és hamutartói is tiszta aranyból legyenek.
39. Egy tálentom tiszta aranyból csinálják azt, mindezeket az eszközöket.
40. Vigyázz, hogy arra a formára csináld, * a mely a hegyen mutattatott néked. * Csel. 7, 44. Zsid. 8, 5.

A szent hajlék kárpitjai és takarói.
(Vers 1—14: v. ö. rész 36, 8—19.)

26. A * hajlékot pedig tíz kárpitból csináld: sodrott lenből, és kék, és bíborpiros, és karmazsinszínűből, Kérubokkal, mestermunkával készítsd azokat. * rész 36, 7. 8.
2. Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing legyen, egy-egy kárpit szélessége pedig négy sing; egy mértéke legyen mindenik kárpitnak.
3. Öt kárpit legyen egymással egybefoglalva, ismét öt kárpit egymással egybefoglalva.
4. És csinálj hurkokat kék lenből az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélről van; ugyanezt csináld a szélső kárpit szélével a másik egybefoglalásban is.
5. Ötven hurkot csinálj az egyik kárpiton; ötven hurkot csinálj ama kárpit szélén is, a mely a másik egybefoglalásban van; egyik hurok a másiknak általellenében legyen.
6. Csinálj ötven arany horgocskát is, és e horgocskákkal foglald össze egyik kárpitot a másikkal, hogy a hajlék egygyé legyen.
7. Ezután csinálj kecskeszőr * kárpitokat sátorul a hajlék fölé; tizenegy kárpitot csinálj ilyet. * rész 36, 13.
8. Egy kárpit hossza harmincz sing legyen, szélessége pedig egy kárpitnak négy sing; egy mértéke legyen a tizenegy kárpitnak.
9. És foglald egybe az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön; a hatodik kárpitot pedig kétrét hajtsd a sátor elejére.
10. És csinálj ötven hurkot az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélről van; és ötven hurkot a kárpit szélén a másik egybefoglalásban is.
11. Csinálj ötven rézhorgocskát is, és akaszd a horgocskákat a hurkokba, és foglald egybe a sátort, hogy egygyé legyen.
12. A sátor kárpitjának fölösleges része, a fölösleges kárpitnak fele csüggjön alá a hajlék hátulján.
13. Egy singnyi pedig egyfelől, és egy singnyi másfelől, abból, a mi a sátor kárpitjainak hosszában fölösleges, bocsáttassék alá a hajlék oldalain egyfelől is, másfelől is, hogy befedje azt.
14. Csinálj a sátornak * takarót is veresre festett kosbőrökből, és e fölé is egy takarót borzbőrökből. * rész 36, 18.

A szent hajlék álló deszkái.
(Vers 15—25: v. ö. rész 36, 20—30.)

15. Csinálj a hajlékhoz * deszkákat is sittim-fából, felállogatva. * rész 36, 19.
16. A deszka hossza tíz sing legyen; egy-egy deszka szélessége pedig másfél sing.
17. Egy-egy deszkának két csapja legyen, egyik a másiknak megfelelő; így csináld a hajlék minden deszkáját.
18. A deszkákat pedig így csináld a hajlékhoz: húsz deszkát a déli oldalra, délfelé.
19. A húsz deszka alá pedig negyven ezüst talpat csinálj, két talpat egy-egy deszka alá, annak két csapjához képest; megint két talpat egy-egy deszka alá, a két csapjához képest.
20. A hajlék másik oldalául is, észak felől húsz deszkát.
21. És azokhoz is negyven ezüst talpat; két talpat egy deszka alá, megint két talpat egy deszka alá.
22. A hajlék nyugoti oldalául pedig csinálj hat deszkát.
23. A hajlék szegleteiül is csinálj két deszkát a két oldalon.
24. Kettősen legyenek alólról kezdve, felül pedig együtt legyenek egy karikába foglalva; ilyen legyen mindkettő; a két szeglet számára legyenek.
25. Legyen azért nyolcz deszka, és azokhoz tizenhat ezüst talp; két talp agy deszka alatt, megint két talp egy deszka alatt.

A keresztrudak.
(Vers 26—30: v. ö. rész 36, 31—34.)

26. Csinálj reteszrúdakat is sittim

fából; ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz,

27. És öt reteszrúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz; és a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz is öt reteszrúdat hátulról.

28. A középső reteszrúd pedig a deszkák közepén az egyik végtől a másik végig érjen.

29. A deszkákat pedig borítsd meg aranynyal, és karikákat is aranyból csinálj azokhoz a reteszrúdak tartói gyanánt; a reteszrúdakat is megborítsd aranynyal.

30. A hajlékot pedig azon a módon állítsd fel, * a mint néked a hegyen mutattatott. * rész 25,40, Csel. 7,44.

A két superlát (ajtó-függöny).

(Vers 31—37: v. ö. rész 36,35—38.)

31. És * csinálj függönyt, kék, és bíborpiros, és karmazsinszinű, és sodrott lenből; Kérubokkal, mestermunkával készítsék azt. * rész 36,34.

32. És tedd azt sittim-fából való, aranynyal borított négy oszlopra, a melyeknek horgai aranyból legyenek, négy ezüst talpon.

33. És tedd a függönyt a horgok alá, és vidd oda a függöny mögé a bizonyság ládáját és az a függöny válaszsza el néktek a szent helyet a szentek szentjétől.

34. Azután tedd rá a fedelet a bizonyság ládájára a szentek szentjébe.

35. Az asztalt pedig helyezd a függönyön kivül, és a gyertyatartót az asztal ellenébe, a hajlék déli oldalába; az asztalt pedig tedd az északi oldalba.

36. És csinálj * leplet a sátor nyilására is, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, hímzőmunkával. * rész 36,36.37.

37. A lepelhez pedig csinálj öt oszlopot sittim-fából, és borítsd meg azokat aranynyal; azoknak horgai aranyból *legyenek,* és önts azokhoz öt réztalpat.

Égőáldozati oltár.

(Vers 1—8: v. ö. rész 38,1—7.)

27. És csináld * az oltárt sittimfából, öt sing a hossza, és öt sing a szélessége; négyszegű legyen az oltár, és magassága három sing. * rész 38,1.

2. Szarvakat is csinálj a négy szegletére, szarvai magából legyenek, és borítsd meg azt rézzel.

3. Csinálj ahhoz fazekakat is a hamujának, hozzá való lapátokat, medenczéket, villákat és serpenyőket; minden hozzá való edényt rézből csinálj.

4. Csinálj ahhoz háló forma rostélyt is rézből, és csinálj a hálóra négy rézkarikát, a négy szegletére.

5. És tedd azt az oltár párkányzata alá alulról, úgy hogy a háló az oltár közepéig érjen.

6. Csinálj az oltárhoz rúdakat is, sittim-fa rúdakat, és borítsd meg azokat rézzel.

7. És dugják a rúdakat a karikákba, és legyenek azok a rúdak az oltár két oldalán, mikor azt hordozzák.

8. Üresre csináld azt, deszkákból; a mint néked a hegyen mutattatott, úgy csinálják.

Pitvar.

(Vers 9—19: v. ö. rész 38,9—20.)

9. Pitvart is csinálj a hajléknak; a déli oldalon a pitvarhoz szőnyegeket, sodrott * lenből; száz sing legyen a hossza egy oldalnak. * rész 38,9.

10. Ahhoz húsz oszlopot, húsz réz talpat, és az oszlopok horgait és átalkötőit ezüstből.

11. Épen úgy az északi oldalon, hosszában, száz sing hosszú szőnyeget; ahhoz húsz oszlopot, ezekhez húsz réztalpat, és az oszlopok horgait és átalkötőit ezüstből.

12. A pitvar szélességéhez pedig nyugot felől ötven sing szőnyeget; ahhoz tíz oszlopot és ezekhez tíz talpat.

13. A pitvarnak szélessége kelet felől is ötven sing.

14. És tizenöt sing szőnyeg legyen egyik oldalról, ehhez három oszlop, ezekhez pedig három talp.

15. A másik oldalról is tizenöt sing szőnyeg, ehhez három oszlop és ezekhez három talp.

16. A pitvar kapuján pedig húsz sing lepel legyen, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű és sodrott lenből, himzőmunkával; ehhez négy oszlop, ezekhez pedig négy talp.

17. A pitvar minden oszlopát ezüst átalkötők vegyék körül, horgaik ezüstből, talpaik pedig rézből legyenek.

18. A pitvar hossza száz sing, és szélessége ötven-ötven, magassága pedig öt sing; *leplei* sodrott lenből, talpai pedig rézből legyenek.

19. A hajlék minden edénye, az ahhoz való mindennemű szolgálatban, és minden szege, és a pitvarnak is minden szege rézből legyen.

Világító olaj.

20. Te pedig parancsold meg az Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta faolajat, * a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égő lámpát gyujthassanak. * 3 Móz. 24,2.

21. A gyülekezet sátorában a függönyön kivül, a mely a bizonyság előtt

van, készítsék el * azt Áron és az ő
fiai, estvétől fogva reggelig az Úr előtt.
Örök rendtartás *legyen ez* az ő nem-
zetségöknél Izráel fiai között.
* 3 Móz. 24, 3.

Áron és fiai papokká választatnak.

28. Te pedig hívasd * magadhoz
a te atyádfiát Áront, és az ő
fiait ő vele az Izráel fiai közűl, hogy
papjaim legyenek: Áron, Nádáb, Abi-
hu, Eleázár, Ithamár, Áronnak fiai.
* Zsid. 5, 4.
2. És csinálj szent ruhákat Áronnak
a te atyádfiának, dicsőségére és ékes-
ségére.
3. És szólj minden bölcs szívűeknek,
a kiket betöltöttem a bölcseség lel-
kével, hogy csinálják meg az Áron
ruháit, az ő felszentelésére, hogy pa-
pom legyen.

A papi ruhák.

(Vers 4—30: v. ö. rész 39, 1—2.)

4. Ezek pedig a ruhák, a melyeket
készítsenek: hósen, efód, palást, kocz-
kás köntös, süveg és öv. És csinálja-
nak szent ruhákat Áronnak a te atyád-
fiának, és az ő fiainak, hogy papjaim
legyenek.
5. Vegyék hát ők elő az aranyat, és
a kék, és a bíborpiros, és a karma-
zsinszínű *fonalat* és a len*fonalat.*

Az efód (melledző).

6. És csinálják az efódot aranyból,
kék és bíborpiros, karmazsinszínű
és sodrott lenből, mestermunkával.
7. Két vállkötő is legyen hozzá kap-
csolva a két * végéhez, hogy össze-
kapcsoltathassék. * rész 39, 4.
8. Átkötő öve * pedig, a mely rajta
van, ugyanolyan mívű és abból va-
ló legyen; aranyból, kék, és bíbor-
piros, és karmazsinszinű, és sodrott
lenből. * rész 39, 5.
9. Annakutána végy két ónix-követ,
és mesd fel azokra az Izráel fiainak
neveit.
10. Hatnak nevét az egyik kőre, a
másik hatnak nevét pedig a másik
kőre, az ő születésök szerint.
11. Kőmetsző munkával, a mint a
pecsétet metszik, *úgy* metszesd e két
követ az Izráel fiainak neveire; kö-
röskörűl arany boglárokba csináld
azokat.
12. És tedd e két követ az efód váll-
kötőire, az Izráel fiaira való emlé-
keztetés kövei gyanánt, hogy emlé-
keztetőűl hordozza Áron azoknak ne-
veit az ő két vállán az Úr előtt.
13. Csinálj annakokáért arany bog-
lárokat,
14. És két lánczot tiszta aranyból;
fonatékosan csináld azokat; sodrott
mívűek legyenek, és tedd rá a sod-
rott lánczokat a boglárokra.

A hósen (mellre való táblácska).

15. Azután csináld meg az * ítéletnek
hósenét mestermunkával; úgy csi-
náld mint az efódot csináltad: arany-
ból, kék, és bíborpiros, és karma-
zsinszínű, és sodrott lenből csináld
azt. * rész. 39, 8.
16. Négyszögű legyen, kétrétű, egy
arasznyi hosszú, és egy arasznyi
széles.
17. És foglalj abba befoglalni való
köveket; négy sor kövét, ilyen sor-
ban: szárdiusz, topáz és smaragd;
ez az első sor.
18. A második sor pedig: karbun-
kulus, zafir és gyémánt.
19. A harmadik sor: jáczint, agát és
amethiszt.
20. A negyedik sor: krizolith, ónix
és jáspis; arany boglárokba legye-
nek foglalva.
21. A kövek tehát az Izráel fiainak
nevei szerint legyenek, tizenkettő *le-
gyen* az ő nevök szerint; mint a pe-
csét, úgy legyen metszve, mindenik
a reá való névvel, a tizenkét nem-
zetség szerint.
22. A hósenre pedig csinálj fona-
tékos lánczokat, sodrott mívűeket,
tiszta aranyból.
23. És csinálj a hósenre két arany
karikát, és tedd a két karikát a hó-
sen két szegletére.
24. És a két arany fonatékot fűzd a
hósen két szegletén levő karikákba.
25. A két fonatéknak két végét pe-
dig foglald a két boglárhoz, és tűzd
az efódnak vállkötőihez, annak elő-
részére.
26. Csinálj *még* két arany karikát,
és tedd azokat a hósen két szegle-
tére, azon a szélén, a mely befelé van
az efód felől.
27. És csinálj *még* két arany karikát,
és tedd azokat az efód két vállkötő-
jére alól, annak, előrésze felől egybe-
foglalásához közel, az efód öve felett.
28. És csatolják a hósent az ő ka-
rikáinál fogva az efód karikáihoz,
kék zsinórral, hogy az efód öve fe-
lett legyen, és el ne váljék a hósen
az efódtól.
29. És viselje Áron az Izráel fiainak
neveit az ítélet hósenén, az ő szíve
felett, a mikor bemegy a szenthelyre,
emlékeztetőűl az Úr előtt szüntelen.
30. Azután tedd az ítéletnek hósenébe
az Urimot és Thummimot, hogy le-
gyenek azok az Áron szíve felett, a
mikor bemegy az Úr eleibe, és hor-
dozza Áron az Izráel fiainak ítéletét
az ő szívén az Úr színe előtt szüntelen.

A selyem (bibor) felöltő.
(Vers 31—35: v. ö. rész 39, 22—26.)

31. És csináld az efód * palástját egészen kék lenből. * rész 39, 22.
32. Közepén legyen nyílás a fejének; a nyílásnak szegése legyen köröskörűl, takácsmunka, olyan legyen mint a pánczél nyílása, hogy el ne szakadjon.
33. És ennek alsó peremére csinálj gránátalmákat, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű lenből, a peremére köröskörűl, és ezek közé arany csengettyűket is köröskörűl.
34. Arany csengettyű, meg gránátalma, arany csengettyű, meg gránátalma legyen a palást peremén köröskörül.
35. És legyen az Áronon, a mikor szolgál, hogy hallassék annak csengése, a mikor bemegy a szenthelybe az Úr eleibe, és mikor kijön, hogy meg ne haljon. (Vers 36—38: v. ö. rész 39, 30. 31.)
36. Csinálj * egy lapot is tiszta aranyból, és mesd ki arra, mint a pecsétet metszik: Szentség az Úrnak. * rész 39, 30.
37. És kösd azt kék zsinórra, hogy legyen az a süvegen; a süvegnek előrészén legyen az.
38. És legyen az az Áronnak homlokán, hogy Áron viselje a szent áldozatok körűl elkövetett vétket, a melyeket az Izráel fiai mindenféle szent adományaikban szentelnek. Legyen azért szüntelen a homlokán, hogy kedvesekké tegye őket az Úr előtt.

A szoros alsóruha (hosszú fehérkoczkás köntös); süveg; öv és alsó ruhák (imegmások).
(Vers 39—42: v. ö. rész 39, 27—29.)

39. A * lenköntöst pedig koczkásan készítsd, és a süveget lenből csináld, az övet meg hímző munkával készítsd. * rész 39, 27.
40. Az Áron fiainak is csinálj köntösöket, és csinálj nékik öveket is, meg süvegeket is csinálj nékik, dicsőségökre és ékességökre.
41. És öltöztesd fel azokba Áront a te atyádfiát, és az ő fiait vele együtt, és kend fel őket, iktasd be őket tisztjökbe, és szenteld fel őket, hogy papjaimmá legyenek.
42. Csinálj nékik lábravalókat is gyolcsból, hogy befödjék *azoknak* meztelen testét, és az ágyéktól a tomporig érjenek.
43. És legyenek azok Áronon és az ő fiain, a mikor bemennek a gyülekezet sátorába, vagy a mikor az oltárhoz járulnak, a szenthelyen való szolgálattételre, hogy bűnt ne vigyenek oda és meg ne haljanak. Örökkévaló rendtartás ez *Áron*nak és az ő magvának ő utána.

A papszentelés módja és az oltáré.
(Vers 1—25: v. ö. 3 Móz. 8, 1—32.)

29. Ez az, a mit ő velök cselekedjél, az ő felszentelésökre, hogy az én papjaim legyenek: Végy egy * tulkot, fiatal marhát, és hiba nélkül való két kost. * 3 Móz. 8, 2.
2. És kovásztalan kenyeret, és olajjal elegyített kovásztalan kalácsokat, meg olajjal kent kovásztalan lepényeket is; búzalisztlángból készítsd azokat.
3. És tedd azokat egy kosárba, és vidd fel azokat a kosárban, a tulokkal és a két kossal együtt.
4. Áront pedig és az ő fiait állítsd a gyülekezet sátorának ajtaja elé, és mosd meg őket vízzel.
5. És vedd a ruhákat, és öltöztesd fel Áront a köntösbe, az efódhoz való palástba, és az efódba, meg a hósenbe és övezd fel őt az efód övével.
6. Tedd a süveget is fejére, és a szent koronát tedd a süvegre.
7. És vedd a kenetnek olaját, és töltsd az ő fejére, így kend fel őt.
8. Fiait is állítsd elő, és öltöztesd fel őket *a* köntösökbe.
9. És övezd körűl őket övvel, Áront és az ő fiait, és tégy a fejökre süvegeket is, hogy övék legyen a papság örök rendelés szerint. Így iktasd be tisztökbe Áront és fiait.
10. Azután állíttasd a tulkot a gyülekezet sátora elé, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a tulok fejére.
11. És vágd le a tulkot az Úr előtt a gyülekezet sátorának ajtajánál.
12. Azután végy a tulok véréből, és hintsd azt ujjaiddal az oltár szarvaira; a *többi* vért pedig töltsd mind az oltár aljára.
13. És vedd a kövéréből mindazt, a mi a belet fedi, és a májon lévő hártyát, és a két vesét a rajtok lévő kövérrel együtt, és füstölögtesd el az oltáron.
14. A tulok húsát, bőrét és ganéját pedig égesd el a táboron * kivűl: bűnért való áldozat az. * Zsid. 13, 11.
15. Vedd az egyik kost is, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a kos fejére.
16. Azután vágd le a kost, és vedd annak véréd, és hintsd azt az oltárra köröskörűl.
17. A kost pedig vagdald tagjaira, és mosd meg a belét és lábszárait, és tedd rá tagjaira és fejére.
18. Azután füstölögtesd el az egész kost az oltáron: égőáldozat az az Úrnak, kedves illatú tűzáldozat az Úrnak.
19. Vedd a másik kost is, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a kos fejére.

20. Azután vágd le a kost, és végy
annak véréből, és hintsd meg azzal
Áron füle czimpáját és az ő fiai jobb
fülének czimpáját, és az ő jobb kezök
hüvelykét és jobb lábok hüvelykét;
a *többi* vért pedig hintsd az oltárra
köröskörül.
21. Azután végy a vérből, mely az
oltáron van, és a kenetnek olajából,
és hintsd Áronra és az ő ruháira, s
vele együtt az ő fiaira és az ő fiainak
ruháira, hogy szent legyen ő és az ő
ruhái, s vele együtt az ő fiai és az ő
fiainak ruhái.
22. Azután vedd a kosból a kövérét,
a farkát s a belet borító kövéret, meg
a máj hártyáját, meg a két veséjét a
rajtok levő kövérével, és a jobb la-
poczkát; mert felavatási kos ez.
23. Meg egy kenyeret és egy olajos
kalácsot és egy lepényt a kovásztalan
kenyérnek kosarából, mely az Úr
előtt van;
24. És rakd mindezeket az Áron ke-
zeire és az Áron fiainak kezeire, és
lóbbáltasd meg azokat az Úr előtt.
25. Azután vedd le azokat kezükről,
és füstölögtesd el az oltáron az égő-
áldozat felett kedves illatul az Úr
előtt; az Úrnak tűzáldozata az.
26. Vedd az Áron felavatási kosának
szegyét is, és lóbbáld meg azt az Úr
előtt; azután legyen az a te részed.
27. Így szenteld meg a meglóbbált
szegyet és a felemelt lapoczkát, a me-
lyet meglóbbáltak és a melyet fel-
emeltek, Áronnak és az ő fiainak fel-
avatási kosából.
28. És legyen ez*Áronnak és az ő fiai-
nak része örökké az Izráel fiaitól: mert
felmutatott adomány ez, és felmuta-
tott adomány legyen Izráel fiai részé-
ről az ő hálaáldozataikból; az Úrnak
felmutatott adomány. *3 Móz. 7,31.34.
29. A szent öltözetek pedig, a melyek
az Áronéi, legyenek ő utánna az ő fiaié,
hogy azokban kenettessenek fel, és
azokban állíttassanak tisztökbe.
30. Hét napon öltözzék azokba, a ki
az ő fiai közül ő utánna pap lesz, a
ki bemenendő lesz a gyülekezet sáto-
rába, hogy a szent helyen szolgáljon.
31. A felavatási kost pedig vedd, és
főzd meg annak húsát szent helyen.
32. És a kosnak húsát és a* kenye-
ret, mely a kosárban van, a gyüle-
kezet sátorának ajtajánál egye meg
Áron és az ő fiai. *3 Móz. 8,31.
33. Ők egyék meg azokat, a mik ál-
tal az engesztelés történt, hogy tisz-
tökbe állíttassanak és felszenteltesse-
nek. De idegen ne egyék *azokból;*
mert szentek azok.
34. Ha pedig valami megmarad az
avatási húsból vagy a kenyérből reg-
gelig, tűzzel égesd meg a maradékot;
meg ne egyék, mert szent az.
35. Áronnal tehát és az ő fiaival ak-
képen cselekedjél, a mint megparan-
csoltam néked; hét napon át állítsd
őket tisztökbe.
36. És naponként készíts bűnáldozati
tulkot engesztelésül, és tisztítsd meg
az oltárt, mikor engesztelő áldozatot
végzesz rajta, és kend meg azt, hogy
megszenteltessék.
37. Hét napon tégy engesztelő áldo-
zatot az oltáron; és szenteld meg azt,
hogy felette igen szentséges legyen
az oltár. Valami * illeti az oltárt, szent
legyen. * Máté 23,19.

Mindennapi áldozat.

(Vers 38—42: v. ö. 4 Móz. 28,2—8.)

38. Ez pedig az, a mit áldoznod kell
az oltáron: Esztendős két bárányt
mindennap szüntelen.
39. Az egyik bárányt reggel áldozd
meg, a másik bárányt pedig áldozd
meg estennen.
40. És az egyik bárányhoz *végy* egy
tized lisztlángot, egy negyed hin-nyi
sajtolt olajjal vegyítve; italáldozatul
pedig egy negyed hin-nyi bort.
41. A másik bárányt estennen áldozd
meg, ugyanazzal az étel- és italáldo-
zattal készítsd azt, mint reggel; ked-
ves illatul, tűzáldozatul az Úrnak.
42. Szüntelen égőáldozat legyen az
a ti nemzetségeitek között a gyüle-
kezet sátorának ajtajánál az Úr előtt,
a hol megjelenek néktek, hogy veled
ott szóljak.
43. Ott jelenek meg az Izráel fiainak,
és megszenteltetik az én dicsőségem
által.
44. És megszentelem a gyülekezet-
nek sátorát és az oltárt; Áront és az
ő fiait is megszentelem, hogy pap-
jaim legyenek.
45. És az Izráel fiai*között lakozom,
és nékik Istenök lészek. * 2 Kor. 6,16.
46. És megtudják, hogy én, az Úr va-
gyok az ő Istenök, a ki kihoztam őket
Égyiptom földéről, hogy közöttök la-
kozhassam, én, az Úr az ő Istenök.

Illattételre való oltár.

(Vers 1—5. v. ö. rész 37,25—28.)

30. Csinálj * oltárt a füstölő sze-
rek füstölgésére is, sittim-
fából csináld azt. * rész 37,35.
2. Egy sing hosszú, egy sing széles,
négyszögű és két sing magas legyen,
ugyanabból legyenek szarvai is.
3. És borítsd meg azt tiszta arany-
nyal, a tetejét és oldalait köröskörül,
és szarvait is; arany pártázatot is csi-
nálj hozzá köröskörül.

4. Csinálj hozzá két arany karikát is, pártázata alá a két oldalán, mindkét oldalára csináld, hogy legyenek rúdtartókul, hogy azokon hordozzák azt.
5. És a rúdakat csináld sittim-fából, és borítsd meg azokat aranynyal.
6. És tedd azt a függöny elé, a mely a bizonyság ládája mellett, a bizonyság fedele előtt van, a hol megjelenek néked.
7. Áron pedig füstölögtessen rajta minden reggel jó illatú füstölő szert; mikor a mécseket rendbe szedi, akkor füstölögtesse azt.
8. És a mikor Áron estennen felrakja a mécseket, füstölögtesse azt. Szüntelen való illattétel legyen ez az Úr előtt nemzetségről nemzetségre.
9. Ne áldozzatok azon idegen füstölőszerekkel, se égőáldozattal, se ételáldozattal; italáldozatot se öntsetek reá.
10. És egyszer egy esztendőben engesztelést végezzen Áron annak szarvainál az engesztelő napi áldozat véréből; egy esztendőben egyszer végezzen engesztelést azon, nemzetségről nemzetsége. Szentségek szentsége ez az Úrnak.

Templomadó.

11. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
12. Mikor Izráel fiait fejenként*számba veszed, adja meg kiki életének váltságát az Úrnak az ő megszámláltatásakor, hogy csapás ne legyen rajtok az ő megszámláltatásuk miatt.
* 4 Móz. 1, 2.
13. Ezt adja mindaz, a ki átesik a számláláson: fél siklust a szent siklus szerint (egy siklus húsz gera); a siklusnak fele áldozat az Úrnak.
14. Mindaz, a ki átesik a számláláson, húsz esztendőstől fogva felfelé, adja meg az áldozatot az Úrnak.
15. A gazdag ne adjon többet, és a szegény ne adjon kevesebbet fél siklusnál, a mikor megadják az áldozatot az Úrnak engesztelésül a ti lelketekért.
16. És szedd be az engesztelési pénzt az Izráel fiaitól, és add azt a gyülekezet sátorának szolgálatjára, hogy az Izráel fiainak emlékezetéül legyen az az Úr előtt, engesztelésül a ti lelketekért.

Rézmedencze.

17. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
18. És csinálj rézmedenczét, lábát is rézből, mosakodásra; és tedd azt a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és tölts bele vizet;
19. Hogy Áron és az ő fiai abból mossák meg kezeiket és lábaikat.
20. A mikor a gyülekezet sátorába mennek, mosakodjanak meg vízben, hogy meg ne haljanak; vagy mikor az oltárhoz járulnak, hogy szolgáljanak és tűzáldozatot füstölögtessenek az Úrnak.
21. Kezeiket is, lábaikat is mossák meg, hogy meg ne haljanak. És örökkévaló rendtartásuk lesz ez nékik, néki és az ő magvának nemzetségről nemzetségre.

Szent kenet.

22. Ismét szóla az Úr Mózesnek mondván:
23. Te pedig végy drága fűszereket, híg mirhát ötszáz *siklusért,* jóillatú fahéjat fél ennyit, kétszáz ötvenért, és illatos kalmust is kétszáz ötvenért.
24. Kásiát pedig ötszázért, a szent siklus szerint, és egy hin faolajt.
25. És csinálj abból szent kenetnek olaját, elegyített kenetet, a kenetkészítők mestersége szerint. Legyen az szent kenő olaj.
26. És kend meg azzal a gyülekezet sátorát és a bizonyság ládáját.
27. Az asztalt is és annak minden edényét, a gyertyatartót és annak edényit, és a füstölő oltárt.
28. Az egészen égőáldozatnak oltárát is, és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.
29. Így szenteld meg azokat, hogy szentségek szentségéve legyenek: Valami illeti azokat, szent legyen.
30. Kend fel Áront is és az ő fiait is; így szenteld fel őket papjaimmá.
31. Az Izráel fiainak pedig így szólj: Szent kenetnek olaja legyen ez nékem, a ti nemzetségeiteknél *is.*
32. Ember testét azzal meg ne kenjék, se ahhoz hasonlót, annak mértékei szerint, ne csináljatok: szent az; szent legyen előttetek *is.*
33. Valaki ahhoz hasonló kenetet csinál, vagy azzal idegent ken meg, kitöröltessék az ő népe közül.

Füstölő szer.

34. Monda ismét az Úr Mózesnek: Végy fűszereket, csepegő gyantát, onyxot, galbánt, e fűszereket és tiszta temjént, egyenlő mértékkel.
35. És csinálj belőlök füstölő szert, a fűszercsináló elegyítése szerint; tiszta és szent legyen az.
36. És abból törj apróra, és tégy belőle a bizonyság ládája elé a gyülekezet sátorában, a hol megjelenek néked. Szentségek szentsége legyen ez előttetek.
37. És a füstölő szer, a melyet készítesz, az Úrnak szentelt legyen előtted; annak mértéke szerint magatoknak ne csináljatok.

38. Mindaz, a ki hasonló füstölőt csinál ehhez, hogy azt illatoztassa, irtassék ki az ő népe közül.

Bésaléel és Aholiáb mesterek elhivatása.
(Vers 1--6: v. ö. rész 35,30—35. vers 7—11. v. ö. rész 35,11—19.)

31. És szóla az Úr Mózesnek mondván:
2. Ímé, név szerint * meghívtam Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát a Júda nemzetségéből. * rész 35,30.
3. És betöltöttem őt Istennek lelkével, bölcseséggel, értelemmel és tudománynyal minden mesterséghez.
4. Hogy tudjon kigondolni mindent, a mit aranyból, ezüstből, rézből kell csinálni,
5. És foglaló köveket metszeni, fát faragni, *és* mindenféle munkákat végezni.
6. És ímé Aholiábot is, Akhiszamáknak fiát a Dán nemzetségéből, mellé adtam; és adtam minden értelmesnek szivébe bölcseséget, hogy elkészítsék mind azt, a mit néked megparancsoltam.
7. A gyülekezet * sátorát, a bizonyság ládáját, a fölibe való fedelet, és a sátornak minden edényét. * rész 33,7.
8. Az asztalt és annak edényit, a tiszta gyertyatartót, és minden hozzávalót, és a füstölő oltárt.
9. Az egészen égőáldozat oltárát és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.
10. A szolgálathoz való ruhákat, Áron papnak szent öltözetit, és az ő fiainak öltözetit, a papi szolgálatra.
11. A kenetnek olaját, és a jó illatú füstölő szert a szentséghez. Mindent úgy csináljanak, a mint néked parancsoltam.

A szombatot meg kell tartani.
(Vers 12—17; v. ö. rész 35,1—3.)

12. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
13. Te szólj az Izráel fiainak, mondván: Az én szombatimat bizony megtartsátok; mert jel az * én közöttem és ti köztetek nemzetségről nemzetségre, hogy megtudjátok, hogy Én vagyok az Úr, a ki titeket megszentellek. * Ezék. 20,12.
14. Megtartsátok azért a szombatot; mert szent az ti néktek. A ki azt megrontja, * halállal lakoljon. Mert valaki munkát végez azon, annak lelke írtassék ki az ő népe közül. * 4 Móz. 15,32.36.
15. Hat napon munkálkodjanak, a hetedik nap pedig a nyugodalomnak szombatja az Úrnak szentelt *nap*: valaki szombatnapon munkálkodik, megölettessék.
16. Megtartsák azért az Izráel fiai a szombatot, megszentelvén a szombatot nemzetségről nemzetségre, örök szövetségül.
17. Legyen közöttem és az Izráel fiai között örök jel ez; * mert hat napon teremtette az Úr a mennyet és a földet, hetednapon pedig megszünt és megnyugodott. * 1 Móz. 2,2.3. rész 20,11.

Törvénytáblák.

18. Mikor pedig elvégezte vele való beszédét a Sinai hegyen, által adá Mózesnek * a bizonyság két tábláját, az Isten újjával írt kőtáblákat. * rész 32,15.16. 5 Móz. 9,10.

Az aranyborjú.
(V. ö. 5 Móz. 9,8—21.)

32. Mikor látá a nép, hogy Mózes késik a hegyről leszállani, egybegyűle a nép Áron ellen és mondá néki: Kelj fel, * csinálj nékünk isteneket, kik előttünk járjanak; mert nem tudjuk mint lőn dolga ama férfiúnak Mózesnek, a ki minket Égyiptom földéből kihozott. * Csel. 7,40.
2. És monda nékik Áron: Szedjétek le az aranyfüggőket, a melyek feleségeitek, fiaitok és leányaitok fülein vannak, és hozzátok én hozzám.
3. Leszedé azért mind az egész nép az aranyfüggőket füleiről, és elvivék Áronhoz.
4. És elvevé kezökből, és alakítá azt vésővel; így csinála abból * öntött borjút. És szóltak: Ezek a te isteneid Izráel, a kik kihoztak téged Égyiptom földéről. * Zsolt. 106,19.
5. Mikor látta ezt Áron, oltárt építe az előtt, és kiálta Áron, mondván: Holnap az Úrnak innepe lesz!
6. Felkelvén azért másnapon jó reggel, áldozának égőáldozattal és hálaáldozattal is; azután * leüle a nép enni és inni; azután felkelének játszani. * 1 Kor. 10,7.
7. Szóla pedig az Úr Mózesnek: Eredj menj alá; mert megromlott a te néped, a melyet kihoztál Égyiptom földéből.
8. Hamar letértek az útról, a melyet parancsoltam nékik, borjúképet öntöttek magoknak, azt tisztelik és annak áldoznak, és azt mondják: * Ezek a te isteneid Izráel, a kik téged kihoztak Égyiptom földéből. * 1 Kir. 12,28.
9. Monda ismét az Úr Mózesnek: Látom ezt a népet, bizony * keménynyakú nép. * rész 33,3. 5 Móz. 3,13.
10. Azért hagyj békét nékem, hadd gerjedjen fel haragom ellenök, és törűljem el őket: Téged azonban * nagy néppé teszlek. * 4 Móz. 14,12.
11. De Mózes esedezék az Úrnak, az ő Istenének színe előtt, mondván:

Miért gerjedne Uram a te haragod
néped ellen, a melyet nagy erővel és
hatalmas kézzel hoztál vala ki Égyip-
tomnak földéről?
12. Miért * mondanák az égyipto-
miak, mondván: Vesztökre vivé ki
őket, hogy elveszítse a hegyek között,
és eltörülje őket a föld színéről? Mul-
jék el a te haragod tüze, és hagyd
abba azt a néped ellen való veszedel-
met. * 4 Móz. 14, 13.16.
13. Emlékezzél meg Ábrahámról,
Izsákról, és Izráelről a te szolgáidról,
kiknek * megesküdtél te magadra,
mondván nékik: Megsokasítom a ti
magotokat mint az égnek csillagait;
és azt az egész földet, melyről szól-
tam, a ti magotoknak adom, és örök-
ségül bírják azt örökké.
* 1 Móz. 15, 18.26. 4 rész 28, 13.
14. És abba hagyá az Úr azt a * ve-
szedelmet, melyet akart vala bocsá-
tani az ő népére. * vers 10.
15. Megfordula azért és megindula
Mózes a hegyről, kezében a bizony-
ság két táblája; mindkét oldalukon
beírt táblák, mind egy felől, mind
más felől beírva.
16. A táblák pedig * Isten kezének
csinálmányai valának, az írás is Isten
írása vala, kimetszve a táblákra.
* rész 31, 18. 5 Móz. 9, 10.
17. Józsué pedig hallván a nép rival-
gását, monda Mózesnek: Harczkiál-
tás van a táborban.
18. Az pedig felele: Nem diadal-
masoknak, sem meggyőzetteknek
kiáltása ez, éneklés hangját hallom
én.

Mózes felhevül az Úrért.

19. És mikor közeledett volna a tá-
borhoz, látá a borjút és a tánczolást,
és felgerjede Mózesnek haragja, és
elveté kezéből a táblákat, és össze-
töré azokat a hegy alatt.
20. Azután fogá a borjút, a melyet
csináltak vala, tűzben * megégeté, és
apróra töré mígnem porrá lett, és a
vízbe hintvén, itatá azt az Izráel fiai-
val. * 5 Móz. 9, 21.
21. És monda Mózes Áronnak: Mit
tett néked e nép, hogy ilyen nagy bűn-
be keverted?
22. Felele Áron: Ne gerjedjen fel
uram haragja: ismered e népet, * hogy
gonosz. * vers 9.
23. Mert *azt* mondák nékem: Csinálj
nékünk isteneket, * a kik előttünk
járjanak; mert ama férfiúnak Mózes-
nek, ki minket Égyiptom földéről ki-
hozott, nem tudjuk mint lőn dolga.
* vers 1.
24. Én pedig felelék: Kinek van ara-
nya? Szedjétek le: és nékem ide adák,
én pedig a tűzbe vetettem, és e * borjú
formáltaték. * vers 4.
25. És látván Mózes, hogy a nép meg-
vadula, mert Áron megvadítá vala
őket, ellenségeik csúfjára,
26. Megálla Mózes a tábor kapujában,
és monda: A ki az Úré, ide hozzám!
és gyűlének ő hozzá mind a Lévi fiai.
27. És szóla nékik: Ezt mondja az
Úr, Izráel Istene: Kössön mindenitek
kardot az oldalára, menjetek által
és vissza a táboron, egyik kaputól a
másik kapuig, és kiki ölje meg az ő
attyafiát, barátját és rokonságát.
28. A Lévi fiai pedig a Mózes beszé-
de szerint cselekedének, és elhulla
azon a napon a népből úgymint há-
romezer férfiú.
29. És mondá Mózes: Ma szenteljé-
tek kezeiteket az Úrnak, kiki az ő fia
és attyafia ellen, hogy áldása szálljon
ma reátok.

Mózes közbenjár a népért.

30. És másnap monda Mózes a nép-
nek: Nagy bűnt követtetek el, most
azért felmegyek az Úrhoz, talán ke-
gyelmet nyerhetek a ti bűneiteknek.
31. Megtére azért Mózes az Úrhoz, és
monda: Kérlek! Ez a nép nagy bűnt
követett el: mert aranyból csinált
magának isteneket.
32. De most bocsásd meg bűnöket; ha
pedig nem: törölj ki * engem a te
könyvedből, a melyet írtál. * 4 Móz. 11, 15.
33. És monda az Úr Mózesnek: A ki
vétkezett ellenem, azt törlöm ki az
én könyvemből.
34. Most azért eredj: vezesd a népet
a hová mondottam néked: Ímé, An-
gyalom * megy előtted; és az én lá-
togatásom napján ezt az ő bűnöket
is meglátogatom. * Ésa. 63, 9.
35. És megverte az Úr a népet ezért
is, * a mit cselekedtek a borjúval, me-
lyet Áron készített vala. * 4 Móz. 11, 1.33.

Mózes könyörög a népért.

33. Szóla azután az Úr Mózesnek:
Eredj, menj fel innen, te és
a nép, a melyet kihoztál Égyiptom
földéről, a földre, a melyről meges-
küdtem Ábrahámnak, Izsáknak és
Jákóbnak, mondván: * A te magod-
nak adom azt. * 5 Móz. 34, 4.
2. És bocsátok előtted * Angyalt, és
kiűzöm a Kananeusokat, Emoreuso-
kat, Khittheusokat, Perizeusokat,
Khivveusokat és Jebuzeusokat:
* rész 23, 20.
3. A tejjel és mézzel folyó földre; de
én nem megyek fel köztetek, * mert
te keménynyakú nép vagy, hogy meg
ne emészszelek az úton. * 5 Móz. 9, 13.
4. Mikor meghallá a nép ezt a ke-

mény beszédet, gyászba borula, és
senki nem tevé fel az ékszereit.
5. Megmondotta vala az Úr Mózes-
nek: Mondd meg az Izráel fiainak:
Keménynyakú nép vagy te, egy szem-
pillantásban, ha közéd mennék, meg-
emésztenélek. Azért most vesd le a te
ékességeidet magadról, azután meg-
látom mit cselekedjem veled.
6. És lerakták magokról az Izráel fiai
az ő ékességeket, a Hóreb hegyétől
fogva.
7. Mózes pedig vevé a sátort, és fel-
voná azt a táboron kivül, messze a
tábortól, és nevezé azt gyülekezet sá-
torának, és lőn, hogy mind a ki az
Urat keresi, ki kelle mennie a gyü-
lekezet sátorához, a táboron kivül.
8. És lőn, hogy mikor Mózes kimé-
ne a sátorhoz, az egész nép felkele,
és kiki mind az ő sátorának ajtajában
álla; nézvén Mózes után míg a sátor-
ba beméne.
9. És lőn, mikor Mózes beméne a sá-
torba, hogy felhő-oszlop szálla alá,
és megálla a sátor ajtajában, és be-
széle Mózessel.
10. És látá az egész nép, hogy a fel-
hő-oszlop a sátornak ajtaján áll, és
felkele az egész nép, és kiki meghaj-
lék az ő sátorának ajtajában.
11. Az Úr pedig beszéle Mózessel
színről * színre, a mint szokott ember
szólani barátjával; és *mikor Mózes*
a táborba visszatére, az ő szolgája
az ifjú Józsué, Núnnak † fia, nem tá-
vozék el a sátorból.
* 4 Móz.12,8. † Józs.1,1.2.
12. És monda Mózes az Úrnak: Lásd,
te *azt* mondod nékem, vidd el ezt a
népet, de nem mutattad meg nékem
kit küldesz velem; pedig *azt* mond-
tad *nékem:* név szerint ismerlek té-
ged, és kedvet találtál szemeim előtt.
13. Most azért ha kedvet találtam sze-
meid előtt, mutasd meg nékem a te
útadat, hogy ismerjelek meg téged,
hogy kedvet találhassak előtted. És
gondold meg, hogy e nép a te néped.
14. És monda: Az én orczám men-
jen-é *veletek,* hogy megnyugtassalak?
15. Monda néki *Mózes:* Ha a te or-
czád nem jár *velünk,* ne vígy ki min-
ket innen.
16. Mert miről ismerhetjük meg, hogy
én és a te néped kedvet találtunk előt-
ted? Nem arról-é, ha * velünk jársz?
Így vagyunk megkülönböztetve, én
és a te néped minden néptől, a mely
e földnek színén van. * 5 Móz.4,7.
17. Monda azért az Úr Mózesnek: Meg-
teszem ezt is a mit kívántál; mert
kedvet találtál szemeim előtt, és név
szerint ismerlek téged.

Mózes az Úr dicsőségét óhajtja látni.

18. És mondá *Mózes:* Kérlek, mutasd
meg nékem a te dicsőségedet.
19. És monda az Úr: Megteszem, hogy
az én dicsőségem a te orczád előtt
menjen el, és kiáltom előtted az Úr
nevét: **És könyörülök, * a kin könyörü-
lök, kegyelmezek, a kinek kegyelmezek.**
* Róm.9,15.
20. Orczámat azonban, mondá, nem
láthatod; mert nem láthat engem
ember, élvén.
21. És monda az Úr: Ímé van hely
én nálam; állj a kősziklára.
22. És mikor átmegy előtted az én
dicsőségem, a kőszikla hasadékába
állatlak téged, és kezemmel betakar-
lak téged, míg átvonulok.
23. Azután kezemet elveszem rólad,
és hátulról meglátsz engemet, de or-
czámat nem láthatod.

Új törvénytáblák.

34. És monda az Úr Mózesnek:
Vágj két kőtáblát, hasonló-
kat az * előbbiekhez, hogy írjam fel
azokra azokat a szavakat, a melyek
az előbbi táblákon voltak, a melye-
ket széttörtél. * rész 32,16.19.
2. És légy készen reggelre, és jöjj
fel reggel a Sinai hegyre, és állj ott
előmbe a hegy tetején.
3. De senki veled fel * ne jöjjön, és
senki ne mutatkozzék az egész he-
gyen; juhok és barmok se legeljenek
a hegy környékén. * rész 19,12.13.
4. Vágott azért két kőtáblát, az előb-
biekhez hasonlókat, és felkelvén reg-
gel, felméne Mózes a Sinai hegyre,
a mint az Úr parancsolta néki, és ke-
zébe vevé a két kőtáblát.

Az Úr megjelenése.

5. Az Úr pedig leszálla felhőben, és
ott álla ő vele, és * nevén kiáltá az
Urat: * rész 33,19.
6. És az Úr elvonula ő előtte és ki-
álta: **Az Úr, az Úr, irgalmas és ke-
gyelmes Isten, késedelmes a haragra,
nagy irgalmasságú és igazságú.**
7. **A * ki irgalmas marad ezer ízig-
len; megbocsát hamisságot, vétket és
bűnt: de nem hagyja *a bűnöst* † bün-
tetlenül, megbünteti az atyák álnok-
ságát a fiakban, és a fiak fiaiban har-
mad és negyedíziglen.**
* rész 20,6. † Jer.32,18.
8. És Mózes nagy sietséggel földre
borula, és lehajtá *fejét.*
9. És monda: Uram, ha előtted ked-
vet találtam, kérlek járjon az Úr ve-
lünk; mert keménynyakú nép ez!
Kegyelmezz a mi vétkeinknek és go-
noszságunknak, és fogadj * minket
örökségeddé. * Zak.2,12.

A szövetség megújítása.

10. Ő pedig monda: Ímé szövetséget kötök; a te egész néped előtt csudákat teszek, a milyenek nem voltak az egész földön, sem a népek között, és meglátja az egész nép, a mely között te vagy, az Úrnak cselekedeteit; mert csudálatos az, * a mit én cselekszem veled. * Józs.10,12.13.
11. Jegyezd meg magadnak a mit ma parancsolok néked. Ímé kiűzöm előled az Emoreust, Kananeust, Khittheust, Perizeust, Khivveust, Jebuzeust.
12. Vigyázz magadra, nehogy * szövetséget köss annak a földnek lakosaival, a melybe bemégy, hogy botránkozásra ne legyen közötted.
* rész 23,32.33.5 Móz.7,2.
13. Hanem oltáraikat rontsátok el, törjétek össze bálványaikat, és vágjátok ki berkeiket.
14. Mert nem szabad imádnod más istent; mert az Úr, a kinek neve féltőn szerető, féltőn szerető Isten ő.
15. Hogy valamiképen szövetséget ne köss annak a földnek lakosaival, hogy a mikor isteneiket követvén paráználkodnak, és áldoznak az ő isteneiknek, és meghívnak téged, egyél az ő áldozatukból,
16. És *feleséget* végy az ő * leányaik közül a te fiaidnak, hogy mikor paráználkodnak az ő leányaik isteneiket követvén, a te fiaidat is paráználkodásra vigyék, az ő isteneiket követvén. * 1 Kir.11,2.
17. Ne csinálj magadnak öntött isteneket.
(Vers 18—26; v.ö. rész 23,14—19.)
18. A kovásztalan kenyér innepét megtartsad: hét nap egyél kovásztalan kenyeret,* a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert Abib hónapban jöttél ki Égyiptomból. * rész 12,15.23,15.
19. Mindaz a mi az anyja * méhét megnyitja, enyém legyen, és minden hímbarmod is, a mely a te tehenednek vagy juhodnak első fajzása. * rész 13,2.
20. De a szamárnak első vemhét juhon váltsd meg; ha pedig nem váltod, szegd nyakát. Fiaid közül minden * elsőszülöttet megválts, és ne jöjjön üresen † elömbe senki.
* rész 13,13.15. † 5 Móz. 16,16.
21. Hat napon munkálkodjál, a hetedik napon pedig pihenj; szántás és aratás idején is pihenj.
22. A * hetek innepét is megtartsd a búza zsengének aratásakor; meg a betakarás innepét is az esztendő végén. * rész 23,16.
23. Háromszor * esztendőnként minden férfiú jelenjen meg az Úrnak, Izráel Ura Istenének színe előtt.
* 5 Móz. 16,16.
24. Mert kiűzöm a népeket előled, és kiszélesítem határodat, és senki nem kívánja meg a te földedet, mikor felmégy, hogy a te Urad Istened előtt megjelenjél, esztendőnként háromszor.
25. Áldozatom * vérét ne ontsd ki kovász mellett, és a husvét innepének áldozatja ne maradjon meg reggelig.
* rész 23,18.
26. Földed * zsengéiből az elsőt vidd fel az Úrnak a te Istenednek házába. Ne † főzz gödölyét az anyja tejében.
* rész 23,19. 5 Móz.26,2. † rész 23,19.
27. És monda az Úr Mózesnek: Írd fel ezeket a szavakat; mert ezeknek a szavaknak értelme szerint kötöttem szövetséget veled és Izráellel.
28. És ott vala az Úrral negyven * nap és negyven éjjel; kenyeret nem evett, vizet sem ivott. És felírá a † táblákra a szövetség szavait, a tíz parancsolatot.
* rész 24,18. 5 Móz.9,9.18. † rész 31,18.

Mózes arczának fénye.

29. És lőn, a mikor Mózes a Sinai hegyről leszálla, (a Mózes kezében vala a bizonyság két táblája, mikor a hegyről leszálla) Mózes nem tudta, hogy az ő orczájának bőre sugárzik, mivelhogy Ővele szólott.
30. És a mint Áron és az Izráel minden fiai meglátták Mózest, hogy az ő orczájának bőre sugárzik: * féltek közelíteni hozzá. * 2 Kor.3,7.
31. Mózes pedig megszólítá őket, és Áron és a gyülekezetnek fejei mind hozzá menének, és szóla velök Mózes.
32. Azután az Izráel fiai is mind hozzá járulának, és megparancsolá nékik mind azt, a mit az Úr mondott néki a Sinai hegyen.
33. Mikor pedig elvégezte Mózes velök a beszédet, leplet tőn * orczájára.
* 2 Kor.3,13.
34. És mikor Mózes az Úr elébe méne, hogy vele szóljon, levevé a leplet, míg kijőne. Kijövén pedig, elmondá az Izráel fiainak, a mi parancsot kapott.
35. És az Izráel fiai láták a Mózes orczáját, hogy sugárzik a Mózes orczájának bőre; és Mózes a leplet ismét orczájára borítá, mígnem beméne, hogy Ővele szóljon.

Szombat.

35. És egybegyűjté Mózes az Izráel fiainak egész gyülekezetét, és monda nékik: Ezek azok a dolgok, a melyeket parancsolt az Úr, hogy cselekedjétek:
2. Hat napon át munkálkodjatok; a

hetedik nap pedig szent legyen előttetek, az Úr nyugodalmának *szombatja. Valaki azon munkálkodik, megölettessék. * 4 Móz. 15,32.36.
3. Ne gerjeszszetek tüzet a ti házaitokban szombatnapon.

Adakozás a szent hajlékra.

4. És szóla Mózes az Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: Ez az, a mit az Úr parancsolt, mondván:
5. Szedjetek magatok közt ajándékot az Úrnak, mind, a kinek szíve*önként hajlandó arra, hozzon ajándékot az Úrnak, aranyat, és ezüstöt, és rezet. * rész 25,2.
6. És kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és *lenfonalat,* és kecskeszőrt.
7. Veresre festett kosbőröket, és borzbőröket és sittim-fát.
8. Világító olajat, arómákat a kenet olajához, és fűszereket a füstöléshez.
9. Ónix köveket és foglalni való köveket az efódhoz és a hósenhez.
10. És a kik ti köztetek ahhoz értők, jőjjenek elő, hogy csinálják meg mindazt, a mit az Úr parancsolt:
(Vers 11—19; v. ö. rész 31,7—11.)
11. A hajlékot, annak sátorát és takaróját, horgait, deszkáit, reteszrúdjait, oszlopait és talpait.
12. A ládát és annak rúdjait, a fedéllel egybe, és a takaró függönyt.
13. Az asztalt és annak rúdjait, és minden edényét, és a szent kenyerek*hez való*kat.
14. A világító gyertyatartót és a hozzá való eszközöket, mécseit, és világító olajt.
15. A füstölő oltárt és rúdjait, a kenetnek olaját, és a jó illatú füstölőt, a hajlék ajtajára ajtótakarót.
16. Az egészen égőáldozat oltárát, annak réz rostélyát, rúdjait és minden eszközeit, a mosdómedenczét és annak lábát.
17. A pitvar szőnyegeit, oszlopait, talpait, és a pitvar kapujának leplét.
18. A hajlék szegeit, a pitvar szegeit, és azoknak köteleit.
19. A szolgálati ruhákat, a szent hajlékban való szolgálathoz, a szent ruhákat Áron papnak, és az ő fiainak ruháit, a papi szolgálatra.
20. Azután kiméne az Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes elől.
21. És eljöve mindenki, a kit a szíve indíta, és a kit lelke hajt vala, és hozának áldozatot az Úrnak, a gyülekezet hajlékának készítéséhez, és annak minden szolgálatához, és a szent ruhákhoz valókat.
22. És jövének férfiak és asszonyok együtt, mind, a kit szíve indított, hozának kapcsokat, függőket, gyűrűket, karpereczet, mindenféle arany eszközöket; a férfiak is, mind a kik aranyból hoztak áldozatot az Úrnak.
23. És minden ember, kinek a mije vala, hozott kék, bíborpiros, és karmazsinszínű, és len*fonalat,* kecskeszőrt, veresre festett kosbőröket és borzbőröket.
24. Minden, a ki ezüstöt vagy rezet vihetett, felhozá azt áldozatul az Úrnak, és a kiknél sittim-fa találtaték a szolgálat különböző szükségeire, felhozák azt.
25. Az asszonyok közűl pedig mind, a kik ahhoz értettek, saját kezeikkel fonának, és felvivék azt a mit fontak, a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínű, és a len*fonalat.*
26. Azok az asszonyok pedig, a kik ahhoz értettek, fonának kecskeszőrt.
27. A főemberek pedig hozának ónix köveket, foglalni való köveket, az efódhoz és a hósenhez.
28. Illatozó szert is * és olajat, a mécsbe és a kenethez, és fűszereket a füstöléshez. * rész 25,6.
29. Minden férfi és asszony, a kit szíve önként indíta, hogy áldozzon az egész munkára, melyet az Úr parancsolt Mózes által, hogy véghez vigyenek: *mind* önként hoztak ajándékot az Úrnak az Izráel fiai.

Bésaléel és Aholiáb megbízatása.
(Vers 30—35; v. ö. rész 31,1—6.)

30. És monda Mózes az Izráel fiainak: Ímé az Úr név szerint * hívta el Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát, a Júda nemzetségéből. * rész 31,2.3.
31. És betöltötte őt Istennek lelkével, bölcseséggel, értelemmel és tudománynyal minden mesterségben:
32. Hogy * tudjon kigondolni mindent a mit aranyból, ezüstből és rézből kell csinálni; * rész 31,4.5.
33. És foglalásra való köveket metszeni, és fát faragni; és minden mesterséges munkát végezni.
34. Azontúl alkalmatossá tette arra is, hogy tanítson, mind ő, mind Aholiáb az Akhiszamák fia, a Dán nemzetségéből.
35. Betöltötte őket bölcseség lelkével, hogy tudjanak mindenféle faragó, és kötő, és hímző munkát készíteni, kék és bíborpiros, karmazsinszínű és lenfonálból, és takácsmunkát, a kik készítenek ilyenféle munkát és kigondolnak mesterműveket.
36. Azért Bésaléel és Aholiáb, és mindazok a bölcs férfiak, kiknek az Úr bölcseséget és értelmet adott, hogy meg tudják csinálni a szent *hajlék* szolgálatához való minden eszközöket: csinálják meg egészen úgy, a mint az Úr parancsolta.

A nép bőkezűsége.

36. Elhívá azért Mózes Bésaléelt,
és Aholiábot, és mindazokat a bölcs férfiakat, a kiknek elméjébe tudományt adott vala az Úr, és mind a kit szíve arra indíta, hogy járuljon annak a munkának végrehajtásához.
2. És átvevék Mózestől mind azt az ajándékot, a mit az Izráel fiai hoztak vala, a szent *hajlék* felépítésének szolgálatára. Azontúl is minden reggel önkéntes ajándékot is hoztak.
3. Eljövének azért mind azok a bölcsek, kik a szent hajlék minden munkáján dolgoztak, kiki a maga munkájától, a melyen dolgozott,
4. És ezt mondák Mózesnek: Többet hord a nép *ajándékba*, mint a mennyi kell a munka elkészítésére, a melyet parancsolt az Úr, hogy csináljunk.
5. Parancsola azért Mózes, és hírré tevék a táborban: Se férfi, se asszony ezután ne készítsen ajándékot a szent munkára. És megszűnék a nép hordani.
6. És az egész munka elvégezésére elég volt az adomány, még felesleges is.

A szent hajlék építése.

(Vers 7—18; v. ö. rész 26,1—14.)

7. És mind a bölcs szívű *férfiak*, kik munkálkodának, készíték a * hajlékot, tíz kárpittal: sodrott lenből és kék, és bíborpiros és karmazsinszínűből, Kérubokkal, mestermunkával készíték azokat. * rész 26,1.
8. Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing, szélessége egy-egy kárpitnak négy sing vala; egy mértéke vala minden kárpitnak.
9. És öt kárpitot foglalának egybe, és ismét a más öt kárpitot is egybefoglalák, egyiket a másikkal.
10. És csinálának kék hurkokat az első kárpitnak szélére, a mely szélről vala az egybefoglalásban; hasonlót csinálának a külső kárpit szélére, a másik egybefoglalásban is.
11. Az egyik kárpiton ötven hurkot csinálának, és ötven hurkot csinálának a *másik* kárpit szélén is, a mely a második egybefoglalásban vala; a hurkokat egymás ellenébe.
12. Csinálának ötven arany horgocskát is, és összefoglalák a kárpitokat a horgocskákkal, egyiket a másikkal, és egygyé lőn a hajlék.
13. Csinálának * kárpitokat kecskeszőrből is, sátornak a hajlékra; tizenegy kárpitot csinálának ilyent. * rész 26,7.
14. Egy kárpit hossza harmincz sing, és egy kárpit szélessége négy sing; egy mértéke vala a tizenegy kárpitnak.
15. És egybefoglalák az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön.
16. Csinálának ötven hurkot is a kárpit szélére, a mely szélről vala az egybefoglalásban; ötven hurkot csinálának a kárpit szélére a másik egybefoglalásban is.
17. Csinálának ötven rézhorgocskát is a sátor egybefoglalására, hogy egygyé legyen.
18. Csinálának * takarót is a sátorra, veresre festett kosbőrökből, és azon felül egy takarót borzbőrökből. * r. 26,14.

(Vers 19—29: v. ö. rész 26,15—25.)

19. És megcsinálák a deszkákat * is a hajlékhoz sittim-fából, felállogatva. * vers 26,15.
20. Tíz sing a deszkának hossza, másfél sing pedig egy deszkának szélessége.
21. Egy deszkának két csapja vala, egyik a másiknak megfelelő; így csinálták a hajlék összes deszkáit.
22. A deszkákat pedig így rendezék a hajlékhoz: húsz deszkát déli oldalon, délfelé.
23. És a húsz deszka alá negyven ezüsttalpat készítének; az egyik deszka alá két talpat, az ő két csapja szerint, a másik deszka alá is két talpat, az ő két csapja szerint.
24. A hajlék másik oldaláúl, az északi oldalon, *szintén* húsz deszkát csinálának.
25. És negyven ezüsttalpat azok alá, két talpat az egyik deszka alá, a másik deszka alá is két talpat.
26. A hajlék napnyugoti oldaláúl hat deszkát csinálának.
27. A hajlék szegleteiül pedig a két oldalra, két deszkát csinálának.
28. És alólról kezdve kettősök valának, felűl pedig egybe valának foglalva egy karikával; így cselekedének mind a kettővel, a két szegleten.
29. Nyolcz deszka vala tehát, és azoknak tizenhat ezüsttalpa, két-két talp egy-egy deszka alatt.

(Vers 30—33; v. ö. rész 26,26—30.)

30. Csinálának reteszrúdakat is sittim-fából, ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz.
31. És öt reteszrúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz, és öt reteszrúdat a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz hátulról.
32. És megcsinálák a középső reteszrúdat is, hogy fusson a deszkák közepén, végtől-végig.
33. A deszkákat pedig aranynyal borították be; a karikáikat aranyból csinálák, gyűrűk gyanánt a reteszrúdakhoz, és a reteszrúdakat is beborították aranynyal.

(Vers 34—37: v. ö. rész 26,31-37.)
34. Megcsinálák * a függönyt is, kék,
és bíborpiros, és karmazsinszínű, és
sodrott lenből, mestermunkával csi-
nálák azt, Kérubokkal. * rész 26,31.
35. És csinálának ahoz négy oszlo-
pot sittim-fából, és beboríták azokat
aranynyal, horgaik aranyból; és ön-
tének azokhoz négy ezüsttalpat.
36. És csinálának a sátor nyílására
leplet * kék, és bíborpiros, és karma-
zsinszínű, és sodrott lenből, hímző-
munkával. * rész 26,36.
37. És ahhoz öt oszlopot, horgaik-
kal együtt; és beboríták azoknak fe-
jeit és átalkötőit aranynyal; öt tal-
puk pedig rézből vala.

A szent hajlék felszerelése.
(Vers 1—9: v. ö. rész 25,10—22.)

37. És megcsinálá Bésaléel a * lá-
dát sittim-fából; harmadfél
sing a hossza, szélessége másfél sing,
magassága is másfél sing. * rész 25,10.
2. És beborítá azt tiszta aranynyal,
mind belől, mind kivül, és csinála
reá arany pártázatot köröskörül.
3. És önte annak négy arany karikát
a négy szegletére; egyik oldalára is
kettőt, másikra is kettőt.
4. Csinála rúdakat is sittim-fából, és
beborítá azokat aranynyal.
5. És betolá a rúdakat a láda olda-
lán levő karikákba, hogy a láda hor-
dozható legyen.
6. Csinála * fedelet is tiszta arany-
ból; harmadfél sing a hossza, másfél
sing a szélessége. * rész 25,17.
7. Csinála két Kérubot is aranyból,
vert *aranyból* csinálá azokat, a fedél
két végére.
8. Az egyik Kérubot az egyik végére
innen, a másik Kérubot a másik vé-
gére onnan; a fedélből veré ki a Ké-
rubokat, a két végére.
9. A Kérubok pedig kiterjeszték szár-
nyaikat felfelé, betakarva szárnyaik-
kal a fedelet, és arczaik egymással
szembe valának; a fedél felé valának
a Kérubok arczai.
(Vers 10—16: v. ö. rész 25,23—29.)
10. Megcsinálá az * asztalt is sittim-
fából; két sing a hossza, a szélessége
egy sing, magassága másfél sing.
* rész 25,23.
11. És beborítá azt tiszta aranynyal,
és csinála reá köröskörül arany pár-
tázatot.
12. Csinála egy tenyérnyi széles ka-
rájt is köröskörül; és a karájhoz csi-
nála arany pártázatot köröskörül.
13. Azután önte hozzá négy arany
karikát, és a karikákat ráilleszté a
négy láb négy szegletére.
14. A karikák a karáj mellett valá-
nak rúdtartókul, hogy az asztalt hor-
dozhassák.
15. Megcsinálá a rúdakat is sittim-
fából, és azokat beborítá aranynyal,
hogy hordozhassák az asztalt.
16. Megcsinálá az asztalra való edé-
nyeket is: tálait, csészéit, kelyheit és
kancsóit, a melyekkel italáldozatot
áldoznak, tiszta aranyból.
(Vers 17—24: v. ö. rész 25,31—39.)
17. Megcsinálá a * gyertyatartót is
tiszta aranyból, vert *aranyból* csinálá
a gyertyatartót; szára, ága, csészéi,
gombjai és virágai ő magából valá-
nak. * rész 25,31.
18. És hat ág jöve ki oldalaiból;
egyik oldalról is három gyertyatartó-
ág, másik oldalról is három gyertya-
tartó-ág.
19. Három mandolavirágformájú
csésze vala az egyik ágon, gombbal
és virággal; így a másik ágon is há-
rom mandolavirágformájú csésze va-
la gombbal és virággal; így vala mind
a hat ágon, a melyek kijövének a
gyertyatartóból.
20. A gyertyatartón pedig négy man-
dolavirágformájú csésze vala, gomb-
jaikkal és virágaikkal.
21. És gomb vala a két ág alatt ő ma-
gából, és gomb vala a két ág alatt ő
magából, és gomb vala a két ág alatt
ő magából, a hat ág szerint, a mely
belőle jöve ki.
22. Gombjaik és ágaik belőle valá-
nak; az egész egy vert munka vala,
tiszta aranyból,
23. És megcsinálá hét mécsét is, és
azoknak hamvvevőit és hamutartóit,
tiszta aranyból.
24. Egy talentom tiszta aranyból csi-
nálá azt meg hozzá tartozó eszközeit
is mind.
(Vers 25—28: v. ö. rész 30,1—5.)
25. Megcsinálá a * füstölő oltárt is
sittim-fából; hossza egy sing, széles-
sége is egy sing, négyszögű; magas-
sága pedig két sing; ő magából va-
lának szarvai. * rész 30,1.2.
26. És beborítá azt tiszta aranynyal,
tetejét és oldalait köröskörül, és a
szarvait is; és csinála hozzá arany
pártázatot köröskörül.
27. És két arany karikát csinála hozzá,
a pártázata alá, a két oldalán, mind-
két oldalára, hogy legyenek rúdtar-
tókul, hogy azokon hordozhassák azt.
28. A rúdakat is sittim-fából csinálá
meg, és azokat is beborítá aranynyal.
29. A szent kenetnek olaját * is meg-
csinálá, és a tiszta fűszerekből való
füstölőt a kenetkészítő mestersége
szerint. * rész 30,22.25.

A pitvar és felszerelése.
(Vers 1—7: v. ö. rész 27,1—8.)

38. És megcsinálá azután az egészen égőáldozat * oltárát sittim-fából; öt sing a hossza, öt sing a szélessége; négyszögű és három sing magas. * rész 27,1—8.
2. És csinála hozzá szarvakat is, a négy szegletére; ő magából voltak a szarvai, és beborítá azt rézzel.
3. Azután minden edényét is megcsinálá: a fazekakat, a lapátokat, a medenczéket, a villákat és a szenes serpenyőket; minden edényeit rézből csinálá.
4. Csinála az oltárhoz hálóforma rostélyt is rézből, annak párkányzata alá, alulról a közepéig.
5. Önte négy karikát is rézrostélynak négy szegletére, rúdtartókul.
6. A rúdakat sittim-fából csinálá meg, és rézzel borítá be.
7. És a rúdakat betolá az oltár oldalain levő karikákba, hogy azokon hordozhassák azt; deszkákból, üresre csinálá azt.
8. Megcsinálá a * mosdómedenczét is rézből, és annak lábát is rézből, a szolgálattevő asszonyok tükreiből, a kik a gyülekezet sátorának nyílása előtt szolgáltak. * rész 30,17.18.

(Vers 9—20: v. ö. rész 27,9—19.)

9. A * pitvart is megcsinálá dél felől; a déli oldalon a pitvar szőnyege száz singnyi vala sodrott lenből. * rész 27,9.
10. Azoknak húsz oszlopa, és húsz talpa rézből vala; az oszlopok horgai, és azoknak általkötői ezüstből.
11. Észak felől is száz signyi. Azoknak húsz oszlopa és húsz talpa rézből; az oszlopok horgai és általkötői ezüstből valának.
12. Napnyugot felől pedig ötven sing szőnyeg vala. Azoknak tíz oszlopa és tíz talpa; az oszlopok horgai és általkötői ezüstből valának.
13. A napkeleti oldalon is ötven singnyi.
14. Egy felől tizenöt sing szőnyeg vala; három oszlopa és azoknak három talpa,
15. És a másik felől is: a pitvar kapujától jobbra is, balra is tizenöt sing szőnyeg, és azoknak három oszlopa, három talpa.
16. A pitvarnak minden szőnyege köröskörűl sodrott lenből vala.
17. Az oszlopok talpai rézből, az oszlopok horgai és általkötői pedig ezüstből valának; azoknak fejei ezüsttel beborítva. A pitvar oszlopait is mind ezüst általkötők övezték.
18. A pitvar kapujának leple hímzőmunka vala, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből; hossza húsz sing volt, magassága pedig szélességében öt sing, a pitvar szőnyegeinek megfelelőleg.
19. Azoknak négy oszlopa és négy talpa rézből, horgai ezüstből valának; fejeiknek borítása, és általkötőik is ezüstből.
20. A hajléknak és a pitvarnak szegei pedig köröskörűl mind rézből valának.

A felhasznált arany, ezüst és réz összege.

21. Ezek a hajléknak, a bizonyság hajlékának részei, a mint megszámláltattak a Mózes meghagyásából, a Léviták szolgálatára, Ithamár, az Áron pap fia által.
22. Bésaléel a Húr fiának, Urinak fia a Júda nemzetségéből, csinálta mind azt, a mit az Úr parancsolt vala Mózesnek.
23. És vele együtt Aholiáb, Akhiszamák fia, Dán nemzetségéből, a ki mester vala a faragásban, a kötő és hímzőmunkában, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és lenfonállal.
24. Mind az az arany, a mely a munkára, a szent helynek összes munkáira feldolgoztaték, ez az áldozati arany: huszonkilencz talentom, és hétszáz harmincz siklus vala, a szent siklus szerint.
25. Az ezüst pedig, a gyülekezet megszámlált *tagjaitól*, száz talentom, és ezer hétszáz hetvenöt siklus, a szent siklus szerint.
26. Fejenként egy beka, *vagy is* fél siklus, a szent siklus szerint, mindenkitől, a ki átesett a megszámláltatáson, húsz esztendőstől fölfelé, * a kik hatszáz háromezeren és ötszázötvenen valának. * 4 Móz. 1,46.
27. A száz talentom ezüstből megönték a szent helyhez való talpakat, és a függöny *oszlopainak* talpait; száz talpat száz talentomból, egy talentomból egy talpat.
28. Az ezer hétszáz hetvenöt *siklusból* csinálák az oszlopok horgait, és beboríták azoknak fejeit, és általfogák azokat.
29. Az áldozati réz pedig hetven talentom, és kétezer négyszáz siklus vala.
30. Abból csinálák a talpakat a gyülekezet sátorának nyílásához, és a réz oltárt, az ahhoz való réz rostélyt, és az oltárnak minden edényeit.
31. A pitvar talpait is köröskörül, és a pitvar kapujához való talpakat, meg a hajlék összes szegeit, és a pitvar összes szegeit köröskörül.

Papi öltözetek csináltatnak.
(Vers 1—21 : v. ö. rész 28, 4—30.)

39. A kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű *fonálból* pedig csinálának szolgálati * ruhákat a szenthelyen való szolgálatra. Áronnak is úgy készíték a szent ruhákat, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek. * rész 31, 10.
2. Az * efódot csinálák aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből. * rész 28, 6.
3. És aranyból vékony lapokat verének, és azokat fonalakká metélék, hogy feldolgozzák a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínű, és a lenfonál közé, mestermunkával.
4. Csinálának hozzá összekötött vállkötőket: a két végükön kapcsolák össze.
5. Az átkötő öv is, a mely rajta vala, abból való, ugyanolyan mívű vala, *mint az efód:* aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, a mint az Úr parancsolta Mózesnek.
6. Megcsinálák azután az ónix köveket is, arany boglárokba foglalva, kimetszve pecsétmetszés módjára, az Izráel fiainak neveire.
7. És rátették azokat az éfód vállkötőire, az Izráel fiaira való emlékeztetés kövei gyanánt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
8. Megcsinálák a * hósent is mestermunkával, mint az efódot, aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből. * rész 28, 15.
9. Négyszögű vala a hósen, és kétrétűre készíték azt; egy arasz vala hoszsza, egy arasz a szélessége is két rétben.
10. És négy sor követ foglalának abba, ily sorban: szárdiusz, topáz, smaragd; az első sor.
11. A második sor: karbunkulus, zafir és gyémánt.
12. A harmadik sor: jáczint, agát és amethiszt.
13. A negyedik sor: krizolith, ónix és jáspis, a melyek mind arany boglárokba foglaltattak a magok helyén.
14. A kövek pedig Izráel fiainak nevei szerint valának, tizenkettő vala az ő nevök szerint, és pecsét módjára metszve, mindenik a reá való névvel, a tizenkét nemzetség szerint.
15. És csinálának a hósenre sodrott mívű fonatékot is tiszta aranyból.
16. Azután csinálának két arany boglárt, és két arany karikát; és a két arany karikát rá tevék a hósen két szegletére.
17. A két arany fonatékot pedig a hósen két szegletén levő két karikába fűzték.
18. És a két fonaték *másik* két végét oda foglalák a két boglárhoz, és azokat az efód vállkötőihez tűzék, annak előrészére.
19. Csinálának *más* két arany karikát is, és oda tevék azokat a hósen két szegletére, azon a szélén, a mely befelé vala az efód felől.
20. És csinálának *még* két arany karikát, és azokat az efód két vállkötőjére tevék, alól, annak előrésze felől, az öszszefoglalás mellett, az efód övén felül.
21. És a hósent az ő karikáinál fogva odacsatolák az efód karikáihoz, kék zsinórral, hogy az efódnak öve felett legyen, és el ne váljék a hósen az efódtól; a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

(Vers 22—26 : v. ö. rész 28, 31—35.)

22. És megcsinálák az efód * palástját takácsmunkával, egészen kék lenből. * rész 28, 31.
23. És a palást közepén levő nyílás olyan vala, mint a pánczélnak nyílása; szegése vala a nyílásnak köröskörül, hogy el ne szakadjon.
24. És a palást alsó peremére csinálának gránátalmákat, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű sodrott fonálból.
25. Csinálának csengettyűket is tiszta aranyból, és tevék a csengettyűket a gránátalmák közé, a palást peremére köröskörül a gránátalmák közé.
26. Csengettyű meg gránátalma, csengettyű meg gránátalma a palást peremén köröskörül, hogy abban szolgáljanak, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

(Vers 27—29: v. ö. rész 28, 39—42.)

27. Megcsinálák * a len köntösöket is takácsmunkával, Áronnak és az ő fiainak. * rész 28, 39.
28. A len süveget is, * a süveg ékességeit is lenből, és a gyolcs lábravalókat sodrott lenből. * rész 28, 40.
29. Az övet is sodrott * lenből, és kék, bíborpiros és karmazsinszínű fonálból hímzőmunkával, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek. * rész 28, 40.

(Vers 30 és 31 : v. ö. rész 28, 36—38.)

30. A szent koronához * való lapot is megcsinálák tiszta aranyból, és felírák rá a pecsétmetsző módjára: Szentség az Úrnak. * rész 28, 36.
31. És kötének reá kék zsinórt, hogy felkössék azzal a süvegre, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

Mózes megáldja a kész művet.

32. Így végezteték el a * gyülekezet sátora hajlékának egész munkája; és az Izráel fiai egészen úgy csinálák,

a mint az Úr parancsolta vala Mózes-
nek, úgy csinálták. * rész 33,7.
33. És vivék a hajlékot Mózeshez: a
sátort és annak minden eszközét, hor-
gait, deszkáit, reteszrúdait, oszlopait,
és talpait.
34. A veresre festett kosbőrökből ké-
szült takarót is, és a borzbőrökből ké-
szült takarót, és a takarófüggönyt,
35. A bizonyság ládáját, annak rúdait,
és a fedelet.
36. Az asztalt * és annak minden edé-
nyét, és a szent kenyeret. * rész 31,8.
37. A tiszta gyertyatartót: annak mé-
cseit, a felszereléshez való mécseket
s minden hozzávalót, a világító olaj-
jal együtt.
38. Az arany oltárt, a kenetnek ola-
ját, a fűszerekből való füstölőt, és a
sátor nyílására való leplet.
39. A réz oltárt és annak réz rostél-
lyát, rúdait és minden edényeit, a mos-
dómedenczét és annak lábát.
40. A pitvar szőnyegeit, oszlopait, tal-
pait: és a pitvar kapujára való leplet,
annak köteleit, szegeit, és a hajlék
szolgálatjára való minden eszközt a
gyülekezet sátoránál.
41. A szolgálati * ruhákat, a szent-
helyen való szolgálatra, a szent ru-
hákat Áron papnak, és fiainak ruháit
a papi tisztre. * rész 31,10.
42. A mint parancsolta vala az Úr
Mózesnek, egészen úgy csinálának az
Izráel fiai minden munkát.
43. És megtekinte Mózes minden
munkát, és ímé elkészíték azt, úgy
készíték el, a mint az Úr parancsolta
vala, és megáldá őket Mózes.

Felállíttatik a sátor, és felszenteltetik.
(Vers 1—33: v. ö. rész 25—31.)

40. És szóla az Úr Mózesnek,
mondván:
2. Az első hónapban, a hónap első
napján, állítsd fel a gyülekezet sáto-
rának hajlékát.
3. És tedd oda a bizonyság ládáját,
és fedd be a ládát a fedéllel.
4. Azután vidd be az asztalt, * és hozd
azt rendbe a reávalókkal. Vidd be a
gyertyatartót is, és gyújtsd meg an-
nak mécseit. * rész 26,35.
5. És helyheztesd a füstölő áldozat
arany oltárát a bizonyság ládája elé,
tedd fel a leplet * a hajlék nyílására.
* rész 26,36.
6. Azután helyheztesd az egészen égő-
áldozat oltárát a gyülekezet sátora
hajlékának nyílása elé.
7. A mosdómedenczét pedig helyhez-
tesd a gyülekezet sátora közé és az
oltár közé, és önts belé vizet.
8. Azután állítsd fel köröskörül * a
pitvart, és a pitvar kapujára tedd rá
a leplet. * rész 27,16.
9. Azután vedd a kenetnek olaját, és
kend meg a hajlékot és mind azt a
mi benne van: így szenteld meg azt,
és minden edényét, hogy szent le-
gyen.
10. Kend meg az egészen * égőáldo-
zat oltárát is és annak minden edé-
nyét; így szenteld meg az oltárt, hogy
az oltár legyen szentséges. * rész 30,28.
11. A mosdómedenczét és lábát is
kend meg; így szenteld meg azt.
12. Azután állítsd Áront és az ő fiait
a gyülekezet sátorának nyílásához, és
mosd meg őket vízzel.
13. És öltöztesd fel Áront a szent ru-
hákba, és kend fel őt; így szenteld
fel, és legyen papom.
14. Fiait is állítsd elő és öltöztesd fel
őket köntösökbe;
15. És kend fel őket, a mint az ő aty-
jokat felkenéd, hogy legyenek pap-
jaim, és lészen az ő megkenetésök né-
kik örökös papság, az ő nemzetségök-
ben.
16. És egészen úgy cselekedék Mózes,
a mint az Úr parancsolta néki, úgy
cselekedék.
17. Lőn azért a második év * első hó-
napjában, a hónap első napján, hogy
felállíták a hajlékot. * 4 Móz 7,1.
18. Mózes tehát felállítá a hajlékot,
és letevé annak talpait, a deszkáit is
felállítá, beilleszté a reteszrúdakat, és
felállítá annak oszlopait.
19. Azután kifeszíté a hajlékra a sá-
tort, és a sátor takaróját is reá teríté
felülről, a mint parancsolta vala az Úr
Mózesnek.
20. És vevé és beteve a bizonyságot
is a ládába, a rúdakat pedig a ládá-
ra tevé, és a ládára felül helyezteté
a fedelet.
21. Azután bevivé a ládát a hajlék-
ba, és feltevé a takaró függönyt, és
elfedezé a bizonyság ládáját, a mint
az Úr parancsolta vala Mózesnek.
22. Az asztalt is bevivé a gyülekezet
sátorába, a hajléknak északi oldalá-
ba, a függönyön kivül.
23. És rakott arra kenyereket * sorban
az Úr előtt, a mint az Úr parancsol-
ta vala Mózesnek. * rész 25,30.
24. És a gyertyatartót helyhezteté a
gyülekezet sátorába az asztal elle-
nébe, a hajléknak déli oldalán.
25. És meggyújtá a mécseket az Úr
előtt, a mint az Úr parancsolta vala
Mózesnek.
26. Az arany oltárt pedig helyhez-
teté a gyülekezet sátorába a függöny
elébe.
27. És füstölögtete rajta fűszerekből

való füstölőt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
28. A hajlék nyílására a leplet is felvoná.
29. Az egészen égőáldozat oltárát pedig helyhezteté a gyülekezet sátora hajlékának nyílása elé, és áldozék azon egészen égőáldozattal és ételáldozattal, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
30. A mosdómedenczét pedig helyhezteté a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és önte abba vizet a mosdásra.
31. És megmosák abból Mózes és Áron és az ő fiai kezeiket és lábaikat.
32. Mikor a gyülekezet sátorába menének, és mikor az oltárhoz járulának, megmosdának, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
33. Azután felállítá a pitvart a hajlék és az oltár körül, és a pitvar kapujára feltevé a leplet. Így végezé el Mózes a munkát.

Az Úr dicsősége betölti a hajlékot.

34. És a felhő befedezé a gyülekezet sátorát, és az Úrnak dicsősége betölté a hajlékot.
35. És Mózes nem mehete be a gyülekezet sátorába, mert a *felhő rajta nyugovék, és az Úrnak dicsősége tölté be a hajlékot. * 4 Móz. 9, 15. 1 Kir. 8, 10.
36. És mikor a felhő * felszáll vala a hajlékról, az Izráel fiai elindulának; *így lőn* egész utazásuk alatt. * 4 Móz. 9, 15—23.
37. Ha pedig a felhő nem szálla fel, ők sem indulának el, míg csak fel nem szálla.
38. Mert az Úrnak *felhője vala a hajlékon nappal, éjjel pedig tűz vala azon, az Izráel egész háznépének láttára, egész utazásuk alatt. * 4 Móz. 14, 14. 5 Móz. 1, 33. Neh. 9, 10. 1 Kor. 10, 1.

MÓZES HARMADIK KÖNYVE,
A LÉVITÁK EGYHÁZI SZOLGÁLATÁRÓL.

Égőáldozatok törvénye.

1. Szólítá Mózest és beszéle vele az Úr a gyülekezet sátorából, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha valaki közületek áldozni akar az Úrnak: barmokból, tulok- és juhfélékből áldozzatok.
3. Ha tulokféléből áldozik egészen égőáldozattal: hímmel és éppel áldozzék. A gyülekezet sátorának ajtajához vigye azt, hogy kedvessé legyen az Úr előtt.
4. És tegye kezét az égőáldozat fejére, hogy kedves legyen ő érette, hogy engesztelést szerezzen az ő számára.
5. És ölje meg a tulkot az Úr előtt, az Áron fiai pedig, a papok, vigyék fel a vért, és hintsék a vért köröskörűl az oltárra, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.
6. Azután vonja le az égőáldozat bőrét, azt pedig vagdalja el tagjaira.
7. És az Áron pap fiai gerjeszszenek tüzet az oltáron, és rakjanak fát a tűzre.
8. Azután rakják az Áron fiai, a papok, a tagokat: a fejet és a kövérjét a fára, a mely az oltáron lévő tűzön van.
9. A belét pedig és lábszárait mossa meg vízben, és füstölögtesse el a pap az egészet az oltáron egészen égőáldozatul. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
10. Ha pedig a juhfélékből: bárányokból vagy kecskékből akar valaki áldozni égőáldozatul, hímmel és éppel áldozzék.
11. És ölje meg azt az oltár északi oldalánál az Úr előtt, az Áron fiai pedig, a papok, hintsék annak vérét az oltárra köröskörül.
12. Azután vagdalja el azt tagjaira, a fejével és kövérjével együtt, a pap pedig rakja azokat a fára, a mely az oltáron lévő tűzön van.
13. A belet és a lábszárakat mossa meg vízben, a pap pedig áldozza meg az egészet és füstölögtesse el az oltáron égőáldozatul. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
14. Ha pedig madárféléből akar áldozni égőáldozatul az Úrnak, gerliczékből vagy galambfiakból áldozzék.
15. És vigye azt a pap az oltárhoz, és tekerje ki annak a fejét, és füstölögtesse el az oltáron, a vérét pedig bocsássa ki az oltár falára.
16. A begyét pedig rútságával egyben vegye ki, és vesse azt az oltár keleti oldalára, a hamu helyére.
17. És hasítsa meg azt a szárnyain, de el ne szakaszsza egymástól, és füstölögtesse el azt a pap az oltáron a fán, a mely a tűzön van, égőáldozatul. Tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.

Ételáldozatok törvénye.

2. Mikor valaki ételáldozatot akar áldozni az Úrnak, lisztlángból áldozzék, és öntsön arra olajat, és temjént is tegyen arra.
2. És vigye azt az Áron fiaihoz, a papokhoz, és vegyen ki abból egy telemarokkal; annak lisztlángjából és olajából, az egész temjénével együtt, és füstölögtesse el a pap az oltáron annak emlékeztető részéül. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
3. A mi pedig megmarad az ételáldozatból,* Ároné és az ő fiaié legyen; szentséges *áldozat* ez az Úrnak tűzáldozatai között. * vers 10.
4. Hogyha pedig ételáldozatot kemenczében sültből akar áldozni valaki, lisztlángból, olajjal elegyített kovásztalan lepényei, vagy olajjal megkent kovásztalan pogácsái legyenek.
5. Ha pedig a te áldozatod serpenyőben sült ételáldozat, olajjal elegyített kovásztalan lisztlángból legyen.
6. Darabold azt el, és önts reá olajat, ételáldozat ez.
7. Ha pedig a te ételáldozatod rostélyon sült, lisztlángból, olajjal készíttessék.
8. És vidd el az ételáldozatot, a mi ezekből készült, az Úrnak, és azt a papnak bemutatván, az vigye azt el az oltárhoz.
9. És vegyen a pap az ételáldozatból emlékeztető részt, és füstölögtesse el az oltáron; tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.
10. A mi pedig megmarad az ételáldozatból, Ároné * és az ő fiaié legyen; szentséges áldozat ez az Úrnak tűzáldozatai között. * rész 6, 16—18.
11. Semmi ételáldozat, a mit az Úrnak áldoztok, kovászszal ne készüljön; mert kovászból és mézből semmit se füstölögtethettek az Úrnak a tűzáldozatok között.
12. Zsengeáldozatul felvihetitek* azokat az Úrnak, de az oltárra nem juthatnak fel kedves illatul. * rész 23, 17.
13. Minden te ételáldozatodat pedig sózd meg sóval, és a te ételáldozatodból soha el ne maradjon a te Istened szövetségének sója; minden te áldozatodhoz sót adj.
14. Ha zsengékből való ételáldozatot áldozol az Úrnak, tűznél pergelt kalászból, és zsenge gabona-darából áldozzad a te zsengéidnek áldozatát.
15. Adj hozzá olajat, és tégy reá temjént; ételáldozat ez.
16. A pap pedig füstölögtesse el annak emlékeztető részét a darából és olajból, az egész tömjénnel együtt. Tűzáldozat ez az Úrnak

Hálaáldozatok törvénye.

3. Hogyha hálaáldozattal áldozik valaki, ha tulokféléből, akár hímmel, akár nősténynyel áldozik: ép barmot vigyen az Úr elé.
2. És tegye a kezét az ő áldozatjának fejére, és ölje meg azt a gyülekezet sátorának nyílásánál, és Áron fiai, a papok, öntsék a vért köröskörül az oltárra.
3. Azután vigyen a hálaáldozatból tűzáldozatot * az Úrnak: a kövérjét, a mely a belet takarja, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van. * 2 Móz. 29, 13.
4. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévő hártyát a vesékkel együtt vegye el.
5. És * füstölögtessék el azt Áron fiai az oltáron az égőáldozattal együtt a tűzön lévő fán: tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak. * 2 Móz. 29, 4. rész 6, 12.
6. Hogyha pedig valaki juhféléből áldozik hálaáldozatot az Úrnak, akár hím, akár nőstény legyen az, épekkel áldozzék.
7. Ha bárányt visz ő az ő áldozatául, vigye azt az Úr elébe.
8. És tegye a kezét az ő áldozatjának fejére, azután ölje meg azt a gyülekezet sátora előtt, és az Áron fiai öntsék a vérét az oltárra köröskörül.
9. Azután áldozzék az Úrnak e hálaáldozatból tűzáldozatot: a kövérjét, a farkát egészen, a melyet a hátagerézdi végénél vágjon el, és a belét takaró kövérjét, és minden kövérjét, a mely a belek közt van.
10. És a két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévő hártyát a vesékkel együtt vegye el.
11. És füstölögtesse el azt a pap az oltáron: tűzáldozati eledel ez az Úrnak.
12. Hogyha kecskével áldozik valaki, azt is az Úr elé vigye.
13. És tegye kezét annak fejére, és ölje meg azt a gyülekezetnek sátora előtt, és öntsék az Áron fiai annak vérét az oltárra körül.
14. És áldozzék abból tűzáldozatot az Úrnak: a kövérjét, a mely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van.
15. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévő hártyát a vesékkel együtt vegye el.
16. És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tűzáldozati eledelül, kedves illatul. A kövérje mind az Úré *legyen.*

17. Örökkévaló rendtartás legyen a ti nemzetségeiteknél minden ti lakhelyeteken: *semmi kövért és semmi vért meg ne egyetek!

* 1 Móz. 6, 4. rész 17, 10.

Bűnért való áldozatok törvénye.

4. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Szólj az Izráel fiainak, mondván: Ha valaki tévedésből vétkezik az Úrnak valamely parancsolata ellen, úgy a mint nem kellene cselekednie, és a *parancsolatok* közül valamelyiknek ellene cselekszik:

3. Ha a felkent pap vétkezik, a népnek romlására: hozzon az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy tulkot, fiatal ép marhát az Úrnak bűnáldozatul.

4. És vigye a tulkot a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elé, és tegye a kezét a tuloknak fejére, és a tulkot ölje meg az Úr előtt.

5. És vegyen a felkent pap a tuloknak véréből, és vigye be azt a gyülekezet sátorába.

6. És mártsa be a pap az ő újját a vérbe, és hintsen a vérből hétszer az Úr előtt a szent hajléknak függönye felé.

7. És tegyen a pap a vérből az Úr előtt a fűszerekből való füstölő oltár szarvaira, a mely ott van a gyülekezet sátorában; a tulok vérét pedig mind öntse az egészen égőáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.

8. Azután a tuloknak, a mely bűnáldozatra való, minden kövérjét szedje ki belőle: azt a kövérjét, a mely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mi a belek között van.

9. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a véknyaknál van, és a májon lévő hártyát a vesékkel együtt vegye el,

10. A miképen kiszedik a * hálaáldozatra való tulokból; és füstölögtesse el azokat a pap az égőáldozatnak oltárán.

* rész 3, 1—5.

11. A tuloknak pedig bőrét és minden húsát, fejével és lábszáraival együtt, bélit és ganéját,

12. És mind az egész tulkot vigye ki a táboron kivül tiszta helyre, a hová a hamut öntik: és égesse el azt fán, tűzben; ott égessék meg, a hová a hamut öntik.

13. Hogyha pedig az Izráel fiainak egész közönsége megtéved, és a gyülekezet előtt rejtve marad e dolog; és valami olyat cselekesznek az Úrnak valamelyik parancsolatja ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnösökké lesznek:

14. Mikor kitudódik a bűn, a melyet elkövettek: akkor áldozzék a gyülekezet egy tulkot, fiatal marhát a bűnért, és vigye azt a gyülekezetnek sátora elé.

15. És a gyülekezet vénei tegyék kezeiket a tuloknak fejére az Úr előtt, és ölje meg a tulkot *a pap* az Úr előtt.

16. Azután vigyen be a felkent pap a tulok véréből a gyülekezet sátorába.

17. És mártsa be a pap az ő újját a vérbe, és hintsen abból hétszer az Úr előtt a függöny felé.

18. És tegyen a vérből az oltár szarvaira is, a mely az Úr előtt, a gyülekezet sátorában van; a vért pedig mind öntse az egészen égőáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílása előtt van.

19. Minden kövérjét pedig szedje ki belőle, és füstölögtesse el az oltáron.

20. És úgy cselekedjék azzal a tulokkal, mint a * bűnért való tulokkal cselekvék, úgy cselekedjék vele, és engesztelést szerez számukra a pap, és megbocsáttatik nékik.

* vers 3—12.

21. És vigye ki a tulkot a táboron kivül, és égesse el azt, miképen elégette az első tulkot. A gyülekezet bűnéért való áldozat ez.

22. Ha fejedelem vétkezik, és cselekeszik valamit az Úrnak, az ő Istenének parancsolata ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnössé lesz tévedésből:

23. Ha tudtára esik néki a bűne, a melyet elkövetett, akkor vigyen áldozatul egy ép kecskebakot,

24. És tegye kezét a baknak fejére, és ölje meg azt azon a helyen, a hol megölik az egészen égőáldozatot, az Úr előtt; bűnért való áldozat ez.

25. És vegyen a pap a bűnért való áldozatnak véréből az ő újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira; a vérét pedig öntse az égőáldozatok oltárának aljára.

26. A kövérjét pedig mind füstölögtesse el az oltáron, mint a hálaáldozatnak kövérjét. Így szerezzen néki a pap engesztelést az ő bűnéért, és megbocsáttatik néki.

27. Ha pedig a föld népe közül vétkezik valaki tévedésből, mivelhogy az Úrnak valamelyik parancsolatja ellen olyat cselekeszik, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnössé lesz;

28. Ha tudtára esik néki az ő bűne, a melyet elkövetett: vigyen áldozatul az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy ép nőstény kecskét.

29. És tegye a kezét a bűnért való áldozat fejére, és ölje meg a bűnért való áldozatot az egészen égőáldozat helyén.

30. És vegyen a pap annak véréből az újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira, a vérét pedig mind öntse az oltárnak aljára.
31. Azután vegye el * minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatnak kövérjét: és füstölögtesse el a pap az oltáron, kedves illatul az Úrnak. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap, és megbocsáttatik annak. *rész 3, 9.
32. Ha pedig bárányt visz az ő bűnért való áldozatául, nőstényt és épet vigyen.
33. És tegye a kezét annak a bűnért való áldozatnak fejére, és ölje meg azt bűnért való áldozatul azon a helyen, a hol megölik az egészen égőáldozatot.
34. És vegyen a pap a bűnért való áldozat véréből az újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira; a vért pedig mind öntse az oltárnak aljára.
35. Azután vegye el minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatra való báránynak kövérjét, és füstölögtesse el azokat a pap az oltáron az Úrnak tűzáldozataival. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki.

Folytatás, a bűnért való áldozatról.

5. Ha azzal vétkezik valaki, hogy hallotta a káromló beszédet, és bizonyság lehetne, hogy látta, vagy tudja: ha meg nem jelenti azt, de hordozza az ő vétségének terhét;
2. Vagy ha valaki illet akármely tisztátalan dolgot, akár tisztátalan vadnak, akár tisztátalan baromnak, akár tisztátalan féregnek holttestét, és nem tud arról, hogy tisztátalanná lesz és vétkezik;
3. Vagy ha illeti az ember tisztátalanságát, akármi tisztátalanságát, a mely tisztátalanná tesz, és nem tudta azt, hanem azután értette meg, hogy vétkezett;
4. Vagy ha valaki hirtelenkedve tesz esküt az ő ajkaival rosszra vagy jóra, vagy akármi az, a mire hirtelenkedve esküszik az ember, ha nem tudott arról, de azután megértette, hogy azok közül valamelyikben vétkezett:
5. Akkor, mivelhogy vétkezett ezek közül valamelyikben, vallja meg, hogy mi az, a miben bűnössé lett;
6. És vigyen az ő vétkéért az Úrnak, az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy nőstény bárányt vagy kecskét a nyájból, bűnért való áldozatul. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért.
7. Ha pedig nincsen egy bárányhoz való módja: vigyen az ő vétkéért való áldozatra két gerliczét vagy két galambfiat az Úrnak, az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat egészen égőáldozatul.
8. És vigye azokat a paphoz; az pedig áldozza meg először azt, a mely bűnért való áldozat, és tekerje ki annak fejét nyakcsigájánál, úgy, hogy el ne szakaszsza.
9. És hintsen a bűnért való áldozat véréből az oltár oldalára, a többi vért pedig nyomják ki az oltár aljára; bűnért való áldozat ez.
10. A másikat készítse el egészen égőáldozatul, úgy, a mint * szokás; ekképen szerez néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki. *rész 1, 15.
11. Ha pedig nincs módja két gerliczéhez vagy két galambfihoz sem: vigyen áldozatul az, a ki vétkezett, egy efa lánglisztnek tizedrészét bűnért való áldozatul; ne tegyen ahhoz olajat, és ne adjon ahhoz temjént, mert bűnért való áldozat ez.
12. És vigye azt a paphoz, és markolja ki abból a pap teli marokkal az emlékeztető részét, és füstölögtesse el az oltáron az Úrnak tűzáldozataival. Bűnért való áldozat az.
13. Így szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett valamivel ama *bűnök* közül, és megbocsáttatik néki. És legyen a papé, mint az ételáldozat. * *rész 2, 1. 3.

Vétekért való áldozat törvénye.

14. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
15. Ha valaki hűtlenséget követ el, és tévedésből vétkesen elvesz az Úrnak szentelt dolgokból: vigyen az ő vétkéért való áldozatot az Úrnak, egy ép kost a nyájból, a mint te becsülöd, ezüst siklusokban, a szent siklus * szerint, vétekért való áldozatul. *2 Móz. 30, 13.
16. És a mit vétkesen elvett a szent dologból, azt fizesse meg, és tegye hozzá az ötödrészét, és adja azt a papnak. Így szerez néki engesztelést a pap a vétekért való áldozat kosával, és megbocsáttatik néki.
17. Hogyha vétkezik valaki, és cselekszik valamit az Úrnak valamely parancsolata ellen, a mit nem kell cselekedni, ha nem tudta is: vétkessé lesz, és hordozza az ő vétségének terhét:
18. Vigyen azért a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bűnért való áldozatul, és szerezzen néki engesztelést a pap az ő tévedéséért,

a melylyel tudatlanságból tévedett, és megbocsáttatik néki.
19. Bűnért való áldozat ez, mivelhogy bűnt követett el az Úr ellen.

A vétekért való áldozat törvényének folytatása.

6. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Mikor vétkezik valaki, * és hűtlenséget követ el az Úr ellen, *tudniillik* eltagadja felebarátjának reábízott vagy kezébe adott holmiját, vagy megrabolja vagy zsarolja felebarátját. * 4 Móz. 5, 6–8.
3. Vagy ha elveszett holmit talált, és eltagadja, vagy valami miatt hamisan esküszik, akármi is az, a mit az ember úgy cselekszik, hogy vétkezik vele:
4. Mivelhogy azért bűnössé lett és vétkezett, térítse vissza az elrablottat, a mit rabolt, vagy a zsaroltat, a mit zsarolt, vagy a reá bízottat, a mi reá bízatott, vagy az elveszettet, a mit megtalált;
5. Vagy akármi legyen, a mire hamisan esküdött, fizesse meg azt teljes értéke szerint, és hozzátoldva az ötödrészét, adja azt annak, a kié volt, bűnbevallásának napján.
6. Az ő bűnéért pedig vigyen az Úrnak a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bűnért való áldozatul.
7. Így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt, és megbocsáttatik néki mindaz, a mit cselekedett, és a miben vétkezett.

Az égőáldozatról.

8. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
9. Parancsolj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Ez az egészen égőáldozat törvénye: Legyen az egészen égőaldozat az oltáron lévő tüzelőhelyen egész éjszaka, mind reggelig, és az oltárnak tüze égve * maradjon azon. * vers 13.
10. A pap öltse fel az ő gyolcs ruháját, és a gyolcs lábravalót is öltse fel az ő testére, és szedje el a hamut, a mivé égette a tűz az égőáldozatot az oltáron, és töltse azt az oltár mellé.
11. Azután vesse le azt a ruháját, és öltözzék más ruhába, és vigye ki a hamut a táboron kivül, tiszta helyre.
12. Az oltáron lévő tűz pedig égve maradjon azon, el ne aludjék, hanem égessen fát rajta a pap minden reggel, és rakja reá az egészen égőáldozatot, és azon füstölögtesse el a hálaáldozat kövérjét *is*.
13. A tűz szüntelen égve maradjon az oltáron, és el ne aludjék.

Az ételáldozatról.

14. Ez pedig az * ételáldozatnak törvénye: az Áron fiai áldozzák azt az Úr előtt az oltáron. * rész 2, 1. 4 Móz. 15, 4.
15. És vegyen valaki közülök az ételáldozat lisztlángjából egy marokkal, és annak olajából is, a temjént pedig, a mely az ételáldozathoz való, mind; és égesse el az oltáron; annak emlékeztető része kedves illat az Úr előtt.
16. A mi pedig megmarad belőle, egyék meg Áron és az ő fiai, kovásztalanul egyék meg, szenthelyen, a gyülekezet sátorának pitvarában egyék meg azt.
17. Ne süssék *azt* kovászszal, *mert* nékik adtam azt, részökül az én tűzáldozataimból; igen szentséges az, mint a bűnért és vétekért való áldozat.
18. Az Áron fiai közül minden férfiú egye azt. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél az Úrnak tűzáldozatai felől. Valaki illeti azokat, szent legyen.
19. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
20. Ez Áronnak és az ő fiainak áldozatjok, a melyet az Úrnak áldozzanak, mikor felkenik őket: Egy efa lisztlángnak tizedrésze mindenkor ételáldozatul, fele reggel, fele pedig estve.
21. Serpenyőben készíttessék, olajjal összegyúrva vidd el azt, az ételáldozati süteményeket darabokban áldozd az Úrnak kedves illatul.
22. A mely pap az ő helyébe kenetik fel az ő fiai közül, az mívelje ezt. Örökkévaló rendtartás ez, az Úrnak mindenestől füstölögtessék el.
23. Mert a pap minden ételáldozatának mindenestől meg kell égettetni, nem kell *abból semmit* * megenni. * rész 2, 1–10.

A bűnért való áldozatról.

24. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
25. Szólj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Ez a bűnért való áldozat törvénye: a mely helyen meg szokták ölni az egészen égőáldozatot, azon a helyen * öljék meg a bűnért való áldozatot az Úr előtt; igen szentséges az. * rész 1, 11.
26. A mely pap megáldozza azt a bűnért, az egye meg azt, szent helyen egye meg, a gyülekezet sátorának pitvarában.
27. Valami annak a húsát érinti, szent legyen, és ha annak véréből valami a ruhájára esik *valakinek,* azt, a mire a vér esett, mosd meg szenthelyen.
28. És a cserépedényt, a melyben azt főzték, törjék el; hogyha pedig ércz-

fazékban főzték, súrolják meg, és mossák meg vízzel.
29. A papok között minden férfiú eheti azt; igen szentséges az.
30. Valamely bűnért való áldozat véréből bevisznek a gyülekezet sátorába, a szenthelyen való engesztelés végett, az meg nem ehető: * tűzzel égettessék meg. *rész 16,27. Zsid.13,11.

További áldozati törvények.

7. Ez pedig a vétekért való áldozatnak törvénye; igen szentséges az.
2. A mely helyen megölik az egészen égőáldozatot, ott öljék meg a vétekért való áldozatot *is,* és a vérét hintsék az oltárra köröskörül.
3. A kövérjét pedig áldozzák meg mind, a farkát is, és a mely kövér a belet takarja.
4. A két veséjét és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a véknyaknál van, úgyszintén a májon lévő hártyát a vesékkel együtt szedje ki.
5. És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tűzáldozatul az Úrnak. Vétekért való áldozat ez.
6. A papok között minden férfiú eheti azt, szenthelyen egyék meg; igen szentséges az.
7. A milyen a bűnért való áldozat, olyan a vétekért való áldozat is, egy törvényök van nékik. Azé a papé az, a ki engesztelést szerez vele.
8. Ha a pap egészen égőáldozatot áldoz valakiért, az égőáldozat bőre, a melyet megáldoz, azé a papé legyen.
9. Minden ételáldozat is, a melyet kemenczében sütnek és minden, a mit rostélyon vagy serpenyőben készítenek, a papé legyen, a ki azt áldozta.
10. Az olajjal elegyített és száraz ételáldozat is mind az Áron fiaié legyen közösen, egyiké úgy, mint a másiké.
11. Ez pedig a hálaáldozat törvénye, a melyet áldoznak az Úrnak.
12. Ha dicsőítésül áldozza azt valaki, a dicsőítés áldozatjával együtt áldozzék olajjal elegyített kovásztalan*lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, és lisztlángból gyúrt, olajjal elegyített lepényeket. *rész 2,4—7.
13. A lepényeken kivül kovászos kenyeret * is vigyen áldozatául, dicsőítő hálaáldozatjával együtt. *rész 2,12.
14. És mindezekből az áldozatokból áldozzék egyet-egyet az Úrnak felmutatott áldozatul; és legyen azé a papé, a ki a hálaáldozatnak vérét elhinti.
15. És az ő dicsőítő hálaáldozatjának húsát, az ő áldozásának napján egyék meg; ne hagyjon abból reggelig.
16. Hogyha fogadásból vagy szabadakaratból áldozza valaki az ő áldozatát, a mely napon áldozza azt, azon a napon egyék meg az ő áldozatát; a mi pedig megmarad abból, másnap egyék meg.
17. A mi pedig annak az áldozatnak húsából *tovább is* megmarad, harmadnapon tűzzel égettessék meg.
18. Mert ha az ő hálaadó áldozatának húsából harmadnapon eszik valaki, nem lesz az kedves; a ki áldozta azt, annak nem számíttatik az az ő javára, sőt útálatos lesz; és valaki eszik abból, hordozza az ő vétségének terhét.
19. Azt a húst pedig, a mely valami tisztátalanhoz ér, meg ne egyék, *hanem* tűzzel égessék meg. A mi különben a húst illeti, mindenki ehetik húst, a ki tiszta;
20. De az, a ki eszik a békeáldozatnak húsából, a mely az Úré, noha az ő tisztátalansága rajta van, * az ilyen ember gyomláltassék ki az ő népe közül. *rész 15,3.
21. Ha valaki akármi tisztátalanhoz ér, tisztátalan emberhez, vagy tisztátalan baromhoz, vagy akármihez, a mi tisztátalan útálatosság, és eszik a hálaadó áldozatnak húsából, a mely az Úré, gyomláltassék ki az az ember az ő népe közül.
22. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
23. Szólj az Izráel fiainak, mondván: Az ökörnek, a báránynak és a kecskének semmi kövérjét meg ne egyétek.
24. A hullott állatnak kövérje, és a *vadtól* megszaggatottnak kövérje, akármi munkához felhasználható, de enni meg ne egyétek!
25. Mert akárki egyék is az afféle állatoknak * kövérjéből, a melyekből tűzáldozatot visznek az Úrnak, az az ember, a ki *ilyet* eszik, gyomláltassék ki az ő népe közül. *rész 3,17.
26. És semmi * vért se egyetek meg bármely lakhelyeteken: se madárnak, se baromnak vérét. *rész 17,10.
27. Valaki megeszik valami féle vért, az az ember gyomláltassék ki az ő népe közül.
28. Szóla ismét az Úr Mózesnek és monda:
29. Szólj az Izráel fiainak, mondván: A ki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, maga vigye az Úrnak az ő áldozatát az ő hálaáldozatából.
30. A maga keze vigye az Úrnak tűzáldozatát: a kövérjét a szegyével együtt vigye el, a szegyét *azért,* hogy meglóbálják azt az Úr előtt.
31. A pap pedig füstölögtesse el azt

a kövért az oltáron, a szegye pedig legyen Ároné és az ő fiaié.
32. A jobblapoczkát is a papnak adjátok a hálaadó áldozatból, hogy azt felmutassa.
33. A ki Áron fiai közül a hálaáldozat vérét és kövérjét megáldozza, a jobblapoczka annak a része legyen.
34. Mert a meglóbált * szegyet és a felmutatott lapoczkát elveszem Izráel fiaitól az ő hálaadó áldozataikból, és adom azokat Áron papnak és az ő fiainak, örökre kiszabott részül, az Izráel fiaitól. *2 Móz.29,28.
35. Ez az Áron felkenetési része, és az ő fiainak felkenetési része az Úrnak tűzáldozataiból, a naptól fogva, a melyen előállítá őket, hogy * papi szolgálatot tegyenek az Úrnak; *2 Móz.28,1.
36. A melyet parancsolt az Úr, hogy adják nékik az Izráel fiai, a mely napon felkente őket, örökre kiszabott részül az ő nemzetségökben.
37. Ez az egészen égőáldozatnak, az ételáldozatnak, a bűnért és a vétekért való áldozatnak, a felavatási áldozatnak és a hálaáldozatnak törvénye,
38. A melyet parancsolt az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, a mely napon parancsolta az Izráel fiainak a Sinai pusztában, hogy áldozzanak az Úrnak.

A papok felszentelése.

(Vers 1—32: v. ö. 2 Móz. 29, 1—35.)

8. Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:
2. Vegyed * Áront és az ő fiait is vele, és az öltözeteket, a kenetnek olaját, és bűnért való áldozati tulkot, két kost és egy kosár kovásztalan kenyeret. *2 Móz.29,1.2.
3. És az egész gyülekezetet gyűjtsd egybe a gyülekezet sátorának nyílásához.
4. És aképen cselekedék Mózes, a mint az Úr parancsolta vala néki, és egybe gyűle a gyülekezet a gyülekezet sátorának nyílásához.
5. Akkor monda Mózes a gyülekezetnek: Ez a dolog, a mit az Úr parancsolt cselekedni.
6. És előállatá Mózes Áront és az ő fiait, és megmosá őket vízzel.
7. És reá adá *Áronra* a köntöst, és felövezé őt az övvel, * és reáveté a palástot, az efódot is reáadá, és felövezé az efód övével, és megerősíté azt rajta. *2 Móz.28,4.10.29,5.6.39,2—31.
8. És feltevé arra a hósent, és betevé a hósenbe az * Urimot és a Thummimot. *2 Móz.28,30.
9. Azután feltevé fejére a süveget, és elől odatevé a süvegre az arany * lapot, a szent koronát, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek. *2 Móz.28,36.29,6.
10. Vevé Mózes a kenetnek olaját is, és megkené a hajlékot minden bennevalóval egybe, és felszentelé azokat.
11. És hinte abból az oltárra is hétszer, és felkené az oltárt és annak minden edényét, a mosdómedenczét is a lábával együtt, hogy * azokat megszentelje. *2 Móz.40,11.
12. Az Áron fejére is tölte a kenetnek olajából, és megkené őt, hogy felszentelje őt.
13. És előállatá Mózes az Áron fiait is, és felöltözteté azokat is az ő köntöseikbe, és felövezé őket övvel, felköté nékik a süvegeket is, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
14. Azután előhoza egy tulkot a bűnért való áldozatra, és Áron az ő fiaival egybe a bűnért való áldozat tulkának fejére tevé az ő kezét.
15. És miután megölték azt, vőn Mózes annak véréből, és tőn az újjával az oltárnak szarvaira köröskörül, és megtisztítá az oltárt, a többi vért pedig önté az oltárnak aljára; és felszentelte azt, hogy engesztelést szerezzen rajta.
16. Azután vevé mindazt a kövérséget, a mely annak a bélin vala, és a máj hártyáját, és a két veséjét és azoknak kövérségét, és elfüstölögteté Mózes *azokat* az oltáron.
17. A tulkot pedig, azaz annak bőrét, húsát és ganéját megégeté tűzzel a táboron kivül, * a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek. *2 Móz.29,14.
18. Azután előállatá az égőáldozatra való kost, és Áron és az ő fiai rátevék kezeiket a kos fejére.
19. És megölék *azt;* Mózes pedig elhinté a vért az oltárra köröskörül.
20. És a kost tagjaira vagdalák, és Mózes elfüstölögteté annak a fejét, a tagjait és a kövérjét.
21. A beleket pedig és a lábszárakat megmosta vízben, és elfüstölögteté Mózes az egész kost az oltáron. Kedves illatú égőáldozat ez, tűzáldozat ez az Úrnak, * a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek. *2 Móz.29,18.
22. Azután előállatá a másik kost is, a felavatási kost, és rátevék Áron és az ő fiai kezeiket a kos fejére.
23. És megölék azt; Mózes pedig vőn annak véréből, és tőn abból az Áron jobb fülének czimpájára, és jobb kezének hüvelykére és jobb lábának hüvelykére,
24. Előállatá az Áron fiait is, és tőn Mózes a vérből azok jobb fülének czimpájára, és jobb kezöknek hüvelykére

és jobb láboknak hüvelykére; azután oda tölté Mózes a vért az oltárra köröskörül.

25. És vevé a kövérjét és a farkát és mindazt a kövérjét, a mely a bélen van, továbbá a máj hártyáját, és a két vesét azoknak kövérjével egybe, és a jobb lapoczkát;

26. És a kovásztalan kenyerek kosarából, a mely az Úr előtt vala, vőn egy kovásztalan lepényt, egy olajos kalácsot, és egy pogácsát, és raká *azokat* a kövérségekre és a jobb lapoczkára;

27. És tevé mindezeket az Áron kezeire és az ő fiainak kezeire, és meglóbáltatá azokat az Úr előtt.

28. Azután elvevé azokat Mózes az ő kezeikből, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égőáldozattal egybe. Felavatási áldozatok ezek, kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.

29. Elvevé pedig Mózes a szegyet, és meglóbálá azt az Úr előtt; a felavatási kosból a Mózes része lőn ez, a mint megparancsolta vala az Úr * Mózesnek. * 2 Móz. 29, 26.

30. Azután vőn Mózes a kenetnek olajából és a vérből, a mely az oltáron vala, és meghinté Áront és az ő ruháit, az ő fiait és az ő fiainak ruháit ő vele együtt, és megszentelé Áront és az ő ruháit, és az ő fiait és az ő fiainak ruháit ő vele együtt.

31. És monda Mózes Áronnak és az ő fiainak: Főzzétek meg a húst * a gyülekezet sátorának nyílásánál, és ott egyétek meg azt és a kenyeret, a mely a felavatási áldozat kosarában van, a miképen megparancsoltam, mondván: Áron és az ő fiai egyék meg azt. * 2 Móz. 29, 32.

32. A mi pedig megmarad a húsból és kenyérből, tűzzel égessétek meg.

33. De a gyülekezet sátorának nyílásán ki ne menjetek hét napig, addig a napig, a melyen betelnek a ti felavatástoknak napjai, mert hét nap avat fel benneteket *az Úr*.

34. A miképen e napon cselekedett, úgy parancsolta az Úr hogy cselekedjünk, hogy néktek engesztelést szerezzünk.

35. A gyülekezet sátorának nyílásánál maradjatok éjjel és nappal hét napig, és tartsátok meg, a mit megtartani rendelt az Úr, hogy meg ne haljatok; mert így parancsolta vala nékem.

36. Áron azért és az ő fiai mind akképen cselekedének, a mint megparancsolta vala nékik az Úr Mózes által.

Áron első áldozatát mennyei tűz emészti meg.

9. És lőn a nyolczadik napon, hogy szólítá Mózes Áront és az ő fiait, és Izráelnek véneit,

2. És monda Áronnak: Végy egy borjút, fiatal bikát bűnért való áldozatul, és egy kost egészen égőáldozatul épek legyenek, és vidd az Úr elé.

3. Szólj Izráel fiainak is, mondván: Vegyetek egy kecskebakot bűnért való áldozatul, és egy esztendős borjút és bárányt, épek legyenek, egészen égőáldozatul.

4. És egy ökröt és egy kost hálaáldozatul, hogy megáldozzátok az Úr előtt, és olajjal elegyített ételáldozatot; mert ma az Úr megjelenik néktek.

5. Elvivék azért, a miket Mózes parancsolt vala, a gyülekezet sátora elé, és odajárula az egész gyülekezet, és megálla ott az Úr előtt.

6. És monda Mózes: Ez a dolog, a melyet az Úr parancsolt, cselekedjétek meg; és megjelenik néktek az Úr dicsősége.

7. Áronnak pedig monda Mózes: Járulj az oltárhoz, és készítsd el a te bűnért való áldozatodat * és egészen égőáldozatodat, és végezz engesztelést magadért és a népért. Készítsd el a nép áldozatát is, és végezz engesztelést érettök is, a mint megparancsolta az Úr. * Zsid. 7, 26. 27.

8. Járula azért Áron az oltárhoz, és megölé a borjút, a mely az övé, bűnért való áldozatul.

9. Áron fiai pedig odavivék ő hozzá a vért, és ő bemártá az újját a vérbe, és tőn abból az oltár szarvaira, a *többi* vért pedig kiönté az oltár aljához.

10. A kövérjét pedig és a veséket és a máj hártyáját elfüstölögteté a bűnért való áldozatból az oltáron, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

11. A húst pedig és a bőrt tűzzel égeté meg a táboron kívül.

12. Azután megölé az egészen égőáldozatot, Áron fiai pedig odavivék ő hozzá a vért, és ő elhinté azt az oltáron köröskörül.

13. Az egészen égőáldozatot is odavivék hozzá darabonként, a fejével együtt, és elfüstölögteté az oltáron.

14. És megmosá a belet és a lábszárakat, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égőáldozattal egybe.

15. Azután megáldozá a nép áldozatát; vevé ugyanis a bűnért való áldozat bakját, a mely a népé, és megölé azt, és megáldozá azt bűnért való áldozatul, mint az előbbit.

16. Azután előhozá az egészen égőáldozatot, és elkészíté azt szokás szerint.

17. Előhozá az ételáldozatot is, és vőn
abból egy teli marokkal, és elfüstö-
lögteté az oltáron a reggeli egészen
égőáldozaton kivül.
18. Azután megölé az ökröt és a kost
hálaadó áldozatul a népért, és Áron
fiai odavivék ő hozzá a vért, és el-
hinté azt az oltáron köröskörül.
19. Az ökörből és a kosból való kö-
vérségeket pedig, a farkat, a bél-ta-
karót, a veséket és a máj hártyáját;
20. Odahelyezték e kövérségeket a
szegyekre, és elfüstölögteté e kövér-
ségeket az oltáron.
21. De a szegyeket és a jobb lapocz-
kát meglóbálá Áron az Úr előtt, a mint
parancsolta vala Mózes.
22. Azután felemelé kezeit Áron a
népre, és megáldá azt és leszálla, mi-
után elvégezte vala a bűnért való ál-
dozatot, az egészen égőáldozatot és a
hálaáldozatot.
23. És beméne Mózes és Áron a gyü-
lekezetnek sátorába, azután kijövé-
nek és megáldák a népet, az Úrnak
dicsősége pedig megjelenék az egész
népnek.
24. Tűz jöve * ugyanis ki az Úr elől,
és megemészté az oltáron az égőál-
dozatot és a kövérségeket. És látá ezt
az egész nép, és ujjongának és arcz-
ra esének. * 1 Kir. 18, 38. 2 Krón. 7, 1.

Nádáb és Abihu megég.

10. Nádáb pedig és Abihu, Áron-
nak fiai, vevék egyen-egyen
az ő temjénezőjöket, és tőnek azokba
szenet és rakának arra füstölő szert,
és vivének az Úr elé idegen tüzet, a
melyet nem parancsolt vala nékik.
2. Tűz jöve azért ki az Úr elől, * és
megemészté őket, és meghalának az
Úr előtt. * 4 Móz. 3, 4. 26, 61. 1 Krón. 24, 2.
3. És monda Mózes Áronnak: Ez az,
a mit szólt vala az Úr, mondván: A
kik hozzám közel vannak, azokban
kell megszenteltetnem, és az egész
nép előtt megdicsőíttetnem.
4. Áron pedig mélyen hallgata. Szó-
lítá azért Mózes Misáelt és Elsafánt,
Uzzielnek, * az Áron nagybátyjának
fiait, és monda nékik: Jertek ide, vi-
gyétek ki atyátokfiait a szenthely elől,
a táboron kivül. * 2 Móz. 6, 18. 22.
5. És odamenének, és kivivék őket
az ő köntöseikben a táboron kivül,
a mint szólott vala Mózes.
6. Azután monda Mózes Áronnak és
az ő fiainak, Eleázárnak és Ithamár-
nak: Fejeteket * meg ne mezteleníit-
sétek, ruháitokat meg ne szaggassá-
tok, hogy meg ne haljatok és haragra
ne gerjedjen *az Úr* az egész gyüleke-
zet ellen; a ti atyátokfiai pedig, Iz-
ráelnek egész háza sirassák az égést,
a melyet égetett az Úr. * Ezék. 24, 17.
7. A gyülekezet sátorának nyílásán
se menjetek ki, hogy meg ne halja-
tok; mert az Úr kenetének olaja van
rajtatok. És cselekvének a Mózes be-
széde szerint.
8. Áronnak pedig szóla az Úr, mond-
ván:
9. Bort és szeszes italt ne * igyatok
te és a te fiaid veled, mikor bemen-
tek a gyülekezet sátorába, hogy meg
ne haljatok. Örökkévaló rendtartás
legyen ez a ti nemzetségeitekben.
* 4 Móz. 6, 3. 4. Bir. 13, 7.
10. Hogy különbséget tehessetek a
szent és közönséges között, a tiszta
és tisztátalan között.
11. És hogy taníthassátok Izráel fiait
mindazokra a rendelésekre, a melye-
ket az Úr szólott vala nékik Mózes
által.
12. Mózes pedig szóla Áronnak és az
ő megmaradt fiainak, Eleázárnak és
Ithamárnak: Vegyétek az ételáldoza-
tot, a mely megmaradt az Úrnak tűzál-
dozatiból, és egyétek meg * azt kovász-
talan kenyerekkel az oltár mellett;
mert igen szentséges az. * rész 6, 16—28.
13. Azért egyétek azt szent helyen,
mert kiszabott részed, és fiaidnak is
kiszabott része az, az Úrnak tűzáldo-
zatiból; mert * így parancsolta nékem.
* rész 2, 3.
14. A meglóbált szegyet pedig, és a
felmutatott lapoczkát egyétek meg
tiszta helyen, te, és a te fiaid és leá-
nyaid is veled, mert kiszabott részül
adattak * azok néked s kiszabott ré-
szül a te fiaidnak is, Izráel fiainak
hálaadó áldozataiból. * 2 Móz. 29, 28.
15. A felmutatott lapoczkát és meg-
lóbált szegyet a tűzáldozat kövérsé-
geivel együtt vigyék be, hogy meg-
lóbálják az Úr előtt, és ez lesz a te
kiszabott részed, és veled a te fiaidé
örökké, a mint megparancsolta vala
az Úr.
16. Azután szorgalmatosan tudako-
zódék Mózes a bűnáldozatra való bak
felől, de ímé elégett vala. Haragra
gerjede azért Eleázár és Ithamár el-
len, Áronnak megmaradt fiai ellen,
mondván:
17. Miért nem ettétek meg a bűnért
való áldozatot a szenthelyen? Hiszen
igen szentséges az, és néktek adta azt
az Úr a gyülekezet vétkének hordo-
zásáért, hogy engesztelést szerezzetek
annak az Úr előtt.
18. Ímé, nem vitetett be annak vére
a szenthely belsejébe, meg kellett vol-
na azért ennetek a szenthelyen, a mint
megparancsoltam * vala. * rész 6, 26.

19. Áron pedig szóla Mózesnek: Ímé
ma áldozták meg az ő bűnért való
áldozatukat és egészen égőáldozatu-
kat az Úr előtt, engem pedig ilyen
keserűségek értek: Ha megettem vol-
na ma a bűnért való áldozatot, vajjon
jó lett volna-é az Úr előtt?
20. Mikor ezt hallotta vala Mózes,
jónak tetszék ez néki.

Különbség a tiszta és tisztátalan állatok között.

(V. ö. 5 Móz. 14, 2—21.)

11. Szóla ismét az Úr Mózesnek és
Áronnak, mondván nékik:
2. Szóljatok Izráel fiainak, mondván:
Ezek azok az állatok, a melyeket meg-
ehettek minden barmok közül, a
melyek vannak e földön:
3. Mindazt, a minek hasadt a körme,
és egészenketté hasadt körme van, és
kérődző a barmok közt, megehetitek.
4. De a kérődzők * és a hasadt kör-
műek közül ne egyétek meg ezeket:
A tevét, mert az kérődző ugyan, de
nincs hasadt körme; tisztátalan ez
néktek. * 5 Móz. 14, 7.
5. A hörcsököt, *mert kérődző ugyan,
de nem hasadt a körme; tisztátalan
ez néktek. * Zsolt. 104, 18.
6. A nyulat, mert kérődző ugyan, de
nem hasadt a körme; tisztátalan ez
néktek.
7. És a disznót, mert hasadt körmű
ugyan és egészen ketté hasadt körme
van, de nem kérődzik; tisztátalan ez
néktek.
8. Ezeknek húsából ne egyetek, és
holttestöket se illessétek; tisztátala-
nok ezek néktek.
9. Mindazokból, a melyek a vizekben
élnek, ezeket ehetitek meg: A minek
úszószárnya és pikkelye van a vizek-
ben, tengerekben és folyóvizekben,
azokat mind egyétek meg.
10. A minek pedig nincsen úszó-
szárnya és pikkelye a tengerekben
és folyóvizekben, legyen az akármely
vízben nyüzsgő, és akármely vízben
élő állat; mind útálatos az néktek.
11. De legyenek *is* útálatosak nék-
tek; azoknak húsából ne egyetek, és
holttestöket is útáljátok.
12. A minek nincs úszószárnya és
pikkelye a vizekben, mind útálatos
az néktek.
13. A szárnyas állatok közül pedig
ezeket útáljátok; meg ne egyétek,
útálatosak ezek: a sas, a saskeselyű
és a halászó sas.
14. A sólyom és a héja az ő nemével.
15. Minden holló az ő nemével.
16. A strucz, a bagoly, a kakuk és
a karvaly az ő nemével.
17. A kuvik, a hattyú és a füles bagoly.
18. A bölömbika, a pelikán és a gém.
19. Az eszterág és a szarka az ő ne-
mével, a büdös banka és a denevér.
20. Minden szárnyas féreg, a mely
négy lábon jár, útálatos néktek.
21. Csak azt ehetitek meg a négylábú
szárnyas férgek közül, a melynek lá-
bain felül *szökő*-szárai vannak, hogy
szökdécselhessen azokkal a földön.
22. Ezeket egyétek meg azok közül:
az arbé-sáskát az ő nemével, a szo-
lám-sáskát az ő nemével, a khargol-
sáskát az ő nemével és a khagab-
sáskát az ő nemével.
23. Minden egyéb négylábú szárnyas
féreg pedig útálatos legyen néktek.
24. És ezekkel tisztátalanokká teszi-
tek magatokat; mindaz, a ki illeti holt-
testüket, tisztátalan legyen estvéig.
25. Mindaz pedig, a ki hordozza
azoknak holttestét, mossa meg az ő
ruháit, és tisztátalan legyen estvéig.
26. Minden barom, a melynek hasadt
a körme, de nincs egészen ketté ha-
sadva, és nem kérődzik, tisztátalan
legyen néktek; valaki illeti azt, tisz-
tátalan legyen.
27. Minden állat, a mely a négylá-
búak között a talpán jár, tisztátalan
legyen néktek; mindaz, a ki azoknak
holttestét illeti, tisztátalan legyen est-
véig.
28. A ki pedig hordozza azoknak
holttestét, mossa meg az ő ruháit,
és tisztátalan legyen estvéig. Tisztá-
talanok azok néktek.
29. A földön csúszó-mászó állatok
között pedig ezek legyenek tisztáta-
lanok: a menyét, az egér és a gyík
az ő nemével.
30. A sündisznó, a kaméleon, a tarka
gyík, a csiga és a vakondok.
31. Ezek tisztátalanok néktek min-
den csúszó-mászó között; valaki il-
leti ezeket holtuk után, tisztátalan
legyen estvéig.
32. És minden, a mire ezek közül
holtuk után esik valamelyik, tisztáta-
lan legyen; akármely faedény, akár
ruha, vagy bőr, vagy zsák; akármely
eszköz, a mivel dolgozni szoktak, víz-
be tétessék, és tisztátalan legyen est-
véig, azután tiszta legyen.
33. Akármely cserépedény pedig, a
melybe beleesik *valami* azokból,
mindazzal együtt, a mi benne van,
tisztátalan legyen, és az *edényt* tör-
jétek el.
34. Minden megehető eledel, a mely-
hez *az ilyen edényből* víz jut, tisztá-
talan, és minden megiható ital is,
minden *ilyen* edényben tisztátalan
legyen.

35. És minden, a mire azoknak holttestéből esik *valami*, tisztátalan; kemencze és tűzhely lerontassék; tisztátalanok azok és tisztátalanok legyenek néktek.
36. De a forrás, a kút, * az egybegyűlt víz tiszta legyen; de a mi azoknak holttestéhez ér, tisztátalan.
*1 Móz.1,10.
37. Hogyha azoknak holttestéből reáesik is valamely vetőmagra, a mely elvetendő, tiszta legyen *az*.
38. De ha vizet töltenek a magra, és úgy esik rá azoknak holttestéből, tisztátalan az ilyen néktek.
39. Hogyha olyan hullik el a barmok közül, a mely eledeletek néktek; a ki annak holttestét illeti, tisztátalan legyen estvéig.
40. A ki pedig eszik annak holttestéből, mossa meg az ő ruháit, és tisztátalan legyen estvéig. És mossa meg ruháit az is, a ki hordozta annak holttestét, és tisztátalan legyen estvéig.
41. Mindaz is, a mi csúszik-mászik a földön, útálatos legyen, meg ne egyétek.
42. Mindazt, a mi hason csúszik, és mindazt, a mi négy, sőt mindazt, a mi több lábon jár, a földön csúszómászó bármely állatot, meg ne egyétek ezeket, mert útálatosak ezek.
43. Meg ne fertéztessétek magatokat semmiféle csúszó-mászó állattal, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat azokkal, hogy tisztátalanokká legyetek általok.
44. Mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én szent vagyok, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat semmiféle állat által, a mely csúszik-mászik a földön.
45. Mert én vagyok az Úr, a ki felhoztalak titeket Égyiptom földéből, hogy Istenetekké legyek néktek; legyetek azért szentek, mert én szent vagyok.
46. Ez a törvény a baromfélékről, a szárnyas állatokról, minden élő állatról, a mely nyüzsög a vizekben, és minden állatról, a mely csúszikmászik a földön.
47. Hogy különbséget tehessetek a tisztátalan és tiszta között, az olyan állat között, a mely megehető, és az olyan állat között, a mely meg nem ehető.

Gyermekágyas asszony törvénye.

12. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha az asszony lebetegszik, és fiat szül, tisztátalan legyen hét napig; az ő havi betegségének ideje szerint legyen tisztátalan.
3. A nyolczadik napon pedig metéljék körül *a fiú* férfitestének * bőrét.
*1 Móz.17,10–13.
4. Azután harminczhárom napig maradjon *otthon* a vértől való tisztulás miatt; semmi szent dolgot ne illessen, a szent helyre se menjen be, míg el nem telnek az ő tisztulásának napjai.
5. Ha pedig leányt szül, két hétig legyen tisztátalan, mint havi betegségekor, és hatvanhat napig maradjon *otthon* a vértől való tisztulása végett.
6. Mikor pedig letelnek az ő tisztulásának napjai, fiú miatt vagy leány miatt, hozzon egészen égőáldozatul esztendős bárányt, galambfiat vagy gerliczét bűnért való áldozatul, a gyülekezet sátorának nyílása elé a paphoz.
7. És áldozza meg azt az Úr előtt; és szerezzen néki engesztelést; így lesz tisztává az ő vérfolyása után. Ez a törvénye a fiút vagy leányt szülő asszonynak.
8. Ha pedig nincs elég módja bárányhoz, vigyen két gerliczét vagy két galambfiat, egyiket egészen égőáldozatul, a másikat bűnért való áldozatul, és szerezzen néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.

Az emberen fakadt poklosság megismerése.

13. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
2. Ha valamely ember testének bőrén daganat, vagy tarjagosság, vagy fehér folt támad, és az ő testének bőrén poklos fakadékká lehet: vigyék el *az ilyet* Áronhoz, a paphoz, vagy egyvalamelyikhez az ő papfiai közül.
3. És nézze meg a pap azt a test bőrén lévő fakadékot. Ha a szőr a fakadékban fehérré változott, és ha a fakadéknak felülete mélyebben van az ő testének bőrénél: akkor poklos fakadék az. Mihelyt látja ezt a pap, tisztátalannak ítélje azt.
4. Ha pedig fehér folt van a teste bőrén, de annak felülete nincs mélyebben a bőrnél, és a szőre sem változott meg fehérré, akkor rekeszsze külön a pap a fakadékos *embert* hét napig.
5. A hetedik napon pedig nézze meg őt a pap, s ha szerinte a fakadék egy állapotban van, át nem terjedt tovább a fakadék a bőrön, a pap másodszor is rekeszsze őt külön hét napig.
6. Nézze meg őt azután a pap a hetedik napon másodszor is, és ha a fakadék meghalványodott, és nem ter-

jedt tovább a bőrön a fakadék, tisztának ítélje őt a pap; tarjagosság az, mossa meg azért a ruháit és legyen tiszta.
7. De ha a tarjagosság tovább terjedt a bőrön, miután a papnál az ő megtisztulása végett jelentkezett: akkor másodszor is jelentse magát a papnál.
8. És ha látja a pap, hogy ímé tovább terjedt a tarjagosság a bőrön: ítélje azt a pap tisztátalannak, poklosság az.
9. Ha poklos fakadék lesz az emberen, vigyék tehát azt a paphoz.
10. És ha látja a pap, hogy ímé fehér daganat van a bőrön, és az a szőrt fehérré változtatta, és vadhús van a daganatban:
11. Idűlt poklosság az az ő testének bőrén; azért tisztátalannak ítélje azt a pap, ne is rekesztesse külön azt, mert tisztátalan az.
12. Ha pedig folyton fejlődik a poklosság a bőrön, és a poklos fakadék elborítja a fakadékosnak egész bőrét tetőtől talpig mindenfelé, a merre a pap szemei látnak;
13. És ha látja a pap, hogy ímé elborította a poklosság annak egész testét: akkor ítélje tisztának a fakadékot; mivelhogy egészen fehérré változott az, tiszta az.
14. De mihelyt vadhús mutatkozik abban, tisztátalan legyen.
15. Ha meglátja a pap a vadhúst, tisztátalannak ítélje azt; a vadhús tisztátalan legyen, poklosság az.
16. De ha a vadhús eltűnik, és fehérré változik, akkor menjen a paphoz.
17. És ha megnézi azt a pap, és a fakadék csakugyan fehérré változott, akkor ítélje a pap a fakadékot tisztának, tiszta az.
18. Ha pedig valakinek a teste bőrén kelevény volt, de begyógyult,
19. És a kelevény helyén fehér daganat, vagy vörhenyes fehér folt támad, jelentse magát a papnál.
20. És ha látja a pap, hogy íme annak felülete alább esik a bőrnél, és a szőre fehérré változott: akkor ítélje azt a pap tisztátalannak; poklos fakadék az, a mi a kelevényben fakadt.
21. Ha pedig megnézi azt a pap, és íme nincs abban fehér szőr, és nem is esett alább a bőrnél, sőt meghalványodott az: akkor rekeszsze külön azt a pap hét napig.
22. Ha azonban tovább terjed a bőrön; akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, *poklos* fakadék az.
23. De ha elébbi állapotában marad a folt, nem terjedt: a kelevény forradása az, azért tisztának ítélje azt a pap.
24. Vagy ha valaki testének bőrén égési seb lesz, és a seb helyén vörhenyesfehér folt támad vagy fehér;
25. És megnézi azt a pap, és íme a szőr fehérré változott a foltban, és annak felülete mélyebben van a bőrnél: poklosság az, a mi a seben fakadt, azért ítélje azt a pap tisztátalannak, poklos fakadék az.
26. De ha megnézi azt a pap, és ímé nincs a foltban fehér szőr, és nem is esett az alább a bőrnél, sőt meg is halványodott az: akkor rekeszsze azt külön a pap hét napig.
27. És nézze meg azt a pap a hetedik napon; ha tovább terjedt a bőrön, akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, poklos fakadék az.
28. Ha pedig elébbi állapotában van a folt, nem terjedt a bőrön, sőt meg is halványodott, égési daganat az; azért tisztának ítélje azt a pap, mert égési seb forradása az.
29. És ha valamely férfiúnak vagy asszonynak fakadéka támad a fején vagy a szakállában,
30. És a pap megnézi a fakadékot, és íme annak felülete mélyebben van a bőrnél, és abban a szőr sárga és vékony: akkor ítélje azt a pap tisztátalannak, var az, fejnek vagy szakállnak poklossága az.
31. Ha pedig megnézi a pap a varas fakadékot, és ímé annak felülete nincsen mélyebben a bőrnél, és nincsen abban fekete szőr: akkor rekeszsze külön a pap *azt, a kinek* varas fakadéka *van,* hét napig.
32. És nézze meg a pap a fakadékot a hetedik napon, és ha nem terjedt a var, és nem lett benne sárga szőr, és a varnak felülete nem lett mélyebbé a bőrnél:
33. Akkor borotválkozzék meg, de a varat le ne borotválja; a pap pedig másodszor is rekeszsze külön a varas *embert* hét napig.
34. És a pap nézze meg a varat a hetedik napon, és ha nem terjed a var a bőrön, és annak felülete nincsen mélyebben a bőrnél: akkor tisztának ítélje azt a pap és mossa meg a ruháit, és tiszta lesz.
35. De ha tovább terjed a var a bőrön, miután tisztának ítélte azt,
36. És megnézi azt a pap, és csakugyan terjedt a var a bőrön: akkor ne is kutasson a pap a sárga szőr után, tisztátalan az.
37. De ha a var szerinte egy állapotban van, és fekete szőr indult abban,

meggyógyult az a var, tiszta az; tisztának ítélje azt a pap.
38. Ha pedig valamely férfi vagy asszony testének bőrén foltok, fehér foltok támadnak,
39. És megnézi a pap, és ímé a testök bőrén lévő foltok halavány fehérek: a bőrön fakadt sömör az, tiszta az az *ember*.
40. Hogyha valamely embernek egészen elhull a haja, kopasz az, *és* tiszta az.
41. És ha elölről hull el a haja, elől kopasz az, *és* tiszta az.
42. Hogyha pedig az ő egész kopasz, vagy elől kopasz fején vörhenyes fehér fakadék támad, poklos fakadék az az ő egész kopasz vagy elől kopasz fején.
43. Ha megnézi azt a pap, és ímé a fakadék daganata vörhenyes fehér az ő egész kopasz vagy elől kopasz fején, olyanforma, mint a test bőrén való poklosság:
44. Poklos ember az, tisztátalan az, igen tisztátalannak ítélje azt a pap, mivelhogy fején van a fakadékja.
45. A poklos ember pedig, a kin a fakadék van, megszakgatott ruhában és mezítelen fővel legyen, és a bajuszát fedezze be, és ezt kiáltsa: Tisztátalan, tisztátalan!
46. Mindaddig tisztátalan legyen, a míg rajta van a fakadék, tisztátalan az; csak ő maga lakjék, a táboron kivül legyen az ő lakása.

A ruhán lévő poklosság megismerése.

47. Hogyha pedig valami ruhán van a poklos fakadék, gyapjú ruhán vagy len ruhán,
48. Vagy lenből és gyapjúból készült fonadékon vagy szöveten; vagy bőrön, vagy valamely bőrből való készítményen;
49. És ha az a fakadék zöld vagy vörhenyes színű a ruhán, vagy bőrön, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön: poklos fakadék az, mutassák azért meg a papnak.
50. És nézze meg a pap a fakadékot és rekeszsze külön *azt a min* a fakadék van, hét napig.
51. A hetedik napon pedig nézze meg a fakadékot. Ha terjed a fakadék a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon vagy bőrön, és akármely készítményen, a mivé a bőr feldolgoztatik: emésztő poklosság az a fakadék, tisztátalan az.
52. Azért égesse meg azt a ruhát, vagy a gyapjúból vagy a lenből készült szövetet vagy fonadékot, vagy akármely bőrből való eszközt, a melyen a fakadék leend; mert emésztő poklosság az, tűzön égessék meg *azt*.
53. De ha megnézi a pap, és ímé nem terjedt a fakadék a ruhán, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön:
54. Akkor parancsolja meg a pap, hogy mossák meg azt, a min a fakadék van, és rekeszsze külön azt másodszor is hét napig.
55. Ha pedig megnézi azt a pap a mosás után, és ímé a fakadék nem változtatta meg a színét; ha nem terjedt is a fakadék, tisztátalan az, tűzben égesd meg azt; beevődés az, akár a fonákján, akár a színén legyen az.
56. De ha látja a pap, hogy ímé meghalványodék a fakadék a megmosatása után: akkor szakaszsza el azt a ruhától vagy bőrtől, vagy a szövettől vagy a fonadéktól.
57. És ha mégis mutatkozik a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön: akkor kiújulás az; tűzzel égesd meg azt, a min a fakadék van.
58. Azt a ruhát pedig, vagy szövetet, vagy fonadékot, vagy akármely bőrből való eszközt, a melyet megmostál, ha eltávozik rólok a fakadék, mosd meg másodszor is, és tiszta lesz.
59. Ez a törvénye a poklos fakadéknak, akár gyapjú-, akár lenruhán, akár szöveten, akár fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön legyen, hogy tisztának vagy tisztátalannak ítéltessék.

Az emberi poklosság megtisztítása.

14. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Ez legyen a poklos embernek törvénye az ő megtisztulásának napján, hogy vigyék * a paphoz. * Máté 8,4.
3. A pap pedig menjen ki a táboron kivül, és nézze meg a pap, és ha meggyógyult a pokloson a poklos fakadék:
4. Akkor parancsolja meg a pap, hogy hozzanak a megtisztulandó emberért két élő, tiszta madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot;
5. Azután parancsolja meg a pap, hogy az egyik madarat öljék meg cserépedényben, forrásvíz felett.
6. Az élő madarat *pedig,* vegye azt és a czédrusfát, a karmazsint és az izsópot; és mártsa be azokat és az élő madarat a megölt madárnak vérébe a * forrásvíz felett. * Zsolt. 51,9.
7. És hintse meg a poklosságból megtisztulandó embert hétszer, és ítélje azt tisztának; az élő madarat pedig bocsássa szabadon a mezőre.

8. Azután a megtisztulandó * ember mossa ki az ő ruháit, borotválja le minden szőrét, és mosódjék meg vízben, és tiszta lesz; így menjen be azután a táborba, de a sátorán kivül maradjon hét napig. *4 Móz. 12,14.
9. A hetedik napon pedig borotválja le minden szőrét: a haját, szakállát, szemöldökeit és minden *egyéb* szőrét borotválja le, és mossa ki ruháit, és mossa meg a testét vízben, és tiszta lesz.
10. A nyolczadik napon pedig vegyen két ép bárányt, meg egy ép nőstény bárányt, egy esztendőst, és olajjal elegyített három tized *efa* lisztlángot ételáldozatul, és egy lóg olajt.
11. A pap pedig, a ki a tisztítást végzi, állassa a megtisztulandó embert mindezekkel együtt az Úr elébe, a gyülekezet sátorának nyílásához.
12. És vegye a pap az egyik bárányt, és áldozza meg azt vétekért való áldozatul a lóg olajjal együtt, és lóbálja meg azokat az Úr előtt.
13. A bárányt pedig ott ölje meg, a hol a bűnért való áldozatot és az egészen égőáldozatot ölik meg a szent helyen; mert a miképen a bűnért, azonképen a vétekért való áldozat is a papé; igen szentséges az.
14. És vegyen a pap a vétekért való áldozatnak véréből, és kenje meg azzal a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, és az ő jobb kezének hüvelykét, és jobb lábának hüvelykét.
15. Vegyen a pap a lóg olajból is, és töltsön a papnak a bal tenyerére.
16. És mártsa be a pap az ő jobb kezének újját az olajba, mely az ő bal tenyerén van, és hintsen az olajból az újjával hétszer az Úr előtt.
17. A maradék olajból pedig, a mely az ő tenyerén van, kenje meg a pap a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét es a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat vérén felül.
18. És a mi megmarad az olajból, a mely a pap tenyerén van, kenje a megtisztulandó ember fejére; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt.
19. Azután készítsen a pap bűnért való áldozatot, és szerezzen engesztelést a tisztátalanságából megtisztulónak; azután ölje meg az égőáldozatot.
20. És vigye fel a pap az égőáldozatot és az ételáldozatot az oltárra; így szerezzen néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.
21. Hogyha pedig szegény ő, és nincs módja *azokhoz,* akkor vegyen egy bárányt vétekért való áldozatul meglóbálás végett, hogy engesztelésül legyen érte; meg egy tized *efa* lisztlángot, olajjal elegyítve, ételáldozatul, és egy lóg olajt.
22. És két gerliczét vagy két galambfiat, a mint a módja engedi, és legyen az egyik bűnért való áldozat, a másik pedig egészen égőáldozat.
23. És vigye azokat az ő tisztulásának nyolczadik napján a paphoz, a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elébe.
24. És vegye a pap a vétekért való áldozat bárányát, és a lóg olajt, és lóbálja meg azokat a pap az Úr előtt.
25. Azután ölje meg a vétekért való áldozat bárányát, és vegyen a pap a vétekért való áldozat véréből, és kenjen a megtisztulandó ember jobb fülének czimpájára, és jobb kezének hüvelykére, és jobb lábának hüvelykére.
26. Az olajból pedig töltsön a pap a papnak baltenyerére.
27. És hintsen a pap az ő jobb kezének újjával az olajból, a mely az ő bal tenyerén van, hétszer az Úr előtt.
28. Azután kenje meg a pap a tenyerén lévő olajból a megtisztulandó jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét és a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat vérének helyén.
29. A mi pedig megmarad a pap tenyerén lévő olajból, kenje a megtisztulandó fejére, hogy engesztelésül legyen érette az Úr előtt.
30. És készítse el az egyiket a gerliczék közül, vagy galambfiak közül, a melyik az ő módjától telik.
31. Azt, a mi kitelik az ő módjától: az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul az ételáldozattal egybe; így szerezzen engesztelést a pap a megtisztulandó embernek az Úr előtt.
32. Ez a törvénye annak, a kin poklos fakadék van, *de* a kinek nincs módja az ő megtisztulásánál.

A ház poklosságának megtisztítása.

33. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
34. Mikor bementek majd a Kanaán földére, a melyet én adok néktek birtokul, és a ti birtokotokban lévő föld valamelyik házára poklosságot bocsátok:
35. Akkor menjen el az, a kié a ház, és jelentse meg a papnak, mondván: Mint a poklosság, olyan mutatkozik nálam a házban.
36. A pap pedig parancsolja meg, hogy takarítsák ki a házat, mielőtt

oda menne a pap a poklosság megnézésére, hogy semmi se legyen tisztátalanná, a mi a házban van; és csak azután menjen be a pap a ház megnézésére.
37. És ha látja a poklosságot, hogy ímé a poklosság a háznak falain zöld vagy vörhenyes horpadásokban *mutatkozik*, és annak felülete alább esik a falnál:
38. Akkor menjen ki a pap a házból, a háznak ajtaja elé, és zárja be a házat hét napra.
39. A hetedik napon pedig térjen vissza a pap, és ha látja, hogy ímé elterjedt a poklosság a ház falán:
40. Akkor parancsolja meg a pap, hogy szedjék ki a köveket, a melyeken a poklosság van, és vessék azokat a városon kívül tisztátalan helyre;
41. A házat pedig vakartassa le belül köröskörül, és a tapasztékot, a melyet levakartak, töltsék a városon kívül tisztátalan helyre.
42. És vegyenek elő más köveket, és illeszszék be ama kövek helyére; tapasztékot is mást vegyenek, és tapaszszák be a házat.
43. Hogyha a poklosság visszatér, és kiújul a házon, miután kiszedték a köveket, és miután levakarták a házat, és miután be is tapasztották azt:
44. Akkor menjen be a pap, és nézze meg, és ha ímé tovább terjedt a poklosság a házon: emésztő poklosság az a házon, tisztátalan az;
45. Rontsák azért le a házat köveivel együtt, és a fáit is, a háznak minden tapasztékát is; és vigyék a városon kívül tisztátalan helyre.
46. A ki pedig bemegy a házba akármikor, a míg az zárva van, tisztátalan legyen az estvéig.
47. És a ki meghál abban a házban, mossa meg a ruháit, és a ki eszik abban a házban, az is mossa meg a ruháit.
48. Ha pedig bemegy a pap és látja, hogy ímé nem terjedt a poklosság a házon, miután megtapasztották a házat: akkor tisztának ítélje a pap a házat, mert megszűnt a poklosság.
49. A háznak megtisztítása végett pedig vegyen elő két madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot.
50. És ölje meg az egyik madarat cserépedényben, forrásvíz felett.
51. Azután vegye a czédrusfát, az izsópot, a karmazsint és az élő madarat, és mártsa be azokat a megölt madár vérébe és a forrásvízbe, és hintse meg *azzal* a házat hétszer.
52. És tisztítsa meg a házat a madár vérével, a forrásvízzel, az élő madárral, a czédrusfával, az izsóppal és a karmazsinnal.
53. Az élő madarat pedig bocsássa el a városon kívül a mezőre. Így szerezzen engesztelést a házért, és tiszta lesz.
54. Ez a törvénye mindenféle poklos fakadéknak és varnak.
55. A ruha és a ház poklosságának is.
56. A daganatnak, a tarjagosságnak és a fehér foltnak;
57. Hogy megtudhassák: mikor tiszta és mikor tisztátalan *valami?* Ez a poklosság törvénye.

Testi tisztátlanságról.

15. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
2. Szóljatok Izráel fiainak és mondjátok meg nékik: Ha valamely férfiúnak magfolyása támad, az ő folyása tisztátalan.
3. És pedig tisztátalan lesz e folyás miatt: *akár* folytonos az ő magfolyása, akár megreked testében ez a folyás; tisztátalanság ez ő nála.
4. Minden ágy, a melyen fekszik a magfolyós, tisztátalan, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan lesz.
5. Valaki azért illeti az ő ágyát, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
6. Az is, a ki a holmira ül, a melyen a magfolyós ült vala, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
7. Az is, a ki illeti a magfolyósnak testét, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
8. És ha ráköp a magfolyós a tiszta emberre, mossa meg *ez* a ruháját, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
9. És minden nyereg is, a melyre a magfolyós ráült, tisztátalan legyen.
10. És akárki is, a ki illet valamit, a mi annak alatta vala, tisztátalan legyen estvéig, és a ki hordozza azokat, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
11. És mindaz, a kit illet a magfolyós, úgy hogy kezeit le nem öblíti vízzel, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
12. A cserépedény pedig, a melyet a magfolyós illet, törettessék el, minden faedény pedig öblíttessék ki vízzel.
13. Mikor pedig megtisztul a magfolyós az ő folyásából, akkor számláljon hét napot az ő tisztulására, és mossa meg ruháit, és a testét is mossa le forrásvízben, és tiszta lesz.

14. És a nyolczadik napon vegyen elő két gerliczét vagy két galambfiat, és menjen el az Úr elé, a gyülekezet sátorának nyílásához, és adja azokat a papnak.
15. És készítse el azokat a pap; az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat egészen égőáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt az ő magfolyása miatt.
16. Ha valamely férfiúnak magömlése van, mossa meg az egész testét vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
17. És minden ruha és minden bőr, a melyre a magömlés kihat, mosattassék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig,
18. És az asszony is, a kivel férfiú hál magömléssel. Mosódjanak meg vízben, és tisztátalanok legyenek estvéig.
19. Mikor asszony lesz magfolyóssá *és* véressé lesz az ő magfolyása a testén, hét napig legyen az ő havi bajában, és valaki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.
20. Mindaz is, a min hál az ő havi bajában, tisztátalan legyen, és mindaz is, a min ül, tisztátalan legyen.
21. És mindaz, a ki illeti az ő ágyát, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
22. És mindaz is, a ki illet bármely holmit, a melyen ült, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
23. Sőt ha valaki az ő ágyán, vagy a holmikon illet is valamit, a melyeken ő ült, tisztátalan legyen estvéig.
24. Ha pedig vele hál valaki, és reá ragad arra az ő havi baja: tisztátalan legyen hét napig, és minden ágy is, a melyen fekszik, tisztátalan legyen.
25. És hogyha sok napig tart az asszonynak az ő vérfolyása a havi bajának idején kivül, vagy ha a folyás a havi bajon túl tart: valameddig az ő tisztátalanságának folyása tart, úgy legyen, mint havi bajának idején, tisztátalan az.
26. Minden ágy, a melyen fekszik az ő folyásának egész ideje alatt, olyan legyen, mint a havi baja idejében lévő ágya, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan legyen, mint az ő havi bajának tisztátalansága alatt.
27. És mindaz is, a ki illeti azokat, tisztátalan lesz, mossa meg azért a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
28. Ha pedig megtisztul az ő folyásából: számláljon hét napot, és azután tiszta legyen.
29. A nyolczadik napon pedig vegyen elő két gerliczét vagy két galambfiat, és vigye el azokat a papnak, a gyülekezet sátorának nyílásához.
30. És készítse el a pap az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt az ő tisztátalanságának folyása miatt.
31. Így tartsátok vissza Izráel fiait az ő tisztátalanságuktól, hogy meg ne haljanak az ő tisztátalanságuk miatt, megfertőztetvén az én hajlékomat, a mely közöttök van.
32. Ez a törvénye a magfolyósnak, és annak, a kinek magömlése van, a mi által tisztátalanná lesz;
33. És a havi bajban szenvedőnek és a magfolyásban lévőnek, férfinak és asszonynak, és annak a férfiúnak a ki tisztátalan asszonynyal hál.

Évenkénti engesztelési ünnep.

(V. ö. rész 23,26-32; 4 Móz. 29,7-11; Zsid. 9,6-14.)

16. És szóla az Úr Mózesnek, az Áron két fiának halála után, a kik akkor haltak meg, a mikor az Úrhoz járultak vala.
2. És monda az Úr Mózesnek: Szólj a te atyádfiának, Áronnak, hogy ne menjen be akármikor a szenthelyre a függönyön belül a fedél elé, a mely a láda felett van, hogy meg ne haljon, mert felhőben jelenek meg a fedél felett.
3. Ezzel menjen be Áron a szenthelyre: egy fiatal tulokkal bűnért való áldozatul, és egy kossal égőáldozatul.
4. Gyolcsból készült szent köntöst öltsön magára, és gyolcs lábravaló legyen a testén, gyolcs övvel övezze be magát, és gyolcs süveget tegyen fel; szent ruhák ezek; mossa meg azért a testét vízben, és úgy öltse fel ezeket.
5. Izráel fiainak gyülekezetétől pedig vegyen át két kecskebakot bűnért való áldozatul, és egy kost egészen égőáldozatul.
6. És áldozza meg Áron a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és végezzen engesztelést magáért és háza népéért.
7. Azután vegye elő a két kecskebakot, és állassa azokat az Úr elé a gyülekezet sátorának nyílásához,
8. És vessen sorsot Áron a két bakra; egyik sorsot az Úrért, a másik sorsot Azázelért.
9. És áldozza meg Áron azt a bakot, a melyre az Úrért való sors esett, és készítse el azt bűnért való áldozatul.
10. Azt a bakot pedig, a melyre az

Azázelért való sors esett, állassa elevenen az Úr elé, hogy engesztelés legyen általa, *és* hogy elküldje azt Azázelnek a pusztába.

11. Áron pedig úgy áldozza meg a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és úgy szerezzen engesztelést magáért és háza népéért, hogy ölje meg a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé.

12. És vegye tele a tömjénezőt eleven szénnel az oltárról, a mely az Úr előtt van, és vegye tele a két markát a porrá tört fűszerekből való füstölőből, és vigye be a függönyön belől.

13. És vesse a füstölőt a tűzre az Úr előtt, hogy befedje a füstölő felhője a fedelet, a mely a bizonyság felett van, hogy meg ne haljon.

14. Azután vegyen a tuloknak véréből és hintsen újjával a fedél felső színére napkelet felé; a fedél előtt pedig hétszer hintsen újjával a vérből.

15. És ölje meg a bűnért való áldozati bakot, a mely a népé, és vigye be annak vérét a függönyön belől, és úgy cselekedjék annak vérével, a mint a tuloknak vérével cselekedett: hintse ugyanis azt a fedélre és a fedél elé.

16. Így szerezzen engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt; mindenféle bűnei miatt; így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, a mely közöttök van, az ő tisztátalanságaik közepette.

17. Senki se legyen a gyülekezet sátorában, a mikor bemegy a szenthelybe, hogy engesztelést szerezzen, *egészen* az ő kijöveteléig; és végezzen engesztelést magáért, házanépéért, és Izráelnek egész gyülekezetéért.

18. Azután menjen ki az oltárhoz, a mely az Úr előtt van, és végezzen engesztelést azért is; vegyen ugyanis a tuloknak véréből és a baknak véréből, és kenje meg az oltárnak szarvait köröskörül.

19. És hintsen arra a vérből az ő újjával hétszer; így tegye tisztává, és így szentelje meg azt Izráel fiainak tisztátalanságaitól.

20. Miután pedig elvégezi a szenthelyért, a gyülekezet sátoráért és az oltárért való engesztelést; hozza elő az élő bakot.

21. És tegye Áron mind a két kezét az élő baknak fejére, és vallja meg felette Izráel fiainak minden hamisságát és minden vétkét, mindenféle bűneit: és rakja azokat a baknak fejére, azután küldje el az arravaló emberrel a pusztába,

22. Hogy vigye el magán a bak minden ő hamisságukat kietlen földre, és hogy bocsássa el a bakot a pusztában.

23. Azután menjen be Áron a gyülekezet sátorába, és vesse le a gyolcs ruhákat, a melyeket felöltött, mikor bement a szenthelybe, és hagyja ott azokat.

24. És mossa meg a testét vízben szent helyen, és öltse fel a maga ruháit, úgy menjen ki, és készítse el a maga egészen égőáldozatát és a nép egészen égőáldozatát, és végezzen engesztelést magáért és a népért.

25. A bűnért való áldozat kövérjét pedig füstölögtesse el az oltáron.

26. Az pedig, a ki elvitte az Azázelnek való bakot, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután menjen be a táborba.

27. A bűnért való áldozati tulkot pedig, és a bűnért való áldozati bakot, a melyeknek vére engesztelés végett bevitetett a szenthelyre, vigye ki* a táboron kivül, és égessék meg azoknak bőrét, húsát és ganéját tűzzel.

* Zsid. 13, 11.

28. És a ki elégeti ezeket, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután így menjen be a táborba.

29. Örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok: a hetedik hónapban, a hónapnak tizedikén sanyargassátok meg magatokat és semmi munkát ne végezzetek, se a benszülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény.

30. Mert ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket; minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.

31. Szombatok szombatja ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat; örökkévaló rendtartás ez.

32. És végezzen engesztelést a pap, a kit felkennek, és a kit az ő tisztére felavatnak, hogy paposkodjék az ő atyja helyett, és öltözködjék a gyolcs ruhákba, a szent ruhákba:

33. És végezzen engesztelést a szentek szentjéért, és a gyülekezet sátoráért, és az oltárért is végezzen engesztelést, sőt a papokért és az egész összegyülekezett népért is engesztelést végezzen.

34. És örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok, hogy egyszer egy esztendőben engesztelést végezzenek Izráel fiainak minden bűnéért. És úgy cselekedék, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

Csak a szent helyen szabad áldozni.

17. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Szólj Áronnak és az ő fiainak és
Izráel minden fiának, és mondd né-
kik: Ez az a dolog, a mit megparan-
csolt az Úr, mondván:
3. Ha valaki Izráel házából ökröt,
vagy bárányt, vagy kecskét öl le a
táborban, vagy a ki öl a táboron ki-
vül,
4. És nem viszi azt a gyülekezet sá-
torának nyílásához, hogy áldozattal
járuljon az Úrhoz, az Úrnak hajléka
előtt: vérontásul tulajdoníttassék az
annak az embernek; vért ontott, tö-
röltessék ki azért az ilyen ember az
ő népe közűl:
5. Azért hogy vigyék el Izráel fiai
az ő véres áldozataikat, a melyeket
áldoznak vala a mezőn, vigyék el azo-
kat az Úrnak, a gyülekezet sátorának
nyílásához, a paphoz, és áldozzák meg
azokat hálaáldozatul az Úrnak.
6. És hintse* a pap a vért az Úr ol-
tárára, a mely a gyülekezet sátorá-
nak nyílásánál van, a kövérjét pedig
füstölögtesse el kedves illatul az Úr-
nak. * rész 1,5.
7. És ne áldozzák többé véres áldo-
zataikat az ördögöknek, a kikkel ők
paráználkodnak. Örökkévaló rend-
tartás legyen ez nékik nemzetségről
nemzetségre.
8. Mondjad nékik *ezt* is: Valaki az
Izráel házából, vagy a köztök tartóz-
kodó jövevények közül, egészen égő-
áldozatot áldoz vagy véres áldozatot,
9. És nem viszi azt a gyülekezet sá-
torának nyílásához, hogy elkészítse
azt az Úrnak: irtassék ki az ilyen em-
ber az ő népe közül.

Vért és döghúst enni tilos.

10. És ha valaki Izráel házából, vagy
a köztök tartózkodó jövevények kö-
zül valamiféle vért megeszik: * ki-
ontom haragomat az ellen, a ki a vért
megette, és kiirtom azt az ő népei kö-
zűl. * 1 Móz. 9,4. rész 7,27. 19,26. 1 Sám. 14,33.
11. Mert a testnek élete * a vérben
van, én pedig az oltárra † adtam azt
néktek, hogy engesztelésül legyen a
ti életetekért, mert a vér a benne levő
élet által szerez engesztelést.
* 1 Móz. 9,4. † Zsid. 9,22.
12. Azért mondtam Izráel fiainak:
Egy lélek se egyék vért közületek; a
köztetek tartózkodó jövevény se egye
meg a vért.
13. És ha valaki Izráel fiai közül, vagy
a köztök tartózkodó jövevények kö-
zül vadászásban vadat vagy madarat
fog, a mely megehető: ontsa ki an-
nak vérét, és fedje be azt földdel.
14. Mert minden testnek élete az ő
vére * a benne levő élettel. Azért mon-
dom Izráel fiainak: Semmiféle test-
nek a vérét meg ne egyétek, mert min-
den testnek élete az ő vére; valaki
megeszi azt, irtassék ki. * 1 Móz. 9,4.
15. Ha pedig valaki elhullott, vagy
vadtól megszaggatott állatot eszik,
akár benszülött, akár jövevény: mossa
meg ruháit, és mosódjék meg vízben,
és tisztátalan legyen estvéig, azután
tiszta.
16. Hogyha meg nem mossa ruháit,
sem a testét le nem mossa: viselje
az ő vétségének terhét.

*Közeli rokonok házassága és más nagy bű-
nök tiltatnak.*
(V. ö. rész 20.)

18. Szóla ismét az Úr Mózesnek,
mondván:
2. Szólj Izráel fiaihoz, és mondd né-
kik: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
3. Ne cselekedjetek úgy, a mint Égyip-
tom földén cselekesznek, a hol lak-
tatok; úgy se cselekedjetek, a mint
Kanaán földén cselekesznek, a hová
beviszlek titeket; se azoknak rend-
tartásai szerint ne járjatok.
4. Az én végzéseim szerint cseleked-
jetek, és az én rendeleteimet tartsá-
tok meg, azok szerint járván. Én va-
gyok az Úr, a ti Istenetek.
5. Tartsátok meg azért az én rende-
leteimet és az én végzéseimet, a me-
lyeket ha megcselekszik az ember,
él azok által. Én vagyok az Úr.
6. Senki se közelgessen valamely vér
szerint való rokonához, hogy felfedje
annak szemérmét. Én vagyok az Úr.
7. A te atyádnak szemérmét és a te
anyádnak szemérmét fel ne fedd; a
te anyád ő, fel ne fedd az ő szemér-
mét.
8. A te atyád feleségének szemérmét
fel ne fedd, * a te atyádnak szemér-
me az. * rész 20,11. 1 Kor. 5,1.
9. A te atyád leányának, vagy a te
anyád leányának, a te leánytestvé-
rednek * szemérmét, akár otthon szü-
letett, akár kivül született legyen; fel
ne fedd szemérmöket. * rész 20,17.
10. A te fiad leányának szemérmét,
vagy a te leányod leányáét, ezeknek
szemérmét fel ne fedd, mert a te sze-
mérmeid azok.
11. A te atyád felesége * leányának
szemérmét, a ki a te atyádnak mag-
zatja, leánytestvéred ő, fel ne fedd
ennek szemérmét. * rész 20,17.
12. A te atyád leánytestvérének * sze-
mérmét fel ne fedd, a te atyádnak
vér szerint való rokona ő. * rész 20,19.
13. A te anyád leánytestvérének sze-
mérmét fel ne fedd, mert a te anyád-
nak vér szerint való rokona ő.
14. A te atyád fiútestvérének * sze-

mérmét fel ne fedd, annak feleségéhez ne közelgess, nagynénéd ő.
* rész 20,20.
15. A te menyednek szemérmét fel ne fedd; a te fiadnak felesége ő: ne fedd fel az * ő szemérmét. * rész 20,12.
16. A te fiútestvéred feleségének szemérmét fel ne fedd; a te fiútestvérednek szemérme * az. * rész 20,21.
17. Valamely asszonynak és az ő leányának * szemérmét fel ne fedd; az ő fiának leányát, vagy leányának leányát el ne vedd, hogy annak szemérmét felfedjed; mert vér szerint való rokonok ők; fajtalankodás ez.
* rész 20,14.
18. De feleségül se végy senkit az ő leánytestvére mellé, hogy ellenkezés ne legyen, ha felfeded ő mellette amannak szemérmét az ő életében.
19. Asszonyhoz ne közelgess, az ő havi tisztátalansága alatt, hogy felfedjed az ő szemérmét. * * rész 20,18.
20. És a te felebarátodnak * feleségéhez se add magad közösülésre, hogy azzal magadat megfertőztessed.
* rész 20,10.
21. A te magzatodból * ne adj, hogy oda áldozzák a Moloknak, és meg ne szentségtelenítsd a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.
* rész 20,2. 2 Kir.17,17.
22. Férfiúval * ne hálj úgy, a mint asszonnyal hálnak: útálatosság az.
* rész 20,13. Róm.1,24.27.
23. És semmiféle barommal * se közösülj, hogy azzal magadat megfertőztessed, és asszony se álljon meg barom előtt, hogy meghágja őt; fertelmesség az. * rész 20,15.
24. Egyikkel se fertőztessétek meg magatokat ezek közül; mert mindezekkel ama pogányok fertőztették meg magokat, kiket én kiűzök ti előletek.
25. És fertőzötté lett az a föld, de meglátogatom azon az ő gonoszságát, mert kiokádja az a föld az ő lakosait.
26. Tartsátok meg azért ti az én rendeléseimet és végzéseimet, és ez útálatosságok közül semmit meg ne cselekedjetek, se a benszülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény:
27. (Mert mindezeket az útálatosságokat megcselekedték annak a földnek lakosai, a mely előttetek van; és fertelmessé lőn az a föld),
28. Hogy ki ne okádjon titeket az a föld, ha megfertőztetitek azt, a mint kiokádja azt a népet, a mely * előttetek van. * 5 Móz.18,12.13.
29. Mert a ki megcselekeszik valamit ez útálatosságokból, mind kiirtatik az így cselekvő ember az ő népe közül.
30. Tartsátok meg azért a mit én megtartani rendelek, hogy egyet se kövessetek amaz útálatos szokásokból, a melyeket követtek ti előttetek, és meg ne fertőztessétek magatokat azokkal. Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek.

A tíz parancsolat magyarázata.

19. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, és mondd nékik: **Szentek legyetek, * mert én az Úr, a ti Istenetek szent vagyok.** * rész 20,7.26. 1 Pét.1,16.
3. Az ő anyját * és atyját minden ember tisztelje, és az én † szombatjaimat megtartsátok. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
* 2 Móz.20,12. † 2 Móz.31,13.14.
4. Ne hajoljatok a bálványokhoz, és ne csináljatok magatoknak * öntött isteneket. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek * 2 Móz.34,17.
5. Hogyha hálaadó áldozatot áldoztok az Úrnak, úgy áldozzátok, hogy kedvesen fogadtassatok.
6. A ti áldozástok napján és a következőn egyétek meg; * a mi pedig harmadnapra marad, égessétek meg tűzben. * rész 7,15—18.
7. Ha pedig harmadnapra eszik valaki abból, útálatos az, nem lehet kedves.
8. És a ki eszi azt, viselje az ő álnokságának terhét; mivelhogy megfertőztette az Úrnak szentségét, irtassék ki az ilyen ember az ő népe közül.
9. Mikor a ti földetek termését learatjátok, ne arasd le * egészen a te meződnek szélét, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd.
* rész 23,22. 5 Móz.24,19.
10. Szőlődet se mezgéreld le, és elhullott szemeit se szedd fel szőlődnek, a szegénynek és a jövevénynek hagyd meg azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
11. Ne orozzatok, * se ne hazudjatok, és † senki meg ne csalja az ő felebarátját. * 2 Móz.20,15. † Ef.4,25.
12. És ne esküdjetek * hamisan az én nevemre, mert megfertőzteted a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.
* 2 Móz.20,7. Máté 5,33—37.
13. A te felebarátodat ne zsarold, se ki ne rabold. A napszámos * bére ne maradjon nálad reggelig.
* 5 Móz.24,15. Jak.5,4.
14. Siketet ne szidalmazz, és vak elé gáncsot ne vess; hanem félj a te Istenedtől. Én vagyok az Úr.
15. Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben; ne nézd a szegény-

nek személyét, * se a hatalmas személyét ne becsüld; igazságosan ítélj a te felebarátodnak.
* 2 Móz.23,3. 5 Móz.1,17.
16. Ne járj rágalmazóként a te néped között; ne támadj fel a te felebarátodnak vére ellen. Én vagyok az Úr.
17. Ne gyűlöld a te atyádfiát * szívedben; fedd meg † a te felebarátodat nyilván, hogy ne viseljed az ő bűnének terhét. * 1 Ján.3,15. † Máté 18,15.17.
18. Bosszúálló * ne légy, és haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem szeressed † felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr.
* Máté 5,39.44. Róm.12,19. † Maté 5,43.44.
19. Az én rendeléseimet megtartsátok: Barmodat másféle állattal ne párosítsd, szántóföldedbe kétféle magot ne vess, és kétféle szövetű ruha ne legyen rajtad. * 5 Móz.22,9.
20. És ha valaki asszonynyal hál és közösül, és az valamely férfi hatalma alatt lévő rabnő, és sem ki nem váltatott, sem szabadon nem bocsáttatott: büntetés érje, de meg ne ölettessenek, mert nem volt szabad az asszony.
21. *A férfiú* pedig vigye el az ő vétkéért való áldozatát az Úrnak a gyülekezet sátorának nyílásához: egy kost vétekért való áldozatul.
22. És a pap szerezzen néki engesztelést, a vétekért való áldozat kosával az Úr előtt, az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki az ő bűne, a melyet elkövetett.
23. Mikor pedig bementek arra a földre, és plántáltok ott mindenféle gyümölcstermő fát, annak gyümölcsét körülmetéletlennek tartsátok, három esztendeig legyen az néktek körülmetéletlen: meg ne egyétek.
24. A negyedik esztendőben pedig annak minden gyümölcse szent legyen, hálaáldozatul az Úrnak.
25. Csak az ötödik esztendőben egyétek meg annak gyümölcsét, és annak termését magatoknak gyűjtsétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
26. Ne egyetek vérrel valót, * ne varázsoljatok és ne † bűvészkedjetek.
* 5 Móz.12,23. † 5 Móz.18,10.
27. A ti hajatokat * kerekdedre ne nyírjátok, a szakállad végét se csúfitsd el. * rész 21,5.
28. Testeteket a holt emberért meg ne hasogassátok, * se égetéssel magatokat meg ne bélyegezzétek. Én vagyok az Úr. * 5 Móz.14,1.2.
29. A te leányodat meg ne becstelenítsd, paráznaságra adván azt; hogy paráznává ne legyen a föld, és be ne teljék a föld fajtalansággal.
30. Az én szombatjaimat megtartsátok; * szenthelyemet tiszteljétek. Én vagyok az Úr. * vers 3.
31. Ne menjetek * igézőkhöz, és a jövendőmondókat ne tudakozzátok, hogy magatokat azokkal megfertőztessétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. * rész 20,6. 1 Sám.28,7-16. 2 Kir.21,2-6.
32. Az ősz ember előtt kelj fel, és a vén ember orczáját becsüld meg, és félj a te Istenedtől. Én vagyok az Úr.
33. Hogyha * jövevény tartózkodik nálad, a ti földeteken, ne nyomorgassátok őt. * 2 Móz.22,21.
34. Olyan legyen néktek a * jövevény, a ki nálatok tartózkodik, mintha közületek való benszülött volna, és szeressed azt mint magadat, mert jövevények voltatok Égyiptom földén. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
* rész 22,24. 5 Móz.10,19.
35. Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben, a hosszmértékben, súlymértékben és ürmértékben.
36. Igaz mérték, * igaz font, igaz efa, és igaz hin legyen közöttetek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből.
* Péld.11,1. Mik.6,11.
37. Tartsátok meg azért minden rendelésemet és minden végzésemet, és cselekedjetek azok szerint. Én vagyok az Úr.

Némely nagy bűnök büntetése.
(V. ö. rész 18.)

20. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Izráel fiainak pedig mondd meg: Valaki Izráel fiai közül és az Izráelben tartózkodó jövevények közül odaadja az ő magzatát a * Moloknak, halállal lakoljon, a földnek népe kövezze agyon kővel. * rész 18,21.
3. Én is kiontom haragomat az ilyen emberre, és kiirtom azt az ő népe közül, mivelhogy adott az ő magzatából a Moloknak, hogy megfertőztesse az én szentségemet, és megszentségtelenítse az én szent nevemet.
4. Ha pedig a föld népe behúnyja szemeit az ilyen ember előtt, a mikor az oda adja az ő magzatát a Moloknak, és azt meg nem öli:
5. Akkor én ontom ki haragomat arra az emberre és annak házanépére, és kiirtom azt és mindazokat, a kik ő utána paráználkodnak, hogy a Molokkal paráználkodjanak, az ő népök közül.
6. A mely ember pedig az igézőkhöz és a jövendőmondókhoz fordul, hogy azok után paráználkodjék, arra is kiontom haragomat, és kiirtom azt az ő népe közül.

7. Szenteljétek meg azért magatokat,
és * szentek legyetek, mert én, az Úr,
vagyok a ti Istenetek.
* rész 11,44. 19,2. 1 Pét.1,16.
8. És tartsátok meg az én rendelé-
seimet, és cselekedjétek azokat. Én
vagyok az Úr, a ti megszentelőtök.
9. Mert valaki * szidalmazza az ő aty-
ját vagy anyját, halállal lakoljon; aty-
ját és anyját szidalmazta: vére rajta.
* 2 Móz.21,17. Péld.20,20.
10. Ha valaki más ember feleségé-
vel paráználkodik, mivelhogy az ő
felebarátjának feleségével * paráznál-
kodik: halállal lakoljon a parázna
férfi és a parázna nő. * 5 Móz.22,22.
11. Ha * valaki az ő atyjának felesé-
gével † hál, az ő atyjának szemérmét
fedi fel: halállal lakoljanak mindket-
ten; vérök rajtok.* rész 18,8. †1 Móz.35,22.
12. Ha valaki az * ő menyével hál,
halállal lakoljanak mindketten, fer-
telmességet követtek el; vérök rajtok.
* rész 18,15.
13. És ha valaki * férfival hál, úgy
a mint asszonynyal hálnak: útálatos-
ságot követtek el mindketten, halál-
lal lakoljanak, vérök rajtok.
* rész 18,22.
14. És ha valaki * feleségül vesz va-
lamely asszonyt annak anyjával egy-
be: fajtalankodás ez; tűzzel égessék
meg azt és azokat, hogy ne legyen
köztetek fajtalankodás. * rész 18,17.
15. Ha pedig valaki * barommal kö-
zösül, halállal lakoljon, és a barmot
is öljétek meg. * rész 18,23.
16. Ha valamely asszony akármely
baromhoz járul, hogy az meghágja
őt: öld meg mind az asszonyt, mind
a barmot, halállal lakoljanak, vérök
rajtok.
17. És ha valaki feleségül veszi az
ő leánytestvérét, * atyjának leányát,
vagy anyjának leányát, és meglátja
annak szemérmét, és az is meglátja
az ő szemérmét: gyalázatosság ez;
azért irtassanak ki népök fiainak lát-
tára, az ő leánytestvérének szemér-
mét fedte fel: viselje gonoszságának
terhét. * rész 18,9.
18. És ha valaki * havi bajos asszony-
nyal hál, és felfedi annak szemérmét,
és forrását feltakarja, és az asszony
is felfedi az ő vérének forrását: mind-
ketten irtassanak ki az ő népökből.
* rész 18,19.
19. A te anyád leánytestvérének, vagy
az * atyád leánytestvérének szemér-
mét se fedd fel; mivelhogy az ő vér-
rokonát takarja ki: viseljék gonosz-
ságuk terhét. * rész 18,12.13.
20. És ha valaki az ő nagynénjével
hál, az ő * nagybátyjának szemérmét
fedte fel: viseljék gonoszságuk ter-
hét, magtalanul haljanak meg.
* rész 18,14.
21. Ha pedig elveszi valaki az ő * fiú-
testvérének feleségét: vérfertőzés az;
az ő fiútestvérének szemérmét fedte
fel; magtalanok legyenek. * rész 18,16.
22. Tartsátok meg minden * rende-
lésemet és minden végzésemet, és azo-
kat cselekedjétek, hogy ki ne okád-
jon titeket az a föld, a melybe én visz-
lek be titeket, hogy ott lakjatok.
* rész 18,26.
23. És ne járjatok annak a népnek
rendtartási szerint, a melyet * kiűzök
én előletek. Mivelhogy mindezeket
cselekedték, azért megútáltam őket.
* rész 18,3.28.
24. Néktek pedig mondom: Ti örö-
kölni fogjátok az ő földüket, mert én
néktek adom azt örökségül, azt a * tej-
jel és mézzel folyó földet. Én vagyok
az Úr, a ti Istenetek, a ki kiválasz-
tottalak titeket a népek közül.
* 2 Móz.3,8.
25. Tegyetek különbséget azért a tisz-
ta és * tisztátalan barmok között, a
tiszta és tisztátalan szárnyas állatok
között, és ne fertőztessétek meg ma-
gatokat barommal vagy szárnyas ál-
lattal, sem semmiféle földön csúszó
állattal, a melyeket megkülönböztet-
tem előttetek, mint tisztátalanokat.
* rész 11,2. 5 Móz.14,4.21.
26. És legyetek nékem szentek, mert
én, az Úr, szent vagyok, a ki kiválasz-
tottalak titeket a népek közül, hogy
enyéim legyetek.
27. És akár * férfi, akár asszony, hogy-
ha ígéző vagy jövendőmondó lesz kö-
zöttök, halállal lakoljanak; kővel kö-
vezzétek azokat agyon, vérök rajtok.
* 5 Móz.18,10. 1 Sám.28,9.

A papok szentek legyenek.

21. Szóla ismét az Úr Mózesnek:
Szólj a papoknak, Áron fiai-
nak, és mondd meg nékik: *Senki kö-
zülök* meg ne fertőztesse magát * ha-
lottal az ő népe között; * Ezék.44,25.
2. Hanem ha a hozzá legközelebb álló
vérrokonával: anyjával, atyjával, fiá-
val, leányával és fiútestvérével,
3. Vagy a hozzá legközelebb álló ha-
jadon leánytestvérével, a ki még nem
ment férjhez: ezt megérintheti.
4. Mint fő-ember ne fertőztesse meg
magát az ő népe között, hogy szent-
ségtelenné ne legyen.
5. Ne nyírjanak kopaszságot a * fe-
jükön, szakálluk szélét le ne messék,
és a testükbe vágásokat ne vágjanak.
* rész 19,27.
6. Szentek legyenek Istenöknek, és

az ő Istenöknek nevét meg ne szentségtelenítsék, mert az Úrnak tűzáldozatait, Istenöknek kenyerét ők áldozzák; azért szentek legyenek.
7. Parázna és megszeplősített aszszonyt el ne vegyenek, se olyan aszszonyt, a ki elűzetett az ő férjétől, el ne vegyenek; mert a *pap* az ő Istenének van szentelve.
8. Te is szentnek tartsad őt, mert Istenednek kenyerét ő áldozza: szent legyen azért előtted, mert szent vagyok én, az Úr, a ti megszentelőtök.
9. Hogyha valamely papnak leánya vetemedik paráznaságra, megszentségteleníti az ő atyját, azért tűzzel égettessék meg.
10. A ki pedig főpap az ő attyafiai között, a kinek fejére töltötték a kenetnek olaját, és a kit felavattak az ő szolgálatára, hogy a szent ruhákba felöltözzék: fejét meg ne meztelenítse, se ruháit meg ne szaggassa,
11. És semmiféle holttesthez * be ne menjen: atyjával és anyjával se fertőztesse meg magát. * vers 2. 3.
12. És a szenthelyből ki ne menjen, hogy az ő Istenének szenthelyét meg ne szentségtelenítse, mert korona, az ő Istenének kenet-olaja van ő rajta. Én vagyok az Úr.
13. Hajadont * vegyen feleségül. * Ezék. 44,22.
14. Özvegyet, elűzöttet, megszeplősítettet, paráznát: ilyeneket el ne vegyen, hanem hajadont vegyen feleségül az ő népe közül,
15. Hogy meg ne fertőztesse az ő magzatát az ő népe között; mert én, az Úr vagyok az ő megszentelője.

A papok hibátlanok legyenek.

16. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
17. Szólj Áronnak, mondván: Ha lesz valaki a te magod közül, az ő nemzetségökben, a kiben fogyatkozás lesz, ne áldozza áldozatul az ő Istenének kenyerét.
18. Mert senki sem áldozhat, a kiben fogyatkozás van: vagy vak, vagy sánta vagy csonka orrú, vagy hosszú tagú.
19. Sem az, a ki törött lábú vagy törött kezű,
20. Vagy púpos, vagy törpe, vagy szemfájós, vagy viszketeges, vagy sömörgős, vagy a ki megszakadott.
21. Senki, a kiben fogyatkozás van, elő ne álljon Áronnak, a papnak fiai közül, hogy tűzáldozatot vigyen fel az Úrnak; fogyatkozás van ő benne, ne álljon elő, hogy megáldozza az ő Istenének kenyerét.
22. Az ő Istenének kenyeréből, a legszentségesebbikből és a * szentségesből ehetik. * rész 6,10.24,9.4 Móz. 18,9.10.
23. Csak a függönyhöz be ne menjen, és az oltárhoz ne közelítsen, mert fogyatkozás van ő benne, hogy meg ne fertőztesse az én szenthelyemet. Én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök.
24. És elmondá Mózes Áronnak, és az ő fiainak, és Izráelnek minden fiainak.

Az áldozatokból ki ehetik.

22. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Áronnak és az ő fiainak, hogy tartóztassák meg magokat Izráel fiainak szent adományaitól, hogy meg ne fertőztessék az én szent nevemet azokkal, a miket nékem szentelnek. Én vagyok az Úr.
3. Mondd meg nékik: Ha valaki a ti nemzetségetekből, a ti összes magzataitok közül hozzájárul a szent dolgokhoz, a melyeket Izráel fiai szentelnek az Úrnak, mikor rajta van az ő tisztátalansága: az ilyen ember irtassék ki én előlem. Én vagyok az Úr.
4. Ha valaki az Áron fiai közül poklos, vagy magfolyós, a szent dolgokból ne egyék, míg meg nem tisztul. A ki pedig valamely halott által megfertőzöttet illet, vagy valakit, a kinek magömlése van,
5. Vagy ha valaki valamely férget illet, a mely által tisztátalanná lesz, vagy embert, a kitől tisztátalanná lesz annak valamilyen tisztátalanságához képest:
6. Az ilyen ember, a ki efféleť illet, tisztátalan legyen estvéig, és a szent dolgokból ne egyék, hanem ha megmosta a testét vízzel;
7. De mikor lemegy a nap, tiszta lesz, és azután ehetik a szent dolgokból, mert az ő eledele az.
8. Elhullott vagy * széttépett állatot ne egyék, hogy tisztátalanná ne legyen általa. Én vagyok az Úr. * rész 17,15. 2 Móz. 22,31.
9. Az én rendelésemet pedig megtartsák, hogy bűnbe ne essenek miatta, és meg ne haljanak a miatt, hogy megrontották azt. Én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök.
10. Idegen * ember ne egyék szenteltet, a papnak zsellére és bérese se egyék szenteltet. * 2 Móz. 29,33.
11. De ha megvásárol valakit a pap a maga pénzén, az ehetik abból, és a ki házánál született: ezek ehetnek az ő eledeléből.
12. De a pap leánya, ha idegennek lesz *a felesége,* nem ehetik a szent áldozatból.

13. Ha azonban a pap leánya özvegygyé lesz vagy elválik, de magzata nincsen, és visszatér az ő atyjának házához, mint leánykorában: akkor ehetik az ő atyjának eledeléből; de idegen nem ehetik abból.
14. Ha pedig tévedésből eszik valaki szenteltet, tegye ahhoz annak ötödrészét; így adja meg a papnak a szenteltet.
15. És meg ne fertőztessék Izráel fiainak szent dolgait, a melyeket áldoznak az Úrnak,
16. Hogy vétkes hamissággal ne terheljék magokat, ha esznek azoknak szent dolgaiból; mert én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök.

Az áldozati állatok fogyatkozás nélkül valók legyenek.

17. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
18. Szólj Áronnak és az ő fiainak és Izráel minden fiának, és mondd meg nékik: ha valaki Izráel házából, és az Izráelben levő jövevények közül felviszi a maga áldozatát, akár fogadásból akár szabad akaratból, a miket felvisznek az Úrnak egészen égőáldozatul,
19. Hogy kedvesen fogadtassanak: épek és hímek legyenek, akár tulkok, akár bárányok, akár kecskék.
20. A miben pedig fogyatkozás van, abból semmit se áldozzatok, mert nem lesz kedvessé ti érettetek.
21. És ha valaki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, akár fogadásának teljesítésére, akár szabad akaratból, akár tulokféléből, akár juhféléből: ép legyen, hogy kedves legyen; semmi * fogyatkozás ne legyen abban.
* 5 Móz. 15, 21. 17, 2.
22. Vakot, vagy rokkantat, vagy csonkát, vagy fekélyest, vagy viszketegest, vagy varast, ilyeneket ne áldozzatok az Úrnak, és tűzáldozatul ne tegyetek ezekből az oltárra az Úrnak.
23. Hosszú, vagy kurta tagú ökröt, vagy bárányt szabad akaratból való áldozatul vihetsz ugyan, de fogadási áldozatul nem lesz kedves.
24. Szétnyomott, összezúzott, megszakadt, vagy kimetszett heréjűt se áldozzatok az Úrnak. Se a ti földeteken ne cselekedjétek ezt,
25. Se idegen ember kezéből ne áldozzatok semmi ilyenből a ti Isteneteik eledeléül; mert romlás van bennök, fogyatkozás van bennök: nem fogadtatnak kedvesen érettetek.
26. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
27. Borjú, bárány és kecske, ha megelletett, legyen az anyja alatt * hét napig, a nyolczadik naptól fogva és azon túl kedves lesz az tűzáldozatul az Úrnak. * 2 Móz. 22, 30.
28. De tehenet és juhot, azt és annak fiát ne öljétek meg egy napon.
29. Hogyha dicsőítő áldozattal áldoztok az Úrnak, úgy áldozzatok, hogy kedvesen fogadtassatok.
30. Azon a napon egyétek meg, ne hagyjatok abból reggelig. Én vagyok az Úr.
31. Tartsátok meg azért az én parancsolataimat, és azokat cselekedjétek. Én vagyok az Úr.
32. És meg ne fertőztessétek az én szent nevemet, hogy megszenteltessem Izráel fiai között. Én vagyok az Úr, a ti megszentelőtök,
33. A ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből, hogy Istenetek legyek néktek. Én vagyok az Úr.

A nagy ünnepekről.

23. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik az Úrnak ünnepeit, a melyeken szentgyülekezésekre kell összegyülekeznetek. Ezek azok az én ünnepeim:
3. Hat napon át munkálkodjatok, a hetedik napon * nyugodalomnak, szent gyülekezésnek szombatja van, semmi dolgot ne végezzetek: az Úrnak szombatja legyen az minden lakhelyeteken. * 2 Móz. 20, 9.
4. Ezek az Úrnak ünnepei, szent gyülekezések *napjai,* a melyekre szabott idejökben kell összegyülekeznetek.
5. Az első hónapban, a hónapnak tizennegyedikén, estennen az Úrnak páskhája.
6. E hónapnak tizenötödik napján pedig az Úr kovásztalan kenyerének ünnepe. Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret.
7. Az első napon szent gyülekezéstek legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.
8. Hét napon át pedig tűzáldozatot áldozzatok az Úrnak, és a hetedik napon szent gyülekezéstek *is legyen:* semmi robota munkát ne végezzetek.
9. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
10. Szólj Izráel fiainak és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, és megaratjátok annak vetését: a ti aratástok zsengéjének *első* kévéjét vigyétek a papnak.
11. Az pedig lóbálja meg a kévét az Úr előtt, hogy kedvesen fogadtassék érettetek; a szombat után való napon lóbálja azt meg a pap.

12. A mely napon pedig meglóbáltatjátok a kévét, áldozzatok az Úrnak egy ép, esztendős bárányt egészen égőáldozatul.
13. Ahhoz pedig ételáldozatul két tized *efa* lánglisztet, olajjal elegyítve; tűzáldozatul az Úrnak, kedves illatul; italáldozatul pedig egy hin bornak negyedrészét.
14. *Új* kenyeret pedig és pergelt búzaszemeket és zsenge kalászokat ne egyetek mind a napig, a míg be nem viszitek a ti Isteneteknek áldozatját. Örök rendtartás ez nemzetségről nemzetségre minden lakóhelyeteken.

Pünköst.

15. Számláljatok azután a szombatra következő naptól, attól a naptól, a melyen beviszitek a meglóbálni való kévét, hét hetet, egészek legyenek azok.
16. A hetedik hétre következő napig számláljatok ötven napot, és akkor járuljatok új ételáldozattal az Úrhoz.
17. A ti lakóhelyeitekből hozzatok fel két meglóbálni való kenyeret; két tized *efa* lisztlángból legyenek azok, kovászszal * sütve, zsengékül az Úrnak. * rész 2, 12. 7, 13.
18. A kenyérrel együtt pedig áldozzatok meg hét bárányt, épeket, esztendősöket, és egy tulkot, fiatal bikát, és két kost; egészen égőáldozatul legyenek ezek az Úrnak, étel- és italáldozatjokkal egybe; kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.
19. Készítsetek el egy kecskebakot is bűnért való áldozatul, és két bárányt, esztendősöket, hálaadó áldozatul.
20. És lóbálja meg azokat a pap a zsengékből való kenyérrel az Úr előtt való lóbálással a két báránynyal egybe. Szentek legyenek ezek az Úrnak a pap számára.
21. És gyülekezzetek egybe ugyanazon a napon; szent gyülekezéstek legyen néktek, semmi robota munkát ne végezzetek. Örök rendtartás ez minden lakóhelyeteken a ti nemzetségeitek szerint.
22. Mikor pedig földetek termését learatjátok: ne arasd le egészen a meződnek * széleit, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd; a szegénynek és jövevénynek hagyd azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek. * rész 19, 9. 5 Móz. 24, 19.

Újév.

23. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
24. Szólj Izráel fiaihoz, mondván: A hetedik * hónapban, a hónap első napján ünnepetek legyen néktek, emlékeztető kürtzengéssel, szent gyülekezéssel. * 4 Móz. 29, 1—6.
25. Semmi robota munkát ne végezzetek, és tűzáldozattal áldozzatok az Úrnak.

Engesztelési ünnep.

26. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
27. Ugyanennek a hetedik hónapnak tizedikén * az engesztelés napja van; szent gyülekezéstek legyen néktek, és sanyargassátok meg magatokat, és tűzáldozattal áldozzatok az Úrnak. * rész 16, 29. 4 Móz. 29, 7.
28. Semmi dolgot ne végezzetek azon a napon, mert engesztelésnek napja az, hogy engesztelés legyen érettetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt.
29. Mert ha valaki nem sanyargatja meg magát ezen a napon, irtassék ki az ő népe közül.
30. És ha valaki valami dolgot végez ezen a napon, elvesztem az ilyent az ő népe közül.
31. Semmi dolgot ne végezzetek; örök rendtartás legyen ez nemzetségről nemzetségre minden lakhelyeteken.
32. Ünnepek ünnepe ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat. A hónap kilenczedikének estvéjén, egyik estvétől a másik estvéig ünnepeljétek a ti ünnepeteket.

Sátoros ünnep.

33. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
34. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ugyanennek a hetedik * hónapnak tizenötödikén a sátorok ünnepe legyen az Úrnak hét napig. * 4 Móz. 29, 12. 5 Móz. 16, 13.
35. Az első napon szent gyülekezés legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.
36. Hét * napon áldozzatok az Úrnak tűzáldozatot, a nyolczadik napon pedig szent gyülekezéstek legyen és *újra* tűzáldozattal áldozzatok az Úrnak; berekesztő ünnep ez, semmi robota munkát ne végezzetek azon. * Ján. 7, 37.
37. Ezek az Úrnak ünnepei, a melyeken szent gyülekezésekre kell gyülekeznetek, hogy áldozzatok az Úrnak tűzáldozattal, egészen égőáldozattal, ételáldozattal, véres- és italáldozattal: minden napét a maga napján,
38. Az Úrnak szombatjain kívül, adományaitokon kívül, fogadásból és szabad akaratból való minden ajándékaitokon kívül, a melyeket adni szoktatok az Úrnak.
39. Ugyancsak a hetedik hónapnak tizenötödik napján, a mikor a földnek termését betakarjátok, az Úrnak ünnepét ünnepeljétek hét napig; az első napon nyugodalom napja, és a

nyolczadik napon is nyugodalom napja *legyen*.
40. És vegyetek magatoknak az első napon szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait, sűrű levelű fa lombját, és patak mellett való fűzgalyakat, és örvendezzetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt hét napig.
41. Így ünnepeljétek meg azt az Úrnak ünnepet minden esztendőben hét napig. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél; a hetedik hónapban ünnepeljétek azt.
42. Sátorokban lakjatok hét napig, minden benszülött sátorokban lakjék Izráelben.
43. Hogy megtudják a ti nemzetségeitek, hogy sátorokban lakattam Izráel fiait, a mikor kihoztam őket Égyiptom földéről. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
44. És szóla Mózes Izráel fiainak az Úrnak ünnepei felől.

A mécsekről és szent kenyerekről való törvény.

24. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta * faolajat, a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égő lámpákat gyújthassanak. * 2 Móz. 27, 20.
3. A bizonyság függönyén kivül, a gyülekezet sátorában úgy helyheztesse el az*okat* Áron, hogy estvétől fogva reggelig az Úr előtt legye*nek*. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknél.
4. A tiszta *arany* gyertyatartóra rakja fel a mécseket; * az Úr előtt legyenek szüntelen. * 2 Móz. 25, 37.
5. És végy lisztlángot, és süss abból tizenkét lepényt; két tized *efából* legyen egy lepény.
6. És helyheztesd el azokat két rendben; hatot egy rendbe, a tiszta *arany* asztalra az Úr elé.
7. És tégy mindenik rendhez tiszta tömjént, és legyen emlékeztetőül a kenyér mellett, tűzáldozatul az Úrnak.
8. Szombat napról szombat napra rakja fel azt *a pap* az Úr elé szüntelen; örök szövetség ez Izráel fiaival.
9. Azután legyen az Ároné és az ő fiaié, * a kik egyék meg azokat szent helyen, mert mint igen szentséges, az övé az, az Úrnak tűzáldozataiból, örök rendelés szerint. * rész 21, 22.

Az istenkáromló megköveztetik.

10. Kiméne pedig egy izráelbeli asszonynak fia, a ki égyiptomi férfiútól való vala, Izráel fiai közé, és versengének a táborban az izráelbeli asszonynak fia és egy izráelbeli férfi.
11. És káromlá az izráelbeli asszony fia az *Isten* nevét és átkozódék; elvivék azért azt Mózeshez. Az ő anyjának neve pedig Selomith vala, Dibrinek leánya, Dán nemzetségéből.
12. És őrizet alá * veték azt, míg kijelentést nyernének az Úr akarata felől. * 4 Móz. 15, 34.
13. Szóla azért az Úr Mózesnek, mondván:
14. Vidd ki az átkozódót a táboron kivül, és mindazok, a kik hallották, tegyék kezeiket annak fejére és kövezze agyon azt az egész gyülekezet.
15. Izráel fiainak pedig szólj, ezt mondván: Ha valaki az ő Istenét átkozza, viselje az ő bűnének terhét.
16. És a ki szidalmazza az Úrnak nevét, halállal lakoljon, kövezze azt agyon az egész gyülekezet; akár jövevény, akár benszülött, ha szidalmazza az *Úrnak* nevét, halállal lakoljon.

Az emberölés és testi sértés büntetése.

17. Ha valaki agyon üt valamely embert, halállal lakoljon.
18. Ha pedig barmot üt agyon valaki, fizesse meg azt: barmot baromért.
19. És ha valaki sérelmet ejt a felebarátján, a mint ő cselekedett, vele is úgy cselekedjenek:
20. Törést * törésért, szemet szemért, fogat fogért; a milyen sérelmet ő ejtett máson, olyan ejtessék rajta is. * Máté 5, 38. 39.
21. A ki barmot üt agyon, fizesse meg azt, de a ki embert üt agyon, halállal lakoljon.
22. Egy törvény legyen nálatok: a jövevény olyan legyen, mint a benszülött, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
23. Szóla azért Mózes Izráel fiainak, és kivivék az átkozódót a táboron kivül, és agyonverék azt kővel. És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

A szombatévről.

25. Szóla ismét az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, nyugodjék meg a föld az Úrnak szombatja szerint.
3. Hat esztendőn át vesd a te szántóföldedet, és hat esztendőn át messed a te szőlődet, és takarítsd be annak termését;
4. A hetedik * esztendőben pedig szombati nyugodalma legyen a földnek, az Úrnak szombatja: szántóföldedet ne vesd be, és szőlődet meg ne mesd. * 2 Móz. 13, 11.

5. A mi a te tarló földeden magától terem, le ne arasd, és a mi a te metszetlen szőlődön terem, meg ne szedjed; mert nyugalom esztendeje lesz az a földnek.
6. És a mit a föld az ő szombatján terem, legyen az eledelül néktek: néked, szolgádnak, szolgáló leányodnak, béresednek és zselléredneк, a kik nálad tartózkodnak;
7. A te barmodnak is és a vadnak, a mely a te földeden van, legyen annak minden termése eledelül.

A kürtölés éve (jubileumi év).

8. Számlálj azután hét szombat-esztendőt, hétszer hét esztendőt, úgy hogy a hét szombat-esztendőnek ideje negyvenkilencz esztendő legyen:
9. Akkor fúvasd végig a riadó kürtöt a hetedik hónapban, a hónap tizedikén; az engesztelés napján fúvasd végig a kürtöt a ti egész földeteken.
10. És szenteljétek meg az ötvenedik esztendőt, és hirdessetek szabadságot a földön, annak minden lakójának; kürtölés*nek esztendeje* legyen ez néktek, és kapja vissza kiki az ő birtokát, és térjen vissza kiki az ő nemzetségéhez.
11. Kürtölés*nek esztendeje* ez, az legyen néktek az ötvenedik esztendő; ne vessetek és le se arassátok, a mit önként terem *a föld,* és a metszetlen szőlőjét se szedjétek meg annak.
12. Mert kürtölés*nek esztendeje* ez, szent legyen néktek, a mezőről egyétek meg annak termését.
13. A kürtölésnek ebben az esztendejében, kapja vissza ismét kiki az ő birtokát.
14. Ha pedig eladsz valami eladni valót a te felebarátodnak, vagy vásárolsz valamit a te felebarátodtól: egymást meg ne csaljátok.
15. A kürtölés *esztendejét* követő esztendők száma szerint vásárolj a te felebarátodtól; a terméses esztendők száma szerint adjon el néked.
16. Az esztendők nagyobb számához képest nagyobb árt adj azért, a mit veszesz, az esztendők kisebb számához képest pedig kisebb árt adj azért, a mit veszesz, mert a termések számát adja ő el néked.
17. Egymást azért meg ne csaljátok, hanem félj a te Istenedtől; mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
18. Ha teljesítitek azért az én rendeléseimet, és megtartjátok végzéseimet, és teljesítitek azokat, bátorságosan lakhattok a földön.
19. És megtermi a föld az ő gyümölcsét, hogy eleget ehessetek, és bátorságosan lakhattok azon.
20. Ha pedig azt mondjátok: Mit eszünk a hetedik esztendőben, ha nem vetünk, és termésünket be nem takarítjuk?
21. Én rátok bocsátom majd az én áldásomat a hatodik esztendőben, hogy három esztendőre való termés teremjen.
22. És mikor a nyolczadik esztendőre vettek, akkor is az ó termésből esztek egészen a kilenczedik esztendeig; mindaddig ó gabonát esztek, míg ennek termése be nem jön.
23. A földet pedig senki el ne adja örökre, mert enyém * a föld; csak jövevények és zsellérek vagytok ti nálam. * Ésa. 14, 2. 25.

A birtokvisszaváltásról.

24. Azért a ti birtokotoknak egész földén megengedjétek, hogy a föld kiváltható legyen.
25. Ha elszegényedik a te atyádfia, és elad valamit az ő birtokából, akkor álljon elő az ő rokona, a ki közel van ő hozzá, és váltsa ki, a mit eladott az ő atyjafia.
26. Ha pedig nincs valakinek kiváltó rokona, de maga tesz szert annyira, hogy elege van annak megváltásához:
27. Számlálja meg az eladása óta eltelt esztendőket, a felül lévőt pedig térítse meg annak, a kinek eladta volt, és újra övé legyen az ő birtoka.
28. Ha pedig nincsen módjában, hogy visszatéríthesse annak, akkor maradjon az ő eladott birtoka annál, a ki megvette azt, *egészen* a kürtölésnek esztendejéig; a kürtölésnek esztendejében pedig szabaduljon fel, és újra övé legyen az ő birtoka.
29. Ha valaki lakó-házat ad el kerített városban, az kiválthatja azt az eladás esztendejének elteléséig; egy esztendőn át válthatja ki azt.
30. Ha pedig ki nem váltják az esztendőnek teljes elteléséig, akkor a ház, a mely kerített városban van, örökre azé és annak nemzetségeié marad, a ki megvette azt; nem szabadul fel * a kürtölésnek esztendejében. * vers 13.
31. Az olyan falvak házai pedig, a melyek nincsenek körülkerítve, mezei földek gyanánt számíttassanak, kiválthatók legyenek, és a kürtölésnek esztendejében felszabaduljanak.
32. A mi pedig a léviták városait illeti, az ő birtokukban lévő városok házai * a léviták által mindenkor kiválthatók legyenek, * 4 Móz. 35, 2.
33. De a mit ki *nem* vált *is* valaki a léviták közül, szabaduljon fel a kürtölésnek esztendejében, az eladott ház, és az ő birtokának városa; mert

a léviták városainak házai *tulajdon*
birtokuk nékik Izráel fiai között.
34. De a városaikhoz tartozó szán-
tóföldeket el ne adják, mert örök bir-
tokuk az nékik.

Az uzsora és szolgák sanyargatása tiltatik.

35. Ha a te atyádfia elszegényedik,
és keze erőtlenné lesz melletted, se-
gítsd meg őt, akár jövevény, akár
zsellér, hogy megélhessen melletted.
36. Ne végy ő tőle * kamatot vagy
uzsorát, hanem félj a te Istenedtől,
hogy megélhessen melletted a te
atyádfia. * 5 Móz. 23, 20.
37. Pénzedet ne add néki kamatra,
se uzsoráért ne add a te eleségedet.
38. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek,
a ki kihoztalak titeket Égyiptom föl-
déről, hogy néktek adjam Kanaán
földét, *és* Istenetek legyek néktek.
39. Ha pedig elszegényedik mellet-
ted a te atyádfia, és eladja magát né-
ked: ne szolgáltassad úgy mint rab-
szolgát. * 2 Móz. 21, 2.
40. Mint béres, mint zsellér legyen
nálad: a kürtölésnek esztendejéig
szolgáljon nálad.
41. Azután menjen el tőled ő és vele
az ő gyermekei, és térjen vissza az
ő nemzetségéhez, és térjen vissza az
ő atyáinak örökségébe.
42. Mert az én szolgáim ők, a kiket
kihoztam Égyiptom földéről: nem
adathatnak el, mint rabszolgák.
43. Ne uralkodjál*rajta kegyetlenül,
hanem félj a te Istenedtől.
* Eféz. 6, 9. Kol. 4, 1.
44. Mind szolgád, mind szolgálóleá-
nyod, a kik lesznek néked, a körüle-
tek lévő népek közül *legyenek;* azok-
ból vásárolj szolgát és szolgálóleányt;
45. Meg a zsellérek gyermekei közül
is, a kik nálatok tartózkodnak, azok-
ból is vásárolhattok, és azoknak nem-
zetségéből, a kik veletek vannak, a
kiket a ti földeteken nemzettek; és
legyenek a ti tulajdonotok.
46. És örökül hagyhatjátok azokat a
ti utánnatok való fiaitoknak, hogy
örökségül bírják azokat, örökké dol-
goztathattok velük; de a ti atyátok-
fiain, az Izráel fiain, egyik a másikán
senki ne uralkodjék kegyetlenül.
47. És ha a jövevény vagy zsellér va-
gyonra tesz szert melletted, a te atyád-
fia pedig elszegényedik mellette, és
eladja magát a melletted lévő jöve-
vénynek, zsellérnek, vagy jövevény
nemzetségéből való sarjadéknak:
48. Mindamellett is, hogy eladta ma-
gát, megváltható legyen; akárki meg-
válthassa azt az ő atyjafiai közül.
49. Vagy nagybátyja, vagy nagybáty-
jának fia váltsa meg azt, vagy az ő
nemzetségéből való vérrokona váltsa
meg azt, vagy, ha módja van hozzá,
maga váltsa meg őmagát.
50. És vessen számot azzal, a ki meg-
vette őt, attól az esztendőtől kezdve,
a melyen eladta magát annak, a kür-
tölésnek esztendejéig, és az ő eladá-
sának ára az esztendők száma szerint
legyen, a béres ideje szerint legyen
nála.
51. Ha még sok esztendő van *hátra,*
azokhoz képest térítse meg annak a
váltságot az ő megvásárlásának árá-
ból.
52. Ha pedig kevés esztendő van
hátra a kürtölésnek esztendejéig,
akkor is vessen számot vele, és az
évek számához képest fizesse vissza
az ő váltságát.
53. Mint esztendőről esztendőre fo-
gadott béres legyen nála; ne uralkod-
jék kegyetlenül rajta te előtted.
54. Ha pedig ilyen módon meg nem
váltatik, a kürtölésnek esztendejében
szabaduljon fel: ő és vele az ő gyer-
mekei.
55. Mert az én szolgáim Izráel fiai,
az én szolgáim ők, a kiket kihoztam
Égyiptom földéről. Én vagyok az Úr,
a ti Istenetek.

Áldás a szófogadóknak.
(V. ö. 5 Móz. 28.)

26. Ne csináljatok * magatoknak
bálványokat, se faragott ké-
pet, se oszlopot ne emeljetek maga-
toknak, se kőszobrokat ne állítsatok
fel a ti földeteken, hogy meghajol-
jatok előtte, mert én vagyok az Úr,
a ti Istenetek.
* 2 Móz. 20, 4. 5 Móz. 5, 8. 16, 22. Zsolt. 97, 7.
2. Az én szombatjaimat megtartsá-
tok, és az én * szenthelyemet tisztel-
jétek. Én vagyok az Úr. * rész 19, 30.
3. Ha az én rendeléseim szerint jár-
tok, és az én parancsolataimat*meg-
tartjátok, és azokat megcselekszitek:
* 5 Móz. 28, 1.
4. Esőt adok néktek idejében, és a
föld megadja az ő termését, a mező
fája is megtermi gyümölcsét.
5. És a ti cséplléstek ott éri a szüre-
tet, és a szüret ott éri a vetést, és elég-
ségig ehetitek kenyereteket, és bátor-
ságosan lakhattok a ti földeteken.
6. Mert békességet adok azon a föl-
dön, hogy mikor lefeküsztök, senki
fel * ne rettentsen; és kipusztítom az
ártalmas vadat arról a földről, és fegy-
ver sem megy át a ti földeteken.
* Jób 11, 18. 19.
7. Sőt elűzitek ellenségeiteket, és el-
hullanak előttetek fegyver által.
8. És közületek öten * százat elűznek,

és közűletek százan elűznek tízezeret, és elhullanak előttetek a ti ellenségeitek fegyver által. * Józs.23,10.
9. És hozzátok fordulok, és megszaporítlak titeket, és megsokasítlak titeket és szövetségemet megerősítem veletek.
10. És réginél régibbet ehettek, és az új elől is régit kell kihordanotok.
11. És az én hajlékomat * közétek helyezem, és meg nem útál titeket az én lelkem. * Ezék.36,27.28.
12. És közöttetek járok, és a ti Istenetek leszek, ti pedig az én népem lesztek.
13. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéről, hogy ne legyetek azoknak rabjai, és összetörtem a ti igátok szegeit, és egyenesen járattalak titeket.

Átok a szófogadatlanoknak.

14. Ha pedig nem hallgattok reám, és * mind e parancsolatokat meg nem cselekeszitek; * 5 Móz.28,15—58.
15. És ha megvetitek rendeléseimet, és ha az én végzéseimet megútálja a ti lelketek, az által, hogy nem cselekszitek meg minden én parancsolatomat, hanem felbontjátok az én szövetségemet:
16. Bizony azt cselekszem én veletek, hogy rettenetességet bocsátok reátok: a száraz betegséget és a forrólázt, a melyek szemeket * égetnek és lelket epesztenek, és a ti † magotokat hiába vetitek el, mert ellenségeitek emésztik meg azt.
* 5 Móz.32,25. † Mik.6,13—16.
17. És kiontom haragomat reátok, hogy elhulljatok a ti ellenségeitek előtt, és uralkodjanak rajtatok a ti gyűlölőitek, és * fussatok, mikor senki nem kerget is titeket.
* 5 Móz.28,64—67. Péld.28,1.
18. Ha pedig ezek után sem hallgattok reám, hétszerte keményebben megostorozlak titeket a ti bűneitekért;
19. És megtöröm a ti megátalkodott kevélységeteket, és olyanná teszem az eget felettetek, mint a vas, a földeteket pedig olyanná, mint a réz.
20. És hiába fogy a ti erőtök, mert földetek nem adja meg az ő termését, s a föld fája sem adja meg az ő gyümölcsét.
21. Ha mégis ellenemre jártok, és nem akartok reám hallgatni: hétszeres csapást borítok reátok a ti bűneitekért.
22. És reátok bocsátom a mezei vadakat, hogy megfoszszanak titeket gyermekeitektől, kiirtsák barmaitokat, és elfogyaszszanak titeket, hogy pusztákká legyenek a ti útaitok.
23. És ha ezek által sem jobbultok meg, hanem ellenemre jártok:
24. Én is bizony * ellenetekre járok, és hétszeresen sújtalak titeket a ti bűneitekért. * 2 Sám.22,27.
25. És hozok reátok bosszuló fegyvert, a mely bosszút álljon a szövetség *megrontásáért.* Ha városaitokba gyülekeztek össze, akkor döghalált bocsátok reátok, és az ellenség kezébe adattok.
26. Mikor eltöröm nálatok a * kenyérnek botját, tíz asszony süti majd a ti kenyereteket egy kemenczében, és megmérve viszik vissza a ti kenyereiteket, és esztek, de † nem elégesztek meg. * Ezék.4,16.5,16.
Zsolt.105,16. † Mik.6,14. Hós.4,10.
27. És ha e mellett sem hallgattok reám, hanem ellenemre jártok:
28. Én is ellenetekre járok búsult haragomban, és bizony hétszeresen megostorozlak titeket a ti bűneitekért.
29. És megeszitek a ti fiaitok húsát, és * megeszitek a ti leányaitok húsát.
* 2 Kir.6,28.
30. És lerontom a ti magaslataitokat, és kiirtom a ti nap-oszlopaitokat, és a ti * holttesteiteket bálványaitok holttetemeire hányatom, és megútál titeket az én lelkem. * Jer.8,1.2. Ésa.17,8.
31. És városaitokat sivataggá teszem; szenthelyeiteket * is elpusztítom, és nem lesz kedves nékem a ti jóillatú áldozatotok. * Jer.52,13.
32. És elpusztítom *ezt* a földet, hogy álmélkodjanak rajta a ti ellenségeitek, a kik letelepednek ebbe.
33. Titeket pedig elszélesztelek a pogány népek közé, és kivont fegyverrel *űzetlek* titeket, és pusztasággá lesz a ti földetek, városaitok pedig sivataggá.
34. Akkor * örül a föld az ő szombatjainak az ő pusztaságának egész ideje alatt, ti pedig a ti ellenségeitek földjén lesztek; akkor nyugodni fog a föld és örül az ő szombatjainak. * 2 Krón.36,21.
35. Pusztaságának egész ideje alatt nyugodni fog, mivelhogy nem nyugodott a ti szombatjaitokon, mikor rajta laktatok.
36. A kik pedig megmaradnak közűletek, azoknak szívébe * gyávaságot öntök az ő ellenségeiknek földén, és megkergeti őket a szállongó falevél zörrenése, és futnak, mintha fegyver elől futnának, és elhullanak, ha senki nem kergeti is őket. * Jób 15,21.
37. És egymásra hullanak, mint a fegyver előtt, pedig senki sem kergeti őket, és nem lesz megállásotok a ti ellenségeitek előtt.
38. És elvesztek a pogány népek kö-

zött, és a ti ellenségeitek földe megemészt titeket.
39. A kik pedig megmaradnak közületek, elsenyvednek az ő hamisságuk miatt a ti ellenségeitek földén, sőt az ő atyáiknak hamissága miatt is azokkal együtt elsenyvednek.

Majdan a megtérőknek bocsánat.

40. Akkor megvallják az ő hamisságukat, és atyáiknak hamisságát az ő hűtelenségökben, * a melylyel hűtelenkedtek ellenem, és hogy mivel ellenemre jártak. *5 Móz. 4,30.31.
41. Bizony én is ellenökre járok, és beviszem őket az ő ellenségeik földjére; akkor talán megalázódik az ő körülmetéletlen szívök, és akkor az ő bűnöknek büntetését békével szenvedik:
42. Én pedig megemlékezem Jákóbbal kötött szövetségemről, Izsákkal kötött szövetségemről is, Ábrahámmal kötött * szövetségemről is megemlékezem, és e földről is megemlékezem. *1 Móz. 17.
43. A föld tehát pusztán hagyatik tőlük, és örül az ő szombatjainak, a míg pusztán marad tőlük, ők pedig békével szenvedik bűnöknek büntetését, azért, mert megvetették az én ítéleteimet, és megútálta lelkök az én rendeléseimet.
44. De mindamellett is, ha az ő ellenségeik földén lesznek is, akkor sem vetem meg őket, és nem útálom meg őket annyira, hogy mindenestől elveszítsem őket, felbontván velök való szövetségemet, mert én, az Úr, az ő Istenök vagyok.
45. Sőt megemlékezem érettök az elődökkel kötött szövetségről, a kiket kihoztam Égyiptom földéről, a pogány népek láttára, hogy Istenök legyek nékik. Én vagyok az Úr.
46. Ezek a rendelések, a végzések és a törvények, a melyeket szerzett az Úr ő maga között és Izráel fiai között a Sinai hegyen Mózes által.

A fogadással igért dolgok közül mit kell megváltani a pap becsüje szerint, mit nem lehet.

27. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha valaki fogadásul a te becslésed szerint való személyeket szentel az Úrnak:
3. Akkor, ha férfit kell becslened, húsz esztendőstől hatvan esztendősig ötven ezüst siklusra becsüljed, a szent siklus szerint.
4. Ha pedig asszony-személy az, harmincz siklusra becsüljed.
5. Ha pedig öt esztendőstől húsz esztendősig való, akkor a fiúgyermeket húsz siklusra becsüljed, a leányt pedig tíz siklusra.
6. Ha pedig egy hónapostól öt esztendősig való, akkor a fiút öt ezüst siklusra becsüld, a leányt pedig három ezüst siklusra.
7. Ha pedig hatvan esztendős és azon felül való, ha férfi, akkor becsüljed tizenöt siklusra, az asszony-személyt pedig tíz siklusra.
8. Ha pedig szegényebb az, mint te becsülted, akkor állassák a pap elé, és becsülje meg azt a pap; a szerint becsülje azt a pap, a milyen módja van a fogadást tevőnek.
9. Ha pedig *olyan* barom az, a miből áldozni szoktak az Úrnak: mindaz, a mit az eféléből ád *valaki* az Úrnak, szent legyen.
10. Ne adjon mást helyette, és ki ne cserélje azt: jót hitványért, vagy hitványat jóért; de ha mégis kicserélne barmot barommal: mind ez, mind az, a mivel kicserélte, szent legyen.
11. Ha pedig valamely tisztátalan barom az, a melyből nem vihetnek áldozatot az Úrnak: állassák azt a barmot a pap elé.
12. És becsülje meg azt a pap akár jó, akár hitvány, és a mint becsüli a pap, úgy legyen.
13. Ha pedig meg akarja váltani, adja hozzá annak ötödrészét a te becsléseden felül.
14. És ha valaki az ő házát szenteli az Úrnak szentségül, azt is becsülje meg a pap: akár jó, akár hitvány, és a mennyire a pap becsüli azt, úgy maradjon.
15. Ha pedig az, a ki odaszentelte, megváltja az ő házát: akkor adja ahhoz a te becslésed szerint való árnak ötödrészét, és legyen az övé.
16. És ha valaki az ő mezei birtokából szentel valamit az Úrnak, akkor a mag szerint becsüld meg, *a mely abba megy:* egy hómer árpa-mag után ötven ezüst siklusra.
17. Ha a kürtölésnek esztendejétől szenteli oda az ő mezejét, a mint becsülted, úgy maradjon.
18. Ha pedig a kürtölés esztendeje után szenteli oda az ő mezejét, a pap számítsa fel néki az árt az esztendők száma szerint, a melyek hátravannak a kürtölés esztendejéig, és szállíttassék le a te becslésed.
19. És ha meg akarja váltani a mezőt az, a ki odaszentelte, akkor adja ahhoz az általad becsült árnak ötödrészét, és maradjon az övé.
20. Ha pedig nem váltja meg azt a mezőt, és ha eladja azt a mezőt más valakinek, többé meg nem válthatja azt.

21. És az a föld, mikor a kürtölésnek esztendejében felszabadul, az Úrnak szenteltessék, mint valamely *néki* szentelt mező, papok birtokává legyen az.
22. Ha pedig pénzen vett mezejét, a mi nem az ő birtokának mezejéből való, valaki az Úrnak szenteli:
23. Akkor számolja fel néki a pap a te becslésed szerint való összeget a kürtölés esztendejéig, és adja oda azt, a mire te becsülted, azon a napon szentségül az Úrnak.
24. A kürtölésnek esztendejében viszszaszáll a mező arra, a kitől vette azt, a kinek birtoka volt az a föld.
25. Minden becslésed pedig a szent siklus szerint legyen; húsz géra * legyen a siklus. *2 Móz.30,13.
26. Csak elsőszülöttet, a mely elsőszülött *úgyis* az * Úré, azt ne szenteljen a baromféléből senki; akár borjú akár bárány, az Úré az. *2 Móz.13,2.
27. Ha pedig tisztátalan baromból való az, váltsa meg a te becslésed szerint, és adja hozzá annak ötödrészét; ha pedig nem váltják meg, adassék el a te becslésed szerint.
28. De semmi, a mit valaki teljesen az Úrnak szentelt, mind abból a mije van, akár ember vagy barom, akár mezei birtokából való, el ne adassék, és meg se váltassék; minden, a mi teljesen *néki* szenteltetett, igen szentséges az * Úrnak. *4 Móz.18,14. Józs.6,19.
29. Senki, a ki teljesen az Úrnak szenteltetett az emberek közül, meg ne váltassék, hanem halálra adassék bizonynyal.
30. A földnek minden tizede, a föld vetéséből, a fa gyümölcséből az Úré; szentség az az Úrnak.
31. És ha valaki meg akar valamit váltani az ő tizedéből: adja hozzá annak ötödrészét.
32. És minden tizede a baromnak és juhnak, mindabból, a mi a vessző alatt átmegy, a tizedik az Úrnak legyen szentelve.
33. Ne tudakozódjék, ha jó-e vagy hitvány, és el se cserélje azt; de ha mégis elcseréli azt, akkor az, és a mit cserébe adott azért, szent legyen, és meg se váltassék.
34. Ezek azok a parancsolatok, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak a Sinai hegyen.

MÓZES NEGYEDIK KÖNYVE.

AZ IZRÁELITÁK MEGSZÁMLÁLÁSÁRÓL VALÓ KÖNYV.

A fegyver alá való férfiak száma.

1. Szóla pedig az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, a gyülekezet sátorában, a második hónapnak elsején, az Égyiptom földéből való kijövetelök után * a második esztendőben, mondván: *2 Móz.30,11.
2. Vegyétek számba * Izráel fiainak egész gyülekezetét, az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, minden férfiút főről főre,
*rész 26,2.51. 2 Móz.38,26.
3. Húsz esztendőstől fogva és feljebb, mindent, a ki hadba mehet Izráelben; számláljátok meg őket az ő seregök szerint, te és Áron.
4. És legyen veletek egy-egy férfiú mindenik törzsből, mindenik feje legyen az ő atyái házának.
5. Ezek pedig a férfiak nevei, a kik veletek legyenek: Rúbenből Elisúr, Sedeúrnak fia.
6. Simeonból Selúmiel, Surisaddainak fia.
7. Júdából Naasson, Amminádábnak fia.
8. Izsakhárból Néthánéel, Suárnak fia.
9. Zebulonból Eliáb, Hélonnak fia.
10. József fiai közül: Efraimból Elisama, Ammihudnak fia; Manasséból Gámliel, Pédasurnak fia.
11. Benjáminból Abidán, Gideóni fia.
12. Dánból Ahiézer, Ammisaddai fia.
13. Áserből Págiel, Okránnak fia.
14. Gádból Eleásaf, Déhuelnek fia.
15. Nafthaliból Akhira, Enánnak fia.
16. Ezek a gyülekezetnek hivatalosai, az ő atyjok törzseinek fejei, Izráel ezereinék *is* fejei ők.
17. Maga mellé vevé azért Mózes és Áron e férfiakat, a kik név szerint *is* előszámláltattak vala.
18. És összegyüjték az egész gyülekezetet a második hónapnak első napján; és vallást tőnek az ő születésökről, az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb főről főre.

19. A miképen megparancsolta vala
az Úr Mózesnek, úgy számlálá meg
őket a Sinai pusztájában.
20. Valának pedig Rúbennek, Izráel
elsőszülöttének fiai, azoknak szülöt-
tei az ő nemzetségeik szerint, az ő
atyáiknak háznépe szerint, a nevek
száma szerint, főről főre, minden fér-
fiú, húsz esztendőstől fogva és fel-
jebb, minden hadba mehető,
21. A kik megszámláltattak a Rúben
törzséből: negyvenhat ezer és ötszáz.
22. Simeon fiai közül azoknak szü-
löttei az ő nemzetségeik szerint, az
ő atyáiknak háznépe szerint, az ő
megszámláltjai, a neveknek száma
szerint, főről főre, minden férfiú, húsz
esztendőstől fogva és feljebb, min-
den hadba mehető,
23. A kik megszámláltattak Simeon
törzséből: ötvenkilencz ezer és há-
romszáz.
24. Gád fiai közül azoknak szülöttei
az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáik-
nak háznépe szerint, a neveknek szá-
ma szerint, húsz esztendőstől fogva
és feljebb, minden hadba mehető,
25. A kik megszámláltattak Gád tör-
zséből: negyvenöt ezer és hatszáz
ötven.
26. Júda fiai közül azoknak szülöt-
tei az ő nemzetségeik szerint, az ő
atyáiknak háznépe szerint, a nevek
száma szerint, húsz esztendőstől fog-
va és feljebb, minden hadba mehető,
27. A kik megszámláltattak Júda tör-
zséből: hetvennégy ezer és hatszáz.
28. Izsakhár fiai közül azoknak szü-
löttei az ő nemzetségeik szerint, az
ő atyáiknak háznépe szerint, a ne-
vek száma szerint, húsz esztendős-
től fogva és feljebb, minden hadba
mehető,
29. A kik megszámláltattak Izsakhár
törzséből: ötvennégy ezer és négy-
száz.
30. Zebulon fiai közül azoknak szü-
löttei az ő nemzetségeik szerint, az ő
atyáiknak háznépe szerint, a nevek
száma szerint, húsz esztendőstől fog-
va és feljebb, minden hadba mehető,
31. A kik megszámláltattak Zebulon
törzséből: ötvenhét ezer és négyszáz.
32. József fiaiból Efraim fiai közül
azoknak szülöttei az ő nemzetségeik
szerint, az ő atyáiknak háznépe sze-
rint, a neveknek száma szerint, húsz
esztendőstől fogva és feljebb, min-
den hadba mehető;
33. A kik megszámláltattak Efraim
törzséből: negyvenezer és ötszáz.
34. Manasse fiai közül azoknak szü-
löttei az ő nemzetségeik szerint, az ő
atyáiknak háznépe szerint, a nevek
száma szerint, húsz esztendőstől fog-
va és feljebb, minden hadba mehető;
35. A kik megszámláltattak Manasse
törzséből: harminczkét ezer és két-
száz.
36. Benjámin fiai közül azoknak szü-
löttei az ő nemzetségeik szerint, az
ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek
száma szerint, húsz esztendőstől fog-
va és feljebb, minden hadba mehető,
37. A kik megszámláltattak Benjá-
min törzséből: harminczöt ezer és
négyszáz.
38. Dán fiai közül azoknak szülöttei
az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáik-
nak háznépe szerint, a nevek száma
szerint, húsz esztendőstől fogva és
feljebb, minden hadba mehető,
39. A kik megszámláltattak Dán tör-
zséből: hatvankét ezer és hétszáz.
40. Áser fiai közül azoknak szülöttei
az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáik-
nak háznépe szerint, a neveknek szá-
ma szerint, húsz esztendőstől fogva
és feljebb, minden hadba mehető;
41. A kik megszámláltattak Áser tör-
zséből: negyvenegy ezer és ötszáz.
42. A Nafthali fiainak szülöttei az ő
nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak
háznépe szerint, a neveknek száma
szerint, húsz esztendőstől fogva és
feljebb, minden hadba mehető.
43. A kik megszámláltattak a Naf-
thali törzséből: ötvenhárom ezer és
négyszáz.
44. Ezek azok a megszámláltattak,
a kiket megszámláltak Mózes és Áron
és Izráel fejedelmei, tizenkét férfiú;
egy-egy férfiú vala az ő atyáiknak
házanépéből.
45. Valának azért mindnyájan, a kik
megszámláltattak az Izráel fiai közűl
az ő atyáiknak háznépe szerint, húsz
esztendőstől fogva és feljebb, minden
hadba mehető az Izráelben,
46. Valának mindnyájan a megszám-
láltattak: hatszáz * háromezer és öt-
száz ötven. *2 Móz. 38, 26.
47. De a léviták * az ő atyáiknak ház-
népe szerint nem számláltattak kö-
zéjök. *rész 3, 1—17 s a t.

A léviták külön vétele.

48. Mert szólott vala az Úr Mózes-
nek, mondván:
49. Csak a Lévi törzsét ne * vedd
számba, és azokat ne számláld Izráel
fiai közé; *rész 2, 33.
50. Hanem a lévitákat rendeld a bi-
zonyság hajlékához, és minden edé-
nyéhez, és minden ahhoz valókhoz;
ők hordozzák a hajlékot, és annak
minden edényét, és ők szolgáljanak
mellette, és a hajlék körül táboroz-
zanak.

51. És mikor a hajléknak elébb kell indulni, a léviták szedjék azt szét, mikor pedig megáll a hajlék, a léviták állassák azt fel, az idegen pedig, a ki oda járul, * meghaljon. * rész 3,38.

52. És tábort járjanak Izráel fiai kiki az ő táborában, és kiki az ő zászlója alatt, az ő seregeik szerint.

53. A léviták pedig tábort járjanak a bizonyság hajléka * körül, hogy ne legyen harag Izráel fiainak gyülekezetén; és megtartsák a léviták a bizonyság hajlékának őrizetét.
* rész 3,7.23.29,35.38.

54. Cselekedének azért az Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedének.

A táborjárás rendje.

2. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:

2. Az Izráel fiai, kiki az ő zászlója alatt, az ő atyáik háznépének jeleivel járjon tábort, a gyülekezet sátora körül járjon tábort annak oldalai felől.

3. Így járjanak pedig tábort: Keletre naptámadat felől Júda táborának zászlója az ő seregeivel; és Júda fiainak fejedelme Naasson, Amminádáb fia.

4. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: hetvennégy ezer és hatszáz.

5. Mellette pedig tábort járjon Izsakhár törzse, és Izsakhár fiainak fejedelme Néthánéel, Suárnak fia.

6. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvennégy ezer és négyszáz.

7. Zebulon törzse, és Zebulon fiainak fejedelme Eliáb, Hélon fia.

8. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenhét ezer és négyszáz.

9. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Júda táborában: száz nyolczvanhat ezer és négyszáz, az ő seregeik szerint. Ezek induljanak előre.

10. Rúben táborának zászlója *legyen* dél felől az ő seregeivel, és Rúben fiainak fejedelme Elisúr, Sedeúr fia.

11. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenhat ezer és ötszáz.

12. Mellette pedig tábort járjon Simeon törzse, és Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.

13. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenkilencz ezer és háromszáz.

14. Azután Gád törzse, és Gád fiainak fejedelme: Eliásáf, a Réuel fia.

15. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenöt ezer és hatszáz ötven.

16. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Rúben táborában: száz ötvenegy ezer és négyszáz ötven az ő seregeik szerint. Ezek másodszorra induljanak.

17. Azután induljon a gyülekezet sátora, a léviták táborá*val,* a táboroknak közepette: A miképen tábort járnak, a képen induljanak, kiki az ő helyén, az ő zászlója mellett.

18. Efraim táborának zászlója az ő seregeivel nyugot felé *legyen,* és Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, Ammihud fia.

19. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyven ezer és ötszáz.

20. És ő mellette *legyen* Manasse törzse, és Manasse fiainak fejedelme Gámliel, Pédasur fia.

21. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik, harminczkét ezer és hétszáz.

22. Azután *legyen* Benjámin törzse és Benjámin fiainak fejedelme: Abidám, Gideóni fia.

23. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: harminczöt ezer és négyszáz.

24. Mindnyájan a kik megszámlálva voltak Efraim táborában, száz nyolczezer és száz az ő seregeik szerint. Ezek harmadszorra induljanak.

25. Dán táborának zászlója *legyen* észak felől az ő seregeivel, és a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, Ammisaddai fia.

26. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: hatvankét ezer és hétszáz.

27. Mellette pedig tábort járjon Áser törzse, és Áser fiainak fejedelme: Págiel, az Okhrán fia.

28. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenegy ezer és ötszáz.

29. Azután *legyen* Nafthali törzse, és Nafthali fiainak fejedelme: Akhira, Enán fia.

30. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenhárom ezer és négyszáz.

31. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Dán táborában, száz ötvenhét ezer és hatszáz; utóljára induljanak az ő zászlóik szerint.

32. Ezek Izráel fiainak megszámláltjai az ő atyáiknak háznépei szerint; mindnyájan, a kik megszámlálva voltak táboronként, az ő seregeik * szerint: hatszáz háromezer ötszáz és ötven. * 2 Móz. 38,26. rész 1,46.

33. De a léviták nem voltak számba véve * Izráel fiai között, a mint megparancsolta volt az Úr Mózesnek.
* rész 1,48.49.
34. És cselekedének Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta volt az Úr Mózesnek: aképen járának tábort, az ő zászlóik szerint, és úgy indulának, kiki az ő nemzetsége szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint.

Áron családja.

3. Ezek pedig Áronnak és Mózesnek szülöttei azon a napon, a melyen szólott az Úr Mózesnek * a Sinai hegyen; * 2 Móz. 19,1—3.
2. Ezek az Áron fiainak nevei: Az elsőszülött * Nádáb, azután Abihú, Eleázár és Ithamár. * 2 Móz. 6,23.
3. Ezek Áron fiainak, a felkenetett papoknak nevei, a kiket * papi szolgálatra avattak fel.
* 2 Móz. 40,14—16. 3 Móz. 8,30.
4. De Nádáb és Abihú meghala * az Úr előtt, mikor idegen tűzzel áldozának az Úr előtt a Sinai pusztájában, fiaik pedig nem valának nékik. Eleázár és Ithamár viselék azért a papságot, Áronnak, az ő atyjoknak színe előtt. * 3 Móz. 10,1.2. rész 26,61.

A léviták tiszte.

5. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
6. Hozd elő Lévi törzsét, és állassad Áron pap elé, hogy szolgáljanak * néki.
* rész 18,1—6.
7. És ügyeljenek az ő ügyére, és az egész gyülekezet ügyére a * gyülekezet sátora előtt, hogy végezhessék a hajlék körül való † szolgálatot.
* rész 1,53. 16,9. † rész 4,4—33.
8. Ügyeljenek pedig a gyülekezet sátorának minden eszközére is, és Izráel fiainak ügyeire is, hogy végezhessék a hajlék körül való szolgálatot.
9. És adjad a lévitákat Áronnak és az ő fiainak; mert valóban néki adattak Izráel fiaitól.
10. Áront pedig és az ő fiait rendeld *föléjök,* hogy őrizzék az ő papságukat; és ha idegen járulna oda, haljon meg.
11. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
12. Íme én kiválasztottam a lévitákat Izráel fiai közül, minden * elsőszülött helyett, a mely az ő anyjának méhét megnyitja † Izráel fiai között: azért legyenek a léviták enyéim.
* 2 Móz. 13,2. † rész 8,16.
13. Mert enyém minden elsőszülött; a mikor megöltem minden elsőszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem * minden elsőszülöttet Izráelben; akár ember, akár barom, enyéim legyenek: én vagyok az Úr.
* 2 Móz. 13,2. 34,19. Luk. 2,23.

A lévita családok.

14. Szóla azután az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, mondván:
15. Számláld meg Lévi fiait az ő atyáiknak háznépe szerint, az ő nemzetségeik szerint; egy hónapostól fogva, és azon felül minden fineműt számlálj meg.
16. Megszámlálá azért Mózes őket az Úr szava szerint, a miképen meghagyatott vala néki.
17. És * ezek voltak a Lévi fiai az ő neveik szerint: Gerson, Kéhát és Mérári. * 2 Móz. 6,16.17.
18. Ezek pedig a Gerson fiainak nevei az ő nemzetségök szerint: Libni és Simhi.
19. Továbbá a Kéhát fiai az ő nemzetségök szerint: Amrám és Iczhár, Hebron és Uzziél. * 2 Móz. 6,18.
20. A Mérári fiai pedig az ő nemzetségök szerint: Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei, az ő atyáiknak háznépe szerint.
21. Gersontól valók a Libni nemzetsége és a Simhi nemzetsége; ezek a Gersoniták nemzetségei.
22. Az ő megszámláltjaik, az egy hónapostól fogva és feljebb minden fineműnek száma szerint, az ő megszámláltjaik: hétezer és ötszáz.
23. A Gersoniták nemzetségei a hajlék megett járjanak tábort nyugot felől.
24. És a Gersoniták atyái háznépének fejedelme legyen Eliásáf, a Láél fia.
25. A Gerson fiainak *tiszte* pedig: ügyelni a gyülekezet sátorában, a hajlékra, a sátorra, annak takarójára, és a gyülekezet sátora nyílásának leplére.
26. Továbbá a pitvarnak szőnyegeire, és a pitvar nyílásának leplére, a mely van a hajlékon és az oltáron köröskörül, és annak köteleire, és minden azzal járó szolgálatra.
27. Kéháttól való pedig az Amrám nemzetsége, az Iczhár nemzetsége, a Hebron nemzetsége és az Uzziél nemzetsége: Ezek Kéhátnak nemzetségei.
28. Minden fineműnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, nyolczezeren és hatszázan valának a szenthelynek őrizői.
29. A Kéhát fiainak nemzetségei a hajlék oldala mellett dél felől járjanak tábort.
30. És a Kéhátiták nemzetségének, az ő atyái háznépének fejedelme *legyen* Elisáfán, Uzziélnek fia.
31. Az ő *tisztök* pedig, ügyelni a ládára, az asztalra, a gyertyatartóra,

az oltárokra és a szenthelynek edényeire, a melyekkel szolgálnak, és a takaróra, és minden azzal járó szolgálatra.
32. Továbbá a léviták fejedelmeinek fejedelme *legyen* Eleázár, Áron pap fia: a szenthelyre ügyelőknek előljárója.
33. Méráritól való a Makhli és Músi nemzetségei; ezek a Mérári nemzetségei.
34. Az ő megszámláltjaik pedig minden fineműnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb: hatezer és kétszáz.
35. És a Mérári nemzetségének, az ő atyái háznépének fejedelme *legyen* Suriel, az Abihail fia; a hajléknak észak felől való oldala mellett járjanak tábort.
36. A Mérári fiainak pedig tisztök legyen felügyelni: a hajlék deszkáira, annak reteszrúdaira, oszlopaira és annak talpaira, minden edényeire és minden azzal járó szolgálatra;
37. Továbbá a pitvar körül való oszlopokra és azoknak talpaira, szegeire és köteleire.
38. A hajlék előtt keletre, a gyülekezet sátora előtt naptámadat felől, Mózes, Áron és az ő fiai járjanak tábort, a kik felügyelnek a szenthely szolgálatára, *és* Izráel fiainak ügyeire; ha pedig idegen * járulna oda, haljon meg. * vers 10.
39. A léviták minden megszámláltja, a kiket Mózes és Áron az Úr rendeletére nemzetségenként számláltak vala meg, minden finemű, az egy hónapostól fogva és feljebb: *huszonkét ezer. * rész 26,62.

Az elsőszülöttek kiváltása.

40. És monda az Úr Mózesnek: Számláld meg Izráel fiainak minden finemű elsőszülöttét, egy * hónapostól fogva és feljebb, és pedig névszerint számláld meg őket. * rész 18,15.16.
41. És válaszd a lévitákat nékem (én vagyok az Úr) az Izráel fiai közül való minden elsőszülött helyett; és a léviták barmait, Izráel fiai barmainak minden első fajzása helyett.
42. Megszámlálá azért Mózes, a mint parancsolta vala néki az Úr, Izráel fiainak minden elsőszülöttét.
43. És lőn minden finemű elsőszülött a nevek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, az ő megszámláltjaik: huszonkét ezer kétszáz és hetvenhárom.
44. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
45. Válaszd a lévitákat az Izráel fiai közül való minden elsőszülött helyett; és a léviták barmait az ő barmaik helyett, és legyenek enyéim a léviták. Én vagyok az Úr.
46. A mi pedig a kétszáz és hetven háromnak megváltását illeti, a kik felül vannak a lévitákon Izráel fiainak elsőszülöttei közül:
47. Végy öt-öt * siklust fejenként; a szent † siklus szerint vedd azt, (húsz géra egy siklus). * 3 Móz.27,6.7. † 2 Móz.30,13.
48. És add azt a pénzt Áronnak és az ő fiainak, váltságul a köztök lévő számfelettiekért.
49. Bevevé azért Mózes a váltságpénzt azoktól, a kik felül voltak a lévitáktól megváltottakon.
50. Izráel fiainak elsőszülöttitől vevé be e pénzt: ezer háromszáz és hatvanöt siklust, a szent siklus szerint.
51. És adá Mózes a megváltottaknak pénzét Áronnak és az ő fiainak, az Úr rendelete szerint, a miképen parancsolta az Úr Mózesnek.

Utasítások a léviták számára.

4. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
2. Vedd számba a Kéhát fiait Lévi fiai közül nemzetségenként, az ő atyjoknak háznépe szerint.
3. Harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősökig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy munkálkodjék a gyülekezet sátorában.
4. Ez a tisztök Kéhát fiainak a gyülekezet sátorában: a legszentségesebbekről *való gondviselés*.
5. Áron és az ő fiai pedig, mikor indulni akar a tábor, menj*enek* be, és vegyék le a takaró függönyt, és takarják be azzal a bizonyság ládáját.
6. És tegyenek arra borzbőrből csinált takarót, és borítsák azt be egészen kékszínű ruhával felülről, és dugják belé a rúdjait is.
7. A szent *kenyerek* asztalát is borítsák be kékszínű ruhával, azon felül tegyék rá a tálakat, a csészéket, a kelyheket, és az italáldozathoz való kancsókat, és ama szüntelen * való kenyér is rajta legyen. * 2 Móz.25,30.
8. Azután borítsanak azokra karmazsinszínű ruhát, és takarják be azt borzbőrből való takaróval, és dugják belé a rúdjait is.
9. Vegyenek azután kékszínű ruhát, és takarják be a világításra való gyertyatartót * és annak mécseit, hamvvevőit, hamutartóit és minden olajos edényét, a melyekkel szolgálnak körülte. * 2 Móz.25,31—39.
10. És tegyék azt és minden edényét borzbőrből csinált takaróba, és tegyék saroglyára.

11. Az arany oltárt is borítsák be kékszínű ruhával, és takarják be borzbőrből csinált takaróval, és dugják belé a rúdjait *is*.
12. Vegyék elő azután a szolgálatnak minden eszközét, a melyekkel szolgálni fognak a szenthelyen, és tegyék kékszínű ruhába, és takarják be azokat borzbőrből csinált takaróval, és tegyék a saroglyára.
13. Azután takarítsák el a hamvat az oltárról, és borítsanak arra bíborpiros színű ruhát.
14. És tegyék rá arra minden ő eszközét, a melyekkel szolgálnak azon: a szenes serpenyőket, a villákat, a lapátokat és a medenczéket, az oltárnak minden eszközét; és borítsanak arra borzbőrből csinált takarót, és dugják belé a rúdjait *is*.
15. Ha pedig elvégezi Áron és az ő fiai a szenthelynek és a szenthely minden edényének betakarását, mikor el akar indulni a tábor: akkor jöjjenek el Kéhát fiai, hogy elvigyék azokat; de ne illessék a szenthelynek *semmi edényét*, hogy meg ne haljanak. Ezek Kéhát fiainak terhei a gyülekezet sátorában.
16. Eleázárnak pedig, az Áron pap fiának tiszte: a világító olajra, a füstölő szerekre, a szüntelen való ételáldozatra és a kenetnek olajára; az egész hajlékra és mindenre, a mi abban van, mind a szenthelyre, mind annak edényeire való gondviselés.
17. Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
18. A Kéhátiták nemzetségének törzsét ne *engedjétek* kiirtani a léviták közül;
19. Hanem ezt míveljétek ő velök, hogy éljenek és meg ne haljanak, mikor járulnak a szentségek szentségéhez: Áron és az ő fiai jöjjenek el, és rendeljék el őket, kit-kit az ő szolgálatára és az ő terhére.
20. Egy pillanatra se menjenek be, hogy meglássák a szenthelyet, hogy meg ne haljanak.
21. Szóla ezután az Úr Mózesnek, mondván:
22. Vedd számba a Gerson fiait is az ő atyjoknak háznépe szerint, az ő nemzetségök szerint.
23. A harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig számláld meg őket; mindenkit, a ki szolgálatot teljesíteni való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.
24. Ez legyen munkájok a Gersoniták nemzetségeinek a szolgálatban és a teher*hordozás*ban:
25. Hordozzák a hajlék kárpitjait és a gyülekezet sátorát, annak takaróját és a borzbőrből csinált takarót, a mely rajta van felül, és a gyülekezet sátora nyilásának leplét.
26. És a pitvar szőnyegeit, és a pitvar kapunyílásának leplét, a melyek a hajlékon és az oltáron köröskörül vannak, azoknak köteleit, és az ő szolgálatjokhoz való minden edényt; és mindazt, a mi tenni való azokkal, ők teljesítsék.
27. Áronnak és az ő fiainak beszéde szerint legyen a Gersoniták fiainak minden szolgálatjok, minden terhökre és minden szolgálatjokra nézve; minden terhöket pedig az ő őrizetökre bízzátok.
28. Ez a Gersoniták fiai nemzetségének szolgálata a gyülekezet sátorában; az ő szolgálatuk pedig legyen az Áron pap fiának, Ithamárnak keze alatt.
29. A Mérári fiait is az ő nemzetségeik szerint, az ő atyjoknak háznépei szerint számláld meg.
30. A harmincz esztendőstől és annál feljebb az ötven esztendősig számláld meg őket; mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgálatot végezzen a gyülekezet sátorában.
31. Ezek pedig, a mikre ügyelniök kell a továbbvitelnél *és* a gyülekezet sátorában való minden szolgálatuknál: a * hajlék deszkái, annak reteszrúdjai, oszlopai és talpai.
* 2 Móz. 26,16—27.37.
32. A pitvarnak is köröskörül való oszlopai * és azok talpai, szegei és kötelei, azoknak minden szerszámai, és minden szolgálatjok*hoz való*. Név szerint is megszámláljátok az edényeket, a mikre a továbbvitelnél ügyelniök kell. * 2 Móz. 27,9—15.
33. Ez legyen szolgálatuk a Mérári fiai nemzetségeinek, a melylyel szolgáljanak a gyülekezet sátorában, Ithamárnak, az Áron pap fiának vezetése alatt.

A léviták megszámlálása.

34. És megszámlálá Mózes és Áron és a gyülekezet fejedelmei a Kéhátiták fiait, az ő nemzetségök szerint és az ő atyjoknak háznépe szerint.
35. A harmincz esztendőstől és annál feljebb, az ötven esztendősig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.
36. Vala pedig azoknak száma az ő nemzetségeik szerint: kétezer hétszáz és ötven.
37. Ezek a Kéhátiták nemzetségeinek megszámláltjai, mindazok, a kik szolgálnak vala a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és

Áron az Úrnak parancsolatja szerint, a Mózes keze által.

38. A Gerson fiainak száma az ő nemzetségeik szerint, és az ő atyáiknak háznépe szerint,

39. A harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában,

40. Azoknak száma az ő nemzetségök szerint, az ő atyjoknak háznépe szerint: kétezer hatszáz és harmincz.

41. Ezek a Gerson fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kik mindnyájan szolgálnak a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és Áron az *Úrnak beszéde szerint. *vers 1.

42. A Mérári fiai nemzetségeinek száma az ő nemzetségei szerint, az ő atyjoknak háznépe szerint,

43. A harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában,

44. Ezeknek száma az ő nemzetségeik szerint: háromezer és kétszáz.

45. Ezek a Mérári fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak beszéde szerint, a Mózes keze által.

46. Mindnyájan a megszámláltatott léviták, a kiket megszámlált Mózes és Áron, és Izráel fejedelmei az ő nemzetségeik és atyjoknak háznépe szerint,

47. A harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig, a kik csak alkalmatosak a szolgálatra, a szolgálatnak gyakorlására, és a továbbvitelnél való szolgálatra a gyülekezetnek sátorában,

48. Ezeknek száma lőn nyolczezer ötszáz és nyolczvan.

49. Az Úrnak beszéde szerint számlálták meg őket a Mózes keze által kit-kit az ő szolgálata szerint, és az ő *vinni való* terhe szerint. Ez az a számlálás, a melyet az Úr * parancsolt vala Mózesnek. * vers 21.23.

A tisztátlanok elkülönítése.

5. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy űzzenek ki a táborból * minden poklost, és minden † magfolyóst, és mindenkit, a ki holttest miatt lett tisztátalanná. * 3 Móz. 13, 3–46. † 3 Móz. 15, 2.

3. Űzzétek azt ki akár férfi, akár aszszony; a táboron kivül űzzétek őket, hogy tisztátalanná ne tegyék az ő táborukat, mivelhogy én közöttök * lakozom. * rész 11, 20.

4. És úgy cselekedének Izráel fiai, és kiűzék azokat a táboron kivül; a miképen meghagyta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedtek Izráel fiai.

Vétekért való áldozat eltulajdonítás miatt.

5. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:

6. Szólj Izráel fiainak: Ha akár * férfi, akár asszony, akármi emberi bűnt követ el, a mely által hűtelenné válik az Úrhoz; az a lélek vétkessé lesz. * 3 Móz. 6, 1–5.

7. Vallja meg azért az ő bűnét, a melyet elkövetett, és * fizesse meg a kárt, *a mit okozott,* teljes értékében, azután toldja ahhoz annak ötödrészét, és adja annak, a kinek kárt tett. * 3 Móz. 6, 5.

8. Ha pedig nincs az embernek atyjafia, a kinek megfizetné a kárt: a megtérített kár az Úré legyen a pap számára, az engesztelésre való koson kivül, a melylyel engesztelés tétetik érte.

9. Izráel fiainak minden szent dolgaiból minden felmutatott áldozat azé a papé legyen, a kihez viszik azt.

10. És kinek-kinek az ő szenteltje a magáé legyen; a mit pedig kiki a papnak ád, azé legyen.

Hűtlenségi gyanú tisztázása.

11. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:

12. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha elhajol valakinek a felesége, és hűtelenné válik iránta,

13. És hál valaki ő vele közösülve, és az ő férje előtt titok marad, és elrejtetik, hogy ő megfertőztetett; bizonyság pedig nincs ellene, sem a *bűnön* nem kapták;

14. De felgerjed ő benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, mivelhogy az megfertőztetett; vagy felgerjed ő benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, jóllehet az meg nem fertőztetett.

15. Akkor vigye a férfiú az ő feleségét a paphoz; és vigye el azzal együtt az érette való áldozatot; egy efa árpalisztnek tizedrészét; *de* ne öntsön arra olajt, és ne tegyen arra temjént, mert féltékenységi ételáldozat ez, emlékeztető ételáldozat ez, a mely hamisságra emlékeztet.

16. A pap pedig léptesse elő *az asszonyt,* és állassa őt az Úr elé.

17. És vegyen a pap szent vizet cserépedénybe; a hajlék pádimentomán levő porból is vegyen a pap, és tegye azt a vízbe.

18. És állassa a pap az asszonyt az Úr elé és fejét mezteleníttse meg az asszonynak, és tegye annak kezére az emlékeztető ételáldozatot, féltékenységi ételáldozat az; és a papnak kezében legyen átokhozó keserű víz.

19. És eskesse meg őt a pap, és ezt mondja az asszonynak: Ha nem hált veled senki, és ha el nem hajoltál tisztátalanságra a te férjed mellett, ne ártson néked ez az átokhozó, keserű víz.
20. Ha pedig elhajoltál a te férjed mellől, és megfertőztetted magadat, és valaki közösült veled a te férjeden kívül,
21. Miután megeskette a pap az asszonyt az átoknak esküjével, ezt mondja az asszonynak: Tegyen tégedet az Úr átokká, és eskü-*példává* a te néped között, megszárasztván az Úr a te tomporodat, és a te méhedet dagadtá tévén.
22. És menjen be az átokhozó víz a te belső részeidbe, hogy megdagadjon a te méhed, és megszáradjon a te tomporod. Az asszony pedig mondja: Ámen! Ámen!
23. És írja fel a pap ez átkokat levélre, azután törölje le a keserű vízzel.
24. És itassa meg az asszonynyal az átokhozó keserű vizet, hogy bemenjen ő belé az átokhozó víz az ő keserűségére.
25. Azután vegye el a pap az asszony kezéből a féltékenységi ételáldozatot, és lóbálja meg azt az ételáldozatot az Úr előtt, és áldozzék azzal az oltáron.
26. És vegyen egy marokkal a pap az ételáldozatból emlékeztetőül, és füstölögtesse el az oltáron, és azután itassa meg az asszonynyal a vizet.
27. És ha megitatta vele a vizet, akkor lészen, *hogy,* ha megfertőztette magát, és hűtelenné lett az ő férjéhez, bemegy az az átokhozó víz ő belé az ő keserűségére, és megdagad az ő méhe, és megszárad az ő tompora, és az az asszony átokká lesz az ő népe között.
28. Ha pedig nem fertőztette meg magát az asszony, hanem tiszta: akkor ártatlan, és termékeny lészen.
29. Ez a féltékenységi törvény, mikor elhajol az asszony az ő férje mellől, és megfertőzteti magát;
30. Vagy mikor valaki, a kiben felgerjed a féltékenység lelke annyira, hogy féltékenykedik a feleségére; az ő feleségét állatja az Úr elé. És cselekedjék vele a pap mind e törvény szerint.
31. És ártatlan lesz a férfi a bűntől, az asszony pedig viseli az ő bűnének terhét.

Nazireusok törvénye.

6. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor férfi vagy asszony külön fogadást tesz, nazireusi fogadást, hogy így az Úrnak szentelje magát:
3. Bortól és részegítő italtól szakaszsza el magát; boreczetet és részegítő italból való eczetet ne igyék, és semmi szőlőből csinált italt se igyék, se új, se asszú szőlőt ne egyék.
4. Az ő nazireusságának egész idején át semmit a félét ne igyék, a mi a szőlőtőről kerül, a szőlő magvától fogva a szőlő héjáig.
5. Az ő nazireusi fogadásának egész idején, beretva * az ő fejét ne járja; míg be nem teljesednek a napok, a melyekre az Úrnak szentelte magát, szent legyen, hagyja növekedni az ő fejének hajfürteit.
* Bir.13,5. Luk.1,15. 1 Sám.1,11.
6. Az egész időn át, a melyre az Úrnak szentelte magát, megholtnak testéhez be ne menjen.
7. Se atyjának, se anyjának, se fiú-se leánytestvéreinek holttestével meg ne fertőztesse magát, mikor meghalnak, mert az ő Istenének nazireussága van az ő fején.
8. Az ő nazireusságának egész idejében szent legyen az Úrnak.
9. Ha pedig meghal valaki ő nála hirtelenséggel, és megfertőzteti az ő nazireus fejét: nyírja meg a fejét az ő tisztulásának napján, a hetedik napon nyírja meg azt.
10. A nyolczadik napon pedig vigyen két gerliczét * vagy két galambfiat a papnak a gyülekezet sátorának nyílásához. * 3 Móz.1,14.
11. És készítse el a pap egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul, és szerezzen néki engesztelést, a miért vétkezett a holttest miatt; és szentelje meg annak fejét azon napon.
12. És az ő nazireusságának napjait szentelje *újra* az Úrnak, és vigyen az ő vétkéért való áldozatul egy esztendős bárányt; az elébbi napok pedig essenek el, mert megfertőztette az ő nazireusságát.
13. Ez pedig a nazireus törvénye: A mely napon betelik az ő nazireusságának ideje, vigyék őt a gyülekezet sátorának nyílásához.
14. Ő pedig vigye fel az ő áldozatját az Úrnak: egy esztendős, ép hím bárányt egészen égőáldozatul, és egy esztendős ép nőstény bárányt bűnért való áldozatul, és egy ép kost hálaáldozatul.
15. Továbbá egy kosár kovásztalan kenyeret, olajjal elegyített lánglisztből való lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, a hozzájok való étel- és italáldozatokkal.

16. És vigye azokat a pap az Úr elé, és készítse el annak bűnéért való áldozatát és egészen égőáldozatát.
17. A kost is készítse el hálaadó áldozatul az Úrnak, a kosárban lévő kovásztalan kenyerekkel egybe, és készítse el a pap az ahhoz való étel- és italáldozatot is.
18. A nazireus pedig nyírja meg * az ő nazireus fejét a gyülekezet sátorának nyílásánál, és vegye az ő nazireus fejének haját, és tegye azt a tűzre, a mely van a hálaadó áldozat alatt.
* Csel. 21, 24.
19. Vegye azután a pap a kosnak megfőtt lapoczkáját, és egy kovásztalan lepényt a kosárból, és egy kovásztalan pogácsát, és tegye a nazireus tenyerére, minekutána megnyirta az ő nazireus *fejét.*
20. És lóbálja meg a pap azokat áldozatul az Úr előtt; a papnak szenteltetett ez, a meglóbált szegyen és a felemelt lapoczkán felül. Azután igyék bort a nazireus.
21. Ez a nazireus törvénye, a ki fogadást tett, *és* az ő áldozata az ő nazireusságáért az Úrnak, azonkivül, a mihez módja van. Az ő fogadása szerint, a melyet fogadott, a képen cselekedjék, az ő nazireusságának törvénye szerint.

Áron áldás.

22. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
23. Szólj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Így áldjátok meg Izráel fiait, mondván nékik:
24. **Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet.**
25. **Világosítsa meg az Úr az ő orczáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad.**
26. **Fordítsa az Úr az ő orczáját te reád, és adjon békességet néked.**
27. Így tegyék az én nevemet Izráel fiaira, hogy én megáldjam őket.

A törzsfők ajándékai a szent sátor felszentelésekor.

7. És lőn, hogy a mely napon elvégezé Mózes a sátor * felállítását, és felkené azt, és megszentelé azt, minden edényével egybe, és az oltárt és annak minden edényét; és felkené és megszentelé azokat:
* 2 Móz. 40, 1—33.
2. Akkor előjövének az Izráel fejedelmei, az ő atyjok házának fejei; ezek a törzsek fejedelmei, és ezek a megszámláltattak felügyelői:
3. És vivék az ő áldozatukat az Úr elé: hat borított szekeret, és tizenkét ökröt; egy-egy szekeret két-két fejedelemért, és mindenikért egy-egy ökröt; és odavivék azokat a sátor elébe.
4. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
5. Vedd el ő tőlök, és legyenek azok felhasználva a gyülekezet sátorának szolgálatában; és add azokat a lévitáknak, mindeniknek az ő szolgálata szerint.
6. Elvevé azért Mózes a szekereket és ökröket, és adá azokat a lévitáknak.
7. Két szekeret és négy ökröt ada a Gerson fiainak, az ő szolgálatuk szerint.
8. Négy szekeret pedig és nyolcz ökröt ada a Mérári fiainak, az ő szolgálatuk szerint, Ithamárnak, Áron pap fiának keze alá.
9. A Kéhát fiainak pedig *semmit* nem ada; mert a szentség szolgálata illette vala őket, a melyet vállon hordoznak vala.
10. Vivének pedig a fejedelmek az oltár felszentelésére *valókat* azon napon, a melyen az felkenetett, és vivék a fejedelmek az ő áldozatukat az oltár elébe.
11. És monda az Úr Mózesnek: Egyik napon egyik fejedelem, másik napon másik fejedelem vigye az ő áldozatát az oltár felszentelésére.
12. És vivé első napon az ő áldozatát Naasson, az Amminádáb fia, Júda nemzetségéből.
13. Vala pedig az ő áldozata, egy ezüst tál, száz és harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus * szerint, és mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
* 2 Móz. 30, 13.
14. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú,* füstölő szerekkel telve.
15. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
16. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
17. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt kecskebak, öt bárány, esztendősök. Ez Naassonnak, Amminádáb fiának áldozata.
18. Másodnapon vivé Néthanéel, Suárnak fia, Izsakhár *nemzetségének* fejedelme.
19. Vive az ő áldozatául egy ezüst tálat, száz és harmincz siklus súlyút, egy ezüst medenczét, hetven siklus súlyút, a szent siklus * szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul. * 2 Móz. 30, 13.
20. Egy arany csészét, tíz *siklus súlyút,* füstölő szerekkel telve.
21. Egy fiatal tulkot, egy kost, egy esztendős bárányt egészen égőáldozatul,

22. Egy kecskebakot bűnért való áldozatul.
23. Hálaadó áldozatul pedig két ökröt, öt kost, öt bakot, öt bárányt, esztendősöket. Ez Néthanéelnek a Suár fiának áldozata.
24. Harmadik napon a Zebulon fiainak fejedelme: Eliáb, Hélon fia.
25. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
26. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
27. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
28. Egy kecskebak, bűnért való áldozatul.
29. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Eliábnak, Hélon fiának áldozata.
30. Negyedik napon a Rúben fiainak fejedelme: Elisúr, Sedeúrnak fia.
31. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
32. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
33. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
34. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
35. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Elisúrnak, Sedeúr fiának áldozata.
36. Ötödnapon a Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.
37. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
38. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
39. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
40. Egy kecskebak, bűnért való áldozatul.
41. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Selúmielnek, Surisaddi fiának áldozata.
42. Hatodnapon a Gád fiainak fejedelme: Éliásáf, a Dehuél fia.
43. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus * szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul. * rész 3, 47.
44. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
45. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
46. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
47. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Eliásáfnak, Dehuél fiának áldozata.
48. Hetednapon az Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, az Ammihúd fia.
49. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
50. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
51. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
52. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
53. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Elisámának, Ammihúd fiának áldozata.
54. Nyolczadnapon a Manasse fiainak fejedelme: Gamliél, Pédasúr fia.
55. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
56. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
57. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
58. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
59. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Gámliélnek, a Pédasúr fiának áldozata.
60. Kilenczednapon a Benjámin fiainak fejedelme: Abidán, a Gideóni fia.
61. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
62. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
63. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
64. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.

65. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Abidánnak, Gideóni fiának áldozata.
66. Tizedik napon a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, az Ammisaddai fia.
67. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
68. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
69. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
70. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
71. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Ahiézernek, az Ammisaddai fiának áldozata.
72. Tizenegyedik napon az Áser fiainak fejedelme: Págiel, Okrán fia.
73. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
74. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
75. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
76. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
77. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Págielnek, Okrán fiának áldozata.
78. Tizenkettedik napon a Nafthali fiainak fejedelme: Ahira, Enán fia.
79. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
80. Egy arany csésze, tíz *siklus súlyú*, füstölő szerekkel telve.
81. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
82. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
83. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Ahirának, az Enán fiának áldozata.
84. Ez volt *az áldozat* az oltár felszentelésére, a napon, a melyen felkenetett, az Izráelnek fejedelmeitől. Tizenkét ezüst tál, tizenkét ezüst medencze, tizenkét arany csésze.
85. Száz és harmincz siklus súlyú vala egy ezüst tál, egy ezüst medencze pedig hetven siklus súlyú; az edények minden ezüstje: kétezer négyszáz *siklus*, a szent siklus szerint;
86. Tizenkét arany csésze, füstölő szerekkel, tíz-tíz *siklus súlyú* vala egy-egy csésze, a szent siklus szerint: A csészéknek minden aranya: száz húsz siklus.
87. Az egészen égőáldozatra való minden barom: tizenkét tulok, tizenkét kos, esztendős bárány tizenkettő, a hozzájok való ételáldozatokkal, és tizenkét kecskebak bűnért való áldozatul.
88. A hálaadó áldozatra való minden barom pedig: huszonnégy tulok, hatvan kos, hatvan bak, esztendős bárány hatvan. Ez volt az oltár felszentelésére *való áldozat*, minekutána felkenetett volt.
89. Mikor pedig bemegy vala Mózes a gyülekezet sátorába, hogy szóljon ő vele, hallja vala annak szavát, a ki szól vala vele a fedél felől, * a mely van a bizonyság ládáján, a két Kérub közűl; és szól vala vele.

* 2 Móz. 25, 22.

Az arany gyertyatartóról.

8. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Áronnak és mondd meg néki: Mikor felrakod a*mécseket, a gyertyatartó elé világítson a hét mécs.

* 2 Móz. 25, 37.

3. És úgy cselekedék Áron, és *úgy* raká fel mécseit, *hogy* a gyertyatartónak ellenébe *tegyenek világosságot*, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
4. A gyertyatartó pedig ilyen * alkotású: vert aranyból vala mind a szára, mind a virága; vert mű az; ama forma szerint, † a melyet mutatott volt az Úr Mózesnek, úgy készíték a gyertyatartót. * 2 Móz. 25, 31—36. † 2 Móz. 25, 8. 9. 40.

A léviták felszentelése.

5. Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:
6. Vedd a lévitákat Izráel fiai közül, és tisztítsd meg őket.
7. Így cselekedjél pedig velök, hogy megtisztítsad őket: hintsd reájok a tisztulás vizét, és az egész testöket beretválják meg, és mossák meg ruháikat, hogy tiszták legyenek.
8. Azután vegyenek egy fiatal tulkot és hozzávaló ételáldozatul olajjal elegyített lisztlángot; egy másik fiatal tulkot pedig vegyenek bűnért való áldozatul.
9. Akkor vidd a lévitákat a gyülekezet sátora elé, és gyűjtsd egybe Izráel fiainak egész gyülekezetét.

10. Ezután vidd a lévitákat az Úr elé, és Izráel fiai tegyék kezeiket a lévitákra.
11. Áron pedig lóbálja meg a lévitákat, áldozatul az Úr előtt, Izráel fiai részéről, hogy szolgáljanak az Úr szolgálatában.
12. A léviták pedig tegyék kezeiket a tulkok fejére; azután készítsd el az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul az Úrnak, a lévitákért engesztelésül.
13. És állassad a lévitákat Áron elé, és az ő fiai elé, és lóbáld meg őket áldozatul az Úrnak.
14. És válaszd külön a lévitákat Izráel fiai közül, hogy a * léviták legyenek az enyéim. * rész 3,45.
15. És azután menjenek el a léviták a gyülekezet sátorában való szolgálatra. Így tisztítsd meg őket, és lóbáld meg őket áldozatul.
16. Mert bizony nékem adattak ők Izráel fiai közül; mind azok helyett, a kik az ő anyjok méhét megnyitják; Izráelnek elsőszülöttei *helyett* vettem őket magamnak.
17. Mert enyém minden * elsőszülött Izráel fiai között, emberből és baromból; a naptól fogva, hogy megöltem minden elsőszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem azokat. * 2 Móz. 13, 2.
18. A lévitákat pedig minden elsőszülött helyett vettem magamnak Izráel fiai között.
19. És odaadtam a lévitákat adományul Áronnak és az ő fiainak Izráel fiai közül, hogy Izráel fiainak tisztében járjanak a gyülekezet sátorában, és hogy engesztelést végezzenek Izráel fiaiért, és ne legyen Izráel fiai között csapás, ha a szenthelyhez közelednek Izráel fiai.
20. Úgy cselekedék azért Mózes és Áron, és Izráel fiainak egész gyülekezete a lévitákkal; a mint parancsolt vala az Úr Mózesnek a léviták felől, mindazt úgy cselekedék ő velök Izráel fiai.
21. És megtisztíták magokat a léviták, és megmosák ruháikat, és meglóbálá őket Áron áldozatul az Úr előtt, és engesztelést szerze nékik Áron, hogy tisztákká tegye őket.
22. Azután pedig bemenének a léviták, hogy végezzék az ő szolgálatukat a gyülekezetnek sátorában Áron előtt és az ő fiai előtt; a miképen parancsolt vala az Úr Mózesnek a léviták felől, akképen cselekedének velök.

A léviták szolgálati ideje.

23. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
24. Ez *is* a lévitákra tartozik: Huszonöt esztendős korától fogva és azon felül, menjen be, hogy szolgálatot teljesítsen a gyülekezet sátorának szolgálatában.
25. Ötven esztendős korától pedig lépjen ki e szolgálatnak sorából, és ne szolgáljon többé.
26. Hanem segítse az ő atyafiait a gyülekezet sátorában, hogy azok az ő tisztökben eljárjanak; de szolgálatot ne teljesítsen. E képen cselekedjél a lévitákkal az ő szolgálatukban.

Izráel fiai megtartják a páskhát.

9. Szóla pedig az Úr Mózesnek, a Sinai pusztájában, az Égyiptom földéből való kijövetelöknek második esztendejében, az első hónapban, mondván:
2. Izráel fiai pedig készítsék el * a páskhát a maga idejében. * 2 Móz. 12, 3—13.
3. E hónapnak tizennegyedik napján, estennen készítsék el azt a maga idejében. Minden ő rendtartása szerint, és minden ő szertartása szerint készítsétek el azt.
4. Szóla azért Mózes Izráel fiainak, hogy készítsék el a páskhát.
5. És elkészíték a páskhát az első hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján estennen, a Sinai pusztájában; mindent úgy cselekedének Izráel fiai, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

A tisztátlanok és utasok páskhája.

6. Valának pedig némelyek, a kik tisztátalanok valának holtember *illetése* miatt, és nem készítheték meg a páskhát azon a napon: járulának azért Mózes elé és Áron elé azon a napon.
7. És mondának azok az emberek néki: Mi tisztátalanok vagyunk holtember *illetése* miatt; miért tiltatunk meg, hogy ne vigyünk áldozatot az Úrnak a maga idejében Izráel fiai között?
8. És monda nékik Mózes: Legyetek veszteg, míglen megértem: mit parancsol az Úr ti felőletek?
9. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
10. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha valaki holt*ember* illetése miatt tisztátalan, vagy messze úton leend közületek, vagy a ti utódaitok közül, mindazáltal készítsen páskhát az Úrnak.
11. A második hónapnak tizennegyedik napján, estennen, készítsék el azt; kovásztalan kenyérrel és keserű füvekkel egyék meg azt.

12. Ne hagyjanak meg abból *semmit* reggelig, és annak csontját meg ne törjék; a páskhának minden*rendtartása szerint készítsék el azt.
* 2 Móz. 12, 43—48.

13. A mely ember pedig tiszta, vagy nincs útban, és elmulasztja a páskhát elkészíteni: irtassék ki az ilyen az ő népe közül; mert az Úrnak áldozatát nem vitte fel annak idejében; viselje az ilyen ember az ő bűnének terhét.

14. Hogyha pedig jövevény tartózkodik köztetek, és páskhát készít az Úrnak: a páskhának rendtartása *szerint és annak szertartásai szerint készítse azt; egy rendtartástok legyen néktek, mind a jövevénynek, mind a föld lakosának. * 2 Móz. 12, 48.

Felhő- és tűzoszlop.

15. A hajlék felállításának napján pedig befedezé a * felhő a hajlékot, a bizonyság sátorát; és estve a hajlék felett vala, tűznek ábrázatjában reggelig. * 2 Móz. 40, 34. 35.

16. Úgy vala szüntelen: A felhő borítja vala azt; és tűznek ábrázatja éjjel.

17. Mihelyt pedig felszáll vala * a felhő a sátorról, azonnal elindulnak vala Izráel fiai; és azon a helyen, a hol a felhő megáll vala, ott ütnek vala tábort Izráel fiai. * 2 Móz. 40, 36—38.

18. Az Úr szava szerint mennek vala Izráel fiai, és az Úr szava szerint táboroznak vala; mind addig, míg a felhő áll vala a hajlékon, táborban maradnak vala.

19. Még ha a felhő sok napig nyugszik vala a hajlékon, akkor is megtartják vala Izráel fiai az Úr rendelését, és nem indulának.

20. Megesék, hogy a felhő kevés napon át lőn a hajlékon: akkor is * az Úr szava szerint maradnak vala táborban, és az Úr szava szerint indulnak vala. * vers 23.

21. Megesék, hogy a felhő estvétől fogva ott lőn reggelig; mikor azért reggel a felhő felszáll vala, akkor indulnak vala el; vagy egy nap és egy éjjel *lőn ott;* mikor azért a felhő felszáll vala, ők is indulának.

22. Vagy két napig, vagy egy hónapig, vagy hosszabb ideig *lőn ott;* a meddig késik * vala a felhő a hajlékon, vesztegelvén azon, táborban maradnak vala Izráel fiai *is,* és nem indulnak vala tovább; mikor pedig az felszáll vala, ők is indulnak vala.
* 2 Móz. 40, 37.

23. Az Úr szava szerint járnak vala tábort, és az Úr szava szerint indulnak vala. Az Úrnak rendelését megtartják vala, az Úrnak Mózes által való szava szerint.

Az ezüstkürtök használata.

10. Ismét szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Csináltass magadnak két kürtöt, vert ezüstből csináltasd azokat, és legyenek azok néked a gyülekezet összegyűjtésére, és a táborok megindítására.

3. És mikor megfújják azokat, gyűljön te hozzád az egész gyűlekezet, a gyülekezet sátorának nyílása elé.

4. Ha csak egyet fújnak meg, akkor gyűljenek hozzád a fejedelmek, Izráel ezereinek fejei.

5. Ha pedig riadót fújtok, akkor induljon azok tábora, a kik napkelet felől táboroznak.

6. Mikor pedig másodszor fújtok riadót, akkor induljon azok tábora, a kik dél felől táboroznak. Riadót fújjanak azok indulására.

7. Mikor pedig összegyűjtitek a gyülekezetet, *egyszerűen* kürtöljetek, és ne fújjatok riadót.

8. A kürtöket pedig Áron fiai, a papok fújják; és legyen ez néktek örökkévaló rendtartás a ti nemzetségeitek között.

9. És mikor viadalra mentek a ti földetekben, a titeket háborító ellenségetek ellen, akkor is *azokkal* a kürtökkel fújjatok riadót, és emlékezetben lesztek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt, és megszabadultok a ti ellenségeitektől.

10. A ti vígasságtoknak napján, és a ti ünnepeiteken, és a ti hónapjaitok kezdetén is fújjátok meg a kürtöket, a ti egészen égőáldozataitokra, és a ti hálaáldozatitokra: és lesznek néktek emlékeztetőül a ti Istenetek előtt. Én vagyok az Úr a ti Istenetek.* Zsolt. 81, 4.

Elindulás a Sinai pusztájából.

11. Vala pedig a második esztendőben a második hónapban, a hónapnak huszadik napján, felszálla a felhő a bizonyság hajlékáról,

12. És elindulának Izráel fiai az ő menésöknek rendje szerint a Sinai pusztájából; és megállapodék a felhő Párán * pusztájában. * rész 13, 1.

13. Elindulának azért először az Úrnak Mózes által * való parancsolatja szerint. * rész 2, 1—30.

14. Elindula pedig először a Júda fiai táborának * zászlója az ő seregei szerint; és az ő seregének feje vala Naasson, az Amminádáb fia. * rész 2, 3.

15. Az Izsakhár fiai törzséből való seregnek feje pedig Néthanéel vala, Suárnak fia.

16. És a Zebulon fiai törzséből való seregnek feje vala Eliáb, Hélonnak fia.
17. És elbontatván a hajlék, elindulának Gersonnak és Mérárinak fiai, a hajlék hordozói.
18. Azután indula a Rúben táborának zászlója * az ő seregeik szerint, és az ő seregének feje vala Elisur, Sedeúrnak fia. * rész 2,10.
19. A Simeon fiai törzséből való seregnek pedig feje vala Selúmiel, Surisaddainak fia.
20. És a Gád fiai törzséből való seregnek feje vala Eliásáf, Dehuélnek fia.
21. Elindulának a Kéhátiták is, a szentség * hordozói, és *amazok* felállíták vala a hajlékot, míg *ezek* oda jutnak vala. * rész 3,29—31.
22. Azután elindula az Efraim fiai táborának zászlója az ő seregei szerint, és az ő seregének feje vala Elisáma, Ammihúdnak fia.
23. A Manasse * fiai törzséből való seregnek feje vala Gámliél, Pédasúrnak fia. * rész 2,20.
24. A Benjámin fiai törzséből való seregnek feje vala Abidán, Gideóninak fia.
25. *Utolszor* indula el a Dán fiai táborának * zászlója, mint az egész tábornak utócsapata az ő seregei szerint; és az ő seregének feje vala Ahiézer, az Ammisaddai fia. * rész 2,25.
26. Az Áser fiai törzséből való seregnek pedig feje vala Págiel, Okhránnak fia.
27. És a Nafthali fiai törzséből való seregnek feje vala Akhira, az Enán fia.
28. Ilyen vala Izráel fiainak menetele az ő seregeik szerint: ekképen mentek.
29. Monda pedig Mózes Hóbábnak, a ki fia vala * a Midiánból való Reuélnek, a Mózes ipának: Arra a helyre indulunk mi, a mely felől azt mondta vala az Úr: néktek adom. Jer el velünk, és jól teszünk veled, mert az Úr jót igért Izráelnek.
* 2 Móz. 2,15.18.18,1.2.
30. Az pedig felele néki: Nem megyek, hanem az én földemre és az én rokonaim közé * megyek. * Bir. 1,16.
31. És monda *Mózes:* Kérlek, ne hagyj el minket: mert te tudod, hol kell megszállanunk e pusztában, és légy nékünk szemünk gyanánt.
32. És ha eljösz velünk, a mi jót cselekeszik velünk az Úr, közöljük azt veled.
33. Elmenének azért az * Úr hegyétől háromnapi járásnyira, és az Úr szövetségének ládája megyen vala ő előttök háromnapi járásnyira, hogy kiszemelje nékik: hol kelljen megszállaniok. * 2 Móz. 3,1.
34. És az Úr felhője * vala ő rajtok nappal, mikor elindulának a táborból. * 2 Móz. 13,21.22.
35. Mikor pedig el akarták indítani a ládát, * ezt mondja vala Mózes: Kelj fel Uram, † és széledjenek el a te ellenségeid, és fussanak el előled a te gyűlölőid.
* 2 Móz. 25,10—22. † Zsolt. 68,2. 132,8.
36. Mikor pedig megáll vala, ezt mondja vala: Fordulj vissza Uram Izráelnek tízezerszer való ezereihez.

Táborégés.

11. És lőn, hogy * panaszolkodék a nép az Úr hallására, *hogy* rosszul *van dolga.* És meghallá az Úr, és haragra gerjede, és felgyullada ellenök az Úrnak tüze és megemészté a tábornak szélét. * 5 Móz. 9,22.
2. Kiálta azért a nép Mózeshez, és könyörge Mózes az Úrnak, és megszűnék a tűz.
3. És nevezé azt a helyet Thaberának; mert felgyulladt vala ellenök az Úrnak tüze.

A nép kívánsága.

4. De a gyülevész nép, a mely köztök vala, kívánságba esék, és Izráel fiai is újra síránkozni kezdének, és mondának: Kicsoda ád nékünk húst ennünk?
5. Visszaemlékezünk * a halakra, a melyeket ettünk Égyiptomban ingyen, az ugorkákra és dinnyékre, a párhagymákra, vereshagymákra és a foghagymákra. * 1 Kor. 10,6.
6. Most pedig a mi lelkünk eleped, mindennek híjával lévén; szemünk előtt nincs egyéb mint * manna.
* rész 21,5.
7. (A manna pedig olyan vala mint a kóriándrum * magva, a színe pedig mint a bdelliomnak színe. * 2 Móz. 16,14.
8. Kiomol vala pedig a nép, és szedik vala *a mannát,* és őrlik vala kézimalmokban, vagy megtörik vala mozsárban, és megfőzik vala fazékban, és csinálnak vala abból pogácsákat: az íze pedig olyan vala, mint az olajos kalácsé.
9. Mikor pedig a harmat leszáll vala a táborra éjjel, a manna is mindjárt leszáll vala arra.)
10. És meghallá Mózes, hogy sír a nép, az ő nemzetsége szerint, kiki az ő sátorának nyílása előtt; és igen felgerjede az Úr haragja, és nem tetszék az Mózesnek.
11. És monda Mózes az Úrnak: Miért nyomorítád meg a te szolgádat? és miért nem találék kegyelmet a te

szemeid előtt, hogy ez egész népnek terhét én reám vetéd?

12. Avagy tőlem fogantatott-e mind ez egész nép? avagy én szűltem-e őt, hogy azt mondod nékem: Hordozd őt a te kebleden, a miképen hordozza a dajka a csecsemőt, arra a földre, a mely felől megesküdtél az ő atyáinak?

13. Hol vegyek én húst, hogy adjam azt mind ez egész népnek? mert reám sírnak, mondván: Adj nékünk húst, hadd együnk!

14. Nem viselhetem én magam mind ez egész népet; mert erőm*felett van.

* 2 Móz.18,18.

15. Ha így cselekszel velem, kérlek ölj * meg engemet, ölj meg ha kedves vagyok előtted, hogy ne lássam az én nyomorúságomat. * 2 Móz.32,32.

Hetven vén, a ki prófétál.

16. Monda azért az Úr Mózesnek: Gyűjts egybe nékem hetven * férfiút Izráel vénei közül, a kikről tudod, hogy vénei a népnek és annak elöljárói, és vidd őket a gyülekezet sátorához, és álljanak ott veled.

* 2 Móz.18,21.23.26.

17. Akkor alá szállok, és szólok ott veled, és elszakasztok abból a lélekből, a mely te benned van, és teszem ő beléjök, hogy viseljék te veled a népnek terhét, és ne viseljed * te magad. * 2 Móz.18,22.

18. A népnek pedig mondd meg: Készítsétek el magatokat holnapra, és húst esztek; mert sírtatok az Úr hallására, mondván: Kicsoda ád nékünk húst ennünk? mert jobban vala nékünk dolgunk Égyiptomban. Azért az Úr ád néktek húst, és enni fogtok.

19. Nem *csak* egy napon esztek, sem két napon, sem öt napon, sem tíz napon, sem húsz napon;

20. Hanem egy egész hónapig, míglen kijön az orrotokon, és útálatossá lesz előttetek; mivelhogy megvetettétek az Urat, a ki közöttetek van; és sírtatok ő előtte mondván: Miért jöttünk ide ki * Égyiptomból?

* rész 21,5.

21. És monda Mózes: Hatszáz ezer gyalogos e nép, a mely között én vagyok, és te azt mondod: Húst adok nékik, és esznek egy egész hónapig?!

22. Nemde juhok és ökrök vágattatnak-é nékik, hogy elég legyen nékik? vagy a tengernek minden hala összegyűjtetik-é nékik, hogy elég legyen nékik?

23. Akkor monda az Úr * Mózesnek: Avagy megrövidült-é az Úrnak keze? Majd meglátod: beteljesedik-é néked az én beszédem vagy nem? * Ésa.50,2.

24. Kiméne azért Mózes, és elmondá a népnek az Úr beszédét, és összegyűjte hetven férfiút a nép vénei közül, és állatá őket a sátor körűl.

25. Akkor leszálla az Úr felhőben, és szóla néki, és elszakaszta abból a lélekből, a mely vala ő benne, és adá a hetven vén férfiúba. Mihelyt pedig megnyugovék ő rajtok a lélek, menten prófétálának, de nem többé.

26. Két férfiú azonban elmaradt vala a táborban; egyiknek neve Eldád, a másiknak neve Médád, és ezeken is megnyugodott vala a lélek; mert azok is az összeírottak * közül valók, de nem mentek vala el a sátorhoz, és mégis prófétálának a táborban.

* vers 16.17.

27. Elfutamodék azért egy ifjú, és megjelenté Mózesnek, és monda: Eldád és Médád prófétálnak a táborban.

28. Akkor felele Józsué, a Nún fia, Mózes szolgája, az ő választottai közül való, és monda: Uram, Mózes, tiltsd meg őket!

29. És felele néki Mózes: Avagy érettem * buzgólkodol-é? Vajha az Úrnak minden népe próféta volna, hogy adná az Úr az ő lelkét ő beléjök.

* Luk.9,49.50.

Fürjek és Kibrot-thaavá azaz kívánság sírjai.

30. Ezután visszatére Mózes a táborba, ő és az Izráel vénei.

31. És szél jöve ki az Úrtól, és * hoza fürjeket a tengertől, és bocsátá a táborra egynapi járásnyira egy felől, és egynapi járásnyira más felől a tábor körül, és mintegy két sing magasságnyira a földnek színén.

* 2 Móz.16,13. Zsolt.78,26—29.

32. Akkor felkele a nép *és* azon az egész napon, és egész éjjel, és az egész következő napon gyűjtének magoknak fürjeket, a ki keveset gyűjtött is, gyűjtött tíz hómert, és kiteregeték azokat magoknak a tábor körül.

33. A hús még foguk között vala, és meg sem emésztették vala, a mikor az Úrnak haragja felgerjede a népre, és * megveré az Úr a népet igen nagy csapással. * 2 Móz.32,35. Zsolt.78,30.31.

34. És elnevezék azt a helyet Kibrot-thaavának: mert ott temeték el a mohó népet.

35. Kibrot-thaavától elméne a nép Haseróthba; és ott valának Haseróthban.

Miriám poklossá lesz Mózes ellen való beszédéért.

12. Miriám * pedig és Áron szólának Mózes ellen a kúsita asszony miatt, a kit feleségül vőn, mert kúsita asszonyt vett vala feleségül.

* rész 26,59.

2. És mondának: Avagy csak Mózes
által szólott-é az Úr? avagy nem szó-
lott-é mi általunk is? És meghallá az
Úr.
3. (Az az ember pedig, Mózes, igen
szelíd vala, minden embernél in-
kább, a kik e föld színén vannak.)
4. Mindjárt monda azért az Úr Mózes-
nak, Áronnak és Miriámnak: Menjetek
ki ti hárman a gyülekezetnek sáto-
rába; és kimenének ők hárman.
5. Akkor leszálla az Úr felhőnek osz-
lopában, és megálla a sátornak nyí-
lásánál; és szólítá Áront és Miriámot,
és kimenének mindketten.
6. És monda: Halljátok meg most
az én beszédeimet: Ha valaki az Úr
prófétája közöttetek, én megjelenek
annak látásban, vagy álomban szó-
lok azzal.
7. Nem így az én szolgámmal, Mó-
zessel, a ki az én egész * házamban
hív. * Zsid. 3,2.
8. Szemtől szembe * szólok ő vele, és
nyilvánvaló látásban; nem homá-
lyos beszédek által, hanem az Úrnak
hasonlatosságát látja. Miért nem fél-
tetek hát szólani az én szolgám ellen,
Mózes ellen? * 2 Móz. 33,11. 5 Móz. 34,10.
9. És felgyullada az Úr haragja ő reá-
jok, és elméne.
10. És a felhő is eltávozék a sátor fe-
lül, és ímé Miriám poklos vala, *fejér*
mint a hó; és rátekinte Áron Miri-
ámra, és ímé poklos vala.
11. Monda azért Áron Mózesnek: Kér-
lek Uram, ne tulajdonítsad nékünk
e bűnt; mert bolondul cselekedtünk
és vétkeztünk!
12. Kérlek, ne legyen olyan *Miriám*
mint a holt, a melynek húsa félig meg-
emésztetik, mikor kijő az ő anyjának
méhéből.
13. Kiálta azért Mózes az Úrhoz,
mondván: Isten, kérlek, gyógyítsd
meg őt!
14. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Ha csak az atyja pökött volna is az
ő orczájára, avagy nem kellene-é szé-
gyenkeznie hetednapig? Rekesztes-
sék ki hét napig a táboron * kívül,
és azután hívassék vissza. * 3 Móz. 13,46.
15. Kirekeszteték azért Miriám a tá-
boron kívül hét napig. És a nép nem
indula tovább, míg vissza *nem* híva-
ték Miriám.

Kanaán földére kémek küldetnek.
(V. ö. 5 Móz. 1,19—25.)

13. Azután pedig elindula a nép
Haséróthból, és tábort üté-
nek Párán pusztájában.
2. És szóla az Úr Mózesnek, mond-
ván:
3. Küldj férfiakat, hogy * kémleljék
meg a Kanaán földét, a melyet én adok
Izráel fiainak; az ő atyáiknak min-
denik törzséből egy-egy férfiút küld-
jetek, mind olyat, a ki főember kö-
zöttök. * 5 Móz. 1,22.
4. Elküldé azért őket Mózes Párán
pusztájából az Úr rendelése szerint;
és azok a férfiak mindnyájan főem-
berek valának Izráel fiai között.
5. Ezek pedig azoknak nevei: A Rú-
ben nemzetségéből Sámmua, a Za-
khúr fia.
6. A Simeon nemzetségéből Safát, a
Hóri fia.
7. A Júda nemzetségéből Káleb, a
Jefunné fia.
8. Az Izsakhár nemzetségéből Igál,
a József fia.
9. Az Efraim nemzetségéből Hósea,
a Nún fia.
10. A Benjámin nemzetségéből Pál-
thi, a Rafú fia.
11. A Zebulon nemzetségéből Gad-
diel, a Szódi fia.
12. A József nemzetségéből, a Manas-
se nemzetségéből Gaddi, a Szúszi fia.
13. A Dán nemzetségéből Ammiél,
a Gemálli fia.
14. Az Áser nemzetségéből Szenthúr,
a Mikaél fia.
15. A Nafthali nemzetségéből Nahbi,
a Vofszi fia.
16. A Gád nemzetségéből Géuel, a
Mákhi fia.
17. Ezek ama férfiaknak nevei, a ki-
ket elküldött Mózes a földnek meg-
kémlelésére. És nevezé Mózes Hoseát,
a Nún fiát Józsuénak.
18. És mikor elküldé őket Mózes a Ka-
naán földének megkémlelésére, mon-
da nékik: Menjetek fel erre dél fe-
lől, és hágjatok fel a hegyre.
19. És nézzétek meg a földet, hogy
milyen az; és a népet, a mely lako-
zik azon: erős-é az vagy erőtlen, ke-
vés-é az vagy sok?
20. És milyen a föld, a melyben la-
kozik az: jó-é az vagy hitvány; és mi-
lyenek a városok, a melyekben lako-
zik: táborokban vagy erősségekben
lakozik-é?
21. És milyen a föld: kövér-é az, vagy
sovány; van-é abban élőfa vagy nincs?
És legyetek bátorságosok, és szakasz-
szatok a földnek gyümölcséből. Azok
a napok pedig a szőlőzsendülés nap-
jai valának.
22. Felmenének azért, és megkém-
lelék a földet a Czin pusztájától fog-
va mind Rehóbig, odáig, a hol Ha-
máthba mennek.
23. És felmenének dél felől, és ju-
tának Hebronig; valának pedig ott

Ahimán, Sésai és Thalmai, az Anák fiai; (Hebron pedig hét esztendővel építtetett elébb, mint az égyiptomi Czoán).

24. Mikor pedig eljutának*Eskol völgyéig, lemetszének ott egy szőlővesszőt egy szőlőfürttel, és ketten vivék azt rúdon; és a gránátalmákból és a figékből is *szakasztának*.* 5 Móz.1,24.25.

25. Azt a helyet elnevezék Eskol völgyének; a szőlőfürtért, a melyet lemetszettek vala onnét Izráel fiai.

A kémek visszatérnek és elcsüggesztik a népet.

26. És visszatérének a föld megkémleléséből negyven nap mulva.

27. És menének, és jutának Mózeshez és Áronhoz, és Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, Párán pusztájába, Kádesbe; és hírt vivének nékik és az egész gyülekezetnek, és megmutaták nékik a földnek gyümölcsét.

28. Így beszélének néki, és ezt mondák: Elmentünk vala arra a földre, a melyre küldöttél vala minket, és bizonyára téjjel* és mézzel folyó az, és ez annak gyümölcse! *2 Móz.3,8.

29. Csakhogy erős az a nép, a mely lakja azt a földet, és a városok erősítve vannak, és felette nagyok; sőt még Anák fiait is láttuk ott.

30. Amálek lakik a dél felől való földön, és Khitteus, Jebuzeus és Emoreus lakik a hegyeken; * a tenger mellett, és a Jordán partján pedig Kananeus lakik. * Józs.5,1.

31. És jóllehet Káleb csendesíté a Mózes ellen *háborgó* népet, és azt mondja vala: Bátran felmehetünk, és elfoglalhatjuk azt a *földet*, mert kétség nélkül megbírunk azzal;

32. Mindazáltal a férfiak, a kik felmentek vala vele, azt mondják vala: Nem mehetünk fel az ellen a nép ellen, mert erősebb az nálunknál.

33. És rossz hírét vivék annak a földnek, a melyet megkémleltek volt, Izráel fiaihoz, mondván: Az a föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, olyan föld, a mely megemészti az ő lakóit; az egész nép is, a melyet láttunk azon, szálas emberek*ből áll.*

34. És láttunk ott óriásokat is, az óriások közül való Anáknak fiait, és olyanok valánk a magunk szemében, mint a sáskák, és az ő szemeikben is olyanok valánk.

A nép zúgolódásának büntetése.
(V. ö. 5 Móz.1,26—44.)

14. És felemelé szavát az egész gyülekezet, és síra a nép azon az éjszakán.

2. És mindnyájan zúgolódának Mózes ellen és Áron ellen Izráel fiai, és monda nékik az egész gyülekezet: Vajha megholtunk volna Égyiptom földén! vagy ebben a pusztában vajha meghalnánk!

3. Miért is visz be minket az Úr arra a földre? hogy fegyver miatt hulljunk el? feleségeink és a kicsinyeink prédára legyenek? Nem jobb volna-é nékünk visszatérnünk Égyiptomba?

4. És mondának egymásnak: Szerezzünk előttünk járót, és térjünk vissza Égyiptomba.

5. Akkor arczczal leborulának Mózes és Áron Izráel fiai gyülekezetének egész község előtt.

6. Józsué pedig, a Nún fia, és Káleb, a Jefunné fia, a kik a földnek kémlelői közül valók valának, meghasogaták ruháikat.

7. És szólának Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: A föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, igen-igen jó föld.

8. Ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor bevisz minket arra a földre, és nékünk adja azt, mely tejjel és mézzel folyó föld.

9. Csakhogy ne lázongjatok az Úr ellen, se ne féljetek annak a földnek népétől; mert ők nekünk *csak olyanok, mint a* kenyér; eltávozott tőlök az ő oltalmok, de az Úr velünk van: ne féljetek tőlök!

10. Mikor pedig az egész gyülekezet azon tanakodék, hogy megkövezze őket: megjelenék az Úrnak dicsősége a gyülekezet sátorában Izráel minden fiának.

11. És monda az Úr Mózesnek: Meddig gyaláz* engemet ez a nép? Meddig nem hisznek nékem, mind ama csudatételeim mellett sem, a melyeket cselekedtem közöttök? *1 Kor.10,9.

12. Megverem őket döghalállal, és elvesztem őket; * téged pedig nagy néppé teszlek, és ő nálánál erősebbé. *2 Móz.32,10.

13. És monda Mózes az Úrnak: Ha meghallják az égyiptombeliek*(mert közülök hoztad fel e népet a te hatalmad által): *2 Móz.32,12.

14. Elmondják majd e föld lakosainak, a kik hallották, hogy te Uram e nép között vagy, hogy szemtől szembe megjelentetted magadat te Uram, és hogy a te felhőd * megállott ő rajtok, és felhőoszlopban jársz te ő előttök nappal, éjjel pedig tűzoszlopban. *2 Móz.13,21.

15. Hogyha mind egyig elveszted e népet, így szólanak majd e népek, a melyek hallották a te híredet, mondván:

16. Mivelhogy nem vihette be az Úr e népet * a földre, a mely felől megesküdött nékik, azért öldöste le őket a pusztában. * 5 Móz. 9,28.
17. Most azért hadd magasztaltassék fel az Úrnak ereje, a miképen szólottál, mondván:
18. Az * Úr késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú, megbocsát hamisságot és vétket, de *a bűnöst* nem hagyja büntetlenül; † megbünteti az atyák álnokságait a fiakban harmad és negyed íziglen.
* 2 Móz. 34,6. † 2 Móz. 20,5. 5 Móz. 5,9.
19. Kérlek, kegyelmezz meg e nép hamisságának a te irgalmasságod nagy volta szerint, a miképen megbocsátottál e népnek Égyiptomtól fogva mind eddig.
20. És monda az Úr: Megkegyelmeztem a te beszéded szerint.
21. **De bizonnyal élek én, és betölti az Úr dicsősége az egész földet.**
22. Hogy mindazok az emberek, a kik látták az én dicsőségemet és csudáimat, a melyeket cselekedtem Égyiptomban és e pusztában, és megkisértettek engemet immár tízszer, és nem engedtek az én szómnak:
23. Nem látják meg azt a földet, a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak; senki nem látja azt azok közöl, a kik gyaláztak engem.
24. De * az én szolgámat, Kálebet, mivelhogy más lélek volt vele, és tökéletességgel követett engem, beviszem őt arra a földre, a melyre bement vala, és örökségül bírja azt az ő magva. * Józs. 14,8.9.
25. De Amálek és Kananeus lakik a völgyben; holnap forduljatok meg, és induljatok a pusztába, a veres tenger útján,
26. Szóla annakfelette az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
27. Meddig *tűrjek* e gonosz gyülekezetnek, a mely * zúgolódik ellenem? Hallottam Izráel fiainak zúgolódásait, a kik zúgolódnak ellenem!
* Zsid. 3,17.
28. Mondd meg nékik: * Élek én, azt mondja az Úr, hogy épen úgy cselekszem veletek, a miképen szólottatok az én füleim hallására!
* Zsolt. 106,26. Zsid. 3,18.
29. E pusztában hullanak el a ti holttesteitek, és pedig * mindazok, a kik megszámláltattak a ti teljes számotok szerint, húsz esztendőstől fogva és azon felül, a kik zúgolódtatok ellenem. * rész 26,65.
30. És nem mentek be arra a földre, a melyre nézve felemeltem az én kezemet, hogy lakosokká teszlek abban titeket; Kálebet, * a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát kivéve.
* 5 Móz. 1,35. Zsid. 3,18.
31. De kicsinyeiteket, a kik felől azt mondtátok, hogy prédára lesznek; őket beviszem, és megismerik azt a földet, a melyet megútáltatok.
32. A ti holttesteitek azért a pusztában hullanak el.
33. A ti fiaitok * pedig, mint a pásztorok, bujdosnak e pusztában negyven esztendeig, és viselik a ti paráználkodásitoknak büntetését, míglen megemésztetnek a ti holttesteitek e pusztában. * 5 Móz. 1,39.
34. A napok száma szerint, a melyeken megkémleltétek a földet, *(tudniillik* negyven napon, egy-egy napért egy-egy esztendő), negyven esztendeig hordozzátok a ti hamisságotoknak büntetését, és megismeritek az én elfordulásomat.
35. Én, az Úr, szólottam. Bizonyára ezt mívelem az egész gonosz gyülekezettel, a mely összegyülekezett vala ellenem; ebben a pusztában emésztetnek meg, és ugyanott halnak meg.
36. A férfiak azért, a kiket elküldött vala Mózes a földnek megkémlelésére, és visszatérének és felzúdíták ellene az egész gyülekezetet, rossz hírt terjesztvén arról a földről:
37. Azok a férfiak * azért, a kik rossz hírt terjesztének a földről, meghalának az Úr előtt csapás által.
* 1 Kor. 10,10. Júd. v. 5.
38. *Csak* Józsué a Nún fia, és Káleb, a Jefunné fia, maradának életben ama férfiak közül, a kik mentek vala a földet megkémlelni.
39. A mint pedig elbeszélé Mózes e beszédeket Izráel fiainak, a nép felette igen keserge.
40. És felkelének reggel, és felmenének a hegy tetejére, mondván: Ímé készek vagyunk elmenni a helyre, a melyről szólott az Úr, mert vétkeztünk.
41. És monda * Mózes: Miért hágjátok át ilyen módon az Úr akaratát, holott nem sikerülhet az *néktek*.
* 5 Móz. 1,41.42.
42. Fel ne menjetek, mert nem lesz közöttetek az Úr, hogy el ne hulljatok a ti ellenségeitek előtt.
43. Mert az Amálek és a Kananeus van ott előttetek, és fegyver által hulltok el. Mivelhogy elfordultatok az Úrtól, nem is lesz az Úr veletek.
44. Mindazáltal merészkedének felmenni a hegy tetejére; de az Úr szövetségének ládája és Mózes meg sem mozdulának a táborból.
45. Alászálla azért az Amálek és a

Kananeus, a ki lakik vala azon a hegyen, és megverék őket, és vágák őket mind Hormáig.

Étel- és italáldozatokról.

15. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd nékik: Mikor bementek a ti lakó földetekre, a melyet én adok néktek,
3. És tűzáldozatot akartok készíteni az Úrnak, egészen égő- vagy véres áldozatot, vagy fogadás teljesítése végett, vagy szabadakarat szerint, vagy a ti ünnepiteken, hogy tulok- vagy juhféléből kedves illatot készítsetek az Úrnak:
4. Akkor, a ki áldozza az ő áldozatját, vigyen az Úrnak * ételáldozatul egy tizedrész *efa* lisztlángot, egy negyedrész hin olajjal elegyítve.
* 3 Móz. 2, 1. 2.
5. Italáldozatul pedig egy negyedrész hin bort adj az egészen égő- vagy véres áldozathoz egy-egy bárány mellé.
6. Vagy ha kossal *áldozol*, készíts ételáldozatul két tizedrész *efa* lisztlángot, megelegyítve egy hin olajnak harmadrészével;
7. Italáldozatul pedig egy hin bornak harmadrészét. *Így* viszel az Úrnak jóillatú áldozatot.
8. Hogyha fiatal tulkot akarsz készíteni egészen égő- vagy véres áldozatul fogadás teljesítése végett, vagy hálaáldozatul az Úrnak:
9. Akkor vígy a fiatal tulokkal egyetemben ételáldozatul három tizedrész *efa* lisztlángot, megelegyítve egy hin olajnak felével.
10. Italáldozatul pedig vigy fel fél hin bort; kedves illatú tűzáldozat *ez* az Úrnak.
11. Ekképen cselekedjetek mindenik ökörnél, mindenik kosnál, mind a juhoknak, mind a kecskéknek bárányainál.
12. A *barmok* száma szerint, a melyeket *áldozatra* készítetek: így cselekedjetek mindenikkel, az ő számok szerint.
13. Minden benszülött így cselekedjék ezekkel, hogy kedves illatú tűzáldozatot vigyen az Úrnak.
14. Ha pedig jövevény tartózkodik nálatok, vagy lesz köztetek a ti nemzetségeitek szerint, és kedves illatú tűzáldozatot készít az Úrnak: a miképen *ti* cselekesztek, a képen cselekedjék *az is.*
15. Óh község! néktek és a *köztetek* lakozó * jövevénynek egy rendtartástok legyen; örökkévaló törvény legyen a ti nemzetségeiteknél, hogy az Úr előtt olyan legyen a jövevény, mint ti.
* 2 Móz. 12, 49.
16. Egy törvényetek legyen, és egy szabályotok néktek és a jövevénynek, a mely közöttetek lakik.

A tészta zsengéjéről.

17. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
18. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyre én viszlek be titeket:
19. Akkor, ha majd esztek a földnek kenyeréből, adjatok felemelt áldozatot az Úrnak.
20. A ti tésztátok zsengéjét lepényként mutassátok fel áldozatul; mint a szérűről felemelt áldozatot, úgy mutassátok fel azt.
21. A ti tésztátok zsengéjéből adjatok az Úrnak felemelt áldozatot, a ti nemzetségeitek szerint.

Gyarlóságból és gonoszságból eredő bűnök.

22. És ha megtévelyedtek, és nem cselekszitek meg mind e parancsolatokat, a melyeket szólott vala az Úr Mózesnek,
23. Mind azokat, a melyeket parancsolt az Úr néktek Mózes által, az naptól fogva, a melyen parancsolta azokat az Úr, és azután a ti nemzetségeiteknek *is:*
24. Akkor, hogyha a gyülekezet tudtán kivül esik * a tévedés, az egész gyülekezet áldozzék egy fiatal tulkot egészen égőáldozatul, kedves illatul az Úrnak, és étel- és italáldozatot is hozzá szokás szerint, és egy kecskebakot bűnért való áldozatul.
* 3 Móz. 4, 13—21.
25. És végezzen engesztelést a pap Izráel fiainak egész gyülekezetéért, és megbocsáttatik nékik, mert * tévedés volt az; ők pedig vigyék be az ő áldozatjokat tűzáldozatul az Úrnak, és a bűnért való áldozatjokat az Úr elé az ő tévedésökért. * Zsid. 5, 2.
26. És megbocsáttatik Izráel fiai egész gyülekezetének, és a közöttök tartózkodó jövevénynek; mert az egész nép tévedésben volt.
27. Hogyha csak * egy ember vétkezik tévedésből: áldozzék egy esztendős kecskét bűnért való áldozatul.
* 3 Móz. 4, 27. 28.
28. A pap végezzen engesztelést azért a tévedő emberért, a ki tévedésből vétkezett az Úr előtt, és ha engesztelést szerez néki, megbocsáttatik néki.
29. A benszülöttnek Izráel fiai között és a jövevénynek, a ki közöttök tartózkodik: egy törvényetek legyen néktek a felől, a ki tévedésből cselekszik.
30. De a mely ember felemelt kéz-

zel cselekszik, akár benszülött akár
jövevény, az Urat illeti az szidalommal,
vágassék ki azért az az ő népe
közül;
31. Mivelhogy az Úrnak szavát megvetette,
és az ő parancsolatját megszegte,
kiirtatván kiirtassék az az ember,
az ő hamissága legyen ő rajta.

A szombatrontó büntetése.

32. Mikor pedig Izráel fiai a pusztában
valának, találának egy férfiat,
ki fát szedeget vala szombatnapon.
33. És elvivék azt, a kik találták vala
azt fát szedegetni, Mózeshez és Áronhoz
és az egész gyülekezethez.
34. És őrizet* alá adák azt, mert nem
vala kijelentve, mit kelljen vele cselekedni.
*3 Móz. 24, 12.
35. És monda az Úr Mózesnek: * Halállal
lakoljon az a férfi, kövezze őt
agyon az egész gyülekezet a táboron
kivül. *2 Móz. 35, 2.
36. Kivivé azért őt az egész * gyülekezet
a táboron kivül, és agyon kövezék
őt, és meghala, a miképen parancsolta
vala az Úr Mózesnek.
*Józs. 7, 25.
37. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

Emlékeztető jel a ruhán.

38. Szólj Izráel fiainak, és mondjad
nékik, hogy készítsenek magoknak
bojtokat* az ő ruháik szegleteire az
ő nemzetségeik szerint, és tegyenek
a szeglet bojtjára kék zsinórt.
*5 Móz, 22, 12. Máté 23, 5.
39. És arra való legyen néktek a bojt,
hogy mikor látjátok azt, megemlékezzetek
az Úrnak minden parancsolatjáról,
hogy megcselekedjétek azokat;
* és ne nézzetek a ti szívetek után,
és a ti szemeitek után, a melyek után
ti paráználkodtok. *5 Móz. 12, 8. 32.
40. Hogy megemlegessétek, és megcselekedjétek
minden én parancsolatomat,
és legyetek szentek a ti Istenetek
előtt.
41. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek,
a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből,
hogy legyek néktek Istenetekké.
Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

Kóré csoportjának lázadása.

16. Kóré * pedig az Iczhár fia, a ki
a Lévi fiának, Kéhátnak fia
vala; és Dáthán és Abirám, Eliábnak
fiai; és On, a Péleth fia, a kik
Rúben fiai valának, fogták magokat,
* rész 26, 9. Júd. vers 11.
2. És támadának Mózes ellen, és *velők*
Izráel fiai közűl kétszáz és ötven
ember, a kik a gyülekezetnek fejedelmei
valának, tanácsbeli híres neves
emberek.
3. És gyülekezének Mózes ellen és
Áron ellen, és mondának nékik: Sokat
tulajdonítotok magatoknak, holott
az egész gyülekezet, ezek mindnyájan
szentek, és közöttök van az
Úr: miért emelitek azért fel magatokat
az Úr gyülekezete fölé?
4. És mikor hallá ezt Mózes, arczra
borula,
5. És szóla Kórénak és az ő egész gyülekezetének,
mondván: Reggel megmutatja
az Úr: ki az övé és ki a szent,
és kit fogadott magához; mert a kit
magának választott, magához fogadja
azt.
6. Ezt cselekedjétek azért: Vegyetek
magatoknak temjénezőket, Kóré és
az ő egész gyülekezete!
7. És tegyetek azokba tüzet, és rakjatok
rá füstölő szert az Úr előtt holnap,
és az a férfiú legyen szent, a kit
kiválaszt az Úr. Sokat tulajdonítotok
magatoknak, Lévi fiai!
8. És monda Mózes Kórénak: Halljátok
meg, kérlek, Lévi fiai:
9. Avagy keveslitek-é azt, hogy titeket
Izráel Istene külön választott
Izráel gyülekezetétől, hogy magához
fogadjon titeket, hogy szolgáljatok az
Úr sátorának szolgálatában, hogy álljatok
e gyülekezet előtt, és szolgáljatok
néki?
10. És hogy magának fogadott tégedet,
és minden atyádfiát, a Lévi fiait
te veled; hanem még a papságot is
kivánjátok?
11. Azért hát te és a te egész gyülekezeted
az Úr ellen gyülekeztetek
össze; mert Áron micsoda, hogy ő ellene
zúgolódtok?
12. Elkülde azután Mózes, hogy hívják
elő Dáthánt és Abirámot az Eliáb
fiait. Azok pedig felelének: Nem megyünk
fel!
13. Avagy kevesled-é azt, hogy felhozál
minket a tejjel és mézzel folyó
földről, hogy megölj minket a pusztában;
hanem még uralkodni is akarsz
rajtunk?
14. Éppen nem tejjel és mézzel folyó
földre hoztál be minket, sem szántóföldet
és szőlőt nem adtál nékünk
örökségül! Avagy ki akarod-é szúrni
az emberek szemeit? Nem megyünk
fel!
15. Megharaguvék azért Mózes igen,
és monda az Úrnak: Ne tekints az ő
áldozatjokra! Egy szamarat sem vettem
* el tőlök, és egyet sem bántottam
közülök. *1 Sám. 12, 3.
16. Azután monda Mózes Kórénak:
Te és a te egész gyülekezeted legyetek
az Úr előtt; te és azok és Áron,
holnap.

17. És kiki vegye az ő temjénezőjét, és tegyetek abba füstölő szert, és vigyétek az Úr elé, kiki az ő temjénezőjét; kétszáz és ötven temjénezőt. Te is, és Áron is, kiki az ő temjénezőjét.
18. Vevé azért kiki az ő temjénezőjét, és tevének abba tüzet, és rakának arra füstölő szert, és megállának a gyülekezet sátorának nyílása előtt, Mózes is és Áron.
19. Kóré pedig összegyűjtötte vala ellenök az egész gyülekezetet a gyülekezet sátorának nyílásához, és megjelenék az Úrnak dicsősége az egész gyülekezetnek.

Kóré csoportjának elpusztulása.

20. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
21. Váljatok külön e * gyülekezettől, hogy megemészszem † őket egy szempillantásban. * vers 5. † 2 Móz. 32, 10.
22. Ők pedig arczukra borulának, és mondának: Isten, minden test * lelkének Istene! nem egy férfiú vétkezett-é, és az egész gyülekezetre haragszol-é? * Zsid. 12, 9.
23. Akkor szóla az Úr Mózesnek, mondván:
24. Szólj a gyülekezetnek, mondván: Menjetek el a Kóré, Dáthán és Abirám hajléka mellől köröskörül.
25. Felkele azért Mózes, és elméne Dáthán és Abirám felé, követék őt Izráel vénei.
26. És szóla a gyülekezetnek, mondván: Kérlek távozzatok el ez istentelen emberek sátorai mellől, és semmit ne illessetek abból, a mi az övék, hogy el ne veszszetek az ő bűneik miatt.
27. És elmenének a Kóré, Dáthán és Abirám hajlékai mellől köröskörül; Dáthán pedig és Abirám kimenének, megállván az ő sátoraiknak nyílásánál feleségeikkel, fiaikkal és kisdedeikkel.
28. Akkor monda Mózes: Ebből tudjátok meg, hogy az Úr küldött engemet, hogy cselekedjem mind e dolgokat, hogy nem magamtól *indultam:*
29. Ha úgy halnak meg ezek, a mint meghal minden *más* ember, és ha minden *más* ember büntetése szerint büntettetnek meg ezek: akkor nem az Úr küldött engemet.
30. Ha pedig az Úr valami új dolgot cselekeszik, * és a föld megnyitja az ő száját, és elnyeli őket, és mindazt, a mi az övék, és elevenen szállanak alá pokolba: akkor megismeritek, hogy gyalázták ezek az emberek az Urat. * Jer. 31, 22.
31. És lőn, a mint elvégezé mind e beszédeket, meghasada a föld alattok.
32. És megnyitá a föld az ő száját, és elnyelé * őket és az ő háznépeiket; és minden embert, a kik Kórééi valának, és minden jószágukat. * 5 Móz. 11, 6. Zsolt. 106. 17.
33. És alászállának azok és mindaz, a mi az övék, elevenen a pokolra: és befedezé őket a föld, és elveszének a község közül.
34. Az Izráeliták pedig, a kik körülöttök valának, mind elfutának azoknak kiáltására; mert azt mondják vala: netalán elnyel minket a föld!
35. És tűz jöve ki az Úrtól, és megemészté ama kétszáz ésötven férfiút, a kik füstölő szerekkel áldoznak vala.

A lázadók temjénezői és Ároné.

36. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
37. Mondd meg Eleázárnak, Áron pap fiának, hogy szedje ki a temjénezőket a tűzből, a tüzet pedig hintsd széylyel, mert megszenteltettek a *temjénezők;*
38. Ezeknek temjénezői, a kik a magok lelke ellen vétkeztek. És csinálj anak azokból vékonyra vert lapokat az oltár beborítására. Mivelhogy járultak azokkal az Úr elé, és megszenteltettek: legyenek jegyül Izráel fiainak.
39. Felszedé azért Eleázár pap a réz temjénezőket, a melyekkel a megégettek járultak vala oda, és vékonyra verette azokat az oltár beborítására.
40. Emlékeztetőül Izráel fiainak, hogy senki idegen, a ki nem az Áron magvából való, * ne járuljon az Úr elé füstölő szerrel füstölögtetni, hogy úgy ne járjon, mint Kóré és mint az ő gyülekezete, a miképen megmondotta vala néki az Úr Mózes által. * rész 3, 10. 38.
41. És másnap felzúdula Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes ellen és Áron ellen, mondván: Ti öltétek meg az Úrnak népét!
42. Mikor pedig egybegyűle a gyülekezet Mózes ellen és Áron ellen, akkor fordulának a gyülekezet sátora felé: és ímé befedezte vala azt a felhő, és megjelenék az Úrnak dicsősége.
43. Mózes azért és Áron menének a gyülekezet sátora elé.
44. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
45. Menjetek ki e gyülekezet közül, hogy megemészszem * őket egy szempillantásban; ők pedig orczájokra borulának. * vers 21.
46. És monda Mózes Áronnak: Fogd a temjénezőt, és tégy abba tüzet az oltárról, és rakj reá füstölő szert, és vidd hamar a gyülekezethez, és vé-

gezz engesztelést értök, mert kijött az
Úrtól a nagy harag, elkezdődött a csa-
pás.
47. Vevé azért Áron *a temjénezőt,* a
mint mondotta vala Mózes, és futa a
község közé, és ímé elkezdődött vala a
csapás a nép között. És füstölő áldoza-
tot tőn, és engesztelést szerze a népnek.
48. És megálla a megholtak között és
élők között; és megszűnék a csapás.
49. És valának, a kik megholtak va-
la e csapás alatt, tizennégy ezer hét-
százan; azokon kivül, a kik meghol-
tak vala a Kóré dolgáért.
50. És visszatére Áron Mózeshez a gyü-
lekezet sátorának nyílásához. Így szű-
nék meg a csapás.

Áron vesszeje kivirágzik.

17. És szóla az Úr Mózesnek, mond-
ván:
2. Szólj Izráel fiainak, és végy tőlök
egy-egy vesszőt az ő atyáiknak háza
szerint; az ő atyáik házának vala-
mennyi fejedelmétől tizenkét vesz-
szőt; és kinek-kinek a nevét írd fel
az ő vesszejére.
3. Az Áron nevét pedig írd a Lévi
vesszejére: mert egy vessző *esik* az ő
atyjok házának fejéért.
4. És tedd le azokat a gyülekezet sá-
torában a bizonyság *ládája* elé, a hol
megjelenek néktek.
5. És lesz, hogy annak a férfiúnak
vesszeje, a kit elválasztok, kihajt; így
hárítom el magamról Izráel fiainak
zúgolódásait, a melyekkel zúgolód-
nak ti ellenetek.
6. Szóla azért Mózes Izráel fiainak,
és adának néki mind az ő fejedelmeik
egy-egy vesszőt egy-egy fejedelemért;
az ő atyáiknak háza szerint tizenkét
vesszőt; az Áron vesszeje is azok kö-
zött a vesszők között vala.
7. És letevé Mózes a vesszőket az Úr
elé a bizonyság sátorában.
8. És lőn másnap, hogy bemének Mó-
zes a bizonyság sátorába; és ímé ki-
hajtott vala a Lévi házából való Áron-
nak vesszeje, és hajtást hajtott, és vi-
rágot növelt, és mandolát érlelt.
9. És kihozá Mózes mind azokat a
vesszőket az Úr színe elől mind az
Izráel fiai elé, és miután megnézték
vala, vevé kiki az ő vesszejét.
10. És monda az Úr Mózesnek: Vidd
vissza az Áron vesszejét a bizonyság
ládája * elé, hogy őriztessék ott a lá-
zadó fiaknak jegyül, hogy megszűn-
jék az én ellenem való zúgolódások,
hogy meg ne haljanak. * Zsid.9,4.
11. És megcselekedé Mózes; a mint
parancsolta vala az Úr néki, akképen
cselekedék.
12. És szólának Izráel fiai Mózesnek,
mondván: Ímé pusztulunk, veszünk,
mi mindnyájan elveszünk!
13. Valaki közel járul az Úrnak sá-
torához, meghal. Avagy mindenestől
elpusztulunk-é?!

A papok és léviták tiszte.

18. És monda az Úr Áronnak: Te
és a te fiaid, és a te atyád-
nak háza te veled, hordozzátok a szent
hajlék körül való hamisság büntetè-
sét. Te és a te fiaid te veled, hordoz-
zátok a ti papságtok hamisságának
büntetését.
2. A te atyádfiait, Lévinek törzsét,
a te atyádnak nemzetségét is vedd
magad mellé, melletted legyenek, és
néked szolgáljanak; te pedig és a te
fiaid veled, *szolgáljatok* a bizonyság
sátora előtt.
3. És ügyeljenek a te ügyedre és az
egész sátornak * ügyére; de a szent-
hajlék edényeihez és az oltárhoz ne
járuljanak, hogy meg ne haljanak
mind ők, mind ti. * rész 3,7.8.
4. És melletted legyenek, és ügyel-
jenek a gyülekezet sátorának ügyé-
re, a sátornak minden szolgálatja
szerint; de idegen ne járuljon ti hoz-
zátok.
5. Ügyeljetek azért a szenthajléknak
ügyére, és az oltárnak ügyére, hogy
ne legyen ezután harag Izráel fiai el-
len.
6. Mert íme én választottam a ti atyá-
tokfiait, a lévitákat Izráel fiai közül,
mint az Úrnak adottakat, néktek aján-
dékul, hogy szolgáljanak a gyüleke-
zet sátorának szolgálatában.
7. Te pedig és a te fiaid te veled,
ügyeljetek a ti papságotokra minden-
ben, a mik az oltárhoz tartoznak, és
a függönyön belől vannak, hogy azok-
ban szolgáljatok; a ti papságotok-
nak tisztét adtam néktek ajándékul,
azért az idegen, a ki oda járul, hal-
jon meg.

A papok jövedelme.

8. Szóla azután az Úr Áronnak: Íme
én néked adtam az én felemelt áldo-
zataimra való ügyelést is, valamit Iz-
ráel fiai nékem szentelnek, néked és
a te fiaidnak adtam azokat felkene-
tési *díjul,* örökkévaló rendelés szerint.
9. Ez legyen tiéd a legszentségeseb-
bekből, a melyek tűzzel meg nem éget-
tetnek: Minden ő áldozatjok, akár étel-
áldozatjok, akár bűnért való áldozat-
jok, akár pedig vétekért való áldo-
zatjok, a miket nékem adnak, mint
legszentségesebbek, tiéid legyenek és
a te fiaidé.
10. A legszentségesebb helyen * egyed

meg azt, csak a férfiak egyék azt; szentség legyen tenéked. * 3 Móz. 6, 16. 26.
11. Ez is tiéd legyen, mint felemelt áldozat az ő ajándékukból, *Izráel fiainak minden meglóbált áldozataival együtt; néked adtam azokat és a te fiaidnak, és a te leányaidnak, a kik veled vannak, örökkévaló rendelés szerint; mindenki, a ki tiszta a te házadban, eheti azt: * 2 Móz. 29, 28.
12. Az olajnak minden kövérjét, és minden kövérjét a mustnak és gabonának, azoknak zsengéit, a melyeket az Úrnak * adnak, tenéked adtam. * 2 Móz. 22, 29.
13. Mindennek első gyümölcsei az ő földjökön, a melyeket az * Úrnak visznek, tiéid legyenek; mindenki, a ki tiszta a te házadban, egye azokat. * 5 Móz. 18, 4. 5.
14. Minden, * a mi teljesen *Istennek* szenteltetik Izráelben, tiéd legyen. * 3 Móz. 27, 28.
15. Minden, a mi az élő állatok közül az anyaméhet megnyitja, a melyet az Úrnak * visznek, mind emberekből s mind barmokból a tiéd legyen; csakhogy az embernek elsőszülöttét váltasd meg, és a tisztátalan állatnak elsőszülöttét is megváltassad. * 2 Móz. 13, 12.
16. A melyek pedig váltságosok, egy hónapostól kezdve váltasd meg a te becslésed szerint, * öt ezüst sikluson a szent siklus szerint: † húsz géra az. * rész 3, 46. 47. † 2 Móz. 30, 13.
17. De a tehénnek első fajzását, vagy a juhnak első fajzását, vagy a kecskének első fajzását meg ne váltasd; mert szentelni valók azok; a véröket hintsd az oltárra, és azoknak kövérit füstölögtesd el kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak.
18. Azoknak húsa pedig tiéd legyen, a miképen a meglóbált * szegy, és a mint a jobb lapoczka is tiéd lesz. * 3 Móz. 7, 32.
19. Minden felemelt áldozatot a szent dolgokból, a melyeket az Úrnak áldoznak Izráel fiai, néked adtam örökkévaló rendelés szerint, és a te fiaidnak, és a te leányaidnak a kik veled vannak; sónak szövetsége ez, örökkévaló az Úr előtt, néked és a te magodnak veled;

A léviták jövedelme.

20. Monda pedig az Úr Áronnak: Az ő földjökből örökséged nem lesz, sem osztályrészed nem lesz néked ő * közöttök: Én vagyok a te osztályrészed és a te örökséged Izráel fiai között. * 5 Móz. 10, 9. Ezék. 44, 28.
21. De ímé a Lévi fiainak örökségül adtam minden tizedet Izráelben; az ő szolgálatjokért való osztályrész ez, a melylyel teljesítik ők a gyülekezet sátorának szolgálatát.
22. És ne járuljanak ezután Izráel fiai a gyülekezetnek sátorához, hogy ne vétkezzenek, és meg ne haljanak.
23. De a léviták teljesítsék a gyülekezet sátorának szolgálatát, és ők viseljék az ő bűnüket; örökkévaló rendelés legyen a ti nemzetségeiteknél, hogy Izráel fiai között ne birjanak örökséget.
24. Mivelhogy Izráel fiainak tizedét, a mit felemelt áldozatul visznek fel az Úrnak, adtam a lévitáknak örökségül: azért végeztem ő felőlök, hogy Izráel fiai között ne * birjanak örökséget. * 5 Móz. 10, 9.
25. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
26. A lévitáknak pedig szólj, és mondd meg nékik: Mikor beszeditek Izráel fiaitól a tizedet, a melyet örökségtekül adtam néktek azoktól, akkor áldozzatok abból felemelt áldozatot az Úrnak; a tizedből * tizedet. * Neh. 10, 38.
27. És ez a ti felemelt áldozatotok olyanul tulajdoníttatik néktek, mint a szérűről való gabona és mint a sajtóból kiömlő bor.
28. Így vigyetek ti is felemelt áldozatot az Úrnak minden ti tizedetekből, a melyet beszedtek Izráel fiaitól, és adjátok abból az Úrnak felemelt áldozatot Áronnak, a papnak.
29. Minden ti ajándékotokból vigyétek a felemelt áldozatokat az Úrnak, mindenből a kövérjét, a mi abból szentelni való.
30. Mondd meg azt is nékik: Mikor a kövérjét áldozzátok abból, olyanul tulajdoníttatik az a lévitáknak, mintha a szérűről és sajtóból adnák.
31. Megehetitek pedig azt minden helyen, ti és a ti házatok népe; mert jutalmatok ez néktek a gyülekezet sátorában való szolgálatokért.
32. És nem lesztek bűnösök a miatt, ha abból a kövérjét áldozzátok: és Izráel fiainak szent dolgait sem fertőztetitek meg, és meg sem haltok.

Tisztulási mód veres tehén hamva által.

19. Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
2. Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt az Úr, mondván: Szólj Izráel fiainak, hogy hozzanak hozzád egy veres tehenet, épet, a melyben ne legyen hiba, a melynek nyakán iga nem volt.
3. És adjátok azt Eleázárnak, a papnak, és ő vitesse ki azt a táboron kívül, és öljék meg azt ő előtte.

4. És vegyen Eleázár, a pap annak
véréből az ő újjával, és hintsen a
gyülekezet sátorának eleje felé an-
nak véréből hétszer.
5. Azután égessék meg azt a tehenet
az ő szemei előtt; annak bőrét, húsát,
és vérét a ganéjával együtt égessék
meg.
6. Akkor vegyen a pap czédrusfát,
izsópot és karmazsint, és vesse a te-
hénnek égő részei közé.
7. És mossa meg a pap az ő ruháit,
az ő testét is mossa le vízzel, és az-
után menjen be a táborba, és tisztá-
talan legyen a pap estvéig.
8. Az is, a ki megégeti azt, mossa
meg az ő ruháit vízzel, és az ő testét
is mossa le vízzel, és tisztátalan le-
gyen estvéig.
9. Valamely tiszta ember pedig szed-
je fel annak a tehénnek hamvát, és
helyezze el azt a táboron kivűl tiszta
helyre, hogy legyen az Izráel fiai gyü-
lekezetének szolgálatára a tisztulás-
nak vizéhez; bűnért való áldozat ez.
10. És az, a ki felszedi a tehénnek
hamvát, mossa meg az ő ruháit, és
tisztátalan legyen estvéig; és legyen
ez Izráel fiainak és a köztök tartóz-
kodó jövevénynek örök rendelésül.
11. A ki illeti * akármely embernek
a holttestét, és tisztátalanná lesz hét
napig: * Agge.2,13.
12. Az olyan tisztítsa meg magát az-
zal a vízzel harmadnapon és heted-
napon, *és* tiszta lesz; ha pedig nem
tisztítja meg magát harmadnapon és
hetednapon, akkor nem lesz tiszta.
13. Valaki holtat illet, bármely em-
bert a ki megholt, és meg nem tisz-
títja magát, az megfertézteti az Úrnak
hajlékát; és irtassék ki az a lélek
Izráelből mivelhogy tisztulásnak vize
nem hintetett ő reá, tisztátalan lesz;
még rajta van az ő tisztátalansága.
14. E legyen a törvény, mikor valaki
sátorban hal meg: Mindaz, a ki be-
megy a sátorba, és mindaz, a ki ott
van a sátorban, tisztátalan legyen
hét napig.
15. Minden nyitott edény is, a me-
lyennincs lezárható fedél, tisztátalan.
16. És mindaz, a ki illet a mezőn
fegyverrel megöletettet, vagy meg-
holtat, vagy emberi csontot, vagy sírt,
tisztátalan legyen hét napig.
17. És vegyenek a tisztátalanért a
bűnért való megégetett áldozatnak
hamvából, és töltse*nek* arra élő vizet
edénybe.
18. Valamely tiszta ember pedig ve-
gyen * izsópot, és mártsa azt vízbe, és
hintse meg a sátort és minden edényt,
és minden embert, a kik ott lesznek;
és azt is, a ki a csontot, vagy a meg-
öltet, vagy a megholtat, vagy a ko-
porsót illette. * Zsolt.51,9.
19. Hintse pedig meg a tiszta a tisz-
tátalant harmadnapon és hetedna-
pon, és tisztítsa meg őt hetednapon;
azután mossa meg az ő ruháit, mos-
sa le magát is vízzel, és tiszta lesz
estve.
20. Ha pedig valaki tisztátalanná
lesz, és nem tisztítja meg magát, az
a lélek irtassék ki a község közűl;
mivelhogy az Úrnak szenthelyét meg-
fertéztette, a tisztulásnak vize nem
hintetett ő reá, tisztátalan az.
21. Ez legyen ő nálok örök rende-
lésül: mind az, a ki hinti a tisztulás-
nak vizét, mossa meg az ő ruháit;
mind az, a ki illeti a tisztulásnak
vizét, tisztátalan legyen estvéig.
22. És valamit illet a tisztátalan, tisz-
tátalan legyen az; és az a lélek is, a
ki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.

Mária halála. Víz ered a kősziklából.

20. És eljutának Izráel fiai, az
egész gyülekezet Czin pusz-
tájába az első hónapban és megtele-
pedék a nép Kádesben, és meghala
ott Miriám, és eltemetteték ott.
2. De nem vala vize a gyülekezetnek,
összegyűlének azért Mózes és Áron
ellen.
3. És feddőzék a nép Mózessel, és
szólának mondván: Vajha holtunk
volna meg, mikor megholtak a mi
atyánkfiai az Úr előtt!
4. És * miért hoztátok az Úrnak gyü-
lekezetét e pusztába, hogy meghal-
junk itt mi, és a mi barmaink?
* 2 Móz.17,3.
5. És miért hoztatok fel minket Égyip-
tomból, hogy e rossz helyre hozza-
tok minket, hol nincs vetés, sem füge,
sem szőlő, sem gránátalma, és inni
való víz sincsen!
6. Elmenének azért Mózes és Áron
a gyülekezetnek színe elől, a gyüle-
kezet sátorának nyílása elé, és arczuk-
ra borulának; és megjelenék nékik
az Úrnak dicsősége.
7. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
8. Vedd ezt a vesszőt, és gyűjtsd ösz-
sze a gyülekezetet te, és Áron, a te
atyádfia, és szóljatok * ím e kőszik-
lának az ő szemeik előtt, hogy adjon
vizet; és fakaszsz vizet nékik e kő-
sziklából, és adj inni a gyülekezet-
nek és az ő barmaiknak. * 2 Móz.17,6.
9. Vevé azért Mózes azt a vesszőt az
Úrnak színe elől a mint parancsolta
vala néki.
10 És összegyűjték Mózes és Áron a
gyülekezetet * a kőszikla elé, és mon-

da nékik: Halljátok meg most, ti lázadók! Avagy e † kősziklából fakaszszunk-é néktek vizet?
* 2 Móz. 17,5. † 2 Móz. 17,6.
11. És felemelé Mózes az ő kezét, és megüté a kősziklát az ő vesszejével két ízben; és sok víz * ömle ki, és ivék a gyülekezet és az ő barmai.
* Zsolt. 78,15. 1 Kor. 10,4.
12. És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: * Mivelhogy nem hittetek nékem, hogy megdicsőíttettetek volna engem Izráel fiainak szemei előtt: azért † nem viszitek be e községet a földre, a melyet adtam nékik.
* rész 27,14. † 5 Móz. 1,37.
13. Ezek a versengésnek vizei, a melyekért feddőztek Izráel fiai az Úrral; és megdicsőítette * magát ő bennök.
* 2 Móz. 17,7.

Edom nem bocsátja át a népet.

14. És külde Mózes követeket Kádesből Edom királyához, *kik így szólának:* Ezt mondja a te atyádfia az * Izráel: Te tudod mindazt a nyomorúságot, a mely mi rajtunk esett:
* 1 Móz. 25,23–26. 5 Móz. 23,7.
15. Hogy a mi atyáink alámentek Égyiptomba, és sok ideig laktunk Égyiptomban, és hogy nyomorgatának * minket az égyiptombeliek, és a mi atyáinkat.
* 2 Móz. 2,23.
16. És kiáltottunk az Úrhoz, * és meghallgatta a mi szónkat, és † angyalt külde és kihozott minket Égyiptomból; és ímé Kádesben vagyunk a te határodnak végvárosában.
* 2 Móz. 2,23. † Csel. 7,30.38.
17. Hadd mehessünk át a te földeden! Nem megyünk át sem mezőn, sem szőlőn, és kútvizet sem iszunk; az országúton megyünk, és nem térünk sem jobbra, sem balra, míg általmegyünk a te határodon.
18. Felele pedig Edom: Nem mehetsz át az én *földemen,* hogy fegyverrel ne menjek ellened!
19. És mondának néki Izráel fiai: A járt úton megyünk fel, és ha a te vizedet iszszuk, én és az én barmaim, megadom annak az * árát. Nincs egyéb szándékom csak hogy gyalog mehessek át.
* 5 Móz. 2,6.
20. Az pedig monda: Nem mégy át. És kiméne ő ellene Edom sok néppel és nagy erővel.
21. Mivel nem akará Edom megengedni Izráelnek, hogy * általmenjen az ő országán: azért eltére Izráel ő tőle.
* Bir. 11,17.

Áron halála.

22. Majd * elindulának Kádesből, és jutának Izráel fiai, az egész gyülekezet a Hór hegyére.
* rész 33,37.
23. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, a Hór hegyénél, Edom földének határán, mondván:
24. Áron az ő népeihez takaríttatik: mert nem megy be a földre, a melyet Izráel fiainak adtam, mivelhogy ellenszegültetek az én szómnak a versengésnek vizénél.
25. Vedd * Áront és Eleázárt, az ő fiát, és vezesd fel őket a Hór hegyére.
* rész 33,38.
26. És vetkeztesd le Áront az ő ruháiból, és öltöztesd fel azokba Eleázárt, az ő fiát; mert Áron *az ő népéhez* takaríttatik, és meghal ott.
27. És úgy cselekedék Mózes, a mint parancsolta vala az Úr, és felmenének a Hór hegyére az egész gyülekezet láttára.
28. És Mózes levetkezteté Áront az ő ruháiból, és felöltözteté azokba Eleázárt, az ő fiát. És meghala Áron ott a hegynek tetején, Mózes pedig és Eleázár leszálla a hegyről.
29. És látá az egész gyülekezet, hogy meghalt vala Áron, és siratá Áront harmincz * napig Izráelnek egész háza.
* 5 Móz. 34,8. 1 Móz. 50,3.

Harcz Arad királyával. Az érczkígyó.

21. Mikor pedig meghallotta a * Kananeus, Arad királya, a ki lakozik vala dél felől, hogy jön Izráel a kémeknek után: megütközék Izráellel, és foglyokat ejte közülök.
* rész 33,40.
2. Fogadást tőn azért Izráel az Úrnak, és monda: Ha valóban kezembe adod e népet, eltörlöm az ő városait.
3. És meghallgatá az Úr Izráelnek szavát, és kézbe adá a Kananeust, és eltörlé őket, és azoknak városait. És nevezé azt a helyet Hormának.
4. És elindulának a Hór hegyétől a veres tengerhez vivő úton, hogy megkerüljék Edom földét. És a népnek lelke megkeseredék útközben.
5. És szóla a nép Isten * ellen és Mózes ellen: Miért hoztatok fel minket Égyiptomból, hogy meghaljunk e pusztában? Mert nincsen kenyér, víz sincsen, és e hitvány eledelt útálja a † mi lelkünk.
* 1 Kor. 10,9. † rész 11,6.
6. Bocsáta azért az * Úr a népre tüzes kígyókat, és megmardosák a népet, és sokan meghalának Izráel népéből.
* 2 Móz. 32,35.
7. Akkor méne a nép Mózeshez, és mondának: Vétkeztünk, mert szólottunk az Úr ellen és te ellened; imádkozzál az Úrhoz, hogy vigye el rólunk a kígyókat. És imádkozék Mózes a népért.
8. És monda az Úr Mózesnek: Csi-

nálj magadnak tüzes kígyót, és*tűzd
fel azt póznára: és ha valaki meg-
marattatik, és feltekint arra, életben
maradjon. *Ján.3,14.
9. Csinála azért Mózes rézkígyót,* és
feltűzé azt póznára. És lőn, hogy ha
a kígyó valakit megmar vala, és az
feltekinte a rézkígyóra, életben ma-
rada. *2 Kir 18,4.

Izráel hadi szállásai.

10. Azután elindulának Izráel fiai,
és tábort ütének Obóthban.
11. Obóthból is elindulának, és tábort
ütének Hije-Abarimban, abban a
pusztában, a mely Moáb előtt vala
napkelet felől.
12. Onnét elindulának, és tábort üté-
nek * Zéred völgyében. *5 Móz.2,13.
13. Onnét elindulának, és tábort üté-
nek az Arnon *vizén* túl, a mely van
a pusztában, és kijő az Emoreus ha-
tárából. Mert az Arnon * Moábnak
határa Moáb között és Emoreus kö-
zött. *5 Móz.2,24. Józs.12,2. Bir.11,18.
14. Azért van szó az Úr hadainak
könyvében: Vahébről Szúfában, és
a patakokról Arnonnál,
15. És a patakok folyásáról, a mely
Ar város felé hajol és Moáb határára
dűl.
16. És onnét Béérbe *menének*. Ez az
a kút, a melynél mondotta vala az
Úr Mózesnek: Gyűjtsd össze a népet,
és adok nékik vizet.
17. Akkor éneklé az Izráel ez éne-
ket: Jőjj fel óh kút! énekeljetek néki!
18. Kút, a melyet fejedelmek ástak;
a nép előkelői vájtak, kormánypál-
czával, vezérbotjaikkal. És a pusztá-
ból Mathanába *menének*.
19. És Mathanából Nahaliélbe, és
Nahaliélből Bámóthba.
20. Bámóthból pedig abba a völgy-
be. a mely Moáb mezején van, *onnan*
a Piszga tetejére, a mely a sivatagra
néz.

Szíhon legyőzetik.

21. És * külde Izráel követeket Szí-
honhoz az Emoreusok királyához,
mondván: *5 Móz.2,26. Bir.11,19.
22. Hadd mehessek át a te földeden!
Nem hajlunk mezőre, sem szőlőre,
kútvizet sem iszunk; az országúton
megyünk, míg átmegyünk a te ha-
tárodon.
23. De nem engedé Szihon * Izráel-
nek, hogy átmenjen az ő határán, sőt
egybegyűjté Szíhon minden népét,
és kiméne Izráel ellen a pusztába, és
jöve Jaháczba; és megütközék Iz-
ráellel. *5 Móz. 2,30.29,7.
24. És megveré őt Izráel fegyvernek
élivel, és elfoglalá annak földét Ar-
nontól Jabbókig, az Ammon fiaiig;
mert erős vala az Ammon fiainak
határa.
25. És * elfoglalá Izráel mind e vá-
rosokat, és megtelepedék Izráel az
Emoreusok minden városában, Hes-
bonban és annak minden városában;
*5 Móz.2,33. Józs.24,8.
Zsolt. 135,11.12. Ámós 2,9.
26. Mert Hesbon Szíhonnak az Emo-
reusok királyának városa vala, ki is
hadakozott vala Moábnak előbbi ki-
rályával, és elvett vala minden föl-
det annak kezéből Arnonig.
27. Azért mondják a példabeszéd-
mondók: Jőjjetek Hesbonba! Épít-
tessék és erősíttessék Szihon városa!
28. Mert tűz jött ki Hesbonból, láng
Szíhon városából; megemésztette Art,
Moábnak *városát*, Arnon magaslatai-
nak, urait.
29. Jaj néked Moáb! Elvesztél Ká-
mosnak népe! Futásra adta ő fiait,
leányait fogságra Szíhonnak, az emo-
reus királynak.
30. De mi lövöldöztük őket, elveszett
Hesbon Dibonig, és elpusztítottuk
Nofáig, a mely Medebáig ér.
31. Megtelepedék azért Izráel az Emo-
reusok földén.

Og legyőzetik.

32. És elkülde Mózes, hogy megkém-
leljék Jázert, és bevevék annak vá-
rosait, és kiűzé az Emoreust, a ki ott
vala.
33. Majd megfordulának, és felme-
nének a Básánba vivő úton. És kijö-
ve * Og, Básán királya ő ellenök, ő
és egész népe, hogy megütközzenek
Hedreiben. *5 Móz.3,1.29,7.
34. Akkor monda az Úr Mózesnek:
Ne félj tőle, mert a te kezedbe * ad-
tam őt, és egész népét, és az ő földét.
És úgy cselekedjél vele, a miképen
cselekedtél Szíhonnal az Emoreusok
királyával, a ki lakik vala Hesbon-
ban. *5 Móz.3,2.22.
35. Megverék azért őt és az ő fiait
és egész népét annyira, hogy egy sem
marada belőle; és elfoglalák az ő föl-
dét.

Bálák küld Bálámért, hogy átkozza meg a népet.

22. És tovább menének Izráel fiai,
és tábort ütének Moáb me-
zőségen * a Jordánon túl, Jérikó el-
lenében. *rész 26,3.
2. És mikor látta Bálák, a Czippór fia
mind azokat, a melyeket cselekedett
vala Izráel az Emoreussal:
3. Igen megrémüle Moáb a néptől, mi-
velhogy sok vala az, és búsula Moáb
Izráel fiai miatt.
4. Monda azért Moáb Midián vénei-

nek: Most elnyalja e sokaság minden mi környékünket, a miképen elnyalja az ökör a mezőnek pázsitját. (Bálák pedig, Czippórnak fia Moáb királya vala abban az időben.)
5. Külde azért követeket *Bálámhoz a Beór fiához Péthorba, a mely vala a folyóvíz mellett, az ő népe fiainak földére, hogy hívják őt, mondván: Ímé nép jött ki Égyiptomból, és ímé ellepte e földnek színét, és megtelepszik én ellenemben. * Józs.24,9.13,22.
6. Most azért kérlek jöjj el, átkozd meg érettem e népet, mert erősebb nálamnál; talán erőt vehetek rajta, megverjük őt, és kiűzhetem őt e földből; mert jól tudom, hogy a kit megáldasz, meg lesz áldva, és a kit megátkozol, átkozott lesz.
7. Elmenének azért Moábnak vénei és Midiánnak vénei, és a jövendőmondásnak jutalma kezeikben vala, és jutának Bálámhoz, és megmondák néki Bálák izenetét. * Józs.13,22.
8. Ő pedig monda nékik: Háljatok itt ez éjjel, és feleletet adok néktek, a miképen szól nékem az Úr. És Moábnak fejedelmei ott maradának Bálámnál.
9. Eljöve pedig az Isten Bálámhoz, és monda: Kicsodák ezek a férfiak te nálad?
10. És monda Bálám az Istennek: Bálák Czippór fia, Moáb királya, küldött én hozzám, *ezt mondván:*
11. Ímé e nép, a mely kijött Égyiptomból, ellepte a földnek színét; most azért jöjj el, átkozd meg azt érettem, talán megharczolhatok vele, és kiűzhetem őt.
12. És monda Isten Bálámnak: Ne menj el ő velök, ne átkozd meg azt a népet, mert áldott az.
13. Felkele azért Bálám reggel, és monda a Bálák fejedelmeinek: Menjetek el a ti földetekre; mert nem akarja az Úr megengedni nékem, hogy elmenjetek veletek.
14. És felkelének Moáb fejedelmei, és jutának Bálákhoz, és mondának: Nem akart Bálám eljönni velünk.
15. Elküldé azért ismét Bálák több fejedelmet, amazoknál előkelőbbeket.
16. És eljutának Bálámhoz, és mondának néki: Ezt mondja Bálák, Czippórnak fia: Kérlek, ne vonakodjál eljönni hozzám!
17. Mert igen-igen * megtisztellek téged, és akármit mondasz nékem, megcselekszem. Jöjj el azért kérlek, és átkozd meg értem e népet! * rész 24,10.11.
18. Bálám pedig felele és monda a Bálák szolgáinak: Ha Bálák * az ő házát aranynyal és ezüsttel tele adná is nékem, nem hághatom át az Úrnak, az én Istenemnek szavát, hogy valamit míveljek; kicsinyt vagy nagyot. * 1 Kir.13,8.
19. Most mindazonáltal maradjatok itt kérlek ti is ez éjjel, hadd tudjam meg, mit szól ismét az Úr nékem?
20. És eljöve Isten Bálámhoz éjjel, és monda néki: Ha azért jöttek e férfiak, hogy elhívjanak téged: kelj fel, menj el velök; de mindazáltal azt cselekedjed, a mit mondok majd néked.

Bálám szamara megszólal.

21. Felkele azért Bálám reggel, és megnyergelé az ő szamarát, és elméne a Moáb fejedelmeivel.
22. De megharaguvék Isten, hogy elmegy vala ő. És megálla az Úrnak angyala az útban, hogy ellenkezzék vele; ő pedig üget vala az ő szamarán, és két szolgája vala vele.
23. És meglátá a szamár * az Úrnak angyalát, a mint áll vala az úton, és mezítelen fegyvere a kezében; letére azért a szamár az útról, és méne a mezőre; Bálám pedig veré az ő szamarát, hogy visszatérítse azt az útra. * 2 Pét.2,16. Júd. v.11.
24. Azután megálla az Úrnak angyala a szőlők ösvényén, holott innen is garád, onnan is garád vala.
25. A mint meglátá a szamár az Úrnak angyalát, a falhoz szorula, és a Bálám lábát is oda szorítá a falhoz; ezért ismét megveré azt.
26. Az Úr angyala pedig ismét tovább méne, és megálla szoros helyen, hol nem volt út a kitérésre, sem jobbra, sem balra.
27. A mint meglátá a szamár az Úrnak angyalát, lefeküvék Bálám alatt, azért megharaguvék Bálám, és megveré a szamarat bottal.
28. És * megnyitá az Úr a szamárnak száját, és monda a szamár Bálámnak: Mit vétettem néked, hogy immár háromszor vertél meg engem? * 2 Pét.2,16. Júd. vers 11.
29. Bálám pedig monda a szamárnak: Mert megcsúfoltál engem! Vajha volna fegyver a kezemben, nyilván megölnélek most téged.
30. És monda a szamár Bálámnak: Avagy nem te szamarad vagyok-é, a melyen járni szoktál, a mióta megvagy, mind e napig? Avagy szoktam volt-é veled e képen cselekedni? Az pedig felele: Nem.
31. És megnyitá az Úr a Bálám szemeit, és látá az Úr angyalát, a mint áll vala az útban, és mezítelen fegyverét az ő kezében; akkor meghajtá magát és arczra borula.
32. Az Úrnak angyala pedig monda

néki: Miért verted meg a te szamaradat immár három ízben? Ímé én jöttem ki, hogy ellenkezzem veled, mert veszedelmes ez az út én előttem.
33. És meglátott engem a szamár, és kitért én előttem immár három ízben; ha ki nem tért volna előlem, most meg is öltelek volna téged, őt pedig életben hagytam volna.
34. Monda azért Bálám az Úr angyalának: Vétkeztem, mert nem tudtam hogy te állasz előttem az útban. Most azért, ha nem tetszik *ez* néked, visszatérek.
35. Az Úrnak angyala pedig monda Bálámnak: Menj el e férfiakkal; mindazáltal a mit én mondok majd néked, azt mondjad. Elméne azért Bálám a Báták fejedelmeivel.
36. Mikor pedig meghallá Bálák, hogy jön Bálám, kiméne elébe Moábnak *egyik* városába, a mely az Arnon vidékén, * a határ szélén vala.
* rész 21,13—15.
37. És monda Bálák Bálámnak: Avagy nem küldözgettem-é hozzád, hogy hívjanak téged? Miért nem jösz vala én hozzám? Avagy valóban nem tisztelhetnélek meg téged?
38. Bálám pedig monda Báláknak: Ímé eljöttem hozzád. Most pedig szólhatok-é *magamtól* * valamit? A mi mondani valót Isten ád az én számba, azt mondom. * rész 23,12.26. 1 Kir.22,14.
39. És elméne Bálám Bálákkal, és eljutának Kirjat-Husótba.
40. És vágata Bálák ökröket és juhokat. és küldé Bálámnak és a fejedelmeknek, a kik vele valának.
41. Reggel pedig magához vevé Bálák Bálámot és felvivé őt a Baál magas hegyére, hogy meglássa onnét a népnek valami részét.

Bálámmal átok helyett kétszer áldást mondat Isten.

23. És monda Bálám Báláknak: Építs itt nékem hét oltárt, és készíts el ide nékem hét tulkot és hét kost.
2. És úgy cselekedék Bálák a miképen mondotta vala Bálám. És áldozék Bálák és Bálám mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
3. És monda Bálám Báláknak: Állj meg a te égőáldozatod mellett, én pedig elmegyek; talán előmbe jő az Úr nékem, és a mit mutat majd nékem, megjelentem néked. Elméne azért egy kopasz oromra.
4. És elébe méne Isten Bálámnak, és monda néki *Bálám:* A hét oltárt elrendeztem, és áldoztam mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
5. Az Úr pedig ígét ada Bálámnak szájába, és monda néki: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.
6. És visszatére ő hozzá, és ímé áll vala az ő égő áldozata mellett; ő maga és Moábnak minden fejedelme.
7. És elkezdé az ő példázó beszédét, és * monda: Siriából hozatott engem Bálák, Moábnak királya kelet hegyeiről, *mondván:* Jöjj, átkozd meg nékem Jákóbot, és jöjj, szidalmazd meg Izráelt; * 1 Móz. 28,2. Hós.12,12.
8. Mit átkozzam azt, a kit Isten nem átkoz, és mit szidalmazzam azt, a kit az Úr nem szidalmaz?
9. Mert sziklák tetejéről nézem őt, és halmokról tekintem őt; ímé oly nép, a mely maga fog *lakni, és nem számláltatik a nemzetek közé. * 5 Móz.33,28.
10. Ki számlálhatja meg a Jákób porát, és Izráel negyedrészének számát? Haljon meg az én lelkem az igazak halálával, és legyen az én utolsó napom, mint az övé!
11. És monda Bálák Bálámnak: Mit cselekeszel én velem? Hogy megátkozzad ellenségeimet, azért hoztalak téged, és ímé igen megáldádd őket.
12. Ez pedig felele és monda: Avagy nem arra kell-é vigyáznom, hogy azt szóljam, a mit az Úr adott az én számba?
13. Monda azután néki Bálák: Kérlek, jöjj velem más helyre, honnét meglássad őt, de csak valamely részét látod annak, és őt mindenestől nem látod, és átkozd meg őt onnét nékem.
14. És vivé őt az őrállók helyére, a Piszga tetejére, és építe hét oltárt, és áldozék egy-egy tulkot és egy-egy kost mindenik oltáron.
15. És monda Báláknak: Állj meg itt a te égőáldozatod mellett, én pedig elébe megyek amoda.
16. Elébe méne azért az *Úr Bálámnak, és ígét ada az ő szájába, és monda: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.
* rész 22,35.
17. Méne azért ő hozzá, és ímé ő áll vala az ő égőáldozata mellett, és Moáb fejedelmei is ő vele. És monda néki Bálák; Mit szóla az Úr?
18. Akkor elkezdé az ő példázó beszédét, és monda: Kelj fel Bálák, és halljad; figyelj reám Czippórnak fia!
19. Nem ember az Isten, hogy hazudjék * és nem embernek fia, hogy megváltozzék. Mond-é ő valamit, hogy meg ne tenné? Igér-é valamit, hogy azt ne teljesítené? * 1 Sám.15,29.
20. Ímé *parancsolatot* vettem, hogy áldjak; ha ő áld, én azt meg nem fordíthatom.

21. Nem vett észre Jákóbban hamis-
ságot, és * nem látott gonoszságot Iz-
ráelben. Az Úr, az ő Istene van ő vele;
és királynak szóló rivalgás hangzik
ő benne. * 2 Móz.32,8.
22. Isten hozta ki őket * Égyiptom-
ból, az ő ereje mint a † vad bivalyé.
* 2 Móz.3,8. † Jób 39,12—15.
23. Mert nem fog varázslás Jákóbon,
sem jövendőmondás Izráelen. Idején
adatik tudtára Jákóbnak és Izráel-
nek: mit mívelt Isten!
24. Ímé e nép felkél mint nőstény
oroszlán, és feltámad mint hím orosz-
lán; nem nyugszik, míg prédát nem
eszik, és elejtettek vérét nem iszsza.
25. Akkor monda Bálák Bálámnák:
Se ne átkozzad, se ne áldjad őt.
26. Felele pedig Bálám, és monda Bá-
láknak: Avagy nem szólottam volt-é
néked, mondván: Valamit * mond né-
kem az Úr, azt mívelem? * rész 22,18.38.
27. És monda Bálák Bálámnak: Jöjj,
kérlek, elviszlek téged más helyre; ta-
lán tetszeni fog az Istennek, hogy meg-
átkozzad onnét *e népet* én érettem.
28. Elvivé azért Bálák Bálámot a
Peór tetejére, a mely a puszta felé néz.
29. És monda Bálám Báláknak: Épít-
tess itt nékem hét oltárt, és készíts
el ide nékem hét tulkot és hét kost.
30. Úgy cselekedék azért Bálák, a
mint mondotta volt Bálám, és áldo-
zék minden oltáron egy-egy tulkot
és egy-egy kost.

Bálám ismét jót jövendöl Izráelről.

24. Mikor pedig látta Bálám, hogy
tetszik az Úrnak, hogy meg-
áldja Izráelt, nem indula, mint az
előtt, varázslatok után, hanem fordítá
az ő orczáját a puszta felé.
2. És mikor felemelte Bálám az ő sze-
meit, látá Izráelt, a mint letelepedett
az ő nemzetségei szerint; és Istennek
lelke vala ő rajta.
3. Akkor elkezdé az ő példázó be-
szédét és monda: Bálámnak, Beór
fiának szózata, a megnyílt szemű em-
bernek szózata.
4. Annak szózata, a ki hallja Isten-
nek beszédét, a ki látja a Mindenha-
tónak látását, leborulva, de nyitott
szemekkel:
5. Mily szépek a te sátoraid óh Já-
kób! a te hajlékaid óh Izráel!
6. Mint kiterjesztett völgyek, mint
kertek a folyóvíz mellett, mint az Úr
plántálta áloék, mint czédrusfák a
vizek mellett!
7. Víz ömledez az ő vedreiből, veté-
sét bő víz *öntözi;* királya nagyobb
Agágnál, és felmagasztaltatik az ő
országa.
8. Isten hozta ki Égyiptomból, az ő
ereje mint a * vad bivalyé: meg-
emészti a pogányokat, az ő ellensé-
geit; csontjaikat megtöri, és nyilai-
val által veri. * rész 23,22.
9. Lehever, nyugszik mint * hím orosz-
lán, és mint nőstény oroszlán; ki ser-
kenti fel őt? A ki áld téged, áldott lé-
szen, és ki átkoz téged, átkozott lé-
szen. * 1 Móz.49.9.

Csillag származik Jákóbból . . .

10. És felgerjede Báláknak haragja
Bálám ellen, és egybeüté kezeit, és
monda Bálák Bálámnak: Azért hív-
talak téged, hogy átkozd meg ellen-
ségeimet; és ímé igen megáldottad
immár három ízben.
11. Most azért fuss * a te helyedre.
Mondottam vala, hogy igen megtisz-
tellek † téged; de ímé megfosztott
téged az Úr a tisztességtől.
* 1 Kir.22,26.27. † rész 22,16.17.
12. És monda Bálám Báláknak: A
te követeidnek is, a kiket küldöttél
volt hozzám, nem így szólottam-é,
mondván:
13. Ha Bálák * az ő házát ezüsttel és
aranynyal tele adná is nékem, az Úr-
nak beszédét által nem hághatom,
hogy magamtól jót, vagy rosszat cse-
lekedjem. A mit az † Úr szól, azt szó-
lom. * rész 22,18. † 1 Kir.32,14.
14. Most pedig én elmegyek ímé az
én népemhez; jőjj, hadd jelentsem
ki néked, mit fog cselekedni e nép
a te népeddel, a következő időben.
15. És elkezdé az ő példázó beszédét,
és monda: Bálámnak, Beór fiának
szózata, a megnyilt szemű ember
szózata,
16. Annak szózata, a ki hallja Isten-
nek beszédét, és a ki tudja a Magas-
ságosnak tudományát, és a ki látja
a Mindenhatónak látását, leborulva,
de nyitott szemekkel.
17. Látom őt, de nem most; nézem
őt, de nem közel. Csillag származik
Jákóbból, és királyi páleza támad Iz-
ráelből; és általveri Moábnak * oldalait,
és összetöri Sethnek minden fiait.
* 2 Sám.8,2. Sof.2,8.9.
18. És Edom *más* birtoka lesz, Szeir
az ő ellensége is *másnak* birtoka lesz;
de hatalmasan cselekszik Izráel.
19. És uralkodik a Jákóbtól való, és
elveszti a városból * a megmaradtat.
* 2 Sám.8,1—14.
20. És mikor látja vala Amáleket,
elkezdé az ő példázó beszédét, és mon-
da: Amálek első a nemzetek között,
de végezetre mindenestől * elvész.
* 1 Sám.15,2.7.
21. És mikor látja vala * a Keneust,
elkezdé példázó beszédét, és monda:

Erős a te lakhelyed, és sziklára rak-
tad fészkedet; * Bir.1,16. 1 Sám.15,6.
22. Mégis el fog pusztulni Kain; a
míg Assur téged fogva viszen.
23. Újra kezdé az ő példázó beszé-
dét, és monda: Óh, ki fog élni még,
a mikor véghez viszi ezt az Isten?
24. És Kittim partjairól hajók *jőnek,*
és nyomorgatják Assúrt, nyomorgat-
ják Ébert is, és ez is mindenestől
elvész.
25. Felkele azért Bálám, és elméne,
hogy visszatérjen az ő * helyére. És
Bálák is elméne az ő útján. * rész 22,5.

Az izráeliták lelki és testi paráznaságának büntetése.

25. Mikor pedig Sittimben lako-
zik vala Izráel, kezde a nép
paráználkodni * Moáb leányaival.
* rész 31,16.
2. Mert hívogaták a népet az ő iste-
neik áldozataira; és evék a nép, és
imádá azoknak isteneit.
3. És odaszegődék Izráel * Bál-Peór-
hoz; az Úr haragja pedig felgerjede
Izráel ellen. * Hós.9,10. Zsolt.106,28.
4. És monda az Úr Mózesnek: Vedd
elő e népnek minden főemberét, és
akasztasd * fel őket az Úrnak fényes
nappal; hogy elforduljon az Úr ha-
ragjának gerjedezése Izráeltől.
* 2 Sám.21,1.6.9.
5. Monda azért Mózes Izráel bírái-
nak: Kiki ölje meg az ő embereit, a
kik odaszegődtek Bál-Peórhoz.
6. És ímé eljöve valaki Izráel fiai kö-
zűl, és hoza az ő attyafiai felé egy
midiánbeli asszonyt, Mózes szeme
láttára, és Izráel fiai egész gyüleke-
zetének láttára; ők pedig sírnak vala
a gyülekezet sátorának nyilásánál.
7. És mikor látta vala Fineás, Eleá-
zár fia, Áron papnak unokája, felkele
a gyülekezet közül, és dárdáját vevé
kezébe.
8. És beméne az izráelita férfi után
a sátorba, és általdöfé mindkettőjö-
ket, mind az izráelita férfit, mind az
asszonyt hason.* És megszünék a csa-
pás Izráel fiai között. * Zsolt.106,30.
9. De * meghaltak vala a csapás miatt
huszonnégy ezeren. * 1 Kor.10,8.
10. Akkor szóla az Úr Mózesnek,
mondván:
11. Fineás, Eleázár fia, * Áron pap
unokája, elfordította az én harago-
mat Izráel fiaitól, mivelhogy az én
bosszúmat megállotta ő közöttök; ez-
ért nem pusztítom ki bosszúmban
Izráel fiait. * 1 Krón.6,3.4.
12. Mondd azért: * Ímé én az én szö-
vetségemet, a békesség *szövetségét*
adom ő néki. * Zsolt.106,31.
13. És lészen ő nála és az ő magvánál
ő utána az * örökkévaló papságnak
szövetsége; mivelhogy bosszút állott
az ő Istenéért, és engesztelést végze
Izráel fiaiért.
* 1 Sám.2,27—30. 1 Kir.2,26.27.
14. A megöletett izráelita férfinak
neve pedig, a ki a midiánbeli asz-
szonynyal együtt öletett meg, Zimri,
a Szálu fia vala, a Simeon-nemzetség
háznépének fejedelme.
15. A megöletett midiánbeli asszony
neve pedig Kozbi, * Czúr leánya, a
ki a Midiániták között az ő atyja háza
nemzetségeinek fejedelme vala.
* rész 31,8.
16. És szóla az Úr Mózesnek, mond-
ván:
17. Támadjátok meg * a Midiánitá-
kat, és verjétek meg őket, * rész 31,2-8.
18. Mert ők megtámadtak titeket az
ő cselszövéseikkel, a melyeket Peór-
ért és az ő hugokért Kozbiért, a mi-
dián fejedelem leányáért szőttek el-
lenetek, a ki megöletett a Peór miatt
való csapásnak napján.

A nép új megszámlálása, az ország felosztása végett.

26. És lőn a csapás után, szóla az
Úr Mózesnek és Eleázárnak,
az Áron pap fiának, mondván:
2. Vegyétek számba Izráel * fiainak
egész gyülekezetét, húsz esztendőstől
fogva és feljebb, az ő atyáiknak ház-
népe szerint; mindenkit, a ki hadba
mehet Izráelben. * rész 1,2.3.
3. Szóla azért velök Mózes és Eleá-
zár, a pap, a Moáb mezőségében a
Jordán mellett, Jérikhó ellenében,
mondván:
4. *Vegyétek számba a népet,* húsz esz-
tendőstől fogva és feljebb, a miképen
parancsolta vala az Úr Mózesnek és
Izráel fiainak, a kik kijöttek volt
Égyiptom földéből.
5. Rúben * elsőszülötte Izráelnek.
Rúben fiai *ezek:* Hánoktól a Hánoki-
ták, Pallutól a Palluiták nemzetsége.
* 1 Móz.46,8. 2 Móz.6,14.
6. Heczrontól a Heczroniták nem-
zetsége, Kármitól a Kármiták nem-
zetsége.
7. Ezek a Rúbeniták nemzetségei.
És lőn az ő számok negyvenhárom
ezer, hétszáz és harmincz.
8. És a Pallu fiai *valának:* Eliáb.
9. Eliáb fiai pedig, Nemuél, Dáthán
és Abirám. Ez a Dáthán és Abirám
a gyülekezet előljárói valának, a kik
feltámadtak vala * Mózes ellen és Áron
ellen. * rész 16,2.32.
10. És megnyitá a föld az ő száját,
és elnyelé őket és Kórét, meghalván

az a gyülekezet, mivelhogy megemészte a tűz kétszáz és ötven férfiút, a kik intőpéldául lőnek.
11. Kóré fiai pedig nem halának meg.
12. Simeon fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Nemuéltől a Nemuéliták nemzetsége, Jámintól a Jáminiták nemzetsége, Jákintól a Jákiniták nemzetsége.
13. Zerákhtól a Zerákhiták nemzetsége, Saultól a Sauliták nemzetsége.
14. Ezek a Simeoniták nemzetségei: huszonkét ezer és kétszáz.
15. Gád fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Sefontól a Sefoniták nemzetsége, Haggitól a Haggiták nemzetsége Súnitól a Súniták nemzetsége.
16. Oznitól az Ozniták nemzetsége, Éritől az Ériták nemzetsége,
17. Arodtól az Aroditák nemzetsége, Arélitől az Aréliták nemzetsége.
18. Ezek Gád fiainak nemzetségei; az ő számok szerint negyven ezer és ötszáz.
19. Júda fiai: Ér és Onán. És meghala Ér * és Onán a Kanaán földén.
* 1 Móz. 38, 7. 10.
20. Júda fiai pedig az ő nemzetségeik szerint *ezek* valának: Séláhtól * a Séláhiták nemzetsége, Pérecztől a Pércziták nemzetsége; Zerákhtól a Zerákhiták nemzetsége. * 1 Móz. 46, 12.
21. Pérecz fiai valának pedig: Heczrontól * a Heczroniták nemzetsége; Hámultól a Hámuliták nemzetsége.
* 1 Móz. 46, 12.
22. Ezek Júda nemzetségei az ő számok szerint: hetvenhat ezer ötszáz.
23. Izsakhár fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Thólától a Tholáiták nemzetsége; Puvától a Puviták nemzetsége;
24. Jásubtól a Jásubiták nemzetsége; Simrontól a Simroniták nemzetsége.
25. Ezek Izsakhár nemzetségei az ő számok szerint: hatvannégy ezer háromszáz.
26. Zebulon fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Szeredtől a Szerediták nemzetsége, Élontól az Éloniták nemzetsége, Jahleéltől a Jahleéliták nemzetsége.
27. Ezek a Zebuloniták nemzetségei az ő számok szerint: hatvan ezer ötszáz.
28. József fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Manasse és Efraim.
29. Manasse fiai: Mákirtól a * Mákiriták nemzetsége. Mákir nemzé Gileádot; Gileádtól a Gileáditák nemzetsége. * Józs. 17, 1.
30. Ezek Gileád fiai: Jezertől a Jezeriták nemzetsége, Hélektől a Hélekiták nemzetsége.
31. És Aszriéltől az Aszriéliták nemzetsége; Sekemtől a Sekemiták nemzetsége.
32. És Semidától a Semidáták nemzetsége és Héfertől a Héferiták nemzetsége.
33. Czélofhádnak pedig, a * Héfer fiának nem voltak fiai, hanem leányai; és a Czélofhád leányainak nevei ezek: Makhla, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza. * rész 27, 1.
34. Ezek Manasse nemzetségei, és az ő számok ötvenkét ezer és hétszáz.
35. Ezek Efraim fiai az ő nemzetségeik szerint: Suthelákhtól a Suthelákhiták nemzetsége, Békertől a Békeriták nemzetsége, Tahántól a Tahániták nemzetsége.
36. Ezek pedig a Suthelákh fiai: Érántól az Éraniták nemzetsége.
37. Ezek Efraim fiainak nemzetségei az ő számok szerint: harminczkét ezer és ötszáz. Ezek József fiai az ő nemzetségeik szerint.
38. Benjámin fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Belától a Belaiták nemzetsége; Asbéltől az Asbéliták nemzetsége; Ahirámtól az Ahirámiták nemzetsége.
39. Sefufámtól a Sefufámiták nemzetsége; Hufámtól a Hufámiták nemzetsége.
40. Bela fiai pedig valának: Ard és Naamán: Ardtól az Arditák nemzetsége; Naamántól a Naamániták nemzetsége.
41. Ezek Benjámin fiai az ő nemzetségeik szerint, és számok: negyvenöt ezer és hatszáz.
42. Ezek Dán fiai az ő nemzetségeik szerint: Suhámtól a Suhámiták nemzetsége. Ezek Dán nemzetségei, az ő nemzetségeik szerint.
43. A Suhamiták minden nemzetsége az ő számok szerint: hatvannégy ezer és négyszáz.
44. Áser fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Jimnától a Jimnaiták nemzetsége; Jisvitől a Jisviták nemzetsége; Bériától a Bérihiták nemzetsége.
45. A Béria fiaitól: Khébertől a Khéberiták nemzetsége, Malkiéltől a Malkiéliták nemzetsége.
46. Áser leányának pedig neve vala Sérah.
47. Ezek Áser fiainak nemzetségei az ő számok szerint: ötvenhárom ezer és négyszáz.
48. Nafthali fiai az ő nemzetségeik szerint *ezek:* Jakhczeéltől a Jakhczeéliták nemzetsége, Gúnitól a Gúniták nemzetsége.
49. Jéczertől a Jéczeriták nemzetsége; Sillémtől a Sillémiták nemzetsége.

50. Ezek Nafthali nemzetségei az ő
nemzetségeik szerint; az ő számok
pedig negyvenöt ezer és négyszáz.
51. Ezek Izráel fiainak megszámlált-
jai: hatszáz * egyezer hétszáz har-
mincz. * 2 Móz. 38,26. rész 1,46.
52. Szóla pedig az Úr Mózesnek,
mondván:
53. Ezeknek osztassék el az a föld
örökségül, az ő neveiknek száma sze-
rint.
54. A nagyobb számúnak adj na-
gyobb örökséget, a kisebb számúnak
pedig tedd kisebbé az ő örökségét;
mindeniknek az ő száma szerint adat-
tassék az ő öröksége.
55. De sorssal osztassék el a föld; az
ő atyjok törzseinek * nevei szerint
örököljenek. * rész 33,54. Józs. 11,23.
56. A sors szerint osztassék el az örök-
ség, mind a sok és mind a kevés kö-
zött.
57. Ezek pedig Lévi megszámláltjai
az ő nemzetségeik szerint: * Gérson-
tól a Gérsoniták nemzetsége; Kéhát-
tól a Kéhátiták nemzetsége; Mérári-
tól a Méráriták nemzetsége.
* 2 Móz. 6,16—22.
58. Ezek Lévi nemzetségei: a Libni-
ták nemzetsége, a Hébroniták nemzet-
sége, a Makhliták nemzetsége, a Músi-
ták nemzetsége, a Kórahiták nemzet-
sége. Kéhát pedig nemzé Amrámot.
59. Amrám feleségének neve pedig
Jókebed, a Lévi * leánya, a ki Egyip-
tomban született Lévinek; és ő szülte
Amrámnak Áront, Mózest, és Miriá-
mot, az ő leánytestvéröket. * 2 Móz. 6,20.
60. És születének Áronnak: Nádáb
és Abihu, Eleázár és Ithamár.
61. És meghalának Nádáb és * Abihu,
mikor idegen tűzzel áldozának az Úr
előtt. * 3 Móz. 10,1.2.
62. És vala azoknak száma: huszon-
három ezer, mind férfiak, egy hóna-
postól fogva és feljebb; mert nem
voltak beszámlálva * az Izráel fiai
közé, mivel nem adatott nékik örök-
ség Izráel fiai között. * rész 1,49.50.
63. Ezek Mózesnek és Eleázárnak,
a papnak megszámláltjai, a kik meg-
számlálák Izráel fiait a Moáb mező-
ségében, Jérikhó átellenében a Jor-
dán mellett.
64. Ezek között pedig nem volt senki
a Mózestől és Áron paptól * megszám-
láltattak közűl, mikor megszámlál-
ták vala Izráel fiait a Sinai pusztá-
jában. * rész 1,1—3.64.
65. Mert az Úr mondotta vala nékik:
Bizonynyal meghalnak a pusztában;
és senki nem maradt meg azok kö-
zül, hanem csak Káleb, a Jefunné fia,
és Józsué a Nún fia. * rész 14,28.29.35.

Leányok örökségi joga.

27. Előlállának pedig a Czélofhád
leányai, a ki Héfer fia vala,
a ki Gileád fia, a ki Mákir fia, a ki
Manasse fia vala, József fiának, Ma-
nassénak nemzetségei közül. Ezek
pedig az ő leányainak neveik: * Makh-
la, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza.
* rész 26,33. Józs. 17,3.
2. És megállának Mózes előtt, és Ele-
ázár pap előtt, és a fejedelmek előtt,
és az egész gyülekezet előtt a gyüle-
kezet sátorának nyilásánál, mond-
ván:
3. A mi atyánk meghalt a pusztában,
de ő nem volt azoknak seregében, a
kik összeseregeltek volt az Úr ellen a
Kóré * seregében; hanem az ő bűné-
ért † holt meg, és fiai nem voltak néki.
* rész 16,1. † rész 14,28.29.35. 1 Móz. 32,35.
4. Miért töröltetnék el a mi atyánk-
nak neve az ő nemzetsége közül, az-
ért, hogy nincsen őnéki fia? Adj örök-
séget nékünk a mi atyánknak atyja-
fiai között.
5. Mózes pedig vivé ezeknek ügyét
az Úr elé.
6. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
7. Igazat szólnak a Czélofhád leá-
nyai: Adj * nékik örökségi birtokot
az ő atyjoknak atyjafiai között, és
szállítsd rájok az ő atyjoknak örök-
ségét. * rész 36,2.
8. Izráel fiainak pedig szólj, mond-
ván: Mikor valaki meghal, és fia nem
leend annak, akkor adjátok annak
örökségét az ő leányának.
9. Ha pedig nem leend néki leánya,
akkor adjátok az ő örökségét az ő
testvéreinek.
10. Ha pedig nem leendenek néki
testvérei, akkor adjátok az ő örök-
ségét az ő atyja testvéreinek.
11. Ha pedig nem leendenek az ő
atyjának testvérei, akkor adjátok az ő
örökségét annak, a ki legközelebbi
atyjafia az ő nemzetségéből, és bírja
azt. Legyen pedig az Izráel fiainak
végezett törvényök, a miképen meg-
parancsolta az Úr Mózesnek.

Jósué Mózes utódává szenteltetik.

12. Monda * azután az Úr Mózesnek:
Menj fel ez Abarim hegyére, és lásd
meg a földet, a melyet Izráel fiainak
adtam. * 5 Móz. 32,48—50.
13. Miután pedig megláttad azt, ta-
karíttatol te is a te népedhez, a mi-
képen oda takaríttatott Áron, a te
testvéred;
14. Mivelhogy nem engedétek * az én
beszédemnek a Czin pusztájában, a
gyülekezet versengésének idején,
hogy megdicsőítettetek volna enge-
met ama vizeknél az ő szemeik előtt.

Ezek a versengésnek vizei Kádesnél
a Czin pusztájában. * rész 20,12.
15. Szóla azért Mózes az Úrnak, mondván:
16. Az Úr, a minden * test lelkének
Istene, rendeljen férfiút a gyülekezet
fölé. * rész 16,22. Zsid. 12,9.
17. A ki kimenjen ő előttök, és a ki
bemenjen ő előttök; a ki kivigye őket,
és a ki bevigye őket, hogy ne legyen
az Úr gyülekezete olyan mint a juhok,
a melyeknek * nincsen pásztoruk.
* 1 Kir. 22,17.
18. Az Úr pedig monda Mózesnek:
Vedd melléd Józsuét * a Nún fiát, a
férfiút, a kiben lélek van, és tedd ő
reá a te kezedet. * 5 Móz. 3,21. Józs. 1,1.
19. És állasd őt Eleázár pap elé, és
az egész gyülekezet elé, és adj néki
parancsolatokat az ő szemeik előtt.
20. És a te dicsőségedet közöld ő
vele, hogy hallgassa őt Izráel fiainak
egész gyülekezete.
21. Azután pedig álljon Eleázár pap
elé, és kérdje meg őt az * Urimnak
ítélete felől az Úr előtt. Az ő szava
szerint menjenek ki, és az ő szava
szerint menjenek be, ő és Izráel minden
fia ő vele, és az egész gyülekezet.
* 2 Móz. 28,30. 1 Sám. 28,6.
22. Úgy cselekedék azért Mózes, a
miképen parancsolta vala az Úr néki;
mert vevé Józsuét, és állatá őt Eleázár
pap elé, és az egész gyülekezet elé.
23. És tevé az ő kezét ő reá, és ada
néki parancsolatokat, a miképen szólott
vala az Úr Mózes által.

A mindennapi áldozat törvénye.

28. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, és
mondd meg nékik: Ügyeljetek, hogy
az én áldozatomat, * kenyeremet kedves
illatú tűzáldozatul a maga idejében
áldozzátok nékem. * 3 Móz. 2,1-11.
3. És mondd meg nékik: Ez a tűzáldozat,
a melyet áldozzatok az Úrnak: egy esztendős,
ép bárányokat, naponként kettőt, szüntelen való egészen
égőáldozatul.
4. Egyik bárányt reggel készítsd el,
a másik bárányt pedig estennen készítsd el.
5. És egy efa lánglisztnek tizedrészét
ételáldozatul, megelegyítve * egy hin
sajtolt olajnak negyedrészével.
* 2 Móz. 29,38—41.
6. *Ez* a szüntelen való egészen égőáldozat,
a mely Sinai hegyen szereztetett kedves
illatú tűzáldozatul az Úrnak.
7. Annak italáldozatja pedig egy hinnek
* negyedrésze egy-egy bárányhoz.
A szenthelyen adj italáldozatot, jó
borból az Úrnak. * rész 15,5.
8. A másik bárányt készítsd el estennen,
a reggeli ételáldozat és annak italáldozatja
szerint készítsd el azt, jóillatú tűzáldozatul az Úrnak.

A szombati és újholdi áldozat.

9. Szombatnapon pedig áldozz két
ép bárányt, esztendősöket, és két tized
efa lisztlángot olajjal elegyített ételáldozatul,
annak italáldozatjával egybe.
10. Ez a szombati egészen égőáldozat
szombatonként, a szüntelen való
egészen égőáldozaton és annak italáldozatján
kivül.
11. A ti hónapjaitok kezdetén is áldozzatok
az Úrnak * egészen égőáldozatul két fiatal
tulkot, egy kost, és
hét egy esztendős, ép bárányt.
* rész 10,1.10.
12. És egy-egy tulok mellé olajjal elegyített
három tized *efa* lánglisztet ételáldozatul,
egy-egy kos mellé pedig
olajjal elegyített két tized *efa* lánglisztet
ételáldozatul.
13. És egy-egy bárány mellé egy-egy
tized *efa* lisztlángot olajjal elegyítve
ételáldozatul; égőáldozat ez, kedves
illatú tűzáldozat ez az Úrnak.
14. Az azokhoz való italáldozat pedig
legyen fél hin bor egy tulok mellé,
egy harmad hin egy kos mellé, és
egy negyed hin egy bárány mellé.
Ez a hónapos egészen égőáldozat *minden*
hónap *kezdetén,* az esztendőnek
hónapjai szerint.
15. És egy kecskebakot is készítsetek
el bűnért való áldozatul az Úrnak, a
szüntelen való egészen égőáldozaton
kívül, annak italáldozatával egyben.

A páskha-áldozat.

16. Az első hónapban pedig, a hónapnak
tizennegyedik * napján az Úrnak
páskhája van. * 2 Móz. 12,3.6—11.
17. És e hónapnak * tizenötödik napján
is ünnep van; hét napon át kovásztalan
kenyeret egyenek.
* 3 Móz. 23,6.
18. Első * napon legyen szent gyülekezés;
semmi robota munkát ne végezzetek,
* 3 Móz. 23,7.
19. Hanem tűzáldozatul egészen égőáldozatot
vigyetek az Úrnak: két
fiatal tulkot, egy kost, egy esztendős
bárányt hetet, a melyek épek legyenek.
20. És azoknak ételáldozata olajjal
elegyített lisztláng legyen; három tizedrész
efát tegyetek egy tulok mellé,
és két tizedrészt egy kos mellé.
21. Egy-egy bárány mellé egy-egy
tizedrészt tegyetek, a hét bárány szerint.

22. És bűnért való áldozatul egy bakot, hogy engesztelés legyen értetek.
23. A reggeli egészen égőáldozaton kívül, (a mely szüntelen való égőáldozat) készítsétek el ezeket.
24. Ezek szerint készítsetek naponként hét napon át kenyeret, kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak; a szüntelen való egészen égőáldozaton kívül készíttessék az, annak italáldozatjával egyben.
25. A hetedik napon is legyen néktek szent gyülekezésetek; semmi robota munkát ne végezzetek.

A pünkösti áldozat.

26. A zsengék napján is, a mikor * új ételáldozatot visztek az Úrnak a ti hetes ünnepeteken: szent gyülekezésetek legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek. * 2 Móz. 23, 16.
27. Hanem vigyetek kedves illatul egészen égőáldozatot az Úrnak: két fiatal tulkot, egy kost, és esztendős bárányt hetet.
28. És azokhoz való ételáldozatul olajjal elegyített háromtized *efa* lisztlángot egy tulok mellé, két tizedet egy kos mellé.
29. Egy-egy bárány mellé egy-egy tizedrészt, a hét bárány szerint.
30. Egy kecskebakot is, hogy engesztelés legyen értetek.
31. A szüntelen való egészen égőáldozaton és annak ételáldozatján kívül készítsétek *ezeket;* épek legyenek, azoknak italáldozatjokkal egyben.

Újévi áldozat.

29. A hetedik hónapban pedig * a hónapnak első napján szent gyülekezésetek legyen néktek. Semmi robota munkát ne végezzetek; kürt zengésének napja legyen az néktek. * 3 Móz. 23, 24.
2. És készítsetek el kedves illatul egészen égőáldozatot az Úrnak, egy fiatal tulkot, egy kost esztendős ép bárányt hetet.
3. És azokhoz ételáldozatul olajjal elegyített három tized *efa* lisztlángot a tulok mellé, két tizedrészt a kos mellé;
4. És egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint;
5. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, hogy engesztelés legyen értetek,
6. Az újhold egészen égőáldozatján és annak ételáldozatján kívül, és a szüntelen való egészen égőáldozaton és annak ételáldozatján, és azoknak italáldozatjokon kívül, az ő rendjök szerint, kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak.

Engesztelő-ünnepi áldozat.

7. E * hetedik hónapnak tizedik napján is szent gyülekezésetek legyen néktek; és sanyargassátok meg magatokat, semmi munkát ne végezzetek, * 3 Móz. 16, 29—33.
8. És vigyetek az Úrnak kedves illatú egészen égőáldozatul: egy fiatal tulkot, egy kost, esztendős bárányt hetet, épek legyenek;
9. És azoknak ételáldozatául, olajjal elegyített három tized *efa* lisztlángot a tulok mellé; két tizedrészt az egy kos mellé;
10. Egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint.
11. Egy kecskebakot bűnért való áldozatul, az engesztelésre való bűnáldozaton kívül, és a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatán és azoknak italáldozatjokon kívül.

Sátoros ünnepi áldozat.

12. A hetedik hónapnak * tizenötödik napján is szent gyülekezésetek legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek, és az Úrnak ünnepét hét napon ünnepeljétek.
* 3 Móz. 23, 34. 43.
13. És vigyetek az Úrnak egészen égőáldozatot, kedves illatú tűzáldozatul: tizenhárom fiatal tulkot, két kost esztendős bárányt tizennégyet, épek legyenek.
14. És azoknak ételáldozatául olajjal elegyített lisztlángból három tizedrész *efát* egy-egy tulok mellé, a tizenhárom tulok szerint, két tizedrészt egy-egy kos mellé, a két kos szerint.
15. És egy-egy tizedrészt minden bárány mellé, a tizennégy bárány szerint.
16. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
17. Másodnapon pedig tizenhét fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősöket.
18. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé, a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint.
19. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és azoknak italáldozatjokon kívül.
20. Harmadnap pedig tizenegy fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősöket.
21. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé a kosok mellé és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;

22. És egy kecskebakot bűnért való
áldozatul, a szüntelen való egészen
égőáldozaton és annak ételáldozatján
és italáldozatján kivül.
23. Negyednapon pedig tíz fiatal tul-
kot, két kost, tizennégy ép bárányt,
esztendősöket.
24. Azoknak ételáldozatjokat és ital-
áldozatjokat a tulkok mellé, a kosok
mellé és a bárányok mellé, az ő szá-
mok szerint, a szokás szerint;
25. És egy kecskebakot bűnért való
áldozatul, a szüntelen való egészen
égőáldozaton, annak ételáldozatján
és italáldozatján kívül.
26. És ötödnapon kilencz fiatal tul-
kot, két kost, tizennégy ép bárányt,
esztendősöket;
27. És azoknak ételáldozatjokat és
italáldozatjokat, a tulkok mellé, a ko-
sok mellé és a bárányok mellé, azok-
nak számok szerint, a szokás szerint.
28. És egy bakot bűnért való áldo-
zatul, a szüntelen való egészen égő-
áldozaton, annak ételáldozatján és
italáldozatján kívül.
29. És hatodnapon nyolcz tulkot, két
kost, tizennégy ép bárányt, eszten-
dősöket.
30. És azoknak ételáldozatjokat és
italáldozatjokat a tulkok mellé, a ko-
sok mellé és a bárányok mellé, az ő
számok szerint, a szokás szerint;
31. És egy bakot bűnért való áldo-
zatul, a szüntelen való egészen égő-
áldozaton kívül, annak ételáldozat-
ján és italáldozatján kívül.
32. És hetedik napon hét tulkot, két
kost, tizennégy ép bárányt, eszten-
dősöket;
33. És azoknak ételáldozatjokat és
italáldozatjokat a tulkok mellé, a ko-
sok mellé és a bárányok mellé, az ő
számok szerint, a szokás szerint;
34. És egy bakot bűnért való áldo-
zatul, a szüntelen való egészen égő-
áldozaton kívül, annak ételáldozat-
ján is italáldozatján kívül.
35. Nyolczadnapon * bezáró ünnepe-
tek legyen néktek, semmi robota
munkát ne végezzetek; * 3 Móz. 23,36.
36. Hanem vigyetek az Úrnak egé-
szen égőáldozatot, kedves illatú tűz-
áldozatul: egy tulkot, egy kost, hét
ép bárányt, esztendősöket;
37. Azoknak ételáldozatjokat és ital-
áldozatjokat, a tulok mellé, a kos
mellé, és a bárányok mellé, az ő szá-
mok szerint, a szokás szerint;
38. És egy bakot bűnért való áldo-
zatul, a szüntelen való egészen égő-
áldozaton, annak ételáldozatján és
italáldozatján kívül.
39. Ezeket áldozzátok az Úrnak a ti
ünnepeiteken, azokon kívül, a miket
fogadásból, és szabad akaratból ál-
doztok, a ti egészen égőáldozataito-
kul, ételáldozataitokul, italáldozatai-
tokul és hálaáldozataitokul.
40. És megmondá Mózes Izráel fiai-
nak mind azokat, a melyeket az Úr
parancsolt vala Mózesnek.

Fogadalmakról való törvény.

30. És szóla Mózes az Izráel fiai
közt lévő törzsek fejeinek,
mondván: Ez az a beszéd, a melyet
parancsolt az Úr:
2. Ha valamely férfi fogadást fogad
az * Úrnak, vagy esküt tesz, hogy le-
kötelezze magát valami kötésre: meg
ne szegje az ő szavát; a mint az ő szá-
jából kijött, egészen úgy cselekedjék.
* 5 Móz. 23,21. Zsolt. 116,14. Bir. 11,30—39.
3. Ha pedig asszony fogad fogadást
az Úrnak, és kötésre kötelezi le ma-
gát az ő atyjának házában az ő fiatal-
ságában;
4. És hallja az ő atyja az ő fogadá-
sát, vagy kötelezését, a melylyel le-
kötelezte magát, és nem szól arra az
ő atyja: akkor megáll minden ő foga-
dása, és minden kötelezés is, a mely-
lyel lekötelezte magát, megálljon.
5. Ha pedig megtiltja azt az ő atyja
azon a napon, a melyen hallotta: nem
áll meg semmi fogadása és kötele-
zése, a melylyel lekötelezte magát, és
az Úr is megbocsát néki, mert az ő
atyja tiltotta meg azt.
6. Ha pedig férjhez megy, és így
terhelik őt az ő fogadásai vagy ajkán
kiszalasztott szava, a melylyel lekö-
telezte magát;
7. És hallja az ő férje, és nem szól
néki azon a napon, a melyen hallotta
azt: akkor megállanak az ő fogadá-
sai, és az ő kötelezései is, a melyek-
kel lekötelezte magát, megálljanak.
8. Ha pedig azon a napon, a melyen
hallja a férje, megtiltja azt: akkor
erőtlenné teszi annak fogadását, a
melyet magára vett, és az ő ajakinak
kiszalasztott szavát, a melylyel lekö-
telezte magát; és az Úr is megbocsát
néki.
9. Az özvegy asszonynak pedig és
az elváltnak minden fogadása, a mely-
lyel lekötelezi magát, megáll.
10. Ha pedig az ő férjének házában
tesz fogadást, vagy esküvéssel köte-
lezi magát valami kötésre:
11. Ha hallotta az ő férje és nem szólt
arra, nem tiltotta meg azt: akkor an-
nak minden fogadása megáll, és min-
den kötelezése, a melylyel leköte-
lezte magát, megálljon,
12. De ha a férje teljesen erőtlenné

teszi azokat azon a napon, a melyen hallotta: nem áll meg semmi, a mi az ő ajakin kijött, sem fogadása, sem az ő maga lekötelezése; az ő férje erőtlenné tette azokat, és az Úr megbocsát néki.
13. Minden fogadását, és minden esküvéssel való kötelezését a maga megsanyargattatására, a férje teszi erőssé, és a férje teszi azt erőtlenné.
14. Hogyha nem szólván nem szól néki a férje egy naptól fogva más napig, akkor megerősíti minden fogadását, vagy minden kötelezését, a melyeket magára vett; megerősíti azokat, mert nem szól néki azon a napon, a melyen hallotta azt.
15. Ha pedig azután teszi erőtelenekké azokat, minekutána hallotta vala: ő hordozza az ő bűnének terhét.
16. Ezek azok a rendelések, a melyeket parancsolt az Úr Mózesnek, a férj és az ő felesége között, az atya és leánya között, mikor még fiatalságában az ő atyjának házában *van*.

Győzelem a midiánitákon.

31. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Állj bosszút * Izráel fiaiért a Midiánitákon, azután a te népeidhez takaríttatol. * rész 25,17.18.
3. Szóla azért Mózes a népnek, mondván: Készítsétek fel magatok közül a viadalra való embereket, és induljanak Midián ellen, hogy bosszút álljanak az Úrért Midiánon.
4. Ezret-ezret egy-egy törzsből, Izráelnek minden törzséből küldjetek a hadba.
5. Kiválogatának azért Izráel ezereiből, ezeret törzsenként, tizenkét ezeret, viadalra készet.
6. És elküldé őket Mózes, törzsenként ezeret-ezeret a hadba, és velök Fineást, Eleázár papnak fiát is a hadba; és a szent edények és a riadó kürtök valának az ő keze alatt.
7. És harczolának Midián ellen, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, és minden férfiút * megölének. * 5 Móz.20,13.
8. A Midián királyait is megölék, azoknak levágott népeivel egybe: Evit, Rékemet, Czúrt, Húrt, és Rebát, Midiánnak öt királyát; és Bálámot a * Beór fiát is megölék fegyverrel. * 4 Móz.22,5.35.24,3–24. † vers 16.
9. És fogságba vivék Izráel fiai a Midiániták feleségeit és azoknak kisdedeit, és azoknak minden barmát és minden nyáját, és minden vagyonát prédára veték.
10. Minden városukat pedig az ő lakhelyeik szerint, és minden falvaikat tűzzel megégeték.
11. És elvivének minden ragadományt és minden prédát mind emberekből, mind barmokból.
12. És vivék Mózeshez és Eleázár paphoz, és Izráel fiainak gyülekezetéhez a foglyokat, a prédát és a ragadományokat a táborba, a mely a Moáb mezőségén vala a Jordán mellett, Jérikhó átellenében.
13. Kimenének azért Mózes és Eleázár pap, és a gyülekezetnek minden fejedelme ő eléjök a táboron kívül.
14. És megharaguvék Mózes a hadnak vezetőire, az ezredesekre és századosokra, a kik megjöttek vala a harczról.
15. És monda nékik Mózes: Megtartottátok-é életben mind az asszonyokat?
16. Ímé ők voltak, a kik Izráel fiait Bálám * tanácsából hűtlenségre bírták az Úr ellen a Peór dolgában; és lőn csapás az Úr gyülekezetén. * rész 25,2.3.
17. Most azért öljetek meg a kisdedek közül minden fineműt; és minden asszonyt is, a ki férfit ismert azzal való hálás végett, megöljetek.
18. Minden leánygyermeket pedig, a kik nem háltak * férfiúval, tartsatok életben magatoknak. * Bir.21,11.12.
19. Ti pedig maradjatok a táboron kívül hét napig; a ki megölt valakit, és a ki hullát érintett, * mind tisztítsátok meg magatokat harmad és hetednapon, magatokat és foglyaitokat, * rész 19,11.12.
20. Minden ruhát, minden bőrből való eszközt, minden kecskeszőrből való készítményt és minden faedényt; tisztítsátok meg magatokat.
21. És monda Eleázár pap a vitézeknek, a kik elmentek vala a hadba: Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt vala az Úr Mózesnek:
22. Az aranyat ezüstöt, rezet, vasat, az ónt és ólmot bizonyára;
23. Minden egyebet *is*, a mi állja a tüzet, vigyetek át a tűzön, és megtisztíttatik, de a tisztító vízzel is tisztíttassék meg; mindazt pedig, a mi nem állja a tűzet, vízen vigyétek át.
24. Ruháitokat pedig mossátok meg a hetedik napon, és tiszták lesztek; és azután bemehettek a táborba.

A zsákmány elosztása.

25. Újra szóla az Úr Mózesnek, mondván:
26. Vedd számba az elfoglalt prédát, mind emberben, mind baromban, te és Eleázár, a pap, és a gyülekezet atyáinak fejei.

27. És oszszad a prédát két részre: a * hadakozók között, a kik hadba mentek, és az egész gyülekezet között. * 1 Sám. 30,24.
28. És végy részt az Úrnak a hadakozó férfiaktól, a kik hadba mentek: ötszázból egy lelket, az emberek közül, az ökrök közül, a szamarak közül, és a juhok közül.
29. Azoknak fele részéből vegyétek, és adjad Eleázárnak, a papnak, felemelt áldozatul az Úrnak.
30. Az Izráel fiainak járó fele részből pedig egy elfogottat végy ötvenből: emberekből, ökrökből, szamarakból, juhokból, és minden baromból; és adjad azokat a lévitáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére.
31. És úgy cselekedék Mózes és Eleázár, a pap, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
32. És vala az a préda, *azaz* annak a zsákmánynak maradéka, a mit a hadakozó nép zsákmányolt: hatszáz hetvenöt ezer juh.
33. És hetvenhét ezer ökör.
34. És hatvanegy ezer szamár.
35. Emberi lélek pedig: a leányok közül, a kik nem ismertek vala férfival való egyesülést, ilyen lélek öszszesen harminczkét ezer.
36. Vala pedig az *egyik* fele, azoknak része, a kik hadba mentek vala: számszerint háromszáz harminczhét ezer és ötszáz juh.
37. Vala pedig az Úrnak része a juhokból: hatszáz és hetvenöt.
38. Az ökör pedig: harminczhat ezer; és azokból az Úrnak része: hetvenkettő.
39. És a szamár: harmincz ezer és ötszáz; azokból az Úrnak része: hatvanegy.
40. Emberi lélek pedig tizenhat ezer; és azokból az Úrnak része: harminczhét lélek.
41. És adá Mózes az Úrnak részét felemelt áldozatul Eleázárnak * a papnak, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek. * rész 18,8—14.
42. Az Izráel fiainak eső *másik* fele részből pedig a melyet elválasztott Mózes a hadakozó férfiakétól,
43. (Vala pedig a gyülekezetre eső felerész juhokból: háromszáz harminczhét ezer és ötszáz;
44. Ökör: harminczhat ezer;
45. Szamár: harmincz ezer és ötszáz:
46. Emberi lélek: tizenhat ezer.)
47. Az Izráel fiainak eső fele részből pedig egy elfogottat vett Mózes ötvenből, az emberekből és a barmokból; és adá azokat a lévitáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
48. És járulának Mózeshez a had ezereinek vezetői, az ezeredesek és századosok,
49. És mondának Mózesnek: Szolgáid megszámlálták a hadakozó férfiakat, a kik a mi kezünk alatt voltak, és senki közülünk el nem veszett.
50. Hoztunk azért az Úrnak való áldozatul kiki a mit talált: aranyeszközöket, karlánczokat, karpereczeket, gyűrűket, fülönfüggőket, nyaklánczokat, hogy engesztelést végezzünk a mi lelkünkért az Úr előtt.
51. És elvevé Mózes és Eleázár, a pap, az aranyt ő tőlök, *és* a megkészített eszközöket *is* mind.
52. És mindaz az arany, a melyet felemelt áldozatul vivének az Úrnak, tizenhat ezer hétszáz és ötven siklus vala az ezeredesektől és századosoktól.
53. A hadakozó férfiak közül kiki magának zsákmányolt.
54. Miután elvette vala Mózes és Eleázár, a pap, az aranyat az ezeredesektől és századosoktól, bevivék azt a gyülekezetnek sátorába, Izráel fiaira való emlékeztetőül az Úr elé.

A Jordántól keletre eső országrész felosztása.
(V. ö. 5 Móz. 3,12—22.)

32. Rúben fiainak pedig és Gád fiainak igen sok barmok vala. Mikor látták a Jázér földét és a Gileád földét, hogy ímé az a hely marhatartani való hely:
2. Eljövének Gád fiai és Rúben fiai, és szólának Mózesnek és Eleázárnak, a papnak, és a gyülekezet fejedelmeinek, mondván:
3. Atárót, Díbon, Jázér, Nimra, Hesbon, Eleálé, Sebám, Nébó és Béon:
4. A föld, a melyet megvert az Úr az Izráel fiainak gyülekezete előtt, baromtartó föld az; a te szolgáidnak pedig *sok* marhájok van.
5. És mondának: Hogyha kedvet találtunk a te szemeid előtt, adassék ez a föld a te szolgáidnak örökségül, ne vígy minket át a Jordánon.
6. Mózes pedig monda a Gád fiainak és Rúben fiainak: Avagy a ti atyátokfiai hadakozni menjenek, ti pedig itt maradjatok?
7. És miért idegenítitek el Izráel fiainak szívét, hogy által ne menjenek a földre, a melyet adott nékik az Úr?
8. A ti atyáitok cselekedtek így, mikor elbocsátám őket * Kádes-Bárneából, hogy nézzék meg azt a földet; * rész 13,3.4. 5 Móz. 1,22.
9. Mert felmentek az Eskól völgyéig, és megnézék a földet, és * elidegeníték

Izráel fiainak szívét, hogy be ne menjenek arra a földre, a melyet adott vala nékik az Úr. * rész 13,32—34.
10. Azért megharaguvék az Úr azon a napon, és megesküvék, mondván:
11. Nem * látják meg azok az emberek, a kik feljöttek Égyiptomból, húsz esztendőstől fogva és feljebb, azt a földet, a mely felől megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, mivelhogy nem tökéletesen jártak én utánnam; * rész 14,28—30.
12. Kivéve a Kenizeus Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát, mivelhogy tökéletesen jártak az Úr után.
13. És megharaguvék az Úr Izráelre, és bujdostatá őket a pusztában negyven esztendeig; míg megemészteték az egész nemzetség, a mely gonoszt cselekedett vala az Úr szemei előtt.
14. És ímé feltámadtatok a ti atyáitok helyett, bűnös emberek maradékai, hogy az Úr haragjának tüzét még öregbítsétek Izráel ellen.
15. Hogyha elfordultok az ő utaitól, még tovább is otthagyja őt a pusztában, és elvesztitek mind az egész népet.
16. És járulának közelebb ő hozzá, és mondának: Barmainknak juhaklokat építünk itt, és a mi kicsinyeinknek városokat;
17. Magunk pedig felfegyverkezve, készséggel megyünk Izráel fiai* előtt, míg beviszszük őket az ő helyökre; gyermekeink pedig a kerített városokban maradnak e * földnek lakosai miatt. * Józs.4,12.
18. Vissza nem térünk addig a mi házainkhoz, a míg Izráel fiai közül meg nem kapja kiki az ő örökségét.
19. Mert nem veszünk mi részt az örökségben ő velök a Jordánon túl és tovább, mivelhogy meg van nékünk a mi örökségünk a Jordánon innen napkelet felől.
20. És monda nékik Mózes: Ha azt cselekszitek, a mit szóltok; ha az Úr előtt készültök fel a hadra;
21. És átmegy közületek minden fegyveres a Jordánon az Úr előtt, míg kiűzi az ő ellenségeit maga előtt;
22. És csak azután tértek vissza, ha az a föld meghódol az Úr előtt: akkor ártatlanok lesztek az Úr előtt, és Izráel előtt, és az a föld birtokotokká lesz néktek az Úr előtt.
23. Hogyha nem így cselekesztek, ímé vétkeztek az Úr ellen; és gondoljátok meg, hogy a ti bűnötök*nek büntetése* utólér benneteket!
24. Építsetek magatoknak városokat a ti kicsinyeitek számára, és a ti juhaitoknak aklokat; de a mit fogadtatok, azt megcselekedjétek.
25. És szólának Gád fiai és Rúben fiai Mózesnek, mondván: A te szolgáid úgy cselekesznek, a mint az én Uram parancsolja.
26. A mi kicsinyeink, feleségeink, juhaink és mindenféle barmaink ott lesznek Gileád városaiban;
27. A te szolgáid pedig átmennek mindnyájan hadra felkészülve, harczolni az Úr előtt, a miképen az én Uram szól.
28. Parancsot ada azért ő felőlök Mózes Eleázárnak, a papnak, és Józsuénak a * Nún fiának, és az Izráel fiai törzseiből való atyák fejeinek, * Józs.1,1.
29. És monda nékik Mózes: Ha átmennek a Gád fiai és a Rúben fiai veletek a Jordánon, mindnyájan hadakozni készen az Úr előtt, és meghódol a föld ti előttetek: akkor adjátok nékik a Gileád földét birtokul.
30. Ha pedig nem mennek át fegyveresen veletek, akkor veletek kapjanak birtokot a Kanaán földén.
31. És felelének a Gád fiai és a Rúben fiai, mondván: A mit mondott az Úr a te szolgáidnak, akképen cselekeszünk.
32. Mi átmegyünk fegyveresen az Úr előtt a Kanaán földére, de miénk legyen a mi örökségünknek birtoka a Jordánon innen.
33. Nékik adá * azért Mózes, *tudniillik* a Gád fiainak, a Rúben fiainak és a József fiának, Manasse féltörzsének, Szihonnak, az Emoreusok királyának országát, és Ógnek, Básán királyának országát; azt a földet az ő városaival, határaival, annak a földnek városait köröskörül.
* 5 Móz.3,12.13. Józs.13,8.15,24.29.
34. És megépíték a Gád fiai Dibont, Ataróthot, Aroért,
35. Atróth-Sofánt, Jázért, Jogbehát,
36. Beth-Nimrát, és Beth-Haránt, kerített városokat juhaklokkal egyben.
37. A Rúben fiai pedig megépíték Hesbont, Elealét, Kirjáthaimot,
38. Nébót, Baál-Meont, (változtatott néven nevezve) és Sibmát. És *új* neveket adának a városoknak, a melyeket építének.
39. Mákirnak, a Manasse fiának fiai pedig Gileádba vonulának, és bevevék azt, és kiűzék az Emoreust, a ki ott vala.
40. Adá azért Mózes Gileádot Mákirnak, * a Manasse fiának, és lakozék abban. * 1 Móz.50,23.
41. Jáir pedig, * a Manasse fia elméne, és bevevé azoknak falvait, és hívá azokat Jáir falvainak. * 1 Krón.2,22.

42. Nóbah is elméne, és bevevé Kenáthot és annak városait, és hívá azt Nobáhnak, a maga nevéről.

A hadi szállások felsorolása.

33. Ezek Izráel fiainak szállásai, a kik kijövének Égyiptom földéből az ő seregeik szerint Mózes és Áron vezetése alatt.
2. (Megírá pedig Mózes az ő kijövetelöket az ő szállásaik szerint, az Úrnak rendeletére.) Ezek az ő szállásaik, az ő kijövetelök szerint.
3. Elindulának * Rameszeszből az első hónapban, az első hónap tizenötödik napján. A páskha után való napon jövének ki Izráel fiai felemelt kézzel, az egész Égyiptom láttára.
* 2 Móz.12,37.
4. (Az égyiptombeliek pedig temetik vala *azokat,* a kiket megölt vala * az Úr ő közöttök, minden elsőszülött*jö*ket; az isteneiken is ítéletet tartott vala az Úr.) * 2 Móz.12,12.
5. És elindulának Izráel fiai Rameszeszből, és tábort ütének Szukkótban.
6. És elindulának Szukkótbél, és tábort ütének * Ethámban, a mely van a pusztának szélén. * 2 Móz.13,20.
7. És elindulának * Ethámból, és fordulának Pihahiróth felé, a mely van Baál-Czefon előtt, és tábort ütének Migdol előtt, * 2 Móz.14,2.
8. És elindulának Pihahiróthból, és átmenének a tenger közepén a pusztába; és menének három napi járásnyira az Ethám pusztáján, * és tábort ütének Márában. * 2 Móz.15,23.
9. És elindulának Márából, * és jutának Élimbe; Élimben pedig vala tizenkét kútfő és hetven pálmafa; és tábort ütének ott. * 2 Móz.15,27.
10. És elindulának Élimből, és tábort ütének a Verestenger mellett.
11. És elindulának a Verestengertől, és tábort * ütének a Szin pusztájában.
* 2 Móz.16,1.
12. És elindulának a Szin pusztájából, és tábort ütének Dofkában.
13. És elindulának Dofkából, és tábort ütének Álúsban.
14. És elindulának Álúsból, és tábort ütének * Refidimben, de nem vala ott a népnek inni való vize. * 2 Móz.17,1.
15. És elindulának Refidimből, és tábort ütének a Sinai * pusztájában.
* 2 Móz.19,1.
16. És elindulának a Sinai pusztájából, és tábort ütének * Kibrót-Thaavában. * rész 11,34.35.
17. És elindulának Kibrót-Thaavából, és tábort ütének * Haserótban.
* rész 11,35.
18. És elindulának Haserótból, és tábort ütének Rithmában.
19. És elindulának Rithmából, és tábort ütének Rimmon-Péreczben.
20. És elindulának Rimmon-Péreczből, és tábort ütének Libnában,
21. És elindulának Libnából, és tábort ütének Risszában.
22. És elindulának Risszából, és tábort ütének Kehélátban.
23. És elindulának Kehélátból, és tábort ütének a Séfer hegyénél.
24. És elindulának a Séfer hegyétől, és tábort ütének Haradában.
25. És elindulának Haradából, és tábort ütének Makhélótban.
26. És elindulának Makhélótból, és tábort ütének Tháhátban.
27. És elindulának Tháhátból, és tábort ütének Thárakhban.
28. És elindulának Thárakhból, és tábort ütének Mitkában.
29. És elindulának Mitkából, és tábort ütének Hasmonában.
30. És elindulának Hasmonából, és tábort ütének Moszérótban.
31. És elindulának Moszérótból, és tábort ütének Bené-Jaakánban.
32. És elindulának Bené-Jaakánból, és tábort ütének Hór-Hagidgádban.
33. És elindulának Hór-Hagidgádból, és tábort ütének Jotbathában.
34. És elindulának Jotbathából, és tábort ütének Abronában.
35. És elindulának Abronából, és tábort ütének Eczjon-Geberben.
36. És elindulának Eczjon-Geberből, és tábort ütének * Czin pusztájában; ez Kádes. * rész 20,1.
37. És elindulának Kádesből, és tábort ütének a * Hór hegyénél, az Edom földének szélén. * rész 20,22—29.
38. Felméne pedig Áron, a pap, a Hór hegyére az Úr rendelése szerint, és meghala ott a negyvenedik esztendőben, Izráel fiainak Égyiptom földéből való kijövetelök után, az ötödik hónapban, a hónap elsején.
39. Áron pedig száz és huszonhárom esztendős vala, mikor meghala a Hór hegyén.
40. Hallott pedig a Kananeus, * Arad királya (ez pedig dél felől lakozik vala a Kanaán földén) Izráel fiainak jövetele felől. * rész 21,1.
41. És elindulának a Hór hegyétől, és tábort ütének Czalmonában.
42. És elindulának Czalmonából, és tábort ütének Púnonban.
43. És elindulának Púnonból, és tábort ütének Obothban.
44. És elindulának * Obothból, és tábort ütének Ijé-Abárimban, a Moáb határán, * rész 21,10.11.

45. És elindulának Ijé-*Abárim*ból,
és tábort ütének Dibon Gádban,
46. És elindulának Dibon-Gádból, és
tábort ütének Almon-Diblathaimban.
47. És elindulának Almon-Diblathaimból, és tábort ütének az Abarim
hegységnél Nébó * ellenében.
* 5 Móz. 32, 49. 50.
48. És elindulának az Abarim hegységétől, és tábort ütének a Moáb mezőségén, a Jordán mellett, Jérikhó
ellenében.
49. Tábort ütének pedig a Jordán
mellett, Beth-Hajjesimóthtól Abel-Hassittimig, * a Moáb mezőségén.
* Józs. 2, 1.

Utasítás a kananeusok kiűzésére.

50. És szóla az Úr Mózesnek a Moáb
mezőségén, a Jordán mellett, Jerikhó
ellenében, mondván:
51. Szólj Izráel fiainak, és mondd
meg nékik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földére:
52. Űzzétek ki akkor * a földnek minden lakosát a ti színetek elől, és veszessétek el minden írott képeiket, és
minden ő † öntött bálványképeiket
is elveszessétek, és minden magaslataikat rontsátok el!
* 5 Móz. 20, 16—18. † 5 Móz. 7, 2. 3. 5.
53. Űzzétek ki a földnek *lakóit,* és lakozzatok abban; mert néktek adtam
azt a földet, hogy bírjátok azt.
54. Azt a földet pedig sorsvetés által
vegyétek birtokotokba a ti nemzetségeitek szerint. A nagyobb * számúnak nagyobbítsátok az ő örökségét,
a kisebb számúnak kisebbítsd az ő
örökségét. A hová a sors esik valaki
számára, az legyen az övé. A ti atyáitoknak törzsei szerint vegyétek át
birtokotokat. * rész 26, 54. 55.
55. Ha pedig nem űzitek ki annak
a földnek lakosait a ti színetek elől,
akkor, a kiket meghagytok közülök,
szálkákká lesznek a ti * szemeitekben,
és tövisekké a ti oldalaitokban, és
ellenségeitek lesznek néktek a földön, a melyen lakoztok.
* 2 Móz. 34, 12—16. Józs. 23, 13.
56. És akkor a miképen gondoltam,
hogy cselekszem azokkal, úgy cselekszem majd veletek.

A Kanaán földének határai.

34. És szóla az Úr Mózesnek,
mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, és
mondd meg nékik: Hogyha bementek ti a Kanaán földére; (ez a föld, a
mely örökségül esik néktek, *tudniillik*
a Kanaán földe az ő határai szerint),
3. Akkor legyen * a ti déli oldalatok
a Czin pusztájától fogva Edom határáig, és legyen a ti déli határotok a
Sós tenger végétől napkelet felé.
* Józs. 15, 1. 2.
4. És kerüljön a határ dél felől az
Akrabbim hágójáig, és menjen át Czinig, és a vége legyen Kádes-Barneától délre; és menjen tova * Haczár-Adárig, és menjen át Aczmonig.
* Józs. 15, 3.
5. Azután kerüljön a határ Aczmontól Égyiptom * patakáig, a vége pedig
a tengernél legyen. * 1 Móz. 15, 18.
6. A napnyugoti határotok pedig legyen néktek a nagy tenger; ez legyen
néktek a napnyugoti határotok.
7. Ez legyen pedig a ti északi határotok: a nagy tengertől fogva vonjatok határt a Hór hegyének.
8. A Hór hegyétől vonjatok határt a
Hamáthba való bejárásig; a határnak vége pedig Czedádnál legyen.
9. És tovamenjen a határ Zifronig,
a vége pedig Haczar-Enán legyen. Ez
legyen néktek az északi határotok.
10. A napkeleti határt pedig vonjátok Haczar-Enántól Sefámig.
11. És hajoljon le a határ Sefámtól
Ribláig, Aintól napkeletre; és *újra*
hajoljon le a határ, és érje a Kinnéreth tenger partját napkelet felé.
12. Azután hajoljon le a határ a Jordán felé, a vége pedig a Sós tenger
legyen. Ez legyen a ti földetek az ő
határai szerint köröskörül.
13. És parancsot ada Mózes Izráel
fiainak, mondván: Ez az a föld, a
melyet sors által vesztek birtokotokba, a mely felől parancsot ada az Úr,
hogy adjam azt kilencz törzsnek, és
fél törzsnek;
14. Mert megkapták a Rúbeniták fiainak törzse az ő atyáiknak háza szerint, a Gáditák fiainak törzse, az ő
atyáiknak háza szerint, és a Manasse
fél törzse is, megkapták az ő örökségöket.
15. Két törzs és egy fél törzs megkapta az ő * örökségét a Jordánon
túl, Jérikhó ellenében napkelet felől.
* rész 32, 5—33.

Kik oszszák fel az országot.

16. Szóla azután az Úr Mózesnek,
mondván:
17. Ezek azoknak a férfiaknak nevei,
a kik örökségül fogják néktek elosztani azt a földet: Eleázár, a pap, * és
Józsué, a Nún fia. * Józs. 14, 1.
18. És törzsenként egy-egy fejedelmet vegyetek mellétek a földnek örökségül való elosztására.
19. Ezek a férfiaknak nevei: a Júda
törzséből Káleb, a Jefunné fia.
20. A Simeon fiainak törzséből Sámuel, az Ammihúd fia.

21. A Benjámin törzséből Elidád, a Kiszlon fia.

22. A Dán fiainak törzséből Bukki fejedelem, a Jógli fia.

23. A József fia közül, a Manasse fiainak törzséből Hanniél fejedelem, az Efód fia.

24. Az Efraim fiainak törzséből Kemuél fejedelem, a Siftán fia.

25. És a Zebulon fiainak törzséből Eliczáfán fejedelem, a Parnák fia.

26. És az Izsakhár fiainak törzséből Paltiél fejedelem, az Azzán fia.

27. És az Áser fiainak törzséből Akhihúd fejedelem, a Selómi fia.

28. És a Nafthali fiainak törzséből Pédahél fejedelem, az Ammihúd fia.

29. Ezek azok, a kiknek megparancsolá az Úr, hogy örökséget oszszanak Izráel fiainak a Kanaán földén.

A léviták városairól.

35. És szóla az Úr Mózesnek a Moáb mezőségén a Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:

2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy adjanak a lévitáknak az ő örökségi birtokukból lakásra való városokat; a városokhoz * pedig adjatok azok környékén legelőt is a lévitáknak; * Józs.21,2.3.

3. Hogy legyenek nékik a városok lakóhelyekül, a legelők pedig legyenek az ő barmaiknak, jószágaiknak és mindenféle állatjoknak.

4. És azoknak a városoknak legelői, a melyeket a lévitáknak adtok, a város falától és azon kivül, ezer singnyire legyenek köröskörül.

5. Mérjetek azért a városon kivül, napkelet felől két ezer singet, dél felől is kétezer singet, napnyugot felől kétezer singet, és észak felől kétezer singet; és a város legyen középben. Ez legyen számukra a városok legelője.

6. A * városok közül pedig, a melyeket a lévitáknak adtok, hat legyen menedékváros, a melyeket azért adjatok, hogy oda szaladjon a gyilkos; és † azokon kivül adjatok negyvenkét várost. * Józs.21,21. † vers 11.

7. Mind a városok, a melyeket adnotok kell a lévitáknak, negyvennyolczváros, azoknak legelőivel egyben.

8. A mely városokat pedig Izráel fiainak örökségéből adtok, *azokhoz* attól, a kinek több van, többet vegyetek, és attól a kinek kevesebb van, kevesebbet vegyetek; mindenik az ő örökségéhez képest, a melyet örökül kapott, adjon az ő városaiból a lévitáknak.

Menedékvárosokról.

9. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

10. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földére:

11. Válaszszatok ki magatoknak városokat, a melyek * menedékvárosaitok legyenek, hogy oda szaladjon a gyilkos, a ki † történetből öl meg valakit. * Józs.20,2-6. 2 Móz.21,13.14. † vers 15.

12. És legyenek azok a ti városaitok menedékül a vérbosszuló ellen, és ne haljon meg a gyilkos, míg ítéletre nem áll a gyülekezet elé.

13. A mely városokat pedig oda adtok, *azok közül* hat legyen néktek menedékvárosul.

14. Három várost adjatok a Jordánon túl, és három várost adjatok a Kanaán földén; menedékvárosok legyenek *azok*.

15. Izráel fiainak és a jövevénynek, és * az ő közöttök lakozónak menedékül legyen az a hat város, hogy oda szaladjon az, a ki † történetből öl meg valakit. * 3 Móz.25,35. † 5 Móz.19,4.5.

16. De ha valaki vaseszközzel úgy üt meg valakit, hogy meghal, gyilkos az; halállal * lakoljon a gyilkos. * 2 Móz.21,14.

17. És ha kézben levő kővel, a melytől meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.

18. Vagy ha kézben lévő faeszközzel, a melytől meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.

19. A vérbosszuló rokon ölje meg a gyilkost; mihelyt találkozik vele, ölje meg azt.

20. Hogyha gyűlölségből * taszítja meg őt, vagy szántszándékkal úgy hajít *valamit* reá, hogy meghal;

21. Vagy ellenségeskedésből kezével üti meg azt úgy, hogy meghal: halállal lakoljon az, a ki ütötte; gyilkos az; a vérbosszuló rokon ölje meg azt * a gyilkost, mihelyt találkozik vele. * 5 Móz.19,11.13. 2 Móz.21,14.

22. Ha pedig hirtelenségből, ellenségeskedés nélkül taszítja meg őt; vagy nem szántszándékból hajít reá akármiféle eszközt;

23. Vagy akármiféle követ, a melytől meghalhat, úgy ejt valakire, a kit nem látott, hogy meghal, holott nem volt ő annak ellensége, sem nem kereste annak vesztét:

24. Akkor ítéljen a gyülekezet az agyonütő között és a vérbosszuló rokon között e törvények szerint.

25. És mentse ki a gyülekezet a gyil-

kost a vérbosszuló rokonnak kezéből, és küldje vissza azt a gyülekezet az ő menedékvárosába, a melybe szaladott vala, és lakozzék abban, míg meghal a főpap, a ki felkenetett a szent olajjal.
26. Ha pedig kimegy a gyilkos az ő menedékvárosának határából, a melybe szaladott vala:
27. És találja őt a vérbosszuló rokon az ő menedékvárosának határán kivül, és megöli az a vérbosszuló rokon a gyilkost: nem lesz *annak* vére ő rajta;
28. Mert az ő menedékvárosában kell laknia a főpap haláláig; a főpap halála után pedig visszatérhet a gyilkos az ő örökségének földére.
29. És legyenek ezek néktek ítéletre való rendelések a ti nemzetségeitek szerint, minden lakhelyeteken.
30. Ha valaki megöl valakit, * tanúk szavára gyilkolják meg a gyilkost; de egy tanú nem lehet elég tanú senki ellen, hogy meghaljon.
* 5 Móz. 17, 6. 19, 15.
31. Az olyan gyilkos életéért pedig ne vegyetek el váltságot, a ki halálra való gonosz, hanem halállal lakoljon.
32. Attól se vegyetek váltságot, a ki az ő menedékvárosába szaladt, hogy visszamehessen és otthon lakozzék a főpap haláláig.
33. És meg ne fertőztessétek a földet, a melyben lesztek; mert a vér, az megfertézteti a földet, és a földnek nem szerezhető engesztelés a vér miatt, a mely kiontatott azon, csak annak vére által, a ki kiontotta azt.
34. Ne tiszlátalanítsd meg azért azt a földet, a melyben laktok, a melyben én *is* lakozom; mert én, az Úr, Izráel fiai között lakozom.

Örökösödési joggal biró leányok nem mehetnek mástörzsbelihez.

36. Járulának pedig Mózeshez az atyák fejei a Gileád fiainak nemzetségéből, a ki Mákirnak, Manasse fiának fia vala, a József fiainak nemzetségéből, és szólának Mózes előtt és Izráel fiai atyáinak fejedelmei előtt.
2. És mondának: Az én uramnak megparancsolta az Úr, hogy sors által adja ezt a földet örökségül Izráel fiainak; de azt is megparancsolta az Úr az én Uramnak, hogy a mi atyánkfiának, Czélofhádnak örökségét adja oda az * ő leányainak.
* rész 27, 1—7. Józs. 17, 3. 6.
3. És ha Izráel fiai közül valamely más törzs fiaihoz mennek feleségül: elszakasztatik az ő örökségök a mi atyáink örökségétől, és oda csatoltatik az annak a törzsnek örökségéhez, a melynél *feleségül* lesznek; a mi örökségünk pedig megkisebbedik.
4. És mikor Izráel fiainál a kürtzengés ünnepe lesz, az ő örökségök akkor is annak a törzsnek örökségéhez csatoltatik, * a melynél *feleségül* lesznek. Eképen a mi atyáink törzseinek örökségéből vétetik el azok öröksége.
* 3 Móz. 25, 10—13.
5. Parancsot ada azért Mózes Izráel fiainak az Úr rendelése szerint, mondván: A József fiainak törzse igazat szól.
6. Ez az, a mit parancsolt az Úr a Czélofhád leányai felől, mondván: A kihez jónak látják, ahhoz menjenek feleségül, de csak az ő atyjok törzsének háznépéből valóhoz menjenek feleségül.
7. Hogy át ne szálljon Izráel fiainak öröksége egyik törzsről a másik törzsre; hanem Izráel fiai közül kiki ragaszkodjék az ő atyái törzsének örökségéhez.
8. És minden leányzó, a ki örökséget kap Izráel fiainak törzsei közül, az ő atyja törzsebeli háznépből valóhoz menjen feleségül, hogy Izráel fiai közül kiki megtartsa az ő atyáinak örökségét.
9. És ne szálljon az örökség egyik törzsről a másik törzsre, hanem Izráel fiainak törzsei közül kiki ragaszkodjék az ő örökségéhez.
10. A miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, a képen cselekedtek vala a Czélofhád * leányai. * rész 27, 1.
11. Mert Makhla, Thircza, Hogla, Milkha és Nóa, a Czélofhád leányai, az ő nagybátyjok fiaihoz mentek vala feleségül;
12. A József fiának, Manassé fiainak nemzetségéből valókhoz mentek vala feleségül; és lőn azoknak öröksége az ő atyjok nemzetségének törzsénél.
13. Ezek a parancsolatok és végzések, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak, Moáb mezőségén a Jordán mellett, Jérikhó ellenében.

MÓZES ÖTÖDIK KÖNYVE.

A TÖRVÉNY SUMMÁJA.

Isten jótettei és a nép hálátlansága.

1. Ezek az igék, a melyeket szólott
Mózes az egész Izráelnek, a Jor-
dánon túl a pusztában, a mezőségen,
a Verestenger ellenében, Párán és Tó-
fel, és Lábán és Haczéróth, és Diza-
háb között.
2. Tizenegy napi járó földön Hórebtől
fogva,* a Szeir hegyének † menve, Ká-
des-Barneáig. * 2 Móz. 3, 1. 2. † vers 19.
3. Lőn pedig a negyvenedik eszten-
dőben, a tizenegyedik hónapban, a
hónapnak első napján, szóla Mózes
az Izráel fiainak mind a szerint, a
mint parancsolt vala az Úr néki azok
felől.
4. Minekutána megverte vala * Szi-
hont az Emoreusok királyát, a ki la-
kik vala Hesbonban, és Ógot, Básán-
nak királyát Edreiben, a ki lakik va-
la Astharótban: * 4 Móz. 21, 23—35.
5. A Jordánon túl, a * Moáb földén,
kezdé Mózes magyarázni ezt a tör-
vényt, mondván: * 4 Móz. 22, 1.
6. Az Úr, a mi Istenünk szólott nékünk
a Hóreben, ezt mondván: Elég ideig
laktatok e hegy alatt;
7. Forduljatok meg, és induljatok,
és menjetek az Emoreusok hegyére,
és annak minden szomszéd vidékére,
a mezőségen, és a hegyes-völgyes föl
dön, és dél felé, és a tengernek part-
ján, a Kananeusok földére és a Li-
bánusra, a nagy folyóvízig, az Eufra-
tes folyóig.
8. Ímé előtökbe adtam a földet; men-
jetek be, és bírjátok azt a földet, a
mely felől megesküdt az Úr a ti atyái-
toknak, Ábrahámnak, * Izsáknak és
Jákóbnak, hogy nékik adja, és ő utá-
nok az ő magvoknak.
* 1 Móz. 15, 18—21. 26, 3. 28, 13.
9. És szólottam vala néktek abban
az időben, ezt mondván: Nem visel-
hetlek egymagam * titeket;
* vers 12. 2 Móz. 18, 18. 25. 4 Móz. 11, 14.
10. Az Úr, a ti Istenetek megsoka-
sított titeket elannyira, hogy oly so-
kan vagytok ti most, mint az * ég-
nek csillagai. * 1 Móz. 15, 5.
11. Az Úr, a ti atyáitoknak Istene sza-
porítson meg titeket ezerszerte * is
inkább mint most vagytok, és áldjon
meg titeket, a miképen igérte nék-
tek! * 2 Sám. 24, 3.
12. Miképen viselhetném én egyma-
gam a ti bajaitokat és a ti terheteket
és a ti * pereiteket? * vers 9.
13. Válaszszatok magatoknak bölcs,
értelmes és a ti törzseitekben ismere-
tes férfiakat, és én azokat előljárói-
tokká teszem.
14. És feleléték nékem, és mondá-
tok: Jó dolog, a mit mondál, hogy
míveled azt.
15. Vevém azért a ti * törzseiteknek
főbbjeit, a bölcs és ismeretes férfia-
kat, és tevém őket előljáróitokká: ez-
redesekké, századosokká, ötvenede-
sekké, tizedesekké és tiszttartókká,
a ti törzseitek szerint.
* 2 Móz. 18, 25. 4 Móz. 11, 16. 17.
16. És megparancsolám abban az idő-
ben a ti biráitoknak, mondván: Hall-
gassátok ki atyátokfiait, és ítéljetek
igazságosan mindenkit, az ő atyafiai-
val és jövevényeivel egyben.
17. Ne legyetek személyválogatók* az
ítéletben: kicsinyt úgy, mint nagyot
hallgassatok ki; ne féljetek senkitől,
mert az ítélet az Istené; a mi pedig
nehéznek tetszik néktek, én elömbe
hozzátok, és én meghallgatom azt.
* 3 Móz. 19, 15. 2 Krón. 19, 6. 8.
18. És megparancsoltam néktek ab-
ban az időben mindent, a mit cse-
lekedjetek.
19. Azután elindulánk a Hórebtől, és
bejártuk ama nagy és rettenetes pusz-
tát, a melyet láttatok, az Emoreusok
hegyének menve, a miképen paran-
csolta volt az Úr, a mi Istenünk né-
künk; és eljutánk * Kádes-Barneához.
* 4 Móz. 13, 1.
20. És mondám néktek: Eljutotta-
tok az Emoreusok hegyéig, a melyet
az Úr, a mi Istenünk ád nékünk.
21. Ímé elődbe adta az Úr, a te Is-
tened ezt a földet: menj fel, bírjad
azt, a miképen megmondotta az Úr,
a te atyáidnak Istene néked; ne félj,
és meg ne rettenj!
22. Ti pedig mindnyájan hozzám já-
rulátok és mondátok: Küldjünk em-
bereket előre, hogy kémleljék meg
nékünk azt a földet, és hozzanak né-
künk hírt az út felől, a melyen fel-
menjünk, és a városok felől, a me-
lyekbe bevonuljunk.
23. És tetszék nékem ez a beszéd, és
vevék közületek tizenkét férfiút, min-
den * törzsből egyet-egyet. * 4 Móz. 13, 2. 3.
24. És fordulának és felmenének a
hegyre, és eljutának az Eskól völgyéig,
és * kikémlelék azt. * 4 Móz. 13, 23—28.
25. És vőnek kezeikbe annak a föld-
nek gyümölcséből, és alá hozák hoz-
zánk, és hírt hozának nékünk, és mon-

dának: Jó az a föld, a melyet az Úr,
a mi Istenünk ád nékünk.
26. De ti nem akartatok felmenni; ha-
nem pártot ütétek * az Úrnak, a ti Iste-
neteknek parancsa ellen. * 4 Móz. 14, 2.4.
27. És zúgolódátok a ti sátoraitokban,
és mondátok: mivelhogy gyűlöl min-
ket az Úr, azért hozott ki minket
Égyiptom földéből, hogy adjon min-
ket az Emoreus kezébe, és elpusztít-
son minket.
28. Hová mennénk fel mi? A mi
atyánkfiai megrettenték a mi szíve-
inket, mondván: Az a nép nagyobb
és szálasabb nálunknál; a városok
nagyok és * megerősíttettek az égig;
még Anák fiakat is láttunk ott!
* 1 Móz. 11, 4. rész 9, 1.
29. Akkor mondám néktek: Ne ret-
tegjetek és ne féljetek azoktól;
30. Az Úr, a ti Istenetek, a ki előt-
tetek megy, * ő hadakozik ti érette-
tek mind a szerint, a mint cseleke-
dett vala veletek Égyiptomban a ti
szemeitek előtt;
* 4 Móz. 14, 6.9. 2 Móz. 14, 14—25. Józs. 10, 14.
31. És a pusztában, a hol láttad, hogy
úgy hordozott téged az Úr, a te Iste-
ned, a miképen hordozza az ember
az ő fiát, mind az egész úton, a me-
lyen jártatok, míg jutátok e helyre.
32. Mindazáltal nem hivétek az Úr-
nak, a ti Isteneteknek,
33. A ki * előttetek jár vala az úton,
hogy helyet szemeljen ki néktek, a
hol táborozzatok, éjjel tűzben, hogy
megmutassa néktek az útat, a me-
lyen járjatok, és felhőben nappal.
* 2 Móz. 13, 21. 40, 36.37.
34. Meghallá pedig az Úr beszédé-
tek szavát, és megharaguvék, és meg-
esküvék, * mondván: * 4 Móz. 14, 21—24.
35. E gonosz nemzetségből való em-
berek közül egy sem látja meg azt
a jó földet, a mely felől megesküd-
tem, hogy a ti atyáitoknak adom,
36. Kivéve Kálebet, * a Jefunné fiát;
ő meglátja azt, és ő néki adom azt
a földet, a melyet tapodott, és az ő
fiainak, mert tökéletességgel követte
az Urat. * 4 Móz. 14, 21.24.
37. Még én reám is megharaguvék
az Úr miattatok, mondván: * Te sem
mégy oda be! * 4 Móz. 20, 8.11.12.
38. Józsué, a * Nún fia, a ki áll te előt-
ted, ő megy be oda; azért biztassad
őt, mert ő * osztja el az örökséget Iz-
ráelnek. * 4 Móz. 13, 9. 14, 30. † Józs. 14, 1.
39. És a ti kicsinyeitek, a kikről szó-
látok hogy * prédául lesznek, és a ti
fiaitok, a kik nem tudnak most sem
jót, sem gonoszt, azok mennek be
oda, mert nékik adom azt, és ők bír-
ják azt. * 4 Móz. 14, 31.
40. Ti pedig forduljatok vissza, és
induljatok a pusztába, a Veres tenger
felé.
41. És azt felelétek, és azt mondátok
nékem: * Vétkeztünk az Úr ellen, mi
felmegyünk és hadakozunk mind a
szerint, a mint parancsolta nékünk
az Úr, a mi Istenünk! És felövezétek
magatokat, kiki az ő harczi eszközei-
vel, és készek valátok felmenni a
hegyre. * 4 Móz. 14, 40.
42. Monda pedig az Úr nékem: Mondd
meg nékik: Ne menjetek fel, és ne
harczoljatok, mert nem vagyok * kö-
zöttetek; hogy meg ne verettessetek
a ti ellenségeitektől. * 4 Móz. 14, 42.43.
43. És megmondám néktek, de nem
hallgattatok *rám*, hanem pártot ütöt-
tetek az Úr parancsolata ellen, és
vakmerősködétek, és felmenétek a
hegyre.
44. De kijöve az Emoreus, a ki la-
kik vala azon a hegyen, ti ellenetek,
és megkergetének titeket, mint a mé-
hek szokták cselekedni, és vagdal-
tak vala titeket Szeirtől Hormáig.
45. És visszatérétek onnét, és sírátok
az Úr előtt, de nem hallgatá meg az Úr
a ti szavatokat, és nem figyele rátok.
46. És sok időn át lakozátok Kádes-
ben, a meddig ott lakozátok.

Pusztai vándorlás a Sihonon vett diadalig.

2. Annakutána megfordulánk, és
indulánk a pusztába * a Veres
tenger felé, a miképen szólott vala
nékem az Úr, és kerülgettük a Szeir
hegyét sok ideig. * 4 Móz. 14, 25.
2. De szóla az Úr nékem, mondván:
3. Elég már e hegyet * kerülgetnetek,
forduljatok észak felé. * vers 14.
4. Parancsolj azért a népnek, mond-
ván: Mikor általmentek a ti atyátok-
fiainak, az Ézsaú * fiainak határán,
a kik Szeirben lakoznak: jóllehet fél-
nek tőletek, mindazáltal igen vigyáz-
zatok! * 4 Móz. 20, 14.
5. Ne ingereljétek őket, mert nem
adok az ő földjükből néktek egy tal-
palatnyit sem; mert Ézsaúnak adtam
a Szeir * hegyét örökségül. * 1 Móz. 36, 8.
6. Pénzen vásároljatok tőlük enni va-
lót, hogy egyetek, és vizet is * pén-
zen vegyetek tőlük, hogy igyatok,
* 4 Móz. 20, 19.
7. Mert az Úr, a te Istened megáldott
téged a te kezednek minden munká-
jában; tudja, hogy e nagy pusztasá-
gon jársz; immár negyven esztendeje
veled van az Úr, a te Istened; nem
szűkölködtél semmiben.
8. És általmenénk a mi atyánkfiai
között, az Ézsaú fiai között, a kik la-
koznak vala Szeirben, a síkság útján

Eláthtól és Écziongábertől fogva. Az-
után megfordulánk és általmenénk
a Moáb pusztájának útjára,
9. És monda az Úr nékem: Ne ha-
dakozzál Moáb * ellen, és ne ingereld
azt hadra, mert nem adok az ő föl-
déből néked semmi örökséget; mert
a Lót fiainak adtam Art örökségül.
* 1 Móz. 19, 37.
10. (Az Emeusok laktak abban an-
nak előtte, nagy nép, sok és szálas,
mint az Anákok.
11. Óriásoknak állíttatnak vala azok
is, mint az Anákok, és a Moábiták
Emeknek hívták őket.
12. Szeirben pedig Horeusok*laktak
az előtt, a kiket az Ézsaú fiai kiűztek,
és kiirtottak színök elől, és azoknak
helyén laktak, a miképen cselekedék
Izráel is az ő örökségének földén, a
melyet adott néki az Úr.) * 1 Móz. 36, 30.
13. Most keljetek fel, és menjetek át
a Záred patakán; és átkelénk a Zá-
red patakán.
14. Az idő pedig, a melyet eljáránk
Kádes-Barneától, míg általmenénk a
Záred patakán, harmincznyolcz esz-
tendő, a mely alatt kiveszett a had-
ra való férfiak egész nemzetsége a
táborból, a mint megesküdt * vala az
Úr nékik. * 4 Móz. 14, 28. 29.
15. E felett az Úrnak keze is * vala
ő rajtok, hogy elveszítse őket a tábor-
ból az ő kipusztulásukig.
* 4 Móz. 14, 37. 16, 49. 21, 6.
16. És lőn, hogy a mint a hadakozó
férfiak mind elpusztulának, kihalván
a nép közül,
17. *Így* szóla az Úr nékem, mondván:
18. Ma te általmégy a Moáb * határán
Ar felé, * 1 Móz. 19, 37. 38.
19. És mikor közel jutsz az Ammon
fiaihoz, ne háborgasd őket, ne is in-
gereld őket, mert nem adok néked
az Ammon fiainak földjéből öröksé-
get, mert a Lót fiainak adtam azt
örökségül.
20. (Óriások földének tartották azt is;
óriások laktak azon régenten, a kiket
az Ammoniták Zanzummoknak hív-
tak.
21. *Ez* a nép nagy, sok és szálas volt,
valamint az Anákok, de kivesztette
őket az Úr azok színe elől, hogy bír-
ják azoknak örökségét, és lakjanak
azoknak helyén;
22. A miképen cselekedett az Ézsaú
fiaival is, a kik Szeir *hegyén* laknak,
a mikor kiveszté előlök a * Horeuso-
kat, hogy bírják azoknak örökségét,
és lakjanak azoknak helyén mind e
mai napig. * 1 Móz. 14, 6.
23. Az Avveusokat is, a kik falvak-
ban laknak vala Gázáig, kiirtották a
Káftoreusok, a kik kijöttek volt Káf-
torból, és lakának azoknak helyén.)
24. Keljetek fel azért, induljatok,
menjetek át az Arnon patakán;* lásd:
kezedbe adtam Szihont, Hesbonnak
királyát, az Emoreust, és annak föl-
dét; kezdj hozzá, foglald el *azt*, és
hadakozzál ő ellene. * Bir. 11, 23. 24.
25. E napon kezdem rábocsátani a
népekre, hogy féljenek * és rettegje-
nek tőled az egész ég alatt, és a kik
híredet hallják, rendüljenek meg és
reszkessenek te előtted.
* 2 Móz. 15, 14. 15. Józs 2, 9. 11.
26. És * követeket küldék a Kedemót
pusztából Szihonhoz, Hesbon kirá-
lyához békességes beszéddel *ezt* izen-
vén: * 4 Móz. 21, 21. sat. Bir. 11, 19.
27. Hadd menjek át a te földeden!
Útról-útra megyek, nem térek le *se*
jobbra, se balra.
28. Eleséget pénzen adj nékem, hogy
egyem; vizet is pénzen adj nékem,
hogy igyam; csak gyalog hadd me-
gyek át:
29. A miképen cselekedtek én velem
az Ézsaú * fiai, a kik Szeirben lak-
nak; és a Moábiták, a kik Arban lak-
nak; míglen átmegyek a Jordánon
arra a földre, a melyet az Úr, a mi
Istenünk ád nékünk! * vers 8.
30. De nem akarta Szihon, Hesbon
királya, hogy átmenjünk ő rajta, mert
megkeményítette volt az Úr, a te Iste-
ned az ő lelkét, és engedetlenné tette
az ő szívét, hogy a te kezedbe adja
őt, a mint *nyilván van* e mai napon.
31. Monda pedig az Úr nékem:* Lásd:
elkezdem átadni néked Szihont és az
ő földét; kezdj hozzá, foglald el azt,
hogy az ő földe örököd legyen.
* Ámós 2, 9. 10.
32. És kijöve Szihon * mi előnkbe
minden népével, hogy megvívjon ve-
lünk Jahácznál. * 4 Móz. 21, 23. 24.
33. De az Úr, a mi Istenünk kezünkbe
adá őt, és levertük őt és az ő fiait és
minden ő népét.
34. És elfoglaltuk minden ő városát
abban az időben, és fegyverre hány-
tuk az egész várost: férfiakat, asz-
szonyokat, és kisdedeket; nem hagy-
tunk menekülni senkit.
35. De a barmokat prédára vetettük
közöttünk, és a városokból való ra-
gadományokat, a melyeket elfoglal-
tunk volt.
36. Aróertől * fogva, a mely van az
Arnon patakának partján, *és* a völgy-
ben lévő várostól fogva Gileádig, egy
város sem volt, a melylyel ne bírtunk
volna. Mind azokat az Úr, a mi Iste-
nünk adta a mi kezünkbe. * Józs. 12, 2.
37. De az Ammon fiainak földéhez

nem közeledtél, *sem* a Jabbók patak
egész * oldalához, sem a hegyen lé-
vő városokhoz, sem semmi olyanhoz,
a melyektől † eltiltott téged az Úr, a
mi Istenünk. * 1 Móz. 32, 22. † vers 19.

A básáni Óg ellen való diadal.

3. És megfordulánk, és * felme-
nénk Básán felé, és kijöve
előnkbe Óg, Básánnak királya, ő és
minden népe, hogy megvívjon ve-
lünk Edreiben. * 4 Móz. 21, 33–35.
2. De az Úr monda nékem: Ne félj
tőle, mert a te kezedbe adtam őt és
minden ő népét és földjét; és úgy
cselekedjél vele, a mint cselekedtél
Szihonnal, * az Emoreusok királyá-
val, a ki Hesbonban lakik vala.
* rész 1, 4. 4 Móz. 21, 33–35.
3. És kezünkbe adá az Úr, a mi Iste-
nünk Ógot is, Básánnak királyát és
minden ő népét, és úgy megvertük
őt, hogy menekülni való sem maradt
belőle.
4. És abban az időben elfoglaltuk
minden városát; nem volt város, a
melyet el nem vettünk volna tőlök:
hatvan várost, Argóbnak * egész vi-
dékét, a Básánbeli Ógnak országát.
* 1 Kir. 4, 13.
5. Ezek a városok mind meg valá-
nak erősítve magas kőfalakkal, ka-
pukkal és zárokkal, kivévén igen sok
kerítetlen várost.
6. És fegyverre hánytuk azokat, a mint
cselekedtünk vala Szihonnal, Hes-
bon királyával, fegyverre hányván
az egész várost: férfiakat, asszonyo-
kat és a kisdedeket is.
7. De a barmokat és a városokból
való ragadományokat mind magunk
közt vetettük prédára.
8. És elvettük abban az időben az
Emoreusok két királyának kezéből
azt a földet, a mely a Jordánon túl
vala, az Arnon pataktól fogva a Her-
mon hegyéig.
9. (A Sidoniak a Hermont Szirjon-
nak, az Emoreusok pedig Szenirnek
hívják.)
10. A síkságnak minden városát, és
az egész Gileádot, meg az egész Bá-
sánt Szalkáig és Edreig, a melyek a
Básánbeli Óg országának városai vol-
tak.
11. Mert egyedül Óg, Básánnak királya
maradt meg az óriások maradéka kö-
zül. Ímé az ő ágya vas-ágy, nemde
Rabbátban az Ammon fiainál van-é?
Kilencz sing a hosszasága és négy sing
a szélessége, férfi könyök szerint.

A Jordántól keletre eső országrész felosztása.

12. Ezt a földet pedig, a * *melyet* ab-
ban az időben örökségünkké tettünk,
Aróertől fogva, a mely az Arnon pa-
tak mellett van, és a Gileád hegyé-
nek felét, és annak városait odaad-
tam a Rúbenitáknak és Gáditáknak.
* 4 Móz. 32, 33.
13. A Gileád többi részét pedig, és
az egész Básánt, az Óg országát oda-
adtam a Manassé fél törzsének, Ar-
góbnak egész vidékét. Ezt az egész
Básánt óriások földének hívták.
14. Jair,* Manassénak fia, kapta Ar-
góbnak egész vidékét, a Gessuriták
és Maakátiták határáig; és azokat a
Básánnal együtt az ő nevéről Jair fa-
luiknak hívják mind e mai napig.
* 1 Krón. 2, 22.
15. Mákirnak pedig * adtam Gileádot.
* 4 Móz. 32, 40.
16. A Rúbenitáknak és a Gáditáknak
pedig adtam Gileádtól fogva Arnon-
nak patakáig (a határ pedig a patak
közepe) és a Jabbók patakáig, a *mely*
az Ammon fiainak határa;
17. És a síkságot és határul a Jor-
dánt, a Kinnerettől a Síkság tenge-
réig, a Sóstengerig, a mely a Piszga-
hegy lába alatt van napkelet felől.
18. És * parancsolék abban az idő-
ben néktek, mondván: Az Úr, a ti Is-
tenetek adta néktek ezt a földet, hogy
bírjátok azt; felfegyverkezvén, men-
jetek át a ti atyátok fiai, Izráel fiai
előtt mind, a kik hadakozásra valók
vagytok. * 4 Móz. 32, 17. 20.
19. Csak feleségeitek, kicsinyeitek és
barmaitok (*mert* tudom, hogy sok bar-
motok van) maradjanak a ti városai-
tokban, a melyeket én adtam néktek,
20. Mindaddig, a míg nyugodalmat
ád az Úr a ti atyátokfiainak, mint nék-
tek, és azok is bírhatják a földet, a
melyet az Úr, a ti Istenetek ád né-
kik a Jordánon túl. Azután térjetek
vissza, kiki az ő örökségébe, a me-
lyet adtam néktek.
21. Józsuénak is * parancsolék abban
az időben, mondván: Szemeiddel lát-
tad mindazt, a mit cselekedett az Úr,
a ti Istenetek ama két királylyal; így
cselekszik az Úr minden országgal, a
melyen átmégy. * 4 Móz. 27, 18. 23. 21, 21–35.
22. Ne féljetek tőlök, mert az Úr, a
ti Istentek, maga hadakozik ti éret-
tetek!

Mózes nem mehet be az ígéret földjére.

23. Könyörgék is * az Úrnak abban
az időben, mondván: * 4 Móz. 20, 6.
24. Uram, Isten, te elkezdetted meg-
mutatni a te szolgádnak a te nagy-
ságodat és hatalmas kezedet! * Mert
kicsoda olyan Isten mennyben és föl-
dön, a ki cselekedhetnék a te csele-
kedeteid és hatalmad szerint?
* Zsolt. 89, 7–9.

25. Hadd menjek át kérlek, és hadd lássam meg azt a jó földet, a mely a Jordánon túl van, és azt a jó hegyet, és a Libanont!
26. De * megharaguvék az Úr én reám ti miattatok, és nem hallgatott meg engem; hanem ezt mondá az Úr nékem: Elég ez néked, ne szólj többet már nékem e dolog felől!
* 4 Móz. 20, 12. rész 1, 37.
27. Menj fel a * Piszga tetejére, és emeld fel a te szemeidet napnyugot felé és észak felé, dél felé és napkelet felé, és nézz szét a te szemeiddel, mert nem mégy át ezen a Jordánon.
* 4 Móz. 27, 12. 14. rész 4, 49.
28. Jósuénak pedig parancsolj, és bátorítsd őt, és erősítsd őt, mert ő megy át e nép előtt, és ő teszi őket * örököseivé annak a földnek, a melyet meglátsz. * Józs. 14, 1.
29. És ott maradánk a völgyben, Beth-Peórral szemben.

Intés a törvényhez való engedelemre.

4. Most pedig hallgass ó Izráel * a rendelésekre és végzésekre, a melyekre én tanítlak titeket, hogy azok szerint cselekedjetek, hogy élhessetek, és bemehessetek, és bírhassátok a földet, a melyet az Úr, a ti atyáitoknak Istene ád néktek.
* 3 Móz. 19, 37. rész 6, 1.
2. Semmit se * tegyetek az ígéhez, a melyet én parancsolok néktek, se el ne vegyetek abból, hogy megtarthassátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, a melyeket én parancsolok néktek. * rész 12, 32.
Péld. 30, 6. Gal. 1, 6—8. Jel. 22, 18. 19.
3. Szemeitekkel láttátok, a mit cselekedett az Úr Baal-Peór miatt; hogy minden embert, a ki Baal-Peór után járt, * kipusztított az Úr, a te Istened te közüled. * 4 Móz. 25, 4—9. Józs. 22, 17.
4. Ti pedig, a kik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig.
5. Lássátok, tanítottalak titeket rendelésekre és végzésekre, a mint megparancsolta nékem az Úr, az én Istenem, hogy azok szerint cselekedjetek azon a földön, a melybe bementek, hogy bírjátok azt.
6. Megtartsátok azért és megcselekedjétek! Mert ez lesz a ti bölcseségtek és értelmetek * a népek előtt, a kik meghallják majd mind e rendeléseket, és ezt mondják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet!
* Jób 28, 28. Zsolt. 111, 25.
7. Mert melyik nagy nemzet * az, a melyhez olyan közel volna az ő Istene, mint *mi hozzánk* az Úr, a mi Istenünk, valahányszor hozzá kiáltunk? * 4 Móz. 14, 14. rész 26, 19.
8. És melyik nagy nemzet az, a melynek olyan rendelései * és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, a melyet én ma adok elétek?!
* Zsolt. 147, 19. 20.
9. Csak vigyázz magadra, és őrizd jól a te lelkedet, hogy el ne felejtkezzél azokról, a melyeket láttak a te szemeid, és hogy el ne távozzanak a te szívedtől teljes életedben, hanem * ismertesd meg azokat a te fiaiddal és fiaidnak † fiaival. * rész 6, 6—9. 11, 19—21.
† 1 Móz. 18, 19. Zsolt. 34, 12—17.
10. *El ne felejtkezzél* a napról, a melyen az Úr előtt, a te Istened előtt állottál a Hóreben, a mikor azt mondta nékem az Úr: Gyűjtsd egybe nékem a népet, hogy hallassam véle beszédeimet, hogy tanuljanak félni engem, minden időben, a míg e földön élnek, és tanítsák meg fiaikat is.
11. És előjárulátok, és * megállátok a hegy alatt; a hegy pedig tűzben ég vala mind az ég közepéig, *mindamellett* sötétség, köd és homályosság vala.
* 2 Móz. 19, 17—20.
12. És szóla az Úr néktek a tűz közepéből. A szavak hangját ti *is* halljátok vala, de csak a hangot; alakot azonban nem láttok vala.
13. És kijelenté néktek az ő szövetségét, a melyre nézve utasított titeket a tíz ige teljesítésére, és felírá azokat két kőtáblára.
14. Engem is utasított az Úr abban az időben, hogy tanítsalak meg titeket a rendelésekre és végzésekre, hogy azok szerint cselekedjetek azon a földön, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt.
15. Őrizzétek meg azért jól a ti lelketeket, mert semmi alakot nem láttatok akkor, a mikor a tűznek közepéből szólott hozzátok az Úr a Hóreben;
16. Hogy el ne vetemedjetek, és faragott képet, valamely bálványféle alakot ne csináljatok * magatoknak, férfi vagy asszony képére;
* Róm. 1, 22. 23.
17. Képére valamely baromnak, a mely van a földön; képére valamely repdeső madárnak, a mely röpköd a levegőben;
18. Képére valamely földön csúszómászó állatnak; képére valamely halnak, a mely van a föld alatt lévő vizekben.
19. Se szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a napot, a holdat és a csillagokat, * az égnek minden seregét, hogy meg ne tántorodjál, és

le ne borulj azok előtt, és ne tiszteljed azokat, a melyeket az Úr, a te Istened minden néppel közlött, az egész ég alatt. *1 Móz. 1, 14–18.
20. Titeket pedig *kézen* fogott az Úr, és kihozott titeket a vas kemenczéből, Égyiptomból, hogy legyetek néki örökös *népe, miképen e mai napon *vagytok*. *2 Móz. 19, 1–5. 1 Kir. 8, 51.
21. De én reám megharaguvék *az Úr ti miattatok, és megesküvék, hogy nem megyek át a Jordánon, és hogy nem megyek be arra a jó földre, a melyet az Úr, a te Istened, ád néked örökségül. *rész 1, 37.
22. Miután én meghalok e földön, nem megyek át a Jordánon; ti pedig átmentek, és bírjátok azt a jó földet:
23. Vigyázzatok, hogy az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségéről, a melyet kötött veletek, el ne felejtkezzetek, és ne csináljatok magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, a miképen megparancsolta az Úr, a te Istened.
24. **Mert az Úr, a te Istened * emésztő tűz, féltőn szerető Isten ő.** *2 Móz. 20, 5. Zsid. 12, 29.
25. Hogyha majd fiakat és unokákat nemzesz, és megvénhedtek azon a földön, és elvetemedtek, és csináltok magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, és gonoszt cselekesztek az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt, haragra ingerelvén őt:
26. Bizonyságul hívom ti ellenetek e mai napon a mennyet és a földet, hogy elveszvén hamarsággal elvesztek a földről, a melyre átmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt; nem laktok sok ideig azon, hanem pusztára kipusztultok * róla. *rész 28, 58. 68.
27. És az Úr szétszór titeket a népek közé, és szám szerint kevesen maradtok meg népek között, a kik közé visz titeket az Úr.
28. És szolgáltok ott emberi kéz által csinált isteneknek: * fának és kőnek, a melyek nem látnak, nem is hallanak, nem is esznek, nem is szagolnak. *Zsolt. 115, 4.
29. De ha onnan keresed meg az Urat, a te Istenedet, akkor is megtalálod, hogyha teljes szívedből és teljes lelkedből keresed őt.
30. Mikor nyomorúságban leéndesz, és utólérnek téged mindezek az utolsó időkben, és megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, és hallgatsz az ő szavára:
31. (Mert irgalmas Isten az Úr, a te Istened), nem hágy el téged, sem el nem veszít, sem el nem felejtkezik a te atyáidnak szövetségéről, a mely felől megesküdt nékik.
32. Mert tudakozzál csak a régi időkről, a melyek te előtted voltak, ama naptól fogva, a melyen az Isten embert teremtett e földre, és pedig az égnek *egyik* szélétől az égnek *másik* széléig, ha történt-é e nagy dologhoz hasonló, vagy hallatszott-é ehhez fogható?
33. Hallotta-é valamely nép a tűz közepéből szóló Istennek szavát, a miképen hallottad te, hogy életben maradt volna?
34. Avagy próbálta-é azt Isten, hogy elmenjen *és* válaszszon magának népet *valamely* nemzetség közül, kísértésekkel, jelekkel, csudákkal, haddal, hatalmas kézzel, * kinyújtott karral, és nagy rettenetességek által, a miképen cselekedte mind ezeket ti érettetek az Úr, a ti Istenetek Égyiptomban, szemeitek láttára? *rész 6, 21. 22.
35. *Csak* néked adatott láthatóan tudnod, hogy az Úr az Isten *és* nincsen kívüle * több! *Ésa. 45, 5. 18, 22.
36. Az égből hallatta veled az ő szavát, hogy tanítson téged, a földön pedig mutatta néked amaz ő nagy tüzét, és hallottad beszédét a tűz közepéből.
37. És mivel szerette a te atyáidat, és kiválasztotta az ő magvokat *is* ő utánok, és kihozott téged az ő orczájával Égyiptomból, az ő nagy *erejével: *2 Móz. 13, 3. 9. 14.
38. Hogy kiűzzön náladnál nagyobb és erősebb népeket előled, hogy bevigyen téged, és adja néked az ő földjöket örökségül, mint a mai napon van:
39. Tudd meg azért e mai napon, és vedd szívedre, hogy az Úr az Isten, fent a mennyben, és alant e földön, és nincsen több!
40. Tartsd meg azért az ő rendeléseit és parancsolatait, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy jól legyen dolgod és a te fiaidnak te utánad, és hogy mindenkor * hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked. *2 Móz. 20, 12.

A keleti rész menedékvárosai.

41. Akkor választa Mózes három várost a Jordánon túl napkelet felé;
42. Hogy oda fusson a gyilkos, * a ki nem akarva gyilkolta meg az ő felebarátját, a ki az előtt nem gyűlölte vala, és hogy életben maradjon, ha befutott valamelyikbe e városok közül. *4 Móz. 35, 6. 14.
43. Tudniillik * Beczert a pusztában, a sík földön a Ruben *fiainak*, Rámótot Gileádban a Gád *fiainak*, és Gólánt Básánban a Manasse *fiainak*. *Józs. 20, 8.

44. Ez pedig a törvény, a melyet Mózes adott az Izráel fiai elé.
45. Ezek a bizonyságtételek, a rendelések és a végzések, a melyeket szóla Mózes Izráel fiainak, mikor Égyiptomból kijöttek vala,
46. A Jordánon túl a völgyben, Beth-Peórnak átellenében, Szihonnak,* az Emoreusok királyának földjén, a ki lakozik vala Hesbonban, a kit megvert vala Mózes, az Izráel fiaival egyben, mikor Égyiptomból kijöttek vala. * 4 Móz. 21,23—25. 33. 35.
47. És elfoglalák az ő földét, és Ógnak, Básán királyának földét, az Emoreusok két királyáét, a kik a Jordánon túl *laknak vala* napkelet felől.
48. Aróertől fogva, mely az Arnon patakának partján van, a Sion hegyéig, a mely a Hermon;
49. És az egész síkságot a Jordánon túl napkelet felé, a síkság tengeréig, a * Piszga *hegy* aljáig. * rész 3,27.

Ismét a tíz parancsolat.

5. És szólítá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Hallgasd meg Izráel a rendeléseket és a végzéseket, a melyeket elmondok én ma fületek hallására, és tanuljátok meg azokat, és ügyeljetek azokra, megcselekedvén azokat!
2. Az Úr, a mi Istenünk * szövetséget kötött velünk a Hóreben. * 2 Móz. 19,5.
3. Nem a mi atyáinkkal kötötte az Úr e szövetséget, hanem mi velünk, a kik íme itt vagyunk e mai napon mindnyájan *és* élünk.
4. Színről színre szólott veletek az Úr a hegyen, a tűz közepéből,
5. (Én pedig az Úr között és ti közöttetek állok vala abban az időben, hogy megjelentsem néktek az Úr beszédét; mert ti a tűztől * féltek vala, és nem menétek fel a hegyre,) mondván: * 2 Móz. 19,16. 20,18.
6. Én, * az Úr, *vagyok* a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptomnak földéből, a szolgálatnak házából.
* 2 Móz. 20,2. Zsolt. 81,11.
7. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem.
8. Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi * hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak. * 3 Móz. 26,1.
9. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető * Isten vagyok, a ki megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyedíziglen, a kik engem gyűlölnek;
* rész 4,15.16. 2 Móz. 20,5. Jer. 32,18.
10. De irgalmasságot cselekeszem ezeríziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolatimat megtartják.
11. Az Úrnak, a te Istenednek * nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, a ki az ő nevét hiába felveszi.
* 3 Móz. 19,12. Máté 5,33.34.
12. Vigyázz a szombatnak napjára, hogy megszenteld * azt, a miképen megparancsolta † néked az Úr, a te Istened. * 2 Móz. 35,2.3.
4 Móz. 15,32—36. † 2 Móz. 20,10.11.
13. Hat * napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat.
* 2 Móz. 23,12. 35,2. 3 Móz. 23,3.
14. De a hetedik * nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, *se* magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad, és semminémű barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belől van, hogy megnyugodjék a te szolgád és szolgálóleányod, mint te magad; * 1 Móz. 2,2.
15. És megemlékezzél róla, hogy szolga voltál Égyiptom földén, és kihozott onnan téged az Úr, a te Istened erős kézzel és kinyújtott karral.* Azért parancsolta néked az Úr, a te Istened, hogy a szombat napját megtartsad. * rész 6,21.
16. Tiszteld * atyádat és anyádat, a mint megparancsolta néked az Úr, a te Istened; † hogy hosszú ideig élj, és hogy jól legyen dolgod azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád te néked. * 3 Móz. 19,3.
Máté 15,4. † Eféz. 6,2.3. Máté 15,4.
17. Ne * ölj. * Máté 5,21.22.
18. És ne * paráználkodjál.
* Máté 5,27.28.
19. És ne * lopj. * 2 Móz. 20,15.
20. És ne tégy a te felebarátod ellen hamis * tanubizonyságot. * rész 19,16-21.
21. És ne kívánd a te felebarátodnak feleségét; * és ne áhítsd a te felebarátodnak házát, szántóföldét; se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a mi a te felebarátodé. * 2 Móz. 20,17.
22. Ez ígéket szólá az Úr a ti egész gyülekezeteteknek a hegyen * a tűz, a felhő és a homályosság közepéből nagy felszóval, és nem többet; és felírá azokat két kőtáblára, † és adá azokat nékem.
* 2 Móz. 19,16.20. † 2 Móz. 31,18. 32,15.16—19.
23. És lőn, mikor a szót a setétség közepéből halljátok vala, és a hegy tűzzel ég *vala,* hozzám jövétek a ti törzseiteknek minden fejedelmével és vénjével,

24. És mondátok: ímé az Úr, a mi
Istenünk megmutatta nékünk az ő di-
csőségét és nagyságát; és az ő szavát
hallottuk a tűznek közepéből; e mai
napon pedig láttuk, hogy az Isten
emberrel szól, és ez mégis él.
25. Most hát miért haljunk meg?
Mert megemészt e nagy tűz minket.
Ha még tovább halljuk az Úrnak, a mi
Istenünknek szavát, meghalunk!
26. Mert kicsoda az, az összes ha-
landók közül, a ki a tűznek közepé-
ből szóló élő Istennek szavát hallot-
ta, mint mi, * hogy megélt volna?
* Bir.13,22.
27. Járulj oda te, és hallgasd meg
mind azt, a mit mond az Úr, a mi
Istenünk, és * te majd beszéld el né-
künk mind, a mit néked mond az Úr,
a mi Istenünk, és mi meghallgatjuk,
és megcselekeszszük. * 2 Móz.20,19.
28. És meghallá az Úr a ti beszéde-
tek szavát, a mikor beszéltek vala ve-
lem, és monda nékem az Úr: Hallot-
tam e nép beszédének szavát, a mint
beszéltek vala hozzád; mind jó, a mit
beszéltek vala.
29. Vajha így * maradna az ő szívök,
hogy félnének engem, és megtarta-
nák minden parancsolatomat min-
den időben, hogy jól legyen dolguk
nékik és az ő gyermekeiknek mind-
örökké! * Zsolt.81,14.
30. Menj el, és mondd meg nékik: Tér-
jetek vissza a ti sátoraitokba.
31. Te pedig állj ide mellém, hogy
elmondjam néked minden parancso-
latomat, rendelésemet és végzésemet,
a melyekre tanítsd meg őket, hogy
cselekedjék azon a földön, a melyet
én adok néktek örökségül.
32. Vigyázzatok azért, hogy úgy cse-
lekedjetek, a mint az Úr, a ti Istene-
tek parancsolta néktek; ne térjetek
se jobbra. se * balra. * Péld.4,26.27.
33. Mindig azon az úton járjatok, a
melyet az Úr, a ti Istenetek paran-
csolt néktek, hogy éljetek, és jó le-
gyen dolgotok, és hosszú ideig élhes-
setek a földön, a melyet bírni fogtok.

Az első parancsolat magyarázata, Isten szeretéséről.

6. Ezek pedig a parancsolatok, a
rendelések és a végzések, a me-
lyek felől parancsolta az Úr, a ti Istene-
tek, hogy megtanítsam azokat néktek,
hogy azok szerint cselekedjetek azon a
földön, a melyre átmenőben vagytok,
hogy bírjátok azt;
2. Hogy féljed az Urat, a te Istene-
det, és megtartsad minden ő rende-
lését és parancsolatát, a melyeket én
parancsolok néked: te és a te fiad,
és a te unokád, teljes életedben, és
hogy hosszú ideig élhess.
3. Halld meg azért Izráel, és vigyázz,
hogy megcselekedjed, hogy jól legyen
dolgod, és hogy igen megsokasodjál
a tejjel és mézzel folyó földön, a mi-
képen megígérte az Úr, a te atyáid-
nak Istene néked.
4. **Halld * Izráel: az Úr, a mi Istenünk,**
egy Úr! * rész 4,35. 1 Kir. 8,60. Ján.17,3.
5. **Szeressed * azért az Urat, a te Iste-**
nedet teljes szívedből, teljes lelkedből
és teljes erődből. * rész 10,12. Máté 22,37.
6. És ez ígék, a melyeket e mai na-
pon parancsolok néked, legyenek a
te szívedben.
7. És gyakoroljad ezekben a te fiai-
dat, és szólj * ezekről, mikor a te há-
zadban ülsz, vagy mikor úton jársz,
és mikor lefekszel, és mikor felkelsz.
* rész 4,9.
8. És kössed azokat a te * kezedre
jegyül, és legyenek homlokkötőül a
te szemeid között. * 2 Móz.13,9.
9. És írd fel azokat a te házadnak
ajtófeleire, és a te kapuidra.
10. És mikor bevisz téged az Úr, a
te Istened a földre, a mely felől meg-
esküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak,
Izsáknak és Jákóbnak, hogy ad né-
ked nagy és szép városokat, * a me-
lyeket nem építettél;
11. És minden jóval telt házakat, a
melyeket nem * te töltöttél meg, és
ásott kutakat, a melyeket nem te ás-
tál, szőlő- és olajfakerteket, a melye-
ket nem te plántáltál; és eszel és meg-
elégszel: * Józs.24,13.
12. Vigyázz magadra, hogy el ne fe-
lejtkezzél * az Úrról, a ki kihozott té-
ged Égyiptom földéről, a szolgaság-
nak házából! * rész 8,10.
13. Féljed * az Urat, a te Istenedet,
ő néki szolgálj, és az ő nevére † es-
küdjél. * rész 10,20. † Jer.4,2.
14. Ne járjatok idegen * istenek után,
azoknak a népeknek istenei közül, a
kik körültetek vannak; * Józs.23,8.
15. (Mert az Úr, a te Istened féltőn
szerető Isten te közötted), hogy az Úr-
nak, a te Istenednek haragja fel ne
gerjedjen reád, és el ne töröljön té-
ged a föld színéről.
16. Meg ne * kísértsétek az Urat, a
ti Isteneteket, miképen † megkísér-
tettétek Maszszában!
* Máté 4,7. † 2 Móz.17,1–7.
17. Szorosan megtartsátok az Úrnak,
a ti Isteneteknek parancsolatait, az ő
bizonyságait és rendeléseit, a melye-
ket parancsolt néked.
18. És azt cselekedjed, a mi igaz és
jó az Úrnak szemei előtt, hogy jól le-
gyen dolgod, és bemehess és bírhasd

azt a jó földet, a mely felől meges-
küdött az Úr a te atyáidnak.
19. Hogy előzzed minden ellenségedet a te színed elől, a mint megmondotta az Úr.
20. Ha a te fiad megkérdez téged ezután, mondván: Mire *valók* e bizonyságtételek, rendelések és végzések, a melyeket az Úr, a mi Istenünk parancsolt néktek:
21. Akkor azt mondjad a te fiadnak: Szolgái voltunk Égyiptomban a Faraónak; de kihozott minket az Úr Égyiptomból hatalmas kézzel.
22. És tőn az Úr Égyiptomban nagy és veszedelmes * jeleket és csudákat a Faraón és az ő egész háznépén, a mi szemeink láttára. * 2 Móz. 7, 20. rész 8, 1-2.
23. Minket pedig kihoza * onnét, hogy bevigyen minket, és nékünk adja azt a földet, a mely felől megesküdött a mi atyáinknak. * 2 Móz. 3, 7-10. 12, 31-34.
24. És megparancsolta nékünk az Úr, hogy cselekedjünk mind e rendelések szerint, hogy féljük az Urat, a mi Istenünket, hogy jó dolgunk legyen teljes életünkben, hogy megtartson minket az életben, mint e mai napon.
25. És ez lesz nékünk igazságunk, ha vigyázunk arra, hogy megtartsuk mind e parancsolatokat, az Úr előtt, a mi Istenünk előtt, a miképen megparancsolta nékünk.

A bálványimádókkal barátkozni s őket kimélni nem kell.

7. Mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a melyre te bemenendő vagy, hogy bírjad azt; és sok népet * kiűz te előled: a Khitteust, a Girgazeust, az Emoreust, a Kananeust, a Perizeust, a Khivveust, és a Jebuzeust: hétféle népet, náladnál nagyobbakat és erősebbeket; * rész 31, 3.
2. És adja őket az Úr, a te Istened a te hatalmadba, és * megvered őket: mindenestől veszítsd ki őket; ne köss velök szövetséget, és ne könyörülj rajtok. * 4 Móz. 33, 52. Józs. 6, 21. 11, 11.
3. Sógorságot * se szerezz ő velök, a leányodat se adjad az ő fioknak, és az ő leányukat se vegyed a te fiadnak; * 2 Móz. 23, 32. 33. 1 Kir. 11, 1. 2. 4—11. 14.
4. Mert elpártoltatja a te fiadat én tőlem, és idegen isteneknek szolgálnak; és felgerjed az Úrnak haragja reátok, és hamar kipusztít titeket.
5. Hanem így cselekedjetek * velök: Oltáraikat rontsátok le, oszlopaikat törjétek össze, berkeiket vágjátok ki, faragott képeiket pedig tűzzel égessétek meg. * 2 Móz. 23, 24. 34, 13. Bir. 6, 25—32.
6. Mert az Úrnak, * a te Istenednek szent népe *vagy* te; téged választott az Úr, a te Istened, hogy saját népe légy néki, minden nép közül e föld színén. * 2 Móz. 19, 5. 1 Pét. 2, 9.
7. **Nem azért szeretett titeket az Úr, sem nem azért választott titeket, hogy minden népnél többen volnátok; mert ti minden népnél kevesebben vagytok;**
8. **Hanem mivel * szeretett titeket az** Úr, és hogy megtartsa az esküt, a melylyel megesküdt volt a ti atyáitoknak; *azért* hozott ki titeket az Úr hatalmas kézzel, és szabadított meg téged a szolgaságnak házából, az égyiptombeli Faraó királynak kezéből. * rész 10, 15.
9. És *hogy* megtudjad, hogy az Úr, a te Istened, ő az Isten, a * hívséges Isten, a ki megtartja a szövetséget és az irgalmasságot ezeríziglen azok iránt, a kik őt szeretik, és az ő parancsolatait megtartják. * 2 Móz. 20, 5.
10. De megfizet azoknak személy szerint, a kik őt gyűlölik, elvesztvén őket; nem késlekedik * az ellen, a ki gyűlöli őt, megfizet annak személy szerint. * 2 Móz. 20, 5. Neh. 1, 2.
11. Tartsd meg azért a parancsolatot, a rendeléseket és végzéseket, a melyeket én e mai napon parancsolok néked, hogy azokat cselekedjed.
12. Ha pedig engedelmeskedtek e végzéseknek, és megtartjátok, és teljesítitek azokat: az Úr, a te Istened is megtartja néked * a szövetséget és irgalmasságot, a mely felől megesküdött a te atyáidnak. * 3 Móz. 26, 3—13. rész 28, 1—13.
13. És szeretni fog téged, és megáld téged, és megsokasít téged; és megáldja a te méhednek gyümölcsét, a te földednek gyümölcsét: gabonádat, mustodat és olajodat; teheneid fajzását és juhaidnak ellését azon a földön, a mely felől megesküdt a te atyáidnak, hogy néked adja azt.
14. Áldottabb lészesz minden népnél; nem lészen közötted * magtalan férfi és asszony, sem barmaid között *meddő.* * 2 Móz. 23, 26.
15. És távol tart az Úr te tőled minden betegséget, és Égyiptomnak minden gonosz * nyavalyáját, a melyeket ismersz; nem veti azokat te reád, hanem mind azokra, a kik gyűlölnek téged. * 1 Móz. 15, 26.
16. És megemészted mind a népeket, a melyeket néked ád az Úr, a te Istened; ne kedvezzen a te szemed nékik, és ne tiszteld az ő isteneit; mert tőr gyanánt *volna* az néked.
17. Ha azt mondod a te szívedben: Többen vannak e népek, mint * én, miképen űzhetem én ki őket? * 4 Móz. 13, 32.

18. Ne félj tőlök; emlékezzél meg csak azokról, a miket cselekedett az Úr, a te Istened a Faraóval és mind az égyiptombeliekkel:
19. A nagy * kisértésekről, a melyeket láttak a te szemeid, és a jelekről és csudákról; az erős † kézről, és a kinyujtott karról, a melylyel kihozott téged az Úr, a te Istened! Így cselekeszik az Úr, a te Istened minden néppel, a melytől te félsz.
* rész 4,34. † 2 Móz. 14,21—28. 17,6.
20. Sőt még a * darázsokat is rájok bocsátja az Úr, a te Istened mindaddig, míglen elvesznek azok is, a kik megmaradtak, és a kik elrejtőztek te előled. * 2 Móz. 23,28. Józs. 24,12.
21. Ne rettenj meg azok előtt, mert közötted van az Úr, a te Istened, nagy és rettenetes Isten!
22. És lassan-lassan kiűzi az Úr, a te Istened e népeket te előled. Nem lehet őket hirtelen kipusztítanod, hogy a mezei vadak meg ne sokasodjanak ellened!
23. De az Úr, a te Istened elődbe veti őket, és nagy romlással rontja meg őket, míglen elvesznek.
24. Az ő királyaikat is kezedbe adja, hogy eltöröljed az ő nevöket az ég alól; senki ellened nem állhat, míglen elveszted őket.
25. Az ő isteneiknek faragott képeit tűzzel égesd meg; az azokon lévő ezüstöt és aranyat meg ne kívánd, és magadnak el ne vedd, hogy tőrbe ne essél miatta; mert útálatosság az az Úr előtt, a te Istened előtt.
26. Útálatosságot pedig ne vígy be a te házadba, hogy átokká *ne* légy, mint az, *hanem* megvetvén vesd meg azt, és útálván útáld meg azt, mert átkozott.

Intés Isten iránt való hálára.

8. Mind azt a parancsolatot, a melyet én e mai napon parancsolok néked, tartsátok meg és teljesítsétek, hogy élhessetek és megsokasodhassatok, bemehessetek és bírhassátok a földet, a mely felől megesküdött az Úr a ti atyáitoknak.
2. És emlékezzél meg az egész útról, a melyen hordozott téged az Úr, a te Istened immár negyven esztendeig a pusztában, hogy * megsanyargasson és megpróbáljon † téged, hogy nyilvánvaló legyen, mi van a te szívedben; vajjon megtartod-é az ő parancsolatait vagy nem?
* 4 Móz. 14,26—35. † rész 13,3.
3. És megsanyargata téged, és megéheztete, azután pedig enned adá a mannát, a melyet nem ismertél, sem a te * atyáid nem ismertek, hogy tudtodra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérrel † él, hanem mind azzal él az ember, a mi az Úrnak szájából származik.
* 2 Móz. 16,4.15. † Máté 4,4. Luk. 4,4.
4. A te ruházatod le nem kopott rólad, sem * a te lábad meg nem † dagadott immár negyven esztendőtől fogva. * rész 29,5. † Neh. 9,21.
5. Gondold meg azért a te szívedben, hogy a miképen megfenyíti az ember az ő gyermekét, úgy fenyít meg téged az * Úr, a te Istened; * Zsid. 12,6.
6. És őrizd meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, hogy az ő útján járj, és őt féljed.
7. Mert az Úr, a te Istened jó földre visz be téged; *bő*vizű patakoknak, forrásoknak és mély vizeknek földére, a melyek a völgyekben és a hegyeken fakadnak.
8. Búza-, árpa-, szőlőtő-, fige- és gránátalma-*termő* földre; faolaj- és méz-*termő* földre.
9. *Oly* földre, a melyen nem nyomorogva eszed kenyeredet, és a hol semmiben sem szűkölködöl; *oly* földre, a melynek kövei vas, és a melynek hegyeiből rezet vághatsz!
10. Ha azért eszel majd és megelégszel *: dícsérjed az Urat, a te Istenedet azért a jó földért, a melyet néked adott. * rész 6,11.12.
11. Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél * az Úrról, a te Istenedről, meg nem tartván az ő parancsolatait, végzéseit, rendeléseit, a melyeket én parancsolok néked e mai napon;
* rész 6,11.12.
12. Hogy mikor eszel és jól lakol, és szép házakat építesz, és lakozol azokban;
13. És mikor a te barmaid és juhaid megsokasodnak, és ezüstöd és aranyad is megsokasodik, és minden jószágod megszaporodik:
14. Fel ne fuvalkodjék akkor a te szíved, és el ne felejtkezzél * az Úrról, a te Istenedről, a ki kihozott téged Égyiptom földéből, a szolgaságnak házából; * Hós. 13,6.
15. A ki vezérlett téged a tüzes kígyóknak, skorpióknak, és szomjúságnak nagy és rettenetes pusztáján, a melyben víz nem vala; a ki vizet ada néked a kemény * kősziklából;
* 2 Móz. 17,6.
16. A ki * mannával étete téged a pusztában, a mit nem ismertek a te atyáid, hogy megsanyargasson és hogy megpróbáljon † téged, és jól tegyen veled azután:
* vers 3. † 2 Móz. 16,14.15.
17. És ne mondjad ezt a te szívedben,

Az én hatalmam, és az én kezemnek
ereje szerzette nékem e gazdagságot!
18. Hanem emlékezzél meg az Úrról,
a te Istenedről, mert ő az, a ki erőt
ád néked a gazdagságnak megszer-
zésére, hogy megerősítse az ő szövet-
ségét, a mely felől megesküdt a te
atyáidnak, miképen e mai napon
van.
19. Ha pedig teljesen megfelejtkezel
az Úrról, a te Istenedről, és idegen
istenek után jársz, és azoknak szol-
gálsz, és meghajtod magadat azok-
nak; bizonyságot tészek e mai napon
ti ellenetek, hogy végképen elvesztek.
20. Mint azok a nemzetek, a kiket
az Úr elveszt előletek, azonképen vesz-
tek el; azért mert nem hallgattok az
Úrnak, a ti Isteneteknek szavára.

Intés az Úr előtt való alázatosságra.

9. Halljad Izráel, te általmégy ma
a Jordánon, hogy bemenvén,
örökségül bírj náladnál nagyobb és
erősebb népeket, nagy és az égig meg-
erősített városokat;
2. Nagy és szálas népet, Anák-fiakat,
a kikről magad is tudod és * magad
is hallottad: kicsoda állhat meg Anák
fiai előtt? * 4 Móz. 13, 33. 34.
3. Tudd meg azért e mai napon, hogy
az Úr, a te Istened az, a ki átmegy
előtted mint emésztő * tűz, ő törli el
azokat, és ő alázza meg azokat te előt-
ted; és kiűzöd, és hamar elveszted
őket, a miképen az Úr megmondotta
néked. * rész 4, 24. Zsid. 12, 29.
4. Mikor azért kiűzi az Úr, a te Iste-
ned azokat te előled, ne szólj a te szí-
vedben, mondván: Az én * igazsá-
gomért hozott be engem az Úr, hogy
örökségül bírjam ezt a földet; holott
e népeket az ő † istentelenségökért
űzi ki te előled az Úr;
* vers 5. 6. 13. 15. † 1 Móz. 15, 16.
5. Nem a te igazságodért, sem a te
szívednek igaz voltáért mégy te be az
ő földük bírására; hanem az Úr, a te
Istened e népeknek istentelenségéért
űzi ki őket előled, hogy megerősítse
az ígéretet, a mely felől megesküdt
az Úr * a te atyáidnak: Ábrahámnak,
Izsáknak és Jákóbnak.
* 1 Móz. 13, 15. 26, 3. 28, 13.
6. Tudd meg azért, hogy az Úr, a te
Istened nem a te igazságodért adja
néked ezt a jó földet birtokul, * mert
kemény nyakú nép vagy te!
* 2 Móz. 32, 9.
7. Emlékezzél meg róla, és el ne fe-
lejtsed * azokat, a mikkel haragra
indítottad az Urat, a te Istenedet a
pusztában! A naptól fogva, a melyen
kijöttél Égyiptom földéből, mind ad-
dig, míglen e helyre jutottatok, az Úr
ellen tusakodtatok vala.
* 2 Móz. 14, 11. 16, 2. 3. 17, 2. 4 Móz. 11, 4.
8. Már a Hóreben haragra indítátok
az Urat, és annyira megharaguvék
reátok az Úr, hogy el * akara veszteni
titeket. * 2 Móz. 32, 1. 7. 8.
9. Mikor felmegyek vala a hegyre,
hogy átvegyem a kőtáblákat, a szö-
vetségnek tábláit, a melyet az Úr kö-
tött vala veletek, és a * hegyen ma-
radtam vala negyven nap és negyven
éjjel: kenyeret nem ettem, sem vizet
nem ittam vala. * 2 Móz. 24, 18. 34, 28.
10. Akkor átadá nékem az Úr a két
kőtáblát, a melyek az Isten * ujjával
valának beírva, és rajtok valának
mind amaz ígék, a melyeket mon-
dott vala az Úr néktek a † hegyen a
tűz közepéből, a gyülekezésnek nap-
ján. * 2 Móz. 31, 18. † 2 Móz. 20, 1—19.
11. És mikor a negyven nap és negy-
ven éj elmultával átadá az Úr * nékem
a két kőtáblát, a szövetségnek tábláit:
* vers 9, 10.
12. Akkor monda az Úr nékem: * Kelj
fel, hamar menj innen alá; mert elve-
temedett a te néped, a kit kihoztál
Égyiptomból; hamar eltértek az út-
ról, a melyet parancsoltam vala né-
kik, öntött bálványt készítettek ma-
goknak. * 2 Móz. 32, 7. 8.
13. Ismét szóla nékem az Úr, mond-
ván: Láttam e népet, és bizony ke-
mény nyakú * nép ez! * vers 6. 2 Móz. 33, 3.
14. Hagyj * békét nékem, hadd pusz-
títsam el őket, és töröljem el az ő ne-
vöket az ég alól, és teszlek téged en-
nél nagyobb és erősebb néppé!
* 2 Móz. 32, 10.
15. Megfordulék azért, és alájövék
a hegyről, a hegy pedig tűzzel ég va-
la, és a szövetségnek két táblája az
én két kezemben vala.
16. És mikor látám, hogy ímé vét-
keztetek vala az Úr ellen, a ti Iste-
netek ellen; öntött borjút csináltatok
vala magatoknak; hamar letértetek
vala az útról, a melyet az Úr paran-
csolt vala néktek:
17. Akkor megragadám a két táblát,
és elhajítám a két kezemből, * és ösz-
szetöréma azokat a ti szemeitek láttára.
* 2 Móz. 32, 19.
18. És leborulék * az Úr előtt, mint
annakelőtte, negyven nap és negyven
éjjel, kenyeret nem ettem és vizet sem
ittam; minden ti bűnötökért, a me-
lyeket elkövettetek vala, azt csele-
kedvén, a mi gonosz az Úr előtt, hogy
ingereljétek őt. * 2 Móz. 32, 30—32.
19. Mert félek vala a haragtól és bú-
sulástól, a melylyel ti reátok úgy meg-
haragudt vala az Úr, hogy el akart

vala pusztítani titeket. És meghallgata az Úr engem akkor is.
20. Áronra is igen megharagudt vala az Úr, és el akará őt is pusztítani; de ugyanakkor imádkozám Áronért is.
21. A ti bűnötöket pedig, a borjút, a melyet készítettetek,* megragadám, és megégetém azt tűzzel; és összetörém azt, jól megőrölvén, mígnem porrá morzsolódék, azután bevetém annak porát a patakba, a mely a hegyről foly vala alá. * 2 Móz. 32, 20.
22. És Thaberában, * Massában, † és Kibrot-Taavában †† is haragra indítátok az Urat. * 4 Móz. 11, 1—3. † 2 Móz. 17, 7. †† 4 Móz. 11, 4. 34.
23. És mikor az Úr elküldött vala titeket Kádes-Barneából, mondván: Menjetek * fel, és bírjátok örökségül a földet, a melyet néktek adtam: akkor is tusakodtatok vala az Úrnak, a ti Isteneteknek beszéde ellen, nem hittetek néki, és nem hallgattatok az ő szavára. * 4 Móz. 13, 3. 32. 14, 1. 2.
24. Tusakodók voltatok az Úr ellen, a mióta ismerlek titeket.
25. És leborulék az Úr előtt * azon a negyven napon és negyven éjjel, a melyeken leborultam vala; mert azt mondotta vala az Úr, hogy elveszt titeket. * vers 18.
26. Akkor imádkozám az Úrhoz, és mondék: Uram, Isten! ne rontsd meg a te népedet, és a te örökségedet, a kit a te nagyságoddal szabadítottál meg, * a kit erős kézzel hoztál ki Égyiptomból. * 2 Móz. 32, 11—13.
27. Emlékezzél meg a te szolgáidról: Ábrahámról, Izsákról és Jákóbról; ne nézzed a népnek keménységét, istentelenségét és bűnét!
28. Hogy ne mondja a föld * *népe,* a honnét kihoztál minket: mivelhogy az Úr nem vihette be őket a földre, a melyet igért volt nékik, és mivelhogy gyűlölte őket, azért hozta ki őket, hogy megölje őket a pusztában. * 4 Móz. 14, 16.
29. Pedig ők a te néped és a te örökséged, a melyet kihoztál a te nagy erőddel, és a te kinyujtott karoddal!

Az új törvénytáblák.

10. Abban az időben * monda az Úr nékem: Faragj magadnak két kőtáblát, az előbbiekhez hasonlókat, és jőjj fel hozzám a hegyre, és csinálj † faládát. * 2 Móz. 34, 1. † 2 Móz. 25, 10.
2. És felírom a táblákra azokat az igéket, a melyek az előbbi táblákon valának, a melyeket széttörtél; és tedd azokat a ládába.
3. Csinálék azért ládát sittim-fából, és faragék két kőtáblát is, az előbbiekhez hasonlókat; és felmenék a hegyre, és a két kőtábla kezemben vala.
4. És felírá a táblákra az előbbi írás szerint a tíz igét, a melyeket szólott vala az Úr ti hozzátok a hegyen, a tűznek közepéből a * gyülekezésnek napján, és átadá az Úr azokat nékem. * 2 Móz. 19, 16—20.
5. Akkor megfordulék és alájövék a hegyről, és betevém a táblákat a ládába, * a melyet csináltam vala, hogy ott legyenek, a miképen az Úr parancsolta vala nékem. * 2 Móz. 25, 16. 1 Kir. 8, 9.
6. Izráel fiai pedig elindulának Beeróthból, a mely a Jákán fiaié, * Moszérába. Ott † halt meg Áron, és ugyanott el is temették, és Eleázár, az ő fia lőn pappá helyette. * 4 Móz. 33, 30. † 4 Móz. 33, 38.
7. Innét indulának Gudgódba, * Gudgódból pedig Jotbatába, *bővízű* patakok földére. * 4 Móz. 33, 32. 33.
8. Abban az időben választá ki az Úr a Lévi törzsét, hogy hordozza az Úr szövetségének ládáját, *és* hogy az Úr előtt álljon, és néki szolgáljon, és hogy áldjon az ő * nevében mind e napig. * 4 Móz. 6, 23—27.
9. Ezért nem volt * része és öröksége a Lévinek az ő atyafiaival; az Úr az ő öröksége, a miképen megmondotta vala néki az Úr, a te Istened. * 4 Móz. 18, 20. rész 18, 1. Ezék. 44, 28.
10. Én pedig ott állottam a hegyen, mint az előbbi napokban, * negyven nap és negyven éjjel: és meghallgata engem az Úr akkor is, és nem akara téged elveszteni az Úr. * rész 9, 18. 19.
11. És monda az Úr nékem: Kelj fel, menj és járj a nép előtt, * hogy bemenjenek és bírják a földet, a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak, hogy nékik adom. * 2 Móz. 32, 34.

Mit kiván az Úr Izráeltől?

12. Most pedig, óh Izráel! mit kíván az Úr, a te Istened tőled? Csak azt, hogy féljed az Urat, a te Istenedet; hogy minden ő utain járj, és szeresd * őt, és tiszteljed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, és teljes lelkedből, * rész 6, 5.
13. Megtartván az Úrnak parancsolatait és rendeléseit, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod!
14. Ímé az Úréi, a te Istenedéi az egek, és az egeknek egei, a föld, és minden, a mi rajta van!
15. De egyedül a ti atyáitokat kedvelte az Úr, hogy szeresse őket, és az ő magvokat: titeket választott ki ő utánok minden nép közül, a mint e mai napon *is látszik.*

A szív körülmetélése.

16. Metéljétek * azért körül a ti szíveteket, és ne legyetek † ezután keménynyakúak; * Jer.4,4. † 2 Móz.32,7-9.
17. Mert az Úr, a ti Istenetek, isteneknek Istene, és uraknak Ura; nagy, hatalmas és rettenetes Isten, a ki nem személyválogató, * sem ajándékot el nem fogad. * 2 Krón.19,7.
18. Igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek; szereti a jövevényt, adván néki kenyeret és ruházatot.
19. Szeressétek azért a jövevényt; mert *ti is* jövevények voltatok Égyiptom földén.
20. Az Urat, a te Istenedet féljed, őt tiszteljed, * ő hozzá ragaszkodjál, és az ő nevére esküdjél.
* rész 6,13. Máté 4,10.
21. Ő a te dícséreted, és a te Istened, a ki azokat a nagy és rettenetes dolgokat cselekedte veled, a melyeket láttak a te szemeid.
22. A te atyáid * hetvenen mentek vala alá Égyiptomba; most pedig az Úr, a te Istened megsokasított téged, mint az égnek csillagait!
* 1 Móz.46,17.

Emlékeztetés a csodákra, a melyeket Isten az ő népével tett.

11. Szeresd azért az Urat, a te Istenedet, tartsd meg az ő megtartani valóit: rendeléseit,* végzéseit és parancsolatait minden időben.
* 2 Móz.20,21—23.
2. És tudjátok meg ma (mert nem a ti fiaitokkal *szólok,* a kik nem tudják és nem látták) az Úrnak, a te Isteneteknek fenyítését, nagyságát, erős kezét és kinyújtott karját,
3. Jeleit és cselekedeteit, a melyeket Égyiptomban cselekedett a Faraóval, az égyiptombeliek királyával, és az ő egész földével;
4. És a melyeket cselekedett az égyiptombeliek seregével, lovaival és szekereivel, mivelhogy reájok árasztá a Veres tenger vizeit, mikor üldözének titeket, és elveszté őket az Úr mind e mai napig;
5. És a melyeket cselekedett veletek a pusztában, a míg e helyre jutátok;
6. És a melyeket cselekedett * Dáthánnal és Abirámmal, Eliábnak a Rúben fiának fiaival, mikor a föld megnyitá az ő száját, és elnyelé őket háznépeikkel, sátoraikkal, és minden marhájokkal egyetemben, a mely az övék vala, az egész Izráel között.
* 4 Móz.16,31.
7. Mert saját szemeitekkel láttátok az Úrnak minden nagy cselekedetét, a melyeket cselekedett.

Az engedelmesség áldása, az engedetlenség átka.

8. Tartsátok meg azért mind a parancsolatokat, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy megerősödjetek, bemenjetek és bírjátok a földet, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt.
9. És hogy sok ideig élhessetek a földön, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik és az ő magvoknak adja *azt a* téjjel és mézzel folyó földet.
10. Mert a föld, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt, nem olyan az, mint Égyiptomnak földe, a honnan kijöttetek; a melyben elveted vala a te magodat és a te lábaddal kell vala megöntöznöd, mint egy veteményes kertet;
11. Hanem az a föld, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt, hegyesvölgyes föld,*az égnek esőjéből iszik vizet. * rész 8,7.
12. *Oly* föld *az,* a melyre az Úr, a te Istened visel gondot; mindenkor rajta *függenek* az Úrnak, a te Istenednek szemei az esztendő kezdetétől az esztendő végéig.
13. Lészen azért hogyha valóban engedelmeskedtek az én parancsolataimnak, a melyeket én ma parancsolok néktek, úgy hogy az Urat, a ti Isteneteket szeretitek, és néki szolgáltok teljes szívetekből és teljes lelketekből:
14. Esőt adok a ti földetekre alkalmatos időben: korai és kései *esőt,* hogy betakaríthasd * a te gabonádat, borodat és olajodat; * Jóel 2,23.24.
15. Füvet is adok a te meződre a te barmaidnak; te pedig eszel és megelégszel.
16. Vigyázzatok azért, hogy a ti szívetek meg ne csalattassék, és el ne térjetek, * és ne tiszteljetek idegen isteneket, és ne boruljatok le előttök.
* rész 8,19.20.
17. Különben az Úrnak haragja felgerjed reátok, és bezárja az eget, hogy eső ne legyen, és a föld az ő gyümölcsét meg ne teremje; és hamarsággal elvesztek a jó földről, a melyet az Úr ád néktek.
18. Vegyétek azért szívetekre * és lelketekre e szavaimat, és kössétek azokat jegyül a ti kezetekre, és homlokkötőkül legyenek a ti szemeitek között; * rész 6,6.9.
19. És * tanítsátok meg azokra a ti fiaitokat, szólván azokról, mikor házadban ülsz, mikor úton jársz, mikor fekszel és mikor felkelsz. * rész 4,9.
20. És írd fel azokat a te házadnak ajtófeleire és a te kapuidra;

21. Hogy megsokasodjanak a ti napjaitok és fiaitoknak napjai azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik adja mindaddig, a míg az * ég a föld felett lészen. * Zsolt.89,30.

22. Mert ha szorosan megtartjátok mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok néktek, hogy a szerint cselekedjetek; ha szeretitek az Urat, a ti Isteneteket, ha minden ő útain jártok, és ő hozzá ragaszkodtok:

23. Akkor kiűzi az Úr mind azokat a nemzeteket ti előletek, és úrrá lesztek nálatoknál nagyobb és erősebb nemzeteken.

24. Minden * hely, a melyet lábatok talpa megnyom, tiétek lesz, a pusztától a Libánonig, és a folyóvíztől, az Eufrátes folyóvizétől a nyugoti tengerig lesz a ti határotok. * Józs.1,3.14,9.

25. Nem állhat meg senki előttetek; azt míveli az Úr, a ti Istenetek, hogy féljenek és rettegjenek titeket * az egész föld színén, a melyre rátapostok, a mint megmondotta néktek. * 2 Móz.23,27.

26. Lásd, én adok ma előtökbe áldást és átkot!

27. Az áldást, ha engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatinak, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek;

28. Az átkot pedig, ha nem engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatainak, és letértek az útról, a melyet én ma parancsolok néktek, és idegen istenek után jártok, a kiket nem ismertetek.

29. És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened arra a földre, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt: akkor mondd el az áldást a Garizim hegyén, * az átkot pedig az Ebál hegyén. * rész 27,12.

30. Nemde azok túl vannak a Jordánon, a napnyugoti út megett, a Kananeusok földén, a kik a síkságon laknak Gilgálnak átellenében, a Móré tölgyei mellett?!

31. Mert ti átmentek a Jordánon, hogy bemenvén bírhassátok a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek. Ha bírni fogjátok azt, és lakni fogtok abban:

32. Vigyázzatok, hogy mind e rendelések és végzések szerint cselekedjetek, a melyeket én ma adok ti előtökbe.

A bálványimádás kiirtásáról.

12. Ezek a rendelések és a végzések, a melyeket meg kell tartanotok, azok szerint cselekedvén azon a földön, a melyet az Úr, a te atyáidnak Istene ád néked, hogy bírjad azt minden időben a míg éltek a földön:

2. Pusztára pusztítsátok el mind azokat a helyeket, * a hol azok a nemzetek, a kiknek ti urai lesztek, szolgáltak az ő isteneiknek a magas hegyeken, a halmokon, és minden zöldelő fa alatt. * 2 Móz.34,12—14.

3. És rontsátok el azoknak oltárait, törjétek * össze oszlopaikat, tűzzel égessétek meg berkeiket, és vagdaljátok szét az ő isteneiknek faragott képeit, a nevöket is pusztítsátok ki arról a helyről. * Bir.2,2.

Az igaz isteni tisztelet helye és módja.

4. Ne cselekedjetek így az Úrral, a ti Istenetekkel;

5. Hanem azt a helyet, a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek * minden ti törzsetek közül, hogy az ő nevét oda helyezze *és* ott lakozzék, *azt* gyakoroljátok és oda menjetek. * 2 Krón.7,12.

6. És oda * vigyétek egészen égőáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket, kezeiteknek felemelt áldozatát, mind fogadásból, mind szabad akaratból való adományaitokat, és a ti barmaitoknak és juhaitoknak első fajzását. * 3 Móz.17,3.4.

7. És ott egyetek * az Úrnak, a ti Isteneteknek színe előtt, és örvendezzetek ti és a ti házatok minden népe, kezetek minden keresményének, a melyekkel megáld téged az Úr, a te Istened. * 1 Sám.1,3.9.

8. Ne cselekedjetek ott mind a szerint, a mint mi cselekszünk itt most, mindenik *azt,* a mi jónak látszik néki.

9. Mert még ez ideig nem mentetek be a nyugodalmas helyre, * és az örökségbe, a melyet az Úr, a te Istened ád néked. * 2 Móz.3,8.

10. Mikor pedig átmentek a Jordánon, és lakozni fogtok azon a földön, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek örökségül, és megnyugtat titeket minden ellenségetektől, a kik körületek vannak, és bátorsággal fogtok lakozni:

11. Akkor arra a helyre, * a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek, hogy ott lakozzék az ő neve, oda vigyetek mindent, a mit én parancsolok néktek: egészen égőáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket és kezeiteknek felemelt áldozatát, és minden megkülönböztetett fogadástokat, a melyeket fogadtok az Úrnak. * 1 Kir.9,2.3.

12. És örvendezzetek * az Úrnak, a ti Isteneteknek színe előtt, mind ti, mind a ti fiaitok, és leányaitok, mind

a ti szolgáitok és szolgálóleányaitok, mind a lévita, a ki a ti kapuitokon belől lészen; mert nincs néki része vagy † öröksége ti veletek.
* rész 16,11.14. † rész 10,8.9.
13. Vigyázz, hogy a te egészen égőáldozataidat ne áldozzad minden helyen, a melyet * meglátsz; * 3 Móz.17,4.
14. Hanem azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te törzseid közül valamelyikben: ott áldozzad a te egészen égőáldozatidat, és ott cselekedjél mindent, a mit én parancsolok néked.
15. Mindazáltal a te lelkednek teljes kívánsága szerint vághatsz barmot és ehetel húst, minden te kapuidon belől, az Úrnak, a te Istenednek áldásához képest, a melyet ád néked; mind*a tisztátalan, mind a tiszta eheti azt, ép úgy mint az őzet és a szarvast.
* rész 15,22.
16. Csakhogy a vért * meg ne egyétek; a földre öntsd azt, mint a vizet.
* 1 Móz.9,4. 3 Móz.7,26.27.
17. Nem eheted meg a te kapuidon belől sem gabonádnak, sem mustodnak, sem olajodnak * tizedét, sem barmaidnak és juhaidnak első fajzását; sem semmi fogadási *áldozatodat*, a melyet fogadsz, sem szabad akarat szerint való adományaidat, sem a te kezednek felemelt áldozatát; * rész 14,22.
18. Hanem az Úrnak a te Istenednek színe előtt egyed azokat azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te Istened: te és a te fiad, leányod, szolgád, szolgálóleányod és a lévita, a ki a te kapuidon belől van; és * örvendezzél az Úrnak, a te Istenednek színe előtt mindenben, a mire kezedet veted. * rész 14,26.
19. Vigyázz, hogy el ne hagyjad a lévitát valameddig * élsz a te földeden. * rész 14,27—29.
20. Mikor az Úr, a te Istened kiszélesíti a te határodat, a miképen * ígérte vala néked, és ezt mondod: Húst ehetném! mivelhogy a te lelked húst kíván enni: egyél húst a te lelkednek teljes kívánsága szerint.
* 1 Móz.28,13.14. 2 Móz.23,31.
21. Ha messze van tőled a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az ő nevét, és leölsz, a mint parancsoltam néked, a te barmaidból és juhaidból, a melyeket az Úr ád majd néked: akkor egyél *azokból* a te kapuidban a te lelkednek teljes kívánsága szerint.
22. De, a mint az őzet és a szarvast eszik, *úgy egyed azokat; a tisztátalan és a tiszta egyaránt ehetik abból.
* vers 15.
23. Csakhogy abban állhatatos légy, hogy a vért meg ne * egyed; mert a vér, az a lélek: azért a lelket a hússal együtt meg ne egyed!
* 3 Móz.17,11.19,26.
24. Meg ne egyed azt, * a földre öntsd azt, mint a vizet. * vers 16.
25. Meg ne egyed azt, hogy jól legyen dolgod néked és a te gyermekeidnek is utánad, mivelhogy azt cselekszed, a mi igaz az Úr szemei előtt.
26. De ha valamit megszentelsz a tiéidből, vagy fogadást teszesz: vedd fel, és vidd *azt* arra a helyre, * a melyet kiválaszt az Úr.
* 3 Móz.1,2.3. 3 Móz.17,3.4.
27. És az Úrnak, a te Istenednek oltárán áldozd meg a te egészen égőáldozataidat, azoknak húsát és vérét; *egyéb* áldozataidnak vérét azonban öntsd az Úrnak, a te Istenednek oltárára, a húsát pedig megeheted.
28. Vigyázz és hallgasd meg mindezeket az ígéket, a melyeket én parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod, néked és a te gyermekeidnek utánad mind örökké; mivelhogy azt cselekszed, a mi jó és igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt.
29. Mikor kiirtja előled az Úr, a te Istened a nemzeteket, a kikhez * bemégy, hogy bírjad őket, és bírni fogod őket, és lakozol majd az ő földükön: * 2 Móz.3,8.
30. Vigyázz magadra, hogy őket követvén tőrbe ne essél, miután már kivesztek előled; és ne tudakozzál az ő * isteneik felől, mondván: Miképen tisztelik e nemzetek az ő isteneiket? én is akképen cselekszem.
* rész 18,9—13. Józs.23,7.8.
31. Ne cselekedjél így az Úrral, a te Isteneddel, mert mind azt az útálatosságot, a mit gyűlöl az Úr, megcselekedték az ő isteneikkel; mert még fiaikat és leányaikat is megégetik vala tűzzel * az ő isteneiknek.
* 2 Kir.16,3. Zsolt.106,37.
32. **Mindazt, a mit én parancsolok néktek, megtartsátok, és a szerint cselekedjetek: semmit * ne tégy ahhoz, és el se végy abból!**
* rész 4,2. Péld.30,5.6. Jel.22,18.19.

A hamis próféta büntetése.

13. Mikor te közötted jövendőmondó, vagy álomlátó támad és jelt vagy csodát ád néked;
2. Ha bekövetkezik is az a jel vagy a csuda, a melyről szólott vala néked, mondván: Kövessünk idegen isteneket, a kiket te nem ismersz, és tiszteljük azokat:
3. Ne hallgass efféle jövendőmon-

dónak beszédeire, vagy az efféle álom-
látóra; mert az Úr, a ti Istenetek * kísért
titeket, hogy megtudja, ha szeretitek-é
az Urat, a ti Isteneteket teljes szíve-
tekből, és teljes lelketekből?
* rész 8,2.3. 1 Kor. 10,13.
4. Az Urat, a ti Isteneteket kövessé-
tek, és őt féljétek, és az ő parancso-
latait tartsátok meg, és az ő szavára
hallgassatok, őt tiszteljétek, és ő hoz-
zá ragaszkodjatok.
5. Az * a jövendőmondó pedig vagy
álomlátó ölettessék meg; mert párt-
ütést hirdetett az Úr ellen, a ti Iste-
netek ellen, a ki kihozott titeket Égyip-
tom földéből, és megszabadított té-
ged a szolgaságnak házából; hogy el-
fordítson téged arról az útról, a me-
lyet parancsolt néked az Úr, a te Is-
tened, hogy azon járj. Gyomláld ki
azért a gonoszt magad közül.
* rész 18,20. Zak. 13,3.

A bálványimádásra csábító büntetése.

6. Ha testvéred, a te anyádnak fia,
vagy a te fiad vagy leányod, vagy a
kebleden lévő feleség, vagy lelki-testi
barátod titkon csalogat, mondván:
Nosza menjünk és tiszteljünk idegen
isteneket, a kiket nem ismertetek sem
te, sem atyáid,
7. Ama népek istenei közül, a kik
körültetek vannak, közel hozzád vagy
távol tőled, a földnek *egyik* végétől
a *másik* végéig:
8. Ne engedj néki, és ne hallgass reá,
ne nézz reá szánalommal, ne kíméld
és ne rejtegesd őt;
9. Hanem megölvén megöljed őt; a
te kezed legyen először * rajta az ő
megölésére, azután pedig az egész
népnek keze. * vers 12—17. rész 17,2—7.
10. Kövekkel kövezd meg őt, hogy
meghaljon; mert azon igyekezett,
hogy elfordítson téged az Úrtól, a te
Istenedtől, a ki kihozott téged Égyip-
tomnak földéből, a szolgaságnak há-
zából;
11. És hallja meg az egész Izráel, és
féljenek * és ne cselekedjenek többé
ahhoz hasonló gonoszt te közötted.
* rész 17,13.
12. Ha valamelyikben a te városaid
közül, a melyeket az Úr, a te Istened
ád néked, hogy ott lakjál, ezt hallod
mondani:
13. Emberek jöttek ki közüled, isten-
telenségnek fiai, * és elfordítják váro-
suk lakosait, mondván: Nosza, men-
jünk és tiszteljünk idegen isteneket,
a kiket nem ismertetek: * vers 1.2.6.
14. Akkor keress, kutass és szorgal-
matosan tudakozódjál, és ha igaz, és
bizonyos a dolog, és megtörtént az
efféle útálatosság közötted:
15. Hányd kard élére annak a város-
nak lakosait; áldozd fel azt minde-
nestől, a mi benne van; a barmát is
kard élére *hányd.*
16. És a mi préda van benne, hordd
mind egyűvé az ő piaczának köze-
pére, és égesd meg a várost tűzzel és
annak minden prédáját is teljes ál-
dozatul az Úrnak, a te Istenednek, és
legyen rom mind örökké, *és* soha töb-
bé fel ne építtessék.
17. Ne ragadjon semmi a te * kezed-
hez abból az átokra valóból, hogy
szűnjék meg az Úr haragjának búsu-
lása, és könyörületes legyen hozzád,
és könyörüljön rajtad, és megszapo-
rítson téged, a miképen megesküdt
a te atyáidnak, * rész 7,25.36.
18. Ha hallgatsz az Úrnak, a te Iste-
nednek szavára, megtartván minden
ő parancsolatát, a melyeket én ma
parancsolok néked, hogy azt csele-
kedjed, a mi igaz az Úrnak, a te Is-
tenednek szemei előtt.

Pogányos gyász tiltatik.
(V. ö. 3 Móz. 11.)

14. Ti az Úrnak, a ti Isteneteknek
fiai * vagytok; ne † vagdaljá-
tok meg magatokat, se szemeitek kö-
zött ne csináljatok kopaszságot, a ha-
lottért, * 2 Móz. 4,22. † 3 Móz. 19,27.28.
2. Mert szent * népe vagy te az Úr-
nak, a te Istenednek, és az Úr válasz-
tott téged, hogy légy néki tulajdon
népe minden nép közül, a melyek a
föld színén vannak. * rész 4,20. 7,6.

Tiszta és nem tiszta ételek.

3. Semmi útálatosságot meg ne egyél.
4. Ezek azok az állatok, a melyeket
megehettek: * az ökör, juh, kecske,
* 3 Móz. 11,2.3 s a t.
5. Szarvas, őz, bival, vadkecske, zer-
ge, vad bika és jávor.
6. És mindazt az állatot, a melynek
hasadt a körme és egészen ketté ha-
sadt körme van, és kérődző az álla-
tok között, megehetitek.
7. De a kérődzők és hasadt körműek
közül ne egyétek * meg ezeket: a te-
vét, a nyulat és hörcsököt, mert ké-
rődznek ugyan, de körmük nem ha-
sadt; tisztátalanok legyenek ezek nék-
tek. * 3 Móz. 11,4.
8. És a disznót, mert hasadt ugyan
a körme, de nem kérődzik; tisztáta-
lan legyen ez néktek. Ezeknek húsá-
ból ne egyetek, holttestöket se illes-
sétek.
9. Ezeket ehetitek meg mindazokból,
melyek vízben *élnek:* a minek úszó
szárnya * és pikkelye van, mind meg-
egyétek; * 3 Móz. 11,9.
10. Valaminek pedig nincsen úszó

szárnya és pikkelye, meg ne egyétek; tisztátalan az néktek.
11. Minden tiszta madarat megehettek.
12. Ezek pedig, a melyeket meg ne egyetek közülök: a sas, a saskeselyű és a halászó sas.
13. A keselyű, a héja és a sólyom az ő nemével.
14. Minden holló az ő nemével.
15. A strucz, a bagoly, a kakuk és a karvaly az ő nemével.
16. A kuvik, a fülesbagoly és a bölömbika.
17. A pelikán, a gém és a hattyú.
18. Az eszterág és a szarka az ő nemével; a büdösbanka és a denevér.
19. Minden szárnyas féreg is tisztátalan legyen néktek; meg ne egyétek.
20. Minden tiszta szárnyast megehettek.
21. Semmi holttestet meg ne egyetek; a jövevénynek, a ki a te kapuidon belől *van*, adjad azt, hogy egye meg azt, vagy add el az idegennek, mert szent népe * vagy te az Úrnak, a te Istenednek. Ne főzd a † gödölyét az ő anyja tejében.
* vers 2. † 2 Móz. 23, 19. 34, 26. 4 Móz. 22, 28.

A dézsmáról.

22. Esztendőről esztendőre tizedet végy a te magodnak minden * terméséből, a mely a te meződön terem.
* 3 Móz. 27, 30.
23. És egyed az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon * a helyen, a melyet kiválaszt, hogy ott lakozzék az ő neve, gabonádnak, mustodnak, olajodnak tizedét, a te barmaidnak és juhaidnak első fajzását; hogy tanuljad félni az Urat, a te Istenedet minden időben. * rész 12, 17. 18.
24. Ha pedig hosszabb néked az út, hogysem oda vihetnéd azokat, mivelhogy távol esik tőled az a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az ő nevét, téged pedig megáldott az Úr, a te Istened:
25. Akkor add el pénzen, és kösd a kezedbe a pénzt, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened;
26. És adjad a pénzt mind azért, a mit kíván a te lelked: ökrökért, * juhokért, borért és vidámító italért és mindenért, a mit megáhít néked a te lelked, és egyél ott az Úrnak, a te Istenednek színe előtt. és örvendezzél te és † a te házadnak népe.
* Máté 21, 12. † 5 Móz. 12, 17. 18.
27. A lévitát pedig, a ki a te kapuidon belől van, ne hagyd el, mert nincsen néki része, sem * öröksége veled.
* 4 Móz. 18, 20. 24.
28. A harmadik esztendő végén vidd ki annak az esztendő termésének minden tizedét, és rakd le a te kapuidba.
29. És eljön a lévita (a kinek nincsen része és öröksége te veled,) és a jövevény, árva és özvegy, a kik a te kapuidon belől *vannak*, és esznek és megelégesznek, hogy * megáldjon téged az Úr, a te Istened a te kezednek minden munkájában, a melyet végzesz. * rész 28, 1. Péld. 11, 10. 24-26. Malak. 3, 10.

Az elengedés évéről.

15. A hetedik esztendő * végén elengedést mívelj.
* 2 Móz. 23, 10. 11. 3 Móz. 25, 3—5.
2. Ez pedig az elengedésnek módja: Minden kölcsönadó ember engedje el, a mit kölcsönadott az ő felebarátjának; ne hajtsa be az ő felebarátján és atyjafián; mert elengedés hirdettetett az Úrért.
3. Az idegenen hajtsd be; de a mid a te atyádfiánál lesz, engedje el *néki* a te kezed.
4. De nem is lesz közötted szegény, mert igen megáld * téged az Úr azon a földön, a melyet az Úr a te Istened ád néked örökségül, hogy bírjad azt.
* rész 28, 1. 2. 9.
5. De csak úgy *lesz ez*, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván és teljesítvén mind azt a parancsolatot, a melyet én ma parancsolok néked.
6. Mert az Úr, a te Istened megáld téged, a miképen megmondotta néked; és sok népnek adsz zálogos * kölcsönt, te pedig nem kérsz kölcsönt, és sok népen fogsz uralkodni, és te rajtad nem uralkodnak. * rész 28, 12. 13.
7. Ha *mégis* szegénynyé lesz valaki a te atyádfiai közül valamelyikben a te kapuid közül a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked: ne keményítsd meg a te szívedet, be se zárjad * kezedet a te szegény atyádfia előtt; * 3 Móz. 25, 35. 36. Luk. 6, 34. 35.
8. Hanem örömest nyisd meg a te kezedet néki, és örömest adj kölcsön néki, a mennyi elég az ő szükségére, a mi nélkül szűkölködik.
9. Vigyázz magadra, hogy ne legyen a te szívedben valami istentelenség, mondván: Közelget a * hetedik esztendő, az elengedésnek esztendeje; és elfordítsd szemedet a te szegény atyádfiától, hogy ne adj néki; mert ő ellened kiált az Úrhoz, és bűn lesz benned. * vers 1. 2.
10. Bizonyára adj * néki, és meg ne háborodjék azon a te szíved, mikor adsz néki; mert az ilyen dologért áld

meg téged az Úr, a te Istened minden
munkádban, és mindenben, a mire
kezedet veted. * Máté 5,42. Luk. 6,34.35.
11. Mert a szegény * nem fogy ki a
földről, azért én parancsolom néked,
mondván: Örömest nyisd meg keze-
det a te szűkölködő és † szegény atyád-
fiának a te földeden.
* Máté 26,11. † vers 8.14.

Vett szolgák szabadon bocsátásáról.

12. Hogyha eladja magát néked a
te atyádfia, * a zsidó férfi és zsidó asz-
szony, és szolgál téged hat esztendeig:
a hetedik esztendőben bocsássad őt
szabadon mellőled. * 2 Móz. 21,2. Jer. 34,14.
13. És mikor szabadon bocsátod őt
mellőled, ne bocsásd el őt üresen;
14. *Hanem* terheld meg őt bőven a
te juhaidból, a te szérűdről, és a te
sajtódból; a mivel megáldott téged
az Úr, a te Istened, adj néki abból.
15. És emlékezzél meg róla, hogy *te
is* szolga voltál Égyiptom földén, és
megszabadított téged az Úr, a te Is-
tened; azért * parancsolom én ma ezt
néked. * rész 5,15.
16. Ha pedig ezt mondja néked: Nem
megyek el tőled, mert szeret téged és
a te házadat, mivelhogy jól van né-
ki te nálad dolga:
17. Akkor vedd az árat, és fúrd a fü-
lébe és az ajtóba; * és legyen szolgáddá
mindvégig; így cselekedjél szolgáló-
leányoddal is. * 2 Móz. 21,5.6.
18. Ne essék nehezedre, hogy szaba-
don bocsátod őt mellőled; (hiszen két
annyi bérre valót szolgált néked hat
éven át, mint a béres-munkás) és meg-
áld téged az Úr, a te Istened minden-
ben, a mit cselekszel.

A barmok első fajzása az Úrnak szenteltessék.

19. Barmaid és juhaid * első fajzásá-
nak minden hímjét az Úrnak, a te Is-
tenednek szenteljed. Ne munkálkod-
jál a te tehenednek első fajzásán, és
meg ne nyírjad a te juhaidnak első
fajzását. * 2 Móz. 13,2.
20. Az Úrnak, a te Istenednek színe
előtt edd meg azt esztendőről eszten-
dőre, te és a te házad népe, azon a
helyen, a melyet kiválaszt az Úr.
21. Hogyha valami fogyatkozás * lesz
benne; sánta vagy vak lesz, *vagy* akár-
mely fogyatkozásban szenvedő: meg
ne áldozd azt az Úrnak, a te Istened-
nek. * 3 Móz. 22,20—22.
22. A te kapuidon * belől edd meg
azt; a tisztátalan és a tiszta egyaránt,
mintha őz volna az vagy szarvas.
* rész 12,15.
23. Csakhogy a vérét * meg ne edd,
hanem a földre öntsd azt, mint a vizet,
* rész 12,23. 3 Móz. 17,10.

Az évi három főünnepről.

(Vers 1—17: v. ö. 2 Móz. 23,14—17; 34,18—24.
3 Móz. 23.)

16. Ügyelj az Abib hónapra, és ké-
szíts az Úrnak, a te Istened-
nek * páskhát; mert az Abib hónap-
ban hozott ki téged az Úr, a te Iste-
ned Égyiptomból éjjel. * 2 Móz. 12,2. s a t.
2. Páskha gyanánt pedig ölj az Úr-
nak, a te Istenednek juhot és ökröt
azon a helyen a melyet kiválaszt az
Úr a te Istened, hogy oda helyezze az
ő nevét.
3. Ne egyél azzal semmi * kovászost,
hanem hét napon át egyél azzal ko-
vásztalan lepényeket, nyomorúság-
nak kenyerét, (mert sietséggel jöttél
ki Égyiptom földéről) hogy megem-
lékezzél arról a napról életednek min-
den idejében, a melyen kijöttél Égyip-
tom földéről. * 2 Móz. 12,19.
4. És ne lásson senki kovászt hét na-
pon át sehol a te határodban; és a
húsból, a melyet az első napon estve
megáldozol, * semmi ne maradjon
reggelig. * 2 Móz. 12,10.
5. Nem ölheted le a páskhát akár-
melyikben a te városaid közül, * a me-
lyeket az Úr, a te Istened ád néked;
* 2 Krón. 30,1.
6. Hanem azon a helyen, a melyet
kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy az
ő nevét oda helyezze: ott öld le a pás-
khát estve, napnyugtakor, abban az
időben, a mikor kijöttél * Égyiptom-
ból. * 2 Móz. 12,6.42.
7. Azon a helyen süsd és edd is meg,
a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened;
reggel pedig fordulj vissza és menj
haza a te hajlékodba.
8. Hat napon át egyél * kovásztalant;
hetednapon pedig az Úrnak, a te Iste-
nednek berekesztő ünnepe lévén, ne
munkálkodjál *azon*.
* 2 Móz. 12,15—20. 3 Móz. 23,36.
9. Számlálj *azután* magadnak * hét
hetet; attól fogva kezdjed számlálni
a hét hetet, hogy sarlódat a vetésbe
bocsátod. * 3 Móz. 23,15.16.
10. És tarts hetek ünnepét * az Úr-
nak, a te Istenednek, a te kezednek
szabad akarat szerint való adományá-
val, a melyet ahhoz képest adj, a mint
megáldott téged az Úr, a te Istened.
* vers 16. 2 Móz. 23,15—21.
11. És örvendezz az Úrnak, a te Is-
tenednek színe előtt, te és a te fiad,
és leányod, szolgád, szolgálóleányod,
és a lévita, a ki a te kapuidon belől
van, és a jövevény, az árva és az öz-
vegy, a kik te közötted vannak, azon
a helyen, a melyet kiválasztott az Úr,
a te Istened, hogy oda helyezze az ő
nevét.

12. És emlékezzél meg róla, hogy te *is* szolga voltál*Égyiptomban; és tartsd meg, és teljesítsd e rendeléseket.
* rész 5,15.
13. A sátorok ünnepét hét napig tartsd, mikor begyűjtöd *a termést* a te szérűdről és sajtódról.
14. És örvendezz a te ünnepeden, te és a te fiad, a te leányod, szolgád és szolgálóleányod, a lévita, a jövevény, az árva és az özvegy, a kik belől vannak a te kapuidon.
15. Hét * napig ünnepelj az Úrnak, a te Istenednek azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr; mert megáld téged az Úr, a te Istened minden termésedben, és kezeidnek minden munkájában; azért † örvendezz igen!
* 2 Móz.23,16. † Nehem.8,10.
16. Minden esztendőben * háromszor jelenjen meg közüled minden férfiú az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt; a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén, és a sátorok ünnepén. De üres kézzel † senki se jelenjen meg az Úr előtt!
* 2 Móz.23,14—17.34,23. † 2 Móz.34,20.
17. Kiki az ő képessége szerint *adjon*, az Úrnak, a te Istenednek áldása szerint, a melyet ád néked.

Bírákról és tisztviselőkről.

18. Bírákat és felügyelőket állíts minden kapudba, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked, a te törzseid szerint, hogy ítéljék a népet igaz ítélettel.
19. El ne fordítsd az ítéletet; személyt se * válogass; ajándékot † se végy; mert az ajándék megvakítja a bölcsek szemeit, és elfordítja az igazak beszédét. * 3 Móz.19,15. † 2 Móz.23,8.
20. Igazságot, igazságot kövess, hogy élhess, és örökségül bírhasd azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
21. Ne plántálj magadnak berket semmiféle fából, az Úrnak, a te Istenednek oltára mellé, a melyet készítesz magadnak.
22. Oszlopot se emelj magadnak, a mit gyűlöl az Úr, a te Istened.

A bálványimádás büntetése.

17. Ne áldozzál az Úrnak, a te Istenednek olyan ökröt és juhot, a melyen valami fogyatkozás van, akármi hiba; * mert útálatosság az az Úrnak, a te Istenednek.
* 3 Móz.22,20.
2. Hogyha találtatik közötted valamelyikben a te kapuid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ád néked, vagy férfiú vagy asszony, a ki * gonoszt cselekszik az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt, megszegvén az ő szövetségét; * rész 13,6—17.
3. És elmegy és szolgál idegen isteneket, és imádja azokat, akár a napot, akár a holdat, vagy akármelyet az égnek seregei közül, a melyet nem parancsoltam;
4. És megjelentetik néked, és meghallod: jól megtudakozd; és hogyha igaz, és bizonyos a dolog, *és* megtörtént ez az útálatosság Izráelben:
5. Akkor vidd ki azt a férfiút vagy azt az asszonyt, a ki azt a gonoszságot mívelte, a te kapuidba, (a férfiút vagy az asszonyt) és kövezd agyon őket, hogy meghaljanak.
6. Két * tanú vagy három tanú szavára halállal lakoljon a halálra való; *de* egy tanú szavára meg ne haljon.
* rész 19,15.
7. A tanúk keze legyen első * rajta, hogy megölettessék, és azután mind az egész nép keze. Így tisztítsd ki magad közül a gonoszt. * rész 13,9. Csel.7,58.

Legfőbb törvényszék.

8. Ha megfoghatatlan valami előtted, a mikor ítélned kell vér és vér között, ügy és ügy között, sérelem és sérelem között, vagy egyéb versengések között a te kapuidban: akkor kelj fel, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened.
9. És menj be a Lévita papokhoz és a bíróhoz, a ki lesz majd abban az időben; és kérdezd meg őket, és ők tudtul adják néked az ítéletmondást.
10. És annak a mondásnak értelme szerint cselekedjél, a melyet tudtul adnak néked azon a * helyen, a melyet kiválaszt az Úr; és vigyázz, hogy mind a szerint cselekedjél, a mint tanítanak téged. * Mal.2,7. 2 Krón.19,8-11.
11. A törvény szerint cselekedjél, a melyre tanítanak téged, és az ítélet szerint, a melyet mondanak néked; el ne hajolj attól a mondástól, a melyet tudtul adnak néked, se jobbra, se balra.
12. Ha pedig elbizakodottságból azt cselekszi valaki, hogy nem hallgat a papra, a ki ott áll, szolgálván az Urat, a te Istenedet, vagy a bíróra: haljon meg az ilyen ember. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből.
13. És mind az egész nép hallja, és féljen, hogy * elbizakodottan senki ne cselekedjék többé. * rész 13,11.

Királytörvény.

14. Mikor bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, és bírod azt, és lakozol abban, és ezt mondod: Királyt teszek * magam fölé, miképen egyéb népek, a melyek körültem vannak: * 1 Sám.8,5.6.22.

15. Azt emeld magad fölé királyul, a
kit az Úr, a te Istened választ. A te
atyádfiai közül emelj magad fölé ki-
rályt; nem tehetsz magad fölé ide-
gent, a ki nem atyádfia.
16. Csak sok lovat ne tartson, és a
népet vissza ne vigye Égyiptomba,
hogy lovat sokasítson, mivelhogy az
Úr megmondta néktek: Ne térjetek
többé vissza azon az úton!
17. Sok feleséget se * tartson, hogy
a szíve el ne hajoljon; se ezüstjét, se
aranyát felettébb meg ne sokasítsa.
* 1 Kir. 11, 1–4.
18. És mikor az ő országának királyi
székére ül, írja le magának könyv-
be e törvénynek mását a Lévita pa-
pokéból.
19. És legyen az ő nála, és olvassa
azt életének minden idejében, hogy
tanulja félni az Urat, a te Istenedet,
hogy megtartsa e törvénynek minden
ígéjét, és e rendeléseket, hogy azo-
kat cselekedje.
20. Fel ne fuvalkodjék az ő szíve az
ő atyafiai ellen, se el ne hajoljon a
parancsolattól * jobbra vagy balra,
hogy hosszú ideig éljen az ő orszá-
gában ő és az ő fiai Izráelben.
* rész 5, 32. 33.

Papok jövedelme.

18. A Lévita-papoknak, a Lévi e-
gész nemzetségének ne le-
gyen se része, se öröksége Izráellel,
hanem éljenek az Úrnak tüzes áldo-
zatjaiból és * örökségéből.
* rész 14, 27. 29. 4 Móz. 18, 20.
2. Annakokáért ne legyen néki örök-
sége az ő atyjafiai között: Az Úr az ő
öröksége, a mint megmondotta néki.
3. És ez legyen a papoknak törvé-
nyes része a néptől, azoktól, a kik ál-
doznak akár ökörrel, akár juhval,
hogy a papnak adják a * lapoczkát,
a két állat és a gyomrot.
* 2 Móz. 29, 27. 28. 3 Móz. 7, 31–34.
4. A te gabonád, * mustod és olajod
zsengéjét, és a te juhaid gyapjának
zsengéjét néki adjad; * 4 Móz. 18, 12.
5. Mert őt * választotta ki az Úr, a te
Istened minden te nemzetséged kö-
zül, hogy álljon szolgálatra az Úrnak
nevében, ő és az ő fiai minden idő-
ben. * 2 Móz. 28, 1–3.
6. Mikor pedig eljön a Lévita vala-
melyikből a te egész Izráelben lévő
kapuid közül, a hol ő lakik, és be-
megy az ő lelkének teljes kívánsága
szerint arra a helyre, a melyet kivá-
laszt az Úr:
7. Szolgáljon az Úrnak az ő Istené-
nek nevében, mint az ő többi atyjafiai,
a Léviták, a kik ott állanak az Úr előtt.
8. Az eledelekben egyenlőképen ré-
szesedjenek, kivéve azt, a mit eladott
valaki az ő atyai örökségéből.

Óvás a varázslástól és jövendöléstől.

9. Mikor te bemégy arra a földre, a
melyet az Úr, a te Istened ád néked: ne
tanulj * cselekedni azoknak a népek-
nek útálatosságai szerint. * rész 12, 30.
10. Ne találtassék te közötted, a ki
az ő fiát vagy leányát átvigye a * tű-
zön, se † jövendőmondó, se igéző, se
jegymagyarázó, †† se varázsló;
* 3 Móz. 18, 21. † 3 Móz. 20, 27. 1 Sám. 28, 7–9.
†† 3 Móz. 19, 26.
11. Se bűbájos, se ördöngősöktől tu-
dakozó, se titok-fejtő, se * halott-idéző.
* 1 Sám. 28, 8. 11. Ésa 8, 19.
12. Mert mind útálja az Úr, a ki eze-
ket míveli, és ez ilyen útálatosságok-
ért * űzi ki őket az Úr, a te Istened te
előled. * rész 12, 30. 31.
13. Tökéletes légy az Úrral, a te Is-
teneddel.
14. Mert ezek a nemzetek, a kiket te
elűzesz, igézőkre és jövendőmondók-
ra hallgatnak; de tenéked nem en-
gedett ilyet az Úr, a te Istened.

Igaz próféta ígértetik.

15. **Prófétát * támaszt néked az Úr, a
te Istened te közüled, a te atyádfiai kö-
zül, olyat mint én: azt hallgassátok!**
* Ján. 1, 46. Csel. 3, 22. 7, 37.
16. Mind a szerint, a mint kérted az
Úrtól, a te Istenedtől a Hóreben a gyü-
lekezésnek napján, mondván: Ne hall-
jam * többé az Úrnek, az én Istenem-
nek szavát, és ne lássam többé ezt
a nagy tüzet, hogy meg ne haljak!
* 2 Móz. 20, 18. 19.
17. Az Úr pedig monda nékem: Jól
mondták * a mit mondtak. * rész 5, 28. 29.
18. Prófétát támasztok nékik az ő aty-
jokfiai közül, * olyat, mint te, és az
én ígéimet † adom annak szájába, és
megmond nékik †† mindent, a mit pa-
rancsolok néki. * Ján. 1, 46. † Ján. 12, 50.
†† Ján. 12, 49. 50. 15, 22. 17, 26.
19. És ha valaki nem hallgat az én
ígéimre, a melyeket az én * nevem-
ben szól, én megkeresem azon!
* Ján. 12, 48–50.
20. De az a próféta, a ki olyat mer
szólani az én nevemben, a mit én nem
parancsoltam * néki szólani, és a ki
idegen istenek nevében szól: haljon
meg az a próféta. * rész 13, 5. Jer. 14, 14. 15.
21. Ha pedig azt mondod a te szíved-
ben: miképen ismerhetjük meg az
ígét, a melyet nem mondott az Úr?
22. Ha a próféta az Úr nevében szól,
és nem lesz meg, és nem teljesedik be
a dolog: ez az a szó, a melyet nem az
Úr szólott; elbizakodottságból mon-
dotta azt a próféta; ne félj attól!

Menedékvárosok.
(Vers 1—13: v. ö. 4 Móz. 35, 6—34. Józs. 20.)

19. Mikor kiírtja az Úr, a te Istened a nemzeteket, a* kiknek földjét néked adja az Úr, a te Istened, és bírni fogod őket, és lakozol az ő városaikban és az ő házaikban: * 2 Móz. 3, 8.

2. Válaszsz ki magadnak * három várost a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, hogy örököljed azt. * 2 Móz. 21, 13. 14. 4 Móz. 35, 10. 11.

3. Készítsd meg magadnak az utat *azokhoz,* és oszszad három részre a te országod határát, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül; azok arra valók legyenek, hogy minden gyilkos * oda meneküljön. * 2 Móz. 21, 13. 14.

4. Ez pedig a gyilkos törvénye, a ki oda menekül, hogy élve maradjon: A ki * nem szándékosan öli meg az ő felebarátját, és nem gyűlöli vala azt azelőtt; * 2 Móz. 21, 13.

5. A ki *például* elmegy az ő felebarátjával az erdőre fát vágni, és meglódul a keze a fejszével, hogy levágja a fát, és leesik a vas a nyeléről, és úgy találja az ő felebarátját, hogy az meghal: az ilyen meneküljön e városok egyikébe, hogy élve maradjon.

6. Különben a vérbosszúló rokon űzőbe veszi * az ő szívének búsulásában, és eléri ha az út hosszú leend, és agyon üti őt, holott nem méltó a halálra, mivel azelőtt nem gyűlölte azt. * 4 Móz. 35, 12.

7. Azért én parancsolom néked, mondván: Három várost válaszsz magadnak.

8. Ha pedig az Úr, a te Istened kiterjeszti a te határodat, a mint megesküdt a te atyáidnak, és néked adja mind az egész * földet, a melynek megadását megígérte volt a te atyáidnak; * 1 Móz. 28, 13. 14.

9. (Hogyha megtartod mind e parancsolatot, megtévén azt, a mit én ma parancsolok néked, *tudniillik,* hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és járj az ő utain minden időben): akkor e háromhoz szerezz még * három várost. * Józs. 20, 7. 8.

10. Hogy ártatlan vér ne ontassék ki a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül, és hogy a vér ne legyen rajtad.

11. De hogyha lesz valaki, a ki gyűlöli az ő felebarátját, * és meglesi azt, és reá támad és úgy üti meg, hogy meghal, és bemenekül valamelyikbe e városok közül: * 2 Móz. 21, 14. 4 Móz. 35, 16. 20. 21.

12. Akkor az ő városának vénei küldjenek *embereket,* és vonják ki azt onnét, és adják azt a vérbosszúló rokon kezébe, hogy meghaljon.

13. Ne nézz reá szánalommal, hanem tisztítsd ki az ártatlan vérontást Izráelből, hogy jól * legyen dolgod. * rész 15, 5.

A határok sérthetlensége.

14. A te felebarátodnak határát * el ne told, a mely határt az ősök vetettek a te örökségedben, a melyet örökölni fogsz azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, hogy bírjad azt. * rész 27, 17. Péld. 22, 28.

Hamis tanúk büntetése.

15. Ne álljon elő egy tanú senki ellen semmiféle hamisság és semmiféle bűn miatt; akármilyen bűnben bűnös valaki, két * tanú szavára vagy három tanú szavára álljon a dolog. * 4 Móz. 35, 30. Máté 18, 16.

16. Ha valaki ellen gonosz tanú áll elő, hogy pártütéssel vádolja őt:

17. Akkor álljon az a két ember, a kiknek ilyen perök van, az Úr elé, a papok és * a bírák elé, a kik abban az időben lesznek; * rész 17, 9.

18. És a bírák vizsgálják meg jól *a dolgot,* és ha hazug tanú lesz a tanú, a ki hazugságot szólott az ő atyjafia ellen:

19. Úgy cselekedjetek azzal, a mint ő szándékozott * cselekedni az ő atyjafiával. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt; * Péld. 19, 5. 9.

20. Hogy a kik megmaradnak, hallják meg, és féljenek, * és többször ne cselekedjenek te közötted ilyen gonosz dolgot. * rész 13, 11.

21. Ne nézz reá szánalommal; lelket lélekért, * szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért. * 3 Móz. 24, 20. 21.

Hadviselési törvény.

20. Mikor hadba mégy ellenséged ellen, és látsz lovakat, szekereket, náladnál nagyobb számú népet: ne félj tőlök, mert veled van az Úr, a te Istened, a ki felhozott téged Égyiptom földéről.

2. És mikor az ütközethez készültök, álljon elő a pap, és szóljon a népnek;

3. És ezt mondja nékik: Hallgasd meg Izráel! Ti ma készültök megütközni ellenségeitekkel: A ti szívetek meg ne lágyuljon, ne féljetek, és meg ne rettenjetek, se meg ne rémüljetek előttök;

4. Mert az Úr, a ti Istenetek veletek megy, hogy harczoljon érettetek a ti ellenségeitekkel, hogy megtartson titeket.

Hadmentességi törvény.

5. Az elöljárók pedig szóljanak a nép-

nek, mondván: Kicsoda az olyan
férfi, a ki új házat épített, de még fel
nem avatta azt? Menjen el, és térjen
vissza az ő házába, hogy meg ne hal-
jon a harczban, és más valaki avassa
fel azt.
6. És kicsoda olyan férfi, a ki szőlőt
ültetett és nem vette el annak hasz-
nát? Menjen el, és térjen vissza az ő
házába, hogy meg ne haljon a harcz-
ban, és más valaki vegye el annak
hasznát.
7. És kicsoda olyan férfi, a ki fele-
séget * jegyzett el magának, de még
el nem vette? Menjen el, és térjen
vissza házába, hogy meg ne haljon
a harczban, és más valaki vegye azt
el. * rész 24,5.
8. Még tovább is szóljanak az elől-
járók a néphez, és ezt mondják: Ki-
csoda olyan férfi, * a ki félénk és lágy
szívű? Menjen el, és térjen vissza az
ő házába, hogy az ő atyjafiainak szíve
úgy meg ne olvadjon, mint az ő szíve,
* Bir.7,3.
9. És mikor elvégzik az elöljárók be-
szédöket a néphez, állítsanak sereg-
vezéreket a nép élére.

Ellenséges városok ostromlásáról.

10. Mikor valamely város alá mégy,
hogy azt megostromold, békességgel
kínáld meg azt.
11. És ha békességgel felel néked, és
kaput nyit, akkor az egész nép, a mely
találtatik abban, adófizetőd legyen,
és szolgáljon néked.
12. Ha pedig nem köt békességet ve-
led, hanem harczra kél veled, akkor
zárd azt körül;
13. És *ha* az Úr, a te Istened kezedbe
adja azt: * vágj le abban minden fi-
nemüt fegyver élével; * 4 Móz.31,7.
14. De az asszonyokat, a kis gyerme-
keket, a barmokat és mind azt, a mi
lesz a városban, az egész zsákmányol-
ni valót magadnak prédáljad; és fo-
gyaszd el * a te ellenségeidtől való
zsákmányt, a kiket kezedbe ad néked
az Úr, a te Istened. * 4 Móz.31,7.9.
15. Így cselekedjél mindazokkal a vá-
rosokkal, a melyek igen messze es-
nek tőled, a melyek nem e * nemze-
tek városai közül valók.
* 2 Móz.3,8. 4 Móz.33,51—53.
16. De e népek * városaiban, a me-
lyeket örökségül ad néked az Úr, a te
Istened, ne hagyj élni csak egy lel-
ket is; * 2 Móz.3,8. Józs.10,40.11,11.14.
17. Hanem mindenestől veszítsd el
őket: a Khittheust, az Emoreust, a
Kananeust, a Perizeust, a Khivveust
és a Jebuzeust, a mint megparan-
csolta néked az Úr, a te Istened;
18. Azért, hogy meg ne tanítsanak
titeket az ő mindenféle útálatosságaik
szerint * cselekedni, a melyeket ők
cselekesznek az ő isteneiknek, és hogy
ne vétkezzetek az Úr ellen, a ti † Iste-
netek ellen.
* rész 18,10.12—14. † Józs.23,7.12.13.
19. Mikor valamely várost hosszabb
ideig tartasz körülzárva, hadakozván
az ellen, hogy bevegyed azt: ki ne
veszítsd annak egy élőfáját sem, fej-
szével vágván azt; hanem egyél arról,
és azt magát ki ne irtsad; mert em-
ber-é a mezőnek fája, hogy ostrom
alá jusson miattad?
20. Csak a mely fáról tudod, hogy
nem gyümölcstermő, azt veszítsd el
és irtsd ki, és abból építs erősséget az
ellen a város ellen, a mely te ellened
hadakozik, mind addig, a míg leom-
lik az.

Ha a gyilkos ismeretlen, mit kell tenni.

21. Hogyha agyonütöttet találnak
azon a földön, a melyet az
Úr, a te Istened ád néked birtokul,
és az a mezőn fekszik, és nem tud-
ható: ki ölte meg azt:
2. Akkor a te véneid és a te bíráid
menjenek ki, és mérjék meg *a földet*
a városokig, a melyek az agyonütött
körül vannak,
3. És a mely város legközelebb esik
az agyonütötthöz, annak a városnak
vénei vegyenek egy üszőtinót, a mely-
lyel még nem dolgoztattak, és a mely
nem vont még jármot;
4. És annak a városnak vénei vigyék
az üszőt valamely folyóvíz völgyébe,
a melyet nem szántanak és nem vet-
nek, és szegjék nyakát az üszőnek ott
a völgyben.
5. És járuljanak oda a papok, Lévi
fiai; (mert őket választotta az Úr, a
te Istened, hogy szolgáljanak * néki,
és hogy áldjanak az Úr ** nevében,
és az ő † ítéletök szerint legyen min-
den per és minden sérelem).
* 2 Móz.28,1. ** rész 10,8. † rész 17,9.11.
6. És mindnyájan annak a városnak
vénei, a kik legközelebb esnek az
agyonütötthöz, mossák meg kezeiket
a nyakaszegett üsző felett a völgy-
ben;
7. És szóljanak és mondják: A mi
kezeink nem ontották ki ezt a vért,
sem a mi szemeink nem látták.
8. Bocsáss meg a te népednek Izráel-
nek, a melyet megváltottál, Uram, és
ne engedd, hogy ártatlan vér ontása
legyen Izráel között, a te néped kö-
zött! És bocsánatot nyernek a vérért.
9. Te azért tisztítsd ki közüled az ár-
tatlan vérnek kiontását, mert így cse-
lekszed azt, a mi igaz az Úr előtt.

Hadban szerzett rabnőkről.

10. Mikor hadba mégy ellenségeid ellen, és kezedbe adja őket az Úr, a te Istened, és azok közül foglyokat ejtesz;
11. És meglátsz a foglyok között egy szép ábrázatú asszonyt, és megszereted azt, úgy hogy elvennéd feleségül:
12. Vidd be őt a te házadba, hogy nyirja meg a fejét, és messe le körmeit,
13. És az ő fogoly ruháját vesse le magáról, és maradjon a te házadban, hogy sirassa az ő atyját és anyját egész hónapig; és csak azután menj be hozzá, és légy az ő férje, és legyen ő a te feleséged.
14. Hogyha pedig nem tetszik néked, bocsásd el őt az ő kivánsága szerint; de pénzért semmiképen el ne add őt; ne hatalmaskodjál rajta, miután megrontottad őt.

Elsőszülöttségi jog két feleségtől való fiak közt.

15. Ha valakinek két felesége van, az egyik szeretett, a másik * gyűlölt, és szülnek néki fiakat, mind a szeretett, mind a gyűlölt, és a gyűlöltnek fia lesz az elsőszülött: * 1 Móz. 29, 30.
16. Azon a napon, a melyen az ő fiait örökösökké teszi a maga jószágában, nem teheti elsőszülötté a szeretettnek fiát a gyűlöltnek fia felett, a ki elsőszülött;
17. Hanem az elsőszülöttet, a gyűlöltnek fiát ismerje el, két * részt adván néki mindenből, a mije van; mert az az ő erejének † zsengéje, övé az elsőszülöttség joga. * 1 Krón. 5, 1. † 1 Móz. 49, 3.

Engedetlen fiakról.

18. Ha valakinek pártütő és makacs fia van, a ki az ő atyja szavára és anyja szavára nem hallgat, és ha megfenyítik, sem engedelmeskedik nékik:
19. Az ilyet fogja meg az ő atyja és anyja, és vigyék azt az ő városának véneihez és az ő helységének kapujába.
20. És ezt mondják a város véneinek: Ez a mi fiunk pártütő és makacs, nem hallgat a mi szónkra, tobzódó és részeges:
21. Akkor az ő városának minden embere kövekkel kövezze meg azt, hogy meghaljon. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt, és az egész Izráel hallja meg, és féljen!

Akasztott emberről.

22. Ha valakiben halálos ítéletre való bűn van, és megölik, és felakasztatod azt fára:
23. Ne maradjon éjjel az ő * holtteste a fán, hanem temesd el azt még azon a napon; mert átkozott Isten előtt † a ki fán függ; és meg ne fertéztessed azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül. * Józs. 10, 27. † Gal. 2, 13.

Különböző törvények, kivált a felebaráti szeretetről és az állatok iránt való emberségről.

22. Ne nézd el, ha a te atyádfiának ökre * vagy juha tévelyeg, és ne fordulj el azoktól, hanem bizony tereld vissza azokat a te atyádfiához. * 2 Móz. 23. 4. 5. Máté 5, 43—48.
2. Hogyha pedig nincs közel hozzád a te atyádfia, vagy nem is ismered őt: hajtsd a *barmot* a magad házához, és legyen nálad, míg keresi azt a te atyádfia, és akkor add vissza néki.
3. És ekképen cselekedjél szamarával, ekképen cselekedjél ruhájával és ekképen cselekedjél a te atyádfiának minden elveszett holmijával, a mi elveszett tőle és te megtaláltad; nem szabad félrevonulnod.
4. Ha látod, hogy a te * atyádfiának szamara vagy ökre az úton eldűlve fekszik, ne fordulj el azoktól, hanem vele együtt emeld fel *azokat*. * 2 Móz. 23, 5.
5. Asszony ne viseljen férfiruházatot, se férfi ne öltözzék asszonyruhába; mert mind útálatos az Úr előtt, a te Istened előtt, a ki ezt míveli.
6. Ha madárfészek akad elédbe az úton valamely fán vagy a földön, madárfiakkal vagy tojásokkal, és az anya rajta ül a fiakon vagy a tojásokon: meg ne fogd az anyát * a fiakkal egyben; * rész 14, 21. 3 Móz. 22, 28.
7. Hanem bizony bocsásd el az anyát, és a fiakat fogd el magadnak, hogy jól legyen dolgod, és hosszú ideig élj.
8. Ha új házat építesz, házfedeledre korlátot csinálj, hogy vérrel ne terheld a te házadat, ha valaki leesik arról.
9. Ne vess a te szőlődbe kétféle * magot, hogy fertőzötté ne legyen az egész: a mag, a melyet elvetsz és a szőlőnek termése. * 3 Móz. 19, 19.
10. Ne szánts ökrön és szamáron együtt.
11. Ne öltözzél vegyes * szövésű azaz gyapjúból és lenből szőtt ruhába. * 3 Móz. 19. 19.
12. A te felső ruhádnak négy szegletére, a melyet felülre öltesz, * bojtokat csinálj magadnak. * 4 Móz. 15, 38. Máté 23, 5.

Erkölcstelenségek elleni törvények.

13. Ha valaki feleséget vesz, és bemegy hozzá, és meggyűlöli azt,
14. És szégyenletes dolgokkal vádolja, és rossz hírbe keveri azt, mert ezt mondja: E feleséget vettem magamnak, és hozzá mentem, de nem találtam ő benne szűzességet:

15. Akkor vegye azt a leánynak atyja és anyja, és vigyék a leány szűzességének *jeleit* a város vénei elé a kapuba;
16. És mondja a leánynak atyja a véneknek: Leányomat feleségül adtam e férfiúnak, de gyűlöli őt;
17. És íme szégyenletes dolgokkal vádolja, mondván: Nem találtam a te leányodban szűzességet; pedig ímhol vannak az én leányom szűzességének *jelei!* És terítsék ki a ruhát a város vénei elé.
18. Akkor a város vénei fogják meg azt a férfit, és ostorozzák meg őt;
19. És bírságolják meg száz ezüst *siklusra,* és adják ezt a leány atyjának; mert rossz hírbe kevert egy izráelita szűzet; és legyen annak felesége, *és* el nem bocsáthatja azt teljes életében.
20. Ha pedig igaz lesz a vádolás, és nem találtatik szűzesség a leányban:
21. Akkor vigyék ki a leányt az ő atyjának háza elé, és az ő városának emberei * kövezzék meg kővel, hogy meghaljon; mert gyalázatosságot cselekedett Izráelben, paráználkodván az az ő atyjának házánál. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt. * vers 23.24.
22. Ha rajtakapnak valamely férfit, hogy férjes asszonynyal hál, ők mindketten * is meghaljanak: a férfi, † a ki az asszonynyal hált, és az asszony is. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből.
* 3 Móz. 20,10. † vers 24.
23. Ha szűz leány van jegyben egy férfiúval, és megtalálja azt valaki a városban, és vele hál:
24. Vigyétek ki mindkettőjöket annak a városnak kapuja elé, és kövezzétek meg őket kővel, hogy meghaljanak. A leányt azért, hogy * nem kiáltott a városban, a férfit pedig † azért, hogy meggyalázta az ő felebarátjának feleségét. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből. * vers 20.21. † vers 22.
25. De hogyha mezőn találja a férfi a jegyben járó leányt, és erőszakoskodik rajta a férfi és vele hál: csak maga a férfi haljon meg, a ki azzal hált;
26. A leányt pedig ne bántsd, mert a leánynak nincsen halálos bűne, mivel olyan ez a dolog, mint a mikor valaki felebarátjára támad és azt agyonüti.
27. Mert a mezőn találta őt; kiálthatott a jegyben járó leány, de nem volt a ki megoltalmazza őt.
28. Ha valaki el nem jegyzett szűz leánynyal találkozik, és megragadja azt, és vele hál, és rajta kapják őket:
29. Akkor a férfi, a ki vele hált, adjon a leány atyjának * ötven ezüst *siklust,* a leány pedig legyen feleségévé. Mivelhogy meggyalázta azt, nem bocsáthatja el azt teljes életében.
* 2 Móz. 22,16.17.
30. Ne vegye el senki az ő * atyjának feleségét, és az ő atyjának takaróját fel ne takarja! * 3 Móz. 18,8.

Kik vehetők fel a gyülekezetbe, kik nem.

23. Akinek szeméremteste zúzott vagy megcsonkított, ne menjen be az Úrnak községébe.
2. A fattyú se menjen be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjen be az Úrnak községébe.
3. Az Ammoniták * és Moábiták se menjenek be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjenek be az Úrnak községébe, soha örökké:
* 1 Móz. 19,36.38. Nehém. 13,1.2.
4. Azért, mert nem jöttek elõtökbe kenyérrel és vízzel az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból; és * mivelhogy felbérlette ellened Bálámot, a Beór fiát, a mesopotámiabeli Péthorból valót, hogy megátkozzon téged.
* 4 Móz. 22,5—7.
5. De az Úr, a te Istened nem * akarta meghallgatni Bálámot; hanem fordította az Úr, a te Istened az átkot néked áldásodra, mivelhogy szeretett téged az Úr, a te Istened.
* 4 Móz. 22,12.32. 4 Móz. 23,8.10.22—24.
6. Ne keresd az ő békességöket és az ő javokat teljes életedben, soha.
7. Ne útáld az Edomitát; * mert atyádfia az; ne útáld az égyiptombelit, mert jövevény voltál az ő földén. * 1 Móz. 25,25.26.
8. Az olyan fiak, a kik harmadízen születnek nékik, bemehetnek az Úrnak községébe.

Különféle törvények.

9. Ha táborba szállsz a te ellenséged ellen: őrizkedjél * minden gonosztól. * Luk. 3,14.
10. Ha volna valaki közötted, a ki nem volna tiszta valami éjszakai véletlenség miatt: * menjen ki a táborból, és ne menjen vissza a táborba;
* 3 Móz. 15,1—10.
11. És mikor eljő az estve, mossa meg magát vízzel, és a nap lementével menjen be a táborba.
12. A táboron kivül valami helyed is legyen, hogy kimehess oda.
13. És legyen ásócskád a fegyvered mellett, hogy mikor leülsz kivül, *gödröt* áss azzal és ha felkelsz, betakarhassad azt, a mi elment tőled;
14. Mert az Úr, a te Istened, a te táborodban jár, hogy * megszabadítson téged, és elődbe vesse a te ellenségeidet: legyen azért a te táborod szent,

hogy ne lásson te közted valami rútságot, és el ne forduljon tőled.
* rész 20,1. 3 Móz.26.12.
15. Ne add ki a szolgát az ő urának, a ki az ő urától hozzád menekült.
16. Veled lakjék, te közötted, azon a helyen, a melyet választ valamelyikben a te városaid közül, a hol néki tetszik; ne nyomorgasd * őt.
* 2 Móz.22,21.
17. Ne legyen *felavatott* parázna-nő Izráel leányai közül; se *felavatott* paráznaférfi ne legyen Izráel fiai * közül.
* 1 Móz.38,21. Hózs.4,13.14.
18. Ne vidd be a parázna-nő bérét és az eb-bért az Úrnak, a te Istenednek házába akárminémű fogadás fejében; mert mind a kettőt útálja az Úr, a te Istened.
19. A te atyádfiától * ne végy kamatot: *se* pénznek kamatját, *se* eleségnek kamatját, se semmi egyébnek kamatját, a mit kamatra szokás adni.
* 2 Móz.22,25. 3 Móz.25,35—37. Neh.5,10. Zsolt.15,1.5.
20. Az idegentől vehetsz kamatot, de a te atyádfiától ne végy kamatot, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened mindenben, a mire kinyujtod kezedet, azon a földön, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.
21. Ha fogadással * ígérsz valamit az Úrnak, a te Istenednek: ne halogasd annak megadását; mert bizony megkeresi azt rajtad az Úr, a te Istened, és bűnül tulajdoníttatik az néked.
* 4 Móz.30,2—15. Zsolt.50,14.
22. Ha pedig nem teszesz fogadást, bűn sem tulajdoníttatik néked.
23. Ügyelj arra, a mi ajkaidon kijön, és * úgy teljesítsd, a mit száddal ígérsz, mint mikor szabad akaratból teszesz fogadást az Úrnak, a te Istenednek.
* Préd.5,4—6.
24. Ha bemégy a te felebarátodnak szőlőjébe, egyél szőlőt kívánságod szerint jóllakásodig, de edényedbe ne rakj.
25. Ha bemégy a te felebarátod vetésébe, kezeddel * szaggass kalászokat, de sarlóval ne vágj be a te felebarátod vetésébe.
* Máté 12,1.

Elválás levele.

24. Ha valaki asszonyt vesz magához, és feleségévé teszi azt, és ha azután nem találja azt kedvére valónak, mivelhogy valami illetlenséget talál benne, és ír néki * váló levelet, és kezébe adja azt annak, és elküldi őt házától;
* Máté 5,31.
2. És kimegy az ő házából, és elmegy és más férfiúé lesz;
3. És a második férfiú *is* meggyűlöli őt, és ír néki váló levelet, és kezébe adja azt, és elküldi őt házától; vagy ha meghal az a második férfi, a ki elvette azt magának feleségül:
4. Az első férje, a ki elküldte őt, nem veheti őt másodszor is magához, hogy feleségévé legyen, minekutána megfertéztetett; mert útálatosság ez az Úr előtt; te pedig ne tedd bűnössé a földet, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül.
5. Hogyha valaki újonnan vesz feleséget, * ne menjen hadba, és ne vessenek reá semmiféle terhet; egy esztendeig szabad legyen az ő házában, és vidámítsa a feleségét, a kit elvett.
* rész 20,7.

Különféle törvények, kivált a szegények, árvák és jövevények javára.

6. Zálogba senki ne vegyen kézi-malmot vagy malomkövet, mert életet venne zálogba.
7. Hogyha rajtakapnak valakit, a ki embert * lop az ő atyjafiai közül, Izráel fiai közül, és hatalmaskodik rajta, vagy eladja azt: haljon meg az a tolvaj. Így tisztítsd ki a gonoszt te közüled.
* 2 Móz.21,16.
8. A poklosság csapásában vigyázz, hogy szorgalmatosan megtartsad és megcselekedjed mindazt, a * mire a Lévita papok tanítanak titeket; vigyázzatok, hogy a miképen megparancsoltam nékik, a képen cselekedjetek.
* 3 Móz.13,2—59.
9. Emlékezzél meg arról, a mit cselekedett az Úr, a te Istened * Miriámmal az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból.
* 4 Móz.12,10.
10. Ha kölcsön adsz valamit a te felebarátodnak: ne menj be az ő házába, hogy magad végy zálogot tőle;
11. Kívül állj meg, és az ember, a kinek kölcsönt adsz, maga vigye ki hozzád az ő zálogát.
12. Hogyha szegény ember az, ne feküdjél le az ő zálogával;
13. Bizony add vissza * néki azt a zálogot napnyugtakor, hogy az † ő ruhájában feküdjék le, és áldjon téged. És igazságul lesz ez néked az Úr előtt, a te Istened előtt.
* 2 Móz.22,26.27. † Péld.22,27.
14. A szegény és szűkölködő napszámoson ne erőszakoskodjál, akár atyádfiai, akár a te jövevényeid azok, a kik a te földeden a te kapuid között vannak.
15. Azon a napon add meg az * ő bérét, és le se menjen felette a nap; mert szegény ő, és kivánkozik az után az ő lelke, hogy ellened ne kiáltson az Úrhoz, és bűn ne legyen rajtad.
* 3 Móz.19,13. Jak.5,4.

16. Meg ne ölettessenek az * atyák
a fiakért, se a fiak meg ne ölettesse-
nek az atyákért; kiki az ő bűnéért
haljon meg. * 2 Kir.14,6. 2 Krón.25,4.
Jer.31,30. Ezék.18,20.
17. A jövevénynek *és* az * árvának
igazságát el ne csavard; és az özvegy-
nek ruháját ne vedd zálogba.
* 2 Móz.22,21.22.
Péld.22,22.23. Jer.5,28.22,3. Ezék.22,29.30.
18. Hanem emlékezzél vissza, hogy
szolga voltál Égyiptomban, és meg-
váltott téged az Úr, a te Istened, on-
nét. Azért parancsolom én néked,
hogy így cselekedjél.
19. Mikor learatod aratni valódat a
te meződön, és kévét felejtesz a me-
zőn, ne térj * vissza annak felvéte-
lére; a jövevényé, az árváé és az öz-
vegyé legyen az, hogy megáldjon té-
ged az Úr, a te Istened, kezeidnek min-
den munkájában. * 3 Móz.19,9.10.
20. Ha olajfád *termését* lerázod, ne
szedd le, a mi még utánad marad;
a jövevényé, árváé és az özvegyé le-
gyen az.
21. Ha szőlődet megszeded, ne mezge-
réld le, a mi utánad marad; a jöve-
vényé, árváé és az özvegyé legyen az.
22. És emlékezzél vissza, hogy szolga
voltál Égyiptomnak földén. Azért pa-
rancsolom néked, hogy így csele-
kedjél.

A botbüntetés szabálya.

25. Ha per támad férfiak között,
és törvény elé mennek, és
megítélik őket, és igazat adnak az
igaznak * és bűnösnek mondják a bű-
nöst: * Péld.17,15.
2. Akkor, ha a bűnös ütleget érde-
mel, vonassa le azt a bíró, és üttes-
sen arra maga előtt annak bűnössége
szerint való számban.
3. Negyvenet * üttessen rá, ne töb-
bet, hogy netalán, ha ennél több ütést
üttet reá, alávalóvá legyen előtted a
te atyádfia. * 2 Kor.11,24.
4. Ne kösd be az ökörnek * száját,
mikor nyomtat! * 1 Kor.9,9. 1 Tim.5,18.

Magtalan testvér özvegyével való házasságról.

5. Ha testvérek laknak együtt, és meg-
hal egy közülök, és nincs annak fia:
a megholtnak felesége ne menjen ki
a háztól idegen férfiúhoz; *hanem* a
sógora menjen * be hozzá, és vegye
el őt magának feleségül, és éljen vele
sógorsági házasságban.
* Ruth 4,5. Máté 22,24.
6. És majd az elsőszülött, a kit szül-
ni fog, a megholt testvér nevét kapja,
hogy annak neve ki ne töröltessék
Izráelből.
7. Hogyha a férfinak nincs kedve el-
venni az ő ángyát, menjen el az ő
ángya a kapuba a vénekhez, és mond-
ja: Sógorom vonakodik fentartani az ő
testvérének nevét Izráelben, nem akar
velem sógorsági házasságban élni.
8. Akkor hívják azt az ő városának
vénei, és beszéljenek vele; és ha meg-
áll és ezt mondja: nincs kedvem őt
elvenni:
9. Akkor járuljon hozzá az ő ángya
a vének szemei előtt, és húzza le sa-
ruját annak lábáról, és köpjön az ar-
czába, és szóljon, és ezt mondja: Így
kell cselekedni azzal a férfival, a ki
nem építi az ő testvérének házát.
10. És „lehúzott sarujú háznép"-nek
nevezzék az ő nevét Izráelben.
11. Ha két férfi összevesz egymással,
és az egyiknek felesége oda járul,
hogy megszabadítsa az ő férjét an-
nak kezéből, a ki veri azt, és kinyujtja
kezét, és megfogja annak szemérem-
testét:
12. Vágd el annak kezét, meg ne szán-
ja szemed.

Hamis mérték tilalma.

13. Ne legyen a te zsákodban kétféle
font: * nagyobb és kisebb.
* 3 Móz.19,35.36.
14. Ne legyen a te házadban kétféle
éfa: nagyobb és kisebb.
15. Teljes és igaz fontod * legyen né-
ked; teljes és igaz éfád legyen néked;
hogy hosszú ideig élj azon a földön,
a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
* Ezék.45,10.
16. Mert az Úr előtt, a te Istened előtt
útálni való mindaz, * a ki ezeket cse-
lekszi; *és* mindaz, a ki hamisságot
mível. * Péld.11,1.

Az amálekiták kiirtandók.

17. Megemlékezzél arról, a mit Amá-
lek * cselekedett rajtad az úton, a mi-
kor Égyiptomból kijöttetek:
* 2 Móz.17,8—11.14.
18. Hogy reád támadt az úton, és meg-
verte a seregnek utolsó részét, mind
az erőtleneket, a kik hátul valának,
a mikor magad is fáradt és lankadt
voltál, és nem félte az Istent.
19. Mikor azért megnyugtat majd
téged az Úr, a te Istened, minden te
körösközül lévő ellenségedtől azon a
földön, a melyet az Úr, a te Istened
ád néked örökségül, hogy bírjad azt:
töröld el Amálek * emlékezetét az ég
alól; el ne felejtsd! * 1 Sám.15,2.3.7.

A zsenge és dézsma megadásakor mit kell mondani.

26. Mikor pedig bemégy arra a
földre, a melyet az Úr, a te
Istened ád néked örökségül, és bírni
fogod azt, és lakozol abban:

2. Akkor végy a föld minden gyümölcsének*zsengéjéből, a melyet szerezz a te földedből, a melyet az Úr, a te Istened ád néked; és tedd kosárba és menj oda a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy ott lakozzék az ő neve; *2 Móz.23,19.34,26.
3. És menj be e paphoz, a ki abban az időben lesz, és mondjad néki: Vallást teszek ma az Úr előtt, a te Istened előtt, hogy bejöttem a földre, a mely felől megesküdt az Úr a * mi atyáinknak, hogy nékünk adja. *1 Móz.17,8.
4. És a pap vegye el a kosarat kezedből, és tegye azt az Úrnak, a te Istenednek oltára elé.
5. És szólj, és mondjad az Úr előtt, a te Istened előtt: Veszendő mesopotámiai vala az atyám, és aláment vala Égyiptomba, és jövevény volt ott kevesed magával; * nagy, erős és temérdek néppé lőn ottan. *1 Móz.46,1–27.
6. Bosszúsággal illetének pedig minket az Égyiptombeliek, és nyomorgatának * minket, és vetének reánk kemény szolgálatot. *2 Móz.1,11–16.
7. Kiáltánk azért az Úrhoz, a mi atyáink Istenéhez, és * meghallgatta az Úr a mi szónkat, és megtekintette a mi nyomorúságunkat, kínunkat és szorongattatásunkat; *2 Móz.2,25.3,7.
8. És kihozott minket az Úr Égyiptomból erős * kézzel, kinyújtott karral, nagy rettentéssel, jelekkel és csudákkal; *2 Móz.12,29.33.13,3.
9. És behozott minket e * helyre, és adta nékünk ezt a földet, a téjjel és mézzel folyó földet. *2 Móz.3,8.13,5.
10. Most azért ímé elhoztam ama föld gyümölcsének zsengéjét, a melyet nékem adtál Uram. És rakd le azt az Úr előtt, a te Istened előtt, és imádkozzál az Úr előtt, a te Istened előtt;
11. És örömet találj mindabban a jóban, a melyet ád néked az Úr, a te Istened, és a te házadnépének; te*és a lévita, és a jövevény, a ki te közötted van. *rész 16,11.14.27,7.
12. Ha a harmadik esztendőben, a tizednek esztendejében, minden termésedből egészen megadod a tizedet, és * adod a lévitának, a jövevénynek, az árvának és özvegynek, hogy egyenek a te kapuid között, és jól lakjanak: *3 Móz.27,30. 4 Móz.18,24.
13. Akkor ezt mondjad az Úr előtt, a te Istened előtt: Kitakarítottam a szent részt a házból, és oda adtam azt a lévitának, a jövevénynek, az árvának és az özvegynek minden te * parancsolatod szerint, a melyet parancsoltál nékem; nem hágtam át egyet sem a te parancsolataidból, sem el nem felejtettem! *rész 14,25.
14. Nem ettem belőle gyászomban, nem pusztítottam belőle tisztátalanul, és halottra sem adtam belőle. Hallgattam az Úrnak, az én Istenemnek szavára; a szerint cselekedtem, a mint parancsoltad nékem.
15. Tekints alá a te szentségednek lakóhelyéből a mennyekből, és áldd meg Izráelt, a te népedet, és a földet, a melyet nékünk adtál, a mint megesküdtél vala a mi atyáinknak, a téjjel és mézzel folyó földet.

Emlékeztetés Isten iránt való engedelemre.

16. E mai napon az Úr, a te Istened parancsolja néked, hogy e rendelések és végzések szerint cselekedjél: tartsd meg azért és cselekedjed azokat teljes szívedből * és teljes lelkedből! *rész 6,5.
17. Azt kívántad ma kimondatni az Úrral, hogy Isteneddé lesz néked, hogy járhass * az ő útain, megtudhassad az ő rendeléseit, parancsolatait és végzéseit, és engedhess az ő szavának; *rész 5,31.7,6.14,2.
18. Az Úr pedig azt kívánja ma kimondatni veled, hogy az ő * tulajdon népévé leszesz, a miképen szólott néked, és minden ő parancsolatát megtartod, *2 Móz.19,5.
19. Hogy feljebb * valóvá tegyen téged minden nemzetnél, a melyeket teremtett, dícséretben, névben és dicsőségben, és hogy szent népévé lehess az Úrnak, a te Istenednek, a mint megmondta vala. *rész 4,7.28,1.

A törvény emlékkövei.

27. Mózes pedig és Izráel vénei parancsot adának a népnek, mondván: Tartsátok meg mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok ma néktek.
2. És a mely napon általmentek a Jordánon arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néktek: nagy * köveket állíts fel, és meszeld be azokat mészszel. *Józs.4,3–8.
3. És mihelyt általmégy, írd fel azokra e törvénynek minden ígéjét, hogy bemehess arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, a téjjel és mézzel folyó földre, a miképen megígérte néked az Úr, a te atyáidnak Istene.
4. Mihelyt azért általmentek a Jordánon, állítsátok fel azokat a köveket, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek, az * Ebál hegyén; és meszeld be azokat mészszel. *Józs.8,30.31.
5. És építs ott oltárt az Úrnak, a te

Istenednek; olyan kövekből való oltárt, a melyeket*vassal meg ne faragj.
*2 Móz.20,25.
6. Ép kövekből építsd az Úrnak, a te Istenednek oltárát; és áldozzál azon egészen égőáldozatokat az Úrnak, a te Istenednek.
7. Áldozzál hálaáldozatokat is, és egyél ott, * és vigadozzál az Úr előtt, a te Istened előtt. *rész 12,12.
8. És írd fel a kövekre e törvénynek minden ígéjét igen világosan!
9. És szóla Mózes és a Lévi nemzetségéből való papok az egész Izráelnek, mondván: Figyelj és hallgass Izráel! E mai napon lettél az Úrnak, a * te Istenednek népévé.*rész 26,17-19.
10. Hallgass azért az Úrnak, a te Istenednek szavára, és cselekedjél az ő parancsolatai és rendelései szerint, a melyeket, én parancsolok ma néked.

Az ebálhegyi átok.

11. És parancsola Mózes azon a napon a népnek, mondván:
12. Ezek álljanak fel a népnek megáldására a * Garizim hegyén, mikor általmentek a Jordánon: Simeon, Lévi, Júda, Issakhár, József és Benjámin. *rész 11,29 Józs.8,33.
13. Ezek pedig az átkozásra álljanak fel az Ebál hegyén: Rúben, Gád, Áser, Zebulon, Dán és Nafthali.
14. Szóljanak pedig a léviták, és ezt mondják az egész Izráel népének felszóval:
15. Átkozott az ember, a ki faragott és öntött képet csinál, útálatára az Úrnak, mesterember kezének munkáját, és rejtve tartja *azt!* És feleljen az egész nép és mondja: Ámen!
16. Átkozott, a ki kevésre becsüli az ő atyját vagy*anyját! És mondja az egész nép: Ámen! *2 Móz.21,17.
17. Átkozott, a ki elmozdítja az ő felebarátjának határát! És mondja az egész nép: Ámen!
18. Átkozott, a ki félrevezeti a vakot az * úton! És mondja az egész nép: Ámen! *3 Móz.19,14.
19. Átkozott, a ki elfordítja a jövevénynek,*árvának és özvegynek igazságát! És mondja az egész nép: Ámen!
*2 Móz.22,21.
20. Átkozott, a ki az ő atyjának feleségével hál, * mert feltakarja az ő atyjának takaróját! És mondja az egész nép: Ámen! *3 Móz.18,8.
21. Átkozott, a ki közösül * valamely barommal! És mondja az egész nép: Ámen! *3 Móz.18,23.
22. Átkozott, a ki az ő leánytestvérével hál,*az ő atyjának leányával vagy az ő anyjának leányával! És mondja az egész nép: Ámen! *3 Móz.18,9.
23. Átkozott, a ki az ő napával hál! És mondja az egész nép: Ámen!
24. Átkozott, a ki megöli az ő felebarátját titkon! * És mondja az egész nép: Ámen! *4 Móz.35,16.
25. Átkozott, a ki ajándékot fogad el, hogy ártatlan lélek vérét ontsa! És mondja az egész nép: Ámen!
26. Átkozott, a ki meg nem * tartja e törvénynek ígéit, hogy cselekedje azokat! És mondja az egész nép: Ámen!
*Jer.11,3. Gal.3,10.

Áldások ígérete.
(V. ö. 3 Móz.26.)

28. Ha pedig szorgalmatosan hallgatsz * az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden ő parancsolatát, a melyeket én parancsolok ma néked: akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr, a te Istened; *rész 26,18.19. 3 Móz.26,3.4.
2. És reád szállanak mind ez áldások, és * megteljesednek rajtad, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára. *rész 30,8—10.
3. Áldott leszesz a városban, és áldott leszesz a mezőben.
4. Áldott *lesz* a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, és a te barmodnak gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.
5. Áldott *lesz* a te kosarad és a te sütő * tekenőd. *3 Móz.26,3—9.
6. Áldott leszesz bejöttödben, és áldott leszesz kimentedben.
7. Az Úr megszalasztja előtted a te ellenségeidet, a kik reád támadnak; egy úton jőnek ki reád, és hét úton futnak előled.
8. Áldást parancsol melléd az Úr a te csűreidben és mindenben, a mire ráteszed kezedet; és megáld téged azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
9. Az Úr felkészít téged * magának szent néppé, a miképen megesküdt néked, ha megtartod az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, és az ő útain jársz. *2 Móz.19,5.
10. És megérti majd a földnek minden népe, hogy az Úrnak * nevéről neveztetel, és félnek tőled. *vers 9.
11. És bővölködővé tesz téged az Úr *minden* jóban: * a te méhednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, hogy néked adja azt. *rész 30,9.10.
12. Megnyitja néked az Úr az ő drága kincsesházát, az eget, hogy esőt

adjon a te földednek alkalmas * időben, és megáldja kezednek minden munkáját, és kölcsönt adsz sok népnek, te pedig nem veszesz kölcsönt. * Jer.5,24.25.

13. És fejjé tesz téged az Úr és nem farkká, és mindinkább feljebbvaló leszesz és nem alábbvaló, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek parancsolataira, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy tartsd meg és teljesítsd azokat;

14. És ha el nem térsz egyetlen ígétől sem, a melyeket én parancsolok néktek, se jobbra, * se balra, járván idegen istenek után, hogy azokat tiszteljétek. * rész 5,32.

Átok fenyegetése.

15. Ha pedig nem hallgatsz * az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartsad és teljesítsed minden parancsolatát és rendelését, a melyeket én parancsolok ma néked: reád jőnek mind ez átkok, és megteljesednek rajtad. * 3 Móz.26,14—35. Dán. 9,11—14. Siral.2,17—22.

16. Átkozott leszesz a városban, és átkozott a mezőn.

17. Átkozott *lesz* a te kosarad és a te sütő tekenőd.

18. Átkozott lesz a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.

19. Átkozott leszesz bejöttödben, és átkozott leszesz kimentedben.

20. Bocsát az Úr te reád * átkot, bomlást és romlást mindenben, a mit kezdesz vagy cselekszel; mígnem eltöröltetel és mígnem gyorsasággal elveszesz a te cselekedeteidnek gonoszsága miatt, a melyekkel elhagytál engem. * Bir.2,15.

21. Hozzád ragasztja az Úr a * döghalált, mígnem elemészt téged arról a földről, a melyre bemégy, hogy bírjad azt. * 3 Móz.26,16. Ezék.14,21.

22. Megver téged az Úr szárazbetegséggel hideglelséssel, * gyulasztó és izzasztó betegséggel, aszálylyal, szárazsággal és ragyával; és üldöznek téged, mígnem elveszesz. * 3 Móz.26,16.

23. Eged, a mely fejed felett van, rézzé, * a föld pedig, a mely lábad alatt van, vassá válik. * rész 11,17. 3 Móz.26,19.

24. Az Úr eső helyett port és hamut ád a te földedre; az égből száll reád, mígnem elpusztulsz.

25. Az Úr megszalaszt * téged a te ellenségeid előtt; egy úton mégy ki ő reá, és hét úton futsz előtte, és a föld minden országának rettentésére leszel. * 3 Móz.26,17.

26. És eledelévé lesz a te * holttested az ég minden madarának és a föld vadainak, és nem lesz, a ki elűzze *azokat.* * Préd.6,3. Ézsa.14,19.20.

27. Megver téged az Isten Égyiptomnak * fekélyével, és sülylyel, varral és viszketegséggel, a melyekből ki nem gyógyíttathatol. * 2 Móz.9,9.

28. Megver téged az Úr * tébolyodással, vaksággal és elme-zavarodással; * Róm.1,28.

29. És tapogatni fogsz délben, a mint tapogat a vak a setétségben; és szerencsétlen leszel a te útaidban, sőt elnyomott és kifosztott leszel minden időben, és nem lesz, a ki megszabadítson.

30. Feleséget jegyzesz magadnak, de más férfi hál azzal; házat építesz, de nem lakol benne; szőlőt ültetsz, de nem veszed annak hasznát.

31. A te ökröd szemed előtt vágatik le, és nem eszel abból; a te szamarad elragadtatik előled, és nem tér vissza hozzád; a te juhaid ellenségeidnek adatnak, és nem lesz, a ki megszabadítson.

32. A te fiaid és leányaid más népnek adatnak, és a te szemeid néznek és epekednek utánok egész napon, és nem lesz erő a te kezedben.

33. A te földednek gyümölcsét, és minden fáradságos * szerzeményedet oly nép emészti fel, a melyet nem ismertél, sőt elnyomott és megnyomorított leszel minden időben. * Bir.6,3—5.

34. És megtébolyodol a látványtól, a melyet látni fognak a te szemeid.

35. Megver téged az Úr gonosz kelésekkel a te térdeiden és czombjaidon, a melyekből ki nem gyógyíttathatol, talpadtól fogva a koponyádig.

36. Az Úr elvisz * téged és a te királyodat, a kit magad fölé emelsz, oly nép közé, a melyet nem ismertél sem te, sem a te atyáid; és szolgálni fogsz ott idegen isteneket: fát és követ. * rész 4,27.28. Jer.16,13.39,6—9.

37. És iszonyattá, * példabeszéddé és gúnynyá leszel minden népnél, a melyek közé elűz téged az Úr. * Jer.24,9.

38. Sok magot viszel ki a mezőre, de keveset * takarsz be, mert felemészti azt a sáska. * Mik.6,15. Hag.1,6.

39. Szőlőket ültetsz és míveled *azokat,* de bort nem iszol, meg sem szeded, mert elemészti azokat a féreg.

40. Olajfáid lesznek minden határodban, de nem kened magadat olajjal, mert * olajfádnak gyümölcse lehull. * Jóel.1,10.

41. Fiakat és leányokat nemzesz, de nem lesznek tiéid; mert fogságra jutnak.

42. Minden fádat és földednek min-
den gyümölcsét megemészti a sáska.
43. A jövevény, a ki közötted van,
feljebb-feljebb emelkedik feletted, te
pedig alább-alább szállasz.
44. Ő fog néked kölcsönt adni, és
nem te kölcsönzöl néki; ő fej * lesz,
te pedig fark leszel. * vers 13.
45. És ez átkok mind reád szállanak,
és üldöznek téged és megteljesednek
rajtad, míglen elpusztulsz; mert nem
hallgattál az Úrnak, a te Istenednek
szavára, hogy megtartottad volna az
ő parancsolatait és rendeléseit, a me-
lyeket parancsolt néked;
46. És rajtad lesznek jelül és csudául,
és a te magodon mind örökké.
47. A miatt, hogy nem szolgáltad az
Urat, a te Istenedet örömmel és * jó
szívvel, mindennel bővölködvén:
* rész 16,11,15.26,11.
48. Szolgálod majd a te ellenségei-
det, a kiket reád bocsát * az Úr, éhen
és szomjan, mezítelen és mindennek
szűkiben; és vasigát vet a te nyakadra,
míglen elpusztít téged. * Jer.5,15.6,22.
49. Hoz az Úr ellened népet * mesz-
szünnen, a földnek széléről, nemkü-
lönben, a mint repül a † sas; oly né-
pet, a melynek nyelvét nem érted;
* Jer.5,15. † Siral.4,19.
50. Vad tekintetű népet, a mely nem
tiszteli * a vén embert, és a gyermek-
nek nem kedvez: * Siral.5,12.13.
51. És felemészti a te barmodnak te-
nyészését és a te földednek gyümöl-
csét, mígnem kipusztulsz; a mely
nem hágy néked a te gabonádból, bo-
rodból, olajodból, és a te teheneid-
nek fajzásából, juhaidnak elléséből,
mígnem kiveszít téged.
52. És megszáll téged minden váro-
sodban, míglen leomolnak a te ma-
gas és erős kőfalaid, a melyekben
bízol, minden te földeden; megszáll
téged minden városodban, minden
te földeden, a melyet az Úr, a te Iste-
ned ád néked.
53. És megeszed a te méhednek gyü-
mölcsét, a te fiaidnak * és leányid-
nak húsát, a kiket ád néked az Úr,
a te Istened — a megszállás és szoron-
gattatás alatt, a melylyel megszoron-
gat téged a te ellenséged.
* 2 Kir.6,28.29. Siral.4,10.
54. A te közötted való finnyás és igen
kedvére nevekedett férfi is irígy szem-
mel tekint az ő atyjafiára, az ő sze-
retett feleségére és fiainak maradék-
részére, a kik megmaradtak *még*,
55. Hogy ne kelljen adnia azok közül
senkinek az ő fiainak húsából, a mit
eszik, mivelhogy semmi egyebe nem
marad a megszállás és szorongattatás
alatt, a melylyel megszorongat téged
a te ellenséged minden városodban.
56. A közötted való finnyás és ked-
vére nevekedett asszony (a ki meg se
próbálta talpát a földre bocsátani az
elkényesedés és finnyásság miatt)
irígy szemmel tekint az ő szeretett
férjére, fiára, leányára,
57. Az ő mássa miatt, a mely elmegy
tőle és gyermekei miatt, a kiket meg-
szül: mert * megeszi ezeket titkon,
mikor mindenből kifogy, a megszál-
lás és szorongattatás alatt, a melylyel
megszorongat téged a te ellenséged
a te városaidban. * vers 53.
58. Hogyha meg nem tartod *és* nem
teljesíted e törvény minden ígéjét, a
melyek meg vannak írva e könyvben,
hogy féljed e dicsőséges és rettenetes
nevet, az Úrét, a te Istenedét:
59. Csudálatosakká teszi az Úr a te
csapásaidat, és a te magodnak csapá-
sait; nagy és maradandó csapásokká,
gonosz és maradandó betegségekké.
60. És reád fordítja Égyiptomnak
minden * nyavalyáját, a melyektől ir-
tóztál vala, és hozzád ragadnak *azok*.
* vers 27. rész 7,15. 2 Móz.9,9.
61. Mindazt a betegséget és mindazt
a csapást is, a melyek nincsenek meg-
írva e törvénynek könyvében, reád
rakja az Úr, míglen kipusztulsz.
62. És kevesen maradtok * meg, a kik
annakelőtte oly sokan † voltatok, mint
az égnek csillagai; mivelhogy nem
hallgattál az Úrnak, a te Istenednek
szavára. * rész 4,27. † rész 10,22.
63. És a miképen örvendezett az Úr
rajtatok, hogy jót tett veletek és meg-
sokasított titeket: akképen fog örven-
dezni az Úr rajtatok, * hogy kiveszt
és kipusztít titeket; és ki fogtok gyom-
láltatni arról a földről, a melyre te
bemégy, hogy birjad azt. * Péld.1,26.
64. És szétszór * téged az Úr minden
nép közé, a földnek *egyik* végétől a
földnek *másik* végéig; és szolgálni
fogsz ott idegen isteneket, a kiket sem
te nem ismertél, sem a te atyáid: fát
és követ. * rész 4,27.28.
65. De e nemzetek között sem pihensz
meg, és nem lesz a te talpadnak nyu-
godalma; mert rettegő * szívet, epedő
szemeket és sóvárgó lelket ád ott né-
ked az Úr. * 3 Móz.26,17.36.
66. És a te életed kétséges lesz majd
előtted; és rettegni fogsz éjjel és nap-
pal, és nem bízol életedben.
67. Reggel azt mondod: Bárcsak est-
ve volna! estve pedig azt mondod:
Bárcsak reggel volna! — a te szíved-
nek rettegései miatt, a melylyel ret-
tegsz, és a te szemeidnek látása miatt,
a melyet látsz.

68. És visszavisz téged az Úr Égyiptomba hajókon, azon az úton, *a melyről azt mondtam néked, hogy nem fogod azt többé meglátni! És áruljátok ott magatokat a ti ellenségeiteknek szolgákul és szolgálóleányokul, de nem lesz, a ki megvegyen.
* rész 17,16.

A szövetség megújítása.

29. Ezek annak a szövetségnek ígéi, a mely felől megparancsolta az Úr Mózesnek, hogy kösse meg azt Izráel fiaival Moábnak földén, azon a szövetségen kivül, a melyet kötött vala * velök a Hóreben.
* rész 5,2.3.

2. És előhivatá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Ti láttátok * mind azt, a mit szemeitek előtt cselekedett az Úr Égyiptom földén a Faraóval és minden ő szolgájával, és egész földével:
* 2 Móz.19,4.

3. A nagy * kísértéseket, a melyeket láttak a te szemeid, a jeleket és ama nagy † csudákat.
* rész 4,34.7,19.8,2.3. † 2 Móz.14,21—28.17,5.6.

4. De nem adott * az Úr néktek szívet hogy *jól* értsetek, szemeket, hogy lássatok, és füleket, hogy halljatok, mind e mai napig.
* Ézsa.6,9.10.

5. Mindamellett is vezérlettelek titeket a pusztában *negyven esztendeig; nem koptak le a ti ruháitok rólatok, és a te sarud sem kopott le lábadról.
* rész 8,2.4.

6. Kenyeret * nem ettetek, sem bort, sem részegítő italt nem ittatok, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
* rész 8,3.

7. És eljutottatok e * helyre, és kijöve elönkbe Szíhon, Hesbonnak királya, és Og, Básánnak királya, hogy megütközzenek velünk, de megvertük őket.
* 4 Móz.21,23.33.

8. És elvettük az ő földjöket, és odaadtuk örökségül a * Rubenitáknak, Gáditáknak és a Manassé-törzs felének.
* 4 Móz.32,33.

9. Tartsátok meg azért e szövetségnek ígéit, és a szerint cselekedjetek, hogy szerencsések legyetek mindenben, a mit cselekesztek.

10. Ti e napon mindnyájan az Úr előtt, a ti Istenetek előtt álltok: a ti főembereitek, törzseitek, véneitek és a ti tiszttartóitok, Izráelnek minden férfia;

11. A ti kicsinyeitek, * feleségeitek és a te jövevényed, a ki a te táborodban van, sőt favágóid és vízmerítőid is;
* rész 31,12.

12. Hogy szövetségre lép*jetek* az Úrral, a ti Istenetekkel, és pedig az ő esküjével *erősített kötésre,* a melyet ma köt meg veled az Úr, a te Istened;

13. Hogy az ő * népévé emeljen ma téged, ő pedig legyen néked Istened, a miképen szólott néked, és a miképen megesküdt † a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.
* rész 28,9. † 1 Móz.17,7.8.

14. És nem csak ti * veletek kötöm én e szövetséges, és ez esküvéses kötést.
* rész 5,3.

15. Hanem azzal, a ki itt van velünk, *és* itt áll e mai napon az Úr előtt, a mi Istenünk előtt, és azzal is, a ki nincsen e mai napon itt velünk.

16. (Mert ti tudjátok miképen laktunk Égyiptomnak földén, és miképen jöttünk által a nemzetek között, a kiken általjöttetek.

17. És láttátok az ő undokságaikat és bálványaikat: fát és követ, ezüstöt és aranyat, a melyek nálok vannak.)

18. Vajha ne lenne közöttetek férfi vagy asszony, nemzetség vagy törzs, a kinek szíve elforduljon e napon az Úrtól, a mi Istenünktől, hogy elmenjen és szolgáljon e nemzetek isteneinek; vajha ne lenne köztetek * méreg- és ürömtermő gyökér!
* Csel.8,23. Zsid.12,15.

19. És ha lesz, a ki hallja ez esküvéses kötésnek ígéit, és boldognak állítja magát az ő szívében, ezt mondván: Békességem lesz nékem, ha a szívem gondolata * szerint járok is. (hogy a részeg és a szomjas együtt veszszenek):
* Jer.44,17.18.

20. Nem akar majd az Úr annak megbocsátani, sőt felgerjed akkor az Úrnak haragja és búsulása az ilyen ember ellen, és rászáll arra minden átok, a mely meg van írva e * könyvben, és eltörli az Úr annak nevét az ég alól.
* rész 28,15—68.

21. És kiválasztja azt az Úr veszedelemre, Izráelnek minden törzse közül, a szövetségnek minden átka szerint, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben.

22. És ezt fogja mondani a következő nemzedék, a ti fiaitok, a kik ti utánatok támadnak, és az idegen, a ki messze földről jön el, ha látni fogják e földnek csapásait és nyomorúságait, a melyekkel megnyomorította azt az Úr:

23. Kénkő és só égette ki egész földjét, be sem vethető, semmit nem terem, és semmi fű sem nevekedik rajta; olyan, mint * Sodomának, Gomorának, Ádmának és Czeboimnak elsülyesztett helye, a melyeket elsülyesztett az Úr haragjában és búsulásában.
* 1 Móz.19,25.

24. Azt fogják majd kérdezni mind
a nemzetek: Miért cselekedett *az Úr
így ezzel a földdel? Micsoda nagy fel-
gerjedése ez a haragnak?
* 1 Kir.9,8.9. Jer.22,8.9.
25. És ezt mondják majd: Azért, mert
elhagyták az Úrnak, az ő atyáik Is-
tenének szövetségét, a melyet akkor
kötött velök, a mikor kihozta őket
Égyiptom földéről;
26. És elmentek, és szolgáltak idegen
isteneket, és imádták azokat; *olyan*
isteneket, a kiket nem ismertek volt
és nem adott nékik *az Isten.*
27. És felgerjedett az Úrnak haragja
e föld ellen, hogy reá hozza mind-
azt az átkot, a mely meg van írva e
könyvben.
28. És kigyomlálta őket az Úr az ő
földjökről haragjában, búsulásában
és nagy indulatjában; és vetette őket
más földre, a mint mai nap *is* van.
29 A titkok *az Úréi, a mi Istenünkéi;
a kinyilatkoztatott dolgok pedig mi-
énk és a mi fiainké mind örökké, hogy
e törvénynek minden igéjét betelje-
sítsük. * Péld.25,2.

Mózes a megtérőknek kegyelmet és áldást, az engedetleneknek átkot és büntetést hirdet.

30. És ha majd elkövetkeznek
reád mind ezek: * az áldás
és az átok, a melyet elődbe adtam
néked; és szívedre veszed azt ama
nemzetek között, a kik közé oda ta-
szított téged az Úr, a te Istened;
* rész 28,2—68.
2. És megtérsz az Úrhoz, a te Iste-
nedhez, * és hallgatsz az ő szavára
mind a szerint, a mint én parancso-
lom néked e napon, te és a te fiaid
teljes szívedből és teljes lelkedből:
* rész 4,30. 3 Móz.26,40—42.
3. Akkor visszahozza * az Úr, a te
Istened a te foglyaidat, és könyörül
rajtad, és visszahozván, összegyűjt
majd téged minden † nép közül, a kik
közé oda szórt téged az Úr, a te Is-
tened. * Neh.1,8.9. † Jer.32,37.
4. Ha az ég szélére volnál is taszít-
va, onnét is összegyűjt téged az Úr,
a te Istened, és onnét is felvesz té-
ged; * Neh.1,9.
5. És elhoz téged az Úr, a te Istened
a földre, a melyet bírtak a te atyáid,
és bírni fogod azt; és jól tesz veled,
és inkább megsokasít téged, mint a
te atyáidat.
6. És körülmetéli * az Úr, a te Iste-
ned a te szívedet, és a te magodnak
szívét, hogy szeressed az Urat, a te
Istenedet teljes szívedből és teljes lel-
kedből, hogy élj.
* Jer.32,39. Ezék.11,19. Róm.2,29.
7. Mind ez átkokat pedig rábocsátja
az Úr, a te Istened a te ellenségeidre
és gyűlölőidre, a kik üldöztek téged.
8. Te azért térj meg, és hallgass az
Úr szavára, és teljesítsd minden pa-
rancsolatát, a melyeket én e mai na-
pon parancsolok néked.
9. És bővölködővé tesz téged az Úr,
a te Istened kezeidnek minden mun-
kájában, a te méhednek gyümölcsé-
ben, a te barmodnak gyümölcsében
és a te földednek gyümölcsében, a
te jódra. Mert *hozzád* fordul az Úr és
öröme lesz benned a *te* jódra, a mi-
képen öröme volt a te atyáidban.
10. Hogyha hallgatsz az Úrnak, a te
Istenednek szavára, megtartván az ő
parancsolatait és rendeléseit, a me-
lyek meg vannak írva e törvény-
könyvben, és ha teljes szívedből és
teljes lelkedből megtérsz az Úrhoz,
a te Istenedhez.
11. **Mert e parancsolat, a melyet én e
mai napon parancsolok néked, * nem
megfoghatatlan előtted; sem távol nincs
tőled.** * Ézsa. 45,19.
12. Nem a mennyben van, hogy azt
mondanád: Kicsoda hág fel érettünk
a mennybe, * hogy elhozza azt né-
künk, és hallassa azt velünk, hogy
teljesítsük azt? * Róm.10,6.
13. Sem a tengeren túl nincsen az,
hogy azt mondanád: Kicsoda megy
át érettünk a tengeren, hogy elhozza
azt nékünk és hallassa azt velünk,
hogy teljesítsük azt?
14. **Sőt felette közel van hozzád * ez
ige; a te szádban és szívedben van, hogy
teljesítsed azt.** * Róm.10,8.9.
15. Lám elődbe adtam ma néked az
életet * és a jót; a halált és a gonoszt,
* rész 11,26—28. vers 15.
16. Mikor én azt parancsolom néked
ma, hogy szeressed az Urat, a te Is-
tenedet, hogy járj az ő útain, és tartsd
meg az ő parancsolatait, rendeléseit
és végzéseit, hogy élj és szaporodjál,
és megáldjon téged az Úr, a te Iste-
ned a földön, a melyre bemégy, hogy
bírjad azt.
17. Ha pedig elfordul a te szíved, és
nem * hallgatsz meg, sőt elhajolsz és
idegen isteneket imádsz, és azoknak
szolgálsz; * rész 28,15.
18. Tudtotokra adom ma néktek, hogy
bizony elvesztek; nem éltek sok ideig
azon a földön, a melyre a Jordánon
általkelvén, bemégy, hogy bírjad azt.
19. Bizonyságul hívom ellenetek ma
a mennyet * és a földet, hogy az éle-
tet és † a halált adtam előtökbe, az
áldást és az átkot: válaszd azért az
életet, hogy élhess mind te, mind a
te magod; * rész 4,26. Ézsa.1,2. † vers 15.

20. Hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és hogy hallgass az ő szavára, és ragaszkodjál hozzá; mert ő a te életed és a te életednek *hosszúsága; hogy lakozzál azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nékik adja azt.
* rész 4,40.5,33.

Mózes búcsuzik, Józsuét rendeli utódául.

31. És méne Mózes, és ez ígéket mondotta vala az egész Izráelnek;
2. Monda pedig nékik: Száz és húsz esztendős vagyok ma, nem járhatok többé ki és be; az Úr pedig *azt mondá nékem: Nem mégy át ezen a Jordánon.
* rész 3,26.27. 4 Móz.27,12—14.
3. Az Úr, a te Istened maga megy át előtted, ő pusztítja el e nemzeteket előtted, hogy bírjad őket; Józsué az, *a ki átmegy előtted, a mint megmondotta az Úr. * rész 3,28.4 Móz.27,18-22.
4. És akképen cselekeszik azokkal az Úr, a miképen cselekedett Szíhonnal és Oggal *az Emoreusok királyaival, és azoknak földjökkel, a melyeket elpusztított vala.
* 4 Móz.21,24.25.
5. Ha azért előtökbe adja őket az Úr, egészen a szerint a parancsolat szerint cselekedjetek velök, a mint *parancsoltam néktek.
* rész 7,1—5.
6. **Legyetek erősek és bátrak, ne féljetek és ne rettegjetek tőlök, mert az Úr, a te Istened maga * megy veled; nem † marad el tőled, sem el nem hágy téged.**
* rész 7,21.† Józs.1,5.
7. Szólítá azért Mózes Józsuét, és monda néki az egész Izráel szemei előtt: Légy erős és bátor, mert te * mégy be e néppel a földre, a mely felől megesküdt az Úr az ő atyáiknak, hogy nékik adja, és te osztod el azt nékik örökségül.
* rész 3,28. Józs.1,6.14,1.
8. Az Úr, ő az, a ki előtted megy, ő lesz te veled; el nem marad tőled, sem el nem hágy téged: ne * félj és ne rettegj!
* Józs.1,6.9.
9. És megírá Mózes e törvényt, és adá azt a papoknak, a Lévi fiainak, a kik hordozzák az Úr *szövetségének ládáját, és Izráel minden vénjének.
* 4 Móz.4,5.15.
10. És megparancsolá nékik Mózes, mondván: A hetedik * esztendő végén, az elengedés esztendejének idejében, a sátorok innepén;
* rész 15,1.
11. Mikor eljön az egész Izráel, hogy megjelenjék az Úr előtt, a te Istened előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt: olvasd fel e törvényt az egész Izráel előtt fülök hallására.
12. Gyűjtsd egybe a népet, a férfiakat, az asszonyokat, a kicsinyeket és a te jövevényedet, a ki a te kapuidon belől van, hogy hallják és tanuljanak, és féljék az Urat, a ti Isteneteket, és tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígéjét.
13. És az ő fiaik is, a kik nem tudják *még*, hallják és tanulják meg, hogy az Urat, a ti Isteneteket kell félni mind addig, a míg éltek azon a földön, a melyre általkeltek a Jordánon, hogy bírjátok azt.
14. Monda azután az Úr Mózesnek: Ímé elközelgettek a te napjaid, *hogy meghalj; hívd elő Józsuét, és álljatok fel a gyülekezetnek sátorában, hogy parancsolatokat adjak néki. Elméne azért Mózes és Józsué, és felállának a gyülekezet sátorában.
* Ézsa.38,1. 2 Pét.1,14.
15. És megjelenék az Úr a sátorban, felhőoszlopban, és megálla a felhőoszlop a sátor nyílása felett.
16. És monda az Úr Mózesnek: Ímé te elaluszol a te atyáiddal, és ez a nép felkél, és idegen istenek után *jár és* paráználkodik azon a földön, a melyre bemegy, hogy *lakozzék* azon; és elhágy engem, és felbontja az én szövetségemet, a melyet én ő vele kötöttem.
17. De * felgerjed az én haragom ő ellene azon a napon, és elhagyom őt, és elrejtem † az én orczámat ő előle, hogy megemésztessék. És mikor utóléri a sok baj és nyomorúság, mondani fogja azon a napon: Avagy nem azért értek-é engem ezek a bajok, hogy nincsen az én Istenem én közöttem?
* 2 Kir.22,13. † Ézsa.59,2.
18. Én pedig valóban * elrejtem az én orczámat azon a napon az ő minden gonoszsága miatt, a melyet cselekedett, mivelhogy más istenekhez fordult.
* rész 32,20.
19. Most pedig írjátok fel magatoknak * ez éneket, és tanítsd meg arra Izráel fiait; adjad azt szájokba, hogy legyen nékem ez ének bizonyságul Izráel fiai ellen.
* vers 16—18.22.
20. Mert beviszem őt arra a földre, a mely felől *megesküdtem az ő atyáinak, a téjjel és mézzel folyó földre; és eszik, jóllakik és meghízik, azután pedig † más istenekhez fordul, és azoknak szolgál, és meggyaláz engem, és felbontja az én szövetségemet.
* 2 Móz.32,13.33,1.2. † Ézsa.1,4.
21. Mikor pedig utóléri őt a sok baj és nyomorúság: akkor szóljon ez az ének előtte bizonyságképen (mert nem megy feledésbe az ő maradékának szájából), mert tudom az ő gondolatát, a mely szerint * cselekszik

már most is, minekelőtte bevinném
őt arra a földre, a mely felől meges-
küdtem vala.
* Józs.24,14.23. Ezék.23,8.9.19,21.
22. Megírá azért Mózes ezt az*éneket
azon a napon, és megtanítá arra Iz-
ráel fiait. * vers 16—19. rész 32,1.2.
23. Azután parancsola * *az Úr* Józsué-
nak, a Nún fiának, és monda: Légy
erős † és bátor, mert te viszed be Iz-
ráel fiait arra a földre, a mely felől
megesküdtem nékik; és én veled le-
szek. * Józs.1,1. † Józs.1,6.9.

A törvénykönyv átadatik a lévitáknak.

24. Mikor pedig teljesen és mind
végig beírta Mózes e törvény igéit
könyvbe:
25. Parancsola Mózes a lévitáknak,
a kik hordozzák * vala az Úr szövet-
ségének ládáját, mondván:
* vers 9. Józs.3,6.
26. Vegyétek e törvénykönyvet, és te-
gyétek ezt az Úrnak, a ti Isteneteknek
szövetségládája*oldalához, és legyen
ott ellened bizonyságul;
* 1 Kir.8,9. 2 Kir.22,8.
27. Mert én ismerem a te pártos vol-
todat, és kemény nyakadat. Ímé most
is, holott még köztetek élek, * pártot
ütöttetek az Úr ellen; mennyivel in-
kább halálom után? * rész 9,24.
28. Gyűjtsétek én hozzám a ti tör-
zseiteknek minden vénjét és a ti elől-
járóitokat, hadd mondjam el ez igé-
ket az ő füleik hallására, és hadd hív-
jam * bizonyságul ellenök a mennyet
és földet. * rész 30,19.32,1.
29. Mert tudom, * hogy halálom után
mind inkább-inkább megromoltok
és eltértek az útról, a melyet paran-
csoltam néktek; és utólér majd tite-
ket a veszedelem a későbbi időben,
mivelhogy gonoszt cselekesztek az
Úrnak szemei előtt, bosszantván őt
kezeiteknek csinálmányával. * vers 16.
30. Azután elmondá Mózes Izráel
egész gyülekezetének füle * hallására
ez éneknek igéit, mind végig. * vers 19.

Mózes éneke.

32. Figyeljetek * egek, hadd szól-
jak! Hallgassa a föld is szám-
nak beszédeit!
* rész 31,28. Ézsa.1,2. Jer.2,12.
2. Csepegjen tanításom, mint eső;
hulljon mint harmat a beszédem;
mint langyos zápor a gyenge fűre, s
mint permetezés a pázsitra!
3. Mert az Úr nevét hirdetem: ma-
gasztaljátok * Istenünket! * Zsolt.96,7.
4. **Kőszikla! Cselekedete * tökéletes,
mert minden ő úta igazság! Hűséges
Isten és nem csalárd; igaz † és egye-
nes ő!** * Préd.3,14. Zsolt.145,17. Dán.4,34.
5. Gonoszak voltak * hozzá, nem fiai,
a magok gyalázatja; romlott és elve-
temült † nemzedék.
* Ézsa.1,2—4. † rész 28,9.
6. Így fizettek-é az Úrnak: balga és
értelmetlen nép?! Nem atyád-é ő, a
ki teremtett? * Ő alkotott és erősített
meg. * 2 Móz.14,30.31.
7. Emlékezzél meg az ős időkről;
gondoljátok el annyi nemzedék éveit!
Kérdezd meg atyádat és megjelenti
néked, a te véneidet és megmondják
néked!
8. Mikor a Felséges örökséget osztott
a * népeknek; mikor szétválasztá az
ember fiait: megszabta a népek ha-
tárait, Izráel fiainak † száma szerint.
* Csel.17,24—26. † Jer.27,5.
9. Mert az Úrnak része az ő népe,
Jákób néki sorssal jutott öröksége.
10. Puszta földön találta vala őt, zor-
don, sivatag vadonban; körülvette őt,
gondja volt reá, őrizte, mint a szeme
fényét;
11. Mint a fészkén felrebbenő sas,
fiai felett lebeg, kiterjeszti felettök
szárnyait, felveszi őket, *és* tollain
emeli őket:
12. Egymaga * vezette őt az Úr; ide-
gen Isten nem volt ő vele.
* 2 Móz.40,36—38.
13. A föld magaslatain * járatta őt,
mezők terméseivel étette, kősziklából
is mézet szopatott vele, kovaszirtből
is olajat; * Ézsa.58,14.
14. Tehenek vaját, és juhok tejét bá-
rányok kövérjével, básáni kosokat és
bakkecskéket a buza java kövérjével:
és szőlő vérét, bort ittál.
15. És meghízott Jesurun, és rúgódo-
zott. * Meghíztál, megkövéredtél, el-
hájasodtál. És elhagyá Istent, terem-
tőjét, és megveté az ő * üdvösségének
kőszikláját. * rész 31,20. Hózs.13,6. † vers 6,9.
16. Idegen *istenek*kel ingerelték, útá-
latosságokkal bosszantották.
17. Ördögöknek * áldoztak, nem Is-
tennek; isteneknek, a kiket nem is-
mertek; újaknak, a kik csak most
támadtak, a kiket nem rettegtek a ti
atyáitok. * 2 Krón.11,15. Zsolt.106,37.
18. A Kősziklát, a ki szült téged, el-
feledted; megfelejtkeztél Istenről, a
ki nemzett téged.
19. Látta ezt az Úr és megútálta bosz-
szúságában az ő fiait és * leányait.
* vers 6.
20. És monda: Elrejtem * orczámat
előlök, hadd látom, mi lesz a végök?
Mert elzüllött nemzetség ez, fiak, a
kikben nincs hűség!
* rész 31,18. Ézsa.1,2—4.
21. Azzal ingereltek ők, * a mi nem
isten; hiábavalóságaikkal bosszan-

tották engem; én pedig azzal ingerlem őket, a mi nem népem: bolond nemzettel † bosszantom őket.
* Jer.2,11.5,7. † Róm.10,19.
22. Mert tűz lobban * fel haragomban és leég a Seol fenekéig; megemészti a földet és gyümölcsét, és felgyújtja a hegyek alapjait.
* Jer.15,14.17,4.
23. Veszedelmeket * halmozok reájok, nyilaimat mind rájok fogyasztom.
* rész 28,22.27—35.
24. Éhségtől * aszottan, láztól emésztetten és keserű dögvésztől — a vadak fogait is rájok bocsátom, a porban csúszók mérgével együtt. * rész 28,53.
25. Kivül fegyver pusztít, az ágyasházakban rettegés: ifjat és szűzet, csecsszopót a vén emberrel együtt.
26. Mondom: Elfuvom őket, * eltörlöm emlékezetöket az emberek közül.
* 4 Móz.14,11—15.
27. Ha nem tartanék az ellenség bosszantásától, hogy szorongatóik a dolgot félremagyarázzák, és hogy ezt mondják: A mi kezünk a hatalmas, és nem az Úr cselekedte mind ezt! —
28. Mert tanács-vesztett nép ez, és nincs bennök értelem.
29. Vajha eszesek volnának, megértenék ezt, meggondolnák, hogy mi lesz * a végök! * Luk.19,42.
30. Miképen kergethetne egy * ezeret, és kettő hogyan űzhetne tízezeret, ha az ő † Kősziklájok el nem adja őket, és ha az Úr kézbe nem adja őket?!
* 3 Móz.26,8. † vers 15.
31. Mert a mi Kősziklánk nem olyan, mint az ő kősziklájok; ellenségeink is megítélhetik!
32. Mert az ő szőlőjök Sodoma szőlője és Gomora mezősége; bogyóik mérges bogyók, keserűek a gerézdjeik.
33. Sárkányok mérge az ő boruk, áspiskígyóknak kegyetlen epéje.
34. Nincsen-é ez elrejtve nálam, lepecsételve az én kincseim között?
35. Enyém a bosszúállás * és megfizetés, a mikor lábuk megtántorodik; mert közel van az ő veszedelmök napja, és siet, a mi rájok vár!
* Zsolt.94,1.Róm.12,19.
36. Mert megítéli az Úr az ő népét, és megkönyörül az ő szolgáin, ha látja, hogy elfogyott az erő, s védett * és védtelen oda van. * 2 Kir.14,26.27.
37. És ezt mondja: Hol az ő istenök? a Kőszikla, a melyben bizakodtak?
38. A kik megették az ő véres áldozataik kövérjét, megitták az ő italáldozatuk borát: keljenek fel és segítsenek * meg titeket, és oltalmazzanak meg titeket! * Bir.10,14.
39. Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten * kívülem! Én ölök † és elevenítek, én sebesítek és én gyógyítok, és nincs, a ki kezemből megszabadítson. * rész 4,35.
Ézsa.45,5.18,22. † 1 Sám.2,6. Jób 5,18. Jak.4,12.
40. Mert felemelem kezemet az égre, és ezt mondom: Örökké * élek én!
* Jer.22,24. Dán.12,7.
41. Ha megélesítem fényes kardomat és ítélethez fog kezem: bosszút állok ellenségeimen és megfizetek gyűlölőimnek.
42. Megrészegítem nyilaimat vérrel, és kardom jól lakik hússal: a legyilkoltak és foglyok vérével, az ellenség vezéreinek fejéből!
43. Ujjongjatok * ti nemzetek, ő népe! Mert ő megtorolja az ő szolgáinak vérét, † bosszút áll az ő ellenségein, földjének és népének megbocsát!
* Róm.15,10. † Jel.19,2.
44. Elméne azért Mózes és elmondá ez éneknek minden ígéjét a nép füle hallására, ő és Józsué * a Nún fia.
* Józs.1,1.2.
45. És mikor végig elmondá Mózes mind ez ígéket az egész Izráelnek,
46. Monda nékik: Vegyétek szívetekre mind ezeket az ígéket, a melyekkel én bizonyságot teszek ellenetek e mai napon; és parancsoljátok meg fiaitoknak, hogy tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígéjét;
47. Mert nem hiábavaló * íge ez néktek; hanem ez a † ti életetek, és ez íge által hosszabbítjátok meg napjaitokat azon a földön, a melyre általmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt.
* rész 28,1—14.15—68. † rész 30,8—10.15.
48. És ugyanezen a napon szóla az Úr Mózesnek, mondván:
49. Menj fel ebbe az Abarim * hegységbe, a Nébó hegyére, a mely Moáb földén van és pedig Jérikhóval átellenben; és nézd meg a Kanaán földét, a melyet én Izráel fiainak adok örökségül. * 4 Móz.27,12—14.
50. És halj meg a hegyen, a melyre felmégy, és takaríttassál a te népedhez, a miképen meghalt * Áron, a te testvéred a Hór hegyén, és takaríttatott az ő népeihez; * 4 Móz.33,38.
51. Mivelhogy vétkeztetek ellenem Izráel fiai között a versengésnek * vizénél, a Czin pusztájában Kádesnél: mert nem szenteltetek meg engem Izráel fiai között. * 4 Móz.20,2.8.10—13.
52. Mert szemközt látod a * földet; de arra a földre, a melyet én adok Izráel fiainak, oda nem mégy be.
* rész 34,4.

Mózes utolsó áldása és jóslata a tizenkét törzsről.

33. Ez pedig az áldás, a melylyel megáldá * Mózes, az Isten-
nek embere, Izráel fiait az ő halála
előtt. * 1 Móz. 49, 1—28.
2. Monda ugyanis: Az Úr a Sinai
hegyről jött, és Seirből támadt fel né-
kik; Párán hegyéről ragyogott elő,
tízezer szent közül jelent meg, jobb-
ja felől tüzes * törvény vala számukra.
* rész 5, 4. 2 Móz. 19, 18. 20, 1. 2.
3. Bizony szereti ő a népeket! Mind
kezednél vannak az ő szentjei, oda
szegődnek, a te lábaidhoz, és hall-
gatják a te beszédeidet.
4. Törvényt parancsolt * nékünk Mó-
zes, örökségül † Jákób községének.
* 2 Móz. 19, 17. 20, 19. 21. † Zsolt. 147, 19. 20.
5. És király lőn Jesurunban, mikor
összegyűltek a népnek fejei, és együtt
voltak Izráel törzsei.
6. Éljen Rúben és meg ne haljon; és
száma legyen embereinek.
7. Ez pedig a Júda *áldása;* és mon-
da: Hallgasd meg Uram a Júda * sza-
vát, és vidd be őt az ő népéhez. Az
ő keze elégséges legyen néki, de légy
segítsége az ő szorongatói ellen.
* 1 Móz. 49, 10.
8. Léviről pedig monda: A te Thum-
mimod és Urimod a te kegyes fér-
fiadé, a kit megkísértél Masszában,
a * kivel perbe szálltál Méribа vizeinél.
* 2 Móz. 17, 1—7. 4 Móz. 20, 2. 13.
9. A ki azt mondta az ő atyjáról és
anyjáról: Nem láttam őt; és az ő aty-
jafiait nem ismerte, fiaival sem gon-
dolt; mert megtartották a te * beszé-
dedet, és ragaszkodtak szövetséged-
hez. * 2 Móz. 32, 26—29.
10. Tanítják * a te végzéseidre Jákó-
bot, és a te törvényedre Izráelt; füs-
tölőt tesznek a te orczád elé, és égő-
áldozatot a te oltárodra. * Mal. 2, 4—7.
11. Áldd meg Uram az ő erejét, és
az ő kezének munkája legyen ked-
ves előtted! Törd meg derekukat a
reá támadóknak és az ő gyűlölőinek,
hogy fel ne kelhessenek!
12. Benjáminról monda: Az Úrnak
kedveltje! Bátorságban lakozik mel-
lette, fedezi őt minden időben, és az
ő vállai között lakik.
13. Józsefről * pedig monda: Áldott
az Úrtól az ő földe az égnek kincsei-
vel, a harmattal és az alant elterülő
mélységes vizekkel; * 1 Móz. 49, 22—26.
14. A nap érlelte drága terméssel, és
a hold sarjasztotta drágaságokkal;
15. És az ős hegyek javaival, és az
örök halmok drágaságaival;
16. A földnek drágaságaival és bő-
ségével. A * csipkebokorban lakozó-
nak jó kedve szálljon Józsefnek fe-
jére, az ő atyjafiai közül kiválaszta-
tottnak koponyájára! * 2 Móz. 3, 2—4.
17. Tehenének első fajzása dicsősé-
gére van; szarvai bivalyszarvak; né-
peket öklel azokkal mindenfelé a föld-
nek széléig. És ezek Efraim * tízez-
rei és Manasse ezrei. * 1 Móz. 48, 1. 5.
18. És Zebulonról monda: Örvendj
Zebulon a te kimentedben, és te Is-
sakhár a te sátraidban.
19. Népeket hívogatnak a hegyre, igaz
áldozattal áldoznak ott: mert a ten-
gerek bőségét szopják, és a fövény-
nek rejtett kincseit.
20. És Gádról monda: Áldott az, a ki
kiterjeszti Gádot! Mint nőstény orosz-
lán, úgy lakik, és szétszaggat kart és
koponyát.
21. Az elejét nézte ki magának, mert
ott volt elrejtve a törvényadó * osz-
tályrésze. De elméne a népnek feje-
delmeivel, az Úrnak igazságát csele-
kedte, és az ő végzését Izráellel együtt.
* 4 Móz. 32, 33—36.
22. És Dánról monda: Dán oroszlán-
nak kölyke, a mely Básánból szökik ki.
23. És Nafthaliról monda: Ó Nafthali,
a ki az Úrnak jó kedvével bővölkö-
döl és áldásával vagy teljes! Vedd bir-
tokba a tengert és a délt.
24. És Áserről monda: Áldott a töb-
bi fiak felett Áser! Legyen az ő aty-
jafiai előtt kedves, és áztassa lábát
olajban.
25. Vas * és réz legyenek a te záraid;
és élteden át tartson erőd. * rész 8, 9.
26. Nincs olyan, mint a Jesurun Is-
tene! Az egeken száguld segítséged-
re, és fenségében * a felhőkön.
* Zsolt. 18, 10. 11. Ézsa. 19, 1.
27. Hajlék az örökkévaló Isten, alant
vannak örökkévaló karjai; elűzi elő-
led az ellenséget, és ezt mondja: Pusz-
títsd!
28. És bátorságban * lakozik Izráel,
egymaga † lesz Jákób forrása a ga-
bona és a bor földén, és az ő egei har-
matot csepegnek. * Jer. 23, 6. † 4 Móz. 23, 9.
**29. Boldog vagy Izráel! Kicsoda olyan
mint * te? Nép, a kit az Úr véd, a te
segítségednek pajzsa, és a ki a te dicső-
ségednek fegyvere! Hízelegnek majd né-
ked a te ellenségeid, és te azoknak ma-
gaslatait taposod.**
* rész 32, 9—14. Zsolt. 147, 19. 20.

Mózes halála.

34. És felméne Mózes * a Moáb me-
zőségéről a Nébó hegyére,
a Piszga tetejére, a mely átellenben
van Jérikhóval; és megmutatá néki
az Úr az egész földet, a Gileádot Dánig;
* rész 32, 49. 50.

2. És az egész Nafthalit, Efraim és Manassé földét, az egész Júda földét a túlsó tengerig;

3. És a déli tartományt, és Jérikhónak, a * pálmafák városa völgyének környékét, Czoárig. * Bir.1,16.

4. És monda néki az Úr: Ez a föld az, a mely felől megesküdtem * Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak, mondván: a te magodnak adom azt. Megengedtem néked, hogy szemeiddel lásd, de † oda nem mégy át. * 1 Móz.12,7.28,13. † rész 32,52.

5. És meghala ott Mózes, az Úrnak szolgája a Moáb földén, az Úr * szava szerint. * rész 32,48—50.

6. És eltemeté őt a völgyben, a Moáb földén, Béth-Peórral átellenben; és senki sem tudja az ő temetésének helyét * e mai napig. * Júd. vers 9.

7. Mózes pedig száz és húsz * esztendős volt, mikor meghalt; nem homályosodott vala meg az ő szeme, sem el nem fogyatkozott vala az ő ereje. * rész 31,2.

8. És siraták Izráel fiai Mózest a Moáb mezőségén harmincz * napig; és eltelének a Mózes siratásának, *azaz* gyászolásának napjai. * 1 Móz.50,3. 4 Móz.20,29.

9. Józsué, a Nún fia pedig beteljesedék bölcseségnek lelkével; mert Mózes * tette vala ő reá kezeit; és hallgatának reá Izráel fiai, és úgy cselekedének, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek. * 4 Móz.27,18—21.

10. És nem támadott többé Izráelben olyan próféta, mint Mózes, a kit ismert volna az Úr * színről-színre: * 2 Móz.33,11. 4 Móz.12,8.

11. Mindazokban a jelekben és csudákban, a melyekért küldötte * vala őt az Úr, hogy véghez vigye *azokat* Égyiptom földén, a Faraón, minden ő szolgáján és az ő egész földén; * 2 Móz.4,21.

12. És mindama hatalmas * erőben, és mindama nagy rettenetességben, a melyeket véghez vitt Mózes az egész Izráel szemei előtt. * 2 Móz.14,21.27.15,23.25.

JÓZSUÉ KÖNYVE.

Isten megerősíti Józsuét hivatalában.

1. És lőn Mózesnek, az Úr szolgájának halála * után, szóla az Úr Józsuénak, † a Nún fiának, Mózes szolgájának, mondván: * 5 Móz.34,5. † 2 Móz.33,11. 4 Móz.13,9.17.27,15.23. 5 Móz.1,38.

2. Mózes, az én * szolgám meghalt; most azért kelj fel, menj át ezen a Jordánon, te és mind ez a nép arra a földre, a melyet én adok nékik, az Izráel fiainak. * 5 Móz.34,5.10.11.

3. Minden helyet, a melyet talpatok érint, néktek adtam, a miképen * szólottam Mózesnek. * 2 Móz.3,8. 5 Móz.1,7.8.31,6.8.

4. A pusztától és e Libánontól fogva a nagy folyóvízig, az * Eufrates folyóvízig, a Khittheusoknak egész földe és a nagy tengerig napnyugat felé lesz a ti határotok * 1 Móz.15,18. 5 Móz.11,24.

5. Meg nem áll senki előtted életednek minden idejében; a miképen Mózessel vele voltam, * teveled is veled leszek; el nem hagylak téged, sem el nem maradok † tőled. * 5 Móz.31,6.8. † Zsid.13,15.

6. Légy bátor és erős, * mert te teszed majd e népet annak a földnek örökösévé, † a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak, hogy nékik adom azt. * 5 Móz.31,6. † 5 Móz.1,38.

7. Csak légy bátor és igen erős, hogy vigyázz és mindent ama törvény szerint cselekedjél, a melyet Mózes, az én szolgám szabott elődbe; attól se jobbra, se balra ne hajolj, hogy * jó szerencsés lehess mindenben, a miben jársz! * 5 Móz.28,1. 1 Kir.2,3.

8. El ne távozzék e törvénynek könyve a te szádtól, hanem gondolkodjál * arról éjjel és nappal, hogy vigyázz és mindent úgy cselekedjél, a mint írva van abban, mert akkor leszel jó szerencsés a te utaidon és akkor boldogulsz. * 5 Móz.6,7.11,19.17,19. Zsolt.1,2.3.

9. Avagy nem parancsoltam-é meg néked: * légy bátor és erős? Ne félj, és ne rettegj, † mert veled lesz †† az Úr, a te Istened mindenben, a miben jársz. * vers 7. rész 6,27. † rész 8,1. †† 5 Móz.31,7.8.

A nép engedelmességet igér Józsuénak.

10. Parancsola azért Józsué a nép előljáróinak, mondván:

11. Menjetek által a táboron, és parancsoljátok meg a népnek, mondván: Készítsetek magatoknak útravalót, mert harmadnap mulva átmentek ti ezen a Jordánon, hogy bemenjetek és bírjátok azt a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ád néktek birtokul.

12. A Rúben és Gád nemzetségének

pedig, és a Manassé nemzetség felé-
nek szóla Józsué, mondván:
13. Emlékezzetek meg a dologról, a
mit megparancsolt * néktek Mózes,
az Úrnak szolgája, mondván: Az Úr,
a ti Istenetek megnyugatott titeket, és
néktek adta ezt a földet. * 4 Móz. 32, 20-23.
14. Feleségeitek, gyermekeitek és
barmaitok maradjanak e földön, * a
melyet adott néktek Mózes a Jordá-
non túl; ti pedig fegyveres kézzel
menjetek át atyátokfiai előtt, mind-
nyájan, a kik közületek erős vitézek,
és segéljétek meg őket; * 4 Móz. 32, 33-37.
15. A míg megnyugosztja az Úr a ti
atyátokfiait is, mint titeket, és bírják
ők is a földet, a melyet az Úr, a ti Iste-
netek ád nékik: akkor aztán térjetek
vissza a ti örökségtek földére és bír-
játok azt, a melyet Mózes, az Úr szol-
gája adott néktek a Jordánon túl, nap-
kelet felől.
16. Azok pedig felelének Józsuénak,
mondván: Mindent * megcselekszünk,
a mit parancsoltál nékünk, és a ho-
vá küldesz minket, oda megyünk.
* 2 Móz. 19, 8.
17. A mint Mózesre hallgattunk, épen
úgy hallgatunk majd te reád, csak
legyen veled az Úr, a te Istened, a
miképen * vele volt Mózessel.
* 5 Móz. 34, 10. 12.
18. Mindenki, a ki ellene szegül a te
szódnak, és nem hallgat a te beszé-
dedre mindabban, a mit parancsolsz
néki, megölettessék. Csak bátor légy
és erős!

Ráháb megment két izráelita kémet azért az ígéretért, hogy őt ésháznépét majd megkímélik.

2. És Józsué, a Nún fia, elküldé Sit-
timből titkon két férfiút kéme-
kül, mondván: Menjetek el, tekint-
sétek meg azt a földet és Jérikhót.
Azok pedig elmenének, és bemené-
nek egy parázna asszonynak házába,
a kinek Ráháb vala neve, * és ott há-
lának. * Zsid. 11, 31. Jak. 2, 25.
2. Mikor pedig megjelentették ezt Jé-
rikhó királyának, mondván: Íme,
férfiak jöttek ide ez éjszaka az Izráel
fiai közül e földnek kémlelésére;
3. Akkor külde Jérikhó királya Rá-
hábhoz, mondván: Hozd ki a férfia-
kat, a kik bementek hozzád, a kik
házadba mentek, mert azért jöttek,
hogy kikémleljék az egész földet.
4. Az asszony pedig fogá a két fér-
fiút, és elrejté vala * őket, és monda:
Úgy van! Bejöttek hozzám a férfiak,
de azt sem tudom, honnan valók vol-
tak. * vers 6.
5. És kimentek e férfiak kapuzárás-
kor a setétben; nem tudom, hová
mentek a férfiak; siessetek gyorsan
utánok, mert utólérhetitek őket.
6. Pedig ő felhágatta őket a házhé-
jára, és elbujtatta * őket a száras len
közé, a mely néki a házhéjára volt
kirakva. * 2 Sám. 17, 18. 19.
7. És utánok sietének a férfiak a Jor-
dánhoz vivő úton a rév felé; a kaput
pedig bezárták, azután, hogy kime-
nének azok, a kik őket üldözik vala.
8. Ők pedig még le sem feküvének,
a mikor felméne ő hozzájok *az asz-
szony* a házhéjára.
9. És monda a férfiaknak: Tudom,
hogy az Úr néktek adta ezt a földet,
és hogy megszállt minket a * félelem
miattatok, és hogy e földnek minden
lakosa megolvad előttetek.
* rész 5, 1. 2 Móz. 15, 13—16. 5 Móz. 2, 25. 11, 25.
10. Mert hallottuk, hogy megszárí-
totta az Úr a Veresgenger vizét * előt-
tetek, a mikor kijöttetek Égyiptomból,
és hogy mit cselekedtetek az Emoreu-
sok két királyával, † a kik túl voltak
a Jordánon, Szíhonnal és Oggal, a
kiket megöltetek.
* 2 Móz. 14, 21. † 4 Móz. 21, 24—35.
11. És a mint hallottuk, megolva-
dott a mi szívünk, * és nem támadt
többé bátorság senkiben sem miat-
tatok. Bizony az Úr, a ti Istenetek † az
Isten fenn az égben és alant a földön!
* rész 5, 1. † 5 Móz. 4, 39. Róm. 1, 19—21.
12. Most azért esküdjetek meg kér-
lek, nékem az Úrra, hogy a mint én
irgalmasságot cselekedtem veletek,
ti is irgalmasságot cselekesztek majd
az én atyámnak házával, és igaz jelt
adtok nékem,
13. Hogy életben hagyjátok az én
atyámat és anyámat, férfi és nőtest-
véreimet, és mindent, a mi az övék,
és megmentitek a mi lelkünket a ha-
láltól.
14. És mondának néki a férfiak: A
mi lelkünket érje helyettetek a halál,
ha meg nem jelentitek ezt a mi dol-
gunkat. És ha nékünk adja az Úr ezt
a földet, irgalmasságot és igazságot
cselekszünk * veled. * rész 6, 23. 25.
15. Alábocsátá azért őket kötélen az
ablakon * (mert az ő háza a kőkerítés
falán vala, és ő a kőkerítésen lakik
vala.) * Ap. csel. 9, 25. 2 Kor. 11, 25.
16. És monda nékik: A hegyre men-
jetek, hogy rátok ne találjanak az ül-
dözők, és ott rejtőzködjetek három
napig, a míg visszatérnek az üldözők;
azután pedig menjetek a magatok
útján.
17. A férfiak pedig mondának néki:
Ártatlanok leszünk ezen te esketésed-
től, a melylyel te megeskettél minket!

18. Ha bejövünk mi erre a földre, kösd e veres fonalú zsinórt ahhoz az ablakhoz, a melyen alábocsátottál minket; atyádat, anyádat és atyádfiait pedig, és atyádnak egész háznépét gyűjtsd be magadhoz a házba.
19. És akkor, ha akárki kijön a te házadnak ajtain, annak vére az ő fején lesz, mi pedig ártatlanok leszünk; mindannak vére pedig, a ki te veled lesz a házban, a mi * fejünkön legyen, ha valakinek keze lenne azon. * Máté 27,25.
20. Ha pedig megjelented ezt a mi dolgunkat, akkor mi fel leszünk oldva az eskü alól, * a melylyel te megeskettél minket. * vers 14.
21. Monda pedig amaz: A mint szólottatok, úgy legyen! Ekkor elbocsátá őket, és elmenének: a veres zsinórt pedig reáköté az ablakra.
22. És elmenének és eljutának a hegyre, és ott maradának három * nap, míg nem visszatérének az † üldözők. Keresék ugyanis őket az üldözők minden úton, de nem találták vala. * vers 16. † vers 3.5.
23. Akkor a két férfiú visszatére, és leszállának a hegyről, és átmenének a *Jordánon,* és eljutának Józsuéhoz, a Nún fiához, és elbeszélének néki mindent, a mi történt vala velök.
24. És mondának Józsuénak: Bizony kezünkbe adta az Úr azt az egész földet; meg is olvadt már * a földnek minden lakosa miattunk. * vers 9.

Izráel száraz lábbal megy át a Jordánon.

3. Felkele * azért Józsué jó reggel, és elindulának Sittimből, és eljutának a Jordánhoz, ő és Izráel fiai mindnyájan, és meghálának ott, mielőtt általmentek volna. * rész 2,1. 4 Móz. 25,1.
2. Lőn pedig három nap mulva, hogy általmenének a vezérek a táboron,
3. És parancsolának a népnek, mondván: Mihelyt meglátjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládáját * és a Lévi *nemzetségéből való* papokat, a kik hordozzák azt, ti is induljatok meg a ti helyetekről és menjetek utána. * 2 Móz. 25,10—16.
4. Csakhogy legyen köztetek * és a között mintegy kétezer singnyi távolság; közel ne menjetek ahhoz, hogy megismerhessétek az útat, a melyen mennetek kell, mert nem jártatok ezen az úton soha ez előtt. * 4 Móz. 4,15. 2 Sám. 6,6—7.
5. Józsué pedig monda a népnek: Tisztítsátok meg magatokat, mert holnap az Úr csudákat * cselekszik köztetek. * vers 13.16.
6. A papoknak is szóla Józsué, mondván: Vegyétek fel * a frigyládát, és menjetek át a nép előtt. Felvevék azért a frigyládát, és mennek vala a nép előtt. * rész 6,6.
7. Az Úr pedig monda Józsuénak: E napon kezdelek téged * felmagasztalni az egész Izráel szemei előtt, hogy megtudják, hogy a miképen vele voltam Mózessel, † te veled is veled leszek. * rész 4,14. † rész 1,5.9.17. 6,27.
8. Te azért parancsolj a papoknak, a kik a frigyládát hordozzák, mondván: Mikor bementek a Jordán vizének szélébe, álljatok meg a Jordánban.
9. Ekkor monda Józsué Izráel fiainak: Járuljatok ide, * és halljátok meg az Úrnak, a ti Isteneteknek szavait! * 2 Móz. 32,26.
10. És monda Józsué: Ebből tudjátok meg, hogy az élő Isten * van köztetek, és hogy kétség nélkül elűzi előletek a Kananeust, a Khittheust, a Khivveust, a Perizeust, a Girgazeust, az Emoreust és a † Jebuzeust; * 3 Móz. 19,4. 26,1. Jer. 10,9.10. † 5 Móz. 20,17. rész 9,1. 11,3. 24,11.
11. Íme az egész föld Urának frigyládája előttetek megy át a Jordánon!
12. Most azért válaszszatok magatoknak tizenkét férfiút * Izráel nemzetségeiből, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből. * rész 4,2.
13. És mihelyt megnyugosznak * majd a Jordán vizében a papok talpai, a kik az Úrnak, az egész föld Urának ládáját hordozzák: a Jordán vize ketté szakad, † és a felülről aláfolyó víz megáll egy rakásban. * rész 8. † 2 Móz. 14,21. Zsolt. 114,3.
14. És lőn, hogy a mint megindula a nép az ő sátraiból, hogy általmenjen a Jordánon, és a papok, a frigyládának hordozói, a nép előtt:
15. És a mint a láda hordozói a Jordánhoz jutának, és a ládahordozó papok bemárták lábaikat a víznek szélébe (a Jordán pedig az egész aratási idő alatt telve vala * minden ő partja felett): * vers 3.
16. Megálla a víz, a mely felülről foly vala alá, és álla egy rakásban, nagy messzire Ádám városánál, a mely Czarthan mellett vala; a puszta tengere, a Sóstenger felé aláfolyó *víz* pedig egészen elfuta, * és általméne a nép Jérikhó előtt. * 2 Móz. 14,21. 2 Kir. 2,8.14. Zsolt. 114,3.
17. A papok pedig, az Úr frigyládájának hordozói, ott állának a szárazon a Jordán közepében bátorsággal, és az egész Izráel szárazon megy vala át, mindaddig, míg az

egész nép teljesen általméne a Jordánon.

A csodálatos átkelés emlékkövei.

4. Mikor pedig az egész nép teljesen általment vala a Jordánon, szóla az Úr Józsuénak, mondván:

2. Vegyetek magatokhoz a népből tizenkét férfiút,* egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből. * rész 3,12.

3. És parancsoljátok nékik, mondván: Vegyetek fel innét a Jordán közepéből, arról a helyről, a hol bátorsággal állanak a papok lábai, tizenkét követ, és vigyétek át azokat magatokkal, és tegyétek le a szálláson, a hol megháltok ez éjszaka.

4. Előhivá azért Józsué a tizenkét férfiút, a kiket az Izráel fiai közül rendelt vala, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből,

5. És monda nékik Józsué: Menjetek át az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládája előtt a Jordán közepébe, s vegyen fel mindegyikőtök egy-egy követ az ő vállára, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint,

6. Hogy legyen ez jelül köztetek. Ha kérdezik * majd ezután a ti fiaitok, mondván: Mire valók néktek ezek a kövek? * vers 21. 2 Móz. 13, 8. 14.

7. Mondjátok meg nékik, hogy kétfelé vált a Jordánnak vize az Úr frigyládája előtt, mikor általment a Jordánon: ketté vált * a Jordánnak vize, és ezek a kövek emlékeztetőül lesznek az Izráel fiainak mindörökre. * rész 3,13. vers 22. 23.

8. És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint megparancsolta vala Józsué, és felvevének a Jordán közepéből tizenkét követ, * a mint megmondotta vala az Úr Józsuénak, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint, és általhozák magokkal az éjjeli szállásra és ott letevék azokat. * vers 20.

9. Tizenkét követ állíta fel Józsué a Jordán közepén is, azon a helyen, a hol állottak vala a frigyládát vivő papok lábai; ott is vannak mind e mai napig.

10. A papok pedig, a ládának hordozói, állanak vala a Jordán közepén, a míg végbe mene mind az a dolog, a mit parancsolt vala az Úr Józsuénak, hogy mondja meg a népnek, egészen úgy, a mint Mózes parancsolta vala Józsuénak. A nép pedig sietett és általméne.

11. És a mint véget ére az egész nép általmenetele, általméne az Úr ládája is és a papok is, a nép előtt.

12. Általmentek vala a Rúben fiai, a Gád fiai és Manassé félnemzetsége is felfegyverkezve * az Izráel fiai előtt, a miképen szólt vala † nékik Mózes. * rész 1,14. † 4 Móz. 32, 20. 29.

13. Mintegy negyven ezernyi fegyveres vitéz ment vala át az Úr előtt a harczra, Jérikhónak sík mezejére.

14. Azon a napon felmagasztalá * az Úr Józsuét az egész Izráel szemei előtt, és félék őt, a mint félték vala Mózest, életének minden napjaiban. * rész 3,7.

15. Mert szólt vala az Úr Józsuénak, mondván:

16. Parancsold meg a papoknak, a kik a bizonyság ládáját hordozzák, hogy jőjjenek fel a Jordánból.

17. És parancsola Józsué a papoknak, mondván: Jőjjetek fel a Jordánból!

18. És lőn, hogy a mint a papok, az Úr frigyládájának hordozói, feljöttek vala a Jordán közepéből, és érintik vala a papok talpai a szárazt: viszszatére * a Jordán vize az ő helyére, és folyt vala, mint az előtt, minden partja felett. * rész 3,15.

19. A nép pedig az első hónak tizedik napján jöve fel a Jordánból, és tábort üte Gilgálban, * Jérikhónak keleti határán. * rész 5,9.

20. Azt a tizenkét követ is, a melyeket a Jordánból hoztak vala, Gilgálban állatá * fel Józsué. * vers 8.

21. És szóla Izráel fiainak, mondván: Ha fiaitok kérdezik majd apáiktól, mondván: Mire valók ezek a * kövek? * vers 6. 7.

22. Tudassátok majd a ti * fiaitokkal, mondván: Szárazon jött át Izráel ezen a Jordánon. * vers 6.

23. Mert kiszárította az Úr, a ti Istenetek a Jordán vizét ti előttetek, míg általjövétek rajta, a miképen cselekedett vala az Úr, a ti Istenetek a Verestengerrel, a melyet megszárított előttünk; * míg általjövénk rajta. * 2 Móz. 14, 21. Zsolt. 78, 13. 106, 9. 114, 3.

24. Hogy megismerje a földnek minden népe az Úrnak kezét, hogy bizony erős az; * hogy féljétek az Urat, a ti Isteneteket minden időben. * Ézs. 59, 1.

A kananeusok félelme.

5. Lőn pedig, a mint meghallák az Emoreusok minden királyai, a kik a Jordánon túl laknak napnyugot felé, és a Kananeusok * minden királyai, a kik a tenger mellett laknak vala, hogy kiszáraztotta az Úr a Jordánnak vizét az Izráel fiai előtt, a míg általjöttünk vala; megolvada az ő szívök, † és nem vala többé bátorság bennök Izráel fiai miatt. * 4 Móz. 13, 30. † rész 2, 9—11. 24.

Körülmetélkedés Kanaán földén.

2. Ez időben monda az Úr Józsué-
nak: Csinálj magadnak * kőkéseket,
és másodszor † is metéld körül az Iz-
ráel fiait.

* 2 Móz. 4, 25. † rész 5, 1. 1 Móz. 17, 10. 23. 27.

3. És csinála Józsué magának kőkése-
ket, és körülmetélé Izráel fiait a kö-
rülmetéletlenség halmán.
4. Az ok pedig, a miért körülmetélé
őket Józsué, ez: Mindaz a nép, a mely
kijött vala Égyiptomból; a férfiak, a
hadakozó emberek mindnyájan meg-
haltak vala a pusztában, * útközben,
a míg jöttek vala Égyiptomból.

* 4 Móz. 14, 21—24. 29—34.

5. Mert körül volt ugyan metélve
mindaz a nép, a mely kijött vala; de
azt a népet, a mely a pusztában szüle-
tett, útközben, a míg jöttek vala Égyip-
tomból, nem metélték vala körül;
6. Mert negyven esztendeig * jártak
Izráel fiai a pusztában, mialatt el-
emészteték † a hadakozó férfiaknak
egész népsége, a kik Égyiptomból
jöttek vala ki, mivelhogy nem hall-
gattak vala az Úr szavára; a kiknek
megesküdt az Úr, hogy nem láttatja
meg velök a földet, a mely felől meg-
esküdt vala az Úr az ő atyáiknak, hogy
nékünk adja azt a téjjel és †† mézzel
folyó földet.

* 4 Móz. 14, 34. † 4 Móz. 14, 21. 23. †† 2 Móz. 3, 8.

7. Fiaikat állította vala azért helyök-
be, ezeket metélé körül Józsué, mert
körülmetéletlenek valának, mivel-
hogy nem metélék vala körül őket
az útban.
8. Miután pedig mind az egész nép
körülmetéltetett vala, veszteg lőnek
az ő helyökön a táborban, míglen
meggyógyulának.
9. És monda az Úr Józsuénak: Ma
fordítottam el rólatok Égyiptom gya-
lázatát; ezért hívják e hely nevét Gil-
gálnak mind a mai napig.

Páskha innep. A manna megszűnik.

10. És Gilgálban * táborozának Iz-
ráel fiai, és megkészíték a páskhát a
hónapnak tizennegyedik napján, est-
ve. Jérikhónak mezején. * rész 4, 19.
11. És evének a föld terméséből a
páskhának másodnapján * kovászta-
lan kenyeret és pörkölt gabonát,
ugyanezen a napon.

* 2 Móz. 12, 18. 19. 3 Móz. 23, 5.

12. És másnaptól kezdve, hogy ettek
vala a föld terméséből, megszűnék
a manna, * és nem volt többé manná-
jok az Izráel fiainak; hanem Kanaán
földének gyümölcséből evének abban
az esztendőben. * 2 Móz. 16, 4. 14—35.

Józsuénak Isten angyala jelenik meg.

13. Lőn pedig, a mikor Józsué Jé-
rikhónál vala, felemelé az ő szemeit,
és látá, hogy íme egy férfiú áll vala
előtte meztelen karddal kezében. És
hozzá méne Józsué, és monda néki:
Közülünk való vagy-é te, vagy ellen-
ségeink közül?
14. Az pedig monda: Nem, mert én
az Úr seregének fejedelme * vagyok,
most jöttem. És leborula Józsué a
földre arczczal, és meghajtá magát,
és monda néki: Mit szól az én Uram
az ő szolgájának? * 2 Móz. 14, 19. 20.
15. És monda az Úr seregének feje-
delme Józsuénak: Oldd le a te sarui-
dat lábaidról, * mert szent a hely, a
melyen állasz. És úgy cselekedék Jó-
zsué. * 2 Móz. 3, 5.

Jérikhót beveszik és lerombolják.

6. Jérikhó pedig be- és elzárkózott
vala az Izráel fiai miatt, se ki
nem jöhetett, se be nem mehetett
senki.
2. És monda az Úr Józsuénak: Lásd!
kezedbe adtam * Jérikhót és királyát
a sereg vitézeivel *együtt.* * rész 8, 1.
3. Azért járjátok körül a várost mind
ti hadakozó emberek, megkerülvén
egyszer a várost. Így cselekedjél hat
napon át.
4. És hét pap hordozzon hét * kos-
szarvból való kürtöt a láda előtt; a
hetedik napon azonban hétszer ke-
rüljétek meg a várost, a papok pedig
kürtöljenek a kürtökkel. * 3 Móz. 25, 9.
5. És ha majd belefúnak a kos-szarv-
ba, mihelyt meghalljátok a kürtnek
szavát, kiáltson fel az egész nép nagy
kiáltással, és leszakad a város kőfala
magától, és felmegy arra a nép, kiki
az előtte való helyen.
6. Előhívá azért Józsué, a Nún fia, a
papokat és monda nékik: Vegyétek
fel a frigyládát, * hét pap pedig vi-
gyen hét kos-szarvból való kürtöt az
Úr ládája előtt. * rész 3. 15.
7. A népnek pedig monda: Menje-
tek el, és kerüljétek meg a várost, a
fegyveresek pedig menjenek az Úr
ládája előtt.
8. És úgy lőn, a mint mondotta va-
la Józsué a népnek. A hét pap ugyan-
is, a kik a kos-szarvból való hét kür-
töt vivék, az Úr előtt megy vala, és
kürtölt vala a kürtökkel, az Úrnak
frigyládája pedig utánok megy vala.
9. A fegyveresek pedig előttök men-
nek vala a kürtölő papoknak, és a
köznép követi vala a ládát, menvén
és kürtölvén kürtökkel.
10. A népnek pedig parancsolt vala
Józsué, mondván: Ne kiáltsatok, han-
gotokat se hallassátok, és szó se jöj-
jön ki szátokból addig a napig, a míg

azt mondom néktek: Kiáltsatok; és
akkor kiáltsatok.
11. Körüljárák azért az Úrnak ládá-
jával a várost, egyszer megkerülvén;
azután visszatérének a táborba, és
az éjszakát a táborban tölték.
12. Józsué pedig felkele * jó reggel,
és felvevék a papok az Úrnak ládáját.
* rész 3,1.7.16.
13. És a hét pap, a kik a kos-szarv-
ból való hét kürtöt vivék, az Úr ládája
előtt megy vala folyton, és kürtöl vala
a kürtökkel, a fegyveresek pedig előt-
tök mennek vala, és a köznép követi
az Úrnak ládáját, menvén és kürtök-
kel kürtölvén.
14. A második napon is egyszer ke-
rülék meg a várost, azután visszaté-
rének a táborba. Így cselekedének
hat napon át.
15. És lőn a hetedik napon, hogy fel-
kelének, mihelyt a hajnal feljöve, és
megkerülék a várost a szokott mó-
don hétszer; csak ezen a napon ke-
rülék meg a várost hétszer.
16. És lőn, hogy a hetedik fordulás-
kor kürtölnek vala a papok a kür-
tökkel, Józsué pedig monda a nép-
nek: Kiáltsatok, mert néktek adta
az Úr a várost!
17. És legyen a város maga, és min-
den, a mi benne van, teljesen az Úr-
nak szentelve; csak a parázna Rá-
háb maradjon életben, ő * és mind-
azok, a kik vele vannak a házban,
mert elrejtette a követeket, a kiket
küldöttünk volt. * rész 2,12-14. Zsid.11,31.
18. Mindazáltal ti óvjátok meg ma-
gatokat a teljesen *Istennek* * szentelt
dolgoktól, hogy miután *néki* szente-
litek, el ne vegyetek a teljesen *néki*
szentelt dolgokból, hogy Izráel tábo-
rát átkozottá ne tegyétek, és bajba ne
keverjétek azt. * 3 Móz.27,28. 4 Móz.18,14.
19. Hanem mivel minden ezüst- és
arany-, meg réz- és vasedény az Úr-
nak van szentelve, * az Úrnak kincse
közé jusson. * 4 Móz.31,51.52.54. Mik 4,13.
20. Kiálta azért a nép, mihelyt kür-
tölének a kürtökkel. Lőn ugyanis, a
mint meghallá a nép a kürtnek sza-
vát, kiálta a nép nagy kiáltással, és
leszakada a kőfal * magától, és fel-
méne a nép a városba, kiki az előtte
való helyen, † és bevevék a várost.
* vers 5. Zsid.11,30. † vers 7.
21. És teljesen kipusztítának * min-
dent, a mi csak vala a városban, a férfi-
tól az asszonyig, a gyermektől az öreg-
ig, sőt az ökörig, juhig és a szamárig,
fegyver élivel. * 5 Móz.7,1.2. 1 Sám.15,3.

Ráhábot és háznépét megkímélik.

22. A két férfiúnak pedig, a kik meg-
kémlelték vala a földet, monda Jó-
zsué: Menjetek be a parázna asszony-
nak házába * és hozzátok ki onnét
az asszonyt és mindazt, a mije van,
a miképen megesküdtetek néki.
* rész 2,14. Zsid.11,31.
23. Bemenének azért a kémlő ifjak,
és kihozák * Ráhábot, és az ő atyját,
anyját és az ő atyjafiait, és mindazt,
a mije vala, és minden cselédjét is
kihozák, és helyezék őket Izráel tá-
borán kivül. * vers 17.
24. A várost pedig megégeték tűzzel,
és mind azt, a mi benne vala; csak-
is az ezüstöt és aranyat és a réz- és
vasedényeket rakták az Úr házának
kincsei * közé. * vers 19.
25. A parázna Ráhábot * pedig, és az
ő atyjának háznépét és mindenét, a
mije vala, élni hagyta vala † Józsué,
és ott lakik az Izráel között mind e
mai napig; mert elrejtette vala a kö-
veteket, a kiket küldött volt Józsué,
hogy kikémleljék Jérikhót.
* vers 32. Jak.2,25. † Bir.1,25.
26. És átkot szóla Józsué azon a na-
pon, mondván: Átkozott legyen az
Úr előtt az a férfiú, a ki felkél, hogy
megépítse * e várost, Jérikhót! Az ő
első szülöttjére rakja le annak alap-
ját s legifjabb fiára állítsa fel annak
kapuit! * 1 Kir.16,34.
27. És vala az Úr Józsuéval, és lőn
híre az egész földön.

*Ákán az Úrnak szentelt zsákmány meglopá-
sával bajt hoz a népre, ezért megkövezik.*

7. De az Izráel fiai hűtlenül bántak
vala a teljesen *Istennek* szen-
telt * dolgokkal, mert elvőn a teljesen
Istennek szentelt dolgokból Ákán,
Kárminak † fia (ki a Zabdi fia, ki a
Zéra fia a Júda nemzetségéből); fel-
gerjede azért az Úrnak haragja Izráel
fiai ellen. * rész 6,17—19. 5 Móz.13,17.
† vers 20,21. rész 22,20. 1 Krón.2,7.
2. Külde ugyanis Józsué férfiakat
Jérikhóból, Aiba, a mely Bethaven
mellett van, Bétheltől napkelet felé,
és szóla nékik, mondván: Menjetek
fel és kémleljétek * ki azt a földet.
És felmenének a férfiak és kikémlelék
Ait. * rész 2,1.
3. Majd visszatérének Józsuéhoz, és
mondának néki: Ne menjen fel az
egész nép; mintegy kétezer férfi, vagy
mintegy háromezer férfi menjen fel,
és megverik Ait. Ne fáraszd oda az
egész népet, hiszen kevesen vannak
azok!
4. Felméne azért oda a népből mint-
egy háromezer férfi; de elfutának Ai
férfiai elől.
5. És megölének közülök Ai férfiai
mintegy harminczhat férfit, és üldö-

zék őket a kaputól kezdve egész Sébarimig, és levágták őket a lejtőn. Azért megolvada * a népnek szíve, és lőn olyanná, mint a víz. * rész 5,1.
6. Józsué pedig megszaggatá * az ő ruháit, és földre borula arczczal az Úrnak ládája előtt mind estvéig, ő és Izráel vénei, és port hintének a fejökre. * 1 Móz. 37,34. 4 Móz. 14,6.
7. És monda Józsué: Áh Uram Istenem! Miért is hozád által ezt a népet a Jordánon, hogyha az Emoreus kezébe adsz minket, hogy elveszítsen? Vajha úgy akartuk volna, hogy maradtunk volna túl a Jordánon!
8. Óh Uram! mit mondjak, miután meghátrált Izráel az ő ellenségei előtt!
9. Ha meghallják a Kananeusok * és e földnek minden lakói, és ellenünk fordulnak, és kiirtják nevünket e földről: mit cselekszel majd a te nagy nevedért? * 2 Móz. 32,11.12. 4 Móz. 14,13.
10. És monda az Úr Józsuénak: Kelj fel! Miért is borulsz te arczra?
11. Vétkezett Izráel, és általhágták szövetségemet is, a melyet rendeltem nékik, mert elvettek a teljesen *nékem* szentelt dolgokból is, és loptak is és hazudtak is, és edényeik közé is dugdostak.
12. Ezért nem bírtak megállni Izráel fiai az ő ellenségeik előtt, hátat fordítottak ellenségeiknek, mert átkozottakká lettek. Nem leszek többé veletek, ha ki nem vesztitek magatok közül azt a *nékem* szentelt dolgot.
13. Kelj fel, és tisztítsd meg a népet, és mondjad: Tisztítsátok * meg magatokat holnapra, mert ezt mondá az Úr, Izráelnek Istene: *Istennek* szentelt dolog van közötted, Izráel! Nem állhatsz meg a te ellenségeid előtt, míg el nem távolítjátok közületek az *Istennek* szentelt dolgot.
* rész 3,5.
14. Azért jőjjetek elő reggel nemzetségeitek szerint; a nemzetség pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, * jőjjön elő családonként; a család pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, jőjjön elő házanként, a ház pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, jőjjön elő férfianként. * 1 Sám. 14,41.42.
15. És lészen, hogy a ki az *Istennek* szentelt dologban bűnösnek találtatik, tűzzel égettessék meg, ő és mindene, a mije van, mivelhogy megszegte az Úrnak * szövetségét, és mivel alávaló dolgot cselekedett Izráelben.
* 5 Móz. 13,14.
16. Felkele * azért Józsué és jó reggel előállítá Izráelt az ő nemzetségei szerint, és bűnösnek jelenteték a Júda nemzetsége. * Józs. 3,1.6.12, 8.10.
17. Ekkor előállítá a Júda családjait, és bűnösnek jelenteték a Zéra családja; azután előállítá a Zéra családját férfianként, és bűnösnek jelenteték a * Zabdi *háza*. * 4 Móz. 26,20.
18. És előállítá az ő házát férfianként, és bűnösnek találtaték Ákán, Kárminak fia, a ki Zabdi fia, a ki a Júda nemzetségéből való Zéránák fia.
19. Monda azért Józsué Ákánnak: Fiam, adj dicsőséget, * kérlek, az Úrnak, Izráel Istenének, és tégy néki vallást, és add tudtomra, kérlek, nékem, mit cselekedtél, † és el ne titkoljad tőlem! * Ján. 9,24. † 1 Sám. 14,43.
20. Ákán pedig felele Józsuénak, és monda: Bizony én vétkeztem az Úr ellen, Izráel Istene ellen, és ezt s ezt cselekedtem!
21. Láték ugyanis a zsákmány közt egy jó babiloni köntöst, kétszáz siklus ezüstöt és egy arany vesszőt, a melynek súlya ötven siklus vala, és megkívántam ezeket, és elvevém ezeket, és ímé elrejtve vannak a földben, a sátoromnak közepében, az ezüst pedig alatta van.
22. Ekkor követeket külde Józsué s ezek a sátorba futának, és ímé, elrejtve vala az az ő sátorában, és az ezüst is alatta vala.
23. Kivivék azért azokat a sátor közepéből, és vivék Józsuéhoz és Izráelnek minden fiához, és lerakák azokat az Úr előtt.
24. Józsué pedig fogá Ákánt, * a Zéra fiát, az ezüstöt, a köntöst és az arany-vesszőt, az ő fiait és leányait, az ő ökreit, szamarait és juhait, sátorát és mindent, a mije vala, és vele lévén az egész Izráel is, vivék azokat Akor völgyébe. * vers 17.
25. És monda Józsué: Miért rontottál meg minket? Rontson meg téged e napon az Úr! És elborítá őt egész Izráel kövekkel, és megégeték őket tűzzel, miután megkövezték vala őket.
26. És nagy kőhalmot * rakának feléje; *megvan* mind e napig. És megszűnék az Úr haragjának gerjedezése. Ezért nevezik ezt a helyet Akor völgyének mind e napig.
* rész 8,29. 2 Sám. 18,17.

Ai város bevétele.

8. És monda az Úr Józsuénak: * Ne félj és ne rettegj! Vedd magadhoz mind a fegyverfogható népet, és kelj fel és menj fel Aiba, meglásd: kezedbe adom Ainak királyát és az ő népét, városát és földét.
* rész 1,9. 5 Móz. 31,7.
2. Úgy cselekedjél Aival és az ő királyával, a mint cselekedtél Jérikhóval

és * az ő királyával; de zsákmányolni valóját és barmait magatoknak zsákmányolhatjátok! Vess lest a városnak, annak háta megett!
* rész 6,21. vers 27. 5 Móz. 20.14.
3. Felkele azért Józsué és az egész fegyverfogható nép, hogy felmenjenek Aiba, és kiválaszta Józsué harminczezer erős férfiút és elküldé őket éjjel.
4. És parancsola nékik, mondván: Vigyázzatok! Ti lest vettek a városnak, a város háta megett; igen messzire ne menjetek a várostól, és mindnyájan készen legyetek!
5. Én pedig és az egész nép, a mely velem van, megközelítjük a várost. És ha kijönnek ellenünk, mint először, akkor megfutamodunk előttök.
6. És utánunk jönnek, mígnem elszakasztjuk őket a várostól, mert azt fogják mondani: Futnak előlünk; mint * először. És a míg futunk előttök,
* rész 7,5.
7. Ti támadjatok elő a leshelyből, és foglaljátok el a várost, mert az Úr, a ti Istenetek adja azt a ti kezetekbe.
8. És ha majd beveszitek a várost, gyújtsátok fel a várost tűzzel. Az Úrnak szava szerint cselekedjetek, vigyázzatok, megparancsoltam néktek!
9. Elküldé azért őket Józsué, és elmenének a leshelyre, és megszállának Béthel és Ai között, Aitól napnyugat felé; Józsué pedig ez éjszakán a nép között hála.
10. És felkele * Józsué, jó reggel, és megszemlélé a népet, és felméne ő és Izráelnek vénei a nép előtt Aiba.
* rész 3,1.6,12.7,16.
11. És felméne a fegyverfogható nép is mind, a mely vele vala, és elközelítének és jutának a város elé, és táborba szállának Aitól északra, a völgy pedig köztök és Ai közt vala.
12. És vőn mintegy ötezer férfiút, és lesbe állítá őket Béthel és Ai között a városnak nyugati részén.
13. Így állíták fel a népet, az egész tábort, a mely Aitól észak felé, utócsapatja pedig a várostól napnyugot felé vala. Józsué pedig beméne ez éjszakán a völgynek közepébe.
14. És lőn, hogy mikor meglátta vala Ainak királya, sietve felkelének, és kijövének a város férfiai Izráel ellen a harczra; ő és egész népe a megszabott helyre, a síkság elejére, mert nem tudja vala, hogy lest vetének néki a város háta mögött.
15. Józsué pedig és az egész Izráel mintha megverettek volna előttök, futnak vala a puszta felé *vivő* úton.
16. És felriasztaték az egész nép, a mely a városban vala, hogy üldözze őket. És üldözék Józsuét, és elszakadának a várostól.
17. És nem marada ember Aiban, sem Béthelben, a ki ki nem jött volna Izráel után, és ott hagyák a várost kinyitva, és üldözék Izráelt.
18. Az Úr pedig monda Józsuénak: Emeld fel a kopját, a mely kezedben van, Ai felé, mert kezedbe adom azt. És felemelé Józsué a kopját, a mely kezében vala, a város felé.
19. A lesben lévők pedig nagy hamarsággal felkelének helyökről, és a mint felemelte vala kezét, futásnak eredének, és bemenének a városba, és bevevék azt, és nagy hamarsággal tűzbe boríták a várost.
20. Ai férfiai pedig hátratekintének, és láták, hogy ímé a városnak füstje felszáll vala az ég felé, és hogy nincsen módjukban imide vagy amoda elfutni, mert a nép, a mely fut vala a pusztának, visszafordul vala az üldöző felé.
21. Józsué ugyanis és az egész Izráel látták vala, hogy a lesben lévők bevették a várost, és hogy a városnak füstje felszállott vala: visszafordulának azért és vágák Ainak férfiait.
22. Amazok pedig a városból jövének ki ellenök, és így közben valának Izráelnek: ezek innen, amazok meg amonnan, és vágák őket * mindaddig, a míg egy sem marada közülök † élve, vagy a ki elszaladt volna.
* 5 Móz. 7,2. † 2 Móz. 14,28.
23. Ainak királyát is elfogák élve, és elvivék őt Józsué elé.
24. Mikor pedig leöldösé Izráel Ainak minden lakosát a mezőn, a pusztában, a hol üldözték vala őket, és mikor mindnyájan elhullottak vala az utolsóig fegyver éle alatt: visszafordula az egész Izráel Ai ellen, és vágá azt fegyver élével.
25. Mindazok pedig, a kik e napon elhullottak, férfiak és asszonyok együtt, tizenkét ezeren valának; Ainak minden embere.
26. Józsué ugyanis nem voná vissza a kezét, a melyet a kopjával együtt felemelt vala, * míglen megölék Ainak minden lakosát.
* vers 18.19. 2 Móz. 17,11.12.
27. A barmot azonban és a mi zsákmányolni valója volt ennek a városnak, magának zsákmányolá el Izráel az Úr rendelete szerint, a mint utasította vala Józsuét.
28. Ait pedig felgyujtatá Józsué és tevé örökkévaló kőhalommá, pusztasággá mind e napig.
29. Ainak királyát pedig felakasztá

fára *és ott vala* estvéig; de naplemen-
tekor parancsolt Józsué, és levevék
annak holttestét a fáról, és veték a
város kapujának bejáratához, és nagy
rakás követ hordának fölébe, mind
e napig.

A Garizim és Ebál hegyén kikiáltják az áldást és átkot.

30. Majd oltárt építé Józsué az Úr-
nak, Izráel Istenének Ebál * hegyén,
* 5 Móz. 27, 4.
31. Miképen megparancsolta vala
Mózes, * az Úrnak szolgája Izráel fiai-
nak, a mint meg van írva Mózes tör-
vényének könyvében; oltárt ép kö-
vekből, melyeket vas nem érintett és
vivének arra egészen égőáldozatot az
Úrnak, és áldozának † hálaáldozato-
kat. * 2 Móz. 20, 25. † 5 Móz. 27, 7.
32. És felírá ott kövekre a Mózes tör-
vényének mását, * a melyet az írt va-
la Izráel fiai elé. * 5 Móz. 27, 2. 3. 8.
33. Az egész Izráel pedig és az ő vé-
nei, vezérei és bírái ott álltak vala
kétfelől a láda mellett, a Lévita pa-
pok előtt, a kik az Úrnak frigyládá-
ját hordozták vala, úgy a jövevény,
mint a benszülött, * fele a Garizim
hegye felé, fele pedig Ebál hegye fe-
lé, a mint megparancsolta Mózes az
Úr szolgája, hogy megáldaná az Iz-
ráel népét először. * 5 Móz. 11, 29. 27, 12. 13.
34. Azután pedig felolvasta a törvény-
nek minden ígéjét, az áldást és * az
átkot, mind úgy, a mint meg van írva
a törvény könyvében. * 5 Móz. 27, 15-28. 68.
35. Nem volt egy íge sem azok közül,
a melyeket Mózes parancsolt vala, a
melyet fel nem olvasott volna Józsué,
az Izráelnek egész gyülekezete előtt,
még az asszonyok, gyermekek, jöve-
vevények előtt is, a kik járnak vala
közöttök.

A gibeoniták beszinlik a frigybe magokat és örök szolgaságra vettetnek.

9. Lőn pedig, hogy mikor *ezt* meg-
hallották mind ama királyok,
a kik a Jordánon túl a hegyeken és
síkon és a * nagy tengernek egész
partja-mentén valának a Libánon el-
lenében: a Khittheus, az Emoreus,
a Kananeus, a Perizeus, a Khivveus
és a Jebuzeus: * 4 Móz. 34, 5—7.
2. Egybegyülekezének, * hogy meg-
vívjanak Józsuéval és Izráellel egy
akarattal. * Zsolt. 48, 5.
3. De meghallák Gibeon lakosai is, a
mit Józsué Jérikhóval * és † Aival cse-
lekedett vala. * rész 6, 20-21. † rész 8, 26-29.
4. És ők is ravaszul cselekedének. El-
menének ugyanis és követekül adák
ki magokat. Szerzének azért szama-
raikra ócska zsákokat, és ócska, meg-
repedezett és összekötözött boros
tömlőket;
5. És ócska, megfoltozott sarukat lá-
baikra, és ócska ruhákat magokra;
az útravaló kenyerök is mind száraz
és penészes vala.
6. Így menének el Józsuéhoz a tá-
borba Gilgálba, és mondának néki,
és Izráel férfiainak: Messze földről
jöttünk, most azért kössetek frigyet
mi velünk.
7. Izráel férfiai pedig mondának a
Khivveusnak: Hátha közöttem lakol
te; hogyan kössek azért frigyet te ve-
led? * * 2 Móz. 23, 32. 5 Móz. 7, 2.
8. Azok pedig mondának Józsuénak:
Szolgáid vagyunk mi! És monda né-
kik Józsué: Kik vagytok, és honnan
jöttetek?
9. És mondának néki: Igen messze
földről jöttek a te szolgáid, az Úrnak,
a te Istenednek nevéért, mert hallot-
tuk az ő hírét és mindazt, a mit Égyip-
tomban cselekedett;
10. Mindazt is, a mit cselekedett az
Emoreusok két királyával, * a kik va-
lának túl a Jordánon, Szíhonnal, Hes-
bon királyával és Óggal, Básán ki-
rályával, a ki Astarótban vala.
* 4 Móz. 21, 21—25.
11. Ezért szólának nékünk a mi vé-
neink és földünk lakosai is mind,
mondván: szerezzetek magatoknak
eledelt az útra, és menjetek eléjök,
és mondjátok nékik: Szolgáitok va-
gyunk mi, most azért kössetek frigyet
mi velünk!
12. Ez a mi kenyerünk meleg volt,
a mikor eleségül elhoztuk a mi há-
zainkból elindulván, hogy hozzátok
jőjjünk; most ímé, száraz és pené-
szes lett.
13. Ezek a boros tömlők is, a melye-
ket új korukban töltöttünk vala meg,
íme, de megszakadoztak; e mi ru-
háink és saruink pedig megavultak
az útnak igen hosszú volta miatt!
14. És vőnek a férfiak azoknak ele-
deléből, az Úr tanácsát pedig nem
kérték vala.
15. És békességesen * bánt velök Jó-
zsué, és frigyet köte velök, hogy élet-
ben hagyja őket, a gyülekezet feje-
delmei pedig megesküdének nékik.
* 2 Sám. 21, 2.
16. De harmadnap múlva azután,
hogy frigyet kötöttek vala velök, meg-
hallák, hogy közel valók azok hoz-
zájok, sőt közöttök lakoznak azok.
17. Elindulának azért Izráel fiai, és
eljutának azoknak városaihoz har-
madnapon. Városaik pedig valának:
Gibeon, Kefira, Beéróth és Kirjáth-
Jeárim.

18. De nem bánták őket Izráel fiai, mivelhogy megesküdtek vala nékik a gyülekezet főemberei az Úrra, Izráel Istenére, és zúgolódék az egész gyülekezet a főemberek ellen.
19. Mondának azért mind a főemberek az egész gyülekezetnek: Mi megesküdtünk * nékik az Úrra, Izráel Istenére, most hát nem bánthatjuk őket. * vers 15. 2 Sám.21,2.
20. Ezt cselekedjük velök, hogy életben hagyjuk őket, és így nem lesz harag * ellenünk az esküvésért, a melylyel megesküdtünk nékik. * 2 Sám.21,1.
21. Mondának azért a főemberek nékik: Ám éljenek! És lőnek favágóivá és vízhordozóivá az egész gyülekezetnek, a mint szólottak vala nékik a főemberek.
22. Hívatá ugyanis őket Józsué, és szóla nékik, mondván: Miért csaltatok meg minket, ezt mondván: Igen messziről valók vagyunk mi tőletek, holott ti közöttünk laktok?
23. Most azért átkozottak legyetek, és ne fogyjon ki közületek a szolga, a favágó és vízhordó az én Istenemnek házába.
24. Azok pedig felelének Józsuénak, és mondának: Mivelhogy nyilván tudtokra esett a te szolgáidnak az, a mit az Úr, a ti Istenetek parancsolt vala Mózesnek, az ő szolgájának, hogy néktek adja ezt az egész földet, és hogy kiirtja * előletek a földnek minden lakosát: igen féltettük † tőletek a mi életünket, ezért cselekedtük ezt a dolgot. * 5 Móz.7,2. † rész 10,2.
25. És most ímé, a te kezedben vagyunk, a mint cselekedni jónak és igaznak tetszik előtted, úgy cselekedjél mivelünk!
26. És úgy cselekedék velök, és kiszabadítá őket Izráel fiainak kezéből, és nem ölék meg őket.
27. És tevé őket Józsué azon a napon favágókká és vízhordókká * a gyülekezethez és az Úr oltárához, mind e napig, azon a helyen, a melyet választánd. * 5 Móz.29,11.

Józsué csodálatos győzelme öt emoreus királyon.

10. Lőn pedig, hogy a mikor meghallá Adonisédek, Jéruzsálemnek királya, hogy bevette vala Józsué * Ait, és elpusztította azt, *és* hogy a mint cselekedett vala Jérikhóval † és annak királyával, úgy cselekedett Aival és annak királyával, és hogy békességre léptek Gibeon lakói Izráellel, és közöttük vannak: * rész 8,26 28.29. † rész 6,21.24.
2. Igen megijedének, mivelhogy nagy város vala Gibeon, * olyan mint egy a királyi városok közül, sőt nagyobb vala az Ainál, férfiai pedig mind vitézek valának. * rész 9,24.
3. Külde azért Adonisédek, Jéruzsálemnek királya Hohámhoz, Hebronnak királyához és Pireámhoz Jármutnak királyához és Jáfiához, Lákisnak királyához és Debirhez, Eglonnak királyához, mondván:
4. Jőjjetek fel hozzám, és segéljetek meg engem, és verjük meg Gibeont, mert békességre lépett Józsuéval és Izráel fiaival!
5. Összegyülének azért, és felméne az Emoreusoknak öt királya: Jéruzsálemnek királya, Hebronnak királya, Jármutnak királya, Lákisnak királya, Eglonnak királya, ők magok és minden seregök, és tábort ütének Gibeonnál, és hadakozának ellene.
6. Küldének azért Gibeon férfiai Józsuéhoz a táborba, Gilgálba, mondván: Ne vond meg kezeidet a te szolgáidtól! Jőjj fel hozzánk hamar, és ments meg minket, és segíts rajtunk, mert mind felgyűltek ellenünk az Emoreusok királyai, a kik a hegyen lakoznak.
7. Felméne azért Józsué Gilgálból, ő maga és az egész hadakozó nép vele, és a seregnek minden vitéze.
8. Monda pedig az Úr Józsuénak: Ne félj tőlök, * mert kezedbe † adtam őket; senki sem áll meg közülök előtted. * rész 11,6. † vers 10-14.
9. És rájok töre Józsué nagy * hirtelen, *miután* egész éjszaka ment vala Gilgálból. * rész 11,7.
10. És megrettenté őket az Úr Izráel előtt, és megveré őket Gibeonnál nagy vereséggel, és űzé őket a * Bethoronba vivő úton, és vágá őket egészen Azekáig és Makkedáig. * 1 Kir.9,17.
11. Mikor pedig futnak vala ők Izráel előtt a bethoroni lejtőn, az Úr nagy köveket * hullata rájok az égből egész Azekáig, és meghalának. Többen valának, a kik a jégeső kövei miatt haltak vala meg, mint azok, a kiket fegyverrel öltek meg Izráel fiai. * 2 Móz.9,22—24. Bir.5,20.
12. Akkor szóla Józsué az Úrnak azon a napon, a melyen odavetette az Úr az Emoreust Izráel fiai elé; ezt mondotta vala pedig Izráel szemei előtt: Állj meg nap, Gibeonban, és hold az Ajalon völgyében!
13. És megálla a nap, * és vesztegle a hold is, a míg bosszút álla a nép az ő ellenségein. Avagy nincsen-é ez megírva a Jásár könyvében? És megálla a nap az égnek közepén és nem

sietett lenyugodni majdnem teljes egy napig, * Ézs.28,21.38,8.
14. És nem volt olyan nap, mint ez, sem annakelőtte, sem annakutána, hogy ember szavának engedett volna az Úr, mert az Úr hadakozik vala Izráelért.
15. Ezután visszatére Józsué és vele az egész Izráel a táborba, Gilgálba.
16. Ez az öt király pedig elfutott vala, és elrejtőzék Makkedában a barlangban.
17. És megizenék ezt Józsuénak, mondván: Megtaláltatott az öt király, elrejtőzve a makkedai barlangban.
18. És monda Józsué: Hengergessetek nagy köveket a barlang szájához és rendeljetek mellé férfiakat, hogy őrizzék őket.
19. Ti pedig meg ne álljatok, nyomuljatok ellenségeitek után és vágjátok utócsapataikat,* és ne engedjétek őket bejutni az ő városaikba, mert kezetekbe adta őket az Úr, a ti Istenetek. * 5 Móz.25,18.
20. Minekutána pedig elvégezték Józsué és Izráelnek fiai azoknak igen nagy vereséggel való verését, egészen azok megsemmisítéséig, és az élvemaradtak a megerősített városokba vonultak:
21. Visszatére az egész nép Józsuéhoz a táborba, Makkedába békességgel; nyelvét se mozdította senki Izráel fiai ellen.
22. És monda Józsué: Nyissátok fel a barlang száját, és hozzátok ki hozzám ezt az öt királyt a barlangból!
23. És akképen cselekedének, és kihozák hozzá a barlangból ezt az öt királyt: Jéruzsálem királyát, Hebron királyát, Jármut királyát, Lákis királyát, Eglon királyát.
24. Mikor pedig kihozták vala ezt az öt királyt Józsuéhoz, előhívatá Józsué Izráelnek minden férfiát, és monda a hadakozó nép vezéreinek, a kik vele mentek vala: Jőjjetek elő, tegyétek lábaitokat * e királyoknak nyakára. Eljövének azért és tevék lábaikat azoknak nyakára. * Zsolt.91,13.
25. És monda nékik Józsué: Ne féljetek, és meg ne rettenjetek; legyetek bátrak * és erősek, mert ekképen cselekszik az Úr minden ellenségetekkel, a kik ellen ti hadakoztok. * rész 1G.
26. Azután pedig megveré őket Józsué, és megölé őket, és * felakasztatá őket öt fára, és felakasztva maradtak a fákon mind estvéig. * rész 8,29.
27. Lőn pedig a nap lementének idején, * parancsola Józsué, és levevék őket a fákról, † és behányák őket a barlangba, a melyben elbújtak vala, és nagy köveket rakának a barlang szája elé, mind e napig.
* rész 8,29. † 5 Móz.21,22.23.

Józsué további sikerei.

28. Makkedát is bevevé Józsué ugyanazon a napon, és fegyver élére hányá azt és annak királyát, és megölé őket és egy lelket sem engedett menekülni azokból, a melyek benne valának. Úgy cselekedék Makkedának királyával, a mint cselekedett vala * Jérikhónak királyával. * rész 6,21.24.
29. Általméne annakutána Józsué és vele az egész Izráel Makkedából Libnába, és hadakozék Libnával.
30. És kezébe adá az Úr azt is Izráelnek, és annak királyát; és fegyver élére hányá azt, és egy lelket sem engede menekülni azokból, a melyek benne valának. És úgy cselekedék annak királyával, a mint cselekedett vala * Jérikhónak királyával. * vers 28.
31. Libnából pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Lákisba, és táborba szálla mellette, és hadakozék ellene.
32. És kezébe adá az Úr Izráelnek Lákist, és bevevé azt másodnapon, és fegyver élére hányá azt, és minden lelket, a mely benne vala, egészen úgy, a mint cselekedett vala Libnával.
33. Akkor feljöve Hórám, Gézernek királya, hogy megsegélje Lákist, de megveré Józsué őt és az ő népét annyira, hogy egy menekülőt sem hagya meg néki.
34. Lákisból pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Eglonba, és táborba szállának ellene, és hadakozának ellene.
35. És bevevék azt ugyanazon a napon, és fegyver élére hányák azt; és megöle minden lelket, a mely benne vala, ugyanazon a napon, egészen úgy, a mint cselekedett vala Lákissal.
36. Felméne azután Józsué Eglonból és ő vele az egész Izráel Hebronba, és hadakozának az ellen.
37. És bevevék azt, és fegyver élére hányák azt, és annak királyát és minden városát, és egy lelket sem engede menekülni azokból, a melyek benne valának, egészen úgy, a mint cselekedett vala Eglonnal, elvesztvén azt és minden lelket, a mely benne vala.
38. Fordula azután Józsué, és vele az egész Izráel Debirnek, és hadakozék az ellen.
39. És bevevé azt és annak királyát és minden városát, és fegyver élére hányá őket, és megölének minden lelket, a mely benne vala, nem ha-

gyott menekülni valót. A miképen
cselekedett vala Hebronnal, úgy cse-
lekedék Debirrel és annak királyá-
val, avagy a miképen Libnával és
annak királyával cselekedett vala.
40. Megveré azért Józsué az egész
földet; a hegységet és a déli vidéket,
a síkságot és a lejtőket és mindazok-
nak királyait, menekülni valót sem
hagyott; és megöle minden élőt,*a
mint megparancsolta † vala az Úr, az
Izráelnek Istene.
* rész 11,11.14. † 5 Móz.7,2.20,16.17.
41. Megveré pedig őket Józsué Ká-
des Barneától fogva egész Gázáig, a
Gósennek * is minden földét, egész
Gibeonig. * rész 15,51.
42. És mindezeket a királyokat és
azoknak földjét egy útban hódítá meg
Józsué,* mivelhogy az Úr, Izráelnek
Istene hadakozott vala Izráelért.
* 5 Móz.1,30.3,22.
43. Azután visszatére Józsué és vele
az egész Izráel a táborba, Gilgálba.

Sok kananeus törzs kiirtása.

11. Mikor pedig meghallotta *ezt*
Jábin, Hásornak királya,
külde Jobábhoz, Mádonnak királyá-
hoz, és Simronnak királyához, és Ak-
sáfnak királyához,
2. És azokhoz a királyokhoz, a kik
laknak vala észak felé a hegységben,
és a pusztában Kinneróttól délre, és
a síkságon, és Dór magaslatain a ten-
ger felé,
3. A Kananeushoz napkelet és nap-
nyugat felé, és az Emoreushoz, a Khit-
theushoz, a Perizeushoz, a Jebuzeus-
hoz a hegyek közé, és a Khivveus-
hoz a Hermon alá, Mispának földére.
4. És kijövének ők és velök az ő egész
táboruk, sok nép, olyan sok, mint a
föveny, a mely a tenger partján van,
és igen sok ló és szekér.
5. Es összegyülének mindezek a ki-
rályok, és megindulának, és táborba
szállának együttesen Méromnak vi-
zeinél, hogy hadakozzanak Izráel
ellen.
6. Ekkor monda az Úr Józsuénak:
Ne félj * tőlök, mert holnap ilyen-
korra mindnyájokat átdöfötten vetem
az Izráel elé; lovaikat bénítsd meg,
szekereiket † pedig égesd meg tűzzel.
* rész 10,8. † Zsolt.46,10.
7. Elméne azért Józsué és vele az
egész hadakozó nép azok ellen a Mé-
rom vizeihez nagy hirtelen, és reá-
jok rohanának.
8. És adá őket az Úr Izráelnek kezé-
be, és verék őket és űzék őket egészen
a nagy Sidonig és*Miszrefót-Majimig,
és Mispának völgyéig napkelet felé,
és leverék őket annyira, hogy senki
sem maradt közülök életben.* rész 13,6.
9. És úgy cselekedék velök Józsué,
a mint megmondotta vala néki az Úr:
az ő lovaikat megbénítá,*szekereiket
pedig tűzzel égeté el.* vers 6. 2 Sám.8,4.
10. Majd visszafordula Józsué ugyan-
azon időben és bevevé Hásort, kirá-
lyát pedig fegyverrel megölé (Hásor
ugyanis mindezeknek az országok-
nak feje volt az előtt);
11. És levágának minden lelket, a
mely benne vala, megölvén őket fegy-
ver élével; * nem maradt meg egy
élő sem; Hásort pedig tűzzel égeté
meg. *rész 10,40. 5 Móz.20,16.
12. És e királyoknak minden váro-
sát és minden királyukat is meghó-
doltatá Józsué, és megölé őket fegy-
ver élével, kipusztítván őket, a mint
megparancsolta vala Mózes,* az Úr-
nak szolgája. * 5 Móz.20,16.17.
13. Csak épen azokat a városokat nem
égeté meg Izráel, a melyek halmo-
kon állottak vala, kivéve Hásort, egye-
dül ezt égeté meg Józsué.
14. És e városoknak minden zsák-
mányolni valóját, és a barmokat is
magoknak zsákmányolák el Izráel
fiai; csak az embereket hányák mind
fegyver élére, míglen kipusztíták őket.
Nem hagytak meg * egy élőt sem.
* vers 11.
15. A mint parancsolt az Úr * Mózes-
nek, az ő szolgájának, úgy parancsolt
Mózes † Józsuénak, és úgy cselekedék
Józsué, semmit el nem hagyott mind-
abból, a mit az Úr parancsolt vala Mó-
zesnek.* 4 Móz.33,51.52. † 5 Móz.7,12.20,16.17.
16. És elfoglalá Józsué mindazt a föl-
det, a hegységet, az egész déli vidé-
ket, az egész Gósen * földét, úgy a
síkságot, mint a pusztát, és Izráel he-
gyét és annak síkságát. * rész 10,11.
17. A kopasz hegytől fogva, a mely
Szeír felé emelkedik, egészen Baál-
Gádig, a Libanon völgyében, a Her-
mon hegye alatt; királyaikat pedig
mind elfogá és megveré és megölé
őket.
18. Sok napon át viselt hadat Józsué
mindezekkel a királyokkal.
19. Nem volt város, a mely békes-
ségre lépett volna Izráel fiaival, ki-
véve a Gibeonban lakó Khivveusokat;
haddal * vették azt meg mind.
* rész 9,3.6—15.18.
20. Mert az Úrtól volt az, hogy megke-
ményítvén * szíveiket, haddal menje-
nek Izráel ellen, hogy eltörölje őket;
hogy ne legyen nékik irgalom, hanem
hogy elpusztítsa őket, a mint megpa-
rancsolta vala az Úr Mózesnek.
* 5 Móz.2,30.

21. Majd elméne Józsué ez időben,
és kiirtá * az Anákokat a hegyek közül
Hebronból, Debirből, Anábból
és Júdának minden hegyéből, és Izráelnek
minden hegyéből; városaikkal
együtt törlé el őket Józsué.
*4 Móz.13,23.34. 5 Móz.1,28.9,1.2.
22. Nem maradtak Anákok Izráel
fiainak földén, csak Gázában,* Gáthban
és Asdódban hagyattak meg.
*1 Sám.17,4. 2 Sám.21,2.
23. Elfoglalá azért Józsué az egész
földet egészen úgy, a mint az Úr mondotta
vala Mózesnek, és adá azt Józsué
örökségül Izráelnek, osztályrészeikhez
képest, nemzetségeik szerint.
A föld pedig megnyugovék * a
harcztól. *rész 14,15.

A Jordán mindkét oldalán legyőzött harminczegy király.

12. Ezek pedig ama földnek királyai,
a kiket levertek Izráelnek
fiai, és a kiknek földjét birtokba
vették a Jordánon túl, napkelet
* felé, az Arnon pataktól fogva a
Hermon hegyig, és az egész mezőséget
kelet felől: *4 Móz.21,13.
2. Szíhon, az Emoreusok királya, a
ki lakik vala Hesbonban, a ki uralkodik
vala Aróertől fogva, * a mely
van az Arnon patak partján, és a patak
közepétől és a Gileád felétől † a
Jabbok patakig, az Ammon fiainak
határáig. *5 Móz.2,36.3,8.16. †1 Móz.32,22.
3. És a mezőségtől a Kinneróth* tengerig
napkelet felé, és a puszta tengeréig,
a Sóstengerig napkelet felé,
a Béth-Jesimothi útig, és délfelé a
Piszga hegyoldalainak aljáig.
*4 Móz.34,11.
4. És Ógnak, * a Básán királyának
tartománya, a ki Refaim maradékai
közül való, a ki Astarotban és Edreiben
lakozik vala, *5 Móz.1,4.
5. És uralkodik vala a Hermon hegyén,
Szalkhában és az egész Básánban,
a Gesurnak és Maakhátnak határáig,
és a fél Gileádon, Szíhonnak,
Hesbon királyának határáig.
6. Mózes, az Úrnak szolgája és Izráelnek
fiai * verték le őket, és oda adta
azt *a földet* Mózes, az Úrnak szolgája
örökségül a Rúben és Gád *nemzetségeknek*
és a Manassé nemzetség felének.
*4 Móz.21,23—26.33—35.32,33.
7. Ezek pedig ama földnek királyai,
a kiket levertek vala Józsué és az Izráelnek
fiai a Jordán másik oldalán
napnyugat * felé, Baál-Gádtól fogva,
a mely van a Libánon völgyében,
egészen a kopasz hegyig, a mely
Szeír felé emelkedik. És oda adá
azt Józsué örökségül az Izráel nemzetségeinek,
az ő osztályrészeik szerint:
*rész 10,40.41. †rész 11,17.
8. A hegységben * és a síkságon, a
mezőségen és a hegyoldalakon, a
pusztán és a déli vidéken, a † Khittheus,
Emoreus, Kananeus, Perizeus,
Khivveus és Jebuzeusok *földjét.*
*rész 10,40. †rész 11,3.
9. Jérikhónak * királya egy; Ainak,
a mely oldalra vala Béthel felé,† királya
egy; *rész 6,2. †rész 8,29.
10. Jéruzsálemnek* királya egy, Hebronnak
† királya egy;
*rész 10,1.23—27. †rész 10,3.
11. Jármutnak királya egy * Lákisnak
királya egy; *rész 10,3.
12. Eglonnak * királya egy, Gézernek
királya † egy; *rész 10,3.26. †rész 10,33.
13. Debirnek * királya egy, Gédernek
királya egy; *rész 10,38.39.
14. Hormáhnak királya egy, Áradnak
királya egy;
15. Libnának * királya egy; Adullámnak
királya egy; *rész 10,29.30.
16. Makkedának* királya egy, Béthelnek
királya egy; *rész 10,28.
17. Tappuáhnak királya egy, Héfernek
királya egy;
18. Afeknek királya egy, Lassáronnak
királya egy;
19. Mádonnak* királya egy, † Hásornak
királya egy; *rész 11,1. †rész 11,10.
20. Simron Meronnak * királya egy,
Aksáfnak királya egy; *rész 11,1.
21. Taanáknak királya egy, Megiddónak
királya egy;
22. Kedesnek királya egy, a Kármelen
levő Jokneámnak királya egy;
23. A Dór magaslatán lévő * Dórnak
királya egy, a Gilgál népeinek királya
egy; *rész 11,2.
24. Tirczának királya egy; összesen
harminczegy király.

Az ország elosztása.

13. Mikor Józsué megvénhedett
és igen megidősödött vala,
monda az Úr néki: Te megvénhedtél,
* igen megidősödtél, pedig még
igen sok föld maradt elfoglalni való.
*rész 23,1.
2. Ez az a föld, a mi fennmaradt:
A Filiszteusoknak minden tartománya
és az egész Gesur.
3. A Sikhórtól fogva, a mely Égyiptom
felett *foly*, egészen Ekronnak határáig
északra, *mely* a Kananeushoz
számíttatik; a Filiszteusok öt * fejedelemsége:
a Gázáé, Asdódé, Askelóné,
Gáthé, Ekroné és az Avveusoké.
*1 Sám.6,18.
4. Délről a Kananeusnak egész földe
és Meára, a mely a Sídonbelieké,
Afékáig, az Emoreusok határáig.

5. Továbbá a Gibli * földe és az egész
Libánon napkelet felé, Baál- Gádtól
fogva, a mely a Hermon hegy alatt
van, egészen addig, a hol Hamáthba
mennek. * Zsolt.83,8.
6. A hegységnek minden lakosát a
Libánontól Miszrefóth-Majimig, a Sí-
doniakat mind. magam űzöm ki őket
Izráel fiai elől. csak sorsold ki Izrá-
elnek örökségül, a mint megparan-
csoltam néked.
7. Mostan azért oszd el ezt a földet
örökségül kilencz nemzetségnek, és
a Manassé nemzetség felének.
8. Ő vele együtt a Rúben és Gád *nem-
zetségek* elvették örökségöket, a me-
lyet adott vala nékik Mózes, * túl a
Jordánon, napkelet felé, a miképen
adta vala nékik Mózes, az Úrnak szol-
gája. * 4 Móz.32,33.
9. Aróertől * fogva, a mely az Arnon
patak partján van, úgy a várost, a
mely a völgynek közepette van, mint
Medebának minden sík földét Dibo-
nig. * 5 Móz.2,36.
10. És minden városát Szíhonnak,
az Emoreusok királyának, a ki ural-
kodik vala Hesbonban, az Ammon
fiainak határáig.
11. És Gileádot és Gesurnak és Ma-
akátnak határát, az egész Hermon
hegyet és az egész Básánt Szalkáig.
12. Básánban Ógnak egész országát,
a ki uralkodik vala Astarótban és Ed-
reiben. Ez maradt vala meg a Refaim
maradékai közül, de leveré és kiűzé
őket * Mózes. * 5 Móz.3,1—6.11.
13. De Izráel fiai nem űzék ki a Ge-
surit és a Maakhátit, és ott is lakik
a Gesuri és Maakháti az Izráel között
mind e mai napig.
14. Csak Lévi nemzetségének nem
adott örökséget; az Úrnak, Izráel Is-
tenének tüzes áldozatai az ő öröksége,
a mint szólott * vala néki.
* 4 Móz. 18,8—14.18—21.24. vers 33.

A harmadfél törzs öröksége a Jordánon túl.

15. Adott vala pedig Mózes *öröksé-
get* a Rúben fiai nemzetségének az ő
családjaik szerint.
16. És lőn az ő határuk * Aróertől
fogva, a mely az Arnon folyó part-
ján van, úgy a város, a mely a völgy
közepette van. mint az egész sík föld
Medeba mellett; * vers 9.
17. Hesbon és annak minden váro-
sa, a melyek a sík földön vannak;
Dibon, Bámoth-Baal és Béth-Baál-
Meon;
18. És Jaheza, Kedemót és Méfaát;
19. És Kirjáthaim. Szibma és Czeret-
Sáhár a völgy mellett való hegyen:
20. És Béth-Peór, a Piszga hegyol-
dalai, és Béth-Jesimóth.
21. És a sík föld minden városa és
Szíhonnak, az Emoreusok királyá-
nak egész országa, a ki uralkodik va-
la Hesbonban. a kit megvert vala Mó-
zes, őt és a Midiánnak fejedelmeit:
Evit és * Rékemet, Czúrt és Húrt és
Rébát, Szíhonnak fejedelmeit, a kik
e földön laktak vala. * 4 Móz.31,2.3.7.8.
22. A jövendőmondó Bálámot is. Be-
órnak fiát, megölék Izráel fiai fegy-
verrel, azokkal együtt, a kiket levág-
tak vala.
23. Vala tehát a Rúben fiainak ha-
tára a Jordán * és melléke. Ez a Rú-
ben fiainak öröksége az ő családjaik
szerint. a városok és azoknak falui.
* 4 Móz.34,12.
24. A Gád nemzetségének, a Gád fiai-
nak is adott vala *örökséget* Mózes, az
ő családjaik szerint.
25. És lőn az ő határuk Jaázer és
Gileádnak minden városa és az Am-
mon fiai * földjének fele Aróerig, a
mely Rabba felett van. * 2 Sám.11,1.
26. És Hesbontól fogva Ramath-Micz-
péig és Betónimig, meg * Mahanáim-
tól Debir határáig. * 1 Móz.32,2.
27. A völgyben pedig Béth-Harám,
Béth-Nimra, Szukkóth és Czáfon, Szí-
honnak, Hesbon királyának mara-
dék országa. a Jordán és melléke, a
Kinnereth tenger széléig a Jordánon
túl napkelet felé.
28. Ez a Gád fiainak örökségök. az
ő családjaik szerint, a városok és
azoknak falui.
29. A Manassé nemzetség felének is
adott vala Mózes *örökséget.* És lőn a
Manassé fiainak félágáé, az ő család-
jaik szerint,
30. És lőn az ő határuk: Mahanáim-
tól fogva az egész Básán, Ógnak, Bá-
sán királyának egész országa és Jair-
nak minden faluja, a melyek Básán-
ban vannak, hatvan város.
31. És pedig Gileádnak fele és Asta-
rót és Edrei, Óg országának városai
Básánban, a Manassé fiának, * Mákir-
nak fiaié, Mákir feléé, az ő család-
jaik szerint. * rész 17,1.
32. Ezek azok, a miket örökségül
adott vala Mózes a Moáb mezőségén,
a Jordánon túl Jérikhótól * napkelet
felé. * 4 Móz.34,14.15.
33. A Lévi * nemzetségének pedig nem
adott vala Mózes örökséget. Az Úr, Iz-
ráelnek Istene az ő örökségök, a mint
szólott vala nékik. * vers 14. rész 18,7.
4 Móz.18,20.21. 5 Móz.10,9.12,12. Ezék.44,28.

A tizedfél törzs öröksége.

14. Ezek pedig azok. a miket örök-
ségül vőnek el Izráel fiai a
Kanaán földén, a miket örökségül

adtak nékik Eleázár, *a pap, Józsué,
a Nun fia és az atyai fejedelmek, a
kik valának Izráel fiainak nemzet-
ségei felett; * rész 21,1. 4 Móz.34,17.
2. Sorsvetés által való örökségökül,
(a mint megparancsolta * vala az Úr
Mózes által) a kilencz nemzetségnek
és a félnemzetségnek:
* 4 Móz.26,55.56.33,54.34,13.
3. Mert két nemzetségnek és fél nem-
zetségnek a Jordánon túl adott vala
Mózes örökséget, a Lévitáknak pedig
nem adott vala örökséget ő közöttök.
4. Mert a József fiai két nemzetség
voltak: Manassé és Efraim; a Lévi-
táknak pedig nem adtak osztályrészt
a földből, hanem csak városokat la-
kásul és az azokhoz való legelőket
barmaik és marháik számára.
5. A mint megparancsolta * vala az
Úr Mózesnek, úgy cselekedének az
Izráel fiai, és úgy osztják fel a földet.
* 4 Móz.34,13.15.

Káleb öröksége.

6. Hozzámenének pedig Józsuéhoz
Júdának fiai Gilgálba és monda né-
ki a Kenizeus Káleb, Jefunné fia: Te
tudod azt a dolgot, *a melyet beszélt
vala az Úr Mózesnek, az Isten embe-
rének én felőlem és te felőled Kádes-
Barneában.* 4 Móz.14,24.30.5 Móz.1,35,36,
7. Negyven esztendős valék én, mi-
kor elküldött * engem Mózes az Úr-
nak szolgája Kádes-Barneából, hogy
kikémleljem a földet, és úgy hoztam
néki hírt, a mint az az én szívemben
vala. * 4 Móz.13,1—7.
8. Atyámfiai pedig, a kik feljöttek
vala velem, elrémítették * a népnek
szívét, de én tökéletesen követtem az
Urat, az én Istenemet.
* 4 Móz.13,28—30.33,34.
9. És megesküvék Mózes azon a na-
pon mondván: Bizony a föld, a me-
lyet megtapodott * a te lábad, tiéd
lesz örökségül, és a te fiaidé mind
örökké, mivelhogy tökéletesen követ-
ted az Urat, az én Istenemet.
* 5 Móz.11,2.4.
10. Most pedig, ímé megtartott en-
gem az Úr életben, a mint szólott va-
la; most negyvenöt esztendeje, a mi-
óta szólott vala az Úr e dologról Mó-
zesnek, a mi alatt Izráel a pusztában
bolyongott vala; és most ímé, nyolcz-
vanöt esztendős vagyok!
11. Még ma is olyan erős * vagyok,
a milyen azon a napon voltam, a mi-
kor elküldött engem Mózes; a milyen
akkor volt az én erőm, most is olyan
az én erőm a harczoláshoz és járás-
rakelésre. * 5 Móz.34,7.
12. Most azért add nékem ezt a he-
gyet, a melyről szólt vala az Úr azon
a napon; mert magad is hallottad
azon a napon, hogy Anákok* vannak
ott, és nagy, erősített városok; hátha
velem lesz az Úr, és kiűzöm őket, a
mint megmondotta az Úr. * rész 11,21.
13. És megáldá őt Józsué, és* odaadá
Hebront Kálebnek, a Jefunné fiának
örökségül. * rész 15,13. Bir.1,20.
14. Azért lőn Hebron a Kenizeus Ká-
lebé, a Jefunné fiáé, örökségül mind
e mai napig, a miért hogy tökélete-
sen követte vala az Urat, Izráelnek
Istenét.
15. A Hebron * neve pedig annak-
előtte Kirjáth-Arba volt; a ki a leg-
nagyobb ember volt az Anákok kö-
zött. A föld pedig megnyugodott † a
harcztól. * rész 15,13.21,11. † rész 11,23.

Júda törzsének határai és városai.

15. A Júda fiai nemzetségének sors
által való része pedig az ő
családjaik szerint *ez* vala: Edomnak
határa * felé a Czin pusztája délre, a
déli határnak végén. * 4 Móz.34,3.
2. Vala pedig az ő déli határuk a
Sóstengernek szélétől, a tengernyelv-
től fogva, a mely délfelé fordul.
3. És halad délre az Akrabbim há-
gónak, majd átmegy Czin felé, és fel-
megy délről Kádes-Barneának, át-
megy Hesronnak, felmegy Adárnak
és kerül Karka felé;
4. Majd átmegy Asmonnak és halad
Égyiptom patakának. A határ szélei
pedig a tengernél vannak. Ez a ti
határotok délre.
5. Napkelet felé pedig a Sóstenger
a határ a Jordán végéig; az északi
rész határa pedig a tengernyelvtől,
a Jordán végétől *kezdődik*.
6. És felmegy ez a határ Béth-Hog-
lának, és átmegy északra Béth-Ara-
bán majd felmegy ez a határ Rúben
fiának, Bohánnak * kövéhez.
* rész 18,17.
7. És felmegy ez a határ Debirbe is
az Akor völgyéből, és északnak for-
dul Gilgál felé, a mely átellenében
van az Adummin hágójának, a mely
a pataktól délfelé esik. És átmegy a
határ az Én-Semes vizeire és tova ha-
lad a * Rógel forrása felé. * rész 18,16.
8. Azután felmegy a határ a Hinnom
fiának * völgyén, Jebuzeusnak, azaz
Jéruzsálemnek déli oldala felé; fel-
megy továbbá e határ a hegynek te-
tejére, a mely átellenben van a Hin-
nom völgyével napnyugat felé, a mely
északra van a Refaim völgyének szé-
lén. * rész 18,16.
9. És hajlik e határ a hegynek tete-
jétől a Neftoáh víznek kútfejéhez és
kimegy az Efron hegyének városai

felé; majd hajlik e határ Baalának, azaz * Kirjáth-Jeárimnak. * vers 60.
10. Baalától pedig fordul e határ napnyugotnak a Seír-hegy felé, és átmegy északnak a Jeárim-hegy oldala felé, azaz Kesalon felé és alámegy Béth-Semesnek és átmegy Timnának.
11. Majd tova megy e határ Ekron északi oldala felé, és hajlik e határ Sikkeronnak, és átmegy a Baala hegynek, és tova megy Jabnéel felé. A határ szélei pedig a tengernél vannak.
12. A napnyugati * határ pedig a nagy tenger és melléke. Ez Júda fiainak határa köröskörül az ő házok-népe szerint. * 4 Móz. 34, 6.
13. Kálebnek, * a Jefunné fiának pedig a Júda fiai között ada részt, az Úrnak Józsuéhoz való szavai szerint; Kirjáth-Arbának, Anák atyjának *városát,* azaz Hebront. * rész 14, 13.
14. És kiűzé onnan Káleb Anáknak három fiát: * Sésait, Ahimánt és Tálmait, Anák gyermekeit. * Bir. 1, 10. 20.
15. És felméne innét Debir lakói ellen, Debirnek neve pedig azelőtt Kirjáth-Széfer volt.
16. És monda Káleb: A ki megveri Kirjáth-Széfert és elfoglalja azt, néki adom Akszát, az én leányomat * feleségül. * 1 Sám. 17, 25.
17. Elfoglalá pedig azt * Othniél, Kénáznak, a Káleb testvérének fia; és néki adá Akszát, az ő leányát feleségül. * Bir. 1, 12–14. 3, 9.
18. És lőn, hogy a mikor eljöve az, biztatá őt, hogy kérjen az ő atyjától mezőt. Leszálla azért a szamárról; Káleb pedig monda néki: Mi bajod?
19. Ő pedig monda: Adj áldást nékem! Mivelhogy száraz földre helyeztél engem, adj azért nékem vízforrásokat is. És néki adá a felső forrást és az alsó forrást.
20. Ez a Júda fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.
21. A Júda fiai nemzetségének városai pedig a déli végtől kezdve Edom határa felé valának: Kabseél, Éder és Jágur:
22. Kina, Dimóna és Adada;
23. Kedes, Hásor és Ithnán;
24. Zif, Télem és Bealóth;
25. Hásor-Hadatha és Kerioth-Hesron, azaz Hásor,
26. Amam, Séma és Móláda;
27. Hasar-Gaddah, Hesmón és Béth-Pelet;
28. Hasar-Suál, Beer-Seba és Bizjotheja;
29. Baála, Ijjim és Eczem;
30. Elthólád, Keszil és Hormah;
31. Siklág, Madmanna és Szanszanna;
32. Lebaóth, Silhim, Ain és Rimmon. Összesen huszonkilencz város és ezek falui.
33. A síkságon: * Esthaól, Czórah és Asnáh; * Bir. 13, 25.
34. Zanoah, Én-Gannim, Tappuáh és Énám;
35. Jármut, Adullám, Szókó és Azéka,
36. Saáraim, Adithaim, Gedéra és Gederóthaim. Tizennégy város és azok falui.
37. Senán, Hadása és Migdal-Gad;
38. Dilán, Miczpe és Jokteél;
39. Lákis, Boczkát és Eglon;
40. Kabbon, Lahmász és Kitlis;
41. Gedéróth, Béth-Dágon, Naama és Makkéda. Tizenhat város és ezeknek falui.
42. Libna, Ether és Asán,
43. Jifta, Asná és Neczib,
44. Keila, Akzib * és Marésa. Kilencz város és ezeknek falui. * rész 19, 29.
45. Ekron, * ennek mezővárosai és falui. * 1 Sám. 5, 10.
46. Ekrontól fogva egész a tengerig mind azok, a melyek Asdód mellett vannak, és azoknak falui.
47. Asdód, ennek mezővárosai és falui; Gáza, ennek mezővárosai és falui; Égyiptom patakjáig, és a nagy tenger * és melléke. * 4 Móz. 34, 6.
48. A hegységen pedig: Sámír, Jathír és Szókó,
49. Danna, Kirjáth-Szanna, azaz Debir,
50. Anáb, Estemót és Anim,
51. Gósen, Hólon és Giló. Tizenegy város és ezeknek falui.
52. Aráb, Dúma és Esán,
53. Janum, Béth-Tappuah és Aféka,
54. Humta, Kirjáth-Arba, azaz Hebron és Czihor. Kilencz város és ezeknek falui.
55. Maón, Karmel, Zif és Júta,
56. Jezréel, Jokdeám és Zánoah,
57. Kajin, Gibea és Timna. Tíz város és ezeknek falui.
58. Halhul, Béth-Czúr és Gedor,
59. Maarát, Béth-Anóth és Elthekon. Hat város és ezeknek falui.
60. Kirjáth-Baál, azaz Kirjáth-Jeárim, és Rabba. Két város és ezeknek falui.
61. A pusztában: Béth-Arábá, Middin és Szekáka,
62. Nibsán, Ir-Melah és Én-Gedi. Hat város és ezeknek falui.
63. De a Jebuzeusokat, * Jeruzsálemnek lakóit, Júda fiai nem bírták kiűzni, azért laknak ott a Jebuzeusok Júda fiaival együtt Jéruzsálemben, mind e mai napig. * 2 Sám. 5, 6–8.

Az efraimiták öröksége.

16. A József fiainak sors által való része pedig juta a jérikhói Jordántól fogva, Jérikhó vizei felé napkeletnek a pusztára, a mely felmegy Jérikhótól a Béthel hegyének.

2. És tovamegy Béthelből * Lúzba, és átmegy az Arkiták határára, Ataróthra. * 1 Móz.28,10.16–19.

3. Majd lemegy a tenger felé a Jafleteus határának, az alsó Bethoronnak határáig és Gézerig, a szélei pedig a tengernél vannak.

4. Elvevék azért az ő örökségöket Józsefnek fiai: Manassé és Efraim.

5. Efraim fiainak határa is az ő családjaik szerint vala, és pedig az ő örökségöknek határa napkelet felé, Atrótkh-Adártól felső Bethoronig vala.

6. És kimegy a határ a tengerre; Mikhmethattól észak felé, és fordul a határ kelet felé Thaanath-Silónak és átmegy azon napkelet felé Janoáhnak.

7. Janoáhtól pedig lemegy Ataróthba és Naaróthba, és éri Jérikhót, és kimegy a Jordánnak.

8. Tappuahtól tovamegy a határ a tenger felé a Kána patakjának, a szélei pedig a tengernél vannak. Ez az Efraim fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.

9. És a városok, a melyek kiválasztattak Efraim fiai számára a Manassé fiai örökségének közepette, mind e városok és ezeknek falui.

10. De ki nem űzék a * Kananeust, a ki lakik vala Gézerben; † azért ott lakik a Kananeus az Efraim között mind e napig, és lőn robotos szolgává. * Bir.1,29. † 1 Kir.9,16–17.

Manassé másik féltörzsének öröksége.

17. Lőn sors által való része Manassé nemzetségének is, mert ő vala elsőszülötte Józsefnek, * Mákirnak, a Manassé † elsőszülöttének, Gileád atyjának, mivelhogy hadakozó férfiú vala, juta néki Gileád és Básán. * 1 Móz.46,20. † 4 Móz.26,29.

2. Manassé többi fiainak is juta az ő családjaik szerint: Abiézer * fiainak, Hélek fiainak, Aszriél fiainak, Sekem fiainak, Héfer fiainak és Sémida fiainak. Ezek Manassénak a József fiának fiúgyermekei, az ő családjaik szerint. * Bir.6,11.34.8,1.2.

3. De Czélofhádnak, * Héfer fiának (*ez* Gileád fia, *ez* Mákir fia, *ez* Manassé fia) nem valának fiai, hanem csak leányai. Ezek valának pedig leányainak nevei: Makhla, Nóa, Khogla, Milkha és Thircza. * 4 Móz.26,33.27,1.36,2.

4. Ezek odajárulának Eleázár pap elé, Józsuénak, a Nún fiának eleibe és a fejedelmek elé, mondván: Az Úr megparancsolta * Mózesnek, hogy örökséget adjon nékünk a mi atyánkfiai között. Adott vala azért nékik örökséget az Úr beszéde szerint, az ő atyjoknak bátyjai között. * 4 Móz.27,7.36,2.

5. Tíz rész esék azért Manassénak, Gileád és Básán földén kívül, a melyek túl vannak a Jordánon.

6. Mert a Manassé leányai örökséget kaptak az ő fiai között; a Gileád földe pedig a Manassé többi fiaié lőn.

7. A Manassé határa pedig Ásertől Mikmetháth felé vala, a mely Sikem előtt van. És méne a határ jobbkéz felé, Én-Tappuáhnak lakói felé.

8. Manasséé volt Tappuah földe, de Tappuah a Manassé határa felé az Efraim fiaié vala.

9. És alámegy a határ a Kána patakjára, a pataknak déli részére. Ezek a városok Efraiméi a Manassé városai között. Manassé határa pedig a pataktól észak felé és a széle a tengernél vala.

10. Délről Efraimé, északról pedig Manasséé, és ennek határa a tenger vala. De észak felől Áserbe ütköznek, napkelet felől pedig Issakhárba.

11. És a Manasséé vala Issakhárban és Áserben: Béth-Seán * és mezővárosai, Jibleám és mezővárosai, Dórnak † lakosai és mezővárosai, Én-Dórnak lakosai és mezővárosai, Thaanáknak lakosai és mezővárosai, és Megiddó lakosai és mezővárosai, három hegyi tartomány. * Bir.1,27. † 1 Sám.28,7.

12. De nem bírták elfoglalni * Manassénak fiai ezeket a városokat, és sikerült a Kananeusnak ott maradni azon a földön. * Bir.1,27.28. rész 15,63.

13. De mihelyt megerősödtek vala Izráel fiai, robot alá veték a Kananeust, de teljességgel nem űzék ki őket.

14. József fiai pedig szóltak vala Józsuéval, mondván: Miért adtál nékem egy sors szerint való örökséget és egy osztályrészt, holott én sok nép vagyok, mivelhogy ez ideig megáldott engem az Úr?!

15. Józsué pedig monda nékik: Ha sok nép vagy te, menj fel az erdőre, és írts ott magadnak a Perizzeusoknak és Refaimnak földén, ha szoros néked az Efraim hegye.

16. És mondának a József fiai: Nem elegendő nékünk ez a hegy, a Kananeusoknak pedig, a kik a völgyi síkon laknak, mindnek vas-szekerök van *; úgy azoknak, a kik Béth-Seanban és mezővárosaiban, mint azoknak, a kik a Jezréel völgyében vannak. * Bir.1,18.19.4,13.

17. Szóla pedig Józsué a József házának, Efraimnak és Manassénak, mondván: Sok nép vagy te és nagy erőd van néked. nem lesz néked *csak* egy sors szerint való részed;
18. Mert hegyed lesz néked. Ha erdő az, úgy írtsd ki azt, és annak szélei is a tieid lésznek; mert kiűzöd a Kananeust, noha * vas-szekere van néki, s noha erős az. * vers 16.

A szent sátor Silóban. A még hátra lévő országrész felosztása.

18. Izráel fiainak egész gyülekezete pedig összegyűlekezék Silóban és oda helyhezteték a gyülekezetnek sátorát, * minekutána meghódola előttök a föld.
* 2 Móz. 25,8. 40,2.
2. De maradtak vala még Izráel fiai között, a kiknek nem osztották vala ki az ő örökségöket: hét nemzetség.
3. Monda azért Józsué Izráel fiainak: Meddig vonakodtok még elmenni, hogy elfoglaljátok a földet, a melyet néktek adott az Úr, a ti atyáitoknak Istene?
4. Hozzatok elő három-három férfiút nemzetségenként, és elküldöm őket, hogy keljenek fel és járják el a földet, és írják fel azt az ő örökségük szerint, és térjenek vissza hozzám;
5. Azután oszszák fel azt magok közt hétrészre. Júda maradjon meg a maga határaiban dél felől, József háza pedig maradjon meg a maga határaiban észak felől.
6. És ti írjátok le a földet hét részre, és hozzátok ide hozzám, hogy sorsot vessek itt néktek az Úr előtt, a mi Istenünk előtt.
7. Mert a Lévitáknak nincs * részök ti közöttetek; mivelhogy az Úrnak papsága az ő örökségök; † Gád pedig és Rúben és Manassé fél nemzetsége megkapták az ő örökségöket a Jordánon túl napkelet felé, a mit Mózes, az Úrnak szolgája adott vala nékik.
* 4 Móz. 18,20—24. † 4 Móz. 32,33.
8. És felkelének azok a férfiak, és elmenének. Parancsola pedig Józsué azoknak, a kik elmenének, hogy leírják a földet, mondván: Menjetek el és * járjátok el a földet, és írjátok le azt, azután térjetek vissza hozzám, és itt vetek néktek sorsot Silóban, az Úr előtt. * rész 2,1.
9. Elmenének azért a férfiak, és által menének a földön, és leírák azt városonként hét részre, könyvben, azután visszatérének Józsuéhoz a táborba, Silóba.
10. És sorsot vete nékik Józsué Silóban az Úr előtt, és elosztá ott Józsué a földet Izráel fiai között az ő osztályrészeik szerint.

Benjámin öröksége.

11. És kijöve a Benjámin fiai nemzetségének sors szerint való része az ő családjaik szerint; és pedig esék az ő sors szerint való részöknek határa a Júda fiai és a József fiai közé.
12. Vala pedig az ő határok az éjszaki oldalon a Jordántól fogva, és felméne a határ Jérikhó háta mögé észak felé, azután felméne a hegyre napnyugat felé, * a szélei pedig Béth-Aven pusztájánál valának. * rész 7,2.
13. Onnan pedig átmegy a határ Luz felé, Lúznak azaz Béthelnek háta mögé dél felől: azután alámegy a határ Ataroth-Adárnak a hegyen, a mely dél felől van alsó Béth-Horontól.
14. Majd tovább megy a határ, és kerül a nyugoti oldalnak dél felé, attól a hegytől, a mely átellenben van Béth-Horonnal délről; a szélei pedig Kirjáth-Baál, * azaz Kirjáth-Jeárim felé. a Júda fiainak városa felé vannak. Ez a napnyugoti határ. * rész 15,9.60.
15. A déli oldala pedig van Kirjáth-Jeárim szélétől kezdve, és megy a határ napnyugot felé, megy a Nefthoa vizének kútfejéhez.
16. Azután alámegy a határ a hegynek széléhez, a mely átellenben van a Hinnom fiának * völgyével, a mely észak felé van a Refaim völgyében; alámegy a Hinnom völgyébe is a Jebuzeus mellett dél felé, és alámegy a Rógel † forrásához.
* rész 15,8. † rész 15,7. 2 Sám. 17,17.
17. És kerül észak felől, és megy Én-Semesnek, azután megy Gelilothnak, a mely átellenben van az Adummimba felvivő úttal; majd alámegy Bohánnak, a * Rúben fiának kövéhez.
* rész 15,6.7.
18. És átmegy az Arabával átellenben lévő oldalra észak felé, és alámegy Arabába is.
19. Átmegy a határ azután Béth-Hogla oldalára észak felé; a határ szélei pedig északnak a Sóstenger esúcsánál, délnek a Jordán végénél vannak. Ez a dél felé való határ.
20. A Jordán pedig határolja azt a napkelet felől való oldalról. Ez a Benjámin fiainak öröksége az ő határaik szerint köröskörül, az ő családjaik szerint.
21. A Benjámin fiai nemzetségének városai pedig az ő családjaik szerint *ezek:* Jérikhó, Béth-Hogla, és Emek-Keczicz;
22. Béth-Arábá, Czemaraim és Béthel;
23. Avvim, Pára és Ofra;

24. Kefár-Amóni, Ofni és Gába. Tizenkét város és azoknak falui.
25. Gibeon, Ráma és Beéroth;
26. Miczpe, Kefira és Mócza;
27. Rekem, Jirpeél és Thareala;
28. Czéla, Elef és Jebuzeus, azaz Jeruzsálem, Gibeath, Kirjáth. Tizennégy város és ezeknek falui. Ez a Benjámin fiainak öröksége az ő családjaik szerint.

A többi hat törzs öröksége.

19. A sors által való második rész
juta Simeonnak, a Simeon
fiai nemzetségének az ő családjaik
szerint, és lőn az ő örökségök a Júda
fiainak öröksége között.
2. És lőn az övék az ő örökségökül:
Beer-Seba, Seba és Móláda:
3. Haczar-Sual, Bála és Eczem;
4. Eltolád, Bethul és Horma;
5. Cziklág, Béth-Markaboth és Haczar-Szusza;
6. Béth-Lebaoth és Sarúhen. Tizenhárom város és ezeknek falui.
7. Ain, Rimmon, Ether és Asán. Négy város és ezeknek falui;
8. És mindazok a faluk, a melyek e városok körül valának Baalath-Beérig, délen Rámatig. Ez a Simeon fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.
9. A Júda fiainak osztályrészéből lőn a Simeon fiainak örökségök, mert a Júda fiainak osztályrésze nagyobb vala mint illett volna nékik; ezért öröklének Simeon fiai azoknak öröksége között.
10. A sors által való harmadik rész juta a Zebulon fiainak az ő családjaik szerint, és lőn az ő örökségöknek határa Száridig.
11. És felmegy az ő határuk nyugotnak, Mareala felé, és éri Dabbasethet, és éri a folyóvizet is, a mely átellenben van Jokneámmal.
12. Száridtól pedig napkelet felé fordul Kiszloth-Tábor határára, és tova megy Daberáthnak, és felmegy Jafiának.
13. Innen pedig átmegy kelet felé Gittha-Héfernek és Ittha-Kaczinnak, és tova megy Rimmonnak, kerülvén Néa felé:
14. És ennél kerül a határ északról Hannathonnak; a széle pedig a Jiftah-Él völgye.
15. Továbbá Kattáth, Nahalál,*Simron, Jideälá és Bethlehem. Tizenkét város és azoknak falui. *Bir.1,30.
16. Ez a Zebulon fiainak öröksége az ő családjaik szerint; ezek a városok és ezeknek falui.
17. A sors által való negyedik rész Issakhárnak, az Issakhár fiainak juta, az ő családjaik szerint.
18. És lőn az ő határuk: Jezréel, Keszuloth és *Súnem: *2 Kir.4,8.
19. Hafáráim, Sion és Anaharath;
20. Rabbith, Kisjon és Ébecz;
21. Remeth, Én-Gannim, Én-Hadda és Béth-Paczczécz.
22. És éri a határ Tábort, Sahaczimát és Béth-Semest, a határuknak széle pediga Jordán. Tizenhat város és ezeknek falui.
23. Ez az Issakhár fiai nemzetségének öröksége, az ő családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.
24. A sors által való ötödik rész pedig juta az Áser fiai nemzetségének az ő családjaik szerint.
25. És lőn az ő határuk: Helkath, Háli, Beten és Aksáf;
26. Alammelek, Ameád és Misál, és éri Karmelt nyugot felé és Sihór-Libnáthot.
27. Azután visszafordul napkelet felé Béth-Dágonnak, * és éri Zebulont és a Jiftah-Él völgyét észak felől, Béth-Émeket és Neiélt, és tovamegy Kabulnak balkéz felől, *1 Kir.9,13.
28. És Ebronnak, Rehobnak, Hammonnak és Kánának a nagy Czidonig.
29. Azután visszafordul a határ Rámának, *Tyrusnak erős városáig; és újra fordul a határ Hósznak, a szélei pedig a tengernél vannak Akzib oldala felől. *1 Sám.28,3. rész 15,44. Bir.1,31.
30. És Umma, Afék és Rehób. Huszonkét város és ezeknek falui.
31. Ez az Áser fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint: ezek a városok és ezeknek falui.
32. A sors által való hatodik rész juta a Nafthali fiainak, a Nafthali fiainak az ő családjaik szerint.
33. Lőn pedig a határuk: Heleftől, Elontól fogva Czaanannimnál Adámi-Nekebig és Jabneél-Lakkumig; a széle pedig a Jordán vala.
34. Azután fordul a határ nyugot felé Aznoth-Tábornak; innen pedig tovamegy Hukkóknak, és éri Zebulont dél felől, Ásert pedig éri nyugot felől, és a Júdát is; a Jordán napkelet felé vala.
35. Erősített városok *ezek:* Cziddim, Czér, Hammath, Rakkath és Kinnereth,
36. Adáma, Ráma és Hásor,
37. Kedes, Edrei és Én-Hásor,
38. Jireon, Migdal-Él, Horem, Béth-Anath és Béth-Semes. Tizenkilencz város és ezeknek falui.
39. Ez a Nafthali fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.

40. A sors által való hetedik rész juta
a Dán fiai nemzetségének az ő csa-
ládjaik szerint.
41. És lőn az ő örökségüknek határa:
Czóra, Estháol és Ir-Semes;
42. Saalabbin, Ajjálon és Jithla;
43. Élon, Timnatha és Ekrón;
44. Eltheké, Gibbethon és Baaláth;
45. Jehud, Bené-Bárak és Gath-Rim-
mon;
46. Mé-Jarkon és Rakkon, a*Jáfó át-
ellenében lévő határral. * Jónás 1,3.
47. De tovább méne ezeknél a Dán
fiainak határa. Felmenének ugyanis
a Dán fiai, és hadakozának Lesem
ellen, és el is foglalák azt, és veték
azt fegyver élére, és birtokba vevék
azt, és lakozának benne, és nevezék
Lesemet * Dánnak, az ő atyjoknak
Dánnak nevére. * Bir. 18,27-29.
48. Ez a Dán fiai nemzetségének örök-
sége az ő családjaik szerint: ezek a
városok és ezeknek falui.

Józsué öröksége.

49. Mikor pedig elvégezték vala a
földnek örökbe vételét annak határai
szerint, akkor adának Izráel fiai örök-
séget Józsuénak, a Nún fiának ő kö-
zöttök.
50. Az Úr rendelése szerint adák né-
ki azt a várost, a melyet kért vala:
Timnath-Szeráhot*az Efraim hegyén,
és megépíté azt a várost, és abban
lakozék. * rész 24,30.
51. Ezek azok az örökségek, a me-
lyeket örökül adának * Eleázár, a pap
és Józsué, a Nún fia és az atyáknak
fejei az Izráel fiai nemzetségeinek
sors szerint, Silóban, az Úr előtt, a
gyülekezet sátorának nyílásánál. Így
végezék el a földnek felosztását.
* rész 17,4.

A menedékvárosok és szabadságaik.

20. Majd szóla az Úr Józsuénak,
mondván:
2. Szólj az Izráel fiainak, mondván:
Válaszszatok magatoknak menekü-
lésre való városokat, a * melyekről
szóltam néktek Mózes által,
* 2 Móz. 21,13. 4 Móz. 35,6—34. 5 Móz. 19,1—13.
3. Hogy oda szaladjon a gyilkos, a
ki megöl valakit tévedésből, nem
szándékosan. és legyenek azok me-
nedékül nékik a vérbosszúló elől.
4. A ki pedig beszalad valamelyikbe
e városok közül, álljon *az* a város ka-
pujába, és beszélje el az ő dolgait a
város véneinek hallatára, és vegyék
be őt magok közé a városba, és adja-
nak néki helyet, hogy velök lakozzék.
5. Hogyha pedig kergeti azt a vér-
bosszúló, ki ne adják a gyilkost an-
nak kezébe, mert nem szándékosan
ölte meg az ő felebarátját, és nem
gyűlölte ő azt annakelőtte.
6. És lakozzék abban a városban
mindaddig, a míg ítéletre állhat a
gyülekezet elé, a míg meghal a főpap,
a ki abban az időben lesz, azután tér-
jen vissza a gyilkos, és menjen haza
az ő városába és az ő házába, abba a
városba, a melyből elfutott vala.
7. És kiválaszták Kedest * Galileá-
ban a Nafthali hegyén, Sikemet az Ef-
raim hegyén és Kirjáth-Arbát, † azaz
Hebront a Júda hegyén.
* rész 21,32. † rész 15,13. rész 21,11.
8. Túl a Jordánon pedig Jérikhótól
napkelet felé választák Beczert a pusz-
tában. a sík földön Rúben nemzet-
ségéből; Rámothot*Gileádban, a Gád
nemzetségéből, és Gólánt Básánban
a Manassé nemzetségéből. * 5 Móz. 4,43.
9. Ezek voltak a meghatározott vá-
rosok mind az Izráel fiainak, mind
a jövevénynek, a ki közöttük tartóz-
kodik vala, hogy oda szaladjon mind-
az, a ki megöl valakit * tévedésből,
és meg ne haljon a vérbosszúlónak
keze által, míg oda nem áll a gyü-
lekezet elé. * vers 2. 5 Móz. 19,4—7.

A léviták városai.

21. És hozzámenének a Léviták
atyai fejedelmei Eleázárhoz,
a * paphoz, és Józsuéhoz, a Nún fiá-
hoz és az atyai fejedelmekhez, a kik
valának Izráel fiainak nemzetségei
felett, * rész 17,4.
2. És szólának nékik Silóban, a Ka-
naán földén, mondván: Az Úr meg-
parancsolta * Mózes által, hogy adja-
tok nékünk városokat lakóhelyül, és
azokhoz való legelőket barmaink ré-
szére. * 4 Móz. 35,2—5.
3. Adák azért Izráel fiai a Lévitáknak
az ő örökségökből, az Úrnak rendelé-
se szerint, ezeket a városokat és azok-
nak legelőit.
(Vers 4—42: v. ö. 1 Krón. 6,39—66.)
4. Esék pedig a sors a Kehátiták csa-
ládjaira, és juta a Léviták közül va-
ló Áron pap fiainak a Júda nemzet-
ségétől, a Simeon nemzetségétől és a
Benjámin nemzetségétől sors szerint
tizenhárom város;
5. Kehát többi fiainak pedig az
Efraim nemzetségének családjaitól,
Dán nemzetségétől és Manassé fél
nemzetségétől sors szerint tíz város.
6. A Gerson fiainak pedig az Issa-
khár nemzetségének családjaitól, az
Áser nemzetségétől, a Nafthali nem-
zetségétől és Manassénak Básánban
levő fél nemzetségétől sors szerint ti-
zenhárom város;
7. Mérári fiainak az ő családjaik sze-

rint a Rúben nemzetségétől, Gád nemzetségétől és Zebulon nemzetségétől tizenkét város.
8. Adák azért Izráel fiai e városokat és ezeknek legelőit a Lévitáknak, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózes által, sors szerint.
9. Adák pedig a Júda fiainak nemzetségéből és Simeon fiainak nemzetségéből ezeket a városokat, a melyek névszerint olvashatók.
10. És lőn, hogy esék a sors először a Lévi fiai közül való Kehátnak * családjaiból az Áron fiaira. * 1 Krón. 6, 54.
11. És adák nékik az Anák atyjának *városát,* Kirjáth-Arbát, * azaz † Hebront a Júda hegyén, és annak körülötte levő legelőit;
* rész 15, 13. rész 20, 7. † rész 14, 14. 1 Krón. 6, 55.
12. A városnak szántóföldjét és faluit pedig Kálebnek, * a Jefunné fiának adák birtokául. * rész 14, 14. rész 15, 13.
13. Az Áron pap fiainak pedig adák a gyilkosok menekülésének városát, Hebront és annak legelőjét, Libnát és annak legelőjét.
14. Jatthirt és annak legelőjét; Estemoát és annak legelőjét;
15. Holont és annak legelőjét, és Debirt és annak legelőjét;
16. Aint és annak legelőjét, Juttát és annak legelőjét, Béth-Semest * és annak legelőjét. Kilencz várost e két nemzetségből.
* 1 Sám. 6, 11—15. 2 Kir. 14, 11—13.
17. A Benjámin nemzetségéből pedig Gibeont és annak legelőjét, Gébát és annak legelőjét;
18. Anathótot * és annak legelőjét, Almont és annak legelőjét: négy várost. * Jerem. 1, 1.
19. Az Áron fiainak, a papoknak városai összesen tizenhárom város és azoknak legelői.
20. A Kehát * fiai családjainak pedig, *s* a Kehát fiai közül való többi Lévitáknak városai, az ő sorsuk szerint, az Efraim nemzetségéből valának. * 1 Krón. 6, 61.
21. Nékik adák ugyanis a gyilkosok menekülésének városát, Sikemet * és annak legelőjét az Efraim hegyén, és Gezert és annak legelőjét. * 1 Krón. 6, 67.
22. Kibezaimot és annak legelőjét, Béth-Hóront és annak legelőjét: négy várost.
23. A Dán nemzetségéből pedig Elthekét és annak legelőjét, Gibbethont és annak legelőjét.
24. Ajjálont és annak legelőjét; Gath-Rimmont és annak legelőjét; négy várost.
25. A Manassé fél nemzetségéből pedig: Taanákot és annak legelőjét, Gath-Rimmont és annak legelőjét: két várost.
26. Összesen tíz várost és azoknak legelőit a Kehát fiai többi családjainak.
27. A Gerson * fiainak pedig, a kik a Léviták családjaiból valának, *adák* a Manassé fél nemzetségéből a gyilkosok menekülésének városát, † Gólánt Básánban és annak legelőjét, és Beesterát és annak legelőjét: két várost. * vers 33. 1 Krón. 6, 62. † rész 20, 8.
28. Az Issakhár nemzetségéből pedig: * Kisjont és annak legelőjét, Dobráthot, és annak legelőjét,
29. Jármutot és annak legelőjét, és Én-Gannimot és annak legelőjét: négy várost.
30. Az Áser nemzetségéből pedig: Misált * és annak legelőjét, Abdont és annak legelőjét, * 1 Krón. 6, 74.
31. Helkathot és annak legelőjét, és Rehobot és annak legelőjét: négy várost.
32. A Nafthali nemzetségéből pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Kedest * Galileában és annak legelőjét, Hammoth-Dórt és annak legelőjét, és Karthant és annak legelőjét: három várost. * rész 20, 7.
33. A Gersoniták * összes városai, az ő családjaik szerint, tizenhárom város és azoknak legelői. * vers 27.
34. A Méràri * fiai családjainak pedig, e még hátralevő Lévitáknak, *adák* a Zebulon nemzetségéből: Jokneámot és annak legelőjét, Karthát és annak legelőjét, * 1 Krón. 6, 63.
35. Dimnát és annak legelőjét, Nahalált és annak legelőjét; négy várost.
36. A Rúben nemzetségéből pedig: Béczert és annak legelőjét, Jahczát és annak legelőjét.
37. Kedémothot és annak legelőjét, és Méfaathot és annak legelőjét: négy várost.
38. A Gád nemzetségéből pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Rámothot * Gileádban és annak legelőjét, Mahanaimot és annak legelőjét, * rész 20, 8.
39. Hesbont és annak legelőjét; Jaézert és annak legelőjét: összesen négy várost.
40. A Méràri fiainak városai az ő családjaik szerint, a kik a Léviták családjai közül maradtak fel, valának az ő sorsuk szerint összesen tizenkét város.
41. A Lévitáknak összes * városai az Izráel fiainak birtoka között: negyvennyolcz város azoknak legelőivel.
* 4 Móz. 35, 7.
42. Valának ezek a városok a *tulajdonképeni* város és körülöttök azok-

nak legelői. Így vala ez mind e városoknál.

Az igéret betelt.

43. Megadá azért az Úr Izráelnek mindazt a földet, a mely felől megesküdött vala, * hogy odaadja azt az ő atyáiknak. És bírák azt, és lakozának abban,

* 1 Móz. 12, 7. 15, 7. 13—21. 5 Móz. 34, 4.

44. Nyugodalmat is ada nékik az Úr mindenfelől, szintén úgy, a mint megesküdött vala az ő atyáiknak. És senki nem állott meg * ellenökben valamennyi ellenségeik közül; minden ellenségöket kezökbe adá az Úr.

* 5 Móz. 11, 25.

45. **Nem esett el * csak egy szó is mindama jó szóból, a melyet szólott vala az Úr az Izráel házának. Mindaz † betelt.**

* rész 23, 14. † vers 43. 44.

A harmadfél törzs oltárt épít a Jordánnál, ezen a többiek felháborodnak, de lecsendesíttetnek.

22. Akkor hivatá Józsué a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manassé fél nemzetségét.

2. És monda nékik: Ti megtartottátok mindazt, a mit Mózes, az Úrnak szolgája parancsolt néktek, * és hallgattatok az én szómra mindenben, a mit parancsoltam néktek;

* 4 Móz. 32, 20. 5 Móz. 3, 18.

3. Nem hagytátok el a ti atyátokfiait immár sok nap óta * mind e mai napig, és megtartottátok a megtartandókat, az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatját. * rész 11, 18.

4. Most pedig nyugodalmat adott az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiainak, a mint megmondta vala nékik; most azért térjetek vissza, és menjetek a ti sátraitokba, a ti örökségteknek földére, * a melyet Mózes, az Úrnak szolgája adott vala néktek túl a Jordánon.

* 4 Móz. 32, 33.

5. Csak igen vigyázzatok, hogy teljesítsétek a parancsolatot és a törvényt, a melyet parancsolt néktek Mózes * az Úrnak szolgája, hogy szeressétek az Urat a ti Isteneteket, és járjatok minden ő útján, és tartsátok meg az ő parancsolatait, és ragaszkodjatok hozzá, és szolgáljatok néki teljes szívetekből és teljes lelketekből. * 5 Móz. 3, 6. 10, 12. 13. 13, 4.

6. És megáldá őket Józsué, azután elbocsátá őket, és elmenének az ő sátraikba.

7. Mert a Manassé nemzetsége felének Mózes adott * vala *örökséget* Básánban; a másik felének pedig Józsué adott az ő atyjafiaival a Jordánon innen napnyugot felől. És a mikor elbocsátá is őket Józsué az ő sátraikba, akkor is megáldá őket, * 4 Móz. 32, 33.

8. És szóla nékik, mondván: Nagy gazdagsággal térjetek vissza sátraitokba, és igen sok barommal, ezüsttel, aranynyal, rézzel, vassal és igen sok ruhával. Az ellenségeitektől vett zsákmányt oszszátok meg * a ti atyátokfiaival. * 4 Móz. 31, 26. 27.

9. Visszatérének azért, és elmenének a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége Izráel fiaitól, Silóból, a mely Kanaán földén van, hogy menjenek Gileád földére, az ő örökségüknek földébe, a melyben örökséget vőnek az Úr rendelése szerint Mózes által.

10. Mikor a Jordán mellékére értek, a mely még Kanaán földén van, építének a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége ott a Jordán mellett oltárt, nagy, láttatós oltárt.

11. Meghallák pedig Izráel fiai, hogy ezt mondják vala: Ímé a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége oltárt építettek átellenben a Kanaán földével, a Jordán mellékén, Izráel fiainak oldala felől.

12. A mint meghallák Izráel fiai, egybegyűle Izráel fiainak egész gyülekezete Silóban, hogy hadakozni induljanak fel ellenök.

13. Küldék pedig Izráel fiai a Rúben fiaihoz, Gád fiaihoz és a Manassé fél nemzetségéhez Gileád földére Fineást, Eleázárnak, a papnak fiát;

14. Tíz fejedelmet is vele, egy-egy fejedelmet az ősök háza szerint Izráelnek minden nemzetségéből. Ezek mind fejedelmei valának az ő őseik házának, Izráelnek ezerei között.

15. És eljutának a Rúben fiaihoz, a Gád fiaihoz és a Manassé fél nemzetségéhez a Gileád földére, és szólának ő velök, mondván:

16. Így szól az Úrnak egész gyülekezete: Micsoda vétek ez, a melylyel vétkeztetek Izráelnek Istene ellen, hogy immár elfordultatok az Úrtól, építvén magatoknak oltárt, * hogy pártot üssetek immár az Úr ellen?! * vers 19.

17. Avagy kevés-é nékünk a * Peór miatt való hamisságunk, a miből ki sem tisztultunk még mind e napig, és a miért csapás lőn az Úrnak gyülekezetén?

* 4 Móz. 25, 1—3. 5 Móz. 4, 3. Hózs. 9, 10.

18. És ti elfordultatok immár az Úrtól; pedig ha ti pártot üttök ma az Úr ellen: holnap majd Izráelnek egész gyülekezetére haragszik meg.

19. Ha pedig tisztátalan*nak tetszik előttetek* a ti örökségeteknek földje: úgy jőjjetek át az Úr örökségének

földjére, a hol ott áll az Úrnak sátora, és legyetek örökösökké mi közöttünk; de az Úr ellen ne üssetek pártot, és ellenünk se üssetek pártot, építvén magatoknak oltárt, az Úrnak, a mi Istenünknek * oltárán kivül.

* 3 Móz. 17, 3—6. 8. 9.

20. Avagy nem Ákán, * a Zéra fia vétkezék-é nagy vétekkel az *Istennek* szentelt dolog ellen; mégis az Izráelnek egész gyülekezete ellen lőn a harag! És az a férfiú nem egymaga halt meg az ő bűnéért! * rész 7, 1. 20, 21. 24-26.

21. Felelének pedig a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége, és szólának az Izráel ezereinek fejeihez:

22. Az Istenek Istene * az Úr, az Istenek Istene az Úr: ő tudja, és az Izráel is megtudja. Ha pártütésből és ha az Úr ellen való vétekből van ez: ne tartson meg minket e napon! * Zsolt. 50, 1.

23. Ha azért építettünk magunknak oltárt, hogy elforduljunk az Úrtól, vagy pedig hogy áldozzunk azon egészen égőáldozatot és ételáldozatot; vagy hogy tegyünk arra hálaadásnak áldozatját: — lássa meg *ezt* ő maga az Úr!

24. Hát nem inkább a miatt való féltünkben cselekedtük-é ezt, hogy így gondolkoztunk: Maholnap így szólhatnak a ti fiaitok a mi fiainkhoz, mondván: Mi közötök van néktek az Úrhoz, Izráel Istenéhez?

25. Hiszen határt vetett az Úr mi közöttünk és ti közöttetek Rúben fiai és Gád fiai — a Jordánt; nincsen néktek részetek az Úrban! És elidegeníthetnék a ti fiaitok a mi fiainkat, hogy ne féljék az Urat!

26. Mondottuk azért: Nosza fogjunk hozzá, hogy építsünk oltárt, se nem egészen égőáldozatra, se nem véres áldozatra;

27. Hanem hogy bizonyság * legyen az mi közöttünk és ti közöttetek, és a mi utánunk való nemzetségeink között, hogy szolgálni akarjuk az Urat ő előtte a mi egészen égőáldozatainkkal, véres áldozatainkkal és hálaáldozatainkkal, és hogy ne mondhassák a ti fiaitok maholnap a mi fiainknak: Nincs néktek részetek az Úrban. * rész 27, 27. 1 Móz. 31, 48.

28. Mondottuk azért: Ha így szólanának maholnap nékünk vagy a mi nemzetségeinknek, ezt mondjuk majd: Lássátok az Úr oltárának mását, a melyet a mi atyáink készítettek, nem egészen égőáldozatra, sem nem véres áldozatra, hanem hogy bizonyság legyen mi közöttünk és ti közöttetek!

29. Távol legyen tőlünk, hogy pártot üssünk az Úr ellen, és elforduljunk immár az Úrtól, építvén oltárt égőáldozatra, ételáldozatra és véres áldozatra az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán kivül, a mely az ő sátora előtt van!

30. Hallván pedig Fineás, a pap és a gyülekezetnek fejedelmei és Izráel ezereinek fejei, a kik vele valának, a beszédeket, a melyeket szólottak vala a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fiai: tetszésre találtak vala előttök.

31. És monda Fineás, az Eleázár pap fia a Rúben fiainak, Gád fiainak és a Manassé fiainak: Ma tudtuk meg, hogy köztünk van az Úr, mivelhogy nem vétkeztetek e vétekkel az Úr ellen. Most megszabadítottátok Izráel fiait az Úr kezéből.

32. Visszatére azért Fineás, az Eleázár pap fia és a fejedelmek a Rúben fiaitól, a Gád fiaitól a Gileád földéről a Kanaán földére Izráelnek fiaihoz, és megbeszélék nékik e dolgot.

33. És tetszésre talált e dolog Izráel fiai előtt *is*, és áldák az Istent Izráel fiai, és nem mondák, hogy hadakozni menjenek fel ellenök, hogy elveszessék a földet, a melyben lakoznak a Rúben fiai és a Gád fiai.

34. Az oltárt pedig így nevezék Rúben fiai és a Gád fiai: „Bizonyság ez közöttünk, * hogy az Úr az Isten." * vers 27. 28.

Józsué összegyűjti az egész Izráelt intésének meghallgatására.

23. Lőn pedig sok nappal azután, hogy nyugodalmat * adott vala az Úr Izráelnek minden ő körülötte lévő ellenségeitől: megvénhedék Józsué † és megidősödék.

* rész 21, 44. † rész 13, 1.

2. Előhívá ekkor Józsué az egész Izráelt, annak véneit, fejeit, biráit és felügyelőit, és monda nékik: Én megvénhedtem és megidősödtem.

3. Magatok is láttatok mindent, a mit az Úr, a ti Istenetek mind eme népekkel cselekedett ti előttetek; mivelhogy maga az Úr, a ti * Istenetek harczolt érettetek. * 5 Móz. 1, 30. 3, 22.

4. Ímé elosztám néktek sors által a fennmaradt népeket örökségül a ti nemzetségeitek szerint, a Jordántól kezdve, és mindazokat a népeket, a melyeket kipusztítottam, és a nagy tengert is napnyugat felől.

5. Az Úr pedig, a ti Istenetek kiűzi őket a ti orczátok elől, és kiűzi őket ti előletek, hogy örököseivé legyetek az ő földüknek, a mint megmondotta vala * néktek az Úr, a ti Istenetek.

* 5 Móz. 7, 1. 2. 17—24.

6. Legyetek azért igen erősek, hogy megtartsátok és megcselekedjétek mind azt, a mi meg van írva a Mózes törvényének könyvében: hogy el ne távozzatok * attól se jobbkézre, se balkézre;

* rész 1,7. 5 Móz.5,32.28,14. 2 Kir.22,2.

7. Hogy össze ne elegyedjetek * ezekkel a népekkel, azokkal, a melyek fennmaradtak közöttetek; isteneiknek nevét ki se ejtsétek, † azokra ne esküdjetek, se ne szolgáljatok nékik, se előttök meg ne hajoljatok;

* 5 Móz.7,1-6. † 2 Móz.23,13.14. Jer.5,7. Sof.1,5.

8. Hanem ragaszkodjatok * az Úrhoz, a ti Istenetekhez, a miképen e mai napig cselekedtetek! * 5 Móz.11,22.

9. Ezért űzött ki az Úr előletek nagy és erős népeket: a mi pedig titeket illet, senki meg nem állhatott ellenetekben mind e napig.

10. Egy férfiú * közületek elűz ezeret, mert az Úr, a ti Istenetek az, a ki harczol érettetek, a miképen megmondta vala néktek.

* 3 Móz.26,7.8. 5 Móz.32,30.

11. Azért igen vigyázzatok magatokra, hogy szeressétek az Urat, a ti Isteneteket!

12. Mert ha elfordulván elfordultok *tőle* és ragaszkodtok e népek maradékaihoz, a melyek itt maradtak ti közöttetek; és sógorságot köttök ő velök és összeelegyedtek velök és ők veletek:

13. Bizonynyal megtudjátok majd, hogy az Úr, a ti Istenetek ki nem űzi többé e népeket ti előletek; * sőt inkább lésznek ti néktek tőrré és hurokká, oldalaitokban ostorrá, szemeitekben pedig tövisekké, míglen kivesztek erről a jó földről, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

* 2 Móz.34,12—16. 4 Móz.33,52. Bir.2,3.

14. Én pedig ímé megyek * már a minden földinek útján: Tudjátok meg azért teljes szívetek és teljes lelketek szerint, hogy egy szó sem esett † el mindama jó szóból, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felőletek. Minden betelt rajtatok, egy szó sem esett el azokból!

* rész 24,29.30 1 Kir.2,2. † rész 21,45.

15. De a miképen betelt rajtatok mind az a jó szó, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felőletek: akképen teljesíti majd rajtatok mind a gonosz szót *is* az Úr, míglen kipusztít titeket e jó földről, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

16. Ha általhágjátok * az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségét, a melyet parancsolt néktek, és elmentek és szolgáltok idegen isteneknek, és meghajoltok azok előtt: akkor felgerjed ellenetek az Úrnak haragja, és hamar kivesztek e jó földről, a melyet ő adott néktek. * 1 Kir.9,6—8.

Józsué utolsó országgyűlése.

24. Józsué pedig összegyűjté Izráelnek minden nemzetségét Síkembe, és előhívá * Izráelnek véneit, fejeit, biráit és felügyelőit, és oda állának az Úr elébe. * rész 23,2.

2. És monda Józsué az egész népnek: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: A folyóvizen túl lakoztak régenten a ti atyáitok: Tháré, * Ábrahámnak atyja és Nákhórnak atyja, és idegen isteneknek szolgáltak vala.

* 1 Móz.11,26-28.31.

3. De áthozám * a ti atyátokat Ábrahámot a folyóvíz túlsó oldaláról, és elhordozám őt az egész Kanaán földén, és megsokasítám az ő magvát; és adám néki Izsákot.

* 1 Móz.11,31.12,1.17,7. Neh.9,7. Zsid.11,8.

4. Izsáknak * pedig adám Jákóbot és Ézsaut. És Ézsaunak a Seír hegyét adám birtokul, † Jákób pedig és az ő fiai alámenének Égyiptomba.

* 1 Móz.25,21—16. † 1 Móz.46,1—26.

5. Majd elküldém * Mózest és Áront, és megverém Égyiptomot úgy, a hogy cselekedtem vala közöttök; azután pedig kihoztalak vala titeket.

* 2 Móz.3,10.4,14.15.

6. És kihoztam a ti atyáitokat Égyiptomból, és jutátok a tengerhez, és űzék az * égyiptomiak a ti atyáitokat szekerekkel és lovasokkal a Verestengerig. * 2 Móz.12,33.14,1—9.

7. Akkor az Úrhoz kiáltának, * és homályt vete ti közétek és az égyiptomiak közé, és rájok vivé a tengert és elborítá őket. Szemeitek is látták azt, a mit cselekedtem vala † az égyiptomiakkal; ti pedig sok ideig lakoztatok a pusztában.

* 2 Móz.14,10.15,19—29. † 2 Móz.7,10.12,19—21.

8. Majd elhozálak titeket * az Emoreusok földére, a kik túl laktak vala a Jordánon, és hadakozának ellenetek; de kezetekbe adám őket, és bírátok az ő földüket, őket pedig eltörlém a ti orczátok elől.

* 4 Móz.21,21—25.33—35.

9. Majd felkele Bálák, a Czippor fia, Moábnak királya, és hadakozék Izráellel, és elküldé és hivatá Bálámot, a Beór fiát, hogy átkozzon meg titeket.

10. De nem akarám * meghallgatni Bálámot, ezért áldva áldott vala † titeket, és megszabadítálak titeket az ő kezéből. * 4 Móz.22,4—6.12.13. Jel.2,14.

† 4 Móz.23,8—10.18—20. 5 Móz.23,5.

11. Majd általjövétek * a Jordánon,
és jutátok Jérikhóba, † és hadakozá-
nak veletek Jérikhónak urai: az Emo-
reus, Perizeus, Kananeus. Khittheus,
Girgazeus, Khivveus és Jebuzeus; de
kezetekbe adám őket.
* rész 3,14—17. † rész 6,1—5.20,21.
12. Mert elbocsátám előttetek a da-
rázsokat, * és űzék azokat előletek:
az Emoreusok két királyát, de nem
a te fegyvered által, † de nem a te
kézíved által!
* 2 Móz.23,27—28. 5 Móz.7,20. † Zsolt.44,4.
13. És adék néktek földet, a melyben
nem munkálkodtál, és városokat, a
melyeket nem építettetek vala,* még-
is bennök laktok; szőlőket és olaj-
fákat, a melyeket nem ti ültettetek,
de esztek *azokról.* * 5 Móz.6,10.11.
14. Azért hát * féljétek az Urat, és
szolgáljatok néki tökéletességgel és
hűséggel; és hányjátok el † az iste-
neket, a kiknek szolgáltak a ti atyái-
tok túl a folyóvizen és Égyiptomban,
szolgáljatok az Úrnak.
* Préd.12,15.16. † 2 Móz.20,3.4. Ezék.20,7.8.
15. Hogyha pedig rossznak látjátok
azt, hogy szolgáljatok az Úrnak: vá-
laszszatok magatoknak még ma, a
kit szolgáljatok; akár azokat az iste-
neket, a kiknek a ti atyáitok * szol-
gáltak, a míg túl valának a folyóvi-
zen, akár az Emoreusok isteneit, a
kiknek földjén lakoztok: **én azonban
és az én házam az Úrnak szolgálunk.**
* vers 2.
16. A nép pedig felele, és monda:
Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk
az Urat, szolgálván idegen isteneknek!
17. Sőt inkább az Úr, a mi Istenünk
az, a ki felhozott minket és atyáin-
kat Égyiptom földéből, a szolgák há-
zából, és a ki ezeket a nagy jeleket
tette a mi szemeink előtt, és megtar-
tott minket minden útunkban, a me-
lyen jártunk, és mind ama népek
között, a melyek között általjöttünk;
18. És kiűzött az Úr minden népet.
az Emoreust is, e földnek lakóját, a
mi orczánk elől: Mi is szolgálunk az
Úrnak, mert ő a mi Istenünk!
19. Józsué pedig monda a népnek:
Nem szolgálhattok az Úrnak, mert
szent Isten ő, féltőn szerető Isten ő;
nem bocsátja meg a ti vétkeiteket és
bűneiteket.
20. Hogyha elhagyjátok az Urat, és
szolgáltok idegen isteneknek: akkor
elfordul és roszszal illet benneteket,
és megemészt * titeket, minekutána
jól cselekedett veletek. * rész 23,15.16.

21. Akkor monda a nép Józsuénak:
Nem, mert mi az Úrnak szolgálunk!
22. Józsué pedig monda a népnek:
Bizonyságok vagytok magatok ellen,
hogy ti választottátok magatoknak
az Urat, hogy néki szolgáljatok. És
mondának: Bizonyságok!
23. Most azért hányjátok el az ide-
gen isteneket, * a kik köztetek van-
nak, és hajtsátok sziveteket az Úrhoz,
Izráelnek Istenéhez
* 1 Móz.35,2.4. 1 Sám.7,3.
24. És monda a nép Józsuénak: Az
Úrnak, a mi Istenünknek szolgálunk,
és az ő szavára hallgatunk.
25. Szerze azért Józsué szövetséget a
néppel e napon, és ada eleibe ren-
delést és végzést Síkemben.
26. És beírá Józsué e dolgokat az Is-
ten törvényének könyvébe, és vőn
egy nagy követ, * és oda helyhezteté
azt a cserfa alá, a mely vala az Úr-
nak szent házában. * Bir.9,6.
27. És monda Józsué az egész nép-
nek: Ímé ez a kő lesz ellenünk * bi-
zonyságul; mert ez hallotta az Úrnak
minden beszédét, a melyet szólott
vala nékünk; és lesz ellenetek bizony-
ságul, hogy ne hazudjatok a ti Iste-
netek ellen. * rész 22,26.27. 1 Móz.31,44.48.
28. És elbocsátá * Józsué a népet, kit-
kit a maga örökségébe. * Bir.2,6.

Józsué és Eleázár halála. József csontjainak eltemetése.

29. És lőn e dolgok után, hogy meg-
hala Józsué, * a Nún fia, az Úrnak
szolgája, † száztíz esztendős korában.
* Bir.2,8—9. † 1 Móz.50,26.
30. És eltemeték őt az ő örökségé-
nek határában Timnát-Szérában, a
mely az Efraim hegyén van, a Gaas
hegytől észak felé.
31. Izráel pedig az Urat * szolgálta
vala Józsuénak minden idejében, és
a véneknek is minden idejökben, a
kik hosszú ideig éltek Józsué után,
és a kik tudják vala minden csele-
kedetét az Úrnak, a melyet cseleke-
dett vala Izráellel. * Bir.2,7.
32. A József * csontjait pedig, a me-
lyeket felhoztak vala Izráel fiai Égyip-
tomból, eltemették Síkemben, a me-
zőnek abban a részében, a melyet
szerzett vala † Jákób Hámornak, a
Síkem atyjának fiaitól száz pénzén;
és lőnek a József fiainak örökségévé.
* 1 Móz.50,25. 2 Móz.13,19. † 1 Móz.33,18.19.
33. Meghala Eleázár is, Áronnak fia,
és eltemeték őt Gibeáthban, az ő fiá-
nak Fineásnak *városában,* a mely
néki adatott az Efraim hegyén.

BIRÁK KÖNYVE.

Józsué halála után Júda törzse kezdi a harczot.

1. És lőn Józsué halála után, hogy
megkérdék az Izráel fiai az
Urat, mondván: Ki menjen legelőször
közülünk a Kananeusra, hogy hada-
kozzék ő ellene?
2. És monda az Úr: Júda menjen!
Ímé az ő kezébe adtam *azt* a földet.
3. Ekkor monda Júda az ő atyjafiá-
nak Simeonnak: Jer velem együtt a
nékem sors által jutott örökségbe,
hogy hadakozzunk a Kananeus ellen,
és én is elmegyek veled a néked sors
által jutott örökségbe. És Simeon el-
méne vele.
4. És felméne Júda, és kezökbe adá
az Úr a Kananeust és a Perizeust, és
levágtak közülök Bézekben tízezer
embert.
5. És találák Adonibézeket Bézek-
ben, és hadakozának ő ellene, és meg-
verék a Kananeust és a Perizeust.
6. És megfutamodott Adonibézek, de
űzőbe vevék, és elfogván őt, elvágták
kezeinek és lábainak hüvelykújjait.
7. Ekkor monda Adonibézek: Het-
ven király szedeget vala asztalom
alatt, a kiknek elvágattam kezeik és
lábaik hüvelykújjait; a mint én cse-
lekedtem, úgy fizetett nékem az Isten.
Azután elvivék őt Jeruzsálembe, és
ott meghala.
8. Azután Jeruzsálem ellen hadakoz-
tak a Júda fiai, és elfoglalván azt,
lakosait levágák fegyvernek élivel, a
várost pedig lángba borították.
9. Azután pedig alámenének a Júda
fiai, hogy harczoljanak a hegységen,
a déli tartományban és a lapályon
lakó Kananeus ellen.

(vers 10—15: v. ö. Józs.15,13—19.)

10. És elment Júda a Hebronban lakó
Kananeus ellen, — Hebron neve az-
előtt Kirjáth-Arba volt, * — és meg-
verték Sésait, Achimánt és Thalmáit.
* Józs.15,13—19.
11. Onnan pedig méne Debir lakói
ellen. Debir neve pedig azelőtt Kir-
játh-Széfer volt.
12. És monda Káleb: A ki Kirjáth-
Széfert megveri és elfoglalja, annak
feleségül adom az én leányomat Ak-
szát. * Józs.15,19.
13. És elfoglalá azt Othniel, Kénáz
fia, Káleb öcscse, és néki adá Akszát,
az ő leányát feleségül.
14. És lőn, hogy a mikor eljöve az,
biztatá őt, hogy kérjen mezőt az ő aty-
jától. Leszálla azért a szamárról, Ká-
leb pedig monda néki: Mi bajod van?
15. Ő pedig monda néki: Adj áldást
nékem: mert déli vidékre helyhez-
tettél engem, adj most vízforrásokat
is. És néki adá Káleb a felső forrást
és az alsó forrást.
16. És Keneusnak, a Mózes ipának
fiai is felmentek a pálmák * városá-
ból a Júda fiaival a Júda pusztájára,
mely délre van Aradtól, és elmentek
és letelepedtek a nép között.
* 5 Móz.34,3.
17. És elment Júda az ő atyjafiával,
Simeonnal, és megverék a Czéfátban
lakó Kananeust, és elpusztították azt,
és elnevezték a várost * Hormának.
* 4 Móz.21,3.
18. Azután elfoglalta Júda Gázát és
annak határát, Askelont és annak ha-
tárát, Ekront és annak határát.
19. Vala pedig az Úr Júdával, és ki-
űzé a hegység *lakóit;* de a völgy la-
kóit nem lehetett kiűzni, mert vas-
szekereik voltak.
20. És Kálebnek adták Hebront, a
mint meghagyta volt Mózes, * és kiűzé
onnan Anák három fiát.
* 4 Móz.14,24. Józs.14,13.15,13.

Nem minden kananeust űznek ki.

21. De a Jebuzeust, Jeruzsálemnek
lakóját nem űzték el a Benjámin fiai,
és ezért lakik a Jebuzeus a Benjámin
fiaival Jeruzsálemben még máig is.
22. És felméne a József háza is, Bé-
thel ellen, és az Úr volt ő vele.
23. És kikémlelteté a József háza Bé-
thelt. A város neve pedig régenten
Lúz * volt. * 1 Móz.28,19.
24. És látának a kémek egy férfiút,
a ki a városból jött vala, és mondának
néki: Mutasd meg a város bejárását,
és irgalmasságot cselekszünk veled.
25. És mikor ez megmutatta nékik
a város bejárását, a várost fegyver
élére hányták; de azt a férfiút és egész
házanépét elbocsáták.
26. És elment az a férfiú a Khitteu-
sok földére, és várost épített, és el-
nevezé azt Lúznak. Ez annak neve
mind e mai napig.
27. És nem űzte el Manassé *a lako-
sokat* sem Béthseánból * és annak me-
zővárosaiból, sem Taanakból és me-
zővárosaiból, sem Dórból és mező-
városaiból, sem a Jibleámnak és me-
zővárosainak lakosait, sem Megiddó-
nak és mezővárosainak lakosait. És
a Kananeusnak tetszett ott lakni azon
a földön. * Józs.17,11.12.
28. És mikor Izráel megerősödött,
adófizetőjévé tette a Kananeust; de
elűzni nem űzte el. * Józs.17,13.

29. És Efraim sem * űzte ki a Kananeust, a ki Gézerben lakott; hanem a Kananeus ott lakott közöttük Gézerben. * Józs.16,10.
30. Zebulon sem űzte el sem Kitron lakosait, sem Nahalólnak lakóit, hanem közöttük lakozott a Kananeus, és adófizetőikké lettek.
31. Áser sem űzte el sem Akkó, sem Sidon, sem Akhláb, sem Akzib, sem Helba, sem Afik, sem Rehob lakóit.
32. És ott lakott Áser a Kananeusok, a föld lakói között, mert nem űzte el őket.
33. Nafthali sem űzte el sem Béth-Semes lakosait, sem Béth-Anath lakóit, hanem *ott* lakott a Kananeusok, a föld lakói között, és Béth-Semes és Béth-Anath lakói adófizetőikké lettek.
34. Az Emoreusok pedig felszoríttották a Dán fiait a hegységbe, mert nem engedték meg, hogy lejőjjenek a völgybe.
35. És az Emoreusoknak tetszett ott lakni a Hérész hegységen, Ajalonban és Saalbimban; de mikor a József házának keze rájok nehezedett, adófizetőkké lettek.
36. Az Emoreusok határa pedig az Akrabbim hágójától * és Sélától fölfelé volt. * 4 Móz.34,4. Józs.15,3.

Izráel engedetlensége és bűnbánata, ingatagsága és büntetése. Birák.

2. Felméne pedig az Úrnak angyala Gilgálból Bókimba, és monda: Én vezettelek fel titeket Égyiptomból, és hoztalak benneteket erre a földre, a mely felől megesküdtem a ti atyáitoknak, és mondék: Nem bontom fel az én szövetségemet ti veletek soha örökké.
2. Csakhogy ti se kössetek frigyet ennek a földnek lakosival, * rontsátok le az ő oltáraikat; † de ti nem hallgattatok az én szómra. Miért cselekedtétek ezt?
* 2 Móz.23,22. 5 Móz.7,2. † 5 Móz.12,3.
3. Annakokáért azt mondom: Nem űzöm el őket előletek, hanem legyenek néktek *mint tövisek* a ti oldalaitokban, és az ő isteneik legyenek ti néktek * tőr gyanánt.
* Józs. 23,13. 4 Móz.33,55.
4. És lőn, hogy mikor az Úrnak angyala ezeket mondá az Izráel minden fiainak: felemelé a nép az ő szavát és sírа.
5. És elnevezték azt a helyet Bókimnak, és áldozának ott az Úrnak.
6. És elbocsátá * Józsué a népet, és elmenének az Izráel fiai, kiki az ő örökségébe, hogy bírják a földet.
* Józs.24,28.
7. És a nép az Urat szolgálta Józsuénak egész életében, * és a véneknek minden napjaiban, a kik hosszú ideig éltek Józsué után, a kik látták az Úrnak minden dolgait, melyeket cselekedett vala Izráellel. * Józs.24,31.
8. És meghalt * Józsué, a Nún fia, az Úr szolgája, száztíz esztendős korában. * Józs.24,29.
9. És eltemeték * őt örökségének határában, Timnát-Héreszben, az Efraim hegyén, északra a Gaas hegyétől.
* Józs.24,30.
10. És az az egész nemzetség gyűjteték az ő atyáihoz, és támadott más nemzetség ő utánok, a mely nem ismerte sem az Urat, sem az ő cselekedeteit, melyeket cselekedett Izráellel.
11. És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úrnak szemei előtt, mert a Bálоknak szolgáltak.
12. És elhagyák az Urat, atyáik Istenét, a ki kihozta őket Égyiptom földéből, és más istenek után jártak, a pogány népek istenei közül, a kik körülöttük voltak, és azok előtt hajtották meg magukat, és haragra ingerelték az Urat.
13. És elhagyták az Urat, és szolgáltak Baálnak és Astarótnak.
14. És felgerjedett az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá őket a ragadozók kezébe, és elragadozák őket, és adá őket a körülöttük való ellenségeik kezébe, és még csak megállani sem bírtak ellenségeik előtt.
15. A hova csak kivonultak, mindenütt ellenök volt az Úr keze rontásukra, a mint megmondotta volt az Úr, és a mint megesküdt volt az Úr nékik. * És igen megnyomorodának.
* 3 Móz.26,14—39. 5 Móz.28,24.25.
16. És támasztott az Úr birákat, a kik megszabadíták őket szorongatóiknak kezéből.
17. De biráikra sem hallgattak, hanem más istenekkel paráználkodtak, és azoknak hajtották meg magukat, *és* hamar letértek az útról, a melyen atyáik jártak, kik az Úrnak parancsára hallgattak; ők nem cselekedtek így.
18. Mert mikor birákat támasztott az Úr nékik, az Úr maga volt a biróval, és megszabadította őket ellenségeik kezéből a biró egész idejére, mert megindult az Úr panaszaikon, *melyeket emeltek* elnyomóik és szorongatóik miatt.
19. De *mihelyt* a biró meghalt, viszszatértek, és jobban megromlottak, mint atyáik; más istenek után jártak, azoknak szolgáltak, és azok előtt hajtották meg magukat, föl nem hagy-

tak cselekedeteikkel és nyakas magaviseletökkel.
20. Ezért felgerjedett az Úrnak haragja Izráel ellen, és monda: Mivelhogy általhágta ez a nemzetség az én szövetségemet, melyet atyáiknak parancsoltam, és nem hallgatott az én szavamra:
21. Én sem űzök ki többé senkit sem előlük azon pogányok közül, a kiket meghagyott Józsué, a mikor meghalt;
22. Hanem azok által kísértem Izráelt, ha *vajjon* megtartják-é az Úrnak útát, járván azon, a miképen megtartották az ő atyáik, avagy nem?
23. Ezért hagyta meg az Úr ezeket a pogányokat, és nem *is* űzte ki hamar, és nem adta őket Józsué kezébe.

Izráel bálványozása és leigázása. Szabadulása Othniel, Ehud és Sámgár által.

3. Ezek pedig a pogányok, a kiket meghagyott az Úr, hogy azok által kísértse Izráelt, azokat, a kik nem ismerték a Kanaánért való harczokat,
2. Csak azért, hogy az Izráel fiainak nemzetségei megismerjék, hogy tanítsa őket hadakozásra, csak azokat, a kik azelőtt ezt nem tudták:
3. A Filiszteusok öt fejedelemsége, a Kananeusok mindnyájan, és a Sidoniusok, meg a Khivveusok, a kik a Libánon hegyén laknak, a Baálhermon hegyétől fogva Hamath bemeneteléig.
4. Kik azért hagyattak meg, hogy megkísértse általok az Úr Izráelt, hogy meglássa, vajjon engedelmeskednek-é az Úr parancsolatainak, melyeket parancsolt az ő atyáiknak Mózes által?
5. Így az Izráel fiai a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok között laktak,
6. És azok leányait vették magoknak feleségül, a saját leányaikat pedig oda adták azok fiainak, és szolgálák azoknak isteneit.
7. És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úr szemei előtt, és elfelejtkezének az Úrról, az ő Istenökről, és a Baáloknak és Aseráknak szolgáltak.
8. Ezért felgerjedett az Úrnak haragja az Izráel ellen, és adá őket Kusán-Risathaimnak, Mesopotámia királyának kezébe, és nyolcz évig szolgáltak az Izráel fiai Kusán-Risathaimnak.
9. Ekkor az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai, és az Úr szabadítót támasztott az Izráel fiainak, a ki megszabadítá őket: Othnielt, Kénáz fiát, Káleb öcscsét.
10. És az Úrnak lelke vala ő rajta, és biráskodott Izráelben, és a mint kiméne a hadra, az Úr kezébe adta Kusán-Risathaimot, Mesopotámia királyát, és ránehezült keze Kusán-Risathaimra.
11. És megnyugovék a föld negyven esztendeig, és meghalt Othniel, a Kénáz fia.
12. De az Izráel fiai ismét gonoszul cselekedének az Úr szemei előtt, és megerősítette az Úr Eglont, Moáb királyát Izráel ellen, azért, mert gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei előtt.
13. Ez magához gyűjtötte Ammonnak és Amáleknek fiait, és elment, és megverte Izráelt, és elfoglalták a pálmák * városát. *5 Móz.34,3.
14. És szolgálák az Izráel fiai Eglont, a Moáb királyát tizennyolcz esztendeig.
15. Ekkor *megint* az Úrhoz kiáltottak Izráel fiai, és az Úr szabadítót támasztott nékik: Ehudot, Gérának fiát, ki Jemininek volt a fia, a ki suta volt. És mikor az Izráel fiai ajándékot küldének általa Eglonnak, Moáb királyának,
16. Ehud szerze magának egy kétélű kardot, egy singnyi hosszút, és azt az ő ruhája alatt a jobb tomporára övezé.
17. És bemutatá az ajándékot Eglonnak, Moáb királyának. Eglon pedig igen kövér ember vala.
18. És lőn, hogy mikor elvégezé az ajándék bemutatását, elbocsátá az embereket, a kik az ajándékot vitték vala.
19. Ő maga pedig visszatért a Gilgál közelében lévő kőbányáktól és monda: Titkos beszédem van veled, óh király! És ez monda: Hallgass! és kimenének előle mindnyájan, kik állanak vala körülötte.
20. És Ehud akkor ment be hozzá, mikor épen az ő hűsölő felházában ült magányosan, és monda Ehud néki: Istennek beszéde van nálam te hozzád. És fölkele *az* a királyi székből.
21. Akkor kinyújtá Ehud az ő balkezét, és kirántá kardját a jobb tomporáról, és beleüté azt annak hasába.
22. És bemenе még a markolatja is a vasa után és berekeszté a háj a fegyver vasát, mert nem vonta ki a kardot annak hasából, sőt átment annak vékonyán.
23. Általméne pedig Ehud a csarnokon, minekutána bevonta maga után a felház ajtait, és bezárta.
24. A mint ő kiméne, jövének annak szolgái, és láták, hogy ímé a felház ajtai be vannak zárva, és mondának: Bizonyára szükségét végzi a hűsölő kamarájában.

25. De mikor váltig várakoztak és
ímé nem nyitotta meg a felház ajtaját,
fogák a kulcsot és megnyiták: és ímé
az ő urok ott feküdt a földön halva.
26. Ehud pedig elmenekült vala, míg
azok késedelmezének, és elhaladván
a kőbányák mellett, Szeiráhba futott.
27. És a mikor *oda* megérkezett, kürt-
jébe fújt az Efraim hegyén, és alá-
menének ő vele az Izráel fiai a hegy-
ről, és ő előttük.
28. És monda nékik: Jertek utánam,
mert kezetekbe adta az Úr a ti ellen-
ségeteket, Moábot. És levonultak ő
utána, és elfoglalák a Jordán réveit,
melyek Moáb felé *vezettek,* és nem en-
gedtek azokon senkit általkelni.
29. És leöltek a Moábiták közül ak-
kor mintegy tízezer embert, mind
erős és vitéz férfiakat, úgy hogy egy
sem menekült el.
30. Így aláztatott meg Moáb abban az
időben Izráel keze alatt. És megnyu-
govék a föld nyolczvan esztendeig.
31. Ő utána pedig Sámgár, Anáthnak
fia volt *bíró,* a ki hatszáz Filiszteus
férfiút ölt meg egy ökörösztökével,
és megszabadítá ő is Izráelt.

Jábin elnyomja Izráelt, de Bárák és Debora legyőzi őt.

4. De az Izráel fiai azután is gono-
szul cselekedének az Úrnak
szemei előtt, mikor Ehud meghalt.
2. Azért adá őket az Úr Jábinnak, a
Kanaán királyának kezébe, a ki Há-
sorban uralkodott; seregének vezére
pedig Sisera volt. Ez a pogányok *vá-
rosában.* Harósethben lakott.
3. És kiáltának az Izráel fiai az Úrhoz,
mert kilenczszáz vas-szekere volt, és
húsz esztendeig zsarnokoskodott az
Izráel fiai felett erőszakkal.
4. Ebben az időben Debora, a pró-
fétanő, a Lappidoth felesége volt bíró
Izráelben.
5. És ő a Debora-pálmája alatt lakott
Ráma és Béthel között, az Efraim he-
gyén, és *ide* jöttek fel hozzá az Izráel
fiai törvényre.
6. És elküldé és hivatá * Bárákot, az
Abinoám fiát, Kedes-Nafthaliból, és
monda néki: Avagy nem parancsol-
ta-é meg az Úr, Izráelnek Istene: Menj
és vonulj fel a Thábor hegyére, és végy
magadhoz tízezer embert a Nafthali
és a Zebulon fiai közül? * Zsid. 11, 32.
7. És te ellened kihozom a * Kison
patakjához Siserát, Jábin hadvezérét,
az ő szekereit és seregét, és kezedbe
adom őt. * Zsolt. 83, 9. 10.
8. És monda néki Bárák: Ha velem
jöszsz, elmegyek; de ha nem jöszsz el
velem, én sem megyek.
9. Ki felele: Elmenvén elmegyek te
veled, csakhogy nem a tied lesz a di-
csőség az útban, a melyre mégy, mert
asszony kezébe adja az Úr Siserát.
És felkele Debora, és elméne Bárák-
kal Kedes felé.
10. Összegyűjté annakokáért Bárák
Zebulont és Nafthalit Kedesbe, és el-
vive magával tízezer embert, és el-
méne vele Debora is.
11. A Kenteus Héber pedig elvált a
Keneusoktól, Hobábnak, * a Mózes
ipának fiaitól, és sátorát a † Saanaim
tölgyesénél vonta fel, mely Kedes
mellett van. * 4 Móz. 10, 29. † Józs. 19, 33.
12. Hírül vivék pedig Siserának, hogy
Bárák, az Abinoám fia felvonult a
Thábor hegyére.
13. Egybegyűjté azért Sisera minden
szekereit, a kilenczszáz vas-szekeret,
és egész népét, mely vele volt, a po-
gányok *városából,* Harósethből, a Ki-
son patakjához.
14. És monda Debora Báráknak: Kelj
fel, mert ez a nap az, a melyen ke-
zedbe adja az Úr Siserát! hisz *maga*
az Úr vezet téged! És alájöve Bárák
a Thábor hegyéről, és a tízezer em-
ber ő utána.
15. És megrettenté az Úr Siserát min-
den szekereivel és egész táborával
fegyvernek élivel Bárák előtt, any-
nyira, hogy Sisera leugrott szekeré-
ről, és gyalog futott.
16. Bárák pedig a szekereket és a tá-
bort egész Harósethig, a pogányok
városáig űzé, és Siserának egész tábo-
ra elhulla fegyvernek éle miatt, még
csak egyetlen egy sem maradt meg.

Siserát megöli Jáhel.

17. Sisera pedig gyalog futott Jáhel-
nek, a Keneus Héber feleségének sá-
toráig, mert béke volt Jábin között,
Hásor királya között, és a Keneus Hé-
berháznépe között.
18. És kiméne Jáhel Sisera elé, és
monda néki: Jőjj be Uram, jőjj be
hozzám, ne félj! És betére ő hozzá a
sátorba, és betakará őt lasnakkal.
19. *Az* pedig monda néki: Adj kér-
lek innom egy kis vizet, * mert szom-
júhozom. És megnyita ez egy tejes
tömlőt, és ada néki inni, és betakará
őt. * Bir. 5, 25.
20. És *az annakfelette* monda néki:
Állj a sátor ajtajába, és ha valaki jőne
és kérdezne, és ezt mondaná: Van-é
itt valaki? mondjad: Nincsen!
21. Ekkor Jáhel, a Héber felesége
vevé a sátorszöget, és pőrölyt vőn
kezébe, és beméne ő hozzá halkal, és
beveré a szöget halántékába, úgy
hogy beszegeződék a földbe. Amaz

pedig nagy fáradtság miatt mélyen
aludt vala, és így meghala.
22. És ímé, a mint Bárák űzve *keresné*
Siserát, Jáhel kiméne elébe, és monda
néki: Jöszte és megmutatom néked
az embert, a kit keressz. És beméne
ő hozzá, és ímé Sisera ott feküdt
halva, és a szög halántékában.
23. Így alázá meg Isten azon a napon
Jábint, a Kanaán királyát az Izráel
fiai előtt.
24. Az Izráel fiainak keze pedig mind
jobban ránehezedék Jábinra, a Kanaán
királyára, mígnem kiirták Jábint,
a Kanaán királyát.

Debora és Bárák diadaléneke.

5. Énekelt pedig Debora és Bárák,
az Abinoám fia azon a napon,
mondván:
2. Hogy a vezérek vezettek Izráelben,
Hogy a nép önként kele föl: áldjátok az Urat!
3. Halljátok meg királyok, figyeljetek fejedelmek!
Én, én az Úrnak éneket mondok,
Dícséretet zengek az Úrnak,
az Izráel Istenének.
4. Uram, mikor Szeirből kijövél,
Mikor lépdelél Edom mezejéről:
Megrendült a föld, csepegett az ég,
A föllegek is víztől áradának.
5. A hegyek megrendültek az Úrnak
orczája előtt,
Még ez a Sinai is, az Úrnak,
az Izráel Istenének színe előtt.
6. Sámgárnak, az Anath fiának
napjaiban,
Jáhel idejében pihentek az utak,
És az útonjárók tekervényes
ösvényekre tértek.
7. Megszüntek a kerítetlen helyek
Izráelben, megszüntek végképen,
Mígnem én Debora felkelék,
Felkelék Izráel anyjaként.
8. Új isteneket ha választott *a nép*,
Mindjárt *kigyúlt* a harcz a kapuk
előtt;
De paizs, és dárda avagy
láttatott-é
A negyvenezereknél az Izráel
között?
9. Szívem azoké, kik parancsolnak
Izráelben,
Kik a nép közül önként ajánlkoztak:
áldjátok az Urat!
10. Kik ültök fehér szamarakon,
Kik ültök a szőnyegeken
És a kik gyalog jártok: *mind*
énekeljetek!
11. Az íjászok szavával a vízmerítők
között,
Ott beszéljék az Úrnak igazságát,
Az ő faluihoz való igazságit
Izráelben.
Akkor *újra* a kapukhoz vonul
az Úr népe!
12. Kelj fel, kelj fel Debora!
Serkenj fel, serkenj fel, mondj
éneket!
Kelj fel Bárák és fogva vigyed
foglyaidat, Abinoám fia!
13. Akkor lejött a hősök maradéka;
Az Úrnak népe lejött hozzám
a hatalmasok ellen.
14. Efraimból, kiknek gyökere
Amálekben,
Utánad Benjámin, a te néped közé;
Mákirból jöttek le vezérek,
És Zebulonból, kik a vezéri
pálczát tartják.
15. És Issakhár fejedelmei Deborával,
És mint Issakhár, úgy Bárák
A völgybe rohan követőivel.
Csak a Rúben patakjainál
Vannak nagy elhatározások.
16. Miért *maradtál* ülve a hodályban?
Hogy hallgasd nyájad bégetéseit?!
Rúben patakjainál nagyok voltak
az elhatározások!
17. Gileád a Jordánon túl pihen.
Hát Dán miért időzik hajóinál?
Áser a tenger partján ül és nyugszik
öbleinél.
18. *De* Zebulon, az halálra elszánt
lelkű nép,
És Nafthali, a mezőség magaslatain!
19. Királyok jöttek, harczoltanak;
Akkor harczoltak a Kanaán
királyai
Taanaknál, Megiddó vizénél;
De egy darab ezüstöt sem vettenek.
20. Az égből harczoltak,
A csillagok az ő helyökből vívtak
Siserával!
21. A Kison patakja seprette el őket;
Az ős patak, a Kison patakja!
Végy erőt én lelkem!
22. Akkor csattogtak a lovak körmei
A futás miatt, lovagjaik futásai
miatt.
23. Átkozzátok Mérozt — mond az Úr
követje, —
Átkozva-átkozzátok annak
lakosait!
Mert nem jöttek az Úrnak
segítségére,
Az Úrnak segélyére vitézei közé.
24. De áldott legyen az asszonyok
felett Jáhel,
A Keneus Héber felesége,
A sátorban *lakó* nők felett legyen
áldott!
25. *Az* vizet kért, ő tejet adott,
Fejedelmi csészében nyújtott
tejszínét.

26. Baljút a szegre,
Jobbját pedig a munkások
pőrölyére nyújtotta,
És ütötte Siserát, szétzúzta fejét,
És összetörte, általfúrta halántékát,
27. Lábainál leroskadt, elesett, feküdt,
Lábai között leroskadt, elesett;
A hol leroskadt, ott esett el
megsemmisülve.
28. Kinézett az ablakon, és jajgatott
Siserának anyja a rostélyzat
mögül:
„Miért késik megjőni szekere?
Hol késlekednek kocsijának
gördülései?"
29. Fejedelemasszonyinak legokosabbjai válaszolnak néki;
Ő egyre csak azok szavait
ismételgeti:
30. „Vajjon nem zsákmányra találták-é, s mostan osztozkodnak?
Egy-két leányt minden férfiúnak;
A festett kelmék zsákmányát
Siserának;
Tarka szövetek zsákmányát, tarkán hímzett öltözeteket,
Egy színes kendőt, két tarka ruhát
nyakamra, mint zsákmányt."
31. **Így veszszenek el minden te
ellenségid Uram!
De a kik téged szeretnek,
tündököljenek mint a kelő nap
az ő erejében!**
És megnyugovék a föld negyven
esztendeig.

Gedeon elhivatik a bíróságra.

6. És gonoszul cselekedének az Izráel fiai az Úrnak szemei előtt,
azért adá őket az Úr a Midiániták kezébe hét esztendeig.
2. És hatalmat vőn a Midiániták keze
az Izráelen, és a Midiánitáktól *való
féltökben* készítették magoknak az
Izráel fiai *azokat* a barlangokat, rejtekhelyeket és erősségeket, a melyek
a hegységben vannak.
3. Mert ha vetett Izráel, *mindjárt ott*
termettek a Midiániták, az Amálekiták és a Napkeletnek fiai, és rájok
törtek.
4. És táborba szálltak ellenök, és
pusztították a földnek termését egész
addig, a merre Gázába járnak, és nem
hagytak élésre valót Izráelben, sem
juhot, sem ökröt, sem szamarat.
5. Mert barmaikkal és sátoraikkal
vonultak föl; csapatosan jöttek, mint
a sáskák, úgy hogy sem nékik magoknak, sem tevéiknek nem volt száma, és ellepték a földet, hogy elpusztítsák azt.
6. Mikor azért igen megnyomorodott
az Izráel a Midiániták miatt, az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai.
7. Mikor pedig kiáltottak vala az Izráel fiai az Úrhoz Midián miatt:
8. Prófétát külde az Úr az Izráel fiaihoz, és monda nékik: Azt mondja
az Úr, Izráel Istene: Én vezettelek fel
titeket Égyiptomból, és hoztalak ki
titeket a szolgálatnak házából,
9. És én mentettelek meg benneteket az Égyiptombeliek kezéből, és
minden nyomorgatóitoknak kezökből, a kiket kiűztem előletek, és néktek adtam az ő földjüket.
10. És mondék néktek: Én, az Úr,
vagyok a ti Istenetek; * ne féljétek
az Emoreusok isteneit, kiknek földén
laktok; de ti nem hallgattatok az én
szómra. * 2 Móz.20,1—5. 2 Kir.17,35—38.
11. És eljöve az Úrnak angyala, és
leüle ama cserfa alatt, a mely Ofrában
van, a mely az Abiézer nemzetségéből való Joásé vala, és az ő fia Gedeon épen búzát csépelt a pajtában,
hogy megmentse a Midiániták orczája elől.
12. Ekkor megjelenék néki az Úrnak
angyala, és monda néki: Az Úr veled, erős férfiú!
13. Gedeon pedig monda néki: Kérlek uram, ha velünk van az Úr, miért
ért bennünket mindez? és hol vannak minden ő csoda dolgai, a melyekről beszéltek nékünk atyáink,
mondván: Nem az Úr hozott-é fel minket Égyiptomból?! Most pedig elhagyott minket az Úr, és adott a Midiániták kezébe.
14. És az Úr hozzá fordula, és monda:
Menj * el ezzel a te erőddel, és megszabadítod Izráelt Midián kezéből.
Nemde, én küldelek téged? * Zsid.11,32.
15. És monda néki: Kérlek uram,
miképen szabadítsam én meg Izráelt?
Ímé az én nemzetségem a legszegényebb Manasséban, és én vagyok a
legkisebb atyámnak házában.
16. És monda néki az Úr: Én leszek
veled, és megvered Midiánt, mint
egy embert.
17. Ő pedig monda néki: Ha kegyelmet találtam a te szemeid előtt, kérlek, adj nékem valamely jelt, hogy
te szólasz én velem.
18. El ne menj kérlek innen, míg
vissza nem jövök hozzád, és ki nem
hozom az én áldozatomat, és le nem
teszem elődbe. Az pedig monda: Én
itt leszek, míg visszatérsz.
19. Gedeon pedig elméne, és elkészíte
egy kecskegödölyét és egy efa lisztből kovásztalan pogácsákat, *és* betevé
a húst egy kosárba, és a *hús* levét

fazékba, és kivivé hozzá a cserfa alá,
és felajánlá néki.
20. És monda néki az Isten angyala:
Vegyed a húst és a kovásztalan ke-
nyereket, és rakd erre a kősziklára,
és a hús levét öntsd rá. És úgy cse-
lekedék.
21. Ekkor kinyújtá az Úrnak angyala
pálczájának végét, mely kezében va-
la, és megérinté a húst és a kovász-
talan kenyeret; és tűz jött ki a kő-
sziklából, és megemészté a húst és a
kovásztalan kenyereket. Az Úrnak an-
gyala pedig eltűnt az ő szemei elől.
22. Látván pedig Gedeon, hogy az
Úrnak angyala volt az, monda Ge-
deon: Jaj nékem Uram, Istenem!
mert az Úrnak angyalát láttam * szín-
ről színre! * rész 13,22.33. 2 Móz.33,20.
23. És monda néki az Úr: Békesség
néked! ne félj, nem halsz meg!
24. És építe ott Gedeon oltárt az Úr-
nak, és nevezé azt Jehova-Salomnak
(azaz: az Úr a béke), mely mind e mai
napig megvan az Abiézer nemzetsé-
gének *városában*, Ofrában.
25. És lőn ugyanazon éjjel, hogy mon-
da az Úr néki: Végy egy tulkot atyád-
nak ökrei közül, és egy másik tulkot,
a mely hét éves, és rontsd le a Baál
oltárát, a mely a te atyádé és a berket,
a mely a mellett van, vágd ki.
26. És építs oltárt az Úrnak, a te Is-
tenednek, ennek a megerősített hely-
nek tetején alkalmatos helyen, és
vedd a második tulkot, és áldozd meg
égőáldozatul a berek fájával, a me-
lyet kivágsz.
27. Ekkor Gedeon tíz férfiút vőn *maga*
mellé az ő szolgái közül, és a képen
cselekedék, a mint megmondotta va-
la néki az Úr. De *miután* félt atyjá-
nak háznépétől és a városnak férfiai-
tól ezt nappal cselekedni, éjszaka tevé
meg.
28. Mikor aztán felkeltek reggel a
városnak férfiai, íme *már* össze volt
törve a Baál oltára, és levágva a mel-
lette levő berek, és a második tulok
égőáldozatul azon az oltáron, a mely
építteték.
29. És mondának egyik a másikának:
Ki cselekedte ezt? És *mikor* utána kér-
dezősködtek és tudakozódtak, azt
mondották: Gedeon, a Joás fia cse-
lekedte ezt a dolgot.
30. Akkor mondának a városnak fér-
fiai Joásnak: Add ki fiadat, meg kell
halnia, mert lerontotta a Baál oltá-
rát és mert kivágta a berket, a mely
mellette volt.
31. Joás pedig monda mindazoknak,
a kik körülötte állának: Baálért pe-
reltek ti? Avagy ti oltalmazzátok-é
őtet? Valaki perel ő érette, ölettessék
meg reggelig. Ha isten ő, hát perel-
jen ő maga, hogy oltára lerontatott!
32. És azon a napon elnevezték őt
Jerubbaálnak, mondván: Pereljen ő
vele Baál, mert lerontotta az ő oltárát.
33. És mikor az egész Midián és Amá-
lek és a Napkeletiek egybegyűlének,
és általkeltek *a Jordánon*, és tábort
jártak a Jezréel völgyében:
34. Az Úrnak lelke megszállotta Ge-
deont, és megfúván a harsonákat, egy-
behívá az Abiézer *házát*, hogy őt kö-
vesse.
35. És követeket külde egész Manas-
séba, és egybegyűle az is ő utána; és
követeket külde Aserbe és Zebulonba
és Nafthaliba, és feljövének eleikbe.
36. És monda Gedeon az Istennek:
Ha *csakugyan* az én kezem által aka-
rod megszabadítani Izráelt, a miké-
pen mondottad,
37. Íme egy fürt gyapjat teszek a szé-
rűre, *és* ha csak maga a gyapjú lesz
harmatos, míg az egész föld száraz
leénd: erről megtudom, hogy *való-*
ban az én kezem által szabadítod meg
Izráelt, a mint mondottad.
38. És úgy lőn. Mert mikor másnap
reggel felkelt, és megszorítá a gyap-
jat, harmatot facsart ki a gyapjúból,
egy tele csésze vizet.
39. És monda Gedeon az Istennek:
Ne gerjedjen fel a te haragod én elle-
nem, hogy még egyszer szólok. Hadd
tegyek kísérletet, kérlek, még egy-
szer e gyapjúval. Legyen, kérlek, szá-
razság csak a gyapjún, és harmat az
egész földön.
40. És úgy cselekedék Isten azon az
éjszakán, és lőn szárazság csak ma-
gán a gyapjún, míg az egész földön
harmat lőn.

Gedeon legyőzi a midiánitákat.

7. Felkele pedig jó reggel Jerub-
baál – ez Gedeon – és az egész
nép, mely vele volt, és táborba szál-
lának a Haród kútjánál, és a Midi-
án tábora tőle északra volt, a Moré
halomtól fogva, a völgyben.
2. És monda az Úr Gedeonnak: Több
ez a nép, mely veled van, hogysem
kezébe adhatnám Midiánt; Izráel *még*
dicsekednék velem szemben, mond-
ván: Az én kezem szerzett szabadu-
lást nékem!
3. Azért kiálts a népnek füle halla-
tára, mondván: A ki fél és retteg, tér-
jen vissza, és menjen el a Gileád hegy-
ségről. És visszatérének a nép közül
huszonkétezeren, és *csak* tizezeren
maradának *ott*.
4. És monda az Úr Gedeonnak: Még

ez a nép is sok; vezesd őket le a víz-
hez, és ott megpróbálom őket néked,
és a melyikről azt mondom néked:
Ez menjen el veled, az menjen el
veled; de bármelyikről azt mondom:
Ez ne menjen el veled, az ne *is* men-
jen.
5. És levezette a népet a vízhez, és
monda az Úr Gedeonnak: Mindazo-
kat, a kik nyelvökkel nyalnak a víz-
ből, mint a hogyan nyal az eb, ál-
lítsd külön, valamint azokat is, a kik
térdeikre esnek, hogy igyanak.
6. És lőn azoknak száma, a kik ke-
zökkel szájokhoz *véve* nyaldosák *a
vizet,* háromszáz férfiú; a nép többi
része pedig mind térdre esve ivott.
7. És monda az Úr Gedeonnak: E
háromszáz férfiú * által szabadítlak
meg titeket, a kik nyaldosták vala *a
vizet,* és adom Midiánt kezedbe; a
többi nép pedig menjen el, kiki a
maga helyére. *1 Sám.14,6.
8. És ők kezökbe vevék a népnek út-
ravalóját és kürtjeit. Az Izráel *többi*
férfiait pedig mind elküldötte, min-
deniket a maga hajlékába, és *csak* a
háromszáz férfiút tartotta meg. A Mi-
dián tábora pedig alatta feküdt a
völgyben.
9. És monda néki az Úr azon az éj-
szakán: Kelj fel, menj alá a tábor-
ba, mert kezedbe adtam őket.
10. Ha pedig félsz lemenni, menj le
te és Púra, a te szolgád a táborba.
11. És hallgasd meg, mit beszélnek,
hogy annakutána megerősödjenek a
te kezeid, és menj alá a táborba. És
lement ő és Púra, az ő szolgája a fegy-
veresek szélső részéhez, a kik a tá-
borban voltak.
12. És a Midiániták és az Amáleki-
ták és a Napkeletiek minden fiai *úgy*
feküdtek a völgyben, mint a sáskák
sokasága, és tevéiknek nem volt szá-
ma sokaságuk miatt, mint a föveny-
nek, mely a tenger partján van.
13. Mikor pedig Gedeon *oda* ment, ímé
az egyik férfiú *épen* álmát beszélte
el a másiknak, és monda: Ímé álmot
álmodtam, hogy egy sült árpakenyér
hengergett alá a Midiániták táborára,
és mikor a sátorig jutott, megütötte
azt, úgy hogy eldőlt, és felfelé for-
dította azt, és a sátor ledőlt.
14. A másik aztán felele és monda:
Nem egyéb ez, mint Gedeonnak, a
Joás fiának, az Izráelből való férfiú-
nak fegyvere, az ő kezébe adta az Is-
ten Midiánt és egész táborát.
15. És mikor hallotta Gedeon az álom-
nak elbeszélését és annak magyará-
zatát, meghajtá magát, és visszatére
az Izráel táborába, és monda: Kel-
jetek fel, mert kezetekbe adta az Úr
a Midián táborát,
16. És a háromszáz embert három
csapatba osztá el, és mindeniknek ke-
zébe egy-egy kürtöt adott, és üres kor-
sókat és fáklyákat e korsókba.
17. És monda nékik: Én reám vi-
gyázzatok, és úgy cselekedjetek. És
ímé én bemegyek a tábornak széli-
be, és akkor, a mint én cselekszem,
ti is úgy cselekedjetek.
18. Ha én a kürtbe fúvok és mind-
azok, a kik velem vannak, akkor ti
is fújjátok meg a kürtöket az egész
tábor körül, és ezt kiáltsátok: az Úr-
ért és Gedeonért!
19. És leméne Gedeon, és az a száz
férfiú, a ki vele volt, a tábor szélé-
hez a középső éjjeli őrség kezdetén,
a mikor épen az őrség felváltatott, és
kürtölének a kürtökkel és összetörék
a korsókat, a melyek kezökben *va-
lának.*
20. És kürtölt *mind* a három csapat
a kürtökkel, és összetörték a korsó-
kat, és balkezükben tartották a fák-
lyákat, jobb kezükben pedig a kür-
töket, hogy kürtöljenek, és kiáltának:
Fegyverre! az Úrért és Gedeonért!
21. És mindenik ott állott a maga
helyén a tábor körül. Erre az egész
tábor futásnak eredt, és kiáltozott, és
menekült.
22. És mikor a háromszáz *ember* be-
lefújt kürtjébe, fordítá az Úr kinek-
kinek fegyverét az ő felebarátja ellen
az egész táborban, és egész Béth-Sit-
táig futott a tábor, Czererah felé, Abel-
mehola határáig, Tabbathon túl.
23. És egybegyűjtettek az Izráel fér-
fiai Nafthaliból, Áserből és az egész Ma-
nasséból, és úgy űzék a Midiánitákat.
24. És követeket külde Gedeon az
egész Efraim hegységbe, *ezt* izenvén:
Jőjjetek alá a Midiániták ellen és fog-
laljátok el előttök a vizeket Béthba-
ráig, és a Jordánt. És egybegyűle Ef-
raimnak minden férfia, és elzárák a
vizeket Béthbaráig, és a Jordánt *is.*
25. És elfogák Midiánnak két feje-
delmét, Orebet * és Zéebet, és megölék
Orebet az Oreb kőszikláján, és Zée-
bet megölék a Zéeb pajtájában, és űz-
ték a Midiánitákat. Orebnek és Zéeb-
nek fejét pedig elvivék Gedeonnak
a Jordánon túl. *Zsolt.83,12. Ésa.10.

Gedeon üldözi az ellenséget.

8. És mondának az Efraim férfiai
néki: Miért cselekedted azt mi
velünk, hogy el nem hívtál minket,
mikor a Midián ellen való hadakozás-
ra indultál? És erősen feddőzének
vele.

2. Ő pedig monda nékik: Vajjon cselekedtem-é én olyan dolgot, mint ti? Nem többet ér-é Efraim szőlőmezgerlése, mint Abiézer *egész* szüretje?
3. Kezetekbe adta az Isten Midiánnak fejedelmeit, Orebet és Zéebet; hát mit cselekedhettem én olyat, mint ti?! Akkor lecsendesedék az ő felháborodott lelkök, mikor e beszédet mondotta vala.
4. Mikor pedig Gedeon a Jordánhoz ére, átkele azzal a háromszáz férfiúval, a kik vele valának, az üldözéstől kifáradottan.
5. És monda a Sukkót férfiainak: Adjatok, kérlek, e népnek, mely engem követ, kenyeret, mert fáradtak, én pedig űzöm Zébát és Sálmunáht, Midiánnak királyait.
6. És mondának Sukkót előljárói: Zébának és Sálmunáhnak öklét már kezedben tartod-é, hogy kenyeret adjunk a te seregednek?
7. Gedeon pedig monda: Ha kezembe adja az Úr Zébát és Sálmunáht, a pusztának tüskéivel és csalánjaival csépelem meg testeteket.
8. És felmenvén onnan Pénuelbe, hasonlóképen szóla azoknak is, és Pénuel férfiai *épen* úgy feleltek néki, a mint feleltek volt a Sukkót férfiai.
9. És szóla a Pénuel férfiainak is, mondván: Mikor békességben viszszatérek, lerontom ezt a tornyot.
10. Zéba pedig és Sálmunáh Kárkorban valának, és az ő seregők velök, mintegy tizenötezeren, mind a kik megmaradtak a Napkeletieknek egész táborából. Az elesettek *száma* százhúszezer fegyverfogható férfiú *volt*.
11. És felméne Gedeon a sátorban lakók útján keletre Nobahtól és Jogbehától, és szétverte a tábort, pedig a tábor biztonságban *érezte magát*.
12. És Zéba és Sálmunáh elfutottak; de ő utánok ment, és elfogta a Midián két királyát: Zébát és Sálmunáht, és szétszórta az egész tábort.
13. Mikor pedig Gedeon, a Joás fia, visszatért a harczból a Heresz hágójától:
14. Megfogott egy gyermeket a sukkótbeliek közül, és tudakozódott tőle. Ez pedig felírta néki Sukkótnak előljáróit és véneit, hetvenhét férfiút.
15. Mikor aztán a Sukkót férfiaihoz ment vala, monda: Ímhol Zéba és Sálmunáh, a kik miatt gúnyolódtatok velem, mondván: Vajjon Zéba és Sálmunáh öklét már kezedben tartod-é, hogy kenyeret adjunk kifáradott embereidnek?
16. És előfogá a város véneit, és a pusztának töviseit és csalánjait *vévén*, megtanítá azokkal Sukkótnak férfiait.
17. Azután Pénuel tornyát rontá le, és a város férfiait ölte meg.
18. És monda Zébának és Sálmunáhnak: Milyenek voltak azok a férfiak, a kiket a Thábor *hegyén* megöltetek? Ők pedig mondának: Mint a milyen te vagy, olyanok voltak ők is, és mindenik olyan arczú, mint egy-egy királyfi.
19. És monda: Az én atyámfiai, az én anyámnak fiai voltak azok. Él az Úr! ha életben hagytátok volna őket, én sem ölnélek meg titeket!
20. És monda Jéthernek, az ő elsőszülöttjének: Kelj fel, öld meg őket. De a fiú nem húzta ki kardját, mert fél vala, mivelhogy még gyermek vala.
21. És monda Zéba és Sálmunáh: Kelj fel te és *te* ölj meg minket, mert a milyen a férfiú, olyan az ő ereje. És felkele Gedeon, és megölé Zébát és Sálmunáht, és elvevé az ő tevéiknek nyakán levő ékességeket.

Gedeon hamis isteni tiszteletnek vet alapot.

22. És mondának az Izráel férfiai Gedeonnak: Uralkodjál felettünk te és a te fiad és a te fiadnak fia, mert megszabadítottál bennünket a Midiániták kezéből.
23. És monda nékik Gedeon: Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. * Az Úr uralkodik ti felettetek!

* 1 Sám. 8, 7. 19. 10, 17—19.

24. Azután monda nékik Gedeon: Egyet kívánok *csak* tőletek, hogy adja nékem mindenikőtök a zsákmányul ejtett fülön függőket; mert arany fülön függőik voltak azoknak, mivelhogy Izmaeliták valának.
25. És mondának: Örömest néked adjuk. És leterítettek egy ruhát, és mindenki arra dobá a fülön függőket, melyeket prédául ejtett.
26. Az arany fülön függőknek pedig, a melyeket elkért, súlya ezerhétszáz arany *siklus* volt. amaz ékességeken, függőkön és bíborruhákon kívül, a melyek a Midián királyain voltak, és az aranylánczok nélkül, a melyek tevéik nyakán valának.
27. És késztíte abból Gedeon efódot, és helyhezteté azt a maga városában, Ofrában, és ott paráználkodott azután az egész Izráel, és lőn *ez* Gedeonnak és házanépének tőrbeejtésére.

Gedeon gyermekei és halála.

28. Így aláztattak meg a Midiániták az Izráel fiai előtt, és nem is emelték fel azután már fejüket, és megnyugovék a föld negyven esztendeig Gedeon idejében.

29. És *haza*tért Jerubbaál, a Joás fia, és megtelepedett otthon.
30. És Gedeonnak volt hetven fia, kik az ő ágyékából származtak, mert sok felesége volt néki.
31. És az ő ágyasa is, a ki Sikemben volt, szült néki egy fiat, és nevezé azt Abiméleknek.
32. És meghala Gedeon, a Joás fia, késő vénségében, és eltemetteték atyjának, Joásnak sírjába, Ofrában, Abiezer *városában.*
33. Lőn pedig, hogy mikor meghalt Gedeon, elfordulának az Izráel fiai *az Úrtól,* és a Baálokkal paráználkodának, és a Baál-Beritet tevék istenökké.
34. És nem emlékezének meg az Izráel fiai az Úrról, az ő Istenökről, a ki őket megszabadította minden ellenségeik kezéből köröskörül.
35. És nem cselekedének irgalmasságot a Jerubbaál Gedeon házával mind ama jók szerint, a melyeket ő tett vala az Izráellel.

Abimélek testvérgyilkossága és királysága.

9. És elméne Abimélek, a Jerubbaál fia Sikembe, az ő anyjának atyjafiaihoz, és beszélt velök, valamint az ő anyja atyjának egész nemzetségével, mondván:
2. Mondjátok meg, kérlek, Sikem minden férfiának hallatára, melyik jobb néktek, hogy hetven férfiú uralkodjék-é rajtatok, Jerubbaálnak minden fia, *vagy* pedig *csak* egy ember uralkodjék felettetek? És emlékezzetek meg *arról,* hogy én a ti csontotok és a ti testetek vagyok.
3. És elmondották anyjának testvérei róla mind e beszédeket Sikem minden férfiainak füle hallatára, és Abimélek felé hajlott az ő szívök, mert azt mondák: Atyánkfia ő!
4. És adának néki hetven ezüst *pénzt* a Baál-Beritnek házából, és ezzel *holmi* henyélő és hiábavaló embereket fogadott magának Abimélek, a kik őt követék.
5. És elméne atyjának házához Ofrába, és megölé testvéreit, Jerubbaál fiait, a hetven férfiút egy kövön, és csak Jótham maradt meg, Jerubbaálnak legkisebb fia, mert ez elrejtőzött.
6. És összegyülekezék Sikemnek egész polgársága, és Millónak egész háza, és elmenének és királylyá választák Abiméleket az alatt a magas tölgy alatt, a mely Sikemben * *áll.*

* Józs. 24, 26.

Jótham példázata.

7. Mikor pedig *ezt* elbeszélték vala Jóthámnak, elment és megállott a Garizim hegy tetején, és nagy felszóval kiálta, és *így* szóla hozzájuk: Hallgassatok rám, Sikem férfiai, hogy reátok is hallgasson az Isten!
8. *Egyszer* elmenvén elmenlek a fák, hogy királyt válaszszanak magoknak, és mondának az olajfának: Uralkodjál felettünk!
9. De az olajfa *így* felelt nékik: Elhagyjam az én kövérségemet, a melylyel tisztelnek Istent és embereket, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?
10. Akkor a fügefának szólottak a fák: Jer el te, *és* uralkodjál rajtunk!
11. De a fügefa *is* azt mondta nékik: Elhagyjam-é édességemet és jó gyümölcseimet, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?
12. Azután a szőlőtőnek mondák a fák: Jer el te, uralkodjál rajtunk.
13. Azonban a szőlőtő *is* azt mondta nékik: Elhagyjam-é mustomat, a mely isteneket és embereket vidámít, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?
14. Mondának végre a fák mindnyájan a galagonyabokornak: Jer el te, uralkodjál mi rajtunk.
15. És monda a galagonyabokor a fáknak: Ha igazán királylyá kentek engem magatok felett, jőjjetek el, nyugodjatok az én árnyékomban: *de* hogyha nem, jőjjön tűz ki a galagonyabokorból, és égesse meg a Libánonnak czédrusait.
16. Hát ti is most igazán és becsületesen cselekedtetek-é, hogy Abiméleket tettétek királylyá, és jól cselekedtetek-é Jerubbaállal és házanépével, és úgy bántatok-é vele, a mint megérdemelte?
17. Mert érettetek harczolt atyám, és még életével *is* semmit nem gondolván, mentett meg titeket a Midiánnak kezéből.
18. Ti pedig most felkeltetek az én atyámnak háza ellen, és megöltétek gyermekeit, hetven férfiút egy kövön, és királylyá választottátok Sikem férfiai felett Abiméleket, az ő szolgálójának fiát, mert atyátokfia!
19. Ha igazán és becsületesen cselekedtetek Jerubbaállal és az ő házával a mai napon, örüljetek Abiméleknek, és örüljön ő is néktek;
20. De hogyha nem, jőjjön tűz ki Abimélekből, és emészsze meg Sikem férfiait és Milló házát, és származzék tűz Sikem férfiaiból és Milló házából, és emészsze meg Abiméleket!
21. És elfutott Jótham, és elmenekült, és elment Beérbe az ő atyjafia, Abimélek elől, és ott telepedett meg.

Abimélek csúf véget ér.
22. Mikor pedig uralkodék Abimélek Izráel felett három esztendeig:
23. Egy gonosz lelket bocsátott Isten Abimélek és Sikem férfiai közé, és pártot ütöttek Sikem férfiai Abimélek ellen,
24. Hogy eljőjjön a Jerubbaál hetven fián elkövetett kegyetlenség *büntetése*, és szálljon az ő vérök Abimélekre, testvérökre, a ki megölte őket, és Sikem férfiaira, a kik az ő kezeit megerősítették, hogy megölje az ő atyjafiait.
25. És lest vetének néki a Sikem férfiai a hegyeknek tetején, és kirabolták mindenkit, a ki elment mellettök az úton, mely dolgot megmondák Abiméleknek.
26. És eljött Gaál, Ebed fia és az ő atyjafiai, és bementek Sikembe, és bízának ő hozzá Sikem férfiai.
27. Annyira, hogy kimenvén a mezőre, leszüretelték szőlőiket, *mindjárt* ki is taposták, és örömünnepet ültek, és bementek az ő istenöknek házába, és ettek és ittak, és szidalmazták Abiméleket.
28. És monda Gaál, Ebed fia: Kicsoda Abimélek és kicsoda Sekem, hogy szolgáljunk néki? Nem Jerubbaál fia-é ő, és *nem* Zebul-é az ő kormányzója? Ti szolgáljátok Hámornak, Sekem atyjának férfiait; de miért szolgálnánk mi?
29. Csak volna az én kezemben e nép, *majd* elűzném Abiméleket. És monda Abiméleknek: Öregbítsd meg seregedet, és jőjj ki!
30. Mikor pedig meghallotta Zebul, a városnak kormányzója, Gaálnak, az Ebed fiának beszédit, nagy haragra gyulladt,
31. És követeket küldött Abimélekhez Thormába, *ezt* izenvén: Ímé Gaál, az Ebed fia és az ő testvérei Sikembe jöttek, és fellázítják a várost te ellened.
32. Most azért készülj fel éjszaka, te és a te néped, mely veled van, és állj lesbe a mezőn.
33. És reggel, napfelköltekor korán kelj fel, és törj a városra, és mikor ő és az ő népe kivonul ellened: cselekedjél vele a szerint, a mint akarod.
34. És felkelt Abimélek és az egész nép, a mely vele volt, éjszaka, és lesbe állottak Sikem ellen négy csapatban.
35. És kijött Gaál, az Ebed fia és megállott a város kapujának nyílásában. És felkelt Abimélek is, meg a nép is, mely vele volt, a lesből.
36. És a mint meglátta Gaál a csapatot, monda Zebulnak: Ímé nép jő alá a hegyeknek tetejéről. Zebul pedig monda néki: A hegyek árnyékát nézed férfiaknak.
37. De Gaál *csak* folytatta beszédét, és monda: Ímé *egy másik* csapat meg az ország közepéből jő alá; a *harmadik* csapat pedig a jós-tölgyfa útján jő.
38. Ekkor monda néki Zebul: Hol van most szád, melylyel mondád: Kicsoda Abimélek, hogy szolgáljunk néki? Nem ez a nép-é az, a melyet kisebbítettél? No, most vonulj ki ellene, és harczolj vele.
39. És kivonult Gaál Sikem polgárainak élén, és megütközött Abimélekkel.
40. De Abimélek megfutamította, úgy hogy elmenekült előle, és sok sebesült elesett a kapu bejáratáig.
41. Abimélek pedig Arumában maradt, és Zebul elűzte Gaált és atyjafiait, hogy ne lakjanak Sikemben.
42. És lőn, hogy másnap kiméne a nép a mezőre, és megmondák Abiméleknek.
43. És az vette az ő népét, és három csapatra osztotta el, és lesbe állott a mezőn; és látta, hogy ímé a nép jő ki a városból. Rájok támadt, és megverte őket.
44. És Abimélek és az a csapat, a mely vele volt, megtámadta és megszállotta a város kapuját; *a másik* két csapat pedig megtámadta mind a mezőn levőket, és megverte őket.
45. És Abimélek egész nap vívta a várost, mígnem bevette a várost, és a népet, mely benne volt, leölte: a várost pedig lerombolta, és * behinté azt sóval. * 5 Móz. 29, 23. Sof. 2, 9. Jer. 17, 6.
46. Mikor pedig *ezt* meghallották Sikem tornyának minden férfiai, az El-Berith *isten* házának várába mentek.
47. És mikor Abiméleknek elmondották, hogy Sikem tornyának minden férfiai *ott* gyűltek össze:
48. Felment Abimélek a Sálmon hegyére, ő és az egész nép, mely vele volt, és fejszét vett kezébe, és faágakat vágott le, és azokat felszedte, és vállára rakta, és monda a népnek, a mely vele volt: A mit láttatok, hogy cselekedtem, ti is azt tegyétek gyorsan, mint én.
49. Erre az egész népből kiki vágott magának ágakat, és követték Abiméleket, és lerakták *a fát* a vár körül, és tűzzel rájuk gyujtották a várat, úgy hogy meghaltak a Sikem tornyának minden férfiai, közel ezer férfi és asszony.
50. Abimélek pedig elment Thébesbe, és táborba szállott Thébes ellen, és bevette azt.

51. De egy erős torony volt a város
közepén, és oda menekült minden
férfi és asszony, és a városnak min-
den lakosa; *ezt* magukra zárták, és
a toronynak padlására mentek fel.
52. És Abimélek oda ment a toronyig,
és ostrom alá vette azt, és egészen a
torony ajtajáig közeledett, hogy azt
tűzzel égesse fel.
53. Akkor egy asszony * egy malom-
kődarabot gördített le Abimélek fejé-
re, és bezúzta koponyáját. * 2 Sám. 11, 21.
54. Ki mindjárt oda hívta fegyver-
hordozó apródját, és monda néki:
Vond ki kardodat, és ölj meg engem,
hogy ne mondják felőlem: Asszony
ölte meg őt! És keresztülszúrta őt az
apród, és meghalt.
55. Mikor pedig az Izráel férfiai lát-
ták, hogy Abimélek meghalt, kiki
visszatért a maga helyére.
56. Így fizetett meg Isten Abimélek-
nek azért a gonoszságért, melyet atyja
ellen elkövetett, hogy megölte hetven
testvérét.
57. És a Sikem férfiainak fejére is
visszahárított Isten minden rosszat,
és reájuk szállott Jóthámnak, a Je-
rubbaál fiának átka.

Thóla és Jáir biráskodása.

10. Támada pedig Abimélek után
az Izráel megszabadítására
Thóla, Puának, a Dodó fiának fia, Is-
sakhár nemzetségéből való, a ki Sá-
mirban lakott, az Efraim hegységben.
2. És biráskodék Izráelben huszon-
három esztendeig, és meghala, és el-
temetteték Sámirban.
3. Ő utána következett Jáir, * a gileád-
beli, és ítélé Izráelt huszonkét esz-
tendeig. * 4 Móz. 32, 41. Józs. 17, 1.
4. Ennek harmincz fia volt, kik har-
mincz szamárcsikón nyargaltak, és
volt nékik harmincz városuk, melye-
ket mind e mai napig Jáir faluinak
neveznek, melyek Gileád földén van-
nak.
5. És meghalt Jáir, és eltemetteték
Kámonban.

Izráel bálványozásáért a filiszteusok és ammoniták kezébe adatik.

6. De az Izráel fiai újra gonoszul cse-
lekedtek az Úrnak szemei előtt, mert
szolgáltak a Baáloknak és Astarótnak,
és Sziria isteneinek, és Sidon iste-
neinek, és Moáb isteneinek, és az
Ammon fiai isteneinek, és a Filisz-
teusok isteneinek, és elhagyták az
Urat, és nem szolgáltak néki.
7. Felgerjedett azért az Úrnak ha-
ragja Izráel ellen, és adá őket a Fi-
liszteusoknak és az Ammon fiainak
kezökbe.
8. És *ezek* szorongatták és nyomor-
gatták az Izráel fiait attól az évtől
fogva tizennyolcz esztendőn kereszt-
tül, Izráelnek minden fiait a kik a
Jordánon túl valának az Emoreusok-
nak földén, mely Gileádban van.
9. És átkeltek az Ammon fiai a Jor-
dánon, hogy hadakozzanak Júda és
Benjámin ellen és az Efraim háza el-
len, és felette igen szorongattaték az
Izráel.
10. Akkor az Úrhoz kiáltottak az Iz-
ráel fiai, mondván: Vétkeztünk te el-
lened, mert elhagytuk a mi Istenün-
ket, és szolgáltunk a Baáloknak.
11. Az Úr pedig monda az Izráel fiai-
nak: Nemde én szabadítottalak-é meg
benneteket az Égyiptombeliektől, az
Emoreusoktól, az Ammon fiaitól, a
Filiszteusoktól,
12. És a Sidonbeliektől, az Amáleki-
táktól és a Maonitáktól, * mikor tite-
ket szorongattak, és ti én hozzám kiál-
tottatok, megszabadítottalak titeket
az ő kezökből? * 1 Sám. 23, 25. 2 Krón. 26, 7.
13. És ti *mégis* elhagytatok engem, és
idegen isteneknek szolgáltatok; an-
nakokáért többé nem szabadítlak
meg titeket ezután.
14. Menjetek és kiáltsatok azokhoz
az istenekhez, a kiket választottatok,
szabadítsanak meg azok benneteket
a ti nyomorúságtoknak idején.
15. Felelének pedig az Izráel fiai az
Úrnak: Vétkeztünk, cselekedjél úgy
velünk, a mint jónak látszik a te sze-
meid előtt, csak most az egyszer sza-
badíts *még* meg, kérünk!
16. És elvetették maguktól az idegen
isteneket, és szolgáltak az Úrnak. És
megesett az ő szíve az Izráel nyomo-
rúságán.
17. És összegyülekeztek az Ammon
fiai, és táborba szállottak Gileádban,
és összegyűltek az Izráel fiai *is*, és Mis-
pában táboroztak.
18. És Gileád népe és fejedelmei egyik
a másikától kérdezgették: Ki az a fér-
fiú, a ki megkezdi a harczot az Am-
mon fiai ellen? Legyen az feje Gileád
összes lakóinak!

Jefte birósága.

11. A Gileádból való Jefte * pedig
nagy hős volt, és *egy* paráz-
na asszonynak volt a fia, s Jeftét Gi-
leád nemzette. * Zsid. 11, 32. 33.
2. De *mikor* Gileádnak a felesége *is*
szült néki fiakat, és megnőttek az ő
feleségének fiai: akkor elűzték Jeftét
és azt mondák néki: Nem fogsz * örö-
kösödni atyánknak házában, mert
más asszonynak vagy a fia. * 1 Móz. 21, 10.
3. És elfutott Jefte az ő atyjafiai elől,

és Tób * földén telepedett meg, és
henyélő emberek gyűltek össze Jefte
körűl, és együtt portyáztak.
*2 Sám.10,6.8.
4. És történt napok mulva, hogy az
Ammon fiai harczba keveredtek Iz-
ráellel.
5. És lőn, hogy a mint harczolni *kezd-
tek* az Ammon fiai Izráellel, Gileád
vénei elmentek, hogy visszahozzák
Jeftét a Tób földéről.
6. És mondának Jeftének: Jer el, és
légy nékünk fejedelmünk, és harczol-
junk az Ammon fiai ellen.
7. Jefte pedig monda Gileád vénei-
nek: Avagy nem ti vagytok-é, a kik
engem meggyűlöltetek, és kiűztetek
atyámnak házából? És miért jöttetek
most hozzám a ti nyomorúságtoknak
idején?
8. És mondának Gileád vénei Jef-
tének: Azért fordultunk most hozzád,
hogy jőjj el velünk, és hadakozzál az
Ammon fiai ellen, és légy mi nékünk
fejünk, és Gileád minden lakosinak.
9. És monda Jefte Gileád véneinek:
Ha visszavisztek engem, hogy hada-
kozzam az Ammon fiai ellen, és ke-
zembe adja őket az Úr: *igazán* feje-
tekké leszek?
10. Akkor mondának Gileád vénei
Jeftének: Az Úr a tanúnk, ha a te be-
széded szerint nem cselekeszünk!
11. És elment Jefte Gileád véneivel,
és a nép a maga fejévé és fejedelmévé
tette őt. És megmondá Jefte minden
beszédit az Úr előtt Mispában.
12. És követeket küldött Jefte az Am-
mon fiainak királyához, *ezt* izenvén:
Mi dolgom van nékem veled, hogy
hozzám jöttél, hogy hadakozzál az én
földem ellen?
13. És monda az Ammon fiainak ki-
rálya Jefte követeinek: Mert elvette
Izráel az én földemet, * mikor Égyip-
tomból feljött, az Arnontól fogva Jab-
bókig és a Jordánig, most te add azo-
kat vissza békességgel.
* 4 Móz.21,24. 5 Móz.2,19.
14. Ismét külde pedig Jefte követe-
ket az Ammon fiainak királyához;
15. És monda néki: Ezt izeni Jefte:
Nem vette el Izráel sem a Moáb föl-
dét, sem az Ammon fiainak földét;
16. Mert mikor kijött Égyiptomból,
a pusztában bolyongott Izráel egész a
Veres tengerig, és mikor Kádesbe ért,
17. Követeket küldött Izráel Edom
királyához, mondván: * Hadd men-
jek át, kérlek, országodon; de Edom
királya nem hallgatta meg. Majd
Moáb királyához is küldött; de ez
sem engedé, és *így* Izráel ott maradt
Kádesben. * 4 Móz.20,14—21.
18. És mikor *tovább* vándorolt a pusz-
tában, megkerülte Edom földét * és
Moáb földét, és napkelet felől érke-
zett a Moáb földéhez, és *ott* táboro-
zott túl az Arnonon; de Moáb hatá-
rába nem ment be, mert az Arnon
Moáb határa. * 4 Móz.21,4.13.
19. Ekkor követeket küldött Izráel
Szihonhoz, * az Emoreusok királyá-
hoz, Hesbon királyához, és monda
néki Izráel: Hadd menjek át, kérlek,
országodon az én helyemre.
* 4 Móz.21,21. 5 Móz.2,26.
20. De Szihon nem hitt Izráelnek,
hogy átvonul az ő határán, hanem
összegyűjtötte Szihon az ő egész né-
pét, és táborba szállott Jahásban, és
harczolt az Izráel ellen.
21. Az Úr, az Izráel Istene pedig Szi-
hont és egész népét Izráel kezébe
adta, és megverték őket, és elfoglalta
Izráel az Emoreusoknak, ama föld
lakóinak, egész országát.
22. És birtokába vette az Emoreusok
egész határát, az Arnontól fogva Jab-
bókig, és a pusztától a Jordánig.
23. És mikor az Úr, az Izráel Istene
maga űzte ki az Emoreusokat az ő
népe, az Izráel elől, most te akarnád
ezt elfoglalni?
24. Hát nem úgy van-é, hogy a mit
bírnod adott néked Kámos, * a te is-
tened, azt bírod?! Mi meg mindazok-
nak örökségét bírjuk, a kiket az Úr,
a mi Istenünk űzött ki mi előlünk.
* 4 Móz.21,29.
25. És most vajjon mennyivel vagy
te külömb Báláknál, * Czippor fiánál,
Moáb királyánál? Avagy versengett-é
ez az Izráellel, és hadakozott-é vala-
ha ellenük? * 4 Móz.22,2.3.
26. Míg Izráel Hesbonban és annak
mezővárosaiban, Aroerben és ennek
mezővárosaiban, és az Arnon mellett
való összes városokban háromszáz
esztendőn át lakott: miért nem fog-
laltátok el abban az időben?
27. Én nem vétettem te ellened, ha-
nem te cselekszel velem gonoszt, hogy
harczolsz ellenem. Az Úr, a biró, te-
gyen ma ítéletet az Izráel és az Am-
mon fiai között.
28. De az Ammon fiainak királya
nem hallgatott Jefte szavaira, a me-
lyeket izent néki.

Jefte győzelme és fogadása.

29. Jeftén pedig lőn az Úrnak lelke,
és általméne Gileádon és Manassén,
és általméne Gileád Mispén, és Gileád
Mispéből felvonult az Ammon fiai
ellen.
30. És fogadást tőn Jefte az Úrnak,
és monda: Ha mindenestől kezembe
adod az Ammon fiait:

31. Akkor valami kijövénd az én házamnak ajtaján elömbe, mikor békével visszatérek az Ammon fiaitól, legyen az Úré, és megáldozom azt egészen égőáldozatul.
32. És kivonult Jefte az Ammon fiai ellen, hogy hadakozzék velök, és kezébe adá néki azokat az Úr.
33. És veré őket Aroertől fogva mindaddig, míg mennél Minnithbe, húsz városon át, és egész Abel-Keraminig nagy vérontással, és az Ammon fiai megaláztattak az Izráel fiai előtt.
34. Mikor pedig méne Jefte Mispába az ő házához: ímé az ő leánya jött ki eleibe dobokkal és tánczoló sereggel; ez volt az ő egyetlenegyje, mert nem volt néki *kivülötte* sem fia, sem leánya.
35. És mikor meglátta őt, megszaggatá ruháit, és monda: Óh leányom, de megszomorítottál és megháborítottál engem! Mert én fogadást tettem az * Úrnak, és nem vonhatom vissza.
*3 Móz. 27, 28.
36. Az pedig monda néki: Atyám, ha fogadást tettél az Úrnak, úgy cselekedjél velem, a mint fogadtad, miután az Úr megadta az ellenségiden: az Ammon fiain való bosszút.
37. És monda az ő atyjának: Csak azt az egyet tedd meg nékem; ereszsz el engem két hónapra, hadd menjek el és vonulhassak félre a hegyekre, hogy sírjak szűzességemen leánybarátaimmal.
38. És ő monda: Menj el. És elbocsátá őt két hónapra. Az pedig elment és az ő leánybarátai, és siratta az ő szűzességét a hegyeken.
39. És a két hónap elteltével visszatért atyjához, és betöltötte az ő felőle való fogadást, a melyet tett, és ő *soha* nem ismert férfiút. És szokássá lett Izráelben,
40. Hogy esztendőnként elmentek az Izráel leányai, hogy dicsőítsék a gileádbeli Jefte leányát esztendőnként négy napon át.

Az efraimiták leveretése.

12. Összegyűlének pedig az Efraim férfiai, és általmenének északra, és mondának Jeftének: Miért szállottál harczba az Ammon fiaival, és *miért* nem hívtál minket is, hogy menjünk veled? *Most azért* a te házadat megégetjük te veled együtt tűzzel.
2. És monda Jefte nékik: Nagy háborúságunk volt, nékem és az én népemnek, az Ammon fiaival: és hívtalak titeket; de ti nem szabadítottatok meg engem az ő kezökből.
3. És a mikor láttam, hogy ti nem *akartok* segíteni, koczkára vetém saját életemet, és általmenék az Ammon fiai ellen, az Úr pedig kezembe adta őket. És most miért jöttetek fel hozzám, hogy hadakozzatok én ellenem?
4. És *ekkor* egybegyűjté Jefte Gileádnak minden férfiait, és megtámadta Efraimot, és megverték Gileád férfiai Efraimot, mert azt mondották: Efraim szökevényei vagytok ti, kik Gileádban, Efraim és Manassé között *laktok*.
5. És elfoglalák a Gileádbeliek Efraim előtt a Jordán réveit, és lőn, hogy mikor az Efraim közül való menekülők azt mondják vala: Hadd menjek által: azt kérdezték tőlük a gileádbeli férfiak: Efraimbeli vagy-é? És *ha az azt* mondotta: nem!
6. Akkor azt mondák néki: Mondd: Sibboleth! És ha Szibbolethet mondott, mert nem tudta úgy kimondani, akkor * megfogták őt, és megölték a Jordán réveinél, és elesett ott abban az időben az Efraimbeliek közül negyvenkétezer. *Mát. 26, 73.
7. Ítélé pedig Jefte Izráelt hat esztendeig, és meghalt Jefte, a Gileádbeli, és eltemették Gileád egyik városában.

Ibsán, Élon és Abdon, bírák Izráelben.

8. És ítélé ő utána az Izráelt Ibsán, ki Bethlehemből való volt.
9. Ennek harmincz fia volt és harmincz leányt házasított ki, és harmincz leányt hozott be kivül az ő fiainak, és itélé Izráelt hét esztendeig.
10. És meghala Ibsán, és eltemették Bethlehemben.
11. És bíráskodék ő utána Élon Izráelben, ki a Zebulon nemzetségéből való volt, és ítélé Izráelt tíz esztendeig.
12. És meghalt Élon, a Zebulonbeli, és eltemették Ajalonban, Zebulon földén.
13. Ő utána pedig Abdon bíráskodott Izráelben, a Pireathonita Hillel fia.
14. Ennek negyven fia és harmincz unokája volt, kik hetven szamárcsikón nyargaltak, és ítélte Izráelt nyolcz esztendeig.
15. És meghalt Abdon, a Pireathonita Hillel fia, és eltemették Pireathonban, Efraim földén, az Amálekiták hegységén.

Sámsonnak angyal által megjelentett születése.

13. Az Izráel fiai pedig újra gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei előtt, azért az Úr őket a Filiszteusoknak kezébe adá negyven esztendeig.

2. És élt *ebben az időben* egy férfiú
Czórából, a Dán nemzetségéből való,
névszerint Manoah, kinek felesége
magtalan volt, és nem szült.
3. És megjelent az Úrnak angyala az
asszonynak, és monda néki: Ímé most
magtalan * vagy, és nem szültél; de
terhes leszesz, és fiat szülsz.
* 1 Móz. 17, 17. 19. 25, 21.
1 Sám. 1, 2—5. 19 Luk. 1, 5. 13, 17.
4. Azért most megójjad magad, * és
ne igyál se bort, se *más* részegítő italt,
és ne egyél semmi tisztátalant.
* 4 Móz. 6, 2. 3. 3 Móz. 11, 43.
5. Mert íme terhes leszesz, és fiat
szülsz, és beretva * ne érintse annak
fejét, mert Istennek szenteltetett lesz
az a gyermek anyjának méhétől fogva,
és ő kezdi *majd* megszabadítani
Izráelt a Filiszteusok kezéből.
* 4 Móz. 6, 5. 1 Sám. 1, 11.
6. És elment az asszony, és elbeszélte
ezt férjének, mondván: Istennek egy
embere jöve hozzám, kinek tekintete
olyan volt, mint az Isten angyalának
tekintete, igen rettenetes, úgy hogy
meg *sem mertem* kérdezni, hogy honnan
való, és ő sem mondotta meg nékem
a nevét.
7. És monda nékem: Íme terhes leszesz,
és fiat fogsz szülni; azért most
se bort, se *más* részegítő italt ne igyál,
és semmi tisztátalant ne egyél. mert
Istennek szentelt lesz *az* a gyermek,
anyja méhétől fogva halála napjáig.
8. Manoah pedig az Úrhoz könyörgött,
és monda: Kérlek, Uram! az Istennek
amaz embere, a kit küldöttél
volt, hadd jőjjön el ismét hozzánk,
és tanítson meg minket, hogy mit cselekedjünk
a születendő gyermekkel.
9. És meghallgatá az Isten Manoah
kérését, mert az Istenek angyala megint
eljött az asszonyhoz, mikor az
a mezőn ült, és az ő férje Manoah nem
volt vele.
10. Akkor az asszony elsietett, és elfutott,
és elbeszélé férjének, és monda
néki: Ímé megjelent nékem az a
férfiú, a ki a multkor hozzám jött.
11. És felkelt, és elment Manoah az
ő felesége után, és mikor odaért *ahhoz
a* férfiúhoz, monda néki: Te vagy-é
az a férfiú, a ki ez asszonynyal beszéltél?
És monda: Én vagyok.
12. És monda Manoah: Ha beteljesedik
ígéreted, miként bánjunk a
gyermekkel, és mit cselekedjék ő?
13. Az Úrnak angyala pedig monda
Manoáhnak: Mindentől, a mit *csak*
mondottam az asszonynak, őrizkedjék.
14. Mindabból, a mi csak a bor*termő*
szőlőből származik, ne egyék, és bort
és *más* részegítő italt ne igyék, és semmi
tisztátalant ne egyék. Mindazt, a
mit parancsoltam néki, tartsa meg.
15. És monda Manoah az Úr angyalának:
Kérlek, hadd tartóztassunk
meg téged, hogy készítsünk néked
egy kecskegödölyét.
16. De az Úrnak angyala így szólt Manoáhhoz:
Ha megmarasztasz *is*, nem
eszem kenyeredből, és ha áldozatot
készítesz, az Úrnak áldozd azt. Mert
Manoah nem tudta, hogy az Úrnak
angyala vala.
17. És monda Manoah az Úr angyalának:
Kicsoda a te neved, hogy ha
majd beteljesedik a te beszéded, tisztességgel
illethessünk téged.
18. És monda néki az Úrnak angyala:
Miért kérdezősködöl nevem után, a
mely olyan csodálatos?
19. Mikor aztán Manoah a kecskegödölyét
és ételáldozatot vette, és megáldozá
azt egy sziklán az Úrnak: csodadolgot
cselekedék Manoahnak és
feleségének szeme láttára:
20. Tudniillik, mikor a láng felcsapott
az oltárról az ég felé, az oltár
lángjában felszállott az Úrnak angyala.
Mikor pedig ezt meglátták Manoah
és az ő felesége, arczczal a földre borultak.
21. És többé nem jelent meg az Úrnak
angyala Manoáhnak és feleségének.
Ekkor tudta meg Manoah, hogy
az Úrnak angyala volt az.
22. És monda Manoah az ő feleségének:
Meghalván meghalunk, * mert az
Istent láttuk. * 2 Móz. 33, 20. 5 Móz. 5, 26.
23. Akkor monda néki az ő felesége:
Ha meg akart volna ölni az Úr minket,
nem fogadta volna el kezünkből
az egészen égőáldozatot és az ételáldozatot,
és nem mutatta volna nékünk
mindezeket, sem pedig nem hallatott
volna velünk ilyeneket.
24. És szült az asszony fiat, és nevezé
annak nevét Sámsonnak, * és
felnevekedék a gyermek, és megáldá
őt az Úr. * Zsid. 11, 32.
25. És kezdé az Úrnak lelke őt indítani
a Dán táborában, Czóra és Estháol
között.

Sámson oroszlánt tép szét.

14. És lement Sámson Timnátba,
és meglátott egy nőt Timnátban
a Filiszteusok lányai közül.
2. És mikor *haza*ment, elbeszélte *ezt*
atyjának és anyjának, és monda: Egy
nőt láttam Timnátban a Filiszteusok
leányai között, most azért vegyétek
őt nékem feleségül.
3. És monda néki az ő atyja és anyja:
Hát nincsen a te atyádfiainak és az

én egész népemnek leányai között nő, hogy te elmégy, hogy feleséget végy a körülmetéletlen Filiszteusok közül? És monda Sámson az ő atyjának: Őt vegyed nékem, mert *csak* ő kedves az én szemeim előtt.
4. Az ő atyja és anyja pedig nem tudják vala, hogy ez az Úrtól van, hogy ő alkalmatosságot keres a Filiszteusok ellen, mert abban az időben a Filiszteusok uralkodtak Izráel felett.
5. És lement Sámson az ő atyjával és anyjával Timnátba, és mikor Timnátnak szőlőhegyéhez értek, íme *egy* oroszlánkölyök *jött* ordítva elébe.
6. És felindítá őt az Úrnak lelke, és *úgy* kettészakasztá azt, mint a hogyan kettészakasztatik a gödölye; pedig semmi sem volt kezében. De atyjának és anyjának nem mondta el, a mit cselekedett.
7. És mikor leérkezett, beszélt a nővel, a ki kedves volt Sámson szemei előtt.
8. Mikor pedig egynéhány nappal azután visszatért, hogy őt hazavigye, lekerült, hogy megnézze az oroszlánnak holttestét: hát íme egy raj méh volt az oroszlánnak tetemében, és méz.
9. És kiszedte azt markaiba, és a mint ment-mendegélt, eszegetett belőle, és mikor hazaért atyjához és anyjához, adott abból nékik is, és azok is ettek; de nem mondta meg nékik, hogy az oroszlán holtteteméből vette ki a mézet.

Sámson menyegzője és meséje.

10. És azután lement az ő atyja *ahhoz* a nőhöz, és Sámson lakodalmat tartott ott, mert úgy szoktak cselekedni az ifjak.
11. Mikor pedig meglátták őt a *Filiszteusok*, harmincz társat adtak mellé, hogy legyenek ő vele.
12. És monda nékik Sámson: Hadd vessek elötökbe egy találós mesét, ha azt megfejtitek nékem a lakodalom hét napja alatt és kitaláljátok: adok néktek harmincz inget és harmincz öltöző ruhát;
13. De ha nem tudjátok megfejteni, ti adtok nékem harmincz inget és harmincz öltöző ruhát. Azok pedig mondának néki: Add elő találós mesédet, hadd halljuk.
14. Ő pedig monda nékik:
Az evőből étek jött ki
S az erősből édes jött ki.
De nem tudták a találós mesét megfejteni három egész napon át.
15. Lőn annakokáért heted napon, mondának Sámson feleségének: Vedd reá férjedet, hogy fejtse meg nékünk a találós mesét, hogy valamiképen meg ne égessünk téged és a te atyádnak házát tűzzel; *vagy* azért hívtatok *ide* minket, hogy koldussá tegyetek bennünket, vagy nem?
16. És sírt a Sámson felesége ő előtte, és monda: Bizony te gyűlölsz engem, és nem szeretsz. Egy találós mesét vetettél az én népem fiai elé és nékem sem fejtetted meg. Ő pedig monda néki: Íme még atyámnak és anyámnak sem mondtam meg, hát néked mondanám meg?
17. Az pedig hét napon át sírdogált előtte, a meddig a lakodalom tartott. *Végre* a hetedik napon megmondá néki, mert *folyvást* zaklatta őt. Ő pedig *aztán* megfejté a találós mesét népe fiainak.
18. És mondának néki a város férfiai a hetedik napon, mielőtt még a nap lement volna:
Mi édesebb, mint a méz,
És mi erősebb, mint az oroszlán?
Ki monda nékik:
Ha nem az én üszőmön szántottatok volna,
Mesém *soha* ki nem találtátok volna.
19. Ekkor felindítá őt az Úrnak lelke, és elment Askelonba, és megölt közülök harmincz férfiút, és elvette ruhájukat, és azoknak adta ez öltöző ruhákat, a kik a találós mesét megoldották. És felgerjedett haragjában elment az ő atyjának házához.
20. A Sámson felesége pedig férjhez ment az ő egyik társához, a kit társaságába vett vala.

Sámson a filiszteusoknak nagy kárt okoz.

15. Lőn pedig néhány nap mulva, a búzaaratásnak idejében, meglátogatta Sámson az ő feleségét, egy kecskegödölyét *vivén* néki, és monda: Bemegyek az én feleségemhez a hálóházba. De nem hagyá őt bemenni az ő atyja.
2. És monda annak atyja: Azt gondoltam, hogy gyűlölve gyűlölöd őt, azért odaadtam őt a te társadnak; de hát vajjon húga nem szebb-é nálánál? Legyen ő helyette most az a tied.
3. És monda néki Sámson: Teljesen igazam lesz most a Filiszteusokkal szemben, ha kárt okozok nékik.
4. És elment Sámson, és összefogdosott háromszáz rókát, és csóvákat vévén, a *rókák* farkait egymáshoz kötözé, és egy-egy csóvát tett *minden* két *rókának* farka közé.
5. És meggyújtá tűzzel a csóvákat, és beeresztette azokat a Filiszteusok gabonájába, és felgyújtá a gabonakalangyákat, az álló vetéseket, a szőlőket és az olajfaerdőket.

6. Akkor mondának a Filiszteusok:
Ki cselekedte ezt? És mondák: Sámson, Thimneus veje, mert elvette *tőle*
az ő feleségét, és adta azt az ő társának. Felmenének annakokáért a
Filiszteusok, és megégeték az aszszonyt és annak atyját tűzzel.
7. Sámson pedig monda nékik: Bátor ezt cselekedtétek, mégis addig
nem nyugszom meg, míg bosszúmat ki nem töltöm rajtatok.
8. És megverte őket keményen válluktól tomporukig, és lement és lakott Ethamban, a sziklabarlangban.
9. A Filiszteusok pedig felmentek,
és megszállották Júdát, és Lehiben telepedtek le.
10. Akkor mondának a Júda férfiai:
Miért jöttetek fel ellenünk? Azok pedig mondának: Sámsont megkötözni
jöttünk fel, hogy úgy cselekedjünk vele, mint ő cselekedett mi velünk.
11. Ekkor háromezer ember ment
le Júdából Ethamba, a sziklabarlanghoz, és monda Sámsonnak: Nem tudod-é, hogy a Filiszteusok uralkodnak mi rajtunk? Miért cselekedted ezt velünk? Ő pedig monda nékik: A miképen cselekedtek ők velem, én is úgy cselekedtem velök.
12. És mondának néki: *Azért* jöttünk
le, hogy megkötözzünk, és hogy a Filiszteusok kezébe adjunk téged. Sámson pedig monda nékik: Esküdjetek meg nékem, hogy ti nem rohantok reám.
13. És azok felelének néki, mondván: Nem! csak megkötözvén megkötözünk, és kezökbe adunk; de nem ölünk meg téged. Azután megkötözték őt két új kötéllel, és felvezették őt a kősziklából.
14. És mikor Lehi felé közeledett, és
a Filiszteusok *már* ujjongtak elébe: felindítá őt az Úrnak lelke, és olyanok lettek a karján levő kötelek, mint a lenszálak, melyeket megperzsel a tűz, és lemállottak a kötések kezeiről.
15. És egy nyers szamárállcsontot
talála, és kinyújtván kezét, felvevé azt, és agyonvert vele ezer embert.
16. És monda Sámson:

Szamár állcsontjával seregeket seregre,
Szamár állcsontjával ezer férfit vertem le.

17. És mikor ezt elmondotta, elvetette
kezéből az állcsontot, és elnevezé azt a helyet Ramath-Lehinek.
18. Azután megszomjúhozék felette
igen és felkiáltott az Úrhoz. és monda: Te adtad szolgád kezébe ezt a nagy győzelmet, és most szomjan *kell* meghalnom, és a körülmetéletlenek kezébe jutnom.
19. Akkor meghasítá Isten a zápfogat, mely az állcsontban volt, és víz
fakadt ki abból. Ő pedig ivott, ereje megtért, és megéledett. Azért neveztetik a ,,segítségül hívás forrásának" *e hely* Lehiben mind e mai napig,
20. És ítélé *Sámson* Izráelt a Filiszteusok idejében húsz esztendeig.

Sámson bukása, nyomorúsága és végső bosszúja.

16. És elment Sámson Gázába, és
meglátott ott egy parázna asszonyt, és bement hozzá.
2. A gázabelieknek pedig *mikor megmondották*. mondván: Ide jött Sámson! körülvevék őt, és leselkedének
ő utána egész éjszakán át a város kapujában, és hallgatóztak egész éjjel, *és azt* mondták: Reggel, ha világos lesz, megöljük őt.
3. És aluvék Sámson éjfélig. Éjfélkor pedig felkelt, és megfogván a város kapujának szárnyait, a kapufélfákkal és a zárókkal együtt kiszakította azokat, és vállaira vette, és felvitte a hegy tetejére, mely Hebronnal szemben fekszik.
4. És történt azután, hogy megszeretett egy asszonyt a, Sórek völgyében, a kinek neve Delila volt.
5. És felmenének ő hozzá a Filiszteusok fejedelmei, és mondának néki: Kérdezd ki őt és tudd meg, miben áll az ő nagy ereje, és miképen vehetünk rajta erőt, hogy megkötözzük és megkínozzuk őt, és mi mindenikünk adunk néked ezerszáz ezüst *siklust.*
6. És monda Delila Sámsonnak:
Mondd meg nékem, miben van a te nagy erőd és mivel kellene téged megkötni, hogy megkínozhassanak téged.
7. És felele néki Sámson: Ha megkötöznek hét nyers gúzszsal, melyek még meg nem száradtak, akkor elgyengülök és *olyan* leszek, mint más ember.
8. Akkor hoztak néki a Filiszteusok
fejedelmei hét nyers gúzst, a mely még nem volt száraz, és megkötözé őt azzal.
9. A lesben állók pedig ott vártak
annál a hálókamarában. És monda néki: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! És elszakasztá a gúzsokat, miképen elszakad a csepűfonal, ha tűz éri, — és ki nem tudódék, miben volt az ő ereje.
10. És monda Delila Sámsonnak: Ímé
rászedtél, és hazugságot szóltál nékem, most mondd meg *igazán,* hogy mivel lehet téged megkötözni?

11. Ő pedig monda néki: Ha erősen
megkötöznek új kötelekkel, melyek-
kel még semmi dolgot nem végeztek,
akkor elgyengülök és olyan leszek,
mint más ember.
12. És vett Delila új köteleket, és meg-
kötözte őt velük, és monda néki: Raj-
tad a Filiszteusok, Sámson! (mert ott
leselkedtek utána a hálókamarában).
De ő letépte azokat karjairól, mint
a fonalat.
13. És monda Delila Sámsonnak:
Meddig fogsz még rászedni engem és
hazudni nékem? Mondd meg *egyszer
már*, mivel kötöztethetel meg? — Ő
pedig monda néki: Ha összeszövöd
az én fejemnek hét fonatékját a nyüst-
fonállal.
14. És szeggel megerősítvén a *zugolyt*,
monda: Rajtad a Filiszteusok, Sám-
son! Az pedig felébredvén álmából,
kitépte a zugolyszeget és a nyüstfo-
nalat.
15. Ekkor monda néki *Delila*: Miké-
pen mondhatod: Szeretlek téged, ha
szíved nincsen én velem? Immár há-
rom ízben szedtél rá engem, és nem
mondtad meg, hogy miben van a te
nagy erőd?
16. Mikor aztán őt minden nap zak-
latta szavaival, és gyötörte őt: halá-
losan belefáradt a lelke,
17. És kitárta előtte egész szívét, és
monda néki: Borotva nem volt soha
az én fejemen, mert Istennek szen-
telt vagyok anyám méhétől fogva; ha
megnyírattatom, eltávozik tőlem az
én erőm, és megerőtlenedem, és *olyan*
leszek, mint akármely ember.
18. És mikor látta Delila, hogy ki-
tárta volna előtte egész szívét, elkül-
dött, és elhívatá a Filiszteusok feje-
delmeit, és ezt izené: Jőjjetek fel ez
egyszer, mert ő kitárta nékem egész
szívét. És felmenteké ő hozzá a Filisz-
teusok fejedelmei, és a pénzt *is* fel-
vitték kezökben.
19. És elaltatta őt az ő térdein, és elő-
hívott egy férfiút, és lenyíratta az ő
fejének hét fonatékát, és kezdé őt
kínozni. És eltávozott tőle az ő ereje.
20. És monda: Rajtad a Filiszteusok,
Sámson! Mikor pedig az az ő álmá-
ból felserkent, monda: Kimegyek
most is, mint egyébkor, és lerázom
a kötelékeket; mert még nem tudta,
hogy az Úr eltávozott ő tőle.
21. De a Filiszteusok megfogták
őt, és kiszúrták * szemeit, és levezet-
ték őt Gázába, és ott megkötözték két
vasláncczal, és őrölnie kellett † a fog-
házban. *2 Kir.25,7. †2 Móz.11,5.
22. De az ő fejének haja újra kez-
dett nőni, miután megnyíretett.
23. És mikor a Filiszteusok fejedel-
mei összegyűltek, hogy az ő istenük-
nek, Dágonnak * nagy áldozatot ál-
dozzanak, és hogy örvendezzenek,
mondának: Kezünkbe adta a mi is-
tenünk Sámsont, a mi ellenségünket.
*1 Sám.5,2.
24. És *mikor* látta őt a nép, dícsér-
ték az ő istenöket, mert — mondának
— kezünkbe adta a mi istenünk a mi
ellenségünket, földünk pusztítóját, és
a ki sokakat megölt mi közülünk.
25. Lőn pedig, hogy mikor megví-
dámult az ő szívök, mondának: Hív-
játok Sámsont, hadd játszék előttünk.
És előhívák Sámsont a fogházból, és
játszék ő előttük, és az oszlopok közé
állították őt.
26. Sámson pedig monda a fiúnak,
a ki őt kézenfogva vezette: Ereszsz
el, hadd fogjam meg az oszlopokat,
a melyeken a ház nyugszik, és hadd
támaszkodjam hozzájuk.
27. A ház pedig tele volt férfiakkal
és asszonyokkal, és ott voltak a Fi-
liszteusok összes fejedelmei, és a te-
tőzeten közel háromezeren, férfiak és
asszonyok, a Sámson játékának nézői.
28. Ekkor Sámson az Úrhoz kiáltott,
és monda: Uram, Isten, emlékezzél
meg, kérlek, én rólam, és erősíts meg
engemet csak *még* ez egyszer, óh Is-
ten! hadd álljak egyszer bosszút a
Filiszteusokon két szemem világáért!
29. És átfogta Sámson a két középső
oszlopot, melyeken a ház nyugodott,
az egyiket jobb kezével, a másikat bal
kezével, és hozzájok támaszkodott.
30. És monda Sámson: Hadd vesz-
szek el én is a Filiszteusokkal! És
nagy erővel megrándította *az oszlo-
pokat,* és rászakadt a ház a fejedel-
mekre és az egész népre, mely abban
volt, úgy hogy többet megölt halálá-
val, mint a mennyit megölt életében.
31. És lementek az ő testvérei és aty-
jának egész háza, és elvivék őt, és
hazatérvén, eltemették Czóra és Es-
tháol között, atyjának, Manoahnak
sírjába, minekutána húsz esztendeig
ítélte az Izráelt.

Míka bálványimádást rendez be.

17. Vala pedig egy férfiú Efraim-
nak hegyéről való, kinek ne-
ve Míka vala;
2. És monda az ő anyjának: Az az
ezerszáz ezüst, mely tőled elvétetett,
és a mely miatt te átkozódál, és fü-
leimbe is mondtad, ímé az az ezüst
én nálam van, én vettem el azt. És
monda az ő anyja: Légy megáldva,
fiam, az Úrtól!
3. És visszaadta az ezerszáz ezüst-

pénzt az ő anyjának. És monda az ő
anyja: Szentelve szentelem e pénzt
az Úrnak az én kezeimből fiaimért,
hogy egy faragott és öntött bálvány
készíttessék abból, azért most vissza-
adom azt tenéked.
4. De ő *megint* visszaadá a pénzt any-
jának, és vőn az ő anyja kétszáz ezüst-
pénzt, és odaadá azt az ötvösnek, és
az * készített abból *egy* faragott és
öntött bálványt. Ez azután a Míka
házában volt. * Ézsa. 40, 19.
5. És a férfiúnak, Míkának volt *egy*
temploma, * és készített efódot és te-
rafimot, és felszentele † az ő fiai kö-
zül egyet, és ez lőn néki papja.
* 5 Móz. 13, 12—17. † 2 Móz. 28, 41.
6. Ebben az időben nem volt király
Izráelben, hanem kiki azt cselekedte,
a mit jónak látott.
7. Vala pedig egy ifjú, Júdának Beth-
leheméből, a Júda nemzetségéből
való, ki Lévita vala, és ott tartózko-
dott vala.
8. És elméne ez a férfiú Júdának
Bethlehem városából, hogy ott tar-
tózkodjék, a hol *helyet* talál. Így jött
az Efraim hegyére, Míka házához,
vándorlása közben.
9. És monda néki Míka: Honnan
jösz? És monda: Lévita vagyok Júdá-
nak Bethleheméből, és járok s kelek,
hogy hol találnék *helyet*.
10. És monda néki Míka: Maradj ná-
lam, és légy nékem atyám és papom,
és én adok néked esztendőnként tíz
ezüst-*pénzt* és egy öltöző ruhát és ele-
delt. És a Lévita beszegődött.
11. És tetszék a Lévitának, hogy meg-
maradjon annál a férfiúnál; és olyan
lőn néki az az ifjú, mint egyik az ő
fiai közül.
12. És felszentelte Míka a Lévitát;
így lett papjává az ifjú, és maradt
Míka házánál.
13. És monda Míka: Most tudom,
hogy jól fog velem tenni az Úr, mert
e Lévita lett papom.

A Dán törzse meghódítja Laist, és Míka bálványozását oda telepíti át.

18. Ebben az időben nem volt ki-
rály Izráelben, és ezekben
a napokban keresett a Dán nemzet-
sége magának örökséget, a hol lak-
jék, mert nem jutott néki mind ez
ideig az Izráel törzsei között osztály-
rész.
2. És elküldöttek a Dán fiai az ő há-
zoknépe közül öt férfiút, vitéz férfia-
kat a magok határaikból, Czórából
és * Estháolból, hogy kémleljék ki és
nézzék meg jól a földet, és mondá-
nak nékik: Menjetek el, kémleljétek
ki a földet. És elérkeztek az Efraim
hegyéhez, a Míka házához, és ott meg-
hálták. * Józs. 19, 41.
3. Mikor a Míka házánál voltak, meg-
ismerték az ifjú Lévitának hangját,
és hozzá mentek, és mondának néki:
Ki hozott téged ide? Mit csinálsz itt,
és mi járatban vagy?
4. Ő pedig monda nékik: Ezt meg
ezt cselekedte velem Míka, és meg-
fogadott engem, és papjává lettem.
5. És mondának néki: Kérdezd meg
Istentől, hogy hadd tudjuk meg, ha
szerencsés lesz-é a mi útunk, a me-
lyen járunk?
6. És monda nékik a pap: Menjetek
el békességgel; a ti útatok, a melyen
jártok, az Úr előtt van.
7. És elment az öt férfiú, és Laisba
jutott, és látták a népet, a mely ben-
ne volt, hogy minden félelem nélkül
lakik, a Sidonbeliek szokása szerint
él csendesen és bátorságosan, és nincs
senki, a ki őket bántaná az ország-
ban, vagy úr volna felettök, és távol
vannak a sidoniaktól, és nincs sen-
kivel semmi dolguk.
8. És mikor visszatértek atyjokfiai-
hoz Czórába és Estháolba, és kérdez-
ték tőlök az ő atyjokfiai: Mi jóval
jártatok?
9. Mondának: Keljetek fel, és men-
jünk fel ellenök, mert láttuk a földet,
hogy ímé igen jó, és ti veszteg ültök?
ne legyetek restek a menetelre, hogy
elmenjetek elfoglalni azt a földet.
10. Ha elmentek, biztonságban élő
néphez mentek, és a tartomány tá-
gas; mert Isten kezetekbe adta azt a
helyet, a hol semmiben sincs hiány,
a mi csak a földön van.
11. És elment onnét a Dán nemzet-
ségéből, Czórából és Estháolból, hat-
száz férfiú hadiszerszámokkal felké-
szülten.
12. És felvonultak, és táborba szál-
lottak Kirjáth-Jeárimban, Júdában.
Ezért hívják azt a helyet Dán tábo-
rának mind e mai napig. És ez Kir-
játh-Jeárim mögött fekszik.
13. És onnan felvonultak az Efraim
hegyére, és Míka házába mentek.
14. És szólott az az öt férfiú, a ki el-
ment kikémlelni Lais földét és mon-
da atyjafiainak: Tudjátok-é, hogy
ebben a házban efód és teráf, fara-
gott és öntött bálvány van? Hát el-
gondolhatjátok, hogy mit cseleked-
jetek.
15. És betértek oda, és az ifjú Lévi-
tához mentek a Míka házába, és kö-
szöntötték őt: Békességgel!
16. A hadiszerszámokkal felkészült
hatszáz férfiú pedig, kik a Dán fiai

közül valók voltak, a kapu előtt állott.
17. És az az öt férfiú, a ki a föld kikémlelésére ment volt el, mikor felment és megérkezett oda, elvette a faragott képet, az efódot, a teráfot és az öntött bálványt; a pap pedig ott állott a kapu előtt a hadiszerszámokkal felkészült hatszáz férfiúval.
18. Mikor pedig ezek a Míka házához bementek és elvették a faragott képet, az efódot, a teráfot és az öntött bálványt, monda nékik a pap: Mit míveltek?
19. Azok pedig mondának néki: Hallgass, tedd kezedet ajakadra, és jőjj el velünk, és légy nékünk atyánk és papunk. Melyik jobb, hogy egy ember házának légy papja, vagy hogy Izráelben egy nemzetségnek és háznépnek légy papja?
20. És örvendett ezen a papnak szíve, és elvitte az efódot és a teráfot és a faragott képet, és velök a nép közé ment.
21. És megfordulván elvonultak, magok előtt küldve a gyermekeket, a barmokat és drágaságaikat.
22. Mikor pedig már messze jártak a Míka házától, a férfiak, a kik a Míka házának szomszédságában laktak, összegyűltek, és utána mentek a Dán fiainak.
23. És utánok kiáltoztak a Dán fiainak. Azok pedig visszafordulván mondának Míkának: Mi bajod van, hogy *így* felseregléttél?
24. És monda: Isteneimet * vettétek el, a melyeket készíttettem, és papomat, és elmentetek, hát mim van még egyebem? és *mégis* azt mondjátok nékem: mi bajom van? * 1 Móz. 31, 30.
25. És mondának néki a Dán fiai: Ne hallasd többé hangodat, hogy rátok ne rontsanak e felbőszített emberek, és te a magad életét és házadnépe életét el ne veszítsd!
26. És elmentek a Dán fiai a magok útján, és mikor Míka látta, hogy azok erősebbek nála, megfordult, és visszatért házához.
27. Ők pedig elvitték, a mit Míka készíttetett, és a papot, a ki nála volt, és Lais ellen mentek, a nyugodtan és biztonságban élő nép ellen, és leölték őket fegyvernek élivel, és a várost megégették tűzzel.
28. És nem volt senki, a ki őket megszabadította volna, mert messze volt Sidontól, és semmi dolguk nem volt senkivel. *Lais* pedig a Béth-Rehob völgyében* feküdt és itt építették meg a várost, és telepedtek meg benne.
* 2 Sám. 10, 6. 8.
29. És elnevezték a város nevét Dánnak, * atyjoknak Dánnak nevéről, a ki Izráelnek † született volt. Bár először Lais volt a város neve.
* Józs. 19, 47. † 1 Móz. 30, 6.
30. És felállították magoknak a Dán fiai * a faragott képet, és Jonathán, a Manasse fiának Gersomnak fia és az ő fiai voltak papok a Dán nemzetségében egészen a föld fogságának idejéig. * 1 Kir. 12, 30.
31. És felállítva tarták a Míka faragott képét, a melyet az készíttetett, mindaddig, míg az Istenháza Silóban * volt. * Józs. 18. 1.

A Benjáminita Gibea lakóinak szörnytette.

19. Ugyanebben az időben, a mikor nem volt király Izráelben, mint jövevény tartózkodott az Efraim hegység oldalán egy Lévita, a ki ágyas nőt szerzett magának Júda Bethleheméből.
2. Paráználkodék pedig nála az ő ágyasa és elméne tőle atyjának házához, Júdának Bethlehemébe, és ott maradt négy hónapig.
3. Ekkor felkelvén az ő férje, utána ment, hogy lelkére beszéljen, *és* hogy visszavigye őt. Szolgája és egy pár szamár volt vele. Az pedig bevezette őt az ő atyjának házába, és mikor meglátta őt a leánynak atyja, örvendve eléje ment.
4. És ott tartóztatá őt ipa, a leánynak atyja, és ő ott maradt nála három napig, és ettek, ittak, és ott *is* háltak.
5. És mikor a negyedik napon reggel korán felkeltek, és ő felkészült, hogy elmenjen, monda a leánynak atyja az ő vejének: Erősítsd meg szívedet egy falat kenyérrel, azután menjetek el.
6. És leültek, és mindketten együtt ettek és ittak, és monda a leány atyja a férfiúnak: Gondold meg és hálj itt az éjjel és gyönyörködjék a te szíved.
7. Mikor pedig felkelt az a férfiú, hogy elmenjen, addig maraszta őt az ipa, hogy ott maradt *megint* éjszakára.
8. És felkelt azután az ötödik napon jókor reggel, hogy elmenjen, és monda a leánynak atyja: Erősítsd meg, kérlek, a te szívedet. És mulatozának, míg elhanyatlék a nap, és *együtt* evének mindketten.
9. Ekkor felkele az a férfiú, hogy elmenjen ágyasával és szolgájával; de ipa, a leánynak atyja, így szólt hozzá: Ímé a nap már lehanyatlik, hogy beesteledjék, azért háljatok meg itt; ímé nyugalomra hajlik a nap, hálj itt, és gyönyörködjék a te szíved; hol-

nap aztán készüljetek fel jókor reggel a ti útatokra, és menj el sátorodba.
10. De a férfiú nem akart *ott* meghálni, és felkelt és elment, és egész Jebusig jutott, — ez Jeruzsálem. Egy pár megterhelt szamár és ágyasa volt vele.
11. Mikor pedig Jebus mellett voltak, a nap már igen alászállott, és monda a szolga az ő urának: Jerünk és térjünk be a Jebuzeusok e városába, és háljunk ott.
12. És monda néki az ő ura: Ne térjünk be az idegenek városába, a hol senki sincs az Izráel fiai közül, inkább menjünk el Gibeáig.
13. És monda az ő szolgájának: Siess, és menjünk e két hely valamelyikébe, és háljunk vagy Gibeában, vagy Rámában.
14. És tovább vonultak, és elmenének, és a nap Gibea mellett ment le felettök, a mely Benjáminé.
15. És oda tértek, hogy bemenjenek és megháljanak Gibeában. Mikor pedig oda bement, leült a város piaczán, mert nem volt senki, a ki őket házába behívná éjszakára.
16. És ímé egy öreg ember jöve a munkából a mezőről *késő* estve. Ez a férfiú az Efraim hegységéről való volt, és *csak* jövevény Gibeában, míg a helynek lakói Benjáminiták voltak.
17. És mikor felemelte szemeit, és meglátta azt az utas embert a város piaczán, monda az öreg ember néki: Hová mégy és honnan jöszʔ
18. Ez pedig monda néki: Megyünk Júda Bethleheméből az Efraim hegység oldaláig, a honnan való vagyok. Júda Bethlehemében voltam és most az Úr házához megyek, és nincsen senki, a ki házába fogadna engem.
19. Pedig szalmánk és abrakunk is van szamaraink számára, és kenyerem és borom is van a magam és a te szolgálód és emez ifjú számára, ki szolgáddal van, *úgy* hogy semmiben sem szűkölködünk.
20. Ekkor monda a vén ember: Békesség néked! Mindarra, a mi nélkül csak szűkölködöl, nékem lesz gondom. Csak nem hálsz itt az utczán?!
21. És elvezette őt az ő házához és abrakot adott az ő szamarainak. Azután megmosták lábaikat, és ettek és ittak.
22. És mikor vígan laknának, ímé a város férfiai, a Béliál fiainak emberei, körülvették* a házat, és az ajtót döngetve, mondának az öreg embernek, a ház urának, mondván: Hozd ki azt a férfiút, a ki házadhoz jött, hogy ismerjük meg őtet. *Hós.9,9.10,9.
23. És kiment hozzájuk az a férfiú, a háznak ura és monda nékik: Ne, atyámfiai, ne cselekedjetek ilyen gonoszt, minekutána az a férfiú az én házamhoz jött, ne tegyétek *vele* azt az alávaló dolgot.
24. Ímé itt van hajadom leányom és az ő ágyasa, ezeket hozom ki néktek, és ezeket nyomorgassátok, és tegyétek velök azt, a mit csak tetszik, csak e férfiúval ne cselekedjétek azt az alávaló dolgot.
25. A férfiak azonban nem akartak reá se hallgatni. Ekkor *kézen* fogta az a férfiú az ő ágyasát, és kivitte nékik az utczára. Ezek pedig megszeplősíték őt, és gonoszul élének vele egész éjszaka reggelig, és csak mikor feltetszett a hajnal, akkor bocsátották el.
26. És elment az asszony virradat előtt és reggel ott rogyott össze annak a férfiúnak háza ajtajánál, a melyben az ő ura volt reggelig.
27. Mikor pedig felkelt az ő ura reggel, és kinyitotta a ház ajtaját, és kiment, hogy útnak induljon, ímé az asszony, az ő ágyasa, ott feküdt elterülve a ház ajtaja előtt, és kezei a küszöbön.
28. És monda néki: Kelj fel és menjünk el. De az nem felelt néki. Ekkor feltette őt a szamárra, és felkelt a férfiú, és elment hazájába.
29 És mikor hazaért, kést vett elő, és megfogta ágyasát, és tagról-tagra szétvagdalta őt tizenkét darabba, és szétküldözte Izráel minden határába.
30. Lőn pedig, hogy mindenki, a ki ezt látta, azt mondotta: Nem történt és nem láttatott ehhez hasonló dolog, mióta csak feljöttek az Izráel fiai Égyiptomnak földéből mind e mai napig. Gondolkodjatok e dolog felől, tartsatok tanácsot és beszéljétek meg.

Benjámin törzse ellen a többiek hadat indítnak és csaknem kiirtják.

20. Erre kivonultak az Izráel minden fiai és összegyülekezett a nép, mint egy ember, Dántól fogva Bersebáig és a Gileád földéig, az Úrhoz Mispába.
2. És megjelentek az egész népnek főfő emberei, az Izráelnek minden nemzetségei az Isten népének gyülekezetében, négyszázezer gyalogos, fegyverfogható férfiú.
3. De meghallották a Benjámin fiai *is*, hogy felmentek az Izráel fiai Mispába. Az Izráel fiai pedig mondának: Mondjátok meg, hogy mint történt ez a gonoszság?
4. És felele a Lévita, a megöletett asz-

szonynak férje, és monda: Gibeába,
mely Benjáminé, mentem én és az
én ágyasom, hogy ott megháljak.
5. És ellenem támadtak Gibeának férfiai, és körülvették miattam a házat éjjel, engem akartak megölni, de az én ágyasomat nyomorgatták meg annyira, hogy meghalt.
6. Ekkor fogtam ágyasomat, és szétvagdaltam őt, és szétküldöztem az Izráel örökségének minden tartományaiba, mert útálatosságot és aljasságot követtek el Izráelben.
7. Ímé mindnyájan, kik itt vagytok Izráel fiai, szóljatok erről és tanácskozzatok *felőle.*
8. Ekkor felállott az egész nép, mint egy ember, mondván: Senki közülünk sátorába ne menjen, és senki házához ne térjen.
9. Mert most Gibea ellen ezt cselekedéndjük: sorsot vetünk rá.
10. És választunk tíz férfiút száz közül, és százat ezer közül, és ezeret tízezer közül, Izráelnek minden nemzetségéből, hogy hordjanak élelmet a népnek, hogy ez elmenvén, cselekedjék Benjámin Gibeájával annak minden gonoszsága szerint, * melyet elkövetett Izráelben. * 3 Móz. 20, 10.
11. És összegyülekezett Izráel minden férfia a város ellen, mint egy ember, egyesülten.
12. És követeket küldöttek az Izráel nemzetségei Benjámin minden törzseihez, mondván: Miesoda aljasság az, a mi ti közöttetek történt?
13. Most adjátok ki azokat a férfiakat a Béliál fiait, a kik Gibeában vannak, hogy megöljük őket, * és kitisztítsuk a gonoszt Izráelből. De a Benjámin fiai nem akartak hallgatni testvéreiknek, az Izráel fiainak szavára. * 5 Móz. 22, 22.
14. Hanem egybegyűltek a Benjámin fiai a városokból Gibeába, hogy kimenjenek harezolni az Izráel fiaival.
15. És azon a napon a Benjámin fiai, a kik a városokból *jöttek fel,* huszonhatezer fegyverfogható férfiút számlálának, Gibea lakóin kivül, kik szám szerint hétszázan voltak, *mind* válogatott férfiú.
16. Ebből az egész népből volt hétszáz válogatott férfiú, a kik suták voltak. Ezek mindnyájan a parittyával hajszálnyira *bizlosan* találtak és nem hibázták el.
17. Az Izráel fiai pedig szám szerint, a Benjámin fiain kivül, négyszázezeren voltak, fegyverfogható emberek, és mind hadakozó férfiak.
18. Ekkor felkeltek, és felmentek Béthelbe, és megkérdék az Istent, és mondának az Izráel fiai: Ki menjen fel először közülünk a Benjámin fiai ellen hadakozni? És monda az Úr: Júda először.
19. Felkeltek azért az Izráel fiai reggel, és táborba szállottak Gibea előtt.
20. És kimentek Izráel emberei harczolni Benjámin ellen, és csatarendbe állottak fel ellenök az Izráel emberei Gibeánál.
21. És kivonultak a Benjámin fiai *is* Gibeából, és levertek az Izráel fiai közül az nap huszonkétezeret a földre.
22. De a nép, Izráel férfiai, megbátoríták magukat, és újra csatarendbe állottak ugyanazon a helyen, a melyen előtte való nap sorakoztak.
23. És felmenének az Izráel fiai, és *ott* sírtak, az Úr előtt egész estig, és megkérdezték az Urat, mondván: Vajjon elmenjek-é még harczolni az én atyámfiának, Benjáminnak fiai ellen? Az Úr pedig monda: Menjetek fel ellene!
24. És mikor az Izráel fiai másnap a Benjámin fiai ellen felvonultak,
25. Kijött elébük Benjámin Gibeából másnap, és levert az Izráel fiai közül *még* tizennyolczezer embert a földre, kik mindannyian fegyverfoghatók valának.
26. Ekkor felment Izráel minden fia és az egész nép, és elmenvén Béthelbe, sírtak, és ott maradtak az Úr előtt és bőjtöltek aznap egész estvéig, és égőáldozattal és hálaadó áldozattal áldoztak az Úr előtt.
27. És megkérdezék az Izráel fiai az Urat, — mert ott volt abban az időben az Isten frigyládája,
28. És Fineás, az Áron fiának Eleázárnak fia szolgált körülötte abban az időben — mondván: Vajjon még *egyszer* felmenjek-é harczolni az én atyámfiának Benjáminnak fiaival, vagy pedig abbanhagyjam? És monda az Úr: Menj, mert holnap kezedbe adom őket.
29. És leseket vetett Izráel Gibea ellen köröskörül.
30. És felvonultak az Izráel fiai a Benjámin fiai ellen harmadnapon, és felállottak Gibea ellen úgy, mint annakelőtte.
31. Ekkor kijöttek a Benjámin fiai a nép ellen, elszakasztatának a várostól, és elkezdették a népet verni, és ölni, mint annakelőtte, a mezőn, a két úton, melynek egyike Béthelbe, másika Gibea felé vezet, *és már megöltek* mintegy harmincz férfiút Izráelből.
32. És mondának a Benjámin fiai: Megverettetnek ezek előttünk *megint,*

mint először. Az Izráel fiai pedig mondának: Fussunk el és szakaszszuk el őket a várostól, *ki* az országútra.
33. És az Izráel minden fia elhagyta helyét és Baál-Thámárnál állott fel. Izráel lesei pedig előtörtek *rejtek*helyeikből Maareh-Gabából.
34. Ekkor az egész Izráelből tízezer válogatott férfiú tört Gibea ellen, és néki búsulának a harcznak, és amazok észre sem vették, hogy veszedelemben forognak.
35. Így verte le az Úr Izráel előtt Benjámint, és elpusztították az Izráel fiai azon a napon a Benjámin fiai közül huszonötezerszáz férfiút kik mind fegyverfoghatók voltak.
36. Benjámin fiai tehát látták, hogy megveretnek, mivel Izráel férfiai *csak* azért adtak helyet Benjáminnak, mert ők a lesekben bíztak, a melyeket Gibeánál helyeztek el.
37. És a les elősietett és előtört Gibea ellen, és a les bevonult, és leölte az egész várost fegyvernek élivel.
38. És abban egyeztek meg Izráel férfiai a les-csapatokkal, hogy erős füstfelleget bocsátanak fel a városból.
39. Mikor aztán az Izráel férfiai visszafordultak a harcz közben, és Benjámin megkezdte az öldöklést és *leölt* mintegy harmincz férfiút Izráelből, és azt gondolta magában: Bizony megverettetnek előttünk, mint az első ütközetben:
40. Épen akkor kezdett a felhő felemelkedni a városból, mint egy füstoszlop. És mikor *aztán* Benjámin hátratekintett, látta, hogy íme a város lángja *már* feléri az eget.
41. És az Izráel fiai megfordultak, és megijedének a Benjámin fiai, a kik most látták csak, hogy rajtok a veszedelem.
42. És elfutottak az Izráel férfiai elől a pusztába *vivő* útra; de a harcz ott is utólérte őket, és az út közepén ölték le a városból jövőket.
43. Körülvették Benjámint, üldözték őt, letiporták a pihenő helyen, egészen a Gibea előtt keletre *eső vidékig*.
44. És elesett Benjámin közül tizennyolczezer ember, mindnyájan vitéz férfiak.
45. Ekkor megfordultak, és a pusztába menekültek, a Rimmon sziklájához; de az útakon még megöltek közülök ötezer embert, és azután egész Gideomig mentek utánok, és megöltek közülök kétezer embert.
46. Azok tehát, a kik elestek Benjámin közül, összesen huszonötezeren voltak, kik mindannyian fegyvert fogtak azon a napon, és mindnyájan vitéz férfiak voltak.
47. De hatszáz férfiú megfordult, és elmenekült a pusztába a * Rimmon kősziklájára, és ott *is* maradt a Rimmon szikláján négy hónapig.
* rész 21,13.
48. Az Izráel férfiai pedig visszatértek a Benjámin fiaira, és megölték őket fegyvernek élével a városokban az emberektől a barmokig, * és a mi csak található volt; az összes városokat pedig, miket találtak, tűzzel égették meg. * 5 Móz. 2,34.

Hogy állították fel ismét Benjámin törzsét.

21. És az Izráel fiai megesküdtek Mispában, mondván: Senki mi közülünk nem adja leányát Benjáminnak feleségül.
2. És a nép elment Béthelbe, és ott volt egész estvéig az Isten előtt, és felemelve szavát, nagy sírással sírt.
3. És mondának: Oh Uram! Izráelnek Istene! Miért történt ez Izráelben, hogy ma Izráelből egy nemzetség hiányzik?
4. És lőn másnap reggel, felkele a nép, és ott oltárt épített, és egészen égőáldozatot és hálaadó áldozatot áldozott.
5. És mondának az Izráel fiai: Kicsoda az, a ki nem jött fel a gyülekezetbe az Izráelnek minden nemzetségei közül az Úrhoz? Mert nagy esküt tettek volt *egyszer* a felől, a ki fel nem jött az Úrhoz Mispába, mondván: Meghalván meghaljon *az!*
6. És megszánák az Izráel fiai Benjámint, az ő atyjokfiát, és mondának: Kivágattatott ma egy nemzetség Izráelből.
7. Mit cselekedjünk azokkal, a kik megmaradtak, hogy feleséget *kaphassanak?* Mert mi megesküdtünk az Úrra, hogy nem adjuk nékik feleségül a mi leányainkat.
8. És mondának: Van-é valaki az Izráel nemzetségei közül, a ki nem jött fel az Úrhoz Mispába? És íme * Jábes-Gileádból nem jött fel senki a gyülekezet táborába. * 1 Sám. 11,1. 31,11.
9. Mert megszámlálá magát a nép, és ímé nem vala ott senki a Jábes-Gileád lakosai közül.
10. Ekkor elküldött a gyülekezet oda tizenkétezer harczban edzett férfiút, és megparancsolták nékik, mondván: Menjetek el, és vágjátok le Jábes-Gileád lakóit fegyvernek élivel, *még* az asszonyokat és a gyermekeket *is*.
11. És ezt *kell* cselekednetek, hogy minden férfiút és minden asszonyt, a* ki már férfiúval hált, † öljetek meg.
* 4 Móz. 31,17. † 3 Móz. 27,28.

12. Találának pedig a Jábes-Gileád lakói között négyszáz szűz leányt, a kik *még* nem ismertek férfiút férfival való hálással, és elvitték őket a táborba Silóba, mely vala a Kanaán földén.
13. És elküldött az egész gyülekezet, és izent a Benjámin fiainak, kik a Rimmon szikláján voltak, és békességet igérének nékik.
14. Így tért vissza abban az időben Benjámin, és nékik adták azokat feleségül, a kiket meghagytak Jábes-Gileád asszony népei közül; de így sem lőn elég nékik.
15. És bánkódék a nép Benjámin miatt; hogy az Úr *ilyen* rést csinált az Izráel törzsein.
16. Mondának azért a gyülekezet vénei: Mit tegyünk, hogy a többiek is feleséget *kapjanak*, mert Benjáminból kipusztíttattak az asszonyok?
17. És mondának: A Benjáminiták birtoka örökség szerint ezeké, a kik megmaradtak, mert nem szabad Izráelben *egy* nemzetségnek sem eltöröltetni.
18. De mi nem adhatunk nékik feleségeket leányaink közül, mert megesküdtek az Izráel fiai, mondván: Átkozott, a ki feleséget ad Benjáminnak!
19. És mondának: Ímé az Úrnak esztendőnként *való* ünnepnapja lesz most Silóban, a mely északra fekszik Bétheltől, napkelet felé az országút mellett, a mely Bétheltől Sikem felé visz, és délre Lebonától.
20. *Ezt* parancsolák azért a Benjámin fiainak: Menjetek el, és leselkedjetek a szőlőkben,
21. És ha látjátok, hogy jőnek Siló leányai a körtánczban tánczolni, akkor jőjjetek elő a szőlőkből, és vegyetek magatoknak kiki feleséget a Siló leányai közül, és menjetek el a Benjámin földére.
22. Ha aztán atyjaik vagy testvéreik hozzánk jőnek perlődni, akkor azt mondjuk nékik: Könyörüljetek rajtuk mi érettünk, mert nem hozhattunk mindeniknek feleséget ama hadból, és minthogy nem ti adtátok nékik, most *nem* vagytok vétkesek.
23. És ekképen cselekedtek a Benjámin fiai, és vőnek feleségeket az ő számuk szerint a tánczolók közül, a kiket elraboltak. És elmentek, és hazatértek örökségükbe, és felépítették a városokat, és azokban laktak.
24. Az Izráel fiai pedig eltávoztak onnét abban az időben, mindegyik a maga nemzetségéhez és háznépéhez, és elmentek onnét kiki a maga örökségébe.
25. Ebben az időben nem volt király Izráelben; azért mindenki azt cselekedte, a mi jónak látszott az ő szemei előtt.

RUTH KÖNYVE.

Hogy jutott Ruth Bethlehembe?

1. És lőn azon napokban, a mikor a bírák bíráskodának, éhség lőn a földön. És elméne egy férfi a Júda Bethleheméből, hogy Moáb mezején tartózkodjék; ő meg a felesége, és a két fia.
2. A férfi neve Elimélek és felesége neve Naómi; két fiok neve pedig Mahlon és Kiljon; efrataiak, a Júda Bethleheméből valók. És eljutának Moáb mezejére, és ott valának.
3. Meghala pedig Elimélek a Naómi férje, és marada ő és az ő két fia.
4. A kik Moábita leányokat vőnek feleségül; az egyiknek neve Orpa, és a másiknak neve Ruth. És ott lakozának közel tíz esztendeig.
5. Meghalának ők is mind a ketten, Mahlon is, Kiljon is, és marada az asszony az ő két fia és férje nélkül.
6. Felkele azért ő és az ő menyei, és ő visszatére Moáb mezejéről; mert hallotta vala Moáb mezején, hogy meglátogatta az Úr az ő népét, hogy adjon nékik kenyeret.
7. És kiméne arról a helyről, a hol volt, és vele a két menye. És menének az úton, hogy visszatérjenek Júda földére,
8. És monda Naómi az ő két menyének: Menjetek, térjetek vissza, kiki az ő anyjának házához. Cselekedjék az Úr irgalmasságot veletek, a miképen ti cselekedtetek a megholtakkal és én velem!
9. Adja az Úr tinéktek, hogy találjatok nyugodalmat, kiki az ő férje házában. És megcsókolá őket; és ők nagy felszóval sírának.
10. És mondák néki: Bizony mi veled együtt térünk a te népedhez!
11. Naómi pedig mondá: Térjetek vissza leányaim! Miért jönnétek én velem? Hát ugyan vannak-é még fiak az én méhemben, a kik férjeitek lehetnének?

12. Térjetek vissza leányaim! menjetek, mert én már vénebb vagyok, semhogy férjhez mehetnék. Még ha azt mondanám is, hogy van reménységem; még ha ez éjjel férjhez mennék is és szülnék is fiakat:
13. Ugyan megvárhatnátok-é * őket, a míg felnőnek? Ugyan megtartóztatnátok-é magatokat miattok, hogy férjhez ne menjetek? Ne, édes leányaim! Mert nagyobb az én keserűségem, mint a tietek, mert engem talált az Úrnak keze. * 5 Móz. 25,5.
14. Azok pedig nagy felszóval tovább sírának. És Orpa megcsókolá az ő napát; Ruth azonban ragaszkodék hozzá.
15. Ő pedig monda: Ímé a te sógorasszonyod visszatért az ő népéhez, és az ő isteneihez, térj vissza te is a te sógorasszonyod után.
16. Ruth pedig monda: Ne unszolj, hogy elhagyjalak, hogy visszaforduljak tőled. **Mert a hova te mégy, oda megyek, és a hol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem.**
17. **A hol te meghalsz, ott halok meg, ott temessenek el engem is. Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tőled.**
18. Mikor pedig látá, hogy erősködik vele menni, nem szóla néki többet.
19. És menének mind a ketten, míglen Bethlehembe érkezének. És lőn, hogy mikor Bethlehembe érkezének, megmozdult az egész város miattok, és mondák: Nemde nem Naómi ez?
20. És ő monda nékik: Ne hívjatok engem Naóminak, hívjatok inkább Márának, mert nagy keserűséggel illetett engem a Mindenható.
21. Többed magammal mentem el, és elárvultan hozott vissza engemet az Úr; miért hívnátok hát engem Naóminak, holott az Úr ellenem fordult, és a Mindenható nyomorúsággal illetett engemet?
22. Így tért vissza Naómi, és vele a Moábita Ruth, az ő menye, a ki hazatért Moáb mezejéről. Megérkezének pedig Bethlehembe az árpaaratás kezdetén.

Ruth kalászt szed Boáz földjén és kedvet talál előtte.

2. Vala pedig Naóminak egy rokona az ő férje után, előkelő derék ember Elimélek nemzetségéből; neve * Boáz. * Máté 1,5.
2. És monda a Moábita Ruth Naóminak: Hadd menjek, kérlek, a mezőre, hogy kalászokat szedegessek az után, a kinek szemei előtt kedvességet találok. És az monda: Menj édes leányom.
3. Elméne azért és odaérkezék, szedegete a mezőn az aratók után, és történetesen oda talált a Boáz szántóföldjére, a ki Elimélek nemzetségéből való volt.
4. És ímé Boáz kijöve Bethlehemből, és monda az aratóknak: Az Úr legyen veletek! És ők mondának néki: Áldjon meg téged az Úr!
5. És monda Boáz az ő szolgájának, a ki az aratók felügyelője volt: Kié ez a leányzó?
6. És felele a szolga, az aratók felügyelője, és monda: Az a Moábita leányzó ez, a ki Naómival jött a Moáb mezejéről.
7. A ki mondá: Hadd szedegessek, kérlek, és hadd tarlózgassak a kévék közt az aratók után. És ide jöve, és itt marada reggeltől fogva mind mostanig; és csak épen most pihent egy keveset a házban.
8. És mondá Boáz Ruthnak: Ugyan hallod-é édes leányom! Ne menj szedegetni más mezőre és el ne menj innen; hanem menj *mindenütt* szolgálóim után.
9. Szemeid legyenek a mezőn, a melyet aratnak, és járj utánok. Ímé meghagytam a szolgáknak, hogy ne bántsanak téged, és ha megszomjúhozol, menj az edényekhez és igyál abból, a mit a szolgák merítenek.
10. Akkor ez arczra borula és meghajtá magát a földig, és monda néki: Hogy-hogy találtam *ilyen* kedvességet a te szemeid előtt, hogy rám tekintettél, holott én idegen vagyok?
11. Boáz pedig felele, és monda néki: Bizony elmondtak nékem mindent, a mit cselekedtél a te napaddal, férjed halála után, hogy elhagytad a te atyádat és a te anyádat és a te születésednek földét, és jöttél ahhoz a néphez, a melyet nem ismertél * azelőtt. * rész 1,16.17.
12. Fizessen meg az Úr a te cselekedetedért, és legyen teljes a te jutalmad az Úrtól, Izráelnek Istenétől, a kinek szárnyai alatt oltalmat keresni jöttél.
13. Ez pedig monda: Találjak kedvességet a te szemeid előtt uram, mert megvigasztaltál engem, és mert a te szolgálódnak szívéhez szóltál, holott én nem vagyok a te szolgálóleányaid közül.
14. És az evésnek idejekor szóla néki Boáz: Jer ide, és egyél a kenyérből, és mártsd be a te falatodat az eczetes *lébe.* És ő leüle az aratók mellé. És pergelt gabonát nyújtott

néki, és evett, s jóllakott, sőt még hagyott is.

15. Azután felállott, hogy szedegessen és Boáz megparancsolta az ő szolgáinak, mondván: A kévék között is hadd szedegessen, és meg ne pirongassátok * őt. * 3 Móz.19,9.10.

16. Sőt húzogassatok ki néki a kévékből is, és hagyogassatok el, hogy szedje fel, * és meg ne dorgáljátok őt. * 3 Móz.23,22.

17. És ő szedegete a mezőn mind estiglen, és kicsépelé, a mit szedegetett, és lett abból szinte egy efa árpa.

18. És felvevé és beméne a városba, és napaasszonya látá, a mit ő szedegetett. Aztán elővevé és odaadá néki, a mit meghagyott, minekutána jóllakott vala.

19. És monda néki az ő napaasszonya: Hol szedegettél ma, és hol munkálkodtál? Áldott legyen, a ki rád tekintett. És elbeszélte az ő napaasszonyának, hogy kinél munkálkodott, és monda: Annak a férfiúnak a neve, a kinél ma munkálkodtam: Boáz.

20. És monda Naómi az ő menyének: Áldott legyen ő az Úrtól, a ki nem vonta meg irgalmasságát az élőktől és a megholtaktól! És Naómi monda néki: Közel valónk nékünk az a férfiú; legközelebbi rokonaink közül való ő.

21. És szóla a Moábita Ruth: Még azt is mondta ő nékem: Menj *mindenütt* az én munkásaim után, a míg csak el nem végzik az én egész aratásomat.

22. És monda Naómi Ruthnak, az ő menyének: Jó, édes leányom, hogy az ő szolgálóival jársz, ne is találjanak téged más mezőn.

23. Így járt ő *mindenütt* a Boáz szolgálói után, szedegetve, míg az árpaaratás és búzaaratás bevégződött; és az ő napaasszonyával lakott.

Ruth követi Naómi jó tanácsát.

3. És monda néki Naómi, az ő napaasszonya: Édes leányom! ne keressek-é néked nyugalmat, hogy jól legyen dolgod?

2. Avagy nem rokonunk-é Boáz, a kinek szolgálóival voltál? Ímé ő az éjjel árpát szór a szérűn.

3. Annakokáért fürödjél meg, és kend meg magadat, és vedd magadra ruháidat, és menj le a szérűre; észre ne vétesd magadat a férfiúval, a míg el nem végezi ételét és italát.

4. És majd ha lefekszik, jegyezd meg a helyet, a hol fekszik, és menj oda, és hajtsd fel a leplet lábánál, és feküdjél oda. Ő majd megmondja néked, mit cselekedjél.

5. És ő monda néki: Mindazt, a mit mondasz, megcselekszem.

6. És lement a szérűre, és mindent úgy cselekedett, a mint napaasszonya parancsolta.

7. És Boáz evett és ivott, és felvidámult az ő szíve. És elment, hogy lefeküdjék a garmada szélén; és az eljött titkon, és felhajtá lába felől a leplet, és lefeküvék.

8. Történt pedig éjfél tájon, hogy felrettent a férfiú, és odafordult. És ímé: asszony fekszik az ő lábainál.

9. És monda: Kicsoda vagy te? És az monda: Én Ruth vagyok, a te szolgálód; terjeszszed ki hát takaródat a * te szolgálódra, mert te vagy a legközelebbi rokon. * Ezék.16,8.

10. És ő monda: Az Úrnak áldotta vagy te, édes leányom! Utóbbi szereteteddel jobbat cselekedtél, mint az elsővel; hogy nem jártál az ifjak után, sem szegény, sem gazdag után.

11. Most hát, édes leányom, ne félj! Mindent, a mit mondasz, megteszek néked; mert tudja az én népemnek egész kapuja, hogy derék asszony vagy.

12. És most: bizony igaz, hogy közel rokon vagyok: de van nálamnál még közelebbi rokon * is. * rész 4,1.

13. Ez éjszakán hálj *itt;* s majd reggel, ha az megvált téged, jó: váltson meg; ha * pedig nem akar téged megváltani, akkor én váltalak meg. † Él az Úr! Feküdj *itt* reggelig. * 5 Móz.25,5. † rész 4,10.13.

14. És feküvék az ő lábainál reggelig, és felkele, mielőtt valaki az ő felebarátját megismerheté, mert mondá: Meg ne tudja senki, hogy ez az asszony a szérűre jött.

15. És monda: Add ide a nagy kendődet, a mely rajtad van, és tartsd. És ő oda tartotta azt. Boáz pedig mért hat *mérték* árpát, és feladta néki, maga pedig bement a városba.

16. És elméne az ő napaasszonyához, és az monda: Hogy vagy édes leányom? És ő elbeszélt néki mindent, a mit cselekedett vele az a férfi.

17. És monda: Ezt a hat *mérték* árpát adá nékem, mert monda: Ne menj üresen a te napadhoz.

18. És monda *Naómi:* Légy veszteg leányom, míg megtudod, hova dől el a dolog; mert nem nyugszik az a férfiú, míg véghez nem viszi a dolgot még ma.

Boáz elveszi Ruthot és házassága megáldatik.
Dávid nemzetségi táblázata.

4. Boáz pedig felment a kapuba, és ott leült. És ímé arra ment

az a legközelebbi rokon, a kiről Boáz beszélt vala, és monda néki: Jer csak, ülj ide atyafi. És az oda ment és leüle.
2. Ekkor ő maga mellé vett tíz férfiút a város vénei közül és monda: Üljetek ide! És azok leülének.
3. És ő monda a legközelebbi rokonnak: Azt a darab szántóföldet, mely a mi atyánkfiáé, Eliméleké volt, eladja Naómi, a ki haza jött a Moáb mezejéről.
4. Én pedig gondoltam hogy füledbe juttatom, mondván: Vedd meg az itt ülők előtt és az én népemnek vénei előtt. Ha megváltod: váltsd meg: és ha nem váltod meg: jelentsd ki előttem, hogy tudjam; mert rajtad kivül nincs, a ki megváltaná,* és én vagyok utánad. És az monda: Én megváltom. * rész 3,12.
5. És monda Boáz: A mely napon megveszed a szántóföldet Naómi kezéből, akkor a moábita Ruthtól, a megholtnak feleségétől veszed meg, hogy nevet támaszsz a megholtnak az * ő örökségében. * 5 Móz. 25,5.6.
6. A legközelebbi rokon pedig monda: Nem válthatom meg magamnak, hogy el ne veszessem a magam örökségét; váltsd meg te magadnak az én rokoni részemet, mert én nem válthatom meg.
7. Ez vala pedig *a szokás* régen Izráelben, a megváltás és cserélés alkalmával, minden dolognak megerősítésére: A férfi lehúzta az ő saruját * és oda adta felebarátjának, és ez volt a bizonyság Izráelben. * 5 Móz. 25,7—9.
8. Monda annakokáért a legközelebbi rokon Boáznak: Vedd meg magadnak! És lehúzta a saruját.
9. És monda Boáz a véneknek és az egész népnek: Ti vagytok tanui ma, hogy megvettem mindent, a mi Eliméleké volt, és mindent, a mi Kiljoné és Mahloné volt, Naómi kezéből;
10. *Sőt* a moábita Ruthot is, Mahlonnak feleségét feleségül vettem, hogy nevet támaszszak a megholtnak az ő örökségében, és ki ne veszszen a megholtnak neve az ő atyjafiai közül és az ő helységének kapujából. Tanuk vagytok ma.
11. És monda az egész nép, mely a kapuban vala és a vének: Tanuk vagyunk! Tegye az Úr az asszonyt, a ki a te házadba megy, olyanná, mint Rákhel és Lea, a kik ketten építették fel Izráel házát, * és gyűjts vagyont Efratában és szerezz nevet Bethlehemben * 1 Móz. 29,32. 1 Móz. 30,22.
12. És a te házad legyen, miként a Pérecz * háza — a kit Thámár szült Júdának — abból a magzatból, a melyet az Úr adánd néked ettől az aszszonytól. * 1 Móz. 38,29.
13. Elvevé annakokáért Boáz Ruthot, és lőn az néki felesége, és bemént hozzá, és megadá az Úr, hogy az fogada az ő méhében, és szült fiút.
14. És mondák az asszonyok Naóminak: Áldott az Úr, a ki ma nem engedte meg, hogy rokon nélkül maradj; emlegessék az ő nevét Izráelben!
15. És legyen ő a te lelkednek megvidámítója, és vénségednek istápolója, mert menyed szülte őt, az, a ki téged szeret, és a ki többet ér néked hét fiúnál.
16. Ekkor megfogá Naómi a gyermeket, és ölébe vevé, és dajkája lőn annak.
17. A szomszédasszonyok pedig nevet adának néki, mondván: Fia született Naóminak, és nevezték az ő nevét Obednek. Ez az apja Isainak, a Dávid atyjának.
18. És a Pérecz nemzetségei * ezek: Pérecz nemzé Hesront; * 1 Móz. 46,12. 1 Krón. 2,5.
19. Hesron pedig nemzé Rámot, és Rám nemzé * Amminádábot. * Máté 1,3.
20. Amminádab pedig nemzé * Naássont, és Naásson nemzé † Sálmónt. * Máté 1,4. † Máté 1,5.
21. Sálmón pedig nemzé Boázt, és Boáz nemzé Obedet; * * Máté 1,5,
22. És Obed nemzé Isait, Isai pedig nemzé Dávidot. * * Máté 1,6.

SÁMUEL ELSŐ KÖNYVE.

Anna imája és meghallgattatása.

1\. Volt egy ember, Ramataim-Czofimból, az Efraim hegységéről való, és az ő neve Elkána * vala, Jerohámnak fia, ki Elihu fia, ki Tohu fia, ki Sof fia volt; Efraimita vala. * 1 Krón. 6,27.
2. És két felesége volt néki; az egyiket Annának, a másikat pedig Peninnának hívták. Peninnának gyermekei valának, de Annának nem valának gyermekei.
3. És ez az ember felmegy vala esztendőnként az ő városából, hogy imádkozzék és áldozatot tegyen a Seregek Urának Silóban. * Ott pedig Éli két

fia, Hofni és Fineás valának az Úr-
nak papjai. * Bir. 21, 19.
4. És azon a napon, melyen Elkána
áldozni szokott, Peninnának, az ő
feleségének, és minden fiának és
leányának *áldozati* részt * ád vala;
* 5 Móz. 12, 11. 12.
5. Annának pedig kétakkora részt
ád vala, mivel Annát *igen* szerette;
de az Úr bezárá az ő méhét.
6. Igen bosszantja vala pedig *Annát*
vetélkedő társa, hogy felingerelje, mi-
vel az Úr bezárá az ő méhét.
7. És így történt ez esztendőről esz-
tendőre; valahányszor felment az
Úrnak házába, ekképen bosszantá őt,
ő pedig sírt vala és semmit sem evék.
8. És monda néki Elkána, az ő férje:
Anna, miért sírsz, és miért nem eszel?
Mi felett bánkódol szívedben? Avagy
nem többet érek-é én néked tíz fiú-
nál?
9. És felkele Anna, minekutána evé-
nek Silóban és minekutána ivának,
(Éli pap pedig az Úrnak templomá-
ban az ajtófélnél ül vala székében),
10. És lelkében elkeseredve, könyör-
ge az Úrnak, és igen sír vala.
11. És fogadást tőn, mondván: Se-
regeknek Ura! ha megtekinted a te
szolgáló leányodnak nyomorúságát,
és megemlékezel rólam, és nem fe-
ledkezel el szolgáló leányodról, ha-
nem fiúmagzatot adsz szolgáló leá-
nyodnak: én őt egész életére az Úrnak
ajánlom, és borotva nem érinti az ő
fejét soha!
12. Mivelhogy pedig hosszasan imád-
kozék az Úr előtt: Éli figyel vala az
ő szájára;
13. És mivel Anna szívében könyörge
(csak ajka mozgott, szava pedig nem
volt hallható): Éli gondolá, hogy
részeg.
14. Monda azért néki Éli: Meddig
leszel részeg? Távolítsd el mámoro-
dat magadtól.
15. Anna pedig felele, és monda né-
ki: Nem, Uram! bánatos lelkű asz-
szony vagyok én; sem bort, sem ré-
szegítő italt nem ittam, csak szíve-
met öntöttem ki az Úr előtt.
16. Ne tartsd a te szolgáló leányo-
dat rossz asszonynak, mert az én bá-
natomnak és szomorúságomnak tel-
jességéből szólottam eddig.
17. És felele Éli, és monda: Eredj el
békességgel, és Izráelnek Istene adja
meg a te kérésedet, a melyet kértél
tőle.
18. Ő pedig monda: Legyen kedves
előtted a te szolgáló leányod! És el-
méne az asszony az ő útjára és evék,
és arcza nem vala többé *szomorú.*
19. És reggel felkelének, és minek-
utána imádkozának az Úr előtt, visz-
szatértek, és elmenének haza Rámá-
ba. És ismeré Elkána az ő feleségét
Annát, és az Úr megemlékezék róla.

Sámuel születése és a szent szolgálatra való szenteltetése.

20. És történt idő multával, hogy
terhes lőn Anna, és szüle fiat és ne-
vezé őt Sámuelnek, mert *úgymond*
az Úrtól kértem őt.
21. És mikor felméne a férfi, Elkána
és az ő egész háznépe, hogy bemu-
tassa az Úrnak esztendőnként való
áldozatát és fogadását:
22. Anna nem ment fel, hanem mon-
da férjének: Mihelyt a gyermeket el-
választándom, felviszem őt, hogy az
Úr előtt megjelenjen, és ott marad-
jon örökké.
23. És monda néki Elkána, az ő férje:
Cselekedjél úgy, a mint néked tet-
szik, maradj *itthon,* míg elválasztod;
csakhogy az Úr teljesítse be az ő be-
szédét! *Otthon* marada azért az asz-
szony és szoptatta gyermekét, a míg
elválasztá.
24. És minekutána elválasztotta, fel-
vivé magával; három tulokkal, egy
efa liszttel és egy tömlő borral, és be-
vivé őt az Úrnak házába, Silóban. A
gyermek pedig *még igen* kicsiny vala.
25. És levágták a tulkot, és a gyer-
meket Élihez vitték.
26. Ő pedig monda: Óh Uram! Él
a te lelked, Uram, hogy én vagyok
az az asszony, a ki itt állott mellet-
ted, és könyörgött az Úrnak.
27. Ezért a fiúért könyörögtem, és
az Úr megadta kérésemet, a melyet
tőle kértem.
28. Most azért én is az Úrnak szen-
telem; teljes életére az Úrnak legyen
szentelve! És imádkozának ott az
Úrhoz.

Anna hálaéneke.

2. És imádkozék Anna, és mon-
da:
Örvendez az én szívem az Úrban
Felmagasztaltatott az én szarvam
az Úrban.
Az én szám felnyílt ellenségim
ellen,
Mert szabadításodnak örvende-
zek én!
2. Senki sincs olyan szent, mint az Úr,
Sőt rajtad kívül senki sincs.
Nincsen olyan kőszál, mint a mi
Istenünk.
3. Ne szóljatok oly kevélyen, oly
nagyon kevélyen;
Szátokból ne jőjjön kérkedő szó,
Mert mindentudó Isten az Úr,
És a cselekedeteket ő ítéli meg.

4. Az erős kézíjjasokat megrontja
És a roskadozókat erővel övedzi
fel,
5. A megelégedettek bérért szegődnek el,
Éhezők pedig nem lesznek;
S míg a magtalan hét gyermeket
szül,
A sok gyermekű megfogyatkozik.
6. Az Úr öl és elevenít,
Sírba visz és visszahoz.
7. Az Úr szegénynyé tesz és gazdagít,
Megaláz s fel is magasztal;
8. Felemeli a porból a szegényt,
És a sárból kihozza a szűkölködőt,
Hogy ültesse hatalmasok mellé,
És a dicsőségnek székét adja
nékik;
Mert a Úré a földnek oszlopai,
És azokra helyezé a föld kerekségét.
9. Híveinek lábait megoltalmazza,
De az istentelenek setétségben
némulnak el,
Mert nem az erő teszi hatalmassá
az embert.
10. Az Úr, a kik vele versengenek,
megrontja,
Mennydörög felettök az égben,
Az Úr megítéli a földnek határait,
Királyának pedig hatalmat ad,
És felemeli felkentjének szarvát!
11. Elméne ezután Elkána Rámába
az ő házához; a gyermek pedig az
Úrnak szolgája lett Éli pap előtt.

Éli fiainak gonoszsága.

12. Éli fiai azonban Beliál fiai valának, nem ismerék az Urat.
13. És a papoknak ez vala szokásuk
a néppel szemben: Ha mikor valaki
áldozatot tesz vala, eljött a papnak
szolgája, midőn a húst főzték, és a
háromágú villácska az ő kezében
vala;
14. És beüti vala a serpenyőbe, vagy
üstbe, vagy fazékba, vagy edénybe,
és mindent, a mit a villácskával kihúz, magának veszi el a pap. Így cselekesznek egész Izráellel, kik oda
mennek Silóba.
15. És minekelőtte a kövérét megáldoznák, eljön a papnak szolgája
és azt mondja az áldozó embernek:
Adj a papnak sütni való húst, mert
nem fogad el tőled főtt húst, hanem
csak nyerset.
16. És ha az ember *azt* mondja néki: Hadd gyújtsák meg most a kövérét, azután vedd el, a mint lelked
kívánja: akkor azt mondják vala:
Semmiképen nem, hanem most adjad,
mert ha nem, erővel elveszem.
17. Igen nagy volt azért az ifjaknak
bűne az Úr előtt, mert az emberek
megútálják vala az Úrnak áldozatát.
18. Sámuel pedig szolgál vala az Úrnak, mint gyermek, gyolcs * efóddal
körül övezve. *2 Móz.28,6—9.
19. És anyja kicsiny felső ruhát*csinált vala néki, és felvivé néki esztendőnként, mikor férjével felment az
esztendőnként való áldozat bemutatására. *2 Móz.28,31.
20. És megáldá Éli Elkánát és az ő
feleségét, és monda: Adjon az Úr néked magzatot ez asszonytól a helyett,
a kiért könyörgött, és a kit az Úrnak
kért. És haza menének.
21. És meglátogatá az Úr Annát, ki
az ő méhében fogada, és szült három
fiút és két leányt. És a gyermek Sámuel felnevekedék az Úrnál.
22. Éli pedig igen vén vala, és meghallá mindazt, a mit fiai cselekesznek egész Izráellel, és hogy az aszszonyokkal hálnak, kik a gyülekezet
sátorának nyílása * előtt szolgálnak.
*2 Móz.38,8.
23. Monda azért nékik: Miért cselekesztek ilyen dolgot? Mert hallom
a ti gonosz cselekedeteiteket mind
az egész néptől.
24. Ne *tegyétek* fiaim! mert nem jó
hír az, melyet hallok; vétkessé teszitek az Úrnak népét.
25. Ha ember embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten; de ha az Úr
ellen vétkezik az ember, ki lehetne
érette közbenjáró? De nem hallgatának atyjok szavára, mert az Úr meg
akará őket ölni.
26. A gyermek Sámuel pedig folytonosan növekedék és kedves volt
mind az Úr, mind az emberek előtt.

Ítélet Éli háza ellen.

27. És eljöve Istennek embere Élihez, és monda néki: Így szól az Úr:
Nem jelentettem-é ki magamat atyád
házának, midőn Égyiptomban Faraó
házában valának?
28. És kiválasztám őt papnak Izráel
minden nemzetségei közül magamnak, hogy áldozzon az én oltáromon;
hogy füstölő szert füstölögtessen,
hogy az efódot előttem viselje; és
atyád házára bíztam Izráel fiainak
minden tüzes áldozatait.
29. Miért tapossátok meg az én véres
áldozatomat és ételáldozatomat, melyet rendeltem e hajlékban? És te
többre becsülöd fiaidat, mint engem,
hogy magatokat hízlaljátok az én népem Izráel minden áldozatának elejével.
30. Azért így szól az Úr, Izráelnek
Istene, jóllehet megmondottam, hogy
a te házad és atyádnak háza mind-

örökké én előttem *jár; de most, *azt* mondja az Úr, távol legyen tőlem, mert a kik engem tisztelnek, *azoknak* tisztességet szerzek, a kik azonban engem megutálnak, megutáltatnak.

*2 Móz.28,1.43. 4 Móz.25,11.13.

31. Ímé, napok jőnek, és levágom a te karodat és atyád házának karját, hogy ne legyen vén *ember* a te házadban.

32. És meglátod az *Isten* hajlékának szorongattatását, mind a helyett, a mi jót cselekedett volna Izráellel; és nem lészen vén *ember* a te házadban soha.

33. Mindazonáltal nem fogok mindenkit kiirtani oltárom mellől, te éretted, hogy szemeidet emészszem és lelkedet gyötörjem; de egész házadnépe férfikorban hal meg.

34. És az legyen előtted a jel, a mi következik két fiadra, Hofnira és Fineásra, hogy egy napon halnak meg mind a ketten.

35. Támasztok azonban magamnak hűséges papot, * ki kedvem és akaratom szerint cselekszik; és építek néki állandó házat, és az én felkentem előtt fog járni mindenkor.

*1 Kir.2,27.35.

36. És lészen, hogy mind az, a ki megmarad a te házadból, eljön, hogy leboruljon előtte *egy* ezüst pénzecskéért és *egy* darab kenyérért, és *ezt* mondja: ugyan helyezz el engem a papi tisztségek egyikébe, hogy ehessem *egy* falat kenyeret.

Sámuel először vesz kijelentést és az Úr hű prófétájának tapasztaltatik.

3. És a gyermek Sámuel szolgál vala az Úrnak Éli előtt. És abban az időben *igen* ritkán volt az Úrnak kijelentése, nem vala nyilván való látomás.

2. És történt egyszer, mikor Éli az ő *szokott* helyén aludt, (szemei pedig homályosodni kezdének, hogy látni sem tudott),

3. És az Istennek szövétneke még nem oltatott el, * és Sámuel az Úrnak templomában feküdt, hol az Istennek ládája volt: *2 Móz.27,21.

4. Szólott az Úr Sámuelnek, ő pedig felele: Ímhol vagyok!

5. És Élihez szalada, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem; ő pedig felele: Nem hívtalak, menj viszsza, feküdjél le. Elméne azért és lefeküvék.

6. És szólítá az Úr ismét: Sámuel! Sámuel pedig felkelvén, Élihez ment, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. És ő felele: Nem hívtatak fiam, menj vissza, feküdjél le.

7. Sámuel pedig még nem ismerte az Urat, *mert* még nem jelentetett ki néki az Úrnak ígéje.

8. És szólítá az Úr harmadszor is Sámuelt; ő pedig felkelvén, Élihez ment és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. Akkor eszébe jutott Élinek, hogy az Úr hívja a gyermeket.

9. Monda azért Éli Sámuelnek: Menj el, feküdjél le, és ha szólítanak téged, *ezt* mondjad: Szólj Uram, mert hallja a te szolgád. Elméne azért Sámuel, és lefeküvék az ő helyére.

10. Akkor eljövén az Úr, oda állott és szólítá, mint annak előtte: Sámuel, Sámuel! És monda Sámuel: **Szólj, mert hallja a te szolgád!**

11. És monda az Úr Sámuelnek: Ímé én *oly* dolgot cselekszem Izráelben, melyet valakik hallanak, mind a két fülök megcsendül bele.

12. Azon a napon véghez viszem Élin mind azt, a mit kijelentettem háza ellen; megkezdem és elvégezem.

13. Mert megjelentettem néki, hogy elítélem az ő házát mind örökre, az álnokság miatt, a melyet *jól* tudott, hogy miként teszik vala útálatosokká magokat az ő fiai, és ő nem akadályozta meg őket.

14. Annakokáért megesküdtem az Éli háza ellen, hogy sohasem töröltetik el Éli házának álnoksága, sem véres áldozattal, sem ételáldozattal.

15. Aluvék azért Sámuel mind reggelig, és *akkor* kinyitá az Úr házának ajtait. És Sámuel nem meri vala megjelenteni Élinek a látomást.

16. Szólítá azért Éli Sámuelt, és monda: Fiam Sámuel! Ő pedig felele: Ímhol vagyok.

17. És monda: Mi az a dolog, melyet mondott néked *az Úr?* El ne titkold előttem! Úgy cselekedjék veled az Isten *most* és azután is, ha te valamit elhallgatsz előttem mind abból, a mit mondott néked!

18. Megmondott azért Sámuel néki mindent, és semmit sem hallgatott el előtte. Ő pedig monda: Ő az Úr, cselekedjék úgy, a mint néki jónak tetszik.

19. Sámuel pedig fölnevekedék, és az Úr vala ő vele, és semmit az ő ígéiből a földre nem hagy vala esni.

20. És megtudá egész Izráel Dántól Bersebáig, hogy Sámuel az Úr prófétájául rendeltetett.

21. És az Úr kezde ismét megjelenni Silóban, mert kijelentette magát az Úr Sámuelnek Silóban, az Úrnak beszéde által.

A filiszteusok megverik Izráelt és elveszik a frigyládát. Élinek és fiainak halála.

4. És *ismeretessé* lett Sámuel be-
széde egész Izráelben. És ki-
méne Izráel a Filiszteusok ellen har-
czolni, és tábort járának Ében-Ézer-
nél, *a Filiszteusok pedig tábort já-
rának Áfekben. *rész 7,12.
2. És *csata*rendbe állának a Filisz-
teusok Izráel ellen, és megütközének,
és megveretteték Izráel a Filiszteu-
sok által, és levágának a harczmezőn
mintegy négy ezer embert.
3. És mikor a nép a táborba *vissza-
tért*, mondának Izráel vénei: *Vajjon*
miért vert meg minket ma az Úr a
Filiszteusok előtt?! Hozzuk el ma-
gunkhoz az Úr frigyládáját Silóból,
hogy jőjjön közénk *az Úr*, és szaba-
dítson meg ellenségeink kezéből.
4. Elkülde azért a nép Silóba, és el-
hozák onnan a Seregek Urának frigy-
ládáját, a ki ül a Khérubok *felett.
Ott volt Éli két fia is az Isten frigy-
ládájával, Hofni és Fineás.
*2 Móz.25,20—22.
5. És mikor az Úr frigyládája a tá-
borba érkezék, rivalgott az egész Iz-
ráel nagy rivalgással, hogy megren-
düle a föld.
6. Mikor pedig meghallották a Fi-
liszteusok a rivalgás hangját, mon-
dának: Micsoda nagy rivalgás hang-
ja ez a zsidók táborában? És mikor
megtudták, hogy az Úrnak ládája ér-
kezett a táborba,
7. Megfélemlének a Filiszteusok,
mert mondának: Isten a táborba jött!
És mondának: Jaj nékünk! mert nem
történt ilyen soha az előtt.
8. Jaj nékünk! Kicsoda szabadít meg
minket ennek a hatalmas Istennek
kezéből? Ez az az Isten, a ki Égyip-
tomot mindenféle csapással sújtotta
a pusztában.
9. Legyetek bátrak és legyetek fér-
fiak, Filiszteusok! hogy ne kelljen
szolgálnotok a zsidóknak, mint a hogy
ők szolgáltak néktek. Azért legyetek
férfiak, és harczoljatok!
10. Megütközének azért a Filiszteu-
sok, és megveretett Izráel, és ki-ki az
ő sátorába menekült; és a vereség oly
nagy volt, hogy Izráel közül harmincz
ezer gyalog hullott el.
11. És az Isten ládája *is* elvétetett,
és meghala Élinek mindkét fia, Hof-
ni és Fineás.
12. Akkor elszalada a harczból egy
ember a Benjámin *nemzetségéből*, és Si-
lóba ment azon a napon, ruháit meg-
szaggatván és port *hintvén* a fejére.
13. És ímé mikor oda ért, Éli az ő
székében ült, az útfélen várakozván;
mert szíve rettegésben volt az Isten
ládája miatt. És *mihelyt* odaért az em-
ber, hogy hírt mondjon a városban,
jajveszékelt az egész város.
14. És meghallotta Éli a kiáltás hang-
ját, és monda: Micsoda nagy zajon-
gás ez? Az az ember pedig sietve el-
jöve, és megmondotta Élinek.
15. Éli pedig kilenczvennyolcz eszten-
dős volt, és szemei *annyira* megho-
mályosodtak, hogy már nem is látott.
16. És monda az ember Élinek: Én
a harczból jövök, én a harczból me-
nekültem ma. És monda: Mi dolog
történt, fiam?
17. Felele a követ, és monda: Meg-
futamodék Izráel a Filiszteusok előtt,
és *igen* nagy veszteség lőn a népben,
és a te két fiad is meghalt, Hofni és
Fineás, és az Isten ládáját is elvették.
18. És lőn, hogy midőn az Isten lá-
dáját említé, hátraesék a székről a
kapufélhez, és nyakát szegte és meg-
hala, mert *immár* vén és nehéz em-
ber vala. És ő negyven esztendeig ítélt
Izráel felett.
19. És az ő menye, Fineásnak fele-
sége, várandós vala; és a mikor meg-
hallá a hírt, hogy az Isten ládája el-
vétetett és az ő ipa és férje megha-
lának, térdre esék és szűle, mert a fáj-
dalmak meglepték.
20. És mikor elalélt, mondának azok,
a kik mellette állanak vala: Ne félj,
mert fiút szültél; de ő nem felelt és
nem figyelt *arra*.
21. És nevezé a gyermeket Ikábód-
nak, mondván: „Oda van Izráel di-
csősége", mert elvétetett az Isten lá-
dája, és az ő ipa és az ő férje.
22. És monda *ismét:* Oda van Izráel
dicsősége, mert elvétetett az Isten lá-
dája.

A frigyláda Dágon templomában. Csapás a filiszteusokon.

5. A Filiszteusok pedig vevék az Is-
ten ládáját és elvitték Ében-
Ezerből *Asdódba. *Józs.13,3.
2. És megfogták a Filiszteusok az Is-
ten ládáját, és bevivén azt a Dágon
templomába, Dágon *mellé helyez-
ték el. *Bir.16,23.
3. És mikor az Asdódbeliek másnap
korán felkelének, ímé Dágon leesett
arczal a földre az Úr ládája előtt. És
felvevék Dágont, és ismét helyreál-
líták.
4. Mikor pedig másnap korán reg-
gel felkelének, ímé Dágon *ismét* le-
esett arczal a földre az Úr ládája előtt;
és Dágonnak feje és két keze-feje le-
törve a küszöbön valának, csak Dá-
gon *dereka* maradt meg.

5. Annakokáért a Dágon papjai és mind azok, a kik a Dágon templomába járnak, nem lépnek a Dágon küszöbére Asdódban mind e mai napig.

6. És az Úrnak keze az Asdódbeliekre nehezedék, és pusztítja vala őket; és megveré őket * fekélyekkel, Asdódot és határait. * Móz. 28, 27. Zsolt. 78, 66.

7. Mikor azért látták az Asdódbeliek, hogy így van a *dolog,* mondának: Ne maradjon nálunk Izráel Istenének ládája, mert reánk nehezedett az ő keze, és Dágonra, a mi istenünkre.

8. Elküldének tehát, és összegyűjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Mit csináljunk Izráel Istenének ládájával? Azok pedig felelének: Vigyék Gáthba az Izráel Istenének ládáját. És elvivék Izráel Istenének ládáját.

9. És történt azután, hogy elvitték, az Úrnak keze igen nagy rémületére lőn a városnak; és megveré a városnak lakosait kicsinytől fogva nagyig, és fekélyek támadának rajtok.

10. Elküldék azért az Istennek ládáját Ekronba. És lőn, hogy a mikor Ekronba jutott az Istennek ládája, felzúdulának az Ekronbeliek, mondván: Reám hozták Izráel Istenének ládáját, hogy megöljön engem és az én népemet.

11. Annakokáért elküldének, és összegyűjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Küldjétek el Izráel Istenének ládáját, hogy térjen vissza helyére, és ne öljön meg engem és az én népemet. Mert halálos rémület volt az egész városban; igen súlyos volt ott Istennek keze.

12. És azok az emberek, a kik nem haltak meg, fekélyekkel sújtattak *annyira,* hogy a város jajkiáltása felhatott az égig.

A frigyládát áldozati ajándékokkal visszaküldik.

6. És az Úrnak ládája hét hónapig volt a Filiszteusok földén.

2. Akkor szólíták a Filiszteusok a papokat és jövendőmondókat, mondván: Mit tegyünk az Úrnak ládájával? Mondjátok meg nékünk, mi módon küldjük haza?

3. Azok pedig felelének: Ha elkülditek Izráel Istenének ládáját, ne küldjétek azt üresen, hanem hozzatok néki vétekért való áldozatot; akkor meggyógyultok, és megtudjátok, miért nem távozik el az ő keze rólatok.

4. És mondának: Micsoda az a vétekért való áldozat, melyet hoznunk kell néki? Azok pedig felelének: A Filiszteusok fejedelmeinek száma szerint öt fekélyforma arany és öt arany egér, mert ugyanazon csapás van mindeneken, a ti fejedelmeiteken is.

5. Csináljátok meg azért fekélyeiteknek képmását és egereiteknek képmását, melyek pusztítják a földet, és *így* adjatok Izráel Istenének dicsőséget, talán megkönnyebbedik az ő keze rajtatok, és a ti isteneteken és földeteken.

6. Miért keményítenétek meg szíveiteket, mint megkeményítették szívöket Egyiptom és a Faraó? Avagy nem úgy volt-é, hogy a mint hatalmát megmutatta rajtok, elbocsátá őket, hogy * elmenjenek. * 2 Móz. 12, 31.

7. Most azért vegyetek és készítsetek egy új szekeret és két borjas tehenet, melyeken még nem volt járom; és fogjátok be a szekérbe a teheneket, borjaikat pedig vegyétek el tőlök haza,

8. És vegyétek az Úrnak ládáját, és tegyétek a szekérre; az aranyszerszámokat pedig, melyeket vétekért való áldozatul hoztok néki, tegyétek egy táskába az oldalára, és bocsássátok el, hadd menjen el.

9. És nézzetek *utána,* hogy ha az ő határának útján Béth-Semes felé tart, akkor ő szerezte nékünk ezt a nagy bajt; ha pedig nem, *akkor* megtudjuk, hogy nem az ő keze sújtott minket, hanem csak véletlen volt az, a mi velünk történt.

10. Úgy cselekedének azért az emberek; és vettek két borjas tehenet, és befogták a szekérbe, borjaikat pedig berekeszték otthon.

11. És feltették az Úrnak ládáját a szekérre és a táskát az arany egerekkel és fekélyeiknek képmásával.

12. A tehenek pedig egyenesen a Béth-Semes felé *vivő* úton menének; egy úton mentek, folytonosan bőgve, és sem jobbra, sem balra nem térének le. És a Filiszteusok fejedelmei utánok menének Béth-Semes határáig.

13. A Béth-Semesbeliek pedig búzaaratással foglalkozának a völgyben, és felemelvén szemeiket, meglátták a ládát: és örvendezének, hogy látták.

14. A szekér pedig eljutott a Béth-Semesből való Józsua mezejére, és ott megállott. Vala pedig ott egy nagy kő, és felvagdalták a szekér fáit és a teheneket megáldozták az Úrnak egészen égőáldozatul.

15. Akkor a Léviták levették az Úrnak ládáját és a táskát, mely mellette volt, melyben az aranyszerszámok valának, és a nagy kőre helyezték. A

Béth-Semesbeli emberek pedig azon
a napon egészen égőáldozatot és vé-
res áldozatot áldoztak az Úrnak.
16. És mikor a Filiszteusok öt feje-
delme *ezt* látta, visszatére azon napon
Ekronba.
17. Az arany fekélyek pedig, melye-
ket a Filiszteusok vétekért való ál-
dozatul hoztak az Úrnak, ezek: egyet
Asdódért, egyet Gázáért, egyet Aske-
lonért, egyet Gáthért, egyet Ekronért.
18. Az arany egerek pedig a Filisz-
teusok minden városainak száma sze-
rint valának, melyek az öt fejedelem
alá *tartoztak,* a kerített városoktól a
kerítetlen helységekig. És bizonyság
az a nagy kő, a melyre az Úrnak lá-
dáját helyezték, mind a mai napig, a
Béth-Semesből való Józsua mezején.
19. És megvere *az Úr* a Béth-Semes-
beliek-közül némelyeket, mivel az
Úrnak ládájába tekintének. Megvere
pedig a nép közül ötven ezer és het-
ven embert. És a nép szomorkodott,
hogy az Úr *ily* nagy csapással sújtotta
vala a népet.
20. Mondának azért a Béth-Semes-
beliek: Kicsoda állhat meg az Úr előtt,
e szent Isten előtt? És kihez megy el
mi tőlünk?
21. Követeket küldének akkor Kir-
játh-Jeárim * lakosaihoz, mondván:
A Filiszteusok visszahozták az Úrnak
ládáját, jőjjetek el, és vigyétek el azt
magatokhoz. * Józs. 18, 14.

Izráel megtérvén legyőzi a filiszteusokat; Eben-Ezer. Sámuel bíráskodása.

7. És eljövének a Kirjáth-Jeárim-
beliek, és felvitték az Úrnak
ládáját, és bevivék Abinádáb házába,
mely a dombon vala; és Eleázárt, az
ő fiát az Úr ládájának őrizésére ren-
delék.
2. És lőn, hogy attól a naptól fogva,
a *melyen* Kirjáth-Jeárimban hagyták
a ládát, sok idő eltelék, tudniillik
húsz esztendő. És Izráelnek egész há-
za siránkozék az Úr után.
3. Sámuel pedig szóla Izráel egész
házához, mondván: Ha ti teljes szí-
vetekből megtértek az Úrhoz, és el-
távolítjátok magatok közül az idegen
isteneket és Astarótot, * és szíveiteket
elkészítitek az Úrnak, és csak néki
szolgáltok: akkor megszabadít titeket
a Filiszteusok kezéből. * Bir. 2, 13.
4. Elhányák azért Izráel fiai a bál-
ványokat és Astarótot, és csak az Úr-
nak szolgálának.
5. Akkor Sámuel mondá: Gyűjtsé-
tek össze egész Izráelt Mispába, hogy
imádkozzam értetek az Úrhoz.
6. Összegyűlének azért Mispában, és
vizet merítvén, kiönték az Úr előtt;
és böjtölének azon a napon, és *így*
szólának ott: Vétkeztünk az Úr ellen.
És ekképen ítélé Sámuel Izráel fiait
Mispában.
7. Mikor pedig a Filiszteusok meg-
hallották, hogy Izráel fiai összegyű-
lének Mispában, feljöttek a Filiszteu-
sok fejedelmei Izráel ellen. És mikor
ezt meghallották Izráel fiai, megré-
mülének a Filiszteusoktól.
8. És mondának Izráel fiai Sámuel-
nek: Ne szünjél meg érettünk kö-
nyörögni az Úrhoz, a mi Istenünkhöz,
hogy szabadítson meg minket a Fi-
liszteusok kezéből.
9. Vett azért Sámuel egy szopós bá-
rányt, és megáldozá azt egészen égő-
áldozatul az Úrnak. És fohászkodék
Sámuel Izráelért az Úrhoz, és az Úr
meghallgatá őt.
10. És lőn, hogy a mikor Sámuel az
égőáldozatot végezé, eljövének a Fi-
liszteusok, hogy Izráel ellen harczol-
janak. Az Úr pedig mennydörge nagy
hangon azon a napon a Filiszteusok
felett és *annyira* megzavarta őket,
hogy megverettetének Izráel előtt.
11. Akkor kijövének Izráel emberei
Mispából, és üldözték a Filiszteusokat
és verték őket egészen Bethkáron alól.
12. Sámuel pedig vett egy követ, és
felállítá Mispa és Sén között, és Eben-
Háézernek nevezte el, mert mondá:
Mindeddig megsegített minket az Úr!
13. És megaláztatának a Filiszteusok,
és nem menének többé Izráel hatá-
rára. És az Úrnak keze a Filiszteusok
ellen volt Sámuelnek teljes életében.
14. És visszavevé *Izráel* a városokat,
a melyeket a Filiszteusok Izráeltől
elvettek vala, Ekrontól fogva Gáthig,
és az ő határukat megszabadítá Iz-
ráel a Filiszteusok kezéből. És bé-
kesség lőn Izráel és az Emoreusok
között.
15. Sámuel pedig életének minden
napjaiban ítéle Izráel felett.
16. És elmegy vala esztendőnként,
és bejárá Béthelt, Gilgált és Mispát,
és ítéletet hozott vala Izráel felett
mind e helyeken.
17. Annakutána visszatére Rámába,
mert ott vala az ő háza, és ott *is* íté-
letet hoza Izráel felett; és oltárt építe
ott az Úrnak.

Izráel királyt kíván.

8. És lőn, hogy a mikor Sámuel
megvénhedett, az ő fiait tevé
birákká Izráel felett.
2. Elsőszülött fiának pedig Joel volt
a neve és a másodiknak Abia, kik
Bersebában * bíráskodtak. * 1 Móz. 21, 31.

3. De fiai nem járának az ő útjain,
hanem a telhetetlenség után indulá-
nak, és ajándékot fogadának el, és el-
fordíták az igaz * ítéletet. *2 Móz. 23, 6. 8.
4. Összegyűlének azért Izráelnek
minden vénei, és elmentek Sámuel-
hez Rámába.
5. És mondának néki: Ímé te meg-
vénhedtél, és fiaid nem járnak útai-
don; most azért válaszsz * nékünk
királyt, a ki ítéljen felettünk, mint
minden népnél *szokás*. *5 Móz. 17, 14.
6. Azonban Sámuelnek nem tetszék
a beszéd, hogy azt mondák: Adj né-
künk királyt, a ki ítéljen felettünk.
És könyörge Sámuel az Úrhoz.
7. És monda az Úr Sámuelnek: Fo-
gadd meg a nép szavát mindenben, a
mit mondanak néked, mert nem té-
ged útáltak meg, hanem engem útál-
tak meg, hogy ne uralkodjam felettök.
8. Mindama cselekedetek szerint, a
melyeket véghez vittek attól a nap-
tól kezdve, a melyen kihoztam őket
Égyiptomból, egészen a mai napig
(hogy elhagytak engem, és idegen
isteneknek szolgáltak): veled is a sze-
rint cselekesznek.
9. Most azért hallgass szavukra;
mindazáltal tégy ellenök bizonysá-
got, és add tudtokra a király hatal-
mát, a ki uralkodni fog felettök.

Sámuel elmondja a király hatalmát.

10. És Sámuel megmondá az Úrnak
minden beszédeit a népnek, mely tőle
királyt kért.
11. És monda: A királynak, a ki ural-
kodni fog felettetek, ez lesz a hatal-
ma: fiaitokat elveszi és szekér veze-
tőivé és lovasaivá teszi őket, és sze-
kere előtt futnak.
12. Ezredesekké teendi őket, és had-
nagyokká ötven ember felett; velök
szántatja meg barázdáit, és velök vé-
gezteti aratását, készítteti hadi szer-
számait és harczi szekereihez az esz-
közöket.
13. Leányaitokat pedig elviszi kenőcs-
készítőknek, szakácsnéknak és sütők-
nek.
14. Elveszi legjobb szántóföldeiteket,
szőlőhegyeiteket és olajfás kerteite-
ket, és szolgáinak adja.
15. Veteményeiteket és szőlőiteket
megdézsmálja, és főbb embereinek
és szolgáinak adja.
16. Elveszi szolgáitokat, szolgálóito-
kat, legszebb ifjaitokat és szamarai-
tokat, és a maga dolgát végezteti azok-
kal.
17. Barmaitokat megdézsmálja, és ti
szolgái lesztek néki.
18. És panaszkodni fogtok annak ide-
jében királyotok miatt, kit magatok
választottatok, de az Úr nem fog meg-
hallgatni akkor titeket.
19. A nép azonban nem akart Sámuel
szavára hallgatni, és mondának:
Nem! hanem király legyen felettünk.
20. És mi is úgy legyünk, mint a töb-
bi népek, hogy királyunk ítéljen min-
ket is, és előttünk járjon, és vezesse
a mi harczainkat.
21. És miután Sámuel meghallgatta
a népnek minden szavát, megmondta
azokat az Úrnak.
22. És monda az Úr Sámuelnek: Hall-
gass szavokra, és adj nékik királyt.
És Sámuel monda Izráel férfiainak:
Menjetek el haza, ki-ki az ő városába.

Saul Sámuelhez megy.

9. És volt egy ember a Benjámin
nemzetségéből, kinek neve va-
la Kis, Abielnek fia, ki Sérornak fia,
ki Bekoráthnak fia, ki Afiákhnak fia,
ki Benjámin *házából* való volt; igen
tehetős ember vala.
2. És volt néki egy Saul nevű fia, ifjú
és szép; ő nála Izráel fiai közül senki
sem volt szebb; vállától felfelé ma-
gasabb vala az egész népnél.
3. És elvesztek vala Kisnek, a Saul
atyjának szamarai, és monda Kis
Saulnak, az ő fiának: Végy magad
mellé egyet a szolgák közül, és kelj
fel, menj el, keresd meg a szamarakat.
4. És bejárá az Efraim hegységét, és
bejárta Salisa földét, de nem talál-
ták meg; és bejárták Sáálim földét,
de nem voltak ott; és bejárá Benjá-
min földét, de nem találták meg.
5. Mikor pedig a Suf földére jutot-
tak, monda Saul az ő szolgájának, a
ki vele volt: Jer, térjünk vissza, ne-
hogy atyám elvetve a szamarak gond-
ját, miattunk aggódjék.
6. Az pedig monda néki: Ímé az Is-
tennek embere most e városban van,
és az az ember tiszteletben áll; mind
az, a mit mond, beteljesedik. Most
azért menjünk el oda, talán meg-
mondja nékünk is a mi útunkat, hogy
merre menjünk.
7. És monda Saul az ő szolgájának:
Elmehetünk oda, de mit vigyünk ez
embernek? mert a kenyér elfogyott
tarisznyánkból, és nincsen mit vi-
gyünk ajándékba az Isten emberé-
nek; mi van nálunk?
8. A szolga pedig felele ismét Saul-
nak, és monda: Ímé van nálam egy
ezüst siklusnak negyedrésze, oda
adom ezt az Isten emberének, hogy
megmondja nékünk a mi útunkat.
9. Régen Izráelben azt mondák, mi-
kor valaki elment Istent megkérdez-
ni: Jertek, menjünk el a nézőhöz;

mert a kit most prófétának neveznek,
régen nézőnek hívták.
10. És Saul monda az ő szolgájának:
Helyesen beszélsz; jer, menjünk el.
Elmenének azért a városba, hol az
Istennek embere volt.
11. A mint pedig a város felhágóján
menének, leányokkal találkozának,
a kik vizet meríteni jöttek ki, és mondának
nékik: Itt van-é a néző?
12. És azok felelének nékik, és mondának:
Igen, amott van előtted, siess
azért, mert ma jött a városba, mivel
ma lesz a népnek véres áldozata ím
e hegyen.
13. A mint a városba mentek, azonnal
megtaláljátok, mielőtt felmenne
a hegyre, hogy egyék; mert a nép
nem eszik addig, míg ő el nem jön,
mivel a véres áldozatot ő áldja meg,
és azután esznek a meghívottak. Azért
most menjetek fel, mert épen
most fogjátok őt megtalálni.
14. Felmenének azért a városba. És
mikor a városban menének, ímé akkor
jöve ki Sámuel velök szemben,
hogy a hegyre felmenjen.
15. És az Úr kijelentette Sámuelnek
füleibe, egy nappal az előtt, hogy Saul
eljött, mondván:
16. Holnap ilyenkor küldök hozzád
egy embert a Benjámin földéről, és
kend fel őt fejedelmül az én népem,
Izráel felett, hogy megszabadítsa az
én népemet a Filiszteusok kezéből;
mert megtekintém az én népemet, mivel
felhatott az ő kiáltása hozzám.
17. Mikor pedig Sámuel meglátta
Sault, szóla néki az Úr: Ímé ez az az
ember, a kiről szólottam néked, ő
uralkodjék az én népem felett.
18. Akkor Saul a kapu alatt Sámuelhez
közeledék, és monda: Ugyan
mondd meg nékem, hol van itt a néző
háza?
19. Sámuel pedig felele Saulnak, és
monda: Én vagyok az a néző; menj
fel előttem a hegyre, és egyetek ma
én velem, reggel pedig elbocsátlak
téged, és megmondom néked mind
azt, a mi szívedben van.
20. A szamarak miatt pedig, melyek
tőled ezelőtt három nappal elvesztek,
ne aggódjál, mert megtaláltattak. És
kié leend mind az, a mi Izráelben
becses? Avagy nem a tiéd és a te atyádnak
egész házáé?
21. És Saul felele, és monda: Avagy
nem Benjáminita vagyok-é én, Izráelnek
legkisebb törzséből való? És az
én nemzetségem nem legkisebb-é
Benjámin törzsének nemzetségei között?
Miért szólasz tehát hozzám ilyen
módon?
22. Akkor Sámuel megfogla Sault és
az ő szolgáját, és bevezette őket az
étkező helyre; és nékik adta a főhelyet
a meghívottak között, kik mintegy
harminczan valának.
23. És monda Sámuel a szakácsnak:
Hozd elő azt a darabot, melyet odaadtam
néked, és a melyről azt mondám,
hogy tartsd magadnál.
24. Akkor a szakács felhozta a czombot
és a mi rajta volt, és Saul elé tevé.
És ő monda: Ímhol a megmaradt
rész, vedd magad elé és egyél, mert
erre az időre tétetett az el számodra,
mikor mondám: Meghívtam a népet.
Evék azért Saul azon a napon Sámuellel.
25. És miután lejöttek a hegyről a
városba, a felházban beszélgetett
Saullal.
26. És korán felkelének. Történt
ugyanis, hogy hajnalhasadtakor kiálta
Sámuel Saulnak a felházba,
mondván: Kelj fel, hogy elbocsássalak
téged. És felkelt Saul, és kimenének
ketten, ő és Sámuel az utczára,
27. Mikor pedig lemenének a város
végére, Sámuel monda Saulnak:
Mondd meg a szolgának, hogy menjen
előre előttünk – és előre ment –,
te pedig most állj meg, hogy megmondjam
néked az Istennek beszédét.

Sault királylyá keni Sámuel.

10. Akkor elővevé Sámuel az olajos
szelenczét, és az ő fejére
tölté, és megcsókolá őt, és monda:
Nem úgy van-é, hogy fejedelemmé
kent fel az Úr téged az ő öröksége felett?
2. Mikor azért te most elmégy tőlem,
találkozni fogsz két emberrel a Rákhel
sírja*mellett, Benjámin határában,
Selsáhnál, a kik azt mondják
néked: Megtalálták a szamarakat, melyeknek
keresésére indultál vala; és
ímé, a te atyád felhagyott már a szamarakkal,
és miattatok aggódik,
mondván: Mit tegyek a fiamért?

* 1 Móz. 35, 19.

3. És mikor onnan tovább mégy, és
a Thábor tölgyfájához jutsz, három
ember fog téged ott találni, kik Béthelbe
mennek fel Istenhez; az egyik
három gödölyét visz, a másik visz három
egész kenyeret, és a harmadik
visz egy tömlő bort.
4. És azok békességesen köszöntenek
téged, és két kenyeret adnak néked;
te pedig vedd el azokat kezökből.
5. Azután eljutsz az Isten hegyére,
hol a Filiszteusok előőrsei vannak.
Mikor pedig bemégy oda a városba,
a próféták seregével fogsz találkozni,

kik a hegyről jőnek le, előttök lant, dob, síp és hárfa lesz, és ők magok prófétálnak.
6. Akkor az Úrnak lelke reád fog szállani, és velök együtt prófétálni fogsz, és más emberré leszesz.
7. Mikor pedig *mind* e jelek beteljesednek rajtad, tedd meg magadért mind azt, a mi csak kezed ügyébe esik, mert az Isten veled van.
8. Most azért menj le én előttem Gilgálba, és ímé én lemegyek te hozzád, hogy égőáldozatot áldozzam és hálaáldozatot hozzak. Hét napig várakozzál, míg hozzád megyek, és *akkor* tudtodra adom, hogy mit cselekedjél.
9. És lőn, a mint hátra fordult, hogy Sámueltől eltávozzék, elváltoztatá Isten az ő szívét, és azon a napon beteljesedének mind azok a jelek.
10. És mikor elmenének ama hegyre, ímé a prófétáknak serege vele szembe jöve, és az Istennek lelke ő reá szálla, és prófétála ő közöttök.
11. És lőn, hogy mind azok, kik ismerték őt annakelőtte, mikor látták, hogy ímé a prófétákkal együtt prófétál, monda a nép egymás közt: Mi lelte Kisnek fiát? Avagy Saul is a próféták közt van?
12. És felele egy közülök, és monda: Ugyan kicsoda az ő atyjuk? Azért lőn példabeszéddé: Avagy Saul is a próféták közt van?
13. És mikor elvégezé a prófétálást, felment a hegyre.
14. Saulnak nagybátyja pedig monda néki és a szolgájának: Hol jártatok? És ő monda: A szamarakat kerestük, de mivel sehol sem láttuk, Sámuelhez menénk.
15. Akkor monda Saulnak a nagybátyja: Ugyan mondd meg nékem, mit mondott néktek Sámuel?
16. És monda Saul a nagybátyjának: Nyilván megmondotta nékünk, hogy a szamarakat megtalálták. De a mit Sámuel a királyságról mondott, nem beszélte el néki.

Saul sorsvetés által királylyá tétetik.

17. És összehívta Sámuel a népet Mispába az Úrhoz.
18. És monda Izráel fiainak: Így szól az Úr, Izráelnek Istene: Én hoztam ki Izráelt Égyiptomból, és én szabadítottalak meg titeket az égyiptombeliek kezéből és mind amaz országok kezéből, melyek sanyargatának titeket.
19. Ti pedig most megvetettétek a ti Isteneteket, a ki megszabadított titeket minden bajaitokból és nyomorúságaitokból; és azt mondottátok néki: Adj királyt nékünk. Most azért álljatok az Úr elé a ti nemzetségeitek és ezreitek szerint.
20. És mikor előállatá Sámuel Izráelnek minden nemzetségét, kiválasztaték *sors által* a Benjámin nemzetsége.
21. Akkor előálatá a Benjámin nemzetségét az ő házanépei szerint, és kiválasztaték a Mátri házanépe; *azután* kiválasztaték Saul, Kisnek fia; és keresék őt, de nem találták meg.
22. Megkérdezték azért ismét az Urat: Vajjon eljön-é ide az az ember? És az Úr monda: Ímé ő a holmik közé rejtőzék el.
23. Akkor elfutának, és előhozták őt onnan. És mikor a nép közé álla, kimagaslék az egész nép közül vállától kezdve felfelé;
24. És Sámuel monda az egész népnek: Látjátok-é, a kit választott az Úr? hogy nincsen hozzá hasonló az egész nép között! Akkor felkiálta az egész nép, és monda: Éljen a király!
25. Sámuel pedig előadá a nép előtt a királyság jogát, és beírá egy könyvbe, és leteve az Úr elé. És elbocsátá Sámuel az egész népet, mindenkit a maga házához.
26. Azután Saul is elment haza Gibeába és vele ment a sokaság, a kiknek szívét Isten megindította vala.
27. *Némely* kaján emberek azonban *azt* mondák: Mit segíthet ez rajtunk? és megvetették őt és ajándékot nem vivének néki. Ő pedig olyan volt, mintha *semmit sem* hallott volna.

Saul első győzelme az ammonitákon, nagylelkűsége megvetői iránt, háláldozat Gilgálban.

11. És feljöve az Ammonita Náhás, és tábort jára Jábes * Gileád ellen. A Jábesbeliek pedig mondának mindnyájan Náhásnak: Köss velünk szövetséget, és mi szolgálni fogunk néked. * Bir.21,8.
2. És monda nékik az Ammonita Náhás: Úgy szövetséget kötök veletek, ha kivágatom mindnyájatoknak jobb szemét, és tehetem ezt egész Izráelnek gyalázatára.
3. Jábes vénei pedig mondának néki: Engedj nékünk hét napot, hogy követeket küldjünk Izráelnek minden határára; és ha senki sem segít meg minket, akkor kimegyünk hozzád.
4. Elmenének azért a követek Saulhoz Gibeába, és elmondták *e* beszédeket a nép füle hallatára. És felemelé az egész község az ő szavát, és sírának.
5. Saul pedig épen a mezőről jött vala

a barmok után; és monda Saul: Mi
történt a néppel, hogy sírnak? És
elmondták néki a Jábesbeliek be-
szédeit.
6. És mikor hallotta e beszédeket,
az Úrnak lelke Saulra szálla, és az ő
haragja nagyon felgerjede.
7. És vett egy pár ökröt, és feldara-
bolá azokat, és a követektől elküldé
Izráelnek minden határára, mond-
ván: A ki nem vonul Saul után és
Sámuel után annak ökreivel így cse-
lekesznek. És az Úrnak félelme szálla
a népre, és kivonulának mind egy
szálig.
8. És megszámlálá őket Bézekben. És
Izráel fiai háromszázezeren valának,
a Júdabeliek pedig harminczezeren.
9. És mondának a követeknek, kik
oda menének: Így szóljatok a Jábes-
Gileádbelieknek. Holnap, mikor a
nap felmelegszik, megszabadultok.
És elmenének a követek, és meg-
mondák a Jábesbelieknek, és ők ör-
vendezének.
10. Mondának azért a Jábesbeliek:
Holnap kimegyünk hozzátok, hogy
egészen úgy cselekedjetek velünk, a
mint néktek jónak tetszik.
11. Másodnapon pedig Saul a népet
három seregre osztá, és kora hajnal-
ban a táborra ütének, és verték Am-
mont mindaddig, míg a nap felme-
legedék; a kik pedig megmaradtak,
úgy szétszórattak, hogy kettő sem
maradt közülök együtt.
12. Akkor a nép monda Sámuelnek:
Kicsoda volt az, a ki mondá: Saul
fog-é rajtunk uralkodni? Adjátok elő
a férfiakat, hogy megöljük őket!
13. Saul azonban azt mondá: Senkit
se öljetek meg a mai napon, mert ma
szerzett szabadulást az Úr Izráelnek.
14. Sámuel pedig monda a népnek:
Jertek, menjünk el Gilgálba, és újít-
suk meg ott a királyságot.
15. Elméne azért az egész nép Gil-
gálba, és ott az Úr előtt Gilgálban
királylyá tették Sault; és áldoztak ott
hálaáldozatot az Úr előtt, és felette
örvendezének ott, Saul és Izráelnek
minden férfiai.

Sámuel a nép előtt tisztét leteszi.

12. És monda Sámuel az egész Iz-
ráelnek: Ímé meghallgattam
szavaitokat mindenben, valamit né-
kem mondottatok, és királyt válasz-
tottam néktek.
2. És most ímé a király előttetek jár.
Én pedig megvénhedtem és meg-
őszültem, és az én fiaim ímé ti köztе-
tek vannak, és én is előttetek jártam
ifjúságomtól fogva mind a mai napig.
3. Itt vagyok, tegyetek bizonyságot
ellenem az Úr előtt és az ő felkentje
előtt: kinek vettem el az ökrét, és ki-
nek vettem el a szamarát, és kit csal-
tam meg, kit sanyargattam, és kitől
fogadtam el ajándékot, hogy a miatt
szemet hunyjak? és visszaadom nék-
tek.
4. Ők pedig felelének: Nem csaltál
meg minket, nem sanyargattál min-
ket, és senkitől semmit el nem fo-
gadtál.
5. És ő monda nékik: Legyen bizony-
ság az Úr ti ellenetek, és bizonyság
az ő felkentje ezen a napon, hogy sem-
mit sem találtatok kezemben! Ők pe-
dig mondának: Legyen bizonyságul.
6. És monda Sámuel a népnek: *Igen,*
az Úr, a ki rendelte Mózest és Áront,
és a ki kihozta atyáitokat Égyiptom
földéről!
7. Most azért álljatok elő, hadd per-
lekedjem veletek az Úr előtt az Úrnak
minden jótéteményei felett, a melye-
ket cselekedett veletek és a ti atyái-
tokkal.
8. Miután Jákób Égyiptomba ment
vala, atyáitok az Úrhoz kiáltának, és
az Úr elküldé Mózest és Áront, a kik
kihozták atyáitokat Égyiptomból, és
letelepíték erre a helyre.
9. De ők elfeledték az Urat, az ő Is-
tenöket, azért adá őket Siserának, a
Hásor serege * vezérének kezébe, és
a Filiszteusok kezébe és Moáb † ki-
rályának kezébe, és azok harczolának
ellenök. * Bir. 4, 2. † Bir. 3, 12—14.
10. Akkor kiáltának az Úrhoz, és
mondák: Vétkeztünk, mert elhagy-
tuk az Urat, és szolgáltunk a Baálok-
nak és Astarótnak; most azért sza-
badíts meg minket ellenségeinknek
kezéből, hogy néked szolgáljunk.
11. És elküldé az Úr Jerubbaált * és
Bédánt és Jeftét és Sámuelt, és meg-
szabadíta titeket mindenfelől ellen-
ségeitek kezéből, és biztonságban
laktatok. * Bir. 6, 32.
12. Mikor pedig láttátok, hogy Ná-
hás, az Ammon fiainak királya elle-
netek jöve, azt mondátok nékem:
Semmiképen nem, hanem király
uralkodjék felettünk, holott csak a ti
Istenetek, az Úr a ti királyotok.
13. Most azért, ímhol a király, a kit
választottatok, a kit kértetek. Ímé, az
Úr királyt adott néktek.
14. Hogyha az Urat félitek, és néki
szolgáltok; szavára hallgattok és az
Úr szája ellen engedetlenek nem lesz-
tek; és mind ti, mind pedig a király,
a ki felettetek uralkodik, az Urat, a
ti Isteneteket követitek: *megtartattok.*
15. Ha pedig az Úr szavára nem hall-

gattok, és az Úr szava ellen engedet-
lenek lesztek: az Úrnak keze elle-
netek leend, miként a ti atyáitok
ellen.
16. Most is azért álljatok meg, és lás-
sátok meg azt a nagy dolgot, a melyet
az Úr visz véghez szemeitek előtt.
17. Avagy nem búzaaratás van-é
most? Kiáltani fogok az Úrhoz, és ő
mennydörgést és esőt ád, hogy meg-
tudjátok és meglássátok, mily nagy
a ti gonoszságtok, melyet cseleked-
tetek az Úr szemei előtt, mikor királyt
kértetek magatoknak.
18. Kiálta azért Sámuel az Úrhoz, és
az Úr mennydörgést és esőt adott azon
a napon. És az egész nép nagyon meg-
rettene az Úrtól és Sámueltől.
19. És monda az egész nép Sámuel-
nek: Könyörögj szolgáidért az Úrhoz,
a te Istenedhez, hogy meg ne haljunk,
mert minden bűneinket csak öreg-
bítettük azzal a bűnnel, hogy királyt
kértünk magunknak.
20. És monda Sámuel a népnek: Ne
féljetek! Ha már mind e gonoszsá-
got véghez vittétek, most ne távoz-
zatok el az Úrtól, hanem az Úrnak szol-
gáljatok teljes szívetekből.
21. Ne térjetek el a hiábavalóságok
után, a melyek nem használnak, meg
sem szabadíthatnak, mert hiábava-
lóságok azok.
22. Mert nem hagyja el az Úr az ő
népét, az ő nagy nevéért; mert tet-
szett az Úrnak, hogy titeket a maga
népévé válaszszon.
23. Sőt tőlem is távol legyen, hogy az
Úr ellen vétkezzem és felhagyjak az
érettetek való könyörgéssel; hanem
inkább tanítani foglak titeket a jó és
igaz útra.
24. Csak féljétek az Urat, és szolgál-
jatok néki hűségesen, teljes szívetek-
ből; mert látjátok, mily nagy dolgot
cselekedett veletek.
25. Ha pedig folytonos rosszat cse-
lekesztek: mind ti, mind királyotok
elvesztek.

Jónathán megveri a filiszteusokat. Sault elhamarkodott áldozatáért megrója Sámuel.

13. Saul *harmincz* éves volt, mi-
kor királylyá lett és mikor
uralkodék az Izráel felett két eszten-
deig,
2. Választa Saul magának az Izráel
közül három ezer *embert*, és két ezer
Saullal vala Mikmásban és Béthel
hegységén, ezer pedig Jonathánnal
volt Gibeában, a Benjámin *városá-
ban;* a népnek többi részét pedig el-
bocsátá, kit-kit a maga hajlékába.
3. És Jonathán megveré a Filiszteu-
soknak előőrsét, mely Gébában vala,
és meghallották ezt a Filiszteusok;
Saul pedig megfúvatta a trombitát
az egész országban, mondván: Hall-
ják meg a zsidók!
4. És meghallotta egész Izráel, *hogy
azt* mondák: Megverte Saul a Filisz-
teusok előőrsét, és gyűlöletessé vált
Izráel a Filiszteusok előtt. A nép
pedig egybegyűle Saul mellé Gil-
gálba.
5. Összegyűlének a Filiszteusok is,
hogy harczoljanak Izráel ellen; har-
minczezer szekér és hatezer lovas volt,
a nép pedig *oly* sok volt, mint a ten-
ger partján lévő föveny; és feljövé-
nek és tábort ütének Mikmásnál,
Béth-Aventől * keletre. * Józs. 18, 11. 12.
6. Mikor pedig Izráel férfiai látták,
hogy bajban vannak — mert a nép
szorongattatott: — elrejtőzék a nép
a barlangokba, a bokrok és kőszik-
lák közé, sziklahasadékokba és ver-
mekbe.
7. És a zsidók közül *némelyek* által-
menének a Jordánon, Gád és Gileád
földére. Saul pedig még Gilgálban
volt, és az egész nép, mely mellette
vala, rettegett.
8. És várakozék hét napig, a Sámuel
által meghagyott ideig, * de Sámuel
nem jött el Gilgálba, a nép pedig el-
szélede mellőle. * rész 10, 8.
9. Akkor monda Saul: Hozzátok ide
az égőáldozatot és a hálaáldozatokat.
És égőáldozatot tőn.
10. És mikor elvégezte az égőáldo-
zatot: ímé megérkezék Sámuel, és Saul
eleibe ment, hogy köszöntse őt.
11. És monda Sámuel: Mit cseleked-
tél?! Saul pedig felele: Mikor láttam,
hogy a nép elszélede mellőlem, és te
nem jöttél el a meghagyott időre,
a Filiszteusok pedig összegyűlének
már Mikmásban,
12. Azt mondám: Mindjárt reám tör-
nek a Filiszteusok Gilgálban, és én
az Úrnak színe előtt még nem imád-
kozám; bátorságot vevék azért ma-
gamnak és megáldozám az égőáldo-
zatot.
13. Akkor monda Sámuel Saulnak:
Esztelenül cselekedtél; nem tartot-
tad meg az Úrnak, a te Istenednek
parancsolatját, melyet parancsolt né-
ked, pedig most mindörökre megerő-
sítette volna az Úr a te királyságodat
Izráel felett.
14. Most azonban a te királyságod
nem lesz állandó. Keresett az Úr ma-
gának szíve szerint való embert, a kit
az ő népe fölé fejedelmül rendelt,
mert te nem tartottad meg, a mit az
Úr parancsolt néked.

Új csata.

15. Felkele ezután Sámuel, és elment
Gilgálból Benjámin *városába*, Gibeá-
ba. És Saul megszámlálta a népet,
mely körülötte található volt, mint-
egy hatszáz embert.
16. Saul pedig és az ő fia Jonathán
és a nép, mely körülöttök található
vala, Benjámin *városában*, Gébában
tartózkodának, és a Filiszteusok Mik-
másnál táborozának.
17. Akkor a Filiszteusok táborából
egy dúló sereg vált ki három csapat-
ban; az egyik csapat az Ofra felé *vivő*
útra fordult Suál földének;
18. A másik csapat a Bethoron felé
vivő útra fordula; a harmadik csa-
pat pedig a határ felé *vivő* útra for-
dult, mely a Sebóim völgyén át a pusz-
táig terjed.
19. És kovácsot egész Izráel földén
nem lehetett találni, mert a Filisz-
teusok azt mondák: Ne csinálhassa-
nak a zsidók szablyát vagy dárdát.
20. És egész Izráelnek a Filiszteusok-
hoz kellett lemenni, hogy megélesítse
ki-ki a maga kapáját, szántóvasát, fej-
széjét és sarlóját,
21. (Minthogy megtompulának a ka-
pák, szántóvasak, a háromágú villa
és a fejszék) és hogy az ösztökét ki-
egyenesítsék.
22. Azért az ütközet napján az egész
népnél, mely Saullal és Jonathánnal
vala, sem szablya, sem dárda nem
találtaték, hanem csak Saulnál és az
ő fiánál Jonathánnál volt található.
23. És a Filiszteusok előőrse kijöve
Mikmás szorosához.

Jonathán hőstette.

14. És történt egy napon, hogy Jo-
nathán, a Saul fia azt mon-
dá szolgájának, a ki az ő fegyverét
hordozza vala: Jer, menjünk át a Fi-
liszteusok előőrséhez, mely amott
túl van; de atyjának nem mondá
meg.
2. Saul pedig Gibea határában, a grá-
nátfa alatt tartózkodék, mely Migron
nevű mezőn van; és a nép, mely vele
volt, mintegy hatszáz ember vala.
3. És Ahija *is*, ki Silóban az efódot
viseli, fia Akhitobnak az Ikábód test-
vérének Fineás fiának, a ki az Úr pap-
jának Élinek fia vala. És a nép nem
tudta, hogy Jonathán eltávozék.
4. A szorosok között pedig, melye-
ken keresztül akara menni Jonathán
a Filiszteusok előőrséhez, volt egy he-
gyes kőszikla innen, és volt egy hegyes
kőszikla túlfelől. Az egyiknek Boczécz,
a másiknak pedig Sené volt a neve.
5. Az egyik sziklacsúcs északra volt,
Mikmás átellenében, és a másik dél-
re, Géba átellenében.
6. És monda Jonathán a szolgának,
a ki az ő fegyverét hordozá: Jer, men-
jünk át ezeknek a körülmetéletlenek-
nek előőrséhez, talán tenni fog az Úr
érettünk *valamit*, mert az Úr előtt
nincs akadály, hogy sok vagy pedig ke-
vés által szerezzen szabadulást.
7. És fegyverhordozója felele néki:
Tégy mindent a te szíved szerint; in-
dulj néki, ímé én veled leszek kíván-
ságod szerint.
8. Jonathán pedig monda: Nosza
menjünk fel ez emberekhez, és mu-
tassuk meg magunkat nékik.
9. Ha azt mondják nékünk: Várja-
tok meg, míg oda érkezünk ti hoz-
zátok, akkor álljunk meg helyünkön,
és ne menjünk fel hozzájok;
10. Ha pedig azt mondják: Jertek
fel mihozzánk, akkor menjünk fel,
mert az Úr kezünkbe adta őket. És
ez legyen nékünk a jel.
11. Mikor pedig megmutatták ma-
gokat mind ketten a Filiszteusok elő-
őrsének, mondának a Filiszteusok:
Ímé a zsidók kijődögélnek a barlan-
gokból, a hova rejtőzének.
12. És szólának némelyek az előőrs
emberei közül Jonathánnak és az ő
fegyverhordozójának, és mondák:
Jertek fel mi hozzánk, és valamit mon-
dunk néktek. Akkor monda Jonathán
az ő fegyverhordozójának: Jőjj fel utá-
nam, mert az Úr Izráel kezébe adta
őket.
13. És felmászott Jonathán négykéz-
láb, és utána az ő fegyverhordozója.
És hullanak vala Jonathán előtt, és
fegyverhordozója is öldököl utána.
14. És az első ütközet, melyben Jona-
thán és fegyverhordozója mintegy
húsz embert ölének meg, egy hold föl-
dön egy fél barázda hosszányin volt.
15. És félelem támada a táborban, a
mezőn és az egész nép között; az elő-
őrs és a dúló sereg — azok is meg-
rémülének — és a föld megrendüle;
és Istentől való rettegés lőn.
16. És meglátták a Saul őrei Benjámin
városában, Gibeában, hogy a soka-
ság elszéledett és ide-oda elszóratott.
17. Akkor monda Saul a népnek, mely
vele volt: Nosza vegyétek számba *a
népet*, és vizsgáljátok meg, ki ment
el mi közülünk; és a mikor számba
vették, ímé Jonathán és az ő fegyver-
hordozója nem valának ott.
18. És monda Saul Ahijának: Hozd
elő az Isten ládáját; mert az Isten lá-
dája akkor Izráel fiainál vala.
19. És történt, hogy a míg Saul a pap-
pal beszéle, a Filiszteusok táborában

mind nagyobb lőn a zsibongás. Monda azért Saul a papnak: Hagyd abba, a mit kezdettél.
20. És felkiálta Saul és a nép, mely vele volt, és elmenének az ütközetre. Ott pedig egyik a másik ellen harczola, *és* igen nagy zűrzavar lőn.
21. És azok a zsidók *is, kik,* mint azelőtt is, a Filiszteusokkal valának, s velök együtt feljövének a táborba és a körül valának, azok is Izráel népéhez *csatlakozának,* mely Saul és Jonathán mellett vala.
22. És Izráelnek mindazon férfiai, kik elrejtőzének Efraim hegységében, mikor meghallották, hogy a Filiszteusok menekültek, azok is üldözni kezdék őket a harczban.
23. És megsegíté az Úr azon a napon Izráelt. És a harcz Béth-Avenen túl terjede.

Saul idétlen heve.

24. És Izráel népe igen elepedett vala azon a napon, mert Saul esküvel kényszeríté a népet, mondván: Átkozott az, a ki kenyeret eszik estvéig, míg bosszút állok ellenségeimen, azért az egész nép semmit sem evék.
25. És az egész föld népe eljuta az erdőbe, hol méz vala a föld szinén.
26. Mikor pedig a nép beméne az erdőbe, jóllehet folyt a méz, *mindazáltal* senki sem érteté kezét szájához, mert félt a nép az eskü miatt.
27. Jonathán azonban nem hallotta vala, hogy atyja megesketé a népet, és kinyújtá a vessző végét, mely kezében vala, és bemártá azt a lépesmézbe, és kezét szájához vivé; és felvidulának az ő szemei.
28. Szóla pedig valaki a nép közül, és mondá: Atyád ünnepélyesen megesketé a népet, mondván: Átkozott az, a ki csak kenyeret is eszik ma, és e miatt a nép kimerüle.
29. És monda Jonathán: Atyám bajba vitte az országot; lássátok *mennyire* felvidulának szemeim, hogy ízlelék egy keveset ebből a mézből.
30. Hátha még a nép jól evett volna ma ellenségeinek zsákmányából, melyet talált! Vajjon nem nagyobb lett volna-é akkor a Filiszteusok veresége?!
31. És megverék azon a napon a Filiszteusokat Mikmástól Ajálonig.* És a nép nagyon kimerüle. * Józs.19,42.
32. Akkor a nép a prédának esék, és fogának juhot, ökröt és borjúkat, és megölék a földön, és megevé a * nép vérestől. * 3 Móz.3,17.
33. Megjelenték azért Saulnak, és mondának: Ímé a nép vétkezik az Úr ellen, mert vérrel *elegy* eszik. Ő pedig monda: Hűtlenül cselekedtetek, gördítsetek azért most hozzám egy nagy követ.
34. Monda továbbá Saul: Menjetek el *mindenfelé* a nép között, és mondjátok meg nékik, hogy mindenki a maga ökrét és mindenki a maga juhát hozza én hozzám, és itt öljétek meg és egyétek meg, és nem fogtok vétkezni az Úr ellen, vérrel elegy evén. Akkor elhozta az egész nép, kézzel fogván ki-ki a maga ökrét azon éjjel, és ott megölék.
35. Saul pedig oltárt épített az Úrnak; azt az oltárt építé először az Úrnak.
36. És monda Saul: Menjünk le *ez* éjjel a Filiszteusok után, és foszszuk ki őket virradtig, és senkit se hagyjunk meg közülök. Azok pedig mondának: A *mint* néked tetszik, *úgy* cselekedjél mindent. De a pap *azt* mondá: Járuljunk ide az Istenhez.
37. És megkérdezé Saul az Istent: Lemenjek-é a Filiszteusok után? Izráelnek kezébe adod-é őket? De ő nem felelt néki azon a napon.
38. Monda azért Saul: Jertek ide mindnyájan, a népnek oszlopai, hogy megtudjátok és meglássátok, kiben volt ez a bűn ma?
39. Mert él az Úr, a ki Izráelt oltalmazza, hogy ha fiamban, Jonathánban volna is, meg kell halnia; és az egész nép közül senki sem felele néki.
40. És monda egész Izráelnek: Ti legyetek az egyik oldalon, én pedig és az én fiam, Jonathán legyünk a másik oldalon. És válaszola a nép Saulnak: A mint néked tetszik, úgy cselekedjél.
41. Akkor szóla Saul az Úrnak, Izráel Istenének: Szolgáltass igazságot! És kiválasztaték Jonathán és Saul, a nép pedig megmeneküle.
42. És monda Saul: Vessetek sorsot közöttem és fiam Jonathán között. És kiválasztaték Jonathán.
43. Akkor monda Saul Jonathánnak: Mondd meg nékem, mit cselekedtél? Jonathán pedig elbeszélte néki, és monda: A pálcza végével, mely kezemben vala, ízlelék egy keveset a mézből; itt vagyok, haljak meg!
44. És Saul monda: Úgy cselekedjék az Úr most és ezután is, hogy meg kell halnod Jonathán.
45. A nép azonban monda Saulnak: Janathán haljon-é meg, a ki ezt a nagy szabadulást szerezte Izráelben? Távol legyen! Él az Úr, hogy egyetlen hajszála sem esik le fejéről a földre, mert Istennek *segedelmével* cselekedte ezt ma. Megváltá azért a nép Jonathánt, és nem hala meg.

46. Akkor Saul megtére a Filiszteusok üldözéséből; a Filiszteusok pedig az ő helyökre haza menének.

Saul harczai és családja.

47. Miután tehát Saul átvette a királyságot Izráel felett, hadakozék minden ellenségivel mindenfelé: Moáb ellen és Ammon fiai ellen és Edom ellen és a Czobeusok királyai ellen és a Filiszteusok ellen; és mindenütt, a hol megfordula, keményen cselekedék.

48. És sereget gyűjtvén, megverte Amáleket, és megszabadítá Izráelt fosztogatóinak kezéből.

49. Valának pedig Saul fiai: Jonathán, Jisvi és Málkisua; és két leányának neve: az idősebbiknek Méráb, és a kisebbiknek neve Mikál.

50. És Saul feleségét Akhinóámnak hívták, a ki Akhimaás leánya volt. Seregének vezetőjét pedig Abnernek hívták, a ki Saul nagybátyjának, Nérnek volt a fia;

51. Mert Kis a Saul atyja és Nér az Abner atyja, Abiel fiai valának.

52. A Filiszteusok elleni háború pedig igen heves volt Saulnak egész életében; azért, a hol csak látott Saul egy-egy erős vagy egy-egy bátor férfit, azt magához fogadta.

Saul megveri az amálekitákat, de Isten parancsa iránt való engedetlenségéért megvettetik.

15. És monda Sámuel Saulnak: Engem küldött el az Úr, hogy királylyá kenjelek fel téged az ő népe, az Izráel felett; most azért figyelj az Úr beszédének szavára.

2. Így szól a Seregek Ura: Megemlékeztem arról, a mit cselekedett Amálek Izráellel, hogy útját állta néki, mikor * feljöve Égyiptomból. *2 Móz.17,8.11.

3. Most azért menj el és verd meg Amáleket, és pusztítsátok el mindenét; és ne kedvezz néki, hanem öld meg mind a férfit, mind az asszonyt; mind a gyermeket, mind a csecsemőt; mind az ökröt, mind a juhot; mind a tevét, mind a szamarat.

4. És összehívá Saul a népet, és megszámlálá őket Thélaimban, * kétszázezer gyalogost, és Júdából tízezer embert. *Józs.15,24.

5. És elméne Saul Amálek városáig, és megütközék ott egy völgyben.

6. És monda Saul a Kéneusnak: Menjetek, * távozzatok el, menjetek ki az Amálekiták közül, hogy velök együtt téged is el ne veszesselek, mert te irgalmasságot cselekedtél Izráel minden fiaival, mikor Égyiptomból feljövének. És eltávozék Kéneus az Amálekiták közül. *4 Móz.24,20.21.

7. Saul pedig megveré Amáleket Havilától fogva egészen addig, a merre Súrba mennek, * mely Égyiptom átellenében van. *1 Móz.16,7.

8. És Agágot, az Amálekiták királyát elfogta élve, a népet pedig mind kardélre hányatá.

9. Saul és a nép azonban megkímélte Agágot és a juhoknak, barmoknak és másodszülötteknek javát; a bárányokat és mindazt, a mi jó vala, nem akarták azokat elpusztítani, hanem a mi megvetett és értéktelen dolog volt, mindazt elpusztították.

10. Akkor szóla az Úr Sámuelnek, mondván:

11. Megbántam, hogy Sault királylyá tettem, mert eltávozott tőlem, és beszédeimet nem tartotta meg. Sámuel pedig felháborodék és kiálta az Úrhoz egész éjszaka.

12. És korán felkele Sámuel, hogy találkozzék Saullal reggel; és hírül adák Sámuelnek, *ezt* mondván: Saul Kármelbe ment, és ímé emlékoszlopot állított magának; azután megfordula, és tovább ment és lement Gilgálba,

13. És a mint Sámuel Saulhoz érkezék, monda néki Saul: Áldott vagy te az Úrtól! Én végrehajtám az Úrnak parancsolatját.

14. Sámuel azonban monda: Micsoda az a juhbégetés, *mely* füleimbe *hat* és az az ökörbőgés, melyet hallok?

15. És monda Saul: Az Amálekitáktól hozták azokat, mert a nép megkímélte a juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek; a többit pedig elpusztítottuk.

16. Akkor monda Sámuel Saulnak: Engedd meg, hogy megmondjam néked, a mit az Úr mondott nékem ez éjjel. Ő pedig monda néki: Beszélj.

17. Monda azért Sámuel: Nemde kicsiny valál te a magad szemei előtt is, mindazáltal Izráel törzseinek fejévé lettél, és az Úr királylyá kent fel téged Izráel felett?!

18. És elküldé az Úr téged az úton, és azt mondá: Menj el, és pusztítsd el az Amálekitákat, kik vétkezének; és hadakozzál ellenök, míg megsemmisíted őket.

19. Miért nem hallgattál az Úrnak szavára, és *miért* estél néki a prédának, és cselekedted azt, a mi bűnös az Úr szemei előtt?

20. És felele Saul Sámuelnek: Én bizonyára hallgattam az Úr szavára, és azon az úton jártam, a melyre engem az Úr elküldött; és elhoztam Agágot,

az Amálekiták királyát, és az Amálekitákat elpusztítottam.
21. A nép azonban elvette a prédából a megsemmisítésre *rendelt* juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek Gilgálban.
22. Sámuel pedig monda: **Vajjon kedvesebb-é az Úr előtt az égő- és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé, jobb az engedelmesség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél!**
23. Mert, *mint* a varázslásnak bűne, *olyan* az engedetlenség; és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetetted az Úrnak beszédét, ő is megvetett téged, hogy ne légy király.
24. Akkor monda Saul Sámuelnek: Vétkeztem, mert megszegtem az Úrnak szavát és a te beszédedet; *de* mivel féltem a néptől, azért hallgattam szavokra.
25. Most azért bocsásd meg az én vétkemet, és térj vissza velem, hogy könyörögjek az Úrnak.
26. Sámuel pedig monda Saulnak: Nem térek vissza veled, mert megvetetted az Úrnak beszédét, és az Úr is megvetett téged, hogy ne légy király Izráel felett.
27. És mikor megfordula Sámuel, hogy elmenjen, megragadta felső ruhájának szárnyát, és leszakada.
28. Akkor monda néki Sámuel: Elszakítá tőled az Úr a mai napon Izráelnek királyságát, és adta azt felebarátodnak, a ki jobb náladnál.
29. Izráelnek erőssége pedig nem hazudik, és semmit meg nem bán, mert nem ember ő, hogy valamit megbánjon.
30. És ő monda: Vétkeztem, mindazáltal becsülj meg engem népemnek vénei előtt és Izráel előtt, és velem térj vissza, hogy könyörögjek az Úrnak, a te Istenednek.
31. Visszatére azért Sámuel Saullal, és könyörgött Saul az Úrnak.
32. Sámuel pedig monda: Hozzátok ide elômbe Agágot, Amálek királyát. És elméne Agág kényesen ő hozzá, és monda Agág: Bizonyára eltávozék a halál keserűsége.
33. És monda Sámuel: Miként a te kardod asszonyokat tett gyermektelenekké, úgy legyen gyermektelenné *minden* asszonyok felett a te anyád! És darabokra vagdalá Sámuel Agágot az Úr előtt Gilgálban.
34. Ezután Sámuel elment Rámába, Saul pedig felment az ő házához Gibeába, Saul *városába.*
35. És Sámuel nem látogatá meg többé Sault egész halálának idejéig; de bánkódék Sámuel Saul miatt. Az Úr pedig megbánta, hogy királylyá tette Sault Izráel felett.

Dávid elhívatása és első felkenetése.

16. És monda az Úr Sámuelnek: Ugyan meddig bánkódol még Saul miatt, holott én megvetettem őt, hogy ne uralkodjék Izráel felett? Töltsd meg a te szarudat olajjal, és eredj el; én elküldelek téged a Bethlehemben *lakó* Isaihoz, mert fiai közül választottam magamnak királyt.
2. Sámuel pedig monda: Hogyan menjek el!? Ha meghallja Saul, megöl engemet. És monda az Úr: Végy magaddal egy üszőt, és azt mondjad: Azért jöttem, hogy az Úrnak áldozzam.
3. És hívd meg Isait az áldozatra, és én tudtodra adom, hogy mit cselekedjél, és kend fel számomra azt, a kit mondándok néked.
4. És Sámuel megcselekedé, a mit az Úr mondott néki, és elment Bethlehembe. A város vénei pedig megijedének, *és* eleibe *menvén*, mondának: Békességes-é a te jöveteled?
5. Ő pedig felele: Békességes; azért jöttem, hogy áldozzam az Úrnak. Szenteljétek meg azért magatokat, és jertek el velem az áldozatra. Isait és az ő fiait pedig megszentelé, és elhívá őket az áldozatra.
6. Mikor pedig bemenének, meglátta Eliábot, és gondolá: Bizony az Úr előtt van az ő felkentje!
7. Az Úr azonban monda Sámuelnek: Ne nézd az ő külsőjét, se termetének nagyságát, mert megvetettem őt. Mert *az Úr* nem azt nézi, a mit az ember; **mert az ember azt nézi, a mi szeme előtt van, de az Úr azt nézi, mi a szívben * van.** * Jerem. 17, 10. 20, 12.
8. Szólítá azért Isai Abinádábot, és elvezeté őt Sámuel előtt; ő pedig monda: Ez sem az, kit az Úr választa.
9. Elvezeté azután előtte Isai Sammát; ő pedig monda: Ez sem az, a kit az Úr választa.
10. És így elvezeté Isai Sámuel előtt *mind* a hét fiát; Sámuel pedig mondá Isainak: Nem ezek közül választott az Úr.
11. Akkor monda Sámuel Isainak: Mind itt vannak-é már az ifjak? Ő pedig felele: Hátra van még a kisebbik, és ímé ő a juhokat őrzi. És monda Sámuel Isainak: Küldj el, és hozasd ide őt, mert addig nem fogunk leülni, míg ő ide nem jön.
12. Elkülde azért, és elhozatá őt. (Ő pedig piros vala, szép szemű és ked-

ves tekintetű.) És monda az Úr: Kelj
fel és kend fel, mert ő az.
13. Vevé azért Sámuel az olajos szarut, és felkené őt testvérei között. És attól a naptól fogva az Úrnak lelke Dávidra szálla, és azután is. Felkele azután Sámuel és elméne Rámába.

Dávid lantja felvidítja a komor Sault.

14. És az Úrnak lelke eltávozék Saultól, és gonosz lélek kezdé gyötörni őt, *mely* az Úrtól *küldetett.*
15. És mondának Saul szolgái néki: Ímé most az Istentől *küldött* gonosz lélek gyötör téged!
16. Parancsoljon azért a mi urunk szolgáidnak, kik körülötted vannak, hogy keressenek *olyan* embert, a ki tudja a hárfát pengetni, és mikor az Istentől *küldött* gonosz lélek reád jön, pengesse kezével, hogy te megkönnyebbülj.
17. És monda Saul az ő szolgáinak: Keressetek tehát számomra *olyan* embert, a ki jól tud hárfázni, és hozzátok el hozzám.
18. Akkor felele egy a szolgák közül, és monda: Ímé én láttam a Bethlehemben *lakó* Isainak *egyik* fiát, a ki tud hárfázni, a ki erős vitéz és hadakozó férfiú, értelmes és szép ember, és az Úr vele van.
19. Követeket külde azért Saul Isaihoz, és monda: Küldd hozzám a fiadat Dávidot, ki a juhok mellett van.
20. Isai pedig vőn egy szamarat, egy kenyeret, egy tömlő bort és egy kecskegödölyét, és elküldé Saulnak az ő fiától, Dávidtól.
21. Mikor pedig Dávid elméne Saulhoz és megálla előtte, az igen megszerette őt, és fegyverhordozója lőn néki.
22. És elküldé Saul Isaihoz, mondván: Maradjon Dávid én nálam, mert igen megkedveltem őt.
23. És lőn, hogy a mikor Istennek lelke Saulon vala, vette Dávid a hárfát és kezével pengeté; Saul pedig megkönnyebbüle és jobban lőn, és a gonosz lélek eltávozék tőle.

Dávid és Góliáth.

17. És összegyűjték a Filiszteusok seregeiket a harczra, és összegyűlének Sokónál, mely *Júdában van, és táborozának Sokó és †Azéka között, ††Efes-Dammimnál.

* Józs. 15,35. † Józs. 10,10. †† 1 Krón. 11,13.

2. Saul és az Izráeliták pedig összegyűlének, és tábort ütének az Elah völgyében; és csatarendbe állának a Filiszteusok ellen.
3. És a Filiszteusok a hegyen állottak innen, az Izráeliták pedig a hegyen állottak túlfelől, úgy hogy a völgy közöttük vala.
4. És kijöve a Filiszteusok táborából egy bajnok férfiú, a kit Góliáthnak hívtak, Gáth *városából való,* kinek magassága hat sing és egy arasz vala.
5. Fején rézsisak vala és pikkelyes pánczélba volt öltözve; a pánczél súlya pedig ötezer rézsiklusnyi vala.
6. Lábán réz lábpánczél és vállain rézpaizs volt.
7. És dárdájának nyele olyan volt, mint a takácsok zugolyfája, dárdájának hegye pedig hatszáz siklusnyi vasból volt; és előtte megy vala, ki a paizst hordozza vala.
8. És megállván, kiálta Izráel csatarendjeinek, és monda nékik: Miért jöttetek ki, hogy harczra készüljetek? Avagy nem Filiszteus vagyok-é én és ti Saul szolgái? Válaszszatok azért magatok közül egy embert, és jőjjön le hozzám.
9. Ha azután meg bír velem vívni és engem legyőz: akkor mi a ti szolgáitok leszünk; ha pedig én győzöm le őt és megölöm: akkor ti legyetek a mi szolgáink, hogy szolgáljatok nékünk.
10. Monda továbbá a Filiszteus: Én gyalázattal illetém a mai napon Izráel seregét, állítsatok azért ki ellenem egy embert, hogy megvívjunk egymással.
11. Mikor pedig meghallotta Saul és az egész Izráel a Filiszteusnak ezt a beszédét, megrettenének és igen félnek vala.
12. És Dávid, Júda *városából,* Bethlehemből való amaz Efratita embernek volt a fia, a kit Isainak hívtak, a kinek nyolcz fia volt, és e férfiú a Saul idejében vén ember vala, emberek közt *korban* előhaladt.
13. És Isainak három idősebbik fia Saullal elment a háborúba. Az ő három fiának pedig, a kik a háborúba menének, *ezek* valának neveik: az idősebbik Eliáb, a második Abinádáb és a harmadik Samma.
14. És Dávid volt a legkisebbik. Mikor pedig a három idősebb elment Saul után:
15. Dávid elméne és visszatére Saultól, hogy atyjának juhait őrizze Bethlehemben.
16. A Filiszteus pedig előjön vala reggel és estve, és kiáll vala negyven napon át.
17. És monda Isai az ő fiának Dávidnak: Vedd testvéreid számára ezt az efa pergelt búzát és ezt a tíz kenyeret, és sietve vidd el a táborba testvéreidhez.

18. Ezt a tíz sajtot pedig vidd el az ezredesnek, és látogasd meg testvéreidet, hogy jól vannak-é, és hozz tőlük jelt.
19. Saul pedig azokkal együtt és az egész Izráel az Elah völgyében valának, hogy harczolnának a Filiszteusok ellen.
20. Felkele azért Dávid korán reggel, és a nyájat egy pásztorra bízván, felvette a *terhet* és elment, a mint meghagyta néki Isai; és eljutott a tábor kerítéséhez; a sereg pedig, mely kivonult csatarendben, hadi zajt támasztott.
21. És csatarendbe állának Izráel és a Filiszteusok, csatarend csatarend ellen.
22. Akkor Dávid rábízta a holmit arra, a ki a hadi szerszámokat őrzi, és elfuta a harcztérre. és odaérve, kérdezősködék testvéreinek állapota felől.
23. És míg ő beszélt velök, ímé a bajnok férfi, a Góliáth nevű Filiszteus, a ki Gáthból való volt, előjöve a Filiszteusok csatarendei közül, és most is hasonlóképen beszél vala; és meghallá *ezt* Dávid.
24. Az Izráeliták pedig, mikor látták azt a férfit, mindnyájan elfutának előle, és igen félnek vala.
25. És mondának az Izráeliták: Láttátok-é azt a férfit, a ki feljöve? Mert azért jött ki, hogy gyalázattal illesse Izráelt. Ha valaki megölné őt, nagy gazdagsággal ajándékozná meg a király, leányát is néki adná, és atyjának házát szabaddá tenné Izráelben.
26. És szóla Dávid azoknak az embereknek, a kik ott állának vele, mondván: Mi történik azzal, a ki megöli ezt a Filiszteust, és elveszi a gyalázatot Izráelről? Mert kicsoda ez a körülmetéletlen Filiszteus, hogy gyalázattal illeti az élő Istennek seregét?!
27. A nép pedig e beszéd szerint felele néki, mondván: Ez történik azzal az emberrel, a ki megöli őt.
28. És meghallá Eliáb az ő nagyobbik testvére, hogy az emberekkel beszéle; és nagyon megharaguvék Eliáb Dávidra, és monda: Miért jöttél ide, és kire bíztad azt a néhány juhot, a mely a pusztában van? Ismerem vakmerőségedet és szívednek álnokságát, hogy csak azért jöttél ide, hogy megnézd az ütközetet!
29. Dávid pedig felele: Ugyan mit cselekedtem én most? hiszen csak szóbeszéd volt ez.
30. És elfordula tőle egy másikhoz, és ugyan úgy szóla, *mint korábban,* és a nép is az előbbi beszéd szerint válaszola néki.
31. És mikor meghallották azokat a szavakat, a melyeket Dávid szóla, megmondák Saulnak, ki magához hívatá őt.
32. És monda Dávid Saulnak: Senki se csüggedjen el e miatt; elmegy a te szolgád és megvív ezzel a Filiszteussal.
33. Saul pedig monda Dávidnak: Nem mehetsz te e Filiszteus ellen, hogy vele megvívj, mert te gyermek vagy, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó férfi vala.
34. És felele Dávid Saulnak: Pásztor volt a te szolgád, atyjának juhai mellett; és ha eljött az oroszlán és a medve, és elragadott egy bárányt a nyáj közül:
35. Elmentem utána és levágtam, és kiszabadítám szájából; ha pedig ellenem támadott: megragadtam szakálánál fogva, és levágtam és megöltem őt.
36. A te szolgád mind az oroszlánt, mind a medvét megölte: Úgy lesz azért e körülmetéletlen Filiszteus is, mint azok közül egy, mert gyalázattal illeté az élő Istennek seregét.
37. És monda Dávid: Az Úr, a ki megszabadított engem az oroszlánnak és a medvének kezéből, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezéből is. Akkor monda Saul Dávidnak: Eredj el, és az Úr legyen veled!
38. És felöltözteté Saul Dávidot a maga harczi ruhájába; rézsisakot tett a fejére, és felöltözteté őt pánczélba.
39. Akkor Dávid felköté kardját harczi ruhája fölé, és járni akart, mert még nem próbálta. És monda Dávid Saulnak: Nem bírok ezekben járni, mert még nem próbáltam; és leveté azokat Dávid magáról.
40. És kezébe vette botját, és kiválasztván magának a patakból öt síma kövecskét, eltevé azokat pásztori szerszámába, mely vele volt, tudniillik tarisznyájába, és parittyájával kezében közeledék a Filiszteushoz.
41. Akkor elindult a Filiszteus is, és Dávidhoz közeledék, az az ember pedig, a ki a paizsát hordozza, előtte vala.
42. Mikor pedig oda tekinte a Filiszteus, és meglátta Dávidot, megvetette őt, mert ifjú volt és piros, egyszersmind szép tekintetű.
43. És monda a Filiszteus Dávidnak: Eb vagyok-é én, hogy te bottal jösz reám? És szidalmazá a Filiszteus Dávidot Istenével *együtt.*
44. Monda továbbá a Filiszteus Dá-

vidnak: Jőjj ide hozzám, hogy testedet az égi madaraknak és a mezei vadaknak adjam.
45. Dávid pedig monda a Filiszteusnak: Te karddal, dárdával és paizszsal jösz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izráel seregei Istenének nevében megyek ellened, a kit te gyalázattal illetél.
46. A mai napon kezembe ad téged az Úr, és megöllek téged, és fejedet levágom rólad. A Filiszteusok seregének tetemét pedig az égi madaraknak és a mezei vadaknak fogom adni a mai napon, hogy tudja meg az egész föld, hogy van Izráelnek Istene.
47. És tudja meg ez az egész sokaság, hogy nem kard által és nem dárda által tart meg az Úr, mert az Úré a had, és ő titeket kezünkbe fog adni.
48. És mikor a Filiszteus felkészült, és elindult, és Dávid felé közeledék: Dávid is sietett és futott a viadalra a Filiszteus elé.
49. És Dávid benyúlt kezével a tarisznyába és kivett onnan egy követ, és elhajítván, homlokán találta a Filiszteust, úgy, hogy a kő homlokába mélyede, és arczczal a földre esék.
50. Így Dávid erősebb volt a Filiszteusnál, parittyával és kővel. És levágta a Filiszteust és megölte őt, pedig kard nem is vala a Dávid kezében.
51. És oda futott Dávid, és reá állott a Filiszteusra, és vevé annak kardját, kirántotta hüvelyéből, és megölé őt, és fejét azzal levágta. A Filiszteusok pedig a mint meglátták, hogy az ő hősük meghalt, megfutamodának.
52. És felkelének Izráel és Júda férfiai és felkiáltának, és üldözék a Filiszteusokat egészen Gáthig és Ekron kapujáig. És hullának a Filiszteusok sebesültjei a Saraim felé *vezető* úton Gáthig és Ekronig.
53. Visszatérének azután Izráel fiai a Filiszteusok üldözéséből, és feldúlták azoknak táborát.
54. Dávid pedig felvevé a Filiszteusnak fejét, és elvitte Jeruzsálembe, fegyvereit pedig a maga sátorába rakta le.
55. Saul pedig mikor látta, hogy Dávid kiment a Filiszteus elé, monda Abnernek, a sereg fővezérének: Abner! ki fia e gyermek? És felele Abner: Él a te lelked oh király, hogy nem tudom!
56. És monda a király: Kérdezd meg tehát, hogy ki fia ez az ifjú?
57. És a mint visszajött Dávid, miután megölte a Filiszteust, megfogá őt Abner, és Saulhoz vitte; és a Filiszteusnak feje kezében vala.
58. És monda néki Saul: Ki fia vagy te, oh gyermek? Dávid pedig felele: A te szolgádnak, a Bethlehemből való Isainak a fia vagyok.

Dávid Jonathán barátságába jut, a nép dicséri, Saul gyűlöli.

18. Minekutána pedig elvégezte a Saullal való beszélgetést, a Jonathán lelke egybeforrt a Dávid lelkével, és Jonathán úgy szerette őt, mint a saját lelkét.
2. És Saul magához vevé őt azon a napon, és nem engedé, hogy visszatérjen atyja házához.
3. És szövetséget kötének Jonathán és Dávid *egymással*, mivel úgy szerette őt, mint a saját lelkét.
4. És Jonathán leveté felső ruháját, a mely rajta volt, és Dávidnak adta, sőt hadi öltözetét is, saját kardját, kézívét és övét.
5. És elméne Dávid mindenüvé, a hová Saul küldé, és magát eszesen viseli vala. És Saul a harczosok fölé tevé őt, és kedves lőn az egész nép előtt, és a Saul szolgái előtt is.
6. És a mint *hazafelé* jövének, mikor Dávid visszatért, miután a Filiszteusokat leverte, kimentek az aszszonyok Saul király elé Izráelnek minden városaiból, hogy énekeljenek és körben tánczoljanak, dobokkal, vígassággal és tomborákkal.
7. És énekelni kezdének az asszonyok, kik vígadozának és mondának: Megverte Saul az ő ezerét és Dávid is az ő tízezerét.
8. Saul pedig igen megharaguvék, és gonosznak tetszék az ő szemei előtt ez a beszéd, és monda: Dávidnak tízezeret tulajdonítanak és nékem tulajdonítják az ezeret, így hát már csak a királyság *hiányzik* néki.
9. Saul azért attól a naptól kezdve rossz szemmel néz vala Dávidra, sőt azután is.
10. Másnap pedig megszállta Sault az Istentől *küldött* gonosz lélek, és prófétálni kezde a maga házában: Dávid pedig hárfázott kezével, mint naponként *szokta*, és a dárda Saul kezében vala.
11. És elhajítá Saul a dárdát, azt gondolván: Dávidot a falhoz szegezem; de Dávid két ízben is félrehajolt előle.
12. És félni kezde Saul Dávidtól, mert az Úr vele volt, Saultól pedig eltávozék.
13. És Saul elbocsátá őt magától és ezredesévé tevé; és kimegy vala és bejő vala a nép előtt.

14. És Dávid minden útjában magát eszesen viseli vala, mert az Úr vele volt.
15. Mikor pedig látta Saul, hogy ő igen eszesen viseli magát, félni kezde tőle.
16. De az egész Izráel és Júda szereté Dávidot, mert ő előttük méne ki és jöve be.
17. És monda Saul Dávidnak: Ímé idősebbik leányomat, Mérábot néked adom feleségül, csak légy az én vitéz fiam, és harczold az Úrnak harczait; mert *azt* gondolá Saul: Ne az én kezem által vesszen el, hanem a Filiszteusok keze által.
18. Dávid pedig monda Saulnak: Kicsoda vagyok én, és micsoda az én életem, és atyámnak családja Izráelben, hogy a királynak veje legyek?
19. De történt abban az időben, mikor Mérábot, a Saul leányát Dávidnak kellett volna adni, hogy a *Meholáthból való Hadrielnek adták őt feleségül. *Bir.7,22.

Dávid megnyeri Mikált feleségül.

20. Mikál, a Saul leánya azonban megszereté Dávidot, és mikor ezt megmondák Saulnak, tetszék néki a dolog.
21. És monda Saul: Néki adom őt, hogy ő legyen veszedelmére és a Filiszteusok keze legyen ellene. Monda azért Saul Dávidnak másodízben: Légy *tehát* most az én vőm.
22. És megparancsolá Saul az ő szolgáinak: Beszéljetek Dáviddal titokban, mondván: Ímé a király jóindulattal van irántad, és szolgái is mind szeretnek téged, légy azért veje a királynak.
23. És elmondák a szolgák Dávid előtt e beszédeket. Dávid pedig monda: Olyan kicsiny dolog előttetek, hogy a király vejévé legyen *valaki*, holott én szegény és megvetett ember vagyok?
24. És megmondák Saulnak az ő szolgái, mondván: Ezt meg ezt mondta Dávid.
25. Saul pedig monda: Mondjátok meg Dávidnak: Nem kiván a király *más* jegyajándékot, hanem csak száz Filiszteus előbőrét, hogy bosszút állj a király ellenségein; mert Saul a Filiszteusok keze által akará Dávidot elpusztítani.
26. Megmondák azért az ő szolgái Dávidnak e beszédeket; és tetszék ez a dolog Dávidnak, hogy a király veje legyen. A *kitűzött* napok még el sem telének,
27. Mikor Dávid felkelt, és elment embereivel együtt, és levágott a Filiszteusok közül kétszáz férfit; és elhozá Dávid előbőreiket, és mind beadta azokat a királynak, hogy a királynak veje lehessen. És néki adá Saul az ő leányát, Mikált, feleségül.
28. Mikor pedig Saul látta és megtudta, hogy az Úr Dáviddal van, és Mikál, a Saul leánya szereti őt:
29. Akkor Saul még inkább félni kezde Dávidtól. És Saul ellensége lőn Dávidnak teljes életében.
30. A Filiszteusok vezérei pedig *gyakran* betörnek vala, de valahányszor betörének, Dávid Saul minden szolgáinál eszesebben viselé magát; azért felette híressé lőn az ő neve.

Saul üldözi Dávidot, ki Sámuelhez fut.

19. És szóla Saul fiának, Jonathánnak, és a többi szolgáinak, hogy öljék meg Dávidot; de Jonathán, a Saul fia nagyon szereté őt.
2. Megmondá azért Jonathán Dávidnak, mondván: Az én atyám, Saul azon van, hogy téged megöljön, azért vigyázz magadra reggel; titkos helyen tartózkodjál és rejtsd el magad.
3. Én pedig kimegyek, és atyám mellett megállok a mezőn, a hol te leszesz, és beszélni fogok atyámmal felőled, és meglátom, mint *lesz*, és tudtodra adom néked.
4. És Jonathán kedvezően nyilatkozék Dávid felől az ő atyja, Saul előtt, és monda néki: Ne vétkezzék a király Dávid ellen, az ő szolgája ellen, mert ő nem vétett néked, sőt szolgálata felette hasznos volt néked.
5. Mert ő koczkára tette életét és megverte a Filiszteust, és az Úr nagy szabadulást szerze az egész Izráelnek. Te láttad *azt* és örültél *rajta;* miért vétkeznél azért az ártatlan vér ellen, megölvén Dávidot ok nélkül.
6. És hallgatott Saul Jonathán szavára, és megesküvék Saul: Él az Úr, hogy nem fog megöletni!
7. Akkor szólítá Jonathán Dávidot, és megmondá néki Jonathán mind e beszédeket; és Saulhoz vezeté Jonathán Dávidot, a ki ismét olyan lőn előtte, mint annakelőtte.
8. A háború pedig ismét megkezdődék, és Dávid kivonula, és harczola a Filiszteusok ellen, és nagy vereséget okozott nékik, és azok elfutának előle.
9. Az Istentől *küldött* gonosz lélek azonban megszállta Sault, mikor házában ült és dárdája kezében vala; Dávid pedig pengeté *a hárfát kezével.*
10. Akkor Saul a dárdával Dávidot a falhoz akará szegezni, de félrehajolt Saul elől, és a dárda a falba verő-

dött. Dávid pedig elszalada, és elmenekült azon éjjel.
11. És követeket külde Saul a Dávid házához, hogy reá lessenek és reggel megöljék őt. De tudtára adá Dávidnak Mikál, az ő felesége, mondván: Ha meg nem mented életedet ez éjjel, holnap megölnek.
12. És lebocsátá Mikál Dávidot az ablakon; ő pedig elment és elszalada, és megmenté magát.
13. És vevé Mikál a theráfot és az ágyba fekteté azt, és feje alá kecskeszőrből készült párnát tett, és betakará lepedővel.
14. Mikor pedig Saul elküldé a követeket, hogy Dávidot megfogják, *azt* mondá: *Dávid* beteg.
15. És Saul elküldé *ismét* a követeket, hogy megnézzék Dávidot, mondván: Ágyastól *is* hozzátok őt előmbe, hogy megöljem őt.
16. És mikor a követek oda menének: ímé, a theráf volt az ágyban, és feje alatt a kecskeszőrből készült párna volt.
17. Akkor monda Saul Mikálnak: Mi dolog, hogy engem úgy megcsaltál? — elbocsátád az én ellenségemet, és ő elmenekült. És felele Mikál Saulnak: Ő mondá nékem, bocsáss el engem, vagy megöllek téged.
18. Dávid pedig elfutván, megszabadula; és elment Sámuelhez Rámába, és elbeszélte néki mindazt, a mit Saul vele cselekedett. Elméne ezután ő és Sámuel, és Nájóthban tartózkodának.

Saul is a próféták között.

19. És tudtára adák Saulnak, mondván: Ímé Dávid Nájóthban van, Rámában.
20. Követeket külde azért Saul, hogy Dávidot fogják meg. A mint azonban meglátták a prófétáknak seregét, a kik prófétálának, és Sámuelt, a ki ott állott, mint az ő elöljárójuk: akkor az Istennek lelke Saul követeire szállott, és azok is prófétálának.
21. Mikor pedig megmondták Saulnak, más követeket külde, és azok is prófétálának. Akkor harmadízben is követeket külde Saul, de azok is prófétálának.
22. Elméne azért ő maga is Rámába. És a mint a nagy kúthoz érkezék, mely Székuban van, megkérdezé, mondván: Hol van Sámuel és Dávid? És felelének: Ímé Nájóthban, Rámában.
23. És elméne oda Nájóthba, Rámában. És az Istennek lelke szálla ő reá is, és folytonosan prófétála, míg eljutott Nájóthba, Rámában.
24. És leveté ő is ruháit, és prófétála, ő is Sámuel előtt és ott feküvék meztelenül azon az egész napon és egész éjszakán. Azért mondják: Avagy Saul is a próféták közt van-é?

Dávid és Jonathán megerősítik baráti szövetségöket.

20. Elfuta azért Dávid Nájóthból, mely Rámában van, és elméne és monda Jonathánnak: Mit cselekedtem? Mi vétkem van és mi bűnöm atyád előtt, hogy életemre tör?
2. Ő pedig monda néki: Távol legyen! Te nem fogsz meghalni. Ímé az én atyám nem cselekszik sem nagy, sem kicsiny dolgot, hogy nékem meg ne mondaná. Miért titkolná el azért atyám előlem ezt a dolgot? Nem úgy van!
3. Mindazáltal Dávid még megesküvék, és monda: Bizonyára tudja a te atyád, hogy te kedvelsz engem, azért *azt* gondolá: Ne tudja ezt Jonathán, hogy valamikép meg ne szomorodjék. De bizonyára él az Úr és él a te lelked, hogy alig egy lépés van köztem és a halál között.
4. És felele Jonathán Dávidnak: A mit lelked kíván, megteszem éretted.
5. És monda Dávid Jonathánnak: Ímé holnap újhold lesz, * mikor a királylyal kellene leülnöm, hogy egyem, de te bocsáss el engem, hogy elrejtőzzem a mezőn a harmadik *nap* estvéjéig. * 4Móz. 10, 10. 28, 11—15.
6. Ha kérdezősködnék atyád utánam, *ezt* mondjad: Sürgősen kéredzett Dávid tőlem, hogy elmehessen Bethlehembe, az ő városába, mert ott az egész nemzetségnek esztendőnként való áldozatja van *most*.
7. Ha azt fogja mondani: Jól van, úgy békessége van a te szolgádnak; ha pedig nagyon megharagudnék, úgy tudd meg, hogy a gonosz tettre elhatározta magát.
8. Cselekedjél azért irgalmasságot a te szolgáddal, mert az Úr előtt szövetséget kötöttél én velem, a te szolgáddal. Ha azonban gonoszság van bennem, ölj meg te; miért vinnél atyádhoz engemet?
9. Jonathán pedig felelé: Távol legyen az tőled! Ha bizonyosan megtudom, hogy atyám elhatározta magát *arra*, hogy a gonosz tettet rajtad végrehajtsa, avagy nem mondanám-é meg azt néked?
10. És monda Dávid Jonathánnak: Kicsoda adja nékem tudtomra, hogy a mit atyád felelni fog néked, szigorú-é?
11. És monda Jonathán Dávidnak:

Jer, menjünk ki a mezőre; és kime-
nének mindketten a mezőre.
12. Akkor monda Jonathán Dávid-
nak: Az Úr az Izráelnek Istene; ha
kipuhatolhatom atyámtól holnap
ilyenkorig *vagy* holnapután, hogy
ímé Dávid iránt jó *akarattal* van, te-
hát nem küldök-é ki akkor hozzád
és jelentem-é meg néked?
13. Úgy cselekedjék az Úr Jonathán-
nal *most* és azután is, ha atyámnak
az tetszenék, hogy gonoszszal illessen
téged: hogy tudtodra adom néked,
és elküldelek téged, hogy békében
elmehess. És az Úr legyen veled, mint
volt az én atyámmal!
14. És ne *csak* a míg én élek, és ne
csak magammal cselekedjél az Úr-
nak irgalmassága szerint, hogy meg
ne haljak;
15. Hanem meg ne vond irgalmassá-
godat az én házamtól soha, még akkor
se, hogyha az Úr kiirtja Dávid ellensé-
geit, mindegyiket a földnek színéről!
16. Így szerze szövetséget Jonathán
a Dávid házával; *mondván:* vegyen
számot az Úr a Dávid ellenségeitől.
17. És Jonathán még egyszer meg-
esketé Dávidot, iránta való szerete-
téből; mert úgy szerette őt, mint a
saját lelkét.
18. Monda pedig néki Jonathán: Hol-
nap újhold lesz, és kérdezősködni fog-
nak utánad, mert helyed üres leend,
19. A harmadik napon pedig jőjj
alá gyorsan, és eredj arra a helyre,
a hol elrejtőzél amaz esemény nap-
ján, * és maradj ott az útmutató kő
mellett. * rész 19,2—7.
20. És én három nyilat lövök oldalá-
hoz, mintha magamtól czélba lőnék.
21. És ímé *utánuk* küldöm a gyer-
meket: Eredj, keresd meg a nyila-
kat. Ha azt mondom a gyermeknek:
ímé mögötted vannak emerre: hozd
el azokat és jőjj elő, mert békessé-
ged van néked, és nincs baj, él az Úr!
22. Ha pedig azt mondom a gyer-
meknek: ímé előtted vannak a nyi-
lak amarra: *akkor* menj el, mert el-
küldött téged az Úr.
23. És erre a dologra nézve, a me-
lyet megbeszéltünk egymás közt, ímé
az Úr *legyen bizonyság* közöttem és
közötted mind örökké!
24. Elrejtőzék azért Dávid a mezőn.
És mikor az újhold eljött, leült a ki-
rály az ebédhez, hogy egyék.
25. És mikor leült a király a maga
székébe, most is *úgy,* mint máskor,
a fal mellett levő székbe: Jonathán
felkele, és Abner ült Saul mellé; a
Dávid helye pedig üres vala.
26. És Saul semmit sem szólott azon
a napon, mert azt gondolá: Valami
történt vele; nem tiszta, bizonyosan
nem tiszta.
27. És lőn az újhold után következő
napon, a második *napon,* mikor *is-*
mét üres volt a Dávid helye, monda
Saul az ő fiának, Jonathánnak: Isai-
nak fia miért nem jött el az ebédre
sem tegnap, sem ma?
28. Jonathán pedig felele Saulnak: El-
kéredzék tőlem Dávid Bethlehembe;
29. És monda: Ugyan bocsáss el en-
gem, mert nemzetségünknek áldo-
zata van most a városban, és *ezt* pa-
rancsolta nékem bátyám; azért, ha
kedvelsz engem, kérlek, hadd men-
jek el, hogy megnézzem testvéreimet.
Ezért nem jött el a király asztalához.
30. Akkor felgerjede Saulnak harag-
ja Jonathán ellen és monda néki: Te
elfajult, engedetlen gyermek! Jól tu-
dom, hogy kiválasztottad az Isainak
fiát a magad gyalázatára és anyád
szemérmének gyalázatára!
31. Mert mindaddig, míg Isainak fia
él a földön, nem állhatsz fenn sem
te, sem a te királyságod; most azért
küldj érette, és hozasd ide őt hozzám,
mert ő a halál fia.
32. Jonathán pedig felele Saulnak
az ő atyjának, és monda néki: Miért
kell meghalnia, mit vétett?
33. Akkor Saul utána dobta dárdá-
ját, hogy általüsse őt. És megérté Jo-
nathán, hogy atyja elvégezé, hogy
megölje Dávidot.
34. És felkele Jonathán az asztaltól
nagy haraggal, és semmit sem evék
az újholdnak második napján, mert
bánkódott Dávid miatt, mivel atyja
gyalázattal illeté őt.
35. És reggel kiméne Jonathán a me-
zőre a Dáviddal együtt meghatározott
időben, és egy kis gyermek volt vele.
36. És monda a gyermeknek: Eredj,
keresd meg a nyilakat, a melyeket
ellövök. És mikor a gyermek elfutott,
ellövék a nyilat, úgy hogy rajta túl
méne.
37. És mikor a gyermek arra a hely-
re érkezék, a hol a nyíl vala, melyet
Jonathán ellőtt, a gyermek után ki-
áltа Jonathán, és monda: Avagy nem
tovább van-é a nyíl előtted?
38. És kiálta Jonathán a gyermek
után: Gyorsan siess, meg ne állj! És
a gyermek, ki Jonathánnal vala, fel-
szedé a nyilat és urához ment.
39. A gyermek pedig semmit sem
értett, hanem csak Jonathán és Dá-
vid értették e dolgot.
40. Átadá azután Jonathán fegyverét
a gyermeknek, a ki vele volt, és mon-
da néki: Eredj el, vidd be a városba.

41. Mikor pedig elment a gyermek, felkele Dávid a *kő* déli oldala mellől és arczczal a földre borula, és háromszor meghajtotta magát; és megcsókolták egymást, és együtt sírtak, mígnem Dávid hangosan zokogott.
42. Akkor monda Jonathán Dávidnak: Eredj el békességgel! Mivelhogy megesküdtünk mind a ketten az Úrnak nevére, mondván: Az Úr legyen köztem és közted, az én magom között és a te magod között örökre.
43. Felkele *ezután* és elméne. Jonathán pedig bement a városba.

Dávid elkéri Akhimélek paptól a szent kenyereket és Góliát kardját.

21. És Dávid elméne Nóbba Akhimélek paphoz. Akhimélek pedig megrettenve ment Dávid elé, és monda néki: Mi dolog, hogy csak egyedül vagy, és senki sincs veled?
2. És monda Dávid Akhimélek papnak: A király bízott reám valamit, és monda nékem: Senki se tudja meg azt a dolgot, a miért elküldélek téged, és a mit parancsoltam néked; azért a szolgákat elküldém erre és erre a helyre.
3. Most azért, mi van kezednél? Adj öt kenyeret nékem, vagy *egyebet,* a mi van.
4. És felele a pap Dávidnak, és monda: Nincs közönséges kenyér kezemnél, hanem csak szentelt kenyér*van, ha ugyan a szolgák tisztán tartották magokat, legalább az † asszonytól.
* 3 Móz. 24, 9. † 3 Móz. 15, 18.
5. Dávid pedig felele a papnak, és monda néki: Bizonyára, el volt tiltva mi tőlünk az asszony mind tegnap, mind azelőtt, mikor elinduléк, és a szolgák holmija is tiszta vala (jóllehet az út közönséges): azért bizonyára megtartatik ma szentnek az edényekben.
6. Adott azért a pap néki * szentelt *kenyeret,* mert nem volt ott *más* kenyér, hanem csak szent kenyér, melyeket elvettek az Úrnak színe elől, hogy meleg kenyeret tegyenek a helyett azon a napon, a melyen az *előbbit* elvevék. * 3 Móz. 24, 5—9.
7. Vala pedig ott azon a napon Saul szolgái közül egy ember, ott tartózkodva az Úr előtt, * a kit Doégnak hívtak, a *ki* Edomita volt, Saul pásztorainak számadója. * 3 Móz. 13, 4. 11.
8. És monda Dávid Akhiméleknek; Nincsen-é kezednél egy dárda vagy valami fegyver? mert sem kardomat, sem fegyverzetemet nem hoztam magammal, mivel a király dolga sürgős vala.
9. És monda a pap: A Filiszteus Góliáthnak a kardja, a kit te megöltél az Elah völgyében, ímhol van posztóba betakarva az efód mögött; ha azt el akarod vinni, vidd el, mert azonkivül más nincsen itt. És monda Dávid: Nincs ahhoz hasonló, add ide azt nékem.

Dávid Ákis királyhoz fut.

10. És felkele Dávid, és elfutott azon a napon Saul elől, és elment Ákhishoz, Gáthnak királyához.
11. És mondának Ákhis szolgái néki: Vajjon nem ez-é Dávid, annak az országnak királya? Vajjon nem erről énekelték-é a körtánczban, * mondván: Saul megverte az ő ezerét, Dávid is az ő tízezerét? * rész 18, 7.
12. És mikor eszébe vevé Dávid ezeket a beszédeket, igen megrémüle Ákhistól, Gáthnak királyától.
13. És megváltoztatá magaviseletét ő előttük, és őrjönge kezeik között, és irkál vala a kapuknak ajtain, nyálát pedig szakállán folyatja alá.
14. És monda Ákhis az ő szolgáinak: Ímé látjátok, hogy ez az ember megőrült, miért hoztátok őt hozzám
15. Szűkölködöm-e őrültekben, hogy ide hoztátok ezt, hogy bolondoskodjék előttem? Ez jőjjön-e be házamba?

Dávid tovább bújdosik.

22. Elméne azért onnan Dávid, és elfutott Adullám barlangjába. * És mikor meghallották testvérei és atyjának egész háza *népe,* oda menének hozzá. * 2 Sám. 23, 13. 14.
2. És hozzá gyűlének mindazok, a kik nyomorúságban valának, és mindazok, a kiknek hitelezőik voltak, és minden elkeseredett ember, ő pedig vezérük lett azoknak; és mintegy négyszázan valának ő vele.
3. És elméne onnan Dávid Miczpába, Moáb *földére,* * és monda Moáb királyának: Hadd jőjjön ide hozzátok az én atyám és anyám, míg megtudom, hogy mit fog cselekedni velem az Isten. * 4 Móz. 22, 1. 5 Móz. 34, 1. 8.
4. És vivé őket Moáb királya elé, és ott maradának vele mindaddig, míg Dávid a várban volt.
5. Gád próféta pedig monda Dávidnak: Ne maradj a várban, *hanem* eredj és menj el Júda földére. * Elméne azért Dávid, és Héreth erdejébe ment. * Zsolt. 63, 1.

Saul az áruló Doéggel nyolczvanöt papot megölet.

6. És meghallotta Saul, hogy előtűnt Dávid és azok az emberek, a kik vele valának; (Saul pedig Gibeában tartózkodék a hegyen a fa alatt és dár-

dája kezében vala és szolgái mindnyájan mellette állának).

7. Monda azért Saul az ő szolgáinak, a kik mellette állottak: Halljátok meg Benjáminnak fiai! Isainak fia adni fog-é néktek mindnyájatoknak szántóföldeket és szőlő*hegyeket*, és mindnyájatokat ezredesekké és századosokká fog-é tenni,

8. Hogy mindnyájan összeesküdtetek ellenem? És senki sincs, a ki tudósítana engem, hogy fiam szövetséget kötött Isai fiával? És senki sincs közöttetek, a ki szánakoznék felettem, és megmondaná nékem, hogy fiam fellázította szolgámat ellenem, hogy leselkedjék utánam, mint a hogy e mai napon megtetszik?

9. Akkor felele az Edomita Doég, a ki Saul szolgái közt állott: Én láttam, hogy az Isai fia Nóbba ment vala az Akhitób fiához, Akhimélek paphoz.

10. A ki ő érette megkérdé az Urat, és eleséget adott néki, sőt a Filiszteus Góliáth kardját is néki adá.

11. Akkor elkülde a király, hogy elhívják Akhimélek papot, az Akhitób fiát és atyjának egész háza*népét,* a papokat, a kik Nóbban valának; és eljövének mindnyájan a királyhoz.

12. És monda Saul: Halld meg most te, Akhitóbnak fia! Ő pedig monda: Ímhol vagyok uram.

13. És monda néki Saul: Miért ütöttetek pártot ellenem, te és Isainak fia, hogy kenyeret és kardot adtál néki, és ő érette megkérdezéd az Istent, hogy fellázadjon ellenem, hogy leselkedjék, mint a hogy most történik?

14. És felele Akhimélek a királynak, és monda: Minden szolgáid között kicsoda hűségesebb Dávidnál, a ki a királynak veje, és a ki akaratod szerint jár, és tisztelt *ember* a te házadban?

15. Vajjon csak ma kezdém-e az Istent ő érette megkérdezni? Távol legyen tőlem! Ne tulajdonítson olyat a király szolgájának, sem atyám egész háza*népének,* mert erről a dologról semmit sem tud a te szolgád, sem kicsinyt, sem nagyot.

16. A király pedig monda: Meg kell halnod Akhimélek, néked és a te atyád egész háza*népének!*

17. És monda a király a poroszlóknak, a kik mellette állának: Vegyétek körül és öljétek le az Úrnak papjait, mert az ő kezök is Dávid mellett vala, mert tudták, hogy ő menekül, és még sem mondták meg nékem. A király szolgái azonban nem akarták kezeiket felemelni, hogy az Úrnak papjaira rohanjanak.

18. Akkor monda a király Doégnak: Fordulj *nékik* te, és rohanj a papokra. És ellenük fordula az Edomita Doég, és ő rohana a papokra. És azon a napon nyolczvanöt embert ölt meg, a kik gyolcs efódot viselének.

19. És Nóbot *is*, a papok városát fegyvernek élével vágatá le, mind a férfit, mind az asszonyt, mind a gyermeket, mind a csecsemőt; az ökröt és szamarat és bárányt, fegyvernek élével.

20. Akhitób fiának, Akhiméleknek egy fia azonban, a kit Abjáthárnak hívtak, elmenekült, és Dávid után futott.

21. És megmondá Abjáthár Dávidnak, hogy megölette Saul az Úrnak papjait.

22. Dávid pedig monda Abjáthárnak: Tudtam én azt *már* aznap, mert ott volt az Edomita Doég, hogy bizonyosan megmondja Saulnak. Én adtam okot atyád egész háza*népének* halálára.

23. Maradj nálam, ne félj; mert a ki az én életemet halálra keresi, az keresi a te életedet is, azért te bátorságosan lehetsz mellettem.

Dávid megszabadítja Kéhilla városát a filiszteusoktól, elárulják, üldözik és csodálatosan megmenekül.

23. Értesíték pedig Dávidot, mondván: Ímé a Filiszteusok hadakoznak Kehilla * ellen, és dúlják a szérűket. * Józs. 15,44.

2. Akkor megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Elmenjek és leverjem-é ezeket a Filiszteusokat? És monda az Úr Dávidnak: Eredj el, és verd le a Filiszteusokat, és szabadítsd meg Kehillát.

3. A Dávid emberei azonban mondának néki: Ímé, mi itt Júdában *is* félünk, mennyivel inkább, ha Kehillába megyünk a Filiszteusok táborára.

4. Akkor Dávid ismét megkérdezé az Urat, az Úr pedig válaszola néki, és monda: Kelj fel, és menj el Kehillába, mert én a Filiszteusokat kezedbe adom.

5. Elméne azért Dávid és az ő emberei Kehillába, és harczola a Filiszteusok ellen, és elhajtá marhájokat, és felette igen megveré őket. És megszabadítá Dávid Kehilla lakosait.

6. Lőn pedig, hogy a mikor Abjáthár, az Akhimélek fia Dávidhoz menekült, az efódot is magával vitte.

7. Megmondák akkor Saulnak, hogy Dávid Kehillába ment; és monda Saul: Kezembe adta őt az Isten, mert ott szorult, mivel kulcsos és záros városba méne.

8. És összegyűjté Saul a harczra az
egész népet, hogy Kehillába menjen,
és körülfogja Dávidot és az ő embe-
reit.
9. Mikor pedig Dávid megtudta, hogy
Saul ő ellene gonoszt forral, mondá
Abjáthár papnak: Hozd elő az efódot.
10. És monda Dávid: Uram, Izráel
Istene! bizonynyal meghallotta a te
szolgád, hogy Saul ide akar jőni Ke-
hillába, hogy elpusztítsa a várost
miattam.
11. Vajjon kezébe adnak-é engem
Kehilla lakosai? Vajjon lejőn-é Saul,
a mint hallotta a te szolgád? Óh Uram,
Izráel Istene, mondd meg a te szol-
gádnak! És monda az Úr: Lejőn.
12. És monda Dávid: Vajjon Saul
kezébe adnak-é Kehilla lakosai en-
gem és az én embereimet? És mon-
da az Úr: Kezébe adnak.
13. Felkele azért Dávid és az ő em-
berei, mintegy hatszázan, és kime-
nének Kehillából, és ide s tova jár-
nak vala, a hol csak járhatának. Mi-
dőn pedig Saulnak megmondák, hogy
elmenekült Dávid Kehillából, felha-
gyott az elmenetellel.
14. És Dávid a pusztában tartózko-
dék az erős helyeken, és a Zif * pusz-
tájában levő hegységen marada. És
Saul mindennap keresé, de az Isten
nem adá őt kezébe. * Józs. 15, 55.
15. Mikor pedig Dávid látta, hogy
Saul kiment, hogy élete ellen törjön;
és mikor Dávid a Zif pusztájában,
az erdőben vala:
16. Felkele Jonathán a Saul fia, és
elment Dávidhoz az erdőbe, és meg-
erősíté az ő kezét az Istenben.
17. És monda néki: Ne félj, mert Saul-
nak, az én atyámnak keze nem fog
utólérni téged, és te király leszesz
Izráel felett, és én második leszek
te utánad, és Saul is, az én atyám,
tudja, hogy így lesz.
18. És szövetséget kötének ketten az
Úr előtt. És Dávid az erdőben marada,
Jonathán pedig haza ment.
19. És felmenének a Zifeusok Saul-
hoz Gibeába, mondván: Avagy nem
nálunk lappang-é Dávid az erős he-
lyeken az erdőben, Hakila halmán,
mely a sivatagtól jobbkézre van?!
20. Most azért minthogy lelkednek
főkivánsága az, hogy lejőjj, óh király,
jőjj le; és a mi *gondunk* lesz, hogy
a királynak kezébe adjuk őt.
21. És monda Saul: Legyetek meg-
áldva az Úrtól, hogy szánakoztok raj-
tam!
22. Menjetek azért el, és vigyázzatok
ezután is, hogy megtudjátok és meg-
lássátok az ő tartózkodási helyét, és
hogy ki látta őt ott, mert *azt* mondot-
ták nékem, *hogy* igen ravasz ő.
23. Annakokáért nézzetek meg és
tudjatok meg minden búvóhelyet, a
hol ő lappang és minden bizonynyal
térjetek vissza hozzám, hogy elmen-
jek veletek; és ha az országban van,
kikutatom őt Júdának minden ezrei
között.
24. Azok pedig felkelének, és elme-
nének Zifbe Saul előtt. Dávid pedig
és az ő emberei Máon * pusztájában
valának a mezőségen, a mely a siva-
tagtól jobbkézre van. * Józs. 15, 55.
25. És elméne Saul az ő embereivel
együtt, hogy megkeresse *őt*. Dávid-
nak azonban megizenték, és ő leszál-
lott a kősziklárol, és Máon pusztájá-
ban tartózkodék. Mikor pedig meg-
hallotta Saul, üldözé Dávidot Máon
pusztájában.
26. És Saul a hegynek egyik oldalán
méne, Dávid és az ő emberei pedig
a hegynek másik oldalán. És *épen,*
mikor Dávid nagyon sietett, hogy el-
menekülhessen Saul elől, és Saul és
az ő emberei *már* körül is kerítették
Dávidot és az ő embereit, hogy meg-
fogják:
27. Akkor érkezék egy követ Saul-
hoz, mondván: Siess és jőjj! mert a
Filiszteusok betörtek az országba.
28. Akkor megtére Saul Dávid üldö-
zéséből, és a Filiszteusok ellen ment.
Azért hívják azt a hegyet a menekü-
lés kősziklájának.

Dávid a barlangban nem bántja Sault, ki erre bevallja igazságtalanságát.
(V. ö. rész 26.)

24. És Dávid elméne onnan, * és
Engedi erősségei közt tartóz-
kodék. * Józs. 15, 62.
2. Lőn pedig, hogy a mikor visszatért
Saul a Filiszteusok *üldözéséből*, meg-
izenték néki, mondván: Ímé Dávid
az Engedi pusztájában van.
3. Maga mellé vőn azért Saul az egész
Izráel közül háromezer válogatott
embert, és elment, hogy megkeresse
Dávidot és az ő embereit a vadkecs-
kék kőszikláin.
4. És eljutott a juhaklokhoz, a *melyek*
az útfélen *vannak*, hol egy barlang
volt; és bemény Saul, hogy *ott* szük-
ségét végezze; Dávid pedig és az ő em-
berei a barlang rejtekeiben valának.
5. Akkor mondák Dávidnak az ő em-
berei: Ímé ez az a nap, a melyről azt
mondotta az Úr néked: Ímé kezed-
be adom ellenségedet, hogy úgy cse-
lekedjél vele, a mint néked tetszik.
Felkele azért Dávid, és elmetszé oroz-
va Saul ruhájának szárnyát.

6. Lőn pedig ezután, hogy megesett
a Dávid szíve rajta, hogy elmetszé
Saul ruhájának szárnyát;
7. És monda az ő embereinek: Ol-
talmazzon meg engem az Úr attól,
hogy ily dolgot cselekedjem az én
urammal, az Úrnak felkentjével, hogy
kezemet felemeljem ellene, mert az
Úrnak felkentje ő.
8. És megfeddé Dávid *kemény* szók-
kal embereit, és nem engedte meg
nékik, hogy Saul ellen támadjanak.
Mikor pedig Saul felkelt a barlang-
ból, és elment az úton:
9. Dávid is felkelt ezután, és kiment
a barlangból, és Saul után kiálta,
mondván: Uram király! Mikor pe-
pig Saul hátratekinte, Dávid arczczal
a földre hajolt, és tisztességet tőn néki.
10. És monda Dávid Saulnak: Miért
hallgatsz az olyan ember szavaira, a
ki azt mondja: Ímé Dávid romlásod-
ra tör?!
11. Ímé a mai napon látták a te sze-
meid, hogy az Úr téged kezembe adott
ma a barlangban, és azt mondották,
hogy öljelek meg téged, de én ked-
vezék néked, és azt mondám: Nem
emelem fel kezemet az én uram el-
len, mert az Úrnak felkentje ő.
12. Azért atyám! nézd, ugyan nézd
felső ruhádnak szárnyát kezemben,
mert mikor levágtam felső ruhádnak
szárnyát, nem öltelek meg téged! A-
zért tudd meg és lássad, hogy nincsen
az én kezemben hamisság és semmi
gonoszság és nem vétkeztem ellened,
de te mégis életem után leselkedel,
hogy elveszessed azt.
13. Az Úr tegyen ítéletet közöttem
és közötted, és álljon bosszút az Úr
érettem rajtad, de az én kezem nem
lesz ellened.
14. A mint a régi példabeszéd mond-
ja: A gonoszoktól származik a gonosz-
ság; de az én kezem nem lesz ellened.
15. Ki ellen jött ki Izráelnek királya?
Kit kergetsz? Egy holt ebet, vagy egy
bolhát?
16. Legyen azért az Úr ítélőbiró, és
tegyen ítéletet közöttem és közötted,
és lássa meg; ő forgassa az én ügye-
met, és szabadítson meg engem ke-
zedből.
17. És lőn, hogy a mikor elmondot-
ta Dávid e szókat Saul előtt, monda
Saul: A te szavad-é ez, fiam Dávid?
És felkiálta Saul, és síra.
18. És monda Dávidnak: Te igazsá-
gosabb vagy én nálamnál, mert te jót
cselekedtél velem, én pedig rosszal
fizettem néked.
19. És te megmondottad nékem a mai
napon, minémű jót cselekedtél ve-
lem, hogy az Úr kezedbe adott en-
gem, és te még sem öltél meg engem.
20. Mert ha valaki megtalálja ellensé-
gét, elbocsátja-é őt békében az úton?
Annakokáért fizessen az Úr néked jó-
val azért, a mit velem ma cselekedtél.
21. Most pedig, mivel tudom, hogy
te király leszesz, és Izráelnek király-
sága a te kezedben állandó lesz:
22. Esküdjél meg nékem most az Úr-
ra, hogy én utánam nem fogod ki-
irtani maradékomat és nevemet nem
fogod kitörölni atyám házából!
23. És Dávid megesküvék Saulnak.
És Saul elméne haza, Dávid pedig
és az ő emberei felmenének az ő erős-
ségökbe.

Sámuel halála. Nábál bolondsága, Abigail okossága.

25. Meghala pedig Sámuel, és egy-
begyűle az egész Izráel, és
siratták őt, és eltemették az ő házá-
ban Rámában. Dávid pedig felkelt
és elment * Párán pusztájába.
* 4 Móz. 10, 12.
2. És volt egy ember Máonban, a ki-
nek jószága Kármelben * vala, és ez
igen tehetős ember volt: háromezer
juha és ezer kecskéje volt néki. És
Kármelben épen juhait nyírta.
* 4 Móz. 15, 12.
3. (Azt az embert pedig Nábálnak,
és feleségét Abigailnak hívták, a ki
igen eszes és szép termetű asszony
volt; a férfi azonban durva és rossz
erkölcsű vala, a Káleb * nemzetségé-
ből való volt.) * 4 Móz. 14, 24.
4. És meghallotta Dávid a pusztában,
hogy Nábál a juhait nyírja.
5. Elküldé azért Dávid tíz ifjút, és
monda Dávid az ifjaknak: Menjetek
fel Kármelbe, és mikor Nábálhoz ér-
keztek, köszöntsétek őt nevemben bé-
kességesen.
6. És így szóljatok: Légy békességben
az életben, legyen békességben a te
házad*népe* és legyen békességben
mindened, a mid van!
7. Most hallottam, hogy juhaidat nyi-
ratod. A te pásztoraid pedig velünk
valának, nem bántottuk őket, és sem-
mijök sem hibázott az alatt az egész
idő alatt, míg Kármelben valának.
8. Kérdezd meg szolgáidat, ők meg
fogják mondani néked. Legyenek a-
zért ez ifjak kedvesek előtted, mert
alkalmas időben jöttünk. Adj kérlek
abból, a mi kezed közt van, szolgáid-
nak, és a te fiadnak, Dávidnak.
9. Elmenének azért a Dávid szolgái,
és szólának Nábálnak mind e beszé-
dek szerint a Dávid nevében, és vá-
rakozának.

10. Nábál pedig felele a Dávid szolgáinak, és monda: Kicsoda Dávid és kicsoda Isainak fia? Mai napság sok *olyan* szolga van, a kik elszöknek uraiktól.
11. Vegyem azért kenyeremet és vizemet és az én levágott marhámat, a melyet nyíróimnak levágattam, hogy olyan embereknek adjam, a kikről azt sem tudom, hova valók?
12. Akkor megfordulának a Dávid szolgái az ő útjokra, és visszatérének; és mikor megérkezének, értesítették őt mind e beszédek felől.
13. És monda Dávid az ő embereinek: Kösse fel mindenki kardját! És felköté mindenki a kardját, Dávid is felköté az ő kardját; és felment Dávid után mintegy négyszáz ember; kétszáz pedig ott maradt a podgyásznál.
14. Abigailt pedig, a Nábál feleségét értesíté a szolgák közül egy ifjú, mondván: Ímé Dávid követeket küldött a pusztából, hogy köszöntsék a mi urunkat, de ő elűzé őket.
15. Azok az emberek pedig igen jók voltak mi hozzánk; és nem volt bántódásunk, és semmink nem hibázott az alatt az egész idő alatt, míg velök jártunk, mikor a mezőn voltunk.
16. Olyanok voltak reánk nézve, mint a kőfal, mind éjjel, mind nappal, az alatt az egész idő alatt, míg velök valánk, mikor a juhokat őriztük.
17. Most azért értsd meg és lássad, hogy mit kelljen cselekedned, mert jelen van a veszedelem a mi urunk és az ő egész háza ellen, ő pedig oly kegyetlen ember, hogy senki sem szólhat néki.
18. Akkor Abigail sietve vőn kétszáz kenyeret, két tömlő bort, öt juhot elkészítve, öt mérték pergelt búzát, száz kötés aszúszőlőt és kétszáz kötés száraz fügét, és a szamarakra rakta.
19. És monda az ő szolgáinak: Menjetek el előttem, ímé én utánatok megyek; de férjének, Nábálnak nem mondá meg.
20. És történt, hogy a mint a szamáron megy vala, és leereszkedék a hegynek *egyik* mellékösvényén: ímé Dávid és az ő emberei lejővének eleibe, és ő összetalálkozék velök.
21. Dávid pedig *azt* mondotta volt: Bizony hiába őriztem ennek mindenét, a mije van a pusztában, hogy semmi híjja nem lett mindannak, a mi az övé, mert ő a jó helyett rosszszal fizet nékem.
22. Úgy cselekedjék az Isten Dávid ellenségeivel *most* és ezután is, hogy reggelig meg nem hagyok mindabból, a mi az övé, még egy ebet sem.
23. Mikor pedig meglátta Abigail Dávidot, sietve leszállott a szamárról, és arczczal leborula Dávid előtt, és meghajtá magát a földig.
24. És az ő lábaihoz borula, és monda: Óh uram! én magam vagyok a bűnös, mindazáltal hadd beszéljen a te szolgálóleányod te előtted, és hallgasd meg szolgálóleányodnak szavait.
25. Kérlek, ne törődjék az én uram Nábállal, ezzel a kegyetlen emberrel, mert a milyen a neve, olyan ő maga is; bolond az ő neve és bolondság van benne. Én azonban, a te szolgálóleányod, nem láttam az én uramnak szolgáit, a kiket elküldöttél volt.
26. Most pedig, óh uram! él az Úr és él a te lelked, hogy az Úr akadályozott meg téged, hogy gyilkosságba ne essél, és ne *saját* kezeddel szerezz magadnak elégtételt. Most azért olyanok legyenek ellenségeid, mint Nábál, és valakik az én uramnak megrontására törekesznek.
27. És most ezt az ajándékot, a melyet a te szolgálóleányod hozott az én uramnak, adják a vitézeknek, a kik az én uram körül forgolódnak.
28. Bocsásd meg azért a te szolgálóleányodnak vétkét; mert az én uramnak bizonyára maradandó házat épít az Úr, mert az Úrnak harczait harczolja az én uram, és gonoszság nem találtatik te benned a te életedben.
29. És ha valaki feltámadna ellened, hogy téged üldözzön és életed ellen törjön: az én uramnak lelke az élőknek csomójába leend bekötve az Úrnál a te Istenednél; ellenségeidnek lelkét pedig a parittyának öbléből fogja elhajítani.
30. És mikor az Úr megadja a jót az én uramnak mind a szerint, a mint megmondotta felőled, és téged fejedelmül rendel Izráel * fölé:

* rész 16,1.13.

31. Akkor, óh uram, nem leend ez néked bántásodra és szívednek fájdalmára, hogy ok nélkül vért ontottál, és hogy az én uram saját maga szerzett magának elégtételt. Mikor azért jót tesz az Úr az én urammal: emlékezzél meg szolgálóleányodról.
32. És monda Dávid Abigailnak: Áldott legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki téged ma elömbe küldött!
33. És áldott legyen a te tanácsod, és áldott légy te magad is, hogy a mai napon megakadályoztál engem, hogy gyilkosságba ne essem, és ne saját kezemmel szerezzek magamnak elégtételt!
34. Bizonyára él az Úr, az Izráelnek

Istene, a ki megakadályozott engem, hogy veled gonoszul ne cselekedjem, mert ha te nem siettél és nem jöttél volna elõmbe, úgy Nábálnak nem maradt volna meg reggelre *csak* egyetlen ebe sem.
35. És átvevé Dávid az õ kezébõl a mit hozott néki, és monda néki: Eredj el békességben a te házadhoz; lásd, hallgattam szavadra, és megbecsültem személyedet.
36. Mikor pedig Abigail Nábálhoz visszaérkezék, ímé olyan lakoma volt az õ házában, mint a király lakomája, és Nábál szíve vigadozék azon, *mert* igen megrészegedett; azért õ semmit sem mondott meg néki, sem kicsinyt, sem nagyot egészen reggelig.
37. Reggel pedig, mikor Nábál kijózanodék, megmondá néki felesége ezeket a dolgokat; és elhala az õ szíve õ benne, és olyanná lõn, mint a kõ.
38. És mintegy tíz nap mulva megveré az Úr Nábált, és meghala.
39. És mikor Dávid meghallotta, hogy Nábál meghalt, monda: Áldott legyen az Úr, ki bosszút állott Nábálon az én gyaláztatásomért, és szolgáját visszatartotta a gonosztól, a Nábál gonoszságát pedig visszafordítá az Úr az õ fejére! És elkülde Dávid, és izent Abigailnak, hogy elvenné õt feleségéül.
40. Elmenének azért Dávid szolgái Abigailhoz Kármelbe, és beszélének vele, mondván: Dávid küldött minket hozzád, hogy téged elvegyen feleségéül.
41. Õ pedig felálla, és meghajtotta magát arczczal a földre, és monda: Ímé a te szolgálóleányod szolgáló lesz, hogy mossa az én uram szolgáinak lábait.
42. És Abigail sietve felkele, és felült a szamárra és az õ öt szolgálóleánya, a kik körülötte valának, és elment Dávid követei után, és az õ felesége lõn.
43. Ahinoát is elvevé Dávid Jezréelbõl, és * mind a kettõ felesége lõn néki. * Józs. 15, 56.
44. Saul pedig az õ leányát, Mikált, a Dávid feleségét Páltinak, * a Láis fiának adá, a ki Gallimból † való volt.
* 2 Sám. 3, 15. † Ézsa. 10, 30.

Dávid elveszi Saul dárdáját és vizes kupáját, és ismét megszégyeníti õt azáltal, hogy életét megkíméli.
(V. ö. rész 24.)

26. És menének a Zifeusok Saulhoz Gibeába, * mondván: Nemde nem a Hakila halmán lappang-é Dávid, a puszta átellenében? * Zsolt. 54, 2.
2. Felkele azért Saul, és lement Zif pusztájába, és vele volt Izráel közül háromezer válogatott ember, hogy megkeresse Dávidot Zif pusztájában.
3. És tábort jára Saul a Hakila halmán, mely a puszta átellenében van, az úton; Dávid pedig a pusztában tartózkodék. És mikor észrevette, hogy Saul utána ment a pusztába:
4. Kémeket küldött ki Dávid, és megtudta biztosan, hogy Saul eljött.
5. És felkele Dávid, és elment arra a helyre, a hol Saul táborozott, és megnézte Dávid azt a helyet, a hol feküvék Saul és Abner, a Nér fia, seregének fõvezére. Saul pedig a kerített táborban feküvék, és a nép körülötte táborozott.
6. Akkor szóla Dávid, és monda a Hitteus *nemzetségébõl* való Akhiméleknek és Abisainak, a Seruja * fiának, a ki Joábnak testvére vala, mondván: Ki jön le velem Saulhoz a táborba? És mondá Abisai: Lemegyek én veled. * 1 Krón. 2, 16.
7. És elméne éjjel Dávid, és Abisai a nép közé. És ímé, Saul lefeküvén, alszik vala a kerített táborban, és dárdája a földbe volt szúrva fejénél; Abner pedig és a nép körülötte feküvének.
8. Akkor monda Abisai Dávidnak: Kezedbe adta a mai napon Isten a te ellenségedet; most azért, hadd szegezzem a földhöz õt a dárdával egy ütéssel, és másodszor nem ütöm át.
9. Dávid azonban monda Abisainak: Ne veszesd el õt! Mert vajjon ki emelhetné fel kezét az Úrnak felkentje ellen büntetlenül?!
10. És monda Dávid: Él az Úr, hogy az Úr megveri õt! Vagy eljön az õ napja és meghal, vagy pedig harczba megy és *ott* vész el!
11. Távoztassa el *azért* az Úr tõlem azt, hogy kezemet az Úrnak felkentje ellen emeljem, hanem csak vedd a dárdát, mely feje mellett van, és a vizes korsót, és menjünk el.
12. Akkor elvevé Dávid a dárdát és a vizes korsót Saul feje mellõl, és elmenének. És senki sem volt, a ki látta volna, sem a ki észrevette volna, sem a ki felserkent volna, hanem mindnyájan aluvának, mert az Úr mély álmot bocsátott reájok.
13. És mikor Dávid általment a túlsó oldalra, megállott a hegy tetején messzire, *úgy,* hogy nagy távolság volt közöttük.
14. És kiálta Dávid a népnek és Abnernek, a Nér fiának, mondván: Nem felelsz-é Abner? És felele Abner, és

monda: Kicsoda vagy te, hogy *így* kiáltasz a királynak?
15. Dávid pedig monda Abnernek: Avagy nem férfi vagy-é te, és kicsoda olyan, mint te Izráelben? És miért nem vigyáztál a te uradra, a királyra? Mert a nép közül oda ment egy ember, hogy elveszesse a te uradat, a királyt.
16. Nem jó dolog ez, a mit cselekedtél! Él az Úr, hogy halál fiai vagytok ti, a miért nem vigyáztatok a ti uratokra, az Úrnak felkentjére! Most azért nézd meg, hol van a király dárdája és a vizes korsó, a mely fejénél volt?
17. És megismeré Saul a Dávid hangját, és monda: A te hangod-é ez fiam, Dávid? Dávid pedig monda: Az én hangom, uram király!
18. És monda: Miért üldözi szolgáját az én uram? Ugyan mit cselekedtem, és micsoda gonoszság van én bennem?
19. Most azért hallgassa meg az én uram, a király, az ő szolgájának szavát! Ha az Úr ingerelt fel téged ellenem: vajha jóillatú volna előtte az áldozat; ha pedig emberek: átkozottak legyenek az Úr előtt, mert kiűznek most engemet, hogy ne részesülhessek az Úrnak örökségében, azt mondván: Eredj, szolgálj idegen isteneknek.
20. Azért ne omoljék az én vérem a földre távol az Úr színétől; mert Izráelnek királya kijött, hogy egy bolhát keressen, úgy, mint egy fogoly madarat üldöznek a hegyeken.
21. Saul pedig monda: Vétkeztem! térj vissza fiam, Dávid, mert többé nem cselekszem veled gonoszul, mivel az én életem kedves volt előtted a mai napon. Ímé, esztelenül cselekedtem, és igen nagyot vétettem.
22. És felele Dávid, és monda: Ímhol a király dárdája, jőjjön ide a szolgák közül egy, és vigye el azt.
23. Az Úr pedig fizessen meg mindenkinek az ő igazsága és hűsége szerint, mert az Úr kezembe adott téged ma, de én nem akartam felemelni kezemet az Úrnak felkentje ellen.
24. És a mennyire drága volt a mai napon a te lelked én előttem, legyen annyira drága az én lelkem az Úr előtt, és szabadítson meg engem minden nyomorúságból!
25. Akkor monda Saul Dávidnak: Áldott légy te, fiam Dávid, hatalmasan is fogsz cselekedni, és győzni is fogsz! És elment Dávid a maga útjára, Saul pedig visszatért az ő helyére.

Dávid siklági tartózkodása filiszteus földön.

27. És monda Dávid magában: Egy napon mégis el kell pusztulnom a Saul keze miatt, nincs jobb reám nézve, mintha gyorsan elmenekülök a Filiszteusok tartományába, *így* Saul felhagy *azzal,* hogy engem tovább is üldözzön Izráel egész területén, és *így* megszabadulok az ő kezéből.
2. Felkelvén azért Dávid, elméne ő és az a hatszáz ember, a kik vele valának, Ákhishoz, a Máok fiához,*Gáth királyához. *1 Kir. 2, 39.
3. És Dávid Ákhisnál tartózkodék Gáthban, ő és az ő emberei, mindegyik a maga háza*népé*vel együtt; Dávid és az ő két felesége, a Jezréelből való Ahinoám és a Kármelből való Abigail, a Nábál felesége.
4. Mikor pedig Saulnak megmondották, hogy Dávid Gáthba menekült, nem üldözé tovább őt.
5. És monda Dávid Ákhisnak: Ha kedvet találtam előtted, adj helyet nékem valamelyik vidéki városban, hogy ott lakjam; miért laknék a te szolgád veled a királyi városban?
6. És néki adá Ákhis azon a napon Siklágot; lőn azért Sikláq a Júda királyaié mind e mai napig.
7. És lőn ama napoknak száma, míg Dávid a Filiszteusok földén lakozék, egy esztendő és négy hónap.
8. És felméne Dávid embereivel együtt és megtámadták a Gessureusokat, *a Girzeusokat és az Amálekitákat: mert ezek voltak annak a földnek lakosai eleitől fogva, a melyen Súrba mégy egészen Égyiptom földéig. *Józs. 13, 2.
9. És mikor Dávid megverte az országot, sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, és elvitt juhot, ökröt, szamarakat, tevéket és ruhákat, és úgy tért vissza és ment Ákhishoz.
10. Mikor pedig Ákhis *azt* kérdé: Hova törtetek be most? Dávid ekként felele: Júda déli részére és Jerákhméelnek déli részére és Kéneusnak déli részére.
11. Dávid azonban sem férfit, sem aszonyt nem hagyott életben, hogy Gáthba vigye, mondván: Valamiképp ellenünk ne nyilatkozzanak és *azt* mondják: Így cselekedett Dávid. Ez volt az ő szokása amaz egész idő alatt, míg a Filiszteusok földjén tartózkodék.
12. És Ákhis bízott Dávidban, mondván: Bizonyosan gyűlöletessé tette magát az ő népe, Izráel előtt, azért örökké az én szolgám leend.

Saul az endori asszonynál.

28. És történt abban az időben, hogy a Filiszteusok összegyűjték seregeiket a hadra, hogy harczoljanak Izráel ellen. És monda Ákhis Dávidnak: Tudd meg, hogy velem kell jőnöd a táborba, mind néked, mind embereidnek.

2. Dávid pedig felele Ákhisnak: Meglátod bizonynyal, hogy mit fog cselekedni a te szolgád. És monda Ákhis Dávidnak: Ennélfogva fejem oltalmazójává teszlek mindenkorra.

3. Sámuel pedig meghalt vala, és siratá őt az egész Izráel, és eltemeték őt saját városában, Rámában; Saul pedig a varázslókat és *jövendőmondókat kiirtá a földről. *3 Móz. 19,31.

4. És mikor a Filiszteusok egybegyűlvén, eljövének és tábort járának Sunemnél: *egybegyűjté Saul is az egész Izráelt, és tábort járának Gilboánál. * Józs. 19,18.

5. A mint azonban Saul meglátta a Filiszteusok táborát, megfélemlék és az ő szíve nagyon megrémüle.

6. És megkérdezé Saul az Urat, de az Úr nem felelt néki sem *álomlátás, sem az Urim, †sem a próféták által. *4 Móz. 12,6. †2 Móz. 28,30. 4 Móz. 27,21.

7. Akkor monda Saul az ő szolgáinak: Keressetek nékem egy halottidéző asszonyt, hogy elmenjek hozzá, és megkérdezzem őt. Szolgái pedig mondának néki: Ímé, Endorban * van egy halottidéző asszony. * Józs. 17,11.

8. Másnak tetteté azért Saul magát, és más ruhákat vevén magára, elméne ő és vele két férfi; és elmenének éjjel az asszonyhoz, és monda: Mondj jövendőt nékem halottidézés által, és idézd fel nékem azt, a kit mondok néked.

9. És monda az asszony néki: Ímé te *jól* tudod, hogy mit cselekedett Saul, hogy kiirtá a földről a varázslókat és jövendőmondókat; miért akarod azért tőrbe ejteni az én lelkemet, hogy megöless engem?!

10. És megesküvék néki Saul az Úrra, mondván: Él az Úr, hogy e dolog miatt büntetésed nem lészen.

11. Monda azért az asszony: Kit idézzek fel néked? És ő monda: Sámuelt idézd fel nékem.

12. Mikor pedig az asszony Sámuelt meglátta, hangosan felkiáltott. És szóla az asszony Saulnak, mondván: Miért csaltál meg engem? hiszen te vagy Saul!

13. És monda néki a király: Ne félj! Ugyan mit láttál? Az asszony pedig monda Saulnak: istenfélét látok feljőni a földből.

14. És ő monda néki: Milyen ábrázata van? Ő pedig monda: Egy vén ember jő fel, és palást van rajta. És megismeré Saul, hogy az Sámuel, és meghajtá magát arczczal a föld felé, és tisztességet tőn *néki*.

15. Sámuel pedig monda Saulnak: Miért háborgattál, hogy felidéztettél engemet? És felele Saul: Igen nagy szorultságban vagyok; a Filiszteusok hadakoznak ellenem, az Isten pedig eltávozék tőlem, és nem felel már nékem sem próféták által, sem álomlátás által; azért hívtalak téged, hogy megmondjad nékem, mit kelljen cselekednem?

16. És monda Sámuel: Ugyan miért kérdezel engemet, ha az Úr eltávozott tőled és ellenségeddé lőn?!

17. És a szerint cselekedett az Úr, a mint általam megmondotta vala: *elvette az Úr a királyságot a te kezedből, és adta azt a te társadnak, Dávidnak. * rész 15,28.

18. Mivel nem hallgattál az Úrnak szavára, és nem hajtottad végre az ő felgerjedt haragját az *Amálekitákon: azért cselekszik most így veled az Úr. * rész 15,3.8.9.26.

19. És az Úr Izráelt is veled együtt a Filiszteusok kezébe adja, te pedig holnap fiaiddal együtt velem leszesz. Izráelnek táborát is a Filiszteusok kezébe adja az Úr.

20. Akkor Saul a maga egész nagyságában hirtelen a földre esék, mert nagyon megrémüle Sámuel szavaitól; és semmi erő nem vala benne, mert egész nap és egész éjjel semmit sem evék.

21. Akkor az asszony Saulhoz ment, és mikor látta, hogy annyira megrémült, monda néki: Ímé a te szolgálóleányod hallgatott szavadra, és koczkára tettem életemet, és megfogadtam szavaidat, a melyeket mondottál nékem:

22. Most azért hallgass te is szolgálóleányod szavára, hadd tegyek egy falat kenyeret elődbe, és egyél, hogy erőd legyen, mikor útra kelsz.

23. Ő azonban vonakodék, és mondá: Nem eszem; de szolgái és az asszony is kényszeríték őt, és ő engedett szavoknak, felkelt a földről, és felüle az ágyra.

24. Vala pedig az asszony házánál egy hízott borjú, és sietve levágta azt; *azután* lisztet vett, és meggyúrta, és sütött kovásztalan pogácsát.

25. És vivé Saul elé és az ő szolgái elé, és evének; azután felkeltek és elmenének azon az éjszakán.

A Filiszteusok Dávidot visszaküldik.

29. Akkor a Filiszteusok összegyűjték minden seregeiket Afeknél; * Izráel pedig tábort jár vala a forrásnál, *mely* Jezréel mellett van.

* Józs. 19, 24. 30.

2. És a Filiszteusok vezérei kivonulának, ki százzal, ki ezerrel, Dávid pedig és az ő emberei hátul menének Ákhissal.

3. És mondának a Filiszteusok vezérei: Mit *akarnak* ezek a zsidók? És monda Ákhis a Filiszteusok vezéreinek: Avagy nem ez-é Dávid, Saulnak, az Izráel királyának szolgája, a ki már napok óta, sőt évek óta nálam van, és nem találtam benne semmi *rosszat* attól a naptól fogva, hogy átjött, a mai napig.

4. De megharaguvának ő reá a Filiszteusok vezérei, és mondának néki a Filiszteusok vezérei: Küldd vissza ezt az embert, hogy térjen vissza a helyére oda, a melyet rendeltél néki, és ne jőjjön el mi velünk a harczba, hogy ellenünk ne forduljon a harczban; mert ugyan mivel tehetné magát kedvesebbé ura előtt, hacsak nem ezeknek a vitézeknek fejeivel?

5. Avagy nem ez-é Dávid, a kiről *így* énekelnek a körtánczban: Megverte Saul az ő ezerét, és Dávid is az ő tízezerét?

6. Szólítá azért Ákhis Dávidot, és monda néki: Él az Úr, hogy te becsületes vagy, és kedves előttem mind kimenésed, mind bejövésed velem a táborba, mert semmi rosszat nem találtam benned attól a naptól fogva, hogy hozzám jöttél, e mai napig; de a vezérek előtt nem vagy kedves.

7. Most azért térj vissza, és menj el békességben, és *semmit* se cselekedjél, a mi a Filiszteusok vezérei előtt helytelen.

8. És monda Dávid Ákhisnak: Vajjon mit cselekedtem, és mit találtál a te szolgádban attól a naptól fogva, hogy nálad voltam, a mai napig, hogy ne menjek el, és ne harczoljak a királynak, az én uramnak ellenségei ellen?

9. Ákhis pedig felele, és monda Dávidnak: Tudom; bizonyára kedves vagy előttem, mint az Istennek angyala; de a Filiszteusok vezérei mondák: Él ne jőjjön velünk a harczba.

10. Azért kelj fel korán reggel uradnak szolgáival együtt, a kik veled eljövének; keljetek fel korán reggel, mihelyt megvirrad, és menjetek el.

11. Felkele azért Dávid embereivel együtt, hogy korán reggel elmenjen és visszatérjen a Filiszteusok földére. A Filiszteusok pedig felmenének Jezréelbe.

Az amálekiták Siklágot kifosztották, Dávid a zsákmányt visszaveszi tőlük.

30. És történt, hogy a mikor Dávid harmadnapon embereivel Siklágba megérkezék, *ímé,* az Amálekiták betörének a déli vidékre és Siklágba, és leverték Siklágot, és felégették azt tűzzel.

2. És fogságba hurczolák az asszonyokat, a kik benne valának, kicsinytől fogva nagyig; senkit sem öltek meg, hanem elhurczolták, és elmentek az ő útjokra.

3. Mikor azért Dávid embereivel együtt a városba érkezék: ímé az tűzzel felégettetett vala, feleségeik, fiaik és leányaik pedig fogságba hurczoltattak.

4. Akkor Dávid és a nép, a mely ő vele volt, felkiáltának és annyira sírának, hogy végre erejök sem volt a a sírásra.

5. Dávidnak két felesége is fogságba hurczoltatott, a Jezréelből való Ahinoám és a Kármelből való Abigail, a Nábál felesége.

6. És Dávid igen nagy szorultságba juta, mert a nép *arról* beszélt, hogy megkövezi őt, mivel az egész nép lelke elkeseredett fiaik és leányaik miatt. Dávid azonban megerősíté magát az Úrban, az ő Istenében.

7. És monda Dávid Abjáthár papnak, az Akhimélek fiának: Hozd ide nékem az efódot. És Abjáthár oda vivé az efódot Dávidhoz.

8. És megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Üldözzem-é ezt a sereget? Utólérem-é őket? És monda néki: Üldözzed, mert bizonyosan utóléred, és szabadulást szerzesz.

9. Elméne azért Dávid, ő és az a hatszáz ember, a kik vele valának. És mikor a Bésor patakához jutának, ott a *népnek* egy része megállott.

10. Dávid azonban négyszáz emberrel tovább üldözé *az ellenséget;* kétszáz ember pedig ott megállott; mivel fáradtabbak valának, mintsem hogy a Bésor patakán átkelhettek volna.

11. És találának a mezőn egy égyiptomi embert, a kit Dávidhoz vivének, és adának néki kenyeret, hogy egyék, és megitatták őt vízzel.

12. És adának néki egy csomó száraz fügét és két kötés aszuszőlőt; és miután evett, magához tért, mert három nap és három éjjel sem kenyeret nem evett, sem vizet nem ivott.

13. És monda néki Dávid: Ki *embere*

vagy te, és honnan való vagy? Ő pedig monda: Égyiptomi ifjú vagyok, egy Amálekita embernek szolgája, és elhagyott engem az én uram, mivel megbetegedtem *immár* ma harmadnapja.
14. Mi törtünk be a Kréteusok * déli vidékére, és oda, a mely Júdáé, és Kálebnek † déli vidékére; és Siklágot felégettük tűzzel. *2 Sám. 8, 18. † Józs. 15, 13.
15. És Dávid monda néki: Elvezetsz-é minket ahhoz a sereghez? És ő monda: Esküdjél meg nékem az Istenre, hogy nem ölsz meg engem, sem az én uramnak kezébe át nem adsz, és én elvezetlek téged ahhoz a sereghez.
16. Elvezeté azért őket; és ímé, azok elszéledének az egész vidéken, és evének, ivának és tánczolának az igen nagy zsákmány felett, a melyet a Filiszteusok tartományából és Júda tartományából hozának.
17. És vágta őket Dávid alkonyattól fogva másnap estvéig, és senki sem menekült meg közülök, hanem csak négyszáz ifjú ember, a kik tevékre ülének és elfutának.
18. És mindent megszabadított Dávid, valamit elvittek az Amálekiták; az ő két feleségét is megszabadítá Dávid.
19. És semmijök sem hiányzott, sem kicsiny, sem nagy, sem fiaik, sem leányaik, a zsákmányból sem és mindabból, a mit elvittek tőlük; Dávid mindent visszahozott.
20. És elvivé Dávid mind a juhokat és barmokat, *melyeket* tulajdon barmuk előtt hajtának, és azt mondják vala: Ez a Dávid zsákmánya!
21. Midőn pedig Dávid ahhoz a kétszáz emberhez érkezék, a kik fáradtabbak valának, minthogy Dávidot követhették volna, és ott hagyta őket a Bésor patakjánál: kimenének Dávid elé és a nép elé, a mely vele volt. Dávid pedig a néphez közeledék, és köszönté őket békességgel.
22. Akkor mondának mind azok közül, a kik Dáviddal elmenének, így szólván: Minthogy mind a gonosz emberek és Beliál emberei nem jöttek el velünk, semmit se adjunk nékik a zsákmányból, a melyet visszaszereztünk, hanem csak kinek-kinek a maga feleségét és gyermekeit, *azokat* vigyék el, és menjenek el.
23. Dávid azonban így szóla: Ne cselekedjetek így atyámfiai azzal, a mit az Úr adott nékünk; ő oltalmazott minket és adá kezünkbe a sereget, a mely ellenünk jött vala.
24. Vajjon kicsoda engedhetne néktek ebben a dologban? Sőt inkább, a mekkora annak a része, a ki elment a harczba, akkora legyen annak is a része, a ki a holminál marada; egyenlőképen osztozzanak.
25. És úgy történt ez attól a naptól fogva azután is; törvénynyé és szokássá tette ezt Izráelben mind e mai napig.
26. Mikor pedig Dávid Siklágba érkezék, külde a zsákmányból Júda véneinek, az ő barátainak, mondván: Ímé az Úr ellenségeinek zsákmányából való ajándék számotokra.
27. Azoknak *tudniillik,* a kik Béthelben, a kik dél felé Rámóthban, és a kik Jathirban *laknak;*
28. A kik Aroerben, a kik Sifmótban és a kik Estemoában *laknak;*
29. A kik Rákálban, a kik a Jerakhméeliták városaiban és a kik a Kéneusok városaiban *laknak;*
30. A kik Hormában, a kik Kor-Asánban és a kik Athákban *laknak;*
31. A kik Hebronban és mindazon helyeken, a hol Dávid embereivel megfordult vala.

Saulnak s fiainak veszedelme.
(Vers 1—13: v. ö. 1 Krón. 10, 1—12.)

31. És megütközének a Filiszteusok Izráellel, * és elfutottak Izráel férfiai a Filiszteusok elől, és elhullának a seb miatt a † Gilboa hegységén. * rész 29, 1. † Józs. 17, 11.
2. A Filiszteusok pedig utólérték Sault és az ő fiait, és megölték a Filiszteusok Jonathánt, Abinádábot és Málkisuát, a Saul fiait.
3. És a küzdelem igen heves lőn Saul ellen, mikor megtalálták őt a kézíves emberek, és igen megrettene a kézívesektől.
4. És mondá Saul az ő fegyverhordozójának: Húzd ki kardodat, és szúrj keresztül azzal engem, hogy valami módon reám ne jőjjenek e körülmetéletlenek, és keresztülszúrjanak engemet és gúnyt űzzenek belőlem. De fegyverhordozója nem akará, mert nagyon félt. * Akkor Saul vevé a kardot és belébocsátkozék. * 2 Sám. 1, 10.
5. És fegyverhordozója a mint meglátta, hogy Saul meghalt, ő is belébocsátkozék az ő kardjába, és vele együtt meghala.
6. És meghala Saul és az ő három fia és fegyverhordozója, sőt emberei is mindnyájan egyenlőképen azon a napon.
7. És mikor meglátták az Izráel férfiai, a kik a völgyön túl és a Jordánon túl *laktak* vala, hogy Izráel férfiai elfutottak, és hogy Saul és az ő

fiai meghalának: elhagyták a városokat és elfutának. A Filiszteusok pedig eljövének és lakának azokban.
8. És történt másnap, mikor a Filiszteusok kimentek, hogy kirabolják az elesetteket, megtalálták Sault és az ő három fiát, a kik a Gilboa hegyén esének el.
9. És levágták fejét és fegyverzetét lehúzták, és elküldötték a Filiszteusok tartományába szerénszerte, hogy hírt mondanának bálványaiknak templomában és a nép között.
10. És fegyverzetét Astarot* templomában helyezték el, testét pedig felfüggeszték Bethsán kerítésére.
* Bir. 2, 12.
11. Mikor pedig értesültek felőle Jábes-Gileád lakói,* hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:
* rész 11, 1. 2. 11. 2 Sám. 2, 45.
12. Felkelének mindnyájan a vitéz férfiak, és menének egész éjjel, és *miután* levették Saul testét és az ő fiainak testeit Bethsán kerítéséről, elmentek Jábesbe, és ott megégették őket;
13. Csontjaikat pedig felszedték, és eltemették a tamaris fa alatt Jábesben; és böjtölének hét napig.

SÁMUEL MÁSODIK KÖNYVE.

Dávid megöleti Saul koronájának hozzá vivőjét.

1. És lőn Saul halála után, mikor Dávid visszatért az Amálekiták legyőzéséből, és * Dávid két napig Siklágban időzött: * 1 Sám. 30, 1. 17. 26.
2. Ímé a harmadik napon egy férfi jöve a táborból Saultól, és az ő ruhái megszaggatva valának, * fején pedig föld vala; és a mikor Dávidhoz ért, leesék a földre, és meghajtá magát.
* rész 28, 4.
3. Monda pedig néki Dávid: Honnét jösz? Felele néki: Az Izráel táborából szaladék el.
4. Monda néki Dávid: Mondd meg kérlek nékem, mint lőn a dolog? Ő pedig felele: Megfutamodék a nép a harczból, és a nép közül nagy sokaság esett el, és meghalának. Sőt Saul is és * Jonathán az ő fia meghalának.
* 1 Sám. 31, 2.
5. Dávid pedig mondá az ifjúnak, ki néki *ezt* elbeszélé: Honnan tudod, hogy meghalt Saul és Jonathán az ő fia?
6. Felele az ifjú, ki a hírt hozta: Történetből felmenék a Gilboa hegyére, és ímé Saul * az ő dárdájára támaszkodott vala, és ímé a szekerek és lovagok utóléréк őtet. * 1 Sám. 31, 4.
7. Hátratekintvén pedig *Saul,* meglátа engem és szólíta, és mondék: Ímhol *vagyok* én.
8. Monda pedig nékem: Ki *vagy* te? Felelék néki: Amálekita vagyok.
9. Akkor monda nékem: Kérlek állj mellém és ölj meg engem, mert dermedtség fogott el engem, * pedig a lélek még teljesen bennem van.
* vers 6.
10. Annakokáért *én* mellé állván, megölém őtet, mert tudtam, hogy meg nem él, miután elesett, és elhozám a koronát, mely az ő fején *vala,* és az aranypereczet, mely az ő karján *volt,* és azokat *ímé* ide hoztam az én uramnak.
11. Akkor megragadá Dávid a maga ruháit és * megszaggatá, úgyszintén a többi emberek is, a kik ő vele *valának.* * rész 3, 31. 1 Móz. 37, 29.
12. És nagy zokogással sírának, és böjtölének * mind estvéig, Saulon és Jonathánon, az ő fián, és az Úrnak népén és Izráelnek házán, mivelhogy fegyver által hullottak el. * 1 Sám. 31, 13.
13. És monda Dávid az ifjúnak, a ki *ezt* elbeszélé néki: Honnét *való vagy* te? Felele: Egy jövevény Amálekita férfi fia vagyok.
14. Ismét monda néki Dávid: Hogy nem féltél felemelni kezedet * az Úr felkentjének elvesztésére?
* 1 Sám. 24, 6. 7. 26, 9.
15. És szólíta Dávid egyet az ő szolgái közül, kinek monda: Jőjj elő és öld meg * őt. Ki általüté azt, és meghala. * rész 4, 12.
16. És monda néki Dávid: A te véred *legyen* a te fejeden: mert a tennen nyelved vallása bizonyságot tesz ellened, mondván: Én öltem * meg az Úrnak felkentjét. * vers 10.

Dávid gyászéneke Saul és Jonathán felett.

17. És keservesen síra Dávid ilyen sírással, * Saulon és Jonathánon, az ő fián. * vers 19. 27.
18. És monda (*Ujdal ez,* hogy megtanulják Juda fiai, mely be van írva a * Jásár könyvébe): * 1 Sám. 31, 3.
19. Izráel! a te ékességed elesett halmaidon: miként hullottak el a hősök!
20. Meg ne mondjátok * Gáthban, ne hirdessétek Askelon utczáin, hogy ne örvendjenek a Filiszteusok leányai, és ne ujjongjanak a körülmetéletlenek leányai. * 1 Sám. 27, 3. 5. Mik. 1, 10.

21. Gilboa * hegyei, se harmat, se
eső ti reátok ne *szálljon*, és mezőtök
ne teremjen semmi áldozatra valót;
mert ott hányatott el az erős *vitézek*
paizsa, Saulnak paizsa, mintha meg
nem kenettetett volna † olajjal.
* vers 6. † 1 Sám. 10, 1.
22. A megöletteknek vérétől és a hő-
söknek kövérétől Jonathán kézíve
hátra nem * tért, és a Saul fegyvere
hiába nem járt. * 1 Sám. 14, 13.
23. Sault és Jonathánt, a kik egymást
szerették * és kedvelték míg éltek, a
halál sem szakította el; a saskese-
lyűknél gyorsabbak és az oroszlánok-
nál erősebbek valának. * 1 Sám. 20, 2.
24. Izráel leányai! sirassátok Sault,
ki karmazsinba öltöztetett gyönyö-
rűn, és aranynyal ékesíté fel ruhá-
tokat.
25. Oh, hogy elhullottak a hősök a
harczban! Jonathán halmaidon esett
el!
26. Sajnállak testvérem Jonathán,
kedves * valál nékem nagyon, hoz-
zám való szereteted csudálatra mél-
tóbb volt az asszonyok szerelménél.
* 1 Sám. 18, 1. 20, 41. 23, 16. 17.
27. Oh, hogy elhullottak a hősök!
És elvesztek a hadi szerszámok!

Dávid Júda királya, Isbóset Izráelé.

2. Ezek után lőn, hogy megkérde-
zé Dávid az * Urat, mondván:
Felmenjek-é Júdának valamelyik vá-
rosába? Kinek felele az Úr: Menj fel.
És monda Dávid: Hová menjek? Fe-
lele: Hebronba. * 1 Sám. 30, 8.
2. Felméne azért oda Dávid és az ő
két felesége is, Ahinoám a Jezréel-
ből való, és * Abigail, a Karmelből
való Nábál felesége. * 1 Sám 25, 42. 43.
3. És embereit is, * a kik vele valá-
nak, felvivé Dávid, kit-kit a maga há-
zanépével, és lakának Hebron váro-
saiban. * 1 Sám. 23, 13.
4. És eljövének Júda férfiai, és ott
felkenék Dávidot királynak a Júda
házán. Mikor pedig megjelentették
Dávidnak, mondván: A Gileádból va-
ló Jábes emberei voltak azok, * kik
eltemették Sault; * 1 Sám. 31, 12. 13.
5. Követeket külde Dávid a Gileád-
ból való Jábes embereihez, és ezt ize-
né néki: Áldottak * vagytok ti az Úr-
tól, kik ezt az irgalmasságot csele-
kedtétek a ti uratokkal, Saullal, hogy
eltemettétek; * Ruth 2, 20.
6. Annakokáért most az Úr cseleked-
jék veletek irgalmasságot és igazsá-
got; sőt én is ezt a jót teszem vele-
tek, hogy ezt cselekedtétek;
7. Most azért a ti kezeitek erősöd-
jenek meg, és legyetek erős férfiak,
mert meghol a ti uratok Saul, és im-
már engem felkent királynak Júda
háza önmagán.
8. Abner pedig, a Nér fia, a ki Saul-
nak fővezére * *vala*, felvevé Isbósetet,
a Saul fiát, és † elvivé Mahanáimba.
* 1 Sám. 14, 50. † Józs. 13, 24. 26.
9. És királylyá tette őt Gileádon, Asu-
ron és Jezréel *városán*, és az Efra-
im és Benjámin *nemzetség*ein, és az
egész Izráelen.
10. Negyven esztendős *vala* Isbóset,
Saul fia, mikor uralkodni kezde Iz-
ráelen, és két esztendeig uralkodék.
Csak Júdának háza követé Dávidot.
11. Lőn pedig az időnek száma, míg
Dávid király volt Hebronban Júdá-
nak házán, hét * esztendő és hat hó-
nap. * 1 Kir. 2, 11.
12. És elméne Abner, a Nér fia, és
Isbósetnek, a Saul fiának szolgái Ma-
hanáimból * Gibeonba. * Józs. 10, 12.
13. Joáb is Sérujának fia, és a Dá-
vid szolgái elmenvén, összetalálko-
zának azokkal a Gibeon halastavá-
nál, és maradának ezek a halastón
innét, amazok pedig a halastón túl.
14. Akkor monda Abner Joábnak:
Nosza álljanak elő néhányan az ifjak,
és viaskodjanak előttünk. És monda
Joáb: Hát álljanak elő.
15. Felkelének azért és *egyenlő* szám-
ban általmenének a Benjámin *nem-
zeté*ből és a Saul fiának, Isbósetnek
*seregé*ből tizenketten, és a Dávid szol-
gái közül *is* tizenketten.
16. És kiki az ő társának fejét meg-
ragadá, és fegyverét oldalába *üté*; és
egyenlőképen mind elhullának; és
nevezék azt a mezőt Helkáth-Hassu-
rimnak, mely Gibeonban van.

Abner megöli Asáelt.

17. És felette erős harcz lőn azon
a napon, * és megverették Abner és
az Izráel népe a Dávid szolgái által.
* vers 12.
18. Három fia vala pedig * ott Séru-
jának: Joáb, † Abisai és Asáel; Asáel
pedig könnyű lábú vala, mint egy
vadkecske, mely a mezőn *lakik*.
* 1 Krón. 2, 16. † 1 Sám. 26, 7. 8.
19. És Asáel üldözé Abnert; és se
jobbfelé, se balfelé nem tére ki Ab-
ner után való futásában.
20. Hátratekintvén pedig Abner,
monda: Te vagy-é Asáel? Felele: Én
vagyok.
21. És monda néki Abner: Térj más-
felé, vagy jobbkézre vagy balkézre,
és fogj meg egyet az ifjak közül, és
foszd ki őt mindenéből; de Asáel nem
akarta őt elhagyni.
22. Ismét monda Abner Asáelnek:
Menj el hátam mögül. Miért verje

lek téged a földhöz? És micsoda orczával menjek Joábhoz, a te bátyádhoz?
23. Mikor azért semmiképen nem akart eltérni, általüté * őt Abner a dárda végével, az ötödik oldalcsontja között, és hátul jöve ki a dárda; és elesék azon a helyen, és ugyanott meghala. És lőn, hogy mindazok, a kik arra a helyre érkezének, a hol Asáel elesett és meghalt vala, megállának. * rész 3,27.
24. Joáb pedig és Abisai * tovább üldözék Abnert; és midőn a nap lement, elérkezének az Amma halmára, mely Giah átellenében vala, a Gibeon pusztája melletti úton. * vers 18.
25. Akkor egybegyülekezének az Abner után való Benjámin fiai, egy csoportot alkotva, és megállának egy halomnak tetején.
26. És kiálta Abner Joábnak, és monda: Vajjon szűntelenül öldökölnie kell-é a fegyvernek? Nem tudod-é, hogy siralmas lesz ennek a vége? És meddig nem mondod a népnek, hogy térjenek vissza testvéreiknek hátukról?
27. És monda Joáb: Él az Isten, hogy ha te nem szólottál volna, bizony már reggel eltávozott volna a nép, és nem kergette volna az ő atyjafiait.
28. Trombitát fuvata azért Joáb, és megálla az egész nép, és nem üldözék tovább Izráelt, és nem harczolának tovább.
29. Abner pedig és az ő vitézei azon az egész éjszakán mennek vala a mezőségen, és általkelének a Jordánon, és az egész vidéket bejárván, * jutának Mahanáimba. * vers 8.9.
30. Joáb pedig megtérvén Abner üldözéséből, összegyűjté az egész népet, és hiányozának Dávid szolgái közül tizenkilenczen és * Asáel. * vers 23.
31. A Dávid szolgái pedig Benjámin *nemzeté*ből, az Abner szolgái közül háromszázhatvan embert ölének meg, a kik meghalának.
32. És felvevén Asáelt, eltemeték őt atyjának sírboltjában, mely Bethlehemben vala. Joáb pedig és az ő vitézei egész éjjel menve, Hebronban virradának * meg. * vers 11.

Dávid fiai.

3. Sok ideig tartó hadakozás lőn a Saul háznépe között és a Dávid háznépe között. Dávid pedig mind feljebb-feljebb emelkedik és erősbödik vala; a Saul háza pedig alább-alább száll és fogy vala.
2. Fiai születének Dávidnak * Hebronban, kik között elsőszülött vala Ammon, a † Jezréelből való Ahinoámtól; * 1 Krón.3,1. † rész 13,10—14.
3. A második pedig Kileáb, a Kármelbeli Nábál feleségétől, Abigailtól való, és a harmadik * Absolon, a Máákha fia, a ki a Gessurbeli Thalmai király leánya vala; * rész 18,9.15,17.
4. És a negyedik * Adónia, Haggitnak fia, és az ötödik Sefátia, Abitál fia. * 1 Kir.1,25.2,25.
5. A hatodik Ithreám, Eglától, Dávid feleségétől való: ezek születtek Dávidnak Hebronban.

Abner Dávidhoz pártol, de Joáb megöli.

6. Míg a hadakozás tartott a Saul házanépe és a Dávid házanépe között, Abner igen ragaszkodék a Saul házanépéhez.
7. Vala pedig Saulnak egy ágyasa, kinek neve vala * Rizpa, Ajának leánya; és monda *Isbóset* Abnernek: Miért mentél be az én atyámnak ágyasához? * rész 21,8.
8. Felette igen megharaguvék azért Abner az Isbóset szaván, és monda: Ebfej vagyok-é én, ki Júdával tart? Én most nagy irgalmasságot * cselekedtem a te atyádnak, Saulnak házával, az ő atyjafiaival és rokonságaival, és nem adtalak téged Dávidnak kezébe; és te *mégis* ez asszonynak vétkét reám fogod most.
* rész 2,8.9.
9. Úgy cselekedjék Isten Abnerrel *most* és ezután is, hogy a mint * megesküdött az Úr Dávidnak, én is a szerint cselekeszem † vele:
* 1 Sám.15,28.16,1—13. † vers 17—19.
10. Hogy elveszem a királyságot Saulnak házától, és megerősítem Dávidnak székét az Izráel és a Júda felett, Dántól fogva * mind Bersebáig.
* 1 Kir.4,25.
11. És nem felelhete semmit erre Abnernek, mivelhogy igen fél vala tőle.
12. Követeket külde azért Abner Dávidhoz maga helyett ilyen izenettel: Vajjon kié az ország? Azt mondván: Tégy frigyet velem, és ímé az én erőm is te melletted lesz, hogy az egész Izráelt hozzád hajtsam.
13. Kinek felele *Dávid:* Jó, én frigyet kötök veled. De mindazáltal egyet kérek tőled, mondván: *Addig* ne lássad az én arczomat, míg el nem hozod nékem Mikált, * a Saul leányát, mikor ide akarsz jőni, hogy arczomat lássad. * 1 Sám.25,44.
14. És követeket külde Dávid Isbósethez, a Saul fiához, kik ezt mondják: Add vissza az én feleségemet, Mikált, kit én száz * Filiszteus előbőrével jegyeztem el magamnak.
* 1 Sám.18,25—27.

15. Elküldé azért Isbóset, és elvételé őt az ő férjétől Páltieltől, * Láis fiától. * 1 Sám.25,44.

16. És vele ment az ő férje *is,* sírva követvén őt Bahurimig; és *ott* mondá néki Abner: Eredj, menj vissza; és haza tére.

17. Annakutána Abner szóla az Izráel véneinek, * mondván: Immár régtől fogva kivántátok Dávidot, hogy királyotok legyen néktek: * rész 5,1—3.

18. Azért most vigyétek véghez; mert az Úr szólott Dávidnak, ezt mondván: Az én szolgámnak Dávidnak keze által szabadítom meg az én népemet Izráelt a Filiszteusok kezéből, és minden ellenségeinek kezéből.

19. Azután szóla Abner a Benjámin *nemzetségé*vel is, és elméne Abner Dávidhoz is Hebronba, hogy megjelentse néki mindazt, a mi tetszenék Izráel népének és Benjámin egész nemzetségének.

20. Mikor pedig eljutott Abner Dávidhoz Hebronba és ő vele együtt húsz ember, megvendégelé Dávid Abnert és a vele volt embereket.

21. Ennekutána monda Abner Dávidnak: Felkelek és elmegyek, hogy az egész Izráelt ide gyűjtsem az én uram eleibe, a király eleibe, a kik frigyet kössenek te veled, és uralkodjál mindeneken úgy, a mint szívednek tetszik. És visszabocsátá Dávid Abnert, és elméne békével.

22. És ímé a Dávid szolgái és Joáb jőnek vala a táborból, és sok prédát hoznak magukkal, de Abner nem volt már Dávidnál Hebronban, mert elbocsátotta őt és békével elment vala.

23. Joáb pedig és az egész sereg, mely ő vele vala, a mint megérkezének, értesíték Joábot e dolog felől, mondván: Ide jött Abner, Nérnek fia a királyhoz, és visszabocsátá őt, és békével hazatére.

24. Beméne azért Joáb a királyhoz és monda: Mit cselekedtél? Ímé Abner hozzád jött, miért bocsátád el őt, hogy elmenjen?

25. Ismered-é Abnert, a Nér fiát? Csak azért jött volt ide, hogy megcsalhasson, és kikémlelje a te kijövésedet és bemenésedet, és megtudjon mindent, a mit te cselekszel.

26. És kimenvén Joáb Dávidtól, követeket űzde Abner után, kik viszszahozák őt a Sira kútjától; Dávid azonban nem tudja vala.

27. Visszajövén Abner Hebronba, félreszólítá őt Joáb a kapu között, mintha titokban akarna vele beszélni, és általüté * ott őt az ötödik oldalbordájánál, és meghala Asáelnek, † a *Joáb* atyjafiának véréért. * 1 Kir.2,5. † rész 2,23.

28. Mely dolgot minekutána megtudott Dávid, monda: * Ártatlan vagyok én és az én országom mindörökké az Úr előtt, Abnernek, a Nér fiának vérétől. * vers 26.27.

29. Szálljon ez Joábnak * fejére, és az ő atyjának egész háznépére; és el ne fogyjon a Joáb házából a folyásos, a bélpoklos, a mankón járó, és a ki fegyver miatt vész el, és a kenyér nélkül szűkölködő. * 1 Kir.2,28—34.

30. Joáb pedig és Abisai, az ő atyjafia azért ölék meg Abnert, mivelhogy megölte vala az ő atyjokfiát, Asáelt Gibeonban * a harczon. * rész 2,23.

31. Monda pedig Dávid Joábnak és mind az egész népnek, mely vele vala: Szaggassátok meg * ruháitokat, és öltözzetek zsákba, és sírjatok Abner előtt! Dávid király pedig megy vala a koporsó után; * rész 1,11.

32. És eltemeték Abnert Hebronban. Akkor felkiálta a király, és igen síra az Abner koporsója felett, és síra az egész nép is.

33. És a király gyászdalt szerezvén Abner felett, monda: Gaz halállal kelle kimulnia * Abnernek? * vers 27.

34. A te kezeid nem voltak megkötve, sem lábaid békóba verve; de úgy vesztél el, mint álnok ember * miatt szokott elveszni az ember! És siratá őt ismét az egész nép. * vers 27.

35. Előjöve pedig mind az egész nép, hogy enni adjanak Dávidnak, mikor még a nap fenn vala, de megesküvék Dávid, ezt mondván: Úgy * cselekedjék én velem az Isten *most* és ezután is, hogy míg a nap le nem megy, sem kenyeret, sem egyebet nem eszem. * rész 19,13.

36. Mely dolgot mikor az egész község megértett, igen tetszék nékik; valamint a többi dolga is, a mit a király cselekeszik vala, igen tetszék nékik.

37. És megértette azon a napon az egész nép és az egész Izráel, hogy nem a királytól * volt, hogy Abnert, a Nér fiát megölték. * vers 26.28.

38. Monda pedig a király az ő szolgáinak: Nem tudjátok-é, hogy * nagy fejedelem esett ma el az Izráelben? * rész 2,8. 1 Sám.26,15.

39. Én pedig ma erőtelen, * noha felkent király vagyok; ezek pedig a Sérujának fiai hatalmasabbak nálamnál. De fizessen meg az Úr annak, a ki † gonoszt cselekeszik, az ő gonoszsága szerint. * rész 2,4.10. † 1 Kir.2,5.6.

Isbósetet megölik szolgái, kiket viszont Dávid ölet meg.

4. Mikor pedig meghallotta Saul fia, hogy meghalt Abner Hebronban, igen megfogyatkozék az ő ereje. Sőt az egész Izráel megrémüle.
2. Két fővezére volt a Saul fiának, egyiknek neve Bahana és a másiknak neve Rékáb, Rimmonnak fiai, ki Beerótból való vala, a Benjámin fiai közül; mert Beerót is a Benjámin *városai* közé számláltatik.
3. Elfutottak vala pedig a Beerótbeliek Gittáimba, * és lőnek ott jövevények mind e mai napig. * Neh. 11, 33.
4. Jonathánnak * pedig, a Saul fiának volt egy sánta fia, (öt esztendős vala, mikor Jezréelből hír jött Saul és Jonathán felől, és felvevé őt a dajkája, hogy elszaladjon *vele;* lőn pedig, hogy mikor a *dajka* gyorsan futott, elesett, és megsántula), ennek neve vala Méfibóset. * 1 Sám. 23, 17.
5. Elmenének azért a Beerótbeli Rimmonnak * fiai, Rékáb és Bahana, és bemenének Isbósetnek házába, mikor a nap legmelegebb vala és ő déli álmát aluszsza vala. * vers 2.
6. Bemenvén azért ezek a ház belsejébe, gabonát vive, általüték * őt az ötödik oldalborda alatt; s Rékáb és az ő atyjafia, Bahana, elszaladának. * Bir. 3, 21.
7. Mikor azért ezek a házba bementek, és ő hálószobájában az ágyán feküvék, megsebesítvén megölték őt, s fejét legvágva, felvették az ő fejét, és egész éjjel mennek vala a sík mezőn.
8. És elvivék Isbóset fejét Dávidhoz Hebronba, és mondának a királynak: Ímhol Isbósetnek, Saul fiának, a te ellenségednek feje; a ki üldözé a te lelkedet, és az Úr bosszút állott e mai napon az én uramért, a királyért, Saulon és az ő maradékán.
9. Felele pedig Dávid Rékábnak és Bahanának, az ő atyjafiának, a Beerótbeli Rimmon fiainak, és monda nékik: Él az Úr, ki az én életemet megszabadította minden nyomorúságból,
10. Hogy én azt, a ki nékem hírt hozott vala, ezt mondván: Ímé meghalt Saul (és azt hitte, hogy azzal nékem örömet szerez), megragadván megöletém őt Siklágban, * holott jutalmat kellett volna adnom néki hírmondásáért: * rész 1, 15.
11. Mennyivel inkább az istentelen embereket, kik * ágyában, a maga házában ölték meg az igaz embert? Azért most vajjon ne kivánjam-é meg az ő vérét kezeitekből, hogy titeket eltöröljelek a földről? * vers 5. 6.
12. Parancsola azért Dávid az ő szolgáinak, hogy megöljék * őket; és elvagdalák kezeiket és lábaikat; és felakaszták őket Hebronban, a halastó mellett. Isbósetnek pedig fejét felvevén, eltemeték az Abner † sírboltjába, Hebronban.
* rész 1, 15. 1 Sám. 24, 23. † rész 3, 32.

A többi törzsek felkenik Dávidot.
(Vers 1—10: v. ö. 1 Krón. 11. 1—9.)

5. Eljövének pedig * Dávidhoz Hebronba Izráelnek minden nemzetségei, és szólának ilyenképen: Ímé mi a te csontodból és testedből valók vagyunk,
* rész 3, 17—19. 1 Krón. 11, 1.
2. *Mert* ennekelőtte is, mikor Saul uralkodott felettünk, te vezérelted ki s be Izráelt, és az Úr azt mondotta néked: Te legelteted * az én népemet, az Izráelt, és te fejedelem leszel Izráel felett. * Zsolt. 78, 70. 71.
3. Eljövének azért Izráelnek minden vénei a királyhoz Hebronba, és frigyet tőn velek Dávid király Hebronban az Úr előtt, és királylyá kenék Dávidot * Izráel felett. * rész 2, 4. 7.
4. Harmincz esztendős vala Dávid, mikor uralkodni kezde, *és* negyven esztendeig uralkodék.
5. Hebronban uralkodék a * Júda *nemzetség*én hét esztendeig és hat hónapig: és Jeruzsálemben uralkodék harminczhárom esztendeig az egész Izráel és Júda *nemzetség*ein.
* rész 2, 4. 7. 1 Kir. 2, 11.

Dávid beveszi Jeruzsálemet.

6. Felméne pedig a király és az ő népe Jeruzsálembe a * Jebuzeusok ellen, kik azt a földet lakják vala, ők azonban azt mondák Dávidnak: Nem jösz ide be, hanem a sánták és vakok elűznek téged! *melylyel* azt jelenték: Nem jő ide be Dávid.
* Csel. 7, 45.
7. Bevevé mindazáltal Dávid a Sion várát, és az *immár* a Dávid * városa.
* vers 9. rész 6, 12.
8. Mert azt mondá Dávid ama napon: Mindenki, a ki vágja * a Jebuzeusokat, menjen fel a csatornához *és vágja ott* a sántákat és a vakokat, a kiket † gyűlöl a Dávid lelke. Ezért mondják: Vak és sánta ne menjen be a házba! * 1 Krón. 11, 6. † vers 6.
9. És lakozék Dávid abban a * várban, és nevezé azt Dávid városának; és megépíté Dávid köröskörül, Millótól fogva befelé. * vers 7. 2 Kron. 11, 6. 7.
10. Dávid pedig * folytonosan emelkedék és növekedék, *mert* az Úr a Seregeknek Istene vala ő vele.
* rész 3, 1.

Dávid családja és győzelmei.
(Vers 11—25 : v. ö. 1 Krón. 14, 1—16.)
11. Követeket külde pedig * Hirám, Tírusnak királya Dávidhoz, és czédrusfákat is, ácsmestereket és kőmíveseket, és építének házat Dávidnak.
* 1 Krón. 14,1.
12. És belátta Dávid, hogy az Úr megerősítette őt az Izráel felett való királyságában, és hogy felmagasztalta az ő királyságát az ő népéért Izráelért.
13. Vőn pedig még magának * Dávid ágyasokat, és † feleségeket Jeruzsálemből, minekutána Hebronból oda ment; és lőnek még Dávidnak fiai és leányai. * 1 Krón. 3,1.9. † 5 Móz. 17,17.
14. És ezek a nevei azoknak, a kik Jeruzsálemben születtek: * Sammua, Sóbáb, Nátán, Salamon,
* 1 Krón. 3,5—9.
15. Ibhár, Elisua, Néfeg, Jáfia,
16. Elisáma, Eljada és Elifélet.
17. Mikor pedig a Filiszteusok meghallották, hogy királylyá kenték * Dávidot az Izráelen; felkelének mind a Filiszteusok, hogy Dávidot megkeressék; melyet megértvén Dávid, aláméne az erősségbe. * 1 Krón. 14,8.
18. A Filiszteusok pedig elérkezének és elszéledének a Réfaim völgyében.
19. Megkérdé azért Dávid az Urat ilyen szóval: Elmenjek-é a Filiszteusok ellen? Kezembe adod-é * őket? Felele az Úr Dávidnak: Menj el, mert kétség nélkül kezedbe adom a Filiszteusokat. * 1 Sám. 30,8.
20. Elérkezék azért Dávid Baál Perázimba, és megveré ott őket Dávid, és monda: Szétszórta az Úr ellenségimet előttem, mint a víz szokott eloszlani; azért nevezé azt a helyet Baál Perázimnak.
21. És ott hagyák az ő bálványaikat, melyeket felszedének * Dávid és az ő szolgái. * 1 Krón. 14,12.
2 Móz. 2,324. 4 Móz. 32,20. 5 Móz. 7,25.
22. Azután ismét feljövének a Filiszteusok, és elszéledének a Réfaim völgyében.
23. Megkérdé azért Dávid az Urat, ki ezt felelé: Ne menj *most* reájok; *hanem* kerülj a hátuk mögé és a szederfák ellenében támadd meg őket.
24. És mikor a szederfák tetején indulásnak * zaját fogod hallani, akkor indulj meg, mert akkor kimegy te előtted az Úr, hogy megverje a Filiszteusok táborát. * 2 Kir. 7,6.7.
25. És úgy cselekedék Dávid, a mint megparancsolta vala néki az Úr: és vágta * a Filiszteusokat Gibeától fogva, mind *addig,* míg † Gézerbe mennél.
* vers 20. rész 3,18. † Józs. 16,10.

A frigyláda Jeruzsálembe vitele. Mikál csúfolódása.
(Vers 1—11: v. ö. 1 Krón. 13.)
6. Összegyűjté ezek után Dávid az egész * Izráelnek színét, harminczezer *embert.* * 1 Krón. 13,1—6.
2. És felkelvén, elméne Dávid az egész néppel együtt, mely vele vala, Júdá-*nak városába,* * Bahalába, hogy elhozza onnét az Isten ládáját, mely Névről, a Seregek Urának nevéről neveztetik, ki ül a Kérubok † között.
* 1 Krón. 13,6. 1 Sám. 7,1. † 2 Móz. 25,20—22.
3. És tevék az Isten ládáját új * szekérre, és elhozák azt Abinádábnak házától, mely vala a dombon, és Uzza és Ahió, Abinádáb fiai vezetik az új szekeret. * 1 Sám. 6,7.10.11.
4. Elvivék azért azt az * Abinádáb házából, mely a dombon vala, az Isten ládájával, és Ahió a láda előtt megyen. * 1 Sám. 7,1.
5. Dávid * pedig és az egész Izráel népe örvendeznek vala az Úr előtt, jegenyefából való minden *szerszámokkal,* hegedűkkel, lantokkal, dobokkal, sípokkal és czimbalmokkal.
* vers 14.15.
6. És mikor Nákonnak * szérűjére jutának, kinyújtá Uzza *az ő kezét* az Isten ládájára, és megtartá *azt;* mert az ökrök félremozdították vala.
* 1 Krón. 13,9.
7. Ennekokáért felgerjede az Úr haragja Uzza ellen, és megölé ott őt az Isten vakmerőségéért: és meghala ott az Isten ládája mellett.
8. És bosszankodék Dávid, hogy az Úr ilyen romlással rontotta meg Uzzát, és nevezé azt a helyet Péres Uzzának, mind e mai napig.
9. Megfélemlék azért Dávid azon a napon az Úrtól, és monda: Hogyan jőjjön az Úr ládája én hozzám?
10. És nem akará Dávid magához vinni az Úrnak ládáját * Dávidnak városába, hanem letéteté azt Dávid a Gitteus Obed † Edom házánál.
* rész 5,7. † 1 Krón. 13,13.
11. És lőn az Úrnak ládája a Gitteus Obed Edom házánál három hónapig, és megáldá az Úr Obed Edomot és egész háznépét.
(Vers 12—16: v. ö. 1 Krón. 15.)
12. És megmondák Dávid királynak ilyen szóval: Megáldotta az Úr * az Obed Edom házát és mindenét, a mije van, az Isten ládájáért. És elmenvén Dávid, elvivé † az Isten ládáját az Obed Edom házától Dávid ** városába †† vígassággal. * 1 Krón. 13,14.
† 1 Krón. 15,1.3. ** rész 5,7. †† vers 5.14.
13. Mikor pedig *azok,* a kik az Úr lá-

dáját vitték, hat lépést mentek, áldozék *ott egy* ökröt és hízott borjút.

14. Dávid pedig teljes * erejéből tánczol vala az Úr előtt, és gyolcs † efódot övedzett magára Dávid.
* vers 5. † 1 Krón.15,27.

15. Dávid azért és Izráelnek egész háza felvivék az Úr ládáját ekléssel és trombitaszóval.

16. Lőn pedig, hogy mikor az Úr ládája Dávid városába ért,* Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon, és látván, hogy Dávid király ugrál és tánczol az Úr előtt, † megútálá őt szívében. * rész 3,14. † vers 23.

(Vers 17—19: v. ö. 1 Krón.16.)

17. Mikor pedig bevitték az Úr ládáját, és elhelyezék azt az * ő helyére a sátornak közepére, melyet számára Dávid felállíttatott: akkor áldozott Dávid egészen égőáldozatokat és hálaadó áldozatokat, az Úr előtt.
* 1 Krón.15,1.16,1.

18. Mikor pedig elvégezte Dávid az egészen égőáldozatot, és a hálaadó áldozatot, megáldá * a népet a Seregek Urának nevében. * 1 Kir.8,55—61.

19. És osztogattata Dávid mind az egész népnek, Izráel egész seregének, férfiaknak és asszonyoknak, mindenkinek egy-egy lepényt, egy-egy darab húst, és egy-egy kalácsot; és elméne mind az egész nép, kiki az ő házához.

20. Mikor pedig Dávid hazament, hogy megáldja az ő háznépét *is:* kijöve Mikál, a Saul leánya Dávid eleibe, és monda: Mily dicsőséges * vala ma Izráel királya, ki az ő szolgáinak szolgálói előtt felfosztózott vala ma, mint a hogy egy esztelen szokott felfosztózni! * vers 16.

21. És monda Dávid Mikálnak: Az Úr előtt, ki inkább engem * választott, mint atyádat és az ő egész házanépét, hogy az Úr népének, Izráelnek fejedelme † legyek, igen, az Úr előtt örvendezém. * 1 Sám.16,1.13. † 1 Kir.8,16.

22. Sőt minél inkább megalázom magamat és minél alábbvaló leszek a magam szemei előtt: annál dicséretreméltóbb leszek a szolgálók * előtt, a kikről te szólasz. * vers 20.

23. Ennekokáért Mikálnak, Saul leányának nem lőn soha * gyermeke az ő halálának napjáig. * vers 16,20.

Dávid templomot akar építeni és igéretet vesz magvának örökké való királyságáról.
(V. ö. 1 Krón.17.)

7. Lőn pedig, hogy mikor a király az ő palotájában üle, és az Úr mindenfelől békességet adott néki minden ellenségeitől,

2. Monda a király Nátán prófétának: Imé lássad, * én czédrus*fából csinált* palotában † lakom, az Istennek ládája pedig a kárpitok ** között van.
* 1 Krón.17,1. † Agg.1,4. ** rész 6,17.

3. És monda Nátán a királynak: Eredj, s valami a te szívedben van, vidd véghez, mert az Úr veled van.

4. Azonban lőn az Úr szava Nátánhoz azon éjjel, mondván:

5. Menj el, és mondd meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Házat akarsz-é nékem építeni, hogy abban * lakjam? * 1 Kir.5,3. 1 Krón.22,8.

6. Mert én nem laktam házban * attól a naptól fogva, hogy kihoztam Izráel fiait Égyiptomból, mind e mai napig, hanem szüntelen sátorban és hajlékban jártam. * 1 Kir.8,16.

7. Valahol csak jártam Izráel fiai között, avagy szólottam-é csak egy szót is Izráel valamelyik nemzetségének, a kinek parancsoltam, hogy legeltesse az én népemet Izráelt, mondván: Miért nem építettetek nékem czédrusfából való házat?

8. Most azért ezt mondd meg az én szolgámnak Dávidnak: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Én hoztalak ki téged a kunyhóból, * a juhok mögül, hogy légy fejedelem az én népem felett, az Izráel felett;
* 1 Sám.16,11.12. Zsolt.78,70.71.

9. És veled voltam mindenütt, valahová mentél, és kiirtottam minden ellenségeidet * előtted; és nagy hírt nevet szerzettem néked, mint a nagyoknak hírneve, a kik e földön vannak. * rész 3,18. Csel.7,45.

10. Helyet is szerzék az én népemnek Izráelnek, és *ott* elplántálám őt, és lakozék az ő helyében, és többé helyéből ki nem * mozdíttatik, és nem fogják többé az álnokságnak fiai nyomorgatni őt, mint † annakelőtte,
* 2 Krón.33,8. Jer.39,1—9. † Bir.13,1.

11. Attól a naptól fogva, hogy bírákat rendeltem * az én népem az Izráel felett. Békességet szereztem tehát néked minden ellenségeidtől. És megmondotta néked az Úr, hogy házat csinál néked az † Úr,
* Bir.2,18. † vers 12—16.

12. Mikor pedig a te napjaid betelnek, és elaluszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a * te magodat, mely ágyékodból származik, és megerősítem az ő királyságát: * 1 Kir.8,5.20. Csel.2,30.

13. Az fog házat * építeni az én nevemnek, és megerősítem az ő királyságának trónját mindörökké.
* rész 23,2.5. 1 Kir.5,5.6,1.9.12.

14. Én leszek néki * atyja, és ő lészen nékem fiam, a ki mikor gonoszul cselekszik, megfenyítem őt † emberi vesz-

szóvel és emberek fiainak büntetésé-
vel; * Zsolt.89,27—33. Zsid.1,5. † 1 Kir.11,39.
15. Mindazáltal * irgalmasságomat
nem vonom meg tőle, miképen meg-
vonám Saultól, a kit kivágék előtted.
* 1 Sám.16,1.
16. És állandó lészen a te házad, és
a te országod * mindörökké tiéd lé-
szen, *és* a te trónod erős lészen mind-
örökké. * 1 Kir.11,29—33.12,16—20.

Dávid imája.

17. Mind e beszéd szerint, és mind e
látás szerint szóla Nátán Dávidnak.
18. Bemenvén azért Dávid király,
leborula az Úr előtt, és monda: Mi-
csoda vagyok * én, Uram Isten! és
micsoda az én házam népe, hogy en-
gem ennyire elővittél?* 1 Sám.16,11.12.
19. És ez még csekélynek * tetszett
néked, Uram Isten! hanem ímé szó-
lasz a te szolgádnak háza felől † mesz-
sze időre valókat; és ez törvény az
emberre nézve, Uram Isten!
* vers 8,9. † vers 13.
20. De mi szükség Dávidnak többet
szólani néked, holott te jól * ismered,
Uram Isten, a te szolgádat?
* 1 Sám.16,1.3.
21. A te igéretedért, és a te jóakara-
tod szerint cselekedted mindezeket
a nagy dolgokat, hogy * megjelentsd
a te szolgádnak.
* vers 12. rész 23,2.5. Csel.2,30.
22. Ennekokáért felmagasztaltattál,
Uram Isten: mert senki sincs*olyan,
mint te, és rajtad kivül nincsen Is-
ten, mind a szerint, a mint hallottuk
a mi füleinkkel. * 5 Móz.4,35. Zsolt.86,8.
23. Mert melyik nép olyan, mint a
te néped * az Izráel, melyért † elment
volna az Isten, hogy megváltsa ma-
gának való népül, és magának nevet
szerezzen, és érettetek oly nagyokat
cselekedjék és országodért oly csu-
dálatos dolgokat néped előtt, melyet
megszabadítottál Égyiptomból, a po-
gányoktól és isteneiktől.
* 5 Móz.4,7.8.33,29.
Zsolt. 147,19.20. † 2 Móz. 3,7.4,22.
24. Mert megerősítetted magadnak
a te népedet, * az Izráelt, népedül
mindörökké; és te voltál Uram né-
kik Istenök. * 5 Móz.7,6.8.
25. Most annakokáért, Uram Isten,
a mit szóltál * a te szolgád felől, és
az ő háza felől, teljesítsd be mind-
örökké; és cselekedjél úgy, a mint
szólottál. * vers 11—15.
26. Hogy felmagasztaltassék a te ne-
ved mindörökké, ilyen szókkal: A
Seregeknek Ura az Izráelnek Istene,
és Dávidnak, a te szolgádnak háza
legyen állandó te előtted!
27. Mert megjelentetted a te szolgád-
nak * fülébe, óh Seregeknek Ura és
Izráelnek † Istene, ezt mondván: Há-
zat építek néked. Ezért készteté szol-
gádat az ő szíve, hogy ilyen könyör-
géssel könyörögjön hozzád.
* vers 4,5.11. † vers 23.
28. Most azért, óh Uram Isten, (mert
te vagy az Isten, és a te * beszéded
igazság, és te mondottad ezt a jót a
te szolgád felől), * Ján.17,17.
29. Legyen a te jóakaratodnak ál-
dása a te szolgádnak házán, hogy
legyen előtted mindörökké; mert te
szólottál Uram Isten, azért a te áldá-
soddal áldassék meg a te szolgádnak
háza mindörökké.

Dávid győzelmei és kincsei. Tiszttartók kincsezése.
(V.ö. 1 Krón.18.)

8. Ezek után megveré Dávid a Fi-
liszteusokat, * és megalázá
őket: és elfoglalá Dávid a Filiszteusok
kezéből Méteg Ammát. * 1 Krón.18,1.
2. És megveré a * Moábitákat *is*, és
kötéllel méré meg őket, lefektetvén
őket a földre; két kötéllel méré azo-
kat, a kik megölendők, és egy teljes
kötéllel azokat, a kik életben hagyan-
dók valának; és a Moábiták Dávid-
nak † adófizető szolgái lőnek.
* 1 Móz.19,36.37. 4 Móz.24,17. † Zsolt.60,10.
3. Megveré Dávid Hadadézert * is,
Réhóbnak fiát, Czóbának királyát,
mikor elméne, hogy hatalmát kiter-
jessze *az Eufrátes* folyó vizéig.
* 1 Kir.11,23.25. † 1 Móz.15,18. 2 Krón.9,26.
4. És foglyul ejtett Dávid * közülök
ezer és hétszáz lovagot, és húszezer
gyalog embert; és inaikat elvagdal-
tatá Dávid minden szeker*es lovak*nak.
és *csak* száz szekér*be valót* hagyott
meg közülök. * 1 Krón.18,4.
5. Eljövének pedig a Siriabeliek Da-
maskusból, hogy megsegítsék Hadad-
ézert, Czóbának királyát; és levága
Dávid a Siriabeliek * közül huszon-
kétezer férfit. * 1 Krón.18,5.
6. És helyeze Dávid állandó sereget
a damaskusi Siriába; és a Siriabeliek
Dávidnak adófizető szolgái lettek. És
megoltalmazá az Úr Dávidot valahová
megyen vala.
7. És elvevé Dávid az arany paizso-
kat is, melyek Hadadézer szolgáin
valának, és bevivé azokat Jeruzsá-
lembe.
8. Hoza annakfelette Dávid király
a Hadadézer városaiból, Bétákhból
és Berótaiból felette igen sok rezet.
9. Mikor pedig meghallá Tói, * Hamát
királya, hogy megverte Dávid Ha-
dadézernek minden seregeit;
* 1 Krón.18,9.10.

10. Küldé Tói Jórámot, az ő fiát Dávid királyhoz, hogy békességesen köszöntse őt, és áldja, hogy harczolt Hadadézer ellen és megverte őt (mert Hadadézer Tóival is hadakozik vala). És a *Tói fia* kezében aranyból, ezüstből és rézből való edények valának.

11. Melyeket Dávid király az * Úrnak szentele, azzal az ezüsttel és aranynyal együtt, a melyet *az Úrnak* szentele mind ama népektől, a kiket meghódoltatott; * 1 Krón. 22, 14. 16.

12. A Siriabeliektől. * Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól, az † Amálekitáktól és a Réhób fiától, Hadadézertől, Czóbának királyától nyert prédából. * 2 Kir. 1, 1. † 4 Móz. 24, 20.

13. És hírnevet szerze Dávid, a mikor visszatért, miután a Siriabelieket leverte * a sós völgyben, tizennyolczezeret. * Zsolt. 60, 2.

14. Az Idumeusok * közé is állandó sereget † rendele, egész Idumeába állandó sereget rendele, és az Idumeusok mind Dávid szolgái lettek. És megoltalmazá az Úr Dávidot, valahová megyen vala. * 1 Móz. 27, 40. 1 Móz. 36, 1. 4 Móz. 20, 14—21. 24, 18. † 1 Kir. 11, 15. 16.

15. Uralkodék azért Dávid az * egész Izráelen, és szolgáltat vala Dávid az egész nép között ítéletet és igazságot. * rész 24, 2.

16. Fővezére volt * Joáb, Sérujának fia, Jósafát pedig, Ahiludnak fia, emlékíró vala. * 1 Krón. 2, 13. 16. 1 Kir. 2, 5. 29-31.

17. Sádók pedig, Akhitóbnak fia, és Akhimélek, Abjátárnak * fia papok valának, és Séraja íródeák. * 1 Sám. 22, 20—23. 1 Krón. 6, 8. 1 Krón. 24, 3.

18. Benája * Jéhójadának fia, a Kereteusok † és Peleteusok *elöljárója,* a Dávid fiai pedig fők valának. * rész 23, 20. † rész 15, 18.

Dávidnak Méfibósettel való jótéteménye.

9. Monda pedig Dávid: Maradt-é még valaki a * Saul háznépe közül, hogy irgalmasságot cselekedjem ő † vele Jonathánért? * rész 4, 5. 6. 1 Sám. 31, 2. † rész 1, 26.

2. *Vala* pedig Saul házából egy szolga, kinek neve vala Siba, kit Dávidhoz szólítának, és monda a király néki: Te vagy-é Siba? Felele: *Én vagyok* a te szolgád.

3. Akkor monda a király: Maradt-é még valaki a Saul házanépe közül, hogy cselekedjem vele az Isten irgalmasságát? Felele * Siba a királynak: Van még Jonathánnak egy fia, ki mind a † két lábára sánta. * 1 Sám. 20, 15. 24, 22. 23. † rész 4. 4.

4. Monda néki a király: Hol van? És monda Siba a királynak: Ímé az Ammiel fiának, * Mákirnak házában van Ló-Debárban. * rész 17, 27.

5. Akkor elkülde Dávid király, és elhozatá őt a Mákirnak az Ammiel fiának házából Ló-Debárból.

6. És mikor megérkezett Dávidhoz Méfibóset, Jonathánnak a Saul fiának fia, arczczal leborula, és tisztességet tőn néki; és monda Dávid: Méfibóset! ki felele: Ímhol a te szolgád.

7. Monda néki Dávid: Ne félj; mert kétség nélkül irgalmasságot cselekeszem veled * Jonathánért, a te atyádért; és visszaadom néked Saulnak, a te *nagy*atyádnak minden majorságát, és néked mindenkor asztalomnál lesz ételed. * 1 Sám. 20, 15. 16.

8. Akkor fejet hajta *Méfibóset*, és monda: Micsoda a te szolgád, hogy a holt ebre * reá tekintettél, minemű én vagyok? * rész 19, 28. 1 Sám. 24, 15.

9. Szólítá azután a király Sibát, Saulnak szolgáját, és monda néki: Valamije volt Saulnak és egész * háznépének, mindazokat a te urad fiának adtam. * vers 7. rész 19, 29.

10. A majorságnak azért te viseljed gondját, és a te fiaid és szolgáid, és beszolgáltassad, hogy legyen a te urad fiának kenyere, melylyel éljen. Méfibóset pedig, a te uradnak fia, az én asztalomnál eszik mindenkor. Vala pedig Sibának tizenöt fia és húsz szolgája.

11. Felele Siba a királynak: Valamit az én uram, a király parancsol *nékem*, szolgájának, a képen cselekeszik a te szolgád. És Méfibóset az én asztalomnál eszik, mint a király fiainak egyike.

12. Vala pedig Méfibósetnek egy fiacskája, kinek neve * Mika vala; a Siba házában lakozók pedig mindnyájan Méfibóset szolgái *valának*. * 1 Krón. 8, 34. 35.

13. Méfibóset tehát Jeruzsálemben lakozék, mert mindenkor a király asztalánál eszik vala; és ő mind a két lábára † sánta vala. * rész 4, 4.

Az Ammoniták csúfot űznek Dávid követeiből és segítőikkel együtt megveretnek.

(V. ö. 1 Krón. 19.)

10. Lőn pedig azután, meghala az Ammon fiainak * királya, és uralkodék helyette Hánon, az ő fia. * 1 Móz. 19, 36—38. 1 Krón. 19, 1.

2. És monda Dávid: Irgalmasságot teszek Hánonnal, * Náhás fiával, miképen az ő atyja is velem irgalmasságot tett; és hozzá külde Dávid, hogy vigasztalja őt szolgái által atyja *halála* felől. Mikor Dávid szolgái Ammon fiainak földére érkezének: * 1 Sám. 11, 1.

3. Mondának az Ammon fiainak vezérei Hánonnak, az ő uroknak: Vajjon becsüli-é Dávid ezzel előtted a te atyádat, hogy hozzád vigasztalókat küldött? Vajjon Dávid nem inkább azért küldötte-é hozzád szolgáit, hogy a várost megszemléljék és kikémleljék és teljesen elpusztítsák.

4. Elfogatá azért Hánon a Dávid szolgáit, és szakáloknak felét lenyiratá, és ruháikat félben elmetszeté az alfelekig, és elbocsátá őket.

5. A mint ezt Dávidnak hírül hozták, eleikbe külde, (mert ezek az emberek igen meggyaláztattak) és ezt izené a király: Maradjatok Jerikhóban mindaddig, míg megnevekedik szakálotok; és *úgy* jőjjetek haza.

6. Látván pedig az Ammon fiai, hogy gyűlöltekké lettek Dávid előtt, követet küldének az Ammon fiai, és felfogadák Siriában a Béth-Réhóbbelieket és ugyancsak Siriában a Czóbeusokat, húszezer gyalogot, és Maakának királyát ezer emberrel, és a Tóbbelieket, tizenkétezer embert.

7. A mint ezt Dávid meghallá, elküldötte Joábot és a vitézeknek egész seregét.

8. Kivonulának az Ammon fiai is, és csatarendbe állottak a kapu bejárata előtt. A Siriabeli Czóbeusok, Réhóbbeliek, Tóbbeliek és Maaka magukban valának a mezőn.

9. Látván pedig * Joáb, hogy mind elől, mind hátul ellenség van ő ellene, kiválogatá az Izráel népének színét, és a Siriabeliek ellenében állítá fel. * rész 8,16.

10. A népnek maradékát az ő öccsének, Abisainak * vezetésére bízta, hogy felállítsa azt Ammon fiainak ellenében. * rész 18,2.23,18.

11. És monda: Ha erősebbek lesznek a Siriabeliek nálamnál, nékem segítségül légy. Ha pedig az Ammon fiai náladnál hatalmasabbak lesznek, elmegyek, hogy megsegítselek.

12. Légy erős és legyünk bátrak * a mi nemzetségünkért és a mi Istenünknek városaiért; és az Úr cselekedjék úgy, a mint néki tetszik. * 5 Móz. 20,1.

13. Elérkezék azért Joáb és az ő vele való sereg a Siriabeliek ellen az ütközetre, és megfutamodának ő előtte.

14. Látván pedig az Ammon fiai, hogy megfutamodtak a Siriabeliek, megfutamodának *ők is* Abisai előtt, és beszaladának a városba; és megtére Joáb az Ammon fiaitól és méne Jeruzsálembe.

15. Mikor pedig látták a Siriabeliek, hogy * megverettettek az Izráeliták által, ismét együvé gyülekezének. * 1 Krón. 19,16.

16. És elküldé Hadadézer, és elhozatá a Siriabelieket, a kik a vizen túl *valának,* és jövének Helámba; és Sobák, Hadadézernek fővezére volt élükön.

17. Megizenék pedig Dávidnak, a ki egybegyűjté egész Izráelt, és általméne a Jordánon, és juta Hélámhoz: és sereget rendelének a Siriabeliek Dávid ellen, és megütközének vele.

18. De a Siriabeliek megfutamodtak Izráel előtt, és levága * Dávid a Siriabeliek közül hétszáz szekerest és negyvenezer lovagot, Sobákot is, a seregnek fővezérét megölé; és ugyanott meghala. * 1 Kir. 11,23–25.

19. Mikor pedig látták mindazok a királyok, a kik Hadadézernek szolgái valának, hogy az Izráel által megverettek, békét kötöttek Izráellel és néki szolgálának; és nem merének többé a Siriabeliek kijőni az Ammon fiainak segítségére.

Dávid házasságtörése és gyilkossága.

11. Lőn pedig az esztendő fordulásakor, mikor a királyok *hadba* szoktak menni, elküldé Dávid Joábot és az ő szolgáit ő vele, és mind az egész Izráelt, hogy * elveszessék az Ammon fiait, és megszállják Rabba *városát;* Dávid pedig Jeruzsálemben maradt. * 1 Krón. 20,1. 1 Móz. 19,38.

2. És lőn estefelé, mikor felkelt Dávid az ő ágyából, és a királyi palota tetején sétála: láta a tetőről egy asszonyt fürdeni, ki igen szép termetű vala.

3. És elküldé Dávid, és tudakozódék az asszony felől, és monda *egy ember:* Nemde nem ez-é Bethsabé, Eliámnak leánya, a Hitteus Uriás * felesége? * rész 23,39.

4. Akkor követeket külde Dávid, és elhozatá őt; ki beméne ő hozzá, és vele hála, mikor az ő * tisztátalanságából megtisztult; és annakutána visszaméne az ő házához. * 3 Móz. 15,19.

5. És fogada méhében az asszony, és elküldvén, megizené Dávidnak ilyen szóval: Teherbe estem!

6. Akkor Dávid izene Joábnak: Küldd *haza* hozzám a Hitteus Uriást; és elküldé Joáb Uriást Dávidhoz.

7. Mikor pedig eljutott Uriás ő hozzá, megkérdé őt Dávid Joábnak békessége felől, a népnek békessége felől és a harcz folyása felől.

8. Ezután monda Dávid Uriásnak: Menj haza, és mosd meg * lábaidat; kimenvén pedig Uriás a király há-

zából, a király ajándékot külde utána. * vers 11.
9. Uriás azonban lefekűvék a királyi palota bejárata előtt az ő urának minden szolgáival, és nem méne a maga házához.
10. És megjelenték Dávidnak, mondván: Nem ment le Uriás az ő házához. Akkor monda Dávid Uriásnak: Nemde nem útról jöttél-é? Miért nem mentél le a te házadhoz?
11. Felele Uriás Dávidnak: Az *Isten* ládája, * Izráel és Júda *nemzetsége* sátorokban laknak, és az én uram Joáb, és az én uramnak szolgái a nyilt mezőn táboroznak: hogy mennék én be az én házamba, hogy egyem és igyam és feleségemmel háljak? Úgy élj † te és úgy éljen a te lelked, hogy nem mívelem azt! * 1 Sám. 4, 4. † rész 14, 19.
12. Monda azért Dávid Uriásnak: Maradj itt ma is, és holnap elbocsátlak. Ott marada azért Uriás Jeruzsálemben az nap és más napra kelve is.
13. Ennekutána hivatá őt Dávid, és ő vele evék és ivék, és lerészegíté őt, és kiméne estve aludni az ő ágyára, az ő urának szolgáival együtt, de házához nem méne alá.
14. Megvirradván pedig, levelet íra Dávid * Joábnak, melyet Uriástól küldött el. * rész 8, 16.
15. Írá pedig a levélben, mondván: Állassátok Uriást legelől, a hol a harcz leghevesebb és háta mögül fussatok el, hogy megölettessék és meghaljon.
16. Lőn azért, hogy mikor ostromlá Joáb a várost, állatá Uriást arra a helyre, a hol tudja vala, hogy erős vitézek vannak.
17. Kijövén azért a városbeli nép, megharczolának Joábbal, és elhullának *egyesek* a nép közül, Dávid szolgái közül, és a Hitteus Uriás is meghala.
18. *Követet* külde akkor Joáb, és megizené Dávidnak az ütközetnek egész lefolyását.
19. És megparancsolá a követnek, mondván: Ha az ütközetnek egész lefolyását teljesen előadtad a királynak,
20. És ha a király haragra lobbanva, azt mondja néked: Miért mentetek olyan közel a városhoz harczolni? Avagy nem tudtátok-é, hogy lelöviildöznek a kőfalról?
21. Kicsoda ölte meg Abiméleket, a Jérubbóset fiát? Nemde nem egy asszszony üté-é * agyon a kőfalról egy malomkődarabbal és meghala Tébesben? *Azért* miért mentetek közel a kőfalhoz? Akkor mondd meg: A te szolgád a Hitteus Uriás is meghalt. * Bir. 9, 53.
22. Elméne azért a követ, és mikor megérkezett, elbeszélé Dávidnak mindazt, a mivel megbízta volt * őt Joáb. * rész 8, 16.
23. És monda a követ Dávidnak: Azok az emberek erőt vettek felettünk, és a mezőre kijöttek ellenünk, de mi visszaűztük őket a kapu bejáratáig;
24. Azonban a kőfalról lövöldözének a nyilások a te szolgáidra, és a király szolgái közül *egyesek* meghaltak; és a te szolgád a Hitteus Uriás is * meghalt. * vers 15.
25. Monda azért Dávid a követnek: Ezt mondjad Joábnak: Ne bánkódjál a miatt; mert a fegyver úgy megemészt egyet, mint mást. Fokozzad azért támadásodat a város ellen, hogy elpusztítsad azt. Így biztasd őt.
26. Meghallá pedig Uriásnak felesége, hogy meghalt Uriás, az ő férje, és siratá az ő férjét.
27. És mikor a gyászolás*nak ideje* eltelt, érette külde Dávid és házába viteté őt és lőn néki felesége, és szüle néki egy fiat. De ez a dolog, * a melyet Dávid cselekedett, † nem tetszék az Úrnak. * 2 Móz. 21, 14. † vers 4. 15.

Nátán feddő beszéde.

12. Elküldé azért az Úr Dávidhoz Nátán *prófétát,* * ki bemenvén hozzá, monda néki: Két ember vala egy városban, egyik gazdag, a másik szegény. * 1 Kir. 1, 24. 38.
2. A gazdagnak * felette sok juhai és ökrei valának;
* vers 7. rész 5, 13. 1 Sám. 25, 42—44.
3. A szegénynek * pedig semmije nem vala egyéb egy kis nőstény báránykájánál, a melyet vett és táplált vala, s felnevelkedett nála gyermekeivel együtt; saját falatjából evett és poharából ivott és keblén aludt, és néki olyan vala, mintegy leánya.
* vers 9. rész 11, 27.
4. Mikor pedig utazó vendége érkezett a gazdagnak: sajnált az ő ökrei és juhai közül hozatni, hogy a vendégnek ételt készítsen belőle, a ki hozzá ment vala; hanem elvevé a szegénytől az ő bárányát, és azt főzeté meg a vendégnek, a ki hozzá ment.
5. Akkor felgerjede Dávidnak haragja az ember ellen, és monda Nátánnak: Él az Úr, hogy halálnak fia az az ember, a ki azt cselekedte.
6. A bárányért pedig négy * annyit kell adnia, mivelhogy ezt mívelte, és annak nem kedvezett. * 2 Móz. 22, 1.
7. És monda Nátán Dávidnak: Te vagy az * az ember! Ezt mondja az Úr Izráelnek Istene: Én † kentelek fel

téged, hogy király légy Izráel felett,
és megszabadítottalak téged a Saul
kezéből. * 1 Kir.20,40. † 1 Sám.16,13.
8. És néked adtam a te urad * házát, és a te uradnak feleségeit a te
kebeledbe; ennekfelette néked adtam
Izráelnek és Judának házát: és ha
még ez kevés *volt,* ezt s ezt adtam
volna néked. * 1 Sám.18,13.
9. Miért vetetted meg * az Úrnak beszédét, oly dolgot cselekedvén, mely
útálatos ő előtte? A Hitteus Uriást
fegyverrel † ölted meg, és az ő feleségét magadnak vetted feleségül; magát
pedig az Ammon fiainak fegyverével
ölted meg.* 2 Móz.20,13.14. † rész 11,16.17.
10. Most azért ne távozzék el a fegyver * soha házadból, mivel megútáltál engem, † és a Hitteus Uriás feleségét elvetted, hogy feleséged legyen.
* rész 13,28.29.18,15. † 2 Móz.21,14.
11. Ezt mondja az Úr: Ímé én épen
a saját házadból bocsátok reád csapásokat, és * feleségeidet szemed láttára veszem el, és adom más felebarátodnak, és hál a te feleségeiddel
fényes nappal. * rész 16,22.
12. Mert te titkon cselekedtél; de én
az egész Izráel előtt és napvilágnál
cselekeszem azt.

Dávid megvallja bűnét és bocsánatot nyer. Salamon születése.

13. Monda azért Dávid Nátánnak:
Vétkeztem az Úr ellen! És monda Nátán Dávidnak: Az Úr is elvette a te
bűnödet, nem fogsz * meghalni.
* 3 Móz.20,10.
14. Mindazáltal, mivel alkalmat adtál a gyalázásra az Úr ellenségeinek
e dologban: a te fiad * is, a ki lett néked, bizonynyal meghal. * rész 11,27.
15. Ezekután elméne Nátán az ő házához. És megveré az * Úr a gyermeket, a kit az Uriás felesége szült vala
Dávidnak; és megbetegedék. * vers 18.
16. És könyörge Dávid az Istennek
a gyermekért, és bőjtöle is Dávid, és
bemenvén, a földön feküvék éjjel.
17. Felkelének azért az ő házának
vénei *és menének* ő hozzá, hogy felemeljék őt a földről: de nem akará,
és nem is evék ő velek kenyeret.
18. Hetednapra azért meghala a gyermek, * és nem merik vala a Dávid
szolgái néki megmondani, hogy meghalt a gyermek, mert ezt mondják
vala: Ímé, még mikor a gyermek élt,
szólottunk néki és meg sem hallotta
szónkat; hogyan mondanánk meg
néki, hogy meghalt a gyermek, hogy
magának bajt szerezzen? * vers 14.15.
19. Látván pedig Dávid, hogy az ő
szolgái suttognak, eszébe vevé Dávid,
hogy meghalt a gyermek, és monda
Dávid az ő szolgáinak: Meghalt-é a
gyermek? Azok mondának: Meghalt.
20. Felkelvén azért Dávid a földről,
megmosdék és megkené magát és
más ruhát vőn magára, és bemenvén
az Úr házába, * imádkozék. Azután
beméne a maga házába, és kérésére
kenyeret vivének eleibe, és evék.
* rész 6,16.17.
21. Akkor mondának az ő szolgái néki: Mi dolog ez, a mit míveltél? Míg
a gyermek élt, bőjtöltél és sírtál; most
pedig, hogy meghalt a gyermek, felkelél és kenyeret ettél.
22. Monda ő: Míg a gyermek élt, addig bőjtöltem és sírtam; mert ezt
mondottam: Ki tudja, * talán az Úr
könyörül rajtam, és megél a gyermek.
* vers 14. Ésa.38,1—5.
23. De most, *hogy* meghalt, vajjon
miért bőjtölnék? Vajjon visszahozhatom-é azzal? Én megyek ő * hozzá,
de ő nem jő ide vissza én hozzám.
* 1 Móz.37,35.
24. És megvigasztalá Dávid az ő feleségét, Bethsabét, és beméne hozzá,
és vele hála. És ő szült fiat, * és nevezé annak nevét Salamonnak, és az
Úr szereté azt, * 1 Krón.22,9. Máté 1,6.
25. A mint megizente vala Nátán próféta által, ki nevezé az ő nevét Jedidjának, az Úrért.

Rabba bevétele.

(Vers 26—31: v. ö. 1 Krón.20,1—9.)

26. Joáb pedig * hadakozék az Ammon fiainak *városa,* Rabba ellen, és
megvevé a királyi várost.
* rész 11,1. 1 Krón 20,1.
27. És követeket külde Dávidhoz
Joáb ilyen követséggel: Hadakoztam
Rabba ellen, és meg is vettem a városnak *egyik részét, a hol a víz van.*
28. Most azért gyűjtsd egybe a népnek maradékát, és szállj táborba a
város ellen, foglald el azt, nehogy valamiképen, ha én foglalnám el, róla
neveztessék az én nevem.
29. Egybegyűjté azért Dávid mind az
egész népet, és aláméne Rabba ellen,
és harczola ellene, és elfoglalá azt.
30. És elvevé az ő * királyuknak koronáját annak fejéről, melynek súlya
egy tálentum arany volt, és drága
kövekkel vala rakva, és lőn a Dávid
fején, és a városból felette sok zsákmányt hozott el. * 1 Krón.20,2.
31. A népet pedig, mely benne *vala,*
kihozatá; és némelyét * fűrész, némelyét vasborona alá, némelyét fejsze
alá vetteté; némelyeket mészkemenczén vitt által, és így cselekedék az
Ammon fiainak minden városával.
Haza méne azután Dávid és az egész
nép Jeruzsálembe.* rész 10,4. 4 Móz.24,17.

Amnon bűne és halála.

13. Lőn ennekutána, hogy Abso-
lonnak, * Dávid fiának igen
szép huga vala, kinek neve Támár
vala; és Amnon, a Dávid fia meg-
szereté őt. * 1 Krón. 3, 1. 2.
2. Igen nagy gyötrelemben vala pe-
dig Amnon, úgy hogy beteggé lett az
ő hugáért, Támárért; mert szűz vala,
és Amnon előtt lehetetlennek tünt fel,
hogy rajta valamit elkövessen.
3. *Vala* azonban Amnonnak egy ba-
rátja, kinek Jonadáb vala neve, * Si-
meának, Dávid testvérének fia; Jo-
nadáb pedig igen eszes ember vala.
* 1 Krón. 2, 13.
4. Ki monda néki: Mi az oka, hogy
te naponként soványodol, királynak
fia? Nem mondhatnád-é meg nékem?
És monda néki Amnon: Támárt, Ab-
solon öcsémnek hugát igen szeretem.
5. És monda néki Jonadáb: Feküdj
le ágyadba, és tedd betegnek maga-
dat. És ha eljön atyád, hogy meglá-
togasson, mondd azt néki: Jőjjön ide,
kérlek, Támár, az én hugom, hadd
adjon ennem: és itt szemem előtt ké-
szítse el az ételt, hogy én is lássam,
és az ő kezéből egyem.
6. Lefeküvék azért Amnon, és tetteté,
mintha beteg volna; mikor azután
eljött a király, hogy őt meglátogassa,
monda Amnon a királynak: Kérlek,
hadd jőjjön ide hozzám Támár hu-
gom, hadd csináljon előttem egy pár
bélest, és hadd egyem az ő kezéből.
7. Elküldé azért Dávid a Támár há-
zához, ezt izenvén: Eredj el mindjárt
az Amnon bátyád házához, és készíts
valami ennivalót néki.
8. Beméne azért Támár az Amnon
bátyja házába, ő pedig fekszik vala.
És lisztet vévén, meggyúrá és bélest
csinála ő előtte, és megfőzé a bélest.
9. Előhozá annakutána a serpenyőt,
és kitölté eleibe; de ő nem akara en-
ni. És monda Amnon: Küldjetek ki
mellőlem mindenkit; és kimenének
mindnyájan előle.
10. Akkor monda Amnon Támárnak:
Hozd be a kamarába az étket, hadd
egyem kezedből; vevé azért Támár
a bélest, melyet készített vala, és bevi-
vé Amnon bátyjának az ágyasházba.
11. És eleibe vivé, hogy egyék, és meg-
ragadá őt, és monda néki: Jőjj, fe-
küdj mellém húgom.
12. Ő pedig monda néki: Ne, bátyám,
engem meg ne ronts, mert nem szok-
tak így cselekedni Izráelben, ne kö-
vess el ilyen gyalázatot.
13. És én, ugyan hová vigyem szégye-
nemet? Te pedig olyan leszel Izráel-
ben, mint egy bolond. Azért kérlek,
szólj a királynak, mert nem fog meg-
tagadni engem tőled.
14. Ő azonban nem akart szavára hall-
gatni, hanem erősebb levén nála, erőt
vett rajta, és vele feküvék.
15. És meggyűlölé őt Amnon felette
igen, mert nagyobb lőn gyűlölete,
melylyel gyűlölte őt, a * szeretetnél,
melylyel őt megszerette vala. És mon-
da néki Amnon: Kelj fel, eredj dol-
godra. * vers 2, 4.
16. Ki felele néki: Ne kövess el na-
gyobb gonoszságot * annál, a melyet
rajtam véghezvittél, hogy elűzz en-
gem. Ő azonban nem akart reá hall-
gatni, * 5 Móz. 22, 28. 29.
17. Hanem beszólítá szolgáját, a ki
néki szolgál vala, és monda: Űzd ki
őt gyorsan előlem, és zárd be az aj-
tót utána.
18. Vala pedig ő rajta igen szép tar-
ka szoknya, a milyenben a király le-
ányai szoktak járni, míg szűzek va-
lának. Kiűzé azért őt a szolga, és be-
zárá az ajtót utána.
19. Hamut * hinte azért Támár az ő fe-
jére, és a tarka szoknyát, mely rajta
volt, † meghasogatá, kezét pedig fe-
jére tevén, jajgatva jár vala.
* Jób. 2, 12. † vers 14. 18.
20. És monda néki bátyja, Absolon:
Talán Amnon bátyád volt veled? A-
zért hallgass most hugom, *mert* atyád-
fia, ne bánkódjál azon felettébb. La-
kozék azért Támár nagy árvaságban
az ő bátyjának, Absolonnak házában.
21. Dávid király pedig hallván mind-
ezeket, felette igen megharaguvék.
22. Nem szóla pedig semmit felőle
Absolon Amnonnak, sem jót, sem go-
noszt; mert igen gyűlöli vala Abso-
lon Amnont, mivelhogy megszeplő-
sítette az ő hugát, Támárt.
23. És lőn két esztendő mulva, mi-
kor Absolonnak *juhait* nyírták Baál-
Hásorban, mely Efraimban * van,
meghívá Absolon mind a király fiait.
* 1 Krón. 3, 1—9.
24. Beméne Absolon a királyhoz is,
és monda: Ímé most nyírják a te szol-
gádnak *juhait, azért* jőjjön el kérem
a király és az ő szolgái a te szolgáddal.
25. Monda a király Absolonnak: Ne
fiam, ne menjünk el mindnyájan,
hogy meg ne terheljünk téged. És is-
mét erőlteti vala őt, de nem akara
elmenni, hanem megáldá őt.
26. Monda mégis Absolon: Ha nem,
úgy jőjjen el velünk * Amnon, az én
testvérem. Felele néki a király: Mi-
ért menne el veled? * 1 Krón. 3, 1.
27. Mikor pedig erőltette őt Absolon,
elbocsátá ő vele Amnont is és mind
a király * fiait. * vers 23.

28. Parancsola pedig Absolon az ő
szolgáinak, ezt mondván: Kérlek, vi-
gyázzatok, és mikor Amnon a bor-
tól jókedvű lesz és mondom néktek:
akkor üssétek le Amnont és öljétek
meg őt, semmit ne féljetek, hiszen én
parancsoltam néktek, legyetek bát-
rak, ne féljetek.
29. Úgy cselekedének azért az Abso-
lon szolgái Amnonnal, a mint Absolon
parancsolta* vala. A király fiai pedig
mindnyájan felkelének, és ki-ki ösz-
vérére üle, és elszaladának. * rész 12, 10.
30. Mikor pedig még az útban vol-
tak, a hír eljutott Dávidhoz, mond-
ván: Mind megölte Absolon a király
fiait, egy sem maradt meg közülök.
31. Akkor felkele a király, megszag-
gatá* ruháit, és a földre feküvék, és az
ő szolgái mindnyájan megszaggatott
ruhában állanak vala előtte.
* 1 Móz. 37, 34.
32. Szóla pedig Jonadáb, Simeának,
a Dávid* testvérének fia, és monda:
Ne mondja azt az én uram, hogy a ki-
rálynak minden fiait megölték, mert
csak Amnon halt meg egyedül; mert
attól a naptól fogva, hogy az ő hugát
megszeplősítette, Absolonnak min-
dig szájában volt *ez a dolog.* * vers 3.
33. Ne vegye azért szívére az én uram,
a király, azt gondolván, hogy a király-
nak minden fiai meghaltak, mert csak
Amnon halt meg egyedül.

Absolon futása.

34. Absolon pedig elmenekült. És
felemelvén az őrálló az ő szemeit, lá-
tá, hogy sok ember jő az úton ő mö-
götte, a hegyoldalon.
35. És monda Jonadáb a királynak:
Ímé jőnek a király fiai; a mint a te
szolgád mondá, úgy történt.
36. És lőn, a mint megszünt beszél-
ni, megérkezének a király fiai, és sza-
vokat felemelvén, sírának; és maga
a király is és az ő szolgái mindnyá-
jan felette igen sírának.
37. Absolon pedig elfuta, * és méne
Talmaihoz, Ammihur fiához, Gessur-
nak királyához. És *Dávid* minden nap
siratá az ő fiát. * rész 3, 3.
38. Absolon pedig, minekutána el-
futott és Gessurba ment, három esz-
tendeig volt ott.
39. Dávid király pedig felhagyott *az-
zal*, hogy Absolon ellen menjen, mert
megvigasztalódott Amnon * felől,
hogy meghalt. * vers 29.

Joáb a tékoai asszony által kegyelmet szerez Absolonnak.

14. Észrevévén Joáb, * Sérujának
fia, hogy a királynak szíve
vágyakozik Absolon után, * rész 8, 16.
2. Elküldé Joáb Tékoa *városába*, és
hozata onnét egy asszonyt, ki igen
eszes vala, és monda néki: Kérlek te-
tessed, mintha nagy keserűséged vol-
na, és öltözzél fel gyászruhába, és olaj-
jal se kend meg magadat; és légy
olyan, mint aféle asszony, ki sokáig
siratta halottját.
3. És menj be a királyhoz, s így és
így szólj hozzá. És Joáb szájába ad-
ta, hogy mit kelljen szólani.
4. Szóla azért a Tékoabeli asszony
a királynak, minekutána arczczal a
földre leborult, és térdet-fejet hajtott,
és monda: Segíts meg, óh király!
5. És monda néki a király: Mi ba-
jod van? Felele az: Oh, én özvegy-
asszony vagyok, mert az én férjem
meghalt.
6. És a te szolgálódnak két fia vala,
kik összevesztek a mezőn, és mivel
nem vala senki, a ki őket megvédte
volna, az egyik megsérté a másikat
és megölé.
7. És ímé az egészháznép ellene tá-
madott a te szolgálóleányodnak, és
ezt mondják: Add kezünkbe az ő test-
vérének gyilkosát, hadd öljük meg
őt az ő testvérének lelkéért, a kit meg-
ölt, és veszessük el az örököst is. Így
akarják eloltani a kicsiny szikrács-
kát, a mely *nékem* megmaradott, hogy
az én férjemnek ne maradjon se ne-
ve, se maradéka a föld színén.
8. Monda azért a király az asszony-
nak: Menj el házadhoz, és paranccso-
lok a te dolgod felől.
9. Felele pedig a Tékoából való asz-
szony a királynak: Uram király, én
rajtam legyen a bűn súlya és az én
atyámnak házán, de a király és az ő
trónja ártatlan leszen.
10. Monda erre a király: A ki te elle-
ned szól, hozd ide elömbe, és többé
nem fog illetni téged.
11. Akkor ő monda: Emlékezzék meg,
kérlek, a király az Úrról, a te Iste-
nedről: hogy a vérbosszúló ne sza-
porítsa a pusztulást, és hogy az én
fiamat ne veszessék el. Felele a ki-
rály: Él az * Úr, hogy a te fiadnak egy
hajszála sem esik le a földre.
* 1 Sám. 14, 45.
12. És monda az asszony: Kérlek,
hadd szóljon a te szolgálód csak egy
szót az én uramnak, a királynak; és
ő monda: Szólj.
13. Akkor monda az asszony: Miért
gondoltál ehhez hasonló dolgot az Is-
ten népe ellen (mert mivel a király
ezt a szót szólotta, mintegy maga is
bűnös), hogy a király azt, a kit elta-
szított magától, nem híjatja vissza?
14. Mert bizonyára meg kell halnunk,

és olyanok vagyunk, mint a víz, mely a földre kiöntetvén. fel nem szedhető, és az Isten * egy lelket sem akar elvenni, hanem azt a gondolatot gondolja magában, hogy ne legyen számkivetve előtte az eltaszított sem.
* Zsolt. 89,49.
15. Most annakokáért azért jöttem ide, hogy én szólnék a királynak, az én uramnak, noha sokan rettentettek engem ettől; mindazáltal azt mondotta a te szolgálód: Mégis beszélek a királylyal, hátha megteszi a király, a mit az ő szolgálóleánya mond.
16. Igen, meghallgatja a király, és megszabadítja az ő szolgálóleányát annak kezéből, a ki engem el akar veszteni és velem együtt az én fiamat az Istennek örökségéből.
17. Annakfelette ezt gondolta a te szolgálóleányod: Az én uramnak, a királynak beszéde szerezzen nyugodalmat, mert mint az Istennek * angyala. olyan az én uram, a király, mivelhogy meghallgatja mind a jót. mind a gonoszt. És az Úr a te Istened legyen te veled. * rész 19,27.
18. És felelvén a király, monda az asszonynak: Kérlek, ne tagadd meg. a mit tőled kérek. És monda az aszszony: Mondja el az én uram, a király, kérlek!
19. És monda a király: Vajjon mindezekben nem a Joáb keze *van-é* veled? Felele az asszony, és monda: Él a te lelked, * óh uram, király, hogy sem jobbra, sem balra nem lehet térni attól, a mit az én uram, a király szól; mert a te szolgád Joáb † hagyta *ezt* nékem, és mindezeket a szókat ő adta a te szolgálóleányodnak szájába.
* 1 Móz. 42,15. † vers 1.2.
20. Hogy a dolognak más fordulatot adjon, azért tette ezt Joáb, a te szolgád. De az én uram bölcs, az Isten angyalának bölcsesége szerint, hogy mindent észrevegyen, a mi a földön van.
21. Akkor monda a király Joábnak: Ímé megteszem ezt a dolgot. Eredj el, és hozd haza *az én* fiamat, Absolont.
22. És a földre arczczal leborula Joáb, és térdet-fejet hajtván, megköszöné a királynak, és monda Joáb: Ma ismerte meg, uram király, a te szolgád. hogy van valami becsületem előtted; mert az ő szolgájának beszédét megcselekedte a király.
23. Felkele azért Joáb, és * elméne Gessurba, és haza hozá Absolont Jeruzsálembe. * rész 13,37.
24. És monda a király: Menjen a maga házába, és az én színemet ne lássa. Tére azért Absolon az ő házába, és a királynak orczáját nem láthatá.
25. Nem vala pedig az egész Izráelben olyan szép ember, mint Absolon. ki dicséretre olyan méltó volna; tetőtől fogva talpig ő benne semmi hiba nem vala.
26. És mikor a fejét megnyiratja (mert minden esztendőben megnyiratja vala, mivel igen nehéz volna, azért nyiratja le), az ő fejének haja nyom vala kétszáz siklust a királyi mérték szerint.
27. Lőn pedig Absolonnak három fia és egy leánya. kinek neve Támár vala; ez igen szép termetű asszony vala.
28. Két esztendőt töltött immár Absolon Jeruzsálemben, de a királynak színét még nem látta.
29. Elkülde azért Absolon Joábhoz, hogy őt a királyhoz küldje, ki nem akara hozzá menni; és elkülde másodszor is, de ő még sem akart elmenni.
30. Monda azért az ő szolgáinak: Nézzétek. a Joáb gazdasága az enyém mellett van, és ott van az ő árpája: menjetek el, és gyújtsátok fel tűzzel: és meggyújták az Absolon szolgái a gazdaságot tűzzel.
31. Felkele azért Joáb, és méne Absolonhoz az ő házába, és monda néki: Mi az oka, hogy a te szolgáid az én gazdaságomat felgyújtották tűzzel?
32. Felele Absolon Joábnak: Azért. mert hozzád küldöttem ily szóval, hogy ide jőjj, hogy a királyhoz küldjelek, hogy ezt mondjad *néki:* Mi szükség volt hazajőnöm Gessurból? Jobb volna most is nékem ott *lennem.* Most azért szeretném a király arczát látni; ha van bennem álnokság, öljesen meg engem.
33. Elméne azért Joáb a királyhoz, és megmondá néki. És akkor hivatá a *király* Absolont. és elméne a királyhoz, és fejet hajtván a király előtt, arczczal a földre borula. És megcsókolá a király Absolont.

Absolon lázadása.

15. Lőn pedig annakutána, szerze magának Absolon * szekeret, lovakat és ötven embert, kik előtte szaladjanak. * 1 Kir. 1,5.
2. És reggelenként felkelvén Absolon, megálla az útfélen a kapuban, és mindenkit, a kinek dolga lévén, a királyhoz megy ítélet végett, megszólítá Absolon, és megkérdé: Micsoda városból való vagy te? És ha az mondá: Izráelnek egyik nemzetségéből való a te szolgád;
3. Monda néki Absolon: Ímé a te

beszéded mind jó és mind igaz; de
senki sincs, a ki téged meghallgatna
a királynál.
4. Mondja vala ismét Absolon: Vajha
valaki engem tenne ítélőbíróvá e
földön, és én hozzám jőne minden
ember, a kinek valami ügye és pere
volna, igazat tennék néki.
5. Mikor pedig valaki hozzá megy
és fejet hajt vala néki, azonnal kezét
nyujtja vala, és megfogván, megcsókolja
vala őt.
6. És e képen cselekedék Absolon
egész Izráellel, valakik ítéletért a királyhoz
mennek vala, és így Absolon
az Izráel fiainak szíveket alattomban
megnyeri vala.
7. Lőn pedig negyven esztendő mulván,
monda Absolon a királynak:
Hadd menjek el, és teljesítsem * Hebronban
azt a fogadást, melyet fogadtam
az Úrnak; * rész 2,1.4.
8. Mert fogadást tett a te szolgád, mikor
Gessurban laktam, mely Siriában
van, ezt mondván: Ha valóban hazavezérel
engem az Úr Jeruzsálembe,
az Úrnak szolgálok.
9. Monda néki a király: Menj el
békével; és felkelvén, elméne Hebronba.
10. Hírnököket külde pedig Absolon
Izráelnek minden nemzetségéhez,
hogy megmondják: Mikor a trombitaszót
halljátok, azt mondjátok:
Absolon uralkodik Hebronban.
11. És Absolonnal együtt kétszáz férfi
is elméne Jeruzsálemből, kiket meghívott,
kik jóhiszeműleg menének,
semmit nem tudván a dologról.
12. És elküldvén Absolon, *hívatá* a
Gilóból való * Akhitófelt is, Dávidnak
tanácsosát, az ő városából Gilóból,
míg ő az áldozatot végezte. És
igen nagy lőn az összeesküvés, és a
nép gyülekezék és szaporodék Absolon
mellett. * rész 17,23.

Dávid futása.

13. És követ méne Dávidhoz ilyen
izenettel: Az Izráel népének szíve Absolon
felé hajlik.
14. Akkor monda Dávid minden szolgáinak,
kik vele valának Jeruzsálemben:
Keljetek fel, és * fussunk el, mert
itt nincsen számunkra menekülés Absolon
elől; siessetek elmenni, hogy valamikép
sietve utól ne érjen minket,
s ne hozzon szerencsétlenséget reánk,
és a várost le ne vágja fegyvernek élével.
* Zsolt.3,1.
15. Mondának pedig a király szolgái
a királynak: Minden *úgy legyen*, a
mint tetszik a királynak, a mi urunknak,
ímé *itt vannak* a te szolgáid.
16. Kiméne azért a király és egész
háznépe ő utána, és otthon hagyá a
király tíz * ágyasát, hogy őrizzék a házat.
* rész 5,13.
17. És kimenvén a király és egész
*ház*népe ő utána, megállapodának a
legszélső háznál.
18. És minden szolgái ő mellé menének;
és a Kereteusok, * a Peleteusok
mind, a † Gitteusok is mind, *az*
a hatszáz férfi, kik vele jövének Gáthból,
elvonulának a király előtt.
* 1 Kir.1,38. † rész 8,18.
19. Monda pedig a király * a Gitteus
Ittainak: Miért jössz el te is mi velünk?
Menj vissza, és maradj a királynál,
mert te idegen vagy és viszsza
is költözhetel *szülő* helyedre.
* rész 18,2.
20. Csak tegnap * jöttél, és már ma
zaklassalak téged, hogy velünk jőjj?
Én megyek oda, a hová mehetek; te
pedig térj vissza, és vidd vissza testvéredet
is; irgalmasság és igazság legyen
veled. * vers 18.
21. És felele Ittai a királynak, mondván:
Él az Úr és él az én uram a király,
hogy valahol lesz az én uram a
király, mind halálában, mind * életében,
ott lesz a te szolgád is. * Ruth 1,16.
22. Monda azért Dávid Ittainak: Ám
jőjj el és menj*ünk* el. És elméne a
Gitteus Ittai és az ő emberei együtt,
még a kicsinyek is, valakik vele valának.
23. És az egész föld *népe* nagy jajgatással
sír vala, mikor az egész nép
elméne. A király azért általméne a
Kedron patakán, és a nép mind átméne
az útra, a puszta felé.
24. És ímé vele vala * Sádók is, és a
Léviták mind, kik az Isten szövetségének
ládáját hordozzák vala; és letevék
az Isten ládáját. Azonközben
Abjátár † is felméne, míg a nép a városból
mind kitakarodék.
* rész 8,17. † 1 Sám.22,20.23.
25. És monda a király Sádóknak:
Vidd vissza az Isten ládáját a városba,
ha én az Úr előtt kedves leszek,
engem ismét haza hoz, megmutatja
nékem azt, és az ő sátorát.
26. Ha pedig azt mondja: Nem gyönyörködöm
benned: Ímhol vagyok,
cselekedjék * velem úgy, a mint néki
tetszik. * 1 Sám.3,18.
27. Monda annakfelette a király Sádók
papnak: * Nemde nem próféta
vagy-é te? *Azért* menj haza békességben
a városba, Akhimás is, a te fiad,
és az Abjátár fia, Jonathán, a ti két
fiatok, veletek együtt. * rész 8,17.
28. Lássátok, ímé én itt időzöm, ennek
a pusztának sík mezején, míg tőletek
hír jő, és nékem * izentek. * vers 36.

29. Visszavivék azért Sádók és Abjátár Jeruzsálembe * az Isten ládáját, és otthon maradának. * rész 6,16.17.
30. Dávid pedig felméne az olajfáknak hegyén, mentében sírva, fejét beborítva,* saru nélkül ment, és az egész nép, mely vele volt, kiki beborította fejét, és mentőkben sírának. * rész 19,4.
31. Megizenék azonközben Dávidnak, hogy Akhitófel is a pártosok között van Absolonnal, és monda Dávid: Kérlek, óh Uram, hiúsítsd meg * az Akhitófel tanácsát.
* vers 12. rész 16,23. 17,23.
32. És a mint feljuta Dávid a *hegy* tetejére, hogy ott imádkozzék az Istennek, ímé eleibe jöve az Árkeából való Khúsai, * ki ruháját megszaggatá és földet † hinte fejére.
* vers 37. † Jób 2,12.
33. És monda néki Dávid: Ha eljösz velem, terhemre leszel nékem;
34. De ha a városba visszatérsz, és ezt mondod Absolonnak: Te szolgád vagyok, oh király; ennekelőtte a te atyád szolgája voltam, most immár a te szolgád leszek, megronthatod Akhitófelnek ellenem*való tanácsát.
* rész 17,1—14.23.
35. És ímé veled lesznek *ott* * Sádók és Abjátár papok; azért minden dolgot, a mit hallándasz a király házából, mondj meg a papoknak, Sádóknak és Abjátárnak. * vers 27.28.
36. Ímé ott van velők az ő két * fiok is, Akhimás, a Sádók *fia,* és Jonathán, az Abjátár *fia,* kik által nékem mindjárt megizenhetitek, valamit hallotok. * vers 27.28.
37. Elméne azért Khúsai, a Dávid barátja * a városba, Absolon pedig bevonula Jeruzsálembe.
* vers 32. 1 Krón. 27,33.

Siba rágalmazza Mefibósetet.

16. Mikor pedig Dávid egy kevéssé alább ment a *hegy* tetejéről, eleibe jöve Siba, a Mefibóset szolgája, két megnyergelt szamárral, melyeken kétszáz kenyér és száz kötés aszúszőlő és száz csomó füge és egy tömlő bor vala.
2. És monda a * király Sibának: Mit akarsz ezzel? Felele Siba: A szamarak a király háznépéé legyenek, hogy rajtok járjanak; a kenyér pedig és a füge, hogy a szolgák megegyék, és a bor, hogy igyék, a ki megfárad a pusztában. * rész 9,3.6.9. 19,17.18.
3. És monda a király: Hol van most a te uradnak * fia? Felele Siba a királynak: Ímé Jeruzsálemben marada, mert azt mondja: Visszaadja † ma nékem Izráel háznépe az én atyámnak országát. * rész 9,2—5. † rész 19,26.
4. És monda a király Sibának: Ímé minden * tied legyen, valamije volt Mefibósetnek. Monda akkor Siba: Meghajtom magamat; vajha kegyelmet találnék előtted, óh uram király!
* rész 19,29.

Sémei szidja Dávidot.

5. Elméne azután Dávid király Bahurimig, és ímé onnan egy férfi jöve ki a Saul nemzetségéből való, kinek neve Sémei * vala, Gérának fia, és kijövén szidalmazza vala *őket.*
* rész 19,21. 1 Kir. 2,8.36—46.
6. És kővel hajigálá Dávidot és Dávid királynak minden szolgáit, jóllehet az egész nép és az erős fértiak mindnyájan az ő jobb és balkeze felől valának.
7. És így szóla Sémei szitkozódása közben: Eredj, eredj te * vér*szopó* és istentelen ember! * 2 Móz. 22,28.
8. Megfizet *most* az Úr néked Saul egész házanépének * véréért, a ki helyett te uralkodol; és adta az Úr az országot a te fiadnak, Absolonnak: és ímé te nyomorúságban vagy, mert vér*szopó* ember vagy! * rész 1,5-16. rész 4,5-12.
9. Monda pedig Abisai, Sérujának fia, a * királynak: Hogyan szidalmazhatja ez a holt eb az én uramat, a királyt? Majd én elmegyek és fejét veszem.
* rész 18,2. 1 Sám. 26,8.
10. Monda pedig a király: Mi közöm van veletek, Sérujának * fiai? Hadd szidalmazzon, mert az Úr mondotta néki: Szidalmazzad Dávidot; és ki mondhatja néki: Miért míveled ezt?
* rész 2,18.
11. És monda Dávid Abisainak és minden szolgáinak: Íme az én fiam, ki az én ágyékomból * származott, kergeti az én életemet: hogyne *cselekedné* tehát e Benjáminita? Hagyjatok békét néki, hadd szidalmazzon: mert az Úr mondotta néki. * rész 17,3.
12. Netalán reá tekint az Úr az én nyomorúságomra, és jóval * fizet még ma nékem az Úr az ő átka helyett.
* rész 19,14.15.
13. És megy vala Dávid és az ő népe az úton, Sémei pedig a hegyoldalon átellenében menvén, mentében átkozódik * és köveket hajigál vala ő ellenébe, és port hány vala. * vers 7.8.
14. Eljuta annakutána a király és az egész nép, mely vele vala, Ajefimbe, és ott megnyugovék.

Absolon követi Akhitófel gyalázatos tanácsát.

15. Absolon pedig és az egész nép, Izráelnek férfiai, bemenének * Jeruzsálembe, és Akhitófel is ő vele.
* rész 15,7—12.

16. Mikor pedig az Árkeából való
Khúsai, * a Dávid barátja bement Ab-
solonhoz, monda Khúsai Absolon-
nak: Éljen a † király, éljen a király!
* rész 15,32—37. † 1 Sám. 10,24.
17. És monda Absolon Khúsainak:
Ez-é a barátod iránti * szereteted? Mi-
ért nem mentél el barátoddal? * vers 16.
18. Felele Khúsai Absolonnak: Nem,
hanem a kit az Úr és ez a nép választ,
és az Izráelnek minden fiai: azé le-
szek és azzal maradok.
19. Azután ugyan kinek szolgálnék
örömestebb, mint az én *barátom* fiá-
nak? A mint szolgáltam a te atyád-
nak, szintén olyan leszek te hozzád *is*.
20. Monda pedig Absolon * Akhitó-
felnek: Adjatok tanácsot, mit csele-
kedjünk? * rész 15,12.31.
21. Felele Akhitófel Absolonnak:
Menj be a te atyádnak * ágyasaihoz,
a kiket itthon hagyott, hogy őriznék
a házat: és megérti az egész Izráel,
hogy te atyád előtt gyűlöltté tetted
magadat, és annál inkább megerő-
södnek mindazoknak kezeik, a kik
melletted *vannak*.
* 1 Móz. 49,3.4. 3 Móz. 20,11.
22. Sátort vonának azért Absolonnak
a tetőn, és beméne Absolon az ő aty-
jának ágyasaihoz, az egész * Izráel-
nek szeme láttára. * rész 12,11.12.
23. És Akhitófel tanácsa, melyet
adott, olyannak *tekintetett* abban az
időben, mintha valaki az Isten sza-
vát kérdezte volna; olyan volt Akhi-
tófelnek minden tanácsa mind Dá-
vid előtt, mind Absolon előtt.

Akhitófel ravasz tanácsa meghiusul, ő maga szégyenletes véget ér.

17. Monda azért Akhitófel Abso-
lonnak: Engedj kiválaszta-
nom * tizenkétezer embert, hogy fel-
keljek, és üldözzem Dávidot ez éjjel.
* Zsolt. 3,1.
2. És megtámadom őt, míg fáradt
és erőtlen kezű; megrettentem őt, és
megfutamodik az egész nép, mely ve-
le van; és a királyt magát * megölöm.
* vers 4.
3. És visszavezetem te hozzád az
egész népet, mert az egésznek vissza-
térése attól a férfiútól függ, a kit te
üldözöl; és akkor az egész nép bé-
kességben lesz.
4. Igen tetszék e beszéd Absolonnak
és Izráel minden véneinek.
5. És monda Absolon: Hívják ide
mégis az Arkeabeli * Khúsait is, és
hallgassuk meg, mit szól ő is.
* rész 15,34.16,16.
6. És mikor megérkezék Khúsai Ab-
solonhoz, monda néki Absolon ilyen-
képen: Akhitófel ilyen tanácsot ád,
megfogadjuk-é az ő szavát, vagy ne?
Szólj hozzá.
7. Monda akkor Khúsai Absolonnak:
Nem jó tanács az, a melyet Akhitófel
ez egyszer * adott. * rész 16,23.17,14.
8. És monda Khúsai: Tudod magad,
hogy a te atyád és az ő emberei igen
erős * vitézek és igen elkeseredett szí-
vűek, mint a kölykeitől † megfosz-
tott medve a mezőn. Annakfelette a
te atyád igen hadakozó ember, ki nem
alszik ** a néppel együtt.
* 1 Krón. 12,8. † Péld. 17,12. ** Sám. 23,22.
9. Ilyenkor ő valami barlangban lap-
pang, vagy valami *más* helyen, és
meglehet, hogy *mindjárt* kezdetben
elesvén némelyek közülök, valaki
meghallja, és azt kezdi mondani: Meg-
veretett az Absolon népe.
10. És még az erős vitéz is, kinek szí-
ve olyan, mint az oroszlánnak szíve,
igen megrémül; mert az egész Izráel
tudja, hogy a te atyád igen erős vi-
téz, és azok is, a kik vele vannak,
erős vitézek.
11. Én azért azt tanácsolom, hogy
gyűjtsd magadhoz az egész Izráelt
Dántól fogva mind Bersebáig, oly
számban, mint a tenger partján való
föveny; és magad is menj el a hadba.
12. Akkor aztán támadjuk meg őt
azon a helyen, a hol található, és úgy
lepjük meg őt, miként a harmat a
földre esik, hogy se közüle, se azok
közül, a kik vele vannak, egy se ma-
radjon meg.
13. Ha pedig városba szaladna, mind
az egész Izráel köteleket húzzon a vá-
ros körül, és vonjuk azt a patakba,
hogy még csak egy kövecskét se ta-
láljanak ott.
14. És monda Absolon és Izráelnek
minden férfia: Jobb az Arkeabeli
Khúsainak tanácsa az * Akhitófel ta-
nácsánál. Az Úr parancsolta vala pe-
dig, hogy az Akhitófel tanácsa elvet-
tessék, mely jó vala, hogy veszedel-
met hozzon az Úr Absolonra.
* rész 16,23.
15. Monda pedig Khúsai Sádók * és
Abjátár papoknak: Ilyen s ilyen ta-
nácsot adott Akhitófel Absolonnak és
Izráel véneinek; én pedig ilyen s ilyen
tanácsot adtam. * rész 15,35.36.
16. Azért sietve küldjetek el, és izen-
jétek meg Dávidnak ilyen szóval: Ne
maradj ez éjjel * a pusztának meze-
jén, hanem inkább menj át, hogy va-
lamiképen el ne nyelettessék a király
és az egész nép, mely vele van.
* rész 15,28.
17. Jonathán pedig és * Akhimás a
Rógel † forrásánál állanak vala, a ho-

vá méne egy leányzó, ki megmondá
ezeket nékik, és ők elmenvén, meg-
mondák Dávid királynak, mert nem
akarják vala magokat megmutatni,
bemenvén a városba.
* rész 15,27. † 1 Kir. 1,9.
18. Meglátá mindazáltal őket egy
szolga,és megmondá Absolonnak:El-
menének azért ők ketten sietséggel,
és menének egy ember házába Ba-
hurim *városában*, kinek tornáczában
volt egy kút, és oda * szállának alá.
* Józs. 2,4.
19. Az asszony pedig egy terítőt vőn
és beteríté a kút száját, arra pedig da-
ráltárpát hintett; és nem vevék észre.
20. Menének pedig az Absolon szol-
gái az asszonyhoz a házba, és mon-
dának: Hol van Akhimás és Jona-
thán? Felele nékik az asszony: Ál-
talgázolának a patakon. És keresék
őket, de mivel nem találták, vissza-
térének Jeruzsálembe.
21. Mikor pedig elmentek, kijövének
a kútból, és elmenvén, megmondák
ezeket * Dávid királynak, és mondá-
nak Dávidnak: Keljetek fel és men-
jetek által gyorsan a vizen: mert ilyen
tanácsot adott ti ellenetek Akhitófel.
* vers 1.3.15.16.
22. Felkele azért Dávid és mind a
vele való nép, és általkelének * a Jor-
dánon, míg megvirrada; egy sem
hiányzék, a ki által nem ment volna
a Jordánon. * rész 15,28.
23. Látván pedig Akhitófel, hogy az
ő tanácsát*nem hajtották végre: meg-
nyergelé szamarát, és felkelvén el-
méne házához, az ő városába; és el-
rendelvén háznépé*nek dolgát*, meg-
fojtá † magát, és meghala: és eltemet-
teték az ő atyjának sírjába.
* vers 1.3. † vers 14. rész 16,23. Máté 27,5.
24. És midőn Dávid Mahanáimba
érkezett,átkele Absolon a Jordánon,ő
ésIzráelnek férfiai mindnyájan ő vele.
25. És Amasát tevé Absolon fővezér-
ré a sereg felett * Joáb helyett. Ama-
sa pedig egy férfi fia vala, a kinek a
neve az Izráelita Jithra vala, a ki be-
méne Abigailhoz, † a Náhás leányá-
hoz, ki Sérujának, a Joáb anyjának
nővére vala.
* rész 19,13. 20,9.10. † 1 Krón. 2,11—16.
26. És tábort jára Izráel és Absolon
a Gileád földén.
27. Lőn pedig,hogy mikor Dávid Ma-
hanáimba jutott, ímé Sóbi, az Am-
moniták *városából*, * Rabbából való
Náhásnak fia, és a Ló-Debár *város-
ból* való Ammielnek fia, Mákir, és
a Gileád *tartományában*,Rógelimban
lakozó † Barzillai.
* rész 11,1. 12,29. † rész 19,32. 1 Kir. 2,7.
28. Ágyneműt, medenczéket és cse-
répedényeket, búzát, árpát, lisztet,
pergelt búzát, babot, lencsét, pergelt
árpát.
29. Mézet, vajat, juhot, ünősajtokat
hozának Dávidnak és az ő vele való
népnek eleségül. Mert azt gondol-
ják vala magokban: A nép éhes, fá-
radt és eltikkadt * a pusztában.
* rész 15,28.

Absolont legyőzik és Joáb megöli.

18. Megszámlálá pedig Dávid a
népet, a mely vele vala, s
ezredeseket és századosokat rendele
föléjök.
2. És hagyá Dávid a népnek harmad-
részét Joáb*keze alatt, és harmadré-
szét Séruja fiának, † Abisainak, Joáb
atyjafiának keze alatt, harmadrészét
pedig *bízá* a ** Gitteus Ittai kezére.
És monda a népnek a király: Bizony
én magam is elmegyek veletek.
* rész 8,16. † rész 10,9.10. 23,18. ** rész 15,19—21.
3. De a nép monda: Ne jőjj; mert
ha netalán mi megfutamodunk is,
velünk nem gondolnak, és ha fele-
részben meghalunk is, velünk sem-
mit sem gondolnak; de te *teszesz any-
nyit*, mint mi * tízezeren: jobb azért,
hogy te a városból légy nékünk se-
gítségül. * 1 Sám. 17,49.50. 18,7.
4. Monda azért nékik a király: A mi
néktek jónak tetszik, én azt mívelem.
Megálla azért a király a kapuban, és
az egész sereg megy vala ki százan-
ként és ezerenként.
5. Parancsola pedig a király Joáb-
nak,Abisainak és Ittainak, mondván:
Az én fiammal, Absolonnal * én éret-
tem kiméletesen bánjatok; hallá pe-
dig ezt mind az egész had, mikor a
király mindenik vezérnek parancso-
la Absolon felől.
* vers 29.33. rész 13,28.29. 16,11.12.
6. Kiméne azért a nép a mezőre, az
Izráel ellenébe, és megütközének az
Efraim erdejénél.
7. És megvereték ott az Izráel népe
a Dávid szolgái által, és nagy vesz-
teség volt ott azon a napon, *mintegy*
húszezer emberé.
8. És kiterjedt a harcz az egész vi-
dékre, és a nép közül sokkal többet
emészte meg az erdő, mint a fegyver
azon a napon.
9. És találkozék Absolon Dávid szol-
gáira; Absolon pedig egy öszvéren
ül vala. És beméne az öszvér a nagy
cserfák sűrű ágai alá, *hol* fennakadt
fejénél fogva egy cserfán, függvén az
ég és föld között, az öszvér pedig el-
szaladt alóla.
10. Kit mikor egy ember meglátott,

hírül adá Joábnak, és monda: ímé, láttam Absolont egy cserfán függeni.
11. Monda pedig Joáb az embernek, a ki megmondotta vala néki: Ímé láttad, és miért nem ütötted le ott őt a földre? Az én dolgom lett volna azután, hogy megajándékozzalak tíz ezüst *siklus*sal és egy övvel.
12. Monda az ember Joábnak: Ha mindjárt ezer ezüstpénzt adnál is kezembe, nem ölném meg a király fiát; mert a mi fülünk hallására parancsolá a király néked, Abisainak és Ittainak, ezt mondván: Kíméljétek, bárki * *legyen*, az ifjút, Absolont.
* vers 5.
13. Vagy ha orozva törtem volna életére — mivel a király előtt semmi sem marad titokban — magad is ellenem támadtál volna.
14. Monda azért Joáb: Nem akarok előtted késedelmezni; és võn három nyilat kezébe és Absolonnak szívébe lövé, minthogy még élt * a cserfán.
* vers 9.
15. Körülfogák akkor a Joáb fegyverhordozó szolgái tízen, és általverék Absolont, és megölék * őt.
* rész 13,28.29.15,22. 3 Móz.20,11.
16. Megfúvatá azután a trombitát Joáb, és megtére a nép Izráelnek űzéséből, mert kímélni akará Joáb a népet.
17. Absolont pedig felvevék, és veték őt az erdőn egy nagy verembe, és igen nagy rakás követ * hányának reá. És az egész Izráel elmenekűle, kiki az ő sátorába. * Józs.7,24.26.
18. Absolon pedig vett és még életében emelt magának emlékoszlopot, a mely a király völgyében van. Mert ezt mondja vala: Nincsen * nékem oly fiam, a kin az én nevemnek emlékezete maradhatna; azért az oszlopot a maga nevére nevezé; és az Absolon oszlopának hívattatik mind e mai napig. * rész 14,27.

Kúsi követsége.

19. Monda pedig Akhimás, * Sádók fia: Majd elfutok, és megmondom a királynak, hogy megszabadította őt az Úr az ő ellenségeinek kezéből.
* rész 17,17.
20. És monda néki Joáb: Ne légy ma hírmondó, hanem holnap mondd meg a hírt, ma pedig ne mondd meg; mivelhogy a király fia meghalt.
* vers 21.22.
21. Monda azonközben Joáb Kúsinak: Eredj el, mondd meg a királynak, a mit láttál; és meghajtá magát Kúsi Joáb előtt, és elszaladt.
22. És szóla ismét Akhimás, Sádók fia, és monda Joábnak: Bármint legyen, hadd fussak el én is Kúsi után! Monda Joáb: Miért futnál fiam; nem néked való *ez* a hírmondás?!
23. Bármint legyen, hadd fussak el mégis! Ő pedig monda néki: Ám fuss el. Elfuta azért Akhimás a síkon való úton, és megelőzé Kúsit.
24. Dávid pedig ül vala a két kapu között, és az őrálló felméne a kapu tetejére, a kőfalra, és felemelvén szemeit, látá, hogy egy ember igen fut egyedül.
25. Kiálta azért az őrálló, és megmondá a királynak, és monda a király: Ha egyedül jő, hír van az ő szájában. Amaz pedig mind közelebb jöve.
26. Látá pedig az őrálló, hogy másik ember is fut, és lekiálta az őrálló a kapunállónak, mondván: Ímé *más* ember *is* fut egyedül. Akkor monda a király: Az is hírmondó.
27. Monda ismét az őrálló: A mint látom, az elsőnek olyan a futása, mint Akhimásnak, * a Sádók fiának; és monda a király: Jó ember az, és jó hírrel jő. * vers 23.
28. Kiáltván azért Akhimás, monda a királynak: Békesség! És meghajtá magát arczczal a földre a király előtt, és monda: Áldott az Úr a te Istened, ki kezedbe adta az embereket, kik felemelték kezeiket az én uram ellen, a király ellen.
29. Monda akkor a király: Hogy van Absolon * fiam? Felele Akhimás: Látám a nagy sereglést, mikor elküldé Joáb a király szolgáját és a te szolgádat; de nem tudom, mi történt.
* vers 5.
30. És monda a király: Eredj tova, és állj meg ott; félreméne azért, és megálla ott.
31. E közben Kúsi is * megérkezett, és monda Kúsi: Ezt izenik a királynak, az én uramnak, hogy az Úr megszabadított ma téged mindeneknek kezéből, a kik ellened támadtak volt.
* vers 21.
32. Monda a király Kúsinak: Hogy van Absolon * fiam? Felele Kúsi: *Úgy* legyenek az én uramnak, a királynak minden ellenségei, és valakik te ellened gonoszul feltámadnak, mint a te fiad. * vers 14.17.

Dávid sírása.

33. És megháborodék a király, és felméne a kapu felett való házba, és síra, és ezt mondja vala mentében: *Szerelmes* fiam * Absolon! *édes* fiam, *édes* fiam Absolon! bár én haltam volna meg te helyetted, Absolon *édes* fiam, *szerelmes* fiam! * vers 5. rész 19,4.

Júda vissza viszi Dávidot a királyságba.

19. És megjelenték Joábnak, hogy
a király siratja és gyászolja
Absolont.
2. És gyászra fordult a szabadulás
azon a napon az egész népre nézve,
mert a nép azon a napon hallja vala,
hogy beszélik: Így bánkódik a király
az ő fián.
3. És belopózkodék a nép azon a na-
pon, bemenvén a városba. mint lo-
pózkodni szokott a nép, mely szé-
gyenli magát, hogy a harczból elme-
nekült.
4. A király pedig eltakarván*orczá-
ját, fenszóval kiáltja vala a király:
Édes fiam, Absolon! Absolon, *édes*
fiam! *szerelmes* fiam! *rész 15 30.
5. Akkor méne Joáb a házba a ki-
rályhoz, és monda: Megszégyenítet-
ted e mai napon minden te szolgáid-
nak orczáját, kik e mai nap a te*lel-
kedet megszabadították, és a te fiaid-
nak és leányidnak lelkeit, és felesé-
gidnek lelkeit, és ágyasidnak lelkeit;
*rész 16, 11.18, 15.
6. Szeretvén azokat, a kik téged gyű-
lölnek és gyűlölvén azokat, a kik té-
ged szeretnek; mert kijelentetted ma,
hogy előtted a vezérek és szolgák
mind semmik; mert tapasztaltam
ma, hogy csak élne Absolon, ha mi
mindnyájan meghaltunk volna is ma,
jobbnak * tetszenék néked. *vers 4.
7. Azért most kelj fel, menj ki, és
szólj kedvök szerint a te szolgáidnak;
mert elküszöm az Úrra, hogy ha ki
nem jösz, ez éjjel egy ember sem ma-
rad melletted, és ez gonoszabb lesz
reád nézve mindama nyomorúság-
nál, mely veled történt ifjúságodtól
fogva mind e mai napig.
8. Felkele azért a király és leüle a
kapuban, és hírül adták az egész nép-
nek, mondván: Ímé a király a ka-
puban ül. Akkor mind az egész nép
eleibe jöve a királynak. Izráel pedig
elmenekült, * kiki az ő sátorába.
*rész 18, 17.
9. Mind az egész nép között pedig
nagy veszekedés vala Izráelnek min-
denik nemzetségében, kik ezt mond-
ják vala: A király szabadított meg
minket a mi ellenségeinknek kezé-
ből, a Filiszteusok * kezéből is ő sza-
badított meg; és most Absolon elől
elmenekült az országból.
*rész 8, 1—14. 10, 8—19.
10. Absolon pedig, kit felkentünk va-
la, meghalt * a hadban. Mit késtek
azért hazahozni a királyt?
*rész 18, 14. 15.
11. Dávid király pedig elkülde Sádók
és Abjátár papokhoz, mondván: Szól-
jatok a*júdabeli véneknek, ezt mond-
ván: Mi az oka, hogy utolsók akartok
lenni a királynak hazahozásában?
Mert az egész Izráelnek † szava elju-
tott a királynak házába.
*rész 2, 4. † vers 43.
12. Én atyámfiai vagytok, én * cson-
tom és én testem vagytok; miért lesz-
tek tehát utolsók a királynak haza-
hozásában? *Bir. 9, 2.
13. És Amasának * azt mondjátok:
Nemde te is nem én csontom és tes-
tem vagy-é? Úgy cselekedjék velem
az Isten és úgy segéljen, ha nem le-
szel a sereg fővezére minden időben
én előttem Joáb † helyett.
*rész 17, 25. † rész 8, 16.
14. És megnyeré Júda minden em-
berének szívét, mint egy emberét, kik
elküldének a királyhoz: Jőjj haza
mind te, mind a te szolgáid.
15. Hazatére azért a király; és a mint
a Jordánhoz érkezék, Júda férfiai Gil-
gálba menének, hogy a királynak elei-
be jussanak, és általvigyék a királyt
a Jordánon.

Dávid királyi nagylelkűsége és hálája.

16. Sietve pedig Sémei is, * Gérának
fia, a Bahurimból való Benjáminita,
és ő is a Júda nemzetségével eleibe
méne Dávid királynak. *rész 16, 5—8.
17. És ezer ember vala ő vele Ben-
jámin *nemzetségé*ből, és * Siba, a Saul
házában való szolga, és tizenöt fia,
és húsz szolgája is vele valának, és
általmenének a Jordánon a király
előtt. *rész 16, 1. 3.
18. Kompot is vivének által, hogy a
király háznépét általhozzák, és hogy
kedve szerint cselekedjenek. Sémei
pedig Gérának fia, térdre esék a ki-
rály előtt, mikor a Jordánon által-
ment.
19. És monda a királynak: Ne tu-
lajdonítsa *vétkül* nékem az én uram
az én álnokságomat; * és ne emlékez-
zél meg arról, hogy gonoszul csele-
kedék veled a te szolgád azon a na-
pon, a melyen az én uram, a király
Jeruzsálemből kiméne, hogy szívére
venné a király: *rész 16, 5—8.
20. Mert elismeri a te szolgád, hogy
én vétkeztem, és ímé az egész József
nemzetsége * közül én jöttem ma elő-
ször, hogy a királynak, az én uram-
nak eleibe menjek. *1 Móz. 48, 5. 13—20.
21. És felele Abisai, * Sérujának fia
és monda: Nem ölöd-é meg azért Sé-
meit, hogy káromlásokat szólott az
Úrnak felkentje ellen? *rész 16, 9.
22. Monda pedig Dávid: Mi közöm
van veletek, Sérujának * fiai, hogy el-
lenkezni akartok velem ma? Ma kel-
lene-é embert ölni † Izráelben? Mint-

ha nem tudnám, hogy ma lettem *újonnan* Izráel királya.
* 1 Krón.2,16.† 1 Sám.11,13.
23. És monda a király Séméinek: Nem halsz meg; * és megesküvék néki a király. * vers 22. 1 Kir.2,8.9.36—46.
24. Méfibóset is, Saulnak * fia eleibe jöve a királynak, és sem lábait, sem szakálát meg nem tisztította, sem ruháját meg nem mosatta attól a naptól fogva, hogy a király elment vala, mindama napig, a melyen békességgel haza jöve. * rész 9,6—8.
25. És lőn, hogy mikor Jeruzsálemből kijött eleibe a királynak, monda néki a király: Miért nem jöttél volt el velem Méfibóset?
26. És ő felele: Uram király, az én szolgám csalt meg engem; mert azt mondotta a te szolgád: Megnyergeltetem a szamarat, és felülök rá, és elmegyek a királylyal; mert sánta a te szolgád.
27. És rágalmazott * *engem*, a te szolgádat az én uram, a király előtt; de az én uram, a király *olyan*, † mint az Istennek angyala: azért cselekedjél úgy, a mint néked tetszik!
* rész 16,3. † rész 14,17.
28. Mert jóllehet az én atyámnak egész háznépe csak halált érdemlett volna az én uramtól, a királytól, mégis a te szolgádat azok közé helyezéd, * a kik asztalodnál esznek. Azért micsoda követelésem és micsoda kérésem volna még a király előtt? * rész 9,7.
29. Monda néki akkor a király: Mi szükség többet szólnod? Én megmondottam, hogy te és Siba * osztozzatok meg a jószágon. * rész 9,9.10.
30. És monda Méfibóset a királynak: Elveheti az egészet, csakhogy az én uram, a király * békességben haza jöhete. * vers 24.
31. A Gileádból való Barzillai * is eljöve Rógelimből, és általméne a királylyal a Jordánon, kisérvén őt a Jordánon. * 1 Kir.2,7.
32. Barzillai pedig igen vén *ember* vala, nyolczvan esztendős, és ő * táplálta vala a királyt, míg Mahanáimban lakott; mert igen gazdag ember vala. * rész 17,27—29.
33. Monda pedig a király Barzillainak: Jere velem és eltartlak * téged magamnál Jeruzsálemben. * vers 32.
34. Barzillai pedig monda a királynak: Mennyi az én életem esztendeinek napja, hogy én felmehetnék a királylyal Jeruzsálembe?
35. Nyolczvan esztendős vagyok ma, avagy képes vagyok-é még különbséget tenni * a jó és rossz között, vagy érzem-é, a te szolgád, ízét annak, a mit eszem és iszom, vagy gyönyörködhetem-é az éneklő férfiak és asszonyok hangjaiban? Miért lenne terhére a te szolgád az én uramnak, a királynak? * Préd.12,4—9.
36. Egy kevés ideig *óhajtana* a Jordánon átmenni a királylyal a te szolgád; miért adna azért a király nékem ily nagy jutalmat?
37. Hadd menjen vissza, kérlek, a te szolgád, és hadd * haljak meg az én városomban, az én atyámnak és anyámnak temetőhelyében. Hanem inkább ímhol a te szolgád, Kimhám, menjen el ő a királylyal, az én urammal, és cselekedjél úgy vele, a mint néked jónak tetszik. * 1 Móz.49,29-32.50,25.
38. És monda a király: Jőjjön el velem Kimhám és azt cselekszem vele, a mi néked tetszik; és valamit tőlem kivánsz, megcselekeszem veled.
39. Mikor pedig általkelt a Jordánon az egész nép, és a király is általment, megcsókolván a király Barzillait, megáldá őt, ki visszatére az ő helyére.
40. Általméne pedig a király Gilgálba, és Kimhám ő vele megy vala és Júdának egész népe, a kik a királyt átszállították, sőt Izráel népének * is fele. * rész 11,41.43.
41. És ímé, Izráelnek minden férfiai eljövének a királyhoz és mondák a királynak: Miért loptak el téged a mi atyánkfiai, a Júda nemzetsége? És hozták által a királyt és az ő háznépét a Jordánon, és Dávidnak minden embereit vele egyetemben?
42. Felelének pedig mindnyájan a Júda férfiai az Izráel férfiainak: *Azért*, mert a király közelebb áll * hozzám; és miért neheztelsz ezért a dologért? Avagy megvendégelt-é azért a király? vagy megajándékozott-é valami ajándékkal? * vers 11.12.
43. Felelvén pedig az Izráel férfiai a Júda férfiainak, mondának: Tízszeres részem van nékem a királyhoz, és Dávidra nézve is elsőbbségem van feletted. Miért tartottál azért semminek engem? Avagy nem én * tettem-é legelőször szóvá, hogy hozzuk haza a mi királyunkat? De mindazáltal erősebb lőn a Júda férfiainak szava, az Izráel férfiainak szavánál. * vers 11.

A lázadó Séba veszedelme. Amasának Joáb által lett halála.

20. Vala pedig ott történetesen egy istentelen ember, kinek neve Séba vala, Bikrinek fia, Benjámin *nemzetségéből* való férfiú. Ez trombitát fuvata, és monda: Nincsen nékünk semmi közünk Dávidhoz, és semmi * örökségünk nincsen az Isai

fiában. *Azért* oh Izráel, *oszoljatok el*,
kiki az ő sátorába. * 1 Kir.12,16.
2. Eltávozék azért mind az Izráel népe Dávidtól Séba*után, Bikri fia után.
A Júda *nemzetségé*ből valók azonban
mellette maradának az ő királyoknak, a Jordán *vizétől* fogva mind Jeruzsálemig. * vers 15.21.
3. Bemenvén pedig Dávid az ő házába Jeruzsálemben, előhozatá a király * azt a tíz ágyasát, a kiket otthon hagyott vala a ház őrzésére; és őrizet alá rekeszté és tápláltatá azokat; de hozzájok be nem méne. És őrizet alatt lőnek haláloknak napjáig, özvegységben élvén.
* rész 16,21.22.
4. Monda pedig a király Amasának: Gyűjtsd* össze nékem a Júda nemzetségét három nap alatt, és magad is itt légy jelen. * rész 17,25.19,13.
5. Elméne azért Amasa, hogy összegyűjtse Júdát, de több ideig késék, mint a hogy a *király* meghagyta vala néki.
6. Monda akkor Dávid * Abisainak: Ímé majd gonoszabbul cselekeszik velünk Séba, Bikrinek fia, Absolonnál: vedd magad mellé a te uradnak szolgáit, és kergesd meg őt, nehogy erős városokat szerezzen magának, és elmeneküljön előlünk. * rész 18,2.
7. Kimenének azért ő utána a Joáb emberei, * és a Kereteusok † és Peleteusok és az erősek mindnyájan, és kimenének Jeruzsálemből, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.
* rész 18,2. † vers 23. 1 Kir.1,38.
8. Mikor pedig ama nagy kősziklánál voltak, mely Gibeonnál * van, Amasa jöve eleikbe; Joáb pedig ruhájába öltözvén, az ő ruháján felül derekához övedzett fegyvere a hüvelyében vala, mely mikor *Joáb* ment, leesék. * vers 4.
9. És monda Joáb Amasának: Egészségben vagy-é * atyámfia? És Joáb megfogá jobbkezével az Amasa szakálát, mintha meg akarná † csókolni.
* 1 Krón.2,13—17. † rész 3,27.
10. Amasa azonban nem őrizkedék a fegyvertől, mely Joáb kezében vala, és általüté * őt az ötödik oldalborda alatt, és kiontá a bélit a földre, és noha többször nem üté által, mindazáltal meghala; Joáb pedig és Abisai az ő atyjafia, üldözék azután Sébát, a Bikri fiát. * rész 19,13. 1 Kir.2,5.
11. Megálla pedig az *Amasa teste* felett Joábnak egy szolgája, és monda: Valaki Joábbal tart és Dávidnak *javát* kívánja, Joáb után *siessen*.
12. Amasa pedig fetreng vala a vérben az útnak közepén; látván pedig
egy *ember*, hogy ott mindenki megálla, kivoná Amasát az útról a mezőre, és ruhát vete ő reá; mivel látta, hogy valaki csak arra ment, mind megállott.
13. Minekutána pedig kivonták az útról, minden ember Joáb után siet vala, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.
14. És általméne *Séba* Izráelnek minden nemzetségein, Abelán és Béth-Maakán, és egész Béreán, kik egybegyűlvén, követik vala őt.
15. És eljövén, körülfogták őt Abelában Béth-Maaka *városában*, és nagy töltést emelének * a város ellen, mely a kőfallal egyenlő volt; és az egész nép, mely Joábbal vala, rombolá, hogy ledöntse a kőfalat. * 2 Kir.19,32.
16. Akkor kiálta egy eszes asszony a városból: Halljátok meg, halljátok meg! Mondjátok meg, kérlek, Joábnak: Jőjj ide hozzám, valamit mondok néked!
17. Ki mikor hozzá ment, monda az asszony: Te vagy-é Joáb? Felele: Én vagyok. Ki monda néki: Hallgasd meg a te szolgálóleányodnak szavát. És felele: Meghallgatom.
18. Akkor monda az *asszony*: Korábban azt szokták mondani: Kérdezzék meg Abelát, és úgy végeztek.
19. Én Izráel békeszerető hívei közül való vagyok, te pedig el akarsz pusztítani egy várost és anyát Izráelben? Miért akarod elnyelni az Úrnak örökségét?
20. Akkor felele Joáb, és monda: Távol legyen, távol legyen az én tőlem, hogy elnyeljem és elveszessem!
21. Nem úgy van a dolog, hanem egy ember az Efraim hegységéből való, a kinek neve Séba, a Bikri fia, felemelte * kezét Dávid király ellen: adjátok kézbe azt egyedül, és elmegyek a város alól. És monda az asszony Joábnak: Ímé majd kivetjük a kőfalon a fejét néked. * vers 1.2.
22. Elméne azért az * asszony nagy eszesen az egész községhez, és elvágatá Sébának, a Bikri fiának fejét, és kiveték Joábnak. Akkor megfuvatá a trombitát, és hazaoszlának a város alól kiki az ő sátorába, Joáb pedig hazaméne Jeruzsálembe, a királyhoz.
* Préd.9,15—18.

Dávid szolgái.

23. Joáb * pedig Izráel egész serege felett való volt, Benája pedig, Jójadának fia, a Kereteusok és Peleteusok vezére vala. * rész 8,16.18.
24. Adorám pedig adószedő, és Jósafát, Ahiludnak fia, emlékíró vala.
25. Séja íródeák, Sádók pedig * és Abjátár papok valának. * rész 8,17.

26. A Jairból való Ira is Dávidnak
fő embere vala.

Éhinség Saulnak a gibeonitákon elkövetett gyilkossága miatt. Rispa.

21. Lőn pedig nagy éhség Dávid-
nak idejében három egész
esztendeig egymás után, és megke-
resé * *e miatt* Dávid az Urat, és mon-
da az Úr: Saulért és az ő vérszopó
háznépéért van ez; mivelhogy meg-
ölte a † Gibeonitákat.
* 1 Sám.30,7.8. † Józs.9,3—27.
2. Hivatá azért a király a Gibeoni-
tákat és szóla nékik: (A Gibeoniták
pedig nem az Izráel fiai közül valók
valának, hanem az Emoreusok ma-
radékából, a kiknek az Izráel fiai meg-
esküdtek vala; Saul mindazáltal al-
kalmat keresett vala, hogy azokat le-
vágassa az Izráel és Júda nemzetsége
iránti buzgalmából).
3. És monda Dávid a Gibeonitáknak:
Mit cselekedjem veletek, és mivel sze-
rezzek engesztelést, hogy áldjátok az
Úrnak örökségét?
4. Felelének néki a Gibeoniták: Nin-
csen nékünk sem ezüstünk, sem ara-
nyunk Saulnál és az ő házánál, és nem
kell mi nékünk, hogy valaki megölet-
tessék Izráelben. És monda: Valamit
mondotok, megcselekszem veletek.
5. Akkor mondának a királynak: An-
nak az embernek a *házából*, a ki meg-
emésztett minket, és a ki ellenünk
gonoszt gondola, hogy megsemmisít-
tessünk, és meg ne maradhassunk Iz-
ráel egész határában:
6. Adj nékünk hét embert az ő ma-
radékai közül, a kiket * felakaszszunk
az Úr előtt, Saulnak, az Úr választott-
jának Gibeájában. És monda a ki-
rály: Én átadom. * 4 Móz.25,4.
7. És kedveze a király Méfibósetnek,
Jonathán fiának, ki Saul fia vala, az
Úr *nevére tett* * esküvésért, mely kö-
zöttök tétetett, Dávid és Jonathán kö-
zött, a Saul fia között.
* 1 Sám.18,3.20,15.42.23,18.
8. De elvevé a király Aja leányának,
Rispának * két fiát, kiket Saulnak
szült vala, Armónit és Méfibósetet, és
a Saul leányának, Mikálnak öt fiát,
kiket szült Barzillai fiának, † Adriel-
nek, a Méholátból valónak.
* rész 3,7. † 1 Sám.18,19.
9. És adá azokat a Gibeoniták ke-
zébe, a kik felakaszták * őket a hegyen
az Úr előtt. Ezek tehát egyszerre he-
ten pusztulának el, és az aratás első
napjaiban, az árpaaratás kezdetén
ölettek meg. * Ezék.17,19.
10. Vőn pedig Rispa, Ajának leánya
egy zsákruhát, és kiteríté azt magá-
nak a kősziklán az aratás kezdetétől
fogva, míg eső lőn reájok az égből:
és nem engedé az égi madarakat azok-
ra szállani nappal, sem pedig a me-
zei vadakat * éjszaka. * 5 Móz.21,23.
11. És megmondák Dávidnak, a mit
Rispa, Ajának leánya, Saulnak ágya-
sa cselekedett.
12. Akkor elméne Dávid, és elhozá
a Saul és Jonathán tetemeit a * Já-
bes-Gileádbeliektől, kik ellopták va-
la azokat a Bethsánnak utczájáról, a
hol őket a Filiszteusok felakasztották
vala, mikor a Filiszteusok megver-
ték Sault a Gilboa hegyén.
* 1 Sám.31,10—13.
13. És elhozták onnét Saulnak és az
ő fiának, Jonathánnak tetemeit, és
összeszedték * azoknak tetemeit is, † a
kik felakasztattak.
* vers 8.9. † 5 Móz. 21,23.
14. És eltemeték Saulnak és az ő fiá-
nak, Jonathánnak tetemeit a Benjá-
min földében, * Sélában, az ő atyjá-
nak, Kisnek sírboltjában; és megtet-
ték mindazt, a mit a király paran-
csolt. És kiengesztelődött ez által Is-
ten az ország iránt. * Józs.18,28.

Győzelmek a Filiszteusok felett.

15. Ezután ismét háborút kezdének
a Filiszteusok Izráel ellen; és elméne
Dávid az ő szolgáival együtt, és har-
czolának a Filiszteusok ellen, annyi-
ra, hogy Dávid elfárada.
16. Akkor Jisbi Bénób, ki az óriá-
sok maradékából való vala (kinek
kopjavasa háromszáz rézsiklust nyo-
mott, és új hadi szerszámmal volt fel-
övezve), elhatározá magában, hogy
megöli Dávidot;
17. De Abisai, * Sérujának fia segí-
tett néki és általüté a Filiszteust és
megölé. Akkor esküvéssel fogadák né-
ki a Dávid szolgái, ezt mondván: *So-
ha* többé velünk hadba nem jösz,
hogy az Izráelnek szövétnekét el ne
oltsad. * rész 18,2.23,18.
18. Lőn azután is harczuk a Filisz-
teusokkal Góbnál *városánál*, és Sibbékai,
Husát *város*ból való, akkor megölé
Sáfot, * ki az óriások maradékai kö-
zül való vala. * 1 Krón.20,4.
19. Azután újra lőn háború a Filisz-
teusokkal Góbnál, hol Elkhanán, a
Bethlehemből való Jaharé Oregim-
nek fia megölé a Gitteus * Góliátot,
kinek kopjanyele olyan vala, mint
a szövőknek zugolyfája.
* 1 Sám.17,4—7.49.
20. Gáthban is volt háború, hol egy
óriás férfi * vala, kinek kezein és lá-
bain hat-hat ujjai valának, *azaz* min-
denestől huszonnégy, és ez is óriás-
tól származott vala. * 1 Krón.20,6.

21. És szidalmazá *Izráelt, de megölé Jonathán, Dávid bátyjának, Simeának fia. *1 Sám.17,10.
22. Ezek négyen származtak Gáthban az óriástól,* kik mind Dávid keze által és az ő szolgáinak kezeik által estek el. *1 Sám.17,4—7.49.50.

Dávid dicséneke az ellenségeitől lett szabadulásért.
(V. ö. Zsolt. 18.)

22. Dávid pedig ezt az éneket mondotta az Úrnak azon a napon, mikor az Úr megszabadítá őt minden ellenségeinek kezéből, és a Saul kezéből.
2. És monda: Az Úr az én *kősziklám és kőváram, és szabadítóm nékem. *Zsolt.18.
3. Az Isten az én erősségem, ő benne bízom én.
Paizsom nékem ő s idvességemnek szarva, erősségem és oltalmam.
Az én idvezítőm, ki megszabadítasz az erőszakosságtól.
4. Az Úrhoz kiáltok, a ki dícséretreméltó;
És megszabadulok ellenségeimtől.
5. Mert halál hullámai vettek engem körül,
Az istentelenség árjai rettentettek engem;
6. A pokol kötelei vettek körül,
S a halál tőrei estek reám.
7. Szükségemben az Urat hívtam,
S az én Istenemhez kiáltottam:
És meghallá lakóhelyéről szavamat,
S kiáltásom eljutott füleibe.
8. Akkor rengett és remegett a föld.
Az égnek fundamentumai inogtak,
És megrendülének, mert haragudott Ő.
9. Füst szállt fel orrából,
És emésztő tűz szájából,
Izzószén gerjedt belőle.
10. Lehajtá az eget és leszállt.
És homály volt lábai alatt.
11. A Khérubon ment és röpült.
És a szelek szárnyain tünt fel.
12. Sötétségből maga körül sátrakat emelt,
Esőhullást, sürű felhőket.
13. Az előtte levő fényességből
Izzó szenek gerjedének.
14. És dörgött az égből az Úr,
És a Magasságos hangot adott.
15. Ellövé nyilait és szétszórta azokat,
Villámot, és összekeverte azokat.
16. És meglátszottak a tenger örvényei,
S a világ fundamentumai felszínre kerültek.
Az Úrnak feddésétől,
Orra leheletének fúvásától.
17. Lenyúlt a magasságból és felvett engem,
S a mélységes vizekből kihúzott engem.
18. Hatalmas ellenségimtől megszabadított engem;
Gyűlölőimtől, kik hatalmasabbak valának nálam.
19. Előmet vették nyomorúságom napján,
De az Úr gyámolóm volt nékem.
20. Tágas helyre vitt ki engem,
Kiragadott, mert jóakaróm nékem.
21. Az Úr megfizetett nékem igazságom szerint,
Kezeimnek tisztasága szerint fizetett meg nékem.
22. Mert megőriztem az Úrnak utait,
S gonoszul nem szakadtam el Istenemtől.
23. Mert ítéletei mind előttem vannak,
S rendeléseitől nem távoztam el.
24. Tökéletes voltam előtte, s őrizkedtem rosszaságomtól.
25. Ezért megfizet nékem az Úr igazságom szerint,
Szemei előtt való tisztaságom szerint.
26. Az irgalmashoz irgalmas vagy,
A tökéletes vitézhez tökéletes vagy.
27. A tisztához tiszta vagy,
A visszáshoz pedig visszás.
28. Segítesz a nyomorult népen,
Szemeiddel pedig megalázod a felfuvalkodottakat.
29. Mert te vagy az én szövétnekem Uram,
S az Úr megvilágosítja az én sötétségemet.
30. Mert veled harczi seregen is átfutok,
Az én Istenemmel kőfalon is átugrom.
31. Az Istennek útja tökéletes;
Az Úrnak beszéde tiszta;
Paizsa ő mindeneknek, a kik ő benne bíznak.
32. Mert kicsoda volna Isten az Uron kivül?
S kicsoda kőszikla a mi Istenünkön kivül?
33. Isten az én erős kőváram,
Ki vezérli az igaznak útját.
34. Lábait olyanná teszi, mint a szarvasé,
S magas helyekre állít engem.
35. Kezeimet harczra tanítja,

Hogy az érczív karjaim által
törik el.
36. Idvességednek paizsát adtad nékem,
S kegyelmed nagygyá tett engem.
37. Lépéseimet kiszélesítetted alattam.
És bokáim meg nem tántorodtak.
38. Üldözöm ellenségeimet és elpusztítom őket,
Nem térek vissza, míg meg nem semmisítem őket.
39. Megsemmisítem, eltiprom őket, hogy fel nem kelhetnek,
Lábaim alatt hullanak el.
40. Mert te erővel öveztél fel engem a harczra,
Lenyomtad azokat, kik ellenem támadtak.
41. Megadtad, hogy ellenségeim hátat fordítottak nékem,
Gyűlölőim, a kiket elpusztítottam én,
42. Felnéztek, de nem volt, ki megszabadítsa,
Az Úrhoz, de nem felelt nékik.
43. Szétmorzsolom őket, mint a föld porát,
Összezúzom, mint az utcza sarát, széttaposom őket.
44. Megmentettél népemnek pártoskodásaitól,
Népeknek fejéül tartasz fenn engemet,
Oly nép szolgál nékem, melyet nem ismertem.
45. Idegen fiak hizelkednek nékem,
S *egy* hallásra engedelmeskednek.
46. Idegen fiak elesüggednek.
S váraikból reszketve jőnek elő.
47. Él az Úr és áldott az én kősziklám.
Magasztaltassék az Isten, idvességem kősziklája.
48. Isten az, ki bosszút áll értem,
S alám hajtja a népeket.
49. Ki megment engem ellenségeimtől,
Te magasztalsz fel engem az ellenem támadók fölött,
S az erőszakos embertől megszabadítasz engem.
50. Dícsérlek azért téged Uram a pogányok között,
S nevednek dícséretet éneklek.
51. Nagy segítséget ad az ő királyának,
Irgalmasságot cselekszik felkentjével,
Dáviddal és az ő magvával mindörökké!

Dávid utolsó beszédei.

23. Ezek Dávidnak utolsó beszédei. Dávidnak, Isai * fiának szózata, *annak* a férfiúnak szózata, a ki igen felmagasztaltaték, Jákób Istenének felkentje és Izráel dalainak kedvencze. * 1 Sám. 16, 1. 13. rész 12, 7. 8.
2. Az Úrnak lelke * szólott én bennem. és az ő beszéde az én nyelvem által. † Máté 22, 43.
3. Izráelnek Istene szólott, Izráelnek kősziklája * mondá nékem: A ki igazságosan uralkodik az emberek felett, a ki Isten félelmével uralkodik: * 5 Móz. 32, 4. 15. 30, 21.
4. Olyan az, mint a reggeli világosság, mikor a nap feljő, mint a felhőtlen reggel; napsugártól. esőtől *sarjadzik* a fű a földből.
5. Avagy nem ilyen-é az én házam Isten előtt? Mert örökkévaló szövetséget * kötött velem, mindennel ellátva és állandót. Mert az én teljes idvességemet és minden kívánságomat † nem sarjadoztatja-é? * rész 7, 12—16. 18. 19. † Ézs. 11, 1—16. Mik. 5, 2—9. Luk. 1, 26—33.
6. De az istentelenek mindnyájan olyanok, mint a kitépett tövis, melyhez kézzel nem nyúlnak;
7. Hanem a ki hozzá akar nyúlni is, fejszét és rudat vesz hozzá, hogy ugyanazon helyen tűzzel égettessék meg.

Dávid hősei és tetteik.

(Vers 8—39: v. ö. 1 Krón. 11, 10—41.)

8. Ezek pedig a Dávid erős *vitézeinek* nevei: Joseb-Bassebet, a Tahkemonita, a ki a testőrök vezére; ő dárdáját forgatván, * egy ízben nyolczszázat sebesített † meg. * 1 Krón. 11, 10—13. 12, 1. † Józs. 23, 10.
9. Ő utána volt Eleázár, * Dódónak fia, ki Ahóhi fia vala; ő egyike a három hősnek, a kik Dáviddal valának, mikor a Filiszteusok által kigúnyoltatának, összegyülekezvén ott a harczra, és az Izráeliták megfutamodtak volt. * 1 Krón. 11, 12. 13.
10. Ő megállván, vágta a Filiszteusokat mindaddig, míg a keze elfáradt. és a keze a fegyverhez ragadt. És nagy szabadulást szerze az Úr azon a napon, a nép pedig visszatére ő utána, *de* csak a fosztogatásra.
11. Ő utána volt Samma, a Harárból való Agénak fia. És összegyűlének a Filiszteusok egy seregbe ott, a hol egy darab szántóföld volt tele lencsével, a nép pedig elfutott a Filiszteusok elől:
12. Akkor ő megálla annak a darab *földnek* közepén, és megoltalmazá azt, és megveré a Filiszteusokat, és az Úr nagy szabadítást szerze.
13. A harmincz vezér közül is hárman lementek, és elérkezének ara-

táskor Dávidhoz az Adullám * barlangjába, mikor a Filiszteusok táborban valának a Réfaim völgyében.
* 1 Sám.22,1.2.
14. Dávid akkor a sziklavárban volt, a Filiszteusok őrsége * pedig Bethlehemnél.
* Mik.5,2.
15. *Vizet* kivánt vala pedig Dávid, és monda: Kicsoda hozna nékem vizet innom a bethlehemi * kútból, mely a kapu előtt van?
* vers 14.
16. Akkor a három vitéz keresztül tört a Filiszteusok táborán, és merítének vizet a bethlehemi kútból, mely a kapu előtt van, és elhozván, vivék Dávidnak. Ő azonban nem akará meginni, hanem kiönté * azt az Úrnak.
* 1 Sám.7,6.
17. És monda: Távol legyen tőlem Uram, hogy én ezt míveljem: avagy azoknak az embereknek vérét *igyamé meg*, kik életöket *halálra* adva mentek el a *vízért?* És nem akará azt meginni. Ezt mívelte a három * hős.
* vers 13.
18. Továbbá Abisai, * Joábnak atyjafia, Sérujának fia, a ki e háromnak feje volt, a ki háromszáz ellen felemelvén dárdáját, megölé azokat; és néki nagy híre vala a három † között.
* rész 21,17. † vers 13.
19. A három * között bizonyára híres volt és azoknak vezére vala, mindazáltal ama hárommal nem ért fel.
* 1 Krón.11,21.
20. Benája is, Jójadának fia, * vitéz ember, nagytehetségű, a ki † Kabséelből való vala: ez ölé meg a Moábitáknak két fővitézét. Ugyanő elmenvén, az oroszlánt is megölé a veremben, télen.
* 1 Kir.1,8. † Józs.15,21.
21. Ugyanő ölt meg egy Égyiptomból való tekintélyes embert. Az égyiptomi kezében dárda vala, és ő *csak egy* pálczával méne reá; és kivevé az égyiptomi kezéből a dárdát, és megölé őt a maga dárdájával.
22. Ezeket cselekedé Benája, * Jójadának fia, és néki is jó híre vala a három erős vitéz között.
* vers 20.
23. Híres volt ő a harmincz között, mindazáltal ama * hárommal nem ért fel. És elöljáróvá tevé őt Dávid a tanácsosok között.
* vers 13.16.
24. Asáel is, * Joáb atyjafia, e harmincz közül való, *kik ezek:* Elkhanán, a bethlehemi † Dódónak fia.
* rész 2,18–23. † 1 Krón.11,26.
25. Haród * *városbeli* Samma; *azon* Haródból *való* Elika.
* Bir.7,1.
26. Héles, * Páltiból való; Híra, a Thékoából való Ikkes fia.
* 1 Krón.27,10.
27. Abiézer, Anathóthból; Mébunnai, Húsáthból * való.
* 1 Krón.4,4.
28. Sálmon, * Ahóhitból való; Maharai, Nétofáthból.
* 1 Krón.2,54.
29. Héleb, * Bahanának fia, Nétofáthból való; Ittai, Ribainak fia, Gibeából való, mely Benjámin fiaié.
* 1 Krón.11,30.
30. Benája, Piráthonból * való; Hiddai, a patak mellett való Gáhasbeli.
* Bir.12,15.
31. Abiálbon, Árbáthból való; Azmávet, Bárhumból való.
32. Eljáhba, Sahalbomból * való; Jásen fia, Jonathán.
* Józs.19,32.42.
33. Samma, Harárból való; Ahiám, Arárból való Sarárnak fia.
34. Elifélet, Ahásbainak fia, Maakáthból * való; Eliám, Gilóbeli † Akhitófelnek fia.
* Józs.13,11. † rész 15,12.31.
35. Hesrai, Kármelből való; Paharai, Arbiból való.
36. Jigeál, Sobabeli Nátánnak fia; Báni, Gádból való.
37. Sélek, Ammonita; Naharai, Beeróthból való, Joábnak, * a Séruja fiának fegyverhordozója.
* rész 8,16.
38. Ira, Jithriből való; Gáreb, Jithriből való.
39. Hitteus * Uriás. Mindösszе harminczheten.
* rész 11,3.15.17.

Dávid népszámlálásának büntetése döghalál.
(V. ö. 1 Krón.21.)

24. Ismét felgerjede az Úrnak haragja Izráel ellen, és * felingerlé Dávidot ő ellenek, ezt mondván: Eredj el, számláld meg Izráelt és Júdát.
* 1 Krón.21,1.
2. Monda azért Dávid Joábnak, az ő serege fővezérének: Menj el, járd be Izráelnek minden nemzetségeit, Dántól fogva Beersebáig, és számláljátok meg a népet, hogy tudjam a népnek számát.
* Bir.20,1.
3. És monda Joáb a királynak: Sokasítsa meg az Úr, a te Istened a népet, s adjon még százannyit, mint a mennyi most * van, és lássák *azt* az én uramnak, a királynak szemei: de miért † akarja ezt az én uram, a király?
* 5 Móz.1,10.11. † 1 Móz.15,5.
4. Azonban hatalmasabb volt a királynak szava a Joábénál és a többi főemberekénél. Kiméne azért Joáb és a többi vezérek a király elől, hogy megszámlálják a népet, az Izráelt.
5. És általkelének a Jordánon és tábort járának Aroer város * mellett jobbkéz felől, Gád völgyében, és Jáser mellett.
* Józs.13,9.
6. Azután menének Gileádba, és a Hodsi alföldére. Innét menének a Dán Jáán mellé, és Sídon környékére.
7. Ezután menének a Tírus erős városához, és a Hivveusoknak és Ka-

naneusoknak minden városaiba. In-
nét menének a Júdának dél felől va-
ló * részére, Beersebába. * vers 2.6.
8. És mikor bejárták az egész orszá-
got, hazamenének Jeruzsálembe, ki-
lencz hónap és húsz nap mulva.
9. És beadá Joáb a megszámlált nép-
nek számát a királynak; és Izráelben
nyolczszázezer * erős fegyverfogható
férfi, és Júda nemzetségében ötszáz-
ezer férfiú vala. * 4 Móz. 1,46.26,51.62.
10. Minekutána pedig Dávid a népet
megszámlálta, megsebhedék * az ő
szíve, és monda Dávid az Úrnak:
Igen vétkeztem abban, a mit csele-
kedtem. Azért most, óh Uram, vedd
el, kérlek, a te szolgádnak álnokssá-
gát; mert felette esztelenül cseleked-
tem! * rész 12,13. 1 Sám. 24,6.
11. És mikor felkelt reggel Dávid,
szóla az Úr Gád * prófétának, a ki Dá-
vidnak látnoka vala, ezt mondván:
* 1 Sám. 22,5. 2 Krón. 29,25.
12. Menj el, és szólj Dávidnak: Ezt
mondja az Úr: Három * dolgot adok
elődbe, válaszd egyiket magadnak
ezek közül, hogy a szerint cseleked-
jem veled. * vers 13.
13. Elméne azért Gád Dávidhoz, és
tudtára adá néki, és monda néki:
Akarod-é, hogy hét esztendeig való
éhség szálljon földedre? Vagy hogy
három hónapig ellenségeid előtt buj-
dossál és *ellenséged* kergessen téged?
Vagy hogy három napig döghalál
legyen országodban? Most gondold
meg és lásd meg, micsoda választ vi-
gyek annak, a ki engem * elküldött.
* vers 11.12.
14. És monda Dávid Gádnak: Felet-
te igen szorongattatom; de mégis,
hadd essünk inkább az Úr kezébe,
mert nagy az ő irgalmassága, * és ne
essem ember kezébe. * 2 Móz. 20,6.
15. Bocsáta annakokáért az Úr dög-
halált Izráelre, reggeltől fogva az el-
rendelt * ideig, és meghalának a nép
közül Dántól fogva † Beersebáig, het-
venezer férfiak. * vers 13. † vers 2.

Áldozat Arauna szérűjén.

16. És mikor felemelte kezét az an-
gyal Jeruzsálem ellen *is*, hogy azt is
elpusztítsa, megelégelé * az Úr a ve-
szedelmet, és monda az angyalnak,
a ki a népet öli vala: Elég immár,
hagyd el. Az Úrnak angyala pedig
vala a Jebuzeus † Arauna szérűje
mellett. * Jer. 42,10. † 2 Krón. 3,1.
17. És szóla Dávid az Úrnak, mikor
látta az angyalt, a ki a népet vágja
vala, és monda: Ímé * én vétkeztem
és én cselekedtem hamisságot, de
ezek a juhok ugyan mit cselekedtek?
Kérlek, inkább forduljon a te kezed
ellenem és az én atyámnak háznépe
ellen. * vers 2.10.
18. Méne azért Gád * Dávidhoz azon
a napon, és monda néki: Eredj, menj
el, *és* rakass oltárt az Úrnak a Jebu-
zeus Araunának szérűjén.
* vers 11.12.19.
19. És elméne Dávid Gádnak beszé-
de szerint, a mint az Úr megparan-
csolta vala.
20. És feltekintvén Arauna, látá, hogy
a * király az ő szolgáival ő hozzá megy:
és Arauna kimenvén, meghajtá † ma-
gát a király előtt, arczczal a föld felé.
* 1 Krón. 21,20.21. * rész 18,28.
21. És monda Arauna: Mi az oka,
hogy az én uram, a király az ő szol-
gájához jő? Felele Dávid: Azért, hogy
megvegyem tőled e szérűt, és oltárt
építsek * ezen az Úrnak, hogy meg-
szünjék a csapás a nép között.
* vers 18.
22. Monda Arauna Dávidnak: Vegye
el hát az én uram, a király, és áldoz-
za fel, a mi néki tetszik. Ímhol van-
nak az ökrök az áldozathoz; a boro-
nák és az ökrök szerszámai pedig fa
helyett;
23. Arauna * mindezt, óh király, a ki-
rálynak adja. És monda Arauna a
királynak: A te Urad Istened engesz-
teltessék meg általad. * vers 16.
24. Monda pedig a király Araunának:
nak: Nem, hanem pénzen veszem
meg tőled, mert nem akarok az Úr-
nak, az én Istenemnek ingyen való
áldozatot áldozni. Megvevé azért Dá-
vid azt a szérűt és * az ökröket ötven
ezüst sikluson. * 1 Sám. 6,14.
25. És oltárt * építe ott Dávid az Úr-
nak, és áldozék egészen égő és hála-
áldozattal; † és megkegyelmezé az Úr a
földnek, és megszűnék a csapás Izráel-
ben. * vers 18. † 1 Krón. 21,26. 2 Krón. 3,1.

A KIRÁLYOKRÓL ÍRT I. KÖNYV.

Dávid elgyengülése. Adónia akar a trón örököse lenni.

1. Mikor pedig megvénhedt és
megöregedett Dávid király,
bár leplekkel takargatták be, mégsem
bírt felmelegedni.
2. És mondának néki az ő szolgái:
Keressenek az én uramnak, a király-

nak egy szűz leányt, a ki a király kö-
rül legyen, őt ápolja, és aludjék kar-
jai között, és melegítse fel az én ura-
mat, a királyt.
3. Keresének annakokáért egy szép
leányt Izráelnek minden határiban;
és találák a Súnem * városából való
Abiságot, † a kit el is hozának a ki-
rályhoz. * Józs. 19,18. † rész 2,17.21.22.
4. És a leány igen szép volt, és a ki-
rályt ápolta és szolgált néki. De a ki-
rály nem ismeré őt.
5. Adónia pedig, * Haggitnak fia, fel-
fuvalkodék, ezt mondván: Én fogok
uralkodni! És szerze magának sze-
kereket, lovagokat és ötven előtte já-
ró férfiakat. * 2 Sám. 3,4.
6. Kit az ő atyja soha meg nem szo-
moríta, ezt mondván: Miért cselek-
szel így?! Ez is pedig igen szép férfi
volt, és őt *Haggit* szülte *volt Dávidnak*
Absolon * után. * 2 Sám. 3,3.
7. És tanácskozék Joábbal, * Séruja
fiával és Abjátár pappal, kik az Adó-
nia pártján voltak. * 2 Sám. 8,16.17.
8. De Sádók pap, meg Benája, * a
Jójada fia, és Nátán † próféta, és Sé-
mei, és Réhi, és a Dávid erős vitézei
nem állottak Adónia mellé.
* 2 Sám. 23,20. 2 Sám. 8,18. † 2 Sám. 12,1—13.
9. Mikor pedig Adónia áldozatot mu-
tatott be juhokból, ökrökből és egyéb
kövér barmokból a Zohélet kőszik-
lánál, a mely a Rógel forrása mel-
let * volt: meghívá egész rokonságát,
a király fiait, Júda minden férfiait,
a király szolgáit; * Józs. 15,7.
10. De Nátán prófétát és Benáját és
amaz erős * vitézeket és Salamont, az ő
atyjafiát nem hívá el. * 2 Sám. 23,8—39.
11. Szóla akkor Nátán * Bethsabé-
nak a Salamon anyjának, mondván:
Nem hallottad-é, hogy Adónia a Hag-
git fia uralkodik, és a mi urunk Dá-
vid nem tud róla semmit?
* 2 Sám. 11,2—5.27.
12. Jövel azért, hadd adjak néked ta-
nácsot, hogy megmentsd a te életedet,
és a te fiadnak, Salamonnak életét.
13. Eredj, menj be Dávid királyhoz,
és mondd ezt néki: Uram király, nem-
de nem * esküdtél-é meg a te szolgá-
lóleányodnak ilyenképen: Salamon
a te fiad uralkodik én utánam, és ő
ül az én királyi székembe? Miért ural-
kodik hát Adónia? * vers 30.
14. És ímé mialatt még te ott a ki-
rálylyal beszélsz, én is bemegyek utá-
nad, és kiegészítem a te beszédidet.
15. És beméne Bethsabé a királyhoz
a kamarába. És a király igen meg-
vénhedett vala, és a Súnemből való
Abiság * szolgál vala a királynak.
* vers 3.
16. És fejet hajta Bethsabé, és meg-
hajtá magát a királynak. És monda
a király: Mit kívánsz?
17. Felele néki *Bethsabé: Édes* uram,
te * megesküdtél az Úrra a te Iste-
nedre a te szolgálóleányodnak ilyen-
képen: Salamon † a te fiad uralko-
dik én utánam, és ő ül az én királyi
székembe. * vers 30. † 1 Krón. 22,9.
18. És ímé mégis Adónia lett király-
lyá; és ímé uram király te nem tudsz
erről semmit.
19. Mert áldozott ökrökkel és nagy
sok kövér barmokkal bőségesen, és
vendégekké hívta a királynak * min-
den fiait, és Abjátár papot és Joábot,
a seregnek hadnagyát, csak Sala-
mont, a te szolgádat nem hívta meg.
* vers 9.10.
20. Még most te vagy, Uram, a ki-
rály; az egész Izráel népének szemei
reád néznek, hogy megjelentsed né-
kik, kicsoda fog ülni az én uramnak,
a királynak székében, ő utána.
21. De ha az én uram, a király, az
ő atyáival elaluszik: akkor én és az
én fiam, Salamon leszünk bűnösök.
22. És ímé, mikor még a királylyal
szólana, Nátán próféta * megérkezék.
* vers 14.
23. És bejelenték a királynak, mond-
ván: Itt van Nátán próféta. És bemen-
vén a király eleibe, meghajtá magát
a király előtt, arczczal a földre lebo-
rulván.
24. És monda Nátán: Uram király,
te mondottad-é: Adónia legyen én utá-
nam a király, és ő üljön az én királyi
székembe?
25. Mert ma alámént, és áldozott ök-
rökkel és kövér barmokkal bősége-
sen, és vendégekké hívta a királynak
minden fiait és a seregnek * hadna-
gyait és Abjátár papot: és ímé ők esz-
nek és isznak ő előtte, és *immár* azt ki-
áltották: Éljen Adónia király! * vers 7.
26. Engem * pedig, a ki a te szol-
gád vagyok, és Sádók papot és Be-
náját, a Jójada fiát, és Salamont, a
te szolgádat nem hívta meg. * vers 10.
27. Avagy az én uramtól, a király-
tól lett-é ez a dolog, hogy nem ad-
tad tudtára a te szolgádnak, kicso-
da fogna ülni az én uramnak, a ki-
rálynak székiben *az ő holta* után.
28. És felelvén Dávid király, mon-
da: Híjjátok hozzám Bethsabét, a ki
beméne a király eleibe, és megálla
a király előtt.
29. És megesküvék a király, mond-
ván: Él az Úr, a ki megszabadította
az én lelkemet minden nyomorúság-
ból,
30. Hogy a miképen megesküdtem

néked *az Úrra, Izráel Istenére, ezt
mondván: A te fiad Salamon uralkodik én utánam, és ő ül az én királyi székembe én helyettem: ezt ma így meg is teszem. * vers 17.
31. És fejet hajta Bethsabé, arczczal a földre *leborulván*, és magát meghajtván a király előtt, monda: Éljen az én uram, Dávid király, mindörökké!

Salamon királylyá kenetik.

32. Azután monda Dávid király: Hívjátok hozzám Sádók * papot és Nátán prófétát és Benáját, † Jójadának fiát. És ezek bemenének a király eleibe. * vers 8. † 1 Krón. 27, 5. 6.
33. És monda nékik a király: Vegyétek mellétek a ti uratoknak szolgáit, és ültessétek Salamont, az én fiamat az én öszvéremre, és vigyétek alá őt Gihonba;
34. És kenje őt ott Sádók pap és Nátán próféta Izráelnek királyává; és fújjátok meg a harsonákat, és kiáltsátok: Éljen * Salamon király!
* vers 39. 40.
35. És jőjjetek fel *onnét* ő utána; és eljövén, üljön az én királyi székembe, és ő uralkodjék én helyettem; mert *immár* meghagytam néki, hogy ő legyen fejedelme mind Izráelnek, mind Júdának.
36. Felele akkor Benája, *a Jójada fia a királynak, és monda: Ámen! Így szóljon az Úr, az én uramnak a királynak Istene *is*. * 2 Sám. 23, 20.
37. A miképen vele volt az Úr az én urammal, a királylyal: azonképen legyen vele Salamonnal is, és magasztalja feljebb az ő királyi székét az én uramnak, Dávid királynak királyi székénél.
38. Aláméne azért Sádók pap és Nátán próféta és Benája, a Jójada fia, a Kereteusok is és a * Peleteusok, és felülteték Salamont a Dávid király öszvérére, és alávivék őt Gihonba.
* 2 Sám. 20, 7. 23.
39. És vevé Sádók * pap az olajos szarút az Úr sátorából, és megkené Salamont; † azután kürtölének, és az egész nép ezt kiáltá: Éljen Salamon király! * 1 Krón. 29, 22. † 1 Krón. 22, 9. 10.
40. És felvonult utána az egész nép, és a nép sípolt és felette ujjongott, úgy hogy a föld is megrepedne kiáltásuk zajától.
41. És Adónia is meghallotta * és vendégei is mind, a kik nála valának, miután a lakomát már elvégezték; és meghallá Joáb is a kürtölés szavát, és monda: Miért e zaj *és* mozgás a városban? * vers 7. 9.
42. És a mikor ő még szólana, ímé megérkezék Jonathán, * az Abjátár pap fia. És monda Adónia: Jőjj be, mert megbízható férfiú vagy, és jó hírt mondasz. * vers 7, 2 Sám. 15, 27.
43. Jonathán pedig felelvén, monda Adóniának: Igen, a mi urunk, Dávid király Salamont tette királylyá.
44. És elküldötte ő vele Sádók papot a király és Nátán prófétát, és Benáját, a Jójada * fiát, a Kereteusokat is és Peleteusokat, és őt a király öszvérére ülteték, * 2 Sám. 20, 7. 23.
45. És Sádók * pap Nátán prófétával együtt királylyá kente fel őt Gihonnál, és onnét vonulnak fel örömmel; ettől zendült meg a város. Ez az a zaj, a melyet hallottatok. * 2 Sám. 15, 27.
46. És *immár* be is ült Salamon az országnak királyi székibe;
47. És a király szolgái is bemenének, hogy áldják a mi urunkat, Dávid királyt, mondván: Tegye az Isten a Salamon nevét híresebbé * a te nevednél, és magasztalja feljebb az ő székit a te székednél. És maghajtá magát a király az ő ágyán.
* rész 3, 12. 2 Sám. 7, 9.
48. És e képen is szóla a király: Áldott az Úr, Izráel Istene, a ki adott e mai napon olyat, a ki szemeim láttára *helyettem* üljön az én királyi székemben.
49. Akkor megrettenének, és felkelének mindnyájan a hivatalosok, a kik Adóniával valának, és kiki mind dolgára méne.
50. De Adónia félt Salamontól, és felkészülve elfutott, és megragadta az oltárnak * szarvait. * rész 3, 28.
51. Hírül adák pedig Salamonnak ilyen szókkal: Ímé Adónia Salamon királytól való féltében megfogá az oltárnak szarvait, ezt mondván: Esküdjék meg ma nékem Salamon király, hogy meg nem öli az ő szolgáját fegyverrel.
52. És monda Salamon: Ha jámbor lészen, *egy* hajszál * fejéről le nem esik a földre; de ha gonoszság találtatik ő benne, † meg kell halnia.
* 1 Sám. 14, 45. † rész 2, 21—25.
53. Elküldé azért Salamon király, és elhozák őt az oltártól; és eljövén meghajtá magát Salamon király előtt; és monda Salamon király: Menj el a te házadhoz.

Dávid végakarata és halála.

2. Mikor pedig elközelgetett Dávidnak ideje, hogy meghaljon, parancsot ada Salamonnak az ő fiának, ezt mondván:
2. És elmegyek az egész * földnek útján; erősítsd meg magad és légy férfiú. * Józs. 23, 14.

3. És őrízd meg az Úrnak a te Iste-
nednek őrizetit, hogy az ő útain járj,
és megőrízzed az ő rendeléseit, pa-
rancsolatit és ítéleteit, és bizonyság-
tételeit, a mint meg van írva * a Mó-
zes törvényében: hogy előmented le-
gyen mindenekben, a melyeket cse-
lekedéndesz, és mindenütt, valamer-
re fordulándasz;
* 5 Móz. 17,18—20. Józs. 1,7.
4. Hogy megteljesítse az Úr az ő be-
szédét, melyet szólott nékem, mond-
ván: Ha megőrizéndik * a te fiaid az
ő útjokat, járván én előttem tökéle-
tességgel, teljes szívök és teljes lelkök
szerint; ezt mondván, *mondom:* So-
ha el nem fogy a férfiú te közüled
az Izráelnek királyi székiből.
* 2 Sám. 7,12—16.
5. Azt is jól tudod, mit cselekedett
én velem Joáb, a Séruja fia, mit cse-
lekedett az Izráel seregeinek két fő-
vezérével, Abnerrel, a * Nér fiával, és
Amasával, * a Jéter fiával, a kiket meg-
ölt, harczi vért ontván békességnek
idején, és hintett harczi vért az ő de-
rekának övére és az ő lábának sarui-
ra. * 2 Sám. 3,27. † 2 Sám. 20,10.
6. Cselekedjél a te bölcseséged sze-
rint, és ne engedd, hogy megőszül-
vén, békességgel * menjen a kopor-
sóba. * vers 29—34.
7. De a gileádbeli Barzillainak * fiai-
val cselekedjél irgalmasságot, és le-
gyenek a te asztalod vendégei, mert
így közeledtek ők is hozzám, mikor
Absolon, a te testvéred elől menekül-
tem. * 2 Sám. 19,32—38.
8. És ímé veled van Sémei, * Gérá-
nak fia, a Bahurimbeli Benjáminita,
a ki gyalázatosan szidalmazott akkor,
mikor Mahanáimba mentem: de az-
tán, mikor elém alájött a Jordánhoz,
megesküdtem † néki az Úrra, és mon-
dék: Nem öllek meg téged fegyver-
rel; * 2 Sám. 16,5—8. † 2 Sám. 19,16—23.
9. Te azonban ne hagyd őt büntetés
nélkül, és mivel eszes férfiú vagy,
tudod, * mit kelljen cselekedned vele,
hogy az ő vénségét vérrel bocsássad
a koporsóba. * vers 36.46.
10. Azután elaludt Dávid az ő atyái-
val, és eltemetteték a Dávid * váro-
sában. * 2 Sám. 5,6.9.
11. Az idő pedig, a melyben ural-
kodék Dávid Izráelen, negyven esz-
tendő. Hebronban uralkodék * hét esz-
tendeig, Jeruzsálemben pedig ural-
kodék harminczhárom esztendeig.
* 2 Sám. 5,4.5.

Salamon trónra lépte, keménysége uralkodásának kezdetén.

12. Azután Salamon ült Dávidnak, az
ő atyjának királyi székibe, és meg-
erősödék * az ő királyi birodalma fe-
lette igen. * 1 Krón. 29,23.
13. De Adónia, * a Haggit fia beméne
Bethsabéhoz, a Salamon anyjához, és
az monda: Békességes-é a te jövete-
led? Ki felele: Békességes. * rész 1,50.
14. És monda: Beszédem volna veled.
Monda az: Szólj.
15. Akkor monda *Adónia:* Te tudod,
hogy az ország az enyém vala, * és
az egész Izráel reám néz vala, hogy
én uralkodjam; de elvéteték az or-
szág tőlem, és lőn az én atyámfiáé,
mert az Úrtól adattaték néki.
* rész 1,5.7.9.
16. Most egy kérést kérek tőled, ne
szégyenítsd meg orczámat. Az pedig
monda: Beszélj!
17. És monda: Beszélj, kérlek Sala-
mon királylyal; mert ő a te kérése-
det meg nem veti, hogy adja nékem
a Súnemből való Abiságot * felesé-
gül. * rész 1,3.4.
18. Felele Bethsabé: Jól van, majd
szólok melletted a királynak.
19. És beméne Bethsabé Salamon ki-
rályhoz, hogy beszéljen vele Adónia
érdekében; és felkele a király, és elé-
be menvén meghajtá magát előtte,
és leüle királyi székibe: és széket té-
tete a király anyjának, hogy üljön az
ő jobbkeze felől.
20. És monda *Bethsabé:* Egy kis ké-
rést kérek tőled, ne szégyenítsd meg
orczámat. És monda néki a király:
Kérj édes anyám; mert nem szégye-
nítem meg orczádat.
21. Monda ő: Adassék a Súnemből
való Abiság Adóniának, * a te test-
vérednek feleségül. * vers 17.
22. Akkor felele Salamon király, és
monda az ő anyjának: De miért ké-
red te a Súnembeli Abiságot Adóniá-
nak? Kérjed néki az országot is; mert
ő az én bátyám, és vele *egyetért* Ab-
játár pap, * és Joáb, a Séruja fia.
* rész 1,7.
23. És megesküvék Salamon király
az Úrra, mondván: Úgy cselekedjék
velem az Isten, és úgy segéljen, hogy
Adónia a saját élete * ellen szólotta
ezt a beszédet! * vers 25. rész 1,52.
24. Most azért él az Úr, a ki megerő-
sített engem és ültetett engem az én
atyámnak, Dávidnak királyi székibe,
és a ki házat * szerzett nékem, a mint
megmondotta volt: ma Adóniának
meg kell halnia! * 2 Sám. 7,11.12.
25. Elküldé azért Salamon király Be-
náját, a Jójada fiát, a ki * levágá őt,
és meghala. * vers 22. rész 1,52.
26. Abjátár * papnak pedig monda a
király: Menj el Anathótba, a te jó-
szágodba, mert halálnak fia vagy: de

ma meg nem öletlek, mivel te hordoztad az Úr Istennek ládáját Dávid, az én atyám előtt, és mivel az én atyámnak minden † nyomorúságaiban részes voltál.
* rész 1,7. † 1 Sám. 22,20—33. 2 Sám. 15,24.
27. És kiűzé Salamon Abjátárt, hogy ne legyen * az Úrnak papja, hogy beteljesedjék az Úrnak beszéde, a melyet szólott vala az Éli † háza felől Silóban. * rész 1,7. † 1 Sám. 2,31—33.
28. És eljutott ez a hír Joábhoz, mert Joáb Adóniához hajlott vala, noha azelőtt nem hajlott vala Absolonhoz, és elfuta Joáb az Úrnak sátorába, és megfogá az oltárnak szarvait.
29. Hírül adák pedig Salamon királynak, hogy Joáb * az Úrnak sátorához futott, és ímé az oltár † mellett áll. Ekkor elküldé Salamon Benáját, a Jójada fiát, mondván: Menj el, vágd le őt. * vers 5. † rész 1,50. 2 Móz. 21,14.
30. Mikor pedig Benája az Úrnak sátorához ért, monda néki: Ezt mondja a király: Jőjj ki. Kinek felele *Joáb:* Nem, itt akarok meghalni. És megvivé Benája a királynak e dolgot, mondván: Így szólott Joáb és így felelt nékem.
31. És monda néki a király: Cselekedjél úgy, a mint szólott; vágd le őt és temesd * el, hogy elvedd az ártatlan vért, a melyet kiontott † Joáb, én rólam és az én atyámnak házáról.
* 2 Móz. 21,14. † rész 2,5.
32. És fordítsa az Úr az ő fejére az ő vérét, a miért nálánál igazabb és jobb két férfira támadott, és megölé őket fegyverrel az én atyámnak, Dávidnak tudta nélkül, *tudniillik* * Abnert, Nérnek fiát, az Izráel seregének fővezérét és Amasát, † Jéternek fiát, Júda vitézeinek fővezérét.
* 2 Sám. 3,27. † 2 Sám. 20,10.
33. Ezeknek a vére * térjen Joáb fejére és az ő magvának fejére mindörökké: Dávidnak pedig és az ő magvának és az ő házának és királyi székének békessége legyen az Úrtól mindörökké. * 1 Móz. 9,6.
34. És elméne Benája, Jójada fia, és reá rohanván megölé őt; és eltemették az ő házában, a pusztában.
35. Rendelé pedig a király a Jójada fiát ő * helyette a sereg fölé, és † Sádók papot rendelé a király Abjátár helyett. * 2 Sám. 8,16. † 1 Sám. 2,35.
36. És elkülde a király, és magához hivatá Sémeit, * és monda néki: Építs házat magadnak Jeruzsálemben és lakjál ott; és onnét ne menj ki se ide, se tova. * vers 9.
37. Mert valamely nap kimenéndesz, és általmenéndesz a Kidron patakján, tudd meg, hogy meg kell halnod, a te véred lészen tennen fejeden.
38. És monda Sémei a királynak: Tetszik nékem e beszéd; a miképen szólott az én uram, a király, a képen cselekeszik a te szolgád; és sok * ideig lakék Sémei Jeruzsálemben. * vers 39.
39. Lőn azonban három esztendő mulva, hogy Sémeinek két szolgája elszökött Ákishoz, * Maaka fiához, a Gáthbeli királyhoz; és hírül adák Sémeinek, mondván: ímé a te szolgáid Gáthban *vannak.* * 1 Sám. 27,2.
40. Ekkor felkelt Sémei, és megnyergelé szamarát, és elméne Gáthba Ákishoz, hogy megkeresse az ő szolgáit. Oda érvén Sémei, meghozá szolgáit Gáthból.
41. Hírül adák pedig Salamonnak, hogy elment Sémei Jeruzsálemből Gáthba, és haza jött.
42. Akkor elkülde a király, és magához hivatá Sémeit, és monda néki: Nemde esküvéssel kényszerítettelek-é téged az Úrra, és bizonyságot tettem néked, ezt mondván: Valamely napon kimenéndesz, * s ide s tova menéndesz, bizonynyal tudjad, hogy meghalsz; és azt mondád nékem: Tetszik e beszéd, megértettem.
* vers 37.
43. Miért nem tartottad hát meg az Úr előtt való esküvést, és a parancsolatot, a melyet néked parancsoltam?
44. Monda annakfelette a király Sémeinek: Te tudod mindazt a gonoszságot, a melyről a te szíved bizonyság, és a melyet atyámmal Dáviddal cselekedtél: * az Úr most mindazt a gonoszságot a saját fejedre fordította.
* 2 Sám. 16,5—8.
45. Salamon király pedig áldott lészen, és Dávidnak királyi széke lészen állandó az Úr előtt mindörökké.
46. És parancsola a király Benájának, a Jójada fiának, a ki elméne, és levágá *Sémeit,* és * meghala. És az ország megerősödék Salamon kezében.
* 2 Krón. 1,1.

Salamon házassága.

(Vers 1—4: v. ö. 2 Krón. 1,1—6.)

3. Sógorságot szerze azután Salamon a Faraóval, az Égyiptombeli királylyal; és elvevé a Faraó leányát, és hozá * Dávidnak városába, míg elvégezé az ő † házának és az Úr házának építését és Jeruzsálemnek kőfalát köröskörül.
* 2 Sám. 5,6—9. † rész 7,8.
2. De a nép áldozik vala a * magas helyeken; mert nem építtetett vala ház az Úr nevének mind ez ideig.
* 3 Móz. 17,4.

3. Szereté pedig Salamon az Urat,
járván Dávidnak az ő atyjának* parancsolatiban, kivéve, hogy a magas
helyeken † áldozott, és ott tömjénezett. *rész 2,3.4. †3 Móz. 1,3.17,4.
4. És mikor Gibeonba* ment a király,
hogy ott áldozzék, mert ott volt a nagy
magaslat, és Salamon azon az oltáron
áldozott égőáldozatul ezer barmot:
*2 Krón. 1,3—5. Józs. 10,12.13.

Salamon könyörgése.

(Vers 5—15: v. ö. 2 Krón. 1,7—12.)

5. **Megjelenék** * Gibeonban az Úr Salamonnak azon éjjel álmában, és
monda az Isten: Kérj, a mit *akarsz*,
hogy adjak néked.
*rész 9,2. 1 Krón. 21,29.
6. És monda Salamon: Te a te szolgáddal, az én atyámmal, Dáviddal
nagy irgalmasságot cselekedtél, a miképen *ő is* járt előtted híven, * igazán
és hozzád egyenes szívvel, és megtartottad néki ezt a nagy irgalmasságot, hogy néki fiat adtál, a ki az ő
királyi székében ül, a mint e mai napon megtetszik.* vers 14. 2 Sám. 22,22—24.
7. És most, óh én Uram Istenem, te
tetted a te szolgádat királylyá, Dávid,
az én atyám helyett. Én pedig kicsiny
gyermek vagyok, nem tudok kimenni
és bejönni.
8. És a te szolgád a te néped között
van, a melyet te *magadnak* választottál, nagy nép ez, a mely meg nem
számláltathatik,* meg sem írattathatik a sokaság miatt. *rész 4,20.
9. Adj azért a te szolgádnak értelmes
szívet, * hogy tudja ítélni a te népedet, és tudjon választást tenni a jó és
gonosz között; mert kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?
*2 Krón. 1,10.
10. És tetszék e beszéd az Úrnak, hogy
Salamon ilyen dolgot kért.
11. Monda azért az Isten néki: Mivelhogy ezt kérted tőlem, és nem kértél magadnak hosszú életet, sem nem
kértél gazdagságot, sem pedig nem
kérted a te ellenségidnek lelkét; hanem bölcseséget kértél az ítélettételre:
12. Ímé a te beszéded szerint cselekszem; ímé adok néked bölcs és értelmes szívet,* úgy hogy hozzád hasonló
nem volt te előtted, és utánad sem
támad olyan, mint te. *rész 4,29.30.31.
13. Sőt még a mit nem kértél, azt is
megadom néked, gazdagságot * és
dicsőséget: úgy hogy a királyok között nem lesz hozzád hasonló senki
minden te idődben.
*rész 4,26. 2 Krón. 1,12.
14. És ha az én útaimon járándasz,
megőrizvén az én végzéseimet és parancsolatimat, a miképen járt * a te
atyád Dávid: meghosszabbítom életed idejét. *rész 15,5.
15. És mikor felserkent Salamon,
ímé álom volt. És méne Jeruzsálembe, és álla az Úr szövetségének* ládája
elé, és áldozék egészen égőáldozatokat, és készíte hálaáldozatokat, és
szerze nagy lakomát minden szolgáinak. *2 Sám. 6,15—17.

Salamon ítélete.

16. **Abban** az időben jött a királyhoz
két parázna asszony, és megálla ő
előtte.
17. És monda az egyik asszony: Kérlek uram, én és ez az asszony egy
házban laktunk, és szültem ő nála
abban a házban.
18. És harmadnappal az én szülésem után, ez az asszony is szült, és
együtt valánk, senki idegen nem volt
velünk a házban, hanem csak mi
ketten valánk abban a házban.
19. És ennek az asszonynak éjszaka
meghalt a fia: mert ráfeküdt.
20. És felkelt éjfélkor, és elvitte az
én fiamat mellőlem, mert a te szolgálóleányod aludt, és azt maga mellé
fekteté, míg az ő meghalt fiát én mellém fektette.
21. Mikor pedig hajnalban felkeltem,
hogy megszoptassam az én fiamat:
ímé, megholt; de reggel jól megnézegetvén, látám, hogy az nem az én
fiam, a kit én szültem.
22. Monda pedig a másik asszony:
Nem úgy van, az én fiam az, a ki él,
a te fiad pedig az, a ki meghalt. Amaz
viszont monda: Nem, hanem a te fiad
az, a ki meghalt, és az én fiam az,
a ki él. És ekképen versengettek a
király előtt.
23. Akkor monda a király: Ez azt
mondja: Ez az én fiam, a ki él, és
a te fiad az, a ki meghalt; amaz meg
ezt mondja: Semmiképen nem, hanem a te fiad az, a ki meghalt, és
az én fiam az, a ki él.
24. És monda a király: Hozzatok nékem kardot! És mikor oda hozák a
kardot a király elé,
25. Monda a király: Vágjátok két
részre az eleven gyermeket, és adjátok az egyik részt egyiknek, a másikat pedig a másiknak.
26. Ekkor monda az az asszony, a
kié vala az élő gyermek, a királynak,
mert megindult szíve gyermekén:
Kérlek, uram, adjátok * néki az élő
gyermeket, és ne öljétek meg őt. A
másik pedig azt mondja vala: Se
enyim, se tied ne legyen: vágjátok
ketté. *Ésa. 49,15.
27. Akkor felele a király, és monda:
Adjátok amannak az élő gyermeket,

és meg ne öljétek azt, *mert* az az ő
anyja.
28. És mikor hallotta az egész Izráel
ezt az ítéletet, * a melyet tett vala a
király, félék a királynak orczáját,
mert látták, hogy Isten bölcsesége van
az ő szívében az ítélettételre.
* Péld. 8, 11.

Salamon tisztviselői.

4. És lőn Salamon király az egész
Izráel felett királylyá.
2. Ezek *valának* pedig az ő főembe-
rei: Azária, Sádók * papnak fia.
* rész 2, 35.
3. Elihóref és Ahija, Sisának fiai
íródeákok, Jósafát, az Ahilud fia, em-
lékíró vala.
4. És Benája, * a Jójada fia, a sereg
hadnagya; Sádók pedig és Abjátár
papok. * rész 1, 38. 2, 34. 2 Sám. 23, 20.
5. És Azáriás, a Nátán fia, a tisztar-
tók előljárója; és Zábud, a Nátán fia,
főtanácsos és a király barátja.
6. És Ahisár udvarbíró; Adónirám
pedig, az Abda fia, kincstartó.
7. Vala pedig Salamonnak tizenkét
tiszttartója az egész Izráelen, a kik
ellátták a királyt és az ő háznépét:
esztendőnként mindeniknek egy hó-
napig kellett az ellátásról gondot vi-
selnie.
8. És ezek azoknak neveik: Húrnak
fia az Efraim hegyén.
9. Dékernek fia Mákásban, Sahál-
bimban, Béth-Sémesben és Elonban
és Béth-Hanánban.
10. Hésednek fia Arúbotban, ő hozzá
tartozott * Sóko és Héfer egész földe.
* Józs. 15, 20. 35.
11. Abinádáb fiaié volt Dór egész
határa. * A Salamon leánya, Táfát,
vala néki felesége. * Józs. 17, 11.
12. Bahana, az Ahilud fia, *bírja vala*
Taanákot és Megiddót és egész Béth-
Seánt, mely Sartána mellett vala Jez-
réel alatt, Béth-Seántól fogva mind
Abela Méholáig és mind Jokméámon
túl.
13. Gébernek fia, Rámóth Gileádban:
övé valának Jáirnak, * a Manasse fiá-
nak falui, melyek Gileádban *valának;*
az övé volt az Argób † tartománya,
mely Básánban vala, hatvan nagy
város kőfallal és érczzárakkal *meg-
erősítve.* * 4 Móz. 32, 41. † 5 Móz. 3, 4.
14. Ahinádáb, Iddó fia Mahanáim-
ban.
15. Ahimaás Naftaliban; a Salamon
leányát, Bosmátát vevé magának fe-
leségül ő is.
16. Bahana, Khúsai fia, Áserben és
Alóthban.
17. Jósafát, Paruákh fia, Issakhárban.
18. Simei, Éla fia, Benjáminban.
19. Géber, Uri fia, a Gileád földében,
Sihonnak, az Emoreus királyának
földében, és Ógnak, a Básánbeli ki-
rálynak *földében;* és *ez* egy tiszttartó
bírja vala azt a földet.
20. És Júda és Izráel megsokasodott,
olyan sok volt, mint a tenger mellett
való * fövény, és ettek, ittak és vigad-
tak. * rész 3, 8. 1 Móz. 13, 16. 4 Móz. 23, 10.

Salamon hatalma.

21. Salamon pedig uralkodék min-
den országokon a folyóvíztől * fogva
egész a Filiszteusok földéig és Égyip-
tomnak határáig, és ajándékokat hoz-
nak vala, és szolgálnak vala Salamon-
nak, életének minden idejében.
* 1 Móz. 15, 18. 2 Krón. 9, 26.
22. És Salamon eledele naponként
ez vala: harmincz véka zsemlyeliszt
és hatvan véka közönséges liszt;
23. Tíz hízlalt ökör, húsz füvön járt
ökör és száz juh; a szarvasokon, őze-
ken, bivalokon és hízlalt madarakon
kivül.
24. Mert ő uralkodék minden helye-
ken a folyóvizen * túl Thifsától fog-
va egész Gázáig; minden királyokon,
a kik a folyóvizen túl valának; és bé-
kessége volt néki minden alattvalói-
tól köröskörül. * 2 Krón. 9, 26.
25. És lakozék Júda és Izráel bátor-
sággal, * kiki mind az ő szőlőtője és
fügefája alatt, Dántól fogva Bersebá-
ig, Salamonnak minden idejében.
* 3 Móz. 26, 5. 6.
26. És Salamonnak volt negyvenezer
szekérbe * való lova az istállókban, és
tizenkétezer lovagja.
* rész 10, 26. 2 Krón. 1, 14. 9, 25.
27. És ezek a tiszttartók ellátták Sa-
lamon királyt és mindazokat, a kik
a Salamon király asztalánál valának,
kiki az ő hónapján, minden fogyat-
kozás nélkül.
28. Azután árpát és szalmát is hoz-
tak a lovaknak és a paripáknak arra
a helyre, a hol a *király* volt, kiki az
ő rendelete szerint.

Salamon bölcsesége.

29. És az Isten adott bölcseséget Sa-
lamonnak és igen nagy értelmet és
mély szívet, mint a fövény, mely a
tenger partján van.
30. Úgy hogy a Salamon bölcsesége
nagyobb volt, mint a napkelet * min-
den fiainak bölcsesége és Égyiptom-
nak egész bölcsesége. * rész 3, 12.
31. Sőt bölcsebb volt minden embe-
reknél, *még* az Ezráhita * Ethánnál
is és Hémánnál, † Kálkólnál és Dar-
dánál, a Máhol fiainál; és híre ne-
ve vala minden nemzetségek között
köröskörül.
* Zsolt. 89, 1. † Zsolt. 88, 1. 1 Krón. 15, 19.

32. És szerze háromezer példabeszédet, és az ő énekeinek *száma* ezer és öt volt.
33. Szólott a fákról is, a Libánon czédrusfájától az izsópig, a mely a falból nevekedik ki; és szólott a barmokról, a madarakról, a csúszó-mászó állatokról és a halakról is.
34. És jőnek vala minden népek közül, hogy hallgassák a Salamon * bölcseségét; a földnek minden királyaitól, a kik hallották vala az ő bölcseségét. * rész 3,28.10,1.

Salamon szerződése Hírámmal a templomépítés előkészítésénél.

5. És Hírám, * Tírus királya elküldé az ő szolgáit Salamonhoz, mikor meghallotta, hogy őt kenték királylyá az ő atyja helyett; mert Hírám szerette Dávidot teljes életében.
2. És külde Salamon Hírámhoz, * ezt izenvén néki: * 2 Sám.5,11.
3. Te tudod, hogy Dávid az én atyám nem építhete * házat az Úrnak az ő Istenének nevének a háborúk miatt, a melyekkel őt körülvették vala, mígnem az Úr az ő lábainak talpa alá vetette azokat; * 2 Sám.7,5.11,12.
4. De most az Úr az én Istenem nékem nyugodalmat * adott mindenfelől, *úgy hogy* semmi ellenségem és senkitől semmi bántásom nincs. * rész 4,20.21.
5. Ímé azt gondoltam magamban, hogy házat építek * az Úrnak az én Istenemnek nevének, a miképen szólott az Úr Dávidnak, az én atyámnak, ezt mondván: A te † fiad, a kit helyetted ültetek a te királyi székedbe, ő építi meg azt a házat az én nevemnek. * 2 Krón.2,1.† 2 Sám.7,13.
6. Most azért parancsold meg, hogy vágjanak nékem czédrusfákat a Libánonon. Az én szolgáim is együtt lesznek a te szolgáiddal; a te szolgáidnak pedig jutalmát megadom néked mind a szerint, a mit mondándasz; mert tudod, hogy nincsen mi közöttünk olyan ember, a ki a favágáshoz úgy értene, mint a Sídonbeliek.
7. Mikor azért meghallotta Hírám a Salamon izenetét, igen megörült, és monda: Áldott legyen e mai napon az Úr, a ki Dávidnak * bölcs fiat adott e nagy népen. * 2 Krón.2,12.
8. És elküldé Hírám Salamonhoz, ezt izenvén: Megértettem a mi felől küldöttél hozzám; én megteszem minden kivánságodat mind a czédrusfákra, mind a fenyőfákra *nézve.*
9. Az én szolgáim a Libánonról aláviszik a tengerre *a fákat;* én pedig azokot tutajokra rakatván, a tengeren addig a helyig vitetem, a melyet te megizentetsz nékem, és azokat ott kihányatom, és te vitesd el. Te pedig abban teljesítsd kivánságomat, hogy adj eledelt az én * háznépemnek. * vers 11.
10. Ada azért Hírám Salamonnak czédrusfákat és fenyőfákat, minden kivánsága szerint.
11. Salamon pedig ada Hírámnak húszezer véka búzát az ő háznépének táplálására, és húszezer kórussajtolt olajat. Ezt adja vala Salamon Hírámnak esztendőről-esztendőre.
12. Az Úr azért bölcseséget ada Salamonnak, a mint * megmondotta vala néki; és békesség lőn Hírám és Salamon között, és ők szövetséget † tőnek egymással. * rész 3,12.4,29.39. † rész 9,27.28.
13. Salamon király pedig robotosokat szedete az egész Izráelből; és harminczezer ember lőn robotossá.
14. A kiket aztán elküldé a Libánonra, minden hónapra tíz-tízezer embert egymás után. Egy hónapig a Libánon *hegyén* valának, két hónapig az ő házoknál. Adónirám vala pedig a robotosok feje.
15. Ezenkívül Salamonnak hetvenezer teherhordója, és nyolczvanezer kővágója volt a hegyen.
16. A pallérok fejedelmein kivül, a kikre Salamon a munkának igazgatását bízta volt, a kik háromezeren és háromszázan *valának,* a kik a munkálkodó népet szorgalmaztatták.
17. És megparancsolá a király, hogy nagy és drága köveket vágjanak ki, nevezetesen faragott köveket a ház fundamentomául.
18. Melyeket kifaragának a Salamon kőmívesei és a Hírám ácsai és a Gibleusok; és elkészíték a fákat és a köveket a ház építéséhez.

A templom építése.
(V.ö. 2 Krón.3,1–13.)

6. És megépítteték az Úrnak háza az Izráel fiainak Égyiptom földéből való kijövetele után a négyszáznyolczvanadik esztendőben, Salamon Izráel felett való uralkodásának negyedik esztendejében, a Zif hónapban, * mely második hónap. * 2 Krón.3,1. 1 Krón.28,11.13.19.
2. És a ház, * a melyet Salamon király az Úrnak építe, hatvan sing hosszú, húsz sing széles és harmincz sing magas volt. * 2 Krón.3,3.4.
3. És egy tornácz vala a ház temploma előtt, a melynek a hossza húsz sing volt, a háznak szélessége szerint; a szélessége pedig tíz sing volt a ház hosszában.

4. És építe a házon ablakokat is lezárt rostélyzattal.
5. És építe a ház falaira emeleteket köröskörül, a ház falai körül a szent helyen és a szentek szentjén, és készíte mellék helyiségeket körül.
6. Az alsó emelet *belső* szélessége öt sing, a középső szélessége hat sing és a harmadik szélessége hét sing volt, és bemélyedéseket építe a ház körül kivülről, hogy az *emeletek gerendái* ne nyúljanak be a ház falaiba.
7. Mikor pedig a ház építteték, a kőbányának egészen kifaragott köveiből építtetett, úgy hogy sem kalapácsnak, sem fejszének, sem valami egyéb vasszerszámnak pengése nem hallattatott a háznak felépítésénél.
8. *Az alsó emelet* középső mellékhelyiségéhez egy ajtó vezetett a ház jobb oldalán, és egy csiga-grádics vitt fel a *középső* emeletbe, és a középsőből a harmadikba.
9. Megépíté ekként azt a házat és elvégezé, és befedé a házat gerendákkal és czédrusfadeszkákkal.
10. És megépíté az emeleteket az egész ház körül, a melyeknek magasságok öt-*öt* sing volt, és a házhoz czédrusfagerendákkal ragasztattak.
11. És lőn az Úrnak beszéde Salamonhoz, ezt mondván:
12. Ez ama * ház, a melyet te építesz: Ha az én rendelésimben † jársz, és az én ítéletim szerint cselekszel, és megtartod minden én parancsolatimat, azokban járván: *Én is* bizonyára megerősítem veled az én ** beszédemet, a melyet szólottam Dávidnak, a te atyádnak;
* 2 Sám. 7, 13. † rész 2, 4. 9, 4. ** 2 Sám. 7, 14—16.
13. És az Izráel fiai között * lakozom, és nem hagyom el az én népemet, az Izráelt. * 2 Móz. 29, 45. 46.
14. Megépíté azért Salamon azt a házat, és elvégezé azt.
15. És megbéllelé a ház falait belől czédrusfával, a ház padlózatától egészen a padlásig beborítá belől fával; a ház padlózatát pedig beborítá fenyődeszkákkal.
16. És építe a ház hátulján egy húsz sing hosszú czédrusfa falat a padlózattól egész a padlásig, és építé azt *a ház* hátulsó részének: szentek-szentjének.
17. Az előtte való szenthely hossza negyven sing volt.
18. Belülről az egész ház merő czédrus volt, kivésett sártökökkel és kinyilt virágbimbókkal, úgy hogy semmi kő ki nem látszott.
19. És a szentek-szentjét építé a ház belső részében, * hogy abba helyheztesse az Úr szövetségének ládáját. * 2 Móz. 26, 31—33.
20. A szentek-szentje belső részének a hossza vala húsz sing, a szélessége is húsz sing, a magassága is húsz sing, és beborítá azt finom aranynyal; az oltárt is beborítá czédrusdeszkákkal.
21. És Salamon beborította a házat belől finom aranynyal, és arany lánczot vont a belső rész előtt, a melyet szintén bevont aranynyal.
22. Úgy, hogy az egész ház be volt vonva merő aranynyal, sőt az oltárt is, a mely a szentek-szentje előtt volt, egészen beborítá aranynyal.
23. És csinált a szentek-szentjébe két tíz sing magas Kérubot * olajfából. * 2 Móz. 25, 18.
24. És öt sing volt az egyik Kérub szárnya, és öt sing a másik Kérub szárnya is, úgy, hogy az egyik szárnya végétől a *másik* szárnya végéig tíz sing vala.
25. A másik Kérub is tíz sing volt; és mind a két Kérubnak mind a mértéke, mind a faragása egy vala;
26. Úgy, hogy az egyik Kérub magassága tíz sing, és ugyanannyi a másik Kérubé is.
27. És helyezteté a Kérubokat a ház belsejébe, és a mint a Kérubok kiterjeszték szárnyukat, az egyiknek szárnya a *ház* egyik falát, a másik Kérub szárnya pedig a másik falát érte; de a ház közepén összeért egyik szárny a másikkal.
28. És beborítá a Kérubokat * aranynyal. * 2 Móz. 25, 18.
29. És a ház összes falain köröskörül kivül és belől Kérubokat, * pálmafákat és kinyilt virágokat metszetett ki. * 2 Móz. 26, 31.
30. És beborítá még a ház padlóját is aranynyal kivül és belől.
31. És a szentek-szentjének bemenetelén csinála ajtót olajfából, az ajtófélfák kiszögellése egy ötödrész volt;
32. És két ajtószárnyat olajfából, és metszete reájok Kérubokat, pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá azokat aranynyal; a Kérubokat is és a pálmafákat is megaranyoztatá.
33. E képen csinált a templom szenthelyénél is négyszegletű ajtófélfákat olajfából.
34. És csinált két ajtót czíprusfából, és az egyik ajtón is két forgó ajtószárny volt, a másik ajtón is két forgó ajtószárny.
35. És metszete *azokra* Kérubokat és pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá aranynyal, rá alkalmaztatva azt a metszésre.
36. Azután felépíté a belső pitvart

három rend faragott kőből és egy rend czédrusgerendából.
37. Az ő uralkodásának negyedik esztendejében * fundáltaték az Úrnak háza Zif hónapban. * vers 1.
38. És a tizenegyedik esztendőben, Búl havában, (mely a nyolczadik hónap) végezteték el a ház, minden dolga és rendje szerint. És így építé azt hét esztendeig.

A királyi paloták építése.

7. Azután a maga házát építé Salamon tizenhárom esztendeig, a mely alatt elvégezé * az ő házát egészen. * rész 9, 10.
2. Megépíté a Libánon erdő házát is, melynek hossza száz sing *vala,* szélessége ötven sing, magassága harmincz sing; *építé azt* négy rend czédrusoszlopon és az oszlopokon czédrusgerendák valának.
3. És bepadlá czédrusdeszkákkal felül a gerendák felett, melyek valának negyvenöt oszlopon, mindenik renden tizenöt.
4. És három rend ablak rajta egymással átellenben, három-három ellenében.
5. És mind az ajtók és azoknak oldalfái négyszögűek *valának* az ablakokkal együtt, és egyik ablak a másiknak átellenébe volt mind a három renden.
6. És építé az oszlopcsarnokot, a melynek hossza ötven sing és szélessége harmincz sing volt; és egy tornáczot ez elé, és oszlopokat és vastag gerendákat ezek elé.
7. És építé a trón-termet, a hol ítélt, a törvényházat, a melyet czédrusfával bélelt meg a padlózattól fogva fel a padlásig.
8. Azután a saját házát *építé,* a melyben ő maga lakott, a másik udvarba befelé a teremtől, hasonlóan a máiskhoz, és építe egy házat a Faraó leányának is, a kit feleségül * vett Salamon, hasonlót e teremhez. * rész 3, 1.
9. Mindezek drágakövekből voltak, mérték szerint kifaragva, fűrészszel metszve minden oldalról, a fundamentomtól a tetőzetig, kivül is mind a nagy pitvarig.
10. Még a fundamentom is drága és nagy kövekből volt: tíz singnyi kövekből és nyolcz singnyi kövekből.
11. És ezeken felül *voltak* a mérték szerint faragott drágakövek és czédrusfák.
12. És a nagy pitvarban köröskörül három sor faragott kő és egy sor faragott czédrusgerenda volt, épen mint az Úr házának belső pitvara és a ház tornácza.

A templom két oszlopa és felszerelése.

13. És elkülde Salamon király, és elhozatá Hírámot * Tírusból. * 2 Krón. 2, 13.
14. Ez egy özvegy asszonynak volt a fia a Nafthali nemzetségéből; az ő atyja pedig Tírusbeli rézmíves ember vala; és ez teljes vala bölcsességgel, értelemmel és tudománynyal, hogy tudna csinálni mindenféle mívet rézből. Ki mikor Salamon királyhoz jött, minden mívet megcsinála néki.

(Vers 15—21: v. ö. 2 Krón. 3, 15—17.)

15. És formála két réz * oszlopot, az egyik oszlop magassága tizennyolcz sing volt, és tizenkét sing zsinór éri vala át mind a két oszlopot. * 2 Kir. 25, 16. 17. Jer. 52, 21—23.
16. És készíte két gömböt érczből öntve, hogy azokat az oszlopok tetejére tegye, és öt sing magas volt az egyik gömb és öt sing magas volt a másik gömb.
17. Reczés mívű hálók, láncz mívű zsinórok voltak a gömbökön, a melyek az oszlopok tetején valának; hét volt az egyik gömbön, és hét volt a másik gömbön is.
18. És megkészíté az oszlopokat, * és két sor *díszítést tett* köröskörül az egyik hálón, hogy befedje a gömböket, a melyek az oszlopfőkön voltak; és így csinálá a másik gömböt is. * vers 20. Jer. 52, 23.
19. És a gömbök, a melyek a tornáczban lévő oszlopok tetején voltak, liliom formájuak voltak, négy singnyiek.
20. Gömbök voltak a két oszlopon, felül, közel a kidomborodáshoz, a mely a háló mellett volt. És kétszáz gránátalma volt sorban köröskörül a második gömbön.
21. És felállítá az oszlopokat a templom tornáczában; és felállítá a jobb oszlopot, és nevezé annak nevét Jákinnak, és felállítá a bal oszlopot, és nevezé annak nevét Boáznak.
22. És az oszlopok tetején liliomok formáltattak vala. * És ilyen módon végezteték el az oszlopok míve. * vers 19.

(Vers 23—26: v. ö. 2 Krón. 4, 2—5.)

23. És csinála egy * öntött tengert, mely egyik szélétől fogva a másik széléig tíz sing volt, köröskörül kerek, és öt sing magas, és a kerületit harmincz sing zsinór érte vala körül. * Jer. 52, 20.
24. Valának pedig a peremén alól köröskörül formáltatva apró sártökök; tíz-tíz mindenik singben az egész ten-

ger körül, az ilyen sártököcskék két
renddel valának öntve köröskörül a
maga öntésében.
25. És tizenkét * ökrön állott, három
északra fordulva, három nyugotra,
három délre és három naptámadat-
ra, és a tenger fölül rajtok, hátok pe-
dig mind befelé. * 2 Krón. 4,3—5.
26. És a vastagsága egy tenyérnyi
volt, és a pereme olyan, mint a po-
hár ajaka, *vagy* a liliom virága, és
kétezer báth fért bele.
(Vers 27—39 : v. ö. 2 Krón. 4,6.10.)
27. És készíte tíz ércz-talpat, mind-
egyik talpat négy sing hosszúra, és
négy sing szélesre, és három sing ma-
gasra.
28. És e talpak így voltak csinálva:
oldalaik voltak, és az oldalak a szél-
pártázatok között voltak.
29. És az oldalokon, a melyek a pár-
tázatok között voltak, oroszlánok, ök-
rök és Kérubok voltak, és a pártá-
zatokon felül is ekként; az oroszlá-
nok és ökrök alatt pedig czifrázatok
voltak bevésett munkával.
30. És mindenik talpnak négy-négy
réz kereke és réz tengelye volt, és a
négy szegleten támaszok voltak; a
mosdómedenczén alul voltak e táma-
szok öntve, és mindegyiknek oldalán
czifrázatok.
31. És a szája az ő kerekded fészké-
nek belső részétől fogva oda felfelé
egy singnyi volt, és a *fészeknek* szá-
ja kerekded vala, oszlopformára csi-
nálva, másfél singnyi széles, és szá-
jánál is szép metszések valának, és
azoknak pártázatai négyszögűek va-
lának, nem gömbölyűek.
32. És négy kerék volt a pártázatok
alatt, és a kerekek tengelyei a talp-
hoz voltak erősítve, és mindenik ke-
réknek magassága másfél sing vala.
33. És e kerekek hasonlók valának
a szekérnek kerekeihez, csakhogy a
tengelyeik, kerékagyaik, küllőik, tal-
paik mind öntve valának.
34. És négy vállacskát csinált min-
denik talp négy szegletén; magából
a talpból jöttek ki a vállacskák.
35. És e talp tetején fél singnyi ke-
rekded magasság volt köröskörül, és
a talp tetején voltak annak tartóke-
zei és pártázatai a maga *öntéséből.*
36. Metsze pedig annak tábláira, tar-
tókezeire, pártázataira Kérubokat,
oroszlánokat és pálmafákat: minde-
niknek az üres helye szerint, és ko-
szorút köröskörül.
37. Így készítette a tíz talpat egy ön-
tésből, egy mérték és forma szerint.
38. És csinála tíz mosdómedenczét
is * rézből, és mindenik mosdómeden-
czébe negyven báth fér vala; és min-
denik mosdómedencze négy singnyi
vala, és a tíz talp mindenikén egy-egy
mosdómedencze vala. * 2 Krón. 4,6.
39. És helyhezteté a talpak ötét a ház
jobbfelől való részére, és ötét a ház
balfelől való részére; a tengert pe-
dig helyhezteté a ház jobbrésze felől
naptámadatra dél ellenébe.
(Vers 40—47 : v. ö. 2 Krón. 4,11—18.)
40. És készített Hírám még üstöket,
lapátokat és medenczéket, és elvége-
zé az egész munkát, a melyet Sala-
mon királynak csinált az Úr házához;
41. *Tudniillik* a két oszlopot és a ke-
rek gömböket, a melyek a két osz-
lop tetejére tétettek, és a két hálót a
két kerek gömb befedezésére, a me-
lyek az oszlopok tetejére *tétettek.*
42. És a négyszáz gránátalmát a két
hálóra; két rend gránátalmát min-
den hálóba, a két kerekded gömb
befedezésére, a melyek valának az
oszlopok tetején;
43. A tíz talpat és a talpakra való
tíz mosdómedenczét;
44. Az egy tengert * és a tizenkét ök-
röt a tenger alá; * vers 23—26.
45. Fazekakat, lapátokat és meden-
czéket. És mindezek az edények, a
melyeket Hírám Salamon királynak
az Úr háza számára készített, csiszolt
rézből * voltak. * vers 14.
46. A Jordán völgyében önteté eze-
ket a király az agyagos földben, Suk-
hót és Sártán között.
47. És mindezeket az edényeket Sa-
lamon méretlen hagyá, a réznek fe-
lettébb való sokasága miatt.
(Vers 48—51 : v. ö. 2 Krón. 4,19—5,1.)
48. És megcsináltata Salamon min-
den egyéb felszerelést is, mely az Úr
házához *szükséges volt:* az arany ol-
tárt, * az arany asztalt, melyen † a
szent kenyerek állottak.
* 2 Móz. 30,1—6. † 2 Móz. 25,23—30.
49. És a gyertyatartókat színarany-
ból, ötöt jobbfelől és ötöt balfelől a
szentekszentje elé, és arany virágo-
kat, lámpákat, és hamvvevőket.
50. Azután * csészéket, késeket, me-
denczéket, tömjénezőket és serpenyő-
ket színaranyból, sőt a belső ház, a
szentekszentje és a szenthely ajtainak
sarkait is mind aranyból.
* 1 Krón. 28,11—19.
51. És ilyenképen elvégezteték az
egész mű, a melyet Salamon király
csinála az Úrnak házához. És bevivé
Salamon az ő atyjától Dávidtól * az
Istennek szenteltetett jószágot, az ezüs-
töt, aranyat és az edényeket, és azo-
kat is az Úr házának kincsei közé
tevé. * 2 Sám. 8,7.11. 2 Krón. 5,1.

A templom felszentelése és Salamon imája.
(Vers 1—11: v. ö. 2 Krón.5.)

8. Akkor összegyűjté Salamon az
Izráel véneit és a nemzetségeknek minden fejeit, az Izráel fiai atyjaiknak fejedelmeit Salamon királyhoz Jeruzsálembe, hogy az Úr szövetségének ládáját felvigyék * a Dávid városából, mely a Sion. *2 Sám.5,6—9.6,16,17.
2. És felgyűlének Salamon királyhoz az Izráel minden férfiai az Ethánim havában, az ünnepen; ez a * hetedik hónap. *3 Móz.23,24—32.
3. Mikor pedig eljöttek mindnyájan az Izráel vénei: felvevék a papok a ládát,
4. És felvivék az Úr ládáját, a gyülekezetnek sátorát, és mind a szent edényeket, melyek valának a sátorban, és felvivék azokat a papok * és a Léviták. *4 Móz.4,5—15.
5. És Salamon király és az Izráel egész gyülekezete, a mely ő hozzá gyűlt, *megyen vala* ő vele a láda előtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, melyek meg sem számláltathatnának, sem pedig meg nem irattathatnának a sokaság miatt.
6. És bevivék a papok az Úr szövetségének ládáját az ő helyére * a ház belső részébe, a szentek-szentjébe, a Kérubok szárnyai alá. *1 Krón.22,19.
7. Mert a Kérubok kiterjesztik vala szárnyaikat * a láda helye felett, és befedik vala a Kérubok a ládát és annak rúdjait felülről. *rész 6,23—28.
8. És a rudak * olyan hosszúak voltak, hogy azok vége látható volt a szenthelyen a szentek-szentjének első része felől; azonban kivül nem voltak láthatók; és ott vannak mind e mai napig. *2 Krón.5,8.9.
9. És nem volt egyéb a ládában, mint csak * a két kőtábla, a melyeket Mózes a Hórebnél helyezett bele, mikor az Úr szövetséget kötött az Izráel fiaival, mikor kijövének Égyiptom földéből. *2 Móz 25,16—21. Zsid.9,4.
10. Mikor pedig kijöttek a papok a szenthelyből: köd * tölté be az Úrnak házát, *2 Móz.40,34.35.
11. Úgy, hogy meg sem állhattak a papok az ő szolgálatjokban a köd miatt; mert * az Úr dicsősége töltötte vala be az Úrnak házát. *2 Móz.20,21. 2 Krón.5,14.
(Vers 12—53: v. ö. 2 Krón.6,1—40.)
12. Akkor monda Salamon: Az Úr mondotta, hogy ő lakoznék * ködben. *3 Móz.16,2. 4 Móz.12,5.
13. Építve építettem házat néked lakásul; helyet, a hol örökké lakjál.
14. Azután megfordult a király, és megáldá * Izráel egész gyülekezetét és az Izráel egész gyülekezete felállott. *2 Sám.6,18.
15. És monda: Áldott * legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki szólott az ő szája által Dávidnak, az én atyámnak; és azt az ő hatalmasságával beteljesítette, mondván: *2 Krón.6,4.
16. Attól a naptól fogva, * a melyen kihoztam az én népemet, az Izráelt Égyiptomból, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott nékem házat építenének, a melyben lenne az én nevem; hanem csak Dávidot választottam, hogy ő legyen az én népem, Izráel felett. *2 Sám.7,6—8.
17. És ámbár * az én atyám Dávid már elvégezte volt, hogy ő épít házat az Úrnak, Izráel Istene nevének; *2 Sám.7,2.
18. De az Úr azt mondá Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól cselekedted, hogy szívedben ezt végezted;
19. Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, * a ki a te ágyékodból származik, az épít házat az én nevemnek. *2 Sám.7,11—13.
20. És beteljesíté az Úr az ő beszédét, a melyet szólott; mert felkelék az én atyám, Dávid helyett, és ülék az Izráel királyi székibe, a miképen megmondotta vala az Úr, és megépítém a házat az Úr, Izráel Istene nevének.
21. És helyet szerzettem ott a ládának, a melyben az Úrnak * szövetsége vagyon, a melyet szerzett a mi atyáinkkal, mikor kihozta őket Égyiptom földéből. *vers 9.
22. És oda állott * Salamon az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szembe, és felemelé kezeit az ég felé. *2 Krón.6,12.13.
23. És monda: Uram, Izráel Istene! nincsen hozzád hasonló Isten, sem az égben ott fenn, sem a földön itt alant, a ki megtartod a szövetséget és az irgalmasságot a te szolgáidnak, a kik te előtted teljes szívvel járnak;
24. A ki megtartottad * azt, a mit a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak szólottál; mert magad szólottál néki, és a te hatalmaddal beteljesítetted, a mint e mai napon *megtetszik.* *2 Sám.7,12.13.
25. Most azért Uram, Izráel Istene, tartsd meg, a mit a te szolgádnak, Dávidnak, az én atyámnak igértél, ezt mondván: A te *magodból * való* férfiú el nem fogy én előttem, a ki az Izráel királyi székibe üljön; csakhogy a te fiaid őrizzék meg az ő út-

jokat, hogy én előttem járjanak, a
mint te én előttem jártál. *2 Sám.7,16.
26. Most teljesítsd be, Izráel Istene,
a te szavaidat, a melyeket szólottál
a te szolgádnak, Dávidnak, az én
atyámnak.
27. Vajjon gondolható-é, hogy lakozhatnék az Isten a földön? Ímé az ég,
és * az egeknek egei be nem foghatnak téged; mennyivel kevésbbé e
ház, a melyet én építettem.
*És.66,1. Jer.23,24.
28. De tekints a te szolgád imádságára és könyörgésére, óh Uram, én
Istenem, hogy meghalljad * a dicséretet és az imádságot, a melylyel a
te szolgád könyörög előtted e mai
napon; *2 Krón.7,12—16.
29. Hogy a te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal, e helyre, a mely
felől azt mondottad: Ott lészen * az
én nevem; hallgasd meg ez imádságot, a melylyel könyörög a te szolgád e helyen. *5 Móz.12,11.
30. És hallgasd meg a te szolgádnak
és a te népednek, az Izráelnek könyörgését, a kik imádkozándanak e
helyen; hallgasd meg lakhelyedből,
a mennyekből, és meghallgatván légy
kegyelmes!
31. Mikor vétkezéndik valaki felebarátja ellen, és esküre kötelezteti,
hogy megesküdjék és ő ide jő, megesküszik az oltár előtt ebben a házban:
32. Te hallgasd meg a mennyekből,
és vidd véghez, és tégy igazat a te
szolgáid között, kárhoztatván az istentelent, hogy fején * teljék a mit
keresett; és megigazítván az igazat,
megfizetvén néki az ő igazsága szerint. *2 Móz.22,10.11.
33. Mikor megverettetik a te néped,
az Izráel, az ő ellenségeitől, * mivel
ellened vétkeztek, és hozzád megtéréndenek, és vallást teéndenek a
te nevedről, és néked imádkozándanak és könyörgéndenek e házban;
*5 Móz.28,15.28.
34. Te hallgasd meg a mennyekből,
és bocsásd meg az Izráelnek, a te népednek vétkét; és hozd vissza őket
arra a földre, a melyet adtál az ő
atyáiknak.
35. Mikor berekesztetik * az ég, és
nem lészen eső, mert ellened vétkeztek; és imádkozándanak e helyen,
és vallást teéndenek a te nevedről,
és megtéréndenek az ő bűnökből,
mert te szorongatod őket:
*2 Krón.6,26.
36. Te hallgasd meg * őket a mennyekből, és légy kegyelmes a te szolgáidnak és az Izráelnek, a te népednek vétke iránt, tanítsd meg őket a
jó útra, a melyen járjanak; és adj
esőt a te földedre, a melyet örökségül
adtál a te népednek. *2 Krón.7,13—15.
37. Éhség ha lesz e földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha ellenség szállja meg *kapuit;
vagy más csapás és nyavalya jövénd
reájok: *És.37,14—29.
38. A ki akkor könyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te egész
néped, az Izráel, ha elismeri kiki az
ő szívére *mért* csapást, és kiterjeszténdi kezeit e ház felé:
39. Te hallgasd meg a mennyekből,
a te lakhelyedből, és légy kegyelmes,
és cselekedd azt, hogy kinek-kinek
fizess az ő útai szerint, * a mint megismerted az ő szívét, mert egyedül
csak te ismered minden embernek
szívét. *Jer.17,10.
40. Hogy féljenek téged mind éltig,
míg e földnek színén lakoznak, a
melyet adtál a mi atyáinknak.
41. Sőt még az idegen is, * a ki nem
a te néped, az Izráel közül való, ha
eljövénd messze földről a te nevedért;
*2 Krón.6,32.
42. (Mert meghallják a te nagyságos
nevedet és a te hatalmas kezedet és
kinyújtott karodat), * és eljövén imádkozánd e házban: *2 Krón.6,32.
43. Te hallgasd meg a mennyekből,
a te lakhelyedből, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög
néked, hogy mind az egész földön
való népek megismerjék a te nevedet, és féljenek úgy téged, miképen
a te néped az Izráel; és ismerjék meg,
hogy a te nevedről neveztetik ez a
ház, a melyet én építettem.
44. Ha a te néped hadba megy ki az
ő ellensége ellen, az úton, a melyen
te küldöd el, és imádkozándik az
Úrhoz, *fordulván* * az úton e város
felé, a melyet te magadnak választottál és e ház felé, a melyet építettem a te nevednek: *Dán.6,10.
45. Hallgasd meg a mennyekből az
ő imádságokat és könyörgésöket, és
szerezz nékik igazságot.
46. Ha te ellened vétkezéndenek, —
mert nincsen ember, * a ki ne vétkeznék — és megharagudván reájok, ellenség kezébe adándod, és fogva elviéndik őket azok, a kiktől megfogattak, az ellenségnek földére, messze
vagy közel; *Péld.20,9. 1 Ján.1,8.10.
47. És eszökre térnek a földön, melyre
fogva vitettek, és megtérvén könyörgenek néked azoknak földökön, a
kiktől fogva elvitettek, mondván:
Vétkeztünk, hamisan és istentelenül
cselekedtünk!

48. És megtéréndenek te hozzád teljes szívökből és lelkökből, az ő ellenségöknek földében, a kik őket fogva elvitték, és imádkozándanak * hozzád az ő földöknek † útja felé *fordulva*, a melyet adtál az ő atyáiknak, *és* e város felé, a melyet magadnak választottál, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:
* Dán.9,4—23. † Dán.6,10.
49. Hallgasd meg a mennyekből, a te lakhelyedből az ő imádságokat és könyörgésöket, és szerezz nékik igazságot;
50. És légy kegyelmes a te néped iránt, a kik ellened vétkezéndenek, és minden bűneik iránt, a melyekkel ellened vétkeztek: és szerezz kedvességet nékik azok előtt, * a kik őket fogva tartják, hogy könyörüljenek rajtok; * Jer.52,31—34.
51. Mert ők a te néped és örökséged, a kiket kihoztál Égyiptomból, * a vaskemencze közepéből, * 5 Móz.4,20.
52. Hogy a te szemeid nézzenek a te szolgádnak imádságára és a te népednek az Izráelnek könyörgésére; meghallgatván őket mindenkor, mikor téged segítségül hívnak.
53. Mert te különválasztottad őket magadnak örökségül * a földnek minden népei közül; a miképen megmondottad volt Mózes a te szolgád által, mikor kihoztad a mi atyáinkat Égyiptomból, Uram Isten!
* 2 Móz.19,5.6. 5 Móz.7,6.
54. És mikor elvégezte Salamon az Úr előtt való minden imádságát és könyörgését, felkele az Úr oltára elől, és megszűnék az ő térdein való állástól, és kezeinek az égbe felemelésétől.
55. És felállván megáldá * az Izráel egész gyülekezetét, felszóval ezt mondván: * 2 Sám.6,18.
56. Áldott legyen az Úr, a ki nyugodalmat adott az ő népének, az Izráelnek, minden ő beszéde szerint, * csak egy beszéde is hiábavaló nem volt minden ő jó beszédei közül, a melyeket szólott Mózes, az ő szolgája által. * 5 Móz.12,10.
57. Az Úr, a mi Istenünk, legyen velünk, a miképen volt a mi atyáinkkal, ne hagyjon el minket, el se távozzék tőlünk,
58. Hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden ő útaiban, és őrizzük meg az ő parancsolatit, rendeléseit és végezésit, a melyeket a mi atyáinknak parancsolt.
59. És ezek a szavak, a melyekkel imádkoztam az Úr előtt, legyenek jelen az Úr előtt a mi Istenünk előtt éjjel és nappal, hogy ítéletet tegyen az ő szolgájának és az ő népének, az Izráelnek, minden időben,
60. Hogy megismerjék a földön minden népek, hogy *csak* az Úr az * Isten, és hogy ő kívülötte nincsen *más*.
* 5 Móz.4,35.39. Ésa.44,8.
61. És a ti szívetek legyen tökéletes az Úrhoz a mi Istenünkhöz, hogy járjatok az ő rendeléseiben, és őrizzétek meg az ő parancsolatit, miképen e mai napon.
(Vers 62—66: v. ö. 2 Krón.7,4—10.)
62. És a király és az egész Izráel ő vele, áldozatokat * áldozának az Úr előtt. * 2 Krón.7,1.2.
63. És Salamon áldozék hálaadó áldozatul, a melyet áldozék az Úrnak: huszonkétezer * ökröt, százhúszezer juhot. És e képen szentelék fel az Úr házát a király és az Izráel minden fiai.
* 2 Krón.7,5.
64. Ugyanazon napon szentelé fel a király a középső pitvart, mely az Úrnak háza előtt vala; mert ott szerze egészen égőáldozatokat, ételáldozatokat és hálaáldozatok kövéreit. Mert a rézoltár, mely az Úr előtt állott, kisebb volt, mintsem reá fért volna az égőáldozat, az ételáldozat és a hálaáldozatok kövére.
65. És Salamon ünnepet * szerze ebben az időben, és vele együtt az egész Izráel; egy nagy gyűlést Hámát határától fogva Égyiptom határáig, az Úr előtt, a mi Istenünk előtt, hét napig és újra hét napig, *azaz* tizennégy napig. * 2 Krón.7,7.8—10.
66. És a nyolczadik napon elbocsátá a * népet. És áldák a királyt, és elmenének az ő hajlékaikba örömmel és víg szívvel, mindama jók felett, a melyeket cselekedett az Úr az ő szolgájával † Dáviddal, és az Izráellel, az ő népével.
* 2 Krón.7,10. † rész 4,20.21.5,4. 2 Sám.12,7.8.

Isten szava Salamonhoz.
(Vers 1—9: v. ö. 2 Krón.7,11—22.)

9. És lőn, mikor * elvégezte Salamon az Úr házának és a király házának építését, és mindent a mit kivánt és a mit akart építeni Salamon: * 2 Krón.7,11.12.
2. Megjelenék az Úr Salamonnak másodszor is, * a miként megjelent volt néki Gibeonban. * rész 3,5.
3. És monda néki az Úr: Meghallgattam a te imádságodat és könyörgésedet, a melylyel könyörögtél előttem: Megszenteltem e házat, a melyet építettél, abba helyheztetvén az * én nevemet mindörökké, és ott lesznek az én szemeim, és az én szívem † mindenkor. * 5 Móz.12,11. † rész 8,29.

4. És ha te előttem * járándasz, a
mint járt Dávid, a te atyád, egyenes és
tökéletes szívvel, úgy cselekedvén
mindenekben, a mint néked meg-
parancsoltam, az én rendelésimet és
végzésimet megtartándod; * rész 3,14.
5. Megerősítem * a te birodalmad-
nak trónját az Izráelen mindörökké,
a mint megígértem volt Dávidnak a
te atyádnak, mondván: Nem fogy
el a te *nemzetségedből* † *való* férfiú az
Izráel királyi székéből.
* rész 11,38. † 2 Sám.7,12.16.
6. De hogyha elszakadtok * ti és a ti
fiaitok én tőlem, és meg nem őrizén-
ditek az én parancsolatimat és vég-
zéseimet, melyeket előtökbe adtam;
hanem elmentek, és idegen istenek-
nek szolgáltok, és meghajoltok azok
előtt: * Józs.23,16. Zsolt.89,31—33.
7. Kigyomlálom * az Izráelt e föld
színéről, a melyet nékik adtam; e
házat, melyet az én nevemnek szen-
teltem, elvetem szemeim elől, és az
Izráel példabeszédül és meseül lészen
minden nép előtt.
* 5 Móz.4,25—27.28,36.37.
8. És bár e ház felséges, mégis * a
kik elmennek mellette, elcsodálkoz-
nak, felkiáltanak, és azt mondják:
Miért cselekedett így az Úr ezzel a
földdel és ezzel a házzal?
* Siral.2,2—7.21,22. 5 Móz.29,24—28.
9. És azt felelik: Azért, mert elhagy-
ták az Urat az ő Istenöket, a ki az ő
atyáikat kihozta volt Égyiptom föl-
déből, és idegen istenekhez ragasz-
kodtak, és azokat imádták, és azok-
nak szolgáltak: ezért bocsátá ő reájok
az Úr mind ezt a nyomorúságot.

Erős városok, hajózás.

(Vers 10—28: v. ö. 2 Krón.8.)

10. És lőn a húsz esztendő * végén,
a mialatt Salamon a két házat, az
Úr házát és a király házát megépíté,
* 2 Krón.8,1.
11. A melyekhez Hírám, Tírus ki-
rálya adott volt ajándékban Salamon-
nak czédrusfákat, fenyőfákat, aranyat
egész kívánsága szerint: ada Salamon
király Hírámnak húsz várost Gali-
leának földén.
12. És kiméne Hírám Tírusból, hogy
megnézze azokat a városokat, a me-
lyeket Salamon néki ada, de nem
tetszettek azok néki.
13. És monda: Miféle városok ezek,
atyámfia, a melyeket nékem adtál?
És Kábul földnek nevezé azokat mind
e mai napig.
14. Küldött vala pedig Hírám a ki-
rálynak százhúsz tálentom aranyat.
15. És ez az összege annak az adó-
nak is, a melyet kivetett volt Salamon
király, hogy megépíthesse az Úr há-
zát, és a maga házát, és Millót, és Je-
ruzsálem kőfalait, és Kháczort, * Me-
giddót és Gézert. * Józs.17,11.
16. Mert a Faraó, Égyiptom királya,
feljött volt, és meghódítá Gézert, * és
felégette tűzzel, és a Kananeusokat,
a kik a városban laktak, megölte, és
adá azt ajándékban az ő leányának,
a † Salamon feleségének.
* Józs.16,10 † rész 3,1.
17. És megépíté Salamon Gézert és
az alsó Bethoront,
18. Bahalátot és Thadmort a pusz-
tában, azon a földön,
19. És a tárházak minden városait, a
melyek a Salamonéi valának, a sze-
kerek városait és a lovagok városait,
és mindeneket, a melyeknek építé-
séhez Salamonnak kedve volt Jeru-
zsálemben és a * Libánonon, és az ő
birodalmának egész földén.
* rész 7,2—8.
20. És mindazt a népet, a mely meg-
maradott volt az Emoreusoktól, * Hit-
teusoktól, Perizeusoktól, Hivveusok-
tól, Jebuzeusoktól, a kik nem valá-
nak az Izráel fiai közül,
* Józs.16,10. 1 Krón.22,2.
21. Azoknak fiait, a kik ő utánok azon
a földön maradtak volt, a kiket az
Izráeliták ki nem irthattak, Salamon
jobbágyokká tette mind e mai napig.
22. De az Izráel fiai közül senkit nem
vetett Salamon * szolgálat alá, hanem
ezek hadakozó férfiak voltak és ő szol-
gái és főemberei és hadnagyai és az
ő szekereinek és lovagjainak fejei.
* 3 Móz.25,39.
23. És a hivatalnokoknak, a kik Sa-
lamon munkáinak élén állottak, szá-
ma ötszázötven * volt, a kik igazgat-
ták a népet, a mely dolgozott a mun-
kán. * rész 5,16.
24. És a Faraó leánya felméne a Dá-
vid városából a maga * házába, a me-
lyet *Salamon* épített néki. Akkor építé
meg Millót is. * rész 7,2.8. 2 Krón.8,11.
25. És áldozék Salamon minden esz-
tendőben * háromszor, égő és hála-
áldozatot azon az oltáron, a melyet
épített vala az Úrnak, és áldozik va-
la jóillattal azon, a mely az Úr előtt
vala. És elvégezé a házat.
* 2 Móz.34,23.24. 5 Móz.16,16.17.
26. És hajókat is csináltata * Sala-
mon király Esiongáberben, a mely
Elót mellett van a Veres tenger part-
ján, az Edom földén. * 2 Krón.8,17.18.
27. És elküldé Hírám * az ő szolgáit
a hajókon, a kik jó hajósok és a ten-
geren jártasak *valának,* a Salamon
szolgáival. * rész 5,12.
28. És egész Ofirig menének, és

hozának onnét négyszázhúsz tálentom aranyat, és vivék azt Salamon királyhoz.

A sébai királyné látogatása.
(Vers 1—28: v. ö. 2 Krón. 9,1—28.)

10. A Séba királynéasszonya pedig hallván * Salamonnak hírét és † az Úr nevét, eljöve, hogy megkisértgesse őt nehéz kérdésekkel.
* rész 4,29—34. Máté 12,42. † rész 8,42.
2. És bejöve Jeruzsálembe * igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fűszerszámokat, igen sok aranyat és drágaköveket, és Salamonhoz méne, és szóla vele mindenekről, a melyek szívén voltak.
* Luk. 11,31.
3. És Salamon * megfelelt néki mindenre, semmi sem volt a király előtt elrejtve, a mire ne tudott volna néki felelni. * rész 4,29—34.
4. És a mikor látta Séba királynéasszonya Salamonnak minden bölcseségét, és a házat, * a melyet épített vala, * rész 6,7.
5. És az ő asztalának étkeit, és szolgáinak lakásait, és szolgái udvarlásának módját, és azok öltözeteit, és pohárszékeit, és az ő áldozatját, a melylyel * az Úrnak házában áldozott: a lélekzete is elállott; * rész 9,25.
6. És monda a királynak: Mind igaz, a mit az én földemben hallottam volt a te dolgaid felől és * a te bölcseségedről, * rész 4,29—34.
7. De én hinni sem akartam azokat a beszédeket, míg én magam el nem jöttem, és szemeimmel nem láttam. És ímé nékem a felét sem beszélték el: te meghaladtad bölcseséggel és jósággal a hírt, a melyet hallottam felőled.
8. Boldogok * a te embereid, boldogok ezek a te szolgáid, a kik udvarlanak néked mindenkor, és hallhatják a te bölcseségedet: * Luk. 10,23.
9. Legyen az Úr a te Istened * áldott, a ki kedvelt téged, hogy az Izráel királyi székibe ültetett, mert szerette az Úr az Izráelt mindörökké, és királylyá tett téged, hogy ítéletet és igazságot szolgáltass. * rész 5,7.
10. És ada a királynak száz és húsz tálentom aranyat, * és igen sok fűszerszámot és drágakövet. Nem hoztak azután ilyen és ennyi sokaságú fűszerszámot, a mennyit Séba királynéasszonya ada Salamon királynak. * vers 2.
11. És a Hírám * hajója is, mely aranyat hozott Ofirból, ébenfát is hozott Ofirból nagy bőséggel és drágaköveket. * rész 9,27.28.
12. És csinála a király az ébenfából oszlopokat az Úr házába és a király házába, és az éneklőknek hegedűket és lantokat; nem hoztak soha többé olyan ébenfákat, és nem is láttak olyanokat mind e mai napig.
13. És Salamon király ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kívánt és kért tőle, azokon kívül, a melyeket gazdagságához képest ada Salamon király néki. Annakutána megtére, és méne az ő * földébe szolgáival egyetemben. * vers 1.

Salamon gazdagsága és dicsősége.

14. Vala pedig mértéke az aranynak, a mely kezéhez jő vala Salamonnak minden esztendőben, hatszáz * és hatvanhat tálentom arany, * 2 Krón. 9,13.
15. Azonkivül, *a mi jő vala* az árus emberektől és a fűszerszámokkal kereskedő kalmároktól, és mind az Arábiabeli királyoktól, és annak a földnek tiszttartóitól.
16. És csináltata Salamon király kétszáz paizst * tiszta vert aranyból; mindenik paizsra hatszáz aranyat adott.
* rész 14,25.26.
17. És háromszáz kerek paizst vert aranyból, három font aranyat ada mindenik paizsra: és azokat a király helyhezteté a * Libánon erdő házába.
* rész 7,2.
18. És készíte a király elefántcsontból egy nagy * királyi széket és beborítá azt finom aranynyal.
* 2 Krón. 9, 17—19.
19. Hat grádicsa volt e királyi széknek és e szék teteje kerekded vala hátul, és karjai valának mindkétfelől az ülés mellett, és két oroszlán álla ott a karoknál.
20. És tizenkét oroszlán álla ott kétfelől a grádics hat lépésén. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.
21. És Salamon királynak összes ivóedényei is aranyból * voltak, és a Libánon erdő házának összes edényei tiszta aranyból; nem volt azok között semmi ezüst, mert *annak* semmi becse nem vala Salamon idejében.
* vers 27.
22. Mert a király * Társis hajója, a mely a tengeren Hírám hajójával járt, minden három esztendőben egyszer fordult meg, s hozott a Társis hajó aranyat, ezüstöt, elefántcsontokat, majmokat és pávákat. * rész 9,26—28.
23. És feljebb magasztaltaték Salamon király gazdagsággal * és bölcseséggel a földön való minden királyoknál. * rész 3,12.13. 4,29—31.
24. És mind az egész föld kivánja vala látni Salamont, hogy hallhatnák

az ő bölcseségét, melyet Isten az ő
szívébe adott volt.
25. És azok néki ajándékot hoznak
vala, ezüst * és arany edényeket, öl-
tözeteket, hadi szerszámokat, fűszer-
számokat, lovakat, öszvéreket, eszten-
dőnként. * vers 1,2.10.
26. És gyűjte Salamon szekereket és
lovagokat, úgy hogy ezer és * négy-
száz szekere, és tizenkétezer lovagja
volt néki, a kiket helyheztete a sze-
kerek városaiba, és a király mellé Je-
ruzsálemben. * 5 Móz.17,16. 2 Krón.1,14.
27. És felhalmozá a király Jeruzsá-
lemben az ezüstöt * mint a követ, és
a czédrust, mint a vad fügefákat, a
melyek nagy tömegben vannak a me-
zőn. * 2 Krón.9,27.
28. És Salamonnak * Égyiptomból
hozának lovakat, és a király keres-
kedői sereggel vették volt a *lovakat*
megszabott áron. * 2 Krón.1,16.
29. És egy-egy szekér hatszáz ezüst
siklusért és egy-egy ló százötven sik-
lusért ment fel és jött ki Égyiptom-
ból, és ugyancsak ők szállították *eze-
ket* a Hitteusok királyainak és Siria
királyainak.

Salamon feleségei és bálványozása.

11. Salamon király pedig megsze-
rete sok idegen asszonyt, még
pedig a Faraó leányán kivül * a Moá-
biták, Ammoniták, Edomiták, Sí-
donbeliek és Hitteusok leányait,
* 5 Móz.17,17.
2. Olyan népek közül, a kik felől azt
mondotta volt az Úr az Izráel fiainak:
Ne menjetek * hozzájok, és őket se
engedjétek magatokhoz jőni, bizo-
nyára az ő isteneik után hajtják a ti
szíveteket. Ezekhez ragaszkodék Sa-
lamon szeretettel.
* 2 Móz.34,16. 5 Móz.7,3.4.
3. És valának néki feleségei, hétszáz
királynéasszony és háromszáz ágyas;
és az ő feleségei elhajták * az ő szívét.
* rész 21,25. 5 Móz.7,4.
4. És mikor megvénült Salamon, az
ő feleségei elhajták az ő szívét az ide-
gen istenek után, úgy hogy nem volt
már az ő szíve tökéletes az Úrhoz az
ő Istenéhez, a mint az ő atyjának, Dá-
vidnak szíve.
5. Mert Salamon követi vala Asto-
retet, a * Sídonbeliek istenét, és Mil-
kómot, az Ammoniták útálatos bál-
ványát. * Bir.2,13.
6. És gonosz dolgot cselekedék Sala-
mon az Úr szemei előtt, és nem kö-
veté olyan tökéletességgel az Urat,
mint Dávid, az ő atyja.
7. Akkor építe Salamon templomot
Kámosnak, * a Moábiták útálatos bál-
ványának a hegyen, a mely Jeruzsá-
lem átellenében van, és † Moloknak,
az Ammon fiai útálatos bálványának.
* 4 Móz.21,29. Bir.11,24. † 3 Móz.18,21.20,2.
8. És ekképen cselekedék *Salamon*
mind az ő idegen feleségeivel, a kik
az ő isteneiknek tömjéneztek és ál-
doztak.
9. Megharaguvék azért az Úr Sala-
monra, hogy elhajlott az ő szíve az
Úrtól Izráel Istenétől, a ki * megje-
lent volt néki kétszer is, * rész 3,5.9,2.
10. És azt parancsolta * volt néki, hogy
ne kövessen idegen isteneket, és még-
sem őrizte meg az Úr parancsolatját.
* rész 6,12.
11. Monda azért az Úr Salamonnak:
Miután ez történt veled, és nem őriz-
ted meg az én szövetségemet és az
én rendelésimet, a melyeket paran-
csoltam néked: * elszakasztván elsza-
kasztom tőled az országot, és adom
a † te szolgádnak.
* vers 30.31. rész 6,12.12,16—19.
† rész 11,26.12,20.
12. Mindazáltal míg élsz, nem cse-
lekeszem ezt Dávidért a te atyádért;
hanem a te fiadnak kezétől szakasz-
tom el azt.
13. De nem szakasztom el az egész
birodalmat; hanem * egy nemzetsé-
get adok a te fiadnak Dávidért, az én
szolgámért és Jeruzsálemért, a me-
lyet magamnak választottam.
* vers 32. rész 12,20—24.

Salamon ellenségei és halála.

14. És ellenséget támaszta az Úr Sa-
lamonra, az Edombeli Hadádot, a ki
az Edombeli királyi nemből való vala.
15. Mert mikor Dávid az Edomiták
ellen ment volt, és Joáb, a sereg fő-
vezére elment volt a megöletteknek
temetésére, és levágott * minden fér-
fiú nemet Edomban, — * 2 Sám.8,14.
16. Mert hat hónapig volt ott Joáb
az egész Izráellel, míg minden férfiúi
nemet ki nem vesztett Edomban, —
17. Akkor szaladott vala el Hadád
és vele együtt valami Edomiták az
ő atyjának szolgái közül ő vele, be-
menvén Égyiptomba. Hadád pedig
akkor még kis gyermek volt.
18. Kik felkelvén Midiánból, mené-
nek Páránba, és melléjök vévén a Pá-
ránbeli férfiak közül, bemenének
Égyiptomba a Faraóhoz, az Égyip-
tombeli királyhoz, a ki házat ada né-
ki, és ételt, *italt* szolgáltata néki, és
jószágot is ada néki.
19. Igen kedvében lőn azért Hadád
a Faraónak, úgyannyira, hogy fe-
leségül adá néki az ő feleségének hu-
gát, Táfnes királyasszonynak hugát.
20. És a Táfnes huga szülé néki Gé-

nubátot, az ő fiát, és elválasztá azt
Táfnes a Faraó házában, és Genubát
ott volt a Faraó házában, a Faraó fiai
között.
21. Mikor pedig Hadád meghallotta
Égyiptomban, hogy Dávid elaludt az
ő atyáival, és hogy Joáb is, a sereg-
nek fővezére, meghalt, monda Ha-
dád a Faraónak: Bocsáss el engem,
hadd menjek el az én földembe.
22. És felele néki a Faraó: Mi nélkül
szűkölködöl én nálam, hogy a te föl-
dedbe igyekezel menni? Felele az:
Semmi nélkül *nem szűkölködöm*, de
kérlek bocsáss el engem.
23. És támaszta az Isten néki *más* el-
lenséget *is*, Rézont, az Eljada fiát, a
ki elfutott vala Hadadézertől, * a Só-
babeli királytól, az ő urától.
* 2 Sám. 8, 3. 10, 18.
24. És *hadakozó* férfiakat gyűjtött ma-
ga mellé, és ő vala a sereg hadna-
gya, mikor megölé őket Dávid; az-
után Damaskusba menvén ott la-
kának, és uralkodának Damaskus-
ban.
25. És ellensége volt Izráelnek Sala-
monnak egész életében, a nyomorú-
ságon kivül, a melyet Hadád szerze,
és gyűlölte Izráelt, és uralkodott Si-
riában.
26. Azután Jeroboám, * a Nébát fia,
Seredából való Efrateus, — a kinek
anyja Sérua, egy özvegy asszony volt,
— a Salamon szolgája emelte fel ke-
zét a király ellen. * 2 Krón. 13, 6. 7.
27. Annak pedig, a miért felemelte
kezét a király ellen, ez volt az oka:
Mikor Salamon megépítette Millót,
és berakatta az ő atyjának, a Dávid
városának romlását,
28. Jeroboám erős férfiú vala; és lát-
ván Salamon, hogy az ő szolgája az
ő dolgában szorgalmatos, reá bízá a
József háza * gondviselésének egész
terhét. * 1 Móz. 48, 1. 5.
29. És történt ebben az időben, hogy
mikor kiment *egyszer* Jeroboám Je-
ruzsálemből, találkozék az úton Ahi-
jával, a Silóbeli prófétával, és rajta
új köpönyeg volt, és csak ketten va-
lának a mezőn együtt.
30. És megragadván Ahija az új ru-
hát, a mely azon volt, hasítá azt ti-
zenkét * részre. * rész 12, 15.
31. És monda Jeroboámnak: Vedd el
magadnak a tíz részt; mert ezt mond-
ja az * Úr, Izráel Istene: Ímé elsza-
kasztom ez országot Salamon kezé-
től, és néked adom a tíz nemzetséget;
* vers 11.
32. Egy nemzetséget hagyok * pedig
ő nála az én szolgámért Dávidért, és
Jeruzsálem városáért, a melyet ma-
gamnak választottam az Izráel min-
den nemzetségei közül, * vers 12. 13.
33. Még pedig azért, mert elhagytak
engem, és imádták Astoretet, a Sí-
donbeliek istenét, és Kámost, a Moá-
biták istenét, és Milkomot, az Am-
mon fiainak istenét, és nem jártak
az én utaimban, hogy azt cseleked-
ték volna, a mi tetszett volna az én
szemeimnek: az én rendelésimet és
végzéseimet, a mint Dávid, az ő atyja.
34. De nem veszem el az egész biro-
dalmat az ő kezétől, hanem akarom,
hogy fejedelem legyen életének min-
den idejében, * Dávidért az én szol-
gámért, a kit választottam; mivel-
hogy megőrizte az én parancsolati-
mat és rendeléseimet; * 2 Sám. 7, 12. 15.
35. Hanem az ő fiának * kezétől *már*
elveszem a királyságot, és néked
adom azt, tudniillik a tíz nemzetsé-
get. * rész 12, 17. 19.
36. Az ő fiának pedig egy nemzet-
séget adok, hogy Dávidnak, az én szol-
gámnak legyen előttem * szövétneke
mindenkor Jeruzsálemben, a város-
ban, a melyet magamnak választot-
tam, hogy ott helyheztessem az én
nevemet. * Zsolt. 132, 17.
37. Téged pedig felveszlek, és ural-
kodol mindenekben a te lelkednek
kívánsága szerint, és király lész * az
Izráelen. * rész 12, 20.
38. És ha te minden * parancsolatim-
nak engedéndesz, és járándasz az én
utaimban, és azt cselekedénded, a mi
tetszik nékem, megőrizvén az én ren-
delésimet és parancsolatimat, a mint
Dávid, az én szolgám cselekedett: én
veled leszek, és építek néked állan-
dó házat, a mint Dávidnak építettem,
és néked adom az Izráelt. * rész 9, 4. 5.
39. És * megsanyargatom ezért a Dá-
vid magvát: de még sem † örökre.
* 2 Sám. 7, 14. † Mik. 5, 2—4.
40. Igyekezik vala pedig Salamon
megölni * Jeroboámot; ezért felkel-
vén Jeroboám, futa † Égyiptomba,
Sésákhoz, az Égyiptombeli királyhoz,
és *ott* volt Égyiptomban, Salamon ha-
láláig. * vers 11. 31. † rész 14, 25. 26.

(Vers 41—43 : v. ö. 2 Krón. 9, 29—31.)

41. Salamonnak egyéb dolgai pedig
és minden cselekedetei, a melyeket
cselekedett, és bölcsesége avagy nem
írattattak-é meg a Salamon * csele-
kedeteiről írott könyvben?
* 2 Krón. 9, 29.
42. Az az idő pedig, a melyben ural-
kodott Salamon Jeruzsálemben az
egész Izráelen: negyven * esztendő.
* 2 Krón. 9, 30. 31.
43. És elaluvék Salamon az ő atyái-
val, és eltemették az ő atyjának, Dá-

vidnak * városában. És Roboám, az
ő fia uralkodék helyette. * 2 Sám.5,6.9.

Tíz törzs elszakad Roboámtól és Jeroboámot teszi királylyá.

(Vers 1—19 : v.ö. 2 Krón.10.)

12. És elméne Roboám * Síkembe;
mert Síkembe gyűlt fel az
egész Izráel, hogy királylyá tegyék
őt. * 2 Krón.10,1.
2. Mikor pedig meghallotta *ezt* Je-
roboám, a Nébát fia, (a ki még Égyip-
tomban * volt, a hová futott volt Sa-
lamon király elől, és Égyiptomban
tartózkodék Jeroboám, * rész 11,40.
3. És hozzá küldvén, elhivaták őt); el-
menének Jeroboám és az Izráel egész
gyülekezete, és szólának Roboámnak,
mondván:
4. A te atyád igen megnehezítette a
mi * igánkat, de te most könnyeb-
bítsd meg atyádnak kemény szolgá-
latát, és a nehéz igát, a melyet mi re-
ánk vetett, és szolgálunk néked.
* 2 Krón.10,4.
5. És monda nékik: Menjetek el, és
harmadnap mulva jőjjetek vissza
hozzám. És a nép elméne.
6. És tanácsot tarta Roboám király
a vénekkel, a kik Salamon, az ő aty-
ja előtt állottak vala életében, mond-
ván: Micsoda tanácsot adtok ti, hogy
milyen választ adjak e népnek?
7. És szólának azok, mondván: Ha
e mai napon szolgája lész e népnek,
és nékik szolgálsz, és választ adsz né-
kik, és jó szót adsz nékik: mind él-
tig szolgálnak néked.
8. De ő megveté a vének tanácsát,
a melyet néki adtak, és tanácsot tarta
az ifjakkal, a kik ő vele együtt ne-
vekedtek volt fel, és a kik ő előtte ud-
varlottak.
9. És monda azoknak: Micsoda ta-
nácsot adtok ti, hogy választ adjunk
e népnek, a mely nékem szólván, azt
mondja: Könnyebbítsd meg az igát,
a melyet reánk vetett a te atyád?
10. És mondának néki az ifjak, a kik
együtt nevekedtek volt fel ő vele: Így
szólj ennek a népnek, a mely szólván
néked, ezt mondja: A te atyád meg-
nehezítette a mi igánkat, te pedig
könnyebbítsd meg nékünk; e képen
szólj nékik: Az én kis ujjam vasta-
gabb az én atyám derekánál.
11. Most azért, ha az én atyám reá-
tok nehéz igát vetett, én még nehe-
zebbé teszem a ti igátokat; ha az én
atyám ostorral fékezett titeket, én
skorpiókkal ostorozlak benneteket.
12. És elméne * Jeroboám és mind az
egész nép Roboámhoz harmadnap,
a mint meghagyta volt a király, ezt
mondván: Jőjjetek hozzám harmad-
napon. * vers 3.
13. És a király kemény választ adott
a népnek, megvetve a vének * taná-
csát, a melyet adtak vala néki;
* vers 7.
14. És szóla nékik az ifjak tanácsa
szerint, mondván: Ha az én atyám
megnehezítette a ti igátokat, én még
nehezebbé teszem azt; ha az én atyám
ostorral fékezett titeket, én skorpiók-
kal ostorozlak benneteket.
15. És nem hallgatá meg a király a
népet; mert ezt az Úr fordította ek-
ként, hogy megerősítse az ő beszédét.
a melyet szólott volt az Úr a Silóbeli
Ahija által Jeroboámnak, * a Nébát
fiának. * rész 11,30.31. Józs.11,19.20.
16. Mikor pedig látta az egész Izráel,
hogy meg nem hallgatta őket a király,
felele az *egész* nép a királynak ek-
képen: Micsoda * részünk van nékünk
Dávidban? Nincsen nékünk örökség-
günk † az Isai fiában: *menj el* a te haj-
lékidba, óh Izráel! Most viseld gond-
ját immár a te házadnak, óh Dávid!
Elméne azért az Izráel az ő hajlékiba,
* Péld.15,1. † 2 Sám.20,1.
17. Úgy hogy Roboám csak azokon
az Izráel fiain uralkodék, a kik * Júda
városaiban laktak. * vers 21.
18. És a mikor elküldé Roboám ki-
rály Adorámot, * az adószedőt, meg-
követezé őt az egész Izráel, és meghala,
és *maga* Roboám király is hamarság-
gal szekerébe üle, hogy elmenekül-
jön Jeruzsálembe. * rész 4,6.5,14.
19. Így szakada el az Izráel népe
Dávidnak házától mind e mai napig.
20. És lőn, mikor meghallotta az egész
Izráel, hogy megjött Jeroboám, érette
küldvén, hivaták őt a gyülekezetbe,
és királylyá * tevék őt az egész Iz-
ráelen; senki pedig nem követé Dá-
vidnak házát, hanem csak egyedül
a Júda nemzetsége. * rész 11,30.31.

(Vers 21—24: v. ö. 2 Krón.11,1—4.)

21. És mikor megérkezett Roboám
Jeruzsálembe, összegyűjté Júda egész
házát és Benjámin nemzetségét, száz-
nyolczvanezer válogatott hadra való
férfiút, hogy hadakozzanak az Izráel
házával, és visszanyerjék az országot
Roboámnak, a Salamon fiának.
22. De az Isten beszéde lőn Sémajá-
hoz, * az Isten emberéhez, mondván:
* 2 Krón.11,2—4.
23. Ezt mondjad Roboámnak, a Sa-
lamon fiának, a Júda királyának, és
az egész Júda és Benjámin házának,
és a többi népnek, mondván:
24. Azt mondja az Úr: Fel ne men-
jetek, és ne hadakozzatok a ti atyá-
tokfiai ellen, az Izráel ellen; térjetek

meg kiki a maga házába, mert * én
tőlem lett e dolog. És ők engedének
az Úr beszédének, és visszatérvén,
elmenének az Úr beszéde szerint.
* rész 11,11—13.

Izráel országa. Jeroboám bálványozása.

25. Jeroboám pedig megépíté Síke-
met az Efraim hegyén, és abban la-
kék; és onnét kimenvén, építé * Pé-
nuelt. * Bir.8,17.
26. És monda Jeroboám az ő szívé-
ben: Majd visszatér ez ország a Dá-
vid házához;
27. Ha felmegy e nép, hogy áldoza-
tot tegyen Jeruzsálemben az Úrnak
házában; e népnek szíve az ő urá-
hoz, Roboámhoz, a Júda királyához
hajol, és engem megölnek, * és visz-
szatérnek Roboámhoz, a Júda kirá-
lyához. * rész 11,37.38.
28. Tanácsot tartván azért a király,
csináltata két arany borjút, és mon-
da nékik: Sok néktek Jeruzsálembe
felmennetek: Ímhol vannak a te is-
teneid, * óh Izráel, a kik téged kihoz-
tak Égyiptomnak földéből.
* 2 Móz.32,4.8.
29. És az egyiket helyhezteté * Bé-
thelbe, a másikat pedig Dánba.
* 1 Móz.28,11—19.
30. És e dolog nagy * bűnnek lett az
okozója, mert a nép felment az egyik
elé egészen Dánig. * 5 Móz.4,15.
31. Azután felállítá a magas helyek
templomát, és papokat * szerze a nép
aljából, a kik nem voltak a Lévi fiai
közül. * 2 Krón.11,15.16.13,9.
32. És szerze Jeroboám egy ünnepet
is a nyolczadik hónapban, a hónap
tizenötödik napján, a Júdabeli ün-
nep módja szerint, és áldozék az ol-
táron. Hasonlóképen cselekedék Bé-
thelben is, áldozván a borjúknak, a
melyeket csinált vala, és szerze Bé-
thelben papokat a magaslatokhoz, a
melyeket csinált vala.
33. És áldozék azon az oltáron is, a
melyet Béthelben állított fel, a nyol-
czadik hónap tizenötödik napján,
abban a hónapban, a melyet az ő
szívében gondolt vala; és ünnepet
szerze az Izráel fiainak, és felméne
az oltárra, hogy jóillatot szerezzen.

A bételi bálványozás ellen jövendölő júdeai próféta csodát tesz Jeroboámon, de aztán félrevezettetvén, oroszlán öli meg.

13. És ímé Isten embere * jöve Jú-
dából Béthelbe, az Úrnak
intésére, és Jeroboám ott állott az
oltár mellett, hogy tömjént gyújtson.
* vers 3.9.21—21.
2. És kiálta az oltár ellen az Úr intése
szerint, és monda: Oltár, oltár! ezt
mondja az Úr: Ímé egy fiú születik a
Dávid házából, a kinek neve Józsiás
lészen, a ki * megáldozza rajtad a
magaslatok papjait, a kik most te raj-
tad tömjéneznek, és emberek csont-
jait égetik meg rajtad * 2 Kir.23,15.16.
3. És ugyanazon napon csudát tőn,
mondván: E lészen jegye, hogy az
Úr mondotta légyen *ezt:* Ímé az oltár
meghasad, és kiomol a hamu, mely
rajta van.
4. És a mikor meghallotta a király
az Isten emberének beszédét, a me-
lyet kiáltott vala az oltár ellen Béthel-
ben, kinyújtá Jeroboám az ő kezét
az oltártól, mondván: Fogjátok meg
őt. És megszárada az ő keze, a me-
lyet kinyújtott volt ellene, és nem
tudta azt magához visszavonni.
5. És meghasadt az oltár, és kiom-
lott a hamu az oltárról a jel * szerint,
a melyet tett vala az Isten embere az
Úrnak beszéde által. * vers 3.
6. És szóla a király, és monda az Is-
ten emberének: Könyörögj * az Úrnak
a te Istenednek, és imádkozz érettem,
hogy ismét hozzám hajoljon az én
kezem. És mikor könyörgött az Isten
embere az Úrnak, visszahajla a király
keze, és olyan lőn, mint azelőtt.
* 2 Móz.8,8.
7. És monda a király az Isten em-
berének: Jere haza velem és egyél
ebédet, meg akarlak ajándékozni.
8. És monda az Isten embere a ki-
rálynak: Ha a te házadnak felét né-
kem adnád * is, nem mennék el ve-
led, és nem enném kenyeret, sem vi-
zet nem innám e helyen; * 4 Móz.22,18.
9. Mert azt parancsolta az Úr nékem
az ő beszéde által, mondván: Ne egyél
ott kenyeret, vizet se igyál; vissza se
térj az úton, a melyen elmenéndesz.
10. És elméne más úton, és nem tére
meg azon az úton, a melyen Béthelbe
ment.
11. És lakozék Béthelben egy vén
próféta, a kihez eljövén az ő fia, el-
beszélé az ő atyjának mindazt a dol-
got, a melyet aznap az Isten embere
cselekedett volt Béthelben, és a be-
szédeket, a melyeket szólott vala a
királynak; és elbeszélék azokat az ő
atyjoknak. * vers 18.
12. Akkor monda nékik az ő atyjok:
Mely úton ment el? És megmutaták
az ő fiai az útat, a melyen elment volt
az Isten embere, a ki Júdából jött.
13. És monda az ő fiainak: Nyergel-
jétek meg nékem a szamarat; és mi-
kor megnyergelék néki a szamarat,
felüle reá,
14. És elméne az Isten embere után,
és megtalálá őt egy cserfa alatt ülve,

és monda néki: Te vagy-é amaz Isten embere, a ki Júdából * jöttél? És monda: Én vagyok. * vers 2—6.
15. Akkor monda néki: Jere haza velem és egyél kenyeret.
16. De az felele: Nem mehetek vissza veled, be sem mehetek veled; nem eszem kenyeret, vizet sem iszom veled e helyen;
17. Mert meg van nékem az Úrnak beszédével parancsolva: Ne * egyél kenyeret, vizet se igyál ott, és ne térj azon az úton vissza, a melyen oda menéndesz. * vers 9.
18. És felele az néki: Én is olyan próféta *vagyok*, mint te, és nékem angyal szólott az Úrnak beszédével, mondván: Hozd vissza őt veled a te házadba, hogy kenyeret egyék és vizet igyék. És e képen hazuda néki.
19. Megtére azért vele, és kenyeret evék az ő házában, és vizet ivék.
20. Mikor pedig az asztalnál ülének: lőn az Úr beszéde a prófétához, a ki őt visszahozta vala,
21. És kiálta az Isten emberének, a ki Júdából jött vala, ezt mondván: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy engedetlen voltál az Úr szájának, és meg nem tartottad * a parancsolatot, a melyet néked az Úr a te Istened parancsolt volt; * vers 9.
22. Hanem visszatértél, és kenyeret ettél és vizet ittál azon a helyen, a mely felől azt mondotta vala néked: Ne egyél *ott* kenyeret, vizet se igyál: Nem temettetik * a te tested a te atyáid sírjába. * vers 24.30.
23. És miután evett kenyeret és ivott, megnyergelék a szamarat a prófétának, a kit visszahozott vala.
24. És mikor elment, egy oroszlán találá őt az úton, a mely * megölé őt; és az ő teste az úton fekszik vala, és mind a szamár, mind az oroszlán a holttest mellett állanak vala.
* rész 20,35.36. 2 Kir. 17,25.
25. És ímé az arra menő emberek láták az úton heverő testet, és az oroszlánt a holttest mellett állani; és elmenvén, elbeszélék a városban, a melyben a vén próféta * lakott. * vers 11.
26. A mit mikor meghallott a próféta, a ki visszahozta vala őt az útról, monda: Az Isten embere az, a ki engedetlen volt az Úr * szájának; ezért adta az Úr őt az oroszlánnak, és az törte össze és ölte meg őt, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott volt néki. * vers 9.18.
27. És szóla az ő fiainak, mondván: Nyergeljétek meg nékem a szamarat. És felnyergelték.
28. És ő elment és megtalálá a holttestet az útfélre vetve, és a szamarat és az oroszlánt a holttest mellett állva. Az oroszlán nem evett a holtból, és a szamarat sem tépte szét.
29. És felvevé a próféta az Isten emberének holttestét, és feltevé azt a szamárra, és visszahozá azt, és beméne a városba a vén próféta, hogy *ott* sirassa és eltemesse őt.
30. És eltemeté a holtat a maga sírboltjába, és siraták őt: Ah * szerelmes atyámfia! * Jer. 22,18.
31. És miután eltemette őt, szóla az ő fiainak, mondván: Ha meghalok, ebbe a sírba temessetek engem is, a melybe az Isten embere temettetett, tetemimet tegyétek az ő tetemei mellé;
32. Mert beteljesedik az, a mit kiáltott az Úrnak beszédével az oltár ellen, a mely Béthelben van, és a magas helyeken való házak * ellen, a melyek Samaria városaiban vannak. * vers 2.
33. De még e történet után sem tért meg Jeroboám * az ő gonosz útjáról, hanem ismét papokat rendele a nép aljából a magaslatokra, és a ki akarja vala, azt szentelé fel, hogy legyen a magaslatok papja. * vers 4—6.
34. És ez a dolog lett az *oka* a Jeroboám háza vétkének, és a föld színéről való kiirtatásának * és megsemmisíttetésének. * rész 11,37.38. 15,29.30.

Izráel országa. Ahija prófétál Jeroboám ellen. Jerobám meghal.

14. Ebben az időben megbetegedék Abija, a Jeroboám fia.
2. És monda Jeroboám az ő feleségének: Kelj fel most, és változtasd meg öltözetedet, hogy meg ne ismerjék, hogy te vagy Jeroboám felesége, és menj el Silóba: Ímé ott van Ahija * próféta, a ki nékem megmondotta volt, hogy királylyá leszek e népen. * rész 11,31.37.
3. És végy magadhoz tíz kenyeret és pogácsát, és egy edényben mézet, és menj el hozzá; ő majd megmondja néked, mi történik a gyermekkel.
4. És e képen cselekedék a Jeroboám felesége; és felkészülvén, elméne Silóba, és beméne az Ahija házába. Ahija azonban már nem látott; mert meghomályosodtak az ő szemei a vénség miatt.
5. És az Úr monda Ahijának: Ímé a Jeroboám felesége * jött *hozzád*, hogy valamit kérdjen tőled az ő fia felől, mert beteg; te azért így s így szólj néki. És mikor bement, másnak tetteté magát. * 2 Kir. 6,32.
6. De mikor meghallotta Ahija az ő lábainak zörejét, a mint az ajtóhoz közelgete, monda: Jöjj be Jeroboám

feleségé; miért tetteted magadat másnak? Én te hozzád kemény *követséggel* küldettem.
7. Menj el, mondd meg Jeroboámnak: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Mivelhogy én téged e nép közül felmagasztaltalak, és téged fejedelemmé * tettelek az én népemen, az Izráelen; * rész 11,29.30.12,20.
8. És elszakasztottam * az országot a Dávid házától, és azt néked adtam; te azonban nem voltál olyan, mint az én szolgám, Dávid, a ki megőrizte az én parancsolatimat. és a ki engem követett teljes szívéből, csak azt cselekedvén, a mi kedves az én szemeim előtt; * rész 12,17.19.
9. Hanem gonoszabbul * cselekedtél mindazoknál, a kik te előtted voltak; mert elmentél és idegen isteneket csináltál magadnak, és öntött bálványokat, hogy engem haragra ingerelj, és engem hátad † mögé vetettél:
* rész 12,28—30. † Jer. 2,27.
10. Azért ímé én veszedelmet hozok a Jeroboám házára, és kiirtom Jeroboámnak még * az ebét is, és mind a berekesztettet, mind az elhagyottat Izráelben, és kihányom a † Jeroboám háza maradékait, miképen a ganéjt kihányják, mígnem vége lesz.
* rész 21,21. † rész 15,29.30.
11. A ki meghal a Jeroboám *maradékai* közül a városban, azt az * ebek eszik meg; a ki pedig a mezőn hal meg, az égi madarak eszik meg; mert az Úr szólott. * rész 16,4.
12. Te pedig kelj fel, és menj haza, mert a mint belépsz a városba, meghal a gyermek;
13. És az egész Izráel siratja őt, és eltemeti őt, mert a Jeroboám magvából csak egyedül ő temettetik el sírba, mivel a Jeroboám háznépe közül az Úr iránt, Izráel Istene iránt csak ő benne találtatott valami jó.
14. És támaszt az Úr magának királyt Izráelben, a ki kigyomlálja a Jeroboám házát * egy napon. De mit *mondok? Már is támasztott!* * rész 15,29.
15. És megveri az Úr az Izráelt, mint a hogy a nád a vízben ide s tova hányattatik, és elszakasztja az Izráelt erről a * jó földről, a melyet adott az ő atyáiknak, és szétszórja őket a folyóvizen túl. mivelhogy Aserákat csináltak magoknak, hogy az Urat ingereljék. * 2 Kir. 17,23.
16. És kézbe adja az Izráelt a Jeroboám bűneiért, a ki *maga is* vétkezett és az Izráelt is bűnbe * ejtette.
* rész 12,30.
17. És felkészült a Jeroboám felesége, elment és juta Thirsába. És mikor a ház küszöbén belépett, * meghalt a gyermek. * vers 12.13.
18. És eltemeték őt, és siratá őt az egész Izráel, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott az ő szolgája, Ahija próféta által.
19. Jeroboámnak pedig egyéb cselekedetei, mimódon * hadakozott és uralkodott, ímé megvannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében. * rész 13,13—20.
20. És az idő, a melyben uralkodott Jeroboám, huszonkét esztendő, és elaluvék az ő atyáival, és uralkodék Nádáb, az ő fia, ő helyette.

Júda országa. Roboám országlása, bűne, büntetése.

(Ve s 21—23: v.ö. 2 Krón. 12.)

21. Roboám pedig, a Salamon fia Júdában uralkodék: Negyvenegy esztendős volt Roboám, mikor uralkodni kezdett, és tizenhét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, abban a városban, a melyet az Úr választott volt *magának* az Izráelnek minden nemzetségei közül, hogy ott helyheztesse * az ő nevét; és az ő anyjának Naama volt a neve, a ki az † Ammon nemzetségéből való volt.
* rész 9,3. † rész 11,1.
22. Júda is gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, és sokkal nagyobb haragra indíták őt az ő vétkeikkel, a melyekkel vétkeztek, mint atyáik azokkal, a melyeket ők cselekedtek volt.
23. Mert ők is építének magoknak magaslatokat, * és faragott képeket és Aserákat minden magas halmon, és minden zöldellő fa alatt. * 2 Kir. 16,4.
24. És valának férfi * paráznák is az országban, és cselekedének a pogányok minden útálatos vétkei † szerint, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai előtt.
* 2 Kir. 23,7. † 5 Móz. 18,9—12. Róm. 1,27.
25. És lőn Roboám király ötödik esztendejében, feljött * Sisák, az Égyiptombeli király Jeruzsálem ellen.
* rész 11,40.
26. És elvivé az Úr házának kincseit, és a király házának kincseit, és mindent, a mi csak elvihető volt; elvitte mind az arany paizsokat is, a melyeket Salamon * csináltatott, * rész 10,16.17.
27. A melyek helyett Roboám király azután rézpaizsokat csináltatott, és adá azokat a testőrök fejedelmeinek kezébe, a kik a király házának kapunállói valának.
28. És valahányszor a király bement az Úr házába, bevitték azokat a testőrök, és ismét visszahozták a testőrök házába.

29. Roboámnak pedig * több dolgai
és minden cselekedetei, nemde nem
meg vannak-é írva a Júda királyainak
krónika-könyvében? *2 Krón. 12, 15.
30. És folyton hadakozás volt Robo-
ám és Jeroboám * között. * rész 15, 6.
31. És elaluvék Roboám az ő atyái-
val, és eltemetteték az ő atyáival a
Dávid városában; * és az ő anyjának
Naama volt a neve, az Ammoniták
nemzetségéből való; és Ahija, az ő
fia, lett a király ő helyette. * rész 11, 43.

Abija.

(Vers 1—8: v. ö. 2 Krón. 13.)

15. Jeroboám királynak * a Nébát
fiának tizennyolczadik esz-
tendejében Abija lett a király Júdá-
ban, * 2 Krón. 13, 1. 2.
2. És három esztendeig uralkodott
Jeruzsálemben. Az ő anyjának neve
Maaka, az Abisálom leánya.
3. És járt az ő atyjának * minden bű-
neiben, a melyeket ő előtte cseleke-
dett, és nem volt az ő szíve *olyan* töké-
letes az ő Urához Istenéhez, mint Dá-
vidnak, az ő atyjának szíve.
* rész 14, 21—24.
4. De mindazáltal Dávidért adott né-
ki az Úr az ő Istene szövétneket * Je-
ruzsálemben: felmagasztalván az ő
fiát ő utána és Jeruzsálemet megerő-
sítvén; * rész 11, 36.
5. Mert Dávid azt cselekedte, a mi
kedves volt az Úr szemei előtt, és el
nem távozott azoktól, a melyeket pa-
rancsolt néki az ő életének minden
idejében, kivéve a Hitteus Uriás * dol-
gát. * 2 Sám. 11, 2—17. 12, 9.
6. És hadakozás volt Roboám és Je-
roboám között mind éltig.
7. Abija egyéb dolgai és minden cse-
lekedetei * pedig vajjon nincsenek-é
megírva a Júda királyainak krónika-
könyvében? És hadakozás volt Abija
és Jeroboám között. * 2 Krón. 13, 2—19.
8. És elaluvék Abija az ő atyáival,
és eltemeték őt a Dávid városában;
és uralkodék helyette Asa, * az ő fia.
* 2 Krón. 14, 1. 2.

Asa.

9. Jeroboámnak az Izráel királyának
huszadik esztendejében Asa lett a ki-
rály Júdában,
10. És uralkodék negyvenegy eszten-
deig Jeruzsálemben; és az ő anyjá-
nak Maaka vala neve, az Abisálom
leánya.
11. És Asa azt cselekedé, a mi ked-
ves volt az Úr szemei előtt, * mint
Dávid az ő atyja. * vers 5.
12. Mert kiveszté * a férfiú paráznákat
az † országból; és lerontá mind a bál-
ványokat, a melyeket csináltak volt
az ő atyái. * rész 22, 47. † rész 14, 24.
13. És * Maakát az ő anyját is meg-
fosztá a királynéságtól, mivelhogy
egy iszonyú bálványt csináltatott a
berekben; és elrontá Asa az ő bál-
ványát, és megégeté † azt a Kidron
pataknál. * vers 2. † 2 Sám. 5, 21.
14. De ha a magaslatokat nem * ron-
tották is le, mégis Asának szíve tö-
kéletes volt az Úrhoz életének min-
den napjaiban. * rész 22, 44.
15. És bevitte az Úrnak házába az
ezüstöt és az aranyat, és az edénye-
ket, a melyeket az ő atyja és ő maga
arra szenteltek volt.
16. És hadakozás volt Asa és Baása
az Izráel királya között mind éltig.
17. Mert feljöve Baása, * az Izráel ki-
rálya Júda ellen, és megépíté Rámát,
hogy *senkit* ki és be ne bocsásson Asá-
hoz a Júda királyához. * 2 Krón. 16, 1.
18. És vévén Asa mind az ezüstöt és
aranyat, a mely megmaradott volt
mind az Úr, mind a király házának
kincseiből: adá azt az ő szolgáinak
kezébe, és elküldé azt Asa király Ben-
hadádnak, Tabrimmon fiának, a ki
Héczion fia volt, Siria királyának, a
ki Damaskusban lakott, ezt izenvén
néki:
19. Szövetség van köztem és te közöt-
ted, az én atyám és a te atyád között.
Ímé ajándékot küldök néked, ezüstöt
és aranyat, bontsd fel a te szövetsé-
gedet Baásával, az Izráel királyával,
hogy távozzék el tőlem.
20. És Benhadád engedelmeskedett
Asa királynak és elküldé az ő serc-
geinek vezéreit az Izráel városai ellen;
és bevevé Hijont * és Dánt, és Abel
Beth-Maakát, és az egész Kinneróthot
a Nafthali egész földével. * 2 Kir. 15, 29.
21. Mikor pedig Baása ezt meghal-
lotta, abbanhagyta Ráma építését, és
lakék Thirsában.
22. Akkor Asa király egybegyűjté az
egész Júdát, senkit ki nem hagyván,
és elhordák Rámának mind köveit,
mind fáját, a melyekkel Baása épített
volt, és építé azokból Asa király Gé-
bát, a Benjámin nemzetségében és
Mispát.
23. Asának minden egyéb dolgai pe-
dig és egész uralkodása * és valamit
cselekedett, és a városok, a melyeket
épített, vajjon nincsenek-é megírva
a Júda királyainak krónika-könyvé-
ben? kivéve azt, hogy vénségében
megbetegedett a lábaira.
* 2 Krón. 14, 2—15.
24. És elaluvék Asa az ő atyáival, és
eltemetteték az ő atyáival Dávidnak
az ő atyjának * városában. És Jósafát,
az ő fia, uralkodék helyette.
* 2 Krón. 16, 13. 14.

Izráel országa. Nádáb, Baása.
25. Izráelben pedig Nádáb, a Jeroboám fia lett a király, Asának, a Júdabeli királynak második esztendejében; és két esztendeig uralkodék Izráelen;
26. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt és jára az ő atyjának útján és annak vétkében, a * melylyel bűnbe ejtette volt az Izráelt.
* rész 12,28—33.
27. De Baása, az Ahija fia, az Issakhár nemzetségéből, pártot ütött ellene, és megveré őt Baása Gibbethonnál a Filiszteusok *városá*nál; mert Nádáb és az egész Izráel * Gibbethonnál táboroztak. * Józs. 19,40.44.
28. És megölé őt * Baása, Asának, a júdabeli királynak harmadik esztendejében, és uralkodék helyette.
* rész 16,7. 1 Sám. 24,7.
29. És lőn, mikor uralkodni kezdett, levágá * Jeroboámnak egész háznépét; egy lelket sem hagyott Jeroboám háznépéből, mígnem mind elveszté őket az Úrnak beszéde szerint, a melyet megmondott volt az ő szolgája, a Silóbeli Ahija által, * rész 14,10.
30. A Jeroboám vétkeiért, a melyekkel vétkezék és az Izráelt is vétekbe ejté; és a bosszantásért, a melylyel felbosszantotta az Urat, Izráel Istenét.
31. Nádáb egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónikakönyvében?
32. És hadakozás volt Asa és Baása, az Izráel királya között mind éltig.
33. Asának a Júdabeli királynak harmadik esztendejében lett Baása, az Ahija fia királylyá az egész Izráelen Thirsában, huszonnégy esztendeig.
34. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt, és jára a Jeroboám útján, és az ő * vétkében, a melylyel bűnbe ejtette az Izráelt. * rész 12,28—33.

Baása halála.
16. Lőn azonban az Úrnak * beszéde Jéhuhoz, a Hanáni fiához. Baása ellen, mondván: * vers 7.
2. Mivelhogy téged felemeltelek a porból, és fejedelemmé tettelek téged az én népemen az Izráelen, te * pedig a Jeroboám útján jársz, és bűnbe ejted az én népemet az Izráelt, hogy engem haragra indítsanak az ő vétkeikkel: * rész 15,34.
3. Íme én elvetem Baása maradékait, és az ő háza maradékait, és olyanná teszem a te házadat, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának * házát.
* rész 15,28—30.
4. A ki Baása maradékai közül a városban * hal meg, azt az ebek eszik meg; a ki pedig a mezőn haláand meg, azt az égi madarak eszik meg.
* rész 14,11.
5. Baása több dolgai pedig, * és a mit cselekedett, és az ő uralkodása vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
* 2 Krón. 16,1—5.
6. És elaluvék Baása az ő atyáival, és eltemetteték * Thirsában, és az ő fia, Ela † uralkodék ő utána.
* vers 23. † vers 8.
7. És nemcsak azért * lőn az Úrnak beszéde Jéhu próféta, a Hanáni fia által Baása és az ő háza ellen és minden ő gonoszsága ellen, a melyet cselekedett volt az Úr szemei előtt, őt haragra indítván az ő kezeinek cselekedetei által, hogy olyan lesz mint a Jeroboám háza, hanem azért is, mert azt † megölte. * vers 1—4. † rész 15,28.
Ela és Zimri királyok.
8. És Asának, a Júda királyának huszonhatodik esztendejében lett királylyá Ela, a Baása fia, az Izráelen Thirsában, két esztendeig.
9. Azonban az ő szolgája Zimri, a szekerek fél részének feje, pártot ütött ellene. És Ela Thirsában volt, és az ital miatt igen megrészegedett az Arsa házában, a ki az ő házának Thirsában gondviselője volt;
10. És eljövén Zimri, * megveré és megölé őt, Asának, a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, és ő uralkodék helyette. * 2 Kir. 9,31.
11. Mikor pedig királylyá lett és trónját elfoglalta, kiirtá Baása egész házát minden rokonságával és barátaival együtt és nem hagyott belőle még csak egy ebet sem.
12. Így veszté ki Zimri a Baása egész házát, az Úrnak beszéde szerint, * a melyet Baása ellen szólott Jéhu próféta által: * vers 3.4.
13. Baása minden vétkeiért, és Elának, az ő fiának vétkeiért, a kik vétkeztek és vétekbe ejtették az Izráelt, haragra indítván az Urat, Izráelnek Istenét az ő bálványozásukkal.
14. Elának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
15. Asának a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, uralkodék Zimri hét napig Thirsában; a nép pedig * Gibbethon előtt táborozott, a mely a Filiszteusoké. * rész. 15.27.
16. Mikor pedig hallotta a nép a táborban beszélni, hogy pártot ütött Zimri és a királyt meg is ölte: az egész Izráel azon a napon Omrit, az

Izráel seregeinek fővezérét választá
királylyá a táborban.
17. És felvonult Omri és az egész Iz-
ráel ő vele Gibbethonból, és megszál-
lák Thirsát.
18. De Zimri, * a mikor látta, hogy
a várost bevették, bemenvén a királyi
ház palotájába, tűzzel magára gyújtá
a királyi házat, és meghala. * vers 9.
19. Az ő bűneiért, a melyekkel vét-
kezék, gonoszul cselekedvén az Úr
szemei előtt; járván a Jeroboám út-
jában és az ő bűnében, a melyet cse-
lekedett volt, vétekbe ejtvén az Izráelt.
20. Zimrinek egyéb dolgai pedig és
az ő pártütése, a melyet cselekedett,
vajjon nincsenek-é megírva az Izráel-
beli királyok krónika-könyvében?
21. Akkor kétfelé hasonlék az Izráel
népe: a nép egyik része Tibnit, a Gi-
nát fiát követte és azt tette királylyá,
a másik része pedig Omrihoz * ra-
gaszkodott. * vers 16.
22. De a népnek az a része, a mely
Omrihoz ragaszkodott, erősebb volt,
mint az a nép, a mely Tibnit, a Ginát
fiát követte, és meghalván Tibni,
uralkodék Omri.

Omri és Akháb királyok. Samaria és Jérikhó felépítése.

23. Asának a Júdabeli királynak har-
minczegyedik esztendejében uralko-
dék Omri Izráelben tizenkét eszten-
deig; Thirsában uralkodék hat esz-
tendeig.
24. És megvevé áron a Samaria he-
gyét Sémertől két tálentom ezüstön;
és építe a hegyre, és nevezé a várost,
a melyet építe, Sémernek, * a hegy
urának nevéről, Samariának.
* 2 Kir. 17, 6.
25. És gonoszul cselekedék Omri az
Úr szemei előtt, és gonoszságával
meghaladá mind az ő előtte valókat.
26. És jára Jeroboámnak, a Nébát
fiának minden útján és az ő bűné-
ben, a melylyel vétekbe ejté az Iz-
ráelt, haragra indítván az Urat, Iz-
ráel Istenét az ő bálványozásai által.
27. Omrinak egyéb dolgai pedig és
minden cselekedetei és az ő erőssé-
ge, a melylyel cselekedett, vajjon nin-
csenek-é megírva az Izráelbeli kirá-
lyok krónika-könyvében?
28. És elaluvék Omri az ő atyáival, és
eltemetteték * Samariában, és uralko-
dék ő utána az ő fia, Akháb. * vers 23. 24.
29. Akháb pedig, az Omri fia ural-
kodni kezde Izráelen, Asának a Jú-
dabeli királynak harmincznyolcza-
dik esztendejében; és uralkodék Ak-
háb, az Omri fia, Izráelen Samariá-
ban huszonkét esztendeig.
30. És gonoszabbul cselekedék Ak-
háb, az Omri fia az Úr szemei előtt
mindazoknál, a kik ő előtte voltak.
31. Mert nem elégedék meg azzal,
hogy Jeroboámnak a Nébát fiának bű-
neiben járjon, hanem elméne és fe-
leségül vevé magának Jézabelt, Eth-
baálnak a Sídonbeli királynak * le-
ányát, és elmenvén, a Baálnak szol-
gála, és meghajtá magát annak.
* 2 Móz. 34, 16.
32. És oltárt emele a Baálnak a Baál
házában, * a melyet Samariában épí-
tett. * 2 Kir. 3, 2. 10, 27.
33. És csinált Akháb Aserát is, * és
jobban haragra indítá Akháb az Urat,
Izráel Istenét, mint az Izráel vala-
mennyi királya, a kik ő előtte voltak.
* rész 18, 19.
34. Ennek idejében építé meg a Bé-
thelbeli Hiel * Jerikót. Az ő elsőszü-
lött fiának, Abirámnak *élete* árán ve-
té meg annak fundamentomát, és az ő
kisebbik fiának, Ségubnak *élete* árán
állítá fel annak kapuit, az Úr beszé-
de szerint, a melyet szólott volt Jó-
zsué, a Nún fia által. * Józs. 6, 26.

Izráel országa. Illyés szárazságot jövendöl, hollók etetik, a sareptai özvegyet csoda által táplálja, fiát pedig feltámasztja.

17. És szóla Thesbites Illés, a Gi-
leád lakói közül, Akhábnak:
Él az Úr, az Izráel Istene, a ki előtt
állok, hogy ez esztendőkben sem har-
mat, sem * eső nem lészen; hanem
csak az én beszédem szerint.
* rész 18, 5. 42—45. Jak. 5, 17. 18.
2. És lőn az Úrnak beszéde ő hozzá,
mondván:
3. Menj el innét, és menj napkelet
felé, és rejtezzél el a Kérith patakja
mellett, mely a Jordán felé *folyik.*
4. És a patakból lesz nékek italod;
a hollóknak pedig megparancsoltam,
hogy táplláljanak téged ott.
5. Elméne azért, és az Úrnak beszé-
de szerint cselekedék; és elmene és
leüle a Kérith patakja mellett, a mely
a Jordán felé *folyik.*
6. És a hollók * hoztak néki kenye-
ret és húst reggel és este, és a patak-
ból ivott. * vers 4. rész 19, 5.
7. És lőn néhány nap mulva, hogy
kiszáradt a patak; mert nem volt eső
a földre.
8. És lőn az Úrnak beszéde ő hozzá,
mondván:
9. Kelj fel, és menj el Sareptába, a
mely Sídonhoz tartozik, és légy ott;
ímé megparancsoltam ott egy * öz-
vegyasszonynak, hogy gondoskodjék
rólad. * Luk. 4, 26.
10. És felkelvén, elméne Sareptába,
és mikor a város kapujához érkezett,

ímé egy özvegyasszony volt ott, a ki
fát szedegetett, és megszólítván azt,
monda néki: Hozz, kérlek, egy kevés vizet nékem valami edényben,
hogy igyam.
11. De mikor az elment, hogy *vizet*
hozzon, utána kiáltott, és monda néki: Hozz, kérlek, egy falat kenyeret
is kezedben.
12. Az pedig monda: Él az Úr, a te
Istened, hogy nincs semmi *sült* kenyerem, csak egy marok liszteeském
van a vékában, és egy kevés olajom
a korsóban, és most egy kis fát szedegetek, és haza megyek, és megkészítem azt magamnak és az én fiamnak, hogy megegyük és azután meghaljunk.
13. Monda pedig néki Illés: Ne félj,
menj el, cselekedjél a te beszéded szerint; de mindazáltal nékem süss abból először egy kis pogácsát, és hozd
ide; magadnak és a te fiadnak pedig azután süss;
14. Mert azt mondja az Úr, Izráel Istene, hogy **sem a vékabeli liszt el nem
fogy, sem a korsóbeli * olaj meg nem
kevesül addig, míg az Úr esőt ád a földnek színére.** * vers 9.
15. És ő elméne, és az Illés beszéde
szerint cselekedék, és evék mind ő,
mind amaz, mind annak háznépe,
naponként.
16. A vékabeli liszt nem * fogyott el,
sem pedig a korsóbeli olaj nem kevesült meg, az Úrnak beszéde szerint,
a melyet szólott Illés által. * 2 Kir. 4, 2—6.
17. És lőn ezek után, hogy megbetegedék a ház gazdasszonyának fia, és
az ő betegsége felette nagy vala, annyira, hogy már a lélekzete is elállott.
18. Monda azért Illésnek: Mit vétettem ellened Istennek embere? Azért
jöttél hozzám, hogy eszembe juttassad álnokságomat, és megöljed az én
fiamat?
19. És monda néki: Add ide a te fiadat. És ő elvevé azt az ő kebeléről,
és felvivé a felházba, a melyben ő lakik vala, és az ő ágyára fekteté.
20. Akkor kiálta az Úrhoz, és monda: Én Uram, Istenem, nyomorúságot
hozol erre az özvegyre is, a kinél én
lakom, hogy az ő fiát megölöd?
21. És ráborult háromszor a * gyermekre, és felkiáltott az Úrhoz, mondván: Én Uram, Istenem, térítsd viszsza e gyermek lelkét ő belé!
* 2 Kir. 4, 33—35. Csel. 20, 10.
22. És meghallgatta az Úr Illés szavát, és megtért a gyermekbe a lélek,
és megélede.
23. És felvévén Illés a gyermeket, alávivé őt a felházból a házba, és adá
őt az ő anyjának, és monda Illés: Lássad, él a te fiad!
24. És monda az asszony Illésnek:
Most tudtam meg, hogy te Isten embere vagy, és hogy az * Úrnak beszéde a te ajkadon: igazság.
* vers 14. rész 18, 39.

Illés és Abdiás.

18. És lőn sok idő multán, a harmadik esztendőben, az Úrnak beszéde Illéshez, mondván: Menj
el, mutasd meg magadat Akhábnak,
és * esőt adok a föld színére.
* vers 40—45.
2. És elméne Illés, hogy megmutassa
magát Akhábnak. Nagy éhség volt pedig * Samariában. * rész 16, 23. 24.
3. És Akháb hivatá Abdiást, a ki az
ő házának gondviselője volt. (Abdiás
pedig felette igen féli vala az * Urat;
* vers 13.
4. Mert mikor Jézabel megölette az
Úr prófétáit, Abdiás száz prófétát vett
oltalmába, és rejtette el ötvenenként
egy-egy barlangba, és ott táplálta őket
kenyérrel és vízzel.)
5. És monda Akháb Abdiásnak: Menj
el az országba szerén-szerte a * vizek
forrásaihoz és a patakokhoz, hogyha
valami füvet találhatnánk, hogy a lovakat és öszvéreket megtarthatnánk
életben, és ne hagynánk a barmokat
mindenestől elpusztulni. * Jer. 14, 3.
6. Elosztták azért magok közt a földet, a melyen kiki elmenjen. Akháb
egyedül ment az egyik úton, és Abdiás *is* egyedül ment a másik úton.
7. És mikor Abdiás az úton ment,
ímé Illés előtalálá őt, és mikor felismerte őt, arczra borula és monda:
Nem te vagy-é az, uram, Illés.
8. Felele néki: Én vagyok; menj el,
mondd meg a te uradnak: Ímé * itt
van Illés. * vers 1.
9. Ő pedig monda: Mit vétettem ellened, hogy a te szolgádat Akháb kezébe akarod adni, hogy megöljön engem?
10. Él az Úr a te Istened: nincs sem
nemzetség, sem ország, a hova el nem
küldött volna az én uram, hogy megkeressen téged. És ha azt mondották:
Nincs itt! az országot és a népet megesküdtette, hogy téged csakugyan
nem találtak meg.
11. És most te azt mondod: Menj el,
mondd meg a te uradnak: Ímé itt
van Illés.
12. Ha most elmegyek tőled, téged
pedig olyan helyre ragad el az Úrnak Lelke, a melyet én nem tudok,
és én elmegyek, hogy megmondjam
Akhábnak, és ha ő téged nem talál

meg, engem öl meg; pedig a te szolgád féli az Urat gyermekségétől fogva.
13. Nem mondották-é meg az én uramnak, mit cselekedtem, mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit? hogy hogyan rejtettem el az Úr prófétái közül száz férfiút * ötvenenként egy-egy barlangba és tápláltam őket kenyérrel és vízzel. * vers 4.
14. És te mégis azt mondod: Menj el és mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés; hogy megöljön engemet.
15. És felele Illés: Él a Seregeknek Ura, a ki előtt állok: e mai napon megmutatom * magamat néki. * vers 1.
16. Elméne azért Abdiás Akháb eleibe, és megjelenté ezt néki, és eleibe méne Akháb Illésnek.
17. És mikor meglátta Akháb Illést, monda Akháb néki: Te vagy-é az Izráel * megháborítója? * rész 17,1. Ámos 7,10.11.
18. Ő pedig monda: Nem én háborítottam meg az Izráelt, * hanem te és a te atyád háza, azzal, hogy elhagytátok az Úrnak parancsolatait, és a Baál után jártatok. * rész 16,30—33.
19. Most azért küldj el, gyűjtsd hozzám az egész Izráelt a Kármel hegyre, és a Baál négyszázötven prófétáját, és az Aserának * négyszáz prófétáját, a kik a Jézabel asztaláról élnek. * rész 16,33.
20. És elkülde Akháb mind az egész Izráel fiaihoz, és egybegyűjté a prófétákat a Kármel hegyre.

Istenítélet a Kármelen.

21. És odamenvén Illés az egész sokasághoz, monda: **Meddig sántikáltok kétfelé? * Ha az Úr az Isten, kövessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt.** És nem felelt néki a nép csak egy szót sem. * Józs. 24.14—16.
22. Akkor monda Illés a népnek: Én maradtam meg * csak egyedül az Úr prófétái közül; míg a Baál prófétái négyszázötvenen vannak; * vers 4.
23. Adjatok azért nékünk két tulkot, és *ők* válaszszák magoknak az egyik tulkot, a melyet vagdaljanak darabokra, és rakják a fákra; de tüzet ne tegyenek alája; én pedig a másikat készítem el, a melyet a fákra rakok, de tüzet én sem teszek alája.
24. Akkor hívjátok segítségül a ti istenteknek nevét, és én is segítségül hívom az Úrnak nevét; és a mely isten tűz által felel, az az Isten. És felelvén az egész sokaság, monda: Jó lesz!
25. És monda Illés a Baál prófétáinak: Válaszszátok el magatoknak az egyik tulkot, és készítsétek el ti először; mert ti többen *vagytok,* és hívjátok segítségül a ti isteneteknek nevét, de tüzet ne tegyetek alája.
26. És vevék a tulkot, a melyet nékik adott, és azt elkészíték, és segítségül hívák a Baálnak nevét reggeltől fogva délig, mondván: Baál! hallgass meg minket! De nem jött szó, sem felelet. És ott sántikáltak az oltár körül, a melyet készítettek.
27. Mikor pedig már dél lett, elkezdte őket gúnyolni Illés, azt mondván: Kiáltsatok hangosabban, hiszen isten! Talán elmélkedik, vagy félrement, vagy úton van, vagy talán aluszik, és felserken.
28. És *elkezdtek* hangosan kiabálni és az ő szokásuk szerint késekkel és borotvákkal metélték * magokat, míg csak ki nem csordult a vérök. * 3 Móz. 19,28.
29. Mikor pedig a dél elmult, prófétálni *kezdtek* egész az esteli áldozatig; de akkor sem lett se szó, se felelet, se meghallgattatás.
30. Akkor monda Illés az egész sokaságnak: Jőjjetek én hozzám. És hozzá méne az egész sokaság, és megépíté az Úr oltárát, a mely lerombolt tatott volt.
31. És vőn Illés tizenkét követ, * a Jákób fiai nemzetségeinek száma szerint, a kiknek az Isten azt modotta volt: Izráel legyen † a te neved; * Józs. 4,5.20 † 1 Móz. 32,28.
32. És oltárt építe a kövekből az Úr nevében, és egy árkot húzott az oltár körül, a melybe két véka vetni való mag férne.
33. És oda készíté a fát, és felvagdalá a tulkot, és felraká azt a fára;
34. És monda: Töltsetek meg négy vedret vízzel, és öntsétek az égőáldozatra és a fára. Monda ismét: Tegyétek ezt még egyszer! És másodszor is azt tevék. Monda még is: Harmadszor is tegyétek meg! És harmadszor is azt mívelék;
35. Úgy, hogy a víz lecsurgott az oltárról, és még az * árok is tele lett vízzel. * vers 32.
36. És a mikor eljött az esteli áldozás ideje, oda lépett Illés próféta, és monda: Óh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak * és Izráelnek Istene, hadd ismerjék meg e mai napon, hogy te vagy Isten az Izráelben, és hogy én a te szolgád vagyok, és hogy † mindezeket a te parancsolatodból cselekedtem. * 2 Móz. 3,6. † vers 19—24.
37. Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, és te fordítod vissza az ő szívöket!
38. Akkor alászálla az * Úr tüze, és

megemészté az égőáldozatot, a fát, a
köveket és a port, és felnyalta a vizet,
a mely az árokban volt.
* vers 24. 3 Móz. 9, 24.
39. Mikor ezt látta az egész sokaság,
arczra borult, és monda: Az Úr * az
Isten! az Úr az Isten! * vers 36. rész 17, 24.
40. És monda Illés nékik: Fogjátok
meg * a Baál prófétáit; senki el ne
szaladjon közülök! És megfogák őket,
és alávivé őket Illés a Kison patakja
mellé, és megölé ott őket.
* 2 Kir. 10, 25—28.
41. Akkor monda Illés Akhábnak:
Eredj fel, egyél és igyál, mert nagy
esőnek zúgása *hallszik*.
42. És felment Akháb, hogy egyék
és igyék. Illés pedig felment a Kármel
hegy tetejére, és leborula a földre, és
az ő orczáját az ő két térde közé tevé;
43. És monda az ő szolgájának: Menj
fel, és nézz a tenger felé. És felment,
és *arrafelé* nézett, és monda: Nin-
csen semmi. És monda *Illés:* * Menj
vissza hétszer. * 2 Kir. 5, 10.
44. És lőn hetedúttal, monda *a szol-
ga:* ímé egy kis felhőcske, mint egy
embernek a tenyere, jő fel a tenger-
ből. Akkor monda: Menj fel, mondd
meg Akhábnak: Fogj be és menj le,
hogy meg ne késleljen az eső.
45. És lőn azonközben, hogy besö-
tétedett az ég a fellegektől és a szél-
től, és nagy eső * lett. Akháb pedig
szekérre ült és elment Jezréelbe.
* vers 1. Jak. 5, 18.
46. És lőn az Úr keze Illésen, és fel-
övezvén az ő derekát, *még* Akháb
előtt futott el Jezréel felé.

Illés Jézabel előtt fut.

19. És Akháb * elbeszélé Jézabel-
nek mindazokat, a melyeket
Illés cselekedett és a többek között,
hogy hogyan † ölte meg mind a pró-
fétákat fegyverrel.
* rész 16, 31. † rész 18, 40. 5 Móz. 13, 6—9.
2. És követet külde Jézabel Illéshez,
mondván: Ezt cselekedjék * velem
az istenek és úgy segéljenek, ha hol-
nap ilyenkor úgy nem cselekszem a
te életeddel, mint a hogy *te cseleked-
tél* azoknak életekkel mind egyig.
* rész 2, 23.
3. A mit mikor megértett, felkelvén
elméne, *vigyázván* az ő életére. És
méne Beersebába, * a mely Júdában
volt; és ott hagyá az ő szolgáját.
* Józs. 19, 1, 2.
4. Ő pedig elméne a pusztába egy-
napi járó földre, és elmenvén leüle
egy fenyőfa alá, és könyörgött, hogy
hadd haljon meg, és monda: Elég!
Most * óh Uram, vedd el az én lel-
kemet; mert nem vagyok jobb az én
atyáimmnál! * Jób 7, 16.
5. És lefeküvék és elaluvék a fenyőfa
alatt. És ímé angyal illeté őt, és mon-
da néki: Kelj * fel, egyél. * rész 17, 4. 6.
6. És mikor körülnézett, ímé fejénél
vala egy szén között *sült* pogácsa és
egy pohár víz. És evék és ivék, és
ismét lefeküvék.
7. És az Úr angyala eljött másodszor
is és megilleté őt, és monda: Kelj fel,
egyél; mert erőd felett való utad van.
8. És ő felkelt, és evett és ivott; és
méne annak az ételnek erejével negy-
ven * nap és negyven éjjel egész az
Isten hegyéig, Hórebig.
* 2 Móz. 24, 18. 2 Móz. 34, 28. Máté 4, 2.

Isten megjelenik Illésnek a Hóreb hegyén.

9. És beméne ott egy barlangba, és
ott hála. És ímé lőn az Úrnak beszéde
ő hozzá, és monda néki: Mit csinálsz
itt Illés?
10. Ő pedig monda: Nagy búsulásom
van az Úrért, a Seregek Isteneéért;
mert elhagyták a te szövetségedet az
Izráel fiai, a te oltáraidat * lerontot-
ták, és a te prófétáidat † fegyverrel
megölték, és csak én egyedül marad-
tam, és engem is halálra ** keresnek.
* rész 18, 30. † rész 18, 4. ** vers 2.
11. És monda: Jőjj ki és állj meg
ezen a hegyen, az * Úr előtt. És ímé
ott az Úr volt elmenendő. És az Úr
előtt megyen vala nagy erős szél, a
mely a hegyeket megszaggatta és meg-
hasogatta a kősziklákat az Úr előtt;
de az Úr nem † *vala* abban a szélben.
És a szél után földindulás lett; de az
Úr nem *volt* a földindulásban sem.
* 2 Móz. 33, 21—23. † vers 13.
12. És a földindulás után tűz jöve,
de nem * *volt* az Úr a tűzben sem. És
a tűz után *egy* halk és szelíd hang
hallatszék. * vers 13.
13. És mikor Illés ezt hallotta, be-
fedé az ő arczát palástjával, és ki-
menvén, megálla a barlang ajtajá-
ban, és ímé szózat *lőn* ő hozzá, a mely
ezt mondá: Mit csinálsz * itt Illés?
* vers 9.
14. És ő felele: Nagy búsulásom van
az Úrért, a Seregeknek Isteneéért, mert
az Izráel fiai elhagyták a te szövet-
ségedet, lerontották a te oltáraidat,
és a te prófétáidat megölték fegyver-
rel, és én egyedül maradtam, és en-
gem is halálra keresnek.
15. És monda az Úr néki: Menj el,
térj vissza a te utadon a pusztán át
Damaskusba, és mikorodajutándasz,
kenjed királylyá * Hazáelt Siriában;
* 2 Kir. 8, 13.
16. És Jéhut, * a Nimsi fiát kenjed
királylyá Izráelben, és Elizeust, az

Abelméholabeli Sáfát fiát pedig kenjed prófétává a te helyedbe.
* 2 Kir.9,2.3.6.
17. És lészen, hogy a ki megmenekedik Hazáel fegyverétől, azt * Jéhu öli meg, és a ki megmenekedik a Jéhu fegyverétől, azt Elizeus öli meg.
* 2 Kir.9,14—37.
18. **De meghagyok Izráelben hétezer embert: * minden térdet, mely meg nem hajolt a Baálnak, és minden ajkat, mely meg nem csókolta azt.** * Róm.11,4.

Elizeus Illés tanítványa lesz.

19. És ő elmenvén onnét, megtalálá Elizeust, a Sáfát fiát, a mint szántott tizenkét járom ökörrel, és ő maga a tizenkettedikkel volt; és Illés hozzá méne, és az ő palástját reá * veté.
* vers 16.
20. És ő elhagyván az ökröket, Illés után futott, és monda: Kérlek, hadd csókoljam meg az én atyámat és az én anyámat, és azután * követlek. És monda: Menj, térj vissza; mert mit cselekedtem tenéked? * Luk.9,61.
21. És elmenvén ő tőle, vőn azután egy pár ökröt, és levágá azt, és az ekéhez való szerszámokból *tüzetrakván*, megfőzé azok húsát, és a népnek adá, és evének; és felkelvén, elméne Illés után, és szolgála néki.

Izráel országa. Akháb kétszeres csatája és győzelme Benhadád siriai király ellen.

20. És Benhadád, Siria királya összegyűjté egész seregét, és harminczkét király volt ő vele és *nagyon sok* ló és szekér, és felméne és megszállá Samariát, és ostromolni *kezdte* azt.
2. És követeket küldött Akhábhoz, az Izráel királyához a városba;
3. És azt izené néki: Azt mondja Benhadád: A te ezüstöd és aranyad az enyém, a te feleségeid is és a te szép fiaid is az enyémek.
4. És felele az Izráel királya, és monda: A mint megmondottad uram, király, tiéd vagyok mindenekkel, a melyeket bírok.
5. Megtérvén pedig a követek, mondának: Azt mondja Benhadád: Miután hozzád küldöttem, és azt izentem, hogy a te ezüstödet és aranyadat és a te feleségeidet és fiaidat add nékem,
6. Azért holnap ilyenkor elküldöm az én szolgáimat hozzád, és felkutatják a te házadat, és a te szolgáid házait; és kezekhez veszik, a mi csak kedves előtted, és elhozzák.
7. Akkor egybehívá az Izráel királya mind az ország véneit, és monda: Vegyétek eszetekbe, és lássátok meg, minemű gonosz szándékkal van ez; mert hozzám küldött az én feleségeimért és gyermekeimért, ezüstömért és aranyomért, és meg nem tagadtam tőle.
8. És mondának néki a vének mindnyájan, és az egész nép: Ne engedj néki, és az ő akaratját be ne teljesítsd.
9. És ő monda a Benhadád követeinek: Mondjátok meg az én uramnak, a királynak: Mindazokat, a melyek felől először izentél a te szolgádnak, megeselekszem, de ezt a dolgot nem tehetem meg. Így elmenvén a követek, megmondák néki a választ.
10. Akkor hozzá külde Benhadád, és monda: Úgy eselekedjenek velem az istenek és úgy segéljenek, hogy Samariának minden pora sem elég, hogy a velem való nép közül mindeniknek csak egy-egy marokkal is jusson!
11. És felele az Izráel királya, mondván: Mondjátok meg *néki:* Ne kérkedjék úgy, a ki fegyverbe öltözik, mint a ki már leveti a fegyvert!
12. Meghallván pedig ezt a választ, mikor ő ivott a királyokkal a sátorokban, monda az ő szolgáinak: Vegyétek körül a várost! És azok körülvevék azt.
13. És ímé egy próféta méne Akhábhoz, az Izráel királyához, a ki ezt mondá: Azt mondja az Úr: Avagy nem láttad-é mindezt a nagy sokaságot: ímé e mai napon kezedbe adom azt, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr!
14. Monda pedig Akháb: Ki által? És felele: Azt mondja az Úr: A tartományok fejedelmeinek ifjai által. Akkor monda *Akháb:* Ki kezdje meg a harczot? És felele: Te!
15. Megszámlálá azért a tartományok fejedelmeinek ifjait, a kik kétszázharminczketten voltak; ezekután megszámlálá mind az Izráel fiainak is minden népét, hétezer embert.
16. És elindulának délben. Benhadád pedig ott ivott a királyokkal a sátorokban, és lerészegedett ő és a harminczkét király, a ki segítségére jött vele.
17. És a tartományok fejedelmeinek ifjai vonultak ki legelőször. Benhadád pedig elkülde, és megmondották néki, ezt mondván: Valami férfiak jöttek ki Samariából!
18. És monda: Akár békességért jöttek ki, fogjátok meg őket elevenen; akár viadalért jöttek ki, fogjátok el őket elevenen.
19. De mikor kivonultak a városból a tartományok fejedelmeinek ifjai és a sereg, a mely * őket követte: * vers 15.

20. Mindenik vágni kezdte azt, a ki
eléje került, és elfutottak a Siriabe-
liek, az Izráel pedig kergette őket, és
megfutott maga Benhadád, Siria ki-
rálya *is* lovon a lovagokkal együtt.
21. És azután kivonult az Izráel ki-
rálya, és * megveré mind a lovagokat,
mind a szekereket, és megveré a Si-
riabelieket nagy csapással. * vers 13.
22. És méne az Izráel királyához *egy*
próféta, és ezt mondá néki: Menj el,
erősítsd meg magad, és vedd eszed-
be és lásd meg, mit kelljen cseleked-
ned, mert esztendő mulva *ismét* feljő
Siria királya ellened.
23. A siriabeli * király szolgái pedig
mondának néki: A hegyeknek istenei
az ő isteneik, azért győztek le bennün-
ket; de vívjunk csak meg velök a sí-
kon, és meglátod, ha le nem győz-
zük-é őket. * 1 Kir. 11,23—25.
24. És tedd ezt: Küldd el a királyo-
kat, mindeniket a maga helyéről; és
állíts hadnagyokat helyettök,
25. És szervezz magadnak olyan se-
reget, mint az volt, a melyet elvesz-
tettél, és olyan lovakat és szekereket,
mint amazok voltak; és vívjunk meg
velök a síkon, és meglátod, ha le nem
győzzük-é őket? És engede az ő sza-
voknak, és akképen cselekedék.
26. Mikor azért az esztendő elmult,
rendbeszedte Benhadád a Siriabelie-
ket, és feljöve Afekbe, hogy hadakoz-
zék az Izráel ellen.
27. De az Izráel fiai összeszámláltat-
tak és elláttattak élelemmel, * és eleik-
be menének azoknak. Táborba száll-
ván pedig az Izráel fiai, amazokhoz
képest olyanok *voltak*, mint két ki-
csiny kecskenyájacska; míg a Siria-
beliek † ellepték a földet.
* vers 15. † vers 10. 25. 29. 30.
28. Jött vala pedig egy Isten embere,
és szóla az Izráel királyának, mond-
ván: Azt mondja az Úr: Azért mert
a Siriabeliek azt mondották, hogy
csak a hegyeknek Istene az * Úr, és
nem a völgyeknek Istene is: mind-
ezt a nagy sokaságot a te kezedbe
adom, hogy megismerjétek, hogy én
vagyok az Úr. * vers 23. 2 Kir. 19, 28. 35.
29. És ott táboroztak egészen velök
szemben hetednapig. A hetedik na-
pon azután megütköztek, és az Iz-
ráel fiai levágtak * a Siriabeliek kö-
zül egy nap százezer gyalogost. * vers 27.
30. És a többiek elmenekültek Afek
városába; de a falak rászakadtak a
megmaradott huszonkétezer ember-
re, és Benhadád is elfutott és ott bo-
lyongott a városban * kamaráról-ka-
marára. * vers 10.
31. És mondának néki az ő szolgái:
Ímé hallottuk, hogy az Izráel házá-
nak királyai kegyelmes királyok,
azért hadd öltözzünk zsákokba, és
vessünk köteleket a mi nyakunkba,
és menjünk ki az Izráel királyához,
talán életben hagyja a te lelkedet.
32. És zsákokba öltözének, és köte-
leket * vetének nyakokba, és elmené-
nek az Izráel királyához, és mondá-
nak: A te szolgád, Benhadád, ezt
mondja: Hagyd életben kérlek, az én
lelkemet! És monda: Él-e még? én
atyámfia ő! * vers 3. 10.
33. És a férfiak jó jelnek vették, azt
és gyorsan megragadták a szót, és
mondának: A te atyádfia Benhadád
él. És monda: Menjetek, és hozzátok
ide őt. Kijöve azért ő hozzá Benha-
dád, és felülteté őt az ő szekerébe,
34. És monda néki: A városokat, a
melyeket elvett volt az én atyám a
te atyádtól, azokat visszaadom, és csi-
nálj magadnak utczákat Damaskus-
ban, mint az én atyám csinált volt
Samariában; én ezzel a kötéssel bo-
csátlak el téged. És szövetséget kö-
tött vele, és elbocsátá őt.
35. Egy férfiú pedig a próféták fiai
közül monda az ő felebarátjának az
Úr beszéde szerint: Verj meg engem
kérlek; de ez nem akará őt megverni.
36. Akkor monda néki: Azért, mert
nem engedtél az Úr szavának: ímé
mihelyt én tőlem elmégy, megöl té-
ged az oroszlán. * És a mikor elment
ő tőle, találá őt egy oroszlán, és meg-
ölé. * rész 13, 21. 24.
37. Találа azután más férfiat, a ki-
nek monda: Kérlek, verj meg engem.
És megveré az annyira, hogy megse-
besítette.
38. És elméne a próféta, és az útfé-
len a király elé álla és elváltoztatá
magát szemeit bekötözvén.
39. Mikor pedig arra ment el a ki-
rály, kiálta a királyhoz, és monda:
A te szolgád kiment volt a hadba, és
ímé egy férfiú eljövén, hoza én hoz-
zám egy férfiút, és monda: Őrizd meg
ezt a férfiút; ha elszaladánd, meg kell
halnod érette, vagy egy tálentom ezüs-
töt fizetsz.
40. És mialatt a te szolgádnak itt és
amott dolga volt, az *az ember* már nem
volt. És monda néki az Izráel királya:
Az a te ítéleted; magad akartad.
41. És mindjárt elvevé a kötést az ő
szeméről, és megismeré őt az Izráel
királya, hogy a próféták közül való.
42. És monda néki: Ezt mondja az
Úr: Mert elbocsátottad kezedből a fér-
fiút, a kit én halálra szántam, azért
lelked * lészen lelkéért, és néped né-
péért. * vers 34. rész 22, 37.

43. És házához méne az Izráel ki-
rálya szomorú és megbúsult szívvel,
és méne Samariába.

Akháb és Jézabel zarnoksága Nábót ellen.

21. És történt ezek után, hogy a Jez-
réelbeli Nábótnak egy sző-
lője volt Jezréelben, Akhábnak, * Sa-
maria királyának a háza mellett.
* rész 18,46.
2. És szóla Akháb Nábótnak, mond-
ván: Add nékem a te szőlődet, hogy
legyen veteményes kertem; mert kö-
zel van az én házamhoz, és néked éret-
te jobb szőlőt adok annál, vagy ha né-
ked tetszik, pénzül adom meg az árát.
3. És felele Nábót Akhábnak: Isten
őrizzen, hogy * néked adjam az én
atyáimtól maradt örökséget.
* 3 Móz. 25,23. 4 Móz. 36,7.
4. Akkor haza méne Akháb nagy bá-
nattal és haraggal a beszéd miatt, a
melyet szólott néki a Jezréelbeli Ná-
bót, mondván: Nem adom néked az
én atyáimtól maradt örökséget; és
lefeküvék az ő ágyára, és arczát *a
fal felé* fordítá, és nem evék kenyeret.
5. Hozzá menvén az ő * felesége Jé-
zabel, monda néki: Miért háborodott
meg a te szíved, és kenyeret nem eszel?
* vers 10. rész 19,2.
6. És ő monda néki: Mert ama Jez-
réelbeli Nábóttal beszéltem, és azt
mondám néki: Add nékem a te sző-
lődet pénzért, vagy ha inkább tetszik,
más szőlőt adok néked érette, ő *pedig*
azt mondta: Nem adom néked az én
szőlőmet.
7. Akkor monda néki Jézabel, az ő
felesége: Te bírod-é most az Izráel
királyságát? Kelj fel, egyél kenyeret,
és a te szíved örvendezzen, én majd
néked adom a Jezréelbeli Nábót sző-
lőjét.
8. És levelet írt Akháb nevével, a me-
lyet megpecsételt az ő gyűrűjével, és
elküldé azt a levelet a véneknek és
a főembereknek, a kik Nábóttal egy
városban laktak,
9. És a levélben ezt írta, mondván:
Hirdessetek böjtöt, és ültessétek Ná-
bótot a nép élére,
10. És ültessetek vele szembe két is-
tentelen embert, a kik tanúbizony-
ságot tegyenek ő ellene, * mondván:
Megszidalmaztad az Istent és a ki-
rályt. Azután vigyétek ki, és kövez-
zétek meg őt, hogy meghaljon.
* 5 Móz. 17,6. 19,15.
11. És ekképen cselekedének a vének
és a főemberek, a kik az ő városában
laktak, a mint Jézabel nékik meg-
parancsolta, és a mint a levélben meg-
írta, a melyet nékik küldött;
12. Böjtöt hirdetének, és ülteték Ná-
bótot a nép élére.
13. Előjöve azután két istentelen
ember, és leült vele szemben, és ta-
núbizonyságot tettek ez istentelen
emberek Nábót ellen a nép előtt,
mondván: Megszidalmazta Nábót az
Istent és a királyt. Kivivék azért őt
a városból, és megkövezék, és meg-
hala.
14. Azután megizenék Jézabelnek,
mondván: Megköveztetett * Nábót, és
meghalt. * vers 10. 2 Kir. 9,10.30–36.
15. Mikor pedig meghallotta Jézabel,
hogy megköveztetett Nábót és meg-
halt, monda Jézabel Akhábnak: Kelj
fel és foglald el a Jezréelbeli Nábót
szőlőjét, a melyet nem akart néked
pénzért oda adni; mert nem él Ná-
bót, hanem meghalt.
16. És mikor meghallotta Akháb,
hogy Nábót meghalt, felkelt Akháb,
hogy lemenjen a Jezréelbeli Nábót
szőlőjébe, és azt elfoglalja.

Fenyegetés Illés által.

17. Akkor szóla az Úr Thesbites * Il-
lésnek, mondván: * rész 18,46. 19,2.
18. Kelj fel, és menj Akhábnak, az
Izráelbeli királynak eleibe, a ki Sa-
mariában lakik, ímé ott van a Nábót
szőlőjében, a melybe lement, hogy
azt elfoglalja;
19. És szólj néki, ezt mondván: Így
szól az Úr: Nemde megölted-é és nem-
de el is foglaltad-é? És szólj néki,
mondván: Ezt mondja az Úr: Ugyan-
azon a helyen, a hol felnyalták az
ebek Nábót vérét, ebek * nyalják fel
a te véredet is! * rész 22,38. 2 Kir. 9,10.
20. És monda Akháb Illésnek: *Megint*
rám találtál * ellenségem? És ő mon-
da: Rád találtam; mert te magadat
mindenestől arra adtad, hogy gonosz-
ságot cselekedjél az Úr szemei előtt.
* rész 18,17. 19,2.
21. Ímé, *azt mondja az Úr:* Veszedel-
met hozok reád, és elvesztem a te
maradékaidat, és kigyomlálom * Ak-
hábnak még az ebét is, és a berekesz-
tettet és az elhagyatottat Izráelben;
* 2 Kir. 9,7–10.30–36.
22. És olyanná teszem a te házadat,
mint Jeroboámnak, * a Nébát fiának
házát, és mint Baasának, † az Ahija
fiának házát azért, a miért haragra
ingerlettél engem, és a miért bűnbe
ejtetted az Izráelt.
* rész 15,29. † rész 16,11–13.
23. És Jézabel felől is szóla az Úr,
mondván: Az ebek * eszik meg Jé-
zabelt Jezréel kőfala előtt;
* 2 Kir. 9,30–36.
24. Azt, a ki Akháb házából a vá-
rosban hal meg, az ebek * eszik meg;

azt pedig, a ki a mezőben hal meg, az égi madarak eszik meg.
* rész 14,11. 2 Kir.9,24—26.
25. *Mert* bizonyára nem volt Akhábnak mássa, a ki magát arra adta volna, hogy csak * gonoszságot cselekedjék az Úr szemei előtt, a melyre az ő felesége, Jézabel † ösztökélé őt.
* vers 20. † vers 10. rész 16,30.31.
26. Mert igen útálatos dolgot cselekedék, követvén a bálványokat mind a szerint, a mint cselekedének az Emoreusok, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai előtt.
27. Lőn pedig, mikor meghallotta Akháb e beszédeket, * megszaggatá az ő ruháit, és zsákba öltözék és bőjtöle, és a zsákban hála, és nagy alázatossággal jár vala. * Esd.9,3.
28. És szóla az Úr Thesbites Illésnek, mondván:
29. Nem láttad-é, hogy Akháb hogyan megalázta magát előttem? Mivelhogy pedig megalázta magát előttem, nem hozom reá a veszedelmet az * ő életében, *hanem csak* az ő fia idejében hozom el a veszedelmet az ő házára. * vers 21. 2 Kir.9,24—26.

Akháb és Jósafát királyok háborúja a siriabeliek ellen.

22. És három esztendő lefolyt úgy, hogy nem volt hadakozás a Siriabeliek és az Izráel között.
(Vers 2—35: v. ö. 2 Krón.18,2—34.)
2. De a harmadik * esztendőben alámééne Josafát, Júda királya az Izráel királyához, * 2 Krón.18,1.2.
3. Akkor monda az Izráel királya az ő szolgáinak: Nem tudjátok-é, hogy Rámoth * Gileád a miénk? És mi hallgatunk és nem veszszük vissza azt Siria királyától? * Józs.21,38.
4. És monda Josafátnak: * Feljösz-é velem e hadba Rámoth Gileád ellen? Felele Josafát az Izráel királyának: Úgy én, mint te, úgy az én népem, mint a te néped; úgy az én lovaim, mint a te lovaid. * 2 Krón.18,3.
5. És monda Josafát az Izráel királyának: Kérdezősködjél még ma az Úr beszéde * után. * 2 Kir.3,11.
6. És összegyűjté az Izráel királya a prófétákat, közel négyszáz férfiút, és monda nékik: Elmenjek-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És mondának: Menj fel; mert az Úr kezébe adja azt a királynak.
7. És monda Josafát: Nincs itt már több prófétája az Úrnak, hogy attól *is* tudakozódhatnánk?
8. És monda az Izráel királya Josafátnak: Még van egy férfiú, a ki által megkérdhetjük az Urat, Mikeás, a Jemla fia; de én gyűlölöm őt, mert *soha* nem jövendöl nékem * jót, hanem mindig csak rosszat. És monda Josafát: Ne beszéljen így a király!
* rész 21,20.
9. És előszólíta az Izráel királya egy udvariszolgát, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jemla fiát.
10. És ott ült az Izráel királya * és Josafát, Júda királya, ruhákba öltözötten, mindenik a maga trónusán Samaria kapuja előtt a térségen, és a próféták mind ott jövendöltek előttük. * 2 Krón.18,9.
11. És Sédékiás, a Kénaána fia, vasszarvakat készített, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, míg meg nem emészted őket.
12. És a próféták is mindnyájan ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámoth Gileád ellen, és jó szerencséd lesz; mert azt az Úr a király kezébe adja.
13. A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívja Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlő akarattal jót jövendölnek a királynak: szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendölj jót.
14. Mikeás pedig monda: Él az Úr, hogy *csak* azt fogom mondani, a mit az * Úr mondánd nékem.
* 4 Móz.22,38.24,13.

Mikeás vereséget jövendöl.

15. És mikor a királyhoz ment, monda néki a király: Mikeás! elmenjünk-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjuk? Ő pedig monda néki: Menj fel és járj szerencsével; az Úr kezébe adja *azt* a királynak.
16. És monda néki a király: Még hányszor kényszerítselek téged, hogy az * igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében? * Máté 26,63—65.
17. És monda: Látám az egész Izráelt szétszéledve a hegyeken, mint a juhokat, a melyeknek nincsen pásztoruk. És monda az Úr: Nincsen ezeknek urok? Térjen vissza kiki az ő házához békességben.
18. És monda az Izráel királya Josafátnak: Nemde nem megmondottam-é néked, * hogy *soha* jót nékem nem jövendöl, hanem *csak* rosszat. * vers 8.
19. És monda *Mikeás:* Azért halld meg most az Úr beszédét: Látám az * Urat az ő székiben ülni, és az egész mennyei sereget az ő jobb- és balkeze felől mellette állani. * Dán.7,10.
20. És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, hogy felmenjen, és elvesszen Rámoth Gileádnál? És ki egyet, ki mást szól vala hozzá.

21. Akkor előjöve egy * lélek, a ki
az Úr eleibe álla, és monda: Én aka-
rom megcsalni őt. Az Úr pedig mon-
da néki: Miképen? * Jób 1,6.
22. És felele: Kimegyek és * hazug
lélek leszek minden ő prófétáinak
szájában. Akkor monda *az Úr:* Csald
meg és győzd meg; menj ki, és cse-
lekedjél úgy. * Jel. 16,14.
23. Ímé az Úr a hazugságnak lelkét
adta mindezeknek a te prófétáidnak
szájába; és az Úr szólott veszedelmes
dolgot ellened.
24. Akkor odalépett Sédékiás, a Ké-
naána fia, és arczul * csapván Mikeást,
monda: Hogyan? Eltávozott volna
én tőlem az Úrnak lelke, hogy csak
néked szólana? * Ján. 18,22.
25. És monda Mikeás: Ímé meglátod
azon a napon, a mikor az egyik ka-
marából a másik kamarába mégy
be, * hogy elrejtőzhess. * rész 20,30.
26. Az Izráel királya pedig monda:
Fogjad Mikeást, és vidd vissza őt Am-
monhoz, a város fejedelméhez, és
Joáshoz, a király fiához;
27. És mondjad: Ezt mondja a király:
Vessétek ezt a tömlöczbe, és táplál-
játok őt a nyomorúság kenyerével és
a nyomorúság vizével, míg békesség-
gel megjövök.
28. Monda pedig Mikeás: Ha békes-
séggel térsz vissza, * nem az Úr szó-
lott én általam. Azután monda: Hall-
játok ezt meg minden népek!
* vers 17.20. 5 Móz. 18,21.22.

Akháb halála.

29. És felvonult az Izráel királya,
és Josafát, a Júda királya Rámoth
Gileád *ellen.*
30. És monda az Izráel királya Jo-
safátnak: Megváltoztatom * ruhámat,
és úgy megyek a viadalra, te pedig
öltözzél fel ruhádba. És elváltoztatá
ruháját az Izráel királya, és úgy mé-
ne a viadalra. * vers 17.23.
31. Siria királya pedig megparan-
csolá az ő szekerei harminczkét fe-
jedelmeinek, mondván: Ne vívjatok
se kicsinynyel, se nagygyal, hanem
egyedül csak az Izráel királya ellen
vívjatok.
32. És a mikor meglátták a szekerek
fejedelmei Josafátot, mondának:
Nyilván ez az Izráel királya; és reá
rohonván vívának ellene. De Josafát
elkezdett kiáltani.
33. Mikor pedig látták a szekerek
fejedelmei, hogy nem az Izráel kirá-
lya, ott hagyták.
34. Egy ember pedig *csak úgy* talá-
lomra kilövé az ő kézívét, és talála
az Izráel királyát * a pánczél és a ka-
pocs között. És ő monda a kocsisának:
Fordulj meg és vigy ki engem a tábor-
ból, mert megsebesültem! * vers 23.28.
35. És az ütközet mind erősebb lett
azon a napon, és a király az ő sze-
kerében állott a Siriabeliek ellen, és
meghalt este *felé,* és a vér a sebből
a szekérbe csorgott.
36. És kikiálták napnyugotkor a tá-
borban, mondván: Minden ember
menjen haza a maga városába és föld-
jébe!
37. És meghalt a király és visszavi-
tetvén Samariába, eltemeték a királyt
Samariában.
38. És mikor mosták az ő szekerét a
Samaria mellett lévő tóban: az * ebek
nyalták az ő vérét, és paráznák fü-
rödtek ott, az Úrnak beszéde szerint,
a melyet szólott volt. * rész 21,19.
39. Akhábnak egyéb dolgai pedig és
minden cselekedetei, az elefántcsont-
ból építtetett ház, és mind a városok,
a melyeket épített, vajjon nincsenek-é
megírva az Izráel királyainak kró-
nika-könyvében?
40. És elaluvék Akháb az ő atyáival;
és uralkodék ő utána fia, Akházia.

Júda országa. Jósafát.

(Vers 41—51: v. ö. 2 Krón. 20,31—21.1.)

41. És Josafát, az Asa fia lett király-
lyá Júdában, Akhábnak, az Izráel
királyának negyedik esztendejében.
42. És Josafát harminczöt esztendős
volt, mikor uralkodni kezdett, és hu-
szonöt esztendeig uralkodott Jeruzsá-
lemben. Az ő anyjának Azuba volt
a neve, Silhi leánya.
43. És jára Asának az ő atyjának min-
den útjában, és abból ki nem tére,
azt cselekedvén, a mi az Úr szemei
előtt kedves.
44. Csakhogy a magaslatokat * nem
rombolták le, és a nép még áldozott
és tömjénezett a magaslatokon.
* rész 15,14. 2 Krón. 20,33.
45. És békességben élt Josafát az Iz-
ráel királyával.
46. Josafátnak egyéb dolgai pedig és
az ő ereje, a melylyel cselekedett, és
a melylyel hadakozott, vajjon nin-
csenek-é megírva a Júda királyainak
krónika-könyvében?
47. A férfi * paráznákat is, a kik még
megmaradtak volt az ő atyjának, Asá-
nak idejéből, kiűzte az országból.
* rész 15,12.
48. Akkor nem volt király Edomban,
hanem csak * helyettes király.
* 2 Sám. 8,14.
49. És Josafát Társis hajókat csinál-
tatott, hogy aranyért mennének Ofir-
ba, de nem mehettek el; mert * a ha-
jók összetörtek † Esiongáberben.
* 2 Krón. 20,37. † rész 9,26.

50. Akkor mondá Akházia, az Akháb fia, Josafátnak: Hadd menjenek el az én szolgáim a te szolgáiddal e hajókon; de Josafát nem * akará.
* vers 49. 2 Krón. 20, 37.
51. És elaluvék Josafát az ő atyáival; és eltemetteték az ő atyáival az ő atyjának, Dávidnak városában; és az ő fia, Jórám, uralkodék helyette.
Izráel országa. Akházia.
52. Akházia pedig, az Akháb fia kezde uralkodni Izráelen Samariában, Josafátnak, a Júda királyának tizenhetedik esztendejében, és uralkodék Izráelben két esztendeig.
53. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt, járván az ő atyjának és anyjának útján, és Jeroboámnak,* a Nébát fiának útján, a ki bűnbe ejté az Izráelt; * rész 15, 29.30.
54. És szolgála a Baálnak, * és azt imádá és haragra indítá az Urat, Izráel Istenét, mint a hogy az ő atyja cselekedett. * rész 16, 31.

A KIRÁLYOKRÓL ÍRT II. KÖNYV.

Izráel országa. Akházia betegsége.
1. És elszakadt * Moáb, Akháb halála után, az Izráeltől.
* 2 Sám. 8, 1.2, 12.
2. És mikor Akházia kibukott az ő felházának korlátján Samariában, és megbetegedék, követeket külde el, a kiknek azt parancsolá: Menjetek el, kérdjetek tanácsot a Baálzebubtól, az Ekron istenétől, hogy meggyógyulok-é e betegségből?
3. Az Úrnak angyala pedig szóla Thesbites Illésnek: Kelj fel, menj el eleibe a Samariabeli király követeinek, és szólj nékik: Nincs-é Isten * Izráelben, hogy Baálzebubhoz, az Ekron istenéhez mentek tanácsot kérdeni?
* 1 Kir. 9, 3.18, 38.39.
4. Azért azt mondja az Úr: Az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül * meghalsz. És elméne Illés. * vers 17.
5. És mikor a követek visszajöttek ő hozzá, monda nékik: Miért jöttetek vissza?
6. És felelének néki: Egy férfiú jöve előnkbe, és monda nékünk: Menjetek el, térjetek vissza a királyhoz, a ki titeket elküldött, és mondjátok meg néki: Ezt mondja az Úr: Nincs-é Izráelben Isten, hogy te Baálzebubhoz Ekron istenéhez küldesz tanácsot kérdeni? Azért az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül meghalsz.
7. És monda nékik: Milyen volt az a férfiú, a ki elötökbe jött volt, és ezeket a beszédeket szólá néktek?
8. És felelének néki: Egy szőr-*ruhás* ember, derekán bőr övvel felövezve. Akkor monda: Thesbites Illés volt.
Illés kértére tűz száll le mennyből.
9. És hozzá külde egy ötven ember előtt járó főembert, az alatta való ötven emberrel. És mikor ez hozzá felment, ott ült fenn a hegy tetején, és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja: Jöjj le!
10. Felelvén Illés, monda az ötven ember előtt járó főembernek: Ha én Isten embere vagyok, szálljon * tűz alá az égből, és emészszen meg téged és az alattad való ötven embert. És tűz szálla alá az égből, és megemészté őt és az ő ötven emberét. * Luk. 9, 54.
11. És ismét külde ő hozzá *a király* más ötven ember előtt való főembert, mind az ötven férfival egybe, a ki szóla és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja, hogy hamar jöjj alá!
12. És felele Illés, és monda nékik: Ha Isten embere vagyok, szálljon tűz az égből alá, és emészszen meg téged és a te ötven emberedet. És Istennek tüze szálla alá az égből, és megemészté őt * és az ő ötven emberét. * Jel. 11, 5.
13. És újra elküldött egy harmadik ötven ember előtt járó főembert is, az ő ötven emberével együtt, és felmenvén ez az ötven ember előtt járó főember, elméne és térdre borult Illés előtt, és könyörögvén néki, monda: Óh Isten embere, kérlek, legyen becsülete a te szemeid előtt az én lelkemnek, és ezeknek a te szolgáidnak, ez ötven ember lelkének!
14. Ímé tűz szállott le az égből és megemészté az ötven ember előtt való elébbi két főembert, az ő ötven emberével egybe: Most azért legyen becsülete az én lelkemnek a te szemeid előtt!
15. Ekkor szóla az Úr angyala Illésnek: Menj alá vele, ne félj semmit tőle. És ő felkelvén, aláméne vele a királyhoz.
Akházia halála.
16. És szóla néki: Ezt mondja az Úr: A miért követeket küldöttél tanácsot kérdeni * Baálzebubhoz, Ekron istenéhez, mintha nem volna Iz-

ráelben Isten, a kinek a beszédéből
tanácsot kérdhetnél: azért fel nem
kelsz ez ágyból, a melyben fekszel,
hanem kétség nélkül meghalsz.
* vers 2.4.
17. És meghalt az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott Illés, és uralkodék Jórám * ő helyette, Jórámnak, a Josafát fiának, a Júdabeli királynak második esztendejében; mert *Akháziának* nem volt fia. * rész 3,1.
18. Akháziának egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

Illés az égbe ragadtatik.

2. És lőn mikor az Úr Illést fel akará vinni a szélvész által menynyekbe: elméne Illés és * Elizeus Gilgálból. * rész 3,11. 1 Kir. 19,16.
2. És monda Illés Elizeusnak: Maradj itt, kérlek, mert az Úr Béthelbe küldött engem. És felele Elizeus: Él az Úr, és a te lelked, hogy el nem hagylak téged! És mikor lemenének Béthel felé:
3. Kijövének a próféták fiai, a kik Béthelben valának, Elizeushoz, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr elragadja a te uradat tőled? És monda: Tudom én is, hallgassatok.
4. És monda néki Illés: Elizeus! Maradj itt, kérlek; mert az Úr engem Jérikhóba * küldött. Ő azonban monda: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És mikor elmenének Jérikhóba: * 1 Kir. 16,34.
5. A próféták fiai, a kik Jérikhóban valának, Elizeushoz jövének, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr a te uradat elragadja tőled? És ő monda: Én is tudom, hallgassatok.
6. Azután monda néki Illés: Maradj itt, kérlek, mert az Úr engem a Jordán mellé küldött. De ő felele: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És elmenének együtt mindketten.
7. Ötven férfiú pedig a próféták fiai közül *utánok* menvén, velök szemben messze megállának, mikor ők ketten a Jordán mellett megállottak.
8. És fogá Illés az ő palástját, és összehajtva azt, megüté azzal a * vizet; és az kétfelé válék; úgy hogy mind a ketten szárazon menének át rajta.
* 2 Móz. 14,21. Józs. 3,15.16.
9. És mikor általmentek, monda Illés Elizeusnak: Kérj tőlem, mit cselekedjem veled, mielőtt tőled elragadtatom. És monda Elizeus: Legyen, kérlek, a te benned való léleknek kettős mértéke én rajtam.
10. És ő monda: Nehéz dolgot kértél; mégis, ha majd meglátándasz engem, mikor tőled elragadtatom, meglesz, a mit *kérsz*: ha pedig *meg* nem *látándasz*, nem lesz meg.
11. És lőn, a mikor menének és menvén beszélgetének, ímé egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztá őket egymástól. És felméne * Illés a szélvészben az égbe. * 5 Móz. 5,24.
12. Elizeus pedig ezt látván, kiált vala: *Édes* atyám, *édes* atyám! * Izráel szekerei és lovagjai! És nem látá őt többé. És vevé a maga ruháit, és két részre szakasztá azokat, * rész 13,14.
13. És felemelé az Illés palástját, a mely róla leesett, és visszatért, és megállott a Jordán partján.
14. És vevé az Illés palástját, a mely róla leesett, és *azzal* megüté * a vizet, és monda: Hol van az Úr, az Illés Istene? És mikor ő is megütötte a vizet, kétfelé válék az; és általméne Elizeus. * vers 8.10.
15. És mikor látták őt a próféták fiai, a kik átellenben Jérikhónál valának, mondának: Az Illés * lelke megnyugodt Elizeuson. És eleibe menének néki, és meghajták magokat ő előtte a földig; * vers 8.10.
16. És mondának néki: Ímé a te szolgáid között van ötven ember, erős férfiak, küldd el őket, hadd keressék meg a te uradat, hátha az Úrnak lelke ragadta el őt, és letette őt valamelyik hegyen, vagy völgyben. De ő monda: Ne küldjetek.
17. De azok kényszerítették őt egész a megszégyenülésig, és monda: *Hát* küldjetek el! És elküldék az ötven férfiút, de harmadnapig keresvén sem találák meg őt.
18. És mikor visszajöttek ő hozzá, mert Jérikhóban lakott, monda nékik: Nem mondottam-é, hogy ne menjetek el?

Elizeus meggyógyítja a jérikhói vizet és megátkozza a bétheli gyermekeket.

19. És mondának a város férfiai Elizeusnak: Ímé e város jó lakóhely volna, a mint uram magad látod; de a vize ártalmas, és a föld gyümölcsét meg nem érleli.
20. És monda: Hozzatok nékem egy új csészét, és tegyetek sót belé. És elhozák néki.
21. Ő pedig kiment a forráshoz, és bele veté a sót, * és monda: Ezt mondja az Úr: Meggyógyítottam e vizeket; nem származik ezután azokból halál és idétlen termés. * 2 Móz. 15,23.25.
22. És egészségesekké lőnek a vizek

mind e mai napig, Elizeus beszéde
szerint, a melyet szólott.
23. Felméne azután onnét Béthel-
be; és mikor az úton felfelé méne,
apró gyermekek jövének ki a város-
ból, a kik őt csúfolják vala, ezt mond-
ván: Jőjj fel, kopasz, jőjj fel, kopasz!
24. És hátratekintvén és meglátván
őket, megátkozá őket az Úr nevében,
és az erdőből két * nőstény medve
jövén ki, szétszaggata közülök negy-
venkét gyermeket. * rész 17,25.
25. Onnét azután felment a * Kármel
hegyére; onnét pedig Samariába tért
vissza. * 1 Kir. 18,19.30.

Izráel országa. Jórám országlása és Josafát a júdabeli királylyal együtt a moábiták ellen vívott háborúja.

3. Jórám * pedig, az Akháb † fia
kezde uralkodni Izráelen Sa-
mariában Josafátnak, a Júda királyá-
nak tizennyolczadik esztendejében,
és uralkodék tizenkét esztendeig.
* rész 1,17. † rész 8,16.
2. És gonoszul cselekedék az Úrnak
szemei előtt, de nem annyira, mint az
ő atyja és anyja; mert elrontá a Baál
képét, * a melyet az ő atyja készítte-
tett volt. * 1 Kir. 16,32.
3. De mindazáltal követé Jeroboám-
nak, * a Nébát fiának bűneit, a ki vé-
tekbe ejtette volt az Izráelt, és el nem
távozék azoktól. * 1 Kir. 12,28—33.
4. És Mésának, a Moáb királyának
nagyon sok juha volt, és az Izráel ki-
rályának adóban százezer bárány és
százezer kos gyapját fizette.
5. De mikor meghalt Akháb, a Moáb
királya * elszakadt az Izráel királyá-
tól. * rész 1,1.
6. Kiméne azért Jórám király azon
a napon Samariából, és megszámlá-
lá az egész Izráelt:
7. És elméne, és külde *követeket* Jo-
safáthoz, Júda királyához, ezt izen-
vén néki: A Moáb királya * elszakadt
tőlem; eljösz-é velem a Moáb ellen
a hadba? Felele: Felmegyek, úgy én,
mint te; úgy az én népem, mint a
te néped; úgy az én lovam, mint a
te lovaid. * rész 1,1.
8. És monda: Mely úton menjünk fel?
Felele: Az Edom pusztájának útján.
9. És elméne az Izráel királya és Jú-
da királya és az Edom * királya; és
mikor hét napig bolyongtak az úton,
nem volt vize sem a tábornak, sem
a velök volt barmoknak.
* rész 8,20. 2 Sám. 8,14.
10. Akkor monda az Izráel királya:
Jaj, jaj; az Úr *azért* hívta egybe e há-
rom királyt, hogy a Moáb kezébe ad-
ja őket!
11. És monda Josafát: Nincs itt az
Úr prófétái közül egy sem, hogy ál-
tala tanácsot kérhetnénk az Úrtól? És
felele egy az Izráel királyának szolgái
közül, és monda: Itt van Elizeus, a
Sáfát fia, a ki Illésnek kezeire vizet
tölt vala.
12. És monda Josafát: Nála van az
Úrnak * beszéde. És alámenének hoz-
zá az Izráel királya, és Josafát, és az
Edom királya. * rész 2,14.15. 1 Kir. 19,16.19.
13. És monda Elizeus az Izráel ki-
rályának: Mi közöm van hozzád?
Menj a te atyádnak és * anyádnak pró-
fétáihoz! És monda néki az Izráel ki-
rálya: Ne *utasíts el*; mert az Úr gyűj-
tötte össze ezt a három királyt, hogy
a Moáb kezébe adja őket.
* 1 Kir. 18,19.22, 6—34.
14. És monda Elizeus: Él a Seregek
Ura, a ki előtt állok, ha nem nézném
Josafátnak, a Júda királyának sze-
mélyét, *bizony* téged nem * néznélek,
és rád sem tekintenék; * vers 2. 3.
15. Hozzatok ide egy énekest. És mi-
kor énekelt előtte az éneklő, az Úr-
nak keze lőn ő rajta.
16. És monda: Ezt mondja az Úr: Csi-
náljatok itt és ott e patakon árkokat;
17. Mert ezt mondja az Úr: Nem lát-
tok sem szelet, sem esőt, és mégis e
patak megtelik vízzel, hogy ihattok
mind ti, mind a ti nyájatok és bar-
maitok.
18. Kevés pedig *még* ez az Úr szemei
előtt, hanem a Moábot is * kezetekbe
adja, * vers 1—5.
19. És megvesztek minden kulcsos
várost és minden szép várost, és min-
den jótermő fát kivagdaltok, és min-
den kútfőt betöltötök, és minden jó
szántóföldet behánytok kövekkel.
20. És lőn reggel, * a mikor áldoza-
tot szoktak tenni, ímé vizek jőnek va-
la Edom útjáról, és megtelék a föld
vízzel. * 2 Móz. 29,38.39.
21. Mikor pedig meghallotta az egész
Moáb, hogy feljöttek a királyok ő elle-
nök harczolni, egybegyűlének mind-
nyájan, a kik fegyvert foghattak, és
megállottak az ő *tartományuk* ha-
tárán.
22. És mikor felkeltek reggel, és a
nap feljött a vizekre, úgy láták a Moá-
biták, mintha ő ellenökbe az a víz
vereslenék, mint a vér.
23. És mondának: Vér ez! Megvív-
tak a királyok egymással, és megölte
egyik a másikát. Prédára most, Moáb!
24. De mikor az Izráel táborához ju-
tottak, felkeltek az Izráeliták, és meg-
verték a * Moábitákat, és azok meg-
futamodtak előttök; betörtek hozzá-
jok és leverték Moábot. * 4 Móz. 24,17.

25. És városaikat lerontották, és a jó szántóföldekre kiki követ * hányt, és elborították azt *kövekkel*, és minden kútfőt behánytak, és minden jótermő fát kivágtak, úgy hogy csak Kir-Haréset kőfalait hagyták fenn; de körülvevék azt is a parittyások, és lerontották. * vers 19.
26. Látván pedig a Moáb királya, hogy legyőzettetik a viadalban, maga mellé vett hétszáz fegyverfogó férfiút, hogy keresztül törjenek az Edom királyához; de nem bírtak.
27. Akkor vevé az ő elsőszülött fiát, a ki ő helyette uralkodandó volt, és égőáldozatul megáldozá * a kőfalon. Mely dolog felett az Izráel népe igen felháborodék, és elmenének onnét, és megtérének az ő földjökbe.
* rész 16,3. 5 Móz. 12,31.

Elizeus megsokasítja az özvegy olaját.

4. És kiálta egy asszony a próféták fiainak feleségei közül Elizeushoz, és monda: A te szolgád, az én férjem meghalt; te tudod, hogy a te szolgád félte az Urat. Eljött pedig a hitelező, hogy * elvigye mind a két gyermekemet, hogy néki szolgái legyenek. * 3 Móz. 25,39.
2. Monda néki Elizeus: Mit cselekedjem veled? Mondd meg nékem, mi van a házadban? Monda az: A te szolgálóleányod házában nincs egyéb, csak egy korsó * olaj. * 1 Kir. 17,12–16.
3. Akkor monda: Menj el, kérj ottkinn minden te szomszédidtól üres edényeket, de ne keveset;
4. És menj be és zárkózzál be magad a te fiaiddal, és tölts *az olajból* mindenik edénybe, és a tele edényt állítsd félre.
5. És elment ő tőle, és bezárkózott az ő fiaival, azok hordták néki *az edényeket,* ő maga pedig csak töltögetett.
6. És mikor megtöltötte az edényeket, monda az ő fiának: Hozz ide még egy edényt. Felele az: Nincs több edény; és akkor megállott az olaj.
7. És elment, és elmondá ezt az Isten emberének. Az pedig monda: Menj el, add el az olajat, és fizesd ki hiteleződet; te pedig és a te fiaid éljetek a maradékából.

Elizeus fiút igér a Sunamitisnek és feltámasztja azt a halálból.

8. És történt ebben az időben, hogy Elizeus * Súnembe ment. Ott volt egy gazdag asszony, a ki tartóztatá őt, hogy *nála* egyék kenyeret. És lőn, hogy valamikor csak arra járt, betért oda, hogy kenyeret egyék. * Józs. 19,17.18.
9. És monda *az asszony* a férjének: Ímé úgy veszem észre, hogy az az Isten embere, a ki szüntelen erre jár által, szent * ember; * 1 Kir. 19,16.
10. Csináljunk, * kérlek, egy kicsiny felházat, és tegyünk abba néki egy ágyat, asztalt, széket és gyertyatartót, hogy mikor hozzánk jön, hadd térjen oda. * 1 Kir. 17,9.17–23.
11. És történt egy napon, hogy oda ment *Elizeus*, és megszállott a felházban, és megpihent ott.
12. És monda Géházinak, az ő szolgájának: Hívd ide azt a * Súnemitát. Előhívá azért azt, és eleibe álla. * vers 8.
13. Megmondotta volt pedig néki: Mondd meg néki: Ímé nagy szorgalmatossággal szolgálsz nékünk, *mit kívánsz*, hogy cselekedjem veled? Nincs-é valami mondani valód a király előtt, vagy a sereg fővezére előtt? És monda az: Én az én nemzetségem között *békességgel* lakom.
14. Monda *Elizeus:* Mit lehetne tehát érette tennünk? Felele Géházi: Nincs fia és a férje vén ember.
15. És monda: Hívd ide! És a mikor oda hívta, megállott az ajtóban.
16. És monda *Elizeus:* Esztendő ilyenkorra fiút fogsz ölelni. És monda az: Ne, édes uram, Isten embere, * ne mondj képtelen dolgot a te szolgálóleányodnak! * vers 14. 1 Móz. 18,10–12.
17. És teherbe esék az asszony és fiat szült abban az időben, a melyet megmondott volt Elizeus.
18. De mikor megnőtt a gyermek, történt, hogy egy napon kiment az ő atyjához, az aratókhoz,
19. És monda az ő atyjának: Jaj fejem, jaj fejem! És monda *az ő atyja* a szolgának: Vidd el őt az anyjához.
20. Ki mikor felvette őt, vivé az ő anyjához, és az az ölében tartá délig, és akkor meghalt.
21. És felméne az *asszony*, és az Isten emberének * ágyára tevé őt, és az *ajtót* bezárván kijöve *onnét.* * vers 10.11.
22. És előhívatá az ő férjét és monda: Kérlek, küldj ide nékem egyet a szolgák közül és egy szamarat, hadd menjek el hamar az Isten * emberéhez, és mindjárt megjövök. * vers 25.
23. És az monda: Miért mégy ő hozzá, ma nincs sem újhold, sem szombat? Felele az: Csak hagyd rám!
24. És megnyergelé a szamarat, és monda a szolgának: Hajtsd és siess, ne késlelj engem a menésben, hanem ha mondándom néked.
25. És elmenvén, juta az Isten emberéhez a Kármel * hegyére. És mikor meglátá őt az Isten embere távolról, monda Géházinak, az ő szolgájának: Ímé a Súnemita ez!
* rész 2,25. 1 Kir. 18,19.30.

26. Fuss, kérlek, eleibe, és kérdezd meg tőle, ha békességben van-é mind ő, mind az ő férje, mind az ő gyermeke? Monda az: Békességben!
27. Mikor pedig az Isten emberéhez jutott a hegyre, átölelte az ő lábait; de Géházi oda ment, hogy elűzze őt, az Isten embere azonban így szólt: Hagyj békét néki, mert megkeseredett az ő szíve, és az Úr eltitkolta tőlem, és nem jelentette * meg nékem. * rész 5,26.
28. És monda az: Vajjon én * kértem-é fiat az én uramtól? Nemde nem mondám-é néked: Ne csalj meg engemet? * vers 16.
29. És monda *Elizeus* Géházinak: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe az én pálczámat, és menj el, ha valakivel találkozol, ne * köszönj néki, és annak is, a ki köszön néked, ne felelj, és az én pálczámat tedd a gyermek arczára. * Luk.10,4.
30. De a gyermeknek anyja monda: Él az Úr és él a te lelked, hogy el nem hagylak téged. Felkele azért és követé őt.
31. Géházi pedig már előttök elment volt, és a pálczát a gyermek arczára fekteté, de nem szólott és nem is eszmélt rá *a gyermek*. Azért visszatért eleibe, és megmondá néki, mondván: Nem támadt fel a gyermek.
32. És bement Elizeus a házba, és ímé a gyermek ott feküdt halva az ő * ágyán. * vers 21.
33. És bement, és bezárta az ajtót magára * és a gyermekre, és könyörgött az Úrnak. * Luk.8,54.
34. És az *ágyra* felhágván, a gyermekre feküdt, és az ő száját a gyermek szájára tevé, szemeit szemeire, kezeit kezeire, és ráborult, és megmelegedék a gyermek teste.
35. Azután felállott, és egyszer alá és fel járt a házban, majd újra felment és reáborult. Akkor a gyermek prüsszente vagy * hétszer, és felnyitá szemeit a gyermek. * 1 Kir.17,19—22.
36. Ő pedig szólítá Géházit, és monda: Hívd ide a Súnemitát. És oda hívá azt. És mikor oda ment, monda: Vedd a te fiadat.
37. Ki mikor bement, lábához esék, és leborula a földre, és az ő fiát fogván, kiméne.

Elizeus ártalmas ételt tesz egésségessé és kevésből sokakat jól tart.

38. Azután visszament Elizeus Gilgálba. Éhség vala pedig akkor az országban, és a próféták fiai ő vele laknak * vala. És monda az ő szolgájának: Tedd fel a nagy fazekat, és főzz valami főzeléket a próféták fiainak. * rész 2,15.6,1.
39. Kiméne azért egy a mezőre, hogy paréjt szedjen. És *holmi* vad indákra találván, tele szedé az ő ruháját azokról sártökkel, és mikor hazament, belevagdalta a fazékba főzeléknek; de nem tudta, hogy mi az?
40. Mikor azután feladták a férfiaknak, hogy egyenek, és ők enni kezdének a főzelékből, felkiáltának és mondának: Halál van a fazékban, Isten embere! És nem bírták megenni.
41. Ő pedig monda: Hozzatok lisztet. És beleveté * azt a fazékba, és monda: Add fel immár a népnek, hadd egyenek. És nem volt *már* semmi rossz a fazékban. * 2 Móz.15,25.
42. Jöve pedig egy férfi Baál Sálisából, és hoz vala az Isten emberének első zsengék kenyereit, húsz árpakenyeret, és megzsendült gabonafejeket az ő ruhájában; de ő monda: Add a népnek, hadd egyenek.
43. Felele az ő szolgája: Minek adjam ezt száz embernek? Ő pedig monda ismét: Add a népnek, hadd egyenek, mert ezt mondja az Úr: Esznek * és még marad is. * Ján.6,9—13.
44. És ő eleikbe adá, és evének, és még maradt is belőle, az Úrnak * beszéde szerint. * vers 43. Máté 15,34—38.

Elizeus meggyógyítja a siriabeli poklos Naámánt.

5. És Naámán, a siriai király seregének fővezére, az ő * ura előtt igen nagy férfiú és nagyrabecsült volt, mert általa szabadította volt meg az Úr Siriát; és az a férfi vitéz hős, *de* bélpoklos volt. * Luk.4,27.
2. *Egyszer* portyázó csapatok mentek ki Siriából, és azok Izráel országából egy kis leányt vittek el foglyul, és ez Naámán feleségének szolgált.
3. És monda ez az ő asszonyának: Vajha az én uram szembe lenne azzal a prófétával, a ki Samariában *van,* kétség nélkül meggyógyítaná őt az ő bélpoklosságából.
4. És *Naámán* beméne, és elbeszélé az ő urának, mondván: Így s így szólott az Izráel országából való leány!
5. Akkor monda Siria királya: Menj el, és ím levelet küldök az Izráel királyának. Elméne azért és vőn magával tíz tálentom ezüstöt és hatezer aranyat, azon felül tíz öltöző ruhát.
6. És elvivé a levelet az Izráel királyának, ezt írván: Mikor e levél hozzád érkezik, ímé az én szolgámat, Naámánt azért küldöttem hozzád, hogy őt gyógyítsd meg bélpoklosságából.
7. De a mikor elolvasta az Izráel királya a levelet, megszaggatá az ő ru-

háit és monda: Isten vagyok-e én,
hogy öljek * és elevenítsek, hogy ez
én hozzám küld, hogy gyógyítsam
meg e férfiút az ő bélpoklosságából?
Vegyétek eszetekbe és lássátok,* hogy
csak okot keres ellenem. * 5 Móz 32,39.
8. Mikor pedig meghallotta Elizeus,
az Isten embere, hogy az Izráel ki-
rálya ruháit megszaggatta, külde a
királyhoz ilyen izenettel: Miért szag-
gattad meg a te ruháidat? Hadd jőj-
jön hozzám, és tudja meg, hogy van
próféta Izráelben.
9. És elméne Naámán lovaival és sze-
kereivel, és megálla az Elizeus há-
zának * ajtaja előtt. * vers 3.
10. És külde Elizeus követet ő hozzá,
mondván: Menj el és fürödj meg hét-
szer a Jordánban, és megújul a te
tested, és megtisztulsz.
11. Akkor megharaguvék Naámán
és elment, és így szólt: Íme én azt
gondoltam, hogy kijő hozzám, és elő-
állván, segítségül hívja az Úrnak az
ő Istenének nevét, és kezével meg-
illeti a *beteg* helyeket, és úgy gyógyít-
ja meg a kiütést.
12. Avagy nem jobbak-é Abana és
Párpár, Damaskus folyóvizei Izráel
minden vizeinél? Avagy nem füröd-
hetném-é meg azokban, hogy meg-
tisztuljak? Ilyen módon megfordul-
ván, nagy haraggal elment.
13. De hozzá menének az ő szolgái,
és szólának néki, mondván: Atyám,
ha valami nagy dolgot mondott vol-
na e próféta néked, avagy nem tetted
volna-é meg? Mennyivel inkább, a
mikor *csak* azt mondja, hogy fürödj
meg és megtisztulsz?
14. Beméne azért a Jordánba, és be-
lemeríté magát abba hétszer * az Is-
ten emberének beszéde szerint, és
megújult az ő teste, mint egy kis gyer-
mek teste, és megtisztult.
* vers 10. Luk. 4, 27.
15. Azután visszatért egész kiséreté-
vel az Isten emberéhez, és bemen-
vén megálla előtte, és monda: Ímé,
most tudom már, hogy * nincsen az
egész földön Isten, csak Izráelben!
Azért most vedd el, kérlek, *ez* aján-
dékot a te szolgádtól. * vers 8.
16. Ő pedig monda: Él az * Úr, a ki
előtt állok, hogy el nem veszem. Kény-
szeríti vala pedig őt, hogy elvegye;
de ő nem akará. * 1 Kir. 17, 1.
17. És monda Naámán: Ha nem;
adj kérlek a te szolgádnak e földből
annyit, a mennyit elbír két öszvér;
mert a te szolgád többé égőáldozat-
tal, vagy egyéb áldozattal nem áldo-
zik idegen isteneknek, hanem csak
az * Úrnak. * vers 8.
18. Ebben a dologban legyen a Úr
kegyelmes a te szolgádnak, hogy mi-
kor bemegy az én uram a Rimmon
templomába, hogy ott imádkozzék,
és ő az én kezemre támaszkodik, ha
akkor én is meghajlok a Rimmon
templomában: azt, hogy én meghaj-
lok a Rimmon templomában, bocsás-
sa meg az Úr a te szolgádnak ebben
a dologban.
19. És monda néki *Elizeus:* Eredj
el békességgel. És mikor elment ő
tőle úgy egy mértföldnyire,

Elizeus Géházit poklossággal bünteti kapzsiságáért.

20. Géházi, Elizeusnak, az Isten em-
berének szolgája azt gondolta: Ímé
az én uram megkimélé ezt a Siria-
beli Naámánt, és nem akará tőle el-
venni, a mit hozott volt; él az Úr,
hogy utána futok, és valamit kérek
tőle.
21. És utána futott Géházi Naámán-
nak. Látván pedig Naámán őt, hogy
utána fut, leugrott a szekérből és elei-
be méne és monda: Rendben van
minden?
22. És monda: Rendben. Az én uram
küldött engem ezt mondván: Ímé
most csak ez órában jött hozzám két
ifjú az Efraim hegyéről a próféták
fiai közül: adj kérlek azoknak egy tá-
lentom ezüstöt és két öltöző ruhát.
23. És monda Naámán: Kérlek végy
két tálentomot. És kényszeríté őt és
egybeköte két tálentom ezüstöt két
zsákba, és két öltöző ruhát, és azo-
kat két szolgájának adá, a kik előtte
vitték azokat.
24. De mikor a dombhoz ért, elvette
tőlök azokat, és elrejté egy házban,
és elbocsátá a férfiakat, és elmenének.
25. Ő pedig bemenvén, megálla az
ő ura előtt, és monda néki Elizeus:
Honnét, Géházi? Felele: Nem ment
a te szolgád sehová.
26. Ő pedig monda néki: Nem ment-é
el az én szívem *veled,* * mikor az a
férfiú leszállott szekeréből elődbe?
Most az ideje, hogy szerezz ezüstöt,
és hogy végy ruhákat, olajfákat, sző-
lőket, juhokat, barmokat, szolgákat
és szolgálóleányokat?! * rész 4, 27.
27. Azért rád és a te magodra ragad
a Naámán bélpoklossága mindörök-
ké. És * kiment ő előle megpoklosod-
va, mint a hó. * 4 Móz. 12, 10.

A fejsze úszik.

6. És mondának a próféták fiai Eli-
zeusnak: Ímé ez a hely, a hol
nálad lakunk, igen * szoros nékünk;
* rész 2, 14. 15. 4, 38.
2. Hadd menjünk el, kérlek, a Jor-

dán mellé, hogy mindenikünk egy-
egy fát hozzon onnét, hogy ott valami
hajlékot építsünk magunknak, a
melyben lakjunk. És monda: Men-
jetek el!
3. És monda egy közülök: Nyugodj
meg rajta, és jőjj el a te szolgáiddal.
És monda: Én is elmegyek.
4. És elméne velök. És menének a
Jordán mellé, és ott fákat vágtak.
5. És történt, hogy mikor egy közü-
lök egy fát levágna, a fejsze beesék
a vízbe. Akkor kiálta és monda: Jaj,
jaj, *édes* uram! pedig ezt is kölcsön
kértem!
6. És monda az Isten embere: Hová
esett? És mikor megmutatta néki a
helyet, levágott egy fát és utána dobta,
és a fejsze feljött a *víz színére.*
7. És monda: Vedd ki. És kinyújt-
ván kezét, kivevé azt.

A siriaiak vaksággal veretnek meg.

8. Siria királya pedig hadat indított
Izráel ellen, és tanácsot tartván az ő
szolgáival, monda: Itt meg itt lesz
az én táborom.
9. És elkülde az Isten embere az Iz-
ráel királyához, mondván: Vigyázz,
ne hagyd el azt a helyet, mert ott
akarnak a siriaiak betörni.
10. És elkülde az Izráel királya arra
a helyre, a melyről néki az Isten em-
bere szólott, és őt megintette volt, és
vigyázott magára nem egyszer, sem
kétszer.
11. És felháborodott ezen a siriai ki-
rály szíve, és összegyűjtvén az ő szol-
gáit, monda nékik: Miért nem mond-
játok meg nékem, ki tart közülünk
az Izráel királyával?!
12. Akkor monda egy az ő szolgái
közül: Nem úgy uram király, hanem
Elizeus * próféta, a ki Izráelben van,
jelenti meg az Izráel királyának a
beszédeket, a melyeket te a te titkos
házadban beszélsz. * rész 5,9—14.
13. És monda: Menjetek el és néz-
zétek meg, hol van, hogy utána küld-
jek és elhozassam őt. És megjelenték
néki, mondván: Ímé Dótánban van.
14. Akkor lovakat, szekereket és nagy
sereget külde oda, a kik elmenének
éjjel, és körülvevék a várost.
15. Felkelvén pedig jókor reggel az
Isten emberének szolgája, kiméne,
és ímé seregek vették körül a várost,
és lovak és szekerek. És monda néki
az ő szolgája: Jaj, Jaj, *édes* uram!
mit cselekedjünk?
16. Felele ő: Ne félj. Mert többen
vannak, a kik velünk vannak, mint
a kik ő velök.
17. És imádkozott Elizeus és monda:
Óh Uram! nyisd meg kérlek az ő sze-
meit, hadd lásson. És megnyitá az Úr
a szolga szemeit és láta, és ímé a hegy
rakva volt tüzes * lovagokkal és sze-
kerekkel Elizeus körül. * rész 3,11.
18. És mikor *azok* hozzá lementek,
könyörgött Elizeus az Úrnak, mond-
ván: Verd meg ezt a népet * vakság-
gal! És megveré őket vaksággal az
Elizeus kívánsága szerint.
* 1 Móz. 19,11.
19. És monda nékik Elizeus: Nem
ez az út, sem ez a város; jertek el én
utánam, és ahhoz a férfiúhoz vezet-
lek titeket, a kit kerestek. * És elve-
zeté őket Samariába. * 1 Kir. 16,24.29.
20. És mikor bementek Samariába,
monda Elizeus: Óh * Uram, nyisd
meg ezek szemeit, hogy lássanak. És
megnyitá az Úr az ő szemeiket és lá-
tának, és ímé Samaria közepében vol-
tak. * vers 18.
21. Az Izráel királya pedig mikor
látta őket, monda Elizeusnak: Vág-
ván vágassam-é őket, atyám?
22. És monda: Ne vágasd. Le szok-
tad-é vágatni azokat, a kiket karddal
vagy kézívvel fogsz el? Adj nékik
kenyeret és * vizet, hogy egyenek és
igyanak, és elmenjenek az ő urok-
hoz. * Péld. 25,21. Máté 5,44—48.
23. És nagy lakomát szerzett nékik;
és miután ettek és ittak, elbocsátá
őket. Ők pedig elmenének az ő urok-
hoz; és ettől fogva többé nem jöttek
a siriai portyázó csapatok az Izráel
földjére.

Éhinség Samariában.

24. És lőn ezek után, hogy Benha-
dád Siria királya összegyűjté egész
seregét, és felment és megszállotta Sa-
mariát.
25. És igen nagy inség lett Samariá-
ban, mert addig tartották megszáll-
va a várost, míg egy szamárfej nyolcz-
van ezüst, és egy véka galambganéj
öt * ezüst lett. * rész 18,27.
26. És mikor az Izráel királya a kő-
falon széjjeljára, egy asszony kiálta
ő hozzá, mondván: Légy segítséggel,
uram király!
27. A *király* monda: Ha nem segít
meg téged az Isten, hogyan segítse-
lek én meg? A szérűről vagy a saj-
tóról?
28. És monda néki a király: Mit
akarsz? Monda az: Ez az asszony azt
mondta nékem: Add ide a te fiadat,
hogy együk meg őt ma, az én fiamat
pedig holnap eszszük meg.
29. És megfőztük * az én fiamat, és
megettük őt. Mikor azután másnap
azt mondtam néki: Add ide a te fia-
dat, hogy azt is együk meg, ő elrejté
az ő fiát. * 5 Móz. 28,53—57. Sir. 4,10.

30. Mikor pedig hallotta a király az
asszonynak beszédét, megszaggatá az
ő ruháit, a mint a kőfalon járt, és meglátta
a nép, hogy ímé alól zsákruha
van az ő testén.
31. És monda: Úgy cselekedjék velem
az Isten és úgy segéljen, ha Elizeusnak,
a Sáfát fiának feje ma rajta
marad!
32. Elizeus pedig ott ült az ő házában,
és együtt ültek vele a vének. És
elküldött *a király* egy férfiat maga
előtt. Mielőtt azonban hozzá jutott
volna a követ, monda *Elizeus* a véneknek:
Látjátok-é, hogy az a* gyilkos
hogyan küld ide, hogy a fejemet
vétesse? Vigyázzatok, hogy mikor ide
ér a követ, zárjátok be az ajtót és szorítsátok
meg őt az ajtóban: Ímé az
ő ura † lábainak dobogása követi őt.
* rész 3,1. † 1 Kir. 14,5.6.
33. És mikor még így beszélne velök,
már a követ leérkezett hozzá *és nyomában
a király*, és monda: Ímé ilyen
veszedelem származott az Úrtól; várjak-é
még tovább az * Úrra? * rész 7,1.

Elizeus másnapra bőséget jövendöl Samariának, a mi a siriaiaknak az Úr által csodálatosan történt futása után be is következik.

7. És monda Elizeus: Halljátok
meg az Úr beszédét. Ezt mondja
az Úr: Holnap ilyenkor egy köböl
zsemlyelisztet * egy sikluson, és két
köböl árpát egy sikluson vesznek Samaria
kapujában. * vers 16.
2. És felelvén egy főember, * a kinek
kezére támaszkodott a király, az
Isten emberének, monda: Hacsak az
Úr ablakokat nem csinál az égen; akkor
meglehet? És monda *Elizeus*: Ímé,
te szemeiddel meg fogod látni, de
nem eszel belőle. * vers 19.20.
3. A kapu előtt pedig volt négy bélpoklós
férfi, a kik mondák egymásnak:
Miért * maradunk itt, hogy meghaljunk
éhen? * 3 Móz. 13,46.
4. Ha azt határozzuk is, hogy bemegyünk
a városba, ott is inség van, és
akkor ott halunk meg; ha pedig itt
maradunk, akkor itt halunk meg; jertek
el azért, szökjünk el a Siriabeliek
táborába, ha meghagyják életünket,
élünk, ha megölnek, meghalunk.
5. És felkeltek alkonyatkor, hogy a
Siriabeliek táborába menjenek; és
mikor odaértek a Siriabeliek táborának
széléhez, ímé már nem volt ott
senki.
6. Mert az Úr azt cselekedte volt, hogy
a Siriabeliek tábora szekerek * zörgését
és lovak dobogását, és nagy sereg
robogását hallotta, és mondának
egymásnak: Ímé az Izráel királya bérbe
fogadta meg ellenünk a Hitteusok
királyit és az Égyiptombeliek királyit,
hogy ellenünk jőjjenek. * rész 19,7.
7. És felkelvén elfutának alkonyatkor,
és elhagyák mind sátoraikat,
mind lovaikat, mind szamaraikat, a
mint a tábor volt, és elfutának, csakhogy
életöket megmenthessék.
8. Mikor azért e bélpoklosok a tábor
széléhez értek, bemenvén egy sátorba,
evének és ivának, és elvivének
onnét ezüstöt, aranyat és ruhákat, és
elmenvén elrejték azokat; és megtérvén
más sátorba menének be, és
abból is hozának és elmenvén, elrejték.
9. És monda egyik a másiknak: Nem
igazán cselekszünk: ez a mai nap
örömmondás napja, ha mi hallgatunk,
és a virradatot megvárjuk, büntetés
ér bennünket; most azért jertek
és menjünk el, és mondjuk meg a
király házának.
10. És elmenének, és kiáltának a város
kapuján állónak, és elbeszélék nékik,
mondván: Odamentünk volt a
Siriabeliek táborába, és ímé már nem
volt ott senki; emberek szava nem
hallatszott, csak a lovak és szamarak
vannak kikötve, és a sátorok úgy, a
mint voltak.
11. Kiáltának azért a kapunállók, és
hírré tevék ott benn a király házában.
12. És felkele éjszaka a király, és
monda az ő szolgáinak: Megmondom
néktek, mit csinálnak velünk a Siriabeliek.
Tudják, hogy éhen vagyunk,
és *csak* azért mentek ki a táborból,
hogy elrejtőzzenek a mezőn, mondván:
Mikor kijönnek a városból, megfogjuk
őket elevenen, és bemegyünk
a városba.
13. Akkor felele egy az ő szolgái közül,
és monda: Ki kell választani a
megmaradt lovak közül, a melyek a
városban megmaradtak, ötöt, — íme
épen olyanok ezek, mint Izráelnek
egész sokasága, a mely megmaradt;
íme épen olyanok ezek, mint Izráel
egész sokasága, a mely elpusztult, —
és küldjük ki, hadd lássuk meg.
14. És vevének két szekeret lovakkal,
és kiküldé a király a siriaiak táborába,
mondván: Menjetek el és nézzétek
meg.
15. És mikor utánuk mentek egész
a Jordánig, ímé az egész út rakva volt
ruhákkal és edényekkel, a melyeket
a siriaiak a sietségben elhánytak. És
mikor visszajöttek a követek, és elmondák
ezt a királynak:
16. Kiment a nép, és kirabolta a Siriabeliek
táborát, és egy köböl zsemlyelisztet
egy * sikluson, és két köböl ár-

pát egy sikluson vettek, az Úrnak beszéde szerint. * vers 1.
17. A király pedig azt a * főembert, a kinek kezére *szokott* támaszkodni, oda rendelte a kapuhoz. És a nép eltapodá őt a kapuban, és meghala, a mint az Isten embere megmondotta, a ki megjövendőlte ezt, mikor a király lement hozzá. * vers 2.
18. Úgy történt, a mint az Isten embere a királynak jövendőlte: Két köböl árpát egy sikluson és egy köböl zsemlyelisztet egy sikluson adnak holnap ilyenkor Samaria kapujában.
19. És ezt felelte volt a főember az Isten emberének, mondván: Hacsak az Úr ablakokat nem * csinál az égen; akkor meglehet? és ő azt mondotta rá: Ímé te szemeiddel meg fogod látni; de nem eszel belőle. * vers 2.
20. És teljesen így történt vele, mert eltapodá őt a nép a kapuban és meghalt.

Hogyan segíti Elizeus a Sunamitist a hét évi éhség előtt és után.

8. És Elizeus szólott volt annak az asszonynak, a kinek * a fiát feltámasztotta volt, mondván: Kelj fel, és menj el a te házadnépével együtt, és tartózkodjál, a hol tartózkodhatol; mert az Úr éhséget hívott elő, és el is jött a földre hét esztendeig. * rész 4,35.36.
2. És felkelt az asszony, és az Isten emberének beszéde szerint cselekedék, és elment ő és az ő háznépe, és lakék * a Filiszteusok földében hét esztendeig. * Rúth 1,1—6.
3. Mikor pedig elmult a hét esztendő, visszatért az asszony a Filiszteusok földéből, és elment, hogy panaszolkodjék a királynak az ő házáért és szántóföldeiért.
4. A király pedig beszélt Géházival, az Isten emberének szolgájával, mondván: Beszéld el, kérlek, nékem mindazokat a csudálatos dolgokat, a melyeket Elizeus cselekedett.
5. És mikor elbeszélé a királynak, mimódon támasztotta fel a halottat, ímé az asszony, a kinek a gyermekét feltámasztotta volt, éppen akkor kiáltott a királyhoz az ő házáért és szántóföldeiért; és monda Géházi: Uram király, ez az az asszony és ez az ő fia, a * kit feltámasztott Elizeus. * rész 4,8.32—36.
6. És kikérdezé a király az asszonyt, és az elbeszélé néki; és ada a király ő mellé egy udvari szolgát, mondván: Adasd vissza néki minden jószágát, és a szántóföldnek minden hasznát attól az időtől fogva, a mióta elhagyta a földet egész mostanig.

Hazáel király Siriában.

7. És * Elizeus elment Damaskusba, Benhadád pedig Siria királya beteg volt, és hírül adák néki, mondván: Az Isten embere ide jött. * rész 6,13—23.
8. És monda a király Hazáelnek: Végy ajándékot kezedbe, és menj eleibe az Isten emberének, és kérdj tanácsot az Úrtól ő általa, mondván: * Meggyógyulok-é ebből a betegségből? * 1 Kir. 14,2.3.
9. És eleibe ment Hazáel, és ajándékokat vitt kezében mindenféle drága damaskusi jószágból negyven teve terhét; és elment, és megállott előtte, és így szólt: A te fiad, Benhadád, Siria királya, az küldött engem hozzád, mondván: Vajjon meggyógyulok-é ebből a betegségből?
10. Felele néki Elizeus: Menj el, mondd meg néki: Nem maradsz életben, mert megjelentette nékem az Úr, hogy * halált hal. * rész 1,4.
11. És mereven ránézett Hazáelre, mígnem zavarba jött; végre sírni kezdett az Isten embere.
12. És monda Hazáel: Miért sír az én Uram? És felele: Mert tudom a veszedelmet, a melyet * az Izráel fiaira hozol; az ő erős városait megégeted, az ő ifjait fegyverrel levágatod, és kis gyermekeit a földhöz vered, és terhes asszonyait ketté vágod.
* rész 10,32.33. 12,18. rész 13,3.15,16.
13. És monda Hazáel: Kicsoda a te szolgád, ez az eb, hogy ilyen nagy dolgokat cselekednék? És felele Elizeus: Megjelentette nékem az Úr, hogy te leszel Siria * királya. * 1 Kir. 19,15.
14. És elméne Elizeustól, és beméne az ő urához, és az monda néki: Mit mondott Elizeus? és monda: Azt mondta, hogy meggyógyulsz.
15. Másnap azonban elővett egy takarót és bemártván azt vízbe, ráteríté az ő arczára, és meghalt: és uralkodék * Hazáel ő helyette. * vers 13.

Júda országa. Jórám.

(Vers 16—22: v. ö. 2 Krón. 21,1.5—10.)

16. És Jórámnak, az Akháb fiának, az Izráel királyának ötödik esztendejében, mikor még Josafát vala Júda királya, uralkodni kezdett * Jórám, a Josafát fia, Júda királya.
* 2 Krón. 21,4.
17. Harminczkét esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és nyolcz esztendeig * uralkodott Jeruzsálemben.
* 2 Krón. 21.5.
18. És járt az Izráel királyainak útján, a miképen cselekedtek volt az Akháb * házából valók; mert az Akháb leánya volt a felesége, és gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt.
* 1 Kir. 21,20.25.26.

19. De az Úr még sem akarta elveszteni Júdát Dávidért, az ő szolgájáért; a mint megigérte volt néki, hogy szövétneket * ad néki és az ő fiainak mindörökké. * 2 Sám. 7, 11. 16.
20. Az ő idejében szakadt el * Edom a Júda birodalmától, és választott királyt magának. * 2 Sám. 8, 14. 1 Móz. 27, 40.
21. És átment Jórám Seirbe és minden harczi szekere ő vele, és mikor éjjel felkelt és megtámadta az Edomitákat, a kik körülzárták őt, és a szekerek fejedelmeit, * megfutott a nép, kiki az ő hajlékába. * rész 14, 7.
22. És elszakadt Edom a Júda birodalmától mind e mai napig; ugyanebben az időben szakadt el * Libna is. * Józs. 21, 13.
23. Jórámnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
24. És elaluvék Jórám az ő atyáival, és eltemetteték az ő atyáival a Dávid városában, és uralkodék Akházia, az * ő fia, ő helyette. * 2 Krón. 22, 1.

Akházia.

(Vers 25—29: v. ö. 2 Krón. 22, 1—6.)

25. Jórámnak az Akháb, az Izráel királya fiának tizenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Akházia, Jórámnak, a Júdabeli királynak fia.
26. Huszonkét esztendős volt Akházia, mikor uralkodni kezdett, és egy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve * Athália volt, Omrinak, az Izráel királyának leánya. * rész 11, 1. 2 Krón. 22, 2.
27. És járt az Akháb * házának útján, és gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, mint az Akháb háza; mert az Akháb házának veje vala. * 1 Kir. 16, 30—33. 21, 20.
28. És hadba * ment Jórámmal, az Akháb fiával, Siria királya Hazáel ellen, Rámóth Gileádba; de a Siriabeliek megverték Jórámot. * 2 Krón. 22, 1. 5.
29. Akkor visszatért * Jórám király, hogy meggyógyíttassa magát Jezréelben a sebekből, a melyeket rajta a Siriabeliek Ráma alatt ütöttek, mikor Hazáel, Siria királya ellen harczolt. Akházia pedig, a Jórám fia, Júda királya aláméne, hogy meglátogassa Jórámot, az Akháb fiát Jezréelben, a hol az betegen feküdt. * rész 9, 15.

Izráel országa. Jéhu királylyá kenetvén megöli Jórámot, Akháziát és Jézabelt.

9. Elizeus próféta pedig szólíta egyet a próféták fiai közül, és monda néki: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe e korsócska olajat, és menj el Rámóth Gileádba.
2. És menj be oda, és nézd meg, hol van Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia. Mikor pedig oda érsz, költsd fel őt az ő atyjafiai közül, és vidd be a belső kamarába,
3. És vedd elő e korsócska olajat, és töltsd az ő fejére, * ezt mondván: Azt mondja az Úr: Téged kentelek királylyá Izráelen! És az ajtót kinyitván, fuss el, és † semmit ott ne időzz. * 1 Kir. 19, 16. † vers 11.
4. És elment az ifjú, a próféta tanítványa, Rámóth Gileádba.
5. És mikor bement, ímé a seregek fejedelmei ott ültek együtt, és ő monda: Beszédem volna veled, fejedelem! És monda Jéhu: Kivel *volna beszéded* ennyiőnk közül? És monda: Te veled, fejedelem!
6. Felkele azért, és bement a házba, és fejére tölté az olajat, és monda néki: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Királylyá * kentelek téged az Úrnak népén, az Izráelen, * 2 Krón. 22, 7.
7. Hogy elveszítsed * Akhábnak, a te uradnak háznépét; mert bosszút állok az én szolgáimnak, a † prófétáknak véréért, és mind az Úr szolgáinak véréért Jézabelen.
* 1 Kir. 21, 21—25. 29. † 1 Kir. 18, 13. 19, 10.
8. És kivész egészen az Akháb háza, és kigyomlálom mind az * Akhábhoz tartozókat, még az ebet is, mind a berekesztettett, mind az elhagyottat Izráelben; * rész 10, 11—14.
9. És olyanná teszem az Akháb házát, mint Jeroboámnak, * a Nébát fiának házát, és mint Baasának, az Ahija fiának házát. * 1 Kir. 15, 29.
10. Jézabelt * pedig az ebek eszik meg Jezréel mezején, és nem lesz, a ki eltemesse őt. És kinyitván az ajtót, elfutott. * vers 30. 35. 1 Kir. 21, 23.
11. És mikor Jéhu kiment az ő urának szolgáihoz, mondának néki: Békességes-é a dolog? Miért jött e bolond * hozzád? És felele nékik: Hiszen ismeritek ez embert és az ő beszédét! * vers 1.
12. És mondának: Hazugság! Mondd meg *az igazat.* És monda: Így s így szóla nékem, mondván: Azt mondja az Úr: Királylyá kentelek téged Izráelen.
13. Akkor nagy sietséggel kiki mind vevé az ő ruháját, és alája terítették a grádics felső részére és megfuvaták a harsonákat, és kikiálták: Jéhu uralkodik!
14. Így ütött pártot Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia, Jórám ellen. Jórám pedig ott táborozott volt * Rámóth Gileád alatt az egész Izráellel, Hazáel, Siria királya ellen. * rész 8, 28. 1 Kir. 22, 29.

15. De visszatért volt Jórám király,
hogy magát Jezréelben gyógyíttassa
a sebekből, a melyeket a Siriabeliek
ütöttek rajta, mikor Hazáel, Siria
királya ellen harczolt. És monda Jé-
hu: Ha néktek *is úgy* tetszik, ne en-
gedjetek senkit kimenni a városból,
a ki elmenjen és hírül vigye ezt Jez-
réelbe.
16. És befogatott Jéhu, és elment Jez-
réelbe, a hol Jórám feküdt, és a hova
Akházia is, * a Júda királya lement
volt, hogy meglátogassa Jórámot.
* rész 8,24—27.
17. Mikor pedig az őrálló, a ki Jez-
réelben a tornyon állott, meglátta
Jéhu seregét, hogy jő, monda: Va-
lami sereget látok. Akkor monda Jó-
rám: Válaszsz egy lovast és küldj
eléjök, és mondja ezt: Békességes-é
a dolog?
18. És oda lovagolt a lovas eléjük,
és monda: Azt kérdi a király: Bé-
kességes-é a dolog? Felele Jéhu: Mi
gondod van a békességgel? * Kerülj
a hátam mögé. Megjelenté pedig ezt
az őrálló, mondván: Hozzájok ment
ugyan a követ; de nem tért vissza.
* vers 15.
19. Akkor elküldött egy másik lovast,
a ki hozzájok ment, és monda: Azt
kérdi a király: Békességes-é a dolog?
Felele Jéhu: Mi gondod van a békes-
séggel? Kerülj * a hátam mögé.
* vers 15.
20. Hírül adá *ezt is* az őrálló, mond-
ván: Hozzájok ment ugyan; de nem
jött vissza. De a hajtás olyan, mint
Jéhunak a Nimsi fiának hajtása; mert
mint egy őrült, úgy hajt.
21. Akkor monda Jórám: Fogjatok
be! És befogván az ő szekerét, kiméne
Jórám, az Izráel királya, és Akházia,
a Júda királya, mindenik a maga
szekerén, Jéhu eleibe, és a Jezréel-
beli Nábót mezején * találkoztak vele.
* 1 Kir. 21,1—13.
22. És mikor meglátta Jórám Jéhut,
monda: Békességes-é a dolog, Jéhu?
Felele ő: Mit békesség?! Mikor * Jé-
zabelnek, a te anyádnak paráznasága
és varázslása mindig nagyobb lesz!
* 1 Kir. 18,4. 21,8—11.
23. Akkor megfordítá Jórám az ő
kezét és futni kezde, és monda Ak-
háziának: Árulás ez, Akházia?
24. Jéhu pedig meghúzván az ívét,
Jórámot hátba lövé a lapoczkák kö-
zött úgy, hogy a szívén ment át a
nyíl, és lerogyott a szekérben.
25. És monda Bidkárnak, az ő had-
nagyának: Fogd meg és vesd a Jez-
réelbeli Nábót mezejére; mert em-
lékezz csak vissza, mikor mi, én és
te, ketten az ő atyja, Akháb után lo-
vagoltunk, és az Úr ő felőle ezt a fe-
nyegetést mondotta:
26. Bizonyára *megkeresem* a Nábót
vérét és az ő fiainak vérét, a melyet
tegnap láttam, azt mondja az Úr:
Azért megfizetek néked ezen a szán-
tóföldön, azt mondja az Úr: Most
azért fogjad őt, és vesd a * szántó-
földre, az Úr beszéde szerint.
* 1 Kir. 21,19. 29. 22,38.
27. Akházia pedig, a Júda királya,
mikor látta ezt, futni kezde a kert
házának útján; de Jéhu utána men-
vén, monda: Ezt is * vágjátok le a
szekérben *és megsebesíték őt* a Gúr
hágójánál, a mely Jibleám mellett
van; és ő Megiddóba † menekülvén,
ott meghalt. * vers 8. rész 8,27. † Józs. 17,11.
28. És az ő szolgái elvitték őt szeké-
ren Jeruzsálembe, és eltemették az
ő sirboltjába az ő atyáival a Dávid
városában.
29. Akházia pedig uralkodni kezdett
Júdában Jórámnak, az Akháb fiának
tizenegyedik esztendejében.
30. És mikor Jéhu Jezréelbe ment és
Jézabel ezt meghallotta, arczát meg-
ékesíté kenettel, felékesítette fejét, és
kitámaszkodott az ablakon.
31. És mikor Jéhu bevonult a kapun,
monda: Békesség van-é, óh * Zimri!
uradnak gyilkosa? * 1 Kir. 16,8—10.
32. Ő pedig feltekintve az ablakra,
monda: Ki van ott velem? Ki? És alá-
tekintett két *vagy* három főember.
33. És monda azoknak: Vessétek alá
őt. És aláveték, és az ő vére szétfecs-
kendezett a falra és a lovakra, és el-
tapodtatá őt.
34. Bemenvén pedig oda, evett és ivott,
és monda: Nézzetek utána annak az
átkozottnak * és temessétek el; hiszen
mégis csak † király leánya.
* vers 30. 33. 1 Kir. 21,8—10. 25. † 1 Kir. 16,31.
35. De mikor kimentek, hogy elte-
metnék őt, már semmit sem találtak
belőle, csak a koponyáját, a lábait
és a keze fejeit.
36. És visszamenvén, megmondák
néki, és ő monda: Ez az Úr * beszé-
de, a melyet szólott az ő szolgája, Thes-
bites Illés által, mondván: Az ebek
eszik meg Jézabel testét a Jezréel föl-
dén, * 1 Kir. 21,23.
37. És olyan lesz Jezréel földjén a
Jézabel teste, mint a mezőn a ganéj,
úgy, hogy senki meg nem mondhatja:
Ez Jézabel!

Jéhu kiirtja Akháb családját, barátkozik Jónadábbal.

10. Akhábnak pedig hetven fia volt
Samariában. És levelet írt

Jéhu, és elküldé azt Samariába Jezréel fejedelmeihez, a vénekhez, és az Akháb *fiainak* tútoraihoz, ilyen parancsolattal:
2. Mihelyt e levél hozzátok jut, a kiknél vannak a ti uratok fiai a szekerekkel, lovakkal, az erős városokkal és fegyverekkel együtt,
3. Nézzétek meg, melyik a legjobb és a legigazabb a ti uratok fiai közül, azt ültessétek az ő atyjának királyi székébe, és harczoljatok a ti uratok házáért.
4. És megrettenének felette igen, és mondának: Ímé már két * király nem maradhatott meg ő előtte, mimódon maradhatnánk hát mi meg?
* rész 9,24.27.
5. És elküldének mind a *király* házának, mind a városnak fejedelmei, és a vének és a tútorok Jéhuhoz, mondván: A te szolgáid vagyunk mi, valamit parancsolsz nékünk, azt cselekeszszük; mi senkit királylyá nem teszünk, a mi néked tetszik, azt cselekedjed!
6. És írt nékik levelet másodszor is, mondván: Ha velem tartotok és az én beszédemre hallgattok, vegyétek fejöket a férfiaknak, a ti uratok fiainak, és jőjjetek hozzám holnap ilyenkor Jezréelbe. És a király fiai: hetven férfiú, és a város nagyjaival tartottak, a kik nevelték őket.
7. És mikor a levél hozzájok jutott, vevék a király fiait, és megölték a hetven férfiút, és fejeiket kosarakba rakták, és ő hozzá küldték Jezréelbe.
8. És mikor odaérkezett a követ, és bejelenté néki, mondván: Elhozták a király fiainak fejeit, monda: Rakjátok két rakásba azokat a kapu előtt reggelig.
9. És mikor reggel kiment, megállott, és monda az egész népnek: Ti igazak vagytok. Ímé az én uram ellen én ütöttem pártot és én öltem meg őt; de ki ölte meg mind ezeket?
10. Azért vegyétek eszetekbe ebből, hogy az Úrnak beszédéből egyetlen egy sem esik a földre, a mit az Úr az Akháb háza ellen szólott, és az Úr véghezvitte, a * mit az ő szolgája, Illés által mondott. * 1 Kir.21,19—24.
11. Azután levágá Jéhu mindazokat, a kik megmaradtak volt az Akháb házából Jezréelben, és minden főemberét, egész rokonságát és minden papját, míg csak ki nem irtotta * a maradékát is. * rész 9,8. 1 Kir.21,21.
12. És felkelvén, elindult és elment Samariába. De útközben volt a pásztorok juhnyíró háza,
13. És itt Akháziának, * a Júda királyának atyjafiaira talált Jéhu, és monda: Kik vagytok? És felelének azok: Akházia atyjafiai vagyunk, és alájöttünk, hogy köszöntsük a király gyermekeit és a királyné fiait.
* rész 9,27. 2 Krón.22,8.
14. Ő pedig monda: Fogjátok meg őket elevenen. És megfogták őket elevenen, és megölték őket a juhnyíróház kútja mellett, negyvenkét férfiút; és egyetlen egyet sem hagyott meg közülök.
15. És mikor elment onnét, Jonadábbal, * a Rekháb fiával találkozott, a ki elébe jött, és köszönté őt, és monda néki: Vajjon olyan igaz-é a te szíved, mint az én szívem a te szívedhez? És felele Jonadáb: Olyan. Ha így van, nyújts kezet. És ő kezet nyújta, és felülteté őt maga mellé a szekérbe. * Jer.35,6.
16. És monda: Jer velem és lásd meg, mint állok bosszút * az Úrért. És *vele együtt* vitték őt az ő szekerén.
* vers 25.26.
17. És megérkezett Samariába, és levágta mindazokat, a kik az Akháb *nemzetségéből* megmaradtak volt Samariában, míg ki nem veszté azt az Úr beszéde szerint, a melyet * szólott Illésnek. * rész 9,7—10. 1 Kir.21,21.24.

Jéhu kiirtja a Baál imádását, de nem az egyéb bálványozást.

18. És Jéhu összegyűjté az egész népet, és monda néki: Akháb * kevéssé szolgálta Baált; Jéhu sokkal jobban akarja szolgálni. * 1 Kir.16,31-33.21,25.26.
19. Most azért hívjátok hozzám a Baál minden prófétáit, minden papját és minden szolgáját; senki el ne maradjon; mert nagy áldozatot akarok tenni a Baálnak; valaki elmarad, meg kell halni annak. Jéhu pedig ezt álnokságból cselekedte, hogy elveszítse a * Baál tisztelőit. * vers 25.26.
20. És monda Jéhu: Szenteljetek ünnepet Baálnak. És kikiálták.
21. És szétküldött Jéhu egész Izráelbe, és eljövének mind a Baál tisztelői, és senki el nem maradt a ki el nem jött volna, és bemenének a Baál templomába, és megtelék a Baál temploma * minden zugában. * 1 Kir.16,32.
22. Akkor monda a ruhatárnoknak: Hozz ruhákat ki a Baál minden tisztelőinek. És hozott nékik ruhákat.
23. És bement Jéhu és Jonadáb, * a Rékháb fia a Baál templomába, és monda a Baál tisztelőinek: Tudakozzátok meg és lássátok meg, hogy valamiképen ne legyen itt veletek az Úr szolgái közül valaki, hanem csak a Baál tisztelői. * vers 15.
24. És mikor bementek, hogy aján-

dékokkal és égőáldozatokkal áldozzanak, Jéhu oda állított kivül nyolczvan embert, a kiknek azt mondta: A ki egyet elszalaszt azok közül, a kiket én kezetekbe adok, annak meg kell érette halni.
25. Mikor pedig elvégezték az égőáldozatot, monda Jéhu a vitézeknek és hadnagyoknak: Menjetek be, vágjátok le őket, csak egy is közülök meg ne meneküljön! És * levágták őket fegyver élével, és elhányták *az ő holttestöket* a vitézek és a hadnagyok. Azután elmentek a Baál templomának városába, * 1 Kir.18,40. 5 Móz.13,6—17.
26. És kihordván a Baál templomának bálványait, * megégeték azokat. * rész 11,8.
27. És lerontották a Baál képét is templomostól együtt, és azt árnyékszékké tették mind e mai napig.
28. Így veszté ki Jéhu a Baált Izráelből.
29. De Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejté az Izráelt, nem szakadt el Jéhu, az arany * borjúktól melyek Béthelben és Dánban valának. * 1 Kir.12,26—30.
30. És monda az Úr Jéhunak: A miért szorgalmatosan megcselekedted azt, a mi nékem tetszett, és az én szívem kívánsága szerint cselekedtél az Akháb házával: azért a te fiaid * negyedízig ülnek az Izráel királyi székiben. * rész 15,12.
31. De Jéhu még sem igyekezett azon, hogy az Úrnak, Izráel Istenének törvényében járjon teljes szívéből, *mert* nem szakadt el * a Jeroboám bűneitől, a ki bűnbe ejtette az Izráelt. * vers 29.
32. Abban az időben kezdett az Úr pusztítani Izráelben, és megveré őket Hazáel, * Izráel minden határában. * rész 8,12.13.
33. A Jordántól egész napkeletig, a Gileádbelieknek, a Gád nemzetségének, a Rúben nemzetségének, Manasse nemzetségének egész földjét, Aroertől fogva, mely az Árnon patak mellett van, mind Gileádot, mind Básánt.
34. Jéhunak egyéb * dolgai pedig és minden cselekedetei, és minden erőssége, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében? * 2 Krón.22,8.9.
35. És elaluvék Jéhu az ő atyáival, és eltemeték őt Samariában. És uralkodék Joákház, * az ő fia, helyette. * rész 13,1.
36. A napok pedig, a melyekben uralkodott Jéhu Izráelen Samariában, huszonnyolcz esztendő.

Júda országa. Athália zsarnoksága. Joás királylyá lesz, Athália megöletik.
(V. ö. 2 Krón.22,10—23,21.)

11. És Athália, Akházia * anyja, mikor látta, hogy fia meghalt, felkelt † és az egész királyi magot megölette. * rész 8,26. † rész 9,27.
2. De Jóseba, Jórám király leánya, Akházia huga, fogá Joást, Akházia fiát, és ellopván őt a király fiai közül, a kik megölettettek vala, *elrejté* az ő dajkájával együtt az ágyasházban; és elrejték őt Athália elől úgy, hogy ez nem öletteték meg.
3. És elrejtve vala *Joás* ő vele együtt az Úr házában hat esztendeig, és Athália uralkodott az országban.
4. A hetedik esztendőben azonban elküldött Jójada, * és magához hivatta a Káriánusok és a testőrök csapatainak vezéreit, és bevitte őket magával az Úr házába, és szövetséget kötött velök, és megesküdteté őket az Úr házában, és megmutatta nékik a király fiát. * 2 Krón.23,1.
5. És megparancsolta nékik, mondván: Ezt kell cselekednetek: közületek a harmadrész, a kik szombaton jőnek *őrségre,* * tartsa a király házának őrizetét; * 1 Krón.9,22—25.
6. A harmadrésze legyen a Súr kapuban, és a harmadrésze a testőrök háta mögött való kapuban, és nagy szorgalmatossággal őrizzétek e házat, hogy senki reánk ne üthessen.
7. Az a két rész pedig közületek, az egész, a mely szombaton az *őrszolgálatból* kilép, vigyázzon az Úr házának megőrzésére a királyhoz *vezető részen.*
8. És vegyétek körül a királyt, mindenki kezében fegyverével, és a ki a sorokba benyomul, ölettessék meg, és a király körül legyetek kijövetelekor és bemenetelekor.
9. És a csapatok vezérei úgy cselekedtek, a mint meghagyta volt nékik Jójada pap; és mindenik maga mellé vette az ő embereit, azokat, a kik bementek szombaton az *őrségre,* azokkal együtt, a kiket felváltottak szombaton, és Jójada paphoz mentek.
10. És a pap a csapatok vezéreinek azokat a kopjákat és * paizsokat adta oda, a melyek Dávid királyéi voltak és az Úr házában voltak. * 2 Sám.8,7.11.
11. És a testőrök ott állottak a király körül, mindenik fegyverrel kezében, a ház jobb szárnyától a bal szárnyáig, az oltár és a szenthely felé.
12. És kivezeté *Jójada* a király fiát, és fejébe tevé a koronát, és *kezébe * adá* a bizonyságtételt, és királylyá tevék

őt és felkenék; és kezeikkel tapsolván, kiáltának: Éljen a király!
* 5 Móz. 17, 18—20.
13. Mikor pedig Athália meghallotta a testőröknek * és a községnek kiáltását, bement a néphez az Úr házába.
* vers 1.
14. És mikor szétnézett, ímé a király ott állott az emelvényen, a mint szokás, és a király előtt állottak a fejedelmek és a trombitások, és az egész föld népe ujjongott, és trombitáltak. Akkor megszaggatá Athália az ő ruháit, és kiáltván, monda: Összeesküvés! Összeesküvés!
15. De parancsola Jójada pap a csapatok vezéreinek, a sereg hadnagyainak, és monda nékik: Vezessétek ki őt a sorok között, és ha valaki őt követné, öljétek meg fegyverrel. Mert azt mondta a pap: Ne ölettessék meg az Úr házában.
16. És útat nyitottak néki, és ő arra az útra ment, a merre a lovakat vezetik be a király házába, és ott * megölték.
* vers 1. 2 Móz. 21, 14.
17. És kötést tőn Jójada az Úr, * a király és a nép között, hogy ők az Úrnak népe lesznek; és *külön* a király és a nép között.
* Neh. 9, 38. 10, 28—30.
18. És elment az egész föld népe a Baál templomába, és azt * lerombolta, *és* oltárait és bálványait teljesen összetörte, és Matthánt, a Baál † papját az oltárok előtt ölték meg. És a pap gondviselőket rendele az Úr házában,
* rész 10, 25. 26. † 5 Móz. 13, 6—17.
19. És maga mellé vévén a csapatok vezéreit, a Káriánusokat és a testőröket és az egész föld népét, elvivék a királyt az Úrnak házából, és menének a testőrök kapujának útján a király házához. És *Joás* üle a királyok székébe.
20. És örvendezett mind az egész föld népe, és megnyugovék a város, miután megölték * Athálját fegyverrel a király háza mellett.
* vers 1. 16.
21. Joás hét esztendős volt, mikor uralkodni kezdett.

Joás országlása. A templom kijavítása.
(V. ö. 2 Krón. 24.)

12. Jéhunak hetedik esztendejében tették Joást * királylyá, és negyven esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának pedig Sibja vala neve, a ki Beersebából való volt.
* 2 Krón. 24, 1.
2. És cselekedék Joás kedves dolgot az Úr szemei előtt mindaddig, a míg Jójada * pap oktatá őt;
* rész 11, 4.
3. Azonban a magaslatok *oltárai* nem rontattak le, a nép még mindig ott áldozott és tömjénezett a * magaslatok *oltárain.*
* 5 Móz. 12, 5—8. 3 Móz. 17, 3. 4.
4. És megparancsolá Joás a papoknak, hogy minden pénzt, a mely Istennek szenteltetik és az Úr házába bevitetik, mind a megszámlálás * pénzét és a személyek váltságának pénzét, mind pedig, a melyet kiki szabad akaratja szerint az Úr † házához bevisz,
* 2 Móz. 30, 13. † 5 Móz. 16, 16. 17.
5. Vegyék magokhoz a papok, mindenik a maga ismerősétől, és építsék meg az *Úr* házának romlásait mindenütt, a hol romlást látnak rajta.
6. De mikor Joás király huszonharmadik esztendejéig sem építették meg a papok az *Úr* házának romlásait,
7. Előhivatta Joás király Jójada papot a többi papokkal együtt, és monda nékik: Miért nem építitek meg az *Úr* házának romlásait? Ezután ne vegyétek a pénzt magatokhoz a ti ismerőseitektől, hanem az Úr háza romlásainak építésére adjátok azt.
8. És a papok beleegyeztek, hogy *többé* semmi pénzt nem vesznek el a néptől, és nem javítják ki a ház romlásait.
9. És Jójada pap vett egy ládát, és annak a fedelén csinált egy nyílást, és helyhezteté azt az oltár mellé jobbfelől, a mely felől az Úr házába bemennek, hogy abba töltsenek a papok, a *templom* küszöbinek * őrizői minden pénzt, a melyet az Úr házába hoznak.
* 1 Krón. 26, 1.
10. És mikor látták, hogy sok pénz van a ládában, felment a király * íródeákja a főpappal együtt, csomóba kötötték és megszámlálták a pénzt, a mely az Úr házában találtatott.
* 2 Krón. 24, 11.
11. És a megmért pénzt a munka vezetőinek kezeibe adták, a kik az Úr házához voltak rendelve, és ezek kiadták azt az ácsoknak és építőknek, a kik a házon dolgoztak,
12. És a kőmíveseknek és a kőfaragóknak, fa és faragott kő vásárlására, az Úr háza romlásainak kijavítására, és mindarra, a mi a ház javítására szükséges volt.
13. De abból a pénzből, a melyet bevittek az Úr házába, nem csináltattak az Úr házához sem ezüst poharakat, sem késeket, sem medenczéket, * sem trombitákat, sem valami egyéb arany vagy ezüst edényt.
* 4 Móz. 10, 2—10.
14. Hanem a munkásoknak adták azt, és csak az Úr házát javították ki abból.
15. Számot sem vettek azoktól az emberektől, a kiknek keze által kiadták a pénzt a munkásoknak, mert * híven jártak el.
* rész 22, 7.

16. De a vétekért és a bűnért * való
pénzt nem vitték az Úr házába; az
a papoké lett. * 3 Móz. 5,15.16.

Hazáel hadjárata Jéruzsálem ellen. Joás megöletik.

17. Ebben az időben jött fel * Hazáel,
Siria királya, és megszállotta Gáthot,
és be is vette azt; azután megfordult
Hazáel, hogy Jeruzsálem ellen men-
jen. * rész 8,12.13.13,3.4.
18. De Joás, Júda királya, vevé mind
a megszentelt ajándékokat, a melye-
ket az ő atyái, Josafát, Jórám és Ak-
házia, Júda királyai az *Úrnak* szen-
teltek volt, és a melyeket ő maga szen-
telt néki, és minden aranyat, a mely
találtaték mind az Úr házának, mind
pedig a király házának kincsei kö-
zött, és elküldé Hazáelnek, * Siria ki-
rályának, és az elment Jeruzsálem
alól. * 1 Kir. 15,18.
19. Joásnak egyéb dolgai és minden
cselekedetei pedig vajjon nincsenek-
é megírva a Júda királyainak * kró-
nika-könyvében? * 2 Krón. 24,1—18.
20. Fellázadván pedig az ő szolgái,
pártot * ütének ellene, és megölték
Joást Beth-Millóban, a merre Sillá-
ba megy az ember. * rész 14,17—19.
21. Jozakhár, a Simeáth fia, és Jo-
zadáb, a Sómer fia, az ő szolgái öl-
ték meg őt, és meghalt és eltemették
őt az ő atyáival, a Dávid városában.
És Amásia, az ő fia lett a király ő he-
lyette.

Izráel országa. Joákház.

13. Joásnak, az Akházia fiának, Jú-
da királyának huszonharma-
dik esztendejében lett király Joák-
ház, a Jéhu fia Izráelen Samariában
tizenhét esztendeig.
2. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, és követé Jeroboámnak, a
Nébát fiának bűneit, a ki bűnbe ejté
az Izráelt, és nem szakadt el azoktól.
3. És felgerjedt az Úr haragja Izráel
ellen, és adá őket Hazáelnek, a * Si-
ria királyának kezébe, és Benhadád-
nak, a Hazáel fiának kezébe, *az ő éle-
tének* minden idejében. * rész 8,12.13.
4. De könyörgött Joákház az Úrnak,
és meghallgatá őt az Úr; mert meg-
tekintette az Izráel nyomorúságát,
hogy mikép nyomorgatja őket Siria
királya.
5. És az Isten * szabadítót küldött
Izráelnek, a ki megmentette őket a
Siriabeliek hatalmától, hogy az Iz-
ráel fiai lakhassanak az ő sátoraik-
ban, mint azelőtt. * rész 14,27.
6. De még sem távoztak el a Jero-
boám házának bűneitől, a ki bűnbe
ejté az Izráelt, hanem azokban jár-
tak; sőt az Asera is helyén maradt
Samariában;
7. Pedig nem hagyattatott meg Jo-
ákháznak több nép, mint ötven lo-
vag, tíz szekér és tízezer gyalogos;
a többit mind megölte * Siria királya,
és olyanná tette, mint a cséplő pora.
* rész 8,12.13.
8. Joákház egyéb dolgai pedig és
minden cselekedetei és az ő ereje
vajjon nincsenek-é megírva az Izráel
királyainak krónika-könyvében?
9. És elaluvék Joákház az ő atyáival,
és eltemették őt Samariában; és az
ő fia, Joás, uralkodék ő helyette.

Joás.

10. Joásnak, a Júda királyának har-
minczhetedik esztendejében lett a
király Joás, a Joákház fia, Izráelen
Samariában, tizenhat esztendeig.
11. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, és nem távozék el Jero-
boámnak, a Nébát fiának semmi bű-
nétől, a ki az Izráelt bűnbe ejté, ha-
nem azokban járt.
12. Joásnak * egyéb dolgai pedig és
valamit cselekedett és az ő erőssége,
a melylyel Amásia, a Júda királya
ellen harczolt, vajjon nincsenek-é
megírva az Izráel királyainak króni-
ka-könyvében?
* rész 14,8.11.12. 2 Krón. 25,18—24.
13. És elaluvék Joás * az ő atyáival,
és Jeroboám ült az ő királyi székibe;
és eltemetteték Joás Samariában, az
Izráel királyai mellé. * rész 14,16.

Elizeus jövendölése halálos ágyán. Holtteste halottat támaszt.

14. És megbetegedett Elizeus olyan
betegséggel, a melybe bele is halt,
és lement hozzá Joás, az Izráel kirá-
lya, és arczára *borulván* sírt és mon-
da: *Édes* atyám, *édes* atyám! * Izráel
szekerei és lovagjai!
* vers 15—19. rész 21,12—15.3,14—19.7,1.7.
15. És monda néki Elizeus: Végy
kézívet és nyilakat. És ő kézívet és
nyilakat vett kezébe.
16. Akkor monda az Izráel királyá-
nak: Fogd meg kezeddel a kézívet.
És ő megfogván azt kezével, Elizeus
is rátette kezeit a király kezeire;
17. És monda: Nyisd ki az ablakot
napkelet felől. És mikor kinyitotta,
monda Elizeus: Lőjj! És lőtt. Akkor
monda: Az Úrnak győzedelmes nyíla
ez, győzedelmes nyíl a Siriabeliek
ellen; mert megvered a Siriabelieket
Afekben a megsemmisülésig.
18. Monda azután: Vedd fel a nyi-
lakat. És felvette. Ő pedig monda az
Izráel királyának: Lőjj a földbe, és
bele lőtt a földbe háromszor; azután
abbahagyta.

19. Akkor megharaguvék reá az Isten embere, és monda: Ötször vagy hatszor kellett volna lőnöd, akkor megverted volna a Siriabelieket a megsemmisülésig; de így már csak háromszor vered meg a Siriabelieket.
20. Azután meghalt Elizeus, és eltemették. A moábita * portyázó csapatok pedig az országba törtek a következő esztendőben. * rész 1,1.
21. És történt, hogy egy embert temettek, és mikor meglátták a csapatokat, gyorsan odatették azt az embert az Elizeus sírjába; de a mint odajutott és hozzáért az Elizeus tetemeihez, megelevenedett és lábaira állott.
22. Hazáel pedig, Siria királya nyomorgatá * az Izráelt Joákház minden napjaiban. * rész 8,12.13.
23. De megkegyelmezett az Úr nékik, és megkönyörült rajtok, és hozzájok tért az ő szövetségéért, * a melyet *kötött volt* Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal, és nem akarta őket elveszíteni, sem el nem vetette őket az ő orczája elől mind ez ideig.
* 1 Móz.17,1—10. 2 Móz.2,24.25.
24. És meghalt Hazáel, Siria királya, és az ő fia, Benhadád lett helyette a király.
25. És visszavevé Joás, a Joákház fia Benhadádnak, a Hazáel fiának kezéből a városokat, a melyeket erővel elvett volt * Joákháznak, az ő atyjának kezéből. Háromszor veré meg őt Joás, és visszaszerezte Izráel városait. * vers 22.

Júda országa. Amásia és Azária királyok.
(Vers 1—22: v. ö. 2 Krón.25—26,2.)

14. Joásnak, a Joákház fiának, Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni Amásia, * Joásnak, a Júda királyának fia. * 2 Krón.25,1.
2. Huszonöt esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának pedig Joáddán volt a neve, Jeruzsálemből való.
3. És kedves dolgot cselekedett az Úr szemei előtt, de még sem annyira, mint Dávid, * az ő atyja, hanem csak úgy tett mindent, mint az ő atyja, Joás. * 1 Kir.15,5.
4. Mert a magaslatokat * nem rontották le, hanem a nép *még mindig* ott áldozott és ott tömjénezett a magaslatokon. * rész 12,3.
5. Mikor azután a birodalom kezében megerősödött, megölte az ő * szolgáit, a kik a királyt, az ő atyját megölték volt. * rész 12,20.21.
6. De a gyilkosok fiait nem ölte meg, a mint meg van írva a Mózes törvénykönyvében, a melyben az Úr megparancsolta és megmondotta: Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért, se a fiak meg ne ölettessenek az atyákért; kiki az ő bűnéért haljon meg. * 5 Móz.24,16.
7. Ugyanő megvert az * Edomiták közül tízezeret a sós völgyben; és bevette Sélát ostrommal, és ezt nevezé Jokteélnek mind e mai napig. * rész 8,20.
8. Akkor követeket küldött Amásia Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak, az Izráel királyának volt a fia, ezt izenvén: Jere, nézzünk egymás szemébe!
9. És elkülde Joás, Izráel királya Amásiához, Júda királyához, ezt válaszolván: A bogácskóró, mely a Libánonon *van*, * elküldött a Libánon czédrusfájához, ezt izenvén: Add a te leányodat az én fiamnak feleségül; de a mező vadja, a mely a Libánonon van, átszaladt a bogácskórón, és eltapodta azt. * Bír.9,8—15.
10. Megverted az Edomitákat, * azért fuvalkodtál fel szívedben. Elégedjél meg a dicsőséggel és maradj otthon; miért akarsz a szerencsétlenséggel harczra kelni, hogy elessél magad is és Júda is veled együtt? * vers 7.
11. De Amásia nem hallgatott reá, és felvonult Joás, Izráel királya, és szembe-szállottak egymással, ő és Amásia, Júda királya Bethsémesnél, a mely * Júdában van. * Józs.15,1.10.
12. De megveretett * Júda Izráeltől, és kiki elfutott az ő sátorába.
* 2 Krón.25,21.24.
13. És Amásiát, Júda királyát, Joásnak, az Akházia fiának fiát *is* elfogta Joás, Izráel királya Bethsémesnél; és Jeruzsálem ellen ment, és lerontotta Jeruzsálem kerítését, az Efraim kapujától egész a szegletkapuig, négyszáz singre,
14. És elvitt minden aranyat, * minden ezüstöt és minden edényt, a mely találtatott az Úr házában és a király házának kincsei között, és kezeseket *is vévén*, visszatért Samariába.
* 1 Kir.14,25.26.
15. Joás * egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, és az ő erőssége, és miképen hadakozott Amásia, a Júda királya ellen, vajjon nincsenekké megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében? * rész 13,12.
16. És elaluvék Joás az ő atyáival, és eltemettették Samariában az Izráel királyaival együtt; és az ő fia, Jeroboám uralkodék ő helyette.
17. Amásia pedig, * Joásnak, a Júda

királyának fia, Joásnak, a Joákház
fiának, az Izráel királyának halála
után még tizenöt esztendeig élt.
* 2 Krón. 25, 1.
18. És Amásiának egyéb dolgai vaj-
jon nincsenek-é megírva a Júda ki-
rályainak krónika-könyvében?
19. És pártot ütöttek ő ellene Jeru-
zsálemben, és ő Lákisba menekült;
de utána küldtek Lákisba, és meg-
ölték ott.
20. És visszahozták őt lovakon, és el-
temetteték Jeruzsálemben, a Dávid
városában az ő atyáival.
21. És az egész Júda népe vevé Azá-
riát, a ki tizenhat esztendős volt, és
őt tette királylyá, az ő atyja, Amásia
helyett. * 2 Krón. 26, 1.
22. Ő építé meg Elátot, * a melyet
visszavett Júdának azután, hogy a
király elaludt az ő atyáival. * 5 Móz. 2, 8.

Izráel országa. A másik Jeroboám király.

23. Amásiának, Joásnak, a Júda ki-
rálya fiának tizenötödik esztendejé-
től fogva uralkodott Jeroboám, Joás-
nak, az Izráel királyának fia Sama-
riában, negyvenegy esztendeig,
24. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, mert Jeroboámnak, a Né-
bát fiának semmi bűnétől el nem tá-
vozott, a ki bűnbe ejtette az Izráelt.
25. Ő szerezte vissza az Izráel hatá-
rát Emáthtól fogva a pusztasági ten-
gerig, az Úrnak, Izráel Istenének be-
széde szerint, a melyet szólott volt
az ő szolgája, Jónás próféta, az Amit-
tai fia által, * a ki Gáth-Kéferből való
volt. * Jón. 1, 1.
26. Mert megtekintette * az Úr az Iz-
ráel igen nagy nyomorúságát, hogy
a berekesztetett és az elhagyatott is
semmi és nincs senki, a ki az Izráelt
megszabadítaná. * 5 Móz. 32, 36.
27. És nem mondta azt az Úr, hogy
az Izráel nevét eltörli az ég alól; an-
nakokáért megszabadította * őket Je-
roboám, a Joás fia által. * rész 13, 5.
28. Jeroboám egyéb dolgai pedig és
minden cselekedetei és az ő erőssége,
hogy miképen hadakozott, és mi mó-
don nyerte vissza Damaskust és a
Júdához tartozó Hámátot az Izráel-
nek: vajjon nincsenek-é megírva az
Izráel királyainak krónika-könyvé-
ben?
29. És elaluvék Jeroboám az ő atyái-
val, Izráel királyaival, és uralkodék
az ő fia, Zakariás, ő helyette.

Júda országa. Azária vagy Uzziás.
(Vers 1—7: v. ö. 2 Krón. 26, 1. 3—23.)

15. Jeroboámnak, az Izráel kirá-
lyának huszonhetedik esz-
tendejében kezdett uralkodni * Azá-
ria, Amásiának, a Júda királyának
fia. * 2 Krón. 26, 1—5.
2. Tizenhat * esztendős volt, mikor
uralkodni kezdett, és ötvenkét esz-
tendeig uralkodott Jeruzsálemben,
és az ő anyjának neve Jekólia, Je-
ruzsálemből való. * rész 14, 21.
3. És kedves dolgot cselekedék az Úr
szemei előtt mind a szerint, a mint az
ő atyja, Amásia cselekedett;
4. Csakhogy a magaslatok nem ron-
tattak le, a nép még ott áldozott és
tömjénezett a magaslatokon.
5. És megverte az Úr a királyt, * mert
bélpoklos lett egész halála napjáig,
és külön házban lakott, és Jótám, a
király fia kormányozta a házat, és ő
szolgáltatott törvényt a föld népének.
* 2 Krón. 26, 16—21.
6. Azáriának egyéb dolgai pedig és
minden cselekedetei vajjon nincse-
nek-é megírva a Júda * királyainak
krónika-könyvében? * 2 Krón. 26, 1—23.
7. És elaluvék Azária az ő atyáival,
és eltemeték őt az ő atyáival a Dávid
városában, * és az ő fia, † Jótám, ural-
kodék ő helyette. * 2 Krón. 26, 23. † vers 5.

Izráel országa. Zakariás.

8. Azáriának, a Júda királyának har-
mincznyolczadik esztendejében kez-
dett uralkodni * Zakariás, a Jeroboám
fia Izráelen, Samariában hat hóna-
pig. * rész 14, 29.
9. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, miképen az ő atyái csele-
kedtek volt. Nem hagyta el Jeroboám-
nak, a Nébát fiának * bűneit, a ki vé-
tekbe ejtette az Izráelt. * 1 Kir. 12, 28-33.
10. És összeesküdött ellene Sallum,
a Jábes fia, és megölte őt a nép sze-
me láttára, és megölvén őt, ő ural-
kodott helyette.
11. Zakariásnak egyéb dolgai pedig
ímé meg vannak írva az Izráel kirá-
lyainak krónika-könyvében.
12. Ez az Úr beszéde, a mit Jéhu fe-
lől szólott, * mondván: A te fiaid ne-
gyedízig ülnek Izráel trónján. És így
történt. * rész 10, 30.

Sallum.

13. Sallum, a Jábes fia lett a király
Uzziának, Júda királyának harmincz-
kilenczedik esztendejében, de csak
egy hónapig uralkodott Samariában;
14. Mert Menáhem, a * Thirsabeli
Gádi fia feljött, és Samariába ment,
és megölte Sallumot, a Jábes fiát Sa-
mariában, és megölvén őt, ő uralko-
dott helyette. * 1 Kir. 16, 23.
15. Sallumnak egyéb dolgai pedig és
összeesküvése, a melyet csinált: ímé
meg vannak írva az Izráel királyai-
nak krónika-könyvében.
16. Akkor verte le Menáhem Tifsáhot

és mindazokat, a kik benne voltak, és egész határát Thirsától fogva, mert nem bocsátották be, azért veré le, *és még* a terhes asszonyokat *is* mind felhasogatá benne.

Menáhem.

17. Azáriának, Júda királyának harminczkilenczedik esztendejétől fogva uralkodott Menáhem, a Gádi fia Izráelen tíz esztendeig Samariában,
18. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt; nem hagyta el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneit teljes életében, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.
19. *És* rátört Púl, Assiria királya, az országra, és Menáhem Púlnak ezer tálentom ezüstöt adott azért, hogy legyen néki segítséggel az ő birodalmának megerősítésében.
20. És Menáhem adót vetett Izráelben a gazdagokra, ötven ezüst siklust minden egyes emberre, hogy azt Assiria királyának adja, és visszatért Assiria királya, és nem maradt ott az országban.
21. Menáhemnek egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?
22. És elaluvék Menáhem az ő atyáival, és uralkodék az ő fia, Pekája ő helyette.

Pekája.

23. *És* Azáriának, Júda királyának ötvenedik esztendejében kezdett uralkodni Pekája, a Menáhem fia, Izráelen Samariában két esztendeig.
24. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, * nem távozék el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejtette az Izráelt. * vers 9.
25. És pártot ütött ellene Péka, a Remália fia, az ő hadnagya, és megölte őt Samariában, a király házának palotájában, Argóbbal és Arjéval és ötven emberrel a Gileádbeliek fiai közül, és megölte őt, és ő lett helyébe a király.
26. Pekájának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

Péka. Az assiriai fogság kezdete.

27. Azáriának, Júda királyának ötvenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Péka, a Remália fia, Izráelen Samariában húsz esztendeig.
28. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt; * nem távozék el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejtette az Izráelt. * vers 9.
29. Pékának, az Izráel királyának idejében jött el Tiglát-Piléser, Assiria királya, és foglalta el * Hijont, Abélt, Beth-Maakát, Jánoát, Kédest, Hásort, Gileádot, Galileát és a Nafthali egész földét, és hurczolta el őket, Assiriába. * 1 Kir. 15, 20.
30. De Hósea, az Ela fia, pártot ütött Péka, a Remália fia ellen, és levágta és megölte őt, és ő lett helyébe a király Jótámnak, az Uzzia fiának huszadik esztendejében.
31. Pékának egyéb dolgai pedig * és minden cselekedetei ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében. * 2 Krón. 28, 6.

Júda országa. Jótám király.

(Vers 32—36. 38: v. ö. 2 Krón. 27.)

32. Pékának, a Remália fiának, az Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni * Jótám, Uzziának, a Júda királyának fia. * 2 Krón. 27, 1.
33. Huszonöt esztendős volt, a mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának Jérusa volt a neve, a Sádók leánya.
34. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, mind a szerint, a mint az ő atyja, * Uzzia cselekedék; * vers 7.
35. Csak a magaslatokat nem rontották le; még ott áldozott és tömjénezett a nép a magaslatokon. Ő építette meg az Úr házának felső kapuját.
36. Jótámnak egyéb dolgai * pedig és minden cselekedetei vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében? * 2 Krón. 27, 1—6.
37. Ebben az időben kezdte az Úr ráküldeni Júdára Réczint, * Siria királyát, és Pékát, a Remália fiát. * Ésa. 7, 1.
38. És elaluvék Jótám az ő atyáival, és eltemetteték az ő atyáival, Dávidnak, az ő atyjának városában, és Akház, az ő fia, uralkodék ő helyette.

Akház király.

(V. ö. 2 Krón. 28.)

16. Pékának, a Remália fiának tizenhetedik esztendejében kezdett uralkodni * Akház, Jótámnak, a Júda királyának fia. * 2 Krón. 28, 1.
2. Húsz esztendős volt Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; de nem azt cselekedé, a mi az Úrnak, az ő Istenének tetszett volna, a mint Dávid, az ő atyja,
3. Hanem az Izráel királyainak útjokon járt, még az ő fiát is * átvitte a tűzön, a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai előtt kiűzött volt. * rész 3, 27. 3 Móz. 18, 21.
4. És ott áldozott és tömjénezett * a magaslatokon és a halmokon és minden zöld fa alatt. * rész 17, 10. Ezék. 6, 13.
5. Abban az időben jött fel * Réczin,

Siria királya, és Péka, a Remália fia,
az Izráel királya, Jeruzsálemet vívatni.
és körülzárták Akházt, de nem tudták † legyőzni. *Ésa. 7, 1. †2Krón. 26, 9. 14. 15.
6. Akkor nyerte vissza Réczin, Siria
királya Elátot* a Siriabelieknek, és irtotta
ki a zsidókat Elátból; és Siriabeliek
jövének Elátba, és ott laknak
mind e mai napig. * rész 14, 22.
7. És követeket küldött Akház Tiglát-Pileserhez,
* Assiria királyához,
ezt izenvén: Te szolgád és te fiad vagyok;
jőjj fel és szabadíts meg engem
Siria † királyának kezéből és az Izráel
királyának kezéből, a kik reám támadtak.
* rész 15, 29. † 2 Krón. 28, 5—8. 21.
8. És vevé Akház az ezüstöt és aranyat,
a mely találtaték az Úr házában
és * a király házának kincsei között,
és ajándékba küldé Assiria királyának.
* 2 Krón. 28, 21.
9. És engedett néki Assiria királya,
és feljövén Assiria királya Damaskus
ellen, * bevette azt, és a benne levőket
Kirbe hurczolta; Réczint pedig
megölte. * Ésa. 17, 1. Ámós 1, 3—4.
10. És eleibe ment Akház Tiglát-Pilésernek,
Assiria királyának Damaskusba,
és mikor meglátta Akház király
azt az oltárt, a mely Damaskusban
volt, elküldte Akház király annak
az * oltárnak hasonlatosságát és
képét minden felszerelésével Uriás
paphoz. * 2 Krón. 25, 14.
11. És megépítette Uriás pap az oltárt
arra a formára, a melyet Akház
király Damaskusból küldött, és elkészíté
azt Uriás pap, mire Akház király
visszajött Damaskusból.
12. És mikor megjött a király Damaskusból
és meglátta a király az oltárt:
az oltárhoz ment a király és áldozott
rajta,
13. És meggyújtotta az ő égőáldozatját
és ételáldozatját, és áldozott italáldozattal
is, és az ő hálaáldozatainak
vérét elhintette az oltár körül.
14. És a rézoltárt, a mely az Úr előtt
állott, elviteté a ház elől, hogy ne álljon
az ő oltára és az Úr háza között,
és helyhezteté azt az oltár szegletéhez
észak felől.
15. És megparancsolta Akház király
Uriás papnak, mondván: E nagy oltáron
gyújtsd meg a reggeli égőáldozatot
és az esteli ételáldozatot, a király
égőáldozatját is az ő ételáldozatával
együtt, az egész föld népének
is mind égőáldozatját, mind ételáldozatját,
mind italáldozatját, és az
égőáldozat minden vérét és egyéb áldozatnak
minden vérét a körül hintsed
el; a rézoltár felől pedig még
majd gondolkozom.
16. És Uriás pap mind a szerint cselekedék,
a mint Akház király megparancsolta.
17. És letörte Akház király a talpak
oldalait, * és lehányta azokról a mosdómedenczéket;
a tengert is ledobta
a rézökrökről, a melyeken állott, és
kőtalapzatra tette. * 1 Kir. 7, 27. 37. 44.
18. És áthelyezte a szombati hajlékot,
a melyet a házban építettek, és
a király külső bejáró helyét az Úr
házában, Assiria királya miatt.
19. Akháznak egyéb dolgai pedig, a
melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-é
megírva a Júda * királyainak
krónika-könyvében? * 2 Krón. 28. 1—3.
20. És elaluvék Akház az ő atyáival,
és eltemetteték * az ő atyáival a Dávid
városában, és uralkodék ő helyette
az ő fia, † Ezékiás.
* 2 Krón. 28, 27. † rész 18, 1.

Izráel országa. Hóseás, utolsó király.

17. Akháznak, a Júda királyának
tizenkettedik esztendejében
kezdett uralkodni Hóseás, az Éla fia,
Samariában Izráelen, kilencz esztendeig,
2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei
előtt; de nem annyira, mint Izráel
ama királyai, a kik előtte éltek.
3. Ez ellen jött * fel Salmanassár,
Assiria királya, és szolgájává lett Hóseás,
és adót fizetett néki. * rész 18, 9. 10.
4. De mikor Assiria királya megtudta,
hogy Hóseás pártot ütött ellene
és követeket küldött Suához, Égyiptom
királyához, az évenkénti adót
pedig nem küldötte meg Assiria királyának:
elfogatta őt Assiria királya
és börtönbe vetette.
5. És felméne az assiriai király az
egész ország ellen, és feljövén Samaria
ellen, azt három esztendeig ostromolta.
6. És Hóseásnak kilenczedik * esztendejében
bevette Assiria királya Samariát,
és elhurczolta az Izráelt Assiriába;
és Halában és Háborban a Gózán
folyó mellett, és a Médek városaiban
telepítette leőket. * rész 15, 29. 18, 10.

Az assiriai fogság Izráel büntetése az Istentől való elszakadásért.

7. Ez pedig * azért történt, mert az
Izráel fiai vétkeztek az Úr ellen, az ő
Istenök ellen, a ki őket kihozta Égyiptom
földéből, Faraónak, az égyiptomi
királynak kezéből, és idegen isteneket
tiszteltek, * 5 Móz. 28, 15. 63—67.
8. És jártak a pogányok * szerzésekben,
a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel
fiai elől, és úgy cselekedtek, mint
az Izráel királyai.
* rész 16, 3. 1 Kir. 12, 28. 33.

9. És alattomban oly dolgokat cse-
lekedtek az Izráel fiai, a melyek el-
lenére voltak az Úrnak, az ő Istenök-
nek, és építettek magoknak * magas-
latokat minden városaikban, az őr-
tornyoktól a kerített városokig.
* rész 16,10—18. Ezék.6,13.
10. És emeltek magoknak faragott
képeket és Aserákat minden magas
halmokon és minden * zöld fa alatt.
* Jer.2,20.3,6.
11. És ott tömjéneztek minden ma-
gaslaton, mint a pogányok, a kiket
az Úr kiűzött volt előlök, és gonosz
dolgokat cselekedtek, a melyekkel
az Urat haragra indították,
12. És a bálványoknak szolgáltak, a
kik felől az Úr azt * parancsolta volt
nékik: Ezt ne cselekedjétek.
* 5 Móz.5,7.8.
13. És mikor bizonyságot tett az Úr
Izráelben és Júdában minden pró-
fétája és minden látnoka * által, ezt
mondván: Térjetek meg † a ti gonosz
útaitokról, és őrizzétek meg az én
parancsolataimat és rendeléseimet,
az egész törvény szerint, a melyet
parancsoltam a ti atyáitoknak; és a
melyet ti hozzátok küldöttem az én
szolgáim, a próféták által:
* 4 Móz.12,5.1 Sám.9,9.28,6. † Jer.18,11.35,15.
14. Akkor nem engedelmeskedtek,
hanem megkeményítették az ő nya-
kokat atyáik makacssága * szerint, a
kik nem hittek az Úrban, az ő Iste-
nökben. * 4 Móz.14,22. 5 Móz.31,27.
15. Sőt megvetették az ő rendeléseit
és szövetségét, * a melyet atyáikkal kö-
tött, és az ő bizonyságtételeit, a me-
lyekkel megintette őket, és hiábava-
lóságot követvén, magok is hiábava-
lókká lettek, és a körültök való po-
gányok után *indultak*, a kik felől pe-
dig azt parancsolta nékik az Úr, hogy
azokat ne utánozzák.
* Zsolt.147,19. 2 Móz.24,3—8.
16. És elhagyták az Úrnak, az ő Is-
tenöknek minden parancsolatját, és
öntött képeket csináltak magoknak,
két borjút, és készítettek Aserát, és
meghajlottak az ég minden * seregei
előtt, és a Baált tisztelték.
* 1 Kir.12,28—33.
17. És átvitték fiaikat és * leányaikat
a tűzön, jövendőket mondtak és va-
rázslást űztek, és magokat † teljesen
eladták a bűnnek az Úr bosszantá-
sára. * rész 16,3. † 1 Kir.21,20.25.26.
18. Azért igen megharaguvék az Úr
Izráelre, és elveté őt * színe elől; és
semmi nem maradt meg, hanem csak
a Júda † nemzetsége egyedül.
* vers 6. † 1 Kir.12,17.
19. Sőt még a Júda sem őrizte meg
az Úrnak, az ő Istenének * parancso-
latait, hanem az Izráel szerzésiben
jártak, úgy cselekedvén, mint azok.
* rész 16,3—17.
20. Elidegenült * azért az Úr az egész
Izráel magvától, és megsanyargatta
őket, és a kóborlók kezébe adta őket,
mígnem mind elvetette az ő szemei
elől; * vers 13.14.18.
21. Mert elszakasztotta Izráelt * a Dá-
vid házától, és királylyá tevék Jero-
boámot, a Nébát fiát. És Jeroboám
elcsalta az Izráelt az Úrtól, és igen
nagy vétekbe ejtette őket.
* 1 Kir.12,16—33.
22. És * az Izráel fiai követték Jero-
boám minden bűnét, a melyeket el-
követett, és nem távoztak el azoktól;
* rész 15,9.18,24.28.
23. Míglen elveté az Úr az ő színe
elől az Izráelt, a mint megmondotta
minden ő szolgái, a próféták * által.
Így hurczoltatott el fogságra az Izráel
az ő földéből Assiriába mind e mai
napig. * Hós.1,4—6.

A samaritánusok eredete.

24. És *más népet* telepített be Assiria
királya * Babilóniából, Kutából, Avá-
ból, Hámátból és Sefárvaimból, és
beszállítá őket Samaria városaiba az
Izráel fiai helyett, a kik birtokba vet-
ték Samariát, és annak városaiban
laktak. * Esdr.4,10.
25. És történt ott lakásuk kezdetén,
hogy nem az Urat félték, és az Úr orosz-
lánokat bocsátott reájok, * a melyek
többet megöltek közülök. * 3 Móz.26,22.
26. Mondának azért Assiria királyá-
nak: A pogányok, a kiket *ide* hoztál
és Samaria városaiba telepítettél, nem
tudják e föld Istene tiszteletének
módját, azért oroszlánokat bocsátott
az rájok, a melyek megölik őket, mert
nem tudják e föld Istene tiszteleté-
nek módját.
27. Parancsola azért Assiria királya,
mondván: Vigyetek oda egyet a pa-
pok közül, a kiket onnét elhoztatok,
a ki menjen el és lakjék ott, és ta-
nítsa meg őket ama föld Istene tisz-
teletének módjára.
28. És elméne egy a papok közül, a
kiket Samariából elvittek volt, és * la-
kék Béthelben, és megtanította őket,
hogy mikép tiszteljék az Urat.
* 1 Kir.12,29.13,1.2.
29. De azért mindenik nép külön
isteneket csinált magának, és behe-
lyezték azokat a magaslatok házaiba,
a melyeket a Samaritánusok építet-
tek, mindenik nemzetség a maga vá-
rosában, a melyben lakott.
30. A Babilonból való férfiak csinál-
ták a Sukkót-Benótot, a Kutból való

férfiak csinálták a Nérgelt, és a Hámátból való férfiak az Asimát csinálták;
31. A Háveusok pedig a Nibeházt és a Tartákot csinálták, míg a Sefárvaimbeliek tűzzel égették meg az ő magzatjaikat * az Adraméleknek és Anaméleknek, a Sefárvaimbeliek isteneinek. * rész 3,27. 16,3.
32. De miután az Urat is tisztelték, a magaslatokra papokat állítottak a maguk tömegéből, a kik ő érettök áldoztak a magaslatok házaiban.
33. Így tisztelték az Urat és szolgálták az ő isteneiket is, ama népek szokása szerint, a kik közül elhozták volt őket.
34. És mind e mai napig az ő régi szokásuk szerint cselekesznek; nem tisztelik *igazán* az Urat, és nem cselekesznek az ő rendeléseik és szokásuk szerint, sem pedig ama törvény és parancsolat szerint, a melyet az Úr parancsolt a Jákób fiainak, a kiknek az * Izráel nevet adta, * 1 Móz. 32,28.
35. És a kikkel az Úr szövetséget kötött, és megparancsolta nékik, mondván: Ne tiszteljetek idegen isteneket, és ne imádjátok őket, és ne szolgáljatok és ne áldozzatok nékik;
36. Hanem csak az Urat tiszteljétek, őt imádjátok és néki áldozzatok, a ki titeket kihozott az Égyiptom földéből nagy * erővel és kinyújtott karral. * 2 Móz. 6,6. 12,51.
37. És őrizzétek meg az ő rendeléseit, ítéleteit, törvényét és parancsolatját, a melyeket megírt néktek, azokat cselekedvén minden időben, és idegen isteneket ne tiszteljetek;
38. És el ne felejtkezzetek a kötésről, a melyet veletek tettem, és ne tiszteljetek idegen isteneket;
39. Hanem az Urat tiszteljétek, a ti Isteneteket, és ő megszabadít titeket minden ellenségetek kezéből.
40. De ezek * nem engedelmeskedtek, hanem előbbi szokásaik szerint cselekedtek. * Bir. 6,10.
41. Így tisztelték ezek a pogányok az Urat és szolgálták az ő bálványaikat, és így * cselekedtek az ő fiaik és unokáik is, a mint az ő eleik cselekedtek, mind e mai napig. * vers 29—31.

Júda országa. Ezékiás király.

18. És Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának harmadik esztendejében kezdett * uralkodni Ezékiás, Akháznak, a Júda királyának fia. * rész 16,20. 2 Krón. 29,1.
2. Huszonöt esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve Abi, a Zakariás leánya.
3. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, a mint az ő atyja, Dávid cselekedett * volt. * 1 Kir. 15,5.
4. Ő rontotta le a magaslatokat, * törte el az oszlopokat, és vágta ki az Asérát, és törte össze az érczkígyót is, a melyet Mózes † csinált; mert mind az ideig az Izráel fiai jóillatot tettek annak, és nevezék azt Nékhustánnak.
* 2 Krón. 31,1—4. † 4 Móz. 21,9.
5. *Egyedül* az Úrban, Izráel Istenében bízott, és ő utána nem volt hozzá hasonló * Júda minden királyai között, sem azok között, a kik ő † előtte *voltak.* * 2 Krón. 32,25. † 1 Kir. 3,12. 11,6—9.
6. Mert az Úrhoz ragaszkodott, és el nem hajlott ő tőle, és megőrizte az ő parancsolatait, a melyeket az Úr Mózesnek parancsolt vala.
7. És vele volt az Úr mindenütt és a hova csak ment, előmenetele volt. És elszakadt * Assiria királyától, és nem szolgált néki. * rész 16,7.8.
8. Megverte a Filiszteusokat is egész Gázáig és határukat, az őrtornyoktól a kerített városokig.
9. Ezékiás királynak negyedik esztendejében — a mely Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának hetedik esztendeje — feljött * Salmanassár, Assiria királya Samaria ellen, és megszállotta azt, * rész 17,5.6.
10. És elfoglalta három esztendő mulva, Ezékiás hatodik esztendejében — ez Hóseásnak, az Izráel királyának kilenczedik esztendeje — ekkor vették be Samariát.
11. És elhurczolta Assiria királya az Izráelt Assiriába, és letelepíté Halába, Háborba, a Gózán folyó mellé, és a Médusok városaiba;
12. Azért, mert nem hallgattak az Úrnak, az ő Istenöknek szavára, hanem megszegték * az ő szövetségét, mindazokat, a melyeket Mózes, az Úr szolgája parancsolt vala; sem nem hallgattak rájok, sem nem cselekedték azokat. * 5 Móz. 28,15.63—67.
(Vers 13—37: v. ö. 2 Krón. 32,1—19. Ésa. 36.)
13. Ezékiás királynak pedig tizennegyedik esztendejében feljött Sénakhérib, * Assiria királya Júdának minden kerített városa ellen, és elfoglalta azokat. Ésa. 36,1—22. 37,36—38.
14. Akkor elküldött Ezékiás, Júda királya Assiria királyához Lákisba, ezt izenvén: Vétkeztem, * térj el én rólam; a mit rám vetsz, elviselem! És Assiria királya Ezékiásra, Júda királyára háromszáz tálentom ezüstöt és harmincz tálentom aranyat vetett ki. * vers 7.

15. És Ezékiás oda adott minden ezüstöt, a mely találtatott az Úr házában és a király házának kincsei között.
16. Ugyanebben az időben fosztotta meg Ezékiás az Úr templomának ajtait és az ajtók félfáit, a melyeket Ezékiás, Júda királya maga boríttatott be, és oda adta azokat Assiria királyának.
17. És Assiria királya *mégis* oda küldte Thartánt, Rabsárist és Rabsakét Lákisból Ezékiás királyhoz igen nagy haddal Jeruzsálembe, és felmenének és jutának Jeruzsálembe, és feljövén és oda érvén, megállának a * felső halastó zsilipjénél, a mely a ruhafestő útja mellett van. * Ésa. 36, 2. 2 Krón. 32, 9—16.
18. És kihíváták a királyt. És kiméne hozzájok Eliákim, a Hilkia fia, ki a *király* házának gondviselője volt, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékíró.
19. És monda nékik Rabsaké: Mondjátok meg Ezékiásnak: Ezt mondja a király, Assiria nagy királya: Micsoda bizodalom ez, a melyben te bizakodtál?
20. Azt mondád: csak szóbeszéd; tanács és erő *kell* a hadakozáshoz; vajjon kihez bíztál, hogy fellázadtál ellenem?
21. Ímé, ebben a törött * nádszálban bizakodol, Égyiptomban, melyhez ha ki támaszkodik, bemegy az ő kezébe és általlikasztja? Ilyen a Faraó, Égyiptom királya mindenekhez, a kik ő hozzá bíznak! * Ésa. 36, 6.
22. Vagy azt akarjátok nékem mondani: Mi az Úrban, a mi Istenünkben bízunk; hát nem ez-é az, a kinek magaslatait és oltárait lerontotta Ezékiás, és mind Júdának, mind Jeruzsálemnek megparancsolta: Ez oltár * előtt imádkozzatok Jeruzsálemben? * 5 Móz. 12, 5. 11.
23. Nosza, fogadj hát az én urammal, Assiria királyával: Én néked kétezer lovat adok, ha tudsz reájok adni anynyi lovast.
24. Hogy verhetnél hát vissza az én uram legkisebb hadnagyai közül csak egyet is, és hogyan bízhatol Égyiptomhoz a szekerek * és a lovagok miatt? * 2 Krón. 12, 2. 3.
25. Vajjon az Úr *tudta* nélkül jöttem-é fel e hely ellen, hogy azt elveszessem? Az Úr mondotta nékem: Menj fel e föld ellen, és veszesd el azt!
26. És monda Eliákim, a Hilkia fia, és Sebna és Joákh Rabsakénak: Beszélj, kérlek, a te szolgáiddal siriai nyelven, mert jól értjük; és ne beszélj velünk zsidóul e nép füle hallatára, a mely a kőfalon van.
27. És felele nékik Rabsaké: Vajjon a te uradhoz, vagy te hozzád küldött-é engem az én uram, hogy elmondjam e dolgokat, avagy nem *inkább* e férfiakhoz-é, a kik a kőfalon ülnek, hogy azután veletek együtt egyék meg a saját ganéjokat, * és igyák meg a saját vizeletöket? * rész 6, 25. 29.
28. És oda állott Rabsaké, és hangosan kezdett zsidóul beszélni, mondván: Halljátok meg a királynak, Assiria nagy királyának beszédit!
29. Azt mondja a király: Meg ne csaljon titeket Ezékiás; mert nem szabadíthat meg titeket az ő kezéből.
30. És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, ezt mondván: Kétség nélkül megszabadít minket az Úr, * és nem adatik e város az assiriai király kezébe. * vers 35.
31. Ne hallgassatok Ezékiásra; mert így szól Assiria királya: Békéljetek meg velem, és jőjjetek ki hozzám, és kiki egyék az ő szőlőjéből * és fügefájáról, és igyék az ő kútjának vizéből, * 1 Kir. 4, 25.
32. Míg eljövök és elviszlek titeket a ti földetekhez hasonló földre, gabonás és boros földre, kenyeres és szőlős földre, olajfás és mézes földre, hogy élhessetek és meg ne haljatok. Ne higyjetek Ezékiásnak, mert félrevezet benneteket, mikor azt mondja: Az Úr megszabadít minket!
33. Vajjon megszabadították-é a pogányok * istenei, mindenik a maga földjét Assiria királyának kezéből? * Ésa. 10, 10. 11.
34. Hol vannak Hámátnak és Arphádnak * istenei? Hol Sefárvaimnak, Hénának és Hivvának istenei? És Samariát is megszabadították-é az én kezemből? * rész 16, 9. Jer. 49, 23.
35. Kicsoda a földön való minden istenek közül, a ki megszabadíthatta volna az ő földjét az én kezemből, hogy az Úr is * kiszabadíthatná Jeruzsálemet az én kezemből? * rész 19, 35—37.
36. De a nép csak hallgatott, és nem felelt néki csak egy igét sem; mert a király megparancsolta volt, mondván: Ne feleljetek néki.
37. És elment Eliákim, a Hilkia fia, a *király* házának gondviselője, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékíró, Ezékiáshoz megszaggatott ruhákban, és elmondák néki Rabsaké beszédit.

Ezékiás imádkozik. Ésaiás szabadulást igér.
(V. ö. Ésa. 37. 2 Krón. 32, 20—23.)

19. Mikor pedig ezeket * hallotta Ezékiás király, megszaggat-

ta az ő ruháit, és zsákba öltözék, és
bement az Úr házába. * Ésa.37,1.
2. És elküldte Eliákimot, a *király* há-
zának gondviselőjét, és Sebnát, az író-
deákot, és a papoknak véneit, a kik
zsákba öltöztek, Ésaiás * prófétához,
az Ámós fiához; * Ésa.1,1.
3. És mondának néki: Ezt mondja
Ezékiás: E nap nyomorúságnak, szi-
dalmazásnak és * káromlásnak napja;
mert a fiak a szülésre jutottak, de
nincs erő szüléshez. * vers 10. rész 18,35.
4. Netalán az Úr, a te Istened meg-
hallotta Rabsakénak minden beszé-
dit, a kit elküldött az ő ura, Assiria
királya, hogy szidalommal * illesse
az élő Istent és káromló beszédekkel,
a melyeket az Úr, a te Istened meg-
hallott: könyörögj azért azokért, a
kik még megmaradtak. * rész 18,30—35.
5. És elmenének az Ezékiás király
szolgái Ésaiáshoz.
6. És monda nékik Ésaiás: Ezt mond-
játok a ti uratoknak: Ezt mondja az
Úr: Ne félj a beszédektől, a melye-
ket hallottál, a melyekkel szidalmaz-
tak engem Assiria királyának szolgái.
7. Ímé én oly lelket adok belé, hogy
hírt * hallván, visszatér az ő földjére
és fegyverrel † vágatom le őt az ő föld-
jében. * vers 9. rész 7,6.7. † vers 17.
8. És mikor visszatért Rabsaké, As-
siria királyát Libna ellen harczolva
találta, * mert meghallotta volt, hogy
Lákisból elment. * Józs.10,29.
9. És hallván Tirháka felől, * a szere-
csen király felől, ezt mondván: Ímé
kijött, hogy hadakozzék te ellened:
visszafordult és követeket küldött
Ezékiáshoz, ezt izenvén: * Ésa.37,9.
10. Így szóljatok Ezékiásnak, a Júda
királyának, mondván: Meg ne csaljon
téged * a te Istened, a kiben bízol, ezt
mondván: Nem adatik Assiria kirá-
lyának kezébe Jeruzsálem.
* rész 18,30.35.
11. Ímé hallottad, mit cselekedtek
Assiria királyai minden országokkal,
elvesztvén azokat; és te megszabadul-
hatsz-é?
12. Vajjon megszabadították-é a po-
gányok istenei azokat, a kiket elvesz-
tették az én atyáim: Gózánt, Aránt,
Résefet és az Éden fiait, a kik The-
lasárban *voltak?*
13. Hol van Hámát királya, Arphád
királya és Sefárvaim város királya?
Héna és Hivva?
14. És elvevé Ezékiás a levelet a kö-
vetek kezéből, és elolvasá azt, és fel-
ment az Úr házába, és kiterjeszté azt
Ezékiás az Úr előtt;
15. És imádkozék Ezékiás az Úr előtt,
és monda: Uram, Izráel Istene! a ki
a Kérubok * között lakol, te vagy egye-
dül e föld minden országainak Iste-
ne, te teremtetted a mennyet és a
földet: * 2 Móz.25,20—22.
16. Hajtsd hozzám, Uram, a te fü-
ledet és halld meg; nyisd fel, Uram,
a te szemeidet és lásd meg: és halld
meg a Sénakhérib beszédét, a ki ide
küldött, hogy szidalommal * illesse
az élő Istent. * vers 10.
17. Igaz, Uram, Assiria királyai el-
pusztították a pogányokat * és azok
országait. * vers 11—13.
18. És az ő isteneiket a tűzbe hány-
ták; de azok nem voltak istenek, ha-
nem csak emberi kéz alkotásai, fa
és kő, azért vesztették el őket.
19. Most azonban, mi Urunk, Iste-
nünk, szabadíts meg, kérlek, minket
az ő kezéből, hogy megismerje e föld
minden országa, hogy te, az Úr, vagy
az egyetlen Isten!
20. Akkor elküldött Ésaiás, az Ámós
fia, Ezékiáshoz, ezt mondván: Azt
mondja az Úr, Izráel Istene: A te
könyörgésedet, Assiria királya, Sé-
nakhérib felől, meghallgattam.
21. Ez az, a mit az Úr ő felőle mon-
dott: Megutál * téged és megcsúfol
téged Sionnak szűz leánya, utánad
fejét hajtogatja Jeruzsálem leánya.
* rész 18,23.30.
22. Kit szidalmaztál és kit gyaláztál?
És ki ellen emelted fel a te szódat,
vagy *ki ellen* emelted fel a te szemei-
det a magasságba? Az Izráel szentje
ellen!
23. Követeid * által gúnyoltad az Urat,
és mondád: Szekereim sokaságával
meghágom a hegyek magasságait, a
Libánon oldalait, és levágom magas
czédrusait, legfelségesebb cziprus-
fáit, és bemegyek csúcsának lakó-
helyébe, kertes erdejébe. * Ésa.37,24.
24. Ástam és ittam idegen vizeket,
és kiszárítom lábaim talpával Égyip-
tom minden folyóvizét.
25. Avagy nem hallottad? Régen meg-
csináltam, ős időktől elvégeztem ezt!
Most *csak* véghezvittem, hogy puszta
kőhalmokká döntsd össze az erős vá-
rosokat;
26. És hogy a benne lakók erejökben
megfogyatkozzanak, megrontassa-
nak és megszégyenüljenek, és olya-
nok legyenek mint a mező füve, fia-
tal paréj, a háztető füve és mint a
kalászhajtás előtt elszáradt gabona.
27. És ismerem a te ülésedet, és já-
rásodat kelésedet, és ellenem való
tombolásodat;
28. A te ellenem * való tombolásod-
ért és a te elbizakodásodért, a mely
felhatott füleimbe, † az én karikámat

orrodba vetem, és zabolámat szádba,
és visszaviszlek azon az úton, a melyen
eljöttél. * Ésa.37,29. † 1 Kir.20,28.
29. Te néked pedig, *Ezékiás*, legyen
ez jeled: Ez esztendőben táplál a hulladék
termése, a második esztendőben,
a mi magától terem; de a harmadik
esztendőben *már* vettek és
arattok, szőlőket plántáltok és azok
gyümölcsét eszitek.
30. És a Júda házából a kiszabadult
és a megmaradt gyökeret ver alól,
és gyümölcsöt terem felül.
31. Mert Jeruzsálemből fog származni
a maradék, és a megszabadult a
Sion hegyéről; a Seregek * Urának
buzgó szerelme cselekszi ezt! * Ésa.9,7.
32. Azért azt mondja az Úr Assiria
királya felől: Be nem jő e városba,
és nyilat sem lő bele, sem paizs nem
ostromolja azt, sem sánczot nem ás
mellette.
33. Azon az úton, a melyen jött,*tér
vissza, de e városba be nem jő, azt
mondja az Úr. * vers 28.
34. És megoltalmazom e várost, hogy
megtartsam azt, én érettem és Dávidért,
az * én szolgámért. * 1 Kir.11,13.

Az assiriaiak csodálatos leveretése. Sénakherib elvész.

35. És azon az éjszakán kijött az Úr
angyala, és levágott az Assiriabeli
táborban * száznyolczvanötezeret, és
mikor jó reggel felkeltek, ímé mindenütt
holttestek *hevertek*. * Ésa.37,36.
36. És elindult, és elment, * és visszafordult
Sénakhérib, Assiria királya,
és Ninivében maradt. * rész 19,28.33.
37. És lőn, mikor ő a Nisróknak, az
ő Istenének templomában imádkozék,
Adramélek és Sarézer, az ő*fiai,
levágták őt fegyverrel; magok pedig
elszaladtak az Ararát földébe, és az ő
fia, Esárhaddon uralkodék helyette.
* Ésa.37,38.

Ezékiás betegsége és életének meghosszabbítása.

(V. ö. Ésa.38,39. 2 Krón.32,24—33.)

20. Ebben az időben halálosan
megbetegedett * Ezékiás, és
hozzá menvén Ésaiás próféta, az
Ámós fia, monda néki: Azt mondja
az Úr: Rendeld el házadat, mert meghalsz
és nem élsz. * Ésa.38,1.
2. Akkor arczczal a falhoz fordult,
és könyörgött az Úrnak, mondván:
3. Óh Uram, emlékezzél meg róla,
hogy te előtted hűséggel és tökéletes
szívvel jártam, és hogy azt cselekedtem,
a mi jó * volt a te szemeid előtt.
És sírt Ezékiás nagy sírással.
* rész 18,3—6. Neh.13,14.
4. Azonban Ésaiás még alig ért a
város közepére, mikor az Úr beszéde
lőn ő hozzá, mondván:
5. Menj vissza és mondd meg Ezékiásnak,
az én népem fejedelmének:
Azt mondja az Úr, Dávidnak, a te
atyádnak Istene: Meghallgattam a te
imádságodat, láttam a te könyhullatásidat,
íme én meggyógyítlak téged,
harmadnapra felmégy az Úr házába;
6. És a te idődet tizenöt esztendővel
meghosszabbítom, és megszabadítlak
téged és e várost Assiria királyának
kezéből, és megoltalmazom e várost
én érettem és Dávidért, * az én szolgámért,
* rész 19,34.
7. És monda Ésaiás: Hozzatok egy
kötés száraz fügét ide. És hozának,
és azt a kelevényre kötötték, és meggyógyult.
8. És mikor azt kérdezé Ezékiás Ésaiástól:
Mi lesz a jele, hogy meggyógyít
engem az Úr, és hogy harmadnapra
felmehetek az Úr házába?
9. Felele Ésaiás: Ez legyen jeled az
Úrtól, hogy ő megcselekeszi ezt a dolgot,
a melyről szólott *néked:* Előremenjen-é
az árnyék tíz grádicscsal,
vagy visszatérjen-é tíz grádicscsal?
10. És felele Ezékiás: Könnyű az árnyéknak
tíz grádicscsal alábbszállani.
Ne úgy, hanem menjen hátra az
az árnyék tíz grádicscsal.
11. És könyörgött Ésaiás próféta az
Úrhoz, és visszatéríté * az árnyékot
Akház napóráján, azokon a grádicsokon,
a melyeken már alámentvolt,
tíz grádicscsal. * Józs.10,13.

Ezékiás hiúsága a babiloniai követek előtt és halála.

12. Ebben az időben küldött Berodákh
Baladán, Baladánnak, a babiloniai
királynak fia levelet és ajándékokat
Ezékiásnak; mert meghallotta,
hogy Ezékiás beteg volt.
13. És meghallgatá őket Ezékiás, és
megmutatta nékik az ő * egész kincsesházát,
az ezüstöt, az aranyat, a
fűszerszámokat, a drága kenetet és
az ő fegyveres házát és mindent, a mi
csak találtatott az ő kincstáraiban, és
nem volt semmi az ő házában és egész
birodalmában, a mit meg nem mutatott
volna Ezékiás. * 2 Krón.32,25.31.
14. Ekkor jött Ésaiás próféta Ezékiás
királyhoz, és monda néki: Mit mondtak
ezek a férfiak, és honnét jöttek
hozzád? És felele Ezékiás: Messze
földről jöttek, Babilóniából.
15. És monda: Mit láttak a te házadban?
Felele Ezékiás: Mindent láttak,
a mi csak van az én házamban, és
nem volt semmi az én tárházamban,
a mit nékik meg ne mutattam volna.

16. Akkor monda Ésaiás Ezékiásnak:
Halld meg az Úrnak beszédét:
17. Ímé eljő az idő, a mikor mindaz, a mi a te házadban van, és a mit eltettek a te atyáid e mai napig, elvitetik Babilóniába, * és semmi sem marad meg, azt mondja az Úr. * rész 24,13.
18. És a te fiaid közül is, a kik tőled származnak és születnek, * elhurczoltatnak és udvariszolgák lesznek a babilóniai király udvarában.
* 2 Krón.33,11.
19. Ezékiás pedig monda Ésaiásnak: Jó * az Úr beszéde, a melyet szólál: És monda: Nem *merő jóság-é*, ha békesség és hűség lesz az én napjaimban? * 1 Sám.3,18.
20. Ezékiásnak egyéb * dolgai pedig és minden erőssége, és hogy miképen csinálta a tavat és a vízcsöveket, a melyekkel a vizet a városba vezette: vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?
* 2 Krón.29,1—36.
21. És elaluvék Ezékiás az ő atyáival, és az ő fia Manasse uralkodék helyette.

Manasse király.
(V.ö. 2 Krón.33.)

21. Manasse tizenkét * esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, és az ő anyjának Hefsiba volt a neve. * 2 Krón.33,1.
2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, a pogányok útálatossága szerint, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai elől:
3. Mert újra megépítette a magaslatokat, a melyeket Ezékiás, az ő atyja lerontott, * és oltárokat emelt a Baálnak, és állított Aserát, † mint a hogy Akháb, az Izráel királya cselekedett volt, és imádta az összes mennyei seregeket ** és azoknak szolgált.
* rész 18,4. † 1 Kir.16,30.33. ** 4 Móz.4,19.
4. És oltárokat is épített az Úr házában, a mely felől azt mondotta volt az Úr: Jeruzsálemben * helyheztetem az én nevemet! * 1 Kir.9,3.
5. Oltárokat épített az egész mennyei seregnek, az Úr házának * mind a két pitvarában. * rész 23,11.12.
6. És átvivé a fiát a tűzön, * és igézést és jegymagyarázást űzött és ördöngösöket és titokfejtőket † tartott; sok gonosz dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, hogy őt haragra ingerelje. * rész 16,3. 5 Móz.18,10. † 3 Móz.20,2.6.
7. És az Asera-bálványt, a melyet készített, bevitte abba a házba, a mely felől azt mondotta volt az Úr Dávidnak és az ő fiának, Salamonnak: Ebben a házban * és Jeruzsálemben, a melyet magamnak választottam Izráelnek minden nemzetségei közül, helyheztetem az én nevemet mindörökké; * 1 Kir.9,3. 2 Krón.6,6.
8. És ki nem mozdítom többé * Izráel lábát erről a földről, a melyet adtam az ő eleiknek, ha szorgalmatosan az én parancsolatim szerint cselekesznek, és az egész törvény szerint, a melyet nékik Mózes, az én szolgám parancsolt. * 2 Sám.7,10.
9. Ők azonban nem engedelmeskedtek, mert tévelygésbe ejté őket Manasse, hogy még gonoszabbul viseljék magokat azoknál a pogányoknál, a kiket az Úr kivesztett az Izráel fiai elől.
10. Akkor szóla az Úr az ő szolgái, a próféták által, mondván:
11. Mivelhogy Manasse, * Júda királya ezeket az útálatosságokat cselekedte, gonoszabb dolgokat cselekedvén mindazoknál, a melyeket az ő előtte való Emoreusok cselekedtek vala, és Júdát is vétekbe ejtette az ő bálványai által: * Jer.15,4. Ezék.16,43—48.
12. Azért ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Íme én oly veszedelmet hozok Jeruzsálemre és Júdára, hogy mindenkinek, a ki azt hallja, * megcsendül bele mind a két füle. * Jer.19,3.
13. És kiterjesztem Jeruzsálemre a Samaria * mérő-zsinórját és az Akháb házának mértékét; † és kitörlöm ** Jeruzsálemet, mint kitörlik a tálat, és kitörölve leborítják azt, * rész 17,5.6,18.
† rész 10,8—11. 1 Kir.21,22—24.
** Jer.52,7—14.24—27.
14. És elhagyom az én örökségem maradékát, és adom őt ellenségei kezébe, és zsákmánya és ragadománya lesz minden ellenségeinek;
15. Azért, mert gonoszul cselekedtek én előttem, és engem haragra ingerlettek az ő atyáiknak Égyiptomból való kijövetelök napjától fogva, mind e mai napig.
16. És Manasse * nagyon sok ártatlan vért is ontott ki, úgy hogy Jeruzsálem minden felől megtelt vele, azon a vétkén † kivül, a melylyel vétekbe ejtette Júdát, gonoszul cselekedvén az Úr szemei előtt.
* rész 24,3.4. † vers 2—9.
17. Manassénak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az ő vétke, a melyet cselekedett, vajjon nincsenek-é megírva * a Júda királyainak krónika-könyvében? * 2 Krón.32,2—16.
18. És elaluvék Manasse az ő atyáival, és eltemetteték az ő háza mellett lévő kertben, az Uzza kertjében, és az ő fia, Amon uralkodék helyette.

Amon király.

19. Amon huszonkét esztendős* volt,
mikor uralkodni kezdett, és két esz-
tendeig uralkodott Jeruzsálemben;
az ő anyjának neve Mésullémet volt,
a Jótbabeli Hárus leánya.
* 2 Krón. 33,21—24.
20. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, a mint cselekedett Manasse,
az ő atyja.
21. És tökéletesen azon az úton járt,
a melyen járt volt az ő * atyja, és szol-
gált a bálványoknak, a kiknek szol-
gált volt atyja, és azokat imádta.
* vers 2—11.
22. És elhagyta az Urat, atyái Iste-
nét, és nem járt az Úrnak * útában.
* 3 Móz. 26,14—33.
23. És pártot ütöttek Amon ellen a
maga szolgái, és megölték a királyt
az ő házában.
24. De a föld népe levágta mindazo-
kat, a kik pártot ütöttek volt Amon
király ellen, és a föld népe királylyá
tevé az ő fiát, Jósiást, helyette.
25. Amonnak egyéb dolgai pedig, a
melyeket cselekedett, vajjon nincse-
nek-é megírva * a Júda királyainak
krónika-könyvében? * 2 Krón. 33,21.
26. És eltemeték őt az ő sírjába,* Uzza
kertjében, és fia, Jósiás lett a király
ő helyette. * vers 18.

Jósiás király.

(V. ö. 2 Krón. 34,1—28.)

22. Nyolcz esztendős volt * Jósiás,
mikor uralkodni kezdett, és
harminczegy esztendeig uralkodott
Jeruzsálemben; az ő anyjának neve
Jédida, a Boskátból való Adaja le-
ánya. * 2 Krón. 34,1—33.
2. És kedves dolgot cselekedék az
Úr szemei előtt, és járt az ő atyjának,
Dávidnak * minden útaiban, és nem
tért el sem jobbra, sem balra.
* rész 18,3. 1 Kir. 15,5.
3. És történt Jósiás király tizennyol-
czadik esztendejében, elküldte a ki-
rály Sáfánt, Asaliának, a Messullám
fiának fiát, az íródeákot, az Úr házá-
hoz, mondván:
4. Menj fel Hilkiához, a főpaphoz, és
számlálják meg az Úr házába begyűlt
pénzt, a melyet gyűjtöttek az ajtóőri-
zők a néptől.
5. És adják azt az Úr házában való
mívesek pallérainak kezébe, hogy ad-
ják a munkásoknak, a kik az Úrnak
házán dolgoznak, hogy a háznak rom-
lásait kijavítsák;
6. Az ácsoknak, az építőknek és a
kőmíveseknek, hogy fákat és faragott
köveket vásároljanak a ház * kijaví-
tására. * 2 Krón. 34,11.
7. De számadást nem kell tőlök venni
a pénzről, a mely kezökbe adatik, mert
ők azt becsülettel * végzik. * rész 12,15.

A törvénykönyv megtaláltatik.

8. És monda Hilkia, a főpap, Sáfán-
nak, az íródeáknak: Megtaláltam a
törvénykönyvet * az Úr házában. És
Hilkia oda adta a könyvet Sáfánnak,
hogy olvassa el azt. * 2 Krón. 34,14.
9. És elméne Sáfán, az íródeák, a ki-
rályhoz, és megvivé a királynak a vá-
laszt, és monda: A te szolgáid egy-
beszedék a pénzt, a mely a házban
találtatott, és oda adták azt az Úr há-
zában munkálkodók pallérainak ke-
zébe.
10. És megmondá Sáfán, az íródeák,
a királynak, mondván: Egy könyvet
adott nékem Hilkia pap. És felolva-
sá azt Sáfán a király előtt.
11. Mikor pedig hallotta a király a tör-
vény könyvének * beszédit, megszag-
gatá az ő ruháit. * vers 18.19.
12. És megparancsolta a király Hil-
kia papnak és Ahikámnak, a Sáfán
fiának, és Akbórnak, a Mikája fiának,
és Sáfánnak, az íródeáknak, és Asá-
jának, a király szolgájának, mondván:
13. Menjetek el, kérdezzétek meg az
Urat én érettem és a népért és az egész
Júdáért, e könyvnek beszédei felől,
a mely megtaláltatott; mert nagy az
Úr haragja, mely felgerjedett elle-
nünk, mivel a mi atyáink nem en-
gedelmeskedtek e könyv beszédei-
nek, hogy cselekedtek volna mindent
úgy, a mint megíratott nékünk.

Hulda prófétaasszony.

14. És elméne Hilkia pap és Ahikám,
Akbór, Sáfán és Asája Hulda prófé-
taasszonyhoz, Sallumnak, a Tikva fiá-
nak — a ki Harhásnak a ruhák őri-
zőjének fia volt — feleségéhez, a ki
Jeruzsálem más részében lakott, és
beszéltek vele.
15. És monda nékik: Azt mondja az
Úr, Izráel Istene: Mondjátok meg a fér-
fiúnak, a ki titeket hozzám küldött,
16. Ezt mondja az Úr: Íme én vesze-
delmet hozok e helyre és e helyen la-
kozókra, a könyv minden * beszédei
szerint, a melyet olvasott a Júda ki-
rálya; * rész 21,12—15. Sof. 2,6.
17. Mert elhagytak engem, és idegen
isteneknek áldoztak jóillattal, hogy
engem haragra indítsanak az ő ke-
zöknek minden csinálmányával:
azért felgerjed az én haragom e hely
ellen, és meg sem oltatik.
18. A Júda királyának pedig, a ki el-
küldött titeket, hogy megkérdezzétek
az Urat, ezt mondjátok: Azt mondja
az Úr, Izráel Istene: Mivelhogy e be-
szédekre, a melyeket hallottál,

19. Meglágyult a te szíved, és magadat megaláztad az Úr előtt, hallván azokat, a miket e hely és az ezen helyen lakók ellen szólottam, hogy pusztulássá és átokká lesznek, és megszaggattad a te ruháidat, és sírtál előttem: azért én is meghallgattalak, azt mondja az Úr.
20. Azért íme én téged a te atyáidhoz gyűjtelek, és a te sírodba békességgel visznek téged, és meg nem látják a te szemeid azt a nagy * veszedelmet, a melyet én e helyre hozok. És megvitték a királynak a választ.
* rész 21,12—15. Jer. 52,12—27.

Jósiás megújítja a népnek Istennel való szövetségét.
(V. ö. 2 Krón. 34,29—36,5.)

23. És elküldött a király, és hozzá gyűltek Júdának és Jeruzsálemnek minden vénei.
2. És felment a király * az Úr házába, és Júdából minden férfi és Jeruzsálem minden lakosa vele volt; a papok, a próféták és az egész nép kicsinytől fogva nagyig. És minden beszédét elolvasá előttök a szövetség könyvének, a mely megtaláltatott az Úr házában. * 2 Krón. 34,30.
3. És oda állott a király az emelvényre, és kötést tőn az Úr előtt, hogy ők az Urat akarják * követni, és az ő parancsolatait, bizonyságtételeit és rendeléseit teljes szívből és lélekből megőrizni, és beteljesíteni e szövetség beszédit, a melyek meg vannak írva abban a könyvben; és ráállott az egész nép a kötésre. * 5 Móz. 26,17—19.

Jósiás eltörli a bálványimádást.

4. És megparancsolá a király Hilkiának, a főpapnak és a másod rendbeli papoknak és az ajtóőrizőknek, hogy az Úr templomából hordjanak ki minden edényt, a melyet a * Baálnak, az Aserának és az egész mennyei seregnek csináltak, és megégeté azokat Jeruzsálemen kívül a Kidron völgyében, és azok hamvait † Béthelbe vivé.
* rész 21,2—11. † 1 Kir. 12,28.29. 16,30—33.
5. És kiirtá a *bálvány* papokat is, a kiket Júda * királyai állítottak be, hogy a magaslatokon tömjénezzenek Júda városaiban és Jeruzsálem körül, és mindazokat is, a kik a Baálnak, a napnak, holdnak, égi jeleknek és az egész mennyei † seregnek tömjéneztek.
* rész 16,3.4. 21,2—5.7. † vers 11. 2 Krón. 33,5-7.
6. Kivivé az Úr házából az Aserát is Jeruzsálemen kívül a Kidron patakja mellé, és megégeté azt a Kidron völgyében, és porrá zúzta, és annak porát a község * temetőhelyére hinté. * vers 16. 2 Krón. 34,4.
7. És lerontá a férfi paráznák házait, a * melyek az Úr háza mellett voltak, és a melyekben az asszonyok kárpitokat szőttek az Aserának.
* 1 Kir. 14,24. 1 Sám. 2,22.
8. És behozatta az összes papokat Júda városaiból, és megfertéztette a magaslatokat, a melyeken a * papok tömjéneztek, Gebától egész Beersebáig, és lerontotta a kapuk mellett levő magaslatokat is, a melyek Józsuénak, a város fejedelmének kapuja előtt voltak balkéz felől, a város kapujában. * 1 Kir. 15,22.
9. De a magaslatok papjai soha sem áldoztak az Úr oltárán Jeruzsálemben, hanem a kovásztalan kenyeret az ő atyjokfiai között ették.
10. Megfertőztette a Tófetet, a Hinnom fiainak völgyében, hogy senki az ő fiát, vagy leányát át * ne vihesse a tűzön Moloknak.
* 3 Móz. 20,2. 2 Krón. 33,6.
11. És eltávolította a lovakat, a melyeket Júda királyai * a napnak szenteltek az Úr házának bemeneteléné1, a Nátán-Mélek udvari szolga háza mellett, a mely a Pharvarimban volt, és a nap szekereit tűzzel elégette.
* vers 5. 2 Krón. 33,5.
12. És az oltárokat, a melyek az Akház palotájának tetején voltak, a melyeket a Júda királyai csináltak, és azokat az oltárokat is, a * melyeket Manasse csinált volt az Úr házának mindkét pitvarában, lerontotta a király, és lehányván, porukat a Kidron patakjába szóratta. * rész 21,5.
13. Azokat a magaslatokat is megfertőztette a király, a melyek Jeruzsálem előtt voltak az Olajfák hegyének jobbfelől levő oldalán, a melyeket *még* Salamon, * az Izráel királya épített volt Astóretnek, a Sídonbeliek útálatosságának, és Kámósnak, a Moábiták útálatosságának, és Milkómnak, az Ammon fiai útálatosságának.
* 1 Kir. 11,7.8.
14. És összetörte az * oszlopokat és kivágatta az Aserákat, és azok helyeit embercsontokkal töltötte meg.
* 2 Móz. 23,24.
15. Még azt az oltárt is, * a mely Béthelben volt, a magaslatot, a melyet Jeroboám, a Nébát fia csinált, a ki vétekbe ejté az Izráelt, — azt az oltárt is és azt a magaslatot is letörte, és a magaslatot felégette, porrá tette, és az Aserát megégette.
* 1 Kir. 12,28—33. 13,2.
16. És körültekintett Jósiás, és meglátta a sírokat, a melyek ott a hegyen

voltak, és elküldött és elhozatta a csontokat a sírokból, és megégette az * oltáron, és megfertőztette azt az Úr beszéde szerint, a melyet mondott volt az Isten embere, a ki e dolgot megjövendölte volt. * 1 Kir.13,2.
17. És monda: Miféle síremlék ez, a melyet látok? És felelének néki a város férfiai: Az Isten * emberének sírja ez, a ki Júdából jött volt és mindezeket megjövendölte a Béthelbeli oltár felől, a miket *most* cselekedtél. * 1 Kir.13,1.2.29.30.
18. És monda: Hagyjatok békét néki, és senki meg ne mozdítsa az ő tetemeit. És megmentették az ő tetemeit annak a prófétának a tetemeivel együtt, a ki Samariából * jött volt. * 1 Kir.13,11.13,32.
19. És lerontotta Jósiás a magaslatok minden * házát is, a melyek Samária városaiban voltak, a melyeket az Izráel királyai csináltak volt, hogy *az Urat* haragra ingereljék, és épen úgy cselekedett azokkal mindenekben, a mint Béthelben cselekedett. * 2 Krón.34,3—7.
20. És megáldozta a magaslatok összes papjait, * a kik ott voltak, az oltárokon, és emberi csontokat égetett † meg azokon, és úgy tért vissza Jeruzsálembe. * vers 5. † 1 Kir.13,2.

Jósiás páskha ünneplése; halála.

21. És parancsolt a király az egész népnek, és monda: Ünnepeljetek páskhát * az Úrnak, a ti Isteneteknek, a mint meg van írva e szövetség könyvében; * 2 Móz.12,3—17.
22. Mert nem szereztetett olyan páskha * a birák idejétől fogva, a kik az Izráelt ítélték, sem pedig az Izráel és a Júda királyainak minden idejében, * 2 Krón.35,1—19.
23. Hanem csak Jósiás király tizennyolczadik esztendejében szereztetett ilyen páskha az Úrnak Jeruzsálemben.
24. És kivesztette Jósiás király az ördöngösöket * és a titokfejtőket, a teráfokat és a bálványokat, és mindazokat az útálatosságokat, a melyek láttattak Júda földjén és Jeruzsálemben, hogy helyreállítsa a törvény beszédit, a melyek meg valának írva a könyvben, a melyet † Hilkia pap talált meg az Úr házában. * 2 Krón.33,6. * rész 22,8.
25. Nem is volt ő hozzá hasonló király ő előtte, a ki úgy megtért volna az Úrhoz teljes szívéből * és teljes lelkéből és teljes erejéből, Mózesnek minden törvénye szerint; de utána sem támadott hozzá hasonló. * rész 18,5. 2 Krón.32,25.
26. De az Úr még sem szűnt meg az ő megbúsult nagy haragjától, a melylyel * megharagudott volt Júdára mindazokért a bosszantásokért, a melyekkel bosszantotta őt Manasse. * rész 21,11—16.
27. Mert azt mondá az Úr: Júdát is elvetem szemem elől, mint a hogy az Izráelt * elvetettem, és megútálom ezt a várost, a melyet választottam, Jeruzsálemet, és ezt a házat is, † a melyről azt mondottam volt: Ott legyen az én nevem! * rész 17,6.18. † 1 Kir.9,3—8.
28. Jósiásnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei vajjon nincsenek-é megírva a Júda * királyainak krónikakönyvében? * 2 Krón.34,1.35,20.
29. Az ő idejében jött fel Faraó-Nékó, az * égyiptomi király Assiria királya ellen az Eufrátes folyóvize mellé. És Jósiás király eleibe ment, de az megölte őt Megiddóban, a mint meglátta őt. * 2 Krón.35,20.
30. És az ő szolgái szekérre tévén őt, halva vitték el Megiddóból * és Jeruzsálembe hozván, eltemeték őt az ő sírboltjába. A föld népe pedig vevé Joákházt, † a Jósiás fiát, és felkenvén őt, királylyá tevé az ő atyja helyett. * Zak.12,11. † 2 Krón.36,1.

Joákház.

31. Huszonhárom esztendős volt Joákház, mikor uralkodni kezdett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben, és az ő anyjának neve Hamutál, a Libnabeli Jeremiás leánya.
32. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyái * cselekedtek volt. * rész 16,2—4.
33. De Faraó-Nékó bilincsekbe verte őt * Riblában, Hámát földjén, a mikor Jeruzsálemben királylyá lett; és az országra adót vetett, száz tálentum ezüstöt és egy tálentom aranyat. * vers 29. Ezék.19,4—9.

Joákim.

34. És Faraó-Nékó Eliákimot, a Jósiás fiát tette királylyá, az ő atyja, Jósiás helyett, és nevét Joákimra változtatta; Joákházt pedig magával vivé, és az Égyiptomba megérkezvén, ott hala meg.
35. Az ezüstöt és az aranyat megadta ugyan Joákim a Faraónak, de az országot sarczoltatta meg, hogy megadhassa az ezüstöt a Faraó parancsolata szerint; a föld népe közül mindenkitől az ő értéke szerint hajtott be ezüstöt és aranyat, hogy Faraó-Nékónak adja. * 5 Móz.28,15.36,68.
36. Joákim huszonöt esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálem-

ben; az ő anyjának neve Zébuda, a Rúmabeli Pedája leánya.
37. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyái*cselekedtek. * vers 32. rész 21, 2. 9.

Joákim.
(V. ö. 2 Krón. 36, 6—13.)

24. Joákim idejében jött fel Nabukodonozor, Babilónia királya, és Joákim szolgája * lett három esztendeig; de *azután* elfordult és elpártolt tőle. * rész 20, 17. 18. 2 Krón. 36, 5—7.
2. És ráküldé az Úr a Káldeusok seregeit, a Siriabeliek seregeit, a Moábiták seregeit és az Ammon fiainak seregeit, és ráküldte őket Júdára, hogy elveszessék őt az Úr beszéde szerint, a melyet szólott szolgái, a * próféták által. * rész 21, 10—14.
3. Csak az Úr beszéde szerint történt ez Júdán, hogy elvesse őt a maga orczája elől Manasse * bűneiért, mind a szerint, a mint cselekedett vala; * rész 21, 2—9.
4. És az ártatlan * vérért is, a melyet kiontott, és hogy betöltötte volt Jeruzsálemet ártatlan vérrel; ezért nem akart az Úr megbocsátani néki. * rész 21, 16.
5. Joákimnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei vajjon nincsenek-é megírva a Júda * királyainak krónika-könyvében? * 2 Kir. 36, 4—7.
6. És elaluvék Joákim az ő atyáival, és az ő fia, Joákin * uralkodék helyette, * 2 Krón. 36, 9.
7. És Égyiptom királya többé nem jött ki az ő földéből: mert Babilónia királya mindent elvett, a mi csak az égyiptomi királyé volt, * Égyiptom folyóvizétől az Eufrátes folyóvizéig. * Jer. 46, 2.

Joákin. Jeruzsálem megszállása Nabukodonozor által. A babilóniai fogság kezdete.

8. Tizennyolcz esztendős volt Joákin, mikor királylyá lett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának neve Nékhusta, a Jeruzsálembeli Elnatán leánya.
9. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyja * cselekedett volt. * rész 23, 37.
10. Ebben az időben jöttek fel Nabukodonozornak, * Babilónia királyának szolgái Jeruzsálem ellen, és szállották meg a várost. * 2 Krón. 36, 10.
11. *Maga* Nabukodonozor, Babilónia királya is feljött a város ellen, a melyet már az ő szolgái megszállottak volt.
12. És kiment Joákin, a Júda királya Babilónia királyához az ő anyjával, szolgáival, hadnagyaival és udvariszolgáival együtt, de fogságra vetette őt Babilónia királya az ő uralkodásának nyolczadik esztendejében.
13. És elvitte onnét az Úr házának minden kincsét és a király házának kincsét, és összevagdalt minden arany edényt, a melyet Salamon, az Izráel királya csináltatott volt az Úr templomában, a mint az Úr * megmondotta volt. * rész 20, 17. 18.
14. És elhurczolta az egész Jeruzsálemet, összes fejedelmeit és minden vitézeit, tízezer foglyot, az összes mesterembereket és lakatosokat, *úgy hogy* a föld szegény népén kivül senki sem maradt ott.
15. És elhurczolta * Joákint is Babilóniába, és a király anyját, és a király feleségeit és udvariszolgáit, és az ország erős vitézeit fogságba hurczolta Jeruzsálemből Babilóniába; * Jer. 37, 1. 52, 28—31.
16. És az összes előkelő férfiakat, hétezeret, és a mesterembereket és a lakatosokat, ezeret, és az összes erős, harczra termett férfiakat fogva vitte Babilóniába Babilónia királya.
17. És Babilónia királya Mattaniát, nagybátyját, tette ő helyette királylyá, és nevét * Sédékiásra változtatta. * Jer. 37, 1. 1 Krón. 3, 15.

Sédékiás.

18. Huszonegy esztendős volt Sédékiás, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Hamutál, a Libnából való Jeremiás leánya.
19. És gonoszul cselekedék az Úr szemei elött mind a szerint, a mint Joákim cselekedett * volt; * rész 23, 27.
20. Mert az Úr haragja miatt történt ez így Jeruzsálemmel és * Júdával, míg * csak el nem vetette őket az ő orczája elől. Sédékiás azonban elpártolt Babilónia királyától. * rész 21, 12. 13. Jer. 52, 3—30.

Jeruzsálem feldúlása, babilóniai fogság.
(Vers 1—21: v. ö. Jer. 52, 4—27; 39, 1—10. 2 Krón. 36, 17—20.)

25. És történt az ő uralkodásának kilenczedik esztendejében, a tizedik hónapban, és annak tizedik napján, hogy * feljött Nabukodonozor, Babilónia királya minden ő seregével Jeruzsálem ellen, és táborba szállott ellene, és köröskörül ostromtornyokat építettek ellene. * 2 Krón. 36, 17—22.
2. És megszállva tartatott a város Sédékiás király tizenegyedik esztendejéig;
3. De a *negyedik* hónap * kilenczedik napján akkora inség lett a városban,

hogy nem volt mit enni a föld népének. * Jer.52,6.30.
4. És betöretett a város, és a harczosok mind *futni kezdtek* éjjel a kettős kőfal között levő kapu útján, a mely a király kertje mellett van; a Káldeusok pedig ott *táboroztak* a város körül. És a *király* is elfutott a puszta útján.
5. De a Káldeusok hada űzőbe vette a királyt, és utólérték őt Jerikhó mezején, és egész serege szétszóródott mellőle.
6. És elfogták* a királyt, és elvitték őt Babilónia királyához Riblába, a hol ítéletet tartottak fölötte. * Jer.34,21.
7. És Sédékiás fiait saját szeme láttára vágták le; Sédékiás szemeit pedig megvakították, és lánczokba verve vitték el őt * Babilóniába. * 5 Móz.28,15.36.
8. És az ötödik hónap hetedik napján — ez a Nabukodonozor, babilóniai király uralkodásának tizenkilenczedik esztendeje — feljött Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, Babilónia királyának szolgája Jeruzsálembe;
9. És felgyújtotta az Úr házát és a király házát, és Jeruzsálem összes házait és mind a nagy palotákat felégette tűzzel.
10. És Jeruzsálem kőfalait köröskörül lerombolta a Káldeusok serege, * a mely a vitézek hadnagyával volt. * 1 Kir.9,3—8.
11. A többi népet pedig, a mely a városban még megmaradt volt, és azokat, a kik Babilónia királyához hajlottak, és a többi népet mind elhurczolta Nabuzár-Adán a vitézek hadnagya.
12. A föld népének csak a szegényéből hagyott ott a vitézek hadnagya szőlőmíveseket és szántó-vető embereket.
13. És a rézoszlopokat, a melyek az Úr házában voltak, és *a mosdómedenczék* talpait és a réztengert, a mely az Úr házában *volt,* összetörték * a Káldeusok, és azok rezét Babilóniába vitték. * Jer.27,19—22.
14. Elvitték a fazekakat is, a lapátokat, a késeket, * temjénezőket, és minden, szolgálatra rendelt, egyéb rézedényeket. * 1 Kir.7,50.
15. És elvitte a vitézek hadnagya a serpenyőket, a medenczéket, a melyek közül némelyek aranyból, némelyek pedig ezüstből voltak,
16. A két *réz*oszlopot, a * *réz*tengert és *a mosdómedenczék* talpait, a melyeket Salamon csinált volt az Úr házában; megmérhetetlen volt mindezeknek az edényeknek a reze. * 1 Kir.7,15.39.
17. Az egyik oszlop magassága tizennyolcz sing volt, és egy rézgömb volt rajta és a gömb három sing magas volt, a gömbön köröskörül hálózat és gránátalmák mind érezből. és ugyanilyen volt a másik oszlop is a hálózattal együtt.
18. És elhurczolta a vitézek hadnagya Serája papot * is, az első rendből és Sofóniás papot a második rendből és a három ajtónállót, * 1 Krón.6,14.
19. És a városból elvitt egy főembert, ki a hadakozó férfiak elöljáró hadnagya volt, és öt férfiút, a kik a király körül forgolódtak volt, a kik találtattak a városban, és a sereg hadnagyának íródeákját, a ki sereget gyűjt vala a föld népe közül, és hatvan férfiakat a föld népe közül, a kik ott találtattak a városban.
20. És vevé őket Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, és elvitte Babilónia királyához Riblába,
21. És levágta őket Babilónia királya, és megölte Riblában, a Hámát földjén. És *így* viteték el Júda az ő * földjéről. * rész 21,13.14.

Gedália helytartót megöli Izmáel.
(Vers 22-26: v. ö. Jer.40,5. 7-9; 41,1-7; 43,5-7.)

22. A Júda földjén megmaradt népnek pedig, a melyet meghagyott Nabukodonozor, Babilónia királya, Gedáliát, Ahikámnak a Sáfán fiának fiát, rendelte tiszttartóul.
23. Mikor pedig meghallották a seregek hadnagyai mind, és az ő embereik, hogy Babilónia királya Gedáliát * tette tiszttartóvá, elmentek Gedáliához Mispába, Izmáel, a Nétánia fia, és Johanán, a Kareáh fia, és Serája, a nétofáti Tánhumet fia, és Jaazánia, Maakáti fia, ők és az ő embereik, * Jer.40,5.9.
24. És megesküdött nékik Gedália és az ő embereiknek, és monda nékik: Ne féljetek a Káldeusoknak való szolgálattól. Maradjatok az országban, és szolgáljatok Babilónia királyának, és jó dolgotok lesz.
25. A hetedik hónapban azonban elment Izmáel, Nétániának, az Elisáma fiának fia, a ki királyi magból volt, és vele tíz férfiú, és megölték Gedáliát és meghalt; és a Zsidókat és a Káldeusokat, a kik ő vele voltak Mispában.
26. És felkelt az egész nép kicsinytől nagyig és a seregek hadnagyai, és elmentek Égyiptomba; mert féltek a Káldeusoktól.

Joákin kegyelmet nyer a babilóniai királytól.
(Vers 27—30: v. ö. Jer.52,31—34.)

27. És lőn a harminczhetedik esztendőben, Joákinnak, a Júda királyának

fogságba hurczoltatása után, a tizenkettedik hónap huszonhetedik napján, kivette Evil-Merodák, Babilónia királya, az ő uralkodásának első esztendejében Joákint, Júda királyát a fogházból,
28. És kegyesen beszélt vele, és feljebb tette az ő székét a többi királyok székeinél, a kik nála voltak Babilóniában;
29. És kicserélte fogsága ruháit, és mindenkor nála volt étele életének minden idejében.
30. És mindenkor kijárt az ő része, a melyet a király adott néki napról-napra életének minden idejében.

KRÓNIKA I. KÖNYVE.

Az ősatyák nemzetségi táblázata Ádámtól Izsákig.

1. Ádám, * Séth, Énós.* 1 Móz.5,3.
2. Kénán, Mahalálél, Járed.
3. Énókh, Methuséláh, Lámekh.
4. Noé, Sém, Khám és Jáfet.
5. Jáfetnek * fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász. * 1 Móz.10,2.
6. A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth és * Tógármah. * 1 Móz.10,3.
7. Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.
8. Khámnak fiai: * Khús, Miczráim, Pút és Kanaán. * 1 Móz.10,6.
9. Khúsnak fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh és Szabthékah; Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.
10. Khús nemzé Nimródot is; ez kezde hatalmassá * lenni a földön. * 1 Móz.10,8—12.
11. Miczráim * pedig nemzé Lúdimot, Anámimot, Lehábimot és Naftukhimot. * 1 Móz.10,13.14.
12. Pathruszimot és Kaszlukhimot, a kiktől a Filiszteusok származtak, és Kafthorimot.
13. Kanaán * pedig nemzé Czídont, az ő elsőszülöttét és Khétet, * 1 Móz.10,15.20.
14. És Jebuzeust, Emorreust és Girgazeust.
15. Khivveust, Harkeust és Szineust.
16. Arvadeust, Czemareust és Hamatheust.
17. Sémnek fiai, Élám és Assur, Arpaksád, Lúd, Arám, Úcz, Húl, Gether és Mesek.
18. Arpaksád pedig nemzé Séláht és Séláh nemzé Hébert,
19. Hébernek is lett két fia, az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az ő idejében osztatott el a föld; * testvérének neve pedig Joktán. * 1 Móz.10,21—25.
20. Joktán pedig nemzé Almodádot és Sélefet, Haczarmávethet és Jerákhot,
21. Hadórámot, Úzált és Dikláth,
22. És Ebált, Abimáelt és Sébát,
23. Ofirt, Havilát és Jóbábot. Ezek mind Joktán fiai.
24. Sém, * Arpaksád, Séláh. * 1 Móz.11,10—12.
25. Héber, Péleg, Réu.
26. Sérug, Nákhor, Tháré.
27. Abrám, ez az Ábrahám.
28. Ábrahám * fiai: Izsák és Ismáel. * 1 Móz.16,15.21,2.3.
29. Ezeknek nemzetségei pedig ezek: Ismáel elsőszülötte * Nebájót és Kédar, Adbeél és Mibszám. * 1 Móz.25,12—16.
30. Misma és Dúmah, Massza, Hadad és Théma.
31. Jétur, Náfis és Kedmah; ezek az Ismáel fiai.
32. Keturának pedig, az Ábrahám ágyasának * fiai, kiket szüle, ezek: Zimrán, Joksán, Médán, Midián, Isbák és Suakh. És a Joksán fiai: Séba és Dédán. * 1 Móz.25,1—4.
33. És a Midián fiai: Éfah, Héfer, Hánok, Abida és Eldáh. Mindezek a Ketúráh fiai.
34. Ábrahám pedig nemzé Izsákot; Izsák * fiai pedig ezek: Ézsau és Izráel. * 1 Móz.25,19—26.

Ézsau fiai és az edomita királyok.

35. Ézsaunak * fiai: Elifáz, Réhuél, Jéhus, Jahlám és Korakh. * 1 Móz.36,9—14.
36. Elifáz fiai: Thémán, Omár, Czefi, Gahtám, Kenáz és Timna és Amálek.
37. Rehuél fiai: Nakháth, Zérakh, Samma és Mizza.
38. Széir fiai: Lótán és Sóbál, Czibhón, Haná, Disón, Eczer és Disán.
39. Lótán fiai pedig: Hóri és Hómám: Lótánnak huga pedig Timna.
40. Sóbál fiai: Alján és Mánakháth, Hébál, Sefi és Onám; Czibhón fiai pedig: Aja és Haná.
41. Haná fiai: Disón. Disón fiai pedig: Hamrán és Esbán, Ithrán és Kherán.
42. Eczer fiai: Bilhán és Zahaván, Jakán. Disán fiai: Húcz és Arán.
43. Ezek pedig a királyok, a kik uralkodának Edom földén, mielőtt az Iz-

ráel fiai között király uralkodott volna: Béla, * Behor fia, az ő városának neve Dinhába vala. * 1 Móz.36,31.
44. *Béla* meghalván, uralkodék helyette Jóbáb, a Boczrából való Zerakh fia.
45. És hogy Jóbáb meghala, uralkodék helyette a Témán földéből való Khusám.
46. Meghala Khusám is, és uralkodék helyette Hadád, a Bédád fia, ki megveré a Midiánitákat a Moáb mezején; és az ő városának neve Hávit vala.
47. Hadád is, hogy meghala, uralkodék helyette a Masrekából való Szamlá.
48. Szamlá holta után uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.
49. Saul is meghala, és uralkodék helyette Báhál-Khanán, az Akhbór fia.
50. Báhál-Khanán holta után uralkodék helyette * Hadád; és az ő városának neve Páhi, feleségének pedig neve Mehetábéel, ki Mézaháb leányának Matrédnak volt a leánya. * 1 Móz.36,39.
51. Hadád halála után Edom fejedelmei valának: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem,
52. Ohólibámá fejedelem, Éla fejedelem és Pinon fejedelem,
53. Kenáz fejedelem, Témán fejedelem és Mibczár fejedelem,
54. Magdiél fejedelem és Hirám fejedelem. Ezek voltak Edom fejedelmei.

Jákób és Júda fiai.
(V. ö. rész 4.)

2. Ezek az Izráel fiai: Rúben, * Simeon, Lévi, Júda, Issakhár és Zebulon; * 1 Móz.35,22–26.
2. Dán, József, Benjámin, Nafthali, Gád és Áser.
3. Júdának fiai: * Hér, Ónán és Séla; e három születék néki a Kanaánita Súahnak leányától. De Hér, Júdának elsőszülött *fia* gonosz vala az Úr szemei előtt, és megölé őt az *Úr.* * 1 Móz.38,2–5.
4. Thámár * pedig az ő menye szülé néki Péreczet és Zerákhot. Júdának fiai mindnyájan öten *valának.* * 1 Móz.38,29.30.
5. Pérecz fiai, Kheczrón * és Khámul. * 1 Móz.46,12.
6. Zerákh fiai pedig: Zimri és Ethán, Hémán, Kálkól és Dára; mindenestől öten.
7. Kármi fiai: Ákán, * Izráelnek megrontója, mivel lopott a zsákmányból. * Józs.7,1.25.
8. Ethán fia: Azária.
9. Kheczrón fiai, * kik születtenek néki: Jérakhméel, Rám és Kélubai. * Ruth 4,19–22.
10. Rám nemzé Amminádábot, Amminádáb pedig nemzé Nakhsont, a Júda fiainak fejedelmét.
11. Nakhson nemzé Szálmát, Szálma pedig nemzé Boázt;
12. Boáz nemzé Obedet; Obed nemzé Isait;
13. Isai pedig nemzé Eliábot, * az ő elsőszülöttét, és Abinádábot, másodikat, Simeát, † harmadikat. * 1 Sám.16,6. † 2 Sám.13,3.
14. Netanéelt, negyediket, és Raddait, ötödiket.
15. Osemet, hatodikat és Dávidot, a hetedik * fiát; * 1 Sám.17,1.12.13.
16. És nővéreiket, Séruját és Abigáilt. Sérujának pedig fiai voltak: * Absai, Joáb † és ** Asáel, e három. * 2 Sám.18,2.21,17. † 1 Kir.2,5.29.31. ** 2 Sám.2,22.23.
17. Abigáil szülé * Amasát; Amasának atyja pedig az Ismáel nemzetségéből való Jéter vala. * rész 12,18. 2 Sám.17,25.
18. Káleb pedig, a Kheczrón fia nemzett vala az ő Azuba nevű feleségétől és Jérióttól; és ezek az ő fiai: Jéser, Sobáb és Ardon.
19. Azuba meghala, és Káleb vevé magának feleségül Efratát, és ez szülé néki Húrt.
20. Húr nemzé Urit, Uri * pedig nemzé Bésaléelt. * 2 Móz.31,2–5.
21. Azután beméne Kheczrón Mákirnak, Gileád atyjának leányához; mert ő ezt elvette vala hatvan esztendős korában, és szülé néki Ségubot.
22. Ségub pedig nemzé * Jáirt, kinek huszonhárom városa vala a Gileád földén. * Bir.10,3.
23. De Gesur és Árám elvették tőlük Jáir falvait, Kenáthot és mezővárosait, hatvan várost. Mindezek Mákirnak, a Gileád atyjának fiaié.
24. Minekutána pedig meghala Kheczrón Káleb-Efratában, akkor szülé néki Abija, a Keczrón felesége, Ashúrt, Tékoa atyját.
25. Jérakhméelnek, a Kheczrón elsőszülöttének fiai voltak: Rám, az elsőszülött, Búna, Orem, Osem és Akhija.
26. Volt más felesége is Jérakhméelnek, Atára nevű; ez az Onám anyja.
27. Rámnak, Jérakhméel elsőszülöttének pedig fiai voltak: Maás, Jámin és Héker.
28. Onám fiai voltak: Sammai és Jáda; és Sammai fiai: Nádáb és Abisúr.
29. Abisúr feleségének neve Abihail, a ki szülé néki Akhbánt és Mólidot.

30. Nádáb fiai: Széled és Appaim. Széled magtalanul halt meg.
31. Appaim fiai: Isi; Isi fiai: Sésán; Sésán fiai: Ahálai.
32. Jáda fiai, a ki Sammai testvére volt: Jéter és Jonathán; Jéter magtalanul halt meg.
33. Jonathán fiai: Pélet és Záza. Ezek voltak a Jérakhméel fiai.
34. Sésánnak nem voltak fiai, hanem csak leányai; de volt Sésánnak egy Égyiptombeli szolgája, Járha nevű.
35. És adá Sésán e Járha nevű szolgájának az ő leányát feleségül, a ki szülé néki Athait.
36. Athai pedig nemzé Nátánt; Nátán nemzé Zabádot;
37. Zabád nemzé Eflált; Eflál nemzé Obedet;
38. Obed nemzé Jéhut; Jéhu nemzé Azáriát.
39. Azária nemzé Hélest; Héles nemzé Elását;
40. Elása nemzé Sisémait; Sisémai nemzé Sallumot;
41. Sallum nemzé Jékámiát; Jékámia pedig nemzé Elisámát.
42. A Káleb fiai pedig, a ki Jérakhméel testvére vala: elsőszülötte Mésa; ez volt Zifnek és Marésa fiainak atyjok, Hebronnak atyja.
43. Hebron fiai: Kórah, Tappuah, Rékem és Séma.
44. Séma pedig nemzé Rahámot, a Jorkeám atyját; és Rékem nemzé Sammait,
45. A Sammai fia pedig: Máon; ez a Máon *volt* a Bethsúr atyja.
46. Efa pedig, a Káleb ágyastársa, szülé Háránt és Mósát és Gázezt; és Hárán nemzé Gázezt.
47. Jaddai fiai pedig: Régem, Jotám, Gésán, Pelet, Héfa és Saáf.
48. A Káleb ágyasa Maaka szülé Sébert és Tirhánát.
49. És szülé Saáfot, Madmanna atyját, Sevát, a Makbéna atyját és Gibea atyját; és Aksza *a Káleb leánya vala.
* Józs.15,16.
50. Ezek voltak Káleb fiai, a ki Húrnak, az Efrata elsőszülöttének fia volt: Sobál, Kirját-jeárim atyja.
51. Szálma, Bethlehem atyja; Háref, Bethgáder atyja.
52. Voltak pedig Sobálnak is, a Kirját-jeárim atyjának fiai: Haroé, a fél Menuhót *ura*.
53. A Kirját-jeárim háznépei: Jitreusok, Puteusok, Sumateusok, Misraiteusok; ezektől származának a *Sorateusok és az Estaoliteusok. * rész 4,2.
54. Szálma fiai, Bethlehem és a Netofátbeliek, Atróth, Beth-Joáb, a Czórabeli Manahateusok fele.
55. És a Jábesben lakozó tudós emberek háznépei: a Tirateusok, Simateusok, Sukateusok. Ezek a Kineusok, a kik Hámáttól, a Rékáb házának *atyjától származtak. * Jer.35,2.

Dávid fiainak és Júda királyainak névsora.

3. Ezek a Dávid fiai, a kik Hebronban születének néki: elsőszülötte vala Amnon, a *Jezréelből való Ahinoámtól; második vala Dániel, a Kármelből való Abigailtól. * 2 Sám.3,2.
2. Harmadik * Absolon, a ki Maakának, a Gessurbeli Talmai király leányának volt a fia; negyedik Adónia, Haggittól való.
* 2 Sám.15,13.16,22. 2 Sám.18,15.
3. Ötödik Sefátia, Abitáltól való; hatodik Jitreám, az ő feleségétől, Eglától való.
4. *E* hat *fia* születék néki Hebronban, a * hol hét esztendeig és hat hónapig uralkodott; Jeruzsálemben pedig harminczhárom esztendeig uralkodék. * 2 Sám.5,4.5.
5. Jeruzsálemben pedig ezek születének néki: Simea, Sóbáb, * Nátán és Salamon, négyen, Bathsuától, az Ammiel leányától. * 2 Sám.5,14.
6. És Ibhár, Elisáma és Elifélet.
7. Nógah, Néfeg és Jáfia.
8. És Elisáma, Eljada és Elifélet, kilenczen.
9. Mindezek a Dávid fiai, az ő ágyastársainak fiain kivül; és * ezeknek a huga, Támár. * 2 Sám.13,14.
10. Salamonnak pedig fia volt * Roboám; ennek fia Abija, ennek fia Asa, ennek fia Josafát. * 1 Kir.11,43.12,17—19.
11. Ennek fia * Jórám, ennek fia Akházia, ennek fia Joás. * 2 Kir.8,16—18.
12. Ennek fia * Amásia, ennek fia Azária; ennek fia Jótám. * 2 Kir.14,1.3.
13. Ennek fia * Akház, ennek † fia Ezékiás, ennek fia ** Manasse.
* 2 Kir.16,1—5. † 2 Kir.18,1—9.20,6.
** 2 Kir.21,1—16.
14. Ennek fia Amon, ennek fia Jósiás.
15. Jósiásnak pedig fiai: elsőszülötte Johanán, második Jójákim, harmadik Sédékiás, Sallum negyedik.
16. Jójákim fiai: az ő fia * Jékoniás, ennek fia Sédékiás. * 2 Kir.24,17.25,7.9.
17. Jékóniásnak * fiai: Assir, ennek fia Saálthiel. * 2 Kir.24,15.
18. És Málkirám, Pedája, Sénasár, Jékámia, Hosáma és Nédábia.
19. Pedája fiai: Zerubábel és Simei. Zerubábel * fiai: Mesullám, Hanánia; és az ő hugok vala Selómit.
* Ezsdr.2,2.3,8.
20. És Hásuba, Ohel, Berekia, Hasádia és Jusáb-Hésed, *ezek* öten.
21. Hanánia fiai: Pelátia és Jésaia;

és Refája fiai *és* Arnám fiai, Obádia fiai, Sekánia fiai.
22. És Sekánia fiai: Semája. Semája fiai: Hattus, Jigeál, Báriah, Neárja és Sáfát, ezek hatan.
23. Neárja fiai: Eljohénai, Ezékiás és Azrikám, ezek hárman.
24. Eljohénai fiai: Hódajéva, Eliásib, Pelája, Akkub, Johanán, Delája és Anáni; *ezek* heten.

Júda utódai.

4. Júda fiai *ezek*: Pérecz,* Kheczrón, Kármi, Húr és Sobál.
* rész 2, 4.
2. Reája pedig, a Sobál fia nemzé Jáhátot; Jáhát nemzé Ahumáit és Lahádot; ezek a Sorateusok*háznépei.
* rész 2, 53.
3. Ezek Etám atyjától valók: Jezréel, Jisma, Jidbás; és az ő hugoknak neve Haslelponi.
4. Pénuel pedig Gedor atyja, és Ezer Húsa atyja. Ezek Efrata elsőszülöttének, Húrnak fiai, a ki Bethlehem atyja vala.
5. Ashúrnak pedig, a Tékoa atyjának volt két felesége, Heléa és Naára.
6. És Naára szülé néki Ahuzámot, Héfert, Teménit és Ahastárit. Ezek a Naára fiai.
7. Heléa fiai: Séret, Jésohár, Etnán *és Kócz.*
8. Kócz pedig nemzé Hánubot, Hásobébát és Ahárhel háznépét, a ki Hárumnak fia vala.
9. Jábes pedig testvéreinél tiszteletreméltóbb vala, és azért nevezé őt az ő anyja Jábesnek, mondván: Mivelhogy fájdalommal * szülém őt.
* 1 Móz. 35, 16–18.
10. És Jábes az Izráel Istenét hívá segítségül, mondván: Ha engem megáldanál és az én határomat megszélesítenéd, és a te kezed én velem lenne, és engem minden veszedelemtől megoltalmaznál, hogy bút ne lássak! És megadá Isten néki, a mit kért vala.
11. Kélub pedig, a Súkha testvére, nemzé Méhirt; ez az Eston atyja.
12. Eston nemzé Béth-Rafát, Paseákhot, Tehinnát, Ir-Náhás atyját. Ezek a Rékától való férfiak.
13. Kénáz fiai: Othniel * és Serája; Othniel fia: Hatát. * Józs. 15, 17. Bir. 1, 13.
14. Meonótai nemzé Ofrát; Serája pedig nemzé Joábot, a * Gé-Harasimbeliek atyját, mert mesteremberek valának. * Neh. 11, 35.
15. Káleb fiai, ki Jefunné fia vala: Iru, Ela és Naám; és Ela fiai; és Kénáz.
16. Jéhalélel fiai: Zif, Zifa, Tirja és Asárel.
17. Ezra fiai: Jéter, Méred, Efer és Jálon; és szülé Mirjámot, Sammait és Isbát, Estemóa atyját.
18. Ennek felesége pedig, Jehudéja szülé Jéredet, a Gedor atyját és Hébert, a Szókó atyját, Jékuthielt, a Zánoah atyját; ezek Bithiának, a Faraó leányának fiai, a kit Méred elvett vala.
19. Hódia nevű feleségének pedig fiai, ki Nahamnak, Keila atyjának nővére vala: Hagármi és a Maakátbeli Estemóa.
20. Simon fiai: Amnon, Rinna, Benhanán és Thilon. Isi fiai: Zohét és Benzohét.
21. Júda fiának, Sélának * fiai: Er, Léka atyja, és Laáda, Marésa atyja, és a gyapotszövők háznépe Béth-Asbeában; * 1 Móz. 38, 5.
22. És Jókim és Kozeba lakosai, és Joás és Saráf, a kik Moáb urai voltak, és Jásubi, Léhem. De *ezek már* régi dolgok.
23. Ezek voltak a fazekasok, és Netaimban és Gederában laktak. A királylyal laktak ott, az ő dolgáért.

Simeon utódai.

24. Simeon fiai: * Némuel, Jámin, Járib, Zérah, Saul, * 1 Móz. 46, 10.
25. Kinek fia Sallum, kinek fia Mibsám, kinek fia Misma.
26. Misma fiai: Hammúel az ő fia, Zakkur az ő fia, Simi az ő fia;
27. Siminek tizenhat fia és hat leánya volt; de testvéreinek nem volt sok fia, s általában háznépök nem volt oly népes, mint Júda fiaié.
28. Lakoznak vala pedig * Beersebában és Móladában és Haczar-Suálban. * Józs. 19, 1. 2.
29. Bilhában, Eczemben és Toládban,
30. Bétuelben, Hormában és Cziklágban,
31. Beth-Markabótban, Haczar-Szuszimban, Beth-Biriben és Saáraimban; ezek valának az ő városaik mindaddig, míg Dávid királylyá lett.
32. Faluik pedig *ezek:* Etám, * Ain, Rimmon, Tóken és Asán, öt város;
* Józs. 19, 1. 7.
33. És mindazok a falvaik, a melyek e városok körül voltak Bálig; ezek valának lakóhelyeik és nemzetségeik:
34. Mesobáb, Jámlek és Jósa, Amásia fia.
35. És Jóel és Jéhu, a Jósibia fia, ki Serája fia, ki Asiel fia *vala;*
36. És Eljoénai, Jaákoba, Jésohája, Asája, Adiel, Jesiméel és Benája.
37. Ziza, a Sifi fia, ki Alon fia, ki Jedája fia, ki Simri fia, ki Semája fia.
38. Ezek a névszerint felsoroltak voltak a főemberek nemzetségökben, a kik igen elszaporodtak volt atyjok házában,

39. Azért elindulának Gedor felé,
hogy a völgy keleti részére *menjenek*
és ott barmaiknak legelőt keressenek.
40. Találának is zsíros és jó legeltető
helyet (az a föld pedig tágas, nyugodalmas és békességes), mert Khámból valók laktak ott azelőtt.
41. Elmenvén pedig e névszerint
megnevezettek Ezékiásnak, * a Júda királyának idejében, lerombolták sátoraikat, és a Maonitákat, a kiket ott találtak, kiirtották mind e mai napig, s helyökbe letelepedének, mivel ott barmaik számára legelőhelyeket *találtak*. * 1 Kir.18,1.
42. És közülök, a Simeon fiai közül,
némelyek elmenének a Seir * hegyére, úgymint ötszázan, a kiknek előljáróik az Isi fiai, Pelátja, Nehárja, Refája és Uzriel voltak. * 5 Móz.1,4.5.
43. És valakik az Amálek * nemzetségéből megmaradtak vala, mind levágák azokat, és ott letelepedének mind e mai napig. * 1 Sám.15,7.

Rúben utódai.

5. Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai (mert ő volt az elsőszülött; mikor pedig * megfertőztette az ő atyjának ágyasházát, az ő elsőszülöttségi joga a József fiainak adaték, a ki Izráel fia vala, mindazáltal nem úgy, hogy ők neveztessenek származás szerint elsőszülötteknek, * 1 Móz.35,22.
2. Mert Júda * tekintélyesebb vala
az ő testvérei között, és ő belőle való volt a fejedelem, hanem az elsőszülöttségnek *haszna* lőn Józsefé): * 1 Móz.45,8.
3. *Ezek* * Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai: Khánokh, Pallu, Kheczrón és Kármi. * 1 Móz.46,8.9.
4. Jóel fiai: Semája ennek fia, Góg
ennek fia, Simei ennek fia.
5. Mika ennek fia, Reája ennek fia,
Baál ennek fia.
6. Beéra ennek fia, a kit fogságba
vitt Tiglát-Pilnéser, az Assiriabeli király; ő a Rúbeniták fejedelme vala.
7. Testvérei pedig, családjaik, nemzetségük megszámlálása szerint *ezek* valának: a fő Jéhiel és Zakariás,
8. Béla, Azáz fia, ki Séma fia, ki Jóel
fia vala, ki * Aróerben lakott Nébóig és Baál-Meonig. * Józs.13,15.16.
9. Napkelet felé is lakik vala a pusztában való bemenetelig, az Eufrátes folyóvíztől fogva; mert az ő barmai Gileád földén igen elszaporodtak.
10. Saul királynak idejében pedig
támasztának hadat a Hágárénusok ellen, és elhullának *azok* az ő kezeik által, és lakának azoknak sátoraikban, Gileádnak napkelet felé való egész részében.

Gád utódai. Harcz a hágárénusokkal.

11. A Gád fiai pedig velök szemben,
a Básán * földén laktak Szalkáig. * Józs.13,24—30.
12. Jóel vala előljárójok, Sáfám második az után; Johánai és Sáfát Básánban.
13. És testvéreik, családjaik szerint
ezek: Mikáel, Mésullám, Séba, Jórai, Jaékán, Zia és Éber, heten.
14. Ezek az Abihail fiai, ki Húri fia,
ki Jároáh fia, ki Gileád fia, ki Mikáel fia, ki Jésisai fia, ki Jahadó fia, ki Búz fia.
15. *És* Ahi, a Gúni fiának, Abdielnek a fia volt a család feje.
16. *Ezek* Gileádban, Básánban és az
ezekhez tartozó mezővárosokban laktak, és Sáronnak minden * legelőjén, határaikig. * rész 27,29.
17. Kik mindnyájan megszámláltatának Jótámnak, * a Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, † az Izráel királyának idejében. * 2 Kir.15,5. † 2 Kir.14,16.
18. A Rúben fiai közül és a Gáditák
közül és a Manasse félnemzetsége közül erős paizs- és fegyverhordozó férfiak, kézívesek és a hadakozásban jártasok, negyvennégyezerhétszázhatvanan harczra kész férfiak,
19. Hadakozának a Hágárénusok ellen, Jétúr, Náfis és Nódáb ellen.
20. És győzedelmesek levének azokon, és kezekbe adatának a Hágárénusok és mindazok, a kik ezekkel valának; mert az Istenhez kiáltának harcz közben, és ő meghallgatá * őket, mert ő benne bíztak. * Zsolt.91,15.
21. És elvivék az ő barmaikat, ötvenezer tevét, kétszázötvenezer juhot, kétezer szamarat és százezer embert.
22. A seb miatt pedig sokan elhullának; mert Istentől vala az a harcz; és azok helyén lakának * a fogságig. * vers 26. 2 Kir.17,6.18.

Manasse félnemzetsége.

23. A Manasse nemzetsége felének
fiai pedig *azon* a földön laktak. *a mely* Básántól * Baál-Hermonig, Szenirig és Hermon hegyéig *terjedt, mert* igen megsokasodtak vala. * Józs.13,30.
24. És ezek voltak az ő atyjok háznépének fejedelmei: Efer, Isi, Eliel, Azriel, Irméja, Hodávia és Jahdiel, igen erős férfiak, híres férfiak, a kik az ő atyjok háznépe között fők voltak.
25. Vétkezének * pedig az ő atyjoknak Istene ellen; mert a föld lakóinak bálványisteneivel paráználkodának, a kiket az Isten szemök elől elpusztított. * 2 Kir.17,7—17.

26. Felindítá azért az Izráel Istene Pulnak, * az Assiriabeli királynak szívét és Tiglát-Pilnésernek, az assiriai királynak szívét, és fogva elvivé őket, a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manasse félnemzetségét is; és elvivé őket Haláhba és Háborba, Hárába és a Gózán folyóvizéhez mind e mai napig. * 2 Kir. 15, 19—29.

Lévi utódai.

6. Lévi fiai: Gerson, * Kéhát és Mérári. * 1 Móz. 46, 11.
2. Kéhát fiai pedig: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel.
3. Amrám gyermekei: Áron, * Mózes és Miriám; Áron fiai pedig: Nádáb, † Abihu, Eleázár és Ithamár. * 2 Móz. 2, 1. 2. 10. 4, 14. † 2 Móz. 6, 23.
4. Eleázár nemzé Fineást, Fineás nemzé Abisuát;
5. Abisua pedig nemzé Bukkit, Bukki nemzé Uzzit;
6. Uzzi nemzé Zeráhiát; Zeráhia nemzé Mérajótot;
7. Mérajót nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot;
8. Ahitúb * nemzé Sádókot; † Sádók nemzé Ahimáhást; * 2 Sám. 8, 17. † rész 27, 17.
9. Ahimáhás nemzé Azáriát, Azária nemzé Jóhanánt;
10. Jóhanán nemzé Azáriát, * ez volt a pap abban a házban, a melyet Salamon Jeruzsálemben épített vala. * 2 Krón. 26, 17.
11. Azária nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot;
12. Ahitúb nemzé Sádókot, Sádók nemzé Sallumot;
13. Sallum nemzé * Hilkiát; Hilkia nemzé Azáriát; * 2 Kir. 22, 4.
14. Azária nemzé Séráját, * Sérája nemzé Jéhozadákot; * 2 Kir. 25, 18. 21.
15. Jéhozadák pedig *fogságba* méne, mikor az Úr Júdát és Jeruzsálemet fogságba viteté * Nabukodonozor által. * 2 Kir. 25, 8—11.

Lévi és Áron fiainak nevei és lakhelye.

16. Lévi fiai: Gerson, Kéhát és Mérári.
17. Ezek a Gerson * fiainak nevei: Libni és Simhi. * 2 Móz. 6, 17.
18. Kéhát fiai: Amrám, Jiczhár, Khebron és Huzziel.
19. Mérári fiai: Makhli és Musi. Ezek a Lévi háznépei az ő nemzetségeik szerint.
20. Gersonnak *fiai:* Libni az ő fia, Jáhát ennek fia, Zima ennek fia.
21. Jóah ennek fia, Iddó ennek fia, Zérah ennek fia és Jéathérai ennek fia.
22. Kéhát fiai: Amminádáb az ő fia, Kórákh ennek fia és Asszir * ennek fia; * 2 Móz. 6, 24.
23. Elkána ennek fia, Ebiásáf ennek fia és Asszir ennek fia.
24. Tákhát ennek fia, Uriel ennek fia, Uzzia ennek fia és Saul ennek fia.
25. Elkána fiai: Amásai és Ahimót,
26. Elkána. Elkána fia: Sófai az ő fia és Náhát ennek fia.
27. Eliáb ennek fia, Jérohám ennek fia, Elkána ennek * fia. * 1 Sám. 1, 1.
28. Sámuel * fiai pedig: az elsőszülött Vásni, a *második* Abija. * 1 Sám. 1, 1. 20. 3, 19. 7, 15.
29. Mérári fiai: Makhli, Libni ennek fia; Simhi ennek fia és Uzza ennek fia.
30. Simea ennek fia, Haggija ennek fia és Asája ennek fia.
31. Ezek azok, a kiket Dávid állított be az Úr házában az énekléshez, mikor az *Isten* ládája * elhelyeztetett. * 2 Sám. 6, 17.
32. És a míg Salamon felépíté az Úr házát Jeruzsálemben, addig a gyülekezet sátora * előtt szolgáltak énekléssel, és állottak szolgálatban, kiki az ő rendje szerint. * 1 Kir. 6, 1. 38.
33. Ezek pedig a kik szolgáltak, és az ő fiaik: a Kéhátiták fiai közül Hémán főéneklő, Jóel fia, ki Sámuel fia.
34. Ki Elkána fia, ki Jérohám fia, ki Eliél fia, ki Thóa fia.
35. Ki Czúf fia, ki Elkána fia, ki Mahát fia, ki Amásai fia.
36. Ki Elkána fia, ki Jóél fia, ki Azárja fia, ki Séfánia fia.
37. Ki Tákhát fia, ki Asszir fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórákh * fia. * vers 22.
38. Ki Jiczhár fia, ki Kéhát fia, ki Lévi fia, ki * Izráel fia. * rész 2, 1.
39. És ennek testvére, Asáf, a ki jobbkeze felől áll vala; Asáf, a Berekiás fia, ki Simea fia *vala.*
40. Ki Mikáel fia, ki Bahásia fia, ki Melkija fia.
41. Ki Ethni fia, ki Zérah fia, ki Adája fia.
42. Ki Etán fia, ki Zimma fia, ki Simhi fia.
43. Ki Jáhát fia, ki Gerson fia, * ki Lévi fia. * vers 1.
44. Továbbá a Mérári * fiai, a kik azokkal atyafiak valának, balkéz felől *állnak vala;* Etán, Kisi fia, ki Abdi fia, ki Malluk fia. * vers 1.
45. Ki Kasábja fia, ki Amásia fia, ki Hilkia fia.
46. Ki Amsi fia, ki Báni fia, ki Sémer fia.
47. Ki Makhli fia, ki Musi fia, ki Mérári fia, ki * Lévi fia. * vers 1.
48. És testvéreik, a Léviták rendeltetnek vala az Isten háza hajlékának egyéb szolgálatjára.
49. Áron * pedig és az ő fiai az egészen megégetendő áldozatnak oltára mel-

lé, és a füstölő oltár mellé, a szenteknek
szentjének szolgálatja mellé, és az Izráel
megszentelésére *rendeltetének*
mind a szerint, a mint Mózes, az Isten
szolgája megparancsolta volt.
*2 Móz.30,7—10. 3 Móz.8,1—36. 4 Móz.4,16.
50. Áron fiai pedig ezek: Eleázár, az
ő fia, ennek fia Fineás, ennek fia Abisua.
51. Ennek fia Bukki, ennek fia Uzzi,
ennek fia Zerája.
52. Ennek fia Merájót, ennek fia
Amárja, ennek fia Akhitúb.
53. Ennek fia Sádók, * ennek fia Akhimás.
*2 Sám.15,27.
(Vers 54—81: v. ö. Józs.21.)
54. És az Áron fiainak, a Kéhátiták
nemzetségéből, ezek a * lakhelyeik,
letelepedésük szerint az ő vidékükön,
mert ez jutott volt nékik sors által.
*vers 55—81. Józs.21,9—13.
55. Ők kapták Hebront, a Júda földében
és a körülte való legelőket.
56. De e város földjeit és annak faluit
Kálebnek, * a Jefunné fiának adák.
*4 Móz.14,30.
57. Az Áron fiainak azért a Júda városai
közül adák a menedékvárosokat,
Hebront, Libnát és legelőit, Jatthirt
és Esthemoát és ezeknek legelőit,
58. És Hilent és annak legelőit, és
Débirt és annak legelőit,
59. Asánt és annak legelőit, és * Béth-Semest
és annak legelőit. *1 Sám.6,19.
60. A Benjámin nemzetségéből: Gébát
és annak legelőit, Allémetet és
annak legelőit, Anatót *várostis* és annak
legelőit. Ezeknek az ő nemzetségek
szerint tizenhárom városuk volt.
61. A Kéhát többi fiainak pedig az
egy nemzetségnek családjaitól és a
félnemzetségből, a Manasse * nemzetségének
felétől, sors által tíz várost
adtak. *Józs.21,5.
62. Míg a Gerson fiainak meg az ő
nemzetségök szerint az Izsakhár nemzetségéből,
az Áser nemzetségéből, a
Nafthali nemzetségéből és a Manasse
nemzetségéből Básánban *adtak* tizenhárom
várost.
63. A Mérári fiainak az ő nemzetségök
szerint a Rúben nemzetségéből,
a Gád nemzetségéből és a Zebulon
nemzetségéből sors által tizenkét várost.
64. Adának tehát az Izráel fiai a Lévitáknak
városokat, azoknak legelőivel
együtt.
65. Sors által adták a Júda nemzetségéből,
a Simeon nemzetségéből és a
Benjámin nemzetségéből ezeket a
névszerint megnevezett városokat.
66. Azoknak, a kik a Kéhát fiainak
családjaiból valók voltak, és a határukban
levő városok az Efraim nemzetségéből
valának:
67. Azoknak adák a menedékvárosokat,
Sikemet és annak legelőit az
Efraim hegyén, * Gézert és annak legelőit.
*1 Kir.9,15.
68. És Jokmeámot és annak legelőit,
Bethoront és annak legelőit.
69. Ajalont * és annak legelőit; Gáthrimmont
is és annak legelőit.
*Józs.10,12.
70. A Manasse nemzetségének feléből
Anert és annak legelőit, Bileámot és
annak legelőit, a Kéhát többi fiainak
családjai részére.
71. A Gerson * fiainak *pedig* a Manasse
félnemzetségéből Gólánt Básánban
és annak legelőit, és Astarótot és annak
legelőit: *vers 1.
72. Az Izsakhár nemzetségéből *adák*
Kédest és annak legelőit; Dobrátot és
annak legelőit.
73. Rámótot és annak legelőit, Anémet
és annak legelőit.
74. Az Áser nemzetségéből * Másált
és annak legelőit, és Abdont és annak
legelőit. *Józs.21,30.
75. Hukókot és annak legelőit; Réhobot
és annak legelőit.
76. A Nafthali nemzetségéből Kédest
Galileában és annak legelőit; Hammont
és annak legelőit; és Kirjáthaimot
és annak legelőit.
77. A Mérári * többi fiainak a Zebulon
nemzetségéből Rimmonót és annak
legelőit, és Thábort és annak legelőit.
*vers 1.
78. A Jordánon túl Jérikhó ellenében,
a Jordánnak napkelet felől való részében
a Rúben nemzetségéből Bésert
a pusztában és annak legelőit; Jahását
és annak legelőit.
79. Kedemótot és annak legelőit; Mefaátot
és annak legelőit.
80. A Gád nemzetségéből * Rámótot
Gileádban és annak legelőit; Mahanaimot
és annak legelőit. *Józs.21,38.
81. Hesbont és annak legelőit; Jaázert
és annak legelőit.

Jákób többi hat fiának nemzetségi táblázata.

7. Izsakhár * fiai: Thóla, Pua, Jásub
és Simron, négyen. *1 Móz.46,13.
2. Thóla fiai pedig: Uzzi, Réfája,
Jériel, Jakhmai, Jibsám és Sámuel,
kik fejedelmek valának az ő atyjaiknak
családjaiban. A Thóla *fiai* erős
hadakozók voltak nemzetségökben,
kiknek száma Dávid * király idejében
huszonkétezerhatszáz vala.
*2 Sám.24,2.9.
3. Uzzi fiai: Izráhja; és az Izráhja fiai:
Mikáel, Obádia, Joel, Issia, öten, a kik
mind főemberek valának.

4. És közöttük nemzetségeik és családjaik szerint harminczhatezer hadakozó férfi volt, mert sok feleségök volt és *sok* fiuk *is.*
5. Ezeknek testvéreik is, Izsakhárnak egész nemzetsége szerint erős hadakozó férfiak valának, nyolczvanhétezeren szám szerint mindenestől.
6. Benjámin * *fiai*: Béla, Béker és Jediáel, hárman. * 1 Móz. 46, 21.
7. Béla fiai: Esbon, Uzzi, Uzziel, Jérimót és Hiri, öt főember az ő nemzetségökben, erős hadakozó férfiak, a kik megszámláltatván, huszonkétezerharmincznégyen valának.
8. Béker fiai: Zémira, Joás, Eliézer, Eljoénai, Omri, Jeremót, Abija, Anatót és Alémet; ezek mindnyájan Béker fiai.
9. Azok megszámláltatván nemzetségeik szerint, családjuk fejei és az erős hadakozó férfiak húszezerkétszázan valának.
10. Továbbá Jédiáel fia: Bilhán; Bilhán fiai: Jéus, Benjámin, Éhud, Kénaána, Zetán, Társis és Ahisahár.
11. Ezek mind Jédiáel fiai, családfők, erős hadakozó férfiak, a kik tizenhétezerkétszázan mehetnek vala ki a viadalra.
12. Ir fiai: Suppim és Khuppim; Húsim Ahernek fia.
13. Nafthali * fiai: Jakhcziel, Gúni, Jéczer, Sallum, a Bilha fiai. * 1 Móz. 46, 24.
14. Manasse fiai: Aszriel, kit szüle *az ő felesége.* Az ő ágyastársa pedig, a Siriabeli asszony szülé Mákirt, a Gileád atyját.
15. Mákir pedig vevé feleségül Khuppimnak és Suppimnak hugát, kinek neve Maáka. A másiknak neve * Czélofhád. Czélofhádnak leányai voltak. * 4 Móz. 27, 1
16. Maáka a Mákir felesége szüle fiat, a kit neveze Péresnek; annak pedig öcscsét Séresnek. Ennek fiai: Ulám és Rékem.
17. Ulám fia: Bédán. Ezek a Gileád fiai, ki Mákir fia volt, ki Manasse fia volt.
18. Az ő huga Moléket pedig szülé Ishodot, Abiézert és Makhlát.
19. Semidának fiai voltak: Ahián, Sekem, Likhi és Aniám.
20. Efraim * fiai pedig: Sútelákh, kinek fia Béred, ennek fia Táhát, ennek fia Elhada, ennek fia Táhát. * 4 Móz. 26, 35.
21. Ennek fia Zábád, ennek fia Sútelákh, Ezer és Elhád. És megölék ezeket a Gáthbeliek, a földnek lakosai; mert alámentek vala, hogy barmaikat elhajtsák.
22. Efraim azért az ő atyjok sokáig siratá őket, a kihez elmennek * vala az ő atyjafiai, és őt vigasztalják vala. * Jób. 2, 11.
23. Beméne azért az ő feleségéhez, ki fogada méhében, és szüle fiat, és nevezé Bériának, mivelhogy szerencsétlenség történt az ő házában.
24. Leánya pedig Seéra vala, a ki alsó és felső Bethoront és Uzen-Seérát építé.
25. Réfah is az ő fia és Resef; ennek fia Théla, ennek fia Táhán.
26. Ennek fia Laadán, ennek fia Ammihud, ennek fia Elisáma,
27. Ennek fia Nún, ennek fia * Józsué. * 4 Móz. 13, 9. Józs. 1, 1.
28. Ezeknek birtokuk és lakóhelyük vala: Béthel és annak mezővárosai; napkeletre Naarán, napenyészetre Gézer és ennek mezővárosai, Sikem és ennek mezővárosai, szinte Gázáig és az ehhez tartozó mezővárosokig;
29. És a Manasse fiai mellett: Béth-Seán és ennek mezővárosai, Thaanák és ennek mezővárosai, Megiddo és ennek mezővárosai, Dór és ennek mezővárosai. Ezekben laktak az Izráel fiának Józsefnek * fiai. * 1 Móz. 48, 5.
30. Áser fiai: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Beriha és Szerakh, az ő hugok.
31. Beriha fiai: * Khéber és Malkhiel, a ki Birzávit atyja volt. * 1 Móz. 46, 17.
32. Khéber pedig nemzé Jaflétet, Sómert, Hótámot és Suát, az ő hugokat.
33. Jaflét fiai: Pásák, Bimhál, Asvát; ezek Jaflét fiai.
34. Sómer fiai: Ahi és Róhega, Jehubba és Arám,
35. Testvérének Hélemnek fia vala: Sófákh, Jimna, Séles és Amál.
36. Sófákh fiai: Suákh, Harnéfer, Suál, Béri és Imra,
37. Béser, Hód, Samma, Silsa, Itrán és Beéra.
38. Jéter fiai: Jéfunne, Pispa és Ara.
39. Ulla fiai: Ara, Hanniel és Risja.
40. Ezek mind Áser fiai, családfők, válogatott harczosok, a fejedelmek fejei; és megszámláltatván az ő nemzetségök rendje szerint, huszonhatezer harczra képes férfi volt.

Benjámin családja és Saul.

8. Benjámin * pedig nemzé Bélát, az ő elsőszülöttét, másodikat Asbélt, harmadikat Akhráhot, * 1 Móz. 46, 21.
2. Negyediket Nóhát, és Ráját ötödiket.
3. (Bélának fiai voltak: Adár, Géra és Abihúd,
4. Abisua, Naamán, Ahóah.)
5. Gérát, Sefufánt és Hurámot.
6. Ezek az Ehud fiai: (Ezek voltak

főemberek a Géba *város*ban lakó
nemzetség között, kiket fogságba vit-
tek Manahátba,
7. Nevezetesen Naamánt és Ahiját
és Gérát vitték fogságba): nemzé pe-
dig Uzzát és Akhihúdot.
8. Saharáim pedig nemzé a Moáb
mezején, minekutána eltaszítá fele-
ségeit, Husimot és Baarát;
9. Nemzé *Hódes* nevű feleségétől Jo-
bábot és Sibját, Mésát és Malkámot,
10. Jéust is, Sokját és Mirmát. Ezek
az ő fiai; főemberek az ő nemzetsé-
gökben.
11. Husimtól nemzé Abitúbot és El-
paált.
12. Elpaál fiai: Eber, Miseám és Sé-
mer; ez építé Onót és Lódot és en-
nek mezővárosait.
13. Béria, Séma, (ezek voltak fők az
Ajalonban lakozó nemzetségek közt,
és ezek űzték vala el Gáthnak lakóit),
14. Ahio, Sasák, Jeremót,
15. Zebádia, Arád, Ader,
16. Mikáel, Ispa, Jóha, Béria fiai.
17. Zebádia, Mésullám, Hizki, Héber.
18. Ismérai, Izlia és Jobáb; Elpaál
fiai.
19. Jákim, Zikri, Zabdi,
20. Eliénai, Silletai, Eliel,
21. Adája, Berája és Simrát, Simhi
fiai.
22. Jispán, Eber, Eliel,
23. Abdon, Zikri, Hanán,
24. Hanánja, Elám, Anatótija,
25. Ifdéja, Pénuel, Sasák fiai,
26. Samsérai, Sehárja, Atália.
27. Jaarésia, Élia, és Zikri, Jérohám
fiai.
28. Ezek voltak a családfők az ő nem-
zetségök szerint, főemberek, és ezek
laktak Jeruzsálemben.
29. Gibeonban * pedig laktak Gibeon-
nak atyja; az ő feleségének neve Maa-
ka *vala*. * rész 9,35.
30. És az ő elsőszülötte Abdon, azu-
tán Súr, Kis, Baál, Nádáb;
31. Gedor, Ahio és Zéker,
32. És Miklót, *a ki* nemzé Simámot.
Ezek is testvéreiknek átellenében, Je-
ruzsálemben laktak testvéreikkel.
33. Nér pedig nemzé Kist; Kis nem-
zé Sault, Saul nemzé Jónathánt, Mal-
kisuát, Abinádábot és Esbaált.
* 1 Sám. 9,2. 10,2.
34. Jónathán fia: * Méribbaál; Mé-
ribbaál nemzé Mikát. * 2 Sám. 9,12.
35. Mika fiai: Pitón, Mélek, Tárea
és Akház.
36. Akház nemzé Jehoádát. Jehoáda
pedig nemzé Alémetet és Azmávetet
és Zimrit; Zimri nemzé Mósát;
37. Mósa pedig Binát; ennek fia Ráfa,
ennek fia Elása, ennek fia Asel.
38. Továbbá Aselnek hat fia volt, kik-
nek ezek neveik: Azrikám, Bókru,
Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán;
ezek mind Asel fiai.
39. Az ő testvérének Eseknek fiai
ezek: Ulám az ő elsőszülötte, Jéus má-
sodik és Elifélet harmadik.
40. És az Ulám fiai erős hadakozó
férfiak, kézívesek voltak, s gyerme-
keik és unokáik százötvenre szapo-
rodtak. Mindezek a Benjámin fiai
közül valók *voltak*.

Jeruzsálem lakói.

9. Az egész Izráel megszámláltat-
ván nemzetségeik szerint, be-
irattak az Izráel és Júda királyainak
könyvébe, a kik gonoszságukért Ba-
bilóniába * vitetének.
* 2 Kir. 24,15.16. 25,11.
2. A legelső lakosok az ő jószágaikon
s városaikban, ezek: Izráeliták, pa-
pok, Léviták és Nétineusok.
3. Mert Jeruzsálemben laktak a Júda
fiai közül s Benjámin fiai közül, Ef-
raim és Manasse fiai közül valók:
4. Utái, Ammihud fia, ki Omri fia,
ki Imri fia, ki Báni fia, a Pérecz fiai
közül való, * ki Júda fia vala.
* rész 4,1.
5. A Silóniták közül, Asája, ki első-
szülött vala s ennek fiai.
6. A Zérah fiai közül: Jéuel és az ő
atyjafiai, hatszázkilenczvenen.
7. A Benjámin fiai közül: Sallu, Mé-
sullám fia, ki Hodávia fia, ki Hasé-
nua fia.
8. Ibnéja, Jérohám fia, és Ela, Uzzi
fia, ki Mikri fia, és Mésullám, Séfát-
ja fia, ki Reuel fia, ki Ibnija fia *vala*.
9. Testvéreik, nemzetségeik szerint,
kilenczszázötvenhatan valának; ezek
mind családfők voltak az ő atyjok
háznépe szerint.
10. A papok közül is: Jedája, Jého-
járib és Jákin.
11. Azária, Hilkia fia, ki Mésullám
fia, ki Sádók fia, ki Mérajót fia, ki
Ahitubnak, az Isten háza főgondvi-
selőjének fia vala.
12. És Adája Jérohám fia, ki Pashúr
fia, ki Málkija fia; Maasai, Adiel fia,
ki Jahzéra fia, ki Mésullám fia, ki
Mésillémit fia, ki Immer fia.
13. Ezeknek atyjokfiai az ő család-
jaiknak fejei, ezerhétszázhatvanan
valának, buzgók az Isten háza dol-
gának munkájában.
14. A Léviták közül Semája, Hásub
fia, ki Azrikám fia, ki Hasábia fia, a
Mérári * fiai közül. * rész 6,1.
15. Bakbakkár, Héres és Galál, és Mat-
tánia, a Mika fia, ki Zikri fia, * ki
Asáf fia vala. * Zsolt. 73,1.

16. Obádia, a Semája fia, Galál fia,
ki Jédutun fia, és Bérékia, Asa fia,
ki Elkána fia, a ki Nétofáti faluiban
lakik vala.

Templomi hivatalnokok.

17. És az ajtónállók: Sallum, Akkúb,
Talmon, Ahimán és ezek testvérei;
Sallum pedig fő *vala.*
18. (És *ennek* mindez ideig a király-
kapun *van helye* napkelet felől.) Ezek
az ajtónállók a Léviták rendje szerint.
19. Sallum pedig a Kóré fia, ki Ebiá-
sáf fia, ki Kórákh fia, és ennek ro-
konságai a Kórakhiták családjából a
szolgálat munkájában a hajlék ajta-
jának őrizői valának, mint az ő atyáik
az Úr seregében őrizték vala a bejá-
ratot,
20. Mikor Fineás,* az Eleázár fia volt
egykor az ő elöljárójok, kivel az Úr
vala. * 4 Móz.25,7.
21. Zakariás, a Meselémia fia, a gyü-
lekezet sátorába való bejárat őrizője.
22. Ezek mind választott ajtónállók
voltak, kétszáztizenketten; kik az ő
faluikban, nemzetségök szerint, meg-
számláltattak volt; kiket Dávid ren-
delt és Sámuel * próféta az ő tisztökbe.
* 1 Sám.16,1.13.
23. Ők és fiaik őrizik vala renddel
az Úr házának, a sátornak kapuit
24. Négyfelé valának az őrizők: nap-
keletre, napnyugotra, északra és
délre.
25. És ezeknek atyjokfiai az ő faluik-
ban *valának,* de minden hetednap
amazokhoz felmenének Jeruzsálem-
be bizonyos ideig.
26. De a kapunállók négy főembe-
rének állandó megbizatásuk volt.
Ezek a Léviták őrizik vala a * kama-
rákat és az Isten házának † kincseit.
* 1 Kir.6,5. † 1 Kir.7,51.
27. És az Úrnak háza körül hálnak
vala, mivelhogy az őrzés az ő tisztök
volt, és minden reggel ők nyitják va-
la meg az ajtókat.
28. És ő közülök *némelyek* * a szol-
gálati edényekre *viselnek vala gondot;*
mert mind a kivitelnél, mind a visz-
szavitelnél számon veszik vala azo-
kat. * 2 Móz.27,3.
29. Ugyanazok közül választattak va-
la *némelyek másféle* edénynek, a szent-
hely minden eszközeinek, a lisztnek,
bornak, olajnak, tömjénnek és fűsze-
reknek *gondviselésére.*
30. A papok fiai közül valók csinál-
ják vala fűszerekből a * drágakene-
tet is. * 2 Móz.30,22–33.34–38.
31. Továbbá Mattitja, a Léviták kö-
zül való (ki elsőszülötte a Kórakhi-
ták közül való Sallumnak), a * serpe-
nyőkre visel vala gondot. * 3 Móz.2,5.
32. A Kéhátiták fiai és azok atyjok-
fiai közül *rendeltettek volt* a szent ke-
nyérnek * gondviselésére, hogy min-
den szombaton megkészítsék *azt.*
* 3 Móz.24,5.6.8.
33. Ezek közül valók valának az ének-
lők is, a Léviták közül a családfők, a
kik szabadosok valának *egyéb tisztől*
az ő kamarájokban; mert éjjel * és
nappal szolgálattal tartoznak vala.
* Zsolt.134,1–3.
34. Ezek a Léviták között családfők
nemzetségök szerint, *főemberek, és*
ezek Jeruzsálemben laktak.

Gibeon lakói és Saul családja.

35. Gibeonban * pedig laktak a Gi-
beon atyja, Jéhiel, és az ő feleségé-
nek neve Maaka. * rész 8,29. 1 Kir.3,4.
36. Az ő elsőszülött fia Abdon, azután
Súr, Kis, Baál, Nér és Nádáb,
37. Gedor, Ahió, Zékária és Miklót.
38. Miklót pedig nemzé Simámot.
Ezek is az ő atyjokfiai átellenében lak-
tak Jeruzsálemben az ő testvéreikkel.
39. Nér nemzé Kist, Kis nemzé * Sault,
Saul pedig nemzé Jónathánt, Málki-
suát, Abinádábot és Esbaált.
* rész 8,33.
40. Jónathán fia Méribbaál; és Mé-
ribbaál nemzé Mikát.
41. Mika fiai: Piton, Mélek és Táréa.
42. Akház pedig nemzé Jahrát, Jahra
nemzé Alémetet, Azmávetet, Zimrit,
Zimri pedig nemzé Mósát.
43. Mósa nemzé Bineát, ennek fia Ré-
fája, ennek fia Elása, ennek fia Ásel.
44. Áselnek hat fia volt, kiknek ne-
veik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja,
Obádia és Hanán; ezek Ásel fiai.

Saul veszedelme a filiszteusokkal való ütközetben.

(V. ö. 1 Sám.31.)

10. A Filiszteusok pedig hadakoz-
nak vala az Izráellel, és meg-
futamodék Izráel népe a Filiszteusok
előtt, és *néhányan* a sebek miatt el is
hullának a Gilboa * hegyén.
* 1 Sám.31,1–4.
2. Elérék pedig a Filiszteusok Sault
és az ő fiait, és megölék a Filiszteu-
sok Jónatánt, Abinádábot és Malki-
suát, a Saul fiait.
3. És a viadal igen heves volt Saul
körül, és rátalálván a kézívesek, nyi-
lakkal megsebesíték őt.
4. És monda Saul az ő fegyverhor-
dozójának: Vond ki fegyveredet, és
verj által engem vele, mert netalán
eljőnek e körülmetéletlenek, és meg-
gyaláznak engemet. De fegyverhor-
dozója nem akará, mert igen fél va-
la. Ragadá azért Saul a fegyvert, és
belé bocsátkozék.

5. Látván pedig az ő fegyverhordozója, hogy Saul immár meghalt, ő is a fegyverbe bocsátkozék, és meghala.
6. Meghala azért Saul és az ő három fia, * és egész háznépe is egyetemben meghala. * vers 2.
7. Mikor pedig meglátták Izráelnek minden férfiai, a kik a völgyben valának, hogy ők megfutamodtak, és hogy Saul és az ő fiai megholtak: pusztán hagyák városaikat és elfutának. Akkor eljövének a Filiszteusok, és azokba beszállának.
8. Lőn pedig másodnap, eljövének a Filiszteusok, hogy a holtakat kifoszszák, és megtalálák Sault és az ő fiait, halva feküdvén a Gilboa hegyén.
9. És kifoszták őt, * és elvevék fejét és az ő fegyvereit, és elküldék a Filiszteusok minden tartományába köröskörül, hogy hírül adják bálványaiknak és a népnek. * vers 12.
10. Az ő fegyvereit isteneik házába helyezék el, fejét pedig Dágon templomában akasztották fel.
11. Mikor pedig meghallotta az egész Jábesgileád, hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:
12. Feltámadának mindnyájan az erős férfiak, és elvivék Saulnak * és az ő fiainak testét; és Jábesbe vivén, eltemeték azoknak csontjaikat a tölgyfa alatt Jábesben, és bőjtölének hetednapig.
* 1 Sám. 31, 12. 13. 2 Sám. 21, 12—14.
13. Meghala azért Saul az ő gonoszsága miatt, mivel vétkezett * az Úr ellen, az Úrnak igéje ellen, melyet nem őrzött meg, sőt az ördöngöst is megkereste, hogy megkérdezze;
* 1 Sám. 13, 13. 14. 15, 19—21. 28, 8—16.
14. És nem az Urat kérdé. Ezért elveszté őt, és adá az ő országát Dávidnak, * az Isai fiának. * 1 Sám. 16, 1. 13.

Dávid egy szívvel királylyá kenetik, Siont beveszi és ott lakik.

(Vers 1—9 : v. ö. 2 Sám. 5, 1—10.)

11. És gyűlének az Izráeliták mindnyájan Dávidhoz * Hebronba, mondván: † Ímé mi a te csontod és a te tested vagyunk;
* 2 Sám. 5, 1—5. † 2 Sám. 2, 1. 4.
2. Ezelőtt is, még mikor Saul volt a király, te voltál az, a ki az Izráelt ki- és bevezetéd, és ezt mondotta a te Urad Istened néked: Te * legelteted az én népemet, az Izráelt, és te leszel vezér az én népemen, az Izráelen. * 1 Sám. 16, 1. Zsolt. 78, 71.
3. Elmenének azért mindnyájan az Izráel vénei a királyhoz Hebronba, és szövetséget tőn Dávid velők Hebronban az Úr előtt; és királylyá kenték Dávidot Izráel felett, az Úrnak Sámuel által * való beszéde szerint.
* 1 Sám. 16, 13.
4. Elméne akkor Dávid és az egész Izráel * Jeruzsálembe; ez Jebus (ott a Jebuzeusok voltak a föld lakosai).
* 2 Sám. 5, 6—9. Józs. 15, 8.
5. És mondának Jebus lakói Dávidnak: Ide be nem jösz! De megvevé Dávid a Sion várát; ez a Dávid városa;
6. Mert ezt mondotta vala Dávid: A ki legelőször egy Jebuzeust * levág, előljáró és vezér legyen. Felméne azért legelőször Joáb, a Séruja fia; és lőn előljáróvá. * 2 Sám. 5, 7. 8.
7. Azután lakék Dávid a várban, azért nevezék azt Dávid városának.
8. És megépíté Dávid a várost Millótól fogva egészen körül; Joáb pedig megépíté a városnak maradékát.
9. És folytonosan emelkedék Dávid; mert a Seregek Ura vala ő vele.

Dávid hősei.

(Vers 10—41 : v. ö. 2 Sám. 23, 8—39.)

10. Ezek pedig a hősök előljárói, a kik Dávid mellett valának, a kik erősen forgolódának vele az ő királyságáért egész Izráellel, hogy királylyá válaszszák őt Izráel felett, az Úr * beszéde szerint. * 1 Sám. 16, 1. 12. 13.
11. Ezek számszerint a hősök, * a kik Dávid körül valának: Jásobeám, Hakhmoni fia, a harmincznak előljárója; ez emelte vala fel az ő kopjáját háromszáz ellen, † a kiket egyszerre megsebesíte. * 1 Sám. 23, 8—39. † rész 12, 14.
12. Ezután Eleázár, az Ahóhita Dódó fia; a ki a három * hős közül *egy* vala.
* 2 Sám. 23, 9. 10—18.
13. Ő vala Dáviddal Pasdamimban, a hová összegyűlének a Filiszteusok viadalra. Egy darab föld árpával vala tele, és a nép elmenekült a Filiszteusok elől.
14. De ők megállának ott annak a darab földnek a közepén, és megtartották azt, és megverék a Filiszteusokat, és az Úr megszabadítá őket nagy szabadítással.
15. Továbbá, mikor alámentek hárman a * harmincz főember közül Dávidhoz, a kősziklához, az Adullám barlangjába; a Filiszteusok pedig tábort járának a Réfaim völgyben.
* 2 Sám. 23, 13.
16. (Dávid az erősségben vala akkor, a Filiszteusok hada pedig Bethlehemnél.)
17. Kivána * Dávid *vizet*, és monda: Óh, ki adhatna nékem innom a Bethlehem kapuja előtt való forrásnak vizéből! * 2 Sám. 23, 15—17.
18. Akkor keresztülvágták magokat hárman a Filiszteusok táborán, és vi-

zet merítének a Bethlehem forrásá-
sából, mely a kapu előtt vala, és fel-
vivék, és menének Dávidhoz; de Dá-
vid nem akara inni, hanem* kitölté
azt az Úrnak. *1 Sám.7,6.
19. És monda: Távoztassa el tőlem
az én Istenem, hogy ezt cselekedném.
Avagy e férfiaknak vérét igyam-é
meg, a kik életöket halálra vetették?
Mert ők ezt életök veszedelmével hoz-
ták. És *semmiképen* nem akara inni.
Ezt cselekedé a három hős.
20. És Abisai,* a Joáb testvére vala
e háromnak előljárója; ő ragadott va-
la dárdát háromszáz † ellen, *a kiket*
megsebesíte; és ő volt a leghíresebb
a három között. *2 Sám.21,17.† rész 12,14.
21. A három közül * a kettőnél híre-
sebb vala, azért volt azok előljárója;
de azért *egymaga* még sem ért föl a
hárommal. *2 Sám.23,19.
22. Benája,* a Jojada fia, vitéz fér-
fiúnak fia Kabséelből, a ki nagy dol-
gokat cselekedék; ő ölte meg Moáb
két oroszlánját, és ő méne alá a ve-
rembe, s ölte meg az oroszlánt, mi-
kor havas idő volt.
*rész 27,6. 2 Sám.23,20—22.
23. Ugyanez ölé meg az Égyiptom-
beli férfit, a kinek magassága öt sing
volt, és oly dárda vala az Égyiptom-
beli férfiú kezében, mint a szövő zu-
goly. Szembeszálla vele egy pálczá-
val s kiragadá az Égyiptombeli em-
ber kezéből a dárdát, és saját dár-
dájával általveré.
24. Ezeket cselekedte Benája, a Jo-
jada fia, a ki híres vala a három hős
között.
25. Híres vala ő a harmincz között,
de azzal a hárommal * nem ért fel.
És előljáróvá tevé őt Dávid a taná-
csosok között. *vers 12.
26. A seregnek pedig *ezek* vitézei:
Asael, a * Joáb testvére; Elhanán, Dó-
dónak fia, ki Bethlehembeli vala.
*2 Sám.2,18.23,24.
27. Haróritból való Sammót, Pélom-
ból való Héles,
28. Tékoabeli Hira, Ikkés fia, Anatót-
beli Abiézer,
29. Húsatbeli Sibbékai, Ahóhitbeli
Hirai.
30. Nétofátbeli Maharai, Nétofátbeli
Héled,* Bahána fia; *rész 27,15.
31. Ittai, Ribai fia, a Benjámin fiai-
nak Gibea városából való; * Piráton-
beli Benája; *rész 27,14. Bir.12,15.
32. Húrai, a Gaás völgyéből való; Ar-
bátbeli Abiel;
33. Baharumi Azmávet, * Saálbonit-
beli Eliáhba; *Józs.19,32.42.
34. Gisonbeli Hásem fiai: Jónathán,
Hararitbeli Ságé fia.
35. Hararitbeli Ahiám, Sákár fia; Eli-
fál, Úr fia,
36. Mekerátbeli Héfer, Pélonbeli
Ahija,
37. Kármelből való Hésró, Naárai,
Ezbái fia,
38. Jóel, Nátán testvére; Mibhár, Géri
fia;
39. Sélek, Ammon nemzetségéből va-
ló; berótbeli Naárai, Joábnak,* a ki
Séruja fia vala, fegyverhordozója;
*2 Sám.8,16.
40. Itrébeli Hira, Itrébeli Gáreb,
41. Hitteus * Uriás, Zabád, Ahlai fia;
*2 Sám.11,3.15.17.
42. Hadina, a Rúben nemzetségéből
való Siza fia, ki a Rúbeniták előljá-
rója vala, és vele harminczan valának.
43. Hanán, Maaka fia, és Mitnibeli
Jósafát,
44. Asterátbeli Uzzija; Sáma és Jé-
hiel, Aroerbeli Hótám fiai.
45. Jidiháel, Simri fia, és az ő test-
vére, Joha, Tisibeli.
46. Mihámvimbeli Eliel, Jéribai és
Jósávia, Elnaám fia, és Jitma, Moáb
nemzetéből való.
47. Eliel és Obed és Jaásiel, Mésó-
bájából valók.

A Dávid segítségére levő vitézek.

12. Ezek azok, a kik * Dávidhoz
menének Siklágba, mikor
Saul, a Kis fia miatt még számkive-
tésben vala, a kik a hősöknek † a
harczban segítői voltak.
*1 Sám.27,6. 2 Sám.1,1. † rész 11,10—47.
2. Ívesek, a kik mind jobb-, mind
balkézre kővel * *hajítanak* és nyíllal
lőnek vala, a kik Saul atyjafiai kö-
zül valók valának, Benjámin nem-
zetségéből. *Bir.20,16.
3. Előljáró vala Ahiézer és Joás, a
Gibeabeli Semáa fiai és Jéziel és Pé-
let, Azmávet fiai, Beráka és Jéhu,
Anatótból,
4. És a Gibeonbeli Ismája, a harmincz
közül való hős, a kiknek előljárójok
is vala; Irméja, Jaháziel, Johanán
és Gederátbeli Józabád,
5. Elúzai, Jérimót, Behália, Semá-
ria és Hárufbeli Sefátja,
6. Elkána, Isija, Azaréel, Jóézer és
a Kóré nemzetéből való Jásobeám.
7. Joéla és Zebádja, a Gedorból va-
ló Jérohám fiai.
8. A Gáditák közül is menének Dá-
vidhoz, mikor a pusztában vala az
erősségben, erős és hadakozó férfiak,
paizsosok, dárdások, a *kiknek* orczá-
jok, mint az oroszlánnak * orczája
és gyorsaságra hasonlók a hegyen
lakózó † vadkecskékhez.
*2 Sám.17,8. † 2 Sám.2,18.

9. Ézer az első, Obádia második, Eliáb harmadik,
10. Mismanna negyedik, Jirméja ötödik,
11. Attai hatodik, Eliel hetedik,
12. Nyolczadik Johanán, kilenczedik Elzabád,
13. Tizedik Jirméja, tizenegyedik Makbánnai.
14. Ezek voltak főemberek a seregben a Gád fiai közül; a legkisebbek egyike száz ellen, * a legnagyobbak egyike ezer ellen! *rész 11,20.
15. Ezek azok, a kik a Jordánon átmentek volt az első hónapban, noha az *árvíz* a partot felülmúlta, és elűzték mindazokat, a kik a völgyben *valának* napkelet felől és napnyugot felől. *Józs.3,15.
16. Jövének Dávidhoz a Benjámin és a Júda fiai közül is * az erősségbe. *2 Sám.23,13.
17. És kiméne Dávid elejökbe, és felelvén, monda nékik: Hogyha békesség okáért jöttök hozzám, hogy segítségemre legyetek, az én szívem egy lesz ti veletek; ha pedig meg akartok csalni, *hogy eláruljatok* az én * ellenségeimnek, holott semmi gonoszságot nem követtem el: lássa meg a mi atyáink Istene és büntessen meg. *1 Sám.19,1.26,1.2.
18. A lélek pedig felindítá * Amásait, a harmincznak † fejedelmét, *s monda:* Óh Dávid, tied *vagyunk* és te veled *leszünk* Isai fia! Békesség, békesség néked, békesség a te segítőidnek is, mert megsegít téged a te Istened! Magához fogadá azért őket Dávid, és főemberekké tevé a seregben.
*rész 2,17. †rész 11,25.26. 2 Sám.23,23—39.
19. Ennekfelette Manasséból is hajlának Dávidhoz, mikor a Filiszteusokkal együtt * Saul ellen ment volna harczolni; de nem segéllék őket; mert tanácsot *tartván,* haza küldék a Filiszteusok fejedelmei, mondván: A mi fejünk veszésével fog visszamenni az ő urához, Saulhoz. *1 Sám.29,1—11.
20. Mikor visszatérе * Siklágba, hajlának ő hozzá a Manassé fiai közül Adna, Józabád, Jediháel, Mikáel, Józabád, Elihu és Sillétai, a kik a Manasse *nemzetségé*ből való ezerek elöljárói *voltak.* *1 Sám.30,1.
21. És ezek Dávidnak segítségül voltak az *ellenség* * seregei ellen; mert fejenként mind erős vitézek valának, és vezérek a seregben. *1 Sám.23,1—5.30,1—18.
22. Annakfelette minden nap mennek vala Dávidhoz, hogy segítségére legyenek néki, míg *serege* nagygyá lőn, mint az Istennek tábora.
23. Ezek pedig számszerint a viadalhoz készült elöljárók, a kik Dávidhoz mentek vala * Hebronban, hogy őt Saul helyett az országban királylyá válaszszák, az Isten ígérete szerint. *2 Sám.2,1—4.5,1—3.
24. A Júda fiai közül, a kik paizst és kopját viselének, hatezernyolczszáz vala harczra készen.
25. A Simeon fiai közül vitéz férfiak a viadalra, hétezerszáz;
26. A Lévi fiai közül négyezerhatszáz *vala.*
27. Jojada is, ki az Áron fiai között elöljáró vala, és ő vele háromezerhétszáz.
28. És az ifjú * Sádók, a ki igen erős vala, és az ő atyja házából huszonkét főember. *2 Sám.15,24.
29. A Benjámin * fiai közül, a kik Saul atyjafiai valának, háromezer; mert még azok közül sokan hűségesen őrizik vala a Saul házát. *rész 12,2.
30. Az Efraim fiai közül húszezernyolczszáz, igen vitézek, a kik az ő nemzetségökben híres férfiak valának;
31. Manassénak félnemzetségéből pedig tizennyolczezer, kik névszerint kijelöltetének, hogy elmenjenek és Dávidot királylyá válaszszák.
32. Az Izsakhár fiai közül, a kik felismerék az idő alkalmatos voltát, hogy tudnák, mit kellene Izráelnek cselekednie, kétszáz főember és az ő rokonaik mind *hallgatnak vala* beszédjökre.
33. A Zebulon *fiai* közül a harczra kimenők, minden hadiszerszámokkal felkészülve, ötvenezeren valának, *készek* a viadalra állhatatos szívvel.
34. A Nafthali *nemzetségé*ből ezer főember vala; és ő velek paizszsal s kopjával harminczhétezer vala.
35. A Dániták közül, a kik a viadalhoz készek valának, huszonnyolczezerhatszázan voltak.
36. És az Áser *fiai* közül a hadakozók és az ütközethez készek negyvenezeren valának.
37. A Jordánon túl lakozók közül, *azaz* a Rúbeniták, Gáditák és a Manasse nemzetségének fele közül, minden viadalhoz való szerszámokkal egyetemben, *jöttek* százhúszezeren.
38. Mindezek hadakozó férfiak, a viadalra elkészülve, egy értelemmel mentek vala Hebronba, hogy Dávidot az egész Izráel felett királylyá válaszszák, sőt ezeken kivül is az egész Izráel egy szívvel *azon* volt, hogy Dávidot * királylyá válaszszák. *vers 23.
39. És ott maradának Dáviddal harmadnapig, s esznek és isznak * vala;

mert az ő atyjokfiai készítettek vala nékik; *2 Sám.5,3.
40. És úgy a szomszédságukban levők, mint *mások* Izsakhárig, Zebulonig és Nafthaliig hoznak vala kenyereket szamarakon, tevéken, öszvéreken és ökrökön, eleséget, lisztet, fügét, aszuszőlőt, bort, olajat, *vágóbarmokat*, juhokat számtalan sokat; mert nagy öröm vala Izráelben.

Dávid meghozza a frigyládát és Obed-Edom házában helyezi el.
(V. ö. 2 Sám.6,1—11.)

13. Tanácsot tarta pedig Dávid az ezredeknek és századoknak fejeivel és minden előljárókkal.
2. És monda * Dávid Izráel egész gyülekezetének: Ha néktek tetszik, és ha az Úrtól, a mi Istenünktől *van:* küldjünk el mindenfelé a mi atyánkfiaihoz, a kik *otthon* maradtak Izráel minden tartományaiban, s velök együtt a papokhoz és Lévitákhoz, az ő városaik és vidékeik szerint, hogy *ők is* gyűljenek hozzánk. *2 Sám.6,1.2.
3. Hogy hozzuk ide a mi Istenünknek ládáját mi hozzánk, mert a Saul idejében nem törődtünk vele.
4. És monda az egész gyülekezet, hogy úgy kell cselekedni; mert igaznak *láttaték* e dolog az egész nép előtt.
5. Összegyűjté azért Dávid mind az Izráel * népét Égyiptomnak Nilus folyóvizétől fogva egészen Hámátig, hogy az Istennek ládáját elhozzák Kirjáth-Jeárimból. *2 Sám.6,1.
6. Felméne azért Dávid és vele az egész Izráel Baalába * *vagy* Kirjáth-Jeárimba, a mely Júdában van, hogy onnan elhozzák az Úr Istennek ládáját, mely az ő nevéről neveztetik, a ki a † Khérubok közt ül.
*2 Sám.6,2. †2 Móz.25,18—22.
7. És helyhezteték az Isten ládáját az Abinádáb házából *egy* új*szekérre; Uzza és Ahió vezetik vala a szekeret. * vers 10.
8. Dávid pedig és az egész Izráel tánczolnak vala az Isten előtt teljes erővel, énekekkel, * cziterákkal, hegedűkkel, dobokkal, czimbalmokkal és kürtökkel. *2 Sám.6,5.14.15.
9. Mikor pedig jutottak a Kidon szérűjéhez, * Uzza reá tevé kezét a ládára, hogy megtartsa, mert az ökrök félre térték vala. *2 Sám.6,6.
10. És az Úrnak haragja felgerjede Uzza * ellen, és őt megveré, hogy reá tevé kezét a ládára, s meghala ugyanott az Isten előtt. * vers 7.
11. Akkor Dávid igen megdöbbene, hogy az Úr *ily* csapással sujtá Uzzát. Azért azt a helyet mind e mai napig Péres-Uzzának nevezik.
12. És félni kezde Dávid azon a napon Istentől, mondván: Miképen merjem magamhoz bevinni az Isten ládáját?!
13. És nem vivé be Dávid magához a ládát a Dávid városába, hanem elhelyezé azt a Gitteus * Obed-Edom házában. *2 Sám.6,10.
14. És az Isten ládája Obed-Edom házában volt három hónapig; és megáldá az Úr Obed-Edom házát és mindenét, valamije volt.

Dávid palotája, feleségei és gyermekei.
(Vers 1—16: v. ö. 2 Sám.5,11—25.)

14. Külde pedig Hírám, * Tírus királya Dávidhoz követeket: czédrusfákat, kőmíveseket és ácsmestereket, hogy néki házat csináljanak. *2 Sám.5,11.
2. És megismeré Dávid, hogy az Úr őt megerősítette * a királyságban Izráel felett, mivelhogy igen felmagasztaltatott vala az ő országa az ő népéért, az Izráelért. *2 Sám.5,12.
3. Vőn pedig Dávid még *több* * feleséget Jeruzsálemben, és nemze Dávid még *több* fiakat és leányokat. *2 Sám.5,13.
4. És ezek neveik azoknak, a kik születtek néki * Jeruzsálemben: Sammua, Sobáb, † Nátán és Salamon,
* rész 3,4—9. † Luk.3,31.
5. Ibhár, Elisua és Elpélet,
6. Nógah, Néfeg és Jáfia,
7. Elisáma, Beheljada és Elifélet.

Dávid győzelmei a filiszteusokon.

8. Megértvén pedig a Filiszteusok, hogy Dávid * királylyá kenetett fel az egész Izráel felett, feljövének mind a Filiszteusok, hogy megkeressék Dávidot. Mely dolgot mikor Dávid meghallott, azonnal ellenök ment. *2 Sám.5,17.
9. A Filiszteusok pedig eljövén, széledének a Réfaim völgyében.
10. Akkor Dávid megkérdé az Istent, mondván: Felmenjek-é a Filiszteusok ellen, és kezembe adod-é őket? És monda néki az Úr: Menj fel, és kezedbe adom őket.
11. Felmenének azért Baál-perásimba, és * ott Dávid őket megveré, és monda Dávid: Az Isten eloszlatá az én ellenségeimet az én kezem által, mint a vizeknek oszlását; azért nevezék azt a helyet Baál-perásimnak. * Ésa.28,21.
12. És ott hagyák az ő *bálvány* isteneiket, és Dávid megparancsolá, hogy mégégessék * azokat. *5 Móz.7,25.

13. Ismét *feltámadának* a Filiszteu-
sok és a völgyben szétterjeszkedtek.
14. Azért Dávid ismét megkérdé az
Istent, és monda az Isten néki: Ne
menj fel utánok, hanem fordulj el
tőlök, és menj reájok a szederfák irá-
nyában;
15. És mikor hallándod a járás do-
bogását * a szederfák tetején, akkor
menj ki a viadalra; mert az Isten te
előtted megyen, hogy megverje a Fi-
liszteusok táborát. * 2 Sám.5,24.
16. Dávid azért úgy cselekedék, a
mint néki Isten meghagyta volt, és
vágák a Filiszteusok táborát Gibeon-
tól fogva szinte Gézerig.
17. És elterjede Dávid híre az orszá-
gokban, és az Úr adá a tőle való fé-
lelmet minden pogányokra.

A frigyládát helyére viszik.

15. Csináltata pedig Dávid magá-
nak házakat az ő * városá-
ban; és helyet készített az Isten lá-
dájának, és annak sátort állított fel.
* rész 14,1. 2 Sám.5,7.
2. Akkor monda Dávid: Nem *szabad*
másnak hordozni az Isten * ládáját,
hanem csak a Lévitáknak, mert az
Úr őket választotta, hogy hordozzák
az Isten ládáját, és néki szolgáljanak
mindörökké. * 4 Móz.4,4—33.
3. Összegyűjté azért Dávid Jeruzsá-
lembe az egész Izráel népét, hogy az
Úr ládáját az ő * helyére vitesse, me-
lyet számára csináltatott vala.
* vers 1. rész 13,13.14.
4. Összegyűjté Dávid az Áron fiait is
és a Lévitákat.
5. A Kéhát * fiai között fő vala Uriel,
és az ő atyjafiai százhúszan *valának*.
* rész 6,1.
6. A Mérári fiai között Asája volt a
fő, és az ő atyjafiai kétszázhúszan *va-
lának*.
7. A Gerson * fiai között Jóel volt a
fő, és az ő atyjafiai százharminczan
valának. * rész 6,1.
8. Az Elisáfán fiai között Semája volt
a fő, és az ő atyjafiai kétszázan *va-
lának*.
9. A Hebron fiai között Eliel volt a
fő, és az ő atyjafiai nyolczvanan *va-
lának*.
10. Az Uzziel fiai között fő vala Am-
minádáb, és az ő atyjafiai száztizen-
ketten.
11. Hivatá akkor Dávid Sádók * és
Abjátár papokat, a Léviták közül pe-
dig Urielt, Asáját, Jóelt, Sémáját, Elielt
és Amminádábot. * 2 Sám.8,17.
12. És monda nékik: Ti vagytok a
Léviták családfői. Szenteljétek meg
magatokat s a ti atyátokfiait, és vi-
gyétek az Úrnak, Izráel Istenének lá-
dáját *arra a helyre, a melyet* * készí-
tettem számára. * vers 1.
13. Minthogy kezdettől fogva nem *mí-
veltétek ezt*, az Úr, a mi Istenünk csa-
pást bocsátott reánk, * mert nem ke-
restük őt a rendtartás szerint.
* Bir. 4,1.2.
14. Megszentelék azért magokat a pa-
pok és a Léviták, hogy vigyék az Úr-
nak, Izráel Istenének ládáját.
15. És felvevék a Léviták fiai az Isten
ládáját, úgy, a mint Mózes meghagy-
ta volt az Úrnak beszéde szerint, a
rudakkal * vállaikra.
* 2 Móz.25,14. 4 Móz.4,15.
16. És monda Dávid a Léviták fe-
jedelmeinek, hogy állítsanak az ő aty-
jokfiai közül éneklőket, éneklőszer-
számokkal, lantokkal, cziterákkal és
czimbalmokkal, hogy * énekeljenek
felemelt szóval, nagy örömmel.
* rész 13,8.
17. Választák azért a Léviták Hémánt
a Jóel fiát, és az ő atyjafiai közül Asá-
fot, * a Berekiás fiát, és a Mérári fiai kö-
zül, a kik azoknak atyjokfiai valának,
Etánt a Kúsája fiát. * Zsolt.73,1.
18. És ő velök együtt az ő atyjokfiait
másod renden, Zakariást, Bént, Jeá-
zielt, Semirámótot, Jéhielt, Unnit,
Eliábot, Benáját, Maaséját, Mattith-
ját, Elifélet, Miknéját, Obed-Edomot
és Jehielt, a kik ajtónállók valának.
19. Éneklők: Hémán, * Asáf † és
Etán, réz czimbalmokkal, hogy zen-
gedezzenek;
* rész 16,5. Zsolt.73,74.75. † Zsolt.89.
20. Zakariás, Aziel, Semirámót, Jé-
hiel, Unni, Eliáb, Maaséja és Benája
lantokkal a szűzek módjára;
21. Mattithja, Eliféle, Miknéja, Obed-
Edom, Jéhiel és Azaziás, hogy éne-
keljenek cziterákkal a nyolczhúrú
szerint.
22. És Kénániás volt a Léviták vezére
az éneklésben, ő igazgatá az éneklést,
mivel tudós vala.
23. Berekiás és Elkána a láda előtt
való ajtónállók valának:
24. Sébániás pedig és Jósafát, Néta-
néel, Amásai, Zakariás, Benája és Elié-
zer papok kürtölnek vala az Isten lá-
dája előtt; Obed-Edom és Jéhija, a
kik kapunállók valának, a láda után
mennek vala.
(Vers 25—29: v. ö. 2 Sám.6,12—16.)
25. Dávid pedig s az Izráel vénei és
az ezredek vezérei, a kik elmenének,
hogy felvigyék az Úr szövetségének
ládáját az * Obed-Edom házából, nagy
örömben valának. * 2 Sám.6,10—12.
26. Lőn pedig, mikor az Isten meg-
segíté a Lévitákat, a kik az Úr szö-

vetségének ládáját viszik vala, áldozának hét tulokkal és hét kossal.
27. Dávid pedig bíborból * csinált
ruhába öltözvén, valamint a Léviták
mind, a kik a ládát viszik vala, az
éneklők is és Kénániás, a ki az éneklés vezére vala, énekelének (Dávidon
pedig gyolcsból csinált efód vala).
*2 Sám.6,14.
28. És az egész Izráel vivé az Úr szövetségének ládáját nagy örömmel,
kürtökkel, trombitákkal, czimbalmokkal, zengedezvén *lantokkal és
cziterákkal. *2 Sám.6,15.
29. Mikor pedig immár az Úr szövetségének ládája a Dávid városába jutott, Mikál *a Saul leánya kitekinte
az ablakon, s látván, hogy Dávid király tánczol és vígad, szívében megutálá őt. *2 Sám.6,16.20—23.

Dávid zsoltára a frigyláda elhelyezésekor; az isteni szolgálat elrendezése.

(Vers 1—3.43: v. ö. 2 Sám.6,17—19.)

16. Mikor pedig bevitték * az Isten ládáját és elhelyezék azt
a sátor közepén, a melyet Dávid annak számára felállított vala: áldozának egészen égő és hálaáldozatokkal
az Isten előtt. *2 Sám.6,17.
2. És mikor Dávid elvégezte az egészen égőáldozatot és a hálaáldozatot,
az Úr nevében megáldá *a népet.
*1 Kir.8,55—61.
3. És osztogata * minden Izráelitának, férfinak úgy, mint asszonynak
egy-egy kenyeret, és egy-egy darab
húst, és egy-egy kalácsot. *2 Sám.6,19.
4. És rendele az Úr ládája elé a Léviták közül szolgákat, a kik hirdessék, tiszteljék és dícsérjék az Urat,
Izráel Istenét.
5. Asáf vala a fő, *utána másodrenden Zakariás, Jéhiel, Semirámót, Jékhiel, Mattithja, Eliáb, Benája és Obed-Edom. Jéhiel lantokkal és cziterákkal, Asáf pedig czimbalmokkal énekel vala; *rész 15,19.
6. Továbbá Benája és Jaháziel papok kürtölnek *vala szüntelen az Isten szövetségének ládája előtt.
*4 Móz.10,8.
7. Azon a napon adott Dávid először
éneket *az Úrnak dícséretére Asáfnak
és az ő atyjafiainak kezébe.
*vers 8—36. Zsolt.105.

(Vers 8—22: v. ö. Zsolt.105,1—15.)

8. Dícsérjétek az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek *minden
népek között az ő nagy dolgait.
*Ésa.12,4.5.
9. Énekeljetek néki, mondjatok dícséretet néki, beszéljetek minden csudálatos dolgairól.
10. Dicsekedjetek az ő szent nevében;
örvendezzen szívök azoknak, a kik az
Urat keresik.
11. Keressétek az Urat és az ő erősségét; keressétek az ő orczáját szüntelen.
12. Emlékezzetek meg az ő csudálatos dolgairól, *a melyeket cselekedett, az ő csudáiról és az ő szájának
ítéletiről. *Zsolt.78,12—27.
13. Óh Izráelnek, az ő szolgájának
magva! Jákóbnak az ő * választottjának fiai! *1 Móz.25,23—26.
14. Ez az Úr, a mi Istenünk; az egész
földön az ő ítéletei!
15. Emlékezzetek meg örökké az ő
szövetségéről, *és az ő beszédéről. a
melyet parancsolt, ezer nemzetségig:
*1 Móz.15,1—21.17,9—14.
16. A melyet szerzett * Ábrahámmal;
és az †Izsáknak tett esküjéről.
*1 Móz.17,9-24. 1 Móz.13,14-17. †1 Móz.26,2.3.
17. A melyet állíta * Jákóbnak *örök*
végzésül, Izráelnek örökkévaló szövetségül, *1 Móz.28,13.
18. Mondván: A Kanaán földét néked adom, hogy legyen néktek örökségtek.
19. Midőn ti számszerint * kevesen
valátok, igen kevesen, és zsellérek
azon a földön; *1 Móz.34,30.
20. Mert járnak vala egyik nemzetségtől a * másikhoz, és egyik országból
más országba: *1 Móz.20,1.26,1.35,1.
21. Mégsem engedé *senkinek őket
bántani, sőt még a királyokat is megbünteté † érettök.
*1 Móz.35,5. †1 Móz.20,3.18.
22. *Ezt mondván:* Azén felkentjeimet
ne bántsátok, *Prófétáimnak se ártsatok. *1 Móz.20,7.

(Vers 23—33: v. ö Zsolt.96.)

23. Mind ez egész föld *énekeljen az
Úrnak, napról-napra hirdessétek az
ő szabadítását. *Zsolt.96,1.
24. Beszéljétek a pogányok között az
ő dicsőségét, minden népek között
az ő csudálatos dolgait;
25. Mert nagy az Úr és igen dícsérendő, és rettenetes minden istenek felett;
26. Mert a pogányoknak minden isteneik csak bálványok, de az Úr teremtette az *egeket. *Ésa.42,5.
27. Dicsőség és tisztesség van ő előtte,
erősség és vígasság az ő helyén.
28. Adjatok az Úrnak, * népeknek
nemzetségei, adjatok az Úrnak dicsőséget és erősséget! *Zsolt.29,1.
29. Adjatok az Úr nevének dicsőséget,
hozzatok ajándékot, és jőjjetek eleibe, imádjátok az Urat a szentség ékességében.
30. Rettegjen az egész föld az ő or-

czájától; a föld kereksége is megerősíttetik, hogy ne ingadozzék.
31. Örüljenek az egek, és örvendezzen a föld, és mondják a pogányok között: az Úr uralkodik!
32. Zengjen a tenger és az ő teljessége; örvendezzen a mező és minden, a mi azon van.
33. Akkor örvendezni kezdenek az erdőnek fái az Úr előtt, mikor eljövend megítélni a földet.
(Vers 34—36: v. ö. Zsolt. 106,1.47.48.)
34. Tiszteljétek az Urat, mert * igen jó, mert örökkévaló az ő irgalmassága. * Zsolt. 107,1. 118,1.
35. És mondjátok: Tarts meg minket, mi szabadító Istenünk, * gyűjts össze minket, és szabadíts meg a pogányoktól, hogy a te szent nevedet tisztelhessük, dicsekedhessünk a te dícséretedben! * rész 15,13.
36. Áldott legyen az Úr, Izráel Istene öröktől fogva mindörökké! És monda a sokaság: Ámen! és díséré az Urat.
37. Ott hagyá azért *Dávid* az Úr szövetségének ládájánál Asáfot * és az ő atyjafiait, hogy a láda előtt szüntelen minden napon szolgáljanak, * rész 16,5.
38. Obed-Edomot * és az ő hatvannyolcz atyjafiát (Obed-Edom pedig a Jedithun fia) és Hósát pedig ajtónállóknak. * rész 13,13.14.
39. Sádók * papot pedig és az ő pap atyjafiait, az Úr sátora előtt *hagyá* a magaslaton, mely Gibeonban † vala; * rész 29,22. 2 Sám. 8,17. † 1 Kir. 3,4.
40. Hogy áldozzanak az Úrnak szüntelen égőáldozattal az égőáldozatnak oltárán minden reggel * és estve, és hogy mindent a szerint *cselekedjenek*, a mint megiratott az Úr törvényében, melyet parancsolt vala az Izráelnek, * 2 Móz. 29,38—43.
41. Hémánt is * és Jédutunt velök *hagyá*, és többeket is választott, a kik nevök szerint megneveztettek, hogy az Urat dícsérjék, mert az ő irgalmassága örökkévaló. * rész 15,19.
42. És ő velök Hémánt és Jédutunt kürtökkel, czimbalmokkal és az Isten énekének szerszámaival. A Jédutun fiait pedig kapunállókká *tevé*.
43. Akkor eltávozék az egész nép, kiki az ő házához. Dávid pedig visszatére, hogy az ő háznépét is * megáldja. * 2 Sám. 6,20—23.

Dávid templomot akar építeni és ígéretet vesz magvának örökkévaló királyságáról.
(V. ö. 2 Sám. 7.)

17. Lőn pedig, mikor Dávid az ő házában ülne, monda Nátán prófétának: Íme én * czédrusfából csinált házban lakom, az Úr † szövetségének ládája pedig kárpitok alatt. * rész 14,1. 15,1. † 2 Sám. 7,1.2.
2. Akkor monda Nátán Dávidnak: Valami a te szívedben van, cselekedd meg, mert az Isten veled leend.
3. Azon éjjel pedig lőn az Istennek szava Nátánhoz, mondván:
4. Menj el, és mondd meg az én szolgámnak Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Ne te építs nékem házat lakásul;
5. Mert nem laktam én attól fogva házban, * mióta az Izráel fiait kihoztam, mind e mai napig, hanem egy hajlékból más hajlékba *mentem* és sátorból *sátorba*. * 1 Kir. 8,16.
6. A mely helyeken jártam az Izráel egész népével, szólottam-é vagy egyszer valakinek az Izráel birái közül (a kiknek parancsoltam vala, hogy az én népemet legeltessék), mondván: Miért nem csináltatok nékem czédrusfából házat?
7. Most azért ezt mondjad az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregek Ura: Én választottalak téged a juhok * mellől a pásztorkunyhóból, hogy légy vezére az én népemnek, az Izráelnek; * 1 Sám. 16,11—13. Zsolt. 78,70.
8. És veled voltam mindenütt, valahová mentél, minden ellenségeidet is * a te orczád elől elvesztettem, ennekfelette *oly* hírt szerzettem néked, a minemű hírök van a hatalmasoknak, a kik a földön vannak; * 2 Sám. 7,9. 8,1—13.
9. Lakóhelyet is adtam az én népemnek, az Izráelnek, és elplántálám őt; és lakik az ő * helyén, és ki nem mozdul többé, s nem fogják az álnokságnak fiai sanyargatni, mint azelőtt. * 1 Móz. 17,8. † 2 Kir. 21,8—14.
10. És attól az időtől fogva, hogy megparancsoltam volt, hogy birák legyenek az én népem, az Izráel felett, minden te ellenségeidet megalázám, és aztis jelentém néked, hogy az * Úr házat épít néked. * vers 11.14. 2 Sám. 7,12.13.
11. **És lészen, mikor betelnek a te életed napjai, hogy a te atyáidhoz elmenj, a te magodat feltámasztom te utánad, mely a te fiaid közül való lesz, és az ő országát megerősítem.**
12. **Ő * épít nékem házat, és megerősítem az ő királyi székét mindörökké.** * 1 Kir. 6,1—38.
13. Én leszek néki * atyja, ő pedig fiam lészen, és az én irgalmasságomat ő tőle el nem veszem, mint a hogy a te előtted † valótól elvettem; * Zsolt. 89,27. † 1 Sám. 16,1. 2 Sám. 7,13—15. Zsid. 1,5.6.
14. Hanem megerősítem * őt az én há-

zamban és az én országomban mindörökké, és az ő királyiszéke erős lesz mindörökké. * 1 Kir.9,4—7.11,9—13.

Dávid imája.

15. Mind e beszédek szerint és mind e látás szerint szóla Nátán Dávidnak.

16. Beméne azért Dávid király, és leüle az Úr előtt, és monda: Ki *vagyok* én, óh Uram Isten, s micsoda az én házam is, hogy engemet eddig * juttattál? * vers 11—14.

17. Sőt még ez is kevés volt előtted, óh Isten! hanem ennekfelette szólál jövendőt is a te szolgád háza felől, és mint magas rangú * embert, úgy tekintettél engemet, Úr Isten! * vers 8. 2 Sám.7,22.

18. És mit *kérhetne* Dávid többet te tőled, a te szolgádnak tisztességére, holott te *jól* ismered a te szolgádat?

19. Óh Uram, a te szolgádért és a te szíved szerint cselekedéd mind e nagy dolgokat, hogy kijelentenéd mindezeket a csudálatos dolgokat,

20. (Óh Uram, nincsen * senki hasonló hozzád, és nincsen Isten náladnál több), mind a szerint, a mint füleinkkel hallottuk. * Ésa.43,10—13.

21. És kicsoda olyan, mint a te néped, az Izráel, * egy nemzetség a földön, a melyért elment volna az Isten, hogy megváltaná magának népül; hogy magadnak nagy és rettenetes nevet szerezz, kiűzvén a pogányokat a te néped elől, a melyet Égyiptomból megszabadítál! * 2 Sám.7,23.

22. És az Izráel népét * a te népeddé tevéd mindörökké, és te Uram nékik Istenök lettél. * 5 Móz.4,7.7,6.

23. Most azért Uram, a szó, a melyet szólál a te szolgád felől és az ő háza felől, erősíttessék meg mindörökké, és úgy cselekedjél, a mint szóltál.

24. Maradjon meg és magasztaltassék fel a te neved mindörökké, hogy mondhassák: A Seregek Ura az Izráel Istene, Istene Izráelnek; és Dávidnak, a te szolgádnak háza legyen állandó * előtted. * vers 14.

25. Minthogy te, én Istenem, a te szolgádnak fülehallására megjelentetted, hogy néki házat * csinálsz: ezokáért indula meg a te szolgád, hogy könyörgene előtted. * vers 10.14. 2 Sám.7,27.

26. Most azért én Uram, te vagy az Isten, és te szólád e *jó* * dolgot a te szolgád felől. * vers 14.

27. Most azért tessék néked megáldani a te szolgádnak házát, hogy legyen *állandó* mindörökké előtted; mivelhogy te, Uram, megáldottad, *legyen* azért áldott mindörökké.

Dávid szerencsés csatákon aranyat, ezüstöt és rezet zsákmányol és azt a templomépítésre szenteli. Hivatalnokai és papjai.

(V. ö. 2 Sám.8.)

18. Ezek után pedig megveré * Dávid a Filiszteusokat, és megalázá őket, és Gáth városát faluival együtt elvevé a Filiszteusok kezéből. * 2 Sám.8,1.

2. A Moábitákat is megveré; és a Moábiták Dávidnak * adófizető szolgái lettek. * Zsolt.60,10.

3. Továbbá megveré Dávid Hámátban Hadadézert is, Sóbának királyát, mikor elindult vala, hogy az Eufrátes folyóvízig * vesse birodalmának határát. * 1 Móz.15,18. 2 Sám.8,3.

4. Dávid pedig nyere ő tőle ezer szekeret és hétezer lovast és húszezer gyalogost; és minden szekeres lovaknak inait, elvagdaltatá * Dávid, és csak száz szekérbe valót tarta meg azokból. * 5 Móz.17,16.

5. És mikor eljövének Damaskusból a Siriabeliek, hogy megsegéllenék Hadadézert, a * Sóba királyát: levága Dávid a Siriabeliek közül huszonkétezer férfit. * 1 Kir.11,23.

6. És rendele Dávid *tiszttartókat* Siriában, a hol Damaskus van; és lettek a Siriabeliek Dávidnak adófizető szolgái. És megsegíté az Úr Dávidot mindenütt, a merre csak ment.

7. És vevé Dávid az arany paizsokat, a melyeket a Hadadézer szolgái viselének, és vivé Jeruzsálembe.

8. És hoza Dávid * Tibháthból és Kúnból, a Hadadézer városaiból igen sok rezet. Abból csinálá Salamon a † réztengert, az oszlopokat és a rézedényeket. * 2 Sám.8,8. † 1 Kir.7,23—44.

9. Mikor meghallotta volna pedig Tóhu, a Hamáthbeli király, hogy Dávid megverte Hadadézernek, a Sóba királyának egész hadát:

10. Küldé Dávid királyhoz az ő fiát, Hadorámot, hogy köszöntené őt és megáldaná, mivelhogy megharczolt vala Hadadézerrel és megverte vala őt; mert Tóhu is hadakozik Hadadézer ellen. És *külde Dávidnak* sok arany, ezüst és rézedényt,

11. És Dávid király ezeket is az Úrnak szentelé, * az ezüsttel és az arannyal együtt, a melyet nyert vala minden pogányoktól, az Edomitáktól, a Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól és Amálekitáktól. * rész 22,14. 1 Kir.7,51.

12. Abisai * pedig, a Séruja fia, az Edomiták közül a Sónak völgyében megvere tizennyolczezeret. * rész 11,20.

13. És rendele Edomban * *Dávid* tiszttartókat, és lettek az Edombeliek

mind Dávidnak szolgái. És megsegíté
az Úr Dávidot mindenütt, a merre
csak ment. * 4 Móz.24,18. Zsolt.60,10.
14. Így uralkodék Dávid az * egész Iz-
ráel felett, és ítéletet és igazságot szol-
gáltat vala egész népének. * rész 21,2.
15. Joáb pedig, Séruja fia, a * sereg
előljárója volt, Jósafát, az Ahilud fia
pedig emlékíró. * 2 Sám.8,16—18.
16. Sádók, az Akhitub fia és Abimé-
lek, az Abjátár fia, voltak a papok;
Sausa az íródeák.
17. És Benája, a Jójada fia, a Kere-
teusok és Peleteusok előljárója volt;
a Dávid fiai pedig elsők a király mel-
lett.

*Dávid bosszút áll az ammonitákon követei-
nek megcsúfolásáért.*
(V. ö. 2 Sám.10.)

19. Történt ezután, hogy meghalt
Náhás az Ammon * fiainak
királya, és uralkodék az ő fia helyette.
* 2 Sám.10,1.2.
2. És monda Dávid: Minden jóval
leszek a Náhás fiához, Hánunhoz;
mert az ő atyja is jól tett volt velem.
Ezért Dávid követeket külde ő hozzá,
a kik vigasztalnák őt az ő atyjának
halála miatt; és elmenének a Dávid
szolgái az Ammon fiainak földére
Hánunhoz, hogy őt vigasztalnák.
3. Akkor mondának az Ammon fiai-
nak főemberei Hánunnak: Azt hi-
szed-é, hogy Dávid atyád iránti tisz-
teletből küldött hozzád vigasztalókat?
Avagy nem azért jöttek-é az ő szol-
gái hozzád, hogy a földet megvizsgál-
ják, elpusztítsák és kikémleljék?
4. Megfogatá azért Hánun a Dávid
szolgáit és azokat megnyiratá, és ru-
hájokat félig * elmetszeté az ő dereku-
kig, és úgy bocsátá el őket. * 2 Sám.10,4.
5. Elmenének pedig és értesíték Dá-
vidot, hogy mi történt a férfiakkal.
És külde eléjök (mert azok a férfiak
felette nagy gyalázattal illettettek va-
la) és ezt izené a király: Maradjatok
Jérikhóban, míg szakállatok megnö-
vénd, akkor jőjjetek hozzám.
6. Látván pedig az Ammon fiai, hogy
tisztességtelen dolgot cselekedtek va-
la Dáviddal, küldének Hánun és az
Ammon fiai ezer tálentom ezüstöt,
hogy fogadjanak szekereket és lova-
gokat Mésopotámiából, siriai Maaká-
ból és Sóbából.
7. Fogadának azért magoknak har-
minczkétezer szekeret, Maakának ki-
rályát is az ő népével együtt, a kik
eljövének és tábort járának Medeba
előtt. Az Ammon fiai is összegyűlé-
nek az ő városaikból és jövének az
ütközetre.
8. A mit mikor meghallott Dávid,
elküldé Joábot * és a vitézek egész
seregét. * rész 18,15.
9. És az Ammon fiai kimenvén, csa-
tarendbe állának a város kapuja előtt;
a mely királyok pedig *segítségre* jöt-
tek vala, külön valának a mezőn.
10. Látván pedig Joáb, hogy mind
elől, mind hátul ellenség állana, ki-
választa az egész Izráel harczosai kö-
zül *egynéhányat*, és a Siriabeliek el-
len rendelé.
11. A nép többi részét pedig testvé-
rére, * Abisaira bízá, és *ezek* az Am-
mon fiaival állának szembe.
* rész 18,12.
12. És monda: Ha a Siriabeliek raj-
tam erőt vennének, légy segítségem-
re; ha pedig az Ammon fiai rajtad
vennének erőt, én is megsegéllek.
13. Légy erős, sőt legyünk * bátrak
mindnyájan a mi népünkért és a mi
Istenünk † városaiért; az Úr pedig
cselekedje azt, a mi néki tetszik.
* 5 Móz.20,1. † 1 Kir.11,13.
14. Harczra indula azért Joáb és az
ő hada a Siriabeliek ellen, a kik ő
előtte megfutamodának.
15. Az Ammon fiai pedig mikor lát-
ták, hogy megfutamodának a Siria-
beliek: ők is megfutamodának Abi-
sai elől az * ő testvére elől, és a vá-
rosba menekülének; Joáb pedig visz-
szatért Jeruzsálembe. * vers 11.
16. Látván pedig a Siriabeliek, hogy
az Izráel előtt megverettetének, kö-
veteket küldének és kihozatták a
Siriabelieket, a kik a folyóvizen túl
laknak vala, és Sófák, a Hadadézer
seregeinek vezére volt az előljárójuk.
17. Mikor pedig hírül adák Dávid-
nak, összegyűjté az egész Izráelt, és
a Jordán vizén átmenvén, hozzájok
érkezék és csatarendbe állott ellenök.
És mikor csatarendbe állott Dávid a
Siriabeliek ellen, ők is megütközé-
nek ő vele.
18. De a Siriabeliek megfutamodá-
nak Izráel elől, és levága * Dávid a
Siriabeliek közül hétezer szekeret és
negyvenezer gyalogot; annakfelette
Sófákot, † a sereg vezérét is megölé.
* 2 Sám.10,18. † vers 16.
19. Mikor pedig látták a Hadadézer
szolgái, hogy Izráel előtt legyőzeté-
nek: békét kötöttek Dáviddal és szol-
gálának néki, és nem akarák több-
ször a Siriabeliek megsegélleni az
Ammon fiait.

Az ammoniták Rabba városának bevétele.
(Vers 1—3: v. ö. 2 Sám.11,1.12,26—31.)

20. És * lőn az esztendőnek for-
dulásával, mikor a királyok

harczba menni *szoktak*, elindítá Joáb
a hadat, és elpusztítá az † Ammon
fiainak földjét. És elmenvén megszállá
Rabbát, (Dávid pedig Jeruzsálemben
marada) és elfoglalá Joáb Rabbát
és elrontá azt.* 2 Sám.11,1.† rész 19,1—4.9.
2. És elvevé Dávid az ő királyuknak
fejéről a koronát, * mely egy tálentom
arany súlyú vala, s melyben drágakövek
valának. És Dávid fejére tette
azt, s a városból is temérdek zsákmányt
vitt el. * 2 Sám.12,30.
3. A *város* népét pedig kihozatá * és
fűrészszel vágatá, és vasboronákkal
és fejszékkel. Így cselekedék Dávid
az Ammon fiainak minden városával;
azután megtére Dávid az egész néppel
Jeruzsálembe. * 2 Sám.12,31.

Három diadal a filiszteusokon.
(Vers 4—8: v. ö. 2 Sám.21,18—22.)

4. Ezután ismét had támada Gézerben
a * Filiszteusok ellen; és akkor
ölé meg a Husátites Sibbékai az óriások
nemzetségéből való † Sippait; és
ilyen módon megaláztatának.
* Józs.21,21. † 2 Sám.21,18.
5. Ismét lőn had a Filiszteusok ellen,
a melyben megölé Elhanán, a Jáir
fia a Gáthbeli Lákhmit, a * Góliát
atyjafiát; és az ő dárdájának nyele
hasonló *vala* a szövők zúgolyfájához.
* 2 Sám.21,19.
6. Ezek után ismét versengés támadt
Gáthban, hol egy magas ember vala,
a kinek hat-hat, *vagyis* huszonnégy
ujja volt; ez is óriás fia vala.
7. És szidalommal illeté Izráelt, és
megölé őt Jonathán, Dávid testvérének,
Simeának fia.
8. Ezek ugyanazon egy óriásnak fiai
voltak Gáthban, a kik elveszének Dávidnak
* és az ő szolgáinak keze által.
* 2 Sám.21,20—22.

Dávid népszámlálásának büntetése döghalál.
(V. ö. 2 Sám.24.)

21. Támada pedig a Sátán Izráel
ellen, és felindítá * Dávidot,
hogy megszámlálja Izráelt.
* 2 Sám.24,1.
2. Monda azért Dávid Joábnak és a
nép előljáróinak: Menjetek el, számláljátok
meg Izráelt, Beersebától * fogva
Dánig: és hozzátok hozzám, hadd
tudjam számát. * 2 Sám.17,11.
3. Akkor monda Joáb: Az Úr száz
ennyivel * szaporítsa meg az ő népét,
a mennyien vannak. Avagy nem mind
a te szolgáid-é azok, uram, király?
S miért tudakozza ezt az én uram?
Miért lenne Izráelnek † büntetésére.
* 2 Sám.24,3. † vers 7.14.
4. De a király szava erősebb volt a
Joábénál. Elméne azért Joáb, és bejárta
egész Izráelt; azután megtért
Jeruzsálembe.
5. És megjelenté Joáb a megszámlált
népnek számát Dávidnak. És volt az
egész Izráel *népének száma* * ezerszer
ezer és százezer fegyverfogható férfi. A
Júda fiai *közül* pedig négyszázhetvenezer
fegyverfogható férfi. * 1 Móz.15,5.
6. A Lévi és Benjámin fiait azonban
nem számlálta közéjök; mert sehogy
sem tetszett Joábnak a király parancsolata.
7. Sőt az Istennek sem tetszék e dolog,
melyért meg is veré Izráelt.
8. Monda pedig Dávid az * Istennek:
Igen vétkeztem, hogy ezt művelém:
most azért bocsásd meg a te szolgád
vétkét, mert felette esztelenül cselekedtem!
* 2 Sám.24,10.
9. Akkor szóla az Úr Gádnak, a Dávid
prófétájának, mondván:
10. Eredj el, szólj Dávidnak ekképen:
Ezt mondja az Úr: Három dolgot teszek
elődbe, válaszsz magadnak azok
közül egyet, hogy azt cselekedjem veled.
11. Elméne azért Gád * *próféta* Dávidhoz,
és monda néki: Ezt mondja az
Úr: válaszsz magadnak! * 2 Sám.24,11.
12. Vagy három esztendeig való éhséget,
* vagy hogy három hónapig
emésztessél ellenségeid által és a te
ellenséged fegyvere legyen rajtad:
vagy az Úr fegyvere és a döghalál három
napig *kegyetlenkedjék* földedben
és az Úr angyala pusztítson Izráel
minden határiban! Azért lássad most,
mit feleljek annak, a ki engem hozzád
küldött. * 2 Sám.24,12.13.
13. És monda Dávid Gádnak: Nagy az
én szorongattatásom! Hadd essem inkább
az Úr kezébe (mert igen nagy
az ő * irgalmassága) és ne essem emberek
kezébe! * vers 15. 2 Móz.20,6.
14. Bocsáta azért az Úr döghalált Izráelre;
és meghalának Izráel közül
hetvenezeren.

Dávid áldozata Orna (Arauna) szérűjén.

15. Bocsáta annakfelette angyalt az
Úr Jeruzsálemre, hogy elpusztítaná
azt. És mikor vágná *a népet*, meglátá
az Úr és könyörüle * az ő veszedelmökön;
és monda a pusztító angyalnak:
Elég immár, szünjél meg. Az
Úrnak angyala pedig áll vala a Jebuzeus
† Ornánnak szérűjénél.
* vers 13. † 2 Krón.3,1.
16. Akkor Dávid felemelé az ő szemeit,
és látá az Úr angyalát állani a
föld és az ég között, kivont kardja
a kezében, a melyet Jeruzsálem ellen
emelt vala fel. Leesék azért Dávid
és a vének is, zsákba öltözvén,
az ő orczájokra.

17. És monda Dávid az Istennek: Nemde nem én számláltattam-é meg a népet? Én vagyok, a ki vétkeztem és igen gonoszul cselekedtem! De ez a nyáj mit tett? óh én Uram Istenem forduljon ellenem a te kezed és az én házam népe ellen, és ne legyen a te népeden a csapás.
18. Akkor szóla az Úr angyala Gádnak, hogy megmondja Dávidnak, hogy menjen fel Dávid és építsen oltárt az Úrnak a Jebuzeus * Ornán szérűjén. * vers 15.
19. Felméne azért Dávid a Gád beszéde szerint, melyet az Úr * nevében szólott vala. * vers 18.
20. Mikor pedig Ornán hátratekintvén, látta az angyalt, ő és az ő négy fia, a kik vele valának, elrejtőzének (Ornán pedig búzát csépel vala).
21. És juta Dávid Ornánhoz. Mikor pedig feltekintett vala Ornán, meglátta Dávidot, és kimenvén a szérűről, meghajtá * magát Dávid előtt, arczczal a földre. * 2 Sám. 24, 20.
22. És monda Dávid Ornánnak: Add nékem e szérűhelyet, hogy építsek oltárt rajta az * Úrnak; igaz árán adjad nékem azt, hogy megszünjék e csapás a népen. * vers 18.
23. Monda Ornán Dávidnak: Legyen a tied, és az én uram, a király azt cselekedje, a mi néki tetszik; sőt az ökröket is oda adom égőáldozatul, és fa helyett a cséplőszerszámokat, a gabonát * pedig ételáldozatul; mindezeket *ajándékul* adom. * 3 Móz. 2, 1—16.
24. És monda Dávid király Ornánnak: Nem úgy, hanem igaz áron akarom megvenni tőled; mert a mi a tied, nem veszem el *tőled* az Úrnak és nem akarok égőáldozattal áldozni néki a máséból.
25. Ada azért Dávid Ornánnak a szérűért hatszáz * arany siklust. * 2 Sám. 24, 24. 25.
26. És építe ott oltárt Dávid az Úrnak, és áldozék égő- és hálaáldozatokkal és segítségül hívá az Urat, a ki meghallgatá őt, mennyből tüzet * *bocsátván* az égőáldozat oltárára. * 3 Móz. 9, 24. 1 Kir. 18, 38.
27. És parancsola az Úr az angyalnak; és beteve az ő kardját * hüvelyébe. * vers 16.
28. Abban az időben mikor látta Dávid, hogy az Úr őt * meghallgatta a Jebuzeus Ornán szérűjén, áldozék ott. * vers 26. 27.
29. (Az Úr sátora pedig, a melyet csinált * vala Mózes a pusztában, és az égőáldozat oltára is akkor Gibeon magaslatán † vala. * 2 Móz. 29, 43. 40, 1—34. † rész 16, 39.
30. És Dávid nem mehetett fel oda, hogy az Istent megengesztelje, mert igen megrettent volt az Úr * angyalának kardjától.) * vers 16.

Dávid intézkedik a templom leendő építéséről és oktatja Salamont.

22. Monda Dávid: Ez az * Úr Istennek háza és az égőáldozatnak oltára Izráel számára. * rész 21, 18. 26. 28. 2 Krón. 3, 1.
2. Megparancsolá azért Dávid, hogy gyűjtsék össze az Izráel földén való jövevényeket, * a kiket kővágókká tőn, hogy faragni való köveket vágnának, hogy az Isten házát megcsinálnák. * 2 Krón. 2, 17.
3. Továbbá sok vasat szerze Dávid szegeknek, az ajtókhoz és a foglalásokra; rezet is * bőségesen minden mérték nélkül. * rész 18, 8.
4. Számtalan czédrusfát is; mert a Sídon és Tírus * *város*beliek czédrusfákat bőségesen szállítának Dávidnak. * rész 14, 1.
5. Mert monda Dávid: Az én fiam, Salamon, * gyermek és igen gyenge, az Úrnak pedig nagy házat kell építeni, mely híres legyen és ékesség az egész világon; elkészítek *azért mindeneket* néki. Dávid azért *mindeneket* nagy bőségesen megszerze, minekelőtte meghalna. * rész 29, 1. 1 Kir. 3, 7.
6. Hivatá azért Dávid az ő fiát, Salamont, és meghagyá néki, hogy az Úrnak, Izráel Istenének házat * csináltasson. * rész 17, 11. 12.
7. És monda Dávid Salamonnak: *Édes* fiam, én elgondoltam vala * szívemben, hogy az Úrnak, az én Istenemnek nevének házat építsek; * rész 17, 1.
8. De az Úr ekképen szóla nékem, mondván: Sok vért ontottál, * és sokat hadakoztál; ne építs az én nevemnek házat, mert sok vért ontottál ki a földre én előttem. * 2 Sám. 7, 5-13. 1 Kir. 5, 3.
9. Ímé fiad lészen néked, a kinek csendessége lészen, mert nyugodalmat adok néki minden körűle való ellenségeitől; azért neveztetik * Salamonnak, mert békességet és † nyugodalmat adok Izráelnek az ő idejében. * 2 Sám. 12, 24. 25. † 1 Kir. 4, 25.
10. Ő csinál az én nevemnek * házat; ő lészen nékem fiam † és én néki atyja leszek, és megerősítem az ő királyságának trónját Izráel felett mindörökké. * 1 Kir. 6, 1—38. † 2 Sám. 7, 13. 14.
11. Most *édes* fiam legyen az Úr veled, hogy sikerüljön néked házat építeni az Úrnak a te Istenednek, miképen szólott te * felőled; * rész 17, 12.
12. De adjon az Úr néked értelmet és bölcseséget, mikor téged Izráel fölé

helyez, hogy az Úrnak a te Istenednek törvényét megőrízzed.
13. Akkor jól lesz dolgod,* ha a rendeléseket és a végzéseket megtartod és teljesíted azokat, a melyeket az Úr Mózes által parancsolt volt Izráelnek. Légy bátor, légy erős, ne félj, és ne rettegj! *1 Kir.9,4—8.5 Móz.29,9.
14. Ímé én is az én szegénységemben szereztem * az Úr házának *építésére* százezer † tálentom aranyat és ezerszerezer tálentom ezüstöt, és rezet, s vasat mérték nélkül, mert igen bőven van; fákat is, köveket is szereztem; te is szerezz ezekhez.
*rész 18,11. † rész 29,3.4.
15. Van néked sok míves ed, kővágód, kő- és fafaragód és mindenféle dologban bölcs mesterembered.
16. Az aranynak, ezüstnek, vasnak és réznek száma nincsen: *azért* kelj fel, láss hozzá, és az Úr legyen veled!
17. Megparancsolá pedig Dávid Izráel összes főembereinek, hogy *ők* is legyenek segítségül * az ő fiának, Salamonnak, *ezt mondván:* * rész 29,6—8.
18. Avagy nincsen-é az Úr a ti Istentek ti veletek, a ki néktek békességet adott * köröskörül? Mert az én hatalmam alá adá e földnek lakosait, és meghódolt e föld az Úr előtt és az ő népe előtt. *1 Kir.5,3.
19. No azért keressétek az Urat a ti Isteneteket teljes szívetek és lelketek szerint, és felkelvén, az Úr Isten szentséges helyét csináljátok meg, hogy vigyétek az Úr szövetségének ládáját és az Istennek szentelt edényeket a házba, a mely építtetik az Úr nevének.

A léviták száma, rendei és hivatala.

23. Megvénhedék * pedig Dávid és mikor igen koros volna: királylyá tevé az ő fiát Salamont Izráel felett. *1 Kir.1,1—39.
2. És összegyűjté Izráel összes fejedelmeit, a papokat és a Lévitákat is.
3. És megszámláltatának a Léviták, harmincz * esztendőstől fogva, és a kik annál idősebbek valának; és azok száma fejenként, férfianként harmincznyolczezer volt.
* vers 27. 4 Móz.4,3.
4. Ezek közül huszonnégyezeren az Úr háza teendőinek gondviselői *valának,* és hatezeren tisztartók és birák.
5. Négyezeren ajtónállók; négyezeren pedig dícsérik vala az Urat *minden zengő* szerszámokkal, * melyeket *Dávid* készíttetett a dícséretre.
*2 Krón.29,25.
6. És Dávid őket csoportokba osztá a Lévi fiai szerint: Gersonitákra,* Kéhátitákra és Méráritákra. *1 Móz.,4611.
7. A Gersoniták közül valók valának Lahdán és Simhi.
8. Lahdán fiai: Jéhiel a fő, Zétám és Joel hárman.
9. És a Simhi fiai: Selómit, Hásiel és Hárán, hárman; ezek voltak a Lahdán családjának fejei.
10. Simhi fiai: Jahát, Zina, Jéus és Béria; ezek négyen voltak Simhi fiai.
11. Jahát volt a fő, Zina második: de Jéus és Béria, mivel nem sok fiakat nemzének, az ő családjukban csak egy ágnak vétettek.
12. Kéhát fiai: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel, négyen.
13. Amrám fiai: Áron * és Mózes. Áron kiválasztatott, hogy felszenteltetnék a szentek † szentje számára, ő és az ő fiai mindörökké, hogy jóillatot tennének az Úr előtt, és szolgálnának néki, s az ő nevében *a népet* megáldanák †† mindörökké.
*2 Móz.6,20. † 2 Móz.28,1. †† 4 Móz.6,22—27.
14. Mózesnek, az Isten emberének fiai pedig számláltatának a Lévi nemzetségei közé.
15. Mózes fiai: Gerson * és Eliézer.
*2 Móz.18,3.4.
16. Gerson fiai: * Sébuel a fő.
*rész 26,24.
17. Eliézer fiai voltak: Rehábia a fő. Eliézernek nem volt több fia; de a Rehábia fiai igen megsokasodtak vala.
18. Ishár fiai: Selómit, a ki fő vala.
19. Hebron fiai: * Jéria a fő. Amárja második, Jaháziel harmadik és Jékámám negyedik. * rész 24,23.
20. Uzziel fiai: Mika, * a fő, és Isija második. *rész 24,24.
21. Mérári * fiai: Mákhli és Músi: Mákhli fiai, Eleázár és Kis.
* rész 6,1.19.
22. Meghala pedig Eleázár és nem voltak néki fiai, hanem leányai, a kiket a saját atyjokfiai, a Kis fiai vették el.
23. Músi fiai: Mákhli, Eder és Jeremót, hárman.
24. Ezek Lévi fiai családjaik szerint, a családfők, az ő megszámláltatásuk szerint, neveik száma szerint fejenként, a kik az Úr házában szolgáltak, húsz * éves korban és azon felül.
* 4 Móz.8,24.
25. Mert ezt mondotta vala Dávid: Az Úr, az Izráel Istene nyugodalmat adott az ő népének, és Jeruzsálemben * lakozik mindörökké;
*1 Kir.9,3.6—8.
26. Azért a Lévitáknak sem kell többé hordozni* az *Isten* hajlékát, s mindazokat az eszközöket, *a melyek* az ő szolgálatához valók. *4 Móz.4,4—33.
27. Annakokáért Dávidnak utolsó

rendelése szerint megszámláltattak a Lévi fiai, húsz * éves korban és azon felül. * vers 3.
28. Mert az ő helyök az Áron fiai mellett van, hogy szolgáljanak az Úr házában és annak pitvaraiban, kamaráiban, és mindenféle szent *edények* tisztítása és az Isten házának szolgálatja által.
29. És hogy *gondot viseljenek* a szent kenyerekre, * az ételáldozathoz † való lisztlángra, a kovász nélkül való lepényekre, a serpenyőben főttre és pírítottra, minden mértékre és mérőre. * 3 Móz. 24,5—9. † 3 Móz. 3,1—16.
30. És hogy álljanak az Úrnak tiszteletére * és dícséretére, úgy reggel, mint este; * 2 Móz. 29,38—42.
31. És hogy áldozzanak az Úrnak minden égőáldozattal, minden szombaton, a hónapok első napjain és a szokott ünnepeken * *bizonyos* szám szerint, a mint szükség vala, szünetlen az Úr előtt: * 3 Móz. 23,2—33.
32. És hogy szorgalmasan őrizzék a gyülekezet sátorát, őrizzék a szenthelyet, és hogy * vigyázzanak az ő atyjokfiainak, az Áron fiainak szolgálatjánál az Úr házában. * 3 Móz. 8,35.

A huszonnégy papi rend főemberei.

24. Az Áron fiainak is voltak rendjeik. Áron fiai: Nádáb, Abihú, Eleázár és Itamár.
2. Nádáb és * Abihú még atyjuk előtt meghaltak és fiaik nem valának; azért Eleázár és Itamár viselék a papságot. * 4 Móz. 3,2.4.
3. És elosztá őket Dávid és Sádók, ki az Eleázár fiai közül vala, és Ahimélek, ki az Itamár fiai közül vala, az ő tisztök szerint a szolgálatra. * 2 Sám. 8,17.
4. Eleázár fiai között pedig több főember találtaték, mint az Itamár fiai között, mikor elosztták őket. Az Eleázár fiai között családjaik szerint tizenhat főember volt; az Itamár fiai közül, családjaik szerint, nyolcz.
5. Elosztták pedig őket sors által válogatás nélkül; mert a szenthelynek fejedelmei és Istennek fejedelmei valának úgy az Eleázár, mint az Itamár fiai közül valók.
6. És beírá őket Semája a Nétanéel fia, a Lévi *nemzetségéből* való íródeák, a király előtt és a fejedelmek előtt, Sádók pap * előtt, Ahimélek előtt, ki Abjátár fia vala, és a papoknak és Lévitáknak családfői előtt. Egy család sorsoltatott az Eleázár és egy az Itamár *nemzetségéből*.
* rész 27,17. 2 Sám. 8,17.
7. Esék pedig az első sors Jojáribra; a második Jedájára;
8. Hárimra a harmadik; Seórimra a negyedik;
9. Málkijára az ötödik; Mijáminra a hatodik;
10. Hakkósra a hetedik; Abijára * a nyolczadik; * Luk. 1,5.
11. Jésuára a kilenczedik; Sekániára a tizedik;
12. Eliásibra a tizenegyedik; Jákimra a tizenkettedik;
13. Huppára a tizenharmadik; Jésebeábra a tizennegyedik;
14. Bilgára a tizenötödik; Immérre a tizenhatodik;
15. Hézirre a tizenhetedik; Hápisesre a tizennyolczadik;
16. Petáhiára a tizenkilenczedik; Jéhezkelre a huszadik;
17. Jákinra a huszonegyedik; Gámulra a huszonkettedik;
18. Delájára a huszonharmadik; Maáziára a huszonnegyedik.
19. Ez az ő hivatalos rendjök szolgálatukban, hogy bejárnának az Úr házába sorban, az ő atyjoknak Áronnak rendelése szerint, a mint megparancsolta volt néki az Úr, Izráel Istene.

A léviták főemberei.

20. A mi Lévi többi fiait illeti: az Amrám fiai közül *vala* Subáel; a Subáel fiai közül Jehdéja.
21. A *mi illeti* Rehábiát; a Rehábia fiai közül Issija vala fő.
22. Az Ishár fiai közül Selómót; és a Selómót fiai közül Jahát.
23. A *Hebron* * fiai közül *első* vala Jérija, Amárja második, Jaháziel harmadik, Jekámhám negyedik.
* rész 23,19.
24. Uzziel fiai: Mika; a Mika fiai közül Sámir.
25. Mika atyjafia Issija; Issija fiai közül Zekáriás.
26. Mérári fiai: Mákhli és Músi; Jaázija fia, Bénó.
27. Mérárinak Jaázijától, az ő fiától való fiai: Sohám, Zakkúr és Hibri.
28. Mákhlitól *vala* Eleázár, * és ennek nem valának fiai. * rész 23,21.
29. Kistől: a Kis fiai közül való volt Jérakhméel.
30. Músi fiai: Mákhli, Eder és Jérimót. Ezek a Léviták fiai az ő családjaik szerint.
31. Ezek is sorsot vetének az ő atyjokfiaival az Áron fiaival együtt Dávid király előtt, Sádók és Ahimélek előtt, és a papok és Léviták családfői előtt, a fő a kisebbekkel egyformán.

Az éneklők huszonnégy rende.

25. Dávid és a sereg fővezérei a szolgálatra kijelölék az Asáf,

Hémán * és Jedutun fiait, hogy prófétáljanak † cziterákkal, lantokkal és czimbalmokkal. Azok száma, a kik e szolgálatra *rendeltettek*, az ő szolgálatuk szerint: * Zsolt.73. † 2 Krón.29,25.
2. Az Asáf fiai közül: Zakkúr, József, Nétánia és Asaréla, az Asáf fiai Asáf mellett, a ki a király mellett prófétál vala.
3. A Jédutun *fiai* közül: A Jédutun fiai Gedália, Séri, Jésája, Hasábia, Mattithia *és Simei*, hatan cziterával az ő atyjok Jédutun mellett, a ki az Úr tiszteletére és dícséretére prófétál vala.
4. A Hémán *fiai* közül: Hémán fiai: Bukkija, Mattánia, Uzziel, Sébuel, Jérimót, Hanánia, Hanáni, Eliáta, Giddálti, Romámti-Ezer, Josbekása, Mallóti, Hótir, Maháziót.
5. Ezek mind Hémán fiai, a ki az Isten beszédeiben a király látnoka a *hatalom* szarvának emelésére. Az Isten Hémánnak tizennégy fiút és három leányt ada.
6. Ezek mindnyájan az ő atyjuk mellett valának, a kik az Úr házában énekelnek vala czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal az Isten házának szolgálatában, a királynak, Asáfnak, Jédutunnak és Hémánnak parancsolata szerint.
7. Ezeknek száma testvéreikkel együtt, a kik jártasok valának az Úr énekében, mindnyájan tudósok, kétszáznyolczvannyolcz vala.
8. És sorsot * vetének a szolgálat sorrendjére nézve, kicsiny és nagy, tanító és tanítvány egyaránt. * rész 24,31.
9. És esék az első sors az Asáf *fiára* Józsefre; Gedáliára a második. Ő és testvérei tizenketten valának.
10. A harmadik Zakkúrra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
11. Negyedik Jisrire *esék,* kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
12. Ötödik Nétániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
13. Hatodik Bukkijára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
14. Hetedik Jésarelára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
15. Nyolczadik Jésaiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
16. Kilenczedik Mattániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
17. Tizedik Simeire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
18. Tizenegyedik Azárelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
19. Tizenkettedik Hasábiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
20. Tizenharmadik Subáelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
21. Tizennegyedik Mattithiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
22. Tizenötödik Jérimótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
23. Tizenhatodik Hanániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
24. Tizenhetedik Jósbekására, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
25. Tizennyolczadik Hanánira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
26. Tizenkilenczedik Mallótira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
27. Huszadik Elijátánra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
28. Huszonegyedik Hótirra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
29. Huszonkettedik Giddáltire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
30. Huszonharmadik Maháziótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
31. Huszonnegyedik Rómámti-Ezerre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.

Az ajtónállók elrendezése.

26. Az ajtónállók * rendje ez: A Kóriták közül Meselémiás a Kóré fia, a ki az Asáf † fiai közül való volt. * 2 Krón.35,15. † rész 25,1.
2. A Meselémiás fiai közül elsőszülött Zekária, Jédiáel második, Zebádia harmadik és Játniel negyedik.
3. Elám ötödik, Jóhanán hatodik, Eljehoénai hetedik.
4. Obed-Edom fiai közül: Semája elsőszülött, Józabád második, Jóah harmadik, Sákár negyedik, Nétanéel ötödik,
5. Ammiel hatodik, Issakhár hetedik, Pehullétai nyolczadik, mert az Isten megáldotta vala őt.
6. Az ő fiának, Semájának is születtek fiai, a kik családjukban uralkodtak, mert erős vitézek valának.
7. Semája fiai: Othni, Refáel, Obed. Elzabád, kinek testvérei igen erős férfiak valának, Elihu és Sémákiás.
8. Ezek mindnyájan Obed-Edom fiai közül valók; mind ő magok, mind fiaik és testvéreik derék férfiak valának, erősek a szolgálatra; hatvankétten Obed-Edomtól valók.
9. Meselémiásnak is fiai és testvérei tizennyolczan erős férfiak valának.
10. Hósának is, a Méräri fiai közül. valának fiai, kik között Simri volt a fő, nem mintha elsőszülött volna. hanem mivel az ő atyja őt akará választani főnek;
11. Hilkiás a második, Tebáliás a

harmadik, Zekária negyedik; mind-
nyájan a Hósa fiai és testvérei, tizen-
hárman.
12. Ezek között osztaték el az ajtón-
állás tiszte a főemberek által, hogy az
ő atyjokfiaival együtt vigyáznának és
szolgálnának az Úr házában.
13. És sorsot * vetének kicsiny és
nagy egyaránt az ő családjaik szerint
mindenik kapura. *rész 24,31.25,8.
14. És esék a napkelet felé való *ka-
punak őrizete* sors szerint Selémiás-
ra; Zekáriára pedig, az ő fiára, a ki
bölcs tanácsadó vala, mikor sorsot
vetének, esék az északi *kapu* sors sze-
rint;
15. Obed-Edomnak a déli *kapu;* az
ő fiainak pedig a * kincstartó ház.
*2 Krón, 25,24.
16. Suppimnak és Hósának a napnyu-
gotra való *kapu*. a Salléketh kapuval
együtt a felmenő töltésen, egyik őri-
zőhely szemben a másikkal.
17. Napkelet felé vala hat Lévita;
észak felé minden napra négy; dél-
re is minden napra négy; a kincs-
tartóháznál kettő-kettő.
18. A külső részen napnyugat felé:
négy a felmenő töltésen, kettő a kül-
ső rész felé.
19. Ezek az ajtónállók csoportjai a
Kóriták és Méráriták közül.

A kincstartók elrendezése.

20. A Léviták közül: Ahija volt az Is-
ten háza kincsének. * és az *Istennek*
szentelt kincsnek *főgondviselője.*
*1 Kir. 7,51.
21. A Lahdán fiai, Gersoniták fiai
Lahdántól; a Lahdán családfői, Ger-
sonita Jéhiéli.
22. Jéhiéli fiai: Zétám és Jóel az ő test-
vére. a kik az Úr háza * kincseinek
valának *gondviselői.* *rész 29,8.
23. Az Amrám. Ishár, Hebron és
Aziel nemzetségéből valók is.
24. Sébuel pedig. Gersonnak, a Mó-
zes fiának * fia a kincs főgondviselője
volt. *rész 23,16.
25. Az ő atyjafiai pedig, * Eliézertől
valók, *ezek*: Rehábiás az ő fia, kinek
fia Jésáia. kinek fia Jórám, kinek
fia Zikri, kinek fia Selómit.
*rész 23,15.17.
26. Ez a Selómit és az ő testvérei va-
lának *gondviselői* minden megszen-
telt kincsnek, a melyet Dávid király,
a nemzetségek * fejedelmei. az ezre-
desek. századosok és a hadakozó nép
fejedelmei szenteltek vala *Istennek,*
*rész 22,14.16. rész 29,6—8.
27. A melyet a hadban való zsák-
mányból szenteltek * vala az Úr házá-
nak építésére, *2 Sám. 8,11.12.
28. És a mit csak szentelt Sámuel pró-
féta, és Saul * a Kis fia, és Abner a
Nér fia, és Joáb a Séruja fia; és bár-
ki szentelt is *valamit Istennek: mind*
Selómitnak és az ő testvéreinek *gond-
viselése alatt volt.* *1 Sám. 9,2.10,1.

A bírák elrendezése.

29. Az Isháriták közül Kenániás és az
ő fiai Izráel külső dolgaival *bízattak
meg,* mint tiszttartók és birák.
30. A Hebroniták közül Hasábiás és
testvérei igen erős férfiak, ezeren és
hétszázan valának, a kik Izráel né-
pe között, a Jordán vizén túl nap-
enyészetre, gondviselők voltak az Úr
minden dolgában és a király szol-
gálatjában.
31. A Hebroniták között Jerija vala
a fő (a Hebroniták nemzetségeik és
családjaik szerint megkeresteténeк a
Dávid királyságának negyvenedik
esztendejében és találtak bátor fér-
fiakat Gileád-Jaézerben).
32. És az ő atyjafiai, erős férfiak, két-
ezerhétszázan valának, családfők; a
kiket Dávid király gondviselőkké tett
a Rubenitákon és Gáditákon és Ma-
nasse félnemzetségén, mind az Isten-
nek, mind a királynak minden dol-
gaiban.

A hadsereg tizenkét rendének vezetői.

(Vers 2—15: v. ö. rész 11,11—31.)

27. Ezek az Izráel fiai szám sze-
rint, családfők, ezredesek.
századosok és előljáróik azoknak, a
kik a király szolgálatában állottak a
seregek minden dolgaiban, a kik be-
és kimennek hónapról-hónapra az
egész esztendőn át; a seregek egyen-
ként huszonnégyezer ember*ből állá-
nak.*
2. Az első csapatnak *vezére* az első
hónapban Jasobeám, a Zabdiel fia
vala, mely csapat huszonnégyezerből
állott;
3. Ő a Péres fiai közül való volt és
vezére az első hónapra *rendelt* sereg
minden * előljárójának. *rész 4,1.
4. A *második* csapatnak *vezére* a má-
sodik hónapban Dódai Ahohites va-
la és az ő csapatja; és Miklót az elől-
járó. Az ő csapatja is huszonnégy-
ezerből állott.
5. A harmadik seregnek a harmadik
hónapban Benája volt a *vezére,* a ki
Jójada főpapnak volt a fia; az ő csa-
patja is huszonnégyezerből állott.
6. Ez a Benája hős volt a harmincz
között, sőt a harmincz felett való volt.
Csapatjának * *előljárója* az ő fia Am-
mizabád vala. *2 Sám. 23,22.
7. A negyediknek *vezére* a negyedik
hónapban * Asáel vala, a Joáb test-
vére és utána az ő fia Zebádia. Az

ő csapatja is huszonnégyezerből ál-
lott. * 2 Sám.23,24.
8. Az ötödiknek vezére az ötödik hó-
napban Jizráhites Samhut vala. Az ő
csapatja is huszonnégyezerből állott.
9. A hatodiknak *vezére* a hatodik hó-
napban a Tékoabeli Ira volt, az Ikkés
fia. Az ő csapatja is huszonnégyezer-
ből állott.
10. A hetediknek *vezére* a hetedik
hónapban a Pélonbeli * Héles vala,
az Efraim fiai közül. Az ő csapatja is
huszonnégyezerből állott. * 2 Sám.23,26.
11. A nyolczadiknak *vezére* a nyol-
czadik hónapban a Husáthbeli Sibbé-
kai vala, a * Zárhiták közül. Az ő csa-
patja is huszonnégyezerből állott.
* 2 Sám.21,18.
12. A kilenczediknek *vezére* a kilen-
czedik hónapban az Anatótbeli Abié-
zer vala, a Benjáminiták közül. Az
ő csapatja is huszonnégyezerből ál-
lott.
13. A tizediknek *vezére* a tizedik hó-
napban a Nétófátbeli Maharai vala,
a Zárhiták közül. Az ő csapatja is hu-
szonnégyezerből állott.
14. A tizenegyediknek *vezére* a tizen-
egyedik hónapban a Pirathonbeli Be-
nája * vala, az Efraimiták közül. Az ő
csapatja is huszonnégyezerből állott.
* rész 11,31.
15. A tizenkettediknek *vezére* a ti-
zenkettedik hónapban a Nétófátbeli
Héldai * vala, Othniel *nemzetségéből*
való. Az ő csapatja is huszonnégy-
ezerből állott.

Törzsfők.

16. Izráel nemzetségei között, a Ru-
beniták * elöljárója Eliézer, a Zikri
fia; a Simeonitáké Sefátiás, a Maaka
fia. * rész 11,30.
17. Lévinek Hasábia, a Kémuel fia;
Áronnak * Sádók; * 2 Sám.8,17.
18. Júdának Elihu, a Dávid atyja-
fiai közül; Izsakhárnak Omri, a Mi-
káel fia;
19. Zebulonnak Ismája, az Obádiás
fia; Nafthalinak Jérimót, Azriel fia;
20. Efraim fiainak Hósea, az Azáziás
fia; a Manasse félnemzetségének Jóel,
a Pedája fia;
21. Manasse Gileád földén való fél-
nemzetségének Iddó, a Zekáriás fia,
Benjáminnak Jaasiel, az Abner * fia;
* 2 Sám.2,8.
22. Dánnak Azaréel, a Jérohám fia.
Ezek valának az Izráel nemzetségei-
nek fejedelmei.
23. Nem * számláltatá meg pedig Dá-
vid azokat, a kik húsz esztendőn alól
valának; mert az Úr megigérte, hogy
megsokasítja Izráelt, mint az égnek
csillagait. † rész 21,1.2.14.15.
24. Joáb a Séruja fia megkezdé * a
számlálást, de véghez nem vivé, mi-
velhogy e miatt *Istennek* haragja tá-
madt Izráel ellen. Ez okból a szám
nem vétetett fel a Dávid király króni-
kájának száma közé. * rész 21,4–6.
25. A király kincsének *gondviselője*
vala Azmávet, az Adiel fia; a mező-
kön, a városokban, a falvakban, a
várakban való kincseknek pedig Jó-
natán, az Uzziás fia volt a *gondvise-
lője;*
26. A föld művelésére rendelt mezei
munkások felett volt Ezri, a Kélub fia.
27. A szőlőmívesek felett volt a Rá-
mátbeli Simei, és a szőlőkben levő bo-
ros tárházak felett a sifmitbeli Zabdi;
28. Az olajfák és a mezőn való füge-
fák *mívesei* felett a Gideritbeli Baál-
hanán; az olajos tárházak felett Joás;
29. A Sáron *mezején* legelő barmok
felett a Sáronbeli Sitrai; a völgyek-
ben *legelő* barmok felett pedig Sáfát,
az Adlai fia.
30. A tevék felett az Ismáel nemze-
téből való Obil; a szamarak felett a
Méronótbeli Jehdéja;
31. A juhok felett a Hágárénus Jaziz.
Mindnyájan ezek valának a Dávid
király jószágainak gondviselői.
32. Jónatán, a Dávid nagybátyja fő-
tanácsos vala, a ki értelmes és írás-
tudó ember volt. Jéhiel, a Hakhmóni
fia pedig a király fiaival vala.
33. Akhitófel is a királynak * taná-
csosa volt. Arkites Khúsai pedig † a
király barátja.
* 2 Sám.17,1–4.23. † 2 Sám.17,7–14.
34. Akhitófel után volt Jójada, a Be-
nája fia, és Abjátár; a király hadának
fővezére pedig * Joáb. * 2 Sám.8,16.

Dávid utódjául bemutatja a népnek Salamont.

28. Egybehívatá pedig Dávid Je-
ruzsálembe az Izráel * összes
fejedelmeit, a nemzetségek fejedel-
meit, a király szolgálatában levő
csapatok elöljáróit, az ezredeseket,
a századosokat, a király minden jó-
szágának és marhájának gondvise-
lőit, a maga fiait is, udvariszolgáival,
a harczosokat minden erős vitézivel
egyetemben. * rész 27,1–34.
2. És felálla Dávid király az ő lábai-
ra, és monda: Halljátok meg *szómat*
atyámfiai és én népem! * Elvégezém
szívem szerint, hogy az Úr szövetsége
ládájának nyugodalmas házat csinál-
tatnék és a mi Istenünk lábainak
zsámolyt; hozzá is készítettem *min-
dent* az építéshez. * rész 17,1.11.12.
3. De az Isten monda nékem: Ne * *te*
csinálj házat az én nevemnek; mert

hadakozó ember vagy, *sok* vért is ontottál *immár*. * rész 22,8. 1 Krón.5,3.
4. Engem választa az Úr Izráel Istene
az én atyámnak egész házából, hogy
lennék királya az Izráel népének
mindörökké; mert Júdát * választotta
előljárónak és a Júda törzsében
az én atyámnak † háznépét; az én
atyámnak fiai közül pedig engem
méltóztatott királylyá tenni egész Izráel
felett. * 1 Móz.49,8. † 1 Sám.16,1—13.
5. És minden fiaim közül (mert az
Úr sok fiakat adott nékem) választotta
Salamont az én fiamat, hogy ülne
az Úr királyságának székében Izráel
felett.
6. És monda nékem: Salamon * a te
tiad építi meg az én házamat és az
én pitvarimat; mert én őt magamnak
fiamul választottam, és én is néki
atyja leszek; * rész 22,9.10.
7. Megerősítem az ő királyságát
mindörökké; ha * az én parancsolatimat
és ítéletimet szorgalmatosan
megtartándja, a mint e mai napon.
* 1 Kir.9,4.5.
8. Most azért az egész Izráelnek, az
Úr gyülekezetének szeme előtt és a mi
Istenünk hallására: őrizzétek s keressétek
az Úrnak a ti Istenteknek minden
parancsolatit, * hogy bírhassátok
e jó földet, és hogy örökségül hagyhassátok
fiaitokra is magatok után
mindörökké. * 4 Móz.28,1—68.
9. Te azért fiam Salamon, ismerd
meg a te atyád Istenét, és szolgálj
néki tökéletes szívvel és jó kedvvel;
mert az Úr minden szívbe belát és
minden *emberi* gondolatot jól ért.
Hogyha őt keresénded, megtalálod;
ha ellenben őt elhagyándod, * ő is elhagy
téged mindörökké. * rész 29,17.
10 Most azért, mivelhogy az Úr választott
téged, hogy néki szent házat
építs: légy erős és készítsd meg azt.

Dávid Salamonnak adja a templom tervrajzát és a hozzá való készleteket.

11. Akkor átadá Dávid az ő fiának
Salamonnak a tornácznak, annak házacskáinak,
kincstartó helyeinek, felházainak
és belső kamaráinak, a kegyelem
táblája helyének is * formáját,
* vers 19. 2 Móz.25,9.26,30.
12. És mindennek formáját, a melyeket
szívében elgondolt vala, az Úr házának
pitvarai felől, az Isten háza
kincsének és a szent kincseknek számára
köröskörül levő minden kamarák
felől,
13. A papok és Léviták csapatjainak
háza, az Úr háza szolgálatának minden
munkája és az Úr háza szolgálatára
való minden eszköz felől.
14. Azután aranyat * mérték szerint,
a különböző szolgálatok eszközei számára;
mértékkel minden ezüst eszközök
és a különböző szolgálatok eszközei
számára. * rész 29,3—5.22,14.
15. *Vagyis* aranyat mértékkel az arany
gyertyatartókra és azok arany szövétnekére,
mértékkel mindenik gyertyatartóra
és annak szövétnekire, s az
ezüst gyertyatartókra mértékkel, a
gyertyatartóra és annak szövétnekire,
mindegyik gyertyatartó rendeltetése
szerint.
16. És aranyat mértékkel, a szent kenyerek
asztalai, minden asztal számára,
azonképen ezüstöt az ezüst asztalok
számára.
17. A villákra, medenczékre és kancsókra
tiszta aranyat; az arany poharakra
is *bizonyos* mérték szerint ada
aranyat, minden pohárra; és az ezüst
poharakra ezüstöt *bizonyos* mértékkel,
minden pohárra.
18. A füstölő oltár számára megtisztított
aranyat mérték szerint; aranyat
a * szekérnek *azaz* a † Kéruboknak
mintázására, a kik kiterjesztett *szárnyakkal*
az Úr szövetségének ládáját
befedezik. * vers 2. † 1 Kir.6,23—28.
19. Mindezek az Úr kezétől írattattak
meg, a ki engem megtanított az egész
alkotmány * formájára.
* 2 Móz.25,9.26,30.
20. Monda ezek után Dávid Salamonnak
az ő fiának: **Légy bátor és erős,
és kezdj hozzá, semmit ne félj és ne rettegj;
mert az Úr Isten, az én Istenem
veled * lészen, téged el nem hagy, tőled
el sem távozik**, míglen elvégzed az Úr
háza szolgálatának minden † művét.
* rész 22,9.10. † 2 Krón.7,11.
21. Ímé, itt vannak a papok és Léviták
csapatjai az Isten házának minden
szolgálatára, veled lesznek minden
munkában készségesen bölcseséggel,
a fejedelmek is és az egész
nép minden dolgaidra nézve.

Bő adakozás a templomépítésre.

29. Azután monda Dávid király
az egész gyülekezetnek: *Ím
látjátok,* hogy egyedül az én fiamat
Salamont * választotta Isten, a ki még
gyermek és gyenge: a munka pedig
nagy, mert nem emberé lészen az a
ház, hanem az Úr Istené. * rész 22,9.10.
2. Én pedig teljes tehetségem szerint
az én Istenem háza számára *bőségesen*
szereztem aranyat az arany *szerszámokra*,
ezüstöt az ezüst *szerszámokra*,
rezet a rézre, vasat a vasra, fákat a
fákra, ónyxköveket, foglalni való köveket,
veres köveket, különb-különbszínű
köveket; mindenféle drágaköveket;
márványköveket is bőséggel.

3. Ezenfölül, mivel nagy kedvem van az én Istenem házához, a mi kincsem, aranyam * és ezüstöm van, oda adom az én Istenem házának szükségére, azok mellett, † a melyeket szereztem a szentház számára.
* vers 4. † rész 22,14.16.
4. Háromezer tálentom aranyat Ofir aranyából és hétezer tálentom tiszta ezüstöt, a házak falainak † beborítására. *1 Kir.6,20—22. 2 Krón.3,5—10.
5. Aranyat az arany *szerszámok*ra, ezüstöt az ezüstre és minden szükségre, a mesteremberek kezéhez. És ha valaki *még* adni akar, szabad akaratja szerint, töltse meg az ő kezét ma és *adjon, a mit akar* az Úrnak.
6. Azért szabad akaratjok szerint adának *ajándékokat* az atyák fejedelmei, az Izráel nemzetségeinek fejedelmei, az ezredesek, századosok és a király dolgainak fejedelmei.
7. És adának az Isten házának szükségére ötezer tálentom aranyat és tízezer dárikot; tízezer tálentom ezüstöt és tizennyolczezer tálentom rezet és százezer tálentom vasat.
8. És valakinél *drága*kövek találtatának, adák az Úr házának kincséhez, a Gersoniták közül való * Jéhiel kezébe. * rész 26,22.

Dávid hálaimája.

9. És örvendeze a sokaság, hogy szabad akaratjokból adának; mert tiszta szívökből adakozának az Úrnak; Dávid király is nagy örömmel örvendezett.
10. Hálákat ada azért Dávid az Úrnak az egész gyülekezet előtt, és monda Dávid: Áldott vagy te, Uram, Izráelnek, a mi atyánknak Istene, öröktől fogva mind örökké!
11. Oh Uram, tied a nagyság, hatalom, dicsőség, * örökkévalóság és méltóság, sőt minden, valami a mennyben és a földön van, *tied!* Tied, oh Uram az ország, te magasztalod fel magadat, hogy légy minden fejedelmek felett! * Máté 6,13. Jel.5,13.
12. A gazdagság és a dicsőség mind te tőled *vannak*, és te uralkodol mindeneken; a te kezedben van mind az erősség és * mind a birodalom; a te kezedben van mindeneknek felmagasztaltatása és megerősíttetése.
*2 Krón.20,6.
13. Most azért oh mi Istenünk, vallást teszünk előtted, és dícsérjük a te dicsőséges nevedet;
14. Mert micsoda vagyok én, és micsoda az én népem, hogy erőnk lehetne a szabad akarat szerint való *ajándék* adására, a mint tettük? Mert tőled van minden, és a miket a te kezedből * *vettünk*, azokat adtuk most néked. * 1 Kor.4,7.
15. Mert mi csak jövevények vagyunk te * előtted és zsellérnek, a mint a mi atyáink is egyenként; a mi *életünk* napjai olyanok e földön, mint az árnyék, melyben † állandóság nincsen.
* 1 Móz.23,4. Zsid.11,13. †Zsolt.90,9.
16. Oh mi Urunk Istenünk! mind ez a gazdagság, a mit gyűjtöttünk, hogy néked és a te szent nevednek házat építsünk, a te kezedből való és mindazok tiéid!
17. **Jól tudom, oh én Istenem, hogy te a szívet * vizsgálod és az igazságot szereted.** Én mindezeket tiszta szívemből, nagy jó kedvvel adtam, s látom, hogy a te néped is, a mely itt jelen van, nagy örömmel, szabad akaratja szerint adta ezeket néked. * rész 28,9.
18. Oh Uram, Ábrahámnak, * Izsáknak és Izráelnek, a mi atyáinknak Istene, tartsd meg mindörökké ezt az † érzést a te néped szívében, és irányítsd az ő szívöket te feléd!
* 2 Móz.3,6. † Filip.2,13.
19. Salamonnak pedig, az én fiamnak adj tökéletes szívet, hogy a te parancsolatidat, bizonyságtételeidet és rendelésidet megőrizhesse, s hogy mindazokat megcselekedhesse, s felépíthesse azt a házat, a melyet én megindítottam.

Salamon felkenetése.

20. És szóla Dávid az egész gyülekezethez: Kérlek, áldjátok az Urat, a ti Isteneteket. Áldá azért az egész gyülekezet az Urat, az ő atyáik Istenét; s leborulván, tisztelék az Urat és a királyt.
21. És áldozának az Úrnak áldozatokkal, és áldozának egészen égőáldozatokkal az Úrnak másnapon, ezer tulkot, ezer kost, ezer bárányt italáldozataikkal, és sokféle áldozatokkal az egész Izráelért.
22. S evének és ivának az Úr előtt azon a napon nagy vígasságban. Azután Salamont, a Dávid fiát másodszor is királylyá * tevék és felkenék őt az Úrnak, hogy lenne fejedelem; Sádókot is fölkenék a főpapságra.
* 1 Kir.1,28—40.
23. És üle Salamon az Úr székébe, mint király az ő atyjának Dávidnak helyében, és *mindenben* szerencsés vala, mert engedelmeskedék néki az egész Izráel.
24. A fejedelmek és a hatalmasok, sőt a Dávid király fiai is mindnyájan kezet adának, * hogy Salamon királynak engedelmeskedni fognak. * 1 Kir.1,53.
25. És igen felmagasztalá az Úr Salamont mind az egész Izráel népe

előtt, és oly királyi méltóságot szerzett néki, a melyhez hasonló egy királynak * sem volt ő előtte Izráelben.
* 1 Kir. 3,13.

Dávid halála.

26. Így uralkodott Dávid, az Isai fia az egész Izráel felett.
27. Az idő pedig, a melyben uralkodék Izráel felett, negyven esztendő. Hebronban uralkodék hét * esztendeig, Jeruzsálemben pedig harminczháromig uralkodék. * 1 Kir.2,11.
28. És meghala jó vénségben, életével, gazdagságával és minden * dicsőségével megelégedve. És uralkodék az ő * fia Salamon helyette.
* 1 Kir.15,5.
29. Dávid királynak pedig úgy első, mint * utolsó dolgai, ímé megirattak a Sámuel próféta könyvében és a Nátán próféta könyvében és a Gád próféta könyvében; * 1 Sám.16-30. r. 2 Sám.1-24.r.
30. Az ő egész országlásával, hatalmasságával és mind azzal, a mi az ő idejében történt vele, Izráellel és a föld minden országaival.

KRÓNIKA II. KÖNYVE.

Salamon Gibeonban áldozik.
(Vers 1—6: v.ö. 1 Kir.3,1—4.)

1. Megerősödék * királyságában Salamon, a Dávid fia; és az Úr az ő Istene vele volt, és őt igen felmagasztalá. * 1 Kir.2,46.
2. És szóla Salamon az egész Izráel népének, ezredeseknek, századosoknak, a bíráknak és egész Izráel minden előljáróinak *és* a családfőknek,
3. Hogy elmennének Salamon és az egész gyülekezet ő vele a magaslatra, mely * Gibeonban vala; mert ott volt az Isten gyülekezetének sátora, melyet Mózes, az Úr szolgája csinált vala a pusztában; * 1 Krón.16,39. 1 Kir.3,4.
4. De az Isten ládáját Dávid már felvitte * volt Kirját-Jeárimból arra a *helyre*, melyet készített számára Dávid; mert sátort állított fel számára Jeruzsálemben. * 2 Sám.7,1. 2 Sám.6,17.
5. A rézoltár azonban, * melyet Bésaléel az Uri fia csinált, a ki a Huri fia volt, ott volt az Úr sátora előtt: felkeresé tehát azt Salamon és a gyülekezet. * 2 Móz.38,1.
6. És áldozék ott Salamon a rézoltáron az Úr előtt, mely a gyülekezetnek sátorában vala, áldozék azon ezer égőáldozatot.

Salamon imája, bölcsesége és gazdagsága.
(Vers 7—12: v. ö. 1 Kir.3,5—15.)

7. Azon éjszaka megjelenék az Isten Salamonnak, és monda néki: * Kérj a mit akarsz, hogy adjak néked.
* 1 Kir.3,5.
8. És monda Salamon az Istennek: Te nagy irgalmasságot cselekedtél az én atyámmal Dáviddal: és ő helyette engemet királylyá * tettél. * 1 Krón.28,5.
9. Most, oh Uram Isten, legyen állandó a te beszéded, * *melyet szóltál volt* az én atyámnak Dávidnak; mert te választottál engem királylyá e nép felett, mely *oly* sok, mint a földnek pora. * 1 Krón.17,11—14.
10. Most azért adj nékem bölcseséget és * tudományt, hogy a te néped előtt mind ki-, mind bemehessek: mert vajjon kicsoda † kormányozhatja ezt a te nagy népedet?
* 1 Kir.3,7—9. † 1 Krón.21,5.6.
11. Akkor monda az Isten Salamonnak: Minthogy ez volt a te szívedben, és nem kértél tőlem gazdagságot, kincset és tisztességet, avagy a téged gyűlölőknek lelkét, sem hosszú életet magadnak nem kértél, hanem kértél magadnak bölcseséget és tudományt, hogy kormányozhasd az én népemet, mely felett királylyá tettelek téged:
12. A bölcseséget és a tudományt megadtam néked, sőt gazdagságot, kincset és tisztességet is olyat adok néked, a melyhez * hasonló nem volt sem az előtted, sem az utánad való királyoknak. * 1 Krón.29,25.
13. És visszatére Salamon Jeruzsálembe a Gibeon hegyéről, a gyülekezet sátora elől és uralkodék az Izráelen.

(Vers 14—17: v. ö. 1 Kir.10,26—29.)

14. Szerze Salamon szekereket és lovagokat; és vala néki * ezernégyszáz szekere és tizenkétezer lovagja, a kiket helyheztete a szekerek városaiba és Jeruzsálembe a király mellé.
* 1 Kir.4,26.10,26.
15. És felhalmozá a király az ezüstöt és aranyat, * mint a köveket, Jeruzsálemben; a czédrusfákat is felhalmozá, mint a vadfügefákat, melyek a lapályon nagy tömegben vannak.
* 1 Kir.10,27.
16. És Salamonnak hoznak vala lovakat Égyiptomból; mert a király kereskedői sereggel vették meg a lovakat szabott áron.
17. És mikor feljőnek vala, hozának Égyiptomból egy szekeret hatszáz ezüst *siklusért*, egy-egy lovat százötven ezüst *siklusért*; és ugyan csak ők

szállították ezeket a Hitteusok minden királyainak és Siria királyainak.

Salamon szerződése Hirám tirusi királylyal a templomépítésre vonatkozólag.
(V. ö. 1 Kir.5,15—30.)

2. Elvégezé Salamon magában, hogy az Úr nevének házat építene, és magának királyi palotát.
2. És rendele Salamon hetvenezer férfit teherhordásra, nyolczvanezer férfit favágásra a hegyen; háromezer-hatszáz felügyelőt azokhoz.
3. És külde Salamon a tírusbeli Hirám királyhoz, mondván: A mint az én atyámmal Dáviddal * cselekedtél, a kinek küldöttél czédrusfákat, hogy építene magának házat, melyben laknék; * 1 Krón.14,1.
4. Úgy én az én Uram Istenem nevének akarok házat építeni, hogy néki szenteljem, és abban füstölő szerekkel jó illatot gerjeszszek, * hogy folytonosan szent kenyerek *álljanak előtte,* s minden † reggel és este égőáldozatot *áldozzak* szombatnapokon, az új holdnak napjain, és az Úrnak a mi Istenünknek †† szentelt ünnepeken, melyeket örökké kell cselekedniök az Izráelitáknak. * 2 Móz.30,34—36. † 2 Móz.29,38—43. †† 3 Móz.23,2—44.
5. A ház pedig, a melyet építeni szándékozom, igen nagy * lesz, mert a mi Istenünk nagyobb minden isteneknél. * 1 Krón.22,5.
6. De kinek volna annyi ereje, hogy néki házat csinálhatna? Az ég és az egeknek egei * őt be nem foghatják, s ki vagyok én is, hogy néki házat csinálhassak? hanem hogy csak jóillatot tegyenek abban ő előtte. * rész 6,18.
7. Most azért küldj hozzám tudós mesterembert, a ki tudjon készíteni aranyból, ezüstből, rézből, vasból, bíborból, karmazsinból és kék bíborból; a ki tudjon metszéseket metszeni az én mesterembereimmel együtt, a kik Júdában és Jeruzsálemben vannak, a kiket az én atyám, Dávid * szerzett. * 1 Krón.22,15.
8. Annakfelette küldj czédrusfákat, fenyőfákat és ébenfákat a Libánusról, mert tudom, hogy a te szolgáid tudják vágni a Libánusnak fáit; és ímé az én szolgáim is a te szolgáiddal *lesznek,*
9. Hogy készítsenek nékem sok fát, mert a ház, a melyet építek, nagy * és csudálatos lészen. * rész 3,3—17.4,1—22.
10. És ímé a munkásoknak, a favágóknak, a te szolgáidnak adok húszezer véka * cséplett búzát és húszezer véka árpát, húszezer báth bort és húszezer báth olajat. * 1 Kir.5,7—11.
11. Felele pedig Hírám, a Tírus királya levélben, melyet külde Salamonnak: Mivelhogy az Úr szerette az ő népét, azért adott téged nékik királyul.
12. Ismét monda Hírám: Áldott az Úr az Izráel Istene, a ki mind a mennyet, mind a földet teremtette; a ki ilyen bölcs, tudós, okos és értelmes fiat adott volt Dávid királynak, a ki mind az Úrnak házat, mind magának királyi palotát akar építeni.
13. Ímé küldöttem azért bölcs, tudós és értelmes férfit, *a ki az* én atyámé, Húrámé *volt;*
14. A Dán *nemzetségének* leányai közül való asszony fiát (és az ő atyja Tírus városából való), a ki tud készíteni aranyból, * ezüstből, rézből, vasból, kövekből, fákból, bíborból, kék bíborból, lenből és karmazsinból és mindenféle metszést metszeni és minden remekművet elkészíteni, a melyekkel megbízatik, a te tudós mesterembereiddel és az én uramnak, Dávid királynak, a te atyádnak tudós mestereivel egyben. * 2 Móz. 31,2—7.
15. Azért most, a mely búzát, árpát, olajat és bort * igért az én uram, küldje el az ő szolgáinak; * vers 10.
16. Mi pedig a Libánuson vágunk fát, a mennyire néked szükséged lesz, és elviszszük azokat szálakon a * tengeren Joppéhoz, és te onnét vitessed Jeruzsálembe. * Csel.10,32.
17. Megszámláltata * azért Salamon minden idegen férfit az Izráel földén, az ő atyjának, Dávidnak † megszámláltatása után és találtatának százötvenháromezerhatszázan. * 1 Kir.5,13—15. † 1 Krón.22,2.
18. És választa azok közül hetvenezer teherhordót, * favágásra pedig a hegyen nyolczvanezeret; pallérokul, a kik a népet szorgalmaztatnák, *rendele* háromezerhatszázat. * 1 Kir.5,15,16.

A templomépítés leírása.
(V. ö. 1 Kir.6,7.15—22.)

3. Elkezdé építtetni * Salamon az Úr házát Jeruzsálemben a Mórija hegyén, mely Dávidnak, az † ő atyjának megmutattatott, azon a helyen, melyet készített vala Dávid a Jebuzeus Ornán szérűjén.
* 1 Kir.6,1.38. † 1 Krón.21,18.26.27.22,1.
2. Elkezdé pedig az építést a második hónap második *nap*ján, királyságának negyedik esztendejében.
3. És ilyen alapot vetett Salamon az Isten házának építésénél; hosszúsága a régi mérték szerint vala hatvan sing, szélessége húsz sing.

4. És a tornácz a *templom* hosszában,
a ház szélessége szerint, húsz sing
volt, a magassága pedig százhúsz
sing; és beborítá azt belől tiszta arany-
nyal.
5. A derék házat pedig megbélelteté
fenyőfákkal és finom aranynyal bo-
rítá be, melyen pálmafákat és lán-
czokat metszete.
6. És beborította a házat drágakö-
vekkel ékességül, és az arany Pár-
vaimból való arany volt.
7. És beboríttatá a háznak gerendáit,
ajtómellékit, falait és annak ajtait is
aranynyal: és metszete a háznak fa-
laira Kérubokat.
8. Megcsináltatá a szentek szentjét
is, melynek hosszasága a derék ház-
nak szélességével arányban húsz sing,
szélessége is húsz sing volt, és bebo-
ríttatá azt * hatszáz tálentom finom
aranynyal. * 1 Krón. 29, 4.
9. A szegeknek súlya ötven arany
siklus volt. A felső helyiségeket is
beboríttatá aranynyal.
10. És csináltatott a szentek-szentjébe
két * Kérubot is, szoborműveket, és
beboríták azokat aranynyal.
* 2 Móz. 25, 18—22.
11. A Kérubok szárnyainak hosszú-
sága húsz sing vala; egyik szárnya
öt sing, és a háznak falát érinté; a
másik szárnya is öt sing és a másik
Kérub szárnyát érinté.
12. A másik Kérubnak szárnya is, a
mely öt sing volt, a háznak falát érinté;
a másik szárnya pedig, a mely ismét
öt sing volt, a másik Kérub szárnyát
érinté.
13. Úgy, hogy a Kérubok szárnyai
húsz singnyire valának kiterjesztve;
lábaikon * állának, és arczuk befelé.
* 1 Krón. 28, 18.
14. Annakfelette függönyt is * csinál-
tata, kék és piros bíborból és karma-
zsinból és lenből, melyre Kérubokat
csináltatott. * Máté 27, 51.
15. Két * oszlopot is csináltata a ház
előtt, a melyeknek hossza harmincz-
öt sing vala, és gömböt felül minde-
nikre, a mely öt sing vala.
* 1 Kir. 7, 15. Jer. 52, 21—24.
16. És csináltatott lánczokat is, *mint*
a belső * részben, s az oszlopok tete-
jére helyhezteté; és száz gránátalmát
is csináltatott, s a lánczokba hely-
hezteté. * vers 5.
17. És felállítá ez oszlopokat a temp-
lom előtt: egyiket jobbfelől, a mási-
kat balfelől. És nevezé a * jobbfelől
valót Jákinnak, a balfelől valót pe-
dig Boáznak. * 1 Kir. 7, 15—21.

A templom egyes részeinek és eszközeinek leírása.
(V. ö. 1 Kir. 7, 23—50.)

4. Csináltatott rézoltárt is, melynek
hosszúsága húsz sing, széles-
sége is húsz sing, magassága pedig
tíz sing vala.
2. Csináltatott öntött tengert is, mely
egyik szélétől fogva a másik széléig
tíz sing * vala, köröskörül kerek, és
öt sing magas, és harmincz sing zsi-
nór érte be a kerületit. * 1 Kir. 7, 23—26.
3. Az alatt ökör alakok valának kö-
röskörül, tíz lévén egy singnyire, a
melyek kört alkotának a tenger kö-
rül; az ökör alakok két renddel va-
lának öntve ugyanazon öntésből.
4. Tizenkét ökrön állott; három
északra fordulva, három nyugotra,
három délre és három napkeletre, és
a tenger felül *vala* rajtok, hátuk pe-
dig mind befelé.
5. Vastagsága egy tenyérnyi volt, és
karimája olyan, mint a pohár ajaka,
vagy a liliom virága; és háromezer
báth fért belé.
6. Csináltatott annakfelette tíz * mos-
dómedenczét, és ötöt helyheztete
jobbkéz felől, ötöt pedig balkéz felől,
hogy azokban mossanak, mossák azt,
a mi áldozatra való; a tenger pedig
a végre vala, hogy abban mosakod-
janak a papok. * 1 Kir. 7, 37—39.
7. Csináltatott tíz arany * gyertyatar-
tót is, az utasítás szerint, és helyhez-
teté a templomban, ötöt jobbkéz fe-
lől, ötöt balkéz felől. * 1 Kir. 7, 49.
8. Csináltatott tíz asztalt is, a melye-
ket helyheztete a templomban, ötöt
jobbkéz felől, ötöt balkéz felől: csi-
náltatott száz arany medenczét is.
9. Megcsináltatá a papok pitvarát is
és a nagy tornáczot; és ajtókat a tor-
náczra, s azok ajtait rézzel borítá be.
10. A tengert * pedig helyhezteté jobb-
kéz felől napkeletre, délnek ellenébe.
* vers 2—4.
11. Húrám fazekakat, lapátokat és
medenczéket is csinált. És elvégezé
Húrám a mívet, a melyet csinálnia
kellett Salamon királynak, az Isten
házában;
12. *Tudniillik* a két oszlopot * és a
két kerek gömböt a két oszlop tete-
jére, és a két hálót a két kerek gömb
befedezésére, a melyek az oszlopok
tetején valának. * rész 3, 15.
13. És négyszáz gránátalmát a két há-
lóra: két rend gránátalmát minden
hálóba a két kerek gömb befedezé-
sére, a melyek az oszlopok tetején
valának.
14. Csinála * talpakat is, és azokra
mosdómedenczéket. * 1 Kir. 7, 27—30.

15. Egy tengert * és tizenkét ökröt
az alá. * vers 2—4.
16. Fazekakat, lapátokat és villákat.
Mindezen eszközöket Húrám az ő
atyja tiszta rézből csinálta Salamon
királynak az Úr háza számára.
17. A Jordán mezején * önteté azo-
kat a király az agyagos földben, Suk-
kót és Seredáta között. * 1 Kir. 7, 46.
18. Mindezen eszközöket Salamon
nagy mennyiségben csináltatá, mert
nem tekinték a réznek súlyát.
19. És megcsináltatá Salamon min-
den egyéb felszerelést is, mely az Úr
házához *szükséges volt:* az arany ol-
tárt és az asztalokat, a melyeken a
szent kenyerek *voltak.*
20. A * gyertyatartókat és azoknak
szövétnekeit is, hogy égjenek azok
rendeltetésök szerint a szentek-szent-
je előtt, finom aranyból. * vers 7.
21. Azok virágait, szövétnekeit és
hamvvevőit is aranyból, és pedig tisz-
ta aranyból.
22. És az ollókat, medenczéket, tá-
lakat és tömjénezőket finom arany-
ból, és a ház kapuját, a szentek-szent-
jéhez *való bejárat* belső ajtóit és a tem-
plom házának belső ajtóit aranyból.

A templom felszentelése.
(V. ö. 1 Kir. 7, 51—8, 11.)

5. És elvégezteték * az egész mű, a
melyet Salamon király csiná-
la az Úr házához. És bevivé † Sala-
mon Dávidtól, az ő atyjától, *Istennek*
szenteltetett jószágot, az ezüstöt, ara-
nyat és az összes edényeket, és hely-
hezteté azokat az Isten házának kin-
csei közé. * 1 Kir. 6, 38. † 1 Kir. 7, 51.
2. Akkor Salamon összegyűjté az Iz-
ráel * véneit és a nemzetségek összes
fejedelmeit és az Izráel háznépének
fejedelmeit Jeruzsálembe, hogy fel-
vigyék az Úr szövetségének ládáját
a † Dávid városából, a mely a Sion.
* 1 Kir. 8, 1. † 1 Krón. 16, 1. 37.
3. És felgyűlének Izráelnek minden
férfiai a királyhoz, a hetedik * hónak
ünnepén. * 1 Kir. 8, 2. 3 Móz. 23, 24—32.
4. Mikor pedig eljöttek volna mind-
nyájan az Izráel vénei: felvevék a Lé-
viták a ládát.
5. És felvivék a ládát, a gyülekezet
sátorát * és minden szent edényeket, a
melyek a sátorban valának; felvivék
azokat a papok *és* Léviták. * 1 Krón. 16, 39.
6. Salamon király pedig és az Izráel
egész gyülekezete, a mely ő hozzá
gyűlt, *megy vala* a láda * előtt, áldoz-
ván juhokkal és ökrökkel, a melyek
meg sem számláltathatnának, sem
meg nem irattathatnának sokaságuk
miatt. * 2 Sám. 6, 13.
7. És bevivék a papok az Úr szövet-
ségének ládáját az ő helyére, az *Is-
ten* házának belső részébe, a szen-
tek-szentjébe, a Kérubok * szárnyai
alá. * rész 3, 10—13.
8. A Kérubok pedig szárnyaikat ki-
terjesztik vala a láda felett, és befe-
dezik vala a Kérubok a ládát és an-
nak rúdjait felülről.
9. Azután kijebb vonták annak rúd-
jait, úgy hogy a rudaknak végei lát-
hatók valának a ládán kivül, a leg-
belső rész felől, de kivülről nem vol-
tak láthatók. És ott volt mind e mai
napig.
10. Nem volt egyéb a ládában, ha-
nem csak Mózes két * táblája, melye-
ket ő a Hóreb *hegyén* tett vala *abba*.
a mikor az Úr szövetséget kötött Iz-
ráel fiaival, mikor kijövének Égyip-
tomból. * 1 Kir. 8, 9.
11. Lőn pedig, mikor a papok ki-
jöttek a szent helyből, (mert a papok
mindnyájan, a kik ott valának, ma-
gokat megszentelték * vala és akkor
nem kellett megtartaniok az ő sor-
rendjöket, * 1 Krón. 15, 12.
12. Annakokáért az énekes Léviták
mind, a mennyien valának, * Asáf,
Hémán, Jedutun, az ő fiaik és test-
véreik fehér ruhákban, czimbalmok-
kal, lantokkal és cziterákkal állanak
vala napkelet felől az oltárnál és ő ve-
lök százhúsz kürtölő pap); * 1 Krón. 25, 1.
13. Mert a kürtölőknek és éneklők-
nek tisztök vala egyenlőképen zen-
geni az Úrnak dícséretére és tiszte-
letére.) És mikor nagy felszóval éne-
kelnének kürtökkel, czimbalmokkal
és *mindenféle* zengő szerszámokkal,
dícsérvén az Urat, hogy ő igen * jó
és örökkévaló az ő irgalmassága: ak-
kor a ház, az Úrnak háza megtelék
köddel, * Zsolt. 118, 4.
14. Annyira, hogy meg sem állhattak
a papok az ő szolgálatjukban a * köd
miatt, mert az Úr dicsősége töltötte va-
la be az Istennek házát. * 2 Móz. 30, 34. 35.

Salamon templomszentelési imája.
(V. ö. 1 Kir. 8, 12—53.)

6. Akkor monda Salamon: Az Úr
mondotta, hogy ő * lakoznék
ködben. * 1 Kir. 8, 12. 2 Móz. 20, 21. 4 Móz. 12, 5.
2. Én pedig lakóházat építettem né-
ked, helyet, a hol * örökké lakjál.
* rész 2, 6. 3 Móz. 16, 2.
3. Azután megfordult a király, * és
megáldá Izráel egész gyülekezetét; és
Izráel egész gyülekezete felállott.
* 1 Kir. 8, 14.
4. És monda: Áldott az Úr, Izráel
Istene, ki szólott volt az ő szája ál-
tal az én atyámnak * Dávidnak, és *ha-*

talmas kezeivel beteljesítette, mondván: *2 Sám.7,5–13.1 Krón.22,9.10.
5. Attól a naptól fogva, a melyen kihozám az én népemet Égyiptom földéből, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy házat építenének, a melyben lenne az én nevem, sem férfit nem választottam, hogy az én népemnek Izráelnek vezére lenne.
6. Hanem Jeruzsálemet * választottam, hogy az én nevem abban lenne, és választám Dávidot, hogy *vezére* lenne az én népemnek, Izráelnek. *rész 7,12.1 Krón.21,18.26.27.22,1.
7. Ámbár az én atyám * Dávid elvégezé magában, hogy házat építene az Úrnak, Izráel Istenének, *1 Krón.29,3.
8. De az Úr azt mondotta Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól tetted, hogy szívedben ezt elvégezted;
9. Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, a ki a te ágyékodból származik, * ő épít az én nevemnek házat. *2 Sám.7,12.13.
10. És beteljesíté most az Úr az ő beszédét, a melyet szólott: mert felkelék az én atyám Dávid helyett, és ülék az Izráel királyiszékébe, a mint az Úr megmondotta volt; és megépítém a házat az Úrnak, Izráel * Istene nevének. *vers 2.
11. És abba helyeztem a ládát, a melyben az Úrnak szövetsége * van, melyet szerzett volt az Izráel fiaival. *rész 5,10.
12. És oda állott * *Salamon* az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szemben, és kezeit kiterjesztette. *1 Kir.8,22.
13. Salamon pedig egy széket csináltatott vala rézből, a melyet a tornácznak közepén helyeztetett el, melynek hossza öt sing, szélessége is öt sing, magassága pedig három sing vala. Felálla abba, és térdeire esvén az egész Izráel gyülekezete előtt, kezeit az ég felé kiterjeszté,
14. És monda: Oh Uram, Izráelnek Istene, * nincsen hozzád hasonló Isten sem mennyben, sem földön, a ki megtartod a te fogadásodat és irgalmasságodat a te szolgáidhoz, a kik te előtted teljes szívvel járnak! *2 Móz.3,6.15,11.
15. Ki megtartottad a te szolgádnak, az én atyámnak Dávidnak, a mit szólottál néki; *mert* te magad szólottál, és kezeiddel beteljesítéd, a mint e mai napon megtetszik.
16. Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, tartsd meg, a mit a te szolgádnak, Dávidnak az én atyámnak igértél, mondván: Nem * fogy el előttem a te magodból való férfiú, a ki az Izráelnek királyiszékiben üljön: csakhogy † a te fiaid őrizzék meg az ő útjokat, hogy az én törvényemben járjanak, mint te én előttem jártál. *2 Sám.7,12–16. †1 Kir.9,4–8.
17. Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, bizonyosodjék meg a te beszéded, melyet szólottál volt a te szolgádnak Dávidnak!
18. (Avagy lakozhatnék-é valósággal az Isten e földön az emberek között? Ím az * egek és az egeknek egei téged be nem foghatnak, mennyivel kevésbbé e ház, a melyet én építettem.) *rész 2,6. Csel.7,48.49.
19. És tekints a te szolgád könyörgésére és imádságára, oh én Uram Istenem, meghallgatván kiáltását és könyörgését, a melylyel könyörög a te szolgád előtted!
20. Hogy a te szemeid éjjel és nappal figyelmezzenek e házra, e helyre, a melyről azt mondottad, hogy nevedet * abba helyezénded, meghallgatván könyörgését a te szolgádnak, a mikor e helyen könyörögne. *2 Sám.7,13. 2 Móz.20,24.
21. Hallgasd meg azért a te szolgádnak és a te népednek Izráelnek könyörgését, a mikor könyörögni fognak e helyen; hallgasd meg a te mennyei lakhelyedből, és meghallgatván őket, légy kegyelmes!
22. Mikor valaki vétkezéndik felebarátja ellen, és esküre * köteleztetik, hogy megesküdjék, és ő ide jő, megesküszik oltárod előtt ebben a házban, *2 Móz.22,10.11.
23. Te hallgasd meg a mennyből és vidd véghez, és tégy igaz ítéletet a te szolgáid között, az istentelent megbüntetvén, fejére fordítván az ő útját; és az igazat megigazítván, megfizetvén néki az ő igazsága szerint.
24. Mikor pedig megverettetik a te néped az Izráel az ő * ellenségeitől, mivel te ellened vétkeztek; és *hozzád* visszatérve, vallást tesznek a te nevedről, könyörögnek és imádkoznak te előtted e házban: *5 Móz.28,15.27.28.
25. Te hallgasd meg a mennyből, és bocsásd meg a te népednek az Izráelnek bűnét, és hozd vissza őket arra a földre, a melyet adtál nékik és az ő atyáiknak.
26. Mikor az ég berekesztetik * és nem lészen eső, mivel vétkeztek te ellened; és imádkozni fognak e helyen és vallást tesznek a te nevedről és megtérnek bűneikből, mert te sanyargatod őket: *5 Móz.28,23.24.

27. Te hallgasd meg a mennyből, és légy kegyelmes a te szolgáidnak és a te népednek az Izráelnek; minekutána őket megtanítándod az igaz útra, a melyen járjanak; és adj esőt a te földedre, a melyet adtál a te népednek örökségül.

28. Éhség * ha lesz a földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha az ő ellensége † szorongatja az ő birodalmának földében; ha bármiféle csapás és nyomorúság *jövend* reájok: * rész 20,9. † Ésa. 37,14—29.

29. A ki akkor könyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te néped, az Izráel, ha elismeri kiki az ő csapását és fájdalmát, és kezeit e házban * kiterjeszténdi: * vers 12.13.

30. Te hallgasd meg a mennyből, a te lakhelyedből, és légy kegyelmes, és kinek-kinek fizess az ő útai szerint, a * mint megismerted az ő szivét, mert egyedül csak te ismered az emberek fiainak szívét; * Jer. 17,10.

31. Hogy féljenek téged, járván a te útaidon, míg élnek e föld színén, a melyet adtál volt a mi atyáinknak.

32. Sőt még az idegent is, * a ki nem a te néped az Izráel közül való, ha eljövend messze földről a te nagy nevedért és a te hatalmas kezedért és a te kiterjesztett karodért, mikor ide jutván, könyörögnek e házban: * 1 Kir. 8,41—43.

33. Te hallgasd meg a mennyből, a te lakóhelyedből, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög hozzád, hogy megismerjék a földnek minden népei a te nevedet, és tiszteljenek téged úgy, mint a te néped az Izráel, és ismerjék meg, hogy a te nevedről neveztetik e ház, a melyet én építettem.

34. Ha a te néped hadba megy ki az ő ellensége ellen azon az úton, a melyen elbocsátod őket; ha könyörögnek, hozzád *fordulván* e város felé, a melyet választottál magadnak, és e ház * felé, a melyet a te nevednek építettem: * Dán. 6,10.

35. Te hallgasd meg az égből az ő könyörgésöket és imádságukat, és szerezz nékik igazságot.

36. Ha vétkeznek ellened (mert nincsen ember, a ki nem * vétkeznék) és reájok megharagudván, az ellenség kezébe adándod és őket fogságba viendik azok, a kiktől megfogattak, messze földre vagy közelre, * Péld. 20,9. 1 Ján. 1,8.10.

37. És ha az *idegen* földön, a hol fogva tartatnak, magokba szállnak, és megtérvén, az ő fogságuk helyén könyörögnek hozzád, és ezt mondandják: Vétkeztünk, hamisan és gonoszul cselekedtünk;

38. És megtérendenek te hozzád teljes szívökből és teljes lelkökből az ő fogságuk földében, a hol őket fogva tartják, és könyörögnek *hozzád,* az ő földjüknek útja felé *fordulva,* a melyet adtál volt az ő atyáiknak, és e város felé, a melyet választottál *magadnak,* és * e ház felé, a melyet a te nevednek építettem: * Dán. 6,10.

39. Hallgasd meg akkor az ő * könyörgésöket és imádságukat a mennyből, a te lakhelyedről, és szerezz nékik igazságot, és bocsásd meg a te népednek, hogy ellened vétkezett. * 2 Krón. 33,11—13. Dán. 9,4—23.

40. Most azért, oh én Istenem, legyenek a te szemeid nyitva és füleid legyenek figyelmesek a könyörgésre ezen a helyen.

41. És most kelj fel, * oh Úr Isten, a te nyugodalmadba, † te és a te hatalmasságodnak ládája! A te papjaid, oh Úr Isten, öltöztessenek fel ** üdvösséggel, és a te szenteid örvendezzenek a jóban. * 4 Móz. 10,35.36. 2 Móz. 25,10—22. † 2 Sám. 7,6.13. ** Zsolt. 132,9.

42. Oh Úr Isten, ne utáld meg a te felkenetett *király*od orczáját; emlékezzél meg Dávidhoz, a te szolgádhoz való *nagy* irgalmasságaidról!

A templomszentelés vége.

7. És mikor Salamon elvégezte a könyörgést, tűz * szálla le az égből, és megemészté az egészen égőáldozatot és a véres áldozatot, és az Úr dicsősége betölté a házat, * 1 Krón. 21,26. 1 Kir. 18,38.

2. Annyira, hogy még a papok sem mehettek be az Úr házába; mert az Úr dicsősége betölté az Úr házát.

3. És az Izráel fiai mindnyájan láták, a mikor alászálla a tűz és az Úr dicsősége a házra, és arczczal leborulának a föld felé a padlózatra, s imádák és tisztelék az Urat, hogy jó és * az ő kegyelme mindörökké való! * rész 5,13.

(Vers 4—10: v. ö. 1 Kir. 8,62—66.)

4. A király pedig és az egész nép áldoznak vala * áldozatokat az Úr előtt. * 1 Kir. 8,62.63.

5. Áldozék Salamon király áldozatot huszonkétezer ökörrel és százhúszezer juhval; és *ekképen* szentelék fel az Úr házát a király és az egész nép.

6. A papok pedig foglalatosok valának az ő tisztökben; a Léviták is az Úrnak *minden* zengő * szerszámaival, a melyeket Dávid király készíttetett, hogy az Urat dícsérnék (mert örökkévaló † az ő irgalmassága) a Dávid

dicséretivel *mely* kezökbe *adatott;* a
papok pedig trombitálának †† velök
szemben, míg az egész Izráel ott álla.
* rész 5,12.13. † Zsolt. 136. †† 4 Móz. 10,10.
7. És felszentelé Salamon a középső
pitvart, a mely az Úrnak háza előtt
vala; mert ott szerze égőáldozatokat
és hálaadóáldozatok kövéreit; mert
a rézoltárra, * a melyet Salamon ké-
szíttete, nem fér vala az égőáldozat,
az ételáldozat és a *hálaadóáldozat*
kövére. * rész 4,1.
8. És Salamon ünnepet szerze ebben
az időben hét napig, és vele együtt
az egész Izráel, nagy gyülekezet, mely
összegyülekezék Hámáttól fogva * az
Égyiptom patakáig. * Józs. 13,3.
9. A nyolczadik napon pedig gyüle-
kezést tartának, mert az oltár felszen-
telését hét napon át végezték és az
ünnepet is hét * napon. * 1 Kir. 8,65.
10. A hetedik hónapnak huszonhar-
madik * napján elbocsátá a népet sá-
toraikba, vígan és megelégedve mind-
ama jók felett, a melyeket cseleke-
dett az Úr Dáviddal, Salamonnal és
az ő népével Izráellel. * 3 Móz. 23,24-36.

Isten második megjelenése Salamon előtt.
(Vers 11—22: v. ö. 1 Kir. 9,1—9.)

11. És Salamon bevégezé * az Úr há-
zát és a királyi palotát, s mindazt, a
mit magában elhatározott Salamon,
hogy megcsinál az Úr házában és a
maga házában; szerencsésen † bevé-
gezé. * 1 Kir. 6,1.38, 7.1.9,15. † 1 Krón. 28,20.
12. Megjelenék pedig az Úr Salamon-
nak azon éjjel, s monda néki: Meg-
hallgattam * a te könyörgésedet, és
e † helyet magamnak áldozat házául
választottam. * rész 6,12—42. † 5 Móz. 12,5.
13. Ímé, a mikor az eget * bezáran-
dom, hogy ne legyen eső; és a mikor
parancsolok a sáskának, hogy a föl-
det megemészsze; vagy a mikor dög-
halált bocsátandok az én népemre:
* rész 6,40. 1 Kir. 9,3—5.
14. És megalázza magát az én népem,
a mely nevemről neveztetik, s könyö-
rög és keresi az én arczomat, és fel-
hagy az ő bűnös életmódjával: én is
meghallgatom őket a mennyből, meg-
bocsátom bűneiket, és megszabadí-
tom földjüket.
15. Most már az én szemeim nyitva
lesznek, és füleim figyelmesek lesz-
nek e helyen a könyörgésre.
16. Most választottam és megszentel-
tem e házat, hogy az én nevem abban
legyen mindörökké, és ott lesznek az
én szemeim és az én szívem minden-
kor.
17. És ha te előttem járándasz, a mint
járt Dávid, a te * atyád, úgy cseleked-
vén mindenekben, a mint neked meg-
parancsoltam, s az én rendelésimet
és ítéletimet megtartándod:
* 1 Kir. 15,5.
18. Megerősítem a te birodalmad
trónját, a mint megigértem volt Dá-
vidnak, a te atyádnak, mondván:
Nem * vétetik el a *te nemzetségedből
való* férfiú az Izráel királyiszékiből.
* 2 Sám. 7,12—14.
19. De hogyha ti elszakadtok, s ren-
delésimet és * parancsaimat, a melye-
ket előtökbe adtam, elhagyjátok, s
elmenvén, idegen isteneknek szolgá-
landotok és azok előtt meghajoltok:
* 5 Móz. 28,15—68.
20. Kiszaggatom * őket az én földem-
ből, a melyet adtam volt nékik; és
ezt a házat, a melyet az én nevem-
nek szenteltem, orczám elől elvetem;
tanulságul és példabeszédül adom
őket minden nemzetségnek.
* 2 Kir. 25,4.9,21.
21. És ezen a házon, * a mely felséges
vala, minden elmenő álmélkodni fog,
és azt mondja: Miért cselekedett így
az Úr ezzel az országgal és ezzel a
házzal? * Jer. 52,13.14.
22. És azt felelik: Azért, mert * el-
hagyták az Urat, atyáik Istenét, a ki
őket kihozta volt Égyiptom földéből,
és idegen istenekhez hajlottak, azo-
kat imádták és azoknak szolgáltak;
azért hozta reájok mind e veszedel-
met. * 1 Kir. 9,9.

Salamon városépítései.
(V. ö. 1 Kir. 9,10—28.)

8. Lőn pedig húsz esztendő mulva,
a * mi alatt Salamon megépíté
az Úr házát és a maga palotáját:
* 1 Kir. 9,10.
2. Azokat a városokat, a melyeket
Hirám adott Salamonnak, megépíté
Salamon, és Izráel fiait telepíté oda.
3. Azután elméne Salamon Hámát-
Sobába és azt hatalmába keríté.
4. És megépíté Tádmort a pusztában,
és minden kincstartó városokat, a
melyeket Hámátban épített.
5. Annakfelette mind a felső, mind
az alsó Bethoront megépítés megerő-
sített városokká *tette* kőfalakkal, ka-
pukkal és zárokkal.
6. És Baalátot, s a tárházak minden
városait, a melyek Salamonéi valá-
nak, a szekereknek és a lovagoknak
minden városait; és mindent, a mi-
hez Salamonnak kedve volt, megépíté
Jeruzsálemben, * a Libánuson † és az
ő egész birodalmának földén.
* 1 Kir. 9,15. † 1 Kir. 7,2—12.
7. Mindazt a népet, a mely megma-
radt a Hitteusok közül, az Emoreu-
sok, Perizeusok, Hivveusok és a Je-

buzeusok közül, a kik nem az Izráel
közül valók;
8. Hanem azoknak fiai közül, a kik
azon a földön ő utánok maradtak volt,
a kiket az Izráel fiai ki nem irthattak,
azokat Salamon adófizetőkké tevé
mind e mai napig.
9. De az Izráel fiai közül Salamon
senkit nem tett szolgává az ő külső
dolgaiban; mert ezek hadakozó fér-
fiak voltak, és az ő hadnagyinak ve-
zérei, s szekereinek és lovagjainak
vezérei.
10. Azok, a Salamon király seregei-
nek vezérei, kétszázötvenen valának,
a kik uralkodnak vala a népen.
11. És felviteté Salamon a Faraó leá-
nyát a Dávid városából a házba, a
melyet néki * épített vala; mert ezt
mondá: Nem lakhatik az én felesé-
gem az Izráel királyának, Dávidnak
házában; mert szentséges *hely* az, mi-
vel az Úr ládája abba † vitetett.
* 1 Kir. 7,2.8. † 2 Sám. 6,16.17.

Isteni tiszteleti rend.

12. Akkor égőáldozatokat áldozék Sa-
lamon az Úrnak az Úr oltárán, a melyet
rakatott vala a tornácz előtt;
13. Naponként áldozának * azon, Mó-
zes parancsolatja szerint, szombat-
napokon, a hónapok első napjain, és
évenként a főünnepeken † háromszor;
tudniillik a kovásztalan kenyerek ün-
nepén, a hetek ünnepén és a sátorok
ünnepén. * 2 Móz. 29,38.43. † 2 Móz. 23,14-17.
14. És elrendelé az ő atyjának, Dá-
vidnak rendelése * szerint a papok
tisztét az ő szolgálatjokban, a Lévi-
tákat is az ő tisztök szerint, hogy dí-
csérnék *az Istent* és szolgálnának a
papok mellett naponként; az ajtón-
állókat is, az ő csoportjaik szerint
minden kapuhoz, mert így volt az
Isten emberének, Dávidnak paran-
csolatja. * 1 Krón. 24,5-31. 25,1-31. 26,1-32.
15. És nem tértek el a király paran-
csolatjától, *a melyet parancsolt vala*
a papoknak és Lévitáknak minden
dolog és a kincsek felől.
16. *Ilyen módon* bevégződött Sala-
monnak minden munkája azon nap-
tól, a mikor az Úr házának alapját
letették, * annak befejezéséig, a mikor
immár az Úr háza elkészült.
* 1 Kir. 6,38. 9,10.

Salamon hajói.

17. Azután elméne Salamon Esiongá-
berbe és Elótba, a mely a * tenger
partján, Edom földén volt.
* 1 Kir. 9,26–28.
18. És külde Hirám az ő szolgái által
néki hajókat és szolgákat, a kik a ten-
geren jártasok valának, a kik mené-
nek a Salamon szolgáival együtt Ofir-
ba, honnan négyszázötven tálentom
aranyat hozának és vivék Salamon
királynak.

A sébai királyné Salamont látogatja és megajándékozza.

(Vers 1–28: v. ö. 1 Kir. 10,1–28.)

9. A Séba * királynéasszonya pedig
hallván Salamon hírét, eljö-
ve, hogy megkisértse Salamont ne-
héz kérdésekkel, Jeruzsálembe, igen
nagy sereggel és tevékkel, a melyek
hoznak vala fűszereket, igen sok ara-
nyat és drágaköveket; és Salamon-
hoz méne, és beszélt vele mindenek-
ről, a melyek szívén voltak.
* 1 Kir. 10,1.2.
2. És Salamon megfelelt * minden be-
szédeire, mert semmi sem volt Sala-
mon elől elrejtve, a melyet meg nem
mondhatott volna néki. * 1 Kir. 4,29–34.
3. És mikor látta Séba királynéasz-
szonya Salamon bölcseségét és a há-
zat, a melyet épített vala;
4. És az ő asztalának étkeit, szolgái-
nak lakását és hivatalnokainak állá-
sát és öltözékeiket, pohárnokait s
azoknak öltözékeit, és az ő áldoza-
tát, a melylyel az Úrnak házában ál-
dozott: a lélekzete is elállott.
5. És monda a királynak: Mind igaz
volt, a mit hallottam volt az én la-
kóföldemben a te dolgaidról és * böl-
cseségedről; * 1 Kir. 10,4–7.
6. De hinni sem akartam azoknak
beszédeit, míg én magam el nem jöt-
tem és szemeimmel nem láttam. És
ímé nékem a felét sem beszélték el a te
bölcseséged nagyságának; felülmúl-
tad a hírt, a melyet hallottam.
7. Boldogok a te embereid és bol-
dogok ezek a te szolgáid, a kik szün-
telen udvarlanak néked, hogy hall-
hatják a * te bölcseségedet! * Luk. 10,23.
8. Legyen az Úr a te Istened áldott, a
ki téged annyira szeretett, hogy az
ő székébe helyezett, hogy lennél az
Úrnak a te Istenednek királya; mi-
vel a te Istened szerette Izráelt, hogy
megerősítse őt mindörökké, azért tett
téged királylyá felettök, hogy szolgál-
tass ítéletet és igazságot.
9. És ada a királynak száznúsz tá-
lentom aranyat és felette sok fűszer-
számot és drágaköveket. Nem is volt
több olyan fűszerszám, mint a milyet
Séba királynéasszonya ada Salamon
királynak.
10. És Hirám szolgái is és Salamon
szolgái is, a kik hoztak vala * ara-
nyat Ofirból; hoztak ébenfát és drá-
gaköveket is. * 1 Kir. 10,11.12.
11. És csinála a király az ébenfából
lépcsőket az Úr házába és a király

házába, s cziterákat és lantokat az éneklőknek. Ezekhez hasonlókat nem láttak azelőtt Júda országában.
12. Salamon király pedig ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kivánt és kért tőle, azonkivül, a mit ő a királynak hozott. Azután megtére és méne az ő földébe mind ő, mind az ő szolgái.

Salamon gazdagsága.

13. Vala pedig mértéke az aranynak, a mely esztendőnként bejő vala Salamonnak, hatszázhatvanhat tálentom arany,
14. Azonkivül, *a mit* hoznak vala a kalmárok és kereskedők; de még Arábia minden királyai és annak a földnek fejedelmei is hoznak vala aranyat és ezüstöt Salamonnak.
15. És csináltata Salamon király kétszáz paizst vert aranyból, mindenik paizsra hatszáz vert arany siklus ment fel.
16. Háromszáz kerek paizst is vert aranyból; mindenik paizsra háromszáz arany siklus megy vala, a melyeket a király helyeztete * a Libánon erdejének házába. * 1 Kir. 7, 2—12.
17. És csináltatott a király egy nagy királyiszéket * elefántcsontból, és beboríttatá azt finom aranynyal. * 1 Kir. 10, 18—20.
18. Hat lépcsője volt a széknek, és arany zsámolya a székhez erősítve, és támaszai valának mindkét felől az ülés mellett, és két oroszlán állott a karok mellett.
19. És tizenkét oroszlán áll vala ott a hat lépcsőn mindkét felől. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.
20. És Salamon királynak összes ivóedényei aranyból valának; a Libánon erdő házának is összes edényei tiszta aranyból valának; nem vala az ezüstnek * semmi becse a Salamon idejében; * 1 Kir. 10, 27.
21. Mert hajói voltak a királynak, a melyek Társisba jártak a Hirám szolgáival együtt. Minden három esztendőben egyszer menének a hajók Társisba, honnan aranyat, ezüstöt, elefántcsontot, majmokat és pávákat hoznak vala.
22. És felülmúlta Salamon király e földnek minden királyait * gazdagságban és bölcseségben. * 1 Kir. 10, 23.
23. És e földnek minden királyai kivánnak vala * szembe lenni Salamonnal, hogy hallhatnák az ő bölcseségét, a melyet Isten adott vala az ő szívébe. * 1 Kir. 10, 24. 25.
24. És azok mindnyájan ajándékot visznek vala néki, arany és ezüst edényeket, ruhákat, fegyvert, fűszerszámokat, lovakat és öszvéreket esztendőnként.
25. És Salamonnak négyezer * lóistállói, szekerei és tizenkétezer lovagjai valának, a kiket helyheztete a szekerek városaiba és a király mellé Jeruzsálemben. * 1 Kir. 4, 26.
26. És uralkodó vala minden király felett az *Eufrátes* * folyóvíztől a Filiszteusok földéig és az Égyiptom határáig. * 1 Móz. 15, 18.
27. És a király Jeruzsálemben olyanná tevé az ezüstöt, * mint a köveket, és a czédrusfákat úgy elszaporítá, mint a vad fügefákat, a melyek nevekednek a mezőségen bőséggel. * vers 20.
28. Hordnak vala pedig Salamonnak lovakat Égyiptomból és minden országból.

Salamon halála.

(Vers 29—31: v. ö. 1 Kir. 11, 41—43.)

29. Salamonnak egyéb * dolgai, úgy az elsők, mint az utolsók, avagy nem írattak-é meg a Nátán próféta könyvében, és a Silóbeli Ahija prófécziájában, és Jehdó prófétának Jeroboám ellen, a Nébát fia ellen *írt* látásaiban? * 1 Kir. 11, 1—41.
30. És uralkodék Salamon Jeruzsálemben az egész Izráel felett * negyven esztendeig. * 1 Kir. 11, 42.
31. És elaluvék Salamon az ő atyáival egyetemben: és eltemeték őt az ő atyjának, Dávidnak városában, és uralkodék helyette az ő fia, Roboám.

Roboám király lesz. Az ország ketté szakadása.

(V. ö. 1 Kir. 12, 1—19.)

10. Elméne Roboám * Síkembe; mert Síkembe gyűlt vala az egész Izráel, hogy őt királylyá választanák. * 1 Kir. 12, 1. 2.
2. Lőn pedig, mikor ezt meghallotta Jeroboám, a Nébát fia, a ki *akkor* Égyiptomban vala; mert oda * futott volt Salamon király elől, visszatére Jeroboám Égyiptomból. * 1 Kir. 11, 40.
3. És hozzáküldvén, elhivaták őt. Eljöve azért Jeroboám * és az egész Izráel, és szólának Roboámnak, mondván: * 1 Kir. 11, 26. 29—32.
4. A te atyád igen megnehezítette a mi igánkat, de te most könnyebbítsd meg atyádnak kemény szolgálatát és az ő nehéz igáját, a melyet reánk vetett, és szolgálunk néked.
5. És monda nékik: Harmadnapig *gondolkodom róla*, azután jőjjetek hozzám. Elméne azért a nép.
6. És tanácskozék Roboám király a vén *emberekkel*, a kik Salamon előtt az ő atyja előtt állottak vala életében,

mondván: Mit tanácsoltok, mit válaszoljak e népnek?
7. És azok ekképen szólának: Ha javára leendesz ennek a népnek, s kedvezel nékik és jó szóval beszélsz hozzájok; akkor te szolgáid lesznek mindenkor.
8. De ő megvetette a vének tanácsát, a melyet néki tanácsoltak, és tanácsot tarta az ifjakkal, a kik ő vele nevekedtek volt fel és néki udvaroltak.
9. És monda azoknak: Ti micsoda tanácsot adtok, hogy választ adjunk e népnek, a kik nékem így szólának: Könnyebbítsd meg az igát, a melyet a te atyád reánk vetett.
10. Akkor felelének az ifjak, a kik ő vele együtt nevekedtek vala, mondván: Így szólj a népnek, a mely szólván néked, azt mondja: A te atyád megnehezítette a mi igánkat, te pedig könnyebbítsd meg nékünk; így szólj nékik: Az én legkisebb ujjam erősebb atyám derekánál;
11. Most azért, ha az én atyám nehéz igát vetett reátok, én még nehezebbé teszem igátokat; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.
12. És elméne Jeroboám és az egész nép Roboámhoz harmadnap, a mint a király* meghagyta, ezt mondván: Jőjjetek hozzám harmadnapon. * vers 5.
13. És a király kemény választ adott nékik, megvetve Roboám király * a vének tanácsát. * vers 6.7.
14. És az ifjak tanácsa szerint szóla nékik, mondván: Ha az én atyám megnehezítette a ti igátokat, én még nehezebbé teszem azt; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.
15. És a király nem hallgatá meg a népet; * mert ezt az Úr fordította ekként, hogy megerősítené az Úr az ő beszédét, a melyet szólott vala a Silóbeli Ahija által † Jeroboámnak, a Nébát fiának. * vers 3.4. † 1 Kir. 11,29-39.
16. Mikor pedig az egész Izráel *látta*, hogy nem hallgatá meg őket a király, felele a nép a királynak, mondván: Micsoda részünk van nékünk Dávidban? Nincsen nékünk örökségünk az Isai fiában! *Menj el* a te hajlékidba, oh Izráel! Ám viseld gondját a te háznadnak, oh Dávid! Elméne azért hajlékiba az egész Izráel;
17. Úgy, hogy Roboám csak azokon az Izráel fiain uralkodék, a kik Júda városaiban * laktak.
* rész 11,12. 1 Kir. 12,21.
18. És mikor elküldé Roboám Adorámot, * az adószedőt, megkövezék őt Izráel fiai, és meghala; Roboám király pedig siete szekerébe ülni, hogy Jeruzsálembe szaladjon. * 1 Kir. 12,18.
19. Így szakada el az Izráel * népe a Dávid házától, mind e mai napig.
* 1 Kir. 12,18—20.

Isten nem engedi Roboámot Izráel ellen harczolni.
(Vers 1—4: v. ö. 1 Kir. 12,21—24.)

11. Méne azért Roboám * Jeruzsálembe, és összegyűjté a Júda és Benjámin házát, száznyolczvanezer válogatott hadviselőket, hogy hadakoznának Izráel ellen, és visszanyernék az országot Roboámnak.
* 1 Kir. 12,21.
2. Szóla pedig az Úr Semájának, az Isten emberének, mondván:
3. Mondd meg Roboámnak, Salamon fiának, Júda királyának és az egész Izráelnek Júdában és Benjáminban, így szólván:
4. Ezt mondja az Úr: Ne menjetek fel és ne hadakozzatok atyátokfiai ellen; térjetek meg ki-ki a maga házába, mert én * tőlem lett e dolog. És engedének az Úr szavának, és megtérének a helyett, hogy Jeroboám ellen mennének. * 1 Kir. 11,11—13.

Roboám várai.

5. Lakozék azért Roboám Jeruzsálemben, és megerősíté a városokat Júdában.
6. Így megépíté * Bethlehemet, Etámot és Tékoát, * Mik. 5,2.
7. Bethsúrt, Sókót és Adullámot,
8. Gátot, Marésát és Zifet,
9. Adoráimot, Lákist és Azekát,
10. Sorát, Ajalont * és Hebront, melyek erős városok valának Júdában és Benjáminban. * 1 Kir. 2,11.
11. És mikor megerősítette *ez* erősségeket, helyezett azokba elöljárókat és *szerze* tárházakat eleségnek és bornak és olajnak.
12. És mindenik városban *szerze* paizsokat és kopjákat, és rendkívül megerősíté azokat. És az övé lőn Júda és Benjámin.

Roboám pártja a papok közt.

13. Továbbá a papok és a Léviták, a kik az egész Izráelben valának, ő hozzá csatlakozának minden ő határukból;
14. Mert a Léviták elhagyták az ő faluikat és jószágukat, és Júdába és Jeruzsálembe menének, mert kiűzte vala * őket Jeroboám és az ő fiai, hogy az Úrnak ne szolgálnának. * rész 13,9.
15. És rendele * magának papokat a magaslatokhoz, a bakokhoz és a borjúkhoz, a melyeket csináltatott vala.
* 1 Kir. 12,31.
16. És utánuk Izráel minden nemzetségei közül azok, a kik szívök szerint keresték az Urat, Izráelnek Is-

tenét, menének Jeruzsálembe, hogy áldoznának az Úrnak, az ő atyáik Istenének.
17. És megerősíték * Júda országát, és megerősíték Roboámot a Salamon fiát három esztendeig; mert három esztendeig járának Dávidnak és Salamonnak útján. * 1 Kir. 12, 28.

Roboám feleségei és gyermekei.

18. És feleségül vevé Roboám Mahalátát, Jérimótnak a Dávid fiának leányát *és* Abihailt, * Eliábnak az Isai fiának leányát. * 1 Sám. 16, 6.
19. A ki szüle néki fiakat: Jeust, Semáriát és Zahámot.
20. És ő utána vevé Maakát, az Absolon leányát, * a ki szülé néki Abiját, Attait, Zizát és Selómitot. * 1 Sám. 18, 17.
21. Legjobban szereté pedig Roboám Maakát, az Absolon leányát minden feleségei és ágyasai között; mert tizennyolcz felesége és hatvan ágyasa volt. És nemze huszonnyolcz fiút és hatvan leányt.
22. És Roboám Abiját, a Maaka fiát tette * testvérei között vezérré és elöljáróvá, mert őt akará királylyá tenni. * vers 20.
23. És okosan gondolkodván, szétosztá fiait mind Júda és Benjámin földén a megerősített városokba, a kiknek bőségesen adott eleséget és sok feleséget szerzett számukra.

Roboám Sésáktól legyőzetik; további országlása és halála.

(V. ö. 1 Kir. 14, 21—31.)

12. Lőn pedig, mikor Roboám * az ő királyságát megszilárdította és abban megerősödött: elhagyta az Úr törvényét, és vele együtt az egész Izráel. * 1 Kir. 14, 21—24.
2. Azért a Roboám királyságának ötödik esztendejében feljöve * Sésák az égyiptomi király Jeruzsálem ellen, (mert az Úr ellen vétkezének). * 1 Kir. 14, 15. 26.
3. Ezerkétszáz *fegyveres* szekérrel és hatvanezer lovaggal, és megszámlálhatlan vala a nép, a mely vele Égyiptomból feljött, a Libiabeliekkel, Sukkeusokkal és Szerecsenekkel;
4. És elfoglalá Júdának erős városait, azután méne Jeruzsálem alá.
5. Akkor Semája * próféta méne Roboámhoz és a Júda fejedelmeihez, a kik Jeruzsálembe gyűltek össze Sésáktól való féltökben, és monda nékik: Ezt mondja az Úr: Mivel ti engem elhagytatok, én is a Sésák kezébe bocsátlak titeket. * rész 11, 2.
6. Akkor megalázák magokat az Izráel fejedelmei és a király, s * mondának: Az Úr igaz! * 1 Kir. 14, 22—24.
7. És mikor az Úr látta, hogy megalázták magokat, ekképen szóla az Úr Semája prófétának: Megalázták magokat, nem vesztem el őket, hanem némi szabadulást szerzek nékik, és nem ontom ki az én haragomat Jeruzsálem ellen Sésák által;
8. Mindazáltal szolgái lesznek néki, hogy megtudják *a különbséget* az én szolgálatom és más országok királyságainak szolgálatai között.
9. Feljöve azért Sésák az égyiptomi király Jeruzsálem ellen, és elvivé az Úr házának kincsét, s a király házának kincsét; mindazokat elvivé; az arany paizsokat is elvivé, a melyeket Salamon csináltatott * vala. * 1 Kir. 10, 16. 17.
10. Ezek helyett Roboám király rézpaizsokat csináltata, és bízá azokat a gyalogosok fejedelminek kezére, a kik őrzik a király házának ajtaját.
11. És mikor a király felmegy az Úr házába, mennek a gyalogosok is, és felviszik azokat, s azután visszahozzák a gyalogosok szobájába.
12. Mikor azért megalázta * magát *Roboám*, eltávozék az Úr haragja ő róla, hogy meg ne semmisülne mindenestől, mert Júdában is volt még jó dolog. * rész 7, 14.
13. Megerősödék azért Roboám király Jeruzsálemben és uralkodék; mert negyvenegy esztendős vala Roboám, mikor uralkodni kezdett volt, és tizenhét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, a városban, a melyet az Úr * választott vala az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott helyheztesse az ő nevét; és az ő anyjának neve vala Naáma, a ki Ammonita volt. * rész 7, 12.
14. Cselekedék pedig gonoszt, mert az Urat szíve szerint keresni nem akará.
15. Roboámnak pedig első és utolsó dolgai avagy nincsenek-é megírva a Semája * próféta könyvében, és Iddónak a látnoknak † *könyvében*, a nemzetségi lajstromban? És hadakozás volt Roboám és Jeroboám között egész éltökben.
* vers 5. 7. rész 11, 2. † 1 Sám. 9, 9.
16. És elaluvék Roboám az ő atyáival, és eltemetteték a Dávid * városában; és uralkodék az ő fia, † Abija, helyette. * 2 Sám. 5, 9. † rész 11, 22.

Abija legyőzi Jeroboámot.

(V. ö. 1 Kir. 15, 1—8.)

13. Jeroboám királynak tizennyolczadik esztendejében kezde uralkodni Abija Júdában. * 1 Kir. 15, 1.
2. Három esztendeig uralkodék Je-

ruzsálemben. Az ő anyjának neve Mi-
kája vala, a ki a Gibeából való Uriel
leánya. És Abija * és Jeroboám kö-
zött háború vala. * 1 Kir.12,20.
3. Azért felkészüle Abija a háborúra
négyszázezer válogatott harczosból
álló sereggel; és Jeroboám vele szem-
beszállott nyolczszázezer válogatott
harczosból álló sereggel.
4. Akkor felálla Abija a Semáraim
hegyének tetején, a mely az Efraim
hegységében vala, és monda: Hall-
gassátok meg szómat, Jeroboám és
az egész Izráel!
5. Avagy nem kellene-é néktek meg-
gondolnotok, hogy az Úr, az Izráel
Istene Dávidnak adta * volt a király-
ságot Izráel felett örökre; néki és fiai-
nak, sónak szövetsége † által?
* 2 Sám.7,8.12.16. † 4 Móz.18,19.
6. Mindazáltal felkele Jeroboám a
Nébát fia, Salamonnak a Dávid fiá-
nak szolgája, és támada * az ő ura
ellen; * 1 Kir.11,26.
7. Azután gyűlének ő hozzá a haszon-
talan emberek, Beliál fiai, a kik el-
lene szegültek Roboámnak, a Sala-
mon fiának, mikor Roboám gyermek
és félénk szívű volt, és azok ellen ma-
gát nem oltalmazhatta.
8. És most azt gondoljátok, hogy ti
ellene állhattok az Úr királyságának,
a mely a Dávid fiainak * kezében *van*,
mivel sokan vagytok, s veletek van-
nak az aranyborjúk is, a melyeket
Jeroboám öntetett † néktek istenek
gyanánt. * 1 Kir.11,12.36. † 1 Kir.12,28—33.
9. Avagy nem ti * űztétek-é el az Úr-
nak papjait, az Áron fiait és a Lévi-
tákat? És nem ti szerzettetek-é ma-
gatoknak papokat, mint egyéb orszá-
goknak nemzetségei, akárkit, a ki az
ő szolgálatjának felszentelésére egy
gyermekded tulokkal és hét kossal
eljött, és lett a *bálvány*ok papja, a
melyek nem istenek. * rész 11,14.15.
10. Mi mellettünk van pedig az Úr,
a mi Istenünk, a kit mi el nem hagy-
tunk; a papok pedig, a kik az Úr-
nak szolgálnak, az Áron fiai, és van-
nak Léviták, a kik *forgolódnak* az ő
tisztökben,
11. És áldoznak az Úrnak égőáldozat-
tal minden reggel és minden estve, és
füstölőáldozattal, *és* a kenyérnek a
tiszta asztalra való tételére és az arany
gyertyatartóra, szövétnekeivel egybe
gondot viselnek, meggyújtván azokat
minden estve; mert mi megtartjuk
az Úrnak, a mi Istenünknek rende-
lését; ti pedig elhagytátok őt.
12. Azért ímé mi velünk van az Is-
ten vezér gyanánt, és az ő papjai * a
riadó kürtökkel, hogy ti ellenetek kür-
töljenek. Izráel fiai! Ne harczoljatok
az Úr ellen, a ti atyáitok Istene el-
len, mert nem lesztek szerencsések!
* 4 Móz.10,9.
13. Jeroboám pedig lest vetett elle-
nök, hogy hátuk mögé * kerüljön, s
ilyen módon Júda előtt is ők legye-
nek, hátuk mögött is a les. * Józs.8,2.
14. Látván pedig Júda, hogy ímé
mind elől, mind hátul megtámadta-
tának: kiáltának az Úrhoz, a papok
pedig trombitálnak vala a trombiták-
kal.
15. És kiáltának Júda férfiai; és mi-
kor kiáltának * a Júda férfiai, az Is-
ten megveré Jeroboámot és az egész
Izráelt, Abija és Júda előtt. * 4 Móz.10,9.
16. És az Izráel fiai menekülének Júda
elől, de az Isten kezökbe adá őket;
17. Mert megveré őket Abija és az ő
népe nagy csapással, úgyannyira,
hogy az Izráeliták közül seb miatt öt-
százezer válogatott férfi esett el.
18. És ilyen módon aláztatának meg
az Izráel fiai abban az időben; Júda
fiai pedig megerősödének, mert ők
az Úrra, az ő atyáik Istenére támasz-
kodtak volt.
19. És üldözé Abija Jeroboámot, és
elfoglala ő tőle egynéhány várost, Bé-
thelt és annak faluit, Jésanát és an-
nak faluit, s Efrávint és annak faluit.
20. És nem jutott többé erőhöz Je-
roboám Abija idejében, hanem meg-
veré őt az Úr, és meghala.
21. Abija pedig hatalmassá lőn, * és
vett vala magának tizennégy felesé-
get, a kiktől nemze huszonkét fiút és
tizenhat leányt. * rész 12,16.
22. Abijának pedig több dolgai, útai
és beszédei megírattak az Iddó * pró-
féta könyvében. * rész 12,15.

Asa eltörli a bálványozást és megerősíti magát.

(Vers 1—5: v. ö. 1 Kir.15,11—12.)

14. Elaluvék pedig Abija az ő atyái-
val, és eltemeték őt a Dávid
városában, s uralkodék helyette az
ő fia, Asa, * a kinek idejében tíz esz-
tendeig volt békesség a földön.
* 1 Kir.15,8.
2. És Asa mindazt cselekedé, a mi
jó és igaz vala az Úr előtt, az ő Is-
tene előtt;
3. Elrontá az idegen *istenek* * oltá-
rait és a magaslatokat; a bálványo-
kat eltöreté, és az Aserákat kivágatá;
* rész 12,1.14.1 Kir.11,7.8.
4. És megparancsolá Júdának, hogy
az Urat, az ő atyáik Istenét keressék,
és cselekedjék *az Isten* törvényét és
parancsolatját.
5. Kipusztítá Júda minden városai-

ból a magaslatokat és a nap-oszlopokat, és az ország csendes lőn alatta.
6. És építtetett megerősített városokat Júdában, mivelhogy nyugodalomban volt a föld, és senki sem folytatott ellene háborút azokban az esztendőkben, mert az Úr nyugodalmat adott vala néki.
7. Mert ezt mondja vala Júdának: Építsük meg a városokat és vegyük körül kerítéssel, tornyokkal, kapukkal, zárokkal, míg a föld birodalmunkban van; mert megkerestük az Urat, a mi Istenünket, megkerestük és nyugodalmat adott nékünk minden felől. Azért építének és lőn jó előmenetelök.
8. Vala pedig az Asa serege, a mely paizst és kopját visel vala, Júdából háromszázezer: és Benjáminból paizst viselők és kézívesek kétszáznyolczvanezeren valának; mindezek erős vitézek.

Asa győzelme a szerecseneken.

9. És kijöve ő ellenök a * szerecsen Zérah, ezerszer ezer emberrel és háromszáz szekérrel, és méne Marésáig.
* rész 16,8.
10. Kiméne Asa is ő ellene, és viadalhoz készülének a Sefáta völgyben, Marésa mellett.
11. Akkor kiálta Asa az Úrhoz, az ő Istenéhez, és monda: Oh * Uram, nincs különbség előtted a sok között és az erő nélkül való között, hogy megsegítsed! Segélj meg minket, oh mi Urunk Istenünk, mert benned bízunk, és a te nevedben jöttünk e sokaság ellen! oh Uram, te vagy a mi Istenünk, ne vegyen ember te rajtad erőt.
* 1 Sám. 14,6.
12. Megveré azért az Úr a szerecseneket Asa és Júda előtt, és elfutának a szerecsenek.
13. És üldözé őket Asa az ő seregével Gerárig, és elhullának a szerecsenek közül sokan, hogy közülök senki sem marada életben, mert levertettek az Úr előtt és az ő serege előtt; és hozának nagy zsákmányt.
14. És Gérár környékén elpusztítának minden várost, mert az Úrtól való rettegés szállotta meg őket. És a városokat mind feldúlták, mivelhogy sok ragadomány vala azokban.
15. A barmok tanyáit is lerombolták, és sok juhot és tevét elhajtának, s úgy tértek vissza Jeruzsálembe.

Asa folytatja az isteni tisztelet megtisztítását, és a nyert győzelemért hálaünnepet tart.

15. És Azáriást, az Obed fiát felindítá az Isten lelke:
2. A ki Asa elé lépett, és monda: Hallgassatok meg engem Asa s egész Júda és Benjámin! Az Úr van veletek, ha ti is ő vele lesztek; ha őt kerésénditek, megtaláljátok; de ha őt elhagyándjátok, ő is elhágy titeket.
3. Sok ideje, hogy Izráel az * igaz Isten nélkül, tanító pap nélkül, és törvény nélkül van.
* rész 12,1.13,8.9. 1 Kir. 11,4—8.14,22—24.
4. Ha megtért volna az ő nyomorúságában az Úrhoz, Izráel Istenéhez: megtalálták volna azok, * a kik őt keresik.
* rész 7,14.
5. De ezekben az időkben nincs békessége sem a kimenőnek, sem a hazajövőnek, mivelhogy nagy a * nyomorúsága mindazoknak, a kik e földön laknak;
* Zak. 8,10.
6. Annyira, hogy egy nemzetség * a másik nemzetséget és egyik város a másik várost elpusztítja; mert az Isten gyötri őket minden sanyarúsággal.
* rész 13,16—19.
7. Ti azért bátorságosok legyetek, kezeiteket le ne ereszszétek, mert a ti munkátoknak * jutalma van.
* rész 14,2—5.
8. Mikor pedig Asa meghallotta e beszédeket és az Obed prófétának prófécziáját, megbátorodék, és elpusztítá a Júda és Benjámin földéről mindenestől a bálványokat, a városokból is, a melyeket elfoglalt * az Efraim hegységén, és megújítá az Úr oltárát is, a mely az Úr tornácza előtt volt.
* rész 13,19.
9. És összegyűjté az egész Júda és Benjámin nemzetségét és azokat, a kik jövevények valának köztök az Efraim, Manasse és Simeon nemzetségéből; mert az * Izráel nemzetségéből sokan csatlakozának ő hozzá, látván, hogy az Úr, az ő Istene, ő vele volt.
* rész 11,13.14.16.
10. Összegyűlének azért Jeruzsálembe a harmadik hónapban, Asa királyságának tizenötödik esztendejében.
11. És áldozának az Úrnak azon a napon a nyert zsákmányból hétszáz ökörrel és hétezer juhval;
12. És fogadást * tettek, hogy ezután az Urat, az ő atyáik Istenét teljes szívvel és teljes lélekkel fogják keresni.
* Józs. 24,25. 2 Kir. 23,3.
13. És ha valaki nem keresné az Urat az Izráel Istenét, * megölettessék kicsinytől fogva nagyig, úgy a férfi, mint az asszony.
* 2 Móz. 22,20.
14. És megesküvének az Úrnak felszóval, kiáltással, trombita- és kürtszókkal.
15. És örvendezett az egész Júda az eskű felett; mert teljes szívökből esküdtek, és egyenlő akarattal keresték

az Urat; és * megtaláltaték általok,
és az Úr nyugodalmat szerze nékik
minden felől. * 5 Móz.28,1—14.
(Vers 16—18: v. ö. 1 Kir.15,13—15.)
16. De még Maakát, Asa király any-
ját is megfosztá * a királynéságtól,
mivel egy iszonyú bálványt emelt va-
la Aserának, és Asa elrontá és össze-
törte annak iszonyú bálványát, és a
Kedron patakjánál † megégeté.
* 1 Kir.15,13. † 2 Móz.32,20.
17. Jóllehet Izráelből a magaslatokat
nem irtották ki, mindazáltal Asának
tiszta szíve * vala egész életében.
* rész 14,2.
18. És bevivé az Isten házába, a mit
atyja és ő megszentelének, ezüstöt,
aranyat és edényeket.
19. És nem volt háború Asa királysá-
gának harminczötödik esztendejéig.

Asa Baása által megtámadtatik, vétkezik az Úr ellen és az ő prófétája ellen.
(Vers 1—6: v. ö. 1 Kir.15,16—22.)

16. Asa király uralkodásának har-
minczhatodik esztendejé-
ben * feljöve Baása az Izráel királya
Júda ellen, és † megépíté Rámát, hogy
ne engedjen senkit se kimenni, se
bemenni Asához a Júda királyához.
* 1 Kir.15,17—22. † Józs.18,21.25.
2. De Asa az Úrnak és a királynak
tárházából hoza ki * ezüstöt, aranyat,
és küldé azt Benhadádnak a Siria-
beli királynak, a ki lakik vala Da-
maskusban, mondván: * 1 Kir.15,18.
3. Szövetség van köztem és te közöt-
ted, a mint az én atyám és a te atyád
között is volt *azelőtt.* Ímé küldök né-
ked ezüstöt és aranyat. Menj el, bontsd
fel a te szövetségedet Baásával az Iz-
ráel királyával, hogy távozzék * el
tőlem. * vers 1.
4. És engedvén Benhadád Asa király-
nak, elküldé az ő seregének vezéreit
Izráel városai ellen, és bevevé Ijont,
Dánt, Abelmáimot és Nafthali min-
den kincses városait.
5. A mit mikor meghallott Baása, ab-
banhagyta Ráma építését és megszün-
teté munkáját.
6. Akkor Asa király felvevé az egész
Júda népét, és Rámából a köveket és
a fákat mind elhordák, a melyekkel
Baása a várost építi vala, és azokból
Gébát és Mispát építé.
7. Az időben méne Hanáni próféta
Asához, a Júda királyához, és monda
néki: Mivel a Siriabeli királyban volt
bizodalmad, * és nem az Úrban, a te
Istenedben bízál: ezért szabadult
meg a Siriabeli király hada a te ke-
zedből. * Jer.17,5.
8. Avagy nem vala-é a * Szerecsenek-
nek és a Libiabelieknek nagy sere-
gök, felette sok szekereik és lovag-
jaik? Mindazáltal, mivel az Úrban volt
bizodalmad, kezedbe adá azokat;
* rész 14,9.
9. Mert az Úr szemei * forognak az
egész földön, hogy hatalmát megmu-
tassa azokhoz, a kik ő hozzá teljes
szívvel ragaszkodnak; bolondul † cse-
lekedél ebben; azért mostantól kezd-
ve háborúk lesznek te ellened.
* Jób 34,21. † Jer.17,5.
10. Akkor megharaguvék Asa a prófé-
tára, és veté őt a tömlöczházba, mert
igen megharagudott vala e szóért reá;
és ugyanakkor Asa a nép közül is
sokat megnyomoríta.

Asa halála.
(Vers 11—14 v. ö. 1 Kir.15,23—24.)

11. De ímé Asának mind első, mind
utolsó dolgai meg vannak írva a Júda
és az Izráel királyainak könyvében.
12. És megbetegedék Asa, királysá-
gának harminczkilenczedik eszten-
dejében lábaira, annyira, hogy igen
súlyos volt az ő betegsége; mind-
azáltal betegségében is nem az Urat
kerésé, hanem az orvosokat.
13. És elaluvék Asa az ő atyáival, és
meghala az ő királyságának negyven-
egyedik esztendejében.
14. És eltemeték őt az ő sírjába, a me-
lyet magának vágatott vala a Dávid
városában; és helyezék őt az ágyba,
a melyet megtöltének drága fűsze-
rekkel, s kenőcsesé feldolgozott * jó
illatokkal, és érette felette nagy égést
rendezének. * 1 Móz.50,2.

Jósafát kegyes és áldott országlása.

17. Uralkodék pedig ő helyette az
ő fia Jósafát, * és megerő-
síté magát Izráel ellen. * 1 Kir.15,24.
2. És sereget helyezett Júda minden
erős városaiba, és őrségeket helyezett
Júda országába és Efraim * városai-
ba, a melyeket az ő atyja, Asa meg-
hódított vala. * rész 15,8.
3. És az Úr Jósafáttal vala, mivel az
ő atyjának Dávidnak előbbi * útain
jára, és nem kére segítséget a bálvá-
nyoktól, * 1 Kir.15,5.
4. Hanem az ő atyjának Istenét ke-
reste, és az ő parancsolatiban járt va-
la, és nem Izráelnek * cselekedetei
szerint. * 1 Kir.12,28—33.
5. Azért az Úr megerősíté a királysá-
got az ő kezében, és az egész Júda ada
Jósafátnak ajándékot, s gazdagsága
és dicsősége igen nagy volt.
6. És az ő szíve felemelkedett az Úr
útjain, és még jobban kiirtá Júdából
a * magaslatokat és az Aserákat.
* rész 15,17.

7. Királyságának harmadik esztendejében elküldé az ő vezérei közül Benhailát, Obádiást, Zakariást, Nétanéelt és Mikáját, hogy tanítsanak a Júda városaiban,
8. És velök Lévitákat: Semája, Nétánia, Zebádia, Asáel, Semirámót, Jónatán, Adónia, Tóbiás és Tóbadónia Lévitákat, és velök Elisáma és Jórám papokat.
9. Tanítának azért Júdában, és az Úr törvényének könyve velök vala, mikor jártak vala Júda városaiban, tanítván a népet.
10. Ezért az Úr igen * megrettenté a földnek minden országait, a melyek Júda körül valának, annyira, hogy nem merének Jósafát ellen hadakozni. * 1 Móz. 35, 5.
11. A Filiszteusoktól is hoznak vala Jósafátnak* ajándékot és adópénzt; az Arábiabeliek is hoznak néki nyájakat, hétezerhétszáz kost és hétezerhétszáz bakot. * 1 Kir. 4, 21.
12. És Jósafát mindig nagyobb és hatalmasabb lőn, és építe Júdában kastélyokat és tárházakat.
13. És sok munkája vala néki Júda városaiban, és erős hadakozó férfiakból álló serege volt Jeruzsálemben.
14. Ez pedig azoknak száma nemzetségeik szerint: Júdában az ezredesek: Adna a fővezér, és vele háromszázezer harczos.
15. Mellette Johanán volt a vezér, és vele kétszáznyolczvanezer ember.
16. Mellette Amásia a Zikri fia, a ki magát szabadakaratjából az Úrnak kötelezte vala; és ő vele kétszázezer harczos.
17. A Benjámin nemzetségéből vitéz harczos vala Eljada, és vele a kézívesek és paizsosok kétszázezeren.
18. Mellette Józabád, és vele száznyolczvanezeren harczra felszerelve.
19. Ezek szolgálnak vala a királynak azokon kivül, a kiket a király * egész Júdában a megerősített városokba helyezett. * vers 2.

Jósafát hadjárata Akhábbal a siriaiak ellen.
(V. ö. 1 Kir. 22.)

18. Jósafátnak nagy * gazdagsága és dicsősége vala. Ő sógorságot † szerze Akhábbal.
* rész 17, 5. † 1 Kir. 18, 18. 21, 20.
2. *Néhány* esztendő mulva aláméne Akhábhoz Samariába, és levágatott Akháb az ő és a vele való nép számára sok juhot és ökröt, és rávette őt, hogy felmenjen vele * Rámóth Gileádba. * 1 Kir. 22, 1—38.
3. Mert ezt mondá Akháb az Izráel királya Jósafátnak a Júda királyának: Feljösz-é velem Rámóth Gileádba? Felele néki, és monda: Úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a te néped együtt lesz a harczban.
4. Azután monda Jósafát az Izráel királyának: Kérdezősködjél * még ma az Úr beszéde után. * 2 Kir. 3, 11 12.
5. És összegyűjté az Izráel királya a prófétákat, mintegy négyszáz férfiút, és monda nékik: Elmenjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? Felelének: Menj el, és az Isten a király kezébe adja.
6. És monda Jósafát: Nincsen-é itt több prófétája az Úrnak, * hogy attól *is* tudakozódhatnánk? * 1 Kir. 22, 7—9.
7. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Van még egy férfiú, a ki által az Urat megkérdezhetjük, de én gyűlölöm őt, mert soha nem jövendöl nékem jót, hanem mindig csak rosszat: ez Mikeás, a Jimla fia. És monda Jósafát: Ne beszéljen így a király!
8. Szólíta azért az Izráel királya egyet *az ő* szolgái közül, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jimla fiát.
9. És az Izráel királya és Jósafát a Júda királya ott ülnek vala, kiki az ő királyiszékében, *királyi* ruhákba öltözötten; ott ülnek vala Samaria kapuja előtt, a térségen; és a próféták mind * prófétálnak vala ő előttök.
* vers 5.
10. Csináltatott vala pedig magának Sédékiás * a Kénaána fia vasszarvakat, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, mígnem megemészted őket! * 1 Kir. 22, 11.
11. A többi próféták is mind ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámóth Gileád ellen, szerencsés leszel; mert azt az Úr a király kezébe adja.
12. A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívná Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlő akarattal jót jövendölnek a királynak; szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendölj jót.
13. Akkor monda Mikeás: Él az Úr, hogy *csak* azt fogom mondani, a mit az én Istenem * nékem mondánd!
* 4 Móz. 22, 38. 24, 13.

Mikeás vereséget josol.

14. Mikor azért a király elé jutott, akkor monda a király néki: Mikeás! elmenjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És monda: Menjetek el, és jó szerencsétek leszen, kezetekbe adattatnak azok.
15. És monda a király néki: Hányszor esküdtesselek meg téged, hogy az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében?

16. Akkor monda: Látám az egész Izráelt elszéledve a hegyeken, mint a juhokat, melyeknek pásztoruk nincsen. És azt mondá az Úr: Nincsen ezeknek urok. Térjen meg kiki az ő házához békességben.

17. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Nemde nem megmondottamé, hogy nem fog nékem jót * jövendölni, hanem rosszat? * vers 7.

18. Ismét monda: Halljátok meg azért az Úr szavát. Látám az Urat ülni az * ő királyiszékében, és az egész mennyei sereget jobb és balkeze felől mellette állani. * Dán. 7, 10.

19. És monda az Úr: Kicsoda * csalja meg Akhábot, az Izráel királyát, hogy felmenjen és elveszszen Rámóth Gileádban? És ki egyet, ki mást szóla. * 1 Kir 22, 20.

20. Akkor eljöve egy * lélek, a ki megállván az Úr előtt, monda: Én akarom megcsalni őt. Az Úr pedig monda néki: Mimódon? * 1 Kir. 22, 21.

21. És felele: Kimegyek és leszek hazug lélek az ő összes prófétái szájában. Monda azért: Csald meg és győzd meg, menj ki és cselekedjél úgy.

22. Ímé azért most az Úr adta a hazugságnak lelkét * ezen te prófétáid szájába, és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened. * vers 10. 11. Ésa. 19, 14.

23. Akkor oda lépett Sédékiás, * a Kénaána fia, s arczul csapá Mikeást, és monda: Melyik úton távozott el az Úrnak lelke tőlem, hogy csak néked szólana? * vers 10. Ján. 18, 22.

24. Felele Mikeás: Ímé meglátod magad azon a napon, a mikor egyik kamarából a másik kamarába * mégy, hogy elrejtőzhessél. * 1 Kir. 22, 25.

25. Akkor monda az Izráel királya: Fogjátok meg Mikeást, és vigyétek Amonhoz a város fejedelméhez, és Joáshoz a király fiához,

26. És mondjátok: Ezt mondja a király: Vessétek őt a tömlöczbe, s tápláljátok őt a nyomorúság kenyerével és a nyomorúság vizével, * míg békességgel megjövök. * 1 Kir. 22, 27.

27. És monda Mikeás: Ha békével térsz vissza, * akkor nem az Úr szólott én általam. Ismét monda: Halljátok meg minden népek! * vers 16. 5 Móz. 18, 21. 22.

Akháb veszedelme.

28. És felvonult az Izráel királya és Jósafát a Júda királya Rámóth Gileád ellen.

29. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Ruhámat megváltoztatom, és úgy megyek a viadalra; te pedig öltözzél fel ruhádba. És megváltoztatá az Izráel királya az ő ruháját, és menének viadalra.

30. Siria királya pedig meghagyta vala az ő szekerei fejedelmeinek, mondván: Ne harczoljatok se kicsiny, se nagy ellen, hanem csak az Izráel királya ellen.

31. És a mikor meglátták a szekerek fejedelmei Jósafátot, mondának: Ez az Izráel királya! És körülfogták őt, hogy legyőzzék. Akkor felkiálta Jósafát, és az Úr * megsegéllé őt, és az Isten azokat elfordítá tőle; * 1 Kir. 22, 32. 33.

32. Mert mikor látták a szekerek fejedelmei, hogy nem az Izráel királya, ott hagyták.

33. Egy férfi pedig kifeszíté kézívét csak úgy találomra, és találá az Izráel királyát a pánczél és a kapocs között. És ő monda az ő kocsisának: Fordulj meg, és vígy ki engem a * táborból, mert megsebesültem. * 1 Kir. 22, 34. 37. 38.

34. És az ütközet mind erősebb lett azon a napon, és az Izráel királya az ő szekerében állott a Siriabeliek ellen estvéig, és naplementekor meghala.

Jósafát Jéhu által az Akhábbal való szövetség miatt megrovatván, a népet Istenhez téríti és igaz bírákat rendel.

19. Megtére pedig Jósafát a Júda királya az ő házához Jeruzsálembe békével.

2. És eleibe méne Jéhu próféta, a Hanáni fia, és monda Jósafát királynak: Avagy az istentelennek * kellett-é segítségül lenned, és az Úrnak gyűlölőit szeretned? Ezért nagy az Úrnak haragja ellened. * 1 Kir. 21, 20—25. 22, 29.

3. Mindazáltal némi jó dolog találtatott benned, hogy e földről kivágattad az Aserákat * és az Istennek keresésére adtad magadat. * rész 17, 4—6.

4. És Jósafát *egy ideig* Jeruzsálemben tartózkodék, azután pedig kiméne a nép közé, Beersebától fogva mind az Efraim hegységéig, és megtéríté őket az Úrhoz, az ő atyáiknak Istenéhez;

5. És rendele bírákat azon a földön, Júdának minden erős városaiba, városonként.

6. És monda a bíráknak: Jól meglássátok, a mit cselekesztek; mert nem ember *nevében* ítéltek, hanem az Úrnak *nevében*, a ki az ítéletben * veletek *lesz*. * Zsolt. 82, 1.

7. Azért az Úr félelme legyen rajtatok, vigyázzatok *arra*, a mit tesztek; mert az Úrnál, a mi Istenünknél nincsen hamisság, * sem személyválogatás, sem ajándékvétel. * 5 Móz. 10, 17. Csel. 10, 34. 1 Pét. 1, 17.

8. Sőt Jeruzsálemben is beállíta né-

melyeket Jósafát a Léviták, papok és az Izráel nemzetségeiből való fejedelmek közül az Úr ítéletére és a perlekedésekre. És ők Jeruzsálembe visszatérének.
9. És meghagyá nékik, mondván: Így cselekedjetek az Úrnak félelmében hűséggel és tökéletes szívvel.
10. Ha valamely pert előtökbe hoznak a ti atyátokfiai, a kik lakoznak az ő városaikban, emberhalál, törvény és parancsolat, a rendtartások és ítéletek miatt: intsétek őket, hogy ne vétkezzenek az Úr ellen, és ne szálljon reátok és a ti atyátokfiaira *az Úr* haragja. Így cselekedjetek és ne vétkezzetek.
11. És ímé Amária pap lesz a fő ti köztetek az Úrnak minden dolgaiban; és Zebádia, az Ismáel fia lesz a Júda házának vezére a király minden dolgában; a Léviták is elöljáróitok lesznek. Legyetek azért erősek a ti tisztetekben és az Úr mellette lesz az igaznak.

Jósafát diadala az ammonitákon és moábitákon.

20. És lőn ezek után, eljövének a Moáb fiai * és Ammon fiai, és velök mások is az Ammoniták közül, Jósafát ellen, hogy hadakozzanak *vele*. * 2 Sám. 8, 2. 12. 2 Kir. 3, 5.
2. Eljövének pedig *a hírmondók*, és megmondák Jósafátnak, mondván: A tenger tulsó részéről nagy sokaság jön ellened Siriából, és * már Haséson-Tamárban vannak; ez az Engédi. * 1 Móz. 14, 7. Józs. 15, 20. 62.
3. Megfélemlék azért Jósafát, és az Urat kezdé keresni és hirdete az egész Júda országában bőjtöt.
4. Azért felgyűlének a Júdabeliek, hogy az Úr *segedelmét* keressék, Júdának minden városaiból is jövének, hogy az Urat megkeressék.
5. És megálla Jósafát Júda és Jeruzsálem gyülekezetiben, az Úr házában az új pitvar előtt.
6. És monda: Oh Uram, mi atyáink Istene! nem te vagy-é egyedül Isten a mennyben, a ki uralkodol a pogányoknak minden országain? A te kezedben *van* az erő és hatalom, és senki nincsen, a ki ellened megállhatna.
7. Oh mi Istenünk! nem te űzéd-é ki e földnek lakóit a te néped az Izráel előtt, és nem te adád-é azt Ábrahámnak, a * te barátod magvának mindörökké? * Ésa. 41, 8. Jak. 2, 23.
8. És lakának azon, és építettek azon a te nevednek szentséges * hajlékot, mondván: * 1 Kir. 6, 27. 9, 3.
9. A mikor veszedelem jövend mi reánk, háború, * ítélet, döghalál vagy éhség, megállunk e házban előtted (mert a te neved † e házban van) és a mikor kiáltunk hozzád a mi nyomorúságainkban: hallgass meg és szabadíts meg *minket*. * 1 Kir. 8, 33–37. † rész 5, 13. 14. 2 Sám. 7, 13. 2 Móz. 20, 24.
10. És most ímé az Ammoniták, a Moábiták és a Seir * hegyén *lakozók*, a kiknek földjén nem akarád, hogy általmenjenek az Izráel fiai, mikor Égyiptom földéből kijöttek, hanem mellettök menének el és nem pusztíták el őket; * 5 Móz. 2, 4. 9, 19.
11. Ímé ezért azzal fizetnek nékünk, hogy ellenünk jönnek, hogy kiűzzenek a te örökségedből, melyet örökségül adtál nékünk.
12. Oh mi Istenünk, nem ítéled-é meg őket? Mert nincsen mi bennünk erő e nagy sokasággal szemben, mely ellenünk jön. Nem tudjuk, mit cselekedjünk, hanem csak te reád * *néznek* a mi szemeink. * Zsolt. 123, 1. 2.
13. És a Júdabeliek mindnyájan állanak vala az Úr előtt, gyermekeikkel, feleségeikkel és fiaikkal egyetemben.
14. Akkor Jaházielre, a Zakariás fiára (ki Benája fia, ki Jéhiel fia, ki Mattániás fia vala, és az Asáf * fia közül való Lévita vala) az Úrnak lelke szálla, a gyülekezet közepette, * 1 Krón. 25, 1.
15. És monda: Mindnyájan, a kik Júdában és Jeruzsálemben lakoztok, és te Jósafát király, halljátok meg szómat! Így szól az Úr néktek: Ne féljetek és ne rettegjetek e nagy sokaság miatt; mert nem ti harczoltok velök, hanem az Isten.
16. Holnap szálljatok szembe velök! Ímé ők a Czicz hágóján fognak felmenni, és rájok találtok a völgynek szélénél, a Jeruel pusztájával szemben.
17. Nem kell néktek harczolnotok, *hanem csak* álljatok veszteg, és lássátok az Úrnak szabadítását rajtatok. Júda és Jeruzsálem ne féljetek és ne rettegjetek! Holnap menjetek ellenök, mert az Úr veletek lesz.
18. Akkor Jósafát meghajtá fejét a föld felé, s Júda és Jeruzsálem lakói leborulának az Úr előtt és imádák az Urat.
19. A * Kéhátiták fiai közül és a Kóriták fiai közül való Léviták pedig felállának, hogy az Urat Izráel Istenét nagy felszóval dícsérjék. * 1 Krón. 6, 1. 22. 33.
20. És reggel felkészülvén, kimenének a Tékoa pusztájára; és mikor kiindulnának *onnan*, megálla Jósa-

fát, és monda: Halljátok meg szómat,
Júda és Jeruzsálemben lakozók! Bízzatok az Úrban a ti Istentekben, és megerősíttettek; bízzatok az ő * prófétáiban, és szerencsések lesztek!
* Ésa.7,9. 1 Sám.15,24.
21. Tanácsot tartván pedig a néppel,
előállítá az Úr énekeseit, hogy dícsérjék a szentség ékességét, a sereg előtt menvén, és mondják: * Tiszteljétek az Urat, mert örökkévaló az ő irgalmassága;
* 1 Krón.16,34.35. Zsolt.136,1—3.
22. És a mint elkezdették az éneklést
és a dícséretet: az Úr ellenséget szerze az Ammon fiai és a Moábiták és a Seir hegyén *lakozók* ellen a kik Júdára jövének, és * megverettetének.
* Bir.7,22.
23. Mert az Ammon és a Moáb fiai
a Seir hegyén lakozók ellen támadának, hogy őket levágnák és elvesztenék; és mikor mind elvesztették a Seir hegyén lakozókat, azután egymás * elpusztítását segítették elő.
* 1 Sám.14,20.
24. A Júda népe pedig méne Mispába
a puszta felé, és mikor a sokaság felé fordulának: ímé csak elesett holttestek valának a földön, és senki sem menekült meg.
25. Akkor elméne Jósafát és az ő né-
pe, hogy azoknak jószágait megzsákmányolják, és találának nálok temérdek gazdagságot és a holttesteken drága szép ruhákat, melyeket lefosztának *rólok*, oly sokat, hogy alig vihették el, és harmadnapig kapdosták a zsákmányt, mert felette sok vala.
26. Negyednapra pedig gyűlének a
hálaadásnak völgyébe, mivel az Úrnak ott adának hálákat; azért azt a helyet hálaadás völgyének nevezék mind e mai napig.
27. Megtére azért Júdának és Jeru-
zsálemnek egész népe Jósafáttal az ő fejedelmökkel egybe, hogy visszamenjen Jeruzsálembe nagy örömmel; mert az Úr megvígasztalta vala őket az ő ellenségeik felett.
28. És bemenének Jeruzsálembe, lan-
tokkal, cziterákkal és trombitákkal, az Úr házához.
29. És lőn az Istennek félelme az or-
szágok minden királyságain, mikor meghallották, hogy az Úr hadakozott vala az Izráel ellenségei ellen.
30. Megnyugovék azért a Jósafát or-
szága, és békességet ada néki az ő Istene minden felől.

Jósafát barátkozása Akháziával.

(Vers 31—rész 21,1: v. ö. 1 Kir.22,41—51.)

31. És uralkodék Jósafát Júda felett.
Harminczöt * esztendős vala, mikor uralkodni kezde, és uralkodék Jeruzsálemben huszonöt esztendeig; és az ő anyjának neve Azuba vala, a Silhi leánya.
* 1 Kir.22,41.42.
32. És jára Asának * az ő atyjának
útján, el sem távozék attól, cselekedvén azt, a mi az Úr szeme előtt kedves dolog vala.
* 1 Kir.15,9—15.24.
33. Csakhogy még a magaslatok nem
rontattak le, és a nép nem készítette az ő szívét az ő atyái Istenéhez.
34. Jósafátnak pedig első és utolsó
dolgai ímé meg vannak írva Jéhunak a Hanáni fiának könyvében, a ki azokat beírta az Izráel királyainak könyvébe.
35. Azután Jósafát a Júda királya
megbarátkozék Akháziával az Izráel királyával, a ki gonoszul * cselekedett vala;
* 1 Kir.22,52—54.
36. Mindazáltal vele megbarátkozék,
hogy hajókat * készítenének, melyeken Társisba mennének; és a hajókat Esiongáberben készíték.
* 1 Kir.22,49.50.
37. Jövendöle azért Eliézer a Mare-
sából való Dódava fia Jósafát ellen, mondván: Minthogy megbarátkozál Akháziával, az Úr megsemmisíti a te munkádat. És a hajók mind összetörének, és nem mehetének Társisba.

Jórám gonoszul uralkodik.

(V. ö. 2 Kir.8,16—22.)

21. És meghala Jósafát * az ő atyái-
val egyetemben, és eltemették az ő atyáival a Dávid városában; és uralkodék helyette az ő fia, Jórám.
* 1 Kir.22,51.
2. És az ő testvérei, a Jósafát fiai *ezek
valának:* Azária, Jéhiel, Zakariás, Azáriás, Mikáel és Sefátja. Ezek mind Jósafátnak, az Izráel királyának fiai voltak.
3. És adott nékik az ő atyjok sok aján-
dékot ezüstben, aranyban és drágaságokban, Júdabeli megerősített városokkal; de a királyságot Jórámnak adá, mivel ő vala elsőszülötte.
4. Kezde azért Jórám az ő atyjának
királyságában uralkodni, és mikor immár abban megerősödött, az ő testvéreit mind megölé fegyverrel; sőt Izráel fejedelmei közül is *némelyeket.*
5. Harminczkét esztendős korában
kezdett vala uralkodni Jórám, és nyolcz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.
6. És jára az Izráel királyainak út-
ján, a mint cselekszik vala az Akhábháznépe; mert az Akháb leányát vette vala magának feleségül; és az Úr szemei előtt gonosz dolgot cselekedék.
7. Nem akará mindazáltal * az Úr a
Dávid házát elveszteni a szövetségért,

a melyet † Dáviddal kötött, és mivel
igéretet tett vala, hogy szövétneket ad
néki és az ő †† fiainak minden időben.
* 2 Kir.8,17-19. † 2 Sám.7,11.12. †† 1 Kir.11,36.

Az edomiták elpártolása.

8. Az ő idejében szakada el * Edom
Júda keze alól, és királyt választának
magoknak. * 1 Móz.27,40. 2 Sám.8,14.
9. Elméne ugyan Jórám az ő vezé-
reivel és a szekerek mind ő vele, és
felkelvén éjjel, megveré az * Edomi-
tákat, a kik őt körülvették vala, és
szekereiknek fejedelmeit;
* rész 20,10—22.
10. Mindazáltal Edom elszakada Jú-
dának keze alól mind e mai napig.
Ugyanakkor elszakada Libna is az ő
keze alól, mivel elhagyta az Urat,
atyái Istenét.
11. Ő is csináltatott magaslatokat Jú-
da hegyein, és azt művelé, hogy a Je-
ruzsálembeliek paráználkodának, sőt
Júdát is felbiztatá *erre*.

Illés levele.

12. Juta pedig azonközben az Illés
próféta írása hozzá, mondván: Ezt
mondja az Úr, a te atyádnak Dávid-
nak Istene: Mivel nem járál a te atyád-
nak Jósafátnak útján, sem a Júda ki-
rályának Asának útján;
13. Hanem járál az Izráel királyai-
nak útján, és azt műveléd, hogy Júda
és Jeruzsálem lakói paráználkodja-
nak, a mint az Akháb háza is paráz-
nálkodik; annakfelette testvéreidet,
atyádnak házát megöléd, a kik job-
bak voltak nálad:
14. Ímé az Úr nagy csapást bocsát a
te népedre, fiaidra, feleségeidre és
minden jószágodra.
15. Te pedig súlyos betegségbe, bél-
bajba * *esel*, mindaddig, míg a te béled
naponként kimegy a betegség miatt.
* vers 19.

Jórám halála.

16. Felindítá azért az Úr Jórám ellen
a Filiszteusok és az Arábiabeliek el-
méjét, a kik a szerecsenekkel hatá-
rosok valának.
17. És feljövének Júda ellen és meg-
támadván őt, zsákmányul vivék
mindazt a vagyont, a mi a király há-
zában található volt, sőt fiait és fe-
leségeit is, és nem maradt néki más
fia, csak Joákház, a legkisebbik.
18. És mindezek után megveré őt az
Úr felette nagy bélbajjal, mely gyó-
gyíthatatlan vala.
19. És *ez* így volt napról-napra, egé-
szen a második év végéig, midőn be-
lei kifolytak a betegség miatt, és meg-
hala nagy kínokban: és népe nem
égete néki *drága illatú fűszereket*, mint
az ő atyáinak * égettek vala. * rész 16,14.
20. Harminczkét *esztendős* vala, mi-
kor uralkodni kezde, és nyolcz esz-
tendeig uralkodék Jeruzsálemben.
És mikor minden részvét nélkül ki-
mula, eltemeték őt a Dávid városá-
ban; de nem a királyok sírjába.

Akházia gonosz országlása és veszedelme.
(Vers 1—6: v. ö. 2 Kir.8,25—29.)

22. És királylyá tevék Jeruzsálem
lakosai helyette az ő legki-
sebb * fiát Akháziát; mert az időseb-
beket mind megölték azok, a kik az
Arábiabeliekkel jöttek vala a tábor-
ba. Uralkodék azért Akházia, Jórám-
nak a Júda királyának fia.
* 2 Kir.8,24. † rész 21,16.17.
2. Akházia negyvenkét esztendős
volt, mikor királylyá lett, és egy esz-
tendeig uralkodék Jeruzsálemben.
Anyjának neve Athália volt, a ki az
Omri leánya vala.
3. Ő is az Akháb házának * útjain
jára; mert az ő anyja vala néki tanács-
adója az istentelen cselekedetre.
* 2 Kir.8,27.
4. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt, miképen az Akháb ház-
népe, mert azok voltak tanácsadói
atyja halála után, az ő veszedelmére.
5. Sőt azoknak tanácsa után indul-
va, hadba méne Jórámmal az * Ak-
háb fiával az Izráel királyával Ha-
záel ellen a Siriabeli király ellen, Rá-
móth Gileádba; de a Siriabeliek Jó-
rámot megverék. * 2 Kir.8,25.
6. Visszatért azért *Jórám*, hogy meg-
gyógyíttassa magát Jezréel városá-
ban; mert sebek *valának rajta*, me-
lyekkel megsebesíttetett Rámában,
mikor Hazáel ellen, Siria királya el-
len harczolt. Akházia pedig, Jórám-
nak a Júda királyának fia, alámé-
ne, hogy meglátogatná Jórámot az
Akháb fiát Jezréelben; mert beteg
vala.
7. Hogy Akházia Jórámhoz méne, Is-
ten *akaratából*, az ő romlása vala,
mert odaérkezvén, elméne Jórámmal
Jéhu ellen, a ki a Nimsi fia volt, a
kit az Úr felkenetett, * hogy kiírtaná
az Akháb háznépét. * 2 Kir.9,1.2.6—10.
8. Lőn azért, mikor Jéhu az Akháb
házán bosszút álla, rátalált a Júda
fejedelmeire és az Akházia testvérei-
nek fiaira, a kik Akháziának szolgál-
nak vala, és * megölé őket.
* 2 Kir.10,13.14.
9. Akháziát is keresé és megfogák őt,
(ki Samariában rejtőzött vala el) és
vivék őt Jéhuhoz, a ki megöleté * őt.
De eltemették, mert ezt mondják
róla: *Mégis* a Jósafát fia volt, a ki tel-
jes szívvel keresé az Urat. És nem va-

la immár senki az Akházia háznépe közül, a ki képes lett volna a királyságra. *2 Kir.9,27.

Athália gyilkossága.

(Vers 10—12: v. ö. 2 Kir.11,1—3.)

10. És*Athália az Akházia anyja, látván, hogy az ő fia meghalt: felkele és megölé a Júda háznépének minden királyi sarját. *2 Kir.11,1—3.

11. De Jósabát a király leánya vevé Joást*az Akházia fiát, és kivivé őt titkon a király fiai közül, a kik megölettek, és elrejté őt és az ő dajkáját az ágyasházban. És elrejté őt Jósabát, a Jórám király leánya, a ki a Jójada pap felesége volt, (mert Akháziának huga vala)Athália elől,hogy őt meg ne ölhesse. *rész 24,1.

12. És náluk vala az Úr házában elrejtve hat esztendeig. Athália pedig uralkodék az ország felett.

Jójada Joást királylyá teszi.

(V. ö. 2 Kir.11,4—20.)

23. A hetedik * esztendőben pedik felbátorodván Jójada, szövetséget kötött a századosokkal, Azáriával a Jérohám fiával, Ismáellel a Jóhanán fiával, Azáriával az Obed fiával, Maaséjával az Adája fiával, és Elisafáttal a Zikri fiával. *2 Kir.11,4—12.

2. A kik Júda országát körüljárván, összegyűjték Júdának minden városaiból a Lévitákat és az Izráel családfőit, és jövének Jeruzsálembe.

3. Szövetséget tőn pedig mind az egész gyülekezet a királylyal az Isten házában, minekutána *Jójada* eképen szólott nékik: Ímé a király fia fog uralkodni, a mint az Úr*szólott volt a Dávid fiairól; *2 Sám.7,12.16. 1 Kir.11,36.

4. Azért ez az a dolog, amit cselekednetek kell: Harmadrész közületek, a kik a szombatra szoktatok feljönni a papok és a Léviták közül, ajtónálló legyen;

5. Harmadrész a király házánál, és harmadrész a főkapunál álljon; az egész nép pedig legyen az Úr házának pitvariban;

6. Senki ne menjen be az Úr házába, hanem csak a papok és a kik szolgálnak a Léviták közül, csak ők menjenek be, mert szent dologra rendeltettek; az egész nép tartsa magát az Úr parancsolatjához.

7. És a Léviták vegyék körül a királyt, fegyvere mindenkinek kezében legyen, és ha valaki bemenne a házba, ott megölettessék; és a király mellett legyetek, mikor bemegy és mikor kijön.

8. És mind a szerint cselekedének a Léviták és az egész Júda, a mint Jójada pap megparancsolá, és kiki maga mellé vevé az ő embereit, mindazokat, a kik felmennek vala a szombatra, mind a kik kijőnek vala szombaton; mert Jójada pap nem ereszté el a csapatokat.

9. És Jójada pap a századosoknak azokat a dárdákat, paizsokat és pánczélokat adá, a melyek Dávid királyéi *voltak*, a melyek az Isten házában *valának*.

10. És állítá az egész népet, mindenkinek fegyvere kezében lévén, a ház jobb oldalától fogva a ház bal oldaláig, az oltár mellett és a ház mellett a király körül.

11. Akkor kihozák a király fiát, és reá tevék a koronát és a bizonyságtételt, és királylyá tevék őt, és megkenék őt Jójada és az ő fiai, mondván: Éljen a király!

Athália megöletik.

12. Mikor pedig meghallotta Athália a futkosó nép szavát, a kik a királyt dícsérik vala; akkor *ő is* felméne a nép közé az Úr házába.

13. És mikor látta, hogy a király az ő oszlopánál áll a bejáratnál, * s a fejedelmek és a trombitások a király mellett vannak, és hogy az egész föld népe örül, trombitál, s az énekesek a zengő szerszámokkal énekelnek, a kik tudósok valának az *isteni* dícséretben: megszaggatá Athália az ő ruháit, és monda: Árulás, árulás! *2 Kir.23,3.

14. És kiküldé Jójada pap a századosokat, a sereg előljáróit, mondván nékik: Vezessétek ki*a rendek között; és ha valaki utána menne, fegyverrel ölettessék meg. Mert ezt mondja vala a pap: Ne öljétek meg őt az Úr házában. *2 Kir.11,15.

15. Helyet adának azért néki, *hogy kimehessen*, és mikor jutott volna a király háza felé a lovak * kapujáig, ott megölték őt. *rész 22,10. 2 Móz.21,14.

A baálimádás eltöröltetik.

16. Szövetséget tőn pedig Jójada ő maga között, az egész nép között és a király között, hogy ők az Úr népei legyenek.

17. És beméne az egész sokaság * a Baál házába, és azt elrontá, és annak mind oltárait, mind bálványait összetöré; Mattánt pedig a Baál papját az oltárok előtt†ölék meg. *rész 21,11.22,3.4. 2 Kir.11,18. †5 Móz.13,9.

18. És gondviselőket állíta Jójada az Úr házába, a lévitai papok által, a kiket Dávid csoportokba osztott*az Úr házában, hogy áldoznának égő-

áldozatokkal az Úrnak, a mint a Mózes törvényében megíratott, nagy vígassággal és énekszóval, a Dávid rendelése szerint. * 1 Krón.24,3—7.25,1.8.

19. És állítá az * ajtónállókat az Úr házának kapuihoz, hogy be ne mehessen, a ki tisztátalan bármely dolog által. * 1 Krón.26,1—19.

20. Azután maga mellé vevé a századosokat és a főembereket és a kik a nép felett uralkodnak, s az egész ország népét, és kivezetvén a királyt az Úr házából, bemenének a király házának felső kapuján, és ülteték a királyt a királyiszékbe.

21. És örvendezett a föld minden népe, és a város is megnyugovék; minekutána Atháliát megölék * fegyverrel. * vers 15.

Joás király dicséretes tettei.
(V. ö. 2 Kir. 12.)

24. Hét esztendős vala Joás, * mikor uralkodni kezde, és uralkodék Jeruzsálemben negyven esztendeig; az ő anyjának neve Sibia vala, Beersebából.
* rész 23,1—11. 2 Kir.11,21.12,1.

2. És cselekedék Joás az Úr előtt kedves dolgot, Jójada papnak teljes életében.

3. Vett pedig néki Jójada két feleséget, és nemze fiakat és leányokat.

4. Ezek után elvégezé magában Joás, hogy megújítja az Úrnak házát.

5. És összehivatá a papokat és a Lévitákat, és monda nékik: Menjetek el a Júda városaiba, és szedjetek az Izráel népétől fejenként pénzt, hogy a ti Istentek háza esztendőnként kijavíttassék. Ti pedig siessetek e dologgal; de a Léviták nem sietének.

6. Akkor hivatá a király Jójadát a papifejedelmet, és monda néki: Miért nem gondoltál a Lévitákra, hogy behozzák Júdából és Jeruzsálemből az ajándékot, a melyet *rendelt* * Mózes az Úr szolgája és az Izráel gyülekezete, a gyülekezet sátorához?
* 2 Móz.30,11—15.

7. Mert az istentelen Athália * *és* az ő fiai elpusztították az Isten házát, és mindazt, a mi az Úr házának vala szentelve, a bálványokra költötték. * rész 22,3.10.

8. És mikor parancsolt a király, csinálának egy ládát, melyet az Úr házának kapuja előtt helyezének el, kivül.

9. És kihirdeték Júdában és Jeruzsálemben, hogy hozzák el az Úrnak az ajándékot, a melyet az Isten szolgája Mózes * *parancsolt* a pusztában Izráelnek. * vers 6.

10. Akkor a vezérek mindnyájan és az egész nép örömmel vivék *az ő ajándékaikat* és veték a ládába, míg megtelék.

11. És időnként a Léviták által elviteték a ládát a király gondviselőjéhez, és mikor látták, hogy sok pénz van benne, eljövén a király íródeákja és a főpap választott embere, kiüríték a ládát, s azután ismét visszaviték helyére. Ezt művelék időnként, és nagy összeg pénzt gyűjtének.

12. És adá azt a király és Jójada az Úr háza körül való munka felügyelőjének; és fogadának favágókat és ácsokat az Úr házának újítására, vas- és rézműveseket is az Úr házának megerősítésére.

13. Munkálkodának azért a művesek, és az ő kezök által a kijavítás előrehaladt, s az Úrnak házát *előbbi* állapotába helyezék, és megerősíték azt.

14. Mikor pedig elvégezték, a megmaradt pénzt vivék a királynak és Jójadának, melyből csinálának az Úr háza számára edényeket, az *isteni* tisztelet és áldozat számára kanalakat, s arany és ezüst edényeket. És áldoznak vala égőáldozatokkal szüntelen az Úrnak házában, Jójadának * teljes életében. * rész 23,18—20.

15. Megvénhedék pedig Jójada, és megelégedvén életével, meghala. Száz harmincz esztendős korában hala meg.

16. És eltemeték őt a Dávid városában a királyok között, mivel kedves dolgot cselekedett vala Izráelben mind Istennel s mind az ő házával.

Joás bálványozása.

17. Minekutána pedig meghala Jójada, eljövének a Júda fejedelmei, és meghajták magokat a király előtt; a király pedig hallgatott reájok.

18. És elhagyák az Úrnak, atyáik Istenének házát, és szolgálának az Aseráknak és * bálványoknak; mely vétkök miatt lőn *az Úrnak* haragja Júda és Jeruzsálem ellen. * rész 21,11.

19. És külde hozzájok prófétákat, hogy visszatérítenék őket az Úrhoz, a kik bizonyságot tevének ellenök, de nem hallgattak reájok.

20. Az Isten lelke pedig felindítá Zakariást, a Jójada pap fiát, a ki felálla a nép között, és monda nékik: Ezt mondja az Isten: Miért szegtétek meg az Úrnak parancsolatait? — mert az nem használ néktek.* Ha elhagytátok az Urat, ő is elhagy titeket. * vers 23,25.

21. Azok pedig reá támadván, ott az Úr háza pitvarában * megkövezék őt a király parancsolatjából. * Máté 23,35.

22. És nem emlékezék meg Joás király a jótéteményről, * a melylyel an-

nak atyja, Jójada vala ő hozzá éltében, hanem megöleté a fiát. Mikor pedig meghalna, ezt mondá: Látja az Úr és bosszút áll! * rész 23,1—11.

Joás büntetése és halála.

23. És már az esztendő elmultával feljöve ellene Siria *királyának* serege, és méne Júdára és Jeruzsálemre, és kiirtották a népnek minden vezéreit a nép közül, és minden zsákmányukat küldék Damaskusba a királynak;
24. Mert noha kevés emberrel jött vala rájok a Siriabeli had, mindazáltal az Úr kezökbe adá *Júdának* nagy seregét, mivel az Urat, atyáiknak Istenét elhagyták; és Joáson is bosszút állának.
25. És mikor tőle elmentek (súlyos betegségben hagyták hátra): pártot ütének ellene az ő szolgái, a Jójada pap fiának haláláért, és megölék őt ágyában, és meghala. És eltemeték őt a Dávid városában, de nem temeték őt a királyok sírjába.
26. Ezek ütöttek ellene pártot: Zabád az Ammonbeli Simeát asszony fia, és Józabád a Moábbeli Simrith fia.
27. Az ő fiai, és alatta az adónak megszaporodása, s az Isten házának kijavítása, ímé meg vannak írva * a királyok könyvének magyarázatában. Uralkodék helyette az ő fia, Amásia.
* 2 Kir. 12, 1—18.

Amásia országlása Júdában.
(V. ö. 2 Kir. 14, 1—20.)

25. Huszonöt esztendős korában kezdett Amásia* uralkodni, és huszonkilencz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jéhoaddán vala, Jeruzsálemből való. * 2 Kir. 14, 1.
2. És kedves dolgot cselekedék az Úr előtt; de nem tiszta szívből.
3. Lőn pedig azután, hogy országában megerősödék, megölé az ő szolgáit, a kik a királyt az ő atyját* megölték vala. * rész 24, 25. 26.
4. De azoknak fiait nem öleté meg, hanem a szerint cselekedék, a mint a törvényben, a Mózes könyvében megiratott, a melyben az Úr parancsolt volt, mondván: Meg ne * ölettessenek az atyák a fiakért és a fiak se ölettessenek meg az atyákért, hanem kiki az ő saját bűnéért ölettessék meg. * 5 Móz. 24, 16.
5. Összegyűjté annakfelette Amásia a Júda népét, és választa közülök a nemzetségek szerint egész Júdában és Benjáminban ezredeseket és századosokat; és megszámlálá őket a húsz esztendősöktől fogva és a kik feljebb valának, és talála azok közül válogatott fegyverfoghatókat, kopjásokat és paizsosokat, háromszázezeret.
6. Annakfelette az Izráeliták közül százezer erős vitézt fogadott fel, száz talentom ezüstön.
7. Eljöve pedig az Isten embere ő hozzá, mondván: Oh király! ne menjen el te veled Izráel serege, mert az Úr nem lesz Izráellel, Efraim minden fiaival.
8. Ha nem *hiszed,* ám menj el, készülj a viadalhoz; de megver az Isten téged az ellenség előtt; mert az Isten hatalmában van mind a segítség, * mind a megveretés. * 1 Sám. 2, 6.
9. Akkor monda Amásia az Isten emberének: De mit tegyünk a száz talentom ezüsttel, a melyet Izráel seregének adtam? És felele az Isten embere: Az Úr néked annál sokkal többet adhat.
10. Kiválasztá azért Amásia azt a sereget, a mely Efraimból jött vala ő hozzá, hogy mennének helyökre; mely dologért igen megharagvának a Júda népére, és felgerjedt haraggal tértek vissza helyeikre.
11. Amásia pedig felbátorodván, elindítá népét, és méne a sós völgybe; és megvere a Seir* fiai közül tízezeret.
* vers 14. rész 20, 10—22. 21, 9. 10.
12. És Júda fiai tízezeret élve fogtak el, a kiket egy magas kőszikla tetejére vivének, és letaszították őket a magas kőszikláról, és mindnyájan összeroncsoltattak.
13. Annak a seregnek fiai pedig, a kiket visszakülde Amásia, * hogy ne menjenek ő vele hadba: Júdának városaira ütének Samariától fogva mind Bethóronig; és levágván háromezeret azok közül, nagy zsákmányt vivének el. * vers 10.
14. Lőn azután, hogy Amásia megtére az Edomiták * megveréséből, a Seir fiainak isteneit elhozá † és Isten gyanánt tisztelé azokat, a kik előtt magát meghajtja vala, és nékik jóillatot gerjeszte. * vers 11. † 2 Sám. 5, 21.
15. Ezért megharaguvék az Úr Amásiára, és prófétát külde hozzá, a ki monda néki: Miért imádod annak a népnek isteneit, a kik nem szabadíthatták meg az ő népöket a te kezedből?
16. Lőn pedig, mikor ekképen szólott volna néki, monda néki a *király*: Vajjon te tanácsosa vagy-é a királynak? Hallgass,* mert rosszul jársz. Megszűnék azért a próféta, minekutána ezt mondotta volna: Látom, hogy az Isten el akar téged veszteni, † mivel ezt műveléd, és tanácsomat nem fogadád meg.
* rész 24, 20. 21. † 5 Móz. 28, 15—59.

17. Amásia pedig, a Júda királya, tanácsot tartván, követet külde * Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak fia vala, az Izráel királyához, mondván: Nosza, szálljunk szembe egymással! * 2 Kir. 13, 1. 10.
18. Akkor Joás, az Izráel királya ilyen választ ada Amásiának, a Júda királyának: A Libánus hegyén való tövis külde a Libánuson való czédrusfához, mondván: Add a te leányodat az én fiamnak feleségül; ekközben azonban arra menvén egy fenevad, mely a Libánuson lakik vala, eltapodá azt a tövist.
19. Te magadban így gondolkodtál: Megveréd az * Edomitákat, azért fuvalkodtál fel magadban, hogy dicsekedjél. Kérlek, maradj otthon, miért szereznél magadnak veszedelmet, hogy te és Júda elveszszen *általam*. * vers 11. 12.
20. De Amásia nem nyugodhatott, mert Isten elvégezte vala, hogy *az ellenség* kezébe adja őket, * mivel az Edomiták isteneit keresték. * vers 14. 16.
21. Felindula azért Joás, az Izráel királya, és szembeszállának egymással ő és Amásia, a Júda királya Béth-Semesnél, a mely Júdában van.
22. És Júda megveretteték Izráel által, és elmenekülének mindnyájan sátoraikba.
23. Amásiát pedig, a Júda királyát, a Joás fiát, a ki Joákház fia volt, Joás, az Izráel királya elfogá Béth-Semesben, és vivé őt Jeruzsálembe, és Jeruzsálem kőfalát lerontá az Efraim kaputól fogva mind a szeglet kapujáig négyszáz singnyire.
24. És az aranyat, az ezüstöt és mindenféle edényeket, a melyek az Isten házában, az Obed-Edom * birtokában találtatának, és a király házának kincseit, s a kezesek fiait mind Samariába vivé. * 1 Krón. 26, 15.
25. Amásia, a Joás fia, a Júda királya, minekutána meghala Joás, * a Joákház fia, az Izráel királya, még tizenöt esztendeig éle. * 2 Kir. 13, 10.
26. Amásiának pedig többi dolgai, az elsők és utolsók, avagy nincsenek-é megírva a Júda és az Izráel * királyainak könyvében? * 2 Kir. 14, 1—17.
27. Azon időtől fogva pedig, hogy Amásia az * Úrtól elszakada, összeesküvést szőttek ellene Jeruzsálemben; és elmeneküle Lákisba, de utána küldöttek Lákisba, és megölték ott őt. * vers 14.
28. És elhozák onnét lovakon, és eltemeték őt * az ő atyáival, Júdának városában. * rész 24, 25.

Uzziás vagy Azariás először jól és szerencsésen uralkodik.
(V. ö. 2 Kir. 14, 21. 22; 15, 1—7.)

26. Akkor előhozván az egész Júda nemzetsége * Uzziást (ki tizenhat esztendős vala), királylyá tevék őt az ő atyja Amásia helyett. * 2 Kir. 14, 21. 22.
2. Ő építé meg Elótot és csatolta ismét Júdához, minekutána *Amásia* király meghalt az ő atyáival egybe.
3. Tizenhat esztendős korában kezdett vala uralkodni Uzziás, és ötvenkét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jékólia vala, Jeruzsálemből való.
4. És az Úr előtt kedves dolgot cselekedék, a mint az ő atyja, Amásia is cselekedett vala.
5. És keresi vala az Istent * Zakariás *próféta* idejében, a ki az isteni látásokban értelmes vala; és mindaddig, míg az Urat keresé, jó előmenetelt adott néki Isten; * rész 24, 2.
6. Mert kimenvén, hadakozék a Filiszteusok ellen; és a Gáth kerítését, a Jabné kerítését és az Asdód kerítését letöré, és építe városokat Asdódban és a Filiszteusok tartományában.
7. És megsegéllé őt az Isten a Filiszteusok ellen és az Arábiabeliek ellen, a kik lakoznak vala Gúr-Baálban, és Meunimban.
8. És adának az Ammoniták Uzziásnak ajándékot, és elterjede az ő híre Égyiptomig; mert felette igen megnevekedett az ő hatalma;
9. És építe Uzziás tornyokat Jeruzsálemben a szeglet kapuja felett, a völgy kapuja felett és a szegletek felett, és igen megerősítteté azokat.
10. A pusztában is tornyokat épített, és sok kutat ásatott; mert sok nyája vala mind a völgyekben, mind a lapályon, és szántóvető szolgái, vinczellérei a hegyeken és Kármelben, mert a földművelést kedvelte.
11. Uzziásnak hadakozó serege is vala, a mely harczba mehetett csapatonként, a mint megszámláltatott Jéhiel íródeák és Maaséja elöljáró által Hanániás vezetése alatt, a ki a király vezérei közül való.
12. A családfők egész száma a hadakozó vitézek között kétezerhatszáz vala.
13. És az ő kezök alatt levő hadakozó sereg * háromszázhétezerötszáz harczosból állott, a kik képesek valának megsegíteni a királyt ellenségei ellen. * rész 25, 5.
14. És készíttete Uzziás nékik, az egész sereg számára paizsokat, kopjákat,

sisakokat, pánczélokat, íveket és parittyába való köveket.
15. Készíttete annakfelette Jeruzsálemben értelmes mesteremberek által gépezeteket a tornyok tetején és a kőfal szegletein, nyilaknak és nagy köveknek kihajigálására. És az ő híre messzire elterjede; mert csudálatosan megsegítteték, míglen megerősödék.

Uzziás felfuvalkodik és önhatalmú füstölésé-ért poklossággal büntettetik.

16. Mikor pedig ilyen módon megerősödött volna, felfuvalkodék, hogy megfertőztetné magát és vétkezék az Úr ellen, az ő Istene ellen. Beméne az Úr templomába, hogy a füstölő oltáron füstölne.
17. És beméne ő utána * Azáriás pap, és vele az Úr papjai nyolczvanan, igen erősek. * 1 Krón. 6, 10.
18. És ellene állának Uzziás királynak, és mondának néki: Uzziás! nem a te dolgod az Úrnak füstölni, hanem az Áron pap* fiaié, a kik felszenteltetének, hogy füstöljenek. Menj ki e szent helyből; mert igen vétkeztél és dicsőségedre nem leend az Úr Istentől.
* 2 Móz. 30, 7. 4 Móz. 3, 10.
19. És megharaguvék Uzziás, a kinek kezében vala a füstölő szerszám, hogy füstölne; és mikor haragudnék a papokra, bélpoklosság támada a homlokán ott a papok előtt, az Úr házában, a füstölő oltár előtt.
20. És mikor tekintett volna ő reá Azáriás főpap, és vele mind a többi papok, láták a bélpoklosságot az ő homlokán; és elűzék őt onnét, sőt maga is sietett kimenni, mert az Úr megverte vala őt.
21. És lőn Uzziás király * halála napjáig bélpoklos; és lakik vala egy elkülönített házban bélpoklosan, mert az Úr házából kivettetett vala. És Jótám, az ő fia vala a király házában, a ki ítélkezék az ország népe felett. * 2 Kir. 15, 5.
22. Uzziásnak pedig első és utolsó dolgait megírta * Ésaiás próféta, az Ámós fia. * Ésa. 6, 1.
23. És meghala Uzziás az ő atyáival egybe, és eltemeték őt az ő atyáival a temetőbe, a mely a királyoké vala, mert ezt mondják felőle: bélpoklos volt. És uralkodék helyette Jótám, az ő fia.

Jótám jó és szerencsés országlása.
(V. ö. 2 Kir. 15, 32—36. 38.)

27. Huszonöt esztendős vala * Jótám, mikor uralkodni kezde, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jérusa vala, a Sádók leánya.
* 2 Kir. 15, 32. 33.
2. És kedves dolgot cselekedék az Úr előtt, mint az ő atyja, Uzziás is cselekedett vala, csakhogy nem méne az Úr templomába; a nép azonban tovább is vétkezék.
3. Ő építé meg az Úr házának felső kapuját; a vár kőfalán is sokat építe.
4. Annakfelette a Júda hegyes földén városokat építe, és a ligetekben palotákat és tornyokat építe.
5. Ő is hadakozott az Ammon fiainak királyai ellen, a kiket megvere; és adának néki az * Ammon fiai azon esztendőben száz tálentom ezüstöt s tízezer véka búzát és tízezer véka árpát. Ezt fizették néki az Ammon fiai a második és harmadik esztendőben is. * rész 20, 1. 22. 23. 26, 8.
6. És hatalmassá lőn Jótám, mert útjában az Úr előtt, az ő Istene előtt járt.
7. Jótámnak * pedig több dolgait, minden hadakozásait és útjait, ímé megírták az Izráel és a Júda királyainak könyvében. * 2 Kir. 15, 32—38.
8. Huszonöt esztendős korában kezdett uralkodni, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.
9. És elaluvék Jótám az ő atyjával, és eltemeték őt a Dávid városában; és uralkodék Akház, az ő fia helyette.

Akház istentelen országlása.
(V. ö. 2 Kir. 16.)

28. Húsz esztendős volt * Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, és nem cselekedék kedves dolgot az Úr előtt, mint Dávid, az ő atyja; * 2 Kir. 16, 1—19.
2. Hanem az Izráel királyainak útján járt, és öntött *bálványokat* is csináltatott a Baál tiszteletére.
3. Annakfelette tömjéneze a Hinnom fiának völgyében; fiait is megégeté tűzben, * a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai elől kiűzött volt. * rész 33, 6. 5 Móz. 18, 9. 10—12.
4. Áldozék és tömjéneze a * magaslatokon is, a halmokon is és minden zöld fa alatt. * 2 Kir. 16, 4.
5. Ezért az Úr az ő Istene adá őt a Siriabeli király kezébe, és őt *igen* megverék, és sok foglyot hurczolának el ő tőle, a kiket Damaskusba vivének. Sőt még az Izráel királya kezébe is adaték, és az is igen megveré őt.
6. Mert Pékah, * a Remália fia, Júdában egy nap levága százhúszezer embert, mind vitézeket; mivel elhagyták az Urat, atyáik Istenét.
* 2 Kir. 16, 5—8. Ésa. 7, 1.
7. Annakfelette az Efraimbeli vitéz Zikri megölé Maásiát, a király fiát, Azrikámot, az ő házának gondvise-

lőjét, és Elkánát, a ki a király után
második vala.
8. És elvivének az Izráel fiai az * ő
atyjokfiai közül kétszázezer asszonyt,
fiút, leányt, és nagy vagyont rablának
el tőlök, és azzal a zsákmánynyal
mennek vala Samariába. *rész 25,21-24.

Odéd próféta.

9. Vala pedig ott az Úrnak egy pró-
fétája, a kinek neve Odéd, a ki eleibe
menvén a hadnak, a mely Samariába
megy vala, monda nékik: Ímé, mi-
vel az Úrnak, atyáitok Istenének ha-
ragja Júda ellen felgerjedett, őket
kezetekbe adta, és ti *sokat* megölé-
tek közülök haragotokban, a mely
szintén az égig felhatott;
10. És immár arra gondoltok, hogy
Júdának és Jeruzsálemnek fiait meg-
alázzátok, hogy néktek szolgáitok és
szolgálóleányitok legyenek: avagy
ezáltal nem teszitek-é magatokat bű-
nösökké az Úrnál, a ti Isteneteknél?
11. Azért halljátok meg szómat: Vi-
gyétek vissza a ti atyátokfiai közül
való foglyokat, a kiket ide hoztatok;
különben az Úrnak nagy haragja *lé-
szen* rajtatok.
12. Akkor felkelének némelyek az Ef-
raimból való vezérek közül: Azáriás,
a Jóhanán fia; Berékiás, a Mesille-
mót fia; Ezékiás, a Sallum fia, és
Amása, a Hadlai fia, azok ellen, a
kik a viadalból jőnek vala.
13. És mondának nékik: Ne hozzátok
ide be a foglyokat, mert felette igen
nagy bűn lesz az, a mit akartok mű-
velni, és ezzel a mi bűneinket és vét-
keinket megsokasítjátok; mert *e nél-
kül* is sok bűnünk van, és felgerjedt
a harag Izráel ellen.
14. Ott hagyá azért a sereg a foglyo-
kat és a zsákmányt a vezérek és az
egész gyülekezet előtt.
15. És felállának a névszerint megne-
vezett férfiak, s felvevék a foglyokat,
és a kik mezítelenek valának közü-
lök, felöltözteték a zsákmányból; fel-
öltözteték azokat, sarukat is adának
lábaikra; ételt és italt is adának nékik;
sőt meg is kenék őket, és a gyengél-
kedőket szamarakra helyezék, és vi-
vék őket a pálmafák városába, Jé-
rikhóba, az ő atyjokfiaihoz; azután
megtérének Samariába.

Isten büntetései Akházon.

16. Az időben külde * Akház király
az Assiriabeli királyhoz, hogy meg-
segítené őt. *2 Kir. 16,7—10.
17. Mert még az Edomiták is * el-
jöttek vala, és a Júdabeliek közül *so-
kat* levágának, vagy rabságba hurczo-
lának. *rész 21,10.
18. A Filiszteusok is mind ellepék
a lapályon való városokat és Júdá-
nak dél felől való részét, és elfogla-
lák Béth-Semest, Ajalont, Gederótot,
Sókót és annak faluit; Timnát és an-
nak faluit; Gimzót és annak faluit,
és ott laknak vala;
19. Mert az Úr megalázta Júdát Ak-
házért, az Izráel királyáért; mert ar-
ra indítá * Júdát, hogy vétkezzék az
Úr ellen. *vers 3—5.
20. Eljöve azért ő ellene Tiglát-Pil-
néser, Assiria királya, a ki sanyar-
gatá őt, és nem segítette meg.
21. Mert Akház kifosztá az Úr házát,
a királyét, a fejedelmekét, és az As-
siriabeli királynak adá, de azért nem
lőn néki segítségére.
22. Sőt még a szorongattatás idejé-
ben is tovább vétkezék az Úr ellen;
ilyen vala Akház király.
23. Mert áldozék Damaskus * istenei-
nek, a kik őt megverték vala, ezt mond-
ván: Mivel Siria királyainak istenei
megsegítik őket, azért én is azoknak
áldozom, hogy segéljenek engem is,
holott mind néki, mind az egész Iz-
ráelnek azok okozták romlását.
*2 Kir. 16,10—16.
24. És összehordá Akház az Isten há-
zának edényeit, és * összetöré az Is-
ten házának edényeit, és az Úr házá-
nak ajtait bezárá, és csinála a maga
számára oltárokat Jeruzsálemnek
minden szegletén; *2 Kir. 16,14.17,18.
25. Júdának minden városaiban is
magaslatokat építe, hogy az idegen
isteneknek tömjénezzen, és haragra
ingerlé az Urat, atyái Istenét.
26. Az ő több dolgai pedig és útjai,
úgy az elsők, mint utolsók, ímé meg
vannak írva a Júda és az Izráel kirá-
lyainak * könyvében. *2 Kir. 16,1—20.
27. Meghala pedig Akház az ő atyái-
val, és eltemeték őt Jeruzsálem vá-
rosában; mert nem vivék őt az Izráel
királyainak * sírjába. És uralkodék
az ő fia, Ezékiás, ő helyette. *rész 21,20.

Ezékiás helyre állítja az Isten tiszteletét.

29. Ezékiás * huszonöt esztendős
korában kezdett uralkodni,
és uralkodék huszonkilencz eszten-
deig Jeruzsálemben; az ő anyjának
neve vala Abija, a Zakariás leánya.
*2 Kir. 18,1—10.
2. És kedves dolgot cselekedék az
Úr előtt mind a szerint, a mint Dá-
vid, az ő atyja is * cselekedett vala.
*1 Kir. 15,5.
3. És az ő királyságának első eszten-
dejében, az első hónapban * kinyitá
az Úr házának ajtait, és azokat meg-
újíttatá. *rész 28,24.
4. És egybehivatá a papokat és a Lé-

vitákat, és összegyűjté őket a napkelet felől való utczában.
5. És monda nékik: Hallgassatok meg engem Léviták! Most szenteljétek meg magatokat, az Úrnak, atyáitok Istenének házát is szenteljétek meg, és hordjatok ki minden * tisztátalanságot a szent helyről; * 2 Kir. 16,10—14.
6. Mert vétkeztek a mi atyáink, és az Úr előtt, a mi Istenünk előtt * gonoszul cselekedének, és elhagyták őt, az Úr sátorától elfordították arczukat, hátat fordítván annak.
* rész 28,2—4.22.23. Jer. 2,27.
7. A tornácz ajtait is bezárták, a szövétnekeket eloltották, és füstölőszert nem füstölögtettek és égőáldozatot nem áldoztak az Izráel Istenének a szent helyen.
8. És ezért volt az Úrnak haragja Júdán és Jeruzsálemen, és adta volt őket rabságra * és pusztulásra és kigunyoltatásra, a mint ti magatok is látjátok.
* rész 28,8.19.
9. És ímé a mi atyáink fegyver által hullottak el, fiaink, leányaink és feleségeink fogságba vitettek e dolog miatt.
10. Most *azért* elvégeztem magamban, hogy az Úrral, Izráel Istenével szövetséget szerzek, hogy haragját tőlünk elfordítsa.
11. Fiaim, most ne tévelyegjetek; mert az Úr * választott titeket, hogy ő előtte állván, néki szolgáljatok; hogy szolgái legyetek néki és jóillatot szerezzetek. * 2 Móz. 28,1.2. 4 Móz. 3,6—12.
12. Felkelének azért a Léviták: Máhát az Amásai fia, Jóel az Azárja fia, a kik Kéhátiták * valának; a Mérári fiai közül pedig Kis az Abdi fia, és Azária a Jéhalélel fia, és a Gersoniták közül Joah a Zimma fia, és Éden a Joah fia; * 1 Krón. 23,6.
13. Az Elisáfán fiai közül Simri és Jéhiel; az Asáf * fiai közül Zakariás és Mattánia; * 1 Krón. 25,1.
14. A Hemán fiai közül Jéhiel és Simei; a Jédutun * fiai közül Semája és Uzziel. * 1 Krón. 25,1.
15. Összegyűjték az ő atyjokfiait, és megszentelék magokat, és bemenének a király parancsolatjából az Úrnak beszédei szerint, az Úr házának megtisztítására.
16. És bemenének a papok az Úr házának belső részébe, hogy azt megtisztítsák; kihordának *belőle* minden tisztátalanságot, a melyet az Úr templomában találának, az Úr házának pitvarába; és a Léviták felszedék, hogy onnan kihordják a Kidron patakába.
17. Elkezdék pedig a megszentelést az első hónap első napján, és a hónap nyolczadik napján bemenének az Úr házának tornáczába, és megszentelék az Úr házát nyolcz napon át, úgy hogy az első hónap tizenhatodik napján végezték be.
18. És akkor bemenének Ezékiás királyhoz, és mondának: Megtisztítottuk mindenestől az Úr házát, az égőáldozat * oltárát is, minden hozzá tartozó edényekkel egybe, a szent asztalt is, minden szerszámaival;
* 2 Kir. 16,14—17.
19. Minden egyéb eszközöket is, a melyeket Akház király az ő királysága alatt megszentségtelenített, * mikor *Isten ellen* vétkezett vala, helyreállítottunk és megszenteltünk, és ímé mind az Úr oltára előtt vannak. * rész 28,24.
20. Reggel azért felkele Ezékiás király, és összegyűjté a város fejedelmeit, és felméne az Úr házába.
21. És vivének fel hét tulkot és hét kost, hét bárányt és hét bakot bűnért való áldozatra az * országért, a szent hajlékért és Júdáért, és megparancsolá az Áron fiainak, a papoknak, hogy megáldozzák az Úr oltárán.
* 3 Móz. 4,13—21.
22. Megölék azért a tulkokat, és a papok azoknak véröket vévén, elhinték az oltárra; hasonlatosképen megölvén a kosokat, elhinték azoknak véröket az oltárra; a bárányokat is megölvén, azoknak vérét az oltárra hinték.
23. Azután előhozák a bűnért való bakokat a király és a gyülekezet elé, és kezöket rájok tevék.
24. Minekutána a papok azokat megölték, bűnért való áldozást végeztek a vérökkel az oltáron, az egész Izráel megtisztulására; mert az egész Izráelért parancsolta vala a király az égőáldozatot és a bűnért való áldozatot.
25. És beállítá a Lévitákat az Úr házába czimbalmokkal, * lantokkal és cziterákkal Dávidnak és Gádnak a király prófétájának, és Nátán prófétának parancsolatja szerint; mert az Úrtól volt a parancs az ő prófétái által.
* 1 Krón. 23,5.25,1.
26. Előállának azért a Léviták a Dávid * *zengő* szerszámaival; a papok is a trombitákkal. * 4 Móz. 10,4—10.
27. És megparancsolá Ezékiás, hogy egészen égőáldozatot áldozzanak az oltáron. És mikor megkezdődött az áldozás ugyanakkor megkezdődött az Úrnak éneke is és a trombiták *harsonája* Dávidnak az Izráel királyának szerszámaival.
28. És az egész gyülekezet leborula, az énekesek énekelének, és a trombitások trombitálának mindaddig, míg az egészen égőáldozatnak vége lőn.

29. És a mikor elvégezték az áldozatokat, a király és mindnyájan a vele valók leborulván *arczczal*, imádkozának.

30. És megparancsolá Ezékiás király és a fejedelmek a Lévitáknak, hogy az Urat dícsérjék a Dávid és az Asáf próféta dicséreteivel; a kik, mikor nagy örömmel dícsérték *az Urat*, meghajoltak és leborulának.

31. Azután szóla és monda Ezékiás: Most már felavattátok magatokat az Úrnak, azért jőjjetek, és hozzatok áldozatokat és dícsérő áldozatokat az Úr házában. És az egész gyülekezet hoza áldozatokat és dícsérő áldozatokat, és mindaz a kit a szíve indított, egészen égőáldozatot.

32. És az égőáldozatra való barmok száma, a melyeket a gyülekezet hozott vala, *ez volt:* hetven tulok, száz kos, kétszáz bárány. Mindezek egészen égőáldozatul valának az Úrnak.

33. Azonkivül szenteltek az *Úrnak* hatszáz tulkot és háromezer juhot.

34. De mivel a papok kevesen valának, és nem győzték az áldozatokat mind megnyúzni, ezért az ő atyjokfiai, a Léviták segítségökre valának nékik mindaddig, míg azt a munkát elvégezék, és míg a többi papok * magokat megszentelék; mert a Léviták igazabb szívűek valának a magok megszentelésében, mint a papok.
* rész 30,15.

35. Az egészen égőáldozat is igen sok volt a hálaáldozatok kövérivel és az egészen égőáldozatokhoz való italáldozatokkal; és ekképen helyreállíttatott az Úr házának szolgálata.

36. Örvendeze azért Ezékiás * és *ő vele* az egész gyülekezet, hogy az Isten erre hajlandóvá tette a népet; mert hirtelen történt ez a dolog. * 1 Krón.29,9.

A husvét meghirdetése és ünneplése.

30. És külde Ezékiás az egész Izráelhez és Júdához, sőt Efraimnak és Manassénak és íra leveleket, hogy jönnének el az Úr házához Jeruzsálembe, hogy megtartanák a páskhát * az Úrnak, Izráel Istenének. * 2 Móz.12,2—14.

2. És tanácsot tarta a király és fejedelmei s az egész gyülekezet Jeruzsálemben, hogy a második * hónapban tartsák meg a páskhát. * 4 Móz.9,10.11.

3. Mert azt akkor nem tarthatták meg, mert a papok nem szentelhették meg magokat kellő számban, s a nép sem gyűlt vala össze Jeruzsálemben.

4. És e dolog igen tetszék mind a királynak, mind az egész gyülekezetnek.

5. Elhatározták tehát, hogy kihirdetik egész Izráelben Beersebától fogva Dánig, hogy jőjjenek Jeruzsálembe páskhát szentelni az Úrnak, Izráel Istenének, mert már régóta nem tartották meg úgy, a mint megiratott.

6. Elmenének azért a híradók a király levelével és a fejedelmekével az egész Izráelhez és Júdához, és a király parancsolatjából ezt mondják vala: Izráel fiai! térjetek meg az Úrhoz, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istenéhez s ő is megtér a maradékhoz, * mely megmaradt még köztetek az Assiriabeli királyok kezétől.
* 2 Kir.17,6.

7. És ne legyetek olyanok, mint a ti atyáitok és atyátokfiai, a kik vétkeztek volt az Úr ellen, atyáik * Istene ellen és elpusztította őket, a mint ti magatok látjátok. * 2 Kir.16,6.7.

8. Most azért meg ne keményítsétek nyakatokat, mint a ti * atyáitok; adjatok kezet az Úrnak, és bemenvén az ő szent helyébe, a melyet megszentelt örökké, szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és elfordul rólatok haragja. * 2 Kir.17,13—15.

9. Mert hogy ha ti megtéréndetek az Úrhoz, a ti atyátokfiai és fiaitok kegyelmet találnak azoknál, a kik őket fogságba vitték, * és megtérnek † erre a földre, mert irgalmas és kegyelmes az Úr, a ti Istentek, és nem fordítja el orczáját tőletek, ha ő hozzá megtéréndetek. * 2 Kir.15,29. † rész 6,37.7,12—14.

10. Mikor pedig a híradók városról-városra menének az Efraim és a Manasse földén, mind Zebulonig, nevetik és csúfolják vala őket;

11. Mindazáltal némelyek az Áser, Manassé és a Zebulon nemzetségéből megalázák magokat, és eljövének Jeruzsálembe.

12. Júdában is ezt cselekedé az Istennek keze, adván beléjök egy akaratot, hogy engednének a király parancsolatjának és a fejedelmekének az Úr beszéde szerint.

13. Sok nép gyűle azért Jeruzsálembe, hogy a kovásztalan * kenyerek ünnepét megtartsák a második hónapban; igen nagy gyülekezet vala.
* vers 1. 2 Móz.12,2—20.

14. És felkelének, és elronták az oltárokat, a melyek * Jeruzsálemben valának, és a füstölő oltárokat is mind elronták, és a Kidron patakába hányták. * rész 28,2—4.

15. És megölék a páskha*bárányt* a második hónap tizennegyedik napján; s a papok * és Léviták megszégyenlék és megszentelék magokat, és égőáldozatokat vittek az Úr házába; * rész 29,34.

16. És kiki álla az ő helyére az ő szokások szerint és Mózesnek az Isten emberének törvénye szerint, és a papok hintik vala a vért a Léviták kezéből.
17. Minthogy pedig igen sokan valának a gyülekezetben, a kik magokat meg nem szentelték vala, ezért a Léviták a páskha*bárány* megölésével foglalkozának azokért, a kik tisztátalanok voltak, hogy megszenteljék az Úrnak;
18. Mert a népnek nagy része, sokan az Efraim, Manassé, Izsakhár és Zebulon *nemzetségéből*, nem szentelték meg magokat, mindazáltal megevék a páskha*bárányt*, nem úgy, a mint megiratott; de könyörge Ezékiás érettök, mondván: A kegyes Úr tisztítsa meg azt;
19. Mindenkit, a ki szívét elkészítette, hogy keresse az Istent, az Urat, az ő atyái Istenét, ha nem a szentségnek tisztasága szerint is.
20. És meghallgatá az Úr Ezékiást, és a népnek megkegyelmeze.
21. Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik Jeruzsálemben találtatának, a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon át nagy örömmel, és dícsérik vala az Urat minden nap a Léviták és a papok, az Úr erejét éneklő szerszámokkal.
22. És kegyesen beszéle Ezékiás minden Lévitával, a kik értelmesek és jóindulattal valának az Úr iránt. És ünnepi lakomát tartottak hét napon át, áldozván hálaadó-áldozatokkal, és dícsérvén az Urat, atyáik Istenét.
23. Tanácsot tarta pedig az egész gyülekezet, hogy még hét napig szentelne ünnepet; és így még hét napot töltöttek el vígasságban;
24. Mert Ezékiás, a Júda királya ada a gyülekezetnek ezer tulkot és hétezer juhot, a fejedelmek is adának a gyülekezetnek ezer tulkot és tízezer juhot; és megszentelék magokat a papok elegen.
25. Nagy örömben vala azért az egész Júda gyülekezete, a papok és a Léviták és azoknak egész gyülekezete, a kik Izráelből oda mentek vala; mind az idegenek, a kik az Izráel földjéről jöttek vala, mind a Júdában lakozók.
26. És volt nagy vígasság Jeruzsálemben; mert Salamonnak, az Izráel királyának, Dávid fiának idejétől fogva nem volt ehez hasonló *ünnep* Jeruzsálemben.
27. Ezek után felállának a * papok *és* a Léviták, és megáldák a gyülekezetet; és meghallgatásra talált az ő szavok, és felhata az ő könyörgések mennybe az *Isten* szentséges lakhelyébe. * 4 Móz. 6, 23–27.

A bálványozás eltörlése és gondoskodás a papokról és lévitákról.

31. Amint mindezeknek vége lőn: kiméne az egész Izráel, a kik Júdának városaiban találtatának, s a * bálványokat széttörték, az Aserákat kivagdalák, s lerontáк a magaslatokat és oltárokat egész Júdában, Benjáminban, Efraimban és Manasséban, mígnem befejezték; azután visszatérének az Izráel fiai mind, kiki az ő örökségébe *és* városaiba.
* 2 Kir. 18, 4.
2. És helyreállítá Ezékiás a papok és Léviták osztályait * csoportjaik szerint, kit-kit az ő szolgálata szerint, a papokat és a Lévitákat az égőáldozatokra és a hálaadó-áldozatokra, a szolgálatra, hálaadásra és dícséretre az Úr táborinak kapuiban.
* 1 Krón. 23—26. rész 23, 18.
3. És *rendelé* a király az ő jövedelmének egy részét az égőáldozatok számára, a reggeli és estvéli égőáldozatok, a szombatnapok, az újhold és az ünnepek égőáldozatai számára, a mint megiratott az * Úr törvényében.
* 4 Móz. 28, 3—21. 29, 1.
4. Meghagyá a népnek is, Jeruzsálem lakosinak, hogy megadják a papok és a Léviták járandóságát, hogy az Úr törvényéhez *annál inkább* ragaszkodjanak.
5. A mint ez intézkedés *híre* elterjedt: az Izráel fiai a búzának, a bornak és olajnak, a méznek és minden mezei termésnek zsengéjét bőséggel megadák; és mindenből a tizedet bőséggel meghozák.
6. És az Izráel és Júda fiai, a kik lakoznak vala a Júda városaiban, ők is elhozák a barmokból és juhokból a tizedet, és annak tizedét, a mi az Úrnak, az ő Istenöknek szenteltetett, és rakásonként felhalmozák.
7. A harmadik hónapban kezdék a rakásokat rakni, és a hetedik hónapban végezék el.
8. Oda menvén pedig Ezékiás és a fejedelmek, és látván a rakásokat: áldák az Urat és az ő népét, Izráelt.
9. Megkérdé pedig Ezékiás a papokat és a Lévitákat a rakások felől.
10. Kinek felelvén Azáriás, * a főpap, a Sádók nemzetségéből való, monda: Mióta az Úr házába kezdék az ajándékokat hozni: eleget ettünk és sok meg is maradt belőle, mert az Úr megáldotta az ő népét; és ez a rakás, a mi megmaradt. * rész 26, 17. 18.

11. És monda Ezékiás, hogy az Úr
házában csináljákanak tárházakat, és
megcsinálák.
12. Behordák azért az ajándékokat,
a tizedeket, és a mi megszenteltetett,
nagy hűséggel, és ezeknek főgond-
viselője Konánia Lévita vala, a má-
sodik pedig ennek atyjafia, Simei.
13. Jéhiel pedig és Azáriás, Náhát,
Asáel, Jérimot, Józabád, Eliel, Ismá-
kia, Máhát és Benája, gondviselők va-
lának, Konániának és atyjafiának Si-
meinek keze alatt, Ezékiás királynak
és Azáriásnak az Isten háza elöljá-
rójának parancsolatából.
14. Kóré Lévita pedig, a Jemna fia,
a ki ajtónálló vala napkelet felől, az
Isten számára tett önkéntes adomá-
nyok gondviselője volt, hogy kiadja
az Úrnak és a szentek szentjének ál-
dozatát.
15. Keze alatt valának: Eden, Minjá-
min, Jésua, Semája, Amária és Se-
kánia a papok * városaiban, hogy hű-
ségesen osztogassák a csapatok sze-
rint az ő atyjokfiainak, úgy a nagy-
nak, mint a kicsinynek, * Józs. 21,8.10.
16. (Az ő nemzetségök férfiain kivül,
a három esztendős fiútól fogva fel-
jebb) mindenkinek, a kinek bejárá-
sa vala az Úr házába a maga napján,
a naponként való szolgálatra, rend-
tartásuk és csapatjaik szerint;
17. A papok nemzetségének család-
jaik szerint; a Lévitáknak is, a kik
húsz esztendősök és feljebb valók vol-
nának, az ő rendtartások és * csapat-
jaik szerint. * 1 Krón. 23,5.6.
18. És azok családjának minden kis-
deddel, feleségeikkel, fiaikkal, leá-
nyaikkal, s az egész gyülekezetnek;
mert az ő hitök szerint szentelték va-
la magokat a szentségre;
19. Az Áron fiainak is, a papoknak,
az ő városaikhoz tartozó vidék kör-
nyékén, minden városban *valának*
névszerint megnevezett emberek,
hogy kiadják a részét minden férfi-
nak a papok közül, és minden nem-
zetségnek a Léviták között.
20. És így cselekedék Ezékiás egész
Júdában. A mi jó, igaz és helyes vala
az Úr előtt, az ő Istene előtt, azt művelé.
21. És minden munkában, a melyet
elkezdett az Isten házának szolgála-
tában, a törvényben és parancsolat-
ban, keresvén az ő Istenét, teljes szív-
vel jár vala el, és ezért szerencsés vala.

Jeruzsálem Sénakhéribtől víratik, de csoda által megszabadul.

(V. ö. 2 Kir. 18,13—20.21. Ésa. 36—39.)

32. Ezen dolgok és igazságos *cse-
lekedetek* után eljöve Séna-
khérib, * az Assiriabeli király, és Jú-
dába menvén, megszállá a megerő-
sített városokat, azt mondván, hogy
elfoglalja azokat magának.
* 2 Kir. 18,13. Ésa. 36,1.
2. Mikor tehát Ezékiás látta, hogy
Sénakhérib eljöve, és Jeruzsálemet
meg akarná szállani:
3. Tanácsot tarta vezéreivel és vité-
zeivel, hogy a városon kivül való for-
rásokat betöltsék; és azok segítségére
lőnek néki;
4. Mert összegyűlvén a sokaság, be-
dugának minden forrást és az ország
közepén folyó patakot, mondván:
Miért találjanak az assiriai királyok
elegendő vizet, ha eljőnek?!
5. És felbátorodván, megépíté a város
leromlott kerítését, felemelvén a tor-
nyokig, és kivül másik kőfalat is
emelt, s Millót a Dávid városában meg-
erősíté; ennekfelette szerze sok fegy-
vert és paizst.
6. És a nép fölé seregvezéreket tett,
és maga köré gyűjtvén őket a város
kapujának utczájára, szóla az ő szí-
vök szerint ekképen:
7. Erősek legyetek és bátrak, sem-
mit se féljetek, meg se rettenjetek az
assiriai királytól és a vele való egész
sokaságtól, mert velünk többen van-
nak, hogynem ő vele.
8. Ő vele testi erő van, velünk pedig
az Úr a mi * Istenünk, hogy megségél-
jen minket és érettünk hadakozzék.
És megbátorodék a nép, ezt hallván
Ezékiástól, a Júda királyától. * vers 21.
9. Ezek után elküldé szolgáit Séna-
khérib, az * assiriai király Jeruzsá-
lembe (ő pedig Lákis mellett volt
egész seregével) Ezékiáshoz a Júda
királyához, és az egész Júdához, mely
Jeruzsálemben vala, mondván:
* 1 Kir. 18,17—35.
10. Ezt mondja Sénakhérib, az assi-
riai király: Kiben bíztok, hogy Jeru-
zsálemben maradtok a megszállás
idején?
11. Avagy nem Ezékiás áltatott-é el
titeket, hogy éhséggel és szomjúság-
gal ölne meg titeket, mondván: Az
Úr, a mi Istenünk megszabadít min-
ket az Assiriabeli király kezéből!
12. Avagy nem Ezékiás pusztította-é
el az ő magaslatait és oltárait, mikor
így szólott Júdához és Jeruzsálemhez,
mondván: *Csak* egy oltár előtt imád-
kozzatok, és *csak* azon tömjénezze-
tek?!
13. Avagy nem tudjátok-é, mit mű-
veltem én és az én atyáim e föld min-
den népeivel? Vajjon e föld nemzet-
ségeinek istenei megszabadíthatták-é
az én kezemből az ő földöket?

14. És kicsoda e nemzetségek istenei
közül az, a melyeket az én atyáim el-
vesztettek, a ki az én kezemből az ő
népét megszabadíthatta volna, hogy
a ti Istenetek is az én kezemből ti-
teket megszabadíthatna?
15. Most azért Ezékiás titeket el ne
ámítson és meg ne csaljon ily módon;
ne higyjetek néki, mert ha egy nép-
nek és országnak istene sem szaba-
díthatta meg az ő népét kezemből és
az én atyáim kezéből: mennyivel ke-
vésbbé szabadíthat meg titeket a ti
Istenetek az én kezemből!
16. Sőt ezenkivül az ő szolgái még
sokat szólának az Úr Isten ellen, és
az ő szolgája Ezékiás ellen.
17. Levelet is * íra, az Urat, Izráel Is-
tenét káromlással illetvén, és szólván
ellene ilyen módon: A mint e földön
lakozó népek istenei meg nem sza-
badíthatták az ő népöket az én ke-
zemből: ekképen az Ezékiás Istene
sem szabadíthatja meg az ő népét
kezemből. * 2 Kir. 19, 14—19.
18. És kiáltnak nagy felszóval zsidó
nyelven * Jeruzsálem népe ellen, mely
a kerítésen vala, hogy őket megretten-
tenék és megháborítanák, *abban a
reményben*, hogy így a várost elfog-
lalhatják. * Ésa. 36, 11. 13.
19. És *úgy* szólának a Jeruzsálem Is-
tenéről, mint a föld népeinek istenei
felől, melyek * emberi kézzel csinál-
tattak. * Ésa. 37, 19.
20. Akkor Ezékiás király * könyörge,
és *ő vele* Ésaiás próféta az Ámós fia
e *káromlásért*, és felkiáltának az égre.
* 2 Kir. 19, 15. 19.
21. És elbocsátá az Úr az ő * angya-
lát, a ki megöle minden erős vitézt,
előljárót és vezért az assiriai király
táborában, és nagy szégyennel meg-
tére az ő földébe. Bemenvén pedig
az ő istenének házába, ott az ő sa-
ját fiai † fegyverrel ölék meg őt.
* Ésa. 37, 36. † Ésa. 37, 37. 38.
22. Megszabadítá azért az Úr Ezékiást
és a Jeruzsálem népét Sénakhéribtől
az assiriai királytól, és minden má-
soktól, és védelmezé őket minden-
felől.
23. És sokan ajándékokat hoznak va-
la Jeruzsálembe az Úrnak, Ezékiás-
nak is a Júda királyának drágaságo-
kat, és ő felmagasztaltatott minden
pogányok szemei előtt azután.

Ezékiás betegsége, dicsszomja és halála.

24. Az időben Ezékiás halálos be-
tegségbe * esék; de könyörgött az Úr-
hoz, a ki szóla hozzá és csudajelt
adott néki. * Ésa. 38, 1—8.
25. De nem cselekedék Ezékiás az ő
hozzá való jótétemény szerint, mert
magában felfuvalkodék, azért *Isten-
nek* haragja lőn rajta, Júdán és Je-
ruzsálemen.
26. Azonban megalázta magát Ezé-
kiás az ő felfuvalkodottságában, * Je-
ruzsálem lakosival egybe; ezért nem
szálla *többé* reájok az Úrnak haragja
Ezékiás életében. * 2 Kir. 20, 13. 19.
27. És igen nagy gazdagsága és dicső-
sége vala Ezékiásnak. És csinálta-
tott magának kincsesházat az ezüst,
arany, drágakövek és drága fűszer-
számok, paizsok és mindenféle drá-
ga szerszámok számára;
28. És tárházakat jövedelmének a ga-
bonának, bornak, olajnak számára,
és mindenféle barom számára istál-
lókat, a nyájaknak pedig aklokat.
29. Városokat is építe magának, és
szerze igen sok juhot és barmot, mert
az Isten nagy gazdagságot adott néki.
30. És Ezékiás volt az, a ki betömé
a Gihon vizeinek felső forrását, és
Dávid városának napnyugat felől
való részén vezeté lefelé. És minden
dolgában igen szerencsés vala Ezé-
kiás;
31. De mivel a Babilóniabeli fejedel-
mek követeivel *megbarátkozék*, a kik
ő hozzá küldettek, hogy megtuda-
koznák a csudajelt, * mely a földön
lőn; elhagyá őt az Isten, hogy meg-
kisértené őt és meglátná, mi volna
az ő szívében. * 2 Kir. 20, 11.
32. Ezékiásnak pedig többi * dolgai
és jótéteményei ímé meg vannak írva
az Ésaiás prófétának, az Ámós fiának
látásában, *és* a Júda és Izráel kirá-
lyainak könyvében.
* 2 Kir. 18, 19. 20. Ésa. 36, 37. 38.
33. Meghala pedig Ezékiás az ő atyái-
val, és eltemeték őt a Dávid fiainak
sírjaihoz vivő feljárón, és mind az
egész Júda és Jeruzsálem nagy tisz-
tességet tettek néki az ő halálának
idején. És uralkodék Manasse, az ő
fia helyette.

Manasse bálványozása.
(V. ö. 2 Kir. 21.)

33. Tizenkét esztendős vala * Ma-
nasse, mikor uralkodni kez-
dett volt, és ötvenöt esztendeig ural-
kodott Jeruzsálemben. * 2 Kir. 21, 1—7.
2. És gonoszul cselekedék az Úr sze-
mei előtt a pogányok útálatosságai
szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai
elől kiűzött vala.
3. Mert a magaslatokat ismét megépí-
té, a melyeket Ezékiás az ő atyja * *az-
előtt* elrontott vala, és oltárokat eme-
le Baálnak, Aserákat † is plántála, és
tisztelé az ég minden seregeit, és szol-
gála azoknak. * rész 30, 14. † 5 Móz. 16, 21.

4. Sőt az Úr házában is építe * oltárokat, a melyről az Úr azt mondotta volt: Jeruzsálemben † lészen az én nevem örökké. * 2 Kir. 21, 4. † rész 7, 12—16.
5. És építe oltárokat az ég minden seregeinek, az Úr házának mindkét pitvariban.
6. És fiait átvitte a tűzön * a Hinnom fiának völgyében; és az időnek forgására ügyelt, jövendőmondásokat, varázslásokat † és szemfényvesztéseket űzött, ördöngösöket és jövendőmondókat szerzett, és sok gonoszságot cselekedett az Úr szemei előtt, hogy őt haragra indítaná. * rész 28, 3. † 3 Móz. 19, 31.
7. A faragott bálványt, a melyet csináltatott vala, az Úr házában állítá fel, a melyről azt mondá az Isten Dávidnak, és az ő fiának Salamonnak: * E házban és Jeruzsálemben, a melyet választottam az Izráel minden nemzetségei közül, helyheztetem az én nevemet mindörökké; * 1 Kir. 9, 3. 6, 13. Zsolt. 132, 13.
8. És nem űzöm ki * az Izráelt e földről, melyet adtam volt a ti atyáitoknak; de csak úgy, ha ők is mind megtartándják, † a melyeket nékik Mózes által parancsoltam, minden törvényt, rendeléseket és ítéleteket; * 2 Sám. 7, 10. † 5 Móz. 28, 1. 15—26.
9. De Manassé elcsábítá Júdát és Jeruzsálem lakóit, hogy még gonoszabbul cselekedjenek, mint a pogányok, a kiket az Úr kigyomlált volt az Izráel fiai elől.
10. És noha megszólította * az Úr Manassét és az ő népét; de nem figyelmezének reá. * 2 Kir. 21, 11—15.

Manasse fogsága, megtérése, imája.

11. Reájok hozá azért az Úr az Assiriabeli király seregének vezéreit, a kik Manassét megfogák * és vasba vervén, megkötözék őt két lánczczal, és Babilóniába vivék. * 2 Kir. 20, 18. 5 Móz. 28, 36. 2 Sám. 7, 14.
12. Mikor pedig nagy nyomorúságban volna, fohászkodék * az Úrhoz az ő Istenéhez, és teljesen megalázta magát az ő atyáinak Istene előtt. * rész 6, 37—39.
13. És könyörögvén hozzá, megkegyelmeze néki, és * meghallgatván könyörgését, visszahozá őt Jeruzsálembe, az ő országába. Akkor ismeré meg Manasse, hogy az Úr az *igaz* Isten. * rész 7, 13. 14. 3 Móz. 26, 40. 42.
14. Ezek után a Dávid városának külső kőfalát felépíté Gihontól napnyugat felé a völgyben, a halkapu bemeneteléig; Ofelt is körülvéteté magas *kerítéssel*, és Júdának minden megerősített városaiba seregvezéreket helyeze.
15. És eltávolítá az idegen isteneket és a bálványt az Úr * házából, és minden oltárt, a melyet az Úr házának hegyén és Jeruzsálemben emeltetett, kihányatá azokat a városon † kivül. * vers 4. 5. † rész 30, 14.
16. És megépíté az Úr oltárát, és áldozék rajta hálaadó és dicsőítő áldozatokkal, és megparancsolá Júdának, hogy szolgáljanak az Úrnak, Izráel Istenének.
17. Mindazáltal még akkor a nép áldozik vala a magaslatokon; * de csak az Úrnak, az ő Istenének. * 5 Móz. 12, 5—8. 3 Móz. 17, 3—4.
18. Manassénak pedig többi dolgai, Istenéhez való könyörgése, a próféták intése, * a kik az Úrnak, Izráel Istenének nevében szólának néki, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak dolgai között. * 2 Kir. 21, 2—18.
19. Az ő könyörgése pedig, és hogy *az Isten* mint kegyelmezett volt meg néki, s az ő minden bűne és vétke: és a helyek, a melyeken magaslatokat épített volt, s Aserákat és bálványokat állított fel, minekelőtte megalázta volna magát: ímé meg vannak írva a Hózai beszédei között.
20. És meghala Manasse az ő atyáival, és eltemeték őt az ő * házában; és uralkodék Amon, az ő fia helyette. * 2 Kir. 21, 18.

A bálványozó Amon király megöletik.

21. Huszonkét esztendős vala * Amon, mikor uralkodni kezdett, és két esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. * 2 Kir. 21, 19—25.
22. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miként az ő atyja Manasse cselekedett volt, mert áldozék Amon mindama bálványoknak, a melyeket az ő atyja Manasse csináltatott, és azoknak szolgál vala.
23. Meg sem alázá magát az Úr előtt, mint az ő atyja Manasse megalázta magát; hanem még sokasítá Amon a bűnt.
24. Pártot ütének pedig az ő szolgái ő ellene, és őt saját házában megölék.
25. A föld népe pedig levágá mindazokat, a kik Amon király ellen pártot ütének, és királylyá tevé a föld népe Jósiást az ő fiát helyette.

Jósiás eltörli a bálványozást.
(V. ö. 2 Kir. 22, 1—23, 20.)

34. Nyolcz esztendős vala Jósiás, mikor * uralkodni kezdett volt, és uralkodott harminczegy esztendeig Jeruzsálemben. * 2 Kir. 22, 1.
2. És jó dolgot cselekedék az Úr előtt, és jára az ő atyjának Dávidnak * útjain, és nem hajolt el sem jobbra, sem balra; * 1 Kir. 15, 5.

3. Mert az ő királyságának nyolcza-
dik esztendejében, mikor még gyer-
mek volna, kezdé keresni az ő aty-
jának Dávidnak Istenét; tizenkette-
dik esztendejében pedig Júdát és Je-
ruzsálemet kezdé megtisztítani*a ma-
gaslatoktól, Aseráktól, bálványoktól
és öntött képektől.
* rész 33,22. 2 Kir. 23,4—15.
4. Leronták ő előtte a Baálok * ol-
tárait és az azokon levő szobrokat le-
hányatá; az Aserákot is a bálványok-
kal és öntött képekkel egyetembeszét-
rombolá és apróra töreté, és elhin-
teté azoknak † tetemőhelyén, a kik
azoknak áldoztak vala.
* 2 Kir. 23,5—7. † 2 Móz. 32,20.
5. A papok csontjait * megégeté azok-
nak oltárain, és megtisztítá Júdát és
Jeruzsálemet. * 2 Kir. 23, 15.16.
6. *Így cselekedék* Manassénak, Efraim-
nak és Simeonnak városaiban is,
mind Nafthaliig, azoknak pusztáiban
köröskörül.
7. Lehányatá azért az oltárokat; az
Aserákat és a bálványokat összetör-
delé mind porrá, és minden naposz-
lopot elpusztított Izráel egész földén;
azután megtére Jeruzsálembe.

Jósiás kijavíttatja a templomot.

8. Királyságának tizennyolczadik
esztendejében pedig, minekutána a
földet és a házat megtisztítá, elkül-
dé Sáfánt az Asália fiát, és Maaséját
a város elöljáróját, és Joát a Joák-
ház fiát, az emlékírót, hogy kijavít-
tatnák az Úrnak, az ő Istenének házát.
9. És menének Hilkiás főpaphoz, és
átadtak *néki* az Isten házába begyült
pénzt, a melyet a Léviták, az ajtón-
állók gyűjtöttek Manassétól, Efraim-
tól és az egész Izráel maradékaitól,
és * egész Júdától és Benjámintól, és
Jeruzsálem lakóitól. * 2 Kir. 22,4.
10. És adák a munkavezetőknek, a
kik felvigyáztak az Úr házában, hogy
adják azt a munkásoknak, a kik dol-
goztak az Úr házában, hogy kijavít-
sák és helyreállítsák a házat.
11. És adának *pénzt* az ácsoknak és
a kőműveseknek, hogy * vegyenek fa-
ragott köveket, és fákat a kapcsolá-
sokra, és a házak gerendázására, a
melyeket elrontottak a Júda királyai.
* 2 Kir. 22,6.7.
12. És az emberek hűségesen vég-
zik vala a munkát; a kikre felügye-
lének Jáhát és Obádia Léviták, a Mé-
ári fiai közül * valók; és Zakariás,
Mésullám, a Kéhátiták fiai közül va-
lók, a kik szorgalmazzák vala őket.
E Léviták pedig mindnyájan mește-
rek valának az éneklőszerszámok-
ban. * 1 Krón. 23,6.
13. A teherhordókat pedig (mert vol-
tak felügyelők a munkások felett min-
denféle dologban) szorgalmazák * a
Léviták közül való íródeákok, igaz-
gatók és ajtónállók. * 1 Kir. 26,1.

A törvénykönyvet megtalálják, olvasnak belőle.

14. Mikor pedig kihozák azok a pénzt,
a mely az Úr házában gyűlt össze:
megtalálá Hilkia pap az Úr * törvény-
könyvét, a melyet Mózes által *adott*
volt. * 5 Móz. 21,24—26.
15. Szóla pedig Hilkia, és monda Sá-
fánnak, az íródeáknak: A törvény-
könyvet megtalálám az Úr házában.
És adá Hilkia a könyvet Sáfánnak.
16. És vivé Sáfán a könyvet a király-
hoz, és elbeszélé néki a dolgot, mond-
ván: Valamit bíztál a te szolgáidra,
abban *híven* eljárnak;
17. Mert az Úr házában talált pénzt
összeszedvén, adák a felügyelőknek
és munkásoknak kezébe.
18. Továbbá jelenté Sáfán íródeák
a királynak, mondván: Hilkia pap
nékem egy könyvet ada; és olvasott
abból Sáfán a király előtt.
19. Mikor pedig a király hallotta a tör-
vény beszédit, ruháit megszaggatá.
20. És parancsola a király Hilkia pap-
nak, és Ahikámnak a Sáfán fiának,
Abdonnak a Mika fiának, és az író-
deáknak Sáfánnak, és Asájának a ki-
rály szolgájának, mondván:
21. Menjetek el, és keressétek meg
az Urat én érettem, s az Izráel és Jú-
da maradékaiért, a könyv beszédei
felől, a mely megtaláltatott, mert
nagy az Úr haragja, a mely mi re-
ánk szállott azért, hogy a mi atyá-
ink nem tartották meg az Úrnak be-
szédét, hogy mind a szerint cseleked-
tek volna, a mint e könyvben meg-
íratott.

Húlda prófétaasszony.

22. Elméne azért Hilkia és a király
embere Húlda * prófétaasszonyhoz, a
Sallum feleségéhez, a ki Thókéhát fia
vala, a ki Hasrának, a ruhák gond-
viselőjének fia vala (ő pedig Jeruzsá-
lemben, a második *utczában* lakik
vala) és a szerint szólának néki.
* 2 Kir. 22,14.
23. Ki monda nékik: Így szól az Úr,
Izráel Istene: Mondjátok meg a fér-
finak, a ki titeket hozzám küldött;
24. Ezt mondja az Úr: Ímé én vesze-
delmet hozok e helyre és ennek la-
kosira, mindazokat az átkokat, a me-
lyek meg vannak írva a könyvben,
a melyet felolvastak a Júda királya
előtt;
25. Mivel elhagytak engem, és idegen
isteneknek tömjéneztek, hogy engem

haragra gerjeszszenek az ő kezeiknek
minden cselekedetei által. Felgerjedt
az én haragom e hely ellen, és el sem
oltatik.
26. A Júda királyának pedig, a ki
titeket küldött, hogy az Urat megkérdjétek, így szóljatok: Így szól az
Úr, Izráel Istene: A mi a beszédeket
illeti, a melyeket hallottál:
27. Mivel a te szíved meglágyult, és
magadat megaláztad az Isten előtt,
mikor hallád az ő beszédeit e hely
ellen és az ő lakosai ellen; mivel magadat megaláztad előttem, és ruháidat
megszaggattad és sírtál előttem: én
is meghallgattalak, ezt mondja az Úr.
28. Ímé én téged a te atyáid közé takarítlak, és tétetel a te * sírodba békességben, és nem látják a te † szemeid azt a veszedelmet, a melyet én
hozok e helyre és ennek lakóira. És
e szerint beszélték el ezt a királynak.
* rész 35,21—25. † rész 36,6.7.17—21.

A szövetség megújítása.

29. Akkor a király elkülde, és összegyűjteté Júdának * és Jeruzsálemnek
minden véneit. * 2 Kir. 23,1.2.
30. És felméne a király az Úr házába, és ő vele Júdának minden férfiai, és Jeruzsálem lakosai, a papok,
a Léviták és az egész nép kicsinytől
fogva nagyig, és elolvasá fülök hallására a szövetség könyvének minden beszédeit, a melyet találtak vala * az Úr házában. * vers 14.15.
31. Azután felállván a király az ő helyén, fogadást * tőn az Úr előtt, hogy
ő az Urat követendi, és hogy parancsolatit, bizonyságtételeit és rendeléseit teljes szívéből és teljes lelkéből
megőrzendi, cselekedvén a szövetség
beszédeit, a melyek megirattak abban a könyvben. * Józs. 24,25.
32. És felfogadtatá e dolgot mindazokkal, a kik Jeruzsálemből és Benjáminból valók. És Jeruzsálem lakói
az Istennek, az ő atyáik Istenének szövetsége szerint cselekedének.
33. Akkor elpusztított Jósiás * minden útálatos † bálványt Izráel fiainak
egész földjéről, és kényszeríte mindenkit, valaki találtatik vala Izráelben, hogy szolgáljon az Úrnak, az ő
Istenöknek; *és* az ő egész életében
nem szakadának el az Úrtól, atyáik Istenétől. * Neh. 9,38. 10,1.28.29. † 2 Kir. 23,4-15.

Jósiás jeles húsvétünneplése.

(V. ö. 2 Kir. 23,21—30.)

35. És megtartá Jósiás Jeruzsálemben * a húsvétünnepet
az Úrnak; és megölék a páskha*bárányt* az első hónap tizennegyedik
napján. * 2 Kir. 23,21—23.
2. És állítá a papokat az őrállásukra,
és buzdítá őket az Úr házának szolgálatára.
3. És monda a Lévitáknak, a kik az
egész Izráelt oktatják, és magokat az
Úrnak szentelék: Helyheztessétek a
szent ládát a házba, a melyet készített volt Salamon a Dávid fia, az Izráel királya; nem kell most * vállatokon hordoznotok; hanem szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és
az ő népének az Izráelnek.
* 1 Krón. 23,26.
4. És készítsétek el *magatokat* a ti
családjaitok és csoportjaitok szerint,
a mint Dávid az Izráel királya elrendelte volt, és * megírta az ő fia Salamon. * 1 Krón. 23,5—32.
5. És álljatok a szent helyen, a nép
közül való testvéreitek családjainak
csoportjai * és a Léviták családjának
egy-egy csoportja szerint. * 1 Krón. 23,6.
6. Azután öljétek meg a páskha*bárányt,* és szenteljétek meg magatokat,
és készítsétek el azt a ti atyátokfiainak, hogy az Úrnak Mózes által tett
beszéde szerint cselekedjetek.
7. És ada Jósiás a nép fiai számára
juhokat, bárányokat és gödölyéket,
mindezeket a húsvéti áldozatokra;
mindenkinek, valaki ott találtatik
vala, szám szerint * harminczezeret,
és háromezer tulkot; ezek mind a
királyéból valának. * 1 Kir. 8,63.
8. Az ő fejedelmei is szabad akaratjokból a községnek, a papoknak és
a Lévitáknak adakozának; Hilkia,
Zakariás és Jéhiel, az Isten házának
fejedelmei, adának a papoknak a húsvét áldozatira kétezerhatszáz *juhot*
és háromszáz tulkot.
9. Konánia pedig és Semája és Nétanéel az ő atyjáfiai, Hasábia, Jéhiel
és Józabád, a Léviták fejedelmei,
adának a Lévitáknak a húsvét áldozatira ötezer *juhot* és ötszáz tulkot.
10. Készen levén a szolgálat, a papok helyeikre állának, a Léviták is
csapatjaik szerint, a mint a király
parancsolta.
11. Megölék azért a páskha*bárányt,*
és a papok hintik vala kezökből a
vért, a Léviták pedig a *bárányok* bőrét húzzák le.
12. És külön választák az egészen égő-áldozatra valókat, hogy adnák azokat a nép közül való családok csoportjainak, hogy áldoznának az Úrnak, a mint a Mózes könyvében megiratott; azonképen a tulkokból is *elválaszták.*
13. És megsüték * a páskha*bárányt*
szokás szerint a tűznél; a megszenteltetett állatokat pedig megfőzék fa-

zekakban, vasfazekakban és üstökben: és nagy hamarsággal adák az egész községnek. *2 Móz.12,8.9.

14. Ezek után magoknak és a papoknak is elkészíték *a páskhabárányt*, mert a papok, az Áron fiai az égőáldozatoknak és a kövérségeknek megáldozásával el valának foglalva *késő* éjszakáig, azért a Léviták készíték el mind magoknak, mind a papoknak, az Áron fiainak.

15. Az éneklők is, * az Asáf fiai, szolgálatukban valának, Dávidnak, Asáfnak, Hémánnak és Jédutunnak, a király prófétájának parancsolatja szerint; az ajtónállók is mindnyájan az ajtóknál valának; nem távozhatának szolgálatukból, hanem az ő atyjokfiai, a Léviták készíték vala el nékik. *1 Krón.25,1.2.

16. És elkészüle az Úrnak minden szolgálata azon a napon, hogy megtartanák a páskhát, egészen égőáldozatokkal áldozván az Úr oltárán, a Jósiás király parancsolatja szerint.

17. Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik jelen lehetének, a páskhát abban az időben, és a kovász nélkül való kenyerek* ünnepét hét napon át. *2 Móz.12,18.

18. Ehez hasonló * páskhát nem tartottak Izráelben a Sámuel próféta idejétől fogva; Izráel királyai közül is senki sem tartott olyan páskhát, a milyet Jósiás tartott és a papok, a Léviták, egész Júda, és a kik Izráelből jelen voltak, és Jeruzsálem lakosai. *2 Kir.23,22.23.

19. Jósiás királyságának tizennyolczadik évében tartatott ez a páskha.

Jósiás a Nékó Faraó elleni csatában elesik.

20. Mindezek után, hogy az *Isten* házát Jósiás helyreállítá, feljöve* Nékó, Égyiptom királya, hogy az Eufrátes mellett való Kárkemis városát elfoglalná; és Jósiás ellene ment.* Jer.46,2.

21. És noha követeket külde ő hozzá *Nékó*, ezt mondván: Mi közöm te hozzád nékem, Júda királya? Mert én most nem ellened *megyek*, hanem az én országom ellensége ellen, és Isten parancsolta, hogy siessek; ne tusakodjál az Isten ellen, a ki én velem van, hogy el ne veszessen téged:

22. Mindazáltal Jósiás nem tére ki ő előle, hanem, hogy megütköznék vele, öltözetit megváltoztatá, és nem hallgatott Nékó beszédeire, a *melyek* az Isten szájából *származtak vala*. Elméne azért, hogy megütközzék vele Megiddó * mezején. * Zak.12,11.

23. Akkor a kézívesek nyilakat lövének Jósiás királyra, és monda a király az ő szolgáinak: Vigyetek ki engem innét; mert nagyon megsebesültem.

24. Levévén azért őt az ő szolgái a szekérből, másik szekerére helyezék, és vivék Jeruzsálembe; És meghala, és eltemetteték az ő atyáinak sírjába; s egész Júda és Jeruzsálem siránkozék Jósiás felett.

25. Jerémiás is siratá Jósiást, és siralmas énekekkel siratják vala őt az éneklő férfiak és asszonyok mindnyájan mind e mai napig, a melyek szokásossá lettek Izráelben, s ímé azok meg vannak írva a * *Jerémiás* siralmaiban. * Jer.9,17.

26. Jósiásnak pedig többi dolgai, és a szerint való jó tettei, a mint az Úrnak törvényében meg van írva;

27. És az ő első és utolsó dolgai, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak * könyvében. * 2 Kir.22,23.1—28.

Joákhaz.

(Vers 1—20: v. ö. 2 Kir.23,20—30.)

36. És előhozá a föld népe Joákházt* a Jósiás fiát, és királylyá tette őt atyja helyett Jeruzsálemben. * 2 Kir.23,30.

2. Huszonhárom esztendős vala Joákház, mikor uralkodni kezde, és három hónapig uralkodék Jeruzsálemben.

3. És letevé őt Égyiptom királya Jeruzsálemben, * és a földre adót vetett, száz talentom ezüstöt és egy talentom aranyat. * 2 Kir.23,31—35.

Joákim.

4. És Égyiptom királya Eliákimot az ő testvérét tette királylyá Júda és Jeruzsálem felett, megváltoztatván nevét Joákimra; Joákházt pedig az ő testvérét fogá és elvivé Nékó Égyiptomba.

5. Huszonöt esztendős vala Joákim, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; de gonoszul cselekedék az Úr előtt, az ő Istene * előtt. * Jer.26,21—23.

6. És feljöve ellene * Nabukodonozor a babilóniai király, és kettős békót vete lábaira, hogy Babilóniába vinné őt. * 2 Kir.24,1.

7. Az Úr házában való edények egy részét is elvivé * Nabukodonozor Babilóniába, és helyeztété azokat az ő templomába, Babilóniában.* vers18.19.

8. Joákimnak * pedig többi dolgai és az ő útálatosságai, a melyeket cselekedett, s a melyek találtattak ő benne, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak könyvében; és uralkodék helyette Joákin, az ő fia. * 2 Kir.24,1—5.

Joákin.
9. Nyolcz esztendős korában kezdett
uralkodni * Joákin, és három hóna-
pig és tíz napig uralkodék Jeruzsá-
lemben; de ő is gonoszul cselekedék
az Úr előtt. * 2 Kir. 24,8—17.
10. Az esztendő fordultával pedig el-
külde Nabukodonozor király, és el-
viteté őt Babilóniába, az Úr házának
drága edényeivel együtt, és királylyá
tevé az ő testvérét Sédékiást Júda és
Jeruzsálem felett.

Sédékiás. Babilóni fogság.
11. Huszonegy esztendős korában
kezdett uralkodni Sédékiás, és ural-
kodék tizenegy esztendeig Jeruzsá-
lemben.
12. És gonoszul * cselekedék az Úr
előtt, az ő Istene előtt, és nem alázta
meg magát Jeremiás próféta előtt, a
ki az Úr képében *szól vala* néki.
* Jer. 37,1.2.
13. Sőt még Nabukodonozor * király
ellen is pártot ütött, a ki őt az Isten
nevére megesküdtette vala, s makacs-
csá és önfejűvé lett, a helyett, hogy
megtért volna az Úrhoz, Izráel Istené-
hez. * Ezék. 17,13—16.
14. Sőt még a papok fejedelmei * és
a nép is, mindnyájan szaporították
a bűnt a pogányok minden undok-
ságai szerint, és megfertőztették az Úr
házát, a melyet megszentelt vala Je-
ruzsálemben. * Jer. 23,11.
15. És az Úr, az ő atyáiknak Istene
elküldé hozzájok követeit jó idején,
mert kedvez * vala az ő népének és
az ő lakhelyének. * Máté 23,37.38.
16. De ők az Isten követeit kigúnyol-
ták, * az ő beszédeit megvetették, és
prófétáival gúnyt űztek; míglen az
Úrnak haragja felgerjede az ő népe
ellen, s többé nem vala segítség.
* rész 24,20. Ezék. 33,31.32.
17. És reájok hozá a Káldeusok ki-
rályát, a ki fegyverrel ölé meg ifjai-
kat az ő szent hajlékukban, s nem
kedveze sem az ifjaknak és szűzek-
nek, sem a vén és elaggott emberek-
nek, mindnyájokat kezébe adá.
18. És az Isten házának mindenféle
edényeit, * nagyokat, kicsinyeket, és
az Úr házának kincseit, s a királynak
és az ő vezéreinek kincseit, mindeze-
ket Babilóniába viteté. * vers 7. Jer. 20,5.
19. Az Isten házát meggyújták, Jeru-
zsálem kőfalait lerontották, palotáit
mind * elégeték tűzzel, és minden
drágaságait elpusztították. * Jer. 37,10.
20. És a kik a fegyver elől megme-
nekültek, azokat elhurczolta Babiló-
niába, és néki és fiainak szolgáivá let-
tek mindaddig, míg a persiai * biro-
dalom fel nem támadott; * Ezsdr. 1,1-11.
21. Hogy beteljesedjék az Úrnak Je-
remiás szája által *mondott* beszéde,
míg lerójja a föld az ő szombatjait,
mert * az elpusztulás egész ideje alatt
nyugovék, hogy betelnének a † hetven
esztendők. * 3 Móz. 26,33.34. † Jer. 25,12.

Czírus megengedi a hazatérést.
(Vers 22. 23: v. ö. Ezsdr. 1,1—3.)
22. És Czírus * persa király első esz-
tendejében, hogy beteljesednék az Úr-
nak Jeremiás szája által *mondott* be-
széde, az Úr felindítá Czírus persa
király lelkét, és ő kihirdetteté az ő
egész birodalmában, *élőszóval* és írás-
ban is, mondván: * Ezsdr. 1,1.2.
23. Így szól Czírus, a persa király:
Az Úr, a mennynek Istene e föld min-
den országait nékem adta, és Ő pa-
rancsolta meg nékem, hogy építsek
néki házat Jeruzsálemben, a mely
Júdában van; valaki * azért ti köz-
tetek az ő népe közül való, legyen
vele az Úr, az ő Istene, és menjen fel.
* Ésa. 44,28. 45,1.13.

EZSDRÁS KÖNYVE.

Czírus megengedi a fogoly zsidóknak a hazatérést.

1. Czírus persa király első eszten-
dejében, hogy * beteljesednék
az Úrnak Jeremiás szája által *mon-
dott* beszéde, felindítá az Úr Czírus
persa király lelkét, és ő kihirdetteté
az ő egész birodalmában, *élőszóval*
és írásban is, mondván:
* 2 Krón. 36,22. Jer. 29,10. 25,11—12.
2. Így szól Czírus, a persa király: Az
Úr, a mennynek Istene e föld min-
den országait nékem adta, és ő pa-
rancsolta meg nékem, * hogy építsek
néki házat Jeruzsálemben, mely Jú-
dában van;
* Ésa. 41,25. 44,28. 45,1. 2 Krón. 2,11.
3. Valaki azért ti köztetek az ő népe
közül való, legyen vele az ő Istene,
és menjen fel Jeruzsálembe, mely
Júdában van, és építse az Úrnak, Iz-
ráel Istenének házát, ő az Isten, ki
Jeruzsálemben * *lakozik*.
* Dán. 6,26. Józs. 1,17. 1 Kir. 9,3. Zsolt. 132,13.
4. És mindenkit, a ki még megma-
radt, minden helyről, a hol lakik,
segítsék azon helynek férfiai ezüsttel,
aranynyal, jószággal és barommal,

azzal együtt, a mit önkénytesen adnak * az Isten házának, mely Jeruzsálemben van. * Ezsdr.8,25.
5. Fölkelének * azért Júda és Benjámin családfői és a papok és a Léviták, és mindnyájan, a kiknek felindítá az Isten lelköket, hogy felmenjenek az Úr házának építésére, mely Jeruzsálemben van. * Zsolt.126,1–4.
6. És minden körültök lakók segíték őket ezüst edényekkel, aranynyal, jószággal, barommal, drágaságokkal, mindazon kivül, a mit önkénytesen adának.
7. Czírus király pedig előhozatá az Úr házának edényeit, * melyeket Nabukodonozor hozatott vala el Jeruzsálemből, s az ő isteneinek házába helyezett vala;
* 2 Krón.36,7. Dán.1,2. 2 Kir.24,13.
8. Előhozatá ezeket Czírus, a persák királya, Mithredáthes kincstartó kezeihez, a ki is átszámolá * azokat Sesbassárnak, Júda fejedelmének.
* rész 5,14.16.7,19. Dán.1,7.
9. És számok * ez vala: harmincz arany medencze, ezer ezüst medencze, huszonkilencz kés, * 1 Kir.7,50.
10. Harmincz arany pohár, négyszáztíz másrendbeli ezüst pohár, és ezer más edény.
11. Minden arany és ezüst edényeknek száma ötezernégyszáz. Mindezt magával vivé Sesbassár, mikor a foglyok kijövének Babilóniából Jeruzsálembe.

A haza ment zsidók jegyzéke és a templom építésére való adakozások.
(V. ö. Neh.7,5–73.)

2. Ezek pedig a tartománynak fiai, kik feljöttek vala a rabság foglyai közül, a kiket Nabukodonozor, Babilónia királya, fogva vitetett Babilóniába, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az ő városába,
2. Kik jövének Zorobábellel, Jésuával, Nehémiással, Serájával, Rélájával, Mordokhaival, Bilsánnal, Miszpárral, Bigvaival, Rehummal, Baanával. Izráel népe férfiainak * száma *ez:*
* Neh.7,6. Agg.1,12.14.2,2. 1 Krón.3,16. 1 Krón.5,40. 2 Kir.25,18.
3. Paros fiai kétezerszázhetvenkettő;
4. Sefátja fiai háromszázhetvenkettő;
5. Árah fiai hétszázhetvenöt;
6. Pahath-Moáb fiai, Jésua *és* Joáb fiaitól, kétezernyolczszáztizenkettő;
7. Élám fiai ezerkétszázötvennégy;
8. Zattu fiai kilenczszáznegyvenöt;
9. Zakkai fiai hétszázhatvan;
10. Báni fiai hatszáznegyvenkettő;
11. Bébai fiai hatszázhuszonhárom;
12. Azgád fiai ezerkétszázhuszonkettő;
13. Adónikám fiai hatszázhatvanhat;
14. Bigvai fiai kétezerötvenhat;
15. Ádin fiai négyszázötvennégy;
16. Áter fiai, Ezékiástól, kilenczvennyolcz;
17. Bésai fiai háromszázhuszonhárom;
18. Jórá fiai száztizenkettő;
19. Hásum fiai kétszázhuszonhárom;
20. Gibbár fiai kilenczvenöt;
21. Bethlehem fiai százhuszonhárom;
22. Netófah férfiai ötvenhat;
23. Anathóth férfiai százhuszonnyolcz;
24. Azmáveth fiai negyvenkettő;
25. Kirjáth-Árim, Kefira és Beéróth fiai hétszáznegyvenhárom;
26. Ráma és Géba fiai hatszázhuszonegy;
27. Mikmás férfiai százhuszonkettő;
28. Béthel és Ái férfiai kétszázhuszonhárom;
29. Nebó fiai ötvenkettő;
30. Magbis fiai százötvenhat;
31. A másik Élám fiai ezerkétszázötvennégy;
32. Hárim fiai háromszázhúsz;
33. Lód, Hádid és Ónó fiai hétszázhuszonöt;
34. Jérikó fiai háromszáznegyvenöt;
35. Szenáa fiai háromezerhatszázharmincz;
36. A papok: Jedája fiai, Jésua * családjából, kilenczszázhetvenhárom;
* 1 Krón.24,7.
37. Immér fiai * ezerötvenkettő;
* 1 Krón.24,14.
38. Pashur fiai * ezerkétszáznegyvenhét; * 1 Krón.9,12.
39. Hárim fiai * ezertizenhét;
* 1 Krón.24,8.
40. A Léviták: Jésuának és Kadmiélnek fiai, * Hodávia fiaitól, hetvennégy. * 1 Krón.24,20–31.25,26,1–19.
41. Az énekesek: Asáf fiai százhuszonnyolcz;
42. A kapunállók fiai: Sallum fiai, Ater fiai, Talmón fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sóbai fiai, összesen százharminczkilencz.
43. A Léviták szolgái: * Siha fiai, Hasufa fiai, Tabbaóth fiai;
* rész 8,20. Neh.11,21. Józs.9,21-27. 1 Krón.9,2.
44. Kérósz fiai, Sziaha fiai, Pádón fiai,
45. Lebána fiai, Hagába fiai, Akkub fiai,
46. Hágáb fiai, * Salmai fiai, Hanán fiai, * Neh.7,48.
47. Giddél fiai, Gahar fiai, Reája fiai,
48. Resin fiai, Nekóda fiai, Gazzám fiai,

49. Uzza fiai, Pászéah fiai, Bészai fiai,
50. Aszna fiai, *Meunim fiai, Nefiszim fiai. * 2 Krón.26,7. 1 Móz.25,15.
51. Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai,
52. Basluth fiai, Mehida fiai, Harsa fiai,
53. Barkósz fiai, Sziszera fiai, Temah fiai,
54. Nesiah fiai, Hatifa fiai;
55. Salamon szolgáinak fiai: Szótai fiai, Haszszóféreth fiai, Peruda fiai,
56. Jaalá fiai, Darkón fiai, Giddél fiai,
57. Sefétia * fiai, Hattil fiai, Pókhereth-Hássebaim fiai, Ámi fiai.
* Ezsdr.8,20. 1 Kir.9,20. 2 Krón.8,7. Neh.11,3.
58. Összesen a Léviták szolgái és a Salamon szolgáinak fiai háromszázkilenczvenkettő.
59. És ezek, a kik feljövének Tél-Melahból, Tél-Harsából, Kerub-Addán-Immérből, de nem mondhatták meg családjukat és eredetüket, hogy Izráel közül valók-é:
60. Delája fiai, Tóbiás fiai, Nekóda fiai hatszázötvenkettő.
61. És a papok fiai közül: Habája fiai, Hakkós fiai, Barzillai fiai, ki a Gileádbeli * Barzillai leányai közül vett magának feleséget, és ezek nevéről nevezteték;
* 1 Krón.24,7—19. 2 Sám.17,27. 19,32—39. 1 Kir.2,7. 4 Móz.36,27.1—11.
62. Ezek keresték írásukat, tudniillik a nemzetségök könyvét, de nem találák, miért is kirekeszteték a papságból;
63. És megmondá nékik * a király helytartója, hogy ne egyenek a szentséges áldozatból, mígnem pap ítél az Urimmal és † Tummimmal.
* Neh.7,65.70. 3 Móz.2,3.10.6,10.22. 4 Móz.18,9.10. † 2 Móz.29,37.28,30. 4 Móz.27,21. 1 Sám.28,6.
64. Mind az egész gyülekezet együtt negyvenkétezerháromszázhatvan.
65. Szolgáikon és szolgálóikon kívül — ezek száma hétezerháromszázharminczhét — valának nékik * énekes férfiaik és asszonyaik kétszázan.
* vers 41. 2 Krón.35,25. Préd.2,8.
66. Lovaik hétszázharminczhat, öszvéreik kétszáznegyvenöt;
67. Tevéik négyszázharminczöt, hatezerhétszázhúsz szamárral.
68. A családfők közül pedig, mikor megérkezének az Úr házához, mely Jeruzsálemben van, némelyek önkénytesen adakozának az Isten házára, hogy fölépítenék azt az ő helyén;
69. Tehetségök szerint adának az építés költségére aranyban hatvanegyezer dárikot, s ezüstben ötezer mánét, és száz papi ruhát.
70. És lakozának mind a papok, mind a Léviták, mind a nép fiai, mind az énekesek, mind a kapunállók, mind a Léviták szolgái városaikban, s így az egész Izráel a maga városaiban vala.

Az égőáldozati oltár felállítása; a sátoros ünnep megülése.

3. Mikor pedig eljöve a hetedik hónap, és Izráel fiai az ő városaikban *lakozának*, felgyűle a nép egyenlőképen Jeruzsálembe. * rész 2,70.
2. És fölkele Jésua, * Jósádák fia, s az ő atyjafiai, a papok, és † Zorobábel, Sealtiél fia s az ő atyjafiai, és megépíték Izráel Istenének oltárát, hogy áldozzanak rajta égőáldozatokat, a mint írva van Mózesnek, az Isten emberének törvényében.
* 5 Móz.12,5. Zak.3,1. † 2 Krón.23,18.35,12.26.
3. És *erős* fundamentomra állíták fel az oltárt, mert félnek vala a földnek népétől, és áldozának rajta égőáldozatokat az Úrnak, * reggeli és estveli égőáldozatokat.
* 4 Móz.28,3—10. 2 Móz.29,38.
4. És megülék * a sátoros ünnepet, a mint írva van, s *áldozának* égőáldozatot napról-napra szám és szokás szerint minden napit az ő napján.
* 3 Móz.23,34. 4 Móz.29,13-34. 5 Móz.16,13-15.
5. És azután *áldozák* az állandó *napi*, továbbá a hónapok * első napjain s az Úr minden szent ünnep napjain viendő égőáldozatot, és mindazokért valót, a kik önkénytesen ajándékozának az Úrnak. * 2 Móz.29,42. 4 Móz.28,11.29,2—5.39. Neh.10,32.33.
6. Tehát a hetedik hónap első napjától fogva kezdének égőáldozatot áldozni az Úrnak, a mikor az Úr templomának alapköve még nem tétetett le.
7. És adának pénzt a *kő- és* favágóknak s a mesteremberekneк, és ételt és italt és olajat a Sidonbelieknek *és Tírusbelieknek, hogy hozzanak czédrusfákat a Libánonról a joppéi tenger felé, Czírus, persa király nékik adott engedelme szerint.
* 1 Kir.5,2.6.9. 2 Krón.2,10—15.

A templom alapkő-letétele.

8. Második esztendőben azután, hogy fölmenének az Isten házához Jeruzsálembe, a második hónapban megkezdték az építést Zorobábel, a Sealtiél fia és Jésua, a Jósádák fia * és többi atyjafiaik, a papok és Léviták és mindnyájan, a kik a fogságból visszajöttek vala Jeruzsálembe, és rendelék a Lévitákat, a kik húsz esztendősök vagy azon felül valának, az Úr háza építésének vezetésére.
* 1 Krón.23,4.24.

9. És előállla Jésua, * az ő fiai és atyjafiai, Kadmiél és fiai, a Júda fiai, egyenlőképen, hogy vezérei legyenek az Isten házát építő munkásoknak, továbbá Hénádád fiai, fiaik és testvéreik, — *mind* Léviták.
* rész 2,40. Neh.3,18.24.10,10.
10. S midőn az építők letették az Úr templomának alapkövét, * *Jésua és Zorobábel* oda állaták a papokat öltözetükben kürtökkel, s a Lévitákat, Ásáf fiait czimbalmokkal, hogy dícsérjék az Urat, Izráel királyának, Dávidnak rendelete szerint. * rész 2,41.69. 2 Krón.5.12.20,21.23,18. 1 Krón.25.2.
11. És énekelének, dícsérvén az Urat és hálát adván néki, mert jó, * mert mindörökké van az ő irgalmassága Izráelen! És mind az egész nép nagy felszóval kiált vala, dícsérvén az Urat, hogy az Úr házának alapköve immáron letétetett!
* Zsolt.106,107,118,136. 1 Krón.16,1.34.
12. Nagy sokan * pedig a papok és a Léviták és a családfők közül, a vének, a kik látták vala az első házat, mikor alapot vetnek vala most eháznak az ő szemök előtt, nagy felszóval sírnak vala, sokan pedig örömükben nagy felszóval kiáltanak vala;
* Agg.2,3. Zak.4,10.
13. Úgy hogy a nép nem tudja vala megkülönböztetni az örömben való kiáltást a nép siralmának szavától, mert a nép kiált vala nagy felszóval, és ez a szó messze földre meghallatott.

Akadályok a templomnak és Jeruzsálem kőfalainak építésében a zsidók ellen emelt vádak miatt.

4. Mikor pedig meghallák Júda és Benjámin ellenségei, * hogy a kik a fogságból visszatértek, templomot építenek az Úrnak, Izráel Istenének: * rész 1,5.
2. Menének Zorobábelhez és a családfőkhöz, s mondának nékik: Hadd építsünk együtt veletek, mert miképen ti, úgy mi is a ti Isteneteket keressük s néki áldozunk * Esárhaddon, Assiria királyának idejétől fogva, a ki ide hozott fel minket!
* 2 Kir.17,24—33.19,37. Ésa.37,38.
3. És monda nékik Zorobábel és Jésua és Izráel családainak többi fői: Nem veletek együtt kell nékünk házat építeni a mi Istenünknek, hanem mi magunk fogunk építeni az Úrnak, Izráel Istenének, a miképen megparancsolta nékünk a király, Czírus, Persia * királya. * rész 1,1.2.3.
4. És igyekezék e tartomány népe megkötni Júda népének kezeit és elrémíteni azt az építéstől,
5. És felbérelni ellene tanácsosokat, hogy semmivé tegyék szándékát Czírusnak, Persia királyának egész idejében, Dárius persa király uralkodásáig.
6. És Ahasvérus uralkodásakor, * uralkodásának kezdetén, vádolást írának Júda és Jeruzsálem lakói ellen.
* Eszt.1,1.
7. Artaxerxes napjaiban pedig Bislám, Mithredathes és Tábeél s ennek többi társai írtak vala Artaxerxeshez a persiai királyhoz, s e levelet arám betűkkel írták, mely azután arám nyelvre fordíttatott át.
8. Rehum, a helytartó és Simsai, a kanczellár, írának egy levelet Jeruzsálem ellen Artaxerxes királyhoz ekképen.
9. *Írának pedig* ekkor * Rehum, a helytartó és Simsai, a kanczellár és ezeknek többi társaik: a Dineusok, Afársatakeusok, Tarpeleusok, Afárseusok, Arkeveusok, Babilóniabeliek, Susánkeusok, Dehaveusok és a Hélameusok. * Eszt.1,2.
10. És a többi népek, a kiket a nagy és dicsőséges Asznapár vitt el és tett lakosokká * Samária városában és a többi városokban, melyek a folyóvizen túl vannak és a többi. * 2 Kir.17,24.
11. Ez mássa a levélnek, melyet hozzá, Artaxerxes királyhoz küldének: „A te szolgáid, a folyóvizen túl lévő férfiak, és a többi.
12. Tudtára légyen a királynak, hogy a zsidók, a kik feljöttek tőled, megérkezének hozzánk Jeruzsálembe; a visszavonó és gonosz várost építik, a kőfalakat készítik s a fundamentomokat javítgatják.
13. Mostan tudtára légyen a királynak, hogy ha ez a város megépíttetik s a kőfalak elkészülnek, adót, rovást és úti vámot nem fognak fizetni, s * a királyok jövedelmét megkárosítják. * vers 16.
14. Mostan, mivel a palota savával sózunk s épen ezért a király kárát nem illik elnéznünk, ez okért küldjük e levelet és tudatjuk a királylyal,
15. Hogy nézzen utána valaki atyáid történeteinek könyvében, és meg fogod találni a történetek könyvében, és megtudod, hogy e város visszavonó és királyokat és tartományokat megkárosító város volt, * s hogy eleitől fogva lázadások történtek abban, ezért pusztíttatott is el e város. * 2 Krón.36,13.
16. Tudatjuk mi a királylyal, hogy ha ez a város megépülend és a kőfalak elkészülnek: ennek miatta birtokod a folyóvizen túl nem lészen.“
17. A király választ küldött Rehum-

nak, a helytartónak és Simsainak, a kanczellárnak és többi társaiknak, a kik Samariában laknak vala, és minden a folyóvizen túl lakozóknak: „Békesség és a többi.
18. A levél, melyet hozzánk küldtetek, világosan felolvastatott előttem;
19. És megparancsolám, hogy nézzenek utána, és úgy találák, hogy ez a város eleitől fogva királyok ellen támadó volt, és hogy pártütés és lázadás történt vala benne.
20. És hogy hatalmas királyok voltak Jeruzsálemben és uralkodtak minden a folyóvizen túl lakókon, és adó, rovás és úti vám fizettetett nékik.
21. Mostan azért parancsoljátok meg, hogy akadályozzák meg e férfiakat, s e város ne építtessék addig, míg tőlem parancsolat nem jövend;
22. És meglássátok, hogy ebben valami mulasztást el ne kövessetek, hogy ne nevekedjék a veszedelem a királyok megkárosítására!"
23. Mihelyt Artaxerxes király levelének mássa felolvastaték Rehum és Simsai, a kanczellár és társaik előtt, menének nagy hamarsággal Jeruzsálembe a zsidókhoz, és megakadályozák őket erővel és hatalommal.
24. Akkor megszűnék az Úr házának építése, mely Jeruzsálemben van, és szünetelt Dárius, Persia királya uralkodásának második * esztendejéig.
* vers 5. Zak. 1, 1—16.

A templomépítés folytatása Aggeus és Zakariás próféták szavára.

5. És prófétálának a próféták, Aggeus, a próféta * és Zakariás az † Iddó fia a zsidóknak, a kik valának Júdában és Jeruzsálemben, *szólván* nékik az Izráel Istenének nevében. * Zak. 1, 1. 7. † Agg. 1, 1.
2. Akkor fölkelének Zorobábel, * Sealtiél fia és Jésua, a Jósádák fia, és hozzá kezdének Isten háza építéséhez, mely Jeruzsálemben van, s velök valának Isten prófétái, támogatván őket. * rész 6, 14. Agg. 1, 12. 14.
3. Abban az időben jöve hozzájok Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és társaik, és így szólának nékik: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek s e kőfalat * készítsétek? * rész 6, 6.
4. Ekkor megmondánk nékik ily módon, hogy kik ama férfiak névszerint, kik ez épületet építik.
5. És az ő Istenök szeme vala a zsidók vénein, hogy nem akadályozzák meg őket az építésben, míg az ügy Dárius elébe jutand, a mikor is levélben fognak felelni e dologra nézve.

Jelentés Dárius királyhoz.

6. Mássa a levélnek, melyet küldött Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és az ő társai, az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl lakának, Dárius királyhoz.
7. Tudósítást küldének ugyanis hozzá, ekként levén az írva: „Dárius királynak minden békesség!
8. Tudtára legyen a királynak, hogy elmentünk Júda tartományába, a nagy Istennek házához, és az építtetik nagy kövekből, és fa rakatik a falakra, és e munka szorgalmatosan folyik, és jó szerencsés lészen az ő kezök által.
9. Ekkor megkérdénk azokat a véneket, ily módon szólván hozzájok: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek, s hogy e kőfalat készítsétek?
10. Sőt még neveiket is megkérdeztük tőlük, hogy tudassuk veled, hogy megírhassuk azon férfiak nevét, kik fejeik.
11. És ekképen felelének nékünk, mondván: Mi az Ő, a menny és föld Istenének szolgái vagyunk, és építjük e házat, mely ennekelőtte sok esztendőkön át meg vala építve, és Izráelnek * egy nagy királya építé és végezé be azt. * 1 Kir. 6, 1—38.
12. De minekutána haragra ingerelték volt atyáink a mennynek Istenét, adá őket a Babilóniabeli Káldeus királynak, Nabukodonozornak * kezébe, a ki e házat lerontotta, és a népet Babilóniába rabságra vitte.
* 2 Krón. 36, 16. Dán. 9, 5-12. 2 Kir. 21, 14. 25, 1-10.
13. Azonban Czírusnak, Babilónia királyának első esztendejében * Czírus király szabadságot adott, hogy Istennek ezt a házát megépítenék.
* rész 1, 1. 2.
14. Sőt az Isten házához való arany és ezüst edényeket is, * a melyeket Nabukodonozor hozott vala el a jeruzsálemi templomból s bevitte volt azokat a babiloniai templomba, kihozatá Czírus király a babilóniai templomból s adatá azokat annak a Sesbassár nevűnek, a kit helytartóul rendelt; * rész 1, 7—11.
15. És monda néki: Vedd ez edényeket, menj és helyezd el azokat a jeruzsálemi templomba, és az Isten háza építtessék meg *előbbi* helyén.
16. Ekkor ez a Sesbassár eljött, letevé az Isten házának alapkövét, mely Jeruzsálemben van, és attól fogva mindeddig építtetik, * és még sem végződött be. * rész 3, 10. 11.
17. Mostan azért, ha tetszik a király-

nak, nézzen utána valaki a király
kincstartó házában, ott Babilóniában,
ha úgy van-é, hogy Czírus király szabadságot adott az Isten házának megépítésére, mely Jeruzsálemben van,
s a király akaratját erre nézve küldje
hozzánk."

Dárius kedvező válaszára a templomot befejezik és felszentelik, és a páskhát megünneplik.

6. Ekkor Dárius király megparancsolá, hogy nézzenek utána a
könyvek tárházában, hol a kincseket
tartják vala Babiloniában.
2. És találtaték Akhméta várában,
a mely Média tartományában van,
egy tekercs, melyre emlékezetül ez
vala írva:
3. „Czírus király első esztendejében,
Czírus király parancsolatot adott Isten házára nézve, mely Jeruzsálemben van, hogy e ház építtessék meg,
oly helyül, hol áldozatokat áldoznak;
s alapzati felemeltetvén, magassága
hatvan sing, szélessége is hatvan sing
legyen,
4. A nagy kövek rétege három s a
fa rétege legyen egy, a költség pedig
a király házából * adassék.
* 1 Kir.6,36.7,12.
5. Sőt az Isten házának arany és ezüst
edényeit is, a melyeket Nabukodonozor hozott * vala el a jeruzsálemi
templomból s vitt vala Babilóniába,
adják vissza, hogy jussanak el azok
a jeruzsálemi templomba, helyökre,
s te helyezd el azokat az Isten házába." * rész 5,15. 2 Krón.36,7.18.
6. Mostan azért Tattenai * folyóvizen
túli helytartó, Sethar-bóznai és társaik, és az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl *laknak,* távol legyetek onnan! * rész 5,3.6.
7. Hagyjátok, hadd épüljön meg Istennek ama háza! A zsidók helytartója és a zsidók vénei építsék meg
Isten ama templomát a maga helyén!
8. És megparancsolom azt is, hogy
mit cselekedjetek a zsidók ama véneivel, hogy megépítsék Isten ama
házát; tudniillik a király folyóvizen
túl való adójának kincseiből pontosan költség adassék ama férfiaknak,
és pedig félbeszakítás nélkül,
9. És a mik szükségesek, tulkok, kosok, bárányok, égőáldozatra a menny
Istenének, búza, só, bor, és olaj, a jeruzsálemi papok szava szerint adassanak nékik naponként és pedig * mulasztás nélkül, * 2 Móz.29,18.25.
10. Hogy vihessenek jó illatú áldozatot a menny Istenének, * és könyörögjenek a királynak és fiainak életéért. * Jer.29,7. 3 Móz.1,9.13.17.
11. És megparancsolom azt is, hogy
valaki e rendelést megszegi, annak
házából szakíttassék ki egy gerenda
s felállíttatván szegeztessék reá, háza
pedig * szemétdombbá tétessék e
miatt.
* Dán.2,5. 2 Kir.10,27. Eszt.7,9.9,13. Dán.3,29.
12. Az Isten pedig, a ki nevének ott
szerze lakást, megrontson minden
királyt és népet, a ki felemelendi kezét, hogy megszegje *e rendelést,* hogy
elpusztítsa Istennek ama házát, mely
Jeruzsálemben van. Én, Dárius * parancsoltam, pontosan megtörténjék.
* Neh.1,9. 5 Móz.12,11.14,23. 1 Kir.8,29. Jer.7,12.
13. Akkor Tattenai folyóvizen túli
helytartó, Sethar-bóznai és társaik,
miután Dárius *ily rendelést* küldött,
ahhoz képest cselekedének pontosan.
14. És a zsidók vénei építének és jó
szerencsések valának Aggeus próféta
és Zakariás, Iddó fia prófétálása folytán, és megépítették és elvégezték
Izráel Istenének akaratjából, és Czírus, Dárius és Artaxerxes, persiai királyok parancsolatjából.
15. Bevégezteték pedig e ház az Adár
hó harmadik napjáig, mely Dárius
király országlásának hatodik esztendejében vala.
16. És megtarták Izráel fiai, a papok,
a Léviták és a fogságból visszajött
többiek Isten házának felszentelését
örömmel.
17. Vivének pedig Isten házának felszentelésénél áldozatul * száz bikát,
kétszáz kost, négyszáz bárányt és tizenkét kecskebakot bűnért való áldozatra egész Izráelért, Izráel nemzetségeinek száma szerint.
* 1 Kir.8,5.63. Zak.4,10. Ezék.37,15.
18. És rendelék a papokat az ő osztályaik és a Lévitákat az ő rendjeik
szerint Istennek szolgálatára Jeruzsálemben, Mózes könyvének * rendelése szerint, * 2 Krón.23,4.18.
2 Kir.11,9. 1 Krón.9,25.27,4. 4 Móz.3,6.8.9,14.
19. És megtarták a rabságból viszszajöttek a páskhát az első hó * tizennegyedik napján; * 2 Móz.12,1—11.
20. Mert megtisztultak vala a papok
és Léviták; egyetemben mindnyájan
tiszták valának, és megölék a húsvéti
bárányt mindazokért, a kik a rabságból megjöttek, és atyjokfiaiért * a
papokért és önmagokért;
* Zsid.5,3. Neh.12,30.
21. És megevék azt Izráel fiai, a kik
a rabságból visszajöttek vala, és
mindazok, a kik elkülönítették vala
magokat a föld népeinek tisztátalanságától s hozzájok *állottak vala,* hogy
keressék az Urat, Izráel Istenét.
22. És azután megtarták a kovászta-

lan kenyerek ünnepét hét napon ö-
römmel, mert * megvidámította vala
őket az Úr, hozzájok hajtván az As-
siriabeli király szívét, hogy erősítse
kezöket az Istennek, Izráel Istenének
háza építésében. * 2 Móz. 12, 17—20.

Ezsdrás engedélyt és támogatást nyer Artaxerxestől az istenitisztelet berendezésére.

7. És ezek után Artaxerxes persa
király uralkodásakor Ezsdrás,
a Seraja fia, ki Azariás fia, ki Hilkiás
fia,
2. Ki Sallum fia, ki Sádók fia, ki Ahi-
tub fia,
3. Ki Amária fia, ki Azariás fia, ki
Mérájóth fia,
4. Ki Zerahja fia, ki Uzzi fia, ki Buk-
ki fia,
5. Ki Abisua fia, ki Fineás fia, ki
Eleázár fia, ki pedig * Áronnak, a fő-
papnak fia volt. * 2 Kir. 25, 18.
1 Krón. 6, 3. 2 Sám. 8, 17. 2 Krón. 34, 9. 15.
6. Ez az Ezsdrás feljöve Babilóniá-
ból, (ő, a ki bölcs írástudó vala a Mó-
zes törvényében, melyet az Úr, Izráel
Istene adott vala) és megadá néki a
király az Úrnak, az ő Istenének rajta
nyugovó kegyelme szerint minden
kérését.
7. Feljövének pedig az Izráel fiai, a
papok, a Léviták, az énekesek, a ka-
punállók és a Léviták szolgái közül
többen Jeruzsálembe Artaxerxes ki-
rály hetedik esztendejében,
8. És *Ezsdrás* megérkezék *velök* Je-
ruzsálembe az ötödik hónapban, a
király hetedik esztendejében.
9. Ugyanis az első hónak első nap-
ján határozá el a Babilóniából való
feljövetelt, és az ötödik hó első nap-
ján érkezett Jeruzsálembe, az ő Is-
tenének rajta nyugovó jó kegyelme
szerint;
10. Mert Ezsdrás erős szívvel törek-
kedett keresni és cselekedni az Úr tör-
vényét, és tanítani Izráelben a ren-
deléseket és ítéleteket.
11. És ez mássa a levélnek, melyet
adott vala Artaxerxes király Ezsdrás-
nak, az írástudó papnak, a ki írástudó
vala az Úr parancsolatainak beszédi-
ben, Izráelnek adott rendeléseiben:
12. Artaxerxes, a királyok királya
Ezsdrás papnak, ki a menny Isten-
nek törvényében bölcs írástudó és a
többi.
13. Szabadságot adok, hogy valaki
országomban Izráel népe, papjai és
a Léviták közül Jeruzsálembe akar
menni, veled elmehet,
14. Minthogy te elbocsáttatol a ki-
rálytól és hét * tanácsosától, hogy utá-
na nézz Júdának és Jeruzsálemnek,
a te Istened törvénye szerint, mely
kezedben van, * vers 15. 28. Eszt. 1, 14.
15. És hogy elvigyed az ezüstöt és
aranyat, melyet a király és tanácsosai
önkénytesen ajándékoznak Izráel Is-
tenének, kinek hajléka Jeruzsálem-
ben van,
16. És mindazt az ezüstöt és aranyat,
melyet kapni fogsz Babilónia egész
tartományában, együtt a nép és a pa-
pok önkénytes ajándékával, mit *ezek*
önkénytesen ajándékoznak az ő Is-
tenök házának, mely Jeruzsálemben
van.
17. Annálfogva gondosan végy e pén-
zen bikákat, kosokat és bárányokat
s hozzájok való étel- és italáldozato-
kat, s áldozd meg azokat Istenetek
házának oltárán, mely Jeruzsálem-
ben * van; * 4 Móz. 15, 2—16.
18. A megmaradott ezüsttel és arany-
nyal pedig, a mit jónak láttok csele-
kedni te és atyádfiai, Istenetek aka-
ratja szerint, azt cselekedjétek.
19. És az edényekkel, melyek néked
adattak át * a te Istened házának szol-
gálatára, számolj be Isten előtt Je-
ruzsálemben. * rész 8, 25—27.
20. Egyéb szükségét pedig Istened
házának, mit csak teljesítened kell,
teljesítsd a király kincstartó házából.
21. És én, Artaxerxes, a király, pa-
rancsolom minden a folyóvizen túl
lakó kincstartóimnak, hogy minden,
a mit csak kérend tőletek Ezsdrás
pap, ki a menny Istenének törvényé-
ben írástudó, pontosan teljesíttessék,
22. *És pedig* száz tálentom ezüstig,
száz kór búzáig, száz báth borig, száz
báth olajig és sóban, a mennyi elég.
23. Minden, mi a menny Istenének
akaratja szerint való, pontosan telje-
síttessék a menny Istenének házáért,
hogy meg ne haragudjék a királynak
és fiainak * országára. * rész 6, 10. 14.
24. Veletek pedig tudatjuk, hogy sem
a papokra, sem a Lévitákra, sem az
énekesekre, sem a kapunállókra, sem
a Léviták szolgáira, sem Isten e háza
szolgáira, adót, rovást és úti vámot
senkinek vetni nem szabad.
25. És te Ezsdrás, a te Istened bölcs
törvénye szerint, a mely kezedben van,
rendelj ítélőket és birákat, a kik tör-
vényt tegyenek minden a folyóvizen
túl lakó nép között, mindazok között,
a kik tudják Istenednek törvényeit, és
a kik nem tudják, azokat tanítsátok!
26. Valaki pedig nem fogja cseleked-
ni a te Istenednek törvényét és a ki-
rály törvényét, ítélet hozassék felette
pontosan, vagy halálra, vagy szám-
kivetésre, vagy jószágvesztésre, * vagy
fogságra. * rész 10, 8.

27. Áldott az Úr, atyáink Istene, a ki
erre indítá a király szívét, hogy megékesítse az Úr házát, mely Jeruzsálemben van,
28. És *a ki* hozzám fordítá irgalmasságát a király előtt és tanácsosai előtt
és a király minden hatalmas fejedelmei előtt! És én megerősödvén az Úrnak az én Istenemnek rajtam nyugovó kegyelme által, családfőket gyűjték össze Izráelből, *hogy feljönnének* velem.

Ezsdrás útitársai.

8. Ezek pedig családfőik és nemzetségi eredetök azoknak, a kik feljövének velem Artaxerxes uralkodásakor * Babilóniából:
* rész 2, 2—35.
2. Fineás fiai közül: Gersóm; Ithamár fiai közül: Dániel; Dávid fiai közül: Hattus;
3. A Sekánia * fiai közül, Parós fiai közül: Zakariás s vele egy nemzetségben másfélszáz férfi;
* 1 Krón. 3, 22. Neh. 10, 5.
4. Pahath-Moáb fiai közül: Eljóénai, Zerahia fia s vele kétszáz * férfi;
* rész 2, 6.
5. Sekánia fiai közül a Jaháziel fia s ő vele háromszáz férfi;
6. Ádin fiai közül: Ebed, Jónathán fia és vele ötven férfi;
7. Élám fiai közül: Ésaiás, Athália fia és vele hetven férfi;
8. Sefátia fiai közül: Zebádia, Mikháel fia és ő vele nyolczvan férfi;
9. Joáb fiai közül: Obádia, * Jéhiel fia és vele kétszáztizennyolcz férfi;
* rész 2, 6.
10. Selómith fiai közül a Jószifia fia és vele százhatvan férfi;
11. Bébai fiai közül: Zakariás, Bébai fia és vele huszonnyolcz férfi;
12. Azgád fiai közül: Jóhanán, Hakkátán fia és vele száztíz férfi;
13. Adónikám fiai közül az utódok s neveik: Elifélet, Jeiél és Semája * és velök hatvan férfi; * rész 2, 13.
14. És Bigvai fiai közül: Uthai és Zabbud és velök hetven férfi.
15. Mikor pedig összegyűjtém őket az Aháva felé folyó folyóvízhez, hol három napig valánk, megnéztem jól a népet és a papokat, s a Lévi fiai közül nem találtam közöttük senkit.
16. Elküldém annakokáért Eliézert, Arielt, Semáját, Elnáthánt, Járibot, Elnáthánt, Náthánt, Zakariást, Mesullámot, mint *család*főket, és Jójáribot és Elnáthánt, mint eszes embereket,
17. És rendelém őket Iddóhoz, a ki fő vala a Kászifia *nevű* helyen, és tanítám őket, hogy mit szóljanak Iddónak és az ő atyjafiainak, a Léviták szolgáinak a Kaszifia *nevű* helyen, — hogy hozzanak szolgákat a mi Istenünk házához.
18. És elhozák nékünk, Istenünknek rajtunk nyugvó jó kegyelme szerint, Is-szekhelt, a Mahli fiai közül, a ki Lévi fia, a ki meg Izráel fia vala, és Serébiát, fiaival * és tizennyolcz testvérével együtt. * Neh. 8, 7. 9, 4. 10, 13. 12, 24.
2 Móz. 6, 16. 19. 1 Krón. 6, 17—19.
19. És Hasábiát s vele Ésaiást, a Mérári * fiai közül, testvéreivel és húsz fiával együtt; * Neh. 10, 13. 12, 24.
20. És a Léviták szolgái * közül, a kiket Dávid és a fejedelmek adának a Léviták szolgálatába, kétszázhuszat; mindnyájok nevei feljegyeztettek.
* rész 2, 55—58. 1 Kir. 9, 20. 2 Krón. 8, 7.

Böjt és szent ajándékok.

21. Ekkor böjtöt hirdeték ott az Aháva folyóvíz * mellett, hogy megaláznók magunkat a mi Istenünk előtt, hogy kérnénk tőle szerencsés utat magunknak, családainknak és minden marháinknak. * 2 Krón. 20, 3.
Joél 1, 14. 2, 15. Jer. 36, 9. Bir. 20, 26.
22. Mert szégyeltem vala a királytól kérni sereget és lovagokat oltalmunkra a mi ellenségeink ellen ez útban, mert ezt mondtuk volt a királynak, mondván: A mi Istenünk kegyelme van mindazokon, a kik őt keresik, az ő javukra, és az ő hatalma és haragja mindazokon, a kik elhagyják őt.
23. És böjtölénk és a mi Istenünkhöz könyörgénk annakokáért, és meghallgatott minket.
24. Ekkor különválaszték a papi fejedelmek közül tizenkettőt Serébiához *és* Hasábiához * és hozzájok atyjokfiai közül tízet. * vers 18.
25. És átmérém nékik az ezüstöt és aranyat és az edényeket, a mi Istenünk házának ajándékait, a melyeket a király és tanácsosai és fejedelmei és minden *Babilóniában* élő Izráeliták ajándékozának.
26. Kezökhöz mérék pedig hatszázötven tálentom ezüstöt, száz tálentomot érő ezüst edényeket és száz tálentom aranyat,
27. Húsz arany poharat, melyek ezer dárikot érnek vala, és két szép ragyogású rézedényt, melyek oly becsesek, mint az arany.
28. És mondék nékik: Ti az Úrnak szentei vagytok, ez edények is szentek, és ez az ezüst és arany az Úrnak, atyáitok Istenének önkénytesen adott ajándék:
29. Vigyázzatok azért *reá* és megőrizzétek, míg átméritek a papi fejedel-

mek, a Léviták és Izráel családainak
fejedelmei előtt Jeruzsálemben az Úr
házának kamaráiban!
30. És átvevék a papok és a Léviták
az ezüstöt, aranyat és az edényeket
súly szerint, hogy vigyék Jeruzsálembe
Istenünk házához.

Megérkezés Jeruzsálembe.

31. Elindulánk pedig az Aháva folyóvíz
mellől az első hó tizenkettedik
napján, hogy Jeruzsálembe menjünk;
s a mi Istenünk kegyelme nyugodott
rajtunk, megszabadítván minket a
ránk leselkedő ellenségnek kezéből
ez úton.
32. És megérkezénk Jeruzsálembe,
és pihenénk ott * három napig.
* Neh.2,11.
33. Negyednap pedig átméretett az
ezüst, az arany és az edények a mi
Istenünk házában, Merémóth papnak
Uriás fiának kezéhez, vele lévén Eleázár,
a Fineás fia, és velök Józadáb,
a Jésua fia és Nóadia, a Binnui * fia,
Léviták,
* Neh.3,4.21.10,5.10.12,8. Ezsdr.10,23.
34. Minden szám és súly szerint, s feljegyeztetett
az egész súly abban az
időben.
35. A kik pedig megérkeztek a fogságból,
* a rabságnak fiai, égőáldozatokat
vivének Izráel Istenének: tizenkét
tulkot egész Izráelért, kilenczvenhat
kost, hetvenhét bárányt, tizenkét
bakot bűnért való áldozatra,
mindezt egészen égőáldozatul az Úrnak.
* rész 7,17.6,17.
36. És átadák a király parancsolatait
a * király helytartóinak, s a vizen túl
lévő helytartóknak, és *ezek* segíték a
népet és az Isten házát.
* rész 7,21—24. Neh.2,9.

Összeházasodások idegen nőkkel. Ezsdrás kesergése és bűnbánati imája.

9. Minekutána ezek elvégeződének,
jövének hozzám a főemberek,
mondván: Izráel népe és a papok
és a Léviták nem különíték el
magokat e tartományok népeitől, a
miképen pedig azoknak, a Kananeusoknak,
Hitteusoknak, Perizeusoknak,
Jebuzeusoknak, Ammonitáknak,
Moábitáknak, * Égyiptomiaknak
és Emoreusoknak útálatos *vétke* szerint
el kellett volna;
* 2 Móz.13,5.34,16. 5 Móz.7,1.3.23,4.
2. Mert *ezek* leányai közül vettek vala
feleséget magoknak és fiaiknak, és
megelegyedett a szent mag e tartományok
népeivel; és pedig a fejedelmek
és főemberek * valának elsők e
bűnben.
* Ésa.6,13. Neh.13,23. 2 Móz.19,5. 5 Móz.13,10.
3. Mihelyt e dolgot meghallottam,
megszaggattám alsó- és felső ruhámat,
s téptem fejem hajszálait és szakállamat,
* és veszteg ültem.
* Józs.7,6. Neh.1,4.13,25.
4. És hozzám gyűlének mindnyájan,
a kik reszketve *gondoltak* Izráel Istenének
beszédeire * azoknak vétke
miatt, a kik a fogságból megjöttek
vala; és én veszteg ülök vala mind
az estvéli áldozatig. * 2 Móz.29,39—41.
5 Móz.7,4. Józs.23,12. 1 Kir.18,29.
5. Az estvéli áldozatkor * pedig felkeltem
sanyargatásomból, megszaggatván
alsó- és felső ruhámat; és térdeimre
esvén, kiterjesztém kezeimet
az Úrhoz, az én Istenemhez.
* 2 Móz.29,38—41.
6. És mondék: Én Istenem, szégyenlem
és átallom felemelni, én Istenem,
az én orczámat te hozzád, mert a mi
álnokságaink felülhaladtak fejünk fölött
és * a mi vétkeink mind az égig
nevekedtek! * 2 Krón.28,9. Zsolt.38,5.
7. A mi atyáink napjaitól fogva nagy
vétekben vagyunk mi mind e mai napig,
és a mi álnokságainkért adattunk
vala mi, a mi királyaink * és a mi papjaink
a földi királyok kezébe, fegyver
által rabságra és ragadományra
és orczapirulásra, a mint *ez* a mai
nap *is van.* * 2 Kir.17,2. 2 Krón.36,12—21.
8. És most nem sok ideje, hogy az
Úr, a mi Istenünk rajtunk könyörült,
hogy hagyjon minékünk maradékot,
és hogy adjon nékünk egy szeget az
ő szent helyén, hogy így megvilágosítsa
szemeinket a mi Istenünk, s hogy
megelevenítsen bennünket egy kissé
a * mi szolgaságunkban. * Ésa.22,23.
Zsolt.13,4.136,3. Neh.9,32. Ezék.37,1.
9. Mert szolgák vagyunk mi, de szolgaságunkban
nem hagyott el minket
a mi Istenünk, hanem hozzánk fordítá
irgalmasságát Persiának királyai
előtt, hogy megelevenítene bennünket,
hogy felemelhessük a mi Istenünk
házát s megépíthessük annak
romjait, és hogy adjon nékünk bátorságos
lakást Júdában és Jeruzsálemben.
10. És most mit mondjunk, óh mi Istenünk,
*mind*ezek után? *Azt,* hogy mi
mégis elhagytuk parancsolataidat,
11. A melyeket parancsoltál szolgáid,
a próféták által, mondván: A föld,
melyre bementek, hogy bírjátok azt,
tisztátalan föld, * a tartományok népeinek
tisztátalansága miatt, útálatosságaik
miatt, melyekkel betölték
azt egyik végétől a másikig tisztátalanságukban;
* 5 Móz.17,1—3.27,7.11,8.
3 Móz.18,24. 2 Móz.23,33. 2 Kir.21,26.
12. Annakokáért leányaitokat ne ad-

játok * az ő fiaiknak és az ő leányaikat ne vegyétek fiaitoknak, és ne keressétek barátságukat, sem javokat soha, hogy megerősödjetek és éljetek e föld javaival, és örökségképen adhassátok azt fiaitoknak mindörökké.
* 5 Móz. 7, 2. 3. 23, 7. 11, 8. Jer. 29, 7. Eszt. 10, 3. Ezsdr. 1, 19. Péld. 13, 22. Ezék. 37, 25.
13. Mindazok után pedig, a mik reánk jövének gonosz cselekedeteinkért és nagy vétkünkért, hiszen te, mi Istenünk, jobban kedveztél nékünk, sem mint bűneink miatt érdemeltünk volna, s adád nékünk e maradékot,
14. Hát megrontjuk-é ismét parancsolataidat s összeházasodunk-é ez útálatos népekkel? Nem fogsz-é haragudni reánk mindaddig, míg megemésztetünk, hogy sem maradékunk, sem hírmondónk ne legyen?
15. Oh Uram, Izráel Istene! igaz vagy te, mert meghagytál minket maradék gyanánt, mint e mai nap *bizonyítja*. Ímé előtted vagyunk vétkünkben, és nem állhatunk meg előtted e miatt!

A pogányok közül vett feleségek elbocsáttatnak.

10. És mikor imádkozék Ezsdrás és vallást tőn, sírva * és földre borulva az Isten háza előtt, sereglének ő hozzá Izráelből igen nagy gyülekezetben férfiak és asszonyok és gyermekek, mert sírá a nép is sokat és keservesen. * rész 9, 3—5.
2. És szóla Sekhánia, Jéhielnek fia, az Élám fiai közül, és monda Ezsdrásnak: Mi vétkeztünk a mi Istenünk ellen, hogy idegen feleségeket vettünk magunknak e föld népei közül: mindazáltal van reménysége Izráelnek, mind e mellett is!
3. Vessünk ugyanis frigyet a mi Istenünkkel, hogy elbocsátjuk mindazon asszonyokat és a tőlük szülötteket az én Uramnak és azoknak akaratja szerint, a kik reszketve *gondolnak* * a mi Istenünk parancsolatára, és a törvény szerint cselekedjünk!
* rész 9, 4. 5 Móz. 7, 3.
4. Kelj fel! mert reád néz e dolog, s mi veled leszünk: légy erős és láss hozzá!
5. Fölkele annakokáért Ezsdrás, * és megesketé a papoknak, a Lévitáknak és az egész Izráelnek fejedelmeit, hogy e beszéd szerint fognak cselekedni; és megesküvének. * vers 1.
6. És fölkele Ezsdrás az Isten háza elől, és elméne Jóhanánnak, Eliásib fiának szobájához s bemenvén abba, kenyeret nem evék, sem vizet nem ivék, mert gyászol vala a rabságból hazajöttek vétke miatt.
7. És meghirdeték Júdában és Jeruzsálemben mindazoknak, a kik a rabságból hazajöttek, hogy Jeruzsálembe gyűljenek;
8. Valaki pedig el nem jön harmadnapra, a fejedelmek és vének tanácsa szerint, adassék minden vagyona a templomnak, és ő maga vettessék ki a rabságból hazajötteknek * gyülekezetéből. * 3 Móz. 27, 28.
9. Összegyűlének azért Júdának és Benjáminnak minden férfiai harmadnapra Jeruzsálembe a kilenczedik hóban, e hó huszadik napján, és leüle az egész nép az Isten házának piaczán, aggódván e dolog * és az esőzések miatt.
* rész 3, 1. Neh. 8, 1. 2 Móz. 12, 2. 1 Sám. 12, 18.
10. Ekkor fölkele Ezsdrás, a pap, és monda nékik: Ti vétkeztetek, * hogy idegen feleségeket vettetek magatoknak, hogy ezzel is többítenétek Izráel vétkét; * rész 9. 6. 5 Móz. 7, 3.
11. Annakokáért tegyetek vallást az Úr előtt, atyáitoknak Istene előtt, és cselekedjetek az ő akaratja szerint, elkülönítvén magatokat e föld népeitől és az idegen feleségektől.
12. És felele az egész gyülekezet, és monda felszóval: Ekképen, a te beszéded szerint kell minékünk cselekednünk!
13. De e nép igen sok és az esős idő miatt kivül nem állhatunk; annak felette ez nem egy, sem nem két napi munka, mert sokan vagyunk, a kik vétkeztünk e dologban;
14. Hadd álljanak hát elő fejedelmeink, az egész gyülekezeté, és mindenki, a ki idegen feleséget vett magának, városonként jőjjön elő bizonyos időben s velök a városoknak vénei és birái, hogy elfordítsuk magunkról a mi Istenünknek e dolog miatt való búsulásának haragját!
15. Csak Jónathán, az Asáhel fia és Jahzéja, a Tikva fia állának fel ez ellen és Mésullám és Sabbethai, a Léviták támogaták őket.
16. És cselekedének ekképen azok, a kik a rabságból hazajöttek; s választa magának Ezsdrás, a pap férfiakat, a családfőket, családjuk szerint, s mindnyájok nevei feljegyeztettek. És összeülének a tizedik hó első napján, hogy nyomozzák e dolgot;
17. És bevégezék azt mindazon férfiakra nézve, a kik idegen feleséget vettek vala magoknak, az első hónak első napjáig.
18. Találtatának pedig a papok fiai közül, * a kik idegen feleségeket vettek vala magoknak, Jésuának, a Jósádák fiának és az ő testvéreinek fiai

közül: Maaséja, Eliézer, Járib és Ge-
dálja; * rész 2,36—39.
19. És kezöket adák, hogy elbocsát-
ják feleségeiket és egy kos áldozásá-
ra ítéltetének * vétkükért;
* 2 Kir.10,15. 2 Krón.30,8. Ezék.17,18.
3 Móz.5,1.7,1—7. Sir.5,6.
20. Immér fiai közül pedig: Hanáni
és Zebádja.
21. Hárim fiai közül: Maaszéja, Elija,
Semája, Jéhiel és Uzzia,
22. Pashur fiai * közül: Eljoénaj,
Maaszéja, Ismáel, Nethanéel, Józa-
bád és Elásza;
* rész 2,36—39. Neh.8,4.10,2—9.
23. Továbbá a Léviták közül: Józa-
bád, Simei és Kélája,* (az a Kelita),
Pethahja, Júda és Eliézer;
* rész 2,40. Neh.8,7.10,11.
24. Az énekesek közül pedig: Eliásib,
s a kapunállók * közül: Sallum, Te-
lem és Uri; * rész 2,41.
25. Továbbá Izráel *népé*ből: Parós
fiai közül: Ramia, Jezija, Malkija,
Mijámin, Eleázár, Malkija és Benája;
26. Elám fiai közül: Mattánia, Za-
kariás, Jéhiel, Abdi, Jerémóth és
Élija;
27. Zattu fiai közül: Eljóénai, Eljásib,
Mattánia, Jerémóth, Zabád és Aziza;
28. Bébai fiai közül: Jóhanán, Ha-
nánia, Zabbai és Athlai;
29. Báni fiai közül: Mesullám, Mal-
lukh, Adája, Jásub, Seál és Rámóth;
30. Pahath-Moáb fiai közül: Adna,
Kelál, Benája, Maaszéja, Mattánia,
Besaléel, Binnui és Manasse;
31. A Hárim fiai pedig: Eliézer, Jis-
sija, Malkija, Semája, Simeon;
32. Benjámin, Mallukh, Semárja;
33. Hásum fiai közül: Mattenai, Mat-
tattá, Zabád, Elifélet, Jerémai, Ma-
nasse, Simei,
34. Báni fiai közül: Maádai, Amrám
és Uél;
35. Benája, Bédéja, Keluhu;
36. Vanja, Merémóth, Eliásib;
37. Mattánia, Mattenai és Jaaszái;
38. Báni, Binnui, Simei;
39. Selemia, Náthán és Adája;
40. Makhnadbai, Sásai, Sárai;
41. Azareél, Selemia és Semária;
42. Sallum, Amaria,* József; * rész 2,3.
43. A Nebó fiai közül: Jéiel, Mattith-
ja, Zabád, Zebina, Jaddai, Jóel, Be-
nája.
44. Mindezek idegen * feleségeket
vettek vala magoknak. És valának e
feleségek között olyanok is, a kik már
fiakat szültek. * Neh.13,23.

NEHÉMIÁS KÖNYVE.

Nehémiás imája szerencsétlen hazájáért.

1. Nehémiásnak, a Hakália fiának
beszédei.
És lőn a Kislév *nevű* hóban, a hu-
szadik esztendőben, hogy én * Susán
várában valék. * rész 3,16.
Ezsdr.2,2. Eszt.1,2.5. Dán.8,2. Ezsdr.6,2.
2. És jöve hozzám Hanáni, egy az
én atyámfiai közül, és vele együtt fér-
fiak Júdából, és tudakozódtam tőlök
a fogságból megszabadult maradék
zsidók felől és Jeruzsálem felől.
3. És mondának nékem: A fogság-
ból megszabadult maradék zsidók ott
abban a tartományban * nagy nyo-
morúságban és gyalázatban vannak;
és azonfelül Jeruzsálem kőfala leron-
tatott, s kapui tűzben égtek meg!
* rész 2,17. 2 Kir.14,13. 2 Krón.32,5.
4. Hogy pedig meghallám e beszé-
deket, leültem és sírtam * és kesereg-
tem napokon át, s bőjtölék és imád-
kozám a mennynek Istene előtt;
* 2 Krón.36,23.
Dán.2,18. Ezsdr.1,2.6.10.7,12.21.23.9,3.
5. És mondék: Kérlek Uram, menny-
nek Istene, nagy * és rettenetes Isten!
Ki megtartja a szövetséget és irgal-
masságot † az őt szeretőknek és az ő
parancsolatait megtartóknak;
* rész 4,8.9,32. Dán.9,4. † 2 Móz.20,5.5 Móz.7,9.
6. Oh, legyen figyelmetes a te füled, és
szemeid legyenek nyitva, hogy meg-
hallgassad a te szolgádnak könyör-
gését, melylyel én könyörgök most
előtted nappal és éjjel Izráel fiaiért,
szolgáidért, és vallást tészek az Izráel
fiainak bűneiről, melyekkel vétkez-
tünk te ellened, én is s az én atyám-
nak háza vétkeztünk!
7. Felette igen vétkeztünk ellened,
és nem tartottuk meg a parancsola-
tokat, és a rendeléseket és a törvénye-
ket, melyeket parancsoltál volt Mó-
zesnek a te szolgádnak.
8. Oh, emlékezzél meg arról a be-
szédről, melyet parancsoltál Mózes-
nek, a te szolgádnak, mondván: *Ha*
ti vétkeztek, én *meg* * elszélesztelek
titeket a népek között;
* 5 Móz.4,25—31.30,1—5. 3 Móz.26,33—45.
9. Ha pedig megtérendetek hozzám
és megtartjátok parancsolataimat és
cselekeszitek azokat: még ha az ég-
nek utolsó szélén volnának is szét-
szórt *gyermekeitek*, onnan is * össze-

gyűjtöm őket és beviszem arra a hely-
re, melyet választottam, hogy lakoz-
zék ott az én nevem! *5 Móz.12,11.
10. És ők a te szolgáid és a te néped,
a kiket megszabadítottál * a te nagy
erőd által és a te erős kezed által!
*5 Móz.7,8.9,26.29.
11. Kérlek oh Uram, legyen figyel-
metes a te füled a te szolgádnak kö-
nyörgésére és szolgáidnak könyörgé-
sökre, a kik kívánják félni a te ne-
vedet, és adj, kérlek, jó szerencsét
most a te szolgádnak, és engedd, hogy
kegyelmet találjon * ama férfiú előtt.
Én ugyanis a királynak pohárnoka
voltam. *rész 2,5.6.

Nehémiás a királytól hatalmat és levelet vesz Jeruzsálem felépítésére.

2. És lőn a Niszán *nevű* hóban, Ar-
taxerxes királynak huszadik
esztendejében, bor vala ő előtte és
én fölvevém a bort, adám a király-
nak; *azelőtt* pedig nem voltam szo-
morú * ő előtte. *Eszt.4,2.
2. És monda nékem a király: Miért
szomorú a te orczád, holott te beteg
nem vagy? Nem egyéb ez, hanem szí-
vednek szomorúsága! És felette igen
megfélemlém.
3. Akkor mondék a királynak: Örök-
ké éljen a király! Miért nem volna
szomorú az én orczám, hiszen a vá-
ros, az én atyáim sírjainak helye, pusz-
tán hever és kapui * megemésztettek
tűzben?! *Dán.2,4.3,9. 1 Kir.1,31.
4. És monda nékem a király: Mi az,
a mit kivánsz? És könyörgék a menny
Istenéhez.
5. És mondék a királynak: Ha tet-
szik a királynak és ha kedves előtted
a te szolgád, *azt kérem,* hogy bocsáss
el engem Júdába, atyáim sírjainak
városába, hogy megépítsem azt!
6. És monda nékem a király (fele-
sége pedig mellette ül vala): Med-
dig lészen utazásod és mikorra jösz
vissza? És tetszék a királynak engem
elbocsátani, miután én tudattam vele
az időt.
7. És mondék a királynak: Ha tet-
szik a királynak, adasson nékem le-
veleket a folyóvizen túl lakó tiszttar-
tókhoz, hogy hagyjanak engem utaz-
ni, míg Júdába érek;
8. És *adasson* egy levelet Ászáfhoz,
a * király erdeje őréhez, hogy adjon
nékem fákat gerendákul a templom
várának kapuihoz, és a város kőfalá-
hoz, és a házhoz, melybe költözni
fogok. És megadá nékem a király, az
én Istenemnek rajtam nyugvó jó ke-
gyelme szerint. *Ezsdr.7,6.9.
9. És megérkezém a folyóvizen túl
való tiszttartókhoz * és átadám nékik
a király leveleit. Bocsátott vala pe-
dig velem a király főembereket a se-
regből és lovagokat.
*Ezsdr.8,22. Neh.4,17.
10. Mikor pedig a Horonból * való
Szanballat és az Ammonita Tóbiás,
a szolga, meghallották ezt, nagy bosz-
szúságot okozott nékik, hogy jött va-
laki, a ki Izráel fiainak javokat ke-
resi. *rész 4,1. 2 Krón.8,5.
11. Azután elmenék Jeruzsálembe,
és ott pihenék * három napig.
*Ezsdr.8,22.
12. És fölkelék éjszaka, én és velem
néhány férfi, mert nem jelentém meg
senkinek, hogy mire indítá az én Is-
tenem az én szívemet, hogy azt Je-
ruzsálemért megcselekedjem, és ba-
rom sem vala velem, csak az, melyen
ülök vala,
13. És kimenék a völgynek kapuján
éjjel, és pedig a sárkányok forrása
felé, * majd a szemét-kapuhoz, és vizs-
gálgatám Jeruzsálem kőfalait, melyek
elrontattak vala, és kapuit, melyek
tűz által megemésztetének. *rész 3,13.
14. Azután átmenék a forrás kapu-
jához és a király tavához, holott nem
vala hely a baromnak, hogy velem
átmenjen.
15. Azért *gyalog* menék fel a völgy-
ben éjjel és vizsgálgatám a kőfalat,
azután megfordultam és bementem
a völgy kapuján, és hazatértem.
16. A főemberek pedig nem tudták
vala, hova mentem, és hogy mit aka-
rok cselekedni, és sem a zsidóknak,
sem a papoknak, sem az elöljárók-
nak, sem a főembereknek, sem a töb-
bi munkásoknak ez ideig nem jelen-
tettem meg.
17. Ekkor mondék nékik: Ti látjátok
a nyomorúságot, a melyben mi va-
gyunk, hogy Jeruzsálem pusztán he-
ver és kapui tűzben égtek meg; jer-
tek, építsük meg Jeruzsálem kőfalát,
és ne legyünk többé * gyalázatul!
*rész 1,3.2,3.
18. És megjelentém nékik az én Is-
tenemnek rajtam nyugvó jó kegyel-
mét, és a király beszédit is, a melye-
ket nékem szólt, és mondának: Kel-
jünk fel és építsük meg! És megerő-
síték kezeiket a jóra.
19. Mikor meghallák ezt a Horon-
ból való Szanballát * és az Ammonita
Tóbiás, a szolga, és az arab Gesem,
gúnyoltak és lenéztek minket, mond-
ván: Micsoda ez, a mit míveltek?
Talán bizony a király ellen akartok
pártot ütni? *rész 6,1.
20. Kiknek felelék, és mondék: A
mennynek Istene, ő ad jó szerencsét

nékünk, és mi mint az ő szolgái ke-
lünk föl és építünk, néktek pedig ré-
szetek és jogotok és* emlékezetetek
nincsen Jeruzsálemben! * Ezsdr.4,3.

A jeruzsálemi kőfal építésének leírása.

3. És fölkele Eliásib, a főpap és
atyjafiai, a papok és építék a
juhok kapuját; ők szentelék meg azt
és állíták fel annak ajtait; *építék* pe-
dig a kőfalat a Meáh toronyig, a me-
lyet megszentelének, s azután Haná-
nel * tornyáig;
* Ján.5,2. Jer.31,38. Zak.14,10.
2. És ő mellette építének a Jerikó-
beliek, ezek mellett pedig épített Zak-
kur* az Imri fia; * Ezsdr.2,34.
3. A halaknak kapuját pedig építék
a Hasszenáa* fiai, ők gerendázák be
azt és állíták fel annak ajtait, kap-
csait és závárait; * Ezsdr.2,35. Neh.12,39.
2 Krón.33,14. Zof.1,10.
4. Mellettök javítgatá a kőfalat Me-
rémóth, Uriásnak, a Hakkós fiának
fia, mellette pedig javítgatott Mesul-
lám, Berekiásnak, a Mesézabéel fiá-
nak a fia, és ő mellette javítgatott Sá-
dók, * Baána fia. * vers 30. Ezsdr.2,61.
Neh.6,18. 1 Krón.3,19.
5. Ezek mellett pedig javítgatának
a Tékoabeliek, a kiknek előkelői azon-
ban nem hajták nyakukat az ő Urok
munkájának * *jármába.*
* vers 27. Jer.27,11.12.
6. Az ó-*város* kapuját pedig javítga-
ták Jójada, a Pászéah fia és Mesul-
lám, a Beszódia fia; * ők gerendázák
be azt és állíták fel annak ajtait, kap-
csait és závárait;
* rész 12,39. 2 Krón.33,14.
7. És mellettök javítgatott a Gibeon-
ból való Melátia és a Meronothból va-
ló Jádón, * Gibeonnak és Mispának
lakosai, a folyóvizen túl való hely-
tartónak hivatala helyéig;
* vers 15.19. 1 Krón.27,30.
8. Mellettök javítgatott Uzziel, Har-
hajának fia * az ötvösök*kel*, és ő mel-
lette javítgatott Hanánia, a kenet-ké-
szítők egyike, és megerősíték Jeru-
zsálemet mind a széles kőfalig;
* rész 3,31.12,38.
9. Mellettök javítgatott Refája, Húr
fia, a ki a Jeruzsálemhez tartozó tar-
tomány felének fejedelme vala;
10. Mellette javítgatott Jedája, Harum-
máf fia, és pedig a maga háza elle-
nébe, és mellette javítgatott Hattus,
Hasabneja * fia. * rész 10,4.12,2 9,5.
11. A kőfal másik darabját javítgatá
Malkija, * Hárim fia és Hassub, a Pa-
hath-Moáb fia, és a kemenczéknek tor-
nyát. * Ezsdr.2,6.32.
12. És mellettök javítgatott Sallum,
Hallóhés fia, a ki fejedelme * vala a Je-
ruzsálemhez tartozó tartomány *másik*
felének, ő és az ő leányai. * rész 11,25.27.
13. A völgy kapuját javítgatá Hánun
és * Zánoah lakói, ők építék meg azt
és állíták fel annak ajtait, kapcsait és
závárait; és a kőfalból ezer singet a
szemét-kapuig. * rész 11,30.
Józs.15,34. Neh.2,13.12,31.
14. A szemét-kaput pedig javítgatá
Malkija, Rékáb fia, Beth-Hakkerem
tartományának fejedelme, ő építé
meg azt és állítá fel ajtait, kapcsait
és závárait.
15. És a forrásnak kapuját javítga-
tá Sallum, a Kól-Hóze fia, Mispa tar-
tományának fejedelme, * ő építé meg
és héjazá be azt és állítá fel ajtait,
kapcsait és závárait; és a Selah tó kő-
falát a király kertje felé, mind a ga-
rádicsokig, melyeken a Dávid váro-
sából alájőnek. * rész 2,14.12,37.11,5.
2 Kir.25,4. Jer.39,4.52,7.
16. Ő utána javítgata Nehémiás, * Az-
buk fia, Béth-Sur tartománya felének
fejedelme, a Dávid sírjai ellenébe va-
ló helyig, és az *újonnan* készült tóig,
és a vitézek házáig. * rész 1,1.
2 Krón.11,7. Józs.15,58. 1 Krón.9,26.26,6.
17. Ő utána javítgatának a Léviták:
Rehum, Báni fia, a ki mellett javítgata
Hasábia, Kéila tartománya felének
fejedelme, * tartománya *lakosai*val;
* rész 9,5. Ezsdr.2,2. Józs.15,44. 1 Sám.23,1.
1 Krón.4,19.
18. Ő utána javítgatának atyjokfiai:
Bavvai, a Hénadád* fia, Kéila tartomá-
nya *másik* felének fejedelme; * vers 24.
19. Javítgatá pedig ő mellette Ézer,
Jésuának fia, Mispa fejedelme, a kő-
fal egy másik darabját, a szegleten
levő fegyveresház felmenetelének el-
lenébe;
20. Ő utána Bárukh, Zakkai * fia ja-
vítgatá buzgósággal a kőfal egy má-
sik darabját, a szeglettől fogva Eliá-
sib főpap házának ajtajáig;
* Ezsdr.2,9.10,28.
21. Ő utána javítgata * Merémóth
Uriásnak fia, a ki Hakkós fia vala,
egy másik darabot, Eliásib házának
ajtajától Eliásib házának végéig;
* vers 4. Ezsdr.8,33.
22. Ő utána javítgatának a * papok,
a környék férfiai; * rész 12,28.
23. Ezek után javítgata Benjámin és
Hassub, az ő házok ellenébe, utánok
pedig javítgata Azariás, * Maaséja fia
— a ki Ananiás fia vala — az ő háza
mellett: * vers 24. Ezsdr.2,6.
24. Ő utánok javítgata Binnui, a Hé-
nadád* fia egy másik darabot, Azáriás
házától mind a zugig és szegletig;
* vers 18. rész 10,9.

25. *Továbbá* Palál, az Uzai fia, a szegletnek és a felső toronynak ellenébe, mely a király házából a tömlöcz udvaránál* emelkedik ki; utána pedig Pedája, a Parós fia;
* Jer.32,2.8.12.33,1.37,21.38,6.13.28.39,14. Ezsdr.2,3.

26. (A Léviták szolgái * pedig laknak vala az Ófelben, a vizek kapujának ellenéig napkelet felé és a kiemelkedő torony ellenéig;)
* rész 8,1.3.16.12,36.37.40. 2 Krón.27,3.33,14.

27. Ő utána javítgatának a Tékoabeliek egy másik darabot* a kiemelkedő nagy toronynak ellenétől fogva az Ófel kőfaláig; * vers 5.25.

28. A lovak kapuján felül javítgatának a papok, * kiki az ő házának ellenébe; * Jer.31,40. 2 Kir.23,11.

29. Utánok javítgata Sádók, Immér fia az ő háza ellenébe; és ő utána javítgata Semája, Sekaniás fia, a napkeleti kapu őrizője; * Ezsdr.2,37.8,16. 1 Krón.26,6. Neh.16,10.

30. Ő utána javítgata Hananiás, Selemiás fia és Hánun, Sáláfnak hatodik fia egy másik darabot; utánok javítgata Mesullám, * Berekiás fia, az ő szobája ellenébe; * vers 4.8. rész 6,18. Jer.35,4.36,10.

31. Utána javítgata Malkija, az ötvösök egyike, a Léviták* szolgáinak és a kereskedőknek házáig, a törvénytevő ház kapujának ellenébe, a szegletnek hágójáig; * Ezék.43,21.

32. A szeglet hágója és a juhok kapuja között pedig javítgatának az ötvösök és a kereskedők.

Az építés az ellenség csúfolódása és akadékoskodása mellett is halad.

4. Lőn pedig, mikor meghallotta Szanballat, * hogy mi építjük a kőfalat, haragra gerjede és felette igen bosszankodék, és gúnyolá a zsidókat; * rész 2,10.19.

2. És szóla az ő atyjafiai és a samáriai sereg előtt, és ezt mondá: Mit művelnek e nyomorult zsidók? Vajjon megengedik-é ezt nékik? Talán áldozni fognak? Hát bevégezik ma? Avagy megelevenítik a köveket a porhalmazból, holott azok elégtek?!

3. Az Ammonita Tóbiás pedig mellette *állván*, mondá: Bármit építsenek, ha egy róka lép fel reá, összezúzza köveiknek falát.

4. Halld meg, oh mi Istenünk !*hogy csúffá lettünk, fordítsad gyalázásukat az ő fejökre, és add őket prédára a rabságnak földében;
* rész 5,19.6,9.14.13,14.22.29.31.

5. Ne fedezd el az ő * hamisságokat és az ő bűnök a te orczád elől el ne töröltessék, mert *téged* bosszantának az építők előtt! * Zsolt.85,3.109,14.

6. És építők a falat annyira, hogy elkészült az egész fal félmagasságban, mert a nép nagy kedvvel dolgozott.

7. Mikor pedig meghallotta Szanballat és Tóbiás, továbbá az Arábiabeliek, az Ammoniták és az Asdódeusok, hogy javítgattatnak Jeruzsálem kőfalai, és hogy a törések betömése megkezdődött, felette nagy * haragra gerjedének; * rész 2,10.19.4,1.

8. És összeesküvének mindnyájan egyenlő akarattal, hogy eljőnek Jeruzsálemet megostromolni és *népét* megrémíteni.

9. De mi imádkozánk * a mi Istenünkhöz, és állítánk ellenök őrséget nappal és éjjel, mivelhogy féltünk tőlök. * rész 1,4.6.2,4.

10. És mondák a zsidók: Fogytán van ereje a tereh-hordónak, a rom pedig sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kőfalat.

11. A mi ellenségeink pedig ezt mondották: Ingyen se tudják meg, se ne lássák, míg közikbe bemegyünk és őket leöljük, és megszüntetjük a munkát.

12. És lőn, hogy eljöttek hozzánk mindenfelől a zsidók, a kik ő mellettök laknak vala és nékünk tízszer is mondották: Térjetek haza!

13. Azért állítám a hely alsó és nyilt részeire a kőfal mögé, odaállítám a népet nemzetségek szerint, fegyvereikkel, dárdáikkal és kézíveikkel.

14. És körültekintvén, fölkeltem és így szóltam az elöljárókhoz, a főemberekhez és a többi néphez: Ne*féljetek tőlök! A nagy és rettenetes Úrra emlékezzetek, és harczoljatok testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házaitokért!
* rész 2,16.1,5.9,32. 5 Móz.3,22.20,3.31,6. 2 Sám.10,12. Ésa.8,13. 4 Móz.14,9.

15. És lőn, hogy meghallották a mi ellenségeink, hogy megtudtuk *az ő szándékukat*, és hogy Isten * semmivé tette az ő tanácsokat: megtérénk mi mindnyájan a kőfalhoz, kiki az ő munkájához; * Jób.5,12. Zsolt.33,10.

16. De azon naptól fogva legényeim egyik része munkálkodik vala, * a másik része pedig tart vala dárdákat, paizsokat, kézíveket és pánczélokat, és a fejedelmek ott állának az egész Júda háznépe mögött.
* vers 17. rész 13,19.

17. A kőfalon munkálkodók közül a tehernek hordói egyik kezökkel, a mely a munkát végezé, rakodának, másik kezök pedig a fegyvert tartja vala,

18. A kik pedig építének, azoknak
fegyverök derekokra vala felkötve és
így építének; a trombitás pedig mel-
lettem állt.
19. És így szóltam az előljárókhoz, a
főemberekhez és a többi néphez: A
munka felette sok és messzeterjedő
és mi elszéledvén a kőfalon, egymás-
tól messze esünk;
20. Azért oda gyűljetek hozzánk, hol
a trombita szavát halljándjátok, a mi
Istenünk hadakozik érettünk!
21. Ekképen munkálkodunk vala;
és *legényeimnek* fele dárdákat tart va-
la hajnalhasadtától fogva mind a csil-
lagoknak * feltámadásáig. * vers 16.
22. Ugyanekkor megparancsolám a
népnek, hogy minden ember legé-
nyével Jeruzsálemben háljon, hogy
éjszaka őrködjenek felettünk és nap-
pal dolgozzanak.
23. És sem én, sem az én atyámfiai,
sem legényeim, sem az őrizők, a kik
én utánam valának, nem vetjük vala
le ruháinkat; kiki csak mosódáskor
teszi vala le fegyverét.

Nehémiás a szegények sérelmeit orvosolja.

5. Lőn pedig nagy kiáltása a nép-
nek és feleségeiknek az ő atyj-
jokfiai, a zsidók ellen.
2. Valának, a kik ezt mondják va-
la: Fiainkkal és leányainkkal együtt
sokadmagunkkal vagyunk, nékünk
gabona kell, hogy együnk és él-
jünk.
3. És valának, a kik ezt mondják vala:
Mind mezeinket, mind szőlőinket,
mind házainkat zálogba kell adogat-
nunk, nékünk gabona kell, mert éhe-
zünk.
4. Viszontag valának, a kik ezt mond-
ják vala: Kölcsön vettünk pénzt a
király adójáért a mi mezeinkre és
szőlőinkre;
5. És ímé, bár a mi testünk épen
olyan, mint a mi atyánkfiainak tes-
tök, s a mi fiaink olyanok, mint az
ő fiaik, mi nékünk mégis rabság alá
kell adnunk fiainkat * és leányainkat,
sőt vannak már rabszolga leányaink
is, és nincs erőnk arra, *hogy őket meg-
válthatnók,* hisz mezeink és szőlőink
másokéi már! * 5 Móz. 15, 7—11.
3 Móz. 25, 14—17. 39. 2 Móz. 21, 2. 2 Kir. 4, 1.
Jer. 34, 8—22. 1 Móz. 30, 2. 31, 29. Péld. 3, 27.
Mik. 2, 1.
6. Felette nagy haragra gerjedtem
azért, mikor kiáltásukat s e dolgokat
hallottam;
7. És magamba *szállva,* gondolkod-
tam erről, és megfeddém az előljá-
rókat és főembereket, ezt mondván
nékik: Ti a ti atyátokfiaival * szem-
ben uzsoráskodtok! És szerzék ő el-
lenök nagy gyűlést; * rész 13, 25. 11, 17.
5 Móz. 24, 10. Jer. 15, 10. Ésa. 24, 2. Jób 22, 6. 24, 3.
2 Kir. 4, 1. 5 Móz. 23, 20. 3 Móz. 25, 36.
8. És mondám nékik: Mi megvál-
tottuk a mi atyánkfiait, a zsidókat,
a kik a pogányoknak eladattak vala,
a mi tehetségünk szerint; és ti is meg
akarjátok venni a ti atyátokfiait, s ők
nékünk adják el magokat?! És hall-
gatának és nem tudának * felelni sem-
mit. * 3 Móz. 25, 42. 47.
9. És mondék: Nem jó dolog ez, a
mit ti cselekesztek. Hát nem fogtok
a mi Istenünk félelmében járni, hogy
valahára * ne gyalázzanak *már* min-
ket a pogányok, a mi ellenségeink?
* Ezsdr. 9, 7. 14.
10. Hiszen én, atyámfiai és legényeim
is pénzt és gabonát kölcsönöztünk
nékik; engedjük el, * kérlek, e tar-
tozást! * vers 7, 14.
11. Adjátok vissza, kérlek, nékik még
ma az ő mezeiket, szőlőiket, olajker-
teiket és házaikat; ennekfelette, a
kölcsönadott pénznek, gabonának,
bornak és olajnak századát * *enged-
jétek el.* * 2 Móz. 22, 25. 3 Móz. 25, 26.
12. És felelének: Visszaadjuk és tő-
lök nem veszünk semmit; úgy cse-
lekszünk, a mint te mondod. Ekkor
egybehívám a papokat és megesket-
tetém * őket, hogy e beszéd szerint
fognak cselekedni. * 2 Krón. 19, 8.
13. Ruhámat is megrázám és mon-
dék: Épen így rázzon ki az Isten min-
den embert az ő házából és vagyoná-
ból, és épen így legyen kirázatott és
üres, valaki meg nem teljesíti e be-
szédet. És monda az egész gyüleke-
zet: Ámen. És dícsérék az Urat, és e
beszéd szerint cselekedett * a nép.
* Csel. 18, 6.

*Nehémiás önzetlensége helytartói hiva-
talában.*

14. Sőt azon naptól fogva, melyen
Júdának földére helytartójukul ren-
deltettem, Artaxerxes királynak hu-
szadik esztendejétől fogva harmincz-
kettedik esztendejéig, azaz tizenkét
esztendeig, sem én, sem az én atyám-
fiai a helytartónak járó kenyeret * nem
evénk. * vers 15. rész 13, 6.
15. Holott az előbbi helytartók, a kik
én előttem valának, terhelék a népet
és vevének tőlök kenyérért és borért
negyven ezüst sikluson felül; sőt még
legényeik is zsarnokoskodának a né-
pen. De én nem cselekedém így az
Isten * félelme miatt. * vers 18.
16. Sőt még e kőfalon is dolgoztam;
mezőt sem szereztünk; s minden én
legényeim egybegyűltenek * ott a
munkára. * rész 4, 16. 21. 23.

17. Annakfelette a zsidók, továbbá a másfélszász főember és a kik jőnek vala mi hozzánk a körültünk lakó pogányok közül, az én asztalomnál *esznek* * *vala*. * Ezsdr. 6, 21.
18. A mit minden napra készítenek vala: egy ökröt, hat kövér juhot, és madarakat is készítének nékem, minden tíz napra vala mindenféle bor bőségesen; és mindemellett sem kívántam be a helytartó kenyerét, mert nehéz vala a szolgálat ezen a népen.
19. Emlékezzél meg rólam, én Istenem, javamra, mindarról, a mit én e * néppel cselekedtem! * rész 13, 14. 22.

Nehémiás ellenségeinek cselvetései elől kitér és befejezi a kőfalat.

6. És lőn, hogy mikor meghallá Szanballat, * Tóbiás, az Arábiabeli Gesem és a mi többi ellenségeink, hogy megépítettem a kőfalat, s hogy nem maradt azon semmi romlás, jóllehet még az ideig ajtókat nem állíttattam a kapukra: * rész 2, 10. 4, 7. 3, 3.
2. Külde Szanballat és Gesem hozzám ilyen izenettel: Jer és találkozzunk a faluk *egyikében*, az Onó-völgyében; holott ők gonoszt * gondoltak ellenem. * rész 11, 35. 1 Krón. 8, 12.
3. Küldék azért követeket hozzájok ilyen izenettel: Nagy dolgot cselekszem én, azért nem mehetek alá; megszűnnék e munka, ha attól eltávozván, hozzátok mennék.
4. És küldének hozzám ilyen módon négy ízben, és én ilyen módon felelék nékik.
5. Küldé továbbá hozzám Szanballat ilyen módon ötödször az ő legényét, a kinek kezében egy felnyitott levél vala,
6. Melyben ez vala írva: A szomszéd népek közt ez a hír és Gasmu * is mondja, hogy te és a zsidók pártot akartok ütni, annakokáért építed te a kőfalat; és hogy te leszel az ő királyok, e beszédek szerint. * rész 3, 12. 2, 19.
7. Sőt még prófétákat is rendelél, a kik hirdetnék te felőled Jeruzsálemben, ezt mondván: Király van Júdában! És most e dolgoknak híre a királyhoz is elérkezik, annakokáért jer és tanácskozzunk együtt!
8. Én pedig küldék ő hozzá ilyen izenettel: Nem történt semmi olyan, a minőt te mondasz, hanem csak magadtól gondoltad * mindazt a te szívedben. * 5 Móz. 4, 32. Bir. 19, 30.
9. Mert mindezek el akarnak vala minket rettenteni, * ezt mondván: Leveszik kezöket a munkáról és az félben marad! Azért hát, *oh Uram!* erősítsd meg az én kezeimet. * rész 5, 15.
10. És én elmentem Semájának, a Deláját fiának házába, a ki Mehétabeél fia vala, és őt bezárkózva *találtam*, és monda: Menjünk az Isten házába, a templom belsejébe és zárjuk be a templomnak ajtait, mert eljőnek, hogy megöljenek téged, és pedig éjjel jőnek el, hogy megöljenek.
11. Én pedig mondék: Avagy ily férfiúnak, mint én * vagyok, *illik*-é futni? Hát ilyen lévén mint én, beléphet-é valaki a templomba, élvén? Nem megyek! * 5 Móz. 13, 1—5. 4 Móz. 18, 7.
12. És megismerém, hogy nem az Isten küldötte őt, hanem azt a próféciát azért mondá nékem, mert Tóbiás és Szanballat * felbérelték őt. * vers 14. 17—19. rész 13, 4. 28.
13. Azért vala pedig felbérelve, hogy én megrettenjek és akképen cselekedvén, vétkezzem, hogy így rossz híremet költhessék * és rágalmazhassanak. * 5 Móz. 22, 14. 19. Ezék. 23, 10.
14. Emlékezzél meg én Istenem Tóbiásról és Szanballatról ezen cselekedeteik szerint, és a jövendőmondó Noádja asszonyról és a többi jövendőmondókról * is, a kik rémítgetének engem. * rész 5, 19. 13, 29. 4, 4.
15. Elvégezteték pedig a kőfal Elul hónap huszonötödik napján, * ötvenkét nap alatt.
* rész 4, 2. 1, 1. 2, 1. 5, 14. 13, 6. 1, 3. 2, 13. 6, 1.
16. És lőn, hogy midőn meghallák minden mi ellenségeink, megfélemlének minden pogányok, a kik körültünk valának, és igen összeestek a saját szemeikben, és megismerék, hogy a mi Istenünktől vitetett végbe e munka.
17. E napokban is sok levelet küldének némely zsidó előljárók Tóbiásnak, és viszont Tóbiástól sok jöve hozzájok.
18. Mert sokan Júdában ő hozzá esküdtek, mivelhogy ő veje vala Sekániának, az Arah fiának, és Jóhanán, az ő fia, Mesullámnak, a Berékia * fiának leányát vette volt el.
* rész 3, 4. 3. Ezsdr. 2, 5. 2 Sám. 21, 7. 1 Sám. 18, 3.
19. Sőt még jó szándékait is emlegetik vala előttem, és az én beszédeimet megmegvivék néki. Leveleket pedig Tóbiás *folyton* * küldött, hogy engem elrettentene. * vers 6.

Őrizők rendelése.

7. És lőn, hogy midőn megépítteték a kőfal, felállítám az ajtókat és kirendeltetének * a kapunállók, az énekesek és a Léviták *őrizetre;*
* 1 Krón. 9, 17—27. 26, 12—19.

2. És *hadnagyokká* tevém Jeruzsálem fölött Hanánit, testvéremet és Hanániást,* a vár fejedelmét, mivelhogy ő hűségesebb és istenfélőbb vala sokaknál. * rész 1,2.
3. És mondék nékik: Meg ne nyittassanak Jeruzsálem kapui mindaddig, míg a nap melegen nem süt, és míg *az őrök* ott állanak, addig tegyék be az ajtókat és zárjátok be azokat; azután állítsatok őrizőket Jeruzsálem lakosai közül, némelyeket az ő vigyázó helyökre, s másokat az ő házok ellenébe.
4. A város pedig felette igen széles vala és nagy, s a nép kevés lévén benne, házak nem épültek.

Népszámlálás.

5. Felindítá azért az én Istenem szívemet, hogy egybegyűjtsem az előljárókat, a főembereket és a népet, hogy felírattassanak; és megtalálám azok nemzetségének könyvét, a kik először jöttek vala fel Babilóniából, melyben ily írást találék:

(Vers 6—7: v. ö. Ezsdr. 2.)

6. Ezek a tartománynak fiai, a kik feljöttek * vala a rabság foglyai közül, a kiket fogva vitetett Nabukodonozor, Babilónia királya, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az ő városába, * Ezsdr. 2,1.
7. Kik jövének Zorobábellel: Jésua, Nehémiás, Azariás, Raámia, Nahamáni, Mordokhai, Bilsán, Miszpereth, Bigvai, Nehum, Baána. Izráel népe férfiainak számok *ez:*
8. Parós fiai: kétezerszázhetvenkettő;
9. Sefátja fiai: háromszázhetvenkettő;
10. Arah fiai: hatszázötvenkettő;
11. Pahath-Moáb fiai, Jésua és Joáb fiaitól: kétezernyolczszáztizennyolcz;
12. Elám fiai: ezerkétszázötvennégy;
13. Zattu fiai: nyolczszáznegyvenöt;
14. Zakkai fiai: hétszázhatvan;
15. Binnui fiai: hatszáznegyvennyolcz;
16. Bébai fiai: hatszázhuszonnyolcz;
17. Azgád fiai: kétezerháromszázhuszonkettő;
18. Adónikám fiai: hatszázhatvanhét;
19. Bigvai fiai: kétezerhatvanhét;
20. Adin fiai: hatszázötvenöt;
21. Áter fiai, Ezékiástól: kilenczvennyolcz;
22. Hásum fiai: háromszázhuszonnyolcz;
23. Bésai fiai: háromszázhuszonnégy;
24. Hárif fiai: száztizenkettő;
25. Gibeon fiai: kilenczvenöt;
26. Bethlehem és Netófa férfiai: száznyolczvannyolcz;
27. Anathóth férfiai: százhuszonnyolcz;
28. Beth-Azmáveth férfiai: negyvenkettő;
29. Kirjáth-Jeárim, Kefira és Beéróth férfiai: hétszáznegyvenhárom;
30. Ráma és Géba férfiai: hatszázhuszonegy;
31. Mikmás férfiai: százhuszonkettő;
32. Béthel és Ai férfiai: százhuszonhárom;
33. A másik Nébó férfiai: ötvenkettő;
34. A másik Elám fiai: ezerkétszázötvennégy;
35. Hárim fiai: háromszázhúsz;
36. Jerikó fiai: háromszáznegyvenöt;
37. Lód, Hádid és Ónó fiai: hétszázhuszonegy;
38. Szenáa fiai: háromezerkilenczszázharmincz;
39. A papok: Jedája fiai Jésua családjából: kilenczszázhetvenhárom;
40. Immér fiai: ezerötvenkettő;
41. Pashur fiai: ezerkétszáznegyvenhét;
42. Hárim fiai: ezertizenhét;
43. A Léviták: Jésua *és* Kadmiel fiai, Hódávia fiaitól: hetvennégy;
44. Az énekesek: Asáf fiai: száznegyvennyolcz;
45. A kapunállók: Sallum fiai, Áter fiai, Talmón fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sóbai fiai: százharmincznyolcz;
46. A Léviták szolgái: Siha fiai, Hasufa fiai, Tabbaóth fiai,
47. Kérósz fiai, Szia fiai, Pádón fiai,
48. Lebána fiai, Hagába fiai, Salmai fiai,
49. Hanán fiai, Giddél fiai, Gahar fiai,
50. Reája fiai, Resin fiai, Nekóda fiai,
51. Gazzám fiai, Uzza fiai, Pászéah fiai,
52. Bészai fiai, Meunim fiai, Nefiszim fiai,
53. Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai,
54. Basluth fiai, Mehida fiai, Harsa fiai,
55. Barkósz fiai, Sziszera fiai, Temah fiai,
56. Nesiah fiai, Hatifa fiai;
57. A Salamon szolgáinak fiai: Szótai fiai, Szófereth fiai, Perida fiai;
58. Jaalá fiai, Darkón fiai, Giddél fiai,
59. Sefátia fiai, Hattil fiai, Pókhereth-Hassebaim fiai, Ámon fiai;
60. Összesen a Léviták szolgái és a Salamon szolgáinak fiai, háromszázkilenczvenkettő.
61. És ezek, a kik feljövének Tel-Melahból, Tel-Harsából, Kerub-Addán-Immérből, de nem mondhatták meg családjukat és eredetüket, hogy Izráelből valók-é?:
62. Delája fiai, Tóbiás fiai, Nekóda fiai, hatszáznegyvenkettő;

63. És a papok közül: Habája fiai,
Hakkós fiai, Barzillai fiai, a ki a Gi-
leádbeli Barzillai leányai közül vett
magának feleséget és ezek nevéről ne-
vezteték;
64. Ezek keresték írásukat, tudniillik
nemzetségök könyvét, de nem talá-
lák, miért is kirekesztetének a pap-
ságból;
65. És megmondá nékik a király hely-
tartója, hogy ne egyenek a szentsé-
ges áldozatból, mígnem a pap ítél az
Urimmal és Tummimmal;
66. Mind az egész gyülekezet együtt
negyvenkétezerháromszázhatvan.
67. Szolgáikon és szolgálóikon kivül
— ezek valának hétezerháromszáz-
harminczheten — valának nékik éne-
kes férfiaik és asszonyaik kétszáz-
negyvenöten;
68. Lovaik hétszázharminczhat, ösz-
véreik kétszáznegyvenöt;
69. Tevéik négyszázharminczöt, sza-
maraik hatezerhétszázhúsz.

Önkéntes adományok.

70. Némelyek pedig a családfők kö-
zül adakozának az építésre: a király
helytartója ada a kincsekhez arany-
ban ezer dárikot, ötven medenczét,
ötszázharmincz papi ruhát;
71. A többi családfők pedig adának
az építés költségére aranyban húsz-
ezer dárikot, és ezüstben kétezerkét-
száz mánét;
72. És a mit a többi nép ada, az arany-
ban húszezer dárik, és ezüstben két-
ezer máne, és hatvanhét papiruha
vala.
73. És lakozának mind a papok, mind
a Léviták, mind a kapunállók, mind
az énekesek, mind a nép fiai, mind
a Léviták szolgái, szóval az egész Iz-
ráel a magok városaikban.

Nagy hatás, mit a népre a törvény felolvasása tesz.

8. Mikor pedig eljöve a hetedik hó-
nap, és Izráel fiai az ő váro-
saikban lakozának; felgyűle az egész
nép egyenlőképen a piaczra, mely a
vizek kapuja előtt vala, és mondák
az írástudó * Ezsdrásnak, hogy hoz-
za elő a Mózes törvényének könyvét,
melyet parancsolt vala az Úr Izráel-
nek. * rész 12,26. Ezsdr.7,11.
2. Előhozá azért Ezsdrás pap a tör-
vényt a gyülekezet eleibe, *melyben
együtt valának* férfiak és asszonyok
és mindazok, a * kik azt értelemmel
hallgathaták, a hetedik hónak első
napján. * 3 Móz.23,23—25. 4 Móz.29,1—6.
3. És olvasa abból a piaczon, mely
a vizek kapuja előtt vala, kora reg-
geltől fogva mind délig, a férfiak és
az asszonyok előtt és mindazok előtt,
a kik azt érthetik vala, mivel az egész
nép nagy figyelemmel hallgatá a tör-
vényt.
4. Áll vala pedig az írástudó Ezsdrás
egy ezen czélra csinált faemelvényen,
és mellette álla jobb keze felől Mat-
tithia, Sema, Anája, Uriás, * Hilkiás,
Maaszéja, balkeze felől pedig: Pedá-
ja, Misáel, Malkija, Hásum, Hasbad-
dána, Zakariás, Mesullám.
* rész 3,4.6.11.14.21.23.
5. És felnyitá Ezsdrás a könyvet az
egész nép szemei előtt, mert fölötte
vala az egész népnek; és mikor föl-
nyitá, felálla az egész nép.
6. És áldá Ezsdrás az Urat, a nagy
Istent, és felele rá az egész nép fel-
emelt kezekkel: Ámen! Ámen! És meg-
hajtván magukat, leborulának az Úr
előtt arczczal * a földre.
* rész 9,32. 1 Krón.29,20.16,8.16,36.
7. Jésua, Báni, Serébia, Jámin, Ak-
kub, Sabbethai, Hódija, Maaszéja, Ke-
lita, Azáriás, Józabád, Hanán, Pelá-
ja Léviták pedig magyarázzák vala
a népnek a törvényt, s a nép a ma-
ga helyén * áll vala.
* rész 10,10-14.9,4.11,15-18.12,8.24. Ezsdr.8,28.
8. Olvasának pedig a könyvből, Isten
törvényéből világosan, s azután ma-
gyarázának, és a nép megérté az ol-
vasottakat.
9. Ekkor Nehémiás, a király hely-
tartója és Ezsdrás, a pap, az írástudó
és a Léviták, a kik magyaráznak va-
la a népnek, így szólának az egész
néphez: E nap szent az Úrnak, a ti
Isteneteknek, ne keseregjetek és ne
sírjatok, mert sír vala az egész nép,
mikor a törvény beszédeit * hallá.
* rész 10,1.7.65.70.9,36.
10. És ő mondá nékik: Menjetek,
egyetek kövért és igyatok édest és
küldjetek belőle * részt annak, a ki-
nek semmi nem készíttetett, mert
szent e nap a mi Urunknak, és ne
**bánkódjatok, mert az Úrnak öröme a
ti erősségtek.**
* Ésa.25,6. 1 Krón.16,27. 5 Móz.16,14.
11. A Léviták is csendesíték vala az
egész népet, mondván: Hallgassatok,
mert e nap szent és ne bánkódjatok!
12. Elméne azért mind az egész nép
enni * és inni és részt küldeni és sze-
rezni nagy vígasságot, mert megér-
tették a beszédeket, a melyekre őket
tanították vala. * vers 9. Eszt.9,22.

A sátoros ünnep megülése.

13. Másod napon pedig összegyűlé-
nek az egész népnek, a papoknak és
Lévitáknak családfői Ezsdráshoz, az
írástudóhoz, hogy megértenék a tör-
vénynek beszédit.

14. Találák pedig írva a törvényben,
melyet parancsolt vala az Úr Mózes
által, hogy Izráel fiainak leveles szí-
nekben * kell lakozniok az ünnepen,
a hetedik hónapban,
* 3 Móz. 23, 39—43. 5 Móz. 16, 13—15.
15. És hogy nékik tudatniok kell és
ki kell hirdettetniök minden váro-
saikban és Jeruzsálemben ezt: Men-
jetek ki a hegyre, és hozzatok lom-
bokat a nemes és vad olajfáról, mir-
tus és pálmalombokat. *szóval akár-
mely* sűrű levelű fáról lombokat, hogy
csináljatok leveles színeket, a mint
meg van * írva. * 3 Móz. 23, 42.
16. Kiméne azért a nép, és hozának
lombokat, és csinálának magoknak
leveles színeket, kiki a maga háza
tetején és pitvaraikban, továbbá az
Isten háza pitvariban, a vizek kapu-
jának piaczán és Efraim kapujának
piaczán.
17. Csinála pedig az egész gyüleke-
zet, mely hazatért a fogságból, leve-
les színeket, és lakának a leveles szí-
nekben; mert nem cselekedtek vala
így Józsuénak, * a Nún fiának idejé-
től fogva Izráel fiai mind az napig-
lan, és lőn felette igen nagy öröm*ük*.
* Józs. 1, 1.
18. És olvasának az Isten törvényé-
nek könyvéből * minden napon, az
első naptól fogva mind az utolsó na-
pig, és ünneplének hét napon át; a
nyolczadik napon pedig egybegyü-
lekezés tartatott a törvény szerint.
* 3 Móz. 23, 36. 4 Móz. 29, 35—38.
5 Móz. 16, 1—17. 31, 10.

A nép nyilvános bűnvallása.

9. Azután ugyanezen hónak hu-
szonnegyedik napján egybe-
gyűlének Izráel fiai és bőjtölének,
gyászba öltözvén és * port hintvén fe-
jökre. * 1 Sám. 4, 12. 2 Sám. 1, 2. 23, 19.
Jób 2, 12. Jóél 1, 8. Neh. 8, 9—12.
2. És elválának az Izráel magvából
valók minden idegenektől, és előáll-
ván, vallást tőnek az ő bűneikről és
atyáik hamisságairól.
3. És megállának helyökön, és olva-
sának az Úrnak, az ő Istenöknek tör-
vénye könyvéből a nap negyedrésze
alatt, negyedrésze alatt pedig vallást
tőnek és leborulának az Úr előtt, az
ő Istenök előtt.
4. És felálla a Léviták emelvényére
Jésua, Báni, Kadmiel, Sebánia, Bun-
ni, Serébia, Báni és Kenáni * és kiáltá-
nak nagy felszóval az Úrhoz, az ő Iste-
nökhöz. * rész 3, 17. 7, 43. 10, 14. 10, 11. 12, 8.
Ezsdr. 2, 40. 3, 9.
5. És mondának a Léviták, Jésua,
Kadmiel, Báni, Hasabnéja, Serébia,
Hódija, Sebánia, Petáhia: * Nosza
áldjátok az Urat, a ti Isteneteket örök-
től fogva mindörökké; és áldják a te
dicsőséges nevedet, mely magasabb
minden áldásnál és dícséretnél!
* rész 7, 43. 10, 4. 10. Ezsdr. 10, 23. 1 Krón. 16, 36.
Zsolt. 41, 14. 90, 2.
6. Te vagy egyedül az Úr! Te terem-
tetted az eget, az egeknek egeit és
minden seregöket, * a földet és min-
dent, a mi rajta van, a tengereket min-
den bennök valókkal együtt; és te
adsz életet mindnyájoknak, és az ég-
nek serege előtted borul le.
* 5 Móz. 10, 14. 1 Kir. 8, 27. Zsolt. 148, 2. 103, 21.
Dán. 7, 10. Ésa. 40, 26. Zsid. 1, 14.
7. Te vagy az Úr, az Isten, a ki vá-
lasztottad Ábrámot és kihozád * őt a
Káldeusoknak Úr *nevű városából*, és
nevezéd őt Ábrahámnak.
* 1 Móz. 11, 31. 12, 1. 15, 7. 17, 5.
8. És találád az ő szívét hűnek * te
előtted és szerzél vele szövetséget,
hogy adod † a Kananeusok, Hitteu-
sok, Emoreusok, Perizeusok, Jebu-
zeusok, Girgázeusok földét, hogy adod
az ő magvának; és megteljesíted be-
szédeidet, mert igaz vagy te!
* 1 Móz. 17, 5. 15, 18—21. 22, 12—18.
† 5 Móz. 7, 1. 32, 4. 2 Móz. 3, 8.
9. Megtekintéd annakfelette a mi
atyáinknak Égyiptomban * való nyo-
morúságát, és az ő kiáltásukat meg-
hallád a Veres tengernél,
* 2 Móz. 3, 7. 14, 10. 15, 4.
10. És tevél jeleket * és csodákat a
Faraón és minden szolgáin és földé-
nek egész népén, mert tudtad, hogy
kevélyen cselekedtek a te néped el-
len; és szerzél magadnak nevet, mint
e mai napság *is* van. * 2 Móz. 7, 10. 18, 11.
5 Móz. 6, 22. Jer. 44, 22. Ésa. 63, 12. 14.
11. És a tengert * kétfelé választád ő
előttök és szárazon menének át a ten-
ger közepén; üldözőiket pedig mély-
ségbe borítád, mint követ nagy vizek-
be. * 2 Móz. 14, 21. 28. 15, 19. 5, 10. Ésa. 43, 16.
12. És felhőnek oszlopában * veze-
téd őket nappal s tűznek oszlopában
éjjel, hogy megvilágosítsd nékik az
utat, melyen menjenek.
* 2 Móz. 13, 21. 4 Móz. 14, 14. Zsolt. 78, 14. 53.
13. És a sinai * hegyre leszállál, s szó-
lál velök az égből, s adál nékik he-
lyes végzéseket, igaz törvényeket, jó
rendeléseket és parancsolatokat.
* 2 Móz. 19, 18. 20. 20, 1. 5 Móz. 4, 36.
Zsolt. 119, 39. 43. 86. 142. Zsolt. 19, 9.
14. A te szent szombatodat * is meg-
jelentéd nékik, és parancsolatokat,
rendeléseket és törvényt parancsolál
nékik szolgád, Mózes által.
* 2 Móz. 16, 23. 20, 8. 31, 17.
15. És kenyeret az égből adál * né-

kik éhségökben, és vizet a kősziklá-
ból hozál ki † nékik szomjúságokban;
és mondád nékik, hogy menjenek be
és bírják a földet, melyre nézve föl-
emelted kezedet, hogy nékik adod.
* 2 Móz.16,4.17,6. 4 Móz.14,30.20,8.
† 5 Móz.9,15.11,31. Zsolt.105,40.
16. Ők pedig, a mi atyáink, felfu-
valkodának, és megkeményíték nya-
kukat * és nem hallgaták parancso-
lataidat; * vers 17.29.
2 Móz.32,9.33,3.34,9. 5 Móz.9,6.13.
17. És vonakodának engedelmesked-
ni, és meg nem emlékezének a te csu-
datételeidről, a melyeket velök cse-
lekedtél, hanem megkeményíték nya-
kukat, és *arra* adák fejö*k*et, hogy visz-
szatérnek rabságukba * az ő makacs-
kodásukban; de te bűnbocsánatnak
Istene vagy, könyörülő és irgalmas,
hosszútűrő és nagy kegyelmességű,
és el nem hagytad őket.
* Zsolt.130,4. Ezsdr.9,9. 5 Móz.1,30.32.
4 Móz.14,4. 2 Móz.34,6. Dán.9,9. Jóél 2,13.
18. Sőt még borjúképet * is csinálá-
nak magoknak, és ezt mondják: Ez
a te Istened, a ki kihozott téged
Égyiptomból, és nagy bosszúsággal
illettek téged; * 2 Móz.32,1—6.
19. És te nagy irgalmasságodban nem
hagyád el őket a pusztában; a fel-
hőnek oszlopa * nem távozék el fe-
lőlök nappal, hogy vezérlené őket az
úton, és a tűznek oszlopa éjjel, hogy
világítana nékik az úton, melyen me-
nének. * 4 Móz.14,14.
2 Móz.13,22.40,36—38. Neh.9,12.
20. És a te jó lelkedet adád nékik,
hogy őket oktatná; és mannádat * nem
vonád meg szájoktól, s vizet adál né-
kik szomjúságokban.
* Zsolt.143,10. 4 Móz.11,6—9.17.25.20,2—8.
Józs.5,12.
21. És negyven esztendeig * táplál-
tad őket a pusztában, fogyatkozásuk
nem vala, ruháik el nem nyűttenek
és lábaik meg nem dagadának.
* 5 Móz.2,7.8,4.29,5.
22. Adál annakfelette nékik orszá-
gokat és népeket, és elosztád ezeket
határok szerint * és ők elfoglalák Si-
hón földét, és Hesbon királyának föl-
dét, és Ógnak, Básán királyának föl-
dét. * 5 Móz.1,4.3,4. 4 Móz.21,21—35.
23. Fiaikat pedig megsokasítád, mint
az ég * csillagait, és bevivéd őket a
földre, mely felől megmondád † atyá-
iknak, hogy bemennek arra, hogy bír-
ják azt. * 5 Móz.1,10.7,12. † 1 Móz.22,17.
4 Móz.26. Józs.1,11. 2 Sám.24,9.
24. És bemenének a fiak és elfogla-
lák a földet, és megalázád előttök a
földnek lakóit, a Kananeusokat, * s
kezökbe adád őket, mind királyai-
kat, mind a föld népeit, hogy csele-
kedjenek velök kedvök szerint.
* vers 37. 5 Móz.9,6. Bír.4,23. 2 Krón.28,19.
25. És megvevének erős városokat és
kövér földet, s elfoglalának minden
jóval teljes házakat, kőből vágott ku-
takat, szőlős és olajfás kerteket és sok
gyümölcsfát, s evének és megelége-
dének és meghízának, s gyönyörködé-
nek a te nagy * jóvoltodban. * Józs.8,1.
4 Móz.13,20. 5 Móz.6,11.32,15. Jer.5,28.
26. Makacskodának pedig és pártot
ütének ellened, és veték törvényedet
hátuk mögé; prófétáidat is meggyil-
kolák, a kik bizonyságot tőnek elle-
nök, * hogy őket te hozzád térítenék,
és nagy bosszúsággal illettek téged.
* vers 18. Ezék.20,8.23,35.
1 Kir.14,9.18,4.13.19,10. Máté 5,12.23,29.
Luk.11,47.13,33. 1 Thess.2,15.
27. Annakokáért adád őket nyomor-
gatóik kezébe * és megnyomorgaták
őket; de nyomorúságok idején hoz-
zád kiáltának, és te az égből meg-
hallgatád és nagy irgalmasságod sze-
rint adál nékik szabadítókat, és meg-
szabadíták őket nyomorgatóik kezé-
ből. * Bír.2,6—23.3,9.15.4,6—24.6,12.
28. És mikor megnyugodtak vala,
ismét gonoszt cselekvének előtted, és
te átadád őket ellenségeik * kezébe,
a kik uralkodának rajtok; s midőn is-
mét hozzád kiáltának, te az égből meg-
hallgatád és megszabadítád őket ir-
galmasságod szerint sokszor.
* Bír.3,11.30.5,31.8,28.2,19.
29. És bizonyságot tevél ellenök, hogy
visszatérítsd őket törvényedhez; de
ők felfuvalkodának s nem hallgaták
parancsolatidat, és végzéseid ellen
vétkezének, melyeket ha valaki meg-
tart, él * azok által; és makacskod-
va hátat fordítának, s nyakukat meg-
keményíték és nem engedelmeske-
dének. * vers 26.
3 Móz.18,5. Ezék.20,11. Zak.7,11. Hós.4,11.
30. És mégis meghosszabbítád felet-
tök *kegyelmedet* sok esztendőkön át,
s bizonyságot tevél ellenök lelked-
del, prófétáid által, de nem * figyel-
mezének; annakokáért adád őket a
föld népeinek kezébe.
* vers 32. Ezsdr.9,1. 2 Krón.24,19.34,15.16.
Jer.35,15.31,3. Zsolt.36,11.106,40.
31. De nagy irgalmasságod szerint
meg nem emésztéd őket, sem el nem
hagyád őket, mert te könyörülő és
irgalmas * Isten vagy.
* Jer.5,18.46,28.5,10. Ezék.20,17.
32. Most annakokáért, oh mi Iste-
nünk, nagy, erős és rettenetes Isten,
a ki megőrized a szövetséget és ir-
galmasságot, ne legyen kicsiny előt-
ted mindaz a nyomorúság, a mely

utolért minket, királyainkat, fejedelmeinket, papjainkat, prófétáinkat, atyáinkat és egész népedet, Assiria királyainak * napjaitól fogva mind e mai napig. * rész 1,5. 5 Móz.10,17.32,18.
33. Hiszen te igaz vagy mindenekben, valamelyek * reánk jövének; mert te igazságot műveltél, mi pedig hamisságot cselekvénk!
* vers 8. Ezsdr.9,15. Dán.9,5—8. 5 Móz.32,4.
34. Hiszen a mi királyaink, fejedelmeink, papjaink és atyáink nem cselekedték törvényedet és nem figyelmeztek parancsolataidra és bizonyságtételeidre, melyek által bizonyságot tettél ő*ellenök; * vers 26.29. Jer.11,7.
35. És ők az ő országokban s a te nagy jóvoltodban, melylyel megáldád őket, s a széles és kövér földön, melyet nékik adál, nem akartak szolgáid lenni; és nem tértek meg gonosz * cselekedeteikből.
* Jer.31,12.14. 2 Móz.3,8.
36. És ímé mi most szolgák vagyunk azon a földön, melyet a mi atyáinknak adál, hogy ennék annak gyümölcsét és javát, ímé mi szolgák * vagyunk azon; * Ezsdr.9,9.
37. És termését bőven hozza a királyoknak, a kiket fölibünk helyezél a mi bűneinkért, s testeinken uralkodnak és barmainkon az ő kedvök szerint; és mi nagy * nyomorúságban vagyunk! * Ezsdr.4,13.
38. És mindemellett mi erős * kötést szerzénk és azt aláírtuk, melyet megpecsételének a mi fejedelmeink, Lévitáink és papjaink. * Jer.32,10—14.

A nép esküvel kötelezi magát a törvény megtartására.

10. A megpecsételt *kötése*ken pedig ott valának: Nehémiás, a király helytartója, a Hakhalia fia és Sédékiás;
2. Seraja, Azariás, * Jeremiás,
* rész 12,1.12.11,11.
3. Pashur, Amaria, Malakiás,
4. Hattus, Sebánia, Malluk,
5. Hárim, Merémóth, Abdiás,
6. Dániel, Ginnethón, * Bárukh,
* Ezsdr.8,2.
7. Mesullám, Abija, Mijámin,
8. Maazia, Bilgai, Semája; ezek papok * voltak.
* rész 12,1—8. Ezsdr.2,36.39. 1 Krón.24,7—19.
9. A Léviták pedig * *ezek*: Jésua, Azania fia, Binnui, a Hénadád fiai közül, Kadmiel, * rész 7,43.12,8.8,7. Ezsdr.2,40.
10. És atyjafiaik: Sebánia, Hódija, Kelita, Pelája, Hanán,
11. Mika, Rehób, Hasábia,
12. Zakkur, Serébia, Sebánia,
13. Hódija, Báni, Beninu.
14. A nép fejei *pedig ezek:* Parós Pahath-Moáb, Elám, Zattu, Báni,
15. Bunni, Azgád, Bébai,
16. Adonija, Bigvai, Adin,
17. Áter, Ezékiás, Azzur,
18. Hódija, Hásum, Bésai,
19. Hárif, Anathóth, Nébai,
20. Magpiás, Mesullám, Hézir,
21. Mesézabel, Sádók, Jaddua,
22. Pelátia, Hanán, Anája,
23. Hóseás, Hanánia, Hásub,
24. Hallóhes, Pilha, Sóbek,
25. Rehum, Hasabná, Maaszéja,
26. És Ahija, Hanán, Anán,
27. Mallukh, Hárim, * Baána.
* Ezsdr.2. Neh.7.
28. És a nép többi része, a papok, a Léviták, a kapunállók,* az énekesek, a Léviták szolgái és mindenki, a ki elkülöníté magát a tartományok népeitől, az Isten törvényéhez *állván*, feleségeik, fiaik, leányaik, mindenki, a kinek értelme és okossága vala,
* Józs.9,23.
29. Csatlakozának atyjokfiaihoz, elöljáróikhoz, és átok mellett esküt tevének, hogy az Isten * törvényében járnak, a mely Mózes által az Isten szolgája által adatott vala ki; s hogy megőrzik és cselekeszik az Úrnak, a mi Urunknak minden parancsolatait, végzéseit és rendeléseit; * vers 2—28. rész 9,2.8,2.3. Ezsdr.2,43—54.6,21. Józs.24,25.
30. És hogy nem fogjuk adni leányainkat feleségül * a föld népeinek, sem az ő leányaikat nem fogjuk venni a mi fiainknak,*2 Móz.34,12-16.23,31. Ezsdr.9,2. 4 Móz.33,52. 5 Móz.7,2. 1 Móz.26,35.
31. És hogy a föld népeitől, * a kik árúkat és mindenféle gabonát hoznak szombatnapon eladni, nem fogunk venni tőlök szombaton és *egyéb* szent napon, és hogy nem fogjuk bevetni a † földet a hetedik esztendőben, és elengedünk minden tartozást.
* 2 Móz.23,10. 3 Móz.25,2—7. † 5 Móz.15,2.
32. És megállapítánk magunkra nézve parancsolatokat: hogy vetünk magunkra harmadrész siklust * esztendőnként a mi Istenünk házának szolgálatára, * 2 Móz.30,12. Máté 17,24.
33. A szent kenyerekre, a szüntelen való ételáldozatra * és a szüntelen való égőáldozatra, a szombatokon, újholdak napján *viendő áldozatokra*, az ünnepnapokra, a szent dolgokra, a bűnért való áldozatokra, hogy *mindezek* megtisztítsák Izráelt; és a mi Istenünk házának minden munkájára;
* 3 Móz.24,5-8. 2 Kir.16,15. Ezék.46,13-15.17. 4 Móz.28,16.29,38.28,3-8.11-14. 2 Krón.30,22. Ezsdr.6,22.7,20—22.
34. Sorsot vetének továbbá a fa hozása felől a papok, Léviták és a nép

között, hogy hordjuk azt a mi Istenünk házába családaink szerint bizonyos időkben esztendőnként, hogy égjen * az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán, a mint meg van írva a törvényben, * rész 13,31. 3 Móz.6,5.

35. És hogy felviszszük földünknek első * zsengéjét és minden fa gyümölcsének első zsengéjét esztendőnként az Úr házába; * 2 Móz.23,19.34,26. 3 Móz.19,23. 4 Móz.18,12. 5 Móz.26,2.

36. Annakfelette fiainknak, barmainknak első fiait, a mint meg van írva * a törvényben; továbbá, hogy elviszszük szarvasmarháinknak és juhainknak első fajzásait a mi Istenünk házába a papoknak, a kik szolgálnak a mi Istenünk házában. * 4 Móz.18,15. 2 Móz.13,2.12.

37. És a mi lisztjeinknek, * felemelt áldozatainknak, minden fa gyümölcsének, mustnak és olajnak zsengéjét felviszszük a papoknak, a mi Istenünk házának kamaráiba, földünknek tizedét pedig a Lévitákhoz; mert ők, a Léviták szedik be a † tizedet minden földműveléssel foglalatoskodó városainkban. * 4 Móz.18,8—19.15,20. † 2 Móz.23,19. Ezék.44,30.45,13. Neh.13,5. 3 Móz.27,30.

38. És legyen a pap, Áron fia a Lévitákkal, midőn a Léviták a tizedet beszedik; és a Léviták vigyék * fel a tizednek tizedét a mi Istenünk házába, a tárháznak kamaráiba; * 4 Móz.18,26. 2 Krón.31,11. Neh.12,47.

39. Mert a kamarákba kell hozniok Izráel fiainak és Lévi fiainak a gabonának, a mustnak és az olajnak ajándékát, holott vannak a szent edények és az *Istennek* szolgáló papok, a kapunállók és az énekesek; és mi nem hagyjuk * el a mi Istenünknek házát. * rész 13,9.13,4.

Jeruzsálem és az ország új lakóinak jegyzéke.

11. És lakozának a nép fejedelmei Jeruzsálemben, a többi nép pedig sorsot vete, hogy minden tíz emberből vinnének egyet Jeruzsálembe, a szent városba * lakóul, a többi kilencz pedig *marad a maga* városában. * vers 18. Ésa.48,2.52,1. Máté 4,5.

2. És áldá a nép mindazon férfiakat, a kik önkéntesen vállalkozának arra, hogy Jeruzsálemben lakoznak.

3. Ezek pedig a tartomány fejei, a kik Jeruzsálemben megtelepedének; de Júda városaiban lakozék kiki az ő örökségében, városaikban: az Izráel, a papok, a Léviták, a Léviták szolgái és Salamon szolgáinak * fiai. * rész 7,73. Ezsdr.2,1.70. 1 Krón.9,2—34.

4. Jeruzsálemben azért megtelepedének a Júda fiai közül és Benjámin fiai közül: Júda fiai közül: Athája, Uzzija fia, ki Zakariás fia, ki Amaria fia, ki Sefátia fia, ki Mahalalél fia vala, a * Pérecz fiai közül, * 1 Móz.38,15—29.

5. És Maaszéja, Báruk fia, ki Kolhóze fia, ki Hazája fia, ki Adája fia, ki Jójárib fia, ki Zakariás fia, * ki Hasilóni fia vala. * rész 3,15. 4 Móz.26,26.

6. Pérecz fiai összesen, a kik Jeruzsálemben laknak vala, négyszázhatvannyolcz erős férfi;

7. Benjámin fiai pedig ezek: Szallu, Mesullám fia, ki Jóed fia, ki Pedája fia, ki Kólája fia, ki Maaszéja fia, ki Ithiel fia, ki Ézsaiás fia vala,

8. És ő utána Gabbai, Szallai, kilenczszázhuszonnyolczan;

9. És Jóel, a Zikri fia elöljárójok volt ezeknek, Júda pedig, a Hasszenua fia, a város másodrendű elöljárója.

10. A papok közűl: Jedája, * Jójárib fia, Jákhin, * 1 Krón.9,10.24,7.17.

11. Serája pedig, a Hilkiás fia, ki Mesullám fia, ki Sádók fia, ki Merájóth fia, ki Akhitúb fia * volt, az Isten házának fejedelme vala, * 2 Sám.8,17. Neh.10,2.12,1.12. 2 Kir.25,18. Ezsdr.7,1. 1 Krón.7,12.

12. És atyjokfiai, a kik a ház munkáját teljesítik vala, nyolczszázhuszonketten; és Adája, a Jeróhám fia, ki Pelália fia, ki Amsi fia, ki Zakariás fia, ki Pashur fia, * ki Malkija fia vala, * rész 12,6.

13. És az ő atyjafiai, a családfők kétszáznegyvenketten, és Amasszai, Azarél fia, ki Ahzai fia, ki Mesillémóth fia, ki * Immér fia vala, * 1 Krón.9,12.

14. És az ő atyjokfiai, vitéz férfiak, százhuszonnyolczan, elöljárójok volt pedig Zabdiel, a Haggedólim fia.

15. A Léviták közül pedig: Semája, Hassub fia, ki Azrikám fia, ki Hasábia fia, * ki Bunni fia vala. * 1 Krón.9,14.

16. És Sabbethai és Józabád, * az Isten házának külső munkája felett felügyelők valának a Léviták fejei közül, * rész 10,33.

17. És Mattánia, — a Mika fia, ki Zabdi fia, ki Asáf fia vala, — a ki vezetője volt a hálaadó éneklésnek, s elkezdé azt az imádság után, és Bakbukia, a ki másodrendű vala atyjafiai között, és Abda, Sammua fia, ki Gálál fia, ki Jeduthun fia * vala; * 1 Krón.16,5.8.

18. A Léviták összesen a szent * városban: kétszáznyolczvannégyen. * 1 Krón.9,14—16.

19. A kapunállók pedig: Akkub, Talmón és atyjokfiai, a kapukat * őrizők százhetvenketten. * rész 12,25. 1 Krón.9,17.22. Ezsdr.2,41,

20. A többi Izráeliták pedig, a papok, a Léviták *lakozának* Júdának minden városaiban, kiki az ő * örökségében. * rész 7,73. Ezsdr.3,1.6,16.
21. A Léviták szolgái pedig lakozának az Ófelben, és Siha és * Gipsa valának elöljáróik a Léviták szolgáinak. * rész 3,26.7,46. Ezsdr.2,43.
22. A Léviták elöljárója vala Jeruzsálemben, az Isten háza szolgálatjánál, Uzzi, a Báni fia, — ki Hasábia fia, ki Mattánia fia, ki Mika fia volt, — Asáf fiai, az énekesek közül;
23. Mert ők, *a Léviták,* a király parancsolata szerint, az énekesek pedig kötés szerint *végezék* * naponként való teendőjüket; * Ezsdr.7,12.
24. Petáhja pedig, a Mesézabel fia, Júda fiának, Zerahnak fiai közül, a király oldala mellett vala a nép minden dolgában.
25. A falukban, ezek határaiban pedig Júda fiai közül lakozának Kirjáth-Arbában és mezővárosaiban, Dibonban és mezővárosaiban, Jekabseélben * és faluiban.
* Józs.15,21—26. 1 Móz.23,2.
26. Jésuában, Móladában és * Beth-Péletben, * Józs.15,26.
27. Hasár-Suálban, * Beér-Sebában és mezővárosaiban, * Józs.15,28.31.
28. Siklágban, Mekónában * és mezővárosaiban, * Józs.15,31.
29. En-Rimmonban, Sorában, * Jarmuthban, * Józs.15,32.33.19,7. 1Krón.4,32.
30. Zánoáhban, Adullámban és faluiban, Lákisban és határaiban, Azékában és mezővárosaiban, — ekként laknak vala Beér-Sebától mind a Hinnóm * völgyéig. * Józs.15,34.
31. A Benjámin fiai * pedig laknak vala Gebától fogva Mikmásban, Ajában, Béthelben és mezővárosaiban.
* rész12,29. Ezsdr.2,20-35. 2Kir.23,8. Zak.14,10. 1Sám.13,2. Józs.7,2.8,1.18,21-28. Ésa.10,28-32.
32. Anatótban, Nóbban, Anániában,
33. Hásórban, Rámában, * Gittajimban, * 2 Sám.4,3.
34. Hádidban, Sebóimban, * Neballátban, * rész 7,37. 1 Sám.13,18.
35. Lódban, Onóban, s a mesteremberek * völgyében. * Ezsdr.2,23. 1 Krón.4,14.
36. A Léviták közül pedig némely júdai osztályok Benjáminhoz *csatlakozának.*

Papok és léviták névsora.

12. Ezek pedig a papok és Léviták, a kik feljövének Zorobábellel, Sealtiél * fiával és Jésuával: Seraja, Jeremiás, Ezsdrás.
* rész 10,3—9. Ezsdr.2,1.
2. Amária, Mallukh, Hattus.
3. Sekánia, Rehum, Meremóth,
4. Iddó, Ginnethói, Abija,
5. Mijámin, Maádia, Bilga,
6. Semája, Jójárib, Jedája,
7. Szallu, Ámók, Hilkija, Jedája, — ezek valának fejei a papoknak és atyjokfiainak Jésua napjaiban.
8. A Léviták pedig ezek: Jésua, Binnui, Kadmiel, Serébia, Jehuda, Mattánia, — ki vezetője vala a hálaadó éneklésnek, * atyjafiaival.
* rész 11,17.8,7.9.4,10.10,11.13,3.24. Ezsdr.2,40—42.3,9.
9. És Bakbukia, s Unni, az ő atyjokfiai velök * szemben, tisztök szerint. * 1 Krón.15,20.25,4.
10. És Jésua nemzé Jojákimot, s Jojákim nemzé Eliásibot, s Eliásib * nemzé Jójadát, * vers 12.26. rész 3,1.13,4.7.28.
11. És Jójada nemzé Jónathánt, s Jónathán * nemzé Jadduát. * vers 22.23.
12. Jojákim napjaiban pedig papok, családfők valának: Serája családjában Merája, Jerémiásében Hanánia,
13. Ezsdrásében Mesullám, Amáriáéban Jóhanán,
14. Melikuéban Jónathán, Sebaniáéban * József, * vers 23.
15. Háriméban * Adna, Merajóthéban Helkai, * rész 10,5.
16. Iddóéban Zakhariás, Ginnethónéban * Mesullám, * vers 4. Zak.1,1.
17. Abijáéban Zikri, Minjáminéban és Móadiáéban Piltai,
18. Bilgáéban Sammua, Semájáéban Jónathán,
19. Jójáribéban Mattenai, Jedajáéban Uzzi,
20. Szallaiéban Kallai, * Amókéban Éber, * vers 7.
21. Hilkijáéban Hasábia, * Jedajáéban Nethanéel. * vers 1.
22. A Léviták közül Eliásib, Jójada, Jóhanán és Jaddua napjaiban felírattak a családfők, a papok pedig mind a persiai Dárius országlásáig.
23. A Léviták családfői felírattattak a krónikák * könyvében Jóhanánnak, Eliásib fiának † napjaiig;
* vers 10. † vers 8.
24. A Léviták családfői *valának:* Hasábia, Serébia, Jésua a Kadmiel fia, és az ő atyjokfiai velök szemben a dicsérő és hálaadó éneklésre, Dávidnak, az Isten emberének parancsolata szerint, mint egy éneklő sereg * együtt a másikkal.
* rész 10,11.12,8. Ezsdr.8,18.19.2,40. 1 Krón.16,4.23,30. 2 Krón.5,13.31,2.
25. Mattánia, Bakbukia, Obádia, Mesullám, Talmón, Akkub pedig kapunállók, őrt állván a kapuk kincses * házainál. * rész 11,17.19.
1 Krón.25,4.9,17.26,15.17. 2 Krón.25,24. Ezsdr.2,42.

26. Ezek valának Jojákim napjaiban, ki Jésua fia, ki Jósadák fia volt, és Nehémiásnak, a helytartónak* és Ezsdrásnak, a törvénytudó papnak † napjaiban. * vers 12—21.24. † Ezsdr. 7, 11.

A kőfalak felszentelése.

27. Jeruzsálem kőfalának felszentelésekor pedig fölkeresék a Lévitákat minden ő helyeiken, hogy behozzák őket Jeruzsálembe, hogy véghezvigyék a felszentelést * örömmel és háladással és énekléssel, czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal.
* rész 11, 15—18.36. Ezsdr. 6, 16. 2 Krón. 23, 18. 1 Krón. 13, 8.15, 16.21.25, 1.

28. És összegyűlének az énekesek fiai mind Jeruzsálem környékéről, mind pedig a Netófátiak * faluiból.
* vers 25. rész 3, 22.11, 17. Ezsdr. 1, 22. 1 Krón. 9, 16.2, 54.

29. Mind Beth-Gilgálból, mind Geba és Azmáveth határaiból, mert falukat építének magoknak az énekesek Jeruzsálem körül.

30. És minekutána megtisztíták magokat a papok és a Léviták, megtisztíták a * népet is, s a kapukat és a kőfalat. * Ezsdr. 6, 20. 2 Krón. 29, 20.

31. Azután felvivém Júda fejedelmeit a kőfalhoz és rendelék két nagy háladást éneklő sereget és csapatokat; *az egyik* jobbkéz felé *méne* a kőfal mellett a szemétkapu * felé,
* vers 38. rész 3, 14.

32. És utánok méne Hósaája és Júda fejedelmeinek fele,

33. És Azária, * Ezsdrás és Mesullám,
* rész 10, 23. 3. 12, 33—36.

34. Júda és Benjámin, Semája és Jeremiás,

35. A papok fiai közül kürtökkel; és Zakariás, a Jónathán fia, ki Semája fia, ki Mattánia fia, ki Mikája fia, ki Zakkur fia, * ki Asáf fia vala, * rész 11, 17. 12, 8.25.

36. És az ő atyjafiai: Semája, Azarél, Milalai, Gilalai, Máaj, Nethanéel, Júda és Hanáni, Dávidnak, az Isten emberének éneklőszerszámaival; Ezsdrás pedig, az írástudó * előttök megy vala;
* vers 32.24. Ezsdr. 3, 10. 1 Krón. 15, 16.25, 2. 23, 5. 2 Krón. 29, 26.

37. *Méne pedig e sereg* a forrás kapuja felé, s egyenesen fölmenének Dávid városának lépcsőin a kőfalhoz vezető lépcsőre, s menének Dávid háza mellett s a vizek kapujáig * napkelet felé. * vers 31. rész 3, 26.

38. A háladást éneklő második sereg pedig, mely átellenben megy vala — én pedig és a népnek fele utánok — *méne* a kőfal mellett, a kemenczék tornya mellett, mind a széles kőfalig.

39. És az Efraim kapuja mellett és az óváros kapuja mellett és a halaknak kapuja mellett és a Hananél tornya és a Meáh torony mellett mind a juhok kapujáig, s megállának a tömlöcz kapujában.

40. És megálla a háladást éneklő mindkét sereg az Isten házánál, és én s a fejedelmeknek fele * velem,
* vers 32.

41. És a papok: Eljákim, Maaséja, Minjámin, Mikája, Eljoénai, Zakariás, Hanánia * kürtökkel, * vers 35.

42. És Maaséja, Semája, Eleázár, Uzzi, Jóhanán, Malkija, Elám és Ezer; és zengedeznek vala * az énekesek, és Jizrahia az előljáró.
* Ezsdr. 3, 10. Zsolt. 147—150.

43. És áldozának azon napon nagy áldozatokkal, és vigadának, mert az Isten megvidámítá őket nagy örömmel, sőt az asszonyok és gyermekek is vigadának; és Jeruzsálemnek * öröme nagy messze hallatott.
* rész 8, 12.17. Ezsdr. 3, 13. 6, 22. 2 Krón. 20, 27.

Az egyházi jövedelmek gondviselői.

44. És rendeltetének ama napon férfiak a kincseknek, felemelt áldozatoknak, első zsengéknek és a tizedeknek tárházai fölé, hogy összegyűjtsék azokba a városok határaiból a törvény szerint való részöket a papoknak és a Lévitáknak, mert örvendeze Júda a papokon és a Lévitákon, a kik ott állának * *tisztökben*,
* rész 13, 12. 10, 38—39. 5 Móz. 10, 8.

45. Mint a kik megőrzik Istenök rendtartását s a tisztaság rendtartását, és az énekesek és a kapunállók * *is ott állának tisztökben,* Dávidnak és az ő fiának, Salamonnak parancsolatja szerint; * 2 Krón. 13, 11. 8, 14. 1 Krón. 23, 28. 24—26. 4 Móz. 18, 4.5.

46. Mert Dávidnak napjaiban Asáf vala régtől fogva az énekesek és az Istennek hálátadó és őt dícsérő éneklésnek * vezetője. * 1 Krón. 16, 5.7.

47. És a Zorobábel és Nehémiás napjaiban megadja vala az egész Izráel az énekeseknek és kapunállóknak az ő részöket naponként, nevezetesen oda szentelik vala azt a Lévitáknak, a Léviták pedig az Áron * fiainak.
* rész 11, 23. 10, 38. 4 Móz. 18 26—29.

Nehémiás nagy buzgósággal szüntet meg különböző visszaéléseket.

13. Azon a napon olvasának a Mózes könyvéből a népnek hallatára és írva találák benne, hogy Ammón * és Moáb soha be ne menjen az Isten gyülekezetébe,
* rész 9, 2. 5 Móz. 23, 3—6.

2. Mivelhogy nem mentek vala eleikbe Izráel fiainak kenyérrel és vízzel, sőt bérbe fogadták * ellenök Báláamot,

hogy őket megátkozná, de a mi Istenünk az átkot áldásra fordítá.
* 4 Móz.22,2.23,7.24,3—19.
3. És lőn, hogy mikor hallották e törvényt, kirekeszték * Izráel közül minden elegy-belegy népet.
* 2 Móz.12,38.
4. Ennekelőtte pedig Eliásib, a pap, ki Istenünk házának kamarái fölé rendelteték, rokonságba jutott * Tóbiással; * rész 6,17.
5. És átengedett néki egy nagy kamarát, holott abban annakelőtte az ételáldozatot, a tömjént, az edényeket és az olajnak, mustnak és gabonának tizedét, mint a kapunállóknak, énekeseknek és Lévitáknak törvény szerint való részét és a papoknak ajándékát * helyheztetik vala el. * rész 10,39.
6. Mind ennek történtekor én nem valék Jeruzsálemben, mert Artaxerxes babilóniai királynak harminczkettedik esztendejében visszamentem vala a királyhoz, s napok multán * *újra szabadságot* kértem a királytól. * rész 5,14.
7. És visszatérék Jeruzsálembe, és megértém e gonoszt, melyet Eliásib cselekedett vala Tóbiásért, hogy átengedett néki egy kamarát az Isten házának pitvaraiban.
8. Igen gonosznak tetszék pedig ez nékem s kivettetém Tóbiás házának minden edényeit abból a kamarából;
9. És parancsolatomra megtisztíták a kamarákat, és visszahordatám azokba Isten házának edényeit, az ételáldozatot és a tömjént.
10. Megtudtam azt is, hogy a Léviták részeit nem adták meg; ennek miatta kiki az ő mezejére szélede el az Isten házában szolgáló * Léviták és énekesek közül. * rész 5,12.47.
11. És megfeddém a fejedelmeket, és mondék: Miért hagyatott el az Isten háza? És egybegyűjtvén a *Lévitákat,* helyökre * állítám őket;
* vers 17. rész 12,40.2,16.11,1. Mal.3,8. 2 Krón.30,16.35,10.
12. Az egész Júda pedig meghozá az olajnak, a mustnak és a gabonának tizedét * a tárházakba.
* rész 12,31.44.10,38.13,5.12,44—47.
13. És felügyelőkké rendelém a tárházak fölé Selemiát, a papot, Sádókot, az írástudót és Pedáját a Léviták közül, és melléjök Hanánt, ki Zakkur fia, ki Mattánia fia vala, mivelhogy híveknek ítéltettek volt és az ő tisztök vala * kiosztani atyjokfiainak *részét.* * rész 11,17.12,8.25.35.8,4.3,29.
14. Emlékezzél meg én rólam én Istenem ezért, * és ne engedd, hogy eltöröltessenek az én jótéteményeim, melyeket cselekedtem vala az én Istenem házával és rendtartásaival!
* 2 Kir.20,3.
15. Azon napokban láttam Júdában, hogy sajtót taposnak szombaton * és gabonát hoznak be, szamarakra rakván, sőt bort, szőlőt és olajat is és mindenféle terhet behoznak Jeruzsálembe szombat napon, és bizonyságot tevék *ellenök,* a mely napon eleséget árulnak vala. * Jer.17,21.
16. Tírusiak is lakozának *a város*ban, a kik hoznak vala halat és mindenféle árút, melyeket eladnak vala szombat napon Júda fiainak * Jeruzsálemben. * Ezsdr.3,7.
17. Annakokáért megfeddém Júda előljáróit, és mondám nékik: Micsoda gonosz dolog ez, a mit ti cselekesztek, hogy megfertőztetitek a * szombatnak napját? * rész 5,7. 3 Móz.19,30.
18. Avagy nem így cselekedtek-é a ti atyáitok, s a mi Istenünk reánk hozá mindezen gonoszt és e városra?! És ti mégis növelitek *Isten* haragját Izráel fölött, megfertőztetvén a * szombatot! * Jer.17,19—27. Ezsdr.10,10.14.
19. Lőn annakokáért, hogy midőn megárnyékosodtak Jeruzsálem kapui a szombat előtt, parancsolatomra bezáratának az ajtók, s megparancsolám, hogy meg ne nyissák azokat szombat utánig, annakfelette legényeim közül a kapukhoz rendelék, *mondván:* Nem fog bejőni teher * a szombatnak napján! * vers 9.4.10.17.
20. Annakokáért a kereskedők és minden árúk árúsai kivül hálának Jeruzsálemen egyszer vagy kétszer;
21. És bizonyságot tevék ellenök, és mondám nékik: Miért háltok ti e kőfal előtt? Ha ezt ismételitek, kezet vetek reátok! Az időtől fogva nem jöttenek szombaton.
22. És megparancsolám a Lévitáknak, hogy magokat megtisztítsák, s hogy menjenek el és őrizzék a kapukat, hogy megszenteljék a szombatot. Ezért is emlékezzél * meg rólam én Istenem és kedvezz nékem, kegyelmességednek nagy volta szerint!
* vers 14.
23. Ugyanazon napokban meglátogatám azokat a zsidókat, a kik asdódi, Ammonita és Moábita * asszonyokat vettek feleségül. * Ezsdr.9,2.
24. És fiaik felerésze asdódi nyelven beszél vala, és nem tudnak vala beszélni zsidóul, hanem egyik vagy másik nép nyelvén.
25. Annakokáért feddődém velök, és megátkozám őket, és megverék közülök néhányat, és megtépém őket, és megesketém őket Istenre: Bizony

ne adjátok leányaitokat * az ő fiaiknak, és ne vegyetek leányaik közül feleséget fiaitoknak és magatoknak.
* rész 10,30.

26. Avagy nem ebben vétkezett-é Salamon Izráel királya? Noha nem volt sok nép között hozzá hasonlatos*király, a kit szeret vala az ő Istene és királylyá tette vala őt Isten egész Izráel fölött; őt is bűnre vivék az † idegen asszonyok:
* 1 Kir. 11,1—8. 3,12. † 2 Krón. 1,12. 2 Sám. 12,24.

27. És néktek engedjünk-é, hogy cselekedjétek mindezen nagy gonoszságot, vétkezzetek Istenünk * ellen, idegen asszonyokat vévén feleségül?
* 5 Móz. 4,32.

28. Jójadának (ki Eliásib főpapnak fia vala) fiai közül is egy veje vala a Horonitbeli Szanballatnak, * elűzém azért őt tőlem. * rész 2,10. 4,1. 7. 6,1.

29. Emlékezzél meg ő rólok én Istenem, a papságnak és a papság szövetségének és a Lévitáknak ilyen megfertőztetéséért!

30. És megtisztítám őket minden idegenektől és rendtartást szabék a papoknak és a Lévitáknak, * kinek-kinek az ő dolgában, * rész 9,2. 13,1. 13,23.

31. A fa hozására is * bizonyos időkben és az első zsengékre. Emlékezzél meg én Istenem az én javamra!
* rész 12,14—47. 13,13. 10,35. 13,14. 22. 5,19.

ESZTER KÖNYVE.

Ahasvérus (Xerxes) persa király megveti a királynét, Vástit.

1\. Ahasvérus idejében történt (ez az Ahasvérus az, a ki uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományon),

2. Azokban a napokban, a mikor Ahasvérus király üle királyi székében, a mely Susán várában volt,

3. Uralkodása harmadik évében lakomát szerze minden fejedelmének és szolgáinak: Persia és Média hatalmasai, főemberei és a tartományok fejedelmei előtte valának,

4. Midőn mutogatá országa dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét sok napon át, száznyolczvan napig.

5. És mikor elmultak ezek a napok, tőn a király az egész népnek, mely Susán várában találtaték, kicsinytől nagyig, hét napig tartó lakomát, a király palotája kertének udvarán.

6. Fehér gyapjú és kék bíbor szőnyegek valának megerősítve a fehér gyapjúból és bíborból való köteleken, ezüst karikákon és fehér márványból való oszlopokon. Aranyból és ezüstből való kerevetek voltak az alabástromból, fehér márványból, gyöngykőből és vörös márványból való padozaton.

7. Ittak pedig arany poharakból és különb-különbféle poharakból, és királyi bor bőven vala, királyi módon.

8. És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül *történt;* mert így hagyta meg a király háza minden gondviselőjének, hogy kinek-kinek akarata szerint cselekedjenek.

9. Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek, a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala.

10. Hetedik napon, mikor megvídámult a király szíve a bortól, mondá Méhumánnak, Biztának, Hárbonának, Bigtának és Abagtának, Zetárnak és Karkásnak, a hét udvarmesternek, a kik szolgálának Ahasvérus király előtt,

11. Hogy hozzák el Vástit, a királynét a király elé, királyi koronával, hogy megmutassa a népeknek és fejedelmeknek az ő szépségét; mert szép arczú vala.

12. De Vásti királyné nem akara menni a király szavára, mely vala az udvarmesterek által. Erre igen megharagudott a király, és az ő haragja felgerjede benne.

13. És monda a király az időket mérő bölcseknek, (mert a királynak összes dolgai a jog- és törvénytudók elé *tartoznak.*

14. Legközelebb valának pedig hozzá: Karséna, Sétár, Admata, Társis, Méres, Marséna, Mémukán, Persiának és Mediának hét * fejedelme, a kik láták a király arczát, *és* elől ülének az országban): * Ezsdr. 7,14.

15. Törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval, mivelhogy nem teljesíté Ahasvérus királynak az udvarmesterek által üzent beszédét?

16. Akkor monda Mémukán a király és a fejedelmek előtt: Nemcsak a király ellen vétkezett Vásti királyné; de valamennyi fejedelem és minden nép ellen, Ahasvérus király minden tartományában;

17. Mert a királyné cselekedetének

híre fut minden asszonyhoz, úgy, hogy megvetik férjeiket szemeik előtt, és azt mondják: Ahasvérus király megparancsolá, hogy Vásti királyné hozzá menjen, és nem ment.

18. És e napon *ugyanazt* fogják mondani Persia és Média fejedelemasszonyai, a kik meghallják a királyné cselekedetét, a király minden fejedelmének, és lesz elég megvetés és harag.

19. Ha azért a királynak tetszik, bocsásson ki királyi parancsot a maga részéről és irattassék a Persa-Méd törvények közé, * visszavonhatatlanul, hogy ne jőjjön többé Vásti Ahasvérus király színe elé, és hogy az ő királyságát adja a király másnak, a ki jobb ő nálánál.

* rész 8, 8. Dán. 6, 8. 12, 15.

20. És hallják meg a király rendeletét, a melyet teend, egész országában, mert igen nagy az, hogy minden asszony adja meg a tiszteletet az ő férjének, a legnagyobbtól a legkisebbig.

21. És tetszett a szó a királynak és a fejedelmeknek, és a király Mémukán beszéde szerint cselekedék.

22. És leveleket külde a királynak minden tartományába, tartományról tartományra, annak saját írása szerint, és népről-népre, annak nyelve szerint, hogy legyen minden férfi úr az ő házában és beszéljen az ő népének nyelvén.

Eszter királynévá tétetik.

2. Ezek után, a mint megszünt Ahasvérus király haragja, megemlékezék Vástiról, és arról a mit cselekedett, és arról a mit végeztek felőle.

2. És mondának a király apródai, a kik néki szolgálának: Keressenek a királynak szép ábrázatú szűz leányokat.

3. És rendeljen a király tiszteket országának minden tartományába, a kik gyűjtsenek össze minden szép ábrázatú szűz leányt Susán várába, az asszonyok házába, Hégainak, a király kamarásának, az asszonyok őrzőjének keze alá, és adjanak nékik szépítő szereket.

4. És az a leány, a ki tetszik a király szemeinek, uralkodjék Vásti helyett. És tetszett a dolog a királynak, és úgy cselekedék.

5. Vala egy zsidó férfiú Susán várában, a kinek neve Márdokeus, Jáirnak fia, a ki Simei fia, a ki Kis fia, Benjámin nemzetségéből,

6. A ki Jeruzsálemből fogva vitetett el a számûzött néppel, a mely elvitetett Jekóniással, * Júda királyával együtt, a kit rabságba vitt el Nabukodonozor, babilóniai király.

* 2 Kir. 24, 14. 15.

7. És ez gondviselője volt Hadassának, azaz Eszternek, az ő nagybátyja leányának; mert sem atyja, sem anyja nem volt, és a leány szép alakú és szép ábrázatú vala, s mikor meghalt az ő atyja és anyja, Márdokeus leánya gyanánt magához fogadá.

8. Lőn pedig, mikor a király parancsa és rendelete kihirdettetett és sok leány gyűjtetett Susán várába, Hégai keze alá, akkor felvétetett Eszter is a király házába, Hégainak, az asszonyok őrének keze alá.

9. És tetszett a leány az ő szemeinek és kegyébe fogadá, és siete néki szépítő szereket adni, és kiadni az ő részét és hét leányzót, a kit néki a király házából kelle kiszemelni, és vivé őt és az ő szolgálóleányait az asszonyok legjobb házába.

10. Meg nem mondá Eszter az ő nemzetségét és származását; mert Márdokeus meghagyta néki, hogy meg ne mondja.

11. Márdokeus pedig minden nap járt az asszonyok házának pitvara előtt, hogy tudakozódjék Eszter hogyléte felől, és hogy mi történik vele.

12. Mikor pedig eljött az ideje minden leánynak, hogy bemenne Ahasvérus királyhoz, miután asszonyok törvénye szerint tizenkét hónapig bántak vele (mert ennyi időbe telik az ő szépítésök, hat hónapig mirtusolajjal és hat hónapig illatos szerekkel és asszonyi szépítő szerekkel):

13. Akkor így ment a leány a királyhoz: Mindent, a mit kivánt, megadtak néki, hogy menjen azzal az asszonyok házából a király házáig;

14. Este bement és reggel visszatért az asszonyok második házába, Sahásgáznak, a király udvarmesterének, a hálótársak őrzőjének kezei alá; nem jött többé a királyhoz, csak ha kivánta őt a király, és nevén hívták.

15. Mikor azért eljött az ideje Eszternek, a Márdokeus nagybátyja, Abihail leányának, a kit leánya gyanánt fogadott, hogy bemenne a királyhoz, nem kivánt mást, mint a mit Hégai, a király udvarmestere, az asszonyok őrzője mondott néki, és kedves vala Eszter mindenki szemei előtt, a ki őt látá.

16. És felviteték Eszter Ahasvérus királyhoz, az ő királyi házába, a tizedik hónapban, ez a Tébet hónapja, országlásának hetedik évében.

17. És a király Esztert minden asz-

szonynál inkább szereté, és minden
leánynál nagyobb kedvet és kegyel-
met nyert ő előtte, és tette a királyi
koronát az ő fejére, és királynévá
tette Vásti helyett.
18. És nagy lakomát adott a király
minden ő fejedelmének és szolgáinak,
az Eszter lakomáját, és a tartomá-
nyoknak nyugalmat adott, és aján-
dékokat osztogata király módjára.
19. És mikor összegyűjték a szűze-
ket másodszor, Márdokeus üle a ki-
rály kapujában,
20. És Eszter nem mondá meg sem
származását, sem nemzetségét, mi-
képen megparancsolá néki Márdo-
keus; mert Márdokeus szavát Eszter
úgy fogadá, mint mikor gyámja volt.

Márdokeus a király ellen szőtt összeesküvést felfedezi.

21. Azokban a napokban pedig, mi-
kor Márdokeus üle a király kapujá-
ban, megharagudott Bigtán és Téres,
a király két udvarmestere, a kapu
őrei, és azon voltak, hogy rávetik ke-
zeiket Ahasvérus királyra.
22. Tudtára esett e dolog Márdokeus-
nak, és megmondá Eszter királyné-
nak, és Eszter elmondá a királynak
Márdokeus nevében.
23. És megvizsgálták a dolgot és úgy
találták, és mind a kettőt fára akasz-
tották. És megírattaték a krónikák
könyvébe a király előtt.

Hámán nagyravágyása és terve a zsidók kiirtására.

3. Ezek után nagy méltóságra
emelé Ahasvérus király Há-
mánt, a Hammedáta fiát, az Agági-
belit, és felmagasztalá őt, és feljebb
helyezteté székét minden fejedelmé-
nél, a kik vele valának.
2. És a király minden szolgái, a kik
a király kapujában valának, térdet
hajtottak és leborultak Hámán előtt;
mert úgy parancsolta meg nékik a
király; de Márdokeus nem hajtott tér-
det és nem borult le.
3. Mondának azért a király szolgái,
a kik a király kapujában valának,
Márdokeusnak: Miért szeged meg a
király parancsát?
4. Lőn pedig, mikor így szólnának
néki minden nap és nem hallgata rá-
juk, feljelenték Hámánnak, hogy lás-
sák, megállnak-é Márdokeus dolgai,
mert azt jelenté nékik, hogy ő zsidó.
5. És látván Hámán, hogy Márdokeus
térdet nem hajt és nem borul le előtte,
megtelék Hámán haraggal.
6. De kevés volt előtte, hogy csak-
is Márdokeusra magára vesse rá ke-
zét, (mert megmondták néki Márdo-
keus nemzetségét) azért igyekezett
Hámán elveszteni minden zsidót, a
ki Ahasvérus egész országában vala,
a Márdokeus nemzetét.
7. Az első hónapban, ez Nisán hó-
napja, Ahasvérus királyságának ti-
zenkettedik évében, Púrt, *azaz sor-
sot vetének Hámán előtt napról-nap-
ra és hónapról-hónapra a tizenkette-
dikig, s ez Adár hónapja. *rész 9,24.
8. És monda Hámán Ahasvérus ki-
rálynak: Van egy nép, elszórva és el-
különítve a népek között, országod
minden tartományában, és az ő tör-
vényei különböznek minden nemzet-
ségtől, és a király törvényeit nem tel-
jesíti; a királynak bizony nem illik
úgy hagyni őket.
9. Ha a királynak tetszik, írja meg,
hogy ők elvesztessenek, és én tízezer
tálentom ezüstöt mérek a hivatalno-
kok kezeibe, hogy a király kincstá-
rába vigyék.
10. Akkor lehúzá a király az ő gyű-
rűjét a maga kezéről, * és adá azt
az Agágibeli Hámánnak, Hammedá-
ta fiának, a zsidók ellenségének.
*1 Móz. 41, 42. 43.
11. És monda a király Hámánnak:
Az ezüst tied legyen s a nép is, hogy
azt cselekedjed vele, a mi néked
tetszik.
12. Előhivatának azért a király ír-
nokai az első hónap tizenharmadik
napján, és megiraték minden úgy, a
miként Hámán parancsolá, a király
fejedelmeinek és a kormányzóknak,
a kik az egyes tartományokban va-
lának, és minden egyes nép fejeinek;
minden tartománynak annak írása
szerint, és minden egyes népnek az
ő nyelve szerint, Ahasvérus király ne-
vében iratott és megpecsételtetett a
király * gyűrűjével. *vers 10.
13. És elküldettek a levelek futárok
által a király minden tartományába,
hogy kipusztítsák, megöljék és meg-
semmisítsék mind a zsidókat, ifjú-
tól a vénig, gyermekeket és asszonyo-
kat egy napon, tizenharmadik nap-
ján a tizenkettedik hónapnak, (ez
Adár hónapja) és hogy javaikat el-
ragadják.
14. Az írásnak mássa, hogy tétessék
törvény minden egyes tartomány-
ban, meghirdettetett minden népnek,
hogy legyenek készen * azon a napon.
*vers 13.
15. A futárok kimenének gyorsan a
király parancsával. És a törvény Su-
sán várában is kiadatott; a király pe-
dig és Hámán leültek, hogy igyanak;
de Susán városa felháborodott.

A zsidók gyásza és böjtölése.

4. Márdokeus pedig megtudta
mindazt, a mi történt; és Márdokeus megszaggatá ruháit, zsákba és hamuba öltözék, és a város közepére méne *és* kiálta nagy és keserves kiáltással.
2. És eljött a királynak kapuja elé; mert nem volt szabad bemenni a király kapuján zsákruhában.
3. És minden egyes tartományban, azon helyen, a hová a király parancsa és törvénye eljutott, nagy gyásza volt a zsidóknak, böjt és siralom és jajgatás; zsák és hamu vala terítve sokak alá.
4. Eljöttek azért Eszternek leányai és udvarmesterei és megmondák néki, és megszomorodék a királyasszony nagyon, és külde ruhákat, hogy felöltöztetnék Márdokeust, és hogy vesse le a zsákot magáról; de nem fogadá el.
5. Akkor előhivatá Eszter Hatákot, a király udvarmesterei közül a ki az ő szolgálatára volt rendelve, és kiküldé őt Márdokeushoz, hogy megtudja, mi az és miért van az?
6. Kiméne tehát Haták Márdokeushoz a város utczájára, mely a király kapuja előtt vala.
7. És elmondá néki Márdokeus mindazt, a mi érte őt, és az ezüst összegét, a melyet Hámán mondott, hogy juttat a király kincséhez a zsidókért, hogy elveszthessenek.
8. És az írott rendeletnek mássát is, a melyet Susánban adtak ki eltöröltetésökre, átadá néki, hogy mutassa meg Eszternek, és jelentse és hagyja meg néki, hogy menjen a királyhoz, könyörögni néki és esedezni előtte az ő nemzetségéért.

Márdokeus segítségül hívja Esztert.

9. Elméne azért Haták, és elmondá Eszternek Márdokeus szavait.
10. És monda Eszter Hatáknak, és meghagyá néki, hogy *tudassa* Márdokeussal:
11. A király minden szolgája és a király tartományainak népe tudja, hogy minden férfinak és asszonynak, a ki bemegy a királyhoz a belső udvarba hivatlanul, egy a törvénye, hogy megölettessék, kivévén, a kire a király * aranypálczáját kinyujtja, az él; én pedig nem hívattam, hogy a királyhoz bemenjek, már harmincz napja. * rész 5,2.8,4.
12. És megmondák Márdokeusnak Eszter szavait.
13. És monda Márdokeus visszaüzenve Eszternek: Ne gondold magadban, hogy te a király házában megmenekülhetsz a többi zsidó közül.
14. Mert ha e mostani időben te hallgatsz, másunnan lészen könnyebbségök és szabadulások a zsidóknak; te pedig és atyád háza elvesztek. És ki tudja, talán e mostani időért jutottál királyságra?
15. És monda Eszter visszaüzenve Márdokeusnak:
16. Menj el és gyűjts egybe minden zsidót, a ki Susánban találtatik, és böjtöljetek érettem és ne egyetek és ne igyatok három napig se éjjel se nappal, én is és leányaim így böjtölünk és ekképen megyek be a királyhoz, noha törvény ellenére; ha azután elveszek, hát elveszek.
17. Elméne azért Márdokeus, és úgy cselekedett mindent, a mint néki Eszter parancsolá.

Eszter a királyhoz megy.

5. Történt pedig harmadnapon,
hogy Eszter felöltözött királyiasan, és megállt a király házának belső udvarában, a király háza ellenében, és a király üle királyiszékében, a királyi házban, a ház ajtajának átellenében.
2. És lőn, a mint meglátá a király Eszter királynét, hogy áll az udvarban, kegyet találа szemei előtt, és kinyujtá a király Eszterre az arany pálczát, a mely kezében vala, akkor oda méne Eszter, és megilleté az arany pálcza végét.
3. És monda néki a király: Mi *kell* néked Eszter királyné? És mi a kérésed? Ha az ország fele is, * megadatik néked. * Márk.6,23.
4. És felele Eszter: Ha a királynak tetszik, jőjjön a király és Hámán ma a lakomára, melyet néki készítettem.
5. És monda a király: Gyorsan elő Hámánt, hogy teljesítse Eszter kívánságát. És elment a király és Hámán a lakomára, a melyet Eszter készített vala.
6. Monda pedig a király Eszternek borivás közben: Mi a te kivánságod? Megadatik néked. És mi a te kérésed? Ha az ország fele is, meglészen!
7. És felele Eszter, és monda: Az én kivánságom és kérésem ez:
8. Ha kegyet találtam a király szemei előtt, és ha a királynak tetszik megadni kivánságomat és teljesíteni kérésemet: jőjjön el a király és Hámán a lakomára, a melyet készítek nékik, és holnap a király beszéde szerint cselekszem.

Hámán Márdokeus halálára törekszik.

9. És kiment Hámán azon a napon

vígan és jó kedvvel. De a mint meglátá Hámán Márdokeust a király kapujában, és ez fel nem kelt és nem mozdult meg előtte, megtelék Hámán haraggal Márdokeus ellen.

10. De megtartóztatá magát Hámán, és haza ment, és elküldvén, magához hivatá barátait és Zérest, az ő feleségét.

11. És elbeszélé nékik Hámán gazdagságának dicsőségét, fiainak sokaságát és mindazt, a mivel felmagasztalta őt a király, és hogy feljebb emelte őt a fejedelmeknél és a király szolgáinál;

12. És monda Hámán: Nem is hívott Eszter királyné mást a királylyal a lakomára, a melyet készített, hanem csak engem, és még holnapra is meghivattattam hozzá a királylyal.

13. De mindez semmit sem ér nékem, valamíg látom a zsidó Márdokeust ülni a király kapujában.

14. És monda néki Zéres, az ő felesége és minden barátja: Csináljanak ötven könyöknyi magas* fát, és reggel mondd meg a királynak, hogy Márdokeust akaszszák reá, és akkor menj a királylyal a lakomára vígan. És tetszett a dolog Hámánnak, és megcsináltatta a fát. * rész 7,9.9,14.

Hámán kénytelen tisztelni Márdokeust nyilvánosan a király nevében.

6. Azon éjjel kerülte az álom a királyt, és megparancsolá, hogy hozzák elő a történetek emlékkönyvét, és ezek olvastattak a király előtt.

2. És írva találák, a mint Márdokeus feljelenté *Bigtánát és Térest, a király két udvarmesterét, a küszöb őrzőit, a kik azon voltak, hogy rávetik kezöket Ahasvérus királyra. * rész 2,21—23.

3. És monda a király: Micsoda tisztességet és méltóságot adtak azért Márdokeusnak? És felelének a király apródjai, az ő szolgái: Semmit sem juttattak néki *azért*.

4. Akkor monda a király: Ki van az udvarban? (Mert Hámán jöve a királyi ház külső udvarába, hogy megmondja a királynak, hogy akasztassa fel Márdokeust a * fára, a melyet készittetett néki.) * rész 5,14.

5. És felelének néki a király apródjai: Ímé Hámán áll az udvarban. És monda a király: Jőjjön be!

6. És beméne Hámán, és monda néki a király: Mit kell cselekedni azzal a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván? (Hámán pedig gondolá az ő szívében: Kinek akarna a király nagyobb tisztességet tenni, mint én nékem?)

7. És monda Hámán a királynak: A férfiúnak, a kinek a király tisztességet kiván,

8. Hozzanak királyi ruhát, * a melyben a király jár, és lovat, a melyen a király szokott ülni † és a melynek fejére királyi koronát szoktak tenni. * Dán. 5,16.29. † 1 Kir. 1,3.3.

9. És adják azt a ruhát és lovat a király egyik legelső fejedelmének a kezébe, és öltöztessék fel azt a férfiút, a kinek a király tisztességet kiván, és hordozzák őt a lovon a város utczáin, és kiáltsák előtte: * Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván. * 1 Móz. 41,42.43.

10. Akkor monda a király Hámánnak: Siess, hozd elő azt a ruhát és azt a lovat, a mint mondád, * és cselekedjél úgy a zsidó Márdokeussal, a ki a király kapujában ül, és semmit el ne hagyj mindabból, a mit szóltál. * vers 8.

11. Előhozá azért Hámán a ruhát és a lovat, és felöltözteté * Márdokeust, és lovon hordozá őt a város utczáján, és kiáltá előtte: Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kiván. * vers 4.

12. És Márdokeus megtére a király kapujához. Hámán pedig siete házába, búsulva és fejét betakarva.

13. És elbeszélé Hámán Zéresnek, az ő feleségének és minden barátjának mindazt, a mi vele történt. És mondának néki az ő bölcsei és Zéres, az ő felesége: Ha Márdokeus, a ki előtt kezdtél hanyatlani, a zsidók magvából való: nem bírsz vele, * hanem bizony elesel előtte. * rész 7,9.10.

14. És a míg így beszélének vele, eljövének a király udvarmesterei, és siettek Hámánt a lakomára vinni, a * melyet készített vala Eszter. * rész 5,8.12.

Hámánt arra a fára akasztják, a melyet Márdokeus számára emelt.

7. És elméne a király és Hámán a lakomára, Eszter királynéhoz.

2. És monda * a király Eszternek másodnapon is, borivás közben: Mi a te kivánságod Eszter királyné? Megadatik. És micsoda a te kérésed? Ha az országnak fele is, meglészen. * rész 5,6.

3. És felele Eszter királyné, és monda: Ha kegyet találtam szemeid előtt, oh király! és ha a királynak tetszik, add meg nékem életemet kivánságomra, és nemzetségemet kérésemre.

4. Mert eladattunk, én és az én nemzetségem, hogy kipusztítsanak, megöljenek és megsemmisítsenek minket; ha csak szolgákul, vagy szolgálókul adattunk volna el, akkor hall-

gatnék, jóllehet az ellenség nem adna
kárpótlást a király veszteségéért.
5. És szóla Ahasvérus király, és monda Eszternek, a királynénak: Ki az és hol van az, a kit az ő szíve erre vitt, hogy azt cselekedné?
6. És monda Eszter: Az ellenség és gyűlölő, ez a gonosz * Hámán! Akkor Hámán megrettene a király és királyné előtt. * rész 5,4.8.
7. A király pedig felkele haragjában a borivástól *és méne* a palotakertbe; Hámán pedig ott maradt, hogy életéért könyörögjön Eszter királynénál; mert látta, hogy a király részéről elvégeztetett az ő veszte.
8. És mikor a király visszatért a palota kertéből a borivás házába, Hámán a kerevetre esék, a melyen Eszter vala. Akkor monda a király: Erőszakot is akar elkövetni a királynén én nálam a házban?! A mint e szó kijött a király szájából, Hámán arczát befedék.
9. És monda Harbona, az udvarmesterek egyike a király előtt: Ímé a fa*is, a melyet készített Hámán Márdokeusnak, a ki a király javára † szólott vala, ott áll Hámán házában, ötven könyöknyi magas. És monda a király: Akasszátok őt †† magát reá!
* rész 5,14. 6,4. † rész 2,22.23. †† rész 6,13.
10. Felakaszták azért Hámánt a fára, a melyet készített Márdokeusnak, és megszűnék a király haragja.

Márdokeus felmagasztaltatik.

8. Azon napon adá Ahasvérus király Eszter királynénak Hámánnak, a zsidók ellenségének házát, és Márdokeus beméne a király elébe, mert elmondotta * Eszter, micsodája ő néki. * rész 2,7.
2. Lehúzá azért a király az ő gyűrűjét, a melyet Hámántól elvett, * és adá azt Márdokeusnak. Eszter pedig Márdokeust tette Hámán házának fejévé. * rész 3,10.
3. És tovább szóla Eszter a király előtt, és leborult annak lábaihoz és sírt és könyörgött, hogy semmisítse meg az agági Hámán gonoszságát * és tervét, a melyet kigondolt a zsidók ellen.
* rész 3,9—15.
4. És a király kinyujtá Eszterre az arany pálczát, és Eszter felkelt és megálla a király előtt,
5. És monda: Ha a királynak tetszik, és ha kegyet találtam ő előtte, és ha helyes a dolog a király előtt, és én kedves vagyok szemei előtt: írassék meg, hogy vonassanak vissza az agági Hámánnak, Hammedáta fiának tervéről szóló * levelek, a melyeket írt, hogy elveszessék a zsidókat, a kik a király minden tartományában vannak.
* rész 3,9—15.
6. Mert hogyan tudnám nézni azt a nyomorúságot, mely érné az én nemzetségemet, és hogyan tudnám nézni az én atyámfiainak veszedelmét?
7. Monda pedig Ahasvérus király Eszter királynénak és a zsidó Márdokeusnak: Ímé * Hámán házát Eszternek adtam, és őt † felakasztották a fára azért, mert a zsidókra bocsátotta kezét. * vers 1. † rész 7,10.
8. Ti pedig írjatok a zsidóknak, a mint tetszik néktek a király nevében és pecsételjétek meg a király gyűrűjével; mert az * írás, a mely a király nevében van írva és a királynak gyűrűjével van megpecsételve, † vissza nem vonható. * vers 2. † rész 1,19.

Új királyi parancs a zsidók javára.

9. Hivattatának azért a király irnokai azonnal, a harmadik * hónapban (ez a Siván hónap), annak huszonharmadik napján, és megírák úgy, a miként Márdokeus parancsolá a zsidóknak és a fejedelmeknek, a kormányzóknak és a tartományok fejeinek, Indiától fogva Szerecsenországig † százhuszonhét tartományba; minden tartománynak annak írása szerint, és minden nemzetségnek az ő nyelvén, és a zsidóknak az ő írások és az ő nyelvök szerint. * rész 3,12. † rész 1,1.
10. És megírá Ahasvérus király nevében, és megpecsételé a király gyűrűjével. És külde leveleket lovas futárok által, a kik lovagolnak a királyi ménes gyors paripáin,
11. Hogy megengedte a király a zsidóknak, a kik bármely városban vannak, hogy egybegyűljenek és keljenek fel életökért, és hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék minden népnek és tartománynak seregét, a mely őket nyomorgatja, kicsinyeket és nőket, és hogy javaikat elragadják.
12. Egy napon, Ahasvérus királynak minden tartományában, tizenharmadik napján a tizenkettedik * hónapnak (ez Adár hónapja). * rész 3,13.
13. Az írásnak mássa, hogy adassék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy a zsidók készen legyenek azon a napon, hogy megboszulják magokat ellenségeiken.
14. A futárok a királyi gyors paripákon kimenének sietve és sürgősen a király parancsolata szerint: és kiadatott a törvény Susán várában is.
15. Márdokeus pedig kiméne a király elől kék bíbor és fehér királyi * ruhá-

ban, és nagy arany koronával, és bíborbársony palástban, és Susán városa vígada és örvendeze.
* vers 1,2. rész 6,8–10.
16. A zsidóknak világosság támada, öröm, vigasság és tisztesség.
17. És minden tartományban és minden városban, a hová a király szava és rendelete eljuta, öröme és vigalma lőn a zsidóknak, lakoma és ünnep,* és sokan a föld népei közül zsidókká lettek; mert a zsidóktól való † félelem szállta meg őket. * rész 9,22.23. † rész 6,13.

A Zsidók bosszút állanak ellenségeiken.

9. A tizenkettedik hónapban azért (ez az Adár hónap), annak tizenharmadik napján, a mikor eljött *az ideje* a király szavának és végzésének, hogy akkor teljesíttessék, azon a napon, * a melyen a zsidók ellenségei remélték, hogy hatalmat vesznek rajtok, ellenkezőleg fordult; mert magok a zsidók vőnek hatalmat azokon, a kik őket gyűlölék.
* rész 3,13.8,12.
2. Egybegyűlének a zsidók városaikban, Ahasvérus király minden tartományában, hogy rávessék kezöket azokra, a kik * vesztöket keresték, és senki sem állhatott meg előttük; mert miattok való félelem szállott minden népre. * rész 8,11.
3. És a tartományok minden feje, fejedelmek, kormányzók és a király hivatalnokai magasztalták a zsidókat; * mert a Márdokeustól való félelem szállott rájok. * rész 6,13.8,15.
4. Mert nagy volt Márdokeus a király házában, és híre elment minden tartományba; mert ez a férfiú, Márdokeus, emelkedett és nagyobbodott.
5. És leverték a zsidók minden ellenségeiket fegyverrel, megölvén és megsemmisítvén azokat, és akaratok szerint cselekedének gyűlölőikkel.
6. És Susán várában megölének és megsemmisítének a zsidók ötszáz férfiút.
7. Parsandátát, Dalpont és Aspatát.
8. Porátát, Adáliát és Aridátát.
9. Parmástát, Arisait, Aridait és Vajzátát,
10. Tíz fiát Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének megölték; de * zsákmányra nem tették rá kezöket. * rész 5,11.
11. Azon a napon megtudá a király a Susán várában megöletteknek számát.
12. És monda a király Eszter királynénak: Susán várában megöltek a zsidók és megsemmisítettek ötszáz férfiút és Hámán tíz fiát; a király többi tartományaiban mit cselekesznek? Mi a kívánságod? és megadatik néked. És mi még a te kérésed? és meglészen.
13. És monda Eszter: Ha a királynak tetszik, engedje meg holnap is a zsidóknak, a kik Susánban laknak, hogy cselekedjenek a mai parancsolat szerint, és Hámán tíz fiát * akaszszák fel a fára. * rész 6,14.7,9–10.
14. És szóla a király, hogy úgy tegyenek. És kiadaték a parancs Susánban, és Hámán tíz fiát felakasztották.
15. És összegyűltek a zsidók, a kik Susánban valának, Adár havának tizennegyedik napján is, és megölének Susánban háromszáz férfiút; de zsákmányra nem tették rá kezöket.
16. És a többi zsidók is, a kik a király tartományaiban voltak, összegyűlének és feltámadtak életökért, és békében maradtak ellenségeiktől; megölének pedig gyűlölőikből hetvenötezeret; de zsákmányra * nem tették rá kezöket. * rész 3,13.
17. *Történt ez* az Adár hónapjának tizenharmadik napján, és megnyugovának a tizennegyedik napon, és tették azt vigalom és öröm napjává.
18. De a zsidók, a kik Susánban valának, egybegyűlének azon *hónap* tizenharmadik és tizennegyedik napján, és megnyugovának azon *hónap* tizenötödik napján, és azt tették * vigalom és öröm napjává. * vers 19.
19. Azért a vidéki zsidók, a kik kerítetlen falvakban laktak, Adár hónapjának tizennegyedik napját tették öröm és vigalom *napjá*vá és ünneppé, a melyen ajándékokat * küldözgetnek egymásnak. Nehém. 8,10–12.

A zsidók ünnepet rendelnek szabadulásuk emlékére.

20. És megírá Márdokeus e dolgokat, és leveleket külde minden zsidónak, a ki Ahasvérus király minden tartományában, közel és távol, vala,
21. Meghagyva nékik, hogy tartsák meg az Adár hónapnak tizennegyedik napját és annak tizenötödik napját évről-évre,
22. Mint olyan napokat, a melyeken megnyugovának a zsidók ellenségeiktől, és mint olyan hónapot, a melyben keserűségök örömre és siralmuk ünnepre fordult; hogy tartsák meg azokat vigalom és öröm napjaiul, és küldjenek ajándékot * egymásnak és adományokat a szegényeknek. * Nehém. 8,10–12.
23. És felfogadák a zsidók, * hogy megcselekszik, a mit kezdettek és a mit Márdokeus íra nékik.
* vers 21.22.27.

24. Mert az agági Hámán, Hammedátának fia, minden zsidónak ellensége, szándékozott a zsidókat * elveszteni, és Púrt, azaz sorsot vetett, hogy őket megrontsa és megsemmisítse;
* rész 3,6.7.
25. De mikor a király tudomására jutott, megparancsolá levélben, hogy gonosz szándéka, a melyet gondolt a zsidók ellen, * forduljon az ő fejére, és felakaszták őt és fiait a fára.
* rész 7,9.10.9,13.14.
26. Annakokáért elnevezék e napokat Púrimnak * a Púr nevétől. És azért ezen levél minden szava szerint, és a mit láttak erre nézve, és a mi érte őket:
* vers 24.31.
27. Elhatározák és elfogadák a zsidók mind magokra, mind ivadékokra és mindazokra, a kik * hozzájok csatlakoznak, örök időkre, hogy megtartják e két napot, † írásuk és határozatuk szerint, minden esztendőben.
* rész 8.17. † vers 17.18.
28. És ezen napok emlékezetben lesznek és megülik azokat nemzedékről-nemzedékre, családról-családra, tartományról-tartományra és városról-városra. És ezek a Púrim * napjai el nem múlnak a zsidók között, és emlékök ki nem vész ivadékaik közül.
* vers 26.
29. Ira pedig Eszter királyné, Abihail leánya és a zsidó Márdokeus egész hatalommal, hogy megerősítsék e * második levelet a Púrimról.
* vers 20,21.
30. És külde leveleket minden zsidónak Ahasvérus országának százhuszonhét tartományába, békességes és igazságos szavakkal;
31. Hogy megerősíttessenek ezek a Púrim napjai, meghatározott * idejökben, a miképen meghagyta nékik a zsidó Márdokeus és Eszter királyné, és a mint elrendelték † magokra és ivadékaikra a bőjtölés és jajkiáltás dolgát.
* vers 26. † vers 23.27.
32. És Eszter beszéde megerősíté ezt a Púrim történetét, és könyvbe iraték.

A nagy hatalomra jutott Márdokeus nemzete javát munkálja.

10. És Ahasvérus király adót vetete a földre és a tenger szigeteire.
2. Az ő erejének és hatalmának minden cselekedete pedig és Márdokeus nagy méltóságának története, a melylyel felmagasztalá őt a király, avagy nincsenek-é megírva Média és Persia királyainak évkönyveiben.
3. Mert a zsidó Márdokeus második volt Ahasvérus király után, nagy a zsidók között, és kedves az ő atyjafiai sokasága előtt, a ki javát keresé népének, és békességet szerze minden ivadékának.

JÓB KÖNYVE.

A kegyes Jób jóléte.

1. Vala Úz földén egy ember, a kinek Jób vala a neve. Ez az ember feddhetetlen, igaz, istenfélő vala és bűn-gyűlölő.
2. Születék pedig néki * hét fia és három leánya.
* Ezék. 14,14.
3. És vala az ő marhája: hétezer juh, háromezer teve és ötszáz igabarom és ötszáz szamár; cselédje is igen sok vala, és ez a férfiú nagyobb vala keletnek minden fiánál.
4. Eljártak vala pedig az ő fiai *egymáshoz* és vendégséget szerzének otthon, kiki a maga napján. Elküldtek és meghívták vala az ő három hugokat is, hogy együtt egyenek és igyanak velök.
5. Mikor pedig a vendégség napjai sorra lejártak vala, elkülde értök Jób és megszentelé őket, és jóreggel felserkene és áldozik vala égőáldozattal mindnyájuk száma szerint; mert ezt mondja vala Jób: Hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak az Isten ellen az ő szivökben! Így * cselekedik vala Jób minden napon.
* vers 1.

Jób önmegadása nehéz megpróbáltatásokban.

6. Lőn pedig egy napon, hogy eljövének az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt; és eljőve a Sátán is * közöttök.
* 1 Kir. 22,19—21.
7. És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jösz? És felele a Sátán az Úrnak és monda: Körülkerültem * és át meg át jártam a földet.
* 1 Pét. 5,8.
8. És monda az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgámat, Jóbot? Bizony nincs hozzá hasonló a földön: feddhetetlen, igaz, istenfélő, és bűngyűlölő.
9. Felele pedig az Úrnak a Sátán, és monda: Avagy ok nélkül * féli-é Jób az Istent?
* Ézsa. 45,19.
10. Nem te vetted-é közül őt magát, házát és mindenét, a mije van? Keze munkáját megáldottad, marhája igen elszaporodott e földön.

11. De bocsássad csak rá a te kezedet, verd meg mindazt, a mi az övé, avagy nem átkoz-é meg * szemtől-szembe téged?! * vers 20.22.
12. Az Úr pedig monda a Sátánnak: Ímé, mindazt, a mije van, kezedbe adom; csak ő magára ne nyujtsd ki kezedet. És kiméne * a Sátán az Úr elől. * 1 Kir. 22,22.
13. Lőn pedig egy napon, hogy az ő fiai és leányai esznek és bort isznak vala az ő elsőszülött * bátyjoknak házában. * vers 18.
14. És követ jöve Jóbhoz, és monda: Az ökrök szántanak, a szamarak pedig mellettök legelésznek vala.
15. De a Sabeusok rajtok ütének és elhajták azokat, a szolgákat pedig fegyverrel ölék meg. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
16. Még szól vala ez, mikor jöve egy másik, és monda: Istennek tüze esék le az égből, és megégeté a juhokat és a szolgákat, és megemészté őket. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.
17. Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A Káldeusok három csapatot alkotának és ráütének * a tevékre, és elhajták azokat; a szolgákat pedig fegyverrel ölék meg, csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked. * vers 3.
18. Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A te fiaid és leányaid esznek és bort isznak vala az ő elsőszülött bátyjoknak házában;
19. És ímé nagy szél támada a puszta felől, megrendíté a ház négy szegeletét, és rászakada az a gyermekekre és * meghalának. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked. * vers 5. rész 3,25.
20. Akkor felkele Jób, megszaggatá köntösét, megberetválá a fejét, és a földre esék és leborula,
21. És monda: Mezítelen * jöttem ki az én anyámnak méhéből, és mezítelen térek oda,† vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. **Áldott legyen az Úrnak neve!** * Préd. 5,15. 1 Tim. 6,7. † rész 17,13.
22. Mindezekben nem * vétkezék Jób, és Isten ellen semmi illetlent nem cselekedék. * vers 11.

Jóbot a Sátán Isten előtt tovább vádolja, betegséggel veri; a felesége keseríti és három barátja meglátogatja.

2. Lőn pedig, hogy egy napon eljövének az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt. Eljöve a Sátán * is közöttök, hogy udvaroljon az Úr előtt. * rész 1,6.11.
2. És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jösz? És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Körülkerültem és át meg átjártam a földet.
3. Monda pedig az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgámat, Jóbot? Bizony nincs a földön olyan, mint ő; feddhetetlen, igaz, istenfélő, bűngyűlölő. Még erősen áll az ő feddhetetlenségében, noha * ellene ingereltél, hogy ok nélkül rontsam meg őt. * rész 1,20—22.
4. És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Bőrt bőrért; de mindent, a mije van, odaad az ember az életéért.
5. Azért bocsásd ki csak a te kezedet, és verd meg őt csontjában és testében: avagy nem átkoz-é meg szemtől-szembe téged?
6. Monda pedig az Úr a Sátánnak: Ímé kezedben van ő, * csak életét kíméld. * 2 Kor. 12,7.
7. És kiméne a Sátán az Úr elől, és megveré Jóbot * undok fekélylyel talpától fogva a feje tetejéig. * rész 16,8.
8. És vőn egy cserepet, hogy azzal vakarja magát, * és így ül vala a hamu közepett. * rész 16,8.
9. Monda pedig ő néki az ő * felesége: Erősen állasz-é még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg az Istent, és halj meg! * rész 19,17.
10. Ő pedig monda néki: Úgy szólsz, mint szól egy a bolondok közül. **Ha már a jót elvettük * Istentől, a rosszat nem vennők-é el?** Mindezekben sem vétkezék Jób az ő ajkaival. * Ésa. 45,7. Ámós 3,6.
11. Mikor pedig meghallá Jóbnak három barátja mind ezt a nyomorúságot, a mely esett vala rajta: eljöve mindenik az ő lakó helyéből: a témáni Elifáz, a sukhi Bildád és a naamai Czófár; és elvégezék, hogy együtt mennek be, hogy bánkódjanak vele és vigasztalják * őt. * 1 Krón. 7,22.
12. És a mint ráveték szemöket távolról, nem ismerék meg őt, és fenhangon zokognak vala; azután pedig megszaggatá kiki a maga köntösét, és port hintének fejökre ég felé.
13. És ülének vele hét * napon és hét éjszakán a földön, és nem szóla egyetlen egy szót egyik sem, mert látják vala, hogy igen nagy az ő fájdalma. * 1 Sám. 31,13.

Jób ajka átokszóra nyílik.

3. Ezután megnyitá Jób az ő száját, és megátkozá * az ő napját. * Jer. 20,14.18.
2. És szóla Jób, és monda:
3. Veszszen el az a nap, a melyen születtem, és az az éjszaka, a melyen azt mondták: fiú fogantatott.

4. Az a nap legyen sötétség, ne törődjék azzal az Isten onnét felül, és világosság ne fényljék azon.
5. Tartsa azt fogva sötétség és a halál árnyéka; *a* felhő lakozzék rajta, nappali borulatok tegyék rettenetessé.
6. Az az éjszaka! Sűrű sötétség fogja be azt; ne soroztassék az az esztendőnek napjaihoz, ne számláltassék a hónapokhoz.
7. Az az éjszaka! Legyen az magtalan, ne legyen örvendezés azon.
8. Átkozzák meg azt, a kik a nappalt átkozzák, a kik bátrak felingerelni a leviathánt.
9. Sötétüljenek el az ő estvéjének csillagai; várja a világosságot, de az ne legyen, és ne lássa a hajnalnak pirját!
10. Mert nem zárta be az én anyám méhének ajtait, és nem rejtette el szemeim elől a nyomorúságot.
11. Mért is nem haltam * meg fogantatásomkor; mért is ki nem multam, mihelyt megszülettem?
* rész 10,18. Jer. 20,18.
12. Mért vettek fel engem térdre, és mért az emlőkre, hogy szopjam?!
13. Mert most feküdném és nyugodnám, aludnám és akkor nyugton pihenhetnék —
14. Királyokkal és az ország tanácsosaival, a kik magoknak kőhalmokat építenek;
15. Vagy fejedelmekkel, a kiknek aranyuk van, a kik ezüsttel töltik meg házaikat.
16. Vagy mért nem lettem olyan, mint az elásott, idétlen gyermek, mint a világosságot sem látott kisdedek?
17. Ott a gonoszok megszűnnek a fenyegetéstől, és ott megnyugosznak, a kiknek erejök ellankadt.
18. A foglyok ott mind megnyugosznak, nem hallják a szorongatónak szavát.
19. Kicsiny és nagy ott *egyenlő*, és a szolga az ő urától szabad.
20. Mért is ad *Isten* a nyomorultnak világosságot, * és életet a keseredett szivűeknek?
* rész 6,9.
21. A kik a halált várják, de nem jön az, és szorgalmasabban keresik mint az elrejtett kincset.
22. A kik nagy örömmel örvendeznek, vigadnak, mikor megtalálják a koporsót.
23. A férfiúnak, a ki útvesztőbe jutott, és a kit az Isten bekerített köröskörül.
24. Mert kenyerem gyanánt van az én fohászkodásom, és sóhajtásaim ömölnek, * mint habok.
* rész 16,16.
25. Mert a mitől * remegve remegtem, az jöve reám, és a mitől rettegtem, az esék rajtam.
* rész 1,5. 31,23.
26. Nincs békességem, sem nyugtom, sem pihenésem, mert nyomorúság támadt reám.

Elifáz első beszéde: Isten nem büntet ártatlant.

4. És felele a témáni Elifáz, és monda:
2. Ha szólni próbálunk hozzád, zokon veszed-é? De hát ki bírná türtőztetni magát a beszédben?
3. Ímé sokakat oktattál, és a megfáradott kezeket * megerősítetted;
* Ésa. 53,3.
4. A tántorgót a te beszédeid fentartották, és a reszkető térdeket megerősítetted;
5. Most, hogy rád jött *a sor*, zokon veszed; hogy téged ért *a baj*, elrettensz!
6. Nem bizodalmad-é a te istenfélelmed, * s nem reménységed-é utaidnak becsületessége?
* rész 1,8. 2,10.
7. Emlékezzél, kérlek, ki az, a ki elveszett ártatlanul, és hol töröltettek el az igazak?
8. A mint én láttam, a kik hamisságot szántanak és gonoszságot * vetnek, ugyanazt aratnak.
* Péld. 22,8. Hós. 10,13.14.
9. Az Istennek lehelletétől * elvesznek, az ő haragjának szelétől elpusztulnak.
* Ésa. 11,4. 2 Thess. 2,8.
10. Az oroszlán ordítása, a sakál üvöltése, és az oroszlán-kölykök fogai megsemmisülnek.
11. Az agg oroszlán elvész, ha nincs martaléka, a nőstény oroszlán kölykei elszélednek.
12. Szó lopódzék hozzám, s valami nesz üté meg abból fülemet.
13. Éjjeli látásokon való töprengések között, mikor mély álom fogja el az embereket,
14. Félelem szálla rám, és rettegés, s megreszketteté minden csontomat.
15. Valami szellem suhant el előttem, s testemnek szőre felborzolódék.
16. Megálla, de ábrázatját föl nem ismerém, egy alak vala szemeim előtt, mély csend, és *ilyen* szót hallék:
17. Vajjon a halandó igaz-é * Istennél: az ő teremtője előtt tiszta-é az ember?
* rész 35,2. Zsolt. 130,3.
18. Ímé az ő szolgáiban sem bízhatik és az ő angyalaiban is talál hibát:
19. Mennyivel inkább a sárházak lakosaiban, a kiknek fundamentumok a porban van, és könnyebben szétnyomhatók a molynál?!
20. Reggeltől estig gyötrődnek, s a nélkül, hogy észrevennék, elvesznek örökre.

21. Ha kiszakíttatik belőlök sátoruk
kötele, nem halnak-é * meg, és pedig
bölcseség nélkül? * Zsolt.49,11.

Folytatás: az istentelen elvész; a ki Isten előtt meghajlik, az megszabadul.

5. Kiálts csak! Van-é, a ki felelne
néked? A szentek közül me-
lyikhez fordulsz?
2. Mert a bolondot boszúság öli meg,
az együgyűt pedig buzgóság veszti el.
3. Láttam, hogy egy bolond gyökerez-
ni kezdett, * de nagy hamar megát-
koztam szép hajlékát. * Zsolt.37,35.36.
4. Fiai messze estek a szabadulástól:
a kapuban megrontatnak, mert nincs,
a ki kimentse őket.
5. A mit learatnak néki, az éhező
eszi meg, a töviskerítésből is elviszi
azt, kincseiket tőrvetők nyelik el.
6. Mert nem porból támad a veszede-
lem s nem földből sarjad a nyomo-
rúság!
7. Hanem nyomorúságra * születik
az ember, a mint felfelé szállnak a
parázs szikrái. * rész 7,16.
8. Azért én a mindenhatóhoz folya-
modnám, az Istenre * bíznám ügye-
met. * rész 2,10.
9. A ki nagy, végére mehetetlen dol-
gokat * művel, és csudákat, a mik-
nek száma nincsen.
* rész 9,10. Zsolt.72,18. Róm.11,33.
10. A ki esőt ad * a földnek színére, és
a mezőkre vizet bocsát. * Zsolt.135,7.
11. Hogy az alázatosokat felmagasz-
talja, * és a gyászolókat szabadulás-
sal vidámítsa. * 1 Sám.2,7.8.
12. A ki semmivé teszi a csalárdok
gondolatait, * hogy szándékukat ke-
zeik véghez ne vihessék.
* Nehém.4,15. Zsolt.33,10. Ésa.8,10.
13. A ki megfogja a bölcseket az ő
csalárdságukban, és a hamisak ta-
nácsát hiábavalóvá teszi.
14. Nappal sötétségre bukkannak, és
délben is * tapogatva járnak, mint
éjszaka. * 5 Móz.28,29.
15. A ki megszabadítja a * fegyver-
től, az ő szájoktól, és az erősnek ke-
zéből a szegényt; * Zsolt.52,4.7.
16. Hogy legyen reménysége a sze-
génynek, és a hamisság befogja * az
ő száját. * Zsolt.63,12. Ésa.52,15.
17. Ímé, boldog ember * az, a kit Isten
megdorgál; azért a Mindenhatónak bün-
tetését meg ne utáljad!
* Péld.3,11.12. Jak.1,2.
18. Mert ő megsebez, de be is kötöz,
összezúz, de kezei * meg is gyógyíta-
nak. * 5 Móz.32,39.
19. Hat bajodból * megszabadít, és a
hetedikben sem illet a veszedelem té-
ged. * Zsolt.91,13. Péld.24,16.
20. Az éhínségben megment téged
a haláltól, és a háborúban a fegyve-
res kezektől.
21. A nyelvek ostora elől rejtve leszel,
és nem kell félned, * hogy a pusztulás
rád következik. * Zsolt.52,4—7.
22. A pusztulást * és drágaságot ne-
veted, és a fenevadaktól † sem félsz.
* Zsolt.34,11. † Zsolt.91,13.
23. Mert a mezőn való kövekkel is
frigyed lesz, és a mezei vad is * bé-
kességben lesz veled. * Hós.2,17.
24. Majd megtudod, hogy békesség-
ben lesz a te sátorod, s ha megvizs-
gálod a te hajlékodat, nem találsz
benne hiányt.
25. Majd megtudod, hogy a te magod
megszaporodik, * és a te sarjadé-
kod, mint a mezőn a fű.
* rész 42,11—17. Zsolt.127,3.4.
26. Érett korban térsz a koporsóba,
a mint a maga idején takaríttatik be
a learatott gabona.
27. Ímé ezt kutattuk mi ki, így van
ez. Hallgass erre, jegyezd meg * ma-
gadnak. * rész 3,1—26.2,10.

Jób menti magát és panaszkodik barátainak keménysége miatt.

6. Jób pedig felele, és monda:
2. Oh, ha az én bosszankodáso-
mat mérlegre vetnék, és az én nyo-
morúságomat vele együtt tennék a
fontba!
3. Bizony súlyosabb ez a tenger fö-
venyénél; * azért balgatagok az én
szavaim. * Péld.2,7.3.
4. Mert a Mindenható * nyilai van-
nak én bennem, a melyeknek mérge
emészti az én lelkemet, és az Isten-
nek rettentései ostromolnak † engem.
* Zsolt.38,3.4. † rész 19,12.
5. Ordít-é a vadszamár a zöld füvön,
avagy bőg-é az ökör az ő abrakja mel-
lett?
6. Vajjon ízetlen, sótalan étket eszik-
é az ember; avagy kellemes íze van-é
a tojásfehérnek?
7. Lelkem iszonyodik érinteni is;
olyanok azok nékem, mint a meg-
romlott kenyér!
8. Oh, ha az én kérésem teljesülne,
és az Isten megadná, a mit a remény-
lek;
9. És tetszenék Istennek, hogy össze-
törjön engem, megoldaná kezét, hogy
szétvagdaljon * engem! * rész 3,20.
10. Még akkor lenne valami vigaszta-
lásom; újjonganék a fájdalomban, a
mely nem kímél, mert nem tagad-
tam meg a Szentnek beszédét.
11. Micsoda az én erőm, hogy vára-
kozzam; mi az én végem, hogy tür-
tőztessem magam?!

12. Kövek ereje-é az én erőm, avagy az én testem aczélból van-é?
13. Hát nincsen-é segítség számomra; avagy a szabadulás elfutott-é tőlem?!
14. A szerencsétlent barátjától részvét illeti meg, még ha elhagyja is a Mindenhatónak félelmét.
15. Atyámfiai * hűtlenül elhagytak mint a patak, a mint túláradnak medrükön a patakok, * rész 2,11.16,20.
16. A melyek szennyesek a jégtől, a melyekben *olvadt* hó hömpölyög;
17. Mikor átmelegülnek, elapadnak, a hőség miatt fenékig száradnak.
18. Letérnek útjokról a vándorok; felmennek a sivatagba *utánok* és elvesznek.
19. Nézegetnek utánok Téma vándorai; Sébának utasai bennök reménykednek.
20. Megszégyenlik, hogy bíztak, közel mennek és elpirulnak.
21. Így lettetek ti most semmivé; látjátok a nyomort * és féltek. * Zsolt. 31,12.
22. Hát mondtam-é: adjatok nékem *valamit*, és a ti jószágotokból ajándékozzatok meg engem?
23. Szabadítsatok ki engem az ellenség kezéből, és a hatalmasok kezéből vegyetek ki engem?
24. Tanítsatok meg és én elnémulok, s a miben tévedek, értessétek meg velem.
25. Oh, mily hathatósak az igaz beszédek! De mit ostoroz a ti ostorozásotok?
26. Szavak ostorozására készültök-é? Hiszen a szélnek valók a kétségbeesettnek szavai!
27. Még az árvának is néki esnétek, és *sírt* ásnátok a ti barátotoknak is?!
28. Most hát tessék néktek rám tekintenetek, és szemetekbe csak nem hazudom?
29. Kezdjétek újra kérlek, ne legyen hamisság. Kezdjétek újra, *az én igazságom még mindig áll. * rész 16,17.
30. Van-é az én nyelvemen hamisság, avagy az én ínyem nem veheti-é észre a nyomorúságot?

Folytatás: Jób kéri Istent, hogy vagy vegye el életét, vagy kimélje meg őt.

7. Nem rabszolga élete * van-é az embernek a földön, és az ő napjai nem olyanok-é, † mint a béresnek napjai? * rész 14,15. † Ésa. 16,14.
2. A mint a szolga kívánja az árnyékot, és a mint a béres reményli az ő bérét:
3. Úgy részesültem én keserves hónapokban, és nyomorúságnak * éjszakái jutottak számomra. * vers 4.
4. Ha lefekszem, azt mondom: mikor kelek föl? de hosszú az estve, és betelek a hánykolódással *reggeli* szürkületig.
5. Testem férgekkel van fedve és a pornak piszokjával; * bőröm összehúzódik és meggennyed. * rész 2,7.8.16,8.15.
6. Napjaim gyorsabbak voltak a vetélőnél, és most reménység nélkül tűnnek el.
7. Emlékezzél meg, hogy az én életem csak egy lehellet, * és az én szemem nem lát többé jót. * rész 8,9.14,1.2.
8. Nem lát engem szem, a mely rám néz; te rám *veled* szemed, de már nem vagyok!
9. A felhő eltűnik és elmegy, így a ki leszáll a *sír*ba, nem jő fel *többé*.
10. Nem tér vissza többé az ő hajlékába, és az ő helye nem ismeri őt többé.
11. Én sem tartóztatom hát meg az én számat; szólok az én lelkemnek fájdalmában, és panaszkodom az én szívemnek keserűségében.
12. Tenger vagyok-é én, avagy * czethal, hogy őrt állítasz ellenem? * rész 41,12—34.
13. Mikor azt gondolom, megvigasztal engem az én nyoszolyám, megkönnyebbíti panaszolkodásomat az én ágyasházam:
14. Akkor * álmokkal rettentesz meg engem és látásokkal háborítasz meg engem; * rész 23,21.
15. Úgy, hogy inkább választja lelkem a megfojtatást, inkább a halált, mint * csontjaimat. * rész 16,20.
16. Utálom! Nem akarok örökké élni. Távozzál el * tőlem, mert nyomorúság az én † életem. * 1 Kir. 19,4. † rész 30,15—19.
17. Micsoda az ember, * hogy őt ily nagyra becsülöd, és hogy figyelmedet fordítod reá? * Zsolt. 8,5.
18. Meglátogatod őt minden reggel, és minden szempillantásban próbálod őt.
19. Míglen nem fordítod el tőlem szemedet, nem távozol csak addig is tőlem, a míg nyálamat lenyelem?
20. Vétkeztem! * Mit cselekedjem én néked, oh embereknek őrizője? Mért tettél ki czéltábláúl magadnak? Mért legyek magamnak is terhére. * rész 10,14.
21. És mért nem bocsátod meg vétkemet és nem törlöd el az én bűnömet? Hiszen immár a porban fekszem, és ha keresel engem, nem leszek.

Bildád első beszéde: csak bűnbánat lehet Jób számára a boldogságra vivő út; az istentelenek elvesznek.

8. Akkor felele a sukhi Bildád, és monda:
2. Meddig szólasz még efféléket, és lesz a te szádnak beszéde sebes szél?

3. Elforgatja-é Isten az ítéletet, avagy a Mindenható* elforgatja-é az igazságot? *2 Krón. 19,7. Sir. 1,18.
4. Ha a te fiaid * vétkeztek ellene, úgy az ő gonoszságuk miatt vetette el őket. *rész 1,18.19.
5. De ha te az Istent buzgón keresed, és * a Mindenhatóhoz *bocsánatért* könyörögsz; *rész 22,23.
6. Ha tiszta és becsületes vagy, akkor legott felserken éretted, és békességessé teszi a te igazságodnak hajlékát.
7. És ha előbbi állapotod szegényes volt, ez utáni állapotod boldog lesz nagyon.
8. Mert kérdezd meg csak * az azelőtti nemzedéket, és készülj csak fel az ő atyáikról való tudakozódásra! *5 Móz. 4,32.32,7.
9. Mert mi csak * tegnapiak vagyunk és semmit nem tudunk, mert a mi napjaink csak árnyék e földön. *rész 7,7. Zsolt. 39,13.
10. Nem tanítanak-é meg azok téged? Nem mondják-é meg néked, és nem beszélik-é meg szívök szerint néked?!
11. Felnövekedik-é a káka mocsár nélkül, felnyúlik-é a sás víz nélkül?
12. Még gyenge korában, ha fel nem szakasztják is, minden fűnél elébb elszárad.
13. Ilyenek az ösvényeik mindazoknak, a kik Istenről elfeledkeznek, és a képmutatónak * reménysége *is* elvész. *Zsolt. 129,5.6. rész 11,20.
14. Mivel szétfoszol bizakodása, és bizodalma olyan * lesz, mint a pókháló. *Ésa. 59,6.
15. Házára támaszkodik, és nem áll meg; kapaszkodik belé, és nem marad meg.
16. Bő nedvességű ez a napfényen* *is*, és ágazata túlnő a kertjén. * Zsolt. 1,2.3.
17. Gyökerei átfonódnak a kőhalmon; átfúródnak a szikla-rétegen.
18. Ámha kiirtják helyéről, megtagadja ez őt: Nem láttalak!
19. Ímé ez az ő pályájának öröme! És más hajt ki a porból.
20. Ímé az Isten nem veti meg az ártatlant, de a gonoszoknak sem ád előmenetelt.
21. Még betölti szádat nevetéssel, és ajakidat vigassággal.
22. Gyűlölőid szégyenbe öltöznek, és a gonoszok sátora megsemmisül.

Jób második védekezése: a Mindenhatóval senki nem perelhet.

9. Felele pedig Jób, és monda:
2. Igaz, jól tudom, hogy így van; hogyan is lehetne igaz a halandó * ember Istennél? *rész 4,17—19.
3. Ha perelni akarna ő vele, ezer közül egy sem felelhetne meg néki.
4. Bölcs szívű és hatalmas erejű: ki szegülhetne ellene, * hogy épségben maradjon? *Ésa. 45,9.10.
5. A ki hegyeket mozdít tova, hogy észre se veszik, és megfordítja őket haragjában.
6. A ki kirengeti helyéből a földet, úgy hogy oszlopai megrepedeznek.
7. A ki szól a napnak * és az fel nem kél, és bepecsételi a csillagokat. *Józs. 10,12.13.
8. A ki egymaga feszítette ki az egeket, és a tenger hullámain tapos.
9. A ki teremtette * a gönczölszekeret, a kaszás csillagot és a fiastyúkot és a délnek titkos tárait. *Ámos 5,8.
10. A ki nagy dolgokat * cselekszik megfoghatatlanul, és csudákat megszámlálhatlanul. *rész 5,10.
11. Ímé, elvonul mellettem, de nem látom, átmegy előttem, de nem veszem észre.
12. Ímé, ha elragad *valamit*, ki akadályozza meg; ki mondhatja néki: Mit cselekszel?
13. Ha az Isten el nem fordítja az ő haragját, alatta meghajolnak Ráháb czinkosai is.
14. Hogyan felelhetnék hát én meg ő néki, és lelhetnék vele szemben szavakat?
15. A ki, ha szinte igazam volna, sem felelhetnék néki; kegyelemért könyörögnék ítélő birámhoz.
16. Ha segítségül hívnám és felelne is nékem, még sem hinném, hogy szavamat fülébe vevé;
17. A ki forgószélben rohan meg engem, * és ok nélkül megsokasítja sebeimet. *rész 1,19.
18. Nem hagyna még lélekzetet se vennem, hanem keserűséggel lakatna jól.
19. Ha erőre kerülne a dolog? Ímé, ő igen erős; és ha ítéletre? Ki tűzne ki én nékem napot?
20. Ha igaznak mondanám magamat, a szájam kárhoztatna engem; ha ártatlannak: bűnössé tenne engemet.
21. Ártatlan * vagyok, nem törődöm elkemmel, útálom az életemet. *rész 1,8.2,3.23,10—12.
22. Mindegy ez! Azért azt mondom: elveszít ő ártatlant és gonoszt!
23. Ha ostorával hirtelen megöl, neveti a bűntelenek megpróbáltatását.
24. A föld a gonosz kezébe adatik, a ki az ő biráinak arczát elfedezi. Nem így van? Kicsoda hát ő?
25. Napjaim gyorsabbak valának a kengyelfutónál: elfutának, nem láttak semmi jót.

26. Ellebbentek, mint a gyorsan járó
hajók, miként zsákmányára csap a
keselyű.
27. Ha azt mondom: Nosza elfelejtem
panaszomat, felhagyok haragoskodá-
sommal és vidám leszek:
28. Megborzadok az én mindenféle
fájdalmamtól; tudom, hogy nem ta-
lálsz bűntelennek engem.
29. Rossz ember vagyok én! Minek
fáraszszam * hát magamat hiába?
* Zsolt.73,13.14.
30. Ha hóvízzel * mosakodom is meg,
ha szappannal mosom is meg kezei-
met: * Jer.2,22.
31. Akkor is a posványba mártanál
engem és az én ruháim is útálnának
engem.
32. Mert nem ember ő, mint én, hogy
néki megfelelhetnék, *és* együtt pörbe
állanánk.
33. Nincs is közöttünk igazlátó, a ki
kezét közbe vethesse kettőnk között!
34. Venné csak el rólam az ő vessze-
jét, és az ő rettentésével ne rettegtet-
ne engem:
35. Akkor szólanék és nem félnék
tőle: mert nem így * vagyok én ma-
gammal! * vers 21. 1 Ján.3,21.

Folytatás: Jób panaszkodik, hogy Isten a maga teremtményét oly súlyosan meglátogatja.

10. Lelkemből útálom az élete-
met, megeresztem felőle pa-
naszomat; szólok az én lelkem ke-
serűségében.
2. Azt mondom az Istennek: Ne kár-
hoztass engem; add tudtomra, mi-
ért perlesz velem?!
3. Jó-é az néked, hogy nyomorgatsz,
hogy megútálod kezednek munkáját,
és * a gonoszok tanácsát támogatod?
* Ésa.64,8.9.
4. Testi szemeid vannak-é néked, és
úgy látsz-é te, a mint halandó lát?
5. Mint a halandónak napjai, olya-
nok-é a te napjaid, avagy a te éveid,
mind az embernek napjai?
6. Hogy az én álnokságomról tuda-
kozol, és az én vétkem után ku-
tatsz.
7. Jól tudod te azt, hogy én nem va-
gyok gonosz, még sincs, a ki kezed-
ből kiszabadítson!
8. Kezeid formáltak engem * és készí-
tének engem egészen köröskörül, és
mégis megrontasz engem?!
* Zsolt.139,14.15.
9. Emlékezzél, kérlek, hogy mint
valami agyagedényt, úgy készítettél
engem, és ismét porrá tennél en-
gem?
10. Nem úgy öntél-é engem, mint a
tejet és mint a sajtot, megoltottál en-
gem?
11. Bőrrel és hússal ruháztál fel en-
gem, csontokkal és inakkal befedez-
tél engem.
12. **Életet és kegyelmet szerzettél szá-
momra, és a te gondviselésed őrizte az
én lelkemet.**
13. De ezeket elrejtetted a te szíved-
ben, és tudom, hogy ezt tökélted el
magadban:
14. Ha vétkezem, mindjárt észreve-
szed rajtam, és bűnöm alól nem men-
tesz föl engem.
15. Ha istentelen vagyok, jaj nékem;
ha igaz vagyok, sem emelem föl feje-
met, eltelve gyalázattal, de tekints
nyomorúságomra!
16. Ha pedig felemelkedném az, mint
oroszlán * kergetnél engem, és ismét
csudafájdalmakat bocsátanál reám.
* Ésa.38,13.
17. Megújítanád * a te bizonyságidat
ellenem, megöregbítenéd a te boszú-
állásodat rajtam; váltakozó és állandó
sereg volna ellenem. * rész 16,9.13,14.
18. Miért is hoztál ki * engem anyám-
nak méhéből? Vajha meghaltam vol-
na, és szem nem látott volna engem!
* rész 3,3.11.
19. Lettem volna, mintha nem is vol-
tam volna; anyámnak méhéből sír-
ba vittek volna!
20. Hiszen kevés napom van még;
szünjék meg! Forduljon el tőlem,
hadd viduljak fel egy kevéssé,
21. Mielőtt oda megyek, honnét nem
térhetek vissza: a sötétségnek és a
halál árnyékának földébe;
22. Az éjféli homálynak földébe, a
mely olyan, mint a halál árnyékának
sürű setétsége; hol nincs rend, és a vi-
lágosság olyan, mint a sürű setétség.

Czófár első beszéde: Jób a mindentudó Isten előtt alázza meg magát.

11. Felele a Naamából való Czó-
fár, és monda:
2. A sok beszédre ne legyen-é felelet?
Avagy a csácsogó embernek legyen-é
igaza?
3. Fecsegéseid elnémítják az embe-
reket, és csúfolódol is és ne legyen,
a ki megszégyenítsen?!
4. Azt mondod: Értelmes az én be-
szédem, tiszta * vagyok a te szemeid
előtt. * rész 10,7.14.
5. De vajha szólalna meg maga az Is-
ten, és nyitná meg ajkait te ellened!
6. És jelentené meg néked a bölcse-
ségnek titkait, hogy kétszerte többet
ér az az okoskodásnál, és tudnád meg,
hogy az Isten még el is engedett né-
ked a te bűneidből.

7. Az Isten mélységét elérheted-é, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-é?
8. Magasabb az égnél: mit teszel tehát? Mélyebb az alvilágnál; hogy ismerheted meg?
9. Hosszabb annak mértéke a földnél, és szélesebb a tengernél.
10. Ha megtapos, elzár és ítéletet tart: ki akadályozhatja meg?
11. Mert ő jól ismeri a * csalárd embereket, látja az álnokságot, még ha nem figyelmez is arra! * Zsolt. 10, 14.
12. És értelmessé teheti a bolond embert is, és emberré szülheti a vadszamár csikóját is.
13. Ha te a te szívedet felkészítenéd, és kezedet felé terjesztenéd;
14. Ha a hamisságot, a mely a te kezedben van, távol tartanád magadtól, és nem lakoznék a te * hajlékodban gonoszság; * Zsolt. 101, 7.
15. Akkor a te arczodat fölemelhetnéd szégyen nélkül, erős lennél és nem * félnél; * 1 Ján. 3, 21.
16. Sőt a nyomorúságról is elfelejtkeznél, és mint lefutott vizekről, úgy emlékeznél arról.
17. Ragyogóbban kelne időd * a déli fénynél, és az éjféli sötétség is olyan lenne, mint a *kora* reggel. * Zsolt. 37, 6.
18. Akkor bíznál, mert volna reménységed; és ha széttekintenél, biztonságban aludnál.
19. Ha lefeküdnél, senki föl nem rettentene, * sőt sokan hizelegnének néked. * Zsolt. 3, 6. 7.
20. De a gonoszok szemei elepednek, menedékök * eltünik előlök, és reménységök: a lélek kilehellése! * rész 18, 5—21.

Jób harmadik védekezése: korholja barátainak felfuvalkodott bölcseségét és felülmúlja őket Isten korlátlan hatalmának rajzolásában.

12. Felele erre Jób, és monda:
2. Bizonyára ti magatok vagytok a nép, és veletek kihal a bölcseség!
3. Nékem is van * annyi eszem, mint néktek, és nem vagyok alábbvaló nálatok, és ki ne tudna ilyenféléket? * rész 13, 2.
4. Kikaczagják a saját barátai azt, mint engem, * a ki Istenhez kiált és meghallgatja őt. Kikaczagják az igazat, az ártatlant! * Péld. 14, 2.
5. A szerencsétlen megvetni való, gondolja, a ki boldog; ez vár azokra, a kiknek * lábok roskadoz. * Zsolt. 38, 17.
6. A kóborlók sátrai * csendesek és bátorságban vannak, a kik ingerlik az Istent, és a ki kezében hordja Istenét. * Zsolt. 73, 3—12.
7. Egyébiránt kérdezd meg csak a barmokat, majd megtanítanak, és az égnek madarait, azok megmondják néked.
8. Avagy beszélj a földdel és az megtanít téged, a tengernek halai is elbeszélik néked.
9. Mindezek közül melyik nem tudja, hogy az Úrnak keze cselekszi ezt?
10. A kinek kezében van minden élő állatnak élete, és minden egyes embernek a lelke.
11. Nemde nem a fül próbálja-é meg a szót, és az íny kóstolja meg az ételt?
12. A vén emberekben * van-é a bölcseség, és az értelem a hosszú életben-é? * rész 15, 9. 10. 33, 7. 8.
13. Ő nála van a bölcseség és hatalom, övé a tanács és az értelem.
14. Ímé, a mit leront, nem épül föl az; ha valakire rázárja * *az ajtót*, nem nyílik föl az. * Jel. 3, 7.
15. Ímé, ha a vizeket elfogja, kiszáradnak; ha kibocsátja őket, felforgatják a földet.
16. Ő nála van * az erő és okosság; övé az eltévelyedett és a ki tévelygésre visz. * rész 9, 4.
17. A tanácsadókat fogságra viszi, és * a birákat megbolondítja. * Ésa. 19, 11. 12. 1 Kor. 1, 19.
18. A királyok bilincseit feloldja, és övet köt * derekukra. * Dán. 2, 21. 4, 30—33.
19. A papokat fogságra viszi, és a hatalmasokat megbuktatja.
20. Az ékesen szólótól eltávolítja a beszédet és a vénektől elveszi * a tanácsot. * vers 17.
21. Szégyent zúdít az előkelőkre, és a hatalmasok övét megtágítja.
22. Feltárja a sötétségből * a mélységes titkokat, és a halálnak árnyékát is világosságra hozza. * Dán. 2, 22. 1 Kor. 4, 5.
23. Nemzeteket növel fel, * azután elveszíti őket; nemzeteket terjeszt ki messzire, azután elűzi őket. * Zsolt. 107, 38.
24. Elveszi eszöket a föld népe vezetőinek, * és úttalan pusztában bujdostatja őket, * vers 19. Zsolt. 107, 40.
25. És világtalan setétben tapogatóznak, * és tántorognak, mint a részeg. * rész 5, 13. 14.

Folytatás: Jób barátait magukat is óva figyelmezteti Isten igazságosságára és felségére, melytől megilletődötten elkezdi Istenhez intézett beszédét.

13. Ímé, mindezeket * látta az én szemem, hallotta az én fülem és megértette. * rész 12, 12—25.
2. A mint ti tudjátok, úgy tudom én is, és nem vagyok alábbvaló nálatok.
3. Azonban én a Mindenhatóval aka-

rok szólani; Isten előtt kivánom vé-
deni ügyemet.
4. Mert ti hazugságnak mesterei
vagytok, és mindnyájan haszontalan
orvosok.
5. Vajha legalább mélyen hallgat-
nátok, az még bölcseségtekre * lenne.
* Péld. 17,27.28.
6. Halljátok meg, kérlek, az én fed-
dőzésemet, és figyeljetek az én szám-
nak pörlekedéseire.
7. Az Isten kedvéért szóltok-é ha-
misságot, * és ő érette szóltok-é csa-
lárdságot? * rész 42,8.
8. Az ő személyére néztek-é, ha Is-
ten mellett tusakodtok?
9. Jó lesz-é az, ha egészen kiismer
benneteket, avagy megcsalhatjátok-é
őt, a mint megcsalható az ember?
10. Keményen megbüntet,* ha titkon
vagytok is személyválogatók.* rész 42,8.
11. Az ő fensége nem rettent-é meg
titeket, a tőle való félelem * nem száll-é
rátok? * Zsolt. 119,120.
12. A ti emlékezéseitek hamuba írott
példabeszédek, a ti menedékváraitok
sárvárak.
13. Hallgassatok, ne bántsatok: hadd
szóljak én, akármi essék is rajtam.
14. Miért szaggatnám fogaimmal tes-
temet. és miért szorítanám * markom-
ba lelkemet? * Bir. 12,3. 1 Sám. 19,5.
15. Ímé, megöl engem! Nem remény-
lem; hiszen csak utaimat akarom vé-
deni előtte!
16. Sőt az lesz nékem segítségül,
hogy képmutató * nem juthat elébe.
* Zsolt. 1,5.5,6.7.
17. Hallgassátok meg figyelmetesen
az én beszédemet, vegyétek füleitek-
be az én mondásomat.
18. Ímé, előterjesztem ügyemet, tu-
dom, hogy nékem lesz igazam.
19. Ki az, a ki perelhetne velem? Ha
most hallgatnom kellene, úgy kimul-
nék.
20. Csak kettőt ne cselekedj velem,
szined elől akkor nem rejtőzöm el.
21. Vedd le rólam kezedet, és a te
rettentésed ne rettentsen * engem.
* rész 7,14.
22. Azután szólíts és én felelek, avagy
én szólok hozzád és te válaszolj.
23. Mennyi bűnöm és vétkem van
nékem? Gonoszságomat és vétkemet
add tudtomra!
24. Mért rejted el * arczodat, és tar-
tasz engemet ellenségedül? * Zsolt. 8,15.
25. A letépett falevelet rettegteted-é,
és a száraz pozdorját üldözöd-é?
26. Hogy ily *sok* keserűséget szabtál
reám, és az én ifjúságomnak * vétkét
örökölteted velem?! * Zsolt. 25,7.90,8.
27. Hogy békóba teszed * lábaimat,
vigyázol minden én utamra, és vizs-
gálod lábomnak nyomait? * rész 33,11.
28. Az pedig elsenyved, mint a redves
fa, mint ruha, a melyet moly emészt.

*Befejezés: Jób panaszkodik az ember semmi-
sége miatt és hiába keres vigasztaló re-
ménységet.*

14. Az asszonytól született ember
rövid életű * és háborúságok-
kal † bővelkedő. * Zsolt. 90,10. † rész 5,7.
2. Mint a virág * kinyílik és elher-
vad, és eltünik, mint az árnyék és nem
állandó. * rész 8,9. Zsolt. 103,15.16.
3. Még az ilyen ellen is felnyitod-é
szemeidet, tennen magaddal törvény-
be állítasz-é * engem? * rész 10,2.
4. Ki adhat tisztát * a tisztátalan-
ból? Senki. * Zsolt. 5,7.
5. Nincsenek-é meghatározva nap-
jai? Az ő hónapjainak számát * te
tudod; határt vetettél néki, a melyet
nem hághat át. * rész 7,1. Zsolt. 31,16.
6. Fordulj el azért tőle, hogy nyu-
godalma legyen, hogy legyen napjá-
ban annyi öröme, mint egy béresnek.
7. Mert a fának van reménysége; ha
levágják, ismét kihajt, és az ő hajtá-
sai el nem fogynak.
8. Még ha megaggodik is a földben
a gyökere, és ha elhal is a porban
törzsöke:
9. A víznek illatától kifakad, ága-
kat hajt, mint a csemete.
10. De ha a férfi meghal és elterül;
ha az ember kimúlik, hol van ő?
11. Mint a víz kiapad a tóból, a pa-
tak elapad, kiszárad:
12. Úgy fekszik le az ember és nem kél
fel; az egek elmúlásáig sem ébrednek,
nem költetnek föl az ő álmukból.
13. Vajha engem a holtak országában
tartanál; rejtegetnél engemet addig, a
míg elmúlik a te haragod; határt vet-
nél nékem, azután megemlékeznél
rólam!
14. Ha meghal az ember, vajjon fel-
támad-é? *Akkor* az én hadakozásom
minden idejében reménylenék, míg-
len elkövetkeznék * az én elváltozá-
som. * 1 Kor. 15,42—44.
15. Szólítanál és én felelnék néked,
kivánkoznál a te kezednek alkotása
után.
16. De most számlálgatod az én lé-
péseimet, * és nem nézed el az én
vétkeimet! * Zsolt. 56,9. Jer. 17,10.
17. Gonoszságom egy csomóba van
lepecsételve, * és hozzáadod bűneim-
hez. * Sir. 1,14. Hós. 13,12.
18. Még a hegy is szétomlik, ha el-
dől; a szikla is * elmozdul helyéről;
* Zsolt. 130,3.
19. A köveket lekoptatja a víz, a földet

elsodorja annak árja: az ember re-
ménységét is úgy teszed semmivé.
20. Hatalmaskodol rajta szüntelen
és ő elmegy; megváltoztatván az ar-
czát, úgy bocsátod el őt.
21. Ha tisztesség éri is fiait, nem tud-
ja; ha megszégyenülnek, nem törő-
dik velök.
22. Csak őmagáért fáj még a teste,
és a lelke is őmagáért kesereg.

Elifáz második beszéde: feddi Jóbot vakmerő szavaiért és rajzolja az istentelenek nyomorúságát.

15. Majd felele a Témánból való
Elifáz és monda:
2. Vajjon a bölcs felelhet-é *ilyen* sze-
les tudománynyal, és megtöltheti-é
a hasát keleti széllel?
3. Vetekedvén oly beszéddel, a mely
nem használ, és oly szavakkal, a
melyekkel semmit sem segít.
4. Te már semmivé akarod * tenni
az *Isten* félelmét is; és megkevesbí-
ted az Isten előtt való buzgólkodást
is! * rész 4,6.
5. Mert gonoszságod oktatja a te szá-
dat, és a csalárdok nyelvét * válasz-
tottad. * rész 34,35—37.
6. A te szád kárhoztat téged, nem én,
és a te ajakaid bizonyítanak ellened.
7. Te születtél-é az első embernek;
elébb formáltattál-é, mint a halmok?
8. Az Isten tanácsában hallgatóztál-é,
és a * bölcseséget magadhoz ragad-
tad-é? * Ésa.40,13.14. Róm.11,34.
9. Mit tudsz te, a mit mi * nem tu-
dunk, és mit értesz olyat, a mi ná-
lunk nem volna meg? * rész 12,2.32,12.
10. Ősz is, agg is van * közöttünk,
jóval idősebb a te atyádnál.
* rész 12,12.32,7.12.
11. Csekélységek-é előtted Istennek
vigasztalásai, és a beszéd, a mely sze-
liden bánt veled?
12. Merre ragadt téged a szíved, és
merre pillantottak a te szemeid?
13. Hogy Isten ellen fordítod a te ha-
ragodat, és ilyen szavakat eresztesz
ki a szádon?
14. Micsoda a halandó, * hogy tiszta
lehetne, és hogy igaz volna, a ki asz-
szonytól születik? * rész 9,20. 1 Kir.8,46.
15. Ímé, még az ő szenteiben sem bí-
zok, az egek sem tiszták az ő szemé-
ben:
16. Mennyivel kevésbbé az útálatos és
a megromlott ember, a ki úgy nyeli
a hamisságot, * mint a vizet?! * rész 34,7.
17. Elmondom néked, hallgass rám,
és a mint láttam, úgy beszélem el;
18. A mit a bölcsek is hirdettek, és
nem titkoltak el, mint atyáiktól valót;
19. A kiknek egyedül adatott vala a
föld, és közöttük idegen nem megy
vala.
20. Az istentelen kínozza * önmagát
egész életében, és az erőszakoskodó
előtt is rejtve van az ő esztendeinek
száma. * Ésa.57,20.
21. A félelem hangja * *cseng* az ő fü-
leiben; a békesség *ide*jén tör rá a
pusztító! * Zsolt.53,6. 2 Kir.7,6.7.
22. Nem hiszi, hogy kijut a sötétség-
ből, mert kard hegyére van ő kisze-
melve.
23. Kenyér után futkos, hogy hol vol-
na? Tudja, hogy közel van hozzá a
sötétség napja.
24. Háborgatják őt a nyomorúság és
rettegés; leverik őt, mint valami há-
borúra felkészült király.
25. Mert az Isten ellen nyujtotta ki ke-
zét, és erősködött a Mindenható ellen;
26. *Kinyujtott* nyakkal rohant ellene,
domború pajzsainak fellege alatt.
27. Mivel befedezte az arczát kövér-
séggel, * és háját borított tomporára;
* Zsolt.73,7.
28. És lakozott elrombolt városok-
ban; lakatlan házakban, a melyek
dűlőfélben vannak:
29. Meg nem gazdagodik, vagyona
meg nem marad, jószága nem lepi
el a földet.
30. Nem menekül meg a setétségtől,
sarjadékát láng perzseli el, és szájá-
nak lehelletétől pusztul el.
31. Ne higyjen a hívságnak, a ki
megcsalatott, mert hívság lészen an-
nak jutalma.
32. Nem idejében telik el *élete*, és az
ága ki nem virágzik.
33. Lehullatja, mint a szőlővessző az
ő egresét, elhányja, mint * az olaj-
fa az ő virágát. * Zsolt.1,4.
34. Mert a képmutató házanépe medd-
ő, és tűz emészti meg az ajándék-
ból való sátrakat.
35. Nyomorúságot fogan, álnokságot
szül, * és az ő méhök csalárdságot
érlel. * Zsolt.7,15—17. Ésa.59,4—10.

Jób negyedik védekezése: barátaitól meg nem értetve Istennek panaszolja nyomorúságát.

16. Felele pedig Jób, és monda:
2. Efféle dolgokat sokat hal-
lottam. Nyomorult vigasztalók vagy-
tok * ti mindnyájan! * rész 13,4.
3. Vége lesz-é már a szeles beszé-
deknek, * avagy mi ingerel téged, hogy
így felelsz? * rész 15,4.5,16.
4. Én is szólhatnék úgy mint ti, csak
volna a ti lelketek az én lelkem he-
lyén! Szavakat fonhatnék össze el-
lenetek; csóválhatnám * miattatok a
fejemet; * vers 20.
5. Erősíthetnélek titeket *csak* a szá-

jammal, és ajakim mozgása kevesbítené *fájdalmatokat.*
6. Ha szólnék is, nem kevesbbedném a keserűségem; ha veszteglek is: micsoda távozik el tőlem?
7. Most pedig már fáraszt engemet. Elpusztítád egész házam * népét.
* rész 1,19.
8. Hogy összenyomtál * engem, ez bizonyság lett; felkelt ellenem az én ösztövérségem is, szemtől-szembe bizonyít ellenem. * rész 2,7.8.7,5.
9. Haragja széttépett és üldöz engem. Fogait csikorgatta rám, ellenségemként villogtatja * felém tekintetét.
* rész 30,21. Sir.2,5.
10. Feltátották ellenem szájokat, gyalázatosan arczul csapdostak engem, összecsődültek ellenem.
11. Adott engem az Isten az álnokoknak, és a gonoszok kezébe * ejte engemet. * rész 2,6.
12. Csendességben valék, de szétszaggata engem; nyakszirten ragadott és szétzúzott engem, czéltáblává tűzött ki magának.
13. Körülvettek az ő íjászai; * veséimet meghasítja és nem kimél; epémet a földre kiontja. * rész 7,5.14,15.
14. Rést rés után tör rajtam, és rám rohan, mint valami hős.
15. Zsák-ruhát varrék az én * *fekélyes* bőrömre, és a porba † fúrtam be az én szarvamat. * rész 2,8.11,13. † rész 7,5.
16. Orczám a sírástól kivörösödött, szempilláimra * a halál árnyéka *szállt*;
* rész 17,6.
17. Noha erőszakosság nem tapad kezemhez, és az én imádságom tiszta.
18. Oh föld, az én véremet el ne takard, és ne legyen hely az én kiáltásom számára!
19. Még most is ímé az égben * van az én bizonyságom, és az én tanuim a magasságban! * rész 2,3.10,7.
20. Csúfolóim * a saját barátaim, azért az Istenhez sír fel az én szemem,
* vers 4. rész 6,15.17,1.
21. Hogy ítélje meg az embernek Istennel, és az ember fiának az ő felebarátjával való dolgát.
22. Mert a kiszabott esztendők * letelnek, és én útra kelek és nem térek vissza. * rész 9,25.
23. Lelkem meghanyatlott, napjaim elfogynak, vár rám a sír.

Folytatás: Jób maga körül nem lát mást, csak nyomorúságot és maga előtt csak a sírt.

17. Még mindig csúfot űznek belőlem! Szemem az ő * patvarkodásuk között virraszt. * 5 Móz.29,4.
2. Kezest magadnál rendelj, kérlek, nékem; *különben* ki csap velem kezet?
3. Minthogy az ő szívöket * elzártad az értelem elől, azért nem is magasztalhatod fel őket. * rész 32,22.
4. A ki prédává juttatja barátait, annak fiainak szemei elfogyatkoznak.
5. Példabeszéddé tőn engem a népek előtt, és ijesztővé lettem előttök.
6. A bosszúság miatt szemem elhomályosodik, és minden tagom olyan, mint az árnyék.
7. Elálmélkodnak ezen a becsületesek, és az ártatlan a képmutató ellen támad.
8. Ám az igaz kitart az ő útján, és a tiszta kezű ember még erősebbé lesz.
9. Nosza hát, térjetek ide mindnyájan; jőjjetek, kérlek, úgy sem találok bölcset köztetek.
10. Napjaim elmulának, szívemnek kincsei: terveim meghiusulának.
11. Az éjszakát nappallá változtatják, és a világosság csakhamar sötétséggé lesz.
12. Ha reménykedem is, a sír *már* az én házam, a sötétségben vetettem az én ágyamat.
13. A sírnak mondom: Te vagy az én atyám; * a férgeknek pedig: Ti vagytok az én anyám és néném. * rész 1,21.
14. Hol tehát az én reménységem, ki törődik az én reménységemmel?
15. Leszáll az majd a sír üregébe, velem együtt nyugoszik a porban.

Bildád második beszéde: Jóbhoz intézett keserű megszólítása után az istentelenek elkerülhetetlen veszedelmét rajzolja.

18. Felele pedig a sukhi Bildád, és monda:
2. Mikor akartok a beszédnek véget vetni? Értsétek meg *a dolgot*, azután szóljunk.
3. Miért állíttatunk barmoknak, és miért vagyunk tisztátalanok a ti szemeitekben?
4. Te éretted, a ki szaggatja lelkét haragjában, vajjon elhagyattatik-é a föld, és felszakasztatik-é a kőszikla helyéről?
5. Sőt inkább a gonoszok világa * kialuszik, és nem fénylik az ő tüzöknek szikrája. * Zsolt.37,2.9.
6. A világosság elsötétedik az ő sátorában, * szövétneke kialszik felette.
* Péld.13,9.
7. Erős léptei aprókká lesznek, saját tanácsa * rontja meg őt. * Zsolt.7,16.
8. Mert lábaival hálóba bonyolódik, és ó-verem felett jár.
9. A sarka tőrbe akad, és kelepcze fogja meg őt.
10. Hurok rejtetett el a földbe ellene, és zsineg az ő *szokott* ösvényén.

11. Mindenfelől félelmek rettentik
őt, és * üldözik őt léptennyomon.
* rész 15,21.
12. Éhség emészti fel * az ő erejét,
és nyomorúság leselkedik oldala mel-
lett. * rész 20,21.
13. Megemészti testének izmait, meg-
emészti izmait a halál zsengéje.
14. Eltünik sátorából az ő bátorsága,
és * a félelmek királyához folyamo-
dik ő. * rész 11,20. Péld. 10,28.
15. Az lakik sátorában, a ki nem az
övé, és hajlékára * kénkövet szórnak.
* 1 Móz. 19,24.
16. Alant elszáradnak gyökerei, és
felülről levágatik az ága.
17. Emlékezete * elvész a földről, még
az utczákon sem marad fel a neve.
* vers 14. Péld. 2,22.
18. A világosságról a sötétségbe taszít-
ják, a föld kerekségéről elüldözik őt.
19. Sem fia, sem unokája nem lesz
az ő népében, és semmi maradéka
az ő tanyáján.
20. Az ő pusztulásától megborzad-
nak, a kik következnek és rettegés
fogja el a most élő embereket.
21. Ilyenek az álnok embernek haj-
lékai, és ilyen annak lakóhelye, a ki
nem tiszteli Istent.

*Jób ötödik védekezése: panaszkodik barátai-
nak keménysége miatt, rajzolja nagy nyo-
morúságát, de végül arra a boldog bizonyos-
ságra emelkedik, hogy az ő Megváltója él.*

19. Felele pedig Jób, és monda:
2. Meddig búsítjátok még a
lelkemet, és kínoztok engem beszéd-
del?
3. Tízszer is meggyaláztatok * már
engem; nem pirultok, hogy így erős-
ködtök ellenem? * rész 16,20.
4. Még ha csakugyan tévedtem is,
tévedésem énmagamra hárul.
5. Avagy csakugyan pöffeszkedni
akartok ellenem, és feddődni az én
gyalázatom felett?
6. Tudjátok meg hát, hogy Isten alá-
zott meg engem, és az ő hálójával ő
vett engem körül.
7. Ímé, kiáltozom az erőszak miatt,
de meg nem hallgattatom, segélyért
kiáltok, de nincsen igazság.
8. Utamat úgy elgátolta, hogy nem
mehetek át rajta, és az én ösvényem-
re sötétséget vetett.
9. Tisztességemből kivetkőztetett, és
fejemnek koronáját elvevé.
10. Megronta köröskörül, hogy el-
veszszek, és reménységemet, mint a
fát, letördelé.
11. Felgerjesztette haragját ellenem,
és úgy bánt velem, mint * ellenségei-
vel. * rész 13,24. 16,9.
12. Seregei együtt jövének be és utat
csinálnak ellenem, * és az én sátorom
mellett táboroznak. * rész 6,4.
13. Atyámfiait távol űzé mellőlem,
barátaim * egészen elidegenedtek tő-
lem. * rész 2,9. Zsolt. 38,12.
14. Rokonaim visszahúzódtak, isme-
rőseim pedig elfelejtkeznek rólam.
15. Házam zsellérei és szolgálóim
idegennek * tartanak engem, jövevény
lettem előttök. * Zsolt. 69,9.
16. Ha a szolgámat kiáltom, nem fe-
lel, még ha könyörgök is néki.
17. Lehelletem idegenné lett házas-
társam * előtt, s könyörgésem az én
ágyékom magzatai előtt. * rész 2,9.
18. Még a kisdedek is megvetnek en-
gem, ha fölkelek, ellenem szólnak
nékem.
19. Megútált minden meghitt embe-
rem; a kiket szerettem, azok is elle-
nem fordultak.
20. Bőrömhöz és húsomhoz ragadt
az én csontom, * csak fogam húsával
menekültem meg. * Zsolt. 102,6. Sir. 4,8.
21. Könyörüljetek rajtam, könyörül-
jetek rajtam, oh ti barátaim, mert az
Isten keze érintett engem!
22. Miért üldöztök engem úgy, * mint
az Isten, és mért nem elégesztek meg
a † testemmel? * rész 16,9. † vers 20.
23. Oh, vajha az én beszédeim leirat-
tatnának, oh, vajha könyvbe felje-
gyeztetnének!
24. Vasvesszővel és ónnal örökre kő-
sziklába metszetnének!
25. **Mert én tudom, hogy az én meg-
váltóm él, és utoljára az én porom fe-
lett megáll.**
26. **És miután ezt a bőrömet megrág-
ják, testem nélkül * látom meg az Istent.**
* Zsolt. 17,15. Dán. 12,2. Csel. 24,15.
27. A kit magam látok meg magam-
nak; az én szemeim látják meg, nem
más. Az én veséim megemésztettek
én bennem;
28. Mert ezt mondjátok: Hogyan fog-
juk őt üldözni! *látva*, hogy a dolog
gyökere én bennem rejlik.
29. Féljetek a fegyvertől, mert a fegy-
ver a bűnök miatt való büntetés, hogy
megtudjátok, hogy van ítélet!

*Czófár második beszéde: felhozza azt a mon-
dást, hogy: az istentelenek vigassága rövid.*
(V. ö. rész 15,18.)

20. Felele pedig a Naamából való
Czófár, és monda:
2. Mindamellett az én gondolataim
feleletre kényszerítenek engem, és e
miatt nagy az izgatottság bennem.
3. Hallom gyalázatos dorgáltatáso-
mat, de az én értelmes lelkem meg-
felel majd értem.

4. Tudod-é azt, hogy eleitől * fogva, mióta az embert e földre helyheztette, * rész 8,8.
5. Az istentelenek vígassága * rövid ideig tartó, és a képmutató öröme egy szempillantásig való? * Zsolt.37,35.36.
6. Ha szinte az égig érne is az ő magassága, és a felleget érné is a fejével:
7. Mint az emésztete, úgy vész el örökre, és a kik látták, azt mondják: Hol van ő?
8. Mint az álom, úgy * elrepül és nem találják őt; eltünik, mint az éjjeli látomás. * Zsolt.73,19.20.
9. A szem, a mely rá ragyogott, nem *látja* többé, és az ő helye sem törődik már vele.
10. Fiai a szegények kedvében járnak, és kezei visszaadják * az ő rablott vagyonát. * vers 15.
11. Csontjai, ha megtelnek is ifjú erővel, de vele együtt roskad az a porba.
12. Ha édes az ő szájában a gonoszság, és elrejti azt az ő nyelve alá;
13. És kedvez annak és ki nem veti azt, hanem ott tartogatja ínyei között:
14. Az ő étke elváltozik az ő gyomrában, vipera mérgévé lesz a belében.
15. Gazdagságot nyelt el, de kihányja azt, az ő hasából kiűzi azt az Isten.
16. A viperának mérgét szopta és a siklónak fulánkja öli meg őt,
17. *Hogy* ne lássa a folyóvizeket, a tejjel és mézzel folyó patakokat.
18. A mit *másoktól* szerzett, vissza kell adnia, nem nyelheti el, ép így az ő cserébe kapott vagyonát is, hogy ne örvendezhessen annak.
19. Mert megrontotta és ott hagyta a szegényeket, házat rabolt, de nem építi meg azt.
20. Mivel gyomra nem tudott betelni, nem is mentheti meg semmi drágaságát.
21. Az ő falánksága elől semmi sem maradt meg, azért nem lesz * tartós az ő jóléte. * rész 18,12.
22. Mikor teljes az ő bősége, akkor is szükséget lát, és mindenféle nyomorúság támad reá.
23. Mikor meg akarja tölteni * a hasát, reá bocsátja haragjának tüzét, és azt önti rá étele gyanánt. * 1 Thess.5,3.
24. Mikor vasból csinált fegyver elől fut, aczélból csinált íj veri át.
25. Kihúzza és az kijön a testéből és kivillan az epéjéből; rettegés támad felette.
26. Mindenféle titkos sötétség van az ő vagyonán; fúvás nélkül való tűz emészti meg őt; elpusztíttatik az is, a mi sátrában megmaradt.
27. Megjelentik álnokságát az egek, és a föld ellene támad.
28. Házának jövedelme eltűnik, szétfoly az az ő haragjának napján.
29. Ez a gonosz ember fizetése Istentől, és az ő beszédének jutalma a Mindenhatótól.

Jób hatodik védekezése: az istenteleneknek néha mégis jól van dolguk az ítéletig.

21. Felele pedig Jób, és monda:
2. Jól hallgassátok meg az én beszédemet, és legyen ez a ti vigasztalástok *helyett.*
3. Szenvedjetek el engem, a míg szólok, azután gúnyoljátok ki beszédemet.
4. Avagy én embernek panaszolkodom-é? Miért ne volna hát keserű a lelkem?
5. Tekintsetek reám és álmélkodjatok el, és tegyétek kezeteket szátokra.
6. Ha visszaemlékezem, mindjárt felháborodom, és reszketés fogja el testemet.
7. Mi az oka, hogy a gonoszok élnek, vénséget * érnek, sőt még meg is gyarapodnak? * Zsolt.73,12. Jer.12,1.
8. Az ő magvok előttök nő fel ő velök, és az ő sarjadékuk szemeik előtt.
9. Házok békességes a félelemtől, és az Isten vesszeje nincsen ő rajtok.
10. Bikája folyat és nem terméketlen, tehene megellik és el nem vetél.
11. Kieresztik, mint nyájat, kisdedeiket, és ugrándoznak az ő magzataik.
12. Dobot és hárfát ragadnak, és örvendeznek a síp zengésének.
13. Jóllétben töltik el napjaikat, és egy pillanat alatt szállnak alá a sírba;
14. Noha azt mondják Istennek: Távozzál el tőlünk, mert a te utaidnak tudásában nem gyönyörködünk!
15. Micsoda a Mindenható, hogy tiszteljük őt, és mit nyerünk vele, ha esedezünk előtte?
16. Mindazáltal az ő javok nincsen hatalmukban, azért a gonoszok * tanácsa távol legyen tőlem! * rész 22,18.
17. Hányszor aluszik el * a gonoszok szövétneke, és jő rájok az ő veszedelmök! *Hányszor* osztogatja részöket haragjában. * Péld.13,9. Zsolt.11,6.
18. Olyanok lesznek, mint a pozdorja a szél előtt, és mint a * polyva, a melyet forgószél ragad el. * Zsolt.1,4.5.
19. Isten az ő fiai számára tartja fenn annak büntetését. Megfizet néki, hogy megérzi majd.
20. Maga látja meg a maga veszedelmét, és a Mindenható * haragjából iszik. * Ésa.51,17.22. Jer.25,15.
21. Mert mi gondja van néki házané-

pére halála után, ha az ő hónapjai-
nak száma letelt?!
22. Ki taníthatja Istent bölcseségre,
hisz ő ítéli meg *a magasságban le-
vőket is! *Róm. 11,34.
23. Ez meghal az ő teljes boldogsá-
gában, egészen megelégedetten és
nyugodtan;
24. Fejőedényei tejjel vannak* tele,
csontjainak velője nedvességtől árad.
*Péld. 3,8.
25. Amaz elkeseredett lélekkel hal
meg, mert nem élhetett a jóval.
26. Együtt feküsznek a porban, és fé-
reg lepi őket.
27. Ímé, jól tudom a ti gondolatitokat
és a hamisságokat, a melyekkel mél-
tatlankodtok ellenem;
28. Mert ezt mondjátok: Hol van ama
főembernek* háza, hol van a gonoszok
lakozásának sátora? *rész 29,25.
29. Avagy nem kérdeztétek-é meg azo-
kat, a kik *sokat* utaznak és jeleiket
nem ismeritek-é?
30. Bizony a veszedelemnek napján
elrejtetik a gonosz, a haragnak napján
kiszabadul.
31. Kicsoda veti szemére az ő útját,
és a mit cselekedett, kicsoda fizet meg
néki azért?
32. Még ha a sírba vitetik is ki, a
sírdomb felett is él.
33. Édesek lesznek néki a sírnak
hantjai, és maga után vonsz minden
embert, a mint számtalanok *mentek
el* előtte.
34. Hogyan vigasztalnátok hát engem
hiábavalósággal? Feleselésetek igaz-
ságtalanság marad.

*Elifáz utolsó beszéde: egyenest durva bűnök-
kel vádolja Jóbot, óvja vakmerő gondolko-
dástól és megtérésre inti.*

22. Felele pedig a Témánból va-
ló Elifáz, és monda:
2. Az Istennek használ-é az ember?
Sőt önmagának használ az okos!
3. Gyönyörűségére van-é az a Minden-
hatónak, ha te igaz vagy; avagy nye-
reség-é, hogy feddhetetlenül jársz?
4. A te *isteni* félelmedért fedd-é té-
ged, és *azért* perel-é veled?
5. Avagy nem sok-é a te gonoszságod,
és nem * véghetetlen-é a te hamissá-
god? *rész 7,21.
6. Hiszen zálogot vettél a te atyád-
fiától méltatlanul, és a szegényeket
mezítelenekké tetted.
7. Az eltikkadtnak vizet sem adtál
inni, és az éhezőtől megtagadtad * a
kenyeret. *rész 31,19. Máté 25,42.45.
8. A ki hatalmas volt, azé vala az or-
szág, és a ki nagytekintélyű volt, az
lakik vala rajta.
9. Az özvegyeket üres kézzel * bocsá-
tottad el, és az árváknak karjai † eltö-
rettek. *rész 31,17. †rész 31,18.21.
10. Azért vett körül téged a vesze-
delem, és rettegtet téged hirtelen va-
ló rettegés;
11. Avagy a setétség, hogy ne láthass,
és a vizek árja, *a mely elborít!
*Zsolt. 18,17. 69,15.
12. Hát nem olyan magas-é Isten, mint
az egek? És lásd, a csillagok is ott
fent mily igen magasak!
13. És mégis azt mondod: Mit tud az
Isten; megítélheti-é, a mi a homály
mögött van?
14. Sűrű felhők leplezik el őt és nem
lát, és az ég körületén jár.
15. Az ősvilág ösvényét * követed-é,
a melyen az álnok emberek jártak;
*1 Móz. 6,5—7.
16. A kik időnap előtt ragadtattak el,
és alapjokat elmosta a víz?!
17. A kik azt mondják vala Istennek:
Távozzál el * tőlünk! És mit cseleke-
dék velök a Mindenható? *rész 21,14.
18. Ő pedig megtöltötte házaikat jó-
val. De az istentelenek tanácsa távol
legyen tőlem.
19. Látják ezt az igazak és örülnek
rajta, *az ártatlan pedig csúfolja őket:
*Zsolt. 107,42.
20. Valósággal kigyomláltatott * a mi
ellenségünk, és az ő maradékjokat tűz
emészti meg! *Zsolt. 37,17.18,20.
21. Bízd csak azért magadat ő reá és
légy békességben: ezekből jó szárma-
zik reád.
22. Végy csak oktatást * az ő szájából,
és vésd szívedbe az ő beszédeit!
*Zsolt. 119,72.
23. Ha megtérsz a Mindenhatóhoz,
megépíttetel, *és* az álnokságot távol
űzöd a te sátorodtól.
24. Vesd a porba a nemes érczet, és
a patakok kavicsába az ofiri ara-
nyat:
25. És akkor a Mindenható lesz a te
nemes érczed és a te ragyogó ezüs-
töd.
26. Bizony akkor a Mindenhatóban
gyönyörködöl, és a te arczodat Isten-
hez emeled.
27. Hozzá könyörögsz és meghallgat
téged, és lefizeted fogadásaidat.
28. Mihelyt valamit elgondolsz, sike-
rül az néked, és a te utaidon * vilá-
gosság fénylik. *Zsolt. 37,6. 92,11.
29. Hogyha megaláznak, felmagasz-
talásnak mondod azt, és ő az * alá-
zatost megtartja. *Péld. 29,23.
30. Megszabadítja a nem ártatlant is,
és pedig * a te kezeidnek tisztaságá-
ért szabadul meg az. *Jer. 5,1.

Jób hetedik védekezése: óhajtja, bár remény nélkül, hogy vajha Isten ítélő széke elé állhatna.

23. Felele pedig Jób, és monda:
2. Még most is keserű az én
beszédem; súlyosabb rajtam a csapás,
ha panaszkodom.
3. Oh, ha tudnám, hogy megtalálom
őt, elmennék szinte az ő székéig.
4. Elébe terjeszteném ügyemet, számat
megtölteném mentő erősségekkel.
5. Hadd tudnám meg, mely szavakkal
felelne nékem; hadd érteném
meg, mit szólana hozzám.
6. Vajjon erejének nagy volta szerint
perelne-é velem? Nem; csak figyelmezne
reám!
7. Ott egy igaz perelne ő vele; azért
megszabadulhatnék birámtól örökre!
8. Ámde kelet felé megyek és nincsen
ő, nyugot felé és nem veszem
őt észre.
9. Bal kéz felől cselekszik, de meg
nem foghatom; jobb kéz felől rejtőzködik
és nem láthatom.
10. De ő jól tudja az én utamat. Ha
megvizsgálna engem, úgy kerülnék
ki, mint az arany.
11. Lábam az ő nyomdokát * követte;
utát megőriztem és nem hajoltam el.
* Zsolt. 119, 106. 2 Sám. 22, 21. 25.
12. Az ő ajakinak parancsolatától sem
tértem el; szájának beszédeit többre
becsültem, mint életem táplálékát.
13. Ő azonban *megmarad* egy mellett.
Kicsoda téríthetné el őt? És a mit
megkiván lelke, azt * meg is teszi.
* Zsolt. 115, 3.
14. Bizony végbe viszi, a mi felőlem
elrendeltetett, és ilyen még sok van
ő nála.
15. Azért rettegek az ő színe előtt, és
ha csak rá gondolok is, félek tőle.
16. Mert Isten félemlítette meg az én
szívemet, a Mindenható * rettentett
meg engem. * rész 7, 14.
17. Miért is nem pusztultam el e sötétség
előtt, vagy miért nem takarta el
előlem * e homályt?! * rész 30, 23.

Folytatás; Istennek az istentelenek iránt való elnézése titokszerű.

24. Miért is nem titkolja el a Mindenható
az *ő büntetésének*
idejét, és miért is nem látják meg az
őt ismerők az *ő ítéletének* napjait?!
2. A határokat * odább tolják, a nyájat
elrabolják és legeltetik. * 5 Móz. 19, 14.
3. Az árvák szamarát elhajtják, *és* az
özvegynek ökrét zálogba viszik.
4. Lelökik az útról * a szegényeket, *és*
a föld nyomorultjai együtt lappanganak.
* Péld. 28, 28.
5. Ímé, mint a vad szamarak a sivatagban,
úgy mennek ki munkájukra élelmet
keresni; a puszta ad nékik kenyeret
fiaik számára.
6. A mezőn a más vetését aratják, és
a gonosznak szőlőjét szedik.
7. Mezítelenül hálnak, testi ruha nélkül,
még a hidegben sincs takarójuk.
8. A hegyi zápor csurog le rólok, s
hajlékuk nem lévén, a sziklát ölelik.
9. Elszakítják az emlőtől az árvát, * és
a szegényen levőt zálogba viszik.
* Zsolt. 94, 6.
10. Mezítelenül járnak, ruha nélkül,
és éhesen * vonszolják a kévét.
* 3 Móz. 19, 13.
11. Az ő kerítéseik közt ütik az olajat,
és tapossák a kádakat, de szomjuhoznak.
12. A városból haldoklók rimánkodnak,
a megsebzettek lelke kiált, de Isten
nem törődik e méltatlansággal.
13. Ezek pártot ütöttek a világosság
ellen, utait nem is ismerik, nem ülnek
annak ösvényein.
14. Napkeletkor fölkel a gyilkos, megöli
* a szegényt és szűkölködőt, éjjel pedig
olyan, mint a tolvaj. * Zsolt. 10, 8. 9.
15. A paráznának szeme * pedig az
alkonyatot lesi, mondván: Ne nézzen
szem reám, és arczára álarczot teszen.
* Péld. 7, 7—10.
16. Setétben tör be a házakba; nappal
elzárkóznak, nem szeretik a világosságot.
17. Sőt inkább a reggel nékik olyan,
mint a halálnak árnyéka, mert megbarátkoztak
a halál árnyékának félelmeivel.
18. Könnyen siklik tova a víz színén,
birtoka átkozott a földön, * nem tér
a szőlőkbe vivő útra. * Zsolt. 11, 6.
19. Szárazság és hőség nyeli el a hó
vizét, a pokol * azokat, a kik vétkeznek.
* Zsolt. 49, 15.
20. Elfelejti őt az anyaméh, féregnek
lesz édességévé, nem emlékeznek róla
többé, és összetörik, mint a reves fa,
21. A ki megrontotta a meddőt, a ki
nem szül, és az özvegygyel jót nem tett.
22. De megtámogatja erejével a hatalmasokat;
felkel az, pedig nem bízott
már az élethez.
23. Biztonságot ad néki, hogy támaszkodjék,
de szemei vigyáznak azoknak
útjaira.
24. Magasra emelkednek, egy kevés
idő és már nincsenek! * Alásülyednek,
mint akárki és elenyésznek; és levágattatnak,
mint a búzakalász.
* rész 22, 20. Zsolt. 1, 4. 73, 19. 20.
25. Avagy nem így van-é? Ki hazudtolhatna
meg engem, és tehetné semmivé
beszédemet?

Bildád utolsó beszéde: mi az ember Isten előtt!

25. Felele pedig a Sukhból való Bildád, és monda:

2. Hatalom és fenség az övé, a ki békességet szerez az ő magasságaiban.

3. Van-é száma az ő sereginek, és kire nem kél fel az ő világossága?

4. Hogy-hogy lehetne igaz * a halandó Isten előtt, hogyan lehetne tiszta, a ki asszonytól született? * rész 4,17—19. 9,2. 15,14—16.

5. Nézd a holdat, az sem ragyogó, még a csillagok sem tiszták az ő szemei előtt.

6. Mennyivel kevésbbé a halandó, a ki * féreg, és az embernek fia, a ki hernyó. * Zsolt. 22,7.

Jób nyolczadik védekezése: megmutatja, mennyire elismeri ő is Istennek kikutathatatlan felségét.

26. Jób pedig felele, és monda:

2. Bezzeg jól segítettél * a tehetetlenen, meggyámolítottad az erőtelen kart! * rész 2,11. 25,2—6.

3. Bezzeg jó tanácsot adtál a tudatlannak, és sok értelmet tanusítottál!

4. Kivel beszélgettél, és kinek a lelke jött ki belőled?

5. A halottak is megremegnek *tőle;* a vizek alatt levők és azok lakói is.

6. Az alvilág mezítelen előtte, * és eltakaratlan a holtak országa. * Zsolt. 138,8.12. Zsid. 4,13.

7. Ő terjeszti ki északot az üresség fölé és függeszti föl a földet a semmiség fölé.

8. Ő köti össze felhőibe a vizeket úgy, hogy a felhő alattok meg nem hasad.

9. Ő rejti el királyi székének színét, felhőjét * fölibe terítvén. * Zsolt. 104,2.3.

10. Ő szab határt a víz színe fölé — a világosságnak és setétségnek elvégződéséig.

11. Az egek oszlopai megrendülnek, és düledeznek fenyegetéseitől.

12. Erejével felriasztja a tengert, * és bölcseségével megtöri Ráhábot. * 2 Móz. 14,31. Ésa. 51,15.

13. Lehelletével megékesíti az eget, keze átdöfi a futó kígyót.

14. Ímé, ezek az ő útainak részei, de mily kicsiny * rész az, a mit meghallunk abból! Ám az ő hatalmának mennydörgését ki érthetné meg? * Péld. 3,11.

Jób befejező beszédei: erősíti ártatlanságát és megmutatja mily múlandó az istentelenek szerencséje.

27. Jób pedig folytatá az ő beszédét, monda:

2. Él az Isten, a ki az én igazamat elfordította, és a Mindenható, a ki keserűséggel illette az én lelkemet,

3. Hogy mindaddig, a míg az én lelkem én bennem van, és az Istennek lehellete van az én * orromban; * rész 33,4. 1 Móz. 2,7.

4. Az én ajakim nem szólnak álnokságot, és az én nyelvem nem mond csalárdságot!

5. Távol legyen tőlem, hogy igazat adjak néktek! A míg lelkemet ki nem lehelem, ártatlanságomból * magamat ki nem tagadom. * rész 31,1—32.

6. Igazságomhoz ragaszkodom, róla le nem mondok; napjaim miatt nem korhol az én szívem.

7. Ellenségem lesz olyan, * mint a gonosz, és a ki ellenem támad, mint az álnok. * rész 2,9.10.

8. Mert micsoda reménysége lehet a képmutatónak, * hogy telhetetlenkedett, ha az Isten mégis elragadja az ő lelkét? * Luk. 12,17—21. 16,19.23.

9. Meghallja-é kiáltását az Isten, * ha eljő a nyomorúság reá? * Péld. 28,9. Ján. 9,31. Ésa. 1,15.

10. Vajjon gyönyörködhetik-é a Mindenhatóban; * segítségül hívhatja-é mindenkor az Istent? * rész 21,14.15.

11. Megtanítlak benneteket Isten dolgaira; * a mik a Mindenhatónál vannak, nem titkolom el. * rész 16,7—9.

12. Ímé, ti is mindnyájan látjátok: miért van hát, hogy hiábavalósággal hivalkodtok?!

13. Ez a gonosz embernek osztályrésze Istentől, * és a kegyetlenek öröksége a Mindenhatótól, a melyet elvesznek: * vers 8.9. rész 21,17—20.

14. Ha megsokasulnak is az ő * fiai, a kardnak *sokasulnak meg*, és az ő magzatai nem lakhatnak jól kenyérrel sem. * Hós. 9,15.16.

15. Az ő maradékai dögvész miatt temettetnek el, és az ő * özvegyeik meg sem siratják. * Zsolt. 78,64.

16. Ha mint a port, úgy halmozná is össze az ezüstöt, és úgy szerezné is össze ruháit, mint a sarat:

17. Összeszerezheti *ugyan*, de az igaz ruházza * magára, az ezüstön pedig az ártatlan osztozik. * Péld. 13,22. Préd. 2,27.

18. Házát pók módjára építette föl, és olyanná, mint a csősz-csinálta kunyhó.

19. Gazdagon fekszik le, * mert nincsen kifosztva; felnyitja szemeit és semmije sincsen. * Zsolt. 49,17—19.

20. Meglepi őt, * mint az árvíz, a félelem, éjjel ragadja el a zivatar. * rész 15,20.21.

21. Felkapja őt a keleti szél és elviszi, elragadja őt helyéről,

22. *Nyilakat* szór reá és nem kiméli; futva kell futnia keze elől.
23. Csapkodják felette kezeiket, * és kisüvöltik őt az ő lakhelyéből.
* Sám.25,29.

A természet elrejtett dolgait kikutathatja az ember, Isten bölcsesége kikutathatatlan; az ahoz vezető út az istenfélelem.

28. Bizony az ezüstnek bányája van, és helye az aranynak, a hol tisztítják.
2. A vasat a földből hozzák elő, a követ pedig érczczé olvasztják.
3. Határt vet *az ember* a setétségnek, és átkutatja egészen és végig a homálynak és a halál árnyékának kövét.
4. Aknát tör távol a lakóktól: mintha lábukról is megfelejtkeznének, alámerülnek és lebegnek emberektől messze.
5. Van föld, a melyből kenyér terem, alant pedig fel van forgatva, mintegy tűz által;
6. Köveiben zafir található, göröngyeiben arany van.
7. Van ösvény, a melyet nem ismer a sas, sem a sólyom szeme nem látja azt.
8. Nem tudják azt büszke vadak, az oroszlán sem lépked azon.
9. Ráveti kezét *az ember* a kovakőre, a hegyeket tövükből kiforgatja.
10. A sziklákban tárnákat hasít, és minden drága dolgot meglát a szeme.
11. Elköti a folyók szivárgását, az elrejtett dolgot pedig világosságra hozza.
12. De a bölcseség hol található, és az értelemnek hol van a helye?
13. Halandó a hozzá vivő utat nem ismeri, az élők földén az nem található.
14. A mélység azt mondja: Nincsen az bennem; a tenger azt mondja: én nálam sincsen.
15. Színaranyért * meg nem szerezhető, ára ezüsttel meg nem fizethető.
* Péld.3,13—18.8,11—19.
16. Nem mérhető össze Ofir * aranyával, nem drága * onikszszal, sem zafirral.
* Péld.16,16.
17. Nem ér fel vele az arany és gyémánt, aranyedényekért be nem cserélhető.
18. Korall és kristály említni sem való; a bölcseség ára drágább a gyöngyöknél.
19. Nem ér fel vele Kúsnak topáza, színaranynyal * sem mérhető össze.
* Zsolt.19,11.
20. A bölcseség honnan jő tehát, és hol van helye az értelemnek?
21. Rejtve van az minden élő szemei előtt, az ég madarai elől is fedve van.
22. A pokol és halál azt mondják: *Csak* hírét hallottuk füleinkkel!
23. Isten tudja annak útját, ő ismeri annak * helyét.
* Péld.8,1.13.
24. Mert ő ellát a föld határira, ő lát mindent az ég * alatt.
* Zsolt.33,13.14.
25. Mikor a szélnek súlyt szerzett, és a vizeket mértékre vette;
26. Mikor az esőnek határt szabott, és mennydörgő villámoknak útat:
27. Akkor látta és kijelentette azt, megalapította és meg is vizsgálta azt.
28. Az embernek pedig mondá: Ímé az Úrnak félelme: az a bölcseség, * és az értelem: a gonosztól való eltávozás.
* Zsolt.111,10. Péld.1,7.8,13.

Jób rajzolja elébbi boldogságát.

29. Jób pedig folytatá az ő beszédét, és monda:
2. Oh, vajha olyan volnék, mint a hajdani hónapokban, a mikor Isten őrzött engem!
3. Mikor az ő szövétneke fénylett fejem fölött, *s* világánál jártam a setétet;
4. A mint java-korom napjaiban valék, a mikor Isten gondossága borult sátoromra!
5. Mikor még a Mindenható velem volt, *és* körültem voltak gyermekeim;
6. Mikor lábaimat *édes* tejben mostam, és mellettem a szikla * olajpatakokat ontott;
* 5 Móz.32,13.
7. Mikor a kapuhoz mentem, fel a városon; a köztéren székemet fölállítám:
8. Ha megláttak az ifjak, félrevonultak, az öregek is fölkeltek *és* állottak.
9. A fejedelmek abbahagyták * a beszédet, és tenyeröket szájukra tették.
* vers 10.23.
10. A főemberek szava elnémult, és nyelvök az ínyökhöz * ragadt.
* vers 9.23.
11. Mert a mely fül hallott, boldognak mondott engem, és a mely szem látott, bizonyságot tett * én felőlem.
* vers 12—14.
12. Mert megmentém a kiáltozó szegényt, és az árvát, a kinek nem volt segítsége.
13. A veszni indultnak áldása szállt reám, az özvegynek szívét megörvendeztetém.
14. Az igazságot * magamra öltém és az is magára ölte engem; palást és süveg gyanánt volt az én ítéletem.
* Ésa.59,17. 1 Thess.5,8.
15. A vaknak én szeme valék, és a sántának lába.
16. A szűkölködőknek én atyjok va-

lék, az ismeretlennek ügyét is * jól
meghányám-vetém. * Péld.29,16.
17. Az álnoknak zápfogait kitördösém, és fogai közül a prédát kiütém vala.
18. Azt gondoltam azért: fészkemmel veszek el, és mint a*homok, megsokasodnak napjaim. * Zsolt.34,13-15.
19. Gyökerem * a víznek nyitva lesz, és ágamon hál meg a harmat.
* Zsolt.1,3.112,1—3.
20. Dicsőségem megújul velem, és kézívem erősebbé lesz * kezemben.
* vers 11.
21. Hallgattak és figyeltek reám, és elnémultak az én tanácsomra.
22. Az én szavaim után nem szóltak többet, s *harmatként* hullt rájok beszédem.
23. Mint az esőre, úgy vártak rám, és szájukat tátották, * mint tavaszi záporra. * vers 9.10.
24. Ha rájok mosolyogtam, nem bizakodtak el, és arczom derűjét nem sötétíték be.
25. *Örömest* választottam útjokat, mint főember ültem *ott;* úgy laktam *ott,* mint király a * hadseregben, mint a ki bánkódókat vigasztal. * vers 9.22.23.

Jób leírja mostani nyomorúságát.

30. Most pedig nevetnek*rajtam, a kik fiatalabbak nálam, a kiknek atyjokat az én juhaimnak komondorai közé sem számláltam volna. * rész 19,17—19. vers 3—8.
2. Mire való lett volna nékem még kezök ereje is? Rájok nézve a vénség elveszett!
3. Szükség és éhség miatt összeaszottak, a kik a kopár földet futják, a sötét, sivatag pusztaságot.
4. A kik keserű füvet tépnek a bokor mellett, és rekettyegyökér a kenyerök.
5. Az emberek közül kiűzik őket, úgy hurítják őket, mint a tolvajt.
6. Félelmetes völgyekben kell lakniok, a földnek és szikláknak hasadékaiban.
7. A bokrok között ordítanak, a csalánok alatt gyülekeznek.
8. Esztelen legények, sőt becstelen fiak, a kiket kivertek az országból.
9. És most ezeknek lettem * gúnydalává, nékik levék beszédtárgyuk!
* Zsolt.69,13. Sir.3,14.63.
10. Útálnak engem, messze távoznak tőlem, és nem átalanak pökdösni előttem.
11. Sőt leoldják kötelöket és bántalmaznak * engem, és a zabolát előttem kivetik. * rész 16,11—14.
12. Jobb felől ifjak támadnak ellenem, gáncsot vetnek lábaimnak, és ösvényt törnek felém, hogy megrontsanak.
13. Az én útamat elrontják, romlásomat öregbítik, nincsen segítség ellenök.
14. Mint valami széles résen, úgy rontanak elő, pusztulás között hömpölyögnek *ide.*
15. Rettegések fordultak * ellenem, mint vihar űzik el tisztességemet, boldogságom eltünt, mint a felhő.
* rész 7,14.15.
16. Mostan azért enmagamért ontja ki magát lelkem; nyomorúságnak napjai fognak meg engem.
17. Az éjszaka meglyuggatja csontjaimat bennem, és nem nyugosznak az én inaim.
18. A sok erőlködés miatt elváltozott az én ruházatom; úgy szorít engem, mint a köntösöm galléra.
19. A sárba vetett engem, hasonlóvá lettem porhoz és hamuhoz.
20. Kiáltok hozzád, de nem felelsz: megállok és *csak* nézel reám!
21. Kegyetlenné * változtál irántam; kezed erejével harczolsz ellenem.
* rész 16,9.
22. Felemelsz,*szélnek eresztesz engem, és széttépsz engem a viharban.
* Zsolt.102,11.
23. Hiszen tudtam, hogy visszatérítesz engem a halálba, és a minden élő gyülekező * házába;
* Zsid.9,27. 1 Móz.3,19.
24. De a roskadóban levő ne nyujtsa-é ki kezét? Avagy ha veszendőben van, ne kiáltson-é segítségért?
25. Avagy nem sírtam-é * azon, a kinek kemény napja volt; a szűkölködő miatt nem volt-é lelkem szomorú?
* Róm.12,15.
26. Bizony jót reméltem és rossz következék,* világosságot vártam és homály jöve. * Eszter 8,16.
27. Az én bensőm forr és nem nyugoszik; megrohantak engem a nyomorúságnak napjai.
28. Feketülten járok, de nem a nap hősége miatt; felkelek a gyülekezetben *és* kiáltozom.
29. Atyjok fiává lettem a sakáloknak, és társokká a strucz madaraknak.
30. Bőröm feketül*ten hámlik le* rólam, és csontom elég a hőség miatt.
31. Hegedűm sírássá változék, sípom pedig jajgatók szavává.

Jób beszédeinek befejezése: erősíti hogy feddhetetlenül járt Isten és emberek előtt.

31. Szövetségre léptem szemeimmel, * és hajadonra mit sem ügyeltem. * Zsolt.119,37.

2. És mi volt jutalmam Istentől felülről; vagy örökségem a Mindenhatótól a magasságból?
3. Avagy nem az istentelent illeti-é romlás, és nem a gonosztevőt-é* veszedelem? *Ésa.66,24. Máté 25,41.
4. Avagy nem láthatta-é utaimat, és nem számlálhatta-é meg lépéseimet?
5. Ha én csalárdsággal jártam, vagy az én lábam álnokságra sietett:
6. Az ő igazságának mérlegével mérjen meg engem, és megismeri Isten az én ártatlanságomat!
7. Ha az én lépésem letért az útról és az én lelkem követte szemeimet, vagy kezeimhez szenny tapadt:
8. Hadd vessek én és más egye meg, és tépjék ki az én maradékaimat gyökerestől!
9. Ha az én szívem asszony után bomlott, * és leselkedtem az én felebarátomnak ajtaján: *Péld.7,8.9.
10. Az én feleségem másnak őröljön, és mások hajoljanak rája.
11. Mert gyalázatosság volna* ez, és birák elé tartozó bűn. *3 Móz. 20,10.
12. Mert tűz volna ez, a mely pokolig emésztene,*és minden jövedelmemet tövestől kiirtaná. *Péld.6,26—29.
13. Ha megvetettem volna igazát az én szolgámnak és szolgálómnak, mikor pert kezdtek ellenem:
14. Mi tevő lennék, ha felkelne az Isten, és ha meglátogatna: mit felelnék néki?
15. Nem az teremtette-é őt is, * a ki engem teremtett anyám méhében; nem egyugyanaz formált-é bennünket anyánk ölében? *rész 34,19. Péld.22,2.
16. Ha a szegények kivánságát megtagadtam, * és az özvegy † szemeit epedni engedtem; *Jak.1,27. †Ésa.10,2.
17. És ha falatomat egymagam ettem meg, és az árva* abból nem evett; *Préd.11,2.
18. Hiszen ifjúságom óta, mint atyánál nevekedett nálam, és anyámnak méhétől kezdve * vezettem őt! *Zsolt.37,26.
19. Ha láttam a ruhátlant veszni indulni, és takaró nélkül * a szegényt; *Máté 25,44.45. Ésa.58,7.
20. Hogyha nem áldottak engem az ő ágyékai, és az én juhaim gyapjából fel nem melegedett;
21. Ha az árva ellen kezemet felemeltem, mert láttam a kapuban az én segítségemet;
22. A lapoczkájáról essék ki a vállam, és a forgócsontról szakadjon le karom!
23. Hiszen *úgy* rettegtem Isten csapásától, * és fensége előtt tehetetlen valék! *Péld.22,23. Zsolt.17,4.119,120.
24. Ha reménységemet aranyba vetettem, és azt mondtam az olvasztott aranynak: Én bizodalmam!
25. Ha örültem azon, hogy nagy a gazdagságom, és hogy sokat szerzett az én kezem;
26. Ha néztem a napot, mikor fényesen ragyogott, és a holdat, mikor méltósággal haladt,
27. És az én szívem titkon elesábult, és szájammal megcsókoltam a kezemet:
28. Ez is biró elé tartozó bűn* volna, mert ámítottam volna az Istent oda fent! *2 Móz.22,20. 5 Móz.13,12.16.
29. Ha örvendeztem az engem gyűlölőnek nyomorúságán, és ugráltam örömömben, hogy azt baj érte;
30. (De nem engedtem, hogy szájam vétkezzék azzal, hogy átkot* kérjek az ő lelkére!) *Máté 5,44.
31. Ha nem mondták az én sátorom cselédei: Van-é, a ki az ő húsával jól nem lakott?
32. (A jövevény nem hált az utczán, ajtóimat az utas előtt megnyitám.)
33. Ha emberi módon eltitkoltam vétkemet, * keblembe rejtve bűnömet: *Zsolt.32,3.5. Péld.28,13.
34. Bizony akkor tarthatnék a nagy tömegtől, rettegnem kellene nemzetségek megvetésétől; elnémulnék *és* az ajtón sem lépnék ki!
35. Oh, bárcsak volna valaki, a ki meghallgatna engem! Ímé, ez a végszóm: a Mindenható feleljen meg nékem; és írjon könyvet ellenem az én vádlóm.
36. Bizony én azt a vállamon hordanám, és korona gyanánt a fejemre tenném!
37. Lépteimnek számát megmondanám néki, mint egy fejedelem, úgy járulnék hozzá!
38. Ha földem ellenem kiáltott és annak barázdái együtt siránkoztak;
39. Ha annak termését fizetés nélkül ettem, vagy gazdájának lelkét kioltottam:
40. Búza helyett tövis teremjen és árpa helyett konkoly! Itt végződnek a Jób beszédei.

Elihu első beszéde: megmagyarázza, hogy bár fiatal miért nyitja meg ajkait.

32. Miután ez a három ember megszűnt vala felelni Jóbnak, mivel ő igaz vala önmaga előtt:
2. Haragra gerjede Elihu, a Barakeél fia, a ki Búztól való vala, a Rám nemzetségéből. Jób ellen gerjedt föl haragja, mivel az igazabbnak tartotta magát Istennél.
3. De felgerjedt haragja az ő három

barátja ellen is, mivelhogy nem találják vala el a feleletet, mégis * kárhoztatják vala Jóbot. * rész 13,4.15,4.10.
4. Elihu azonban várakozott a Jóbbal való beszéddel, mert amazok öregebbek valának ő nála.
5. De mikor látta Elihu, hogy nincs felelet a három férfiú szájában, akkor gerjede föl az ő haragja.
6. És felele a Búztól való Elihu, Barakéél fia, és monda: Napjaimra nézve én még csekély vagyok, ti pedig élemedett emberek, azért tartózkodtam és féltem tudatni veletek véleményemet.
7. Gondoltam: Hadd szóljanak a napok; és hadd hirdessen * bölcseséget az évek sokasága! * rész 12,12.13.
8. Pedig a lélek az az emberben és a Mindenható * lehellése, a mi értelmet ad néki! * rész 38,36. Dán. 1,17.
9. Nem a nagyok a bölcsek, és nem a vének * értik az ítéletet. * rész 12,12.13.
10. Azt mondom azért: Hallgass reám, hadd tudassam én is véleményemet!
11. Ímé, én végig vártam beszédeiteket, figyeltem, a míg okoskodtatok, a míg szavakat keresgéltetek.
12. Igen ügyeltem reátok és ímé, Jóbot egyikőtök sem czáfolá meg, sem beszédére * meg nem felelt. * rész 15.9,10.
13. Ne mondjátok azt: Bölcseségre találtunk, Isten győzheti meg őt és nem ember!
14. Mivel én ellenem nem intézett beszédet, nem is a ti beszédeitekkel válaszolok hát néki.
15. Megzavarodának és nem feleltek többé; kifogyott belőlök a szó.
16. Vártam, de nem szóltak, csak álltak és nem feleltek többé.
17. Hadd feleljek hát én is magamért, hadd tudassam én is véleményemet!
18. Mert tele vagyok beszéddel; unszolgat engem a bennem levő lélek.
19. Ímé, bensőm olyan, mint az *új* bor, a melynek nyílása nincsen; miként az új tömlők, *csaknem* szétszakad.
20. Szólok tehát, hogy levegőhöz jussak; felnyitom ajkaimat, és felelek.
21. Nem leszek személyválogató senki iránt; nem hizelkedem egy embernek sem;
22. Mert én hizelkedni nem tudok; könnyen elszólíthatna * engem a teremtőm! * rész 17,4.

Folytatás: Elihu feddi Jóbot a miért magát igaznak tartja. Isten fenyítése üdvére szolgál a léleknek.

33. No azért halld meg csak Jób az én szavaimat, és vedd füledbe minden beszédemet!
2. Ímé, megnyitom már az én szájamat, és a beszéd nyelvem alatt van már.
3. Igaz szívből *származnak* beszédeim, tiszta tudományt hirdetnek ajkaim.
4. Az Istennek lelke teremtett engem, és a Mindenhatónak lehellete adott nékem életet.
5. Ha tudsz, czáfolj meg; készülj fel ellenem és állj elő!
6. Ímé, én szintúgy Istené vagyok, mint te; sárból * formáltattam én is. * 1 Móz. 2,7. Csel. 14,15.
7. Ímé, a tőlem való félelem meg ne háborítson; kezem nem lészen súlyos rajtad.
8. Csak az imént mondtad fülem hallatára, hallottam a beszédnek hangját:
9. Tiszta vagyok, fogyatkozás nélkül; mocsoktalan vagyok, bűn nincsen bennem.
10. Ímé, vádakat talál ki ellenem, ellenségének tart engem!
11. Békóba veti lábaimat, és őrzi minden ösvényemet.
12. Ímé, ebben nincsen igazad — azt felelem néked — mert nagyobb az Isten az embernél!
13. Miért perelsz vele? Azért, hogy egyetlen beszédedre sem felelt?
14. Hiszen szól az Isten egyszer vagy kétszer is, de nem ügyelnek rá!
15. Álomban, éjjeli látomásban, mikor mély álom száll az emberre, és mikor ágyasházokban szenderegnek:
16. Akkor nyitja meg az emberek fülét, és megpecsételi megintetésökkel.
17. Hogy eltérítse az embert a *rossz* cselekedettől, és elrejtse a kevélységet a férfi elől.
18. Visszatartja lelkét a romlástól, és életét, hogy azt fegyver ne járja át.
19. Fájdalommal is bünteti az ő ágyasházában, és csontjainak * szüntelen való háborgásával. * Zsolt. 38,4.
20. Úgy, hogy az ő ínye undorodik az ételtől, és lelke * az ő kedves ételétől. * Zsolt. 107,18.
21. Húsa szemlátomást aszik le róla; csontjai, a melyeket látni nem lehetett, kiülnek.
22. És lelke közelget * a sírhoz, s élete a halál angyalaihoz. * rész 17,12.13.
23. Ha van mellette magyarázó angyal, egy az ezer közül, hogy az emberrel tudassa kötelességét;
24. És *az Isten* könyörül rajta, és azt mondja: Szabadítsd meg őt, hogy ne szálljon a sírba; váltságdíjat találtam! —
25. Akkor teste fiatal, erőtől duzzad, újra kezdi ifjúságának napjait.

26. Imádkozik Istenhez és ő kegyelmébe*veszi, hogy az ő színét nézhesse nagy örömmel, és az embernek viszszaadja az ő igazságát. * Ésa.58,8.9.
27. Az emberek előtt énekel és mondja: Vétkeztem és az igazat elferdítettem vala, de nem e szerint fizetett meg nékem;
28. Megváltotta lelkemet a sírba szállástól, és egész valóm a világosságot nézi.
29. Ímé, mindezt kétszer, háromszor cselekszi Isten az emberrel,
30. Hogy megmentse lelkét a sírtól, hogy * világoljon az élet világosságával. * Zsolt.56,14.
31. Figyelj Jób, *és* hallgass meg engem; hallgass, hadd szóljak én!
32. Ha van mit mondanod, czáfolj meg; szólj, mert igen szeretném a te igazságodat.
33. Ha *pedig* nincs, hallgass meg engem, hallgass és megtanítlak téged a bölcseségre!

Elihu második beszéde: feddi Jóbnak vakmerő szavait. A Mindenható az ítéletet el nem fordítja.

34. És szóla Elihu, és monda:
2. Halljátok meg bölcsek az én szavaimat, és ti tudósok hajtsátok hozzám füleiteket!
3. Mert a fül * próbálja meg a szót, mint az íny kóstolja meg az ételt. * rész 12,11.
4. Keressük csak magunk az igazságot, értsük meg magunk között, mi a jó?
5. Mert Jób azt mondá: Igaz vagyok, de Isten megtagadja igazságomat.
6. Igazságom ellenére kell hazugnak lennem; * halálos nyíl *talált* hibám nélkül! * rész 27,5—7.
7. Melyik ember olyan, mint Jób, a ki iszsza a csúfolást, mint a vizet.
8. És egy társaságban forog a gonosztevőkkel, * és az istentelen emberekkel jár! * rész 22,5—9.23,12.
9. Mert azt mondja: Nem használ az * az embernek, ha Istennel békességben él. * Malak.3,14.
10. Azért, ti tudós emberek, hallgassatok meg engem! Távol legyen Istentől a * gonoszság, és a Mindenhatótól az álnokság! * rész 8,3.
11. Sőt inkább, a mint cselekszik * az ember, úgy fizet néki, és kiki az ő útja szerint találja meg, a mit keres. * Máté 16,27.
12. Bizonyára az Isten nem cselekszik gonoszságot, a Mindenható el nem ferdíti az igazságot!
13. Kicsoda bízta reá a földet és ki rendezte az egész világot?
14. Ha csak ő magára volna gondja, lelkét * és lehellését magához vonná: * Zsolt.104,29.
15. Elhervadna együtt minden test és az ember visszatérne a porba.
16. Ha tehát van eszed, halld meg ezt, *és* a te füledet hajtsd az én beszédeimnek szavára!
17. Vajjon, a ki gyűlöli az * igazságot, kormányozhat-é? † Avagy az ellenállhatatlan igazat kárhoztathatod-é? * rész 31,21.23. † 1 Móz.18,25.
18. A ki azt mondja a királynak: Te semmirevaló! És a főembereknek: Te gonosztevő!
19. A ki nem nézi a fejedelmek személyét * és a gazdagot a szegénynek fölibe nem helyezteti; mert mindnyájan az ő † kezének munkája. * rész 37,23. 5 Móz.10,17. † rész 31,15.
20. Egy pillanat alatt meghalnak; éjfélkor * felriadnak a népek és elenyésznek, a hatalmas *is* eltünik kéz nélkül! * rész 27,19—23.
21. Mert ő szemmel tartja mindenkinek útját, és minden lépését jól látja.
22. Nincs setétség és nincs a halálnak árnyéka, a hova elrejtőzhessék a gonosztevő;
23. Mert nem sokáig kell szemmel tartania az embert, * hogy az Isten elé kerüljön ítéletre! * 1 Móz.18,25.
24. Megrontja a hatalmasokat vizsgálat nélkül, és másokat állít helyökbe.
25. Ekképen felismeri cselekedeteiket, és éjjel is ellenök fordul és szétmorzsoltatnak.
26. Gonosztevők gyanánt tapodja meg őket * olyan helyen, a hol látják. * Zsolt.28,5.
27. A kik azért távoztak el, és azért nem gondoltak egyetlen útjával sem,
28. Hogy a szegény kiáltását hozzájok juttatja, és ő a nyomorultak kiáltását * meghallja. * Jak.5,3.4.
29. Ha ő nyugalmat ád, ki kárhoztatja őt? * Ha elrejti arczát, ki láthatja meg azt? Akár nép elől, akár ember elől, egyaránt; * Róm.8,61.
30. Hogy képmutató ember ne uralkodjék, és ne legyen tőre a népnek.
31. Bizony az Istenhez így való szólani: Elszenvedem, nem leszek rossz többé;
32. A mit át nem látok, arra te taníts meg engemet; ha gonoszságot cselekedtem, többet nem teszem!
33. Avagy te szerinted fizessen-é *csak azért,* mert ezt megveted, *és* hogy te szabd meg és nem én? Nos, mit tudsz? Mondd!
34. Az okos emberek azt mondják majd nékem, és a bölcs férfiú, a ki reám hallgat:

35. Jób tudatlanul szól, és szavai megfontolás nélkül valók.
36. Óh, bárcsak megpróbáltatnék Jób mind végiglen, a miért úgy felel, mint az álnok emberek!
37. Mert vétkét gonoszsággal tetézi, csapkod közöttünk, és Isten ellen szószátyárkodik.

Elihu harmadik beszéde: az ember csak magának árt panaszkodásával. Isten igaz ítéletet tart.

35. Továbbá is felele Elihu, és monda:
2. Azt gondolod-é igaznak, ha így szólsz: Az én igazságom nagyobb, mint Istené?
3. Hogyha ezt mondod: Mi hasznod belőle? Mivel várhatok többet, mintha vétkezném?
4. Én megadom rá néked a feleletet, és barátaidnak te veled együtt.
5. Tekints az égre és lásd meg; és nézd meg a fellegeket, milyen magasan vannak feletted!
6. Hogyha vétkezel, mit tehetsz ellene; ha megsokasítod bűneidet, mit ártasz néki?
7. Ha igaz vagy, mit adsz néki, avagy mit kap a te kezedből?
8. Az olyan embernek *árt* a te gonoszságod, mint te vagy, és igazságod az ilyen ember fiának *használ.*
9. A sok erőszak miatt kiáltoznak; jajgatnak a hatalmasok karja miatt;
10. De egy sem mondja: Hol van Isten, az én teremtőm, a ki hálaénekre indít éjszaka;
11. A ki többre tanít minket a mezei vadaknál, és bölcsebbekké tesz az ég madarainál?
12. Akkor azután kiálthatnak,* de ő nem felel a gonoszok kevélysége miatt; *rész 27,8.9.
13. Mert a hiábavalóságot Isten meg nem hallgatja, a Mindenható arra nem tekint.
14. Hátha még azt mondod: Te nem látod őt; az ügy előtte van és te reá vársz!
15. Most pedig, mivel nem büntet haragja, és nem figyelmez a nagy álnokságra:
16. Azért tátja fel Jób hívságra a száját, *és* szaporítja a szót értelem nélkül.

Elihu utolsó beszéde: még egyszer az Isten igazságosságára és nagyságára utal.

36. És folytatá Elihu, és monda:
2. Várj még egy kevéssé, majd felvilágosítlak, mert az Istenért még van mit mondanom.
3. Tudásomat messzünnen veszem, és az én teremtőmnek igazat adok.
4. Mert az én beszédem bizonyára nem hazugság; tökéletes tudású *ember áll* melletted.
5. Ímé, az Isten hatalmas, még sem vet meg semmit; hatalmas az ő lelkének ereje.
6. Nem tartja meg a gonosznak életét, de a szegénynek igaz törvényt teszen.
7. Nem veszi le az igazról *szemeit, sőt a királyok mellé, a trónba ülteti őket örökre, hogy felmagasztaltassanak. *Zsolt. 33,18. 113,7.8.
8. És ha békókba veretnek, és fogva tartatnak a nyomorúság kötelein:
9. Tudtokra adja cselekedetöket, és vétkeiket, hogyha elhatalmaztok *rajtok.*
10. Megnyitja füleiket a feddőzésnek és megparancsolja, hogy a vétekből megtérjenek:
11. Ha engednek és szolgálnak néki, napjaikat jóban végzik el, és az ő esztendeiket gyönyörűségekben.
12. Ha pedig nem engednek, fegyverrel veretnek által, és tudatlanságban múlnak ki.
13. De az álnok szívűek haragot táplálnak, nem kiáltanak, mikor megkötözi őket.
14. Azért ifjúságukban *hal meg az ő lelkök, és életök a paráznákéhoz hasonló. *rész 15,32. Zsolt. 55,24.
15. A nyomorultat megszabadítja az ő nyomorúságától, és a szorongattatással megnyitja fülöket.
16. Téged is kiszabadítana az ínség torkából tág mezőre, a hol nincs szorultság, és asztalod * étke kövérséggel lenne rakva; *rész 29,6. Zsolt. 23,5.
17. De ha gonosz ítélettel vagy tele, úgy utolérnek az ítélet és igazság.
18. Csakhogy a harag ne ragadjon téged csúfkodásra, és a nagy * váltságdíj se tántorítson el. *Zsolt. 49,9.
19. Ád-é valamit a te gazdagságodra? Sem aranyra, sem semmiféle erőfeszítésre!
20. Ne kivánjad az éjszakát, a mely népeket mozdít ki helyökből.
21. Vigyázz! ne pártolj a bűnhöz, noha azt a nyomorúságnál jobban szereted.
22. Ímé, mily fenséges az Isten az ő erejében; kicsoda az, * a ki úgy tanítson, mint ő? *Zsolt. 25,9.
23. Kicsoda szabta meg az ő útjait, vagy ki mondhatja *azt:* Igazságtalanságot cselekedtél?
24. Legyen rá gondod, hogy magasztaljad az ő cselekedetét, a melyről énekelnek az emberek!
25. Minden ember azt szemléli; a halandó távolról is látja.

26. Ímé, az Isten fenséges, mi nem
ismerhetjük őt! esztendeinek száma
sem nyomozható ki.
27. Hogyha magához szívja a víz-
cseppeket, ködéből mint eső csepe-
regnek alá,
28. A melyet a fellegek *özönnel* önte-
nek, és hullatnak le temérdek em-
berre.
29. De sőt értheti-é valaki a felhő
szétoszlását, az ő sátorának zúgását?
30. Ímé, szétterjeszti magára az ő
világosságát, és ráborítja a tenger-
nek gyökereit.
31. Mert ezek által ítéli meg * a népe-
ket, ád eledelt bőségesen. * vers 27.28.
32. Kezeit elborítja villámlással, és
kirendeli a lázadó * ellen. * Jak. 5,17.18.
33. Az ő dörgése ad hírt felőle, mint
a barom a közeledő * viharról.
* Zsolt. 104,14.28.
34. Ezért remeg az én szívem, és csak-
nem kiszökik helyéből.

Elihu beszédének befejezése: Isten felséges volta a zivatarban.

37. Halljátok meg figyelmetesen
az ő hangjának dörgését, és
a zúgást, a mely az ő szájából kijön!
2. Az egész ég * alatt szétereszti azt,
és villámát is a földnek széléig.
* Zsolt. 29,3.
3. Utána hang zendül, az ő fenségé-
nek hangjával mennydörög, s nem
tartja vissza azt, ha szava megzen-
dült.
4. Isten az ő szavával csudálatosan
mennydörög, és nagy dolgokat cse-
lekszik, úgy hogy nem érthetjük.
5. Mert azt mondja a hónak: * Essél
le a földre! És a zápor-esőnek és a
zuhogó zápornak: *Szakadjatok.*
* Zsolt. 147,16. 148,8.
6. Minden ember kezét lepecsétli,
hogy megismerje minden halandó,
hogy az ő műve.
7. Akkor a vadállat az ő tanyájára
húzódik, és az ő barlangjában marad.
8. Rejtekéből előjön a vihar, és az
északi szelektől a fagy.
9. Isten lehellete által támad a * jég,
és szorul össze a víznek szélessége.
* Zsolt. 147,17.
10. Majd nedvességgel öntözi meg a
felleget, s áttöri a borulatot az ő vil-
láma.
11. És az köröskörül forog az ő ve-
zetése alatt, hogy mindazt megtegyék,
a mit parancsol nékik, a föld kerek-
ségének színén.
12. Vagy * ostorul, ha földjének úgy
kell, vagy áldásul juttatja azt.
* rész 26.27.28.
13. Vedd ezt füledbe Jób, állj meg
és gondold meg * az Istennek csu-
dáit. * vers 9. 2 Móz. 9,18.23.
14. Megtudod-é, mikor rendeli azt
rájok az Isten, hogy villanjon az ő
felhőjének villáma?
15. Tudod-é, hogy miként lebegnek
a felhők, *vagy* a tökéletes tudásnak
csudáit *érted-é?*
16. Miképen melegülnek át ruháid,
mikor nyugton van a föld a déli szél-
től?
17. Vele együtt terjesztetted-é ki az
eget, a mely szilárd, mint az aczél-
tükör?
18. Mondd meg nékünk, mit szól-
junk néki? A setétség miatt semmit
sem kezdhetünk.
19. Elbeszélik-é néki, ha szólok? Ha
elmondaná valaki: bizony vége volna!
20. Néha nem látják a napot, bár az
égen ragyog; de szél fut át *rajta* és
kiderül.
21. Észak felől arany*színű világosság*
támad, Isten körül félelmetes dicsőség.
22. Mindenható! Nem foghatjuk meg
őt; nagy az ő hatalma és ítélő ereje,
és a tiszta igazságot el nem nyomja.
23. Azért rettegjék őt az emberek;
a *kevély* bölcsek * közül nem lát ő
egyet sem. * rész 34,19.

Az Úrnak első beszéde a forgószélből. Leírja a teremtésben és világkormányzásban nyilatkozó csodákat és lesújtja Jób bölcselkedését.

38. Majd felele az Úr * Jóbnak a
forgószélből, és monda:
* rész 40,1.
2. Ki az, a ki elhomályosítja az örök
rendet tudatlan beszéddel?
3. Nosza övezd fel, mint férfiú, de-
rekadat, * én majd kérdezlek, te meg
taníts engem! * rész 31,37.
4. Hol voltál, mikor a * földnek ala-
pot vetettem? Mondd meg, ha tudsz
valami okosat! * Péld. 8,27—29.
5. Ki határozta meg mértékeit, ugyan
tudod-é; avagy ki húzta el felette a
mérő zsinórt?
6. Mire bocsátották le * oszlopait,
avagy ki vetette fel szegeletkövét;
* Zsolt. 104,5.
7. Mikor együtt örvendezének a haj-
nalcsillagok, * és Istennek minden
fiai vigadozának? * Zsolt. 148,3.
8. És *kicsoda* zárta el * ajtókkal a ten-
gert, a mikor előtünt, az anyaméh-
ből kijött; * vers 10,11. Zsolt. 33,7.
9. Mikor ruházatává a felhőt tevém,
takarójául pedig a sűrű homályt?
10. Mikor reávontam törvényemet,
zárat és ajtókat veték eléje:
11. És azt mondám: **Eddig jőjj és ne
tovább: * ez itt ellene áll kevély hab-
jaidnak!** * Zsolt. 104,9.

12. Parancsoltál-é a reggelnek, a mióta megvagy? Kimutattad-é a hajnalnak a helyét?
13. Hogy belefogózzék a földnek széleibe, és lerázassanak a gonoszok róla.
14. Hogy átváltozzék mint a megpecsételt agyag, és előálljon, mint egy ruhában.
15. Hogy a gonoszoktól * elvétessék világosságuk, és a fölemelt† kar összetöressék? * rész 21,17—19. † Zsolt. 10,15.
16. Eljutottál-é a tenger forrásáig, bejártad-é a mélységnek fenekét?
17. Megnyíltak-é néked a halálnak kapui; a halál árnyékának kapuit láttad-é?
18. Áttekintetted-é a föld szélességét, mondd meg, ha mindezt jól tudod?
19. Melyik út *visz* oda, hol a világosság lakik, és a sötétségnek hol van a helye?
20. Hogy visszavinnéd azt az ő határába, és hogy megismernéd lakása útjait.
21. Tudod te ezt, hiszen már akkor megszülettél; napjaidnak száma nagy!
22. Eljutottál-é a hónak tárházához; vagy a jégesőnek tárházát láttad-é?
23. A mit fentartottam a szükség idejére, * a harcz és háború napjára? * Józs. 10,11.
24. Melyik út *visz oda*, a hol szétoszlik a világosság, és szétterjed a keleti szél a földön?
25. Ki hasított nyílást a záporesőnek, és a mennydörgő villámnak útat?
26. Hogy aláessék az ember nélkül való földre, * a pusztaságra, holott senki sincsen; * Zsolt. 104,13.16.
27. Hogy megitasson pusztát, sivatagot, és hogy sarjaszszon zsenge pázsitot?
28. Van-é atyja az esőnek, és ki szülte a harmat cseppjeit?
29. Kinek méhéből jött elő a jég, és az ég daráját kicsoda szülte?
30. *Miként* rejtőznek el a vizek mintegy kő *alá*, és *mint* zárul be a mély vizek színe?
31. Összekötheted-é a fiastyúk szálait; a kaszáscsillag * köteleit megoldhatod-é? * rész 9,10.
32. A hajnalcsillagot előhozhatod-é az ő idejében, avagy a gönczölszekeret forgathatod-é fiával együtt?
33. Ismered-é az ég törvényeit, vagy te határozod-é meg uralmát * a földön? * Jer. 31,35.36.
34. Felemelheted-é szavadat a felhőig, hogy a vizeknek bősége beborítson téged?
35. Kibocsáthatod-é a villámokat, hogy elmenjenek, vagy mondják-é néked: Itt vagyunk?
36. Ki helyezett bölcseséget * a setét felhőkbe, vagy a tüneményeknek ki adott értelmet? * rész 32,8.9.
37. Ki számlálta meg a bárányfelhőket bölcseséggel, és ki üríti ki az égnek tömlőit;
38. Mikor a por híg sárrá változik, és a göröngyök összetapadnak?

Folytatás: az állatok világában nyilatkozó csodák Isten bölcseségét tanusítják.

39. Vadászol-é prédát a nőstény oroszlánnak, és az oroszlánkölykök * éhségét kielégíted-é; * Zsolt. 104,20—22.
2. Mikor meglapulnak tanyáikon, *és* a bokrok közt lesben vesztegelnek?
3. Ki szerez a hollónak eledelt, mikor a fiai * Istenhez kiáltoznak; kóválygnak, mert nincs mit enniök? * Zsolt. 147,9. Máté 6,26.
4. Tudod-é a kőszáli zergék ellésének idejét; megvigyáztad-é a szarvasok fajzását?
5. Megszámláltad-é a hónapokat, a meddig vemhesek; tudod-é az ellésök idejét?
6. *Csak* összegörnyednek, elszülik magzataikat, vajudásaiktól megszabadulnak.
7. Fiaik meggyarapodnak, a legelőn nagyranőnek, elszélednek és nem térnek vissza hozzájok.
8. Ki bocsátotta szabadon a vadszamarat, ki oldozta el e szamárnak kötelét,
9. A melynek házául a pusztát * rendelém, és lakóhelyéül a sósföldet? * Jer. 2,24.
10. Kineveti a városbeli sokadalmat, nem hallja a hajtsár kiáltozását.
11. A hegyeken szedeget, az ő legelőjén mindenféle zöld *gazt* felkeres.
12. Akar-é szolgálni néked a bölény? Avagy meghál-é a te jászolodnál?
13. Oda kötheted a bölényt a barázdához kötelénél fogva? Vajjon boronálja-é a völgyeket utánad?
14. Bízhatol-é benne, mivelhogy nagy az ereje, és munkádat hagyhatod-é reá?
15. Hiszed-é róla, hogy vetésedet behordja, és szérűdre betakarítja?
16. Vígan *leng* a struczmadár szárnya: vajjon az eszterág szárnya és tollazata-é az?
17. Hiszen a földön hagyja tojásait, és a porral költeti ki!
18. És elfeledi, hogy a láb eltiporhatja, és a mezei vad eltaposhatja azokat.
19. Fiaival oly keményen bánik,

mintha nem is övéi volnának; ha fá-
radsága kárba vész, nem bánja;
20. Mert Isten a bölcseséget elfeled-
tette vele, értelmet pedig nem adott
néki.
21. De hogyha néki ereszkedik, ki-
neveti a lovat és lovagját.
22. Te adsz-é erőt a lónak, avagy a
nyakát sörénynyel te ruházod-é fel?
23. Felugraszthatod-é, mint a sáskát?
Tüsszögése dicső, félelmetes!
24. *Lábai* vermet ásnak, örvend erejé-
nek, a fegyver elé rohan.
25. Neveti a félelmet; nem remeg, nem
fordul meg a fegyver elől;
26. Csörög rajta a tegez, ragyog a
kopja és a dárda:
27. Tombolva, nyihogva kapálja a
földet, és nem áll veszteg, ha trom-
bita zeng.
28. A trombitaszóra nyerítéssel felel;
messziről megneszeli az ütközetet, a
vezérek lármáját és a csatazajt.
29. A te értelmed miatt van-é, hogy az
ölyv repül, *és* kiterjeszti szárnyait dél
felé?
30. A te rendelésedre száll-é fent a sas,
és rakja-é fészkét a magasban?
31. A kősziklán lakik és tanyázik, a
sziklák párkányain és bérczetetőkön.
32. Onnét kémlel enni való után,
messzire ellátnak szemei.
33. Fiai vért szívnak, és a hol dög van,
mindjárt ott *terem*.

Jób megalázza magát Isten előtt.

34. Szóla továbbá az Úr Jóbnak, * és
monda: * rész 38,1.
35. A ki pert kezd a Mindenhatóval,
czáfolja meg, és a ki az Istennel fed-
dődik, feleljen néki!
36. És szóla Jób az Úrnak, és monda:
37. Ímé, én parányi vagyok, mit fe-
leljek néked? Kezemet a szájamra te-
szem.
38. Egyszer szóltam, de már nem
szólok, avagy kétszer, de nem teszem
többé!

Az Úrnak második beszéde a forgószélből: az elefánt (a héber szó szerint viziló) az Úr erejét mutatja.

40. Ekkor szóla az Úr Jóbnak a
forgószélből, és monda:
2. Nosza! övezd fel, mint férfi, de-
rekadat; és kérdezlek, te pedig taníts
engem!
3. Avagy semmivé teheted-é te az én
igazságomat;* kárhoztathatsz-é te en-
gem azért, hogy te igaz légy?
* Zsolt. 51,6. Róm. 3,5.6.
4. És van-é ugyanolyan karod, mint
az Istennek, mennydörgő hangon szó-
lasz-é, mint ő?
5. Ékesítsd csak fel magadat fénynyel
és méltósággal; ruházd fel magadat
dicsőséggel és fenséggel!
6. Öntsd ki haragodnak tüzét, és láss
meg minden kevélyt és alázd meg
őket!
7. Láss meg minden kevélyt és törd
meg őket, és a gonoszokat az ő helyü-
kön tipord le!
8. Rejtsd el őket együvé a porba,
orczájukat kösd be mélységes sötét-
tel:
9. Akkor én is dicsőítlek, hogy meg-
tartott téged a te jobbkezed!
10. Nézd csak a behemótot, a melyet
én teremtettem, a miként téged is;
fűvel él, mint az ökör!
11. Nézd csak az erejét az ő ágyé-
kában, és az ő erősségét hasának iz-
maiban!
12. Kiegyenesíti farkát, mint valami
czédrust, lágyékának inai egymásba
fonódnak.
13. Csontjai érczcsövek, lábszárai,
mint a vasrudak.
14. Az Isten alkotásainak remeke ez:
az ő teremtője adta meg néki fegy-
verét.
15. Mert füvet teremnek számára a he-
gyek, és a mező minden vadja ott
játszadozik.
16. Lótuszfák alatt heverész, a ná-
dak és mocsarak búvóhelyein.
17. Befedezi őt a lótuszfák árnyéka,
és körülveszik őt a folyami fűzfák.
18. Ha árad is a folyó, nem siet; biz-
ton van, ha szájához a Jordán csap-
na is.
19. Megfoghatják-é őt szemei láttára,
vagy átfúrhatják-é az orrát tőrökkel?!

Folytatás: a nagy czethalon (a héber szó szerint krokodiluson) rajzolja Isten a hatalmát.

41. Kihúzhatod-é a leviáthánt ho-
roggal, leszoríthatod-é a
nyelvét kötéllel?
2. Húzhatsz-é gúzst az orrába, az ál-
lát szigonynyal átfurhatod-é?
3. Vajjon járul-é elődbe sok könyör-
géssel, avagy szól-é hozzád sima be-
szédekkel?
4. Vajjon frigyet köt-é veled, hogy
fogadd őt örökös szolgádul?
5. Játszhatol-é vele, miként egy ma-
dárral; gyermekeid kedvéért megkö-
tözheted-é?
6. Alkudozhatnak-é felette a társak,
vagy a kalmárok közt feloszthatják-é
azt?
7. Tele rakhatod-é nyársakkal a bő-
rét, avagy szigonynyal a fejét?
8. Vesd rá a kezedet, de megemlékez-
zél, hogy a harczot nem ismételed.
9. Ímé, az ő reménykedése csalárd;
puszta látása is halálra ijeszt!

10. Nincs oly merész, a ki őt felverje. Ki hát az, a ki velem szállna szembe?
11. Ki adott nékem elébb, hogy azt visszafizessem? A mi az ég alatt van, mind enyém!
12. Nem hallgathatom el testének részeit, erejének mivoltát, alkotásának szépségét.
13. Ki takarhatja fel ruhája felszínét; két sor foga közé kicsoda hatol be?
14. Ki nyitotta fel orczájának ajtait? Fogainak sorai körül rémület *lakik!*
15. Büszkesége a csatornás pajzsok, összetartva *mintegy* szorító pecséttel.
16. Egyik szorosan a másikhoz lapul, hogy közéje levegő se megy.
17. Egyik a másikhoz tapad, egymást tartják, egymástól elszakadhatatlanok.
18. Tüsszentése fényt sugároz ki, és szemei, mint a hajnal szempillái.
19. A szájából szövétnekek jőnek ki, *és* tüzes szikrák omlanak ki.
20. Orrlyukaiból gőz lövel elő, mint a forró fazékból és üstből.
21. Lehellete meggyujtja a holt szenet, és a szájából láng lövel elő.
22. Nyakszirtjén az erő tanyáz, előtte félelem ugrándozik.
23. Testének részei egymáshoz tapadtak; kemény önmagában és nem izegmozog.
24. Szíve kemény, mint a kő, oly kemény, mint az alsó malomkő.
25. Hogyha felkél, hősök is remegnek; ijedtökben veszteg állnak.
26. Ha éri is a fegyver, nem áll meg benne, *legyen bár* dárda, kopja vagy kelevéz.
27. Annyiba veszi a vasat, mint a pozdorját, az aczélt, mint a korhadt fát.
28. A nyíl vesszője el nem űzi őt, a parittyakövek pozdorjává változnak rajta.
29. Pozdorjának tartja a buzogányütést is, és kineveti a bárd suhogását.
30. Alatta éles cserepek vannak; mint szeges borona hentereg az iszap felett.
31. Felkavarja a mély vizet, mint a fazekat, a tengert olyanná teszi, mint a festékedény.
32. Maga után világos ösvényt hagy, azt hinné *valaki,* a tenger megőszült.
33. Nincs e földön hozzá hasonló, a mely úgy teremtetett, hogy ne rettegjen.
34. Lenéz minden nagy állatot, ő a király minden ragadozó felett.

Jób töredelme.

42. Jób pedig felele az Úrnak, és monda:
2. Tudom, hogy te mindent megtehetsz, és senki téged el nem fordíthat attól, a mit elgondoltál.
3. Ki az — mondod — a ki gáncsolja az örök rendet tudatlanul? Megvallom azért, hogy nem értettem; csodadolgok ezek nékem, és fel nem foghatom.
4. Hallgass hát, kérlek, én hadd beszéljek; én kérdezlek, te pedig taníts meg engem!
5. Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szemeimmel * látlak téged. * rész 40,1. 4 Móz. 12,6–8.
6. Ezért hibáztatom *magam* és bánkódom a porban és hamuban!

Isten igazat ád Jóbnak barátaival szemben.

7. Miután pedig e szavakat mondotta vala az Úr Jóbnak, szóla a Témánból való Elifáznak: Haragom felgerjedt ellened és két barátod ellen, mert nem szóltatok felőlem igazán, mint az én szolgám, Jób.
8. Most azért vegyetek magatokhoz hét tulkot és hét kost, és menjetek el az én szolgámhoz Jóbhoz, és áldozzatok magatokért égőáldozatot; Jób pedig, az én szolgám, imádkozzék * ti érettetek; mert csak az ő személyére tekintek, hogy retteneteset ne cselekedjem veletek, mivelhogy nem szóltatok felőlem igazán, mint az * én szolgám Jób.
* Jak. 5,6. † rész 13,7–10.
9. Elmenének azért a Témánból való Elifáz, a Sukhból való Bildád és a Naamából való Czófár, és úgy cselekedének, a miképen mondotta vala nékik az Úr, és az Úr tekinte Jóbnak személyére.

Isten megáldja Jóbot jobban mint az előtt.

10. Azután eltávolítá Isten Jóbról a csapást, miután imádkozott vala * az ő barátaiért, és kétszeresen visszaadá az Úr Jóbnak mindazt, a mije volt.
* vers 8.
11. És leméne hozzá minden fiútestvére és minden leánytestvére és minden előbbi ismerőse, és evének ő vele együtt kenyeret az ő házában; sajnálkozának felette és vigasztalák őt mindama nyomorúság miatt, a melyet az Úr reá bocsátott vala, és kiki ada néki egy-egy pénzt, és kiki egy-egy aranyfüggőt.
12. Az Úr pedig jobban megáldá a Jób *életének* végét, mint kezdetét, mert lőn néki * tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer igás ökre és ezer szamara. * rész 1,3.
13. És lőn néki hét * fia és három leánya. * rész 1,2
14. És az elsőnek neve vala Jémima, a másodiké Kecziha, a harmadiké Kéren-Happuk.

15. És nem találtatnak vala olyan szép leányok, mint a Jób leányai, abban az egész tartományban, és az ő atyjok örökséget is ada nékik az ő fiútestvéreik között.

16. Jób pedig él vala ezután száznegyven esztendeig, és látja vala az ő fiait és unokáit negyedízig.

17. És meghala Jób jó vénségben és betelve az élettel.

ZSOLTÁROK KÖNYVE.

ELSŐ KÖNYV.

A kegyesek boldogsága. Az istentelenek boldogtalansága.

1. Boldog ember az, a ki nem jár gonoszok tanácsán, * bűnösök útján meg nem áll, és † csúfolódók székében nem ül;
* Zsolt.26,4.5.119,1. Péld.1,10.15. † Jer.15,17.
2. Hanem az Úr törvényében van gyönyörűsége, * és az ő törvényéről gondolkodik éjjel és nappal.
* 5.Móz.17,19. Józs.1,8.
3. És olyan lesz, mint a folyóvizek mellé * ültetett fa, a mely idejekorán megadja gyümölcsét, és levele nem hervad el; és minden munkájában jó szerencsés lészen. * Jer.17,8.
4. Nem úgy a gonoszok, hanem, mint a * polyva, a mit szétszór a szél.
* Jób 21,18. Zsolt.35,5.37,36. Ésa.17,13.14.
5. Azért nem * állhatnak meg a gonoszok az ítéletben; sem a bűnösök az igazak gyülekezetében.
* Jób 13,16. Máté 25,33—41.46.
6. Mert tudja az Úr az igazak útját; a gonoszok * útja pedig elvész.
* Zsolt.37,18—20. Jób 23,10.

Jövendölés a Krisztus országáról és ellenségei felett való diadaláról.

2. Miért * dühösködnek a pogányok, és gondolnak hiábavalóságot a népek? * Csel.4,25—27.
2. A föld királyai * felkerekednek és a fejedelmek együtt † tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen:
* 2 Sám.5,17.22.8,12. † Máté 26,3.4.
3. Szaggassuk le az ő bilincseiket, és * dobjuk le magunkról köteleiket!
* Jer.10,20.
4. Az egekben * lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket. * Zsolt.37,13.59,9.
5. Majd szól nékik haragjában, * és megrettenti őket gerjedelmében:
* Zsolt.46,7.
6. Én kentem ám fel az én királyomat a Sionon, * az én szent hegyemen! * 1 Sám.13,14.16,1.13. Mik.4,7.
7. Törvényül hirdetem: Az Úr mondá nékem: **Én fiam * vagy te; én ma nemzettelek téged.**
* Zsolt.89,28. Csel.13,32.33. Zsid.1,4.5.5,5.
8. Kérjed tőlem és * odaadom néked a pogányokat örökségül, és birtokodul a föld határait. * Zsolt.82,8.22,28.
9. Összetöröd * őket vasvesszővel; széjjelzúzod őket, mint cserépedényt.
* Zsolt.18,38.39. Jel.2,26.27.19,15.
10. Azért, királyok, legyetek eszesek, és okuljatok földnek bírái!
11. Szolgáljátok az * Urat félelemmel, és örüljetek reszketéssel. * vers 2.
12. Csókoljátok a Fiút, * hogy meg ne haragudjék és el ne veszszetek az úton, mert hamar felgerjed az ő haragja. Boldogok mindazok, a kik ő benne bíznak!
* vers 6.7. Zsolt.34,9. Luk.9,35. Róm.9,33.

Bizalom Istenben minden ellenséggel szemben.

3. Dávid zsoltára; fia, * Absolon elől való futásakor.
* 2 Sám.15,13—18.16,11.
2. Uram! mennyire * megsokasodtak ellenségeim! sokan vannak a reám támadók! * Zsolt.25,19.
3. Sokan mondják az én lelkem felől: Nincs számára * segítség Istennél. Szela. * 2 Sám.17,2.
4. De te, oh Uram! * paizsom vagy nékem, dicsőségem, az, a ki † felmagasztalja az én fejemet.
* 1 Móz.15,1. † Zsolt.27,6.110,7.
5. Felszóval kiálték az Úrhoz, és ő meghallgata engemet, az ő szentsége hegyéről. Szela.
6. Én lefekszem és elalszom; felébredek, mert az Úr * támogat engem.
* vers 4. Zsolt.4,9.
7. Nem félek * sok ezernyi néptől sem, a mely köröskörül felállott ellenem. * vers 4.6. Zsolt.27,3.
8. Kelj fel Uram, tarts meg engem Istenem, mert te verted arczul minden ellenségemet; a gonoszok * fogait összetörted. * Zsolt.58,7. 2 Sám.15,31.
9. Az Úré a szabadítás; *legyen* a te népeden a te * áldásod. Szela.
* Ésa.43,11. Hózs.13,4.

Dávid esteli imája, tele bízó hittel az ellenségekkel szembe. Isten megszégyeníti a jó barátok kishitűségét.

4. Az éneklőmesternek a neginóthra, Dávid zsoltára.
2. Mikor kiáltok, * hallgass meg en-

gem, igazságomnak Istene; szorultságomban tág tért adtál nékem; könyörülj rajtam és halld meg az én imádságomat! * Zsolt.5,2.
3. Emberek fiai! Meddig lesz gyalázatban az én dicsőségem? *Meddig* szerettek hiábavalóságot, és kerestek hazugságot? Szela.
4. Tudjátok meg hát, hogy kedveltjévé választott * az Úr; meghallja az Úr, ha hozzá kiáltok!
* Zsolt.2,6.1 Sám.13,14.16,1.13.
5. Haragudjatok, * de ne vétkezzetek: beszéljetek szívetekkel a ti ágyasházatokban és csillapodjatok! Szela.
* Eféz.4,26.
6. Igazságnak * áldozatával áldozzatok, és bízzatok az Úrban.
* Zsolt.51,21.
7. Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk * arczodnak világosságát, oh Uram!
* 4 Móz.6,24—26.
8. Nagyobb örömöt adsz *így* szívembe, mint a mikor sok az ő búzájok és boruk.
9. **Békességben * fekszem le és legott elaluszom; mert te Uram egyedül adsz nékem bátorságos lakozást.** * Zsolt.3,6.

Dávid reggeli imája, tele bizalommal, hogy az igazságos Isten megsegíti őt istentelen ellenségei ellen.

5. Az éneklőmesternek a nehilótra, Dávid zsoltára.
2. Uram, figyelmezz * szavaimra; értsd meg az én sóhajtásomat!
* Zsolt.4,2.17,1.
3. Ügyelj az én kiáltásom szavára, én Királyom és én Istenem; mert én hozzád imádkozom!
4. Uram, jó reggel hallgasd meg az én szómat; jó reggel * készülök hozzád és vigyázok. * Zsolt.59,17.
5. Mert nem olyan Isten vagy te, a ki hamisságban gyönyörködnél; nem lakhatik tenálad gonosz.
* Róm.1,8.Zsolt.34,17.Máté 7,22.23.
6. Nem állhatnak meg szemeid előtt a kevélyek,*gyűlölsz te minden bűnt cselekedőt. * Zsolt.1,5.11,5.Jób.13,16.
7. Elveszted,* a kik hazugságot szólnak; a vérszopó és álnok embert útálja az Úr. * Zsolt.9,6.Csel.5,3.5,8.10.
8. Én pedig a te kegyelmed sokaságából házadba mehetek; * leborulok szent templomodban a te félelmedben. * 2 Sám.6,17.
9. Uram, vezess engem a te igazságodban * az én ellenségeim miatt; egyengesd előttem a te útadat!
* Zsolt.27,11.
10. Mert nincsen az ő szájokban egyenesség, belsejök csupa romlottság; nyitott sír * az ő torkuk, nyelvökkel hizelkednek. * Róm.3,13.14.
11. Kárhoztasd őket, oh Isten; essenek el saját tanácsaik által; taszítsd el őket vétkeik sokasága miatt, mert fellázadtak ellened.
12. És majd örülnek mindnyájan, a kik bíznak benned; mindörökké vígadjanak, és te megoltalmazod őket, és örvendeznek te benned, * a kik szeretik a te nevedet.
* Dán.3,28. Zsolt.68,3.
13. Mert te, Uram, megáldod az igazat, körülveszed a te * jóvoltoddal, mint egy paizszsal. * Zsolt.3,3.

Bűnbánati ének testi és lelki szenvedések közt. Reménység az Úr segedelmében.

6. Az éneklőmesternek a neginóthra, a seminith szerint: Dávid zsoltára.
2. Uram, ne feddj * meg engem haragodban, és ne ostorozz engem búsulásodban. * Zsolt.38,2.
3. Könyörülj rajtam Uram, mert ellankadtam: gyógyíts meg engem Uram, mert megháborodtak csontjaim!
4. Lelkem is igen megháborodott, és te, oh Uram, míglen?
5. Térj vissza Uram, mentsd ki lelkemet, segíts meg engem kegyelmedért;
6. Mert nincs emlékezés rólad a halálban, a seolban kicsoda dicsőít téged?
7. Elfáradtam * sóhajtozásomban, egész éjjel áztattam ágyamat, könyhullatással öntöztem nyoszolyámat.
* Jób.7,3. 4.
8. Szemem a bánattól * elbágyadt, megvénhedett minden szorongatóm miatt. * Zsolt.31,10.Jób.17,6.
9. Távozzatok tőlem mind, ti * bűnt cselekedők, mert meghallgatja † az Úr az én siralmam szavát.
* Zsolt.101,7.8. † Zsolt.3,4—6.
10. Meghallgatja az Úr az én * könyörgésemet, elfogadja az Úr az én imádságomat. * Zsolt.10,17.
11. Megszégyenül * majd és igen megháborodik minden ellenségem; meghátrálnak és megszégyenülnek hirtelen. * Zsolt.35,4.40,15.

Az igazságos Isten megmenti az igaz-szívű Dávidot az igazságtalan ellenség ellen.

7. Dávid siggajonja, a melyet az Úrhoz énekelt a * Benjáminita Kús beszéde miatt. * 2 Sám.16,5—11.
2. Én Uram Istenem, benned bízom, oltalmazz meg engem minden üldözőmtől, és szabadíts meg engem,

3. Hogy szét ne tépje,* mint az oroszlán az én lelkemet, szét ne szaggassa, ha nincsen szabadító. * Zsolt.10,9.
4. Én Uram Istenem, ha cselekedtem ezt, ha hamisság van az én kezeimben.
5. Ha gonoszszal * fizettem jó emberemnek, és háborgattam ok nélkül való ellenségemet: * Jób 31,7.8.
6. *Akkor* ellenség üldözze lelkemet s érje el és tapodja földre az én életemet, és sujtsa porba az én dicsőségemet. Szela.
7. Kelj fel, Uram,* haragodban, emelkedjél fel ellenségeim dühe ellen; serkenj fel mellettem, te, a ki parancsoltál ítéletet! * Zsolt.44,24.142,8.
8. És népek gyülekezete vegyen téged körül, és felettök térj vissza a magasságba.
9. Az Úr ítéli meg a népeket. Bírálj meg engem Uram, az én * igazságom és ártatlanságom szerint! * 1 Móz.18,25. Zsolt.18,21—25.
10. Szünjék meg, kérlek, a gonoszok rosszasága és erősítsd meg az igazat; mert az igaz Isten vizsgálja meg a szíveket * és veséket. * Jer.11,20. Jel.2,23.
11. Az én paizsom az Istennél van, a ki * megszabadítja az igazszívűeket. * Zsolt.9,5.
12. Isten igaz biró; és olyan Isten, a ki mindennap haragszik.
13. Ha meg nem tér *a gonosz*,* kardját élesíti, kézívét felvonja és felkészíti azt. * 5 Móz.32,41. Sir.2,4.
14. Halálos eszközöket fordít reá, és megtüzesíti nyilait.
15. Ímé, álnoksággal * vajúdik *a gonosz*, hamisságot fogan és hazugságot szül. * Jób 15,35. Ésa.59,4.
16. Gödröt ás és mélyre vájja azt; de beleesik * a verembe, a mit csinált. * Péld.5,22. Zsolt.9,16.
17. Forduljon vissza fejére az, a mit elkövetett, és szálljon feje tetejére az ő erőszakossága.
18. Dicsérem az Urat az ő igazsága szerint, és * éneklek a felséges Úr nevének. * Zsolt.9,5—7.18,21—28.

Istennek a teremtésben nyilvánuló nagysága. Az emberfiának alacsonysága és méltósága.

8. Az éneklőmesternek a gittithre; Dávid * zsoltára. * 2 Sám.23,1.
2. Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész * földön, a ki az egekre helyezted dicsőségedet. * Ésa.6,3.
3. A csecsemők és csecsszopók szájával * erősítetted meg hatalmadat a te ellenségeid miatt, hogy a gyűlölködőt és bosszúállót elnémítsd. * Mát.21,16.
4. Mikor látom egeidet, a te újjaidnak munkáját; * a holdat és a csillagokat, a melyeket teremtettél: * Zsolt.102,26.
5. Micsoda az ember — *mondom* — hogy megemlékezel róla? * és az embernek fia, hogy gondod van reá? * Jób 7,17. Zsid.2,6.
6. Hiszen kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt!
7. Úrrá tetted őt * kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél; * 1 Kor.15,27. Zsid.2,5—8.
8. Juhokat és mindenféle barmot, és még a mezőnek vadait * is; * Jer.27,6.
9. Az ég madarait és a tenger * halait, *mindent*, a mi a tenger ösvényein jár. * 1 Móz.1,28.29.
10. Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön!

Hálaének az ellenségektől lett szabadulásért és további segítség kérése.

9. Az éneklőmesternek a múthlabbén szerint; * Dávid zsoltára. * 2 Sám.23,1.
2. Dicsérlek * Uram teljes szívemmel, hirdetem minden csudatételedet. * Zsolt.138,1.2.
3. Örülök * és örvendezek tebenned, zengedezem, oh Magasságos, a te nevedet; * Zsolt.31,8.9.
4. Hogy az én * ellenségeim meghátráltak, elbuktak és elvesztek a te orczád előtt; * 2 Sám.22,1—51.
5. Hogy véghezvitted ítéletemet * és ügyemet: az ítélő-székben ültél, mint igaz bíró. * Zsolt.7,9.12.
6. Megdorgáltad a pogányokat, elvesztetted a gonoszt: nevöket mindörökre kitörölted.
7. Az ellenség megszünt, elpusztult örökre; és a városoknak, a miket feldúltál még az emlékezetök is elveszett.
8. Az Úr pedig örökké trónol, ítéletre készítette * el az ő székét. * Zsolt.103,19.
9. És ő megítéli a * világot igazsággal, törvényt tesz a népeknek méltányosan. * 1 Móz.18,25. Zsolt.96,13.
10. És lesz az Úr nyomorultak * kővára, kővár a szükség idején. * Zsolt.37,39.46,2.
11. Azért te benned bíznak, a kik ismerik a te nevedet; mert * nem hagytad el, Uram, a kik keresnek téged. * Zsolt.34,5.6.36,11.
12. Zengjetek az Úrnak, a ki Sionban lakik; * hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit. * 1 Kir.9,3. Zsolt.76,3.133,13.14.
13. Mert számon kéri a *kiontott* vért, megemlékezik rólok, nem feledkezik el a szegények * kiáltásáról. * Zsolt.34,18.
14. Könyörülj rajtam, Uram! lásd meg az én nyomorúságomat, a mely

gyűlölőim miatt van, a ki felemelsz
engem a halál kapuiból;
15. Hogy hirdessem minden dicséretedet Sion leányának kapuiban; hadd
örvendjek a te szabadításodban.
16. Besülyedtek * a pogányok a verembe, a melyet ástak; a hálóban, a
melyet elrejtettek, megakadt a lábok.
* Zsolt. 16, 17.
17. Megismertetett az Úr, ítéletet hozott; a gonoszt annak kezemunkájával ejtette el. Higgajon. Szela.
18. Seolba jutnak a gonoszok, *oda*
minden nép, a mely elfeledkezik Istenről.
19. Mert a szegény * nem lesz végképen elfelejtve, a nyomorultak reménye sem vész el örökre. *Luk. 12, 6. 7.
20. Kelj fel Uram, ne hatalmasodjék
el a halandó; ítéltessenek meg a pogányok te előtted!
21. Rettentsd meg, Uram, őked; tudják meg a pogányok, hogy * halandók ők! Szela. * Zsolt. 10, 18.

Panasz, hogy az ellenség kevélységével szembe késik az Isten segedelme, és könyörgés az elnyomottak megmentéséért.

10. Uram, miért állasz távol? Miért
rejtőzöl * el a szükség idején? * Zsolt. 13, 2.
2. A gonosznak kevélysége miatt sanyarog a szegény. Essenek * foglyul
a cseleknek, a miket koholtak.
* Zsolt. 7, 16. Jób 18, 7.
3. Mert dicsekszik a gonosz az ő * lelkének kivánságával, és a fösvény megveti és szidja az Urat. * 5 Móz. 29, 19. 20.
4. A gonosz az ő haragos kevélységében senkit sem tudakoz; * nincs Isten, ez minden gondolatja. * Zsolt. 14, 1.
5. Szerencsések az ő útai minden időben; messze vannak tőle ítéleteid, elfújja minden ellenségét.
6. Azt mondja szívében: Nem * rendülök meg soha örökké, mert nem
esem bajba. * Jel. 18, 7. 8.
7. Szája telve átkozódással, csalárdsággal * és erőszakossággal; nyelve
alatt hamisság és álnokság.
* Róm. 3, 13—17.
8. Az utczák zugaiban lappang, a
rejtekhelyeken megöli az ártatlant,
szemei lesnek az ügyefogyottra.
9. Leselkedik a rejtekhelyen, leselkedik, mint az oroszlán az ő barlangjában, hogy elragadja a szegényt; elragadja * a szegényt, mihelyt hálójába foghatja azt. * Zsolt. 37, 32. 9, 19.
10. Lenyomja, tiporja, és erejétől
elesnek az ügyefogyottak.
11. Azt mondja szívében: Elfelejtkezett * Isten, elrejtette arczát: nem
is látott soha! * Zsolt. 94, 7.
12. Kelj fel Úr-Isten, emeld fel kezedet; ne feledkezzél el a szegényekről!
13. Miért szidja Istent a gonosz? *Miért*
mondja szívében: Nem keresed *rajta.*
14. Te * látod *ezt*, mert te megnézed a
hamisságot és a fájdalmat, hogy rávessed kezed. Te reád hagyja † magát
az ügyefogyott, az árvának is te vagy
segedelme. * Zsolt. 94, 9. 10. † Zsolt. 68, 6.
15. Törd össze a gonosznak * karját; és
keressed a rosszon az ő gonoszságát,
míg már nem találsz.
* Jób 38, 15. Zsolt. 104, 35.
16. Az Úr király * mindenha és mindörökké; a pogányok kivesznek † az ő
földjéről. * Zsolt. 146, 10. † 3 Móz. 25, 23.
17. A szegények * kivánságát meghallgatod, oh Uram! Megerősíted szívöket, füleiddel figyelmezel, * Zsolt. 65, 3.
18. Hogy ítéletet tégy az árvának és
nyomorodottnak, hogy többé már ne
rettentsen a földből való ember.

Ellenségeitől való szorongattatásai közt Dávid az Úrban bízik.

11. Az éneklőmesternek; Dávidé.
Az Úrban bízom; hogy mondhatjátok az én lelkemnek: fuss * a ti
hegyetekre, mint a madár?!
* 1 Sám. 16, 19.
2. Mert ímé, a gonoszok megvonják
az íjat, ráillesztették nyilokat az idegre, hogy a sötétségben az * igazszívűekre lövöldözzenek. * Zsolt. 37, 14.
3. Mikor a fundamentomok is elrontattak, mit cselekedett az igaz?
4. Az Úr az ő szent * templomában, az
Úr † trónja az egekben; az ő szemei látják, szemöldökei megpróbálják az
emberek fiait. * Hab. 2, 20. † Ésa. 66, 1.
5. Az Úr az igazat * megpróbálja, a gonoszt pedig, az álnokság kedvelőjét,
gyűlöli az ő † lelke.
* Zsolt. 26, 2. 3. † Zsolt. 5, 5.
6. Hálókat hullat a gonoszokra; tűz,
kénkő * és égető szél az ő osztályrészök! * Ezék. 38, 22.
7. Mert az Úr igaz; * igazságot szeret, az igazak látják az † ő orczáját.
* 5 Móz. 10, 17. † Zsolt. 33. 18.

Panasz a kegyesek fogyása és az istentelenek elhatalmazása miatt. Bizalom az Isten segedelmében.

12. Az éneklőmesternek a seminithre; Dávid * zsoltára.
* 1 Krón. 25, 1.
2. Segíts Uram, mert elfogyott a kegyes, mert * eltüntek a hívek az emberek fiai közül. * Ésa. 57, 1. Jer. 7, 28.
3. Hamisságot * szól egyik a másiknak; hizelkedő ajakkal kettős szívből
szólnak. * Jer. 5, 1—3. Mik. 6, 4—6.
4. Vágja ki az Úr mind a hizelkedő aj-

kakat, a nyelvet, a mely nagyokat
mond.
5. A kik ezt mondják: Nyelvünkkel
felülkerekedünk, ajkaink velünk
vannak; ki lehetne Úr felettünk?
6. A szegények elnyomása miatt, a
nyomorultak nyögése miatt legott fel-
kelek, azt mondja az Úr; biztosságba
helyezem azt, a ki arra vágyik.
7. Az Úr beszédei * tiszta beszédek,
mint földből való kohóban megol-
vasztott ezüst, hétszer megtisztítva.
* Zsolt.18,31.119,40. Péld.30,5.
8. Te Uram, tartsd meg őket; őrizd
meg őket e nemzetségtől örökké.
9. Köröskörül járnak a gonoszok, mi-
helyt az aljavalóság * felmagasztal-
tatik az emberek fiai közt. * Péld.28,12.

A késedelmező segítség után való vágy az ellenség nyomása alatt. Isten jóságába bízó reménység.

13. Az * éneklőmesternek; † Dávid
zsoltára.
* 2 Sám.23,1. † 1 Krón.25,1.
2. Uram, meddig * felejtkezel el ró-
lam † végképen? Meddig rejted el or-
czádat tőlem? * Zsolt.77,8—11. † Zsolt.10,1.
3. Meddig tanakodjam lelkemben,
bánkódjam szívemben naponként?
Meddig hatalmaskodik az én ellen-
ségem rajtam?
4. Nézz ide, felelj nékem, Uram Is-
tenem; világosítsd meg szemeimet,
hogy el ne aludjam a halálra;
5. Hogy ne mondja ellenségem: meg-
győztem őt; háborgatóim * ne örül-
jenek, hogy tántorgok. * Zsolt.25,2.
6. Mert én a te kegyelmedben bíztam,
örüljön a * szívem a te segítségednek;
hadd énekeljek az Úrnak, hogy jót
tett velem! * Zsolt.4,7.8.5,11.12.

Fohász az embereknek általános romlottságából való megváltásért.
(V. ö. Zsolt.53.)

14. Az éneklőmesternek; Dávidé.
Azt mondja a balgatag * az
ő szívében: Nincs Isten. Megromlot-
tak, útálatosságot cselekedtek; nincs,
a ki jót cselekedjék. * Zsolt.10,4.53,3.
2. Az Úr letekintett a mennyből az
emberek fiaira, hogy meglássa, * ha
van-é értelmes, Istent kereső?
* Zsolt.33,12.
3. Mindnyájan elhajlottak; egyetem-
ben * elromlottak, nincs, a ki jót csele-
kedjék, nincsen csak egy sem.
* Róm.3,11—17.
4. Nem tudják-é *ezt* mind a gonoszté-
vők, a kik megeszik az én * népemet,
mintha kenyeret ennének, az Urat
pedig segítégül nem hívják?
* Zsolt.79,7. Hós.7,7.
5. Majd rettegnek rettegéssel, mert
Isten az igaz nemzetséggel van!
6. A szegénynek tanácsát kicsúfoljá-
tok, mert az Úr az ő bizodalma.
7. Vajha eljőne Sionból * Izráelnek a
szabadítás! Mikor az Úr † visszahozza
népének foglyait, Jákób örül majd és
vigad Izráel. * Zsolt.53,7. † 1 Krón.15,13.

Ki marad meg Istennél?
(V. ö. Zsolt.24,3—5.)

15. Dávid zsoltára.
Uram, kicsoda * tartózkod-
hatik sátorodban, kicsoda lakozhatik
szent hegyeden?
* Zsolt.24,3.4. Ésa.33,14.15.
2. A ki tökéletességben jár, igazsá-
got cselekszik, és igazat szól az ő szí-
vében.
3. Nem rágalmaz * nyelvével; nem
tesz rosszat felebarátjának, † és nem
szerez gyalázatot rokonainak.
* Jak.1,26. † Jób 17,4.
4. A megbélyegzett útálatos az ő sze-
meiben, de az Urat * félőket tiszteli:
a ki kárára esküszik, és meg nem
változtatja. * Zsolt.104,4—6.
5. Pénzét nem adja * uzsorára, és nem
vesz el ajándékot az ártatlan † ellen.
A ki ezeket cselekszi, nem rendül meg
soha örökké.
* 3 Móz.25,36.37. † 5 Móz.16,19. Péld.15,27.

Az Úr Szentének szép öröksége és halálból való kiszabadulása.

16. Dávid miktámja.
Tarts meg engem Istenem,
mert benned bízom.
2. Ezt mondom az Úrnak: Én Uram
vagy te; feletted való jóm nincsen.
3. A szentekben, a kik e földön
vannak és a felségesekben, bennök
van * minden gyönyörűségem.
* Zsolt.101,6.
4. Megsokasodnak fájdalmaik, a kik
más *isten után* sietnek; nem áldozom
meg véres italáldozatjokat és nem
veszem nevöket ajkaimra.
5. Az Úr az én * osztályos részem és
poharam; te támogatod az én sorso-
mat. * Sir.3,24.
6. Az én részem kies helyre esett,
nyilván szép örökség jutott nékem.
7. Áldom az Urat, a ki tanácsot adott
nékem; még éjjel is * oktatnak en-
gem az én veséim. * Zsolt.63,7.
8. Az Úrra * néztem szüntelen; mert
jobb kezem † felől van, meg nem ren-
dülök. * Zsolt.28,7.49,16. Csel.2,25—28.
† Zsolt.109,31.110,5.
9. Azért örül az én szívem és örven-
dez az én lelkem; testem is biztos-
ságban lakozik.
10. Mert nem hagyod * lelkemet a seol-

ban; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson. *Zsolt.86,13.88,6.7. 116,8.9. Csel.2,31. Ésa.53,10—12.
11. **Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes *öröm van tenálad; a te jobbodon gyönyörűségek vannak örökké.** *Zsolt.17,15.

Az igaznak könyörgése a hatalmas és gazdag ellenségek álnokságától való szabadulásért.

17. Dávid imádsága.
Hallgasd meg, Uram, az igazságot, vedd észre * könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra, mely nem jő csalárd ajakról. *Zsolt.4,2.5,2.
2. A te orczádtól jőjön ki ítéletem, a te szemeid * hadd lássanak igazat. *Zsolt.43,1.
3. Megpróbáltad az én szívemet, meglátogattál éjjel; próbáltál engem, nem találtál * semmi *rosszat; ha tán* gondoltam *is*, nem jött ki a számon. *Zsolt.139,1—3.
4. Az emberek cselekedeteinél a te ajkad * igéjével vigyáztam az erőszakosnak ösvényeire. *Jób 21,23. Zsolt.119,120.
5. Ragaszkodtak lépteim a te ösvényeidhez, nem ingadoztak lábaim.
6. Hívtalak én, mert te felelhetsz nékem, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg az én beszédemet.
7. Mutasd meg csudálatosan a te kegyelmedet, a ki megszabadítod jobboddal a te benned bízókat a támadóktól.
8. Tarts meg engemet, mint szemed fényét; szárnyaid árnyékába rejts el engemet.
9. A gonoszok elől, a kik pusztítanak engem; ellenségeim elől, a kik lelkendezve vesznek körül engem.
10. Megkövéredett szívöket elzárták, szájokkal kevélyen szólanak.
11. Körülvettek most minket mentünkben; szemeiket ránk szegzik, hogy földre terítsenek.
12. Hasonlók az oroszlánhoz, a mely zsákmányra * szomjaz, és a rejtekhelyen ülő oroszlánkölyökhöz. *Zsolt.10,9.
13. Kelj fel, oh Uram! Szállj vele szembe, terítsd le őt, szabadítsd meg lelkemet a gonosztól fegyvereddel;
14. Az emberektől, oh Uram, kezeddel, a világ embereitől! Az ő osztályrészük az életben van; * megtöltöted hasukat javaiddal, bővölködnek fiakkal, a miök pedig marad, gyermekeikre hagyják. *Jób 21,8—13.
15. Én igazságban nézem a te orczádat, megelégszem a te ábrázatoddal, midőn * felserkenek. *Jób 19,26.27. Dán.12,1.

Csodálatos szabadításért való hálaadás és bizalom az Istennek erős segedelmébe.
(V. ö. 2 Sám.22.)

18. Az éneklőmesternek, az Úr szolgájától, Dávidtól, a ki az Úrhoz ez ének szavait azon a napon mondotta, a melyen az Úr megszabadította * őt minden ellenségének kezéből, és a Saul kezéből. *2 Sám.22,1.2.
2. És monda: Szeretlek Uram, én erősségem!
3. **Az Úr az én kősziklám, váram és szabadítóm; az én Istenem, az én kősziklám, * ő benne bízom: az én paizsom, idvességem szarva, menedékem.** *Zsid.2,13.
4. Az Úrhoz kiáltok, a ki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtől. *Zsolt.66,17—19.
5. Halál kötelei vettek körül, * s az istentelenség árjai rettentettek engem. *Zsolt.116,3. 1 Sám.19,10—12.23,26. 2 Sám.21,15—17.
6. A Seol kötelei vettek körül; a halál tőrei fogtak meg engem.
7. Szükségemben az Urat hívtam, és az én * Istenemhez kiáltottam; szavamat meghallá templomából, és kiáltásom eljutott füleibe. *Zsolt.16,8.
8. Megindult, * megrendült a föld, s a hegyek fundamentomai inogtak; és megindultak, mert haragra gyúlt. *Bir.5,4.5.
9. Füst szállt fel orrából, és szájából emésztő * tűz; izzó szén gerjedt belőle. *Zsid.12,29.
10. Lehajtotta * az eget és leszállt, és homály volt lábai alatt. *Ésa.19,1.
11. Kérubon * haladt és röpült, és a szelek † szárnyain suhant. *2 Móz.15,18—22. †Zsolt.104,4.
12. A sötétséget tette rejtekhelyévé; sátora * körülötte a sötét felhők és sűrű fellegek. *Ésa.50,3.
13. Az előtte lévő fényességből * felhőin jégeső tört át és * eleven szén. *2 Móz.24,17. †Zsolt.97,3.4.
14. És dörgött az Úr * a mennyekben, és a Magasságos zengett; † *és* jégeső *hullt* és eleven szén. *1 Sám.7,10. †Józs.10,11.
15. És kibocsátá nyilait és elszéleszté azokat, * villámokat szórt és megháborította azokat. *Bir.5,20.
16. És meglátszottak a vizek medrei s megmutatkoztak a világ fundamentomai; a te feddésedtől, Uram, a te orrod leheletének fuvásától.
17. Lenyúlt a magasból és felvett engem; kivont * engem nagy vizekből. *1 Sám.22.17. Zsolt.69,15. Jób 22,11.
18. Megszabadított engem az én erős ellenségemtől, * s az én gyűlölőimtől,

a kik hatalmasabbak voltak nálam-
nál. * 1 Sám.24,15.
19. Rám jöttek * veszedelmem nap-
ján; de az Úr volt az én támaszom.
* 1 Sám.23,26–28. rész 19,10–12.
20. És kivitt engem tágas helyre; ki-
ragadt engem, mert kedvét leli ben-
nem.
21. Az Úr megfizetett nékem igazsá-
gom szerint, * kezeimnek tisztasága
szerint fizetett meg nékem;
* Zsolt.7,9. 2 Sám.22,21–25.
22. Mert megőriztem * az Úrnak útait.
és gonoszul nem távoztam el az én
Istenemtől. * 1 Kir.9,4.11,33.
23. Mert minden * ítélete előttem, és
rendeléseit nem hánytam el magam-
tól. * 5 Móz.17,19.20. 1 Kir.3,14.19.9,4.
24. És tökéletes * voltam előtte, őriz-
kedtem † az én vétkemtől.
* 1 Kir.9,4.15,5. † 1 Sám.25,22.23.
25. És megfizetett nékem az Úr az
én igazságom * szerint; kezeim tisz-
tasága szerint, a mi szemei előtt van.
* vers 23.24.
26. Az irgalmashoz * irgalmas vagy: a
tökéleteshez tökéletes vagy. * Máté 5,7.
27. A tisztával tiszta vagy; s a visz-
száshoz visszás * vagy. * 3 Móz.26,23.24.
28. Mert te megtartod a nyomorult
népet, és a kevély szemeket * meg-
alázod; * Ésa.2,11. Péld.29,23.
29. Mert te gyujtod * meg az én szö-
vétnekemet; az Úr az én Istenem meg-
világosítja az én † sötétségemet.
* Zsolt.132,17. † Zsolt.97,11.112,4.
30. Mert általad táboron is átfutok,
és az én Istenem által * kőfalon is át-
ugrom. * Zsolt.60,8.12. 2 Sám.22,30.
31. Az Istennek * útja tökéletes; az
Úrnak † beszéde tiszta; paizsuk ** ő
mindazoknak, a kik bíznak benne.
* Zsolt.19,8. 2 Sám.22,31. † Zsolt.12,7.
** Péld.18,10.
32. Mert kicsoda Isten * az Úron ki-
vül? És kicsoda kőszikla a mi Iste-
nünkön kivül? * 2 Sám.22,32.
33. Az Isten, a ki felövez * engem
erővel, és tökéletessé teszi útamat:
* Zsolt.144,1.2.
34. Olyanná teszi lábamat, mint a
szarvasé, és az * én magas helyeim-
re állít engem. * 2 Sám.22,34.
35. Ő tanítja kezemet a harczra, kar-
jaim meghajlítják * az érczíjat.
* 1 Sám.17,4–7.14–50.
36. És adtad nékem a te idvességed-
nek paizsát, és a te jobbod megszi-
lárdított engem, és a te * jóvoltod
felmagasztalt engem.
* 2 Sám.5,10.8,13.14.
37. Kiszélesítetted lépésemet alat-
tam, és nem tántorogtak lábaim.
38. Üldözöm * ellenségeimet és el-
érem őket, és nem térek vissza, míg
meg nem semmisültek.
* 2 Sám.10,19.12,29–31.
39. Összetöröm őket, hogy fel sem
kelhetnek; lábaim alá hullanak.
40. Mert te öveztél fel engem erővel
a harczra, alám görbeszted az elle-
nem felkelőket.
41. És megadtad, hogy ellenségeim
meghátráltak, és az * én gyűlölőimet
elpusztíthattam.
* 1 Sám.20,15. 2 Sám.10,19.12,29–31.
42. Kiáltottak, de nem volt szaba-
dító, az * Úrhoz, és nem felelt nékik.
* 1 Sám.28,6.15–18.
43. És apróra törtem őket, a milyen
a szél elé való por, és megtapodtam
őket mint utcza * sarát. * Zsolt.83,11.
44. Megmentettél engem a nép pár-
toskodásaitól; nemzetek * fejévé tet-
tél engem; oly nép szolgál nékem,
a melyet nem ismertem.
* 2 Sám.18,5.7.22,44.
45. A mint hall a fülök, engedelmes-
kednek, és idegenek * is hizelegnek
nékem. * 2 Sám.8,9.10.
46. Az idegenek * elepedtek, és resz-
ketve jőnek elő zárt helyeikből.
* 2 Sám.8,12.13.
47. Él az Úr és áldott * az én kőszik-
lám; magasztaltassék hát az én id-
vességemnek Istene! * 5 Móz.32,15.
48. Az Isten, a ki * bosszút áll értem,
és népeket hajlít alám; * 2 Sám.22,48.
49. A ki megment engem ellensé-
geimtől. Még az ellenem felkelők fö-
lött is felmagasztalsz * engem, az erő-
szakos embertől megszabadítasz en-
gem. * vers 44. Zsolt.27,6.
50. Azért dicsérlek téged, Uram, a
nemzetek * között, és éneket zengek a
te nevednek. * Zsolt.60,8.10.11. Róm.15,9.
51. Nagy segítséget ád az ő királyá-
nak és irgalmasságot cselekszik az ő
felkentjével, Dáviddal és az * ő mag-
vával mindörökké. * 2 Sám.7,13-16.23,2.5.

*Isten dicsősége a természetben és az ő igé-
jében. Könyörgés bűnbocsánatért és a bűn
ellen való oltalomért.*

19. Az éneklőmesternek *; Dávid
zsoltára. * 1 Krón.25,1.
2. Az egek * beszélik Isten dicsőségét,
és kezeinek munkáját hirdeti † az ég-
boltozat. * Zsolt.97,6. † 1 Móz.1,6.
3. Nap napnak mond beszédet; * éj
éjnek ad jelentést. * Róm.1,20.
4. Nem *olyan* szó, sem *olyan* beszéd,
a melynek hangja nem hallható:
5. Szózatuk kihat * az egész földre,
és a világ végére az ő mondásuk. A
napnak csinált bennök sátort.
* Róm.10,18.
6. Olyan ez, mint egy vőlegény, a

ki az ő ágyasházából jön ki; örvend, mint egy hős, hogy futhatja a pályát.
7. Kijövetele az ég *egyik* szélétől s forgása a *másik* széléig; és nincs semmi, a mi elrejtőzhetnék hevétől.
8. Az Úrnak törvénye* tökéletes, megeleveníti a lelket; az Úrnak bizonyságtétele biztos,*bölcscsé teszi az együgyűt. * Zsolt.18,31. Zsolt.119,130.
9. Az Úrnak rendelései helyesek, megvidámítják a szívet; az Úrnak parancsolata világos, megvilágosítja * a szemeket. * Zsolt.119,105.
10. Az Úrnak félelme tiszta, megáll mindörökké; az Úrnak ítéletei változhatatlanok s mindenestől fogva igazságosak.
11. Kivánatosabbak * az aranynál, még a sok színaranynál is; és édesebbek a méznél, még a szín-méznél is. * Zsolt.119,14.72.127.
12. Szolgádat is intik azok; a ki megtartja azokat, nagy jutalma * van. * 3 Móz.18,5.
13. **Ki veheti észre a tévedéseket? Titkos * bűnöktől tisztíts meg engemet.** * 3 Móz.4,22.
14. Tartsd távol a te szolgádat a szándékosoktól;* ne uralkodjanak rajtam; akkor ártatlan leszek, és tiszta leszek, sok vétektől. * Zsolt.18,24. 1 Sám.25,22.33.
15. Legyenek kedvedre valók szájam mondásai, és az én szívem * gondolatai előtted, legyenek, oh Uram, kősziklám és megváltóm. * Zsolt.104,34.

A nép könyörgése királyáért háborús időben.

20. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.
2. Hallgasson meg téged az Úr a szükség idején; oltalmazzon meg téged a Jákób * Istenének neve. * Móz.28,58. Péld.18,10.
3. Küldjön néked segítséget a szent helyről; és a Sionból támogasson téged.
4. Emlékezzék meg minden ételáldozatodról, és égőáldozataidat találja kövéreknek. Szela.
5. Cselekedjék veled * szíved szerint, és teljesítse minden szándékodat. * Zsolt.21,3.
6. Hogy örvendhessünk a te * szabadulásodban, és a mi Istenünk nevében zászlót *lobogtassunk:* teljesítse az Úr minden kérésedet! * Zsolt.13,6. 2 Sám.8,1—5.
7. Most tudom, hogy az Úr * megsegíti felkentjét; meghallgatja őt szent egeiből jobbjának segítő erejével. * 2 Sám.5,12.
8. Ezek szekerekben, amazok lovakban *bíznak;* mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevéről * emlékezünk meg. * 1 Sám.17,45. Zsolt.33,16.44,7.8.
9. Azok meghanyatlanak és elesnek; mi pedig felkelünk és megállunk.
10. Uram, segítsd meg a királyt! Hallgasson meg minket, mikor kiáltunk hozzá.

Hálaének az Isten által a királynak adott jókért és győzelmekért.

21. Az éneklőmesternek; * Dávid zsoltára. * 2 Sám.23,1.
2. Uram, a te erősségedben örül a király, és a te * segítségedben felette örvendez. * Zsolt.13,6.18,2—51.
3. Szívének * kivánságát megadtad néki; és ajkainak kérését nem tagadtad meg. Szela. * Zsolt.20,5.
4. Sőt eléje vitted javaidnak áldásait; * szín-arany koronát tettél fejére. * Zsolt.132,18.
5. Életet kért* tőled: adtál néki hosszú időt, örökkévalót és végtelent. * Zsolt.61,7.8. Ésa.38,1—5.
6. Nagy az ő dicsősége a te segítséged által; * fényt és méltóságot adtál reája. * 2 Sám.8,13.
7. Sőt áldássá tetted őt örökké, megvidámítottad őt színed örömével.
8. Bizony a király bízik az Úrban, és nem inog * meg, mert vele a Magasságosnak kegyelme. * Zsolt.18,23—25.
9. Megtalálja kezed minden ellenségedet; jobbod megtalálja * gyűlölőidet. * Zsolt.2,9.
10. Tüzes kemenczévé teszed őket megjelenésed idején; az Úr az ő haragjában elnyeli őket és tűz * emészti meg őket. * Zsolt.18,9.
11. Gyümölcsüket kiveszted e földről, és magvokat az * emberek fiai közül. * Zsolt.109,13. Ésa.14,20.
12. Mert gonoszságot terveztek ellened,* csalárdságot gondoltak, de nem vihetik ki; * Zsolt.2,1—4.
13. Mert meghátráltatod őket, íved húrjait arczuknak feszíted.
14. Emelkedjél fel Uram, a te erőddel, hadd énekeljünk, hadd zengedezzük hatalmadat!

Az Igaznak szenvedései és dicsősége.
(*Krisztus szenvedéseiről szóló zsoltár.*)

22. Az éneklőmesternek az ajjelethassakhar szerint; Dávid zsoltára.
2. **Én Istenem,* én Istenem, miért hagytál el engemet?** Távol van megtartásomtól jajgatásomnak szava. * Máté 27,46. Márk 15,34.
3. Én Istenem, kiáltok nappal, de nem hallgatsz * meg; éjjel is és nincs nyugodalmam. * Jób 19,7.

4. Pedig te szent vagy, * a ki Izráel
dícséretei között lakozol. * 1 Kir.9,3.
5. Benned bíztak atyáink; bíztak és
te megszabadítottad őket.
6. Hozzád kiáltottak * és megmenekültek; benned bíztak és nem szégyenültek meg. * Zsolt.107,6.
7. De én féreg vagyok s nem férfiú;
embereknek csúfja és a nép útálata.
* Ésa.53,2.3. Máté 27,39.40.43.
8. A kik engem látnak, mind csúfolkodnak rajtam, félrehúzzák ajkaikat
és hajtogatják * fejöket: * Zsolt.109,24.25.
9. Az Úrra bízta magát, mentse meg
őt; szabadítsa meg őt, * hiszen gyönyörködött benne! * Zsolt.42,4.
10. Mert te hoztál ki * engem az
anyám méhéből, *és* biztattál engem
anyámnak emlőin. * Zsolt.71,6.
11. Születésem óta a te gondod voltam; anyám méhétől fogva te * voltál Istenem. * Zsolt.31,15. Ésa.49,1.
12. Ne légy messze tőlem, mert közel a
nyomorúság, és nincs, a ki segítsen.
13. Tulkok sokasága kerített be engem, körülfogtak engem Básán * bikái. * Józs.17,5. Ámós 4,4.
14. Feltátották * rám szájokat, mint a
ragadozó és ordító oroszlán.
* Máté 27,22.
15. Mint a víz, úgy * kiöntettem; csontjaim mind széthullottak; szívem
olyan lett, mint a viasz, megolvadt
belső részeim között. * Zsolt. 40,13.
16. Erőm kiszáradt, * mint cserép,
nyelvem ínyemhez tapadt, és a halál
porába fektetsz engemet.
* Zsolt.32,4.102,4—6.
17. Mert ebek vettek körül engem, a
gonoszok * serege körülfogott; átlyukasztották kezeimet és lábaimat.
* Ján.19,18. Jel.1,7.
18. Megszámlálhatnám minden csontomat, ők pedig csak * néznek *s* bámulnak rám. * vers 8,9.
19. Megosztoznak ruháimon, * és köntösömre sorsot vetnek. * Ján.19,23.24.
20. De te, Uram, ne légy messze tőlem;
én erősségem, siess segítségemre.
21. Szabadítsd meg lelkemet a kardtól, *s* az én egyetlenemet * a kutyák
körmeiből. * vers 17. Zsolt.40,14.
22. Ments meg engem * az oroszlán
torkából, és a bivalyok szarvai közül
hallgass meg engem. * Zsolt.58,7.
23. Hadd hirdessem * nevedet atyámfiainak, és dicsérjelek téged a gyülekezetben. * Zsolt.116,12—14. Zsid.2,11.12.
24. Ti, a kik félitek az Urat, dicsérjétek * őt! Jákób minden ivadékai dicsőítsétek őt, és féljétek őt Izráel minden magzata! * Zsolt.32,1.139,19.20.
25. Mert nem veti meg * és nem útálja
meg a szegény nyomorúságát; és nem
rejti el az ő orczáját előle, és mikor
kiált hozzá, meghallgatja.
* Zsolt.9,13.40,18.
26. Felőled lesz dicséretem a nagy
gyülekezetben. Az én fogadásaimat
megadom * azok előtt, a kik félik őt.
* Zsolt.56,13.14.
27. Esznek * a nyomorultak és megelégesznek, dicsérik az Urat, a kik őt
keresik. Éljen szívetek örökké!
* vers 25. Ésa.65,13.
28. Megemlékeznek és megtérnek az
Úrhoz a föld * minden határai, és leborul előtted a pogányok minden nemzetsége. * Zsolt.72,11. Malak.1,11.
29. Mert az Úré a * királyi hatalom,
uralkodik a pogányokon is.
* Zsolt.24,1.2.
30. Esznek és leborulnak a föld gazdagai mind; ő előtte hajtanak térdet,
a kik a porba hullanak, és a ki életben nem tarthatja lelkét.
31. Őt szolgálják * a fiak, az Úrról
beszélnek az utódoknak. * Zsolt.110,2.3.
32. Eljőnek s hirdetik * az ő igazságát
az ő utánok való népnek, hogy ezt cselekedte! * Zsolt.69,37.102,29. † Zsolt.52,11.

A jó pásztor.

23. Dávid zsoltára.
Az Úr az én * pásztorom;
nem szűkölködöm.
* Zsolt.80,2. Ján.10,11. Jel.7,16.17.
2. Füves legelőkön nyugtat engem,
és csendes vizekhez terelget engem.
3. Lelkemet * megvidámítja, az igazság ösvényein vezet engem az ő nevéért. * Jer.31,35.
4. Még ha a halál * árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy; a te vessződ
és botod, azok vigasztalnak engem.
* Zsolt.3,6.7.49,16.86,13.
5. Asztalt terítesz nékem az én ellenségeim előtt; elárasztod fejem * olajjal;
csordultig van a poharam. * Zsolt.92,11.
6. Bizonyára jóságod és kegyelmed
követnek engem életem minden napján, s az Úr * házában lakozom hosszú ideig. * Zsolt.27,4.

A dicsőség királyának bevonulása.

24. Dávid * zsoltára. * 2 Sám.23,1.
Az Úré a föld * s annak teljessége; a föld kereksége s annak lakosai. * 2 Móz.19,5.
2. Mert ő alapította azt a tengereken,
és a * folyókon megerősítette. * 2 Pét.3,5.
3. Kicsoda megy fel az Úr hegyére?
És kicsoda * áll meg az ő szent helyén?
* Zsolt.15,1—5.
4. Az ártatlan kezű és tiszta szívű, a
ki nem adja lelkét hiábavalóságra, és
nem esküszik meg csalárdságra.

5. Áldást nyer * az Úrtól, és igazsá-
got az idvesség Istenétől. * Ésa.18,18.
6. Ilyen az őt keresők nemzetsége,
a Jákób *nemzetsége*, a kik a te orczá-
dat keresik. Szela.
7. Ti kapuk, * emeljétek fel fejeite-
ket, és emelkedjetek fel ti örökkévaló
ajtók; hadd menjen be a dicsőség
királya. * Zsolt.118,19.
8. Kicsoda ez a dicsőség királya? Az
erős és hatalmas Úr, az erős hada-
kozó Úr.
9. Ti kapuk, emeljétek fel fejeiteket,
és emelkedjetek fel örökkévaló ajtók,
hadd menjen be a dicsőség * királya!
* vers 7.
10. Kicsoda ez a dicsőség királya?
A seregek Ura, ő a dicsőség * királya.
Szela. * vers 8.

Könyörgés Isten oltalmáért, kegyelmes ve-zetéséért és bűnbocsánatért.

25. Dávidé.
Hozzád emelem, Uram, lel-
kemet!
2. Istenem, benned * bízom; ne szé-
gyenüljek meg; ne örüljenek † rajtam
ellenségeim, * Zsolt.22,5.6. † Zsolt.13,4.5.
3. Senki se szégyenüljön meg, * a ki
téged vár; szégyenüljenek meg, a kik
ok nélkül elpártolnak tőled.
* Ésa.28,16. Róm.10,11.
4. Útjaidat, * Uram, ismertesd meg
velem, ösvényeidre taníts meg en-
gem. * Zsolt.5,9.27,11.
5. Vezess engem a te igazságodban
és taníts engem, mert te vagy az én
szabadító * Istenem, mindennap vár-
lak téged. * Zsolt.18,3.
6. Emlékezzél meg, Uram, irgalmas-
ságodról és kegyelmedről, mert azok
öröktől fogva * vannak.
* Zsolt.103,17.106,1.
7. **Ifjúságomnak * vétkeiről és bűneim-
ről ne emlékezzél meg; kegyelmed sze-
rint emlékezzél meg rólam, a te jóvol-
todért, Uram!** * Jób 13,26.
8. Jó és igaz az Úr, azért útba iga-
zítja a vétkezőket.
9. Igazságban járatja az alázatoso-
kat, és az ő útjára tanítja meg * az
alázatosokat. * Jób 36,22.
10. Az Úrnak minden útja kegyelem
és hűség azoknak, a kik szövetségét
és bizonyságait * megtartják.
* 5 Móz.28,1—14.
11. A te nevedért, * Uram, bocsásd
meg bűnömet, mert sok az. * Ésa.43,25.
12. Kicsoda az, a ki féli az Urat?
Megmutatja * annak az útat, a melyet
válaszszon. * Zsolt.32,8.
13. Annak lelke megmarad a jóban,
és magzatja örökli a * földet.
* Zsolt.36,9.
14. Az Úr bizodalmas * az őt félőkhöz,
és szövetségével oktatja őket.
* Péld.3.32.
15. Szemeim mindenha az Úrra *néz-
nek*, mert ő húzza ki * a tőrből lába-
mat. * Zsolt.18,24.
16. Tekints reám és könyörülj raj-
tam, mert árva és szegény vagyok.
17. Eláradtak szívemnek szorongá-
sai, nyomorúságaimból szabadíts
meg engem.
18. Lásd meg szegénységemet és gyöt-
relmemet; bocsásd meg * minden
bűnömet. * Zsolt.19,13.
19. Lásd meg ellenségeimet, * mert
megsokasodtak, és gyilkos gyűlölség-
gel gyűlölnek engem. * Zsolt.69,5.
20. Őrizd meg lelkemet és szabadíts
meg engem; ne szégyenüljek meg,
hogy benned bíztam.
21. Ártatlanság * és becsület védel-
mezzenek meg engem, mert téged
várlak. * Zsolt.18,21—24.
22. Mentsd ki, Isten, * Izráelt min-
den bajából. * Zsolt.130,8.

Könyörgés az ártatlannak szabadulásáért.

26. Dávidé.
Ítélj meg engem, Uram!
mert én ártatlanságban * éltem és az
Úrban bíztam ingadozás nélkül.
* Zsolt.18,24.25.
2. Próbálj meg, Uram, * és kisérts
meg, és vizsgáld meg veséimet és szí-
vemet. * Zsolt.139,23.
3. Mert kegyelmed szemem előtt van,
és * hűségedben járok-kelek.
* Zsolt.11,5.1 Kir.14,8.
4. Nem ültem * együtt hivalkodók-
kal, és alattomosokkal nem barátkoz-
tam. * Zsolt.1,1.Jób 31,5.
5. Gyűlölöm * a rosszak társaságát,
és a gonoszokkal együtt nem ülök.
* Zsolt.101,7.8.
6. Ártatlanságban * mosom kezemet,
és oltárodat † gyakorlom, Uram!
* 5 Móz.21,6.7.† Zsolt.27,6.
7. Hogy hallatós szóval dicsérjelek
téged, és elbeszéljem minden csoda-
tettedet.
8. **Uram, szeretem * a te házadban va-
ló lakozást, és a te dicsőséged † hajléká-
nak helyét.** * Zsolt.42,23.27,4.† 2 Sám.6,1.7.
9. Ne sorozd a bűnösökkel együvé
lelkemet, sem életemet a * vérszopók-
kal együvé. * Zsolt.5,6.7.11,5.
10. A kiknek kezében vétek van, és
jobbjuk telve vesztegetéssel.
11. Én pedig * ártatlanságban élek;
ments meg és könyörülj rajtam.
* vers 3—6.
12. Lábam megáll * igazsággal; ál-
dom az Urat a gyülekezetekben.
* Zsolt.1,1.1.2.18,22.23.

A veszedelem napján is az Úrban van elrejtve Dávid.

27. Dávidé.
Az Úr az én * világosságom és üdvösségem: kitől † féljek? Az Úr az én életemnek erőssége: kitől remegjek? * Mik.7,8.† Zsolt.118,6.
2. Ha gonoszok jőnek ellenem, hogy testemet egyék: szorongatóim és elleneim — ők * botlanak meg és hullanak el. * Zsolt.18,38.39.
3. Ha tábor fog körül, * nem fél szívem; habár had támad reám, mégis *ő benne* bízom én. * Zsolt.3,6.7.
4. Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy * lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében: hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az ő templomában. * Zsolt.23,6.42,2.3.
5. Bizony elrejt engem az ő hajlékába * a veszedelem napján; eltakar engem sátrának rejtekében, sziklára emel fel engem. * Zsolt.31,21.
6. Most is felül emeli fejemet ellenségeimen, a kik körültem vannak, és én az ő sátorában örömáldozatokkal áldozom, énekelek és zengedezek az Úrnak.
7. Halld meg, Uram, hangomat — hívlak! Irgalmazz nékem és hallgass meg engem!
8. Helyetted mondja a szívem: Az én orczámat keressétek! A te orczádat keresem, oh Uram!
9. Ne rejtsd * el orczádat előlem; ne utasítsd el szolgádat haraggal; te voltál segítőm, ne taszíts el és ne hagyj el engem, üdvösségemnek Istene! * Zsolt.104,28.
10. Ha atyám és anyám elhagynának is, az Úr * magához vesz engem. * Ésa.49,15.16.
11. Taníts meg engem a * te útadra, oh Uram! Vezérelj engem egyenes ösvényen, az én üldözőim miatt. * Zsolt.25,4.5.9.
12. Ne adj át engem * szorongatóim kívánságának, mert hamis † tanúk támadnak ellenem, és erőszakot lihegnek. * Zsolt.31,9. † 1 Sám.24,10. Zsolt.109,2.
13. Bizony hiszem, hogy meglátom az Úr jóságát az élőknek földén!
14. Várjad * az Urat, légy erős; bátorodjék szíved és várjad az Urat. * Ésa.25,9. Zsolt.31,25.

Könyörgés az istenteleneként való szabadulásért. A meghallgattatásért hálaadás.

28. Dávidé.
Hozzád kiáltok, Uram, én szirtem; ne fordulj el szótlanul tőlem, hogy ne legyek, ha néma * maradnál, a sírba szállókhoz hasonló. * Zsolt.104,7.
2. Halld meg esedezéseimnek szavát, mikor kiáltok hozzád, és mikor felemelem kezeimet a te szentséged lakhelye felé.
3. Ne számlálj engem a hitetlenek és gonosztevők közé, a kik * békességgel szólnak felebarátaikhoz, pedig gonoszság † van szívökben. * Zsolt.26,9. † 2 Sám.20,9. Jer.9,8.
4. Fizess meg nékik az ő cselekedeteik és * igyekezetök rosszasága szerint: kezök munkája szerint fizess meg nékik; add meg nékik jutalmukat! * Róm.2,6—9. 2 Thess.1,6.7.
5. Minthogy nem figyelnek az Úr cselekedeteire és kezének munkáira, lerontja őket * és föl nem építi őket. * Jób 34,26.27. Luk.19,42—44.
6. Áldott az Úr, hogy meghallgatta esedezéseimnek szavát. * Zsolt.18,4.49.
7. Az Úr az én erőm és paizsom, ő benne bízott szívem és megsegíttettem: örvend szívem és énekemmel dicsérem őt.
8. Az Úr az ő népének ereje, és az ő fölkentjének * megtartó erőssége. * Zsolt.20,7.
9. Tartsd meg a te népedet és áldd meg a te örökségedet, legeltesd és magasztald fel őket mindörökké!

Isten dicsősége a zivatarban.

29. Dávid zsoltára.
Adjatok az Úrnak, a ti * fejedelmeknek fiai, adjatok az Úrnak tiszteletet és dicséretet! * Zsolt.96,7.8.
2. Adjátok az Úrnak neve tiszteletét, imádjátok az Urat szent ékességben.
3. Az Úr szava *zeng* a vizek fölött, a dicsőség Istene mennydörög, az Úr ott van a nagy vizek felett.
4. Az Úr szava * erős; az Úr szava fenséges. * Ésa.30,31.
5. Az Úr szava czédrusokat tördel, összetöri az Úr a Libánon * czédrusait is. * Ésa.2,12.13.
6. És ugrándoztatja azokat, mint a borjút, a Libánont és a Szirjónt, mint a bivalyfiat.
7. Az Úr szava * tűzlángokat szór. * Ésa.66,15.16. 2 Thess.1,8.
8. Az Úr szava megrengeti a pusztát, megrengeti az Úr Kádesnek pusztáját.
9. Az Úr szava megborjaztatja a nőstény szarvasokat, lehántja az erdőket, és az ő hajlékában * mindene azt mondja: dicső! * Zsolt.134,1.2.
10. Az Úr trónolt az * özönvíz felett; így trónol az Úr, mint király, mindörökké. * 1 Móz.6,17.8,1—3.

11. Az Úr ad erőt * népének, az Úr
megáldja népét † békességgel.
* 5 Móz.28,7.13. † 1 Kir.4,20.21.

Dávid hálaéneke életének megmentéséért.

30. Dávid zsoltára. Templom-
szentelési ének.
2. Magasztallak, Uram, hogy felemel-
tél * engem, és nem engedted, hogy
ellenségeim örüljenek rajtam.
* 2 Sám.5,11.
3. Uram, Istenem, hozzád kiáltot-
tam, és te meggyógyítottál engem!
4. Uram, felhoztad * a Seolból az
én lelkemet, fölélesztettél a sírbaszál-
lók közül. * Zsolt.116,3.4.18,17—20.
5. Zengedezzetek az Úrnak, ti * hívei!
Dicsőítsétek szent emlékezetét.
* Zsolt.97,12.
6. Mert csak pillanatig *tart* haragja, *de*
élethossziglan * jóakarata; este bánat
száll be *hozzánk*, reggelre öröm.
* Ésa.54,7.
7. Azt mondtam azért én jó állapo-
tomban: Nem rendülhetek meg soha.
8. Uram, jókedvedből erősséget ál-
lítottál föl * hegyemre; de elrejtéd † or-
czádat, és megroskadtam.
* 2 Sám.5,10.12. † Zsolt.104,29. 2 Sám.15,13.16.
9. Hozzád kiáltok, Uram! Az én
Uramnak irgalmáért könyörgök!
10. Mit használ vérem, ha sírba szál-
lok? Dicsér-e * téged a por; hirdeti-é
igazságodat? * Zsolt.6,5.6.115,17.
11. Hallgass meg, Uram, könyörülj
rajtam! Uram, légy segítségem!
12. Siralmamat vígságra fordítottad,
leoldoztad * gyászruhámat, körül-
öveztél örömmel.
* 2 Sám,15,30. Zsolt.18,44—50.
13. Hogy zengjen néked és el ne hall-
gasson felőled a dicséret: Uram, én
Istenem, örökké dicsőítlek téged.

A reménység meg nem szégyenít.

31. Az éneklőmesternek, Dávid
zsoltára.
2. Te benned bíztam, Uram! Ne szé-
gyenüljek * meg soha; igazságoddal
szabadíts meg engem. * Zsolt.22,6.71,1.
3. Hajtsd hozzám füledet, hamar sza-
badíts meg; légy nékem erős * kőszá-
lam, erődített házam, hogy megtarts
engem. * Zsolt.71,3. Péld.18,10.
4. Mert kősziklám és védőváram vagy
te; vezess hát engem a te * nevedért
és vezérelj engemet. * Zsolt.25,11.
5. Ments ki engem a hálóból, a me-
lyet titkon vetettek nékem; hiszen
te vagy az én erősségem.
6. **Kezedre bízom lelkemet, te váltasz
meg engemet, oh Uram, hűséges Isten.**
7. Gyűlölöm a hazug hiúságok hí-
veit, és az Úrban bízom én.
8. Hadd vigadjak és örüljek a te ke-
gyelmednek, a miért meglátod nyo-
morúságomat *és* megismered a há-
borúságokban lelkemet;
9. És nem rekesztesz be engem ellen-
ség kezébe, *sőt* tágas térre állatod lá-
baimat.
10. Könyörülj rajtam, Uram, mert
szorongattatom; elsenyved a búbá-
nat miatt szemem, * lelkem, testem.
* Jób 17,6. Zsolt.6,8.
11. Mert bánatban enyészik életem, és
sóhajtásban *múlnak* éveim; bűnöm
miatt roskadoz erőm, és kiasznak
csontjaim.
12. Temérdek üldözőm miatt csúf-
sággá lettem, kivált szomszédaimé,
és ismerőseimnek félelmévé; a kik az
utczán látnak, elfutnak tőlem.
13. Töröltettem, akár a halott, az
emlékezetből; olyanná lettem, mint
az elroshadt edény.
14. Mert hallottam sokak rágalmát,
iszonyatosságot mindenfelől, a mint
együtt tanácskoztak ellenem, és ter-
vezték, hogy elrabolják lelkemet.
15. De én benned bízom, Uram! Azt
mondom: Te vagy * Istenem.
* Zsolt.22,11.
16. Életem ideje * kezedben van:
szabadíts meg ellenségeim kezéből
és üldözőimtől. * Jób 14,5.
17. Világosítsd meg * orczádat a te
szolgádon, tarts meg engem jóvol-
todból. * Zsolt.4,7.
18. Uram, ne szégyenüljek meg, mi-
velhogy hívlak téged; a * gonoszok
szégyenüljenek meg *és* pusztuljanak
a Seolba. * Zsolt.6,11.
19. A hazug ajkak némuljanak el, a
melyek * vakmerően szólnak az igaz
ellen, kevélységgel és megvetéssel.
* Péld.14,3. Zsolt.52,3.4.
20. Mily bőséges a te jóságod, a me-
lyet fentartasz a téged * félőknek, *és*
megbizonyítasz a te benned bízókon
az emberek fiai előtt. * Ésa.64,1. 1 Kor.2,9.
21. Elrejted őket a te orczádnak rej-
tekében az emberek zendülései elől;
sátorban * őrzöd őket † a perpatvarko-
dó nyelvektől. * Zsolt.27,5. † Zsolt.52,3—5.
22. Áldott az Úr, hogy csodálatossá
tette kegyelmét rajtam, mint egy meg-
erősített városon!
23. Én ugyan azt gondoltam ijedtem-
ben: * Elvettettem szemeid elől; de
mégis, meghallgattad esedezéseim-
nek szavát, mikor kiáltottam hozzád.
* Ésa.38,11.12.
24. Szeressétek az Urat mind ti ő ked-
veltjei; * a híveket megőrzi az Úr és
bőven megfizet a † kevélyen cselek-
vőknek! * Zsolt.34,10. † Róm.2,6—9.
25. Legyetek erősek és bátorodjék a

ti * szívetek mindnyájan, a kik vár-
játok az Urat! * Zsolt.27,4.

A bűnbocsánat-nyerés boldogsága.

32. Dávid tanítása.
Boldog az, a kinek * hamis-
sága megbocsáttatott, vétke elfedezte-
tett. * Róm.2,6.7.
2. Boldog ember az, a kinek az Úr bűnt
nem tulajdonít, és lelkében * csalárd-
ság nincsen. * Jel.14,1.5.
3. Míg elhallgatám, megavultak
csontjaim * a napestig való jajgatás
miatt. * Zsolt.31,11.
4. Míg éjjel-nappal rám nehezedék
kezed, életerőm ellankadt, mintegy
a nyár hevében. Szela.
5. Vétkemet bevallám néked,* bű-
nömet el nem † fedeztem. Azt mond-
tam: Bevallom hamisságomat az Úr-
nak — és te elvetted rólam bűneim-
nek terhét. Szela.
* Zsolt.51,6.† Jób 31,33.Péld.28,13.1 Ján.1,9.
6. Azért hozzád fohászkodjék min-
den kegyes, * alkalmas időben. Bár
a nagy vizek áradnának, nem jut-
hatnak azok el ő hozzá. * Ésa.49,8.
7. Te vagy oltalmam, * te mentesz
meg veszedelemtől; végy körül en-
gem a szabadulás † örömével! Szela.
* Zsolt.9,10. † Zsolt.18,1.
8. Bölcscsé teszlek * és megtanítlak
téged az útra.a melyen járj; szemeim-
mel tanácsollak téged. * Zsolt.25,12.
9. Ne legyetek oktalanok, mint a*ló,
mint az öszvér, a melyeknek kantár-
ral és zabolával kell szorítani az ál-
lát, *mert* nem közelít hozzád.
* Zsolt.49,21.Ésa.1,3.Préd.3,19.
10. Sok bánata van * a gonosznak,
de a ki bízik † az Úrban, kegyelem-
mel veszi azt körül.
* Péld.13,21.† Ésa.40,31.
11. Örüljetek az Úrban, vigadozza-
tok ti*igazak! Örvendezzetek mind-
nyájan ti egyeneslelkűek!
* Zsolt.33,1—5. Luk.1,46—49.

Isten mindenható jóságának dicsérete.

33. Örvendezzetek ti igazak,* az
Úrban; a hívekhez illik a
dícséret. * Kol.3,16.Jak.5,13.Filip 4,4.
2. Dicsérjétek az Urat cziterával; tíz-
húrú hárfával zengjetek néki.
3. Énekeljetek néki új * éneket, lan-
toljatok lelkesen, harsogón.
* Zsolt.40,4.
4. Mert az Úr szava * igaz, és min-
den cselekedete hűséges. * Zsolt.146,6.
5. Szereti az igazságot és törvényt;
az Úr kegyelmével telve a föld.
6. Az Úr szavára * lettek az egek, és
szájának leheletére minden†seregök.
* 1 Móz.1,6.7. Ján.1,1—3. † Jób 26,13.
7. Összegyűjti a * tenger vizeit, mint-
egy tömlőbe; tárházakba rakja a hul-
lámokat. * Jób 26,10.
8. Féljen * az Úrtól mind az egész föld,
rettegjen tőle minden földi lakó.
* Jób 37,22.23.
9. Mert ő szólt * és meglett, ő paran-
csolt és előállott. * 1 Móz.1,3—6.
10. Az Úr elforgatja a nemzetek * ta-
nácsát, meghiúsítja a népek gondo-
latait. * Neh.4,15. Zsolt.2,1—4. Ésa.19,3.
11. Az Úr tanácsa * megáll mind-
örökké, szívének gondolatai nemze-
dékről-nemzedékre. * Péld.19,21.
12. Boldog nép az, a * melynek Iste-
ne az Úr, az a nép, a melyet öröksé-
gül választott magának.
* 5 Móz.4,7.8.2 Sám.7,23.24.
13. Az égből letekint az Úr, látja az
emberek minden fiát.
14. Székhelyéről lenéz a föld min-
den lakosára.
15. Ő alkotta mindnyájok szivét, *és*
jól tudja minden tettöket.
16. Nem szabadul meg * a király
nagy sereggel; a hős sem menekül
meg nagy erejével: * Zsolt.44,7.
17. Megcsal a ló a szabadításban,
nagy erejével sem ment meg.
18. Ámde az Úr szemmel tartja az őt
félőket, az ő kegyelmében bízókat,
19. Hogy kimentse lelköket a halál-
ból, és az éhségben *is* eltartsa * őket.
* Zsolt.37,19.34,6.7.11. Jób 5,20.
20. Lelkünk az Urat várja, segítsé-
günk és * paizsunk ő. * 1 Móz.15,1.
21. Csak ő benne vigad a mi szívünk,
csak az ő szent nevében bízunk!
22. Legyen, Uram, a te kegyelmed
rajtunk, a miképen bíztunk te ben-
ned.

Biztatás az Isten segedelmének dicséretére és istenfélelemre.

34. Dávidé, mikor elváltoztatta
értelmét Abimélek előtt, és
mikor ez elűzte őt és elment.
2. Áldom az Urat minden időben,
dicsérete * mindig ajkamon van!
* Zsolt.104,33.
3. Dicsekedik lelkem az Úrban; *s*
hallják ezt a szegények és * örülnek.
* Zsolt.107,41.42.
4. Dicsőítsétek velem az Urat, és ma-
gasztaljuk együtt az ő nevét!
5. Megkerestem az Urat és meghall-
gatott * engem, és minden félelmem-
ből kimentett engem. * Ésa.65,24.
6. A kik ő reá néznek, azok felvi-
dulnak, és arczuk meg * nem pirul.
* Zsolt.33,20.Jób 36,7.
7. Ez a szegény kiáltott, és az Úr meg-
hallgatta, és minden bajából kimen-
tette őt.

8. Az Úr angyala tábort jár az * őt félők körül és kiszabadítja őket.
* Zsid.1,14. Zsolt.91,11. Máté 18,10.
9. Érezzétek * és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az † ember, a ki ő benne bízik. * 1 Pét. 2,3. † Jer.17,7.8.
10. Féljétek az Urat, ti szentjei! Mert a * kik őt félik, nincs † fogyatkozásuk.
* Zsolt.31,24. † 5 Móz.28,1—13. Jer.17,7.8.
11. Az oroszlánok szűkölködnek, éheznek; de a kik az Urat keresik, semmi jót sem * nélkülöznek.
* Jób 5,22—26. Péld.13,25.
12. Jőjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítlak titeket az Úr félelmére!
13. Ki az az ember, a kinek tetszik az élet, és szeret napokat, hogy jót láthasson?
14. Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól, és ajkadat a csalárd beszédtől.
15. Kerüld a rosszat és cselekedjél jót; keresd a békességet és kövesd azt.
16. Az Úr szemei az igazakon vannak, és az ő fülei azoknak kiáltásán;
17. Az Úr orczája pedig a gonosztevőkön van, hogy kiirtsa, emlékezetöket a földről. * Zsolt.5,6.7. Jób 36,14.
18. *Ha igazak* kiáltnak, * az Úr meghallgatja, és minden bajukból kimenti őket. * Zsolt.9,11.32,10.
19. Közel van az Úr a megtört * szívekhez, és megsegíti a sebhedt lelkeket. * Zsolt.145,18.51,19.
20. Sok baja * van az igaznak, de valamennyiből kimenti az Úr,
* Csel.14,22. 2 Tim.3,12.
21. Megőrzi minden csontját, egy sem töretik meg azokból.
22. A gonoszt gonoszság öli meg, * és meglakolnak, a kik gyűlölik az igazat. * Péld.5,22.
23. Az Úr kimenti az ő szolgái lelkét, és senki meg nem lakol, a ki ő * benne bízik. * Jer.17,7.8.

Könyörgés rosszakaratú ellenségektől való szabadulásért.

35. Dávidé.
Perelj Uram a velem perlőkkel; harczolj a velem harczolókkal.
2. Ragadj paizst és vértet, és kelj föl segítségemre.
3. Szegezz dárdát és rekeszd el üldözőim útját, mondd lelkemnek: Én vagyok segítséged.
4. Szégyen, * gyalázat érje azokat, a kik lelkemet keresik; vettessenek hátra és piruljanak, a kik vesztemet koholják. * Jer.17,18. Zsolt.40,15.70,3.
5. Legyenek olyanok, mint a polyva a * szél előtt; az Úrnak angyala verdesse *őket.* * Zsolt.6,4. Jób 21,18.
6. Legyen útjok sötét, csuszamlós, s az Úrnak angyala kergesse őket.
7. Mert ok nélkül vetették elém titkon vont hálójokat, és ok nélkül ástak vermet az én lelkemnek.
8. Érje őt romlás váratlanul, fogja meg hálója, a melyet kivetett, essék belé a veszedelembe.
9. Az én lelkem pedig vigad majd az Úrban, örvendezve * szabadításában. * Zsolt.18,1.2.
10. Minden tetemem ezt mondja majd: Kicsoda olyan, mint te, Uram?! A ki megszabadítod a nyomorultat a * nála erősebbtől, a szegényt és szűkölködőt az ő megrablójától.
* Zsolt.18,8.
11. Erőszakos tanúk állnak elő; azt kérdezik tőlem, a * miről nem tudok.
* Zsolt.55,4.
12. Jóért * roszszal fizetnek meg nékem, megrabolják lelkemet.
* Zsolt.38,21.41,10.
13. Pedig én az ő betegségökben gyászba öltöztem, bőjttel gyötörtem lelkemet, imádságom kebelemre vissza-vissza szállt.
14. Mintha barátom, testvérem volna, úgy jártam-keltem *érte;* mintha anyámat siratnám, úgy jártam bútól meghajolva:
15. Ők pedig * örültek az én bukásomon és összegyűltek; összegyűltek ellenem a rágalmazók, tudtom nélkül gyaláztak és nem nyugodtak,
* Jób 30,12—14.
16. Ingyenélők léha csúfkodásai közt fogaikat vicsorgatva rám.
17. Oh Uram, meddig nézed? Szabadítsd meg * lelkemet tombolásaiktól, az oroszlánkölyköktől az én egyetlenemet. * Zsolt.22,21.
18. Dicsérlek * a nagy gyülekezetben, az erős nép között magasztallak téged. * Zsolt.40,10.
19. Ne örüljenek * rajtam az én hazug ellenségeim, méltatlan gyűlölőim † se hunyorgassanak rám.
* vers 15. † Zsolt.41,8.9. Péld.6,13.
20. Mert nem beszélnek békességet, hanem a kik békességesek e földön, azok ellen álnok dolgokat koholnak.
21. Föltátották rám szájokat, azt mondták: Haha! Haha! Látta * a szemünk. * Zsolt.41,8.9.
22. Láttad, oh * Uram — ne hallgass, oh † Uram; ne légy távol tőlem!
* vers 25. † Zsolt.83,1.3.
23. Serkenj föl, * ébredj ítéletemre, oh Uram, Istenem, az én ügyemért.
* Zsolt.44,24.
24. Ítélj meg engem a * te igazságod szerint, oh Uram, Istenem, hogy ne örüljenek rajtam! * Zsolt.26,1.9.

25. Ne mondhassák szívökben: Örülj
mi * lelkünk! Ne mondhassák: El-
nyeltük őt! * vers 22. Zsolt. 41, 6. 9.
26. Szégyenüljenek meg, piruljanak
együttesen, a kik bajomnak örülnek;
szégyen és gyalázat borítsa be őket,
a kik felfuvalkodtak ellenem.
27. Vigadjanak és örüljenek, a kik
kivánják az én igazságomat, hadd
mondják mindenkor: Nagy az Úr, a
ki kivánja az ő szolgájának békessé-
gét.
28. Az én nyelvem pedig hirdetni
fogja a te igazságodat, a te dicsősé-
gedet minden napon.

Panasz az istentelenek miatt. Isten jósága a kegyesek iránt.

36. Az éneklőmesternek, az Úr
szolgájáé, Dávidé.
2. A gonosznak hamissága felől így
gondolkozom szívemben: nincs ő
előtte isten-félelem;
3. Mert hízeleg néki önmagának, ha
bűnét elkövetheti, ha gyűlölködhe-
tik.
4. Szájának beszéde hiábavalóság
és hamisság; megszünt bölcs lenni
és jót cselekedni.
5. Hiábavalóságot * gondol ágyában;
nem a jó útra áll, *és* nem veti meg
a rosszat. * Mik. 2, 1.
**6. Uram, az égig *ér* a te kegyelmes-
séged; a te hűséged a felhőkig!**
7. Igazságod, mint Isten hegyei; íté-
leteid, *mint* * a nagy mélységek: az
embert és barmot te tartod meg,
Uram! * Róm. 11, 33.
8. Oh Isten, milyen drága a te ke-
gyelmességed; az embernek fiai a te
szárnyaidnak * árnyékába menekül-
nek. * Zsolt. 57, 2.
9. Dúslakodnak házadnak bőséges
javaiban; megitatod őket gyönyörű-
ségeid folyóvizéből.
10. Mert nálad van az életnek forrá-
sa; a te világosságod * által látunk
világosságot. * Ján. 1, 4. 9. 10.
11. Terjeszd ki kegyelmességedet
a te ismerőidre, és igazságodat az
igaz szívűekre.
12. Ne támadjon engem a kevélynek
lába, és ne üldözzön engem a gonosz-
nak keze.
13. Hullnak már a gonosztevők; el-
taszíttatnak és nem állhatnak fel!

Az istentelenek szerencséje ne bosszantsa a kegyeseket.

(V. ö. Zsolt. 49, 73. Jób könyve.)

37. Dávidé.
Ne bosszankodjál az elve-
temültekre, ne * irígykedjél a gonosz-
tevőkre. * Péld. 24, 1.
2. Mert hirtelen * levágattatnak, mint
a fű, s mint a gyönge növény elfony-
nyadnak. * Jób 22, 16. 20, 5.
3. Bízzál az Úrban és jót cseleked-
jél; e földön lakozzál, és hűséggel élj.
**4. Gyönyörködjél az Úrban, és megad-
ja néked szíved kéréseit.**
**5. Hagyjad az Úrra a te útadat, és bíz-
zál benne, majd ő teljesíti.**
6. Felhozza a te * igazságodat, mint a
világosságot, és a te jogodat, miként
a delet. * Ésa. 58, 8.
7. Csillapodjál le az Úrban és vár-
jad őt; ne bosszankodjál arra, a ki-
nek útja szerencsés, *se* arra, a ki ál-
nok tanácsokat követ.
8. Szünj meg a haragtól, hagyd el he-
veskedésedet; ne bosszankodjál, csak
rosszra vinne!
9. Mert az * elvetemültek kivágattat-
nak; de a kik az Urat várják, örök-
lik a földet. * Jób 20, 5—29.
10. Egy kevés *idő* még és nincs go-
nosz; nézed a helyét és nincsen ott.
11. A szelidek pedig öröklik a föl-
det, és * gyönyörködnek nagy békes-
ségben. * 5 Móz. 28, 1—13. Máté 5, 5.
12. Fondorkodik a gonosz az igaz
ellen, és fogait csikorgatja rá:
13. Az Úr neveti őt, mert látja, hogy
eljő az ő napja. * Zsolt. 2, 4.
14. Fegyvert vonnak a gonoszok;
felvonják ívöket, hogy a szegényt és
nyomorultat elejtsék, *és* leöljék az
igazán élőket;
15. *De* fegyverök saját szívökbe hat,
és ívök eltörik.
16. Jobb a kevés * az igaznak, mint
a sok gonosznak az ő gazdagsága.
* Péld. 15, 16. 17.
17. Mert a gonoszok karja eltörik,
de az igazakat * támogatja az Úr.
* Zsolt. 34, 10—11. Péld. 13, 25.
18. Jól tudja az Úr a feddhetetlenek-
nek napjait, és hogy örökségök mind-
örökké meglesz.
19. Nem szégyenülnek meg a vesze-
delmes időben, * és jóllaknak az éh-
ség napjaiban. * Zsolt. 33, 19.
20. De a gonoszok * elvesznek, és az
Úrnak ellensége, mint a liget ékessége,
elmúlik, füstként múlik el. * Jób 18, 5-21.
21. Kölcsön kér a gonosz és meg nem
fizet, de az igaz irgalmas * és ada-
kozó. * 5 Móz. 28, 12. Jób 31, 16—21.
22. Mert a kiket ő megáld, öröklik
a földet, és a kiket ő megátkoz, ki-
vágattatnak azok.
23. Az Úr * szilárdítja meg az igaz
ember lépteit, és útját † kedveli.
* Zsolt. 18, 25. 37. † Zsolt. 1, 6.
24. Ha elesik, * nem terül el, mert az
Úr támogatja kezével.
* Péld. 24, 16. 2 Kir. 4, 8. 9.

25. Gyermek voltam, mégis vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá * lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérkéregetővé. *Péld.10,3.13,23.
26. Mindennapon * irgalmatoskodik és kölcsön ad, és az ő magzatja áldott. * Jób 31,16–18. Zsolt.112,9.
27. Kerüld a rosszat és jót cselekedjél, és * megmaradsz mindörökké. * Péld.11,6. Ésa.1,16.17.
28. Mert az Úr szereti az ítéletet, és el nem hagyja az ő kegyeseit; megőrzi őket mindörökké, a gonoszok magvát pedig * kiirtja. * Jób 21,19.
29. Az igazak öröklik * a földet, és mindvégig rajta lakoznak. * vers 11.
30. Bölcseséget beszél az igaznak szája, és a nyelve ítéletet szól.
31. Istenének törvénye * van szívében, lépései nem ingadoznak. * Zsolt.1,2.
32. Leselkedik a * gonosz az igazra, és halálra keresi azt; * Zsolt.10,8–10.
33. De az Úr nem hagyja azt annak kezében, sem nem kárhoztatja, mikor megítéltetik.
34. Várjad az Urat, őrizd meg az ő útját; és fölmagasztal téged, hogy örököld a földet; és meglátod, a mikor kiirtatnak a gonoszok.
35. Láttam elhatalmasodni a gonoszt és szétterjeszkedett az, mint egy gazdag lombozatú vadfa;
36. De elmult * és ímé nincsen! kerestem, de nem található. * Zsolt.49,13.
37. Ügyelj a feddhetetlenre, nézd a becsületest, * mert a jövendő a béke emberéé. * Zsolt.18,5.20,44.
38. De a bűnösök mind elvesznek: a gonosznak * vége pusztulás. * Jób 18,16.20.
39. Az igazak segedelme pedig az Úrtól van: ő az ő erősségök * a háborúság idején. * Zsolt.9,10.
40. Megvédi őket az Úr és megszabadítja őket; megszabadítja őket a gonoszoktól * és megsegíti őket, mert ő benne bíznak. * Jób 20,10. Zsolt.18,45.

Dávid panasza szenvedések és ellenségeskedés által való nehéz megpróbáltatásai közt. Könyörgés segedelemért.

(V. ö. Zsolt.6.)

38. Dávid zsoltára emlékeztetőül.
2. Uram, haragodban ne fenyíts * meg engem; felgerjedésedben ne ostorozz meg engem! * Zsolt.6,2.
3. Mert nyilaid belém * akadtak, és kezed rám nehezült. * Jób 6,4.
4. Nincs épség testemben a te haragodtól; nincs békesség csontjaimban vétkeim miatt.
5. Mert bűneim elborítják fejemet; súlyos teherként, erőm felett.
6. Megsenyvedtek, megbűzhödtek sebeim oktalanságom miatt.
7. Lehorgadtam, meggörbedtem nagyon: * naponta szomorúan járok. * Zsolt.42,10.
8. Mert derekam megtelt gyulladással, és testemben semmi ép sincsen.
9. Erőtlen és összetört vagyok nagyon, s szívem keserűsége miatt jajgatok.
10. Uram, előtted van minden kívánságom, és nincs előled elrejtve az én nyögésem!
11. Szívem dobogva ver, * elhágy erőm, s szemem világa — az sincs már velem. * Zsolt.22,16. Jób 17,6.
12. Szeretteim és barátaim félreállanak csapásomban; rokonaim * pedig messze állanak. * Zsolt.31,12. Jób 19,13.
13. De tőrt vetnek, a kik életemre törnek, és a kik bajomra törnek; hitványságokat beszélnek, és csalárdságot koholnak mindennap.
14. De én, mint a siket, nem hallok, és olyan vagyok, mint a néma, a ki nem nyitja föl száját.
15. És olyanná lettem, mint az, a ki nem hall, és szájában nincsen ellenmondás.
16. Mert téged vártalak Uram, te hallgass meg Uram, Istenem!
17. Mert azt gondolom: csak ne örülnének rajtam: mikor lábam ingott, hatalmaskodtak * ellenem! * Zsolt.35,15.
18. Én bizony közel vagyok az eleséshez, és bánatom mindig előttem van.
19. Sőt bevallom bűneimet, bánkódom vétkem miatt.
20. De ellenségeim élnek, erősödnek: megsokasodtak hazug gyűlölőim,
21. És a kik jóért * roszszal fizetnek: ellenem törnek, a miért én jóra törekszem. * Zsolt.35,12.
22. Ne hagyj el Uram Istenem, ne távolodjál el tőlem!
23. Siess segítségemre, oh Uram, én szabadítóm!

Türelmes hallgatásra való elhatározás az emberi gyarlóságra való tekintettel. Könyörgés isteni vigasztalásért.

39. Az * éneklőmesternek Jeduthunnak, Dávid zsoltára. * 1 Krón.16,41.
2. Mondám: nosza vigyázok útaimra, hogy ne vétkezzem * nyelvemmel; megzabolázom szájamat, a míg előttem van a hitetlen. * Jak.3,2.
3. Elnémultam, vesztegléssel hallgattam a jóról, de fájdalmam felzaklatódott.

4. Fölhevült bennem az én szívem,
gondolatomban tűz gerjede fel, így
szólék *azért* az én nyelvemmel:
5. Jelentsd meg Uram az én végé-
met és * napjaim mértékét, mennyi
az? Hadd tudjam, hogy milyen mu-
landó vagyok. * Zsolt.90,12.
6. Ímé tenyérnyivé tetted napjaimat,
és az én életem te előtted, mint a
semmi. Bizony merő * hiábavalóság
minden ember, akárhogyan áll is!
Szela. * Zsolt.144,4.
7. Bizony árnyékként * jár az ember;
bizony csak hiába szorgalmatosko-
dik; rakásra † gyűjt, de nem tudja,
ki takarítja be azokat!
* 1 Kor.7,31. Zsolt.49,11. † Luk.12,20.
8. Most azért, mit reméljek, oh Uram!?
Te benned van bizodalmam.
9. Ments ki engem minden álnok-
ságomból; ne tégy engem bolondok
csúfjává!
10. Megnémultam, * nem nyitom fel
szájamat, mert te cselekedted.
* Jób 39,37.
11. Vedd le rólam a te ostorodat;
kezed * fenyítéke miatt elenyészem
én. * Zsolt.38,4.5.
12. Mikor a bűn miatt büntetéssel
fenyítesz valakit, elemészted, mint
moly, az ő szépségét. Bizony merő
hiábavalóság minden ember. Szela.
13. Halld meg Uram az én könyör-
gésemet, figyelmezzél kiáltásomra,
könyhullatásomra ne vesztegelj;
mert én jövevény vagyok te nálad,
zsellér, mint minden én ősöm.
14. Ne nézz rám, hadd enyhüljek
meg, mielőtt elmegyek és nem leszek
többé!

A megmentett kegyes Istennek hálával, engedelmességgel és könyörgéssel áldozik.

40. Az éneklőmesternek; Dávid
zsoltára.
2. Várván vártam az * Urat, és hoz-
zám hajolt, és meghallgatta kiáltá-
somat. * Zsolt.38,16.
3. És kivont engem a pusztulás göd-
réből, a sáros * fertőből, és sziklára
állította fel lábamat, megerősítvén
lépteimet. * Zsolt.69,3.15.16.
4. És új éneket adott szájamba, a
mi Istenünknek dicséretét; sokan lát-
ták és megfélemlettek, és bíztak az
Úrban.
5. Boldog ember az, a ki az Úrba ve-
tette bizodalmát, és nem fordul a ke-
vélyekhez és a hazugságra veteme-
dettekhez!
6. Sokat cselekedtél te, Uram Iste-
nem, a te csodáiddal es terveiddel
mi érettünk; semmi sem hasonlít-
ható hozzád; hirdetném és elbeszél-
ném, *de* többek, semhogy elszámlál-
hatnám.
7. Véres áldozatot és * ételáldozatot
nem kedveltél, füleimet fölnyitottad;
égőáldozatot és † bűnért való áldo-
zatot sem kívántál.
* Zsolt.51,18.19. Zsid.10,5. † Zsolt.50,9–14.
8. Akkor azt mondtam: Ímé jövök;
a könyvtekercsben írva van felőlem,
9. Hogy teljesítsem a te akaratodat:
ezt kedvelem, én Istenem, a te tör-
vényed keblem közepette * van.
* Ésa.51,7. Zsolt.119,70.80–92.
10. Vígan hirdetem az igazságossá-
got a nagy gyülekezetben; ímé, nem
tartom vissza ajkamat, te tudod, óh
Uram!
11. Igazságosságodat nem rejtem el
szívemben, elmondom a te hűsége-
det és segítségedet; nem titkolom el
kegyelmedet és igazságodat a nagy
gyülekezetben.
12. Te, Uram, ne tartsd vissza tőlem
irgalmadat; kegyelmed és igazságod
mindig megóvnak engem,
13. Mert bajok vettek engem körül,
a melyeknek számuk sincsen; utol-
értek bűneim, * a melyeket végig sem
nézhetek; számosabbak a fejem haj-
szálainál, és a szívem *is* elhagyott
engem. * Zsolt.38,5.
(Vers 14–18: v. ö. Zsolt.70.)
14. Tessék Uram néked, hogy meg-
ments engemet; siess * Uram segít-
ségemre! * Zsolt.70,2.
15. Szégyenüljenek * meg és pirul-
janak mind, a kik életemre törnek,
hogy elragadják azt; riadjanak visz-
sza, gyalázat érje, a kik bajomat kí-
vánják. * Zsolt.70,3.
16. Pusztuljanak el * az ő gyaláza-
tosságuk miatt, a kik azt mondják
nékem: Hehé, hehé! * Zsolt.70,4.
17. Örülnek * és örvendeznek majd
mindazok, a kik téged keresnek; azt
mondják mindenha: Magasztaltassék
fel az Úr, a kik szeretik a te szaba-
dításodat. * Zsolt.70,5.
18. Rólam is, noha én szegény * és
nyomorult vagyok, az én Uram visel
gondot. Te vagy segítségem, szaba-
dítóm, oh Istenem, ne késsél!
* Zsolt.70,6.

Betegségben való panaszkodás kárörvendő ellenségek és hűtlen barátok miatt.

41. Az éneklőmesternek; Dávid
zsoltára.
2. Boldog, a ki a nyomorultra gon-
dol; * a veszedelem napján megmenti
azt az Úr. * Máté 5,7.25,34–40.
3. Az Úr megőrzi azt és élteti azt;
boldog lesz e földön, és nem adha-
tod oda ellenségei kívánságának.

4. Az Úr megerősíti őt az ő beteg-
ágyán; bármilyen az ágya, megköny-
nyíted betegségében.
5. Én azt mondtam: Uram kegyel-
mezz nékem, * gyógyítsd meg lelke-
met, mert vétkeztem ellened!
* Zsolt.32,5.51,6.
6. Ellenségeim rosszat mondanak
felőlem: Mikor hal meg és vész ki a
neve?
7. Ha látogatni jön *be valaki*, hiába-
valóságot beszél; szíve álnokságot
gyűjt össze magának, kimegy az ut-
czára *és* beszél.
8. Minden gyűlölőm együtt suttog
reám, gonoszat koholnak ellenem:
9. Istennek átka szállott ő reá, s mi-
velhogy benne fekszik, nem kél fel
többé!
10. Még az én jóakaróm is, a kiben
bíztam, a ki kenyeremet ette, fölemel-
te sarkát ellenem.
11. De te Uram, könyörülj rajtam
és emelj föl engemet, hadd fizessek
meg nékik!
12. Abból tudom meg, hogy kedvelsz
engemet, ha ellenségem nem ujjong
felettem;
13. Engem pedig feddhetetlenségem-
ben támogatsz, és színed elé állatsz
mindenha.
14. Áldott az Úr, Izráelnek Istene
öröktől fogva mindörökké. Ámen,
ámen!

MÁSODIK KÖNYV.

A szent hely után való óhajtozás idegen földön.

42. Az éneklőmesternek * Kóráh
fiainak tanítása.
* 1 Krón.25,1.26,1.
2. Mint a szarvas kivánkozik a folyó-
vizekre, úgy kivánkozik az én lelkem
hozzád, oh Isten!
3. Szomjuhozik lelkem Istenhez, az
élő Istenhez; mikor mehetek el és
jelenhetek meg Isten előtt?
4. Könyhullatásom volt kenyerem
éjjel és nappal, mikor mindennap
azt mondták nékem: „Hol van * a
te Istened?“ * Zsolt.22,8.9.
5. Mikor ezekről emlékezem, meg-
keseredem lelkemben; mert nagy
csoportban vonultam *ezelőtt* és ujjon-
gó örömmel és hálaadással * vezet-
tem őket, az ünneplő sokaságot, az
Isten házáig. * Zsolt.84,8.
6. **Miért csüggedsz el * lelkem és nyug-
hatatlankodol bennem? Bízzál Isten-
ben, mert még hálát adok én néki az
ő orczájának szabadításáért.**
* vers 7.12. Zsolt.43,5.
7. Istenem! elcsügged bennem az
én lelkem; azért emlékezem reád a
Jordán és Hermon földjéről, a Mi-
czár hegyéről.
8. Örvény örvényt hív élő zuhatag-
jaid hangjára; minden vízáradásod
és hullámod összecsap * fölöttem!
* Zsolt.88,17.
9. Nappal kiküldte kegyelmét az Úr,
éjjel éneke volt velem, imádság az
én életem Istenéhez.
10. Hadd mondjam Istennek, az * én
kőszálamnak: Miért felejtkeztél el
rólam? Miért kell gyászban járnom
ellenség háborgatása miatt?
* Zsolt.3,4.43,2.
11. Mintha zúzódás volna csontjaim-
ban, mikor gyaláznak engem az én
szorongatóim, naponként ezt mond-
ván nékem: Hol van a te Istened?
12. **Miért csüggedsz el lelkem, és miért
nyughatatlankodol bennem? Bízzál Is-
tenben, mert még * hálát adok én néki,
az én szabadítómnak és Istenemnek.**
* Zsolt.18,1.43,5.

Folytatás.

43. Ítélj meg engem oh Isten! és
oltalmazd meg ügyemet az
irgalmatlan nemzetség ellen; az ál-
nok és hamis embertől szabadíts meg
engem.
2. Hiszen te vagy oltalmam Istene,
miért vetettél hát meg engemet? Miért
kell gyászban járnom ellenség há-
borgatása miatt?
3. Küldd el világosságodat és igaz-
ságodat, azok vezessenek engem; vi-
gyenek el a te szent hegyedre és haj-
lékaidba.
4. Hadd menjek be Isten oltárához,
vígasságos örömömnek Istenéhez, és
hadd dicsérjelek téged cziterával,
Isten, én Istenem!
5. **Miért csüggedsz el lelkem, * miért
nyughatatlankodol bennem? Bízzál Is-
tenben, mert még hálát adok én néki,
az én szabadítómnak és Istenemnek.**
* Zsolt.42,6.12.

Panasz, hogy Isten elvetette az ő népét.

44. Az éneklőmesternek, a Kóráh
fiainak * tanítása.
* 1 Krón.25,1.26,1.
2. Oh Isten! füleinkkel hallottuk,
atyáink * beszélték el nékünk a dol-
got, a melyet napjaikban, a hajdan-
kor napjaiban cselekedtél.
* 2 Móz.12,26.29. Józs.4,21.22.
3. Nemzeteket űztél te ki saját ke-
zeddel, őket pedig beplántáltad; né-
peket törtél össze, őket pedig kiter-
jesztetted.
4. Mert nem az ő fegyverökkel sze-
reztek földet, és nem az ő karjok se-
gített nékik; hanem a te jobbod, a

te karod és a te orczád világossága,
mert kedvelted őket. * Józs.11,6—23.
5. Te magad vagy az én királyom
oh Isten! Rendelj segítséget Jákób-
nak!
6. Általad verjük le szorongatóinkat;
a te neveddel tapodjuk le támadó-
inkat.
7. Mert nem az * ívemben bízom,
és kardom sem védelmez meg en-
gem; * Zsolt.20,8.33,16.
8. Hanem te szabadítasz meg min-
ket szorongatóinktól, és gyűlölőinket
te szégyeníted meg.
9. Dicsérjük Istent mindennap, és
mindörökké magasztaljuk nevedet.
Szela.
10. Mégis * megvetettél, meggyaláz-
tál minket, és nem vonulsz ki sere-
geinkkel. * Zsolt.60,3.
11. Megfutamítottál minket szoron-
gatóink előtt, és a kik gyűlölnek
minket, fosztogattak magoknak.
12. Oda dobtál minket * vágó-juhok
gyanánt, és szétszórtál minket a nem-
zetek között. * Róm.8,36.
13. Eladtad * a te népedet nagy ol-
csón, és nem becsülted az árát ma-
gasra. * 5 Móz.32,30.
14. Csúfságul vetettél * oda minket
szomszédainknak, gúnyra és nevet-
ségre a körültünk levőknek.
* Zsolt.79,4.
15. Példabeszédül vetettél oda * a po-
gányoknak, fejcsóválásra a népek-
nek. * Jer.24,9.
16. Gyalázatom naponta előttem van,
és orczám szégyene elborít engem.
17. A csúfolók * és káromlók szavá-
ért, az ellenség és a bosszúálló miatt.
* Zsolt.74,10.
18. Mindez utolért minket, mégsem
feledtünk el téged, és nem szegtük
meg a te frigyedet.
19. Nem pártolt el tőled a mi szívünk,
sem lépésünk nem tért le a te ösvé-
nyedről:
20. Noha kiűztél minket a sakálok
helyére, és reánk borítottad a * halál
árnyékát. * Zsolt.23,4.
21. Ha elfeledtük volna Istenünk ne-
vét, és kiterjesztettük volna kezün-
ket idegen istenhez:
22. Nemde kifürkészte volna ezt Is-
ten? Mert ő jól ismeri a szívnek * tit-
kait. * Zsolt.139,4.
23. Bizony te éretted gyilkoltak * min-
ket mindennapon; tekintettek ben-
nünket, mint vágó-juhokat.
* Róm.8,36.
24. Serkenj fel! * Miért alszol Uram!?
Kelj fel, ne vess el *minket* örökké!
* Zsolt.7,7.Máté 8,25.
25. Miért rejted el orczádat, és felej-
ted el nyomorúságunkat és háború-
ságunkat?
26. Bizony porba hanyatlik lelkünk,
a * földhöz tapad testünk. * Zsolt.119,25.
27. Kelj fel a mi segítségünkre, ments
meg * minket a te kegyelmedért!
* Zsolt.25,11.

Dicsérő ének az Isten Felkentjére és annak menyasszonyára.

45. Az éneklőmesternek a sosan-
nimra, Kóráh * fiainak ta-
nítása; ének a szerelmetesről.
* 1 Krón.25,1.26,1.
2. Fölbuzog szívem szép beszédre.
Mondom: műveim a királynak szól.
Nyelvem gyors írónak tolla.
3. Szebb, szebb vagy az ember fiai-
nál, * kedvesség ömledez ajakidon,
azért áldott meg az Isten örökké.
* Ének.5,16.
4. Kösd derekadra kardodat vitéz!
Dicsőségedet és ékességedet.
5. És ékességedben haladj diadallal
az igazságért, a szelidségért *és* jog-
ért, és rettenetesre tanítson meg té-
ged a te jobb kezed.
6. Nyilaid élesek; népek hullanak
alád; a király ellenségeinek szívében.
7. Trónod oh Isten örökkévaló; * igaz-
ságnak pálczája a te királyságodnak
pálczája. * Zsid.1,8.
8. Szereted az igazságot, gyűlölöd a
gonoszságot, azért kent fel Isten, a te
Istened öröm * olajával társaid fölé.
* Zsid.1,9.
9. Mirrha, áloe, kácziaillatú minden
öltözeted; elefántcsont palotából ze-
neszóval vidámítnak téged.
10. Királyok leányai a te ékességeid;
jobb kezed felől királyné áll ofiri
aranyban.
11. Halld csak leány, nézd csak;
hajtsd ide füledet! Feledd el népe-
det és az atyád házát.
12. Szépségedet a király kivánja;
hiszen urad ő, hódolj hát néki!
13. Tyrus leánya is, a nép dúsai,
ajándékkal hizelegnek * néked.
* Zsolt.72,10.11.
14. Csupa ékesség a király leánya
bent, vont aranyból van a ruhája.
15. Hímes öltözetben viszik a király-
hoz, szűzek *vonulnak* utána, az ő társ-
női; néked hozzák őket.
16. Bevezetik őket örömmel, vígság-
gal; bemennek a király palotájába.
17. Atyáid helyett fiaid lesznek, meg-
teszed őket fejedelmekké mind az
egész földön.
18. Hadd hirdessem a te nevedet
nemzedékről nemzedékre; örökkön
örökké dicsérnek majd téged a né-
pek!

Erős vár a mi Istenünk.

46. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak * éneke, a halamothra. * 1 Krón.25,1.26,1.
2. Isten a mi oltalmunk és erősségünk! igen bizonyos segítség * a nyomorúságban. * vers 6. Zsolt.9,10.
3. Azért nem félünk, ha elváltoznék is a * föld, ha hegyek omlanának is a tenger közepébe: * Ésa.54,10. Ezék.38,20.
4. Zúghatnak, tajtékozhatnak hullámai; hegyek rendülhetnek meg háborgásától. Szela.
5. Forrásainak árja megörvendezteti Isten városát, a Felségesnek szent hajlékait.
6. Az Isten ő közepette van, * nem rendül meg; megsegíti Isten viradatkor. * 1 Kir.9,3. Zsolt.22,4.
7. Nemzetek * zajongnak, országok mozognak; kiereszti hangját, megszeppen a föld. * Zsolt.2,1–5.
8. **A seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk. Szela.**
9. Jőjjetek, lássátok az Úr tetteit, a ki pusztaságokat szerez a földön;
10. Hadakat némít el a föld széléig; ívet * tör, kopját ront, hadi szekereket éget el tűzben. * Zsolt.76,4. Józs.11,8.9.
11. Csendesedjetek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten! Felmagasztaltatom a nemzetek közt, felmagasztaltatom a földön.
12. **A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk! Szela.**

Isten király.

47. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak * zsoltára. * 1 Krón.25,1.26,1.
2. Ti népek mind tapsoljatok, harsogjatok Istennek vígságos szóval.
3. Mert az Úr felséges, rettenetes; nagy király az egész földön.
4. Alánk * veti a népeket, a nemzeteket lábaink alá. * Zsolt.60,8–11. 2 Krón.9,26.
5. Kiválasztja nékünk * örökségünket, Jákób dicsőségét, a kit szeret. Szela. * Csel.17,26. 2 Móz.2,8. 5 Móz.32,8.
6. Felvonul Isten,* harsona-szónál, kürtzengés közt az Úr. * Zsolt.132,8. 4 Móz.10,35. 2 Sám.6,15.16.
7. Énekeljetek Istennek, énekeljetek; énekeljetek királyunknak, énekeljetek!
8. Mert az egész föld királya az Isten: énekeljetek bölcseséggel.
9. Isten uralkodik a nemzetek fölött; Isten ott ül az ő szentségének * trónján. * 2 Móz.25,20–22.
10. Népek fejedelmei gyülekeztek össze, mint Ábrahám Istenének népe, mert Istené a földnek pajzsai; magasságos ő igen!

Sion öröme a háború idején Isten által lett szabadulás felett.

48. A Kóráh * fiainak zsoltáréneke. * 1 Krón.25,1.26,1.
2. Nagy az Úr és igen dicséretes a mi * Istenünknek városában, az ő szentséges hegyén. * Zsolt.132,13.14.
3. Szépen emelkedik az egész föld öröme, a Sion hegye, a szélső észak felé, a nagy * királynak városa. * Máté 5,35.
4. Isten van az ő palotáiban, ismeretes ott, mint menedék.
5. Mert ímé, a királyok összegyűltek, de tovatűntek együttesen.
6. Meglátták ők, legott elcsodálkoztak; megijedtek, * elriadtak. * 2 Kir.19,35–37. Zsolt.76,4–7.
7. Rémület fogta el ott őket, fájdalom, a milyen a szülőasszonyé;
8. A keleti széllel összezúzod Tarsis hajóit.
9. A miként hallottuk, akként láttuk a seregek Urának városában, a mi Istenünk városában; örökre megerősítette azt az Isten! Szela.
10. A te kegyelmedről elmélkedünk oh Isten a te templomodnak belsejében.
11. A milyen a neved oh Isten, olyan a te dicséreted a föld határáig; igazsággal teljes * a te jobbod. * 1 Móz.18,25.
12. Örül Sion hegye, ujjonganak Júda leányai a te * ítéletedért. * vers 5.6. Zsolt.67,5.
13. Vegyétek körül a Siont, kerüljétek meg azt, számláljátok meg tornyait.
14. Jól nézzétek meg sánczait, járjátok be palotáit, hogy elmondhassátok a jövendő nemzedéknek:
15. Bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, ő vezet minket mindhalálig!

A hitetlenek szerencséje halálukkal véget ér. (V. ö. Zsolt.37,73.)

49. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak * zsoltára. * 1 Krón.25,1.26,1.
2. Halljátok meg ezt mind ti népek, figyeljetek mind ti, e világ lakói!
3. Akár közemberek fiai, akár főemberek fiai, együtt a gazdag és szegény.
4. Az én szájam bölcsességet beszél, szívemnek elmélkedése tudomány.
5. Példabeszédre hajtom fülemet, hárfaszóval nyitom * meg mesémet. * Zsolt.78,2. Máté 13,35.

6. Miért féljek a gonoszság napjain, mikor nyomorgatóim bűne vesz körül.
7. A kik * gazdagságukban bíznak, és nagy vagyonukkal dicsekesznek?
* Luk.12,19. Péld.18,11.
8. Senki sem válthatja meg atyjafiát, nem * adhat érte váltságdíjat Istennek. * Zsid.9,27.
9. Minthogy lelköknek váltsága drága, abba kell hagynia örökre;
10. Még ha örökké élne is és nem látná meg a sírgödört.
11. De meglátja! A bölcsek * is meghalnak; együtt vész el bolond és ostoba, és gazdagságukat † másoknak hagyják.
* Préd.2,15.16. † Zsolt.39,7.
12. Gondolatjok *ez:* az ő házok örökkévaló, lakóhelyeik nemzedékről-nemzedékre *szállnak,* nevöket hangoztatják a földön.
13. Pedig az ember, még ha tisztességben van, sem marad * meg; hasonlít a barmokhoz, a melyeket levágnak. * Jób.27,13—23. Luk.12,19.20.
14. Ez az ő sorsuk bolondság nékik; de azért gyönyörködnek szavokban az ő követőik. Szela.
15. Mint juhok, a Seolra vettetnek, a halál legelteti őket, és az igazak uralkodnak rajtok reggel; * alakjokat elemészti a Seol, távol az ő lakásuktól. * Jób 27,17. Zsolt.58,13.
16. Csak Isten válthatja ki lelkemet a Seol * kezéből, mikor *az* megragad engem. Szela.
* Zsolt.16,10.23,4.71,20.21.80,13.
17. Ne félj, ha valaki meggazdagszik, ha * megöregbül házának dicsősége;
* Jób 27,13—23.
18. Mert semmit sem vihet el magával, ha * meghal; dicsősége nem száll le utána. *1 Tim.6,7. Jób 27,17.
19. Ha életében áldottnak vallja is magát, s ha dicsérnek is téged, hogy jól tettél magaddal:
20. *Mégis* az ő atyáinak nemzetségéhez jut, a kik soha sem látnak világosságot.
21. Az ember, még ha tisztességben van is, de nincs okossága: hasonlít a barmokhoz, * a melyeket levágnak.
* Zsolt.32,9. Préd.3,19.

Az igazi hálaáldozat.
(V. ö. 1 Sám.15,22.)

50. Asáf zsoltára.
Az Istenek * Istene, az Úr szól, és hívja a földet a nap keltétől lenyugtáig. * Józs.22,22.
2. A * Sionról, a melynek szépsége tökéletes, fényeskedik Isten.
* Zsolt.132,13.14.110,2.
3. Eljön * a mi Istenünk és nem hallgat; emésztő tűz van előtte, s körülte erős forgószél. * Ésa.35,4.
4. Hívja * az egeket onnan felül, és a földet, hogy megítélje † népét:
* Ésa.1,2. † 2 Móz.19,5.6.
5. Gyűjtsétek elém kegyeseimet, a kik áldozattal erősítik * szövetségemet! * 2 Móz.24,3.6—8.
6. És az egek kijelentik * az ő igazságát, mert az Isten biró. Szela.
* Zsolt.89,6.
7. Hallgass én népem, hadd szóljak! Te Izráel, * hadd tegyek bizonyságot rólad; Isten vagyok én, a te † Istened. * 5 Móz.4,6.29,13—15.
† 2 Móz.19,5.20,2.2 Sám.7,23.24.
8. Nem feddlek én téged áldozataidért, és hogy égőáldozataid szüntelen előttem vannak.
9. *De* nem fogadhatok * el tulkot a te házadból, vagy bakokat a te aklaidból; * Ésa.66,2—4.
10. Mert * enyém az erdőnek minden vadja, a barmok az ezernyi hegyeken. * Zsolt.8,8.9.
11. Ismerem a hegyeknek minden szárnyasát, és a mező állatai *tudva vannak* nálam.
12. Ha megéhezném, nem mondanám meg néked, mert enyém e világ * és ennek mindene.
* 2 Móz.19.5. Zsolt.24,1.
13. Avagy eszem-é én a bikák húsát, és a bakoknak vérét iszom-é?
14. **Hálával áldozzál az Istennek, és teljesítsd a felségesnek * fogadásidat!**
* Zsolt.116,13.14.
15. **És hívj segítségül * engem a nyomorúság idején, és megszabadítlak téged és te dicsőítesz † engem**
* Jób 22,27. † Zsolt.18,1.2.
16. A gonosznak pedig ezt mondja Isten: Miért beszélsz te rendeléseimről, és veszed szádra az én szövetségemet?
17. Hiszen te gyűlölöd a fenyítést, és hátad * mögé veted rendelésimet!
* vers 18.20.
18. Ha lopót látsz, mellé adod magad, és ha paráznákat, társalkodol velök.
19. A szádat gonoszságra tátod, és a nyelved csalárdságot sző.
20. Leülsz és felebarátodra beszélsz, anyád fiát is megszidalmazod.
21. Ezeket teszed, és én hallgassak? Azt gondolod, olyan * vagyok, mint te? Megfeddelek téged, és elédbe sorozom *azokat.* * 5 Móz.29,19—20.
22. Értsétek meg ezt, ti Istent felejtők, hogy el ne ragadjalak * menthetetlenül: * Zsolt.78,11. Mal.4,1.3.
23. **A ki hálával áldozik, * az dicsőít**

engem; és a ki az útra vigyáz, annak mutatom meg Istennek szabadítását.
* Zsolt. 18,20—27.

Dávid bűnbánati imája.

51. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára;
2. Mikor ő hozzá ment Nátán, a próféta, * minekutána Bethsabéval vétkezett. * 2 Sám. 12,1—9.
3. Könyörülj rajtam én Istenem a te kegyelmességed szerint; irgalmasságodnak sokasága szerint töröld el az én bűneimet!
4. Egészen moss ki engemet az én álnokságomból, és az én vétkeimből tisztíts ki * engemet; * 2 Sám. 11,4—15.
5. Mert ismerem az én bűneimet, és az én vétkem szüntelen előttem *forog*.
6. Egyedül te ellened vétkeztem, és cselekedtem azt, a mi gonosz a te szemeid előtt; hogy igaz légy beszédedben, és tiszta ítéletedben.
7. Ímé én vétekben * fogantattam, és bűnben melengetett engem az anyám. * Jób 14,4.
8. Ímé te az igazságban gyönyörködöl, a mely a vesékben van, és bensőmben bölcseségre tanítasz engem.
9. Tisztíts meg engem izsóppal, és tiszta leszek; moss meg engemet, és fehérebb leszek a hónál.
10. Hallass örömet és vígasságot velem, hogy örvendezzenek csontjaim, a melyeket összetörtél.
11. Rejtsd el orczádat az én vétkeimtől, és töröld el minden álnokságomat.
12. Tiszta szívet teremts * bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem. * Jer. 32,39.
13. Ne vess el engem a te orczád elől, és a te szent lelkedet ne vedd el tőlem.
14. Add vissza nékem a te szabadításodnak örömét, és engedelmesség lelkével támogass engem.
15. Hadd tanítsam a bűnösöket a te útaidra, hogy a vétkezők megtérjenek hozzád.
16. Szabadíts meg engemet a * vérontástól, oh Isten, szabadításomnak Istene! hogy harsogja nyelvem a te igazságodat. * 2 Sám. 11,15.17.
17. Uram, nyisd meg az én ajakimat, hogy hirdesse szájam a te dicséretedet.
18. Mert nem kivánsz te véresáldozatot, hogy adnék azt, égőáldozatban sem gyönyörködöl.
19. Isten előtt *kedves* áldozatok: a töredelmes * lélek; a töredelmes és bűnbánó szívet oh Isten nem veted te meg! * Zsolt. 34,19.
20. Tégy jól a te kegyelmedből a Sionnal; és építsd meg Jeruzsálem kőfalait.
21. Akkor kedvesek lesznek előtted az igazságnak áldozatai; az égő és egész áldozat: * akkor a te oltárodon áldoznak néked tulkokkal.
* 3 Móz. 1,3—9.7,8.11,12.

A kegyesnek vigasztalódása, mikor a rágalmazó bántja.

52. Az éneklőmesternek; Dávid tanítása;
2. Mikor az Idumeus * Dóeg eljött és hírt vitt Saulnak, és ezt mondá néki: Dávid az Akhimélek házába ment be. * 1 Sám. 21,7.22,9.10.
3. Mit dicsekedel gonoszságban, oh te magabíró? Az Istennek kegyelme szüntelen való!
4. Nyelved ártalmakon elmélkedik, s olyan mint az * éles olló, te álnokságnak mestere! * Zsolt. 12,4.
5. Szereted a gonoszt inkább, hogy nem a jót, és a hazugságot inkább, mint igazságot szólni. Szela.
6. Szeretsz minden ártalmas beszédet, *és* az álnok nyelvet.
7. Meg is ront az Isten téged, teljesen eltakarít, kigyomlál téged a te hajlékodból, és kiszaggat téged az élők földéről. Szela.
8. És látják *ezt* az igazak, és félnek, és nevetnek rajta:
9. Ímé az a férfiú, a ki nem Istent fogadta erősségévé, hanem * az ő gazdagságának sokaságában bízott, és ereje az ő gonoszságában volt!
* Jer. 49,4.
10. Én pedig mint zöldelő olajfa Isten házában, bízom Isten kegyelmében mind örökkön örökké.
11. Áldlak téged örökké, hogy *így* cselekedtél; nevedben remélek, mert jóságos *vagy*, a te hiveid előtt.

Fohász az embereknek általános romlottságából való megváltásért.
(V. ö. Zsolt. 14.)

53. Az éneklőmesternek a mahalathra, Dávid * tanítása.
* Zsolt. 14,1—7.
2. Ezt mondta a balgatag az ő szívében: Nincs Isten. Megromlottak és útálatos hamisságot cselekedtek, nincs a ki jót cselekedjék.
3. Isten letekint a mennyből az emberek fiaira, hogy meglássa, ha van-é értelmes, Istent kereső?
4. Mindnyájan * elhajlottak, és valamennyien megromlottak, nincsen a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is. * Róm. 3,10—13.
5. Avagy nincs értelem a hamis-

ságnak cselekvőiben, a kik az én né-
pemet megeszik, mintha kenyeret en-
nének, a kik az Istent segítségül nem
hívják?
6. Ott félnek *nagy* félelemmel, a
hol nincsen félelem; mert az Isten
elszéleszti azoknak tetemeit, a kik
tábort járnak ellened; megszégyení-
ted azokat, mert az Isten megveti
őket.
7. Oh, vajha eljönne Sionból Izrá-
elnek a szabadítás! Mikor az Úr vissza-
hozza az ő népének foglyait, örül
majd Jákób és vigad Izráel!

Könyörgés szabadításért.

54. Az éneklőmesternek, hang-
szerekkel; Dávid tanítása;
2. Mikor a Zifeusok eljöttek, és azt
mondák Saulnak: Nem * mi nálunk
lappang-é Dávid? * 1 Sám.23,19.20.26,1.
3. Isten, a te neveddel szabadíts meg
engemet, és a te hatalmasságoddal
állj bosszút értem!
4. Isten, hallgasd meg az én imád-
ságomat, figyelmezz az én szájam be-
szédeire.
5. Mert idegenek támadtak ellenem,
és kegyetlenek keresik lelkemet, a
kik nem is gondolnak Istenre. Szela.
6. Ímé, Isten segítőm nékem, az Úr
az én lelkemnek támogatója.
7. Bosszút áll az utánam leselkedő-
kön; a te igazságod által rontsd meg
őket.
8. Kész szívvel áldozom néked: ál-
dom a te nevedet, Uram, mert jó.
9. Mert minden nyomorúságból
megszabadított engem, s megpihen-
tette szemeimet ellenségeimen.

Könyörgés a hamis atyafiak ellen. Vigasz-talódás Istenben.

55. Az éneklőmesternek, hang-
szerekkel; Dávid tanítása.
2. Hallgasd meg, Isten, az én imád-
ságomat, és ne rejtsd el magadat az
én könyörgésem elől;
3. Figyelmezz én reám és hallgass
meg engemet; mert keseregve bo-
lyongok és jajgatok!
4. Az ellenségnek szaváért *és* a hi-
tetlenek nyomorgatásáért: mert * ha-
zugságot hárítanak reám, és *nagy* dü-
hösséggel ellenkeznek velem.
* 1 Sám.24,10—13. Zsolt.35,11.
5. Az én szívem reszket bennem, és
a halál félelmei körülvettek engem.
6. Félelem * és rettegés esett én reám,
és borzadály vett körül engem.
* 2 Sám.21,11—23.13,26.15,14.
7. Mondám: Vajha szárnyam volna,
mint a galambnak! Elrepülnék és
nyugodnám.
8. Ímé, messze elmennék és a pusz-
tában lakoznám. Szela.
9. Sietnék kiszabadulni e sebes szél-
ből, e forgószélből.
10. Rontsd meg Uram, *és* oszlasd meg
az ő nyelvöket; mert erőszakot és há-
borgást látok a városban.
11. Nappal és éjjel körüljárják azt
annak kőfalainál, bent hamisság és
ártalom van abban.
12. Veszedelem van bensejében; s
nem távozik annak teréről a zsarnok-
ság és csalárdság.
13. Mert nem ellenség szidalmazott
engem, hisz *azt* elszenvedném; nem
gyűlölőm emelte fel magát ellenem,
hiszen elrejtettem volna magamat az
elől:
14. Hanem te, hozzám hasonló ha-
landó, én * barátom és ismerősöm,
* 2 Sám.15,31.16,23.
15. A kik együtt édes bizalomban él-
tünk; az Isten házába jártunk a tö-
megben.
16. A halál vegye őket körül, eleve-
nen szálljanak a Seolba; mert go-
noszság van lakásukban, kebelökben.
17. Én az Istenhez kiáltok, és az Úr
megszabadít engem.
18. Estve, reggel * és délben panasz-
kodom és sóhajtozom, és ő meghallja
az én szómat. * 2 Sám.15,25.26.
19. Megszabadítja lelkemet békes-
ségre a rám támadó hadtól, mert so-
kan vannak ellenem.
20. Meghallja * Isten és megfelel né-
kik, (mivelhogy ő eleitől fogva trónol,
Szela), a kik nem akarnak megváltoz-
ni és nem félik az Istent. * 2 Sám.16,22.
21. Kezeit felemelte a vele békesség-
ben lévőkre; megszegte az ő szövet-
ségét.
22. A vajnál simább az ő szája, pedig
szívében háborúság van; lágyabbak
beszédei az olajnál, pedig éles szab-
lyák azok.
**23. Vessed az Úrra a te terhedet, ő gon-
dot visel rólad, és nem engedi, hogy
valamikor ingadozzék az igaz.**
24. Te, Isten, a veszedelem vermébe
taszítod őket; a vérszopó és álnok
emberek életüknek * felét sem élik
meg; én pedig te benned bízom.
* Zsolt.37,35.36. Jób 15,32.33.

Könyörgés az üldözések közt vigasztalásért.

56. Az éneklőmesternek a Jóna-
thelem rehokimra; Dávid-
nak miktámja; mikor megragadták
őt a * filiszteusok Gáthban.
* 1 Sám.21,11—14.
2. Könyörülj rajtam Istenem, mert
halandó tátog ellenem és mindennap
hadakozván, nyomorgat engem!

3. Ellenségeim minden napon tátognak reám: bizony sokan * hadakoznak ellenem, oh magasságos *Isten!* * Sám.21,11—14.24,2.3.
4. Mikor félnem kellene is, én bízom te benned.
5. **Isten által dicsekedem az ő igéjével; az Istenben bizom, nem félek; ember mit árthatna nékem?**
6. Minden nap elforgatják beszédeimet; minden gondolatjok ellenem van, ártalomra.
7. Egybegyűlnek, elrejtőznek, sarkaimat lesik, * mert kivánják az én lelkemet. * 1 Sám.23,22—24.24,3.
8. Gonoszsággal menekedhetnének? Haraggal rontsd meg, oh Isten, a népeket!
9. Bujdosásomnak számát jól tudod: szedd tömlődbe könyeimet! Avagy nem tudod-é azoknak számát?
10. Meghátrálnak majd ellenségeim, mikor kiáltok; így tudom meg, hogy velem van az Isten.
11. **Dicsérem Istent, az ő ígéretéért, dicsérem az Urat az ő igéretéért.**
12. **Istenben bízom, nem félek; ember mit árthatna nékem?**
13. Tartozom, oh Isten, az én néked tett fogadásaimmal; * megadom néked a hálaáldozatokat;
* Zsolt.22,26.66,13—17.18,1.2.
14. Mert * megszabadítottad lelkemet a haláltól, bizony az én lábaimat az eleséstől; hogy járjak Isten előtt az életnek világosságában. * 1 Sám. 23,26.27.

Dávid segedelemért könyörög. Isten jóságának dicsérete.

57. Az éneklőmesternek az altashétre Dávid miktámja; mikor Saul * elől a barlangba menekült. * 1 Sám.22,1.24,1—4.
2. Könyörülj rajtam, oh Isten könyörülj rajtam, mert benned bízik az én lelkem; és * szárnyaid árnyékába menekülök, a míg elvonulnak a veszedelmek. * Zsolt.36,8. 5 Móz.32,11.12.
3. A magasságos Istenhez kiáltok; Istenhez, a ki jót végez * felőlem.
* Zsolt.138,8. 1 Sám.16,1.13.23,17.
4. Elküld a mennyből és megtart engem: meggyalázza az engem elnyelőt. Szela. Elküldi Isten az ő kegyelmét és * hűségét. * Zsolt.61,8.
5. Az én lelkem oroszlánok között van, tűzokádók között fekszem; emberek között, a kiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök * pedig éles szablya. * Jak.3,6.8.
6. **Magasztaltassál fel * az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!** * Zsolt.108,6.7.
7. Hálót * készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én előttem, de ők estek abba. Szela.
* Zsolt.7,16.9,16.
8. Kész az én szívem, oh Isten, kész az én szívem; hadd * énekeljek és zengedezzek! * Zsolt.108,2—7.
9. Serkenj fel én dicsőségem, serkenj fel te lant és hárfa, hadd * költsem fel a hajnalt! * Zsolt.5,4.
10. Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek néked a * nemzetek között. * Zsolt.108,4.
11. **Mert nagy az egekig a te kegyelmed, és a felhőkig * a te hűséged.** * Zsolt.36,6.
12. **Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!**

Isten bíró még e földön!

58. Az éneklőmesternek az altashétre; Dávid miktámja.
2. Avagy valóban a néma igazságot szólaltatjátok-é meg? Avagy igazán ítéltek-é ti embernek * fiai? * Zsolt.82,2.3.
3. Sőt inkább hamisságot forgattok a ti szívetekben! a ti kezeiteknek hamisságát méritek e földön.
4. Eltértek a gonoszok fogantatásuk óta; tévelygenek a hazugok anyjok méhétől kezdve.
5. Mérgök olyan, mint a kígyónak mérge; mint a siket áspisé, a mely füleit bedugja.
6. A mely nem hallja a bűbájosoknak szavát, sem a bűvölőét, a ki bűbájakban jártas.
7. Isten, rontsd meg az ő fogaikat az ő szájokban; az oroszlánoknak * zápfogait törd össze, Uram! * Zsolt.10,9.22,22.
8. Olvadjanak el, * folyjanak széllyel, mint a víz; ha felteszi nyilait, legyenek tompultak azok. * Jób 24,18.19.
9. Legyenek mint a csiga, a mely szétfolyván, elmúlik; mint az asszonynak idétlen szülötte, a mely nem látta a napot.
10. Mielőtt megéreznék fazekaitok a tövist, mind nyersen, mind égőn elragadja azt a forgószél.
11. Örül az igaz, * mikor látja a bosszúállást; lábait mossa a gonosznak vérében. * Zsolt.32,11.49,15.16.
12. És azt mondja az ember: * Bizonyára van jutalma az igaznak; bizony van ítélő Isten e földön! * Róm.2,6—11.

Isten segítségéért való ima a rosszakaratú leselkedések ellen.

59. Az éneklőmesternek az altashétre. Dávid miktámja; midőn *embereket* külde Saul, és őrizék az ő házát, hogy megöljék őt.
2. Szabadíts meg engemet az én ellenségeimtől, * Istenem; a reám támadóktól ments meg engemet! * 1 Sám.19,9.10.

3. Szabadíts meg engemet a gonosz-
tevőktől, és a vérontó emberek ellen
tarts meg engemet;
4. Mert ímé lelkem után leselkednek,
egybegyűltek ellenem az erősek; a
nélkül, hogy hibás * vagy vétkes vol-
nék, Uram! * 1 Sám.20,31.32.
5. Bűnöm nélkül * egybegyűlnek és
készülnek *ellenem:* serkenj fel előmbe
és lásd meg *ezeket!* * Zsolt.7,4–7.35,23.
6. Te, oh Uram, Seregek Istene, Izráel
Istene, serkenj fel! Büntesd meg mind
e pogányokat, ne könyörülj senkin,
a * ki hamisságot cselekszik. Szela.
* Zsolt.56,8.
7. Estenden megjelennek, ordítnak,
mint az eb; körüljárják a várost.
8. Ímé, szájokkal csácsognak, ajkai-
kon szablyák vannak: * hisz, *úgy
mond,* kicsoda hallja meg?
* Zsolt.52,4–6.57,5.
9. Te pedig, Uram, neveted * őket, és
megcsúfolod mind e pogány népet.
* Zsolt.2,4.
10. Hatalmá*val szemben* te reád vi-
gyázok; mert Isten az én váram.
11. Előmbe jön az én kegyelmes Is-
tenem; látnom engedi Isten az én el-
lenségeim * *romlását.*
* Zsolt.54,9. 1 Sám.20,15.26,10.31,2.
12. Ne öld meg őket, hogy népem
meg ne felejtkezzék; bujdosókká
tedd őket a * te hatalmaddal, és alázd
meg őket Uram, mi paizsunk!
* Zsolt.68,2.
13. Szájuknak vétke az ő ajkaiknak
beszéde, fogattassanak meg kevély-
ségökben; mert csak átkot * és hazug-
ságot szólnak. * 1 Sám.24,10.
14. Veszítsd el őket * búsulásodban,
veszítsd el őket, hogy ne legyenek: és
tudják meg, hogy Isten uralkodik a
Jákób fölött, mind a földnek hatá-
ráig. Szela. * Zsolt.56,8.
15. Estenden megjelennek, ordítnak,
mint az eb, körüljárják a várost.
16. Étel után barangolnak, és ha nem
laknak jól, virrasztanak.
17. Én pedig éneklem a te hatalma-
dat, és * reggelenkint zengem a te ke-
gyelmességedet; mert váram voltál
és menedékem az én nyomorúságom
napján. * Zsolt.5,4.
18. Én erősségem! Te néked éneklek,
mert Isten * az én váram: ő az én
kegyelmes Istenem! * Péld.18,10.

Ima háborús időben.

60. Az éneklőmesternek a susan-
heduthra, Dávidnak tanító
miktámja;
2. Mikor harczolt a mesopotámiai
szirusokkal és a czóbai * szirusokkal;
és visszafordult Joáb és megverte az
Edomitákat a Sóvölgyben, tizenkét-
ezeret. * 2 Sám.8,3.12.13.
3. Isten, elvetettél * minket, elszélesz-
tettél minket; megharagudtál, hozz
vissza minket!
* Zsolt.44,10.11. 1 Sám.31,1.2.7.
4. Megrendítetted ez országot, ketté
szakasztottad; építsd meg romlásait,
mert megindult.
5. A te népeddel * nehéz dolgokat
láttattál: bódító borral itattál min-
ket. * 1 Sám.31,1–6.
6. Adtál a téged félőknek zászlót,
melyet felemeljenek az igazságért.
Szela.
(Vers 7–14: v. ö. Zsolt.108,7–14.)
7. Hogy megszabaduljanak a te ked-
veltjeid: * segíts jobboddal és hall-
gass meg minket! * Zsolt.108,7.
8. Az ő szent helyén mondotta * Is-
ten: Örvendezek, kiosztom Sikemet
és kimérem a Szukkót völgyét:
* Zsolt.108,8–14.110,1.2.
9. Enyim Gileád és enyim Manasse,
Efraim az én fejemnek oltalma: Jú-
da az én * törvény-rendelőm.
* 1 Móz.49,8–10.
10. Moáb az én * mosdómedenczém,
Edomra vetem az én sarumat; te
Filisztea nékem örülj!
* 4 Móz.24,17.18. 2 Sám.8,2.
11. Kicsoda vezet engem az erős vá-
rosba? Kicsoda kisért el * Edomig
engem? * 1 Krón.18,13.
12. Nem te-é, * oh Isten, a ki meg-
vetettél minket, s nem vonultál ki,
oh Isten, a mi seregeinkkel?
* Zsolt.18,30.
13. Segíts ki minket * a nyomorúság-
ból, mert emberi segítség hiábavaló.
* vers 5. 1 Sám.31,1–6.
14. Istennel * győzedelmet nyerünk,
s ő tapodja el ellenségeinket.
* 2 Sám.10,12.13.

Szorongatott király imája.

61. Az éneklőmesternek hangszer-
re: Dávidé.
2. Hallgasd meg, oh Isten, az * én
kiáltásomat; figyelmezzél az én kö-
nyörgésemre. * Zsolt.5,2.
3. E föld széléről kiáltok te hozzád;
mert szívem elepedt: Vígy el engem
innen a sziklára, a hova én nem ju-
tok.
4. Mert te vagy az én menedékem,
s erős tornyom * az ellenség ellen.
* Péld.18,10.
5. Hadd lakozzam a te sátorodban
mindörökké; hadd meneküljek * a
te szárnyaid árnyéka alá! Szela.
* Zsolt.36,8.
6. Mert te, oh Isten, meghallgattad
az én fogadásaimat; a te neved tisz-

telőinek örökségét * megadtad nékem. * Csel.7,45.
7. Adj napokat a * király napjaihoz, esztendeit nemzedékről nemzedékre *nyujtsd.* * Zsolt.21,5.
8. Isten előtt lakozzék örökké; * kegyelmedet és hűségedet rendeld ki, hogy őrizzék meg őt.
* 2 Sám.7,26. Zsolt.57,4.89,24.25.
9. Így éneklem * majd a te nevedet szüntelen, hogy beteljesítsem az én fogadásaimat minden napon.
* Zsolt.21,14.56,13.14.

Csendes reménység Istenben. Az emberek hiábavalósága.

62. Az éneklőmesternek, Jedutun szerint: Dávid * zsoltára.
*1 Krón.16,41.
2. Csak Istenben nyugoszik meg lelkem; tőle van az * én szabadulásom.
* 2 Sám.8,14.
3. Csak ő az én kősziklám és szabadulásom; ő az én oltalmam, azért nem rendülök meg felettébb.
4. Meddig támadtok még egy ember ellen; *meddig* törtök ellene valamenynyien, mint meghanyatlott fal és dűlő kerítés ellen?
5. Csak arról tanácskoznak, mimódon vessék őt le méltóságából; szeretik a hazugságot; szájukkal áldanak szívükben átkoznak. Szela.
6. Csak Istenben nyugodjál meg lelkem, 'mert tőle * van reménységem.
* Zsolt.125,1.
7. Csak ő az én kősziklám és szabadulásom; ő az én oltalmam, * azért nem rendülök meg. * Péld.18,10.
8. Istennél van szabadulásom és dicsőségem; * az én erős kősziklám, az én menedékem Istenben van.
* Zsolt.61,4.
9. Bízzatok ő benne mindenkor, ti népek; öntsétek ki előtte szíveteket; Isten a mi menedékünk. Szela.
10. Bizony hiábavalók * a közembernek fiai és hazugok a főembernek fiai; ha mérőserpenyőbe vettetnek, mind alábbvalók a semminél. * Jób 31,24.25.
11. Ne bízzatok zsarolt javakban, és rablott jószággal ne kevélykedjetek; a vagyonban, ha nő, ne bizakodjatok;
12. Egyszer szólott az Isten, kétszer hallottam ugyanazt, hogy a hatalom az Istené.
13. Tiéd Uram a kegyelem is. Bizony te fizetsz meg mindenkinek az ő cselekedete szerint!

Óhajtás Isten után és a szent hajlék után.

63. Dávid zsoltára, mikor a Júda pusztájában volt. * 2 Sám.22,5.
2. Isten! én Istenem vagy te, jó reggel kereslek téged; téged szomjúhoz lelkem, * téged sóvárog testem a kiaszott, elepedt földön, a melynek nincs vize; * Zsolt.42,2.3.27,4.5.
3. Hogy láthassalak téged a szent helyen, szemlélvén * a te hatalmadat és dicsőségedet. * Zsolt.42,5.
4. Hiszen a te * kegyelmed jobb az életnél: az én ajakim hadd dicsérjenek téged. * Zsolt.69,17.
5. Áldanálak ezért * életem fogytáig; a te nevedben emelném fel kezeimet.
* Zsolt.146,2.
6. Mintha zsírral és kövérséggel telnék meg lelkem, mikor víg ajakkal dicsérhet téged az én szájam!
7. **Ha reád gondolok ágyamban: őrváltásról őrváltásra rólad elmélkedem;**
* Zsolt.16,7.
8. Mert segítségem voltál, és a te szárnyaidnak árnyékában örvendeztem.
9. Ragaszkodik hozzád az én lelkem; a te jobbod megtámogat engem.
10. Azok pedig, a kik veszedelemre keresik lelkemet, a föld mélységeibe jutnak.
11. Szablya * martalékaiul esnek el, és a rókáknak lesznek eledelei.
* 1 Sám.31,1.2.
12. A király pedig * örvendezni fog Istenben; dicséri őt mindaz, a ki ő reá esküszik; mert bedugatik a hazugok szája. * Zsolt.18,1-3.

Dávid könyörgése a rágalmazók ellen isteni oltalomért.

64. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.
2. Hallgasd meg, Isten, az én szómat, mikor panaszkodom; az ellenségtől való félelemtől mentsd meg éltemet.
3. Rejts el engem a rosszakaróknak tanácsa elől, a gonosztevőknek gyülekezetétől.
4. A kik megélesítik nyelvöket, mint a szablyát; * irányozzák nyilokat, keserű beszédöket, * Zsolt.52,4.5.
5. Hogy lövöldözzék * titkon az ártatlant; nagy hirtelenséggel lövöldözik azt, és nem félnek. * Zsolt.11,2.
6. Megátalkodottak gonosz szándékukban; megegyeztek, hogy tőrt vetnek titkon, mondják: ki látja őket?
7. Álnokságokat koholnak; a kikoholt tervet végrehajtják; mindenikök keble és szíve kikutathatatlan.
8. De meglövi őket az Isten; hirtelen nyíl * üt rajtok sebet. * Péld.6,15.
9. És megejtik őket, a nyelvök lesz ellenök; iszonyodik mindenki, a ki őket látja.
10. Akkor megfélemlenek mind az emberek; hirdetni fogják Istennek dolgát, és megértik cselekedetét.

11. Örvendeni fog az*igaz Istenben, és
hozzá menekül; és dicsekedni fognak
minden egyenesszívűek. * Zsolt.33,1.

Lelki és testi jókért való hálaadása Isten népének.

65. Az éneklőmesternek; zsoltár; Dávid éneke.
2. Tied a hódolat, a dicséret, oh Is-
ten, a * Sionon; és néked teljesítik
ott a fogadást. * Zsolt.48,2.3.
3. Oh könyörgést meghallgató, hoz-
zád folyamodik minden test.
4. Bűneim erőt vettek rajtam; vét-
keinket te bocsásd meg.
5. Boldog az, a kit te kiválasztasz és
magadhoz fogadsz, hogy lakozzék *a
te tornáczaidban; hadd teljesedjünk
meg a te házadnak javaival, a te tem-
plomodnak szentségével!
* Zsolt.84,5.11.12.
6. Csodálatos dolgokat szólasz né-
künk a te igazságodban, idvességünk-
nek Istene; e föld minden szélének és
a messze tengernek bizodalma;
7. A ki hegyeket épít erejével, körül
van övezve hatalommal;
8. A ki lecsillapítja a tengerek *zú-
gását, habjaik zúgását, és a népek
háborgását. * Máté 8,26.
9. Félnek is jeleidtől a szélek lakói;
a napkelet és nyugot határait meg-
örvendezteted.
10. Meglátogatod a földet és elárasz-
tod; *nagyon meggazdagítod azt. Is-
tennek folyója tele van vizekkel; ga-
bonát szerzesz nékik, mert úgy ren-
delted azt. * Jób 38,26.27.
11. Megitatod barázdáit, göröngyeit
meglapítod; záporesővel meglágyí-
tod azt, termését megáldod.
12. Megkoronázod az esztendőt jó-
voltoddal, és a te nyomdokaidon kö-
vérség fakad;
13. Csepegnek a puszta legelői, és a
halmokat * vígság övezi. * Zsolt.72,3.16.
14. A legelők megtelnek juhokkal, *és
a völgyeket gabona borítja; örven-
deznek és énekelnek. * Zsolt.144,13.14.

Isten iránti hála népének csodálatos vezetéséért.

66. Az éneklőmesternek; zsoltár, ének.
Örvendezz Istennek, oh te egész föld.
2. Énekeljétek az ő nevének dicső-
ségét; dicsőítsétek az ő dicséretét!
3. Mondjátok Istennek: Mily csodá-
latosak a te műveid: a te hatalmad
nagy volta miatt hízelegnek * néked
ellenségeid. * Zsolt.18,45.
4. Az egész föld leborul előtted; éne-
kel néked, énekli a te nevedet. Szela.
5. Jőjjetek és lássátok az Isten dol-
gait; csudálatosak az * ő cselekedetei
az emberek fiain. * Zsolt.46,9.65,12—14.
6. A tengert *szárazzá változtatta, a
folyamon gyalog mentek át: ott ör-
vendeztünk ő benne.
* 2 Móz.14,21.22. Józs.3,14—17.
7. A ki uralkodik az ő hatalmával
örökké, szemmel tartja a pogányo-
kat, hogy az engedetlenek fel ne fu-
valkodjanak magukban. Szela.
8. Áldjátok népek a mi Istenünket, és
hallassátok az ő dicséretének szavát.
9. A ki megeleveníti lelkünket, s nem
engedi, hogy lábaink magtántorod-
janak.
10. Mert megpróbáltál minket, oh
Isten, megtisztítottál, a mint tisztít-
ják az ezüstöt.
11. Hálóba vittél be minket, meg-
szorítottad derekainkat.
12. Embert ültettél fejünkre, tűzbe-
vízbe jutottunk: de kihoztál bennün-
ket * bőségre. * Zsolt.60,14.
13. Elmegyek házadba égőáldozatok-
kal, lefizetem néked * fogadásaimat.
* Zsolt.116,14.56,13.14.
14. A melyeket ajakim igértek és szá-
jam mondott nyomorúságomban.
15. Hízlalt *juhokat áldozom néked
égőáldozatul, kosok jóillatú áldoza-
tával: ökröket bakokkal együtt áldo-
zom néked. Szela. * 3 Móz.3,1—17.
16. Jőjjetek el és halljátok meg, hadd
beszélem el minden istenfélőnek: mi-
ket cselekedett az én lelkemmel!
17. Hozzá kiálték az én szájammal,
és magasztalás volt nyelvem * alatt.
* Zsolt.18,4—7.
18. Ha hamisságra néztem volna szí-
vemben, meg *nem hallgatott volna
az én Uram. * Ján.9,31. Jak.4,3.
19. Ámde meghallgatott Isten, *figyel-
mezett könyörgésem szavára.
* Zsolt.18,7.20—25.
20. Áldott az Isten, *a ki nem vetette
meg könyörgésemet, és kegyelmét
nem vonta meg tőlem. * Zsolt.18,50.51.

A minden népekre kiáradt isteni áldás dicsérete.

67. Az éneklőmesternek. hangszerekkel; zsoltár; ének.
2. Az Isten könyörüljön rajtunk és
áldjon meg minket; világosítsa meg
az * ő orczáját rajtunk. Szela.
* Zsolt.4,7. 4 Móz.6,24—26.
3. Hogy megismerjék e földön a te
útadat, minden nép közt a te szaba-
dításodat.
4. Dicsérnek téged a népek, oh Isten,
dicsérnek téged a népek * mindnyá-
jan. * Zsolt.22,28.
5. Örvendnek és vígadnak a nem-
zetek, mert igazsággal ítéled a népe-

ket, és * a nemzeteket e földön te
igazgatod. Szela. * Róm.2,6—11.
6. Dicsérnek téged a népek, oh Isten,
dicsérnek téged a népek mindnyájan.
7. A föld * megadta az ő gyümölcsét:
megáld minket az Isten, a mi Iste-
nünk; * Zsolt.65,12—14.
8. Megáld minket az Isten, és féli
őt a földnek minden határa!

Diadalének.

68. Az éneklőmesternek; Dávid
zsoltára, éneke.
2. Felkél az Isten, * elszélednek el-
lenségei; és elfutnak előle az ő gyű-
lölői. * 4 Móz.10,35.
3. A mint a füst elszéled, úgy szé-
leszted el őket; a mint elolvad * a
viasz a tűz előtt, úgy vesznek el a
gonoszok Isten elől; * Zsolt.58,8.9.
4. Az igazak * pedig örvendeznek
és vígadnak az Isten előtt, és ujjong-
nak örömmel. * Zsolt.5,12.33,1.
5. Énekeljetek Istennek, zengedezze-
tek az ő nevének; csináljatok útat an-
nak, a ki jön a pusztákon át, a ki-
nek Jah a neve, és örüljetek előtte.
6. Árváknak * atyja, özvegyeknek
bírája az Isten az ő szentséges hajlé-
kában. * Zsolt.146,9.
7. Isten hozza vissza a * száműzötte-
ket, kihozza boldogságra a foglyokat;
csak az engedetlenek lakoznak siva-
tag helyen. * 1 Sám.2,5.
8. Oh Isten, mikor kivonultál a te
néped * előtt, mikor a pusztába be-
léptél: Szela. * 2 Móz.40,36—38.
9. A föld reng * vala, az egek is csepeg-
nek vala Isten előtt, ez a Sinai hegy is
az Isten előtt, az Izráel Istene előtt.
* Zsolt.114,4—7. 2 Móz.19,16—18.
10. Bő záport hintesz vala, oh Isten,
a te örökségedre, s a lankadót meg-
újítod vala.
11. Benne tanyázott a te gyülekeze-
ted: te szerzéd jóvoltodból a szegény-
nek, oh Isten!
12. Az Úr ad vala szólniok az * öröm-
hírt vivő asszonyok nagy csapatának.
* 2 Móz.15,1—21. Bir.5,1—31.
13. A seregek királyai futnak, futnak:
s a házi asszony zsákmányt osztogat.
14. Ha cserények között hevertek is:
olyanok lesztek, mint a galambnak
szárnyai, a melyeket ezüst borít, vagy
mint vitorla-tollai, a melyek szín-
arany fényűek.
15. Mikor a Mindenható szétszórta
benne a királyokat, *mintha* hó esett
volna a * Salmonon. * Bir.9,48.
16. Isten hegye a Básán hegye; sok
halmú hegy a Básán hegye;
17. Mit kevélykedtek ti sok halmú he-
gyek? Ezt a hegyet választotta * Isten
lakóhelyéül; bizony *ezen* lakozik az
Úr mindörökké! * Zsolt.87,1.2.132,13.14.
18. Az Isten szekere húszezer, ezer
meg ezer; az Úr közöttük van, mint
a Sinai *hegyen* * az ő szent *hajlék*ában.
* 2 Móz.19,18.40,34.35.
19. Felmentél * a magasságba, foglyo-
kat vezettél, adományokat fogadtál
emberekben: még a pártütők is *ide
jönnek* lakni, oh Uram Isten!
* Eféz.4,8. Kol.2,14.15.
20. **Áldott legyen az Úr! Napról-napra
gondoskodik rólunk a mi szabadítá-
sunk Istene! Szela.**
21. Ez a mi Istenünk a szabadítás-
nak Istene, és az Úr Isten az, a ki
megszabadít a haláltól.
22. Csak Isten ronthatja meg az ő el-
lenségeinek * fejét, a bűneiben járó-
nak üstökös koponyáját. * Zsolt.110,6.
23. Azt mondta vala az Úr: Básán-
ból visszahozlak, a tenger mélységé-
ből is kihozlak,
24. Hogy lábadat veresre fessed a
vérben, ebeidnek nyelve az ellenség-
ből lakomázzék.
25. Látták a te bevonulásodat, oh Is-
ten! Az én Istenem, királyom bevonu-
lását * a szentélybe. * 2 Móz.25,17—22.
26. Elől mennek vala * az éneklők,
utánok a húrpengetők, középen a do-
boló leányok. * 2 Sám.6,15.16.
27. A gyülekezetekben áldjátok az Is-
tent, az Urat áldjátok, ti Izráel mag-
vából valók!
28. Ott a kis Benjámin, * a ki ural-
kodik rajtok, a Júda fejedelmei és az
ő gyülekezetök · a Zebulon fejedelmei
és a Nafthali fejedelmei. * 2 Sám.6,1.2.
29. Istened rendelte el a te hatal-
madat: erősítsd meg, oh Isten, azt,
a mit számunkra készítettél!
30. A te Jeruzsálem felett álló hajlé-
kodból királyok hoznak majd * néked
ajándékokat. * Zsolt.72,10. 2 Krón.32,23.
31. Fenyítsd meg a nádasnak vadját,
a bikák csordáját a népek tulkaival
egybe, a kik ezüst-rudakkal terpesz-
kednek; szórd szét a népeket, a kik
a háborúban gyönyörködnek.
32. Eljőnek majd a főemberek Égyip-
tomból; * Szerecsenország hamar ki-
nyujtja kezeit Istenhez.
* Ésa.19,21. Zof.3,10.
33. E földnek * országai mind éne-
keljetek Istennek: zengjetek dicsére-
tet az Úrnak! Szela. * Zsolt.67,4—6.
34. A ki kezdettől fogva az egek egein
ül; * ímé, *onnét* szól nagy kemény
szóval. * Zsolt.115,3. Csel.7,49.
35. Tegyetek tisztességet Istennek,
a kinek dicsősége az Izráelen és az
ő hatalma a felhőkben van.
36. Rettenetes vagy, oh Isten, a te szent

hajlékodból; az Izráelnek Istene ád erőt és * hatalmat a népnek. Áldott legyen az Isten! * Zsolt.60,11.12.14.

Az Úr Szolgája a legnagyobb szenvedésekben.

69. Az éneklőmesternek a sósanimra; Dávidé.
2. Szabadíts meg engemet, oh Isten, mert a vizek * lelkemig hatottak. * Zsolt.40,3.
3. Mély sárba estem be, hol meg nem állhatok; feneketlen örvénybe jutottam, és az áradat * elborít engem. * Zsolt.42,8.
4. Elfáradtam a kiáltásban, kiszáradt * a torkom; szemeim elbágyadtak, várván Istenemet. * Zsolt.22,3.Jób 17,6.
5. Többen vannak fejem hajszálainál, a kik ok nélkül gyűlölnek engem; hatalmasok a vesztemre törők, a kik ellenségeim alap nélkül; a mit nem ragadtam el, azt kell megfizetnem!
6. Oh Isten, te tudod az én balgatagságomat, és az én bűneim nyilván vannak te előtted:
7. Ne szégyenüljenek * meg miattam, a kik te benned remélnek, Uram, Seregeknek Ura! Ne pironkodjanak miattam, a kik téged keresnek, oh Izráelnek Istene! * Zsolt.40,17.
8. Mert te éretted viselek gyalázatot, *és* borítja pironság az én orczámat.
9. Atyámfiai előtt * idegenné lettem, és anyám fiai előtt jövevénynyé. * Jób 19,13–17.
10. Mivel a te házadhoz való féltő szeretet * emészt engem, a te gyalázóidnak gyalázásai † hullanak reám. * Zsolt.119,139.Ján.7,17.† Róm.15,3.
11. Ha sírok és bőjtöléssel *gyötröm* lelkemet, az is gyalázatomra válik.
12. Ha gyászruhába öltözöm, akkor példabeszédül vagyok nékik.
13. A kapuban ülők rólam szólanak, és a borozók rólam énekelnek.
14. Én pedig néked könyörgök, oh Uram; jókedvednek idején, * oh Isten, a te kegyelmed sokaságához képest hallgass meg engem a te megszabadító hűségeddel. * Ésa.49,8.
15. Ments ki engem az * iszapból, hogy el ne sülyedjek; hadd szabaduljak meg gyűlölőimtől és a feneketlen vizekből; * Zsolt.18,17.18.
16. Hogy el ne borítson a vizek árja, és el ne nyeljen az örvény, és a veremnek szája be ne záruljon felettem!
17. Hallgass meg engem, Uram, mert jó a te kegyelmességed! A te irgalmasságodnak sokasága szerint tekints én reám;
18. És ne rejtsd el orczádat a te szolgádtól; * mert szorongattatom nagyon: siess, hallgass meg engem! * Zsolt.102,3.
19. Légy közel az én lelkemhez és váltsd meg * azt; az én ellenségeimért szabadíts meg engem. * Zsolt.22,12.
20. Te tudod az én * gyalázatomat, szégyenemet † és pirulásomat; jól ismered minden szorongatómat. * Zsolt.35,21.41,6.9.† Zsolt.42,11.
21. A gyalázat megtörte szívemet és beteggé lettem; várok vala részvétre, de hiába; vigasztalókra, de nem találék.
22. Sőt ételemben mérget adnak vala, és szomjúságomban * eczettel itatnak vala engem. * Máté 27,34.
23. Legyen az ő * asztalok előttök tőrré, és a bátorságosoknak hálóvá. * Róm.11,19.
24. Setétüljenek meg az ő szemeik, hogy ne lássanak; és az ő derekukat tedd mindenkorra roskataggá.
25. Öntsd ki a te haragodat reájok, és a te haragodnak búsulása érje utól őket.
26. Legyen az ő * palotájok puszta, és az ő hajlékukban ne legyen lakos; * Csel.1,20.
27. Mert a kit te megvertél, azt * üldözik, és a tőled sujtottak fájdalmát szólják meg. * Zsolt.109,15.16.
28. Szedd össze álnokságaikat, és a te igazságodra ne jussanak el.
29. Töröltessenek ki az élők * könyvéből, és az igazak közé ne irattassanak. * Zsolt.109,15.
30. Engem pedig, a ki nyomorult és szenvedő vagyok, emeljen fel, oh Isten, a te segedelmed!
31. Dicsérem az Istennek nevét énekkel, és magasztalom hálaadással.
32. És kedvesebb * lesz az Úr előtt az ökörnél, a szarvas és hasadt körmű tuloknál. * Zsolt.51,18.19.
33. Láliák *ezt* majd a szenvedők és örülnek; * ti Istent keresők, elevenedjék a ti szívetek! * Zsolt.22,27.70,5.
34. Mert meghallgatja az Úr a szegényeket, és az ő foglyait nem veti meg.
35. Dicsérjék őt az * egek és a föld; a tengerek és a mi csak mozog azokban! * Zsolt.148,1.Ésa.49,13.
36. Mert megtartja Isten * a Siont, és megépíti Júdának városait; és ott lakoznak majd és bírni fogják azt. * Zsolt.51,20.
37. És az ő szolgáinak maradékai öröklik azt, és abban laknak majd, a kik szeretik az ő nevét.

Dávid könyörgése ellenségei ellen való segedelemért.

(V. ö. Zsolt. 40,14—18.)

70. Az éneklőmesternek, Dávidtól, emlékeztetésre.
2. Isten, * az én szabadításomra, Uram, az én segítségemre siess! * Zsolt. 40, 14. 71, 12.
3. Szégyenüljenek * meg és piruljanak, a kik életemre törnek; riadjanak vissza és gyalázat érje őket, a kik bajomat kivánják. * Zsolt. 40, 15.
4. Hátráljanak meg * gyalázatosságuk miatt, a kik azt mondják nékem: Hehé, hehé! * Zsolt. 40, 16.
5. Örülnek * és örvendeznek majd benned mindazok, a kik keresnek tégedet, és ezt mondják majd szüntelen, a kik szeretik a te szabadításodat: Magasztaltassék fel az Isten! * Zsolt. 40, 17.
6. Én * pedig szegény és nyomorult vagyok: siess hozzám, oh Isten; segedelmem és szabadítóm vagy te Uram: ne késsél! * Zsolt. 40, 18.

Könyörgés Isten kegyelméért a hajlott kor küszöbén.

71. Te benned bízom, * Uram! Ne szégyenüljek meg soha. * Zsolt. 125, 1.
2. A te igazságod * szerint ments meg és szabadíts meg engem; hajtsd hozzám füledet és tarts meg engem. * Zsolt. 31, 2. Dán. 9, 16.
3. Légy * sziklaváram, a hova menekülhessek szüntelen; rendelkezzél megtartásom felől, mert kőszálam és erősségem vagy te. * Péld. 18, 10.
4. Én Istenem, szabadíts meg engem a gonosznak kezéből; a hamisnak és kegyetlennek markából!
5. Mert te vagy az én reménységem, oh Uram, Istenem, én * bizodalmam gyermekségemtől fogva! * Zsolt. 22, 10. 11.
6. Reád támaszkodom születésem óta; anyámnak méhéből te vontál ki engem; rólad szól az én dicséretem szüntelen.
7. Mintegy csudává lettem sokaknak; de te vagy az én erős bizodalmam.
8. Megtelik szájam dicséreteddel, minden napon a te dicsőségeddel.
9. Ne vess el engem az én vénségemnek idején; mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engem!
10. Mert felőlem szólanak elleneim, és a kik életemre törnek, együtt * tanácskoznak, * Zsolt. 64, 6. 7.
11. Mondván: Az Isten elhagyta őt! Kergessétek és fogjátok meg, mert nincs, a ki megszabadítsa.
12. Oh Isten, ne távozzál * el tőlem! Én Istenem, siess segítségemre! * Zsolt. 70, 2. 4.
13. Szégyenüljenek meg és enyészszenek el életemnek ellenségei; borítsa szégyen és gyalázat azokat, a kik vesztemre törnek!
14. Én pedig szüntelen reménylek, és szaporítom minden te dicséretedet.
15. Szájam beszéli a te igazságodat, minden nap a * te szabadításodat, mert számát sem tudom. * Zsolt. 139, 17.
16. Az Úr Istennek nagy tetteivel járok; * csak a te igazságodról emlékezem! * Zsolt. 3, 6. 7.
17. Oh Isten, gyermekségemtől tanítottál engem; és mind mostanig hirdetem a te csudadolgaidat.
18. Vénségemig és megőszülésemig se hagyj el engem, oh Isten, hogy hirdessem * a te karodat e nemzetségnek, és minden következendőnek a te nagy tetteidet. * Zsolt. 18, 1—51.
19. Hisz a te igazságod, oh Isten, felhat az égig, mert nagyságos dolgokat cselekedtél; kicsoda hasonló te hozzád, oh Isten?!
20. A ki sok bajt és * nyomorúságot éreztettél velünk, *de* ismét megeleveníted, és a föld mélységéből ismét felhozol minket. * Zsolt. 18, 1. 19. 44. 49, 16. 80, 13.
21. Megsokasítod az én nagyságomat; hozzám fordulsz *és* megvigasztalsz engem.
22. Én is tisztellek téged lanttal a te hűségedért, én Istenem! Éneklek néked hárfával, oh Izráelnek szentje!
23. Örvendeznek az én ajakim, hogy énekelhetek néked, és lelkem * is, a melyet megváltottál. * Zsolt. 63, 6—8.
24. Nyelvem is minden napon hirdeti a te igazságodat, mert megszégyenültek és gyalázattal illettettek, a kik vesztemre törnek.

Dicséret a béke nagy Fejedelmére és az ő országára.

72. Salamoné.
Isten, a te ítéletidet add a királynak, és a te igazságodat * a király fiának. * 1 Kir. 3, 9.
2. Hadd ítélje * népedet igazsággal, és a te szegényeidet méltányossággal. * 2 Sám. 8, 15. Péld. 31, 8. 9.
3. Teremjenek a hegyek békességet a népnek, * és a halmok igazságot. * 1 Kir. 4, 21. 24. 25. 9, 4—7.
4. Legyen birája a nép szegényeinek, segítsen a szűkölködőnek * fiain, és törje össze az erőszakoskodót. * 1 Kir. 3, 16—27.
5. Féljenek téged, a míg a nap áll és a meddig a hold fénylik, nemzedékről nemzedékre.
6. Szálljon alá, mint eső a rétre, mint zápor, a mely megöntözi a földet.

7. Virágozzék az ő idejében az igaz
és a béke teljessége, a míg nem lesz
a hold.
8. És uralkodjék egyik tengertől a
másik tengerig, és a *nagy* * folyam-
tól a föld határáig. * 1 Kir.4,21.24.
9. Boruljanak le előtte a pusztala-
kók, és nyalják ellenségei a port.
10. Tarsis és a szigetek királyai hoz-
zanak ajándékot; Seba és * Szeba ki-
rályai adománynyal járuljanak elé.
* 1 Kir.9,11.14.10,1.10.24.25. Ésa.60,6.
11. Hajoljanak meg előtte mind a
királyok, és minden nemzet szolgál-
jon néki.
12. Mert megszabadítja a kiáltó szű-
kölködőt; a nyomorultat, a kinek
nincs segítője.
13. Könyörül a szegényen és szűköl-
ködőn, s a szűkölködők lelkét meg-
szabadítja;
14. Az elnyomástól és erőszaktól meg-
menti lelköket, és vérök drága az ő
szemében.
15. És éljen ő és adjanak néki Se-
ba aranyából; imádkozzanak érte
szüntelen, és áldják őt minden na-
pon.
16. Bő gabona legyen az országban
a hegyek tetején is; rengjen gyümöl-
cse, mint a Libanon, s viruljon a vá-
rosok népe, * mint a földnek füve.
* 1 Kir.4,20.25.
17. Tartson neve mindörökké; virul-
jon neve, míg a nap lesz; vele áld-
ják magokat mind a nemzetek, és ma-
gasztalják őt.
18. Áldott az Úr Isten, Izráelnek Is-
tene, a ki csudadolgokat cselekszik
egyedül!
19. Áldott legyen az ő dicsőséges
neve mindörökké, és teljék be di-
csőségével az egész föld. Ámen!
Ámen!
20. Itt végződnek Dávidnak, az Isai
fiának könyörgései.

HARMADIK KÖNYV.

Megütközése és vigasztalódása a kegyes embernek a hitetlenek szerencséje felett.

(V. ö. Zsolt.37; 49. Jób könyve.)

73. Aszáf zsoltára.
Bizony jó Izráelhez az Is-
ten, azokhoz, a kik tiszta * szívűek.
* Zsolt.18,17–27.
2. De én?! Már-már meghanyatlot-
tak lábaim; és kis híjja, hogy lépteim
el nem iszamodtak.
3. Mert irígykedtem a kevélyekre,
látván * a gonoszok jó szerencséjét.
* Jób 21,7–15.
4. Mert halálukig nincsenek kínjaik,
és az ő erejök állandó.
5. A halandók nyomorúságában
nincs részök, és az emberekkel nem
ostoroztatnak.
6. Ezért nyakuknak ékessége kevély-
ség, ruha gyanánt erőszak borítja
őket.
7. A kövérség miatt kinn ülnek az
ő szemeik, elméjök gondolatjai csa-
ponganak.
8. Gúnyolódnak és gonoszságot szól-
nak; elnyomásról beszélnek * fenn-
héjázással. * Zsolt.31,19.94,3–7.
9. Az égre tátogatják * szájokat, és
nyelvök eljárja a földet. * Jób 21,14.15.
10. Azért fordul az ő népe ide, hogy
tele *pohár* vizet szürcsölnek;
11. És mondják: Mint tudhatná ezt
az Isten, s van-é a Magasságosban
értelem?
12. Ímé, ezek gonoszok, és örök biz-
tonságban vagyont gyűjtenek!
13. Bizony hiába tartottam én tisz-
tán szívemet, * és mostam ártatlanság-
ban kezeimet; * Jób 9,13–31. Mal.3,14.15.
14. Mert nyomorgattatom minden
napon, és ostoroztatom minden reg-
gel!
15. Ha azt mondom: Ilyen módon
szólok: ímé, a te fiaid nemzedékét
árulom el.
16. Gondolkodom, hogy ezt megért-
hessem; de nehéz dolog ez szemeim-
ben.
17. Mígnem bemenék az Isten szent
helyébe: megértém azoknak * sorsát.
* Jób 21,16–20.
18. Bizony síkos földön helyezted el
őket; pusztaságokra vetetted ki őket.
19. Mint elpusztulnak * egy szempil-
lantásban! Elvesznek, elenyésznek
a rettegéstől. * Jób 20,7–11. Zsolt.37,2.
20. Mint álmot, ha felserkenünk: te
Uram, ha felserkensz, *úgy* veted meg
képöket.
21. Hogyha keseregne szívem, és há-
borognának veséim:
22. Akkor balgatag és tudatlan vol-
nék én, oktalan állat volnék te irán-
tad.
**23. De én mindenkor veled vagyok, te
fogod az én jobb kezemet.
24. Tanácsoddal * igazgatsz engem, és
azután dicsőségbe fogadsz be engem.**
* Zsolt.32,8.
**25. Kicsodám van az egekben? Náladnál * egyébben nem gyönyörködöm e
földön!** * Zsolt.16,11.32,10.
**26. Ha elfogyatkozik is testem és szí-
vem: szívemnek kősziklája és az én
örökségem te vagy, oh Isten, mind-
örökké!**
27. Mert ímé, a kik eltávoznak tőled,
elvesznek; mind kiirtod azokat, a kik
elhajolnak tőled.
28. De én? Isten közelsége oly * igen

jó nékem. Az Ur Istenben vetem reménységemet, hogy hirdessem minden te cselekedetedet. * Zsolt.18,26.27.

Az Isten házának pusztulásáról panaszkodván, segítséget kér.

74. Aszáf tanítása.
Miért vetettél el, oh Isten,
teljesen? Miért füstölög haragod a te
legelődnek * juhai ellen? * Zsolt.80,1.
2. Emlékezzél meg a te gyülekeze-
tedről, a melyet régen * szerzettél és
melyet megváltottál: a te örökséged-
nek részéről, a Sion hegyéről, a melyen
lakozol! * Zsolt.132,13.14.
3. Lépj fel a teljes pusztaságba; min-
dent tönkre tett az ellenség a szent
helyen!
4. Támadóid a te gyülekezeted haj-
lékában ordítanak: jeleiket tűzték fel
jelekké.
5. Úgy tünnek fel, mint mikor va-
laki fejszéjét emelgeti az erdőnek sű-
rű fáira.
6. Faragványait * már mind össze-
tördelték: fejszékkel és pőrölyökkel.
* 1 Kir.9,7.8.
7. Szent helyedet lángba borították;
neved * hajlékát földig megfertőztet-
ték. * 1 Kir.9,3.
8. Ezt mondották szívökben: Dúl-
juk fel őket mindenestől! Felgyúj-
tották Istennek minden hajlékát az
országban.
9. Jeleinket nem látjuk, próféta nincs
többé, és nincs közöttünk, a ki * tud-
ná: meddig tart *ez?* * Sir.2,9.
10. Meddig szidalmaz, oh Isten, a
sanyargató? Örökké gyalázza-é az el-
lenség a te nevedet?
11. Miért húzod vissza kezedet, job-
bodat? *Vond* ki kebeledből: végezz!
12. Pedig Isten az én királyom elei-
től fogva, a ki szabadításokat mível
e * föld közepette. * Bir.3,31.4,24.
13. Te hasítottad ketté * a tengert
erőddel; te törted össze a † czethalak
fejeit a vizekben.
* 2 Móz.14,21.22. † Ezék.29,3.
14. Te rontottad meg a leviathánnak
fejét, s adtad azt eledelül a pusztai
népnek.
15. Te fakasztottad fel a forrást és
patakot, te száraztottad meg az örök
folyókat.
16. Tiéd a nappal, az éjszaka is tiéd;
te formáltad a világosságot és a na-
pot.
17. Te szabtad meg a földnek min-
den határát: a nyarat * és a telet te
formáltad. * 1 Móz.8,22.
18. Emlékezzél meg erről: ellenség
szidalmazta az Urat, s bolond nép
káromolta a te nevedet.
19. Ne adjad a fenevadnak a te ger-
liczédnek lelkét; szegényeidnek gyü-
lekezetéről ne feledkezzél meg vég-
képen!
20. Tekints a szövetségre; mert * tel-
ve vannak e földnek rejtekhelyei zsa-
roló tanyákkal. * 2 Móz.24,8.
21. A megrontott ne térjen szégyen-
vallással vissza; a nyomorult és szű-
kölködő dicsérje a te nevedet.
22. Kelj fel, oh Isten, és védd a te
ügyedet; emlékezzél meg a te gya-
láztatásodról, a melylyel naponként
illet téged a bolond!
23. Ne felejtkezzél el * ellenségeid-
nek szaváról, és az ellened támadók
háborgásáról, a mely szüntelen ne-
vekedik! * Zsolt.137,7.

Hála Isten iránt, ki a kevélyeket megítéli.

75. Az éneklőmesternek, az altas-
hétre, Aszáf zsoltára, ének.
2. Tisztelünk téged, oh Isten, tiszte-
lünk; neved közel van, hirdetik cso-
datetteid.
3. Ha megszabom a határidőt, én
méltányosan ítélek.
4. A föld * és annak minden lakosa
elcsügged; én erősítem meg annak
oszlopait. Szela. * Józs.2,9—24.
5. A kérkedőknek azt mondom: Ne
kérkedjetek; és a gonoszoknak: Ne
emeljetek szarvat!
6. Ne emeljétek magasra szarvato-
kat, ne * szóljatok megkeményedett
nyakkal; * Zsolt.31,19.
7. Mert nem napkelettől, sem nap-
nyugattól, s nem is a puszta felől
támad a felmagasztalás;
8. Hanem Isten a biró, * a ki egyet
megaláz, mást felmagasztal!
* Dán.5,21. 1 Sám.2,7. Dán.2,21.
9. Mert pohár van az Úr kezében,
bortól pezseg, nedvvel tele; * ha tölt
belőle, még seprejét is iszsza és szop-
ja a föld minden gonosztevője.
* Zsolt.60,5. Jób 21,22—29.
10. Én pedig hirdetem *ezt* mindörök-
ké, és éneket mondok a Jákób Iste-
nének.
11. És a gonoszoknak szarvait mind
letördelem; * az igaznak szarvai pe-
dig felmagasztaltatnak. * Zsolt.101,3-8.

A mennyei Bíró dicsérete.

76. Az éneklőmesternek hangsze-
rekkel; Aszáf zsoltára, ének.
2. Ismeretes az Isten Júdában, nagy
az ő neve Izráelben.
3. Mert hajléka van Sálemben, és
lakhelye * Sionban. * Zsolt.132,13.14.
4. Ott törte össze a * kézív villámait,
paizst, szablyát és a hadat. Szela.
* 2 Sám.5,6.7. Ésa.37,36. Zsolt.48,5—8.

5. Ragyogó vagy te, felségesebb, mint
a zsákmányadó hegyek.
6. Kifosztattak a bátor szívűek, ál-
mukat aluszszák, és minden hős ke-
zének ereje veszett.
7. A te dorgálásodtól, * oh Jákób Is-
tene, megzsibbadt mind szekér, mind
ló. * Ésa.37,29.33–35.
8. Te, te rettenetes vagy, és ki állhat
meg orczád * előtt, mikor haragszol?
* 5 Móz.4,24.
9. Az egekből * jelentetted ki ítéle-
tedet; a föld megrettent és elcsende-
sedett. * Ésa.37,36.
10. Mikor felkelt Isten az ítéletre,
hogy megszabadítsa a föld minden
nyomorultját! Szela.
11. Mert az emberek haragja meg-
dicsőít téged, miután felövezed vég-
ső haragodat.
12. Tegyetek fogadást és adjátok meg
azokat * az Úrnak, a ti Isteneteknek;
mindnyájan, a kik ő körülte laknak,
hozzanak ajándékot a Rettenetesnek.
* Zsolt.50,14.
13. Mert a fejedelmek gőgjét meg-
töri, rettenetes * a föld királyaihoz.
* Dán.2,21.

Fohászkodás a nyomorúságban; Istennek a nép iránt tanúsított régebbi irgalmasságából merített vigasztalódás.

77. Az éneklőmesternek, Jedutun-
nak; Aszáfé, zsoltár.
2. Szavamat Istenhez *emelem* és ki-
áltok; * szavamat Istenhez *emelem*,
hogy figyelmezzen reám.
* Zsolt.18,4.116,1.2.
3. Nyomorúságom * idején az Urat
keresem; kezem feltartom éjjel szü-
netlenül; lelkem nem akar vigasz-
talást bevenni. * Zsolt.50,15.
4. Istenről emlékezem és sóhajtok;
róla gondolkodom, de elepedt az én
lelkem. Szela.
5. Szemeimet ébren tartod; hány-
kolódom, de nem szólhatok.
6. Elmélkedem a régi napokról, a
hajdankor éveiről.
7. Megemlékezem éjjel az én éne-
keimről; szívemben elgondolkodom
és azt kutatja lelkem:
8. Avagy mindörökké elvet-é az Úr?
és nem lesz-é többé jóakaró?
9. Avagy végképen elfogyott-é az ő
kegyelme? vagy megszűnik-é ígérete
nemzedékről nemzedékre?
10. Avagy elfelejtkezett-é könyörül-
ni Isten? avagy elzárta-é haragjában
az ő irgalmát? Szela.
11. És mondám: Ez az én betegsé-
gem, hogy a Fölségesnek jobbja meg-
változott.
12. Megemlékezem az Úrnak csele-
kedeteiről, sőt megemlékezem * haj-
dani csodáidról; * Zsolt.76,7.
13. És elmélkedem minden cseleke-
detedről, és tetteidről gondolkozom.
14. Oh Isten, a te utad szentséges;
kicsoda olyan nagy Isten, mint az
Isten?
15. Te vagy az Isten, a ki csodát mí-
velsz; megmutattad a népek között
a te hatalmadat.
16. Megváltottad * népedet karoddal
a Jákób és a József fiait. Szela.
* 2 Móz.12,29–31.41.45.
17. Láttak téged a vizek, oh * Isten,
láttak téged a vizek és megfélemlé-
nek; a mélységek is megrázkódának.
* 2 Móz.14,21. Józs.3,16.17.
18. A felhők vizet ömlesztének; meg-
zendülének a fellegek, és a te nyilaid
széllyel futkostanak.
19. Mennydörgésed zúgott a forgó-
szélben; villámlásaid * megvilágosí-
tották a mindenséget; megrázkódott
és megindult a föld. * 2 Móz.9,24.25.
20. Utad a tengeren volt és ösvé-
nyed a nagy vizeken; és nyomaid
nem látszottak meg.
21. Vezetted mint nyájat, a te népe-
det, Mózesnek * és Áronnak kezével.
* Mik.6,4.

Isten hűsége az ő engedetlen népének vezetésében.

(V. ö. Zsolt.105,106.)

78. Aszáf tanítása.
Figyelj én népem az én ta-
nításomra; hajtsátok füleiteket szám-
nak beszédeire.
2. Megnyitom az én * számat példa-
beszédre; rejtett dolgokat szólok a
régi időből. * Zsolt.49,5. Máté 13,35.
3. A miket hallottunk és tudunk; és
a miket atyáink beszéltek * nékünk.
* 5 Móz.4.9.
4. Nem titkoljuk el * azokat az ő fiaik-
tól; a jövő nemzedéknek is elbeszél-
jük az Úr dicséretét, hatalmát és cso-
dáit, a melyeket cselekedett.
* Zsolt.145,4.5.
5. Mert bizonyságot állított Jákób-
ban, és törvényt rendelt Izráelben;
a melyek felől megparancsolta atyá-
inknak, * hogy megtanítsák azokra
fiaikat; * 5 Móz.4,9.
6. Hogy megtudja *azokat* a jövő nem-
zedék, a fiak, a kik születnek: és fel-
keljenek és hirdessék *azokat* fiaiknak;
7. Hogy Istenbe * vessék reménysé-
güket és el ne felejtkezzenek Isten
dolgairól, hanem az ő parancsolatait
megtartsák. * 1 Móz.18,17–19.
8. Hogy ne legyenek olyanok, mint
apáik: szilaj * és makacs nemzedék,
olyan nemzedék, a melynek szíve

nem volt szilárd, és lelke sem volt
hű Isten iránt. *2 Móz.32,9.
9. Efraim fiai, a fegyveres íjászok há-
tat fordítottak az ütközet napján;
10. Nem őrizték meg az Isten szö-
vetségét, és nem akartak járni az ő
törvényében;
11. Sőt elfelejtkeztek az ő tetteiről,
csodáiról, a melyeket mutatott nékik.
12. Apáik előtt csodát mívelt *Égyip-
tom földjén, a Czoán mezején.
*2 Móz.7,10.8,24.
13. Ketté *választotta a tengert s át-
vitte őket; és felállította a vizeket fal
gyanánt. *2 Móz.14,21.22.15,8.
14. Vezette őket nappal felhőben, és
egész éjen át tűznek világosságában.
15. Sziklákat hasított meg a pusztá-
ban, és inniok adott bőségesen, akár-
csak a mélységes vizekből.
16. Patakokat fakasztott a kősziklá-
ból, * és folyamok módjára vizeket
ömlesztett: *2 Móz.17,6.
17. Mégis folyvást vétkeztek *ellene,
és haragították a Felségest a pusztá-
ban; *2 Móz.17,7.
18. És megkísérték Istent az ő szí-
vökben, enni valót kérvén az ő ki-
vánságuk szerint.
19. És szólának Isten ellen, mond-
ván: Avagy tudna-é Isten asztalt te-
ríteni a pusztában?
20. Ímé, megcsapta a kősziklát * és
víz ömlött és patakok özönlöttek; de
vajjon tud-é kenyeret is adni? avagy
készíthet-é húst az ő népének?
*Móz.17,6.
21. Meghallotta az Úr és megharag-
gudott ezért, és tűz gyuladt fel Já-
kób ellen, és harag gerjedt fel Izráel
ellen;
22. Mert nem hittek Istenben, és nem
bíztak az ő segedelmében,
23. És ráparancsolt a felhőkre ottfenn,
és az egek ajtait megnyitotta.
24. És hullatott reájuk mannát *ele-
delül, és mennyei gabonát adott né-
kik. *2 Móz.16,14.15.
25. Angyalok kenyerét ette az em-
ber, bőséggel vetett nékik eleséget,
26. Megindítá a keleti szelet az egek-
ben, és elhozá erejével a déli szelet;
27. És hullata rájuk annyi húst, mint
a por, és annyi madarat, mint a ten-
ger fövénye.
28. És leszállítá azokat az ő táboruk
közepére, az ő sátoraikhoz köröskö-
rül.
29. Evének azért és igen megeléged-
dének, és a mit kivántak, azt hozá
nékik.
30. Még fel sem hagytak a kivánsá-
gukkal; az étel még a szájukban vala:
31. Mikor az Isten haragja felgerje-
de ellenök, és főbbjeik közül *soka-
kat* megöle, és Izráelnek ifjait levágá;
32. Mindamellett is újra vétkezének,
és nem hivének az ő csodadolgaiban.
33. Azért hiábavalóságban töltette el
napjaikat, éveiket pedig rettegésben.
34. Ha ölte őket, hozzá fordultak,
megtértek és Istent keresék.
35. És eszökbe vevék, hogy Isten az
ő sziklájok, és a felséges Isten az ő
megváltójok;
36. És hízelkedének néki szájokkal,
nyelvökkel pedig hazudozának néki.
37. De szívök nem volt tökéletes irán-
ta, és nem voltak hűségesek az ő szö-
vetségéhez;
38. Ő azonban irgalmas és bűnbo-
csátó, nem semmisít meg, sőt sokszor
elfordítja haragját, és nem önti ki tel-
jes búsulását.
39. Azért eszébe vevé, hogy test * ők,
és olyanok, *mint* az ellebbenő szél, a
mely nem tér vissza. *1 Móz.6,3.
40. Hányszor keserítették őt a pusz-
tában, *hányszor* illették fájdalommal
a kietlenben?!
41. És újra kísértették az Istent, és
ingerelték Izráel szentjét.
42. Nem emlékeztek meg az ő ke-
zéről, *sem* a napról, a melyben meg-
váltotta őket a nyomorgatótól;
43. Midőn kitűzte jeleit Égyiptom-
ban, és csodáit a Czoán mezején.
44. És vérré változtatta folyóikat,
hogy nem ihatták patakjaikat.
45. Legyeket bocsáta reájok, a me-
lyek emészték őket, és békát,*a mely
pusztítá őket. *1 Móz.8,6.
46. Odaadta termésöket a szöcské-
nek, s munkájuk gyümölcsét a sás-
kának.
47. Jégesővel pusztítá el szőlőjüket, s
figefáikat kőesővel.
48. Odaveté barmaikat a jégesőnek.
marháikat pedig a mennyköveknek.
49. Rájok bocsátá haragjának tüzét,
mérgét, búsulását és a szorongatást:
a gonosz angyalok seregét.
50. Utat tört haragjának, s nem tar-
totta meg a haláltól lelköket, és éle-
töket döghalálnak veté.
51. És megöle minden elsőszülöttet
Égyiptomban, az erő zsengéjét Khám
sátoraiban.
52. Elindítá mint juhokat, az ő né-
pét, s vezeté őket, mint nyájat a pusz-
tában.
53. És vezeté őket biztonságban, és
nem félének; ellenségeiket pedig el-
borítá a tenger.
54. És bevivé őket az ő szent hatá-
rába, arra *a hegyre, a melyet szer-
zett az ő jobbkezével. *2 Móz.3,1–12.
55. És kiűzé előlük a pogányokat, és

elosztá nékik az örökséget sorsvetéssel; és *letelepíté azok sátoraiban az Izráel törzseit. * 4 Móz.26,1-53. Józs.13,7.
56. De megkisérték és megharagíták a magasságos Istent, és nem őrizék meg bizonyságait;
57. Elfordulának ugyanis és hűtlenek levének, *mint apáik; visszafelé fordulának, mint a csalfa kézív. * Ésa.1,4. Hózs.7,16.
58. Haragra ingerelték őt magaslataikkal,*és bosszantották faragott bálványaikkal. * 1 Kir.14,23.
59. Meghallá ezt Isten és felgerjede; és az Izráelt felette megútálá.
60. És elveté magától Silói hajlékát, a sátort, a melyben lakott vala az emberek között;
61. Sőt fogságba viteté erejét, dicsőségét *pedig ellenség kezébe. * 1 Sám.4,10.11.
62. És fegyver alá rekeszté az ő népét; és az ő öröksége ellen felgerjede.
63. Ifjait tűz emészté meg, és szüzei nem énekeltettek meg.
64. Papjai *fegyver miatt hullottak el, és özvegyei nem végezheték a siratást. * 1 Sám.4,17.
65. Akkor felserkene az Úr, mintegy álomból; mint hős, a ki bortól vigadoz;
66. És visszaveré ellenségeit; s örök gyalázatot vete reájok.
67. Azután megútálá a József sátorát, és nem választá Efraim törzsét;
68. Hanem a Júda törzsét választá; a Sion *hegyét, a melyet szeret. * Zsolt.132,13.14.
69. És megépíté szent helyét, *mint egy magas *vár*at; mint a földet, a melyet örök időre fundált. * 1 Kir.7,1—38.
70. És kiválasztá *Dávidot, az ő szolgáját, és elhozá őt a juhok aklaiból. * 1 Sám.16,1.11.13.
71. A szoptatós*juhok mellől hozá el őt, hogy legeltesse Jákóbot, az ő népét, és Izráelt, az ő örökségét. * 2 Sám.7,8.
72. És legelteté őket szívének tökéletessége *szerint, és vezeté őket bölcs kezeivel. * 2 Sám.8,15.

Panasz Jeruzsálem elpusztítói ellen.
(V. ö. Zsolt.74.)

79. Aszáf zsoltára.
Oh Isten, pogányok *jöttek be örökségedbe, megfertőztették szent templomodat, Jeruzsálemet kőhalommá tették. * 2 Kir.25,1—10.
2. Szolgáid holttestét az ég madarainak adták eledelül, szenteid húsát a föld vadjainak.
3. Ontották véröket, mint a vizet Jeruzsálem körül, s nem volt, a ki eltemette volna őket.
4. Gyalázattá lettünk*szomszédaink előtt, csúfságul és nevetségül a körültünk lakóknak.
* Zsolt.44,14.80,7.137,7. Ezék.25,3.6.26,2.
5. Meddig haragszol Uram, szüntelen? meddig gerjedez féltő szerelmed, mint a tűz?
6. Ontsd ki haragodat *a pogányokra, a kik nem ismernek téged, és az országokra, a melyek nem hívják segítségül a te nevedet; * Jer.10,25.
7. Mert megemésztették *Jákóbot, és hajlékát elpusztították. * Zsolt.14,4.
8. Ne emlékezzél meg rovásunkra elődeink *vétkéről; siess elénk irgalmasságoddal, mert megnyomorodunk nagyon. * Ésa.64,9.10.
9. Segíts meg bennünket, szabadító Istenünk, a te nevednek * dicsőségéért; ments meg minket és bocsásd meg vétkeinket a te nevedért. * Ésa.48,9. Ezék.20,22.
10. Minek mondanák a pogányok: Hol az ő Istenök? Legyen nyilvánvaló a pogányokon szemeink láttára a te szolgáid kiontott véréért való boszszúállásod. * Zsolt.42,11.
11. Jusson elődbe a foglyok könyörgése; karod hatalmával tartsd meg a halálnak eme fiait;
12. És fizess meg szomszédaink keblébe * hétszeresen a gyalázatért, a melylyel illettek téged, oh Uram! * Ésa.65,6.7.
13. Mi pedig, *a te néped és a te legelőd nyája, hálát adunk néked mindörökké, s nemzedékről-nemzedékre hirdetjük a te dicséretedet! * 5 Móz.32,9—13.

Könyörgés Izráelnek, Isten szőlejének megtartásáért.

80. Az éneklőmesternek a sosannim-éduthra; Aszáf zsoltára.
2. Oh Izráelnek pásztora, hallgass meg, a ki vezérled Józsefet, mint juhnyáját; *a ki Kérubokon ülsz, †jelenj meg fényeddel! * Zsolt.74,1. 2 Sám.6,2. Zsolt.99,1.
3. Efraim, Benjámin és Manasse előtt támaszd fel a te hatalmadat, és jőjj el, hogy szabadíts meg minket!
4. **Oh Isten, állíts helyre minket, és világoltasd *a te orczádat, hogy megszabaduljunk.** * Ézs.60,3. Zsolt.44,4.118,27.
5. Seregeknek Ura, Istene: meddig haragszol a te népednek könyörgésére?
6. Könyhullatásnak kenyerével étetted őket, * s könyhullatások árjával itatod meg őket. * Zsolt.102,10.
7. Perpatvarrá tevél *minket szomszédaink között, és a mi ellenségeink csúfkodnak rajtunk.
* Zsolt.44,14.79,4.137,7.

8. **Seregek Istene, állíts helyre minket; világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk!**

9. Égyiptomból * szőlőt hozál ki, kiűzéd a pogányokat és azt elülteted. * Ésa.5,1.7.

10. Helyet egyengettél előtte, és gyökeret eresztett, és ellepé a földet.

11. Hegyeket fogott el az árnyéka, és a vesszei *olyanok lettek, mint* az Isten czédrusfái.

12. Sarjait a tengerig ereszté, és hajtásait a folyamig.

13. Miért rontottad el annak * gyepűit, hogy szaggathassa minden járókelő? * Ésa.5,1—7.

14. Pusztítja azt a vaddisznó, és legeli a mezei vad.

15. Oh seregek Istene! kérlek, térj vissza, tekints alá az egekből és lásd és tekintsd meg * e szőlőtőt! * Ésa.64,9—12.

16. És a csemetét, a mit jobbod ültetett, a sarjat, melyet felneveltél!

17. Elégett a tűzben, levágatott; * arczod haragjától elvesznek * 2 Kir.17,6.

18. Legyen a te kezed a te jobbodnak férfián, és az emberek fián, a kit megerősítettél magadnak.

19. Hogy el ne térjünk tőled. Elevenítsmeg minket és imádjuk a te nevedet.

20. **Seregek Ura, Istene! állíts helyre minket; világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk!**

Az igaz ünneplés.

81. Az éneklőmesternek, * a gittithre. Aszáfé. * 1 Krón.25,1.

2. Örvendezzetek Istennek, a mi erősségünknek; ujjongjatok a Jákób Istenének!

3. Dalt zengjetek és dobot pergessetek, gyönyörű hárfát cziterával együtt.

4. Fújjatok kürtöt új holdra, * holdtöltekor, a mi ünnepünk napján; * 4 Móz.10,2—10.

5. Mert végzett dolog ez Izráelnél, a Jákób Istenének rendelése.

6. Bizonyságul * tette ő a József nemzetségében, a mikor kijött Égyiptom földe ellen. Nyelvet hallék *ott*, a mit nem tudtam. * 2 Móz.23,17.

7. Megszabadítottam a * tehertől az ő vállát, kezei megmenekültek a kosártól. * 2 Móz.3,7—10.

8. A nyomorúságban * segítségül hívtál és én megszabadítottalak téged; meghallgattalak téged a mennydörgésnek rejtekében; megpróbáltalak téged a † versengések vizénél. Szela. * 2 Móz.14,10. † 2 Móz.17,7.

9. Hallgass én népem, hadd tegyek bizonyságot ellened! Oh Izráel, ha * te meghallgatnál engem! * 5 Móz.32,29.

10. Ne legyen te nálad idegen isten, és az idegen isten előtt meg ne hajolj!

11. Én, az Úr * vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptom földéről: nyisd szét a te szájad és betöltöm azt. * 2 Móz.20,1.2.

12. De nem hallgatott * népem az én szómra, és Izráel nem engedelmeskedett nékem. * Csel.7,39—41.

13. Ott hagytam * azért őt szívöknek keménységében, hogy járjanak a magok tanácsa szerint. * Csel.7,42.

14. Oh, ha az én * népem hallgatna reám, *s* Izráel az én utaimon járna! * Ésa.48,18. 5 Móz.28,1—13.

15. Legott megaláznám ellenségeit, s szorongatói ellen fordítanám kezem.

16. Az Úrnak gyűlölői * hízelegnének néki, és örökkévaló volna az ő idejök. * Zsolt.18,24.25.

17. És ő megelégítené őt java búzával, és sziklából folyó mézzel * töltenélek be téged! * 5 Móz.32,13.

Isten fenyegető szava igazságtalan felsőségek ellen.

82. Aszáf zsoltára. Isten áll az Istennek * gyülekezetében, ítél az istenek között. * 5 Móz.19,17.

2. Meddig ítéltek még hamisan, * és emelitek a gonoszok személyét? Szela. * 5 Móz.1,17.

3. Ítéljetek a szegénynek és árvának; a nyomorultnak és elnyomottnak adjatok igazságot!

4. Mentsétek meg a szegényt és szűkölködőt; a gonoszok kezéből * szabadítsátok ki. * Péld.24,11. Zsolt.99,1.

5. Nem tudnak, nem értenek, setétségben járnak; a földnek minden fundamentoma * inog. * Zsolt.75,4.99,1.

6. Én mondottam: Istenek vagytok ti * és a Felségesnek fiai ti mindnyájan: * Ján.10,34.

7. Mindamellett meghaltok, mint a közember, és elhullotok, mint akármely főember.

8. Kelj fel, oh Isten, ítéld meg a földet, mert néked jutnak örökségül minden népek.

Könyörgése az Isten népének az ellenség ellen.

83. Ének; Aszáf * zsoltára. * 1 Krón.25,1.

2. Isten, ne vesztegelj, ne hallgass és ne nyugodjál, Isten!

3. Mert ímé, háborognak ellenségeid, s gyűlölőid fejöket emelik.

4. Néped ellen álnok * tanácsot gondolnak s védenczeid ellen terveket szőnek. * Zsolt.2,2.

5. Ezt mondják: Jertek, veszessük el őket, * hogy ne legyenek nemzet,

hogy ne emlegessék többé Izráel ne-
vét! * 2 Krón.20,10.
6. Mert tanácskoztak együtt, egy szív-
vel; szövetséget kötöttek ellened :
7. Az Edomiták és Ismáeliták sátrai,
a Moábiták és Hagarénusok;
8. A Gebaliták, Ammoniták és Amá-
lekiták, a Filiszteusok Tyrus lako-
saival együtt.
9. Az asszir is szövetkezett velök,
segítőjévé lettek a Lót fiainak. * Szela.
* 1 Móz.19,36—38.
10. Úgy bánj velök, * mint Midjánnal,
mint Siserával, mint † Jábinnal a Ki-
son patakjánál!
* Bir.6,33,34.7,19—25. † Bir.4,13—24.
11. A kik elvesztek vala Endornál,
és a föld * szemetjévé lőnek.
* Zsolt.18,43.
12. Tedd őket, fejedelmöket olyanok-
ká, mint * Orebet s mint Zeébet, Zeba-
hot és Szalmunát, minden felkent-
jökkel. * Bir.7,25.8,12.
13. A kik ezt mondták: Foglaljuk el
magunknak az Isten hajlékait!
14. Én Istenem! Tedd őket olyanok-
ká, a milyen a porfelhő, *és* a milyen
a polyva a szél * előtt; * Zsolt.1,4.35,5.6.
15. Olyanokká, mint a tűz, a mely
meggyújtja az erdőt, és mint a láng,
a mely elégeti a hegyeket.
16. Így kergesd őket * a te szélvé-
szeddel, és forgószeleddel így ret-
tentsd őket! * Zsolt.18,14.15.
17. Töltsd el orczájukat gyalázattal,
hogy keressék Uram a te nevedet!
18. Szégyenüljenek meg és rémülje-
nek el örökké, és piruljanak és pusz-
tuljanak,
19. Hogy megtudják, hogy te, a kinek
neve * Jehova, egymagad vagy fel-
séges *Isten* az egész földön. * 2 Kir.5,15.

A szent hajlék után való vágyakozás.

84. Az éneklőmesternek, a gittit-
re; Kóráh * fiainak zsoltá-
ra. * 1 Krón.25,1.26.
2. Mily szerelmetesek a te hajlékaid,
Seregeknek Ura!
3. Kivánkozik, * sőt emésztődik lel-
kem az Úrnak tornáczai után; szívem
és testem ujjongnak az élő Isten felé.
* Zsolt.42,2.3.26,6.7.
4. A veréb is talál házat, és a fecske is
fészket magának, a hová fiait helyez-
hesse. — a te oltáraidnál, oh Sere-
geknek Ura, én Királyom és én Iste-
nem!
5. Boldogok, a kik lakoznak a te há-
zadban; * dicsérhetnek téged szün-
telen! Szela! * Zsolt.63,5.65,5.
6. Boldog ember az, a kinek te vagy
erőssége, *s* a te ösvényeid * vannak
szívében. * Zsolt.119,1.18,.2.3.
7. Átmenvén a Siralom völgyén, for-
rássá teszik azt; bizony áldással bo-
rítja el korai eső.
8. Erőről erőre jutnak, *míg* megjelen-
nek Isten előtt * a Sionon.
*Zsolt.132,13.14.
9. Uram, Seregeknek Istene! hallgasd
meg az én könyörgésemet; hallgasd
meg Jákóbnak Istene! Szela.
10. Mi paizsunk! * Tekints alá, oh
Isten, és lásd meg a te felkented or-
czáját! * 1 Móz.15,1.
11. Mert jobb egy nap a te tornáczaid-
ban, hogysem ezer *másutt;* inkább
akarnék az én Istenem házának * kü-
szöbén ülni, hogysem lakni a gonosz-
nak sátorában! * Zsolt.63,6.
12. Mert nap és paizs az Úr Isten; ke-
gyelmet és dicsőséget ád az Úr, nem
vonja meg a jót * azoktól, a kik ártat-
lanul élnek.
* Zsolt.103,17.18.34,11. 5 Móz.28,1—13.
13. Seregeknek Ura! Boldog ember
az, a ki bízik * benned.
* Zsolt.34,9.125,1.

*A kegyelmet nyert nép könyörgése új ál-
dásért.*

85. Az éneklőmesternek, Kóráh
fiainak * zsoltára.
* 1 Krón.25,1.26,1.
2. Jóakarattal voltál Uram a te földed-
hez. Visszahoztad a Jákób *nemzetsé-
géből* * való foglyokat. * 2 Krón.36,22.23.
3. Elengedted * népednek álnoksá-
gát, elfedezted minden bűnüket. Sze-
la. * Zsolt.32,1.
4. Elhárítottad *róluk* minden * búsu-
lásod, elfordítottad haragod gerjede-
zését * Ésa.51,22.52,2—12.
5. Hozz vissza bennünket szabadí-
tásunk Istene, és szüntesd meg el-
lenünk való bosszankodásodat!
6. Avagy mindörökké haragszol-é
ránk? Nemzedékről nemzedékre tar-
tod-é haragod?
7. Avagy nem * elevenítesz-é meg
minket ismét, hogy néped örvendez-
zen benned? * Zsolt.71,20.
8. Mutasd meg nékünk Uram a te
kegyelmedet, és a te * szabadításodat
adjad mi nékünk! * Zsolt.50,15.
9. Hadd halljam meg: mit szól az Úr
Isten! Kétségnélkül békességet szól az
ő népének és kegyeltjeinek, hogy visz-
sza ne térjenek a bolondságra.
10. Bizonyára közel van az ő szaba-
dítása az őt félőkhöz, hogy dicsőség
lakozzék a mi földünkön.
11. Irgalmasság és hűség összetalál-
koznak, igazság és békesség csókol-
gatják egymást.
12. Hűség sarjad a földből, és igaz-
ság tekint alá * az égből. * Ésa.4,2.3.

13. Az Úr is megadja a jót, és földünk is megtermi * gyümölcsét.
* Zsolt.67,7. Ésa.4,4.5.
14. Igazság jár előtte és követi őt az ő lépéseinek útján.

Nagy nyomorúságban való könyörgés.

86. Dávid * imádsága. * 2 Sám.23,1.
Hajtsd hozzám Uram füledet, hallgass meg engem, mert nyomorult és szegény vagyok én!
2. Tartsd meg életemet, mert kegyes vagyok én; mentsd meg én Istenem a te szolgádat, a ki bízik benned.
3. Könyörülj én rajtam Uram, mert hozzád kiáltok minden napon!
4. Vidámítsd meg a te szolgádnak lelkét, mert hozzád emelem * fel Uram lelkemet. * Zsolt.50,15.
5. Mert te Uram jó vagy és kegyelmes, és * nagy irgalmasságú mindazokhoz, a kik hozzád kiáltanak. * Zsolt.103,17.18.
6. Figyelmezzél Uram az én imádságomra, és hallgasd meg az én könyörgésemnek szavát!
7. Nyomorúságomnak idején hozzád kiáltok, * mert te meghallgatsz engem. * Zsolt.50,15.
8. Nincsen Uram hozzád hasonló az istenek között, és * nincsenek hasonlók † a te munkáidhoz!
* Zsolt.95,3. † Zsolt.136,4.
9. Eljőnek a népek mind, a melyeket alkottál, és * leborulnak előtted Uram, és dicsőítik a te nevedet. * Mal.1,11.
10. Mert nagy vagy te és csodadolgokat mívelsz: csak te vagy Isten egyedül!
11. Mutasd meg * nékem a te útadat, hogy járhassak a te igazságodban, *és* teljes szívvel féljem nevedet. * Zsolt.25,4.32,8.
12. Dicsérlek téged Uram, Istenem, teljes szívemből, és dicsőítem a te nevedet örökké!
13. Mert nagy én rajtam a te kegyelmed, és kiszabadítottad * lelkemet a mélységes pokolból.
* Zsolt.16,10.49,16.88,6.7.
14. Isten! Kevélyek támadtak fel ellenem, és * kegyetlenek serege keresi lelkemet, *a kik* meg sem gondolnak téged. * 1 Sám.24,12.
15. De te Uram, könyörülő és irgalmas * Isten vagy, késedelmes a haragra, nagy kegyelmű és igazságú!
* 2 Móz.34,6.4 Móz.14,18.
16. Tekints reám és könyörülj rajtam! Add a te erődet a te szolgádnak, és szabadítsd meg a te * szolgálóleányodnak fiát! * Zsolt.116,16.
17. Adj jelt nékem javamra, hogy lássák az én gyűlölőim és szégyenüljenek meg, a mikor te Uram megsegítesz és megvigasztalsz engem.

Sion megdicsőítése a pogányok megtérése által.

87. Ének. A Kóráh * fiainak zsoltára. * 1 Krón.25,1.26,1.
A szent hegyeken vetette meg az * ő fundamentomát. * Zsolt.68,16—18.
2. Szereti az Úr * Sionnak kapuit, jobban mint Jákóbnak minden hajlékát. * Zsolt.78,68.69.132,13.14.
3. Dicsőséges dolgokat beszélnek felőled, * te Istennek városa! Szela.
* Zsolt.48,3—9.76,4—7.
4. Előszámlálom Égyiptomot * és Bábelt, mint ismerőimet. Ímé Filisztea és Tyrus Kússal együtt: ez ott született. * Ésa.49,6.7.Sof.3,9.10.
5. És ezt mondják a Sion felől: Mind ez, mind amaz ott született, és ő, a Felséges, erősíti azt.
6. Az Úr beírván, feljegyzi a népet: ez ott született! Szela.
7. És tánczolva énekelik: minden forrásaim te benned vannak.

Könyörgés a kemény kisértetben és halálos veszedelemben.

88. Ének. A Kóráh fiainak zsoltára. Az éneklőmesternek a Mahalath-lehannóthra. Az Ezrahita Hémán tanítása. * 1 Krón.15,19.25,5.
2. Uram, szabadításomnak Istene! Nappal kiáltok, éjjelente előtted vagyok:
3. Jusson elődbe imádságom, hajtsad füled az én kiáltozásomra!
4. Mert betelt a lelkem nyomorúságokkal, * és életem a Seolig jutott.
* Zsolt.123,3.4.
5. Hasonlatossá lettem a sírba szállókhoz; olyan vagyok, mint az erejevesztett ember.
6. A holtak közt van az én helyem, mint a megölteknek, a kik koporsóban feküsznek, a kikről többé nem emlékezel, mert elszakasztattak a te kezedtől.
7. Mély sírba * vetettél be engem, sötétségbe, örvények közé.
* Zsolt.86,13.141,7.
8. A te haragod reám nehezedett, és minden haboddal nyomtál engem. Szela. * Zsolt.42,8.
9. Elszakasztottad ismerőseimet tőlem, útálattá tettél előttök engem; berekesztettem és ki nem jöhetek.
10. Szemem * megsenyvedett a nyomorúság miatt; kiáltalak téged Uram minden napon, hozzád † terjengetem kezeimet. * Zsolt.38,11.† Zsolt.143,6.
11. Avagy a holtakkal teszel-é csodát? Felkelnek-é vajjon az árnyak, hogy dicsérjenek téged? Szela.
12. Beszélik-é a koporsóban a te ke-

gyelmedet, hűségedet a * pusztulás
helyén? * Zsolt.6,5.
13. Megtudhatják-é a sötétségben a
te csodáidat, és igazságodat a fele-
dékenység földén?
14. De én hozzád rimánkodom, U-
ram, és * jó reggel elédbe jut az én
imádságom: * Zsolt.5,4.
15. Miért vetsz el hát Uram engem,
és rejted el orczádat én tőlem?
16. Nyomorult és holteleven vagyok
ifjúságomtól kezdve; viselem a te ret-
tentéseidet, roskadozom.
17. Általmentek rajtam a te búsulá-
said; * a te szorongatásaid † elemész-
tettek engem. * Zsolt.42,8. † vers 18.19.
18. Körülvettek engem, mint a vizek
egész napon; együttesen körülöveztek
engem.
19. Elszakasztottál tőlem barátot és
rokont; ismerőseim a — setétség.

A Dávid házának Isten igéretéből vett vigasztalása.

(V. ö. 2 Sám.7,8—16.)

89. Az Ezrahita * Ethán tanítása.
* 1 Kir.4,31. 1 Krón.15,19.
2. Az Úrnak kegyelmességét hadd
énekeljem örökké! Nemzetségről
nemzetségre hirdetem a te hűséges
voltodat az én számmal!
3. Mert azt mondom: Örökké meg-
áll a te kegyelmességed, és megerő-
síted a te hűséges voltodat az egek-
ben, *mondván:*
4. Szövetséget kötöttem az én * válasz-
tottammal, megesküdtem Dávidnak,
az én szolgámnak: * 2 Sám.7,11—16.23,5.
5. Mindörökké megerősítem a te
magodat, és nemzetségről nemzet-
ségre megépítem a te királyi széke-
det. Szela.
6. És az egek * dicsérik a te csoda-
dolgodat Uram; a te hűséges volto-
dat is a szentek gyülekezetében.
* Zsolt.19,2.
7. Mert a felhőkben * kicsoda ha-
sonlatos az Úrhoz, *s ki* olyan, mint
az Úr, az istenek fiai között?
* 2 Móz.15,11. Zsolt.86,8.
8. Igen rettenetes Isten *ő* a szentek
gyűlésében, és félelmetes mindazok-
ra, a * kik körülte vannak. * Dán.7,10.
9. Uram, Seregeknek Istene! Kicso-
da olyan erős, mint te vagy Uram?
És a te hűséges voltod * körülvesz
téged. * vers 4.35.
10. Te uralkodol * a tengernek ke-
vélységén; mikor az ő habjai felemel-
kednek, te csendesíted le azokat.
* Jób.9,8.
11. Te rontád meg Égyiptomot mint-
egy átdöföttet; erős karoddal elszé-
lesztetted ellenségeidet.
12. Tieid az egek, a * föld is a tied:
e világot minden benne valóval te
fundáltad. * Zsolt.24,1.2.50,12.
13. Az éjszakot és a * délt te terem-
tetted, a Thábor és a Hermon a te
nevednek örvendeznek. * Jób 9,3.
14. A te karod hatalommal teljes,
a te kezed erős, a te jobbod méltó-
ságos.
15. Igazság és jogosság * a te királyi
székednek alapja; kegyelem és hűség
jár a te orczád előtt. * vers 9. Zsolt.97,2.
16. Boldog nép az, a mely megérti
a kürt szavát; a * te orczádnak vilá-
gosságánál jár ez, oh Uram! * Ésa.2,5.
17. A te nevedben * örvendeznek
egész nap; és a te igazságodban fel-
magasztaltatnak. * Zsolt.105,3.
18. Mert az ő erejöknek ékessége te
vagy; a te jóakaratoddal emeled fel
a * mi szarvunkat is. * Zsolt.75,11.132,17.
19. Mert az Úr a mi * paizsunk, és
Izráelnek Szentje a mi királyunk.
* Zsolt.84,10.12.
20. Akkor látásban szóltál a te ke-
gyeltednek, és mondád: Segítséget
adtam * a vitéznek, felmagasztaltam
a népből † választottat;
* 2 Sám.3,18. † Zsolt.78,70.71. 2 Sám.7,8.9.
21. Megtaláltam Dávidot, az * én szol-
gámat; szent olajommal kentem fel
őt, * 1 Sám.13,14.
22. A kivel állandóan vele lesz az
én kezem, sőt az én karom erősíti
meg őt.
23. Nem nyomhatja őt el az ellenség,
és a gonosz ember sem nyomorgatja
meg őt;
24. Mert ő * előtte rontom meg az ő
szorongatóit, és verem meg az ő gyű-
lölőit. * Zsolt.18,1—51.
25. És vele lesz az én hűségem * és
kegyelmem, és az én nevemmel ma-
gasztaltatik fel † az ő szarva.
* Zsolt.61,8. † Zsolt.132,17.18.
26. És rávetem az ő kezét a * tenger-
re, és az ő jobbját a folyóvizekre.
* Zsolt.72,8. 2 Sám.8,12—15.10,19.
27. Ő így szólít engem: Atyám vagy
te; én Istenem és * szabadításom kő-
sziklája! * Zsolt.18,2.
28. Én meg * elsőszülöttemmé teszem
őt *és* felebbvalóvá a föld † királyai-
nál. * Zsolt.2,7. † 2 Sám.8,12.10,19.
29. Örökké megtartom néki az én
kegyelmemet, és az én * szövetségem
bizonyos *marad* ő vele. * 2 Sám.7,16.23,5.
30. És az ő magvát * örökkévalóvá
teszem, és az ő királyi székét, mint
az egeknek napjait. * 2 Sám.7,12—16.
31. Ha az ő fiai elhagyják az én tör-
vényemet, és nem járnak az én vég-
zéseim szerint;
32. Ha az én rendeléseimet megtö-

rik, és meg nem tartják az én parancsolatimat:
33. Akkor vesszővel látogatom meg az ő bűnöket, és vereségekkel az ő álnokságukat;
34. De az én kegyelmemet nem vonom meg tőle, és az én hűséges voltomban nem hazudom.
35. Nem töröm meg az én szövetségemet, és a mi kijött az én számból, el * nem változtatom. * vers 4.9.
36. Megesküdtem * egyszer az én szentségemre: vajjon megcsalhatnám-é Dávidot? * vers 4. Zsid.9,13.17.
37. Az ő magva * örökké megmarad, és az ő királyi széke olyan előttem, mint a nap. * 2 Sám.7,16. Luk.1,32.33.
38. Megáll örökké, mint a hold, és bizonyos, mint a felhőben lévő bizonyság. Szela.
39. De te *mégis* * elvetetted és megútáltad *őt*, és megharagudtál a te felkentedre. * 1 Kir.9,2.4-9.
40. Felbontottad a te szolgáddal *kötött* szövetséget, földre * tiportad az ő koronáját. * 2 Kir.21,11–16.25,8–11.
41. Lerontottad az ő kőfalait mind; romokká tetted erősségeit.
42. Zsákmányolták őt mind az úton járók; gyalázattá lőn az ő szomszédai előtt.
43. Felmagasztaltad az ő szorongatóinak jobbját, és megvidámítottad minden ellenségét.
44. Még fegyverének élét is elvetted, és nem segítetted őt a harczban.
45. Eltörlötted az ő fényességét, és az ő királyi székét a földre vetetted.
46. Az ő ifjúságának napjait megrövidítetted, gyalázatot borítottál reá. Szela.
47. Meddig rejtegeted még magad, oh Uram, szüntelen, *és* * ég a te haragod, mint a tűz? * Zsolt.79,5.77,8.
48. Emlékezzél meg rólam: mily *rövid* az * élet! Mily semmire teremtetted te mind az embernek fiait! * Zsolt.90,9.10.
49. Kicsoda oly erős, hogy éljen és ne lásson * halált, *s* megszabadítsa magát a Seolnak kezéből? Szela. * Zsid.9,27. Zsolt.49,11.
50. Hol van a te előbbi kegyelmességed, Uram? Megesküdtél * Dávidnak a te hűséges voltodra! * vers 4.36.
51. Emlékezzél meg Uram a te szolgáidnak gyalázatjokról! hogy sok népnek *gyalázatját* hordozom keblemben,
52. A melyekkel gyaláztak a te ellenségeid Uram, a melyekkel gyalázták a te felkentednek lépéseit.
53. Áldott legyen az Úr mindörökké! Ámen és Ámen.

NEGYEDIK KÖNYV.

Isten örökkévalósága, a bűnös ember mulandósága. Könyörgés kegyelemért.

90. Mózesnek, az Isten * emberének imádsága.
Uram, te voltál nékünk hajlékunk nemzedékről * nemzedékre! * 5 Móz.33,1.
2. **Minekelőtte hegyek * lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké † te vagy Isten.** * Péld.8,24–29. † Zsolt.93,2.
3. Te visszatéríted a halandót a porba, és ezt mondod: Térjetek vissza embernek * fiai! * 1 Móz.3,19.
4. Mert ezer esztendő annyi előtted, mint a * tegnapi nap, a mely elmúlt, és mint egy őrjárási idő éjjel. * 2 Pét.2,8.
5. Elragadod őket; *olyanokká* lesznek, *mint az* álom; mint a * fű, a mely reggel sarjad; * Jak.1,10. Ésa.40,6.7.
6. Reggel virágzik és sarjad, *és* estvére elhervad és megszárad.
7. Bizony megemésztetünk a te haragod által, és a te búsulásod miatt megromlunk!
8. Elédbe vetetted * a mi álnokságainkat; titkos bűneinket a te orczádnak világa elé. * 4 Móz.14,11.21–23.29.
9. Bizony elmúlik minden mi napunk a te bosszúállásod miatt; megemésztjük a mi * esztendeinket, mint a beszédet. * Zsolt.89,48.
10. A mi esztendeinknek napjai hetven esztendő, vagy ha feljebb, nyolczvan esztendő, és nagyobb részök nyomorúság és fáradság, a mely gyorsan * tovatünik, mintha repülnénk. * vers 5.6.
11. Ki tudhatja a te haragodnak erejét, és a te félelmetességed szerint való bosszúállásodat?
12. **Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.**
13. Térj vissza Uram! meddig késel? és könyörülj a te szolgáidon.
14. Jó reggel elégíts meg minket a te kegyelmeddel, hogy örvendezzünk és vígadjunk minden mi időnkben.
15. Vidámíts meg minket a mi nyomorúságunk napjaihoz képest, az esztendőkhöz képest, a melyekben gonoszt láttunk.
16. Láttassék meg a te műved a te szolgáidon, és a te dicsőséged * azoknak fiain. * 4 Móz.14,24.31.
17. És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mi rajtunk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá nékünk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá!

A mindenható Isten oltalma minden veszedelemben.

91. **Aki a Felségesnek rejtekében lakozik, a Mindenhatónak árnyékában nyugoszik az.**
2. Azt mondom az Úrnak: Én oltalmam, váram, Istenem; ő benne bízom!
3. Mert ő szabadít meg téged a madarásznak * tőréből, a veszedelmes dögvésztől. * Zsolt.124,7.
4. Tollaival * fedez be téged, és szárnyai alatt lészen oltalmad; paizs és pánczél az ő hűsége. * Zsolt.57,2.5 Móz.32,11.12.
5. Nem félhetsz * az éjszakai ijesztéstől, a repülő nyíltól nappal; * Jób 5,19—21.
6. A dögvésztől, a mely a homályban jár; a * döghaláltól, a mely délben pusztít. * 1 Krón.21,15.
7. Elesnek mellőled ezeren, és jobb kezed felől tízezeren; és hozzád nem is közelít.
8. Bizony szemeiddel nézed és meglátod a gonoszoknak megbüntetését!
9. Mert *azt mondtad* te: Az Úr az én oltalmam; a Felségest választottad a te hajlékoddá:
10. Nem illet téged * a veszedelem, és csapás nem közelget a sátorodhoz; * Zsolt.121,6—8.
11. Mert az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek * téged minden útadban. * Zsolt.34,8. Zsid.1,14. Máté 4,6.
12. Kézen hordoznak téged, * hogy meg ne üssed lábadat a kőbe. * Luk.4,9—12.
13. Oroszlánon és áspiskígyón jársz, megtaposod * az oroszlánkölyköt és a sárkányt. * Jób 5,22.
14. Mivelhogy ragaszkodik hozzám, megszabadítom őt, felmagasztalom őt, mert * ismerem az én nevemet! * Zsolt.9,11.
15. Segítségül hív engem, ezért * meghallgatom őt; vele vagyok háborúságban: megmentem és megdicsőítem őt. * Zsolt.50,15.
16. Hosszú élettel * elégítem meg őt, és megmutatom néki az én szabadításomat. * Zsolt.34,13.14.

Isten dicsérete, ki az istenteleneket megbünteti, a kegyeseket megáldja.

92. Zsoltár, ének szombat napra.
2. **Jó dolog * dicsérni az Urat, és éneket mondani a te nevednek, oh Felséges!** * Zsolt.91,14.147,1.
3. **Hirdetni jó reggel a * te kegyelmedet, és éjjelente a te hűséges voltodat.** * Zsolt.59,17.
4. Tíz húrú hegedűvel és lanttal, hárfán való zengedezéssel.
5. Mert megvidámítottál engem Uram a te cselekedeteddel, a te kezednek műveiben örvendezem.
6. Mely nagyok Uram a * te műveid, igen mélységesek a † te gondolataid! * Zsolt.8,2.104,24. † Zsolt.139,6.
7. A balgatag ember nem tudja, a bolond pedig nem érti meg ezt:
8. Hogy mikor felsarjaznak a gonoszok, mint a fű, és virágoznak mind a hamisság cselekedők, * mindörökké elveszszenek ők; * Zsolt.37,2.9.10.73,4.18—20.
9. Te pedig Uram, magasságos vagy örökké!
10. Mert ímé, a te ellenségeid * elvesznek, *és* elszélednek mind a hamisság cselekedők! * Zsolt.5,5—7.
11. De magasra növeszted az * én szarvamat, mint az egyszarvúét; elárasztatom csillogó † olajjal. * Zsolt.18,3. † 1 Sám.16,13.
12. És legeltetem * szememet az én ellenségeimen, és az ellenem támadó gonosztevőkön mulat majd a fülem. * Zsolt.54,9.59,10.
13. Az igaz virágzik, mint a pálmafa, növekedik, mint a czédrus a * Libánonon. * Hós.14,6.
14. Plánták *ők* az Úrnak házában; a mi Istenünknek tornáczaiban * virágzanak. * Zsolt.52,10.
15. Még a vén korban is gyümölcsöznek; kövérek és zöldellők lesznek;
16. Hogy hirdessék, hogy igazságos az * Úr, az én kősziklám, és hogy nincsen hamisság benne! * Zsolt.89,9.

Isten országának dicsősége.

93. Uralkodik * az Úr, méltóságot öltözött fel; felöltözött az Úr: hatalmat övezett magára; megerősítette a földet is, hogy meg ne induljon. * Zsolt.96.10.97,13.
2. Állandó a te királyi széked eleitől kezdve; öröktől fogva * vagy te! * Zsolt.90,2.102,13.
3. A folyóvizek Uram, a folyóvizek zúgnak, * a folyóvizek hullámokat hánynak; * Zsolt.46,4—5.
4. A nagy vizek zúgásainál, a tengernek felséges morajlásánál * felségesebb az Úr a magasságban. * Zsolt.89,10.
5. A te bizonyságaid * igen bizonyosak, a te házadat illeti Uram szentség napok hosszáig! * Ésa.54,10. Luk.16,17.

Könyörgés az Isten népének elnyomói ellen.

94. Uram, * bosszúállásnak Istene! Bosszúállásnak Istene, jelenj meg! * 5 Móz.32,35.
2. Emelkedjél fel te, földnek * bírája, fizess meg a kevélyeknek! * 1 Móz.18,25.

3. A hitetlenek, Uram, meddig még, meddig örvendeznek még a hitetlenek?
4. Piszkolódnak, keményen szólnak; kérkednek * mindnyájan a hamisság cselekedői. * Zsolt. 31, 19.
5. A te népedet Uram tapossák, és nyomorgatják a te örökségedet.
6. Az özvegyet és jövevényt * megölik, az árvákat is fojtogatják. * Jób 22, 9. 31, 21. 22.
7. És ezt mondják: Nem látja az Úr, és nem veszi észre a Jákób * Istene! * Zsolt. 10, 11. 13.
8. Eszméljetek ti * bolondok a nép között! És ti balgatagok, mikor tértek eszetekre? * vers 3. 7. Zsolt. 53, 2.
9. A ki a fület * plántálta, avagy nem hall-é? És a ki a szemet formálta, avagy nem lát-é? * 2 Móz. 4, 11.
10. A ki megfeddi a népeket, avagy nem fenyít-é meg? Ő, a ki az embert tudományra * tanítja: * Zsolt. 33, 15.
11. Az Úr tudja az embernek gondolatjait, * hogy azok hiábavalók. * 1 Kor. 3, 20.
12. Boldog ember az, a kit te megfeddesz Uram, és a kit megtanítasz a te törvényedre; * Zsid. 12, 6—8.
13. Hogy nyugalmat adj annak a veszedelem napján, míg megásták a vermet a hitetlennek!
14. Bizony nem veti el * az Úr az ő népét, és el nem hagyja az ő örökségét! * Ésa. 54, 10.
15. Mert igazságra fordul vissza az ítélet, és utána mennek mind az igazszívűek.
16. Kicsoda * támad fel én mellettem a gonoszok ellen? Kicsoda áll mellém a hamisság cselekedők ellen? * Zsolt. 27, 10.
17. Ha az Úr nem lett volna segítségül nékem: már-már ott lakoznék lelkem a csendességben.
18. Mikor azt mondtam: Az én lábam eliszamodott: a * te kegyelmed, Uram, megtámogatott engem. * Zsolt. 73, 2.
19. Mikor megsokasodtak bennem az én aggódásaim: a te * vígasztalásaid megvidámították az én lelkemet. * Zsolt. 73, 21. 23.
20. Van-é köze te hozzád a * hamisság székének, a mely nyomorúságot szerez törvény színe alatt? * Zsolt. 5, 5-7.
21. Egybegyülekeznek az igaznak lelke ellen, és elkárhoztatják az ártatlannak vérét.
22. De kőváram lőn én nékem az Úr, és az én Istenem az én oltalmamnak kősziklája;
23. És visszafordítja reájok az ő álnokságukat, és az ő gonoszságukkal veszti * el őket; elveszti őket az Úr, a mi Istenünk. * Zsolt. 7, 16. 17.

Isten dicséretére való hívogatás, engedetlenségtől való óvás.

95. Jőjjetek el, örvendezzünk az Úrnak; * vígadozzunk a mi szabadításunk kősziklájának! * Zsolt. 33, 1.
2. Menjünk elébe hálaadással; vígadozzunk néki zengedezésekkel.
3. Mert nagy Isten az Úr, és nagy király minden * istenen felül. * Zsolt. 86, 8.
4. A kinek kezében vannak a földnek mélységei, * és a hegyeknek magasságai is az övéi. * Zsolt. 24, 1. 2.
5. A kié a tenger, és ő alkotta * is azt, és a szárazföldet is az ő kezei formálták. * 1 Móz. 1, 9. 10.
6. Jőjjetek, hajoljunk meg, boruljunk le; essünk térdre az Úr előtt, a mi alkotónk * előtt! * Zsolt. 100, 3.
7. Mert ő a mi Istenünk, mi pedig az ő * legelőjének népei és az ő kezének juhai vagyunk; vajha ma hallanátok az ő szavát. * Zsolt. 79, 13.
8. Ne keményítsétek meg a ti szíveteket, mint Meribáhnál, mint Maszszáh napján a * pusztában; * 2 Móz. 17.
9. A hol megkisértettek engem a ti atyáitok; próbára tettek engem, jóllehet látták az én * cselekedetemet. * 2 Móz. 6, 17—21. 10, 22. 23.
10. Negyven * esztendeig bosszankodtam *e* nemzetségen, és mondám: Tévelygő szívű nép ők, és nem tudják ők az én útamat! * 4 Móz. 14, 22. 34. Zsid. 3, 17.
11. A kiknek megesküdtem haragomban: Nem mennek be az én * nyugalmam *helyére*. * 4 Móz. 14, 21-23. Zsid. 4, 3.

Isten országának hirdetése a pogányok között.
(V. ö. 1 Krón. 16, 23—33.)

96. Énekeljetek az Úrnak * új éneket; énekelj az Úrnak te egész föld! * Ésa. 42, 10. 12.
2. Énekeljetek az Úrnak, áldjátok az ő nevét; hirdessétek * napról-napra az ő szabadítását. * Zsolt. 85, 2—4.
3. Beszéljétek a népek * között az ő dicsőségét, minden nemzet között az ő csodadolgait; * Zsolt. 18, 50.
4. Mert nagy az Úr és igen dicséretes, rettenetes minden isten felett.
5. Mert a nemzeteknek minden istene bálvány, az Úr pedig egeket * alkotott. * Zsid. 1, 10.
6. Ékesség és fenség van előtte; tisztesség és méltóság az ő szent helyén.
7. Adjatok az Úrnak * népeknek nemzetségei: adjatok az Úrnak dicsőséget és tisztességet! * Zsolt. 29, 1.
8. Adjátok az Úrnak * nevedicsősé-

gét; hozzatok ajándékot és jőjjetek be
az ő tornáczaiba! * 5 Móz.32,3. Zsolt.29,2.
9. Hajoljatok meg az * Úr előtt szent
ékességben; rettegjen előtte az egész
föld! * Zsolt.78,69.
10. Mondjátok a népek között: Az Úr
uralkodik; megerősítette * a földet,
hogy meg ne induljon; ő ítéli meg a
népeket igazsággal. * Zsolt.93,1.97,8.9.
11. Örüljenek az egek és örvendez-
zen a föld; harsogjon a tenger és min-
den benne való!
12. Viduljon a mező és minden, a
mi rajta van; örvend akkor az erdő
minden fája is.
13. Az Úrnak orczája előtt, mert eljön,
mert eljön, hogy megítélje * e földet.
Megítéli majd a világot † igazsággal,
és a népeket az ő hűségével.
* Jel.12,10—12. † Zsolt.98,9.

Sion öröme, hogy Isten a legfőbb Úr minden népek felett.

97. Az Úr * uralkodik, örüljön a
föld; örvendezzenek a te-
mérdek szigetek. * Zsolt.93,1.96,10.
2. Felhő * és homályosság van kö-
rülte; igazság és jogosság az ő szé-
kének erőssége. * Zsolt.18,9—15.
3. Tűz * jár előtte, és köröskörül elé-
geti az ő szorongatóit. * Zsolt.50,3.
4. Megvilágosítják az ő villámai a
világot; látja és megretteg a föld.
5. A hegyek, mint a viasz megolvad-
nak az Úr előtt, az egész földnek Ura
előtt.
6. Az egek * hirdetik az ő igazságát,
és minden nép látja az ő dicsőségét.
* Zsolt.19,2.
7. Megszégyenülnek mind a faragott
képek * szolgái, a kik bálványokkal di-
csekednek; meghajolnak előtte mind
az † istenek.
* Ésa.2,19—21.45,16. † Zsolt.82,1—6.
8. Hallotta és örvendeze Sion, és
örülének Júdának leányai a te íté-
leteidnek Uram!
9. Mert te felséges vagy Uram az
egész földön, és igen felmagasztal-
tattál minden isten felett!
10. A kik szeretitek az Urat, gyűlöljé-
tek * a gonoszt! Megőrzi ő az ő kegyelt-
jeinek lelkét; a gonoszok kezéből
megszabadítja őket. * Ámós 5,15. Róm.12,9.
11. Világosság * támad fel az igazra, és
az egyenesszívűekre öröm. * Eszt.8,16.
12. Örüljetek * igazak az Úrban, és
tiszteljétek az ő szentséges emléke-
zetét! * Zsolt.32,11.33,1.

Örömének az Úrnak minden népek között hirdetett nagy szabadításáról.

98. Zsoltár.
Énekeljetek * az Úrnek új
éneket, mert csodadolgokat cseleke-
dett; megsegítette őt az ő † jobbkeze
és az ő szentséges karja.
* Ésa.42,10. † Ésa.63,5—8.
2. Tudtul adta az Úr az * ő szabadítá-
sát; a † népek előtt megjelentette az
ő igazságát. * Ésa.52,10. † Luk.2,30.32.
3. Megemlékezett az ő kegyelméről és
Izráel házához való hűségéről; látták
a föld határai mind a mi Istenünk-
nek szabadítását.
4. Vígan énekelj az Úrnak te egész
föld; * harsanjatok fel, örvendezzetek
és zengedezzetek! * Zsolt.96,11—13.
5. Zengedezzetek * az Úrnak hárfá-
val, hárfával és hangos énekléssel;
* 1 Krón.25,1.
6. Trombitákkal és kürtzengéssel ví-
gadozzatok a király, az Úr előtt!
7. Harsogjon * a tenger és minden
benne való, a világ és a kik lakoz-
nak benne. * Ésa.44,23.24.
8. A folyóvizek tapsoljanak, a hegyek
együttesen örvendezzenek.
9. Az Úr előtt, mert eljön megítélni a
földet; * megítéli a világot igazsággal
és a népeket méltányossággal.
* Zsolt.96,11—13.

A Úr országában szentség uralkodik.

99. Az Úr uralkodik, reszkesse-
nek a népek; * Kérubokon
ül, remegjen a föld! * 2 Móz.25,18—22.
2. Nagy az Úr a Sionon, * és magas-
ságos ő minden nép felett.
* Zsolt.132,13.14.
3. Tiszteljék a te * nagy és rettene-
tes nevedet, — szent az! * 2 Sám.6,2.
4. És tisztesség a királynak, a ki szere-
ti a jogosságot! Te megerősítetted az
egyenességet; jogosságot és igazságot
szereztél Jákóbban.
5. Magasztaljátok az Urat, a mi Is-
tenünket, és boruljatok le az ő * lá-
bainak zsámolya elé; szent ő!
* vers 1. Zsolt.132,7.
6. Mózes és Áron az ő papjaival, és Sá-
muel az ő nevét segítségül hívókkal
egybe, segítségül hívják vala az Urat,
és meghallgatá * őket.
* 2 Móz.32,11—14. Jer.15,1.
7. Felhő-oszlopban * szólt vala hozzá-
jok: megőrizték az ő bizonyságtételét
és rendeletét, a melyet adott vala né-
kik. * 4 Móz.16,42—44.
8. Uram, mi Istenünk! Te meghall-
gattad őket, kegyelmes Isten voltál,
hozzájok; de bosszúálló az ő hiába-
valóságaik miatt.
* 4 Móz.14,12.19-33.20,12,23-28. 5 Móz.32,48-52.
9. Magasztaljátok az Urat, a mi Iste-
nünket, és boruljatok le az ő szent
hegyén; mert szent az Úr, a mi Is-
tenünk!

Hálaének az Isten népe számára.

100. Háladó zsoltár.
Vígan énekelj az Úrnak
te egész föld!
2. Szolgáljatok az * Úrnak örvendezéssel; menjetek eléje vígassággal.
* Zsolt.98,5.6.
3. Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; ő alkotott minket és nem magunk; az ő népe * és az ő legelőinek juhai vagyunk. * 2 Sám.7,23.24.
4. Menjetek be az ő kapuin hálaadással, * tornáczaiba dicséretekkel; adjatok hálákat néki, áldjátok az ő nevét! * Zsolt.50,23.
5. Mert jó * az Úr, örökkévaló az ő kegyelme, és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége! * Zsolt.118,1—4.

Dávid uralkodók tüköre.

101. Dávid * zsoltára. * 2 Sám.23,1.
Kegyelmet és igazságot
énekelek; te néked zengek éneket,
Uram!
2. Gondom van a tökéletes útra: mikor jössz el hozzám? Szívemnek tökéletessége szerint járok én az én házamban.
3. Nem vetem a szemem hiábavaló dologra; a pártoskodók * cselekedetét gyűlölöm: nincs köze hozzám.
* Zsolt.26,5.119,113.
4. A csalárd szív * távol van én tőlem, gonoszt nem ismerek. * Zsolt.15,1.4.
5. A ki titkon rágalmazza az ő felebarátját, elvesztem azt; a nagyralátót és a kevélyszívűt, * azt el nem szenvedem. * Péld.6,16—19.
6. Szemmel tartom a föld hűségeseit, hogy mellettem * lakozzanak; a tökéletesség útjában járó, az szolgál engem. * Zsolt.119,63.
7. Nem lakozik az én házamban, * a ki csalárdságot mível; a ki hazugságot szól, nem állhat meg szemeim előtt. * Zsolt.15,1—5.26,4—6.
8. Reggelenként elvesztem e * földnek latrait, hogy kigyomláljak az Úrnak városából minden gonosztevőt.
* Péld.25,4.5.

Bűnbánó ima Sion helyreállításáért.

102. A nyomorultnak imádsága,
a mikor eleped és kiönti
panaszát az Úr elé.
2. Uram, hallgasd meg az én imádságomat, és * kiáltásom jusson te hozzád! * Zsolt.50,15.
3. Ne rejtsd el a te orczádat tőlem; mikor szorongatnak engem, hajtsd hozzám a te füledet; mikor kiáltok, hamar hallgass meg engem!
4. Mert elenyésznek az én napjaim, mint * a füst, és csontjaim, mint valami tűzhely, üszkösök. * Jób 7,6.7.
5. Letaroltatott és megszáradt, mint a fű az én szívem; még kenyerem megevéséről is elfelejtkezem.
6. Nyögésemnek szavától csontom a húsomhoz * ragadt. * Jób 19,20.
7. Hasonló vagyok a pusztai pelikánhoz; olyanná lettem, mint a bagoly a romokon.
8. Virrasztok és olyan vagyok, mint a magános madár a háztetőn.
9. Minden napon gyaláznak engem ellenségeim, csúfolóim esküsznek én reám.
10. Bizony a port eszem kenyér gyanánt, és italomat könyekkel vegyítem.
11. A te felindulásod és búsulásod miatt; mert felemeltél engem és földhöz vertél engem.
12. Napjaim olyanok, mint a * megnyúlt árnyék; magam pedig, mint a fű, megszáradtam. * Zsolt.109,23.
13. De te Uram örökké megmaradsz, és a te emlékezeted nemzetségről nemzetségre *áll*.
14. Te kelj fel, könyörülj a Sionon! Mert ideje, hogy könyörülj rajta, mert eljött a * megszabott idő.
* Jer.29,10.11. Dán.9,25.
15. Mert kedvelik a te szolgáid annak köveit, * és a porát is kímélik.
* Ezsdr.3,10—13.
16. És félik a népek * az Úrnak nevét, és e földnek minden királya a te dicsőségedet; * Zsolt.72,10.11.
17. Mivelhogy az Úr megépítette a Siont, megláttatta magát az ő dicsőségében.
18. Oda fordult a gyámoltalanok imádsága felé, és azoknak imádságát meg nem útálta.
19. Irattassék meg ez a következő nemzedéknek, és a teremtendő nép dicsérni fogja * az Urat.
* Zsolt.126,1—3. Jer.23,7.8.
20. Mert alátekintett az ő szentségének magaslatáról; a mennyekből a földre nézett le az Úr.
21. Hogy meghallja a fogolynak nyögését, *és* hogy feloldozza * a halálnak fiait. * Zsolt.126,1—3.
22. Hogy hirdessék a Sionon az Úrnak nevét, és az ő dicséretét Jeruzsálemben.
23. Mikor egybegyűlnek a népek mindnyájan, és az országok, hogy szolgáljanak az Úrnak.
24. Megsanyargatta az én erőmet ez útban, megrövidítette napjaimat.
25. Ezt mondám: Én Istenem! Ne vígy el engem az én napjaimnak felén; * a te esztendeid nemzedékek nemzedékéig *tartanak*. * vers 14. Jer.29,10.11.

26. Régente fundáltad a földet, s az
egek * is a te kezednek munkája.
* Zsolt.8,4.
27. Azok elvesznek, de * te megmaradsz; mindazok elavulnak, mint a ruha; mint az öltözetet, elváltoztatod azokat, és elváltoznak. * Zsid.1,10–12.
28. De te ugyanaz vagy, és a te esztendeid el nem fogynak.
29. A te szolgáidnak fiai megmaradnak, és az ő magvok erősen * megáll előtted. * Jer.33,6–26.

Istennek a bűnös és gyenge emberek iránt való irgalmasságának dicsérete.

103. A * Dávidé. * 2 Sám.23,1.
Áldjad én lelkem az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét.
2. **Áldjad én lelkem az Urat, és el ne feledkezzél semmi * jótéteményéről.**
* Zsolt.18,1.51.
3. **A ki megbocsátja * minden bűnödet, meggyógyítja minden betegségedet.** * Zsolt.32,5. 2 Sám.12,13.
4. **A ki megváltja életedet * a koporsótól; kegyelemmel és irgalmassággal koronáz meg téged.** * Zsolt.86.13.
5. A ki jóval tölti be a te ékességedet, *és* megújul * a te ifjúságod, mint a sasé. * Ésa.40,31.
6. Igazságot cselekszik az Úr, és ítéletet minden * elnyomottal.
* Zsolt.146,7. Róm.2,6–11.
7. Megismertette az ő útait Mózessel; Izráel fiaival az * ő cselekedeteit. * Zsolt.147,19.20.
8. **Könyörülő és irgalmas az Úr, késedelmes * a haragra és nagy kegyelmű.**
* 2 Móz.34,6.
9. Nem feddődik minduntalan, és nem tartja * meg haragját örökké.
* Jer.3,12.15.
10. **Nem bűneink * szerint cselekszik velünk, és nem fizet nékünk a mi álnokságaink szerint.** * Sir.3,22.
11. **Mert a milyen magas az ég a földtől, olyan nagy az ő kegyelme az őt félők iránt.**
12. **A milyen távol van a napkelet a napnyugattól, olyan messze veti el tőlünk a mi vétkeinket.**
13. **A milyen könyörülő az atya * a fiakhoz, olyan könyörülő az Úr az őt félők iránt.** * Malak.3,17.
14. Mert ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy * por vagyunk. * 1 Móz.2,7.
15. Az emberek napjai olyanok, mint a fű, úgy virágzik, mint a mezőnek virága.
16. Hogyha általmegy rajta a szél, nincsen többé, és az ő helye sem ismeri azt többé.
17. De az Úr kegyelme öröktől fogva való és örökkévaló az őt * félőkön, és az ő igazsága a fiaknak fiain;
* Zsolt.84,12.13. Luk.1,50.
18. Azokon, a kik megtartják * az ő szövetségét és megemlékeznek az ő parancsolatjairól, hogy azokat megcselekedjék. * 1 Kir.9,4–9.
19. Az Úr a * mennyekbe helyheztette az ő székét és az ő uralkodása mindenre kihat. * Zsolt.68,34.
20. Áldjátok az Urat ő angyalai, ti hatalmas erejűek, a kik teljesítitek az ő rendeletét, * hallgatván az ő rendeletének szavára. * Zsid.1,14.
21. Áldjátok az Urat minden ő serege: ő szolgái, akaratának teljesítői!
22. Áldjátok az Urat minden ő teremtményei, az ő uralkodásának minden helyén! Áldjad én lelkem az Urat!

Istennek a teremtés munkáiból való dicsérete.
(V. ö. 1 Móz.1.)

104. Áldjad én * lelkem az Urat! Uram én Istenem, nagy vagy te igen, ékességet és fenséget öltöztél magadra! * Zsolt.146,1.
2. A ki körülvette * magát világossággal, mint egy öltözettel, † és kiterjesztette az egeket, mint egy kárpitot; * 1 Tim.6.16. † Ésa.40,22.
3. A ki vizeken építi fel az ő palotáját, a felhőket rendeli az * ő szekerévé, jár a szeleknek szárnyain; * Ésa.18,2.
4. A ki a szeleket teszi követeivé, a lángoló tüzet szolgáivá.
5. Ő fundálta a földet az * ő oszlopain, nem mozdul az meg soha örökké. * Zsolt.24,2.
6. Vízáradattal, mint egy ruhával borítottad be azt, a hegyek * felett is vizek állottak vala. * 1 Móz.1,9.10.7,19.24.
7. Egy kiáltásodtól * eloszlának, és mennydörgésednek szavától szétriadának. * 1 Móz.1.9.8,1.3. Jób 37,4.5.
8. Hegyek emelkedének fel és völgyek szállának alá arra a helyre, a melyet fundáltál nékik.
9. Határt * vetettél, a melyet át nem hágnak; nem térnek vissza a földnek elborítására. * Jób 38,20.21. Jer.50,22.
10. A ki elbocsátja a forrásokat a völgyekbe, hogy folydogáljanak a hegyek között;
11. Megitassák a mezőnek minden állatát; a vadszamarak is megoltsák szomjúságukat.
12. Mellettök lakoznak az égnek madarai, az ágak közül hangicsálnak.
13. A ki megöntözi * a hegyeket az ő palotájából; a te munkáidnak gyümölcséből megelégíttetik a föld.
* Jób 38,26.27.
14. A ki füvet sarjaszt a barmoknak és

növényeket az embereknek hasznára, hogy eledelt vegyenek a földből,
15. És bort, * a mely megvidámítja a halandónak szívét, fényesebbé † teszi az orczát az olajnál; és kenyeret, a mely megerősíti a halandónak szívét. * Péld. 31, 6. 7. † 2 Sám. 14, 2.
16. Megelégíttetnek az Úrnak fái, a Libánonnak czédrusai, a melyeket plántált;
17. A melyeken madarak fészkelnek: az eszterág, a melynek a cziprusok a háza.
18. A magas hegyek a vadkecskéknek, a sziklák * hörcsögöknek menedéke. * Péld. 30, 24. 26.
19. Teremtett holdat * ünnepeknek mutatására; a napot, a mely lenyugovását tudja. * 1 Móz. 1, 14—16.
20. Szerzett setétséget, hogy éjszaka legyen, a melyben szétjárjanak a mezőnek összes vadai;
21. Az oroszlánkölykök, a melyek ordítanak * a prédáért, sürgetvén Istentől eledelőket. * Ésa. 31, 4.
22. Ha felkél a nap, elrejtőznek és hajlékaikban heverésznek;
23. Az ember munkájára megy ki, és az ő dolgára mind estvéig.
24. Mily számtalanok a te műveid, Uram! Mindazokat bölcsen alkottad meg, és betelt a föld * a te gazdagságoddal. * Ésa. 6, 3.
25. Ez a nagy és széles tenger! Itt vannak benne a megszámlálhatatlan csúszók; apró állatok nagyokkal együtt.
26. Amott gályák járnak * s czethal, a melyet azért formáltál, hogy játszadozzék benne. * Jób 25, 13. 41, 12—33.
27. **Mindazok te reád néznek, hogy megadjad * eledelüket alkalmas időben.** * Zsolt. 145, 15.
28. **Adsz nékik *és* ők takarnak; megnyitod kezedet, és megtelnek a te jóvoltoddal.**
29. Elfordítod orczádat, megháborodnak; elveszed a lelköket, * kimulnak és porrá lesznek újra. * Jób 34, 14. 15.
30. Kibocsátod a te lelkedet, megújulnak, és újjá teszed a földnek színét.
31. Legyen az Úrnak * dicsőség örökké; örvendezzen az Úr az ő teremtményeiben; * vers 24.
32. A ki, ha rátekint e földre, megrendül az; megilleti a hegyeket, * és füstölögnek azok. * 2 Móz. 19, 18. Zsolt. 18, 8.
33. Éneklek az Úrnak egész életemben; zengedezek az én Istenemnek, a míg vagyok!
34. Legyen kedves néki az én rebegésem; örvendezem én az Úrban;
35. Veszszenek el a bűnösök a földről, és a hitetlenek ne legyenek többé! Áldjad én lelkem az Urat; dicsérjétek az Urat!

Isten dicsérete Izráellel való jótéteményeiért.
(V. ö. Zsolt. 78. vers 1-15: v. ö. 1 Krón. 16, 8-22.)

105. Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek a népek között az * ő cselekedeteit! * Zsolt. 47, 2-4. 1 Krón. 16, 8-10.
2. Énekeljetek néki, zengedezzetek néki, beszéljétek el minden ő csodatételét.
3. Dicsekedjetek az ő szent nevével; örvendezzen azoknak szívök, * a kik keresik az Urat. * Zsolt. 33, 1. 2. 89, 17.
4. Kívánjátok az Urat és az ő erejét; keressétek az * ő orczáját szüntelen. * Zsolt. 27, 8. 9.
5. Emlékezzetek meg az ő csodáiról, a melyeket * cselekedett; jeleiről és az ő szájának ítéleteiről. * Zsolt. 78, 3-6. 13-27.
6. Oh Ábrahámnak, az ő szolgájának magva; oh Jákóbnak, az ő * választottának fiai! * Malak. 1, 2. 3.
7. Ő, az Úr, a mi Istenünk, az egész földre *kihat* az ő ítélete.
8. Megemlékezik az ő szövetségéről mindörökké; az ő rendeletéről, a melyet megszabott ezer nemzetségiglen;
9. A melyet kötött * Ábrahámmal, és az ő Izsáknak tett esküvéséről. * 1 Móz. 17, 2. 26, 3.
10. És odaállatta * azt Jákóbnak szabályul, Izráelnek örök szövetségül, * 1 Móz. 28, 13—15.
11. Mondván: Néked adom Kanaán földét, * sors szerint való örökségetekül. * 1 Móz. 13, 15.
12. Mikor még csekély számmal valának, igen kevesen és *mintegy* zsellérek abban,
13. És egyik nemzettől a másikhoz bujdosának, egyik * országból a másik néphez: * 1 Móz. 12, 13. 20, 26.
14. Nem engedé, hogy valaki nyomorgassa őket, sőt királyokat is megfenyített * miattok, *mondván*: * 1 Móz. 20, 3. 7. 1 Krón. 16, 22.
15. Meg ne illessétek az én felkentjeimet, és az én prófétáimnak ne ártsatok!
16. Mikor éhséget * idéze elő a földön; *és* a kenyérnek minden botját eltöré, * 1 Móz. 42, 2.
17. Elküldött előttük * egy férfiút, Józsefet, a ki rabul adatott vala el; * 1 Móz. 27, 28. 39, 20. 45, 7.
18. A lábait békóba szorították, ő maga vasban járt vala,
19. Mindazideig, a míg szava beteljesedett. Az Úr beszéde megpróbálta őt.
20. Elküldött a király * és feloldotta őt, a népeken uralkodó, és szabaddá tette őt; * 1 Móz. 41, 14.
21. Úrrá * tevé őt az ő házán, és uralkodóvá minden jószágán; * 1 Móz. 41, 40.

22. Hogy főembereit tetszése szerint kötöztetheté, és véneit is bölcseségre taníthatá.
23. És beméne Izráel * Égyiptomba, s Jákób a Khám földén zsellérkedék. * 1 Móz.46,6.
24. És igen * megszaporítá az ő népét, és erősebbé tevé elnyomóinál. * 2 Móz.1,7—10.
25. Elváltoztatá azoknak szívét, hogy gyűlöljék az ő népét, *és* * álnokul cselekedjenek az ő szolgáival. * 2 Móz.1,10.16.
26. Elküldte * Mózest, az ő szolgáját, és Áront, a kit választott vala. * 2 Móz.3,10.
27. Elvégezék * azok között az ő jeleit, és a csodákat a Khám földén. * 2 Móz.7,9.
28. Sötétséget bocsátott * és elsötétítette *azt*, és azok nem engedetlenkedtek az ő rendeleteinek. * 2 Móz.10,21—23.
29. Vizeiket * vérré változtatá, és megölé az ő halaikat. * 2 Móz.7,20.
30. Földjük békáktól * hemzsege, *még* a királyuk termeiben *is*. * 2 Móz.8,3.6.
31. Szólt, és támadának legyek és szúnyogok minden ő határukon.
32. Adott nékik eső * gyanánt jégesőt, *és* lángoló tüzet a földjökre. * 2 Móz.9,23.
33. És elvevé szőlőjöket és fügefájokat, és széttördelé határuknak élő fáit.
34. Szólt és támada * sáska, és megszámlálhatatlan cserebogár. * 2 Móz.10,13.
35. És megemészte minden növényt az ő földjökön, és az ő szántóföldjöknek gyümölcsét megemészté.
36. És megöle minden * elsőszülöttet földjökön, minden erejöknek zsengéjét. * 2 Móz.12,29.
37. És kihozá őket ezüsttel és * aranynyal, és nemzetségeikben nem volt beteges. * 2 Móz.12,35.
38. Örült * Égyiptom, mikor kijövének, mert a tőlök való félelem megszállta őket. * 2 Móz.12,31—33.
39. Felhőt * terjeszte ki, hogy befedezze *őket*, és tüzet, hogy világítson éjjel. * 2 Móz.13,21.
40. Könyörgött és * fürjeket hoza, és mennyei kenyérrel elégítette meg őket. * 2 Móz.16,13.
41. Megnyitotta a kősziklát és * víz zúdula ki, folyóként futott a sivatagon. * Zsolt.78,15.
42. Mert megemlékezett az ő szentséges igéretéről, a *melyet tőn* * Ábrahámnak, az ő szolgájának. * 1 Móz.15,14—16.
43. Kihozá azért az ő népét örömmel, *és* * az ő választottait vígassággal. * 2 Móz.14,8.
44. És nékik adá a pogányok földét, és öröklék a népek * fáradságos szerzeményét. * 5 Móz.6,10.11.
45. Azért, hogy * megtartsák az ő rendeleteit, és törvényeit megőrizzék. Dicsérjétek az Urat! * 5 Móz.6,12.18.

Hálaének Istennek Izráel minden bűneivel szemben gyakorolt kegyelmességéért.
(Vers 1.47—48: v. ö. 1 Krón.16,34—36.)

106. Dicsérjétek az Urat. **Magasztaljátok * az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme.** * Zsolt.107,1. 1 Krón.16,7.
2. Ki beszélhetné el az Úr nagy * tetteit? és jelenthetné ki minden dicsőségét? * Zsolt.105,27—41.
3. Boldog, a ki megtartja a * törvényt, *és* igazán cselekszik minden időben. * 5 Móz.27,1—14.
4. Emlékezzél reám, Uram, népedhez való jóságodért; jőjj el hozzám szabadításoddal,
5. Hogy láthassam választottaidhoz való jóvoltodat, *és* örvendezhessek néped örömében; hogy dicsekedjem a te örökségeddel!
6. Vétkeztünk atyáinkkal együtt; bűnösök, gonoszok valánk.
7. Atyáink nem értették meg Égyiptomban csodáidat, nem emlegették meg kegyelmed nagyságát, hanem daczoskodtak a tengernél, * a veres tengernél. * 2 Móz.14,11.12.
8. De ő megsegíté őket az ő * nevéért, hogy megismertesse a maga erejét. * Ésa.48,9. Ezék.20,22.
9. Rákiáltа a * veres tengerre és kiszáradt, s úgy vivé őket a mélységeken, mint egy síkon. * 2 Móz.14,21.22.
10. És kisegíté őket a gyűlölő * kezéből; kimentette őket ellenség kezéből. * 2 Móz.14,8.23-28.
11. Szorongatóikat * víz borította el, egy sem maradt meg belőlük. * 2 Móz.14,28.
12. És hittek az ő beszédeinek, *és* énekelték * az ő dicséretét. * 2 Móz.15,1—21.
13. Hirtelen elfeledék cselekedeteit: nem * várák az ő tanácsát! * 2 Móz.15,24.17,2.
14. Epekedés * epeszté őket a pusztában, és próbára tevék Istent a sivatagon. * 4 Móz.11,4. 1 Kor.10,6.
15. És megadá nékik, a mit kívántak; és * ösztövérséget bocsáta lelkökbe. * 4 Móz.11,31.32.
16. És irigységre indulának * Mózes ellen a táborban, az Úr szentje, Áron ellen. * 4 Móz.16,2.3.13. † 3 Móz.21,8.
17. Megnyilt a föld és elnyelé Dátánt, és * beborítá Abirám seregét. * 4 Móz.16,32.

18. És tűz * gyulladt fel azok seregében, láng égeté el a gonoszokat.
* 4 Móz.16,35.
19. Borjút * csináltak a Hóreb alatt, és hajlongtak az öntött bálvány előtt.
* 2 Móz.32,4—6.
20. Felcserélték az ő dicsőségöket: ökörnek képével, a mely füvet eszik.
21. Elfeledkezének Istenről, szabadítójokról, a ki nagy dolgokat művelt Égyiptomban.
22. Csodákat * a Khám országában, félelmetes dolgokat † a veres tenger mellett. * 1 Krón.1,8. † vers 9,11.
23. Gondolta, hogy kipusztítja őket; de Mózes, az ő választottja, elébe állott * a résre, hogy elfordítsa haragját, hogy el ne veszítse *őket.*
* 4 Móz.14,11—20.
24. És becsmérelték * a kivánatos földet, nem hittek az ő igéretének.
* 4 Móz.14,2—4.
25. És morgolódtak sátraikban, és nem hallgattak az Úr szavára.
26. De ő felemelé kezét reájok, hogy lesújtsa * őket a pusztában;
* 4 Móz.14,11.12.
27. S hogy a pogányok közé * dobja magvaikat, és szétszórja őket a tartományokban. * Ezék.20,23.26.
28. Majd * hozzácsapódtak a Baál-Peorhoz, és ették a holtak áldozatait.
* 4 Móz.25,3.9.
29. És felingerelték cselekedeteikkel, és * zúdult reájok a csapás.
* 4 Móz.25,4—9.
30. Ekkor felállott Fineás és ítélt; és a csapásnak vége lőn.
31. És igazságul * tulajdoníttaték néki firól-fira mindörökké.
* 4 Móz.25,7.12.13. 1 Sám.2,30—33.
32. Megharagíták a Meribáh vizeinél is, és * baja támadt Mózesnek miattok, * 4 Móz.20,8.11.12.
33. Mert megkeseríték az ő szívét, és gondatlanul szólt ajkaival.
34. Nem irtották ki a népeket sem, a mint utasította őket * az Úr.
* 5 Móz.7,1.2.
35. Sőt összeelegyedtek * a pogányokkal, és eltanulták cselekedeteiket.
* Bir.3,5.
36. És tisztelték azoknak bálványait, és tőrré levének azok reájok.
37. És feláldozák * fiaikat és leányaikat † az ördögöknek,
* Ezék.16,20.21. † 2 Kir.16,3.17,17.
38. És ártatlan vért ontának: fiaik és leányaik vérét, a kiket Kanaán bálványainak áldoztak, és megfertőzteték a föld öldökléssel.
39. És tisztátalanokká lőnek cselekedeteikben, * és paráznákká tetteikben. * Bir.2,13.10,18.19.
40. De felgyúlt az Úr haragja népe ellen, és * megútálta az ő örökségét.
* Zsolt.78,79.
41. És odaadá őket * pogányok kezébe, és gyűlölőik uralkodtak rajtok.
* Bir.2,13—15.
42. És sanyargatták őket ellenségeik, és görnyedtek azoknak hatalma alatt!
43. Számtalanszor * megmentette őket, de ők felháboríták szándékaikkal, és mélyebben † merültek bűneikbe. * Bir.2,16.18. † Jer.15,6.
44. De reájok tekintett a nyomorúság napján, mikor meghallgatá rimánkodásukat;
45. És megemlékezett velök kötött szövetségéről, és nagy * kegyelmessége szerint megengesztelődék.
* 5 Móz.30,1—5.
46. És könyörületességre indítá irántok mindazokat, a * kik őket fogva elvivék. * 2 Kir.25,27—30.
47. Segíts meg minket, Urunk Istenünk, és * gyűjts össze minket a pogányok közül, hogy dicsőítsük a te szent nevedet, és dicsekedjünk a te dicséreteddel. * 1 Krón.16,35.
48. Áldott legyen az Úr, Izráel Istene örökkön örökké, és minden nép mondja: Ámen. Dicsérjétek az Urat.

ÖTÖDIK KÖNYV.

A megváltottak hálaéneke, a kik nyomorúságukban az Úrhoz kiáltottak.

107. Magasztaljátok az Urat, mert jó, * mert örökkévaló az ő kegyelme. * Ésa.3,11.
2. *Ezt* mondják az Úrnak megváltottai, a kiket megváltott a szorongatónak kezéből;
3. És a kiket összegyűjtött a * *különböző* földekről: napkelet és napnyugot felől, északról és a tenger felől.
* Zsolt.106,27.
4. Bujdostak a pusztában, a sivatagban; lakó-város felé utat nem találtak vala.
5. Éhesek és szomjasok valának; lelkök is elepedt bennök.
6. **De az Úrhoz kiáltának szorultságukban; sanyarúságukból * megmenté őket.**
* 5 Móz.32,10—14.
7. És vezeté őket egyenes útra, hogy lakó-városhoz juthassanak.
8. **Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az ember*ek* fiai iránt való csodadolgaiért,**
9. Hogy megelégíté a szomjúhozó lelket, * és az éhező lelket betölté jóval!
* Zsolt.105,40.
10. A kik setétségben és a halálnak árnyékában ülnek, megkötöztetvén nyomorúsággal és * vassal;
* 2 Krón.33,9—11.

11. Mert ellenszegültek az Isten beszédének, és a Felségesnek tanácsát megútálták;
12. Azért megalázta * az ő szívöket nyomorúsággal: elestek és nem volt segítségök. * 2 Krón. 33, 12. 13.
13. **De az Úrhoz kiáltának szorultságukban, sanyarúságukból kiszabadítá őket.**
14. Kihozá őket a setétségből és a halálnak árnyékából, köteleiket pedig elszaggatá.
15. **Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az ember*ek* fiai iránt való csodadolgaiért,**
16. Hogy összetöré az érczkapukat, és a vas-zárakat letördelé!
17. A balgatagok * az ő gonoszságuknak útjáért, és az ő hamisságukért nyomorgattattak. * 2 Móz. 16, 31. 5 Móz. 32, 28.
18. Minden étket * útála az ő lelkök, és a halál kapujához közelgetének. * Jób 33, 20.
19. **De az Úrhoz kiáltának szorultságukban: * sanyarúságukból kiszabadította őket.** * vers 12, 14.
20. Kibocsátá az ő * szavát és meggyógyítá őket, és kimenté őket az † ő vermeikből. * Ésa. 44, 26. 28. Zsolt. 126, 1—3. † Zak. 9, 11.
21. **Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és * az ember*ek* fiai iránt való csodadolgaiért,** * Zsolt. 126, 3.
22. És áldozzanak hálaadásnak * áldozataival, és hirdessék az ő cselekedeteit örvendezéssel! * Zsolt. 50, 14. 23.
23. A kik hajókon tengerre szállnak, *és* a nagy vizeken kalmárkodnak.
24. Azok látták az Úrnak dolgait, és az ő csodáit a mélységben.
25. Szólott ugyanis és szélvészt * támasztá, a mely felduzzasztá a habokat. * Jón. 1, 4.
26. Az égig emelkedének, a fenékig sülyedének; lelkök elolvada az ínségben.
27. Szédülének és tántorgának, mint a részeg, és minden bölcseségöknek esze vész vala.
28. **De az Úrhoz * kiáltának az ő szorultságukban, és sanyarúságukból kivezeté őket.** * Jón. 1, 5. 6.
29. Megállítá a szélvészt, hogy csillapodjék, és * megcsendesedtek a habok. * Jón. 1, 15.
30. És örülének, hogy lecsillapodtak vala, és vezérlé őket az ő kívánságuknak partjára.
31. **Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az ember*ek* fiai iránt való csodadolgaiért!**
32. És magasztalják fel őt a népnek gyülekezetében, és dicsérjék őt a vének ülésében!
33. Folyóvizeket tett vala pusztává, és vízforrásokat szárazzá;
34. Gyümölcstermő földet meddő földdé, a rajta lakó népnek * gonoszsága miatt. * 5 Móz. 28, 20. 24, 38—42.
35. Pusztaságot tett vala álló tavakká, és kiaszott földet vízforrásokká.
36. És telepített oda éhezőket, hogy lakó-városokat építsenek.
37. És mezőket vetének be és szőlőket plántálának, hogy * hasznos gyümölcsöt szerezzenek. * Ésa. 41, 18—20.
38. És megáldá őket és igen megszaporodának, * és barmaikat sem kevesbítette meg. * Jób 12, 23.
39. De megkevesedtek és meggörnyedtek vala ínség, nyomorúság és keserűség miatt.
40. Gyalázatot zúdított * a fejedelmekre, és bujdostatta őket út nélkül való kietlenben. * Jób 12, 21.
41. De felemelé a * nyomorultat az ínségből, és hasonlóvá tette a nemzetségeket a juhnyájhoz. * Zsolt. 113, 7—9.
42. Látják az igazak * és örvendeznek, és minden gonoszság megtartóztatja † az ő száját. * Zsolt. 34, 3. 4. † Jób 5, 16.
43. A ki bölcs, az eszébe veszi ezeket, és meggondolják az Úrnak kegyelmességét! * vers 30—41.

Isten jóságának és hűségének dicsérete. Könyörgés az ellenségen való győzelemért.

108. Ének. Dávid zsoltára.

(Vers 2—6: v. ö. Zsolt. 57, 8—12.)

2. Kész az én * szívem, oh Isten, hadd énekeljek és zengedezzek; az én dicsőségem is *kész.* * Zsolt. 57, 8. 9.
3. Serkenj fel te lant és hárfa, hadd keltsem fel a hajnalt!
4. Hálát adok néked * a népek között Uram, és zengedezek néked a nemzetek között! * Zsolt. 18, 50. 51.
5. Mert nagy, egek felett való a * te kegyelmed, és a felhőkig ér a te hűséges voltod! * Zsolt. 36, 6. 57, 10. 12.
6. Magasztaltassál fel, oh Isten, az egek felett, és dicsőséged legyen az egész földön!

(Vers 7—14: v. ö. Zsolt. 60, 7—14.)

7. Hogy megszabaduljanak a te szeretteid, segíts a * te jobb kezeddel és hallgass meg engem! * Zsolt. 18, 18.
8. Az ő szentélyében szólott az Isten: Örvendezek, * hogy eloszthatom Sikhemet, és felmérhetem Sukkothnak völgyét. * Zsolt. 110, 2. 60, 8—14.
9. Enyém Gileád, enyém Manassé; Efraim az én fejemnek védelme, Júda az én * törvényrendelőm. * 1 Móz. 49, 8. 10.
10. Moáb az én * mosdómedenczém,

Edomra az én saruimat vetem, Fi-
listea felett kaczagok.
* 4 Móz.24,17.18.2 Sám.8,2.
11. Kicsoda visz el engem a kerített
városba? kicsoda vezérel * engem
Edomig? *1 Krón.18,13.
12. Nem te vagy-é,*oh Isten, a ki meg-
vetettél minket, hogy ki ne menj, oh
Isten, a mi seregeinkkel? * Zsolt.18,30.
13. Adj szabadulást nékünk az*el-
lenségtől, mert hiábavaló az emberi
segítség! * vers 5.1 Sám.31,1–6.
14. Istennel * hatalmasan cselek-
szünk, és † ő megtapodja ellenségein-
ket. * 2 Sám.10,12.13.† Zsolt.60,11.12.

*Az üldözött könyörgése ellenségeinek meg-
büntetéséért, és hogy hozzá nyomorúságában
irgalmas legyen az Úr.*

109. Az * éneklőmesternek, Dá-
vidé; zsoltár. * 1 Krón.25,1.
Én dicséretemnek Istene, ne hallgass!
2. Mert a gonosznak szája és az ál-
nokságnak szája felnyilt ellenem, ha-
zug nyelvvel beszélnek én * velem.
* Zsolt.27,12. 1 Sám.24,10.
3. És körülvesznek engem gyűlölsé-
ges beszédekkel, és ostromolnak en-
gem ok nélkül.
4. Szeretetemért*ellenkeznek velem,
én pedig imádkozom.
* Zsolt.35,12–25.41,10.
5. Roszszal fizetnek nékem a*jóért,
és gyűlölséggel az én szeretetemért.
* Zsolt.41,10.
6. Állíts fölibe gonoszt, és vádló áll-
jon az ő jobb keze felől.
7. Mikor törvénykezik, mint gonosz
jőjjön ki; még az imádsága is bűn-
né legyen.
8. Életének napjai kevesek legyenek,
és a * hivatalát más foglalja el.
* 1 Sám.21,7. Csel.1,20.
9. Fiai * legyenek árvákká, a fele-
sége pedig özvegygyé. * Jób 20,10.
10. És bujdossanak az ő fiai és kol-
duljanak, és elpusztult helyeiktől tá-
vol keressenek *eledelt.*
11. Foglalja le minden jószágát az
uzsorás, és idegenek ragadozzák el
szerzeményét.
12. Ne legyen néki, a ki kegyelmet
mutasson *iránta*, és ne legyen, a ki
könyörüljön az ő árváin!
13. Veszszen ki az ő maradéka; * a
második nemzedékben töröltessék el
a nevök! * rész 21,11.
14. Atyáinak * álnoksága emlékezet-
ben legyen az Úr előtt, és anyjának
bűne el ne töröltessék!
* Jób 20,11.2 Móz.20,5.
15. Mindenkor az Úr előtt legyenek,
és emlékezetök is veszszen ki e föld-
ről,
16. A miatt, hogy nem gondolt arra,
hogy kegyelmet gyakoroljon * és ül-
dözte a szegény és nyomorult embert,
és a megkeseredett szívűt, hogy meg-
ölje. * 1 Sám.22,9.10.
17. Mivelhogy szerette az átkot, azért
érte el őt; és mivel nem volt kedve
az áldáshoz, azért távozék az el ő tőle.
18. Úgy öltözte fel az átkot, mint a
ruháját, azért ment beléje, mint a
víz, és az ő csontjaiba, mint az olaj.
19. Legyen az néki palástul, a mely-
be beburkolódzik, és övül, a mely-
lyel mindenkor övezze magát.
20. Ez legyen jutalmok az Úrtól az
én vádolóimnak, és a kik rosszat be-
szélnek az én lelkemre.
21. De te, én Uram, Istenem, bánj
velem a te nevedért; mivelhogy jó
a te kegyelmed, szabadíts meg engem!
22. Mert szegény és nyomorult va-
gyok én, még a szívem is megsebe-
síttetett én bennem.
23. Úgy hanyatlom el, mint az ár-
nyék az * ő megnyúlásakor; ides to-
va hányattatom, mint a sáska.
* Zsolt.102,12.
24. Térdeim tántorognak az éhség-
től, és testem megfogyatkozott a kö-
vérségtől.
25. Sőt gyalázatossá * lettem előttök;
ha látnak engem, fejöket csóválják.
* Zsolt.69,13.
26. Segíts meg engem, Uram Isten;
szabadíts meg * engem a te kegyel-
med szerint! * Zsolt.22,12.20.
27. Hadd tudják meg, hogy a te ke-
zed *munkája* ez, hogy te cselekedted
ezt, Uram!
28. Átkozzanak ők, de te áldj meg!
Feltámadnak, de szégyenüljenek meg
és örvendezzen a te szolgád.
* Zsolt.40,15.16.
29. Öltözzenek az én vádlóim gya-
lázatba, * és burkolózzanak szégye-
nökbe, mint egy köpenybe!
* Zsolt.40,15.
30. Hálát adok az Úrnak felettébb
az én számmal, és dicsérem őt a*so-
kaság közepette! * Zsolt.22,23.
31. Mert jobb keze felől áll a sze-
génynek, * hogy megszabadítsa azok-
tól, a kik elítélik annak lelkét.
* Zsolt.16,8.110,5.

Krisztus örök királysága és papsága.
(V. ö. Máté 22,44. Csel.2,34.35. Zsid.1,13.5,6.)

110. Dávidé; zsoltár.
**Monda az Úr az én uram-
nak: Ülj * az én jobbomon, a míg el-
lenségeidet zsámolyul vetem a te lá-
baid alá.** * Máté 22,44. Márk 12,36.
Luk.20,42. Ap.Cs.2,34.35. Zsid.1,13.
2. A te hatalmad pálczáját kinyújtja

az Úr Sionból, *mondván:* Uralkodjál ellenségeid között!
3. A te néped készséggel siet a te sereggyűjtésed napján, szentséges öltözetekben; hajnalpir méhéből leszen ifjaidnak harmatja.
4. Megesküdt az Úr és meg nem másítja: Pap vagy te örökké * Melkhisedek rendje szerint.
* Zsid. 5,6. 6,20. 7,17.
5. Az Úr a te jobbod felől: megrontja * az ő haragja napján a királyokat;
* Zsolt. 2,9.12.
6. Ítéletet tart a nemzetek között; telve lesz holttestekkel; * összezúz messze földön minden főt.
* Jel. 14,14.16,14.20,8.
7. Az út mellett való * patakból iszik; ezért emeli fel az ő fejét.
* Fil. 2,9. Zsid. 1,3.10.12.

Hálaének Istennek testi és lelki áldásaiért.

111. Dícsérjétek az Urat.
Dicsérem az Urat teljes szívből: az igazak környezetében és a gyülekezetben.
2. Nagyok az Úrnak cselekedetei; kivánatosak mindazoknak, a kik gyönyörködnek azokban.
3. Dicsőség és méltóság az ő cselekedete, és igazsága megmarad mindvégig.
4. Emlékezetet szerzett az ő csudálatos dolgainak; kegyelmes és irgalmas az Úr.
5. Eledelt ad * az őt félőknek; megemlékezik az ő szövetségéről örökké.
* 2 Móz. 16,35.
6. Cselekedeteinek erejét tudtul adta az ő népének, nékik adván a pogányok örökségét.
7. Kezeinek cselekedetei hűség és igazság; minden ő végzése tökéletes.
8. Megingathatlanok örökké és mindvégig; hívségből és egyenességből származottak.
9. Váltságot küldött az ő népének, elrendelte szövetségét örökre; szent és rettenetes az ő neve.
10. A bölcseség kezdete az Úrnak félelme; * jó belátása van mindenkinek, a ki ezt gyakorolja; annak dicsérete megmarad mindvégig.
* Jób 28,28. Péld. 9,10.

Az istenfélők és könyörületes szívűek boldogsága.

112. Dicsérjétek az Urat.
Boldog * az ember, a ki féli az Urat, *és* az ő parancsolataiban igen gyönyörködik.
* Zsolt. 1,1-3.
2. Hős lesz annak magva a földön; a hívek nemzedéke megáldatik.
3. Gazdagság és bőség lesz annak házában, s igazsága mindvégig megmarad.
4. Az igazakra világosság fénylik a sötétben: *attól, a ki* irgalmas, kegyelmes és igaz.
5. Jó annak az embernek, a ki könyörül és kölcsön ad; dolgait pedig igazán végezi.
6. Mivelhogy soha sem ingadoz: örök emlékezetben lesz az igaz.
7. Semmi rossz hírtől nem fél; szíve erős, az Úrban bizakodó.
8. Rendületlen az ő szíve; nem fél, míglen ellenségeire lenéz.
9. Osztogat, * adakozik a szegényeknek; igazsága megmarad mindvégig; az ő szarva felemeltetik dicsőséggel.
* 2 Kor. 9,8.9.
10. Látja *ezt* a gonosz és dühöng; fogait csikorgatja és eleped; a gonoszok kivánsága semmivé lesz.

Az alázatosokat Isten felemeli.

113. Dicsérjétek az Urat.
Dicsérjétek Úrnak szolgái! dicsérjétek az Úrnak nevét,
2. Áldott legyen az Úr * neve mostantól fogva és örökké! * Dán. 2,20.
3. Napkelettől fogva * napnyugotig dicsértessék az Úr neve! * Mal. 1,11.
4. Felmagasztaltatott az Úr minden pogány nép felett; dicsősége túl van az egeken.
5. Kicsoda hasonló az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, a ki a magasságban lakozik?
6. A ki magát megalázva, tekint szét mennyen és földön;
7. A ki felemeli * az alacsonyt a porból, és a szűkölködőt kivonszsza a sárból. * 1 Sám. 2,8. Zsolt. 107,41.
8. Hogy odaültesse őket a főemberek közé, az ő népének főemberei közé;
9. A ki beülteti a meddőt a házba, mint magzatoknak anyját, nagy örömre. Dicsérjétek az Urat!

Isten csodatételei népének Égyiptomból való kihozása alkalmával.

114. Mikor Izráel népe * kijöve Égyiptomból, Jákóbnak házanépe az idegen nép közül:
* 2 Móz. 13,3.
2. Júda lőn az ő szentséges *népe* és Izráel az ő királysága.
3. A tenger látá őt * és elfutamodék; a Jordán † hátrafordula.
* 2 Móz. 14,21. † Józs. 3,13.16.
4. A hegyek szöknek vala, mint a kosok, s a halmok, mint a juhoknak bárányai.
5. Mi a bajod, te tenger, hogy megfutamodál, és te Jordán, hogy hátrafordulál?

6. Hegyek, hogy szöktök vala, mint
a kosok? Ti halmok, mint a juhok-
nak bárányai?
7. Indulj meg te föld az Úr orczája
előtt, a Jákób Istene előtt.
8. A ki átváltoztatja a kősziklát * álló
tóvá, és a szirtet vizek forrásává.
* 2 Móz. 17, 6.

Egyedül Istené legyen a dicsőség!

115. Nem nékünk Uram, nem né-
künk, hanem a te neved-
nek adj dicsőséget, a te kegyelmed-
ért és hívségedért!
2. Miért mondanák a pogányok: Hol
van * hát az ő Istenök? * Zsolt. 79, 10.
3. Pedig a mi Istenünk az égben van,
és a mit akar, azt mind megcselekszi.
(Vers 4—11: v. ö. Zsolt. 135, 15—20.)
4. Azoknak bálványa ezüst és arany,
emberi kezek munkája.
5. Szájok van, de nem * szólanak;
szemeik vannak, de nem látnak;
* 5 Móz. 4, 28. Jer. 10, 3—5.
6. Füleik vannak, de nem hallanak;
orruk van, de nem szagolnak;
7. Kezeik vannak, de nem tapinta-
nak; lábaik vannak, de nem járnak,
nem szólanak az ő torkukkal.
8. Hasonlók legyenek azokhoz ké-
szítőik, *és* mindazok, a kik bíznak
bennök!
9. Izráel! te az Úrban bízzál; az ilye-
nek segítsége és paizsa ő.
10. Áronnak háza! az Úrban bízzál;
az ilyenek segítsége és paizsa ő.
11. A kik félitek az Urat, az Úrban
bízzatok; az ilyenek segítsége és pai-
zsa ő.
12. Az Úr megemlékezik mi rólunk
és megáld *minket;* megáldja Izráel há-
zát, megáldja Áronnak házát.
13. Megáldja azokat, a kik félik az
Urat, a kicsinyeket és a nagyokat.
14. Szaporítson titeket az Úr, titeket
és a ti fiaitokat.
15. Áldottai vagytok ti az Úrnak, a
ki teremtette a mennyet és a földet.
16. Az egek az Úrnak egei, de a föl-
det az ember fiainak adta.
17. Nem a meghaltak dicsérik az
Urat, sem nem azok, a kik alászál-
lanak a csendességbe.
18. De mi áldjuk az Urat mostan-
tól fogva mindörökké. Dicsérjétek az
Urat!

Hála és fogadástétel nagy veszélyből lett szabadulásért.

116. Szeretem az Urat, mert meg-
hallgatja esedezéseim sza-
vát.
2. Mert az ő fülét felém fordítja, azért
segítségül hívom őt egész életemben.
3. Körülvettek engem a halál köte-
lei, és a pokol szorongattatásai tá-
madtak meg engem; * nyomorúság-
ba és ínségbe jutottam.
* 2 Sám. 22, 5. 6. Zsolt. 18, 5. 6.
4. És az Úrnak nevét segítségül hí-
vám: Kérlek Uram, szabadítsd meg
az én lelkemet!
5. Az Úr kegyelmes és igaz, és a mi
Istenünk irgalmas.
6. Az Úr megőrzi az alázatosokat;
én ügyefogyott voltam és megszaba-
dított engem.
7. Térj meg én lelkem * a te nyu-
godalmadba, mert az Úr jól tett te-
veled. * Zsolt. 13, 6.
8. Minthogy megszabadítottad lel-
kemet a haláltól, szemeimet a köny-
hullatástól *és* lábamat az eséstől:
9. Az Úr orczája előtt fogok járni az
élőknek földén.
10. Hittem, azért szóltam; * *noha*
igen megaláztatott valék. * 2 Kor. 4, 13.
11. Csüggedezésemben ezt mondtam
én: Minden ember * hazug. * Róm. 3, 4.
12. Mivel fizessek az Úrnak minden
hozzám való jótéteményéért?
13. A szabadulásért való poharat fel-
emelem, és az Úrnak nevét hívom
segítségül.
14. Az Úr iránt való * fogadásaimat
megadom az ő egész népe előtt.
* Zsolt. 22, 26.
15. Az Úr szemei előtt drága az ő
kegyeseinek halála.
16. Uram! én bizonyára a te szolgád
vagyok; szolgád vagyok én, a te szol-
gálód leányodnak fia, te oldoztad ki
az én köteleimet.
17. Néked áldozom hálaadásnak ál-
dozatával, és az Úr nevét hívom se-
gítségül.
18. Az Úr iránt való fogadásaimat
megadom * az ő egész népe előtt,
* Zsolt. 50, 14.
19. Az Úr házának tornáczaiban, te
benned, oh Jeruzsálem! Dicsérjétek
az Urat!

Isten dicséretére való felhívás.

117. Dicsérjétek az Urat * mind
ti pogányok; magasztalják
őt mind a népek! * Róm. 15, 11.
2. Mert nagy az ő kegyelmessége mi
hozzánk, és az Úrnak igazsága meg-
marad örökké. * Dicsérjétek az Urat!
* Zsolt. 36, 6.

Az igazak diadalörome.

118. Magasztaljátok az Urat, mert
jó, mert örökkévaló * az
ő kegyelme! * Zsolt. 106, 1.
2. Mondja hát Izráel, hogy örökké-
való az ő kegyelme!

3. Mondja hát az Áron háza, hogy örökkévaló az ő kegyelme!
4. Mondják hát, a kik félik az Urat, hogy örökkévaló az ő kegyelme!
5. Szükségemben segítségül hívám az Urat, * meghallgatott *és* tágas térre *tett* engem az Úr. * Zsolt. 116,3.4.6.
6. Velem van az Úr, nem félek; mit árthat * nékem ember? * Zsolt. 56.5.12.
7. Velem van az Úr az én segítőim közt, és nézni fogok az én gyűlölőimre.
8. Jobb az Úrban * bízni, mint emberekben reménykedni.
* Zsolt. 62,9.10. 146,3—5. Jer. 17,5.7.
9. Jobb az Úrban bízni, mint főemberekben reménykedni.
10. Körülvettek engem mind a pogányok, de az Úr nevében elvesztém őket.
11. Körülvettek, bizony körülvettek engem, de az Úr nevében elvesztém őket.
12. Körülvettek engem, mint méhek; eloltattak, mint tövis-tűz, mert az Úr nevében elvesztém őket.
13. Igen taszítottál engem, hogy elessem; de az Úr megsegített engem.
14. Erősségem * és énekem az Úr, és ő lőn nékem szabadulásul.
* 2 Móz. 15,2. Ésa. 12,2.
15. Vígasságnak és szabadulásnak szava van az igazak sátoraiban: Az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett!
16. Az Úrnak jobbkeze * felmagasztaltatott; az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett! * Luk. 1,51.
17. Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úrnak cselekedeteit!
18. Keményen megostorozott engem az Úr; de nem adott át engem a halálnak.
19. Nyissátok meg nékem az igazságnak kapuit, hogy bemenjek azokon *és* dicsérjem az Urat!
20. Ez az Úrnak kapuja; igazak mennek be azon.
21. Magasztallak téged, hogy meghallgattál, és szabadításomul lettél!
22. A kő, * a melyet az építők megvetettek, szegeletkővé lett!
* Máté 21,42. Márk. 12,10. Luk. 20,17. Ap. Cs. 4,11. Róm. 9,33. 1 Pét. 2,4.7.
23. Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemeink előtt!
24. Ez a nap az, a melyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vigadjunk ezen!
25. Oh Uram, segíts most; oh Uram, adj most jó előmenetelt!
26. Áldott, a ki jő az Úrnak nevében; áldunk * titeket, a kik az Úr házából valók vagytok! * Máté 21,9.
27. Isten az Úr és ő világosított meg minket. Kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához.
28. Istenem vagy te, azért hálát adok néked! Én Istenem, magasztallak téged.
29. Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme!

Isten igéjének dicsősége.
(Arany ábécének is neveztetik, mivel a héberben versei nyolczanként egyforma betűvel kezdődnek ábécérendben.)

119. Boldogok, a kiknek útjok feddhetetlen, a kik az * Úr törvényében járnak. * Zsolt. 1,1—3.
2. Boldogok, a kik megőrzik az ő bizonyságait, *és* teljes szívből keresik őt.
3. És nem cselekesznek hamisságot; az ő útaiban járnak.
4. Te parancsoltad *Uram,* hogy * határozataidat jól megőrizzük.
* 5 Móz. 26,16—19.
5. Vajha igazgattatnának az én útaim a te rendeléseid megőrzésére!
6. Akkor nem szégyenülnék meg, ha figyelnék minden parancsolatodra!
7. Hálát adok néked tiszta szívből, hogy megtanítottál engem a te igazságod ítéleteire.
8. A te rendeléseidet megőrzöm; soha ne hagyj el engem!
9. Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útát, ha nem a te beszédednek megtartása által?
10. Teljes szívből kerestelek téged: ne engedj eltévedeznem a te parancsolataidtól!
11. Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened.
12. Áldott vagy te, Uram! Taníts meg engem a te rendeléseidre.
13. Ajkaimmal hirdetem a te szádnak minden ítéletét.
14. Inkább gyönyörködöm a te bizonyságaidnak útjában, mint minden gazdagságban.
15. A te határozataidról gondolkodom, és a te ösvényeidre nézek.
16. Gyönyörködöm a te rendeléseidben; a te beszédedről nem feledkezem el.
17. Tégy jól a te szolgáddal, hogy éljek és megtartsam a te beszédedet.
18. Nyisd meg az én szemeimet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát.
19. Jövevény vagyok e földön, ne rejtsd el tőlem a te parancsolataidat.
20. Elfogyatkozik az én lelkem, a te ítéleteid után való szüntelen vágyódás miatt.
21. Megdorgálod a kevélyeket; átkozottak, a kik elhajolnak parancsolataidtól.

22. Fordítsd el rólam a szidalmat és gyalázatot, mert megőriztem a te bizonyságaidat!
23. Még ha fejedelmek összeülnek, ellenem beszélnek is; a te szolgád a te rendeléseidről gondolkodik.
24. A te bizonyságaid én gyönyörűségem, *és* én tanácsadóim.
25. Lelkem a porhoz tapad; elevenítsmeg engem a te igéreted szerint.
26. Útaimat elbeszéltem előtted és te meghallgattál engem; taníts meg a te rendeléseidre!
27. Add értenem a te határozataidnak útát, hogy gondolkodjam a te csodálatos dolgaidról!
28. Sír a lelkem a keserűség miatt; vigasztalj meg a te igéd szerint!
29. A hamisságnak útját távoztasd el tőlem, és a te törvényeddel ajándékozz meg engem!
30. Az igazság útját választottam; a te ítéleteid forognak előttem.
31. Ragaszkodom a te bizonyságaidhoz; Uram, ne hagyj megszégyenülni!
32. A te parancsolataidnak útján járok, ha megvigasztalod az én szívemet!
33. Taníts meg Uram a te rendeléseidnek útjára, hogy megőrizzem azt mindvégig.
34. Oktass, hogy megőrizzem a te törvényedet, és megtartsam azt teljes szívemből.
35. Vezérelj a te parancsolataidnak útján, mert gyönyörködöm abban.
36. Hajtsd szívemet a te bizonyságaidhoz, és ne a telhetetlenségre.
37. Fortítsd el az én szemeimet, hogy ne lássanak hiábavalóságot; a te útadon éltess engemet.
38. Teljesítsd igéretedet a te szolgádnak, a ki fél téged.
39. Fordítsd el tőlem a gyalázatot, a mitől félek; hiszen jók a te ítéleteid.
40. Ímé, kivánkozom a te határozataid után; éltess engem a te igazságod által.
41. És szálljon reám, Uram, a te kegyelmed, a te szabadításod, a mint megigérted,
42. Hogy megfelelhessek az engem gyalázónak, hiszen bizodalmam van a te igédben!
43. És az igazságnak beszédét se vedd el soha az én számtól, mert várom a te ítéleteidet!
44. És megtartom a te törvényedet mindenkor és mindörökké.
45. És tágas téren járok, mert a te határozataidat keresem.
46 És a királyok előtt szólok a te bizonyságaidról, és nem szégyenülök meg.
47. És gyönyörködöm a te parancsolataidban, a melyeket szeretek.
48. És felemelem kezeimet a te parancsolataidra, a melyeket szeretek, és gondolkodom a te rendeléseidről.
49. Emlékezzél meg a te szolgádnak *adott* igédről, a melyhez nékem reménységet adtál!
50. Ez vigasztalásom nyomorúságomban, mert a te beszéded megelevenít engem.
51. A kevélyek szerfelett gúnyoltak engem; nem hajlottam el a te törvényedtől.
52. Megemlékezem a te öröktől fogva való ítéleteidről Uram, és vigasztalódom.
53. Harag vett rajtam erőt az istentelenek miatt, a kik elhagyták a te törvényedet.
54. Ének volt rám nézve minden parancsolatod bujdosásomnak hajlékában.
55. Uram! a te nevedről emlékezem éjjel, és megtartom a te törvényedet.
56. Ez jutott nékem, hogy a te határozataidat megőriztem.
57. Azt mondám Uram, hogy az én részem a te beszédeidnek megtartása.
58. Teljes szívből könyörgök * a te színed előtt: könyörülj rajtam a te igéreted szerint! * Zsolt. 123,3.
59. Meggondoltam az én útaimat, és lábaimat a te bizonyságaidhoz fordítom.
60. Sietek és nem mulasztom el, hogy megtartsam a te parancsolataidat.
61. Az istentelenek kötelei körülkerítettek engem; *de* a te törvényedről el nem feledkezem.
62. Éjfélkor felkelek, hogy hálát adjak néked, igazságod ítéleteiért.
63. Társok vagyok mindazoknak, a kik félnek téged, és a kik határozataidat megtartják.
64. A te kegyelmeddel, oh Uram, teljes e föld: taníts meg engem rendeléseidre!
65. Jót cselekedtél a te szolgáddal, Uram, a te igéd szerint.
66. Az okosságnak és tudománynak drága voltára taníts meg engem, mert hiszek a te parancsolataidnak.
67. Minekelőtte megaláztattam, tévelyegtem vala; most pedig vigyázok a te szódra.
68. Jó vagy te és jóltevő, taníts meg engem a te rendeléseidre.
69. A kevélyek hazugságot költöttek reám, *de* én teljes szívből megtartom a te parancsolataidat.
70. Kövér az ő szívök, mint a háj; de én a te * törvényedben gyönyörködöm. * Zsolt. 73,4.7.

71. Jó nékem, hogy * megaláztál, azért, hogy megtanuljam a te rendeléseidet. * Péld.20,30.
72. A te szádnak * törvénye jobb nékem, mint sok ezer arany és ezüst. * Zsolt.19,10.11.
73. A te kezeid teremtettek és * erősítettek meg engem; oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat. * Jób 10,9.
74. A kik téged félnek, látnak engem és örvendeznek, mivel a te igédben van az én reménységem.
75. Tudom Uram, hogy a te ítéleteid igazak, * és igazságosan aláztál meg engem. * 1 Móz.18,25.
76. Legyen velem a te kegyelmed, hogy megvígasztalódjam a te szolgádnak tett ígéreted szerint.
77. Szálljon reám a te irgalmasságod, hogy éljek, mert a te törvényedben gyönyörködöm.
78. Szégyenüljenek meg a kevélyek, a kik csalárdul elnyomtak engem, *holott* én a te határozataidról gondolkodom.
79. Forduljanak hozzám, a kik téged félnek, és ismerik a te bizonyságaidat!
80. Legyen az én szívem feddhetetlen a te rendeléseidben, hogy meg ne szégyenüljek.
81. Elfogyatkozik az én lelkem a te szabadításod *kivánása* miatt; a te igédben van az én reménységem.
82. A te beszéded *kivánása* miatt elfogyatkoznak az én szemeim, mondván: mikor vígasztalsz meg engem?
83. Noha olyanná lettem, mint a füstön levő tömlő; a te rendeléseidről el nem feledkezem.
84. Mennyi a te szolgádnak napja, *és* mikor tartasz ítéletet az én üldözőim felett?
85. Vermet ástak nékem a kevélyek, a kik nem a te törvényed szerint *élnek*.
86. Minden parancsolatod igaz; csalárdul üldöznek engem; segíts meg engem!
87. Csaknem semmivé tettek engem e földön, de én nem hagytam el a te határozataidat.
88. A te kegyelmed szerint eleveníts meg engem, hogy megőrizhessem a te szádnak bizonyságait.
89. Uram! örökké megmarad a te igéd a mennyben.
90. Nemzedékről nemzedékre van a te igazságod, te erősítetted meg * a földet és áll az. * Préd.1,4.
91. A te ítéleteid szerint áll minden ma is; mert minden, a mi van, te néked szolgál.
92. Ha nem a te törvényed lett volna az én gyönyörűségem, * akkor elvesztem volna az én nyomorúságomban. * Jer.15,16.
93. Soha sem feledkezem el a te határozataidról, mert azok által elevenítettél meg engem.
94. Tied vagyok, tarts meg engem, mert a te határozataidat keresem.
95. Vártak rám a gonoszok, hogy elveszessenek, *de* én a te bizonyságaidra figyelek.
96. Látom, minden tökéletes dolognak vége van, de a te parancsolatodnak nincs határa.
97. Mely igen szeretem a te törvényedet, egész napestig arról gondolkodom!
98. Az én ellenségeimnél bölcsebbé teszel engem a te parancsolataiddal, mert mindenkor velem vannak azok.
99. Minden tanítómnál értelmesebb lettem, mert a te bizonyságaid az én gondolataim.
100. Előrelátóbb vagyok, mint az öreg emberek, mert vigyázok a te határozataidra.
101. Minden gonosz ösvénytől visszatartóztattam lábaimat, hogy megtartsam a te beszédedet.
102. Nem távoztam el a te ítéleteidtől, mert te oktattál engem.
103. Mily édes az én ínyemnek a te beszéded; méznél *édesbb* * az az én számnak! * Zsolt.19,11.
104. A te határozataidból leszek értelmes, gyűlölöm azért a hamisságnak minden ösvényét.
105. Az én lábamnak szövétneke a te igéd, és ösvényemnek világossága.
106. Megesküdtem és megállom, hogy megtartom * a te igazságodnak ítéleteit. * Neh.10,29.
107. Felette nagy nyomorúságban vagyok; Uram, eleveníts meg a te igéd szerint.
108. Szájamnak * önkéntes áldozatai legyenek kedvesek előtted Uram! és taníts meg a te ítéleteidre. * Zsolt.19,15.
109. Lelkem mindig veszedelemben van, mindazáltal a te törvényedről el nem feledkezem.
110. Tőrt vetettek ellenem az istentelenek, * de a te határozataidtól el nem tévelyedtem. * Zsolt.140,6.
111. A te bizonyságaid az én örökségem mindenha, mert szívemnek örömei azok.
112. Az én szívem hajlik a te rendeléseid teljesítésére mindenha *és* mindvégig.
113. Az állhatatlanokat gyűlölöm, de a te törvényedet szeretem.
114. Menedékem és paizsom vagy te; igédben van az én reménységem.
115. Távozzatok tőlem gonoszok, hogy megőrizzem az én Istenemnek parancsolatait.

116. Támogass engem a te beszéded szerint, hogy éljek, és ne engedd, hogy megszégyenüljek reménységemben.
117. Segélj, hogy megmaradjak, és gyönyörködjem a te rendeléseidben szüntelen.
118. Megtapodod mindazokat, a kik rendeléseidtől elhajolnak, mert az ő álnokságuk hazugság.
119. Mint salakot mind elveted a földnek istenteleneit, azért szeretem a te bizonyságaidat.
120. Borzad testem a tőled való félelem miatt, és félek a te ítéleteidtől.
121. Méltányosságot és igazságot cselekedtem; ne adj át nyomorgatóimnak!
122. Légy kezes a te szolgádért az ő javára, hogy a kevélyek el ne nyomjanak engem.
123. Szemeim epekednek a te szabadításod és a te igazságod beszéde után.
124. Cselekedjél a te szolgáddal a te kegyelmességed szerint, és a te rendeléseidre taníts meg engem!
125. Szolgád vagyok, oktass, hogy megismerjem a te bizonyságaidat!
126. Ideje, hogy az Úr cselekedjék; megrontották a te törvényedet.
127. Inkább szeretem azért a te parancsolataidat, mint az aranyt, mint a legtisztább aranyat.
128. Igaznak tartom azért minden határozatodat, és a hamisságnak minden ösvényét * gyűlölöm. * Zsolt.26,5.
129. Csodálatosok a te bizonyságaid, azért az én lelkem megőrzi azokat.
130. A te beszéded megnyilatkozása világosságot ad, *és* oktatja az együgyűeket.
131. Szájamat feltátom és lihegek, mert kivánom a te parancsolataidat.
132. Tekints reám és könyörülj rajtam, a miképen szoktál a te nevednek kedvelőin.
133. Vezéreld útamat a te igéd szerint, és ne engedd, hogy valami hamisság uralkodjék * rajtam!
* Róm.6,12.
134. Oltalmazz meg az emberek erőszakosságától, hogy megőrizzem a te határozataidat!
135. A te orczádat * világosítsd meg a te szolgádon, és taníts meg a te rendeléseidre! * Zsolt.4,7.
136. Víznek folyásai erednek az én szemeimből azok miatt, a kik nem tartják meg a te törvényedet.
137. Igaz vagy Uram, és a te ítéleted igazságos.
138. A te bizonyságaidat igazságban és hűségben jelentetted meg, és mindenek felett való egyenességben.
139. Buzgóságom * megemészt engem, mert elfeledkeztek a te beszédedről az én ellenségeim. * Zsolt.69,10.
140. Felettébb tiszta a * te beszéded, és a te szolgád szereti azt.
* 2 Sám.22,31. Zsolt.12,7.18,31. Péld.30,5.
141. Kicsiny vagyok én és megvetett, *de* a te határozataidról el nem feledkezem.
142. A te igazságod igazság örökké, és a te törvényed igaz.
143. Nyomorúság és keserűség ért engem, *de* a te parancsolataid gyönyörűségeim nékem.
144. A te bizonyságaidnak igazsága örökkévaló; oktass, hogy éljek!
145. Teljes szívből kiáltok hozzád, hallgass meg, Uram! megtartom a te rendeléseidet.
146. Segítségül hívlak: tarts meg engem, és megőrzöm a te bizonyságaidat.
147. Hajnal előtt * felkelek, kiáltok hozzád; a te beszédedben van reménységem. * Zsolt.5,4.130,6.
148. Szemeim megelőzik az éjjeli őrséget, hogy a te beszédedről gondolkodjam.
149. Hallgasd meg az én szómat a te kegyelmességed szerint, Uram! Elevenítsd meg a te jóvoltod szerint!
150. Közelgetnek *hozzám* az én gonosz háborgatóim, a kik a te törvényedtől messze távoztak.
151. Közel vagy te, Uram! és minden te parancsolatod igazság.
152. Régtől fogva tudom a te bizonyságaid felől, hogy azokat örökké állandókká tetted.
153. Lásd meg az én nyomorúságomat és szabadíts meg engem; mert a te törvényedről nem felejtkezem el!
154. Te perelj peremben és ments meg; a te beszéded szerint elevenítsd meg engem!
155. Távol van a gonoszoktól a szabadítás, mert nem törődnek a te rendeléseiddel.
156. Nagy a te irgalmasságod, Uram! A te ítéleteid szerint elevenítsd meg engem.
157. Sokan vannak az én háborgatóim és üldözőim, *de* nem térek el a te bizonyságaidtól.
158. Láttam a hűteleneket és megundorodtam, hogy a te mondásodat meg nem tartják.
159. Lásd meg Uram, hogy a te határozataidat szeretem; a te kegyelmességed szerint elevenítsd meg engem!
160. A te igédnek summája igazság, és a te igazságod ítélete mind örökkévaló.

161. A fejedelmek ok nélkül üldöztek engem; *de* a te igédtől félt az én szívem.
162. Gyönyörködöm a te beszédedben, mint a ki nagy nyereséget talált.
163. A hamisságot gyűlölöm és útálom; a te törvényedet szeretem.
164. Naponként hétszer dicsérlek téged, a te igazságodnak ítéleteiért.
165. **A te törvényed * kedvelőinek nagy békességök van, és nincs bántódásuk.** * 5 Móz. 28,1—14.
166. Várom a te szabadításodat, oh Uram! és a te parancsolataidat cselekszem.
167. Az én lelkem megtartja a te bizonyságaidat, és azokat igen szeretem.
168. Megtartom a te határozataidat és bizonyságaidat, mert minden útam nyilván van előtted.
169. Oh Uram! hadd szálljon az én könyörgésem a te színed elé; tégy bölcsesé engem a te igéd szerint.
170. Jusson elődbe az én imádságom; a te beszéded szerint * szabadíts meg engem! * Zsolt. 50,15.
171. Ajkaim dicséretet zengjenek, mert megtanítasz a te rendeléseidre.
172. Nyelvem a te beszédedről énekel, mert minden parancsolatod igaz.
173. Legyen segítségemre a te kezed, mert a te határozataidat választottam!
174. Uram! vágyódom a te szabadításod után, és a te törvényed nékem gyönyörűségem.
175. Éljen az én lelkem, hogy dicsérjen téged, és a te ítéleteid segítsenek rajtam!
176. Tévelygek, * mint valami elveszett juh: keresd meg a te szolgádat; mert a te parancsolataidat nem felejtettem el! * Ésa. 53,6.

A rágalmazók ellen.

120. Grádicsok éneke.
Nyomorúságomban * az Úrhoz kiálték, és meghallgata engem. * Zsolt. 18,5—7. 50,15.
2. Mentsd meg, Uram, lelkemet a hazug ajaktól * *és* a csalárd nyelvtől! * 1 Sám. 24,10.
3. Mit adjanak néked, vagy mit nyujtsanak néked, te csalárd nyelv?!
4. Vitéznek hegyes * nyilait fenyőfa parázsával. * Zsolt. 52,4—6.
5. Jaj nékem, hogy * Mésekben bujdosom † és a Kédár †† sátrai közt lakom! * 2 Sám. 26,19.
† 1 Móz. 10,2. †† 1 Móz. 25,12—15. Ezék. 27,21.
6. Sok ideje lakozik az én lelkem a békességnek gyűlölőivel!
7. Magam vagyok a békesség, de mihelyt megszólalok, ők viadalra *készek*.

Isten az emberek hű őrzője.

121. Grádicsok éneke.
Szemeimet * a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. * Zsolt. 123,1.
2. Az én segítségem az Úrtól * van, a ki teremtette az eget és földet. * 1 Móz. 1,1. Zsolt. 124,8.
3. Nem engedi, hogy lábad inogjon; nem szunnyad * el a te őriződ. * vers 4. Ésa. 27,3.
4. Ímé, nem szunnyad és nem alszik az Izráelnek őrizője!
5. Az Úr a te őriződ, az Úr a te árnyékod a te jobbkezed felől.
6. Nappal a nap meg nem szúr * téged, sem éjjel a hold. * 2 Móz. 13,21.22. 14,19.20.24.
7. **Az Úr megőriz téged minden gonosztól, * megőrzi a te lelkedet.**
8. **Megőrzi az Úr a te ki- és bemenetedet, mostantól fogva mindörökké!**

Jeruzsálem dicsősége.

122. Grádicsok éneke, Dávidtól.
Örvendezek, mikor mondják nékem: Menjünk el az Úr * házába! * Zsolt. 84,3.
2. Ott álltak a mi lábaink a te kapuidban, oh Jeruzsálem!
3. Jeruzsálem, te * *szépen* épült, mint a jól egybeszerkesztett város! * Zsolt. 48,2.4.12.13.
4. A hová feljárnak * a nemzetségek, az Úrnak nemzetségei, bizonyságul Izráelnek, az Úr † nevének tiszteletére. * 5 Móz. 16,16.17. † Zsolt. 132,12.13.
5. Mert ott ülnek az ítélőszékek, Dávid házának * székei. * 2 Sám. 5,6.9.
6. Könyörögjetek Jeruzsálem * békességéért; legyenek boldogok a téged szeretők! * 2 Krón 6,6.
7. Békesség legyen a te várfalaid között, csendesség a te palotáidban.
8. Atyámfiaiért és barátaimért hadd mondhassam: béke veled!
9. Az Úrnak, a mi Istenünknek * házáért hadd kivánhassak jót tenéked! * Zsolt. 132,12.13. 2 Krón. 6,6.

Segítség után való vágyakozás gyalázat és csúfság között.

123. Grádicsok éneke.
Hozzád emelem szemeimet, oh te egekben * lakozó! * Zsolt. 121,2.
2. Ímé, mint a szolgák szemei uroknak kezére, mint a szolgalány szemei asszonya kezére: úgy *néznek* szemeink az Úrra, a mi Istenünkre, mígnem megkönyörül rajtunk!
3. Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk! Mert igen elteltünk * gyalázattal. * Zsolt. 88,4.

4. Lelkünk igen eltelt a gazdagok csúfolkodásával, és a kevélyek gyalázkodásával.

Isten velünk a szükségben.

124. Grádicsok éneke, Dávidtól. Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, így szóljon Izráel,
2. Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, mikor ránk támadtak az * emberek:
* 2 Sám.5,17.8,1—14. 2 Sám.10,1—9.
3. Akkor elevenen nyeltek volna el minket, a mint felgerjedt haragjok ellenünk:
4. Akkor elborítottak volna minket a vizek, * patak futott volna át felettünk; * Zsolt.69,16. Ésa.8,7.8.
5. Akkor átfutottak volna rajtunk a felbőszült vizek.
6. Áldott az Úr, a ki nem adott minket fogaik prédájául!
7. Lelkünk megszabadult, mint a madár, a madarásznak * tőréből. A tőr elszakadt, mi pedig megszabadultunk. * Zsolt.91,3.
8. A mi segítségünk az * Úr nevében van, a ki teremtette az eget és földet. * Zsolt.121,2.

A reménység meg nem szégyenít.

125. Grádicsok éneke. A kik bíznak az Úrban, olyanok, mint a Sion hegye, a mely meg nem * inog, örökké megáll.
* Zsolt.78,68.69.
2. Jeruzsálemet hegyek veszik körül, az Úr pedig körülveszi az * ő népét mostantól fogva mindörökké.
* Zsolt.34,8.
3. Mert nem pihen meg a gonoszság pálczája az igazak részén, hogy rosszra ne nyújtsák ki kezeiket az igazak.
4. Tégy jól, Uram, a jókkal, és a szívök szerint * igazakkal!
* Zsolt. 112,4.
5. A görbe utakra tévedezőket pedig ragadtassa el az Úr, együtt a * gonosztevőkkel; békesség † legyen Izráelen! * Zsolt.5,5—7. †Gal.6,16.

Sion foglyainak szabadulása.

126. Grádicsok éneke. Mikor visszahozta az Úr Sionnak foglyait, * olyanok voltunk, mint az álmodók.
* 1 Krón.15,13.16,35. Ezsd.1,1—5.2,1.
2. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, nyelvünk pedig vígadozással. Akkor így szóltak a pogányok: * Hatalmasan cselekedett ezekkel az Úr!
* Sof.3,20.
3. Hatalmasan cselekedett velünk az Úr, azért örvendezünk.
4. Hozd vissza, Uram, * a mi foglyainkat, mint patakokat a déli földön!
* 2 Krón.15,13.16,35.
5. A kik könyhullatással vetnek, vígadozással aratnak majd.
6. A ki vetőmagját sírva emelve megy tova, vígadozással jő elő, kévéit emelve.

Emberé a munka, Istené az áldás.

127. Grádicsok éneke Salamontól. Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őriző.
2. Hiába néktek korán felkelnetek, későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret * ennetek! Szerelmesének † álmában ád eleget.
* Ezék.12,19.† Máté 6,31—33.
3. Ímé, az Úrnak öröksége, a fiak; az anyaméh * gyümölcse: jutalom.
* Zsolt.128,3—6. 1 Móz.35,5.
4. Mint a nyilak a hősnek kezében, olyanok a serdülő fiak.
5. Boldog ember, a ki ilyenekkel tölti meg * tegzét; nem szégyenülnek meg, ha ellenséggel szólnak a kapuban.
* vers 4.

Az istenfélők házán áldás van.

128. Grádicsok éneke. Mind boldog az, a ki féli az Urat; a ki az ő * útaiban jár!
* vers 3—6. Zsolt.1,1—3.
2. Bizony, kezed * munkáját eszed! Boldog vagy és jól van dolgod.
* Zsolt.37,25.26.
3. Feleséged, mint a termő szőlő házad belsejében; fiaid, mint az olajfacsemeték asztalod körül.
4. Ímé, így áldatik meg a férfiú, a ki féli az Urat!
5. Megáld téged az Úr * a Sionról, hogy boldognak lássad Jeruzsálemet életednek minden idejében;
* Zsolt.132,13.14.
6. És meglássad * fiaidnak fiait; békesség † legyen Izráelen!
* 2 Móz.20,12.†Zsolt.106,5. 1 Kir.4,20.21.

Izráel nyomorgatói meg fognak szégyenülni.

129. Grádicsok éneke. Sokat szorongattak engem ifjúságom óta! * mondja most Izráel.
* Bir.3,12—14.6,1.1 Sám.4,10.11.
2. Sokat szorongattak engem ifjúságom óta, még sem bírtak velem.
3. Szántók szántottak hátamon, hosszúra nyujtották barázdáikat.
4. Igaz az Úr! Elszaggatja a * gonoszok kötelét. * 2 Sám.7,9.10.
5. Megszégyenülnek és hátraszorulnak mindazok, a kik gyűlölik a * Siont.
* Zsolt.46,6.7.48,3—9.76,3—7.

6. Olyanok lesznek, mint a*háztetőn a fű, a mely kiszárad, mielőtt letépnék. * Ésa.37,27.36,37.
7. A melyet sem arató nem szed markába, sem kévekötő az ölébe.
8. Az átutazók se mondják: Az Úr áldása rátok! Áldunk benneteket az Úrnak nevében!

Bűnbocsánatért való könyörgés.

130. Grádicsok éneke.
A mélységből * kiáltok hozzád, Uram! * Zsolt.88,6—8.
2. Uram, hallgasd meg az én szómat; legyenek füleid figyelmetesek könyörgő szavamra!
3. Ha a bűnöket * számon tartod, Uram: Uram, kicsoda † maradhat meg?! * Zsolt.25,11. †Jób 14,16—18.
4. Hiszen te nálad van * a bocsánat, hogy féljenek téged! * Zsolt. 32,5. 103,2.3.
5. Várom az Urat, várja az én lelkem, és bízom az ő igéretében.
6. *Várja* lelkem az Urat, jobban, mint az őrök a reggelt, az őrök a reggelt.
7. Bízzál Izráel az Úrban, mert az Úrnál van * a kegyelem, és bőséges nála a szabadítás! * vers 4.
8. Meg is szabadítja ő Izráelt minden ő * bűnéből. * Ésa.4,3.

Hívő lelki alázatosság.

131. Grádicsok éneke Dávidtól.
Uram, nem fuvalkodott fel az én szivem, szemeim sem láttak magasra, és nem jártam nagy dolgok után, erőmet haladó csodadolgok után;
2. Sőt lecsendesítém és elnémítám lelkemet. A milyen az elválasztott gyermek az anyjánál; mint az elválasztott gyermek, olyan bennem az én lelkem.
3. Bízzál * Izráel az Úrban mostantól fogva mindörökké! * Zsolt.115,9.

Isten igéreteire hivatkozó könyörgés Dávid házáért.

132. Grádicsok éneke.
Emlékezzél meg, Uram, Dávid minden nyomorúságáról;
2. A ki megesküdt az Úrnak, fogadást tőn a Jákób Istenének:
3. Nem megyek be sátoros házamba, nem hágok fel háló-nyoszolyámba;
4. Nem bocsátok álmot szemeimre s pilláimra szendert;
5. Míg helyet nem találok az Úrnak, Jákób * Istenének hajlékot! * 1 Krón.28,2.3.29,3.
6. Ímé, hallottunk róla Efratában: rátaláltunk Jaar térségein:
7. Hadd menjünk be az ő hajlékaiba, boruljunk * le lábainak zsámolyához! * Zsolt.99,5.
8. Indulj Uram, a te nyugvóhelyedre: te * és a te hatalmadnak ládája! * 4 Móz.10,35.
9. Papjaid öltözködjenek igazságba, kegyeltjeid pedig örvendezzenek!
10. Dávidért, * a te szolgádért, ne fordulj el felkented színétől! * 1 Kir.11,12. 2 Kir.19,34.
11. Hűséget esküdött az Úr Dávidnak, nem tér el attól: Ágyékod * gyümölcsét ültetem székedbe; * 2 Sám.7,12—16.
12. Ha megtartják fiaid szövetségemet és bizonyságomat, a melyekre megtanítom őket, fiaik is mindörökké székedben ülnek.
13. Mert a Siont választotta ki az Úr, azt * szerette meg magának lakhelyül. * 1 Krón.21,26.22,1.2.
14. Ez lesz * nyugovóhelyem örökre; itt lakozom, mert ezt szeretem; * 1 Kir.6,12.13.9,3.
15. Eleséggel megáldom gazdagon, szegényeit jóltartom kenyérrel;
16. Papjait * meg felruházom szabadítással, és vígan örvendeznek kegyeltjei. * 2 Krón.6,41.
17. Megnövesztem ott Dávidnak hatalmát, szövétneket * szerzek az én felkentemnek. * vers 11,12.1 Kir.11,36.
18. Ellenségeire * szégyent borítok, rajta pedig koronája ragyog. * Zsolt.18,38—43.21,4.6.

A testvéri egyetértés áldása.

133. Grádicsok éneke Dávidtól.
Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, a mikor együtt lakoznak az atyafiak!
2. Mint a drága * olaj a fejen, a mely aláfoly a szakállon, az Áron szakállán; a mely lefoly köntöse prémjére; * 2 Móz.30,23—33.
3. Mint a Hermon * harmatja, a mely leszáll Sion hegyeire. Csak oda küld áldást az Úr és életet örökké! * Ének.4,8.

Éjjeli dicséret a templomban.

134. Grádicsok éneke.
Nosza, áldjátok az Urat mind, ti szolgái az Úrnak, a kik az Úr házában álltok éjjelente!
2. Emeljétek fel * kezeiteket a szenthelyen, és áldjátok az Urat! * Zsolt.141,2.
3. Áldjon meg téged az Úr a Sionról, * a ki teremtette az eget és a földet! * Zsolt.132,12.13.

Isten mindenhatósága, a bálványok tehetetlensége.

135. Dicsérjétek az Urat!
Dicsérjétek az Úrnak nevét, dicsérjétek szolgái az Úrnak!
2. A kik álltok az * Úrnak házában, Istenünk házának pitvaraiban. * Zsolt.134,1.
3. Dicsérjétek az Urat, mert jó * az Úr; zengjétek nevét, mert gyönyörűséges! * Zsolt.118,1.
4. Mert kiválasztá magának az Úr Jákóbot, Izráelt a saját * örökségéül. * 2 Móz.19,5.6. 1 Pét.2,9.
5. Én bizony tudom, hogy nagy az Úr, és * a mi Urunk minden istennél különb. * 2 Móz.15,11. Zsolt.86,8.
6. Mind megteszi az Úr, a mit akar: az egekben és a földön, * a vizekben és minden mélységben. * Zsolt.115,3.
7. Felemeli a felhőket * a földnek széléről; villámlást készít, hogy eső legyen, s szelet hoz elő tárházaiból. * Jer.10,13.
8. A ki megverte Égyiptom elsőszülötteit, az emberétől a baroméig. * 2 Móz.12,29.
9. Jeleket és csodákat küldött rád, oh * Égyiptom, Faraóra és összes szolgáira. * Zsolt.78,43.51.
10. A ki megvert sok népet, és megölt * erős királyokat: * Józs.12,1—24.
11. Szíhont, * az Emoreusok királyát, meg Ógot, a Básán királyát, és Kanaánnak minden királyát. * 4 Móz.21,23—35.
12. És odaadta * földüket örökségül; örökségül saját népének, Izráelnek. * Zsolt.78,55.
13. Uram! Örökkévaló a te neved; nemzedékről nemzedékre * emlegetnek téged. * Zsolt.102,13.
14. Mert birája az Úr az ő népének, és * könyörületes az ő szolgái iránt. * 5 Móz.32,36.
(Vers 15—20: v. ö. Zsolt.115,4—11.)
15. A pogányok * bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai. * Zsolt.115,4—8.
16. Szájok van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak;
17. Füleik vannak, de nem hallanak, és lehellet sincsen szájokban!
18. Hasonlók lesznek hozzájuk alkotóik is, *és* mindazok, a kik bíznak bennök. * Ésa.42,17.
19. Izráel háznépe: áldjátok az Urat! Áronnak háznépe: áldjátok az Urat!
20. Lévinek háznépe: áldjátok az Urat! Kik félik az Urat: áldjátok az Urat!
21. Áldott az Úr a Sionon, a * ki Jeruzsálemben lakozik! Dicsérjétek az Urat! * 1 Kir.11,36.

Isten örök jóságának és csodáinak dicsérete.

136. Magasztaljátok az Urat, mert jó; * mert örökkévaló az ő kegyelme. * Zsolt.106,1.
2. Magasztaljátok az istenek * Istenét; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 5 Móz.10,17.
3. Magasztaljátok az uraknak Urát; mert örökkévaló az ő kegyelme.
4. A ki nagy csodákat * művel egyedül; mert örökkévaló az ő kegyelme. * Zsolt.72,18.
5. A ki teremtette * az egeket bölcseséggel; mert örökkévaló az ő kegyelme. * Jer.10,12.
6. A ki kiterjesztette a földet a vizek fölé; * mert örökkévaló az ő kegyelme. * Zsolt.24,2.
7. A ki teremtette a * nagy világító testeket; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 1 Móz.1,16—18.
8. A napot, hogy uralkodjék nappal; mert örökkévaló az ő kegyelme.
9. A holdat és csillagokat, hogy uralkodjanak éjszaka; mert örökkévaló az ő kegyelme.
10. A ki megverte az égyiptomiakat elsőszülötteikben; mert * örökkévaló az ő kegyelme. * 2 Móz.12,29.
11. A ki kihozta * Izráelt azok közül; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 2 Móz.12,31—37.
12. Hatalmas kézzel és kifeszített karral; mert örökkévaló az ő kegyelme.
13. A ki kétfelé * választotta a veres tengert; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 2 Móz.14,21.
14. És átvitte Izráelt * annak közepén; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 2 Móz.14,22—28.
15. Faraót pedig és seregét a veres tengerbe meríté; mert örökkévaló az ő kegyelme.
16. A ki vezérlette népét * a pusztában; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 2 Móz.15,22.
17. A ki nagy * királyokat vert le; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 4 Móz.21,21—25.
18. És megvert hatalmas királyokat; mert örökkévaló az ő kegyelme.
19. Szíhont, az * Emoreusok királyát; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 4 Móz.21,21—25.
20. Meg Ógot, * a Básán királyát; mert örökkévaló az ő kegyelme. * 4 Móz.21,33—35.
21. És örökségül adta az ő földjüket; mert örökkévaló az ő kegyelme.
22. Örökségül szolgájának, az Izráelnek; mert örökkévaló az ő kegyelme.
23. A ki megemlékezett rólunk alacsonyságunkban; mert örökkévaló az ő kegyelme.

24. És megszabadított minket elleneinktől; mert örökkévaló az ő kegyelme.
25. A ki eledelt ad * minden testnek; mert örökkévaló az ő kegyelme!
* Zsolt.147,9.
26. Magasztaljátok az egek Istenét; mert örökkévaló az ő kegyelme!

A babiloni foglyok keserve.

137. Babilon * folyóvizeinél, ott ültünk és sírtunk, mikor a Sionról megemlékezénk. * Jer.39,9.
2. A fűzfákra, közepette, *oda* függesztettük hárfáinkat,
3. Mert énekszóra nógattak ott * elfogóink, kínzóink pedig víg dalra, *mondván:* Énekeljetek nékünk a Sion énekei közül! * 2 Kir.25,1.11.
4. Hogyan énekelnők az Úrnak énekét idegen földön?!
5. Ha elfelejtkezem rólad, Jeruzsálem * felejtkezzék el rólam az én jobbkezem! *Jer.51,50.
6. Nyelvem ragadjon az ínyemhez, ha meg nem emlékezem rólad; ha nem Jeruzsálemet tekintem az én vígasságom fejének!
7. Emlékezzél meg, Uram, az Edom fiairól, * a kik azt mondták Jeruzsálem napján: † Rontsátok le, †† rontsátok le fenékig!
* Ésa.34,5—8. † Jer.39,2.3.8.
†† Ezék.25,3.6.8.26,2.35,15. Abd.vers 11.
8. Babilon leánya, * te pusztulóra vált! Áldott legyen a ki megfizet néked gonoszságodért, a melylyel te fizettél nékünk! *Jer.50,1—3.51,1—49.
9. Áldott legyen, a ki megragadja és sziklához paskolja * kisdedeidet!
* Ésa.13,16.17. Dán.5,30.31.

Hálaének Istennek a szükségben nyújtott segítségéért.

138. Dávidé.
Magasztallak téged * teljes szívemből; énekkel áldlak az istenek † előtt. * Zsolt.9,2. †Zsolt.82,1.6.
2. Szent templomod * felé hajolok, s magasztalom nevedet kegyelmedért és igazságodért; mert minden neveden felül felmagasztalád a te beszédet. * Zsolt.132,7.
3. Mikor kiáltottam, meghallgattál engem, felbátorítottál engem, lelkemben erő *támadt.*
4. Magasztal téged, Uram, e földnek minden * királya, mikor meghallják szádnak beszédeit, * Zsolt.68,32.33.
5. És énekelnek az Úrnak útairól, mert nagy az Úr dicsősége!
6. Noha felséges az Úr, mégis meglátja az * alázatost, a kevélyt pedig távolról ismeri. * Zsolt.113,6—8. Ésa.66,2.
7. Ha nyomorúságban vergődöm, megelevenítesz; ellenségeim haragja ellen kinyújtod * kezedet, és a te jobbkezed megment engemet.
* Zsolt.18,5.6.16,17.
8. Elvégzi * értem † az Úr. Uram, a te kegyelmed örökkévaló: ne hagyd el a te kezeidnek alkotásait!
* Zsolt.57,3. Filip.1,6. † 2 Sám.3,18.7,12.16.

Isten mindentudóságáról és mindenütt jelenvalóságáról.

139. Az éneklőmesternek, Dávid * zsoltára. * 2 Sám.23,1.
Uram, megvizsgáltál engem, * és ismersz. * Zsolt.17,3. Jer.12,3.
2. Te ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érted gondolatomat.
3. Járásomra és fekvésemre ügyelsz, minden útamat jól tudod.
4. Mikor még nyelvemen sincs a szó, immár egészen érted * azt, Uram!
* Zsolt.44,22.
5. Elől és hátul körülzártál engem, és fölöttem tartod kezedet.
6. Csodálatos előttem *e* tudás, magasságos, * nem érthetem azt. * Zsolt.92,6.
7. Hová menjek a te lelked elől, és a te orczád elől hová fussak?
8. Ha a mennybe hágok fel, ott vagy; ha a Seolba vetek * ágyat, ott is jelen vagy. * Ámós 9,2.
9. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó szélére szállanék:
10. Ott is a te kezed vezérelne engem, és a te jobbkezed fogna engem.
11. Ha azt mondom: A sötétség bizonyosan elborít engem és a világosság körülöttem éjszaka lesz.
12. A sötétség sem borít el előled, és fénylik az éjszaka, mint a nappal; a sötétség * olyan, mint a világosság.
* vers 2.4.
13. Bizony te alkottad veséimet, te takargattál engem anyám méhében.
14. Magasztallak, hogy csodálatosan megkülönböztettél. Csodálatosak a te cselekedeteid! és jól tudja ezt az én lelkem.
15. Nem volt elrejtve előtted az én csontom, mikor titokban * formáltattam és idomíttattam, *mintegy* a föld mélyében. * Jób 10,10—12.
16. Látták szemeid az én alaktalan testemet, és könyvedben ezek mind be voltak írva: a napok is, a melyeken formáltatni fognak; holott egy sem volt még meg közülök.
17. És nékem milyen kedvesek a * te gondolataid, oh Isten! Mily nagy azoknak summája! * Zsolt.40,6.71,15.
18. Számlálgatom őket: többek a fövénynél; felserkenek s mégis veled vagyok.

19. Vajha elvesztené Isten a gonoszt!
Vérszopó emberek, fussatok el tőlem!
20. A kik gonoszul szólnak felőled,
és nevedet hiába veszik fel, a te ellen-
ségeid.
21. Ne * gyűlöljem-é, Uram, a téged
gyűlölőket? Az ellened lázadókat ne
útáljam-é? * Zsolt. 101,4—8. Jel. 2,6.
22. Teljes gyűlölettel gyűlölöm őket,
ellenségeimmé lettek!
**23. Vizsgálj * meg engem, oh Isten,
és ismerd meg szívemet! Próbálj meg
engem, és ismered meg gondolataimat!**
* Zsolt. 26,2.
**24. És lásd meg, ha van-e nálam a go-
noszságnak valamilyen útja? és vezérelj
engem az örökkévalóság útján!**

Könyörgés a csalárd ellenség tőrétől való szabadulásért.

140. Az * éneklőmesternek, Dá-
vid zsoltára. * 1 Krón. 25,1.
2. Szabadíts meg engem, Uram, a
gonosz embertől; a zsarnok férfitól
védj meg engemet!
3. A kik gonoszt gondolnak szívök-
ben, *és* minden nap háborút kezde-
nek.
4. Nyelvöket élesítik, mint a kígyó;
áspiskígyó * mérge van ajkaik alatt.
Szela. * Róm. 3,13. Jak. 3,8.
5. Ments meg, oh Uram, a gonosz
kezétől; a zsarnok férfitól védj meg
engemet! A kik megejteni szándé-
koznak lépéseimet.
6. Tőrt hánytak elém titkon a ke-
vélyek és köteleket; hálót * terítettek
ösvényem szélére, hurkokat vetettek
elém! Szela. * Zsolt. 7,16.17.
7. Mondám az Úrnak: Istenem vagy
te! Hallgasd meg Uram könyörgé-
sem szavát!
8. Én Uram, Istenem, szabadításom
ereje: fedezd be fejemet * a háború
napján! * 2 Sám. 7,9.
9. Ne add meg Uram, a mit a go-
nosz kíván; rossz szándékát ne segítsd
elő, mert felfuvalkodik! Szela.
10. A körültem ólálkodóknak fejét
borítsa be * ajkaiknak átka.
* Zsolt. 7,16.17.
11. Eleven szenek * hulljanak reá-
jok; tűzbe vesse őket, örvényekbe,
fel ne keljenek! * Jób 20,26—28.
12. A nyelves ember meg ne marad-
jon e földön; a zsarnok embert űzze
a veszedelem, * míg nyaka szakad.
* Jób 20,7.8.
13. Tudom, hogy * felfogja az Úr a
szegények ügyét, a nyomorultaknak
jogát. * Zsolt. 9,3.
14. Csak az igazak magasztalják a
te nevedet, *s* orczád előtt * lakoznak
az igazságosak. * Zsolt. 92,13—16.

Könyörgés, hogy Isten őrizzen meg minden gonosztól.

141. Dávid zsoltára.
Uram! hívlak téged: siess
én hozzám; figyelmezz szavamra,
mikor hívlak téged.
2. Mint jóillatú * füst jusson elődbe
imádságom, *s* kezem felemelése † est-
véli áldozat *legyen.*
* 2 Móz. 30,7.9. † Zsolt. 134,2.
3. Tégy Uram zävárt az én szájam-
ra; őriztessed az * én ajkaim nyílá-
sát! * Zsolt. 39,2.
4. Ne engedd * szívemet rosszra haj-
lani, hogy istentelenül ne cseleked-
jem a gonosztevő emberekkel egybe;
és ne egyem azoknak kedvelt ételé-
ből! * Zsolt. 119,36.
5. Ha igaz * fedd engem: jól van az;
ha dorgál engem: mintha fejem ken-
né. Nem vonakodik fejem, sőt még
imádkozom is értök nyavalyájokban.
* Péld. 10,20.
6. Ha sziklához paskoltatnak az ő
biráik, akkor hallgatják az én beszé-
deimet, mert gyönyörűségesek.
7. Mint a ki a földet vágja és hány-
ja, úgy * szóratnak szét csontjaik a
Seol torkában. * Zsolt. 88,6.7. Ésa. 27,19.
8. De az én szemeim, Uram Isten,
rajtad * csüggenek; hozzád folyamo-
dom: ne oltsd el életemet!
* Zsolt. 123,2.
9. Őrizz meg a tőrtől, a mit * elém
hánytak, és a gonosztevőknek hálói-
tól! * Zsolt. 140,6.
10. Essenek az álnokok saját * tőreik-
be; míg én egyben általmegyek!
* Zsolt. 7,17.

Isten segedelméért való fohászkodás nagy szorongásban.

142. Dávid tanítása; imádság a
barlangban * létekor.
* 1 Sám. 24,4. Zsolt. 57,1.
2. Fenszóval hívom az Urat, fenszó-
val könyörgök az Úrhoz.
3. Kiöntöm * előtte panaszomat, ki-
tárom előtte nyomorúságomat,
* Zsolt. 2,19.
4. Mikor * elcsügged bennem a lel-
kem. Te pedig tudod az én ösvénye-
met, hogy az úton, a melyen járok,
tőrt hánytak elém. * Zsolt. 40,13.
5. Tekints jobbra és lásd meg, hogy
senki sincsen, a ki ismerne; nincsen
számomra menedék; senki sem tu-
dakozódik felőlem.
6. Hívlak téged, oh Uram, *s ezt* mon-
dom: Te vagy oltalmam *és* * öröksé-
gem az élőknek földén; * Zsolt. 16,5.
7. Figyelmezz esedezésemre, mert
igen nyomorult vagyok! Szabadíts

meg * engem üldözőimtől, mert hatalmasabbak nálamnál! * 1 Sám. 23, 26.
8. Vezesd ki lelkemet a börtönből, hogy magasztaljam a te nevedet! Az igazak vegyenek engem körül, mikor jól teszel majd velem.

Könyörgés Isten szabadításáért és vezetéséért.

143. Dávid * zsoltára. * 2 Sám. 23, 1.
Uram, hallgasd meg könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra; hűséged * *és* igazságod szerint hallgass meg engemet. * Zsolt. 50, 15.
2. Ne szállj perbe a te szolgáddal, mert egy élő * sem igaz előtted! * Jób 9, 2. 3.
3. Ímé, ellenség * üldözi lelkemet, a földhöz paskolja éltemet; betaszít engem a sötétségbe, a milyen a régen megholtaké! * 1 Sám. 23, 7. 8. 24, 3.
4. Elcsügged * bennem a lelkem, felháborodik bennem a szívem! * 1 Sám. 26, 19. 27, 1. 2.
5. Megemlékezem a * régi időkről, elgondolom minden te dolgodat; kezed munkáiról elmélkedem. * Zsolt. 78, 12–27. 119, 52.
6. Feléd terjesztgetem kezeimet; lelkem, mint szomjú * föld, úgy *eped* utánad. Szela. * Zsolt. 63, 20.
7. Siess, hallgass meg engem Uram! Elfogyatkozik az én lelkem. Ne rejtsd el orczádat előlem, hogy ne legyek hasonló * a sírba szállókhoz. * Zsolt. 28, 1.
8. Korán hallasd velem kegyelmedet, mert * bízom benned! Mutasd meg nékem az útat, melyen járjak, mert hozzád emelem lelkemet! * vers 9.
9. Szabadíts meg engem ellenségeimtől, Uram; * hozzád menekülök! * 1 Sám. 26, 10. 11.
10. **Taníts meg engem a te akaratodat * teljesítenem, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen engem az egyenes földön.** * Zsolt. 25, 4.
11. Eleveníts meg engem, Uram, a te nevedért; vidd ki lelkemet a nyomorúságból a te * igazságodért! * Róm. 2, 6–11.
12. És kegyelmedből rontsd meg ellenségeimet, és veszítsd el mindazokat, a kik szorongatják lelkemet; mert szolgád vagyok.

Isten oltalmát és áldását kéri népe számára.

144. Dávidé.
Áldott az Úr, az én * kőváram, a ki hadakozásra † tanítja kezemet, *s* viadalra az én ujjaimat. * 2 Sám. 22, 2. 47. † Zsolt. 18, 33–41.
2. Jóltevőm és megoltalmazóm, mentőváram és szabadítóm nékem; paizsom, és az, a kiben én bízom: ő veti * alám népemet. * 2 Sám. 22, 44.
3. Uram! Micsoda az * ember, hogy tudsz felőle, és az embernek fia, hogy gondod van reá?! * Zsolt. 8, 5.
4. Olyan az ember, mint a * lehellet; napjai, mint az átfutó † árnyék. * Zsolt. 39, 6. † Jób 14, 1. 2.
5. Uram, hajlítsd meg egeidet és szállj alá; illesd meg a * hegyeket, hogy füstölögjenek! * Zsolt. 18, 8–15. Ésa. 64, 1–3.
6. Lövelj villámot és hányd szerte őket; bocsásd ki nyilaidat és vedd el eszöket.
7. Nyújtsd le kezeidet a magasból; ragadj ki * és ments meg engem a nagy vizekből, az idegen-fiak kezéből; * Zsolt. 18, 17. 18. 69, 2. 15.
8. A kiknek szájok hazugságot beszél, s jobb kezök a hamisság jobb keze.
9. Isten! Új éneket éneklek néked; tízhúrú * hangszerrel zengedezlek téged. * Zsolt. 33, 2. 4.
10. Ki segítséget ád a királyoknak, s megmenti * Dávidot, az ő szolgáját a gonosz szablyától. * Zsolt. 18, 1. Péld. 21, 31.
11. Ragadj ki és ments meg engem az idegen-fiak kezéből, a kiknek szájok hazugságot beszél, s jobbkezök a hamisság jobbkeze.
12. Hogy fiaink olyanok legyenek, mint a plánták, nagyokká nőve ifjú korukban; leányaink, mint a templom mintájára kifaragott oszlopok.
13. Legyenek telve tárházaink, eledelt eledelre szolgáltassanak; juhaink százszorosodjanak, * ezerszeresedjenek a mi legelőinken. * 5 Móz. 28, 4–11. Zsolt. 65, 12–14.
14. Ökreink megrakodva legyenek; sem betörés, sem kirohanás, sem kiáltozás ne legyen a mi utczáinkon.
15. Boldog nép az, a melynek így van dolga; boldog nép az, a melynek * az Úr az ő Istene. * Zsolt. 33, 12.

Isten kegyelme és igazsága az ő országában.

145. Dávid dicsérő éneke.
Magasztallak téged, Istenem, királyom, és áldom nevedet örökkön örökké!
2. Minden napon áldalak téged, és dicsérem * neved örökkön örökké! * Zsolt. 69, 31. 32.
3. Nagy az Úr és igen dicséretes, és az ő nagysága megfoghatatlan.
4. Nemzedék nemzedéknek * dícséri műveidet, s jelentgeti a te hatalmasságodat. * Zsolt. 78, 4. 5.
5. A te méltóságod dicső fényéről, és * csodálatos dolgaidról elmélkedem. * Zsolt. 78, 12–27.
6. Rettenetes voltod hatalmát beszé-

lik, és én a te nagyságos dolgaidat hirdetem.
7. A te nagy jóságod emlékeiről áradoznak, és a te igazságodnak örvendeznek.
8. Irgalmas * és könyörületes az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű. * Zsolt.86,15.
9. Jó az Úr mindenki iránt, és könyörületes minden teremtményéhez.
10. Dicsér téged, Uram minden teremtményed és áldanak téged a te kegyeltjeid.
11. Országodnak dicsőségéről szólnak, és a te hatalmadat beszélik.
12. Hogy tudtul adják * az ember fiainak az ő hatalmát, és az ő országának fényes dicsőségét. * vers 5.
13. A te országod örökre fennálló ország, és a te uralkodásod nemzedékről nemzedékre.
14. Az Úr megtámogat minden elesendőt, és felegyenesít minden * meggörnyedtet. * Zsolt.146,8.
15. Mindenki szemei te * reád vigyáznak, és te idejében megadod eledelöket. * Zsolt.104,25—27.
16. Megnyitod a te kezedet, és megelégítesz minden élőt ingyen.
17. Igaz az Úr minden * ő útában, és minden dolgában kegyelmes. * 5 Móz.32,4. Jel.15,3.
18. Közel van az Úr minden őt hívóhoz; mindenkihez, a ki hűséggel hívja * őt. * Zsolt.34,19.50,51.
19. Beteljesíti az őt félőknek * kívánságát; kiáltásukat meghallgatja és megsegíti őket. * Péld.10,24.
20. Megőrzi az Úr mindazokat, a kik őt szeretik; de a gonoszokat mind megsemmisíti.
21. Az Úr dicséretét beszélje ajkam, és az ő szent nevét áldja * minden test örökkön örökké! * Zsolt.65,3.

Isten örök hűsége.

146. Dicsérjétek az Urat! Dicsérd én lelkem az Urat!
2. Dicsérem az Urat, * a míg élek; éneklek az én Istenemnek, a míg vagyok. * Zsolt.63,5.104,33.
3. Ne bízzatok a * fejedelmekben, emberek fiában, a ki meg nem menthet! * Jer.17,5—7.
4. Kimegyen a lelke; visszatér földébe, * *és* aznapon elvesznek az ő tervei. * 1 Móz.3,19. Préd.12,9.
5. Boldog, a kinek segítsége a Jákób Istene, és reménysége van az Úrban, az ő * Istenében; * Zsolt.84,13.145,19.
6. A ki teremtette az eget és * földet, a tengert és mindent, a mi bennök van. A ki megtartja hűségét örökké; * Csel.14,15.
7. Igazságot * szolgáltat az elnyomottaknak, eledelt ád az éhezőknek. Az Úr megszabadítja az elfogottakat. * Zsolt.103,6.
8. Az Úr megnyitja a vakok szemeit, az Úr felegyenesíti a * meggörnyedteket; szereti az Úr az igazakat. * Zsolt.145,14.
9. Megoltalmazza az Úr a jövevényeket; * árvát és özvegyet megtart, és a gonoszok útját elfordítja. * Zsolt.68,6.147,6.
10. Uralkodni fog az Úr * örökké, a te Istened, oh Sion, nemzedékről nemzedékre! Dicsérjétek az Urat! * Zsolt.145,13.

Isten testi és lelki áldásainak dicsérete.

147. Dicsérjétek az Urat! Hiszen Istenünkről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűséges és illendő * dolog! * Zsolt.33,1.92,2.
2. Az Úr építi Jeruzsálemet, összegyűjti Izráelnek elűzötteit;
3. Meggyógyítja a * megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket. * Zsolt.34,19. Ésa.61,1.
4. Elrendeli a * csillagok számát, és mindnyájokat nevéről nevezi. * Ésa.40,26.
5. Nagy a mi Urunk és igen hatalmas, s bölcseségének nincsen határa.
6. Megtartja az Úr a * nyomorultakat; a gonoszokat földig megalázza. * Zsolt.146,9.
7. Énekeljetek az Úrnak hálaadással, pengessetek hárfát a mi Istenünknek!
8. A ki beborítja az eget felhővel, esőt készít * a föld számára, *és* füvet sarjaszt a hegyeken; * Cselek.14,17.
9. A ki megadja táplálékát a baromnak, a holló-fiaknak, * a melyek kárognak. * Máté 6,26. Jób 39,3.
10. Nem paripák erejében * telik kedve, nem is a férfi lábszáraiban gyönyörködik; * Péld.21,31. 1 Sám.17,47.
11. Az őt * félőkben gyönyörködik az Úr, a kik kegyelmében reménykednek. * Zsolt.33,18.
12. Dicsőítsd Jeruzsálem az Urat! Dicsérd, oh Sion, a te Istenedet!
13. Mert erősekké teszi kapuid zárait, *s* megáldja benned a te fiaidat.
14. Békességet ád határaidnak, * megelégít téged a legjobb búzával. * 5 Móz.32,13.14.
15. Leküldi parancsolatát a földre, nagy hirtelen lefut az ő rendelete!
16. Olyan havat ád, mint a * gyapjú, *és* szórja a deret, mint a port. * Jób 37,5.
17. Darabokban * szórja le jegét: ki állhatna meg az ő fagya előtt? * Jób 37,9.

18. Kibocsátja szavát s szétolvasztja
őket; megindítja szelét s vizek folydogálnak.
19. Közli igéit * Jákóbbal, törvényeit
s végzéseit Izráellel.
* 5 Móz. 4, 7. 8. Zsolt. 78, 5.
20. Nem tesz így egyetlen * néppel
sem; végzéseit sem tudatja velök. Dicsérjétek az Urat! * Eféz. 2, 12.

Egész világ Istent dicsérje!

148. Dicsérjétek az Urat!
Dicsérjétek az Urat * az
égből; dicsérjétek őt a magas helyeken! * Jel. 5, 13.
2. Dicsérjétek őt * angyalai mind; dicsérjétek őt minden ő serege! * Jób 38, 7.
3. Dicsérjétek őt: nap és hold; dicsérjétek őt mind: fényes * csillagai!
* Jób 38, 7.
4. Dicsérjétek őt egeknek egei, * és
ti vizek, a melyek az ég felett vagytok! * 1 Móz. 1, 6. 7.
5. Dicsérjék ők az Úrnak nevét, mert
parancsolt * és előállottak ők.
* 1 Móz. 1, 3. 6.
6. Örök időre állította fel őket; törvényt szabott és nem tér el attól.
7. Dicsérjétek az Urat a földről: viziszörnyek és mély vizek *ti* mind!
8. Tűz és jégeső, hó és köd, szélvihar, a melyek az ő rendelését * cselekszik; * Jób 37, 5.
9. Ti hegyek és halmok mindnyájan, minden gyümölcsfa s mind *ti*
czédrusok;
10. Vadak és minden barmok, férgek és szárnyas állatok;
11. Földi királyok és minden nemzet, fejedelmek és mind *ti* földi bírák!
12. Ifjak és szűzek, vének gyermekekkel:
13. Dicsérjék az Úrnak nevét, mert
az ő neve dicső egyedül; az ő dicsősége égre-földre *kihat!*
14. És felemelte az ő népének szarvát. Dicsőítse minden ő kegyeltje: Izráel fiai, a hozzá közel való * nép. Dicsérjétek az Urat!
* Zsolt. 147, 19. 20. 2 Móz. 19, 6.

Sion dicsérd az Urat!

149. Dicsérjétek az Urat!
Énekeljetek az Úrnak új
éneket; dicsérje őt a kegyesek gyülekezete!
2. Örvendezzen Izráel az ő teremtőjében: Sionnak fiai örüljenek az ő királyukban!
3. Dicsérjék az ő nevét tánczczal;
dobbal és hárfával zengjenek néki.
4. Mert kedveli az * Úr az ő népét,
a szenvedőket † szabadulással dicsőíti
meg. * 5 Móz. 28, 63. † Zsolt. 147, 6.
5. Vígadozzanak a * kegyesek tisztességben; ujjongjanak nyugvó helyökön. * Zsolt. 134, 1. 2.
6. Isten-dicsőítés * legyen torkukban,
kétélű fegyver kezeikben;
* 2 Krón. 20, 19—23.
7. Hogy bosszút álljanak a pogányokon, *és* megfenyítsék a nemzeteket!
8. Hogy lánczra fűzzék királyaikat, főembereiket pedig vas-bilincsekbe.
9. Hogy végrehajtsák rajtok a megírott * ítéletet. Dicsőség ez az ő minden kegyeltjére! † Dicsérjétek az Urat!
* 5 Móz. 7, 1—6. † 5 Móz. 7, 12—16.

Minden lélek dicsérje az Urat!

150. Dicsérjétek az Urat!
Dicsérjétek Istent az ő
szent helyén; * dicsérjétek őt az ő hatalmának † boltozatán!
* Zsolt. 132, 12. 13. † Ésa. 6, 3.
2. Dicsérjétek őt hősi tetteiért, dicsérjétek őt nagyságának gazdagsága szerint! * Zsolt. 145, 6.
3. Dicsérjétek őt * kürt-zengéssel; dicsérjétek őt hárfán és cziterán;
* Zsolt. 98, 5.
4. Dicsérjétek őt dobbal és tánczczal, dicsérjétek őt hegedűkkel és fuvolával;
5. Dicsérjétek őt hangos czimbalommal, dicsérjétek őt harsogó czimbalommal.
6. **Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!**

BÖLCS SALAMONNAK PÉLDABESZÉDEI.

A bölcseség barátságos hívása.

1. Salamonnak, Dávid fiának, Izráel királyának * példabeszédei. * Préd. 1, 1.
2. Bölcseség és erkölcsnek tanulására, értelmes beszédek megértésére;
3. Okos fenyítéknek, igazságnak és
ítéletnek és becsületességnek megnyerésére;
4. Együgyűeknek eszesség, gyermeknek tudomány és meggondolás adására.
5. Hallja a bölcs és öregbítse az ő tanulságát, és az értelmes szerezzen
érett tanácsokat.

6. Példabeszédnek és példázatnak, bölcsek beszédeinek és találós meséinek megértésére.

7. **Az Úrnak félelme * feje a bölcseségnek; a bölcseséget és erkölcsi tanítást a bolondok megútálják.** * Jób 28,28. Zsolt. 111,10.

8. **Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását * el ne hagyd.** * rész 6,20. 15,5.

9. Mert kedves ékesség lesz a te fejednek, és aranyláncz a te nyakadra.

Csábítás ellen való óvás.

10. **Fiam, ha a bűnösök el akarnak csábítani téged: ne * fogadd beszédöket.** * rész 23,17.

11. Ha azt mondják: jere mi velünk, leselkedjünk * vér után, rejtezzünk el az ártatlan ellen ok nélkül; * Mik. 7,2.3.

12. Nyeljük el azokat, mint a sír elevenen, és egészen, mint a kik mélységbe szállottak;

13. Minden drága marhát nyerünk, megtöltjük a mi házainkat zsákmánynyal;

14. Sorsodat vesd közénk; egy erszényünk legyen mindnyájunknak:

15. Fiam, ne járj egy úton ezekkel, tartóztasd meg lábaidat * ösvényüktől; * Zsolt. 1,1.4,5.

16. Mert lábaik a gonoszra * futnak, és sietnek a vérnek ontására. * Ésa. 59,7. Róm. 3,15.

17. Mert hiába vetik ki a hálót minden szárnyas állat szemei előtt:

18. Ezek mégis vérök árán is ólálkodnak, lelkök árán is leselkednek:

19. Ilyen az útja minden kapzsi embernek: gazdájának életét * veszi el. * Zsolt. 5,5—7.

Az engedetlenek büntetése.

20. A bölcseség künn szerül-szerte kiált; az utczákon * zengedezteti az ő szavát. * rész 8,1—3.

21. Lármás utczafőkön kiált a kapuk bemenetelin, a városban szólja az ő beszédit.

22. Míglen szeretitek, oh ti együgyűek az együgyűséget, és gyönyörködnek a csúfolók csúfolásban, és gyűlölik a balgatagok a tudományt!?

23. Térjetek az én dorgálásomhoz; ímé közlöm veletek az én lelkemet, tudtotokra adom az én beszédimet néktek.

24. Mivelhogy hívtalak * *titeket*, és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet, és senki eszébe nem vette; * Ésa. 65,12. 66,4.

25. És elhagytátok minden én tanácsomat, és az én feddésemmel nem gondoltatok:

26. Én is a ti nyomorúságtokon nevetek, megcsúfollak, mikor eljő az, a mitől féltek.

27. Mikor eljő, mint a vihar, az, a mitől féltek, * és a ti nyomorúságtok, mint a forgószél elközelget: mikor eljő ti reátok a nyomorgatás és a szorongatás. * rész 10,24.

28. Akkor segítségül hívnak engem, de nem * hallgatom meg: keresnek engem, de meg nem találnak. * Jób 27,8.9. 36,12. Ésa. 1,15. 59,2.

29. Azért hogy gyűlölték a bölcseséget, és az Úrnak félelmét nem választották.

30. Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet.

31. Esznek azért az ő útjoknak * gyümölcséből, és az ő tanácsokból megelégednek. * vers 32. Róm. 2,6—9.

32. Mert az együgyűeknek pártossága megöli őket, és a balgatagoknak szerencséje elveszti őket.

33. A ki pedig hallgat engem, lakozik * bátorságosan, és csendes lesz a gonosznak félelmétől. * Ésa. 1,19.

Intés a bölcseségnek igaz keresésére és a csábítóktól az által való óvakodásra.

2. Fiam! ha beveszed az én beszédimet, és az én parancsolatimat elrejted magadnál,

2. Ha figyelmeztetvén a bölcseségre a te füleidet, hajtod a te elmédet az értelemre,

3. Igen, ha a bölcseségért kiáltasz, és az értelemért a te szódat felemeled,

4. Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt:

5. Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz.

6. Mert az Úr ád * bölcseséget, az ő szájából tudomány és értelem *származik.* * Jób 32,8. Jak. 1,5.6.

7. Az igazaknak valóságos jót rejteget, paizst * a tökéletesen járóknak, * Zsolt. 3,4.

8. Hogy megőrizze az igazságnak útait, és kegyeseinek útját megtartja.

9. Akkor megérted az igazságot, és törvényt és becsületességet, és minden jó útat.

10. Mert bölcseség megy a te elmédbe, és a tudomány a te lelkedben gyönyörűséges lesz.

11. Meggondolás őrködik feletted, értelem őriz téged,

12. Hogy megszabadítson téged a gonosznak útától, és a gonoszságszóló férfiútól;

13. A kik elhagyják az igazságnak útát, hogy járjanak a setétségnek útain.

14. A kik örülnek gonoszt cseleked-

vén, vígadnak a gonosz álnokságokon.
15. A kiknek ösvényeik görbék, és a kik az ő útaikban gonoszok.
16. Hogy megszabadítson téged a nem hozzád tartozó *asszonytól, az idegentől, a ki az ő beszédével † hizelkedik, * rész 7,5. † rész 5,3.
17. A ki elhagyja az ő ifjúságának férjét, és az ő Istenének szövetségéről elfelejtkezik;
18. Mert a halálra hanyatlik az ő háza, és az ő ösvényei az élet nélkül valókhoz.
19. Valakik mennek ahhoz, nem térnek meg, sem meg nem nyerhetik az életnek * útait. * 1 Kor. 6,9.10.
20. Hogy járj a jóknak útjokon, és az igazaknak ösvényeit kövessed.
21. Mert az igazak lakják * a földet, és a tökéletesek maradnak meg rajta. * Zsolt. 37,22.29.
22. A gonoszok pedig a földről * kivágattatnak, és a hitetlenül cselekedők kiszaggattatnak abból. * Jób 18,17—21.

Az istenfélelem és bölcseség áldása.

3. Fiam! az én tanításomról el ne felejtkezzél, és az én parancsolatimat * megőrizze a te elméd; * rész 1,8.9.
2. Mert napoknak hosszú * voltát, és sok esztendős életet, és békességet hoznak néked bőven. * 5 Móz. 8,1.30,16.
3. Az irgalmasság * és igazság ne hagyjanak el téged: kösd azokat † a te nyakadra, írd be azokat a te szívednek táblájára; * Máté 5,7.44—48. † 5 Móz. 6,7.8.
4. Így nyersz kedvességet és jó értelmet Istennek és embernek szemei előtt.
5. **Bizodalmad legyen az Úrban † teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál.** * Zsolt. 125,1.
6. **Minden te útaidban megismered őt; akkor ő igazgatja a te útaidat.**
7. Ne légy bölcs * a te magad † ítélete szerint; féld az Urat, és távozzál el a gonosztól. * 1 Kor. 4,7. † rész 26,12.
8. Egészség lesz *ez* a te testednek, és megújulás * a te csontaidnak. * Jób 21,24.
9. Tiszteld az Urat a te marhádból, a te egész * jövedelmed zsengéjéből. * Malak. 3,10.
10. Eképen megtelnek * a te csűreid elégséggel, és musttal áradnak el sajtód válúi. * 5 Móz. 28,1.8.
11. **Az Úrnak fenyítését fiam, ne útáld meg, se meg ne únd az * ő dorgálását.** * Zsid. 12,5—7.
12. **Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, és pedig mint az atya az ő fiát, a kit kedvel.**
13. Boldog ember, a ki megnyerte a bölcseséget, és az ember, a ki értelmet szerez.
14. Mert jobb ennek megszerzése az ezüstnek * megszerzésénél, és a kiásott aranynál ennek jövedelme. * rész 8,11. Jób 28,15—19.
15. Drágább a fényes kárbunkulusoknál, és minden te gyönyörűségeid nem hasonlíthatók hozzá.
16. Napoknak hosszúsága van jobbjában, baljában gazdagság és tisztesség.
17. Az ő útai gyönyörűséges útak, és minden ösvényei: békesség.
18. Életnek * fája ez azoknak, a kik megragadják, és a kik † megtartják boldogok! * vers 16. † Máté 7,21. Jak. 1,25.
19. Az Úr bölcseséggel * fundálta a földet, erősítette az eget értelemmel. * Zsolt. 136,5.6.
20. Az ő tudománya által fakadtak ki a mélységből *a vizek,* és a felhők csepegnek harmatot,
21. Fiam, ne távozzanak el a te szemeidtől, őrizd meg az igaz * *bölcseséget,* és a meggondolást! * Jób 28,28.
22. És lesznek *ezek* élet * a te lelkednek, és kedvesség a te nyakadnak. * vers 16.17.
23. Akkor bátorsággal járod a te útadat, és a te lábadat * meg nem ütöd. * Zsolt. 37,23.24.
24. Mikor lefekszel, nem * rettegsz; hanem lefekszel és gyönyörűséges lesz a te álmod. * Jób. 11,19.
25. Ne félj a hirtelen való * félelemtől, és a gznoszok pusztításától, ha eljő; * Zsolt. 91,5—9.
26. Mert az Úr lesz a te bizodalmad és megőrzi a te lábadat a fogságtól.
27. Ne fogd meg a * jótéteményt azoktól, a kiket illet, ha hatalmadban van annak megcselekedése. * rész 11,17.25,27. Préd. 11,2.
28. Ne mondd a te felebarátodnak: menj el, * azután térj meg, és holnap adok; holott nálad van, *a mit kér.* * Jak. 2,15—17.
29. Ne forralj a te felebarátod * ellen gonoszt, holott ő együtt ül bátorságosan te veled. * Zsolt. 15,1.3.
30. Ne háborogj egy emberrel is * ok nélkül, ha nem illetett gonoszszal téged. * Máté 5,38—40.
31. Ne irígykedjél * az erőszakos emberre, és néki semmi útát ne válaszd. * Zsolt. 71,1.
32. Mert útálja az Úr az engedetlent; és az igazakkal van az ő * titka. * Zsolt. 25,14.
33. Az Úrnak átka van a * gonosz-

nak házán; de az igazaknak lakhelyét
megáldja. * 5 Móz. 28, 15—68.
34. Ha kik csúfolók, ő * megcsúfolja azokat; a szelídeknek pedig ád
kedvességet. * Zsolt. 18, 27.
35. A bölcsek * tisztességet örökölnek; a bolondok pedig gyalázatot
aratnak. * Zsolt. 119, 6.

Atyai emlékeztetés a bölcseség tanításának követésére.

4. Halljátok meg, fiaim, atyátok erkölcsi tanítását, és figyelmezzetek az értelemnek megtudására.
2. Mert jó tanulságot adok néktek; az én tudományomat el ne hagyjátok.
3. Mert én atyámnak fia voltam, gyenge és egyetlenegy az én anyám előtt.
4. Tehát tanított engem, és mondá nékem: tartsa meg * az én beszédemet a te elméd, hogy megtartván az
én parancsolatimat, élj; * 1 Krón. 28, 9.
5. Szerezz bölcseséget, szerezz eszességet; ne felejtkezzél el, se el ne hajolj az én számnak beszéditől.
6. Ne hagyd el azt, és megtart téged; szeresd azt, és megőriz téged.
7. A bölcseség * kezdete *ez:* szerezz bölcseséget, és minden keresményedből szerezz értelmet. * rész 9, 10.
8. Magasztald fel azt, és felmagasztal téged; * tiszteltté tesz téged, ha hozzád öleled azt. * 2 Krón. 7, 17. 18.
9. Ád a te fejednek kedvességnek koszorúját; igen szép * ékes koronát ád néked. * rész 1, 9.
10. Hallgasd, fiam, és vedd be az én beszédimet; * így sokasulnak meg néked a te életednek esztendei.
* rész 3, 11. 16—18.
11. Bölcseségnek útára tanítottalak téged, vezettelek téged az igazságnak ösvényin.
12. Mikor jársz, semmi nem szorítja meg a te járásodat; és ha futsz, nem ütközöl meg.
13. Ragaszkodjál az erkölcsi tanításhoz, ne hagyd el; őrizd meg azt, mert az a te életed.
14. A hitetleneknek útjára * ne menj, se ne járj a gonoszok ösvényén.
* Zsolt. 1, 1—4.
15. Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tőle, és menj tovább.
16. Mert nem alhatnak azok, ha gonoszt nem cselekesznek: és kimegy szemükből az álom, ha *mást* romlásra nem juttatnak.
17. Mert az istentelenségnek étkét eszik, és * az erőszaktételnek borát
iszszák. * rész 1, 11—16. 31.
18. Az igazak ösvénye pedig olyan,
mint a hajnal * világossága, mely *minél tovább* halad, *annál* világosabb lesz, a teljes délig. * Jób 29, 3. Zsolt. 37, 6.
19. Az istentelenek útja pedig olyan, mint a * homály, nem tudják miben
ütköznek meg. * Ésa. 59, 10—12.
20. Fiam, az én szavaimra figyelmezz, az én beszédimre hajtsad füledet.
21. Ne távozzanak el a te szemeidtől, tartsd meg ezeket a te elmédben.
22. Mert életök * ezek azoknak, a kik megnyerik, és egész testöknek egészség. * rész 3, 18. Zsolt. 19, 8.
23. Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból * indul ki *minden* élet. * Máté 15, 19.
24. Vesd el tőled a száj hamisságát, és az ajkak * álnokságát távoztasd el
magadtól. * Zsolt. 34, 13—15.
25. A te szemeid előre * nézzenek, és szemöldökid egyenest magad elé
irányuljanak. * Zsolt. 101, 6.
26. Egyengesd el lábaid ösvényit, s minden te útaid állhatatosak legyenek.
27. Ne térj jobbra, * se balra, fordítsd el a te lábadat a gonosztól.
* 5 Móz. 5, 32.

Erkölcstelen élettől való óvás.

5. Fiam! az én bölcseségemre figyelmezz; az én értelmemre hajtsd a te füledet,
2. Hogy megtartsd a meggondolást, és a tudományt a te ajakid megőrizzék.
3. Mert színmézet csepeg * az idegen asszony ajka, és símább az olajnál
az ő ínye. * rész 2, 16.
4. De annak vége keserű, mint az üröm, éles, mint a kétélű tőr.
5. Az ő lábai a halálra mennek, az ő léptei a sírba törekszenek.
6. Az életnek útát hogy ne követhesse, ösvényei változókká lettek, a nélkül, hogy ő eszébe venné.
7. Most azért, fiaim, hallgassatok engem, és ne távozzatok el számnak beszéditől!
8. Távoztasd el attól útadat, és ne közelgess házának ajtajához,
9. Hogy másoknak ne add a te ékességedet, és esztendeidet a * kegyetlennek; * rész 6, 32. 33.
10. Hogy ne az idegenek teljenek be a te marháiddal, és a te keresményed más házába ne *jusson*.
11. Hogy nyögnöd kelljen *élet*ed végén, a mikor megemésztetik a te húsod és a te tested,
12. És azt kelljen mondanod: miképen gyűlöltem az erkölcsi tanítást, és a fenyítéket útálta az én elmém,

13. És nem hallgattam az én vezetőim szavát, és az én tanítóimhoz nem hajtottam fülemet!
14. Kevés híja volt, hogy minden gonoszságba nem merültem a gyülekezetnek és községnek közepette!
15. Igyál vizet a te kútadból, és a te forrásod közepiből folyóvizet.
16. Kifolyjanak-é a te forrásid, az utczákra a te vized folyásai?
17. Egyedül tieid legyenek, és nem az idegenekéi veled.
18. Legyen a te forrásod áldott, és örvendezz a te ifjúságod feleségének.
19. A szerelmes szarvas, és kedves zerge; az ő emlői elégítsenek meg téged minden időben, az ő szerelmében gyönyörködjél szüntelen.
20. És miért bujdosnál, fiam, az idegen után, és ölelnéd keblét az idegennek?
21. Mert az Úrnak szemei előtt vannak mindenkinek * útai, és minden ösvényeit ő † rendeli.
* Jób 31,4.34,21.22. † Jer.16,18.
22. A maga álnokságai * fogják meg az istentelent, és a saját bűnének köteleivel kötöztetik meg.
* Zsolt.7,16.17.34,22.
23. Ő meghal fenyíték híján, és bolondságának sokasága miatt támolyog.

Kezességtől való óvás.

6. Fiam! ha kezes lettél a te barátodért, *és* kezedet adván, kötelezted magadat másért:
2. Szádnak beszédei által estél tőrbe, megfogattattál a te szádnak beszédivel.
3. Ezt míveld azért fiam, és mentsd ki magadat, mert a te felebarátodnak kezébe jutottál; eredj, alázd meg magadat, és kényszerítsd felebarátodat.
4. Még álmot se engedj szemeidnek, se szunnyadást szemöldökidnek,
5. Szabadítsd ki magadat, mint a zerge a *vadász* kezéből, és mint a madár a madarásznak kezéből.

Restségtől való óvás.

6. Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ő útait, és légy bölcs!
7. A kinek nincs vezére, igazgatója, vagy ura,
8. Nyárban szerzi meg az ő kenyerét, aratáskor gyűjti eledelét.
9. Oh te rest, meddig fekszel? mikor kelsz fel a te álmodból?
10. Még egy kis álom, még egy kis szunnyadás, * még egy kis kéz-összefonás, hogy pihenjek;
* rész 24,33.34. Préd.4,5.6.
11. Így jő el, * mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szűkölködésed, mint a paizsos férfiú! * rész 24,34.

Álnokságtól való óvás.

12. Haszontalan ember, hamis férfiú, a ki álnok szájjal jár,
13. A ki hunyorgat * szemeivel; lábaival is szól, és ujjaival jelt ád.
* Zsolt.35,19.
14. Álnokság van az ő szívében, gonoszt forral minden időben, háborúságot indít.
15. Annakokáért hirtelen eljő az ő nyomorúsága, gyorsan megrontatik, s nem lesz gyógyulása.
16. E hat dolgot gyűlöli az Úr, és hét dolog útálat az ő lelkének:
17. A kevély szemek, a hazug nyelv, és az ártatlan vért ontó kezek,
18. Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak,
19. A hazugsághelehelő hamis tanú, és a ki szerez háborúságokat az atyafiak között!

Házasságtöréstől való óvás.

20. Őrizd meg, fiam, atyád * parancsolatját, és anyád tanítását el ne hagyd.
* rész 1,8.
21. Kösd azokat szívedre * mindenkor, fűzd a nyakadba. * rész 3,3.23.24.
22. Valahová mégysz, vezérel téged, mikor aluszol, őriz téged, mikor felserkensz, beszélget te veled.
23. Mert szövétnek * a parancsolat, és a tudomány világosság, és életnek úta a tanító-feddések. * Zsolt.19,9.
24. Hogy a gonosz asszonytól téged megőrizzenek, az idegen asszony nyelvének hizelkedésétől.
25. Ne kivánd az * ő szépségét szivedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel; * Máté 5,28.
26. Mert a parázna asszony miatt *jut az ember* egy darab kenyérre, és *más* férfi felesége drága életet vadász!
27. Vehet-é valaki tüzet az ő kebelébe, hogy ruhái meg ne égnének?
28. Vagy járhat-é valaki elevenszénen, hogy lábai meg ne égnének?
29. Így van, valaki bemegy felebarátjának feleségéhez, nem * marad büntetlen, valaki illeti azt! * Jób 31,11.12.
30. Nem útálják meg a lopót, ha lop az ő kivánságának betöltésére, mikor éhezik;
31. És ha rajta kapatik, * hétannyit kell adnia, az ő házának minden marháját érette adhatja; * 2 Móz.22,1.4.
32. A ki pedig asszonynyal paráználkodik, * bolond; a ki magát el akarja veszteni, az cselekszi ezt!
* 2 Sám.13,13.
33. Vereséget és gyalázatot nyer, és az ő gyalázatja el nem töröltetik.

34. Mert a féltékenység a férfiú haragja, és nem cselekszik kegyelmességgel a bosszúállásnak napján.

35. Nem gondol semmi váltsággal, nem nyugszik meg rajta, még ha nagy sok ajándékot adsz is néki.

A paráznaságra való csábításnak és szomorú következményének leírása.

7. Fiam, tartsd meg az én beszédeimet, és az én parancsolatimat rejtsd el magadnál.

2. Az én parancsolatimat tartsd meg, és * élsz; és az én tanításomat mint a szemed fényét. * rész 4,4. 3 Móz. 18,5.

3. Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat szíved táblájára.

4. Mondd ezt a bölcseségnek: Én néném vagy te; és az eszességet ismerősödnek nevezd,

5. Hogy megőrizzen téged a nem hozzád tartozó asszonytól, és az ő * beszédivel hizelkedő idegentől. * rész 5,3.4.

6. Mert házam ablakán, a rács mögül néztem,

7. És láték a bolondok között, eszembe vevék a fiak között egy * bolond ifjat, * rész 6,32.

8. A ki az utczán jár, annak szeglete mellett, a házához * menő úton lépeget, * Jób 31,9.

9. Alkonyatkor, nap estjén, és setét éjfélben.

10. És ímé, egy asszony eleibe jő, paráznának öltözetében, álnok az ő elméjében.

11. Mely * csélcsap és vakmerő, a kinek házában nem maradhatnak meg az ő lábai. * rész 5,3.

12. Néha az utczán, néha a tereken van, és minden szegletnél leselkedik.

13. És megragadá őt és megcsókolá őt, és szemtelenségre vetemedvén, monda néki:

14. Hálaáldozattal tartoztam, ma adtam meg fogadásimat.

15. Azért jövék ki elődbe, szorgalmatosan keresni a te orczádat, és reád találtam!

16. Paplanokkal megvetettem nyoszolyámat, égyiptomi * szövésű szőnyegekkel. * rész 21,22.

17. Beillatoztam ágyamat mirhával, áloessel és fahéjjal.

18. No foglaljuk magunkat bőségesen mind virradtig a szeretetben; vígadjunk szerelmeskedésekkel.

19. Mert nincs otthon a férjem, elment messze útra.

20. Egy erszény pénzt vőn kezéhez; holdtöltére jő haza.

21. *És* elhiteté őt az ő mesterkedéseinek sokaságával, ajkainak * hizelkedésével elragadá őt. * rész 5,3.

22. Utána megy; mint az ökör a vágóhídra, és mint a bolond, egyszer csak fenyítő békóba;

23. Mígnem átjárja a nyíl az ő máját. Miképen siet a madár a tőrre, és nem tudja, hogy az az ő élete ellen van.

24. Annakokáért most, fiaim, hallgassatok engem, és figyelmezzetek az én számnak beszédeire.

25. Ne hajoljon annak útaira a te elméd, és ne tévelyegj annak ösvényin.

26. Mert sok sebesültet elejtett, és sokan vannak, a kik attól megölettek.

27. Sírba vívő út az ő háza, a mely levisz a halálnak hajlékába.

Hívogatása és ígérete a bölcseségnek, mely öröktől fogva Istennél van.

8. Avagy a bölcseség * nem kiált-é, és az értelem nem bocsátja-é ki az ő szavát? * rész 1,20.21.

2. A magas helyeknek tetein az úton, sok ösvény összetalálkozásánál áll meg.

3. A kapuk mellett a városnak bemenetelin, az ajtók bemeneteliné l zeng.

4. Tinéktek kiáltok, férfiak; és az én szóm az emberek fiaihoz *van!*

5. Értsétek meg ti együgyűek az eszességet, és ti balgatagok vegyétek eszetekbe az értelmet.

6. Halljátok meg; mert jeles dolgokat szólok, és az én számnak felnyitása igazság.

7. Mert igazságot mond ki az én ínyem, és útálat az én ajkaimnak a gonoszság.

8. Igaz az én számnak minden beszéde, semmi sincs ezekben hamis, vagy elfordult dolog.

9. Mind egyenesek az értelmesnek, és igazak azoknak, kik megnyerték a tudományt.

10. Vegyétek az én tanításomat, és nem a pénzt; és a tudományt inkább, mint a választott aranyat.

11. Mert jobb a bölcseség * a drágagyöngyöknél; és semmi gyönyörűségek ehhez egyenlők nem lehetnek. * rész 3,14—16. Jób 28,15—19.

12. Én bölcseség lakozom az eszességben, és a megfontolás tudományát megnyerem.

13. Az Úrnak félelme * a gonosznak gyűlölése; a kevélységet és felfuvalkodást és a gonosz útat, és az álnok szájat gyűlölöm. * Jób 28,28.

14. Enyém a tanács és a valóság, én vagyok az eszesség, enyém az erő.

15. Én általam uralkodnak a királyok, és az uralkodók végeznek igazságot.

16. Én általam viselnek a fejedelmek

fejedelemséget, és a nemesek, a föld-
nek minden birái.
17. Én az engem szeretőket szeretem,
és a kik engem szorgalmasan * keres-
nek, megtalálnak. * vers 12.
18. Gazdagság * és tisztesség van ná-
lam, megmaradandó jó és igazság.
* rész 3,16.
19. Jobb az én gyümölcsöm a tiszta
aranynál és színaranynál, és az én
hasznom a válogatott ezüstnél.
20. Az igazságnak útán járok, és az
igazság ösvényének közepén.
21. Hogy az engem szeretőknek va-
lami valóságost adjak örökségül, * és
erszényeiket megtöltsem. * vers 18.
22. Az Úr az ő útának kezdetéül szer-
zett engem ; az ő munkái * előtt régen.
* 1 Móz. 1,1.
23. Örök időktől fogva felkenettem,
kezdettől, a föld kezdetétől fogva.
24. Még mikor semmi mélységek nem
voltak, születtem * vala ; még mikor
semmi források, vízzel teljesek nem
voltak. * vers 22.23.
25. Minekelőtte a hegyek leülepedtek
volna, a halmoknak előtte születtem.
26. Mikor még nem csinálta vala * a
földet és a mezőket, és a világ porá-
nak kezdetét. * Jób 28,20—27.
27. Mikor készíté az eget, ott valék ;
mikor felveté a mélységek színén a
kerekséget ;
28. Mikor megerősíté a felhőket ott
fenn, mikor erősekké lőnek a mély-
ségeknek forrásai ;
29. Mikor felveté a tengernek határit,
hogy a vizek át ne * hágják az ő paran-
csolatját, mikor megállapítá e földnek
fundamentomait : * Zsolt. 104,9.
30. Mellette valék * mint kézmíves,
és gyönyörűsége valék mindennap,
játszva ő előtte minden időben.
* vers 22.
31. Játszva az ő földének kerekségén,
és gyönyörűségem *et lelve* az emberek-
nek fiaiban.
32. És most fiaim, hallgassatok enge-
met, és boldogok, * a kik az én útai-
mat megtartják. * Zsolt. 119,1.2.
33. Hallgassátok a tudományt és le-
gyetek bölcsek, és magatokat el ne
vonjátok !
34. Boldog ember, a ki hallgat * en-
gem, az † én ajtóm előtt virrasztván
minden nap, az én ajtóim félfáit őriz-
vén. * vers 11—18. † Zsolt. 84,11.
35. Mert a ki megnyer engem, nyert
életet, * és szerzett az Úrtól jóakaratot.
* rész 3,16—18.
36. De a ki vétkezik ellenem, erő-
szakot cselekszik az ő lelkén ; min-
den, valaki engem gyűlöl, szereti * a
halált ! * rész 3,35.

A bölcseség barátságos hívása.

9. Bölcseség megépítette az ő házát,
annak hét oszlopát kivágván.
2. Megölte vágnivalóit, kitöltötte bo-
rát, asztalát is elkészítette.
3. Elbocsátá az ő leányit, * hivogat a vá-
ros magas helyeinek tetein. * rész 8,1.2.
4. Ki tudatlan? térjen ide ; az érte-
lem nélkül valónak *ezt* mondja :
5. Jőjjetek, éljetek az én étkemmel,
és igyatok a borból, melyet töltöttem.
6. Hagyjátok el a bolondokat, hogy
éljetek, járjatok az eszességnek útán.
7. A ki tanítja a csúfolót, * nyer ma-
gának szidalmat : és a ki feddi a lat-
rot, szégyenére lesz. * rész 14,7. Máté 7,6.
8. Ne fedd meg a csúfolót, hogy ne
gyűlöljön téged ; fedd meg a bölcset,
és * szeret téged. * Zsolt. 141,5.
9. Adj a bölcsnek, és még bölcsebb
lesz ; tanítsd az igazat, és öregbíti a
tanulságot.
10. A bölcseségnek kezdete az * Úrnak
félelme ; és a Szentnek ismerete az
eszesség. * Jób 28,28.
11. Mert én általam sokasulnak meg
a te * napjaid, és meghosszabbítják né-
ked életednek esztendeit.
* rész 3,18. 10,27.
12. Ha bölcs vagy, bölcs vagy te ma-
gadnak ; ha pedig csúfoló vagy, ma-
gad vallod kárát.
13. Balgaság asszony * fecsegő, bo-
lond és semmit nem tud, * rész 7,11—18.
14. És leült az ő házának * ajtajába,
székre a városnak magas helyein.
* rész 7,12.
15. Hogy hívja az útonjárókat, a kik
egyenesen mennek útjokon.
16. Ki együgyű? térjen ide, és vala-
ki esztelen, annak *ezt* mondja :
17. A lopott víz édes, és a titkon va-
ló étel gyönyörűséges !
18. És az nem tudja, hogy ott élet
nélkül valók vannak ; és a pokol mé-
lyébe esnek az ő hivatalosai !

Az igazság áldása, a bűn átka.

10. Salamon bölcs mondásai.
A bölcs fiú * örvendezteti az
ő atyját ; a bolond fiú pedig szomo-
rúsága az ő anyjának. * rész 15,20.
2. Nem használnak a gonoszság kin-
csei ; * az igazság pedig † megszaba-
dít a haláltól. * rész 13,11.21,6. † vers 27.
3. Az Úr nem hagyja éhezni * az
igaznak lelkét ; az istenteleneknek ki-
vánságát pedig elveti. * Zsolt. 37,25.26.
4. Szegénynyé lesz, a ki cselekszik
rest kézzel : a gyors munkások keze
pedig meggazdagít.
5. Gyűjt nyárban az eszes fiú ; álom-
ba merül az aratás idején a megszé-
gyenítő fiú.

6. Áldások vannak az igaznak fején; az istentelenek szája pedig erőszaktételt fed be.
7. Az igaznak emlékezete * áldott; a hamisaknak neve pedig megrothad.
* Zsolt.112,6.
8. A bölcs elméjű beveszi a parancsolatokat; a bolond ajkú pedig elveszti magát.
9. A ki tökéletességben jár, bátorsággal jár; a ki pedig elferdíti az ő útát, kiismertetik.
10. A ki szemmel hunyorgat, bántást szerez; és a bolond ajkú elesik.
11. Életnek kútfeje az igaznak*szája; az istenteleneknek szája pedig erőszaktételt fedez el. * rész 13,14.
12. A gyűlölség szerez versengést; minden vétket pedig elfedez a * szeretet. * 1 Pét.4,8. 1 Kor.13,4—7.
13. Az eszesek ajkain bölcseség találtatik; a * vessző pedig a bolond hátának *való*. * rész 26,3.
14. A bölcsek tudományt rejtegetnek; a bolondnak szája pedig*közeli romlás. * vers 8. rész 18,7.
15. A gazdagnak marhája az ő megerősített * városa; a szűkölködőknek romlása az ő szegénységök.
* rész 18,11. Zsid.49,7.
16. Az igaznak keresménye életre, az istentelennek jövedelme bűnre van.
17. A bölcseség megőrizőnek útja életre van; a fenyítéket elhagyó pedig tévelyeg
18. A ki elfedezi a gyűlölséget, hazug ajkú az; és a ki szól gyalázatot, bolond az.
19. A sok beszédben * elmaradhatatlan a vétek; a ki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes. * Préd.5,3.
20. Választott ezüst az * igaznak nyelve; a gonoszok elméje kevés érő.
* Zsolt.141,5.
21. Az igaznak ajkai sokakat legeltetnek; a bolondok pedig esztelenségökben halnak * meg.
* rész 11,3. 13,6.
22. Az Úrnak áldása, az gazdagít meg, és azzal *semmi* nem szerez bántást.
23. Miképen játék a bolondnak bűnt cselekedni, azonképen az eszes férfiúnak bölcsen * *cselekedni*.
* rész 11,23. Zsolt.37,30.31.
24. A mitől retteg az istentelen, az esik ő rajta; a mit pedig kivánnak az igazak, meg * lesz. * Zsolt.145,19.
25. A mint a forgószél ráfuvall, már oda van az istentelen; az igaznak pedig örökké való fundamentoma van.
26. Minémű az eczet a fogaknak és a füst a szemeknek, olyan a rest azoknak, a kik azt elküldötték.
27. Az Úrnak félelme * hosszabbítja meg a napokat; az istenteleneknek pedig esztendeik † megrövidülnek.
* rész 9,11. † Jób 15,32—34. Zsolt.55,24.
28. Az igazaknak reménysége öröm; az istenteleneknek várakozása * pedig elvész. * Jób 18,14.
29. Erősség a tökéletesnek az Úrnak úta; de romlás a hamisság cselekedőinek.
30. Az igaz soha meg nem mozdul; de az istentelenek nem lakják a*földet. * Zsolt.37,22.
31. Az igaznak szája bőségesen szól bölcseséget; a gonoszság nyelve pedig kivágatik.
32. Az igaznak ajkai azt tudják, a mi kedves; az istenteleneknek szája pedig a*gonoszságot. * Róm.2,6—11.

A kegyes ember szerencséje, a gonosznak szerencsétlensége.

11. Az álnok * font útálatos az Úrnál; az igaz mérték pedig kedves néki. * 5 Móz.25,13—16.
2. Kevélység * jő: gyalázat jő; az alázatosoknál pedig bölcseség van.
* rész 18,12.
3. Az igazakat tökéletességök vezeti; de * a hitetleneket gonoszságuk elpusztítja. * rész 15,33. 18,12.
4. Nem használ a vagyon a * haragnak idején; az igazság pedig kiragad a halálból. * Sef.1,18. Ezék.7,19.
5. A tökéletesnek igazsága igazgatja az ő útát; de önnön istentelenségében esik el az istentelen.
6. Az igazaknak igazságok * megszabadítja őket; de az ő kivánságokban fogatnak meg † a hitetlenek.
* Zsolt.18,20—25. † rész 13,6.
7. Mikor meghal az istentelen ember, elvész az ő reménysége; a bűnösök várakozása is elvész.
8. Az igaz a nyomorúságból megszabadul; az istentelen ő * helyette beesik abba. * rész 21,18.
9. Szájával rontja meg a képmutató felebarátját; de az igazak a tudomány által megszabadulnak.
10. Az igazak javán örül a város; és mikor elvesznek az istentelenek, örvendezés * van. * Zsolt.42,8.9.
11. Az igazaknak áldása által emelkedik a város; az istentelenek szája által pedig megromol.
12. Megútálja felebarátját a bolond; az eszes férfiú pedig hallgat.
13. A rágalmazó * megjelenti a titkot; de a hűséges lelkű elfedezi a dolgot. * rész 20,19.
14. A hol nincs vezetés, elvész a nép; a megmaradás pedig a sok * tanácsos által van. * rész 15,22.

15. Teljességgel megrontatik, a ki
kezes lesz idegenért; a ki pedig gyű-
löli a kezességet, bátorságos lesz.
16. A kedves asszony megtartja a
tiszteletet, a hatalmaskodók pedig
megtartják a gazdagságot.
17. Ő magával tesz jól a kegyes fér-
fiú; * a kegyetlen pedig öntestének
okoz fájdalmat. * vers 25.37. rész 3,27.
18. Az istentelen munkál álnok ke-
resményt; az igazságszerzőnek pedig
jutalma * valóságos. * vers 19.
19. A ki őszinte az igazságban,* az
életére —, a ki pedig a gonoszt kö-
veti, az vesztére *míveli azt.* * Gal.6,8.
20. Útálatosok az Úrnál az * álnok
szívűek; kedvesek pedig ő nála, a
kik az ő útjokban tökéletesek.
* Zsolt.5,5—7.
21. Kézadással *erősítem*, hogy nem
marad büntetlen a gonosz; az iga-
zaknak pedig magva megszabadul.
22. *Mint* a disznó orrában az arany-
perecz, *olyan* a szép asszony, a kinek
nincs okossága.
23. Az igazaknak kivánsága * csak
jó, az istentelenek várakozása pedig
harag. * rész 10,23.
24. Van olyan, a ki bőven adakozik,
és * annál inkább gazdagodik; és a
ki megtartóztatja a járandóságot, de
ugyan szűkölködik. * Zsolt.112,1.9.
25. A mással jóltevő ember * meg-
kövéredik; és a ki mást felüdít, ma-
ga is üdül. * vers 17.
26. A ki búzáját visszatartja, * átkoz-
za azt a nép; annak † fején pedig,
a ki eladja, áldás *van.*
* vers 17. † 5 Móz.14,28.29.
27. A ki jóra igyekezik, jóakaratot
szerez: a ki pedig gonoszt keres, ő
magára * jő az. * Zsolt.57,7.
28. A ki bízik az ő * gazdagságában,
elesik; de mint a fa ága, az † igazak
kivirágoznak.
* Jób 8,20. Jak.5,1—3. † Zsolt.1,1—3.92,13.
29. A ki megháborítja az ő házát, an-
nak öröksége szél lesz; és a bolond
szolgája a bölcs elméjűnek.
30. Az igaznak gyümölcse életnek fá-
ja; és lelkeket nyer meg a bölcs.
31. Ímé, az igaz e földön megnyeri ju-
talmát; * mennyivel inkább az istente-
len és a bűnös! * 1 Pét.4,17.18.

A bölcsnek és bolondnak magaviselete.

32. A ki * szereti a dorgálást, szereti a
tudományt; a ki pedig gyűlöli a fenyí-
téket, oktalan az.
* rész 3,11.12. Zsid.15,5—7.

12. A jó ember jóakaratot nyer az
Úrtól; de a gonosz embert
kárhoztatja ő.
2. Nem erősül meg ember * az isten-
telenséggel; az igazaknak pedig gyö-
kerök † ki nem mozdul.
* Jób 18,5—20. † Jób 8,16.17.
3. A derék asszony * koronája az ő
férjének; de mint az ő csontjaiban való
rothadás, *olyan* a megszégyenítő.
* rész 31,10—29.
4. Az igazaknak gondolatjaik igazak;
az istentelenek tanácsa csalás.
5. Az istenteleneknek beszédei lesel-
kednek * a vér után; az igazaknak
pedig szája megszabadítja azokat.
* rész 1,11.
6. Leomlanak az istentelenek, és oda
lesznek; az igazak háza pedig megáll.
7. Az ő értelme szerint dicsértetik
a férfiú; de az elfordult elméjű útá-
latos lesz.
8. Jobb, a kit kevésre * tartanak, és
szolgája van, mint a ki magát felma-
gasztalja, és szűk kenyerű.
* 1 Sám.18,23.
9. Az igaz az ő barmának * érzését *is*
ismeri, az istentelenek szíve pedig ke-
gyetlen. * 5 Móz.25,4.
10. A ki míveli az ő földét, * megelége-
dik eledellel; a ki pedig követ hiába-
valókat, bolond az. * rész 28,19.
11. Kivánja az istentelen a gonoszok
prédáját; de az igaznak gyökere ád
gyümölcsöt.
12. Az ajkaknak vétkében gonosz tőr
van,* de kimenekedik a nyomorúság-
ból az igaz. * Zsolt.41,7.52,4.
13. Az ő szájának * gyümölcséből elé-
gedik meg a férfi jóval; és az ő csele-
kedetének fizetését veszi az ember ön-
magának. * rész 13,3. Zsolt.34,13—16.
14. A bolondnak úta helyes az ő szeme
előtt; de a ki tanácscsal él, bölcs az.
15. A bolondnak haragja azon napon
megismertetik; elfedezi pedig a szi-
dalmat az eszes ember.
16. A ki igazán szól, megjelenti * az
igazságot, a hamis bizonyság pedig
az álnokságot. * rész 14,5.
17. Van olyan, a ki beszél hasonlókat
a tőrszúrásokhoz; * de a bölcseknek
nyelve orvosság. * vers 12. Zsolt.52,4.
18. Az igazmondó ajak megáll mind
örökké; a hazugságnak pedig nyel-
ve egy szempillantásig.
19. Álnokság van a gonosz gondolók-
nak * szívében; a békességnek taná-
csosiban pedig vígasság. * vers 5.
20. Nem vettetik az igaz semmi bán-
tásba; az istentelenek pedig teljesek
nyavalyával.
21. Útálatosok az Úrnál a csalárd be-
szédek; a kik pedig cselekesznek hű-
ségesen, kedvesek ő nála.
22. Az eszes ember elfedezi a tudo-
mányt; a bolondok elméje pedig ki-
kiáltja a * bolondságot. * rész 15,2.

23. A gyorsaknak keze uralkodik; a rest * pedig adófizető lesz. * rész 19,15.
24. A férfiúnak elméjében való gyötrelem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.
25. Útba igazítja az ő felebarátját az igaz; de az istentelenek útja eltévelyíti őket.
26. Nem süti meg a * rest, a mit vadászásával fogott; de drága marhája az embernek serénysége. * rész 19,15.
27. Az igazságnak útjában van élet; és az ő ösvényének úta halhatatlanság.

A bölcs és bolond magaviselet folytatólagos leírása.

13. A bölcs fiú *enged* atyja intésének; de a csúfoló * semmi dorgálásnak helyt nem ád. * rész 15,5.
2. A férfi az ő szájának gyümölcséből él * jóval; a hitetlenek lelke pedig bosszúságtétellel. * rész 12,13.
3. A ki megőrzi az ő száját, megtartja önmagát; a ki felnyitja száját, romlása az annak.
4. Kivánsággal felindul, de hiába, a restnek lelke; a gyorsak * lelke pedig megkövéredik. * rész 12,23.
5. A hamis dolgot gyűlöli az * igaz; az istentelen pedig gyűlölségessé tesz és megszégyenít. * Zsolt. 101,3—8.
6. Az igazság megőrzi azt, a ki útjában tökéletes; az istentelenség * pedig elveszíti a bűnöst. * Zsolt. 34,22.
7. Van, a ki hányja gazdagságát, holott semmije sincsen; viszont tetteti magát szegénynek, holott sok marhája van.
8. Az ember életének váltsága lehet az ő gazdagsága; a szegény pedig nem hallja a fenyegetést.
9. Az igazak * világossága vígassággal ég; de az istenteleneknek † szövétneke kialszik. * Zsolt. 112,4. † Jób 18,5.6.21,17.
10. Csak háborúság lesz a kevélységből: azoknál * pedig, a kik a tanácsot beveszik, bölcseség van. * rész 11,14.
11. A hiábavalóságból keresett marha megkisebbül; * a ki pedig kezével gyűjt, megőregbíti *azt*. * rész 10,2.20,2.
12. A halogatott reménység beteggé teszi a szívet; de a megadatott kivánság életnek * fája. * vers 19.
13. Az igének megútálója megrontatik; a ki pedig féli a parancsolatot, jutalmát veszi.
14. A bölcsnek tanítása * életnek kútfeje, † a halál tőrének eltávoztatására. * rész 10,11.16,22. † rész 14,27.
15. Jó értelem ád kedvességet; a hitetleneknek pedig útja kemény.
16. Minden eszes cselekszik bölcseséggel; a bolond pedig kijelenti az ő * bolondságát. * rész 12,22.
17. Az istentelen követ bajba esik; a hívséges követ pedig * gyógyulás. * rész 25,13.
18. Szegénység és gyalázat lesz azon, a ki a fenyítéktől magát elvonja; a ki pedig megfogadja a dorgálást, tiszteltetik.
19. A megnyert kivánság * gyönyörűséges a léleknek, és útálatosság a bolondoknak eltávozniok a gonosztól. * vers 12.
20. A ki jár a bölcsekkel, bölcs lesz; a ki pedig magát társul adja a bolondokhoz, megromol.
21. A bűnösöket követi a gonosz; az igazaknak pedig jóval fizet *Isten*.
22. A jó örökséget hágy unokáinak; a bűnösnek marhái pedig eltétetnek az igaz * számára. * Jób 27,17.
23. Bő étele lesz a szegényeknek az új törésen; * de van olyan, a ki igazságtalansága által vész el. * rész 12,23.
24. A ki megtartóztatja az ő vesszejét, gyűlöli az ő fiát; a ki pedig szereti azt, megkeresi őt * fenyítékkel. * rész 22,15.23,13.
25. Az igaz eszik az ő kivánságának megelégedéséig; az * istentelenek hasa pedig szűkölködik. Zsolt. 34,10.

Az emberi életbe vágó igaz bölcseség dicsérete.

14. A bölcs asszony * építi a maga házát; a bolond pedig önkezével rontja el azt. * rész 31,10—31.
2. A ki igazán jár, féli az * Urat; a ki pedig elfordult az ő útaiban, megútálja őt. * Jób 12,4.
3. A bolondnak szájában van kevélységnek pálczája; a bölcseknek pedig beszéde megtartja őket.
4. Mikor nincsenek ökrök: tiszta a jászol; a gabonának bősége pedig az ökörnek erejétől van.
5. A hűséges tanú * nem hazud; a hamis tanú pedig hazugságot bocsát szájából. * rész 22,16. 2 Móz. 23,1.
6. A csúfoló keresi a bölcseséget, és nincs; a tudomány pedig az eszesnek könnyű.
7. Menj el a bolond férfiú * elől; és nem ismerted meg a tudománynak beszédét. * rész 9,7.23,9.
8. Az eszesnek bölcsesége az ő útának megértése; a bolondoknak pedig bolondsága csalás.
9. A bolondokat megcsúfolja a bűnért való áldozat; az igazak között pedig jóakarat van.
10. A szív tudja az ő lelke keserűségét; és az ő örömében az idegen nem részes.

11. Az istenteleneknek háza elvész;
de az igazaknak sátora megvirágzik.
12. Van olyan út, *mely* helyesnek lát-
szik * az ember előtt, és vége a ha-
lálra menő út. * rész 16,25.
13. Nevetés közben is fáj a szív; és
végre az öröm * fordul szomorúságra.
* Luk. 6,25.
14. Az ő útaiból * elégszik meg az el-
fordult elméjű; önmagából pedig a
jó férfiú. * rész 1,31.32.
15. Az együgyű hisz minden dolog-
nak; az eszes pedig a maga járására
vigyáz.
16. A bölcs félvén, * eltávozik a go-
nosztól; a bolond pedig dühöngő és
elbizakodott. * Zsolt. 17,4.119,120.
17. A hirtelen haragú bolondságot
cselekszik, és a cselszövő férfi gyűlöl-
séges lesz.
18. Bírják az esztelenek a bolondsá-
got örökség szerint; az eszesek pe-
dig fonják a * tudománynak koszorú-
ját. * vers 24.
19. Meghajtják magokat a gonoszok
a jók * előtt, és a hamisak az igaz-
nak kapujánál. * Zsolt. 18,45. Jób 20,10.
20. Még az ő felebarátjánál is útá-
latos a * szegény; a gazdagnak pe-
dig sok a barátja. * rész 19,7.
21. A ki megútálja az ő felebarátját,
vétkezik; a ki pedig a szegényekkel
kegyelmességet * cselekszik, † boldog
az! * Jób 31,16—20. † Máté 25,34—40.
22. Nemde tévelygenek, a kik go-
noszt szereznek? kegyelmesség pe-
dig és igazság a jó * szerzőknek.
* Luk. 6,38.
23. Minden munkából nyereség lesz;
de az ajkaknak beszédéből csak szű-
kölködés.
24. A bölcseknek ékességök az ő gaz-
dagságuk; a tudatlanok bolondsága
pedig csak bolondság.
25. Lelkeket szabadít meg az igaz
bizonyság; hazugságokat szól pedig
az álnok.
26. Az Úrnak félelmében erős a bi-
zodalom, és az ő fiainak lesz * me-
nedéke. * rész 18,10.
27. Az Úrnak félelme az életnek kút-
feje, * a halál tőrének eltávoztatására.
* rész 13,14.
28. A nép sokasága a király dicső-
sége; a nép elfogyása pedig az ural-
kodó romlása.
29. A haragra késedelmes bővelke-
dik értelemmel; a ki pedig elméjé-
ben hirtelenkedő, bolondságot sze-
rez az.
30. A szelíd szív a testnek élete; az
irígység pedig a csontoknak rotha-
dása.
31. A ki elnyomja a szegényt, * gya-
lázattal illeti annak teremtőjét; az
pedig tiszteli, † a ki könyörül a szű-
kölködőn.
* rész 17,5. † Máté 10,40.25,40. Zsid. 6,10.
32. Az ő nyavalyájába ejti magát az
istentelen; az igaznak pedig halála
idején is * reménysége van.
* Zsolt. 5,7.34,20.
33. Az eszesnek elméjében nyugszik
a bölcseség; a mi pedig a tudatla-
nokban *van,* magát *hamar* * megis-
merteti. * rész 13,16.29,11.
34. **Az igazság felmagasztalja a nem-
zetet; a bűn pedig gyalázatára van a
népeknek.**
35. A királynak jóakaratja van az
eszes szolgához; haragja pedig a meg-
szégyenítőhöz.

*Bölcseség üdvre vezet, bolondság csak kár-
hozatot hoz.*

15. Az engedelmes felelet elfor-
dítja a harag felgerjedését;
a megbántó beszéd pedig * támaszt
haragot. * 1 Kir. 12,13.16.19.
2. A bölcsek nyelve beszél jó tudo-
mányt: a tudatlanoknak száján * pe-
dig bolondság buzog ki. * rész 13,16.
3. Minden helyeken *vannak* az Úr-
nak szemei, * nézvén a jókat és go-
noszokat. * rész 5,21. Jer. 16,17.
4. A nyelv szelídsége * életnek fája;
az abban való hamisság pedig a lé-
leknek gyötrelme. * rész 13,14.
5. A bolond * megútálja az ő atyjá-
nak tanítását; a ki pedig megbecsüli
a dorgálást, igen eszes. * vers 10.
6. Az igaznak házában nagy kincs
van; az istentelennek jövedelmében
pedig * háborúság. * Jak. 5,1—4.
7. A bölcseknek ajkaik hintegetnek
tudományt; a bolondoknak * pedig
elméje nem helyes. * vers 2.
8. Az istentelenek áldozatja * gyű-
lölséges az Úrnak; az igazak könyör-
gése pedig kedves néki.
* Ésa. 1,11.15. Ámós 5,21—24.
9. Utálat az Úrnál az istentelennek
úta; azt pedig, a ki követi az igaz-
ságot, szereti.
10. Gonosz dorgálás *jő* arra, a ki út-
ját elhagyja; a ki gyűlöli a * fenyí-
téket, meghal. * vers 5.
11. A sír * és a pokol az Úr előtt van-
nak; mennyivel inkább az † embe-
rek szíve. * Jób 26,6. † Jer. 17,9.10.
12. Nem szereti a csúfoló a feddést,
és a bölcsekhez nem megy.
13. A vidám elme megvidámítja * az
orczát; de a szívnek bánatja miatt a
lélek megszomorodik. * vers 15.17.22.
14. Az eszesnek elméje keresi a tu-
dományt; a tudatlanok szája pedig
legel bolondságot.

15. Minden napjai a szegénynek nyo-
morúságosak; a vidám elméjűnek pe-
dig szünetlen lakodalma *van.*
16. Jobb a kevés az Úrnak * félelmé-
vel, mint a temérdek kincs, a hol há-
borúság van. * Zsolt.37,16.
17. Jobb a paréjnak * étele, a hol sze-
retet van, mint a hízlalt ökör, a hol
van gyűlölség. * rész 17,1.
18. A haragos férfiú * szerez háború-
ságot; a hosszútűrő pedig lecsendesíti
a háborgást. * rész 26,32.
19. A restnek útja olyan, mint a tövi-
ses sövény; az igazaknak pedig útja
megegyengetett.
20. A bölcs fiú örvendezteti * az aty-
ját; a bolond ember pedig megútálja
az † anyját. * rész 10,1.23. † rész 19,26.
21. A bolondság öröme az esztelen-
nek; de az értelmes férfiú igazán jár.
22. Hiábavalók lesznek a gondolatok,
mikor nincs * tanács; de a tanácsosok
sokaságában előmennek. * rész 11,14.
23. Öröme van az embernek szája
feleletében; és az idejében *mondott*
beszéd, oh mely igen jó!
24. Az életnek úta felfelé van az ér-
telmes ember számára, hogy eltávoz-
zék a pokoltól, mely aláfelé van.
25. A kevélyeknek házát * kiszakgatja
az Úr; megerősíti pedig az özvegy-
nek határát. * rész 2,21.22. 14,11.
26. Útálatosok az Úrnak a gonosz gon-
dolatok; * de kedvesek a tiszta beszé-
dek. * rész 6,16.18.
27. Megháborítja az ő házát, a * ki
követi a telhetetlenséget; a ki pedig
gyűlöli az ajándékokat, él az.
* Zsolt.15,5.
28. Az igaznak elméje meggondolja,
mit szóljon; az istenteleneknek pedig
szája ontja a gonoszt.
29. Messze *van* az Úr az istentelenek-
től: az igazaknak pedig * könyörgését
meghallgatja. * Zsolt.145,18.19.
30. A szemek világa * megvidámítja a
szívet; a jó hír megerősíti a csontokat.
* rész 25,25.
31. A mely fül hallgatja az életnek
dorgálását, a bölcsek között lakik.
32. A ki elvonja magát az erkölcsi
tanítástól, megútálja az ő lelkét; a ki
pedig hallgatja a feddést, értelmet
szerez.
33. Az Úrnak félelme * a bölcseség-
nek tudománya, és a tisztességnek
előtte jár az † alázatosság.
* Jób 28,28. † rész 18,12.

Az Isten látja az emberek dolgait.

16. Az embernél vannak az elme
gondolatjai; de az Úrtól van
a * nyelv felelete. * rész 19,21. Jer.10,23.
2. Minden útai tiszták az embernek
a maga szemei előtt; de a ki a lel-
keket vizsgálja, * az Úr az! * rész 21,2.
3. Bízzad az Úrra a te dolgaidat; és
a te gondolatid * véghez mennek.
* Zsolt.37,5. 1 Pét.5,7.
4. Mindent teremtett az Úr az ő maga
czéljára; az istentelent is a büntetés-
nek * napjára. * Jób 21,30. Róm.2,6—11.
5. Útálatos az Úrnak minden, a ki
elméjében * felfuvalkodott, kezemet
adom rá, hogy nem marad bünte-
tetlen. * rész 6,16.17.
6. Könyörületességgel * és igazság-
gal töröltetik el a bűn; és az Úrnak
félelme által távozhatunk el a go-
nosztól. * Dán.4,24.
7. Mikor jóakarattal van az Úr va-
lakinek útaihoz, még annak ellensé-
geit is jóakaróivá teszi.
8. Jobb a kevés igazsággal, * mint
a gazdag jövedelem hamissággal.
* rész 15,16. 1 Tim.6,6.
9. **Az embernek elméje gondolja meg
az ő útát; de az Úr igazgatja * annak
járását.** * vers 1. rész 19,21.
10. Jósige van a király ajkain; az
ítéletben ne szóljon * hamisságot az
ő szája. * vers 12. rész 31,9.
11. Az Úré az igaz mérték és mérő-
serpenyő, az ő műve minden * mé-
rőkő. * 5 Móz.25,13.
12. Útálatos legyen a királyoknál is-
tentelenséget cselekedni; mert igaz-
sággal erősíttetik meg a királyiszék.
13. Kedvesek a királyoknak az igaz
beszédek; * és az † igazmondót sze-
reti *a király.* * vers 10. † Zsolt.101,6.
14. A királynak felgerjedt haragja
olyan, mint a halál követe; de a bölcs
férfiú leszállítja azt.
15. A királynak vidám * orczájában
élet van; jóakaratja olyan, mint a
tavaszi eső fellege. * rész 19,12.
16. Szerzeni bölcseséget, oh meny-
nyivel jobb az * aranynál; és szerzeni
eszességet, kívánatosb az ezüstnél!
* rész 3,13—15. Zsolt.119,72.
17. Az igazak országútja eltávozás
a gonosztól; megtartja magát az, a
ki megőrizi az ő útát.
18. A megromlás előtt kevélység *jár,*
és az eset előtt felfuvalkodottság.
19. Jobb alázatos lélekkel * lenni a
szelídekkel, mint zsákmányon osz-
tozni a kevélyekkel. * Ésa.57,15.
20. A ki figyelmez az igére, jót nyer:
és a ki bízik az * Úrban, oh mely
boldog az! * Jer.17,7.8.
21. A ki elméjében bölcs, hívatik ér-
telmesnek; a beszédnek pedig édes-
sége neveli a tudományt.
22. Életnek kútfeje * az értelem *an-
nak,* a ki bírja azt; de a bolondok
fenyítéke bolondságuk. * rész 13,14.

23. A bölcsnek elméje értelmesen igazgatja az ő száját, és az ő ajkain öregbíti a tudományt.
24. Lépesméz a gyönyörűséges beszédek; édesek a léleknek, és meggyógyítói a tetemeknek.
25. Van * oly út, mely igaz az ember szeme előtt, de vége a halálnak úta. * rész 14,12.
26. A munkálkodó lelke magának munkálkodik; mert az ő szája kényszeríti őt.
27. A haszontalan ember gonoszt ás ki, és az ő ajkain mintegy * égő tűz van; * rész 12,17. Jak. 3,6.
28. A gonosz ember versengést szerez, és a susárló elválasztja a jóbarátokat.
29. Az erőszakos ember elhiteti az ő felebarátját, és nem jó úton viszi őt.
30. A ki behúnyja szemeit, *azért teszi*, hogy álnokságot gondoljon; a ki összeszorítja ajkait, *már* véghez vitte a gonoszságot.
31. Igen szép ékes korona a vénség, az igazságnak útában találtatik.
32. Jobb a hosszútűrő * az erősnél; és a ki uralkodik a maga indulatján, annál, a ki várost vesz meg. * rész 15,18.
33. Az *ember* kebelében vetnek sorsot; de az Úrtól van annak minden ítélete.

Bölcseség és bolondság, különösen a beszédben.

17. Jobb a száraz * falat, melylyel van csendesség; mint a levágott barmokkal teljes ház, melyben háborúság van. * rész 15,17.
2. Az értelmes szolga uralkodik a gyalázatos fiún, és az atyafiak között az örökségnek részét veszi.
3. Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemencze az aranyéra; a szívek * vizsgálója pedig az Úr. * Jer. 17,10.
4. A gonosztevő hallgat az álnok beszédekre, a csalárd hallgat a gonosz nyelvre.
5. A ki megcsúfolja a szegényt, * gyalázattal illeti annak Teremtőjét; a ki gyönyörködik *másnak* nyomorúságában, büntetlen † nem lészen! * rész 14,31. † rész 24,17.18.
6. A véneknek ékessége az unokák, és a fiaknak ékessége az atyák.
7. Nem illik a bolondnak az ékes beszéd; még kevésbbé a tisztességesnek a hazug beszéd.
8. Drága kő az ajándék elfogadójának szemei előtt; mindenütt, a hova csak fordul, okosan cselekszik.
9. Elfedezi a * vétket, a ki keresi a szeretetet; a ki pedig ismétlen előhoz egy dolgot, elszakasztja egymástól a barátságosokat is. * rész 19,11.
10. Foganatosb a dorgálás * az eszesnél, mint ha megvernéd a bolondot százszor is. * Zsolt. 141,5.
11. Csak ellenkezést keres a gonosz, végre kegyetlen követ bocsáttatik ellene.
12. Találjon valakire a fiától megfosztott medve, csak ne a bolond az ő bolondságában.
13. A ki fizet gonoszt * a jóért, nem távozik el a gonosz annak házától. * Róm. 12,17.
14. *Mint* a ki árvizet szabadít el, *olyan* a háborúság kezdete; azért minekelőtte kihatna, hagyd el * a versengést. * rész 20,3.
15. A ki igaznak mondja * a bűnöst, és kárhoztatja az igazat, útálatos az Úrnak egyaránt mind a kettő. * rész 24,24. Ésa. 5,22.23.
16. Miért van a vétel ára a bolondnak kezében a bölcseség megszerzésére, holott nincsen néki elméje?
17. Minden időben szeret, a ki * *igaz* barát, és testvérül születik † a nyomorúság idejére. * rész 18,24. † Luk. 10,36.37.
18. Értelmetlen ember az, a ki kezét adja, fogadván kezességet barátja előtt.
19. Szereti a gonoszt, a ki szereti a háborúságot; a ki magasbítja kapuját, romlást keres.
20. Az elfordult szívű ember nem nyerhet jót, és a ki az ő nyelvével gonosz, esik nyomorúságba.
21. A ki szül bolondot, *szüli* ő magának * bánatra; és nem örvendez a bolondnak atyja. * vers 25.
22. A vidám elme * jó orvosságul szolgál; a szomorú lélek pedig megszáraztja a csontokat. * rész 15,13.15.
23. A kebelből *kivett* ajándékot az istentelen elveszi, a törvény * útának elfordítására. * vers 15. 5 Móz. 16,19.
24. Az eszesnek orczájából kitetszik a bölcseség; a bolondnak pedig szemei *országolnak* a földnek végéig.
25. Búsulása az ő atyjának a bolond fiú, * és az ő szülőjének keserűsége. * vers 21. rész 10,1.15,20.19,13.26.
26. Még megbirságolni is az igazat nem jó, a tisztességest megverni igazságáért.
27. A ki megtartóztatja * beszédét, az tudós ember, és a ki higgadt lelkű, az értelmes férfiú. * Jak. 1,19.
28. Még a bolond is, mikor hallgat, bölcsnek * ítéltetik; mikor ajkait bezárja, eszesnek. * Jób 18,5.

Barátság és békeszeretés.

18. A maga kivánsága után megy az agyas ember, minden igaz bölcseség ellen dühösködik.

2. Nem gyönyörködik a bolond az értelemben, hanem abban, hogy az ő elméje nyilvánvalóvá legyen.
3. Mikor eljő az istentelen, eljő a megútálás; és a szidalommal a gyalázat.
4. Mély víz az ember * szájának beszéde, buzogó patak, a bölcseségnek kútfeje. * rész 20,5.
5. A gonosz személyének kedvezni nem jó, elfordítani az * igazat az ítéletben. * 3 Móz. 19,15.
6. A bolondnak beszédei szereznek versengést, és az ő szája ütésekért kiált.
7. A bolondnak szája az ő * romlása, és az ő beszédei az ő életének tőre. * rész 10,14.
8. A susárlónak beszédei hizelkedők; és azok a szív belsejét áthatják.
9. A ki lágyan viseli magát az ő dolgában, testvére annak, a ki tönkre tesz.
10. Erős torony az Úrnak neve, * ahhoz folyamodik az igaz, és bátorságos lészen. * Zsolt. 18,3. 61,4.
11. A gazdagnak vagyona az ő * erős városa, és mint a magas kőfal, az ő gondolatja szerint. * rész 10,15.
12. A megromlás előtt * felfuvalkodik az ember elméje; a tisztesség előtt pedig † alázatosság van. * rész 11,2. † rész 15,33.
13. A ki felel valamit, míg meg nem hallja, ez bolondság és gyalázatos rá nézve.
14. A férfiú lelke elviseli a maga erőtlenségét; de a megtört lelket ki viseli el?
15. Az eszesnek elméje tudományt szerez, és a bölcseknek füle tudományt keres.
16. Az embernek ajándéka szabad útat szerez néki, és a nagyoknak orczája elé viszi őt.
17. Igaza van annak, a ki első a perben; mígnem eljő az ő peresfele, és megvizsgálja őt.
18. A versengéseket megszünteti a sorsvetés, és az erőseket elválasztja.
19. A felingerelt atyafiú *erősb* az erős városnál, és *az ilyen* versengések olyanok, mint a vár zárja.
20. A férfi szájának hasznával elégedik meg az ő * belseje; az ő beszédének jövedelmével lakik jól. * rész 13,2. Róm. 2,6–11.
21. Mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában * *van*, és a *miképen* kiki szeret azzal élni, *úgy* eszi annak gyümölcsét. * rész 21,23. Jak. 3,6–9.
22. Megnyerte a jót, a ki talált feleséget, és vett jóakaratot az * Úrtól! * rész 19,14.
23. Alázatos kérést szól a szegény; a gazdag pedig keményen felel.
24. Az ember, a kinek *sok* barátja van, széttöretik; de van barát, a ki ragaszkodóbb * a testvérnél. * rész 17,17.

Kegyes szegénység. A bolondság, restség és csúfolódás káros volta.

19. Jobb a tökéletesen járó * szegény a gonosz nyelvűnél, a ki bolond. * rész 28,6.
2. A lélek sem jó tudomány nélkül; és a ki *csak* a lábával siet, hibázik.
3. Az embernek bolondsága fordítja el * az ő útát, és az Úr ellen haragszik az ő szíve. * Jak. 1,13–15.
4. A gazdagság szaporítja a sok * barátot; a szegénytől pedig az ő barátja elválik. * rész 14,20.
5. A hamis tanú * büntetetlen nem marad, és a hazugságoknak szólója meg nem szabadul. * 5 Móz. 19,16. 19.
6. Sokan hizelegnek a nemeslelkű embernek, és minden barát az adakozóé.
7. A szegényt minden atyjafia * gyűlöli, még barátai is eltávolodnak tőle; unszolja szavakkal, de ők eltünnek. * rész 14,20.
8. A ki értelmet szerez, szereti az életét, a ki megőrzi az értelmességet, jót nyer.
9. A hamis bizonyság * nem marad büntetlen, és a ki hazugságokat beszél, elvész. * vers 5.
10. Nem illik a bolondhoz a gyönyörködés; sokkal inkább nem *illik* a szolgának uralkodni * a fejedelmeken. * rész 30,21.22.
11. Az embernek értelme hosszútűrővé teszi őt; és ékességére van néki elhallgatni * a vétket. * rész 17,9.
12. Mint az ifjú oroszlánnak ordítása, olyan a királynak * haragja; mint a harmat pedig a füvön, az ő † jóakaratja. * rész 20,2. † rész 16,15.
13. Romlása az ő atyjának a bolond fiú, * és mint a szüntelen csepegés, az asszonynak zsémbelődése. * vers 26. rész 17,25.
14. A ház és marha atyától való örökség; az Úrtól * van pedig az értelmes feleség. * rész 18,22.
15. A restség álomba * merít, és a lomha lélek † megéhezik. * rész 20,13. † rész 12,23.26.
16. A ki megtartja a parancsolatot, megtartja * ő magát; a ki nem vigyáz útaira, meghal. * rész 3,21.22. Luk. 11,28.
17. Kölcsön ád az Úrnak, a ki kegyelmes a * szegényhez; és az ő jótéteményét megfizeti néki. Máté 25,40.
18. Fenyítsd meg * a te fiadat, mert

még van remény *felőle;* de annyira,
hogy őt megöld, ne vigyen haragod.
* rész 13,24.20,30.
19. A nagy haragú *ember* büntetést
szenvedjen, mert ha menteni akarod,
még növeled *haragját.*
20. Engedj a * tanácsnak, és vedd
be az erkölcsi oktatást; hogy bölcs
légy végre. * rész 11,14.15,22.
21. Sok gondolat van az ember elméjében;
de csak az Úrnak * tanácsa áll
meg. * rész 21,30. Zsolt.33,10.11.
22. A mit leginkább kell embernek
kivánni, az irgalmasság * az. és jobb a
szegény a hazug férfiúnál. * Máte 5,7.
23. Az Úrnak félelme életre visz; és *az
ilyen* megelégedve * tölti az éjet, gonoszszal
nem illettetik. * Zsolt.34,10.
24. Bemártja a rest az ő * kezét a
tálba, de már a szájához nem viszi
vissza. * rész 26,15. Préd.4,5.
25. Ha a csúfolót megvered, * az
együgyű lesz okosabb; és ha megdorgálod
az eszest, megérti a tudományt.
* rész 21,11.
26. A ki atyjával erőszakoskodik,
anyját elűzi: gyalázatos és * megszégyenítő
fiú az. * vers 13. rész 28,24.
27. Szünjél meg, fiam, hallgatni az
olyan tanítást, *mely téged arra visz,*
hogy a bölcseségnek igéjétől eltévedj.
28. A semmirevaló bizonyság csúfolja
a törvényt; az istentelenek szája
elnyeli a gonoszságot.
29. A csúfolóknak készíttettek a büntetések,
és az ütések a bolondok hátának.

Dobzódástól és hevességtől való óvás.

20. A bor csúfoló, a részegítő ital
háborgó, és valaki * abba
beletéved, nem bölcs! * rész 31,4.5.
2. Mint a fiatal oroszlán ordítása,
olyan a királynak * rettentése; a ki
azt haragra ingerli, vétkezik a maga
élete ellen. * rész 19,12.
3. Tisztesség az embernek elmaradni
a versengéstől; * valaki pedig bolond,
patvarkodik. * rész 14,17. 1 Kor.6,7.
4. A hideg miatt nem szánt a rest;
aratni akar majd, de nincs mit.
5. Mély víz a férfiúnak * elméjében
a tanács; mindazáltal a bölcs ember
kimeríti azt. * rész 18,4.
6. A legtöbb ember talál valakit, a
ki jó hozzá; de * hű embert, azt ki
találhat? * Jak.3,2.
7. A ki az ő tökéletességében jár,
igaz ember; boldogok * az ő fiai ő
utána! * Zsolt.142,1.2.
8. A király, ha az ő ítélőszékiben
ül, tekintetével minden gonoszt * eltávoztat.
* vers 2.26.
9. Ki mondhatná azt: megtisztítottam
szívemet, * tiszta vagyok az én
bűnömtől? * 1 Kir.8,46.
10. A kétféle * font és a kétféle mérték,
útálatos az Úrnál egyaránt mind
a kettő. * 5 Móz.25,13.
11. Az ő cselekedetiből * ismerteti meg
magát még a gyermek is, ha tiszta-é, és
ha igaz-é az ő cselekedete. * Jak.2,18.
12. A halló * fület és a látó szemet,
az Úr teremtette egyaránt mindkettőt.
* 2 Móz.4,11.
13. Ne szeresd az álmot, hogy ne * légy
szegény; nyisd fel a te szemeidet, *és*
megelégszel kenyérrel. * rész 19,15.
14. Hitvány, hitvány, azt mondja a vevő;
de mikor elmegy, akkor dicsekedik.
15. Van arany és drágagyöngyök sokasága;
de drága szer a tudománynyal
teljes ajak.
16. Vedd el ruháját, mert * kezes
lett másért, és az idegenért vedd el
zálogát. * rész 27,13.
17. Gyönyörűséges az embernek az
álnokságnak kenyere; de * annakutána
betelik az ő szája kavicsokkal.
* rész 9,17.18. Siral.3,16.
18. A gondolatok tanácskozással * erősek;
és bölcs vezetéssel folytass † hadakozást.
* rész 15,22. † rész 24,6.
19. Megjelenti a titkot. a * ki rágalmazó;
tehát a ki fecsegő szájú, azzal
ne barátkozzál. * rész 11,13.
20. A ki az ő atyját vagy * anyját megátkozza,
annak kialszik szövétneke a
legnagyobb setétségben. * 2 Móz.21,17.
21. A mely örökséget először siettetnek,
* annak vége meg nem áldatik.
* rész 28,20.
22. Ne mondd: bosszút állok * rajta!
Várjad az Urat, és megszabadít téged!
* Máté 5,39. Róm.12,17.19.
23. Útálatos az Úrnál a kétféle súly;
és * a hamis fontok nem jó dolgok.
* 5 Móz.25,13.
24. Az Úrtól vannak a férfi * lépései;
az ember pedig mit ért az ő útában?
* rész 16,9. Jer.10,23.
25. Tőr az embernek meggondolatlanul
mondani: szent, * és a fogadástétel
után megfontolni. * Józs.7,20-25.
26. Szétszórja a gonoszokat a * bölcs
király, és fordít reájok kereket.
* vers 8. Zsolt.101,5.6.8.
27. Az Úrtól való szövétnek az embernek
lelke, a ki megvizsgálja a * szívnek
minden rejtekét. * rész 21,2. Zsolt.17,3.
28. A kegyelmesség és az * igazság
megőrzik a királyt, megerősíti irgalmasság
által az ő székét. * rész 29,14.
29. Az ifjaknak ékessége az ő erejök;
és a véneknek dísze az * ősz
haj. * rész 16,31.
30. A kékek * *és* a sebek távoztatják

el a gonoszt, és a belső részekig † ható csapások. * rész 13,24. † Zsolt.119,71.

Isten gondviselése igazgatja az emberek szívét és útait.

21. Mint a vizeknek folyásai, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!
2. Az embernek minden úta * igaz a maga szemei előtt; de a szívek vizsgálója az Úr. * rész 16,2.
3. Az igazságnak és igaz ítéletnek gyakorlását inkább * szereti az Úr az áldozatnál. * Ésa.1,11—16. Hós.6,6.
4. A szemnek fenhéjázása és az elmének kevélysége: az istentelenek szántása, bűn.
5. A szorgalmatosnak igyekezete csak gyarapodásra * *van;* valaki pedig hirtelenkedik, csak szükségre *jut.* * rész 10,4. 13,4.
6. A hamisságnak * nyelvével gyűjtött kincs elveszett hiábavalósága azoknak, a kik a halált keresik. * rész 10,2.
7. Az istentelenek * pusztítása magával ragadja őket; mert nem akartak igazságot cselekedni. * rész 5,22. Jak.5,1—5.
8. Tekervényes a bűnös embernek úta; a tisztának cselekedete pedig igaz.
9. Jobb a tető * ormán lakni, mint háborgó asszonynyal, és közös házban. * rész 25,24.
10. Az istentelennek lelke kíván gonoszt; *és* az ő szeme előtt nem talál könyörületre az ő felebarátja.
11. Mikor a csúfolót büntetik, * az együgyű lesz bölcs; mikor pedig a bölcset oktatják, ő veszi eszébe a tudományt. * rész 19,25.
12. Nézi az igaz az istentelennek házát, hogy milyen veszedelembe jutottak az istentelenek.
13. A ki bedugja fülét a szegény kiáltására; ő is kiált, de meg nem hallgattatik.
14. A titkon adott ajándék elfordítja a haragot; és a kebelben való ajándék a kemény búsulást.
15. Vígasság az igaznak igazat cselekedni; * de ijedelem a hamisság cselekedőinek. * rész 10,23.
16. Az ember, a ki eltévelyedik az értelemnek útáról, az élet nélkül valók gyülekezetiben nyugszik.
17. Szűkölködő ember *lesz,* a ki szereti az örömet; a ki szereti a bort és az olajat, nem lesz gazdag!
18. Az igazért váltságdíj * az istentelen, és az igazak helyett a hitetlen *büntettetik meg.* * rész 11,8.
19. Jobb lakozni a pusztának * földén, mint a feddődő és haragos asszonynyal. * vers 9.
20. Kívánatos kincs és kenet van a bölcsnek házában; a bolond ember pedig eltékozolja azt.
21. A ki követi az igazságot és * az irgalmasságot, nyer életet, igazságot és tisztességet. * rész 22,9.
22. A hősök városába felmegy * a bölcs, és lerontja az ő bizodalmoknak erejét. * Préd.9,15—17.
23. A ki megőrzi száját és nyelvét, megtartja * életét a nyomorúságtól. * rész 18,21.
24. A kevély dölyfösnek csúfoló a neve, a ki haragjában kevélységet cselekszik.
25. A restnek kívánsága megemészti őt; mert az ő kezei nem * akarnak dolgozni. * rész 19,15. 22,13. 26,14.
26. Egész nap kívánságtól gyötretik; az igaz pedig ád, * és nem tartóztatja meg *adományát.* * Zsolt.37,26.
27. Az istentelenek áldozatja * útálatos; kivált mikor gonosz tettért viszi. * rész 15,8.
28. A hazug bizonyság * elvész; a ki pedig *jól* figyelmez, örökké szól. * rész 19,5.9.
29. Megkeményíti az istentelen ember az ő orczáját; az igaz pedig jól rendeli az ő útát.
30. Nincs bölcseség, és nincs értelem, és nincs tanács * az Úr ellen. * rész 19,21.
31. Készen áll a ló az ütközetnek napjára; de az Úré * a megtartás! * Zsolt.33,17.

A jó hírről, mint szerzik és mint vész az el.

22. Kívánatosb a jó hírnév * nagy gazdagságnál; ezüstnél és aranynál a kedvesség jobb. * Préd.7,1.
2. A gazdag * és szegény összetalálkoznak, mindkettőt pedig az Úr szerzi. * rész 29,13.
3. Az eszes meglátja a * bajt és elrejti magát; a bolondok pedig neki mennek és kárát vallják. * rész 27,12.
4. Az alázatosságnak bére az Úr félelme, gazdagság és tisztesség * és élet. * Zsolt.34,13—16.
5. Tövisek *és* tőrök vannak a gonosznak útában; a ki megőrzi a maga lelkét, távol jár azoktól.
6. Tanítsd a * gyermeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól. * vers 15.
7. A gazdag a szegényeken uralkodik, és szolgája a kölcsönvevő a kölcsönadónak.
8. A ki * vet álnokságot, arat nyomorúságot; és az ő haragjának vesszeje megtöretik. * Jób 4,8.

9. Az irgalmas * szemű ember megáldatik, mert adott az ő kenyeréből a szegénynek. * rész 21,20. 2 Kor. 9,6—9.
10. Űzd el a csúfolót, és elmegy a háborgás is, és megszünik a patvarkodás és a szidalmazás.
11. A ki szereti a szívnek * tisztaságát, beszéde kedvesség: annak barátja a király. * Zsolt. 101,6.
12. Az Úrnak szemei megőrzik a tudományt; a hitetlennek beszédét pedig felforgatja.
13. A rest * azt mondja: oroszlán van ottkin, az utczák közepén megölettetném. * rész 21,25.26,13.
14. Mély verem az idegen asszonyoknak * szája; a kire haragszik az Úr, oda esik. * rész 23,27. Préd. 7,26.
15. A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; *de* a fenyítés * vesszeje messze elűzi ő tőle azt.
* rész 13,24.19,18.24,17.
16. A ki elnyomja a * szegényt, hogy szaporítsa az ő *marháját;* a ki ád a gazdagnak: végre szűkölködésre *jut.*
* vers 22.23.
17. Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcseknek beszédeit; és a te elmédet figyelmeztesd az én tudományomra.
18. Mert gyönyörűséges lesz, ha megtartod azokat szívedben; legyenek együtt állandók a te ajkaidon!
19. Hogy az Úrban legyen a te bizodalmad, arra tanítottalak ma téged, igen, téged.
20. Nem írtam-é néked drága szép tanulságokat, tanácsokban és tudományban?
21. Hogy tudtodra adjam néked az igazság beszédinek bizonyos voltát: hogy igaz beszédet vígy válaszul elküldőidnek.
22. Ne rabold ki a * szegényt, mert szegény ő; és meg ne rontsd a nyomorultat a kapuban; * vers 16. Zak. 7,10.
23. Mert az Úr * forgatja azoknak ügyét, és az ő kirablóik életét elragadja. * 2 Móz. 22,22—24. Jób 31,21—23.
24. Ne tarts barátságot a haragossal, és a dühösködővel ne menj;
25. Hogy el ne tanuld az ő útait, és tőrt ne keress tennen magadnak.
26. Ne légy azok közt, a kik * kézbe csapnak, a kik adósságért kezeskednek. * rész 6,1—3.11,15.
27. Ha nincs néked miből megadnod; miért vegye el a * te ágyadat te alólad? * 5 Móz. 22,26.27.
28. Ne bontsd el * a régi † határt, melyet csináltak a te eleid.
* 2 Móz. 19,14.27,17. † rész 23,10.
29. Láttál-é az ő dolgában szorgalmatos embert? * A királyok előtt álland, nem marad meg az alsó rendűek között. * 1 Kir. 11,28.

Az életbölcseség és kegyesség tanításai.

23. Mikor leülsz enni az uralkodóval, szorgalmasan reá vigyázz, ki van előtted.
2. És kést tégy a torkodra, ha mértékletlen vagy.
3. Ne kivánd az ő csemegéit; mert ezek hazug étkek.
4. Ne fáraszd magadat ebben, * hogy meggazdagulj; *ez ilyen testi* eszességedtől szünjél meg. * 1 Tim. 6,9.
5. Avagy a te szemeidet veted-é arra? holott az semmi, mert olyan szárnyakat szerez magának nagy hamar, mint a saskeselyű, és az ég felé elrepül!
6. Ne egyél az irígy szeműnek étkéből, és ne kivánd az ő csemegéit;
7. Mert mint a ki számítgatja *a falatot* magában, olyan ő: egyél és igyál, azt mondja te néked; de azért nem jó akarattal van tehozzád.
8. A te falatodat, a melyet megettél, kihányod; és a te ékes beszédidet csak hiába vesztegeted.
9. A bolondnak hallására ne szólj; mert megútálja * a te beszédidnek bölcseségét. * rész 14,7. Máté 7,6.
10. Ne mozdítsd meg * a régi † határt, és az árváknak mezeibe ne kapj; * 5 Móz. 19,14. † rész 22,28.
11. Mert az ő megváltójuk erős, az forgatja az ő * ügyöket ellened!
* rész 22,23.
12. Add a te elmédet az erkölcsi tanításra, és a te füleidet a bölcs beszédekre.
13. Ne vond el a gyermektől a fenyítéket; ha megvered őt * vesszővel, meg nem hal. * rész 20,3.22,15.
14. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.
15. Szerelmes fiam, ha bölcs lesz a te elméd, örvendez a * lelkem nékem is. * vers 25. rész 27,11.
16. És vígadoznak az én veséim, a te ajkaidnak igazmondásán.
17. Ne irígykedjék a te szíved * a bűnösökre; hanem az Úr félelmében *légy* egész napon; * rész 1,10.
18. Mert *ennek* * bizonyos vége van; a te várakozásod meg nem csalatkozik. * 1 Tim. 4,8.
19. Hallgass * te, fiam, *engem,* hogy légy bölcs, és jártasd ez úton szívedet. * rész 15,5.
20. Ne légy azok közül való, a kik borral * dőzsölnek; azok közül, a kik hússal dobzódnak.
* Ésa. 7,11.22. Róm. 13,13.
21. Mert a részeges és dobzódó sze-

gény lesz, és rongyokba öltöztet az aluvás.

22. Hallgasd a* te atyádat, a ki nemzett téged; és meg ne útáld a te anyádat, mikor megvénhedik.
* vers 24. rész 1,8.

23. Szerezz* igazságot, és el ne adj; bölcseséget és erkölcsöt és eszességet.
* 2 Móz. 20,12.

24. Igen örül az igaznak * atyja, és a bölcsnek szülője annak vígadoz.
* vers 15. 16.

25. Vígadjon a te atyád és a te anyád, és örvendezzen a te szülőd.

26. **Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én útaimat megőrizzék.**

27. Mert mély * verem a tisztátalan asszony, és szoros kút az idegen asszony.
* rész 22,14.

28. És az, mint a tolvaj leselkedik, és az emberek közt a hitetleneket szaporítja.

29. Kinek jaj? kinek oh jaj? kinek versengések? kinek panasz? kinek ok nélkül való sebek? kinek szemeknek veressége?

30. A bornál mulatóknak, a kik mennek a jó bor kutatására.

31. Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ő csillogását; könnyen alá csuszamlik,

32. Végre, mint a kígyó, megmar, és mint a mérges kígyó, megcsíp.

33. A te szemeid nézik az idegen asszonyt, és a te elméd gondol * gonoszságot.
* Hós. 4,11. Máté 5,28.

34. És olyan leszel, mint a ki fekszik a tenger közepiben, és a ki fekszik az árbóczfának tetején.

35. Ütöttek engem, nékem nem fájt; vertek, nem éreztem! Mikor ébredek fel? Akkor folytatom, ismét megkeresem azt.

Intések különösen türelemre és békességre.

24. Ne irígykedjél a gonosztevőkre, se ne kivánj * azokkal lenni.
* rész 23,17.

2. Mert pusztítást gondol az ő szívök, és bajt szólnak az ő * ajkaik.
* Zsolt. 10,7.

3. Bölcseség által építtetik a ház, és értelemmel erősíttetik meg.

4. És tudomány által telnek meg a kamarák minden drága és gyönyörűséges marhával.

5. A bölcs férfiú erős, és a tudós ember nagy erejű.

6. Mert az eszes tanácsokkal * viselhetsz hadat hasznodra; és a megmaradás a tanácsosok sokasága által van.
* rész 15,22. 20,18.

7. Magas a bolondnak a * bölcseség; a kapuban nem nyitja meg az ő száját.
* rész 14,6.

8. A ki azon gondolkodik, hogy gonoszt cselekedjék, azt cselszövőnek hívják.

9. A balgatag dolognak gondolása bűn; és a rágalmazó az ember előtt útálatos.

10. Ha lágyan viselted magadat a nyomorúságnak idején: szűk a te erőd.

11. Szabadítsd meg azokat, a kik a halálra vitetnek, * és a kik a megöletésre tántorognak, tartóztasd meg!
* Jób 29,12—16. Zsolt. 82,4.

12. Ha azt mondanád: ímé, nem tudtuk ezt; nemde, a ki vizsgálja az elméket, ő érti, és a ki őrzi a te lelkedet, ő tudja? és kinek-kinek az * ő cselekedetei szerint fizet.
* Jób 34,11. Róm. 2,6.

13. Egyél, fiam, mézet, mert jó; és a színméz édes a te ínyednek.

14. Ilyennek * ismerd a bölcseséget a te lelkedre nézve: ha azt megtalálod, akkor lesz jó véged, és a te reménységed el nem vész!
* rész 22,18.

15. Ne leselkedjél, oh te istentelen, az igaznak háza ellen, ne pusztítsd el az ő ágyasházát!

16. Mert ha hétszer elesik is az igaz, ugyan felkél * azért; az istentelenek pedig *csak egy* nyavalyával is elvesznek.
* Mik. 7,8. Zsolt. 37,24.

17. Mikor elesik a te ellenséged: ne örülj; * és mikor megütközik: ne vígadjon a te szíved,
* rész 17,5. Jób 31,29.

18. Hogy az Úr meg ne lássa és gonosz ne legyen szemeiben, és el ne fordítsa arról az ő haragját *te reád.*

19. Ne gerjedj haragra * a gonosztevők ellen, ne irígykedjél az istentelenekre;
* Zsolt. 37,1.

20. Mert a gonosznak nem lesz *jó* vége, az istentelenek szövétneke * kialszik.
* rész 13,9. Jób 18,5—19.

21. Féld az Urat, fiam, és a * királyt; a pártütők közé ne elegyedjél.
* Róm. 13,1.2. 1 Pét. 2,17.

22. Mert hirtelenséggel feltámad az ő nyomorúságok, és e két rendbeliek büntetését ki tudja?

23. Ezek is a bölcsek *szavai.* Személyt válogatni * az ítéletben † nem jó.
* 2 Móz. 23,2—6. † Jak. 2,1.

24. A ki azt mondja az istentelennek: igaz * vagy, ezt megátkozzák a népek, megútálják a nemzetek.
* rész 17,15.

25. A kik pedig megfeddik *a bűnöst,* azoknak gyönyörűségökre lesz, és jó áldás száll reájok!

26. Ajkakat csókolgat az, a ki igaz beszédeket felel.

27. Szerezd el kivül a te dolgodat, és készíts elő a te meződben; annakutána építsd * a házadat. * Luk.14,28—30.
28. Ne légy bizonyság ok nélkül a te felebarátod ellen; avagy ámítanál-é *valakit* a te ajkaiddal?
29. Ne mondd ezt: a miképen cselekedett én velem, úgy cselekszem ő vele; megfizetek * az embernek az ő cselekedete szerint. * Róm.12,17.19.
30. A rest embernek mezejénél elmenék, és az esztelennek szőleje mellett.
31. És ímé, mindenütt felverte a tövis, és színét elfedte a gyom; és kőgyepüje elromlott vala.
32. Melyet én látván gondolkodám, és nézvén, *ezt* a tanulságot vevém abból:
33. Egy kis * álom, egy kis szunnyadás, egy kis kézösszetevés az alvásra, * rész 6,10.11.
34. És így jő el, mint az útonjáró, a * te szegénységed, és a te szükséged, mint a paizsos férfiú. * rész 6,11.

Igaz tisztesség a bölcseség jutalma.

25. Még ezek is Salamon példabeszédei, melyeket összeszedegettek Ezékiásnak, a Júda királyának emberei.
2. Az Istennek tisztességére van a dolgot * eltitkolni; a királyoknak pedig tisztességére van a dolgot kikutatni. * 5 Móz.29,29. Róm.11,33.
3. Az ég magasságra, a föld mélységre, és a királyoknak szíve kikutathatatlan.
4. Távolítsd el az ezüstből a salakot, és abból edény lesz az ötvösnek:
5. Távolítsd el * a bűnöst a király elől, és megerősíttetik igazsággal az ő széke. * Zsolt.101,7.8.
6. Ne dicsekedjél a király előtt, és a nagyok helyére ne állj;
7. Mert jobb, ha *azt* mondják * néked: jer ide fel; hogynem mint levettetned néked a tisztességes előtt, a kit láttak a te szemeid. * Luk.14,8—11.
8. Ne indulj fel a versengésre hirtelen, hogy *azt* ne *kelljen kérdened*, mit cselekedjél az után, mikor gyalázattal illet téged a te felebarátod.
9. A te ügyedet végezd el felebarátoddal; de másnak titkát meg ne jelentsd;
10. Hogy ne gyalázzon téged, a ki hallja; és a te gyalázatod el ne távozzék.
11. *Mint az* arany alma ezüst tányéron: *olyan* a helyén mondott ige!
12. *Mint az* arany függő és színarany ékesség: *olyan* a bölcs intő a szófogadó fülnéi.
13. Mint a havas hideg az aratásnak idején: olyan a hív * követ azoknak, a kik őt elbocsátják; mert az ő urainak lelkét megvidámítja. * rész 13,17.
14. *Mint a* felhő és szél, melyekben nincs eső: *olyan* a férfiú, a ki kérkedik hamis ajándékkal.
15. Tűrés által engeszteltetik meg a fejedelem, és a szelíd beszéd * megtöri a csontot. * rész 15,1.
16. Ha mézet találsz, egyél a mennyi elég néked; de sokat ne egyél, * hogy ki ne hányd azt. * vers 27.
17. Ritkán tedd lábadat a te felebarátodnak házába; hogy be ne teljesedjék te veled, és meg ne gyűlöljön téged.
18. Pőröly * és kard és éles nyíl az olyan ember, a ki hamis bizonyságot szól felebarátja ellen. * rész 12,17. Zsolt.57,5.
19. *Mint a* romlott fog és kimarjult láb: *olyan a* hitetlennek bizodalma a nyomorúság idején.
20. *Mint a* ki leveti ruháját a hidegnek idején, *mint* az eczet a sziksón: olyan, a ki éneket mond a * bánatos szívű ember előtt. * Róm.12,15.
21. Ha éhezik, a ki téged * gyűlöl: adj enni néki kenyeret; és ha szomjúhozik: adj néki inni vizet; * Róm.12,20.
22. Mert elevenszenet gyűjtesz az ő fejére, és az Úr megfizeti néked.
23. Az északi szél esőt szül; és haragos ábrázatot a suttogó nyelv.
24. Jobb lakni a tetőnek ormán, mint a * háborgó asszonynyal, és közös házban. * rész 21,9.10.30,23.
25. *Mint a* hideg víz a megfáradt embernek, *olyan* a messze * földről való jó hírhallás. * rész 15,30.
26. *Mint a* megháborított forrás és megromlott kútfő, *olyan* az igaz, a ki a gonosz előtt ingadozik.
27. Igen sok mézet enni nem * jó; hát a magunk dicsőségét keresni dicsőség? * vers 16.
28. *Mint* a megromlott és kerítés nélkül való város, *olyan* a férfi, a kinek nincsen birodalma az ő * lelkén! * rész 16,32.

Bolond, rest és hamis emberek nem méltók tisztességre.

26. Mint a hó a nyárhoz és az eső az aratáshoz, úgy nem illik a bolondhoz a tisztesség.
2. Miképen a madár elmegy és a fecske elrepül, azonképen az ok nélkül való átok nem száll az emberre.
3. Ostor * a lónak, fék a szamárnak; és vessző † a bolondok hátának. * Zsolt.32,9. † rész 10,13.
4. Ne felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne légy te is ő hozzá hasonlatos;
5. Felelj meg a bolondnak az ő bo-

londsága szerint, hogy ne legyen
bölcs a maga szemei előtt.
6. A ki bolond által izen valamit,
lábait vagdalja el magának, és bosz-
szúságot szenved.
7. *Mint* a sántának lábai lógnak, úgy
a bölcsmondás a bolondoknak szá-
jában.
8. Mint a ki követ köt a parittyába,
úgy *cselekszik*, a ki a bolondnak tisz-
tességet tesz.
9. *Mint* a részeg ember kezébe akad
a tövis, *úgy akad* az eszes mondás a
bolondoknak szájába.
10. Mint a lövöldöző, a ki mindent
megsebez, olyan az, a ki bolondot
fogad fel, és a ki csavargókat fogad fel.
11. Mint az eb* megtér a maga oká-
dására, úgy a bolond megkettőzteti
az ő bolondságát. * 2 Pét. 2, 22.
12. Láttál-é oly embert, a ki a maga
szemei előtt bölcs? A bolond felől
jobb reménységed* legyen, hogynem
mint a felől! * rész 29, 20.
13. Azt mondja a rest: ordító *orosz-
lán* van * az úton! oroszlán van az
utczákon! * rész 22, 12.
14. *Mint* az ajtó forog az ő sarkán, úgy a
rest* az ő ágyában. * rész 21, 25. Préd. 4, 5. 6.
15. Ha a rest * az ő kezét a tálba
nyujtotta, resteli azt csak szájához is
vinni. * rész 19, 25. Préd. 4, 5.
16. Bölcsebb a rest a maga* szemei
előtt, mint hét olyan, a ki okos fe-
leletet ád. * vers 13.
17. Kóbor ebet ragad fülön, a ki fel-
háborodik a perpatvaron, a mely őt
nem illeti.
18. Mint a balga, a ki tüzet, nyilakat
és halálos szerszámokat lövöldöz,
19. Olyan *az*, a ki megcsalja az ő fele-
barátját, és azt mondja: csak tréfál-
tam!
20. Ha a fa elfogy, kialuszik a tűz;
ha nincs súsárló, * megszűnik a há-
borgás. * rész 20, 10.
21. Mint az elevenszénre a holtszén,
és a fa a tűzre, *olyan* a háborúság-
szerző ember* a patvarkodásnak fel-
gyujtására. * rész 29, 22.
22. A fondorlónak beszédei hízelke-
dők, és azok áthatják a szív * bel-
sejét. * rész 18, 8.
23. *Mint* a meg nem tisztított ezüst,
melylyel valami agyagedényt bebo-
rítottak, *olyanok* a gyulasztó ajkak
a gonosz szív mellett.
24. Az ő beszédeivel másnak tetteti
magát a gyűlölő, holott az ő szívében
gondol álnokságot.
25. Mikor kedvesen szól, ne bízzál
ő hozzá; mert hét iszonyatosság van
szívében.
26. Elfedeztethetik a gyűlölség csa-
lással; de nyilvánvalóvá lesz az ő
gonoszsága a gyülekezetben.
27. A ki vermet ás *másnak*,* abba belé
esik; és a ki felhengeríti a követ, arra
gurul vissza. * Zsolt. 7, 16. Préd. 10, 8.
28. A hazug nyelv gyűlöli az általa
megrontott *embert*, és a hízelkedő száj
romlást szerez.

Óvás dicsekvéstől és elbizakodottságtól.

27. Ne dicsekedjél a holnapi* nap-
pal; mert nem tudod, mit
hoz a nap *tereád*. * Jak. 4, 13. 14.
2. Dicsérjen meg téged más, és ne a te
szájad; az idegen, és ne a te ajkaid.
3. Nehézség van a kőben, és teher
a fövényben; de a bolondnak harag-
ja nehezebb mind a kettőnél.
4. A búsulásban kegyetlenség *van*,
és a haragban áradás; de ki állhat-
na meg az irígység előtt?
5. Jobb a nyilvánvaló dorgálás a
titkos szeretetnél.
6. Jószándékból valók a barátságos
embertől vett sebek; * és temérdek
a gyűlölőnek csókja. * Zsolt. 141, 5.
7. A jóllakott ember még a lépesmé-
zet is megtapodja; de az éhes em-
bernek minden keserű édes.
8. Mint a madárka, ki elbujdosott
fészkétől, olyan az ember, a ki el-
bujdosott az ő lakóhelyétől.
9. *Mint* a kenet és jó illat megvídá-
mítja a szívet: úgy az ő barátjának
édes *szavai is*, *melyek* lelke tanácsá-
ból *valók*.
10. A te barátodat, * és a te atyádnak
barátját el ne hagyd, és a te atyádfiá-
nak házába be ne menj nyomorúsá-
godnak idején. Jobb a közel való
szomszéd a messze való atyafinál.
* rész 17, 17. 18, 24.
11. Légy bölcs fiam, * és vídámítsd
meg az én szívemet; hogy megfelel-
hessek annak, a ki engem ócsárol.
* rész 23, 15.
12. Az eszes meglátja a bajt, elrejti
magát; az * esztelenek neki mennek,
kárát vallják. * rész 22, 3.
13. Vedd el a ruháját, mert * kezes
lett másért, és az idegenért zálogold
meg. * rész 20, 16.
14. A ki nagy hangon áldja az ő ba-
rátját, reggel jó idején felkelvén; áto-
kul tulajdoníttatik néki.
15. A sebes záporeső idején való szün-
telen * csepegés, és a morgó asszony-
ember hasonlók. * rész 19, 13.
16. Valaki el akarja azt rejteni, sze-
let rejt el, és az ő jobbja olajjal ta-
lálkozik.
17. *Miképen* egyik vassal a másikat
élesítik, *a képen* az ember élesíti az
ő barátjának orczáját.

18. *Mint* a ki őrzi a fügét, eszik annak gyümölcséből, úgy a ki az ő urára vigyáz, tiszteltetik.
19. Mint a vízben egyik orcza a másikat *megmutatja*, úgy egyik embernek szíve a másikat.
20. *Mint* a sír és a pokol meg nem elégednek, *úgy* az embernek * szemei meg nem elégednek. * Préd.1,8.
21. *Mint* az ezüst * a tégelyben, és az arany a kemenczében *próbáltatik meg*, *úgy* az ember az ő híre-neve szerint. * rész 17,3.
22. Ha megtörnéd is a bolondot mozsárban mozsártörővel a megtört gabona között, nem távoznék el ő tőle az ő * bolondsága. * Jer.6,29.
23. Szorgalmasan megismerd a te juhaid külsejét, gondolj a nyájakra.
24. Mert nem örökkévaló a gazdagság, és vajjon a korona nemzetségről nemzetségre lesz-é?
25. *Mikor* levágatott a szénafű, és megtetszett a sarjú, és begyűjtettek a hegyekről a fűvek:
26. Vannak juhaid a te ruházatodra, és kecskebakok mezőnek árául,
27. És elég kecsketej a te eleledre, a te házadnépének elelére, és szolgálóleányaidnak életül.

A kegyesség és becsületesség áldása, az istentelenség átka.

28. Minden istentelen * fut, ha senki nem üldözi is; az igazak pedig, mint az ifjú oroszlán, bátrak. * Jób 15,21.22. 3 Móz.26,36.
2. Az ország bűne miatt sok annak a fejedelme; az eszes és tudós ember által pedig hosszabbodik fennállása.
3. A szegény ember*ből támadott* elnyomója a szegényeknek hasonló a pusztító esőhöz, mely nem hágy kenyeret.
4. A kik elhagyják a törvényt, dicsérik a latrokat; de a kik megtartják a törvényt, harczolnak azokkal.
5. A gonoszságban élő emberek nem értik meg az igazságot; a kik pedig keresik az Urat, mindent megértenek.
6. Jobb a szegény, a ki jár * tökéletesen, mint a kétfelé sántáló istentelen, a ki gazdag. * rész 19,1.
7. A ki megőrzi a törvényt, eszes fiú az; a ki pedig társalkodik a * dobzódókkal, gyalázattal illeti atyját. * rész 29,3.
8. A ki öregbíti az ő marháját kamattal és uzsorával, annak gyűjt, * a ki könyörül a szegényeken. * Préd.2,27.
9. Valaki elfordítja az ő fülét * a törvénynek hallásától, annak könyörgése is útálatos. * Zak.7,11—13.
10. A ki elcsábítja az igazakat gonosz útra, vermébe * maga esik bele; a tökéletesek pedig örökség szerint bírják a jót. * rész 26,27. Préd.10,8.
11. Bölcs az ő maga szemei előtt a gazdag ember; de az eszes szegény megvizsgálja őt.
12. Mikor örvendeznek az * igazak, nagy ékesség az; mikor pedig az istentelenek feltámadnak, keresni kell az embert. * rész 11,11.
13. **A ki elfedezi az ő vétkeit, nem lesz jó dolga; a ki pedig megvallja * és elhagyja, irgalmasságot nyer.** * Zsolt.32,5. 1 Ján.1,9.
14. Boldog ember, a ki szüntelen retteg; a ki pedig megkeményíti az ő szívét, bajba esik.
15. Mint az ordító oroszlán és éhező medve, olyan a szegény népen uralkodó istentelen.
16. Az értelemben szűkölködő fejedelem nagy elnyomó is; *de* a ki gyűlöli a hamis nyereséget, meghosszabbítja napjait.
17. Az ember, a kit ember-vér terhel, a sírig fut; senki ne támogassa őt.
18. A ki jár tökéletesen, megtartatik; a ki pedig álnokul két úton jár, egyszerre elesik.
19. A ki munkálja az ő földét, * megelégedik étellel; a ki pedig hiábavalóságok után futkos, megelégedik szegénységgel. * rész 12,10.
20. A hívő ember bővelkedik áldásokkal; de a ki hirtelen * akar gazdagulni, büntetlen nem marad. * rész 20,21.
21. Személyt * válogatni nem jó; mert *még* egy falat kenyérért *is* vétkezhetik az ember. * rész 18,5.24.23.
22. Siet a marhakeresésre a gonosz szemű ember; és nem veszi észre, hogy szükség jő reá.
23. A ki megfeddi az embert, végre *is* inkább kedvességet talál, mint a sima nyelvű.
24. A ki megrabolja az atyját, és anyját és azt mondja: nem vétek! társa a romboló embernek.
25. A telhetetlen lélek háborúságot szerez; a ki pedig bízik az Úrban, megerősödik.
26. A ki bízik magában, bolond az; a ki pedig jár bölcsen, megszabadul.
27. A ki ád a szegénynek, * nem lesz néki szüksége; a ki pedig elrejti a szemét, megsokasulnak rajta az átkok. * rész 19,17.22,9. 5 Móz.15,7—10.
28. Mikor felemeltetnek az istentelenek, * elrejti magát az ember; de mikor azok elvesznek, † öregbülnek az igazak. * vers 12. † 2 Kir.11,20.

Bölcseség áldást hoz, bolondság és bűn romlást szerez.

29. A ki a feddésekre is nyakas marad, egyszer csak összetörik, gyógyíthatatlanul.
2. Mikor öregbülnek az igazak, * örül a nép; mikor pedig uralkodik az istentelen, sóhajt a nép. * rész 11,10.
3. A bölcseség-szerető ember megvidámítja az ő * atyját; a ki pedig a paráznákhoz adja magát, elveszti † a vagyont. * rész 10,1. † Luk. 15,3.
4. A király igazsággal erősíti meg az országot; a ki pedig ajándékot vesz, elrontja azt.
5. A férfiú, a ki hizelkedik barátjának, hálót vet annak lábai elé.
6. A gonosz ember vétkében tőr van; az igaz pedig énekel és vígad.
7. Megérti az igaz * a szegényeknek ügyét; az istentelen † pedig nem tudja megérteni. * Jób 29,16.17. † Luk. 18,2—4.
8. A csúfoló férfiak fellobbantják a várost; de a bölcsek elfordítják a haragot.
9. Az eszes ember, ha vetekedik a bolonddal, akár felháborodik, akár nevet, nincs nyugodalom.
10. A vérszomjasak gyűlölik a tökéletes embert; az igazak pedig oltalmazzák annak életét.
11. Az ő egész indulatját * előmutatja a bolond; de a bölcs végre megcsendesíti azt. * rész 14,33.
12. A mely uralkodó a hamisságnak beszédire hallgat, annak minden szolgái latrok.
13. A szegény és az * uzsorás ember összetalálkoznak; mind a kettőnek pedig szemeit az Úr világosítja meg. * rész 22,2.
14. A mely király hűségesen ítéli a szegényeket, annak széke * mindörökké megáll. * rész 20,28.
15. A vessző és dorgálás * bölcseséget ád; de a szabadjára hagyott gyermek megszégyeníti az ő anyját. * rész 13,24.
16. Mikor nevekednek az istentelenek, nevekedik a vétek; az igazak pedig azoknak esetét * megérik. * Zsolt. 58,11. 91,8.
17. Fenyítsd meg a te * fiadat, és nyugodalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek. * vers 15. rész 23,13.14.
18. Mikor nincs *mennyei* látás, a nép elvadul; ha pedig megtartja a törvényt, oh * mely igen boldog! * 5 Móz. 28,1—14.
19. *Csak* beszéddel nem tanul meg a szolga, mert tudna, de még sem felel meg.
20. Láttál-é beszédeiben hirtelenkedő embert? a bolond felől több * reménység van, hogynem a felől! * rész 26,12.
21. A ki lágyan neveli gyermekségétől fogva az ő szolgáját, végre az lesz a fiú.
22. A haragos * háborgást szerez; és a dühösködőnek sok a vétke. * rész 26,21.
23. Az embernek kevélysége * megalázza őt; az alázatos pedig † tisztességet nyer. * rész 18,12. Máté 23,12. † Ésa. 66,2.
24. A ki osztozik a lopóval, * gyűlöli az magát; hallja az esküt, de nem vall. * 3 Móz. 5,1.
25. Az emberektől való félelem tőrt vet; de a ki bízik az Úrban, kiemeltetik.
26. Sokan * keresik a fejedelemnek orczáját; de az Úrtól *van* kinek-kinek ítélete. * rész 19,6.
27. Iszonyat az igazaknak a hamis ember; és iszonyat az istentelennek az igaz úton járó.

Agur vallomása.

30. Agurnak, a Jáké fiának beszédei, prófécia, melyet mondott a férfiú Itielnek, Itielnek és Ukálnak.
2. Minden embernél tudatlanabb vagyok én, és nincs emberi értelem én bennem.
3. És nem tanultam a bölcseséget, hogy a Szentnek ismeretét tudnám.
4. Kicsoda ment fel az égbe, * hogy onnan leszállott volna? Kicsoda fogta össze a szelet az ő markába? Kicsoda kötötte a vizet az ő köntösébe? Ki állapította meg a földnek minden határit? Kicsoda ennek neve? Avagy kicsoda ennek fiának neve, ha tudod? * Ján. 3,13.
5. Az Istennek teljes beszéde * igen tiszta, és paizs az ahhoz folyamodóknak. * Zsolt. 12,7.
6. Ne tégy * az ő beszédéhez; hogy meg ne feddjen téged, és hazug ne légy. * 5 Móz. 4,2.

Agur kérése.

7. Kettőt kérek tőled; ne tartsd meg én tőlem, mielőtt meghalnék.
8. A hiábavalóságot és a hazugságot messze távoztasd tőlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem; táplálj engem hozzám illendő * eledellel. * Máté 6,11.
9. Hogy megelégedvén, meg ne * tagadjalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegényedvén, ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével! * 5 Móz. 8,12—14.

Agur bölcs mondásai.

10. Ne rágalmazd a szolgát az ő urá-
nál, hogy meg ne átkozzon téged, és
bűnhődnöd ne kelljen.
11. *Van oly* nemzetség, a ki az ő aty-
ját * átkozza, és az ő anyját nem áldja.
* vers 17.
12. *Van* nemzetség, a ki a maga sze-
mei előtt * tiszta, pedig az ő rútsá-
gából ki nem tisztíttatott. * Ésa.65,5.6.
13. *Van* kevély szemű nemzetség, és
a kinek szemöldökei igen fellátnak!
14. *Van* olyan nemzetség, a kinek
fogai fegyverek, * és a kinek zápfo-
gai kések; hogy a szegényeket ki-
emészszék e földről, és az emberek
közül a szűkölködőket.
* Zsolt.52,4.5.57,5.
15. A nadálynak két leánya van:
addsza, addsza! E három nem elég-
szik meg; négyen * nem mondják:
elég; * vers 16.
16. A sír és a meddő asszony, a föld
meg nem elégszik a vízzel, és a tűz
nem mondja: elég!
17. A szemet, mely megcsúfolja aty-
ját, vagy megútálja az anyja iránt
való engedelmességet, kivágják a
völgynek hollói, vagy megeszik a sas-
fiak.
18. E három megfoghatatlan előttem,
és e négy dolgot nem tudom:
19. A keselyűnek útát az égben, a
kígyónak útát a kősziklán, a hajónak
nyomát a mély tengerben, és a fér-
fiúnak útát a leányzóval.
20. Ilyen a paráználkodó asszony-
nak úta; eszik, azután megtörli szá-
ját és azt mondja: nem cselekedtem
semmi gonoszt.
21. Három *dolog* alatt indul meg a
föld, és négyet nem szenvedhet el.
22. A szolga alatt, mikor uralkodik,
és a bolond alatt, mikor elég kenyere
van,
23. A gyűlölt asszony alatt, * ha *még-
is* férjhez megy; és a szolgáló alatt,
ha örököse lesz az ő asszonyának.
* rész 25,24.
24. E négy apró állata *van* a föld-
nek, a melyek bölcsek, elmések:
25. A hangyák erőtlen nép, mégis
megkeresik * nyárban a magok ele-
delét; * rész 6,8.
26. A marmoták nem hatalmas nép,
mégis kősziklán * csinálják az ő há-
zokat; * Zsolt.104,18.
27. Királyuk nincs a sáskáknak,
mindazáltal mindnyájan szép rend-
del mennek ki;
28. A pókot kézzel megfoghatod, még-
is ott van a királyok palotáiban.
29. Három állat van, a mely szépen
jár, sőt négy, a mely jól jár.
30. Az oroszlán, a hős a vadak kö-
zött, mely el nem fut senki elől;
31. A harczra felékesített * ló, vagy
a kecskebak, és a király, a kinek
senki nem mer ellene állani.
* Jób 39,22.23.
32. Ha bolond voltál felfuvalkodá-
sodban, vagy ha meggondoltad: * ke-
zedet szájadra vessed. * Jób 21,5.
33. Mert *miképen* a ki tejet köpül,
vajat csinál; és a ki keményen fújja
ki az ő orrát, vért hoz ki: *úgy* a ki a
haragot ingerli, háborúságot szerez.

Anyai oktatás király számára.

31. Lemuel király beszédei, pró-
féczia, melylyel tanította va-
la őt az anyja.
2. Mit *szóljak,* fiam? mit, én méhem
gyermeke? mit, én fogadásimnak
gyermeke?
3. Ne add asszonyoknak a te erő-
det, és a te útaidat a * királyok eltör-
lőinek. * Préd.10,17.
4. Távol legyen a királyoktól, oh
Lemuel, távol legyen a királyoktól
a * bornak itala; és az uralkodóktól
a részegítő ital keresése. * rész 20,1.
5. Hogy mikor iszik, el ne felejtkez-
zék a törvényről, és el ne fordítsa
valamely nyomorultnak igazságát.
6. Adjátok a részegítő italt az elve-
szendőnek, és a bort * a keseredett
szívűeknek. * Zsolt.104,15.
7. Igyék, hogy felejtkezzék az ő sze-
génységéről, és az ő nyavalyájáról
ne emlékezzék meg többé.
8. Nyisd meg a te szádat a mellett, a
ki néma, és azoknak dolgában, a kik
adattak * veszedelemre. * Jób 29,12.13.
9. Nyisd meg a te szádat, ítélj * igaz-
ságot; forgasd ügyét a szegénynek és
a szűkölködőnek! * 3 Móz.19,15.

Derék asszony dicsérete.

10. Derék asszonyt kicsoda találhat?
Mert ennek ára sokkal * felülhaladja
az igazgyöngyöket. * rész 12,3.
11. Bízik ahhoz az ő férjének lelke,
és annak marhája el nem fogy.
12. Jóval illeti őt és nem gonoszszal,
az ő életének minden napjaiban.
13. Keres gyapjat vagy lent, és meg-
készíti azokat kezeivel kedvvel.
14. Hasonló a kereskedő hajókhoz,
nagy messziről behozza az ő eledelét.
15. Felkel még éjjel, eledelt ád az ő
házának, és rendel ételt az ő szolgá-
lóleányinak.
16. Gondolkodik mező felől, és meg-
veszi azt; az ő kezeinek munkájából
szőlőt plántál.
17. Az ő derekát felövezi erővel, és
megerősíti karjait.
18. Látja, hogy hasznos az ő mun-

kálkodása; éjjel sem alszik el az ő
világa.
19. Kezeit veti a fonókerékre, és kezeivel fogja az orsót.
20. Markát megnyitja a szegénynek, és kezeit nyújtja a szűkölködőnek.
21. Nem félti az ő házanépét a hótól; mert egész házanépe karmazsinba öltözött.
22. Szőnyegeket csinál magának; patyolat és bíbor az ő öltözete.
23. Ismerik az ő férjét a kapukban, mikor ül a tartománynak véneivel.
24. Gyolcsot sző, és eladja; és övet, melyet ád a kereskedőnek.
25. Erő és ékesség az ő ruhája; és nevet a következő * napnak. * Jób 5,22.
26. Az ő száját bölcsen nyitja meg, és kedves tanítás van nyelvén.
27. Vigyáz a házanépe dolgára, és a restségnek * étkét nem eszi.
* rész 21,25.24,14.15.
28. Felkelnek az ő fiai, és boldognak mondják őt; az ő férje, és dicséri őt:
29. Sok leány munkálkodott serénységgel; de te meghaladod mindazokat!
30. **Csalárd a kedvesség, és hiábavaló a szépség; a mely asszony féli az Urat, az szerez dicséretet magának!**
31. Adjatok ennek az ő keze munkájának gyümölcséből, és dicsérjék őt a kapukban az ő * cselekedetei!
* vers 28.29.

A PRÉDIKÁTOR SALAMON KÖNYVE.

A földi dolgok hiábavalósága.

1. A prédikátornak, Dávid * fiának, Jeruzsálem † királyának beszédei. * 1 Krón. 22,9.10. † vers 12.
2. Felette nagy * hiábavalóság, azt mondja a prédikátor; felette nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!
* vers 14. rész 2,1—27.
3. Micsoda haszna van az embernek minden ő munkájában, melylyel munkálkodik a nap alatt?
4. Egyik nemzetség elmegy, és a másik eljő; a föld pedig mindörökké megmarad.
5. És a nap * feltámad, és elnyugszik a nap; és az ő helyére siet, a hol ő *ismét* feltámad. * Zsolt. 19,6.7.
6. Siet délre, és átmegy észak felé; körbe-körbe siet a szél, és a maga keringéséhez visszatér a szél.
7. Minden folyóvíz siet a tengerbe; mindazáltal a tenger mégis meg nem telik: akármicsoda helyre a folyóvizek siessenek, ugyanazon helyre térnek vissza.
8. Minden dolgok *mint* fáradoznak, senki ki nem mondhatja; nem elégednék meg a szem * látván, sem be nem teljesednék hallásával a fül.
* Péld. 27,20.
9. A mi volt, ugyanaz, a mi ezután is lesz, és a mi történt, ugyanaz, a mi ezután is történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt.
10. Van valami, a miről mondják: nézd ezt, új ez; régen volt már száz esztendőkön át, melyek mi előttünk voltak.
11. Nincs emlékezet az előbbiekről; azonképen az utolsó dolgokról is, melyek jövendők, nem lesz emlékezet azoknál, a kik azután lesznek.
12. Én prédikátor, királya * voltam Izráelnek Jeruzsálemben. * vers 1.
13. És adám az én elmémet mindazok vizsgálására és bölcsen * való tudakozására, melyek lesznek az ég alatt. Ez gonosz hiábavaló foglalatosság, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy gyötrődjenek vele.
* 1 Kir. 4,30—33.
14. Láttam minden dolgokat, melyek lesznek a nap alatt, és ímé * minden csak hiábavalóság, és a léleknek gyötrelme! * vers 2. rész 2,1—27.
15. Az egyenetlen meg nem egyenesíthető, és a fogyatkozás meg nem számlálható.
16. Szóltam az én elmémmel, mondván: ímé, én nagygyá lettem, és gyűjtöttem bölcseséget mindazok felett, a kik * fők voltak én előttem Jeruzsálemben, és az én elmém bőven látott bölcseséget és tudományt!
* 1 Kir. 4,31.
17. Adtam annakfelette az én elmémet a bölcseségnek tudására, és az esztelenségnek * és bolondságnak megtudására. Megtudtam, hogy ez is a lélek † gyötrelme. * rész 2,4. † rész 2,1.

Földi gyönyörűség, még munkánk vidám élvezése is, hiábavaló.

2. Mert a bölcseségnek sokaságában sok búsulás van, és valaki öregbíti a tudományt, öregbíti a gyötrelmet.
2. Mondék az én szívemben: no, megpróbállak téged a vígan való lakásban, hogy lásd meg, mi a jó! És ímé, az is hiábavalóság!
3. A nevetésről azt mondom: bolondság! a vígasságról pedig: mit használ az?

4. Elvégezém az én szívemben, hogy
boritalra adom magamat, (pedig szí-
vem a bölcseséget követé) és előve-
szem ezt a bolondságot, mígnem meg-
látom, hogy az emberek fiainak mi
volna jó, a mit cselekedjenek az ég
alatt, az ő életök napjainak száma
szerint.
5. Felette nagy dolgokat cseleked-
tem; építék magamnak házakat; ül-
teték magamnak szőlőket.
6. Csinálék magamnak kerteket és
ékességre való kerteket, és ülteték
beléjök mindenféle gyümölcstermő
fákat.
7. Csinálék magamnak víz*tartó* ta-
vakat, hogy azokból öntözzem a fák-
nak sarjadó erdejét.
8. Szerzék szolgákat és szolgálókat,
házamnál nevekedett szolgáim is vol-
tak nékem; öreg és apró barmoknak
nyájaival is többel bírtam mindazok-
nál, a kik voltak én előttem * Jeru-
zsálemben. * 1 Kir. 10,23.24.
9. Gyűjték magamnak * ezüstöt † és
aranyat is, és királyok drágaságait és
tartományokat; szerzék magamnak
éneklő férfiakat és éneklő asszonyo-
kat, és az emberek fiainak gyönyö-
rűségit, asszonyt és asszonyokat.
* 1 Kir. 10,27. † 1 Kir. 10,14.
10. És nagygyá levék és megneveke-
dém mindazok felett, a kik előttem
voltak Jeruzsálemben; az én bölcse-
ségem is helyén * volt. * 1 Kir. 4,30.
11. Valamit kivánnak vala az én sze-
meim: meg nem fogtam azoktól, meg
sem tartóztattam az én szívemet sem-
mi vígasságtól, hanem az én szívem
örvendezett minden én munkám*mal*
*gyűjtött jók*ban; mivelhogy ez volt
az én részem minden én * munkáim-
ból. * vers 2. rész 3,12.22.
12. És tekinték minden dolgaimra,
melyeket cselekedtek vala az én ke-
zeim, és az én munkámra, mit fárad-
sággal végeztem vala; és ímé, az mind
hiábavalóság és a léleknek gyötrel-
me, és nincsen annak semmi haszna
a nap alatt!
13. Azért fordulék én, hogy lássak
bölcseséget és * bolondságot és eszte-
lenséget, az az hogy mit *cselekesznek*
az emberek, a kik a király után kö-
vetkeznek: azt, a mit régen cseleked-
tek. * vers 4. rész 1,17.
14. És látám, hogy hasznosb a böl-
cseség a bolondságnál, miképen hasz-
nosb a világosság a setétségnél.
15. A bölcsnek szemei *vannak* a fe-
jében; a bolond pedig setétben jár;
de ugyan én megismerém, hogy
ugyanazon egy végök lesz * mind-
ezeknek. * vers 17,18. Zsolt. 49,11.
16. Annakokáért mondám az én el-
mémben: a bolondnak állapotja sze-
rint lesz az én * állapotom is, miért
valék tehát én is bölcsebb? és mon-
dék az én elmémben: ez is hiába-
valóság! * vers 17. Zsolt. 49,17.
17. Mert nem lesz emlékezete sem a
bölcsnek, sem a bolondnak mind-
örökké; mivelhogy a következendő
időkben már mind elfelejtetnek: és
miképen meghal a bölcs, azonképen
meghal a bolond is.
18. Azért gyűlöltem az életet; mert
gonosznak látszék nékem a dolog, a
mi történik a nap alatt; mert mindez
hiábavalóság, és a léleknek gyötrel-
me!
19. Gyűlöltem én minden munkámat
is, * melyet munkálkodom a nap alatt;
mivelhogy el kell hagynom azt oly
embernek, a ki én utánam lesz.
* vers 5—9.
20. És ki tudja, ha bölcs lesz-é vagy
bolond? és *mégis* uralkodik minden
munkámon, a mit cselekedtem és
bölcsen szerzettem a nap alatt! Ez
is hiábavalóság!
21. Annakokáért elfordulék én, meg-
fogván reménységtől az én szívemet
minden munkám felől, melylyel
munkálódtam a nap alatt.
22. Mert van oly ember, a kinek mun-
kája *elvégeztetett* bölcseséggel, tudo-
mánynyal és jó kimenetellel; és oly
embernek adja azt örökségül, a ki ab-
ban semmit sem munkálódott. Ez is
hiábavalóság és nagy gonosz!
23. Mert micsoda marad meg az em-
bernek minden ő munkájából és el-
méjének nyughatatlan fáradozásá-
ból, melylyel ő munkálkodott a nap
alatt?
24. Holott minden napja bánat, és
búsulás az ő foglalatossága, még éjjel
is nem nyugodt az ő elméje. Ez is
hiábavalóság!
25. Nincsen csak e jó is az embernek
hatalmában, hogy egyék, igyék, és
azt cselekedje, hogy az ő szíve la-
kozzék gyönyörűséggel az ő munká-
jából; ezt is láttam én, hogy az Is-
tennek kezében van.
26. Mert kicsoda ehetnék * és élhetne
gyönyörűségére rajtam kivül?
* vers 9,10.
27. Mert az embernek, a ki jó az ő
szemei előtt, adott *Isten* bölcseséget
és tudományt és örömöt; a bűnös-
nek pedig adott foglalatosságot az
egybegyűjtésre és az egybehordásra,
hogy adja annak, a ki jó az Isten
előtt. Ez is hiábavalóság és az elmé-
nek gyötrelme!

Minden emberi cselekvésnek megvan az ideje, a mit Isten tesz, az megáll.

3. Mindennek rendelt ideje *van*, és ideje *van* az ég alatt minden akaratnak.

2. Ideje *van* a születésnek és ideje a meghalásnak; ideje az ültetésnek, ideje annak kiszaggatásának, a mi ültettetett.

3. Ideje *van* a megölésnek és ideje a meggyógyításnak; ideje a rontásnak és ideje az építésnek.

4. Ideje *van* a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek.

5. Ideje *van* a kövek elhányásának és ideje a kövek egybegyűjtésének; ideje az ölelgetésnek és ideje az ölelgetéstől való eltávozásnak.

6. Ideje *van* a keresésnek és ideje a vesztésnek; ideje a megőrzésnek és ideje az eldobásnak.

7. Ideje *van* a szakgatásnak és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak.

8. Ideje *van* a szeretésnek és ideje a gyűlölésnek; ideje a hadakozásnak és ideje a békességnek.

9. Micsoda haszna van a munkásnak abban, a miben ő munkálkodik?

10. Láttam a foglalatosságot, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy fáradozzanak benne.

11. Mindent szépen csinált az ő idejében, e világot is adta az *emberek* elméjébe, csakhogy úgy, hogy az ember meg nem foghatja *mindazt* a dolgot, a mit az Isten cselekszik kezdettől fogva mindvégig.

12. Megismertem, hogy nem tehetnek jobbat, mint hogy * örvendezzen *kiki*, és hogy *a maga* javát cselekedje † az ő életében. * rész 2,11. † rész 12,15.

13. De még az is, hogy az ember eszik és iszik, és jól él az ő egész munkájából, az Istennek ajándéka.

14. Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni; és az Isten ezt a végre míveli, hogy az ő orczáját rettegjék.

15. A mi *most* történik, régen megvan, és a mi következik, immár megvolt, és az Isten visszahozza, a mi elmult.

Féld az Istent és elégedjél meg a magad részével.

16. Láttam annakfelette a nap alatt, hogy az ítéletnek helyén hamisság, és az igazságnak helyén latorság van.

17. És mondék magamban: az igazat és a hamisat megítéli az Isten; mert minden *ember* akaratjának ideje van, és minden dolognak ő nála.

18. Így szólék azért magamban: az emberek fiai miatt *van ez így*, hogy kiválogassa őket az Isten, és hogy meglássák, hogy ők magokban véve az oktalan állatok*hoz hasonlók.*

19. Az emberek fiainak vége hasonló az oktalan állatnak végéhez, és egyenlő végök van azoknak; a mint meghal egyik, * úgy meghal a másik is, és ugyanazon egy lélek van mindenikben; és az embernek nagyobb méltósága nincs az oktalan állatoknál, mert minden hiábavalóság.
* vers 20. rész 2,17. Zsolt. 49,11—13.

20. Mindenik ugyanazon egy helyre megy; mindenik a * porból való, és mindenik porrá lesz.
* 1 Móz. 1,24. 2,7. 3,19.

21. Vajjon kicsoda vette eszébe az ember lelkét, hogy felmegy-é; és az oktalan állat lelkét, hogy a föld alá megy-é?

22. Azért úgy láttam, hogy semmi sincs jobb, mint hogy az * ember örvendezzen az ő dolgaiban, mivelhogy ez az ő része *e világban:* mert ki hozhatja őt *vissza,* hogy lássa, mi lesz ő utána? * vers 12.

A szegényeknek nincs vigasztalójuk, a szorgalmasoknak nyugalmuk, még a királynak sincs biztonsága.

4. Viszont látám én mind a nyomorgatásokat, a melyek a nap alatt történnek, és ímé, *nyilván van* azoknak, a kik nyomorgattatnak, könyhullatások, és vígasztalójok nincs nékik; és az őket nyomorgatóknak kezekből erőszaktételt *szenvednek,* és a vígasztalójuk nincs nékik.

2. És dicsérém én a megholtakat, a kik már meghaltak vala, az élők felett, a kik még élnek;

3. De mind a kettőnél boldogabbnak azt, a ki még nem lett, a ki nem látta azt a gonosz dolgot, a mely a nap alatt történik.

4. És látám én, hogy minden dolgát és minden ügyes cselekedetét az ember az ő felebarátjai iránt való irígységből *rendeli;* annakokáért ez is hiábavalóság és lélek-fájdalom!

5. A bolond egybekapcsolja * a kezeit, és megemészti a maga testét.
* Péld. 21,25.

6. Jobb egy teljes marok nyugalommal, mint mind a két maroknak teljessége nagy munkával és lelki gyötrelemmel.

7. Viszont láték a nap alatt *más* hiábavalóságot.

8. Van *oly ember,* a ki egymaga van és nincs *vele* másik, sem fia, sem atyjafia nincs; mindazáltal nincs vége

minden ő fáradságának, és az ő szeme is meg nem elégszik gazdagsággal, *hogy azt mondaná:* vajjon kinek munkálkodom, hogy az én lelkemet *minden* jótól megfosztom? * Ez is hiábavalóság és gonosz foglalatosság! * Zsolt.39,7.

9. Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek; mert azoknak jó jutalmok van az ő munkájokból.

10. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedülvalónak, ha elesik, és nincsen, a ki őt felemelje.

11. Hogyha együtt feküsznek is ketten, megmelegesznek; az egyedülvaló pedig mimódon melegedhetik meg?

12. Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak; és a hármas kötél nem hamar szakad el.

13. Jobb a szűkölködő, de bölcs gyermek a vén és bolond királynál, a ki nem szenvedi el az intést többé.

14. Mert *az* a fogságból *is* uralkodásra megy, holott *ennek* országában szegénységben született.

15. Láttam a nap alatt járó minden élőket a második gyermek mellett; a ki amannak helyére lépendő vala.

16. *És hogy* az egész sokaságnak nincs vége, mindazoknak, a kiknek ő élén volt; mindazáltal az utánok valók már semmit nem örvendeztek ő benne. Mert ez is hiábavalóság és lelki gyötrelem!

Óv meggondolatlan beszédektől.

5. Őrizd meg lábaidat, mikor az Istennek házához mégy, mert hallgatás végett közeledned jobb, hogynem a bolondok módja szerint áldozatot adni; mert ezek nem tudják, hogy gonoszt cselekesznek.

2. Ne gyorsalkodjál a te száddal, és a te elméd ne siessen valamit szólni Isten előtt; mert az Isten mennyben van, te pedig e földön, azért a * te beszéded kevés legyen; * Máté 6,7.

3. Mert álom szokott következni a sok foglalatosságból; és a sok * beszédből bolond beszéd. * Péld.10,19.

4. Mikor Istennek fogadást tészsz, ne halogasd annak * megadását; mert nem gyönyörködik a bolondokban. A mit fogadsz, megteljesítsd! * 5 Móz.23,21.22.

5. Jobb hogy ne fogadj, hogynem mint fogadj és ne teljesítsd be.

6. Ne engedd a te szádnak, hogy bűnre kötelezze testedet, és ne mondd az angyal előtt, * hogy tévedésből *esett* ez; hogy az Isten a te beszéded miatt fel ne háborodjék, és el ne veszesse a te kezeidnek munkáját. * 2 Móz.26,20.21.

7. Mert a sok álomban a hiábavalóság is és a beszéd is sok; hanem az Istent féljed.

A gazdagság hiábavalósága.

8. Ha a szegényeknek nyomoríttatását, és a törvénynek és igazságnak elfordíttatását látod a tartományban: ne csudálkozzál e dolgon; mert *egyik* felsőrendű vigyáz a *másik* * felsőrendűre, és ezek felett *még* felsőbbrendűek *vannak.* * Ésa.3,14.15.

9. Az ország haszna pedig mindenekfelett a földmívelést *kedvelő* király.

10. A ki szereti a pénzt, nem telik be pénzzel, és a ki szereti a sokaságot, *nem telik be* jövedelemmel. Ez is hiábavalóság.

11. Mikor megszaporodik a jószág, megszaporodnak annak megemésztői is; mi haszna van azért benne urának, hanem hogy csak reá néz szemeivel?

12. Édes az álom a munkásnak, akár sokat, akár keveset egyék; a gazdagnak pedig bővölködése nem hagyja őt * aludni. * vers 10. Jób 20,22.

13. Van gonosz nyavalya, a melyet láttam a nap alatt: az ő urának veszedelmére tartott gazdagság;

14. Ugyanis az a gazdagság elvész valami szerencsétlen eset miatt, és ha fia született néki, annak kezében nem lesz semmi.

15. A mint kijött az ő anyjának méhéből, mezítelen * megy ismét el, a mint jött vala: és semmit nem vesz el munkájáért, a mit kezében elvinne. * Jób 1,21. 1 Tim.6,7. Zsolt.49,18.

16. Annakokáért ez is gonosz nyavalya, hogy a mint jött, a képen megy el. Mi haszna van néki abban, hogy a szélnek munkálkodott?

17. És hogy az ő teljes életében a setétben evett, sokszori haraggal, keserűséggel és búsulással?

Megelégedettség.

18. Ez azért a jó, a melyet én láttam, hogy szép dolog enni és inni, és jól élni minden ő munkájából, a melylyel fárasztotta magát a nap alatt, az ő élete napjainak száma szerint, a melyeket adott néki az Isten; mert ez az ő * része. * vers 15. rész 3,13.

19. És a mely embernek adott Isten gazdagságot és kincseket, és a kinek megengedte, hogy egyék abból és az ő részét elvegye, és örvendezzen az ő munkájának: ez az Istennek ajándéka!

20. Mert nem sokat emlékezik meg

az ilyen az ő élete napjainak *számáról*, mivelhogy az ő szívének örömét az Isten kedveli.

Gazdagság és tisztesség is hiábavaló.

6. Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, és nagy *baj* az az emberen;

2. Mikor valakinek az Isten ád gazdagságot és kincseket és tisztességet, és semmi nélkül nem szűkölködik, valamit kivánhat lelkének, és az Isten nem engedi néki, hogy éljen azzal, hanem más ember él azzal: ez hiábavalóság és gonosz nyavalya!

3. Ha száz gyermeket szül is valaki, és sok esztendeig él, úgy hogy az ő esztendeinek napja sok, de az ő lelke a jóval meg nem elégszik, és * nem lesz temetése néki: azt mondom, hogy jobb annál az idétlen gyermek, * Ésa.14,19.20. Jer.22,19.

4. Mert hiábavalóságra jött, setétségben * megy el, és setétséggel fedeztetik be neve, * rész 5,17.

5. A napot sem * látta és nem ismerte; tűrhetőbb ennek állapotja, hogynem amannak. * Jób 3,16.

6. Hogyha kétezer esztendőt élt volna is, és a jóval nem élt: avagy nem ugyanazon egy helyre * megy-é minden? * Zsolt.89,49. Zsid.9,27.

7. Az embernek minden munkája szájáért van; mindazáltal az ő kívánsága be nem telik.

8. Mert miben különbözik a bölcs a bolondtól, és miben a szegény, a ki az élők előtt járni tud?

9. Jobb, a mit ember szemmel lát, hogynem a lélek kivánsága; ez is hiábavalóság és a léleknek gyötrelme!

10. Valami van, régen ráadatott neveзete, és bizonyos dolog, hogy mi lesz az ember, és nem * perlekedhetik azzal, a ki hatalmasb nálánál. * Jób 9,2.3.14.19.32.

11. Mert van sok beszéd, a mely a hiábavalóságot szaporítja; és mi haszna van az embernek *abban?*

12. Mert kicsoda tudhatja, mi legyen az embernek jó e világon, az ő hiábavaló élete napjainak száma szerint, a melyeket mintegy * árnyékot tölt el? Kicsoda az, a ki megmondhatná az embernek, mi következik ő utána a nap alatt? * Zsolt.144,4.

A bölcseség, megelégedettség és egyszerűség ajánlása.

7. Jobb a jó hír * a drága kenetnél; és a halálnak napja jobb az ő születésének napjánál. * Péld.22,1.

2. Jobb a siralmas házhoz menni, hogynem a lakodalomnak házához menni; mivelhogy minden embernek ez a vége, és az élő ember megemlékezik arról.

3. Jobb a szomorúság a nevetésnél; mert az orczának szomorúsága * által jobbá lesz a szív. * 2 Kor.7,10.11.

4. A bölcseknek elméje a siralmas házban *van,* a bolondoknak pedig elméje a vígasságnak házában.

5. Jobb a bölcsnek dorgálását * hallani, hogynem valaki hallja a bolondoknak éneklését. * Zsolt.141,5.

6. Mert olyan a bolondnak nevetése, mint a tövisnek * ropogása a fazék alatt; ez is hiábavalóság! * Zsolt.58,10.

7. Mert a zsarolás megbolondítja a bölcs *embert* is, és az elmét elveszti az ajándék.

8. Jobb akármi dolognak vége annak kezdetinél; jobb a tűrő, hogynem a kevély.

9. Ne légy hirtelen a lelkedben a haragra; mert a harag a bolondok kebelében nyugszik.

10. Ne mondd ezt: mi az oka, hogy a régi napok jobbak voltak ezeknél? mert nem bölcseségből származik az ilyen kérdés.

11. Jó a bölcseség az örökséggel, és előmenetelökre van az *embereknek*, a kik a napot látják.

12. Mert a bölcseségnek árnyéka alatt, *és* a gazdagságnak árnyéka alatt *egyformán nyugszik az ember!* de a tudomány hasznosb, * mivelhogy a bölcseség életet ád az ő urainak. * Péld.13,14.

13. Tekintsd meg az Istennek cselekedetit; mert kicsoda teheti egyenessé, a mit ő görbévé tett?

14. A jó szerencsének idején élj a jóval; a gonosz szerencsének idején pedig jusson eszedbe, hogy ezt is, épen úgy, mint azt, Isten * szerzette, a végre, hogy az ember semmit *abból* eszébe ne vegyen, *a mi* reá következik. * Ésa.45,7.

15. Mindent láttam az én hiábavalóságomnak napjain: van oly igaz, a ki az ő igazságában elvész; és van gonosz ember, a ki *az ő életének napjait* * meghosszabbítja az ő gonoszságában. * Zsolt.63,4—17.

16. Ne légy felettébb igaz, és felettébb ne * bölcselkedjél; miért keresnél magadnak veszedelmet? * Róm.12,3.16.

17. Ne légy felettébb gonosz, és ne légy balgatag; miért halnál meg időd előtt?

18. Jobb, hogy ezt megfogd, és amattól is a te kezedet meg ne vond; mert a ki az Istent féli, mind ezektől megszabadul!

19. A bölcseség megerősíti a bölcset

inkább, mint tíz hatalmas, a kik a
városban vannak.
20. Mert * nincs egy igaz ember is e
földön, a ki jót cselekednék és nem
vétkeznék. * 1 Kir.8,46. 1 Ján.1,8.
21. Ne figyelmezz minden beszédre,
melyet mondanak, hogy meg ne halld
szolgádat, hogy átkoz téged.
22. Mert sok esetben tudja a te lel-
ked is, hogy te is gonoszt mondot-
tál egyebeknek.
23. Mind ezeket megpróbáltam az
én bölcseségem által. *Mikor* azt gon-
dolám, *hogy* bölcs vagyok, én tőlem
a *bölcseség* távol vala.
24. Felette igen messze van, a mi
van, és felette mélységes; kicsoda
tudhatja meg azt?
25. Fordítám én magamat és az én
szívemet a bölcseségnek és az okosko-
dásnak tudására, kutatására és kere-
sésére; azonképen hogy megtudjam
a bolondságnak gonoszságát, és a té-
velygésnek balgatagságát.
26. És találtam *egy dolgot*, mely ke-
servesb a halálnál; tudniillik az olyan
asszonyt, a kinek a szíve olyan, mint
a tőr * és a háló, kezei pedig olyanok,
mint a kötelek. A ki Isten előtt kedves,
megszabadul attól: a bűnös pedig
megfogattatik attól. *Péld.5,4.6,26.22,14.
27. Lásd, ezt találtam, azt mondja
a prédikátor; mikor gyakorta nagy
szorgalmassággal kerestem a megfej-
tést,
28. A mit az én lelkem folyton ke-
resett, és nem találtam. Ezer közül
egy embert találtam; de asszonyt
mind ezekben nem találtam.
29. Hanem lásd, ezt találtam, hogy
az Isten teremtette az embert igaz-
nak; * ők pedig kerestek sok kigon-
dolást. * 1 Móz.1,27.

Engedelmesség a felsőség iránt. Azoknak, a kik az Istent félik, mégis csak jól van dolga.

8. Kicsoda hasonló a bölcshöz, és
ki tudja a dolgok magyará-
zatát? Az * embernek bölcsesége meg-
világosítja az ő orczáját; és az ő ábrá-
zatjának erőssége megváltozik.
* Péld.16,22.
2. Én *mondom*, hogy a királynak pa-
rancsolatját * meg kell őrizni, és pedig
az Istenre való esküvés miatt.
* Péld.24,21.
3. Ne siess elmenni az ő orczája elől,
ne állj rá a gonosz dologra; mert
valamit akar, megcselekszi.
4. Mivelhogy a király szava hatal-
mas; és kicsoda merné néki ezt mon-
dani: mit mívelsz?
5. A ki megtartja a parancsolatot,
nem ismer * nyomorúságot, és a
bölcsnek elméje megért mind időt,
mind ítéletet; * Róm.13,3.
6. Mert minden akaratnak van ideje
és ítélete; mert az embernek nyo-
morúsága sok ő rajta;
7. Mert nem tudja azt, a mi követ-
kezik; mert ki mondja meg néki,
mimódon lesz az?
8. Egy ember sem uralkodhatik a szé-
len, hogy feltartsa a szelet; és semmi
hatalmasság nincs a halálnak napja
felett, * és az ütközetben senkit el nem
bocsátanak: és a gonoszság nem sza-
badítja meg azt, a ki azzal él.
* Zsid.9,27. Jób 14,5.
9. Mindezt láttam, és megfigyeltem
minden dolgot, a mely történik a nap
alatt, oly időben, a melyben uralko-
dik az ember az emberen maga ká-
rára.
10. És azután láttam, hogy a gonoszok
eltemettettek és *nyugalomra* mentek;
viszont a szent helyről kimentek, és
elfelejttettek a városban *olyanok*, a
kik becsületesen cselekedtek. Ez is
hiábavalóság!
11. Mivelhogy hamar a szentenczia
nem végeztetik el a gonoszságnak cse-
lekedőjén, egészen * arra van az embe-
rek fiainak szíve ő bennök, hogy go-
noszt cselekedjenek. * Zsolt.10,6.7.
12. Bár meghosszabbítja *életét* a bű-
nös, a ki százszor is vétkezik; mégis
tudom én, hogy az istenfélőknek * lé-
szen jól dolgok, a kik az ő orczáját
félik; * Péld.1,33. Ésa.3,10.11.
13. A hitetlennek pedig nem lesz jó
dolga, és nem hosszabbítja meg az
ő életét, *olyan lesz*, mint * az árnyék,
mert nem rettegi az Istennek orczá-
ját. * Jób 20,5.28.
14. Van hiábavalóság, a mely e földön
történik; az, hogy vannak oly igazak,
a kiknek dolga a gonoszoknak csele-
kedetei szerint lesz; és vannak gono-
szok, a kiknek dolga az igazaknak
cselekedetei szerint lesz; mondám,
hogy ez is hiábavalóság.
15. Annakokáért dicsérem vala én a
vígasságot, hogy nincsen embernek
jobb e világon, hanem hogy * egyék,
igyék és vígadjon; és ez kisérje őt
munkájában az ő életének napjaiban,
a melyeket ád néki Isten a nap alatt.
* rész 5,18.

Meg ne téveszszen a kegyeseknek és gonoszoknak külső egyformasága.

9. Mikor adám az én szívemet a
bölcseségnek megtudására,
és hogy megvizsgáljak *minden* fárad-
ságot, a mely e földön történik, (mert
sem éjjel, sem nappal *az emberek*
szeme álmot nem lát):

2. Akkor eszembe vevém az Istennek minden dolgát, hogy az ember nem mehet végére a dolognak, a mely a nap alatt történik; mert fáradozik az ember, hogy annak végére menjen, de nem mehet végére: sőt ha azt mondja is a bölcs ember, hogy tudja, nem mehet végére.

3. Mert mindezt szívemre vettem, és pedig azért, hogy megvizsgáljam mindezt: hogy az igazak és bölcsek és azoknak minden cselekedetei Isten kezében vannak; szeretet is, gyűlölet is, nem tudják az emberek, mind ez előttük van.

4. Minden olyan, hogy mindenkit _érhet_, egyazon szerencséje van az igaznak és gonosznak, jónak vagy tisztának és tisztátalannak, mind annak, a ki áldozik, mind a ki nem áldozik, úgy a jónak, mint a bűnösnek, az esküvőnek úgy, mint a ki féli az esküvést.

5. Mind az ég alatt való dolgokban e gonosz van, hogy mindeneknek egyenlő szerencséjök van; és az emberek fiainak szíve is teljes gonoszsággal, és elméjökben minden bolondság van, a míg élnek, azután pedig a halottak közé _mennek_.

6. Mert akárkinek, valaki minden élők közé csatlakozik, van reménysége; mert jobb az élő eb, hogynem a megholt oroszlán.

7. Mert az élők tudják, hogy meghalnak; de a halottak semmit nem tudnak, és azoknak semmi jutalmok nincs többé; mivelhogy emlékezetök elfelejtetett.

8. Mind szeretetök, mind gyűlöletök, mind gerjedezésök immár elveszett; és többé semmi részök nincs semmi dologban, a mely a nap alatt történik.

Élvezd vidáman Isten adományait és tedd, a mi rád bízatott.

9. No azért egyed vígassággal a te kenyeredet, és igyad jó szívvel a te borodat; mert immár kedvesek Istennek a te cselekedetid!

10. A te ruháid mindenkor legyenek fejérek, és az olaj a te fejedről el ne fogyatkozzék.

11. Éld életedet a te feleségeddel, a kit szeretsz, a te hiábavaló életednek minden napjaiban, a melyeket _Isten_ adott néked a nap alatt, a te hiábavalóságodnak minden napjaiban; mert ez a te részed a te életedben és a te munkádban, melylyel munkálódol a nap alatt.

12. Valamit hatalmadban van cselekedni erőd szerint, azt cselekedjed; mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány és bölcseség nincs a Seolban, a hová menendő vagy.

13. Fordítván magamat látám a nap alatt, hogy nem a gyorsaké a futás, és nem az erőseké a viadal, és nem a bölcseké a kenyér, és nem az okosoké a gazdagság, és nem a tudósoké a kedvesség; hanem idő szerint és történetből lesznek mindezek.

14. Mert nem is tudja az ember az ő idejét; mint a halak, melyek megfogatnak a gonosz hálóban, és mint a madarak, melyek megfogatnak a tőrben, miképen ezek, azonképen megfogatnak az emberek fiai a gonosznak idején, mikor az eljő reájok hirtelenséggel.

A bölcseség diadalt ül.

15. Ezt is bölcseségnek láttam a nap alatt, és ez én előttem nagy volt.

16. _Tudniillik, hogy egy_ kicsiny város _volt_, és abban kevés ember _volt_, és eljött az ellen hatalmas király, és azt körülvette, és az ellen nagy erősségeket épített.

17. És találtatott abban _egy_ szegény ember, a ki bölcs volt, és az ő bölcseségével *a várost megszabadította; de senki meg nem emlékezett arról a szegény emberről. * Préd. 21, 22.

18. Akkor én azt mondám: jobb a bölcseség * az erősségnél; de a szegénynek bölcsesége útálatos, és az ő beszédit nem hallgatják meg. * vers 16. 17.

19. A bölcseknek nyugodt beszédét inkább meghallgatják, mint a bolondok közt uralkodónak kiáltását.

20. Jobb a bölcseség a * hadakozó szerszámoknál; és egy bűnös sok jót veszt el. * vers 17.

Bölcseség és bolondság a fő- és közrendeknél.

21. A megholt legyek a patikáriusnak kenetit megbüdösítik, megerjesztik; _azonképen_ hathatósabb a bölcseségnél, tisztességnél egy kicsiny balgatagság.

22. A bölcs embernek szíve az ő jobbkezénél _van_; a bolondnak pedig szíve balkezénél.

23. A bolond, mikor az úton jár is, az ő elméje hiányos, és mindennek hirdeti, hogy ő bolond.

10. Mikor a fejedelemnek haragja felgerjed te ellened, a te helyedet el ne hagyjad; mert a szelídség nagy bűnöket lecsendesít.

2. Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, mintha tévedés volna, a mely a fejedelemtől származik.

3. _Hogy_ a bolondság nagy méltóságra helyeztetett, a gazdagok pedig alacsony _sors_ban ülnek.

4. Láttam, hogy a szolgák lovakon _ültek_; a fejedelmek pedig gyalog mentek a földön, mint a szolgák.

5. A ki vermet ás, abba * beesik; és
a ki a gyepűt elhányja, megmarja azt
a kígyó. * Zsolt.7,16. Péld.26,27.28,10.
6. A ki a köveket helyökből kihányja,
fájdalmat szenved azok miatt; a ki
hasogatja a fát, veszedelemben fo-
rog a miatt.
7. Ha a vas megtompul, és annak
élit meg nem köszörüli az ember,
akkor erejét kell megfeszíteni: a böl-
cseség pedig *minden dolognak* eliga-
zítására nagy előmenetel.
8. Ha megharap a kígyó, a míg meg
nem varázsoltatott, azután semmi
haszna nincsen a varázslónak.
9. A bölcs ember szájának beszédei
kedvesek; a bolondnak pedig ajkai
elnyelik őt.
10. Az ő szája beszédinek kezdete
bolondság, és az ő szája *beszédinek*
vége gonosz balgatagság.
11. És a bolond szaporítja a szót,
pedig nem tudja az ember, a mi kö-
vetkezik, és a mi utána lesz, kicsoda
mondja meg azt néki?
12. A bolondnak munkája elfáraszt-
ja őt, mert a városba sem tud menni.
13. Jaj néked ország, kinek a te ki-
rályod * gyermek; és a te fejedelmid
reggel esznek. * Ésa.3,5.6.
14. Boldog vagy te ország, kinek a
te királyod nemes ember, és a te fe-
jedelmid idejében esznek a *testnek*
erejéért és nem az italért.
15. A restség miatt elhanyatlik a ház-
fedél, és a kezek restsége miatt cse-
peg a ház.
16. Vígasságnak okáért szereznek la-
kodalmat, és a bor vídámítja meg
az élőket: és * a pénz szerzi meg mind-
ezeket. * Zsolt.104,15.
17. Még a te gondolatodban is a ki-
rályt ne átkozd, és a te ágyasházad-
ban is gonoszt a gazdagnak ne mondj:
mert az égi madár is elviszi a szót,
és a szárnyas állat is bevádolná a te
beszédedet.

Korán vesd el a magot!

11. Vesd a te kenyeredet a víz szí-
nére, mert sok nap mulva
megtalálod azt.
2. Adj részt hétnek * vagy nyolcznak
is; mert nem tudod, micsoda vesze-
delem következik a földre. * Zsolt.112,9.
3. Mikor a sűrű fellegek megtelnek,
esőt adnak a földre; és ha leesik a fa
délre vagy északra, a mely helyre
leesik a fa, ott marad.
4. A ki a szelet nézi, nem vet az;
és a ki sűrű fellegre néz, nem arat.
5. Miképen hogy nem tudod, melyik
a szélnek útja, és miképen vannak
a csontok a terhes asszony méhében;
azonképen nem tudod az Istennek
dolgát, a ki mindeneket cselekszik.
6. Reggel vesd el a te magodat, és
este se pihentesd kezedet; mert nem
tudod, melyik jobb, ez-é vagy amaz,
vagy ha mind a kettő jó lesz egyszer-
smind.
7. Valóban, édes a világosság és jó
a mi szemeinkkel néznünk a napot.
8. Mert ha sok esztendeig él is az
ember, mindazokban örvendezzen;
és megemlékezzék a * setétségnek
napjairól, mert az sok lesz. Valami
eljövendő, mind hiábavalóság.
* rész 12,3.

Gondolj Istenre ifjúságodban, akkor lesz vígaszod vénségedben.

12. Örvendezz a te ifjuságodban,
és vídámítson meg téged a
te szíved a te ifjúságodnak idejében,
és járj a te szívednek útaiban, és sze-
meidnek látásiban; de megtudd, hogy
mindezekért az Isten tégedet * ítélet-
re von! * vers 16.
2. Vesd el a haragot a te szívedből, és
vesd el a gonoszt a te testedtől; mert
az ifjúság és a hajnal hiábavalóság.
3. És emlékezzél meg a te Terem-
tődről a te ifjúságodnak idejében,
míg a veszedelemnek napjai el nem
jőnek, és míg el nem jőnek az esz-
tendők, melyekről azt mondod: nem
szeretem ezeket!
4. A míg a nap meg nem setétedik,
a világossággal, a holddal és csilla-
gokkal egybe; és a sűrű felhők ismét
visszatérnek az eső után.
5. Az időben, mikor megremegnek
a háznak őrizői, és megrogynak az
erős férfiak, és megállanak az őrlő
leányok, mert megkevesbedtek, és
meghomályosodnak az ablakon ki-
nézők.
6. És az ajtók kivül bezáratnak, a
mikor is a malom zúgása halkabbá
lesz; és felkelnek a madár szóra, és
halkabbakká lesznek minden éneklő
leányok.
7. Minden halmocskától is félnek,
és *mindenféle* ijedelmek vannak az
úton, és a mandolafa megvirágzik,
és a sáska *nehezen* vonszolja magát,
és kipattan a kapor; mert elmegy az
ember az ő örökös házába, és az ut-
czán körül járnak a * sírók. * Jer.9,17.18.
8. Minekelőtte elszakadna az ezüst
kötél, és megromolna az arany palacz-
kocska, és a veder eltörnék a forrás-
nál, és beletörnék a kerék a kútba,
9. És a por * földdé lenne, mint az-
előtt volt; a lélek pedig megtérne
Istenhez, a ki † adta volt azt.
* 1 Móz.2,7.3,19. † Zak.12,1.

Istenfélem a fősummája minden tudománynak.

10. Felette nagy hiábavalóságok,azt mondja a prédikátor, mindezek hiábavalóságok!
11. És azonfelül, hogy a prédikátor bölcs volt, még a népet is tudományra tanította, és fontolgatott, és tudakózott, és írt sok * bölcs mondást.
* 1 Kir. 4, 31—33.
12. És igyekezett a prédikátor megtudni sok * kivánságos beszédeket, igaz írást és igaz beszédeket.
* rész 9, 1.
13. A bölcseknek beszédei hasonlatosak az ösztökéhez, és mint a szegek, erősen le vannak verve a gyülekezetek tanítóinak *szavai;* melyek egy pásztortól adattak.
14. Mindezekből, fiam, intessél meg: a sok könyvek írásának nincs vége, és a sok tanulás fáradságára van a testnek.
15. **A dolognak summája, mindezeket hallván, *ez:* az Istent féljed, * és az ő parancsolatit megtartsad; mert ez az embernek fődolga!**
* Zsolt. 111, 10. Luk. 10, 42.
16. **Mert minden cselekedetet az Isten ítéletre*előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz *legyen az.***
* 2 Kor. 5, 10.

SALAMON ÉNEKEK ÉNEKE.

A Vőlegény és Menyasszony benső szerelme.

1. Énekek éneke, mely Salamoné.
2. Csókoljon meg engem az ő szájának csókjaival;
mert a te * szerelmeid jobbak a bornál. * rész 4, 10.
3. A te drága kenetid jók illatozásra;
a te neved kiöntött drága kenet;
azért szeretnek téged a leányok.
4. Vonj * engemet te utánad, hadd fussunk!
Bevitt engem a király az ő ágyasházába;
örvendezünk†és vígadunk te benned,
előszámláljuk a te szerelmeidet, melyek jobbak a bornál,
méltán szeretnek téged.
* Ján. 6, 44. † 1 Pét. 1, 8.
5. Fekete vagyok, de szép, Jeruzsálem leányi;
mint Kédár sátrai *és* Salamon szőnyegei.
6. Ne nézzetek engem, hogy én fekete vagyok, hogy a nap lesütött engem;
az én anyámnak fiai ellenem megharagudtak,
a szőlőknek őrizőjévé tettek engem, —
a magam szőlőjét nem őriztem.
7. Mondd meg nékem, *te,* a kit az én lelkem szeret,
hol legeltetsz, hol deleltetsz délben;
mert miért legyek én olyan, mint a ki elfátyolozza magát, társaid nyájainál?
8. Mivelhogy nem tudod, oh asszonyok között legszebb!
jőjj ki a nyájnak nyomdokain,
és őrizd a te kecskéidet a pásztoroknak sátorai körül.
9. A Faraó szekereiben való paripákhoz hasonlítlak téged, én mátkám.
10. Szépek a te orczáid a *halántékra való* lánczokban,
a te nyakad a gyöngysorokban.
11. Arany lánczokat csinálunk néked,
ezüstből csinált gyöngyökkel.
12. Mikor a király az ő asztalánál ül,
nárdusnak jóillatja származik én tőlem.
13. *Olyan* az én szerelmesem nékem, mint egy kötés mirha,
mely az én kebeleim között hál.
14. *Mint* az Engedi szőlőiben a ciprusfürt,
olyan nékem az én szerelmesem.
15. Ímé, szép vagy én mátkám, ímé szép vagy,
a te szemeid *olyanok, mint* a * galambok. * rész 4, 1. 5, 12.
16. Ímé, te *is* szép vagy én szerelmesem, gyönyörűséges,
és a mi nyoszolyánk zöldellő.
17. A mi házainknak gerendái czédrusfák,
és a mi mennyezetünk ciprusfa.

A Menyasszony vágyódása a Vőlegényhez.

2. Én Sáronnak rózsája *vagyok,*
és a völgyek lilioma.
2. Mint a liliom a tövisek közt,
olyan az én mátkám a leányok közt.
3. Mint az almafa az erdőnek fái közt,
olyan az én szerelmesem az ifjak közt.

Az ő árnyékában felette igen kivánok ülni;
és az ő gyümölcse gyönyörűséges az én ínyemnek.
4. Bevisz engem a borozó házba, és zászló felettem a szerelme.
5. Erősítsetek engem szőlővel, üdítsetek fel engem almákkal; mert betege vagyok a szerelemnek.
6. Az ő balkeze * az én fejem alatt van,
és jobbkezével megölel engem.
* rész 8,3.
7. Kényszerítlek * titeket, Jeruzsálemnek leányai,
a vadkecskékre és a mezőnek szarvasira:
fel ne költsétek és fel ne serkentsétek a szerelmet
addig, a míg akarja. * rész 3,5.8,5.
8. Az én szerelmesemnek szavát *hallom*, ímé, ő jő,
ugrálva a hegyeken,
szökellve a halmokon!
9. Hasonlatos az én szerelmesem az őzhöz, vagy a szarvasoknak fiához.
Ímé, ott áll a mi falunkon túl,
néz az ablakon keresztül,
tekintget a rostélyokon keresztül.
10. Szóla az én szerelmesem nékem, és monda:
kelj fel én mátkám, én szépem, és jöszte.
11. Mert ímé a tél elmult,
az eső elmult, elment.
12. Virágok láttatnak a földön,
az éneklésnek ideje eljött,
és a gerliczének szava hallatik a mi földünkön.
13. A fügefa érleli első gyümölcsét,
és a szőlők virágzásban vannak, jóillatot adnak;
kelj fel én mátkám, én szépem, és jőjj *hozzám!*
14. Én galambom, a kősziklának hasadékiban,
a magas kőszálnak rejtekében,
mutasd meg nékem a te orczádat,
hadd halljam a te szódat;
mert a te szód gyönyörűséges,
és a te tekinteted ékes!
15. Fogjátok meg nékünk a rókákat, a rókafiakat,
a kik a szőlőket elpusztítják;
mert a mi szőlőink virágban vannak.
16. Az én szerelmesem * enyém, és én az övé,
a ki a liliomok közt legeltet.
* rész 7,10.11.
17. Míglen meghűsül a * nap és az árnyékok elmúlnak:
térj meg és légy hasonló, én szerelmesem, az őzhöz,
vagy a szarvasoknak fiához a Béther hegyein. * rész 4,6.

A Menyasszony hűsége.

3. Az én ágyasházamban éjjeleken
keresém azt, a kit szeret az én lelkem,
keresém őt, és meg nem találtam.
2. Immár felkelek és eljárom a várost,
a tereket és az utczákat,
keresem azt, a kit szeret az én lelkem;
keresém őt, és nem találám.
3. Megtalálának engem az őrizők, a kik a várost kerülik. *Mondék nékik*:
Láttátok-é azt, a kit az én lelkem szeret?
4. Alig mentem vala el azoktól,
mikor megtaláltam azt, a kit az én lelkem szeret.
Megragadám őt, el sem bocsátám,
mígnem bevivém őt anyám házába,
és az én szülőmnek ágyasházába.
5. Kényszerítelek * titeket, Jeruzsálemnek leányai,
a vadkecskékre, és a mezőnek szarvasira,
fel ne költsétek és fel ne serkentsétek a szerelmet,
valamíg ő akarja. * rész 2,7.8,4.

A Vőlegény dicsősége.

6. Kicsoda az, a ki feljő * a pusztából,
mint a füstnek oszlopa?
mirhától és tömjéntől illatos,
a patikáriusnak minden *jó illatú* porától. * rész 8,5.
7. Ímé, ez a Salamon gyaloghintaja,
hatvan erős *férfi* van körülötte,
Izráelnek erősei közül!
8. Mindnyájan fegyverfogók, hadakozásban bölcsek,
kinek-kinek oldalán fegyvere,
az éjszakának félelme ellen.
9. Hálóágyat csinált magának Salamon király
a Libánus fáiból.
10. Oszlopait ezüstből csinálta,
oldalát aranyból, ágyát biborból,
belső része ki van rakva szeretettel,
a Jeruzsálemnek leányi által.
11. Jőjjetek ki, és nézzétek Sionnak leányai
Salamon királyt a koronában,
melylyel megkoronázta őt az anyja,
az ő eljegyzésének napjára, és az ő szíve vígasságának napjára!

A Menyasszony jelességei.

4. Ímé szép vagy én mátkám, ímé szép vagy,
a te szemeid * galambok a te fátyolod mögött;
a te † hajad hasonló a kecskéknek nyájához,
melyek a Gileád hegyéről szállanak alá. * rész 1,15. † rész 6,2.
2. A te fogaid hasonlók a megnyirt *juhok* nyájához,
melyek a fördőből feljőnek,
melyek mind kettősöket ellenek,
és nincsen azok között meddő.
3. Mint a karmazsin czérna, a te ajkaid,
és a te beszéded kedves,
mint a pomagránátnak darabja, *olyan* a te vakszemed
a te fátyolod alatt.
4. Hasonló a te nyakad a Dávid tornyához,
a mely építtetett fegyveres háznak,
a melyben ezer paizs függesztetett fel,
mind az erős vitézek paizsai.
5. A te két * emlőd *olyan*, mint két vadkecske,
egy zergének kettős fia,
a melyek a liliomok közt legelnek. * rész 7,3.
6. Míg meghűsül * a nap, és elmulnak az árnyékok,
elmegyek a mirhának hegyére,
és a tömjének halmára. * rész 2,17.
7. Mindenestől szép vagy, én mátkám,
és semmi * szeplő nincs benned! * Eféz. 5,27.
8. Én velem a Libánusról, én jegyesem,
én velem a Libánusról eljőjj;
nézz az Amanának hegyéről,
a * Sénirnek és Hermonnak tetejéről,
az oroszlánoknak barlangjokból,
a párduczoknak hegyeiről. * 5 Móz. 3,9.
9. Megsebesítetted az én szívemet, én húgom, jegyesem,
megsebesítetted az én szívemet a te szemeidnek egy tekintésével,
a te nyakadon való egy aranyláncczal!
10. Mely igen szépek a te szerelmeid, én húgom, jegyesem!
mely igen jók a te szerelmeid! *jobbak* * a bornál,
és a te keneteidnek illatja minden fűszerszámnál! * rész 1,2.
11. Színmézet csepegnek a te ajkaid, én jegyesem,
méz és tej van a te nyelved alatt,
és a te ruháidnak illatja, mint a Libánusnak illatja.
12. *Olyan, mint a* berekesztett kert az én húgom, jegyesem!
mint a befoglaltatott forrás, bepecsételt kútfő!
13. A te csemetéid gránátalmás kert, édes gyümölcsökkel egybe,
ciprusok nárdusokkal egybe.
14. Nárdus és sáfrány, jóillatú nád és fahéj,
mindenféle temjéntermő fákkal,
mirha * és áloes, minden drága fűszerszámokkal. * 4 Móz. 24,6.
15. Kerteknek forrása, élő vizeknek kútfeje,
melyek folynak a Libánusról.
16. Serkenj fel északi szél, és jőjj el déli szél,
fújj az én kertemre,
folyjanak annak drága illatú szerszámai,
jőjjön el az én szerelmesem az ő kertébe,
és egye annak drágalátos gyümölcsét.

5. Bementem az én kertembe, én húgom, jegyesem,
szedem az én mirhámat, az én balzsamommal,
eszem az én lépesmézemet az én mézemmel,
iszom az én boromat az én tejemmel.
Egyetek barátim, igyatok, és részegedjetek meg, szerelmesim!

A Menyasszony hallja a Vőlegény szavát, panaszolja tőle való elválasztatását és dicséri szépségét.

2. Én elaludtam, de lelkemben vigyázok vala,
és ímé az én szerelmesemnek szava, a ki zörget, *mondván:*
Nyisd meg nékem, én húgom, én mátkám,
én galambom, én tökéletesem;
mert az én fejem megrakodott harmattal,
az én hajam az éjszakának harmatjával!
3. *Felelék én:* Levetettem ruhámat,
hogy-hogy öltözhetném fel?
Megmostam lábaimat,
mimódon keverném azokat *a porba?*
4. Az én szerelmesem kezét benyujtá az *ajtónak* hasadékán,
és az én belső részeim megindulának ő rajta.
5. Felkelék én, hogy az én szerelmesemnek megnyissam,
és az én kezeimről mirha csepeg vala,

és az én ujjaimról folyó mirha
a závár kilincsére.
6. Megnyitám az én szerelmesemnek;
de az én szerelmesem elfordult, elment;
az én lelkem megindult az ő beszédén:
kerestém őt, de nem találám,
kiáltám őt, de nem felele nékem!
7. Megtalálának engem az őrizők, a kik a várost kerülik,
megverének engem, megsebesítének engem,
elvevék az én felöltőmet tőlem
a kőfalnak őrizői.
8. Kényszerítelek titeket, Jeruzsálemnek leányai,
ha megtaláljátok az én szerelmesemet,
mit mondotok néki? hogy én a szerelem betege vagyok!
9. Micsoda a te szerelmesed *egyéb* szerelmesek felett,
oh asszonyoknak szépe?
Micsoda a te szerelmesed *egyéb* szerelmesek felett,
hogy minket ilyen igen kényszerítesz?
10. Az én szerelmesem fejér és piros,
tízezer közül is kitetszik.
11. Az ő feje, *mint a* választott drága megtisztított arany;
fodor haja fekete, mint a hollónak.
12. Az ő szemei * mint a vízfolyás mellett való galambok,
melyek tejben füródnek,
szép teljesen helyheztettek.
* rész 1,15. 4,1.
13. Az ő orczája hasonlatos a drága füveknek táblájához,
a melyek illatos plántákat nevelnek;
az ő ajkai liliomok,
melyekről csepegő mirha foly.
14. Az ő kezei aranyhengerek;
melyek befoglaltattak topázba;
az ő teste elefántcsontból való mű,
zafirokkal megrakva.
15. Az ő szárai márványoszlopok;
melyek tiszta arany talpakra fundáltattak;
az ő tekinteti, mint a Libánus;
tetszetes mint a czédrusfa.
16. Az ő ínye édességek,
és ő mindenestől fogva kívánatos!
Ez az én szerelmesem, és ez az én barátom,
oh Jeruzsálemnek leányai!
17. Hová ment a te szerelmesed,
oh asszonyoknak szépe?
hová fordult a te szerelmesed,
hogy keressük őt veled együtt?
18. Az én szerelmesem, elment az ő kertébe,
a drága füveknek táblái közé,
hogy lakozzék a kertekben,
és liliomokat szedjen.
19. Én az én szerelmesemé *vagyok*,
és az én szerelmesem enyim,
a ki a liliomok közt legeltet.

Az újra egyesülés öröme.

6. Szép vagy én mátkám, mint Tirsa *városa*,
kedves, mint * Jeruzsálem,
rettenetes, mint a zászlós tábor.
* Zsolt. 48,3.
2. Fordítsd el a te szemeidet én tőlem,
mert azok megzavarnak engem.
A te hajad * olyan, mint a kecskéknek nyája,
melyek a Gileádról szállanak alá.
* rész 4,1.
3. A te fogaid hasonlók a juhok nyájához,
melyek feljőnek a fördőből,
melyek mind kettősöket ellenek,
és meddő * azok között nincsen.
* rész 4,2.
4. Mint a pomagránát darabja * a te vakszemed,
a te fátyolod alatt. * rész 4,3.
5. Hatvanan vannak a királynék,
és nyolczvanan az ágyasok
és számtalan a leányzó.
6. És az én galambom, az én tökéletesem,
az ő anyjának egyetlenegye,
az ő szülőjének választottja.
Látják a leányok, és boldognak mondják őt,
a királynéasszonyok és az ágyasok, és dicsérik őt.
7. Kicsoda az, a ki úgy láttatik mintegy hajnal,
szép, mint a hold, tiszta, mint a nap,
rettenetes, mint a zászlós tábor?
8. A diófás kertekbe mentem vala alá,
hogy a völgynek zöld füveit lássam;
hogy megnézzem, ha fakad-é a szőlő,
és a pomagránátfák virágzanak-é?
9. Nem tudtam, hogy az én elmém ültete engem
az én nemes népemnek díszhintajába.
10. Térj meg, oh Sulamit!
térj meg, térj meg, hogy nézzünk téged!
Mit néztek Sulamiton?
mintegy Machanaimbeli körtánczot!

A Vőlegény és Menyasszony párbeszéde.

7. Oh mely szépek a te lépéseid a sarukban,
oh fejedelem leánya!
A te csípőd hajlásai *olyanok,* mint a kösöntyűk,
mesteri kezeknek míve.
2. A te köldököd, mint a kerekded csésze,
nem szűkölködik nedvesség nélkül;
a te hasad *mint a* gabonaasztag, liliomokkal körül kerítve.
3. A te két * emlőd, *mint* két őzike,
a vadkecskének kettős fiai.
* rész 4, 5.
4. A te nyakad, mint az elefánttetemből csinált torony;
a te szemeid, *mint a* Hesbonbeli halastók, a sok népű kapunál;
a te orrod hasonló a Libánus tornyához,
mely néz Damaskus felé.
5. A te fejed hasonló rajtad a Kármelhez,
és a te fejeden hajadnak fonatékja a biborhoz,
a király is megköttetnék fürteid által!
6. Mely igen szép * vagy és mely kedves,
oh szerelem, a gyönyörűségek közt! * Zsolt. 45, 14.
7. Ez a te termeted hasonló a pálmafához,
és a te emlőid a *szőlő*gerézdekhez.
8. Azt mondám: felhágok a pálmafára,
megfogom annak ágait:
és lesznek a te emlőid, mint a szőlőnek gerézdei,
és a te orrodnak illatja, mint az almának.
9. És a te ínyed, mint a legjobb bor,
melyet szerelmesem kedvére szürcsöl,
mely szóra nyitja az alvók ajkait.
10. Én * az én szerelmesemé vagyok,
és engem kiván ő! * rész 2, 16.
11. No, én szerelmesem, menjünk ki a mezőre,
háljunk a falukban.
12. Felkelvén menjünk a szőlőkbe,
lássuk meg, ha fakad-é a szőlő,
ha kinyílott-é virágja,
ha virágzanak-é a gránátalmafák:
ott közlöm az én szerelmimet veled.
13. A mandragórák illatoznak,
és a mi ajtónk előtt vannak minden drágalátos gyümölcsök, ók és újak,
melyeket oh én szerelmesem, néked megtartottam!

Az örökre egyesültek hűsége.

8. Vajha lennél nékem én atyámfia,
ki az én anyámnak emlőjét szopta,
hogy téged kivül találván megcsókolnálak;
még sem útálnának meg engem.
2. Elvinnélek, bevinnélek anyámnak házába,
te oktatgatnál engem,
én meg borral itatnálak, fűszeressel,
gránátalma borral.
3. Az ő * balkeze az én fejem alatt,
és jobbkezével megölel engem.
* rész 2, 6.
4. Kényszerítlek * titeket, Jeruzsálemnek leányai,
miért költenétek és miért serkentenétek fel a szerelmet,
mígnem ő akarja? * rész 2, 7.
5. Kicsoda ez a ki feljő * a pusztából,
a ki az ő szerelmeséhez támaszkodik?
Az almafa alatt költöttelek fel téged,
ott szült téged a te anyád,
ott szült téged a te szülőd! * rész 3, 6.
6. Tégy engem mintegy pecsétet a te szívedre,
mintegy pecsétet a te karodra;
mert erős a szeretet, mint a halál,
kemény, mint a sír a buzgó szerelem;
lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai.
7. Sok vizek el nem olthatnák e szeretetet:
a folyóvizek sem boríthatnák azt el:
ha az ember minden házabeli marháját adná is e szeretetért,
mégis megvetnék azt.
8. Kicsiny húgunk van nékünk,
a kinek nincsen még emlője;
mit cselekedjünk a mi húgunk felől,
a napon, melyen arról szót tesznek?
9. Ha ő kőfal,
építünk azon ezüstből palotát;
ha pedig ajtó ő,
elrekesztjük őt czédrus-deszkával.
10. *Mikor* én *olyan leszek, mint* a kőfal,
és az én emlőim, mint a tornyok;
akkor olyan leszek ő előtte,
mint a ki békességet nyer.
11. Szőlője volt Salamonnak Baálhamonban,
adta az ő szőlejét a pásztoroknak,
kiki annak gyümölcséért hoz ezer-ezer ezüst *siklust.*

12. Az én szőlőmre, mely én reám néz, nékem gondom lesz:
az ezer *siklus*, Salamon, tiéd legyen,
a kétszáz annak gyümölcsének őrizőié.
13. Oh te, a ki lakol a kertekben!
A te társaid a te szódra figyelmeznek;
hadd halljam *én is*.
14. Fuss én szerelmesem,
és légy hasonló a vadkecskéhez,
vagy a szarvasnak fiához, a drága füveknek hegyein!

ÉSAIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Izráel elpártolása és büntetése.

1. Ésaiásnak, Ámós fiának látása, melyet látott Júda és Jeruzsálem felől, Uzziásnak, * Jóthámnak, Akháznak és Ezékiásnak, a Júda királyainak napjaiban. * 2 Kir.14,16.18. 2 Krón.26,29. Hós.1,1. Mik.1,1.
2. Halljátok egek, * és vedd füleidbe föld! mert az Úr szól: Fiakat neveltem, s † méltóságra emeltem, és ők elpártolának tőlem.
* 5 Móz.32,1.9—18. † Mik.1,2. Jer.2,12.
3. **Az ökör ismeri gazdáját, és a * szamár az ő urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel reá!**
* Jer.8,7. Zsolt.32,9. Péld.6,6—8.
4. Oh gonosz nemzetség, hamissággal megterheltetett nép, gonosz * mag, nemtelen fiak! elhagyták † az Urat, megútálták az Izráel Szentjét, *és* elfordultak tőle. * Ésa.30,9. † Máté 3,7.
5. Miért ostorozzalak tovább, * holott a bűnt növelitek? Minden fej beteg, és minden szív erőtelen. * Jer.8,18.
6. Tetőtől talpig nincs e *test*ben * épség, *csupa* seb és dagadás és kelevény, a melyeket ki sem nyomtak, be sem kötöztek, olajjal sem lágyították. * Jer.30,12.13.
7. Országtok pusztaság, * városaitokat tűz perzselé föl, földeteket szemetek láttára idegenek emésztik, és pusztaság az, mint a hol idegenek dúltak; * 5 Móz.28,51.52.
8. És úgy maradt a Sion * leánya, mint kunyhó a szőlőben, mint kaliba az ugorkaföldön, mint megostromlott város. * Ésa.17,9.
9. Ha a seregeknek Ura valami keveset meg nem * hagyott volna bennünk, úgy jártunk volna mint Sodoma, és Gomorához † volnánk hasonlók. * 1 Móz.19,24.25. † Sir.3,22. Róm.9,29.

Felhívás, hogy térjenek meg a csak külsőleges istentisztelet helyett.

10. **H**alljátok az Úrnak beszédét, Sodoma fejedelmei, * és vedd füleidbe Istenünk tanítását, Gomora népe!
* Ésa.3,10. Jer.23,14. Máté 11,23. Luk.10,12.
11. Mire való nékem véres áldozataitoknak * sokasága? ezt mondja az Úr; megelégeltem a kosok egészen égőáldozatait és a hízlalt barmok kövérét; s a tulkok, bárányok és bakok vérében nem gyönyörködöm;
* Ámós 5,21—24. Mik.6,6—8. Jer.6,20.7,21. Hós.6,6. Zsolt.50,8—12.51,18.19. 1 Sám.15,22.
12. Ha eljöttök, hogy színem előtt megjelenjetek, ki kívánja azt tőletek, hogy pitvarimat tapossátok?
13. Ne hozzatok többé hazug ételáldozatot, * a jó illattétel útálat előttem; újhold, szombat s ünnepre-felhívás: bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek. * Ésa.66,3.4.
14. Újholdaitokat és ünnepeiteket gyűlöli lelkem; terhemre vannak, elfáradtam viselni.
15. És ha kiterjesztitek * kezeiteket, elrejtem szemeimet előletek: sőt ha megsokasítjátok is az imádságot, én meg nem hallgatom: vérrel † rakvák kezeitek.
* Ésa.59,1—3. Péld.1,24—28. † 3 Móz.20,4.
16. Mosódjatok, * tisztuljatok meg, távoztassátok el szemeim elől cselekedeteitek gonoszságát, szűnjetek meg gonoszt † cselekedni;
* Jer.4,14. 2 Kor.7,1. † Jak.4,8.
17. Tanuljatok jót tenni; törekedjetek igazságra, * vezessétek jóra az erőszakoskodót, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét. * Jer.22,3.

Igéret és fenyegetés.

18. **No jertek, törvénykezzünk, * azt mondja az Úr! ha bűneitek skárlátpirosak, hófehérek lesznek, és ha vérszínűek, mint a karmazsin, olyanok lesznek, mint a gyapjú.** * Mik.6,2.
19. Ha engedelemmel hallgatándotok, e föld * javaival éltek;
* 3 Móz.26,3—12.
20. És ha vonakodtok, sőt pártot ütötök, fegyver emészt meg; * mert az Úr szája szólt! * 3 Móz.26,14—33.
21. Mint lett * paráznává a hív város! teljes vala jogossággal, igazság lakozott benne, és most gyilkosok!
* Ésa.5,4. Jer.2,21.
22. Ezüstöd salakká lett, * tiszta borod vízzel elegyítve:
* Ezék.22,18—22. Hós.4,18

23. Fejedelmid megátalkodottak és
lopóknak társai; * mind szereti az
ajándékot és vesztegetést hajhász, ár-
vát nem pártolnak, és az özvegy ügye
nem kerül eléjök.
* Jer.5,27—29. Zak.7,10.
24. Ezért azt mondja az Úr, a sere-
geknek Ura, Izráel erős *Istene*: Jaj!
mert vígasztalást * veszek háborga-
tóimon, és boszút állok ellenségimen!
* 5 Móz.28,63.32,40—42.
25. És kezemet ellened fordítom, és
kiolvasztom * mintegy lúggal sala-
kodat, és eltávolítom minden ólmo-
dat; * Ésa.4,3. Ezék.22,18—22.
26. És adok néked oly birákat, mint
régen, és oly tanácsosokat, mint kez-
detben, s ekkor azt mondják te né-
ked: ez igaz * város, ez hív város.
* Ésa.4,2. Zak.8,3.
27. **Sion jogosság által * váltatik meg,
és megtérői igazság által;**
* Ezék.16,38.42. Ésa.9,7.
28. De elvesznek * a bűnösök és go-
noszok egyetemben, s megemésztet-
nek, a kik az Urat elhagyták.
* Jób 31,3. Zsolt.1,6.73,27.
29. Mert szégyen éri őket a cserfákért,
a melyekben * gyönyörködétek, és pi-
rulni fogtok a kertek miatt, a melye-
ket kedveltek; * Ezék.20,28.
30. És hasonlatosok lesztek az elhul-
lott levelű terpentinfához, és a víz
nélkül való kerthez;
31. És csepüvé lesz az erős, és mun-
kája szikrává: mindketten égni fog-
nak, és oltójok nem lészen.

Sionból árad üdv és béke minden népre, előbb azonban eléri a büntetés a bálványozó Izráelt.

2. Ésaiásnak, Ámós fiának beszéde,
a melyet látott Júda és Jeru-
zsálem felől.
(Vers 2—4: v.ö. Mik.4,1—3.)
2. Lészen az utolsó időkben, hogy
erősen fog állani az Úr házának hegye,
hegyeknek felette, és magasabb lé-
szen a halmoknál, és özönleni fog-
nak * hozzá minden pogányok;
* Mik.4,1.2. Zsolt.67,3.68,16.17.
3. És eljönnek sok népek, mondván:
Jertek menjünk fel az Úr hegyére, Já-
kób Istenének házához, hogy meg-
tanítson minket az Ő útaira, és mi
járjunk az Ő ösvényein, mert taní-
tás Sionból jő, és Jeruzsálemből az
Úrnak beszéde;
4. Ki ítéletet tesz a pogányok között,
és bíráskodik sok nép felett; és esi-
nálnak fegyvereikből kapákat, * és
dárdáikból metszőkéseket, és nép
népre kardot nem emel, és hadako-
zást többé nem tanul.
* Mik.4,3—4. Hós.2,17.
5. Jákóbnak háza! jertek * járjunk
az Úrnak világosságában!
* Zsolt.89,16.27,1. Péld.6,23.
6. Mert elhagytad, * *Uram*, a Te né-
pedet, Jákób házát; mivel telvék nap-
keleti erkölcsökkel, és szemfényvesz-
tők, mint a † Filiszteusok, és idege-
nek fiaival kötnek szövetséget;
* Zsolt.89,39. † Mik.5,12.
7. És betelt földje ezüsttel és arany-
nyal, és nincs szere-száma kincsei-
nek; betelt földje lovakkal, és nincs
szere-száma szekereinek;
8. És betelt földje * bálványokkal, *és* ke-
zeik csinálmányának hajolnak meg,
mit ujjaik csináltak. * Jer.2,28. Ésa.44,15.
9. Ezért *porba* hajtatik a közember,
és megaláztatik a főember, és meg
nem bocsátsz nékik.
10. Menj be a kősziklába, és rejtőz-
zél el a porba az Úr félelme elől, és
az Ő nagyságának dicsősége * előtt.
* Ésa.26,20.
11. A kevély szemű * közember meg-
aláztatik, és a főemberek magassága
porba hajtatik, és csak az Úr magasz-
taltatik fel ama napon.
* Ésa.5,15. Jób 46,7.
12. Mert a seregek * Urának napja
eljő minden kevély és magas ellen,
és minden felemelkedett ellen, és az
megaláztatik. * Jel.6,15—17.
13. És Libánon minden czédrusai el-
len, a melyek magasak és felemelke-
dettek, s Básánnak minden * tölgyfái
ellen; * Zak.11,1.2. Ésa.10,33.34.14,8.
14. Minden magas hegyek ellen, és
minden felemelkedett halmok ellen;
15. Minden magas torony ellen, és
minden erős kőfal ellen;
16. És Társisnak minden hajói ellen,
és minden gyönyörűséges * drága-
ságok ellen. * Ésa.23,14. Ezék.27,29.
17. És *porba* hajtatik a közember ke-
vélysége, és megaláztatik a főembe-
rek magassága, és egyedül az Úr ma-
gasztaltatik fel ama napon.
18. És a bálványokat * teljességgel
elveszti. * Zak.10,2.
19. És bemennek a sziklák barlang-
jaiba és a föld hasadékaiba, az Úr
félelme elől és nagyságának dicső-
sége előtt, mikor felkél, hogy megret-
tentse a földet.
20. Ama napon odadobja * az ember
ezüst bálványait és arany bálványait,
miket magának csinált, hogy azok
előtt meghajoljon, a vakondokoknak
és denevéreknek, * Ésa.30,22.31,7.
21. Hogy elmenjen a sziklák lyu-
kaiba és a hegyek hasadékiba, az Úr
félelme elől és az Ő nagyságának di-
csősége előtt, mikor felkél, hogy meg-
rettentse a földet.

Ítélet a nép bűnei felett, különösen a nők hiúsága felett.

3. Oh szűnjetek meg * hát az emberben *bízni*, a kinek *egy* lehellet van orrában, mert hát ugyan mire becsülhető ő?
* 1 Móz.2,7. Zsolt.104,29.30.118,8.9.146,4.
2. Mert ímé az Úr, a seregeknek Ura elveszi Jeruzsálemből és Júdából a támaszt és a táplálót, a kenyérnek minden erejét és a víznek * minden erejét; * 3 Móz.26,26.
3. Az erőst és hadakozót, birót és prófétát, * jóst és öreget;
* Sir.2,9.20. Ezék.4,16.5,16.
4. Az ötvenedes hadnagyot, a tisztes embert, a tanácsost, az ügyes mestert és a varázsláshoz értőt;
5. És adok nékik gyerkőczöket * fejedelmekül, és gyermekek uralkodnak rajtok. * Préd.10,3.
6. És nyomorba jut a nép; egyik a másik ellen, ki-ki az ő társa ellen támad, a gyermek az öreg ellen, becstelen a tisztes ellen;
7. És ha valaki megragadja atyja nemzetségéből való rokonát, *mondván:* Néked ruhád van, légy fejedelmünk és e romlás kezed alatt legyen:
8. Ez ama napon így fog felkiáltani: Nem leszek sebkötöző, házamban is nincsen kenyér és nincs ruha; ne tegyetek engem e nép fejedelmévé!
9. Mert megromlott Jeruzsálem, és Júda elesett, mert nyelvök és cselekedeteik az Úr ellen vannak, hogy az Ő dicsőséges szemeit ingereljék.
10. Arczuk tekintete tesz ellenök bizonyságot, bűneikkel Sodoma módjára kérkednek, * nemhogy eltitkolnák; jaj lelköknek! mert magok szereztek magoknak gonoszt.
* 1 Móz.18,20. Hós.7,10.
11. Mondjátok az igaznak, hogy jól lészen * *dolga*, mert cselekedeteik gyümölcsével élnek. * Zsolt.37,37—40.58,12.
12. Jaj a gonosznak, gonoszul lesz *dolga*, mert kezeinek * cselekedete szerint fizetnek néki. * Róm.2,6—9.
13. Népem nyomorgatói gyermekek, és asszonyok uralkodnak rajta; népem! a te vezéreid hitetők, és ösvényidnek útját elrejtik * előled.
* Máté 9,16.23,13. Ésa.9,16.
14. Előálla perelni az Úr, és itt áll ítélni népeket.
15. Az Úr törvénybe megy népe véneivel és fejedelmivel: Hiszen ti lelegeltétek a szőlőt, * szegénytől rablott marha van házaitokban: * Ésa.5,1.7.
16. Mi dolog, hogy népemet összezúzzátok, és a szegények orczáját összetöritek? ezt mondja az Úr, a seregeknek Ura.
17. És szól az Úr: Mivel Sion leányai felfuvalkodtak, és felemelt nyakkal járnak, szemeikkel pillognak, és aprókat lépve járnak, és lábokkal nagy zengést bongást szereznek:
18. Megkopaszítja az Úr Sion leányainak fejtetőjét, és az ő szemérmőket megmezteleníti.
19. Ama napon eltávolítja az Úr az ő lábaik zengő ékességét, a napocskákat és holdacskákat,
20. A fülönfüggőket, a karpereczeket és a fátyolokat,
21. A pártákat, a lábláncczokat, az öveket, a jóillattartókat és az ereklyéket,
22. A gyűrűket és az orrpereczeket,
23. Az ünneplő ruhákat, a palástokat, a nagy kendőket és az erszényeket,
24. A tükröket, a gyolcsingeket, a főkötőket és a keczeléket:
25. És lesz a balzsamillat helyén büdösség, az öv helyén kötél, és a felfodrozott haj helyén kopaszság, a szép köpenynek helyén zsákruha, és a szépség helyén homlokra sütött bélyeg.
26. Férfiaid fegyver által hullnak el, és vitézeid harczban:
27. És sírnak és gyászolnak * kapui, és ő elpusztíttatván, a földön ül;
* Sir.1,1.2,2.1—4.
28. És megragad hét asszony egy férfit ama napon, mondván: A magunk kenyerét eszszük és a mi ruhánkba öltözködünk, csak hadd neveztessünk a te nevedről, és vedd le rólunk * gyalázatunkat!
* 1 Móz.12,17.46,20.30,23. Ésa.54,4. 1 Sám.1,6.

A messiási üdvről.

4. És ama napon az Úrnak * csemetéje ékes és dicsőséges lészen, és a földnek gyümölcse nagyságos és díszes † Izráel maradékának.
* Zak.6,12.13. Jer.23,5.33,15. † Zak.3,8.
2. És lészen, hogy a ki Sionban meghagyatik, és Jeruzsálemben megmarad, szentnek * mondatik, minden, valaki Jeruzsálemben az élők közé beiratott. * Ésa.52,1.
3. Ha elmosta az Úr Sion leányainak undokságát, és Jeruzsálem vérét eltisztítá belőle az ítélet lelkével, * a megégetés lelkével: * Ésa.1,25—27.27,9.
4. Akkor teremteni fog az Úr Sion hegyének minden helye fölé és gyülekezetei fölé nappal felhőt * és ködöt, s lángoló tűznek fényességét éjjel; mert ez egész dicsőségen oltalma lészen; * 2 Móz.13,21. Zak.12,3.9.
5. És sátor lészen árnyékul nappal a hőség ellen, s oltalom és rejtek szélvész és eső elől.

Példázat az Úr terméketlen szőlejéről.

5. Hadd énekelek kedvesemről,
szerelmesemnek énekét az ő
szőlőjéről! Kedvesemnek*szőlője van
nagyon kövér hegyen;
* Jer.2,21. Máté 21,33. Luk.20,9.
2. Felásta és megtisztítá kövektől, ne-
mes vesszőt plántált belé, és közepére
tornyot építtetett, sőt benne már saj-
tót is vágatott; és várta, hogy majd
jó szőlőt terem, és az vadszőlőt ter-
mett!
3. Mostan azért, Jeruzsálem lakosi
és Juda férfiai: ítéljetek köztem és
szőlőm között!
4. Mit kellett volna még tennem sző-
lőmmel; mit meg nem tettem vele?
Miért vártam, hogy jó szőlőt terem,
holott vadat termett?!
5. Azért most tudatom veletek, hogy
mit teszek szőlőmmel; * elvonszom
kerítését, hogy lelegeltessék, elron-
tom kőfalát, hogy eltapodtassék;
* Zsolt.80,13.14.
6. És parlaggá teszem; nem metsze-
tik és nem kapáltatik meg, tövis és
gaz veri föl, és parancsolok a felle-
geknek, hogy rá esőt ne adjanak!
7. A seregek Urának szőlője pedig
Izráel háza, és Júda férfiai az ő gyö-
nyörűséges ültetése; * és várt jogőr-
zésre, s ím lőn jogorzás; és irgalom-
ra, s ím lőn siralom! * Jer.31,20.

Isteni ítéletekkel való fenyegetés, kivált ellenséges betöréssel.

8. Jaj azoknak, a kik a házhoz há-
zat ragasztanak, * és mezőt foglal-
nak a mezőkhöz, míg egy helyecske
sem marad, és csak ti magatok lak-
tok itt e földön! * Mik.2,2.
9. Hallásomra *megesküdt* a seregek-
nek Ura, hogy sok házak pusztaság-
gá lesznek, a nagyok és szépek la-
kos nélkül,
10. Mert tíz hold szőlő egy báth *bort*
ereszt, és egy hómer mag egy efát
terem.
11. Jaj azoknak, a kik jó reggelen ré-
szegítő ital után * futkosnak, *és* mu-
latnak estig, *és* bor hevíti őket:
* Péld.23,29.30.
12. És czitera, lant, dob, síp és bor van
lakodalmokban, de az Úrnak dolgát
nem tekintik meg, és nem * látják
kezeinek cselekedetét.
* Zsolt.28,5. Ámós.6,5.6.9.
13. Ezért fogságba megy népem, mi-
velhogy tudomány nélkül való, és
főemberei éhen halnak, és sokasága
szomjú miatt eped meg;
14. Azért a sír kiszélesíti torkát és
feltátja száját szertelen, és leszállnak
abba *népem* főemberei, és zajongó
sokasága, és minden örvendezői;
15. És *porba* hajtatik a * közember,
és megaláztatik a főember, és a na-
gyok szemei megaláztatnak.
* Ésa.2,11.17.
16. És felmagasztaltatik * a seregek-
nek Ura az ítéletben, s a szent Isten
megszenteli magát igazságban.
* Ésa.24,23.
17. És bárányok legelnek ott, mint
legelőjükön, s a gazdagoknak rom-
jain idegenek élnek!
18. Jaj azoknak, a kik a vétket ha-
zugságnak kötelein vonszák, és a bűnt
mint szekeret köteleken;
19. A kik ezt mondják: siessen és
tegye hamar munkáját, hogy lássuk,
s közelítsen és jőjjön el Izráel Szent-
jének tanácsa, * hogy tudjuk meg.
* 2 Pét.3,4.
20. **Jaj azoknak, a kik a gonoszt jó-
nak mondják és a jót gonosznak; a kik
a sötétséget világossággá s a világossá-
got sötétséggé teszik, és teszik a ke-
serűt édessé, s az édest keserűvé!**
21. Jaj azoknak, a kik * magoknak
bölcseknek látszanak, és eszesek ön-
nön magok előtt! * Péld.3,7. Róm.12,16.
22. Jaj azoknak, a kik hősök bor-
ivásban és híresek részegítő ital vegyí-
tésében;
23. A kik a gonoszt ajándékért * igaz-
nak mondják, és az igazak igazsá-
gát elfordítják tőlük: * Péld.17,15.
24. Ezért, mint a polyvát megemészti
a tűznek nyelve, és az égő széna össze-
omlik: gyökerök megrothad, virágjok
mint a por elszáll, * mert a seregek
Urának törvényét megvetették, és Iz-
ráel szentjének beszédét megútálták.
* Jób 18,16. Ámós 2,9. Mal.4,1.
25. Ezért gerjedt fel az Úrnak harag-
ja népe ellen, és felemelé rá kezét,
és megveri, hogy a hegyek megren-
dülnek, és holttestök szemétként fek-
szik az utczán. Mindezekkel harag-
ja * el nem mult, és keze még felemel-
ve van. * Ésa.9,11—16.
26. És zászlót emel a távoli népeknek,
és süvölt a föld határán *lako*zóknak,
és ímé hamarsággal könnyen eljő-
nek.
27. Nem lesz köztük egy is elfára-
dott, sem tántorgó; nem szunnyad,
és nem aluszik; derekának öve sem
oldódik meg, és nem szakad el sa-
ruja szíja sem;
28. Nyilai élesek, és minden ő kéz-
ívei felvonvák, lovai körme, miként
a kova, és kerekei mint a forgószél;
29. Ordítása, mint az oroszláné, és
ordít, mint az oroszlán-kölykök, és
morog * s prédát ragad s elviszi, és
nincs, a ki elvegye tőle;
* Jer.2,15.4,7. Zsolt.74,4.

30. És rámordul ama napon, mint
tenger mormolása; és ő a földre néz,
de ímé ott sűrű sötétség: és a nap
meghomályosodik * a ráborult ho-
mályban! * Ésa.8,22. Ámós 8—10.

Ésaiás látja az Úr dicsőségét és elhivatik prófétává.

6. A mely esztendőben meghala
Uzziás király, látám az Urat
ülni magas és felemeltetett székben,
és palástja betölté a templomot;
2. Szeráfok* állanak vala felette: min-
deniknek hat-hat szárnya vala: kettő-
vel orczáját fedé be, kettővel lábait
fedé be, és kettővel lebegett; * Jel.4,8.
3. És kiált vala egy a másiknak, és
mondá: **Szent, szent, szent a seregek-
nek Ura, teljes mind a** ***széles*** **föld az ő
dicsőségével!**
4. És megrendülének az ajtó küszö-
bei a kiáltónak szavától, és a * ház
betelt füsttel. * 1 Kir.8,11.
5. Akkor mondék: Jaj nékem, el-
vesztem, mivel tisztátalan ajkú va-
gyok és tisztátalan * ajkú nép közt
lakom: hisz a királyt, a seregeknek
Urát láták szemeim!
* 2 Móz.24,10.11.33,20. Bir.13,22. Jer.4,13.
6. És hozzám repült egy a szeráfok kö-
zül, és kezében eleven szén vala, a
melyet fogóval vett volt az oltárról;
7. És illeté számat azzal, és mondá:
Ímé ez illeté * ajkaidat, és hamissá-
god eltávozott, és bűnöd elfedezte-
tett. * Jer.1,9. Dán.10,16.
8. És hallám az Úrnak szavát, a ki
ezt mondja vala: Kit küldjek el és ki
megyen el nékünk? Én pedig mon-
dék: Ímhol vagyok én, küldj el en-
gemet!
9. És monda: Menj, és mondd ezt e
népnek: Hallván * halljatok és ne ért-
setek, s látván lássatok és ne ismer-
jetek;
* Ésa.42,20. Jer.5,21. Máté 13,15. Csel.28,26.
10. Kövérítsd meg e nép szívét, és
füleit dugd be, és szemeit kend be:
ne lásson szemeivel, ne halljon fü-
leivel, ne értsen szívével, hogy meg
ne térjen, és meg ne gyógyuljon.
11. És én mondék: Meddig *lészen ez*
Uram?! És monda: Míg a városok
pusztán állanak lakos nélkül, és a
házak emberek nélkül, s a föld is
puszta lészen;
12. És az Úr az embert messze elve-
ti, s nagy pusztaság lészen a földön:
13. És ha megmarad még rajta egy
tizedrész, ismétlen elpusztul ez is; *de*
mint a terpentinfának és cserfának
törzsük marad kivágatás után: az ő
törzsük szent mag lészen!

Jeruzsálem szorultsága a sziriaiak és izráeliták miatt.

7. És lőn a Júda királyának,* Ak-
háznak, az Uzziás fiának, Jó-
thám fiának napjaiban, eljőve Reczin,
Sziriának királya, és Remaljának fia,
Pékah, Izráelnek királya Jeruzsálem
ellen, hogy azt megostromolja; de nem
veheté meg azt. * 2 Kir.16,1.5. 2 Krón.28.
2. És hírül vivék a Dávid házának,
mondván: Sziria Efraimmal egyesült!
és megindula szíve s népének szíve,
a mint megindulnak az erdő fái a
szél miatt.
3. És mondá az Úr Ésaiásnak: Menj ki,
kérlek, Akház eleibe te és Seár-Jásub
fiad, a felső tó * csatornájának vé-
géhez, a ruhafestők mezejének útján;
* 2 Kir.18,17. 2 Krón.32,1—16. Ésa.36,2.
4. És mondd néki: Vigyázz és légy
nyugodt; ne félj! és meg ne lágyul-
jon szíved e két füstölgő üszögdarab
miatt, Reczinnek és Sziriának, és Re-
malja fiának felgerjedett haragja
miatt!
5. Mivelhogy gonosz tanácsot tar-
tott ellened Sziria, Efraim és Remal-
ja fia, mondván:
6. Menjünk el Júda ellen, s reszket-
tessük meg, és kapcsoljuk magunk-
hoz, és tegyük * királylyá benne Tá-
beal fiát, * Zsolt.83,4—6.
7. Így szól az Úr Isten: Nem áll
meg és nem lészen ez!
8. Mert Sziria feje Damaskus, és Da-
maskusnak feje Reczin, és még hat-
vanöt esztendő, s megromol Efraim
és nép nem lészen.
9. Efraim feje pedig Samaria, és Sa-
maria feje a Remalja fia: ha nem hisz-
tek, * bizony meg nem maradtok!
* Zsolt.9,11.37,3-7.34.40,5. Hab.2,4. Róm.1,17.

Vigasztaló igéret Immánuelről.

10. És szóla ismét az Úr Akházhoz,
mondván:
11. Kérj jelt magadnak az Úrtól, a
te Istenedtől, kérj a mélységben vagy
fent a magasban!
12. És mikor szóla Akház: Nem ké-
rek s nem kisértem * az Urat!
* 5 Móz.6,16. Máté 4,7.
13. Akkor monda *a próféta:* Halld
meg hát, Dávid háza! hát nem elég
embereket bosszantanotok, hogy még
az én Istenemet is bosszantjátok?
14. Ezért ád jelt néktek az Úr maga:
**Ímé, a szűz * fogan méhében, és szül
fiat, s nevezi azt Immánuelnek,**
* Máté 1,23. Luk.1,31.
15. Ki vajat és mézet eszik, míg meg-
tanulja a gonoszt megvetni, és a jót
választani;
16. Mert mielőtt e gyermek megtanul-
ná megvetni a gonoszt, és a jót vá-

lasztani, elpusztul a föld, melynek
két királyától te reszketsz.

Büntetés az assiriusok által.

17. És hozni fog az Úr reád és né-
pedre és atyád házára oly napokat,
milyenek * még nem jöttenek, mióta
Efraim elszakadott Júdától: Assiria
királyát. * 2 Kir. 18,13.23.
18. És lesz ama napon: süvölt az Úr
az Égyiptom folyóvize mellett való
legyeknek, s Assiria földje méheinek,
19. S mind eljönnek, és letelepsze-
nek a meredek völgyekben és szik-
lák hasadékaiban, minden töviseken
és minden legelőkön.
20. Ama napon leberetválja az Úr a
folyón túl bérlett beretvával, Assiria
királya által a főt s a lábak szőrét,
a mely a szakált is leveszi;
21. És lesz ama napon, hogy kiki egy
fejőstehenet tart és két juhot,
22. És lészen, hogy a tej bősége miatt
vajat eszik; mert vajat és mézet eszik,
valaki csak megmaradott e földön.
23. S lészen ama napon, hogy minden
helyet, a hol ezer szőlőtő ezer siklust
érő vala, tövis és gaz ver fel.
24. Nyilakkal és kézívvel mehet oda
az ember, mivel tövis és gaz verte fel
mind az egész földet;
25. Sőt a hegyekre, a melyeket ka-
pával kapáltanak, sem fogsz felmen-
ni, félvén a tövistől és gaztól; hanem
barmok legelőjévé lesznek és juhok
járásává.

A hívők vigasztalása gonosz időkben.

8. És monda nékem az Úr: Végy
magadnak egy nagy táblát, és
írd * fel reá közönséges betűkkel: siess
zsákmányra *és* gyorsan prédára;
* Hab. 2,2. Ésa. 30,8.
2. És én hív tanúkul választom ma-
gamnak Úriást a papot és Zakariást,
Jeberekiás fiát.
3. És bementem a prófétaasszonyhoz,
a ki fogant, és szült fiat; és mondá
az Úr nékem: Nevezd nevét: siess
zsákmányra *és* gyorsan prédára,
4. Mert mielőtt e gyermek ezt ki tudja
mondani: apám és anyám, Damaskus
gazdagságát és Samaria prédáját As-
siria királyának szolgája * elviszi.
* 2 Kir. 15,29. 16,9.
5. Ismét szólott az Úr hozzám, mond-
ván:
6. Mivel megútálta e nép Siloahnak
lassan folyó vizét, és Reczinben és
Remalja fiában gyönyörködik:
7. Azért ímé rájok hozza az Úr a
folyónak erős és sok vizét, * Assiria
királyát és minden ő hatalmát, és fel-
jő minden medre fölé, és foly min-
den partjai felett, * Zsolt. 124,4.5. 69,16.
8. És becsap Júdába, és megárad-
ván átmegy rajta, s torkig ér, és el-
terjesztett szárnyai ellepik földednek
szélességét, oh Immánuel!
9. Fenekedjetek csak népek és ro-
moljatok meg; figyeljetek, valakik
messze laktok; készüljetek és meg-
rontattok; készüljetek és megrontat-
tok.
10. Tanácskozzatok, de * haszontalan
lesz, beszéljetek beszédet, de nem áll
meg, † mert Isten van mi velünk!
* Ésa. 7,2.5—7. Zsolt. 33,10. † Zsolt. 46,1—6.

Intés az élő Istenbe való hitre.

11. Mert így szólott hozzám az Úr,
rajtam lévén erős keze, hogy tanítson
engem, hogy e népnek útján ne * jár-
jak, mondván: * Ezék. 1,3. 37,1.
12. Ti ne mondjátok összeesküvés-
nek, valamit e nép összeesküvésnek
mond, és félelme szerint ne féljetek
és ne rettegjetek;
13. A seregek Urát: Őt szenteljétek
meg, Őt féljétek, és Őt rettegjétek!
14. És Ő néktek szenthely lészen; de
megütközés köve * és botránkozás
sziklája Izráel két házának, s tőr és
háló Jeruzsálem lakosainak.
* Róm. 9,33.
15. És megütköznek köztük sokan,
s elesnek és összetöretnek; * tőrbe
esnek és megfogatnak!
* Máté 21,42—44. 1 Pét. 2,8.
16. Kösd be * e bizonyságtételt, és
pecsételd be e tanítást tanítványaim-
ban! * Dán. 8,26. 12,4.9. Jel. 5,1.2.3.
17. Én pedig várom * az Urat, a ki
elrejté orczáját Jákób házától, és ben-
ne bízom.
* Ésa. 49,4. 50,7. Mik. 7,7. Zsolt. 40,1. 18,3.
18. Ímhol vagyok én * és a fiak, ki-
ket adott nékem az Úr jelekül és cso-
dákul Izráelben: a Sion hegyén la-
kozó seregeknek Urától *vagyunk mi!*
* Zsid. 2,13.
19. És ha ezt mondják tinéktek: Tu-
dakozzatok a * halottidézőktől és a
jövendőmondóktól, a kik sipognak
és suttognak: hát nem Istenétől tu-
dakozik-é a nép? † az élőkért a hol-
taktól *kell-é tudakozni?* * 3 Móz. 20,27.
† 5 Móz. 18,11.12. 1 Sám. 28,7—15. Ésa. 29,4.
20. A tanításra és bizonyságtételre
hallgassatok! Ha nem ekként szólnak
azok, a kiknek nincs hajnalok:
21. Úgy bolyongani fognak *a földön,*
szorongva és éhezve; és lészen, hogy-
ha megéhezik, felgerjed és megátkoz-
za királyát és Istenét, s néz fölfelé,
22. És aztán a földre tekint, és ímé
mindenütt nyomor és sötétség, és szo-
rongatásnak éjszakája, ő pedig a sűrű
sötétben * elhagyatva! * Ján. 12,35.

9. De nem lesz mindig sötét ott,
a hol most szorongatás van;
először * megalázta Zebulon és Naf-
thali földjét, de azután megdicsőíti
a tenger útját, a Jordán túlsó part-
ját *és* a pogányok határát.
* Ésa.8,20. Máté 4,13—16.

A Messiás születése, neve, országa.

2. A nép, a mely sötétségben * jár
vala, lát nagy világosságot; a kik la-
koznak a halál árnyékának földében,
fény ragyog fel fölöttök!
* Ésa.42,1—7.26,19.60,1.
3. Te megsokasítod e népet, nagy
örömöt szerzesz néki, és örvendez-
nek előtted az aratók örömével, * és
vígadoznak, mint mikoron zsák-
mányt osztanak.
* Zsolt.126,3.4,S.68,13.119,162.
4. Mert terhes igáját és háta vessze-
jét, az őt nyomorgatónak botját ösz-
szetöröd, mint * a Midián napján;
* Bir.7,22—25. Ésa.10,26. Zsolt.83,10.
5. Mert a vitézek harczi saruja és a
vérbe fertőztetett öltözet megég, és
tűznek eledele lészen;
6. **Mert egy gyermek születik nékünk,
fiú * adatik nékünk, és az uralom az ő
vállán lészen. és hívják nevét: csodá-
latosnak, † tanácsosnak, erős Isten-
nek, örökkévalóság atyjának, békesség
fejedelmének!**
* Luk.1,32.33.2,10.11. † Jer.23,5.6.
7. **Uralma növekedésének és békéjének
nem lesz vége a * Dávid trónján és ki-
rálysága felett, hogy fölemelje és meg-
erősítse azt jogosság és igazság által
mostantól mindörökké. A † seregek Urá-
nak buzgó szerelme mívelendi ezt!**
* Ésa.1,27. † Ésa.37,32. 2 Kir.19,31.

Ítélet Izráel felett.

8. Beszédet küldött az Úr Jákóbnak,
és leesett Izráelben,
9. Hogy megértse az egész nép: Ef-
raim és Samaria lakosa, a kik ezt
mondják kevélyen és felfuvalkodva:
10. Téglák omlottak le, és mi fara-
gott kőből építünk; fügefák vágat-
tak ki, és mi czédrusokat ültetünk
helyökre!
11. De az Úr ellenök hozza * Reczin
szorongatóit, és ellenségeiket rájok
uszítja; * 2 Kir.16,9.
12. A Sziriabeliek * elől, és a Filisz-
teusok hátul, s falják Izráelt feltátott
torokkal. **Mindezekkel azonban harag-
ja el nem múlt, és keze még felemel-
ve van.** * 2 Kir.15,29. Ésa.5,25.
13. Hiszen e nép * nem tért meg az
őt verő *Isten*hez, és a seregeknek Urát
nem keresték; * Jer.5,3.
14. Ezért kivágja az Úr Izráelből a
főt és farkat, a pálmaágat és a kákát
egy * napon. * Ésa.3,3.4.
15. A fő: a vén és a főember, a fark
pedig a próféta, a ki hazugságot szól.
16. Mert e nép * vezérei hitetőkké let-
tek, és a kiket vezetének, elvesztek.
* Ésa.3,13. Jer.6,14. Máté 23,13.
17. Ezért ifjaiban sem gyönyörkö-
dik az Úr, s árváin és özvegyein sem
könyörül; mert mindnyájan istente-
lenek és gonosztevők, és minden száj
bolondságot beszél. **Mindezekkel ha-
ragja el nem múlt, és keze még fel-
emelve van.**
18. Mert a gonoszság felgerjedt, mint
a tűz, s tövist és gazt emészt, és meg-
gyújtja a sűrű erdőt, és * felgomolyg
az füst oszlopában. * Ésa.47,14. Máté 3,12.
19. A seregek Urának haragja miatt
kiégett a föld, * és a nép a tűznek
eledele lőn: Senki atyjafián † nem kö-
nyörül, * Ésa.13,9.10. † Jer.16,6.9.
20. Jobbkézre vág és megéhezik,
eszik balkézre és nem elégszik meg;
mindnyájan * karjoknak húsát eszik,
* Jer.19,9.
21. Manassé Efraimot és Efraim Ma-
nassét; s mindketten Júda ellen *kel-
nek.* **Mindezekkel haragja el nem múlt,
és keze még felemelve van.**

Az igazságtalan bírák büntetése.

10. Jaj a hamis határozatok ha-
tározóinak, és a jegyzőknek,
a * kik gonoszt jegyeznek,
* Máté 23,13—29.
2. Hogy elriaszszák a gyöngéket a
törvénykezéstől, s elrabolják népem
szegényeinek igazságát, * hogy legye-
nek az özvegyek az ő prédájok, és
az árvákban zsákmányt vessenek.
* Ámós 2,6.8,6. Mik.2,9.
3. S vajjon mit míveltek a meglá-
togatásnak és a messzünnen rátok jö-
vő pusztulásnak napján? * Kihez fut-
tok segítségért, és hol hagyjátok di-
csőségeteket?
* Ésa.7,17—20. Mik.7,4. Luk.12,20.
4. Bizony csak: a foglyok alá hanyat-
lanak és a megölettek alá hullanak;
**mind ezekkel haragja el nem múlt, és
keze még felemelve van.**

Az assirius kevélysége és megaláztatása.

5. Jaj Assiriának, haragom botjának,
mert pálcza az ő kezében az én bú-
sulásom!
6. Istentelen nemzetség ellen küld-
tem őt, és haragom népe ellen ren-
delém, hogy prédáljon és zsákmányt
vessen, és eltapodja azt, mint az ut-
czák sarát.
7. De ő nem így vélekedik, és szíve
nem így gondolkozik, mert ő pusz-
títani akar, * és kigyomlálni sok né-
peket. * Zak.1,15. Jer.50,28.29.51,24.25.
Zsolt.137,9. 2 Kir.18,24—33.

8. Mert így szól: Vajjon vezéreim
nem mind királyok-é?
9. Nem úgy *megvettem-é* Kalnót, mint
Kárkemist? És Hamáthot, * mint Ár-
pádot? És Samariát, mint Damaskust?
* 2 Kir.18,34.35.17,6.16,9.
10. Miképen megtalálta volt kezem
a bálványok országait, holott pedig
több faragott képük volt, * mint Je-
ruzsálemnek és Samariának,
* Ésa.36,18.19.
11. Avagy a mint cselekedtem Sa-
mariával és az ő bálványaival; nem
úgy cselekedhetem-é Jeruzsálemmel
és bálványképeivel?
12. Ezért ha majd elvégezi az Úr
minden dolgát Sion hegyén és Jeru-
zsálemben, meglátogatom az Assiria-
beli király nagyakaró * szíve gyü-
mölcsét és nagyralátó szeme kevély-
ségét. * Ésa.10,7. Jer.50,18.
13. Mert ezt mondá: Kezem erejével
míveltem *ezt* és bölcseségemmel, mi-
vel okos vagyok: elvetettem *sok* né-
peknek határit, és kincseikben zsák-
mányt vetettem, és leszállítám, mint
erős, a *magasan* ülőket;
14. És kezem úgy találta mintegy
fészket a népek gazdagságát; és a
mily *könnyen* elszedik az elhagyott
tojásokat, azonképen foglaltam én el
az egész földet; és nem volt senki,
a ki szárnyát mozdította, vagy szá-
ját megnyitotta, vagy csak sipogott
volna is!
15. Avagy dicsekszik-é a fejsze azzal
szemben, a ki vele vág? vagy a fű-
rész felemeli-é magát az ellen, a ki
vonsza azt? * Mintha a bot forgatná
azt, a ki őt felemelé, és a pálcza fel-
emelné *azt, a mi* nem fa!
* Ésa.10,5.6.45,9.64,8. Róm.9,20.21.
16. Azért az Úr, a seregek Ura kö-
véreire ösztövérséget bocsát, és az ő
dicsősége alatt égés ég, miként a tűz
égése;
17. És lészen Izráel világossága tűz
gyanánt, és annak Szentje láng gya-
nánt, és ég és megemészti gazzát és
tövisét egy napon;
18. Az ő erdejének és kertjének ékes-
ségét pedig lelkétől mind testéig meg-
emészti, * és lesorvad, mint a sorva-
dozó; * Zak.11,1.2.
19. Erdője fáinak maradéka kicsiny
lészen, és azokat egy gyermek is fel-
írhatja!

Izráel maradékjának megtérése.

20. És lészen ama napon, hogy töb-
bé nem támaszkodik Izráel maradé-
ka és a ki megmaradt Jákób házá-
ból, az őt nyomorgatóhoz, hanem
támaszkodik az Úrhoz, Izráel Szent-
jéhez hűségesen;
21. A maradék * megtér, a Jákób ma-
radéka az erős Istenhez. * Róm.11,5.
22. Mert ha néped Izráel számsze-
rint annyi lenne is, mint a tenger
fövenye, *csak* maradéka tér meg; *az
elvégezett pusztulás elárad igazság-
gal! * Ésa.28,5. Róm.9,27.
23. Mert elvégezett pusztítást cselek-
szik az Úr, a seregek Ura, mind az
egész földön.
24. Azért így szól az Úr, a seregeknek
Ura: Ne félj népem, Sionnak lakosa,
az Assiriabeli királytól! *bár* botjával
megver tégedet és pálczáját felemeli
rád, miként Égyiptom egykoron;
25. Mert még csak egy kevés idő van:
és elfogy búsulásom, és haragom az
ő megemésztésökre * lészen!
* Agg.2,7.21.22.
26. És a seregeknek Ura ostort emel
ő ellenök, miként a * Midián levága-
tása idején az Oreb kőszikláján, és
pálczáját a tenger fölé emeli, mint
Égyiptomban egykoron.
* 2 Móz.14,27.28. Bir.7,25. Ésa.9,4.
27. És lesz ama napon: eltávozik az
ő terhe válladról és igája nyakad-
ról, és megromol az iga a kövérség-
nek miatta.
28. Ajjáthba jő, Migronba átsiet, Mikh-
másnál rakja le hadakozó szerszá-
mait;
29. Átmennek a szoroson, Gébában
lesz hálóhelyünk; megrémül Ráma,
Gibea, Saulnak * *városa* elfut.
* 1 Sám.10,26.
30. Kiálts Gallim leánya, és vedd
füleidbe Laisa, *és* szegény Anathóth!
31. Madména megindul, Gébim la-
kosai mentik *övéiket;*
32. Még Nóbba *megyen* ma, hogy ott
megálljon, és emeli már kezét Sion
leányának hegye és Jeruzsálemnek
halma ellen!
33. De ímé az Úr, a seregeknek Ura:
levagdalja az ágakat rémítő *hatalom-*
mal, és a magas termetűek kivágat-
tatnak, és a magasságosak megaláz-
tatnak;
34. Az erdő sűrű ágait levágja * vas-
sal, és megdől a Libánon egy hatal-
mas által.
* Zak.11,1.2. Ésa.37,36. 2 Kir.19,35.

A Messiás és az ő békeországa.

11. **És származik egy vesszőszál Isai
törzsökéből, s * gyökeréből
egy virágszál nevekedik.**
* Ésa.6,13. Zak.6,12. Csel.13,22.23. Jel.5,5.
**2. A kin az Úrnak lelke * megnyugo-
szik: bölcseségnek és értelemnek lelke,
tanácsnak és hatalomnak lelke, az Úr
ismeretének és félelmének lelke.**
* Máté 3,16.

3. És gyönyörködik az Úrnak félel-
mében, és nem szemeinek látása sze-
rint ítél. és nem füleinek hallása sze-
rint bíráskodik:
4. Igazságban ítéli a gyöngéket, és tö-
kéletességben bíráskodik a föld sze-
gényei felett; megveri a földet szá-
jának vesszejével, és ajkai * lehével
megöli a hitetlent.
*Zsolt.72,2—14. Jób 4,9. 2 Thess.2,8. Jel.2,16.
5. Derekának övedzője * az igazság
lészen, és veséinek övedzője a hűség.
* Ésa.59,17.
6. És lakozik a farkas a * báránynyal,
és a párducz a kecskefiúval fekszik, a
borjú és az oroszlán-kölyök és a kö-
vér barom együtt lesznek, és egy kis
gyermek őrzi azokat; * Ésa.65,65.
7. A tehén és medve legelnek, *és* együtt
feküsznek fiaik, az oroszlán, mint az
ökör, szalmát eszik;
8. És gyönyörködik a csecsszopó a vi-
perák lyukánál, és a csecstől elválasz-
tott a baziliskus lyuka felett terjengeti
kezét:
9. Nem ártanak * és nem pusztítnak
sehol szentségemnek hegyén, mert
teljes lészen a föld az Úr † ismere-
tével, mint a vizek a tengert bebo-
rítják. * Ezék.34,25. † Jer.31,34.

A nép szétszórtjainak megváltása.

10. És lesz ama napon, hogy Isai gyö-
keréhez, a ki a népek zászlója* lészen,
eljőnek a pogányok, és az ő nyugo-
dalma dicsőség lészen. * Ésa.2,2.3.
Mik.4,1,2. Róm.15,12. 1 Móz.49,5.6. Ésa.42,6.
11. És lesz ama napon: az Úr másod-
szor nyujtja ki kezét, hogy népe ma-
radékát megvegye, a mely megma-
radt Assiriától, Égyiptomtól, Path-
rosztól, Szerecsenországtól, Elámtól,
Sinártól, Hamáthtól és a tenger szi-
geteitől.
12. És zászlót emel a pogányok előtt,
és összegyűjti Izráel elszéledt fiait, és
Júdának szétszórt * leányait egybe-
gyűjti a földnek négy szárnyairól.
* Ésa.43,5.66,18. Jer.30,10.5,26.
13. Megszűnik Efraimnak irígysége,
és Júdából a gyűlölködők kivágattat-
nak; Efraim nem irígykedik* Júdára,
és Júda sem támad többé Efraimra.
* Ésa.9,21. Hós.1,11.12. Mik.5,3.
14. És repülnek a Filiszteusoknak
határa napnyugot felé, és kelet fiai-
ban együtt vetnek zsákmányt, *és* ke-
zet vetnek Edomra és Moábra, és az
Ammoniták engednek nékik.
15. És az Úr megátkozza Égyiptom
tengerének nyelvét, és kezét felemeli
az Eufráth fölé erős szárazító szélben,
és hét patakra csapja azt, és *népét* sa-
rus lábbal vezeti át,
16. És *csinált* út lészen népe maradé-
kának, a mely megmaradt Assiriától,
a mint volt Izráelnek, mikor kijött
Égyiptomnak * földéből. * 2 Móz.14,29.

A megváltottak hálaéneke.

12. És így szólsz ama napon: Há-
lákat adok néked, oh Uram!
mert jóllehet haragudtál * reám, *de*
elfordult haragod, és megvígasztal-
tál engemet! * Ésa.54,7.8.25,1.26,1.51,22.
2. Íme, az Isten az én szabadítóm! bí-
zom és nem félek; mert erősségem és
énekem * az Úr, az Úr, és lőn nékem
szabadítóm! * 2 Móz.15,2. Zsolt.118,14.
3. S örömmel merítetek vizet a szaba-
dító kútfejéből,
4. És így szólotok ama napon: Adja-
tok hálát * az Úrnak, magasztaljátok
az Ő nevét, hirdessétek a népek közt
nagyságos dolgait, mondjátok, hogy
nagy az Ő neve.
* Zsolt.66,1—5.118,1.106,1. 1 Krón.16,8—10.
5. Mondjatok éneket az Úrnak, mert
nagy dolgot cselekedett; adjátok tud-
tára ezt az egész földnek!
6. Kiálts és örvendj, Sionnak lakosa,
mert nagy közötted Izráelnek Szentje!

Jövendölés Babilonnak a médek által leendő elpusztításáról.

13. Jövendölés Babilonia * ellen, a
melyet látott Ésaiás, Ámós fia.
* rész 46,47.
2. Emeljetek zászlót kopasz hegyen,
kiáltsatok nékik, kézzel intsetek, hogy
bevonuljanak a fejedelmek * kapuin!
* rész 5,26. Jer.50,1—3.
3. Én parancsoltam * felszentelt *vi-
téz*eimnek, és elhívtam erősimet ha-
ragomnak *véghezvitelére*, a kik én ben-
nem büszkén örvendenek. * vers 17.19.
4. Hah! zsibongás a hegyeken, mint
nagy néptömegé; hah! összegyűlt né-
pek országainak zúgása; a seregek
Ura harczi sereget számlál.
5. Jőnek messze földről, az égnek vé-
géről, az Úr, és haragjának eszközei,
elpusztítani * mind az egész földet.
* Jer.50,25. Ésa.10,5.6.7.
6. Jajgassatok, mert közel van az Úr-
nak napja, mint pusztító * hatalom
jő a Mindenhatótól. * Joél 1,15. Jel.6,17.
7. Ezért megerőtlenülnek minden ke-
zek, és elolvad * minden embernek
szíve; * Józs.5,1.7,5.22,15. Ezék.7,17.
8. És megrémülnek, kínok és fájdal-
mak fogják el őket, és szenvednek,
mint a szülőasszony; egyik a másikon
csodálkozik, * és arczuk lángba borul.
* rész 21,3. Zsolt.48,7. Jer.49,24.50,43.
9. Íme az Úrnak napja jő kegyetlen bú-
sulással és felgerjedt haraggal, hogy
a földet pusztasággá tegye, és annak
bűnöseit * elveszesse arról. * rész 26,21.

10. Mert az ég csillagai és csillagzatai
nem ragyogtatják fényöket, * sötét
lesz a nap támadásakor, és a hold fé-
nyét nem tündökölteti.
* rész 34,4. Joél 2,10. Ámós 8,9. Máté 24,29.
11. És meglátogatom a földön a bűnt,
és a gonoszokon vétküket, és meg-
szüntetem az istentelenek kevélysé-
gét, és az erőszakoskodóknak * gőgjét
megalázom.
* rész 10,12. Jer. 50,29. Dán. 4,27.
12. Drágábbá teszem az embert a
színaranynál, és a férfit Ofir kincs-
aranyánál.
13. Ezért az egeket * megrendítem, és
megindul helyéről a föld is, a seregek
Urának búsulása miatt, és felgerje-
dett haragjának napján, * Agg. 2,6.
14. És mint az űzött zerge, és mint a
pásztor nélkül való nyáj, kiki népéhez
tér meg, és kiki az ő földére fut;
15. Valaki *ott* találtatik, átveretik,
és valaki megfogatik, fegyver miatt
hull el,
16. Kisdedeiket szemök előtt zúzzák
szét, * házaikat elzsákmányolják, és
feleségeiket megszeplősítik.
* Zsolt. 137,9. Hós. 10,14. 14,1.
17. Ímé, én feltámasztom ellenök a
Médiabelieket, * a kik ezüsttel nem
gondolnak, és aranyban nem gyö-
nyörködnek; * rész 45,1—4. Jer. 51,28.
18. Kézíveik szétzúznak ifjakat, és
nem könyörülnek a méh gyümölcsén,
a * fiaknak nem irgalmaz szemök:
* 2. Kir. 8,12. 15,16.
19. És *olyan* lesz Babilon, * a király-
ságok ékessége, a Khaldeusok dicsek-
vésének dísze, mint a hogyan elpusz-
títá Isten Sodomát és Gomorát;
* 1 Móz. 19,25. Ésa. 1,9.
20. Nem ülik meg * soha, és nem lak-
ják nemzetségről nemzetségre, nem
von sátort ott az arábiai, és pásztorok
sem tanyáznak ott; * Jer. 50,39. Ésa. 34,13.
21. Hanem vadak tanyáznak ott, és
baglyog töltik be házaikat, és stru-
czok laknak ott, és bakok * szökdel-
nek ott; * 3 Móz. 17,7. 2 Krón. 11,15.
22. És vad ebek üvöltenek palotáik-
ban, és mulató házaikban sakálok;
és ideje nem sokára eljő, és napjai
nem késnek.

*Izráel megszabadítása. Diadalének a babi-
loni király romlásáról.*

14. Mert könyörül az Úr Jákóbon,
és ismét elválasztja Izráelt,
és megnyugotja őket földjükön; és a
jövevény hozzájok adja magát, és a
Jákób házához csatlakoznak;
2. És felveszik őket a népek, és el-
viszik őket lakhelyökre, és Izráel há-
za bírni fogja őket az Úr földén, szol-
gák és szolgálók gyanánt; és foglyaik
lesznek foglyul vivőik, és uralkod-
nak nyomorgatóikon.
3. És majd ama napon, a melyen
nyugalmat ád néked az Úr fáradsá-
godtól és nyomorúságodtól és ama
kemény szolgálattól, a melylyel szol-
gálnod kellett,
4. E gúnydalt mondod Babilon ki-
rálya felett, és szólsz: Miként lőn vé-
ge a nyomorgatónak, a szolgaság há-
zának vége lőn!
5. Eltörte az Úr a gonoszok pálczá-
ját, az uralkodóknak vesszejét.
6. A ki népeket vert dühében szün-
telen való veréssel, leigázott népsé-
geket haraggal, kergettetik feltartóz-
hatlanul.
7. Nyugszik, csöndes az egész föld.
Ujjongva énekelnek.
8. Még a czíprusok is örvendenek
rajtad: a Libánon czédrusai * *ezt mond-
ják:* Mióta te megdőltél, nem jő fa-
vágó ellenünk. * rész 37,24.
9. Alant a sír megindul te miattad
megérkezésedkor, miattad felriaszt-
ja árnyait, a föld minden hatalma-
sit, felkölti székeikről a népek min-
den királyait;
10. Mind megszólalnak, és ezt mond-
ják néked: Erőtlenné lettél te is,
miként mi; hozzánk hasonlatos levél!
11. Kevélységed *és* lantjaid zengése a
sírba szállt; fekvő ágyad férgek, és
takaró lepled * pondrók! * Jób 17,13.
12. Miként estél alá az égről fényes
csillag, hajnal fia!? Levágattál a föld-
re, a ki népeken tapostál!
13. Holott te ezt mondád szívedben:
Az égbe megyek fel, az Isten csilla-
gai fölé helyezem ülőszékemet, és la-
kom a gyülekezet * hegyén messze
északon. * rész 10,13. 37,24. 2 Thess. 2,4.
14. Felibök hágok a magas felhőknek,
és hasonló leszek a Magasságoshoz.
15. Pedig a sírba szállsz alá, sírgö-
dör mélységébe!
16. A kik látnak, rád tekintenek, *és*
elgondolják: Ez-é a föld ama hábor-
gatója, a ki királyságokat rendített
meg?
17. A ki a föld kerekségét pusztaság-
gá tette, városait lerontá, *és* foglyait
nem bocsátá haza!
18. A népeknek minden királyai di-
csőségben nyugosznak, kiki az ő sír-
jában,
19. Te pedig *messze* vettetel sírodtól,
mint valami hitvány galy, takarva
megölettekkel, fegyverrel átverettek-
kel, sziklasírba leszállókkal, mint va-
lami eltapodott holttest!
20. Nem egyesülsz velök a sírban,
mert elpusztítád földedet, megölted

népedet: nem él sokáig a gonoszok
magva * *sem!* * rész 22,16. Jób 18,17—21.
21. Készítsetek öldöklést az ő fiainak
atyáik vétkéért, hogy fel ne keljenek,
és örökségül bírják e földet, és városokkal
töltsék be e földnek színét!
22. És felkelnek ő ellenök, szóla a seregeknek
Ura, és kivágom Babilon
nevét és maradékát, fiait és unokáit,
szól az Úr;
23. És a sündisznónak örökségévé és
álló vizek tavává teszem azt, és elsöpröm
azt a pusztítás seprőjével, szól
a seregeknek Ura.

Az assiriusok és filiszteusok pusztulása.

24. Megesküdött a seregeknek Ura,
mondván: Úgy lészen, mint elgondolám,
úgy megy véghez, mint elvégezém:
25. Megrontom Assiriát földemen, és
megtapodom hegyeimen. és eltávozik
róluk igája, * és terhe válláról eltávozik.
* rész 9,4.10,27.
26. Ez az elvégezett tanács az egész
föld felől, és ez ama felemelt * kéz
minden népek fölött.
* rész 9,12.17.21.10,4.5,25.
27. Mert a seregek Ura végezte, és
ki teszi azt erőtelenné? Az ő keze fel
van emelve; ki fordítja el azt?
28. A mely esztendőben meghalt Akház
király, akkor lőn e jövendölés.
29. Ne örvendj oly nagyon Filisztea,
hogy eltört a téged verőnek vesszeje,
mert a kígyó magvából baziliskus jő
ki, a melytől szárnyas sárkány származik.
30. És legelnek a szegényeknek elsőszülöttei,
és a szűkölködők bátorsággal
nyugosznak; és én kiveszteni
gyökeredet éhséggel, és maradékodat
megölik.
31. Jajgass kapu, kiálts város! remeg
egész Filisztea, * mivel füst jő észak
felől; és nem marad el seregeiből egy
sem! * rész 5,26.
32. És mit felelnek a népek követei?
Azt, hogy az Úr veté meg a Sion alapját,
és abban bíznak népe szegényei.

Moábiták elleni jövendölés.
(V. ö. Jer. 48.)

15. Jövendölés Moáb ellen.
Igen, a pusztulás éjjelén megsemmisült
Ar-Moáb; igen, a pusztulás
éjjelén megsemmisült Kir-Moáb!
2. Felmennek a templomba, és Dibon
a magaslatokra megy sírni, Nebón és
Médebán jajgat Moáb, minden fejen
kopaszság, * minden szakál lenyírva!
* Jer. 48,37.38. Ezék. 7,18.
3. Utczáin gyászruhába öltöznek,
házfedelein és piaczain jajgat minden,
és könyekben olvad el!
4. És kiált Hesbon és Eleálé, szavok
Jáháczig hallatik; ezért ordítanak
Moáb vitézei, *és* lelke reszket.
5. Szívem kiált Moábért, a melynek
végvárai Zoárig, a három éves üszőig
nyúltanak; mert Luhith * hágóján sírással
mennek fel, és mert Horonaim
útján romlásuknak kiáltását hallatják.
* Jer. 48,5.34.
6. Mert Nimrim vizei pusztasággá
lesznek, mert elszáradt a pázsit, elfogyott
a fű, és semmi zöld nem lészen.
7. Ezért a mit megmenthettek és jószágukat
a fűzfáknak patakja mellé
hordják.
8. Mert kiáltás zengé körül Moáb határát,
jajgatása Eglaimig, és Beér-Élimig
hallatik jajgatása!
9. Mert Dimon vizei megteltek vérrel,
mert új romlást hozok Dimonra:
Moáb menekültjeire oroszlánt, és
a földnek maradékira.

A moábiták elleni jövendölés folytatása.

16. Küldjétek a föld Urának bárányát
Szelából a pusztán
át Sion leányának hegyére.
2. Mert mint a bujdosó madár szétszórt
fészek körül, olyanok lőnek Moáb
leányai az Arnon gázlóin:
3. Adj tanácsot, tarts ítéletet; tegyed
árnyékodat délben olyanná, mint az
éjszaka, rejtsd el a kiűzötteket, *és* a
bujdosót ne add ki!
4. Lakozzanak benned menekültjeim,
és Moábnak te légy oltalom a
pusztító ellen! Mert vége a nyomorgatónak,
megszünt a pusztítás, és elfogytak
a földről a tapodók.
5. És *Isten* kegyelme megerősített egy
ülőszéket, és ül azon igazsággal Dávid
sátorában * egy bíró, jogosság keresője,
igazság ismerője.
* Mik. 5,3.4. Ésa. 9,7.
6. Hallottuk volt Moáb kevélységét,
a * felettébb kevélyét, gőgjét, kevélységét,
dühét, *és* üres kérkedését.
* Jer. 48,29—31.
7. Ezért jajgatni fog Moáb Moábért,
minden jajgatni fog, és nyögtök Kir-Háresethnek
romjain egészen megtörve.
8. Mert Hesbon földei elhervadának,
és Sibma szőlőjének drága vesszőit
a népek fejedelmei levágták. Jáézerig
értek azok, a pusztát bejárták,
kacsai szétterjedtek, *és* a tengeren
túlnyúltak.
9. Ezért siratom Jáézer siralmával
Sibma szőlőjét, megnedvesítlek könyeimmel
Hesbon és Eleálé, mert
szüretedről és aratásodról a víg éneklés
elmaradt. * Jer. 48,33.
10. Elvétetett a vígság és öröm * a

kertből, és a szőlőkben nem vígadnak *és* nem kiáltanak, bort sajtókban nem nyom a bornyomó, véget vetettem a víg éneklésnek. * Ámós 5,17.
11. Ezért bensőm Moábért, mint a czitera sír, és szívem Kir-Heresért!
12. És lesz, hogy meg fog tetszeni, hogy Moáb a magaslaton elfáradt, és hogy templomába megy imádkozni, de nem mehet!
13. Ez a beszéd, a melyet szólott az Úr Moáb felől már régen.
14. És most szól az Úr, mondván: Három esztendő alatt, melyek, mint napszámos esztendői, megaláztatik Moáb dicsősége egész nagy népével együtt, és maradéka kicsiny, kevés és erőtelen lészen.

Damaskus elleni jövendölés.

17. Jövendölés Damaskus ellen. Ímé Damaskus városa elpusztíttatik, és romok halmává lesz;
2. Aróer városai elhagyatnak, *és* barmokéi lesznek, a melyek ott fognak nyugodni háborítatlanul.
3. És vége lesz Efraim erősségének, és Damaskus királyságának; Siria maradéka úgy jár, mint az Izráeliták dicsősége, ezt mondja a seregeknek Ura.
4. És lesz ama napon: megvékonyul a Jákób dicsősége, és húsa kövérsége megösztövéredik.
5. És lészen, mint mikor az arató öszszefogja a gabonát és a kalászokat kezével learatja, és lészen, mint mikor valaki kalászokat szed * össze a Refáim völgyében;
* Joél 4,12.13. Jel.14,15.
6. És csak mezgérlés marad belőlök, mint az olajfa megrázásakor két-három bogyó az ágak hegyén, négy-öt a gyümölcsfának lombjai közt, így szól az Úr, Izráel Istene.
7. Ama napon Teremtőjére tekint az ember, és szemei Izráel Szentjére néznek;
8. És nem tekint az oltárokra, kezeinek alkotmányára, és a miket ujjai csináltak, nem nézi azokat, a berkeket és a nap-oszlopokat.
9. Erős városai olyanok lesznek ama napon, mint elhagyott erdő és hegytető, a melyeket elhagytak volt Izráel fiai előtt, és pusztasággá lesznek.
10. Mert elfelejtkeztél megszabadító Istenedről, és nem emlékeztél meg erős kőszáladról, ez okért ültetél gyönyörűséges ültetéseket, és idegen vesszőt plántáltál beléjök;
11. A mely napon elültetted, körül sövényezéd és reggelre magodat felvirágoztatád: *de* nem lészen aratás sebeidnek és nagy fájdalmadnak napján!

Izráel elleni jövendölés.

12. Jaj a sok nép zúgásának, a kik úgy zúgnak, mint a tenger zúgása, és a népségek háborgásának, a kik háborognak, mint erős vizek!
13. A népségek, mint sok vizek háborgása, úgy háborognak, de megdorgálja azt és elfut messzire, és elragadtatik, mint a hegyek polyvája szél előtt és mint pozdorja * a forgószél előtt; * Jób 21,18.
14. Estvének idején rémülés száll reájok *és* minekelőtte megvirrad, nem lesznek: ez jutalmok pusztítóinknak és sorsok rablóinknak!

Szerecsenország tisztességet tesz Istennek.

18. Jaj a szárnysuhogás országának, a mely Szerecsenország folyóin túl van;
2. A mely követeket küld a tengeren gyékényből *csinált* tutajokon, vizek színén. Menjetek el gyors hírnökök, a magas és derék néphez, a néphez, a mely rettenetes mióta van és ezután is; a hatalmas és hódító néphez, a melynek földét folyók hasítják át.
3. Föld kerekségének minden lakói és földnek lakosai meglássátok, mikor a hegyeken zászló emelkedik, és hallgassatok, ha kürt szól!
4. Mert ezt mondá az Úr nékem: Nyugodtan nézem sátoromból verőfényes melegnél, harmatozó felhőnél aratás hévségében.
5. Mert aratás előtt, ha a virágzás véget ér, és a virág érő fürtté lészen, levágja a vesszőket metszőkésekkel, és a kacsokat eltávolítja és lemetszi.
6. Mind ott hagyatnak a hegyek madarainak és a föld állatainak, és a madarak rajtok nyaralnak, és a föld minden állatai * rajtok telelnek.
* Ezék.39,4.17. Jer.7,33.12,9. Jel.19,17.
7. Abban az időben ajándékot viszen a seregek Urának a magas és derék nép; a nép, a mely rettenetes, mióta van és ezután is, a hatalmas és hódító nép, a melynek földét folyók hasítják át; a seregek Ura nevének helyére, Sion hegyére.

Égyiptom elleni jövendölés.

19. Jövendölés Égyiptom ellen. Ímé az Úr könnyű * felhőre ül, és bemegy Égyiptomba, és megháborodnak előtte Égyiptomnak † bálványai, és az égyiptomiak szíve megolvad ő bennök. * Zsolt.18,11.104,3.
Dán.7,13. † Máté 24,30. Jel.1,7.14,14.
2. És összeveszítem az égyiptomiakat az égyiptomiakkal, és egyik ha-

dakozik a másik ellen, kiki feleba-
rátja ellen, város város ellen, és or-
szág ország ellen.
3. És elfogyatkozik az égyiptomiak
lelke ő bennök, és az ő tanácsát el-
nyelem, és tudakoznak a bálványok-
tól, szemfényvesztőktől, halottidézők-
től és jövendőmondóktól.
4. És adom az égyiptomiakat kemény
úrnak kezébe, és kegyetlen király
uralkodik rajtok, szól az Úr, a sere-
geknek Ura.
5. És elfogyatkoznak a tenger vizei,
és a folyam kiszárad és elapad.
6. És büdösséget árasztanak a folya-
mok, elfogynak és kiszáradnak Égyip-
tomnak patakjai; nád és sás ellan-
kadnak.
7. A pázsit a folyó mellett, a folyó-
nak partján, és a folyónak minden
veteménye megszárad, elporlik és
nem lészen.
8. És keseregnek a halászok, és gyá-
szolnak mind, a kik a folyóba horgot
vetni szoktak, és a kik a vizek szí-
nén hálót vetnek ki, búsulnak.
9. És megszégyenülnek a fésült len
készítői és a gyolcs szövői.
10. Hatalmasaik megtöretnek, és
minden napszámosaik bánkódnak
lelkökben.
11. Bizony bolondok Zoán fejedel-
mei, a Faraó bölcs tanácsosai egyeszét
veszített tanács; mimódon mondjá-
tok a Faraónak: bölcsek fia vagyok,
régi királyoknak fia?
12. Ugyan hol vannak bölcseid? hogy
megjelentsék néked és tudják, hogy
mit végzett a seregeknek Ura Égyip-
tom felől?
13. Megbolondultak Zoán fejedelmei,
és csalódtak Nóf fejedelmei, * és el-
ámították az Égyiptomiakat törzseik
szegletkövei.
* Zak.10,4. 1 Sám.14,38. Bir.20,2.
14. Az Úr beléje önté a szédelgés lel-
két, hogy Égyiptomot elhitessék min-
den dolgaiban; * miként a részeg tán-
torog az ő okádása felett.
* rész 28,8. Péld.26,11.
15. És nem lesz Égyiptomnak sem-
mi munkája, a melyet cselekednék
a * fő és fark, a pálmaág és a káka.
* rész 9,15.

Égyiptom egyesülése Assiriával és Izráellel az igaz Isten imádására.

16. Ama napon olyan lesz Égyiptom,
mint az asszonyok, retteg és fél a se-
regek Ura kezének felemelésétől, a
melyet fölemel ellene.
17. És Júda földe félelmére lesz Égyip-
tomnak, valaki csak említi azt előtte,
már fél, a seregek Urának tanácsá-
ért, a melyet Ő végzett felőle.
18. Ama napon lesz öt város Égyip-
tomnak földén, a melyek Kanaán
nyelvén szólanak, és * esküsznek a
seregeknek Urára; az egyik „pusz-
tulás városának" neveztetik.
* 5 Móz.6,13.
19. Ama napon oltára lesz az Úrnak
Égyiptom földének közepette * és ha-
tárán egy oszlop az Úrnak; * Mal.1,11.
20. És lesz jegyül és bizonyságul a
seregek Urának Égyiptom földén,
hogy ha kiáltanak az Úrhoz a nyo-
morgatók előtt, hogy küldjön nékik
megtartót és fejedelmet, * és őket meg-
szabadítsa. * Zak.14,9.20.
21. És megismerteti magát * az Úr
Égyiptommal, és megismeri Égyip-
tom az Urat ama napon, és szolgál-
ják véres áldozattal és ételáldozattal,
és fogadnak fogadást az Úrnak, és
teljesítik. * Zsolt.87,4.
22. De ha megveri az Úr Égyiptomot,
megvervén, meggyógyítja, és megtér-
nek az Úrhoz, és Ő meghallgatja és
meggyógyítja * őket. * Zak.14,21.
23. Ama napon út lesz Égyiptomból
Assiriába, és Assiria megy Égyiptom-
ba, Égyiptom meg Assiriába, és Égyip-
tom Assiriával *az Urat* tiszteli.
24. Ama napon Izráel harmadik lesz
Égyiptom és Assiria mellett; áldás a
földnek közepette;
25. Melyet megáld a seregeknek Ura,
mondván: Áldott népem, Égyiptom!
és kezem munkája, Assiria! és * örök-
ségem Izráel! * 1 Móz.12,23. Ésa.2,4.

Jövendölés az assiriusoknak Égyiptom és Szerecsenország felett való győzelmeiről.

20. A mely esztendőben Asdódba
ment a Tartán, Szargon As-
siria királya küldvén őt, és vívá As-
dódot és azt elfoglalá:
2. Ez időben szólott az Úr Ésaiás,
Ámós fia által, mondván: Menj és oldd
le a gyászruhát derekadról, és saru-
dat vond le lábadról! * És úgy csele-
kedett, járván ruha és saru nélkül.
* 2 Kir.1,8. Zsid.11,37.
3. És mondá az Úr: A mint szolgám
Ésaiás ruha és saru nélkül jár három
esztendeig jegyül és jelenségül Égyip-
tomra és Szerecsenországra nézve:
4. Úgy viszi el Assiria királya * Égyip-
tom foglyait és Szerecsenország rab-
jait, ifjakat és véneket, ruha és saru
nélkül és mezítelen alfellel, Égyip-
tomnak gyalázatára; * rész 3,18.
5. S megrettennek és megszégyenül-
nek Szerecsenország miatt, a mely-
ben reménykedtek, és Égyiptom * mi-
att, a melyben dicsekedtek.
* rész 30,2.31,4. Hós.12,1.
6. És szól e partvidék lakosa ama na-

pon: ímé így járt reménységünk, ho-
va segítségért futottunk, hogy Assi-
ria királyától megszabaduljunk; hát
mi miként menekülhetnénk meg?

Babilon elleni jövendölés.

21. Jövendölés a tenger pusztasá-
ga ellen.
Mint szélvészek, délen tombolók,
úgy jő a pusztából, rettenetes földről.
2. Kemény látás jelentetett meg né-
kem: a csalárd csal, a pusztító pusz-
tít. Jőjj fel Élám, szálld meg Madai,
minden * ő fohászkodásának véget
vetek. * rész 33,1.
3. Ezért ágyékim telvék fájdalom-
mal, és kínok fogtak el, mint a szű-
lő asszony kínjai; *gyötrődöm hallása
miatt, és megrémültem látása miatt.
* Zsolt. 69,24.
4. Reszket szívem, iszonyúság ret-
tent, a * kedves éjszakát remegéssé te-
vé nékem. * Jób 7,3.
5. Teríts asztalt, vigyázzon a vigyá-
zó, egyetek, igyatok; föl * fejedelmek,
kenjétek a paizst! * 2 Sám. 1,21. Jer. 51,11.
6. Mert így szólott hozzám az Úr:
Menj és állass őrállót, a mit lát, mond-
ja meg.
7. És látott lovas csapatot, páros lo-
vagokat, szamaras csapatot, tevés csa-
patot, és nagy figyelmesen hallga-
tott.
8. És kiálta, mint oroszlán: Uram,
az őrtoronyban állok szüntelen nap-
estig, és őrhelyemen állok egész éj-
szakákon.
9. És ímé, lovas csapat jött, páros
lovagok, és szólott és mondá: * El-
esett, elesett Babilon, s isteneinek min-
den faragott képeit a földre zúzták
le. * Jer. 51,8.
10. Oh én cséplésem és szérűmnek
fia, a mit hallottam a seregek Urától,
Izráel Istenétől, azt jelentém meg nék-
tek!

Dúma (Edom) elleni jövendölés.

11. Jövendölés Dúma ellen: Seirből
így kiáltnak hozzám: Vigyázó! med-
dig még az éjszaka, * meddig még ez
éj? * 1 Móz. 25,14. 1 Krón. 1,30.
12. Szólt a vigyázó: Eljött a reggel, az
éjszaka is; ha kérdeni akartok, kérdje-
tek, forduljatok vissza és jertek el!

Arábia elleni jövendölés.

13. Jövendölés Arábia ellen: Az er-
dőben háltok Arábiában, Dédán uta-
zó seregei.
14. A szomjazó elé hozzatok * vizet!
Témá földének lakosi kenyerökkel
jönnek a bujdosó elébe.
* Bir. 8,5. Jób 6,19.20.
15. Mert az *ellenség* fegyvere előtt
bujdosnak, a kivont fegyver előtt és
a felvont kézívek előtt és a nehéz
harcz előtt.
16. Mert így szólott hozzám az Úr:
Még egy esztendő, mely mint a béres-
nek esztendeje, és elvész Kédárnak
minden * dicsősége; * rész 16,14.
17. És Kédár vitéz fiainak kézíve
számának maradéka megkevesedik;
mert az * Úr, Izráel Istene mondá.
* rész 10,19.

Jeruzsálemet megostromolják.

22. Jövendölés a látás völgye el-
len.
Mi lelt most, hogy mindenestől fel-
menél * a házak tetejére?
* Bir. 16,27. Neh. 8,16.
2. Te lármával teljes, zajos város,
örvendező város, megöletteid nem
fegyverrel ölettek meg, és nem har-
czon hullottak el!
3. Hadnagyaid mind elszaladtak a
kézív előtt, *de* megkötöztettek; a kik
benned találtattak, mind megkötöz-
tettek, *midőn* futni akartak messzire.
4. Ezért mondom: Ne nézzetek reám,
hadd kesergessem magamat sírással;
ne siessetek vígasztalni engem, né-
pem leánya romlása felett.
5. Mert rémülésnek és eltapodtatás-
nak és zavarnak napja *jő* Istentől, a
seregeknek Urától a látás völgyére,
a mely ledönti a kőfalat, és a hegye-
ken kiáltás hallatik.
6. És Élám fölvette a tegezt, és *jő*
szekeren emberekkel és lovagokkal,
és Kir paizst meztelenít.
7. És lészen, hogy szép völgyeid be-
telnek szekerekkel, és a lovagok nyo-
mulnak a kapu felé.
8. És fölfedi Júdának fátyolát, és te-
kintesz ama napon az erdő * házá-
nak fegyverzetére, * 1 Kir. 7,2.
9. És meglátjátok, hogy Dávid váro-
sán sok repedés van, * és összegyűjti-
tek az alsó tó vizét. * 2 Krón. 32,3.4.
10. És megszámláljátok Jeruzsálem
házait, és némely házat lerontotok,
hogy a kőfalat megerősíthessétek;
11. És árkot csináltok a két kőfal
között a régi tó vizének; és nem te-
kintetek arra, a ki ezt cselekvé, és a
ki régen elvégzé ezt, Őt nem látjá-
tok!
12. És fölhív az Úr, a seregek Ura
ama napon sírásra és gyászolásra, ti
magatok megkopaszítására és gyász-
ruha-öltésre,
13. És ímé öröm és vígasság; barmok
ölése, juhok levágása, húsevés és bor-
ivás; együnk, * igyunk, mert holnap
meghalunk! * rész 56,12. Ámós 6,1.4—7.
14. És megjelenté magát füleimben a
seregek Ura: Meg nem bocsáttatik e

bűn tinéktek, míg meg nem * haltok;
szól az Úr, a seregek Ura. * rész 5,9.

Sébna elvettetik.

15. Így szólt az Úr, a seregek Ura:
No, menj e kormányzóhoz, Sébná-
hoz, a királyi ház főemberéhez, *és*
mondd meg néki:
16. Mi dolgod itt, és ki lesz itten tied,
hogy sírt vágatsz itten magadnak?
mint a ki sírját magas helyen vágatja,
és sziklába véset hajlékot magának!
17. Ímé az Úr elhajít téged erős haji-
tással, és megragadván megragad,
18. Hempelygetvén hempelyget, mint
gombolyagot, mint labdát, nagy mesz-
sze földre, ott halsz meg, oda *men-*
nek dicsőséged szekerei, te, urad há-
zának gyalázata!
19. És kivetlek állásodból, és leránt
helyedről.

Eliákim felmagasztaltatik.

20. És lesz ama napon, hogy elhívom
szolgámat, Eliákimot, a Hilkiás fiát,
21. S felöltöztetem őt öltözetedbe, és
öveddel megerősítem, és uralmadat
kezébe adom, és ő lesz atyjok Jeruzsá-
lem lakosainak és a Júda házának;
22. S az ő vállára adom a Dávid há-
zának kulcsát, és a mit megnyit, sen-
ki be nem zárja, és a mit bezár, nem
nyitja meg senki;
23. S beverem őt, mint szeget erős
helyre, * és lészen dicsőséges székül
az ő atyja házának; * Zak. 10,4.
24. S reá függesztik atyja házának
minden dicsőségét: fiakat és unoká-
kat, minden kicsiny edényt, a csé-
szeedényektől a tömlőknek minden
edényeiig.
25. Ama napon, azt mondja a sere-
geknek Ura, kiesik a szeg, mely erős
helyre veretett, és levágatik és leesik
és összetörik a teher, mely rajta volt,
mert az Úr mondá.

Tírus elpusztul, de ismét felemeltetik Isten dicsőségére.

23. Jövendölés Tírus ellen.
Jajgassatok Tarsis hajói,
mert elpusztíttatott, úgy hogy nincs
benne ház és *abba* bemenet! A Kit-
teusok földéről jelentetett meg nékik.
2. Némuljatok meg lakosi e partvi-
déknek, a melyet Sidon kalmárai, a
kik tengeren járnak, töltöttek be *egy-*
kor,
3. Melynek sok vizeken át a Sihór
veteménye és a Nilus aratása vala jö-
vedelme, úgy hogy népek vására volt!
4. Pirulj Sidon, mert szól a tenger *és*
a tenger erőssége, mondván: Nem
vajudtam, nem is szültem, és nem
tápláltam ifjakat, *és* nem neveltem
szűzeket.
5. Mihelyt e hír Égyiptomba *eljut,*
Tírus e híre miatt szenvednek *ott is.*
6. Menjetek át Tarsisba, és jajgas-
satok ti partvidék lakói!
7. Ez-é a ti örvendező *város*tok? mely-
nek eredete ősidőkből való; és most
lábai viszik őt, bujdosni messzire!
8. Ki végezé ezt a koronás Tírus felől?
melynek kereskedői fejedelmek, és
kalmárai a földnek tiszteletesei.
9. A seregeknek Ura végezé ezt, hogy
meggyalázza minden dicsőségnek
kevélységét, és hogy megalázza a föld
minden tiszteleteseit.
10. Terülj el földeden, mint a folyó-
víz, Tarsis leánya, nincs többé meg-
szorító öv!
11. Kezét kinyujtá a tenger fölé, or-
szágokat rettentett meg, az Úr paran-
csolt Kanaán felől, hogy elpusztítsák
erősségeit;
12. És szólt: Nem fogsz többé örven-
deni, te megszeplősített szűz, Sidon
leánya; kelj és menj át Kittimbe, de
ott sem lészen nyugodalmad!
13. Ímé, a Káldeusok földe; a nép,
mely eddig nem vala; Assiria adá
azt a puszta lakosainak; felállítá őr-
tornyait, lerombolá *Tírus* palotáit,
rommá tevé azt.
14. Jajgassatok Tarsis hajói, mert
erősségtek elpusztittatott!
15. És lesz ama napon, hogy Tírus
elfelejtetik * hetven esztendeig egy
király napjai szerint; hetven eszten-
dő multán Tírus *sorsa* a parázna nő
éneke szerint lészen:
* Jer. 25, 11. 12. 29, 10. Dán. 9, 24.
16. Végy citerát, járd be a várost, el-
feledett parázna nő; pengesd szépen,
dalolj sokat, hogy így emlékezetbe
jőjj!
17. És lesz hetven esztendő * mul-
tán, meglátogatja az Úr Tírust, és az
ismét megkapja a maga keresetét, és
paráználkodik a föld minden orszá-
gaival a földnek színén!
* Ezék. 29, 12. 13. Jer. 46, 26. 49, 6. 39.
18. S lészen az ő nyeresége és kere-
sete szent az Úrnak, mely nem hal-
moztatik fel, sem el nem rejtetik, mert
az Úr előtt lakozóké lészen az ő nye-
resége, hogy egyenek eleget, és * szép
ruházatuk legyen.
* Mik. 1, 7. Ésa. 60, 5—7. 18, 7.

Istenítélet a föld felett.

24. Ímé az Úr megüresíti a földet
és elpusztítja azt, és elfordítja
színét és elszéleszti lakóit!
2. S olyan lesz a nép, mint a pap;
a szolga, mint az ő ura; a szolgáló,
mint asszonya; a vevő, mint az el-
adó; a kölcsönadó, mint a kölcsön-

kérő; a hitelező, mint az, a kinek
hitelez;
3. Megüresíttetvén megüresíttetik a
föld, és elpusztíttatván elpusztíttatik;
mert az Úr szólá e beszédet.
4. Gyászol és megromol a föld, el-
hervad és megromol a földnek kerek-
sége, elhervadnak a föld népének
nagyjai.
5. A föld megfertőztetett lakosai alatt,
mert áthágták a törvényeket,* a ren-
delést megszegték, megtörték az örök
szövetséget. *1 Móz.4,11. 3 Móz.26,15.
6. Ezért átok emészti meg * a földet,
és lakolnak a rajta lakók; ezért meg-
égnek a földnek lakói, és kevés em-
ber marad meg.
*3 Móz.26,14–16. 5 Móz.28,15–68. Jer.11,3.4.
7. Gyászol a must, elhervad a szőlő,
és sóhajtnak minden vídám *szívűek.
*Jóel 1,10.12.
8. Megszűnt a dobok vídámsága,* el-
csöndesült az örvendők zajgása, a
cziterának vídámsága megszűnt.
*Jóel 1,5. Ésa.5,12.
9. Ekléssel nem isznak bort; ke-
serű a részegítő ital az ivónak;
10. Rommá lőn az álnokság városa,
bezároltatott minden ház, senki be
nem mehet!
11. Az utczákon panaszkodás hallik
a bor miatt; * minden öröm alkony-
ra szállt, a föld vígassága elköltözött.
*Ámós 8,10.
12. A városban csak pusztaság ma-
radt és rommá zúzatott a kapu.
13. Mert így lesz a föld közepette, a
népek között, mint az olajfa megrá-
zásakor, mint mezgérléskor,* midőn
a szüret elmult. *rész 17,6.
14. Ők felemelik szavokat, ujjong-
nak, az Úr nagyságáért rivalgnak a
tenger felől.
15. Ezért dícsérjétek az Urat keleten,
a * tenger szigetein az Úrnak, Izráel
Istenének nevét. *rész 42,10.12.
16. A föld széléről énekeket hallánk:
dicsőség az igaznak! S én mondék:
végem van, végem van, jaj nékem!
A hitetlenek hitetlenül cselekesznek
és * hitetlenséggel a hitetlenek hitet-
lenséget cselekesznek. *rész 21,2.
17. Rettegés, * verem és tőr *vár* rád
földnek lakója! *rész 5,19. Jer.48,43.44.
18. És lesz, hogy a ki fut a rettegés-
nek szavától, verembe esik, és a ki
kijő a veremből, megfogatik a tőrben,
mert * az egek csatornái megnyílnak,
és megrendülnek a föld oszlopai.
*1 Móz.7,11. Zsolt.82,5. Péld.8,29.
19. Romlással megromol a föld, tö-
réssel összetörik a föld, rengéssel meg-
rendül a föld;
20. Inogva meging a föld, miként a
részeg, és meglódul, mint a kaliba,
és reá nehezedik bűne és elesik; és
nem kél fel többé!

Isten dicsőségének jövendő kinyilatkozta-
tása a Sionon.

21. És lesz ama napon: meglátogatja
az Úr a magasság seregét a magas-
ságban, és a föld királyait a földön;
22. És összegyűjtve összegyűjtetnek
gödörbe, mint a foglyok, és bezárat-
nak tömlöczbe, és sok napok után
meglátogattatnak.
23. És elpirul a hold, és megszégye-
nül a nap, * mikor a seregek Ura
uralkodik Sion hegyén és Jeruzsá-
lemben: s vénei előtt dicsőség lészen.
*Jóel 2,31. Ésa.60,19.20.30,26.

Az Úr dicsérete.

25. Uram, te vagy Istenem, ma-
gasztallak, dícsérem neve-
det! Mivel csodát cselekvél, örök ta-
nácsaid hűség és igazság.
2. Mert a városból kőrakást csinál-
tál, az erős városból romot, az ide-
genek palotáját *olyanná tetted, hogy*
nincs *többé* város; soha örökké meg
nem épül.
3. Ezért dicsőítnek téged erős népek,
erőszakos pogányok városai félnek
téged!
4. Mert erőssége voltál a gyöngének,
erőssége a szegénynek szorongásá-
ban; a szélvész ellen oltalom, árnyék
a hévség ellen, mikor az erőszako-
sok haragja olyan volt, mint kőfal-
rontó szélvész.
5. Mint hévséget száraz földön, meg-
alázod az idegeneknek háborgását,
mint a hévség sűrű felleg miatt, meg-
szűnt a pogányoknak éneke.

A népek örömlakomája a Sionon.

6. És szerez a seregek Ura minden né-
peknek e hegyen * lakodalmat kövér
eledelekből, lakodalmat erős borból;
velős, kövér eledelekből, megtisztult
erős borból; *Zsolt.22,27.23,5.55,1.
Máté 8,11. Luk.14,15.22,16. Jel.19,9.
7. S elveszi e hegyen a fátyolt, mely
beborítá minden népeket, és a takarót,
mely befödött vala minden népségeket;
8. Elveszti a * halált örökre, és letörli
az Úr Isten a könyhullatást minden or-
czáról, és népe gyalázatát eltávolítja
az egész földről; mert az Úr szólott.
*1 Kor.15,54. 1 Móz.2,16.17,18.3,2.19,22.
Jel.21,4.
9. És szólnak ama napon: Ímé Iste-
nünk, a kit mi vártunk és a ki meg-
tart minket; ez az Úr, a kit mi vár-
tunk, örüljünk és örvendezzünk sza-
badításában!
10. Mert az Úr keze nyugszik e hegyen,
és eltapostatik * Moáb az ő földében,

mint eltapostatik a szalma a ganaj
levében. * 2 Kir.9,37. Jer.8,2.16,4.25,33.
11. És kiterjeszti kezeit abban, mint
kiterjeszti az úszó, hogy úszszék; de
az Úr megalázza kevélységét és kezei
csalárdságát;
12. És magas falaid erősségét lerontja, megalázza, a földre, porba dobja.

Isten népének hálaéneke és reménye.

26. Ama napon ez éneket énekelik
Júda földén: Erős * városunk van nékünk, szabadítását adta
kőfal és bástya gyanánt!
* Zsolt.46,2.35,22.
2. Nyissátok fel a kapukat, hogy bevonuljon az igaz * nép, a hűség megőrzője. * Zsolt.118,19.20. Jel.22,14.
3. *Kinek* szíve *reád* támaszkodik,
megőrzöd * *azt* teljes békében, mivel
Te benned bízik; * Zsolt.112,7.8.111,8.
4. Bízzatok az Úrban örökké, mert
az Úrban, Jehovában, örök * kőszálunk van. * Zsolt.62,9.115,11.
5. Mert meghorgasztá a magasban
lakozókat: a magas várost,*megalázá
azt, megalázá azt a földig, és a porba dobta azt; * rész 25,2.12.
6. Láb tapodja azt, a szegény lábai,
a gyöngék talpai!
7. Az igaznak ösvénye egyenes, egyenesen készíted az * igaznak útját.
* Péld.3,6.11,6.
8. Mi is vártunk Téged, ítéleted ösvényén, oh Uram! neved és emlékezeted után vágyott a lélek!
9. Szívem utánad vágyott éjszaka,
az én lelkem is bensőmben Téged
keresett, mivel ha ítéleteid *megjelennek* a földön, igazságot tanulnak * a
földnek lakosai.
* Zsolt.63,7.77,3.119,55.62.139,18.
10. Ha kegyelmet nyer a gonosz, nem
tanul igazságot, az igaz földön is hamisságot cselekszik, és nem nézi az
Úr méltóságát.
11. Uram! magas a Te kezed, de nem
látják! de látni fogják, és megszégyenülnek, néped iránt való buzgó szerelmedet; * és tűz emészti meg ellenségeidet.
* 5 Móz.32,27. Zsolt.69,10.119,139. Ésa.9,18.
12. Uram! Te adsz nékünk békességet, * hisz minden dolgainkat megcselekedted értünk. * Zsolt.44,5.6.
13. Uram! mi Istenünk! urak parancsoltak nékünk kívüled; de általad
dicsőítjük neved!
14. A meghaltak nem élnek, az árnyak nem kelnek föl: ezért látogatád
meg és veszted el őket, * és eltörléd
emlékezetöket. * Jel.20,5.6.
15. Megszaporítád e népet, Uram!
megszaporítád e népet, magadat megdicsőítéd, kiterjesztetted a * földnek
minden határait.
* rész 49,19—21.54,1—5.62,4—5.
16. **Oh Uram! a szorongásban keresték Téged, és halk imádságot mondtanak, mikor rajtuk volt ostorod.**
17. Miként a terhes asszony, a ki közel a szüléshez, vajudik, felkiált fájdalmiban, előtted olyanok voltunk,
Uram!
18. Mint terhesek vajudtunk, de csak
szelet szűltünk: szabadulása nem lőn
e földnek, és nem hulltak el a föld
kerekségének * lakói. * Hós.8,7.
19. **Megelevenednek * halottaid és holttesteim fölkelnek:** serkenjetek föl és
énekeljetek, a kik a porban lakoztok,
mert harmatod az élet harmata, és
visszaadja a föld az árnyakat!
* rész 25,8. 1 Thess.4,16.
Jel.20,4.5. Luk.14,14. Dán.12,2.
20. Menj be népem, menj be szobáidba, és zárd be ajtóidat utánad, és rejtsd
el magad rövid szempillantásig, míg
elmúlik a bús harag!
21. Mert ímé az Úr kijő helyéről, hogy
meglátogassa a föld lakóinak álnokságát, * s felmutatja a föld a vért, és
el nem fedi megöletteit többé!
* 1 Móz.4,10.11. Jób 16,18. Ezék.24,7.8.

A világhatalmak megalázása, Izráel összegyűjtése.

27. Ama napon meglátogatja az Úr
kemény, nagy és erős kardjával Leviatánt, a futó kígyót, Leviatánt, a keringő kígyót, és megöli a
sárkányt mely a tengerben van.
2. Ama napon a színború szőlőről
énekeljetek:
3. Én, az Úr, őrízem azt, minden szempillantásban öntözöm, hogy senki
meg ne látogassa, éjjel-nappal megőrzöm azt;
4. Nincsen haragom, de ha tövis és
gaz jő elém, csatára megyek * ellene,
és meggyújtom azt mind együtt;
* rész 5,6.9,18.10,17.
5. Avagy fogja meg erősségemet, kössön békét velem, békét kössön velem!
6. Jövendőben Jákób * meggyökerezik, virágzik és virul Izráel, és betöltik a földnek színét gyümölcscsel.
* rész 14,1—5.44,3—4.
7. Avagy az őt verőnek verése * szerint verte őt? vagy ellenségei megöletteinek megölése szerint öletett-é
meg? * rész 13,19.20.
8. Mérték szerint ítélted őt, midőn
elvetetted! * Reájok fútt kemény lehelletével a keleti szél napján.
* rész 48,9. Jób 27,21. Jer.18,17.4,11.
9. Ezért így tisztíttatik el a Jákób
hamissága, és épen ez a gyümölcse

bűne elvételének, hogy olyanná teszi az oltárnak minden kövét, minők a széttört mészkövek: nem kelnek fel többé *a berkek és naposzlopok!
* rész 17,8. Hós.10,8. 5 Móz.9,21.
10. Mert az erős város magánosan álland, üres és elhagyott hely, miként a puszta, * ott legel a borjú és ott hever, és megemészti annak ágait.
* rész 7,23.
11. És ha megszáradnak galyai, összetöretnek, az asszonyok előjövén, megégetik azokat; mert értelem nélkül való e nép, ezért nem könyörül meg rajta Teremtője, és nem * kegyelmez néki alkotója. * 4 Móz.15,32.33. 1 Kir.17,12. Ésa.5,13. Jer.4,22. Hós.4,6.
12. És lesz ama napon: cséplést tart az Úr az Eufrátes folyóvizétől Égyiptom patakjáig, és ti egyenként összeszedettek, * Izráel fiai. * 1 Kir.8,65. 2 Kir.24,7. 1 Móz.15,18. 5 Móz.24,20.
13. És lesz ama napon: megfújják a nagy kürtöt, és eljőnek, a kik elvesztek Assiria földében és a kik kiűzettek Égyiptom földébe, és leborulnak az Úr előtt a szent hegyen, * Jeruzsálemben. * rész 11,12—14.

Itélet Efraim és Júda felett.

28. Jaj Efraim részegei * kevély koronájának és dicsőséges ékessége hervadó virágának, mely a bortól megverettek kövér völgye fején van. * Ámós 6,1—6. Hós.5,5.
2. Ímé, egy erős és hatalmas *jő* az Úrtól, mint jégfergeteg, veszedelmes szélvész, mint özönlő erős vizeknek áradása: * földhöz veri kezével azt!
* Zsolt.83,16. Ezék.20,33. Hós.13,15.
3. Lábbal tapodtatik meg * Efraim részegeinek kevély koronája,
* Sir.1,13.5,16. Zsolt.89,40.
4. És úgy jár dicsőséges ékességének hervadó virága, a mely a kövér völgynek fején van, mint a korai füge a gyümölcsszedés előtt, * a melyet mihelyt valaki meglát, alig veszi kezébe, lenyeli. *Mik.7,1. Hós.9,10. Jer.24,2.
5. Ama napon a seregek Ura lesz ékes koronája és dicsőséges koszorúja népe maradékának;
6. És ítéletnek lelke annak, a ki az ítélőszékben ül, és erősség azoknak, a kik visszanyomják * a kapuig az ellenséget. * 2 Sám.11,23. 2 Kir.18,8.
7. De ezek is tántorognak a bor miatt, és szédülnek a részegítő italtól: pap és próféta tántorog részegítő ital miatt, a bor elnyelte őket, szédülnek a részegítő ital miatt, tántorognak a jövendőlátásban, és inognak az ítéletmondásban;
8. Mert minden asztal telve undok okádással, úgy hogy hely sincs a nélkül.
9. Kit tanít tudományra? A tanítást kivel érteti meg? * A tejtől elszakasztottakkal-é és a csecstől elválasztottakkal-é? * Zsolt.8,3.
10. Mivel parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi.
11. Ezért dadogó ajakkal és idegen nyelven * fog szólni e néphez,
* 1 Kor.14,21.
12. Ő, a ki ezt mondá nékik: Ez a nyugalom, hogy nyugtassátok meg a megfáradottat, és ez a pihenés! És nem akarták hallani!
13. És lőn nékik az Úr beszéde parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi; hogy járjanak * és hátra essenek és összetöressenek és tőrbe jussanak és megfogassanak! * rész 8,14.15.
14. Ezért halljátok az Úrnak beszédét, csúfoló férfiak, a kik uralkodtok e népen, * a mely Jeruzsálemben lakik. * Zsolt.1,1. Péld.9,7.8.13,1.14,6.
15. Mert így szóltok: Frigyet kötöttünk a halállal, a sírral meg szövetséget csináltunk; az ostorozó áradat ha jő, nem ér el minket; * mert a hazugságot választók oltalmunkul, és csalásban rejtezénk el! * Jób 21,14. Jer.2,31. Zsolt.12,3—5. Ésa.28,18.

A drágalátos szegeletkő.

16. Ezért így szól az Úr Isten: Ímé, Sionban * egy követ tettem le, egy próbakövet, drága szegletkövet, erős alappal, a ki *benne* hisz, az nem fut! * Zsolt.118,2. Ésa.8,14.15. Máté 21,42. Róm.9,32.
17. És a jogosságot mérőkötéllé tevém, és az igazságot színelővé, és jég söpri el a hazugság oltalmát, és vizek * ragadják el a rejteket.
* rész 30,30.32,19.28,15.
18. És eltöröltetik a halállal való frigyetek, és a sírral való szövetségtek meg nem áll; az ostorozó áradat ha eljő, eltapod titeket,
19. S a hányszor eljő, elragad titeket; mert minden reggel eljő, nappal és éjszaka; borzalom megértetni e tanítást;
20. Mert rövid lesz az ágy, hogy benne kinyujtózhassék, és a takaró szűk lesz az elrejtőzéskor.
21. Mert mint a Perázim * hegyén, felkel az Úr, és mint Gibeon völgyében, megharagszik, hogy megtegye munkáját, a mely szokatlan lesz, és hogy cselekedje dolgát, a mely hallatlan lesz.
* Jós.10,11.12. 2 Sám.5,20. 1 Krón.14,11.

22. És most ne csúfolódjatok, hogy
kötelejtek szorosabbak ne legyenek;
mert elvégzett pusztítást * hallottam
az Úrtól, a seregek Urától, az egész
föld felett. * rész 10,23. Sir.3,7.

Az Úrnak csodálatos tanácsa.

23. Vegyétek füleitekbe és halljátok
szavam', figyeljetek és hallgassátok
beszédem'!
24. Hát mindig szánt-é a szántó, hogy
vessen, és barázdálja és boronálja-é
földét?
25. Nemde, mikor elegyengette szí-
nét, hint fekete köményt, és szór il-
latos köményt, s vet sorban búzát és
árpát a kijelölt földbe, és * tönkölyt
a szélére? * 2 Móz.9,31.32. Ezék.4,9.
26. Így szoktatá őt rendre és tanítá
Istene.
27. Mert nem cséplő szánkával csé-
pelik a fekete köményt, és nem sze-
kér kerekével tapodják az illatos kö-
ményt; a * fekete köményt bottal ve-
rik ki, és az illatost pálczával;
* Bir.6,11. Rúth 2,17. Mik.4,13.
28. A búzát csépelik; de nem örökre
csépli azt, és bár hajtja rajta szekere
kerekét és lovait, de szét nem töreti.
29. Ez is a seregek Urától szárma-
zott: Ő ád csodás tanácsot és * nagy-
ságos bölcseséget! * Jer.32,19.

Jeruzsálem szorongattatik és megmenekül.

29. Jaj Árielnek, Árielnek, a vá-
rosnak, a hol Dávid lakott!
Esztendőt esztendőhöz adjatok, és fo-
rogjanak az ünnepek!
2. És én megszorítom Árielt, és lesz
fájdalom és siralom, és lesz nékem,
mint Áriel.
3. Körülveszlek * táborral, és bezár-
lak tornyokkal, és erősségeket álla-
tok ellened. * Jer.6,3–6.
4. És megaláztatván, a földből szólsz
és porból morog beszéded, * szavad
olyan lesz, mint halottidézőé, a föld-
ből, és porból sipog beszéded.
* rész 8,19.
5. Ellenségidnek sokasága olyan lesz,
mint az apró por, és mint a repülő
polyva az erőszakosok sokasága, és
lesz hamar és hirtelen.
6. A seregek Urától látogattatik meg,
mennydörgéssel, földindulással,
nagy zúgással, forgószéllel, viharral
és * emésztő tűzi lánggal;
* Zsolt.83,16. Ésa.28,17.30,30.
7. Mint éjjeli álomlátás, olyan lesz
minden pogányoknak sokasága, a
kik hadakoznak Áriel ellen, s a kik
hadakoznak ellene és vára ellen, és
őt megszorítják.
8. És lesz, mint mikor álmodik az
éhező, és ímé eszik, és midőn fölser-
ken, üres a hasa, és mint mikor ál-
modik a szomjazó, és ímé iszik, és
midőn fölserken, ímé szomjas és lel-
ke eped: így lesz minden pogányok-
nak sokasága, a kik hadakoznak Sion
hegye ellen.

A nép megvakíttatik.

9. Ámuljatok és bámuljatok, vakít-
sátok magatokat és megvakultok! ré-
szegek, de nem bortól, * tántorognak,
de nem részegítő italtól.
* rész 51,17. Jer.13,13.
10. Mert rátok önté az Úr a mély
álomnak lelkét, * és bezárta szemei-
teket, a prófétákat, és fejeiteket, a né-
zőket befedezte; * Róm.11,8.
11. És lesz minde látás néktek, mint-
egy bepecsételtetett írás beszédei, a
melyet oda adnak egy írástudónak,
mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól:
Nem tudom, mert * bepecsételtetett.
* Dán.12,4.9. Jel.5,1–3.
12. És ha e levelet annak adják, a ki
nem tud írást, mondván: Olvasd el,
kérlek! ő így szól: Nem tudok írást.
13. És szólt az Úr: Mivel e nép száj-
jal közelget * *hozzám*, és csak ajkai-
val tisztel engem, szíve pedig távol
van tőlem, úgy † hogy irántam való
félelmök betanított emberi parancso-
lat lőn: * Máté 15,8.9. 1 Kor.1,19.
† Zsolt.78,34.35.36. Ésa.19,11–14. Abd.8.
14. Ezért én is csodásan cselekszem
ismét e néppel, nagyon csodálatosan,
és bölcseinek bölcsesége elvész, és ér-
telmeseinek értelme eltűnik.
15. Jaj azoknak, a kik az Úrtól mély-
ségesen elrejtik * tanácsukat, és a kik
a sötétségben szoktak cselekedni,
mondván: Ki lát † minket és ki ismer
minket?
* Zsolt.94,7–9. † Máté 23,13. 1 Kor.4,5.
16. Mily együgyűek vagytok! Avagy
a fazekas olyan, mint az agyag, hogy
így szóljon a csinálmány csinálójá-
nak: Nem csinált engem! és az al-
kotmány ezt mondja alkotójának:
Értelmetlen! * * Róm.9,20.

Csodálatos átalakulás.

17. Nemde kevés idő multán * a Li-
bánon termőfölddé lesz, és a termő-
föld erdőnek tartatik? * rész 32,15.
18. És meghallják ama napon a si-
ketek az írás * beszédeit, és a homály-
ból és sötétből a vakoknak szemei lát-
ni fognak. * vers 9.24. rész 35,5. Máté 11,5.6.
19. És nagy örömük lesz a szenve-
dőknek az Úrban, és a szegény em-
berek vígadnak † Izráel Szentjében.
* Zsolt.22,27–30.25,9.37,11.
20. Mert a kegyetlen elveszett, és a
csúfoló elpusztult, és kivágattak a
hamisságnak * minden őrei,
* 1 Sám.2,4.5. Mik.2,1.

21. Kik az embert elítélik egy szóért, és tőrt vetnek annak, a ki őket * a kapuban megfeddi, és elejtik csalárdul az igazat. * Ámós 5,10. Jer. 18,18.
22. Ezért így szól az Úr * Jákób házáról, Ő, a ki megváltá Ábrahámot: Nem szégyenül meg többé Jákób, és nem sáppad meg többé az ő orczája. * 1 Móz. 12,1. Zsid. 11,8.
23. Ha látni fogják gyermekei kezeim munkáját közöttük, megszentelik nevemet, * megszentelik Jákób Szentjét, és félik Izráel Istenét. * rész 43,5.6.54,1.8,13.
24. És megismerik a tévelygő lelkűek az értelmet, és a kik zúgolódnak, tanulságot * tanulnak. * rész 29,18.

Jaj azoknak, kik Égyiptomhoz menekülnek!

30. Jaj a pártos fiaknak, így szól az Úr, a kik tervet visznek véghez nélkülem, és szövetséget kötnek, de nem lelkem által, hogy bűnre bűnt halmozzanak!
2. A kik Égyiptomba szállanak alá, és számat nem kérdezik meg, hogy meneküljenek a Faraónak oltalmába, és Égyiptom árnyékába rejtőzködjenek.
3. És lesz néktek a Faraó oltalma szégyentekre, és az elrejtőzködés Égyiptom árnyékában gyalázatotokra.
4. Mert már Zoánban voltak fejedelmei, és követei Hánesig érkezének.
5. Megszégyenülnek mind a nép miatt, a mely nem használ nékik, a mely nem segít és nem használ, sőt szégyenökre és gyalázatukra lesz!
6. Jövendölés dél barma ellen: A nyomor és szorongatás földén keresztül, a honnan nőstény és hím oroszlán és viperák és szárnyas sárkányok *jőnek ki;* viszik szamárcsikók hátán gazdagságukat, és a tevéknek púpján kincsöket a népnek, * a mely pedig nem használ.
* rész 14,29.8,1.16. 5 Móz. 8,15. Bir. 19,4.12,14.
7. Hitvány és üres Égyiptom segítsége, ezért nevezem őt nagyszájúnak, a ki veszteg ül,
8. Most menj, írd ezt táblára nálok, és jegyezd föl könyvbe ezt, hogy megmaradjon az utolsó napra * bizonyságul örökre. * rész 8,1. 5 Móz. 31,19.21.26.
9. Mert pártütő nép ez, * *apát* megtagadó fiak, fiak, kik nem akarják hallani az Úr törvényét;
* Jób 31,28. Péld. 30,9.
10. Kik ezt mondják a látóknak: Ne lássatok; * és a prófétáknak: Ne prófétáljatok nékünk igazat, beszéljetek kedvünk szerint valókat, prófétáljatok csalárdságokat!
* 1 Kir. 22,8. Jer. 38,4. Ámós 2,12. Mik. 2,6.11.
11. Hagyjátok el ez útat, térjetek le *már* ez ösvényről, vigyétek el előlünk Izráelnek * Szentjét!
* Jób 21,14. Csel. 19,9.23. Zsolt. 139,24.
12. Azért így szól Izráel Szentje: Mivel megútáltátok e beszédet, és bíztok a nyomorgatásban és a hamisságban, és ezekre támaszkodtok:
13. Azért e bűn olyan lesz tinéktek, mint a leesendő falhasadék, a mely már kiáll a magas kőfalon, a melynek aztán nagy hirtelen jő el * romlása; * Zsolt. 62,4.
14. És romlása olyan lesz, mint a fazekasok edényének romlása, a mely kimélés nélkül eltöretik, és nem találni töredéki közt oly cserepet, a melyen tűzhelyről tüzet lehetne vinni, avagy vizet meríteni a tócsából.
15. Mert így szól az Úr Isten, Izráelnek Szentje: Megtérve és megnyugodva megmaradhattatok volna; csöndességben és reménységben erősségtek lett volna; de ti nem akarátok;
16. Hanem ezt mondátok: Nem, sőt lóra ülvén, futunk; ezért futnotok kell; és gyors paripán elvágtatunk; ezért gyorsak lesznek üldözőitek.
17. Ezer *fut* egynek * riasztására, ötnek riasztására *mind* elfuttok, mígnem úgy maradtok, mint egy szál fenyő a hegytetőn, mint egy zászló a halmon. * 3 Móz. 26,8. 5 Móz. 32,8.

Jó azoknak, kik az Úr erejébe bíznak!

18. S azért vár * az Úr, hogy könyörüljön rajtatok, és azért felséges ő, hogy megkegyelmezzen néktek, mert az ítélet Istene az Úr; boldogok mindazok, a kik Őt szolgálják.
* Péld. 16,20. Zsolt. 2,12.
19. Mert te nép, mely Sionon Jeruzsálemben lakol, nem fogsz te sírni többé, bizton könyörül rajtad Ő kiáltásod szavára, mihelyt meghallja, megfelel néked;
20. És ad néktek az Úr kenyeret a keserűségben, és a nyomorban vizet, és nem kell többé * elrejtőzködniök tanítóidnak, hanem szemeid tanítóidra néznek!
* rész 30,10. 1 Kir. 22,27. Ezék. 4,16.17.
21. És füleid meghallják a kiáltó szót mögötted: ez az út, ezen járjatok; ha jobbra és ha balra elhajoltok.
22. És megútáljátok megezüstözött bálványaitokat és megaranyozott képeiteket; kiszórod őket, mint az undokságot: ki * innen! szólsz nékik.
* rész 31,7.
23. És ad esőt a magra, * a melylyel a földet beveted, és a kenyér, a föld termése, bő és tápláló lesz, és széles mezőn legelnek nyájaid ama napon.
* 3 Móz. 26,3.4.

24. A barmok és a szamarak, a melyek a földet szántják, sózott abrakkal élnek, a * melyet megszórtak lapáttal és villával. * 5Móz.22,10. 2Móz.23,12.
25. És lesznek minden magas hegyen és emelkedettebb halmon patakok, folyamok a nagy öldöklés napján, * mikor a tornyok leomlanak. * rész 2,15.
26. És a holdnak fénye olyan lesz, mint a napnak fénye, és a napnak fénye, hétszer nagyobb lesz, olyan, mint hét napnak napfénye; ama napon, a melyen az Úr beköti népe romlását, és vereségének sebét meggyógyítja!

Itélet Assiria felett.

27. Ímé, az Úr neve jő messziről, haragja ég és sötét gomolygó füstje; ajkai rakvák haraggal, és nyelve, mint * emésztő tűz! * Zsolt.44,6. 54,3. Hós.5,14.15.
28. Lehellete, mint megáradott patak, a mely torkig ér, hogy megrostálja a népeket pusztulás rostájában, és tévelygés zabláját * *vesse* a népségek szájába. * rész 41,16. 37,29. Jer.15,7. Ezék.5,2.
29. És fölzendül éneketek, mint a szent ünnepnek éjszakáján, és örvendez szívetek, mint azé, a ki sípolva megy az Úr hegyére, * Izráel kőszálához. * 2 Móz.12,12. 5 Móz.16,16. Zsolt.122,4. Esd.2,65. Neh.7,67.
30. És megzendíti az Úr dicsőséges szavát, karjának lesujtását megmutatja megbúsult haragjában és emésztő tűz lángjában, vízáradással, zivatarral és jégeső kövével.
31. Mert az Úrnak szavától megretten Assiria, veri azt akkor vesszővel;
32. És a büntető vessző minden sujtását, a melyet az Úr mérend reá, dobokkal és cziterákkal *fogjátok kísérni, és Ő kezét fel*-felemelvén, * harczol ellene. * Zsolt.68,26. Ésa.10,5.15.24.28, 15.18.19.
33. Mert készen van a szörnyű tűzhely régen, készen áll az már a királynak is, mélyen és szélesen csinálta azt, máglyájában tűz és fa bőven; * az Úr fuvallata gyújtja meg azt, mint kénköves patak. * Jel.19,18—20.

Égyiptom segedelme semmit érő. Az Úr győzi le az assiriusokat.

31. Jaj nékik, a kik Égyiptomba mennek segítségért, * lovakra támaszkodnak, és a szekerek sokaságában bíznak, és a nagyon erős lovagokban; és nem néznek Izráelnek Szentjére, és az Urat nem keresik. * rész 30,2—5. 36,9. 2 Móz.14,6—8. Zsolt.20,8.
2. De Ő is bölcs, és hoz veszedelmet, és beszédeit nem változtatja meg; hanem fölkel a gonoszoknak háza ellen és a bűnt cselekvők * segítsége ellen. * 4 Móz.23,19.
3. Hiszen Égyiptom ember és nem Isten, * és lovai hús és nem lélek, és ha az Úr kinyújtja kezét, megtántorodik a segítő, és elesik a megsegített, és együtt mind elvesznek. * Ezék.28,9. Zak.4,6.
4. Mert így szólott az Úr hozzám: A mint mormol az oroszlán és az oroszlánkölyök zsákmánya mellett, a mely ellen összehívatnak a pásztorok sereggel, és szavoktól ő meg nem retten, és meg nem ijed sokaságuktól: így száll alá a seregek Ura, hogy hadakozzék a Sion hegyén és halmán!
5. Mint repeső madarak, * úgy oltalmazza a seregek Ura Jeruzsálemet, oltalmazván megszabadítja, kimélvén megmenti. * 5 Móz.32,11.12. Zsolt.91,4. Máté 23,37. Mal.4,2.
6. Térjetek vissza *hát* hozzá, a kitől oly nagyon elpártolátok, Izráelnek fiai!
7. Mivel ama napon megveti mindenki ezüst bálványait * és arany bálványait, a melyeket kezeitek csináltak néktek bűnre. * rész 2,20. 30,22. Ámós 8,10.
8. És elesik Assiria, nem férfiú kardjától, és nem ember kardja emészti meg azt; és fut egy kard előtt, és ifjai adófizetők * lesznek; * rész 10,34.
9. És kőszála félelem miatt menekül, és a zászlótól fejedelmei elfutnak, szól az Úr, a kinek tüze Sionban van, * és kemenczéje Jeruzsálemben. * rész 29,1.

Isten népének boldog állapota az igazságos Király alatt, előzetes büntetések után.

32. Ímé, igazság szerint uralkodik a király, és a fejedelmek fők lesznek az ítélettételben;
2. Olyan lesz mindegyik, mint a rejtek szél ellen, mint oltalom zivatar ellen, mint patakok száraz vidéken, mint nagy kőszál árnyéka a szomjúhozó földön.
3. És nem lesznek zárva többé a látóknak szemei, és a hallók fülei figyelmeznek;
4. A hebehurgyák szíve ismerni tanul, és a dadogóknak nyelve gyorsan és világosan szól.
5. Nem nevezik a bolondot többé nemesnek, és a csalárdot sem hívják nagylelkűnek.
6. Mert a bolond *csak* bolondot beszél, és az ő szíve hamisságot forral,

hogy istentelenséget cselekedjék, és
szóljon az Úr ellen tévelygést, hogy
az éhező lelkét * éhen hagyja, és a
szomjazó italát elvegye.
* Zsolt.10,4.5.6.14,1.
7. A csalárdnak eszközei csalárdok, ő
álnokságot tervel, hogy elveszesse az
alázatosokat hazug beszéddel, * ha
a szegény igazat szólna is.
* Zsolt.11,2.3.17,9—11.36,2—4.37,12.14.
8. De a nemes nemes dolgokat tervel,
és a nemes dolgokban meg is marad.
9. Ti gondtalan asszonyok, keljetek
fel, halljátok szavam', és ti elbizako-
dott leányzók, vegyétek * füleitekbe
beszédem'! * Ámós 6,1.4,1. Ésa.3,17—28.
10. Kevés idő multán megháborod-
tok ti elbizakodottak, mert elvész a
szüret, és gyümölcsszedés sem lesz.
11. Reszkessetek, ti gondtalanok, ret-
tenjetek meg, ti elbizakodottak; vet-
kezzetek mezítelenre és övezzétek fel
ágyékaitokat gyászruhával.
12. Gyászolják az emlőket, a szép me-
zőket, a termő szőlőtőket.
13. Népemnek földét tüske, tövis ver-
te fel, és az örvendő városnak min-
den öröm-házait;
14. A paloták elhagyatvák, a város
zaja elnémult, torony és bástya bar-
langokká lettek örökre, hol a vadsza-
már kedvére él, a nyájak meg legel-
nek.
15. Míglen kiöntetik reánk a * lélek
a magasból, és lészen a puszta termő-
földdé, és a termőföld erdőnek tar-
tatik; * rész 29,17.41,18.43,19.44,3.
Jóel 2,28—30. Luk.24,49. Csel.1,8.
16. És lakozik a pusztában jogosság,
és igazság fog ülni * a termőföldön;
* Zsolt.85,12.
17. És lesz az igazság műve békes-
ség, és az igazság gyümölcse nyuga-
lom és biztonság mindörökké.
18. Népem békesség hajlékában la-
kozik, * biztonság sátraiban, gondta-
lan nyugalomban. * rész 33,7.52,7.54,13.
19. De jégeső hull és megdől az erdő,
és a város elsülyedve * elsülyed!
* rész 10,18.19.33.34.28,2.
20. Oh boldogok ti, a kik minden vi-
zek mellett vettek, és szabadon eresz-
titek a barmok és szamarak lábait!

Az Isten panaszkodó népének megígértetik az ellenségek pusztulása, a bűnösök rettegésére, a hívők örömére.

33. Jaj néked pusztító és el nem
pusztított, te csalárd, a kit
még meg nem csaltak! Ha bevégzed
a pusztítást, el * fogsz pusztíttatni;
ha készen leszel csalárdságoddal, té-
ged fognak megcsalni.
* Hab.2,8. Náh.3,1.
2. Uram, könyörülj rajtunk! Téged
várunk; légy karjuk reggelenként, és
szabadítónk a szorongatásnak idején!
3. Egy zendülő szózattól elfutnak a
népek; ha te felemelkedel, elszéled-
nek a * népségek.
* Dán.10,6. Jel.1,10. Zsolt.68,1.2.3.
4. És elpusztítják zsákmánytokat sás-
ka pusztításával, szöcske-ugrással
ugrálnak reá.
5. Felmagasztaltatott az Úr, mert ma-
gasságban lakozik, betölté Siont * íté-
lettel és igazsággal. * rész 1,27.
6. És békés lesz a te időd, gazdag
boldogságban, bölcseségben és tudo-
mányban; az Úr félelme * lesz kincse.
* rész 9,7.11,1.2.
7. Ímé, erőseik ott künn kiáltanak, a
békesség követei keservesen sírnak.
8. Puszták az ösvények, megszünt
az úton járó; megszegte a frigyet, le-
nézte a városokat, nem gondolt * az
emberrel!
* Bir.5,8. Ésa.10,9.36,19. 2 Kir.18,14—16.
9. Sírt, meghervadt a föld, a Libánon
megszégyenült, * ellankadt; olyan lett
Sáron, mint egy puszta, és lombtalan
Básán és Karmel. * rész 24,4.7.
10. Most fölkelek, így szól az Úr, most
föltámadok, most fölemelkedem!
11. Fogantok szalmát, szültök poly-
vát, dühötök tűz, megemészt * titeket.
* rész 26,18.59,4.
12. A népek égetett mészszé lesznek,
levágott tövisekké; * tűzben hamvad-
nak el. * Ámós 2,1.
13. Halljátok meg távol valók, a mit
cselekedtem, és tudjátok meg közel
valók az én hatalmamat!
14. Megrettentek a bűnösök Sionban,
félelem fogja el a gazokat: ki lakhatik
közülünk * megemésztő tűzzel, ki lak-
hatik közülünk örök hőséggel?
* rész 31,9. Zsid.12,29. 5 Móz.4,24.9,3.
15. A ki igazságban jár és egyene-
sen beszél, a ki megveti a zsarolt nye-
reséget, a ki kezeit rázván, nem vesz
ajándékot, a ki fülét bedugja, hogy
véres tervet ne halljon, és szemeit be-
fogja, hogy gonoszt ne lásson:
16. Az magasságban lakozik, kőszá-
lak csúcsa a bástyája, kenyerét meg-
kapja, vize * el nem fogy.
* Zsolt.18,34.30,8.
17. A királyt ékességében látják sze-
meid; * látnak széles országot.
* rész 32,1—5.
18. Szíved elgondolja a *mult* félel-
mét: hol az író, hol a mérlegelő, hol
a tornyok összeírója?
19. A gőgös népet nem látod, a ho-
mályos, érthetetlen ajkú népet, da-
dogó nyelve meg nem érthető.
20. Lássad Siont, ünnepeinknek vá-

rosát, szemeid nézzék Jeruzsálemet,
mint nyugalom hajlékát, mint sátort,
mely nem vándorol, melynek szegei
soha ki nem húzatnak, s kötelei soha el nem szakadnak;
21. Sőt az Úr, a dicsőséges lesz ott
nékünk folyók és széles vizek gyanánt, a melyekbe nem jő evezős hajó, és nehéz gálya rajtok át * nem
megy. * rész 28,1.
22. Mert az Úr a mi bíránk, az Úr
a mi vezérünk, az Úr a mi királyunk,
Ő tart meg minket!
23. Megtágultak köteleid, árbóczfájok alapját nem tartják erősen, vitorlát nem feszítenek: akkor sok rablott prédát osztanak, *még* a sánták *is*
zsákmányt vetnek. * rész 35,6.
24. **És nem mondja a lakos: beteg vagyok! a nép, a mely benne lakozik, bűnbocsánatot * nyer.**
* rész 6,10. Zsolt.103,3. Márk 2,9. Máté 8,17.

Isten büntetése népének minden ellenségén, különösen az edomitákon.

34. Jőjjetek népek és halljátok,
nemzetségek figyeljetek, hallja a föld és teljessége, e föld kereksége és minden szülöttei.
2. Mert haragszik az Úr minden népekre, és megbúsult minden ő seregökre; megátkozá, halálra adta * őket.
* 5 Móz.32,22.
3. Megöltjeik temetetlen maradnak,
hulláik bűze felszáll, és hegyek olvadnak meg * vérök miatt. * rész 14,19.
4. Elporhad az ég minden serege,
és az ég mint írás egybehajtatik, és minden serege lehull, * miként lehull a szőlő levele és a fügefáról a hervadó lomb. * rész 10,22. Zsolt.104,2.102,27.
Jóel 2,30. 2 Pét.3,12. Ésa.13,10. Máté 24,29.
5. Mert megrészegült * fegyverem az
égben, és ímé leszáll Edomra, átkom népére, ítéletre. * Mal.1,2.3. 5 Móz.32,42.
6. Az Úr fegyvere telve vérrel, megrakva kövérrel, bárányoknak és bakoknak vérével, a kosoknak vesekövérével; mert áldozatja lesz * az Úrnak Boczrában, és nagy öldöklés Edom földén. * Jer.46,10.50,27.51,40.
Ezék.39,17–19. Jel.19,17.18.
7. Elhullnak a bivalyok is velök, és
a tulkok a bikákkal, és megrészegedik földök vértől, és poruk borítva lesz kövérrel.
8. Mert bosszúállás napja ez az Úrnak, a megfizetés esztendeje * Sionnak ügyéért. * Abd.10–14.
9. És változnak patakjai szurokká,
és pora kénkővé, és lészen * földe égő szurokká. * Jer.49,18.
10. Éjjel és nappal el nem alszik,
örökre fölgomolyog füstje, * nemzetségről nemzetségre pusztán marad, soha örökké senki át nem megy rajta;
* Sof.2,14.
11. És örökségül bírándja azt ökörbika, sündisznó: és gém és holló lakja azt, és fölvonják rá a pusztaság mérőkötelét és a semmiségnek köveit.
12. Nemesei nem választanak többé
királyt, és minden fejedelmei semmivé lesznek.
13. És fölveri palotáit tövis, csalán
és bogács a bástyáit, és lesz sakálok hajléka és * struczok udvara.
* rész 13,21.22.
14. És találkozik vadmacska a vadebbel, és a kisértet társára talál, csak ott nyugszik meg az éji boszorkány és *ott* lel nyughelyet magának.
15. Oda rak fészket a bagoly és tojik
és ül tojáson és költ árnyékában, csak ott gyűlnek együvé a sasok!
16. Keressétek meg majd az Úr könyvében, és olvassátok: ezeknek egy híjjok sem lesz, egyik a másiktól el nem marad; * mert az Ő szája parancsolta, és az Ő lelke gyűjté össze őket! * rész 41,26.
17. Ő vetett sorsot köztök, és keze
osztá ki azt nékik mérőkötéllel; örökre bírni * fogják azt, nemzetségről nemzetségre lakoznak abban.
* Mal.1,3.4.

Isten népének dicső állapota a kiállott szenvedések után.

35. Örvend a puszta és a kietlen
hely, örül a pusztaság és virul mint őszike.
2. Virulva virul és örvend ujjongva,
a Libánon dicsősége adatott néki, Kármel és Sáron ékessége; meglátják ők az Úrnak dicsőségét, * Istenünk ékességét. * rész 40,5.9.60,1.
3. Erősítsétek a lankadt * kezeket,
és szilárdítsátok a tántorgó térdeket.
* Jób 4,4.12,12.
4. Mondjátok a remegő szívűeknek:
legyetek erősek, ne féljetek! Ímé, Istenetek bosszúra jő, az Isten, a ki megfizet, Ő jő, és megszabadít * titeket!
* rész 40,10.59,20.
5. **Akkor a vakok * szemei megnyílnak,
és a süketek fülei megnyittatnak,**
* Máté 11,5.
6. Akkor ugrándoz, mint szarvas, a
sánta, és ujjong a néma * nyelve, mert a pusztában víz fakad, és patakok a kietlenben. * rész 43,19.48,21.49,10.11.
7. És tóvá lesz a délibáb, és a szomjú
föld vizek forrásivá; a sakálok lakhelyén, a hol feküsznek, fű, nád és káka * *terem*. * rész 49,10.
8. **És lesz ott ösvény és út, és szentség
útának híratik: tisztátalan nem megy**

át rajta; hisz csak az övék az; a ki ez úton jár, még a bolond se téved* el;
*rész 49,11. 62,10. 52,2.11. Ezék. 44,9. Ésa. 42,16.
9. Nem lesz ott oroszlán, és a kegyetlen vad nem jő fel reá, nem is található ott, hanem a megváltottak * járnak rajta! *rész 11,6.7. 65,25.
10. **Hisz az Úr megváltottai megtérnek, és ujjongás között *Sionba jönnek; és örök öröm fejökön, vígasságot és örömöt találnak; és eltűnik fájdalom és sóhaj.** *rész 51,11. Zsolt. 126,1.2.

Az assiriusok megszállják Jeruzsálemet.
(V. ö. 2 Kir. 18,13–37. 2 Krón. 32,1–19.)

36. És lőn Ezékiás * király tizennegyedik esztendejében, feljöve Szanhérib assir király Júdának minden erős városai ellen, és azokat megvevé. *2 Kir. 18,13.20,19.
2. És elküldé Assiria királya Rabsakét Lákisból Jeruzsálembe, Ezékiás királyhoz nagy sereggel, ki is megállt a felső tó folyásánál, a ruhamosók mezejének útján.
3. És kijöve hozzá Eljákim a Hilkiás fia az udvarnagy, és Sebna az íródeák, és Joák Asáfnak fia az emlékíró.
4. És mondá nékik Rabsaké: Mondjátok meg kérlek Ezékiásnak, így szól a nagy király, Assiria királya: Micsoda bizodalom ez, melyre támaszkodol?
5. Azt mondom, hogy csak szóbeszéd az, hogy ész és erő van *nálatok* a háborúhoz; no hát kiben bízol, hogy ellenem feltámadál?
6. Ímé te e megtört nádszálban bízol, Égyiptomban, melyre a ki támaszkodik, * tenyerébe megy és átfúrja azt; ilyen a Faraó, Égyiptomnak királya, minden benne bízóknak. *Ezék. 29,7.
7. És ha azt mondod nékem: az Úrban, a mi Istenünkben bízunk: vajjon nem Ő-é az, a kinek magaslatait és * oltárait elrontotta Ezékiás, és ezt mondá Júdának és Jeruzsálemnek: Ez előtt az oltár előtt hajoljatok meg. *2 Kir. 18,4.
8. Most azért harczolj meg, kérlek, az én urammal, az assir királylyal, és adok néked két ezer lovat, ha ugyan tudsz lovagokat ültetni reájok.
9. Miképen állasz ellene egyetlen helytartónak is, a ki legkisebb az uram szolgái közt? De hisz Égyiptomban van bizalmad, a szekerekért és lovagokért.
10. És most *talán* az Úr nélkül jöttem én e földre, hogy elpusztítsam azt? Az Úr mondá nékem: Menj a földre, és pusztítsd el azt!
11. És mondá Eljákim és Sebna és Joák Rabsakénak: Szólj, kérünk, szolgáidhoz arám nyelven, mert értjük azt, és ne zsidóul szólj hozzánk, e kőfalon levő nép füle hallatára.
12. És mondá Rabsaké: Avagy a te uradhoz, vagy te hozzád küldött engem az én uram, hogy ezeket elmondjam? és nem az emberekhez-é, a kik ülnek a kőfalon, hogy egyék ganéjokat és igyák vizeletöket veletek együtt?!
13. És odaálla Rabsaké, és kiálta felszóval zsidóul, és mondá: Halljátok a nagy királynak, Assiria királyának beszédit!
14. Ezt mondja a király: Meg ne csaljon benneteket Ezékiás, mert nem szabadíthat meg titeket.
15. És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, mondván: Kétségtelen megszabadít az Úr minket, nem adatik e város az assiriai király kezébe!
16. Ezékiásra ne hallgassatok, mert azt mondja Assiria királya: Tegyetek velem szövetséget és jőjjetek ki hozzám, és akkor kiki ehetik szőlőjéből és az ő olajfájáról, és * ihatja kútjának vizét, *1 Kir. 4,25. Mik. 4,4.
17. Míg eljövök és elviszlek titeket oly földre, minő a ti földetek, gabona és must földére, kenyér és szőlő földére.
18. Rá ne szedjen titeket Ezékiás, mondván: Az Úr megszabadít minket! Avagy megszabadították-é a népek istenei, kiki az ő földét Assiria királyának kezéből?
19. Hol vannak Hamáth és Árpádnak istenei? hol Sefarvaimnak istenei? talán bizony megmentették *Samariát kezemből? *rész 10,9.10.
20. Kicsoda e földek minden istenei között, a ki megszabadította volna földét kezemből, hogy az Úr megszabadítsa Jeruzsálemet az én kezemből?
21. Ők pedig hallgatának, és egy szót sem feleltek, mert a király parancsolá így, mondván: Ne feleljetek néki!
22. Akkor elmenének Eljákim a Hilkiás fia az udvarnagy, és Sebna az íródeák, és Joák Asáf fia az emlékíró, Ezékiáshoz meghasogatott ruhákban, és hírül adák néki a Rabsaké beszédeit.

Az assiriusok hada Ezékiás imájára egy éjszaka levágatik.
(V. ö. 2 Kir. 19,2. Krón. 32,20–23.)

37. És lőn, hogy meghallá Ezékiás, a király, meghasogatá ruháit, gyászba öltözött, és bement az Úr házába.

2. És elküldé Eljákimot az udvarnagyot, és Sebnát az íródeákot, és a papoknak gyászruhába öltözött véneit Ésaiáshoz, Ámós fiához, a prófétához.
3. Kik mondának néki: Így szól Ezékiás: nyomornak, büntetésnek és káromlásnak napja e nap, mert szülésig jutottak a fiak, és erő nincs * a szüléshez! * Hós.13,13.
4. Talán meghallja az Úr, a te Istened, a Rabsaké beszédeit, a kit elküldött az ő ura, az assiriai király, hogy káromolja az élő Istent, * és szidalmazza azon beszédekkel, a melyeket hallott az Úr, a te Istened; és te könyörögj a maradékért, a mely megvan! * rész 1,8.9.
5. Így menének el Ezékiás király szolgái Ésaiáshoz.
6. És monda nékik Ésaiás: Így szóljatok uratoknak: ezt mondja az Úr: Ne félj a beszédektől, a melyeket hallottál, a melyekkel szidalmaztak engem az assiriai király szolgái.
7. Ímé, én oly lelket adok beléje, hogy hírt hallván, térjen vissza földére, és elejtem őt fegyver által az ő földében!
8. Rabsaké pedig visszatérvén, találá az assiriai királyt Libna ellen harczolni, mivel hallotta volt, hogy Lákistól elindult.
9. És meghallván Tirháka, Kús királya felől e hírt: eljött, hogy ellened harczoljon; ezt meghallván, követeket külde Ezékiáshoz, mondván:
10. Így szóljatok Ezékiáshoz, Júda királyához: Meg ne csaljon Istened, a kiben bízol, mondván: nem adatik Jeruzsálem az assiriai király kezébe!
11. Hiszen te hallottad, mit műveltek Assiria királyai minden országokkal, eltörölvén azokat, és te megszabadulnál?
12. Hát megszabadíták-é azokat a népek istenei, a melyeket eleim elpusztítának? Gózánt, Háránt, Resefet és Telassárban Eden fiait?
13. Hol van Hámáth királya és Árpádnak királya, Sefarvaim városának királya, Héna és Ivva?
14. És elvevé Ezékiás a levelet a követek kezéből, és olvasá azt, és felmenvén az Úr házába, kiterjeszté Ezékiás azt az Úr előtt.
15. És könyörge Ezékiás az Úrhoz, mondván:
16. Seregeknek Ura, Izráel Istene, ki a Kerubokon * ülsz! Te, csak Te vagy a föld minden országainak Istene, Te teremtéd a mennyet és a földet.
* 2 Móz.25,18—22. Zsolt.18,11.104,4.80,2.
17. Hajtsd ide Uram füledet és halljad, nyisd meg Uram szemeidet és lássad! Halld meg Szanhéribnek minden beszédeit, * a melyeket izent az élő Isten káromlására!
* Zsolt.86,1.5,2.3.4.
18. Bizony, Uram, Assiria királyai elpusztították minden országokat és azoknak földjét,
19. És isteneiket tűzbe veték, mert nem Istenek voltak, hanem emberi kéznek csinálmánya, fa és kő; így veszthették el azokat.
20. És most Uram, mi Istenünk! szabadíts meg minket az ő kezéből, hogy megtudják a föld minden országai, hogy Te vagy, Uram, * Isten egyedül.
* Zsolt.73,25.26.
21. És külde Ésaiás, Ámós fia Ezékiáshoz, mondván: Így szól az Úr, Izráel Istene: mivel hozzám könyörögtél Szanhérib miatt, Assiria királya miatt:
22. Ez a beszéd, a melyet az Úr felőle szól: Megútál téged, gúnyt űz belőled Sionnak szűz leánya, fejét rázza utánad Jeruzsálem leánya;
23. Kit káromoltál és szidalmazál, és ki ellen emeltél szót, hogy oly magasra látsz? Izráel Szentje ellen!
24. Szolgáid által megkáromlád az Urat, és ezt mondád: Temérdek szekeremmel fölmentem e hegyek magaslatára, a Libánon csúcsára, és kivágom magas czédrusait, válogatott cziprusait, és behatolok végső magaslatába *és* kertjének erdejébe!
25. Én ástam és vizet ittam, és kiszáraztom lábam talpával Égyiptom minden folyóit.
26. Hát nem hallottad-é, hogy régtől fogva én tevém ezt, az őskor napjaiban elvégzém ezt, és most előhozám, hogy puszta kőrakássá tégy erős városokat?!
27. És lakóik elájultak és megrendültek és megszégyenültek, *és* lőnek *mint* a mező füve és gyönge zöldség, és mint a virág a háztetőn, * mint szárba nem indult vetés!
* Zsolt.37,2.90,5.92,3. Ésa.40,6.7. Zsolt.129,6.
28. Ülésedet, kimentedet, bejöttödet tudom, és ellenem való * haragodat.
* Jer.50,29.
29. Ellenem való haragodért, és mert kevélységed fülembe jutott, vetem orrodba horgomat és szádba zabolámat, és visszaviszlek az úton, a melyen jövél!
30. S ez legyen jelül néked: ez évben ugartermést esztek és a másik évben sarjut, és a harmadik évben vessetek, arassatok és szőlőt ültessetek, és egyétek gyümölcsét.

31. Júda házának maradványa pe-
dig, a mely megszabadult, ismét gyö-
keret ver alul, és gyümölcsöt terem
felül.
32. Mert Jeruzsálemből megy ki a
maradék és a maradvány Sion he-
gyéről; a seregek Urának buzgó*sze-
relme művelendi ezt!
* rész 9,5. Abd.17. Jóel 2,32.
33. Azért így szól az Úr Assiria ki-
rályáról: Nem jő be e városba, nyilat
sem lő reá, és nem szállja meg paizs-
zsal azt, és töltést sem készít ellene.
34. Az úton, a melyen jött, vissza-
tér, de e városba be nem jő, azt mond-
ja az Úr.
35. És megoltalmazom e várost, hogy
megtartsam azt én magamért és szol-
gámért, Dávidért!
36. Akkor kijött az Úrnak angyala,
és levágott az assir táborban száz-
nyolczvanötezeret, és midőn reggel
az emberek felköltek, ímé *azok* mind-
nyájan holt hullák valának!
37. Elindula azért és ment és vissza-
tért Szanhérib, az assiriai király, és
lakozék Ninivében.
38. És lőn, hogy mikor imádkozék
Nisróknak, az ő istenének templomá-
ban, fiai: Adramélek és Saréser le-
vágák őt karddal; és ezek Ararát
földére menekülvén, fia, Esárhaddon
uralkodék helyette.

Ezékiás halálos betegsége, meggyógyulása és hálaéneke.

(Vers 1—8.21.22. v. ö. 2 Kir.20,1—11.
2 Krón.32,24.)

38. Azon napokban halálos beteg-
ségbe esék Ezékiás, és el-
jött hozzá Ésaiás Ámós fia, a próféta,
és mondá néki: Ezt mondja az Úr:
rendeld el házadat, mert meghalsz
és meg nem gyógyulsz!
2. És Ezékiás arczczal a falnak for-
dulván, könyörge az Úrnak,
3. És monda: Oh Uram, emlékezzél
meg arról, hogy én előtted jártam,
igazságban és egész szívvel, és hogy
a mi * jó előtted, azt műveltem! és
sírt Ezékiás keservesen.
* Neh.13,14. Zsolt.106,4.
4. És lőn az Úr beszéde Ésaiáshoz,
mondván:
5. Menj el, és mondd Ezékiásnak:
Így szól az Úr, Dávidnak, atyádnak
Istene: Hallottam imádságodat, lát-
tam könyeidet, ímé, még napjaidhoz
tizenöt esztendőt adok.
6. És az assiriai király kezéből meg-
szabadítlak téged és e várost; meg-
oltalmazom e várost!
7. Ez legyen jel néked az Úrtól, hogy
teljesíti azt az Úr, a mit mondott:
8. Ímé, visszatérítem az árnyékot,
azokon a fokokon, a melyeken az
Akház napóráján a nap már átvonult,
tíz fokkal; és visszatért az árnyék
tíz fokkal azokon a fokokon, a me-
lyeken már átvonult.
9. Ezékiásnak, Júda királyának föl-
jegyzése, mikor megbetegedett, és
betegségéből fölgyógyult.
10. Én azt mondám: hát napjaim-
nak nyugalmában kell alászállanom
a sír kapuihoz, megfosztva többi
éveimtől!
11. Mondám: nem látom az Urat, az
Urat az élők * földében, nem szem-
lélek embert többé a nyugalom lakói
közt. * Zsolt.27,13.52,7.116,9. Jób 28,3.
12. *Por*sátorom lerontatik, és elmegy
tőlem, mint a pásztor hajléka! Ösz-
szehajtám, mint a takács, életemet;
hiszen levágott a fonalról engem;
reggeltől*estig végzesz velem!
* Jób 7,6.9,25.
1 Móz.47,9. 2 Kor.5,4. 2 Pét.1,12.13.
13. Reggelig nyugton vártam; mint
oroszlán, úgy törte össze minden
csontjaimat; reggeltől estig végzesz
velem!
14. Mint a fecske és a daru, sipog-
tam, nyögtem mint a galamb, sze-
meim a magasságba meredtek: Uram!
erőszak rajtam, szabadíts meg!
15. Mit mondjak? hogy szólott né-
kem és Ő azt meg is cselekedé! Nyug-
ton élem le éveimet lelkem keserű-
sége után!
16. Oh Uram! ezek által él *minden!*
és ezekben van teljességgel lelkem
élete. Te meggyógyítasz és * éltetsz
engemet! * Zsolt.104,27.
17. **Ímé, áldásul volt nékem a nagy
keserűség, és Te szeretettel kivontad lel-
kemet a pusztulásnak * verméből, mert
hátad mögé vetetted minden bűneimet!**
* Zsolt.109,14.15.
Jer.16,17. Zsolt.90,8. Hós.7,2.
18. Mert nem a sír * dicsőít Téged,
és nem a halál magasztal Téged, hű-
ségedre nem a sírverembe szállók
várnak! * Zsolt.6,6.30,10.88,11.12.13.
19. Ki él, ki él, csak az dicsőít Té-
ged, mint ma én! Az atya a fiaknak
hirdeti*hűségedet! * Zsolt.78,4.
20. Az Úr szabadított meg enge-
met; azért énekeljük énekimet él-
tünk minden napjaiban az Úrnak
házában!
21. Akkor mondá Ésaiás, hogy ve-
gyenek egy fügekalácsot, és dörzsöl-
jék rá a fekélyre, hogy meggyógyul-
jon.
22. És mondá Ezékiás: Mi lesz a jele,
hogy fölmegyek az Úr házába?

Ezékiás hiúságáért büntetéssel fenyegettetik.
(V. 5. 2 Kir.20,12—19. 2 Krón.32,25—31.)

39. Abban az időben levelet és
ajándékot küldött a babi-
lóniai király, Meródák Baladán, Ba-
ladán fia, Ezékiás királyhoz, mert
hallotta, hogy beteg volt és meggyó-
gyult.
2. És örvende rajtok Ezékiás, és meg-
mutatá nékik tárházát, az ezüstöt, az
aranyat, a fűszereket, a drága kene-
tet, s egész fegyvertárát, és mindent,
a mi kincsei közt található volt. Sem-
mi nem volt, a mit meg nem muta-
tott volna nékik Ezékiás házában és
egész birodalmában.
3. És eljött Ésaiás, a próféta, Ezékiás
királyhoz, és monda néki: Mit szó-
lának ez emberek, és honnan jöttek
te hozzád? És monda Ezékiás: Mesz-
sze földről jöttek hozzám, Bábelből.
4. És monda: Mit láttának házadban?
És monda Ezékiás: Mindent láttak,
a mi csak házamban van, semmi
nincs, a mit meg nem mutattam vol-
na nékik kincseim közül.
5. És monda Ésaiás Ezékiásnak:
Halld a seregek Urának beszédét:
6. Ímé napok jőnek, és elvitetik, va-
lami házadban van, és a mit csak e
mai napig gyűjtöttek eleid, Bábelbe;
nem marad semmi meg, ezt mond-
ja az Úr!
7. És fiaid közül, a kik tőled szár-
maznak, a kiket te nemzesz, el fog-
nak hurczolni, és lesznek komornyi-
kok Bábel királyának palotájában.
8. Akkor monda Ezékiás Ésaiásnak:
Jóságos az Úrnak beszéde, a melyet
te szóltál! és monda: Csak napjaim-
ban legyen béke és állandóság!

Az Úr eljön népe megváltására.

40. Vígasztaljátok, vígasztaljátok
népemet, így szól Istenetek!
2. Szóljatok Jeruzsálem szívéhez, és
hirdessétek néki, hogy vége van nyo-
morúságának, hogy bűne megbocsát-
tatott; hiszen kétszeresen sujtotta őt
az Úr keze minden bűneiért.
3. Egy szó kiált: A pusztában * ké-
szítsétek az Úrnak útát, ösvényt egyen-
gessetek a kietlenben a mi Istenünk-
nek! * Máté 3,3.
4. Minden völgy fölemelkedjék, min-
den hegy és halom alászálljon, és
legyen az egyenetlen egyenessé és a
bérczek rónává.
5. És megjelenik az Úr dicsősége, és
minden test látni fogja azt; * mert
az Úr szája szólt. * rész 52,10. Luk.3,6.
6. Szózat szól: Kiálts! és monda:
Mit kiáltsak? **Minden test fű, és min-
den szépsége, mint a mező virága!**
7. **Megszáradt a fű, elhullt a virág, ha
az Úrnak szele fuvallt reá;** * bizony
fű a nép. * Jób 14,1.
Zsolt.95,5.6.103,15. 1 Pét.1,24.25. Jak.1,10.11.
8. Megszáradt a fű, elhullt a virág;
de **Istenünk beszéde mindörökre meg-
marad!**
9. Magas hegyre menj fel, örömmon-
dó Sion! emeld föl szódat magasan,
örömmondó Jeruzsálem! emeld föl,
ne félj! mondjad Júda városinak:
Ímhol Istenetek!
10. Ímé, az Úr Isten * jő hatalommal,
és karja uralkodik! Ímé, jutalma vele
jő, és megfizetése Ő előtte.
* Zak.9,9. Máté 21,5. Ésa.62,2.
11. Mint pásztor, * nyáját úgy legel-
teti, karjára gyűjti a bárányokat és
ölében hordozza, a szoptatósokat sze-
líden vezeti. * rész 66,12. Ezék.34,12—16.
Ján.10,11. 1 Móz.33,13. 4 Móz.11,12.

Az Úr a hasonlíthatatlanul hatalmas és dicső.

12. Ki mérte meg markával a vize-
ket, és ki mértéklé az egeket arasz-
szal, * a föld porát ki foglalá mérczé-
be, és a hegyeket ki tette körtefontra,
és a halmokat a mérlegserpenyőbe?
* Jób 26,10—13.38,5—10. Péld.30,4.
13. Kicsoda igazgatta az Úr lelkét,
és ki oktatta őt, * mint tanácsosa?
* Róm.11,34. Jób 11,7.28,12.21—28. 1 Kor.2,16.
14. Kivel tanácskozott, hogy felvilá-
gosítsa Őt, és tanítsa Őt igazság ösvé-
nyére, és tanítsa ismeretre, és oktas-
sa Őt az értelem útára?
15. Ím a népek, mint egy csöpp a
vederben, és mint egy porszem a mér-
legserpenyőben, olyanoknak tekin-
tetnek; ímé a szigeteket mint kis port
emeli föl!
16. És a Libánon nem elég a tűzre,
és vada sem elég * az áldozatra.
* rész 66,1. Zsolt. 50,8.
17. Minden népek semmik Ő * előtte,
a semmiségnél és ürességnél alább-
valóknak tartja.
* vers 15. Dán.4,32. Jer.16,16.
18. És kihez hasonlítjátok * az Istent,
és minő képet késztetek Ő róla?
* Csel.17,29. Zsolt.89,7. Jer.51,15—19.
19. A bálványt a mester megönti, és
az ötvös megaranyozza azt, és olvaszt
ezüst lánczot *reá;*
20. A ki szegény *ily* áldozatra, oly
fát választ, a mely meg nem rothad;
okos mestert * keres, hogy oly bálványt
állítson, a mely nem ingadoz.
* Jer.10,3—5.
21. Hát nem tudjátok és nem hallot-
tátok-é, hát nem hirdettetett néktek
eleitől fogva, hát nem értettétek-é meg
a föld fundamentomait?
22. Ki ül a föld kereksége fölött, a
melynek lakói mint sáskák *előtte*, ki

az egeket kiterjeszti mint egy kárpitot, és kifeszíti, mint a sátort, * lakásra; * Zsolt.104,2.113,5.6. Zak.12,1.
23. Ki a fejedelmeket * semmivé teszi, és a föld biráit hiábavalókká változtatja; * Jób 12,17.24. Dán.2,21.
24. Még alig plántáltattak, még alig vettetének el, alig vert gyökeret a földben törzsük, és ő csak rájok fuvall, és kiszáradnak és őket, * mint polyvát, forgószél ragadja el: * vers 7.8. Jób 8,16—18.
25. Kihez hasonlíttok hát engem, hogy hasonló volnék? szól a Szent.
26. Emeljétek föl a magasba szemeiteket, és lássátok meg, ki teremté azokat? * Ő, a ki kihozza seregöket szám szerint, mindnyáját nevén szólítja; nagy hatalma és erőssége miatt egyetlen híjok sincsen.
* 1 Móz.1,3—18. Zsolt.147,4.5. Jób 38,31—37.
27. Miért mondod Jákób és szólsz ekként Izráel: Elrejtetett * az én útam az Úrtól, és ügyemmel nem gondol Istenem?! * rész 27,8.9.49,14—16. Jób 27,2.
28. Hát nem tudod-é és nem hallottad-é, hogy örökkévaló Isten * az Úr, a ki teremté a föld határait? nem fárad és nem lankad el; végére mehetetlen bölcsesége! * Zsolt.90,2. Róm.11,33.34.
29. Erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlen erejét * megsokasítja.
* Zsolt.68,10. Máté 11,28.
30. Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is;
31. **De a kik az Úrban bíznak, erejök megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem * fáradnak el!**
* Zsolt.103,5. 2 Sám.1,23.

Isten elhívja Szolgáját, a nyomorultaknak vigaszul, a pogányoknak megszégyenítésül.

41. Hallgassatok reám, ti szigetek, és a népek vegyenek új erőt, közelgjenek, majd szóljanak, együtt hadd szálljunk * perbe! * Jób 40,2.
2. Ki támasztá fel *azt* keletről, a kit igazságban hív az ő lábához? A népeket kezébe adja és királyok felett uralkodóvá teszi, kardjával mint port szórja szét, mint repülő polyvát * kézíve által! * rész 44,28.45.1—7.46,11. Esdr.1,2.7. Jób 41,19—21. Zsolt.18,43.
3. Kergeti őket, békességgel vonul az úton, a melyen lábaival nem járt.
4. Ki tette és vitte végbe ezt? A ki elhívja eleitől fogva a nemzetségeket: én, az Úr, az első és utolsókkal is az vagyok én!
5. Látták a szigetek és megrémülének, a földnek végei reszkettek, közelegtek és egybegyűltek.
6. Kiki társát segíti, és barátjának ezt mondja: Légy erős!
7. És bátorítja a mester az ötvöst, és a kalapácscsal simító azt, a ki az ülőt veri; így szól a forrasztásról: jó az, és megerősíti szegekkel, hogy meg ne mozduljon.
8. De te Izráel, én szolgám, Jákób, a kit én elválasztottam, * Ábrahámnak, az én barátomnak magva;
* 5 Móz.7,6. 2 Krón.20,7. Jak.2,23.
9. Te, a kit én a föld utolsó részéről hoztalak és véghatárairól elhívtalak, és ezt mondám néked: Szolgám vagy te, elválasztottalak és meg nem útállak:
10. Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítlek, és igazságom jobbjával támogatlak.
11. Ímé, megszégyenülnek * és meggyaláztatnak, a kik fölgerjednek ellened, semmivé lesznek és elvesznek, a kik veled perlekednek.
* rész 60,12. 2 Móz.23,22.
12. Keresed őket és meg nem találod a veled versengőket; megsemmisülnek teljesen, * a kik téged háborgatnak. * Jób 7,10.8,18. Zsolt.103,16.
13. Mivel én vagyok Urad, Istened, a ki jobbkezedet fogom, és a ki ezt mondom néked: Ne félj, én megsegítelek!
14. **Ne félj, férgecske Jákób, maroknyi Izráel, én megsegítlek, szól az Úr, a te megváltód, * Izráelnek Szentje!**
* Zsolt.22,7. Jób 25,6.
15. Ímé, én teszlek éles, új cséplőhengerré, a melynek két éle van; hegyeket csépelj és zúzz össze, és * a halmokat pozdorjává tegyed.
* rész 2,14.25,10. Mik.4,13.
16. Te szórd, és a szél vigye el * őket, és elszéleszsze őket a forgószél, és te örülsz az Úrban, és dicsekedel Izráelnek Szentjében. * Jer.15,7.
17. A nyomorultak és szegények keresnek vizet, de nincs, nyelvök a szomjúságban elepedt: én, az Úr meghallgatom őket, én, Izráel Istene, nem hagyom el őket.
18. Kopasz hegyeken * folyókat nyitok és a rónák közepén forrásokat; a pusztát vizek tavává teszem és az aszú földet vizeknek forrásivá.
* rész 35,7.30,25.44,3.4. Zsolt.107,35.
19. A pusztában czédrust, akáczot nevelek és mirtust és olajfát, plántálok a kietlenben cziprust, platánt, sudarczédrussal együtt,
20. Hogy lássák, megtudják, eszökbe vegyék és megértsék mindnyájan, hogy az Úrnak keze mívelte ezt, és Izráel Szentje teremtette ezt!

21. Hozzátok ide ügyeteket, szól az
Úr, adjátok elő erősségeiteket, így
szól Jákób királya.
22. Adják elő és jelentsék meg nékünk, a mik történni fognak; a mik
először lesznek, jelentsétek meg, hogy
eszünkbe vegyük és megtudjuk végőket, vagy a jövendőket tudassátok
velünk!
23. Jelentsétek meg, mik lesznek ezután, hogy megtudjuk, hogy ti Istenek vagytok; vagy hát míveljetek jót
vagy gonoszt, hogy mérkőzzünk és
majd lássuk együtt!
24. Ímé, ti semmiből valók vagytok,
és dolgotok is semmiből való; útálat * az, a ki titeket szeret. * rész 42,17.
25. Feltámasztám északról, és eljött
napkelet felől; hirdeti nevemet, és
tapodja a fejedelmeket, mint az agyagot, és mint a fazekas a sarat * tapossa. * Mik. 7,10. Zak. 10,5. Ésa. 10,6.
26. Ki jelenté meg ezt eleitől fogva,
hogy megtudnók? vagy régen, hogy
ezt mondanók: Igaz? De nem jelenté
meg, de nem tudatá senki, nem hallá
szavatokat * senki sem! * rész 48,7.
27. Sionnak először én hirdetém, ímé
itt vannak a tanúk, és örömmondót
adtam * Jeruzsálemnek.
* rész 48,6. 43,10.12.
28. És néztem és nem volt senki, ezek
közül nem volt tanácsadó, hogy megkérdezzem őket és feleljenek nékem.
29. Ímé, mindnyájan semmik ők,
semmiség cselekedetök, szél és hiábavalóság * képeik. * Zsolt. 115,4—8.

Isten Szolgája (a Messiás) szelídségében a pogányok világossága és az elvakult nép vezetője.

42. Ímé az én szolgám, * a kit gyámolítok, az én választottam,
a kit szívem kedvel, lelkemet adtam
ő belé, törvényt beszél a népeknek.
* Máté 12,17—21. 3,16.17.
2. Nem kiált és nem lármáz, és nem
hallatja szavát az utczán.
3. Megrepedt nádat nem tör el, a pislogó gyertya belet nem oltja ki, * a törvényt igazán jelenti meg. * rész 69,1. 50,4.
4. Nem pislog és meg nem reped,
míg a földön törvényt tanít, és a szigetek várnak * tanítására. * rész 51,5.
5. Így szól az Úr Isten, a ki az egeket
teremté és kifeszíté, és kiterjeszté termésivel a földet, a ki * lelket ád a
rajta lakó népnek, és leheletet a rajta
járóknak: * Csel. 17,25.
6. Én, az Úr, hívtalak el igazságban,
és fogom kezedet, és megőrizlek és
népnek szövetségévé teszlek, * pogányoknak világosságává.
* rész 49,6. Jer. 50,5. Luk. 2,32.
7. Hogy megnyisd a vakoknak szemeit, hogy a foglyot a tömlöczből
kihozzad, és * a fogházból a sötétben
ülőket. * Luk. 4,48. Ésa. 47,5. 49,9.
8. Én vagyok az Úr, ez a nevem, és
dicsőségemet másnak * nem adom,
sem dicséretemet a bálványoknak.
* rész 18,11.
9. A régiek ímé beteltek, és most
újakat hirdetek, mielőtt meglennének, tudatom * veletek. * rész 43,19.
10. Énekeljetek az Úrnak * új éneket,
és dicséretét a földnek határairól, ti,
a tenger hajósai és teljessége, a szigetek és azoknak lakói.
* Zsolt. 96,1. 33,3. 40,4. 98,1. 144,9. 149,1.
11. Emeljék fel szavokat * a puszta
és annak városai, a faluk, a melyekben Kédár lakik, ujjongjanak a kősziklák lakói, a hegyeknek tetejéről
kiáltsanak. * Zsolt. 97,1.
12. Adják az Úrnak a dicsőséget, és
dicséretét hirdessék a szigetekben.
13. Az Úr, mint egy hős kijő, és mint
hadakozó felkölti haragját, kiált, sőt
rivalg és ellenségein erőt * vesz.
* rész 59,16. Zsolt. 35,1.2 3. 2 Móz. 15,3.
14. Régtől fogva hallgattam, néma
voltam, magamat megtartóztatám:
most mint a szűlő nő nyögök, lihegek és fúvok!
15. Elpusztítok hegyeket és halmokat, és megszáraztom minden fűvőket, szigetekké teszek folyamokat, és
tavakat kiszáraztok.
16. A vakokat oly úton vezetem, a
melyet nem ismernek, járatom őket
oly ösvényeken, a melyeket nem tudnak; előttök a sötétséget világossággá teszem, és az egyenetlen földet
egyenessé; ezeket cselekszem velök,
és őket el nem * hagyom.
* Jer. 2,6. 31. Jób 30,3.
17. Meghátrálnak és mélyen megszégyenülnek, a kik a bálványban * bíznak, a kik ezt mondják az öntött képnek: Ti vagytok a mi isteneink!
* Zsolt. 97,7.
18. Oh, ti süketek, halljatok, és ti
vakok, lássatok!
19. Kicsoda vak, ha nem az én szolgám? * és olyan süket, mint az én kövétem, a kit elbocsátok? Ki olyan
vak, mint a békességgel megajándékozott, és olyan vak, mint az Úr szolgája? * Ezék. 12,2. 5 Móz. 32,28.
20. Sokat láttál, * de nem vetted eszedbe; fülei nyitvák, de nem hall.
* rész 6,9. 5 Móz. 4,32—36. 29,3.4.
Zsolt. 78. 105. 106. 114.
21. Az Úr igazságáért azt * akarta,
hogy a törvényt nagygyá teszi és dicsőségessé. * 5 Móz. 4,8. 32.5, 21.23.
22. De e nép kiraboltatott és eltapod-

tatott, bilincsbe verve tömlöczben
mindnyájan, és fogházakban rejtet-
tek el, prédává lettek és nincs sza-
badító; ragadománynyá lettek és
ninesen, a ki mondaná: add vissza!
23. Ki veszi ezt * közületek fülébe?
a ki figyelne és hallgatna ezután!
* vers 19.25.
24. Ki adta ragadományul Jákóbot
és Izráelt a prédálóknak? Avagy nem
az Úr-é, a ki ellen vétkezénk, és nem
akartak járni útain és nem hallgat-
tak az Ő törvényére?
25. Ezért ontá ki reá búsulásának
haragját és a had erejét; körülte lán-
golt az, de ő nem értett; és égett ben-
ne, de nem * tért eszére! * rész 10,16.

Isten megváltja népét, a mint megigérte, és megbocsátja annak vétkét tisztán kegyelemből.

43. És most, oh Jákób, így szól
az Úr, a te Teremtőd, és a
te alkotód, Izráel: **Ne félj, mert meg-
váltottalak, neveden hívtalak téged,
enyém vagy!**
2. Mikor vizen mégy át, én veled va-
gyok, és ha folyókon, azok el nem
borítnak, * ha tűzben jársz, nem
égsz meg, és a láng meg nem per-
zsel téged.
* 2 Móz. 14,29. Zsolt. 66,12. 124,4.5. Dán. 3,19-27.
3. Mert én vagyok az Úr, a te Iste-
ned, Izráelnek Szentje, a te megtar-
tód, adtam váltságodba Égyiptomot,
Kúst és Sebát helyetted.
4. Mivel kedves vagy az én szemeim-
ben, becses vagy és én szeretlek: *em-
bereket adok helyetted, és népeket a
te életedért: * 2 Móz. 19,5. 5 Móz. 7,6.8.
5. Ne félj, * mert én veled vagyok,
napkeletről meghozom magodat, és
napnyugotról egybegyűjtelek.
* rész 44,2.
6. Mondom északnak: add meg; és
délnek: ne tartsd vissza, hozd meg
az én fiaimat messzünnen, és leányi-
mat a földnek végéről,
7. Mindent, a ki csak az én nevem-
ről neveztetik, a kit dicsőségemre te-
remtettem, a kit alkottam és készí-
tettem!
8. Hozd ki a vak * népet, a melynek
szemei vannak, és a süketeket, a kik-
nek füleik vannak! * rész 42,18.19.
9. Minden népek gyűljenek egybe,
és seregeljenek össze a népségek: ki
hirdethet * közülök ilyet? Vagy a ré-
gieket tudassák velünk, állítsák elő
tanuikat, hogy igazuk legyen, hogy
ezek hallván, ezt mondják: Igaz.
* rész 41,22.25.
10. Ti vagytok az én tanuim, így szól
az Úr; és szolgám, * a kit elválasz-
tottam, hogy megtudjátok és higy-
jetek nékem és megértsétek, hogy én
vagyok az, előttem Isten nem alkot-
tatott, és utánam nem lesz!
* rész 41,4. 42,1. 41,27.
11. **Én, én vagyok az Úr, és rajtam ki-
vül nincsen szabadító!**
12. Én hirdettem, * és megtartottam,
és megjelentettem, és nem volt ide-
gen *isten* köztetek, és ti vagytok az
én tanuim, így szól az Úr, hogy én
Isten vagyok. * rész 41,26.27.
13. Mostantól fogva is én az leszek,
és nincs, a ki az én kezemből ki-
mentsen; cselekszem, és ki változ-
tatja * azt meg? * rész 14,27. Jób 9,12.
14. Így szól az Úr, a ti megváltótok,
Izráel Szentje. Ti értetek küldöttem
el Bábelbe, * és leszállítom mindnyá-
jokat, mint menekülőket a Káldeu-
sokkal együtt vídámságuk hajóiba.
* Jer. 29,10. 2 Krón. 36,22.23. Ésa. 13,3.17.
15. Én az Úr vagyok, szent *Isten*etek,
Izráelnek teremtője, királyotok.
16. Így szól az Úr, a ki a tengeren
utat csinál, * és a hatalmas vizeken
ösvényt, * 2 Móz. 14,22—29. Jós. 3,16.
17. A ki kihozott szekeret és lovat,
sereget és vitézt; együtt hevernek
ottan, nem kelnek föl, kialudtak, mint
gyertyabél * elhamvadának!
* 2 Móz. 15,2—10.
18. Ne emlékezzetek a régiekről, és
az előbbiekről ne gondolkodjatok!
19. Ímé, újat cselekszem; most ké-
szül, avagy nem tudjátok még? Igen,
a pusztában utat szerzek, és a kiet-
lenben * folyóvizeket. * rész 41,18.
20. Dicsőítni fog engem a mező va-
da, a sakálok és struczok, hogy vizet
szereztem a pusztában; a kietlenben
folyóvizeket, hogy választott népem-
nek inni adjak.
21. A nép, a melyet magamnak al-
koték, hirdesse dicséretemet!
22. És még sem engem hívtál segít-
ségül Jákób, hanem megfáradtál én
bennem Izráel!
23. Nem adtad nékem égőáldozatul
bárányaidat, és áldozataiddal nem
dicsőítettél engem; nem terheltelek
ételáldozattal, és tömjénnel nem fá-
rasztottalak.
24. Nem vettél pénzen nékem jóil-
latú nádat, és áldozataid kövérével
jól nem tartottál, **csak bűneiddel ter-
heléi, vétkeiddel fárasztál engemet.**
25. **Én, én vagyok, a ki eltörlöm ál-
nokságaidat * enmagamért, és bűneid-
ről nem emlékezem meg!** * Ezék. 36,22.23.
Ésa. 48,9.11. Zsolt. 115,1.2. 5 Móz. 32,26.27.
26. Juttasd eszembe, no pereljünk
együtt, beszéld el, hogy igaznak ta-
láltassál!

27. Az első atyád * vétkezett, és tanítóid elpártoltak tőlem!
* Róm.3,4. Ésa.51,2.
28. Ezért én is megfertőztettem a szent fejedelmeket, és veszedelemre adám Jákóbot, és gyalázatra Izráelt!

A kegyelem lelkének kitöltése.

44. És most hallgass Jákób,* én szolgám, és Izráel, a kit én elválasztottam. * rész 41,8.
2. Így szól az Úr, teremtőd és alkotód anyád méhétől fogva, a ki megsegít: Ne félj, * én szolgám Jákób, és te igaz nép, a kit elválasztottam!
* rész 43,5.6. Jer.30,10.
3. Mert vizet öntök* a szomjúhozóra, és folyóvizeket a szárazra; kiöntöm lelkemet a te magodra, és áldásomat a te csemetéidre. * rész 35,7.
Jóel 2,28. Ezék.34,26. Mal.3,10. Ján.7,38.
4. És nevekednek mint fű között, és mint a fűzfák vizek folyásinál.
5. Ez azt mondja: én az Úré vagyok, amaz Jákób nevét emlegeti, és a másik önkezével írja: az Úré vagyok, és hízelegve Izráel nevét * említi.
* Jel.13,16.

A bálványozás hiábavalósága.

6. Így szól az Úr, Izráelnek királya és megváltója, a seregeknek Ura: **Én vagyok * az első, én az utolsó, és rajtam kivül nincsen Isten.** * rész 41,4. Jel.1,8-17.
7. És ki hirdetett hozzám hasonlóan? jelentse meg és hozza azt elém, mióta e világ népét teremtém; és jelentsék meg a közeli és távoli jövőt.
8. Ne féljetek és ne rettegjetek! Hát nem mondtam-é meg és nem jelentém előre? Ti vagytok tanuim! * Hát van-é rajtam kivül Isten? Nincs kőszál, nem tudok!
* rész 41,27. 5 Móz.4,35.39. 1 Kir.8,32.60.
9. A bálványok csinálói mind hiábavalók, és kedvenczeik mit sem használnak, és tanuik nem * látnak és nem tudnak, hogy megszégyenüljenek. * rész 40,20. Zsolt.115,5.
10. Ki alkotott istent, és bálványt *ki* öntött? a mely semmit sem használ!
11. Ímé, minden barátaik * megszégyenülnek, és a mesterek magok is emberek; gyűljenek össze mind és álljanak elő; féljenek, szégyenüljenek meg együtt! * rész 42,17. Zsolt.97,7.
12. A kovács fejszét *készít*, és munkálkodik * a szénnél, és alakítja azt pőrölylyel, és munkálja azt erős karjával, és megéhezik és ereje nincsen, és vizet sem iszik és elfárad.
* Jer.10,3.4.
13. Az ács mérőzsinórt von, és lefesti azt íróvesszővel, és meggyalulja azt, a czirkalommal alakítja, és csinálja azt férfiú formájára, ember ékességére, hogy házában lakjék.
14. Czédrusfát vág magának, tölgyés cserfát hoz, és válogat az erdő fáiban, fenyőt plántál, a melyet az eső fölnevel.
15. Azokból az ember tüzet gerjeszt, vesz belőlök és melegszik, meggyújtja és kenyeret süt; sőt istent is csinál abból és imádja, bálványt készít és előtte leborul;
16. Felét tűzben megégeti, felénél húst eszik: pecsenyét süt és megelégszik, és aztán melengeti magát és szól: Bezzeg melegem van, tűznél valék!
17. Maradékából istent készít, bálványát; leborulva imádja azt és könyörög hozzá, és így szól: Szabadíts meg, mert te vagy istenem!
18. Nem tudnak és nem értenek, mert bekenvék szemeik és nem látnak, és szívök nem eszmél.
19. És nem veszi eszébe, nincs ismerete és értelme, hogy mondaná: Felét tűzben megégetém és kenyeret sütöttem annak szenénél, sütöttem húst és megettem; és maradékából útálatosságot csináljak-é, és leboruljak a fa-galy előtt?
20. Ki hamuban gyönyörködik, megcsalt * szíve vezette félre azt, hogy meg ne szabadítsa lelkét és ezt mondja: Hát nem hazugság van-é jobbkezemben? * Jer.10,14. Péld.15,14.

Izráel megkegyelmezése és megváltása.

21. Oh emlékezzél meg Jákób ezekről és Izráel, mert az én szolgám vagy te, én alkottalak téged, én szolgám vagy, Izráel! nem feledlek el.
22. **Eltöröltem álnokságaidat, mint felleget, és mint felhőt bűneidet; térj én hozzám, mert * megváltottalak.**
* rész 43,14.
23. Örüljetek egek, mert az Úr végbe vitte, kiáltsatok földnek mélységei, ujjongva énekeljetek hegyek, erdő és benne minden fa; mert megváltá az Úr Jákóbot, és Izráelben megdicsőíti magát.
24. Így szól az Úr, megváltód és alkotód anyád méhétől fogva: Én vagyok az Úr, a ki mindent cselekszem, a ki az egeket egyedül kifeszítem,* és kiszélesítem a földet magamtól;
* Zsolt.104,2.
25. Ki a hazugok jeleit megrontja, és a varázslókat megbolondítja, a bölcseket megszégyeníti, és tudományukat bolondsággá teszi.
26. A ki szolgája beszédét beteljesíti, és véghez viszi követei tanácsát, a ki így szól Jeruzsálemnek: Lakjanak benne! és Júda városainak: Megépíttessenek! és romjait felállatom!

27. Ki ezt mondja a mélységnek: Száradj ki! és kiapasztom folyóvizeidet!
28. Ki Czírusnak ezt mondja: Pásztorom! ki véghez viszi minden akaratomat, és ezt mondja Jeruzsálemnek: Megépíttessék! és a templomnak: Alapja vettessék!

Czírus a Mindenható eszköze a bálványozók megalázására és Izráel megszabadítására.

45. Így szól az Úr felkentjéhez, Czírushoz, kinek * jobbkezét megfogám, hogy meghódoltassak előtte népeket, és a királyok derekának övét megoldjam, ő előtte megnyissam az ajtókat, és a kapuk be ne zároltassanak; * 2 Krón.22,23. Jób 12,10.
2. Én menéndek előtted, és az egyenetleneket megegyenesítem, az érczajtókat összetöröm, és leütöm a vaszárakat.
3. Néked adom a sötétségnek kincseit és a rejtekhelyek gazdagságait, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr, a ki téged neveden hívtalak, Izráel Istene.
4. Az én szolgámért, Jákóbért, és elválasztott Izráelemért neveden hívtalak el, szeretettel szólítálak, noha nem ismerél.
5. Én vagyok az Úr és több nincs, rajtam kivül nincs Isten! felöveztelek téged, * bár nem ismerél.
* 5 Móz.4,35.
6. Hogy megtudják napkelettől és napnyugattól fogva, hogy nincsen több rajtam kivül; én vagyok az Úr és több nincsen!
7. Ki a világosságot alkotom és a sötétséget teremtem, ki békességet szerzek és gonoszt teremtek; én vagyok az Úr, * a ki mindezt cselekszem!
* Jer.31,35.
8. Egek harmatozzatok onnan felül, és a felhők folyjanak igazsággal, nyiljék * meg a föld és viruljon fel a szabadulás, és igazság sarjadjon fel vele együtt; én az Úr teremtettem azt!
* Hós.10,12. Zsolt.72,6.7.85,12. 5 Móz.32,1.2.
9. Jaj annak, a ki alkotójával perbe száll, holott cserép a föld többi cserepeivel! Vajjon mondja-é az agyag alkotójának: * Mit csinálsz? és csinálmányod ez: Nincsenek kezei?
* Jer.18,6. Róm.9,20.21.
10. Jaj annak, a ki atyjának mondja: Miért nemzesz? és az asszonynak: Miért szülsz?
11. Így szól az Úr, Izráelnek Szentje és Teremtője: Kérdezzétek meg a jövendőt tőlem, fiaimat és kezeim munkáját csak bízzátok reám!
12. Én alkotám * a földet, és az embert rajta én teremtém, én terjesztém ki kezeimmel az egeket, és minden seregöket én állatám elő. * Zsolt.33,6.
13. Én támasztottam őt fel igazságban, és minden útait egyengetem, ő építi meg városomat, * és foglyaimat elbocsátja, nem pénzért, sem ajándékért, szóla a seregek Ura!
* rész 44,28.52,3.
14. Így szól az Úr: Égyiptom gyűjtött kincse és Kús nyeresége és a nagy termetű Szabeusok * hozzád mennek és tieid lesznek, téged követnek, békókban járnak, előtted leborulnak és hozzád könyörögnek: Csak közted van az Isten és nincsen több, nincs Isten!
* rész 43,3.60,6.18,7.19,18.21. Sof.3,9.10.
15. Bizony Te elrejtőzködő * Isten vagy, Izráelnek Istene, szabadító!
* 5 Móz.29,29. Ésa.55,8.9.
16. Szégyent vallanak és gyalázatot mind, egyetemben gyalázatban járnak a bálványok * faragói; * rész 44,11.
17. És Izráel megszabadul az Úr által örök szabadulással, nem vallotok szégyent és gyalázatot soha örökké;
18. Mert így szól az Úr, a ki az egeket teremté; Ő az Isten, a ki alkotá a földet és teremté azt és megerősíté; nem hiába teremté azt, hanem, lakásul alkotá: Én vagyok az Úr és több nincsen!
19. Nem titkon * szóltam, a sötétség földének helyén; nem mondtam Jákób magvának: hiába keressetek engem! én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, a mik igazak.
* 2 Móz. 19,16—19. Ésa.48,16. 2 Móz.28,1—14.
20. Gyűljetek egybe és jőjjetek elő, közelegjetek mind, a kik a népek közül megszabadultatok; nem tudnak semmit, a kik bálványuk fáját hordják, és könyörögnek oly istenhez, a ki meg nem * tart! * rész 46,1.7.
21. Jelentsétek meg és hozzátok elő, sőt egyetemben tanácskozzanak: ki mondta meg ezt régtől fogva és jelenté meg előre? Vajjon nem én, az Úr? És nincs több Isten nálam, igaz Isten és megtartó nincs kívülem.
22. Térjetek én hozzám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több!
23. Magamra esküdtem és igazság jött ki számból, egy szó, mely vissza nem tér: hogy minden térd nékem hajol meg, * rám esküszik minden nyelv!
* Mal.1,11. Róm.14,11.
24. Csak az Úrban van, így szólnak felőlem, minden igazság és erő, Ő hozzá mennek, és megszégyenülnek mindazok, a kik reá haragusznak.
25. Az Úrban igazul meg * és dicsekszik Izráelnek egész magva! * rész 44,5.

A babilóni bálványok romlása. Izráel üdve az ő gondviselő Istenében.

46. Ledől Bél, * elesik Nebó, oktalan barmokra kerülnek szobraik, és miket ti hordoztatok, felrakatnak, terhéül a megfáradott *állat*nak; * Jer.50,2.48,1.51,47. Ésa.45,20.
2. Elesnek, összerogynak együtt, nem menthetik meg a terhet; és ők magok fogságba mennek.
3. Hallgassatok rám, Jákób háza és Izráel házának minden maradéka, a kiket *magamra* raktam anyátok* méhétől fogva, és hordoztalak születésetek óta; * Zsolt.22,10.11.71,6. Ésa.63,9. 2 Móz.19,4. 4 Móz.11,12. 5 Móz.1,31.
4. Vénségtekig én vagyok az, és megőszüléstekig én visellek; én teremtettem és én hordozom, * én viselem és megszabadítom. * 5 Móz.32,10.
5. Kihez hasonlíttok engem, és kivel tesztek * egyenlővé? És kivel vettek egybe, hogy hasonlók volnánk? * rész 40,18.25.
6. Kitöltik az aranyat az erszényből, és ezüstöt mérnek a mértékkel, és ötvöst fogadnak, hogy abból istent csináljon; meghajolnak, leborulnak előtte.
7. Vállukra veszik azt és hordozzák, majd * állványára helyezik és veszteg áll, helyéről meg nem mozdul, ha kiáltasz is hozzá, nem felel, nyomorúságodból nem szabadít meg. * Jer.10,5. Ésa.45,20.
8. Emlékezzetek meg erről, és legyetek erősek, vegyétek eszetekbe, pártütők!
9. Emlékezzetek meg a messze régi dolgokról, hogy én vagyok Isten és nincsen több; * Isten vagyok, és nincs hozzám hasonlatos. * 5 Móz.32,7.
10. Ki megjelentem kezdettől fogva a véget, és előre azokat, a mik még meg nem történtek, mondván: tanácsom megáll, * és véghez viszem minden akaratomat; * Zsolt.33,11. Zsid.6,17.
11. Ki elhívom napkeletről a sast, meszsze földről tanácsom férfiát; nem csak szóltam, ki is viszem, elvégezem, meg is * cselekszem! * Ezék.17,2.3.12.
12. Hallgassatok reám, kemény szívűek, a kik távol vagytok az igazságtól.
13. Elhoztam igazságomat, nincs messze, és az én szabadításom nem késik, Sionban * lesz szabadításom, és Izráelen dicsőségem. * rész 52,6. Jer.29,10.44,28.

A dölyfös és babonás Babilon romlása.

47. Szállj le és ülj a porba, Babilon szűz leánya, ülj a földre királyi szék nélkül, * te a Káldeusok leánya, mert nem hívnak többé téged gyöngének és elkényeztetettnek! * Sir.2,10. Jób 2,8.13. Ésa.14,11. Jer.51,39. Dán.5,1.
2. Vedd a malmot és őrölj lisztet, född fel fátyolodat, emeld föl a hosszú ruhát, född fel czombodat * és menj át a folyókon. * 2 Sám.15,30. 2 Móz.11,5. Jób 31,10. Náh.3,5. Jer.13,22.26.
3. Födöztessék föl meztelenséged * és láttassék meg szemérmed; bosszút állok és embert nem kímélek! * rész 3,18. Hós 2,12. Jel.17,16.
4. *Így szól* a mi Megváltónk, seregeknek Ura az Ő neve, Izráel Szentje!
5. Ülj némán és menj a sötétre, te a Káldeusok leánya, mert nem * hívnak többé téged országok úrnőjének! * vers 1. Mik.7,8. Ésa.9,2.50,10.
6. Fölgerjedtem volt népem ellen; megfertőztettem örökségemet * és kezedbe adtam azt: te nem cselekedtél velök irgalmasságot, az öregre nehéz igát vetettél! * 2 Kir.25,1—10. Zak.1,15. Jer.50,17.51,34. rész 4,16.5,12.
7. És ezt mondád: Örökre úrnő leszek! úgy * hogy ezekre nem is gondolál, és nem emlékeztél meg annak végéről. * Jel.18,7.
8. És most halld meg ezt, bujálkodó, a ki bátorságban ülsz, a ki ezt mondja szívében: Én * vagyok és nincs senki több, nem ülök özvegységben, és a gyermektelenséget nem ismerem! * Ezék.28,2. Ésa.54,1.4.5.6.7. Sir.1,1. Jel.17,7.8.
9. És mind e kettő eljő reád nagy hamar egy napon: gyermektelenség és özvegység, teljességökben jőnek el reád, noha gazdag vagy e varázslásban, és sok nagyon igéző szózatod.
10. Gonoszságodban bíztál, és ezt mondád: Nem lát senki engem! Bölcseséged és tudományod csalt meg téged, és ezt mondád szívedben: Én vagyok * és nincs senki több. * Zsolt.10,11.94,6.7. Ezék.8,12.9,9. Jób 22,13.14. Ésa.19,11. Ezék.28,4. Jer.50,35.51,57.
11. Azért jő te reád a gonosz, a melynek keletkezését nem tudod, és romlás sújt le rád, a melyet meg nem engesztelhetsz, és hirtelen jő pusztulás reád, nem is tudod!
12. No állj elő hát igéző szózatiddal és varázslásodnak * sokaságával, a melyekkel ifjúságodtól fogva vesződtél, talán segíthetsz valamit, talán viszszariaszthatod *a veszedelmet.* * Dán.2,2.
13. Tanácsaid sokaságában megfáradál; * no álljanak elő és tartsanak meg az égnek vizsgálói, a kik a csillagokat nézik, a kik megjelentik az újholdak napján, hogy mi jövend reád. * rész 44,25.

14. Ímé, olyanok lettek, mint a polyva, tűz emészté meg őket, nem mentik meg életöket a lángból, még szén sem marad belőlök melegülésre, sem körülülhető * parázs!
* rész 29,6. 30,30. 1,31. Máté 3,12.
15. Így járnak azok, a kikkel vesződtél; és a kik kereskedő társaid voltak ifjúságodtól fogva, futnak, kiki a maga útján; * senki nem segít néked!
* rész 13,14. Jer. 51,6. 9. Neh. 3,16. 17.

Isten felhívása az ő keménynyakú népéhez, hogy az ő kegyelmes megváltását higyje és neki engedelmeskedjék.

48. Halljátok ezt Jákób háza, a kik Izráel nevéről neveztettek, és Júda forrásából származának, a kik az Úr nevére esküsznek, és Izráel Istenét * emlegetik; *de* nem híven és nem igazán.
* Zsolt. 78,34. 36. Jer. 5,2. Zsolt. 68,27.
2. Mert a szent várostól nevezik magokat, és Izráel Istenéhez támaszkodnak, a kinek neve seregeknek Ura!
3. Mik eddig történtek, előre megjelentém, szám hirdeté és tudatá azokat, gyorsan véghez vivém, és bekövetkezének,
4. Mert tudtam, hogy te * kemény vagy, és vasinakból van nyakad és homlokod ércz:
* 2 Móz. 32,9. Hós. 4,4. Ezék. 3,7—9.
5. Tehát előre megjelentém * néked, mielőtt bekövetkezett, tudtodra adtam, hogy ezt ne mondd: Faragott képem mívelé ezeket, bálványom és öntött képem parancsolá ezeket.
* Ámós 3,7. 5 Móz. 32,27.
6. Hallottad volt, *és most* lásd mindezt; avagy ti nem tesztek-é erről bizonyságot? Mostantól fogva újakat tudatok veled: titkoltakat, a melyeket nem tudtál;
7. Mostan rendeltettek el és nem régen, és ezelőtt nem hallottál felőlök, hogy ezt ne mondd: Ímé, tudtam én azokat.
8. Nem is hallottad, nem is tudtad, füled sem vala nyitva régen, mivel tudtam, hogy nagyon hűtelen vagy, és pártütőnek hivatál * anyád méhétől fogva. * 5 Móz. 32,15. 18. Ésa. 50,5.
9. Nevemért * elhalasztom haragomat, és dicséretemért fékezem magamat veled szemben, hogy ki ne vágjalak. * Ezék. 20,22.
10. Ímé, megtisztítottalak, de nem úgy, mint ezüstöt, megpróbáltalak a nyomor * kemenczéjében. * rész 27,9.
11. Énmagamért, énmagamért cselekszem; mert hogyan szentségteleníttetném meg *nevem?!* És * dicsőségemet másnak nem adom. * rész 42,8.
12. Hallgass rám Jákób és Izráel, én elhívottam,* én vagyok az első és én az utolsó. * rész 41,4.
13. Hiszen kezem veté e föld alapját, és jobbom terjeszté ki az egeket, ha én szólítom őket,* mind itt állnak.
* rész 40,26.
14. Gyűljetek egybe mind, és halljátok meg: ki jelenté meg közülök ezeket? az, kit az Úr szeret, elvégzi akaratját Bábelen, és karja lészen a Káldeusokon.
15. Én, én szóltam, és őt el is hívtam, elhoztam őt, és szerencsés lesz útja.
16. Közelgjetek hozzám, halljátok ezt, nem szóltam eleitől fogva titkon! mióta ez történik, ott vagyok! * És most az Úr Isten engem küldött, és az ő lelkét. * rész 45,19.
17. Így szól az Úr, Megváltód, Izráelnek Szentje: Én vagyok az Úr, Istened, ki tanítlak hasznosra, és vezetlek oly úton, a melyen járnod kell.
18. Vajha figyelmeztél volna * parancsolataimra! olyan volna békességed, mint a folyóvíz, és igazságod, mint a tenger habjai; * 5 Móz. 28,1-14. Zsolt. 81,14-17.
19. És olyan volna magod, mint a tengernek fövénye, és méhednek gyümölcsei, mint annak kövecskéi; nem vágatnék ki és nem pusztulna el neve * orczám elől. * Hós. 1,10.
20. Menjetek ki Bábelből, * fussatok el Káldeából ujjongásnak szavával! jelentsétek meg, tudassátok ezt, terjesszétek a föld végső határáig; mondjátok: Megváltotta † az Úr szolgáját, Jákóbot. * Jer. 51,6. 8. 50,8. 10. † Jer. 29,10.
21. Nem szomjaznak, bárha pusztaságon vezeti is őket: kősziklából vizet fakaszt nékik, és meghasítja a sziklát és víz ömöl belőle.
* 2 Móz. 17,6. 4 Móz. 20,11. Zsolt. 78,15.
22. Nincs békesség, így szól az Úr, * az istenteleneknek! * rész 57,21.

Isten Szolgája a pogányoknak világossága, Izráelnek üdve.

49. Hallgassatok reám, ti szigetek, és figyeljetek távol való népek: anyám méhétől hívott el az Úr, anyámnak szíve alatt * már emlékezett nevemről. * rész 50,4. Jer. 1,4.
2. Hasonlóvá tevé számat az éles kardhoz, * keze árnyékában rejtett el engem, és fényes nyíllá tett engemet, és tegzébe zárt be engem.
* Jer. 1,9. 10. Préd. 12,13.
3. És mondá nékem: Szolgám vagy te, Izráel, a kiben én megdicsőülök.
4. És én mondám: Hiába fáradoztam, semmire és haszontalan költöttem el erőmet; de az Úrnál van ítéletem, és jutalmam Istenemnél.

5. És most így szól az Úr, a ki engem anyám méhétől szolgájává alkotott, hogy Jákóbot Ő hozzá megtérítsem és hogy Izráel hozzá gyűjtessék; hiszen tisztelt vagyok az Úr szemeiben és erősségem az én Istenem!

6. Így szól: **Kevés az, hogy nékem szolgám légy, a Jákób nemzetséginek megépítésére és Izráel megszabadultjainak visszahozására: sőt a népeknek is * világosságul adtalak, hogy üdvöm a föld végéig terjedjen!**

* rész 42,6.7.60,3. Luk.2,30.32.

7. Így szól az Úr, Izráel megváltója, Szentje, a megvetett lelkűhöz, a nép undorához, a zsarnokok szolgájához: Látják királyok! és majd fölkelnek, fejedelmek, és leborulnak az Úrért, a ki hű, Izráel Szentjéért, a ki*téged elválasztott. * rész 52,14.15.53,3. Zsolt.22,7.

8. Így szól az Úr: Jókedvem idején én meghallgattalak, * és a szabadulás napján segítettelek; megtartlak és nép szövetségévé teszlek, hogy megépítsd a földet, és kioszd az elpusztult örökségeket;

* rész 61,2.54,3.61,4.

9. Így szólván a foglyoknak: Jőjjetek ki! * és azoknak, a kik sötétben ülnek: Lépjetek elő! Az utakon legelnek, és minden halmokon legelőjük lesz: * rész 42,7.

10. Nem éheznek, * nem szomjúhoznak, nem bántja őket délibáb és a nap; mert a ki rajtok könyörült, vezeti őket, és őket vizek forrásihoz viszi. * Jel.7,16.

Ésa.35,7.43,19.20.48,21.40,10.11.42,16.

11. És teszem minden hegyemet úttá, és ösvényeim magasak * lesznek.

* rész 35,8.51,3.52,9. Luk.2,25.

12. Ímé, ezek messziről jönnek, ímé, amazok észak és a tenger felől, és amazok Sinnek földéről!

13. Ujjongjatok egek, * és föld örvendezz, ujjongva énekeljetek hegyek; mert megvígasztalá népét az Úr, és könyörül szegényein!

* rész 35,8.51,3.52,9. Luk.2,25. Zsolt.96,11.

Sion az ő könyörülő Istenével vigasztalódjék.

14. És szól Sion: Elhagyott az Úr engem, és rólam elfeledkezett az Úr!

15. **Hát elfeledkezhetik-é az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is * ezek: én te rólad el nem feledkezem.**

* Zsolt.27,10.

16. **Ímé, az én markaimba metszettelek fel téged**, kőfalaid előttem * vannak szüntelen.

* 2 Móz.25,40. 1 Krón.28,11.19.

17. Elősietnek fiaid, rombolóid és pusztítóid eltávoznak belőled.

18. Emeld fel köröskörül * szemeidet, és lássad, mindnyájan egybegyűlnek, hozzád jönnek. Élek én, így szól az Úr, hogy fölrakod mindnyájokat, mint ékszert, és felkötöd, mint menyasszony. * rész 60,4.

19. Mert romjaid és pusztaságaid és elpusztult földed, mindez szűk lesz most a lakosságnak, és messze távoznak elpusztítóid.

20. Gyermektelenségednek fiai még ezt mondják majd füled hallatára: Szoros e hely nékem, menj el, hogy itt lakhassam!

21. És te így szólsz szívedben: Ki szűlte nékem ezeket? hisz én gyermektelen és terméketlen voltam, fogoly és számkivetett; és ezeket ki nevelte föl? ímé, én egyedül maradtam meg; ezek hol voltak?

22. Így szól az Úr Isten: Ímé, fölemelem kezemet a népekhez, és előttök zászlómat felállatom, és elhozzák fiaidat ölükben, és leányaid * vállukon hordoztatnak.

* rész 11,10.60,4.5.6.66,12—14.

23. És királyok lesznek dajkálóid, fejedelmi asszonyaik dajkáid, arczczal a földre borulnak előtted és lábaid porát nyalják; * és megtudod, hogy én vagyok az Úr, kit a kik várnak, meg nem szégyenülnek.

* Zsolt.72,9. Mik.7,17.

24. Elvétethetik-é a préda az erőstől, és megszabadulhatnak-é az igazak foglyai?

25. Igen, így szól az Úr, az erőstől elvétetnek a foglyok is, és megszabadul a kegyetlen zsákmánya, és háborgatóidat én háborítom meg, és én tartom meg fiaidat.

26. És etetem nyomorgatóiddal az önnön húsokat, és mint a musttól, véröktől megrészegednek, * és megtudja minden test, hogy én vagyok † az Úr; megtartód és megváltód, Jákóbnak erős *Istene!*

* Jel.14,20. Ésa.9,19. † Jel.16,6.

Izráel a saját bűnei miatt vettetett el, az Úr Szolgája hozza az idvességet.

50. Így szól az Úr: Hol van anyátok elválólevele, a melylyel őt elbocsátám? vagy hol van egy kölcsönadóim közül, a kinek titeket eladtalak? Ímé, a ti vétkeitekért * adattatok el, és bűneitekért bocsáttatott el anyátok! * rész 57,17.

5 Móz.24,1. Mik.2,9. Mal.2,14.15. Jer.3,8.
Máté 5,31.32.18,25. 2 Móz.21,7. 2 Kir.4,1.

2. Miért jöttem, holott nem volt *ott* senki? hívtam és nem felelt senki sem! vagy olyan rövid már a kezem, hogy * meg nem válthat? vagy nincs bennem megszabadításra való erő?

Ímé, én dorgálásommal kiszáraztom
a tengert, a folyókat pusztává teszem,
megbűzhödnek halaik, hogy nincsen
víz, és szomjúságtól meghalnak.
* rész 51,15.59,1. Máté 8,27.
3. Felöltöztetem az egeket sötétség-
be, és gyászruhával födöm be * azo-
kat. * Jel.6,12.
4. **Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én
nékem, hogy tudjam erősítni a meg-
fáradtat beszéddel,** fölserkenti min-
den reggel, fölserkenti fülemet, hogy
hallgassak, miként a * tanítványok.
* 1 Sám.9,15.20,2. Zsolt.40,7.
5. Az Úr Isten megnyitotta fülemet,
és én nem voltam engedetlen,* hátra
nem fordultam.
* Zsid.10,5.7. Jer.17,16. Ámós 3,8.
6. **Hátamat odaadám a verőknek, és
orczámat a szaggatóknak, képemet nem
födöztem be a gyalázás és * köpdösés
előtt.** * Máté 5,39—47.18,4. Ján.13,1—11.
5 Móz.25,9. 4 Móz.12,14. Máté 26,67.
7. És az Úr Isten megsegít engemet,
azért nem szégyenülök meg, ezért
olyanná tettem képemet, * mint a ko-
va, és tudtam, hogy szégyent nem
vallok. * Jer.1,18. Ezék.3,8.9.
8. Közel van, * a ki engem megiga-
zít, ki perel én velem? Álljunk együtt
elő! Kicsoda peresem? közelegjen
hozzám! * Róm.8,33. Jób 13,19.41,1—20.
9. Ímé, az Úr Isten megsegít engem,
kicsoda kárhoztatna engem? Ímé,
mindnyájan, mint a ruha megavul-
nak, moly emészti meg * őket!
* rész 51,8.
10. Ki féli közületek az Urat? és ki
hallgat az ő szolgája szavára? ő, a ki
sötétségben jár és nincs fényesség
néki, bízzék az Úr nevében, és támasz-
kodjék * Istenhez! * rész 51,1.7.
11. Ímé, ti mind, a kik tüzet gyuj-
totok, felövezvén magatokat tüzes
nyilakkal, vettessetek tüzeteknek
lángjába és a tüzes nyilakba, a me-
lyeket meggyújtottatok! Kezemből
jő ez rátok; fájdalomban fogtok fe-
küdni!

*Az igazak haza térnek nagy nyomorúságból
és öröm van Sionban.*

51. Hallgassatok reám, kik az igaz-
ságot követitek, kik az Urat
keresitek; tekintsetek a kőszálra, a
melyből kivágattattatok, és a kútfő
nyílására, a melyből * kiásattatok!
* Péld.15,9.1 Tim.6,11.2 Tim.2,22. Ésa.48,1.
2. Tekintsetek Ábrahámra, atyátok-
ra, és Sárára, * a ki titeket szűlt, hogy
egymagát hívtam el őt, és megáldám
és megszaporítám őt.
* Zsid.11,11.12. Ezék.33,24. Mal.2,15.
3. Mert megvígasztalja az Úr Siont,
megvígasztalja minden romjait, és
pusztáját olyanná teszi, mint az Éden,
és * kietlenjét olyanná, mint az Úr-
nak kertje, öröm és vígasság találtatik
abban, hálaadás és dicséret szava!
* 1 Móz.2,8—10.
4. Figyeljetek reám, én népem, és
reám hallgassatok, én nemzetem!
mert tanítás megy ki tőlem, * és tör-
vényemet a népek megvilágosítására
megalapítom. * rész 42,6.
5. Közel igazságom, kijő szabadítá-
som, és karjaim népeket ítélnek: en-
gem várnak a szigetek, és * karomba
vetik reménységüket. * rész 2,3.4.
6. Emeljétek az égre szemeiteket, és
nézzetek a földre ide alá, mert az
egek mint a füst * elfogynak, és a
föld, mint a ruha megavul, és lako-
sai hasonlókép elvesznek; de szaba-
dításom örökre megmarad, és igaz-
ságom meg nem romol.
* Zsolt.102,27.103,17—20.118,6.
Máté 5,18. 1 Ján.2,17. Ésa.40,6—8.
7. Hallgassatok rám, kik tudjátok
az igazságot, te nép, kinek szívében
van törvényem! * ne féljetek az em-
berek gyalázatától, és szidalmaik
miatt kétségbe ne essetek!
* Zsolt.37,31.
8. Mert mint a ruhát, moly emészti
meg őket, és mint a gyapjat, féreg
eszi meg őket, és igazságom örökre
megmarad, és szabadításom * nem-
zetségről nemzetségre! * rész 50,9.10.
9. Kelj föl, kelj föl, öltözd fel az erőt,
oh Úrnak karja! kelj föl, mint a régi
időben, a messze hajdanban! Avagy
nem te vagy-é, a ki Ráhábot * kivágta,
és a sárkányt átdöfte? * 2 Móz.14,28.
Ezék.29,3. Bir.5,12. Ésa.43,16.17. Mik.7,15.
10. Nem te vagy-é, a ki a tengert
megszáraztotta, a nagy mélység vi-
zeit; a ki a tenger fenekét úttá vál-
toztatta, hogy átmenjenek a megvál-
tottak?!
11. Így térnek meg az Úrnak meg-
váltottai, és ujjongás között Sionba
jőnek, és * örökös öröm fejökön; ví-
gasságot és örömöt találnak, eltünik
a fájdalom és sohaj!
* rész 35,10. Zsolt.126,1.2.
12. Én, én vagyok megvígasztalótok!
Ki vagy te, hogy félsz halandó em-
bertől? * ember fiától, a ki olyan lesz,
mint a fű?! * rész 40,1.6.
13. Hogy elfeledkeztél az Úrról, Te-
remtődről, a ki az eget * kiterjeszté
és a földet megalapítá, és hogy félsz
szüntelen minden napon nyomorga-
tódnak haragjától, a ki igyekszik el-
veszteni? De hol van a nyomorgató
haragja? * Zsolt.104,2.
14. Hirtelen megszabadul a fogoly,

és nem hal meg a veremben,*kenyere
sem fogy el: * Zak.9,11.
15. Hiszen én vagyok az Úr, a te Is-
tened, a ki megreszkettetem a ten-
gert és zúgnak * habjai; seregeknek
Ura az Én nevem? * 2 Móz.14,21.
16. És adtam beszédemet a te szád-
ba, és * kezem árnyékával födöztelek
be, hogy újonnan plántáljam az ege-
ket, és megalapítsam a földet, és ezt
mondjam Sionnak: Én népem vagy
te! * rész 49,2.3.50,4.5.
17. Serkenj föl, serkenj föl, kelj föl
Jeruzsálem, * ki megittad az Úr ke-
zéből haragja poharát; a tántorgás
öblös kelyhét megittad, kiürítéd!
* rész 52,1. 2 Kir.25,1—22. Ésa.29,9.
Jer.25,10.49,12.51,7. Sir.4,21. Abd.16.
Ezék.23,31. Jel.14,10.
18. Nem vala vezetője minden fiai
közül, a kiket szűlt, nem fogta senki
őt kézen minden fiai közül, a kiket
fölnevelt.
19. E kettő esett rajtad! Kicsoda szánt
meg téged? A pusztulás, a romlás,
az éhség és a fegyver; miként vígasz-
taljalak téged?
20. Fiaid elájultan ott feküdtek min-
den utczáknak fejeinél, mint a há-
lóba esett zerge, megrészegedve az
Úr haragjától, Istenednek * feddésé-
től. * Sir.2,19.4,1.2.3.
21. Ezért halld meg ezt, szenvedő,
ki részeg vagy, * de nem bortól!
* rész 29,9.
22. Így szól Urad, az Úr, és Istened,
a ki népéért bosszút áll: Ímé, kive-
szem kezedből a tántorgás poharát,
haragom öblös kelyhét, * nem iszod
többé azt meg! * vers 17.
23. És adom azt nyomorgatóid ke-
zébe, a * kik azt mondották lelked-
nek: Hajolj meg, hogy átmenjünk te
rajtad, és a te hátadat olyanná tet-
ted, mint a föld, és mint a minő az
utcza a járóknak!
* rész 47,6—15. Zsolt.129,3.

Sion üdve, békehírnöktől hirdetve.

52. Serkenj föl, serkenj föl, öltözd
fel erősségedet, Sion, öltöz-
zél fel ékességed ruháiba, Jeruzsá-
lem, szent város, mert nem lép te be-
léd többé körülmetéletlen, tisztáta-
lan! * rész 35,8.60,21. Ezék.44,9.
Zak.14,20. Jel.21,27.
2. Rázd ki magad a porból, kelj fel,
ülj fel Jeruzsálem, oldd ki magadat
nyakad bilincseiből, Sion * fogoly
leánya! * rész 47,1—4.
3. Mert így szól az Úr Isten: Ingyen
adattatok el, és nem pénzen * váltat-
tok meg! * Ezsdr.1,9—11. Ésa.45,13.
4. Mert így szól az Úr Isten: Égyip-
tomba ment alá * népem először, hogy
ott bujdossék, és azután Assiria nyo-
morgatá őt ok nélkül.
* 1 Móz.46,6.7. Ésa.10,5—10.
5. És most mit tegyek itt? szól az
Úr, hiszen népem elvitetett ok nél-
kül, és a rajta uralkodók ujjonganak,
szól az Úr, és nevem szüntelen min-
dennap * gúnyoltatik.
* Ezék. 36,20.23.24.
6. Ezért hadd ismerje meg népem
az én nevemet, ezért ama napon!
Hogy én vagyok, a ki mondom: * Ímé,
itt vagyok! * rész 46,13.
7. **Mily szépek a hegyeken az öröm-
mondónak lábai, a ki békességet hirdet,
jót mond, szabadulást * hirdet, a ki ezt
mondja Sionnak: Uralkodik a te Istened!**
* rész 40,9.10. Róm.10,15.
8. Halld őrállóidat! felemelik szavo-
kat, ujjonganak egyetemben, mert
szemtől-szembe látják, hogy mint
hozza vissza Siont * az Úr!
* Jer.6,17. Ezék.33,2.
9. Ujjongva énekeljetek * mindnyá-
jan, Jeruzsálem romjai, mert meg-
vígasztalá az Úr népét, megváltá Je-
ruzsálemet. * Zsolt.96,11—13.
10. Feltűrte az Úr szent karját min-
den népeknek szemei előtt, hogy lás-
sák a föld minden határai * Istenünk
szabadítását! * Zsolt.126,1—3.98,2.3.
Ezék.4,7. Ésa.9,12.17.21.10,4.
11. Távozzatok, távozzatok, jertek
ki, onnan, tisztátalant * ne illessetek,
jertek ki közülök, tisztítsátok meg
magatokat, a kik az Úr edényeit hor-
dozzátok. * 2 Kor.6,17. Jel.18,14. Sir.4,11.
12. Mert ne sietséggel jertek ki, * és
ne futással menjetek; mert előttetek
megy az Úr, és követni fog Izráel Is-
tene! * 5 Móz.16,3. 2 Móz.12,39.
13. Ímé, jó szerencsés lesz szolgám,
magasságos, felséges és dicső * lesz
nagyon. * rész 57,15. Jer.23,5.6.
14. Miképen eliszonyodtak tőled so-
kan, oly rút, nem emberi volt ábrá-
zatja, és alakja sem ember fiaié volt:
15. Akképen ejt ámulatba sok népe-
ket; fölötte a királyok befogják szá-
jokat, mert a mit nékik nem * be-
széltek volt, azt látják, és mit nem
hallottak volt, arra figyelnek.
* rész 53,2.3.49,6.7.51,6.
Zsolt.31,10—12.22,16.18.6,3.8.35,21.

*Az Úr Szolgájának helyettünk való szenve-
dése, és dicsősége.*

53. Ki hitt a mi * tanításunknak,
és az Úr karja kinek jelente-
tett meg? * rész 49,4. Ján.12,38. Róm.10,16.
2. Felnőtt, mint egy vesszőszál Ő
előtte, és mint gyökér a száraz föld-
ből, nem volt néki alakja és ékessége,

és * néztünk reá, de nem vala ábrázata kivánatos! * rész 52,14.
3. Útált és az emberektől elhagyott volt, fájdalmak férfia és betegség ismerője! mint a ki elől orczánkat elrejtjük, útált volt; * és nem gondoltunk vele. * rész 51,8. Jer.6,14. Zsolt.22,7.8.15.16.18.38,3-9.11.39,12.Sir.3,4.12.
4. **Pedig betegséginket * ő viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi azt hittük, hogy ostoroztatik, verettetik és kínoztatik Istentől!** * rész 6,7. Máté 8,17.
5. **És ő megsebesíttetett * bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg.**
* Róm.4,25. 1 Kor.15,3. 1 Pét.2,24.
6. Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétkét * ő reá veté. * vers 4.
7. Kínoztatott, pedig alázatos volt, és száját nem nyitotta meg, * mint bárány, mely mészárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az őt nyírők előtt; és száját nem nyitotta meg! * Máté 26,63. Csel.8,32—35. Zsolt.22,3.12.13—15.17.21.22.38,14.15.39,10.
8. A fogságból és ítéletből ragadtatott el, és kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lőn rajta * vereség?! * Zsolt.88,6. Sir.3,54.
9. És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé *jutott* kínos halál után: pedig nem cselekedett hamisságot, és álnokság * sem találtatott szájában.
* 1 Pét.2,22.24. 1 Móz.23,4.46,4.49,29—31. 2 Krón.21,20.24,25.28,27.
10. És az Úr akarta őt megrontani betegség által; hogyha önlelkét áldozatul adja, magot lát, és napjait meghosszabbítja, és az Úr akarata az ő keze által jó szerencsés * lesz.
* rész 44,28.
11. Mert lelke szenvedése folytán látni fog, *és* megelégszik, ismeretével igaz szolgám sokakat megigazít, és vétkeiket ő viseli.
12. Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta, és a bűnösök közé számláltatott; pedig ő sokak bűnét hordozá, és a bűnösökért imádkozott!
* Máté 27,28. Luk.23,34. Péld.16,19.

Isten az egész világon való elterjedést igér az ő népének és biztosítja azt az ő örökkévaló irgalmasságáról.

54. Ujjongj te meddő, ki * nem szűltél, ujjongva énekelj és kiálts, ki nem vajudtál, mert többek az elhagyottnak fiai a férjnél való fiainál, azt mondja az Úr.
* Gal.4,27. Ésa.49,20.50,1.47,8.
2. Szélesítsd ki a sátorod helyét, és hajlékidnak kárpitjait terjeszszék ki; ne tiltsd meg; nyújtsd meg köteleidet, és erősítsd meg * szegeidet.
* rész 49,19—21. Jer.31,38. Zak.14,10.
3. Mert mind jobb-, mind balkézre kiterjedsz, és magod népeket vesz örökségbe, és puszta városokat megnépesítnek.
4. Ne félj, mert meg nem szégyenülsz, és ne pirulj, mert meg nem gyaláztatol, mert ifjúságod szégyenéről elfeledkezel, és özvegységednek * gyalázatáról többé meg nem emlékezel.
* Hós.2,1—18. Jer.3,24.25.31,19.51,5.
5. Mert férjed a te Teremtőd, seregeknek Ura az Ő neve, és megváltód Izráelnek Szentje, az egész föld * Istenének hívattatik. * Mik.4,13.
6. Mert mint elhagyott és fájó lelkű asszonyt hív téged az Úr, és mint megvetett ifjú asszonyt; ezt mondja Istened:
7. **Egy rövid szempillantásig elhagytalak, és nagy irgalmassággal egybegyűjtlek;**
8. **Búsulásom felbuzdultában elrejtém orczámat egy pillantásig előled, és örök irgalmassággal könyörülök rajtad; ezt mondja * megváltó Urad.**
* rész 60,10. Zsolt.30,6.
9. Mert *úgy lesz* ez nékem, *mint* a Noé özönvíze; miként * megesküvém, hogy nem megy át többé Noé özönvize e földön, úgy esküszöm meg, hogy rád többé nem haragszom, és téged meg nem feddelek.
* 1 Móz.8,21.9,11.
10. **Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad.**
11. Oh te szegény, szélvésztől hányt, vígasztalás nélkül való! Ímé, ólomporba rakom köveidet, és * zafirokra alapítalak. * Jel.21,18—21.
12. Rubinból csinálom falad párkányzatát, és kapuidat gránátkövekből, és egész határodat drágakövekből;
13. És minden fiaid az Úr tanítványai lesznek, * és nagy lesz fiaid békessége.
* Ján.6,45. Sir.2,9. Zsolt.74,9. Ésa.59,21.
14. Igazság által leszel erős, ne gondolj a nyomorral, mert nincsen mit félned, és a rettegéssel, mert * nem közelg hozzád. * rész 9,7. Zsolt.97,2.
15. És ha összegyűlvén összegyűlnek, ez nem én tőlem lesz! A ki ellened összegyűl, elesik általad.

16. Ímé, én teremtettem a kovácsot,
a ki a parazsat éleszti és fegyvert
készít mestersége szerint: és én te-
remtém a pusztítót is a vesztésre!
17. Egy ellened készült fegyver sem
lesz jó szerencsés, és minden nyel-
vet, mely ellened perbe száll, kár-
hoztatsz: ez az Úr szolgáinak örök-
sége, és az ő igazságuk, mely tőlem
van, így szól az Úr.

Általános meghívás az Isten kegyelmi szövetségébe.

55. Oh mindnyájan, kik szomjú-
hoztok, jertek * e vizekre,
ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek,
vegyetek és egyetek, jertek, vegye-
tek pénz nélkül és ingyen, bort és
tejet. * Ján.7,37.38. Ésa.41,17. Jel.22,17.
2. Miért adtok pénzt azért, a mi nem
kenyér, és gyűjtött kincseteket azért,
a mi meg nem elégíthet? Hallgassa-
tok, hallgassatok reám, hogy jót egye-
tek, és gyönyörködjék lelketek * kö-
vérségben. * Zsolt.36,9.63,6.
3. Hajtsátok ide füleiteket és jertek
hozzám; hallgassatok, hogy éljen lel-
ketek, és szerzek veletek örök szövet-
séget, Dávid iránt való változhatatlan
kegyelmességem * szerint.
* 2 Sám.7,16. Zsolt.89,29. Csel.13,34.
4. Ímé, bizonyságul adtam őt a né-
peknek, fejedelmül és parancsolóul
népeknek.
5. Ímé, nem ismert népet hívsz elő,
és a nép, a mely téged nem ismert,
hozzád siet az Úrért, Istenedért és Iz-
ráel Szentjéért, hogy téged megdi-
csőített.
6. Keressétek az Urat, a míg * meg-
található, hívjátok őt segítségül, a
míg közel van. * Péld.8,17. 2 Krón.15,4.
Zsolt.32,8. Jer.29,14. Ésa.65,1.
7. Hagyja el a gonosz az ő útát, és
a bűnös férfiú gondolatait, és térjen
az Úrhoz, és könyörül rajta, * és a
mi Istenünkhöz, mert bővelkedik a
megbocsátásban.
* rész 56,1. Ezék.33,11. Zsolt.103,3—5.

Isten beszéde hatás nélkül nem maradhat.

8. Mert nem az én gondolataim a ti
gondolataitok, és nem a ti útaitok az
én útaim, * így szól az Úr!
* 4 Móz.23,19. Zsolt.103,11.
9. Mert a mint magasabbak az egek a
földnél, akképen magasabbak az én
útaim útaitoknál, és gondolataim gon-
dolataitoknál!
10. Mert mint leszáll az eső és a hó az
égből, és oda vissza nem tér, hanem
megöntözi a földet, és termővé, gyü-
mölcsözővé teszi azt, és magot ád a mag-
vetőnek és kenyeret az éhezőnek:
11. Így lesz az én beszédem, a mely
számból kimegy, nem tér hozzám üre-
sen, hanem megcselekszi, a mit akarok,
és szerencsés lesz * ott, a hová küldöt-
tem. * Zsolt.65,11.
12. Mert örömmel jöttök ki, és békes-
ségben vezéreltettek; a hegyek és hal-
mok ujjongva énekelnek * ti előtte-
tek, és a mező minden fái tapsolnak.
* rész 35,12. Zsolt.98,8.
13. A tövis helyén cziprus nevekedik,
és bogács helyett mirtus nevekedik, és
lesz ez az Úrnak dicsőségül és örök
jegyül, a mely el nem * töröltetik.
* rész 43,19.20.

Intés kegyességre. A pogányok megtérése.

56. Így szól az Úr: Őrizzétek meg
a jogosságot, és cselekedje-
tek igazságot, mert közel van szaba-
dításom, hogy eljőjjön, és igazságom,
hogy megjelenjék:
2. Boldog ember, a ki ezt cselekszi,
és az ember fia, a ki ahhoz ragasz-
kodik! a ki megőrzi a * szombatot,
hogy meg ne fertőztesse azt, és meg-
őrzi kezét, hogy semmi gonoszt ne
tegyen. * 5 Móz.5,14. Ésa.55,6.58,13.14.
Jer.17,19—27. Ezék.20,12.22,8.
3. És ne mondja ezt az idegen, a ki
az Úrhoz adá magát: Bizony elsza-
kaszt az Úr engem az Ő népétől! ne
mondja a herélt sem: Ímé, én meg-
száradt fa vagyok!
4. Mert így szól az Úr a heréltek nek:
A kik megőrzik szombatimat és sze-
retik azt, a miben gyönyörködöm, és
ragaszkodnak az én szövetségemhez:
5. Adok nékik házamban és falai-
mon belül helyet, és oly nevet, a mely
jobb, mint a fiakban és lányokban
élő név; örök nevet adok nékik, a
mely soha el nem * vész;
* 5 Móz.23,2.4—8.
6. És az idegeneket, a kik az Úrhoz
adák magukat, hogy néki szolgálja-
nak és hogy szeressék az Úr nevét,
hogy Ő néki szolgái legyenek; min-
denkit, a ki megőrzi a szombatot,
hogy meg ne fertőztesse azt, és a szö-
vetségemhez ragaszkodókat:
7. Szent hegyemre * viszem föl ezeket,
és megvídámítom őket imádságom
házában; egészen égő és véres áldo-
zataik kedvesek lesznek oltáromon;
mert házam imádság házának † hi-
vatik minden népek számára!
* rész 2,2—4. † Máté 21,13. 1 Kir.8,41—43.
8. Így szól az Úr Isten, a ki össze-
gyűjti Izráel elszéledt fiait: Még gyűj-
tök ő hozzá, az ő egybegyűjtötteihez!

A rossz lelkipásztorok büntetése.

9. Mezőnek minden vadai! jertek el
enni, erdőnek minden * vadai!
* Jer.12,7.9. Jel.19,17.

10. Őrállói vakok mindnyájan, mit-
sem tudnak, mindnyájan néma ebek,
nem tudnak ugatni; álmodók, heve-
rők, szunnyadni*szeretők! *Ezék.34,5.
11. És ez ebek telhetetlenek,* nem
tudnak megelégedni, pásztorok ők,
a kik nem tudnak vigyázni; mind-
nyájan a magok útára tértek, kiki nye-
resége után, mind együtt!
*Jer.6,13.8,10. Mik.3,5—7.
12. Jertek, hadd hozzak bort, és
igyunk részegítő italt! és legyen a hol-
nap olyan, mint a ma, nagy *és* dicső
felettébb!

Békéjök van az igazaknak még a halálban is, a hitetleneknek nincs békességök.

57. Az igaz elvész és nem veszi eszé-
be senki, és az irgalmasság-
tevők elragadtatnak és senki nem gon-
dolja fel, hogy a veszedelem elől*ra-
gadtatik el az igaz; *Mik.7,2.
2. Bemegy békességbe, nyugosznak
ágyaikon, a kik egyenes útaikon * jár-
nak. *Jób 3,13—15. Zsolt.17,15.73,24.
3. És ti közelgjetek ide, szemfény-
vesztő fiai, paráznának * magva, a
ki paráználkodol. *rész 1,4. Hós.2,1—3.
4. Ki felett örvendeztek? Ki ellen tát-
játok fel szátokat és öltitek ki nyel-
veteket? nem ti vagytok-é a bűn gyer-
mekei, a hazugságnak * magva?
*rész 65,5.66,5. Zsolt.35,21.22,8.14. Sir.2,15.
5. A kik lángoltok a bálványokért
minden * zöld fa alatt, † megöltök
gyermekeket a völgyekben, a hegyek
hasadékai alatt. *Ezék.6,13.
2 Krón.28,3.33,6. † Jer.7,32. 2 Kir.16,3.4.
6. A folyónak sima köveiben van
örökséged; azok, azok a te részed,
töltöttél nékik italáldozatot is, vi-
vél ételáldozatot és én jó néven ve-
gyem-é * ezeket?
*1 Sám.17,40. Zsolt.119,57.16,5.
7. Magas és felemelkedett hegyen he-
lyezted ágyadat, * fel is menél oda ál-
dozni áldozatot. *rész 65,4. Ezék.16,24.
8. Az ajtó és ajtófél mögé tetted bál-
ványjeleidet, és tőlem *eltávozván*, föl-
fedted ágyadat, fölmentél *rá*, és meg-
szélesítéd, és szövetséget szerzél ve-
lök, szeretted ágyukat, a merre csak
láttad.
9. És menél a királyhoz olajjal, és
megsokasítád keneteidet, és elküldéd
követeidet messze földre, és meg-
aláztad magadat * a sírig.
*Ezék.16,36.23,16.40.
10. Nagy útadon megfáradál, *és még*
sem mondád: mind hasztalan! erőd
megújulását érezéd, így nem levél be-
teg!
11. Kitől féltél és rettegtél, hogy ha-
zudtál és rólam meg nem emlékezél,
szívedre sem vevéd? vagy azért nem
félsz engem, hogy hallgatok már rég-
től fogva?
12. Én jelentem meg igazságodat, és
csinálmányaid nem használnak né-
ked.
13. Ha kiáltasz: szabadítson meg té-
ged *bálvány*id raja; mindnyájokat
szél viszi el, lehelet kapja fel, és a
ki bennem bízik, * örökségül bírja a
földet, és örökli szent hegyemet.
*rész 56,4.5.49,8. Zsolt.37,11.69,37. Máté 5,5.
14. És szól *egy szó*: Töltsétek, tölt-
sétek, készítsétek * az útat, vegyetek
el *minden* botránkozást népem útá-
ról. *rész 40,3.62,10.
15. Mert így szól a magasságos és fel-
séges, a ki örökké lakozik, és a kinek
neve szent: Magasságban és szentség-
ben lakom, de a megrontottal és alá-
zatos * szívűvel is, hogy megelevenít-
sem az alázatosok lelkét, és megeleve-
nítsem a megtörtek szívét.
*Zsolt.51,19. Hós.6,6. Zsolt.138,6.
16. Mert nem örökké * perlek, és nem
mindenha haragszom, mert a lélek
előttem megepedne, és a leheletek,
a kiket én teremtettem.
*Zsolt.10,3.9.78,38.39. 1 Móz.2,7.
17. Mert a telhetetlenségnek*vétkéért
haragudtam meg, és megvertem őt, el-
rejtém *magamat* és megharagudtam;
és ő elfordulva, szíve útjában járt.
*Kol.3,5. 1 Tim.6,10. Zsolt.119,36.
18. Útait láttam, és meggyógyítom őt;
vezetem őt, és vígasztalást nyujtok né-
ki és gyászolóinak,
19. Megteremtem ajkaikon a *hálának*
gyümölcsét. Békesség, békesség * a
messze és közel valóknak, így szól az
Úr; én meggyógyítom őt! *Péld.10,31.
20. És a hitetlenek olyanok, mint egy
háborgó tenger, a mely nem nyugha-
tik, és a melynek vize iszapot és sárt
hány ki.
21. Nincs * békesség, szól Istenem, a
hitetleneknek! *rész 48,22.

Az álszenteskedés büntetése.

58. Kiálts *teljes* torokkal, * ne ki-
méld; mint trombita emeld
fel hangodat, és hirdesd népemnek
bűneiket, és Jákób házának vétkeit.
*Mik.3,8. Máté 24,31. Jel.1,10.4,1.
2. Holott ők engem mindennap keres-
nek, és tudni kivánják útaimat, mint
oly nép, a mely igazságot cselekedett
és * Istene törvényét el nem hagyta;
kérik tőlem az igazságnak ítéleteit, és
Istennek elközelgését kivánják.
*Mal.2,17. Ámós 5,18.
3. Mért böjtölünk és Te nem nézed,
gyötörjük lelkünket és Te nem tu-
dod? Ímé, böjtöléstek napján kedv-

telésteket űzitek, és minden roboto-
saitokat szorongatjátok.
4. Ímé perrel és versengéssel böjtöl-
tök, és sújtotok a gazságnak öklével;
nem úgy böjtöltök mostan, hogy meg-
hallassék szavatok * a magasságban.
* Jóel 1,14. 2,12. Dán. 10,2.13.
5. Hát ilyen a böjt, a melyet én ked-
velek, *és olyan* a nap, a melyen az
ember lelkét gyötri? * Avagy ha mint
káka lehajtja fejét, és zsákot és ham-
vat terít maga alá: ezt nevezed-é böjt-
nek és az Úr előtt kedves napnak?
* Zak. 7,5.

Az igaz isteni tisztelet áldása.

6. Hát nem ez-é a böjt, a mit én ked-
velek: hogy megnyisd a gonoszság-
nak bilincseit, az igának köteleit meg-
oldjad, és szabadon bocsásd az elnyo-
mottakat, és hogy minden igát * szét-
tépjetek? * 3 Móz. 25,49—53. Jer. 34,8—10.
7. Nem az-é, hogy * az éhezőnek meg-
szegd kenyeredet, és a szegény buj-
dosókat házadba bevigyed, ha mez-
telent látsz, felruházzad, és tested előtt
el ne rejtsd magadat?
* Ezék. 18,5—9. Máté 25,36. Jak. 2,15—16.
8. Akkor felhasad, mint hajnal a
te világosságod, és meggyógyulásod
gyorsan kivirágzik, és igazságod * előt-
ted jár; az Úr dicsősége követ.
* rész 52,12. Zsolt. 37,6. Ésa. 8,21.22. 9,2.
9. Akkor kiáltasz, és az Úr meghall-
gat, jajgatsz, és ő azt mondja: Ímé,
itt vagyok. Ha elvetended közüled az
igát, és *megszünsz* ujjal mutogatni és
hamisságot beszélni;
10. Ha odaadod utolsó falatodat az
éhezőnek, és az elepedt lelkűt meg-
elégíted: feltámad a setétségben vi-
lágosságod, és homályosságod olyan
lesz, mint a dél.
11. És vezérel téged az Úr szüntelen,
megelégíti lelkedet nagy szárazság-
ban is, és csontjaidat megerősíti, és
olyan leszel, mint a megöntözött kert,
és * mint vízforrás, a melynek vize
el nem fogy. * Zsolt. 1,3.
12. És megépítik * fiaid a régi romo-
kat, az emberöltők alapzatait felra-
kod, és neveztetel romlás építőjének,
ösvények megújítójának, hogy ott
lakhassanak.
* rész 61,4. Ámós 9,11. Ezék. 13,5. 22,30.
13. Ha megtartóztatod szombaton lá-
badat, és nem űzöd kedvtelésedet
szent napomon, és a szombatot gyö-
nyörűségnek hívod, az Úr szent és
dicsőséges *napjá*nak, és megszente-
led azt, dolgaidat nem tevén, foglal-
kozást sem találván, *hamis* beszédet
sem * szólván:
* vers 9. 5 Móz. 32,13. 33,29. Hós. 10,4.
14. Akkor gyönyörűséged lesz az Úr-
ban; és én hordozlak a föld magas-
latain, és azt mívelem, hogy Jákób-
nak, atyádnak örökségével élj; mert
az Úr szája szólt!

A hitetlen nép romlottsága.

59. Ímé, nem oly rövid * az Úr
keze, hogy meg ne szabadít-
hatna, és nem oly süket az ő füle,
hogy meg nem hallgathatna; * rész 50,2.
2. Hanem a ti vétkeitek választanak
el titeket Isteneketektől, és bűneitek
fedezték el * orczáját ti előttetek, hogy
meg nem hallgatott. * 5 Móz. 31,8. Sir. 3,44.
3. Mert kezeitek * bemocskolvák vér-
rel, és ujjaitok vétekkel, ajkaitok ha-
zugságot szólnak, nyelvetek gonoszt
suttog. * rész 1,15.
Zsolt. 5,7.10.12, 3.26, 4.31, 19.59, 13.17, 9-11.26,9.
4. Nincsen, a ki az igazság mellett
szólna, és nincsen, a ki igazságosan
perelne, haszontalanban bíznak és
hazugságot beszélnek, * gonoszt fo-
gadnak és vétket szűlnek.
* rész 58,4. Zsolt. 7,15. Jób 15,35.
5. Vipera tojásait költik ki, és pók-
hálót szőnek; a ki tojásaikból eszik,
meghal, és ha egyre rátapodsz, vipera
kél * ki. * rész 14,29.34,15. 5 Móz. 32,33.
6. Pókhálójukból * nem lesz ruha,
csinálmányok nem felvehető; csele-
kedeteik hamisságnak cselekedetei,
és erőszak tette van kezeikben.
* vers 5. Jób 8,14.15.
7. Lábaik a gonoszra futnak; * és
sietnek, hogy ártatlan vért ontsanak;
gondolataik hamisságnak gondola-
tai, pusztítás és romlás ösvényeiken.
* Péld. 1,16.
8. A békesség útját nem ismerik, és
nincsen jogosság kerékvágásukban,
ösvényeiket elgörbítik, a ki azon jár,
nem ismeri * a békességet.
* Péld. 10,9. 28,18.
9. Ezért van távol tőlünk az ítélet,
és nem ér el minket az igazság, vá-
runk világosságra, és ímé, sötétség,
és * fényességre, és ímé, homályban
járunk! * rész 5,30. Ámós 5,18.
10. Tapogatjuk, mint vakok a falat,
és tapogatunk, mint a kiknek szemök
nincs, megütközünk délben, mint
alkonyatkor, és olyanok vagyunk,
mint a halottak az egészségesek közt.
11. Morgunk, mint a medvék mind-
nyájan, és nyögvén nyögünk, mint
a galambok, várjuk az ítéletet és nem
jő, a szabadulást *és* távol van * tőlünk.
* rész 38,14.
12. Mert sokak előtted gonoszságaink,
és bűneink bizonyságot tesznek * mi
ellenünk, mert gonoszságaink velünk
vannak, és vétkeinket ismerjük:
* Jer. 14,7. Zsolt. 51,5.

13. Elpártoltunk és megtagadtuk az
Urat, és eltávozánk a mi Istenünk-
től, szóltunk nyomorgatásról és el-
szakadásról, gondoltunk és szóltunk
szívünkből hazug beszédeket.
14. És eltávozott a jogosság, és az
igazság messze áll, mivel elesett * a
hűség az utczán, és az egyenesség
nem juthat be. * Zsolt.12,2.3.
15. És a hűség hiányzik, és a ki a
gonoszt kerüli, prédává lesz. És látta
ezt az Úr és nem tetszék szemeinek,
hogy jogosság nincsen.

Megváltó ígértetik.

16. És látá, hogy nincsen senki, és
álmélkodott, hogy nincsen közben-
járó; ezért karja * segít néki, és igaz-
sága gyámolítja őt.
* rész 63,5. Zsolt.44,4.98,1.
17. És felölté az igazságot * mint pán-
czélt, és a szabadítás sisakja van fe-
jén; felölté a bosszúállás ruháit, mint
köpenyt, és búsulással vevé magát
körül, mint egy palásttal.
* Eféz.6,13—17. 1 Thess.5,8.
18. A cselekedetek szerint fog meg-
fizetni: haraggal ellenségeinek, bün-
tetéssel szorongatóinak, büntetéssel
fizet a szigeteknek.
19. És félik napnyugottól fogva az
Úrnak nevét, és naptámadattól az ő
dicsőségét, mikor eljő, * mint egy se-
bes folyóvíz, a melyet az Úr szele hajt.
* Jer.47,2.46,7.8.
20. **És eljő Sionnak * a megváltó, és
azoknak, a kik Jákóbban megtérnek
hamisságokból, szól az Úr.**
* Róm.11,26. Ésa.57,13.
21. És én ő velök ily szövetséget szer-
zek, szól az Úr: lelkem, a mely rajtad
nyugoszik, és beszédeim, a melyeket
szádba adtam, el nem távoznak szád-
ból, és magodnak szájából, és magod
magvának szájából, így szól az Úr,
mostantól mind örökké!

Sion dicsősége. A pogányok megtérése.

60. **Kelj fel, világosodjál, mert el-
jött világosságod, és az Úr
dicsősége * rajtad feltámadt.**
* rész 45,7.58,8.10.59,9.
2. **Mert ímé, sötétség borítja a földet,
és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad
az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik.**
3. És népek jönnek világosságodhoz,
és királyok a néked feltámadt fé-
nyességhez.
4. Emeld fel köröskörül szemeidet
és lásd meg: * mindnyájan egybegyűl-
nek, hozzád jönnek, fiaid messziről
jönnek, és leányaid ölben hozatnak el.
* rész 11,12.43,6.49,18.22.66,12.
5. Akkor meglátod és ragyogsz *öröm-
től,* és remeg és kiterjed szíved, mi-
vel hozzád fordul a tenger kincs-
özöne, *és* hozzád jő a népeknek gaz-
dagsága.
6. A tevék sokasága elborít, Midján
és Éfa tevecsikói, mind Sebából jön-
nek, aranyat és tömjént hoznak, és az
Úr dicséreteit * hirdetik. * 1 Móz.37,25.
Jóel 4,8. Zsolt.72,15. Ezék.27,22.
7. Kédár minden juhai hozzád gyűl-
nek, Nebajóth * kosai néked szolgál-
nak, felmennek kedvem szerint ol-
táromra, és dicsőségem házát meg-
dicsőítem. * 1 Móz.25,13.
8. Kik ezek, kik repülnek, mint a
felleg, s mint a galambok * dúczaik-
hoz? * Hós.11,11. Zsolt.55,7.
9. Igen, engem várnak a szigetek;
és elől *jönnek* Társis hajói, hogy el-
hozzák fiaidat messziről, és ezüstjö-
ket és aranyokat azokkal együtt, a
te Urad és Istened nevének és Izráel
Szentjének, hogy téged megdicsőített.
10. Az idegenek megépítik * kőfalai-
dat, és királyaik szolgálnak néked;
mivel haragomban megvertelek, és
kegyelmemben megkönyörültem raj-
tad. * Esdr.6,8.9. Ésa.49,23. Neh.2,8.
11. És nyitva lesznek * kapuid szün-
telen, éjjel és nappal be nem zárol-
tatnak, hogy behozzák hozzád a né-
pek gazdagságát, és királyaik is be-
vitetnek. * Jel.21,25.26.
12. Mert a nép és az ország, a mely
néked nem szolgáland, * elvész, és a
népek mindenestől elpusztulnak.
* rész 41,11.12. Zak.14,16.17.
13. A Libánon ékessége hozzád jő,
cziprus, platán, sudar czédrus, mind
együtt szenthelyemnek megékesíté-
sére, hogy lábaim helyét * megdi-
csőítsem. * Zsolt.99,5.132,7. Sir.2,1.
Ésa.41,19. 1 Krón.28,2. 1 Kir.5,1—11.
14. És meghajolva hozzád mennek
a téged nyomorgatók fiai, és leborul-
nak lábad * talpainál minden meg-
útálóid, és neveznek téged az Úr vá-
rosának, Izráel Szentje Sionának.
* Jel.3,9. Ésa.49,23.
15. A helyett, hogy elhagyott és gyű-
lölt valál és senki rajtad át nem ment,
örökkévaló ékességgé teszlek, és gyö-
nyörűséggé nemzetségről nemzet-
ségre.
16. És szopod a népek tejét, és a ki-
rályok * emlőjét szopod, és megtu-
dod, hogy én vagyok az Úr, megtar-
tód és megváltód, Jákóbnak erős
Istene. * rész 49,23.66,11.
17. Réz helyett aranyat hozok, vas
helyett ezüstöt hozok, és a fák helyett
rezet, és a kövek helyett vasat, és
teszem fejedelmeiddé a békességet,
és elöljáróiddá az igazságot.
18. Nem hallatik többé erőszaktétel

földeden, pusztítás és romlás határaidban, és a szabadulást hívod kőfalaidnak, és kapuidnak * a dicsőséget. * Ezék.48,35.

Az Úr az ő népének örökkévaló világossága.

19. Nem a nap lesz néked többé nappali világosságod, * és fényességül nem a hold világol néked, hanem az Úr lesz néked örök világosságod, és Istened lesz ékességed,
* Jel.21,3.4.23.22,5.
20. Napod nem megy többé alá, és holdad sem fogy el, mert az Úr lesz néked örök világosságod, és gyászod napjainak * vége szakad. * Zak.14,7.
21. És néped mind * igaz lesz, és a földet mindörökké bírják, plántálásom vesszőszála ők, kezeim munkája dicsőségemre. * rész 4,2.3.
22. A legkisebb ezerre nő, és a legkevesebb hatalmas néppé. Én az Úr, idején, hamar megteszem ezt.

Evangyéliom a Messiás kegyelemmel teljes eljöveteléről.

61. **Az Úr Isten * lelke van én rajtam azért, mert fölkent engem az Úr, hogy a szegényeknek örömöt mondjak; elküldött, hogy bekössem a megtört szívűeket, hogy hirdessek a foglyoknak szabadulást, és a megkötözötteknek † megoldást.**
* Luk.4,17—20. † Zak.9,1.
2. **Hogy hirdessem az Úr jókedvének esztendejét, és Istenünk bosszúállása napját; megvígasztaljak minden gyászolót;**
3. Hogy tegyek Sion gyászolóira, adjak nékik ékességet a hamu helyett, örömnek kenetét a gyász helyett, dicsőségnek palástját a csüggedt lélek helyett, hogy igazság fáinak neveztessenek, az Úr plántáinak, * az Ő dicsőségére! * rész 60,21. Zsolt.23,5.45,8.
4. És megépítik a régi * romokat, az ősi pusztaságokat helyreállítják, és a puszta városokat megújítják, és a régi nemzetségek pusztaságait. * rész 58,12.
5. És ott állnak az idegenek, és legeltetik juhaitokat, és a jövevények szántóitok és vinczelléreitek * lesznek.
* rész 14,2.
6. Ti pedig az Úr papjainak * hívattatok, Istenünk szolgáinak neveztettek; a népek gazdagságát eszitek, és azok dicsőségével dicsekedtek.
* rész 60,16. 2 Móz.19,6.
7. Gyalázatotokért kettős *julalmat vesztek*, és a szidalom helyett örvendenek örökségükben; ekként két részt öröklenek földükben, örökös örömük lesz.
8. Mert én, az Úr, a jogosságot szeretem, gyűlölöm a gazsággal szerzett ragadományt; és megadom híven jutalmukat, és örök szövetséget * szerzek velök. * Jer.32,40. Ésa.55,3.4.
9. És ismeretes lesz magvok a népek közt, és ivadékaik a népségek között, valakik látják őket, megismerik őket, hogy ők az Úrtól megáldott magok.
10. **Örvendezvén örvendezek az Úrban, örüljön lelkem az én Istenemben; mert az üdvnek ruháival * öltöztetett fel engem, az igazság palástjával vett engemet körül,** mint vőlegény, a ki pap módon ékíti fel magát, és mint menyasszony, a ki felrakja ékességeit.
* Zsolt.132,9.
11. Mert mint a föld megtermi csemetéjét, és mint a kert kisarjasztja veteményeit, akként sarjasztja ki az Úr Isten az igazságot s a dicsőséget minden nép előtt.

Sion jövendő dicsősége.

62. Sionért nem hallgatok és Jeruzsálemért nem nyugszom, míg főlderül, mint fényesség az Ő igazsága, és szabadulása, mint a fáklya tündököl.
2. És meglátják a népek igazságodat, és minden királyok dicsőségedet, és új nevet adnak néked, a melyet az Úr szája * határoz meg. * rész 65,15.
3. És leszel dicsőség koronája az Úr kezében, és királyi fejdísz Istened kezében.
4. Nem neveznek többé * elhagyatottnak, és földedet sem nevezik többé pusztának, hanem így hívnak: én gyönyörűségem, és földedet így: férjhez adott; mert az Úr gyönyörködik benned, és földed férjhez adatik.
* Hós.1,10-12. Ésa.60,14. Jer.3,17. Ezék.48,35.
5. Mert mint elveszi a legény a szűzet, akként vesznek feleségül téged fiaid, és a mint örül a vőlegény a menyasszonynak, akként fog néked Istened örülni.
6. Kőfalaidra, Jeruzsálem, őrizőket állattam, egész nap és egész éjjel szüntelen nem hallgatnak; ti, kik az Urat emlékeztetitek, * ne nyugodjatok!
* Zsolt.134.
7. És ne hagyjatok nyugtot néki, míg megújítja és dicsőségessé teszi Jeruzsálemet e földön.
8. Megesküdt az Úr jobbjára s erőssége karjára: nem adom többé gabonádat eleségül ellenségeidnek, s idegenek nem iszszák mustodat, a * melyért munkálódtál, * rész 65,21.22.
9. Hanem a betakarók egyék azt meg, és dicsérjék az Urat, s a beszűrők igyák meg azt szentségem * pitvaraiban. * 5 Móz.12,17.18.14,23.
10. Menjetek át, menjetek át a kapu-

kon, készítsétek *a népnek útát, töltsétek, töltsétek az ösvényt, hányjátok el a köveket, emeljetek zászlót a népek fölé. * rész 11,12. 49,22. 40,3. 57,14.
11. Ímé, az Úr hirdette mind a föld határáig: Mondjátok meg Sion leányának, ímé, eljött *szabadulásod, ímé, jutalma vele jő, és megfizetése ő előtte! * rész 40,10. Máté 21,5. Zak. 9,9.
12. És hívják őket szent * népnek, az Úr megváltottainak, és téged hívnak: keresett és nem elhagyott városnak. * rész 4,2. Jer. 30,14. Ésa. 49,14.

Az Úr eltapodja az ellenségeket.

63. Ki ez, ki jő Edomból, veres ruhákban * Boczrából, a ki ékes öltözetében, ereje sokaságában büszke? Én, a ki igazságban szólok, elégséges vagyok a megtartásra.
* rész 34,5—8. Ezék. 35,6—8.
2. Miért veres * öltözeted, és ruháid, mint a bornyomó ruhái? * Jel. 19,13.
3. A sajtót egyedül tapostam, * és a népek közül nem volt velem senki, és megtapodtam őket búsulásomban, és széttapostam őket haragomban: így fecscsent vérök ruháimra, és egész öltözetemet bekevertem.
* Sir. 1,15. Jóel 3,13. Jel. 19,13. Ésa. 18,5.
4. Mert bosszúállás * napja volt szívemben, és megváltottaim esztendeje eljött. * rész 61,2.
5. Körültekintek és nem vala segítő, s álmélkodám és nem vala gyámolító, és segített nékem * karom, és haragom gyámolított engem! * rész 59,16.
6. És megtapodtam népeket búsulásomban, és megrészegítem őket haragomban, és ontám a földre véröket!

Emlékezés régi időkről.

7. Az Úrnak kegyelmességeiről emlékezem, az Úr dicséreteiről mind a szerint, a mit az Úr velünk cselekedett; az Izráel házához való sok jóságáról, a melyet velök cselekedett irgalma és kegyelmének sokasága szerint.
8. És ő mondá: Bizony az én népem ők, fiak, a kik nem hazudnak; és lőn nékik megtartójok.
9. Minden szenvedésöket Ő is szenvedte, és orczájának angyala * megszabadítá őket, szerelmében és kegyelmében váltotta Ő meg őket, fölvette és hordozá őket a régi idők minden napjaiban. * 2 Móz. 32,34. 33,14. 15. 5 Móz. 7,9. 2 Móz. 23,20. 21. 4 Móz. 20,16.
10. Ők pedig engedetlenek voltak és megszomoríták * szentségének lelkét, és ő ellenségükké lőn, hadakozott ellenök. * 4 Móz. 14,11—22. Eféz. 4,30.
11. S megemlékezék népe a Mózes régi napjairól: hol van, a ki őket kihozá * a tengerből nyájának pásztorával? hol van, a ki belé adá az ő szentséges lelkét?
* 2 Móz. 14,29. 30. Zsolt. 77,21. 78,52. 80,2.
12. Ki Mózes jobbján járatá dicsőségének karját, a ki a vizeketametté választá * előttök, hogy magának örök nevet szerezzen?
* Józs. 3,15. 16. Neh. 9,11. Zsolt. 78,13.
13. Ki járatá őket mélységekben, mint a lovat a síkon, és meg nem botlottanak!
14. Mint a barmot, a mely völgybe száll alá, nyugodalomba vitte őket az Úr lelke: * így vezérletted népedet, hogy magadnak dicső nevet szerezz!
* Agg. 2,5. Zsolt. 143,10.

Könyörgés megváltásért.

15. Tekints alá az égből, * és nézz le szentséged és dicsőséged hajlékából! Hol van buzgó szerelmed és hatalmad? Szívednek dobogása és irgalmad megtartóztatják magokat én tőlem! * 5 Móz. 26,15.
16. **Hiszen Te vagy Atyánk, hiszen Ábrahám nem tud minket, * és Izráel nem ismer minket, Te, Uram, vagy a mi Atyánk, megváltónk, ez neved öröktől fogva.** * rész 64,7. Jób 14,21.
17. Miért engedél * eltévelyedni minket útaidról, oh Uram! miért keményíted meg szívünket, hogy ne féljünk tégedet? Térj meg szolgáidért, örökséged nemzetségeiért! * Zsolt. 81,13.
18. Kevés *ideig* bírta szentségednek népe *földét*, ellenségink megtapodták szent * helyedet. * Zsolt. 74,7.
19. Olyanok lettünk, mint a kiken eleitől fogva nem uralkodtál, a kik felett nem neveztetett neved.

Folytatás a megváltásért való könyörgésnek.

64. Oh, vajha megszakasztanád az egeket és leszállnál, előtted a hegyek elolvadnának; mint a tűz meggyújtja a rőzsét, a vizet a tűz felforralja; hogy nevedet ellenségidnek megjelentsd, hogy előtted reszkessenek * a népek; * Zsolt. 18,8. 10.
2. Hogy cselekednél rettenetes dolgokat, a miket nem vártunk; leszállnál és előtted a hegyek elolvadnának.
3. Hiszen öröktől fogva nem hallottak és fülökbe sem jutott, szem nem látott más Istent te kívüled, a ki így cselekszik azzal, a ki Őt várja.
4. Elébe mégy annak, a ki örvend és igazságot cselekszik, a kik útaidban rólad emlékeznek! Ímé, Te felgerjedtél, és mi vétkezénk; régóta így vagyunk; megtartatunk-é?
5. És mi mindnyájan *olyanok* voltunk, mint a tisztátalan, és mint megfertéztetett ruha minden mi igazságaink, és elhervadánk, mint a falomb

mindnyájan, és álnokságaink, mint
a szél, hordának el *bennünket!
*rész1,4.10.28.30.57,13.59,12.13.17,6. Jób27,21.
6. S nem volt, a ki segítségül hívta
volna nevedet, a ki felserkenne és be-
léd fogóznék, mert orczádat elrejtéd
tőlünk, és álnokságainkban minket
megolvasztál.
7. Most pedig, Uram, Atyánk vagy
Te, mi sár vagyunk és Te a mi al-
kotónk, és kezed munkája * vagyunk
mi mindnyájan. *rész 29,16.45,9.
8. Oh ne haragudjál *Uram felettébb,
és ne mindörökké emlékezzél meg
álnokságinkról; ímé lásd, kérünk,
mindnyájan a Te néped * vagyunk.
*Zsolt.79,8.
9. Szentségednek városai pusztává
lettenek, Sion pusztává lőn, * Jeruzsá-
lem kietlenné. *Zsolt.74,3.7.
10. Szentségünk és ékességünk házát,
hol téged atyáink dicsértenek, tűzper-
zselé föl, és minden a * miben gyö-
nyörködénk, elpusztult. *2 Kir.25,9.
11. Hát megtartóztatod-é magad
mind e mellett is, Uram; hallgatsz-é
és gyötörsz minket felettébb?

Az Úr felelete: a pogányoknak és Izráel maradékának felvétetése.

65. Megkeresni hagytam maga-
mat azoktól, a kik nem is
kérdeztenek; megtaláltattam * maga-
mat azokkal, a kik nem is kerestenek.
Ezt mondám: Ímhol vagyok, ímhol
vagyok, a népnek, a mely nem ne-
vemről neveztetett. *Róm.10,20.
2. Kiterjesztém kezeimet egész na-
pon a pártos * nép után, a mely nem
jó úton járt gondolatainak nyomán;
*4 Móz.14,22.
3. A nép után, mely ingerel engem
szemtől szembe, szünetlenül, kertek-
ben áldozik, és téglákon * szerez jóil-
latot, *rész 1,29.66,17.
4. Mely a sírokhoz ül, és a barlan-
gokban hál, * a disznóhúst eszi, és
fertelmes leves van tálaiban,
*rész 57,7. 3 Móz.11,7.
5. Mely ezt mondja: Maradj otthon,
ne jőjj hozzám, mert * szent vagyok
néked; e *nép* füst az orromban és
szüntelen égő tűz.
*Zsolt.18,9. 5 Móz.32,22. Ezék.38,18.
6. Ímé, feliratott előttem: nem hallga-
tok, csak ha előbb megfizetek, megfi-
zetek * keblökben: *Zsolt.79,12. Jer.32,18.
7. Vétkeitekért és atyáitok vétkeiért
mind együtt, szól az Úr, a kik hegyeken
tettek jóillatot * és halmokon csúfol-
tak engemet meg, és visszamérem
először jutalmokat keblökre.
*2 Kir.21,3—7. Ezék.18,6. Hós.4,13. Ésa.57,7.
8. Így szól az Úr: Mint a mikor mus-
tot lelnek a fürtben, ezt mondják: ne
veszesd el, mert áldás van benne, ek-
ként cselekszem szolgáimért, és nem
vesztek * mindent el! *rész 17,6.
9. És nevelek Jákóbból magot, és Jú-
dából, a ki hegyeimnek örököse le-
gyen, és bírják azt választottaim, és
szolgáim lakjanak * ott! *rész 6,13.
10. És lesz Sáron nyájak legelőjévé,
és Akhor * völgye barmok fekvőhelyé-
vé népem számára, a mely engem
keresett. *Józs.7,26.15,7.

Az elpártolt nép büntetése.

11. Ti pedig, a kik az Urat elhagyátok,
a kik szent hegyemről elfeledkezétek,
ti, kik Gádnak asztalt késztitek, és
Meninek italáldozatot töltötök,
12. Titeket én a kard alá számlállak,
és mindnyájan leborultok megöle-
tésre: mert * hívtalak és nem felelte-
tek, szóltam és nem hallottátok: a go-
noszt cselekedtétek szemeim előtt, és
a mit nem szerettem, azt választot-
tátok. *rész 66,4.5,14.50,2. Péld.1,24.
13. Azért így szól az Úr Isten: Ímé,
szolgáim esznek, ti pedig éheztek,
ímé, szolgáim isznak, ti pedig szom-
júhoztok, ímé, szolgáim örvendnek,
de ti megszégyenültök!
14. Ímé, szolgáim vígadnak szívök
boldogságában, és ti kiáltani fogtok
szívetek fájdalmában, és megtört lé-
lekkel jajgatni fogtok;
15. És átok gyanánt hagyjátok itt ne-
veteket az én választottaimnak, és
megöl titeket az Úr Isten, és szolgáit
más * névvel nevezi,
*vers 23. Jer.29,22. Ésa.62,2. 4 Móz.5,51,
16. Hogy a ki magát áldja e földön,
áldja magát az igaz Istenben, és a
ki esküszik e földön, esküdjék * az
igaz Istenre, mert elfeledvék a régi
nyomorúságok, és mert elrejtvék sze-
meim elől. *Jer.4,2.

Új ég és új föld.

**17. Mert ímé, új * egeket és új földet
teremtek, és a régiek ingyen sem em-
líttetnek, még csak észbe sem jutnak;**
*rész 51,16.66,22. Jel.21,2—4.
18. Hanem örüljetek és örvendjetek
azoknak mindörökké, a melyeket én
teremtek; mert ímé, Jeruzsálemet
vígassággá teremtem, és az ő * népét
örömmé. *rész 66,7.8.9.
19. És vígadok Jeruzsálem fölött, és
örvendek népem fölött, és nem hal-
latik többé abban siralomnak * és
kiáltásnak szava! *Jel.21,2—4.
20. Nem lesz ott többé *csupán néhány*
napot ért gyermek, sem vén * ember,
a ki napjait be nem töltötte volna,
mert az ifjú száz esztendős korában
hal meg és a bűnös száz esztendős ko-
rában átkoztatik meg. *Zak.8,4.5.

21. Házakat* építnek és bennök lakoznak, és szőlőket plántálnak és eszik azok gyümölcsét.
* Ámós 9,14. Mik.6,14.15. 5 Móz.28,30.
22. Nem úgy építnek, hogy más lakjék benne; nem úgy plántálnak, hogy más egye a gyümölcsöt, mert mint a fáké, oly* *hosszú* lesz népem élete, és kezeik munkáját elhasználják választottaim. * vers 20. rész 61,3.
23. Nem fáradnak hiába, nem nemzenek a korai halálnak, mivel az Úr áldottainak magva ők, és ivadékaik *velök *megmaradnak.* * Zsolt.78,33.
24. És mielőtt kiáltanának, én felelek, ők még beszélnek, és én * már meghallgattam. * rész 38,18.
25. A farkas * és bárány együtt legelnek, az oroszlán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az ő kenyere. Nem ártanak és nem pusztítnak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr.
* rész 11,7.9. 1 Móz.3,14. Mik.7,17.

Képmutatók büntetése.

66. Így szól az Úr: Az egek nékem ülőszékem,* és a föld lábaimnak zsámolya: minő ház az, a melyet nékem építeni akartok, és minő az én nyugalmamnak helye? * 1 Kir.8,27. Máté 5,34.35. Csel.7,49.17,24. Jel.21,22.
2. Hiszen mindezeket kezem csinálta, így álltak elő mindezek; így szól az Úr. **Hanem erre tekintek én, a ki szegény és * megtörött lelkű, és a ki beszédemet rettegi.** * Zsolt.34,19. Jel.4,11.
3. A ki bikát öl, embert üt agyon; a ki juhval áldozik, az ebet öl; a ki ételáldozattal jő, disznóvért hoz elém; a ki tömjént gyújt, bálványt imád! Miként ők így választák útaikat, és lelkök útálatosságaikban gyönyörködött:
4. Akképen választom én is az ő megcsúfolásukat, és rájok hozom, a mitől félnek; mivel hívtam * és senki nem felelt, szóltam és nem hallották, és a gonoszt cselekedték szemeim előtt, s a mit nem szerettem, azt választák.
* rész 65,12. Zsolt.50,8—11. Ámós 5,21—24. Máté 7,6. 2 Pét.2,22.

Az új Jéruzsálem üdve, a legtávolabbi pogányok közt való elterjedése; az utolsó ítélet.

5. Halljátok az Úrnak beszédét, a kik rettegtek az ő beszédére: így szólnak testvéreitek, a kik titeket gyűlölnek, nevemért eltaszítanak: Jelenjék meg az*Úrnak dicsősége, hogy lássuk örömötöket; de ők megszégyenülnek.
* rész 55,9.5,19.28,15.
6. Halld! zúgás a város felől, hah! a templom felől, hah! az Úr, a * ki megfizet ellenségeinek. * rész 65,11.12.
7. Mielőtt vajudott volna, szült, mielőtt fájdalom jött rá, fiút hozott világra.
8. Ki hallott olyat, mint ez, ki látott hasonló dolgokat? Hát egy ország egy nap jön-é világra, és egy nép egyszerre születik-é? mert vajudott és meg is szülé Sion az ő fiait!
9. Hát én csak megindítsam és ne vigyem véghez a szűlést? szól az Úr, vagy én, a ki szűletek, bezárjam-é *a méhet?* így szól Istened.
10. Örüljetek Jeruzsálemmel, és örvendjetek fölötte mind, a kik őt szeretitek; vígadjatok vele örvendezéssel mindnyájan, a kik * gyászoltatok miatta! * Zsolt.137,5.
11. Hogy szopjatok és megelégedjetek megvígasztaltatásának emlőjén, hogy igyatok és örvendjetek * dicsőségének bőségén. * rész 60,5.61,6. Zak.14,14.
12. Mivel így szól az Úr: Ímé kiterjesztem rá a békességet, mint egy folyóvizet, és mint kiáradott patakot a népek dicsőségét, hogy szopjátok; * ölben fognak hordozni, és térdeiken czirógatnak titeket. * rész 60,4.16.
13. **Mint férfit, a kit anyja vígasztal, akként vígasztallak * titeket én, és** Jeruzsálemben vesztek vígasztalást!
* rész 49,15.
14. Meglátjátok és örül szívetek, csontjaitok, mint a zöld fű, virágoznak, és megösmerik az Úr kezét az Ő szolgáin, és haragját ellenségei* fölött.
* Jób 21,24. Péld.15,30. Zsolt.22,16,32,4.
15. Mert ímé, az Úr eljő tűzben, s mint forgószél az ő szekerei, hogy megfizesse búsulásában az Ő haragját, és megfeddését sebesen égő * lánggal.
* rész 29,6.30,30. Zsolt.50,3.
16. Mert az Úr tűzzel ítél és kardjával minden testet, és sokan lesznek az Úrtól megöltek.
17. A kik magokat * megszentelik és mossák a *bálvány* kertekért, egy *pap* megett, a középen; a kik disznóhúst esznek és férget és egeret, együtt pusztulnak el mind, mondja az Úr.
* 3 Móz.11,4. rész 65,3—7.
18. És én cselekedeteiteket és gondolataitokat *megbüntetem!* Eljő *az idő*, hogy minden népeket és nyelveket egybegyűjtsek, hogy eljövén, * meglássák az én dicsőségemet.
* Dán.3,4—7.31. Ésa.40,4.59,19.60,2.
19. És teszek köztök jelt, és küldök közülök megszabadultakat a népekhez, Tarsisba, Pulba és Ludba, az íjjászokhoz, Tubálhoz és Jávánhoz; a messze szigetekbe, a melyek rólam nem hallottak, és nem látták dicsőségemet, és hirdetik dicsőségemet * a népek között. * 2 Móz.10,2.
20. És elhozzák minden testvéreiteket

minden népek közül ajándékul az Úr-
nak, lovakon, szekereken, hintók-
ban, öszvéreken és tevéken szentsé-
gemnek hegyére Jeruzsálembe, így
szól az Úr, a mint hozzák Izráelnek
fiai az ajándékot tiszta edényben az
Úrnak házába.
21. És ezek közül is választok a pa-
pok közé, a Léviták * közé, így szól
az Úr. * rész 61,6.
22. Mert mint az új egek * és az új
föld, a melyeket én teremtek, meg-
állnak én előttem, szól az Úr, azon-
képen megáll a ti magvatok és ne-
vetek; * rész 65,17.
23. És lesz, hogy hónapról-hónapra
és szombatról-szombatra eljő min-
den test engem imádni, * szól az Úr.
* rész 2,2—4.
24. És kimenvén, látni fogják azok-
nak holttesteit, a kik ellenem * vét-
keztek, mert az ő férgök meg † nem
hal és tüzök el nem †† alszik, és min-
den test előtt borzadásul lesznek.
* vers 17.18. rész 65,5.7. † Márk 9,43.44.
†† Jer. 4,4. Jóel. 3,2.

JEREMIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Jeremiás prófétai elhívatása.

1. Jeremiásnak, Hilkiás fiának be-
szédei, a ki az Anatótban, Ben-
jámin földén *lakó* papok közül vala;
2. A kihez szóla az Úr * Jósiásnak, az
Ammon fiának, Júda királyának nap-
jaiban, az ő uralkodásának tizenhar-
madik esztendejében; * 2 Kir. 21,25.26.
3. Továbbá Jójakimnak, a Jósiás
fiának, Júda * királyának † napjai-
ban, Sedékiásnak, a Jósiás fiának,
Júda királyának egészen tizenegye-
dik esztendejéig, Jeruzsálem fogság-
ba viteléig, *a mi* az ötödik hónapban
vala; * 2 Kir. 23,34. † 2 Kir. 24,17.
4. Szóla pedig az Úr nékem, mond-
ván:
5. Mielőtt az anyaméhben megalkot-
talak, *már* ismertelek, és mielőtt az
anyaméhből kijövél, megszentelte-
lek; prófétának rendeltelek a népek
közé.
6. És mondék: Ah, ah Uram Isten!
Ímé, én nem tudok * beszélni; hi-
szen ifjú vagyok én! * 2 Móz. 3,11. 4,10.
7. Az Úr pedig monda nékem: Ne
mondd *ezt:* Ifjú vagyok én; hanem
menj mind azokhoz, a kikhez kül-
delek téged, és beszéld mindazt, * a
mit parancsolok néked. * Ezék. 3,17.
8. Ne félj tőlök, mert én veled * va-
gyok, hogy megszabadítsalak téged!
mond az Úr. * 5 Móz. 31,6.8.
9. És kinyújtá az Úr az ő kezét, és
megilleté * számat, és monda nékem
az Úr: Ímé, az én igéimet adom a te
szádba! * Ésa. 6,6.7.
10. Lásd, én e mai napon népek fölé
és országok fölé rendellek téged, hogy
gyomlálj, * irts, pusztíts, rombolj,
építs és plántálj! * rész 18,7.
11. Szóla továbbá nékem az Úr, mond-
ván: Mit látsz te, Jeremiás? És mon-
dék: Mandulavesszőt látok én.
12. És monda nékem az Úr: Jól lát-
tál, mert gondom van az én igémre,
hogy beteljesítsem azt.
13. És másodszor is szóla hozzám az
Úr, mondván: Mit látsz te? És felelék:
Forró fazekat látok én, és pedig a
szája észak felől van.
14. És monda nékem az Úr: Észak
felől támad a veszedelem e földnek
minden lakosára.
15. Mert ímé, előhívom én az észa-
ki országok minden * nemzetségét,
mondja az Úr, és eljőnek, és kiki fel-
állítja az ő királyi székét Jeruzsálem
kapui előtt, és köröskörül minden
kerítése ellen, és Júdának minden
városa ellen. * rész 5,15. 6,22—24.
16. És kimondom ítéleteimet felet-
tök az ő mindenféle gonoszságukért,
minthogy elszakadtak tőlem, és ide-
gen isteneknek * áldoztak, és tulaj-
don kezeik munkáit imádták.
* 2 Kir. 21,4—13.
17. Te azért övezd fel derekadat, és
kelj fel, és mondd meg nékik mind-
azt, a mit én parancsolok néked;
meg ne riadj tőlök, különben én riasz-
talak el téged előlök!
18. Mert ímé én erősített * várossá,
vasoszloppá és érczbástyává teszlek
ma téged mind ez egész földön, Júda
királyai, fejedelmei és papjai ellen
és a föld népe ellen. * rész 6,27. 15,20.
19. Viaskodni fognak ugyan ellened,
de nem győznek meg * téged, mert
én veled vagyok, azt mondja az Úr,
hogy megszabadítsalak téged.
* rész 26,8—24.

Izráel hálátlansága és megfenyítése.

2. Majd szóla az Úr nékem, mond-
ván:
2. Menj el, és kiálts Jeruzsálem fü-
leibe, mondván: Ezt mondja az Úr:
Emlékezem reád gyermekkorod ra-
gaszkodására, mátkaságod szeretetét-

re, a mikor követtél engem a pusztában, a *még* be nem vetett földön.
3. Szent volt Izráel az Úrnak, az ő termésének zsengéje; a kik emésztik vala őt, mind vétkeznek vala, veszedelem támada rájok, azt mondja az Úr.
4. Halljátok meg az Úr szavát, Jákób háza és Izráel házának minden nemzetsége.
5. Így szól az Úr: Micsoda hamisságot találtak bennem a ti atyáitok, hogy elidegenedtek tőlem, és hiábavalóság után jártak, és hiábavalókká lettek?
6. Még csak azt sem mondták: Hol van az Úr, a ki felhozott minket Égyiptom földéről, a ki vezérelt minket a pusztában, a kietlen és járatlan földön, a szomjúságnak és a halál árnyékának földén, a melyen nem vonult át ember, és a hol halandó nem lakott?
7. És bevittelek titeket a bőség földébe, hogy annak gyümölcseivel és javaival éljetek; és bementetek, és megfertőztettétek az én földemet, és az én örökségemet útálatossá tevétek.
8. A papok nem mondták: Hol van az Úr? A törvény magyarázói nem ismertek engem, és a pásztorok hűtelennekké lettek hozzám, a próféták pedig a Baál által prófétáltak, és azok után jártak, a kik tehetetlenek.
9. Azért még perbe szállok veletek, mondja az Úr, és perelni fogok a ti fiaitok fiaival *is!*
10. Menjetek csak át a Kittim szigeteire, és lássátok meg; és küldjetek Kédárba is és szorgalmasan vizsgálódjatok, és lássátok meg, ha volt-é *ott* ehhez hasonló?
11. Ha cserélt-é valamely nemzet isteneket? noha azok nem istenek. Az én népem pedig felcserélte az ő dicsőségét tehetetlenséggel!
12. Álmélkodjatok ezen, oh egek, és borzadjatok és rémüljetek meg igen! azt mondja az Úr.
13. **Mert kettős gonoszságot követett el az én népem: Elhagytak engem, az élő vizek forrását, hogy kútakat ássanak magoknak; *és* repedezett kútakat *ástak,* a melyek nem tartják a vizet.**
14. Szolga-é Izráel, avagy otthon szülött-é ő? Miért lett prédává?
15. Oroszlánok ordítanak reá, megeresztik hangjokat, és sivataggá teszik földjét; városai szétromboltatnak, lakatlanok.
16. Nóf és Tahpan fiai is betörik koponyádat.
17. Vajjon nem te szerezted-é ezt magadnak? Elhagytad az Urat, a te Istenedet, a mikor vezérelt téged az úton!
18. Most is mi dolgod van néked Égyiptom útjával? Hogy Nilus-vizet igyál? Vagy mi dolgod van néked Assúr útjával? Hogy a folyam vizét igyad?
19. A magad gonoszsága fenyít meg téged, és a te elpártolásod büntet meg téged. Tudd meg hát és lásd meg: mily gonosz és keserves dolog, hogy elhagytad az Urat, a te Istenedet, és hogy nem félsz engemet, ezt mondja az Úr, a Seregeknek Ura.
20. Bizony régóta széttörtem a te igádat, és letéptem köteleidet, és azt mondtad: Nem leszek rabszolga; mindamellett minden magas halmon és minden lombos fa alatt bujkálsz vala te, mint egy parázna.
21. Pedig én úgy plántállak vala el téged, mint nemes*szőlővesszőt, mindenestől hűséges magot: mimódon változtál hát nékem idegen † szőlőtőnek fattyú hajtásává?
* Ésa.5,1—7. Zsolt.80,9. † Ésa.1,4.10,21.
22. Még ha lúgban mosakodnál is, vagy szappanodat megsokasítanád is, feljegyezve marad a te álnokságod előttem, mondja az Úr Isten.
23. Mimódon mondhatnád: Nem undokíttattam meg, nem jártam a Baálok után?! Lásd meg a te útadat a völgyben, ismerd meg csak: mit cselekedtél! Gyorslábú kancza-teve, a mely ide-oda futkos útain.
24. Pusztához szokott nőstény vadszamár, a mely érzékiségének kívánságában levegő után kapkod. Gerjedelmét kicsoda csillapíthatja le? Senki ne fáraszsza magát, a ki ezt keresi, megtalálja ezt a maga hónapjában.
25. Tartóztasd meg lábadat a mezítelenségtől, és torkodat a szomjúságtól! És te azt mondod: Hiába, nem *lehet!* mert idegeneket szeretek, és utánok járok.
26. A miképen megszégyenül a tolvaj, ha rajtakapják, akképen szégyenül meg Izráel háza: ő maga, az ő királyai, fejedelmei, papjai és prófétái,
27. A kik azt mondják a fának: Te vagy az én atyám! a kőnek pedig: Te szűltél engem! Bizony háttal fordulnak felém és nem arczczal, de nyomorúságuk idején azt mondják majd: Kelj föl és szabadíts meg minket!
28. De hol vannak a te isteneid, a melyeket magadnak készítél? Keljenek fel, ha megszabadíthatnak téged a te nyomorúságod idején; hiszen annyi istened volt, oh Júda, a hány * városod! * rész 11,13.
29. Miért perlekedtek velem? Mindnyájan hűtelenekké lettetek hozzám, mondja az Úr.

30. Hiába ostoroztam fiaitokat, a fenyítés nem fogott rajtok; fegyveretek úgy emésztette * prófétáitokat, mint pusztító oroszlán.
*2 Krón.24,20.21. Máté 23,34.35.
31. Oh te nemzetség! Lásd meg az Úr dolgát! A puszta voltam-é én Izráelnek, avagy a setétség földje? Miért mondotta az én népem: Szabadok vagyunk, nem megyünk többé hozzád!
32. Vajjon elfelejtkezik-é a lány az ő ékszereiről; a menyasszony az ő nyaklánczairól? Az én népem pedig számtalan napokon elfelejtett engem!
33. Mit szépíted a te útadat, hogy te szeretetet keresel; holott még a gonoszokat is tanítod a te útaidra!
34. Még ruháid szélén is található szegény, ártatlan emberek * vére, nem *azért, hogy* betörésen kaptad őket, hanem mindamazokért! *2 Kir.21,16.
35. És azt mondod: Bizonyára ártatlan vagyok, hiszen elfordult tőlem az ő haragja! Ímé, én törvénybe szállok veled, mivelhogy azt mondod: Nem vétkeztem!
36. Mit futkosol oly igen, változtatván útadat? Égyiptom * miatt is megszégyenülsz, a mint megszégyenültél Assúr miatt. *Ezék.29,6.
37. Még ettől is elszakadsz s kezeidet fejedre *kulcsolod*, mert útálja az Úr a te bizodalmasaidat, és nem leszel velők szerencsés.

Felhívás megtérésre.

3. Nos hát! Ha elbocsátja valaki az ő feleségét, és ez eltávozik tőle és más férfiúé lesz: vajjon *visszamehet-é még *a férfi* ő hozzá? Nem lenne-é az a föld fertelmesen megfertőztetve? Te pedig sok szeretővel paráználkodtál, és visszajönnél hozzám? mondja az Úr. *5 Móz.24,1—4.
2. Emeld fel szemeidet a magaslatokra, és lásd meg: hol * nem szeplősítettek meg téged? Az útakon vártál reájok, mint az arab a pusztában, és megfertőztetted a földet paráznaságaiddal és gonoszságoddal. *vers 6.
3. Noha megvonattak a korai záporok, és késői eső sem volt: mégis parázna asszony homlokúvá lettél, szégyenkezni nem akartál.
4. Nemde mostantól így kiáltasz nékem: Atyám! Ifjúságomnak te vagy vezére.
5. Mindörökké haragszik-é, mindvégig bosszankodik-é? Íme, ezt mondod, de cselekszed a gonoszságokat, a mint tőled telik.
6. És monda az Úr nékem Jósiás király napjaiban: Láttad-é, a mit az elpártolt Izráel cselekedett? Elment ő minden magas hegyre * és minden zöldelő fa alá, és ott paráználkodott.
*rész 2,20. Ésa.57,7.
7. És mondám, miután mindezt megcselekedte: Térj vissza * hozzám! de nem tért vissza. És látta ezt az ő hitszegő húga, a Júda. *2 Kir.17,8—19.
8. És láttam, hogy mindamellett is, hogy elbocsátottam * az elpártolt parázna Izráelt, és adtam néki elválásról való levelet: nem félt a hitszegő Júda, az ő húga, hanem elment, és ő is paráználkodott. *2 Kir.17,18.
9. És lőn, hogy az ő paráznaságának hírével megfertőztette a földet; mert kővel és fával paráználkodott.
10. És mindez után sem tért vissza hozzám az ő hitszegő húga, a Júda, az ő szíve teljességével, hanem csak képmutatással, azt mondja az Úr.

Isteni kegyelem ígérete.

11. És monda nékem az Úr: Igazabb lelkű az elpártolt Izráel, mint a * hitszegő Júda. *Ezék.16,51.23,1.
12. Menj el, és kiáltsd e szókat észak felé, és mondjad: Térj vissza, elpártolt Izráel, ezt mondja az Úr, *és* nem bocsátom reátok haragomat, mert kegyelmes vagyok * én, ezt mondja az Úr, nem haragszom mindörökké.
*Zsolt.103,8—9.
13. Csakhogy ismerd el a te hamisságodat, hogy hűtelenné lettél az Úrhoz, a te Istenedhez, és szertefutottál útaidon az idegenekhez mindenféle zöldelő fa alá, és az én szómra nem hallgattatok, ezt mondja az Úr.
14. Térjetek meg, szófogadatlan fiak, azt mondja az Úr, mert én férjetekké lettem * néktek, és † magamhoz veszlek titeket, egyet egy városból, kettőt egy nemzetségből, és beviszlek titeket Sionba. *vers 8. † Hós.2,1.
15. És adok néktek szívem szerint való pásztorokat, * és legeltetnek tudománynyal és értelemmel.
*rész 23,4. Ezék.34,23.
16. És ha majd megsokasodtok és megszaporodtok a földön azokban a napokban, azt mondja az Úr, nem mondják többé: Az Úr szövetségének ládája! Szívére se veszi senki, rá se gondolnak, meg sem látogatják, és nem készítik meg újra.
17. Abban az időben Jeruzsálemet hívják majd az Úr királyiszékének, és minden nemzet oda gyülekezik az Úr nevéért Jeruzsálembe, és nem követik többé gonosz szívöknek makacsságát.
18. Azokban a napokban a Júda háza Izráel házával fog járni, * és együtt mennek be az északi földről abba a

földbe, a melyet örökségül adtam a
ti atyáitoknak. * Ezék.37,16—22.
19. Azt mondám ugyanis magamban:
Miképen tegyelek téged a fiak közé,
és adjam néked a kivánatos földet,
a pogányok seregének drága örök-
ségét? És azt végezém: Hívj engem
atyámnak, és ne pártolj el tőlem!
20. Mindamellett a mint hitszegővé
lesz az asszony az ő társa iránt: úgy
lettetek hitszegőkké * irántam, Izráel
háza, azt mondja az Úr. * 2 Móz.19,8.
21. Szó hallatszik a magaslatokon, Iz-
ráel fiainak esdeklő sírása, mert el-
fordították útjokat, * elfelejtkeztek az
Úrról, az ő Istenökről. * rész 2,32.
22. Térjetek vissza, szófogadatlan
fiak, *és* meggyógyítom a ti elpárto-
lástokat! Ímé, mi * hozzád járulunk,
mert te vagy az Úr, a mi Istenünk!
* Hós.14,3.
23. Bizony hiábavaló a halmokról,
a hegyekről való zajongás; bizony az
Úrban, * a mi Istenünkben van Iz-
ráel megmaradása! * Zsolt.121,2.
24. És ez a gyalázatosság emésztette
a mi atyáink szerzeményét gyermek-
ségünk óta: juhaikat, szarvasmar-
háikat, fiaikat és leányaikat!
25. Gyalázatunkban heverünk, és el-
borít minket a mi szégyenünk; * mert
vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk
ellen: mi és a mi atyáink gyermeksé-
günk óta mind e mai napig, és nem
hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünk-
nek szavára. * Zsolt.106,6.

Ismét intés a megtérésre.

4. Ha visszatérsz, Izráel, ezt mond-
ja az Úr, hozzám térj vissza,
és ha eltávolítod a te útálatosságai-
dat előlem, és nem ingadozol;
2. És *így* esküszöl: Él az Úr! hűség-
ben, egyenességben és igazságban:
akkor ő benne áldják majd mago-
kat a nemzetek, és benne dicsekesz-
nek.
3. Mert ezt mondja az Úr Júda és
Jeruzsálem férfiainak: Szántsatok
magatoknak új * ugart, és ne vesse-
tek tövisek közé! * Hós.10,12.
4. Metéljétek magatokat * körül az
Úrnak, és távolítsátok el † szívetek
előbőreit, Júda férfiai és Jeruzsálem
lakosai, hogy fel ne gyúladjon az én
haragom, mint a tűz, és †† olthatat-
lanul ne égjen a ti cselekedeteitek
gonoszsága miatt.
* 5 Móz.10,16. † Jóel 2,13. †† Ésa.65,5.66,24.

Jövendölés Júdea elpusztulásáról.

5. Adjátok hírül Júdában, és hal-
lassátok Jeruzsálemben és mondjá-
tok, és kürtöljétek az országban; kiált-
sátok teljes erővel, és mondjátok:
Gyűljetek össze és menjünk be az
erősített városokba!
6. Emeljetek zászlót a Sion felé; fus-
satok, meg ne álljatok, mert vesze-
delmet hozok észak * felől és nagy
romlást! * rész 1,14.15.
7. Felkelt az oroszlán az ő tanyájá-
ból, és a népek pusztítója elindult;
kijött helyéből, hogy elpusztítsa a te
földedet; városaid lerontatnak, la-
katlanokká lesznek.
8. Öltözzetek azért * gyászba, sírjatok
és jajgassatok, mert az Úr haragjának
tüze nem távozott el rólunk! * rész 6,26.
9. Azon a napon pedig, ezt mondja
az Úr, elvész a király bátorsága és a
főemberek bátorsága, és a papok el-
álmélkodnak, és a próféták * elcso-
dálkoznak. * Ezék.13,9.10.
10. Én pedig ezt mondom: Oh Uram
Isten! Bizony igen megcsaltad ezt a
népet, és Jeruzsálemet, ezt mond-
ván: Békességtek lesz! holott a szab-
lya lelkünkig hatott.
11. Abban az időben azt mondják e
népnek és Jeruzsálemnek: Szárazító
szél *jő* a magas helyekről a pusztában,
az én népem leányának útján; nem
szóráshoz és nem tisztításhoz való!
12. Erős szél jő onnan reám *is*; azért
hát ítéletet mondok ellenök.
13. Ímé! úgy jő fel, mint a felleg, és
szekerei olyanok, mint a szélvész, lo-
vai gyorsabbak a saskeselyűknél. Jaj
nékünk, mert elvesztünk!
14. Jeruzsálem, tisztítsd meg * szíve-
det a gonoszságtól, hogy megtartassál!
Meddig maradnak még te benned a te
bűnös gondolataid? * rész 4,4. Ésa.1,16.
15. Mert hírmondó szava hangzik
Dán felől, és Efraim hegyéről vész-
hirdető.
16. Mondjátok meg a nemzeteknek;
nosza, hirdessetek Jeruzsálem ellen:
Őrizők jönnek messze földről, és ki-
áltoznak Júda városai ellen.
17. Mint a mezőnek őrizői, úgy lesz-
nek ellene köröskörül, mert daczos-
kodott velem! mondja az Úr.
18. A te magad viselete és a te cse-
lekedeteid szerezték ezeket néked;
ez a gonoszságod bizony keserű, bi-
zony egész a szívedig hatott!

A próféta kesergése.

19. Oh én belsőm, * oh én belsőm!
Aléldozom, oh én szívemnek reke-
szei! Háborog a szívem, nem hall-
gathatok! Hiszen hallottad én lelkem
a kürt szavát, a harczi riadót!
* rész 9,1. Ésa.21,3.4.
20. Vészre vészt jelentenek; bizony
elpusztul az egész föld, nagy hamar-
sággal elpusztulnak az én sátraim,
kárpitjaim egy pillantás alatt!

21. Meddig látok még *hadi* zászlót, *és*
hallom a kürt szavát?
22. Bizony * bolond az én népem:
engem nem ismernek, balgatag fiak
ők, és nem értelmesek! Bölcsek ők a
gonoszra, jót cselekedni pedig tudat-
lanok! * Ésa. 1, 3.
23. Nézek a földre, de ímé kietlen
és puszta; és az égre, de nincsen vi-
lágossága!
24. Nézek a hegyekre is, ímé * resz-
ketnek; és a halmokra, de mind in-
gadoznak! * Ésa. 5, 25.
25. Nézek és ímé egy ember * sin-
csen; és az ég madarai is mind el-
menekültek. * Sof. 1, 3.
26. Nézek, és ímé a bő termő föld
pusztává lőn; és minden városa össze-
omlott az Úr előtt, az ő haragjának
tüze előtt!
27. Bizony ezt mondja az Úr: Puszta-
sággá lesz az * egész ország, de nem
vetem † végét!
* 2 Kir. 24, 1—3. † 2 Kir. 25, 1—21.
28. Azért gyászol * a föld, és homá-
lyosodik el oda fenn az ég, mert szó-
lottam, határoztam, és meg nem bá-
nom és el nem térek attól. * rész 15, 6.
29. A lovasoknak és a kézíveseknek
kiáltozása elől elfut minden város, el-
rejtőznek a sűrűségekbe, és felmász-
nak a sziklákra: minden város elha-
gyottá lett, és egyetlen ember sem la-
kik azokban.
30. És te, elpusztult, mit cselekszel
akkor? Ha bíborba öltözöl, ha arany
kösöntyűkkel ékesíted magadat, és
ha festékkel * mázolod is ki szemei-
det: hiába szépítgeted magadat! Meg-
vetnek téged † a szeretőid, életedre
törnek. * Ezék. 23, 40. † Ezék. 23, 22.
31. Mert mintha vajudó asszony sza-
vát hallanám, mintha az először szű-
lőnek sikoltozását: olyan Sion leá-
nyának hangja; nyög, csapkodja ke-
zeit: * Jaj nékem! mert roskadozik
lelkem a gyilkosok előtt. * rész 6, 24.

Júda népének bűnei és a miattuk fenyegető büntetések.

5. Járjátok el Jeruzsálem utczáit,
és nézzétek csak és tudjátok
meg és tudakozzátok meg annak pia-
czain, ha találtok-é egy embert; ha
van-é valaki, a ki * igazán cselekszik,
hűségre törekszik, és én megbocsá-
tok néki! * Ésa. 1, 4. 10, 21. 48, 1.
2. Még ha azt mondják is: Él az Úr!
bizony hamisan esküsznek!
3. **Uram! a te szemeid avagy nem a
hűségre *néznek*-é?** Megverted * őket,
de nem bánkódtak; tönkre tetted őket,
de nem akarják felvenni a dorgá-
lást; orczáik keményebbekké lettek
a kősziklánál; nem akartak megtér-
ni. * rész 9, 15. 16.
4. Én pedig ezt mondom vala: Bizony
szerencsétlenek ezek; * bolondok,
mert nem ismerik az Úrnak útját, Is-
tenöknek ítéletét!
* vers 21. rész 8, 7. 5 Móz. 32, 28.
5. Elmegyek azért a főemberekhez,
és beszélek velök; hiszen ők ismerik
az Úrnak útját, Istenöknek ítéletét!
Ámde ők törték össze egyetemlege-
sen * az igát, és tépték le a köteleket!
* rész 6, 13.
6. Azért széttépi őket az oroszlán az
erdőből, elpusztítja őket a puszták
farkasa, * párducz ólálkodik az ő váro-
saik körül; a ki kijön azokból, mind
szétszaggattatik; mert megsokasod-
tak az ő bűneik, és elhatalmasodtak
az ő hitszegéseik.
* Hab. 1, 7—9. 1 Móz. 49, 27.
7. Oh, miért bocsátanék meg néked?
Fiaid elhagytak engem, és azokra es-
küsznek, a kik nem istenek; * noha
jól tartottam őket, mégis paráznál-
kodtak és tolongtak a parázna házá-
ba. * 5 Móz. 32, 15.
8. *Mint a* hizlalt lovak, viczkándo-
zókká lettek; kiki az ő felebarátjá-
nak * feleségére nyerít. * Ezék. 22, 11.
9. Avagy ne büntessem-é meg az ilye-
neket, mondja az Úr, és az e féle né-
pen, mint ez, ne álljon-é bosszút az
én lelkem?
10. Menjetek fel az ő kerítéseire és
rontsátok, de ne tegyétek * semmivé
egészen! Távolítsátok el az ágait,
mert nem az * Úréi azok!
* rész 4, 27. † Ésa. 1, 21.
11. Mert igen hűtelenné lett hozzám
az Izráel háza és a Júda háza, azt
mondja az Úr!
12. Megtagadták az Urat, és azt mond-
ták: Nincsen ő, * és nem jöhet reánk
veszedelem: sem fegyvert, sem éh-
séget nem látunk! * Ésa. 28, 15.
13. A próféták is széllé lesznek, és
nem lesz, a ki beszéljen bennök: így
esik az ő dolguk!
14. Azért ezt mondja az Úr, a Sere-
geknek Istene: Miután ti ilyen szóval
szóltatok: ímé tűzzé teszem az * én
igémet a te szádban, ezt a népet pe-
dig fákká, hogy megeméssze őket!
* rész 1, 9. 10.
15. Ímé, én hozok reátok messzün-
nen való nemzetet, oh Izráel háza!
ezt mondja az Úr. Kemény * nemzet
ez, ős időből való nemzet ez; nem-
zet, a melynek nyelvét † nem tudod,
és nem érted, mit beszél!
* Hab. 1, 6. † rész 1, 15.
16. Tegze olyan, mint a nyitott sír;
mindnyájan vitézek.

17. És megemészti * aratásodat és ke-
nyeredet; megemészti fiaidat és leá-
nyaidat; megemészti juhaidat és ök-
reidet; megemészti szőlődet és fügé-
det; erősített városaidat, a melyek-
ben te bizakodol, fegyverrel rontja
le. * Hab.1,9. 5 Móz.28,31—33.
18. De még ezekben a napokban sem
teszlek benneteket egészen semmivé,
azt mondja az Úr.
19. Ha pedig az lenne, hogy kérdez-
nétek: Miért cselekedte mindezt ve-
lünk az Úr, a mi Istenünk? akkor azt
mondjad nékik: A miképen * elhagy-
tatok engem és idegen isteneknek
szolgáltatok a ti földeteken: azonké-
pen † idegeneknek fogtok szolgálni
olyan földön, a mely nem a tiétek.
* rész 16,10.11. † 5 Móz.28,64.
20. Hirdessétek ezt a Jákób házában,
és hallassátok Júdában, mondván:
21. Halljátok csak, te * bolond és esz-
telen nép, a kiknek † szemeik vannak,
de nem látnak; füleik vannak, de nem
hallanak! * vers 4. † rész 6,10. Ésa.6,9.10.
22. Nem féltek-é engem? ezt mondja
az Úr. Az én orczám előtt nem remeg-
tek-é? Hiszen én rendeltem a * föve-
nyet a tenger határának örök korlá-
túl, a melyet át nem hághat, és ha
megrázkódtatják is habjai, de nem
bírnak vele, és ha megháborodnak,
sem hághatnak át rajta. * Jób.38,8-11.
23. De ennek a népnek szilaj és da-
czos szíve * van; elhajlottak és elmen-
tek; * Ésa.1,4.
24. És még szívökben sem mondják:
Oh, csak félnők az Urat, a mi Iste-
nünket, a ki esőt, korai és késői zá-
port ad annak idejében; az aratásnak
rendelt heteit megőrzi számunkra!
25. A ti bűneitek fordították el eze-
ket tőletek, és a ti vétkeitek fosztot-
tak meg titeket e jótól!
26. Mert istentelenek vannak az én
népem között; guggolva fülelnek,
mint a madarászok; tőrt hánynak,
embereket fogdosnak.
27. Mint a madárral teli kalitka, úgy
vannak teli az ő házaik álnoksággal;
ezért lettek nagyokká és gazdagokká!
28. Meghíztak, * megfényesedtek; el-
áradtak a gonosz beszédben; az ár-
vának ügyét nem ítélik † igaz ítélet-
tel, hogy boldoguljanak; sem a sze-
gényeknek nem szolgáltatnak igaz-
ságot.
* 5 Móz.32,15. † Ésa.1,23.24. Ámós 5,7.6,12.
29. Hát ezeket ne büntessem-é meg,
ezt mondja az Úr; az ilyen nemze-
ten, mint ez, avagy ne álljon-é bosz-
szút az én lelkem?
30. Borzadalmas és rettenetes dolgok
történnek e földön:
31. A próféták * hamisan prófétálnak,
és a papok tetszésök szerint hatal-
maskodnak, és az én népem így sze-
reti! De mit cselekesznek majd utol-
jára?!
* rész 23,25.26. Mik.3,11. Ezék.13,6.22,25.

A magát biztonságban érző népre és félre-vezetőire kegyetlen ellenség jön.

6. Benjámin fiai, fussatok ki Jeru-
zsálemből, és fújjatok kürtöt
Thekoában, és tűzzetek ki zászlót
Beth-Hakkeremben; mert veszede-
lem * fenyeget észak felől és nagy
romlás! * rész 1,15.5,15.
2. A szép és elkényeztetett asszony-
hoz tettem hasonlóvá Sion leányát.
3. Pásztorok jőnek el hozzá nyájaik-
kal együtt; felvonják mellette a sátra-
kat köröskörül; kiki lelegelteti, a mi
keze ügyébe esik.
4. Készüljetek hadba ellene; kelje-
tek fel, és menjünk fel délben! Jaj
nékünk, mert hanyatlik már a nap,
mert hosszabbodnak az esteli árnyé-
kok!
5. Keljetek fel és menjünk fel éjjel,
és rontsuk le az ő palotáit!
6. Mert ezt mondja a Seregeknek Ura:
Vágjatok fákat és hányjatok töltést
Jeruzsálem ellen; a büntetés városa
ez, csupa * nyomorgatás van benne!
* Ésa.5,7.
7. Mint a kút hidegen tartja meg a
vizét, úgy tartja meg az ő gonoszsá-
gát: erőszakosság és önkény hallat-
szik benne, és betegség és vereség
van előttem szüntelen.
8. Térj eszedre, oh Jeruzsálem, hogy
el ne szakadjon tőled a lelkem; hogy
pusztává ne tegyelek téged, lakhatat-
lan földdé!
9. Ezt mondja a Seregek Ura: Telje-
sen megszedik Izráel maradékát,
mint a * szőlőt. Fordítsd kezedet *reá-*
jok, mint a szőlőszedő a kosarakra!
* Ésa.24,13.
10. Kinek szóljak és kiket kérjek,
hogy hallják? Ímé, az ő fülök körül-
metéletlen és nem figyelhetnek! Ímé,
az Úr szava útálatossággá lett előt-
tök; nem gyönyörködnek abban:
11. Azért telve vagyok az Úr harag-
jával, elfáradtam *azt* visszatartani!
Öntsd ki a gyermekekre * az utczán,
és az ifjak gyülekezetére is egyszers-
mind; sőt még a férj a feleséggel, az
öreg az aggastyánnal szintén fogat-
tassanak el; * Sir.2,21.
12. És házaik idegenekre szálljanak,
mezőik és feleségeik * is egyszers-
mind; mert kinyújtom kezemet e
föld lakosaira, azt mondja az Úr.
* 5 Móz.28,30.

13. Mert kicsinyeiktől fogva nagy-
jaikig mindnyájan telhetetlenségnek
adták magokat; a prófétától * fogva
a papig mindnyájan csalárdságot
űznek. * rész 8,10. 4,5.
Ésa. 56,11. Hab. 9,7. 8. 5,1. 2. Sof. 3,4.
14. És * hazugsággal gyógyítgatják az
én népem leányának romlását, mond-
ván: Békesség, békesség, és nincs
békesség! * rész 8,11. Ezék. 13,10.
15. Szégyenkezniök kellene, hogy
útálatosságot cselekedtek, de szé-
gyenkezni nem szégyenkeznek, még
pirulni sem tudnak; ezért elesnek
majd az elesendőkkel; az ő megfe-
nyíttetésök idején elhullanak, azt
mondja az Úr.
16. Így szólt az Úr: Álljatok az utak-
ra, és nézzetek szét, és kérdezősköd-
jetek a régi ösvények felől, melyik
a jó út, és azon járjatok, hogy nyu-
godalmat találjatok a ti lelketeknek!
És azt mondták: Nem megyünk!
17. Őrállókat is rendeltem föléjök,
mondván: Figyeljetek a kürtnek sza-
vára! És azt mondták: Nem figye-
lünk!
18. Azért halljátok meg, ti nemze-
tek, és tudd meg, te gyülekezet azt,
a mi *következik* reájok.
19. Halld meg, * oh föld! Ímé, én
veszedelmet hozok erre a népre: az
ő gondolatainak gyümölcsét; mert
nem figyeltek az én beszédeimre, és
az én törvényemet megvetették.
* 5 Móz. 32,1. Ésa. 1,2.
20. Minek nékem ez a tömjén, a mi
Sébából kerül, és a messze földről való
jóillatú * fahéj? A ti égőáldozataitok
nincsenek kedvemre, sem a ti véres
áldozataitok nem tetszenek nékem,
* Ésa. 1,11. 13. Hós. 6,6. 8,13.
21. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én
akadályokat szerzek e népnek, és
megbotlanak bennök az atyák és fiak
együttesen, a szomszéd és az ő ba-
rátja elvesznek.
22. Így szól az Úr: Ímé, nép jön el
az északi * földről, és nagy nemzet
serken fel a földnek végéről!
* rész 1,14. 15. Hab. 1,6—10.
23. Kézívet és kopját ragad, kegyet-
len az és nem könyörül; szavok zúg,
mint a tenger, és lovakon nyargal-
nak, fejenként viadalra készen te el-
lened, oh Sion leánya!
24. Halljuk a hírét: kezeink eles-
nek; szorongás vesz erőt rajtunk,
reszketés, mint a vajudó asszonyon.
25. Ki ne menjetek a mezőre, és az
úton se járjatok; mert ellenség fegy-
vere, rémület *fenyeget* köröskörül.
26. Népem leánya! Ölts gyászt, * és
heverj a porban, sírj, † mint az egy-
szülöttet siratják, zokogj keservesen;
mert reánk tör a pusztító hamar!
* rész 4,8. † Ámós 8,10.
27. Próbálóvá tettelek téged az én
népem között; őrállóvá, hogy megis-
merd és megpróbáld az ő útjokat.
28. Mindnyájan igen vakmerők, rá-
galmazva járnak, réz és vas; mind-
nyájan elvetemültek ők.
29. Megégett a fúvó a tűztől, elfogyott
az ón, hiába olvaszt az olvasztó, mert
gonoszok, meg nem * tisztíthatók.
* rész 13,10. 23. 18,11. 12. Ezék. 22,18—22.
30. Megvetett ezüstnek * hívjátok
őket, mert az Úr megvetette őket!
* Ésa. 1,22.

*A külső isteni tisztelet megtérés nélkül iszo-
nyat az Isten előtt és a büntetést fel nem
tartóztatja.*

7. Az a beszéd, a melyet az Úr szóla
Jeremiásnak, mondván:
2. Állj az Úr házának ajtajába, és ki-
áltsd ott e beszédet, és mondjad: Hall-
játok az Úr beszédét mind, ti Júda-
beliek, a kik bementek ezeken az
ajtókon, hogy imádjátok az Urat!
3. Így szól a Seregek Ura, Izráel Iste-
ne: **Jobbítsátok meg a ti útaitokat és
cselekedeteiteket, és veletek * lakozom
e helyen!** * rész 26,13. 2 Krón. 7,12. 19,21.
4. Ne bízzatok hazug beszédekben,
mondván: Az Úr * temploma, az Úr
temploma, az Úr temploma ez!
* vers 12. 14. Mik. 3,12.
5. Mert csak ha valóban megjobbít-
játok a ti útaitokat és cselekedeteite-
ket; ha igazán ítéltek az ember kö-
zött és felebarátja között;
6. *Ha* * jövevényt, árvát és özvegyet
meg nem nyomorgattok, és ezen a he-
lyen ártatlan vért ki nem ontotok, és
idegen istenek után sem jártok a
magatok veszedelmére: * Ésa. 10,1—3.
7. Akkor lakozom veletek ezen a he-
lyen, a földön, a melyet a ti atyái-
toknak adtam, öröktől fogva mind-
örökké.
8. Ímé, ti hisztek a hazug beszédek-
nek, haszon nélkül!
9. Nemde * loptok, öltök és paráznál-
kodtok, hamisan esküsztök, a Baálnak
áldoztok és idegen istenek után jár-
tok, a kiket nem ismertek: * Hab. 1,2—4.
10. És eljötök, és megállotok előttem
e házban, a mely az én nevemről ne-
veztetik, és ezt mondjátok: Megsza-
badultunk; hogy ugyanazokat az útá-
latosságokat cselekedhessétek!
11. Vajjon * latrok barlangjává lett-é
ez a ház ti előttetek, a mely az én ne-
vemről neveztetik? Ímé, én is látok,
azt mondja az Úr. * Hab. 2,20. Máté 21,13.
12. Mert menjetek csak el az én he-

lyemre, a mely Silóban van, a hol először lakoztam az én nevemmel, és lássátok meg, hogy mit cselekedtem azzal az én népemnek, * Izráelnek gonoszságáért! * Jós.18,1. Zsolt.78,60.61.
13. Most pedig, mivelhogy mindezeket a cselekedeteket megcselekszitek, azt mondja az Úr, és mivelhogy szüntelen szóltam, és szóltam ti néktek, de nem hallottátok, és * kiáltottam néktek, de nem feleltetek: * Ésa.65,12.
14. Azért úgy cselekszem e házzal, a mely az én nevemről neveztetik, a melyben ti * bizakodtok, és e helylyel, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, a mint Silóval † cselekedtem. * vers 4. † 2 Krón.36,17—19.
15. És elvetlek titeket színem elől, a mint elvetettem mind a ti atyátokfiait, Efraimnak * minden magvát. * 2 Kir 16,6.17,18.
16. És te ne * imádkozzál e népért, se jajszót, se könyörgést ne emelj érettök, és nálam közben ne járj; mert én meg nem hallgatlak téged! * rész 14,11.12.15,1. 2 Móz.32,10.
17. Nem látod-é te: mit cselekesznek ők Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin?
18. A fiak fát szedegetnek, az atyák gyujtják a tüzet, az asszonyok pedig dagasztanak, hogy az ég királynőjének béleseket * készítsenek, és az idegen isteneknek italáldozatokkal áldoznak, hogy engem felingereljenek. * rész 41,19.
19. Avagy engem ingerelnek-é ők, azt mondja az Úr, és nem magokat-é, hogy gyalázat *borítsa* arczukat?
20. Azért ezt mondja az Úr Isten: Ímé az én haragom és búsulásom kiömlik e helyre, az emberekre és a barmokra, a mezőnek fáira és a földnek gyümölcseire, és égni fog, és el * nem aluszik. * 2 Kir.22,17.
21. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Égőáldozataitokat rakjátok a ti véres áldozataitokhoz, és * egyetek húst! * Ámós 5,21—24.
22. Mert nem szóltam a ti atyáitokkal, és nem rendelkeztem velök, a mikor kihoztam őket Égyiptom földéről, az égőáldozat és véres áldozat felől;
23. Hanem ezekkel a szavakkal utasítottam őket, mondván: Hallgassatok az én * szómra, és én † Istenetekké leszek, ti pedig az én népemmé lesztek, és mind *csak* azon az úton járjatok, a melyre utasítottalak titeket, hogy jól legyen dolgotok! * 5 Móz.6,1—3. † 2 Móz.19,5.6.
24. De nem hallgattak, * és fülöket sem hajtották *felém*, hanem az ő gonosz szívök fásultságában a magok tanácsa szerint jártak, és háttal valának *felém*, és nem arczczal. * Zsolt.81,12.
25. Attól a naptól fogva, a melyen kijöttek a ti atyáitok Égyiptom földéből e mai napig küldtem * hozzátok minden én szolgámat, a prófétákat napról-napra, szüntelen küldöttem; * 2 Krón.36,16.17. Ámós 2,10.11.
26. De nem hallgattak * reám, és fülöket sem hajtották *felém*; hanem megkeményítették nyakukat, *és* gonoszabbul cselekedtek, mint az ő * rész 6,10.18,12.
27. Ha elmondod nékik mind e szavakat, és nem hallgatnak reád, ha kiáltasz nékik, és nem felelnek néked:
28. Akkor ezt mondd nékik: Az a nép ez, a mely nem hallgat az Úrnak, az ő Istenének szavára, sem fenyítését fel nem veszi; elveszett * a hűség; kiszaggattatott az ő szájokból. * Ésa.59,14.15.
29. Nyírd le hajadat és vesd el, és kezdj a hegyeken gyászéneket, mert útálja az Úr és elhagyja a nemzetséget, a melyre haragszik.
30. Mert gonoszt műveltek előttem Júdának fiai, azt mondja az Úr; útálatosságaikat * bevitték abba a házba, a mely az én nevemről neveztetik, hogy megfertőztessék azt. * 2 Kir.21,7—13.
31. És felépítették a * Tófet magaslatait, a mely a Ben-Hinnom völgyében van, hogy megégessék fiaikat és leányaikat tűzben, a mit nem parancsoltam, és a mi gondolatomban sem volt. * 2 Kir.23,10.
32. Azért ímé eljőnek a napok, azt mondja az Úr, a mikor nem beszélnek többé a Tófetről, sem a Ben-Hinnom völgyéről, hanem az öldöklés völgyéről; és temetkezni fognak Tófetben, *és* hely sem lesz elég.
33. És e nép holtteste az * ég madarainak és a mezei barmoknak lesz eledelökké, és nem lesz, a ki elriaszsza *azokat!* * rész 34,20. 5 Móz.28,26.
34. És megszüntetem Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin az örömnek szavát * és a vígasságnak szavát, a vőlegény szavát és a menyasszony szavát; mert elpusztul a föld! * Ésa.24,7—12. Hós.2,10—12.

A legnagyobb gyalázat, pusztulás és száműzetés jön a népre Istentől való elszakadásáért.

8. Abban az időben, azt mondja az Úr, kihányják * majd Júda királyainak csontjait és az ő fejedelmeinek csontjait, a papok csontjait és a próféták csontjait és Jeruzsálem lakosainak csontjait az ő sírjaikból; * 3 Móz.26,30.

2. És kiterítik azokat a napra és a
holdra és az égnek minden serege
elé, a melyeket szerettek, és a me-
lyeknek szolgáltak, és a melyek után
jártak, és a melyeket kerestek, és a
melyek előtt leborultak; nem szedet-
nek össze, el sem temettetnek, ganéjja
lesznek a föld színén!
3. És inkább választja a * halált, mint
az életet az egész maradék, *mindazok*,
a kik megmaradtak a gonosz nemzet-
ségből, mindazokon a helyeken, *a hol*
megmaradtak, a hová kiűztem őket;
azt mondja a Seregek Ura! * Jel. 9,6.
4. Ezt is mondjad nékik: Így szól az
Úr: Úgy esnek-é el, hogy fel nem kel-
hetnek? Ha elfordulnak, * nem for-
dulhatnak-é vissza? * Ezék. 33,11.
5. Miért fordult el ez a nép, Jeru-
zsálem *népe*, örök elfordulással? A
csalárdságnak adták magokat, visz-
szafordulni nem akarnak.
6. Figyeltem és hallottam: nem iga-
zán beszélnek, senki sincs, a ki meg-
bánja az ő gonoszságát, ezt mond-
ván: Mit cselekedtem? Mindnyájan
az * ő futó-pályájokra térnek, mint a
harczra rohanó ló. * rész 18,11.12.
7. Még az eszterág is tudja a maga
***rendelt* idejét az égben, és a gerlicze, a**
fecske és daru is megtartják, hogy mi-
kor kell elmenniök, de az én népem * nem
tudja az Úr ítéletét! * rész 5,4. Ésa. 1,3.
8. Hogyan mondhatjátok: * Bölcsek
vagyunk, és az Úr törvénye nálunk
van? Bizony ímé hazugságra mun-
kál az írástudók hazug tolla!
* Róm. 2,17—23.
9. Megszégyenülnek a bölcsek, meg-
rémülnek és megfogattatnak! Ímé,
megvetették az Úr szavát; micsoda
bölcseségök van tehát nékik?
10. Azért az ő feleségeiket idegenek-
nek adom, mezőiket hódítóknak;
mert kicsinytől fogva nagyig mind-
nyájan nyereség után nyargalnak; a
prófétától fogva a papig mindnyájan
hamisságot űznek.
11. És * hazugsággal gyógyítgatják
az én népem leányának romlását,
mondván: Békesség, békesség, és
nincs békesség! * rész 6,14.15.
12. Szégyenkezniök kellene, hogy
útálatosságot cselekedtek; de szé-
gyenkezni nem szégyenkeznek, még
pirulni sem tudnak; ezért * elesnek
majd az elesendőkkel; az ő megfe-
nyíttetésök idején elhullanak, azt
mondja az Úr. * Hós. 4,9.
13. Végképen véget vetek nékik, azt
mondja az Úr! Nincs gerezd a szőlő-
tőkén, nincs füge a fügefán, a leve-
le is elhervadt; azt teszem azért, hogy
tovavigyék őket.
14. Miért ülünk *még?* Gyűljetek össze,
és menjünk be az erősített városok-
ba, és hallgassunk ott; mert az Úr,
a mi Istenünk hallgatásra * juttatott
minket, és mérges vizet adott innunk;
mert vétkeztünk az Úr ellen!
* rész 9,15. Zsolt. 80,6.7.
15. *Miért* békességre * várni, holott
nincs semmi jó; gyógyító időre, ho-
lott ímé *itt* van az ijedelem.
* rész 14,19.
16. Dántól fogva hallatszik az ő lo-
vainak tüsszögése; méneinek nyerítő
hangjától reng az egész föld; és el-
jőnek és megemésztik e földet és min-
denét, a mije van, a várost és annak
lakóit.
17. Mert ímé, én vipera-kígyókat bo-
csátok reátok, a melyek ellen nin-
csen varázslás, * és megmarnak tite-
ket, azt mondja az Úr! * Zsolt. 58,5.6.
18. Megnyugodhatom-é a nyomorú-
ság felett? Szívem eleped én bennem!
19. Ímé, az én népem leányának ki-
áltó szava a messze földről: Nincsen-é
ott az Úr a Sionon? Nincsen-é azon
az ő királya? Miért ingereltek fel en-
gem az ő faragott bálványaikkal, az
idegen semmiségekkel?
20. Elmult az aratás, elvégződött a
nyár, és mi nem szabadultunk meg!
21. Az én népem leányának romlá-
sa miatt megromlottam, szomorko-
dom, iszonyat fogott el engem!
22. Nincsen-é balzsamolaj * Gileád-
ban? Nincsen-é ott orvos? Miért nem
gyógyíttatott meg az én népem leá-
nya? * rész 46,11.

*Kesergés a nép romlása felett, mely körül-
metéletlen szivével a szabadulás egyetlen
útját megveti.*

9. Bárcsak a fejem vízzé változnék,
a * szemem pedig könyhulla-
tásnak kútfejévé, hogy éjjel-nappal
sirathatnám az én népem leányának
megöltjeit! * Ésa. 23,4.
2. Bárcsak pusztába vinne engem
valaki, utasok szállóhelyére, hogy el-
hagyhatnám az én népemet, és eltá-
vozhatnám tőlök; mert mindnyájan
paráznák, hitszegők gyülekezete!
* Ésa. 1,4.10.21.
3. Felvonták nyelvöket, *mint* kézívö-
ket, hazugsággal és nem igazsággal
hatalmasok e földön; mert gonosz-
ságból gonoszságba futnak, engem
pedig nem ismernek, azt mondja
az Úr.
4. Mindenki őrizkedjék a * barátjá-
tól, és egyetlen atyátokfiának se higy-
jetek, mert minden atyafi cselbe csal,
és minden barát rágalmazva jár.
* rész 12,6. Mik. 7,5.6.

5. Egyik a másik ellen csúfoskodik,
és nem szólnak igazat; nyelvöket ha-
zug beszédre tanítják, elfáradtak a
gonosztevésben.
6. A te lakásod az álnokság közepé-
ben van; az álnokság miatt nem akar-
nak tudni felőlem, ezt mondja az Úr.
7. Azért ezt mondja a Seregek Ura:
Ímé, én megolvasztom őket, és meg-
próbálom őket, mert mit * cseleked-
jem *egyebet* az én népem leánya miatt?
* rész 6,29.30.
8. Sebző nyíl a * nyelvök, álnoksá-
got beszél; szájával békességesen szól
barátjához, a szívében pedig lest
hány. * Zsolt.28,3.
9. Avagy ne * fenyítsem-é meg *őket*
ezekért? azt mondja az Úr; vajjon az
efféle nemzetségen ne álljon-é bosszút
a lelkem? * rész 5,8.9.29.
10. A hegyeken sírást és zokogást
támasztok, és a pusztai ligetekben
gyászéneket; mert kiégnek úgy, hogy
senki se megy keresztül rajtok, és nem
hallják a nyájak bégetését; az ég ma-
daraitól fogva a barmokig minden
elköltözik és elmenekül.
11. Jeruzsálemet pedig * kőhalom-
má teszem, sakálok tanyájává, és Jú-
da városait sivataggá változtatom,
hogy lakatlan legyen. * rész 52,13.14.
12. Kicsoda olyan bölcs férfiú, hogy
értse ezeket, *és* a kihez az Úr szája,
szólt, hogy hirdesse azt, hogy miért
vész el a föld, és ég ki, mint a pusz-
ta, a melyen senki se menjen keresz-
tül?
13. Monda továbbá az Úr: Mivelhogy
elhagyták az én törvényemet, a me-
lyet eléjök adtam, és nem hallgattak
az én szómra, és nem jártak a szerint;
14. Hanem jártak az ő kevély szívök
után és a Baálok után, a mikre atyáik
tanították őket:
15. Azért, ezt mondja a Seregek Ura,
Izráel Istene: Ímé, én megétetem őket,
ezt a népet, * ürömmel, és megitatom
őket mérges vízzel. * rész 23,15.8,14.
16. És szétszórom * őket a nemzetek
között, a melyeket nem ismertek sem
ők, sem atyáik, és utánok küldöm
a fegyvert, a míg megsemmisítem
őket. * 3 Móz.26,23.
17. Ezt mondja a Seregek Ura: Fi-
gyelmezzetek reá, és hívjátok a sirató
asszonyokat, hogy jőjjenek el, és a
bölcs asszonyokhoz is küldjetek, hogy
jőjjenek el,
18. És siessenek és fogjanak síráshoz
miattunk, és a mi szemeink *is* hul-
lassanak könyeket, és szempilláink
vizet ömleszszenek!
19. Mert a Sionról siralomnak szava
hallatszik: Oh, hogy elpusztultunk!
Igen megszégyenültünk, mert elhagy-
juk *e* földet, mert széthányták lak-
helyeinket!
20. Bizony halljátok meg, ti asszo-
nyok, az Úrnak szavát, és vegye be a
ti fületek az ő szájának beszédét, és
tanítsátok meg leányaitokat a sírásra,
és egyik asszony a másikat a jajga-
tásra;
21. Mert feljött a halál a mi abla-
kainkra, bejött a mi palotáinkba,
hogy kipusztítsa a gyermekeket az
útakról, az ifjakat az utczákról.
22. Szólj! ezt mondja az Úr, és az
emberek * holtteste hever, mint a
ganéj a mezőn, és mint a kéve az ara-
tó után, és nincs, a ki összegyűjtse.
* rész 7,33.
23. Ezt mondja az Úr: **Ne dicsekedjék
a * bölcs az ő bölcseségével, az erős se
dicsekedjék az erejével, a gazdag se
dicsekedjék † gazdagságával;**
* 1 Kor.1,31. † Zsolt.62,11.
24. **Hanem azzal dicsekedjék, a ki di-
csekedik, hogy értelmes * és ismer en-
gem, hogy én vagyok az Úr, a ki kegyel-
met, ítéletet és igazságot gyakorlok e
földön; mert ezekben telik kedvem, azt
mondja az Úr.** * 2 Kor.10,17. Hós.6,6.
25. Ímé, eljőnek a napok, azt mond-
ja az Úr, és megfenyítek minden kö-
rülmetélkedettet a körülmetéletle-
nekkel együtt:
26. Égyiptomot * és Júdát, Edomot
és az Ammon fiait, Moábot és mind-
azokat, a kik nyírott üstökűek *és* a
pusztában laknak; mert mindez a
nemzet körülmetéletlen, és Izráelnek
egész háza *is* körülmetéletlen † szívű.
* Ésa.15,18.19,20. † 3 Móz.26,41.42.

A bálványokat és bálványimádókat az élő Isten elveszti, de a maga népét mértékkel fenyíti.

10. Halljátok meg a szót, a mit az
Úr szól néktek, Izráel háza!
2. Ezt mondja az Úr: A * pogányok
útját el ne tanuljátok, és az égi jelek-
től ne féljetek, mert a pogányok fél-
nek azoktól! * 3 Móz.18,3.4.
3. Mert a népek bálványai *csupa* hiá-
baválóság, hiszen az erdő * fájából
vágják azt; ács-mester kezei készítik
bárddal. * Ésa.40,19.20.41,24. Hós.4,12.
4. Ezüsttel és aranynyal megékesíti
azt, szegekkel és pőrölyökkel megerő-
sítik, hogy le ne essék.
5. Olyanok, mint az egyenes pálma-
fa, és nem * beszélnek; viszik-hord-
ják őket, mert mozdulni nem tud-
nak. Ne féljetek tőlök, mert nem te-
hetnek rosszat; de jót tenni se képe-
sek! * Zsolt.115,5.
6. Nincs hozzád * hasonló, Uram!

Nagy vagy és nagy a te neved *a te*
hatalmadért! * Zsolt.86,8.10.
7. Ki ne félne tőled, * nemzetek ki-
rálya? Bizony tiéd a tisztelet, mert
a nemzetek minden bölcse közt és
azok minden országában sincs hoz-
zád hasonló! * Jel.15,4.
8. Mind egyig * balgatagok és bo-
londok; hiábavalóságokra tanít; fa
az. * Hab.2,18.
9. Társisból hozott lapított ezüst és
Ofirból való arany; az ácsnak és az
ötvös kezének munkája; * öltözetök
kék és piros bíbor; mesterek mun-
kája valahány. * Ezék.16,18.
10. De az Úr igaz Isten, élő Isten ő,
és örökkévaló * király; az ő haragja
előtt reszket † a föld, és a nemzetek
nem szenvedhetik el az ő felindulását.
* Zsolt.10,16. † Hab.3,5—12. Zsolt.18,8.
11. (Mondjátok meg hát nékik: Az
istenek, a kik az eget és földet nem
alkották, el fognak veszni e földről
és az ég alól!)
(Vers 12-16: v. ö. rész 51,15—19.)
12. Ő * teremtette a földet az ő ere-
jével, ő alkotta a világot az ő bölcse-
ségével, és ő terjesztette ki az egeket
az ő értelmével. * 1 Móz.1,1—31.
13. Szavára * víz-zúgás *támad* az ég-
ben, és felhők emelkednek fel a föld
határairól; villámlásokat készít az
esőnek, és kihozza a szelet az ő rej-
tekhelyéből. * Zsolt.18,14—16.
14. Minden * ember bolonddá lett,
tudomány nélkül, minden ötvös meg-
szégyenül az ő öntött képével, mert
hazugság az ő öntése, és nincsen azok-
ban lélek. * rész 51,17.
15. Hiábavalók azok, nevetségre való
munka, elvesznek az ő megfenyíttetése-
sök * idején! * Ésa.19,1.
16. Nem ilyen a Jákób része, mint
ezek; mert a mindenség * alkotója
ő, és Izráel az ő örökségének pálczá-
ja; Seregek Ura az ő neve!
* 5 Móz.32,31. Zsolt.16,5.74,2.
17. Gyűjtsd össze a földről a te árúi-
dat, a ki erősített városban lakozol!
18. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én
elvetem ezúttal e föld lakosait, és
megsanyargatom őket, hogy megta-
láljanak.
19. Jaj nékem az én romlásom miatt,
gyógyíthatatlan az én sebem! De azt
mondom *mégis*: Bizony ilyen * az én
vereségem, és szenvedem azt!
* rész 14,18.19.
20. Sátorom elpusztíttatott, köteleim
mind elszakadoztak, fiaim elszakad-
tak tőlem és oda vannak ők; nincs
többé, a ki kifeszítse sátoromat, és
felvonja kárpitjaimat!
21. Mert oktalanok * voltak a pász-
torok, és nem keresték az Urat; ezért
nem lettek szerencsésekké, és min-
den nyájuk szétszóratott. * rész 8,7.
22. A hír hangja ímé megjött, és
nagy zúgás *kél* észak * földe felől, hogy
pusztává tegyék Júdának városait, és
sakálok † tanyájává. * rész 4,6. † rész 9,11.
23. Tudom Uram, hogy az ember-
nek nincs * hatalmában az ő útja, és
egyetlen járókelő sem teheti, hogy irá-
nyozza a maga lépését! * Péld.16,1—9.
24. **Fenyíts meg * engem, Uram, de
mértékkel, nem haragodban, hogy szét
ne morzsolj engem!** * Ésa.27,8. Zsolt.6,2.
25. Öntsd ki haragodat * ama nem-
zetekre, a melyek nem ismernek té-
ged, és ama nemzetségekre, a me-
lyek nem hívják segítségül a te ne-
vedet; mert megették Jákóbot, bi-
zony megették őt, és elemésztették őt,
és lakóhelyét elpusztították!
* Zsolt.79,6.

Isten frigye.

11. Az a beszéd, a melyet az Úr be-
szélt Jeremiásnak, mondván:
2. Halljátok meg e szövetség igéit,
és beszéljétek el Júda férfiainak és
Jeruzsálem lakosainak!
3. Ezt mondjad azért nékik: Így szól
az Úr, Izráelnek Istene: Átkozott min-
denki, a ki meg nem * hallja e szö-
vetségnek igéit. * 5 Móz.27,26.
4. A melyet akkor * parancsoltam a
ti atyáitoknak, a mikor kihoztam őket
Égyiptom földéről, a vaskemenczé-
ből, mondván: Halljátok meg az én
szómat, és cselekedjétek mindazokat,
a miket én parancsolok néktek, és
népemmé lesztek, én pedig Istene-
tekké leszek néktek; * 2 Móz.19,3—6.
5. Hogy beteljesítsem az * esküvést,
a melylyel megesküdtem a ti atyái-
toknak, hogy nékik adom a téjjel és
mézzel folyó földet, a mint most van
ez! És felelék, és mondám: Ámen,
Uram! * 5 Móz.7,12.
6. És monda az Úr nékem: Kiáltsd
mindez igéket Júda városaiban és Je-
ruzsálem utczáin, mondván: Hallja-
tok e szövetség igéit, és cselekedjé-
tek azokat!
7. Mert kérve kértem * a ti atyáito-
kat, a mikor felhoztam őket Égyip-
tom földéről, mind e napig, szünet-
lenül kérvén és mondván: Halljátok
meg az én szómat! * rész 7,13.25.
8. De nem hallották, még fülöket sem
hajtották *arra*, hanem ment kiki az
ő gonosz szívének hamissága után,
és rájok szabtam e szövetségnek min-
den igéjét, * a melyeket azért paran-
csoltam, hogy megcselekedjék, de
nem cselekedték. * 5 Móz.28,15—68.

A nép hűtlensége.

9. És monda az Úr nékem: Pártütés
van a Júda férfiai és Jeruzsálem la-
kosai között.
10. Visszatértek az ő atyáiknak elébbi
bi bűneire, a kik nem akarták hal-
lani az én igéimet, és ők magok *is* ide-
gen istenek után járnak, hogy azok-
nak szolgáljanak. Izráel háza és Jú-
da háza megszegte az én szövetsé-
gemet, a melyet az ő atyáikkal kö-
töttem.
11. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én
veszedelmet hozok reájok, a melyből
ki nem menekülhetnek, és kiáltanak
majd én hozzám, de nem hallgatom
meg * őket. * Péld. 1,28.29.
12. És elmennek Júda városai és Je-
ruzsálem lakosai, és kiáltanak az is-
tenekhez, a kiknek ők áldozni szok-
tak, de *azok* nem oltalmazzák meg
őket az ő nyomorúságuk idején.
13. Mert városaidnak száma * szerint
voltak néked isteneid, oh Júda, és Je-
ruzsálem utczáinak száma szerint ké-
szítettétek a gyalázatnak oltárait, az
oltárokat, hogy áldozzatok a Baálnak!
* rész 2,28. Ezék. 16,24—31.
14. Te azért ne * esdekelj e népért,
és egy kiáltó és esdeklő szót se ejts
érettök, mert én meg nem hallgatom
őket, mikor kiáltanak majd hozzám
az ő nyomorúságuk miatt. * rész 7,16.
15. Mi köze az én kedveltemnek az
én házamhoz? Temérdek * istente-
lenséget cselekedtél; a szent húst
abbahagytad; mikor gonoszságban
vagy, akkor örvendezel. * rész 13,23.24.
16. Lombos, szép, formás gyümölcsű
olajfa nevet adott néked az Úr. Nagy
vihar morajánál tüzet gyújta rajta,
és leromlottak az ágai.
17. A Seregek Ura, a ki plántált té-
ged, rosszat végzett felőled Izráel há-
zának és Júda házának rosszasága
miatt, a mit elkövettek magokban,
hogy engemet haragra ingereljenek,
áldozván a Baálnak.

Jeremiás életveszélye.

18. Az Úr tudtul adta nékem, és én
tudtam; te láttattad meg velem az ő
cselekedeteiket is!
19. Én pedig olyan valék, mint a mé-
szárszékre hurczolt szelíd bárány, és
nem tudtam, hogy terveket * szőttek
ellenem, *mondván*: Pusztítsuk el *e*
fát gyümölcsével együtt; irtsuk ki ezt
az élők földéből, hogy még a nevét
se emlegessék többé! * rész 18,18.
20. És oh Seregek Ura, igaz biró, ve-
séknek * és szívnek vizsgálója: hadd
lássam a te bosszúállásodat rajtok,
mert néked jelentettem meg az én
ügyemet! * 1 Sám. 16,7. Jel. 2,23.
21. Azért ezt mondja az Úr az * Ana-
tóthbeli embereknek, a kik életedre
törnek és ezt mondják: Ne † prófé-
tálj az Úr nevében, hogy meg ne halj
a mi kezünk által!
* rész 1,1. † Ésa. 30,10. Mik. 2,6.
22. Azért ezt mondja a Seregek Ura:
Ímé, én megfenyítem őket; az ifjak
fegyver által halnak meg, fiaik és
leányaik *pedig* meghalnak * éhen.
* 2 Kir. 25,1.2.
23. És senki sem marad meg közü-
lök, hogy veszedelmet hozok az Ana-
tóthbeli emberekre, az ő büntetésök
esztendejét.

Az ország szomorú állapota lakosainak bűnei miatt.

12. Igaz vagy Uram, hogyha perlek
is veled; éppen azért hadd
beszélhessek veled peres kérdések-
ről! Miért szerencsés * az istentele-
nek útja? *Miért* vannak békességben
mindnyájan a hűtelenkedők?
* Jób 21,7—13.
2. Beplántálod őket, meg is gyöke-
reznek; felnevekednek, gyümölcsöt
is teremnek; közel vagy te az ő szá-
jokhoz, de távol vagy az ő * szívök-
től! * Jób 21,14.
3. Engem pedig * ismersz te, Uram!
látsz engem, és megvizsgáltad irántad
való érzésemet: szakítsd külön őket,
mint a mészárszékre való juhokat, és
készítsd őket a † megölésnek napjára!
* Zsolt. 17,3. † Zsolt. 73,18—20.
4. Meddig gyászoljon a föld, és *meddig*
száradjon * el minden fű a mezőn? A
benne lakók gonoszsága miatt pusz-
tul el barom és † madár; mert azt
mondják: Nem látja meg a mi vé-
günket! * Zsolt. 107,34. † Sof. 1,3.
5. Hogyha gyalogokkal futsz, és el-
fárasztanak téged: mimódon verse-
nyezhetnél a lovakkal? És *ha csak*
békességes földön vagy bátorságban:
ugyan mit cselekednél a Jordán hul-
lámai között?
6. Bizony még a te atyádfiai és a te
atyádnak háznépe is: ők is * hűtlenül
bántak veled; ők is tele torokkal kia-
báltak utánad! Ne higyj nékik, még ha
szépen beszélgetnek is veled! * rész 9,4.
7. Elhagytam házamat; ellöktem
örökségemet, ellenségének kezébe
adtam azt, a kit lelkem * szeret.
* 5 Móz. 28,63.
8. Az én örökségem olyanná lett
hozzám, mint az oroszlán az erdő-
ben; ordítva támadt ellenem; ezért
gyűlölöm őt.
9. Tarka madár-é az én örökségem
nékem? Nem *gyűlnek*-é ellene mada-
rak mindenfelől? Jőjjetek, seregel-

jetek össze mind ti * mezei vadak;
siessetek az evésre! *Ésa.56,9.10.
10. Sok pásztor * pusztította az én
szőlőmet, taposta az én osztályrésze-
met; az én drága örökségemet siva-
tag pusztává tették! *rész 5,7.6,3.
11. Pusztává tették, felém sír, mint
puszta! Elpusztíttatik az egész föld,
mert nincs senki, a ki eszére térjen.
12. A pusztában levő minden magas-
latra pusztítók érkeznek, mert az Úr
fegyvere emészt a föld egyik szélétől
a föld másik széléig; senkinek sem
lesz békessége.
13. Búzát vetettek és tövist * arat-
nak; fáradnak, *de* nem boldogulnak,
és szégyent vallotok a ti jövedelme-
tekkel az Úr haragjának búsulása
miatt. *3 Móz.26,16. 5 Móz.28,38.

Szomszédos népek felől való jövendölés.

14. Ezt mondja az Úr minden én go-
nosz szomszédom felől, a kik hozzá-
nyúlnak az én örökségemhez, a me-
lyet örökségül adtam az én népem-
nek, Izráelnek: ímé, én kigyomlálom
őket az ő földükből, és Júda házát
is kigyomlálom közülök!
15. És azután, ha majd kigyomlálom
őket, ismét könyörülök rajtok, és
visszahozom őket, kit-kit az ő örök-
ségébe, és kit-kit az ő földére.
16. És ha megtanulják az én népem-
nek utait, és az én nevemre esküsz-
nek *ilyen módon:* Él az Úr! a mint
megtanították népemet megesküdni
a Baálra: akkor felépülnek majd né-
pem között.
17. Ha pedig nem hallgatnak meg,
akkor bizony kigyomlálom azt a né-
pet, és elvesztem, azt mondja az Úr.

A zsidók büntetését két jelképpel példázza.

13. Ezt mondá az Úr nékem: Menj
el, és vásárolj magadnak
len-övet, és illeszd azt a derekadra,
de vízbe ne vidd be azt!
2. És megvásároltam az övet, a mint
az Úr rendelte vala, és derekamra
illesztém.
3. És másodszor szól vala az Úr hoz-
zám, mondván:
4. Vedd az övet, a melyet vásároltál,
a mely a derekadon van, és kelj fel,
és menj az Eufrateshez, és rejtsd el
azt ott a kőszikla hasadékában.
5. És elmenék, és elrejtém azt az
Eufratesnél, a mint megparancsolta
nékem az Úr.
6. Sok nap mulva pedig *újra* monda
nékem az Úr: Kelj fel, menj az Eufra-
teshez, és vedd el onnan az övet, a
mely felől parancsoltam, hogy ott
rejtsd el.
7. És elmenék az Eufrateshez, és ki-
ásám, és kivevém arról a helyről az
övet, a hová elrejtettem azt, és ímé,
az öv rothadt vala, egészen haszna-
vehetetlen.
8. És szóla az Úr nékem, mondván:
9. Ezt mondja az Úr: Így rothasztom
meg a Júda kevélységét, és a nagy
Jeruzsálem kevélységét.
10. Ez a gonosz * nép, a mely nem
akar hallgatni † az én beszédeimre, a
mely a maga szívének hamisságában
jár, és jár idegen istenek után, hogy
azoknak szolgáljon, és azokat imád-
ja: olyanná lesz majd, mint ez az
öv, a mely egészen hasznavehetetlen.
*Ésa.1,4. †rész 18,11.12.
11. Mert a miként derekára kapcsol-
ja a férfi az övet; akként kapcsoltam
magamhoz * Izráelnek egész házát és
Júdának egész házát, azt mondja az
Úr, hogy legyenek az én népemmé,
az én nevemre, dicséretemre és tisz-
tességemre, de nem engedelmesked-
tek. *5 Móz.26,17—19.
12. Ilyen szókkal szólj azért nékik:
Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene:
Minden tömlőt meg kell tölteni bor-
ral! És azt mondják néked: Avagy
nem tudjuk-é jól, hogy minden töm-
lőt borral kell megtölteni?
13. Te pedig azt mondd nékik: Ezt
mondja az Úr: Ímé, betöltöm e földnek
minden lakosát, és a királyokat, a kik
Dávid trónján ülnek, és a papokat,
a prófétákat, és Jeruzsálemnek min-
den lakosát részegséggel;
14. És összeütöm őket, egyiket a má-
sikhoz, az atyákat és a fiakat együtt,
azt mondja az Úr; nem kegyelmezek
meg, és nem kedvezek, és nem leszek
irgalmas, hogy el ne veszítsem őket!

A nép elhurczoltatása.

15. Hallgassatok és figyelmezzetek; ne
fuvalkodjatok fel, mert az Úr szólott!
16. Dicsőítsétek * az Urat, a ti Istene-
teket, mielőtt setétséget szerezne, és
mielőtt megütnétek lábaitokat a setét
hegyekben; mert † világosságot vár-
tok, és halál árnyékává változtatja
azt, és sűrű homálylyá fordítja!
*vers 18. Jós.7,19. †rész 8,11.
17. Ha pedig nem hallgatjátok ezt:
sírni * fog az én lelkem a rejtekhelye-
ken *a ti* kevélység*tek* miatt, és zokog-
va zokog; a szemem pedig könyeket
hullat, mert az Úr népe fogságba † vi-
tetik. *Sir.1,2.16. †rész 52,4.7.12—16.
18. Mondd meg a királynak és a ki-
rálynéasszonynak: Alázzátok meg
magatokat, és üljetek veszteg, mert
leesik fejetekről * a ti dicsőségtek ko-
ronája! *rész 52,10,11.
19. A dél felől való városok bezá-
roltatnak, és nem lesz, a ki megnyis-

sa *azokat;* fogságra vitetik Júda egé-
szen, fogságra vitetik * mindenestül!
* vers 17. rész 52,4.7.12—16.
20. Emeljétek fel szemeiteket, és néz-
zétek azokat, a kik északról jőnek!
Hol van a nyáj, a mely néked ada-
tott, a te dicsőségednek juh-nyája?
21. Mit mondasz, hogy ha megfenyít
téged? Hiszen te oktattad őket magad
ellen, fejedelmekké *tetted fejeden!* A
fájdalmak nem környékeznek-é még
téged, mint a szülőasszonyt?
22. És ha azt mondod a te szívedben:
Miért következnének ezek reám? A te
hamisságod sokaságáért takartatik
fel a te ruhád, és lesznek mezítele-
nekké * a te sarkaid. * Ésa.47,2.
23. Elváltoztathatja-é bőrét a szere-
csen, és a párducz az ő foltosságát?
Úgy ti is cselekedhettek jót, a kik
megszoktátok a gonoszt.
24. Azért szétszórom őket, a mint
hányja-veti a * pozdorját a pusztá-
nak szele. * Zsolt.1,4.5.
25. Ez a te sorsod, a te kimért részed
én tőlem, ezt mondja az Úr, a ki elfe-
lejtkeztél én rólam, és hittél a * ha-
zugságnak. * rész 8,11.14,13.28,1.2,15.
26. Azért én is arczodra borítom fel
a te ruhádat, hogy látható legyen a
te gyalázatod!
27. A te paráznaságaidat és * nyihogá-
saidat, bujálkodásodnak undoksá-
gát: a ** halmokon, a mezőn láttam
a te útálatosságaidat. Jaj † néked Je-
ruzsálem! Nem †† leszel tiszta ezután
se? Meddig még? * rész 5,8. Ezék.22,11.
** rész 3,2. † rész 52,13.14. †† Ésa.1,21.

Szárazság és éhség hirdetése.

14. Az Úrnak szava, a mit Jere-
miásnak szólott a szárazság
felől:
2. Gyászol Júda, és kapui roskadoz-
nak; szomorkodnak a földön, és Je-
ruzsálem kiáltása felszáll.
3. Fejedelmeik is kiküldik gyerme-
keiket vízért: elmennek a kútakig,
nem találnak * vizet; visszatérnek
üres edényekkel; szégyenkeznek és
pironkodnak, és † befedik fejöket.
* Siral.4,4. † 2 Sám.15,30.19,4.
4. A föld miatt, a mely retteg, mert
nem esett eső a földön, szégyenkeznek
a szántóvetők, és befedik fejöket.
5. Még a szarvas-üsző is megellik a
mezőn, és ott hagyja *fiát,* mert nin-
csen fű.
6. A vadszamarak pedig a sziklá-
hoz állanak, levegő után kapkodnak,
mint a tengeri szörnyek, szemeik el-
tikkadnak, mert nincs fű.
7. **Ha bűneink ellenünk tanúskodnak:
cselekedjél Uram a te * nevedért, mert
termérdek † a mi törvényszegésünk; vét-
keztünk ellened!** * vers 21. † Ésa.59,12.
8. Izráel reménysége, megszabadí-
tója a * nyomorúság idején! Miért
vagy e földön úgy, mint valami jö-
vevény és mint valami utas, a ki éj-
jeli szállásra tér be? * Zsolt.9,10.
9. Miért vagy olyan, mint a meg-
riasztott férfi; mint a vitéz, a ki nem
tud segíteni? Hiszen te * közöttünk
vagy, Uram, és mi a te nevedről ne-
veztetünk; ne hagyj el minket!
* 2 Krón.7,16.
10. Ezt mondja az Úr e népnek: Úgy
szerettek ide-oda * futkározni, lábai-
kat meg nem tartóztatták! Azért az
Úr nem kedvelte őket. Most megem-
lékezik az † ő bűnökről, és vétkeik-
ért megfenyíti őket. * rész 2,18. † Hós. 8,13.
11. És mondá nékem az Úr: Ne * kö-
nyörögj e népért, az ő javára.
* rész 11,14.15,1.
12. Mikor böjtölnek, én meg * nem
hallgatom kiáltozásukat, és ha égő-
áldozatot vagy ételáldozatot készíte-
nek, nem lesznek kedvesek előttem;
sőt fegyverrel, éhséggel és döghalál-
lal irtom ki őket.
* rész 13,23.24. Ésa.1,15. Ezék.8,17.18.
13. És mondék: Ah, Uram Isten! Hi-
szen a próféták mondják vala nékik:
Fegyvert nem láttok, * éhség sem lesz
rajtatok, sőt állandó békességet adok
néktek ezen a helyen.
* vers 15. rész 8,11.29,8.
14. És monda az Úr nékem: Hazug-
ságot prófétálnak a próféták az én
nevemben; nem küldtem * őket, nem
parancsoltam nékik, nem is beszél-
tem velök; hazug látomást, varázs-
lást, hiábavalóságot és szívbeli csa-
lárdságot jövendölnek néktek.
* rész 28,1.2.15—17.
15. Azért ezt mondja az Úr a prófé-
ták felől, a kik az én nevemben pró-
fétálnak, holott én nem küldtem őket
és mégis azt mondják: fegyver és éh-
ség nem lesz e földön: Fegyver és éh-
ség miatt vesznek el azok a próféták!
16. A nép pedig, a melynek ők pró-
fétálnak, ott hever * majd Jeruzsá-
lem utczáin az éhség és a fegyver
miatt, és nem lesz, a ki eltemesse
őket, őket és feleségeiket, fiaikat és leá-
nyaikat; így zúdítom rájok gonosz-
ságukat! * Siral.2,21.
17. Azért e szavakat mondjad nékik:
Szemeim könyeket hullatnak * éjjel
és nappal, és nem szűnnek meg; mert
nagy rontással rontatott meg a szűz,
az én népemnek leánya, igen fájdal-
mas vereséggel. * rész 13,17. Siral.1,16.2,18.
18. Ha kimegyek a mezőre, hát ímé
fegyver által levágottak; ha bemegyek

a városba, hát ímé éhség miatt el-
epedtek *vannak ott*! Bizony próféta is,
pap is olyan földre költöznek, a me-
lyet nem ismernek!

Jeremiás imája a nép nevében.

19. Egészen elvetetted-é Júdát, avagy
a Siont útálja-é lelked? miért * ver-
tél úgy meg, hogy semmi orvossá-
gunk se legyen? Békességet † vártunk,
de nincs semmi jó; és gyógyulásnak
idejét, de ímé, *itt van* a rettegés!
* rész 13,23.24. † rész 8,15.16.

20. Ismerjük Uram a mi gonoszsá-
gainkat, atyáink * bűnét; bizony vét-
keztünk ellened! * Dán.9,8.

21. Ne vesd meg a te * nevedért; ne gya-
lázd meg a te dicsőségednek † szé-
két! Emlékezzél; ne rontsd meg a
te velünk való †† szövetségedet!
* Ésa.48,9. Ezék.20,22.
† 1 Krón.28,2.20. †† 2 Krón.7,12—14.

22. Vannak-é a pogányok bálványai
között, a kik esőt adhatnak? És ad-é
záporokat az ég? Avagy nem te vagy-é
a mi Urunk Istenünk, és nem ben-
ned kell-é bíznunk, hiszen te csele-
kedted mindezt!

*A nép elpusztulása kikerülhetetlen; de a ma-
radék kegyelmet fog találni.*

15. És monda az Úr nékem: Ha
Mózes * és † Sámuel állaná-
nak is előttem, nem *hajolna* lelkem
e †† néphez; küldd ki az orczám elől,
hadd menjenek!
* 2 Móz.32,10-14. † 1 Sám.7,9. †† rész 13,23.24.

2. Ha pedig ezt mondják néked: Ho-
vá menjünk? ezt mondjad nékik:
Így szól az Úr: A ki * halálra való,
halálra; a ki fegyverre való, fegyver-
re; a ki éhségre való, éhségre, és a
ki fogságra való, fogságra.
* rész 29,16—18. Ezék.5,12. Zak.11,8.9.

3. Mert négyféléval támadok reájok,
ezt mondja az Úr: Fegyverrel, * hogy
gyilkoljon, kutyákkal, hogy tépjenek,
az ég madaraival és a mezei vadak-
kal, hogy egyenek és pusztítsanak.
* 3 Móz.26,15—33.

4. Bújdosókká teszem őket e földnek
minden országában Manasséért, Ezé-
kiásnak, * Júda királyának fiáért,
azok miatt, a miket ő Jeruzsálemben
cselekedett. * rész 16,12. 2 Kir.21,11.12.

5. Mert ki könyörül meg rajtad Je-
ruzsálem, és ki vígasztal meg téged,
és ki mozdul meg, hogy kérdezze:
jól vagy-é?

6. Te elhagytál engem, azt mondja
az Úr, másfelé * jártál; azért kinyújt-
tom kezemet ellened, és elvesztelek
téged; bele fáradtam a † szánakozásba!
* rész 34,10.11.15.16. † Zsolt.106,43-46.78,38.

7. Elszórom őket * szórólapáttal e
földnek kapuiban; gyermektelenné
teszem, elvesztem az én népemet;
nem tértek vissza útaikról. * Máté 3,12.

8. Özvegyei számosabbak lesznek a
tenger fövenyénél; pusztítót viszek
reájok, az ifjúság anyjára délben; bo-
csátok reája nagy hirtelen észveszést
és rettentéseket.

9. Elsenyved, a ki hét fiút szűl; ki-
leheli lelkét; lehanyatlik az ő nap-
ja, mikor még nappal volna; megszé-
gyenül és pironkodik; a maradékai-
kat pedig fegyverre vetem az ő ellen-
ségeik előtt, azt mondja az Úr!

10. Jaj nékem anyám, mert versen-
gés férfiává és az egész föld ellen per-
lekedő férfiúvá szültél engemet! Nem
adtam kölcsönt és nékem sem adtak
kölcsönt: *mégis* mindnyájan szidal-
maznak engem!

11. Monda az Úr: Avagy nem jóra
tartalak-é meg téged? Avagy nem azt
teszem-é, hogy ellenséged * a baj ide-
jén és nyomorúság idején kérni fog
téged? * rész 39,11.12.4,2.4.5.

12. Vajjon eltöri-é a vas az északi
vasat és rezet?

13. Vagyonodat és kincseidet rabló-
nak adom, nem pénzért, * hanem a
te mindenféle vétkedért, minden ha-
tárodban. * rész 17,3. Zsolt.44,13.

14. És elvitetlek ellenségeiddel *olyan*
földre, *a melyet* nem ismersz, mert
haragomnak tüze * felgerjedt, lángra
gyúlt ellenetek! * 5 Móz.32,22.

Vigasztaló szó külön Jeremiásnak.

15. Te tudod, Uram! Emlékezzél meg
rólam * és tekints reám, és állj bosszút
értem üldözőimen; a te haragodnak
halogatásaival ne ejts el engem; tudd
meg, hogy éretted szenvedek gyalá-
zatot! * Neh.5,19.

16. **Ha szavaidat hallattad, én élvez-**
tem * azokat; a te szavaid örömemre
váltak nékem és szívemnek vígasságá-
ra; mert a te nevedről neveztetem oh
Uram, Seregeknek Istene! * Ezék.3,3.

17. Nem ültem a nevetgélők gyüleke-
zetében, és nem ujjongtam *velök*; a
te hatalmad miatt egyedül ültem,
mert bosszúsággal töltöttél el engem.

18. Miért lett szünetlenné az én fáj-
dalmam, és halálossá, gyógyíthatat-
lanná az én sebem? Olyanná lettél
nékem, mint a bizonytalan * vizű,
csalóka patak! * Jób 6,15.

19. Azért ezt mondja az Úr: Ha meg-
térsz, én is visszatérítelek téged, előt-
tem állasz; és ha elválasztod a jót a
hitványtól, olyanná leszel, mint az
én szájam. Ők térjenek meg te hoz-
zád, de te ne térj ő hozzájok!

20. És e nép ellen erős * érczbástyá-
vá teszlek téged, és viaskodnak el-

lened, de nem győzhetnek meg téged,
mert én veled vagyok, hogy megvédjelek és megszabadítsalak téged, azt
mondja az Úr! * rész 1,18.19.
21. És megszabadítlak téged a gonoszok kezeiből, és kimentelek téged a
hatalmaskodók * markából.
* rész 26,8.9.24.38,6—13.

Júda elpusztulása és számüzetése bálványozása miatt.

16. Majd szóla az Úr nékem, mondván:
2. Ne végy magadnak feleséget, és ne legyenek néked fiaid és leányaid
ezen a helyen!
3. Mert ezt mondja az Úr a fiak felől és leányok felől, a kik ezen a helyen születnek, és anyjaik felől, a kik szülik őket, és atyjaik felől, a kik
nemzették őket e földön:
4. Keserves halállal * halnak meg, nem sirattatnak el és el sem temettetnek; ganéjjá lesznek a föld színén, s fegyver és éhség miatt pusztulnak el, és az ő holttestök az ég madarainak és a mezei vadaknak lesznek
eledelül. * rész 15,3. Siral. 2,21,22.
5. Mert ezt mondja az Úr: Ne menj be gyászoló házba, se sírni ne menj, se ne vígasztald őket; mert megvontam e néptől az én békességemet, azt mondja az Úr: az * irgalmasságot és
kegyelmet. * rész 15,1—6.
6. És meghalnak nagyok és kicsinyek e földön; el sem temetik, meg sem siratják őket, sem össze nem * metélik magokat, sem hajokat ki nem
tépik ő érettök. * 3 Móz. 19,28.
7. *Kenyeret* sem törnek nékik a gyászoláskor, hogy vígasztalják őket a meghaltért; a vígasztalás poharával sem itatják őket az ő atyjokért és anyjokért.
8. A lakodalmas házba se menj be,
hogy leülj velök enni és inni.
9. Mert azt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene: Ímé, én megszüntetem e helyen, a ti szemeitek előtt, a ti napjaitokban a vigasságnak * szavát és az örömnek szavát, a vőlegénynek szavát és a menyasszonynak szavát. * Ésa. 24,7—9. Ámós. 8,10.
10. És hogyha tudtára adod e népnek mind e határozatokat, és ezt mondják néked: Miért határozta * az Úr ellenünk mindezt a nagy gonoszt; és micsoda a mi bűnünk és micsoda a mi vétkünk, a melylyel vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk ellen?
* rész 5,19.
11. Akkor ezt mondd nékik: Azért, mert elhagytak engem a ti atyáitok, azt mondja az Úr, és idegen istenek
után jártak, és azoknak szolgáltak és azokat imádták, engem pedig elhagytak, és az én törvényemet meg nem
tartották.
12. És ti * gonoszabbul cselekedtetek, mint atyáitok; mert ímé, ti mindnyájan a ti gonosz szívetek hamisságát követitek, nem hallgatva reám.
* rész 7,26.
13. Azért kivetlek * titeket e földből arra a földre, a melyet sem ti nem ismertek, sem a ti atyáitok, és ott szolgáltok majd idegen isteneknek nappal és éjjel; mivelhogy nem könyörülök rajtatok. * 5 Móz. 28,64.65.

Izráel visszahozatala Babilonból.

14. Azért ímé, eljőnek a napok, ezt mondja az Úr, a mikor nem mondják többé: Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait Égyiptom földéről;
15. Hanem *ezt:* Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait * északnak földéről és mindama földekről, a melyekbe elszórta őket! Mert visszaviszem őket az † ő földjükre, a melyet az ő atyáiknak adtam. * rész 23,7.8. † Ezék. 28,25.26.
16. Ímé én sok halász után küldök, ezt mondja az Úr, hogy halászszák ki őket; azután pedig elküldök sok vadász után, hogy vadászszák ki őket minden hegyből, minden halomból és a sziklák hasadékaiból is.
17. Mert szemmel tartom * minden útjokat; nem rejtőzhettek el orczám elől, és nincsen elfedve az ő bűnök
szemeim elől. * Jób 34,21.
18. Előbb azonban megfizetek nékik az ő bűneikért és vétkeikért kétszeresen, mert megszentségtelenítették az én földemet az ő * útálatosságaiknak holttestével, és betöltötték az én örökségemet az ő fertelmességeikkel.
* rész 3,2. Ezék. 43,7.8.
19. Oh Uram, én erősségem, én bástyám és én menedékem a nyomorúság idején! Hozzád jőnek majd a nemzetek a föld határairól, és ezt mondják: Bizony hamis *isteneket* bírtak a mi atyáink és hiábavalókat, mert nincs köztök segíteni tudó.
20. Csinálhat-é az ember magának isteneket? Hiszen azok nem istenek!
21. Azért ímé, megismertetem velök ez úttal, megismertetem velök az én kezemet és hatalmamat, és megtudják, hogy az Úr az én nevem.

A bálványozás, emberen való bizakodás és csalárdság büntetése.

17. A Júda vétke vas tollal, gyémánt hegygyel van felírva; fel van vésve szívök táblájára és oltáraik szarvaira,
2. Mivelhogy megemlékeznek fiaik

az ő *oltáraikról, Aséra *bálványa*ik-
ról a zöld fák mellett és a magas hal-
mokon. * rész 16,12.
3. Oh én hegyem a síkon! Vagyono-
dat, minden kincsedet *prédává te-
szem a te magaslataidért, minden ha-
tárodban való vétkeidért. * rész 15,13.
4. És elszakíttatol, és pedig magad ál-
tal, a te örökségedtől, a melyet én ad-
tam néked, és szolgáltatni fogom ve-
led a te *ellenségeidet olyan földön, a
melyet nem ismersz: mert tűzre lob-
bantottátok haragomat, örökké égni
fog. * 3 Móz.26,4—33.
5. Ezt mondja az Úr: **Átkozott az a
férfi, a ki emberben * bízik és testbe
helyezi erejét, az Úrtól pedig eltávo-
zott az ő szíve!** * Zsolt.146,3.
6. Mert olyanná lesz, mint a hangafa a
pusztában, és nem látja, hogy jó követ-
kezik, hanem szárazságban lakik a
sivatagban, a sovány és lakhatatlan
földön.
7. **Áldott az a férfi, a ki az * Úrban
bízik, és a kinek bizodalma az Úr;**
* Zsolt.125,1. Ésa.40,31.
8. Mert olyanná lesz, mint a víz mellé
ültetett *fa, a mely a folyó felé bocsát-
ja gyökereit, és nem fél, ha hőség kö-
vetkezik, és a levele zöld marad; és
a száraz esztendőben nem retteg, sem
a gyümölcsözéstől meg nem szűnik.
* Zsolt.1,3.
9. **Csalárdabb a szív mindennél, és go-
nosz az; kicsoda ismerhetné azt?**
10. Én, az Úr vagyok az, a ki a * szí-
vet fürkészem és a veséket vizsgálom,
hogy megfizessek kinek-kinek az ő
útai szerint és cselekedeteinek gyü-
mölcse szerint. * Zsolt.7,10.
11. *Mint* a fogoly madár, mely *fiakat*
gyűjt, melyeket nem ő költött, *olyan*, a
ki gazdagságot gyűjt, de nem igazán;
az ő napjainak felén elhagyja azt, a
halálakor pedig bolonddá lesz.
12. Óh dicsőség trónja, kezdettől fog-
va magasságos, * szentségünknek
helye, * 2 Krón.7,16. Zsolt.132,12.13.
13. Izráelnek reménysége, oh Uram!
A kik elhagynak téged, mind meg-
szégyenülnek! A kik elpártolnak*tő-
lem, a porba iratnak be, mert el-
hagyták az élő vizeknek kútfejét, az
Urat! * Zsolt.73,27.
14. **Gyógyíts meg engem Uram, hogy
meggyógyuljak, szabadíts meg engem,
hogy megszabaduljak, mert te vagy az
én dicsekedésem!**
15. Ímé, ők azt mondják nékem: Hol
van az Úr szózata? Most jőjjön * el!
* Ésa.5,19.
16. De én nem siettem elhagyni a te
útaidnak követését, sem gonoszt na-
pot nem kívántam, te tudod; a mi
ajkaimon jött ki, nyilvánvaló volt
előtted.
17. Ne légy nékem rettentésemre:
reménységem vagy te a *háborúság
napján! * rész 16,19.
18. Szégyenüljenek meg, a kik * ül-
döznek engem, de ne én szégyenül-
jek meg; ők rettegjenek és ne én ret-
tegjek; hozz reájok háborúság nap-
ját, és kétszeres zúzással zúzd össze
őket! * Zsolt.35,4.

Felhívás a szombat megszentelésére.

19. Ezt mondá nékem az Úr: Menj és
állj meg a nép fiainak kapujában, a
melyen bemennek és a melyen ki-
jönnek Júdának királyai, és Jeruzsá-
lemnek is minden kapujában!
20. És *ezt* mondd nékik: Halljátok
meg az Úrnak szavát Júdának kirá-
lyai és egész Júda és Jeruzsálemnek
minden lakosa, a kik bejártok e ka-
pukon!
21. Ezt mondja az Úr: Vigyázzatok a
ti lelketekre, és ne hordjatok *terhet
szombat-napon, se Jeruzsálem ka-
puin be ne vigyetek! * Neh.13,19.
22. Házaitokból se vigyetek ki terhet
szombat-napon, és semmi munkát ne
végezzetek, hanem szenteljétek meg
a szombat-napot, úgy a mint atyái-
toknak * megparancsoltam!
* 2 Móz.20,8—10.35,2.
23. De ők nem hallgattak, és fülöket
sem hajtották rá, hanem megkemé-
nyítették nyakokat, hogy ne hallja-
nak, és az oktatást be ne vehessék.
24. Pedig ha szívesen hallgattok
reám, ezt mondja az Úr, és nem visz-
tek be terhet e város kapuin szom-
bat-napon, és megszentelitek a szom-
bat-napot, úgy hogy semmi dolgot
nem végeztek azon:
25. Akkor e város kapuin királyok és
fejedelmek fognak bevonulni, a kik a
Dávid székén ülnek, szekereken és
lovakon járnak, mind magok, mind
fejedelmeik, Júdának férfiai és Je-
ruzsálemnek lakosai, és e városban
lakni fognak mindörökké.
26. És bejőnek Júda városaiból, Je-
ruzsálem környékéről, Benjámin föl-
déről, a lapályról, a hegyről és *dél
felől, hozván égőáldozatot, véres ál-
dozatot, ételáldozatot és temjént, és
hozván hála*áldozat*ot az Úrnak há-
zába. * Zak.7,7.
27. Ha pedig nem hallgattok reám,
hogy megszenteljétek a szombat-na-
pot, és hogy ne hordjatok terhet és
ne jőjjetek be Jeruzsálem kapuin
szombat-napon: tüzet gerjesztek az
ő kapuiban, és megemészti Jeruzsá-
lem * palotáit, és nem lesz eloltható.
* 2 Kir.25,9. Ámós 2,5.

Megtérés megtart, megkeményedés elveszt.

18. Az a beszéd, a melyet az Úr beszélt Jeremiásnak, mondván:

2. Kelj fel és menj le a fazekasnak házába, és ott közlöm veled az én beszédeimet!

3. Lemenék azért a fazekas házába, és ímé ő edényt készít vala a korongon.

4. És elromla az edény, a melyet ő készít vala *és a mely* mint agyag volt a fazekas kezében, és azonnal más edényt készíte belőle, a mint a fazekas jobbnak látta megkészíteni.

5. És szóla az Úr nékem, mondván:

6. Vajjon nem cselekedhetem-é veletek úgy, mint ez a fazekas, oh Izráel háza? ezt mondja az Úr. Ímé, mint az agyag a fazekas * kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, oh Izráel háza!
* Ésa.45,9.10.64,8. Róm.9,20—23.

7. **Hogyha szólok egy nép ellen és ország ellen, hogy kigyomlálom, megrontom és elvesztem;**

8. **De megtér az a nép az ő gonoszságából, a mely ellen szólottam: *én is megbánom a gonoszt, a melyet rajta véghezvinni gondoltam.** * Ezék.33,11.

9. És hogyha szólok a nép felől és ország felől, hogy felépítem, beültetem;

10. De a gonoszt cselekszi előttem, és nem hallgat az én szómra: akkor megbánom * a jót, a melylyel vele jót tenni akartam. * 1 Sám.15,11.

11. Most azért beszélj csak a Júda férfiaival és Jeruzsálem lakosaival, mondván: Ezt mondja az Úr: Ímé, én veszedelmet készítek ellenetek és tervet tervezek ellenetek! Nosza, térjetek meg, kiki * a maga gonosz útáról, és jobbítsátok meg útaitokat és cselekedeteiteket! * 2 Kir.17,13.14.

12. Ők pedig azt mondják: Hagyd el! Mert mi a magunk gondolatai után megyünk, és mindnyájan a mi gonosz szívünk hamisságát cselekeszszük.

13. Azért ezt mondja az Úr: Kérdezzétek csak meg a népeket: kicsoda hallott vala ilyeneket? Igen útálatosan cselekedett Izráel leánya!

14. Elhagyja-é a mezőség szikláját a Libanon hava? Vajjon kiszáríthatók-é a felfakadó, csörgedező, hullámzó vizek?

15. Ám az én népem elfeledkezett rólam; a hiábavalónak áldozik; elcsábították őket az ő útaikról, az ősrégi nyomról, hogy ösvényeken, járatlan úton járjanak;

16. Hogy pusztasággá * tegyem földjüket, örökös csúfsággá, hogy a ki átmegy rajta, elálmélkodjék és fejét csóválja. * 1 Kir.9,7—9.

17. Mint keleti szél szórom szét őket az ellenség előtt, * háttal és nem arczczal nézek reájok az ő pusztulásuk napján. * Ésa.1,15.

Jeremiás panasza és imádsága.

18. Ők pedig mondák: Jertek és tervezzünk * terveket Jeremiás ellen, mert nem vész el a törvény a paptól, sem a tanács a † bölcstől, sem az ige a prófétától! Jertek el és verjük meg őt nyelvvel, és ne hallgassunk egy szavára sem!
* rész 11,19. † rész 19,7.

19. Figyelmezz reám Uram, és az én pereseimnek szavát *is* halld meg!

20. Hát roszszal * fizetnek-é a jóért, hogy *ők* vermet ásnak nékem? Emlékezzél! Előtted álltam, hogy javokra beszéljek, hogy elfordítsam rólok haragodat. * Zsolt.35,12.13.

21. Azért juttasd fiaikat éhségre és hányd őket fegyver hegyére, hogy legyenek az ő asszonyaik magtalanokká és özvegyekké; férjeik pedig legyenek halál martalékává, ifjaikat fegyver verje le a harczon.

22. Kiáltás hallattassék házaikból, mikor sereggel törsz reájok hirtelen, mert vermet ástak, hogy elfogjanak engem, és tőrt vetettek lábaimnak.

23. Te pedig Uram, tudod minden ellenem való gyilkos * szándékukat; ne kegyelmezz meg bűneik miatt, és ne töröld ki vétkeiket orczád elől. hanem veszni valók legyenek előtted; a te haragod idején bánj el velök!
* vers 18. rész 11,19.

Jeruzsálem pusztulását cserépkorsó eltörése által példázza.

19. Ezt mondja az Úr: Menj el és végy egy cserépkorsót a fazekastól, és némelyekkel a nép vénei közül és a papok vénei közül.

2. Menj el a Ben-Hinnom völgyébe, a mely a fazekasok kapujának bejáratánál van, és kiáltsd ott azokat a szavakat, a melyeket én szólok néked;

3. És ezt mondjad: Halljátok meg az Úr szavát Júda királyai és Jeruzsálem lakosai: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én veszedelmet hozok e helyre, úgy hogy a ki csak hallja, megcsendül *bele* a füle.

4. Azért, mert elhagytak engem, és idegenné tették e helyet, és * idegen isteneknek áldoztak benne, a kiket sem ők nem ismertek, sem atyáik, sem Júda királyai, és eltöltötték e helyet † ártatlan vérrel;
* Ésa.65,11. † 2 Kir.21,6—16.

5. És magaslatokat építének a Baál-
nak, hogy megégessék * fiaikat a tűz-
ben, égőáldozatul a Baálnak, a mit
én nem parancsoltam, sem nem ren-
deltem, és a mire nem is gondoltam.
* rész 7,31.
6. Azért ímé eljőnek a napok, azt
mondja az Úr, és e hely nem nevez-
tetik többé Tófetnek, sem Ben-Hin-
nom völgyének, hanem öldöklés völ-
gyének.
7. És eszét vesztem e helyen Júdá-
nak és Jeruzsálemnek, és fegyverrel
ejtem el őket ellenségeik előtt, és az
életökre törőknek kezével; holttes-
teiket pedig az ég madarainak és a
mezei vadaknak adom eledelül.
8. És e várost * csudává teszem és
nevetséggé, a ki csak átmegy rajta,
álmélkodik és szörnyűködik az ő
nagy romlásán. * rész 18,16.
9. És megétetem velök az ő fiaik húsát
és leányaik * húsát és megeszi kiki az ő
barátjának húsát, a megszállás alatt
és a veszedelem alatt, a melylyel meg-
szorongatják őket ellenségeik és a kik
keresik az ő lelköket. * 5 Móz. 28,53.
10. Azután törd el e korsót azok sze-
me láttára, a kik elmennek veled.
11. És ezt mondd nékik: Ezt mondja
a Seregek Ura: Így töröm össze e né-
pet és e várost, a mint összetörhető
e cserépedény, a mely többé meg
sem építhető; és Tófetben * temettet-
nek el, mert nem lesz *más* hely a te-
metkezésre. * rész 7,32.
12. Így cselekszem e helylyel és ennek
lakosaival, azt mondja az Úr, és olyan-
ná teszem e várost, a milyen Tófet.
13. És Jeruzsálem házai és Júda ki-
rályainak házai undokokká lesznek,
mint * a Tófet helye; mindazok a há-
zak, a melyeknek † tetején az ég egész
seregének áldoztak és italáldozatot
vittek az idegen isteneknek.
* 2 Kir. 23,10. † 2 Kir. 23,12.
14. Azután hazajőve Jeremiás Tófet-
ből, a hová az Úr küldte vala őt pró-
fétálni; megálla az Úr házának pit-
varában, és szóla az egész népnek:
15. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel
Istene: Ímé én ráhozom e városra és
ennek minden városára mindama ve-
szedelmet, a melyről szóltam ő elle-
ne; mert megkeményítették nyaku-
kat, hogy * ne hallják az én beszédei-
met. * rész 7,25.26. 18,12.

*Passúr által bántalmaztatva, hirdeti Jere-
miás a babiloni fogságot.*

20. És hallá Passúr a pap, az Im-
már fia (ő pedig fejedelem
vala az Úr házában), Jeremiást, a
mint e szókat prófétálja vala:
2. És megcsapdosá Passúr Jeremiást
a prófétát, és beveté őt * a tömlöcz-
be, a mely a Benjámin felső kapu-
jában vala, az Úr háza mellett.
* 2 Krón. 16,10.
3. És lőn másnap, hogy kivevé Pas-
súr Jeremiást a tömlöczből, és mon-
da néki Jeremiás: Nem Passúrnak
nevezett téged az Úr, hanem Mágor
Missábibnak;
4. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én
félelembe ejtelek téged és minden ba-
rátodat, és elhullanak az ő ellensé-
geik fegyvere által a szemeid láttá-
ra; az egész Júdát pedig * odaadom
a babiloni király kezébe, és elviszi
őket Babilonba, és fegyverrel vágja
le őket: * rész 39,1—9.
5. És odaadom e városnak minden
vagyonát és minden keresményét, és
minden drágaságát, és Júda királyai-
nak minden kincsét odaadom az ő
ellenségeik kezébe, és elrabolják, el-
hurczolják és Babilonba viszik azo-
kat.
6. Te pedig Passúr és a te házadnak
minden lakosa, rabságba mentek, és
Babilonba jutsz és ott halsz meg és
ott temettetel el, te és minden bará-
tod, a kiknek hamisan prófétáltál.

Jeremiás kesereg, hogy próféta lett.

7. Rávettél Uram engem és rávétet-
tem, megragadtál engem és legyőz-
tél! Nevetségessé lettem minden idő-
re, mindenki csúfol engemet;
8. Mert a hányszor csak szólok, ki-
áltozom; így kiáltok: erőszak és rom-
lás! Mert az Úr szava mindenkori gya-
lázatomra és * csúfságomra lett né-
kem. * vers 1.2.
9. Azért azt mondom: Nem emlé-
kezem róla, sem az ő nevében töb-
bé nem szólok; de mintha égő tűz
volna szívemben, az én csontjaimba
rekesztetve, és erőlködöm, hogy el-
viseljem azt, de nem tehetem.
10. Mert hallom sokak rágalmazását,
a mindenfelől való * fenyegetést: Je-
lentsétek fel és ezt mi is feljelentjük:
mindazok is, a kik barátaim, az én
tántorodásomra figyelmeznek, mond-
ván: Talán megbotlik és megfoghat-
juk őt, és bosszút állhatunk rajta;
* rész 18,18.
11. De az Úr velem van, mint ha-
talmas hős, * azért elesnek az én ker-
getőim és nem bírnak *velem*, igen
megszégyenülnek, mert nem okosan
cselekesznek: örökkévaló † gyalázat
lesz *rajtok* és felejthetetlen.
* rész 15,20. † rész 23,40.
12. Azért, oh Seregeknek Ura, a ki
megpróbálod az igazat, látod * a ve-
séket és a szíveket, hadd lássam a te

büntetésedet ő rajtok: mert néked je-
lentettem meg az én ügyemet!
* rész 11,20.
13. Énekeljetek az Úrnak, dicsérjé-
tek az Urat, mert a szegénynek lel-
két megszabadítja a gonoszok kezé-
ből.
14. Átkozott az a nap, * a melyen
születtem; az a nap, a melyen anyám
szűlt engem, ne legyen áldott!
* Jób 3,3—20.
15. Átkozott ember az, a ki öröm-
hírt vitt az én atyámnak, mondván:
Fiúmagzatod született néked, igen
megörvendeztetvén őt.
16. És legyen az az ember olyan,
mint azok a városok, a melyeket el-
vesztett az Úr * és meg nem bánta;
és halljon reggel kiáltozást, és har-
czi riadót délben. * 1 Móz. 19,24.25.
17. Hogy nem ölt meg engem az én
anyám méhében, hogy az én anyám
nékem koporsóm lett volna, és méhe
soha sem szűlt volna!
18. Miért is jöttem ki az én anyám-
nak méhéből, hogy nyomorúságot
lássak és bánatot, és hogy napjaim
gyalázatban végződjenek?

*Sedékiás kérdésére Jeremiás a babiloni fog-
ságot hirdeti és megmondja, mi az egyedüli
út a menekülésre.*

21. Ez a beszéd, a melyet szóla az
Úr Jeremiásnak, mikor el-
küldé hozzá Sedékiás király Passúrt
Melkiásnak fiát, és Sofóniást a Maá-
siás pap fiát, mondván:
2. Kérdezd meg most érettünk az
Urat, mert Nabukodonozor, a babi-
loni király viaskodik ellenünk, ha cse-
lekszik-é az Úr velünk minden * ő
csodái szerint, hogy elhagyjon min-
ket? * 2 Kir. 19,32—36.
3. És monda nékik Jeremiás: Ezt
mondjátok Sedékiásnak.
4. Így szól az Úr, Izráel Istene: Ímé,
én elfordítok minden hadi szerszá-
mot, a melyek a ti kezeitekben van-
nak, a melyekkel ti a babiloni király
ellen és a Kaldeusok ellen viaskod-
tok, a kik kivül a kőfalon ostromol-
nak titeket, és begyűjtöm * őket e vá-
rosnak közepébe; * rész 39,3.
5. És én kinyujtott kézzel vívok el-
lenetek és nagy erős karral és ha-
raggal, búsulással és nagy felindu-
lással.
6. És megverem e városnak lakosait,
mind az embert, mind a barmot;
nagy döghalállal halnak meg.
7. És azután, azt mondja az Úr, Se-
dékiást a Júda királyát, és az ő szol-
gáit, és a népet, és a kik megmarad-
nak e városban a döghaláltól, a fegy-
vertől és az éhségtől: odaadom Na-
bukodonozornak, a babiloni király-
nak kezébe és az ő ellenségeiknek
kezébe és azoknak kezébe, a kik ke-
resik az ő lelköket, * és megöli őket
éles fegyverrel: nem kedvez nékik,
nem enged és nem könyörül rajtok.
* rész 39,6.7.
8. Azután ezt mondjad e népnek:
Ezt mondja az Úr: Ímé, én előtök-
be adom néktek az élet útját és a ha-
lál útját.
9. A ki e városban lakik, fegyver,
éhség és döghalál miatt kell meghal-
nia; a ki pedig kimegy belőle és a
Kaldeusokhoz megy, a kik megostro-
molnak titeket, él, és az ő lelkét zsák-
mányul nyeri;
10. Mert orczámat e város veszedel-
mére fordítottam és nem megszaba-
dulására, azt mondja az Úr: A ba-
biloni király kezébe adatik, és tűz-
zel égeti meg azt!
11. Júda királya házának *mondd meg*:
Halljátok meg az Úr szavát!
12. Dávidnak háza, ezt mondja az
Úr: Hamarsággal tegyetek * igaz íté-
letet, a nyomorultat mentsétek meg a
nyomorgatónak kezéből, különben
az én haragom kitör mint a tűz és
felgerjed, és nem lesz, a ki megolt-
hassa, az ő cselekedeteiknek gonosz-
sága miatt. * rész 22,3,
13. Ímé, én reátok *megyek*, te völgy
lakója *és* síkságnak szirtje; azt mond-
ja az Úr, a kik azt mondjátok: Ki-
csoda jön le mi ellenünk, és kicso-
da jön be a mi házainkba?
14. És a ti cselekedeteiteknek * gyü-
mölcse szerint fenyítlek meg titeket,
azt mondja az Úr, és tüzet gyújtok
az ő erdejében, és köröskörül *az* min-
dent megemészt! * Róm. 2,6—11.

*Jövendölés Sallum (Joakház), Joákim és
Jékóniás ellen.*

22. Ezt mondja az Úr: Menj alá
a Júda királyának házába,
és beszéld el ezeket:
2. És ezt mondd: Halld meg az Úr
szavát, Júda királya, a ki a Dávid
királyi székében ülsz, te és a te szol-
gáid, és a te néped, a kik bejártok
e kapukon!
3. Ezt mondja az Úr: Tegyetek * íté-
letet és igazságot, és mentsétek meg
a nyomorultat a nyomorgató kezé-
ből! A jövevényt, árvát és özvegyet
pedig ne nyomorgassátok *és* rajta ne
erőszakoskodjatok, és ártatlan vért
e helyen ki ne ontsatok. * rész 21,12.
4. Mert ha ezt cselekszitek, akkor ki-
rályok mennek be e háznak * kapuin,
a kik a Dávid székébe ülnek, szeke-

reken és lovakon menvén ő, az ő szol-
gái és az ő népe. * rész 17,25.
5. Ha pedig nem hallgattok e szókra,
én magamra * esküszöm, azt mondja
az Úr, hogy elpusztul e ház.
* Zsid.6,13.
6. Mert így szól az Úr a Júda kirá-
lyának házához: *Ha* Gileád volnál
nékem és a Libánon feje: mégis el-
pusztítlak téged, *mint* a városokat,
a melyekben nem laknak.
7. És felkészítem ellened a rablókat,
mindeniket az ő fegyverével, és ki-
vágják a te válogatott czédrusaidat,
és a tűzre vetik.
8. És sok nép megy át e városon, és
ezt mondják egymásnak: Miért mí-
velte az Úr * ezt e nagy várossal?
* 2 Móz.29,24.25.
9. És ezt mondják: Azért, mert el-
hagyták az Úrnak, az ő Istenöknek fri-
gyét, és idegen istenek előtt borultak
le és azoknak szolgáltak.
10. Ne sirassátok a halottat és ne bán-
kódjatok érte, hanem azt sirassátok,
a ki elment, mert nem jő vissza többé,
és az ő szülőföldjét nem látja meg.
11. Mert ezt mondja az Úr Sallum
felől, Jósiásnak, a Júda királyának
fia felől, a ki uralkodik az ő atyja,
Jósiás * helyett: A ki kimegy e hely-
ből, nem tér többé ide vissza.
* 2 Kir.23,31—34.
12. Hanem a helyen, a hová rabságra
vitték, ott hal meg, és e földet nem
látja többé.
13. Jaj annak, a ki hamisan építi
házát, felházait pedig álnokul; a ki
az ő felebarátjával ingyen szolgáltat,
és munkájának bérét néki meg nem
adja. * Hab.2,9. 5 Móz.24,14.15.
14. A ki ezt mondja: Nagy házat épí-
tek magamnak és tágas felházakat,
és ablakait kiszélesíti és czédrusfával
béleli meg és megfesti czinóberrel.
15. Király vagy-é azért, hogy czédrus
után kivánkozol? A te atyád nem
evett és ivott-é? De igazságot és mél-
tányosságot cselekedett, azért jó dol-
ga volt.
16. Igazságosan ítélte a szegényt és
a nyomorultat, azért jó volt dolga.
Nem ez-é az igaz ismeret felőlem?
azt mondja az Úr!
17. De a te szemeid és szíved csak
a te nyereségedre * vágynak, és az
ártatlan vérére, és ragadozásra és erő-
szak elkövetésére. * Ezék.19,6.7.
18. Azért ezt mondja az Úr Joákim-
nak, Jósiás, * Júda királya fiának:
Nem siratják őt: Jaj atyám! Jaj hú-
gom! nem siratják őt: Jaj uram! Jaj
az ő dicsőségének. * 2 Krón.36,4—6.
19. Úgy temetik el, mint a szamarat,
kivonják * és elvetik Jeruzsálem ka-
puin kivül! * Ésa.14,19. Préd.6,3.
20. Menj fel a Libánonra és kiálts,
és a Básánon emeld fel szódat, és kiálts
az Abarimról, mert szeretőid mind
tönkre jutottak.
21. Szóltam néked, mikor jól volt
dolgod, *de* ezt mondottad: Nem * hal-
lom. Ifjúságodtól fogva ez a te szo-
kásod, hogy nem hallgattad az én
szómat! * rész 18,12.
22. Minden pásztorodat szél emészti
meg, és a szeretőid rabságra mennek:
akkor szégyent vallasz majd és pi-
ronkodol minden gonoszságodért.
23. Te, a ki a Libánonon lakozol, a
czédrusfákon fészkelsz: hogy fogsz
majd nyögni, mikor fájdalmak lep-
nek meg, a gyermekszülő vajudása?
24. Élek én, azt mondja az Úr, hogy
ha Kóniás, * Joákimnak, a Júda ki-
rályának fia pecsétgyűrű † volna is
az én jobbkezemben: mindazáltal
onnan lerántanálak.
* 2 Kir.24,8—16. † Aggé.2,23.
25. És odaadlak téged a te lelked ke-
resőinek kezébe, és azoknak kezébe,
a kiknek tekintetétől félsz, és Nabu-
kodonozornak, a babiloni királynak
kezébe és a Káldeusoknak kezébe.
26. És elvetlek téged és a te anyádat,
a ki szűlt téged, idegen földre, a mely-
ben nem születtetek, és ott haltok
meg.
27. És nem jőnek vissza arra a földre,
a melyre az ő lelkök visszajőni ki-
vánkozik.
28. Avagy útálatos és * elromlott
edény-é ez a férfiú, ez a Kóniás,
avagy oly edény-é, a melyben semmi
gyönyörűség nincsen? Miért lökték
el őt és az ő magvát, és dobták olyan
földre, a melyet ők nem ismernek?
* Hós.8,8.
29. Föld, * föld, föld! halld meg az
Úrnak szavát! * Ésa.1,2.
30. Ezt mondja az Úr: Írjátok fel ezt
a férfiút, mint gyermektelent, mint
olyan embert, a kinek nem lesz jó
előmenetele az ő idejében; mert sen-
kinek, a ki az ő magvából a Dávid
székében * ül, nem lesz jó állapotja,
és nem uralkodik többé Júdában.
* 2 Kir.24,1—7.25,1—7.

A rossz pásztorok ellen. A Dávid magvából való jó Pásztor és Király ígértetik.

23. Jaj a pásztoroknak, a kik el-
vesztik és elszélesztik az én
mezőmnek juhait, azt mondja az Úr.
* rész 25,34—36. Ezék.34,2—20.
2. Azért ezt mondja az Úr, Izráel Is-
tene a pásztoroknak, a kik legeltetik
az én népemet: Ti szélesztettétek el

az én juhaimat és űztétek el őket;
és nem néztetek utánok; ímé, én megbüntetem
a ti cselekedeteiteknek gonoszságát,
azt mondja az Úr.
3. Juhaimnak maradékát pedig öszszegyűjtöm
minden földről, a melyekre
elűztem őket, és visszahozom őket
az ő legelőikre, és szaporodnak és
megsokasodnak.
4. És pásztorokat * rendelek melléjök,
hogy legeltessék őket, és többé
nem félnek és nem rettegnek, sem
meg nem fogyatkoznak, azt mondja
az Úr. * Ezék. 34,11—15. Ésa. 40,10.11.
5. **Ímé, eljőnek a napok, azt mondja
az Úr, és támasztok Dávidnak * igaz
magvat, és uralkodik mint király, és
bölcsen cselekszik és méltányosságot
és igazságot cselekszik e földön.**
* rész 33,14.16. Dán. 9,21—25. Luk. 1,32.33.
6. **Az ő idejében megszabadul Júda,
és Izráel bátorságosan lakozik, és ez
lesz az ő neve, a melylyel nevezik őt:
Az Úr a mi igazságunk!**
7. Azért ímé elközelgetnek a napok,
azt mondja az Úr, a melyekben nem
mondják többé: Él az Úr, a ki kihozta
Izráel fiait Égyiptom földéből.
8. Hanem inkább ezt mondják: Él
az Úr, a ki kihozta és a ki * haza vezérlette
Izráel házának magvát az
északi földről és mindama földekről,
a melyekre kiűztem vala őket, és lakoznak
az ő földjökön. * rész 16,14.15.

A próféták ellen.

9. A próféták miatt megkeseredett
az én szívem én bennem, minden
csontom reszket; olyan vagyok, mint
a részeg férfi és mint a bortól elázott
ember, az Úrért és az ő szent igéjéért.
10. Mert betelt * a föld paráznákkal,
mert a hamis esküvés miatt gyászol
a föld, a pusztának legelője kiszáradt,
és az ő futásuk gonosz, és az ő hatalmasságuk
hamis. * rész 5,8.
11. Mert mind a próféta, mind * a
pap istentelenek, még házamban is
megtaláltam az ő gonoszságukat, azt
mondja az Úr. * 2 Krón. 36,14.
12. Azért az ő útjok olyan lesz, mint
a sikamlós * útak a setétben, megbotlanak
és elesnek: mert veszedelmet
hozok reájok, az ő büntetésöknek
esztendejét, azt mondja az Úr.
* Zsolt. 35,6.
13. A Samariabeli prófétákban is bolondságot
láttam: a Baál nevében
prófétáltak, és elcsalták az én népemet,
az Izráelt.
14. De a jeruzsálemi prófétákban is
rútságot láttam: paráználkodnak és
hazugságban járnak; sőt pártját fogják
a gonoszoknak, annyira, hogy
senki sem tér meg az ő gonoszságából;
olyanok előttem mindnyájan,
mint * Sodoma, és a benne lakók, mint
Gomora. * Ésa. 1,10.
15. Azért ezt mondja a Seregek Ura
a próféták felől: Ímé, én ürmöt adok
enniök * és mérget adok inniok, mert
a jeruzsálemi prófétáktól ment ki az
istentelenség minden földre.
* rész 7,14. Sir. 3,15.
16. Ezt mondja a Seregek Ura: Ne
hallgassátok azoknak a prófétáknak
szavait, a kik néktek prófétálnak, elbolondítanak
titeket: az ő szívöknek
látását szólják, nem az Úr szájából
valót.
17. Szüntelen ezt mondják azoknak,
a kik megvetnek engem: Azt mondta
az Úr: Békességetek * lesz néktek
és mindenkinek, a ki az ő szívének
keménysége szerint jár; ezt mondák:
Nem jő ti reátok veszedelem!
* rész 6,14. Ezék. 13,10.
18. Mert ki állott az Úr tanácsában,
és ki látta és hallotta az ő igéjét? Ki
figyelmezett az ő igéjére és hallotta
azt?
19. Ímé, az Úrnak szélvésze * nagy
haraggal kitör, és a hitetlenek fejére
forgószél zúdul. * rész 30,21.23.
20. Nem szűnik meg az Úrnak haragja,
míg meg nem valósítja és míg
be nem teljesíti szívének gondolatait;
az utolsó napokban értitek meg e
dolog értelmét.
21. Nem küldöttem * e prófétákat,
de ők futottak, nem szólottam nékik,
mégis prófétáltak. * rész 14,14.
22. Ha tanácsomban állottak volna,
akkor az én igéimet hirdették volna
az én népemnek, és eltérítették volna
őket az ő gonosz útaikról és az ő cselekedetöknek
gonoszságától.
23. **Csak a közelben vagyok-é én Isten?
azt mondja az Úr, és nem vagyok-é Isten
a messzeségben is?**
24. **Vajjon elrejtőzhetik-é valaki * a
rejtekhelyeken, hogy én ne lássam őt?
azt mondja az Úr, vajjon nem töltöm-é
én be a mennyet és a földet? azt mondja
az Úr.** * Zsolt. 139,7—13.
25. Hallottam, a mit a próféták mondanak,
a kik hazugságot prófétálnak
az én nevemben, mondván: Álmot
láttam, álmot láttam.
26. Meddig lesz ez a hazugságot * prófétáló
próféták szívében, a kik az ő
szívök csalárdságát prófétálják?
* rész 5,31.
27. A kik el akarják az én népemmel
felejtetni az én * nevemet az ő álmaikkal,
a melyeket egymásnak beszélnek,
miképen az ő atyáik elfeledkeztek
az én nevemről a Baálért? * Bir. 8,33.34.
28. A próféta, a ki álomlátó, beszél-

jen álmot; a kinél pedig az én igém van, beszélje az én igémet igazán. Mi köze van a polyvának a búzával? azt mondja az Úr.
29. **Nem olyan-é az én igém, mint a tűz? azt mondja az Úr, mint a sziklazúzó pőröly!**
30. Azért ímé én a prófétákra *támadok*, azt mondja az Úr, a kik az én beszédeimet ellopják egyik a másikától.
31. Ímé, én a prófétákra *támadok*, azt mondja az Úr, a kik felemelik nyelvöket és azt mondják: *az Úr* mondja!
32. Ímé, én a *prófétákra* *támadok*, a kik hazug álmokat * prófétálnak, azt mondja az Úr, és beszélik azokat, és megcsalják az én népemet az ő hazugságaikkal és hízelkedéseikkel, holott én nem küldtem őket, sem nem parancsoltam nékik, és használni sem használtak e népnek, azt mondja az Úr. * 5 Móz. 18,20. Sof. 3,4.
33. Mikor pedig megkérdez téged e nép, vagy a próféta, vagy a pap, mondván: Micsoda az Úrnak terhe? akkor mondd meg nékik azt: mi a teher? Az, hogy elvetlek titeket, azt mondja az Úr.
34. A mely próféta vagy pap, vagy község azt mondja: Ez az Úrnak terhe, meglátogatom azt az embert és annak házát.
35. Kiki ezt mondja az ő barátjának és kiki az ő atyjafiának: Mit felelt az Úr? és mit szólt az Úr?
36. És az Úrnak terhét ne emlegessétek többé, mert mindenkinek terhes lesz az ő szava, ha elforgatjátok az élő Istennek, a Seregek Urának, a mi Istenünknek, beszédét.
37. Ezt mondjad a prófétának: Mit felelt néked az Úr és mit szólt az Úr?
38. Hogyha az Úrnak terhét említitek, tehát ezt mondja az Úr: Mivelhogy ti e szót mondottátok: ez az Úrnak terhe, jóllehet küldék ti hozzátok, a kik ezt mondják: Ne mondjátok: ez az Úrnak terhe;
39. Ezért ímé én elfeledlek titeket, és kigyomlállak titeket, és a várost, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, *elvetem* az én orczám elől.
40. És örökkévaló szégyent és örökkévaló * gyalázatot hozok ti reátok, a mely felejthetetlen. * rész 20,11.

Júda népének jobb és rosszabb része a jó és a rossz fügék jelképe alatt példáztatik.

24. Látomást mutata nékem az Úr, és ímé, két kosár füge volt letéve az Úr temploma előtt, miután Nabukodonozor babiloniai * király Jékóniást, Joákimnak, a Júda királyának fiát és Júdának fejedelmeit és az ácsokat és kovácsokat fogságra hurczolá Jeruzsálemből, és elvivé őket Babilonba. * 2 Kir. 24,15—17.
2. Az egyik kosárban igen jó fügék valának, a milyenek az először érőfügék; a másik kosárban pedig igen rossz fügék valának, sőt ehetetlenek a rosszaság miatt.
3. És monda az Úr nékem: Mit látsz te Jeremiás? És mondék: Fügéket. A jó fügék igen jók, de a rosszak igen rosszak, sőt rosszaságok miatt ehetetlenek.
4. És szóla az Úr nékem, mondván:
5. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Mint ezeket a jó fügéket, úgy megkülönböztetem a Júda foglyait, a kiket e helyről a Kaldeusok földjére vitettem, az ő * javokra. * 5 Móz. 8,16.
6. És őket szemmel tartom az ő javokra, és visszahozom e földre, és megépítem és el nem rontom, és beplántálom és ki nem szaggatom.
7. És szívet * adok nékik, hogy megismerjenek engemet, hogy én vagyok az Úr, és ők † én népemmé lesznek, én pedig Istenökké leszek, mert teljes szívökből megtérnek hozzám.
* 5 Móz. 30,6. † rész 30,22.
8. És a milyenek a rossz fügék, a melyek ehetetlenek a rosszaság miatt, azt mondja az Úr, olyanná * teszem Sedékiást, a Júda királyát, és az ő maradékát, és az ő fejedelmeit, és Jeruzsálem maradékát, a kik itt maradnak e földön, és azokat, a kik Égyiptom földén laknak.
* rész 29,17. 2 Kir. 25,1—11.
9. És kiteszem * őket rettegésnek, veszedelemnek a föld minden országában; gyalázatnak, példabeszédnek, gúnynak és szidalomnak minden helyen, a hová kiűzöm őket.
* 5 Móz. 28,36.37.
10. És fegyvert, éhséget és döghalált bocsátok reájok * mindaddig, a míg elfogynak a földről, a melyet nékik adtam és az ő atyáiknak. * rész 15,3.4.

A zsidók hetven évi fogsága.

25. Az a beszéd, a mely lőn Jeremiáshoz az egész Júda népe felől, Joákim negyedik * esztendejében; a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, az első esztendejében Nabukodonozornak a babiloni királynak; * 2 Kir. 23,34.
2. A melyet szóla Jeremiás próféta az egész Júda népéhez és Jeruzsálem minden lakosához, mondván:
3. Jósiásnak * tizenharmadik esztendejétől fogva, a ki fia vala Amonnak, a Júda királyának, e napig (vagyis

huszonhárom esztendő óta) szóla az
Úr nékem, és szólottam én néktek,
jó reggel szóltam, de nem hallgattá-
tok. * 2 Kir.22,1.23,29.
4. És elküldte az Úr ti hozzátok min-
den ő szolgáját, a prófétákat, jó reg-
gel elküldte, de nem hallgattátok,* és
fületeket sem hajtottátok a hallásra.
* rész 18,12.
5. Ezt mondták: * Térjetek meg már
mindnyájan a ti gonosz útaitokról
és a ti gonosz cselekedeteikből, hogy
lakhassatok a földön, a melyet az Úr
adott néktek és a ti atyáitoknak örök-
től fogva örökké. * 2 Kir.17,13.14,17.
6. És ne járjatok idegen istenek után,
hogy szolgáljatok nékik és imádjátok
őket, és ne ingereljetek fel engem a
ti kezeitek munkájával, hogy vesze-
delmet ne hozzak rátok.
7. De nem hallgattatok * reám, azt
mondja az Úr, hogy felingereljetek
engem a ti kezeitek munkájával a ti
veszedelmetekre. * rész 18,12.
8. Azért ezt mondja a Seregeknek
Ura: Mivelhogy nem hallgattatok az
én beszédemre:
9. Ímé, kiküldök én és felveszem
északnak minden nemzetségét, azt
mondja az Úr, és Nabukodonozort,
a * babiloni királyt, az én szolgámat,
és behozom őket e földre és ennek
lakóira és mind e körül való nem-
zetekre, és elveszem őket és csudává
és szörnyűséggé teszem őket és † örök-
kévaló pusztasággá.
* 2 Kir.25,1—11. Ésa.10,6. † Sir.2,15.
10. És elveszem tőlök az öröm * sza-
vát, a vígasság szavát, a vőlegény sza-
vát és a menyasszony szavát, a mal-
mok zörgését és a szövétnek világos-
ságát, * rész 16,9.
11. **És ez egész föld pusztasággá és
csudává lészen, és e nemzetek a babi-
loni királynak * szolgálnak hetven esz-
tendeig.** * 2 Krón.36,22.23.

Babilon pusztulása.

12. És mikor eltelik a hetven esz-
tendő, meglátogatom a babiloni * ki-
rályon és az ő népén az ő álnokságu-
kat, azt mondja az Úr, és a káldeai
földön, és örökkévaló pusztasággá
teszem azt.* Ésa.47,1—15. Dán.9,2.5,30.31.
13. És végbeviszem azon a földön
mindazokat, a miket szóltam * felőle,
mindazt, a mi megvan írva e könyv-
ben, a melyet prófétált Jeremiás az
összes nemzetek felől.
* rész 50,2.3. Ésa.21,2—9.
14. Mert ő rajtok is uralkodnak majd
sok nemzetek és nagy királyok, és
megfizetek nékik az ő cselekedeteik
szerint * és az ő kezeiknek munkája
szerint. * Róm.2,6—11.

A harag pohara minden nép számára.

15. Mert ezt mondotta az Úr, Izráel-
nek Istene nékem: Vedd el kezem-
ből e harag borának poharát, és itasd
meg vele mindama nemzeteket, a kik-
hez én küldelek téged.
16. Hogy igyanak, részegüljenek meg
és bolondoskodjanak * a fegyver mi-
att, a melyet én közéjök bocsátok.
* Náh.3,11.
17. És elvevém a poharat az Úr ke-
zéből, és megitatám mindama nem-
zeteket, a kikhez külde engem az Úr;
18. Jeruzsálemet és Júda városait,
az ő királyait és fejedelmeit, hogy
pusztasággá, csudává, szörnyűséggé
és átokká tegyem őket, a mint e mai
napon van:
19. Faraót, * Égyiptom királyát, az
ő szolgáit és fejedelmeit és minden
ő népét, * rész 46,2.
20. És minden egyveleg népet, és az
Úr földének minden királyát, és a Fi-
liszteusok * földének minden királyát,
és Askalont, Gázát, Akkaront és Azó-
tusnak maradékait, * rész 17,1.
21. Edomot, * Moábot és az Ammon
fiait, * rész 48,1.49,2.
22. És Tírusnak * minden királyát és
Szidonnak minden királyát és a szi-
geteknek minden királyát, a kik túl
vannak a tengeren, * rész 47,2.
23. Dedánt * és Témánt és Búzt és
mindazokat, a kik lenyírott üstökűek.
* 1 Móz.25,3.
24. És Arábiának minden királyát és
az egyveleg nép minden királyát, a
kik a pusztában laknak,
25. És Zimrinek minden királyát és
Elámnak minden királyát és a Médu-
sok minden királyát,
26. És északnak minden királyát,
mind a közelvalókat, mind a távol-
valókat, egyiket a másikra, és a föld-
nek minden országát, a melyek e föld
színén vannak; Sésák királya pedig
ezek után iszik.
27. Azért ezt mondd nékik: Ezt mond-
ja a Seregek Ura, Izráelnek Istene:
Igyatok és részegüljetek meg, * okád-
jatok és hulljatok el, és fel ne kel-
jetek a fegyver előtt, a melyet én kül-
dök közétek. * vers 16. Neh.3,11.
28. És ha majd a te kezedből nem akar-
ják elvenni a poharat, hogy igyanak be-
lőle: ezt mondd nékik: Így szól a Sere-
gek Ura: Meg kell * innotok. * Abd.v.16.17.
29. Mert ímé, a város ellen, a mely
az én nevemről neveztetik, az ellen
veszedelmet indítok, * ti pedig egé-
szen megmenekültök-é? Nem mene-
kesztek, mert én fegyvert hozok e
földnek minden lakosára, azt mond-
ja a Seregek Ura, * 1 Pét.4,17. Ésa.63,18.19.

30. Te pedig prófétáld meg nékik
mind e szókat, és ezt mondd nékik:
Az Úr a magasságból harsog, és az
ő szent lakhelyéből dörög, * harsan-
va harsog az ő házára, riogatva ki-
ált, mint a szőlőtaposók, e föld min-
den lakosa ellen. * Jóel 3,16. Ámós 1,2.
31. Elhat e harsogás a földnek végére,
mert pere van az Úrnak a pogányok-
kal, ő minden testnek * ítélő birája, a
hitetleneket fegyverre veti, azt mond-
ja † az Úr. * 1 Móz. 18,25. † rész 15,1.2.6.
32. Így szól a Seregek Ura: Ímé, ve-
szedelem indul egyik nemzettől má-
sik nemzetre, és nagy szélvész támad
a föld széleitől.
33. És azon a napon az Úrtól levá-
gatnak a föld egyik végétől fogva a
föld másik végéig; nem * sirattatnak
meg, és össze sem hordatnak, és el
sem temettetnek, olyanok lesznek a
földnek szinén, mint a ganéj. * rész 16,4.
34. Jajgassatok * pásztorok, és kiált-
satok, és heverjetek a porban, ti ve-
zérei a nyájnak, mert eljön a ti meg-
öletéseteknek és szétszóratástoknak
ideje, és elhullotok, noha drága edé-
nyek vagytok. * rész 22,28.23,1.2.24,8–10.
35. És nincs hová futniok a pászto-
roknak, és menekülniök a nyáj ve-
zéreinek.
36. *Hallatszik* a pásztorok kiáltozása
és a nyáj vezéreinek jajgatása, mert
elpusztította az Úr az ő legeltető he-
lyöket.
37. Elpusztultak a békességes legel-
tető helyek az Úr felgerjedt haragja
miatt.
38. Elhagyta *azokat*, mint az orosz-
lán az ő barlangját, mert pusztaság-
gá lett az ő földjök a zsarnoknak dü-
he miatt és az ő felgerjedt haragja
miatt.

*Jeremiás megtérést prédikál, a templom pusz-
tulásával fenyeget, a miért a papok halálra
vádolják, de a fejedelmek mentik és megvédik.*

26. A Jojákim * uralkodásának
kezdetén, a ki fia vala Jó-
siásnak, a Júda királyának, e szót
szólá az Úr, mondván: * 2 Kir. 23,34.
2. Ezt mondja az Úr: Állj az Úr há-
zának pitvarába, és mondd el Júdá-
nak minden városából azoknak, a
kik * imádkozni jőnek az Úr házába,
mindazokat az igéket, a melyeket pa-
rancsoltam néked, hogy mondd el
nékik. Egy szót se hagyj † el!
* 5 Móz. 16,16. † rész 20,9.
3. Hátha * szót fogadnak, és minden-
ki megtér az ő gonosz útjától, akkor
megbánom a veszedelmet, a melyet
nékik okozni gondoltam az ő cseleke-
deteik gonoszsága miatt. * rész 22,3.5.
4. És mondd meg nékik: Így szól az
Úr: Ha nem hallgattok reám, hogy
az én törvényeim szerint járjatok, a
melyet előtökbe adtam,
5. Hogy hallgassatok a prófétáknak,
az én szolgáimnak beszédére, a ki-
ket én küldék hozzátok, és pedig jó
reggel küldém, de nem hallgattatok
rájok:
6. Akkor e házat hasonlóvá * teszem
Silóhoz, e várost pedig a föld minden
nemzetének átkává. * rész 7,14.
7. Hallák pedig a papok és próféták
és az egész község Jeremiást, a mint
ez igéket szólá az Úr házában.
8. És lőn, mikor elvégezé Jeremiás
a beszédet, a melyet az Úr parancsolt
vala mind az egész néphez szólania,
megragadák őt a papok és a prófé-
ták és az egész nép, mondván: * Ha-
lállal kell lakolnod! * 2 Krón. 24,20.21.
9. Miért prófétáltál az Úr nevében,
mondván: Olyan lesz e * ház, mint
Siló, és e város elpusztul, lakatlan-
ná lesz? És összegyűle az egész nép
Jeremiás ellen az Úrnak házában.
* rész 52,7–11.13–15.
10. De meghallák ezeket a Júda fe-
jedelmei, és felmenének a király há-
zából az Úrnak házába, és leülének
az Úr új kapujának ajtajában.
11. És szólának a papok és a prófé-
ták a fejedelmeknek és az egész nép-
nek, mondván: Halálra * méltó ez
az ember, mert e város ellen prófé-
tált, a mint füleitekkel hallottátok.
* Ámós 7,10–13.
12. És szóla Jeremiás mindazoknak
a fejedelmeknek és az egész népnek,
mondván: Az Úr küldött engem, hogy
prófétáljak e ház ellen és e város el-
len mind e szókkal, a melyeket hal-
lottatok.
13. Most azért jobbítsátok meg a ti
útaitokat és cselekedeteiteket, és hall-
gassatok az Úrnak, a ti Isteneteknek
szavára, és az Úr megbánja a * vesze-
delmet, a melylyel fenyegetett titeket,
* rész 7,3.
14. Én magam pedig ímé kezetekben
vagyok, cselekedjetek velem, a mint
jónak és a mint helyesnek *tetszik* nék-
tek.
15. De jól tudjátok meg, hogy ha
megöltök engem, ártatlan vér száll
ti reátok és e városra és ennek la-
kosaira, mert bizony az Úr küldött
el engem hozzátok, hogy a ti fülei-
tekbe mondjam mind e szókat.
16. És mondák azok a fejedelmek és
az egész község a papoknak és pró-
fétáknak: Nem méltó ez az ember a
halálra: mert az Úrnak, a mi Iste-
nünknek nevében szólt nékünk!

17. Felkelének az ország vénei közül is némely férfiak, és szólának az egész összegyűlt népnek, mondván:
18. A móreseti * Mikeás prófétált Ezékiásnak, a Júda királyának idejében, és szóla az egész Júda népének, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: A Siont megszántják, *mint* szántóföldet, és Jeruzsálem elpusztul, és e háznak hegyét erdő növi be;
* Mik. 1, 1. 3, 12.
19. Megölte-é *azért* őt Ezékiás, * Júdának királya és az egész Júda? Nem félte-é az Urat? Nem könyörgött-é az Úrnak? És nem megbánta-é az Úr a veszedelmet, a melylyel fenyegette őket? És mi *olyan* nagy veszedelmet vonnánk a mi lelkünkre?
* 2 Krón. 32, 25. 26.
20. Volt egy *másik* ember is, a ki az Úr nevében prófétált, Uriás, Semájának fia, Kirját-Jeárimból, és prófétált e város ellen és a föld ellen, egészen a Jeremiás beszéde szerint.
21. És meghallá Jojákim király és minden vitéze és minden fejedelme az ő beszédeit, és halálra kerestette őt a király; de meghallá Uriás és megijedt, és elfutott és átment Égyiptomba.
22. És Jojákim király embereket küldött Égyiptomba, Elnátánt, az Akbor fiát, és *más* férfiakat vele együtt Égyiptomba.
23. És kihozák Uriást Égyiptomból és vivék Jojákim király elé, a ki megöleté őt fegyverrel, holttestét pedig a köznép temetőjébe vetteté.
24. De Áhikámnak, a Sáfán * fiának keze Jeremiással lőn, hogy ne adják őt a nép kezébe † halálra.
* 2 Kir. 22, 14. † rész 1, 19.

Jeremiás felszólítja Júda királyát és más királyokat, hogy hajoljanak Babilon jármába Isten akarata szerint.

27. A Jojákim * uralkodásának kezdetén, a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, ilyen szavakat szóla az Úr Jeremiáshoz, mondván:
* rész 26, 1.
2. Így szól az Úr nékem: Csinálj magadnak * köteleket, és jármot és vedd azokat a nyakadba. * Ezék. 7, 23.
3. És küldd azokat Edom királyához és Moáb királyához, az Ammon fiainak királyához, Tírus királyához és Sidon királyához a követek által, a kik eljőnek Jeruzsálembe Sedékiáshoz, Júdának királyához,
4. És parancsold meg nékik, hogy mondják meg az ő uraiknak: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene, ezt mondjátok a ti uraitoknak:
5. Én teremtettem a földet, az embert és a barmot, a melyek e föld színén vannak, az én nagy erőmmel és az én kinyujtott karommal, és annak adom azt, a * ki kedves az én szemeim előtt: * Dán. 4, 14. 22.
6. És most én odaadom mind e földeket * Nabukodonozornak, a babiloni királynak, az én szolgámnak kezébe; sőt a mezei állatokat is néki adom, hogy néki szolgáljanak.
* Dán. 2, 37. 38. 4, 19.
7. És néki és az ő fiának és unokájának szolgál minden nemzet mindaddig, míg el nem jő * az ő földének is ideje, és szolgálnak néki sok nemzetek és nagy királyok. * Dán. 5, 30. 31.
8. Azt a nemzetet és azt az országot pedig, a mely nem szolgál néki, Nabukodonozornak, a babiloni királynak, és a ki nem teszi nyakát a babiloni király jármába: fegyverrel és éhséggel és döghalállal verem meg azt a nemzetet, azt mondja az Úr, míglen kiirtom őket az ő kezével.
9. Ti azért ne hallgassatok a ti prófétáitokra, se jövendőmondóitokra, se álommagyarázóitokra, se varázslóitokra, se szemfényvesztőitekre, a kik ezt mondják néktek: Ne * szolgáljatok a babiloni királynak.
* vers 14. 16.
10. Mert ők hazugságot prófétálnak néktek, hogy messze vigyelek titeket a ti földetekből és kiűzzelek titeket, és elveszszetek!
11. Azt a nemzetet pedig, a mely nyakára veszi a babiloni király jármát és szolgál néki, az ő földében hagyom, azt mondja az Úr, és míveli azt és lakozik benne.
12. Sőt Sedékiásnak, a Júda királyának is mind e beszédek szerint szólottam, mondván: Vegyétek nyakatokra a babiloni királynak jármát és szolgáljatok néki és az ő népének, és éltek!
13. Miért halsz meg te és a te néped fegyver miatt, éhség és döghalál miatt, a mint szólott az Úr az * olyan népről, a mely nem szolgál a babiloni királynak? * vers 8.
14. Ne hallgassatok hát a próféták szavaira, a kik így szólnak néktek: Ne szolgáljatok a babiloni királynak; mert ők hazugságot * prófétálnak néktek. * vers 9. 10.
15. Mert nem küldöttem őket, azt mondja az Úr, hanem ők az én nevemben hazugságot prófétálnak, hogy kiűzzelek titeket, és elveszszetek ti és a próféták, a kik prófétálnak néktek.
16. A papoknak és ez egész népnek is így szóltam: Ezt mondja az Úr:

Ne hallgassatok a ti prófétáitok sza-
vaira, a kik prófétálnak néktek,
mondván: Ímé, az Úr házának edé-
nyei * visszahozatnak Babilonból
most mindjárt, mert hazugságot pró-
fétálnak ők néktek: * rész 28,3.4.
17. Ne hallgassatok rájok; szolgál-
jatok a babiloni királynak, és éltek;
miért legyen e város pusztasággá?
18. Ha ők próféták és ha nálok van
az Úrnak igéje: imádkozzanak most
a Seregek Urának, hogy az edények,
a melyek *még* az Úr házában és a Júda
királyának házában és Jeruzsálem-
ben maradtak, ne jussanak Babilon-
ba;
19. Mert ezt mondja a Seregek Ura
az oszlopok * felől, a tenger felől, az
állványok felől és az edények mara-
déka felől, a melyek *még* e városban
maradtak. * 2 Kir. 11,14.
20. A melyeket el nem vitt Nabuko-
donozor, a babiloni király, mikor
fogságba vivé * Jékóniást, Jojákim-
nak, a Júda királyának fiát Jeruzsá-
lemből Babilonba, és Júdának és
Jeruzsálemnek minden fő népét;
* 2 Kir. 24,14.15.
21. Bizony ezt mondja a Seregek Ura,
Izráelnek Istene az edények felől, a
melyek megmaradtak az Úrnak há-
zában és a Júda királyának házában
és Jeruzsálemben:
22. Babilonba * vitetnek, és ott lesz-
nek mindama napig, a melyen † meg-
látogatom őket, azt mondja az Úr;
és felhozom azokat, és visszahozom
azokat e helyre.
* 2 Kir. 25,13.20. † 2 Krón. 36,22. Esd. 1,1—11.

*Hanániás hamis próféta ellene mond Jere-
miásnak. Ez annak halálát jövendöli, a mi
azon évben be is következik.*

28. És abban az esztendőben, Se-
dékiás, Júda királya ural-
kodásának kezdetén, a negyedik esz-
tendőben, az ötödik hónapban mon-
da nékem Hanániás (Azúrnak fia, a
próféta, a ki Gibeonból való vala) az
Úrnak házában, a papok és az egész
nép szemei előtt, mondván:
2. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel
Istene, mondván: Eltöröm a babiloni
királynak jármát.
3. Teljes két esztendő mulva visz-
szahozom e helyre az Úr házának
mindamaz edényeit, a melyeket el-
vitt innen Nabukodonozor, a babilo-
ni * király, és bevitt Babilonba.
* 2 Kir. 24,1.11—16.
4. És Jékóniást, Jojákimnak, a Júda
királyának fiát és mindama júdabeli
foglyokat, a kik elvitettek Babilonba,
visszahozom én e helyre, azt mondja
az Úr; mert eltöröm a babiloni ki-
rály jármát.
5. Akkor monda Jeremiás próféta
Hanániás prófétának a papok és az
egész nép szemei előtt, a mely ott áll
vala az Úrnak házában;
6. Mondá pedig Jeremiás próféta:
Úgy legyen, úgy cselekedjék az Úr:
teljesítse az Úr a te beszédeidet, a
melyekkel prófétáládá, hogy az Úr há-
zának edényei és a foglyok is mind
visszahozatnak Babilonból e helyre,
7. Mindazáltal halld csak e beszédet,
a melyet én szólok néked és az egész
népnek:
8. A próféták, a kik előttem és előt-
ted eleitől fogva voltak, sok ország
ellen és nagy királyságok ellen, had-
ról, veszedelemről és döghalálról pró-
fétáltak.
9. A mely próféta a békességről pró-
fétál, mikor beteljesedik * a próféta
beszéde, *akkor* ismertetik meg a pró-
féta, ha az Úr küldötte-é azt valóban?
* 5 Móz. 18,22.
10. És vevé Hanániás próféta a jár-
mot a * Jeremiás próféta nyakáról,
és széttöré azt. * rész 27,2.
11. És szóla Hanániás az egész nép
előtt, mondván: Ezt mondja az Úr:
Így töröm le Nabukodonozornak, a
babiloni királynak jármát két eszten-
dei idő mulva minden nemzet nya-
káról: és elméne Jeremiás próféta a
maga útjára.
12. És szóla az Úr Jeremiásnak, mi-
után letöré Hanániás próféta a Je-
remiás próféta nyakáról a jármot,
mondván:
13. Menj el, és beszélj Hanániással,
mondván: Ezeket mondja az Úr: A
fajármot eltörted, de csináltál helyé-
be vasjármokat.
14. Mert ezt mondja a Seregek Ura,
Izráel Istene: Vasjármot vetettem
mind e nemzetek nyakára, hogy szol-
gáljanak Nabukodonozornak, a ba-
biloni királynak, és szolgálnak néki,
sőt a mezei állatokat * is néki adom.
* rész 27,6.
15. És monda Jeremiás próféta Ha-
nániás prófétának: Halld csak, Ha-
nániás! nem az Úr küldött téged, és
te * hazugsággal biztatod e népet.
* vers 2.4.
16. Azért így szól az Úr: Ímé, én el-
küldelek téged a föld színéről, meg-
halsz ez esztendőben: * mert párt-
ütőleg szóltál az Úr ellen.
* 5 Móz. 13,5. Ezék. 13,3—9.
17. És meghala Hanániás próféta
abban az esztendőben, a hetedik hó-
napban.

Jeremiás levele a fogoly zsidókhoz Babilonba.

29. Ezek ama levél szavai, a melyet Jeremiás próféta külde Jeruzsálemből a fogságban * való véneknek maradékainak, és a papoknak és a prófétáknak, és az egész népnek, a melyet fogva vitt vala el Nabukodonozor Jeruzsálemből Babilonba. * 2 Kir. 24, 10–16.
2. (Miután Jékóniás király és a királyné és az udvari szolgák, Júda és Jeruzsálem fejedelmei és az ács és a kovácsmester kijövének Jeruzsálemből.)
3. Elasának a Sáfán fiának, és Gamariának a Hilkiás fiának keze által, a kiket Sedékiás, * Júda királya küldött Nabukodonozorhoz, a babiloni királyhoz Babilonba, mondván: * 2 Kir. 24, 17.
4. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene mindama foglyoknak, a kiket Jeruzsálemből Babilonba vitettem:
5. Építsetek házakat és lakjatok azokban, plántáljatok kerteket és egyétek azoknak gyümölcseit.
6. Vegyetek magatoknak feleségeket és szűljetek fiakat és leányokat, és a fiaitokat is házasítsátok meg, a leányaitokat pedig adjátok férjhez, és szűljenek fiakat és leányokat, és szaporodjatok meg ott, és meg ne kevesedjetek.
7. És igyekezzetek a városnak jólétén, a melybe fogságra küldöttelek titeket, és könyörögjetek érette az Úrnak; mert annak jóléte lesz a ti jólétetek.
8. Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ne * hitessenek el titeket a ti prófétáitok, a kik közöttetek vannak, se a ti jövendőmondóitok, és ne figyelmezzetek a ti álmaitokra, a melyeket álmodoztok. * rész 14, 14. 28, 2–4.
9. Mert ők hamisan prófétálnak néktek az én nevemben: Nem küldöttem őket, azt mondja az Úr.
10. Mert ezt mondja az Úr: Mihelyt eltelik Babilonban a * hetven esztendő, meglátogatlak titeket és betöltöm rajtatok az én jó szómat, hogy visszahozzalak titeket e helyre. * rész 25, 12.
11. Mert én tudom az én gondolatimat, a melyeket én felőletek gondolok, azt mondja az Úr; békességnek és nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak * néktek. * rész 24, 5. 7.
12. Akkor segítségre * hívtok engem, és elmentek és imádtok engem, és meghallgatlak titeket. * Ezék. 6, 9. 10. Dán. 9, 3–23.
13. És kerestek engem és megtaláltok, **mert teljes szívetekből kerestek engem.**
14. És megtaláltok engem, azt mondja az Úr, és visszahozlak * a fogságból, és összegyűjtlek titeket minden nemzet közül és mindama helyekről, a hová kiűztelek titeket, azt mondja az Úr, és visszahozlak e helyre, a honnan számkivetettelek titeket. * Zsolt. 126, 1. 2.
15. Mert ezt mondjátok: Támasztott nékünk az Úr prófétákat Babilonban *is.*
16. Mert ezt mondja az Úr a királynak, a ki Dávid székében ül, és az egész népnek, a mely e városban lakik, *tudniillik* a ti atyátok fiainak, a kik nem mentek el veletek a fogságra:
17. Ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én reájok küldöm a fegyvert, az éhséget és a döghalált, és olyanokká teszem őket, a milyenek a keserű * fügék, a melyek a rosszaság miatt ehetetlenek. * rész 24, 8–10.
18. És üldözöm őket * fegyverrel, éhséggel és döghalállal, és rettenetessé teszem őket a föld minden országára, átokká és csudává és szörnyűséggé és mindama nemzetnek gúnyjává, a melyek közé kivetettem őket. * 5 Móz. 28, 25. 37.
19. Azért mert * nem hallgattak az én beszédeimre, azt mondja az Úr, a melyeket én üzentem nékik az én szolgáim, a próféták által, jó reggel elküldvén, de nem hallgattátok, azt mondja az Úr. * 2 Kir. 17, 6–14.
20. Ti azért, ti foglyok, halljátok meg az Úrnak szavát mindnyájan, a kiket Jeruzsálemből Babilonba küldtem.
21. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene Akhábra a Kolája fiára, és Sedékiásra a Mahásiás fiára, a kik hamisan prófétálnak néktek az én nevemben: Ímé, én odaadom őket Nabukodonozornak, Babilon királyának kezébe, és szemeitek láttára megöli őket.
22. És mind azokról vesznek átokformát a Júdából való foglyok, a kik Babilonban vannak, mondván: Tegyen téged az Úr olyanná, mint Sedékiást és mint Akhábot, a kiket tűzzel égetett meg a babiloni király.
23. Mert istentelenséget cselekedtek Izráelben, és paráználkodtak az ő felebarátjaik feleségével, és az én nevemben hazugságot szóltak, a mit nem parancsoltam nékik. Én pedig tudom azt, és bizonyság vagyok, azt mondja az Úr!

Semája büntetése.

24. A nehelámiti Semájának is szólj, ezt mondván:
25. Így szól a Seregek Ura, az Izráel Istene, mondván: Mivelhogy te levelet küldöttél a magad nevével az egész néphez, a mely Jeruzsálemben van, és

Sofóniás paphoz, a Mahásiás fiához,
és az összes papokhoz, mondván:
26. Az Úr tett téged pappá Jojáda
pap helyébe, hogy felügyelők legyenek
az Úr házában minden bolond
férfiún, és prófétálni akarón, hogy
vessed ezt a tömlöczbe és a kalodába.
27. Most azért, miért nem dorgáltad
meg az Anatóthbeli *Jeremiást,
a ki néktek prófétál? * rész 1,1.
28. Sőt még hozzánk küldött Babilonba,
ezt mondván: Hosszú lesz az!
Építsetek házakat és lakjatok bennök,
plántáljatok kerteket és éljetek
azoknak gyümölcseivel.
29. És elolvasá Sofóniás pap e levelet
a Jeremiás próféta hallására.
30. És szóla az Úr Jeremiásnak,
mondván:
31. Küldj el mind a foglyokhoz, mondván:
Ezt mondja az Úr a nehelámiti
Semája felől: Mivelhogy prófétált
néktek Semája, holott én nem küldtem
őt, és hazugsággal biztatott titeket;
32. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én
megfenyítem a nehelámiti Semáját és
az ő magvát; nem lesz néki embere,
a ki lakjék e nép között, és nem látja a
jót, melyet én az én népemmel cselekszem,
azt mondja az Úr; mert az Úr
ellen * való szót szólott. * rész 27,16.

Jövendölés Izráel és Júda megváltásáról és a Messiás eljöveteléről.

30. Az a szó, a melyet szólott az
Úr Jeremiásnak, mondván:
2. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene,
mondván: Mindama szókat, a melyeket
mondottam néked, írd meg magadnak
könyvben;
3. Mert ímé, eljőnek a napok, azt
mondja az Úr, és visszahozom * az én
népemet, az Izráelt és Júdát, azt
mondja az Úr, és visszahozom őket
arra a földre, a melyet az ő atyáiknak
adtam, és bírni fogják azt.
* rész 25,12.
4. Ezek pedig azok a szók, a melyeket
az Úr Izráel és Júda felől szólott.
5. Ezt mondta ugyanis az Úr: A félelemnek,
rettentésnek szavát hallottuk,
és nincs békesség.
6. Kérdjétek meg csak és lássátok,
ha szül-é a férfi? Miért látom minden
férfi kezét az ágyékán, mintegy
gyermekszülőét, és miért változtak
orczáik fakósárgává?
7. Jaj! mert nagy * az a nap annyira,
hogy nincs hozzá hasonló; és háborúság
ideje az Jákóbon; de megszabadul
abból! * Sof.1,15.18.
8. És azon a napon, azt mondja a
Seregek Ura, letöröm majd az ő * igáját
a te nyakadról, köteleidet leszakgatom,
és nem szolgálnak többé idegeneknek.
* Dán.5,30.31.
9. Hanem szolgálnak az Úrnak az ő
Istenöknek, és Dávidnak * az ő királyoknak,
a kit feltámasztok nékik.
* Ezék.34,23. Hós.3,5.
10. Te azért ne félj, oh én szolgám
Jákób, azt * mondja az Úr, se ne rettegj
Izráel; mert ímhol vagyok én,
a ki megszabadítlak téged a messze
földről, és a te magodat az ő fogságának
földéből; és visszatér Jákób
és megnyugoszik, és bátorságban
lesz, és nem lesz, a ki megháborítsa.
* Ésa.41,13.14.
11. Mert veled vagyok én, azt mondja
az Úr, hogy megtartsalak téged: mert
véget vetek minden nemzetnek, a kik
közé kiűztelek téged, csak * néked
nem vetek véget, hanem megfenyítelek
téged ítélettel, mert nem hagylak
egészen büntetés nélkül.
* Ésa. 27,8.9.
12. Mert ezt mondja az Úr: Veszedelmes
a te * sebed, gyógyíthatatlan
a te sérülésed. * Mik.1,9.
13. Senki sincsen, a ki megítélje a te
ügyedet, hogy bekösse *sebedet*, orvosságok
és balzsam nincsenek számodra.
14. Elfeledkezett rólad minden szeretőd,
és nem keres téged: mert megvertelek
ellenséges * veréssel, kegyetlen
ostorozással, a te bűnödnek sokaságáért,
és hogy eláradtak a te vétkeid.
* Sir.1,1.2,19.2,18.
15. Miért kiáltozol a te sebed miatt?
veszedelmes a te sérülésed? a te bűnöd
sokaságáért és vétkeidnek eláradásáért
cselekedtem ezeket veled.
16. Azért mindazok, a kik benyelnek
téged, elnyeletnek, * és valamennyi ellenséged
mind fogságra jut: és a te
fosztogatóidat kifosztottakká, és minden
te zsákmánylóidat zsákmánynyá
teszem. * Ésa.41,11.47,1—6.
17. Mert orvosságot adok néked, és
kigyógyítlak a te sérülésedből, azt
mondja az Úr. Mert számkivetettnek
hívtak téged, Sion; nincs, a ki tudakozódjék
felőle.
18. Ezt mondja az Úr: Ímé visszahozom
Jákób sátorának foglyait, és
könyörülök az ő hajlékain, és a város
felépíttetik az ő magas helyén,
és a palota a maga helyén marad.
19. És hálaadás és öröm szava jő ki
belőlök, és megsokasítom őket és meg
nem kevesednek, megöregbítem őket
és meg nem kisebbednek.
20. És az ő fiai olyanok lesznek, mint
eleintén, * és az ő gyülekezete erősen
megáll az én orczám előtt, de meg-

büntetem mindazokat, a kik nyomorgatták őt. * Ésa. 1,26.
21. És az ő fejedelme ő belőle támad, és az ő uralkodója belőle jő ki, és magamhoz bocsátom őt, hogy közeledjék hozzám: mert kicsoda az, a ki szívét arra hajtaná, hogy hozzám jőjjön, azt mondja az Úr.
22. És népemmé lesztek, * én pedig a ti Istenetek leszek. * rész 24,7.
23. Ímé, az Úrnak szélvésze, haragja tör elő, *és a* rohanó szélvész a hitetlenek fejére * zúdul. * rész 23,19. Ésa. 1,27.28.
24. Nem szűnik meg az Úr felgerjedt haragja, míg végbe nem viszi, és míg meg nem valósítja az ő szívének gondolatait. Az utolsó napokban értitek meg e dolgot.

További jövendölés Izráel és Júda jövendő boldogságáról.

31. Az időben, monda az Úr, Izráel minden nemzetségének Istene leszek, és ők az én népemmé lesznek.
2. Ezt mondja az Úr: Kegyelmet talált a pusztában a fegyvertől megmenekedett nép, *az Isten ő előtte* menvén, hogy megnyugtassa őt, az Izráelt.
3. Messzünnen *is* megjelent nékem az Úr, mert örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat.
4. Újra felépítlek téged, és felépülsz, oh Izráel leánya. Újra felékesíted magadat, dobokkal és vígadók seregében jösz ki.
5. Még szőlőket * plántálsz Samariának hegyein; a kik plántálják a plántákat, élnek is azok gyümölcsével. * Ésa. 65,21.
6. Mert lészen egy nap, mikor a pásztorok kiáltnak az Efraim hegyén: Keljetek fel, és menjünk fel Sionba az Úrhoz, a mi Istenünkhöz.
7. Mert ezt mondja az Úr: Énekeljetek Jákóbnak vígassággal, és ujjongjatok a nemzetek fejének. Hirdessétek dicséretét, és mondjátok: Tartsd meg Uram a te népedet, az Izráel maradékát.
8. Ímé, én elhozom * őket észak földéből, és összegyűjtöm őket a földnek széleiről, közöttök lesz vak, sánta, viselős, és gyermek-szűlő is lesz velök, mint nagy sereg jőnek ide vissza. * 2 Kir. 36,22.23.
9. Siralommal * jőnek és imádkozva hozom őket, vezetem őket a vizek folyásai mellett egyenes úton, hol el nem esnek, mert atyja leszek az Izráelnek, és az Efraim † nékem elsőszülöttem.
* Zsolt. 126,1.2. † vers 18. 2 Móz. 4,22.
10. Halljátok meg az Úrnak szavát, ti pogányok, és hirdessétek a messzevaló szigeteknek, és ezt mondjátok: A ki elszórta az Izráelt, az gyűjti őt össze, és megőrzi, mint a pásztor a maga nyáját.
11. Mert megváltotta az Úr Jákóbot, és kimentette a nálánál erősebbnek kezéből.
12. És eljőnek és énekelnek a Sion ormán, és futnak az Úrnak javaihoz, búza, bor, olaj, juhok és barmok nyája felé, és az ő lelkök olyan lesz, mint a * megöntözött kert, és nem bánkódnak többé. * Ésa. 61,11.
13. Akkor vígadoz a szűz a seregben, és az ifjak és a vének együttesen, és az ő siralmokat örömre fordítom, és megvígasztalom és felvidámítom őket az ő bánatukból.
14. És a papok lelkét megelégítem kövérséggel, és az én népem eltelik javaimmal, azt mondja az Úr.
15. Ezt mondja az Úr: Szó hallatszott Rámában, sírás és keserves jajgatás; Rákhel * siratta az ő fiait, nem akart megvígasztaltatni az ő fiai felől, mert nincsenek. * Máté 2,18.
16. Ezt mondja az Úr: Tartsd vissza szódat a sírástól és szemeidet a könyhullatástól, mert meglesz a te cselekedetednek jutalma, azt mondja az Úr, hiszen az ellenség földéből * térnek vissza. * rész 29,10.
17. Jövendődnek is jó reménysége lészen, azt mondja az Úr, mert fiaid visszajőnek az ő határaikra.
18. Jól hallottam, hogy panaszolkodott Efraim: Megvertél engem és megverettetém, mint a tanulatlan tulok; téríts * meg engem és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem.
* Sir. 5,21. Hós. 6,1.2.
19. Mert azután, * hogy megtérítettél engem, megbántam *bűnömet*, és miután megismertem magamat, czombomat vertem; szégyenkezem és pirulok, mert viselem az én ifjúságomnak gyalázatát. * 5 Móz. 30,2.3.
20. Avagy nem kedves fiam-é nékem Efraim? * Avagy nem kényeztetett gyermek-é? Hiszen valahányszor ellene szóltam, újra megemlékeztem ő róla, azért az én belső részeim megindultak ő rajta, bizony könyörülök rajta, azt mondja az Úr!
* vers 9. Hós. 11,3.4.
21. Rendelj magadnak útjelzőket, rakj útmutató oszlopokat, vigyázz az ösvényre, az útra, a melyen mentél, jőjj vissza Izráelnek leánya, jőjj vissza ide a te városodba!
22. Meddig bújdosol, oh szófogadatlan leány? Mert az Úr új *rendet* * te-

remt e földön. Asszony † környékezi
a férfit. * Ésa.7,14. † Luk.1,31.
23. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel
Istene: Újra e szókat mondják majd
a Júda földén és az ő városaiban, mi-
kor visszahozom az ő foglyaikat: Áld-
jon meg téged az Úr, oh igazságnak
háza, oh szent hegy!
24. És ott lakoznak majd Júda és
minden ő városa, a szántóvetők és
baromtartók együttesen.
25. Mert megitatom a szomjú lelket,
és minden éhező lelket megelégítek.
26. Ezért vagyok ébren és vigyázok,
és az én álmom édes nékem.
27. Ímé, eljőnek a napok, azt mond-
ja az Úr, és bevetem az Izráel házát
és a Júda házát embernek magvá-
val és baromnak magvával.
28. És a miképen gondom volt arra,
hogy kigyomláljam és elrontsam, le-
törjem és pusztítsam és veszedelem-
be sodorjam őket, azonképen vigyá-
zok arra, hogy megépítsem és beplán-
táljam őket, azt mondja az Úr!
29. Ama napokban * nem mondják
többé: Az atyák ették meg az egrest,
és a fiak foga vásott el bele.
* Ezék.18,2.4.
30. Sőt inkább kiki a maga gonosz-
ságáért hal meg; minden embernek,
ki megeszi az egrest, tulajdon foga
vásik el bele.

Új szövetségről való jövendölés.

31. Ímé, eljőnek a napok, azt mondja
az Úr; és új szövetséget * kötök az Iz-
ráel házával és a Júda házával.
* Zsid.8,8—11.
32. Nem ama szövetség szerint, a me-
lyet az ő atyáikkal kötöttem az na-
pon, a melyen kézen fogtam őket,
hogy kihozzam őket Égyiptom * föl-
déből, de a kik megrontották † az én
szövetségemet, noha én férjök ma-
radtam, azt mondja az Úr.
* 2 Móz.19,1—8. † 2 Móz.32,7.8.
33. Hanem ez lesz a szövetség, a me-
lyet e napok után az Izráel házával kö-
tök. azt mondja az Úr: Törvényemet
az ő belsejökbe helyezem, és az ő szí-
vökbe írom be, és * Istenökké leszek, ők
pedig népemmé lesznek. * rész 30,22.
34. És nem tanítja többé senki az ő
felebarátját, és senki az ő atyjafiát,
mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert
ők mindnyájan * megismernek engem,
kicsinytől fogva nagyig, azt mondja
az Úr, mert megbocsátom † az ő bűnei-
ket, és vétkeikről többé meg nem em-
lékezem. * Ésa.54,13. Ján.6,45.
† rész 33,8. Mik.7,18. Csel.10,43.
35. Ezt mondja az Úr, a ki adta a
napot, hogy világítson nappal, a ki
törvényt *szabott* a holdnak és a csil-
lagoknak, hogy világítsanak éjjel, a
ki felháborítja a * tengert és annak
habjai zúgnak, Seregek Ura az ő ne-
ve: * Ésa.51,15.
36. Ha eltűnnek e * törvények elő-
lem, azt mondja az Úr, az Izráelnek
magva is megszakad, hogy soha én
előttem nép ne legyen. * Ésa.54,9.10.
37. Ezt mondja az Úr: Ha megmér-
hetik az egeket ott fenn, és itt alant
kifürkészhetik a föld fundamento-
mait:én is megútálom Izráelnek min-
den magvát, mindazokért, a miket
cselekedtek, azt mondja az Úr!
38. Ímé eljőnek a napok, azt mond-
ja az Úr, és felépíttetik a város az Úr-
nak a Hanániel tornyától fogva a szeg-
let kapujáig.
39. És kijjebb megy még a mérőkö-
tél azzal átellenben a Garéb hegyé-
ig, és lefordul Góhat felé.
40. És a holttesteknek * és a hamu-
nak egész völgye, és az egész mező
a Kedron patakáig, a lovak kapujá-
nak szegletéig kelet felé az Úr szent
helye lesz, nem rontatik el, sem el
nem pusztíttatik soha örökké.
* rész 7,32.

Jeremiás mezőt vesz a Babilonból való visz-szajövetel jeléül.

32. Az a szó, a melyet szóla az Úr
Jeremiásnak, Sedékiásnak,
a Júda királyának tizedik esztende-
jében: Ez az esztendő a Nabukodo-
nozor tizennyolczadik esztendeje.
2. És akkor megszállotta vala a ba-
biloni király serege Jeruzsálemet, és
Jeremiás próféta elzárva vala a töm-
löczнek pitvarában, a mely a Júda
királyának házában vala.
3. Mert Sedékiás, a Júda királya zá-
ratta be őt, mondván: Miért prófé-
tálsz te, ezt mondván: Ezt mondta
az Úr: Ímé, én e várost a babiloni
király kezébe adom és beveszi azt?
4. És Sedékiás, a Júda királya, meg
nem menekszik a Káldeusok kezé-
ből, hanem a babiloni király * kezé-
be adatik, és ennek szája szól aman-
nak szájával, és ennek szemei látják
amannak szemeit. * rész 34,3. 2Kir.25,6.7.
5. És Babilonba viszi Sedékiást és ott
lesz mindaddig, míg meg nem láto-
gatom őt, azt mondja az Úr, hogyha
hadakoztok a Káldeusok ellen, nem
lesz jó dolgotok.
6. És monda Jeremiás: Szólott az Úr
nékem, ezt mondván:
7. Ímé, Hanameél, Sallumnak, a
te nagybátyádnak fia hozzád megy,
mondván: Vedd meg az én mező-
met, a mely Anatótban van, mert té-
ged illet vér szerint, hogy megvegyed.

8. Eljöve azért hozzám Hanameél,
az én nagybátyámnak fia, az Úr be-
széde szerint a tömlöcz pitvarához,
és monda nékem: Kérlek, vedd meg
az én mezőmet, a mely * Anatótban,
a Benjámin földén van, mert téged
illet, mint örököst, és te reád néz vér
szerint is, vedd meg hát magadnak.
Akkor észrevevém, hogy az Úr sza-
va ez. * rész 1,1.
9. Azért megvevém Hanameéltől, az
én nagybátyámnak fiától a mezőt, a
mely Anatótban van, és kifizettem
néki a pénzt, tizenhét ezüst siklust.
10. És beírám levélbe és megpecsét-
lém, és tanúkat is állíték, és meg-
mérém a pénzt mérlegen.
11. Ezután kezembe vevém a vétel
felől való levelet, a mely meg vala
pecsételve a parancsolat és törvények
szerint, és a közönséges *levelet* is.
12. És a vétel felől való levelet oda-
adám Báruknak a Néria fiának, a ki
Mahásiás fia vala, Hanameélnek, az
én nagybátyám *fiá*nak szemei előtt,
és a tanúk szemei előtt, a kik be va-
lának írva a vétel felől való levélbe,
mindama júdaiak szemei előtt, a kik
ülnek vala a tömlöcz pitvarában.
13. És parancsolék Báruknak azok
szemei előtt, mondván:
14. Ezt mondja a Seregek Ura, az Iz-
ráel Istene: Vedd fel e leveleket, ezt
a vételi levelet, mind a bepecsétel-
tetett, mind a közönséges levelet, és
tedd azokat cserépedénybe, hogy sok
ideig elálljanak.
15. Mert ezt mondja a Seregek Ura,
Izráel Istene: Még házakat, mezőket
és szőlőket fognak venni e földön.

Jeremiás imádkozik és újból veszi Izráel megváltásáról az isteni ígéretet.

16. És könyörgék az Úrnak, miután
odaadám a vétel felől való levelet Bá-
ruknak, a Néria fiának, mondván:
17. Ah, ah, Uram Isten! Ímé te te-
remtetted a mennyet és földet a te
nagy hatalmaddal és a te kiterjesz-
tett karoddal, és semmi sincs lehe-
tetlen előtted!
18. A ki irgalmasságot * cselekszel
ezeríziglen, és a ki az atyák bűnéért
az ő fiaik keblében fizetsz meg ő utá-
nok, te nagy Isten, te hatalmas, a
kinek neve Seregek Ura! * 2 Móz. 34,7.
19. Nagy * tanácsú és hatalmas csele-
kedetű, a kinek szemei jól látják az
ember*ek* fiainak minden † útait, hogy
kinek-kinek megfizess az ő útai sze-
rint, és az ő cselekedeteinek gyü-
mölcse szerint; * Ésa. 28,29. † Jób 34,21.
20. A ki jeleket és csudákat tettél
Égyiptom földén *és* mind e napiglan
mind Izráel *föld*én, mind az embere-
ken, és nevet szerzettél magadnak,
a mint *ez* mai nap *is megvan.*
21. És kihoztad a te népedet, az Iz-
ráelt Égyiptom * földéből jelekkel és
csudákkal, és hatalmas kézzel, és ki-
nyújtott karral, és nagy rettegtetés-
sel. * 2 Sám. 7,23.
22. És nékik adtad e földet, a mely
felől megesküdtél az ő atyáiknak,
hogy adsz nékik tejjel és mézzel fo-
lyó földet.
23. És bementek és birtokolták azt,
mindazáltal nem hallgattak a te szód-
ra, és nem jártak a te törvényeidben,
a miket parancsoltál nékik, hogy
megcselekedjék, azokból semmit sem
cselekedtek, azért mind e gonoszt
rájok borítottad.
24. Ímé, a sánczok a városhoz érnek,
hogy bevegyék azt, és e város odaada-
tik a Káldeusok kezébe, a kik meg-
ostromolják ezt fegyverrel, éhséggel
és döghalállal. És a mit szólottál,
meglett, ímé * látod is.
* 5 Móz. 28,25—29. 49—53.
25. És mégis azt mondottad, Uram
Isten, nékem: Végy magadnak * me-
zőt pénzen, és legyenek tanúid fe-
lőle, holott a város a Káldeusok ke-
zébe adatik. * vers 7.
26. És szóla az Úr Jeremiásnak,
mondván:
27. Ímé, én az Úr, Istene * vagyok
minden testnek, vajjon van-é vala-
mi lehetetlen nékem? * 4 Móz. 26,22.
28. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én
odaadom e várost a Káldeusok kezé-
be, és Nabukodonozornak, a babiloni
királynak kezébe, hogy bevegye azt.
29. És bemennek a Káldeusok, a kik
ostromolják e várost, és e várost fel-
gyújtják tűzzel és felégetik azt, és a
házakat is, a melyeknek tetején * füs-
töltek a Baálnak és áldoztak idegen
isteneknek, hogy engem haragra in-
gereljenek. * 2 Kir. 23,12.
30. Mert Izráel fiai és Júda fiai if-
júságoktól fogva csak azt cseleked-
ték, a mi gonosz az én szemeim előtt,
és az Izráel fiai csak haragra gerjesz-
tettek engem az ő kezeik cselekede-
teivel, azt mondja az Úr.
31. Mert csak bosszúságomra és bú-
sulásomra volt e város, attól a nap-
tól fogva, a melyen építették azt,
mind ez ideig, úgy hogy el kell azt
törlenem az én színem elől.
32. Az Izráel fiainak és a Júda fiai-
nak minden bűnéért, a melyet cse-
lekedtek, hogy felháborítsanak en-
gem, ők magok, az ő királyaik, fe-
jedelmeik, papjaik és prófétáik és
Júda vitézei és Jeruzsálem polgárai.
33. És háttal * fordultak felém és nem

arczczal, és tanítottam őket jó reggel, és noha tanítottam őket, † nem voltak készek az intés befogadására.
* rész 2,27. † 2 Krón.36,15.16.
34. Sőt az ő útálatosságaikat behelyezték * a házba, a mely az én nevemről neveztetik, hogy megfertőztessék azt. * 2 Kir.21,7.
35. És magaslatokat emeltek a Baálnak, a Ben-Hinnom *völgyében, hogy megáldozzák fiaikat és leányaikat a Moloknak, a mit nem parancsoltam nékik, és még csak nem is gondoltam, hogy ez útálatosságot megcselekedjék, hogy a Júdát vétekre vigyék.
* 2 Kir.23,10. Zsolt.106,37.38.
36. És most azért azt mondja az Úr, Izráel Istene e városnak, a mely felől ti mondjátok: Odaadatik a babiloni király kezébe, fegyver, éhség és döghalál miatt:
37. Ímé én összegyűjtöm őket mindama földekről, a melyekre kiűztem őket haragomban, felgerjedésemben és nagy bosszankodásomban, és viszszahozom őket e helyre, és lakni hagyom őket bátorságban.
38. És népemmé * lesznek nékem, én pedig nékik Istenök leszek. * rész 24,7.
39. És adok nékik * egy szívet és egy útat, hogy mindenkor engem féljenek, hogy jól legyen dolguk, nékik és az ő fiaiknak ő utánok.
* Ezék.11,19.18,30.31.
40. És örökkévaló szövetséget kötök velök, hogy nem fordulok el tőlök és a velök való jótéteménytől, és az én félelmemet adom az ő szívökbe, hogy el ne távozzanak tőlem.
41. És örvendezek bennök, * ha jót cselekedhetem velök és biztosan beplántálhatom † őket e földbe, teljes szívvel és teljes lélekkel.
* 5 Móz.28,63. † Ámós 9,15.
42. Mert ezt mondja az Úr: A miképen ráhoztam e népre mind e nagy veszedelmet, azonképen hozom rájok mind azt a jót, a miket én ő felőlök mondok.
43. És vesznek *még* mezőt e földön, a mely felől ti ezt mondjátok: Pusztaság ez emberek nélkül, barmok nélkül, *és* odaadatik a Káldeusok kezébe.
44. Pénzen vesznek mezőket, és beírják a levélbe, és megpecsételik, és tanukat állítanak a Benjámin földén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban, a hegyi városokban és a síkföldi városokban és a dél felé való városokban, mert visszahozom az ő foglyaikat, * azt mondja az Úr.
* rész 29,10. Ámós 9,14.15.

Jövendölés a Babilonból való szabadulásról.

33. Másodszor is szóla az Úr Jeremiásnak, mikor ő még fogva vala a * tömlöcz pitvarában, mondván: * rész 32,2.
2. Ezt mondja az Úr, a ki megteszi azt, az Úr, a ki megvalósítja azt, hogy megerősítse azt, Úr az ő neve.
3. Kiálts hozzám és megfelelek, és nagy dolgokat mondok néked, és megfoghatatlanokat, a melyeket nem tudsz.
4. Mert ezt mondja az Úr, az Izráel Istene, e városnak házai és a Júda királyának házai felől, a melyek lerontattak kosokkal és fegyverrel.
5. Mikor elmentek, hogy vívjanak a Káldeusokkal, és hogy megtöltsék azokat emberek holttesteivel, a kiket én haragomban és bosszúállásomban megöltem, mivelhogy elrejtettem az én orczámat a várostól az ő sok gonoszságukért:
6. Ímé, én hozok néki kötést és orvosságot, és * meggyógyítom őket, és megmutatom nékik a békesség és hűség kincseit. * rész 38,17.
7. És visszahozom Júdát és Izráelt a fogságból, és felépítem őket, mint azelőtt.
8. És megtisztítom * őket minden bűneiktől, a melyekkel vétkeztek ellenem, és megbocsátom † minden bűneiket, a melyekkel vétkeztek ellenem, és a melyekkel gonoszul cselekedtek ellenem.
* Ésa.4,3. † rész 31,34. Ezék.37,21—23.
9. És ez a város lészen nékem híremre * nevemre, örömömre, tisztességemre és dicséretemre e földnek minden nemzetsége előtt, a kik hallják mindama jót, a melyet én cselekszem velök, és félni és rettegni fognak mindama jóért és mindama békességért, a melyet én szerzek nékik! * rész 32,41.
10. Ezt mondja az Úr: Hallatszani fog még e helyen (a mely felől ti ezt mondjátok: Pusztaság ez, emberek nélkül és barom nélkül való), a Júda városaiban és Jeruzsálem utczáiban, a melyek elpusztíttattak és ember nélkül és lakó nélkül és oktalan állat nélkül vannak.
11. Örömnek szava és vígasság szava, vőlegény * szava és menyasszony szava, és azoknak szava, kik ezt mondják: Dicsérjétek a Seregek Urát, mert jó az Úr, mert örökkévaló az ő kegyelme; a kik hálaáldozatot hoznak az Úr házába, mert visszahozom e föld népét a fogságból, mint annakelőtte, azt mondja az Úr.
* rész 7,34. Hós.2,11.12.

12. Ezt mondja a Seregek Ura: E
puszta helyen, a melyen nincs ember
és barom, és ennek minden városá-
ban pásztorok fognak még lakozni,
a kik az ő juhaikat terelgetik.
13. A hegyi városokban, a síkföldi
városokban, a dél felől való városok-
ban, a Benjámin földén, Jeruzsálem
környékén és Júda városaiban még
juhnyájak fognak átmenni a szám-
lálónak * keze alatt, azt mondja az
Úr. * 3 Móz. 27, 32.

Jövendölés a Messiásról.

14. Ímé, eljőnek a napok, azt mond-
ja az Úr, és megbizonyítom az én jó
szómat, a melyet az Izráel házának
és a Júda házának szóltam.
15. **Azokban a napokban és abban az
időben sarjasztok Dávidnak igaz sarja-
dékot, és jogot és igazságot szerez e
földön.**
16. **Azokban a napokban megszabadul
a Júda, * és bátorságban lakozik Jeru-
zsálem, és így hívják majd őt: Az Úr
a mi igazságunk.** * rész 23, 5. Zak. 3, 8.
17. Mert ezt mondja az Úr: Nem vész
ki a Dávid férfi *sarjadék*a, a ki az Iz-
ráel házának székébe üljön.
18. És a lévita papok férfi *sarjadék*a
sem vész ki előlem, a ki égőáldozatot
áldozzon, és ételáldozatot égessen, és
véres áldozatot készítsen mindenkor.

Jövendölés Isten örök frigyéről.

19. És szóla az Úr Jeremiásnak,
mondván:
20. Ezt mondja az Úr: Ha felbont-
hatjátok az én szövetségemet a nap-
pal, és az én szövetségemet az éjsza-
kával, hogy se nap, se éjszaka ne le-
gyen az ő idejében:
21. Az én szolgámmal, Dáviddal va-
ló szövetségem is * felbomlik, hogy
ne legyen fia, a ki uralkodjék az ő
székében, és a lévita papokkal, az én
szolgáimmal. * 2 Sám. 7, 12—15.
22. Mint az ég * serege meg nem
számlálható, és a tenger fövenye meg
nem mérhető, úgy megsokasítom az
én szolgámnak, Dávidnak magvát, és
a Lévitákat, a kik nékem szolgálnak.
* 1 Móz. 15, 5.
23. És szóla az Úr Jeremiásnak,
mondván:
24. Nem vetted észre, mit szóla e nép?
mondván: A két nemzetséget, a me-
lyet az Úr kiválasztott vala, elveté, és
az én népemet megútálták úgy, hogy
többé ő előttök nem nemzet az.
25. Ezt mondja az Úr: Ha szövetsé-
gem nem lesz a nappal és az éjsza-
kával, és ha nem szabtam törvénye-
ket az égnek és a földnek,
26. Jákóbnak és az én szolgámnak
Dávidnak magvát is elvetem, úgy
hogy az ő magvából senkit fel ne ve-
gyenek, a ki uralkodjék Ábrahám-
nak, Izsáknak és Jákóbnak magván:
mert visszahozom őket a fogságból,
és megkegyelmezek nékik.

*Sedékiás királynak és népének Isten bünte-
tését hirdeti, mert a szabadság évének tör-
vényét áthágták.*

34. Az a beszéd, a melyet szólott
az Úr Jeremiásnak, (mikor
Nabukodonozor * a babiloni király
és az egész serege és a föld minden
országa, a melyek az ő hatalma alatt
valának, és a népek mind vívták va-
la Jeruzsálemet és minden városát)
mondván: * 2 Kir. 25, 1.
2. Ezt mondja az Úr, az Izráel Is-
tene: Menj el, és mondd meg Sedé-
kiásnak, a Júda királyának, és így
szólj néki: Ezt mondja az Úr: Ímé,
én odaadom e várost a babiloni ki-
rály kezébe, és felgyújtja ezt tűzzel.
3. És te el nem szaladsz az ő kezé-
ből, hanem bizonynyal * megfognak
és kezébe adnak, és a te szemeid meg-
látják a babiloni királynak szemeit,
és az ő szája a te száddal szól, és be-
mégy Babilonba. * rész 32, 4. 39, 4. 5.
4. Mindazáltal halld meg az Úrnak
szavát Sedékiás, Júda királya; ezt
mondja az Úr te felőled: Nem halsz
meg fegyver által.
5. Békességben halsz meg, és a mint
füstöltek * a te atyáidnak, az előbbi
királyoknak, a kik te előtted voltak,
úgy füstölnek néked is, és így sirat-
nak téged: Jaj uram! Mert én szól-
tam e szót, azt mondja az Úr.
* 2 Krón. 16, 14.
6. És megmondá Jeremiás próféta
Sedékiásnak, a Júda királyának,
mind e szavakat Jeruzsálemben.
7. A babiloni király serege pedig vív-
ja vala Jeruzsálemet és Júdának min-
den városát, a melyek megmaradtak
vala, *tudniillik* Lákist * és Azekát, mert
a Júda városai közül csak ezek ma-
radtak vala meg, mint erősített vá-
rosok. * 2 Kir. 18, 14. Józs. 10, 3.
8. Ez a beszéd, melyet szóla az Úr
Jeremiásnak, minekutána Sedékiás
király szövetséget köte az egész Je-
ruzsálembeli néppel, * szabadságot
hirdetvén köztük. * 2 Móz. 21, 2.
9. Hogy kiki bocsássa * szabadon
szolgáját és kiki az ő szolgálóleányát
a héber férfit és a héber leányt, hogy
senki ne szolgáltasson közöttük az ő
Júdabeli atyjafiával. * 2 Móz. 21, 2.
10. És engedelmeskedtek mindnyá-
jan a fejedelmek és az egész nép, a
kik szövetséget kötöttek, hogy kiki
szabadon bocsássa az ő szolgáját és

kiki az ő szolgálóleányát, hogy senki
azokkal ne szolgáltasson többé; és
engedelmeskedtek és elbocsáták azo-
kat.
11. De azután elváltozának, és visz-
szahozák a szolgákat és szolgálóleá-
nyokat, a kiket szabadon bocsátottak
vala, és őket szolgákká és szolgáló-
leányokká tevék.
12. És lőn az Úrnak szava Jeremiás-
hoz az Úrtól, mondván:
13. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene:
Én szövetséget kötöttem a ti atyáitok-
kal azon a napon, a melyen kihoz-
tam őket Égyiptom földéről, a szol-
gálatnak házából, mondván:
14. Mikor a hét esztendő * eltelik,
kiki bocsássa el az ő héber atyjafiát,
a ki néked eladatott vala és hat esz-
tendeig szolgált téged; bocsássad őt
magadtól szabadon. De nem hallga-
tának a ti atyáitok engemet, és fülö-
ket sem hajtották erre. * 2 Móz. 21,2.
15. És ti ma megtértetek vala, és iga-
zat cselekedtetek vala én előttem, kiki
szabadságot hirdetvén az ő atyjafiá-
nak, és én előttem szövetséget kötöt-
tetek abban a házban, a mely az én
nevemről neveztetett.
16. De elváltoztatok, és beszennyez-
tétek az én nevemet, és kiki vissza-
hozta az ő szolgáját és kiki az ő szol-
gálóleányát, kiket egészen szabadon
bocsátottatok vala, és igába vetették
tek őket, hogy néktek szolgáitok és
szolgáló leányaitok legyenek.
17. Azért ezt mondja az Úr: Ti nem
hallgattatok reám, hogy kiki szabad-
ságot hirdessen az ő atyjafiának és
kiki az ő felebarátjának. Íme, én hir-
detek néktek szabadságot, azt mond-
ja az Úr, a fegyverre, a döghalálra
és az éhségre, és odaadlak titeket e
föld minden * országainak útálatára.
* 5 Móz. 28,64.
18. És odaadom a férfiakat, a kik
megszegték az én szövetségemet, a
kik nem teljesítették a szövetség pont-
jait, a melyet előttem kötöttek vala
tulokkal, a melyet ketté vágának és
átmenének annak részei között,
19. Júdának fejedelmeit és Jeruzsá-
lem fejedelmeit, az udvari szolgákat
és a papokat és a földnek minden
népét, a kik átmentek a tulok részei
között:
20. Odaadom őket az ő ellenségeik
kezébe, és az ő lelköket keresők ke-
zébe, és az ő holttestök ez égi * ma-
daraknak és a föld vadainak lesznek
eledelévé. * rész 7,33. 16,4.
21. Sedékiást, a Júda királyát és az
ő fejedelmeit is odaadom * az ő ellen-
ségeiknek kezébe, és az ő lelköket
keresők kezébe, és a babiloni király
seregének kezébe, a mely † eltávozik
tőletek. * rész 39,6. † rész 37,5.
22. Íme, én parancsolok, azt mondja
az Úr, és visszahozom őket e város-
ra, és vívják azt, és beveszik és fel-
gyújtják tűzzel, * és pusztasággá te-
szem Júda városait, lakhatatlanokká.
* 2 Kir. 25,9.10.

A rékábitáknak törzsatyjuk parancsa iránti engedelmességét szembe állítja a zsidó népnek Isten iránti engedetlenségével.

35. Az a beszéd, a melyet szóla
az Úr Jeremiásnak, Jojákim-
nak, * Jósiás, Júda királya fiának ide-
jében, mondván: * 2 Kir. 23,34.
2. Menj el a * Rékábiták házához,
és szólj velök, és vidd be őket az Úr
házába, a kamarák egyikébe, és adj
nékik bort inni. * 2 Kir. 10,15.
3. És mellém vevém Jaazániát, Je-
remiásnak fiát, ki fia vala Habasá-
niának, és az ő rokonait és minden
fiait és a Rékábiták egészháznépét.
4. És bevivém őket az Úr házába, a
Hanán fiainak a kamarájába, ki Igda-
liásnak, az Isten emberének fia vala,
a mely a fejedelmek kamarája mel-
lett vala, Mahásiásnak, Sallum fiának
kamaráján felül, a ki az ajtónak őri-
zője vala.
5. És a Rékábiták háza népének fiai
elé borral telt kancsókat és poharakat
kat tevék, és ezt mondám nékik:
Igyatok bort!
6. És felelének: Nem iszunk bort,
mert Jónadáb, * Rékábnak fia, a mi
atyánk parancsolta nékünk, mond-
ván: Ne igyatok ti bort soha, se a
ti fiaitok. * 2 Kir. 10,15.
7. Se házat ne építsetek, se vetést ne
vessetek, se szőlőt ne ültessetek, se
ne tartsatok; hanem sátorokban lak-
jatok teljes életetekben, hogy sok
ideig éljetek e földnek színén, a mely-
ben ti jövevények vagytok.
8. És hallgattunk Jónadábnak a Ré-
káb fiának, a mi atyánknak szavára
mindabban, a miket parancsolt né-
künk, hogy teljes életünkben bort
ne igyunk mi, a mi feleségeink, a mi
fiaink és a mi leányaink.
9. Se házakat ne építsünk, hogy *azok-
ban* lakjunk, se szőlőnk, se mezőnk,
se vetésünk ne legyen nékünk.
10. Hanem lakozzunk sátorokban.
Hallgattunk azért, és a szerint csele-
kedtünk, a mint nékünk Jónadáb, a
mi atyánk megparancsolta vala.
11. Mikor pedig feljöve Nabukodono-
zor, a babiloni király a földre, akkor
ezt mondánk: Jertek el, menjünk be
Jeruzsálembe a káldeai sereg előtt

és a Siriabeli sereg előtt; és Jeruzsá-
lemben lakoztunk.
12. És szóla az Úr Jeremiásnak, mond-
ván:
13. Így szól a Seregek Ura, az Izráel
Istene: Menj el, mondd meg a Júda
férfiainak és Jeruzsálem lakosainak:
Nem veszitek-é fel az intést, hogy hall-
gassatok az én beszédeimre? azt
mondja az Úr.
14. Jónadábnak, a Rékáb fiának in-
tései teljesedtek, a melyekkel megpa-
rancsolta az ő fiainak, hogy bort ne
igyanak, és mindez ideig sem ittak
bort; mert hallgattak az ő atyjok pa-
rancsolatjára; én is szóltam néktek;
szóltam pedig jó reggel, * de nem en-
gedtetek nékem. * rész 11,7.
15. És elküldtem hozzátok minden
én szolgámat, a prófétákat, és pedig
jó reggel küldém, mondván: Kérlek,
kiki * térjen meg az ő gonosz útjá-
ról, jobbítsátok meg cselekedeteite-
ket, és idegen istenek után ne járja-
tok, hogy nékik szolgáljatok, és la-
koztok a földön, a melyet néktek és
a ti atyáitoknak adtam, de fületeket
sem hajtátok reá, és nem hallgatta-
tok reám. * rész 25,5.
16. Mivelhogy Jónadábnak, a Rékáb
fiának fiai teljesítik az ő atyjoknak
parancsolatját, melyet parancsolt va-
la nékik, e nép pedig nem hallgata
reám;
17. Azért ezt mondja az Úr, a Sere-
gek Istene, az Izráel Istene: Ímé, én
rábocsátom Júdára és Jeruzsálem-
nek minden lakóira mindama vesze-
delmet, * a melyről szóltam nékik;
azért mert szóltam nékik, de nem
hallották, kiáltottam nékik, de nem
feleltek. * rész 15,2.6.
18. A Rékábiták házának pedig mon-
da Jeremiás: Ezt mondja a Seregek
Ura, az Izráel Istene: Mivelhogy hall-
gattatok Jónadábnak, a ti atyátoknak
parancsolatjára, és megtartottátok
minden parancsolatját, és úgy csele-
kedtetek, a mint meghagyta volt nék-
tek:
19. Azért ezt mondja a Seregek Ura,
az Izráel Istene: Nem fogyatkozik el
Jónadábnak, a Rékáb fiának mara-
déka, a ki előttem álljon mindenkor.

Jeremiás jóslatai elégettetnek, de az Úr parancsára újra iratnak.

36. És Jojákimnak, * a Jósiás fiá-
nak, Júda királyának ne-
gyedik esztendejében is szóla az Úr
Jeremiásnak, mondván: * 2 Kir. 23,34.
2. Végy elő egy könyvet, és mind írd
belé a szókat, a miket én szóltam né-
ked az Izráel és a Júda ellen és min-
den nemzet ellen, a naptól fogva, a
melyen szóltam néked a Jósiás * ide-
je óta mind e napig. * rész 1,2.
3. Hátha meghallja a Júda háza
mindazokat a veszedelmeket, a me-
lyeket én néki szerezni szándékozom,
hogy kiki megtérjen az ő gonosz útá-
ról, és megbocsássam az ő bűnöket
és vétköket.
4. És előhívá Jeremiás Bárukot, a
Néria fiát, és megírá Báruk a Jere-
miás szája után a könyvbe mindama
szókat, a melyeket az Úr szólott va-
la néki.
5. És parancsola Jeremiás Báruknak.
mondván: Én fogoly vagyok, nem me-
hetek be az Úr házába.
6. Azért te menj be, és a könyvből,
a melyet az én számból írtál, olvasd
el az Úrnak szavait a népnek halla-
tára az Úrnak házában bőjti napon,
és az egész Júdának hallatára, a kik
felgyülnek az ő városaikból, olvasd
el nékik.
7. Hátha az Úr elé száll könyörgé-
sük, és mindenki megtér az ő gonosz
útáról, mert nagy az Úr haragja és
felháborodása, a melylyel szólott az
Úr e nép ellen!
8. Báruk pedig, a Néria fia, mind
a szerint cselekedék, a mint néki Je-
remiás próféta megparancsolta va-
la, elolvasván a könyvből az Úrnak
szavát, az Úrnak házában.
9. És Jojákimnak a Jósiás fiának, Jú-
da királyának ötödik esztendejében,
a kilenczedik hónapban bőjtre hív-
ták fel az Úr elé az egész Jeruzsálem
népét és az egész népet, a mely Jú-
da városaiból jött vala fel Jeruzsá-
lembe.
10. És elolvasá Báruk a könyvből Je-
remiás beszédeit az Úr házában Ga-
máriának, az írástudó Sáfán fiának
szobájában a felső pitvarban, az Úr
háza új * kapujának nyílásában az
egész nép hallatára. * rész 26,10.
11. És hallá Mikeás, Gamariának, a
Sáfán fiának fia az Úrnak minden be-
szédét a könyvből.
12. És leméne a király házába az írás-
tudó szobájába, és ímé, ott ülnek va-
la mind a főemberek, Elisáma, az
írástudó, és Dalajás, Semájának fia,
és Elnátán, Akbórnak fia, és Gamá-
ria, Sáfánnak fia, és Sedékiás, Haná-
niásnak fia. és a többi főember is.
13. És elbeszélé nékik Mikeás mind-
azokat, a melyeket hallott vala a
könyvből, mikor olvasá Báruk a nép
hallatára.
14. Azért elküldék mind a főembe-
rek Jéhudit, a ki Natániának fia va-
la, a ki Selémiának fia vala, a ki Ku-

sinak fia vala, Bárukhoz, mondván:
A könyvet, a melyből olvastál a nép
hallatára, vedd kezedbe, és jövel. És
kezébe vevé Báruk a Néria fia a könyvet, és elméne hozzájok.
15. És mondának néki: Ülj le csak
és olvasd azt a mi fülünk hallatára,
és elolvasá Báruk fülök hallatára.
16. És mikor meghallák mind e szókat, megrettenve *tekintettek* egymásra,
és mondának Báruknak: Bizony megjelentjük mind e szókat a királynak.
17. Bárukot pedig kérdezék, mondván: Jelentsd meg csak nékünk, mimódon írtad mind e szókat az ő szájából?
18. És monda nékik Báruk: Szájával
mondotta nékem mind e szókat, én
pedig beírtam e könyvbe tintával.
19. És mondának a főemberek Báruknak: Menj el, rejtőzzél el te és Jeremiás, és ne tudja senki, hol vagytok.
20. És elmenének a királyhoz a pitvarba (és letevék a könyvet az írástudó Elisámának szobájában) és elmondák mind e szókat a király hallatára.
21. És elküldé a király Jéhudit, hogy
hozza el a könyvet; azért elhozá azt
az írástudó Elisámának szobájából,
és elolvasá azt Jéhudi a király hallatára és mindama főemberek hallatára, a kik a király előtt állnak vala.
22. A király pedig a téli házban ül
vala a kilenczedik hónapban, és a tűz
ég vala előtte.
23. És mikor Jéhudi három vagy négy
levelet elolvasott vala, elmetélé azt
az írástudónak késével, és a tűzbe hajítá, a mely a tűzhelyen vala, mígnem az egész könyv megégé a tűzben, a mely a tűzhelyen vala.
24. Nem rettentek meg, sem ruhájokat nem szaggatták meg a király
és valamennyi szolgája, a kik hallják vala mind e szókat.
25. Sőt még Elnátán is és Deléja és
Gamária kérék a királyt, hogy a könyvet ne égesse meg, de nem hallgata
rájok.
26. Hanem meghagyá a király Jerákmeélnek a Hammélek fiának, és
Sérajának az Azriel fiának, és Selémiának az Abdéel fiának, hogy fogják el Bárukot, az írástudót, és Jeremiás prófétát, de az Úr * elrejté őket.
* vers 19. rész 1, 19.
27. Szóla pedig az Úr Jeremiásnak,
miután a király megégette vala a
könyvet és a beszédeket, a melyeket
Báruk a Jeremiás szájából írt vala,
mondván:
28. Térj vissza, végy magadnak más
könyved, és írd bele mind az elébbi
szókat, a melyek az elébbi könyvben
valának, a melyet Jojákim, a Júda
királya megégetett.
29. És Jojákimnak, a Júda királyának mondd meg: Ezt mondja az Úr:
Te égetted meg a könyvet, mondván:
Miért írtál ilyen szókat bele: Bizonyosan eljő a babiloni király, és elveszti e földet, és kipusztít belőle embert és állatot?
30. Azért ezt mondja az Úr Jojákim
felől, a Júda királya felől: Nem lesz
néki, a ki a Dávid székébe üljön, és
az ő holtteste * elvettetik nappal a hévre, éjszaka pedig a dérre. * rész 22, 19.
31. És megbüntetem őt, és az ő magvát, és az ő szolgáit az ő bűneikért,
és rájok bocsátom és a Jeruzsálembeli polgárokra és Júdának férfiaira mind azt a veszedelmet, a melyről szólottam nékik, de nem hallgattak meg.
32. Azért más könyvet vőn Jeremiás,
és adá azt Báruknak az írástudó Néria fiának, és beírá abba a Jeremiásnak szájából minden szavát annak a
könyvnek, a melyet Jojákim, a Júda királya megégetett vala a tűzben.
És több dolgot is írának bele, hasonlókat az *elébbiekhez.*

Jeremiást megverik és bebörtönzik.

37. Uralkodott pedig * Sedékiás
király, Jósiásnak fia, Kónia
helyett, a ki Jojákimnak fia vala, kit
Nabukodonozor, a babiloni király
királylyá tett vala Júdának földében.
* 2 Kir. 24, 17.
2. De nem hallgatá sem ő, sem az ő
szolgái, sem a föld népe az Úrnak szavát, a melyet szólott vala Jeremiás
próféta által.
3. És elküldé Sedékiás király Júkált,
Selémiának fiát, és Sofóniást, Mahásiás papnak fiát Jeremiás prófétához,
mondván: Kérlek, könyörögj mi érettünk az Úrnak, a mi Istenünknek.
4. Jeremiás pedig be- és kimegy vala a nép között, mert még nem vetették vala őt be a tömlöczbe.
5. A Faraó serege pedig kijött Égyiptomból, és a Káldeusok, a kik megszállották Jeruzsálemet, meghallották e hírt ő felőlök, és * elhagyták
Jeruzsálemet. * rész 34, 31.
6. És szóla az Úr Jeremiás prófétának, mondván:
7. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene:
Ezt mondjátok a Júda királyának, a
ki elküldött titeket én hozzám, hogy
megkérdezzetek engem: Ímé, a Faraó serege, a mely kijött a ti segítségetekre, * visszamegy Égyiptom
földébe. * Sir. 4, 17.

8. És visszatérnek a Káldeusok, és ostromolják e várost, és beveszik azt, és megégetik tűzzel.
9. Ezt mondja az Úr: Ne csaljátok meg magatokat, mondván: Bizonyoson elmennek mi rólunk a Káldeusok; mert nem mennek el.
10. Mert ha a Káldeusoknak egész seregét megveritek is, a kik ostromolnak titeket, és közülök *csak* néhány megsebesült marad is: valamennyi felkél az ő sátorából, és megégetik e várost tűzzel.
11. És mikor a Káldeusok serege elvonula Jeruzsálem alól a Faraó * serege miatt, * vers 5. Ezék.17,15.
12. Jeremiás is kiindula Jeruzsálemből, menvén a Benjámin földére, hogy osztályrészt kapjon onnan a nép között.
13. Mikor pedig ő a Benjámin kapujához *ére* és ott vala egy őr, a kinek neve Jériás vala, Selémiásnak fia, a ki Hanániásnak fia vala, megfogá az Jeremiás prófétát, és monda: Te a Káldeusokhoz szököl!
14. És monda Jeremiás: Hazugság! Nem szököm a Káldeusokhoz; de nem hallgata rá. És Jériás megfogá Jeremiást, és vivé őt a fejedelmekhez.
15. És a fejedelmek megharaguvának Jeremiásra, és megvereték őt, és veték a fogházba az írástudó Jónatán házába: mert azt rendelték vala fogháznak.
16. Mikor Jeremiás a tömlöczbe és a börtönbe juta, és sok napig vala ott Jeremiás;
17. Akkor elküldé Sedékiás király és előhozatá őt, és megkérdezé a király a maga házánál titkon, és monda: Van-é kijelentésed az Úrtól? Akkor monda Jeremiás: Van! És *azt is* mondá: A babiloni király kezébe adatol.
18. Azután monda Jeremiás Sedékiás királynak: Mit vétettem ellened és a te szolgáid ellen és e nép ellen, hogy a fogházba vetettetek engem?
19. És hol vannak a ti prófétáitok, a kik prófétáltak néktek, mondván: Nem jő el a babiloni * király ti ellenetek és e föld ellen? * rész 28,1–4.
20. Most halld csak, uram király, és hallgasd meg az én könyörgésemet, és ne küldj engem vissza az írástudó Jónatán házába, hogy ott ne haljak meg.
21. Parancsolta azért Sedékiás király, hogy vessék Jeremiást a * tömlöcz pitvarába, és adjanak néki naponként egy-egy darab kenyeret a sütők utczájából, a míg minden kenyér elfogy a városból. És ott marada Jeremiás a tömlöcz pitvarában. * rész 32,2.

Jeremiást verembe vetik; a király parancsára kihúzzák, kit arra int, hogy adja meg magát az ellenségnek.

38. De meghallá Safátiás Mattánnak fia, és Gedáliás Passúrnak fia, és Jukál a Selémiás fia, és Passúr a Melékiás fia a szókat, a melyeket szólott vala Jeremiás az egész népnek, mondván:
2. Ezt mondja az Úr: A ki megmarad e városban, meghal fegyver miatt, éhség miatt és döghalál miatt, a ki pedig kimegy * a Káldeusokhoz, él, és az ő élete nyereség lesz néki és él. * rész 21,9.
3. Ezt mondja az Úr: Bizonynyal a babiloni király seregének kezébe adatik e város, és beveszi azt.
4. És mondának a fejedelmek a királynak: Kérünk, ölettesd meg ezt az embert, mert megerőtleníti a vitézek kezeit, a kik megmaradtak a városban, és az egész nép kezeit, hogy efféle szókat szól nékik, mert ez az ember nem a nép megmaradására igyekszik, hanem veszedelmére.
5. És monda Sedékiás király: Ám a ti kezetekben van, mert a király semmit sem tehet ellenetekre.
6. Azért elvivék Jeremiást, hogy bevessék Melkiásnak, a Hammélek fiának vermébe, a mely a tömlöcz pitvarában vala; és lebocsáták Jeremiást köteleken; a veremben pedig nem víz vala, hanem sár, és beesék Jeremiás a sárba.
7. És meghallotta Ebed-Melek, a szerecsen, a ki udvari szolga vala (ő pedig a király házában vala), hogy Jeremiást a verembe vetették, a király pedig a Benjámin-kapuban ül vala.
8. Kiméne azért Ebed-Melek a király házából, és szóla a királynak, mondván:
9. Uram, király! gonoszul cselekedtek azok az emberek mindazzal, a mit Jeremiás prófétával cselekedtek, a kik őt a verembe vetették; mert meghal ott éhen, mert nem lesz ezután semmi kenyér e városban.
10. Parancsola azért a király Ebed-Meleknek, a szerecsennek, mondván: Végy magadhoz innét harmincz embert, és vedd fel Jeremiás prófétát a veremből, mielőtt meghalna.
11. Vőn azért Ebed-Melek magához *harmincz* embert, és beméne a király házába, a kincstartó ház alá, és hoza onnét régi ruhadarabokat és elszakadozott posztókat, és alábocsátá azokat Jeremiásnak köteleken a verembe.
12. És monda Ebed-Melek, a szerecsen, Jeremiásnak: Tedd a régi és

elszakadozott ruhadarabokat hónod
alá, a kötelek alá; és úgy cselekedék
Jeremiás.
13. Kivonák azért Jeremiást kötele-
ken és kihozák őt a veremből, és la-
kék Jeremiás a tömlöcz pitvarában.
14. Elküldé pedig Sedékiás király, és
magához hozatá Jeremiás prófétát a
a harmadik ajtóig, mely vala az Úr-
nak házában, és monda a király Je-
remiásnak: Téged valamiről kérde-
lek, semmi tagadást benne ne tégy!
15. Monda pedig Jeremiás Sedékiás-
nak: Ha megjelentem néked, avagy
nem bizonyosan megölsz-é engem?
és ha tanácsot adok, nem hallgatsz
rám.
16. És megesküvék Sedékiás király
Jeremiásnak titkon, mondván: Él az
Úr, a ki teremtette nékünk * e lelket,
hogy nem öllek meg és nem adlak
azoknak az embereknek kezébe, a
kik keresik a te lelkedet! * 4 Móz. 16, 22.
17. Akkor monda Jeremiás Sedékiás-
nak: Ezt mondja az Úr, a Seregek Is-
tene, az Izráel Istene: Ha kimégy a
babiloni király fejedelmeihez, él a te
lelked, és e város nem égettetik meg
tűzzel, hanem élsz te és a te házad
népe.
18. Ha pedig nem mégy ki a babiloni
király fejedelmeihez, akkor e város a
Káldeusok kezébe adatik, felégetik
ezt tűzzel, te sem szaladsz el kezökből.
19. Monda Sedékiás király Jeremiás-
nak: Félek én a Júdabeliektől, a kik
átszöktek a Káldeusokhoz, hátha azok
kezébe adnak engem, és csúfoskod-
nak rajtam!
20. És monda Jeremiás: Nem adnak;
kérlek, halld meg az Úrnak szavát,
a melyet én mondok néked, és jó
dolgod lesz, és él a te lelked.
21. Ha pedig te kimenni nem akarsz:
ez a szó, a melyet megjelentett né-
kem az Úr:
22. Ímé, minden asszony, a ki meg-
maradt vala a Júda királyának házá-
ban, kivitetik a babiloni király feje-
delmeihez; és ezt mondják azok, hogy
megcsaltak téged és erőt vettek rajtad
a te jóakaró embereid, a te lábaid
most beragadtak a sárba, ők *pedig*
visszafordultak.
23. Azért minden feleségedet és gyer-
mekedet kiviszik a Káldeusoknak, te
sem menekedel meg kezökből, ha-
nem megfogatol a babiloni király
kezével, és e várost felégeti tűzzel.
24. Monda pedig Sedékiás Jeremiás-
nak: Senki se tudjon e szókról, és
nem halsz meg!
25. Ha meghallják a fejedelmek,
hogy beszéltem veled, és eljőnek hoz-
zád és ezt mondják néked: Mondd
meg csak nékünk, mit beszéltél a
királynak, ne tagadj el abból tőlünk
és nem ölünk meg téged, és mit mon-
da néked a király?
26. Ezt mondd nékik: Alázatosan
könyörgék a királynak, hogy ne vi-
tessen vissza Jónatán * házába, hogy
meg ne haljak ott. * rész 37, 15. 20.
27. És a fejedelmek mind elmené-
nek Jeremiáshoz és megkérdék őt, és
egészen úgy felele nékik, a mint a
király parancsolta vala: és hallga-
tással elmenének tőle, mert nem hal-
lották vala a beszédet.
28. És ott marada Jeremiás a töm-
löcz pitvarában mind a napig, a me-
lyen bevevék Jeruzsálemet, és ott
vala, mikor bevevék Jeruzsálemet.

Jeruzsálem bevétetik, Sedékiást kiszúrt szemmel Babilonba viszik.

(vers 1—10: v. ö. rész 52, 4—16. 2 Kir. 25, 1—12.)

39. Sedékiásnak, * a Júda kirá-
lyának kilenczedik eszten-
dejében, a tizedik hónapban eljöve
Nabukodonozor, a babiloni király
és egész serege Jeruzsálem ellen, és
megszállák azt. * rész 52, 4. 2 Kir. 25, 1.
2. Sedékiás tizenegyedik esztendejé-
ben, a negyedik hónapban, a hónap
kilenczedikén ledűle a város *kőfala*.
3. És bemenének a babiloni király
fejedelmei mind és leülének a kö-
zépső kapuban: Nergál-Sarézer, Sa-
megár-Nebó, Sársekim, Rabsáris,
Nergál-Sarézer, Rabmág és mind a
többi fejedelmei a babiloni király-
nak.
4. És mikor meglátta vala őket Se-
dékiás, a Júda királya és mind a vi-
tézlő férfiak, * elfutamodának és ki-
menének éjjel a városból a király
kertjén át az ajtón, a két kőfal között,
és kimenének a pusztába vivő úton.
* 2 Kir. 25, 4—7.
5. És űzék őket a káldeai seregek,
és elfogák Sedékiást Jerikhó pusztá-
jában, és elhozák őt és elvivék * Na-
bukodonozornak, a babiloni király-
nak Ribilába, Hamát földére, és íté-
letet monda rája. * rész 32, 4. 34, 3.
6. És megölé a babiloni király Se-
dékiásnak fiait szeme láttára Ribli-
ban, és Júdának minden nemeseit
is megölé a babiloni király.
7. A Sedékiás szemeit pedig * kito-
latá, és vasba vereté őt, hogy elvigye
őt Babilonba. * 1 Sám. 11, 2.
8. A király házát pedig és a nép há-
zait felgyújták a Káldeusok tűzzel, és
Jeruzsálem kőfalait lerontták.
9. A nép többi részét pedig, a mely
a városban maradt vala, és a szöke-

vényeket, a kik hozzá szöktek vala,
a nép többi részét, a még megmara-
dottakat * elvivé Nabuzáradán, a po-
roszlók feje, Babilonba. * Sóf.1,18.
10. A nép szegényeit pedig, a kik-
nek semmijök sem vala, ott hagyá
Nabuzáradán, a poroszlók feje, Júda
földében, és ada nékik szőlőket és
szántóföldeket azon a napon.

Jeremiás Nabukodonozor által megszabadul és Ebedméleknek is szabadulását hirdeti.

11. Jeremiás felől pedig parancsot
ada Nabukodonozor, a babiloni * ki-
rály Nabuzáradánnak, a poroszlók
fejének, mondván: * rész 15,11.
12. Vedd őt magadhoz, és viselj gon-
dot reá, és semmi bajt ne okozz néki,
hanem azt cselekedd vele, a mit * ő
akar. * rész 40,4.5.
13. És elküldé Nabuzáradán, a po-
roszlók feje, és Nebusázban, Rabsáris
és Nergál-Sarézer, Rabmág és a ba-
biloni királynak több főembere.
14. Elküldének, *mondom*, és elhozák
Jeremiást a tömlöcz pitvarából, és
rábízák őt Gedáliásra, Ahikámnak,
a Sáfán fiának fiára, hogy haza vigye
őt, és lakozzék a nép között.
15. Az Úr pedig szóla Jeremiáshoz,
mikor ő még a tömlöcz pitvarában
fogva vala, mondván:
16. Menj el, és szólj * Ebed-Melek-
kel, a szerecsennel, mondván: Ezt
mondja a Seregek Ura, Izráel Istene:
Ímé, én beteljesítem e város kárára
és nem javára mondott beszédeimet,
és azon a napon szemeid előtt lesz-
nek azok. * rész 38,7—13.
17. És azon a napon megszabadítlak
téged, azt mondja az Úr, és nem ada-
tol amaz emberek kezébe, a kiktől
félsz.
18. Hanem bizonyára megszabadít-
lak téged, nem esel el fegyver miatt,
és a lelked zsákmányul lesz néked,
mert reménységed volt bennem, azt
mondja az Úr.

Jeremiás Gedáliás helytartónál az országban marad.

40. Az a szózat, a melyet az Úr
szóla Jeremiásnak, miután
Nabuzáradán, a poroszlók feje elbo-
csátá őt Rámából. Mikor elvitte vala
őt, ő is lánczokkal vala megkötözve
a jeruzsálemi és júdai mindenféle
foglyok között, a kik Babilonba vi-
tetnek vala.
2. És a poroszlók feje elvivé Jere-
miást, és monda néki: Az Úr, a te
Istened rendelte ezt a büntetést e hely
ellen.
3. És ráhozta és megcselekedte az
Úr, a mint megmondotta vala. Mert
vétkeztetek az Úr ellen, és nem hall-
gattatok az ő szavára, azért teljese-
dett be ti rajtatok e dolog.
4. Mostan azért ímé, én téged ma
megszabadítalak a láncztól, a mely
a te kezeiden van; ha tetszik néked
Babilonba jönöd, jőjj velem, nékem
pedig gondom lesz reád, * ha pedig
nem tetszik néked, hogy eljőjj velem
Babilonba, maradj itt. Ímé, az egész
föld előtted van, a hova jobbnak és
helyesebbnek látszik menned, menj
oda. * rész 39,11.12.
5. (De ő még nem tér vala vissza.)
Vagy menj vissza Gedáliáshoz, Ahi-
kámnak, Sáfán fiának fiához, a kit a
babiloni király tiszttartóvá tett Júda
városaiban, és lakjál vele a nép kö-
zött, vagy akárhová tetszik menned,
oda menj. És ada a poroszlók feje né-
ki étket és ajándékot, és elbocsátá őt.
6. És elméne Jeremiás Gedáliáshoz,
Ahikámnak * fiához Mispába, és ott
lakék vele a nép között, a kik meg-
maradtak a földön. * Józs.18,21.26.

Gedáliás nem hiszi, hogy élete ellen összeesküvést szőttek.

7. És mikor meghallotta a seregek
minden vezetője, a kik a mezőn va-
lának, ők magok és az ő embereik,
hogy a babiloni király Gedáliást,
Ahikámnak fiát tette tiszttartóvá az
országban, és hogy reá bízta a férfia-
kat és az asszonyokat, a kisdedeket
és a föld szegényeit azok közül, a kik
Babilonba el nem vitettek vala;
8. Elmenének Gedáliáshoz Mispába,
tudniillik Ismáel, Natániának fia, és
Jóhanán és Jónatán, Káreának fiai,
és Serája, Tankumetnek fia, és a ne-
tofáti Éfainak fiai, és Jazánia, Maa-
kátnak fia, ők és az ő embereik.
9. És Gedáliás, Ahikámnak, Sáfán
fiának fia megesküvék nékik és az ő
embereiknek, mondván: Ne féljetek
a Káldeusoknak szolgálni, hanem la-
kozzatok e földön és szolgáljatok a
babiloni királynak, és jó dolgotok
lesz.
10. És én ímé Mispában lakom, hogy
szolgálatukra álljak a Káldeusoknak,
a kik eljőnek hozzánk, ti pedig szed-
jetek össze bort és gyümölcsöt, és
olajt is szerezzetek edényeitekbe, és
lakjatok a ti városaitokban, a melye-
ket elfoglaltatok.
11. És mindazok a Júdabeliek is, a
kik a Moábitáknál, az Ammon * fiai-
nál, az Edomitáknál, és a kik akár-
mely tartományban valának, meg-
hallák, hogy a babiloni király Júdá-
ból maradékot hagyott, és hogy Ge-
dáliást, Ahikámnak, Sáfán fiának fiát
tette előttök tiszttartóvá. * rész 43,5.

12. Azért haza jövének mindnyájan
a Júdabeliek mindenünnen, a hova
elfutottak vala, és eljövének a Júda
földébe Gedáliáshoz Mispába, és bort
és igen sok gyümölcsöt szerzének
össze.
13. És Jóhanán, Káreának fia, és a
seregek minden vezetője, a kik a me-
zőn valának, szintén elmenének Ge-
dáliáshoz Mispába.
14. És mondának néki: Nem tudod-é,
hogy Baálisz, az Ammoniták királya
elküldötte * Ismáelt, Natániának fiát,
hogy téged megöljön? De nem hive
azoknak Gedáliás, Ahikámnak fia.
* vers 11. rész 41,2.10.
15. Jóhanán pedig, Káreának fia, tit-
kolózva monda Gedáliásnak Mispá-
ban, mondván: Elmegyek és meg-
ölöm Ismáelt, Natániának fiát úgy,
hogy senki se tudja. Miért oltaná el
a te életedet? Hiszen a Júdabeliek, a
kik te hozzád gyülekeztek vala, mind
eloszlanak, és Júdának maradéka is
elvész.
16. És monda Gedáliás, Ahikámnak
fia Jóhanánnak, a Kárea fiának: Ne
cselekedd e dolgot, mert te hazug-
ságot szólasz Ismáel felől!

Ismáel megöli Gedáliást és több zsidót és káldeust.

41. És a hetedik hónapban csak-
ugyan eljöve * Ismáel, Natá-
niának, Elisáma fiának fia, a ki ki-
rályi nemből és a király főemberei
közül való vala, és tíz férfiú vele Ge-
dáliáshoz, Ahikámnak fiához Mispá-
ba, és együtt étkezének Mispában.
* 2 Kir. 25,25.
2. És felkele Ismáel, Natániának fia
és a tíz férfiú, a kik vele valának, és
megölék Gedáliást, Ahikámnak, a
Sáfán fiának fiát szablyával, és meg-
ölé ő azt, a kit a babiloni király tiszt-
tartóvá tett vala a földön!
3. És mindazokat a Júdabelieket is,
a kik Gedáliással valának Mispában,
és a Káldeusokat is, a kik ott talál-
tatának, *tudniillik* a vitézlő embere-
ket, megölé Ismáel.
4. Másnap pedig a Gedáliás megölése
után, még mikor senki sem tudta azt:
5. Férfiak jövének Sikemből, Siló-
ból és Samariából: nyolczvan férfiú
levágott szakállal, megszaggatott ru-
hában és bevagdalt *testtel*, kezökben
ételáldozat és tömjén, hogy áldozza-
nak az Úr házában.
6. És kiméne eléjök Ismáel, Natá-
niának fia Mispából, menés közben
is sírván. És mikor eléjök ért vala,
monda nékik: Jertek el Gedáliáshoz,
Ahikámnak fiához.
7. És mikor bementek vala a város-
ba, megölé őket Ismáel, Natániának
fia, *és hányá őket* az árokba, ő és a
férfiak, a kik vele valának.
8. De tíz ember találtaték ő közöttük,
a kik ezt mondák Ismáelnek: Ne ölj
meg minket, mert kincsünk van né-
künk a mezőn, búza és árpa, olaj és
méz és megtartóztatá magát, és nem
ölé meg őket az ő atyjokfiaival.
9. Az árok pedig, a melybe behányá
Ismáel mindamaz emberek holttes-
tét, a kiket megöle Gedáliással együtt,
az, a melyet Asa király csinált vala
Baása ellen, * az Izráel királya ellen.
Ismáel, Natániának fia megtölté ezt
a megölettekkel. * 1 Kir. 15,9—16.
10. És fogságra vivé el Ismáel a nép
egész maradékát, a mely Mispában
vala, a király leányait és az egész
népet, a mely Mispában hagyatott
vala, kiket Nabuzáradán, a porosz-
lók feje Gedáliásra, Ahikámnak fiára
bízott vala; foglyul ejté azért őket
Ismáel, Natániának fia, és elindula,
hogy az Ammon fiaihoz * menjen.
* rész 40,14.

Jóhanán üldözi Ismáelt. A zsidók Égyiptomba akarnak menni.

11. És meghallá Jóhanán, Káreának
fia és a seregek minden vezetője, a
ki ő vele vala, azt az egész gonosz-
ságot, a melyet Ismáel, Natániának
fia cselekedett vala.
12. És magokhoz vevék mind az em-
bereket, és elmenének, hogy megvív-
janak Ismáellel, Natániának fiával,
és elérék őt a nagy víznél, a * mely
Gibeonnál vala. * 2 Sám. 2,13.
13. És mikor meglátta vala az egész
nép, a mely Ismáellel vala, Jóha-
nánt, Káreának fiát és a seregnek min-
den vezetőjét, a kik vele valának, meg-
örüle.
14. És visszatére az egész nép, a me-
lyet Ismáel elvitt vala Mispából, és
visszatére és elméne Jóhanánhoz,
Káreának fiához.
15. Ismáel pedig, Natániának fia nyol-
czadmagával szalada el Jóhanán
elől, és az Ammon fiaihoz méne.
16. És magához vevén Jóhanán, Ká-
reának fia, és a seregnek minden ve-
zetője, a kik ő vele valának, a nép
minden maradékát, a melyet vissza-
hoztak vala Ismáeltől, Natániának
fiától Mispából, miután ez megölé
Gedáliást, Ahikámnak fiát, az erős
férfiakat, vitézeket és asszonynépe-
ket és gyermekeket és udvari szol-
gákat, a kiket visszahozott vala Gi-
beonból:
17. Elindulának és megállapodának
Gérut Kimhámnál, a mely közel vala

Betlehemhez, hogy elmenjenek és bemenjenek Égyiptomba.
18. A Káldeusok miatt, mert félnek vala tőlök; mert Ismáel, Natániának fia megölte vala * Gedáliást, Ahikámnak fiát, a kit a babiloni király helytartóvá tett vala a földön. * vers 2.3.

Jeremiás az Úr parancsára tiltja Jóhanánt és a többi zsidókat az Égyiptomba menéstől.

42. Eljöve pedig a csapatoknak minden tisztje, és Jóhanán, Káreának fia, és Jazánia, Ozániának fia, és az egész nép kicsinytől fogva nagyig,
2. És mondának Jeremiás prófétának: Hallgasd meg alázatos kérésünket, és könyörögj érettünk az Úrnak, a te Istenednek mind e maradékért; mert kevesen maradtunk meg a sokaságból, mint a te szemeid *jól* látnak minket;
3. És jelentse meg nékünk az Úr, a te Istened az útat, a melyen járjunk, és a dolgot, a mit cselekedjünk.
4. És monda nékik Jeremiás próféta: Méghallottam. Ímé, én könyörgök az Úrnak, a ti Isteneteknek a ti beszédeitek szerint, és mindazt, a mit felel az Úr néktek, megjelentem néktek, el nem titkolok semmit tőletek.
5. Ők pedig mondának Jeremiásnak: Az Úr legyen ellenünk tökéletes és igaz tanúbizonyság, ha nem mind ama beszéd szerint * cselekszünk, a melylyel elküld téged mi hozzánk az Úr, a te Istened. * rész 43, 1—4.
6. Ha jó, ha rossz, hallgatni fogunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, a melyért mi téged ő hozzá küldünk; hogy jó dolgunk legyen, mert mi hallgatunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára.
7. Lőn pedig tíz nap mulva, hogy szóla az Úr Jeremiásnak.
8. És odahívá Jóhanánt, Káreának fiát, és a seregeknek minden tisztjét, a kik vele valának, és az egész népet kicsinytől fogva nagyig.
9. És monda nékik: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene, a kihez küldöttetek engem, hogy megjelentsem előtte a ti könyörgésteket:
10. Ha állandóan megmaradtok e földön, felépítlek titeket és el nem rontlak, és elplántállak titeket és ki nem gyomlállak: mert megbántam a gonoszt, a mit cselekedtem veletek.
11. Ne féljetek a babiloni királytól, a kitől *most* féltek, ne féljetek tőle, azt mondja az Úr; mert veletek vagyok, hogy megtartsalak és megszabadítsalak titeket az ő kezéből.
12. És irgalmasságot cselekszem veletek, hogy irgalmas legyen hozzátok, és lakni hagyjon titeket a ti földeteken.
13. De ha ti ezt mondjátok: Nem lakunk e földön, nem hallgatván az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára.
14. Mondván: Nem! hanem Égyiptom földére megyünk be, a hol nem látunk harczot és nem hallunk trombitaszót, és kenyeret nem éhezünk, és ott lakozunk:
15. Most azért halljátok meg az Úrnak szavát, Júdának maradékai! Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ha ti *csak* orczáitokat fordítjátok *is úgy*, hogy bemenjetek Égyiptomba, és bementek, hogy ott tartózkodjatok:
16. Akkor a fegyver, a melytől ti féltek, legott utólér benneteket * Égyiptom földén, és az éhség is, a mitől rettegtek, körülvesz titeket Égyiptomban, és ott haltok meg.
* Ezék. 30, 10.12.
17. Mert az lesz, hogy mindazok a férfiak, a kik *úgy* fordítják orczájokat, hogy bemenjenek Égyiptomba, hogy ott tartózkodjanak, meghalnak fegyver, éhség és döghalál miatt, és egy sem marad meg közülök, és nem szabadul meg a veszedelemtől, a melyet én bocsátok reájok.
18. Mert ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Miképen kiömlik az én haragom és búsulásom Jeruzsálem lakosaira, azonképen kiöntöm az én haragomat ti reátok, ha bementek Égyiptomba; és lesztek *ott* átok, csuda, szidalom, gyalázat, és többé nem látjátok e helyet!
19. Az Úr szólott hozzátok, oh Júdának maradékai! Ne menjetek Égyiptomba; jól tudjátok meg, hogy bizonyságot tettem ma ellenetek.
20. Mert magatokat * csaljátok meg a ti szívetekben: mert ti küldöttetek engem az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mondván: Könyörögj az Úrnak, a mi Istenünknek, és a mint † szól az Úr, a mi Istenünk, úgy jelentsd meg nékünk, és akképen cselekszünk.
* rész 43, 1—4. † vers 2.3.5.6.
21. Mikor pedig ma megjelentem néktek, nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára és egyáltalán azokra, a melyekért engem ti hozzátok küldött.
22. Most azért tudjátok meg jól, hogy fegyverrel, éhséggel és döghalállal haltok meg a helyen, a hová kivánkoztok menni, hogy ott tartózkodjatok.

A zsidók az Úr szava ellenére Égyiptomba mennek, magokkal viszik Jeremiást is, ki ott jövendöl Nabukodonozor betöréséről.

43. És a mint Jeremiás teljesen
elmondta az egész népnek
az Úr, az ő Istenök minden rende-
lését, a melyekért az Úr, az ő Iste-
nök küldötte vala ő hozzájok, mind-
azokat a rendeléseket, *mondom*,
2. Akkor monda Azariás, Hosájának
fia, Jóhanán, Káreának fia, és vala-
mennyi kevély férfiak, mondván Je-
remiásnak: Hazugságot szólsz te,
nem küldött téged az Úr, a mi Iste-
nünk, hogy ezt mondjad: Ne menje-
tek be Égyiptomba, hogy ott tartóz-
kodjatok.
3. Hanem Báruk, Nériának fia izgat
téged mi ellenünk, hogy minket a Kál-
deusok kezébe adjon, hogy megölje-
nek minket, és vitessenek Babilonba.
4. És nem hallgata Jóhanán, Káreá-
nak fia, sem a seregnek valameny-
nyi tisztje, sem az egész nép az Úr
szavára, hogy a Júda földén marad-
janak.
5. Hanem elvivé Jóhanán, Káreának
fia, és a seregnek minden tisztje Jú-
dának egész maradékát, a kik visz-
szajöttek vala mindama * nemzetek
közül, a hová kiűzettek vala, hogy
lakozzanak Júdának földében.
* rész 40, 11.12.
6. A férfiakat és az asszonyokat, a
gyermekeket és a király leányait és
minden lelket, a melyet Nabuzára-
dán, a poroszlók feje hagyott vala Ge-
dáliással, Ahikámnak, Sáfán fiának
fiával, és Jeremiás prófétát és Báru-
kot, Nériának fiát.
7. És elmenének Égyiptomnak föl-
débe, mert nem hallgattak az Úr sza-
vára, és bemenének Táfnesig.
8. És szóla az Úr Jeremiásnak Táf-
nesben, mondván:
9. Végy a kezedbe nagy köveket, és
rejtsd el azokat a sárba, a téglaégető-
kemenczébe, a mely a Faraó házának
ajtajában van Táfnesben, a Júdabeli
emberek szeme láttára.
10. És ezt mondd nékik: Ezt mondja
a Seregek Ura, az Izráel Istene: * Ímé,
én elküldök és felhozom † Nabuko-
donozort, a babiloni királyt, az én
szolgámat, és az ő székét e kövek-
re teszem, melyeket elrejtettem, és
azokra vonja fel az ő sátorát.
* Ezék. 29, 18.19. † Ezék. 29, 3.13.
11. És betör, és megveri Égyiptom
földét, a ki halálra való, halálra, és
a ki rabságra, rabságra, és a ki fegy-
verre: fegyverre *jut.*
12. És tüzet gyújtok Égyiptom iste-
neinek * házaiban, és felégeti azokat,
és foglyokká teszi őket, és magára
ölti Égyiptom földét, miképen a pász-
tor magára ölti ruháját, és kimegy
onnan békességgel. * Ésa. 19, 13.
13. És Bethsemesnek, a mely Égyip-
tom földében van, faragott képeit le-
rontja: és Égyiptom isteneinek házait
tűzzel felégeti.

A zsidókat Égyiptomban Istennek súlyos büntetésével fenyegeti bálványozásukért.

44. Az a szó, a mely lőn Jeremiás-
hoz, minden Júdabeliek fe-
lől, a kik laknak vala Égyiptom föl-
dében, a kik laknak vala Migdolban,
Táfnesben, Nófban és Pátrosz földé-
ben, mondván:
2. Ezt mondja a Seregek Ura, az Iz-
ráel Istene: Ti láttátok mindazt a ve-
szedelmet, melyet ráhoztam volt Je-
ruzsálemre és Júdának minden vá-
rosaira, és ímé, azok most pusztává
lettek, és senki * sem lakozik bennök.
* rész 43, 5.7.
3. Az ő gonoszságokért, a melyet cse-
lekedtek, hogy felingereljenek en-
gem, elmenvén, hogy áldozatot vi-
gyenek és szolgáljanak az idegen is-
teneknek, a kiket ők nem ismernek
vala, sem ti, sem a ti atyáitok.
4. És elküldöttem hozzátok minden
szolgámat, a prófétákat, és pedig jó
reggel küldém el, mondván: Kérlek,
ne cselekedjétek ez útálatos dolgot,
a mit gyűlölök.
5. De nem hallgattak, és a fülöket
sem hajtották arra, hogy megtérje-
nek az ő gonoszságokból, és idegen
isteneknek ne áldozzanak.
6. Azért kiömlött az én bosszúm és
az én haragom, és felgerjedt Júda
városaiban és Jeruzsálem utczáin,
és pusztasággá és sivataggá lőnek
mind e napig.
7. Most azért ezt mondja az Úr, a Se-
regek Istene, az Izráel Istene: Miért
szereztek nagy veszedelmet a ti lel-
ketek ellen, hogy kipusztítsatok kö-
zületek férfit és asszonyt, gyermeket
és csecsemőt Júda kebeléből, hogy
magatoknak még csak maradékot se
hagyjatok;
8. Ingerelvén engem a ti kezeitek al-
kotásaival, áldozván az idegen iste-
neknek Égyiptom földén, a melyre ti
tartózkodni jöttetek be, hogy vesze-
delmet szerezzetek magatoknak, és
hogy átokban és gyalázatban legye-
tek e földnek minden nemzeténél?
9. Vajjon elfelejtkeztetek-é a ti atyái-
tok gonoszságairól és a Júda királyai-
nak gonoszságairól és az ő feleségeik-
nek gonoszságairól és a ti gonoszsá-
gaitokról, a ti feleségeiteknek gonosz-

ságairól, a melyeket Júdának földén
cselekedtetek * és Jeruzsálemnek ut-
czáin? * vers 15–17.
10. Nem alázták meg magokat mind
e mai napig se, és nem féltek, sem
az én törvényem szerint nem jártak,
sem az én parancsolataim szerint, a
melyeket előtökbe és a ti atyáitok
elébe adtam.
11. Azért ezt mondja a Seregek Ura,
az Izráel Istene: Ímé, én ellenetek
fordítom orczámat * veszedelemre,
és hogy az egész Júdát kipusztítsam.
* vers 27. Ámós 9,4.
12. És felveszem Júdának maradé-
kát, a kik magok elé tűzték, hogy
bemennek Égyiptom földére, hogy
ott lakozzanak, és mindnyájan meg-
emésztetnek Égyiptom földén, * el-
esnek fegyver miatt, megemésztetnek
éhség miatt, kicsinytől fogva nagyig:
fegyver és éhség miatt halnak meg,
és † átokká, csudává, szidalommá és
gyalázattá lesznek.
* rész 13,10–12. † rész 42,18.19.
13. És megfenyítem azokat, a kik
Égyiptom földében lakoznak, miké-
pen megfenyítettem a Jeruzsálem-
*beliek*et fegyverrel, éhséggel és dög-
halállal.
14. És a Júda maradékai közül, a
kik ide jöttek, hogy Égyiptom földé-
ben tartózkodjanak, senki sem me-
nekül és szabadul meg, hogy vissza-
térjen Júdának földébe, a hova lel-
kök hajtja őket, hogy oda visszatér-
jenek és ott lakozzanak; mert nem
térnek vissza, hanem csak a kik me-
nekülnek.
15. És felelének Jeremiásnak mind-
ama férfiak, a kik tudják vala, hogy
az ő feleségeik az idegen isteneknek
áldozának, és mindazok az asszo-
nyok, a kik ott állnak vala nagy tö-
megben, és az egész nép, a mely
Égyiptom földén, Pátroszban lakozik
vala, mondván:
16. Abban a dologban, a mi végett
szóltál nékünk az Úr nevében, nem
hallgatunk reád;
17. Hanem csak azt cselekeszszük,
a mit mi a mi szánkkal fogadtunk,
hogy * füstölő áldozatot viszünk az
ég királynéjának, és néki italáldo-
zattal áldozunk, miképen cseleked-
tünk mi és a mi atyáink és a mi ki-
rályaink és a mi fejedelmeink Júda
városaiban † és Jeruzsálemnek ut-
czáin, mert akkor beteltünk †† ke-
nyérrel, és jó dolgunk volt, és semmi
rosszat nem láttunk.
* Ezék. 20,32 † vers 9. †† Hós. 2,4.
18. De a mióta nem áldozunk többé
az ég királynéjának füstöléssel, és
nem viszünk néki italáldozatot: min-
denben szűkölködünk, és fegyver
és éhség miatt emésztetünk.
19. És hogyha mi az ég királynéjá-
nak füstölve áldozunk és néki ital-
áldozatot viszünk: vajjon a mi * fér-
jeink híre nélkül csinálunk-é néki
béleseket, hogy őt tiszteljük, és néki
itali áldozatot vigyünk? * rész 7,18.
20. Szóla azért Jeremiás az egész nép-
nek, a férfiaknak és az asszonyok-
nak és az egész népnek, a kik e szót
felelték néki, mondván:
21. Avagy a jó illatról, a melyet Júda
városaiban és Jeruzsálem utczáin
füstöltetek ti és a ti atyáitok, a ti ki-
rályaitok és a ti fejedelmeitek és a föld
népe: nem arról emlékezett-é meg
az Úr, és nem az jutott-é néki eszébe?
22. És nem szenvedhette tovább az
Úr a ti cselekedeteitek gonoszságát,
az útálatosságok miatt, a melyeket
cselekedtetek, és pusztasággá lett a
ti földetek és csudává és átokká, any-
nyira, hogy senki sem lakja mind e
napig,
23. A miatt, hogy füstölve áldozta-
tok, és vétkeztetek az Úr ellen, és nem
hallgattatok az Úr szavára, és az ő
törvénye és az ő parancsolatai és az
ő tanúbizonyságai szerint nem jár-
tatok, azért következett ti reátok ez
a veszedelem mind e napig.
24. Monda továbbá Jeremiás az egész
népnek és az összes asszonyoknak:
Halljátok meg az Úr szavát mind, ti
Júdabeliek, kik Égyiptom földén
vagytok.
25. Ezt mondja a Seregek Ura, az Iz-
ráel Istene, mondván: Ti és a ti fele-
ségeitek szóltatok a ti szájatokkal, és
végbevittétek a ti kezeitekkel, mond-
ván: Bizonyára teljesítjük a mi fo-
gadásainkat, a melyeket fogadtunk
az ég királynéjának, hogy füstölve
áldozzunk, és néki itali áldozatot vi-
gyünk. Megerősítvén * megerősítet-
tétek a ti fogadásaitokat, és megcse-
lekedvén megcselekedtétek a ti fo-
gadásaitokat. * vers 16.17.
26. Azért halljátok meg az Úr sza-
vát mind, ti Júda*beliek*, a kik Égyip-
tom földében lakoztok: Ímé, én az
én nagy nevemre megesküdtem, azt
mondja az Úr, hogy egyetlen Júda-
beli férfiú szája sem fogja az én ne-
vemet kiejteni, mondván: Él az Úr
Isten, egész Égyiptom földén!
27. Ímé, én vigyázok reájok az ő ká-
rukra és nem javukra, és megemészte-
tik Júdának minden férfia, a kik
Égyiptom földén vannak, fegyver
miatt, éhség miatt, míglen mind
elfogynak.

28. De a kik a fegyvertől megszaba-
dulnak, visszatérnek Égyiptom földé-
ről Júdának földére, szám szerint ke-
vesen, és mind megtudják Júdának
maradékai, a kik bementek Égyip-
tom földébe, hogy ott tartózkodjanak:
melyik szó teljesedik be, az * enyém-é
vagy az övék? * rész 42,15—18.
29. És ez lesz néktek a jel, azt mond-
ja az Úr, hogy én meglátogatlak ti-
teket ezen a helyen, hogy megtudjá-
tok, hogy bizonyára megállanak az
én beszédeim a reátok következendő
veszedelem felől.
30. Ezt mondja az Úr: Ímé, én oda-
adom Faraó Ofrát, Égyiptom királyát
az ő ellenségeinek kezébe és az ő lel-
két keresők kezébe, miképen oda-
adtam Sedékiást, a Júda királyát Na-
bukodonozornak, a babiloni király-
nak, az ő ellenségének és az ő lelkét
keresőnek kezébe.

A próféta azzal az isteni ígérettel vigasztalja Bárukot, hogy életben marad.

45. Az a szó, a melyet Jeremiás
próféta szóla Báruknak, Né-
ria fiának, mikor ő könyvbe írá e
szókat Jeremiás szájából, Jójákim-
nak, * Jósiás, Júdabeli király fiának
negyedik esztendejében, mondván:
* 2 Kir. 23,34.
2. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene,
te néked, Báruk:
3. Ezt mondottad: Jaj mostan né-
kem, mert az Úr az én bánatomra fáj-
dalmat adott, elfáradtam az én fo-
hászkodásomban, és nyugodalmat
nem találtam.
4. Ezt mondd néki: Ezt mondja az
Úr: Ímé, a kiket én felépítettem, el-
rontom, és a kiket én beplántáltam,
kiszaggatom, és pedig az egész földön.
5. És te kivánsz-é magadnak nagyo-
kat? Ne kivánj; mert ímé én vesze-
delmet bocsátok minden testre, ezt
mondja az Úr, és a te lelkedet * zsák-
mányul adom néked, minden helyen,
a hová elmégy. * rész 38,2.

Égyiptom ellen.

46. Ez a szó, a melyet az Úr szó-
lott Jeremiás prófétának a
pogányok felől;
2. Égyiptom felől, a Nékó Faraónak,
Égyiptom királyának serege felől, a
mely az Eufrátes folyó mellett, Kár-
kémisben vala, * a melyet megvere
Nabukodonozor, a babiloni király,
Jójákimnak, Jósiás fiának, Júda ki-
rályának negyedik esztendejében:
*2 Krón. 35,20.
3. Készítsetek vértet és paizst, és in-
duljatok a harczra.
4. Nyergeljétek a lovakat, és üljetek
fel ti lovasok, és legyetek sisakokban.
Tisztítsátok a kopjákat, öltsétek fel
a pánczélokat.
5. Mit látok? Ők megriadva hátrálni
kezdenek, vitézeik leveretnek és fu-
tásnak erednek, és vissza sem tekin-
tenek! Mindenfelől félelem, azt mond-
ja az Úr.
6. Nem futhat el a * gyors, és az erős
sem menekülhet el; észak felé, az
Eufrátes folyó mellett legyőzetnek és
elhullanak. * Ámós 2,14.15.
7. Kicsoda ez, a ki növekedik, mint
a folyóvíz, és olyan, mint a meghá-
borodott vizű folyamok?
8. Égyiptom növekedik úgy, mint a
folyóvíz és mint a megháborodott
vizű folyamok, mert ezt mondja: Fel-
megyek, ellepem a földet, elvesztem
a várost és a benne lakókat.
9. Jőjjetek fel lovak, és zörögjetek
szekerek, jőjjenek ki a vitézek, a sze-
recsenek* és a Libiabeliek, a kik paizst
viselnek, és a Lidiabeliek, a kik kéz-
ívet viselnek! * Ezék. 30,5-9. Náh. 3,9-11.
10. Az a nap pedig az Úrnak, a Se-
regek Urának büntető napja, hogy
bosszút álljon ellenségein. És a fegy-
ver felemészt és jól lakik és megré-
szegül az ő vérökkel, mert áldozatja
lesz az Úrnak, a Seregek Urának észak
földén, az Eufrátes folyó mellett.
11. Menj föl Gileádba, és végy bal-
zsamot te szűz, Égyiptomnak leá-
nya: hiába sokasítod az orvosságokat,
nincs gyógyír számodra!
12. Hallották a pogányok a te gya-
lázatodat, és a te kiáltásoddal betelt
a föld, mert vitéz vitézbe ütközött,
és mind a ketten együtt estek el.
13. Az a szó, a melyet az Úr Jere-
miás prófétához szólott, Nabukodo-
nozornak, a babiloni királynak el-
jövetele * felől az Égyiptom földének
megverésére: * Ésa. 19,1—4. 20,1—4.
14. Hirdessétek Égyiptomban és hí-
reszteljétek Migdólban, híreszteljétek
Nófban * és Táfnesben, és ezt mondjá-
tok: Állj elő, és készítsd fel magadat,
mert fegyver emészti meg a te kerü-
leteidet. * rész 44,1.
15. Miért verettek le a te erőseid?
Nem állhattak meg, mert az Úr ret-
tentette el őket.
16. Megsokasította a tántorgót, egyik
a másikra hullott, és ezt mondották:
Kelj fel, és menjünk vissza a mi né-
pünkhöz és a mi szülőföldünkre az
erőszakoskodó fegyver elől.
17. Ezt kiáltják akkor: A Faraó,
Égyiptom királya, háborúság*nak ki-
rálya*, elhaladta a rendelt időt.
18. Élek én, azt mondja a király, a

kinek a neve Seregek Ura, hogy mint
a Táborhegy *áll* a hegyek között, és
mint a Kármel a tenger között, úgy
jő el.
19. Készíts magadnak elköltözésre
való edényeket, Égyiptom leányának
lakosa, mert Nóf elpusztul és megég,
lakatlanná lesz.
20. Szép üszőtinó Égyiptom, *de* pusz-
tulás tör reá észak felől.
21. Még zsoldosai is olyanok ő kö-
zöttök, mint a hízlalt borjúk, de ők
is meghátrálnak, egyetemlegesen el-
futnak, meg nem állanak, mert rom-
lásuk napja jön reájok, az ő megfe-
nyíttetésök ideje.
22. Az ő szava mint a csúszó kígyóé,
mert nagy sereggel indulnak, és sze-
kerczékkel jőnek ellene, mint a fa-
vágók.
23. Kivágják az ő erdejét, azt mond-
ja az Úr, mert beláthatatlanok, mert
többen lesznek mint a sáskák, és
megszámlálhatatlanok.
24. Megszégyenül Égyiptom leánya,
északi nép kezébe jut.
25. Ezt mondja a Seregek Ura, az
Izráel Istene: Ímé, én megfenyítem
Nó-Ammont és a Faraót és Égyipto-
mot és az ő * isteneit és királyait, mind
a Faraót, mind azokat, a kik bíznak
benne. * Ésa. 19, 1—4.
26. Odaadom őket az ő lelkök kere-
sőinek kezébe, és Nabukodonozor-
nak, a babiloni királynak kezébe, és
az ő szolgáinak kezébe; de azután
úgy lakoznak abban, mint azelőtt,
azt mondja az Úr.

Vigasztalás Izráelnek.

27. És te ne félj, oh * én szolgám
Jákób, és ne rettegj Izráel, mert ímé,
én megszabadítlak téged messziről,
és a te magodat is az ő fogságuk föl-
déről, és visszatér Jákób és megnyug-
szik és békességben lesz, és nem lesz,
a ki megijeszsze. * rész 41, 10. 13. 43, 5.
28. Ne félj te, oh én szolgám Jákób,
azt mondja az Úr, mert én veled va-
gyok, mert véget vetek minden nem-
zetnek, a kik közé kivetettelek téged,
néked pedig nem vetek véget, ha-
nem megverlek téged ítélettel, mert
nem hagyhatlak teljesen büntetés
nélkül.

A filiszteusok, Tírus és Sídon ellen jövendöl.

47. Az a szó, a melyet az Úr szó-
la Jeremiás prófétának a Fi-
liszteusok felől, mielőtt * megverte a
Faraó Gázát. * Ésa. 14, 29. 31.
2. Ezt mondja az Úr: Ímé, víz indul
meg északról, és *olyan* lesz, *mint* a
kiáradott folyó, és elárasztja a földet
és annak mindenét, a várost és an-
nak lakosait, és kiáltanak az embe-
rek, és a föld minden lakosa ordít.
3. Ménei patáinak * csattogó hangjá-
tól, szekereinek zörgésétől, kerekei-
nek zúgásától nem gondolnak az
atyák a fiakra erejök ellankadása
miatt. * Ésa. 5, 28.
4. És a nap miatt, mely eljött, hogy
elpusztítsa egész Filiszteát, kivágja
Tírust és Szidont *és* segítségének min-
den megmaradt *töredék*ét, mert az Úr
elrontja Filiszteát, a Káftor * szige-
tének maradékát. * Ámós 9, 7.
5. Kopaszság * lepte meg Gázát, As-
kalon elnémult, maradéka az ő völ-
gyüknek: meddig vagdalod maga-
dat? * Ésa. 15, 2. Mik. 1, 16.
6. Oh szablyája az Úrnak, meddig
nem nyugszol meg? Rejtsd el maga-
dat a te hüvelyedbe, nyugodjál meg
és hallgass!
7. Miképen nyughatik meg, holott az
Úr parancsolt néki? Askalonra és a
tenger partjára oda rendelte őt.

Jövendölés Moáb ellen.

(V. ö. Ésa. 15, 16. Ezék. 25, 8—11. Ámós 2, 1—3.
Sof. 2, 8—11.)

48. Moáb * felől ezt mondja a Se-
regek Ura, az Izráel Istene:
Jaj Nébónak, mert elpusztíttatott;
megszégyenült, bevétetett Kirjátaim,
Misgáb megszégyenült és elrémült.
* Ésa. 15, 1—9.
2. Nincs már dicsősége Moábnak
Hesbonban, gonoszt gondoltak ő el-
lene, *mondván*: Jertek el és veszes-
sük el őt, ne legyen nemzetség! Mad-
men te is elnémulsz, fegyver jár nyo-
modban!
3. Nagy kiáltás hallatszik Horonáim-
ból: pusztulás és nagy romlás!
4. Elnyomorodott Moáb, kicsinyei
sikoltva kiáltanak.
5. Mert a Luhit hágóján * siralmat
siralom ér, mert Horonáim lejtőin
az ellenség hallatja vészkiáltását.
* Ésa. 15, 5.
6. Fussatok, mentsétek meg lelke-
teket, és legyetek mint a * hangafa
a pusztában!
* rész 17, 5. 6. vers 13. 46. 1 Kir. 11, 7.
7. Mivelhogy a te bizodalmad mar-
háidban és kincseidben volt, te is be-
vétetel, és Kámós fogságra megy pap-
jaival, fejedelmeivel együtt.
8. És rátör a pusztító minden város-
ra, egy város sem menekedik meg,
és elvész a völgy, és feldúlatik a sík-
ság, a mint megmondta az Úr.
9. Adjatok szárnyat Moábnak, hogy
repülvén elrepülhessen, mert az ő vá-
rosai elpusztulnak, és senki sem la-
kik azokban.

10. Átkozott, a ki az Úrnak dolgát
csalárdul cselekszi, és átkozott, a ki
fegyverét kiméli a vértől!
11. Nyugodtan élt Moáb gyermeksé-
gétől fogva, és pihent az ő * sepre-
jében, és edényből-edénybe nem ön-
tötték és fogságra sem ment, azért ma-
radt meg az íze rajta, és nem válto-
zott el az ő szaga. * Sof.1,12.
12. De ímé eljőnek a napok, azt
mondja az Úr, és rablókat bocsátok
reá, a kik megrabolják őt, és meg-
üresítsék edényeit, palaczkjait pedig
összetörjék.
13. És megszégyenül Moáb Kámós
miatt, * a mint megszégyenült Izráel
háza Béthel † miatt, a melyben bi-
zodalma volt. * 1 Kir.11,7.
† 1 Kir.12,29. 2 Kir.16,6—16.
14. Mimódon mondjátok: Hősök va-
gyunk és vitéz férfiak a harczra?
15. Elpusztul Moáb, városai fellob-
bannak, válogatott ifjai pedig mészár-
székre jutnak, azt mondja a király,
a kinek neve Seregek Ura!
16. Közel van Moáb veszedelme, ihol
jő és igen siet az ő veszedelme!
17. Bánkódjatok miatta mindnyájan,
a kik körülte vagytok, és mindnyá-
jan, a kik ismeritek az ő nevét; mond-
játok: Hogy eltört az erős vessző, a
dicső pálcza!
18. Szállj le a dicsőségből és ülj
szomjan Dibonnak megmaradt leá-
nya, mert a Moáb pusztítója feljött
ellened, elrontja a te erősségeidet.
19. Állj meg az úton, és nézz ide-
oda Aroér lakosa, kérdezd meg a fu-
tót és a menekülőt, *és* ezt mondd:
Mi történt?
20. Megszégyenült Moáb, mert meg-
tört. Ordítsatok * és kiáltsatok? Hir-
dessétek Arnonban, hogy elpusztít-
tatott Moáb! * Ésa.16,7.
21. Mert rájött az ítélet a sík föld-
re; Hólonra, Jására és Mefátra.
22. És Dibonra, Nébóra és Beth-Dib-
látaimra,
23. És Kirjáthaimra, Beth-Gámulra
és Beth-Meonra.
24. És Kirjátra, * Boczrára és Moáb
földének minden messze és közel va-
ló városaira. * Ésa.34,6.63,1.
25. Letöretett a Moáb szarva, és kar-
ja levágatott, azt mondja az Úr.
26. Részegítsétek le őt, mert hőskö-
dött az Úr ellen, és heverjen Moáb
az ő okádásában, és legyen csúfság
ő is.
27. Vajjon nem csúfod volt-é * néked
az Izráel? Avagy a lopók között talál-
tatott, hogy mikor szólottál felőle, ke-
vélyen hánytad magadat? * Sof.2,9.
28. Hagyjátok el a városokat, és lak-
jatok a kősziklákban, Moáb lakosai,
és legyetek mint a galamb, a mely
az odu száján belől rak fészket.
29. Hallottuk a Moáb * kevélységét;
igen kevély; az ő felfuvalkodását és
kevélységét, kérkedését, és az ő szí-
vének elbizakodottságát.
* Ésa.16,6. Sof.2,9.
30. Én ismerem, azt mondja az Úr,
az ő szertelenkedését, és az ő fecse-
gése nem igaz, és nem igaz a csele-
kedete sem.
31. Azért jajgatok Moábon, és az
egész Moábért kiáltok, a * Kir-Heres
férfiaiért nyög *az én lelkem.* * Ésa.16,7.
32. Jobban siratlak téged, mint si-
ratták Jaézert, a ki Sibmának szőlő-
je! A te hajtásaid túlhatoltak a ten-
geren, a Jaézer tengeréig értek; a te
nyári gyümölcseidre és a te szüreted-
re pusztító rontott.
33. És eltünik az öröm és vígasság
Kármelből és a Moáb földéről, és a
kádakból kifogyasztom a bort, nem
sajtolnak örömzajjal; az éneklő nem
énekel.
34. Hesbon kiáltása miatt Elealéig
és Jáhásig felhat az ő szavok; * Soár-
tól fogva Horonáimig *és* Eglath-Seli-
sájjáig, mert a Nimrim vize is elapad.
* Ésa.15,5.6.
35. És kifogyasztom Moábból, * azt
mondja az Úr, a ki a magaslaton áldo-
zik és füstöt gerjeszt az ő isteneinek.
* vers 7.
36. Ezért zokog a szívem Moábért,
mint a síp, * és zokog szívem a Kir-
Héres férfiaiért, mint a síp, mivel-
hogy a kincsek elvesztek, a miket
gyűjtött. * Ésa.16,11.
37. Mert minden fő * kopasz, és min-
den szakál elnyiratott, minden ké-
zen metélések, és *minden* derékon
gyászruha. * Ésa.15,2.3.
38. Moábnak minden házpadján és
utczáján mindenütt siralom, mert
összetörtem Moábot, mint az * edényt,
mely semmirekellő, azt mondja az Úr.
* rész 22,28. Hós.8,8.
39. Jajgatnak, *ezt mondván:* Hogy
összezúzatott! Hogy fordult háttal
Moáb, megszégyenülve! És csúffá lett
Moáb, és rettentésére mindazoknak,
a kik körülte vannak.
40. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, mint
a saskeselyű repül reá, és kiterjeszti
Moábra szárnyait.
41. Bevétettek a városok, és az erős-
ségek elfoglaltattak, és a Moáb vité-
zeinek szíve olyan volt e napon, mint
a vajudó asszonynak szíve.
42. És Moáb elpusztul, úgy hogy nem
lesz nép *többé,* mert az Úr ellen fel-
emelkedett.

43. Félelem, * verem és tőr *jő* te ellened, Moáb lakosa, azt mondja az Úr.
* Ésa. 24, 17. 18.
44. A ki elfut a félelem elől, a verembe esik, és a ki kijő a veremből, a tőrben fogatik meg, mert rábocsátom Moábra az ő megfenyítésének esztendejét, azt mondja az Úr.
45. A Hesbon árnyékában állanak meg a hatalom elől futók; de * tűz jő ki Hesbonból és láng Szihonnak közepéből, és elemészti Moábnak üstökét és a háborgó fiaknak koponyáját.
* 4 Móz. 21, 28.
46. Jaj néked Moáb! Elveszett Kámósnak * népe, mert fiaid fogságra vitettek, és leányaid is fogságra. * vers 7.
47. De visszahozom Moábot a fogságból sok idő mulva, azt mondja az Úr. Eddig van Moáb ítélete.

Jövendölés Ammon ellen.

49. Az Ammon * fiai felől ezt mondja az Úr: Nincsenek-é Izráelnek fiai? Nincsen-é örököse néki? Miért birtokolja Milkom Gádot, és az ő népe miért lakik annak városaiban? * 4 Móz. 19, 38. Ámós 1, 13.
2. Azért ímé eljőnek a napok, azt mondja az Úr, és harczi riadót hallatok Rabbában * az Ammon fiaival, és romhalommá lesz, és leányai tűzzel égettetnek meg, és Izráel birtokolja azokat, a kik *most* őt birtokolják, azt mondja az Úr.
* 2 Sám. 12, 26—29. Ámós 1, 13—15.
3. Ordíts Hesbon, mert elpusztíttatott Hái! Kiáltsatok Rabbáh leányai, öltözzetek gyászba, sírjatok és futkossatok a szorosokon, mert Milkom a fogságba megy, papjai és * fejedelmei is vele együtt. * rész 48, 7.
4. Mit dicsekedel völgyeddel, völgyed bőségével, engedetlen leány, a ki az ő kincseiben bízik *és ezt mondja:* Kicsoda támad ellenem?
5. Ímé én félelmet bocsátok reád, azt mondja az Úr, a Seregek Ura, minden szomszédod felől, és szétrebbentek egymástól, és nem lesz, a ki összegyűjtse az elszéledteket.
6. De azután visszahozom majd a fogságból az Ammon fiait, azt mondja az Úr.

Edom ellen.

7. Ezt mondja a Seregek Ura Edom felől. Nincs bölcseség többé * Témánban? elveszett-é a tanács az értelmesektől? hiába valóvá lett-é az ő bölcseségök? * Abd. vers 8. Ezék. 32, 29.
8. Fussatok, forduljatok, rejtőzzetek el mélyen Dédán lakosai, mert Ézsau veszedelmét hozom ő reá az ő megfenyíttetésének * idején. * Malak. 1, 3.
9. Ha szőlőszedők törnek reád, nem hagynak gerezdeket, ha éjjeli * tolvajok: pusztítanak, a míg nékik tetszik.
* Abd. vers 5.
10. Bizony én mezítelenné teszem Ézsaut, titkait kijelentem, és el nem rejtőzhetik, magva elpusztul, és atyjafiai és szomszédai sem lesznek.
11. Hagyd el a te árváidat, én eltartom, özvegyeidet is; bennem vessék reménységüket.
12. Mert azt mondja az Úr: Ímé, a kiknek nem kell vala meginniok a pohárt, ugyancsak megiszszák; te pedig teljesen büntetlenül maradnál-é? Nem maradsz büntetlenül, mert bizonyára megiszod.
13. Mert én magamra * esküdtem meg, azt mondja az Úr, hogy útálattá és gyalázattá, pusztasággá és † átokká lesz Boczra, és minden városa örökkévaló pusztasággá lesz.
* Zsid. 6, 13. † Ésa. 63, 1. 4.
14. Hírt hallottam * az Úrtól, és követ küldetett a nemzetekhez, a ki ezt mondja: Gyűljetek össze, induljatok ellene, és keljetek fel a harczra,
* Abd. vers 1.
15. Mert ímé, kicsinynyé teszlek téged a nemzetek között, és az emberek között útálatossá.
16. A te könnyelműséged csalt meg téged és a te szíved kevélysége, a ki a sziklák hasadékaiban lakol, *és* elfoglaltad a halmok tetejét. Ha olyan magas helyen rakod is fészkedet, mint a saskeselyű, * onnét is lerántalak téged, azt mondja az Úr. * Abd. vers 4.
17. És pusztasággá lesz Edom, a ki csak átmegy rajta elálmélkodik, és sziszeget egész * veresége felett.
* rész 50, 13.
18. A mint Sodomának * és Gomorának és az ő szomszédainak elsülyedésekor *volt*, azt mondja az Úr, ott sem lakik *több* ember, és benne emberek fia nem tartózkodik.
* 1 Móz. 19, 25.
19. Ímé, mint oroszlán jön fel a Jordán erdőségéből az örök*zöld* legelőre, de hamarsággal kiűzöm őt onnan, és a kiválasztottat teszem azon fejedelemmé, mert kicsoda hozzám hasonló, és ki szab nékem törvényt, és kicsoda az a pásztor, a ki * megállhat ellenem? * Jób 4, 10.
20. Halljátok meg azért az Úr tervét, a melyet tervezett Edom felől, és az ő gondolatait, a melyeket gondolt Témán polgárai felől. Bizony * elhurczolják őket, a juhnyáj kicsinyeit, bizony szörnyűködik rajtok a saját legelőjök. * rész 50, 45.
21. Az ő romlásuk zajától megren-

dült a föld, az ő kiáltásuk szava el-
hallatszik a veres tengerig.
22. Ímé, feljő mint saskeselyű, és re-
pül és szárnyait szétterjeszti Boczrán:
és Edom vitézeinek szíve olyan lesz
az napon, mint a vajudó asszony szíve.

Damaskus ellen.

23. Damaskus * felől: Megszégyenült
Emát és Árpád, mert gonosz hírt hal-
lottak, és remegnek, mint a háborgó
tenger, a mely nem nyughatik.
* Ésa.17,1. 2 Kir.16,9.
24. Megrendült Damaskus, futáshoz
készül és reszketés fogja el, szoron-
gás és fájdalmak szállják meg őt, mint
a szülő asszonyt.
25. Miért is nem marad ki a dicső-
séges város, az én örömömnek vá-
rosa?
26. De elhullanak az ő ifjai is az ő
utczájokon, és minden harczoló em-
ber levágatik azon a napon, azt mond-
ja a Seregek Ura.
27. És tüzet gyújtok Damaskus kő-
falán, és megemészti a * Ben-Hadád
palotáit. * Ámós 1,4.

Kédár és Házor ellen.

28. Kédárnak és Házornak országai
felől, a melyeket megvert Nabukodo-
nozor, a babiloni király, ezt mondja
az Úr: Keljetek fel, menjetek fel Ké-
dárra, és pusztítsátok keletnek fiait.
29. Sátoraikat és nyájokat elveszik,
és kárpitjaikat és minden edényöket
és tevéiket elviszik, és ezt kiáltják
feléjök: Rettegés köröskörül!
30. Fussatok el, igen siessetek, rej-
tőzzetek el mélyen, Házornak lakói,
azt mondja az Úr, mert tervet ter-
vezett ellenetek Nabukodonozor, a
babiloni király, és ellenetek gondo-
latot gondolt.
31. Keljetek fel, menjetek a békes-
séges nemzet közé, azok közé, a kik
bátorságban lakoznak, azt mondja
az Úr, sem kapujok, * sem zárjok nin-
csen, egyedül laknak! * Ezék.38,11.
32. Tevéik prédává lesznek, és az ő
sok barmaik zsákmánynyá, és elszó-
rom őket, e nyirott üstökűeket min-
den szél felé, és minden oldal felől
veszedelmet hozok reájok, azt mond-
ja az Úr.
33. És Házor sakálok lakhelyévé lesz,
örökkévaló pusztasággá, senki nem
lakik ott, és embernek fia nem is
tartózkodik azon.

Elám ellen.

34. Az Úr szava, a melyet szóla Je-
remiás prófétának Elám felől, Sedé-
kiásnak, * a Júda királyának ország-
lása kezdetén, mondván:
* 2 Kir.24,17.18.
35. Ezt mondja a Seregek Ura: Ímé,
én eltöröm az Elám kézívét, erejének
zsengéjét.
36. És négy szelet hozok * Elám ellen,
az égnek négy határáról, és elszórom
őket mindenik szél felé, és nem lesz
nemzet, a kihez nem futnak az Elám
szökevényei. * Dán.8,2.
37. És megrettentem Elámot az ő el-
lenségei előtt és az ő lelköknek ke-
resői előtt, és veszedelmet hozok reá-
jok, az én felgerjedt haragomat, azt
mondja az Úr, és utánok bocsátom
a fegyvert mindaddig, míg meg nem
emésztem őket.
38. És az én székemet Elámba helye-
zem, és kivesztem onnét a királyt és
a fejedelmeket, azt mondja az Úr:
39. De végezetre visszahozom Elá-
mot a fogságból, azt mondja az Úr.

Jövendölés Babilon romlásáról és a zsidó nép szabadulásáról.

50. Az a szó, a melyet szóla az
Úr Babilon felől és a Kál-
deusok földje felől, Jeremiás próféta
által.
2. Hirdessétek a nemzetek között és
hallassátok, emeljétek fel a zászlót:
hallassátok és el ne titkoljátok; ezt
mondjátok: Bevétetett Babilon, meg-
szégyenült Bél, letöretett * Merodák,
megszégyenültek az ő faragott képei,
letörettek az ő bálványai. * Ésa.39,1.46,1.
3. Mert északról nép jön fel ellene,
pusztává teszi ez az ő földét, és nem
lesz, a ki lakozzék benne; embertől
fogva a baromig elfutnak, elmennek.
4. Azokban * a napokban, és abban
az időben, azt mondja az Úr, eljőnek
az Izráel fiai, ők és a Júda fiai együtt,
sírva jönnek és mennek és keresik
az Urat, az ő Istenöket. * 2 Krón.36,22.23.
5. A Sion felől kérdezősködnek, arra-
felé fordítják orczájokat. Eljőnek és
oda adják magokat az Úrnak örök
szövetségre, a mely feledhetetlen.
6. Elveszett * juhnyáj volt az én né-
pem, pásztorai félrevezették őket, a
hegyekben bujdostatták őket, hegy-
ről halomra jártak, elfelejtkeztek az
ő tanyájukról. * Zak.10,2.3.
7. A ki csak reájok talált, emésztet-
te őket, és az ő elnyomóik ezt mond-
ták: Nem vétkeztünk, mert vétettek
az Úr ellen, pedig igazság otthona,
atyáiknak reménysége volt az Úr.
8. Fussatok ki * Babilonból és jőj-
jetek ki Káldea földéből, és olyanok
legyetek, mint a kecskebakok a nyáj
előtt; * Ésa.48,20.
9. Mert ímé, én nagy nemzetek gyü-
lekezetét támasztom és hozom fel Ba-
bilonra * északnak földéről, és sora-
koznak ellene, legott bevétetik. Nyi-

lai olyanok, mint a legyőzhetetlen vitézé, a ki nem tér vissza sikertelenül.
* Dán. 5, 30. 31.
10. És Káldea prédává lesz, a kik prédára vetik őt, mind betelnek vele, azt mondja az Úr.
11. Csak örüljetek, csak tomboljatok örökségem * elpusztítói: csak ugrándozzatok, mint a nyomtató tinó, és nyerítsetek, mint a ménlovak.
* Ésa. 47, 6.
12. Megszégyenül a ti anyátok, a ti szülőtök igen csúffá lesz: ímé, a nemzetek seprejévé, pusztává, szárazfölddé, sivataggá lesz.
13. Az Úr haragja miatt nem lakoznak rajta, hanem egészen pusztasággá lesz, a ki csak * átmegy Babilonon, álmélkodik és sziszeget egész veresége felett. * Ésa. 13, 19—22.
14. Sorakozzatok köröskörül Babilon ellen, mind ti ijjászok, lőjjetek reá, ne kíméljétek a nyilat; mert az Úr ellen vétkezett!
15. Kiáltsatok reá köröskörül, kezét adta, lehullottak az ő szegletkövei, leromlottak az ő kőfalai: bizony az Úr büntetése ez; büntessétek meg őt, és a mint cselekedett, * úgy cselekedjetek vele. * Zsolt. 137, 8. 9.
16. Vágjátok ki Babilonból a magvetőt és a ki sarlót fog aratás idején; a gyilkos fegyver elől kiki az ő népéhez szalad, kiki az ő földe felé fut.
17. Elszéledt juhnyáj az Izráel, oroszlánok kergették szét; először benyelte őt Assiria * királya, végre pedig ez a Nabukodonozor, † a babiloni király megtörte az ő csontjait.
* 2 Kir. 17, 6. † 2 Kir. 25, 1—10.
18. Azért ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én megfenyítem a babiloni királyt és az ő földét, miként megfenyítém az assiriai * királyt. * Ésa. 10, 12.
19. És visszaviszem az Izráelt az ő lakhelyére, és Básánban legel és a Kármelen, és az Efraim hegyén és Gileádban megelégszik az ő lelke.
20. Azokban a napokban és abban az időben, azt mondja az Úr, kerestetik az Izráel bűne, de nem * lesz; a Júda vétkei, de nem találtatnak: mert kegyelmes leszek azokhoz, a kiket meghagyok. * rész 33, 8. Ésa. 1, 3.
21. A kétszer pártütők földére menj fel, és a meglátogattatás lakóit *irtsd ki*, öljed és irtsad őket, azt mondja az Úr, és mind a szerint cselekedjél, a mint parancsoltam néked.
22. Harczi zaj a földön és nagy romlás.
23. Hogy elmúlott és összetört az egész föld * pőrölye! milyen útálatossá lett Babilon a nemzetek között.
* rész 51, 20.
24. Tőrbe ejtettelek téged, és meg is fogattál Babilon, de nem tudtad, utól érettél és megragadtattál, mert pörlekedtél az Úrral.
25. Felnyitotta az Úr az ő tárházát, és előhozta az ő haragjának szereit: mert e cselekedet az Úré, a Seregek Uráé Káldea földén.
26. Törjetek reá a szélekről, nyissátok fel az ő magtárait, tapodjátok őt, mint a kévét, és irtsátok ki, hogy ne legyen maradéka.
27. Döfjétek le minden tulkát, le velök a vágóhídra! Oh jaj nékik; mert eljött az ő napjok, az ő megfenyíttetésök ideje!
28. A futók és a Babilon földéből menekülők zaja megjelentik majd a Sionon az Úrnak a mi Istenünknek bosszúállását, az ő templomáért * való bosszúállását. * 2 Kir. 25, 1. 9. 13—17.
29. Gyűjtsetek össze Babilon ellen igen sokat, mindenkit a ki kézívet feszít, köröskörül járjatok ellene tábort, hogy senki el ne szaladhasson: fizessetek meg néki az ő cselekedete szerint, a mint ő cselekedett, úgy cselekedjetek vele; mert az Úr * ellen kevélykedett, az Izráelnek Szentje ellen! * Zak. 1, 15.
30. Azért elhullanak az ő ifjai az ő utczáiban, és minden vitéze elvész azon a napon, azt mondja az Úr.
31. Ímé, én ellened vagyok, te kevély, azt mondja az Úr, a * Seregek Ura, mert eljött a te napod, a te megfenyítésed napja. * Dán. 4, 27. 5, 23. 24. 30.
32. És megbotlik a kevély és elesik, és senki nem lesz, a ki felköltse őt, és tüzet gyújtok az ő városaiban, hogy megeméssze azokat, a kik körülte vannak.
33. Ezt mondja a Seregek Ura: Megnyomoríttattak az Izráel fiai és Júda fiai együtt és mindnyájan, a kik fogságra vitték őket, beléjök ragadnak, nem akarják * őket elbocsátani.
* Ésa. 49, 24. 26.
34. *De* az ő megváltójok erős, Seregek Ura az ő neve, bizonynyal felveszi az ő peröket, hogy megnyugtassa e földet, és Babilon lakóit megrettentse.
35. Fegyver *lesz* a Káldeusokon, azt mondja az Úr, és Babilon lakóin és az ő fejedelmein és az ő bölcsein.
36. Fegyver *lesz* az ő varázslóin, és megbolondulnak; fegyver *lesz* az ő vitézein, és elijednek.
37. Fegyver *lesz* az ő lovain és szekerein és az egész egyveleg népen,

a mely ő benne van, és hasonlók leszbek az asszonyokhoz. Fegyver *lesz* az ő kincsein, és elprédáltatnak.
38. Szárazság *lesz* az ő vizein, és kiszáradnak, mert bálványok földe az, és faragott képekkel dicsekednek.
39. Azért sakálok lakoznak ott baglyokkal, és struczmadárnak fiai lakoznak benne, és soha többé nem lakják azt, és nem lesznek lakosai nemzedékről nemzedékre.
40. A mint felforgatta * Isten Sodomát és Gomorát és az ő szomszéd városait, azt mondja az Úr, ép úgy nem lakik ott egy ember sem, és embernek fia sem lakja azt. * 1 Móz. 19,25.
41. Ímé, nép jön északról, és nagy nemzet és sok király támad fel a föld határaiból.
42. Íjvet és paizst ragadnak, kegyetlenek azok, és semmi irgalmasság nem lesz bennök, szavok mint a tenger zúgása, és lovakon jőnek, mind viadalra készek te ellened, te Babilon leánya!
43. Hallja a babiloni király az ő híröket, és kezei elesnek, szorongás fogja el őt, fájdalom, mint a gyermekszűlőt.
44. Ímé, mint a Jordán erdőségéből való oroszlán, * úgy jön fel az örökzöld ligetre, de hamar kiűzöm őt arról, és a ki arra választatott, azt teszem azon fejedelemmé, mert kicsoda hasonlatos hozzám? és ki szab nékem törvényt, és ki az a pásztor, a ki ellenem álljon? * rész 49,19.
45. Azért halljátok meg az Úr tervét, a melyet Babilon ellen tervezett, és az ő gondolatait, a melyeket Káldea ellen gondolt. Bizony * elhajtják őket, a nyáj kicsinyeit, és álmélkodik felettök a legelő. * rész 49,20.
46. Babilon * bevételének zajától megindul a föld, és kiáltása hallatszik a nemzetek között! * Dán. 5,30.31.

Folytatás: Babilont a médek elpusztítják, a zsidók hazatérhetnek.

51. Ezt mondja az Úr: Ímé, én pusztító szelet támasztok Babilon ellen és azok ellen, a kik az én ellenségem szívében lakoznak.
2. És szórókat küldök Babilon ellen, és felszórják őt, * és földét kiüresítik, mert mindenfelől ellene lesznek a veszedelem napján. * Ezék. 22,15.
3. A kézívesre kézíves vonja fel íjját, és arra, a ki pánczéljába öltözik. Ne kedvezzetek ifjainak, öldössétek le egész seregét:
4. És essenek el megöletve a Káldeusok földén, és átverve az ő utczáin,
5. Mert nem hagyatott el Izráel és Júda az ő Istenétől, a Seregek Urától, noha az ő földök rakva vétekkel az Izráelnek Szentje ellen.
6. **Fussatok * ki Babilonból, és kiki mentse meg az ő lelkét, ne veszszetek el az ő gonoszságáért,** mert az Úr boszszúállásának ideje ez, megfizet néki érdem szerint. * rész 50,8.
7. Arany pohár volt Babilon az Úr kezében, a mely megrészegíté ez egész földet; nemzetek ittak az ő borából, azért bolondultak meg a nemzetek.
8. Hamar * elesett Babilon és összeomlott, jajgassatok felette, kössétek be balzsammal † az ő sebét, hátha meggyógyul! * Ésa. 21,9. Jel. 14,8. † rész 46,11.
9. Gyógyítottuk Babilont, de nem gyógyult meg. Hagyjátok el őt, és menjünk kiki a maga földére, mert az égig hatott az ő ítélete, és felemelkedett a felhőkig.
10. Kihozta az Úr a mi igazságainkat, jertek és beszéljük meg Sionban az Úrnak, a mi Istenünknek dolgát.
11. Élesítsétek a nyilakat, töltsétek meg a tegzeket; felindította az Úr a Médiabeli királyok lelkét, mert Babilon ellen van az ő gondolatja, hogy elveszesse azt, mert az Úr bosszúállása ez, az ő * templomáért való boszszúállása. * rész 50,28.33.
12. Babilonnak kőfalain tűzzétek ki a zászlót, erősítsétek meg az őrséget, szerezzetek vigyázókat, rendeljétek el a leseket: mert az Úr meggondolta és meg is cselekszi azokat, a miket szólott Babilon lakói ellen.
13. Oh te, a ki lakozol a nagy vizek mellett, a kinek kincsed temérdek, eljött a te véged *és* a te rablásod határa!
14. Megesküdt a Seregek Ura az * ő lelkére, mondván: Bizony betöltelek téged emberekkel, mint sáskákkal, és diadalmas éneket énekelnek felőled. * Ámós 6,8.
15. Az, a ki teremtette a földet * az ő erejével, a ki megalapította a világot az ő bölcseségével, és kiterjesztette az egeket az ő értelmével. * rész 10,12.16.
16. Egy szavával vizek zúgását szerez az égben, és felhőket visz fel a föld határairól, villámokat készít az esőhöz, és kihozza a szelet az ő tárházaiból.
17. Minden ember bolonddá * lett tudomány nélkül, minden ötvös megszégyenül a maga bálványa miatt, mert hazugság az ő öntése és nincs benne lélek. * rész 10,14.
18. Hiábavalóságok ezek, nevetségre való művek, az ő megfenyíttetésök idején elvesznek.
19. Nem ilyen * a Jákób osztályrésze,

mert mindennek teremtője és az ő
örökségének pálczája, Seregek Ura
az ő neve! * Zsolt.115,4–7.
20. Pőrölyöm * vagy te nékem, hadi
fegyverem, és nemzeteket zúztam
össze veled, és országokat vesztettem
el veled. * rész 50,23.
21. És általad zúztam össze a lovakat
és lovagjaikat, és általad zúztam
össze a szekeret és a benne ülőt.
22. És összezúztam általad férfit és
asszonyt, és összezúztam általad a vénet
és a gyermeket, és összezúztam
általad az ifjat és a szűzet,
23. És összezúztam általad a pásztort
és nyáját, és összezúztam általad
a szántóvetőt és az ő igamarháját, és
összezúztam általad a hadnagyokat
és a főembereket.
24. És megfizetek Babilonnak és Káldea
minden lakosának mindazokért
az ő gonoszságaikért, a melyeket * Sionban
cselekedtek a ti szemeitek láttára,
azt mondja az Úr. * vers 11. Zak.1,11.
25. Ímé, én ellened *fordulok*, te romlásnak
hegye, azt mondja az Úr, a
ki az egész földet megrontottad, és
kinyújtom reád kezemet, és levetlek
téged * a kősziklától, és kiégett heggyé
teszlek téged. * Sir.1,21.
26. És belőled nem visznek * követ
a szegletre és a fundamentomra, mert
örökkévaló pusztaság leszel, azt
mondja az Úr. * Ésa.13,19.20.
27. Tűzzétek ki a zászlót az országban,
fújjátok a trombitát a nemzetek
között, avassátok fel ellene a nemzeteket,
gyűjtsétek össze ellene az
Arárátnak, Menninek és Askenáznak
országait, válaszszatok ő ellene hadvezért,
hozzátok ki a lovakat mint rettenetes
sáskasereget.
28. Avassátok fel ellene a nemzeteket,
Médiának királyait, az ő hadnagyait
és minden főemberét, és az
ő birodalmának egész földét.
29. És megrendül a föld és rázkódik,
mert az Úrnak gondolatai beteljesednek
Babilon ellen, hogy Babilon földét
pusztasággá, lakatlanná * tegye.
* Ésa.13,20–22.
30. Babilon vitézei felhagytak a viadallal,
erősségeikben ülnek, elfogyott
a vitézségök, asszonyokká lettek, felgyújtották
lakhelyeit, zárait letörték.
31. Futár futár elé fut, és a hírmondó
a hírmondó elé, hogy megjelentse
a babiloni királynak, hogy bevétetett
az ő városa mindenfelülről.
32. És a révhelyek elfoglaltattak, és
az álló tavak tűzzel kiszáríttattak, és
a vitézek elrettentek.
33. Mert ezt mondja a seregek Ura, az
Izráel Istene: Babilon leánya olyan,
mint a szérű, itt van az ő tapostatásának
ideje, egy kis híja még, és eljő
az ő aratásának ideje.
34. Benyelt engem, megemésztett engem
Nabukodonozor, a babiloni király,
üres edénynyé tett engem, benyelt
engem mint a sárkány, betöltötte
a hasát az én csemegéimmel, *és*
kivetett engemet.
35. Az én rajtam esett erőszak és az
én testem Babilonra * *térjen*, azt mondja
a Sionnak lakója, és az én vérem
Káldeának lakosaira, azt mondja Jeruzsálem!
* Zsolt.137,8.
36. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én
megítélem a te ügyedet, és bosszút
állok * éretted, és kiszáraztom az ő
tengerét, és kiapasztom az ő forrását.
* rész 50,21–30.
37. És Babilon kőrakássá lesz, sárkányok
lakhelyévé, csudává, csúffsággá
és lakatlanná lesz.
38. Együtt ordítnak, mint az oroszlánok,
harsognak, mint az oroszlánkölykök.
39. Az ő kedvöknek idején késztiek
nékik lakomát, és megrészegítem
őket, hogy vígadjanak, és örökkévaló
álmot aludjanak, és fel ne serkenjenek,
azt mondja az Úr.
40. Előhozom őket, mint a bárányokat
a megmetszésre, mint a kosokat
a bakokkal egyetemben.
41. Mint bevétetett * Sésák, és elfoglaltatott
az egész földnek dicsérete!
Milyen útálattá lett Babilon a nemzetek
között! * rész 25,26.
42. Feljött Babilonra a tenger, habjainak
özönével * elboríttatott.
* Ésa.8,7.8.
43. Városai pusztává, * sivataggá és
kopár földdé lesznek, a melyen senki
sem lakik, sem embernek fia át
nem megy rajta. * Ésa.14,23.
44. Megfenyítem Bélt is Babilonban,
és kivonom * szájából, a mit benyelt,
és többé nem futnak hozzá a nemzetek,
Babilonnak kőfala is ledől.
* Esd.1,7–11. Dán.1,2.
45. Jőjjetek ki belőle, oh én népem,
és kiki szabadítsa meg lelkét az Úr
haragjának tüzétől.
46. És el ne olvadjon a ti szívetek,
és ne féljetek a hírtől, a mely hallatszik
e földön, mikor egyik esztendőben
hír jő, és a másik esztendőben
is a hír, hogy erőszakosság van a
földön, uralkodó *tör* uralkodóra!
47. Azért ímé, eljőnek a napok, és
meglátogatom Babilon faragott * képeit,
és egész földe megszégyenül, és
minden ő megöltjei elhullanak ő közötte.
* rész 46,1.2.
48. És örvendeznek Babilon felett az

ég és a föld és minden benne valók,
mert észak felől eljőnek reá a pusz-
títók, azt mondja az Úr.
49. Babilon is elesik, Izráel megölött-
jei, a mint Babilonban * is elhullottak
az egész föld megölöttjei. * Zsolt.137,8.
50. Menjetek el, a kik megszabadul-
tatok a fegyvertől, meg ne álljatok;
emlékezzetek meg a távolból az Úrról,
és jusson eszetekbe Jeruzsálem.
51. Megszégyenültünk, mert hallot-
tuk a gyalázkodást, orczáinkat szé-
gyen borította, mert idegenek jöttek
az Úr házának szentségébe.
52. Azért ímé, eljőnek a napok, azt
mondja az Úr, és meglátogatom az ő
faragott képeit, és egész földén sebe-
sültek nyögnek.
53. Ha az * égbe hág is fel Babilon,
és ha megerősíti is az ő erős magas-
latát, pusztítók törnek reá tőlem, azt
mondja az Úr. * Ámós.9,2.
54. Kiáltás hallatszik Babilonból, és
a Káldeusok földéből nagy romlás.
55. Mert elpusztítja az Úr Babilont,
és kiveszíti belőle a nagy zajt, és zúg-
nak az ő habjai, mint a nagy vizek,
hallatszik az ő szavok harsogása.
56. Mert pusztító tör reá, Babilon-
ra, és elfogatnak vitézei, eltörik az ő
kézívök, mert a megfizetésnek * Is-
tene, az Úr, bizonynyal megfizet.
* 5 Móz.32,35.
57. És megrészegítem az ő fejedel-
meit, bölcseit, hadnagyait, tiszttar-
tóit és vitézeit, és örök álmot alusz-
nak, és nem serkennek fel, azt mond-
ja a király, a kinek neve Seregek Ura!
58. Ezt mondja a Seregek Ura: Ba-
bilon széles kőfala földig lerontatik,
és az ő büszke kapuit tűz égeti meg,
és a népek hiába munkálkodnak, és
a nemzetek a tűznek, és kifáradnak.
59. Ez a szó, a melylyel Jeremiás
próféta utasította Seráját, Néria fiát,
a ki a Mahásiás fia volt, mikor ő Ba-
bilonba méne Sedékiással, a Júda ki-
rályával, királyságának negyedik
esztendejében; Serája pedig szállás-
mester vala.
60. És megírá Jeremiás egy könyv-
ben mindazt a veszedelmet, a mely
Babilont fogja érni, mindezeket a be-
szédeket, a melyek megirattak Ba-
bilon felől.
61. És monda Jeremiás Serájának:
Mikor Babilonba jutsz, és látod és
elolvasod mind e szókat,
62. Ezt mondjad: Uram, te szólottál
e hely ellen, hogy elveszítsed ezt any-
nyira, hogy lakó ne legyen benne
embertől baromig, hanem örökké-
való pusztaság legyen.
63. És mikor e könyv olvasását elvég-
zed, köss reá követ, és hajítsd be az
Eufrátes közepébe.
64. És ezt mondd: Így merül el Ba-
bilon, és meg nem menekedik a ve-
szedelemtől, a melyet én hozok reá,
akármint fáradjanak. Eddig vannak
a Jeremiás beszédei.

Jeruzsálem elpusztításának rövid története.
(Vers 1—27: v. ö. rész 39, 1—10. 2 Kir. 24, 18-25. 21.
2 Krón. 36, 11—21.)

52. Huszonegy esztendős * volt Se-
dékiás, mikor uralkodni
kezde, és tizenegy esztendeig ural-
kodék Jeruzsálemben, és az ő any-
jának neve Hammutál vala, a Lib-
nából való Jeremiás leánya.
* 2 Kir.24,18.
2. És gonoszt cselekedék az Úr szemei
előtt, mint * Jojákim cselekedett vala.
* 2 Kir.23,36.37.
3. Mert az Úr haragjáért vala ez Je-
ruzsálemen és Júdán, míglen elveté
őket színe elől. Sedékiás ugyanis en-
gedetlen lőn a babiloni királynak.
4. És az ő uralkodásának kilencze-
dik esztendejében, * a tizedik hónap-
ban, a hónapnak tizedikén eljöve
Nabukodonozor, a babiloni király,
ő maga és egész serege Jeruzsálemre,
és tábort járának ellene, és minden-
felől sánczot vetének fel ellene.
* 2 Kir.24,1—10.
5. És megszállva lőn a város Sedé-
kiásnak tizenegyedik esztendejéig.
6. A negyedik hónapban, a hónap-
nak kilenczedikén nagy éhség táma-
da a városban, annyira, hogy a föld
népének kenyere sem vala.
7. És bevéteték a város, és a har-
czosok mind elfutának, és éjszaka
kimenének a városból a kapu felé,
a két kőfal között, a melyek a király
kertjénél valának (a Káldeusok pe-
dig a város mellett valának körös-
körül) és menének az úton, a mely
a sík földre viszen.
8. A Káldeusok serege pedig űzé a
királyt, és utólérék Sedékiást a jeri-
kói síkon, mert egész serege elfuta
mellőle.
9. Megfogák azért a királyt, és vivék
őt a babiloni királyhoz Riblába, a
Hamát földére, a ki törvényt monda
reá.
10. És leöleté a babiloni király a Se-
dékiás fiait szemei láttára, és Júda
minden fejedelmét is leölete Riblá-
ban.
11. Sedékiás királynak pedig * sze-
meit tolatá ki, és lánczra vereté és
viteté őt a babiloni király Babilon-
ba, és tömlöczbe veté őt halála nap-
jáig. * 2 Kir.25,7.

12. Az ötödik hónapban pedig, a hónapnak tizedikén (ezaz esztendő pedig a tizenkilenczedik esztendeje vala Nabukodonozornak, a babiloni királynak) Nabuzáradán, a vitézek feje, a ki áll vala a babiloni király előtt, eljöve Jeruzsálembe.
13. És felégeté az Úr * házát és a király házát, és Jeruzsálemnek minden házait és minden nagy házat felégete tűzzel. * 1 Kir.9,2.6—8.
14. És Jeruzsálem egész kőfalát köröskörül lerontá a Káldeusok mindenféle serege, a kik a vitézek fejével valának.
15. A községnek szegényeiből pedig és a többi nép közül, a kik a városban megmaradtak vala, és a szökevények közül, a kik elszöktek vala a babiloni királyhoz, és a sokaságnak maradékából foglyokat vive Nabuzáradán, a vitézek feje.
16. De a föld szegényei közül ott hagyá Nabuzáradán, a vitézek feje, a szőlőműveseket és szántóvetőket.
17. A rézoszlopokat * pedig, a melyek az Úr házában valának és a talpakat és a réztengert, a mely az Úr házában vala, összetörék a Káldeusok, és azoknak minden rezét elvivék Babilonba. * 1 Kir.7,15—26.
18. A fazekakat is és a lapátokat, a késeket és a medenczéket, a tömjénezőket és a rézedényeket, a melyekkel szolgálnak vala, mind elvivék.
19. És a csészéket, a serpenyőket, a medenczéket és a fazekakat, a gyertyatartókat, a tömjénezőket és a serlegeket, a mi arany, aranyban, a mi ezüst, ezüstben, mind elvivé a vitézek feje.
20. Két * oszlop, egy réztenger és tizenkét rézökör vala, a melyek a talpak alatt valának, a melyeket Salamon király csináltatott vala az Úr házába. Mindezeknek az edényeknek reze megmérhetetlen vala.
* 1 Kir.7,15.26.40—50.
21. És az oszlopok közül az * egyik oszlopnak tizennyolcz sing vala a magassága, és tizenkét sing zsinór éri vala át köröskörül, vastagsága pedig négy ujjnyi, *és belől* üres vala.
* 2 Kir.25,17.
22. Rézgömb vala rajta, és az egyik gömb magassága öt singnyi vala, és a hálók és gránátalmák a gömbön köröskörül mind rézből valának, és ilyen a második oszlop, és *ilyenek* a gránátalmák is.
23. A gránátalma pedig kilenczvenhat vala kifelé, összesen * száz gránátalma vala a hálón felül köröskörül.
* 1 Kir.7,20.
24. Elvivé a vitézek feje Seráját is a főpapot, és Sofóniást a második papot, és az ajtónak három őrizőjét.
25. És a városból elvive egy főembert, a ki felügyelőjök vala a harczosoknak, és hetet ama férfiak közül, a kik állanak vala a király előtt, a kik a városban találtatának, és a seregek főíródeákját, a ki a föld népét besorozta vala, és hatvan férfiút a föld népe közül, a kik a városban találtatának.
26. És felvevé ezeket Nabuzáradán, a vitézek feje, és elvivé őket a babiloni királyhoz Riblába.
27. És levágatá * őket a babiloni király és megöleté őket Riblában, a Hamát földén, és fogságra viteték Júda az ő földéről. * 2 Kir.25,21.
28. Ennyi az a nép, a melyet fogságra vitete Nabukodonozor a hetedik esztendőben, háromezer és huszonhárom Júdabeli.
29. A Nabukodonozor tizennyolczadik esztendejében Jeruzsálemből nyolczszász és harminczkét lélek.
30. Nabukodonozor huszonharmadik esztendejében fogságba vitete Nabuzáradán, a vitézek feje hétszáznegyvenöt Júdabelit. Összesen négyezer és hatszáz lélek.

Jojákin kegyelmet nyer.

(Vers 31—34: v. ö. 2 Kir.25,27—30.)

31. Lőn pedig Jojákin júdabeli király fogságának harminczhetedik esztendejében, a tizenkettedik hónapban, a hónak huszonötödikén, felemelé Elvil-Merodák, a babiloni király az ő uralkodásának első esztendejében Jojákinnak, * a Júda királyának fejét, és kivevé őt a tömlöczből. * 2 Kir.24,15.
32. És szépen szóla vele, és királyi székét ama királyoknak széke fölé emelte, a kik vele *valának* Babilonban.
33. És felcserélé tömlöczbeli ruháit, és mindenkor vele eszik vala ételt, életének minden napjában.
34. És költségére állandó költség adatik vala néki a babiloni királytól minden napra, a halála napjáig, életének minden napjában.

JEREMIÁS SIRALMAI.

A puszta és megalázott Jeruzsálem kesereg és segítségért esedezik.

1. Jaj! de árván ül * a nagy népű
város! Olyanná lőn, mint az
özvegyasszony! Nagy volt a nemze-
tek között, a tartományok közt feje-
delemasszony: robotossá lőn!
*2 Kir.21,13—15.
2. Sírván sír éjjelente, s köny *borítja*
az orczáját! * Senki sincs, ki vígasz-
talná, azok közül, kik szerették; mind
megcsalták barátai, ellenségeivé lő-
nek. *Jer.13,17.14,17.
3. Számkivetésbe méne Júda a
nyomorúság és a szolgálat sokasága
miatt! Ott ül ő a pogányok közt; nem
talál nyugodalmat; valamennyi ül-
dözője utólérte a szorultságában.
4. Sionnak útai gyászolnak; nincsen,
a ki ünnepnapra járjon; kapuja mind
elpusztult; papjai sóhajtoznak, szűzei
nyögnek, csak keserűsége van néki.
5. Elnyomói főkké lettek; ellenségei
boldogok! Bizony az Úr verte meg
őt az ő sok bűne miatt; gyermekei
rabságra mentek az elnyomó előtt.
6. És elhagyta Sion leányát minden
ő ékessége; fejedelmei olyanok let-
tek, mint a szarvasok, a melyek nem
találnak eledelt, és erőtelenül futnak
az üldöző előtt.
7. Emlékezik Jeruzsálem az ő nyo-
morúságának és eltiportatásának
napjain minden ő gyönyörűségéről,
a melyek voltak eleitől fogva; mert
az ő népe ellenség kezébe esett és
nem volt segítsége. Látták őt az ellen-
ségek; nevettek megsemmisülésén.
8. Vétkezvén vétkezett Jeruzsálem,
azért lett csúfsággá; minden tiszte-
lője megvetette, mert látták az ő me-
zítelenségét, ő maga pedig sóhajtoz
és elfordul.
9. Szennye a ruhája szélén; nem
gondolt a jövőjére; csudálatosan alá-
sülyedt, nincs vígasztalója. Lásd meg
Uram, az én nyomorúságomat. mert
ellenség vett erőt *rajtam!*
10. Szorongató nyújtja kezét minden
kincse után, sőt látta, hogy pogá-
nyok mentek be az ő szent helyébe,
a kikről azt parancsoltad, hogy be
ne menjenek a * te községedbe.
*5 Móz.23,3.
11. Egész népe sóhajtoz, futkosnak
a kenyér után, odaadják drágaságai-
kat az ételért, hogy megéledjenek.
Lásd meg Uram és tekintsd meg,
mily útálatossá lettem!
12. Mindnyájatokat kérlek, ti járó-
kelők: tekintsétek meg és lássátok
meg, ha van-é oly bánat, mint az én
bánatom, a mely engem ért, a mely-
lyel engem sujtott az Úr az ő búsult
haragjának napján!
13. A magasságból tüzet bocsátott
csontjaimba, és az hatalmaskodik
bennök; hálót vetett lábaimnak; hát-
ra vetett, pusztává tett engem; egész
napon beteg *vagyok.*
14. Saját kezével rótta össze az én
vétkeim igáját; ráfonódtak nyakam-
ra; megrendítette erőmet; oda adott
engem az Úr azok kezébe, a kik előtt
meg nem állhatok.
15. Rakásra hányta az Úr minden
vitézemet én bennem; gyűlést hívott
össze ellenem, hogy összetörje ifjai-
mat; sajtóba taposta az Úr Júda szűz
leányát.
16. Ezekért sírok én; szemeimből,
szemeimből víz folyik alá, mert mesz-
sze távozott tőlem a vígasztaló, a ki
megélesszen engem; fiaim elvesztek,
mert győzött az ellenség.
17. Terjesztgeti kezeit Sion: nincs
vígasztalója; szorongatókat rendelt
az Úr Jákób ellen köröskörül; Jeru-
zsálem csúfsággá lett közöttök.
18. Igaz ő, az Úr, mert az ő szava
ellen rugódoztam! Halljátok meg kér-
lek, mind ti népek, és lássátok meg
az én bánatomat: szűzeim és ifjaim
fogságba menének!
19. Kiáltottam azoknak, a kik szeret-
tek engem, de ők megcsaltak engem;
papjaim és véneim a városban mul-
tak ki, a mikor étel után futkostak,
hogy megéledjenek.
20. Lásd meg Uram, hogy szorongat-
tatom; belső részeim megháborod-
tak; elfordult bennem az én szívem,
mert bizony pártot ütöttem; künn
fegyver pusztít, benn *minden* olyan,
mint a halál!
21. Hallották, hogy sóhajtozom és
nincs vígasztalóm; minden ellensé-
gem hallotta veszedelmemet; örültek,
hogy te *ezt* cselekedted. Hozd el a na-
pot, a melyet hirdettél, hogy olyanok
legyenek, * mint én! *Jer.51,24,52.
22. Jusson elődbe minden gonosz-
ságuk, és úgy bánj velök, a miképen
én velem bántál az én minden bű-
nömért; mert sok az én sóhajtozá-
som, és beteg a szívem.

Gyászének Júda és Jeruzsálem pusztulása felett.

2. Jaj; de sűrű felhőt borított ha-
ragjában az Úr Sionnak leá-
nyára! az égből a földre veté Izráel

ékességét, és nem emlékezett meg lá-
bainak zsámolyáról az ő haragja nap-
ján.
2. Elnyelte az Úr, nem kimélte Já-
kóbnak minden hajlékát, letörte ha-
ragjában Júda leányának erősségeit,
a földre terítette; megfertőzteté az or-
szágot és fejedelmeit.
3. Felgerjedt haragjában letördelé
Izráelnek minden szarvát; hátravo-
ná jobbkezét az ellenség elől, Jákób
ellen pedig mint lángoló tűz emész-
tett köröskörül.
4. Feszítette kézívét, mint valami el-
lenség, kinyújtá jobbkezét, mint tá-
madó, és megölt mindent, a mi a szem-
nek kivánatos; Sion leányának sáto-
rában, mint a tüzet önté ki búsulását.
5. Olyan volt az Úr, mint valami el-
lenség; elnyelte Izráelt, elnyelte min-
den palotáját, elrontá erősségeit, és
megsokasította Júda leányának a bú-
ját, baját.
6. És eltapodta sátorát, mint valami
kertet, * lerombolta gyülekezése he-
lyét; elfeledtete az Úr a Sionon ünne-
pet és szombatot, és megútált harag-
ja hevében királyt és papot.
* Zsolt. 80, 13. rész 5, 5.
7. Megvetette az Úr az ő oltárát, meg-
útálta szent helyét; ellenség kezébe
adá palotáinak kőfalait; zajt ütöttek
az Úr házában, mint ünnepnapon.
8. Gondolá az Úr, hogy lerontja Sion
leányának kőfalát; kiterjeszté a mé-
rőkötelet, * nem vonta vissza kezét a
pusztítástól, és siralomra jutott a
bástya és a kőfal, együtt búslakod-
nak! * 2 Kir. 21, 13. 14.
9. Kapui besülyedtek a földbe, el-
veszté és összetöré annak zárait; ki-
rálya és fejedelmei a pogányok közt
vannak. Nincsen törvény, sőt prófé-
tái sem nyernek kijelentést az Úrtól.
10. A földön ülnek, elnémultak Sion
leányának vénei, port szórtak a fejök-
re; zsákba öltöztek, földre csüggesz-
tették fejöket Jeruzsálemnek szűzei.
11. Elsenyvedtek szemeim a könyhul-
latástól, belső részeim háborognak,
májam a földre omlik az én népem
leányának romlása miatt, mikor el-
alélt a kis gyermek és a csecsszopó
a város utczáin.
12. Azt mondták anyjoknak: Hol a
kenyér, meg a bor? mikor elaléltak,
mint a sebesültek a város utczáin,
mikor kilehelték lelköket anyjoknak
kebelén.
13. Mivel bizonyítsak melletted, mi-
hez hasonlítsalak, Jeruzsálem leá-
nya, mivel mérjelek össze téged, hogy
megvígasztaljalak, Sionnak szűz leá-
nya?! Bizony nagy a te romlásod,
mint a tenger; kicsoda gyógyít meg
téged?!
14. A te prófétáid hazugságot és bo-
londságot hirdettek * néked, és nem
fedték fel a te álnokságodat, hogy el-
fordították volna fogságodat; hanem
láttak tenéked hazug és megtévelyítő
próféta lásokat. * Jer. 2, 8. 5, 31. 14, 14. 23, 16.
15. Összecsapják feletted kezöket
minden járó-kelők; süvöltenek és csó-
válják fejöket Jeruzsálem leánya fe-
lett: Ez-é az a város, a melyről azt
mondták: tökéletes szépség, az egész
földnek öröme?
16. Feltátották ellened szájokat min-
den ellenségeid; süvöltenek és csi-
korgatják fogukat, mondván: Nyel-
jük el őt! Bizony ez a nap az, a me-
lyet vártunk; megértük, látjuk!
17. Megcselekedte az Úr, a miket gon-
dolt; beváltotta szavát, a melyet szólt
eleitől fogva; * rombolt és nem ki-
mélt, és megvidámította rajtad az el-
lenséget, felemelte szarvát a te szo-
rongatóidnak. * 3 Móz. 26, 17. 5 Móz. 28, 15.
18. Kiáltott az ő szívök az Úrhoz: Oh
Sion leányának kőfala! Folyjon alá
könyed mint a patak, éjjel és nap-
pal; ne szakadjon félbe, síró szemed
meg se pihenjen.
19. Kelj fel, riadj éjjel, az őrjárások
kezdetén; öntsd ki, mint a vizet a te
szívedet az Úr szine előtt; emeld fel
hozzá kezeidet a te kisdedeidnek éle-
téért, a kik elaléltak az éhség miatt
minden utczának szegletén.
20. Lásd meg Uram és tekintsd meg,
kivel cselekedtél így! Avagy meg-
egyék-é * az asszonyok az ő méhök-
nek gyümölcsét, dédelgetett kisde-
deiket; avagy megölettessék-é az Úr-
nak szent helyén pap és próféta?
* 5 Móz. 28, 15. 53.
21. Az utczákon a földön fekszik
gyermek és vén; szűzeim és ifjaim
fegyver miatt hullottak el; öldököl-
tél haragod napján, mészároltál, nem
kiméltél.
22. Egybehívtad mint valami ünnep-
napra az én rettegtetőimet minden-
felől, és nem volt az Úr haragjának
napján, a ki elmenekült és megsza-
badult volna. A kiket dédelgettem és
felneveltem, ellenségem emésztette
meg őket!

Jeremiás kesergése és vigasztalása.

3. Én vagyok az az ember, a ki
nyomorúságot látott az ő ha-
ragjának vesszeje miatt.
2. Engem vezérlett és járatott sötét-
ségben és nem világosságban.
3. Bizony ellenem fordult, *ellenem*
fordítja kezét minden nap.

4. Megfonnyasztotta testemet és bőrömet, összeroncsolta csontjaimat.
5. *Erősséget* épített ellenem és körülvett méreggel és fáradsággal.
6. Sötét helyekre ültetett engem, mint az örökre meghaltakat.
7. Körülkerített, hogy ki ne mehessek, nehézzé tette lánczomat.
8. Sőt ha kiáltok és segítségül hívom is, *nem hallja meg imádságomat.
* Zsolt.22,3.69,4.
9. Elkerítette az én útaimat terméskővel, ösvényeimet elforgatta.
10. Ólálkodó medve ő nékem *és* lesben álló oroszlán.
11. Útaimat elterelte, és darabokra vagdalt és elpusztított engem!
12. Kifeszítette kézívét, és a nyíl elé czélul állított engem!
13. Veséimbe bocsátotta tegzének fiait.
14. Egész népemnek csúfjává lettem, és gúnydalukká napestig.
15. Eltöltött engem keserűséggel, megrészegített engem ürömmel.
16. És kova-kővel tördelte ki fogaimat; porba tiprott engem.
17. És kizártad lelkem a békességből; elfeledkeztem a jóról.
18. És mondám: Elveszett az én erőm és az én reménységem az Úrban.
19. Emlékezzél meg az én nyomorúságomról és eltapodtatásomról, az ürömről és a méregről!
20. Vissza-visszaemlékezik, és megalázódik bennem az én lelkem.
21. Ezt veszem szívemre, azért bízom.
22. Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága!
23. Minden reggel meg-megújul; nagy a te hűséged!
24. Az Úr az én örökségem, * mondja az én lelkem, azért benne bízom.
* Zsolt.16,5.
25. Jó az Úr azoknak, a kik várják őt; a léleknek, a mely keresi őt.
26. Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig.
27. Jó a férfiúnak, ha igát visel ifjúságában.
28. Egyedül ül és hallgat, mert felvette magára.
29. Porba teszi száját, *mondván:* Talán van *még* reménység?
30. Orczáját tartja az őt verőnek, megelégszik gyalázattal.
31. Mert nem zár ki örökre az Úr.
32. Sőt ha megszomorít, meg is vígasztal az ő kegyelmességének gazdagsága * szerint. * Ésa.54,8.
33. Mert nem szíve szerint veri és szomorítja meg az embernek fiát.
34. Hogy lábai alá tiporja valaki a föld minden foglyát;
35. Hogy elfordíttassék az ember ítélete a Magasságosnak színe előtt;
36. Hogy elnyomassék az ember az ő peres dolgában: ezt az Úr nem nézi el.
37. Kicsoda az, a ki szól és meglesz, ha*nem parancsolja az Úr? * Ésa.45,7.
38. A Magasságosnak szájából nem jő ki a gonosz és a jó.
39. Mit zúgolódik az élő ember? Kiki a maga bűneiért *bűnhődik.*
40. Tudakozzuk a mi útainkat és vizsgáljuk meg, és térjünk az Úrhoz.
41. Emeljük fel szíveinket kezeinkkel egyetemben Istenhez az égben.
42. Mi voltunk gonoszok és * pártütők, azért nem bocsátottál meg.
* Zsolt.106,6. Dán.9,5.
43. Felöltötted a haragot és üldöztél minket, öldököltél, nem kíméltél.
44. Felöltötted a felhőt, hogy hozzád ne jusson az imádság.
45. Sepredékké és útálattá tettél minket a népek között.
46. Feltátotta száját ellenünk minden ellenségünk.
47. Rettegés és tőr van mi rajtunk, pusztulás és romlás.
48. Víz-patakok folynak alá * az én szememből népem leányának romlása miatt. * Jer.9,1.13,17.
49. Szemem csörgedez és nem szünik meg, nincs pihenése,
50. Míg ránk nem tekint és meg nem lát az Úr az égből.
51. Szemem bánatba ejté lelkemet városomnak minden leányáért.
52. Vadászva vadásztak reám, mint valami madárra, ellenségeim ok nélkül.
53. Verembe fojtották meg életemet, és követ hánytak rám.
54. Felüláradtak a vizek az én fejem felett; mondám: Kivágattam!
55. Segítségül hívtam a te nevedet, oh Uram, a legalsó veremből.
56. Hallottad az én szómat; ne rejtsd el füledet sóhajtásom és kiáltásom elől.
57. Közelegj hozzám, mikor segítségül hívlak téged; mondd: Ne félj!
58. Pereld meg Uram lelkemnek perét; váltsd meg életemet.
59. Láttad, oh Uram, az én bántalmaztatásomat; ítéld meg ügyemet.
60. Láttad minden bosszúállásukat, minden ellenem való gondolatjokat.
61. Hallottad Uram az ő szidalmazásukat, minden ellenem való gondolatjokat;
62. Az ellenem támadóknak ajkait, és ellenem való mindennapi szándékukat.

63. Tekintsd meg leülésöket és felkelésöket; én vagyok az ő gúnydaluk.
64. Fizess meg nékik, Uram, az ő kezeiknek munkája szerint.
65. Adj nékik szívbeli konokságot; átkodul reájok.
66. Üldözd haragodban, és veszesd el őket az Úr ege alól!

Júda nyomorúsága és gyalázata.

4. Jaj! de meghomályosodott az arany, elváltozott a szép színarany, kiszórattak a szent hely kövei minden utcza szegletére.
2. Sionnak drága fiait, a kik becsesebbek valának mint a színarany, cserépedénynek tekintették, a fazekas munkájának.
3. Még a sárkányok is oda nyujtják emlőiket, szoptatják fiaikat; az én népem leánya pedig kegyetlen, mint a struczmadarak a pusztában.
4. A csecsemő nyelve az ínyéhez tapadt a szomjúság miatt; a kisdedek kenyeret kértek, és nem volt, a ki nyujtott volna nékik.
5. Kik pompás ételeket evének, elpusztulának az utczákon; a kik bíborban neveltetének, a szemétdombot ölelgetik.
6. Bizony nagyobb az én népem leányának bűnhődése Sodoma bűnhödésénél, a mely elsülyedt egy pillanat alatt, noha * kézzel sem ütöttek felé. *1 Móz. 18,20. 19,25.
7. Az ő náziréusai tisztábbak valának a hónál, fehérebbek a tejnél, testök pirosabb vala, mint a korál, termetök mint a zafir.
8. *De most* feketébb az ő ábrázatjok a koromnál, nem ismerik meg őket az utczákon; bőrük csontjaikhoz ragadt, elszáradt, mint a fa.
9. Jobban jártak, a kik fegyverrel ölettek meg, mint a kik éhen vesztek el; mert azok átveretve multak ki, *ezek pedig* a mező termésének hiánya miatt.
10. Irgalmas anyák kezei megfőzték gyermekeiket, * hogy azok eledeleik legyenek az én népem leányának romlásakor. * 5 Móz. 28,57.
11. Megteljesíté az Úr az ő búsulását, kiöntötte az ő felgerjedt haragját, és tüzet gyújtott a Sionban, és megemésztette annak fundamentomait.
12. Nem hitték a föld királyai, sem a föld kerekségének lakosai, hogy szorongató és ellenség vonuljon be Jeruzsálemnek kapuin.
13. Az ő prófétáinak bűne, az ő papjainak vétke miatt *van ez*, a kik az igazaknak vérét ontották abban.
14. Tántorogtak, mint vakok az utczákon, vérrel bemocskolva, annyira, hogy ruháikat sem érinthették.
15. Távozzatok! tisztátalan! kiáltották azoknak; távozzatok, távozzatok, ne illessetek! Bizony elfutottak, bujdostak is; a pogányok közt ezt mondták: Nem lakhatnak itt sokáig!
16. Az Úr haragja oszlatta el őket; többé nem tekint reájok, *mivelhogy* a papok orczáját nem tisztelték, a véneken nem könyörültek.
17. Még mikor meg voltunk, elepedve néztek szemeink a hiábavaló segedelem után; esengve várakoztunk olyan népre, a mely nem szabadított meg.
18. Vadásztak lépéseinkre úgy, hogy nem járhattunk a mi utczáinkon; elközelgetett a mi végünk, beteltek a mi napjaink, bizony eljött a mi végünk!
19. Gyorsabbak valának a mi üldözőink az égnek saskeselyűinél; a hegyeken kergettek minket, a pusztában ólálkodtak utánunk.
20. Orrunk lehellete, az Úr felkentje megfogattaték * az ő vermeikben, a kiről azt mondottuk: az ő árnyékában élünk a pogányok között. * Jer. 52,8-11.
21. Örülj és vígadozz, Edom leánya, a ki Uz földjén lakozol, *mert* még te rád is rád kerül a pohár, megrészegedel és meztelenkedel.
22. Eltörültetik a te álnokságod, oh Sion * leánya, nem fog téged száműzni többé; meglátogatja a te álnokságodat, Edom leánya fölfedi a te bűneidet. * Ésa. 40,2. Jer. 29,10.

Az elnyomott nép imája kegyelemért és segítségért.

5. Emlékezzél meg Uram, mi esett meg rajtunk; tekintsd meg és lásd meg gyalázatunkat!
2. A mi örökségünk idegenekre szállt: házaink a jövevényekéi.
3. Apátlan árvák lettünk; anyáink, mint az özvegyek.
4. Vizünket pénzért iszszuk, tűzifánkat áron kapjuk.
5. Nyakunknál fogva hajtatunk; elfáradtunk, nincsen nyugtunk.
6. Égyiptomnak adtunk kezet, az aszszíroknak, hogy jóllakjunk kenyérrel.
7. Apáink vétkeztek; nincsenek; mi hordozzuk vétkeiket.
8. Szolgák uralkodnak rajtunk; nincs a ki megszabadítson kezökből.
9. Életünk veszélyeztetésével szerezzük kenyerünket a pusztában lévő fegyver miatt.
10. Bőrünk, mint a kemencze, megfeketedett az éhség lázától.

11. Az asszonyokat meggyalázták
Sionban, a szűzeket Júda városai-
ban.
12. A fejedelmeket kezökkel akasz-
tották fel; a vének orczáit nem be-
csülik.
13. Az ifjak a kézi malmot hordoz-
zák, és a gyermekek a fahordásban
botlanak el.
14. A vének eltüntek a kapuból, *meg-
szüntek* az ifjak énekelni.
15. Oda van a mi szívünk öröme,
gyászra fordult a mi körtánczunk.
16. Elesett a mi fejünknek koronája,
jaj most nékünk, mert vétkeztünk!
17. Ezért lett beteg a mi szívünk,
ezekért homályosodtak meg a mi
szemeink;
18. A Sion hegyéért, hogy elpusz-
tult; rókák futkosnak azon!
19. Te Uram örökké * megmaradsz;
a te királyi széked nemzedékről nem-
zedékre! * Zsolt.10,16. Jer.10,10.
20. Miért feledkezel el örökre mi ró-
lunk? *miért* hagysz el minket hosszú
időre?
21. Téríts vissza * Uram magadhoz
és visszatérünk; újítsd meg a mi nap-
jainkat, mint régen. * Jer.31,18.
22. Mert bizony-bizony megvetettél
minket; megharagudtál ránk felet-
tébb!

EZÉKIEL PRÓFÉTA KÖNYVE.

Az Úr dicsőségének megjelenése a Kérubokon.

1. És lőn a harminczadik eszten-
dőben, a negyedik *hónap*ban,
a hónap ötödikén, mikor én a foglyok
közt a Kébár folyó mellett voltam:
megnyilatkozának az egek, és láték
isteni látásokat.
2. A hónap ötödikén (ez az ötödik
esztendeje Jojákin * király fogságba
vitelének). * 2 Kir.24,8—16.
3. Valójában lőn az Úrnak beszéde
Ezékiel paphoz, a Búzi fiához a Kál-
deusok földén, a Kébár folyó mellett,
és lőn ott rajta az Úrnak keze.
4. És látám, és ímé forgószél jött
északról, nagy felhő egymást érő vil-
lámással, a mely körül fényesség va-
la, közepéből pedig mintha izzó ércz
látszott volna ki, tudniillik a villám-
lás közepéből.
5. És belőle négy lelkes állat formája
tetszék ki, és ez vala ábrázatjok: em-
beri formájok * vala, * vers 10.
6. És mindeniknek négy orczája va-
la, és négy szárnya * mindenikőjök-
nek; * Jel.4,6.7.8.
7. És lábaik egyenes lábak, és lábaik
talpa mint a borjú lábának talpa, és
szikráznak vala, mint a simított ércz
színe.
8. Továbbá emberi kezek * valának
szárnyaik alatt négy oldalukon. Mind
a négyőjöknek orczái és szárnyai.
* rész 10,8.
9. Szárnyaik egymás mellé lévén
szerkesztve, nem fordultak meg jár-
tukban, mindenik az ő orczája * irá-
nyában megy vala. * 1 Kir.6,27.
10. És orczájok formája vala emberi
orcza,* továbbá oroszlán-orcza mind
a négynek jobbfelől, és bika-orcza
mind a négynek balfelől, és sas-orcza
mind a négynek *hátul;*
* rész 10,14. Jel.4,7.
11. És ezek az ő orczáik. És szár-
nyaik felül kiterjesztve valának, min-
deniknél két szárny összeér vala,
kettő pedig fedezé*testöket. * Ésa.6,2.
12. És mindenik az ő orczája irányá-
ban megy vala, a hová a lélek vala
menendő, oda mennek vala, meg nem
fordulván jártukban.
13. És a lelkes állatok közt látszék,
mint egy égő üszög, a mely lángolt,
mint a fáklyák, ide s tova futkározva
a lelkes állatok közt; és a tűznek fé-
nyessége vala, és a tűzből * villámás
jöve ki. * Ésa.6,6. Jel.8,5.
14. És a lelkes állatok ide s tova mo-
zognak vala, mint a villámlás cziká-
zása.
15. És mikor ránéztem a lelkes ál-
latokra, ímé egy-egy kerék vala a föl-
dön az állatok mellett * mind az ő
négy orczájok felől. * vers 10. rész 10,9.
16. A kerekek mintha tarsiskőből
készültek volna, és mind a négyüknek
ugyanazon egy formája vala, és úgy
látszának egybeszerkesztve, mintha
egyik kerék * a másik kerék közepé-
ben volna; * rész 10,9.
17. Jártukban négy oldaluk felé men-
tek vala; meg nem fordulnak vala
jártukban;
18. És talpaik magasak valának és
félelmesek, és e talpak rakva * valá-
nak szemekkel köröskörül mind a
négynél. * rész 10,12. Jel.4,6.
19. És mikor járnak vala a lelkes ál-
latok, járnak vala a kerekek is mel-
lettök, és mikor fölemelkednek vala
az állatok a földről, fölemelkednek
vala a kerekek is.

20. A hová a lélek vala menendő,
mennek vala, a hová *tudniillik* a lé-
lek vala menendő, és a kerekek föl-
emelkednek vala mellettök, mert a
lelkes állatok lelke vala * a kerekek-
ben. * vers 12.
21. Ha *azok* mentek, *ezek is* mennek
vala, és ha *azok* álltak, *ezek is* állnak
vala, és ha fölemelkedtek a földről,
fölemelkednek vala a kerekek is mel-
lettök, mert a lelkes állatok lelke va-
la a kerekekben.
22. És vala mintegy mennyezet az
állatok feje fölött, * olyan mint a cso-
dálatos kristály, kiterjesztve felül fe-
jök felett. * 2 Móz.24,10. Jób 37,17. Jel.4,6.
23. És a mennyezet alatt szárnyaik
egyenesek valának, egyik a másik-
kal összeérvén; mindegyiknek kettő
vala, a melyek befedik vala innen,
és mindegyiknek kettő vala, a me-
lyek befedik vala amonnan az ő*tes-
töket. * vers 9.11.
24. És hallám szárnyaik * zúgását,
mint sok vizeknek zúgását, úgy mint
a Mindenhatónak hangját, mikor jár-
nak vala, zúgás hangját, mint valami
tábornak zúgását; mikor állának, le-
eresztik vala szárnyaikat.
* Zsolt.29,3—9. rész 3,13.
25. És lőn kiáltás a mennyezeten fe-
lül, a mely vala fejök felett, *és* ők meg-
állván, leeresztik vala szárnyaikat.
26. És a mennyezeten felül, a mely
fejök felett * vala, *látszék* mint valami
zafirkő, királyi széknek formája, és
a királyi széknek formáján *látszék*
mint egy ember formája azon felül;
* vers 22. 2 Móz.24,10. Ésa.6,1. Dán.7,9.13.14.
1 Móz.1,26.
27. És látám izzó érczként ragyogni,
a melyet mintha tűz vett volna kö-
rül derekának alakjától fogva és föl-
felé; és derekának alakjától fogva és
lefelé látám, mintha tűz volna. És
fényesség vala * körülötte, * rész 8,2.
28. Mint a milyen a szivárvány, mely
a felhőben szokott lenni esős időben,
olyan vala a fényesség köröskörül.
Ilyen vala az Úr dicsőségének * for-
mája, és látám, és orczámra esém, és
hallám egy szólónak szavát.
* 1 Móz.9,12—17. Jel.4,3. 4 Móz.12,8.

Ezékiel prófétálni küldetik.

2. És monda nékem: Embernek
fia! állj lábaidra, és szólok
veled.
2. És lélek jöve én belém, a mint
szóla, és állata * engem lábaimra, és
hallám azt, a ki szól vala nékem.
* Dán.10,9.10.
3. És mondá nékem: Embernek fia!
küldelek én téged Izráel fiaihoz, a
pártos nemzetségekhez, a kik pártot
ütöttek ellenem; ők és atyáik * vét-
keztek ellenem mind e mai napig.
* Jer.3,25.
4. A kemény orczájú fiakhoz * és
makacs szívűekhez küldelek téged,
és ezt mondjad nékik: Így szól az Úr
Isten! * Ésa.30,9.11.
5. Ők pedig vagy hallják, vagy nem
hallják, mivelhogy pártos ház, hadd
tudják meg, hogy próféta volt köztök.
6. Te pedig, embernek fia, ne félj
tőlök, és az ő beszédöktől se félj; ha
bogácsok és tövisek * vannak is ve-
led, és ha skorpiókkal lakol is együtt;
beszédöktől ne félj, orczájoktól ne
rettegj, mert ők pártos ház. * Mik.7,4.
7. És szóljad az én beszédimet né-
kik, vagy hallják, vagy nem, mert
pártos ház.
8. Te pedig, embernek fia, halld meg
a mit én néked szólok. Ne légy pártos
mint ez a pártos ház, nyisd föl szádat,
és egyed, a mit én adok néked.
9. És látám, és ímé egy kéz nyúlt
felém, és ímé benne egy könyv tü-
rete vala.
10. És kiterjeszté azt előttem, és ímé
be vala írva elől és hátul, és írva va-
lának reá gyászénekek és nyögések
és jajszók.

Isten levelet ád a prófétának hogy egye meg.

3. És mondá nékem: Embernek
fia! a mi előtted van, edd meg;
edd meg ezt a türetet, és menj, * szólj
az Izráel házának. * Jel.10,9.10.
2. Felnyitám azért számat, és meg-
éteté velem azt a türetet.
3. És mondá nékem: Embernek fia!
hasadat tartsd jól és belső részeidet
töltsd meg ezzel a türettel, a melyet
adok néked. És megevém azt, és lőn
az én számban, mint az édes méz.
4. És mondá nékem: Embernek fia!
eredj, menj el az Izráel házához, és
szólj * az én szavaimmal nékik.
* Jer.1,17.
5. Mert nem valami homályos ajkú
és nehéz nyelvű néphez küldetel te,
hanem az Izráel házához.
6. Nem sok népekhez, a kik homá-
lyos ajkúak és nehéz nyelvűek, kik-
nek nem érthetnéd beszédöket; bi-
zony, ha ő hozzájok küldöttelek vol-
na, ők hallgatnának reád.
7. De az Izráel háza nem akar téged
hallgatni, mert nem akarnak engem
hallgatni, mert az egész Izráel háza
kemény * homlokú és megátalkodott
szívű. * rész 2,4.
8. Ímé keménynyé tettem orczádat, a
milyen az ő orczájok, és keménynyé
homlokodat, a milyen az ő homlokuk.

9. Olyanná, mint a gyémánt, a mely
keményebb a tűzkőnél, tettem a te
homlokodat; ne félj tőlök, és meg ne
rettenj tekintetöktől, mert pártos ház.
10. És mondá nékem: Embernek fia!
minden beszédimet, a melyeket szó-
lok néked, vedd szívedbe, és füleid-
del halld meg.
11. És eredj, menj el a foglyokhoz,
a te néped fiaihoz, és szólj és mond-
jad nékik: Így szól az Úr Isten, vagy
hallják vagy nem.

Ezékiel elragadtatik.

12. És fölemele engem a lélek, és
hallék mögöttem nagy dörgés szavát:
Áldott az Úrnak dicsősége az ő helyé-
ről.
13. És amaz állatok * szárnyainak
zúgását, a melyek egymást érik vala,
és mellettök a kerekek csikorgását,
és nagy dörgés szavát. * rész 1,24.
14. És a lélek fölemele és elragada
engem, és elmenék, elkeseredvén ha-
ragjában az én lelkem, az Úrnak keze
pedig rajtam erős vala.
15. És eljuték Tél-Ábibba a foglyok-
hoz, a kik lakoznak vala a Kébár
folyó mellett, és leülék, ők *is* ott ül-
vén; és ott ülék hét nap némán * ő
közöttök. * Jób 2,13.

Ezékiel Izráel háza felett őrállóul rendeltetik.

16. És lőn hét nap mulva az Úr sza-
va hozzám, mondván:
17. **Embernek fia! * őrállóul adtalak
én téged Izráel házának, hogy ha szót
hallasz számból, intsd meg őket az én
nevemben.** * rész 33,7.8.
18. **Ha ezt mondom a hitetlennek: Ha-
lálnak halálával halsz meg, és te őt meg
nem inted és nem szólasz, hogy vissza-
térítsd a hitetlent az ő gonosz útjáról,
hogy éljen: az a gonosztevő az ő vétke
miatt hal meg, de vérét a te * kezedből
kívánom meg.** * Zsid. 13,17.
19. **De ha te megintetted a hitetlent, és
ő meg nem tért hitetlenségéből és gonosz
útjáról: ő az ő vétke miatt meghal, de
te * megmentetted a te lelkedet.**
* Csel. 20,26.
20. És ha elfordul az igaz az ő igaz-
ságától, * és cselekszik álnokságot, és
én vetek eléje botránkozást: ő meg
fog halni; ha meg nem intetted őt,
vétke miatt hal meg és elfelejtetnek
igazságai, a melyeket cselekedett; de
vérét a te kezedből kívánom meg.
* rész 18,24.33, 12.13.
21. Ha pedig te megintetted azt az
igazat, hogy az igaz ne vétkezzék, és
ő nem vétkezik többé: élvén él, mert
engedett az intésnek, és te a te lel-
kedet megmentetted.

Ismét látja a próféta az Úr dicsőségét.

22. És lőn ott az Úrnak keze rajtam,
és monda nékem: Kelj fel, menj ki
a völgybe, és ott szólok veled.
23. Fölkelék azért és kimenék a völgy-
be és ímé ott áll vala az Úrnak di-
csősége, hasonlatos ahhoz a dicsőség-
hez, a melyet a Kébár folyó mellett
láttam, * és orczámra esém. * rész 1,28.
24. És jöve belém a lélek, és állata
engem lábaimra, és szóla hozzám és
monda nékem: Menj be és zárd be
magadat a te házadban.
25. És te, oh embernek fia, ímé kö-
teleket vetnek reád és azokkal meg-
kötöznek téged, és ki nem mehetsz
közikbe;
26. Nyelvedet pedig én ragasztom
ínyedhez, és néma leszel, hogy ne
légy közöttök feddőző férfiú, * mert
ők pártos ház. * Ésa. 48,4.
27. Mikor pedig szólok veled, meg-
nyitom a te szádat, és mondjad né-
kik: Így szól az Úr Isten; a ki hall-
ja, hallja, a ki nem akarja, nem hall-
ja, mert * ők pártos ház. * Hós. 4,4.

Jeruzsálem megszállásának kiábrázolása.

4. És te, embernek fia, végy ma-
gadnak egy téglát, tedd azt
elődbe, és véss reá egy várost, Jeru-
zsálemet,
2. És indíts ellene ostromot, és építs
ellene tornyot, tölts ellene sánczot,
és indíts ellene táborokat, és állass
ellene faltörő kosokat * köröskörül.
* 2 Kir. 25,1.
3. És végy magadnak egy vasserpe-
nyőt, és állasd fel azt vasfal gyanánt
te közted és a város között, és irá-
nyozd tekintetedet erősen reá, és le-
gyen ostrom alatt, és te ostromold.
Jel ez az Izráel házának.
4. Te pedig feküdj baloldaladra és
vesd az Izráel háza vétkét arra; a na-
pok száma szerint, a mennyin azon
fekszel, viseljed vétköket.
5. Én pedig meghatároztam néked
az ő vétkök éveit napok száma * sze-
rint, háromszázkilenczven napban;
eddig viseljed az Izráel házának vét-
két. * 4 Móz. 14,34.
6. És ha ezeket kitöltötted, feküdj a
jobboldaladra másodszor, és viseld
a Júda házának vétkét negyven na-
pig; egy-egy napot egy-egy esztendő-
ül számítottam néked.
7. És Jeruzsálem ostromára irányozd
erősen tekintetedet, és karod feltűr-
ve legyen, és prófétálj ő ellene.
8. S ímé köteleket vetettem reád,
hogy meg ne fordulhass egyik olda-
ladról a másikra, míg betöltöd ostro-
modnak napjait.
9. És végy magadnak búzát és ár-
pát és babot és lencsét és kölest és

tönkölyt, és tedd ezeket egy edénybe, és ezekből csinálj magadnak kenyeret; a napok száma szerint, a míg oldaladon fekszel, háromszázkilenczven * napon egyed azt. * vers 5.
10. A te ételed pedig, a melylyel élsz, legyen súly szerint húsz siklus egy napra; időről-időre egyed azt.
11. És vizet mérték szerint igyál, a hinnek hatodrészét igyad időről-időre.
12. És ételedet árpa-lepény formájában egyed, és emberi ganéj tőzegénél süssed azt szemök láttára.
13. És mondá az Úr: Így eszik az Izráel fiai tisztátalan * kenyeröket a pogányok közt, a kik közé őket kiűzöm. * Hós.9,3.
14. És mondék: Ah, ah, Uram Isten! ímé az én lelkem soha meg nem fertéztetett, és dögöt és vadtól szaggatottat nem ettem ifjúságomtól fogva ez ideig, és számon be nem * ment tisztátalan hús. * 3 Móz.11,4.
15. És mondá nékem: Nézd, marhaganéjt engedek néked emberi tőzeg helyett, hogy annál süsd meg a te kenyeredet.
16. És mondá nékem: Embernek fia! ímé én eltöröm a kenyérnek botját Jeruzsálemben, * és eszik kenyeröket mértékkel és rettegéssel, és vizöket mértékkel és ájulással iszszák. * 3 Móz.26,26.
17. Azért, hogy kenyér és víz * nélkül szűkölködjenek, és elborzadjanak mindnyájan, és megrothadjanak az ő † vétkökben. * Sir.4,4.5. †3 Móz.26,29.

Isten büntetése Jeruzsálem városán.

5. És te, embernek fia, végy magadnak éles kardot, borbélyok beretvájául vedd azt magadnak, és vond el azt a te fejeden és szakálladon, és végy magadnak mérő serpenyőket, és oszd el *szőrüket.*
2. Harmadrészét tűzben égesd meg a város közepette, midőn betelnek a megszállásnak napjai; azután vedd a harmadrészét, vagdald apróra a karddal a *város* körül, és harmadrészét szórd oda a szélnek, és én kardot * vonszok utánok. * 5 Móz.28,64—67.
3. És végy ki innét szám szerint keveset, és kösd be azokat ruhád csücskébe;
4. És ezekből ismét végy ki, és vesd azokat a tűz közepébe és égesd meg a tűzben: ebből megyen tűz Izráel egész házára.
5. Így szól az Úr Isten: Ez Jeruzsálem, a pogányok közibe * helyheztettem őt, és körülte a tartományokat. * Sir.1,1.
6. De pártos volt törvényeim * iránt, gonoszabbul, mint a pogányok, és rendeléseim iránt inkább, mint a tartományok, a melyek körülte vannak, mert törvényeimet megútálták, és rendeléseimben nem jártak. * Ésa.1,4.10,5.7.
7. Azért így szól az Úr Isten: A miért ti pártosabbak valátok, * mint a pogányok, a kik körültetek vannak, rendeléseimben nem jártatok és törvényeimet nem cselekedtétek, sőt csak a pogányok törvényei szerint is, a kik körültetek vannak, nem cselekedtetek: * Sir.4,6.
8. Ezokért így szól az Úr Isten: Ímé én is ellened leszek, és teszek közötted ítéletet a pogányok szeme láttára;
9. És cselekszem rajtad azt, mit soha nem cselekedtem és minéműt nem cselekszem többé, — minden te útálatosságidért.
10. Azért az apák egyék * meg fiaikat te közötted, és a fiak egyék meg apáikat, és cselekszem rajtad ítéletet, és szétszórom minden maradékodat a szél minden irányában. * 5 Móz.28,53. Sir.4,10.
11. Ezért, élek én! szól az Úr Isten, bizonyára, mivelhogy szenthelyemet megfertéztetted minden undokságaiddal és minden útálatosságaiddal, azért én is elfordítom rólad irgalom nélkül szememet, s * én sem könyörülök rajtad. * rész 7,4.18.
12. Harmadrészed döghalállal * hal meg és éhség miatt pusztul el közötted, és harmadrészed fegyver miatt hull el körülötted, és harmadrészedet szétszórom a szél minden irányában, és kardot vonszok utánok. * Jer.15,12
13. És teljessé lesz haragom s nyugtatom rajtok búsulásomat s vígasztalást veszek; és megértik, * hogy én, Úr szóltam buzgó szerelmemben, mikor betöltöm búsulásomat rajtok. * Sir.2,17.4,11.
14. És teszlek pusztasággá és gyalázattá a pogányok között, a kik körülted vannak, minden melletted elmenő szeme láttára.
15. És leszel gyalázat * és csúfság, példa és eliszonyodás a pogányoknak, a kik körülted vannak, mikor ítéletet tartok fölötted haraggal és búsulással és búsult feddésekkel, én, Úr mondottam; * 5 Móz.28,37.
16. Mikor bocsátom az éhség gonosz nyilait rájok, hogy pusztítsanak, a melyeket a ti pusztítástokra fogok bocsátani; és éhséget halmozok fölétek, és eltöröm köztetek a kenyér botját.
17. És bocsátok reátok éhséget és gonosz vadállatokat, * hogy gyermekte-

lenné tegyenek, és döghalál és vér-
ontás megy át rajtad, és fegyvert ho-
zok reád, én, Úr mondottam.
*5 Móz.26,22.

A bálványozó ország elpusztulása.

6. És lőn az Úrnak szava én hoz-
zám, mondván:
2. Embernek fia, vesd tekintetedet Iz-
ráel hegyeire, és prófétálj ellenök:
3. És mondjad: Izráel hegyei, hall-
játok meg az Úr Isten beszédét! Ezt
mondja az Úr Isten a hegyeknek és
a halmoknak, a mélységeknek és a
völgyeknek: Ímé én fegyvert hozok
reátok, és elvesztem a ti magaslatai-
tokat.
4. És elpusztulnak oltáraitok, és ösz-
szetörnek naposzlopaitok, és elhul-
latom sebesültjeiteket * bálványaitok
előtt. *3 Móz.26,30.
5. És vetem az Izráel fiainak holt-
testeit bálványaik elé, és szétszórom
csontjaitokat oltáraitok körül.
6. Minden lakóhelyeteken a városok
elpusztuljanak, és a magaslatok el-
veszszenek, hogy elpusztuljanak és
rommá legyenek oltáraitok, és tör-
jenek össze és legyenek semmivé bál-
ványaitok, és kivágattassanak nap-
oszlopaitok, és eltöröltessenek csi-
nálmányaitok.
7. És elhulljon a sebesült közötte-
tek, hogy megtudjátok, hogy én va-
gyok az Úr.
8. De maradékot hagyok,*hogy le-
gyenek közületek, a kik megmene-
kedtek a fegyvertől a pogányok közt,
mikor szétszórattok a tartományok-
ban. *rész 5,1—5.
9. Akkor megemlékeznek * én rólam
menekültjeitek a pogányok közt, kik
közé fogságba vitetének, mert meg-
törtem parázna szívöket, mely tőlem
elszakadt, és bálványaikkal paráz-
nálkodó szemeiket, és megundorod-
nak önmagok előtt a gonoszságokért,
melyeket cselekedtek minden útála-
tosságuk szerint; *Hós.5,15.
10. És megismerik, hogy én vagyok
az Úr: nem hiába mondottam, hogy
megcselekszem velök e gonoszt.
11. Így szólt az Úr Isten: Csapj tenye-
redbe, toppants lábaddal és mondd:
Jaj az Izráel háza minden gonosz
útálatosságáért,*mert fegyver, éhség
és döghalál miatt hullanak el;*rész 5,12.
12. A ki messze van, döghalál miatt
hal meg, a ki közel van, fegyver miatt
esik el, és a ki megmaradt bizton-
ságban, éhség miatt hal meg; és tel-
jessé teszem búsulásomat rajtok.
13. És megtudjátok, hogy én vagyok
az Úr, mikor sebesültjeik ott lesznek
bálványaik * között az ő oltáraik kö-
rül, minden magas†halmon, minden
hegyeknek tetein, minden zöld fa
alatt és minden lombos terpentinfa
alatt, a hol csak kedves illatot adá-
nak minden bálványaiknak.
* vers 4.6.9. †2 Kir.17,10. Ésa.57,5.
14. Kinyújtom azért kezemet reájok,
és teszem a földet kietlen pusztaság-
gá, a pusztától fogva Dibláig minden
lakóhelyökön, hadd tudják meg, hogy
én vagyok az Úr!

Isten rettenetes büntetései Izráelen.

7. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. És te, embernek fia, így szól az
Úr Isten Izráel földjének: Vége! el-
jött a vég a föld négy szárnyára!
3. Immár itt a vég rajtad; s bocsá-
tom haragomat reád, és megítéllek
útaid szerint, és vetem reád minden
útálatosságodat.
4. És nem kedvez az én szemem né-
ked, sem meg nem szánlak; hanem
a te útaidat vetem reád, * és útála-
tosságaid közötted lesznek és meg-
tudjátok, hogy én vagyok az Úr.
*Ésa.45,5. 5 Móz.28,15—68.
5. Így szól az Úr Isten: Ímé veszede-
lem, egyetlen veszedelem; ímé eljött.
6. Vég jött, eljött a vég, fölserkent
ellened, ímé eljött!
7. Eljött a végzet reád, földnek la-
kosa! eljött az idő, közel a nap, ré-
mülés és nem víg éneklés a hegyeken.
8. Most rövid időn * kiöntöm búsu-
lásomat reád, és teljessé teszem ha-
ragomat rajtad, és megítéllek útaid
szerint, és rád vetem minden útála-
tosságodat. *2 Kir.25,1—11.
9. És nem kedvez az én szemem,
sem meg nem szánlak; * útaid sze-
rint fizetek tenéked, és a te útálatos-
ságaid közötted lesznek; és megtud-
játok, hogy én vagyok az Úr, a ki ver.
*Jer.15,1—6.25,8—11.
10. Ímé a nap, ímé eljött, kisarjadt
a végzet, kivirágzott a vessző, kivi-
rult a kevélység.
11. Az erőszakosság a gonoszság vesz-
szejévé nőtt fel, nincs semmi meg
belőlök, sem sokaságukból, sem tö-
megökből, s nincs egy jaj is miattok!
12. Eljött az idő, elközelgett a nap;
a vevő ne örüljön, az eladó ne szo-
morkodjék, mert harag *jön* minden
sokaságára.
13. Mert az eladó eladott jószágához
nem térhet vissza többé, még ha él-
ve az élők közt *maradna* is, mert a
jövendölés az ő egész sokasága ellen
vissza nem tér, és vétke miatt senki
sem lehet hosszú életű.

14. Kürtöljetek a kürttel és készítsetek el mindent; ám nincsen, a ki harczra menjen, mert haragom minden ő sokasága ellen.

15. A fegyver kivül, a döghalál és éhség belül; a ki a mezőn van, fegyver miatt hal meg, és a ki a városban, azt éhség és döghalál emészti meg.

16. És menekülnek menekültjeik, és lesznek a hegyeken, mint a völgyek galambjai: mindnyájan nyögvén, kiki vétke miatt.

17. Minden kéz elerőtlenül, és minden térd elolvad, mint a víz.

18. Felövezkednek zsákkal,* és befedi őket rettegés, és minden orczán szégyen, és mindnyájok fején kopaszság. * Ésa.15,2.3. Ámós 8,10.

19. Ezüstjöket az utczákra vetik,* és aranyuk szenny lesz *előttök;* ezüstjök s aranyok meg nem szabadíthatja őket az Úr búsulásának napján; lelköket azzal jól nem lakatják, s hasokat meg nem tölthetik; mert csábítójok volt az a vétekre. * Péld.11,4. Sof.1,18.

20. És a belőle készült drága ékességeket * kevélykedésre használják, és útálatosságuk képeit, undokságaikat abból csinálták, azért tettem előttök azt szenynyé; * rész 20,18.

21. És adom azt az idegenek kezébe zsákmányul, és a föld hitetleninek prédául, hadd fertéztessék meg.

22. És elfordítom tőlük arczomat, hadd fertéztessék meg szent helyemet; s betörjenek belé a rontók * és megfertéztessék. * 2 Kir.25,9.

23. Készítsd a lánczot; * mert a föld tele van véres ítélettel, † és a város tele van erőszakossággal. * Jer.27,2. † 2 Kir.21,16.

24. És elhozom a pogányok leggonoszabbjait, hadd foglalják el házaikat; s véget vetek a hatalmasok kevélységének, s fertézett lesz templomuk.

25. Rettegés jött el, s keresnek békét és nincs.

26. Egy romlás a másikra jő, és egy hír után más támad, s kérnek * látást a prófétától, ám törvény nem lesz a papnál, sem tanács a véneknél. * Sir.2,9.

27. A király szomorkodik, * a fejedelem irtózatba öltözik; s a föld népének kezei megdermednek. Útjok szerint cselekszem velök, ítéletök szerint ítélem meg őket, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr. * 2 Kir.25,7.

A próféta Jeruzsálembe ragadtatik és látja a templomban a bálványimádás útálatosságait.

8. És lőn a hatodik esztendőben, a hatodik hónapban, a hónap ötödik napján: én ülök vala házamban, és Júda vénei ülnek vala előttem és esék reám ott az Úr Istennek keze.

2. És látám, és ímé vala mintegy tűznek formája, derekának alakjától fogva lefelé tűz vala, és derekától fogva fölfelé vala mint a fényesség, mint az izzó ércz.

3. És kinyújta egy kézformát, * és megragada engem fejem üstökénél fogva, és fölemelve vitt engem a lélek a föld és az ég között, és bevive engem Jeruzsálembe isteni látásokban a belső kapu bejáratához, a mely északra néz, a hol vala helye a bosszúság bálványának, a mely bosszúságra † ingerel vala; * Dán.5,5. † rész 20,28. 2 Kir.21,7.

4. És ímé ott vala Izráel Istenének dicsősége, a látás szerint, a melyet láttam a * völgyben. * rész 1,28.3,23.

5. És monda nékem: Embernek fia! emeld föl csak szemeidet észak felé. Fölemelém azért szemeimet észak felé: és ímé északra az oltár kapujától áll vala a bosszúság ama bálványa a bejáratnál.

6. És mondá nékem: Embernek fia! látod-e mit cselekesznek? A nagy útálatosságokat, melyeket Izráel háza itt cselekszik, hogy eltávozzam az én szenthelyemtől. De még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni.

7. És vive engem a pitvar bejáratához, és látám, és ímé egy lyuk vala a falban.

8. És mondá nékem: Embernek fia! ronts csak át a falon! és átronték a falon, * és ímé egy ajtó vala *ott.* * rész 12,5.

9. És mondá nékem: Menj be és lásd meg a gonosz útálatosságokat, a melyeket ezek ott cselekesznek.

10. Bemenék azért és látám, és ímé az útálatos csúszó-mászó állatoknak és barmoknak mindenféle képei és Izráel házának minden bálványai valának bevésve a falon köröskörül.

11. És hetven férfiú Izráel házának vénei közül (ezek közepette Jaazanjáhu, a Sáfán fia) áll vala előttök, mindenik a maga tömjénezőjével kezében, s a füstölőszer felhőjének illata száll vala fel.

12. És mondá nékem: Láttad-é, embernek fia, Izráel házának vénei mit cselekesznek a sötétben, kiki az ő képes házában? mert azt mondják: Nem * lát minket az Úr, elhagyta az Úr ezt a földet. * Jób 23,13. Zsolt.94,7.

13. És mondá nékem: Még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni, miket ezek cselekesznek.

14. És vive engem az Úr háza kapujának bejáratához, a mely északra

van, és ímé ott asszonyok ülnek va-
la, siratván a Tammúzt.
15. És mondá nékem: Láttad-é, em-
bernek fia? még egyéb, ezeknél na-
gyobb útálatosságokat is fogsz látni.
16. És bevive engem az Úr házának
belső pitvarába, és ímé az Úr tem-
plomának bejáratánál, a tornácz és
az oltár között vala mintegy huszon-
öt férfiú, kik hátokkal az Úr templo-
mára és orczájokkal keletre fordul-
tak, s ezek kelet felé leborulva imád-
ták * a napot. * 2 Kir.21,5.23,11.
17. És mondá nékem: Láttad-é, em-
bernek fia? avagy kevés-é Júda há-
zának ily útálatosságokat cseleked-
ni, a milyeneket itt cselekedtek? hogy
még a földet is betöltik erőszakosság-
gal, és engem megint haragra inge-
relnek, ímé, hogy tartják * a venyigét
orrukhoz! * rész 9,10.
18. Én is búsulásom szerint cselek-
szem, nem fog kedvezni * szemem,
sem meg nem szánom őket; s ha ki-
áltanak füleimbe nagy felszóval, nem
hallgatom meg † őket.
* rész 5,11. † Jer.11,11. Sir.3,8.

Nagy csapás Jeruzsálemen, a hívek megtartatnak.

9. És kiálta füleimbe nagy felszó-
val, mondván: Hozzátok el a
városra a meglátogatásokat,* kinek-
kinek a kezében legyen vesztő esz-
köze. * 2 Kir.25,1—11.
2. És ímé hat férfi jő vala a felső ka-
pu útjáról, a mely északra néz vala,
mindeniknek kezében zúzó eszköze,
egy férfi pedig köztük gyolcsba va-
la öltözve, és íróeszköz vala derekán.
És bemenének és állának az érczol-
tár * mellé. * 1 Kir.8,64.
3. És Izráel Istenének * dicsősége el-
vonula a Kérubról, a mely fölött va-
la, a ház küszöbéhez, és kiálta a
gyolcsba öltözött férfiúnak, a kinek
derekán † íróeszköz vala.
* 1 Kir.8,11. † vers 2.
4. És monda az Úr néki: Menj át a
város közepén, Jeruzsálem közepén,
és jegyezz egy jegyet * a férfiak hom-
lokára, a kik sóhajtanak és nyögnek
mindazokért az útálatosságokért, a
melyeket cselekedtek annak közepé-
ben. * Jel.7,3.4.
5. És amazoknak mondá * az én hal-
lásomra: Menjetek át a városon ő utá-
na, és vágjátok; ne kedvezzen a ti
szemetek és ne szánakozzatok: * vers 2.
6. Vénet, ifjat, szűzet, gyermeket és
asszonyokat öljetek meg mind egy
lábig, de azokhoz a férfiakhoz, a ki-
ken a jegy van, * ne közelítsetek, és
az én templomomon kezdjétek el. El-
kezdék azért a vén férfiakon, † a kik
a ház előtt valának.
* vers 4. † 2 Krón.36,17—19.
7. És mondá nékik: Fertőztessétek
meg a házat, és töltsétek meg a pitva-
rokat megölettekkel. Menjetek ki. És
kimenének és öldöklének a városban.
8. És lőn, hogy levágák őket, és én
megmaradtam és esém az én orczám-
ra és kiálték és mondék: Ah, ah,
Uram Isten, avagy ki akarod-é írta-
ni Izráel egész maradékát, mikor ki-
öntöd búsulásodat Jeruzsálemre?
9. És mondá nékem: Izráel és Júda
házának vétke * felette nagy, mivel-
hogy tele a föld † vérontással, és a
város tele van †† igazságtalansággal,
mert azt mondották! Elhagyta az Úr
ezt a földet, és az Úr nem lát.
* Jer.18,12. † 2 Kir.21,16. †† Ésa.5,7.
10. Azért én is (nem kedvez * sze-
mem, sem meg nem szánom őket) út-
jokat fejökhöz verem! * rész 5,11.14,15.
11. És ímé a gyolcsba öltözött férfi,
kinek íróeszköz vala derekán, * vá-
laszt hozott, mondván: Úgy cseleked-
tem, a mint parancsolád. * vers 3.

Isten dicsősége a Kérubokon.

10. És látám, és ímé a mennye-
zeten, a mely a * Kérubok
feje fölött vala, látszék felettök, mint
valami zafirkő, olyan, mint egy ki-
rályi széknek formája. * rész 1,22.26.
2. És szóla a gyolcsba öltözött fér-
fiúnak, * és mondá: Menj be a forgó-
kerekek közé a Kérubok alá, és töltsd
meg tenyereidet égő üszöggel onnét
a Kérubok közül, és szórd a városra.
És beméne szemem láttára.* rész 9,3.16.
3. A Kérubok pedig állanak a háztól
jobbra, mikor a férfi beméne, és a fel-
hő betölté * a belső pitvart.* 1 Kir.8,10.11.
4. És eltávozék az Úr dicsősége a Ké-
rubról, * a ház küszöbére, és megte-
lék a ház a felhővel, és a pitvar be-
telék az Úr dicsőségének fényességé-
vel. * vers 18. 2 Móz.25,18.22.
5. És a Kérubok * szárnyainak csat-
togása meghallaték a külső pitvarig,
mint az erős Isten hangja, mikor be-
szél. * rész 1,24.
6. És lőn, mikor parancsolt ama
gyolcsba öltözött férfinak, mondván:
Végy tüzet a forgókerekek közül, a
Kérubok közül, az beméne, és álla
a kerék mellé.
7. És kinyújtá egy Kérub a * kezét
a Kérubok közül a tűzhöz, mely va-
la a Kérubok között, és vőn és tevé
a gyolcsba öltözöttnek markába, ki
elvevé és kiméne. * rész 1,8.
8. És látszék a Kérubokon emberi
kéznek formája szárnyaik alatt.

9. És látám, és ímé, négy * kerék va-
la a Kérubok mellett, egyik kerék va-
la az egyik Kérub mellett és a má-
sik kerék a másik Kérub mellett, és
olyanok valának a kerekek, mintha
tarsiskőből volnának. * rész 1,15.
10. És mintha volna mind a négyök-
nek ugyanazon egy formája, mintha
egyik kerék a másik kerék közepé-
ben volna.
11. Jártokban mind a négy oldaluk
felé mennek vala, meg nem fordul-
nak vala jártokban, hanem arra, a
merre a fő fordult, mennek vala utána,
meg nem fordulnak vala mentökben.
12. És egész testök * és hátok és ke-
zeik és szárnyaik és a kerekek rak-
va valának szemekkel köröskörül
mind a négy kerekükön. * rész 1,18.
13. *Hallám, hogy* a kerekeket forgóke-
rekeknek nevezték fülem hallatára.
14. És négy orczája vala mindenik-
nek, az első orcza vala * Kérub-or-
cza, és a második orcza ember-or-
cza, a harmadik oroszlán-orcza és a
negyedik sas-orcza. * rész 1,10.
15. És fölemelkedének a Kérubok.
Ez ama lelkes állat, a melyet láttam
a Kébár folyó mellett.
16. És mikor járnak vala a Kérubok,
járnak vala a kerekek is mellettök,
mikor pedig felemelék a Kérubok
szárnyaikat, hogy fölemelkedjenek a
földről, nem fordulának el a kerekek
sem az ő oldaluktól.
17. Ha azok állanak vala, ezek is ál-
lának, és ha azok felemelkednek va-
la, fölemelkedének ezek is velök, mert
a lelkes állat * lelke vala bennök.
* rész 1,5—13.20.21.
18. És elvonula az Úrnak dicsősége
a ház küszöbétől, és álla a * Kérubok
fölé. * vers 4.
19. És fölemelék a Kérubok szárnyai-
kat, és fölemelkedének a földről sze-
mem láttára kimentökben és a kere-
kek is mellettök; és megállának az
Úr háza keleti kapujának bejáratá-
nál, és Izráel Istenének dicsősége va-
la * felül ő rajtok. * rész 28.
20. Ez ama lelkes állat, a melyet lát-
tam az Izráel Istene alatt a Kébár
folyó mellett, és megismerém, hogy
Kérubok valának.
21. Négy orczája vala mindeniknek
és négy szárnya mindeniknek és em-
beri kezek formája vala szárnyaik
alatt.
22. És orczáik * formája: ugyan-
azok az orczák valának, a melyeket
a Kébár folyó mellett láttam, *tudni-
illik* formájokat és őket magokat. Min-
denik a maga orczája felé megy vala.
* rész 1,10.

Júda fejedelmeinek büntetése, a számüzöttek vigasztalása.

11. És fölemelt engem a lélek, és
bevive az Úr házának keleti
kapujához, a mely néz keletnek, és
ímé, a kapu bejáratánál huszonöt
férfi vala, kik között látám Jaazan-
ját, Azzur fiát, és Pelatjáhut, Benά-
jáhu fiát, a nép fejedelmeit.
2. És mondá nékem: Embernek fia!
ezek a férfiak, a kik gonoszt eszel-
nek ki és rossz tanácsot adnak ebben
a városban,
3. Mondván: Nem egyhamar fogunk
házakat építeni; ez *a város* a fazék,
mi pedig a * hús. * vers 7.11.
4. Azért prófétálj ellenök; prófétálj,
embernek fia!
5. És esék reám az Úr lelke, és mon-
dá nékem: Mondjad, így szól az Úr:
Így szólottatok, Izráel háza! és a mi
lelketekben készül, én tudom.
6. Sokakat öltetek meg * ebben a vá-
rosban, és utczáit megtöltöttétek meg-
öletekkel. * 2 Kir. 21,16.
7. Ezért, így szól az Úr Isten: Meg-
öletteitek, kiket a város közepére ve-
tettetek, ezek a hús, * a város pedig a
fazék, és titeket kivisznek belőle.
* vers 3.
8. Fegyvertől féltetek, fegyvert ho-
zok reátok, * azt mondja az Úr Isten.
* 2 Kir. 25,1—11. Jer. 42,16.
9. És kiviszlek titeket belőle, és ad-
lak titeket idegenek kezébe, és tar-
tok ítéletet fölöttetek.
10. Fegyver miatt hulljatok el, Izráel
határán * ítéllek meg titeket, és meg-
tudjátok, hogy én vagyok az Úr.
* 2 Kir. 25,5—7.
11. E *város* ne legyen fazekatok, hogy
ti * benne hús legyetek, Izráel hatá-
rán ítéllek el titeket. * vers 3.
12. És megtudjátok, hogy én vagyok
az Úr, mert az én végzéseimben nem
jártatok, és rendeléseimet nem cse-
lekedtétek, hanem a pogányok mód-
ja szerint cselekedtetek, a kik körül-
tetek vannak.
13. És lőn, mikor prófétáltam, Pelat-
jáhu, Benája fia meghala, én pedig
orczámra esém és kiálték nagy fel-
szóval, és mondék: Ah, ah, Uram Is-
ten, te véget vetsz Izráel maradéká-
nak!
14. És lőn az Úrnak szava én hoz-
zám, mondván:
15. Embernek fia! a te atyádfiai,
atyádfiai, a te rokonaid és Izráel egész
háza együtt azok, a kikről Jeruzsá-
lem lakói ezt mondják: távozzatok
el az Úrtól, nékünk adatott ez a föld
örökségül.
16. Ezokáért mondjad: Így szól az

Úr Isten: Mivelhogy távol vetettem
őket a pogányok közé, és szétszór-
tam őket a tartományokba, tehát én
leszek nékik templomul rövid idő-
re a tartományokban, a melyekbe
mentek.
17. Ennekokáért mondjad: Így szól
az Úr Isten: Egybegyűjtelek * titeket
a népek közül és együvé hozlak ti-
teket a tartományokból, a melyek-
ben szétszórattatok, és adom néktek
Izráel földjét. * Jer.29,10.
18. És bemennek oda és eltávolítják
minden ő fertelmességeit és minden
útálatosságait * ő belőle. * Ésa.4,2.3.
19. És adok nékik * egy szívet, és új
lelket † adok belétek, és eltávolítom a
kőszívet az ő testökből, és adok nékik
hússzívet; * Jer.2,32.39.38,8.9. † rész 18,31.
20. Hogy az én végzéseimben jár-
janak és rendeléseimet megőrizzék
és cselekedjék azokat, és legyenek
nékem népem és én leszek nékik Is-
tenök.
21. De a kiknek szívök az ő fertel-
mességeik és útálatosságaik szíve sze-
rint jár, azoknak útját fejökhöz ve-
rem, * mondja az Úr Isten.
* vers 6.9. rész 9,5—8.
22. És fölemelék a Kérubok szárnyai-
kat s a kerekek mellettök, és Izráel
Istenének dicsősége * rajtok felül vala.
* rész 10,19.
23. És felszálla az Úrnak dicsősége
a város közepéből, és álla a hegyre,
mely a várostól keletre van.
24. A lélek pedig felvőn engem, és
vive Káldeába * a foglyokhoz látás-
ban az Isten lelke által, és felszálla
előlem a látás, a melyet láttam.
* rész 1,1.2.
25. És elbeszélém a foglyoknak az Úr-
nak minden beszédét, a melyet né-
kem megjelentett.

A királynak és népének fogságra vitelét jel-
képekkel ábrázolja, és e jövendölés gyors tel-
jesedését hirdeti.

12. És lőn az Úrnak szava én hoz-
zám, mondván:
2. Embernek fia! pártos ház köze-
pette lakol, kiknek szemeik vannak
a látásra, de nem látnak, * füleik van-
nak a hallásra, de nem hallanak,
mert ők pártos ház.
* Ésa.6,9.42,20. Csel.28,26.27.
3. És te, embernek fia, készíts ma-
gadnak vándorútra való eszközöket,
és vándorolj ki nappal szemeik előtt,
és vándorolj ki helyedről más hely-
re szemök láttára; talán meglátják!
mert ők pártos * ház. * Jer.18,12.
4. És vidd ki eszközeidet, úgy, mint
vándorútra való eszközöket, nappal
szemök láttára, te pedig menj ki est-
ve szemök láttára, úgy a hogy a ván-
dorok szoktak.
5. Szemök láttára lyukaszd át a fa-
lat, és azon át vidd ki.
6. Szemök láttára emeld vállадra, a
sötétben vidd ki, orczádat fedd be,
hogy ne lásd a földet, mert csodaje-
lül rendeltelek az Izráel házának.
7. Úgy cselekedtem azért, a mint pa-
rancsolva vala nékem; eszközeimet
kihordám nappal, mint vándorútra
való eszközöket, és este átlyukasz-
tám a falat kezemmel; a sötétben ki-
vivém, vállamra emelém szemök lát-
tára.
8. És lőn az Úr beszéde én hozzám
reggel, mondván:
9. Embernek fia! Nem mondta-é né-
ked Izráel háza, ez a pártos * ház:
mit cselekszel?
* Jer.42,2.5.6.43,1—5.44,15.17.
10. Mondjad nékik: Így szól az Úr
Isten: a fejedelemnek szól ez a pró-
féczia, ki Jeruzsálemben van, és Iz-
ráel egész házának, a mely ott lakozik.
11. Mondjad: Én csodajeletek va-
gyok; a mint én cselekedtem, úgy
történik velök: fogságba, rabságra
mennek.
12. És a fejedelem, ki közöttök van,
vállát megrakván a sötétben, kime-
gyen; a falat átlyukasztják, hogy így
vigyék ki őt, * orczáit befedi, hogy ne
lássa szemeivel *épen* ő a földet.
* 2 Kir.25,4—7.
13. És kiterjesztem hálómat ellene,
és megfogatik varsámban, és elviszem
őt Bábelbe a Káldeusok földére, de
azt nem fogja látni, * és ott fog meg-
halni. * 2 Kir.25,7.
14. És mindeneket, kik körülte van-
nak az ő segítségére, és minden se-
regeit szélnek szórom mindenfelé, és
kardot vonok * utánok. * Jer.43,5—11.
15. És megtudják, hogy én vagyok
az Úr, mikor eloszlatom őket a po-
gányok közé, és szétszórom őket a
tartományokba.
16. De meghagyok közülök kevés fér-
fiakat * a fegyvertől, éhségtől s dög-
haláltól, hogy elbeszéljék minden
útálatosságukat a pogányok közt, a
kik közé mennek, s hogy megtudják,
hogy én vagyok az Úr. * rész 5,1—5.6,8.
17. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
18. Embernek fia! kenyeredet ret-
tegéssel egyed, és vizedet reszketés-
sel és félelemmel igyad.
19. És szólj a föld népének: Ezt mond-
ja az Úr Isten Jeruzsálem lakóiról,
Izráel földjéről: kenyeröket félelem-
mel eszik és vizöket ájulással isz-

szák, hogy pusztaságra *vetkőzzék* földje bőségéből minden lakói álnoksága miatt.
20. És a lakott városok elpusztulnak s a föld pusztaság lesz és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
21. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
22. Embernek fia! micsoda közmondástok van néktek Izráel földjén? hogy azt mondják: a napok * csak haladnak, ám semmivé lesz minden látás. * Ésa.5,19. Jer.7,4. vers 26.27.
23. Ezokért mondd nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Megszüntetem e közmondást és nem mondogatják azt többé Izráelben, sőt inkább mondd nékik: elközelgettek a napok, és minden látás teljesül.
24. Mert nem lesz többé semmi hiábavaló látás és hizelgő jövendölgetés Izráel házának közepette.
25. Mert én szólok, az Úr; s a mely szót szólok, meglészen, nem halad tovább. Mert a ti napjaitokban, pártos ház, szólok egy szót és megcselekszem, ezt mondja az Úr Isten!
26. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
27. Embernek fia! ímé, Izráel háza ezt mondja: A látás, melyet ez lát, sok napra való, * és messze időkre prófétál ő. * vers 22. Hós.6,3.
28. Ezokért mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nem halad tovább semmi én beszédem; a mit * szólok, az a szó meglészen, ezt mondja az Úr Isten. * Sir.2,17.

Jövendölés a hamis próféták és prófétanők ellen.

13. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! prófétálj Izráel prófétái ellen, * a kik prófétálnak, és mondjad azoknak, a kik önnön szívökből próféták: Halljátok meg az Úr beszédét! * Jer.14,14.28,12—17.29,8—9.
3. Így szól az Úr Isten: Jaj a bolond prófétáknak, * a kik az önnön lelkök után mennek, mert semmit † sem láttak. * Jer.28,15—17. † vers 6.7. Jer.28,2—4.
4. Mint rókák a romok közt, olyanokká lettek prófétáid, oh Izráel!
5. Nem hágtatok fel a törésekhez, nem falaztatok falat Izráel háza körül, hogy megállhassatok a harczban az Úrnak napján.
6. Hívságot láttak s hazug jövendölgetést, kik ezt mondják: Monda az Úr! holott az Úr nem bocsátotta őket, és még várják, hogy betelik beszédök.
7. Avagy nem hiábavaló látást láttatok-é, és nem hazug jövendölgetést szóltatok-é? midőn ezt mondjátok vala: Monda az Úr! * holott én nem szólottam! * Jer.28,2.3.15.
8. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy hívságot szólottatok és hazugságot láttatok, azért ímé én ellenetek leszek, ezt mondja az Úr Isten.
9. És lészen kezem a próféták ellen, kik hívságot látnak és hazugságot jövendölgetnek; az én népem gyülekezetében nem lesznek, Izráel házának könyvébe nem irattatnak, és Izráel földjére be nem mennek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.
10. Azért, mert eláltatták az én népemet, mondván: béke! holott nincsen béke; és ha a *nép* falat épít, ímé ők bemázolják azt * mázzal. * Jer.6,14,28,2—4.
11. Mondjad a mázzal mázolóknak, hogy leomlik; ömlő záporeső lészen, és ti jégeső kövei hulljatok, szélvihar hasítsd!
12. És ímé leomlik a fal. Avagy nem mondjátok-é majd néktek: hol a mázolás, a melylyel mázolátok?
13. Ezokáért így szól az Úr Isten: És meghasogatom szélviharral búsulásomban, és ömlő zápor lészen haragomban, és lésznek jégeső kövei búsulásomban annak elrontására.
14. És ledöntöm a falat, melyet mázzal mázoltatok és levetem a földre, és meztelen lesz fundamentoma; és leomlik, és ti veszszetek el közepette, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Úr.
15. És teljessé teszem búsulásomat a falon és azokon, a kik mázolák azt mázzal, és mondom néktek: nincs a fal és nincsenek, a kik azt mázolák,
16. *Tudniillik* Izráel prófétái, kik prófétálnak Jeruzsálemnek és látnak néki békességnek látását, * holott nincsen békesség, ezt mondja az Úr Isten. * Jer.9,14.28,2—4.
17. És te, embernek fia, fordítsd orczádat néped leányaira, a kik önnön szívükből prófétálnak, és prófétálj ellenök.
18. És mondjad: Így szól az Úr Isten: Jaj azoknak, a kik kötéseket varrogatnak * minden kézcsuklóra, és takarókat készítenek akármilyen termetűek fejére, hogy lelkeket vadászszanak! Némely lelkeket elvadásztok népemtől, másokat elevenen megtartotok a magatok hasznára. * vers 10. rész 22,22—27.
19. És megszentségtelenítetek engem népem előtt néhány marok árpáért és falat kenyérért, hogy lelkeket öljetek, melyeknek nem kellene meghalniok, és hogy lelkeket elevenen

megtartsatok, melyeknek nem kellene élniök, hazudozván népemnek, a mely * hazugságra hallgat.
* Ésa.30,10.11.
20. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én kötéseitek ellen leszek, a melyekkel ti a lelkeket vadászszátok, mint madarakat; és leszaggatom azokat karjaitokról, s a lelkeket, melyeket ti vadásztok, szabadon bocsátom, mint madarakat.
21. És elszaggatom takaróitokat, és megszabadítom népemet kezetekből, és nem lesznek többé zsákmány a ti kezetekben, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
22. Mivelhogy megszomorítjátok az igaznak szívét hazugsággal, holott én őt bántani nem akartam, s megerősítitek a hitetlen kezeit, hogy meg ne térjen gonosz útjáról, hogy őt életben megtartsam.
23. Ezokáért hívságot nem láttok és jövendőt nem jövendölgettek többé, s megszabadítom népemet a ti kezetekből, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

Bálványimádók nem nyernek feleletet Istentől kérdéseikre.

14. És jövének hozzám férfiak Izráel vénei közül, és leülének én előttem.
2. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
3. Embernek fia! Ezek a férfiak fölvették bálványaikat szívökbe, és vétkeik botránkozását orczáik elé állították. Vajjon engedjem-é, hogy megkérdezzenek engem?
4. Ezokáért szólj velök, és mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Valaki az Izráel házából bálványait szívébe fölveszi, és vétkének botránkozását teszi orczái elé, és megy a prófétához: én, az Úr felelek meg annak énmagam által bálványainak sokasága miatt;
5. Hogy megragadjam Izráel házát az ő szívökben, a kik elfordultak tőlem * bálványaik miatt mindnyájan.
* Jer.44,17.18.
6. Ezokáért mondjad Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Térjetek meg, és forduljatok el bálványaitoktól és minden útálatosságtoktól fordítsátok el orczátokat.
7. Mert valaki az Izráel házából és a jövevények közül, a kik Izráelben laknak, elhajlik tőlem, és az ő bálványait veszi föl szívébe, és vétkének botránkozását teszi orczája elé, és megyen a prófétához, hogy ez tanácsot kérjen ő néki én tőlem: én, az Úr felelek meg annak énmagam által;
8. És ellene fordítom * orczámat annak a férfiúnak, és vetem őt jegyül és közbeszédül, † és kiirtom népem közül, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr! * rész 15,7. † 5 Móz.28,37.
9. Ha pedig a próféta * megtévesztení engedi magát, hogy kijelentést adjon: én, az Úr tévesztettem meg azt a prófétát; és kinyújtom kezemet ellene, és kiesztem őt * az én népem, Izráel közül. * rész 13,2.3. † Jer.28,15—17.
10. És viselik vétköket; a milyen a kérdező vétke, olyan legyen a próféta vétke is,
11. Azért, hogy el ne tévelyedjék többé Izráel háza én tőlem, és többé meg ne fertéztessék magokat minden ő elszakadásukkal, hanem legyenek az én népem és én legyek Istenök, ezt mondja az Úr Isten.

Jeruzsálem büntetését már a legkegyesebbek közbenjárása sem fordíthatja el.

12. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
13. Embernek fia! ha valamely ország vétkeznék ellenem, elpártolván tőlem; és én kinyújtván kezemet ellene, eltörném néki a kenyérnek botját, * és bocsátanék reá éhséget, és kiirtanék belőle embert és barmot;
* rész 5,16. 3 Móz.26,26.
14. És ha volna ez a három férfiú benne: * Noé, Dániel és Jób: akkor ők az ő igazságukkal a magok lelkét megszabadítanák, azt mondja az Úr Isten. * Jób 1,1. Jer.15,1.
15. Ha gonosz vadállatokat bocsátanék át az országon, hogy azt gyermektelenné tegyék, és az pusztává lenne, a melyen senki át nem menne a vadállatok miatt:
16. Benne ama három férfiú (élek én, az Úr Isten mondja) sem fiakat, sem leányokat meg nem szabadítana, csak magokat szabadítanák meg, az ország pedig pusztává lenne.
17. Avagy ha fegyvert hoznék amaz országra, és mondanám: fegyver, menj át ez országon! és kiirtanék belőle embert és barmot,
18. És ama három férfiú * benne volna, élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítana meg sem fiakat, sem leányokat, hanem csak magokat szabadítanák meg. * vers 14.
19. Avagy ha döghalált bocsátanék arra az országra, és kiönteném búsulásomat reá vérben, hogy kiirtsak belőle embert és barmot,
20. S Noé, Dániel és Jób * benne volna: élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítanának meg sem fiat, sem

leányt; ők igazságukkal csak a ma-
gok lelkét szabadítanák meg.
* vers 14.
21. Mert így szól az Úr Isten: Meny-
nyivel inkább, ha e négy nehéz íté-
letemet: a fegyvert, éhséget, vadálla-
tot és döghalált bocsátom Jeruzsá-
lemre, hogy kiirtsak belőle embert
és barmot!
22. Ímé, megmaradnak benne né-
mely menekültek, a kiket kivezetnek,
fiak és leányok; ímé ők kimennek
hozzátok, hogy lássátok útjokat és
cselekedeteiket, és vígasztalást vegye-
tek a veszedelemből, melyet Jeru-
zsálemre hoztam, mindarra nézve,
a mit hoztam reá.
23. És megvígasztalnak titeket, ha
látjátok útjokat és cselekedeteiket
megismeritek, hogy nem hiába cse-
lekedtem mindazt, a mit cselekedtem
vele, ezt mondja az Úr Isten.

A haszontalan venyige.

15. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia! mire való a sző-
lőtőke fája egyéb fa között, a venyige,
mely az erdő fái között van?
3. Avagy vesznek-é abból fát, hogy
valami eszközt csináljanak belőle?
avagy vesznek-é belőle szeget, hogy
mindenféle edényt akaszszanak reá?
4. Ímé a tűznek adatott, hogy meg-
emészsze; két végét megemésztette
már a tűz, és közepe megpörkölődött,
vajjon való-é valami eszközre?
5. Ímé, míg ép vala, semmi eszközre
nem vala jó; mennyivel kevésbbé
csinálhatnak belőle valamit most,
mikor a tűz megemésztette és meg-
pörkölődött!
6. Azért így szól az Úr Isten: A mint
a szőlőtőke fáját az erdő fái közül a
tűznek adtam megemésztésre, úgy
adtam oda Jeruzsálem lakóit;
7. És ellenök fordítom arczomat. A
tűzből * jöttek ki és a tűz emészsze
meg őket, és megtudjátok, hogy én
vagyok az Úr, mikor arczomat elle-
nök fordítom. * vers 4.5.
8. És teszem a földet pusztasággá,
mivelhogy elpártoltak tőlem, ezt
mondja az Úr Isten.

Jeruzsálem hűtlensége, büntetése és újra felvétetése.

16. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia! add tudtára Jeru-
zsálemnek az ő útálatosságait,
3. És mondjad: Így szól az Úr Isten
Jeruzsálemnek: A te származásod és
születésed Kanaán földjéről való;
atyád az Emoreus és anyád Hitteus
asszony.
4. Születésed pedig ilyen volt: a mely
napon születtél, el nem metszették
a köldöködet, és vízzel meg nem mos-
tak, hogy tiszta lennél, sóval sem tö-
röltek meg, sem be nem pólálták.
5. Szem meg nem szánt téged, hogy
ezekből valamit veled cselekedett
volna, könyörülvén rajtad; hanem
kivetettek a nyilt mezőre, mert útál-
tak, a mely napon születtél.
6. Ekkor elmenék melletted és lá-
télak véredben eltapodva, és mondék
néked: A te véredben élj! mondék
ismét néked: A te véredben élj!
7. Sok ezerekre szaporítottalak, mint
a mezei füvet, és megszaporodál és
fölnevekedél és jutál nagy szépségre;
emlőid duzzadának s szőröd kinőtt
vala, de te mezítelen és befedezetlen
valál.
8. Ekkor elmenék melletted, és lá-
talak, és ímé a te korod a szerelem
kora vala, és kiterjesztém fölötted
szárnyamat s befödözém * mezítelen-
ségedet, és megesküvém néked † s
frigyre léptem veled; †† azt mondja
az Úr Isten, és lől az enyém.
* Ruth 3,9. † 5 Móz. 26,27. †† 2 Móz. 19,4-8. 24,8.
9. És megmosálak vízzel és elmosám
rólad véredet, és megkenélek olaj-
jal.
10. És felöltöztetélek hímes ruhába,
és felsaruztalak borjúfóka bőrrel, s
övezélek fehér gyolcscsal s befedélek
selyemmel.
11. És felékesítélek ékességekkel, s
adtam karpereczeket * kezeidre és
lánczot nyakadra. * 1 Móz. 24,22.
12. És adtam orrpereczet orrodra és
függőket füleidre és ékes koronát fe-
jedre.
13. És felékesítéd magadat aranynyal
és ezüsttel, és öltözeted vala fehér
gyolcs és selyem és hímes ruha; láng-
lisztet, mézet és olajat ettél, és meg-
szépülél felette igen, s * királyságra
jutál. * 2 Sám. 7,10.
14. És kiméne híred a pogányok közé
a te szépségedért; * mert tökéletes
vala az ékességeim által, a melyeket
reád tettem, azt mondja az Úr Isten.
* 1 Kir. 10,23—25. Sir. 1,1.
15. De elbízád magadat szépséged-
ben és paráznává lől híred * szerint,
eláraszttál paráznaságaiddal minden
melletted elmenőt: † legyen kedve
szerint! * Jer. 2,20—23. † vers 25.
16. És vevél a te ruháidból s csiná-
lál magadnak magaslatokat külön-
böző szinnel borítva, s paráználko-
dál azokon; ilyen még nem volt * és
nem is lesz. * 2 Kir. 21,9.

17. És vevéd a te ékességidet az én
aranyomból és ezüstömből, melyeket
néked adtam, és csináltál magadnak
férfiú képeket, és azokkal paráználkodál.
18. És vevéd hímes ruháidat * és befedezéd azokat, és olajomat és füstölőszeremet vetéd eléjök. * rész 7,20.
19. És az én eledelemet, melyet néked adtam, — lángliszttel és olajjal és mézzel etettelek vala, — ő eléjök rakád * kedves illatul; így lőn, ezt mondja az Úr Isten.
* Hós.2,4. Jer.44,16—19.
20. És vevéd a te fiaidat és leányaidat, kiket nékem szültél vala, és * megáldozád őket azoknak eledelül. Avagy nem volt-é már elég paráznaságodból, * 2 Kir.21,6.
21. Hogy megölted fiaimat is, és oda adád őket, * midőn *tűzben* nékik áldozád? * rész 20,26. Zsolt.106,37.38.
22. És minden útálatosságaidban és paráznaságaidban meg nem emlékeztél a te ifjúságod napjairól, * mikor mezítelen és befedezetlen valál, véredben eltapodva voltál. * vers 4-16.
23. És lőn minden gonoszságod után, (Jaj, jaj néked! azt mondja az Úr Isten,)
24. Építél magadnak tetőt, * és csináltál magaslatot minden utczán.
* 1 Kir.14,23.24. Ésa.57,7.
25. És minden keresztútnál megépítéd magaslatodat, s útálatossá tevéd szépségedet, és kétfelé vetéd lábaidat minden melletted elmenőnek, és sokasítád paráznaságodat.
26. És paráználkodál Égyiptom fiaival, szomszédiddal, * a nagytestűekkel, és sokasítád paráznaságodat, hogy engem ingerelj.
* vers 15.16. 3 Móz.15,2.
27. És ímé kinyújtottam kezemet ellened, s megkisebbítém rendelt részedet, és adálak téged a te gyűlölőidnek, a Filiszteusok leányainak csúfolásukra, a kik átallák fajtalan * útadat. * 2 Móz.21,10. Hós.2,92.
28. S Assiria fiaival is paráználkodál, mert meg nem elégedél; paráználkodál velök, és még sem elégedél meg.
29. És sokasítád paráznaságodat a kalmárok földje, Káldea felé, de még ezzel sem elégedél * meg. * rész 17,4.
30. Mily gyenge a szíved, azt mondja az Úr Isten, hogy mindezeket cselekedted, egy rakonczátlan rima cselekedeteit!
31. Hogy állítál magadnak fedelet minden keresztúton, és magaslatokat csinálál minden utczán, de nem voltál olyan, mint a rima, kicsibe véve a bért.
32. Te házasságtörő asszony! férje helyett idegeneket fogad el!
33. Minden rimának bért adnak, te pedig magad adtad ajándékidat minden szeretődnek, így megvásárlád őket, hogy bemenjenek hozzád mindenfelől paráznaságidért.
34. És lőn különbség közted és más asszonyok közt paráznaságaidban; mert utánad nem jártak a paráznák; te adál bért nékik és bért ők nem adának néked, így lőn különbséged.
35. Azért te rima, * halld meg az Úr beszédét! * Ésa.1,21. Hós.2,1.
36. Így szól az Úr Isten: A miatt, hogy eláradt gyalázatod és föl van takarva mezítelenséged a te szeretőiddel való paráznaságaidban; és minden útálatos bálványaid miatt és fiaid vére miatt, kiket * azoknak adtál:
* vers 15.20.
37. Ezokáért ímé egybegyűjtöm minden szeretődet, kiknek kedves valál, és mindazokat, a kiket szerettél, együtt azokkal, a kiket gyűlöltél, és egybegyűjtöm őket ellened mindenfelől, és föltakarom mezítelenségedet előttök, * hogy lássák minden te mezítelenségedet. * Ésa.47,3. Jer.13,26.27.
38. És megítéllek téged a házasságtörő * és vért ontó asszonyok ítéletével, és véredet kiontatom búsulásomban és féltő szerelmemben.
* 3 Móz.20,10. 5 Móz.22,22.
39. És adlak téged kezökbe, * és leszakítják tetődet és lerontják magaslataidat és lehúzzák rólad ruháidat és elveszik ékességeidet, és hagynak mezítelenül * s ruhátalanul.
* Hós.2,8. † Sir.1,22.2,21.22.
40. És összehoznak gyűlést ellened, és megköveznek és összevagdalnak fegyvereikkel.
41. És megégetik házaidat * tűzzel, és ítéletet cselekesznek rajtad sok asszony szeme láttára, és megszüntetem paráznaságodat, és bért sem adsz többé. * Jer.52,13.14.
42. És megnyugotom búsulásomat rajtad, * hogy eltávozzék féltő szerelmem te tőled, s megnyugoszom és többé nem haragszom. * Ésa.4,3.4.
43. Mivelhogy meg nem emlékeztél ifjúságod napjairól, * és ingerlettél engem mindezekkel, azért ímé én is fejedhez verem útadat, ezt mondja az Úr Isten, és többé nem cselekszed a fajtalanságot minden útálatosságod mellett. * vers 4.14.
44. Ímé, valaki közmondással él, rólad veszi azt, mondván: A minémű az anya, olyan a leánya is.
45. Anyád leánya vagy te, * a ki megútálta férjét s fiait, és öcséidnek nénje

vagy, a kik megútálták férjeiket és
fiaikat; anyátok Hitteus asszony és
atyátok Emoreus. * vers 35. Hós.2,3.
46. És a te néned * Samaria vala, ő
és leányai, ki balkezed felől lakik
vala; és öcséd, † a ki jobbkezed felől
lakik vala, Sodoma és leányai.
* 2 Kir.17,6—12.
† 1 Móz.13,13.18,20.21.24.25. Ésa.1,10.21.
47. És nem az ő útaikon jártál, és
nem az ő útálatosságaik szerint cse-
lekedtél, de csak kevés ideig; de az-
tán gonoszabb valál azoknál * min-
den útadban. * 2 Kir.21,9.
48. Élek én! azt mondja az Úr Isten,
így nem * cselekedett Sodoma, a te
öcséd, ő és leányai, a mint cseleked-
tél te és a te leányaid. * Sir.4,6.
49. Ímé, ez volt vétke Sodomának,
a te öcsédnek: kevélység, eledel bő-
sége és * gondtalan békesség volt nála
és leányainál, de a szűkölködőnek
és szegénynek kezét nem fogta meg.
* 1 Móz.13,10.
50. És felfuvalkodának s cselekedé-
nek útálatosságot előttem, és elve-
szítém őket, mikor *ezt* * megláttam.
* 1 Móz.18,21.19,24.25.
51. És Samaria félannyit sem vét-
kezett, mint te, mert többek a te útá-
latosságaid, mint az övék; és így nő-
testvéreidet * nálad igazabbaknak
bizonyítád minden útálatosságiddal,
a melyeket cselekvél. * vers 46.
52. Te is azért viseld gyalázatodat,
a melyre pedig nénédet ítélted; a te
bűneid miatt, melyekben nálok útá-
latosabban cselekvél, igazabbak ők
nálad. Szégyenülj meg hát te is s
viseld gyalázatodat, hogy nőtestvé-
reidet nálad igazabbaknak bizonyí-
tád.
53. És visszahozom foglyaikat, So-
domának s leányainak foglyait és Sa-
mariának s leányainak foglyait; s
visszahozom a te foglyaidat is ama-
zok közepette;
54. Azért, hogy viseljed gyalázato-
dat és megszégyenülj mindazokért,
miket cselekedtél, mikor azoknak
vígasztalásukra leszel.
55. És nőtestvéreid, Sodoma és leá-
nyai visszatérnek előbbi állapotjok-
ba, és Samaria s leányai visszatér-
nek előbbi állapotjokba, és te is és
leányaid visszatértek előbbi állapo-
totokba.
56. És nem vala-é öcséd, Sodoma,
szóbeszéd a te szádban kevélykedé-
sed napján,
57. Minekelőtte kitudódott volna go-
noszságod; a miképen te most gya-
lázatuk vagy Siria leányainak s min-
den körülötted valóknak, a Filisz-
teusok leányainak, kik útálnak téged
köröskörül?
58. Fajtalanságodat és útálatosságai-
dat magad viseled, azt mondja az Úr.
59. Mert ezt mondja az Úr Isten: És
ha úgy cselekedtem veled, mint te
cselekedtél, midőn megvetetted az
esküt, hogy megtörd * a frigyet:
* 2 Móz.19,5—8. Jer.44,16—19.
60. Én megemlékezem frigyemről, a
melyet veled ifjúságod napjaiban *kö-
töttem,* és örök frigyet vetek veled.
61. És te megemlékezel útaidról és
megszégyenled magadat, mikor hoz-
zád veszed nőtestvéreidet, a kik na-
gyobbak nálad, együtt azokkal, a kik
kisebbek, s adom őket néked leányai-
dul, de nem * a te frigyedből.
* Jer.31,32.33.
62. És én megerősítem frigyemet ve-
led, * s megismered, hogy én vagyok
az Úr. * Ésa.4,3.4.
63. Hogy megemlékezzél és pirulj,
és meg ne nyissad többé szádat szé-
gyenletedben, mikor megkegyelme-
zek néked mindenekben, valamit
cselekedtél, azt mondja az Úr Isten.

Találós mese a Dávid családjának jelenéről és jövőjéről.

17. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia, adj találós mesét,
és mondj példabeszédet Izráel házá-
nak.
3. És mondjad: Így szól az Úr Is-
ten: A nagyszárnyú nagy saskeselyű,
melynek hosszú csapótollai valának,
s mely rakva vala különféle színű
tollakkal, jőve a Libanonra, és elfog-
lalá a czédrusfa tetejét.
4. Gyönge ágainak hegyét letépte,
és vivé azt a kalmárok földére, az
árosok városában tevé le.
5. És vőn annak a földnek magvá-
ból, és elveté azt termékeny mező-
be; sok vizek mellé vivé; mint fűz-
fát ülteté el.
6. És felsarjadt, és lőn elterülő, ala-
csony szőlőtővé, hogy vesszőit amah-
hoz fordítsa s gyökerei amaz alatt le-
gyenek, és szőlőtővé lőn, és vessző-
ket terme, s ágacskákat bocsáta ki.
7. És vala más nagy szárnyú, sok-
tollú nagy saskeselyű, és ímé, ez a
szőlőtő feléje terjeszté gyökereit s
vesszeit hozzá nyújtá ültetésének
ágyaiból, hogy öntözze őt;
8. Pedig jó földbe, sok víz mellé ül-
tették vala el, hogy ágakat hajtson
és gyümölcsöt teremjen, hogy legyen
jeles szőlőtő.
9. Mondjad: Így szól az Úr Isten:
Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon

gyökereit nem szaggatja-é ki, és gyümölcsét nem vágja-é le, hogy elszáradjon, hajtásának minden ága elszáradjon, és pedig nem erős karral és sok néppel *támad reá*, hogy kitépje * azt gyökerestől. * vers 5.
10. És ímé elplántáltatott, jó szerencsés lesz-é? Avagy ha a napkeleti szél illeti őt, nem szárad-é el teljesen, ültetésének ágyában nem * szárad-é el?
* rész 19,12. Hós. 13,15.
11. És lőn az Úr szava hozzám, mondván:
12. No, mondjad a pártos háznak: Avagy nem értettétek-é mi ez? Mondjad: Ímé, eljött a babiloni király Jeruzsálembe, és fogá királyát és fejedelmeit és elvivé őket magához Babilonba.
13. És vőn a királyi magból, s * frigyet szerze vele, s megesketé őt, de a földnek erőseit elvivé, * 2 Kir. 24,8—16.
14. Hogy alacsony királyság legyen, hogy fel ne emelkedjék, hanem frigyét megőrizze, hogy ez megálljon.
15. De pártot üte ellene, bocsátván követeit Égyiptomba, * hogy adjon néki lovakat és sok népet. Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon megszabadítja-é magát, a ki ezeket cselekszi? a ki megszegte a szövetséget, megszabadul-é? * Jer. 37,5.11.
16. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy annak a királynak * lakóhelyén, a ki őt királylyá tette, † a kinek tett esküjét megvetette, s a kivel tett frigyét megszegte, *ott* nála, Babilonban hal meg. * Jer. 32,5. † 2 Kir. 24,17.18.
17. És a Faraó nagy haddal és nagy sokasággal vele semmit nem * tesz a háborúban, mikor sánczot töltenek és tornyot építenek sok lélek kiirtására. * Jer. 37,5.10. 39,1—8.
18. S ha megvetette az esküt, * hogy megszegje a frigyet, pedig ímé, kezet adott rá, s mégis megcselekedte mindezeket; nem fog megszabadulni! * 2 Krón. 36,13—17.
19. Azért így szól az Úr Isten: Élek én, hogy eskümet, melyet megvetett, és frigyemet, melyet megszegett, fejéhez verem.
20. És kiterjesztem * hálómat ellene, és megfogatik varsámban, és elviszem őt Babilonba s ott törvénykezem vele gonoszságáért, melylyel ellenem járt. * 2 Kir. 25,5.7.
21. És minden menekültje minden seregéből fegyver miatt hull el, és a megmaradottak szélnek szélednek mindenfelé, és megtudjátok, hogy én, az Úr beszéltem.
22. Így szól az Úr Isten: És veszek én ama magas czédrus tetejéből, és elültetem; felső ágaiból egy gyönge *ág*at szegek le, s elplántálom én magas és fölemelt hegyen.
23. Izráel magasságos hegyén plántálom őt, és ágat nevel és gyümölcsöt terem s nagyságos czédrussá nevekedik, hogy lakjanak alatta, mindenféle szárnyas madarak ágainak árnyékában fognak lakozni.
24. És megismeri a mező minden fája, hogy én, az Úr tettem a magas fát alacsonynyá, az alacsony fát magassá; megszáraztottam a zöldelő fát, és zölddé tettem az asszú fát. Én, Úr szólottam és megcselekedtem.

Kinek-kinek csak a saját bűnéért kell meghalni.

18. És lőn az Úr szava hozzám, mondván:
2. Mi dolog, hogy ezt a közbeszédet szoktátok mondani Izráel földjén, mondván: Az atyák ettek * egrest, és a fiak foga vásott meg *bele?* * Jer. 31,29.
3. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, nem lesz többé helye köztetek ennek a közbeszédnek Izráelben.
4. Ímé, minden lélek enyém, úgy az atyának lelke, mint a fiúnak lelke enyém; a mely lélek vétkezik, annak kell meghalni!
5. És ha valaki igaz lesz, és törvény szerint igazságot cselekszik;
6. Ha a hegyeken nem eszik, * és szemeit föl nem emeli Izráel házának bálványaira, és felebarátja feleségét meg nem fertézteti, † és asszonyhoz tisztátalanságában nem közeledik;
* Zsolt. 106,28. † Ésa. 57,7. 3 Móz. 18,19.20.
7. És senkit nem * nyomorgat, az adósnak a zálogot visszaadja, † ragadományt nem ragadoz, az éhezőnek kenyerét ** adja és a †† mezítelent ruhával befödi;
* 2 Móz. 22,21. † 5 Móz. 24,12.15,7.8.
** Ésa. 58,6.7. †† Máté 25,36—40.
8. Uzsorára nem * ád, kamatot nem vesz, megvonja kezét az álnokságtól, igaz ítéletet tesz a felek közt;
* 2 Móz. 22,25.
9. Az én parancsolatimban jár és törvényeimet megőrzi, hogy igazságot cselekedjék; ez az igaz, ő élvén él, ezt * mondja az Úr Isten. * 3 Móz. 18,5.
10. És ha erőszakos fiat nemz, * a ki vért ont, és csak egyet is cselekszik amazokból; * vers 11—13. 5 Móz. 28,15.
11. Mindezeket pedig nem cselekedte; hanem a hegyeken evett, és felebarátjának feleségét megfertéztette;
12. A szűkölködőt és szegényt nyomorgatta, ragadományokat ragadozott, zálogot vissza nem adott, és a

bálványokra emelte szemeit, útálatosságot cselekedett;
13. Uzsorára adott és kamatot vett: és az ilyen éljen? Nem él! Mindezeket az útálatosságokat cselekedte, halállal haljon meg, az ő vére legyen ő rajta!
14. S ímé, ha fiat nemz, és ez látja atyjának minden vétkét, melyeket cselekszik; látja, de nem cselekszik azok szerint:
15. A hegyeken nem eszik, és szemeit nem emeli fel Izráel házának bálványaira, felebarátjának feleségét meg nem fertézteti,
16. És senkit sem nyomorgat, zálogot nem vesz, ragadományt nem ragadoz, kenyerét az éhezőnek adja és a mezítelent * ruhával befödi;
* Jób 31,19.20.
17. A szegényre nem veti rá kezét, uzsorát és kamatot nem vesz, törvényeim szerint cselekszik, parancsolataimban jár: az ilyen ne haljon meg atyja vétkéért, *hanem* élvén éljen.
18. Atyja, mert nyomorgatást követett el, ragadományt ragadozott atyjafiától, és a mi nem jó, azt cselekedte népe között: ímé meghal a maga vétkéért.
19. És ti ezt mondjátok: Miért ne viselje a fiú * az apa vétkét? Ám a fiú, törvény szerint és igazságot cselekedett, minden parancsolatimat megtartotta s cselekedte azokat: élvén éljen. * 5 Móz. 24,16.
20. A mely lélek vétkezik, annak kell meghalni; a fiú ne viselje az apa vétkét, se az apa ne viselje a fiú vétkét; az igazon legyen az ő igazsága, és a gonoszon az ő gonoszsága.

Az Úr gyönyörködik a bűnösök megtérésében

21. És ha a gonosztevő megtér minden vétkéből, melyeket cselekedett, és megtartja minden parancsolatimat, és törvény szerint és igazságot cselekszik: élvén éljen, és meg ne haljon.
22. Semmi gonoszságáról, melyet cselekedett, emlékezés nem lészen; az ő igazságáért, melyet cselekedett, élni fog.
23. Hát kívánva kívánom én a gonosznak * halálát? ezt mondja az Úr Isten; nem *inkább* azt, hogy megtérjen útjáról és éljen? * rész 33,11.
24. És ha az igaz elhajol az ő igazságától, és gonoszságot cselekszik, minden útálatosság szerint, melyeket a hitetlen cselekedett, cselekeszik, nemde éljen-é? Semmi igazságairól, a melyeket cselekedett, emlékezés nem lészen: gonoszságáért, melyet cselekedett, és az ő vétkéért, melylyel vétkezett, ezekért meg kell halnia.
25. És azt mondjátok: * Nem igazságos az Úrnak útja! Oh, halljátok meg, Izráel háza: az én útam nem igazságos-é? nem *inkább* a ti útaitok nem igazságosak-é? * rész 33,20.
26. Ha elhajol az igaz az ő igazságától, és gonoszságot cselekszik, és a miatt meghal: gonoszsága miatt hal meg, melyet cselekedett.
27. És ha a gonosztevő megtér az ő gonoszságától, melyet cselekedett, és törvény szerint és igazságot cselekszik: ez az ő lelkét megtartja életben.
28. Mert belátta és megtért minden gonoszságától, melyeket cselekedett: élvén éljen, ne haljon meg.
29. És azt mondja az Izráel háza: Nem igazságos az Úrnak útja! Az én útaim nem * igazságosak-é, Izráel háza? nem *inkább* a ti útaitok nem igazságosak-é?
* vers 26.27.
30. Ennekokáért mindeniteket az ő útai szerint ítélem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten. Térjetek meg és forduljatok el minden vétkeitektől, hogy romlástokra * ne legyen gonoszságotok. * vers 27.
31. Vessétek el magatoktól minden vétkeiteket, melyekkel vétkeztetek, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket; * Miért halnátok meg, oh Izráel háza!? * rész 11,19.
32. Mert nem gyönyörködöm a megholó halálában, * ezt mondja az Úr Isten. Térjetek meg azért és éljetek! * vers 23.

Izráel gyászoló anya-oroszlán, kitépett szőlőtő.

19. Te pedig kezdj gyászéneket Izráel fejedelmeiről.
2. És mondjad: Mi volt anyád? Nőstény oroszlán; oroszlánok közt fekszik vala, fiatal oroszlánok között nevelé fel kölykeit.
3. És fölnevele egyet kölykei közül; fiatal oroszlánná lőn, és megtanula ragadományt ragadozni, embereket evett.
4. És meghallák ezt róla a népek: vermökben megfogaték, és elvivék őt horgokon * Égyiptom földjére.
* Ésa. 37,29. 2 Kir. 23,31.33.
5. És mikor látta, hogy késik, hogy oda veszett reménysége, vőn egyet kölykei közül, ezt tevé fiatal oroszlánná.
6. És ez jár vala az oroszlánok között, fiatal oroszlánná lőn, és megtanula ragadományt ragadozni, embereket * evett. * Jer. 26,21—23.
7. És ismeré az ő özvegyeiket s városaikat elpusztítá, és megrettene a föld és annak teljessége, ordítása hangjától.

8 És veték ellene a pogányok körösskörül a tartományokból és kiteríték reá hálójukat, vermökben*megfogaték; *2 Krón.36,4—6. Jer.22,18.19.
9. És veték őt ketreczbe horgokon, s elvivék őt Babilon királyához, elvivék őt várakba, hogy többé ne hallassék szava Izráel hegyein.
10. Anyád a te nyugalmadban olyan vala, mint a víz mellé ültetett szőlőtő, gyümölcscsel és vesszővel bővelkedik vala a sok víztől.
11. És lőnek néki erős vesszei, uralkodók pálczáinak valók, és nagy vala magassága a sűrűség között és felett, és kitetszék magasságával és vesszeinek sokaságával.
12. De kiszaggattaték *Isten* haragja által, a földre vetteték, és a napkeleti szél elszárasztá gyümölcsét; letöretének és elszáradának erős ágai; tűz emészté meg.
13. És most a pusztában plántáltatott, száraz és szomjú földön.
14. És tűz jött ki ágainak egyik vesszejéből, gyümölcsét megemészté, és nincs *többé* rajta erős vessző, nincs pálcza az uralkodásra! Gyászének ez és gyászének lesz.

Izráel engedetlensége a multban és a jelenben.

20. És lőn a hetedik esztendőben, az ötödik hónap tizedikén: jövének férfiak Izráel vénei közül megkérdezni az Urat, és leülének előttem.
2. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
3. Embernek fia! beszélj Izráel véneivel, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nemde engem megkérdezni jöttetek-é? Élek én, hogy nem engedem, hogy megkérdezzetek engem, ezt mondja az Úr Isten.
4. Ítélni akarod őket, ítélni akarsz, embernek fia? add tudtokra atyáik útálatosságait!
5. És mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Azon a napon, melyen elválasztám Izráelt, és fölemelém kezemet a Jákób háza magvának, és megismertetém magamat velök Égyiptom földjén, és kezemet fölemelém nékik, mondván: Én vagyok az Úr, a ti Istentek!
6. Azon a napon felemeltem kezemet nékik, hogy kihozzam őket Égyiptom földjéről a földre, a melyet kinéztem vala nékik, a mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak;
7. És mondék nékik: Kiki az ő szemei útálatosságait elvesse, és Égyiptom bálványaival * meg ne fertéztessétek magatokat; én vagyok az Úr, a ti Istentek! *Józs.24,14.23.
8. De pártot ütének ellenem, s nem akarának hallgatni reám. Senki az ő szeme útálatosságait el nem veté és Égyiptom bálványait el nem hagyá. Mondám * azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok, teljessé teszem haragomat rajtok Égyiptom földjének közepette. *resz 23,8.
9. De cselekedtem az én * nevemért, hogy ez meg ne gyaláztassék a pogányok szemei előtt, a kik közt ők valának, a kiknek szemei előtt megismertettem magamat velök, hogy kihozom őket Égyiptom földjéről. *vers 14.22. 4 Móz.14,13—20.
10. És kihozám őket * Égyiptom földjéről, s vivém őket a pusztába. *2 Móz.13,18.
11. És adám nékik parancsolatimat, és törvényimet kijelentém nékik, melyeket az ember ha cselekszik, * él azok által. *rész 18,5—9. 3 Móz.18,5.
12. És adám nékik szombataimat*is, hogy legyenek jegyül köztem és ő közöttök; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök. *2 Móz.16,29.30.20,8—11.
13. De pártot üte ellenem Izráel háza a pusztában, az én parancsolatimban nem jártak és törvényeimet megveték, a melyeket az ember ha cselekeszik, él azok által; és az * én szombataimat megfertéztették felette igen. Mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok a pusztában, hogy elveszessem őket. *2 Móz.16,27—29.
14. De cselekedtem az én nevemért, hogy meg ne gyaláztassék * a pogányok szemei előtt, a kiknek szeme láttára kihoztam vala őket.*2 Móz.32,12.14.
15. És föl is emelém én kezemet nékik a pusztában, hogy be nem viszem őket a földre, * melyet adtam nékik, mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak; *4 Móz.14,15.20—24.
16. Mivelhogy törvényeimet megvetették és parancsolataimban nem jártak, és szombataimat megfertéztették, mert bálványaik * után járt vala szívök: *Ámós 5,25.26.
17. Mindazáltal kedvezett szemem nékik, hogy el ne veszessem őket, és nem vetettem nékik véget a pusztában.
18. És mondék fiaiknak a pusztában: A ti atyáitok parancsolataiban ne járjatok, és az ő törvényeiket meg ne tartsátok, s bálványaikkal magatokat meg ne fertéztessétek.
19. Én vagyok a ti Uratok, Istentek;

az én parancsolatimban járjatok, az
én törvényimet tartsátok meg, és azo-
kat cselekedjétek.
20. És az én szombatimat * megszen-
teljétek, hogy legyenek jegyül én köz-
tem és tiköztetek, hogy megtudjátok,
hogy én vagyok, az Úr, a ti Istenetek.
* 2 Móz. 20, 10.
21. De pártot ütének a fiak ellenem,
parancsolataimban nem jártak, s tör-
vényeimet meg nem tartották, hogy
azokat cselekedjék, a melyeket az
ember ha cselekszik, él azok által;
szombataimat megfertéztették; mon-
dám azért, hogy kiöntöm búsuláso-
mat rájok, teljessé teszem haragomat
rajtok a pusztában.
22. De visszavontam kezemet, s cse-
lekedtem az én nevemért, * hogy meg
ne gyaláztassék a pogányok előtt, a
kiknek szeme láttára kihoztam őket.
* vers 9. 14. 2 Móz. 32, 12—14.
23. Föl is emelém én kezemet nékik
a pusztában, hogy elszélesztem * őket
a pogányok közé, és szétszórom őket
a tartományokba; * 1 Krón. 15, 13.
24. Mivelhogy törvényeimet nem cse-
lekedték, s parancsolataimat megve-
tették, és szombataimat megfertéztet-
ték, s atyáik bálványai után voltak
szemeik.
25. És én is adtam nékik nem jó * pa-
rancsolatokat, s törvényeket, a me-
lyek által ne éljenek.
* 4 Móz. 15, 32. 35. 36. Csel. 15, 10.
26. S megfertéztetém * őket ajándé-
kaikkal, mikor *tűzön* vittek át min-
den elsőszülöttet, † hogy elpusztítsam
őket, hogy megtudják, hogy én va-
gyok az Úr. * Csel. 7, 42. 43. † rész 16, 21.
27. Azért szólj az Izráel házának,
embernek fia, és mondjad nékik:
Így szól az Úr Isten: Még ebben is
gyalázattal illettek engem a ti atyái-
tok, hogy hűtlenül elszakadának tő-
lem:
28. Mikor bevittem őket a földre, a
melyért fölemeltem kezemet, * hogy
azt nékik adom, megtekintének min-
den magas halmot és minden sűrű
ágú fát, és ott áldozzák vala az ő ál-
dozatjaikat, és ott adják vala haragra
ingerlő † ajándékaikat; és oda teszik
vala kedvelt illatjokat, és oda öntik
vala italáldozataikat.
* vers 6. 2 Móz. 3, 8. † rész 8, 5.
29. És mondék nékik: Micsoda e
magaslat, a hova ti gyülekeztek? És
nevezik nevét magaslatnak mind e
mai napig.

Ítélet és ígéret.

30. Ennekokáért mondjad Izráel há-
zának: Így szól az Úr Isten: Nemde
a ti atyáitok módjára fertéztetitek-é
meg magatokat, és az ő útálatossá-
gaik szerint paráználkodtok-é?
31. És ajándékaitok vitelével, mikor
átviszitek fiaitokat a tűzön, fertézte-
titek meg magatokat minden bálvá-
nyaitok előtt mind e mai napig, és
én engedjem, hogy megkérdezzetek
engem, Izráel háza? Élek én, ezt
mondja az Úr Isten, hogy nem enge-
dem, hogy megkérdezzetek engem!
32. És a mi lelketekben támadt, sem-
miképen sem lesz meg, hogy azt
mondjátok: Leszünk olyanok, mint
a pogányok, mint a tartományok nem-
zetségei, szolgálván fának és * kőnek.
* Jer. 44, 17.
33. Élek én, ezt mondja az Úr Isten,
hogy erős kézzel és kinyújtott kar-
ral és kiontott búsulással uralkodom
rajtatok.
34. És kiviszlek titeket a népek kö-
zül, és egybegyűjtelek titeket a tar-
tományokból, melyekbe elszéledte-
tek, erős kézzel és kinyújtott karral
és kiontott búsulással;
35. És vezetlek titeket a népek * pusz-
tájára, hol szemtől-szembe törvény-
kezem veletek. * 2 Kir. 25, 11. 18—21.
36. A mint törvénykeztem * a ti atyái-
tokkal Égyiptom földének pusztájá-
ban; úgy törvénykezem veletek, ezt
mondja az Úr Isten.
* 4 Móz. 14, 22. 29. 27, 64. 65.
37. És átviszlek titeket a vessző alatt,
és hozlak titeket a frigynek kötelébe.
38. És kitisztítom közületek a párto-
sokat és az ellenem támadókat, és a
földről, melyen jövevények voltak,
kihozom őket, de Izráel földjére nem
fognak bemenni, hogy megtudjátok,
hogy én vagyok az Úr!
39. Ti pedig, Izráel háza, azt mond-
ja az Úr Isten, mindenitek * járjon
az ő bálványai után és szolgáljon
azoknak; de azután bizony, hallgat-
ni fogtok rám, és az én szent neve-
met többé meg nem fertéztetitek aján-
dékitokkal és bálványaitokkal.
* 1 Kir. 18, 21.
40. Mert az én szent hegyemen, Izrá-
elnek magas hegyén, ezt mondja az
Úr Isten, ott fog szolgálni nékem Iz-
ráel egész háza együtt azon a földön;
ott kedvelem őket, ott kivánom meg
a ti áldozataitokat és ajándékitoknak
első zsengéjét mindenben, mit nékem
szenteltek.
41. Kedves illatban kedvellek tite-
ket, mikor kihozlak titeket a népek
közül és egybegyűjtelek titeket a tar-
tományokból, melyeken elszéledte-
tek, és megszenteltetem ti bennetek
a pogányok szemei előtt.
42. És megtudjátok, hogy én vagyok

az Úr, * mikor beviszlek titeket Izráel földjére, arra a földre, melyért fölemeltem kezemet, hogy adom azt a ti atyáitoknak.
* Ezsdr.1,1—5. Zsolt.126,1—4.
43. És ott megemlékeztek útaitokról s minden cselekedeteitekről, melyekkel magatokat megfertéztettétek, s megútáljátok * ti magatokat minden gonoszságtokért, melyeket cselekedtetek.
* Neh.9,33—38.
44. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor cselekszem veletek az én nevemért, és nem a ti gonosz útaitok és romlott cselekedeteitek szerint, oh Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten!

Káldeusok kardja a zsidók és ammoniták ellen.

45. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
46. Embernek fia! fordítsd orczádat délre, és szólj dél felé és prófétálj a déli mező erdeje ellen!
47. És mondjad a dél erdejének: Halld meg az Úr beszédét, így szól az Úr Isten: Ímé, én tüzet gyújtok benned, hogy megemészszen te benned minden zöldelő és minden aszú fát. Meg nem aluszik a lángoló láng, és megég a miatt minden orcza déltől északig.
48. És meglátja minden test, hogy én, az Úr gyújtottam meg azt, *mert* meg nem aluszik.
49. És mondék: Ah, ah, Uram Isten! ezek azt mondják nékem: Hát nem példabeszédekben beszél ez?

Folytatás.

21. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! fordítsd arczodat Jeruzsálem felé, és szólj a szent helyek ellen és prófétálj Izráel földje ellen!
3. És mondjad Izráel földjének: Így szól az Úr: Ímé, én reád *megyek*, és kivonszom kardomat hüvelyéből, és kivágok belőled igazat és gonoszt.
4. Azért, hogy kivágjak belőled igazat és gonoszt, azért megyen ki kardom hüvelyéből minden test ellen délről északig.
5. És megérti minden test, hogy én, az Úr vontam ki kardomat hüvelyéből, *mert belé* többé vissza nem tér.
6. És te, embernek fia, nyögj! Derekad fájdalmában keserűséggel nyögj szemök láttára.
7. És lészen, mikor mondják néked: Miért nyögsz te? ezt mondjad: A hírért, mert beteljesedett: és elolvad minden szív és elerőtlenedik minden kéz és elcsügged minden lélek és minden térd elolvad * mint a víz. Ímé beteljesedett és meglett, ezt mondja az Úr Isten.
* Jer.6,24.
8. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
9. Embernek fia! prófétálj és mondjad: Ezt mondta az Úr: Mondjad: fegyver, fegyver! megélesített és meg is fényesített!
10. Hogy öldököljön, megélesíttetett, hogy legyen villámása, megfényesíttetett. Avagy örüljünk-é? Fiam *e* vesszeje megvet minden fát!
11. És adta azt megfényesítésre, hogy marokba fogják; megélesíttetett az a kard s megfényesíttetett, hogy adják a megölőnek kezébe.
12. Kiálts és jajgass, embernek fia! mert ez az én népemen lészen és Izráel minden fejedelmin: * e kardra jutnak népemmel együtt, ezokért üss czombodra.
* 2 Kir.7,19—21.
13. Már megpróbáltatott. * De hát ha a vessző maga is vonakodnék? Nem úgy lészen, ezt mondja az Úr Isten!
* vers 24.
14. Te pedig, embernek fia, prófétálj, és csapd össze tenyeredet, mert kettős lesz a kard, most harmadszor; öldöklő kard az, a nagy öldöklő kard körüljárja * őket.
* vers 11.17.
15. Hogy elolvadjon a szív, és sokan elhulljanak: * minden kapujokban rájok vetem a kard villámását, hisz villámásra készült, öldöklésre kifényesíttetett!
* Jer.6,24.
16. Szedd össze magadat; tarts jobbra, tarts előre, tarts balra, a merre éled irányozva van.
17. Én is összecsapom * tenyeremet, és megnyugotom haragomat. † Én, Úr szólottam.
* rész 22,17. † rész 4,4.6,9—13.
18. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
19. És te, embernek fia, csinálj magadnak két útat, a melyen jőjjön a babiloni király kardja; egy földről jőjjön ki mind a kettő; s egy kezet véss föl, a városba vezető út fejénél vésd * föl.
* rész 4,1.
20. Útat csinálj, hogy jőjjön a kard az Ammon fiainak Rabbájára, aztán Júdára, a körülkerített Jeruzsálemre.
21. Mert megáll a babiloni király az útak kezdetén, a két út fejénél, hogy jövendőt láttasson; megrázza a nyilakat, megkérdezi a Teráfimot, megnézi a májat.
22. Jobbjába adta a jövendölés Jeruzsálemet, hogy állasson faltörő kosokat, hogy nyissa száját ordításra, hogy üssön zajt trombitával, hogy állasson faltörő kosokat a kapuk el-

len, hogy töltsön sánczot, építsen tornyot.
23. De ez nékik hamis jövendölésnek látszik: szent esküik vannak nékik *Istentől;* ám Ő emlékezetbe hozza vétköket, hogy megfogassanak.
24. Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy emlékezetbe hozzátok vétketeket, midőn nyilvánvalókká lesznek gonoszságaitok, hogy megláttassanak bűneitek minden cselekedeteitekben; mivelhogy eszembe juttok, kézzel megfogattok.
25. És te elvetemedett, te gonosztevő, Izráel fejedelme,*a kinek napja eljött az utolsó vétek idején: *rész 17,15—21.
26. Így szól az Úr Isten: El a süveggel, le a koronával! Ez nem lészen ez: az alacsony legyen magas és a magas alacsony!
27. Rommá, rommá, rommá teszem azt; ez sem lesz állandó, míg el nem jő az, a kié az uralkodás, és néki adom azt!
28. És te, embernek fia, prófétálj, és mondjad: Ezt mondja az Úr Isten Ammon * fiairól és gyalázkodásukról, és mondjad: Fegyver, fegyver, öldöklésre kivont, megfényesíttetett, hogy ragyogjon, azért, hogy villámoljék; *vers 20.
29. De mivel felőled hiábavalóságot látnak, hazugságot jövendölnek, hogy odatesznek téged a megölt gonoszok nyakára, a kiknek napjok eljött az utolsó vétek idején:
30. Tedd vissza hüvelyébe azt; a helyen, melyen teremtettél, származásod földjén ítéllek meg téged.
31. És kiontom reád haragomat, búsulásom tüzét fúvom reád, és adlak goromba férfiak kezébe, kik mesterek, *téged* elveszteni.
32. A tűz eledele leszel; véredet benyeli a föld; emlékezetbe nem jösz többé, mert én, az Úr szóltam.

Jeruzsálem bűnei és büntetései.

22. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. És te, embernek fia, ítélni akarsz? meg akarod-é ítélni a vérontó várost? add * tudtára minden útálatosságait, *2 Kir.21,16.
3. És mondjad: Így szólt az Úr Isten: Te város, ki közepében vért ontott, hogy eljőjjön ideje, és bálványokat csinált magának önmaga megfertéztetésére;
4. Véred miatt, melyet * ontottál, lettél bűnös, és bálványaiddal, melyeket csináltál, fertéztetted meg magadat, s közelebb hoztad napjaidat s eljutottál esztendeidig; azért adlak gyalázatul a pogányoknak, és csúfolásul minden tartománynak. *2 Kir.21,16.
5. A kik közel s távol vannak tőled, megcsúfolnak téged, te fertézett nevű, sok háborúságú!
6. Ímé, Izráel fejedelmei, kiki az ő tehetsége szerint azon volt benned, hogy vért ontsanak.
7. Apát és anyát megútáltak te benned, a jövevényen nyomorgatást cselekedtek te közepetted, árvát és özvegyet sanyargattak benned.
8. A mi nékem szenteltetett, megútáltad, s szombatimat megfertéztetted.
9. Rágalmazók voltak benned, hogy vért ontsanak, s a hegyeken * ettek benned, fajtalanságot cselekedtek közepetted. *rész 18,6. Ésa.57,7.
10. Az atya szemérmét * föltakarták benned, a havivér miatt tisztátalant erőszakolták benned. *3 Móz.18,8.
11. Egyik felebarátjának*feleségével cselekedett útálatosságot, † a másik meg menyét fertéztette meg †† fajtalanságban, s volt, a ki húgát, atyjának leányát erőszakolta benned.
*Jer.5,8. †3 Móz. 18,20. ††3 Móz. 18,9.10.15.
12. Ajándékokat vettek fel benned a vérontásra, uzsorát és kamatot szedtél, s nyerekedtél felebarátaidon csalárdsággal, s én rólam elfelejtkeztél, ezt mondja az Úr Isten.
13. És ímé, összecsapom * tenyeremet nyereségeden, a melyet csináltál, és a vérontásokon, melyek lőnek te benned. *rész 21,17.
14. Vajjon megállhat-é szíved, avagy erősek lesznek-é kezeid azokban a napokban, mikor én számolok veled? Én, az Úr, szólottam és meg is cselekszem.
15. És eloszlatlak téged * a pogányok közé, és szétszórlak a tartományokba, s véget vetek tisztátalanságodnak. *Jer.15,7.52,4—15.
16. S örökségül bírlak téged a pogányok szeme láttára, és megtudod, hogy én vagyok az Úr.
17. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
18. Embernek fia! Izráel háza salakká lett nékem; egészen * réz és ón és vas és ólom a kemencze közepette; ezüstsalakká lettek: *Ésa.1,21.22.
19. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy mindnyájan salakká lettetek, azért ímé, egybegyűjtelek titeket Jeruzsálem közepébe.
20. A mint egybe szokták gyűjteni ezüstöt és rezet és vasat és ólmot és ónt a kemencze közepébe, hogy tüzet gerjeszszenek rá a megolvasztás-

ra; így gyűjtelek egybe búsulásomban és haragomban, és bevetlek s megolvasztlak titeket.
21. És egybegyűjtelek titeket, és rátok fúvom búsulásom tüzét, hogy benne megolvadjatok.
22. A mint megolvad az ezüst a kemencze közepében, úgy olvadtok meg ő benne, és megtudjátok, hogy én, az Úr öntöttem ki haragomat reátok.
23. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
24. Embernek fia! mondjad néki: Te vagy a föld, mely meg nem tisztult; esőt nem kapott a haragnak napján.
25. Pártosok az ő prófétái ő közepette; olyanok, mint az ordító oroszlán, mely ragadományt ragad: lelkeket ettek, kincset és drágaságot elvesznek, övegyeit megsokasítják ő benne.
26. Papjai * erőszakot tettek törvényemen, s megfertéztették, a mi nékem szenteltetett! különbséget nem tettek a között, a mi szent és a mi köz, † s a tisztátalan és tiszta között különbséget nem tanítottak, s szombataimtól elrejtették szemeiket, úgyhogy megszentségtelenítettek engem.
* Sof.3,4. † rész 44,23.
27. Elöljárói ő közepette mint a ragadományt ragadozó farkasok:*vért ontani, a lelkeket elveszteni, hogy nyerekedhessenek nyereséggel.
* Mik.3,10. Sof.3,3.
28. És prófétái mázolnak nékik mázzal: hiábavalóságot látnak s jövendölnek hazugságot*nékik, mondván: Így szól az Úr Isten! holott az Úr nem beszélt. * Jer.28,1—4.
29. A föld népe nyomorgatást cselekszik és ragadományt ragadoz, a szűkölködőt és szegényt sanyargatja, s a jövevényt törvénytelen * nyomorgatja. * 2 Móz.22,21.
30. És keresék közülök valakit, a ki falat falazna, * és állana a törésen én előmbe az országért, hogy el ne pusztítsam azt; de senkit nem találék.
* Jer.5,1.
31. Ennekokáért kiontám haragomat reájok, megemésztém őket búsulásom tüzével, útjokat * fejökhöz verém, azt mondja az Úr Isten.
* 1 Kir.8,32.

Izráel és Júda paráználkodása a pogányokkal.
(V. ö. rész 16.)

23. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! Volt két asszony, egy anyának leányai.
3. És paráználkodának Égyiptomban, ifjúságukban paráználkodtak; ott szorongatták emlőjüket, ott nyomogatták szűzi keblöket.
4. És nevök: Oholá a nagyobbik, és húga Oholibá; és lőnek enyimekké, és szülének fiakat és leányokat. A mi pedig a nevöket illeti: Samaria az Oholá és Jeruzsálem az Oholibá.
5. És paráználkodék * Oholá oldalamon, és fölgerjede szeretőihez, a közeli Assiriabeliekhez. * rész 16,32.
6. Kik kék bíborba öltözöttek, helytartók és fejedelmek, kívánatos ifjak mindnyájan, lovagok, lovakon ülők.
7. És nékik adá magát paráznaságaiban Assiria válogatott ifjainak; és mindazoknál, kikhez felgerjede, minden ő bálványaikkal megfertézteté magát.
8. De az Égyiptombeliektől való parázsnaságait * is el nem hagyá, mert vele háltak ifjúságában, s ők nyomogatták szűzi kebelét, és kiöntötték ő reá paráznaságukat. * rész 20,8.
9. Ennekokáért adtam őt szeretőinek kezébe, Assiria fiainak * kezébe, kikhez fölgerjedett. * 2 Kir.17,6.
10. Azok feltakarák szemérmét, fiait és leányit elvivék s magát fegyverrel ölék meg, úgy hogy híre-neve lőn az asszonyoknál, s ítéletet cselekedének rajta.
11. És látá húga, Oholibá, és még gonoszabbul folytatá * bujálkodását amannál, és paráznaságait nénje paráználkodásainál. * rész 16,51. Jer.3,8.11.
12. Assiria fiaihoz fölgerjedt,* közeli helytartókhoz s fejedelmekhez, teljes szépségben öltözőkhöz, lovagokhoz, lovakon ülőkhöz, kik mindnyájan kívánatos ifjak. * 2 Kir.16,7.10—18.
13. És látám, hogy megfertéztette magát: egy az útjok kettőjöknek.
14. És még szaporítá paráznaságait, és láta férfiakat bevésve a falon, a Káldeusok képeit, bevésve vörös festékkel,
15. Kik övet viseltek derekukon, csomós süvegeket fejükön, olyanok mind, mint a szekérről harczolók, hasonlók Bábel fiaihoz, kiknek szülőföldje Káldea;
16. És fölgerjedt hozzájok szemei nézésében, s bocsáta követeket hozzájok Káldeába.
17. És eljövének ő hozzá Bábel fiai a szerelem ágyasházába, s megfertézteték őt paráznaságukkal, úgyhogy tisztátalan lett miattok; s ekkor lelke eltávozék tőlök.
18. És mikor feltakarta paráznaságait és feltakarta szemérmét, eltávozék az én lelkem * ő tőle, a mint az ő nénjétől lelkem eltávozott vala.
* 2 Kir.17,18.20.

19. És megsokasítá paráznaságait,
megemlékezvén ifjúságának napjairól, mikor Égyiptom földjén paráználkodott;
20. És fölgerjede azok bujálkodóihoz, kiknek teste olyan, mint a szamarak teste, és folyásuk, mint lovak folyása.
21. És megemlékezél ifjúságod fajtalankodására, mikor ők, az égyiptomiak, nyomogatták kebledet, hogy szorongassák ifjúságod emlőit.

Az Isten iránti hűtlenség büntetése.

22. Ennekokáért Oholibá, így szól az Úr Isten: Ímé, én feltámasztom a te szeretőidet ellened, kiktől pedig eltávozott lelked, s reád hozom őket mindenfelől.
23. Babilon fiait és minden Káldeabelit, Pekódot és Soát és Koát, Assiria minden fiát ő velük, kívánatos ifjakat, helytartókat s*fejedelmeket, mindnyájokat, szekérről harczolókat s előkelőket, és lovakon ülőket, mindnyájokat. * 2 Kir.24,20.25,1—10.
24. És jőnek reád szekereknek és kerekeknek tömegével s népek sokaságával, nagy és kis paizszsal és sisakkal körülvesznek téged mindenfelől, s adok nékik hatalmat az ítéletre, s megítélnek téged az ő ítéletök szerint.
25. És megmutatom rajtad féltő szerelmemet, s cselekszenek veled kegyetlenül; orrodat s füleidet elmetélik, s maradékod fegyver miatt hull el; ők fiaidat és leányaidat elviszik, s maradékodat tűz emészti meg.
26. S megfosztanak ruháidtól, és elveszik ékességeidet.
27 És véget vetek fajtalanságodnak s Égyiptom földjéről való paráznaságodnak, s nem emeled föl szemeidet rájok, s Égyiptomra nem emlékezel többé.
28. Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én adlak téged azoknak kezébe, a kiket gyűlölsz, azoknak kezébe, a kiktől eltávozott lelked.
29. És gyűlölséggel cselekesznek veled, és mindent, mit kerestél, elvesznek tőled, és mezítelen s ruhátalan hagynak, hogy feltakartassék paráznaságaid szemérme. És fajtalanságod s paráználkodásaid.
30. Hozták ezeket reád; mivelhogy paráználkodtál a pogányok után, mert megfertéztetted magad azok bálványaival.
31. Renéd útján jártál, azért az ő poharát * adom kezedbe.
* vers 32.33. 2 Kir.21,13.14.
32. Így szól az Úr Isten: Renéd*poharát megiszod, mely mély és széles; leszen nevetségedre s csúfoltatásodra, hogy sok fér bele.
* rész 23,4. 2 Kir.16,6.23.24.
33. Részegséggel és bánattal megtelsz; pusztaság és elpusztulás pohara a te renéd, Samaria pohara!
34. Meg kell innod azt s fenékig hajtanod; és cserepein rágódni fogsz, emlőidet megszaggatod azokon, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten.
35. Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy elfelejtkeztél * én rólam s hátad mögé vetettél engemet, te is hordozd fajtalanságodat és paráznaságaidat. * Jer.2,32.
36. És monda az Úr nékem: Embernek fia! avagy nem ítéled-é * Oholát és Oholibát? Hirdesd nékik útálatosságaikat. * rész 20,4.22,2.5.
37. Mert házasságot törtek, és vér van kezeiken, és bálványaikkal törtek házasságot, és fiaikat is, kiket szültek vala nékem, tűzben * nékik áldozák azok eledeléül. * Zsolt.106,37.38.
38. Sőt ezt is cselekedték velem: megfertézteték az én szent * helyemet azon a napon, és szombatimat megszentségteleníték. * 2 Kir.21,7.
39. És mikor megölték fiaikat az ő bálványaiknak, bemenének az én szenthelyembe azon a napon, hogy megszentségtelenítsék, és ímé, így cselekedtek * az én házamban.
* 2 Kir.21,4—7.
40. Sőt elküldöttek messzünnen jövő emberekhez, kikhez követség küldetett, és ímé eljövének, a * kiknek kedvéért megmosódál, kendőzéd szemeidet, és fölékesíted magad ékességgel; * 2 Kir.16,8—18.
41. És ültél pompás kerevetre, s terített asztal vala az előtt, és az én füstölő szeremet és olajomat arra tevéd;
42. És lőn ott örvendező sokaságnak zaja. És *küldöttek* az emberek sokaságából való férfiakhoz, hozatának ivótársakat a pusztából; és ezek adának karpereczeket az ő kezeikre és ékes koronát fejökre.
43. És mondék: Még az elaggott is házasságot tör? most már paráznaságod fog paráználkodni, és úgy lőn.
44. És bemenének hozzá, mint a hogy a parázna asszonyhoz bemennek; így mentek be Oholához és Oholibához, e fajtalan * asszonyokhoz. * rész 23,4.
45. És igaz férfiak, * ezek ítélik meg őket a házasságtörők, és vérontók ítéletével, mert házasságtörők és † vér van kezeiken. * rész 16,38. † vers 37.
46. Mert így szól az Úr Isten: Hozzanak rájok gyülekezetet, és adják őket bántalmazásra és ragadományra.
47. És kövezze meg őket a gyüleke-

zet, és vagdalják össze őket fegyve-
reikkel; fiaikat és leányaikat öljék
meg, és házaikat tűzzel égessék meg.
48. És megszüntetem a fajtalanságot
a földről, és tanul minden asszony,
és nem cselekesznek a ti fajtalansá-
gotok szerint.
49. És reátok vetik fajtalanságoto-
kat, s bálványaitok vétkeit viselitek,
és megtudjátok, hogy én vagyok az
Úr Isten.

*Jeruzsálem romlása a forró fazékkal és Ezé-
kiel feleségének halálával példáztatik.*

24. És lőn az Úr beszéde hozzám
a kilenczedik esztendőben,
a tizedik hónapban, a hónapnak ti-
zedikén, mondván:
2. Embernek fia! írd fel magadnak
e nap nevét, épen ezen napét: Babi-
lon királya épen ezen a napon * jött
Jeruzsálemre. * 2 Kir. 25, 1.
3. És mondj példabeszédet a pártos
házra, és mondjad nékik. Ezt mond-
ja az Úr Isten: Tedd föl a fazekat,
tedd föl, és tölts vizet is bele.
4. Gyűjtsd össze a bele való darabo-
kat, minden jó darabot, czombot, la-
poczkát; válogatott csontokkal töltsd
meg.
5. Végy válogatott juhokat, és * tégy
máglyát a csontoknak is *a fazék* alá;
forrald erősen, még csontjai is főjje-
nek benne. * vers 9.
6. Ezokáért így szól az Úr Isten: Jaj
a vérontó városnak, * a fazéknak, a
melynek rozsdája benne van, és rozs-
dája nem ment le róla! Darabról da-
rabra szedd ki, a mi benne van: nem
esett sors reá. * rész 22, 2.
7. Mert vére ott van közepében, ko-
pasz sziklára * ontotta, nem a föld-
re öntötte, hogy por fedje be.
* rész 16, 20. 21.
8. Hogy haragomat felindítsam és bo-
szút álljak, kopasz sziklára ontattam
vérét, hogy be ne fedeztessék.
9. Azért így szól az Úr Isten: * Jaj a
vérontó városnak! én is nagy mág-
lyát rakok! * vers 6. rész 22, 2.
10. Bőven rakd a fát, gyújtsd meg
a tüzet, főzd meg jól a húst, forrald
a levet, és a csontok szétfőjjenek.
11. És állítsd üresen az ő szenére,
hogy meghevüljön s megtüzesedjék
ércze, és megolvadjon benne tisztá-
talansága, megemésztessék * rozsdá-
ja. * Ésa. 4, 3.
12. A fáradozásokat kifárasztotta, és
nem ment le róla az ő sok rozsdája,
tűzbe hát rozsdájával!
13. A te tisztátalanságodban fajtalan-
ság van; mivelhogy tisztogattalak, de
meg nem tisztultál, azért tisztátalan-
ságodból többé meg nem tisztulsz,
míg meg nem nyugotom * harago-
mat rajtad. * vers 11.
14. Én, az Úr szólottam; jőni fog és
megcselekszem, el nem engedem s
nem kedvezek és nem könyörülök:
a te útaid és cselekedeteid szerint
ítélnek meg téged, ezt mondja az Úr
Isten.
15. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
16. Embernek fia! ímé, én elveszem
tőled * szemeidnek gyönyörűségét
hirtelen halállal, és ne sírj és ne jaj-
gass, se könyed ne hulljon. * vers 18.
17. Fohászkodjál csöndesen, halot-
takért való sírást ne tégy, fejékessé-
gedet kösd fel, és saruidat vedd lá-
baidra, s * ne fedezd be bajuszodat,
és az emberek kenyerét ne egyed.
* 3 Móz. 13, 45. Jer. 16, 7.
18. És szólék reggel a néphez, és es-
tére meghala feleségem, és úgy cse-
lekedém reggel, a mint meg vala
hagyva nékem.
19. És mondá nékem a nép: Avagy
nem jelented-é meg nékünk, mit *je-
lentenek* ezek nékünk, hogy te így
cselekszel?
20. És mondék nékik: Az Úr beszé-
de volt én hozzám, mondván:
21. Mondd meg az Izráel házának:
Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én meg-
fertéztetem szenthelyemet, a ti erős-
ségteknek * kevélységét, szemeitek
gyönyörűségét, lelketek kívánságát,
és fiaitok és leányaitok, kiket hátra-
hagytatok, fegyver miatt hullnak el.
* Jer. 7, 4.
22. És úgy cselekesztek, a mint én
cselekedtem: bajuszotokat be nem
fedezitek, s az emberek kenyerét nem
eszitek,
23. S fejékességtek fejeteken, és sa-
ruitok lábaitokon lesznek; nem sír-
tok s nem jajgattok, hanem megrot-
hadtok vétkeitekben, s nyögve fo-
hászkodtok egymáshoz.
24. És lészen néktek Ezékiel csoda-
jelül: a mint ő cselekedett, egészen
úgy cselekesztek ti is, mikor ez eljő;
és megtudjátok, hogy én vagyok az
Úr Isten.
25. És te, embernek fia, bizonyára
azon a napon, mikor elveszem tőlök
erősségöket, dicsőségök örömét, sze-
meik gyönyörűségét * és lelkök kíván-
ságát, fiaikat és leányaikat: * Jer. 7, 4.
26. Azon a napon, a ki megmene-
kült, eljő hozzád, hogy hírt mondjon
néked.
27. Azon a napon * megnyílik szád
ott a megmenekült előtt, és szólasz
és tovább nem maradsz néma; s le-

szel nékik csodajelül, és megtudják, hogy én vagyok az Úr. * rész 33,22.

Jövendölés az ammoniták ellen.

25. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! vesd * tekintetedet Ammon fiaira, és prófétálj ellenök. * Jer. 49,1.2.

3. És mondjad Ammon fiainak: Halljátok az Úr Isten beszédét! így szól az Úr Isten: Mivelhogy * ezt mondod: Haha! az én † szenthelyemre, hogy megfertéztetett; és Izráel földjére, hogy elpusztíttatott; és Júda házára, hogy fogságba mentek: * Ámós 1,13. † Zsolt. 79,4. 137,7. Sof. 2,8.9.

4. Ezokáért ímé adlak téged Kelet fiainak örökségül, hogy felüssék sátraikat benned, s felállassák benned lakóhelyeiket; ők eszik meg gyümölcsödet, s ők iszszák meg tejedet.

5. És teszem Rabbát * tevék legelőjévé, és Ammon fiait nyájak fekvőhelyévé, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr! * 2 Sám. 12,26.

6. Mert így szól az Úr Isten: Mivelhogy tapsolsz kezeddel és tombolsz lábaddal és örülsz teljes megvetéssel lelkedben Izráel földje felett:

7. Ennekokáért ímé kinyújtom kezemet reád, s adlak ragadományul a népeknek, és kiváglak a népségek közül, és elvesztlek a tartományok közül, eltöröllek, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr.

Jövendölés a moábiták ellen.

8. Azt mondja az Úr Isten: Mivelhogy Moáb és Seir * ezt mondta: Ímé, Júda háza is olyan, † mint a többi népek: * 5 Móz. 2,4.5. Zsolt. 137,7. † rész 35,12.

9. Ezokáért ímé megnyitom Moáb oldalát a városok felől, az ő városai felől mindenfelől, az ország ékességét Beth-Hajesimóthot, Baál-Meont és Kirjátaim felé,

10. Megnyitom Kelet fiainak, Ammon fiaival együtt adom örökségül, * hogy emlékezetben se legyenek többé Ammon fiai a népek között; * vers 4.

11. Moáb fölött is ítéletet tartok: hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Jövendölés az edomiták ellen.

12. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy Edom kegyetlen bosszúállást cselekedett * Júda házán, és vétkezve vétkezett, hogy bosszút állott rajta: * vers 8. rész 35,5. Ámós 1,11. Zsolt. 137,7.

13. Azért, így szól az Úr Isten, kinyújtom az én kezemet Edomra, és kivágok belőle embert és barmot, és teszem őt pusztasággá Temántól fogva, és Dedánig fegyver miatt hulljanak el.

14. És bosszúmat állom Edomon népemnek, Izráelnek keze által és cselekszenek Edommal az én búsulásom és haragom szerint, s megismerik bosszúállásomat, ezt mondja az Úr Isten.

Jövendölés a filiszteusok ellen.

15. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy a Filiszteusok * bosszúból cselekedtek s kegyetlen bosszút álltak lelkökben megvetéssel, hogy elveszessék *Izráelt* örök gyűlölséggel: * Ésa. 14,29.31.

16. Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én kinyújtom kezemet a Filiszteusokra, és kivágom a Keréteusokat, és elvesztem a tenger partján *lakók* maradékát;

17. És cselekszem rajtok nagy bosszúállásokat fenyítő haragomban, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha bosszúmat állom rajtok.

Prófétál Tírus elpusztulása felől.

26. És lőn a tizenegyedik esztendőben, a hónap elsején, lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! mivelhogy ezt mondá Tírus * Jeruzsálemre: Haha! eltört a népek kapuja, † felém, fordulva *nyitva* van; én megtelek, *ha* ő elpusztul; * Ámós 1,9. † Zsolt. 79,4.

3. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én, Tírus, te reád *megyek*, és hozok fel ellened sok nemzetet, miként a tenger fölhozza hullámit.

4. És elhányják Tírus kőfalait * és lerontják tornyait, s levonszom még porát is róla, s kopasz sziklává teszem őt. * Ésa. 23,1.8—14.

5. Hálók kivető helye lesz a tenger közepén, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten, s legyen a nemzetek ragadománya.

6. És leányai, kik a mezőségen vannak, fegyverrel ölettessenek meg, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

7. Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én hozom Tírus ellen Nabukodonozort, Babilon királyát északról, a királyok királyát; * lovakkal, szekerekkel, lovagokkal, sereggel és sok néppel. * Dán. 2,37.38.

8. Leányaidat *ott* a mezőségen fegyverrel öli meg, és állat ellened tornyot, és tölt ellened sánczot, és emel ellened paizs-*fedelet*.

9. És faltörő kosával ütteti kőfalaidat, s tornyaidat lerontja fegyvereivel.

10 Lovainak sokasága miatt belep téged poruk; a lovagoknak, kerekeknek és szekereknek robogása miatt megrendülnek kőfalaid, mikor bemegy kapuidon, a mint be szoktak menni a megtörött városba.

11. Lovainak körmeivel * tapodja
meg minden utczádat, népedet fegy-
verrel öli meg, s erősséged oszlopai
a földre dőlnek. * Jer.47,3. Ésa.5,28.
12. És prédára hányják gazdagságo-
dat, és elragadozzák árúidat, és le-
törik kőfalaidat, s gyönyörűséges há-
zaidat lerontják, és köveidet és fái-
dat, s *még* porodat *is* a víz * köze-
pére hányják. * vers 4.
13. És megszüntetem éneklésed han-
gosságát, és cziteráid * zengése nem
hallatik többé. * Ésa.24,8.
14. És kopasz sziklává teszlek; hálók
kivető helye leszel, hogy többé meg
ne építsenek; mert én, az Úr szól-
tam, ezt mondja az Úr Isten.
15. Így szól az Úr Isten Tírusnak:
Bizonyára a te romlásod zuhanásá-
tól, mikor a sebesültek nyögnek, mi-
kor a te benned valók öltön-ölettet-
nek, megrendülnek a szigetek!
16. És leszáll királyi székéről a ten-
ger minden fejedelme, és elvetik kön-
töseiket, s hímes ruháikat levetik:
rettegésekbe öltöznek, a földön ül-
nek és rettegnek minden szempillan-
tásban, s elborzadnak miattad.
17. És gyászéneket kezdenek rólad,
és ezt mondják néked: Mimódon ve-
szél el te, a kit laknak a tengerek-
ről, te híres-neves város, mely hatal-
mas vala a tengeren, ő és lakosai, a
kik félelmökre valának minden *mel-
lettök* lakozóknak!
18. Ímé, rettegnek a szigetek zuha-
násod napján, és megfélemlenek a
tengerben való szigetek *ilyen* véged
miatt.
19. Mert azt mondja az Úr Isten: Mi-
kor én téged elpusztult várossá tesz-
lek, mint a mely városokat nem lak-
nak; mikor a mélység árját felhozom
reád, hogy beborítsanak a sok vizek:
20. Akkor levonszlak téged azokkal,
kik sírgödörbe szállanak, a hajdan
népéhez; és lakatlak téged a mély-
ségek országában, a hajdan puszta-
ságaiban, együtt azokkal, a kik sír-
gödörbe szálltak, hogy többé senki
ne lakjék benned. És ha megmutat-
tam dicsőségemet az élőknek földén:
21. Rémségesen cselekszem veled és
nem leszel; s keresni fognak, de töb-
bé örökké meg nem találnak, ezt
mondja az Úr Isten.

Gyászének Tírus felett.

27. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván;
2. Te pedig, embernek fia, kezdj
gyászéneket Tírusról.
3. És mondjad Tírusnak: Ki lakol a
tenger révhelyein, ki a népek között
kereskedik sok sziget felé, így szól
az Úr Isten: Oh Tírus, te ezt mond-
tad: Én tökéletes * szépségben vagyok.
* vers 4—11.
4. A tengerek szívében vannak ha-
táraid, építőid tökéletessé * tették
szépségedet. * vers 25.
5. Senir cziprusaiból építették mind-
két oldaladat, czédrust hoztak a Li-
bánonról, hogy árbóczfát csináljanak
néked.
6. Básán cserfáiból * csinálták evezői-
det; evezőpadjaidat a cziprusiak szi-
geteiről való sudar czédrusba foglalt
elefántcsontból csinálták. * Ésa.2,13.
7. Égyiptomi hímes fehér gyolcs va-
la vitorlád, hogy legyen zászlód; Eli-
sának szigeteiről való kék és piros
bíbor volt *sátrad* borítékja.
8. Sidon és Arvad lakói voltak eve-
zőid; a te bölcseid, oh Tírus, kik ben-
ned valának, azok voltak kormányo-
said.
9. Gebal vénei és bölcsei voltak ben-
ned, kik hasadékaidat javítgatták; a
tenger minden hajója és hajósa volt
benned, hogy kicseréljék árúidat.
10. Perzsák és lidiaiak és libiaiak
voltak seregedben hadakozó férfiaid,
paizst és sisakot függesztettek fel ben-
ned, a mik ékessé tevének.
11. Arvad fiai és sereged voltak kő-
falaidon köröskörül, és kemény vi-
tézek voltak tornyaidban; paizsaikat
felfüggesztették kőfalaidon körösk-
rül, mik tökéletessé tették szépsége-
det.
12. Tarsis volt a te kereskedőtársad,
sok * különféle gazdagsága miatt:
ezüstöt, vasat, ónt és ólmot adtak ők
árúidért. * Ésa.23,1.
13. Jáván, Tubál és Mések, ezek a te
kalmáraid; rabszolgákat és rézedé-
nyeket adtak cserébe árúidért.
14. Tógarma házából lovakat és lo-
vagokat és öszvéreket adtak néked
árúkul.
15. Dedán fiai a te kalmáraid, sok szi-
get kereskedése van hatalmad alatt,
elefántcsont-szarukat és ébenfát hoz-
tak néked adóba.
16. Arám a te kereskedőtársad mes-
terműveid sokasága miatt; gránátot,
bíbort, hímes ruhákat, fehér gyolcsot,
korálokat és rubint adtak ők árúidért.
17. Júda és Izráel földe, * ezek a te
kalmáraid; búzát Minnithből és édes
süteményt és mézet és olajat és bal-
zsamot adtak csereárúidért.
* 1 Kir.5,2.3.
18. Damaskus a te kereskedőtársad
mesterműveid sokaságában, sok kü-
lönféle gazdagságod miatt, — Helbon
borával és hófehér gyapjúval.

19. Vedán és Jáván Uzálból adtak
árúidért: kovácsolt vasat, kásiát és jó
illatú nádat, ezeket csereárúidért.
20. Dedán a te kalmárod, lovagláshoz
való nyeregtakarókkal.
21. Arábia és Kédár * fejedelmei, ők
mindnyájan hatalmad alatt kereskedének;
bárányokkal, kosokkal és bakokkal
kereskedének veled.
* Zsolt. 120, 5. 1 Móz. 25, 12—15.
22. Séba * és Raema kalmárai a te
kalmáraid; mindenféle drága fűszerszámokat
és mindenféle drágaköveket
és aranyat adtak ők árúidért.
* 1 Kir. 10, 1. 10.
23. Hárán és Kanne és Eden, Seba
kalmárai, Assiria *és* Kilmad *mind* a
te kereskedőtársad.
24. Ezek a te kalmáraid tökéletes
árúkkal, bíbor és hímes köntösökkel
és drága ruháknak kötelekkel
egybekötött és czédrusfából csinált
szekrényeivel, a te sokadalmadban.
25. Társis hajói hordozták árúidat, és
megtelél, és felette igen híressé levél
a tengerek szívében.
26. Nagy vizekre vivének téged a te
evezőid, a keleti szél * összetört téged
a tengerek † szívében.
* rész 17, 10. † rész 28, 2.
27. Gazdagságod és árúid, csereárúid,
hajósaid és kormányosaid, hasadékaid
javítgatói és csereárúid árúsai
és minden hadakozó férfiaid, a kik
benned vannak, és minden benned
való sokaság, beleesnek a tengerek
szívébe zuhanásod napján.
28. Kormányosaid kiáltásának hangjára
* megrendülnek a mezőségek.
* rész 26, 10. 15.
29. És kiszállnak hajóikból mindnyájan,
kik az evezőt fogják, hajósok
és a tengernek minden kormányosi
a szárazföldre lépnek.
30. És hallatják fölötted hangjokat,
s keservesen kiáltanak, s port * hintenek
fejökre, hamuban fetrengenek.
* Jer. 6, 26.
31. És kopaszra nyiratkoznak miattad,
és zsákba övezkednek, és sírnak
feletted lelki keserűségben keserves
sírással.
32. És kezdenek fölötted fájdalmukban
gyászéneket, és így énekelnek rólad:
Ki volt olyan, mint Tírus? mely
most mint temető a tenger közepette!
33. Mikor kimennek vala árúid a
tengerekből, sok népet megelégítél;
gazdagságod és csereárúid sokaságával
meggazdagítád a földnek királyait.
34. Most összeomlottál a tengerekről
le a vizek mélységébe, csereárúid
és egész sokaságod benned elsülyedt.
35. A szigetek minden lakosai elborzadnak
miattad, s királyaik iszonyodva
megiszonyodnak, arczaik
rángatóznak.
36. A népek közt való kereskedők
fütyölnek * feletted. Rémségessé lettél,
s többé örökké † nem leszel!
* 1 Kir. 9, 8. † rész 26, 21.

Tírus királya ellen.

28. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia! mondjad Tírus fejedelmének:
Ezt mondja az Úr Isten:
Mivelhogy felfuvalkodott szíved és
ezt mondtad: Isten vagyok én, Isten
székében ülök a tengerek szívében,
holott csak ember vagy * és nem Isten,
mégis olylyá tevéd szíved, minő
az Isten szíve,
* vers 6. Ésa. 31, 3. 47, 8. 2 Thess. 2, 4.
3. Lám, hát bölcsebb volnál te * Dánielnél!
Semmi elrejtett dolog nem
homályos néked! * Dán. 2, 26—47.
4. Bölcseségeddel * és értelmeddel
gyűjtöttél magadnak gazdagságot, s
gyűjtöttél aranyat s ezüstöt kincses
házaidba. * vers 3. 5. 12. Zak. 9, 12.
5. Bölcseségednek nagy voltával kereskedésed
közben megsokasítád gazdagságodat,
és felfuvalkodott * szíved
gazdagságod miatt. * Zsolt. 62, 1. Dán. 4, 27.
6. Ezokáért így szól az Úr Isten: Mivel
olylyá tevéd szíved, * minő az Isten
szíve: * vers 2.
7. Azért ímé, hozok reád idegeneket,
a nemzetek legkegyetlenebbjeit,
és kivonszák fegyvereiket bölcseséged
szépsége ellen, és megfertéztetik
fényességedet.
8. A sírgödörbe szállítnak alá, s meghalsz
a megölettek halálával a tengerek
szívében.
9. Vajjon mondván mondod-é megölőd
előtt: Isten vagyok én? holott
ember vagy és nem Isten a téged átütőnek
kezében!
10. Körülmetéletlenek * halálával
halsz meg, idegeneknek keze által.
Mert én szóltam, ezt mondja az Úr
Isten. * rész 31, 18.
11. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
12. Embernek fia! kezdj gyászéneket
Tírus királyáról, és mondd néki:
Így szól az Úr Isten: Te valál az arányosság
pecsétgyűrűje, teljes bölcseséggel,
tökéletes * szépségben. * vers 3.
13. Édenben, Isten kertjében voltál;
rakva valál mindenféle * drágakövekkel:
karniollal, topázzal és jáspissal,
társiskővel és onixxal, berillussal,
zafirral, gránáttal és smaragddal;
és karikáid mesterkézzel és mé-

lyedéseid aranyból készültek ama
napon, melyen teremtetél.
* rész 27,5—27.
14. Valál felkent oltalmazó Kérub;
és *úgy* állattalak téged, hogy Isten
szent hegyén valál, tüzes kövek közt
jártál.
15. Feddhetetlen valál útaidban at-
tól a naptól fogva, melyen teremte-
tél, míg gonoszság sem találtaték ben-
ned.
16. Kereskedésed bősége miatt bel-
sőd erőszakossággal telt meg és vét-
kezél; azért levetélek téged az Isten
hegyéről, és elvesztélek, te*oltalmazó
Kérub, a tüzes kövek közül.* vers 14.
17. Szíved felfuvalkodott szépséged
miatt; megrontottad * bölcseségedet
fényességedben; † a földre vetettelek
királyok előtt, adtalak szemök gyö-
nyörűségére. * vers 15. † vers 13.
18. Vétkeid sokaságával kereskedé-
sed hamisságában megfertéztetted
szenthelyeidet; azért tüzet hoztam ki
belsődből, ez emésztett meg téged;
és tevélek hamuvá a földön minde-
nek láttára, a kik reád néznek.
19. Mindnyájan, a kik ismertek a né-
pek közt,*elborzadnak miattad; rém-
ségessé lettél, s többé örökké nem
leszel! † rész 27,36.

Sidon romlása.

20. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
21. Embernek fia! vesd tekintetedet
Sidonra, és prófétálj ellene.
22. És mondjad: Így szól az Úr Is-
ten: Ímé, én ellened *megyek*, Sidon,
és megdicsőítem magamat közepet-
ted, * hogy megtudják, hogy én va-
gyok az Úr, mikor ítéleteket cselek-
szem benne, és megszentelem ma-
gamat benne. * 3 Móz.10,1—3.
23. És bocsátok reá * döghalált és
vért utczáira, és sebesültek hullanak
el benne fegyver miatt, mely reá *jő*
mindenfelől; hogy megtudják, hogy
én vagyok az Úr. * rész 32,30.
24. És ne legyen többé Izráel házá-
nak szúró tövise * és fájdalomszerző
tüskéje mindazok között, kik körü-
löttök vannak, kik őket megvetik, és
tudják meg, hogy én vagyok az Úr.
* 4 Móz.33,55.56.

Izráel bátorságos nyugalma.

25. Így szól az Úr Isten: Mikor egy-
begyűjtöm * Izráel házát a népek kö-
zül, kik közé szétszórattak, akkor
megszentelem magamat rajtok a po-
gányok szeme láttára, és laknak az
ő földjökön, melyet adtam Jákóbnak,
az én szolgámnak.
* Jer.25,12. Zsolt.127,1—3.
26. És laknak azon bátorsággal, és
házakat * építenek s szőlőket plán-
tálnak, és laknak bátorsággal, mikor
ítéleteket cselekedtem mindazokon,
kik őket megvetik vala ő körülöttök,
hogy megtudják, hogy én vagyok
az Úr, az ő Istenök. * Jer.31,4—6.

Égyiptom ellen.

29. A tizedik esztendőben, a tize-
dik hónapban, a hónap ti-
zenkettedikén lőn az Úr beszéde hoz-
zám, mondván:
2. Embernek fia! vesd tekintetedet
a Faraóra, Égyiptom * királyára, és
prófétálj ellene és egész Égyiptom
ellen. * Jer.43,8—13.
3. Szólj és mondjad: Így szól az Úr
Isten: Ímé, én ellened *megyek*, Fa-
raó, Égyiptom királya, te nagy * kro-
kodil, a ki fekszik folyói közepette,
a ki ezt mondja: Enyém az én folyóm,
és én teremtettem magamnak.
* Zsolt.74,13.14. Ésa.51,9.
4. És horgokat vetek szádba, * és azt
cselekszem, hogy folyóid halai oda-
ragadjanak pikkelyeidhez, és ki-
vonszlak folyóid közepéből, és folyóid
minden halait, melyek odaragadnak
pikkelyeidhez. * Ésa.37,29.
5. És kivetlek a pusztába téged és
folyóid minden halát; a mező színére
esel; egybe nem szedetel s nem gyűj-
tetel; a földi vadaknak s az égi ma-
daraknak adlak * eledelül. * rész 32,4.
6. És megtudják mindnyájan Égyip-
tom lakói, hogy én vagyok az Úr. Mi-
velhogy ők nádszál-bot * valának Iz-
ráel házának; * 2 Kir.18.21. Ésa.36,6.
7. Melyet ha megfognak kezökkel,
összetörsz, s felhasítod egész vállokat,
és ha reád támaszkodnak, összerop-
pansz, s megrázod egész derekokat:
8. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé,
hozok ellened fegyvert, és kivágok
belőled embert * és barmot.
* Jer.43,10.11.
9. És legyen Égyiptom földje pusz-
tasággá és sivataggá, és megtudják,
hogy én vagyok az Úr. Mivelhogy azt
mondja: A folyó enyém, * és én te-
remtettem: * vers 3. rész 28,2.
10. Ezokáért ímé, én ellened *megyek*,
és folyóid ellen, és teszem Égyiptom
földjét nagy pusztaságok pusztaságá-
vá Migdoltól fogva Siénéig, és Sze-
recsenország határáig.
11. Ne menjen át azon emberi láb,
se baromi láb ne menjen át rajta, és
ne lakják negyven esztendeig.
12. És adom Égyiptom földjét pusz-
taságra az elpusztult földek * között,
s városai lesznek az elpusztult váro-
sok közt pusztaságban negyven esz-
tendeig, és eloszlatom az égyiptomia-

kat a nemzetek közé, s szétszórom
őket a tartományokba. * rész 30,6.7.
13. Mert így szól az Úr Isten: Negy-
ven esztendő * mulva egybegyűjtöm
az égyiptomiakat a népek közül, kik
közé szétszórattak. * rész 30,6.7.
14. És visszahozom Égyiptom foglyait
s visszaviszem őket Pathrós földjére,
az ő eredetök földjére, és ott lesznek
alacsony királyság.
15. A *többi* királyságokhoz képest
alacsony lészen s többé nem emeli
magát a nemzetek fölé; és megkeves-
bítem őket, hogy el ne tapodják a
nemzeteket.
16. És nem lesz többé Izráel házá-
nak bizodalma, mely vétekre emlé-
keztessen *engem*, midőn feléje haj-
lanak, és megtudják, hogy én vagyok
az Úr Isten.
17. És lőn a huszonhetedik eszten-
dőben, az első hónapban, a hónap
elsején, lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
18. Embernek fia! Nabukodonozor
Babilon királya nagy fáradsággal fá-
rasztotta seregét Tírus ellen: minden
fő megkopaszult és minden váll fel-
tört; de jutalma nem lőn néki és se-
regének Tírusból a fáradságért, * a
melylyel miatta fáradott. * Ésa.43,3.
19. Ennekokáért így szól az Úr Isten:
Ímé, én Nabukodonozornak a babi-
loni királynak adom Égyiptom föld-
jét, és elviszi gazdagságát, s elragad-
ja ragadományát, s elprédálja pré-
dáját, és *ez* lesz jutalma seregének.
20. Fizetésül, a melyért fáradott,
adom néki Égyiptom földjét, mert
értem cselekedtek, ezt mondja az Úr
Isten.
21. Azon a napon szarvat sarjasztok
Izráel * házának, és a te szádat meg-
nyitom közöttök, és megtudják, hogy
én vagyok az Úr. * Zsolt.92,11.132,17.

Nabukodonozor összetöri Égyiptom hatalmát, szövetségeseit és királyát.

30. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia! prófétálj és mondd:
Így szól az Úr Isten: Jajgassatok! Jaj
annak a napnak!
3. Mert közel egy nap és közel az
Úrnak napja, felhőnek napja, a po-
gányok ideje lesz az.
4. És bemegy a fegyver Égyiptomba,
és * lesz reszketés Szerecsenország-
ban, mikor hullanak a sebesültek
Égyiptomban, és elviszik gazdagsá-
gát, s elrontatnak fundamentomai.
* rész 29,10.
5. A szerecsenek * s a libiaiak s a
lidiaiak és az egész gyülevész és Kúb
és a frigy földének fiai velők együtt
fegyver miatt hullnak el.
* Ésa.20,3—6.43,3. Jer.46,9.10.
6. Így szól az Úr: És elessenek, a kik
Égyiptomot támogatják, és alászáll-
jon erősségének kevélysége: Migdol-
tól fogva Siénéig * fegyver miatt hul-
lanak el benne, ezt mondja az Úr Is-
ten. * rész 29,10.
7. És elpusztulnak elpusztult tarto-
mányok között, és városai elpusztult
városoknak közepette lesznek.
8. És megtudják, hogy én vagyok az
Úr, mikor tüzet vetek * Égyiptomra,
és összetörik minden segítője.
* Jer.43,12.
9. Azon a napon követek mennek
ki előttem hajókon a bátorságban
lakó Szerecsenország elrémítésére, s
lészen rettegés bennök * Égyiptom
ama napján; mert ímé jön! * Ésa.43,3.
10. Ezt mondja az Úr Isten: És meg-
szüntetem Égyiptom lármáját Nabu-
kodonozor, * babiloni király keze ál-
tal. * Jer.43,10—13.
11. Ő és az ő népe ő vele együtt, a
nemzetek legkegyetlenebbjei, elho-
zatnak a föld elvesztésére, és kivon-
szák fegyveröket Égyiptom ellen, és
betöltik a földet megölettekkel.
12. És a folyóvizeket kiszárasztom,
és eladom a földet gonoszok kezébe,
és elpusztítom a földet s teljességét
idegenek keze által, én, az Úr szó-
lottam.
13. Így szól az Úr Isten: És elvesz-
tem a bálványokat és megszüntetem
a bálványképeket * Nófból s a feje-
delmet Égyiptom földjéről, nem lé-
szen többé, és bocsátok félelmet
Égyiptom földjére.
* Ésa.19,1. Jer.46,13—17.
14. És elpusztítom Pathróst, * s vetek
tüzet Zoánra, és teszek ítéleteket Nó-
ban. * Jer.44,1.
15. És kiöntöm haragomat Sinre,
Égyiptom erősségére, és kivágom a
sokaságot Nóból.
16. És vetek tüzet Égyiptomra, kínok
közt vergődik Sin, és Nó megtörik,
és Nófba betörnek *fényes* nappal.
17. Aven és Fibéseth ifjai fegyver
miatt hullanak el, és ők magok fog-
ságra mennek.
18. És Tehafneheszben * megsötéte-
dik a nap, mikor ott összetöröm
Égyiptom pálczáját, és megszűnik
benne erejének kevélysége, őt magát
felhő takarja el, és leányai fogságra
mennek. * Jer.43,8—10.
19. És cselekszem ítéleteket Égyip-
tomban, és megtudják, hogy én va-
gyok az Úr.
20. És lőn a tizenegyedik esztendő-

ben, az első hónapban, a hónap hetedikén, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván: * rész 31,1.
21. Embernek fia! A Faraónak, Égyiptom királyának karját eltörtem, és ímé be nem kötötték, hogy megorvosolják, hogy tegyenek körülkötést reá, hogy megerősödjék fegyverfogásra.
22. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Ímé, a Faraó ellen *megyek*, Égyiptomnak királya ellen, és eltöröm mind a két karját, azt, a mely *még* erős, és azt, a mely *már* eltörött, s elejtetem vele kezéből a fegyvert.
23. És eloszlatom az Égyiptombelieket * a nemzetek közé, és szétszórom őket a tartományokba. * rész 29,12.
24. És megerősítem Babilon királyának karjait, és adom az én fegyveremet kezébe, és eltöröm a Faraó karjait, és * nyögni fog előtte, mint a megsebesültek szoktak.
* rész 32,2.9—11.
25. Megerősítem azért Babilon királyának karjait, a Faraó karjai pedig leessenek, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor adom fegyveremet Babilon királyának kezébe, hogy azt kinyújtsa * Égyiptomnak földje ellen. * Jer.43,8—13.
26. És eloszlatom az égyiptomiakat a nemzetek közé,* és szétszórom őket a tartományokba, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
* vers 23. rész 29,12.

Égyiptom királya épen úgy levettetik, mint Assiria királya.

31. És lőn a tizenegyedik esztendőben, a harmadik hónapban, * a hónap elsején, lőn az Úr szava hozzám, mondván: * rész 30,20.
2. Embernek fia! szólj a Faraónak, Égyiptom királyának és az ő sokaságának: Kihez vagy hasonló a te nagyságodban?
3. Ímé, Assúr * czédrus vala a Libánonon, † szép ágakkal és sűrű galyaival árnyékot tartó s magas növésű, melynek a felhőkig ért a teteje.
* 2 Kir.16,8.9.17,6.18,13.† Dán.4,17—19.
4. Víz nevelte nagygyá, a mélység *vizei* tették magassá, folyóikkal körüljárták ültetése földjét, s *csak* folyásaikat bocsáták a mező egyéb fáihoz.
5. Ennekokáért lőn magasb növése a mező minden fájánál: s megsokasulának ágai, s hosszúra nevekedének galyai a sok víztől, midőn kiterjeszté azokat.
6. Az ő ágain csinál vala * fészket minden égi madár, és galyai alatt fiadzott a mező minden vada, s árnyékában lakik vala sok mindenféle nép. * Dán.4,18.
7. És széppé lőn magasságával, hosszan kiterjedt ágaival, mert gyökere sok víz felé *nyúlik* vala.
8. A czédrusok el nem takarák őt az Isten kertjében, a ciprusok nem valának hasonlók ágaihoz, s a platánoknak nem valának olyan galyai, mint néki; Isten kertjében * egy fa sem vala hasonló hozzá az ő szépségében. * 1 Móz.2,8.
9. Széppé tőm őt az ő sok ágaival, úgy hogy irígykedett rá Éden minden fája az Isten kertjében.
10. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy magasra nevekedtél, és fölemelé tetejét a felhők közé, és szíve felfuvalkodott az ő magasságában:
11. Azért adom őt a nemzetek urának kezébe, bánjék el vele, * gonoszságáért kiűztem őt. * Náhum 3,1—7.
12. És kivágták őt az idegenek, a nemzetek * legkegyetlenebbjei, és leterítették. A hegyekre és minden völgyekbe hullottak ágai, és összetörtek galyai a föld minden mélységében, és leszállt árnyékából a föld minden népe, és ott hagyták őt.
* rész 28,7.30,11.
13. Ledőlt törzsökén lakik vala minden égi madár, és ágaihoz *gyűl* vala a mező minden vada;
14. Azért, hogy magasra ne nevekedjék egy víz mellett való fa se, és föl ne emelje tetejét a felhők közé; hogy ne bízzék önmagában kevélyen senki a vízivók közül; mert mindnyáján halálra adattak a mélység országába az emberek fiai közt azokhoz, a kik sírgödörbe szálltak.
15. Így szól az Úr Isten: Azon a napon, a melyen sírba alámène, gyászba öltöztetém miatta a mélység vizeit, és megtartóztatám folyóikat, úgy hogy a sok víz elzáraték, s meggyászoltatám őt a Libánonnal, és a mező minden fája elepede miatta.
16. Zuhanásának hangja miatt megreszkettetém a nemzeteket, mikor leszállítám őt a sírba együtt velök, kik sírgödörbe szállnak; és vigasztalást vőn * a mélység országában Éden minden fája, a Libánon † szépsége és java, minden vízivó.
* Ésa.14,9.12. † Ésa.36,1.37,36—38.
17. Ezek is alászállottak vele a sírba azokhoz, a kik fegyverrel ölettek meg, s a kik mint segítőtársai árnyékában ülének a nemzetek között.
18. Kihez vagy hát hasonló dicsőségben és nagyságban Éden fái közt!? Hiszen le fogsz szállíttatni Éden fái-

val a mélység országába; körülmetéletlenek közt * feküszöl együtt a fegyverrel megölettekkel. A Faraó ez és minden sokasága, ezt mondja az Úr Isten. * rész 28,10.

Az égyiptomiaknak épen úgy, mint a többi népeknek, a koporsóba (sírba) kell szállni.

32. És lőn a tizenkettedik esztendőben, a tizenkettedik hónapban, a hónap elsején, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! kezdj gyászéneket a Faraóról, Égyiptom királyáról, és mondjad néki: Nemzetek fiatal oroszlánja, elvesztél; hiszen te olyan valál, mint a krokodil a tengerekben, mert kijövél folyóidon és meghábορítád lábaiddal a vizeket és felzavartad folyóikat.
3. Így szól az Úr Isten: Ezért kivetem rád hálómat * sok nép serege által, és kihúznak téged varsámban. * rész 12,13.29,3.4.
4. És leterítlek a földre, a mezőség színére * vetlek, és reád szállítom az ég minden madarát, s megelégítem belőled az egész föld vadait. * rész 29,5.
5. S vetem húsodat a hegyekre, és betöltöm a völgyeket rothadásoddal.
6. És megitatom áradásod földjét véredből * mind a hegyekig, s a mélységek megtelnek belőled. * rész 29,3.
7. És mikor eloltalak, beborítom az eget, s csillagait besötétítem, * a napot felhőbe borítom, és a hold nem fényeskedik fényével. * Ésa.13,9.10.
8. Minden világító testet megsötétítek miattad az égen, és bocsátok sötétséget földedre, ezt mondja az Úr Isten.
9. És megszomorítom sok nép szívét, ha elhíresztelem romlásodat a nemzetek között, a földeken, a melyeket nem ismersz.
10. És cselekszem, hogy elborzadjanak miattad a sok népek, s királyaik rémüljenek el rémüléssel miattad, mikor villogtatom fegyveremet előttök, s remegni fognak minden szempillantásban, kiki az ő * életéért, zuhanásod napján. * rész 30,24.25.
11. Mert így szól az Úr Isten: A babiloni király fegyvere jön reád.
12. Vitézeknek * fegyvereivel hullatom el sokaságodat, ők a népek legkegyetlenebbjei mindnyájan; és elpusztítják Égyiptom kevélységét, és elvész minden sokasága. * rész 31,12.
13. És elvesztem minden barmát a sok vizek mellől, és nem zavarja fel azokat többé ember lába, sem barmok körme azokat föl nem zavarja.
14. Akkor meghiggasztom vizeiket, és folyóikat olajként folyatom, ezt mondja az Úr Isten,
15. Mikor Égyiptom földjét pusztasággá teszem, és kipusztul a föld teljességéből, mert megverek minden rajta lakót, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
16. Gyászének ez és sírva énekeljék; a népek leányai énekeljék sírva; Égyiptomról és minden sokaságáról énekeljék sírva, ezt mondja az Úr Isten.
17. És lőn a tizenkettedik esztendőben, a hónap tizenötödikén, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
18. Embernek fia! sírj Égyiptom sokaságán, * és szállítsd alá őt te és a hatalmas nemzetek leányai a mélységek országába azokhoz, kik sírgödörbe szálltak. * Jer.1,10.
19. Kinél nem voltál volna kedvesebb? Szállj alá, hadd * fektessenek a körülmetéletlenek mellé! * rész 28,10.31,18.
20. A fegyverrel megölettek * közt essenek el! A fegyver átadatott; húzzátok lefelé őt és minden sokaságát! * vers 10.12.
21. Szólni fognak felőle * a vitézek hatalmasai a sír közepéből együtt az ő segítőivel: alászállottak, hogy itt feküdjenek a körülmetéletlenek, mint fegyverrel megöltek! * vers 12.
22. Itt van Assúr * és egész sokasága, körülte sírjai, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el, * Náh.3,1.7.
23. A kinek sírjai a sírgödör legmélyén vannak és sokasága az ő sírja körül van, mindnyájan megölettek, fegyver miatt elestek, kik félelmére valának az élők földjének.
24. Itt van Elám * és egész sokasága az ő sírja körül, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el, kik alászálltak körülmetéletlenül a mélységek országába, kik félelmére valának az élők földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak. * Jer.49,35—39.
25. A megölettek között vetettek néki ágyat minden sokaságával, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élők földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak; a megölettek közé vetették őket!
26. Itt van Mések-Tubál és minden sokasága, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élők földjének.
27. És nem feküsznek együtt az erő-

sekkel, kik elestek a körülmetéletlenek közül, kik hadiszerszámaikkal szállták alá a sírba s kiknek az ő fegyvereiket fejük alá tették; mert lőn az ő vétkök csontjaikon, mivelhogy félelmére *valának* a vitézeknek az élők földjén.
28. Te is a körülmetéletlenek közt rontatol meg, és fekszel a fegyverrel megölettek mellett.
29. Itt van Edom * királyaival és minden fejedelmével, kik vettettek erősségökben a fegyverrel megöltekhez, ők a körülmetéletlenekkel feküsznek s azokkal, a kik sírgödörbe szálltak. * Jer. 49, 7.
30. Ott vannak észak uralkodói mindnyájan, és minden sidoni, * a kik alászálltak a megölettekkel, rettenetes voltukban, erősségökben megszégyenülve; és feküsznek körülmetéletlenül a fegyverrel megölettek mellett, és viselik gyalázatukat a sírgödörbe szálltak között. * rész 28, 21—24.
31. Ezeket látni fogja a Faraó, és megvígasztalódik minden sokasága felől; fegyverrel ölettek meg a Faraó és minden ő serege, ezt mondja az Úr Isten,
32. Mert félelmére adtam őt az élők földjének; ezért ott vetnek ágyat néki körülmetéletlenek között, a fegyverrel megölettek mellett, a Faraónak és minden sokaságának, ezt mondja az Úr Isten.

Az őrállók kötelességéről.

33. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! szólj néped fiaihoz és mondjad nékik: Mikor hozándok fegyvert valamely földre, és a föld népe választ egy férfit ő magok közül, és őt őrállójokká teszik;
3. És ő látja jőni a fegyvert a földre, és megfújja a trombitát, és meginti a népet;
4. Ha valaki halándja a trombitaszót, de nem hajt az intésre, s aztán a fegyver eljő és őt utóléri: az ő vére az ő fején lesz.
5. Hallotta a trombitaszót, de nem hajtott az intésre, tehát az ő vére ő rajta lesz; és ha hajtott az intésre, megmentette lelkét.
6. Ha pedig az őrálló látja a fegyvert jőni, s nem fújja meg a trombitát, és a nép nem kap intést, és eljő a fegyver s utólér közülök valamely lelket, ez a maga vétke miatt éretett utól, de vérét az őrálló kezéből * kérem elő. * rész 3, 17. 18.
7. És te, embernek fia, * őrállóul adtalak téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz számból, megintsed őket az én nevemben. * rész 3, 17. 18.
8. Ha ezt mondom a hitetlennek: Hitetlen, halálnak halálával halsz meg; és te nem szólándasz, hogy visszatérítsd a hitetlent az ő útjáról: az a hitetlen vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedből kívánom meg.
9. De ha te megintetted a hitetlent az ő útja felől, hogy térjen meg róla, de nem tért meg útjáról, ő vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.

Isten jósága és igazságossága.

10. Te pedig, embernek fia, mondjad Izráel házának: Ezt mondjátok, mondván: Bizony a mi bűneink és vétkeink rajtunk vannak, és bennök mi megrothadunk, * mimódon éljünk azért? * 3 Móz. 26, 39.
11. Mondjad nékik: **Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, * hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen.** Térjetek meg, térjetek meg gonosz útaitokról! hiszen miért † halnátok meg, oh Izráel háza!? * rész 18, 32. † vers 14—16. 19.
12. Te pedig, embernek fia, szólj néped fiaihoz: Az igaznak * igazsága meg nem menti őt a napon, a melyen vétkezendik, és a hitetlen hitetlensége által el nem esik a napon, melyen megtérend hitetlenségéből, és az igaz nem élhet az *ő igazsága* által a napon, melyen vétkezendik. * rész 18, 24.
13. Mikor ezt mondom az igazról: Élvén éljen; és ő bízván igazságában, gonoszságot cselekszik: semmi igazsága emlékezetbe nem jő, és gonoszsága miatt, melyet cselekedett, meghal.
14. S ha mondom a hitetlennek: halállal halsz meg; és ő megtér bűnéből és törvény szerint s igazságot cselekszik;
15. Zálogot visszaad a hitetlen, rablottat megtérít, az életnek parancsolatiban jár, többé nem cselekedvén gonoszságot: élvén él, *és* meg nem hal.
16. Semmi ő vétke, melylyel vétkezett, emlékezetbe nem jön néki; törvény szerint és igazságot cselekedett, élvén él.
17. És ezt mondják néped fiai: Nem igazságos az Úrnak útja; holott az ő útjok nem igazságos.
18. Mikor az igaz elfordul az ő igazságától s gonoszságot cselekszik, meghal a miatt.
19. És mikor a hitetlen elfordul az ő hitetlenségétől és törvény szerint s igazságot cselekszik, * él a miatt. * vers 11.

20. És azt mondjátok: Nem igazságos az Úrnak útja; *mindeniteket az ő útja szerint ítélem meg, Izráel háza. * rész 18,25—27.

Hír Jeruzsálem romlásáról.

21. És lőn fogságunknak tizenkettedik esztendejében, a tizedik hónapban, a hónap ötödikén, jöve hozzám egy menekült Jeruzsálemből, mondván: Megvétetett *a város! * 2 Kir.25,1-4.
22. És az Úrnak keze lőn én rajtam este a menekült eljötte előtt, és megnyitá számat, mikorra az hozzám jöve reggel, és megnyilatkozék szám, s nem valék * néma többé. * rész 24,27.
23. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
24. Embernek fia! azok, kik amaz elpusztított helyeket lakják Izráel földjén, ezt mondják, mondván: Egyetlen egy volt Ábrahám, mikor örökségül kapta a földet, mi pedig sokan vagyunk, nékünk a föld örökségül adatott.
25. Ezokáért mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Véreset esztek, és szemeiteket bálványaitokra emelitek, és vért ontotok; és a földet örökségül kapnátok?
26. Fegyveretekben bíztatok, útálatosságot cselekedtetek, és mindenitek az ő felebarátja feleségét megfertéztette; és a földet örökségül kapnátok?
27. Ezt mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Élek én, hogy a kik az elpusztult helyeken vannak, fegyver miatt hullnak el; és a ki a mezőnek színén, azt a vadaknak adtam eledelül, és a kik az erősségekben és a barlangokban vannak, döghalállal halnak meg.
28. És teszem a földet pusztaságok pusztaságává, s megszünik erősségének kevélysége, és puszták lesznek Izráel hegyei, mert nem lesz, a ki átmenjen rajtok.
29. És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor a földet pusztaságok pusztaságává teszem mindenféle útálatosságukért, melyeket cselekedtek.

Új feddő beszéd.

30. És te, embernek fia, néped fiai beszélgetnek felőled a falak mellett s a házaknak ajtaiban; és egyik a másikkal szól, kiki az ő atyjafiával, mondván: Jertek, kérlek, és halljátok: micsoda beszéd az, a mely az Úrtól jő ki?
31. És eljőnek hozzád, a hogy a nép össze szokott jőni, s oda ülnek elődbe, mint az én népem, és hallgatják beszédidet, de nem * cselekeszik, hanem szerelmeskedő *énekként* veszik azokat ajkokra, † szívök pedig nyereség után jár.
* Jer.42,2-4.43,2-4.44,15-19. † 2 Krón.36,16.
32. És ímé, te olyan vagy nékik, mint valamely szerelmeskedő ének, szép hangú, s mint valamely jó hegedűs; csak hallják beszédidet, de nem * cselekszik azokat. * Jer.13,23.18,22.
33. De ha beteljesednek, *mert* ímé beteljesednek, megtudják, hogy próféta volt közöttök.

Jövendölés a hűtlen pásztorok ellen.

34. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! prófétálj Izráel pásztorai * felől, prófétálj és mondjad nékik, a pásztoroknak: Így szól az Úr Isten: Jaj Izráel pásztorainak, a kik önmagokat legeltették! Avagy nem a nyájat kell-é legeltetni a pásztoroknak? * Jer.1,2.
3. A tejet megettétek, és a gyapjúval ruházkodtatok, a hízottat megöltétek; a nyájat nem legeltettétek.
4. A gyöngéket nem erősítettétek, és a beteget nem gyógyítottátok, s a megtöröttet nem kötözgettétek, s az elűzöttet vissza nem hoztátok és az elveszettet meg nem kerestétek, hanem keményen és kegyetlenül * uralkodtatok rajtok; * 1 Pét.5,2.3.
5. Szétszóródtak * hát pásztor nélkül, és lőnek mindenféle mezei vadak eledelévé, és szétszóródtak;
* Jer.23,2.50,6. 1 Pét.2,25.
6. Tévelygett nyájam minden hegyen s minden magas halmon, és az egész föld színén szétszóródott az én nyájam, s nem volt, a ki keresné, sem a ki tudakozódnék utána.
7. Annakokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:
8. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, mivelhogy az én nyájam ragadománynyá lőn, és lőn az én nyájam mindenféle mezei vadak eledelévé, pásztor hiányában, és nem keresték az én pásztoraim az én nyájamat, hanem legeltették a pásztorok * önmagokat, és az én nyájamat nem legeltették; * vers 3.
9. Ennekokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:
10. Így szól az Úr Isten: Ímé, *megyek* a pásztorok ellen, és előkérem nyájamat az ő kezökből, s megszüntetem őket a nyáj legeltetésétől, és nem legeltetik többé a pásztorok önmagokat, s kiragadom juhaimat szájokból, hogy ne legyenek nékik ételül.

Az Úr maga fogja legeltetni juhait és ítéletet tesz köztük.

11. Mert így szól az Úr Isten: Ímé,

én magam keresem meg nyájamat,
és magam tudakozódom utána.
12. Miképen a pásztor tudakozódik
nyája után, a mely napon ott áll el-
széledt juhai között; így tudakozó-
dom nyájam után, és kiszabadítom
őket minden helyről, a hova szétszó-
ródtak a felhőnek * s borúnak nap-
ján. * rész 33,21. 2 Kir.25,1—11.
13. És kihozom őket a népek közül
s egybegyűjtöm a földekről, és be-
viszem őket az ő földjökre, * és legel-
tetem őket Izráel hegyein, a mélysé-
gekben s a föld minden lakóhelyén.
* Ezsdr.1,1—11.
14. Jó legelőn legeltetem őket, és Iz-
ráel magasságos hegyein leszen ak-
luk, ott feküsznek jó akolban, s kö-
vér legelőn legelnek Izráel hegyein.
15. Én magam legeltetem * nyájamat,
s én nyugosztom meg őket, ezt mond-
ja az Úr Isten; * vers 31.
16. **Az elveszettet megkeresem, s az
elűzöttet visszahozom, s a megtöröttet
kötözgetem, s a beteget erősítem; és a
kövéret s erőset elvesztem, *és* legelte-
tem őket úgy, mint illik.**
17. Ti pedig, én juhaim, így szól az
Úr Isten, ímé én ítéletet teszek juh
és juh között, a kosok és bakok
közt.
18. Avagy kevés-é néktek, hogy a jó
legelőt legelitek, hogy még legelői-
tek maradékát lábaitokkal eltapod-
játok? és hogy a víz tisztáját iszszá-
tok, hogy még a maradékát lábaitok-
kal felzavarjátok?
19. És az én juhaim a ti lábaitok ta-
podását legelik, s lábaitok zavarását,
iszszák!
20. Annakokáért így szól az Úr Is-
ten hozzájok: ímé én, én teszek íté-
letet kövér és ösztövér juh között,
21. Mivelhogy oldallal és vállal el-
taszíttok és szarvaitokkal elökleltek
minden erőtelent, míg szétszórván,
azokat kiűzitek;
22. És megtartom az én juhaimat,
hogy többé ne legyenek zsákmányul,
és ítéletet teszek juh és juh között.

*Az egy igaz Pásztor igértetik a Dávid csa-
ládjából.*

23. **És állatok föléjök egyetlenegy pász-
tort, hogy legeltesse őket: * az én szol-
gámat, Dávidot, † ő legelteti őket s ő
lesz nékik pásztoruk.**
* Ésa.40,10.11. † Ésa.42,1—4.
24. Én pedig, az Úr, leszek nékik
Istenök, és az én szolgám, * Dávid,
fejedelem közöttök. Én, az Úr mon-
dottam. * Jer.30,9. Hós.3,5.
25. És szerzek ő velök békességnek
frigyét, * és megszüntetem a gonosz
vadakat † a földről, hogy bátorságo-
san lakhassanak a pusztában és al-
hassanak az erdőkben.
* Jer.31,31—34. † Ésa.11,6.9. Hós.3,5.
26. És adok reájok és az én magas-
latom környékére áldást, és bocsá-
tom az esőt idejében; áldott * esők
lesznek. * Ésa.11,9. Jer.14,2.4.
27. A mező fája megadja gyümölcsét
s a föld megadja termését, és lesz-
nek földjökön bátorságosan, és meg-
tudják, hogy én vagyok az Úr, mi-
kor eltöröm jármok keresztfáit, és ki-
mentem őket azok kezéből, kik * őket
szolgáltatják. * Ezsdr.1,1.
28. És nem lesznek többé prédául
a * pogányoknak, s a föld vadai nem
eszik meg őket; és laknak bátorsá-
gosan, s nem lesz, a ki felijeszsze
őket. * rész 36,14.
29. És támasztok nékik drága plán-
taföldet, * hogy többé meg ne emész-
tessenek * éhség miatt a földön, s ne
viseljék többé a pogányok gyalázatát;
* Ésa.11,1—5.11—14. † Jer.15,2.
30. És megismerik, hogy én, az Úr,
az ő Istenök, * velök vagyok, és ők
népem, Izráel háza, ezt mondja az
Úr Isten; * vers 24—26.
31. Ti pedig az én juhaim, legelőm
nyája vagytok, emberek vagytok, én
pedig Istenetek, ezt mondja az Úr
Isten.

Jövendölés Edom ellen.

35. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
2. Embernek fia! vesd tekintetedet
Seir hegyére, és prófétálj ellene.
3. És mondjad néki: Ezt mondja az
Úr Isten: Ímé, én ellened *megyek*, Seir
hegye, * és kinyújtom kezemet reád,
s teszlek pusztaságok pusztaságává.
* 5 Móz.2,4.5.
4. Városaidat pusztaságra vetem, és
te pusztulásra jutsz, és megtudod,
hogy én vagyok az Úr.
5. Mivelhogy örökkévaló gyűlölséget
tartasz, és odaadád Izráel fiait a fegy-
ver kezébe veszedelmök * idején, az
utolsó vétek † idején;
* rész 25,8.12. Zsolt.137,7. † 2 Kir.25,4—9.
6. Ennekokáért élek én, ezt mondja
az Úr Isten, hogy vérré teszlek téged,
és vér kergessen téged. Te nem gyű-
lölted a vért, a vér * kergessen hát
téged. * Ésa.63,1—3.
7. És teszem Seir hegyét pusztasá-
gok pusztaságává, és kiirtom belőle
az átmenőt és visszatérőt.
8. És betöltöm hegyeit megölöttjei-
vel: halmaid és völgyeid és minden
mélységed: fegyverrel megölöttek
hullanak beléjök.
9. Örök pusztasággá teszlek, és vá-

rosaidat ne lakják, és megtudjátok,
hogy én vagyok az Úr.
10. Mivelhogy ezt mondod: Az a két
nemzet és az a két föld enyém lesz
és örökségül bírjuk, * holott az Úr
ott volt; * Zsolt.83,5.7.13.
11. Annakokáért élek én, ezt mondja
az Úr Isten, hogy a te haragod és fölgerjedésed szerint * cselekszem veled, a melylyel te cselekedtél irántok
való gyűlölségedből; és megjelentem
magamat közöttök, mikor megítéllek.
* vers 9. Zsolt.83,13.
12. És megtudod, hogy én, az Úr,
meghallottam minden szidalmadat,
melyeket Izráel hegyei ellen mondtál, mondván: Elpusztultak,*nékünk
adattak ételül; * rész 25,8.
13. Így kérkedtetek * ellenem szátokkal, s szórtátok ellenem beszédeiteket: † én meghallottam!
* Abd.v.11. † Zsolt.137,7.
14. Így szól az Úr Isten: Az egész
föld örömére pusztulást hozok rád.
15. A mint te örültél * Izráel háza
örökségén azért, hogy elpusztult, úgy
cselekszem veled; pusztává légy Seir
hegye és mind egészen Edom, és megtudják, hogy én vagyok az Úr!
* Abd.v.11.12.

Izráel megváltása.

36. És te, embernek fia, prófétálj
Izráel hegyei felől, és mondjad: Izráel hegyei, halljátok meg az
Úr beszédét,
2. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy
ezt mondja az ellenség reátok: * Haha! és: Az ősi magasságok a mi örökségünk lőnek.
* rész 15,3.6.8.26,2. Zsolt.137,7.
3. Ennekokáért prófétálj, és mondjad: Ezt mondja az Úr Isten: Azért,
mert pusztítanak és kívánnak titeket
mindenfelől, hogy legyetek öröksége
a pogányok maradékának, és az emberek rágalmazó ajkára-nyelvére kerültetek;
4. Ezokáért, Izráel hegyei, halljátok
meg az Úr Isten beszédét! Így szól
az Úr Isten a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és völgyeknek,
és az elpusztult romoknak és az elhagyott városoknak, melyek ragadományra és csúfolásra lőnek a pogányok maradékának köröskörül.
5. Azért ezt mondja az Úr Isten: Bizony, féltő szerelmem tüzében beszéltem a pogányok maradékai és
egész Edom ellen, kik magoknak
vették az én földemet örökségül*teljes szívöknek örömével és lelkök
megvetésével, hogy azt néptelenül
zsákmányokká tegyék; * rész 35,10.
6. Ezokáért prófétálj Izráel földjéről, és mondjad a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és a völgyeknek: Így szól az Úr Isten: Ímé,
féltő szerelmemben és búsulásomban beszélek, mivelhogy a pogányok
gyalázását viseltétek;
7. Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Én fölemelem kezemet! Bizonyára a pogányok, kik körülöttetek
vannak, ők viseljék * gyalázatukat.
* rész 35,7—9.
8. Ti pedig, Izráel hegyei, neveljétek ágaitokat * és hozzátok gyümölcsötöket az én népemnek, Izráelnek,
mert közel vannak, hogy hazajőjjenek. * Jer.25,12.
9. Mert ímé, én hozzátok *hajlok* és
hozzátok fordulok, és megmívelnek
és bevetnek titeket.
10. És megsokasítom rajtatok az embereket, Izráel házát egészen, és lakják a városokat, és a romokat megépítik.
11. És megsokasítom rajtatok az embereket és barmokat, hogy sokasodjanak és szaporodjanak, és lakatom
őket rajtatok, mint régi időtökben,
és több jóval lészek *hozzátok*, mint
első napjaitokban, s megtudjátok,
hogy én vagyok az Úr.
12. És járatok rajtatok embereket,
az én népemet, Izráelt, és bírjanak
téged, s te légy nékik örökségül, s
többé nem teszed őket gyermektelenné.
13. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy
mondják néktek: emberevő vagy*és
gyermektelenné teszed népedet:
* 4 Móz.13,33.
14. Ennekokáért embert nem eszel
többé, * és népedet gyermektelenné
nem teszed többé, ezt mondja az Úr
Isten. * rész 34,28.
15. És többé nem hallatom ellened
a pogányok gyalázását, és a népek
szidalmát többé nem viseled, és nemzetedet többé gyermektelenné nem
teszed, ezt mondja az Úr Isten.

Új szív ígérete.

16. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
17. Embernek fia! mikor Izráel háza a maga földén lakott, megfertéztette azt * életével és cselekedeteivel;
mint a havi betegség † tisztátalansága, olyan vala élete előttem.
* 2 Kir.17,15—19.21,15.16. † 3 Móz.12,2.
18. És kiöntém haragomat * reájok
a vérért, a melyet ontottak a földre,
és bálványaikkal megfertéztették azt.
* 2 Kir.25,1—11.
19. És eloszlatám őket a pogányok
közé, és szétszóratának a tartomá-

nyokba, életök és cselekedeteik szerint ítéltem meg őket.
20. És bemenvén a pogányokhoz, a
kikhez menének, megfertézteték*az
én szent nevemet, mikor ezt mondták rólok: az Úr népe ezek, és az ő földéről jöttek ki!
* Jer.44,15—19. Rőm.2,24.
21. Ekkor könyörültem szent nevemért, melyet megfertéztetett Izráel háza a pogányok közt, a kikhez menének.
22. Ennekokáért mondjad Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Nem ti érettetek cselekszem, * Izráel háza, hanem az én szent nevemért, melyet ti megfertéztettetek a pogányok között, a kik közé menétek.
* 5 Móz.9,5. Ésa.33,25.
23. És megszentelem az én nagy nevemet, mely megfertéztetett a pogányok között, melyet ti fertéztettetek meg köztök; és megtudják * a pogányok, hogy én vagyok az Úr, ezt mondja az Úr Isten, mikor megszentelem magamat rajtatok az ő szemök láttára.
* Zsolt.126,2.
24. És fölveszlek titeket a pogányok közül, s egybegyűjtelek titeket minden tartományból, és beviszlek * titeket a ti földetekre. * Ezsdr.1,1-11.3,10.11.
25. És hintek reátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, minden tisztátalanságtoktól * és minden bálványaitoktól megtisztítlak titeket. * Ésa.4,3.
26. **És adok néktek új szívet * és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet.** * rész 11,18—20.
27. **És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolatimban járjatok és az én törvényeimet megőrizzétek és betöltsétek.**
28. És laktok azon a földön, melyet adtam atyáitoknak, és lesztek nékem népem s én leszek néktek Istenetek.
29. És megtartalak titeket minden tisztátalanságotoktól, és előhívom a gabonát és megsokasítom azt, és nem adok reátok éhséget.
30. És megsokasítom a fa gyümölcsét és a mező termését, hogy többé ne viseljétek az éhségnek gyalázatját * a pogányok között. * rész 4,9—17.
31. És megemlékeztek a ti gonosz útaitokról*és cselekedeteitekről, melyek nem voltak jók, és megútáljátok ti magatokat vétkeitek és útálatosságaitok miatt. * Jer.17,2.
32. Nem ti érettetek * cselekszem, ezt mondja az Úr Isten, tudtotokra legyen! Piruljatok és szégyenüljetek meg útaitok miatt, Izráel háza!
* vers 22.

Áldott ország ígérete.

33. Ezt mondja az Úr Isten: Azon a napon, melyen megtisztítlak * titeket minden vétketektől, azt cselekszem, hogy lakják a városokat, és a romok megépíttetnek. * Ésa.4,3.
34. És az elpusztult földet mívelik, a helyett, hogy pusztán hevert minden átmenő szeme láttára;
35. És *ezek* mondják: Ez a föld, ez az elpusztult, olyanná lett, mint az Éden kertje, * és a rommá lett s elpusztult s lerontott városokat megerősítve lakják. * 1 Móz.2,8.9. Ésa.33,20-24.
36. És megtudják a pogányok, a kik körülöttetek megmaradtak, hogy én, Úr építettem meg a lerontottakat s plántáltam be a pusztaságot. Én, Úr mondtam és megcselekedtem.
37. Így szól az Úr Isten: Még arra nézve is kérni hagyom magamat Izráel házának, hogy cselekedjem ő velök: Megsokasítom őket, mint a nyájat, emberekkel.
38. Mint az áldozatra szentelt juhok, mint a Jeruzsálem juhai az ő ünnepein, így lesznek a rommá lett városok teljesek emberek nyájával; és megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Izráel feltámadása.

37. Lőn én rajtam az Úrnak keze, és kivitt engem az Úr lélek által, és letőn engem a völgynek közepette, mely csontokkal rakva vala.
2. És átvitt engem azok mellett köröskörül, és ímé, felette sok vala a völgy színén, és ímé, igen megszáradtak vala.
3. És monda nékem: Embernek fia! vajjon megélednek-é ezek a tetemek? és * mondék: Uram Isten, te tudod!
* vers 11.12.
4. És monda nékem: Prófétálj e tetemek felől és mondjad nékik: Ti megszáradt tetemek, halljátok meg az Úr beszédét!
5. Így szól az Úr Isten ezeknek a tetemeknek: Ímé, én bocsátok ti belétek lelket, hogy megéledjetek.
6. És adok reátok inakat, és hozok reátok húst, és bőrrel beborítlak titeket, és adok belétek lelket, hogy megéledjetek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
7. És én prófétálék, a mint parancsolva vala nékem. És mikor prófétálnék, lőn zúgás és ímé zörgés, és egybemenének a tetemek, mindenik tetem az ő teteméhez.
8. És látám, és ímé inak valának rajtok, és hús nevekedett, és felül bőr borította be őket; de lélek nem vala még bennök.

9. És monda nékem: Prófétálj a lé-
leknek, prófétálj embernek fia, és
mondjad a léleknek: Ezt mondja az
Úr Isten: A négy szelek felől jőjj elő
lélek, és lehelj ezekbe a megölettek-
be, hogy megéledjenek!
10. És prófétálék a mint parancsolá.
És beléjök méne a lélek s megéledé-
nek, és állának lábaikra, felette igen
nagy sereg.
11. És monda nékem: Embernek fia!
ezek a tetemek az Izráel egész háza.
Ímé, ezt mondják: Elszáradtak a mi
csontjaink és elveszett a mi remény-
ségünk; kivágattunk!
12. Annakokáért prófétálj, és mond-
jad nékik: Így szól az Úr Isten: Ímé,
én megnyitom a ti sírjaitokat * és ki-
hozlak titeket a ti sírjaitokból, én
népem! s beviszlek titeket Izráel föld-
jére. * Ésa.26,19. Zak.9,11.
13. És megtudjátok, hogy én vagyok
az Úr, mikor megnyitándom sírjai-
tokat és kihozlak titeket sírjaitokból,
én népem!
14. És adom az én lelkemet belétek,
hogy megéledjetek, és leteszlek tite-
ket a ti földetekre, és megtudjátok,
hogy én, az Úr, szóltam és megcse-
lekedtem, ezt mondja az Úr Isten.

Izráel újra-egyesülése.

15. És lőn az Úr beszéde hozzám,
mondván:
16. És te, embernek fia, végy magad-
nak fát, és írd ezt reá: Júdáé és Iz-
ráel fiaié, az ő társaié; és végy egy
másik fát, és írd ezt reá: Józsefé, Ef-
raim fája és az egész Izráel házáé,
az ő társaié.
17. És tedd együvé azokat, egyiket
a másikhoz egy fává, hogy egygyé
legyenek kezedben.
18. És ha mondják néked a te néped
fiai, mondván: Avagy nem jelented-é
meg nékünk, mit akarsz ezekkel?
19. Szólj nékik: Ezt mondja az Úr
Isten: Ímé, én fölveszem a József fá-
ját, mely Efraim kezében van, és Iz-
ráel nemzetségeit, az ő társait, és te-
szem őket ő hozzá, a Júda fájához,
és * összeteszem őket egy fává, hogy
egygyé legyenek az én kezemben.
* 1 Kir.11,29—39. Ésa.11,12—14.
20. És ha e fák, a melyekre írsz, ke-
zedben lesznek szemök láttára:
21. Szólj nékik: Ezt mondja az Úr
Isten: Ímé, én fölveszem Izráel fiait
a pogányok közül, a kik közé men-
tek, és egybegyűjtöm őket mindenfe-
lől, és beviszem őket az ő földjökre.
22. És egy néppé * teszem őket azon
a földön, Izráelnek hegyein, és egyet-
lenegy király lesz † mindnyájok ki-
rálya, és nem lesznek többé két nép-
pé, és ezután nem oszolnak többé két
királyságra.
* 1 Kir.11,31.39. Jer.3,18. † Bír.18,1.
23. És többé meg nem fertéztetik ma-
gokat bálványaikkal és útálatossá-
gaikkal és minden bűneikkel; és meg-
tartom őket minden oly lakóhelyök-
től, a melyekben vétkeztek, és meg-
tisztítom őket, * és lesznek nékem né-
pem és én leszek nékik Istenök.
* Ésa.1,18.19.4,3. Jer.33,8.
24. **És az én szolgám, Dávid * lesz a
király ő rajtok, s egy pásztora lesz
mindnyájoknak; és az én törvényeim
szerint járnak, s parancsolataimat meg-
őrzik és cselekszik.** * rész 34,23.
25. És laknak a földön, melyet adtam
vala az én szolgámnak, Jákóbnak, a
melyen laktak a ti atyáitok; és laknak
azon ők és fiaik és fiaiknak fiai mind-
örökké, és az én szolgám, Dávid az
ő fejedelmök örökké.
26. És szerzek velök békességnek fri-
gyét, * örökkévaló frigy lesz ez ve-
lök; és elültetem őket és megsoka-
sítom, és helyheztetem az én szenthe-
lyemet közéjök örökké. * Jer.31,31—34.
27. És lesz az én lakhelyem * felet-
tök, és leszek nékik Istenök és ők né-
kem népem. * Ezsdr.3,10.11.
28. És megtudják a pogányok, hogy
én vagyok az Úr, ki megszentelem
Izráelt, mikor szenthelyem közöttök
lesz mindörökké.

*Jövendölés Gógnak Izráel földére leendő be-
töréséről és vereségéről.*

38. És lőn az Úr beszéde, hozzám
mondván:
2. Embernek fia! vesd tekintetedet
Góg ellen, * a Mágóg földjén, Rós, Mé-
sek és Tubál fejedelme ellen, és pró-
fétálj felőle. * Jel.20,8.
3. És mondjad: Ezt mondja az Úr
Isten: Ímé, én ellened *megyek* * Góg,
Rós, Mések és Tubál fejedelme.
* 1 Móz.10,2. Zsolt.120,5.
4. És elcsalogatlak, és * horgokat ve-
tek szádba, és kivezetlek téged és
egész seregedet, lovakat és lovago-
kat, kik mindnyájan teljes fegyver-
zetbe öltözvék, nagy sokaságot, nagy
és kis paizszsal, fegyvert viselők
mindnyájan; * rész 29,4. Ésa.37,29.
5. Perzsák, szerecsenek, libiaiak van-
nak velök, mindnyájan paizszsal és
sisakkal;
6. Továbbá Gómer és minden serege,
Tógarma háza messze északról min-
den seregével, sok nép van veled.
7. Készülj hozzá és készítsd elő ma-
gadat te és minden sokaságod, kik
te hozzád gyűltek, és légy nékik ve-
zérök.

8. Sok idő mulva kirendeltetel: esz-
tendők végével bejösz a földre, mely
a fegyvertől *már* megnyugodott,
melynek lakói sok nép közül gyűjtet-
tek egybe Izráel hegyeire, melyek
szüntelen való pusztulásban voltak;
és e nemzetség a népek közül hoza-
tott ki, s aztán lakozék bátorságosan
mindnyája;
9. És feljösz, bemégy mint a szélvész,
és * leszel mint a felleg, hogy bebo-
rítsd a földet, te és minden sereged s
a sok nép veled. * Dán. 11, 40. Joél 3, 1. 2.
10. Így szól az Úr Isten: És lészen
abban az időben, hogy tanácsok tá-
madnak szívedben, és gondolsz gon-
dolatot.
11. És mondasz: Felmegyek a nyilt
földre, jövök azokra, kik nyugalom-
ban vannak s bátorságosan * laknak;
kik laknak mindnyájan kőfal-kerí-
tés nélkül, sem zárjok, sem kapujok
nincs nékik; * Jer. 49, 31.
12. Hogy zsákmányt vess és prédát
prédálj, hogy fordítsd kezedet a *már*
népes pusztaságok ellen s a nép el-
len, a mely a pogányok közül gyűj-
tetett egybe, mely jószágot * és gaz-
dagságot szerez s lakozik a földnek
köldökén. * 1 Móz. 46, 32.
13. Séba és Dedán és Társis kalmárai
és minden fiatal oroszlánja ezt mond-
ják néked: Nemde te zsákmányt vet-
ni jöttél? Nemde prédát prédálni
gyűjtötted egybe sokaságodat? hogy
elvigy ezüstöt és aranyat, magadhoz
végy jószágot s gazdagságot, hogy
nagy zsákmányt vess.
14. Annakokáért prófétálj, embernek
fia, és mondd ezt Gógnak: Így szól
az Úr Isten: Avagy abban az időben,
mikor az én népem, Izráel bátorsá-
gosan lakik, nem tudod-é meg?
15. És eljössz helyedről, a messze
északról * te és sok nép veled, lovon
ülők mindnyájan, nagy sokaság és
hatalmas sereg. * Dán. 11, 40. 41.
16. És feljössz az én népem, Izráel
ellen, mint a felleg, hogy beborítsd
a földet, az utolsó időkben lészen ez,
és hozlak téged az én földemre,
hogy a pogányok megismerjenek en-
gem, mikor megszentelem magamat
rajtad az ő szemök láttára, Góg!
17. Így szól az Úr Isten: Te vagy-é
hát, a kiről szólottam a régi napok-
ban az én szolgáim, Izráel prófétái
által, kik prófétáltak azokban a na-
pokban esztendőkön át, hogy téged
ő * reájok hozlak? * Ésa. 54, 15—17.
18. És lészen azon a napon, a mely
napon Góg eljő Izráel földje ellen,
ezt mondja az Úr Isten, felszáll ha-
ragom orromban.
19. És féltő szerelmemben, búsulá-
som tüzében szólok: Bizony azon a
napon nagy földindulás lesz Izráel
földjén.
20. És megremegnek előttem a ten-
ger halai * és az ég madarai és a me-
ző vadai és a földön csúszó-mászó
mindenféle állatok és minden em-
ber a föld színén; és leszakadnak a
hegyek, † és leesnek a meredek kő-
sziklák, és minden fal a földre hull.
* Hós. 4, 3. † Zsolt. 46, 3. 4.
21. És előhívom ellene minden he-
gyem felől a fegyvert, ezt mondja az
Úr Isten; egyiknek fegyvere a másik
ellen * lészen. * 1 Sám. 14, 20.
22. És törvénykezem vele döghalál-
lal és vérrel; és ömlő záporesőt, * jég-
eső köveit, tüzet és kénkövet, mint
esőt bocsátok reá és seregére s a sok
népre, a mely vele lesz.
* Bir. 5, 20. 2 Sám. 22, 15.
23. És nagynak s szentnek mutatom,
és megjelentem * magamat a pogá-
nyok sokasága előtt, hogy megtud-
ják, hogy én vagyok az Úr! * 3 Móz. 10, 2.

*Folytatása a Góg romlásáról szóló jövendö-
lésnek.*

39. És te, embernek fia, prófétálj
Góg ellen, és mondjad: Így
szól az Úr Isten: Ímé, én ellened *me-
gyek* * Góg, Rós, Mések és Tubál fe-
jedelme! * 1 Móz. 10, 2.
2. És elcsalogatlak és vezetgetlek, és
felhozlak messze északról, * és bevisz-
lek Izráel hegyeire. * rész 38, 15.
3. És kiütöm kézívedet balkezedből,
és nyilaidat jobbkezedből kiejtem.
4. Izráel hegyein * esel el te és min-
den sereged és a népek, melyek ve-
led lesznek; a ragadozó madarak-
nak, minden szárnyas állatnak és a
mezei vadaknak adtalak eledelül.
* Joél 3, 1. 2.
5. A mező színén esel el, mert én
szóltam, ezt mondja az Úr Isten.
6. És bocsátok tüzet Mágógra és azok-
ra, a kik a szigeteken bátorságosan
laknak, hogy megtudják, hogy én va-
gyok az Úr.
7. És az én szent nevemet megis-
mertetem az én népem, Izráel kö-
zött, s többé nem hagyom megfertéz-
tetni szent nevemet; és megtudják a
pogányok, hogy én, az Úr, szent va-
gyok Izráelben!
8. Ímé, eljött és meglett, ezt mondja
az Úr Isten; ez az a nap, a * mely-
ről szólottam. * rész 38, 17.
9. És kimennek Izráel városainak la-
kói, * és feltüzelik és felégetik a fegy-
vereket s a kis és nagy paizsokat, a
kézívet és a nyilakat és a kézbeli pál-

czákat és dárdákat, és tüzelnek velök hét esztendeig, * Hós.2,17. Mik.4,3.
10. És fát nem hordanak a mezőről, sem az erdőkről nem vágnak, hanem a fegyverekből tüzelnek, és zsákmányt vetnek zsákmányolóikban, s prédálóikat elprédálják, ezt mondja az Úr Isten.
11. És lészen azon a napon, hogy adok Gógnak helyet, hol temetője legyen Izráelben, a vándorok völgyét keletre a tengertől, ez fogja bezárni e vándor népséget; és ott temetik el Gógot és minden gyülevészét, és nevezik Góg gyülevésze völgyének.
12. És eltemeti őket Izráel háza, hogy a földet megtisztítsa, hét álló hónapig.
13. És temetni fog az ország egész népe, s lészen ez nékik dicsőségökre a napon, melyen megdicsőítem magamat, ezt mondja az Úr Isten.
14. És választanak embereket, kik a földet szüntelen bejárják, temetgetvén ama vándor népséget, azokat, kik még a föld színén maradtak, hogy azt megtisztítsák. Hét hónap mulva indulnak keresni.
15. És bejárják e járók a földet, és ha ki embertetemet lát, jelt állít melléje, míg a temetgetők eltemetik azt a Góg gyülevésze* völgyében. * vers 11.
16. És egy városnak is Hamóna lesz a neve, és megtisztítják a földet.
17. És te, embernek fia, így szól az Isten, mondjad a madaraknak, minden szárnyas állatnak és minden mezei vadnak: Gyűljetek egybe és jőjjetek el, seregeljetek egybe mindenfelől az én áldozatomra, * mert én nagy áldozatot szerzek néktek Izráel hegyein, és egyetek húst és igyatok vért! * Ésa.34,6. Sof.1,7.8.
18. Vitézek húsát egyétek, s a föld fejedelmeinek vérét igyátok, kosok, bárányok és bakok, bikák, Básánban hízottak mindnyájan;
19. S egyetek kövérséget jóllakásig, és igyatok vért megrészegedésig az én áldozatomból, a melyet szerzek néktek;
20. És lakjatok jól az én asztalomnál lovakból és paripákból, vitézekből és minden hadakozó férfiakból, ezt mondja az Úr Isten.
21. És megmutatom az én dicsőségemet * a pogányok között, és meglátják mindazok a pogányok az én ítéletemet, melyet cselekedtem, és az én kezemet, melyet rájok vetettem. * rész 28,22.23.
22. És megtudja Izráel háza, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenök, attól a naptól fogva és azután.
23. És megtudják a pogányok, hogy az ő vétke miatt vitetett fogságra Izráel háza, mivelhogy elpártolt tőlem, s én elrejtettem orczámat tőle; azért adtam őt ellenségei kezébe, és hullottak el fegyver miatt mindnyájan.
24. Az ő tisztátalanságuk s bűneik szerint cselekedtem velök, és elrejtettem orczámat tőlök.
25. Azért így szól az Úr Isten: Most már haza hozom Jákób foglyait, és megkegyelmezek Izráel egész házának, s féltő szerelemre gyulladok szent nevemért.
26. És elfelejtik gyalázatukat és minden vétköket, melylyel vétkeztek ellenem, mikor laknak földjökön bátorságosan, és *őket* senki sem retteteti.
27. Mikor visszahozom őket a népek közül, és egybegyűjtöm őket ellenségeik földjeiről, akkor megszentelem magamat bennök sok nép szeme láttára.
28. És megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenök, ki fogságra vittem őket * a pogányok közé, majd egybegyűjtém őket földjökre, és senkit közülök többé ott nem hagyok. * Zsolt.126,1—3.
29. És többé el nem rejtem orczámat tőlök, mivelhogy kiöntöttem lelkemet Izráel * házára, ezt mondja az Úr Isten. * Joél 2,28. Cselek.2,17.

Látomás az új templom felől. Pitvarai, kapui, tornáczai.
(V.ö.: 1 Kir.6.)

40. Huszonötödik esztendejében fogságunknak, az esztendőnek kezdetén, a hónap tizedikén, a tizennegyedik esztendőben az után, hogy a város megveretett,* épen ezen a napon lőn az Úr keze én rajtam, és elvitt engemet oda. * rész 23,21.
2. Isteni látásokban vitt engem Izráel földjére, és letőn engem egy igen magas hegyre, s azon vala mint egy város épülete dél felől.
3. És oda vitt engem, és ímé egy férfiú vala ott, * tekintete mint az ércznek tekintete, és len-zsinór vala kezében és mérőpálcza; és a kapuban áll vala. * Dán.10,5.6. Jel.1,13—15.
4. És szóla nékem az a férfiú: Embernek fia! láss szemeiddel és füleiddel hallj, * és figyelmetes légy mindarra, a mit mutatok néked; mert hogy ezeket megmutassam néked, azért hozattál ide: hirdesd mindazokat, a miket látsz, Izráel házának. * rész 44,5.
5. És ímé, kőfal vala a házon kivül köröskörül; és a férfiú kezében a mérőpálcza vala hat singnyi (a *köz-*

singben s egy tenyérben); és méré
az épület szélességét egy pálczányira
s magasságát egy pálczányira.
6. És méne egy kapuhoz, mely nap-
keletre néz vala, és felméne grádi-
csain, és méré a kapu küszöbét egy
pálczányi szélességre, a másik kü-
szöböt is egy pálczányi szélességre;
7. És az őrkamarát egy pálczányi
hosszúságra és egy pálczányi széles-
ségre, és az őrkamarák közét öt sing-
nyire, és a kapu küszöbét, a kapu
tornácza mellett belől, egy pálczá-
nyira.
8. És méré a kapu tornáczát belől
egy pálczányira.
9. És méré a kapu tornáczát nyolcz
singnyire, és gyámoszlopait két sing-
nyire; vala pedig a kapu tornácza
belől.
10. És a napkeleti kapunak mind
egyfelől, mind másfelől három-há-
rom őrkamarája vala, egy mértéke
mind a háromnak, és egy mértékök
a gyámoszlopoknak is mind egyfelől,
mind másfelől.
11. És méré a kapu nyílásának szé-
lességét tíz singre, és a kapu hosszú-
ságát tizenhárom singre;
12. És az őrkamarák előtt való kor-
látot egy singnyire, és egy singnyi
vala e korlát másfelől is; mindenik
őrkamara pedig hat singnyi vala egy-
felől és hat singnyi másfelől.
13. És méré a kaput az egyik őrka-
mara tetejétől a másik tetejéig; hu-
szonöt singnyi szélességre *ott, hol*
ajtó ajtóval vala szemben.
14. És tevé a gyámoszlopokat hatvan
singre, és a gyámoszlopokhoz *nyúlik*
vala a pitvar a kapunál köröskörül.
15. És a bejárat kapujának elejétől
a belső kapu tornáczának elejéig va-
la ötven sing.
16. És az őrkamarákon szoros abla-
kok * valának, és gyámoszlopaikon
is belül a kapuban köröskörül, ha-
sonlóképen a tornáczokon; és valá-
nak ablakok köröskörül belől, és a
gyámoszlopokon pálmafaragások.
* 1 Kir. 6, 4.
17. És vitt engem a külső pitvarba,
és ímé, ott kamarák és kőből rakott
pádimentom vala készítve a pitvaron
köröskörül; harmincz kamara vala
a kőből rakott pádimentomon.
18. És a kőből rakott pádimentom
a kapuk mellett vala a kapuk hosz-
szúsága szerint: az alsó kőből rakott
pádimentom vala ez.
19. És méré a szélességet az alsó ka-
pu elejétől fogva a belső pitvar külső
elejéig száz singnyire, a keleti és észa-
ki oldalon.
20. És a kapunak is, mely néz vala
északra, a külső pitvaron, megméré
hosszúságát és szélességét;
21. És őrkamarái valának: három
egyfelől és három másfelől, és gyám-
oszlopai és tornácza egy mértékben
valának az első kapuval: ötven sing
a hosszúsága, és szélessége huszonöt
sing.
22. És ablakai és tornácza és pálma-
faragásai annak a kapunak mértéke
szerint valának, mely néz napkeletre,
és hét grádicson mennek vala fel hoz-
zá; és tornáczai, e *grádicsok* előtt va-
lának.
23. És a belső pitvarnak kapuja vala
az északi és napkeleti kapu ellené-
ben, és mére kaputól kapuig száz
singet.
24. És vitt engem a déli útra, és ímé,
egy kapu vala *ott* dél felé, és meg-
méré gyámoszlopait és tornáczát
ugyanama mérték szerint.
25. És ablakai valának és tornáczá-
nak is köröskörül, olyanok mint amaz
ablakok; hosszúsága ötven sing, és
szélessége huszonöt sing.
26. És hét grádicsa vala feljáratának,
és tornácza azok előtt vala; és pál-
mafaragásai valának egyik egyfelől,
a másik másfelől gyámoszlopain.
27. És kapuja vala a belső pitvarnak
dél felé, és mére kaputól kapuig dél
felé száz singet.
28. És bevitt engemet a déli kapun
át a belső pitvarba, és megméré a
déli kaput ugyanama mértékek sze-
rint;
29. És őrkamaráit és gyámoszlopait
és tornáczát ugyanama mértékek sze-
rint, és ablakai valának és tornáczá-
nak is köröskörül, hosszúsága ötven
sing, és szélessége huszonöt sing.
30. És tornáczok valának köröskörül,
hosszúságuk huszonöt sing, és szé-
lességök öt sing.
31. És tornácza a külső pitvar felé
vala, és pálmafaragások * valának
gyámoszlopain, és nyolcz grádicsa
vala feljáratának. * 1 Kir. 6, 29.
32. Vitt továbbá engem a belső pit-
varba kelet felé, és megméré a kaput
ugyanama mértékek szerint;
33. És őrkamaráit és gyámoszlopait
és tornáczát ugyanama mértékek sze-
rint, és ablakai valának és tornáczá-
nak is köröskörül, hosszúsága ötven
sing, és szélessége huszonöt sing.
34. És tornácza vala a külső pitvar
felé, és gyámoszlopain pálmafara-
gások valának mind egy-, mind más-
felől, és nyolcz grádicsa vala feljá-
ratának.
35. És vitt engem az északi kapuhoz,

és megméré ugyanama mértékek szerint;
36. Őrkamaráit, gyámoszlopait és tornáczát, és ablakai valának köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
37. És tornácza a külső pitvar felé vala, és pálmafaragások valának gyámoszlopain mind egyfelől, mind másfelől, és nyolcz grádicsa vala feljáratának.
38. És egy kamara vala, és annak ajtaja a kapuk gyámoszlopainál; ott mossák * vala meg az egészen égő-áldozatot. * 1 Kir. 7, 38.
39. És a kapu tornáczában két asztal vala egyfelől, és másfelől is két asztal vala, hogy azokon öljék meg az egészen égő-áldozatot és a bűnért való áldozatot * és a vétekért való áldozatot. * 3 Móz. rész 4—6.
40. És oldalt kivül, északra onnét, hol felmennek a kapu ajtajához, két asztal vala, és a kapu tornáczának másik oldalán is két asztal.
41. Négy asztal egyfelől, és másfelől is négy asztal a kapu oldalán; nyolcz asztal, ezeken ölik vala *az áldozatot.*
42. És négy asztal vala az égő-áldozatra faragott kőből, másfél sing hosszú és másfél sing széles és egy sing magas; ezekre teszik a szerszámokat, melyekkel az égőáldozatot és egyéb áldozatot ölnek.
43. És a szegek valának egy tenyérnyiek, oda erősítve belől köröskörül, s az asztalokra *jöve* az áldozat húsa.
44. A belső kapun kivül pedig vala két kamara * az énekesek számára a belső pitvarban, egyik oldalt az északi kaputól, melynek eleje dél felé vala, s a másik oldalt a déli kaputól, melynek eleje észak felé vala. * vers 45. 46.
45. És szóla nékem: Ez a kamara, mely délre néz, a papoké, kik a házhoz való szolgálatban foglalatosak;
46. Az a kamara pedig, mely északra néz, azoké a papoké, kik az oltárhoz való szolgálatban foglalatosak, ezek a Sádók * fiai, kik az Úrhoz járulnak a Lévi fiai közül, hogy szolgáljanak néki. * 1 Kir. 2, 35.
47. És megméré a pitvart; hosszúsága száz sing és szélessége is száz sing, négyszögre; és az oltár vala a ház előtt.
48. És vitt engem a ház tornáczába, és a tornácz gyámoszlopát megméré egyfelől is öt singre, másfelől is öt singre; a kapu szélességét pedig három singre egyfelől s másfelől is három singre.
49. A tornácz hosszúsága húsz sing vala és a szélessége tizenegy sing, és tíz grádicson mennek vala föl hozzá; és oszlopok valának a gyámoszlopoknál, egyik egyfelől, másik másfelől.

A templom belsejének leírása.
(V. ö.: 1 Kir. 6.)

41. És bevitt engem a templomba, és megméré a gyámoszlopokat, hat sing széles vala egyfelől és hat sing széles másfelől a gyámoszlopok szélessége.
2. És az ajtó szélessége tíz sing vala, és az ajtó oldal*falai* öt sing egyfelől és öt sing másfelől; és megméré hosszúságát is negyven singre, szélességét pedig húsz singre.
3. És beméne belsejébe, és megméré az ajtó gyámoszlopait két singre, és az ajtót hat singre, és az ajtó oldalfalait két singre.
4. És megméré hosszúságát * húsz singre, és szélességét húsz singre a templom felé, és mondá nékem: Ez a szentek † szente. * 1 Kir. 6, 16. † 2 Móz. 26, 33.
5. És megméré a ház falát hat singre, és az oldalépület szélességét négy singre a ház körül mindenfelől.
6. És az oldalkamarák, egyik kamara a másikon, harminczan valának három sorban, és a háznak azon falához nyúlának, mely az oldalkamarák felől vala, köröskörül, hogy *azon* erősen álljanak, de nem magába a falba valának erősítve.
7. És vala kiszélesedése és megnagyobbodása az oldalkamaráknak a magasságban fölfelé, mivel megnagyobbodása vala a háznak fölfelé a magasságban köröskörül a házon, ezért lőn kiszélesedése az épületnek fölfelé. És az alsó sorról menének föl a felsőhöz *és* a középsőhöz.
8. És láték aháznál valami magasságot köröskörül, fundamentoma ez az oldalkamaráknak, egy teljes pálczányi, hat singnyire * a fal tövének párkányáig. * rész 40, 5.
9. Az oldalkamara külső falának szélessége pedig öt singnyi vala. És a mi *üresen* maradt a ház oldalkamarái között,
10. És a kamarák közt húsz singnyi szélesség vala a ház körül köröskörül.
11. És az oldalépületnek ajtaja az *üresen* maradt *hely* felé vala, egyik ajtó északra és a másik ajtó délre, és a *szabadon* hagyott hely szélessége öt singnyi vala köröskörül.
12. És az épület, mely az elkülönített hely előtt, nyugot felé vala, hetven singnyi széles vala, s az épület

fala öt singnyi széles köröskörül,
hosszúsága pedig kilenczven sing.
13. És méré a háznak hosszát száz
singre, és az elkülönített helyet s az
épületet és falait száz sing hosszú-
ságra;
14. És a ház és az elkülönített hely
elejének szélességét kelet felé száz
singre.
15. És méré az épület hosszúságát az
elkülönített hely felé, mely ennek há-
ta mögött vala, és ennek folyosóit
mind egyfelől, mind másfelől száz
singre. És *magában* a templomban
és a belső *helyen* és a külső tornácz-
ban.
16. A küszöbök és a szoros ablakok
és a folyosók valának mind hármuk
körül, szemben a küszöbbel, simított
fadeszkákból köröskörül. A földtől az
ablakokig, az ablakok pedig befed-
ve valának.
17. Az ajtónak felső részéig és a bel-
ső házig és kifelé és az egész falon
köröskörül a belső és külső helyen
minden mérték szerint.
18. Készítve valának továbbá Kéru-
bok és pálmafaragások, * és minde-
nik pálmafaragás vala két Kérub kö-
zött, és mindenik Kérubnak két or-
czája vala. * 1 Kir. 6, 29.
19. És emberorcza *néz* vala a pálma-
faragásról egyfelől, és oroszlánorcza
a másik pálmára másfelől. Így vala
készítve az egész házon körösk-
rül.
20. A földtől fogva az ajtó felső részé-
ig Kérubok és pálmafaragások valá-
nak készítve a falon.
21. A szenthelynek ajtófélfái négy-
szegűek valának, és a szentek szent-
je előtt vala mint egy oltárnak a for-
mája.
22. Fából, három sing magas * és
két sing hosszú, szegletei valának és
talpa, és falai fából valának. És mon-
dá nékem: Ez az asztal, mely az Úr
előtt áll. * 2 Móz. 30, 1. 2.
23. És kettős ajtói valának a szent-
helynek és a szentek szentjének,
24. És kettős ajtói valának az ajtó-
szárnyaknak, két forgó ajtóik, kettő
az egyik ajtószárnyban és két ajtó a
másikban.
25. És készítve valának rajtok, a
szenthely ajtóin, Kérubok és pálmák,
mint valának készítve a falakon, * és
faküszöb vala a tornácz előtt kivül;
* vers 18.
26. És szoros ablakok és pálmák va-
lának mind egy- s mind másfelől a
tornácz oldalfalain. Így voltak a ház
oldalkamarái és a gerendák.

A templom melléképületei és nagysága.

42. És kivitt engem a külső pit-
varba az északi úton és vitt
engem a kamarák épületéhez, mely
az elkülönített hely ellenében és az
épület ellenében észak felé vala;
2. A száz sing hosszú oldal elé az
északi oldalra, és vala ötven sing a
szélessége.
3. A húsz *singnek* ellenében, mely a
belső pitvarhoz tartozék, és a kőből
rakott pádimentom ellenében, mely
a külső udvarhoz tartozék, folyosó
vala folyosó ellenében három sorban.
4. És a kamarák előtt tíz sing szé-
les út vala befelé, hosszúsága száz
sing; és ajtaik észak felé valának.
5. És a felső kamarák rövidebbek
valának az épület alsó és középső ka-
maráinál, mert a folyosók elvettek be-
lőlök.
6. Mivelhogy három sorban valának
és nem valának oszlopaik, mint a pit-
varoknak; ezért lőn az alsókhoz és
a középsőkhöz képest elvéve a hely-
ből.
7. És egy fal, mely kivül vala, pár-
huzamosan a kamarákkal a külső pit-
var felé, a kamarák előtt, ötven sing
hosszú vala.
8. Mert a kamarák hosszúsága, me-
lyek a külső pitvar felé valának, öt-
ven sing vala, és ímé, a szenthely
ellenében száz sing vala.
9. És e kamarák alatt vala a bejáró
hely napkelet felől, ha beléjök a kül-
ső pitvarból méne valaki.
10. A pitvar falának szélességében
dél felé az elkülönített hely és az épü-
let előtt is kamarák valának.
11. És egy út vala előttök, melyek
hasonlatosak valának a kamarákhoz,
melyek északra valának, olyan hosz-
szúságúak és olyan szélességűek,
mint ezek, és minden kijárásuk és
elrendezésök olyan vala, mint ezeké.
És valamint amazoknak ajtói,
12. Akképen valának azoknak a ka-
maráknak ajtói is, melyek dél felé va-
lának: egy ajtó kezdetén az útnak,
annak az útnak, mely a megfelelő
fal előtt kelet felé vala, ha valaki hoz-
zájok méne.
13. És monda nékem: Az északi és
a déli kamarák, melyek az elkülö-
nített hely előtt vannak, azok a szent
kamarák, melyekben a papok, kik
az Úrhoz közelednek, eszik az igen
szentséges áldozatokat, ott rakják le az
igen szentséges áldozatokat, az ele-
deli, a bűnért való és a vétekért va-
ló áldozatot; mert szent az a hely.
14. Mikor bemennek oda a papok,
ki ne jőjjenek a szent helyről a kül-

ső pitvarba, hanem ott * rakják
le ruháikat, melyekben szolgáltak;
mert szentek ezek, és más ruhába öl-
tözzenek, úgy közeledjenek a nép he-
lyéhez. * rész 44, 19.
15. És mikor a belső háznak méré-
seit véghezvitte, kivitt engem a nap-
kelet felől való kapu útján, és meg-
méré azt köröskörül.
16. Méré a keleti oldalt a mérőpál-
czával ötszáz singnyire, a mérőpál-
czával. *És* megfordula, *és*
17. Méré az északi oldalt ötszáz sing-
nyire a mérőpálczával. *És* megfor-
dula.
18. A déli oldal felé, *és* mére ötszáz
singet a mérőpálczával.
19. Fordula aztán a nyugoti oldal
felé, *és* mére ötszáz singet a mérő-
pálczával.
20. Mind a négy szél irányában
méré azt. Kőfala vala köröskörül,
hosszúsága ötszáz, szélessége is öt-
száz sing, hogy elválaszsza a szentet
a köztől.

Az új templom dicsősége.

43. És vitt engem a kapuhoz, ah-
hoz a kapuhoz, a mely nap-
kelet felé néz vala.
2. És ímé, Izráel Istenének dicsősé-
ge jő * vala napkelet felől, és zúgá-
sa, mint nagy víz zúgása, és a föld
világos vala az ő dicsőségétől.
* rész 1, 24. 28.
3. És a jelenség, melyet láttam, olyan
vala, mint az a jelenség, melyet ak-
kor láttam, mikor menék a * várost
elveszteni; és olyan látások valának,
mint az a jelenség, melyet a Kébár
folyó mellett láttam. És orczámra
esém. * rész 1, 4. 8, 4.
4. És az Úr dicsősége beméne a ház-
ba a kapunak útján, mely néz nap-
keletre.
5. És fölemele engem a lélek, és be-
vitt engem a belső pitvarba, és ímé,
az Úr dicsősége * betölté a házat.
* rész 44, 4.
6. És hallám, hogy valaki beszélget
hozzám a házból, holott ama férfiú
mellettem áll vala.
7. És mondá nékem: Embernek fia!
ezt az én királyi székemnek helyét
és lábaim talpainak * helyét, a hol
lakom Izráel fiai között örökké, és
itt az én szent nevemet többé meg
ne fertéztesse † Izráel háza, ők és ki-
rályaik paráznaságukkal és királyaik
holttesteivel, magaslataikkal,
* 1 Krón. 28, 2. † Jer. 16, 18.
8. Mikor küszöbüket az én küszöböm
mellé és ajtófélfáikat az én ajtófél-
fáim mellé tették, és csak a fal va-
la köztem és közöttök; és megfertéz-
tették az én szent nevemet útálatos-
ságaikkal, melyeket cselekedtek, ez-
okáért elvesztém őket haragomban.
9. Most már eltávoztatják parázna-
ságukat és királyaik holttesteit tőlem,
és ő köztök lakozom mindörökké.
10. Te, embernek fia, hirdessed Iz-
ráel házának ezt a házat, hogy pi-
ruljanak vétkeik miatt. És mérjék
utána arányosságát;
11. És ha pirulni fognak mind a miatt,
a mit cselekedtek: e ház formáját
és berendezését, kijáratait és bejára-
tait és minden formáit és minden ren-
deléseit és minden formáit és min-
den törvényeit jelentsd meg nékik és
írd meg szemeik előtt, hogy megtart-
sák minden formáját és minden ren-
deléseit, s azokat cselekedjék.
12. Ez a ház törvénye: A hegy tetején
egész határa köröskörül igen szent-
séges. Ímé, ez a ház törvénye.
13. És ezek az oltár mértékei singek
szerint (egy sing *tesz* egy *köz*-singet
és egy tenyért): talpa vala egy sing
magas és egy sing széles, korlátja pe-
dig a szélén köröskörül egy arasznyi.
És ez az oltár magassága:
14. A földön való talptól az alsó be-
kerítésig két sing s szélessége egy
sing, és a kisebb bekerítéstől a na-
gyobb bekerítésig négy sing és szé-
lessége egy sing;
15. És az Istenhegye négy sing, és
az Isten-tűzhelyétől fölfelé a szarvak
egy sing.
16. És az Isten-tűzhelyének hosszú-
sága tizenkét *sing* vala tizenkét sing
szélesség mellett, négyszögben négy
oldala szerint.
17. És a bekerítés vala tizennégy *sing*
hosszú, tizennégy *sing* szélesség mel-
lett, négy oldala szerint; és a korlát
köröskörül rajta fél sing. És talpa va-
la egy sing köröskörül. És grádicsai
napkeletre néztek.
18. És mondá nékem: Embernek fia,
ezt mondja az Úr Isten: Ezek az ol-
tár rendtartásai: Azon a napon, mikor
elkészül, hogy égőáldozattal áldoz-
zanak rajta és vért hintsenek reá,
19. Adj a papoknak, a Lévitáknak,
kik a Sádók magvából * valók, a kik
járulhatnak én hozzám, ezt mondja
az Úr Isten, hogy szolgáljanak né-
kem, egy fiatal bikát bűnért * való
áldozatul. * rész 40, 46. † 2 Móz. 29, 36.
20. És végy véréből, és tedd *az oltár*
négy szarvára és a bekerítés négy
szegletére és a korlátra köröskörül,
és tisztítsd meg azt, és szenteld meg.
21. És vegyed a bikát, mely a bűn-
ért való áldozat, és égesd meg azt a

háznak erre rendelt helyén, a szent-
helyen kivül.
22. Másodnap pedig végy egy ép
kecskebakot bűnért való áldozatul,
és tisztítsák meg vele az oltárt, mint
a fiatal bikával megtisztították.
23. Mikor elvégezed az *oltár* megtisz-
títását, végy áldozatul egy ép, fiatal
bikát és egy ép kost a nyájból.
24. És áldozzál velök az Úr előtt, és
a papok hintsenek sót * reájok, és vi-
gyék azokat égőáldozatul az Úrnak.
* 3 Móz. 2, 13.
25. Hét napig mindennap egy-egy ba-
kot hozz bűnért való áldozatul, és
egy fiatal bikát és egy kost a nyáj-
ból, mint épeket hozzák.
26. Hét napon át szenteljék és tisz-
títsák meg az oltárt * és töltsék meg
kezét. * 2 Móz. 29, 37.
27. És betöltsék e napokat; a nyol-
czadik napon és azután pedig áldoz-
zák a papok az oltáron égőáldozatai-
tokat és hálaadó áldozataitokat, és én
kegyelmesen fogadlak titeket, ezt
mondja az Úr Isten.

Az új templom papjairól.

44. És visszavitt engem a szent-
hely külső kapujának útjá-
ra, mely keletre néz vala; és az zár-
va volt.
2. És monda nékem az Úr: Ez a ka-
pu be lesz zárva, meg nem nyílik és
senki rajta be nem megy, mert az
Úr, az Izráel Istene ment be * rajta,
azért be lesz zárva. * rész 43, 1. 2.
3. A fejedelem pedig, ő a fejedelem
benne üljön, * hogy kenyeret egyék
az Úr előtt; e kapu tornáczának út-
ján menjen be és ennek útján men-
jen ki. * rész 46, 1—3.
4. És bevitt engem az északi kapu
útján a ház eleibe, és látám, és ímé,
az Úr háza betelék az Úr dicsőségé-
vel, * és orczámra esém. * rész 43, 2.
5. És monda nékem az Úr: Ember-
nek fia, figyelmetes légy, és lásd sze-
meiddel, és füleiddel halld meg, va-
lamiket én szólok te veled az Úr há-
zának minden rendtartásairól és min-
den törvényéről, és légy figyelmetes
a háznak bejáratára a szenthelynek
minden kijáratánál.
6. És mondjad a pártosnak, Izráel há-
zának: Így szól az Úr Isten: Elég le-
gyen immár néktek minden útála-
tosságtok, Izráel háza!
7. Mikor idegeneket, körülmetélet-
len szívűeket és körülmetéletlen tes-
tűeket engedtetek bemenni, hogy
szenthelyemen legyenek, hogy meg-
fertéztessék azt, az én házamat; mi-
kor áldozatra fölvittétek kenyeremet,
a kövérséget és vért: ekkor megtör-
tétek az én frigyemet minden útála-
tosságtokon felül;
8. És nem voltatok foglalatosak a
szentségeimhez való szolgálatban, ha-
nem *azokat* tettétek foglalatosakká
szolgálatomban az én szenthelye-
men, magatok helyett.
9. Így szól az Úr Isten: Senki idegen
körülmetéletlen szívű és körülmeté-
letlen testű be ne menjen az én szent-
helyemre, mindazon idegenek kö-
zül, a kik Izráel fiai között vannak.
10. Sőt még a Léviták is, kik eltávoz-
tak én tőlem, mikor Izráel eltévelye-
dék (a kik eltévelyedtek én tőlem bál-
ványaik után), viseljék * vétköket;
* 2 Kir. 23, 9.
11. És legyenek szenthelyemben
szolgák a ház kapuinak őrizetére, és
legyenek szolgák a házban: ők öljék
le az égőáldozatot és egyéb áldoza-
tot a népnek, és ők álljanak előttök,
hogy szolgáljanak nékik;
12. Mivelhogy szolgáltak nékik bál-
ványaik előtt, és lőnek Izráel házá-
nak vétekre csábítói: ezért emeltem
föl kezemet ellenök, ezt mondja az
Úr Isten, hogy viseljék vétköket.
13. Ne közeledjenek hozzám, hogy
nékem, mint papok szolgáljanak, és
hogy minden szentségemhez járul-
janak, a szentségek szentségeihez;
hanem viseljék gyalázatukat és útá-
latosságaikat, melyeket cselekedtek.
14. És teszem őket foglalatosakká a
házhoz való szolgálatban, annak min-
den szolgálatánál, és mindannál, a
mit abban cselekedni kell.
15. De azok a lévita-papok, a Sádók
fiai, * a kik a szenthelyemhez való
szolgálatomban foglalatosak voltak,
mikor Izráel fiai eltévelyedtek tőlem,
ők járuljanak én hozzám, hogy szol-
gáljanak nékem és álljanak én előt-
tem, hogy áldozzanak nékem kövér-
séggel és vérrel, ezt mondja az Úr
Isten. * 1 Kir. 2, 35.
16. Ők járjanak be az én szenthe-
lyembe, és járuljanak az én asztalom-
hoz, hogy szolgáljanak nékem, és le-
gyenek foglalatosak az én szolgála-
tomban.
17. És mikor a belső pitvar kapuihoz
be akarnak menni, len-ruhába * öl-
tözzenek, és gyapjú ne legyen rajtok,
ha a belső pitvar kapuiban és a ház-
ban szolgálnak. * 3 Móz. 16, 4.
18. Len-süveg legyen fejökön, és len
alsó-nadrág derekukon; ne övezked-
jenek izzadásig.
19. Mikor pedig kimennek a külső
pitvarba, a külső udvarba a néphez,
vessék le ruháikat, a melyekben szol-

gáltak, és tegyék le azokat a szent kamarákban, és öltözzenek más ruhákba, * hogy meg ne szenteljék a népet ruháikkal. * rész 42,14.
20. És fejöket kopaszra ne * nyírják, de nagy hajat se neveljenek, hanem hajokat megegyengessék. * 3 Móz. 21,5.
21. És senki a papok közül * bort ne igyék, mikor a belső udvarba bemennek. * 3 Móz. 10,9.
22. És özvegyet vagy * eltaszítottat feleségül magoknak ne vegyenek, hanem szűzeket Izráel házának magvából; de olyan özvegyet, ki papnak özvegye, elvehetnek. * 3 Móz. 21,13.14.
23. És az én népemet tanítsák, hogy mi a különbség szent és köz között, és a tisztátalan és tiszta között való különbséget ismertessék meg velök.
24. És peres ügyben ők álljanak elő ítélni, az én törvényeim szerint ítéljék meg azt; és tanításaimat s rendeléseimet megtartsák minden ünnepemen, és az én szombataimat megszenteljék.
25. És holt emberhez * be ne menjen, hogy magát megfertéztesse, csak atyjáért és anyjáért és fiáért és leányáért és fiútestvéréért és leánytestvéréért, kinek még férje nem volt, fertéztetheti meg magát. * 3 Móz. 21,3.
26. És megtisztulása után számláljanak néki hét napot.
27. És a mely napon bemegy a szenthelyre, a belső pitvarba, hogy szolgáljon a szenthelyen, mutassa be bűnért való áldozatát, ezt mondja az Úr Isten.
28. És lészen nékik örökségök: * én vagyok az ő örökségök, és birtokot ne adjatok nékik Izráelben: én vagyok az ő birtokuk. * vers 29. 4 Móz. 18,14.
29. Az ételáldozat és a bűnért és vétekért való áldozat, ez legyen élésök, és valami Izráelben Istennek szenteltetik, * minden az övék legyen. * 4 Móz. 18,14.
30. És minden első termés zsengéje mindenből, * és minden, mit áldozatra visztek mindenből, *tudniillik* minden áldozatotokból, legyen a papoké, és lisztjeitek zsengéjét adjátok a papnak, hogy áldás nyugodjék házadon. * 2 Móz. 22,29.30. 4 Móz. 18,12.
31. Semmi döglöttet * és vadtól szaggatottat, akár madár, akár egyéb állat legyen, ne egyenek a papok. * 3 Móz. 22,8.

Külön föld a szenthely, a papok, a léviták és a fejedelem számára.

45. És mikor a földet sorsvetéssel elosztjátok örökségül, adjatok áldozatot az Úrnak, * szent részt a földből; hosszúsága legyen huszonötezer és szélessége tízezer *sing*, szent legyen az egész határában köröskörül. * rész 48,8.9.
2. Ebből legyen a szenthelyé ötszáz *sing*, ötszáz *singgel* mérve egy négyszög minden oldalát, és mellette ötven sing tágasság legyen minden oldalon.
3. És ebből a megmért helyből mérj ki huszonötezer *sing* hosszúságot és tízezer *sing* szélességet, és ebben lesz a szenthely, *mint* igen szenthely.
4. Szent rész ez a földből; legyen a papoké, a szenthely szolgáié, a kik *ide* járulnak szolgálni az Urat; és legyen ez nékik házaik helye, és szent hely a szenthely számára.
5. És huszonötezer *sing* hosszában és tízezer *sing* széltében legyen a Lévitáké, a ház szolgáié tulajdonukul, húszkamaraúl,
6. És a város tulajdonául adjatok ötezer *sing* szélességet és huszonötezer *sing* hosszúságot a szent áldozat * mentén; az egész Izráel házáért legyen ez. * vers 1.
7. És a fejedelem *tulajdona* lészen a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán a szent áldozat előtt és a város tulajdona előtt a napnyugoti oldalon nyugotra és a napkeleti oldalon keletre, és hosszúsága olyan lesz, mint a részek közül egyé, a napnyugoti határtól a napkeleti határig.
8. Földje legyen az néki, tulajdona Izráelben; és többé ne sanyargassák fejedelmeim az én népemet, hanem adják át a *többi* földet Izráel házának az ő nemzetségei szerint.

A fejedelem áldozatának mértéke.

9. Ezt mondja az Úr Isten: Legyen elég már néktek, Izráel fejedelmei! A törvénytelenséget és erőszaktételt távoztassátok el, és cselekedjetek törvény szerint és igazságot. Vegyétek le népemről sarczolástokat, ezt mondja az Úr Isten.
10. Igaz mérőserpenyőitek legyenek és igaz * éfátok és igaz báthotok: * 3 Móz. 19,35.36.
11. Az éfa és a báth egy mértékűek legyenek, úgy hogy a hómernek tizedét fogadja be a báth és a hómernek tizede legyen az éfa, a hómerhez kell mértéköket igazítani.
12. És a sekelnek * húsz gérája legyen; húsz sekel, huszonöt sekel, tizenöt sekel legyen a mina nálatok. * 2 Móz. 30,13.
13. Ez az áldozat, melyet fel kell vinnetek: egy hómer búzából egy

hatodrész éfa, és egy hómer árpából
is az éfa hatodrészét adjátok.
14. És az olajból rendelt rész egy
báth olajból: a báth tizede a kórból,
tíz báthból, egy hómerből, * mert tíz
báth egy hómer. * vers 11.
15. És egy darab a nyájból, kétszáz
darab után Izráel bővizű földjéről
ételáldozatra és égő-áldozatra és há-
laadó áldozatokra, az ő megszente-
lésökre, ezt mondja az Úr Isten.
16. A földnek egész népe köteles le-
gyen erre az áldozatra a fejedelem
részére Izráelben.
17. A fejedelem tiszte pedig lészen,
hogy vigyen egészen égőáldozatokat
és ételáldozatot és italáldozatot az
ünnepeken és az újholdak napján
és a szombatokon, Izráel házának
minden ünnepein: * ő teljesítse a bű-
nért való áldozatot és az ételáldozatot
és az egészen égőáldozatot és a há-
laadó áldozatokat, hogy megszentel-
je Izráel házát. * 3 Móz. 23, 2—42.

Az áldozatok törvénye.

18. Ezt mondja az Úr Isten: Az első
*hónap*ban, a hónap elsején végy egy
fiatal, hibátlan bikát, és tisztítsd meg
a szenthelyet.
19. És vegyen a pap a bűnért való ál-
dozat véréből, és hintse a ház ajtó-
félfáira és az oltár bekerítésének négy
szegletére és a belső pitvar kapufél-
fáira.
20. És így cselekedjél a hónap hete-
dik napján a tudatlanságból vétke-
zőért és a vigyázatlanságért, és így
tisztítsátok meg a házat.
21. Az első *hónap*ban, a hónap * ti-
zennegyedik napján legyen a ti pás-
kátok; a hét napos ünnepen kovász-
talan kenyeret egyetek.
* 2 Móz. 12, 3—20.
22. És a fejedelem azon a napon ál-
dozzék ő magáért és a föld egész né-
péért egy bikával, bűnért való áldo-
zatul.
23. És az ünnep hét napján * tegyen
egészen égőáldozatot az Úrnak hét
bikával és hét kossal, épekkel, na-
ponként hét napon át, és bűnért való
áldozatot egy kecskebakkal napon-
ként; * 3 Móz. 23, 8.
24. És ételáldozatul tegyen egy éfát
a bika mellé és egy éfát a kos mellé,
és az olajból egy hínt az éfához.
25. A hetedik *hónap*ban, * a hónap
tizenötödik napján, az ünnepen ha-
sonlóképen cselekedjék hét napon
át: a bűnért való áldozattal, az egé-
szen égőáldozattal, az ételáldozattal
és az olajjal.
* 3 Móz. 23, 34—36. 4 Móz. 29, 12—34.

Fejedelem áldozatai.

46. Ezt mondja az Úr Isten: A
belső pitvar kapuja, mely
keletre néz, zárva legyen a dologte-
vő hat napon, szombatnapon pedig
nyissák ki, és újhold napján is nyis-
sák ki.
2. És a fejedelem jöjjön be a kapu
tornáczának útján kívülről, és álljon
a kapu félfája mellé, és mikor a pa-
pok megáldozzák az ő égőáldozatát
és hálaadóáldozatait, ő leborulva
imádkozzék a kapu küszöbén, azu-
tán menjen ki, a kaput pedig ne zár-
ják be estvéig.
3. És leborulva imádkozzék az or-
szág népe ugyanannak a kapunak
bejáratánál a szombatokon és az új-
holdnak napjain az Úr előtt.
4. Az égőáldozat pedig, melyet a fe-
jedelem vigyen az Úrnak szombat-
napon, hat ép bárány és egy ép kos
legyen;
5. És az ételáldozat: egy éfa a kos
mellé; és a bárányok mellé ételáldo-
zatul, a mit keze adhat, s az olajból
egy hín az éfához.
6. Az újhold napján pedig egy ép,
fiatal bika és hat bárány és egy kos,
mind épek legyenek.
7. És a bika mellé egy éfát és a kos
mellé egy efát tegyen ételáldozatul;
és a bárányok mellé azt, a mi kezé-
től telik, s az olajból egy hínt az éfá-
hoz.
8. És mikor bemegy a fejedelem, a
kapu tornáczának útján menjen be,
és ezen az úton menjen ki.
9. Mikor pedig a föld népe megyen
be az Úr eleibe az ünnepeken, a ki
az északi kapu útján ment be, hogy
leborulva imádkozzék, a déli kapu
útján menjen ki; a ki pedig a déli
kapu útján ment be, az az északi kapu
útján menjen ki; ne térjen vissza
azon kapu útjához, a melyen bement,
hanem az annak ellenében valón
menjen ki.
10. A fejedelem pedig, mikor bemen-
nek, közöttök menjen be, és mikor
kimennek, *együtt* menjen ki velök.
11. És az ünnepeken és a szent egy-
begyűléseken legyen az ételáldozat
egy éfa egy bika mellé és egy éfa a
kos mellé. és a bárányok mellé, a mit
keze adhat, s az olajból egy hín az
éfához.
12. Továbbá, mikor a fejedelem sza-
bad akaratból tesz égőáldozatot, vagy
hálaadó áldozatokat, szabad akarat-
ból az Úrnak, nyissák ki néki a * ka-
put, mely napkeletre néz, és ő vigye
égőáldozatát és hálaadó áldozatait,
mint a hogy † szombat napon szokta

tenni, és azután menjen ki, és zárják be a kaput kimenése után.
* rész 44,1—3. † vers 2.3.
13. És egy esztendős ép bárányt áldozz égőáldozatul naponként az Úrnak; minden reggel áldozz azzal.
14. És ételáldozatot tégy hozzá minden reggel: egy hatodrész éfát, és az olajból a hín harmadrészét a liszt megnedvesítésére, ételáldozatul az Úrnak; örökre állandó rendelések ezek.
15. Hozzátok azért a bárányt és az ételáldozatot és az olajat minden reggel állandó égőáldozatul.

Fejedelem ajándékozásai az ő örökségéből.

16. Ezt mondja az Úr Isten: Ha a fejedelem ajándékot ad valamelyik fiának a maga örökségéből, az az ő fiaié legyen tulajdonul örökségképen.
17. De ha örökségéből valamelyik szolgájának ad ajándékot, az a szabadság * esztendejéig lesz azé, azután visszaszáll a fejedelemre; csak az ő öröksége lesz az ő fiaié.
* 3 Móz. 25,10—13.
18. És a fejedelem el ne vegyen a nép örökségéből, hogy nyomorgatással kivesse őket tulajdonukból; a maga tulajdonából adjon örökséget fiainak, hogy az én népem közül senki el ne széledjen a maga tulajdonából.

Az áldozatok konyhái.

19. És bevitt engem ahhoz a bejárathoz, mely a kapu mellett oldalaslag vala, a kamarákhoz, a papok szenthelyéhez, melyek északra néznek, és ímé, ott egy hely vala leghátul nyugotra.
20. És monda nékem: Ez a hely, a hol a papok főzzék a vétekért és a bűnért való áldozatot, és a hol süssék az ételáldozatot, hogy ne kelljen kivinniök a külső pitvarba a nép megszentelésére.
21. És kivitt engem a külső pitvarba, és elhordoza engem a pitvar négy szegletén, és ímé, a pitvar mindenik szegletében egy-egy pitvar vala.
22. A pitvarnak négy szegletében zárt pitvarok valának, negyven *sing* hoszszúságúak és harmincz *sing* szélesek; egy mértéke vala a négy szegleten való *pitvar*oknak.
23. És falazások valának bennök köröskörül mind a négy körül, és a falazások alatt konyhák valának csinálva köröskörül.
24. És monda nékem: Ez a főzőház, a hol főzzék aháznak * szolgái a nép véres áldozatát. * vers 20.

A templomból kifolyó áldásdús víz.

47. És visszatéríte engem a ház ajtajához, és ímé, víz * jő vala ki a ház küszöbe alól napkelet felé, mert a ház eleje kelet felé vala, és a víz aláfoly vala a ház jobb oldala alól az oltártól délre. * Joél 3,18.
2. És kivitt engem az északi kapu útján, és elhordoza engem a kivül való úton a külső kapuhoz, mely napkeletre néz, és ímé, a víz ott forr vala ki a jobb oldal alól.
3. Mikor kiméne az a férfiú * napkelet felé, mérőzsinórral a kezében, mére ezer singet; és átvitt engem a vizen, a víz bokáig ér vala. * rész 40,3.
4. És mére ismét ezeret, és átvitt engem a vizen, a víz pedig térdig ér vala. És mére ismét ezeret és átvitt engem s a víz derékig ér vala.
5. És mére még ezeret, *s vala olyan* folyó, hogy át nem meheték rajta, mert magas vala a víz, megúszni való víz, folyó, mely meg nem lábolható.
6. És monda nékem: Láttad-é, embernek fia? És visszavezete engem a * folyó partján. * vers 3.4.
7. És mikor visszatértem, ímé, a folyó partján igen sok fa vala mindkét felől.
8. És mondá nékem: Ez a víz * a keleti tájékra foly ki, és a lapáczra megyen alá, és a tengerbe megyen be. a tengerbe szakad, és meggyógyul a víz. * Jel. 22,2.
9. És lészen, hogy minden élő állat, a mely nyüzsög, valahova e folyam bemegyen, élni fog; és a halaknak nagy bőségök lészen, mert ez a víz bement oda, és azok meggyógyulnak, és él minden, valahova e folyó bement.
10. És lészen, hogy halászok állanak rajta Éngeditől Énegláimig: varsák kivető helye lészen; nemök szerint lesznek benne a halak, mint a nagy tenger halai, nagy bőséggel.
11. Mocsarai és tócsái pedig nem gyógyulnak meg, só helyei lesznek.
12. És a folyó mellett, mind a két partján mindenféle * ennivaló *gyümölcs* fája nevekedik fel; leveleik el nem hervadnak és gyümölcseik el nem fogynak; havonként új meg új gyümölcsöt teremnek, mert vizök onnét a szenthelyből † foly ki; és gyümölcsük eledelre és leveleik orvosságra valók. * Jel. 22,2. † vers 1.

Az ország határai.

13. És monda az Úr Isten: Ez a határ, a mely szerint örökségül oszszátok el magatok közt a földet Izráel tizenkét törzsöke szerint, * Józsefnek két örökséget. * 1 Móz. 48,5.6.
14. És vegyétek azt örökségül mindnyájan egyenlően, mivelhogy föl-

emeltem kezemet,*hogy atyáitoknak
adom azt, tehát essék néktek az a föld
örökségül. * rész 20,2.6. 2 Móz.3,8.
15. És ez legyen a föld határa, észak
felé a nagy-tengertől, Hetlónon * át
Sedádnak menve: * 4 Móz.34,7.8.
16. Hamát,* Berótha, Szibraim, mely
Damaskus határa és Hamát határa
közt van, a középső Hásér, mely Hav-
rán határán van. * 2 Sám.8,8.
17. Így legyen a határ a tengertől
Haczar-Énónig Damaskus határán és
azontúl északra, és Hamát * határán:
ez az északi oldal. * 4 Móz.13,22. Bir.3,3.
18. És a keleti oldalon: Havrán és
Damaskus és Gileád között és Izráel
földje között a Jordán legyen; ama
határtól a keleti tengerig mérjétek:
ez a keleti oldal.
19. És a déli oldalon dél felé: Tá-
mártól a versengések vizéig Kádes-
ben, *azután* a folyó felé a nagy-ten-
gerig: ez a déli oldal dél felé.
20. És a nyugoti oldal: a nagy-ten-
ger, ama határtól fogva addig, a hol
egyenesen Hamátba menni: ez a nyu-
goti oldal.
21. És oszszátok el ezt a földet maga-
tok közt Izráel nemzetségei szerint.
22. És legyen, hogy sorsvetéssel osz-
szátok el azt magatok közt és a jöve-
vények közt, a kik közöttetek lakoz-
nak, a kik közöttetek fiakat nemzet-
tek, és úgy tartsátok őket, mint a ki
ott született az Izráel fiai között: ve-
letek együtt sorsvetéssel legyen örök-
ségök Izráel nemzetségei között.
23. És úgy legyen, hogy a mely nem-
zetséggel lakozik a jövevény, ott ad-
játok ki az ő örökségét. Ezt mondja
az Úr Isten.

Az ország felosztása.

48. Ezek a nemzetségek nevei: az
északi határon a Hetlóntól
Hamáthig vezető út mentén Haczar-
Énónig * Damaskus határán, észak
felé, Hamát mentén, és pedig legyen
az övé a keleti *és* nyugoti oldal: Dán,
egy *rész;* * rész 47,17.
2. És Dán határa mellett a keleti oldal-
tól a nyugoti oldalig: Áser, egy *rész*;
3. És Áser határa mellett a keleti
oldaltól a nyugoti oldalig: Nafthali,
egy *rész*;
4. És Nafthali határa mellett a ke-
leti oldaltól a nyugoti oldalig: Ma-
nasse, egy *rész;*
5. És Manasse határa mellett a ke-
leti oldaltól a nyugoti oldalig: Efraim,
egy *rész;*
6. És Efraim határa mellett a kele-
ti oldaltól a nyugoti oldalig: Rúben,
egy *rész*;
7. És Rúben határa mellett a keleti
oldaltól a nyugoti oldalig: Júda, egy
rész;
8. És Júda határa mellett a keleti ol-
daltól a nyugoti oldalig legyen a szent
áldozat, melyet *az Úrnak** szenteltek:
huszonötezer *sing* széles és olyan
hosszú, mint egy-egy rész a keleti ol-
daltól a nyugoti oldalig; és a szenthely
annak közepette legyen; * rész 45,1.
9. A szent áldozat, melyet az Úrnak
szenteltek, huszonötezer *sing* hosszú
és tízezer *sing* széles legyen;
10. És ezeké legyen ez a szent áldo-
zat: a papoké északra huszonötezer
sing és nyugotra tízezer *sing* széles-
ség és keletre tízezer *sing* szélesség
és délre huszonötezer *sing* hosszú-
ság, és az Úr szenthelye annak kö-
zepette legyen:
11. A papoké, a kik megszenteltet-
tek a Sádók fiai * közül, a kik szol-
gálatomban foglalatosak voltak, a kik
nem tévelyedtek el, mikor Izráel fiai
eltévelyedtek, mint a hogy eltévelyed-
tek volt a Léviták. * rész 40,46.
12. Övék legyen ez, mint egy áldozati
rész a föld áldozatából, mint igen
szentséges, a Léviták határán.
13. A Lévitáké pedig legyen a pa-
pok határa mentén huszonötezer *sing*
hosszúság és tízezer szélesség; az
egész hosszúság legyen huszonötezer
és a szélesség tízezer.
14. És semmit abból el ne * adjanak,
se el ne cseréljék, se *másra* át ne száll-
jon a földnek e zsengéje, mert az Úrnak
szenteltetett. * 3 Móz.25,23. 1 Kir.21,2.3.
15. És az ötezer *sing*, mely a széles-
ségben megmaradt a huszonötezer-
nek mentén, közhely a város számá-
ra, mint lakóhely és tágasság, és le-
gyen a város annak a közepében.
16. És ezek legyenek annak méretei:
az* északi oldalon négyezerötszáz *sing*
és a déli oldalon négyezerötszáz és a
keleti oldalon négyezerötszáz és a
nyugoti oldal négyezerötszáz.
* Jel.21,16.
17. És a város alatt legyen tágasság
észak felé kétszázötven *sing* és dél
felé kétszázötven és keletre kétszáz-
ötven és nyugotra kétszázötven.
18. A mi pedig megmaradt a hossza-
ságban a szent áldozat mentén, tíz-
ezer keletre és tízezer nyugotra, az ott
maradjon a szent áldozat mentén, és
legyen annak termése a város szán-
tóvetőinek eledele.
19. És a ki szántóvető a városban,
mívelje azt Izráelnek minden nem-
zetségéből.
20. Az egész huszonötezer *sing* szent
áldozatot huszonötezer *sing* négy-

szögben adjátok szent ajándékul a város tulajdonával együtt.
21. A mi pedig megmaradt, a fejedelemé lészen; a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán, szemben * a huszonötezer *sing* szent áldozattal a keleti határig és nyugot felé szemben a huszonötezer *sing*gel *egészen* a nyugoti határig lészen, a *kiosztott* részek mentén, a fejedelemé; és legyen a szent áldozat és a ház szenthelye annak közepette.
* rész 45,1.
22. És a Léviták tulajdonától és a város tulajdonától fogva, mely közepében van annak, a mi a fejedelemé, a Júda határa és Benjámin határa között a fejedelemé legyen.
23. És a többi nemzetségek: a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Benjámin, egy *rész.*
24. És Benjámin határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Simeon, egy rész.
25. És Simeon határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Issakhár, egy *rész.*
26. És Issakhár határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Zebulon, egy *rész.*
27. És Zebulon határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Gád, egy *rész.*
28. És Gád határán a déli oldalon dél felé, legyen a határ Támártól a versengések vizéig Kádesben, a patak felé a nagy-tengerig.
29. Ez a föld, melyet sorsvetéssel örökségül eloszszatok Izráel nemzetségei közt, és ezek azoknak részei, ezt mondja az Úr Isten.

A szent város terjedelme és kapuinak nevei.

30. És ezek a város külső részei: Az északi oldalon négyezerötszáz *sing* mérték.
31. És a város kapui, Izráel nemzetségeinek nevei szerint, három kapu északra: Rúben kapuja egy, Júda kapuja egy, Lévi kapuja egy.
32. És a keleti oldalon négyezerötszáz *sing* és három kapu: József kapuja egy, Benjámin kapuja egy, Dán kapuja egy.
33. És a déli oldalon is négyezerötszáz *sing* mérték és három kapu: Simeon kapuja egy, Issakhár kapuja egy, Zebulon kapuja egy.
34. A nyugoti oldalon négyezerötszáz *sing* három kapuval: Gád kapuja egy, Áser kapuja egy, Nafthali kapuja egy:
35. Köröskörül tizennyolczezer *sing;* és a város neve ama naptól * fogva: Ott *lakik* az Úr! * Zsolt.46,5.

DÁNIEL PRÓFÉTA KÖNYVE.

Dánielnek és barátainak neveltetése a babiloni udvarnál, lelkiismeretessége és bölcsesége.

1. Jojakim, * Júda királya uralkodásának harmadik esztendejében jöve Nabukodonozor, a babiloni király Jeruzsálemre, és megszállá azt.
* 2 Kir.24,2. Jer.22,18.19.
2. És kezébe adá az Úr Jojakimot, a Júda királyát, és az Isten háza edényeinek egy részét; és vivé azokat Sineár * földére, az ő istenének házába, és az edényeket bevivé az ő istenének kincsesházába. * 1 Móz.10,10.
3. És mondá a király Aspenáznak, az udvarmesterek fejedelmének, hogy hozzon az Izráel fiai közül és királyi magból való s előkelő származású.
4. Ifjakat, a kikben semmi fogyatkozás nincsen, hanem a kik ábrázatra nézve szépek, minden bölcseségre eszesek, és ismeretekkel bírnak és értenek a tudományokhoz, és a kik alkalmatosak legyenek arra, hogy álljanak a király palotájában; és tanítsák meg azokat a Káldeusok írására és nyelvére.
5. És rendele nékik a király mindennapi szükségletül a királyi ételből és a borból, melyből ő iszik vala, hogy így nevelje őket három esztendeig, és azután álljanak a király előtt.
6. Valának pedig ezek között a Júda fiai közül: Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás.
7. És az udvarmesterek fejedelme neveket ada nékik; tudniillik elnevezé Dánielt Baltazárnak, * Ananiást Sidráknak, Misáelt Misáknak, Azariást Abednegónak. * rész 4,5.
8. De Dániel eltökélé az ő szívében, hogy nem * fertőzteti meg magát a király ételével és a borral, a melyből az iszik vala, és kéré az udvarmesterek fejedelmét, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie. * 3 Móz.11.
9. És az Isten kegyelemre és irgalomra *méltóvá* tevé Dánielt az udvarmesterek fejedelme előtt;
10. És mondá az udvarmesterek fejedelme Dánielnek: Félek én az én uramtól, a királytól, a ki megrendelte

a ti ételeteket és italotokat; minek
lássa, hogy a ti orczátok hitványabb
amaz ifjakénál, a kik egykorúak veletek?
és így bűnbe kevernétek az én
fejemet a királynál.
11. És mondá Dániel a felügyelőnek,
a kire az udvarmesterek fejedelme
bízta vala Dánielt, Ananiást, Misáelt
és Azariást:
12. Tégy próbát, kérlek, a te szolgáiddal
tíz napig, és adjanak nékünk
zöldségféléket, hogy azt együnk, és
vizet, hogy azt igyunk.
13. Azután mutassák meg néked a
mi ábrázatunkat és amaz ifjak ábrázatát,
a kik a király ételével élnek,
és a szerint cselekedjél majd a te szolgáiddal.
14. És engede nékik ebben a dologban,
és próbát tőn velök tíz napig.
15. És tíz nap mulva szebbnek látszék
az ő ábrázatuk, és testben kövérebbek
valának mindazoknál az
ifjaknál, a kik a király ételével élnek
vala.
16. Elvevé azért a felügyelő az ő ételöket
és az ő italokul rendelt bort,
és ad vala nékik zöldségféléket.
17. És ada az Isten ennek a * négy
gyermeknek tudományt, minden
írásban való értelmet és bölcseséget;
Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz
és álmokhoz *is*. * vers 6.7.
18. Miután pedig elmult az idő, a
mikorra * meghagyta vala a király,
hogy *eléje* vigyék őket, bevivé őket
az udvarmesterek fejedelme Nabukodonozor
elé. * vers 5.
19. És szóla velök a király, és mindnyájok
között sem találtaték olyan,
mint Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás,
és állának a király előtt.
20. És minden bölcs és értelmes dologban,
a mely felől a király tőlök
tudakozódék, tízszerte okosabbaknak
találá őket mindazoknál az írástudóknál
és varázslóknál, a kik egész
országában valának.
21. És *ott* vala Dániel a Cyrus király
első * esztendejéig.
* rész 5,1.30.31. Ezsdr.1,1—5.

Dániel megfejti Nabukodonozor álmát a négy világbirodalomról és Istennek örökkévaló országáról, és igen felmagasztaltatik.
(V. ö. rész 7.)

2. És Nabukodonozor uralkodásának
második esztendejében
álmokat láta Nabukodonozor, és
nyugtalan lőn az ő lelke, és álma
félbeszakadt.
2. És mondá a király, hogy hívjanak
írástudókat, varázslókat, bűbájosokat
és Káldeusokat, hogy fejtsék
meg a királynak az ő álmait; és
bemenének azok, és állának a király
elé.
3. És monda nékik a király: Álmot
láttam, és nyugtalan a lelkem megtudni
az álmot.
4. És mondák a Káldeusok a királynak
sziriai nyelven: Király, örökké
élj! mondd meg az álmot a te szolgáidnak,
és megjelentjük az értelmét.
5. Felele a király, és monda a Káldeusoknak:
Az én szavam áll! Ha
tehát meg nem mondjátok nékem az
álmot és annak értelmét, darabokra
tépettek, és a ti házaitok szemétdombokká
tétetnek.
6. Ha pedig az álmot és annak értelmét
megjelentitek: ajándékokat,
jutalmat és * nagy tisztességet vesztek
tőlem; ezért az álmot és annak értelmét
jelentsétek meg nékem.
* vers 48.
7. Felelének másodszor, és mondának:
A király mondja meg az álmot
az ő szolgáinak: és az értelmét megjelentjük.
8. Felele a király, és monda: Bizonynyal
tudom én, hogy csak időt akartok
ti nyerni, mert látjátok, hogy áll
az én szavam.
9. Hogy ha az álmot meg nem mondjátok
nékem, *csak* egy ítélet lehet
felőletek: hogy hamis és tétovázó beszédet
koholtok, hogy azzal tartsatok
engem, míg az idő múlik. Mondjátok
meg azért nékem az álmot, akkor
tudom, hogy az értelmét is megjelenthetitek
nékem.
10. Felelének a Káldeusok a királynak,
és mondák: Nincs ember a földön,
a ki a király dolgát megjelenthesse:
mivelhogy bármilyen nagy
és hatalmas király sem kívánt még
egyetlen írástudótól, varázslótól és
Káldeustól sem ilyen dolgot.
11. Mert a dolog, a mit a király kíván,
igen nehéz, és nincs más, a ki
azt megjelenthesse a király előtt, hanemha
az istenek, a kik nem lakoznak
együtt az emberekkel.
12. E miatt a király megharaguvék
és igen felgerjede, és meghagyá,
hogy a babiloni bölcsek mind veszíttessenek
el.
13. És a parancsolat kiméne, hogy
öljék meg a bölcseket; és keresik vala
Dánielt is és az ő társait, hogy megölettessenek.
14. Ekkor Dániel bölcsen és értelmesen
felele Arióknak, a királyi testőrség
fejének, a ki kiment vala, hogy
megölesse a babiloni bölcseket.
15. Szóla és monda Arióknak, a király
főemberének: Miért e kegyet-

len parancsolat a királytól? Akkor
Ariók elmondá a dolgot Dánielnek.
16. És bemené Dániel, és kéré a ki-
rályt, hogy adjon néki időt, hogy meg-
jelenthesse az értelmet a királynak.
17. Ekkor Dániel haza méne, és el-
mondá e dolgot Ananiásnak, Misáel-
nek és Azariásnak, az ő társainak:
18. Hogy kérjenek az egek Istené-
től irgalmasságot * e titok végett, hogy
el ne veszszenek Dániel és az ő társai
a többi babiloni bölcsekkel együtt.
* Jak. 1,5.6.
19. Akkor Dánielnek megjelenteték
az a titok éjjeli látásban. Áldá akkor
Dániel az egek Istenét.
20. Szóla Dániel, és monda: Áldott
legyen az Istennek neve örökkön
örökké: mert övé a * bölcseség és az
erő. * vers 7.11.
21. És ő változtatja meg az időket
és az időknek részeit; dönt * királyo-
kat és tesz királyokat; ád bölcsesé-
get a bölcseknek és tudományt az ér-
telmeseknek.
* rész 4,14. Jób 12,18. Zsolt. 75,8.
22. Ő jelenti meg a mély * és elrej-
tett dolgokat, tudja mi van a setét-
ségben; és világosság lakozik vele!
* Jób. 38,36.
23. Néked adok hálát, atyáimnak Is-
tene, és dicsérlek én téged, hogy böl-
cseséget és erőt adtál nékem, és mos-
tan megjelentetted nékem, a mit kér-
tünk tőled; mert a király dolgát meg-
jelentetted nékünk!
24. Bemené azért Dániel Ariókhoz,
a kit rendelt vala a király, hogy el-
veszítse a babiloni bölcseket; elmé-
ne azért, és mondá néki: A babilo-
ni bölcseket ne veszíttesd el; vígy en-
gem a király elé, és a megfejtést tud-
tára adom a királynak.
25. Akkor Ariók sietve bevivé Dánielt
a király elébe, és mondá: Találtam
férfiút Júdának fogoly fiai között, a ki
a megfejtést megjelenti a királynak.
26. Szóla a király, és monda Dániel-
nek, a kit * Baltazárnak nevezének:
Csakugyan képes vagy megjelenteni
nékem az álmot, a melyet láttam, és
annak értelmét? * rész 1,7.
27. Felele Dániel a király előtt, és
mondá: A titkot, a melyről a király
tudakozódék, a bölcsek, varázslók,
írástudók, jövendőmondók meg nem
jelenthetik * a királynak; * 1 Móz. 41,16.
28. De van Isten az égben, a ki a
titkokat megjelenti; és ő tudtára adta
Nabukodonozor királynak: mi lészen
az utolsó napokban. A te álmod és a
te fejed látása a te ágyadban ez volt:
29. Néked, oh király! gondolataid
támadtak a te ágyadban a felől, hogy
mik lesznek ez után, és a ki megje-
lenti a titkokat, megjelentette néked
azt, a mi lesz.
30. Nékem pedig ez a titok nem böl-
cseségből, a mely bennem minden
élő felett volna, jelentetett meg, ha-
nem azért, hogy a megfejtés tudtára
adassék a királynak és te megértsed
a te szívednek gondolatait.
31. Te látád, oh király, és ímé egy
nagy kép; ez a kép, mely hatalmas
vala és kiváló az ő fényessége, előt-
ted áll vala, és az ábrázata rettene-
tes volt.
32. Annak az *álló*képnek feje tiszta
aranyból, melle és karjai ezüstből,
hasa és oldalai rézből,
33. Lábszárai vasból, lábai pedig ré-
szint vasból, részint cserépből valá-
nak.
34. Nézed vala, a míg egy kő leszaka-
da kéz *érintése* nélkül, és letöré azt
az *álló*képet vas- és cseréplábairól,
és darabokra zúzá azokat.
35. Akkor egygyé zúzódék a vas, cse-
rép, réz, ezüst és arany, és lőnek
mint a nyári szérűn a polyva, és fel-
kapá azokat a szél, és helyöket sem
találák azoknak. Az a kő pedig, a
mely leüté az *álló*képet nagy hegy-
gyé lőn, és betölté az egész földet.
36. Ez az álom, és értelmét is meg-
mondjuk a királynak.
37. Te, oh király! királyok királya,
kinek az egek Istene birodalmat, ha-
talmat, erőt és dicsőséget adott;
38. És valahol emberek fiai, mezei
állatok és égi madarak lakoznak, a
te * kezedbe adta azokat, és úrrá tett
téged mindezeken: Te vagy az
arany-fej. * Jer. 27,6.7.
39. És utánad más birodalom támad,
alábbvaló mint te; és egy másik, egy
harmadik birodalom, rézből való, a
mely az egész földön uralkodik.
40. A negyedik birodalom pedig erős
lesz, mint a vas; mert *miként* a vas
széttör és összezúz mindent; bizony
mint a vas pusztít, mind amazokat
szétzúzza és elpusztítja.
41. Hogy pedig lábakat és ujjakat
részint cserépből, részint vasból va-
lónak láttál: a birodalom kétfelé
oszol, de lesz benne a vasnak erejé-
ből, a mint láttad, hogy a vas elegy
volt az agyagcseréppel.
42. És hogy a lába ujjai részint vas,
részint cserép: az a birodalom részint
erős, részint pedig törékeny lesz.
43. Hogy pedig vasat elegyülve láttál
agyagcseréppel: azok emberi * mag
által vegyülnek össze, de egymással
nem egyesülnek, minthogy a vas nem
egyesül a cseréppel. * rész 11,6.

44. És azoknak a királyoknak idejében támaszt az egek Istene birodalmat, mely * soha örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népre nem száll át, *hanem* szétzúzza és elrontja mindazokat a birodalmakat, maga pedig megáll örökké. * rész 7,14. Luk. 1,1—33.
45. Minthogy láttad, hogy a hegyről kő szakad vala le kéz *érintése* nélkül, és szétzúzá a vasat, rezet, cserepet, ezüstöt és aranyat: a nagy Isten azt jelentette meg a királynak, a mi majd ezután lészen; és igaz az álom, és bizonyos annak értelme.
46. Akkor Nabukodonozor király arczra borula és imádá Dánielt, és meghagyá, hogy ételáldozattal és jó illattal áldozzanak néki.
47. Szóla a király Dánielnek, és monda: Bizonynyal a ti Istenetek, ő az isteneknek Istene, és a királyoknak ura és a titkok megjelentője, hogy te is megjelenthetted ezt a titkot!
48. Akkor a király * fölmagasztalá Dánielt, és sok nagy ajándékot ada néki, és hatalmat adott néki Babilonnak egész tartománya felett, és a babiloni összes bölcseknek elöljárójává *tevé őt.* * vers 6. rész 5,11. 1 Móz. 41,40-43.
49. És Dániel kéré a királyt,* hogy Sidrákot, Misákot és Abednégót rendelje a babiloni tartomány gondviselésére; Dániel pedig a király udvarában vala. * rész 1,7.

A három férfi az égő kemenczében.

3. Nabukodonozor király csináltata egy arany * *álló*képet, magassága hatvan sing, szélessége hat sing; felállíttatá azt a Dura mezején, Babilon tartományában. * vers 14.
2. És Nabukodonozor király egybegyűjteté a fejedelmeket, helytartókat, kormányzókat, bírákat, kincstartókat, tanácsosokat, törvénytevőket és a tartományok minden igazgatóját, hogy jőjjenek az *álló*képnek felavatására, a melyet Nabukodonozor király állíttatott vala.
3. Akkor egybegyűlének a fejedelmek, helytartók, kormányzók, bírák, kincstartók, tanácsosok, törvénytevők és a tartományok minden igazgatója az *álló*kép felavatására, a melyet Nabukodonozor király állíttatott, és megállának az *álló*kép előtt, a melyet Nabukodonozor állíttatott.
4. És a hírnök hangosan kiálta: Meghagyatik néktek, oh népek, nemzetek és nyelvek!
5. Mihelyt halljátok a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljatok le, és imádjátok az arany *álló*képet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.
6. Akárki pedig, a ki nem borul le és nem imádja, tüstént bevettetik az égő, tüzes kemenczébe.
7. Azért mihelyt hallák mind a népek a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak és mindenféle hangszernek szavát: leborulának, mind a népek, nemzetségek és nyelvek, *és* imádák az arany *álló*képet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.
8. Elmenének azért ebben az időben káldeabeli férfiak, és vádat emelének a zsidók ellen;
9. Szólának pedig és mondák Nabukodonozor királynak: Király! örökké élj!
10. Te, oh király! parancsolatot adtál ki, hogy minden ember, mihelyt meghallja a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljon le, és imádja az arany *álló*képet;
11. A ki pedig nem borul le és nem imádja, vettessék be az égő, tüzes kemenczébe.
12. Vannak zsidó férfiak, a kiket a babiloni * tartomány gondviselésére rendeltél, Sidrák, Misák és Abednégó: ezek a férfiak nem becsülnek téged, oh király, a te isteneidet nem tisztelik, és az arany *álló*képet, a melyet felállíttatál, nem imádják. * rész 2,48.49.
13. Akkor Nabukodonozor *nagy* haraggal és felgerjedéssel meghagyá, hogy hozzák elő Sidrákot, Misákot és Abednégót; erre elhozák a férfiakat a király elé.
14. Szóla Nabukodonozor, és monda nékik: Sidrák, Misák és Abednégó! Szántszándékból nem tisztelitek-é az én * istenemet és nem imádjátok-é az arany *álló*képet, a melyet felállíttattam? * vers 1.
15. Ha tehát készek vagytok: mihelyt halljátok a kürtnek, sípnak, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát, leboruljatok és imádjátok az *álló*képet, a melyet én csináltattam. De ha nem imádjátok, tüstént bevettettek az égő, tüzes kemenczébe; és kicsoda az az Isten, a ki * kiszabadítson titeket az én kezeimből? * vers 26.28.
16. Felelének Sidrák, Misák és Abednégó, és mondának a királynak: Oh Nabukodonozor! Nem szükség erre felelnünk néked.
17. Imé, a mi Istenünk, a kit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani az

égő, tüzes kemenczéből, és a te kezedből is, oh király, kiszabadít minket.

18. De ha nem *tenné is*, legyen tudtodra, oh király, hogy mi a te * isteneidnek nem szolgálunk, és az arany *álló*képet, a melyet felállíttatál, nem imádjuk. * rész 1,1. Csel.4,19.5,29.

19. Akkor Nabukodonozor eltelék haraggal, és az ő orczájának színe elváltozék Sidrák, Misák és Abednégó ellen; *azért* szóla, és meghagyá, hogy fűtsék be a kemenczét hétszerte inkább, mint szokták vala befűteni.

20. És meghagyá a legerősebb férfiaknak az ő seregében, hogy kötözzék meg Sidrákot, Misákot és Abednégót, *és* vessék az égő, tüzes kemenczébe.

21. Erre ezek a férfiak alsó ruhástul, köntösöstül, palástostul és *egyéb* öltönyöstül megkötöztettek, és az égő, tüzes kemenczébe vettettek.

22. A miatt azonban, hogy a király parancsolata szigorú volt és a kemencze rendkivül izzó vala: azokat a férfiakat, a kik Sidrákot, Misákot és Abednégót felvitték, megölé a tűznek lángja.

23. Az a három férfiú pedig: Sidrák, Misák és Abednégó, az égő, tüzes kemenczébe esék megkötözve.

24. Akkor Nabukodonozor király megijedt és sietve felkele, szóla és monda az ő tanácsosainak: Nem három férfiút vetének-é a tűz közepébe megkötözve? Felelének és mondának a királynak: Bizonyára, oh király!

25. Felele, és monda: Ímé, négy férfiút látok szabadon járni a tűz közepében, és semmi sérelem sincs bennök, és a negyediknek ábrázata olyan, mint valami istenek-fiáé.

26. Nabukodonozor ekkor az égő, tüzes kemencze szájához járula, és szóla és monda: Sidrák, Misák és Abednégó, a felséges Istennek szolgái, jertek ki és jőjjetek ide! Azonnal kijövének Sidrák, Misák és Abednégó a tűz közepéből.

27. És egybegyűlvén a fejedelmek, helytartók és kormányzók és a király tanácsosai, nézik vala ezeket a férfiakat, hogy a tűznek semmi hatalma nem lett az ő testükön, és hogy egy hajszáluk sem égett meg, és az ő alsó ruháik meg nem változtak, és a tűz szaga sem járta át őket.

28. Szóla Nabukodonozor, és monda: Áldott ezeknek Istene, a Sidrák, Misák és Abednégó Istene, a ki küldötte az ő angyalát * és kiszabadította az ő szolgáit, a kik ő benne bíztak; és a király parancsolatát megszegték és *veszedelemre* adták az ő testöket és nem szolgáltak és nem imádtak más istent az ő Istenökön kivül. * vers 25.

29. Parancsolom azért, hogy minden nép, nemzetség és nyelv, a mely káromlást mond Sidrák, Misák és Abednégó Istene ellen, darabokra tépessék, és annak háza szemétdombbá tétessék: mert nincs más Isten, a ki így megszabadíthasson.

30. Akkor a király nagy *tisztességre* emelé Sidrákot, * Misákot és Abednégót Babilon tartományában. * rész 2,49.

Nabukodonozor király kibocsátványa másik álmáról és annak magyarázatáról.

31. Nabukodonozor király minden népnek, nemzetnek és nyelveknek, a kik az egész földön lakoznak, *mondá:* Békességetek bőséges legyen!

32. A jeleket és * csudákat, a melyeket cselekedett velem a felséges Isten, illendő dolognak tartom megjelenteni. * vers 22,27. rész 2,31—45.

33. Mely nagyok az ő jelei és mely hatalmasak az ő csudái! az ő országa örökkévaló ország és az ő uralkodása * nemzedékről nemzedékre *száll.* * rész 2,21. Zsolt.93,1.2.

4. Én Nabukodonozor békében valék az én házamban, és virágzó az én palotámban.

2. Álmot * láték és megrettente engem, és a gondolatok az én ágyamban, és az én fejemnek látásai megháborítának engem. * vers 7—13. rész 2,1.2.

3. És parancsolatot adék, hogy hozzák * elômbe Babilonnak minden bölcsét, hogy az álom jelentését tudassák velem. * 1 Móz.41,8.

4. Akkor bejövének az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendőmondók; és én elbeszélém nékik az álmot, de az értelmét nem jelentették meg nékem.

5. Végezetre bejöve elém Dániel, a kinek neve * Baltazár, mint az én istenemnek neve, és a kiben a szent isteneknek lelke van, és elmondám néki az álmot. * rész 1,7.

6. Baltazár, az írástudók * elseje, tudom, hogy a szent isteneknek lelke van benned, és semmi titok sem homályos előtted, az én álmom látásait, a miket láttam, és azoknak jelentését beszéld el. * rész 2,48.

7. Az én fejem látásai az én ágyamban *ezek voltak:* Látám, hogy ímé egy fa *álla* a föld közepette, és annak magassága rendkivüli volt.

8. Nagy volt a fa és erős, és magassága az égig ért, és az egész föld széléig volt látható.

9. Levelei szépek és gyümölcse sok, és táplálék vala rajta mindeneknek; alatta árnyékot talála a mező vada,

és ágain lakozának az ég madarai,
és róla evék minden élő.
10. Látám fejem látásaiban az én
ágyamban, és ímé: egy Vigyázó és
Szent szálla alá az égből;
11. Erősen kiálta, és így szóla: Vág-
játok ki a fát és vagdaljátok le az
ágait, rázzátok le leveleit és hány-
játok szét gyümölcseit, fussanak el a
vadak alóla, és a madarak az ő ágai-
ról.
12. De gyökerének törzsökét hagy-
játok meg a földben, és vas és ércz
lánczokba * *verve* a mező füvén; égi
harmattal öntöztessék, és a barmok-
kal legyen része a föld füvében.
*vers 17.19.22.
13. Az ő emberi szíve változzék el,
és baromnak szíve adassék néki, és
hét idő múljék el felette.
14. Vigyázók határozatából van ez
a rendelet, és a Szentek parancsolata
ez a végzés, hogy megtudják az élők,
hogy a felséges * *Isten* uralkodik az
emberek birodalmán, és a kinek
akarja, annak adja azt, és az embe-
rek között az alábbvalót emeli fel
arra. * rész 2,21.
15. Ezt az álmot láttam én, Nabu-
kodonozor király, és te, Baltazár,
mondd meg annak értelmét; mivel-
hogy az én országomnak egyetlen
bölcse sem tudta nékem megmon-
dani a jelentését; de te * tudod, mert
szent isteneknek lelke van benned.
*rész 2,28–47.
16. Ekkor Dániel, a kinek neve Bal-
tazár, közel egy óráig rémüldözék,
és az ő gondolatai háboríták őt. Szó-
la a király, és monda: Baltazár, az
álom és annak jelentése meg ne ret-
tentsenek téged! Felele Baltazár, és
monda: Uram, az álom *szálljon* a
te gyűlölőidre, a magyarázata pedig
a te ellenségeidre!
17. A fa, a melyet láttál, a mely nagy
és erős volt, és a melynek magassága
az eget érte és ellátszék az egész
földre;
18. És levelei szépek, gyümölcse pe-
dig sok, és táplálék rajta mindenek-
nek; alatta tartózkodék a mező va-
da, és ágain az égi madarak lakozá-
nak:
19. Te vagy az, oh király, a ki nagy-
gyá és erőssé lettél, a kinek * nagy-
sága megnövekedék és fölér az égig,
és hatalmad a föld végéig.
* rész 2,37.38.
20. Hogy pedig láta a király Vigyá-
zót és Szentet leszállani az égből, és
az mondá: Vágjátok le a fát és pusz-
títsátok el azt; de gyökereinek tör-
zsökét a földben hagyjátok, és vas
és ércz lánczokba *verve* a mező fü-
vén, és égi harmattal öntöztessék és
a mezei barmokkal legyen része, a
míg hét idő múlik el felette;
21. Ez a jelentése, oh király, és a
felséges Isten végezése ez, a mely
bekövetkezik az én uramra, a ki-
rályra,
22. És * kivetnek téged az emberek
közül, és a mezei barmokkal lesz a
te lakozásod, és füvet adnak enned,
mint az ökröknek, és égi harmattal
öntöznek téged, és hét idő múlik el
feletted, mígnem megérted, hogy a
felséges † *Isten* uralkodik az emberek
birodalmán, és annak adja azt, a
kinek akarja. * rész 5,21. † rész 2,21.
23. Hogy pedig mondák, hogy a fa
gyökereinek törzsökét hagyják meg:
országod megmarad néked, mihe-
lyest megismered, hogy az Ég ural-
kodik.
24. Azért, oh király, az én tanácsom
tessék néked, és vétkeidtől igazság
által szabadulj és a te hamisságaid-
tól a szegényekhez való irgalmasság
által. Így talán tartós lesz a békes-
séged.

A király őrültsége és megalázása.

25. Mindez * betelék Nabukodono-
zor királyon. * vers 22.23.
26. Tizenkét hónap mulva a babi-
loni királyi palotán sétála.
27. Szóla a király és mondá: * Nem
ez-é ama nagy Babilon, a melyet én
építettem királyság házának, az én
hatalmasságom ereje által és dicső-
ségem tisztességére?
* Ezék. 28,2–5. Cset. 12.22.23.
28. Még a szó a király szájában volt,
a mikor szózat szálla le az égből: Né-
ked szól, oh Nabukodonozor király,
a birodalom elvétetett tőled.
29. És kivetnek téged az emberek kö-
zül, és a mezei barmokkal lesz a la-
kozásod, *és* füvet adnak enned, mint
az ökröknek, és hét idő múlik el fe-
letted, a míg megesméred, hogy a
felséges *Isten* uralkodik az emberek
birodalmán, és annak adja azt, a ki-
nek akarja.
30. Abban az órában betelék a be-
széd Nabukodonozoron: és az embe-
rek közül kivetteték, és füvet evék
mint az ökrök, és égi harmattal ön-
tözteték az ő teste, mígnem szőre meg-
növe, mint a saskeselyű *tolla*, és kör-
mei, mint a madaraké.
31. És az idő elteltével én, Nabuko-
donozor, szemeimet az égre emelém,
és az én értelmem visszajöve, és ál-
dám a felséges *Istent*, és dicsérém
és dicsőítém az örökké élőt, kinek
hatalma örökkévaló * hatalom és

országa nemzedékről-nemzedékre *áll*. *rész 3,33.
32. És a föld minden lakosa olyan mint a *semmi; és az ő akaratja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között, és nincs, a ki az ő kezét † megfoghatná és ezt mondaná néki: Mit cselekedtél?
* Ésa.40,15—17. Jób 9,12. Ésa.45,9.
33. Abban az időben visszatére hozzám az én értelmem, és országom dicsőségére az én ékességem, és méltóságom is visszatére hozzám, és az én tanácsosaim és főembereim fölkeresének engem, és visszahelyeztettem az én országomba, és rendkívüli nagyság adatott nékem.
34. Most *azért* én, Nabukodonozor, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a mennyei királyt: mert **minden cselekedete * igazság, és az ő utai ítélet, és azokat, a kik † kevélységben járnak, megalázhatja.**
* 5 Móz.32,4. † vers 27. Ésa.13,11.

Belsazár lakomája; csodálatos írás a falon; Dániel magyarázata.

5. Belsazár király nagy lakomát szerze az ő ezer főemberének, és az ezer előtt bort ivék.
2. Borozás közben mondá Belsazár, hogy hozzák elő az arany és ezüst edényeket, a melyeket * elvive Nabukodonozor, az ő atyja, a jeruzsálemi templomból, hogy igyanak azokból a király és az ő főemberei, az ő feleségei és az ő ágyasai.
* rész 1,2. 2 Kir.25,13—16.
3. Akkor előhozák az arany edényeket, a melyeket elvivének az Isten házának templomából, mely Jeruzsálemben vala, és ivának azokból a király és az ő főemberei, az ő feleségei és az ő ágyasai.
4. Bort ivának, és dicsérék az arany-, ezüst-, ércz-, vas-, fa- és kőisteneket.
5. Abban az órában emberi * kéznek ujjai tűnének fel, és írának a gyertyatartóval szemben a király palotájának meszelt falán, és a király nézé azt a kézfejet, a mely ír vala.
* Ezék.8,3.
6. Ekkor a király ábrázatja megváltozék, és az ő gondolatai megháboríták őt, és derekának inai megoldódának és az ő térdei egymáshoz verődének.
7. Erősen kiáltozék a király, hogy hozzák elő *a varázslókat, a Káldeusokat és jövendölőket. Szóla a király és monda a babiloni bölcseknek: Akárki legyen az az ember, a ki elolvassa ezt az írást, és annak értelmét megjelenti nékem, bíborba öltöztetik és aranylánczlesz a nyakában, és mint harmadik parancsol az országban. * rész 4,1—3.
8. Akkor bemenének a király bölcsei mind, de nem tudták elolvasni az írást, sem annak értelmét megfejteni a királynak.
9. Akkor Belsazár király igen megrettene, és az ő ábrázatja elváltozék rajta, és az ő főemberei is megzavarodának.
10. A királyasszony a király és az ő főembereinek beszédei miatt beméne a lakoma házába, *és* szóla a királyasszony, és monda: Király, örökké élj! Ne rettentsenek téged a te gondolataid, és a te ábrázatod ne változzék el!
11. Van egy * férfiú a te országodban, a kiben a szent isteneknek lelke van, és a te atyád idejében értelem, tudomány, és az istenek bölcseségéhez hasonló bölcseség találtaték benne, és a kit Nabukodonozor király, a te † atyád, az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendölők fejévé tőn; igen, a te atyád, a király;
* rész 2,48. † vers 30.31. Jer.27,7.
12. Mivelhogy Dánielben, a kit a király Baltazárnak nevezett, nagyobb lélek, tudomány és értelem, álmoknak magyarázata és titkok megjelentése és rejtélyek megfejtése találtatott. Most *azért* hivattassék elő Dániel, és ő megjelenti az értelmet.
13. Erre Dániel a király elé viteték. Szóla a király, és monda Dánielnek: Te vagy-é ama * Dániel, a ki a júdabeli foglyok fiai közül való, a kit ide hozott a király, az én atyám, Júdából? * vers 10.11.
14. És a ki * felől hallottam, hogy az isteneknek lelke van benned, és értelem és tudomány és kiváló bölcseség találtatott te benned? * vers 11.
15. Csak imént hozatának elém a bölcsek és varázslók, hogy elolvassák ezt az írást és jelentését tudassák velem; de nem tudják a dolog értelmét megjelenteni.
16. De felőled azt hallottam, hogy te tudod az értelmet megfejteni és a titkokat megoldani; most azért, ha el tudod olvasni ezt az írást és értelmét nékem megmondani, bíborba öltöztetel és aranylánczlesz a nyakadon, és mint harmadik uralkodol az országban.
17. Erre Dániel felele, és monda a királynak: Ajándékaid tiéid legyenek, és adományaidat másnak adjad: mindazáltal az írást elolvasom a királynak, és jelentését megmondom néki.

18. Te, oh király! A felséges Isten birodalmat és méltóságot, dicsőséget és tisztességet * ada Nabukodonozornak, a te atyádnak; * rész 2,37.38.

19. És a méltóság miatt, a melyet ada néki, a népek, nemzetek és nyelvek mind féltek és rettegtek tőle; megölt, a kit akart, és életben tartott a kit akart; felemelt, a kit akart, és megalázott, a kit akart;

20. De mikor a szíve * felfuvalkodott, és a lelke megkeményedett megátalkodottan: levetteték az ő birodalmának királyi székéből, és dicsőségét elvevék tőle; * rész 4,22.23.

21. És az emberek fiai közül kivetteték, és az ő szíve olyanná lőn, mint a barmoké; és a vadszamarakkal lőn az ő lakása, és fűvel eteték őt, mint az ökröket, és a teste égi harmattal öntöztetett, míg megismeré, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek országán, és azt helyezteti arra, a kit akar.

22. És te, Belsazár, az ő fia, nem aláztad meg a szívedet, noha mindezt tudtad.

23. Sőt felemelkedtél az egek Ura ellen, * és az ő házának edényeit elődbe hozták, és te és a te főembereid, a te feleségeid és a te ágyasaid bort ittak azokból; és az ezüst- és arany-, ércz-, vas-, fa- és kőisteneket dícséréd, a kik nem látnak, sem nem hallanak, sem nem értenek; az Istent pedig, a kinek kezében van a te * lelked, és előtte minden te útad, nem dicsőítetted.
* Jer. 50,31.32. † Jób 12,10.

24. Azért küldetett ő általa ez a kéz, és jegyeztetett fel ez az írás.

25. És ez az írás, a mely feljegyeztetett: **Mene, Mene, Tekel. Ufarszin!**

26. Ez *pedig* e szavaknak az értelme: Mene, *azaz* számba vette Isten a te országlásodat és * véget vet annak.
* vers 3. Jer. 51,13.14.25—28.27,7.

27. Tekel, *azaz* megmérettél a mérlegen és híjjával találtattál.

28. Peresz, *azaz* elosztatott a te országod és adatott a médeknek * és persáknak. * vers 31.

29. Akkor szóla Belsazár, és öltöztették Dánielt bíborba, és aranyláncczot *vetének* nyakába, és kikiálták felőle, hogy ő parancsol mint harmadik * az országban. * rész 2,48.6,2.

30. Ugyanazon * az éjszakán megöleték Belsazár, † a Káldeusok †† királya. * Ésa. 21,5—9. † Ésa. 13,17—22. Jer. 25,12.23. †† Jer. 27,7.

31. És a méd Dárius foglalá el az országot mintegy hatvankét esztendős korában.

Dániel az oroszlánok vermében.

6. Tetszék Dáriusnak, és rendele a birodalom fölé százhúsz tiszttartót, hogy az egész birodalomban legyenek.

2. És azok fölé három igazgatót, a kik közül * egy vala Dániel, hogy a tiszttartók nékik adjanak számot, és a királynak semmi károsodása ne legyen. * rész 2,48.5,29.

3. Akkor ez a Dániel felülhaladá az igazgatókat és a tiszttartókat, mivelhogy rendkivüli lélek volt benne, úgy hogy a király őt szándékozék tenni az egész birodalom fölé.

4. Akkor az igazgatók és tiszttartók igyekvének okot találni Dániel ellen a birodalom dolgai miatt; de semmi okot vagy vétket nem találhatának; mert hűséges volt, és semmi fogyatkozás, sem vétek nem találtaték benne.

5. Akkor mondák azok a férfiak: Nem találunk ebben a Dánielben semmi okot, hacsak nem találhatunk ellene *valamit* az ő Istenének törvényében!

6. Akkor azok az igazgatók és tiszttartók berohantak a királyhoz, és így szólának: Dárius király, örökké élj!

7. Tanácsot tartottak az ország összes igazgatói: a helytartók, fejedelmek, tanácsosok és a kormányzók, hogy királyi végzés hozassék, és erős tilalom adassék, hogy ha valaki harmincz napig kér valamit valamely istentől vagy embertől, tekívüled, oh király, vettessék az oroszlánok vermébe.

8. Most *azért*, oh király, erősítsd meg e tilalmat és add ki írásban, hogy meg ne változtassék * a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint. * Eszt. 1,19.8,8.

9. Annakokáért Dárius király adott írást és tilalmat.

10. Dániel pedig, a mint megtudta, hogy megiratott az írás, beméne az ő házába; és az ő felső termének ablakai nyitva valának Jeruzsálem * felé; és háromszor † napjában térdeire esék, könyörge és dícséretet tőn az ő Istene előtt, a miként azelőtt cselekszik vala. * 1 Kir. 8,44.48. † Zsolt. 55,18.

11. Akkor azok a férfiak berohantak és megtalálák Dánielt, a mint könyörge és esedezék az ő Istene előtt.

12. Ekkor bemenének, és mondák a királynak a király tilalma felől: Nem megírtad-é a tilalmat, hogy ha valaki kér valamit valamely istentől vagy embertől harmincz napig, tekívüled oh király, vettessék az oroszlánok vermébe? Felele a király és

monda: Áll a szó! a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint.
13. Erre felelének, és mondák a királynak: * Dániel, a ki a júdabeli foglyok † fiai közül való, nem becsül téged, oh király, sem a tilalmat, a mit megírtál; hanem háromszor napjában elkönyörgi könyörgését.
* vers 2. † rész 1,8—6.
14. Akkor a király, a mint hallotta ezt, igen restelkedék a miatt, és szíve szerint azon volt, hogy Dánielt megszabadítsa, és napnyugotig törekedék őt megmenteni.
15. Erre azok a férfiak berohantak a királyhoz, és mondák a királynak: Tudd meg, király, hogy ez a médek és persák törvénye, hogy semmi tilalom vagy végzés, a melyet a király rendel, meg * ne változtassék. * vers 8.
16. Erre szóla a király, és előhozák Dánielt, és veték az oroszlánok vermébe. Szóla a király, és mondá Dánielnek: A te Isteneđ, a kinek te szüntelen szolgálsz, ő szabadítson meg téged!
17. És hozának egy követ, és oda tevék a verem szájára, és megpecsétlé a király az ő gyűrűjével és az ő főembereinek gyűrűivel, hogy semmi meg ne változtassék Dánielre nézve.
18. Erre eltávozék a király az ő palotájába, és étlen tölte az éjszakát, és vigasságtevő szerszámokat sem hozata eléje; kerülte őt az álom.
19. Hajnalban a király azonnal felkele még szürkületkor, és sietve az oroszlánok verméhez méne.
20. És mikor közel ére a veremhez, szomorú szóval kiálta Dánielnek; szóla a király, és monda Dánielnek: Dániel! az élő Istennek szolgája, a te Isteneđ, a kinek te szüntelen szolgálsz, meg tudott-é szabadítani téged az oroszlánoktól?
21. Akkor Dániel szóla a királynak: Király, örökké élj!
22. Az én Istenem elbocsátá az * ő angyalát, és bezárá az oroszlánok száját és nem árthattak nékem; mert ártatlannak találtattam ő előtte és te előtted sem követtem el, oh király, semmi vétket. * rész 3,23.25.28.
23. Akkor a király igen * örvende, és Dánielt kihozatá a veremből. És kivevék Dánielt a veremből, és semmi sérelem nem † találtaték ő rajta: mert hitt az ő Istenében.
* vers 14. † Jób 5,23.
24. És parancsola a király, és előhozák azokat a férfiakat, a kik * Dánielt vádolák, és az oroszlánok vermébe vetteték mind ők, mind fiaik és feleségeik; és még a verem fenekére sem jutának, a mikor rájok rontának az oroszlánok és minden csontjokat összezúzták. * vers 4.
25. Akkor Dárius király ira minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, a kik az egész földön lakozának: Békességtek bőséges legyen!
26. Én tőlem adatott ez a végzés, hogy az én birodalmamnak minden országában * féljék és rettegjék a Dániel Istenét; mert **ő az élő Isten, és örökké megmarad, és az ő országa meg nem romol, és uralkodása mind végig** *megtart;* * rész 3,29.31—33.
27. A ki megment és megszabadít, jeleket és csodákat cselekszik menynyen és földön; a ki megszabadította Dánielt az oroszlánok hatalmából.
28. És ennek a Dánielnek jó szerencsés lőn dolga a Dárius országában és a persa * Czírus országában.
* Ezsd. 1,1.

Dániel álomlátása a négy világbirodalomról és az emberfiának örökkévaló országáról.
(V. ö. rész 2.)

7. Belsazárnak, * a babiloni királynak első esztendejében álmot láta Dániel és fejének látásait az ő ágyában. Az álmot akkor följegyzé; a dolog velejét elmondá. * rész 5,1. 30.
2. Szóla Dániel, és monda: Látám az én látásomban éjszaka, és ímé, az égnek négy szele háborút támaszta a nagy tengeren;
3. És négy nagy állat jöve fel a tengerből, egyik különböző a másiktól.
4. Az első olyan, mint az oroszlán, és sas-szárnyai valának. Nézém, míg szárnyai kitépettek, és felemelteték a földről, és mint valami ember, lábra állíttaték és emberi szív adaték néki.
5. És ímé, más állat, a második, hasonló a medvéhez, és kele egyik oldalára, és három oldalborda vala szájában fogai között, és így szólának néki: Kelj fel és egyél sok húst!
6. Ez után látám, és ímé, egy másik, olyan mint a párducz, és négy madárszárnya vala a hátán; és négy feje vala az állatnak, és hatalom adaték néki.
7. Ezek után látám éjszakai látásokban, és ímé, negyedik állat, rettenetes és iszonyú és rendkívül erős; nagy vasfogai valának, falt és zúzott és a maradékot lábaival összetaposta, és ez különbözék mindazoktól az állatoktól, a melyek előtte valának, és tíz szarva vala néki.
8. *Mialatt* a szarvakat szemlélém, ímé, másik kicsiny szarv növekedék

ki azok között, és három az elébbi
szarvak közül kiszakasztaték ő előtte,
és ímé, emberszemekhez hasonló
szemek valának ebben a szarvban,
és * nagyokat szóló száj. * vers 11.
9. Nézém, míg királyi székek tétetének,
és az öreg korú leüle, ruhája
hófehér, és fejének haja, mint a tiszta
gyapjú; széke tüzes láng, ennek kerekei
égő tűz;
10. Tűzfolyam foly és jő vala ki az
ő színe felől; * ezerszer ezeren szolgálának
néki, és tízezerszer tízezeren
állának előtte; ítélők ülének le, és
könyvek † nyittatának meg.
* Jel.5,11. † Jel.20,12.
11. Nézém akkor a nagyzó * beszédek
hangja miatt, a melyeket a szarv
szóla; nézém, míg megöleték az az
állat, és az ő teste elvesze, és tűzbe
vetteték megégetésre. * vers 8.
12. A többi állatoktól is elvéteték az
ő hatalmok; de*ideig-óráig tartó élet
adaték nékik. * vers 25. rész 12,7.
13. Látám éjszakai látásokban, és
ímé az égnek felhőiben mint valami
emberfia jőve; és méne az öreg korúhoz,
és eleibe vivék őt.
14. És ada néki hatalmat, dicsőséget
és országot, és minden nép, nemzet
és nyelv néki szolgála; az ő hatalma
örökkévaló * hatalom, a mely
el nem múlik, és az ő országa meg
nem rontatik. * rész 2,44.
15. Megrendülék én Dániel, az én
lelkemben ezek miatt, és fejem látásai
* megháborítának engem.
* rész 2,3.4,2.5,6.
16. Oda menék egyhez az ott állók
közül, és bizonyosat kérék tőle mindezek
felől, és szóla nékem, és e dolognak
értelmét tudatá velem:
17. Ezek a nagy állatok, mik négyen
voltak, négy király, a kik támadnak
e földön.
18. De a magasságos *egek*nek szentei
veszik majd az országot, és bírják
az országot örökké és örökkön
örökké. * rész 4,10.
19. Akkor bizonyosat kívánék tudni
a negyedik állat felől, a mely különbözék
mindamazoktól, és rendkivül
rettenetes vala; vasfogai és érczkörmei
valának, falt és zúzott, és a maradékot
lábaival összetaposta.
20. A tíz szarv felől is, a melyek a
fején valának, és a felől, a mely utóbb
növekedék és három esék ki előle;
és ennek a szarvnak szemei valának
és nagyokat * szóló szája; termete is
nagyobb a társaiénál. * vers 8.
21. Látám, hogy ez a szarv hadakozék
a szentek ellen, és legyőzé őket.
22. Mígnem eljöve az öreg korú,*és
az ítélet adaték a magasságos † *egek*
szenteinek; és az idő eljöve, és elvevék
az országot a szentek.
* vers 9. † vers 18.
23. Így szóla: A negyedik állat negyedik
ország lesz e földön, a mely
különb lesz minden országnál, és
megeszi az egész földet, és eltapodja
és szétzúzza azt.
24. A tíz szarv pedig ez: Ebből az
országból tíz király támad, és más
támad utánok, és az különb lesz mint
az előbbiek, és három királyt fog
megalázni.
25. És sokat szól a Felséges ellen és
a magasságos *egek* szenteit * megrontja,
és véli, hogy megváltoztatja az
időket és törvényt; és az ő † kezébe
adatnak ideig, időkig és fél időig.
* vers 18.22. rész 11,36. † vers 12.
26. De ítélők ülnek és az ő hatalmát
elveszik, hogy megrontassék és végleg
elveszszen.
27. **Az ország pedig és a hatalom és
az egész ég alatt levő országok nagysága
átadatik a magasságos *egek* * szentei
népének; az ő országa örökkévaló
ország, és minden hatalmasság néki
szolgál és engedelmeskedik.**
* vers 18.25. rész 4,10.
28. Itt vége lőn a beszédnek. Engemet,
Dánielt pedig az én gondolatim
igen megrettenének és az én ábrázatom
elváltozék rajtam; de e beszédet
megtartám szívemben.

Dániel látomása a médek és persák birodalmáról, a görögökéről és az Isten népe iránt kegyetlen királyról.

8. Belsazár * király uralkodásának
harmadik esztendejében látomás
jelenék meg nékem, Dánielnek,
annak utánna, a mely először
jelent meg nékem. * rész 5,1.30.7,1.
2. És láték látomásban; és mikor
láték, Susán * várában voltam, a mely
Elám † tartományában van; és láték
látomásban, és ímé az Ulai folyam
mellett valék. * Eszt.1,2. † Jer.49,34—39.
3. És felemelém szemeimet és látám,
és ímé egy kos álla a folyam
előtt, és két szarva vala; és az a két
szarv magas vala, de egyik a másiknál
magasabb, és a magasabb később
növekedék.
4. Látám azt * a kost *szarvaival* öklelkezni
napnyugot, észak és dél felé,
és semmi állat sem állhata meg előtte,
és senki sem szabadíthata meg
kezéből, és tetszése szerint cselekedék,
és nagygyá lőn.* vers 20. rész 11,2.
5. És míg én szemlélém, ímé, egy
kecskebak jöve napnyugot felől az
egész föld színére, és nem is illeté a

földet; és ennek a baknak * tekintélyes szarva vala az ő szemei között.
* vers 21.
6. És méne a kétszarvú koshoz, * a melyet láték állani a folyam előtt; és feléje futa erejének indulatában.
* vers 3.
7. És látám a koshoz érni; és néki dühödött és leüté a kost, és letöré két szarvát, és nem vala erő a kosban megállani előtte, és leüté a földre és megtapodá, és * nem vala a kosnak senkije, a ki őt megmentse annak kezéből. * rész 11,3.
8. A kecskebak pedig igen nagygyá lőn; de mikor elhatalmasodék, * eltörék a nagy szarv, és helyébe négy tekintélyes *szarv* növe az égnek négy szele felé. * vers 22. rész 11,4.
9. És azok közül egyből egy kis szarv támada, és nagyon megnöve délre, napkeletre és a kívánatos * *föld* felé.
* rész 11,16.41—45.
10. És megnöve mind az ég seregéig; és a földre vete *némelyeket* ama seregből és a csillagokból, és azokat megtapodá.
11. És a seregnek*fejedelméig növekedék, és elvette tőle a mindennapi áldozatot, és elhányattaték az ő szentségének helye. * vers 25. rész 11,31.
12. És sereg rendeltetett a mindennapi áldozat ellen, a vétek miatt; és földre veti az igazságot, és cselekszik, és jó szerencséje van.
13. És hallék egy szentet szólni; és monda egyik szent annak, a ki szól vala: Meddig tart e látomás a mindennapi áldozat és a pusztító vétek *felől?* s a szent hely és a sereg *meddig* tapostatik?
14. És monda nékem: Kétezer és háromszáz estvéig *és* reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.
15. És lőn, hogy mikor én, Dániel, látám e látomást és keresém az értelmét: ímé előmbe álla egy férfiúhoz hasonló alak.
16. És emberi szót hallék az Ulai közén; kiálta pedig és monda: Gábriel, értesd * meg azzal a látást!
* rész 9,21.
17. És oda jöve, a hol én állék, és a mint jöve, megrettenék és orczámra esém, és monda nékem: Értsd meg, embernek fia! mert az utolsó időre szól ez a látomás.
18. És mikor szóla velem, ájultan esém orczámmal a földre; de megillete * engem és helyemre állíta;
* rész 10,10.
19. És monda: Ímé, én megmondom néked, mi lesz a haragnak végén? Mert a végső időre *szól.*
20. Az a kétszarvú kos, melyet láttál, Médiának és * Persiának királya.
* rész 5,31.
21. A szőrös kecskebak * Görögország királya, a nagy szarv pedig, a mely szemei között vala, † az az első király. * vers 5. † rész 11,3.4.
22. Hogy pedig az * letöretteték, és négy álla helyébe: négy ország támad abból a nemzetből, de nem annak erejével. * rész 11,4.
23. És ezek országai után, mikor elfogynak a gonoszok, támad egy kemény orczájú, ravaszságokhoz értő király.
24. És annak nagy ereje lesz, noha nem a maga ereje által, és csudálatosképen pusztít és jó szerencsével halad és cselekszik, és elpusztítja az erőseket és a szenteknek * népét.
* vers 9.11.
25. És a maga eszén *jár*, és szerencsés lesz az álnokság az ő kezében, és szívében felfuvalkodik és hirtelen elveszt sokakat; sőt a fejedelmek fejedelme ellen is feltámad, de kéz nélkül rontatik meg.
26. És az estvéről és * reggelről való látomás, a mely megmondatott, igazság; te azonban pecsételd be a látomást, mert † sok napra való.
* vers 14. † rész 12,4—9. Jel.10,4.
27. És én, Dániel, elájulék és beteg valék néhány napig, de felkelék és a király dolgát * végezém; és álmélkodám ezen a látáson, és senki sem értette. * rész 6,2.

Dániel bűnbánati imája Izráel népéért.

9. Dáriusnak, az Asvérus * fiának első esztendejében, a ki a Médiabeliek nemzetségéből vala, a ki királylyá tétetett vala a Káldeusok országán; * Eszt.1,1.2.
2. Uralkodásának első esztendejében én, Dániel, megfigyeltem a könyvekben az esztendők számát, a melyről az Úr igéje lőn Jeremiás prófétához, * hogy hetven esztendőnek kell eltelni Jeruzsálem omladékain.
* Jer.25,12.29,10.
3. És orczámat az Úr Istenhez emelém, hogy keressem *őt* imádsággal, könyörgéssel, bőjtöléssel, zsákban és hamuban.
4. És imádkozám az Úrhoz, az én Istenemhez, és vallást tevék, és mondám: Kérlek, oh Uram, * nagy és rettenetes Isten, a ki megtartja a szövetséget és a kegyességet azoknak, a kik őt szeretik és teljesítik az ő parancsolatait. * Neh.1,5. 5 Móz.7,9.
5. Vétkeztünk és gonoszságot míveltünk, hitetlenül cselekedtünk * és pár-

tot ütöttünk ellened, és eltávoztunk a te parancsolataidtól és ítéleteidtől.
* 2 Kir. 17, 13—20.
6. És nem hallgatánk a te szolgáidra, a * prófétákra, a kik a te nevedben szóltak a mi királyainknak, fejedelmeinknek, atyáinknak és az ország egész népének.
* Neh. 9, 28—33. Jer. 18, 12. 44, 9—21.
7. Tied Uram az igazság, mienk pedig orczánk pirulása, a mint ez ma van * Júda férfiain, Jeruzsálem lakosain és az egész Izráelen, a közel és távol valókon, mindama földeken, a melyekre kivetetted őket az ő gonoszságuk miatt, a melylyel vétkeztek ellened. * 3 Móz. 26, 14. 28—33.
8. Miénk, oh Uram, orczánk pirulása, a mi királyainké, fejedelmeinké és atyáinké, a kik vétkeztünk ellened.
9. A mi Urunké Istenünké az * irgalmasság és a bocsánat, mert † pártot ütöttünk ellene;
* Ésa. 28, 9. Sir. 3, 23. † vers 5.
10. És nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, * hogy járjunk az ő törvényeiben, a melyeket előnkbe adott, az ő szolgái, a próféták által. * 2 Kir. 17, 13—20.
11. És az egész Izráel áthágta a te törvényedet, és elhajlottak, hogy ne hallgassanak a te szódra. Ezért reánk szakad az átok és * eskü, a mely meg van írva Mózesnek, az Isten szolgájának törvényében; mert vétkeztünk ellene! * 5 Móz. 28, 15—63.
12. És teljesíté az ő szavait, a melyeket szóla ellenünk és a * mi bíráink ellen, a kik minket ítéltek, hogy nagy veszedelmet hoz reánk; mert nem történt olyan az egész ég alatt, a milyen történt Jeruzsálemben.
* Jer. 24, 2. 3.
13. A mint írva van a * Mózes törvényében, az a veszedelem mind reánk jöve! És az Úrnak, a mi Istenünknek szine előtt nem esedeztünk, hogy megtértünk volna a mi álnokságainkból, és figyeltünk volna a te igazságodra. * 5 Móz. 28, 15—68.
14. Azért készen tartotta az Úr a veszedelmet, és azt reánk hozá: mert igaz az Úr, a mi Istenünk minden cselekedetében, melyeket cselekszik; mert nem hallgattunk az ő szavára.
15. Most azért, oh mi Urunk, Istenünk! a ki kihoztad a te * népedet Égyiptom földéből hatalmas kézzel, és nevet szereztél magadnak, mint ma is van: vétkeztünk, gonoszul cselekedtünk!
* 2 Móz. 12, 37. 13, 21. 22. 2 Kir. 17, 13—20.
16. Uram, a te * igazságod teljessége szerint forduljon el, kérlek, a te haragod és búsulásod a te városodtól, Jeruzsálemtől, a te szentséges hegyedtől, mert a mi bűneinkért és a mi atyáink hamisságaiért † gyalázatára van Jeruzsálem és a te néped mindeneknek mi körültünk.
* Jer. 25, 12. † Zsolt. 79, 4.
17. És most hallgasd meg, oh Istenünk, a te szolgádnak könyörgését és esedezéseit, és * világosítsd meg az Úrért a te orczádat a te szent helyeden, a mely elpusztíttatott.
* 4 Móz. 6, 25. Eszt. 8, 16.
18. Hajtsad, én Istenem, a te füledet *hozzánk* és hallgass meg; nyisd meg szemeidet és tekintsd meg a mi pusztulásunkat és a várost, a mely a te nevedről * neveztetik; **mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban *bízva* terjesztjük elődbe a mi esedezéseinket.**
* Zsolt. 132, 13. 14. Sir. 1, 4.
19. Uram, hallgass meg! Uram, légy kegyelmes! Uram, légy figyelmetes, és cselekedd meg, ne késedelmezzél, tennen magadért, * oh én Istenem; mert a te nevedről neveztetik a te városod és a te néped. * Ésa. 48, 10. 11.

Isteni kijelentés a hetven hétről.

20. És még szólék és imádkozám, és vallást tevék az én bűnömről, és az én népemnek, az Izráelnek bűnéről; és esedezésemet az Úr elé, az én Istenem elé terjesztém az én * Istenemnek * szent hegyéért.
* vers 18. Zsolt. 48. 2. 3.
21. És még az imádságot mondom vala, mikor ama férfiú, Gábriel, * a kit elébb a látomásban láttam vala, sebességgel repülvén, megillete engem az estvéli áldozat idején.
* rész 8, 16.
22. És értésemre adá, és szóla nékem és monda: Dániel, most jöttem ki, hogy értelemre tanítsalak.
23. A te esedezésed kezdetén egy szózat támadt, és én eljöttem, hogy megjelentsem; mert te kedves vagy: vedd eszedbe azért a szózatot, és értsd meg a látomást!
24. Hetven * hét szabatott a te népedre és szent városodra, hogy vége szakadjon a gonoszságnak és bepecsételtessék a bűn, és hogy eltöröltessék a hamisság és elhozassék az örök igazság, és bepecsételtessék a látomás és a próféták, és felkenettessék a Szentek szente. * vers 18.
25. Tudd meg azért és vedd eszedbe: A * Jeruzsálem újraépíttetése felől való szózat keletkezésétől a Messiás-fejedelemig hét hét és hatvankét hét van és újra megépíttetnek az ut-

czák és a kerítések, † még pedig viszontagságos időkben. * Ezsdr.1,1—11. Neh.2,1—20. † Ezsdr.4,4—6.21. Neh.1,3.
26. A hatvankét hét mulva pedig kiirtatik a Messiás * és senkije sem lesz. És a várost és a † szenthelyet elpusztítja a következő fejedelem népe; és vége lesz *mintegy* vízözön által, és végig tart a háború, elhatároztatott a pusztulás. * Luk.23,33.24,21. Ján.1,42.46.50. † Luk.19,41—44.
27. És egy héten át sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felén véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak, és útálatosságok szárnyán pusztít, * a míg az enyészet és a mi elhatároztatott, a pusztítóra szakad. * Máté 24,15.

Új kijelentés mennyei jelenés által.

10. Czírusnak,* Persia királyának harmadik esztendejében egy ige jelenteték Dánielnek, a † ki Baltazárnak nevezteték; igaz az ige és nagy bajról való; és figyele az igére és megérté a látomást.
* Ezsdr.1,1—11. Ésa.44.28.45,1.4. † rész 1,7.
2. Azokon a napokon én, Dániel, bánkódtam három egész hétig.
3. Kívánatos étket nem ettem, hús és bor nem ment az én számba, és soha sem kentem meg magamat, míg el nem telék az egész három hét.
4. És az első hónapnak huszonnegyedik napján, ímé én a nagy * folyóvíznek, azaz a Hiddekelnek partján valék. * 1 Móz.2,14.
5. És felemelém szemeimet, és látám, és ímé: egy férfiú, gyolcsba öltözve, és dereka * ufázi aranynyal övezve. * Ezék.40,3. Jel.1,13.
6. És teste olyan mint a társiskő, és orczája olyan mint a villám, és szemei olyanok mint az égő szövétnekek, karjai és lábatája mint az izzó érczneк színe, és az ő beszédének szava olyan, mint a sokaság zúgása.
7. És egyedül én, Dániel láttam e látomást, a férfiak pedig, a kik velem valának, * nem látták a látomást; hanem nagy rettenés szálla reájok, és elfutának, hogy elrejtőzzenek. * Csel.9,3.7.
8. És én egyedül hagyattam, és látám ezt a nagy látomást, és semmi erő sem marada bennem, és orczám eltorzula, és * oda lőn minden erőm. * rész 7,18.
9. És hallám az ő beszédének szavát; és mikor hallám az ő beszédének szavát, én ájultan * orczámra esém, és pedig orczámmal a földre. * rész 8,28.
10. Es ímé, egy kéz illete engem, és felsegített térdeimre és tenyereimre;
11. És monda nékem: Dániel, kedves férfiú! Értsd meg a beszédeket, a melyeket én szólok néked, és állj helyedre, mert most te hozzád küldettem! És mikor e szót szólá velem, felállék reszketve.
12. És monda nékem: Ne félj Dániel: mert az első naptól fogva, hogy szívedet adtad megértésre és * sanyargatásra a te Istened előtt, meghallgattattak a te beszédid, és én a te beszédeid miatt jöttem. * vers 3.4.
13. De Persiának fejedelme ellenem állott huszonegy napig, és ímé * Mihály, egyike az előkelő fejedelmeknek, eljöve segítségemre, és én ott maradék a persa királyoknál; * vers 21.
14. Jöttem pedig, hogy tudtodra adjam, a mi a te népedre az * utolsó időkben következik: mert a látomás azokra a napokra *szól.* * rész 9,24—27.
15. És mikor ilyen szavakkal szóla velem, orczámmal a földre esém és megnémulék.
16. És ímé, olyan valaki, mint egy ember-fia, megilleté ajkaimat, és megnyitám * a számat és szólék és mondám annak, a ki előttem † álla: Uram, a látomás miatt reám fordulának az én fájdalmaim, annyira, hogy semmi erőm nincsen. * vers 15. † vers 5.11.
17. És mi módon szólhat ezzel az én Urammal ennek az én Uramnak szolgája? Hiszen bennem attól fogva nem álla meg az erő, és lélekzet sem marada bennem.
18. És ismét illete engem az emberhez hasonló, és megerősíte engem.
19. És monda: Ne félj, te kedves férfiú; békesség néked, légy erős és bizony erős! És mikor szóla velem, megerősödém, és mondék: Szóljon az én Uram, mert megerősítél engemet.
20. És monda: Tudod-é, miért jöttem hozzád? És most visszatérek, hogy küzdjek * a persa fejedelem ellen; és ha én kimegyek, † ímé Görögország fejedelme jő elő! * vers 13. † rész 8,21.
21. De megjelentem néked, a mi fel van jegyezve az igazság írásában; és senki sincsen, a ki én velem tartana ezek ellenében, hanem csak * Mihály, a ti fejedelmetek. * vers 13.

Jövendölés a persa királyokról, nagy Sándorról, az égyiptomi és siriai királyokról és kivált Antiochus Epifánesről, az antikrisztus példányképéről.

11. Én is a méd * Dárius első esztendejében mellette állék, hogy őt támogassam és segítségére legyek. * rész 5,30.31.9,1.
2. És most igazságot jelentek néked:

Ímé, még három király támad Per-
siában, és a negyedik meggazdagul
nagy gazdagsággal mindenki felett,
és mikor hatalomhoz jut az ő gaz-
dagsága által, mindent megmozdít
Görögország ellen.
3. És támad egy erős * király és ural-
kodik nagy hatalommal és tetszése
szerint cselekszik. * rész 8,5—7.21.
4. De alighogy * támadt, megronta-
tik az ő országa és elosztatik az ég-
nek négy tája szerint, de nem *száll*
az ő maradékira és nem az ő hatal-
ma szerint, a melylyel ő uralkodott:
mert szétszaggattatik az ő birodalma,
és másoknak *adatik* ezeken kivül.
* rész 8,8.22.
5. És elhatalmasodik a déli király, de
az ő vezérei közül is *egyik*, és *ez* ha-
talmat vesz rajta és uralkodik; nagy
uralkodás lesz az ő uralkodása.
6. És esztendők mulva szövetkeznek,
és a déli király * leánya az északi ki-
rályhoz megy, hogy békéltessen, de
a kar erejét meg nem tarthatja, és
ő sem áll meg, sem az ő karja, ha-
nem kiszolgáltatják őt és az ő kisé-
rőit és az ő nemzőjét és azt, a ki őt
egy ideig gyámolította. * rész 2.33.34.
7. De támad helyébe az ő gyökeré-
nek csemetéje közül, a ki a had el-
len jön majd, és tör az északi király
erősségeire, és azokat megszállja és
beveszi.
8. És azoknak isteneit is bálványaik-
kal és drága arany- és ezüstedényeik-
kel együtt fogságba viszi Égyiptom-
ba, és néhány esztendeig erősebb lesz,
mint az északi király.
9. Ez ugyan bemegy a déli király or-
szágába, de visszatér az ő földére.
10. De az ő fiai fegyverkeznek és sok
nagy sereget gyűjtenek, és hirtelen
jön és beözönlik, és átmegy és visz-
szatér, és hadakoznak mind az ő erős-
ségéig.
11. És felháborodik a déli király, és
kimegy és megütközik vele, az észa-
ki királylyal, és az nagy sokaságot
állít fel, de ez a sokaság annak a ke-
zébe adatik.
12. És a mint a sokaság elfogatott:
felfuvalkodik annak szíve, és sok
ezeret letipor; még sem lesz hatal-
mas.
13. Mert az északi király visszatér, és
az előbbinél nagyobb sokaságot állít;
néhány esztendő mulva nagy sereg-
gel és nagy készlettel jő bizony.
14. És azokban az időkben sokan tá-
madnak a déli király ellen, a te né-
ped erőszakos fiai is felkelnek, hogy
beteljesítsék a látomást, de elhulla-
nak.
15. Mert eljő észak királya, és töl-
tést emel és beveszi az erősített vá-
rost; és délnek seregei meg nem áll-
nak, sem az ő válogatott népe, és sem-
mi erő nem bír ellene állni.
16. És az, a ki reátört, a maga tet-
szése szerint cselekszik, és senki sem
lesz, a ki ellene álljon, és megállapo-
dik * a dicső földön, és megsemmi-
sül az az ő kezétől. * rész 8,9. vers 41.45.
17. Azután maga elé tűzi, hogy be-
megy az ő egész országának erejé-
vel; és békés szándékot mutat, és le-
ányasszonyt ad néki *feleségül*, hogy
megrontsa, de az nem áll meg és nem
tart vele.
18. És fordítja orczáját a szigetekre,
és sokat elfoglal; de az ő gyalázatos-
ságának véget vet egy vezér, a mel-
lett, hogy megfizet néki az ő gyalá-
zatosságáért.
19. És fordítja orczáját a maga or-
szágának erősségeire, és meghanyat-
lik, elesik és nem találtatik meg.
20. Ennek helyébe jön az, a ki adó-
szedőt jártat végig az ország dicső
földén, de rövid időn megrontatik,
noha nem haraggal, sem viadalban.
21. És ennek helyébe egy útálatos
áll, a kire nem teszik az ország ékes-
ségét; hanem alattomban jő, és hí-
zelkedéssel jut az országhoz.
22. És a beözönlő seregek elárasztat-
nak az ő orczája előtt és megtöretnek;
még egy szövetséges fejedelem is.
23. Mert a vele való megbarátkozás
óta csalárdul cselekszik *ellene*, és reá-
tör és győzedelmet vesz rajta kevés
néppel.
24. Alattomban még az ország gaz-
dag részeibe is behatol, és azt cse-
lekszi, a mit nem cselekedtek sem
az ő atyái, sem az ő atyáinak atyái:
zsákmányt, prédát és gazdagságot té-
kozol elölők, és az erősségek ellen
is cselt kohol, de csak egy ideig.
25. És felindítja az ő erejét és szívét
a déli király ellen nagy sereggel, és
a déli király is hadra készül nagy
sereggel és igen erőssel, de meg nem
állhat, mert cselt koholtak ellene.
26. És a kik az ő ételét eszik, meg-
rontják őt, és az ő serege elszéled, és
sokan elhullanak seb miatt.
27. De ennek a két királynak szíve
is gonoszt forral, és egy asztalnál ha-
zugságot szólnak *egymásnak;* de si-
ker nélkül, mert a vég még bizonyos
időre *elmarad.*
28. Azért visszatér az ő földére nagy
gazdagsággal; de az ő szíve a szent
szövetség ellen van, és *ellene* tesz, és
újra visszatér az ő földére.
29. Bizonyos időben megjő, és dél-

re megy: de nem lesz utolszor úgy, mint először volt.
30. Mert kitteus hajók jőnek ellene és megijed, és visszatér és dühöng a szent szövetség ellen és cselekszik *ellene;* visszatér és ügyel azokra, a kik elhagyják a szent szövetséget.
31. És seregek állanak fel az ő részéről, és megfertéztetik a szenthelyet, az erősséget, és megszüntetik a mindennapi áldozatot, és felteszik a pusztító útálatosságot.
32. És a kik gonoszul cselekesznek a szövetség ellen, azokat hitszegésre csábítja hizelkedésekkel; ellenben az Istenét ismerő nép felbátorodik és cselekeszik.
33. És a nép értelmesei sokakat oktatnak, de hullanak fegyver és tűz miatt, fogság és rablás miatt napokig.
34. És miközben elhullanak, megsegíttetnek kicsiny segítséggel, és sokan csatlakoznak hozzájok képmutató beszédekkel.
35. És elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehéríttessenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még *hátra* van.
36. És a király a maga tetszése szerint cselekszik és felfuvalkodik és felmagasztalja magát minden isten felett, és az istenek Istene ellen is vakmerőn szól, és szerencsés lesz, mígnem betelik a harag; mert a mi elhatároztatott, az végre *is* hajtatik.
37. Nem gondol atyáinak isteneivel, nem gondol az asszonyok kedvenczével, és egy istennel sem; hanem mindennek fölibe magasztalja magát.
38. De a helyett tiszteli az erődök istenét annak helyén; és azt az istent, a kit nem ismertek az ő atyái, tiszteli aranynyal, ezüsttel, drágakövekkel és becses *ajándékok*kal.
39. És az erődített városokban így teszen az idegen istenek nevében: a ki hódol, annak dicsőségét megsokasítja és sokak felett ad nékik hatalmat; a földet elosztja jutalom gyanánt.
40. De a vég idején összetűz vele a déli király, és mint a forgószél, úgy megy reá az északi király szekerekkel, lovasokkal és sok hajóval, és betör az országokba, elözönli és végigjárja *azokat.*
41. És bemegy a dicső földre, és sokan elesnek; de ezek megszabadulnak az ő kezéből: Edom, Moáb és az Ammon fiainak színe-java.
42. És kezeit az országokra veti, és Égyiptom földe meg nem menekedhetik.
43. És ura lesz Égyiptom arany- és ezüst-kincseinek és minden drágalatos javainak; libiabeliek és szerecsenek is lesznek az ő kíséretében.
44. De megriasztják őt napkeletről és északról való hírek, és kivonul nagy haraggal, hogy elveszessen és megöljön sokakat.
44. És felvonja az ő sátor-palotáját a tengerek és a dicső * szent hegy között; és végére jut, és senki sem segít rajta. * Zsolt. 48,2.3.

A jövendölés bepecsételtetik.

12. És abban az időben felkél * Mihály, a nagy fejedelem, a ki a te néped fiaiért áll, mert nyomorúságos idő lesz, a milyen nem volt attól fogva, hogy nép kezdett lenni, mindezideig. És abban az időben megszabadul a te néped; a ki csak beírva találtatik a könyvben. * rész 10,13.
2. **És sokan azok közül, a kik aluszszanak * a föld porában, felserkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló útálatosságra.** * Ezék. 37,11.12.
3. **Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és a kik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké.**
4. Te pedig, Dániel, zárd be * e beszédeket, és pecsételd be e könyvet a végső időig: tudakozzák majd sokan, és nagyobbá lesz a tudás. * vers 9. rész 8,26.
5. És széttekintek én, Dániel, és ímé másik kettő álla *ott*, egyik a folyóvíz partján * innét, a másik túl a folyóvíz partján. * rész 10,4.
6. És mondá *egyik* * a gyolcsba öltözött férfiúnak, a ki a folyóvíz felett vala: Mikor lesz végök e csudadolgoknak? * rész 10,5.
7. És hallám a gyolcsba öltözött férfiút, a ki a folyóvíz felett vala, hogy felemelé az ő jobb kezét és bal kezét * az ég felé, és megesküvék az örökké élőre, hogy ideig, † időkig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek. * Jel. 10,5.6. † rész 7,25.
8. Én pedig hallám *ezt*, de nem értém, és mondám: Uram, mi lesz ezeknek vége?
9. És monda: Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve * e beszédek a vég idejéig. * vers 4.
10. Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekesznek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesek értik.
11. És az időtől fogva, hogy elvéte-

tik a mindennapi * áldozat, és feltétetik a pusztító útálatosság, ezerkétszáz és kilenczven nap lesz.
* rész 11,31.
12. Boldog, a ki várja és megéri az ezerháromszáz és harminczöt napot.
13. Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.

HÓSEÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Izráel bálványozása és büntetése.

1. Az Úr igéje, a mely lőn Hóseáshoz, a Beeri fiához, Uzziás, Jótám, Ákház, Ezékiás, Júdabeli királyok idejében, és Jeroboámnak, a Joás fiának, Izráel királyának idejében.
2. A mikor beszélni kezde az Úr Hóseással, monda az Úr Hóseásnak: Menj, végy magadnak parázna feleséget és parázna gyermekeket; mert paráználkodván paráználkodik e föld, nem követvén az Urat.
3. Elméne tehát és elvevé Gómert, Diblajim leányát; és az teherbe esék, és fiút szűle néki.
4. És mondá az Úr néki: Nevezd őt Jezréelnek, mert még egy kis *idő*, és megbüntetem a Jehu házát a Jezréel vére miatt,* és eltörlöm Izráel házának királyságát. * 2 Kir.9,1—7.10,1—31.
5. És azon a napon lészen az, hogy eltöröm az Izráel ívét a Jezréel völgyében.
6. Ismét teherbe esék, és leányt szűle. És mondá néki *az Úr:* Nevezd őt Ló-Rukhámáhnak; mert nem kegyelmezek többé az Izráel házának, hogy akármiképen könyörülnék rajtok.
7. De a Júda házának megkegyelmezek, és megtartom őket az Úr, az ő Istenök által; de nem tartom meg őket * ív, vagy kard, vagy háború által, sem lovak és lovasok által.
* Zak.4,6.
8. Mikor elválasztá Ló-Rukhámáht, ismét teherbe esék, és fiút szűle.
9. És mondá *az Úr:* Nevezd őt Ló-Amminak; mert ti nem vagytok az én népem, s én sem leszek a tiétek.

Isten és a nép szövetségének megrontása és megújítása.

10. De mégis annyi lesz az Izráel fiainak száma, mint a tenger fövenye, a mely meg nem mérettethetik és meg nem számláltathatik: és lészen, hogy a hol az mondatott nékik: Nem vagytok az én népem, ez mondatik nékik: Élő Istennek * fiai!
* Róm.9,25.26. 1 Pét.2,10.
11. És összegyűlnek Júda fiai és Izráel fiai együvé, és egy * fejedelmet választanak, és feljőnek az országból, mert nagy lesz a Jezréel napja! * Ésa.11,1—14; Jer.3,18. Ezék.37,19—28.
12. Mondjátok atyátokfiainak: Ammi! és a ti húgaitoknak: Rukhámáh!

2. Pereljetek anyátokkal, pereljetek (mert nem feleségem ő, és én sem vagyok néki férje), hogy tüntesse el az ő bujaságát arczáról, és az ő paráznaságát emlői közül;
2. Különben meztelenre vetkőztetem őt és olyanná teszem, a milyen *volt* születése napján, és a pusztához teszem hasonlatossá, és olyanná változtatom őt, a milyen a kiaszott föld, és megölöm őt szomjúsággal.
3. Sőt fiain sem könyörülök, mert paráznaságnak fiai ők **is*. * rész 5,7.
4. Mert paráználkodott az ő anyjok; gyalázatba merült, a ki őket szülte; mert ezt mondotta: Elmegyek szeretőim után, a kik megadják kenyeremet, vizemet, gyapjúmat és lenemet, olajomat és * italomat. * Jer.44,16.17.
5. Azért ímé tövissel rekesztem el útadat, és sövényt fonok eleibe, hogy ne találja meg * ösvényeit.
* Jób 19,8. Sir.3,7.9.
6. És szaladgál majd szeretői után, de nem éri el őket; és mikor keresi őket és nem találja meg azokat, *azt* mondja majd: Elmegyek hát és viszszatérek előbbi férjemhez: mert jobb dolgom volt akkor, hogynem mint mostan:
7. Mert nem vette eszébe, hogy én adtam néki a búzát, a mustot és az olajat, és *én* sokasítottam meg ezüstjét és az aranyat, *a mit* ők a * Baálra költöttek. * Ezék.16,16—19.
8. Azért visszaveszem búzámat a maga idejében és mustomat is az ő divatjában, és elragadom gyapjúmat és lenemet, *a melyek* meztelensége befedésére *lettek volna.*
9. És most feltárom az ő gyalázatát szeretői előtt, és senki sem szabadítja őt ki*az én kezemből. * Ezék.16,37—42.
10. És megszüntetem minden örömét, ünnepét, újholdját, szombatját és minden ünnepe * napját. * Sir.1,4.
11. És elpusztítom szőlejét és fügefáját, a melyekről ezt mondta: Ez az én bérem, a mit az én szeretőim ad-

tak nékem, * és erdővé teszem azokat, és a mezei vad emészti meg őket. * vers 4. Ésa.5,5.6.

12. És megbüntetem őt a Baálok napjaiért, a melyeken füstölve áldozott azoknak, és felrakta gyűrűjét és nyakláncczát, és elment szeretői után, rólam * pedig elfeledkezett, *ezt* mondja az Úr. * Ezék.16.

13. Azért ímé csalogatom őt, és elviszem őt a pusztába, * és szívére beszélek. * Ezék.20,35.

14. És onnan adom meg néki az ő szőlőjét és az Akor völgyét * a reménység ajtaja gyanánt, és úgy énekel ott, † mint ifjúságának idején és mint Égyiptomból lett feljövetelének napján. * Józs.7,26. Ésa.65,10. †2Móz.15,1-22.

15. És azon a napon, *ezt* mondja az Úr, így fogsz engem hívni: Én férjem, és nem hívsz engem többé *így*: Baálom.

16. És kiveszítem az ő szájából a Baálok neveit, * hogy azoknak neve se említtessék többé. * Zak.13,2.

17. És azon a napon frigyet szerzek nékik a mezei vadakkal, az égi madarakkal és a föld férgével, és az ívet, kardot és háborút eltörlöm e földről, és bátorságos lakozást * adok nékik. * Jób 5,23.24. Ezék.34,25.39,9.10. Ésa.2,4. Mik.4,34.

18. **És eljegyezlek téged magamnak örökre, és pedig igazsággal és ítélettel, kegyelemmel és irgalommal jegyezlek el.**

19. **Bizony, hittel jegyezlek el téged magamnak, és megismered az Urat.**

20. És azon a napon meghallgatom, azt mondja az Úr, meghallgatom az egeket, azok pedig meghallgatják a földet;

21. A föld pedig meghallgatja a búzát és a mustot és az olajat; azok pedig meghallgatják Jezréelt.

22. És bevetem őt magamnak a földbe, és megkegyelmezek Ló-Rukhámának, * és azt mondom Ló-Amminak: Én népem vagy te; ő pedig ezt mondja: Én Istenem! * Róm.9,25. 1 Pét.2,10.

Isten hosszútűrése végre megtéríti népét.

3. És mondá az Úr nékem: Menj el újra, szeress egy asszonyt, a kit szeret az ő társa és mégis házasságtörő; * a mint az Úr is szereti Izráel fiait, † bár ők idegen istenekhez fordulnak, és szeretik †† a szőlőskalácsokat. * rész 1,3. †Jer.3,1. ††Jer.3,20.

2. És megszerzém azt magamnak tizenöt ezüstön és egy hómer árpán és egy letek árpán.

3. És mondám néki: Sok ideig ülsz nálam; nem paráználkodol és nem leszel férfié; én is *így* leszek te irántad.

4. Mert az Izráel fiai is sok ideig maradnak király nélkül, fejedelem nélkül; áldozat nélkül, szoborkép nélkül, efód nélkül és theráfok nélkül.

5. Azután megtérnek Izráel fiai és keresik az Urat, az ő Istenöket, * és Dávidot, az ő királyukat, † és remegve *folyamod*nak az Úrhoz és az ő jóságához az utolsó időkben. * rész 5,15. † Jer.30,9. Ezék.34,23.24.30.

Feddi Izráel bűneit.

4. Halljátok meg az Úrnak beszédét Izráel fiai, mert pere van az Úrnak a földnek lakóival, * mert nincs igazság és nincsen szeretet és nincsen Istennek ismerete a földön. * Mik.6,2.

2. Hamisan esküsznek * és hazudnak, és gyilkolnak és lopnak és paráználkodnak, betörnek, és egyik vér a másikat éri. * Ezék.22,6—12. Ámós 4,1.5,7.10,11.12.6,12.8,4—6. Mik.2,1.2.8.9.3,2.3.9.10.11.6,10—12.

3. Azért búsul a föld és erőtlenül minden, a mi azon lakik, * a mező vada és az ég madara egyaránt, bizony a tenger halai is elveszíttetnek. * Ámós 5,16.17.

4. Mindazáltal senki se perlekedjék, és senki se feddőzzék! hiszen a te néped olyan, mint azok, a kik a pappal czivódnak.

5. De elesel nappal, és elesik veled a próféta is éjjel; anyádat is elveszítem.

6. Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való. Mivelhogy te megvetetted a tudományt, én is megvetlek téged, hogy papom ne légy. És * mivelhogy elfeledkeztél Istened törvényéről, elfeledkezem én is a te fiaidról. * vers 1.14. Jer.4,22. Ésa.5,13.

7. Mennél számosabbak lettek, annál inkább vétkeztek ellenem; *de* gyalázatra fordítom dicsőségöket!

8. Népem vétkéből élősködnek, ők és bűneik után áhítozik lelkök.

9. De úgy jár a pap is, mint * a nép; megbüntetem őket az ő útaikért, és megfizetek néki cselekedeteiért. * Ésa.24,12.

10. Esznek majd, de meg nem elégesznek; * fajtalankodnak, de nem szaporodnak, † mert megszüntek az Úrra vigyázni. * rész 9,2. Mik.6,14. † rész 8,14.12,16.

11. Paráznaság, bor és must * elveszi az észt! * rész 5,4.

12. Népem az ő bálványát * kérdezi, és az ő pálczája mond néki jövendőt; mert a fajtalanság † lelke megtéveszt, és paráználkodnak az ő Istenök megett. * Jerem.2,27. † rész 5,4.

13. A hegyek tetején áldoznak és a
halmokon füstölnek: a cserfa, a nyárfa
és a tölgyfa alatt, mert kedves annak
az árnyéka. * Ezért paráználkodnak
a ti leányaitok, és házasságtörők
a ti menyeitek. * Ezék.20,28.
14. Nem büntetem meg leányaitokat,
hogy paráználkodnak, menyeiteket
sem, hogy házasságtörők, mert ők magok
is * félremennek a paráznákkal
és áldoznak a kurvákkal. De az értelmetlen
nép elbukik. * Ámós 2,7.

Óvja Júdát, hogy az is el ne szakadjon Istentől.

15. Ha te paráználkodol is Izráel,
csak a Júda ne vétkezzék! És ne járjatok
Gilgálba és ne menjetek fel
Beth-Avenbe! és ne esküdjetek így:
Él az Úr!
16. Mert szilajkodik Izráel mint a szilaj
üsző; most tágas földön legelteti
őket az Úr, mint a bárányt.
17. Bálványokkal szövetkezett * Efraim;
hagyd *hát* magára! * rész 7,16.
18. Ivásuk elfajult, untalan paráználkodnak;
igen szeretik pajzsaik * a
gyalázatot. * Zsolt.47,9.
19. Szárnyaihoz köti őt a szélvész, és
megszégyenülnek áldozataik miatt.

Fenyegetés mindkét királyság ellen.

5. Halljátok meg ezt, ti papok! Figyeljetek,
Izráel háza! Hallgassatok
ide királynak háza; hiszen
reátok vonatkozik az ítélet, mert tőrré
lettetek Miczpának, és kiterített hálóvá
a Táboron.
2. Szertelen a hitehagyottak öldöklése,
de én mindnyájok fenyítéke
leszek.
3. Jól ismerem én Efraimot, és Izráel
nincs elrejtve előlem; hiszen
most is paráználkodol Efraim! megfertőztetett
az * Izráel. * rész 6,10.
4. Nem engedik őket az ő cselekedeteik
megtérni az ő Istenökhöz, mert
paráznaság lelke van közöttük, és
nem ismerik az Urat.
5. Izráel ellen az ő büszkesége * tesz
tanúbizonyságot, Izráel és Efraim bűneik
miatt vesznek el; velök együtt Júda
is elvész. * rész 7,10. Ámós 4,2.8,7.
6. Juhaikkal és ökreikkel mennek
keresni az Urat, de nem találják; eltávozott
az * ő tőlük. * Ésa.1,13—15.
7. Hűtlenül cselekedtek az Úr ellen,
mert idegen fiakat nemzettek; most
azért megemészti őket az újhold,
örökségeikkel * egyben. * 2 Kir.15,29.17,6.
8. Fújjátok meg a kürtöt Gibeában,
a tárogatót Rámában; rivalgjatok
Beth-Avenben: Utánad * Benjámin.
* Bir.5,14.
9. Efraim pusztává lesz a büntetés
napján; * Izráel törzsei ellen kijelentettem
a változhatatlan † ítéletet.
* 2 Kir.15,29.17,6.
† Ámós 2,6.3,11.4,1—3.5,1—3.
10. Júda fejedelmei olyanok, mint a
határrontók; * kiontom rájok az én
haragomat, mint a vizet. * 2 Kir.17,19.
11. Efraim el van nyomva, összetörve
az ítélettől, mert tetszett néki követni
az *emberi* * rendelést!
* 1 Kir.12,26—33.
12. Én pedig olyanná lettem Efraimnak,
mint a moly, és a Júda házának,
mint a rothadás.
13. Látta ugyan Efraim a maga betegségét,
Júda is a maga sebét, és
Efraim Assiriához folyamodott és küldött
Járéb királyhoz; * de az nem tud
titeket meggyógyítani, és nem veszi
le rólatok a sebet.
* 2 Kir.15,19.20. rész 7,11.
14. Mert olyan leszek Efraimnak,
mint az oroszlán, és Júda házának,
mint az oroszlán-kölyök. Én, én szaggatom
szét; elmegyek, felkapom, és
nem lesz, a ki megszabadítsa!
15. Elmegyek, visszatérek helyemre,
mígnem megismerik, hogy vétkeztek,
és keresni fogják az én orczámat.
Nyomorúságukban keresnek
majd engem!

Isten verése megtérésre vezet.

6. Jertek, térjünk vissza az Úrhoz,
mert ő szaggatott meg és ő gyógyít
meg minket; megsebesített, de
bekötöz minket!
2. Megelevenít minket két nap mulva,
a harmadik napon feltámaszt minket,
hogy éljünk az ő színe * előtt.
* Ésa.26,19.
3. Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni
az Urat. Az ő kijövetele bizonyos,
mint a hajnal, és eljő hozzánk,
mint az eső, mint a késői eső,
a mely megáztatja a földet.
4. Mit cselekedjem veled Efraim? Mit
cselekedjem veled Júda? Hiszen szeretetetek
olyan, mint a reggeli felhő
és mint a korán múló harmat.
5. Azért vertem meg a próféták által
és megölöm őket az én számnak
beszédivel. Bizony, a te ítéleteid olyanok,
mint a kelő nap.
6. **Mert szeretetet * kívánok én és nem
áldozatot; az Istennek ismeretét inkább,
mintsem égőáldozatokat.**
* Ésa.1,12—17. Ámós 5,21—24.
7. De ők, mint Ádám, * áthágták a
szövetséget; ott cselekedtek hűtlenül
ellenem. * 1 Móz.3,6. rész 5,10.8,1.
8. Gileád a gonosztevők városa, vérrel
van bemocskolva.
9. És miképen tolvajok leselkednek,

úgy *tesz* a papok szövetkezete; gyilkolnak a sikemi úton; bizony, gonosz dolgokat cselekesznek.
10. Rettenetes dolgokat látok Izráel házában. Ott van Efraim paráználkodása; meg van fertőztetve Izráel.
11. Júda! a te számodra is készített aratást, mikor fordítok az én népemnek fogságán.

Panasz Izráel ellen.

7. A mikor gyógyítani akarnám Izráelt, akkor tudódik ki Efraim vétke és Samaria gonoszsága; mert csalárdul cselekesznek, tolvaj tör be, és rabló fosztogat az utczán.
2. És eszökbe sem veszik, hogy emlékezem minden gonoszságukra. Most körülvették őket az ő cselekedeteik, a melyek színem előtt vannak.
3. Gonoszságukkal gyönyörködtetik a királyt, és hazugságaikkal a fejedelmeket.
4. Mindnyájan házasságtörők; olyanok, mint a kemencze, a melyet befűt a sütő; szünetel a tüzeléssel, a tészta bekovászolásától annak megkeléséig.
5. Királyunk napján a fejedelmek beteggé lesznek a bor hevétől; csúfolóknak nyújtja az ő kezét.
6. Mert, mint a kemencze, közelednek álnokságukban az ő szívökkel. Egész éjszaka alszik az ő sütőjök; reggel ég, mint a lángoló tűz.
7. Mindnyájan tüzesek, mint a sütő kemencze, és megemésztik biráikat. Királyaik mind elhullottak. Nincs köztök senki, a ki hozzám kiáltana.

A megérdemlett büntetés hirdetése.

8. Efraim összekeveredett a népekkel. * Olyanná lőn az Efraim, mint a meg nem fordított pogácsa.
* Zsolt. 106,35.
9. Idegenek emésztik erejét, de ő nem veszi észre. Ősz hajjal is hintve van már, és azt sem veszi észre.
10. Izráel ellen az ő büszkesége tesz tanúbizonyságot, * és még sem térnek vissza az Úrhoz, az ő Istenökhöz, és nem keresik őt mindennek daczára sem. * rész 5,5. Ámós 8,7.
11. És olyan lett Efraim, mint az együgyű galamb: balgatag! Égyiptomhoz kiáltanak,* Assiriához folyamodnak. * rész 5,13. 2 Kir. 15,17–20.
12. *De* a mint mennek, kiterjesztem hálómat ellenök; levonszom őket, mint az ég madarát; megbüntetem őket az ő gyülekezetöknek *adott* kijelentés szerint.
13. Jaj nékik, mert eltávoztak én tőlem! Pusztulás reájok, mert vétkeztek ellenem. * Én ugyan megszabadítanám őket; de ők hazugságot szólnak ellenem! * Ésa. 30,1–10.
14. És nem kiáltanak hozzám szívökből,* hanem ordítoznak ágyasházaikban; a búza és a must miatt gyűlnek egybe; ellenem fordulnak.
* Ésa. 29,13.
15. Pedig én tanítottam *őket,* én erősítettem meg karjokat, és ők mégis gonoszt gondolnak ellenem.
16. Megtérnek, *de* nem a magasságos *Istenhez.* Olyanok, mint a csalárd kézív. Fegyvertől * hullnak el fejedelmeik, az ő nyelvöknek mérge miatt. Ez lesz gyalázatjok Égyiptom földén.
* Zsolt. 78,57.

Ellenség fog a bálványozó népre törni.

8. Száddhoz a kürtöt! Mint a * sas, *úgy jön* az Úr házára! Mert megszegték az én frigyemet, és vétkeztek † az én törvényem ellen!
* 5 Móz. 28,49. † rész 6,7.
2. Kiáltnak * hozzám: Én Istenem! mi, az Izráel, ismerünk tégedet!
* rész 5,15. 14,3. 4.
3. Megvetette * Izráel a jót, kergesse *hát* az ellenség. * rész 4,1. 6.
4. Királyt emeltek ők; * de nem én általam; fejedelmet választottak, de tudtomon kivül. Ezüstjökből és aranyukból bálványokat formáltak; csak azért, hogy semmivé legyen.
* 2 Kir. 15,13. 17,22.
5. Megútálta a te borjúdat, oh Samaria! Haragom felgerjedt ellenök. Meddig nem lehetnek még tiszták?
6. Mert ez is Izráelből való! kézműves csinálta azt, és nem Isten az. Bizony forgácscsá lesz Samaria borjúja!
7. Mert szelet vetnek és vihart aratnak. * Nem indul szárba; termése nem ad lisztet; ha adna is, idegenek nyelik be azt. * rész 10,13.
8. Elnyeletett Izráel! Olyan immár a népek közt, mint az edény, *a melyen* nincs * gyönyörűség. * Jer. 22,28. 48,38.
9. Mert ők Assiriához * folyamodnak; Efraim magában bolygó vadszamár; szeretőket bérelnek. * rész 5,13. 7,11.
10. De ha bérelnek is a pogányok közt, most összegyűjtöm őket, és kezdenek majd lefogyni a * fejedelmek királyának terhétől. * 2 Kir. 15,19. 20. 17,3.
11. Mivel megszaporította Efraim az oltárokat a bűnre, * bűnre vezették őt az oltárok. * rész 10,1.
12. Ha tízezer törvényt írnék is elébe, idegennek tekintenék azokat.
13. Nékem szánt áldozatképen húst vágnak és esznek; az Úr nem tekint azokra kedvesen. * Immár megemlékezik az ő álnokságukról, és meg-

büntetí az ő vétkeiket; Égyiptomba
fognak ők † visszatérni.
* rész 6,6. Ámós 5,21.22. † rész 9,3.6.
14. Most Izráel elfeledkezett az ő al-
kotójáról és palotákat épített; Júda
megerősített városokat szaporított.
De én tüzet bocsátok városaira, és az
emészti meg az ő erősségeit.

Oda az öröm, itt a visszafizetés.

9. Ne örvendezz Izráel oly vígan,
mint a pogányok; mert pa-
ráználkodással elszakadtál a te Iste-
nedtől, és szeretted a bűnbért * min-
den búzaszérűn. * rész 2,4.11.
2. Szérű és a sajtó nem tartja el őket;
hiányozni * fog abból a must.
* rész 2,8—11.
3. Nem maradnak az Úr földén, ha-
nem Égyiptomba tér vissza * Efra-
im; Assiriában tisztátalant esznek.
* rész 8,13.
4. Nem áldoznak az Úrnak borral;
és nem lesznek kedvesek előtte. Ál-
dozataik olyanok lesznek, mint a
gyásztornak kenyere; mindnyájan,
a kik abból esznek, megfertéztet-
nek, mert kenyerök *csak* étvágyuk-
nak szolgál; nem jut be az Úr há-
zába.
5. Mit cselekesztek majd az ünnep-
nek napján, az Úr ünnepnapján?
6. Mert ímé elbujdosnak a pusztulás
miatt; Égyiptom gyűjti be, Móf te-
meti el őket. * Ezüst kincsöket a csa-
lán örökli; tövis lesz † sátoraikban.
* vers 3. rész 8,13. Ámós 3,4. † rész 10,8.
7. Elérkeztek a számadásnak napjai;
elérkeztek a megtorlásnak napjai;
megtudja majd Izráel! Bolond a pró-
féta, őrült a léleknek embere a te vét-
ked sokasága miatt és mert akkora
a gyűlölség.
8. Efraim szétnéz az én Istenem mel-
lett. * A prófétának minden útaira
háló vettetett; gyűlölség van Isten-é-
nek házában. * rész 4,12.
9. Mélyen elfajultak, mint Gibea nap-
jaiban; * *de* megemlékezik álnoksá-
gaikról, és megbünteti az ő gonosz-
ságokat. * rész 10,9. Bir. 19,22.25.
10. Mint szőlőfürtöket a pusztában,
úgy találtam Izráelt; mint a fügefa
első termésének zsengéjét, úgy néz-
tem a ti atyáitokat; * *de* bementek
Baál-Peorhoz † és a gyalázatosnak
adták magokat, és útálatossá váltak,
mint a mit szerettek.
* 5 Móz. 32,10. † 4 Móz. 25,3. Zsolt. 106,28.
11. Efraim! Elszáll dicsőségök, * mint
a madár! Nem lesz szülés, sem terhes-
ség, sem fogamzás! * rész 10,3.6.7.
12. Mert még ha felnevelnék is fiai-
kat, mégis gyermektelenekké teszem
őket; sőt még nékik is jaj, ha elfor-
dulok tőlök.
13. Efraim, a mint néztem, mint Tírus
van plántálva a mezőben; * de Efraim-
nak mégis az öldöklőhöz kell kihoz-
nia az ő fiait. * Jerem. 21,13.17,3.
14. Adj nékik oh Uram! Mit adj? Adj
nékik meddő méhet és kiszáradt em-
lőket.
15. Minden gonoszságuk * Gilgálban
van, mert ott gyűlöltem meg őket.
Cselekedeteik gonoszsága miatt ki-
űzöm őket házamból; † nem szeretem
őket többé; fejedelmeik mindnyájan
pártütők. * rész 4,15. 12,11. † vers 3.6.
16. Meg van verve Efraim; gyökerök
elszáradt! Nem teremnek * gyümöl-
csöt. Még ha nemzenének is, megö-
löm méhöknek szerelmes *magzatit*.
* vers 11.12.
17. Elveti őket az én Istenem, mert
nem hallgattak reá, és bujdosókká
lesznek a pogányok * között. * vers 3.6.

Igazság nélkül nincs boldogság.

10. Buja szőlőtő az Izráel, a mely
termi az ő gyümölcseit. Gyü-
mölcsének sokasága szerint sokasí-
totta meg oltárait, * földének jósága
szerint jó sok oszlopot † állított fel.
* rész 8,11. † rész 2,7.
2. Csalárd a szívök; *de* most megla-
kolnak! Ő maga töri le oltáraikat; el-
pusztítja * bálványaikat. * rész 9,6.
3. Bizony mondják most: Nincsen
királyunk, mert nem féljük az Urat,
és a király mit segíthet rajtunk?!
4. Össze-vissza beszéltek; hamisan
esküdtek; szövetséget kötöttek; de
mint a bürök a mező barázdáin, úgy
sarjadzik ki az ítélet.
5. Beth-Aven borjúi miatt aggódnak
Samaria lakói. Bizony megsiratja azt
az ő népe, és papjai is remegnek
miatta, az ő dicsősége miatt; mert
eltávozott az attól.
6. Azt magát is Assiriába vonszol-
ják ajándékul Járeb királynak. Szé-
gyent vall Efraim, és megszégyenül
Izráel az ő tanácsa miatt.
7. Elveszett Samaria! Az ő királya,
mint forgács a víz színén!
8. És Aven magaslatai, az * Izráel
vétke, lerontatnak. Tövis és bogács-
kóró növi be oltáraikat, † és mond-
ják majd a hegyeknek: Borítsatok
be minket! a halmoknak pedig: Omol-
jatok †† reánk!
* rész 4,15. † rész 9,6. †† Ésa. 2,19. Jel. 6,16.
9. Gibea napjaitól * fogva vétkezél,
oh Izráel! Ott maradtak; nem érte
őket Gibeában a harcz a gonoszság
fiai † ellen. * rész 9,9. Bir. 19. és 20. r.
10. Megfenyítem hát őket kedvemre!

Népek gyülekeznek ellenök, a mikor megkötöztetnek kettős gazságukért.

11. Efraim szoktatott üsző, * a mely szeret nyomtatni; de én rámegyek az ő szép nyakára: igába fogom Efraimot; Júda szántani fog, Jákób boronál néki. * rész 4,16.

12. Vessetek magatoknak igazságra; arassatok kegyelem szerint! Szántsatok magatoknak új szántást; * mert ideje keresnetek az Urat, mígnem eljő, hogy igazság esőjét adjon néktek. * Jer. 4,3.

13. Istentelenséget szántottatok, álnokságot arattatok. * Eszitek a hazugság gyümölcsét, mert bíztál a te utadban és vitézeidnek sokaságában! * rész 8,7.

14. Azért zendülés támad a te néped között, és minden te erősséged elpusztíttatik, a miképen elpusztította Salman Beth-Arbelt a harcznak napján; az anya gyermekeivel együtt földhöz veretik.

15. Így cselekszik veletek Beth-El, a ti nagy gonoszságtokért; hajnalra bizony elvész Izráel királya!

Isten buzgó könyörülete.

11. Mikor még gyermek * volt Izráel, megszerettem őt, és Égyiptomból hívtam † ki az én fiamat. * 2 Móz. 4,22.23. † Máté 2,15.

2. A mint hívták őket, úgy mentek el előlök: a Baáloknak áldoztak és a bálványoknak füstöltek.

3. Pedig én tanítottam járni Efraimot; ő vette őket karjaira, de ők nem ismerték el, hogy én * gyógyítottam meg őket. * 5 Móz. 32,10. Ésa. 46,3.4.

4. Emberi kötelékekkel vontam őket, szeretetnek köteleivel, és olyan voltam hozzájok, mint a kik leemelik szájukról az igát, és ételt adtam nyájasan eleikbe.

5. Nem tér vissza Égyiptom földére; hanem Assiria lesz az ő királya, mert nem akarnak megtérni.

6. És fegyver száll az ő városaira, és elpusztítja az ő zárait, és felemészti őket az ő szándékaik miatt.

7. Mert az én népem átalkodottan hajlandó elfordulni * tőlem. Ha hivogatják is őt a magasságos *Isten*hez, senki nem indul meg rajta. * vers 2. Jer. 10,12.

8. Miképen adnálak oda Efraim, szolgáltatnálak ki Izráel!? Miként adnálak oda, mint Admát, tennélek olyanná, a milyen Seboim?! * Megesett bennem az én szívem; fellángolt minden szánalmam! * 1 Móz. 19,24.25. 5 Móz. 29,23.

9. Nem végzem el haragomnak hevét; nem fordulok vissza Efraim vesztére; mert Isten vagyok én és nem ember, a Szent te közötted, és nem haraggal jövök * én. * Jerem. 31,20. Ésa. 55,7—9. Mal. 3,6.

10. Az Urat fogják követni. * Ordít, mint az oroszlán; ha ő ordít, remegve gyűlnek össze fiak napnyugot felől. * rész 5,15.

11. Rettegve jőnek elő, mint a madár, Égyiptomból, és mint a galamb, Assiriának földéből; és letelepítem őket házaikba, ezt mondja az Úr!

12. Körülvett engem Efraim hazugsággal, az Izráel háza pedig csalárdsággal; de * Júda uralkodik még az Istennel és a hűséges † Szenttel. * rész 4,2. † rész 5,10. 8,14.

Jákób a törzsatya példánykép népe számára.

12. Széllel táplálkozik Efraim és fut a keleti szél után. Mindennap szaporítja a hazugságot és a sanyargatást, és frigyet szereznek az Assirussal és Égyiptomba * visznek olajat. * rész 5,13. 7,11. 8,7.9.10. 2 Kir. 15,19.20.

2. Pere van az Úrnak a Júdával is, és megbünteti Jákóbot az ő útai szerint. Cselekedetei szerint * fizet meg néki. * rész 5,10.13. 8,14.

3. Anyja méhében sarkon fogta bátyját, * és mikor erős volt, küzdött * az Istennel. * 1 Móz. 25,26. † 1 Móz. 32,24—28.

4. Küzdött az angyallal és legyőzte; sírt és könyörgött néki. * Béthelben találta meg őt, és ott beszélt † velünk. * 1 Móz. 32,24—28. † 1 Móz. 28,11—15. 35,7—15.

5. Bizony az Úr, a seregeknek Istene; az Úr az ő neve.

6. Térj hát vissza a te Istenedhez; őrizd meg az irgalmasságot és az ítéletet, és bízzál szüntelen a te Istenedben.

7. Kanaánita *ő!* Hamis mértékek vannak kezében; szeret *mást* * megcsalni. * Ámós 8,5.6.

8. És Efraim ugyan ezt mondja: Bizony meggazdagodtam; vagyont szereztem magamnak. Semmi szerzeményemben nem találnak rajtam álnokságot, a mely bűn * volna! * Ámós 6,13.

9. De én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétől kezdve. * Újra sátorok lakójává teszlek téged, mint az ünneplés napjain. * rész 13,4. 2 Móz. 3,13.14.

10. Mert *én* szólottam a prófétákhoz; én sokasítottam meg a látásokat, és *én* szólottam hasonlatokban a próféták által.

11. Ha Gileád a gonoszság *városa*, bizony semmivé lesznek! Gilgálban ökrökkel áldoznak; * de oltáraik is

olyanokká lesznek, mint a kőrakások a mező barázdáin. * rész 5,6.
12. Jákób Aram földére bujdosott, és egy asszonyért szolgált az Izráel, és egy asszonyért * pásztorkodott.
* 1 Móz.27,43.28,10.29,15—18.
13. És próféta által hozta fel az Úr Izráelt Égyiptomból, és próféta * által tartatott meg. * 2 Móz.3,10. 5 Móz.29,5.
14. Gonoszul ingerelte Efraim *az Istent;* de rajta szárasztja a *sok* vért, és gyalázatosságát megfizeti néki az ő Ura.

Megváltás a halálból. A bűn rombolása.

13. Efraim szólott volt, rettegés: nagygyá lett Izráelben, de vétkezett a Baállal, és meghalt.
2. Most is többítik bűneiket és csinálnak magoknak öntött képeket az ő ezüstjökből, bálványokat az ő eszök szerint. Képfaragók csinálmánya mindaz! * Róluk mondják: Emberek, a kik áldoznak, borjúkat † csókolnak!
* rész 2,7.4,12.8,4.11.14.10,1.11,2.12,11.
† 1 Kir.19,18.
3. Azért olyanná lesznek, mint a reggeli felhő és mint a harmat, a mely korán eltűnik; mint a szérűről elsodort polyva és * mint a kéménynek füstje.
* Zsolt.1,4.35,5.37,20. Ésa.17,13.41,15.
4. Pedig én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétől fogva.* Nem ismerhetsz más Istent kivülem, és rajtam kivül nincs *más* szabadító!
* rész 12,9. 2 Móz.3,14.15.
5. Én ismertelek téged * a pusztában, az eltikkadt földön.
* rész 11,1.3.4. 5 Móz.32,10.
6. A mint legeltek; elteltek; elteltek és szívök felfuvalkodék; azért hát elfelejtkezének * rólam. * rész 4,7.7,15.10,1.
7. De olyan is leszek hozzájok, mint az oroszlán; * mint a párducz, úgy lesekedem az úton. * rész 5,14.
8. Rájok rohanok, mint a *kölykétől* megfosztott medve, és széttépem szívök borítóját, és felfalom ott őket, mint egy nőstény oroszlán. A mezei vad szaggatja szét őket!
9. Romlásodra lett Izráel, hogy ellenem *törekedtél*, a te segítőd ellen.
10. Hol van hát a te királyod, hol van, hogy megoltalmazzon minden városodban? És biráid, a kik felől ezt mondád: Adj nékem királyt * és fejedelmeket! * 1 Sám.8,5.
11. Adtam néked királyt * haragomban, és elvettem az én búsulásomban! * 1 Sám.8,7.10,21.24.
12. Egybe van kötve Efraim álnoksága; eltéve az ő bűne!
13. A szülőasszony kínjai lepik meg őt; oktalan fiú ő, mert a kellő időben nem jő ki anyjának méhéből.
14. Megváltom őket a Seol hatalmából! Megmentem őket a haláltól! Hol van a te veszedelmed oh halál?! Hol van a te romlásod oh Seol?! * Megbánás elrejtetett én előlem.
* 1 Kor.15,55.
15. Mert bár a testvérek közt ő a legvirágzóbb: feljő a keleti szél, * az Úr szele támad fel a pusztából; kiszárad kútfeje, elapad forrása: az rabolja ki minden drága kincseinek tárházát. * rész 8,3.7.8.12,1.10,14.

14. Meglakol Samaria, * mert daczolt az ő istenével, Fegyver által hullanak el; csecsemőik földhöz veretnek, és terhes asszonyaik ketté vágatnak. * rész 10,7.14. 2 Kir.17,6.

Izráel megtérése és felvirágzása.

2. Térj vissza hát Izráel az Úrhoz, a te Istenedhez, mert elbuktál álnokságod miatt!
3. Vegyetek veletek beszédeket, és térjetek vissza az Úrhoz! Mondjátok néki: Végy el minden álnokságot! És fogadd el azt, a mi jó, és ajkaink tulkaival áldozunk * *néked.*
* Zsid.13,15.
4. Assiria nem segít meg minket; lóra sem ülünk, és nem mondjuk többé kezeink csinálmányának: Istenünk! Mert nálad talál kegyelmet az árva.
5. Kigyógyítom őket hűtlenségökből; szeretem őket ingyen kegyelemből, mert elfordult tőlök az én * haragom.
* rész 11,8.9.
6. Olyanná leszek Izráelnek, mint a harmat. Virágozni fog, mint a liliom, és gyökeret ver, mint a Libánon.
7. Kiterjednek az ő ágai, és olyan lesz az ő ékessége, mint az olajfáé, illata pedig, mint a Libánoné.
8. Visszatérnek az ő árnyékában lakók, * és felelevenednek, mint a búzamag, † és virágoznak, mint a szőlőtő; híre olyan lesz, mint Libánon boráé. * rész 11,11. † rész 2,22.
9. Efraim *így szól:* Mi közöm nékem többé a bálványokhoz?! Én meghallgatom és figyelek reá. Olyan vagyok, mint a zöldelő ciprusfa! Tőlem származik a te gyümölcsöd!
10. Kicsoda a bölcs, * hogy értse ezeket? *Kicsoda* az értelmes, hogy eszébe vegye ezeket?! Bizony igazak az Úrnak útai, és az igazak járnak azokon, az istentelenek pedig elesnek † rajtok.
* Zsolt.107,43. † Zsolt.1,4—6.

JÓEL PRÓFÉTA KÖNYVE.

Sáskacsapás, az Úr napjának ábrázolója.

1. Az Úrnak igéje, a mely lőn Jóelhez, a Petuel fiához.
2. Vének! halljátok meg ezt, és hallgassátok meg, e földnek minden lakói! Történt-é ilyen a ti időtökben, vagy a ti atyáitoknak idejében?
3. Beszéljétek el azt a ti fiaitoknak, és a ti fiaitok az ő fiaiknak, és azoknak fiai a következő nemzetségnek.
4. A mit a sáska meghagyott, megette a szöcskő; és a mit a szöcskő meghagyott, megette a cserebogár; és a mit a cserebogár meghagyott, megette * a hernyó. * rész 2,25.
5. Serkenjetek fel részegek és sírjatok, és jajgassatok mind ti borivók a mustért, mert elvétetett az a ti szátoktól!
6. Mert egy nép jött fel az én földemre, * erős és megszámlálhatatlan; fogai, mint az oroszlán fogai, és agyarai, mint a nőstény oroszláné. * rész 2,2—11.
7. Pusztává tette szőlőmet; összetörte fügefáimat, mezítelenre hántotta és széjjelhányta; fehérlenek annak ágai.
8. Keseregj, mint a szűz, a ki gyászba öltözik az ő ifjúsága férjéért.
9. Kifogyott az étel- és italáldozat az Úrnak házából; gyászolnak * a papok, az Úrnak szolgái. * vers 13.
10. Elpusztíttatott a mező, gyászol a föld; mert elpusztíttatott a gabona; kiszáradt * a must; kiapadt az olaj. * Hós. 2,8.
11. Szégyenüljetek meg, ti szántóvetők; jajgassatok szőlőművesek: a búzáért és az árpáért; mert elveszett a mező aratása!
12. Elszáradt a szőlőtő; a fügefa elhervadt; a gránátfa, a datolyafa és az almafa, a mezőnek minden gyümölcsfája * kiaszott. Bizony kiszáradott az öröm az emberek közül. * vers 7.

Kesergés és könyörgés.

13. Öltsetek gyászt és sírjatok, ti papok! Jajgassatok, ti oltár szolgái; jőjjetek és háljatok gyászruhákban, Istenem szolgái; mert megvonatott * az étel- és italáldozat Isteneteknek házától. * vers 9.
14. Szenteljetek * böjtöt, hirdessetek gyűlést; gyűjtsétek egybe a véneket, a földnek minden lakosát az Úrnak, a ti Isteneteknek házába, és kiáltsatok az Úrhoz. * rész 2,15.
15. Jaj ez a nap! * Bizony közel van az Úrnak napja, és mint a pusztítás, úgy jön el a Mindenhatótól. * rész 2,1. Ésa. 13,6.
16. Hát nem szemünk láttára irtatott-é ki az élelem, az öröm és vígasság Istenünk házából?!
17. Elsenyvedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonás házak, összedőltek a csűrök; mert kiaszott a gabona.
18. Mint nyög a barom! Megháborodtak a marha-csordák, mert nincs legelőjük; bűnhődnek még a juhnyájak is!
19. Hozzád kiáltok Uram, mert tűz emésztette meg a puszta virányait, és * láng perzselte le a mező minden fáját. * rész 2,3.
20. A mező vadai is hozzád esengenek, mert kiszáradtak a vizeknek ágyai, és tűz emésztette meg a puszta virányait.

Tovább rajzolja a sáskacsapást.

2. Fújjátok a kürtöt * a Sionon, és rivalgjatok az én szent hegyemen! Rémüljenek meg e föld minden lakói; mert eljő az Úrnak napja; mert közel van *az*. * vers 17.
2. Sötétségnek és homálynak napja; felhőnek és borulatnak napja; mint a hegyekre ráterülő alkonyat! Nagy és hatalmas nép, a milyen nem volt öröktől fogva és nem is lesz utána többé, nemzetségről * nemzetségre. * rész 1,6.
3. Előtte tűz emészt, utána láng lobog; előtte a föld olyan, mint az Éden kertje, utána pedig kietlen pusztaság; meg sem menekülhet tőle semmi.
4. A milyen a lovak alakja, olyan annak alakja, és száguldoznak, mint a lovasok.
5. Rohannak a hegyek tetején, mintha hadi szekerek robognának; mintha tarlót emésztő láng ropogna; a milyen az ütközetre kész hatalmas nép.
6. Elrémülnek tőle a népek; minden arcz elsáppad.
7. Száguldoznak, mint a hősök, felhágnak a kőfalakra, mint a bajnokok; mindenik a maga útján halad, nem bontják meg soraikat.
8. Egymást nem szorongatják; mindenik a maga útján halad; néki rohannak a fegyvernek, és nem esik seb rajtok.
9. Betörnek a városba, futkároznak a kőfalon, felhágnak a házakra, betörnek az ablakokon, mint a tolvaj.

10. Reszket előttök a föld, és megrendülnek az egek; a nap és hold elsötétednek, a csillagok is bevonják fényöket.
11. És megzendül az Úrnak szava az ő serege előtt, mert felette nagy az ő tábora; mert hatalmas az ő rendeletének végrehajtója. Bizony nagy az Úrnak napja és igen rettenetes! Ki * állhatja ki azt? * rész 1,15.

Intés megtérésre.

12. **De még most is így szól az Úr: Térjetek * meg hozzám teljes szívetek szerint; bőjtöléssel is, sírással is, keserg éssel is.** * Jerem.4,1.
13. **És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjetek meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülő és irgalmas ő; késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, * és bánkódik a gonosz miatt.** * 2 Móz.34,6.
14. Ki tudja, hátha visszatér és megbánja, * és áldást hagy maga után; étel- és italáldozatot az Úrnak, a ti Isteneteknek?! * Ámós 5,15. Jón.3,9.
15. Fújjatok kürtöt a Sionon; * szenteljetek bőjtöt, hirdessetek gyűlést! * rész 1,14.
16. Gyűjtsétek össze a népet, szenteljétek meg a gyülekezetet; hívjátok egybe a véneket, gyűjtsétek öszsze a kisdedeket és a csecsszopókat; menjen ki a vőlegény az ő ágyasházából és a menyasszony is az ő szobájából.
17. A tornácz és az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgái, és mondják: Légy kegyelmes, oh Uram, a te népedhez, és ne bocsásd szidalomra a te örökségedet, hogy uralkodjanak rajtok a pogányok. Miért mondanák a népek között: Hol az ő * Istenök? * Zsolt.42,11.79,10.

Új áldás ígérete.

18. **E**rre buzgó lőn az Úrnak szeretete az ő földe iránt, és kegyelmezett az ő népének.
19. És választ tőn az Úr, és mondá az ő népének: Ímé, adok néktek gabonát, bort és olajat, hogy megelégedtek vele, és nem adlak többé titeket szidalomra a pogányok között.
20. Az északi *népet* is elűzöm tőletek, és puszta és sivatag vidékre vetem azt; elejét a keleti tengerbe, hátulját a nyugoti tengerbe, és bűze magasra száll; felszáll büdössége, mert nagy dolgokat cselekedett.
21. Ne félj, te föld! Örülj és vígadozz, mert nagy dolgokat cselekeszik az Úr!
22. Ne féljetek, ti mezei vadak! mert zöldülnek a pusztának virányai; mert a fa megtermi gyümölcsét; a füge és szőlő is kitárják gazdagságukat.
23. Ti is, Sionnak fiai! örvendezzetek és vígadjatok az Úrban, a ti Istenetekben; mert megadja néktek az esőt igazság szerint, és korai és kései esőt hullat néktek az első *hónapban.*
24. És megtelnek a csűrök gabonával, és bőven öntik a sajtók a * mustot és az olajat. * rész 3,13.
25. És kipótolom néktek az esztendőket, a melyeket tönkre tett * a szöcskő, a cserebogár és a hernyó és a sáska; az én nagy seregem, a melyet reátok küldöttem. * rész 1,4.
26. És esztek bőven és megelégesztek, és magasztaljátok az Úrnak, a ti Isteneteknek nevét, a ki csodálatosan cselekedett veletek, és soha többé nem pironkodik az én népem.
27. És megtudjátok, hogy az Izráel között vagyok én, és hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek és nincs más! És soha többé nem pironkodik az én népem.

A Szentlélek kitöltetése.

28. **És lészen azután, hogy kiöntöm lelkemet * minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok; véneitek álmokat álmodnak; ifjaitok pedig látomásokat látnak.** * Ésa.44,3. Csel.2,17.
29. Sőt még a szolgákra és szolgálóleányokra is kiöntöm azokban a napokban az én lelkemet.
30. És csodajeleket mutatok az égen és a földön; vért, tüzet és füstoszlopokat.
31. A nap * sötétséggé válik, a hold pedig vérré, minekelőtte eljő az Úrnak nagy és rettenetes napja. * rész 3,15. Ezék.32,7.8.
32. De mindaz, a ki az Úrnak nevét hívja segítségül, * megmenekül; mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben lészen a szabadulás, a mint megígérte az Úr, és a megszabadultak † közt lesznek azok, a kiket elhí az Úr! * Róm.10,13. † Ésa.10,21.22. Abd.17.

Isten megítéli az ő népe ellenségit.

3. Mert ímé, azokon a napokon és abban az időben, a mikor meghozom Júda és Jeruzsálem fogságát:
2. Egybegyűjtöm akkor mind a pogányokat, * és levezetem őket a Josafát völgyébe, és perbe szállok ott velök, az én népemért és örökségemért, az Izráelért, a melyet szétszórták a pogányok közé, és megosztozták az én földemen; * vers 12.
3. Népemre pedig sorsot vetettek; a fiút szajháért adták oda, a leányt pe-

dig borért cserélték el, hogy ihassanak.

4. Sőt néktek is mi közötök velem, Tírus, Sidon és Filiszteának egész környéke?! Vajjon bosszút állani *jöttök*-é reám? Ha bosszút akarnátok rajtam * állani, nagy hirtelen fejetekre fordítom vissza bosszútokat!
* Ezék.26,2. Ezsdr.1,1—11.

5. Mivelhogy elraboltátok ezüstömet és aranyomat, és legszebb kincsemet templomaitokba vittétek;

6. És a Júda fiait és Jeruzsálem fiait eladtátok a Jávánok fiainak, * hogy messze vessétek őket határaiktól:
* Ezék.27,13.

7. Ímé, kiindítom * őket a helyből, a hova eladtátok őket, és fejetekre fordítom vissza bosszútokat.
* Jer.25,12. Ezsdr.1,1—11.

8. És adom a ti fiaitokat és leányaitokat a Júda fiainak kezébe; azok pedig eladják őket a Sabeusoknak, a messze lakó népnek; mert *ezt* végezte az Úr.

Isten népének szabadulása és boldogsága.

9. Hirdessétek ezt a pogányok között; készüljetek harczra; indítsátok fel a hősöket. Járuljanak elé, jőjjenek fel mindnyájan a hadakozó férfiak!

10. Kovácsoljátok szántóvasaitokat kardokká, kaszáitokat dárdákká; mondja a beteg *is:* Hős vagyok!

11. Siessetek és jőjjetek el ti népek mindenfelől, és seregeljetek egybe! Ide vezesd Uram a te hőseidet!

12. Serkenjenek fel és jőjjenek fel a népek a Josafát völgyébe; mert ott ülök *törvényt,* hogy megítéljek minden népeket.

13. Ereszszétek néki a sarlót, * mert megérett az aratni való! Jertek el, tapossatok, mert tetézve a kád, ömlenek a sajtók! Mert megsokasult az ő gonoszságuk! * rész 2,24. Jel.14,15—20.

14. Tömegek, tömegek! az ítélet völgyében! Mert közel van az Úrnak napja az ítélet völgyében!

15. A nap és hold * elsötétednek; a csillagok bevonják fényöket;
* rész 2,10.31. Ezék.32,7.8.

16. Az Úr pedig megharsan a Sionról * és megzendül Jeruzsálemből, és megrendülnek az egek és a föld; de az Úr az ő népének oltalma és az Izráel fiainak erőssége!
* rész 2,10. Jer.25,30.

17. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek, * a ki a Sionon lakozom, ez én szent hegyemen. És szentté lészen Jeruzsálem, † és idegenek nem vonulnak át többé rajta.
* Zsolt.132,13.14. † Ésa.4,2—5.

18. És majd azon a napon * a hegyek musttal csepegnek és a halmok tejjel folynak, és a Júda minden medre bő vízzel ömledez, és forrás fakad † az Úrnak házából, és megöntözi a Sittimnek völgyét.
* rész 2,23—26. Ámós 9,13.14. † Ezék.47,1—9.

19. Égyiptom pusztasággá lészen, Edom pedig kietlen sivataggá; a Júda fiain való erőszakosságért, mert ártatlan vért ontottak * azoknak földén. * Ezék.25,13.29,9.32,15.

20. De a Júda örökké * megmarad; Jeruzsálem is nemzetségről nemzetségre. * Ámós 9,14.15.

21. És kitisztítom * vérökből, a melyből még ki nem tisztítottam, és **a Sion lesz az Úr lakóhelye!** * Ésa.4,3.

ÁMÓS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Fenyegetések Izráel szomszédai ellen.

1. Ámós beszédei, a ki a Tékoabeli pásztorok * közt volt, *azokról,* a miket Izráel felől látott † Uzziásnak, Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, a Jóás fiának, Izráel királyának idejében, két esztendővel a földindulás előtt.
* rész 7,14. † Ésa.1,1. Hós.1,1.
2 Sám.14,2. 2 Krón.26,1. 2 Kir.15,1.

2. És mondá: A Sionról megharsan az Úr és Jeruzsálemből megzendül, és * elhervadnak a pásztorok legelői, és megszárad a Kármel teteje.
* Jóel 3,16.

3. Így szól az Úr: Három bűne miatt Damaskusnak, sőt négy miatt, nem fordítom el, * mert vas-cséplőkkel cséplették meg a Gileádot. * 2 Kir.13,3.7.

4. Tüzet vetek azért Hazáel házára, és az emészti meg a Ben-Hadad palotáit.

5. És összetöröm Damaskus * zárját, és kivágom a lakót Avennek völgyéből és a királyi pálcza tartóját Beth-Édenből, és Aramnak népe Kirbe fogva vitetik, *ezt* mondja az Úr.
* 2 Kir.16,9. Jerem.49,23.

6. Így szól az Úr: Három bűne miatt Gázának, * sőt négy miatt, nem fordítom el, mert az egész népet rabságra vitték, hogy az Edomitáknak adják el őket.
* Ezék.25,15. 2 Krón.21,16.17.28,18.

7. Tüzet vetek azért Gáza kőfalára,
és az emészti meg az ő palotáit.
8. És kivágom a lakót Asdódból, és
a királyi pálcza tartóját Askelonból,
és Akronra is majd rávetem kezemet
és a Filiszteusok maradéka * elvész,
azt mondja az én Uram, az Úr.
* Ezék.25,15—17. Ésa.20,1.
9. Így szól az Úr: Három bűne miatt
Tírusnak, * sőt négy miatt, nem for-
dítom el, mert az egész rabnépet
Edomnak adták át, és nem emlékez-
tek meg a testvéri * frigyről.
* Ezék.26,2.
10. Tüzet vetek azért Tírus kőfalá-
ra, és az emészti meg az ő palotáit.
11. Így szól az Úr: Három bűne miatt
Edomnak, sőt négy miatt, nem for-
dítom el, mert fegyverrel űzte saját
atyjafiát, * és elfojtá *szívében* az irgal-
masságot, és haragja szüntelen té-
pett, és dühösködését mindvégig fen-
tartotta. * Ezék.25,12.
12. Tüzet vetek azért * Témánra, és
az emészti majd meg Boczra palotáit.
* Jerem.49,7.8.
13. Így szól az Úr: Három bűne miatt
Ammon * fiainak, sőt négy miatt,
nem fordítom el; mert széthasogat-
ták Gileád terhes asszonyait, hogy ki-
szélesíthessék az ő határokat.
* Sof.2,8.9. Ezék.25,1—7.
14. Tüzet vetek azért * Rabba kőfa-
lára, és az emészti meg az ő palotáit;
harczi kiáltással a háború napján,
pusztító viharral a szélvésznek nap-
ján. * 2 Sám.12,26.29.
15. És számkivetésbe megy az ő ki-
rályuk; ő maga és vele fejedelmei
is, *ezt* mondja az Úr!

Fenyegeti Moábot, Júdát és Izráelt.

2. Így szól az Úr: Három bűne miatt
a Moábnak, sőt négy miatt, nem
fordítom el; mert mészszé égette
Edom királyának * csontjait!
* Ezék.25,11—14.
2. Tüzet vetek azért Moábra, és az
emészti meg Kerijjoth palotáit, és
meghal Moáb a zajban, *hadi* lárma
közt, a kürt zengése közben.
3. Kivágom a birót közüle, és min-
den fejedelmit megölöm vele egye-
temben, ezt mondja az Úr.
4. Így szól az Úr: Három bűne miatt
a Júdának, sőt négy miatt, nem for-
dítom el: mert megvetették az Úrnak
törvényét és nem tartották meg ren-
deléseit. Eltévelyítették őket az ő ha-
zugságaik, a melyeket az ő atyáik
követtek.
5. Tüzet vetek azért Júdára, és az
emészti meg Jeruzsálem palotáit.
6. Így szól az Úr: Három bűne miatt
az Izráelnek, sőt négy miatt, nem
fordítom el; mert pénzért * adták el
az igazat, a szegényt pedig egy öltő
saruért.
* Hós.4,2.3. Ámós 8,6. Jóel 3,3. Ésa.10,1.2.
7. A kik a föld porát áhítják a sze-
gények fejére, és a nyomorultak út-
ját elfordítják. Fiú és az atyja *egy*
leányhoz járnak. * hogy megfertőz-
tessék az én szent nevemet. * rész 8,4.
8. Zálogos ruhákon nyujtózkodnak
minden oltár mellett, és az elítéltek
borát iszszák az ő * istenök házában.
* rész 6,6. Hós.8,11.
9. Pedig én irtottam ki * előlük az
Emoreusokat, a kik magasak voltak,
mint a czédrusok, erősek, mint a
cserfák. Mégis kiirtottam gyümöl-
csét felül és gyökerét alul.
* 4 Móz.13,32—34.21,21—23.
10. És én hoztalak * fel Égyiptom
földéről, és negyven esztendeig én
hordoztalak a pusztában titeket, hogy
bírjátok az Emoreusok földét.
* 2 Móz.12,51. 5 Móz.8,2.
11. És prófétákat támasztottam a ti
fiaitok közül és nazirokat * ifjaitok
közül. Nem így van-é vajjon, Izráel
fiai? ezt mondja az Úr.
* 4 Móz.6,1—8. Siral.4,7.
12. De a nazirokat borral itattátok,
és a prófétákra ráparancsoltatok,
mondván: Ne * prófétáljatok!
* rész 7,13. Ésa.30,10.
13. Ímé, én *is* lenyomlak titeket, ott
a hol vagytok, mint a *cséplő* szekér
lenyomja a kévékkel teli *szérűt.*
14. Elvész azért a futás a gyorstól,
és nem erősíti meg az erőst az ő ere-
je, és a hős sem menekedhetik.
15. Nem állja meg *helyét* az íjj-hor-
dozó sem, nem menekülhet el még
a gyorslábú sem, és a lovon ülő sem
menekedhetik.
16. És a bátor szívű is a hősök kö-
zött meztelenül fut el azon a napon,
ezt mondja az Úr.

Mind a próféta szava, mind Izráel büntetése az Úrtól jön.

3. Halljátok meg e beszédet, me-
lyet az Úr szól ti felőletek,
Izráel fiai; mindama nemzetség fe-
lől, a melyet felhoztam Égyiptom föl-
déről, ezt mondván:
2. Csak titeket * választottalak ma-
gamnak e földnek minden nemzet-
ségei közül; azért büntetlek meg ti-
teket minden gonoszságtokért.
* 2 Móz.19,5.6.33,16. Zsolt.147,19.20.
3. Vajjon járnak-é ketten együtt, ha
nem egyeztek meg egymással?
4. Ordít-é az oroszlán az erdőben,
ha nincs mit ragadoznia? Hallatja-é

hangját barlangjából a kölyök-orosz-
lán, ha semmit nem fogott?!
5. Tőrbe esik-é a madár a földön,
ha nincs tőr *vetve* néki? Felpattan-é
a * tőr a földről, ha fogni nem fogott?
* Hós.7,12.
6. Ha megharsan a kürt a városban,
nem riad-é meg a nép? Vajjon lehet-é
baj a városban, a mit nem az Úr * sze-
rezne? * Ésa.45,7.
7. Mert semmit sem cselekszik az én
Uram, az Úr, * míg meg nem jelenti
titkát az ő szolgáinak, a prófétáknak.
* 1 Móz.18,17—19. Ésa.48,5. Hós.12,10.
8. Ordít az oroszlán: ki ne rettegne?
Az én Uram, az Úr szólt: ki ne pró-
fétálna?
9. Adjatok hírt Asdód palotáiban és
az Égyiptom földében való paloták-
ban, és így szóljatok: Gyűljetek össze
Samariának hegyein, és lássátok meg
benne a sok háborgást, és az * elnyo-
mottakat az ő keblében. * rész 1,8.
10. Mert nem tudnak igazán csele-
kedni, azt mondja az Úr, ők, a kik
halomra gyűjtik az erőszakosságot
és zsarolást az ő palotáikban.
11. Annakokáért ezt mondja az Úr
Isten: Ellenség *jön* és körülveszi *e*
földet; ledönti hatalmadat és feldú-
latnak a te palotáid.
12. Ezt mondja az Úr: A mint a pász-
tor az oroszlán szájából csak a két
lábszárt menti meg, vagy a fül he-
gyét: akképen menekülnek meg Iz-
ráel fiai, a kik Samariában pamlag
szegletében ülnek és a * nyugágynak
selymén. * rész 6,1.4.
13. Halljátok meg és adjátok tudtára
a Jákób házának, azt mondja az Úr
Isten, a Seregek Istene,
14. Hogy a mely napon megbünte-
tem Izráelt az ő vétkeiért, * Béth-El
oltáraiért is büntetek, és letöretnek
az oltár szarvai, és a földre omlanak.
* Hós.10,15. Jerem.17,1.
1 Kir.12,28—30.13,2. 2 Kir.23,15.16.
15. És ledöntöm a téli házat a nyári
házzal együtt, és elpusztulnak az ele-
fántcsont-házak * is; megsemmisül-
nek a nagy házak, ezt mondja az Úr.
* rész 6,4. 1 Kir.22,39.

Fenyegetés Izráel főbbjei ellen.

4. Halljátok meg e beszédet Básán-
nak ünői, a kik Samaria he-
gyén vagytok; a kik nyomorgatjátok
a * szegényeket, megrontjátok az
ügyefogyottakat, a kik azt mondják
az ő uroknak: Hozd elő, hadd igyunk!
* rész 2,6.7. 1 Kir.16,24.
2. Megesküdt az Úr Isten az ő szent-
ségére, hogy ímé napok következnek
reátok, a mikor szigonyokkal visz-
nek el titeket, és a ti maradékotokat
halászó * horgokkal.
* Hab.1,14.15. 2 Kir.15,29.17,6.
3. És a réseken mentek ki, minde-
nikőtök egyenest; és a Hermónba vet-
tettek, ezt mondja az Úr.
4. Menjetek Béth-Elbe és vétkezze-
tek, szaporítsátok a vétkeket * Gilgál-
ban. Vigyétek fel reggelente áldoza-
taitokat, és harmad-naponként tize-
deiteket. * Hós.4,15.
5. Kovászosból * gyújtsatok hálaál-
dozatot; ajánljatok önkéntes áldoza-
tokat, híreszteljétek; mert így szere-
titek, Izráel fiai, azt mondja az Úr
Isten. * 3 Móz.7,11—13.
6. De én is bocsátottam rátok fogak
tisztaságát minden városaitokban és
kenyérszűkséget * minden helységei-
tekben, és még sem tértetek vissza
hozzám, ezt mondja az Úr.
* Jóel 1,4.10,11.
7. De én is megvontam tőletek * az
esőt, három hónappal az aratás előtt,
és esőt adtam egy városra, más vá-
rosra pedig nem adtam esőt. Az egyik
rész esőt kapott, az a rész pedig, a
melyre nem esett eső, megszáradott.
* 5 Móz.11,17. Agg.1,11.
8. És két-három város tántorgott egy-
egy városba, vizet inni, de meg nem
elégíttettek; és még sem * tértetek visz-
sza hozzám, ezt mondja az Úr. * vers 6.
9. Megvertelek titeket szárazsággal
és ragyával; * kerteiteknek, szőlőitek-
nek, fügefáitoknak és olajfáitoknak
nagy részét megette a sáska; és még
sem tértetek vissza én hozzám, ezt
mondja az Úr.
* Jóel 1,4.5. Agg.2,17. Hós.7,8—10.
10. Döghalált bocsátottam rátok, mint
Égyiptomra; * fegyverrel öltem ifjai-
tokat, fogságra *vitettem* lovaitokat; és
táborotok bűzét egész orrotokig emel-
tem, és még sem † tértetek vissza hoz-
zám, ezt mondja az Úr. * 2 Móz.9,3.
Ezék.14,19.20. † Jerem.18,12.44,16.19.
11. Felforgattam közületek * *többeket*,
a mint felforgatta Isten Sodomát és
Gomorát, és olyanokká lettetek, mint
a tűzből kikapott üszök; és még sem
tértetek vissza hozzám, ezt mondja
az Úr. * 1 Móz.19,24. 2 Kir.15,29. Ésa.1,5.
12. Azért hát ekképen cselekeszem
veled Izráel! Minthogy pedig ekké-
pen cselekeszem veled, készülj Is-
tened elé, oh Izráel!
13. Mert ímé, a ki hegyeket alkotott
és a szelet teremtette, és a ki meg-
jelenti az embernek az ő gondolatját,
a ki a hajnalt sötétséggé változtatja
és a föld magaslatain lépdel: az Úr
ő, a Seregeknek Istene * az ő neve.
* Zsolt.65,7. Ésa.45,7. Mik.1,3.

Siralmas beszéd és felhívás megtérésre.

5. Halljátok meg e beszédet, a melyet síródalként szólok ti rólatok, Izráelnek háza!
2. Elesett, nem kel fel többé Izráelnek szűze; végig terült az ő földén, és nincs, a ki felemelné.
3. Bizony így szól az Úr Isten: A mely város ezerrel indult ki, százzal marad csak meg; a mely pedig százzal indult ki, tízzel marad csak meg Izráel * házául. * 5 Móz. 28, 62.
4. Bizony így szól az Úr az Izráel házához: Engem keressetek, és éltek!
5. És ne keressétek * Béth-Elt; Gilgálba se menjetek; Beér-Sebába se menjetek át. Mert Gilgál fogságba megy, Béth-El † pedig semmivé lesz. * rész 4, 4. 1 Kir. 12, 28—30. † 2 Kir. 23, 15. 16.
6. Keressétek az Urat, és éltek, különben reátör, mint a tűz, a József házára és megemészti Béth-Elt, * és nem lesz, a ki megoltsa. * vers 4. Ésa. 1, 31. 55, 6.
7. A kik ürömmé változtatják az ítéletet * és az igazságot földre tiporják. * rész 6, 12. Ésa. 5, 7. Jer. 5, 25—28.
8. A ki a fiastyúkot * és a kaszáscsillagot teremtette; a ki reggellé változtatja a homályt és a nappalt éjszakává sötétíti; a ki hívja a tenger vizeit és kiönti azokat a földnek színére: az Úr annak a neve. * rész 8, 9. Jób 9, 9. 38, 31.
9. A ki pusztulással sujtja a hatalmasokat, és pusztulás száll az erősségekre.
10. Gyűlölik * azt, a ki feddőzik a kapuban, és útálják azt, a ki feddhetlenül beszél. * Ésa. 29, 21.
11. Annakokáért, mivelhogy tiportátok a szegényt és gabona-ajándékot vesztek tőle: bár faragott kőből építtetek * házakat, de nem lakoztok azokban; bár gyönyörűséges szőlőket plántáltok, de nem isztok azoknak borából. * rész 3, 15. Ésa. 9, 10. Sof. 1, 13.
12. Mert tudom, hogy sok a ti bűnötök, és nagyok a ti vétkeitek! Igazak nyomorgatói, váltságdíj-szedők *vagytok;* és elnyomják a szegényeket a kapuban!
13. Azért hallgat az eszes * ebben az időben, mert gonosz idő ez. * Mik. 2, 3.
14. Keressétek a jót és ne a gonoszt, hogy éljetek, és akkor veletek lesz az Úr, a Seregek Istene, a mint mondjátok.
15. Gyűlöljétek * a gonoszt és szeressétek a jót; állítsátok *vissza* a kapuban az igazságot; talán megkegyelmez az Úr, a Seregek Istene a József maradékinak. * Zsolt. 97, 10.
16. Azt mondja azért az Úr, a Seregek Istene, az én Uram: Minden térségen siralom lesz és minden utczán ezt mondják: jaj, jaj! s a szántóvetőt *is* gyászra hívják s a sírni tudókat * siralomra; * Jóel 1, 11. Jer. 9, 17—20.
17. És minden szőlőben siralom lesz, mert átmegyek te közötted, ezt mondja az Úr.
18. Jaj azoknak, a kik kívánják * az Úrnak napját! Mire való néktek az Úrnak napja? Sötétség az † és nem világosság. * Ésa. 5, 19 † Jóel 2, 2. 11.
19. Mintha valaki oroszlán elől szaladna, és medve bukkanna rá; vagy pedig bemenne a házba és kezét a falhoz támasztaná, és kígyó marná meg:
20. Nem sötétség * lesz-é az Úrnak napja és nem világosság?! Sötétség lesz az, s még hajnalfénye sem lesz. * vers 18. rész 8, 8.

A csupán külső isteni tisztelet nem használ.

21. Gyűlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm * a ti összejöveteleitekben. * Ésa. 1, 11—16. Jer. 6, 20.
22. Még ha égőáldozatokkal áldoztok is nékem, sőt ételáldozataitokat sem kedvelem; kövér hálaáldozataitokra rá * se tekintek. * Mik. 6, 6. 7.
23. Távoztasd el tőlem énekeid zaját, hárfáid pengését sem * hallgathatom. * rész 6, 5.
24. Hanem folyjon az ítélet, mint a víz, és az igazság, * mint a bővizű patak. * Ésa. 48, 18.
25. Járultatok-é hozzám véres áldozatokkal * s ételáldozatokkal a pusztában negyven éven át, oh Izráel háza?! * Csel. 7, 42, 43. 5 Móz. 32, 17, 19.
26. Majd viszitek hát Szikkútot, a ti királyotokat és Kijjunt, a ti képeiteket, a ti isteneitek csillagát, a melyet ti csináltatok * magatoknak. * Sof. 1, 5.
27. És Damaskuson túlra * száműzlek titeket, azt mondja az Úr, a kinek neve Seregeknek Istene. * rész 6, 7. 2 Kir. 15, 29. 17, 9.

Fenyegetés Júda és Izráel előkelőinek fényűzése és elbizakodottsága ellen.

6. Jaj azoknak, * a kik gondtalanul élnek a Sionon, és a kik elbizakodnak Samaria hegyén; a kik a népek elejének elei, és a kikhez jő az Izráelnek háza! * rész 4, 1. 2.
2. Menjetek át Kalnéba, és nézzetek *szét;* onnan pedig menjetek a nagy Hamátba, és szálljatok le a Filiszteusok Gáthjába; vajjon jobbak-é azok, mint ezek az országok, és vajjon szélesebb-é azoknak határa * a ti határotoknál? * 1 Móz. 10, 10. 4 Móz. 13, 22. 2 Sám. 8, 9. Mik. 1, 10.

3. A kik a veszedelem napját messze
gondoljátok,*és az erőszaknak széket
emeltek; * rész 9,10. Ezék 12,22.27.
4. A kik * elefántcsont pamlagon he-
vernek, és az ő nyoszolyáikban el-
nyújtózkodnak, és a nyáj legjavából
és a kihízlalt borjakból lakmároznak.
* rész 3,15. 1 Kir.22,39.
5. A kik hárfa * mellett dalolgatnak,
és azt hiszik, hogy hangszereik a Dá-
vidéi, * rész 5,23. Ésa.5,12.
6. A kik a bort serlegekkel * iszszák,
és szín-olajjal kenegetőznek, és nem
búsulnak a József romlásán:
* Ésa.5,11.12.
7. Most azért *is* ők vitetnek el a szám-
űzöttek * élén, és vége szakad a nyúj-
tózkodók dáridózásának.
* Ésa.5,13. Hós.10,15.
8. Megesküdt az Úr Isten az ő éle-
tére; ezt mondja az Úr, a Seregek Is-
tene: Útálom a Jákób kevélységét és
gyűlölöm az ő palotáit; azért prédá-
ra vetem a * várost mindenestől.
* rész 3,15. 2 Kir.17,6.25,1—10.
9. És ha egy házban tíz ember marad-
na is meg, még az is * meghal; * rész 5,3.
10. És mikor felemeli őt az ő barát-
ja és megégetője, hogy kivigye a holt-
tetemeket a házból, azt mondja an-
nak, a ki a ház belsejében lesz: Van-é
még valaki veled? az pedig azt mond-
ja: Nincs, és ezt *is* mondja: Csitt!
mert nem szabad említeni az Úrnak
nevét!
11. Mert ímé, parancsol az Úr és meg-
veri a nagy házat repedezésekkel, és
a kicsiny házat hasadozásokkal.
12. Vajjon futhatnak-é a lovak a szik-
lán? felszánthatja-é azt valaki ökrö-
kön? hogy az ítéletet bürökké tetté-
tek, az igazság gyümölcsét * pedig
ürömmé?! * rész 5,7. Ésa.5,20.
13. A kik örültök a hiábavaló do-
lognak, *és* a kik ezt mondjátok: Nem
a magunk erejével szereztünk-é ma-
gunknak szarvakat?
14. Ímé, bizony népet indítok elle-
ned, oh Izráel háza, azt mondja az
Úr, a Seregek Istene, és az sanyargat
titeket a hámáti úttól az Arába * pa-
takjáig. * 4 Móz.34,5.8. 1 Móz.15,18.

*Három látomás az Izráelre és Jeroboám há-
zára jövő büntetés felől.*

7. Ily dolgot láttatott velem az Úr
Isten: Ímé, teremte sáskát a sar-
júfakadás kezdetén, és ímé sarjú vala
a királyi kaszálás * után! * Jóel 1,4.2,4.
2. És lőn, hogy a mint felemésztette
a földnek füvét, azt mondám: Uram,
Isten! légy kegyelmes, kérlek! Hogyan
állhasson meg Jákób, hiszen * ki-
csiny?! * vers 5. Ésa.1,8.9.
3. Megengesztelődék az Úr e dolog-
ban: Nem lesz meg! mondá az Úr.
4. Ily dolgot láttatott velem az Úr
Isten: Ímé, tüzet híva elő ítéletre az
Úr Isten, és megemészté *az* a nagy
mélységet, és megemészté az orszá-
got.
5. De mondám: Uram, Isten! hagyd
abba, kérlek! Hogyan állhatna meg
Jákób; * hiszen kicsiny?! * vers 2.
6. Megengesztelődék az Úr * e dolog-
ban: Ez sem lészen meg, mondá az
Úr Isten! * vers 3.
7. Ily dolgot láttatott velem: Ímé,
ott állott az Úr egy függőleges kőfa-
lon, és a kezében mérő-zsinór * vala.
* Ezék.40,3.
8. És monda az Úr nékem: Mit látsz
Ámós? Én pedig mondám: Mérő-zsi-
nórt. És mondá az Úr: Ímé, mérő-
zsinórral mérek * népemnek, az Izráel-
nek közepette, és nem bocsátok meg
néki többé. * rész 8,28. Jer.1,11.
9. Bizony elpusztulnak Izsáknak ma-
gaslatai, és romba dőlnek Izráel szent
helyei; és fegyverrel támadok a Jero-
boám * háza ellen. * 2 Kir.15,8.10.

*Ámós, Amáziás által bevádoltatván, annak
is büntetést hirdet.*

10. És elküldé Amáziás, Béth-El pap-
ja Jeroboámhoz, Izráel királyához,
ezt üzenvén: Pártot ütött ellened
Ámós az Izráel házában; nem tűrheti
az ország az ő mindenféle beszédét.
11. Mert így beszél Ámós: Fegyver
által hal meg Jeroboám, az Izráel pe-
dig fogságba vitetik az ő földéről!
12. Ámósnak pedig így szólt Amá-
ziás: Menj el, próféta! Fuss el a Jú-
da földére; ott egyed kenyered' és
ottan prófétálj!
13. Béth-Elben pedig ne prófétálj
többé; mert a király * szenthelye és
az ország székháza ez! * 1 Kir.12,28.29.
14. És felele Ámós, és mondá Amá-
ziásnak: Nem vagyok próféta, sem
prófétának fia; barom-pásztor vagyok
és vad fügét szedek;
15. De elhívott engem az Úr a nyáj
mellől, és mondá nékem az Úr: Menj
el és prófétálj az én népemnek, az
Izráelnek!
16. Most azért halld meg az Úrnak
beszédét! Te azt mondod: Ne * pró-
fétálj az Izráel ellen, és ne szólj az
Izsák háza ellen! * vers 13.
17. Azért így szól az Úr: Feleséged
paráznává lesz a városban; fiaid és
leányaid fegyver által hullnak el; föl-
dedet felosztják kötéllel, és te magad
tisztátalan * földön halsz meg; az Iz-
ráel pedig fogságba vitetik az ő föl-
déről. * Hós.9,3. 2 Kir.17,6.24.

A büntetés az uzsoráskodó Izráelben epesztő éhséget támaszt az Isten beszéde után.

8. Ily dolgot láttatott velem az Úr
Isten: Imé, egy kosár érett*gyü-
mölcs. * Jer.24,1.
2. És mondá: Mit látsz Ámós? És
mondám: Egy kosár érett gyümöl-
csöt. És mondá az Úr nékem: Eljött
vége az én népemnek, az Izráelnek;
nem bocsátok meg * néki többé!
* rész 7,8.
3. Azon a napon jajjá változnak a
templomi énekek, * így szól az Úr
Isten, és temérdek lesz a hulla; szó
nélkül hányák mindenüvé. * vers 10.
4. Halljátok meg ezt ti, kik a szegény-
re törtök, * és e föld szegényeinek ki-
pusztítására. * vers 6. rész 2,6.7.
5. Mondván: Mikor múlik el az új-
hold, hogy gabonát árulhassunk? és
a szombat, hogy megnyithassuk a ga-
bonás *házat?* * hogy megkisebbítsük
a vékát, és megnagyobbítsuk az árát,
és hamis mértékkel csalhassunk?!
* Péld.11,1.
6. Hogy megvegyük a * szegényeket
pénzen, és a szűkölködőt egy öltő sa-
ruért, és eladhassuk a gabona hul-
ladékát?! * rész 2,6.
7. Megesküdt az Úr a Jákób büsz-
keségére: Soha el nem felejtem sem-
mi cselekedetöket!
8. Ne rendüljön-é meg e miatt a föld?
És ne búsuljon-é annak minden la-
kosa?! Bizony felindul egészen, mint
a folyam, és * dagad és apad, mint
Égyiptom folyója. * Jer.46,7.8.
9. És lészen azon a napon, azt mond-
ja az Úr Isten: Lenyugtatom a na-
pot délben, * és besötétítem a földet
fényes nappal.
* rész 5,8. Ésa.5,30. Mik.3,6.
10. Ünnepeiteket búra változtatom, és
minden dalotokat szomorú énekké!
Gyászruhát borítok minden derék-
ra, és kopaszságot minden fejre, * és
olyanná teszem, mint a ki egyetlen
fiát † siratja; a vége pedig, mint a ke-
serűség napja! * Ésa.15,2. † Jer.6,26.
**11. Imé, napok jőnek, azt mondja az
Úr Isten, és éhséget bocsátok e föld-
re; nem kenyér után való éhséget, sem
víz után való szomjúságot, hanem az
Úr beszédének hallgatása után.**
**12. És vándorolni fognak tengertől ten-
gerig és északtól fogva napkeletig. Fut-
kosnak, hogy keressék az Úrnak beszé-
dét, de nem találják meg.**
13. Azon a napon elepednek a deli
szűzek, meg az ifjak is, a szomjúság
miatt!
14. A kik Samaria bűnére esküsz-
nek, és ezt mondják: Él a te istened,
oh Dán: * és él a te útad, oh Beér-
saba! Bizony elhullanak † és nem kel-
nek fel többé!
* rész 9,2—4.10. † 1 Kir.12,28.29.

Rettentő büntetés Izráelen.

9. Látám az Urat állani az oltáron,
és mondá: Üsd meg az oszlop
fejét, hadd rendüljenek meg a kü-
szöbök, és döntsd azokat mindnyá-
jok fejére. A megmaradókat pedig
fegyverrel ölöm meg. Nem fog elfut-
ni közülök a futó, és nem menekül
meg közülök a menekülő.
2. Ha a Seolba ássák is be magokat,
kezem onnan is kiragadja őket; és ha
az égbe * hágnának is fel, onnan is
levonszom őket!
* Zsolt.139,8. Jer.51,53. Abd.1,4.
3. És ha a Kármel tetején rejtőzné-
nek is el, onnan is előkeresem és el-
hozom őket; és ha szemeim elől a
tenger fenekére bújnának is, ott is
parancsolok a kígyónak is megmar-
ja * őket. * rész 5,19.
4. És ha fogságba mennek is ellen-
ségeik előtt, ott is parancsolok a fegy-
vernek és megöli őket; és reájok for-
dítom szemeimet, vesztökre és nem
javokra.
5. Mert az Úr, a Seregek Ura az, a
ki megérinti a földet és elolvad *az*,
és jajgat annak minden lakója, és fel-
dagad egészen, mint a folyam, * meg
elapad, mint Égyiptom folyója.
* rész 8,8.
6. A ki fenn az égben építé * az ő
boltozatát, és annak íveit a földre ala-
pítá; a ki előhívja a tenger † vizeit
s kiönti azokat a földnek színére: az
Úr az ő neve.
* rész 5,8. † Zsolt.104,3.13. Ésa.45,12.
7. Nem olyanok vagytok-é ti előttem,
oh Izráel fiai, mint a Kusiták fiai?!
ezt mondja az Úr. Nem én hoztam-é
ki Izráelt Égyiptom földéről, és a Fi-
liszteusokat Kaftorból, és a Siriabe-
lieket * Kirből?! * rész 1,5. Jer.47,4.
8. Imé, az Úr Isten szemmel tartja
a bűnös országot, és eltörlöm azt a
földnek színéről. Mindazáltal még
sem pusztítom el egészen * a Jákób-
nak házát, ezt mondja az Úr!
* Ésa.10,21.22. Sir.3,22. 3 Móz.26,44. Jer.30,11.
9. Mert ímé, én parancsolok és szét-
rázom Izráel házát minden népek kö-
zött, a mint a rostával rázogatnak;
de nem esik a földre egy szemecske
sem.
10. Fegyver által halnak meg az én
népemnek minden * bűnösei, a kik
azt mondják: Nem ér el minket † és
nem jő reánk a veszedelem.
* rész 6,3. † rész 8,14.

Boldog jövő igérete.

11. Azon a napon felemelem a Dávid leomlott sátorát, * és kijavítom repedezéseit, és felemelem omladékait, és megépítem azt, mint volt hajdanán.

* vers 14.15. 1 Kir.11,31.32. Ezék.37,19—22. Jer.24,6.31,18.

12. Hogy örökségképen bírják * az Edom maradékát és mindama népeket, a kik az én nevemről neveztetnek, ezt mondja az Úr, a ki megcselekszi ezt! * Abd.18. Ésa.14,2.

13. Ímé, napok jőnek, ezt mondja az Úr, és ott éri a szántó az * aratót, a szőlőtaposó a magvetőt. És a hegyek musttal csepegnek, † a halmok pedig mind megáradnak.

* Hós.2,23. † Jóel 3,18. 3 Móz.26,5.

14. És hazahozom a fogságból az én népemet, az Izráelt, és fölépítik az elpusztult városokat, és lakoznak bennök. Szőlőket plántálnak és iszszák azok borát, és kerteket csinálnak és eszik * azoknak gyümölcsét.

* 5 Móz.30,3. Ésa.65,21.

15. És elplántálom * őket az ő földjökbe; és nem szaggattatnak ki többé az ő földjökből, a melyet adtam nékik, azt mondja az Úr, a te Istened! * Jer.24,6.32,37—44.

ABDIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Jövendölés a kárörvendő edomiták büntetéséről és Izráel megváltásáról.

(V. ö. Jer.49,7—22.)

1. Abdiás látása. Így szól az Úr Isten Edomról: * Hírt hallottunk az Úrtól! És hírnök küldetett a népekhez: keljetek fel és támadjunk reá haddal! * Jer.49,14.

2. Ímé, kicsinynyé tettelek a népek között; felettébb útálatos * vagy. * Jer.49,15.

3. Szíved kevélysége csalt meg téged, ki szikla-hasadékokban lakozol, kinek lakóhelye magasan van, a ki mondja az ő szívében: Ki vonhatna le engem * a síkra?! * Jer.49,16.

4. Ha oly magasra szállnál is, * mint a sas, és ha a csillagok közé raknád is fészkedet: onnan is levonnálak, ezt mondja az Úr. * Jer.49,16.

5. Ha tolvajok * törnének reád, avagy éjjeli rablók, (hogy elpusztíttattál!), nem *annyit* lopnának-é, *a mennyi* elegendő?! Ha szőlőszedők jönnének reád, nem hagynának-é gerezdeket?!

* Jer.49,9.

6. Mennyire kifosztogatták * Ézsaut; felkutatták rejtett kincseit! * Jer.49,10.

7. A határig űznek ki összes frigytársaid; megcsalnak, levernek szövetségeseid; kenyeredet tőrül vetik alád. Nincsen benne okosság!

8. Azon a napon, ezt mondja az Úr, nem vesztem-é ki a bölcseket * Edomból, és az értelmet az Ézsau hegyéről?!

* Jer.49,7.8.

9. És megrémülnek a te vitézeid, oh Témán! hogy kiirtassék mindenki az Ézsau hegyéről az öldöklés * által.

* Jer.49,22.

10. A Jákób öcséd ellen *elkövetett* erőszakért * szégyen borul reád, és kivágatol mindörökre!

* Ezék.25,7.8.12.35,5—7. Ámós 1,11.

11. A mikor vele szembeálltál; a mikor serege idegenek rabjává lett, és idegenek törtek be kapuján és Jeruzsálemre sorsot vetettek: olyan voltál te is, mint bármelyik közülök.

12. De ne gyönyörködjél * öcsédnek napján, az ő szerencsétlenségének napján; és ne örvendj a Júda fiain az ő veszedelmök napján, és ne kérkedjél a szorongattatás napján.

* Zsolt.137,7. Ezék.25,3.6.8.26,2.

13. Ne törj be népem kapuján nyomorúságuk napján; ne gyönyörködjél te is a baján nyomorúsága napján; és ne nyúlj az ő jószágához nyomorúsága napján;

14. A résre se állj fel menekülőit elveszíteni; és ne áruld el az ő megmaradottait a szorongattatás napján!

15. Mert közel van az Úrnak napja minden népek ellen. A mint cselekedtél, * úgy cselekesznek veled; a mit te fizettél, visszaszáll fejedre.

* Ezék.25,12.14. Jóel 1,15.

16. Mert a mint ti ittatok szent hegyemen, úgy isznak szüntelen * az összes népek; bizony isznak és hörpengetnek, és olyanok lesznek, mintha nem lettek volna.

* Jerem.25,15.17. Jóel 3,1—15.

17. De a Sion hegyén szabadulás lészen, és szentté lészen az, és a Jákób háza * birtokba veszi az ő örökségét.

* vers 21. Ámós 9,15. Jóel 3,5.

18. És a Jákób háza tűz lészen, és a József háza láng; az Ézsau * háza pedig pozdorja; és meggyújtják és megemésztik őket, és nem marad meg senki Ézsau házából, mert az Úr szólott. * Ámós 9,12.

19. A déliek örökség szerint bírják az Ézsau hegyét, a síkon lakók pedig a Filiszteusokat. És örökség szerint bír-

ják az Efraim mezőit és Samaria mezőit; Benjámin pedig a Gileádot.
20. Izráel fiainak ez a számkivetett serege azokat, a melyek a Kananeusoké, mind Sarfátig; a jeruzsálemi számkivetettek pedig, a kik Szefarádban vannak, elfoglalják majd a déli városokat.
21. És a Sion hegyére szabadítók mennek fel, hogy megítéljék az Ézsau hegyét, és az Úré lesz * a királyság.
* vers 17.

JÓNÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

A próféta küldetése, engedetlensége és büntetése.

1. És lőn az Úrnak szava Jónáshoz, az Amittai fiához, * mondván:
* 2 Kir. 14, 25.
2. Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és kiálts ellene, mert gonoszságuk felhatolt elémbe!
3. És felkele Jónás, hogy Tarsisba szaladna * az Úr elől. Leméne azért Jáfóba, és találа ott egy hajót, a mely méne Tarsisba, és megadván a hajóbért, beszálla abba, hogy Tarsisba menne velök az Úr színe elől. * rész 4, 2.
4. Az Úr pedig nagy szelet bocsáta a tengerre, és nagy vihar lőn a tengeren, és a hajó már-már töredezik vala.
5. Megfélemlének azért a hajósok és kiáltának, kiki az ő istenéhez, és a hajóban lévő holmit a tengerbe hányák, hogy könnyítsenek magukon. Jónás pedig leméne a hajó aljába, és lefeküdt és elaludt.
6. De hozzáméne a kormányos mester, és mondá néki: Mi lelt, te nagy alvó? Kelj fel, kiálts a te Istenedhez; hát ha gondol velünk az Isten, és nem veszünk el!
7. Egymásnak pedig ezt mondák: Jertek, vessünk sorsot, hogy megtudhassuk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? És sorsot vetének, és a sors Jónásra esék.
8. Mondák azért néki: Kérünk, beszéld el nékünk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? Mi a te foglalkozásod és honnan jöszь? Melyik a te hazád és miféle népből való vagy te?
9. És monda nékik: Héber vagyok én, és az Urat, az egek Istenét félem én, a ki a tengert és a szárazt teremtette.
10. És megfélemlének az emberek nagy félelemmel, és mondák néki: Mit cselekedtél? Mert megtudták azok az emberek, hogy az Úr színe elől fut, mivelhogy elbeszélé nékik.
11. Mondák azután néki: Mit cselekedjünk veled, hogy a tenger megcsendesedjék ellenünk? Mert a tenger háborgása növekedék.
12. Ő pedig monda nékik: Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe, és megcsendesedik a tenger ellenetek; mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.
13. És erőlködtek azok az emberek, hogy visszajussanak a szárazra; de nem tudtak, mert a tenger háborgása növekedék ellenök.
14. Kiáltának azért az Úrhoz, és mondák: Kérünk Uram, kérünk, ne veszszünk el ez ember lelkéért, és ne háríts reánk ártatlan vért; mert te, Uram, úgy cselekedtél, a mint akartad!
15. És felragadák Jónást és beveték őt a tengerbe, és megszűnék a tenger az ő háborgásától.
16. Azok az emberek pedig nagy félelemmel félék az Urat, és áldozattal áldozának az Úrnak, és fogadásokat fogadának.

Jónás imája és szabadulása.

2. Az Úr pedig egy nagy halat rendelt, hogy benyelje Jónást. * És lőn Jónás a halnak gyomrában három nap és három éjjel. * Máté 12, 40.
2. És könyörge Jónás az Úrnak, az ő Istenének a halnak gyomrából.
3. És mondá: Nyomorúságomban az Úrhoz kiálték és meghallgata engem; a Seol torkából sikolték *és* meghallád az én szómat.
4. Mert mélységbe vetettél engem, tenger közepébe, és körülfogott engem a víz; örvényeid * és habjaid mind átmentek rajtam!
* Zsolt. 42, 8. 88, 17.
5. És én mondám: Elvettettem a te szemeid elől; vajha láthatnám még szentséged templomát!
6. Körülvettek engem a vizek lelkemig, mély ár kerített be engem, hinár szövődött fejemre.
7. A hegyek alapjáig sülyedtem alá; *bezáródtak* a föld zárjai felettem örökre! Mindazáltal kiemelted életemet a mulásból, oh Uram, Istenem!
8. Mikor elcsüggedt bennem az én lelkem, megemlékeztem az Úrról, és bejutott az én könyörgésem te hozzád, a te szentséged templomába.

9. A kik hiú bálványokra ügyelnek, elhagyják boldogságukat;

10. De én * hálaadó szóval áldozom néked; megadom, a mit fogadtam. Az Úré a szabadítás. * Zsolt. 116,17.18.

11. És szóla az Úr a halnak, és kiveté Jónást a szárazra.

A próféta eredményes bűnbánati prédikácziója Ninivében.

3. És lőn az Úrnak szava Jónáshoz másodszor *is*, mondván:

2. Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd néki azt a beszédet, a mit én parancsolok néked.

3. És felkele Jónás, és elméne Ninivébe az Úr szava szerint. Ninive pedig nagy városa vala Istennek, három napi járó *föld*.

4. És kezde Jónás bemenni a városba egy napi járóra, és kiálta és monda: Még negyven nap, és elpusztul Ninive!

5. A niniveiek pedig hivének Istenben, és * bőjtöt hirdetének, és nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltözének. * Máté 12,41.

6. És eljuta a beszéd Ninive királyához, és felkele királyi székéből, és leveté magáról az ő királyi ruháját, és zsákba borítkozék, és üle a porba.

7. És kiáltának és szólának Ninivében, a királynak és főembereinek akaratából, mondván: Emberek és barmok, ökrök és juhok: semmit meg ne kóstoljanak, ne legeljenek és vizet se igyanak!

8. Hanem öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erősen, és térjen meg kiki az ő gonosz útáról és az erőszakosságból, a mely az ő kezökben van!

9. Ki tudja? talán visszatér és megengesztelődik az Isten és elfordul haragjának búsulásától, és nem veszünk el!

10. És látá Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek az ő gonosz útjokról: és megbáná * az Isten azt a gonoszt, a melyről mondá, hogy végrehajtja rajtok, és nem hajtá végre. * Jer. 18,8. Ámós 7,3.

Jónás megfeddetik a miatt való zúgolódásáért, hogy Isten a ninivebelieknek megkegyelmezett.

4. És igen rossznak látszék ez Jónás előtt, és megharaguvék.

2. Könyörge azért az Úrhoz, és mondá: Kérlek, Uram! Avagy nem ez vala-é az én mondásom, mikor még az én hazámban valék? azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, **hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt** *is* * **bánkódó.** * 2 Móz. 34,6. Jóel 2,13.

3. Most azért Uram, vedd el, kérlek, az én lelkemet én tőlem, mert jobb meghalnom, mintsem élnem!

4. Az Úr pedig mondá: Avagy méltán haragszol-é?

5. Majd kiméne Jónás a városból, és üle a város keleti része felől, és csinála ott magának hajlékot, és üle az alatt az árnyékban, a míg megláthatná, mi lészen a városból?

6. Az Úr Isten pedig egy tököt rendele, és felnöve az Jónás fölé, hogy árnyékot tartson feje fölött és megoltalmazza őt *a hévség* bántásától. És nagy örömmel örvendezék Jónás a tök miatt.

7. De másnapra férget rendele az Isten hajnal-költekor, és megszúrá *az* a tököt, és elszárada.

8. És lőn napköltekor, hogy tikkasztó keleti szelet rendele Isten, és a nap rátűzött a Jónás fejére, és ő elbágyada. Kivánná azért magának a halált, és monda: Jobb halnom, mint élnem!

9. És monda az Isten Jónásnak: Avagy méltán haragszol-é a tök miatt? És monda: Méltán haragszom, mind halálig!

10. Az Úr pedig monda: Te szánod a tököt, a melyért nem fáradtál és *a melyet* nem neveltél, a mely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett:

11. Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, a melyben több van tizenkétszer tízezer embernél, a kik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?!

MIKEÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Júda és Izráel mindkét királysága elpusztul a bálványozás miatt.

1. Az Úr igéje, a mely lőn a moreseti Mikeáshoz, * Jótám, Akház és Ezékiásnak, Júda királyainak idejében, a melyet látott Samária és Jeruzsálem felől. * Jer. 26,18.19.

2. Halljátok meg minden népek, figyelmezz föld és annak teljessége. És az Úr Isten legyen bizonyság elle-

netek; * az Úr az ő szent templomá-
ból! * Hós.5,5.7,10.
3. Mert ímé, kijő * az Úr az ő helyé-
ről, és leszáll és lépdel a földnek ma-
gaslatain. * Ésa.26,21.
4. És szétmállanak alatta a hegyek,
a völgyek * pedig szétszakadoznak,
mint a viasz a tűz előtt, mint a me-
redekről leszakadó vizek. * Zsolt.97,5.
5. A Jákób vétkéért lészen mindez,
és az Izráel házának bűnei miatt!
Micsoda a Jákób vétke? Avagy nem
Samária-é? És mik a Júda magasla-
tai? Avagy nem Jeruzsálem-é?
6. De olyanná teszem Samáriát, mint
a mezőben való kőrakás,* szőlő-plán-
ták *helyévé*; és lezúdítom a völgybe
az ő köveit, és még fundamentomit
is kimutatom. * Hós.9,6.12,11.
7. Faragott képei mind összetöret-
nek és minden ajándékát tűz égeti
meg. Minden bálványait semmivé te-
szem;*mert paráznaság béréből gyűj-
tögette azokat, azért ismét parázna-
ság bérévé legyenek. *Hós.2,4.8,6.10,2.
8. E miatt kesergek és jajgatok; ru-
hátalan és mezítelen járok. Üvöltök,
mint a sakálok, és sikongok, mint a
struczmadarak.
9. Mert halálosak az ő sebei. Bizony
Júdáig * ér; népem kapujáig hatol,
Jeruzsálemig. * 2 Kir.18,13.
10. Gáthban hírül ne adjátok; * sír-
ván ne sírjatok; Beth-le-Afrában por-
ba heveredtem. * 2 Sám.1,20.
11. Költözzetek el, Safirnak lakója
gyalázatos meztelenül! Nem vonult
ki Saanán lakosa; Beth-Eselnek si-
ralma nem enged tartózkodni.
12. Mert beteg lett Marótnak lakosa
az ő javai miatt; mert veszedelem
szállt le az Úrtól Jeruzsálemnek ka-
pujára.
13. Gyors paripához kösd a szeke-
ret, Lákisnak lakója! * *ki* a bűnnek
kezdője valál a Sion leányánál. Bi-
zony te benned találtatnak Izráel vét-
kei! * 2 Sám.18,14.19,8.
14 Azért adj válólevelet Moreset-Gát-
nak! Akzib házai megcsalják Izráel
királyait.
15. Még hozok én te néked örököst,
Marésa lakosa; Adullámig hat el Iz-
ráel dicsősége!
16 Nyírd le, kopaszítsd meg maga-
dat a te gyönyörűséges fiaidért! Szé-
lesítsd meg kopaszságodat, mint a ke-
selyű; mert rabságra vitettek el tőled!

*Jaj a gonoszoknak, kik előtt a hazug prédi-
káczió kedves.*

2. Jaj azoknak, a kik hamisságot
gondolnak és a kik * ágyashá-
zukban gonoszságot cselekesznek, *és*
végrehajtják azt, mihelyt megvirrad,
mert hatalmuk van hozzá. * Zsolt.36,5.
2. Megkívánják a mezőket és elra-
bolják, és a házakat és elszedik; és
nyomorgatják a gazdát, és az ő háza-
népét az embert és az ő örökségét!
3. Annakokáért ezt mondja az Úr:
Ímé, én *is* gonoszt gondolok e nem-
zetség ellen, melyből ki nem vonhat-
játok a ti nyakatokat és nem jártok ke-
vélyen, mivel gonosz idő lészen az!
4. Azon a napon példabeszéd támad
rólatok, és siralmat sírnak, mond-
ván: Oda van! elpusztultunk! Népem
örökségét felcserélte! Miként rabol-
ja el tőlem; hűtelennek osztja ki me-
zeinket!
5. Azért nem lesz néked, a ki mé-
rőzsinórt vessen sors szerint az Úr-
nak gyülekezetében.
6. Ne prófétáljatok! * prófétálnak ők.
Ha nem prófétálnak ezeknek, nem
múlik el a gyalázat! * Ésa.30,10. Jer.11,21.
7. Oh te, ki Jákób házának monda-
tol! hát türelmetlen-é az Úrnak lel-
ke, avagy ezek-é az ő cselekedetei?
Nem javára válnak-é az én cseleke-
deteim annak, a ki igazán jár?
8. A minap mint egy ellenség támadt
fel az én népem; a köntösről a pa-
lástot letépik a gyanútlanul járókról,
a háborútól idegenkedőkről.
9. Népem asszonyait kiűzitek bol-
dogságuk házából; kisdedeiktől ör ökk-
re elveszitek az én dicsőségemet.
10. Keljetek fel és menjetek ki, mert
ez nem a nyugalomnak helye; a tisz-
tátalanság miatt, a mely elveszít, és
pedig borzasztó veszedelemmel!
11. Ha valamely szélházi és csalárd
így hazudoznék: * Prédikálok néked
borról és részegítő italról, az volna
e népnek prófétája. * Ésa.30,10.

Kegyelmes igéret.

12. Mindenestől egybegyűjtelek té-
ged, Jákób! Összetakarítom Izráel
maradékát. Összegyűjtöm őket, mint
a boczrai juhokat, mint a nyájat az
ő karámja közé; hemzsegnek majd
az ember-*sokaság* miatt.
13. Előttök megy fel az *úttörő*; ki-
törnek és átmennek a kapun és ki-
vonulnak, és előttök megy a királyuk,
és * élükön az Úr! * 2 Krón.33,11.

A világi és egyházi vezetők büntetése.
(Vers 1—3: v. ö. Ésa.2,2-4.)

3. És mondám én: Halljátok, kér-
lek, Jákób fejedelmei és Iz-
ráel házának vezérei: Nem a ti tisz-
tetek-é tudni az ítéletet?!
2. Ti, kik gyűlölitek a jót és kedveli-
tek a gonoszt! A kik levonszátok róluk
bőrüket és csontjaikról az ő húsokat!

3. A kik megeszik az én népemnek
húsát, és lenyúzzák róluk bőrüket,
és összetörik csontjaikat, és feldarabolják,
akár csak a fazékba, és mint
húst a tálba.
4. Kiáltanak majd az Úrhoz, de nem
hallgatja meg őket; sőt elrejti akkor
orczáját előlök, mivelhogy gonoszokká
lettek cselekedeteik.
5. Így szól az Úr a próféták ellen, a
kik elámítják az én népemet, a kik,
ha van mit rágniok,* békességet hirdetnek,
az ellen pedig, a ki nem vet
valamit szájokba, hadat indítanak.
* vers 11. rész 2,11. Ezék.13,19.
6. Azért éjszaka *száll* rátok, hogy ne
lássatok, és sötétség *jő* rátok, hogy ne
jövendölhessetek, és a nap * lemegy
a próféták felett, és elsötétül rajtok
a nappal. * Ésa.5,30. Hós.4,5. Ámós 8,9.
7. És megszégyenülnek a látók, és
elpirulnak a jövendőmondók, és elfedik
szájokat mindnyájan, mert nem
lészen felelet Istentől.
8. Én ellenben megteljesedem az Úr
lelkének erejével, és ítélettel és hatalommal,
hogy * hirdessem Jákóbnak
az ő vétkét, és Izráelnek az ő bűnét.
* Ésa.58,1.

Jeruzsálem elpusztulásának hirdetése.

9. Halljátok ezt, kérlek, Jákób házának
fejei és Izráel házának vezérei!
a kik útáljátok az ítéletet, és minden
igazságot elcsavartok;
10. A kik vérrel építitek a * Siont,
és Jeruzsálemet hamissággal!
* Ezék.22,27.
11. *Kiknek* fejedelmei ajándékért
ítélnek, * és papjaik jutalomért tanítanak,
és prófétáik pénzért jövendölnek,
† és mégis az Úrra támaszkodnak,
mondván: Avagy nincsen-é közöttünk
az Úr?! Nem következik mi
reánk veszedelem! * rész 7,3. † Ezék.13,19.
12. Azért ti miattatok mezővé szántatik
* a Sion, és kőhalommá lesz Jeruzsálem,
a templom hegye pedig erdős
hegygyé. * Jer.26,18.

A Messiás országáról.

4. És lészen: az utolsó időben az
Úr házának hegye * a hegyek
fölé helyeztetik, és felülemelkedik az
a halmokon, és népek özönlenek reá.
* Ésa.2,2.3. Agg.2,7.
2. Pogányok is sokan mennek, * és
mondják: Jertek, menjünk fel az Úr
hegyére és a Jákób Istenének házához,
hogy megtanítson minket az ő
útaira, és járjunk az ő ösvényein!
**Mert Sionból jő ki a törvény, és az Úr
beszéde Jeruzsálemből.** * Ésa.11,10.
3. És sok népek között ítéletet tészen,
és megfedd erős nemzeteket
nagy messze *földig* és fegyvereiket kapákká
kovácsolják, dárdáikat pedig
sarlókká; * nép népre fegyvert nem
emel, és hadakozást többé nem tanulnak.
* Ezék.39,6.9.10.
4. És kiki nyugszik az ő szőlője alatt
és fügefája alatt, és senki meg nem
rettenti őket, mert a Seregek Urának
szája szólott.
5. Mert minden nép a maga istenének
nevében jár, és mi is a mi Urunk
Istenünk * nevében járunk örökkön
örökké. * Zsolt.10,12.20,6.8.

Izráel visszatérése és szabadulása nagy kín után.

6. Azon a napon, azt mondja az Úr,
összegyűjtöm a sántát, * és összeszedem
az elszéledetteket, és a kiket megsanyargattam.
* Sof.3,19.
7. És a sántát maradékká teszem, az
elszéleszttetet pedig erős nemzetté,
és az Úr uralkodik rajtok a Sion hegyén
mostantól fogva * mindörökké.
Ámós 9,15.
8. És te nyájnak tornya, Sion leányának
vára! Eljő tehozzád és elérkezik
az előbbi * hatalom, a Jeruzsálem
leányának birodalma.
* Ámós 9,11.12. Hós.1,11.
9. Miért kiáltasz hát kiáltva? Nincsen-é
közötted király? Elveszett-é a
te tanácsadód, hogy úgy elfogott a
fájdalom, mint a gyermek-szülőt?!
10. Gyötrődj és kínlódj, Sionnak leánya,
mint a gyermek-szülő! Mert ímé,
kimégy a városból, és a mezőn tanyázol,
és egészen Bábelig mégysz.
Ott * szabadíttatol meg; ott vált ki
téged az Úr, ellenségednek † kezéből.
* 2 Kir.25,1—11. † Jer.25,12.
11. Mert ímé, sok nemzetség gyűlt
össze ellened, a kik ezt mondják:
Legyen szentségtelen, és legeltessük
szemeinket a Sionon!
12. De ők nem tudják az Úr gondolatait
és nem értik az ő szándékát,
hogy összegyűjti őket, mint a kévét
a szérűre.
13. Kelj fel és csépelj, Sionnak leánya!
Mert vassá teszem a te szarvaidat,
körmeidet pedig aczéllá teszem,
és széttiporsz sok népeket, és rablott
kincseiket az Úrnak áldozom, javaikat
pedig az egész föld Urának.
5. Seregelj hát egybe, seregek leánya!
Ostrommal támadt ellenünk;
pálczával verjék arczul Izráel
biráját!

Krisztus szülővárosa és kegyelmes országlása.

2. **De te, Efratának * Bethleheme, bár
kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled
származik nékem, a ki uralkodó
az Izráelen; a kinek származása eleitől
fogva, öröktől fogva van.** * Máté 2,6.

3. Azért odaadja őket,* míg a szülő
szül, † de az ő atyjafiainak maradé-
kai visszatérnek †† Izráel fiaihoz.
* Ésa.7,17—25. † Ésa.7,14. †† Ezék.37,19—24.
4. És megáll, és legeltet az Úrnak
erejével, az Úrnak, az ő Istenének
fenséges nevével; és *bátorsággal* la-
koznak, mert ímé felmagasztaltatik
a földnek határáig.
5. És ő a *mi* békességünk. Ha az As-
sirus eljő a mi földünkre és megta-
podja palotáinkat: állatunk ellene
hét pásztort és nyolcz fejedelmi fér-
fiút.
6. És megrontják Assiria földjét fegy-
verrel, Nimród földjét is az ő kapui-
ban; és megszabadít az Assirustól,
ha a mi földünkre eljő és a mi ha-
tárunkba lép.

Izráel dicsősége és megtérése.

7. És a Jákóbnak maradéka olyan
lészen a sok nép között, mint az Úr-
tól való harmat, mint a zápor a fű-
nek, mely nem emberben remény-
kedik, és nem bízik embernek fiai-
ban.
8. És a Jákób maradéka a pogányok
között, a sok nép között olyan lészen,
mint az oroszlán az erdei vadak kö-
zött; mint az oroszlán-kölyök a ju-
hoknak nyája között, a mely ha be-
tör, tipor és tép, és nincs, a ki *tőle*
megszabadítson.
9. Erőt vészen a te kezed szoronga-
tóidon, és minden ellenségeid kivá-
gattatnak.
10. És lészen azon a napon, azt mond-
ja az Úr, kivágom lovaidat közüled,
és elvesztem hadi-szekereidet.
11. És kivágom földednek városait,
és ledöntöm minden erősségeidet.
12. És kivágom kezedből a bűvsze-
reket, és szemfényvesztőid nem lesz-
nek néked.
13. És kivágom faragott képeidet és
bálványaidat közüled, és nem imá-
dod többé kezeidnek csinálmányait.
14. És kiszaggatom a te berkeidet
közüled és elpusztítom a te városai-
dat.
15. És haraggal és hévvel állok bosz-
szút a pogányokon, a kik nem en-
gedelmeskedtek.

A nép hálátlansága.

6. Halljátok csak, a mit mond az
Úr! Kelj fel, perelj a hegyek-
kel, és hallják meg szódat a * hal-
mok. * Ésa.1,2.
2. Halljátok meg hegyek az Úr pe-
res dolgát, * és ti, a földnek örök
alapjai! Mert pere van az Úrnak az
ő népével, és az Izráellel is perbe
száll. * Ésa.1,18.19.20.
3. Én népem! mit vétettem te elle-
ned, és mivel fárasztottalak el téged?!
Tégy vallást ellenem!
4. Hiszen felhoztalak Égyiptom föld-
jéről, * és a szolgák házából meg-
váltottalak, és előtted küldém Mózest,
Áront és Máriát! * 2 Móz.12,51.
5. Én népem! Emlékezzél csak: mit
koholt Bálák, Moábnak királya, és
mit felelt néki Bálám, a Beor fia?
Sittimtől fogva Gilgálig, hogy megis-
merjed az Úr igazságos cselekedeteit.
* 4 Móz.22,5.6.
6. Mivel menjek eleibe az Úrnak?
Hajlongjak-é a magasságos Istennek?
Égőáldozatokkal menjek-é elébe, esz-
tendős borjúkkal?!
7. Kedvét leli-é az Úr ezernyi ko-
sokban, *vagy* tízezernyi olaj-patakok-
ban? Elsőszülöttemet adjam-é vét-
kemért, *vagy* méhem gyümölcsét lel-
kemnek bűnéért?!

Istennek tetsző áldozat.

8. **Megjelentette néked,* oh ember, mi
légyen a jó, és mit kíván az Úr te tő-
led! Csak azt, hogy igazságot cseleked-
jél, szeressed az irgalmasságot, és hogy
alázatosan járj a te Isteneddel.**
* 5 Móz.10,12. Ámós 5,23.24.
9. Az Úrnak szava kiált a városnak, és
a te neved néz bölcseségre. Halljá-
tok meg a vesszőt és ki rendeli azt?!

Bűnre büntetés jön.

10. *Vannak-é* még a gonosznak há-
zában hamissággal gyűjtött kincsek,
és ösztövér * véka, a mely útálatos?
* Ámós 8,5.
11. Vajjon jóváhagyom-é a hamis
mértéket, és a zsákba *rejtett* csalárd
fontokat?
12. Mert a gazdagok megtöltöztek
köztök ragadománynyal, lakosai pe-
dig hazugságot szólnak, és nyelvök
csalárd az ő szájokban.
13. Én is azért megvervén, beteggé
teszlek téged; elpusztítalak a te bű-
neid miatt.
14. Eszel te, de meg nem * elégszel,
és benned *marad* a te éhséged; és
gyűjtesz, de nem takarítasz, és a mit
megtakarítsz is, fegyverre hányom.
* Hós.4,10.8,7.
15. Vetsz te, * de nem aratsz; ola-
jat sajtolsz te, de nem kened *maga-
dat* olajjal, és mustot is, de bort nem
iszol! * Ámós 4,9.5,11.
16. Mert az Omri * parancsolataihoz
szabjátok magatokat és az Ákháb há-
zának minden dolgához, és azoknak
tanácsán jártok! Hogy pusztasággá
tegyelek tégedet, az ő lakosait pedig
csúfsággá, és hordozzátok népem-
nek gyalázatát. * 1 Kir.16,26.26,30.

Kevés az igaz.

7. Jaj nékem, mert olyanná lettem,
mint a letakarított mező, mint
a megszedett szőlő: egy enni való
gerezd sem maradott; *pedig* zsengére
vágyott a lelkem!
2. Elveszett e földről a kegyes, és
igaz sincs az emberek között. * Mindnyáján
vér után ólálkodnak, kiki hálóval
vadássza atyjafiát.
* Jer.9,2—6.23,14. Ésa.1,4.10,21.
3. Gonoszságra *készek* a kezek, hogy
jól vigyék véghez; a fejedelem követelőzik,
és a biró fizetésre *vár;* a
főember is maga mondja el lelke kívánságát,
és összeszövik azt.
4. A ki jó közöttök, olyan mint a * tüske,
az igaz olyan, mint a tövisbokor.
A te őrállóidnak napja, a te megítélésed
eljött; most következik el az ő
zűrzavaruk. * Ezék.2,6.
5. Ne higyjetek a barátnak; ne bízzatok
a tanácsadóban; az öledben
ülő előtt *is* zárd be szádnak ajtaját.
6. Mert a fiú bolondnak tartja atyját,
a leány anyja ellen támad, a meny
az ő napára; az embernek saját háznépe
az ellensége.

Gazdag isteni kegyelem ígérete a büntetés kiállása után.

7. De én az Úrra nézek, várom az
én szabadításom Istenét; meghallgat
engem az én Istenem!
8. Ne örülj, én ellenségem! * Elestem
ugyan, de felkelek, mert ha még a
setétségben ülnék *is*, az Úr az én világosságom!
* Ésa.14,29.
9. Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem
ellene; mindaddig, a míg leperli
peremet és meghozza ítéletemet.
Kivisz engem a világosságra,
meglátom az ő* igazságát. * Zsolt.27,1.
10. De meglátja ellenségem is és szégyen
borítja el, a ki ezt mondja nékem:
Hol az Úr, a te Istened? * Meglátják
őt az én szemeim, hogy ímé
széttapostatik, mint † az utcza-sár.
* Zsolt.79,10. † Ésa.10,5—26.
11. Falaid megépítésének napja! e
napon távol lesz a törvény!
12. Az*on* a nap*on* eljőnek hozzád
Assiriából és Égyiptom városaiból;
Égyiptomtól a folyamig, tengertől
tengerig és hegytől hegyig.
13. És pusztává lesz a föld az ő lakói
miatt, az ő cselekedeteik gyümölcséért.
14. Legeltesd népedet a te vessződdel.
* a te örökségednek nyáját, a mely
magánosan lakozik az erdőben, a Kármel
közepén. Legeljenek Básánban és
Gileádban, mint a hajdankor napjain!
* Zsolt.79,13.80,2.
15. Mint az Égyiptom földéről kijövetelednek
idején, láttatok vele csodadolgokat.
16. Látják *ezt* a pogányok és megszégyenülnek
minden erejökkel. Kezöket
szájokra teszik, füleik megsiketülnek;
17. Nyalják a port. * mint a kígyó,
mint a föld férgei; reszketve jőnek
rejtekeikből; remegve folyamodnak
az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, és félnek
tetőled! * Zsolt.72,9.
18. **Kicsoda olyan Isten, mint te, a ki
megbocsátja a bűnt és elengedi örökségének
maradékának vétkét?! Nem tartja
meg haragját örökké, mert gyönyörködik
az * irgalmasságban!** * 2 Móz.34,6.
19. Hozzánk térvén, könyörül rajtunk;
eltapodja álnokságainkat. Bizony
a tenger mélységébe veted minden
bűnüket!
20. Hűséget mutatsz a Jákóbnak irgalmasságot
Ábrahámnak, a mint
megesküdtél atyáinknak még az ősidőkben.

NÁHUM PRÓFÉTA KÖNYVE.

Az isteni Felség Assiria ellen.

1. Ninive * terhe; az elkosi Náhum
látásának könyve. * Jón.1,2.
2. Buzgón szerető és bosszúálló Isten
az Úr, bosszúálló az Úr, és telve haraggal;
bosszút áll az Úr az ő ellenségein,
és *haragot* * tartó az ő gyűlölői
ellen. * 2 Móz.20,5.
3. Hosszútűrő az Úr és nagyhatalmú,
és nem hagy büntetetlenül. Szélvészben
és viharban van az Úrnak útja,
és * lábainak pora a felhő. * Ésa.19,1.
4. Megfeddi a tengert * és kiapasztja
azt, és minden folyamot kiszáraszt.
Elfonnyad a Básán és a Kármel, és
a Libánon virága elfonnyad.
* Jób 38,11.
5. A hegyek reszketnek előtte, és a
halmok szétmállanak. Tekintetétől
megrendül a föld, * és a világ, és minden,
a mi rajta él. * Hab.3,6.
6. Ki állhatna meg haragja előtt, és
ki birhatná ki búsulásának tüzét?
Heve szétfoly, mint a láng, * és a kőszálak
is szétporlanak tőle. * Jer.7,20.
7. **Jó az Úr, * erősség a szorongatás
idején, † és ő ismeri a benne bízókat.**
* Zsolt.25,8.119,68. † Péld.18,10.

8. De gáttörő árvízként pusztít annak helyén, * és gyűlölőit setétség üldözi. * Ésa.8,8.
9. Mit koholtok az Úr ellen? Elpusztító ő, nem lészen kétszer veszedelem.
10. Ha annyira összefonódnak is, mint a tüskebokrok, és olyan ázottak is, mint az italuk: megemésztetnek, mint a teljesen megszáradt tarló.
11. Belőled származott, a ki gonoszt koholt az Úr ellen, a ki álnokságot tanácsolt.
12. Így szól az Úr: Ha teljes erőben és sokan vannak is, mégis levágatnak és elenyésznek. Megaláztalak téged, de nem foglak többé megalázni.
13. Most már leveszem rólad az ő igáját, és bilincseidet leszaggatom.
14. Felőled pedig azt rendeli az Úr: Nevednek ne támadjon többé magva; isteneid házából kiveszem a faragott és öntött képeket; megásom sírodat, mert becstelen vagy.
15. Ímé a hegyeken örömhírhozónak lábai! Békességet hirdet. * Ünnepeld Júda ünnepeidet, fizesd le fogadásaidat; mert nem vonul át rajtad többé a † semmirekellő; mindenestől kiirtatott. * Ésa.52,7. † Ámós 9,15.

Jövendölés Ninive pusztulásáról.

2. Pusztító jön fel ellened; őrizd a várat, nézzed az útat, erősítsd derekadat, keményítsd meg erődet igen.
2. Mert helyreállítja az Úr Jákób büszkeségét, * mint Izráel büszkeségét; mert rablók rabolták ki őket, csemetéiket pedig kivágták. * Ésa.10,12.
3. Vitézeinek pajzsa veres, katonáinak *ruházata* bíborszínű, *hadi*szekere aczéltűzben *ragyog* fegyverkezése napján, és a dárdákat rengetik.
4. Az utczákon robognak a szekerek, összeütköznek a piaczokon; tekintetők mint a fáklyák, futkosnak mint a villámok.
5. Emlegeti *vitézlő* hőseit; ingadoznak lépéseikben, sietnek a kőfalra, és felállíttatik a védősáncz.
6. A folyóvizek kapui megnyílnak, és a palota megrendül.
7. De elvégeztetett: felfedik, elviteltik, és szolgálói keseregnek, mint nyögő galambok, mellöket vervén.
8. Pedig Ninive olyan, mint a *bővizű* tó, eleitől fogva: mégis futnak ők. Álljatok meg, álljatok meg! De vissza se tekint senki.
9. Raboljatok ezüstöt, raboljatok aranyat; száma sincs a rejtett kincseknek, gazdag minden drága edényben.
10. Feldúlva, széthányva, kifosztatva! Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arcza elvesztette pirosságát.
11. Hol van az oroszlánok tanyája, és az oroszlán-kölyköknek ama legelője, a hová járt a nőstény- és hímoroszlán, az oroszlán-kölyök, és nem volt a ki elriaszsza?
12. Az oroszlán torkig valót ragadozott kölykeinek, és fojtogatott nőstényeinek, és megtöltötte barlangjait zsákmánynyal, tanyáit pedig prédával.
13. Ímé rád *török*, azt mondja a Seregek Ura, és füstté égetem szekereit. Oroszlán-kölykeidet kard emészti meg, és kiirtom e földről zsákmányodat, és nem hallatszik többé követeidnek szava.

Ninive bűnei, a rá jövő büntetés oka.

3. Jaj a vérszopó városnak! * Mindenestől hazug *és* erőszakkal telve, *és* nem szűnik rabolni. * Ezék.24,9. Hab.2,12.
2. Ostor-csattogás, kerék-zörgés zaja; dobogó ló, robogó szekér;
3. Törtető lovag, kardok villogása, dárda villanása, sebesült tömegek, holtak sokasága, nincs számok az elesetteknek; megbotlanak hulláikban.
4. A szép parázna sok paráznaságáért, a hitetésnek mesternője miatt, a ki népeket ejtett meg paráznaságával, és nemzetségeket bűbájaival:
5. Ímé, rád *török*, azt mondja a Seregek Ura, és orczádra fordítom ruhádnak alját, és népeknek mutatom meg meztelenségedet, és országoknak * gyalázatodat. * Ésa.47,3.
6. Rútságot hányatok rád, és gyalázattal illetlek téged, és olyanná teszlek, mint a kit csudálnak.
7. És mind, a ki meglát, elmenekül tőled, és ezt mondja: Elpusztult Ninive! Ki bánkódik rajta? Hol keressek néked vígasztalókat?
8. Avagy jobb vagy-é Nó-Amonnál, a mely a folyamoknál fekszik, vizek veszik körül; a melynek tenger a sáncza, tenger a kőfala?
9. Kús volt erőssége meg Égyiptom, és száma sem volt *annak*. Puth és Libia is segítőid voltak;
10. De ez is számkivetésbe, fogságba jutott; kisdedeik is falhoz verettek minden utcza sarkán; főembereire sorsot vetettek, és nagyjait mind bilincsekbe verték.
11. Te is megrészegedel, * elfeledtté leszel; te is keresel majd menedéket a gyűlölködő elől. * Jer.25,16.

12. Minden erősséged olyan, mint
a zsenge gyümölcsű fügefa; ha meg-
rázatnak, az evő szájába hullnak.
13. Ímé, a te néped asszonynép te
benned, földednek kapui tárva ki-
tárulnak gyűlölőidnek, tűz emészti
meg záraidat!
14. Meríts magadnak ostromhoz való
vizet, javítsd erősségeidet; menj be
a sárba, taposd az agyagot, javítsd
a tégla-vetőt!
15. Legott tűz emészt meg téged, fegy-
ver irt ki téged, megemészt, mint a
szöcske; szaporodjál bár, mint a
szöcske, szaporodjál bár mint a sáska!
16. Többen voltak kalmáraid, mint
az égnek csillagai: a szöcske csapong
és elrepül!
17. Fejedelmeid mint a sáska, ve-
zéreid mint a tücsök-raj; hideg idők-
ben gyepűkben tanyáz, napkeletkor
pedig elrepül, és helye sem tudható
meg, hol volt.
18. Szunnyadoznak pásztoraid, As-
siria királya, feküsznek * *vitézlő* hő-
seid; néped a hegyeken széledez, és
nincsen, a ki összegyűjtse. * Zsolt. 76, 7.
19. Nincs enyhítés a te sebedre, gyó-
gyíthatatlan a te nyavalyád. A kik
híredet hallják, mind tapsolnak fe-
letted, mert kire nem hatott volna
ki a te gonoszságod soha?

HABAKUK PRÓFÉTA KÖNYVE.

Júda bűnei.

1. A teher, a melyet Habakuk pró-
féta látott.
2. Meddig kiáltok még oh Uram, és
nem hallgatsz meg! Kiáltozom hoz-
zád az erőszak miatt, * és nem sza-
badítasz meg! * Zsolt. 13, 2.
3. Miért láttatsz velem hamisságot,
és szemléltetsz nyomorgatást? Pusz-
títás és erőszak van előttem, per ke-
letkezik és versengés támad!
4. Azért inog a törvény, és nem ér-
vényesül az igaz ítélet; * mert gonosz
hálózza be az igazat, azért szárma-
zik hamis ítélet! * Jób 21, 7. Jer. 12, 1.

Büntetés a káldeusok által.

5. Nézzetek szét a népek között, vizs-
gálódjatok és csodálkozással csodál-
kozzatok, mert oly dolgot cselekszem
a ti napjaitokban, mi el sem hinné-
tek, ha beszélnék!
6. Mert ímé, feltámasztom a Káldeu-
sokat, a kegyetlen és vakmerő nem-
zetet, a mely eljárja a földet szélté-
ben, hogy hajlékokat foglaljon el, a
melyek nem az övéi.
7. Rettenetes és iszonyatos ez, maga
szerzi törvényét és hatalmát.
8. És lovai serényebbek a párduczok-
nál, és gyorsabbak az estveli * farka-
soknál, és előtörtetnek az ő lovasai;
és az ő lovasai messziről jőnek, re-
pülnek, mint a zsákmányra siető ke-
selyű. * Jer. 5, 6.
9. Mindnyája ragadományért jön,
arczuk előre néz, és annyi foglyot
gyűjt, mint a fövény.
10. Kaczag ez a királyokon, és a fe-
jedelmek néki nevetség, minden erős-
séget csak nevet, töltést emel és meg-
ostromolja azt.
11. Majd tovaszáll viharként és el-
vonul és bűnbe esik; ő, kinek istene
az ő hatalma.

A próféta imája és panasza.

12. Avagy nem te vagy-é Uram, örök-
től fogva az én Istenem, Szentem?
Nem veszünk el! Ítéletre rendelted
őt, oh Uram, fenyítőül választottad
őt, én erősségem!
13. Tisztábbak szemeid, hogysem
nézhetnéd a gonoszt, * és a nyomor-
gatást nem szemlélheted: miért szem-
léled *hát* a hitszegőket? *és* hallgatsz,
mikor a gonosz elnyeli a nálánál iga-
zabbat?! * Jób 34, 12.
14. Olyanokká teszed az embert, mint
a tenger halai, és mint a csúszó-má-
szó állatok, a melyeknek nincsen ve-
zérök?
15. Mindnyáját kivonsza horoggal,
gyalomjába keríti, és hálójába taka-
rítja be őket; ezért örül és vígad.
16. Ezért áldozik gyalomjának, és füs-
töl az ő hálójának, mert ezekkel kö-
vér az ő része, és zsíros az ő eledele.
17. Vajjon azért üríthetí-é gyalmát,
és szüntelen ölheti-é a nemzeteket kí-
mélet nélkül?!

Vigasztalás a hit számára.

2. Őrhelyemre állok, és megállok
a bástyán, és vigyázok, hogy
lássam, mit szól hozzám, és mit fe-
leljek én * panaszom dolgában.
* rész 1, 12—17.
2. És felele nékem az Úr, és mon-
dá: írd fel *e* látomást, és vésd táblák-
ra, hogy könnyen olvasható legyen.
**3. Mert e látomás bizonyos időre *szól,*
de vége felé siet és meg nem csal; ha
késik is, bízzál benne; mert eljön, el
fog jőni, nem marad el!**
4. Ímé, felfuvalkodott, nem igaz ő ben-

ne az ő lelke; az igaz * pedig az ő hite által él. * Róm.1,17.

Jövendölés a kevélyek romlásáról. A káldeusok bűnei.

5. És bizony, a bor is megcsal: felgerjed a férfiú és nincsen * nyugalma; ő, a ki tátja száját, mint a Seol, és olyan ő, mint a halál: telhetetlen, és magához ragad minden népet és magához csatol minden nemzetet.
* Péld.20,1.
6. Avagy nem költenek-é ezek mindnyájan példabeszédet * róla, és találós mesét reá, mondván:
Jaj annak, a ki rakásra gyűjti, a mi nem övé! De meddig? És a ki adóssággal terheli magát! * Zsolt.44,15.
7. Avagy nem támadnak-é hirtelen, a kik téged mardossanak, és nem serkennek-é fel, a kik háborgassanak téged? És zsákmányul esel nékik.
8. Mivelhogy kifosztogattál sok nemzetet, kifosztanak téged mind a többi népek az emberek véréért, és az országok, városok és minden bennök lakozók ellen való erőszaktételért.
9. Jaj annak, a ki bűnös szerzeményt szerez házának, hogy magasra rakhassa fészkét, hogy megszabadulhasson a gonosz hatalma elől.
10. Házadnak gyalázatára tervezted a sok nép kiirtását, és bűnössé tetted lelkedet.
11. Mert a kő *is ellened* kiált a falból, és a gerenda a fa-alkotmányból visszhangoz néki.
12. Jaj annak, a ki várost épít vérengzéssel, és a ki várat emel álnoksággal.
13. Avagy ímé, nem a Seregek Urától van-é ez, hogy a népek tűznek építenek, és a nemzetek a hiábavalóságnak fáradoznak?
14. Mert az Úr dicsőségének ismeretével betelik a föld, a miképen a folyamok megtöltik a tengert.
15. Jaj annak, a ki megitatja felebarátját, epédet keverve belé, hogy megrészegítsed őt, hogy láthassad az ő szemérmöket!
16. Gyalázattal telsz meg dicsőség helyett: igyál * te is és láttassék szemérmed; reád fordul az Úr jobbjának pohara, és gyalázat *borítja el* dicsőségedet. * Jer.25,27.28.
17. Bizony a libanoni erőszakoskodás *gyászba* borít téged, és a vadak pusztítása, a mely rettegteté őket, az emberek véréért és az országon, * a városon és annak minden lakosán űzött erőszakosságért. * Ésa.33,1.
18. Mit használ a faragott kép, hogy a faragója kifaragta azt? vagy az öntött kép és a mely hazugságot tanít, hogy a képnek faragója bízik abban, csinálván néma bálványokat?
19. Jaj annak, a ki fának mondja: Serkenj fel! néma kőnek: Ébredj fel! Taníthat-é ez? Ímé, borítva van aranynyal és ezüsttel, lélek pedig nincs benne semmi!
20. Ellenkezőleg **az Úr az ő szent templomában, * hallgasson előtte az egész föld!** * Zsolt.11,4.

A próféta öröm- és bizalomteljes imája.

3. Habakuk próféta könyörgése a sigjónóth szerint.
2. Uram, hallám, a mit hirdettél, *és* megretteněk! Uram! Évek közepette keltsd életre a te munkádat, évek közepette jelentsd meg azt! Haragban emlékezzél meg kegyelmességről!
3. Isten a Témán felől jön, és a Szent a Párán * hegyéről. Sélah. Dicsősége elborítja az egeket, és dícséretével megtelik a föld. * 5 Móz.33,2.
4. Ragyogása, mint a napé, sugarak *támadnak* mellőle; és ott van az ő hatalmának rejteke.
5. Előtte döghalál jár, és nyomaiban forró láz támad.
6. Megáll és méregeti a földet, pillant és megrendíti a népeket, az örökkévaló hegyek szétporlanak, elsülyednek az örökkévaló halmok; az ő ösvényei örökkévalók!
7. Bomlani látom Khusán sátrait, reszketnek a Midián-föld kárpitjai!
8. A folyók ellen gerjedt-é fel az Úr? Vajjon a folyókra haragszol-é, vagy a tengerre bőszültél-é fel, hogy lovaidon és diadal-szekereiden robogsz?
9. Csupasz, meztelen a te kézíved, a törzseknek *esküvéssel tett* ígéret szerint! Sélah. A föld * folyókat ömleszt.
* Jós.3,16.
10. Látnak téged *és* megrendülnek a hegyek, gátat tör a víz-ár, harsog a hullám, *és* magasra emeli karjait.
11. A nap *és* hold megállnak helyökön * cikázó nyilaid fényétől *és* ragyogó kopjád villanásától.
* Józs.10,12.13.
12. Haragodban eltaposod a földet, búsultodban szétmorzsolod a nemzeteket.
13. Kiszállsz néped szabadítására, fölkented segítségére; szétzúzod a főt a gonosznak házában; nyakig feltakarod az alapjait. Sélah!
14. Saját dárdájával vered át az ő vezéreinek fejét, a kik berohannak, hogy szétszórjanak engem; ujjonganak, hogy rejtekében emészthetik meg a szegényt.
15. Lovaiddal megtaposod a tengert, a nagy vizek hullámait.

16. Hallám és reszket a bensőm, a
szózatra remegnek ajkaim; porladni
kezdenek csontjaim, reszketnek lábaim:
hogy nyugton legyek a nyomorúság
napján, a mely feljön a népre,
mely megsanyargatja azt.
17. Mert a fügefa nem fog virágozni,
a szőlőkben nem lészen gyümölcs,
megcsal az olajfa termése, a szántóföldek
sem teremnek eleséget, kivész
a juh az akolból, és nem lesz
ökör az istállóban.
18. **De én örvendezni fogok az Úrban, *és* vígadok az én szabadító Istenemben.**
19. Az Úr Isten az én erősségem, hasonlókká
teszi lábaimat a nőstény
szarvasokéihoz, * és az én magas helyeimen
jártat engemet! * Zsolt. 18,34.
Az éneklőmesternek, az én hangszereimmel.

SOFÓNIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

A harag napja.

1. Az Úr igéje, a melyet szólt Sofóniásnak,
a Kusi fiának, a ki
Gedáliás fia, a ki Amariás fia, a ki
Ezékiás fia, Jósiásnak * az Amon fiának
idejében. * 2 Kir. 21,23.24. 22,1.
2. Elvesztek, mindent elvesztek e
föld színéről, azt mondja az Úr.
3. Elvesztek embert és barmot; elvesztem
az ég madarait, és a tenger
halait és a botránkoztatás eszközeit
a hitetlenekkel együtt; az embert is
kiirtom a föld színéről, azt mondja
az Úr.
4. És kinyújtom kezemet Júda ellen
és Jeruzsálem minden lakója ellen,
és kiirtom e helyről a Baál maradékát,
a bálványpapok nevét a papokkal
együtt;
5. Azokat is, a kik a háztetőkön az
ég seregének * hajlonganak; és azokat,
a kik hajlongnak, esküdvén az
Úrra, de esküsznek az ő Molokjokra
is; * 2 Kir. 23,12.13. Jer. 19,13.
6. Azokat is, a kik elfordultak az
Úr követésétől, * és a kik nem keresik
az Urat és nem tudakoznak felőle.
* Ezék. 8,16.
7. Hallgass az Úr Isten orczája előtt,
mert közel van az Úrnak napja, mert
áldozatot készíttetett az Úr, * megszentelte
az ő hivatalosait.
* Ezék. 39,17–20.
8. És lészen az Úr áldozatának napján:
megfenyítem majd a fejedelmeket
és a királyok fiait és mindazokat,
a kik idegen öltözetbe öltöztek.
9. És megfenyítem mindazt, a ki a
küszöbön ugrál ama napon, a kik
erőszakkal és csalárdsággal töltik
meg az ő uroknak házát.
10. És lészen azon a napon, azt mondja
az Úr, kiáltó szózat a hal-kaputól
fogva, és jajgatás az alsó városból,
és nagy recsegés a halmok felől.
11. Jajgassatok, ti, a kik a völgyben
laktok, mert elpusztul az egész kalmár
nép, * kivágattatik minden, a ki
ezüstöt mér. * Hós. 12,7.
12. És lészen az időben, megmotozom
majd Jeruzsálemet szövétnekkel,
és megfenyítem azokat, a kik
saját seprejökön * hevernek, a kik
ezt mondják szívökben: sem jót, sem
rosszat nem cselekszik az Úr.
* Mik. 3,11.12.
13. És gazdagságuk prédává lesz, házaik
pedig pusztává. Építnek házakat,
de nem lakják, és * plántálnak
szőlőket, de nem iszszák azoknak borát.
* 5 Móz. 28,30.39.
14. Közel van az Úrnak nagy * napja,
közel van és igen siet; az Úr napjának
szava keserves, kiáltoz azon a
hős *is*. * Jer. 39,1.2.
15. Haragnak napja az a nap, szorongatásnak
és nyomorúságnak napja;
pusztításnak és pusztulásnak napja;
sötétségnek és homálynak napja;
felhőnek * és borúnak napja.
* Ámós 5,18.
16. Kürtnek és tárogatónak napja a
megerősített városok ellen és a büszke
tornyok ellen!
17. És megszorongatom az embereket
és járnak, mint a vakok, mert
vétkeztek az Úr ellen, és kiontatik
vérök, mint a por, és testök, mint
szemét.
18. Sem ezüstjök, sem aranyuk nem
szabadíthatja meg őket az Úr haragjának
napján, és az ő féltő szeretetének
tüze megemészti az egész földet;
mert véget vet, * bizony hirtelen
vet véget e föld minden lakosának.
* Jer. 39,9.

Intés megtérésre. Büntető ítélet a népek felett.

2. Térjetek eszetekre s eszméljetek
fel, ti, arczátlan nemzet,
2. Mielőtt szűlne a végzés (mint a
polyva száll tova az a nap!); míg rátok
nem jön az Úr haragjának tüze,
míg rátok nem jön az Úr haragjának
napja!
3. Keressétek az Urat mindnyájan
e föld alázatosai, a kik az ő ítélete
szerint cselekesztek; keressétek az

igazságot, keressétek az alázatosságot: talán megoltalmaztattok az Úr haragjának napján!
4. Mert elhagyottá lesz Gáza, Askelon pedig pusztasággá; Asdódot délben űzik el, és Ekron kiirtatik.
5. Jaj a tenger vidékén lakóknak, a Kereteusok nemzetségének! Az Úr igéje ellened van, te Kanaán, Filiszteusok földje; * elpusztítalak téged, lakatlanná leszel. * Jer. 47,4–7.
6. És a tenger vidéke legelőkké, pásztorok tanyáivá és juhoknak aklaivá lészen.
7. És *az a* vidék a Júda házának maradékáé lesz, ők legeltetnek azon; estére Askelon házaiban heverésznek, mert meglátogatja őket az Úr, az ő Istenök, és visszahozza az ő foglyaikat.
8. Hallottam Moáb gyalázkodását és Ammon fiainak szidalmait, a melyekkel gyalázták népemet, és felfuvalkodtak az ő határok ellen.
9. Azért élek én, mond a Seregeknek Ura, Izráelnek Istene, hogy * Moáb olyanná lészen, mint Sodoma, Ammon fiai pedig, mint Gomora: tövistermő föld, só-telep és pusztaság örökre; népem maradéka prédálja fel őket, és nemzetségem ivadékai bírják majd őket. * Ésa. 16,6–12.
10. Ez *esik meg* rajtok az ő kevélységökért, a miért gyalázkodtak és felfuvalkodtak a Seregek Urának népe ellen.
11. Rettenetes lesz az Úr ellenök, mert elfogyatja a földnek minden istenét, és néki hódol majd kiki a maga lakhelyén, a pogányoknak is minden szigete.
12. Ti is kúsiak! * Fegyverem öli meg őket. * Ésa. 20,3–5.
13. És kinyújtja kezét észak felé, és elveszti Assiriát, Ninivét pusztasággá teszi, kietlenné, mint egy sivatag.
14. És nyájak heverésznek bensejében, mindenféle állatok serege: pelikán és sündisznó hálnak párkányain, az ablakban *azoknak* szava hangzik, a küszöbön omladék lészen, mert lefosztatott a cédrus!
15. Ímé, a víg város, a bátorságban lakozó, a mely ezt mondja vala szívében: Én vagyok és nincs kívülem más! milyen pusztasággá lőn, vadak tanyájává, a ki átmegy rajta, mind süvöltöz és csapkodja kezét.

Fenyegetés Jeruzsálem ellen.

3. Jaj az ellenszegülőnek és undoknak, az erőszakos városnak!
2. Nem hallgatott a szóra, nem fogadta a fenyítéket, nem bízott az Úrban, Istenéhez nem közelített!
3. Fejedelmei *olyanok* benne, *mint* az ordító oroszlánok, bírái, *mint* az estve *járó* farkasok, nem hagynak reggelre a csonton.
4. Prófétái hivalkodók, hitető * férfiak; papjai megfertéztetik a szent helyet, erőszakot tesznek a törvényen. * Jer. 23,11.32. Hós. 9,7.
5. Az Úr igaz ő benne, nem cselekszik hamisságot; reggelről reggelre napfényre hozza ítéletét; nem mulasztja el: de nem ismeri a szégyent a gonosz!
6. Nemzeteket irtottam ki; elpusztultak tornyaik; feldúltam falvaikat, nincs, a ki átmenjen rajtok; elromboltattak városaik, egy ember sincs bennök, nincsen lakosuk!
7. Mondtam: Csak félj engem, vedd fel a fenyítéket (akkor nem irtatott volna ki lakhelye; mindaz, a mit felőle végeztem): mégis mihelyt felvirradtak, rosszra indították minden cselekedetöket.
8. Azért várjatok rám, azt mondja az Úr, míg prédára kelek; mert elvégeztem, hogy egybegyűjtöm a népeket, hogy összeszedem az országokat, hogy kiöntsem rájok búsulásomat, haragomnak egész hevét, mert gerjedezésem tüzében emésztetik meg az egész föld!

A messiási idő vigasztaljes igérete.

9. Akkor változtatom majd a népek ajkát tisztává, hogy mind segítségül hívják az Úr nevét, hogy egy akarattal szolgálják őt.
10. Kús folyóvizein túlról hozzák imádóim, * szétszórt népemnek leányai ételáldozatomat nékem. * Zsolt. 68,32.
11. Azon a napon nem szégyenülsz meg egyetlen cselekedetért sem, a melyekkel vétkeztél ellenem; mert akkor eltávolítom köródből azokat, a kik kérkedve örvendeznek benned, és nem kevélykedel többé az én szent hegyemen.
12. És marasztok közötted nyomorult és szegény népet, a kik bíznak az Úr nevében.
13. Izráel maradéka nem cselekszik hamisságot, nem szól hazugságot, és nem találtatik szájában álnokságnak nyelve, hanem legelésznek és lenyugosznak és nem lesz a ki felrettentse *őket*.
14. Énekelj Sionnak leánya, harsogj Izráel, örvendj és teljes szívvel vígadj Jeruzsálem leánya!
15. Megváltoztatta az Úr a te ítéletedet, elfordította ellenségedet; Izráel királya, az Úr, közötted van, nem látsz többé gonoszt!

16. Azon a napon ezt mondják Je-
ruzsálemnek: Ne félj! * Ne lankadja-
nak kezeid Sion! * Ésa.41,10.43,1.
17. Az Úr, a te Istened közötted van;
erős ő, megtart; örül te rajtad öröm-
mel, hallgat az ő szerelmében, ének-
léssel örvendez néked.
18. Az ünnep miatt bánkódókat egy-
begyűjtöm, a kik közüled valók;
gyalázat terhe van rajtok.
19. Ímé, én elbánok minden te nyo-
morgatóddal abban az időben, és
megtartom a sántát, * és összeszedem
a szétszórtakat, és híresekké és neve-
sekké teszem őket az ő gyalázatjok-
nak egész földén. * Mik.4,6.7.
20. Abban az időben elhozlak tite-
ket, és akkor összeszedlek titeket,
mert nevesekké és híresekké teszlek
titeket a földnek minden népe kö-
zött, mikor megfordítom a ti fogsá-
gotokat * a ti szemetek előtt, azt
mondja az Úr. * Zsolt.126,1.2.

AGGEUS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Feddő beszéd a templomépítésben való hanyagság miatt.

1. Dárius király második * eszten-
dejének hatodik hónapjában,
a hónapnak első napján szóla az Úr
Aggeus próféta † által Zorobábelnek,
a Sealtiél fiának, Júda fejedelmének,
és Jósuának, a Jehosadák fiának, a
főpapnak, mondván:
* Ezsdr.5,1. † Ezsdr.2,2.
2. Így szól a Seregeknek Ura, mond-
ván: Ezt mondja e nép: Nem jött még
el az idő, az Úr háza építésének ideje!
3. Az Úr pedig így szól Aggeus pró-
féta által, mondván:
4. Ideje-é néktek, hogy ti mennyeze-
tes házakban lakozzatok, holott ez
a ház romban áll?
5. Most azért ezt mondja a Seregek-
nek Ura: Gondoljátok meg jól a ti
útaitokat!
6. Sokat vetettetek, de keveset takar-
tok; esztek, de meg nem elégesztek;
isztok, de meg nem részegesztek; ru-
házkodtok, de meg nem melegesz-
tek, a bérlő is lyukas zacskóra bérel.
7. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Gondoljátok meg jól a ti útaitokat!
8. Menjetek fel a hegyre, és hord-
jatok fát, és építsétek e házat, hogy
gyönyörködjem benne, és dicsőíttes-
sem, azt mondja az Úr.
9. Sokat vártatok, de ímé kevés lett;
haza is hordtátok, de én ráfuvallok
arra! Mi okért? azt mondja a Sere-
geknek Ura. Az én házamért, a mely
ím romban áll, ti pedig siettek, kiki
a maga házához.
10. Azért vonták meg tőletek az egek
a harmatot, vonta meg a föld az ő
termését.
11. És pusztulást rendeltem a *sík* föld-
re és a hegyekre, a búzára és a borra,
az olajra és mindarra, a mit a föld
terem; sőt az emberre és a baromra
és minden kézimunkára is.
12. És meghallá Zorobábel, a Seal-
tiél fia, és Jósua, a Jehosadák fia, a
főpap, és a nép minden többi *tag*ja
az Úrnak, az ő Istenöknek szavát és
Aggeus próféta beszédeit, a miként
elküldte őt az Úr, az ő Istenök, és
megfélemlék a nép az Úr előtt.
13. És szóla Aggeus, az Úr követe, az
Úr küldetésében, mondván a nép-
nek: Én veletek vagyok, azt mondja
az Úr.
14. És felindítá az Úr Zorobábelnek,
a Sealtiél fiának, a Júda fejedelmé-
nek lelkét, és Jósuának, a Jehosa-
dák fiának, a főpapnak lelkét, és a
nép minden többi *tag*jának lelkét is,
és bemenének és munkálkodának a
Seregek Urának, az ő Istenöknek há-
zában.
15. A hatodik hónapnak huszon-
negyedik napján, Dárius királynak
második esztendejében.

Jövendölés a templom jövő dicsőségéről és a messiási időről.

2. A hetedik hónap huszonnegye-
dik napján szóla az Úr Aggeus
próféta által, mondván:
2. Szólj csak Zorobábelnek, a Sealtiél
fiának, Júda fejedelmének, és Jósuá-
nak, a Jehosadák fiának, a főpapnak,
és a nép többi *tag*jainak, mondván:
3. Ki van még életben köztetek, a ki
látta ezt a házat az ő első dicsőségé-
ben? És milyennek látjátok ti most
ezt? Avagy olyan-é ez a ti szemetek-
ben, mintha semmi volna?
4. De most légy bátor Zorobábel, azt
mondja az Úr! Légy bátor te is, Jó-
sua, Jehosadák fia, te főpap, és légy
bátor e földnek minden népe, azt
mondja az Úr, és cselekedjétek, mert
én veletek vagyok, azt mondja a Se-
regeknek Ura,
5. Az igét, a melylyel szövetségre
léptem veletek, mikor kijöttetek

Égyiptomból, és az én lelkem köztetek marad. Ne féljetek!
6. Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: Egy kevés *idő* van még, és én megindítom az eget és a földet, a tengert és a szárazt.
7. És megindítok minden népet, és eljön, a kit minden népek óhajtanak, és megtöltöm e házat dicsőséggel, azt mondja a Seregeknek Ura.
8. Enyém az ezüst és enyém az arany, azt mondja a Seregeknek Ura.
9. Nagyobb lészen e második háznak dicsősége az elsőnél, azt mondja a Seregeknek Ura, és e helyen adok békességet, azt mondja a Seregeknek Ura.
10. A kilenczedik hónap huszonnegyedikén, Dáriusnak második esztendejében szóla az Úr Aggeus próféta által, mondván:
11. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Kérdezd meg csak a papokat a törvény felől, mondván:
12. Ha szentelt húst visz valaki az ő köntösének szárnyában, és illeti annak szárnyával a kenyeret vagy a főzeléket, vagy a bort, vagy az olajat, vagy bármi más eleséget: vajjon szent-é az? És felelének a papok, és mondák: Nem.
13. Aggeus pedig mondá: Ha hulla által fertőzött illeti mindezeket, tisztátalanná lesz-é? És felelének a papok, és mondák: Tisztátalanná!
14. Aggeus pedig felele, és mondá: Épp így e nép és épp így e nemzet én előttem, azt mondja az Úr, és épp így kezöknek minden munkája, és a mit ide felhoznak: tisztátalan az.
15. Most azért jól gondoljátok meg e naptól fogva az elmultakat is, mielőtt még követ kőre tettek volna az Úr hajlékában!
16. Az előtt elmentek a huszas garmadához, és tíz lett; elmentek a sajtóhoz, hogy ötven vederrel merítsenek, és húsz lett.
17. Megvertelek titeket * üszöggel, ragyával, és kezetek minden munkáját kőesővel, és még sem *hajoltatok* hozzám, azt mondja az Úr.
* 1 Kir.8,37. Ámós 4,9.
18. Jól gondoljátok hát meg e naptól fogva az elmultakat is! A kilenczedik *hónap* huszonnegyedik napjától, attól a naptól fogva, a melyen letétetett az Úr hajlékának alapja. Jól meggondoljátok!
19. Van-é még mag a csűrben? És bizony, a szőlő, a füge, a gránátalma és az olajfa sem termett! E naptól fogva megáldalak.
20. Másodszor is szóla az Úr Aggeusnak a hónap huszonnegyedik napján, mondván:
21. Mondd meg Zorobábelnek, Júda fejedelmének: Én megindítom az eget és a földet.
22. És felforgatom az országok királyi székét, és elfogyasztom a pogány országok erejét, és felforgatom a szekeret és a benne ülőket, és lehullanak a lovak és a rajtok ülők: kiki az ő atyjafiának fegyvere által.
23. Azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, felveszlek téged Zorobábel, Sealtiélnek fia, én szolgám, azt mondja az Úr, és olyanná teszlek, mint egy pecsétgyűrű, * mert téged választottalak el, azt mondja a Seregeknek Ura. * Jer.22,24.

ZAKARIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Intés megtérésre.

1. Dárius második esztendejében, a nyolczadik hónapban szóla az Úr Zakariáshoz, * a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván: * Ezsdr.5,1.
2. Igen megharagudott az Úr a ti atyáitokra.
3. Mondjad azért nékik: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek * hozzám, szól a Seregeknek Ura, és hozzátok térek, mond a Seregeknek Ura.
* Ésa.31,6. Jer.3,12. Malak.3,7.
4. Ne legyetek olyanok, mint atyáitok, a kikhez az elébbi próféták kiáltottak, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek meg kérlek a ti gonosz útaitokról, és a ti gonosz cselekedeteitekből, de nem * hallgattak meg, és nem figyelmeztek reám, szól az Úr. * 2 Kir.22,13. Jer.18,12.
5. Atyáitok? Hol vannak ők? És a próféták örökké élnek-é?
6. De az én beszédeim és végzéseim, a * melyeket szolgáim, a próféták által hirdettem: nem beteljesedtek-é a ti atyáitokon? És megtértek és azt mondták: A mint elhatározta vala a Seregeknek Ura, hogy a mi útaink és cselekedeteink szerint bánik velünk: úgy bánt velünk. * Jer.23,2. Sir.2,17.

Az Úr angyalának megjelenése.

7. A tizenegyedik hónapnak, azaz a Sebat hónapnak huszonnegyedik

napján, Dáriusnak második esztendejében, szóla az Úr Zakariáshoz, a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván:

8. Látám éjszaka, hogy ímé, egy férfiú veres* lovon ül vala, és áll vala a mirtus-fák között, a melyek egy árnyas völgyben valának; háta megett pedig veres, tarka és fehér lovak.
* Jel.6,4.5.

9. És mondám: Mik ezek Uram? És mondá nékem az angyal, a ki beszél vala nékem: Én megmutatom néked: mik ezek.

10. Akkor felele az a férfiú, a ki a mirtus-fák között áll vala, és mondá: Azok ezek, a kiket az Úr küldött, hogy járják be e földet;

11. És felelének az Úr angyalának, a ki a mirtus-fák között áll vala, és mondák: Bejártuk a földet, és ímé, az egész föld vesztegel és nyugodt.

12. Az Úr angyala pedig felele, és mondá: Seregeknek Ura! Meddig nem könyörülsz még Jeruzsálemen és Júdának városain, a melyekre haragszol immár hetven* esztendő óta?
* Jer.25,12.

13. És nyájas szavakkal, vígasztaló szókkal felele az Úr az angyalnak, a ki beszél vala velem.

14. És mondá nékem az angyal, a ki beszél vala velem: Kiálts, ezt mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: szeretem Jeruzsálemet és a Siont nagy szeretettel!

15. De nagy haraggal haragszom én a hivalkodó népekre, a kikre kevéssé haragudtam *ugyan*, de ők * gonoszra törtek. * Ésa.47,6. Ezék.25,6.

16. Azt mondja azért az Úr: könyörületességgel fordulok Jeruzsálemhez; benne építtetik meg az én házam, szól a Seregeknek Ura, és mérőzsinór nyujtatik ki Jeruzsálem felett.

17. Mégis kiálts, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Bővelkedni fognak még városaim a jóban, mert megvígasztalja még az Úr a Siont, és magáévá fogadja még Jeruzsálemet!

Látomás négy szarvról és négy kovácsról.

18. Majd felemelém szemeimet, és ímé, négy szarvat láték.

19. És mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem: Mik ezek? És monda nékem: Ezek azok a szarvak, a melyek szétszórták Júdát, Izráelt és Jeruzsálemet.

20. Azután mutata nékem az Úr négy mesterembert.

21. És mondám: Mit jöttek ezek cselekedni? Ő pedig szóla, mondván: Ezek azok a szarvak, a melyek szétszórták Júdát annyira, hogy senki sem emelheti vala fel fejét: de eljöttek ezek, hogy elrettentsék őket, hogy letörjék a pogányok szarvait, a kik szarvakkal támadtak vala Júda földe ellen, hogy szétszórják azt.

A mérőzsinóros férfi.

2. Felemelém ismét szemeimet, és ímé, láték egy férfiút és a kezében mérő-kötelet.

2. És mondám: Hová mégy te? És mondá nékem: Megmérni Jeruzsálemet, hogy lássam: mennyi a széle és mennyi a hossza?

3. És ímé, az angyal, a ki beszél vala velem, kijöve, és más angyal *is* kijöve eléje.

4. És monda annak: Fuss, és szólj e gyermekhez, mondván: Kerítetlenül fogják lakni Jeruzsálemet a benne levő emberek és barmok sokasága miatt.

5. **Én pedig, szól az Úr, tűz-fal leszek körülötte és megdicsőítem * magamat ő benne!** * Ésa.4,4.5.

A Babilonból való visszatérés örvendetes ideje.

6. Jaj, jaj! Fussatok ki az északi földről, így szól az Úr, mert az ég négy szele felé szórtalak szét titeket, szól az Úr.

7. Jaj Sion! Szabadítsd ki magadat, ki Babilon leányánál lakozol.

8. Mert így szól a Seregeknek Ura: Dicsőség után küldött engem a pogányokhoz, a kik fosztogatnak titeket, mert a ki titeket bánt, az ő szemefényét bántja.

9. Mert ímé én felemelem kezemet ellenök, és saját szolgáik prédájává lesznek, és megtudjátok, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem.

Pogányok hívatása.

10. Örülj és örvendezz, Sionnak leánya, mert ímé elmegyek és közötted lakozom! így szól az Úr.

11. És sok pogány csatlakozik azon a napon az Úrhoz, és népemmé lesznek, és közötted lakozom, és megtudod, hogy a Seregeknek Ura küldött hozzád engem.

12. És birtokba veszi az Úr Júdát, mint az ő osztályrészét a szent földön, és újra magáévá fogadja Jeruzsálemet.

13. Hallgasson minden test az Úr előtt: mert felkelt * az ő szentséges helyéről. * Hab.2,20.

Jósua főpap az Úr angyala előtt.

3. Azután megmutatá nékem Jósuát, a főpapot, a ki az Úr angyala előtt álla, és a Sátánt, a ki jobb keze felől álla, hogy vádolja * őt.
* Zsolt.109,6.

2. És mondá az Úr a * Sátánnak:
Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán;
dorgáljon meg az Úr, a ki magáévá
fogadja Jeruzsálemet. Avagy nem tűz-
ből kikapott üszög-é ez?
* Ámós.4,11. Júd.9.v.
3. Jósua pedig szennyes ruhába vala
öltöztetve, és áll vala az angyal előtt.
4. És szóla és monda az előtte ál-
lóknak, mondván: Vegyétek le róla
a szennyes ruhákat! És monda né-
ki: Lásd! Levettem rólad a te álnok-
ságodat, és ünnepi ruhákba * öltöz-
tetlek téged! * Ésa.61,10.
5. Azután mondám: Tegyenek fejére
tiszta süveget! Feltevék azért fejére
a tiszta süveget, és ruhákba öltözte-
ték őt, * az Úrnak angyala pedig *ott*
áll vala. * 2 Móz.28,4.

Igéret a Csemetéről (Messiásról).

6. És bizonyságot tőn az Úrnak an-
gyala Jósuának, mondván:
7. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Ha az én útaimban jársz, és ha pa-
rancsolataimat megtartod: te is ítél-
lője leszel az én házamnak, sőt őriz-
ni fogod az én pitvaraimat, és ki- s
bejárást engedek néked ez itt állók
között.
8. Halld meg Jósua, te főpap; te és
barátaid, a kik előtted ülnek, mert
jelképes férfiak ezek: Ímé, bizony elő-
hozom az én szolgámat, * Csemetét!
* Ésa.11,1. Jer.23,5. Luk.1,78.
9. Mert ímé e kő az, * a melyet Jó-
sua elé helyezek; egy kövön hét
szem; ímé, én faragom annak farag-
ványait, így szól a Seregeknek Ura,
és eltörlöm e földnek álnokságait egy
napon. * Zsolt.118,22.
10. Azon a napon, így szól a Sere-
geknek Ura, kiki hívja majd a ma-
ga felebarátját a szőlőtő * alá és a fü-
gefa alá. * Mik.4,4.

Az arany gyertyatartó és a két olajfa.

4. Majd visszatére az angyal, a ki
beszél vala velem, és felkölte
engem, mint mikor valaki álmából
költetik fel.
2. És mondá nékem: Mit látsz te? És
mondám: Látok ímé egy merő arany
gyertyatartót, tetején az olajtartója,
rajta pedig annak hét szövétneke, és
hét cső a szövétnekekhez, a melyek
a tetején vannak;
3. És mellette két olajfa: egyik az
olajtartó jobb oldalán, a másik pe-
dig annak baloldalán.
4. És felelék, és mondám az angyal-
nak, a ki beszél vala velem, mond-
ván: Mik ezek, Uram?
5. És felele az angyal, a ki beszél
vala velem, és mondá nékem: Hát
nem tudod-é, mik ezek? És mondám:
Nem, Uram!
6. És felele, és szóla nékem, mond-
ván: Az Úrnak beszéde ez Zorobá-
belhez, mondván: Nem erővel, sem
hatalommal, hanem az én * lelkem-
mel! azt mondja a Seregeknek Ura.
* Agg.2,5.
7. Ki vagy te, te nagy hegy? Lapály-
lyá *leszel* Zorobábel előtt, és felviszi
a * csúcs-követ, *és ilyen* kiáltás *tá-
mad:* Áldás, áldás reá! * Dán.2,45.
8. És szóla hozzám az Úr, mondván:
9. A Zorobábel kezei vetették meg e
ház alapját, és az ő kezei végzik el
azt, és megtudod, hogy a Seregeknek
Ura küldött el engem hozzátok.
10. Mert a kik csúfolták a kicsiny
kezdetet, * ő' ülni fognak, ha meglát-
ják Zorobábel kezében az ón-követ.
Hét van ilyen.† az Úrnak szemei ezek,
a melyek átpillantják az egész földet.
* Agg.2,3. † Jel.5,6.
11. És felelék, és mondám néki: Mi
ez a két olajfa a gyertyatartó jobb
és bal oldalán?
12. És másodszor is felelék, és mon-
dám néki: Micsoda az olajfának az
a két ága, a melyek a két arany cső
mellett vannak, és öntik magukból
az aranyat?
13. És szóla nékem, mondván: Hát
nem tudod-é, mik ezek? És mondám:
Nem, Uram!
14. És mondá nékem: Ezek ketten
az olajjal felkenettek, a kik az egész
föld Ura mellett állnak.

A repülő könyv.

5. Azután ismét felemelém szemei-
met, és látám, hogy ímé, egy
könyv repül vala.
2. És monda nékem: Mit látsz te?
És én mondám: Látok egy repülő
könyvet, húsz sing a hossza és tíz sing
a széle.
3. És monda nékem: Ez az átok, a
mely kihat az egész föld színére; mert
mindaz, a ki lop, ehhez képest fog
innen kiirtatni, és mindaz, a ki *ha-
misan* esküszik, ehhez képest fog in-
nen kiirtatni.
4. Kibocsátom ezt, szól a Seregek-
nek Ura, és bemegy a lopónak há-
zába, és annak házába, a ki hami-
san esküszik az én nevemre, és ott
marad annak házában, és megemész-
ti azt s annak fáit és köveit.

Az asszony a mérczében.

5. Majd kijöve az angyal, a ki be-
szél vala velem, és monda nékem:
Emeld csak fel szemeidet, és lásd meg:
micsoda az, a mi kijön?
6. És mondám: Micsoda ez? Ő pe-

dig mondá: Az, a mi kijön, mérő-
edény. És mondá: Ilyen a formájok
az egész földön.
7. És ímé, egy kerek ón-darab repül
vala, és ül vala egy asszony a mé-
rő-edény közepében.
8. És mondá: Ez az istentelenség.
És veté ezt a mérő-edény közepébe, a
darab ónt pedig veté annak szájára.
9. És felemelém szemeimet, és lá-
tám, hogy ímé, két asszony jöve elő,
és szél vala szárnyaikban, és szár-
nyaik olyanok, mint az eszterágnak
szárnyai, és felemelék a mérő-edényt
a föld és az ég közé.
10. És mondám az angyalnak, a ki
beszél vala velem: Hová viszik ezek
a mérő-edényt?
11. És mondá nékem: Hogy házat
építsenek annak a Sineár * földén,
és oda erősítsék, és ott hagyják azt
a maga helyén. * 1 Móz. 11,2—6.

A négy szekér.

6. Majd megfordulék és felemelém
szemeimet, és látám, hogy
ímé négy szekér jön vala ki két hegy
közül, és azok a hegyek érez-hegyek.
2. Az első szekérben veres lovak, a
második szekérben fekete lovak;
3. És a harmadik szekérben fehér
lovak; a negyedik szekérben pedig
tarka lovak, erősek.
4. És megszólalék, és mondám az
angyalnak, a ki beszél vala velem:
Mik ezek, Uram?
5. Az angyal felele, és mondá né-
kem: Ezek az égnek négy szele, * jő-
nek az egész föld Ura mellett való
szolgálatukból. * Dán. 7,2.
6. A melyben a fekete lovak van-
nak, észak földére mennek, és a fe-
hérek mennek utánok, a tarkák pe-
dig a dél földére mennek;
7. Az erősek is mennek és kivánják
eljárni a földet. És mondá: Menjetek,
járjátok el a földet; és eljárák a földet.
8. Majd híva engem, és beszéle ve-
lem, mondván: Lásd! Az észak föl-
dére menők lecsendesíték lelkemet
északnak földén.

Ismételt igéret a Csemetéről, ki király és pap lesz egyszersmind.

9. És szóla az Úr hozzám, mondván:
10. Végy a számkivetésből valóktól:
Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától; és
menj be azon a napon, menj be Jó-
siának, a Sefániás fiának házába, a
kik Babilonból jöttenek,
11. Végy ugyanis ezüstöt és aranyat,
és csinálj koronákat, és tedd Józsuá-
nak, a Jehosadák fiának, a főpapnak
fejére!
12. És szólj néki, mondván: Ezt
mondja a Seregeknek Ura, mondván:
**Ímé, egy férfiú, a neve Csemete, mert
csemete támad belőle, és megépíti az
Úrnak templomát!**
13. Mert ő fogja megépíteni az Úr-
nak templomát, és nagy lesz az ő
dicsősége, és ülni és uralkodni fog
az ő székében, és pap is lesz az ő
székében, és békesség tanácsa lesz
kettőjük között.
14. És a koronák legyenek Hélem-
nek, Tóbiásnak, Jedajának és Hén-
nek, a Sefaniás fiának emlékjelei az
Úr templomában.
15. És a messzelakók eljőnek és épí-
tenek az Úr templomában, és meg-
tudjátok, hogy a Seregeknek Ura kül-
dött el engem hozzátok. Így lesz, ha
hallgattok az Úrnak, a ti Istenetek-
nek szavára!

Nem a testi bőjtben, hanem a könyörület munkáiban gyönyörködik az Úr.

7. És lőn a Dárius király negyedik
esztendejében, hogy szóla az
Úr Zakariáshoz a kilenczedik hó-
napnak, a * Kiszlévnek negyedikén,
* Neh. 1,1.
2. Mikor elküldék az Isten házába
Saréczert és Régem-Méleket és tár-
sait, hogy esedezzenek az Úr színe
előtt,
3. *És* hogy megkérdezzék a papo-
kat, a kik a Seregek Urának házá-
ban vannak, és megkérdezzék a pró-
fétákat is: Sírjak-é az ötödik hónap-
ban *és* bőjtöljek-é, a mint cseleked-
tem azt néhány esztendő óta?
4. Szóla ekkor a Seregeknek Ura né-
kem, mondván:
5. Szólj az ország minden népének
és a papoknak, mondván: Mikor bőj-
töltetek és gyászoltatok az ötödik és
hetedik *hónap*ban, és pedig hetven
esztendeig: avagy bőjtölvén, nékem
bőjtöltetek-é?
6. És mikor ettetek és mikor itta-
tok: avagy nem magatoknak ettetek
és magatoknak ittatok-é?
7. Avagy nem *ezek* a beszédek-é
azok, a melyeket szólott vala az Úr
az előbbi próféták által, mikor még
Jeruzsálem népes és gazdag vala a
körülte levő városokkal együtt, és
mind a déli táj, mind a lapály-föld
népes vala?
8. És szóla az Úr Zakariásnak, mond-
ván:
9. Így szólt a Seregeknek Ura, mond-
ván: Igaz ítélettel ítéljetek, és irgal-
masságot és könyörületességet gya-
koroljon kiki az ő felebarátjával!
10. Özvegyet és árvát, jövevényt és
szegényt meg ne * sarczoljatok, és

egymás ellen még szívetekben se gon-
doljatok gonoszt. * 2 Móz.22,21. Ésa.1,23.
11. De nem akarák meghallani, sőt
vállaikat vonogaták, és bedugák fü-
leiket, hogy ne halljanak.
12. Szívöket is megkeményíték, hogy
ne hallják a törvényt és az igéket,
a melyeket a Seregeknek Ura kül-
dött vala az ő lelke által, az előbbi
próféták által. És igen felgerjedt vala
a Seregeknek Ura.
13. És lőn, hogy a mint én kiáltot-
tam és nem hallották meg: úgy* kiál-
tottak, de nem hallottam meg, azt
mondja a Seregeknek Ura;
* Ésa.1,15. Jer.14,11.12.
14. Hanem szétszórtam őket * min-
denféle nemzetek közé, a kik nem
ismerték őket, és puszta lőn utánok
a föld, hogy senki *azon* sem át nem
megy, sem meg nem tér. Így tevék
pusztává a kívánatos földet.
* 2 Kir.17,6.7. 2 Krón.36,21.

Isten népének boldog jövő igértetik, mely a pogányokat is az igaz Isten keresésére ösztönzi.

8. Majd szóla a Seregeknek Ura,
mondván:
2. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Nagy gerjedezéssel gerjedeztem a
Sionért, és nagy haragra * gerjedtem
ellene. * rész 1,14. Jóel 2,18.
3. Ezt mondja az Úr: Megtértem a
Sionhoz, és Jeruzsálem közepette la-
kozom, és Jeruzsálem igazság váro-
sának neveztetik, * a Seregek Urá-
nak hegye pedig szent hegynek.
* Ésa.1,26.4,2.
4. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Agg férfiak és agg nők ülnek majd
Jeruzsálem utczáin. és kinek-kinek
pálcza lesz kezében a napok soka-
sága miatt.
5. És megtelnek a város utczái fiúk-
kal és leányokkal, a kik játszadoz-
nak annak utczáin.
6. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Ha *ez* csoda lészen e nép maradéká-
nak szemei előtt azokban a napok-
ban, vajjon az én szemeim előtt is
csoda lészen-é? így szól a Seregek-
nek Ura.
7. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Ímé, én megszabadítom az én népe-
met a nap keltének földéről és a nap
nyugtának földéről.
8. És elhozom őket, és Jeruzsálemben
lakoznak, és népemmé lesznek,* én
pedig Istenökké leszek hűséggel és
igazsággal. * 2 Kor.6,16.
9. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Erősödjenek meg kezeitek, a kik hal-
lottátok e napokban e beszédeket a
próféták szájából, * a kik *szóltak*, mi-
kor megvetteték a Seregek Ura házá-
nak alapja, hogy megépíttessék † a
templom. * Agg.2,7—9. † Ezsdr.3,8—10.
10. Mert e napok előtt nem volt az
embernek bére, és a baromnak sem
volt bére, sem a kimenőnek, sem a
bejövőnek nem volt békessége a há-
borúság miatt, mert minden embert
felindítottam: kit-kit az ő felebarát-
ja ellen.
11. De most nem olyan leszek e nép
maradékához, mint az előbbi napok-
ban voltam, így szól a Seregeknek Ura.
12. Mert a vetés békességes *lészen*,
a szőlőtő megadja gyümölcsét, a föld
is megadja termését, az egek is meg-
adják harmatjokat, és örökössé te-
szem mindezeken e nép maradékát.
13. És lészen, hogy a miképen átok
valátok a pogányok között, oh Júda
háza és Izráel háza: azonképen meg-
szabadítlak titeket, és áldássá lesz-
tek. Ne féljetek! Erősödjenek meg
kezeitek!
14. Mert ezt mondja a Seregeknek
Ura: A miképen elgondoltam vala,
hogy veszedelmet hozok reátok, mi-
kor atyáitok megharagították vala
engem, így szól a Seregeknek Ura,
és nem könyörültem:
15. Azonképen megtértem *és* elgon-
doltam e napokban, hogy jót teszek
Jeruzsálemmel és Júda házával; ne
féljetek!
16. Ezek azok a dolgok, a melyeket
cselekedjetek: Igazságot szóljon * ki-
ki az ő felebarátjával: igazságos és
békességes ítélettel ítéljetek a ti ka-
puitokban. * Eféz.4,25.
17. És senki ne gondoljon az ő szí-
vében gonoszt * az ő felebarátja ellen;
s a hamis esküvést se szeressétek,
mert ezek azok, a miket én mind
gyűlölök, így szól az Úr. * Zsolt.11,5.
18. Majd szóla hozzám a Seregeknek
Ura, mondván.
19. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
A negyedik *hónapnak* böjtje, az ötö-
diknek böjtje, a hetediknek böjtje és
a tizediknek böjtje vigalommá, ör-
vendezéssé és kedves ünnepekké lesz-
nek Júda házában. Csak a hűséget
és a békességet szeressétek.
20. Ezt mondja a Seregeknek Ura:
Még lesz *idő*, a mikor népek jőnek
el, és sok városoknak lakói.
21. És egyiknek lakói a másikhoz
mennek, mondván: Menten menjünk
el az Úr orczájának engesztelésére,
és a Seregek Urának keresésére; én
is elmegyek!
22. És eljőnek sok népek és erős
nemzetek Jeruzsálembe a Seregek

Urának keresésére, és az Úr orczájának engesztelésére.
23. Ezt mondja a Seregeknek Ura: E napokban lesz az, hogy a minden nyelvű pogányok közül tíz ember ragad egy zsidó férfiúba s ragad annak ruhája szélébe, mondván: Hadd menjünk veletek, * mert hallottuk, hogy veletek van az Isten! * Ésa. 66, 18. 19.

A pogányok megaláztatása.

9. Az Úr igéjének terhe a Kadrák földe ellen; Damaskus lesz pedig annak nyugvóhelye (mert az Úr szemmel tartja az embereket és Izráelnek minden törzsét);
2. És Hámát is, a mely szomszédos vele; Tírus és Sídon, * noha igen okosak! * Ezék. 28, 3.
3. Várat épített magának Tírus, és annyi az ezüstje rakáson, mint a por, és az aranya, mint az utczák sara.
4. Ímé szegénynyé teszi őt az Úr, és megrontja hatalmát a tengeren, magát pedig tűz emészti meg.
5. Meglátja *ezt* Askalon és megretten; Gáza is és igen bánkódik; Ekron is, mert megszégyenült reménységében. Mert kivész a király Gázából, és Askalon lakatlan marad.
6. Asdódban pedig idegenek laknak, és a Filiszteusok kevélységét megtöröm.
7. Kivonszom a vért szájukból és útálatosságaikat fogaik közül, és ő is a mi Istenünké marad; és olyan lesz, mint egy fejedelem Júdában, Ekron pedig, mint a Jebuzeus.
8. És tábort járok házam körül, *mint* a sereg ellen, az ide-oda kóborlók ellen, és nem megy át többé rajtok a sarczoló, mert most szemmel tartom őt.

Békés és hatalmas király, a Messiás ígértetik.

9. **Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod; * igaz és szabadító ő; szegény és szamárháton ülő, azaz nőstényszamárnak vemhén.**
* Ésa. 62, 11. 12. Máté 21, 5.
10. És kivesztem a szekeret Efraimból és a lovat Jeruzsálemből, kivesztem a harczi kézívet is, és békességet hirdet a pogányoknak; * és uralkodik tengertől tengerig, és a folyamtól a föld határáig. * Mik. 5, 4. 5. Zsolt. 2, 8.
11. Sőt a veled való szövetségnek véréért a te foglyaidat is kibocsátom a kútból, * a melyben nincs víz.
* Ésa. 51, 1. 12—14.
12. Térjetek vissza az erősséghez, reménységnek foglyai! Ma is azt hirdetem *néktek:* kétszeresen megfizetek néked!
13. Mert kifeszítem Júdát magamnak *mintegy* kézívet *és* megtöltöm Efraimot; és felindítom fiaidat, oh Sion, a te fiaid ellen, oh Jáván, és olyanná teszlek, mint a hős fegyvere.
14. És megjelen felettök az Úr, és nyila repül mint a villámlás; az Úr Isten kürtöt fuvall, és déli szelekben nyomul elő.
15. A Seregeknek Ura megoltalmazza őket; megemésztik és letapossák a parittya-köveket, és isznak *és* zajongnak, mint a bortól, és megtelnek, mint a csészék *és* mint az oltár szegletei.
16. És megsegíti őket az Úr, az ő Istenök ama napon, mint az ő népének nyáját, és mint korona-kövek ragyognak az ő földén.
17. Oh, mily nagy az ő jósága és mily nagy az ő kedvessége! Ifjakat tesz virágzóvá a gabona, és leányokat a must.

A nép megszabadul elnyomói hatalmából, összegyűjtetik és megáldatik.

10. Kérjetek esőt az Úrtól a késői eső idején! Az Úr villámlást szerez, és záporesőt * ad nékik, *és* kinek-kinek füvet a mezőn.
* Zsolt. 68, 10. Ésa. 43, 19.
2. Mert a bálványok * hazugságot szólnak, a varázslók pedig hamisságot látnak és üres álmokat beszélnek, hiábavalósággal vígasztalnak; azért elszélednek, mint a juhnyáj, a mely sanyarog, mert nincs pásztora.
* Jer. 10, 8. 9.
3. Haragra gerjedtem a pásztorok ellen, és megfenyítem a bakokat. Bizony megfenyíti a Seregeknek Ura az ő nyáját, a Júda házát, és olyanokká teszi őket, a milyen a harczra felékesített ló.
4. Közülök támad a szegletkő, közülök a szeg, közülök a harczi ív, közülök egyszersmind minden sarczoló.
5. És olyanok lesznek, mint a hősök, a kik az utczák sarát tapodják a harczban, és harczolnak, mert velök van az Úr, és megszégyenítik a lovon ülőket.
6. És megerősítem a Júda házát, és a József házát * megsegítem, és visszahozom őket, mert szánom őket, és olyanokká lesznek, mintha el sem vetettem volna őket; mert én vagyok az Úr, az ő Istenök, és meghallgatom őket. * Ezék. 37, 16—22.
7. Efraim is olyan lesz, mint egy hős, és örvendeznek majd mintegy bortól *ittasodva*, és látják fiaik és örvendeznek; örvend az ő szívök az Úrban.
8. Süvöltök nékik és egybegyűjtöm

őket, mert megszabadítom őket, és
megsokasulnak, a mint megsokasultak vala.
9 És széthintem őket a népek között, hogy a messze földeken *is* emlegessenek engem, és fiakat neveljenek és visszatérjenek.
10. Mert visszatérítem őket, Égyiptom földéről, Assiriából is összegyűjtöm őket, és behozom őket Gileád és Libánon földjére, és elég sem lesz nékik.
11. És átvonulnak a nyomor tengerén, és megveri a tenger hullámait, és kiszáradnak a folyam örvényei, letöretik Assiriának * kevélysége, és Égyiptom királyi pálczája elvész.
* Ésa.33,1. Jer.46,2.13.
12. És megerősítem őket az Úrban, és az ő nevében járnak, * így szól az Úr. * Mik.4,5.

Panasz a nép hűtlen pásztorairól. A szépség és egyesség pálczája. Harmincz ezüstpénz a jó pásztornak.

11. Nyisd meg kapuidat, oh Libánon, hogy tűz emészszen czédrusaid közt!
2. Jajgass te cziprus, mert esik a czédrus, leomlott, a mi legjava! Jajgassatok ti Básán tölgyei, mert pusztul a rengeteg erdő.
3. Hangzik a pásztorok jajja, mert elpusztult az ő büszkeségök! Hangzik az oroszlán ordítása, mert elpusztult a Jordán kevélysége!
4. Ezt mondja az Úr, az én Istenem: Legeltesd a leölésre szánt juhokat,
5. A melyeket leölnek az ő tulajdonosaik, a nélkül, hogy bűnnek tartanák, * eladóik pedig ezt mondják: Áldott az Úr, mert meggazdagodtam! és pásztoraik sem kimélik őket.
* Ján.16,2.
6. Bizony nem kimélem többé e föld lakosait, ezt mondja az Úr; sőt ímé odaadok minden embert a felebarátja kezébe és az ő királya kezébe, és megrontják e földet, és nem szabadítom ki kezökből!
7. Legeltetém hát * a leölésre szánt juhokat, azaz a megnyomorgatott juhokat, és választék magamnak két pálczát, az egyiket nevezém szépségnek, a másikat nevezém egyességnek; így legeltetém a juhokat. * Ezék.34,23.
8. És három pásztort vertem el egy hónap alatt, mert elkeseredék a lelkem miattok, és az ő lelkök is megútála engem.
9. És mondám: Nem őrizlek én titeket, haljon meg a halálra * való és vágattassék ki a kivágni való, a megmaradottak pedig egyék meg egymásnak húsát. * Jer.15,2.3.
10. És vevém *egyik* pálczámat, a szépséget, és eltöröm azt, hogy felbontsam az én szövetségemet, * a melyet az összes népekkel kötöttem.
* Máté 21,41. Csel.13,46.
11. És felbomla *az* azon a napon, és így tudták meg az elsanyargatott juhok, a kik ragaszkodnak vala hozzám, hogy az Úr dolga *ez*.
12. És mondám nékik: Ha jónak tetszik néktek, adjátok meg az én béremet; ha pedig nem: hagyjátok abba! És harmincz ezüst pénzt * fizettek béremül. * Máté 26,15.
13. És monda az Úr nékem: Vesd a fazekas elé! Nagy jutalom, a melyre becsültek engem. Vevém azért a harmincz ezüst pénzt, és vetém azt az Úrnak házába, a fazekas elé.
14. Majd eltöröm a másik pálczámat *is*, az egyességet, hogy felbontsam a testvérséget Júda között és Izráel között.
15. És mondá az Úr nékem: Most már szerezz magadnak bolond pásztornak való szerszámot.
16. Mert ímé, én pásztort állítok e földre, a ki az elveszetteket meg nem keresi, a gyöngével nem törődik, a megtépettet meg nem gyógyítja, a jó karban levőt nem táplálja, a kövérinek húsát megeszi, és * körmeiket széttördeli. * Ezék.34,3.4.
17. Jaj a mihaszna pásztornak, a ki elhagyja a juhokat! Fegyver a karjára és jobb szemére. Karja százazra száradjon és jobb szeme sötétre sötétedjék.

Isten hatalmas oltalma Jeruzsálem felett.

12. Az Úr igéjének terhe Izráel ellen. Így szól az Úr, a ki az egeket kiterjesztette, a földet fundálta, és az ember keblébe lelket * alkotott: * Préd.12,9.
2. Ímé, én részegítő pohárrá teszem Jeruzsálemet minden körülte való népnek; Júdának is az lesz, mikor ostromolják Jeruzsálemet.
3. És azon a napon lesz, hogy nyomtatókővé teszem Jeruzsálemet minden népnek; a ki emelni akarja azt, mind * szakadva-szakad meg, noha összegyül ellene a föld minden pogánya. * Ésa.8,15.
4. Azon a napon, így szól az Úr, megverek minden lovat rettegéssel, a lovagját pedig őrültséggel; de a Júda házát nyitott szemmel nézem, a népeknek pedig minden lovát vaksággal verem meg.
5. És azt mondják szívökben Júda fejedelmei: Az én erősségem Jeruzsálemnek lakói, az ő Istenökkel, a Seregek Urával.

6. Azon a napon olyanokká teszem
Júda fejedelmeit, mint a milyen a
tüzes serpenyő a fák között, és a
milyen a tüzes fáklya a kévék között:
megemésztenek jobb és bal felől min-
den körülvaló népet; de Jeruzsálem
tovább is a helyén marad Jeruzsá-
lemben!
7. És megoltalmazza az Úr Júdának
sátrait, *mint* azelőtt, hogy ne legyen
nagyobb Dávid házának dicsősége
és Jeruzsálem lakosának dicsősége,
mint a Júdáé.
8. Azon a napon oltalma lészen az
Úr Jeruzsálem lakosának, és azon a
napon olyan lesz köztök a legalább-
való, mint Dávid, a Dávid háza pe-
dig, mint az Isten, mint az Úrnak
angyala ő előttök.
9. És azon a napon lesz, hogy kész
leszek elveszteni minden pogányt, a
kik Jeruzsálemre támadnak;

A Lélek igértetik. A nép siratja, a kit|bosz-szúsággal illettek (keresztül szúrtak.)

10. **A Dávid házára és Jeruzsálem la-
kosaira pedig kiöntöm a kegyelemnek
és könyörületességnek lelkét,* és reám
tekintenek, a kit átszegeztek, és sirat-
ják őt, a mint siratják az egyetlen fiút,
és keseregnek utána, a mint kesereg-
nek az elsőszülött † után.**
* Ezék.37,14. † Ámós 8,10.
11. Azon a napon nagy siralom lesz
Jeruzsálemben, a milyen volt a ha-
dadrimmoni siralom a Megiddo*völ-
gyében. * 2 Kir.23,10. 2 Krón.35,22—25.
12. És sír a föld: nemzetségek *és* nem-
zetségek külön; külön a Dávid házá-
nak nemzetsége, feleségeik is külön;
külön a Nátán házának nemzetsége,
és feleségeik is külön;
13. Külön a Lévi házának nemzet-
sége, és feleségeik is külön; külön
a Sémei nemzetsége, feleségeik is
külön.
14. A többi nemzetségek mind; nem-
zetségek *és* nemzetségek külön, fe-
leségeik is külön.

Kegyelem bősége az új szövetségben.

13. **Azon a napon kútfő fakad a
Dávid házának és Jeruzsálem
lakosainak a bűn és tisztátalanság el-
len.**
2. És lészen azon a napon, így szól
a Seregeknek Ura: Kivesztem a bál-
ványok * neveit e földről, és emle-
getni sem fogják többé; sőt a pró-
fétákat és a fertelmes lelket is kiszag-
gatom e földről. * Zsolt.16,4.
3. És úgy lesz, ha prófétálni fog még
valaki, azt mondják annak az ő ap-
ja és anyja, az ő szülői: Ne élj,*mert
hazugságot szóltál az Úr nevében!
És általverik őt az ő apja és anyja,
az ő szülői, az ő prófétálása közben.
* 5 Móz.18,20.
4. És azon a napon megszégyenül-
nek a próféták, kiki az ő látása miatt
az ő prófétálásaik közben, és nem
öltözködnek szőrös ruhába, hogy ha-
zudjanak.
5. Hanem ezt mondja *kiki:* Nem va-
gyok én próféta, szántóvető ember
vagyok én, sőt más szolgájává lettem
én gyermekségem óta.
6. És ha mondja néki *valaki:* Mi-
csoda ütések ezek a kezeiden? azt
mondja: A miket az én barátaim há-
zában ütöttek rajtam.

A nagy Pásztor halála; nyájának szétszó-ratása és összegyűjtése.

7. Fegyver, serkenj fel az én pász-
torom ellen és a férfiú ellen, a ki
nékem társam! így szól a Seregek-
nek Ura. Verd meg * a pásztort és
elszélednek a juhok, én pedig a ki-
csinyek ellen fordítom kezemet.
* Máté 26,31.
8. És lészen az egész földön, így szól
az Úr: a két rész kivágattatik azon
és meghal, de a harmadik megmarad
rajta.
9. És beviszem a harmadrészt a tűz-
be, és megtisztítom őket, a mint tisz-
títják az ezüstöt * és megpróbálom
őket, a mint próbálják az aranyat;
ő segítségül hívja az én nevemet és
én felelni fogok néki; ezt mondom:
Népem ő! Ő pedig ezt mondja: Az
Úr az én Istenem! * 1 Pét.1,6.7.

Jeruzsálem veszedelme.

14. Imé, eljön az Úrnak napja, és
a te prédádat felosztják ben-
ned.
2. Mert minden népet ütközetre gyűj-
tök Jeruzsálemhez, és megszállják a
várost, és kirabolják a házakat, meg-
szeplősítik az asszonyokat; és a vá-
ros fele számkivetésbe megy, de a
nép maradéka nem gyomláltatik ki
a városból.
3. Mert eljön az Úr, * és harczol azok
ellen a népek ellen, a mint harczolt
vala ama napon, a harcznak napján.
* Ésa.42,13. 2 Móz.14,19—27.
4. És azon a napon az Olajfák he-
gyére veti lábait, a mely szemben
van Jeruzsálemmel napkelet felől, és
az Olajfák hegye közepén ketté válik,
kelet felé és nyugot felé, igen nagy
völgygyé, és a hegynek fele észak felé,
fele pedig dél felé szakad.
5. És az én hegyem völgyébe futtok,
mert a hegyközi völgy Azálig nyúlik,
és úgy futtok, a mint futottatok a föld-
indulás elől Uzziásnak, Júda királyá-

nak napjaiban. Bizony eljő az Úr,
az én Istenem, *és* minden szent vele.
6. És úgy lesz azon a napon: Nem
lesz világosság, a ragyogó testek öszszezsugorodnak.
7. De lesz egy nap, * a melyet az Úr
tud, se nappal, se éjszaka, és világosság
lesz az estvének idején. * Ésa.30,26.

Isteni szabadítás.

8. És e napon lesz, hogy élő vizek
jőnek ki Jeruzsálemből, felerészök
a napkeleti tenger felé, felerészök
pedig a nyugoti tenger felé, *és* nyárban,
és télben *is úgy* lesz.
9. **És az Úr lesz az egész földnek királya, e napon egy Úr lészen, és a neve
is egy.**
10. Az egész föld síksággá változik
Gebától kezdve Rimmonig, déli irányban
Jeruzsálem felé, és felmagasztaltatik
és a maga helyén marad a Benjámin
kapujától az első kapu helyéig,
a szegletkapuig, és a Hananéel tornyától
a király sajtójáig.
11. És lakni fognak benne, és nem
éri többé pusztulás, és bátorságban
lakoznak Jeruzsálemben.

Az ellenségek büntetése.

12. És ez lesz a csapás, a melylyel
megcsapkod az Úr minden népet, a
melyek Jeruzsálem ellen gyülekeznek:
Megsenyved a húsok és pedig
a míg lábaikon állnak, szemeik is
megsenyvednek gödreikben, nyelvök
is megsenyved szájokban.
13. És azon a napon lesz, hogy az
Úr nagy háborúságot támaszt közöttök,
úgy, hogy kiki a maga társának
kezét ragadja meg, és a maga társának
keze ellen emeli fel kezét.
14. Sőt még Júda is harczolni fog Jeruzsálem
ellen, és összegyűjtetik a
köröskörül lakó népek minden gazdagsága:
arany, ezüst és igen sok
ruha.
15. És éppen olyan csapás lesz a lovakon,
öszvéreken, tevéken, szamarakon
és mindenféle barmokon, a melyek
e táborban lesznek, a milyen
ez a csapás.

Isten országának dicsősége és elterjedése.

16. És lészen, hogy a kik megmaradnak
mindama népek közül, a
melyek Jeruzsálem ellen jőnek: esztendőről
esztendőre mind felmennek,
hogy hódoljanak a királynak, a Seregek
Urának, és megünnepeljék a
sátorok * ünnepét. * 5 Móz.16,13.
17. És lészen, hogy a ki nem megy
fel e föld nemzetségei közül Jeruzsálembe,
hogy hódoljon a királynak,
a Seregek Urának: nem lészen azokra
eső.
18. És ha nem megy fel, vagy nem
jön fel az égyiptomi nemzetség, ő rájok
sem lészen; *de* lészen az a csapás,
a melylyel megcsapkodja az Úr a népeket,
a kik nem mennek fel a sátorok
ünnepét megünnepelni.
19. Ez lészen Égyiptomnak büntetése,
és mindama népek büntetése,
a kik nem mennek fel a sátorok ünnepét
megünnepelni.

Minden az Úrnak szentelt lesz.

20. Azon a napon a lovak csengettyűin
is ez lesz: Az Úrnak szenteltetett.
És a fazekak az Úrnak házában
olyanokká lesznek, mint az oltár előtt
való medenczék.
21. És Jeruzsálemben és Júdában
minden fazék a Seregek Urának szenteltetik,
és eljőnek mind, a kik áldozni
akarnak, és választanak közülök
és főznek azokban; és nem lészen
többé Kananeus * a Seregek Urának
házában e napon. * Ésa.35,8.

MALAKIÁS PRÓFÉTA KÖNYVE.

Izráel hálátlansága.

1. Az Úr igéjének terhe Izráel ellen,
Malakiás által.
2. Szerettelek titeket, azt mondja az
Úr, és azt mondjátok: Miben szerettél
minket? Avagy nem atyjafia vala-é
Ézsau Jákóbnak? * azt mondja
az Úr. Jákóbot pedig szerettem;
* 1 Móz.25,23. Róm.9,13.
3. Ézsaut ellenben gyűlöltem, és az
ő hegyeit * pusztává tettem, örökségét
pedig pusztai sakálokévá. * Ezék.25,13.
4. Ha azt mondja Edom: Elpusztultunk;
de térjünk meg és építsük
fel a romladékokat: ezt mondja a
Seregeknek Ura: Ők építenek, de én
elrontom, és elnevezik őket istentelenség
határának és oly népnek, a
melyre örökké haragszik az Úr.
5. És látják ezt a ti szemeitek, és magatok
is mondjátok: Nagy az Úr az
Izráel határa felett.

A papok és a nép dorgálása törvényellenes áldozatok miatt.

6. A fiú tiszteli atyját, a szolga is
az ő urát. És ha én atya vagyok: hol
az én tisztességem? És ha én úr vagyok,
hol az én félelmem? * azt mondja
a Seregeknek Ura néktek, ti papok,
a kik útáljátok az én nevemet,
és *ezt* mondjátok: Mivel útáljuk a te
nevedet? * Ésa.1,2.3.

7. Megfertéztetett kenyerel hoztok
oltáromra, és azt mondjátok: Mivel
fertéztetünk meg téged? Azzal, mi-
kor azt gondoljátok, hogy az Úrnak
asztala megvetni való.
8. Hogyha vakot hoztok áldozatul:
nem bűn-é *az?* vagy ha sántát hoz-
tok és bénát: * nem bűn-é *az?* Vidd
csak azt a te fejedelmednek: vajjon
kedvvel fogad-é,avagy reád tekint-é?
azt mondja a Seregeknek Ura.
* 3 Móz. 22, 21. 22.
9. Most azért engeszteljétek meg az
Istennek orczáját, hogy könyörüljön
rajtunk. Általatok van ez, elnézheti-é
ezt néktek? azt mondja a Seregek-
nek Ura.
10. Vajha valaki közületek bezárná
az ajtót, hiába ne tüzelnétek az én
oltáromon! Nem telik kedvem ben-
netek, azt mondja a Seregeknek Ura;
az ételáldozatot * sem kedvelem a ti
kezetekből! * Ésa. 1, 11. Ámós 5, 21.
11. Hiszen napkelettől fogva * nap-
nyugotig nagy az én nevem a pogá-
nyok között, és minden helyen töm-
jénnel áldoznak az én nevemnek és
tiszta ételáldozattal! Bizony nagy az
én nevem a pogányok között! azt
mondja a Seregeknek Ura.
* Zsolt. 113, 3. 114, 2.
12. Ti pedig meggyalázzátok azt, mi-
kor azt mondjátok: Az Úrnak asztala
megvetni való, és annak jövedelme,
eledele útálatos.
13. És azt mondjátok: Ímé, mily fá-
radság! és ráfújtok, azt mondja a
Seregeknek Ura; pedig a rablottat
hozzátok, meg a sántát és betegest;
ételáldozatot is hoztok, *de* hát ked-
ves-é az a ti kezetekből? azt mondja
az Úr.
14. Átkozott pedig az álnok! * Van
ugyan a nyájában hím, és fogadást
is tesz: mégis hitványnyal áldozik az
Úrnak. Pedig nagy király vagyok én,
azt mondja a Seregeknek Ura, és fé-
lelmetes az én nevem a pogányok
között! * Préd. 5, 6. 3 Móz. 22, 19.

Feddő beszéd a papok és a nép ellen bűneik miatt, kivált bálványimádó nőkkel való házasságuk miatt.

2. Most azért néktek szól ez a pa-
rancsolat, ti papok!
2. Ha meg nem hallgatjátok és ha
nem veszitek szívetekre, hogy dicső-
séget adjatok az én nevemnek, azt
mondja a Seregeknek Ura: átkot * bo-
csátok reátok, és elátkozom a ti ál-
dásotokat; bizony elátkozom azt, ha
nem veszitek szívetekre! * 2 Móz. 26, 14.
3. Ímé, én megrontom a ti vetni való
magotokat, és szemetet szórok orczái-
tokba, a ti ünneplésteknek szemet-
jét, és ahhoz hordanak ki titeket.
4. És megtudjátok, hogy azért adtam
néktek e parancsolatot, hogy szövet-
ségem legyen * a Lévivel, azt mondja
a Seregeknek Ura. * 4 Móz. 8, 11–19.
5. Szövetségem volt vele életre és
békességre, és félelmül adtam azt né-
ki és félt engemet, és megalázta ma-
gát az én nevem előtt.
6. Igazság törvénye volt * az ő szájá-
ban, és nem találtatott álnokság az ő
ajkaiban; békességben és egyenes-
séggel járt velem, és sokakat meg-
térített a bűnből. * 5 Móz. 33, 9. 10.
7. **Mert a papnak ajkai őrzik a tudo-
mányt, és az ő szájából * törvényt vár-
nak, mivel a Seregek Urának † követe ő.**
* 3 Móz. 10, 11. † Agg. 1, 13. Jel. 1, 20.
8. De ti elhajlottatok ez útról, soka-
kat megbotránkoztattatok a törvény-
nyel, felbontottátok Lévi szövetségét,
azt mondja a Seregeknek Ura.
9. Azért én is szidalmasakká tettelek
titeket és útálatosakká az egész nép
előtt, a miatt, hogy meg nem őriz-
tétek az én útamat, hanem személy-
válogatók voltatok a törvénynyel.
10. Nem egy atyánk van-é mindnyá-
junknak? * Nem egy Isten teremtett-é
minket? Miért csalja hát kiki az ő fele-
barátját, megrontván a mi atyáink
szövetségét? * Ésa. 60, 21. Eféz. 4, 6.
11. Hűtelenné lett Júda, és útálatos-
ság támadt Izráelben és Jeruzsálem-
ben, mert megfertőztette Júda az Úr-
nak szentségét, a melyet ő szeret, és
idegen istennek leányát vette el.
12. Elveszt az Úr mindenkit, a ki ezt
cselekszi, a vigyázót és a felelőt, a
Jákób sátraiból, még ha áldozatot
visz is a Seregek Urának.
13. És ezt is cselekszitek: betöltitek
az Úr oltárát könyhullatással, sírással
és keseregéssel, hogy ne tekintsen töb-
bé az ételáldozatra, * és ne fogadjon el
szívességet a ti kezetekből. * Ámós 5, 21.
14. És azt mondjátok: Miért? Azért,
mert az Úr tett bizonyságot közted
és a te ifjúságod felesége közt, a kit
te megcsaltál, holott társad és szövet-
séges * feleséged! * Péld. 2, 17.
15. Nem tett ilyet egy sem, a kinek
még volt lelke. És mit keresett az az
egy? Istentől való magvat. * Őrizzé-
tek meg azért a ti lelketeket, és a ti
ifjúságotok feleségét meg ne csaljá-
tok! * 1 Móz. 2, 24–28. Ésa. 51, 2. Ezék. 33, 24.
16. Mert gyűlölöm az * elbocsátást,
ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene,
és *azt*, a ki ruhájára kegyetlenséget
borít, azt mondja a Seregeknek Ura.
Őrizzétek meg azért lelketeket és ne
csalárdkodjatok! * Máté 19, 8. 9.

17. Elfárasztottátok az Urat beszé-
deitekkel, és azt mondjátok: Mivel
fárasztottuk el? Azzal, hogy azt mond-.
játok: Minden gonosztevő jó az Úr
szemeiben, és gyönyörködik ő azok-
ban; vagy: Hol van az ítéletnek Istene?

A Messiás útegyengetője és az Úr eljövetele.

**3. Ímé, elküldöm én az én * követe-
met, és megtisztítja előttem az
útat, és mindjárt eljön az ő templomá-
ba az Úr, † a kit ti kerestek, és a szö-
vetségnek követe, a kit ti kívántok;
ímé, eljön, azt mondja a Seregeknek
Ura.** * Máté 11,7.10.14. † Máté 3,11.13.
2. De kicsoda szenvedheti el az ő el-
jövetelének napját? És kicsoda áll
meg az ő megjelenésekor? Hiszen
olyan ő, mint az ötvösnek tüze, * és
a ruhamosóknak lúgja!
* Ámós 5,18. Máté 3,12.13.
3. És ül mint ötvös vagy ezüst-tisz-
togató és megtisztítja Lévi fiait és fé-
nyessé teszi őket, mint az aranyat és
ezüstöt; és igazsággal visznek étel-
áldozatot az Úrnak.
4. És kedves lesz az Úrnak * a Júda
és Jeruzsálem ételáldozatja, mint a
régi napokban és előbbi esztendők-
ben. * Róm. 12,1.2.
5. Mert ítéletre indulok hozzátok, és
gyors tanú leszek a szemfényvesztők
ellen, a paráznák és hamisan eskü-
vők ellen, és azok ellen, a kik meg-
rövidítik a munkásnak bérét, az öz-
vegyet és árvát, és a kik nyomorgat-
ják az idegent, és nem félnek engem,
azt mondja a Seregeknek Ura.
6. Mert én, az Úr, meg nem * válto-
zom, ti pedig, Jákóbnak fiai, nem
emésztettek meg! * Zsolt. 33,11. Jak. 1,17.
7. Atyáitok idejétől fogva eltértetek
rendeléseimtől és nem tartottátok
meg *azokat*. Térjetek hozzám, * és én
is hozzátok térek, azt mondja a Sere-
geknek Ura. De azt mondjátok: Mi-
ben térjünk meg? * Zak. 1,3. Ezék. 18,30-32.
8. Avagy az ember csalhatja-é az Is-
tent? ti mégis csaltatok engem. És
azt mondjátok: Mivel csalunk téged?
A tizeddel * és az áldozni valóval.
* Péld. 3,9. Nehém. 13,10.
9. Átokkal vagytok elátkozva, mégis
csaltok engem: a nép egészben!
10. Hozzátok be a tizedet mind az
én tárházamba, hogy legyen enni-
való az én házamban, és ezzel pró-
báljatok meg engem, azt mondja a
Seregeknek Ura, ha nem nyitom meg
néktek az egek csatornáit, és ha nem
árasztok reátok áldást bőségesen.
11. És megdorgálom érettetek a kár-
tevőt, és nem veszti el földetek gyü-
mölcsét, és nem lesz a szőlőtök med-
dő a mezőn, azt mondja a Seregek-
nek Ura.
12. És boldognak * mondanak tite-
ket mind a nemzetek; mert kívána-
tos földdé lesztek ti, azt mondja a
Seregeknek Ura. * Ésa. 62,2—4.
13. Keményen szóltatok ellenem, azt
mondja az Úr, és azt mondjátok: Mit
szóltunk ellened?
14. Azt mondtátok: Hiábavaló az Is-
ten szolgálata, és mi haszna, * hogy
megtartjuk törvényeit, és hogy alá-
zatosan járunk a Seregeknek Ura
előtt? * Jer. 44,17.18.
15. Sőt inkább magunk hirdetjük
boldogoknak a kevélyeket; hiszen
gyarapodtak, noha gonoszságot űz-
nek, és megszabadulnak, noha kisér-
tik az Istent!
16. Akkor tanakodtak egymással az
Úrnak tisztelői, az Úr pedig figyelt
és hallgatott, és egy emlékkönyv íra-
ték ő előtte azoknak, a kik félik az
Urat és becsülik az ő nevét.
17. És azon a napon, azt mondja a
Seregeknek Ura, a melyet én szerzek,
tulajdonommá lesznek és kedvezek
nékik, a mint kiki kedvez a maga
fiának, a ki szolgálja őt.
18. És megtértek és meglátjátok, *hogy
különbség van* az igaz és a gonosz kö-
zött, az Isten szolgája * között és a
között, a ki nem szolgálja őt.
* Zsolt. 58,12. Ezék. 9,4—8.

4. Mert ímé, eljön a nap, lángoló,
mint a sütő-kemencze, és
olyanná lesz minden kevély és min-
den gonosztevő, *mint* a pozdorja, és
megégeti őket az eljövendő nap, azt
mondja a Seregeknek Ura, a mely
nem hagy rajtok gyökeret, sem ágat.
**2. És feltámad néktek, a kik félitek
az én nevemet, az igazságnak napja,
és gyógyulás lesz az ő szárnyai alatt,
és kimentek és ugrándoztok, mint a híz-
lalt tulkok.**
3. És széttapodjátok a gonoszokat, és
porrá lesznek lábaitok nyomása alatt
azon a napon, a melyet én szerzek,
azt mondja a Seregeknek Ura.
4. Emlékezzetek meg Mózesnek, az
én szolgámnak törvényéről, * a me-
lyet rendeltem ő általa a Hóreben,
az egész Izráelnek rendelésekül és
ítéletekül. * 2 Móz. 20.
**5. Ímé, én elküldöm néktek * Illyést,
a prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy
és félelmetes napja.** * Máté 11,7.10.14.
**6. És az atyák szívét a fiakhoz for-
dítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz,
hogy el ne jőjjek és meg ne verjem
e földet átokkal.**

ÚJ

TESTAMENTOM

AZAZ:

A MI URUNK
JÉZUS KRISZTUSNAK
ÚJ SZÖVETSÉGE.

MAGYAR NYELVRE

FORDÍTOTTA

KÁROLI GÁSPÁR.

AZ EREDETI SZÖVEGGEL EGYBEVETETT ÉS
ÁTDOLGOZOTT KIADÁS.

BUDAPEST
KIADJA A BRIT ÉS KÜLFÖLDI BIBLIA-TÁRSULAT
1921.

AZ ÚJ TESTAMENTOM KÖNYVEI.

A MÁTÉ ÍRÁSA SZERINT VALÓ SZENT EVANGYÉLIOM.

Krisztus nemzetségi táblázata.
(Vers 1—17 : v. ö. Luk.3,23—38.)
1. Jézus Krisztusnak, Dávid fiának,
Ábrahám fiának nemzetségé-
ről való * könyv. * Luk.3,23—38.
2. Ábrahám nemzé Izsákot; Izsák
nemzé Jákóbot; Jákób nemzé Júdát
és * testvéreit;
* 1 Móz.21,3.12.25,26.29,35.49,10.
3. Júda nemzé * Fárest és Zárát Tá-
mártól; Fáres nemzé Esromot; Es-
rom † nemzé Arámot;
* 1 Móz.38,29.30. † Rúth 4,18—22.
4. Arám nemzé Aminádábot; Ami-
nádáb nemzé Naássont; Naásson
nemzé Sálmónt;
5. Sálmón nemzé Boázt Ráhábtól;
Boáz nemzé Obedet Rúthtól; Obed
nemzé Isait;
6. Isai * nemzé Dávid királyt; Dá-
vid király nemzé Salamont az † Úriás
*feleségé*től; * Rúth 4,18—22. † 2 Sám.12,24.
7. Salamon nemzé * Roboámot; Ro-
boám nemzé Abiját; Abija nemzé
Asát; * 1 Krón.3,10—16.
8. Asa nemzé Josafátot; Josafát nem-
zé Jórámot; Jórám nemzé Uzziást;
9. Uzziás nemzé Jóathámot; Joa-
thám nemzé * Ákházt; Ákház † nemzé
Ezékiást; * 2 Kir.15,7—38. † 2 Kir.16,20.
10. Ezékiás nemzé * Manassest; Ma-
nasses nemzé † Ámont; Ámon nemzé
Jósiást; * 2 Kir.20,21. † 2 Kir.21,18.23.26.
11. Jósiás nemzé * Jekoniást és test-
véreit a babilóni fogságra vitelkor.
* 1 Krón.3,15—17.
12. A babilóni fogságravitel után pe-
dig Jekoniás nemzé * Saláthielt; Sa-
láthiel nemzé † Zorobábelt;
* 1 Krón.3,17. † Ezsdr.3,2.
13. Zorobábel nemzé Abiudot; Abiud
nemzé Eliákimot; Eliákim nemzé
Azort;
14. Azor nemzé Sádokot; Sádok nem-
zé Akimot; Akim nemzé Eliudot;
15. Eliud nemzé Eleázárt; Eleázár
nemzé Matthánt; Matthán nemzé Já-
kóbot;
16. Jákób nemzé Józsefet, férjét Má-
riának, a kitől született Jézus, a * ki
Krisztusnak neveztetik. * rész 27,17.22.
17. Az összes nemzetség tehát Ábra-
hámtól Dávidig tizennégy nemzet-
ség, és Dávidtól a babilóni fogságra
vitelig tizennégy nemzetség, és a ba-
bilóni fogságraviteltől Krisztusig ti-
zennégy nemzetség.

Krisztus fogantatása, neve, születése.
18. A Jézus Krisztus születése pe-
dig így vala: Mária, az ő anyja, el-
jegyeztetvén Józsefnek, mielőtt egy-
beкeltek volna, viselősnek találtaték
a * Szent Lélektől. * Luk.1,35.
19. József pedig, az ő férje, mivel-
hogy igaz ember vala és nem akará
őt gyalázatba keverni, el akarta őt
titkon bocsátani.
20. Mikor pedig ezeket magában el-
gondolta: ímé az Úrnak angyala
álomban megjelenék néki, mond-
ván: József, Dávidnak fia, ne félj ma-
gadhoz venni Máriát, a te feleségé-
det, mert a * mi benne fogantatott, a
Szent Lélektől van az. * vers 18.
21. Szűl pedig fiat, és nevezd annak
nevét * Jézusnak, mert **ő szabadítja
meg az ő népét † annak bűneiből.**
* Luk.1,31. † Csel.4,12.
22. Mindez pedig azért lőn, hogy be-
teljesedjék, a mit az Úr mondott volt
a próféta által, a ki így szól:
23. Ímé a szűz fogan méhében és
szűl fiat, és annak nevét Immanuel-
nek nevezik, * a mi azt jelenti: Ve-
lünk az Isten. * Ésa.7,14.
24. József pedig az álomból felser-
kenvén, úgy tőn, a mint az Úr an-
gyala parancsolta vala néki, és fele-
ségét magához vevé.
25. És nem ismeré őt, míg meg nem
szülé az * ő elsőszülött fiát; és nevezé
annak nevét Jézusnak. * Luk.2,7.

Keleti bölcsek.
2. A mikor pedig megszületik va-
la * Jézus a júdeai Bethle-
hemben, Heródes király idejében,
ímé napkeletről bölcsek jövének Je-
ruzsálembe, *ezt* mondván:
* Luk.2,1—7.
2. Hol van a zsidók királya, a ki
megszületett? Mert láttuk az ő csil-

lagát * napkeleten, és azért jövénk,
hogy tisztességet tegyünk néki.
*4 Móz.24,17.
3. Heródes király pedig *ezt* hallván,
megháborodék, és vele együtt az
egész Jeruzsálem.
4. És egybegyűjtve minden főpapot
és a nép írástudóit, tudakozódik va-
la tőlük, hol kell a Krisztusnak meg-
születnie?
5. Azok pedig mondának néki: A
júdeai Bethlehemben; mert így írta
vala meg a próféta:
6. És * te Bethlehem, Júdának föld-
je, semmiképen sem vagy legkisebb
Júda fejedelmi *városai* között: mert
belőled származik a fejedelem, a ki
legeltetni fogja az én népemet, az
Izráelt. *Mik.5,2—4. Ján.7,42.
7. Ekkor Heródes titkon hivatván a
bölcseket, szorgalmatosan megtuda-
kolá tőlük a csillag megjelenésének
idejét.
8. És elküldvén őket Bethlehembe,
monda *nékik:* Elmenvén, szorgalma-
tosan kérdezősködjetek a gyermek
felől, mihelyt pedig megtaláljátok,
adjátok tudtomra, hogy én is elmen-
jek és tisztességet tegyek néki.
9. Ők pedig a király *beszédét* meg-
hallván, elindulának. És ímé a csil-
lag, a melyet napkeleten láttak, előt-
tük megy vala mind addig, a míg
odaérvén, megálla a *hely* fölött, a hol
a gyermek vala.
10. És mikor meglátták a csillagot,
igen nagy örömmel örvendezének.
11. És bemenvén a házba, ott talá-
lák a gyermeket anyjával, Máriával;
és leborulván, tisztességet tőnek né-
ki; és kincseiket kitárván, aján-
dékokat*adának néki: aranyat, töm-
jént és mirhát.* Ésa.60,6. Zsolt.72,10.15.
12. És mivel álomban megintteték,
hogy Heródeshez vissza ne menje-
nek, más úton térének vissza hazá-
jokba.

Krisztus Égyiptomba menekülése.

13. Mikor pedig azok visszatérnek
vala, ímé megjelenék az Úrnak an-
gyala Józsefnek álomban, és monda:
Kelj fel, vedd a gyermeket és annak
anyját, és fuss Égyiptomba, és ma-
radj ott, a míg én mondom néked;
mert Heródes halálra fogja keresni
a gyermeket.
14. Ő pedig fölkelvén, vevé a gyer-
meket és annak anyját éjjel, és Égyip-
tomba távozék.
15. És ott vala egész a Heródes ha-
láláig, hogy beteljesedjék, a mit az
Úr mondott a* próféta által, a ki így
szólt: Égyiptomból hívtam ki az én
fiamat. *Hós.11,1.

Heródes gyermekgyilkossága.

16. Ekkor Heródes látván, hogy a
bölcsek megcsúfolták őt, szerfölött
felháborodék, és kiküldvén, meg-
ölete Bethlehemben és annak egész
környékén minden gyermeket, két
esztendőstől és azon alól, az idő sze-
rint, a melyet szorgalmasan tudakolt
a bölcsektől.
17. Ekkor teljesedék be, a mit Jeré-
miás próféta mondott, a midőn így
szólt:
18. Szó hallatszott Rámában: Sírás-
rívás és sok keserves jajgatás. Rákhel
siratta az ő fiait és nem akart meg-
vigasztaltatni, * mert nincsenek.
*Jer.31,15. 1 Móz.35,19.

Jézus visszatérése és Názáretben lakása.

19. Mikor pedig Heródes meghalt,
ímé az Úrnak angyala megjelenék
álomban Józsefnek Égyiptomban.
20. Mondván: Kelj fel, vedd a gyer-
meket és annak anyját, és eredj az
Izráel földére; mert * meghaltak, a
kik a gyermeket halálra keresik vala.
*2 Móz.4,19.
21. Ő pedig felkelvén, magához ve-
vé a gyermeket és annak anyját, és
elméne Izráel földére.
22. Mikor pedig hallá, hogy Júdeá-
ban Arkhelaus uralkodik, Heródes-
nek, az ő atyjának helyén, nem mert
vala oda menni, hanem, minthogy
álomban meginteték, Galilea vidé-
keire tére.
23. És oda jutván, * lakozék Názáret
nevű városban, hogy beteljesedjék,
a mit a próféták mondottak, † hogy
názáretinek ** fog neveztetni.
*Zak.6,12. † Ésa.11,1. ** rész 26,71. Márk 1,24.
Luk.4,34. Ján.18,5—7.

János megtérést prédikál.

(Vers 1—12: v. ö. Márk 1,1—8. Luk.3,1—18.)

3. Azokban a napokban pedig el-
jöve * Keresztelő János, a ki
prédikál vala Júdea pusztájában.
*Luk.1,13.3,2.
2. És ezt mondja vala: **Térjetek meg,
mert elközelített a mennyeknek * or-
szága.** *rész 4,17.
3. Mert ez az, a kiről Ésaiás próféta
szólott, *ezt* mondván: * Kiáltó szó a
pusztában: Készítsétek az Úrnak út-
ját, és egyengessétek meg az ő ösvé-
nyeit. *Ésa.40,3. Ján.1,23.
4. Ennek a Jánosnak a ruhája pe-
dig teveszőrből vala, * és bőröv vala
a dereka körül, eledele pedig sáska
és erdei méz. *2 Kir.1,8.
5. Ekkor kiméne ő hozzá Jeruzsá-
lem és az egész Júdea és a Jordán-
nak egész környéke.
6. És megkeresztelkednek vala ő ál-

tala a Jordán vizében, vallást tevén
az ő bűneikről.
7. Mikor pedig látá, hogy a farizeu-
sok és sadduceusok közül sokan men-
nek ő hozzá, hogy megkeresztelked-
jenek, monda nékik: Mérges kígyók-
nak * fajzatai! Kicsoda intett meg ti-
teket, hogy az *Istennek* elkövetkezen-
dő haragjától megmeneküljetek?
* Luk.3,7.
8. Teremjetek hát * megtéréshez
illő gyümölcsöket. * Luk.3,8.
9. És ne gondoljátok, hogy így szól-
hattok magatokban: Ábrahám * a mi
atyánk! Mert mondom néktek, hogy
Isten eme kövekből is támaszthat
fiakat Ábrahámnak. * Luk.3,8.
Ján.8,39. Róm.2,28.29.4,12.
10. A fejsze pedig immár a fák gyö-
kerére vettetett. Azért minden fa, a
mely jó gyümölcsöt * nem terem, ki-
vágattatik és tűzre vettetik. * Luk.3,9.
11. Én ugyan vízzel keresztellek ti-
teket megtérésre, de a * ki utánam jő,
erősebb nálamnál, a kinek saruját
hordozni sem vagyok méltó; † ő Szent
Lélekkel és tűzzel keresztel majd
titeket. * Márk 1,8. Ján.1,26.27.33. † Csel.1,5.
12. A kinek szóró lapát van az ő ke-
zében, * és megtisztítja az ő szérűjét;
és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a
polyvát pedig megégeti olthatatlan
tűzzel. * rész 13,30.

János megkereszteli Jézust.
(Vers 13—17: v.ö. Márk 1,9—11. Luk.3,21—22.
Ján.1,31—34.)

13. Akkor eljöve Jézus Galileából a
Jordán mellé Jánoshoz, hogy * meg-
keresztelkedjék ő általa.
* Márk 1,9.10. Luk.3,21.
14. János azonban visszatartja vala
őt, mondván: Nékem kell általad meg-
keresztelkednem, és te jősz én hoz-
zám?
15. Jézus pedig felelvén, monda néki:
Engedj most, mert így illik nékünk
minden igazságot betöltenünk. Ek-
kor engede néki.
15. És Jézus megkeresztelkedvén,
azonnal kijöve a vízből; és ímé az
egek megnyilatkozának néki, és ő lá-
tá az * Istennek Lelkét alájőni mint-
egy galambot és ő reá szállani.
* Márk 1,10. Luk.3,21.22. Ján.1,32.
17. És ímé egy égi hang ezt mondja
vala: * **Ez amaz én szerelmes fiam, a
kiben † én gyönyörködöm.**
* rész 17,5. Márk 1,11. Luk.3,22. † Ésa.42,1.

Jézus a sátántól kisértetik.
(Vers 1—11: v. ö. Márk 1,12.13. Luk.4,1—13.)

4. Akkor Jézus viteték a Lélektől
a pusztába, * hogy megkisér-
tessék az ördögtől. * Zsid.4,15.
2. És mikor * negyven nap és negy-
ven éjjel bőjtölt vala, végre megéhe-
zék. * 2 Móz.34,28. 1 Kir.19,8.
3. És hozzámenvén a kisértő, mon-
da néki: Ha Isten fia vagy, mondd,
hogy e kövek változzanak * kenye-
rekké. * 1 Móz.3,17.
4. Ő pedig felelvén, monda: Meg
van írva: * Nemcsak kenyérrel él az
ember, hanem minden ígével, a mely
Istennek szájából származik.
* 5 Móz.8,3.
5. Ekkor vivé őt az ördög a * szent
városba, és odahelyezé a templom
tetejére. * rész 27,53.
6. És monda néki: Ha Isten fia vagy,
vesd alá magadat; mert meg van ír-
va: * Az ő angyalainak parancsol fe-
lőled, és kézen hordoznak téged, hogy
meg ne üsd lábadat a kőbe.
* Zsolt.91,11.12.
7. Monda néki Jézus: Viszont meg
van írva: * Ne kisértsd az Urat, a te
Istenedet. * 5 Móz.6,16.
8. Ismét vivé őt az ördög egy igen
magas hegyre, és megmutatá néki a
világ minden országát és azok dicső-
ségét,
9. És monda néki: Mindezeket né-
ked adom, ha leborulva imádsz en-
gem.
10. Ekkor monda néki Jézus: Eredj
el Sátán, mert meg van írva: * Az
Urat, a te Istenedet imádd, és csak
néki szolgálj. * 5 Móz.6,13.
11. Ekkor elhagyá őt az ördög. És
íme angyalok jövének hozzá és * szol-
gálnak vala néki. * Ján.1,51. Zsid.1,6.14.

Jézus megkezdi tanítói hivatalát.
(Vers 12—17: v.ö. Márk 1,14.15. Luk.4,14.15.)

12. Mikor pedig meghallotta Jézus,
hogy * János börtönbe vettetett, visz-
szatére Galileába; * rész 14,3. Márk 1,14.
13. És odahagyva Názáretet, elméne
és lakozék a tengerparti Kapernaum-
ban, a Zebulon és Naftali határain;
14. Hogy beteljesedjék a mit Ésaiás
próféta mondott, így szólván:
15. * Zebulonnak földje és Naftali-
nak földje, a tenger felé, a Jordánon
túl, a pogányok Galileája,
16. A nép, a mely sötétségben ül
vala, láta nagy világosságot, és a kik
a halálnak földében és árnyékában
ülnek vala, azoknak világosság * tá-
mada. * Ésa.9,1.2.
17. Ettől fogva kezde Jézus prédi-
kálni, és ezt mondani: * **Térjetek meg,
mert elközelgetett a mennyeknek or-
szága.** * rész 3,2. Márk 1,15.

Jézus elhívja első tanítványait.
(Vers 18—22: v.ö. Márk 1,16—20. Luk.5,1—11.)

18. Mikor pedig a galileai tenger
mellett jár vala Jézus, láta * két test-

vért, Simont, a kit Péternek neveznek, és Andrást az ő testvérét, a mint a tengerbe hálót vetnek vala; mert halászok valának. * Márk 1,16—18.
19. És monda nékik: Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket * halásszatok. *rész 13,47. Ezék. 47,10.
20. Azok pedig azonnal otthagyván a hálókat, * követék őt. * rész 19,27.
21. És onnan tovább menve, láta más két testvért, Jakabot a Zebedeus fiát, és Jánost amannak testvérét, a mint a hajóban atyjukkal Zebedeussal a hálóikat kötözgetik vala; és hívá őket.
22. Azok pedig azonnal otthagyván a hajót és atyjukat, követék őt.

Jézus minden betegséget gyógyít.

23. És * bejárá Jézus az egész Galileát, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az *Isten* országának evangyéliomát, és gyógyítva a nép között minden betegséget és minden erőtelenséget.*Márk 1,39. Luk. 4,15.44. Csel. 10,38.
24. És elterjede az ő híre egész Siriában: és * hozzávivék mindazokat, a kik rosszul valának, a különféle betegségekben és kínokban sínlődőket, ördöngösöket, holdkórosokat és gutaütötteket; és meggyógyítja vala őket. * Márk 6,55.
25. És nagy * sokaság követé őt Galileából és a Tízvárosból és Jeruzsálemből és Júdeából és a Jordánon túlról. * Márk 3,7—8. Luk. 6,17—19.

Hegyi beszéd. Kik boldogok. A tanítványok méltósága és kötelessége.
(Rész 5—7: v. ö. Luk. 6,20—49.)

5. Mikor pedig látta *Jézus* a sokaságot, felméne a hegyre, és a mint leül vala, hozzámenének az ő tanítványai.
2. És megnyitván száját, tanítja vala őket, mondván:
3. **Boldogok a lelki * szegények: mert övék a mennyeknek országa.** * Luk. 6,20. Ésa. 57,15.
4. **Boldogok, a kik * sírnak: mert ők megvígasztaltatnak.** * Zsolt. 126,5. Ésa. 61,2. Jel. 7,17.
5. **Boldogok a * szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.** * Zsolt. 37,11.
6. **Boldogok, a kik * éhezik és szomjúhozzák az igazságot: mert ők megelégíttetnek.** * Luk. 6,21.
7. **Boldogok * az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek.** * Jak. 2,13.
8. **Boldogok, a kiknek * szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják.** * Zsolt. 51,12. 1 Ján. 3,2.3.
9. **Boldogok a * békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak.** * Zsid. 12,14.
10. **Boldogok, a kik * háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a menynyeknek országa.** * 1 Pét. 3,14.
11. Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot * mondanak ellenetek én érettem. * 1 Pét. 4,14.
12. Örüljetek és örvendezzetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben: mert így * háborgatták a prófétákat is, a kik előttetek *voltak*. * Jak. 5,10. Zsid. 11,33—38.
13. Ti vagytok a * földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltapossák az emberek. * Márk 9,50. Luk. 14,34.35.
14. Ti vagytok a világ * világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város. * Ján. 8,12.
15. Gyertyát * sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljék mindazoknak, a kik a házban vannak. * Márk 4,21. Luk. 8,16. 11,33.
16. Úgy fényljék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy * lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.*Eféz. 5,8.9. 1 Pét. 2,12.

A törvény igazi betöltése.

17. Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem hogy eltöröljem, * hanem inkább hogy betöltsem. * rész 3,15. Róm. 3,31. 10,4.
18. Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik,* a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, a míg minden be nem teljesedik. * Luk. 16,17. 21,33.
19. Valaki azért * csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb lészen; valaki pedig cselekszi és *úgy* tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen. * Jak. 2,10.
20. Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok *igazságánál*, semmiképen sem mehettek be a mennyeknek országába.
21. Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert a ki öl, méltó az * ítéletre.
* 2 Móz. 20,13. 21,12. 3 Móz. 24,17. 5 Móz. 17,8.
22. Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, a ki haragszik * az ő atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre; a ki pedig azt mondja az ő atyjafiának: Ráka, méltó a főtörvényszékre: a ki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyehenna tüzére. * 1 Ján. 3,15.
23. Azért, ha a te ajándékodat az ol-

tárra viszed és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened:
24. Hagyd ott az oltár előtt a te ajándékodat, és menj el, elébb* békélj meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándékodat. *Márk 11,25.
25. Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, a míg az úton * vagy vele, hogy ellenséged valamiképen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöczbe ne vessen téged.
* rész 6,14.15.18,35. Luk.12,58.59.
26. Bizony mondom néked: ki nem jősz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.
27. Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: * Ne paráználkodjál!
* 2 Móz.20,14.
28. Én pedig azt mondom néktek, hogy valaki asszonyra tekint *gonosz* kivánságnak * okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében.
* Jób 31,1. 2 Pét.2,14.
29. Ha pedig a te jobb * szemed megbotránkoztat téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy veszszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vettessék.
* rész 18,8.9. Márk 9,43.47. Kol.3,5.
30. És ha a te jobb kezed botránkoztat meg téged, vágd le azt és vesd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy veszszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vettessék.
31. Megmondatott továbbá: Valaki elbocsátja feleségét, adjon néki elválásról * való levelet.
* rész 19,3.9. 5 Móz.24,1.
32. Én pedig azt mondom néktek: Valaki elbocsátja feleségét, * paráznaság okán kívül, paráznává teszi azt; és a ki elbocsátott asszonyt veszen el, paráználkodik.
* Márk 10,11.12. Luk.16,18. 1 Kor.7,10.11.
33. Ismét hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az * Úrnak *tett* esküidet.
* 2 Móz.20,7. 3 Móz.19,12. 4 Móz.30,3.
34. Én pedig azt mondom néktek: Teljességgel ne esküdjetek; se az égre, mert az † az Istennek királyi széke;
* rész 23,16—22. † Ésa.66,1. Csel.7,49.
35. Se a földre, mert az az ő lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert a * nagy Királynak városa; *Zsolt.48,3.
36. Se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé.
37. Hanem legyen a ti * beszédetek: Úgy úgy; nem nem; a mi pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.
* 2 Kor.1,17. Jak.5,12.
38. Hallottátok, hogy megmondatott: Szemet * szemért és fogat fogért.
* 3 Móz.24,19.20.
39. Én pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem a ki arczul üt téged jobb* felől, fordítsd felé a másik *orczádat* is.
* Ján.18,22.23. 3 Móz.19,18.
40. És a ki törvénykezni akar veled és elvenni a te alsó ruhádat, engedd oda * néki a felsőt is. * 1 Kor.6,7.
41. És a ki téged egy mértföldútra kényszerít, menj el vele kettőre.
42. A ki tőled kér, adj néki; és a ki tőled kölcsön akar kérni, el ne fordulj *attól.*
43. Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd * felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. * 3 Móz.19,18.
44. Én pedig azt mondom néktek: Szeressétek * ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnek, † és imádkozzatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket. *2 Móz.23,4.5.
Róm.12,14.20. Luk.23,34. Csel.7,59.
45. Hogy * legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, a ki felhozza az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ád mind az igazaknak, mind a hamisaknak. * Eféz.5,1.
46. Mert ha azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekeszik-é?
47. És ha csak a ti atyátokfiait köszöntitek, mit cselekesztek *másoknál* többet? Nemde a vámszedők is nem azonképen cselekesznek-é?
48. *** Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.**
* 3 Móz.19,2.

Alamizsna, könyörgés, bőjtölés.

6. Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne osztogassátok az emberek előtt, hogy lássanak titeket; mert különben nem lesz jutalmatok a ti mennyei Atyátoknál.
2. Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt, a hogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utczákon, hogy az emberektől dícséretet nyerjenek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.
3. Te pedig a mikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik * a te jobb kezed;
* rész 25,37.40. Róm.12,8.
4. Hogy a te alamizsnád titkon le-

gyen; és a te Atyád, a ki titkon néz,
megfizet néked nyilván.
5. És mikor imádkozol, ne légy olyan,
mint a képmutatók, a kik a gyüleke-
zetekben és az utczák szegeletein
fenállva szeretnek imádkozni, hogy
lássák őket az emberek. Bizony mon-
dom néktek: elvették jutalmukat.
6. Te pedig a mikor imádkozol, menj
be a te belső szobádba, és * ajtódat
bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz,
a ki titkon van; és a te Atyád, a ki
titkon néz, megfizet néked nyilván.
* 2 Kor.4,33.
7. És mikor imádkoztok, ne legye-
tek sok beszédűek, mint a pogányok,
a kik azt gondolják, hogy az ő sok
beszédükért * hallgattatnak meg.
* Ésa.1,15.
8. Ne legyetek hát ezekhez hason-
lók; mert *jól* tudja a ti * Atyátok,
mire van szükségetek, mielőtt kér-
nétek tőle. * vers 32.
9. Ti azért így imádkozzatok: *** Mi
Atyánk, ki vagy a mennyekben, szen-
teltessék meg a te neved;** * Luk.11,2–4.
**10. Jőjjön el a te országod; * legyen
meg a te akaratod, mint a mennyben
úgy a földön is.** * rész 7,21. Luk.22,42.
**11. A mi mindennapi kenyerünket add
meg nékünk ma.
12. És bocsásd meg a mi * vétkeinket,
miképen mi is megbocsátunk azoknak,
a kik ellenünk vétkeztek;**
* vers 14.15. rész 18,21–35.
**13. És ne vígy minket kísértetbe, de
szabadíts meg minket a gonosztól. Mert
tiéd * az ország és a hatalom és a dicsőség
mind örökké. Ámen!** * 1 Krón.29,11–13.
14. Mert ha megbocsátjátok az em-
bereknek az ő vétkeiket, megbocsát
néktek is a ti mennyei Atyátok.
15. Ha pedig meg * nem bocsátjátok
az embereknek az ő vétkeiket, a ti
mennyei Atyátok sem bocsátja meg
a ti vétkeiteket. * Márk 11,25.26.
16. Mikor pedig bőjtöltök, ne legyen
komor a nézéstek, mint a képmuta-
tóké, a kik eltorzítják arczukat, hogy
lássák az emberek, hogy ők bőjtöl-
nek. * Bizony mondom néktek, el-
vették jutalmukat. * Ésa.58,5–9.
17. Te pedig mikor bőjtölsz, kend,
meg a te fejedet, és a te orczádat
mosd meg;
18. Hogy ne az emberek lássák bőj-
tölésedet, hanem a te Atyád, a ki tit-
kon van; és a te Atyád, * a ki titkon
néz, megfizet néked nyilván. * vers 6.

Óvás világias lelkülettől.

19. Ne gyűjtsetek magatoknak kin-
cseket a földön, hol a rozsda és a moly
megemészti, és a hol a tolvajok kiás-
sák és ellopják;
20. Hanem gyűjtsetek magatoknak
kincseket * mennyben, a hol sem a
a rozsda, sem a moly meg nem emész-
ti, és a hol a tolvajok ki nem ássák,
sem el nem lopják.
* rész 19,21. Luk.12,33. Kol.3,1.2.
21. Mert a hol van a ti kincsetek,
ott * van a ti szívetek is. * Luk.12,34.
22. A test lámpása a szem. Ha * azért
a te szemed tiszta, a te egész tested
világos lesz. * Luk.11,34–36.
23. Ha pedig a te szemed gonosz, a
te egész tested sötét lesz. Ha azért a
benned lévő világosság sötétség: mek-
kora akkor a sötétség?!
24. Senki sem szolgálhat két * úrnak.
Mert vagy az egyiket gyűlöli és a má-
sikat szereti; vagy az egyikhez ra-
gaszkodik és a másikat megveti. Nem
szolgálhattok Istennek és a Mammon-
nak. * Luk.16,9.13.
(Vers 25–33: v. ö. Luk.12,22–31.)
25. Azért azt mondom néktek: * Ne
aggodalmaskodjatok a ti éltetek felől,
mit egyetek és mit igyatok; sem a
ti testetek felől, mibe öltözködjetek.
Avagy nem több-é az élet hogynem
az eledel, és a test hogynem az öl-
tözet? * Luk.12,22–31.
Fil.4,6. 1 Pét.5,7. 1 Tim.6,6. Zsid.13,5.
26. Tekintsetek az égi madarakra,
hogy nem vetnek, nem aratnak, sem
csűrbe nem takarnak; és a ti meny-
nyei Atyátok eltartja azokat. Nem
sokkal különbek vagytok-é azoknál?
* rész 10,29–31.
27. Kicsoda pedig az közületek, * a
ki aggodalmaskodásával megnövel-
heti termetét egy araszszal? * Luk.12,25.
28. Az öltözet felől is mit aggodalmas-
kodtok? Vegyétek eszetekbe a mező
liliomait, mi módon növekednek:
nem munkálkodnak, és nem fonnak;
29. De mondom néktek, hogy * Sa-
lamon minden dicsőségében sem öl-
tözködött úgy, mint ezek közül egy.
* 1 Kir.10.
30. Ha pedig a mezőnek füvét, a
mely ma van, és holnap kemenczé-
be vettetik, így ruházza az Isten; nem
sokkal inkább-é titeket, ti kicsinyhi-
tűek?
31. Ne aggodalmaskodjatok tehát, és
ne mondjátok: Mit együnk? vagy:
Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkod-
junk?
32. Mert mind ezeket a pogányok kér-
dezik. Mert *jól* tudja a ti mennyei
Atyátok, hogy mind ezekre szüksé-
getek van.
**33. Hanem * keressétek először Isten-
nek országát, és az ő igazságát; † és
ezek mind megadatnak néktek.**
* Róm.14,17. † 1 Kir.3,13.14. Zsolt.37,4.25.

34. Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert*a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég *minden* napnak a maga baja.
* vers 11. 2 Móz.16,19.

Szeretetlen ítélgetésről.

7. Ne * ítéljetek, hogy ne ítéltessetek. * Róm.2,1. 1 Kor.4,5.
2. Mert a milyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltettek, és * a milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek. * Márk 4,24.
3. Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre?
4. Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott ímé, a te szemedben gerenda van?
5. Képmutató, vesd ki előbb a gerendát a te szemedből, és akkor gondolj arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!
6. Ne * adjátok azt, a mi szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal, és *néktek* fordulván, meg ne szaggassanak titeket.
* rész 10,11.

Az ima erejéről.

7. **Kérjetek és adatik néktek; * keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.**
* Márk 11,24. Luk.11,5—13. Jer.29,13.14.
8. Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyittatik.
9. Avagy ki az az ember közületek, a ki, ha az ő fia * kenyeret kér tőle, követ ád néki? * Luk.11,11—13.
10. És ha halat kér, vajjon kígyót ád-e néki?
11. Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok * jókat azoknak, a kik kérnek tőle?! * Jak.1,17.
12. A mit akartok azért, hogy az emberek ti * veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták.
* rész 22,39.40. Róm.13,8—10.

Isten akaratának teljesítéséről.

13. **Menjetek be * a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, a mely a veszedelemre visz, és sokan vannak, a kik azon járnak.** * Luk.13,24.
14. **Mert szoros az a kapu és * keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, a kik megtalálják azt.**
* rész 19,24. Csel.14,22.
15. Őrizkedjetek pedig a hamis prófétáktól, a kik juhoknak ruhájában jőnek hozzátok, de † belől ragadozó farkasok. * rész 24,4.5.24. † Csel.20,29.
16. Gyümölcseikről * ismeritek meg őket. Vajjon a tövisről szednek-é szőlőt, vagy a bojtorjánról fügét?
* Gal.5,19—22. Jak.3,12.
17. Ekképen minden jó fa * jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem. * rész 12,33.
18. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt.
19. Minden fa, a mely nem terem jó gyümölcsöt, * kivágattatik és tűzre vettetik. * rész 3,10. Ján.15,2.6.
20. Azért az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket.
21. **Nem * minden, a ki ezt mondja nékem! Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.**
* Róm.2,13. Jak.1,22.25.2,14.
22. Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! * nem a te nevedben prófétáltunk-é, és nem a te nevedben űztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben?
* Luk.13,25—27. 1 Kor.13,1.2.
23. És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek * titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők.
* rész 25,41. 2 Tim.2,19.
24. Valaki azért hallja én tőlem e beszédeket, * és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, a ki a kősziklára építette az ő házát:
* Luk.6,47—49.
25. És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; de nem dőlt öszsze: mert a kősziklára építtetett.
26. És valaki hallja én tőlem e beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, a ki a fövényre építette házát:
27. És ömlött az eső, * és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; és összeomlott: és nagy lett annak romlása.
* Ezék.13,10.11.
28. És lőn, mikor elvégezte Jézus e beszédeket, * álmélkodik vala a sokaság az ő tanításán: * Márk 1,22. Luk.4,32.
29. Mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, * és nem úgy, mint az írástudók. * Ján.7,46.

Jézus bélpoklost gyógyít.

(Vers 1—4: v. ö. Márk 1,40—44. Luk.5,12—14.)

8. Mikor leszállott vala a hegyről, nagy sokaság követé őt.
2. És ímé eljövén egy bélpoklos, le-

borula előtte, mondván: Uram, ha
akarod, megtisztíthatsz engem.
3. És kinyújtván kezét, megilleté őt
Jézus, mondván: Akarom, tisztulj
meg. És azonnal eltisztult annak pok-
lossága.
4. És monda néki Jézus: * Meglásd,
senkinek se szólj. Hanem eredj, † mu-
tasd meg magadat a papnak, és
vidd fel az ajándékot, a melyet ** Mó-
zes rendelt, bizonyságul nékik.
* rész 9,30.
Márk 7,36. † Luk.17,14. ** 3 Móz.14,2—32.

Jézus meggyógyítja a százados szolgáját.

(Vers 5—13 : v. ö. Luk.7,1—10.)

5. Mikor pedig beméne Jézus Ka-
pernaumba,* egy százados méne hoz-
zá, kérvén őt, * Luk.7,1—10.
6. És ezt mondván: Uram, az én szol-
gám otthon gutaütötten fekszik, és
nagy kínokat szenved.
7. És monda néki Jézus: Elmegyek
és meggyógyítom őt.
8. És felelvén a százados, monda:
Uram, nem vagyok méltó, hogy az
én hajlékomba jőjj; hanem csak szólj
egy szót, és meggyógyul az én szol-
gám.
9. Mert én is hatalmasság alá vetett
ember vagyok, és vannak alattam vi-
tézek; és mondom egyiknek: Eredj
el, és elmegy; és a másiknak: Jöszte,
és eljő; és az én szolgámnak: Tedd
ezt, és megteszi.
10. Jézus pedig, a mikor ezt * hallá,
elcsodálkozék, és monda az őt kö-
vetőknek: Bizony mondom néktek,
még az Izráelben sem találtam ilyen
nagy hitet. * rész 15,28.
11. De mondom néktek, hogy sokan
eljőnek * napkeletről és napnyugat-
ról, és letelepednek † Ábrahámmal,
Izsákkal és Jákóbbal a mennyek or-
szágában: * Ésa.49,12. Luk.13,28.29.
12. Ez ország fiai pedig kivettetnek
a külső * sötétségre; holott lészen sí-
rás és fogaknak csikorgatása.
* rész 22,13.24,51.25,30.
13. És monda Jézus a századosnak:
Eredj el, * és legyen néked a te hi-
ted szerint. És meggyógyult annak
szolgája abban az órában.
* rész 9,29.15,28.

Jézus meggyógyítja Péter napát és más betegeket.

(Vers 14-17 : v. ö. Márk 1,29-34. Luk.4,38-41.)

14. És bemenvén Jézus a Péter há-
zába, látá, hogy annak * napa fek-
szik és lázas. * 1 Kor.9,5.
15. És illeté annak kezét, és elhagy-
ta őt a láz; és fölkele, és szolgála né-
kik.
16. Az est beálltával pedig vivének
hozzá sok ördöngőst, és egy szóval
kiűzé a *tisztátalan* lelkeket, és meg-
gyógyít vala minden beteget;
17. Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás
próféta mondott, *így* szólván: * Ő vette
el a mi erőtlenségünket, és ő hordoz-
ta a mi betegségünket. * Ésa.53,4.

Jézus két tanítványt útbaigazít.

18. Látván pedig Jézus a nagy so-
kaságot maga körül, * parancsolá,
hogy menjenek a túlsó partra.
* Márk 4,35. Luk.8,22.

(Vers 19—22 : v. ö. Luk.9,57—60.)

19. És hozzámenvén egy írástudó,
monda néki: Mester, követlek * té-
ged, akárhova mégy. * Luk.9,57.
20. És monda néki Jézus: A rókák-
nak vagyon barlangjok és az égi ma-
daraknak fészkük; de az ember Fiá-
nak * nincs hová fejét lehajtani.
* 2 Kor.8,9.
21. Egy másik pedig az ő tanítvá-
nyai közül monda néki: Uram, en-
gedd meg nékem, * hogy előbb el-
menjek és eltemessem az én atyámat.
* Luk.9,59.60.
22. Jézus pedig monda néki: Kövess
engem, és hagyd, hogy a halottak te-
messék el az ő halottaikat.

Jézus lecsendesíti a háborgó tengert.

(Vers 23-27 : v. ö. Márk 4,36-41. Luk.8,23-25.)

23. És mikor a hajóra szállt vala,
követék őt az ő tanítványai.
24. És ímé nagy háborgás lőn * a ten-
geren, annyira, hogy a hajót elborít-
ják vala a hullámok; ő pedig alu-
szik vala. * Márk 4,37-41. Luk.8,23.25.
25. És az ő tanítványai hozzámen-
vén, felkölték őt, mondván: Uram,
ments meg minket; *mert* elveszünk.
26. És monda nékik: Mit féltek, óh
kicsinyhitűek? * Ekkor fölkelvén,
megdorgálá a szeleket és a tengert,
és lőn nagy csendesség. * rész 14,31.16,8.
27. Az emberek pedig elcsodálkozá-
nak, mondván: Kicsoda ez, hogy
mind a szelek, mind a tenger enged-
nek néki.

Jézus meggyógyít két ördöngőst.

(Vers 28-34 : v. ö. Márk 5,1-17. Luk.8,26-37.)

28. És a mikor eljutott vala a túlsó
partra, a Gadarénusok * tartományá-
ba, két ördöngős ment eléje, a sír-
boltokból kijövén, igen kegyetlenek,
annyira, hogy senki sem mer vala el-
menni azon az úton.
* Márk 5,1—17. Luk.8,26—37.
29. És ímé kiáltának mondván: Mi
közünk te veled Jézus, * Istennek fia?
Azért jöttél ide, hogy idő előtt † meg-
gyötörj minket? * Luk.4,41. † 2 Pét.2,4.
30. Tőlük távol pedig egy nagy disz-
nónyáj legelészik vala.
31. Az ördögök pedig kérik vala őt
mondván: Ha kiűzesz minket, engedd

meg nékünk, hogy ama disznónyáj-
ba mehessünk!
32. És monda nékik: Menjetek. Azok
pedig kimenvén, menének a disznó-
nyájba: és ímé az egész disznó-nyáj
a meredekről a tengerbe rohana, és
oda vesze a vízben.
33. A pásztorok pedig elfutának, és
bemenvén a városba hírré adának
mindent, azokat is, a mik az ördön-
gősökkel történtek vala.
34. És ímé az egész város kiméne Jé-
zus elébe; és mihelyt meglátták, kérék
őt, hogy távozzék az ő határukból.

Gutaütött.

(Vers 1—8: v. ö. Márk 2,1—12. Luk. 5,17—26.)

9. És hajóra szállva átkele, és mé-
ne * a maga városába.

* rész 4,13.

2. És ímé hoznak vala hozzá egy
ágyban fekvő gutaütött embert. És
látva Jézus azoknak hitét, monda a
gutaütöttnek: Bízzál fiam! Megbo-
csáttattak néked a te bűneid.
3. És ímé némelyek az írástudók kö-
zül mondának magukban: Ez * ká-
romlást szól. * Márk 2,7.
4. És Jézus, látva * az ő gondolatai-
kat, monda: Miért gondoltok gonoszt
a ti szívetekben? * rész 12,25. Ján. 2,25.
5. Mert mi könnyebb, ezt mondani-
é: Megbocsáttattak néked a te bűneid;
vagy ezt mondani: Kelj föl és járj?
6. Hogy pedig megtudjátok, hogy
az ember Fiának van hatalma a föl-
dön a bűnöket megbocsátani (ekkor
monda a gutaütöttnek): Kelj föl, vedd
a te ágyadat, és eredj haza.
7. És az felkelvén, haza méne.
8. A sokaság pedig ezt látván, elál-
mélkodék, és dicsőíté az Istent, hogy
ilyen hatalmat adott az embereknek.

Máté és a Keresztelő János tanítványai.

(Vers 9—13: v. ö. Márk 2,13—17. Luk. 5,27—32.)

9. És mikor Jézus onnét tovább
méne, láta egy embert ülni a vám-
szedő helyen, a kinek Máté volt a
neve, és monda néki: Kövess engem!
És az felkelvén, követé őt.
10. És lőn, a mikor ő letelepedék a
házban, ímé sok vámszedő és bűnös
jött oda és letelepedtek Jézussal és
az ő tanítványaival az asztalhoz.
11. És látva *ezt* a farizeusok, mondá-
nak * az ő tanítványainak: Miért eszik
ez a ti Mesteretek a vámszedőkkel és
bűnösökkel együtt?
* Márk 2,16. Luk. 15,2.
12. Jézus pedig *ezt* hallván, monda
nékik: Nem az egészségeseknek van
szüksége orvosra, hanem a betegek-
nek.
13. Elmenvén pedig tanuljátok meg,
mi az: * Irgalmasságot akarok és nem
áldozatot. Mert nem az igazakat hi-
vogatni jöttem, † hanem a bűnösöket
a megtérésre.
* Hós. 6,6. 1 Sám. 15,22. † rész 18,11.

(Vers 14—17: v. ö. Márk 2,18—22. Luk. 5,33—38.)

14. Akkor a János tanítványai jövé-
nek hozzá, mondván: Miért hogy mi
és * a farizeusok sokat böjtölünk, a
te tanítványaid pedig nem böjtölnek?
* Luk. 18,12,
15. És monda nékik Jézus: Vajjon
szomorkodhatik-é a násznép, a míg
velök van a vőlegény? de eljőnek a
napok, a mikor * elvétetik tőlök a
vőlegény, és akkor böjtölni fognak.
* Ján. 3,29.
16. Senki sem vet pedig új * posztó-
ból foltot az ócska ruhára; mert a
mi azt kitoldaná, *még* elszakít a ru-
hából és nagyobb szakadás lesz.
* Márk 2,21. Luk. 5,36.
17. Új bort * sem töltenek ó tömlők-
be; máskülönben a tömlők szétsza-
kadoznak, és a bor kiömöl, a tömlők
is elvesznek; hanem az új bort új
tömlőkbe töltik, és mindkettő meg-
marad. * Márk 2,22. Luk. 5,37.

Jairus leánya és a vérfolyásos asszony.

(Vers 18—26: v. ö. Márk 5,22—43. Luk. 8,41-56.)

18. Mikor ezeket mondá nékik, ímé
egy főember eljövén leborula * előtte,
mondván: Az én leányom épen most
halt meg; de jer, vesd reá kezedet,
és megelevenedik.
* Márk 5,22—43. Luk. 8,41—56.
19. És felkelvén Jézus, követé őt ta-
nítványaival együtt.
20. És ímé, egy asszony, a ki tizen-
két év óta vérfolyásban szenved va-
la, hozzájárulván hátulról, illeté az
ő ruhájának szegélyét.
21. Mert ezt mondja vala magában:
Ha csak * ruháját illetem is, meggyó-
gyulok. * rész 14,36.
22. Jézus pedig megfordulván és reá
tekintvén, monda: Bízzál leányom;
a te hited megtartott * téged. És meg-
gyógyult az asszony abban az órában.
* Márk 5,34. 10,52. Luk. 7,50. 8,48. 17,19. 18,42.
23. És Jézus a főember házához ér-
vén, és látván a sípolókat és a tolon-
gó sokaságot,
24. Monda nékik: Menjetek el innen,
mert a leányzó * nem halt meg, ha-
nem aluszik. És kinevették őt.
* Ján. 11,11. 14,25.
25. Mikor pedig a sokaság eltávolít-
taték, bemenvén, megfogá annak ke-
zét, és a leányzó felkelt.
26. És elterjede ez a hír abban az
egész tartományban.

Két vak meg egy néma.

27. És mikor Jézus tovább ment on-

nét, két vak követé őt, kiáltozva és *ezt* mondva: Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!
28. Mikor pedig beméne a házba, oda menének hozzá a vakok, és monda nékik Jézus: Hiszitek-é, hogy én azt megcselekedhetem? Mondának néki: Igen, Uram.
29. Akkor illeté az ő szemeiket, mondván: * Legyen néktek a ti hitetek szerint. * rész 8,13.
30. És megnyilatkozának azoknak szemei; és rájok parancsola Jézus, mondván: * Meglássátok, senki meg ne tudja! * rész 8,4.
31. Azok pedig kimenvén, elterjeszték az ő hírét abban az egész tartományban.
32. Mikor pedig azok elmentek vala, ímé egy ördöngős néma * embert hozának néki. * rész 12,22-24. Luk. 11,14-15.
33. És az ördögöt kiűzvén, megszólalt a néma; és a sokaság csudálkozik vala, mondván: Soha nem láttak ilyet Izráelben!
34. A farizeusok pedig *ezt* mondják vala: Az * ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket. * rész 12,24.

Jézus tanít és gyógyít, parancsolja hogy kérjünk lelki aratókat.

35. És körüljárja vala Jézus a városokat mind, és a falvakat, * tanítván azoknak zsinagógáiban, és hirdetvén az *Isten* országának evangyéliomát, és gyógyítván mindenféle betegséget és mindenféle erőtelenséget a nép között. * rész 4,23. Márk 6,6. Luk. 13,22.
36. Mikor pedig * látta vala a sokaságot, könyörületességre indula rajtok, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül † való juhok. * rész 14,14. Márk 6,34. † Ezék. 34,5.
37. Akkor monda az ő tanítványainak: **Az * aratni való sok, de a munkás kevés.** * Luk. 10,2.
38. **Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.**

Krisztus kiküldi tizenkét apostolát és hatalmat ad nekik és oktatást.

(Vers 1—15: v. ö. Márk 6,7—13. Luk. 9,1—5.)

10. És előszólítván tizenkét * tanítványát, hatalmat ada nékik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat, és gyógyítsanak minden betegséget és minden erőtelenséget. * Márk 6,7—13. Luk. 9,1—15.

(Vers 2—4: v. ö. Márk 3,14—19. Luk. 6,13—16. Ján. 1,40—49.)

2. A tizenkét apostol nevei pedig ezek: Első Simon, a kit Péternek hívnak, és András, az ő testvére; Jakab, a Zebedeus fia, és János az ő testvére;
3. Filep és Bertalan; Tamás és Máté, a vámszedő; Jakab, az Alfeus fia, és Lebbeus, a kit Taddeusnak hívtak;
4. Simon a kananita, és Judás, az Iskariotes, a ki el is árulta őt.
5. Ezt a tizenkettőt küldé ki Jézus, és megparancsolá nékik, mondván: Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritánusok városába ne menjetek be;
6. Hanem menjetek inkább Izráel házának eltévelyedett * juhaihoz. * rész 15,24. Csel. 13,46.
7. Elmenvén pedig prédikáljatok, mondván: Elközelített * a mennyeknek országa. * rész 4,17. Luk. 10,9.
8. Betegeket * gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, ördögöket űzzetek. Ingyen vettétek, ingyen adjátok. * Csel. 20,33.
9. Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se réz-pénzt a ti erszényetekbe,
10. Se * útitáskát, se két ruhát, se sarut, se pálczát; mert † méltó a munkás az ő táplálékára. * Luk. 10,4. † 1 Tim. 5,18. 4 Móz. 18,31.
11. A mely városba vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg, ki abban méltó; és ott * maradjatok, a míg tovább mehettek. * Márk 6,10. Luk. 10,7.
12. Ha pedig * bementek a házba, köszöntsétek azt. * Luk. 10,5.6.
13. És ha méltó a ház, szálljon a ti békességtek reá; ha pedig nem méltó, a ti békességtek rátok térjen vissza.
14. És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeteket, mikor kimentek abból a házból, vagy városból, lábaitok porát *is* * verjétek le. * Luk. 10,10—12. Csel. 13,51. 18,6.
15. Bizony mondom néktek: * Az ítélet napján könnyebb lesz a Sodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak. * rész 11,24. Luk. 20,47.
16. Ímé, * én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé; † legyetek azért okosak mint a kígyók, és szelidek mint a galambok. * Luk. 10,3. † Róm. 16,19. Eféz. 5,15.

(Vers 17-22: v. ö. Márk 13,9-13. Luk. 21,12-17.)

17. De óvakodjatok az emberektől; mert törvényszékekre adnak titeket, és * az ő gyülekezeteikben megostoroznak titeket; * rész 24,9.
18. És helytartók és királyok elé visznek titeket érettem, bizonyságul ő * magoknak és a pogányoknak. * rész 24,14. Csel. 25,23. 27,24.
19. De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, * mi módon vagy mit szóljatok; mert megadatik néktek abban az órában, mit mondjatok. * Márk 13,11. Luk. 12,11.12.

20. Mert nem ti vagytok, a kik szól-
tok, hanem a ti Atyátoknak Lelke
az, a ki szól ti bennetek. 1 Kor.2,4.
21. Halálra adja pedig testvér test-
vérét, atya gyermekét; támadnak
magzatok szüleik ellen, és megöletik
őket. vers 35.
22. És gyűlöletesek lesztek minden-
ki * előtt az én nevemért; de a ki
mindvégig megáll, az megtartatik.
* rész 24,9.13.
23. Mikor pedig abban a városban
üldöznek titeket, szaladjatok a má-
sikba. Mert bizony mondom néktek:
be sem járjátok Izráel városait, míg
az*embernek Fia eljövend.*rész 16,28.
24. Nem * fölebbvaló a tanítvány a
tanítónál, sem a szolga az ő uránál.
* Luk.6,40. Ján.13,16.15,20.
25. Elég a tanítványnak, ha olyan
mint a mestere, és a szolga mint az
ő * Ura. Ha a házigazdát Belzebub-
nak hívták, mennyivel inkább az ő
házanépét?! * rész 12,24.
(Vers 26—33: v. ö. Luk.12,2—9.)
26. Azért ne féljetek tőlök. Mert nincs
oly * rejtett dolog, a mi napfényre
ne jőne: és oly titok, a mi ki ne tu-
dódnék. * Márk 4,22. Luk.8,17.12,2.
27. A mit néktek a sötétben mondok,
a világosságban mondjátok; és a mit
fülbe *súgva* hallotok, a háztetőkről
hirdessétek.
28. És ne féljetek azoktól, a kik a
testet ölik * meg, a lelket pedig meg
nem ölhetik; hanem attól féljetek
inkább, a ki mind a † lelket, mind
a testet elvesztheti a gyehennában.
* Luk.12,4.5. † Jak.4,12.
29. Nemde, két verebecskét*meg le-
het venni egy kis fillérért? És egy sem
esik azok közül a földre a ti Atyátok
akarata nélkül! * Luk.12.6.7.
30. Néktek pedig még a fejetek haj-
szálai is mind számon vannak.
31. Ne féljetek azért; ti sok verebecs-
kénél drágábbak vagytok.
32. Valaki azért vallást tesz én rólam
az emberek előtt, én is vallást teszek
arról az én mennyei Atyám előtt;
33. A ki pedig * megtagad engem az em-
berek előtt, én is megtagadom azt az
én mennyei Atyám előtt.
* Márk 8,38. Luk,9,26.12,9.
(Vers 34—36: v. ö. Luk.12,51—53.)
34. Ne gondoljátok, hogy azért jöt-
tem, hogy békességet bocsássak e
földre; nem azért jöttem, hogy bé-
kességet bocsássak, hanem hogy fegy-
vert.
35. Mert azért jöttem, hogy megha-
sonlást támaszszak az ember és az ő
atyja, a leány és az ő anyja, a meny
és az ő napa közt;
36. És *hogy* az * embernek ellensége
legyen az ő házanépe.
* Mik.7,6. Luk.12,51—53.
37. A ki inkább szereti atyját és any-
ját, * hogynem engemet, nem méltó
én hozzám; és a ki inkább szereti fiát
és leányát, hogynem engemet, nem
méltó én hozzám.
* 5 Móz.33,9. Luk.14,26.27.
38. És a ki föl nem veszi az ő ke-
resztjét * és *úgy* nem követ engem,
nem méltó én hozzám.
* rész 16,24.25. Márk 8,34. Luk.9,23.14,27.
39. A ki megtalálja az ő életét, * el-
veszti azt; és a ki elveszti az ő életét
én érettem, megtalálja azt. * rész 16,25.
Márk.8,35. Luk.9,24.17,33. Ján.12,25.
40. A ki titeket befogad, engem * fo-
gad be; és a ki engem befogad, azt
fogadja be, a ki engem küldött.
* rész 18,5. Luk.9,48. Ján.13,20.
41. A ki befogadja a prófétát próféta
nevében, prófétának jutalmát veszi;
és a ki befogadja az igazat igaznak
nevében, igaznak jutalmát veszi;
42. És a ki inni ád egynek e kicsi-
nyek közül, csak egy pohár * hideg
vizet tanítvány nevében, bizony mon-
dom néktek, el nem vesztheti jutal-
mát. * rész 25,40. Márk 9,41.

Keresztelő János kérdése és Krisztusnak róla való bizonyságtétele.

11. És lőn, mikor elvégezé Jézus
a tizenkét tanítványának
adott utasítást, elméne onnan, hogy
tanítson és prédikáljon azoknak vá-
rosaiban.
(Vers 2—19: v. ö. Luk.7,18—35.)
2. János pedig, mikor meghallotta
a* fogságban a Krisztus cselekedeteit,
elküldvén kettőt az ő † tanítványai
közül, * rész 14,3. † Luk.7,18—25.
3. Monda néki: Te vagy-é az, * a ki el-
jövendő, vagy mást várjunk? * Mal.3,1.
4. És felelvén Jézus, monda nékik:
Menjetek el és jelentsétek Jánosnak,
a miket hallotok és láttok:
5. A vakok látnak, és a sánták jár-
nak; a poklosok megtisztulnak és a
siketek hallanak; a * halottak föltá-
madnak, és a szegényeknek evangyé-
liom hirdettetik; * Ésa.35,5.6.61,1.
6. És boldog, a ki * én bennem meg
nem botránkozik. * rész 13,57.26,31.
7. Mikor pedig azok elmentek va-
la, szólni kezde Jézus a sokaságnak
Jánosról: Mit látni mentetek ki * a
pusztába? Nádszálat-é, a mit a szél
hajtogat? * rész 3,1.5.
8. Hát mit látni mentetek ki? Pu-
ha ruhába öltözött embert-é? Ímé a
kik puha *ruhákat* viselnek, a kirá-
lyok palotáiban vannak.

9. Hát mit látni mentetek ki? * Prófétát-é? Bizony, mondom néktek, prófétánál is nagyobbat! * Luk.1,76.
10. Mert ő az, a kiről meg van írva: Ímé * én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti előtted a te útadat. * Mal.3,1.
11. Bizony mondom néktek: az asszonyoktól szülöttek között nem támadott nagyobb keresztelő Jánosnál; de a ki legkisebb a * mennyeknek országában, nagyobb nálánál. * rész 13,17.
12. A * keresztelő János idejétől fogva pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt. * Luk.16,16.13,24.
13. Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala.
14. És, ha be akarjátok venni, * Ilylyés ő, a ki eljövendő vala. * Mal.3,23. rész 17,10—13.
15. A kinek van füle a hallásra, hallja.
16. De kihez hasonlítsam ezt a nemzetséget? Hasonlatos a gyermekekhez, a kik a piaczon ülnek, és kiáltoznak az ő társaiknak,
17. És *ezt* mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.
18. Mert eljött János, * a ki sem eszik, sem iszik, és azt mondják: Ördög van benne. * rész 3,4.
19. Eljött az embernek Fia, * a ki eszik és iszik, és ezt mondják: Ímé a nagy étű és részeges ember, a vámszedők és bűnösök barátja! És igazoltaték a bölcseség az ő fiaitól. * rész 9,14.15.

Jaj a meg nem térő városoknak.
(Vers 20—24: v. ö. Luk.10,12—15.)

20. Ekkor elkezdé szemökre hányni ama városoknak, a melyekben legtöbb csodái lőnek, hogy nem tértek vala meg:
21. Jaj néked * Korazin! Jaj néked Bethsaida! Mert ha Tirusban és Sidonban történnek vala azok a csodák, a melyek bennetek lőnek, † rég megtértek volna gyászruhában és hamuban. * Luk.10,12—15. † Jón.3,6.
22. De mondom néktek: Tirusnak és Sidonnak könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néktek.
23. Te is * Kapernaum, a ki az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz megaláztatni; mert ha Sodomában történnek vala azok a csodák, a melyek te benned lőnek, mind e mai napig megmaradt volna. * rész 4,13.8,5.9,1.
24. De mondom néktek, hogy Sodoma földének könnyebb * dolga lesz az ítélet napján, hogynem néked. * rész 10,15.

Hálát ad az Atyának.
(Vers 25—27: v. ö. Luk.10,21—22.)

25. Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálákat * adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted. * Luk.10,21. 1 Kor.1,26—29.
26. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted.
27. Mindent * nékem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni. * rész 28,18. Luk.10,22. Ján.3,35.17,2. Fil.2,9.

Hívja a megfáradtakat.

28. **Jőjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterheltettetek, és * én megnyugosztlak titeket.** * rész 12,20. Jer.31,25.
29. **Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.**
30. **Mert az én igám gyönyörűséges, és az * én terhem könnyű.** * Ján.5,3.

Krisztus a szombati kalásztépést és gyógyítást védi.
(Vers 1—8: v. ö. Márk 2,23—28. Luk.6,1—5.)

12. Abban az időben a vetéseken át haladt Jézus szombatnapon; tanítványai pedig megéheztek, és kezdték a * kalászokat tépni és enni. * 5 Móz.23,26.
2. Látván pedig *ezt* a farizeusok, mondának néki: Ímé a te tanítványaid azt cselekszik, a mit nem szabad * szombatnapon cselekedni. * 2 Móz.20,10.
3. Ő pedig monda nékik: Nem olvastátok-é, * mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett vala ő és a kik vele valának? * 1 Sám.21,7.
4. Hogyan ment be az Isten házába, és ette * meg a szentelt kenyereket, a melyeket nem vala szabad megenni néki, sem azoknak, a kik ő vele valának, hanem csak † a papoknak? * 1 Sám.21,5—7. † 3 Móz.24,5—9.
5. Vagy nem olvastátok-é a törvényben, hogy szombatnapon megtörik a papok a szombatot * a templomban és nem vétkeznek? * 4 Móz.28,9.
6. Mondom pedig néktek, hogy a templomnál nagyobb van itt.
7. Ha pedig tudnátok, mi ez: * Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, nem kárhoztattátok volna az ártatlanokat. * Hós.6,6. rész 9,13.
8. Mert a szombatnak is Ura az embernek Fia.

(Vers 9—14: v. ö. Márk 3,1—6. Luk.6,6—11.)
9. És távozván onnan, méne az ő zsi-
nagógájukba.
10. És ímé, vala *ott* egy elszáradt ke-
zű ember. És megkérdék őt, mond-
ván: Ha szabad-é szombatnapon gyó-
gyítani? hogy vádolhassák őt.
* Luk.14,3.
11. Ő pedig monda nékik: Kicsoda
közületek az az ember, a kinek van
egy juha, és ha az szombatnapon a
verembe esik, meg nem ragadja és
ki nem vonja azt? * Luk.13,15.14,5.
12. Mennyivel drágább pedig az em-
ber a juhnál! Szabad tehát szombat-
napon jót * cselekedni. * Luk.14,5.
13. Akkor monda annak az ember-
nek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá,
és olyan éppé lőn, mint a másik.
14. A farizeusok pedig * kimenvén,
tanácsot tartának ellene, hogyan ve-
szíthetnék el őt. * Ján.5,16.
15. Jézus pedig észrevévén *ezt*, eltá-
vozék onnan. És követé őt nagy * so-
kaság, és ő meggyógyítja vala mind-
nyájokat; * Márk 3,7—12.
16. És megfenyegeté őket, hogy * őt
ismertté ne tegyék; * rész 8,4.
17. Hogy * beteljesedjék Ésaiás pró-
féta mondása, a ki így szólt:
* Ésa.42,1—4.
18. Ímé az én szolgám, a kit válasz-
tottam; az én szerelmesem, a * kiben
az én lelkem kedvét lelé; lelkemet
adom ő belé, és ítéletet hirdet a po-
gányoknak. * rész 3,17.
19. Nem verseng, és nem kiált; az
utczákon senki nem hallja szavát.
20. A megrepedezett nádat nem töri
el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja
ki, mígnem diadalomra viszi az íté-
letet.
21. És az ő nevében reménykednek
majd a pogányok.

Jézus ördöngőst gyógyít, a farizeusok isten-káromlását feddi és a jelkívánást visszautasítja.

(Vers 22—45: v. ö. Márk 3,22—30. Luk.11,14—26.29—32.)
22. Akkor egy vak és néma ördön-
gőst * hoztak ő eléje; és meggyógyítá
azt, annyira, hogy a vak és néma
mind beszél, mind lát vala. * rész 9,34.
Márk 3,22—30. Luk.11,14—26.29—32.
23. És elálmélkodék az egész soka-
ság, és monda: Vajjon nem ez-é Dá-
vidnak ama Fia?
24. A farizeusok pedig *ezt* hallván,
mondának: * Ez nem űzi ki az ör-
dögöket, hanemha Belzebubbal, az
ördögök fejedelmével. * rész 9,34.
25. Jézus pedig, tudva az ő gondo-
lataikat, monda nékik: Minden or-
szág, a mely magával meghasonlik,
elpusztul; és egy város vagy háznép
sem állhat meg, a mely meghason-
lik magával.
26. Ha pedig a Sátán a Sátánt űzi
ki, önmagával hasonlott meg; mimó-
don állhat meg tehát az ő országa?
27. És ha én Belzebub által űzöm
ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által
űzik ki? Azért ők magok lesznek a
ti bíráitok.
28. Ha pedig én Istennek Lelke * ál-
tal űzöm ki az ördögöket, akkor két-
ség nélkül elérkezett hozzátok az Is-
ten országa. * 1 Ján.3,8.
29. Avagy mi módon mehet be va-
laki a hatalmasnak házába és * ra-
bolhatja el annak kincseit, hanem-
ha megkötözi előbb a hatalmast és
akkor rabolja ki annak házát?
* Ésa.49,24.
30. A ki velem * nincsen, ellenem
van; és a ki velem nem gyűjt, téko-
zol. * Márk 9,40. Luk.9,50.
31. Azt mondom azért néktek: Min-
den bűn és káromlás megbocsátta-
tik az embereknek; de a Lélek ká-
romlása * nem bocsáttatik meg az em-
bereknek. * Zsid.6,4.6.10,26. 1 Ján.5,16.
32. Még a ki az ember Fia ellen szól,
annak is megbocsáttatik; de a ki a
Szent Lélek ellen szól, * annak sem
ezen, sem a más világon meg nem
bocsáttatik.
* Márk 3,29. Luk.12,10. 1 Tim.1,13.
33. Vagy legyetek jó * fák, és terem-
jetek jó gyümölcsöt, vagy legyetek
romlott fák, és teremjetek romlott
gyümölcsöt; mert gyümölcséről is-
merik meg a fát. * rész 7,17.
34. Mérges kígyóknak fajzatai, mi
módon szólhattok jókat, holott go-
noszak vagytok? Mert a szívnek tel-
jességéből szól a száj.
35. A jó ember az ő szívének jó kin-
cseiből hozza elő a jókat; és a gonosz
ember az ő *szívének* gonosz kincsei-
ből hozza elő a gonoszokat.
36. De mondom néktek: Minden hi-
valkodó beszédért, a mit beszélnek
az emberek, számot adnak majd az
ítélet napján.
37. Mert a te beszédidből ismertetel
igaznak, és a te beszédidből ismer-
tetel hamisnak.
38. Ekkor felelének néki némelyek
az írástudók és farizeusok közül,
mondván: Mester, * jelt akarnánk
látni te tőled. * rész 16,1.
39. Ő pedig felelvén, monda nékik:
E gonosz és parázna nemzetség jelt
kíván; és * nem adatik jel néki, ha-
nemha Jónás prófétának jele.
* Márk 8,12. Luk.11,29.
40. Mert a miképen Jónás * három

éjjel és három nap volt a czethal
gyomrában, azonképen az embernek
Fia is három nap és három éjjel lesz
a föld gyomrában. *Jón.2,12.
41. Ninive férfiai*az ítéletkor együtt
támadnak majd fel ezzel a nemzet-
séggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy
ők megtértek a Jónás prédikálására;
és ímé nagyobb van itt Jónásnál.
*Luk.11,32. Jón.3,5.
42. Délnek * királyné asszonya fel-
kél majd az ítéletkor e nemzetség-
gel együtt, és kárhoztatja ezt: mert
ő eljött a földnek széléről, hogy hall-
hassa a Salamon bölcseségét; és ímé,
nagyobb van itt Salamonnál.
* Luk.11,31. 1 Kir.10,1—10.
43. Mikor pedig a tisztátalan lélek
kimegy * az emberből, víz nélkül va-
ló helyeken jár, nyugalmat keresve,
és nem talál: *Luk.11,24—26.
44. Akkor ezt mondja: Visszatérek
az én házamba, a honnét kijöttem.
És oda menvén, üresen, kisöpörve
és fölékesítve találja *azt*.
45. Akkor elmegy és vesz maga mellé
más hét lelket, gonoszabbakat ő ma-
gánál, és bemenvén, ott lakoznak;
és ennek az embernek utolsó álla-
potja * gonoszabb lesz az elsőnél. Így
lesz ezzel a gonosz nemzetséggel is.
*2 Pét.2,20.

Jézus megmutatja, kik az ő igazi rokonai.
(Vers 46—50: v. ö. Márk 3,31—35. Luk.8,19-21.)

46. Mikor pedig még szóla a soka-
ságnak, ímé * az ő anyja és az ő test-
vérei állanak vala odakünn, akar-
ván ő vele szólni. *rész 13,55.
47. És monda néki valaki: Ímé a te
anyád és testvéreid odakünn állanak,
és szólni akarnak veled.
48. Ő pedig felelvén, monda a hoz-
zá szólónak: Kicsoda * az én anyám;
és kik az én testvéreim? *Luk.2,49.
49. És kinyujtván kezét az ő tanít-
ványaira, monda: Ímé az én anyám
és az én testvéreim!
50. Mert*a ki cselekszi az én mennyei
Atyám akaratát, az nékem fitestvé-
rem, nőtestvérem és anyám.
*Róm.8,29.

Hét példázat az Isten országáról.
(Vers 1—23: v. ö. Márk 4,1—20. Luk.8,4—15.)

13. Azon a napon kimenvén Jé-
zus a házból, leüle a tenger
mellett.
2. És nagy sokaság gyülekezék ő
hozzá, annyira, hogy ő a hajóba mé-
ne leülni; az egész sokaság pedig a
parton áll vala.
3. És sokat beszéle nékik példáza-
tokban, mondván: Ímé kiméne * a
magvető vetni. *Márk 4,1—20. Luk.8,4-15.
4. És a mikor ő vet vala, némely
mag az útfélre esék; és eljövén a ma-
darak, elkapdosák azt.
5. Némely pedig a köves helyre esék,
a hol nem sok földje vala; és hamar
kikele, mivelhogy nem vala mélyen
a földben.
6. De mikor a nap felkelt, elsüle; és
mivelhogy gyökere nem vala, elszá-
radott.
7. Némely pedig a tövisek közé esék,
és a tövisek felnevekedvén, megfoj-
tták azt.
8. Némely pedig a jó földbe esék, és
gyümölcsöt terme, némely száz any-
nyit, némely hatvan annyit, némely
pedig harmincz annyit.
9. A kinek van füle a hallásra, hallja.
10. A tanítványok pedig hozzámen-
vén, mondának néki: Miért szólasz
nékik példázatokban?
11. Ő pedig felelvén, monda nékik:
Mert néktek megadatott, hogy érthes-
sétek a mennyek országának titkait,
ezeknek pedig nem adatott meg.
12. Mert * a kinek van, annak ada-
tik, és bővölködik; de a kinek nincs,
az is elvétetik tőle, a mije van.
*rész 25,29. Márk 4,25. Luk.8,18.19,26.
13. Azért szólok velök példázatok-
ban, mert * látván nem látnak, és
hallván nem hallanak, sem nem ér-
tenek. *5 Móz.29,3.
14. És beteljesedék rajtok Ésaiás*jö-
vendölése, a mely *ezt* mondja: Hall-
ván halljatok, és ne értsetek; és lát-
ván lássatok, és ne ismerjetek:
* Ésa.6,9.10.
15. Mert megkövéredett e népnek
szíve, és füleikkel nehezen hallottak,
és szemeiket behunyták; hogy vala-
mi módon ne lássanak szemeikkel,
és ne halljanak füleikkel, és ne ért-
senek szívükkel, és meg ne térjenek,
és meg ne gyógyítsam őket.
16. A ti szemeitek * pedig boldogok,
hogy látnak; és a ti füleitek, hogy
hallanak. *Luk.10,23.24.
17. Mert bizony mondom néktek,
hogy sok próféta és igaz kívánta lát-
ni, a miket ti láttok, és nem látták;
és hallani, a miket ti hallotok, és nem
hallották.
18. Ti halljátok meg azért a mag-
vető példázatát.
19. Ha valaki hallja az ígét a *meny-
nyeknek* országáról és nem érti, eljő
a gonosz és elkapja azt, a mi annak
szívébe vettetett vala. Ez az, a mely
az útfélre esett.
20. A mely pedig a köves helyre esett,
ez az, a ki hallja az ígét, és mindjárt
örömmel fogadja;
21. De nincs gyökere benne, hanem

csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az íge miatt, azonnal megbotránkozik.
22. A mely pedig a tövisek közé esett, ez az, a ki hallja az ígét, de * e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem.
* rész 6,19—34. 1 Tim. 6,9.
23. A mely pedig a jó földbe esett, ez az, a ki hallja és érti az ígét; a ki gyümölcsöt is terem, és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit.
24. Más példázatot is adott eléjök, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa az emberhez, a ki az ő földébe jó magot*vetett; * vers 36—43.
25. De mikor az emberek alusznak vala, eljöve az ő ellensége és konkolyt vete a búza közé, és elméne.
26. Mikor pedig felnevekedék a vetés, és gyümölcsöt terme, akkor meglátszék a konkoly is.
27. A gazda szolgái pedig előállván, mondának néki: Uram, avagy nem tiszta magot vetettél-e a te földedbe? honnan van azért benne a konkoly?
28. Ő pedig monda nékik: Valamely ellenség cselekedte azt. A szolgák pedig mondának néki: Akarod-é tehát, hogy elmenvén, összeszedjük azokat?
29. Ő pedig monda: Nem. Mert a mikor összeszeditek a konkolyt, azzal együtt netalán a búzát is kiszaggatjátok.
30. Hagyjátok, hogy együtt nőjjön mind a kettő az aratásig, és az aratás idején *azt* mondom majd az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, és kössétek kévékbe, hogy megégessétek; a búzát * pedig takarítsátok az én csűrömbe. * rész 3,12.
(Vers 31—32: v. ö. Márk 4,30—32. Luk. 13,18.19.)
31. Más példázatot is adott eléjök, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz, * a melyet vévén az ember, elvete az ő mezejében; * Márk 4,31. Luk. 13,19.
32. A mely kisebb ugyan minden magnál; de a mikor felnő, nagyobb a veteményeknél, és fává lesz, annyira, hogy reá szállanak az égi madarak, és fészket raknak ágain.
33. Más példázatot *is* mondott nékik: Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, * a melyet vévén az aszszony, három mércze lisztbe elegyíte, míglen az egész megkele.
* Luk. 13,20.21.
34. Mind ezeket*példázatokban mondá Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül semmit sem szóla nékik,
* Márk 4,33.34.
35. Hogy beteljék a mit * a próféta szólott, mondván: Megnyitom az én számat példázatokra; *és* kitárom, amik e világ * alapítása óta rejtve valának. * Zsolt. 78,2.
36. Ekkor elbocsátván a sokaságot, beméne Jézus a házba. És az ő tanítványai hozzámenének, mondván: Magyarázd meg nékünk * a szántóföld konkolyáról való példázatot.
* vers 24—30.
37. Ő pedig felelvén monda nékik: A ki a jó magot veti, az az embernek Fia;
38. A szántóföld pedig a világ; * a jó mag az *Isten* országának fiai; a konkoly pedig a gonosznak fiai.
* 1 Kor. 3,9.
39. Az ellenség pedig, a ki a *konkolyt* vetette, az ördög; az aratás pedig a világ vége; az aratók pedig az angyalok.
40. A miképen azért összegyűjtik a konkolyt és megégetik: akképen lesz a világnak végén.
41. Az embernek Fia elküldi az ő angyalait, és az ő országából * összegyűjtik a botránkozásokat mind, és azokat is, a kik gonoszságot cselekesznek, * rész 25,31—46.
42. És bevetik őket a tüzes kemenczébe: ott * lészen sírás és fogcsikorgatás. * rész 8,12.
43. Akkor*az igazak fénylenek, mint a nap, az ő Atyjoknak országában. A kinek van füle a hallásra, hallja.
* Dán. 12,3.
44. Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, a melyet megtalálván az ember, elrejté azt; és a felett való örömében elmegy és * eladván mindenét a mije van, megveszi azt a szántóföldet. * rész 19,29. Luk. 14,33. Fil. 3,7.
45. Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a kereskedőhöz, a ki igazgyöngyöket keres;
46. A ki találván egy drágagyöngyre, * elméne, és mindenét eladván a mije volt, megvevé azt. * Péld. 8,10.11.
47. Szintén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, a mely mindenféle * fajtát öszszefogott; * rész 22,9.10.
48. Melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványakat pedig kihányták.
49. Így lesz a világ végén *is:* Eljőnek majd az angyalok, és kiválasztják * a gonoszokat az igazak közül.
* rész 25,32.
50. És a tüzes kemenczébe vetik őket; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.

51. Monda nékik Jézus: Megértettétek-é mindezeket? Mondának néki: Megértettük Uram.
52. Ő pedig monda nékik: Annakokáért minden írástudó, a ki a menynyeknek országa felől megtaníttatott, hasonlatos az olyan gazdához, a ki ót és újat hoz elő az ő éléstárából.

Jézust hazájában megvetik.

53. És lőn, a mikor elvégzé Jézus ezeket a példázatokat, elméne onnan.
54. És hazájába érve, tanítja vala őket az ő zsinagógájukban, annyira, hogy álmélkodnak és ezt mondják vala: Honnét van ebben ez a bölcsesség és az erők?
55. Nem ez-é amaz ácsmesternek fia? Nem az ő anyját hívják-é Máriának, és az ő testvéreit Jakabnak, Józsénak, Simonnak és Júdásnak?
56. És az ő nőtestvérei is nem mind mi nálunk* vannak-é? Honnét vannak tehát ennél mindezek? * Ján.7,15—52.
57. És megbotránkoznak vala ő benne. Jézus pedig monda nékik: * Nincsen próféta tisztesség nélkül, hanem csak az ő hazájában és házában. * Ján.4,44.
58. Nem is tőn ott sok csodát, az ő hitetlenségök miatt.

Keresztelő János fejvétele.
(Vers 1—12: v. ö. Márk 6,14.17—30. Luk.9,7—9. 3,19.20.)

14. Abban az időben hírét hallá Heródes negyedes fejedelem Jézusnak,
2. És monda szolgáinak: Ez ama Keresztelő János; ő támadt fel * a halálból, és azért működnek benne az erők. * Márk 6,14.17—30. Luk.9,7—9.
3. Mert Heródes elfogatta vala Jánost, és megkötöztetvén, * tömlöczbe vetette vala Heródiásért, az ő testvérének, Fülöpnek feleségéért. * rész 11,2.
4. Mert ezt mondja vala néki János: Nem * szabad néked ő vele élned. * 3 Móz.18,16.
5. De mikor meg akarta öletni, félt a sokaságtól, mert mint egy * prófétát úgy tartják vala őt. * rész 21,26.
6. Hanem mikor a Heródes születése napját ünnepelék, tánczola a Heródiás leánya ő előttük, és megtetszék Heródesnek;
7. Azért esküvéssel fogadá, hogy a mit kér, megadja néki.
8. A *leány* pedig, anyja rábeszélésére, monda: Add ide nékem egy tálban a Keresztelő János fejét.
9. És megszomorodék a király, de esküjéért és a vendégek miatt parancsolá, hogy adják oda.
10. És elküldvén, fejét vételé Jánosnak a tömlöczben.
11. És előhozák az ő fejét egy tálban, és adák a leánynak; az pedig vivé az ő anyjának.
12. És előjövén az ő tanítványai, elvivék a testet, és eltemeték azt; és elmenvén, megjelenték Jézusnak.

Jézus megvendégel ötezer férfit.
(Vers 13—20: v. ö. Márk 6,31—44. Luk.9,10—17. Ján.6,1—13.)

13. És mikor *ezt* meghallotta Jézus, elméne onnét hajón egy puszta helyre egyedül. A sokaság pedig *ezt* hallva, gyalog követé őt a városokból.
14. És kimenvén Jézus, láta nagy sokaságot, * és megszáná őket, és azoknak betegeit meggyógyítá. * rész 9,36.
15. Mikor pedig estveledék, hozzá menének az ő tanítványai, mondván: Puszta hely ez, és az idő már elmúlt; bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek el a falvakba és vegyenek magoknak eleséget.
16. Jézus pedig monda nékik: Nem szükség elmenniök; adjatok nékik ti enniök.
17. Azok pedig mondának néki: Nincsen itt, csupán öt kenyerünk és két halunk.
18. Ő pedig monda: Hozzátok azokat ide hozzám.
19. És mikor megparancsolá a sokaságnak, hogy üljenek le a fűre, vevé az öt kenyeret és két halat, és szemeit az égre emelvén, hálákat ada; és megszegvén a kenyereket, adá a tanítványoknak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
20. És mindnyájan evének, és megelégedének; és felszedék a maradék darabokat, tizenkét * teli kosárral. * 2 Kir.4,44.
21. A kik pedig ettek vala, mintegy ötezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.

Jézus a tengeren jár és a sülyedő Pétert felemeli.
(Vers 22-36: v. ö. Márk 6,45-50. Ján.6,15-21.)

22. És mindjárt kényszeríté Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot.
23. És a mint elbocsátá a sokaságot, felméne a hegyre, magánosan imádkozni. Mikor * pedig beestveledék, egyedül vala ott. * Luk.6,12.9,18.
24. A hajó pedig immár a tenger közepén vala, a haboktól háborgattatva; mivelhogy a szél szembe *fújt* vala.
25. Az éjszaka negyedik részében pedig hozzájuk méne Jézus, a tengeren járván.
26. És mikor látták a tanítványok,

hogy ő a tengeren jára, megrémülének, mondván: * Ez kísértet; és a félelem miatt kiáltozának.
* Luk.24,37.
27. De Jézus azonnal szóla hozzájuk, mondván: Bízzatok; én vagyok, ne féljetek!
28. Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.
29. Ő pedig monda: Jõvel! És Péter kiszállván a hajóból, jár vala a vizeken, hogy Jézushoz menjen.
30. De látva a nagy szelet, megrémüle; és a mikor kezd vala merülni, kiálta, mondván: Uram, tarts meg engem!
31. Jézus pedig azonnal kinyújtván kezét, megragadá őt, és monda néki: Kicsinyhitű, * miért kételkedél?
* rész 8,26.
32. És a mikor beléptek a hajóba, elállt a szél.
33. A hajóban levők pedig hozzámenvén, leborulának előtte, mondván: Bizony, Isten fia vagy!

Jézus mindenkit meggyógyít, a ki hozzá ér.

34. És általkelvén, eljutának Genezáret földére.
35. És mikor megismerték őt annak a helynek lakosai, szétküldének abba az egész környékbe, és minden beteget hozzá hozának;
36. És kérik vala őt, hogy csak * az ő ruhájának peremét illethessék. És a kik illeték vala, mindnyájan meggyógyulának. * rész 9,21. Luk.6,19.

Emberi rendelések elvetése.
(Vers 1—20: v. ö. Márk 7,1—23.)

15. Akkor írástudók és farizeusok jőnek vala Jézushoz, Jeruzsálemből, mondván:
2. Miért hágják át a te tanítványaid a vének * rendeléseit? Mert nem † mossák meg a kezeiket, mikor enni akarnak. * 5 Móz.4,2. † Luk.11,38.
3. Ő pedig felelvén monda nékik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által?
4. Mert Isten * parancsolta *ezt*, mondván: Tiszteld atyádat és anyádat, és: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon. * 2 Móz.20,12.21,17.
5. Ti pedig ezt mondjátok: A ki atyjának vagy anyjának ezt mondja: *Templomi* ajándék *az,* a mivel megsegíthetlek, *az olyan* akár ne is tisztelje az ő atyját vagy anyját.
6. És erőtelenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által.
7. Képmutatók, igazán prófétált felőletek * Ésaiás, mondván: * Ésa.29,13.
8. Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engemet; szíve pedig távol van tőlem.
9. Pedig hiába tisztelnek engem, ha *oly* tudományokat tanítanak, a *melyek* embereknek parancsolatai.
10. És előszólítván a sokaságot, monda nékik: Halljátok és értsétek meg:
11. Nem az fertőzteti meg az embert, a mi a szájon bemegy, * hanem a mi kijön † a szájból, az fertőzteti meg az embert. * 1 Tim.4,4. † rész 12,34.
12. Akkor hozzájárulván az ő tanítványai, mondának néki: Tudod-é, hogy a farizeusok e beszédet hallván, megbotránkoztak?
13. Ő pedig felelvén, monda: Minden plánta, a melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.
14. Hagyjátok őket; * vakoknak vak vezetői ők: ha pedig vak vezeti a vakot, mind a ketten a verembe esnek.
* rész 23,24. Luk.6,39. Róm.2,19.
15. Péter pedig felelvén, monda néki: Magyarázd meg nékünk ezt a példázatot.
16. Jézus pedig monda: Ti is értelem nélkül vagytok-é még?
17. Mégsem értitek-é, hogy minden, a mi a szájon bemegy, a gyomorba jut, és az árnyékszékbe vettetik?
18. A mik pedig a szájból jőnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert.
19. Mert * a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanubizonyságok, káromlások. * 1 Móz.8,21.
20. Ezek fertőztetik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzteti meg az embert.

A kananeus asszony meghallgattatik.
(Vers 21—28: v. ö. Márk 7,24—30.)

21. És elmenvén onnét Jézus, Tirus és Sidon vidékeire tére.
22. És ímé egy kananeai asszony jővén ki abból a tartományból, kiált vala néki: Uram, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! az én leányom az ördögtől gonoszul gyötörtetik.
23. Ő pedig egy szót sem felele néki. És az ő tanítványai hozzá menvén, kérik vala őt, mondván: Bocsásd el őt, mert utánunk kiált.
24. Ő pedig felelvén, monda: Nem küldettem, csak az Izráel * házának elveszett juhaihoz. * rész 10,6.
25. Az asszony pedig odaérvén, leborula előtte, mondván: Uram, légy segítségül nékem!
26. Ő pedig felelvén, monda: Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
27. Az pedig monda: Úgy van, Uram;

de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, a mik az ő uroknak asztaláról aláhullanak.
28. Ekkor felelvén Jézus, monda néki: Óh asszony, nagy * a te hited! Legyen néked a te akaratod szerint. És meggyógyula az ő leánya attól a pillanattól fogva. * rész 8,10.13.

Betegek gyógyulása.

29. És onnét * távozva, méne Jézus a Galilea tengere mellé; és felmenvén a hegyre, ott leüle. * Márk 7,31.
30. És nagy sokaság megy vala hozzá, vivén magokkal sántákat, vakokat, némákat, csonkákat és sok egyebeket, és odahelyezék őket a Jézus lábai elé; és meggyógyítá őket,
31. Úgy hogy a sokaság álmélkodik vala, látván, hogy a némák beszélnek, a csonkák megépülnek, a sánták * járnak, a vakok látnak: és dicsőíték Izráel Istenét. * Márk 7,37.

Négyezer férfi jól tartása
(Vers 32—39: v. ö. Márk 8,1—10.)

32. Jézus pedig előszólítván az ő tanítványait, monda: * Szánakozom e sokaságon, mert három napja immár, hogy velem vannak, és nincs mit enniök. Éhen pedig nem akarom őket elbocsátani, hogy valamiképen ki ne dőljenek az úton.
* rész 14,14. Márk 8,1—10.
33. És mondának néki az ő tanítványai: Honnét volna e pusztában annyi kenyerünk, hogy megelégítsünk ily nagy sokaságot?
34. És monda nékik Jézus: Hány kenyeretek van? Ők pedig mondának: Hét, és néhány halunk.
35. És parancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földön.
36. És vevén a hét kenyeret és a halakat, és hálákat adván, megtöré, és adá az ő tanítványainak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
37. És mindnyájan evének, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat hét teli kosárral.
38. A kik pedig ettek vala, négyezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
39. És elbocsátván a sokaságot, beszálla a hajóba, és elméne Magdala határaiba.

A farizeusok jelkívánása és kovásza.
(Vers 1—12: v. ö. Márk 8,11—21.)

16. És hozzá menvén a farizeusok és sadduczeusok, kisértvén, kérék őt, hogy mutasson nékik * mennyei jelt. * rész 12,38.
2. Ő pedig felelvén, monda * nékik: Mikor estveledik, *azt* mondjátok: Szép idő *lesz;* mert veres az ég. * Luk. 12,54-56.
3. Reggel pedig: Ma zivatar *lesz;* mert az ég borús és veres. Képmutatók, az ég ábrázatját meg tudjátok ítélni, az idők jeleit * pedig nem tudjátok?
* rész 11,4.
4. E gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; * és nem adatik néki jel, hanemha a Jónás prófétának jele. És ott hagyván őket, elméne.
* rész 12,39.40.
5. És az ő tanítványai a tulsó partra menvén, elfelejtettek kenyeret vinni *magukkal.*
6. Jézus pedig monda nékik: Vigyázzatok és őrizkedjetek * a farizeusok és sadduczeusok kovászától.
* Márk 8,15. Luk. 12,1.
7. Ők pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Nem hoztunk kenyeret *magunkkal.*
8. Jézus pedig megértvén *ezt,* monda nékik: Mit tanakodtok magatok között óh * kicsinyhitűek, hogy kenyeret nem hoztatok *magatokkal?!*
* rész 6,30.
9. Mégsem értitek-é, nem is emlékeztek-é az * ötezernek öt kenyerére, és *hogy* hány kosárt töltöttetek meg?
* rész 14,17—21.
10. Sem a * négyezernek hét kenyerére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg? * rész 15,34—38.
11. Hogyan nem értitek, hogy nem kenyérről mondtam néktek, hogy őrizkedjetek a farizeusok és sadduczeusok kovászától!?
12. Ekkor értették meg, hogy nem arról szólott, hogy a kenyér kovászától, hanem hogy a farizeusok és sadduczeusok tudományától őrizkedjenek.

Péter vallástétele és a kulcsok.
(Vers 13—20: v. ö. Márk 8,27—30. Luk. 9,18-21.)

13. Mikor pedig Jézus Czézárea Filippi * környékére méne, megkérdé tanítványait, mondván: Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek? * Márk 8,27—30. Luk. 9,18—21.
14. Ők pedig mondának: Némelyek Keresztelő * Jánosnak, mások † Illyésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül.
* rész 14,2. † rész 17,10.
15. Monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem?
16. Simon Péter pedig felelvén, monda: Te * vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia. * Ján. 6,6—9.
17. És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem * test és vér jelentette *ezt* meg néked, hanem az én mennyei Atyám. * Gal. 1,15.16.
18. De én is mondom néked, hogy

te Péter vagy, és ezen a * kősziklán
építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek
rajta diadalmat. *Ján.1,42. Ef.2,20.
19. És néked adom a mennyek országának kulcsait; * és a mit megkötsz a földön, a mennyekben is kötve lészen; és a mit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lészen.
*rész 18,18.
20. Akkor megparancsolá tanítványainak, hogy senkinek se * mondják, hogy ő a Jézus Krisztus.
*rész 17,9. Márk 8,30. Luk.9,21.

Jézus először jelenti szenvedéseit. Krisztus követése.

(Vers 21—28 :v.ö.Márk 8,31-9,1.Luk.9,22-27.)

21. Ettől fogva kezdé Jézus jelenteni
az ő tanítványainak, hogy néki * Jeruzsálembe kell menni,és sokat szenvedni a vénektől és a főpapoktól és az írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon † föltámadni.
*rész 17,22.20,18. Márk 8,31.9,31.10,33.
Luk.9,22.17,25,24,7. †rész 12,40. Ján.2,19.
22. És Péter előfogván őt, kezdé feddeni,mondván: Mentsen Isten,Uram!
Nem eshetik ez meg te véled.
23. Ő pedig megfordulván, monda
Péternek: Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nékem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
24. Ekkor monda Jézus az ő tanítványainak: Ha valaki jőni * akar én utánam, tagadja meg magát és vegye fel az ő keresztjét, † és kövessen engem. *Márk 8,34. Luk.9,23. †rész 10,38.39.
25. Mert a ki meg akarja tartani * az
ő életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt. *rész 10,39.
Márk 8,35. Luk.9,24.17,33. Ján.12,25.
26. Mert mit használ * az embernek,
ha az egész világot megnyeri *is*, de az ő lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért? *Márk 8,36. Luk.9,25.
27. Mert az embernek Fia eljő az ő
Atyjának dicsőségében, az ő angyalaival; és akkor * megfizet mindenkinek az ő cselekedete szerint. *Róm.2,6.
28. Bizony mondom néktek: Azok
között, a kik itt állanak, vannak némelyek, a kik nem kóstolják meg a halált, * a míg meg nem látják az embernek Fiát eljőni † az ő országában. *Márk 9,1. †rész 10,23.

Krisztus megdicsőülése.

(Vers 1-13 : v. ö. Márk 9,2-13. Luk.9,28-36.)

17. És hat nap mulva magához
vevé Jézus Pétert, Jakabot
és ennek testvérét Jánost, és felvivé őket magokban egy magas * hegyre. *Márk 9,2—13. Luk.9,28—36.
2. És elváltozék előttök, és az ő orczája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lőn, mint a fényesség. *2 Pét.1,16—18.
3. És ímé megjelenék ő nékik Mózes
és Illyés, a kik beszélnek vala ő vele.
4. Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Uram, jó nékünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illyésnek is egyet.
5. Mikor ő még beszél vala, ímé, fényes felhő borítá be őket; és ímé szózat lőn a felhőből, mondván: * **Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok.** *rész 3,17.
6. És a tanítványok a mint *ezt* hallák, arczra esének és igen megrémülének.
7. Jézus pedig hozzájok menvén, illeté őket, és monda: Keljetek fel és ne féljetek!
8. Mikor pedig szemeiket fölemelék,
senkit sem látának, hanem csak Jézust egyedül.
9. És mikor a hegyről alájövének,
megparancsolá nékik Jézus, mondván: Senkinek * se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból. *rész 16,20.
10. És megkérdezék őt az ő tanítványai, mondván: Miért mondják tehát az írástudók, hogy * előbb Illyésnek kell eljőnie? *rész 11,14. Mal.3,23.
11. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Illyés bizony eljő előbb, és mindent helyreállít;
12. De mondom néktek, hogy Illyés
immár eljött, és nem ismerék meg őt, hanem * azt mívelék vele, a mit akarának. Ezenképen az ember Fiának is szenvednie kell majd ő tőlük.
*rész 14,9.10.
13. Ekkor megértették a tanítványok,
hogy Keresztelő Jánosról * szóla nékik. *Luk.1,17.

A kórságos meggyógyítása.

(Vers 14-21: v. ö. Márk 9,14-29. Luk.9,37-42.)

14. És mikor a sokasághoz * értek,
egy ember jöve hozzá, térdre esvén ő előtte, *Márk 9,14—29. Luk.9,37—42.
15. És mondván: Uram, könyörülj
az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; mivelhogy gyakorta esik a tűzbe, és gyakorta a vízbe.
16. És elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani.
17. Jézus pedig felelvén, monda: Óh
hitetlen és elfajult nemzetség! vajjon meddig leszek veletek? vajjon meddig szenvedlek titeket? Hozzátok őt ide nékem. *5 Móz.32,5.

18. És megdorgálá őt Jézus, és kiméne belőle az ördög; és meggyógyula a gyermek azon órától fogva.
19. Ekkor a * tanítványok magukban Jézushoz menvén, mondának *néki:* Mi miért nem tudtuk azt kiűzni?
* rész 10, 1.
20. Jézus pedig monda nékik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert * bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek.
* rész 21, 21. Márk 11, 23. Luk. 17, 6.
21. Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és bőjtölés által.

Jézus másodszor jelenti szenvedéseit.
(Vers 22. 23: v. ö. Márk 9, 30—32. Luk. 9, 43—45.)

22. Mikor pedig Galileában jártak vala, monda nékik Jézus: Az ember Fia emberek kezébe * adatik;
* rész 16, 21. 20, 18. Márk 8, 31. 9, 31. 10, 33. Luk. 9, 22. 17, 25. 24, 7.
23. És megölik őt, de harmadnapon föltámad. És felettébb megszomorodának.

A templomadó.

24. Mikor pedig eljutottak vala Kapernaumba, a kétdrakma-szedők Péterhez menének és mondának néki: A ti mesteretek nem fizeti-é a * kétdrakmát? * 2 Móz. 30, 13.
25. Monda: Igen. És mikor beméne a házba, megelőzé őt Jézus, mondván: Mit gondolsz Simon? A föld királyai kiktől szednek vámot vagy adót? a fiaiktól-é, vagy az idegenektől?
26. Monda néki Péter: Az idegenektől. Monda néki Jézus: Tehát a fiak szabadok.
27. De hogy őket meg ne botránkoztassuk, menj a tengerre, vesd be a horgot, és vond ki az első halat, a mely rá akad: és felnyitván a száját, egy státert találsz *benne:* azt kivévén, add oda nékik én érettem és te éretted.

A gyermekies lelkületről. Botránkozásról.
(Vers 1—9: v. ö. Márk 9, 33—47. Luk. 9, 46—48.)

18. Abban az órában menének a tanítványok Jézushoz, mondván: Vajjon ki nagyobb a mennyeknek * országában?
* Márk 9, 33. 34. Luk. 9, 46. 22, 24.
2. És előhíván Jézus egy kis gyermeket, közéjök állítja vala azt,
3. És monda: Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek mint a kis gyermekek, semmiképen * nem mentek be a mennyeknek országába.
* rész 19, 14. Márk 10, 15. Luk. 18, 17.
4. A ki azért megalázza magát, mint ez a kis gyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában.
5. És a ki egy ilyen kis gyermeket befogad az én nevemben, * engem fogad be. * rész 10, 40. 25, 40. Luk. 9, 48. Márk 9, 37. Ján. 13, 20.
6. A ki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára, * és a tenger mélységébe vessék. * Luk. 17, 1—2.
7. Jaj a világnak a botránkozások miatt! Mert szükség, hogy botránkozások essenek; * de jaj annak az embernek, a ki által a botránkozás esik.
* Luk. 17, 1.
8. Ha pedig a te * kezed vagy a te lábad megbotránkoztat téged, vágd le azokat és vesd el magadtól; jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogynem két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre.
* rész 5, 29. 30.
9. És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt és vesd el magadtól; jobb néked félszemmel bemenned az életre, hogynem két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.
10. Meglássátok, hogy eme kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok; mert mondom néktek, * hogy az ő angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én mennyei Atyám orczáját.
* Zsid. 1, 14.
11. Mert az embernek Fia * azért jött, hogy megtartsa, a mi elveszett vala.
* Luk. 19, 10.

(Vers 12—14: v. ö. Luk. 15, 4—7.)

12. Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha * van, és egy azok közül eltévelyedik: vajjon a kilenczvenkilenczet nem hagyja-é ott, és a hegyekre menvén, nem keresi-é azt, a melyik eltévelyedett? * Luk. 15, 4.
13. És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom néktek, inkább örvend azon, mint a kilenczvenkilenczen, a mely el nem tévelyedett.
14. Ekképen a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elveszszen e kicsinyek közül.

A kulcsok hatalma.

15. Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld * meg őt négy szem között: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát;
* 3 Móz. 19, 17. Luk. 17, 3. Gal. 6, 1.
16. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy * két vagy három tanú vallomásával erősíttessék minden szó.
* 5 Móz. 19, 15.
17. Ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyüleke-

zetre sem hallgat, * legyen előtted
olyan, mint a pogány és a vámsze-
dő. * 1 Kor.5,13.
18. Bizony mondom néktek: A mit
megköttök a földön, * a mennyben
is kötve lészen; és a mit megoldo-
tok a földön, a mennyben is oldva
lészen. * rész 16,19. Ján.20,23.
19. Ismét, mondom néktek, hogy ha
ketten közületek * egy akaraton lesz-
nek a földön minden dolog felől, a
mit csak kérnek, megadja nékik az
én mennyei Atyám. * Márk 11,24.
20. Mert a hol ketten vagy hárman
egybegyűlnek az én nevemben,* ott
vagyok közöttük. * rész 28,20.

Békülékenység. Példázat az adós szolgáról.

21. Ekkor hozzámenvén Péter, mon-
da: Uram, hányszor lehet az én atyám-
fiának ellenem vétkezni, és néki meg-
bocsátanom? még hétszer is?
22. Monda néki Jézus: Nem mon-
dom néked, *hogy* még hétszer * is, ha-
nem még hetvenhétszer is. * Luk.17,4.
23. Annakokáért hasonlatos a meny-
nyeknek országa a királyhoz, a ki
számot akar vala vetni az ő szolgái-
val.
24. Mikor pedig számot kezde vetni,
hozának eléje egyet, a ki tízezer tá-
lentommal vala adós.
25. Nem tudván pedig fizetni, pa-
rancsolá annak ura, hogy adják el
azt, és a feleségét és gyermekeit, és
mindenét, a mije vala, és fizessenek.
26. Leborulván azért a szolga előtte,
könyörög vala néki, mondván: Uram,
légy türelemmel hozzám, és mindent
megfizetek néked.
27. Az úr pedig megszánván azt a
szolgát, elbocsátá őt, és az adósságot
is elengedé néki.
28. Kimenvén pedig az a szolga, ta-
lálkozék egygyel az ő szolgatársai kö-
zül, a ki száz dénárral vala néki adós;
és megragadván azt, fojtogatja vala,
mondván: Fizesd meg nékem, a mi-
vel tartozol.
29. Leborulván azért az ő szolgatársa
az ő lábai elé, könyörög vala néki,
mondván: Légy türelemmel hozzám,
és mindent megfizetek néked.
30. De ő nem akará; hanem elmen-
vén, börtönbe veté őt, mígnem meg-
fizeti, a mivel tartozik.
31. Látván pedig az ő szolgatársai,
a mik történtek vala, felettébb meg-
szomorodának; és elmenvén, min-
dent megjelentének az ő uroknak, a
mik történtek vala.
32. Akkor előhivatván őt az ő ura,
monda néki: Gonosz szolga, minden
adósságodat elengedtem néked, mi-
velhogy könyörögtél nékem:
33. Nem kellett volna-é néked is kö-
nyörülnöd a te szolgatársadon, a mi-
képen én is könyörültem te rajtad?
34. És megharagudván az ő ura, át-
adta őt a hóhérok kezébe, * mígnem
megfizeti mind, a mivel tartozik.
* rész 5,26.
35. Ekképen cselekszik az én meny-
nyei Atyám is veletek, ha szívetek-
ből * meg nem bocsátjátok, kiki az
ő atyjafiának, az ő vétkeiket.
* rész 6,14.15.

Házassági elválás.

(Vers 1—9: v. ö. Márk 10,1—12.)

19. És lőn, mikor elvégezte Jézus
e beszédeket, elméne Gali-
leából, és méne Júdeának határaiba
a Jordánon túl;
2. És követé őt nagy sokaság, és meg-
gyógyítá ott őket.
3. És hozzá menének a farizeusok,
kisértvén * őt és mondván: Szabad-é
az embernek az ő feleségét akármi
okért elbocsátani? * rész 5,31.32.
4. Ő pedig felelvén, monda: Nem
olvastátok-é, hogy a teremtő kezdet-
től fogva férfiúvá * és asszonynyá te-
remté őket, * 1 Móz.1,27.
5. És *ezt* mondá: Annak okáért el-
hagyja a férfiú atyját és anyját; és
ragaszkodik feleségéhez, * és lesznek
ketten egy testté. * 1 Móz.2,24.
6. Úgy hogy többé nem kettő, hanem
egy test. A mit azért az Isten egybe-
szerkesztett, ember * el ne válaszsza.
* 1 Kor.7,10.11.
7. Mondának néki: Miért rendelte
tehát Mózes, hogy válólevelet * kell
adni, és úgy bocsátani el az asszonyt?
* 5 Móz.24,1.
8. Monda nékik: Mózes a ti szívetek
keménysége miatt engedte volt meg
néktek, hogy feleségeiteket elbocsás-
sátok; de kezdettől fogva nem így
volt.
9. Mondom pedig néktek, hogy a ki
elbocsátja * feleségét, hanemha paráz-
naság miatt, és mást vesz el, házas-
ságtörő; és a ki elbocsátottat vesz el,
az is házasságtörő. * Luk.16,18.
10. Mondának néki tanítványai: Ha
így van a férfi dolga az asszonynyal,
nem jó megházasodni.
11. Ő pedig monda nékik: Nem min-
denki veszi be ezt a beszédet, hanem
a kinek * adatott. * 1 Kor.7,7.17.
12. Mert vannak heréltek, a kik any-
juk méhéből születtek így; és van-
nak heréltek, a kiket az emberek
heréltek ki; és vannak heréltek, a
kik maguk herélték ki magukat a
mennyeknek országáért. A ki beve-
heti, vegye be.

Jézus megáldja a kis gyermekeket.
(Vers 13—15: v. ö. Márk 10,13-16. Luk. 8,15-17.)
13. Ekkor kis gyermekeket hozának
hozzá, * hogy kezeit vesse azokra, és
imádkozzék; a tanítványok pedig
dorgálják vala azokat.
* Márk 10,13—16. Luk. 18,15—17.
14. Jézus pedig monda: Hagyjatok
békét e * kis gyermekeknek, és ne
tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jőj-
jenek; mert ilyeneké a mennyeknek
országa. * rész 18,2.3.
15. És kezeit reájuk vetvén, eltávo-
zék onnét.

A gazdag ifjú.
(Vers 16—30: v. ö. Márk 10,17-31. Luk. 18,18-30.)
16. És ímé hozzá jövén egy ember,
monda néki: Jó mester, * mi jót cse-
lekedjem, hogy örök életet nyerjek?
* Márk 10,17—31. Luk. 18—30.
17. Ő pedig monda néki: Miért mon-
dasz engem jónak? Senki sem jó,
csak egy, az Isten. * Ha pedig be akarsz
menni az életre, tartsd meg a paran-
csolatokat. * Luk. 10,26—28.
18. Monda néki: Melyeket? Jézus
pedig monda: Ezeket: Ne ölj; ne
paráználkodjál; ne lopj; * hamis ta-
nubizonyságot ne tégy; * 2 Móz. 20,12-16.
19. Tiszteld atyádat és anyádat; és:
Szeresd * felebarátodat, mint tema-
gadat. * 3 Móz. 19,18.
20. Monda néki az ifjú: Mindezeket
megtartottam ifjúságomtól fogva; mi
fogyatkozás van még bennem?
21. Monda néki Jézus: Ha tökéletes
akarsz * lenni, eredj, add el vagyo-
nodat, és oszd ki a szegényeknek; és
kincsed lesz mennyben; és jer és
kövess engem. * rész 6,20. Luk. 12,33.
22. Az ifjú pedig e beszédet hallván,
elméne megszomorodva; mert sok
jószága vala.
23. Jézus pedig monda az ő tanít-
ványainak: Bizony mondom néktek,
hogy a gazdag nehezen megy be a
mennyeknek országába.
24. Ismét mondom pedig néktek:
Könnyebb a tevének a tű fokán át-
menni, hogynem a gazdagnak az Is-
ten országába bejutni.
25. A tanítványok pedig ezeket hall-
ván, felettébb álmélkodnak vala,
mondván: Kicsoda üdvözülhet tehát?
26. Jézus pedig rájuk tekintvén, mon-
da nékik: Embereknél ez lehetetlen,
de Istennél minden lehetséges.
27. Akkor felelvén Péter, monda né-
ki: Ímé, mi elhagytunk mindent és
követtünk téged: mink lesz hát mi-
nékünk?
28. Jézus pedig monda nékik: Bi-
zony mondom néktek, hogy ti, a kik
követtetek engem, az újjá születés-
kor, a mikor az embernek Fia beül
az ő dicsőségének királyi székébe, ti
is beültök majd tizenkét királyi szék-
be, és * ítélitek az Izráel tizenkét nem-
zetségét. * Luk. 22,30.
29. És a ki elhagyta házait, vagy fitest-
véreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját,
vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyer-
mekeit, vagy szántóföldjeit az én * ne-
vemért, mindaz száz annyit vészen,
és örökség szerint nyer örök életet.
* Zsid. 10,3.4.
30. Sok elsők pedig lesznek utolsók,
és *sok* * utolsók elsők.
* rész 20,16. Márk 10,31. Luk. 13,30.

Példázat a szőlőmunkásokról.
20. Mert hasonlatos a mennyek-
nek országa a gazdaember-
hez, a ki jó reggel kiméne, hogy mun-
kásokat fogadjon az ő * szőlejébe.
* rész 21,33.
2. Megszerződvén pedig a munká-
sokkal napi tíz pénzben, elküldé őket
az ő szőlejébe.
3. És kimenvén három óra tájban,
láta másokat, a kik hivalkodván a
piaczon álltak vala.
4. És monda nékik: Menjetek el ti
is a szőlőbe, és a mi igazságos, meg-
adom néktek.
5. Azok pedig elmenének. Hat és
kilencz óra tájban ismét kimenvén,
ugyanazon képen cselekedék.
6. Tizenegy óra tájban is kimenvén,
talála másokat, a kik hivalkodva ál-
lottak vala, és monda nékik: Miért áll-
tok itt egész napon át, hivalkodván?
7. Mondának néki: Mert senki sem
fogadott meg minket. Monda nékik:
Menjetek el ti is a szőlőbe, és a mi
igazságos, megkapjátok.
8. Mikor pedig beestveledék, mon-
da a szőlőnek ura az ő vinczellérjé-
nek: Hívd elő a munkásokat, és add
ki nékik a bért, az utolsóktól kezd-
ve mind az elsőkig.
9. És jövén a tizenegyórásak, fejen-
ként tíz-tíz pénzt vőnek.
10. Jövén azután az elsők, azt gon-
dolják vala, hogy ők többet kapnak;
de ők is tíz-tíz pénzt vőnek fejenként.
11. A mint pedig fölvevék, zúgolód-
nak vala a házigazda ellen,
12. Mondván: Azok az utolsók egyet-
len óráig munkálkodtak és egyen-
lőkké tetted azokat velünk, a kik a
napnak terhét és hőségét szenvedtük.
13. Ő pedig felelvén, monda azok kö-
zül egynek: Barátom, nem cselek-
szem igazságtalanul veled; avagy
nem tíz pénzben szerződtél-é meg
velem?
14. Vedd, a mi a tiéd, és menj el.

Én pedig ennek az utolsónak is any-
nyit akarok adni, mint néked.
15. Avagy * nem szabad-é nékem a
magaméval azt tennem,a mit akarok?
avagy a te szemed azért gonosz, mert
én jó vagyok? *Róm.9,16.21.
16. Ekképen lesznek * az utolsók el-
sők és az elsők utolsók; mert sokan
vannak a hivatalosok, † de kevesen
a választottak. * rész 19,30.
Márk 10,31. Luk.13,30. † rész 22,14.

Jézus harmadszor jelenti szenvedéseit.

(Vers 17-19 : v. ö. Márk 10,32-34. Luk.18,31-33.)

17. És mikor felmegy vala Jézus Je-
ruzsálembe, útközben csupán a ti-
zenkét tanítványt vévén magához,
monda nékik:
18. Imé, felmegyünk * Jeruzsálembe,
és az embernek Fia átadatik a főpa-
poknak és írástudóknak; és halálra
kárhoztatják őt, * rész 16,21.17,22.23.
Márk 8,31.9,31.10,33. Luk.9,22.17,25.24,7.
19. És a pogányok kezébe adják őt,
hogy megcsúfolják és megostorozzák
és keresztre feszítsék; de harmadnap
feltámad.

Zebedeus fiai; rangkérdés.

(Vers 20—28 : v. ö. Márk 10,35—45.)

20. Ekkor hozzá méne a Zebedeus
fiainak * anyja az ő fiaival együtt, le-
borulván és kérvén ő tőle valamit.
* rész 10,2.
21. Ő pedig monda néki: Mit akarsz?
Monda néki: Mondd, hogy ez az én
két fiam * üljön a te országodban
egyik jobb kezed felől, a másik bal
kezed felől. * rész 19,28.
22. Jézus pedig felelvén, monda:
Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjá-
tok-é a pohárt,* a melyet én megiszom?
és megkeresztelkedhettek-é azzal † a
keresztséggel, a melylyel én megke-
resztelkedem? Mondának néki: Meg.
* rész 26,39. Ján.18,11. † Márk 10,38. Luk.12,50.
23. És monda nékik: Az én poha-
ramat megiszszátok ugyan, és a ke-
resztséggel, a melylyel én megkeresz-
telkedem, megkeresztelkedtek; de az
én jobb és balkezem felől való ülést
nem az én dolgom megadni, hanem
azoké lesz az, a kiknek az én Atyám
elkészítette.
24. És hallva ezt a tíz, megboszan-
kodék a két testvérre.
25. Jézus pedig előszólítván őket,
monda: Tudjátok, hogy a pogányok
fejedelmei * uralkodnak azokon, és
a nagyok hatalmaskodnak rajtok.
* Márk 10,42—44. Luk.22,25—27.
26. De ne így legyen közöttetek; ha-
nem a ki közöttetek nagy * akar len-
ni, legyen ti szolgátok; * rész 23,11.
27. És a ki közöttetek első akar len-
ni, legyen * ti szolgátok. * Márk 9,35.
28. Valamint az embernek Fia nem
azért jött, hogy néki szolgáljanak,
hanem hogy ő * szolgáljon, és adja
az ő életét † váltságul sokakért.
* Luk.22,27. Fil.2,7. † Tim.2,6.

Két vak.

(Vers 29-34: v. ö. Márk 10,46-52. Luk.18,35-43.)

29. És mikor * Jerikóból távozának,
nagy sokaság követé őt.
* Márk 10,46—52. Luk.18,35—43.
30. És ímé, két vak, a ki az út mel-
lett ül vala, meghallván, hogy Jézus
arra megy el, kiált vala, mondván:
Uram, Dávidnak Fia, könyörülj raj-
tunk!
31. A sokaság pedig dorgálja vala
őket, hogy hallgassanak; de azok
annál jobban kiáltnak vala, mond-
ván: Uram, Dávidnak, Fia, könyö-
rülj rajtunk!
32. És megállván Jézus, megszólítá
őket és monda: Mit akartok, hogy
cselekedjem veletek?
33. Mondának néki: *Azt,* Uram, hogy
megnyíljanak a mi szemeink.
34. Jézus pedig megszánván őket,
illeté az ő szemeiket; és szemeik azon-
nal megnyíltak; és követék őt.

Krisztus bevonulása Jeruzsálembe.

(Vers 1—11: v. ö. Márk 11,1—10. Luk.19,29—38.
Ján.12,12—19.)

21. És mikor közeledtek Jeruzsá-
lemhez, és Bethfagéba, az
olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor
elküldé Jézus két tanítványt,
2. És monda nékik: Menjetek ebbe
a faluba, * a mely előttetek van, és
legott találtok egy megkötött szama-
rat és vele együtt az ő vemhét; old-
játok el és hozzátok *ide* nékem.
* Márk 11,1—10. Luk.19,29—38. Ján.12,12—16.
3. És ha valaki valamit szól néktek,
mondjátok, hogy az Úrnak van szük-
sége rájuk: * és legott el fogja bo-
csátani őket. * rész 26,18.
4. Mindez pedig azért lett, hogy be-
teljesedjék a próféta mondása, a ki
így szólott:
5. Mondjátok meg * Sion leányának:
Imhol jő néked a te királyod, alá-
zatosan és szamáron ülve, és teher-
hordozó szamárnak vemhén.
* Ésa.62,11. Zak.9,9.
6. A tanítványok pedig elmenvén
és úgy cselekedvén, a mint Jézus pa-
rancsolta vala nékik.
7. Elhozák a szamarat és annak vem-
hét, és felső ruháikat rájuk teríték,
és ráüle azokra.
8. A sokaság legnagyobb része pe-
dig felső * ruháit az útra teríté; má-
sok pedig a fákról galyakat vagdalnak
és hintenek vala az útra. * 2 Kir.9,13.

9. Az előtte és utána menő sokaság
pedig kiált vala, mondván: * **Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, a ki jő az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!**
* Zsolt. 118,25.26.
10. És a mikor bemegy vala Jeruzsálembe, felháborodék az egész város, mondván: Kicsoda ez?
11. A sokaság pedig monda: Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.

A templom megtisztítása.

(Vers 12-22: v. ö. Márk 11,11-24. Luk. 19,45-48.)

12. És beméne Jézus az Isten templomába, * és kiűzé mindazokat, a kik árulnak és vásárolnak vala a templomban; és a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit felforgatá.
* Márk 11,11. Luk. 19,45. Ján. 2,14—16.
13. És monda nékik: Meg van * írva: Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává † tettétek. * Ésa. 56,7. † Jer. 7,11.
14. És menének hozzá vakok és sánták a templomban; és meggyógyítá őket.
15. A főpapok és írástudók pedig, látván a csodákat, a melyeket cselekedett vala, és a gyermekeket, a kik kiáltottak vala a templomban, és ezt mondták vala: Hozsánna a Dávid fiának; haragra gerjedének,
16. És mondának néki: Hallod, mit mondanak ezek? Jézus pedig monda nékik: Hallom. Sohasem olvastátok-é: A * gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicsőséget?
* Zsolt. 8,3.
17. És ott hagyván őket, kiméne a városból Bethániába, és ott marada éjjel.

Terméketlen fügefa.

18. Reggel pedig, a városba visszajövet, megéhezék.
19. És meglátva egy fügefát az útmellett, oda méne hozzá, és nem talála azon semmit, hanem csak levelet; és monda annak: Gyümölcs * te rajtad ezután soha örökké ne teremjen. És a fügefa azonnal elszárada. * Luk. 13,6.
20. És látván ezt a tanítványok, elcsodálkozának, mondván: Hogyan száradt el a fügefa oly hirtelen?
21. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Bizony mondom néktek, ha van hitetek * és nem kételkedtek, nemcsak azt cselekszitek, a mi e fügefán *esett*, hanem ha azt mondjátok e hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe, *az is* meglészen; * rész 17,20.
22. **És a mit könyörgéstekben kértek, mindazt meg is kapjátok, ha hisztek.**

Jézus beszédei a templomban.

(Vers 23—27: v. ö. Márk 11,27—33. Luk. 20,1—8.)

23. És mikor bement vala a templomba, hozzámenének a főpapok és a nép vénei, a mint tanít vala, mondván: * Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked ezt a hatalmat? * Márk 11,27—33. Luk. 20,1—8. Ján. 2,18.
24. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek, a mire ha megfeleltek nékem, én is megmondom néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.
25. A János keresztsége honnan vala? Mennyből-é, vagy emberektől? Azok pedig tanakodnak vala magukban, mondván: Ha *azt* mondjuk: mennyből, azt mondja majd nékünk: Miért nem hittetek tehát néki?
26. Ha pedig *azt* mondjuk: emberektől; félünk a sokaságtól; * mert Jánost mindnyájan prófétának tartják. * rész 14,5.
27. És felelvén Jézusnak, mondának: Nem tudjuk. Monda nékik ő is: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.
28. De mit gondoltok ti? Vala egy embernek két fia, és odamenvén az elsőhöz, monda: Eredj fiam, munkálkodjál ma az én szőlőmben.
29. Az pedig felelvén, monda: Nem megyek; de azután meggondolván magát, elméne.
30. A másikhoz is odamenvén, hasonlóképen szóla. Az pedig felelvén, monda: Én *elmegyek*, uram; * de nem méne el. * rész 7,21.
31. E kettő közül melyik teljesítette az atya akaratát? Mondának néki: Az első. Monda nékik Jézus: Bizony mondom néktek: * A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában. * Luk. 18,14.
32. Mert eljött hozzátok János, az igazság útján, és nem hittetek néki, a vámszedők és a parázna nők pedig hittek néki; ti pedig, a kik *ezt* láttátok, azután sem tértetek * meg, hogy hittetek volna néki. * Luk. 7,29.

Példázat a szőlőmívesekről.

(Vers 33—46: v. ö. Márk 12,1—12. Luk. 20,9—19.)

33. Más példázatot halljatok: * Vala egy házigazda, a ki szőlőt plántála, és azt gyepűvel körülvevé, sajtót ása le benne, és tornyot építe, és kiadá azt munkásoknak, és † elutazék.
* Ésa. 5,1.2. Márk 12,1—12. Luk. 20,9—19. † rész 25,14.
34. Mikor pedig a gyümölcs ideje elérkezett vala, elküldé szolgáit a munkásokhoz, hogy vegyék át az ő gyümölcsét.
35. És a munkások megfogván az ő szolgáit, az egyiket megverék, a

másikat megölék, a harmadikat pe-
dig megkövezék.
36. Ismét külde más szolgákat, több-
bet mint előbb; és azokkal is úgy cse-
lekedének.
37. Utoljára pedig elküldé azokhoz
a maga fiát, ezt mondván: A fiamat
megfogják becsülni.
38. De a munkások, meglátván a fiút,
mondának magok közt: Ez az örö-
kös; jertek, öljük meg őt, és foglal-
juk el az ő örökségét.
39. És megfogván őt, kiveték a szőlőn
kívül és megölék.
40. Mikor azért megjő a szőlőnek ura,
mit cselekszik ezekkel a munkások-
kal?
41. Mondának néki: Mint gonoszo-
kat gonoszul elveszti őket: a szőlőt
pedig kiadja más munkásoknak, a
kik beadják majd néki a gyümölcsöt
annak idejében.
42. Monda nékik Jézus: * Sohasem
olvastátok-é az írásokban: A mely kö-
vet az építők megvetettek, az lett a
szegletnek feje; az Úrtól lett ez, és cso-
dálatos a mi szemeink előtt.
* Zsolt. 118, 22. 23.
Csel. 4, 11. Róm. 9, 33. 1 Pét. 2, 6—8.
43. Annakokáért mondom néktek,
hogy elvétetik tőletek az Istennek or-
szága, és *oly* népnek adatik, a mely
megtermi annak gyümölcsét.
44. És a ki e kőre esik, szétzúzatik;
a kire pedig ez esik * reá, szétmor-
zsolja azt. * Dán. 2, 34. 35. 44. 45.
45. És a főpapok és farizeusok hall-
ván az ő példázatait, megértették,
hogy róluk szól.
46. És mikor meg akarák őt fogni,
megfélemlének a sokaságtól, mivel-
hogy úgy tartják vala őt mint pró-
fétát.

Példázat a királyi menyegzőről.

22. És megszólalván Jézus, ismét
példázatokban beszél vala
nékik, mondván:
(Vers 2—14: v. ö. Luk. 14, 16—24.)
2. Hasonlatos a mennyeknek országa
a királyhoz, a ki az ő fiának menyeg-
zőt * szerze. * Luk. 14, 16—24.
3. És elkülde szolgáit, hogy meghív-
ják azokat, a kik a menyegzőre hi-
vatalosak valának; de nem akarnak
vala eljőni.
4. Ismét külde más szolgákat, mond-
ván: Mondjátok meg a hivatalosok-
nak: Ímé, ebédemet elkészítettem,
tulkaim és hízlalt állataim levágva
vannak, és kész minden; jertek el
a menyegzőre.
5. De azok nem törődvén vele, el-
menének, az egyik a maga szántó-
földjére, a másik a maga kereskedé-
sébe;
6. A többiek pedig megfogván az ő
szolgáit, bántalmazák és megölék
őket.
7. Meghallván pedig *ezt* a király,
megharaguvék, és elküldvén hadait,
azokat a gyilkosokat elveszté, és azok-
nak városait fölégeté.
8. Akkor monda az ő szolgáinak: A
menyegző ugyan készen van, de a hi-
vatalosok nem valának méltók.
9. Menjetek azért a keresztútakra,
és a kiket csak találtok,* hívjátok be
a menyegzőbe. * rész 13, 47. 21, 43.
10. És kimenvén azok a szolgák az
útakra, begyűjték mind a kiket csak
találtak vala, jókat és gonoszokat egy-
aránt. És megtelék a menyegző ven-
dégekkel.
11. Bemenvén pedig a király, hogy
megtekintse a vendégeket, láta ott
egy embert, a kinek nem vala me-
nyegzői ruhája.
12. És monda néki: Barátom, mi mó-
don jöttél ide, holott nincsen me-
nyegzői ruhád? Az pedig hallgata.
13. Akkor monda a király a szolgák-
nak: Kötözzétek meg a lábait és ke-
zeit, és vigyétek és vessétek őt a kül-
ső sötétségre; * ott lészen sírás és fog-
csikorgatás. * rész 8, 12.
14. Mert sokan vannak a hivatalosok,
de kevesen a választottak.

Az adópénz.

(Vers 15-22: v. ö. Márk 12, 13-17. Luk. 20, 20-26.)
15. Ekkor a farizeusok elmenvén,
tanácsot tartának, hogy szóval * ejt-
sék őt tőrbe.
* Márk 12, 13—17. Luk. 20, 20—26.
16. És elküldék hozzá tanítványai-
kat a * Heródes pártiakkal, a kik *ezt*
mondják vala: Mester, tudjuk, hogy
igaz vagy és az Isten útját igazán ta-
nítod, és nem törődöl senkivel, mert
embereknek személyére nem nézel.
* Márk 3, 6.
17. Mondd meg azért nékünk, mit
gondolsz: Szabad-é a császárnak adót
fizetnünk, vagy nem?
18. Jézus pedig ismervén az ő álnok-
ságukat, monda: Mit kisértgettek en-
gem, képmutatók?
19. Mutassátok nékem az adópénzt.
Azok pedig oda vivének néki egy dé-
nárt.
20. És monda nékik: Kié ez a kép,
és a felírás?
21. Mondának néki: A császáré. Ak-
kor monda nékik: Adjátok meg azért
a mi a * császáré a császárnak; és a
mi az Istené, az Istennek. * Róm. 13, 7.
22. És *ezt* hallván, elcsodálkozának;
és ott hagyván őt, elmenének.

Feltámadás.
(Vers 23-33: v. ö. Márk 12,18-27. Luk. 20,27-40.)

23. Ugyanazon a napon menének hozzá a sadduczeusok, * a kik a feltámadást tagadják, † és megkérdezék őt,
* Márk 12,18—27. Luk. 20,27—40. † Csel. 23,6.8.

24. Mondván: * Mester, Mózes azt mondotta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támaszszon magot testvérének. * 5 Móz. 25,5.6.

25. Vala pedig minálunk hét testvér: és az első feleséget vevén, meghala; és mivelhogy nem vala magzata, feleségét a testvérére hagyá;

26. Hasonlóképen a második is, a harmadik is, mind hetediglen.

27. Legutoljára pedig az asszony is meghala.

28. A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindeniké vala.

29. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát.

30. Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az Isten angyalai a mennyben.

31. A halottak feltámadása felől pedig nem olvastátok-é, a mit az Isten mondott néktek, így szólván:

32. Én * vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákób Istene; az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. * 2 Móz. 3,6.

33. És a sokaság *ezt* hallván, csodálkozék az ő tudományán.

A nagy parancsolat.
(Vers 34-40: v. ö. Márk 12,28-31. Luk. 10,25-28.)

34. A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduczeusokat elnémította vala, egybegyűlének;

35. És megkérdé * őt közülök egy törvénytudó, kisértvén őt, és mondván:
* Márk 12,28—31.

36. Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?

37. Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, * a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. * 5 Móz. 6,5.

38. Ez az első és nagy parancsolat.

39. A második pedig hasonlatos ehhez: * Szeresd felebarátodat, mint magadat. * 3 Móz. 19,18.

40. E két parancsolattól függ az egész törvény * és a próféták.
* rész 7,12. Róm. 13,10. Gal. 5,14.

Krisztus Dávidnak fia és ura.
(Vers 41-46: v. ö. Márk 12,35-37. Luk. 20,41-44.)

41. Mikor pedig a farizeusok összegyülekezének, kérdezé őket Jézus,

42. Mondván: Miképen vélekedtek ti a Krisztus felől? kinek a fia? Mondának néki: A * Dávidé.
* Márk 12,35—37. Luk. 20,41—44.

43. Monda nékik: Miképen hívja tehát őt Dávid lélekben Urának, *ezt* mondván:

44. Monda * az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul. * Zsolt. 110,1. rész 26,64.

45. Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon fia?

46. És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala őt e naptól fogva többé senki megkérdezni.

Feddő beszéd a farizeusok és írástudók ellen Jeruzsálem nagy bűnei és büntetése.
(V. ö. Márk 12,38—40. Luk. 20,45—47. Luk. 11,39—52.)

23. Akkor szóla Jézus * a sokaságnak és az ő tanítványainak,
* Márk 12,38—40. Luk. 11,39—52. 20,45—47.

2. Mondván: Az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek:

3. Annakokáért a mit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjetek. Mert * ők mondják, de nem cselekszik.
* Mal. 2,7.8.

4. Mert ők nehéz és elhordozhatatlan terheket * kötöznek egybe, és az emberek vállaira vetik; de ők az ujjokkal sem akarják azokat illetni.
* Luk. 11,46.

5. Minden ő dolgaikat pedig csak azért cselekszik, hogy * lássák őket az emberek: mert megszélesítik az ő homlokszíjjaikat; és megnagyobbítják az ő köntöseik peremét;
* 2 Móz. 13,9. 4 Móz. 15,38—39. 5 Móz. 11,13—22. rész 6,1.

6. És szeretik a lakomákon a főhelyet, és a gyülekezetekben az * elől-ülést. * Márk 12,38.40. Luk. 11,43.

7. És a piaczokon való köszöntéseket, és hogy az emberek így hívják őket: Mester, Mester!

8. Ti pedig ne hivassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.

9. Atyátoknak se hívjatok senkit e földön; mert egy a ti Atyátok, a ki a mennyben van.

10. Doktoroknak se hivassátok magatokat, mert egy a ti Doktorotok, a Krisztus.

11. Hanem a ki a nagyobb közöttetek, legyen * a ti szolgátok. * rész 20,26.27.

12. Mert a ki magát * felmagasztal-

ja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik. *Péld.29,23. Jób 22,29. Ésa.21,31. Luk.14,11.18,14. 1 Pét.5,5.
13. De jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, a * kik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be. * Luk.11,52.
14. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemésztitek*az özvegyek házát, és színből hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetéstek.
* Márk 12,40. Luk.20,47.
15. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek; és ha azzá lett, a gyehenna fiává teszitek őt, kétszerte inkább magatoknál.
16. Jaj * néktek vak vezérek, a kik *ezt* mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, semmi az; de ha valaki a templom aranyára esküszik, tartozik *az*. * rész 15,14.
17. Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az arany-é, vagy a templom, a mely szentté teszi az aranyat?
18. És: Ha valaki az oltárra esküszik, semmi az; de ha valaki a rajta levő ajándékra esküszik, tartozik *az*.
19. Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az ajándék-é vagy az*oltár, a mely szentté teszi az ajándékot?
* 2 Móz.29,37.
20. A ki azért az oltárra esküszik, esküszik arra és mindazokra, a mik azon vannak.
21. És a ki a templomra esküszik, esküszik arra és Arra, a ki abban lakozik.
22. És a ki az égre esküszik, esküszik az Isten királyiszékére * és arra, ki abban ül. * rész 5,34.
23. Jaj néktek képmutató írástudók és * farizeusok! mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok a mik nehezebbek†a törvényben, az ítéletet, az irgalmasságot és a hívséget: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.* 3 Móz.27,30. Luk.11,42. † Mik.6,8.
24. Vak vezérek, a kik megszűritek a szúnyogot, a tevét pedig elnyelitek.
25. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert* megtisztítjátok a pohárnak és tálnak külsejét, belől pedig rakvák *azok* ragadománynyal és mértékletlenséggel. * Luk.11,39.
26. Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy külsejük is tiszta legyen.
27. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a*meszelt sírokhoz, a melyek kívülről szépeknek tetszenek, belől pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák. * Csel.23,3.
28. Épen így ti is, kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belől rakva vagytok képmutatással és törvénytelenséggel.
29. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert építitek a próféták sírjait * és ékesgetitek az igazak síremlékeit. * Luk. 11,47.
30. És *ezt* mondjátok: Ha mi atyáink korában éltünk volna, nem lettünk volna az ő *bűn*társaik a próféták vérében.
31. Így hát magatok ellen tesztek bizonyságot, * hogy fiai vagytok azoknak, a kik megölték a prófétákat.
* Luk.11,48. Csel.7,52.
32. Töltsétek be ti is a ti atyáitoknak mértékét!
33. Kígyók, * mérges kígyóknak fajzatai, miképen kerülitek ki a gyehennának büntetését? * rész 3,7.
34. Annakokáért ímé prófétákat, bölcseket és * írástudókat küldök én hozzátok: és azok közül *némelyeket* megöltök, és megfeszítetek, *másokat* azok közül a ti zsinagógáitokban megostoroztok és városról-városra üldöztök. * rész 13,52.
35. Hogy reátok szálljon minden igaz vér, a mely kiömlött a * földön, az igaz Ábelnek * vérétől**Zakariásnak, a Barakiás fiának véréig, a kit a templom és az oltár között megöltetek.
* Luk.11,50. † 1 Móz.4,8. ** 2 Krón.24,20.21.
36. Bizony mondom néktek, mindezek reá következnek erre a nemzetségre.
37. **Jeruzsálem, * Jeruzsálem! Ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképen a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnya alá; és te nem akartad.**
* Luk.13,34.35.
38. **Ímé, pusztán * hagyatik néktek a ti házatok.** * 1 Kir.9,7.8. Luk.13,35.
39. **Mert mondom * néktek: Mostantól fogva nem láttok engem, mindaddig, míg nem *ezt* mondjátok: Áldott, † a ki jő az Úrnak nevében!**
* Luk.13,35. † rész 21,9. Zsolt.118,26.

Jeruzsálem elpusztulásáról, Krisztus visszajöveteléről és a világ végéről. Intés vigyázásra.
(V. ö. Márk 13. Luk.21,5—36.)

24. És kijővén Jézus a templomból, tovább méne; és hozzámenének az ő tanítványai, hogy

mutogassák néki a templom * épü-
leteit. * Márk 13,1—37. Luk.21,5—36.
2. Jézus pedig monda nékik: Nem
látjátok-é mind ezeket? Bizony mon-
dom néktek: Nem marad itt * kő kö-
vön, mely le nem romboltatik.
* Márk 13,2. Luk.19,44.21,6.
3. Mikor pedig az olajfák hegyén ül
vala, hozzá menének a tanítványok
magukban mondván: Mondd meg
nékünk, mikor lesznek meg ezek?
és micsoda jele *lesz* a te eljöveteled-
nek, és a világ végének?
4. És Jézus felelvén, monda nékik:
Meglássátok, hogy valaki el ne hi-
tessen titeket,
5. Mert * sokan jőnek majd az én
nevemben, a kik *ezt* mondják: Én
vagyok a Krisztus; és sokakat elhi-
tetnek. * vers 24. Csel.5,36.37. 1 Ján.2,18.
6. Hallanotok kell majd háborúkról
és háborúk híreiről: meglássátok,
hogy meg ne rémüljetek; mert mind-
ezeknek meg kell lenniök. De még
ez nem itt a vég.
7. Mert nemzet támad nemzet ellen,
és ország ország ellen; és lésznek éh-
ségek és döghalálok, és földindulá-
sok mindenfelé.
8. Mind ez pedig a sok nyomorúság-
nak kezdete.
9. Akkor nyomorúságra adnak majd
benneteket, és megölnek titeket; és
gyűlöletesek lesztek * minden nép
előtt az én nevemért.
* rész 10,17.22. Ján.16,2.
10. És akkor sokan megbotránkoz-
nak, és elárulják egymást, és gyű-
lölik egymást.
11. És sok * hamis próféta támad, a
kik sokakat elhitetnek.
* rész 7,15. 1 Ján.4,1.
12. És mivelhogy a gonoszság*meg-
sokasodik, a szeretet sokakban meg-
hidegül. * 2 Thessz.2,10. 2 Tim.3,1—5.
13. **De a ki mindvégig állhatatos ma-
rad, * az idvezül.** * rész 10,22.
14. És az *Isten* országának ez az evan-
gyélioma hirdettetik majd az * egész
világon, † bizonyságul minden nép-
nek; és akkor jő el a vég.
* rész 28,19. † rész 10,18.
15. Mikor azért látjátok majd, hogy
az a pusztító utálatosság, * a melyről
Dániel próféta szólott, ott áll a szent
helyen (a ki olvassa, értse meg):
* Dán.9,26. 27.12,11.
16. Akkor, a kik Júdeában lesznek,
fussanak a hegyekre;
17. A ház tetején * levő ne szálljon
alá, hogy házából valamit kivigyen;
* Luk.17,31.
18. És a mezőn levő ne térjen vissza,
hogy az ő ruháját elvigye.
19. Jaj pedig a terhes és szoptató
asszonyoknak azokon a napokon.
20. Imádkozzatok pedig, hogy a ti
futástok ne télen legyen, se * szom-
batnapon: * Csel.1,12.
21. Mert akkor nagy * nyomorúság
lesz, a milyen nem volt a világ kez-
dete óta mind ez ideig, és nem is
lesz soha. * Dán.12,1.
22. És ha azok a napok meg nem
rövidíttetnének, egyetlen ember sem
menekülhetne meg; de a választot-
takért megrövidíttetnek majd azok
a napok.
23. Ha valaki ezt mondja akkor nék-
tek: Ímé, itt * a Krisztus, vagy amott;
ne higyjétek. * Márk 13,21. Luk.17,23.
24. Mert hamis * Krisztusok és ha-
mis próféták támadnak, és nagy je-
leket és csodákat tesznek, annyira,
hogy elhitessék, ha lehet, a válasz-
tottakat is. * vers 5,11.
(Vers 5,11: v.ö.5 Móz.13,2—4. 2 Thessz.2,8.9.)
25. Ímé eleve megmondottam néktek.
26. Azért ha azt mondják majd nék-
tek: Ímé a pusztában van; ne men-
jetek ki. Ímé a belső szobákban; ne
higyjétek.
27. Mert a miképen a villámlás * nap-
keletről támad és ellátszik egész nap-
nyugatig, úgy lesz az ember Fiának
eljövetele is. * Luk.17,23.24.
28. Mert a hol a * dög, oda gyűlnek
a keselyűk.
* Jób 39,30. Hab.1,8. Luk.17,37.
29. Mindjárt pedig ama napok nyo-
morúságai után a * nap elsötétedik,
és a hold nem fénylik, és a csillagok
az égről lehullanak, és az egeknek
erősségei megrendülnek.
* Ésa.13,6.10. Jóel 3,15. 2 Pét.3,10.
30. És akkor feltetszik az ember Fiá-
nak jele az égen. És akkor sír a föld
minden nemzetsége, * és meglátják
az embernek Fiát eljőni az ég† fel-
hőiben nagy hatalommal és dicsőség-
gel. * rész 25,31.26,64.
Márk 13,26.14,62. Jel.1,7.19,11. † Dán.7,13.14.
31. És elküldi az ő angyalait * nagy
trombitaszóval, és egybegyűjtik az ő
választottait a négy szelek felől, az
ég egyik végétől a másik végéig.
* 1 Kor.15,52. 1 Thessz.4,16. Jel.8,12.
32. A fügefáról * vegyétek pedig a
példát: mikor az ága már zsendül,
és levelet hajt, tudjátok, hogy közel
van a nyár: * Márk 13,28. Luk.21,29.
33. Azonképen ti is, mikor mindeze-
ket látjátok, tudjátok meg, hogy kö-
zel van, az ajtó előtt.
34. Bizony mondom néktek, el nem
múlik ez a nemzetség, míg nem mind-
ezek meglesznek.
35. **Az ég és a föld * elmúlnak, de az**

én beszédeim semmiképen el nem múlnak. * rész 5,18. Luk.21—33.
36. Arról a napról és óráról pedig
senki*sem tud, az ég angyalai sem,
hanem csak az én Atyám egyedül.
* 1 Thessz.5,12.
37. A miképen pedig a Noé napjai-
*ban * vala*, akképen lesz az ember
Fiának eljövetele is.
* 1 Móz.6,11—13. Luk.17,26.27.
38. Mert a miképen az özönvíz előtt
való napokban esznek és isznak va-
la, házasodnak és férjhez mennek va-
la, mind ama napig, a melyen Noé
a bárkába méne,
39. És nem vesznek vala észre sem-
mit, mígnem eljöve az özönvíz és
mindnyájukat elragadá: akképen lesz
az ember Fiának eljövetele is.
40. Akkor ketten lesznek a mezőn;
az egyik felvétetik, * a másik ott ha-
gyatik. * Luk.17,35.36.
41. Két asszony őröl a malomban;
az egyik felvétetik, a másik ottha-
gyatik.
42. **Vigyázzatok * azért, mert nem tud-
játok, mely órában jő el a ti Uratok.**
* rész 25,13. Luk.12,39—46.
43. Azt pedig jegyezzétek meg, hogy
ha tudná a ház ura, hogy az éjsza-
kának melyik szakában jő el a tol-
vaj: vigyázna, és nem engedné, hogy
házába törjön.
44. Azért legyetek készen ti is; mert
a mely órában nem * gondoljátok,
abban jő el az embernek Fia.
* rész 25,13. Márk 13,33. Luk.12,40. Jel.16,15.
45. Kicsoda hát a hű és bölcs * szol-
ga, a kit az ő ura gondviselővé tőn
az ő házanépén, hogy a maga idejében
adjon azoknak eledelt? * Luk.12,42—46.
46. Boldog az a szolga, a kit az ő ura,
mikor haza jő, * ily munkában talál.
* Luk.12,37.
47. Bizony mondom néktek, * hogy
minden jószága fölött gondviselővé
teszi őt. * rész 25,21.23.
48. Ha pedig ama gonosz szolga így
szólna az ő szívében: * Halogatja még
az én uram a hazajövetelt; * Préd.8,11.
49. És az ő szolgatársait verni kez-
dené, a részegesekkel pedig enni és
inni *kezdene:*
50. Megjő annak a szolgának az ura,
a mely napon nem várja és a mely
órában nem gondolja,
51. És ketté vágatja őt, és a képmu-
tatók sorsára juttatja; * ott lészen sí-
rás és fogcsikorgatás. * rész 8,12.

Példázat a tíz szűzről.

25. Akkor hasonlatos lesz a meny-
nyeknek országa ama tíz
szűzhöz, a kik elővevén az ő lám-
pásaikat, * kimenének a vőlegény
elé. * Luk.12,35.36. Jel.19,7.
2. Öt pedig közülök eszes vala, és öt
bolond.
3. A kik bolondok valának, mikor
lámpásaikat elővevék, nem vivének
magukkal olajat;
4. Az eszesek pedig lámpásaikkal
együtt olajat vivének az ő edényeik-
ben.
5. Késvén pedig a vőlegény, mind-
annyian elszunnyadának és aluvá-
nak.
6. Éjfélkor pedig kiáltás lőn: Ímhol
jő a vőlegény! Jőjjetek elébe!
7. Akkor felkelének mind azok a szű-
zek, és elkészíték az ő lámpásaikat.
8. A bolondok pedig mondának az
eszeseknek: Adjatok nékünk a ti
olajotokból, mert a mi lámpásaink
kialusznak.
9. Az eszesek pedig felelének, mond-
ván: Netalán nem lenne elegendő né-
künk és néktek; menjetek inkább az
árúsokhoz, és vegyetek magatoknak.
10. Mikor pedig venni járnak vala,
megérkezék a vőlegény; és a kik ké-
szen valának, bemenének ő vele a
menyegzőbe, és bezáraték az ajtó.
11. Később pedig a többi szűzek is
megjövének, mondván: Uram! Uram!
nyisd * meg mi nékünk. * Luk.13,25.27.
12. Ő pedig felelvén, monda: Bizony
mondom néktek, * nem ismerlek ti-
teket. * rész 7,23.
13. Vigyázzatok azért, mert sem a
napot, sem az órát nem * tudjátok,
a melyen az embernek Fia eljő.
* rész 24,42.

Példázat a tálentomokról.
(Vers 14—30: v. ö. Luk.19,12—27.)

14. Mert *épen úgy van ez*, mint az
az ember, * a ki útra akarván kelni,
eléhívatá az ő szolgáit, és a mije volt,
átadá nékik. * Márk 13,34. Luk.19,12.
15. És ada az egyiknek öt tálento-
mot, a másiknak kettőt, a harmadik-
nak pedig egyet, * kinek-kinek az ő
erejéhez képest; és azonnal útra kele.
* Róm.12,6.
16. Elmenvén pedig a ki az öt tálen-
tomot kapta vala, kereskedék azok-
kal, és szerze más öt tálentomot.
17. Azonképen a kié a kettő vala, az
is más kettőt nyere.
18. A ki pedig az egyet kapta vala,
elmenvén, elásá *azt* a földbe, és el-
rejté az ő urának pénzét.
19. Sok idő múlva pedig megjöve
ama szolgáknak ura, és számot vete
velök.
20. És előjövén a ki az öt tálentomot
kapta vala, hoza más öt tálentomot,
mondván: Uram, öt tálentomot ad-

tál vala nékem; ímé más öt tálentomot nyertem azokon.
21. Az ő ura pedig monda * néki: **Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.**
* vers 23. rész 24,45—47. Luk.16,10.
22. Előjövén pedig az is, a ki a két tálentomot kapta vala, monda: Uram, két tálentomot adtál volt nékem; ímé más két tálentomot nyertem azokon.
23. Monda néki az ő ura: Jól * vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe. * vers 21.
24. Előjövén pedig az is, a ki az egy tálentomot kapta vala, monda: Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, a ki ott is aratsz, a hol nem vetettél, és ott is takarsz, a hol nem vetettél;
25. Azért félvén, elmentem és elástam a te tálentomodat a földbe; ímé megvan a mi a tied.
26. Az ő ura pedig felelvén, monda néki: Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, a hol nem vetettem, és ott is takarok, a hol nem vetettem;
27. El kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál; és én, megjövén, nyereséggel kaptam volna meg a magamét.
28. Vegyétek el azért tőle a tálentomot, és adjátok annak, a kinek tíz tálentoma van.
29. Mert mindenkinek, a kinek van, adatik, és megszaporíttatik; * a kinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, a mije van.
* rész 13,12. Márk 4,25. Luk.8,18.19,26.
30. És a haszontalan szolgát * vessétek a külső sötétségre; ott lészen sírás és fogcsikorgatás. * rész 8,12.

Az utolsó ítéletről.

31. Mikor pedig eljő az embernek Fia az ő dicsőségében, és ő vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az ő * dicsőségének királyiszékébe.
* rész 16,27. Jel.20,11—13.
32. És * elébe gyűjtetnek mind a népek, és elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. * Róm.14,10.
33. És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig balkeze felől állítja.
34. Akkor *ezt* mondja a király a jobb keze felől állóknak: Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, a mely számotokra készíttetett a világ megalapítása óta.
35. Mert éheztem, és ennem * adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; * Ésa.58,7.
36. Mezítelen *voltam*, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.
37. Akkor felelnek majd néki az igazak, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, és tápláltunk volna? vagy szomjúhoztál, és innod adtunk volna?
38. És mikor láttuk, hogy jövevény voltál, és befogadtunk volna? vagy mezítelen voltál, és felruháztunk volna?
39. Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál, és hozzád mentünk volna?
40. És felelvén a király, *azt* mondja majd nékik: Bizony mondom néktek, **a mennyiben megcselekedtétek egygyel ez én legkisebb atyámfiai közül, én * velem cselekedtétek meg.**
* Péld.19,17. Zsid.2,11.
41. Akkor szól majd az ő balkeze felől állókhoz is: Távozzatok * tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre, a mely az ördögöknek és az ő angyalainak készíttetett. * rész 7,23. Jel.20,10.15.
42. Mert éheztem, és nem adtatok ennem; szomjúhoztam, és nem adtatok innom;
43. Jövevény voltam, és nem fogadtatok be engem; mezítelen *voltam*, és nem ruháztatok meg engem; beteg és fogoly *voltam*, és nem látogattatok meg engem.
44. Akkor ezek is felelnek majd néki, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, vagy szomjúhoztál, vagy hogy jövevény, vagy mezítelen, vagy beteg, vagy fogoly voltál, és nem szolgáltunk volna néked?
45. Akkor felel majd nékik, mondván: Bizony mondom néktek, a menynyiben nem cselekedtétek meg egygyel eme legkisebbek közül, én velem sem cselekedtétek meg.
46. És * ezek elmennek majd az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre. * Ján.5,29.

Utoljára jelenti Jézus szenvedéseit.

26. És mikor mindezeket a beszédeket elvégezte vala Jézus, monda az ő tanítványainak:
(Vers 2—5: v.ö. Márk 14,1.2. Luk.22,1.2.)
2. Tudjátok, hogy két nap mulva a husvétnak * ünnepe lészen, és az embernek Fia † elárultatik, hogy megfeszíttessék. * Márk 14,1.2.
Luk.22,1—2. Ján.11,55—57. † rész 20,18.
3. Akkor egybegyűlének a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap házába, a kit Kajafásnak hívtak,

4. És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfogják és megöljék.
5. De azt mondják vala: Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között.

Jézus megkenetése Bethániában.

(Vers 6—13: v.ö. Márk 14,3—9. Luk.7,36—50. Ján.12,1—8.)

6. És mikor Jézus Betlániában, a poklos Simon házánál vala,
7. Méne ő hozzá egy asszony, a kinél vala drága kenetnek alabástrom szelenczéje, és az ő fejére tölté, a mint az asztalnál ül vala.
8. Látván pedig ezt az ő tanítványai, bosszankodának, mondván: Mire való ez a tékozlás?
9. Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és adhatták volna a szegényeknek.
10. Mikor pedig ezt eszébe vette Jézus, monda nékik: Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett én velem.
11. Mert a * szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek. * 5 Móz.15,11.
12. Mert hogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte *azt*.
13. Bizony mondom néktek: Valahol az egész világon prédikáltatik az evangyéliom, a mit ez én velem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére.

(Vers 14—16: v.ö. Márk 14,10.11. Luk.22,3—6.)

14. Akkor a tizenkettő közül egy, a kit Iskáriótes Judásnak hívtak, a főpapokhoz * menvén,
* Márk 14,10. Luk.22,4.)
15. Monda: * Mit akartok nékem adni, és én kezetekbe adom őt? † Azok pedig rendelének néki harmincz ezüst pénzt. * Ján.11,57. † Zak.11,12.
16. És ettől fogva alkalmat keres vala, hogy * elárulja őt. * 1 Tim.6,9.10.

Páska és úrvacsorája.

(Vers 17-19: v.ö. Márk 14,12-16. Luk.22,7-13.)

17. A kovásztalan * kenyerek első napján pedig Jézushoz menének a tanítványok, mondván: Hol akarod, hogy megkészítsük néked eledre a † húsvéti bárányt? * Márk 14,12—16. Luk.22,7—13. † 2 Móz.12,18—20.
18. Ő pedig monda: Menjetek el a városba ama bizonyos emberhez, és *ezt* mondjátok néki: A mester üzeni: Az én időm közel van; nálad tartom meg a husvétot tanítványaimmal.
19. És úgy cselekedének a tanítványok, a mint Jézus parancsolta vala nékik; és elkészíték a husvéti bárányt.

(Vers 20-30: v.ö. Márk 14,17-26. Luk.22,14-23. Ján.13,21—26.)

20. Mikor pedig beestveledék, letelepszik * vala a tizenkettővel,
* Márk 14,17—26. Luk.22,14—23. Ján.13.21—26.
21. És a mikor esznek vala, monda: Bizony mondom néktek, ti közületek egy elárul engem.
22. És felettébb megszomorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram?
23. Ő pedig felelvén, monda: A ki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem.
24. Az embernek Fia jóllehet elmegyen, a mint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.
25. Megszólalván Judás is, a ki elárulja vala őt, monda: Én vagyok-é az, Mester? Monda néki: Te mondád.
26. Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; * ez az én testem.
* 1 Kor.11,23—25.
27. És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, *ezt* mondván: Igyatok ebből mindnyájan;
28. Mert ez az én * vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára.
* 2 Móz.24,8. Jer.31,31. Zak.9,11.
29. Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, a mikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában.
30. És * dícséretet énekelvén, † kimenének az olajfák hegyére.
* Zsolt.113—118. † Luk.22,39. Ján.18,1.

(Vers 31-35: v.ö. Márk 14,27-31. Luk.22,31-34.)

31. Akkor monda nékik Jézus: Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem * a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhai. * Zak.13,7. Ján.16,32.
32. De föltámadásom után előttetek megyek * majd Galileába. * rész 28,7.
33. Péter pedig felelvén, monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is te benned, én soha meg nem botránkozom.
34. Monda néki Jézus: Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielőtt megszólal a kakas, * háromszor megtagadsz engem.
* Márk 14,30. Luk.22,34. Ján.13,38.
35. Monda néki Péter: Ha meg kell is veled halnom, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a * többi tanítványok, is. * vers 56.

Gyötrődés a Getsemáné kertjében.
(Vers 36-46 : v.ö. Márk 14,32-42. Luk.22,40-46.)
36. Akkor elméne Jézus velök egy
helyre,* a melyet Gecsemánénak hív-
tak, és monda a tanítványoknak:
Üljetek le itt, míg elmegyek és amott
imádkozom.
* Márk 14,32—42. Luk.22,39—46. Ján.18,1.2.
37. És maga mellé vévén Pétert és
Zebedeusnak két fiát, * kezde szomor-
kodni és gyötrődni * Zsid.5,7.
38. Ekkor monda nékik: Felette igen
szomorú az én lelkem mind halálig!
maradjatok itt és * vigyázzatok én
velem. * Ján.12,27.
39. És egy kissé előre menve, arczra
borula, könyörögvén † és mondván:
Atyám! ha lehetséges, múljék el tő-
lem e * pohár; mindazáltal ne úgy
legyen a mint én akarom, hanem a
mint te. * Ján.18,11. † Zsid.5,8.
40. Akkor méne a tanítványokhoz
és aluva találá őket, és monda Pé-
ternek: Így nem birtatok vigyázni
velem egy óráig sem!?
41. **Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy
kísértetbe ne essetek; mert jóllehet a
lélek kész, de a * test erőtelen.**
* Zsid.2,14.4,15.
42. Ismét elméne másodszor is, és
könyörge, mondván: Atyám! ha el
nem múlhatik tőlem e pohár, hogy
ki ne igyam, legyen meg a te aka-
ratod.
43. És mikor visszatér vala, ismét
aluva találá őket; mert megnehezed-
tek vala az ő szemeik.
44. És ott hagyva őket, ismét elméne
és imádkozék harmadszor, * ugyan-
azon beszéddel szólván. * 2 Kor.12,8.
45. Ekkor méne az ő tanítványaihoz,
és monda nékik: Aludjatok immár
és nyugodjatok. Ímé, elközelgett az
óra, és az embernek Fia a bűnösök
kezébe adatik.
46. Keljetek fel, menjünk! Ímé el-
közelgett, a ki engem elárul.

Júdás árulása.
(Vers 47-56 : v.ö. Márk 14,43-50. Luk.22,47-53.
Ján.18,3—12.)
47. És még mikor beszél vala,* ímé
Júdás, egy a tizenkettő közül, eljöve
és vele együtt sok nép fegyverekkel
és fustélyokkal, a főpapoktól és a nép
véneitől. * Márk 14,43—50.
Luk.22,47—53. Ján.18,3—12.
48. A ki pedig őt elárulja vala, jelt
ada nékik, mondván: A kit én majd
megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt.
49. És mindjárt Jézushoz lépvén,
monda: Üdvöz légy Mester! és meg-
csókolá őt.
50. Jézus pedig monda néki: Bará-
tom, miért jöttél? Akkor hozzámen-
vén, kezeiket Jézusra veték és meg-
fogák őt.
51. És ímé egyik azok közül, a kik
a Jézussal valának, kinyújtván ke-
zét, szablyáját kirántá, és a főpap szol-
gáját megcsapván, levágá annak
egyik fülét.
52. Akkor monda néki Jézus: Tedd
helyére szablyádat; mert a kik fegy-
vert fognak,* fegyverrel kell veszniök.
* 1 Móz.9,6.
53. Avagy azt gondolod-é, hogy nem
kérhetném most az én Atyámat, hogy
adjon ide mellém többet tizenkét se-
reg angyalnál?
54. De mi módon teljesednének be
az írások, hogy így kell lenni?
55. Ugyanekkor monda Jézus a so-
kaságnak: Mint valami latorra, úgy
jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal,
hogy megfogjatok engem? Napon-
ként nálatok ültem, tanítván a tem-
plomban, és nem fogtatok meg en-
gem.
56. Mindez pedig azért lőn, hogy be-
teljesedjenek a próféták írásai. * Ek-
kor elhagyák őt a tanítványok mind,
és elfutának. * vers 31.

Jézus elfogatása. Kihallgatás a főpapnál.
(Vers 57-75 : v.ö. Márk 14,53-72. Luk.22,54-71.
Ján.18,13—27.)
57. Amazok pedig megfogván Jé-
zust, vivék Kajafáshoz, a főpaphoz,
a * hol az írástudók és a vének egy-
begyűltek vala. * Márk 14,53—72.
Luk.22,54—71. Ján.18,13—27.
58. Péter pedig követi vala őt távol-
ról egész a főpap pitvaráig; és be-
menvén, ott ül vala a szolgákkal, hogy
lássa a végét.
59. A főpapok pedig és a vének és az
egész tanács hamis bizonyságot ke-
resnek vala Jézus ellen, hogy meg-
ölhessék őt;
60. És nem találának. És noha sok
hamis tanú jött vala elő, még sem
találának. Utoljára pedig előjövén két
hamis tanú,
61. Monda: Ez azt mondta: Leront-
hatom* az Isten templomát, és három
nap alatt felépíthetem azt.* Ján.2,19-21.
62. És fölkelvén a főpap, monda né-
ki: Semmit sem felelsz-é? Micsoda ta-
núbizonyságot tesznek ezek ellened?
63. Jézus * pedig hallgat vala. És fe-
lelvén a főpap, monda néki: **Az élő
Istenre kényszerítelek téged, hogy
mondd meg nékünk, ha te vagy-é a
Krisztus, az Istennek fia?** * rész 27,12.
64. **Monda néki Jézus: Te mondád.** Sőt
mondom néktek: Mostantól fogva
meglátjátok * az embernek Fiát ülni
az Istennek hatalmas jobbján, és el-
jőni az égnek felhőiben. * rész 24,30.

65. Ekkor a főpap megszaggatá a maga ruháit, és monda: * Káromlást szólott. Mi szükségünk van még bizonyságokra? Ímé most hallottátok az ő káromlását. * Ján. 10, 33.
66. Mit gondoltok? Azok pedig felelvén mondának: Méltó * a halálra. * Ján. 19, 7. 3 Móz. 24, 16.
67. Akkor * szemébe köpdösének és arczul csapdosák őt, némelyek pedig botokkal verék, * Ésa. 50, 6.
68. Mondván: Prófétáld meg nékünk Krisztus, kicsoda az, a ki üt téged?

Péter megtagadja Jézust.

69. Péter pedig künn * ül vala az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, monda: Te is a Galileabeli Jézussal valál. * Márk 14, 66—72. Luk. 22, 56—62. Ján. 18, 17. 25—27.
70. Ő pedig mindenkinek hallatára megtagadá, mondván: Nem tudom, mit beszélsz.
71. Mikor pedig kiméne a tornáczra meglátá őt egy másik *szolgálóleány*, és monda az ott levőknek: Ez is a názáreti Jézussal vala.
72. És ismét megtagadá esküvéssel, hogy: Nem is ismerem ezt az embert.
73. Kevés idő múlva pedig az *ott* álldogálók menének hozzá, és mondának Péternek: Bizony te is közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul téged.
74. Ekkor átkozódni és esküdözni kezde, hogy: Nem ismerem ezt az embert. És a kakas azonnal megszólala.
75. És megemlékezék Péter a Jézus beszédéről, ki *ezt* mondotta vala néki: Mielőtt * a kakas szólana, háromszor megtagadsz engem; és kimenvén onnan, keservesen síra. * vers 34.

Jézus Pilátus előtt. Az áruló Júdás vége.

27. Mikor pedig reggel lőn, tanácsot * tartának mind a főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt megöljék. * Márk 15, 1. Luk. 22, 66. Ján. 18, 28.
2. És megkötözvén őt, elvivék, és átadák őt Ponczius Pilátusnak * a helytartónak. * Luk. 23, 1. Ján. 18, 31. 32.
3. Akkor látván Júdás, a ki őt elárulá, hogy elítélték őt, megbánta *dolgát*, és visszavivé a harmincz ezüst pénzt a főpapoknak * és a véneknek, * rész 26, 16.
4. Mondván: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig mondának: Mi közünk hozzá? Te lássad.
5. Ő pedig eldobván az ezüst pénzeket a templomban, eltávozék; * és elmenvén felakasztá magát. * Csel. 1, 18. 2 Sám. 17, 23.
6. A főpapok pedig felszedvén az ezüst pénzeket, mondának: Nem szabad ezeket a * templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára. * Márk 12, 41.
7. Tanácsot ülvén pedig, megvásárlák azon a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetőnek.
8. Ezért hívják ezt a mezőt vérmezejének * mind e mai napig. * Csel. 1, 19.
9. Ekkor teljesedék be a Jeremiás próféta mondása, a ki így szólott: És vevék a harmincz ezüst pénzt, a megbecsültnek árát, a kit Izráel fiai részéről megbecsültek, * Zak. 11, 12. 13. Jer. 32, 6—9.
10. És adák azt a fazekas mezejéért, a mint az Úr rendelte volt nékem.

(Vers 11—14: v. ö. Márk 15, 2—5. Luk. 23, 2. 3. Ján. 18, 29—38.)

11. Jézus pedig *ott* álla a * helytartó előtt; és kérdezé őt a helytartó, mondván: Te vagy-é a zsidók királya? Jézus pedig monda néki: Te mondod. * Márk 15, 2—5. Luk. 23, 2. 3. Ján. 18, 29—38.
12. És mikor vádolák őt a főpapok és a * vének, semmit sem felele. * rész 26, 63. Ésa. 53, 7.
13. Akkor monda néki Pilátus: Nem hallod-é, mily sok bizonyságot tesznek ellened?
14. És nem felele néki egyetlen szóra sem, úgy hogy a helytartó igen elcsodálkozék. Ján. 19, 9.

Jézus és Barabbás.

(Vers 15-26: v. ö. Márk 15, 6-15. Luk. 23, 13-25. Ján. 18, 39—19, 1.)

15. Ünnepenként * pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, a kit akarának. * Márk 15, 6—15. Luk. 23, 13—25. Ján. 18, 39. 19, 1.
16. Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak.
17. Mikor azért egybegyülekezének, monda nékik Pilátus: Melyiket akarjátok hogy elbocsássam néktek: Barabbást-é, vagy Jézust, a kit Krisztusnak hívnak?
18. Mert jól tudja vala, hogy irigységből adák őt kézbe. Ján. 11, 47. 48.
19. A mint pedig ő az ítélőszékben ül vala, külde ő hozzá a felesége, *ezt* üzenvén: Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta.
20. A főpapok és vének pedig reá beszélék a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el.
21. Felelvén pedig a helytartó, monda nékik: A kettő közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? Azok pedig mondának: Barabbást.
22. Monda nékik Pilátus: Mit cselekedjem hát Jézussal, a kit Krisztus-

nak hívnak? Mindnyájan mondának:
Feszíttessék meg!
23. A helytartó pedig monda: Mert
mi rosszat cselekedett? Azok pedig
még inkább kiáltoznak vala, mondván: Feszíttessék meg!
24. Pilátus pedig látván, hogy semmisem használ, hanem még nagyobb
háborúság támad, vizet vévén, megmosá * kezeit a sokaság előtt, mondván: Ártatlan vagyok ez igaz embernek vérétől; ti lássátok! * 5 Móz.21,6.
25. És felelvén az egész nép, monda: Az * ő vére mi rajtunk és a mi
magzatainkon. * Csel.5,28.
26. Akkor elbocsátá nékik Barabbást; Jézust pedig megostoroztatván,
kezökbe adá, hogy megfeszíttessék.

Jézus megostorozása, csúfolása, felfeszítése és halála.

(Vers 27—30: v.ö. Márk 15,16—19. Ján.19,2.3.)
27. Akkor a helytartó vitézei elvivék Jézust az őrházba, és oda gyűjték hozzá az egész csapatot.
28. És levetkeztetvén őt, bíbor palástot adának reá.
29. És tövisből fonott koronát tőnek
a fejére, és nádszálat a jobb kezébe;
és térdet hajtva előtte, csúfolják vala őt, mondván: Üdvöz légy zsidóknak királya!
30. És mikor * megköpdösék őt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala. * Ésa.50,6.

(Vers 31—56: v. ö. Márk 15,20—41. Luk.23,26.33—49. Ján.19,16—30.)
31. És miután megcsúfolták, levevék róla a palástot és az ő maga ruháiba öltözteték; és elvivék, hogy megfeszítsék őt.
32. Kifelé menve pedig találkozának
egy czirénei emberrel, a kit * Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték,
hogy vigye az ő keresztjét.
* Márk 15,21. Luk.23,26.
33. És mikor eljutának arra a helyre, a melyet Golgothának, * azaz koponya helyének neveznek,
* Márk 15,22-32. Luk.23,32-43. Ján.19,17-27.
34. Méreggel megelegyített * eczetet
adának néki inni; és megízlelvén,
nem akara inni. * Zsolt.69,22.
35. Minek utána pedig megfeszíték
őt, elosztják az ő ruháit, sorsot vetvén; hogy beteljék a próféta mondása: * Megosztozának az én ruháimon,
és az én köntösömre sorsot vetének.
* Zsolt.22,19.
36. És leülvén, ott őrzik vala őt.
37. És feje fölé illeszték az ő kárhoztatásának okát, *oda* írván: Ez Jézus,
a zsidók * királya.
* Márk 15,26. Luk.23,38. Ján.19,19.
38. Akkor megfeszítének vele együtt
két latrot, egyiket * jobbkéz felől, és
a másikat balkéz felől. * Ésa.53,12.
39. Az arramenők pedig szidalmazzák vala őt, fejüket * hajtogatván.
* Zsolt.22,8.
40. És *ezt* mondván: * Te, ki lerontod a templomot és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magadat; ha
Isten fia vagy, szállj le a keresztről!
* rész 26,61. Ján.2,19.
41. Hasonlóképen a főpapok is csúfolódván az írástudókkal és a vénekkel egyetemben, *ezt* mondják vala:
42. Másokat megtartott, magát nem
tudja megtartani. Ha Izráel királya,
szálljon le most a keresztről, és majd
hiszünk néki.
43. Bízott * az Istenben; mentse meg
most őt, ha akarja; mert azt mondta: Isten fia vagyok. * Zsolt.22,9.
44. A kiket vele együtt feszítének
meg, a latrok is ugyanazt hányják
vala szemére.
45. Hat órától kezdve pedig sötétség
lőn mind az egész földön, kilencz
óráig. * Márk 15,33—39.
Luk.23,44—48. Ján.19,28—30.
46. Kilencz óra körül pedig nagy
fenszóval kiálta Jézus, mondván: **ELI,
ELI! LAMA SABAKTÁNI?** azaz: **Én * Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?** * Zsolt.22,2.
47. Némelyek pedig az ott állók közül, a mint ezt hallák, mondának:
Illyést hívja ez.
48. És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot vőn, és megtöltvén * eczettel és egy nádszálra tűzvén, inni ád vala néki. * Zsolt.69,22.
49. A többiek pedig *ezt* mondják vala: Hagyd el, lássuk eljő-é Illyés, hogy
megszabadítsa őt?
50. Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, * kiadá lelkét.
* Márk 15,37. Luk.23,46. Ján.19,30.
51. És ímé * a templom kárpítja fölétől aljáig ketté hasada; és a föld
megindula, és a kősziklák megrepedezének; * 2 Móz.26,31. Zsid.10,19.20.
52. És a sírok megnyílának, és sok
elhúnyt szentnek teste föltámada.
53. És kijövén a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének.
* Csel.26,23.
54. A százados pedig és a kik ő vele
őrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen
megrémülének, mondván: **Bizony,
Istennek Fia vala ez!**
55. Sok asszony vala pedig ott, * a kik
távolról szemlélődnek vala, a kik Galileából követték Jézust, szolgálván
néki; * Márk 15,40.41. Luk.23,49. Ján.19,25.

56. Ezek közt volt*Mária Magdaléna,
és Mária a Jakab és Józsé anyja, és a
Zebedeus fiainak anyja. * Luk.8,2.3.

Jézus temetése.

(Vers 57-61: v. ö. Márk 15,42-47. Luk.23,50-55. Ján.19,38—42.)

57. Mikor pedig * beesteledék, eljöve
egy gazdag ember Arimathiából, név
szerint † József, a ki maga is tanít-
ványa volt Jézusnak; * 2 Móz.34,25.
† Márk 15,42—47. Luk.23,50—56. Ján.19,38-42.
58. Ez Pilátushoz menvén, kéri va-
la a Jézus testét. Akkor parancsolá
Pilátus, hogy adják át a testet.
59. És magához vévén József a tes-
tet, begöngyölé azt tiszta gyolcsba,
60. És * elhelyezé azt a maga új sír-
jába, a melyet a sziklába vágatott:
és a sír szájára egy nagy követ hen-
gerítvén, elméne. * Ésa.53,9.
61. Ott vala pedig Mária Magdaléna
és a másik Mária, a kik a sír átelle-
nében ülnek vala.
62. Másnap pedig, a mely péntek után
következik, egybegyűlének a főpa-
pok és a farizeusok Pilátushoz,
63. *Ezt* mondván: Uram, emlékezünk,
hogy az a hitető még életében azt
mondotta volt: * Harmadnapra föltá-
madok. * vers 40. rész 12,40.
64. Parancsold meg azért, hogy őriz-
zék a sírt harmadnapig, ne hogy az
ő tanítványai odamenvén éjjel, ellop-
ják őt és azt mondják a népnek: Fel-
támadott a halálból; és az utolsó hi-
tetés gonoszabb legyen az elsőnél.
65. Pilátus pedig monda nékik: Van
őrségetek; menjetek, őríztessétek, a
mint tudjátok.
66. Ők pedig elmenvén, a sírt őri-
zet alá * helyezék, lepecsételvén a kö-
vet, az őrséggel. * Dán.6,17.

Jézus feltámadása. A feltámadottnak megjelenései. Keresztség parancsa.

(Vers 1—10: v. ö. Márk 16,1—10. Luk.24,1—10. Ján.20,1—18.)

28. A szombat végén pedig, a hét
első napjára * virradólag, ki-
méne Mária Magdaléna és a másik
Mária, hogy megnézzék a sírt.
* Márk 16,1—10. Luk.24,1—10. Ján.20,1—18.
2. És ímé nagy földindulás lőn; mert
az Úrnak angyala leszállván a menny-
ből, és oda menvén, elhengeríté a kö-
vet a *sír* szájáról, és reá üle arra.
3. A tekintete pedig olyan volt, mint
a villámlás, és a ruhája fehér, * mint
a hó. * Csel.1,10.
4. Az őrizők pedig tőle való féltök-
ben megrettenének, és olyanokká lő-
nek mint a holtak.
5. Az angyal pedig megszólalván,
monda az asszonyoknak: Ti ne fél-
jetek: mert tudom, hogy a megfeszí-
tett Jézust keresitek.
6. Nincsen itt, mert * feltámadott,
a mint megmondotta volt. Jertek, lás-
sátok a helyet, a hol feküdt vala † az
Úr. * rész 12,40.16,21.17,23.20,19. † Csel.2,36.
7. És menjetek gyorsan és mondjá-
tok meg az ő tanítványainak, hogy
feltámadott a halálból; és ímé előt-
tetek megy Galileába; * ott meglát-
játok őt. Ímé megmondottam néktek.
* rész 26,32.
8. És gyorsan eltávozván a sírtól fé-
lelemmel és nagy örömmel, futnak
vala, hogy megmondják az ő tanít-
ványainak.
9. Mikor pedig mennek vala, hogy
megmondják az ő tanítványainak,
ímé szembe jöve ő velök Jézus, mond-
ván: Legyetek üdvözölve! Azok pe-
dig hozzá járulván, megragadák az
ő lábait, és leborulának előtte.
10. Akkor monda nékik Jézus: Ne
féljetek; menjetek el, mondjátok meg
az én atyámfiainak, * hogy menjenek
Galileába, és ott meglátnak engem.
* Zsid.2,11.
11. A mialatt pedig ők mennek va-
la, ímé az őrségből némelyek bemen-
vén a városba, megjelenték a fő-
papoknak mindent a mi történt.
12. És egybegyülekezvén a vénekkel
együtt, és tanácsot tartván, sok pénzt
adának a vitézeknek,
13. *Ezt* mondván: Mondjátok, hogy:
Az ő tanítványai odajövén éjjel, * el-
lopák őt, mikor mi aluvánk. * rész 27,64.
14. És ha ez a helytartó fülébe jut,
mi elhitetjük őt, és kimentünk tite-
ket a bajból.
15. Azok pedig fölvevén a pénzt, úgy
cselekedének, a mint megtanították
őket. És elterjedt ez a hír a zsidók
között mind e mai napig.
16. A tizenegy tanítvány pedig * el-
méne Galileába, a hegyre, a hová
Jézus rendelte vala őket. * vers 7.
17. És mikor meglátták őt, leborulának
előtte; némelyek pedig kételkedének.
18. És hozzájuk menvén Jézus, szóla
nékik, mondván: * **Nékem adatott min-
den hatalom mennyen és földön.**
* rész 11,27. Eféz.1,20—22.
19. **Elmenvén * azért, tegyetek tanít-
ványokká minden népeket, megkeresz-
telvén őket az Atyának, a Fiúnak és a
Szent Léleknek nevében,** * Márk 16,15—16.
20. **Tanítván őket, hogy megtartsák
mindazt, a mit én parancsoltam nék-
tek: és ímé én * ti veletek vagyok min-
den napon a világ végezetéig. Ámen!**
* rész 18,20.

A MÁRK ÍRÁSA SZERINT VALÓ SZENT EVANGYÉLIOM.

Jézus Krisztus Keresztelő János által hirdettetvén és megkereszteltetvén megkisértetik, prédikál, tanítványokat választ, betegeket gyógyít.

1. A Jézus Krisztus, az Isten fia evangyéliomának kezdete,

(Vers 2—8: v. ö. Máté 3,1—12. Luk.3,1—18. Ján.1,19—30.)

2. A mint meg van írva a prófétáknál: Ímé én elküldöm az * én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti a te útadat előtted; * Mal.3,1. Mát.11,10.

3. Kiáltónak szava * a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek meg az ő ösvényeit: * Ésa.40,3.

4. Előáll vala János, keresztelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztségét a bűnöknek bocsánatára.

5. És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek *is*, és megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vizében, bűneikről vallást tévén.

6. János pedig teveszőrruhát és dereka körül bőrövet viselt vala, és sáskát és erdei mézet eszik vala.

7. És prédikála, mondván: Utánam jő, a ki erősebb nálam, a kinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván, sarujának szíjját megoldjam.

8. Én vízzel kereszteltelek titeket, de ő Szent Lélekkel keresztel titeket.

(Vers 9—11: v. ö. Máté 3,13—17. Luk.3,21.22. Ján.1,31—34.)

9. És lőn azokban a napokban, eljöve Jézus * a galileai Názáretből, és megkeresztelteték János által a Jordánban. * Luk. 2,51.

10. És azonnal feljővén a vízből, látá az egeket megnyilatkozni, és a Lelket mint egy galambot ő reá leszállani;

11. És szózat lőn az égből: **Te * vagy az én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm.** * Mát.3,16.17. Luk.3,21. 23.

(Vers 12.13: v. ö. Máté 4,1—11. Luk.4,1—13.)

12. És a Lélek azonnal elragadá őt a pusztába.

13. És ott volt a pusztában negyven napig kísértetve a sátántól, és a vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálnak vala néki. Mát.4,14.

14. Minekutána pedig János tömlöczbe vettetett, elméne Jézus Galileába, prédikálván az Isten országának evangyéliomát,

15. És mondván: * **Betölt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjetek meg, és higyjetek az evangyéliomban.** * Gal. 4,4.

(Vers 16—20: v. ö. Máté 4,18—22. Luk.5,1—11.)

16. Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látá Simont és Andrást, annak testvérét, a mint a tengerbe hálót vetének; mert halászok valának.

17. És monda nékik Jézus: Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halászszatok.

18. És azonnal elhagyván az ő hálóikat, követék őt.

19. És onnan egy kevéssé elébb menve, látá Jakabot, a Zebedeus fiát és annak testvérét, Jánost, a mint a hajóban azok is a hálókat kötözgetik vala.

20. És azonnal hívá őket. És ők atyjukat, Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, utána menének.

(Vers 21—28: v. ö. Luk.4,31—37.)

21. És bemenének Kapernaumba; és mindjárt szombatnapon bemenvén a zsinagógába, tanít vala.

22. És * elálmélkodának az ő tanításán; mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók. * Mát.7,28.29.

23. Vala pedig azok zsinagógájában egy ember, a kiben tisztátalan lélek volt, és felkiálta,

24. És monda: Ah! * mi dolgunk van nékünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: † az Istennek Szentje. * rész 5,7. † Zsolt. 16,10.

25. És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg, és menj ki belőle.

26. És a tisztátalan lélek megszaggatá * őt, és fenszóval kiáltva, kiméne belőle. * rész 9,26.

27. És mindnyájan elálmélkodának, annyira, hogy egymás között kérdezgeték, mondván: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek néki?

28. És azonnal elméne az ő híre Galilea egész környékére.

(Vers 29—34: v. ö. Máté 8,14—17. Luk.4,38—41.)

29. És a zsinagógából azonnal kimenvén, a Simon és András házához menének Jakabbal és Jánossal együtt.

30. A Simon napa pedig hideglelésben fekszik vala, és azonnal szólának néki felőle.

31. És ő odamenvén, fölemelé azt,

annak kezét fogván; és elhagyá azt
a hideglelés azonnal, és szolgál vala
nékik.
32. Estefelé pedig, a mikor leszállt
a nap, mind ő hozzá vivék a betegeseket
és az ördöngősöket;
33. És az egész város oda gyűlt vala
az ajtó elé.
34. És meggyógyíta sokakat, a kik
különféle betegségekben sínlődnek
vala; és sok ördögöt kiűze, * és nem
hagyja vala szólni az ördögöket, mivelhogy
őt ismerék.
* Luk.4,41. Csel.16,17.18.

(Vers 35—39: v.ö. Luk.4,42—44.)
35. Kora reggel pedig, még szürkületkor,
fölkelvén, kiméne, és elméne
egy puszta helyre és ott imádkozék.
36. Simon pedig és a vele lévők utána
sietének;
37. És a mikor megtalálák őt, mondának
néki: Mindenki téged keres.
38. És ő monda nékik: Menjünk a
közel való városokba, hogy ott is prédikáljak,
mert azért jöttem.
39. És prédikál vala azoknak zsinagógáiban,
egész Galileában, és ördögöket
űz vala.

(Vers 40—45: v.ö. Máté 8,2—4. Luk.5,12—16.)
40. És jőve hozzá egy bélpoklos, kérvén
őt és leborulván előtte és mondván
néki: Ha akarod, megtisztíthatsz
engem.
41. Jézus pedig könyörületességre
indulván, kezét kinyujtva megérinté
őt, és monda néki: Akarom, tisztulj
meg.
42. És a mint *ezt* mondja vala, azonnal
eltávozék tőle a poklosság és megtisztula.
43. És * erősen megfenyegetvén, azonnal
elküldé őt, * rész 3,12. 7,36.
44. És monda néki: Meglásd, hogy
senkinek semmit ne szólj; hanem
eredj el, mutasd meg magadat a papnak,
és vidd fel a te tisztulásodért,
a * mit Mózes parancsolt, bizonyságul
nékik. * 5 Móz.14,2—32.
45. Az pedig kimenvén, kezde sokat
beszélni és terjeszteni a dolgot, annyira,
hogy nyilvánosan immár be
sem mehetett Jézus *a* városba, hanem
künn puszta helyeken vala, és mennek
vala hozzá mindenfelől.

A gutaütöttről.

(Vers 1—12: v.ö. Máté 9,1—8. Luk.5,17—26.)
2. Napok mulva pedig ismét beméne
Kapernaumba, és meghallák,
hogy otthon van.
2. És azonnal sokan összegyülekezének,
annyira, hogy még az ajtó
elébe sem fértek; és hirdeté nékik
az igét.
3. És jövének hozzá egy gutaütöttet
hozva, a kit négyen emelnek vala.
4. És mivel a sokaság miatt nem férközhettek
azzal ő hozzá, megbonták
ama *háznak* fedelét, a hol Ő vala, és
rést törvén, leereszték a nyoszolyát,
a melyben a gutaütött feküdt.
5. Jézus pedig azoknak hitét látván,
monda a gutaütöttnek: Fiam, megbocsáttattak
néked a te bűneid.
6. Valának pedig *ott* némely írástudók,
a kik ott ülnek vala, szívökben
így okoskodván:
7. Mi dolog, hogy ez ilyen káromlásokat
szól? ki bocsáthatja meg * a
bűnöket, hanemha egyedül az Isten?
* Ésa.43,25.
8. És Jézus azonnal észrevevé az ő
lelkével, hogy *azok* magukban így
okoskodnak, és monda nékik: Miért
gondoljátok ezeket a ti szívetekben?
9. Mi könnyebb, *azt* mondanom-é a
gutaütöttnek: Megbocsáttattak néked
a te bűneid, vagy *ezt* mondanom: Kelj
fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj?
10. Hogy pedig megtudjátok, hogy
az ember Fiának van hatalma e földön
a bűnöket megbocsátani, monda
a gutaütöttnek:
11. Mondom néked, kelj föl, vedd
fel a te nyoszolyádat, és eredj haza.
12. Az pedig azonnal fölkele és felvévén
nyoszolyáját, kiméne mindenkinek
láttára; úgy hogy mindenki
elálmélkodék, és dicsőíté az Istent,
ezt mondván: Soha sem láttunk ilyet!

Máté elhívatása.

(Vers 13—17: v.ö. Máté 9,9—13. Luk.5,27—32.)
13. És ismét kiméne a tenger mellé;
és az egész sokaság megy vala ő
hozzá, és ő tanítja vala őket.
14. És a mikor tovaméne, meglátá
Lévit, az Alfeus fiát, a ki a vámszedő
helyen ül vala, és monda néki: Kövess
engemet. És felkelvén, követi
vala őt.
15. És lőn, a mikor ő ennek házában
asztalhoz üle, a vámszedők és bűnösök
is sokan odaülnek vala Jézussal
és az ő tanítványaival; mert sokan
valának, és követék őt.
16. És a mikor látták az írástudók
és a farizeusok, hogy együtt eszik a
vámszedőkkel, és bűnösökkel, mondának
az ő tanítványainak: Mi dolog,
hogy a * vámszedőkkel és a bűnösökkel
eszik és iszik?
* Mát.9,11. Luk.15,2.
17. És a mikor ezt hallja vala Jézus,
monda nékik: Nem az egészségeseknek
van szükségök orvosra, hanem
a betegeknek, **nem azért jöttem, hogy
igazakat, hanem hogy * bűnösöket hívjak
megtérésre.** * Mát.9,13.

A bőjtről.

(Vers 18—22: v. ö. Máté 9,14—17. Luk. 5,33—38.)

18. A János és a farizeusok tanítványai pedig bőjtölnek vala. Odamenének azért és mondának néki: Mi az oka, hogy Jánosnak és a farizeusoknak tanítványai bőjtölnek, a te tanítványaid pedig nem bőjtölnek?
19. Jézus pedig monda nékik: Avagy bőjtölhet-é a vőlegény násznépe, a míg velök van a vőlegény? A meddig a vőlegény velök van, nem bőjtölhetnek.
20. De jőnek majd napok, a mikor elvétetik tőlük a vőlegény, és akkor bőjtölni fognak azokon a napokon.
21. Senki sem varr pedig új posztóból foltot * ó ruhára; máskülönben a mi *azt* kitoldaná, *még* kiszakít belőle, az új a régiből, és nagyobb szakadás lesz. * Mát. 9,16. Luk. 5,36.
22. És senki sem tölt új bort * régi tömlőkbe; különben az új bor a tömlőket szétszakítja, a bor is kiömlik, a tömlők is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni.
* Mát. 9,17. Luk. 5,37.

Kalásztépés szombatnapon.

(Vers 23—28: v. ö. Máté 12,1—8. Luk. 6,1—5.)

23. És lőn, hogy szombatnapon a vetések közt megy vala által, és az ő tanítványai mentökben a kalászokat kezdék vala szaggatni.
24. Ekkor a farizeusok mondának néki: Ímé, miért művelik azt szombatnapon, a mit nem szabad?
25. Ő pedig monda nékik: Soha sem olvastátok-é, mit mívelt Dávid, mikor megszűkült és megéhezett vala társaival egybe?
26. Mi*módon ment be az Isten házába az Abiátár főpap idejében és ette meg a szent kenyereket, a melyeket nem † szabad megenni csak a papoknak; és adott a társainak is?
* 1 Sám. 21,7. † 3 Móz. 24,9.
27. És monda nékik: A szombat lőn az emberért, nem az ember a szombatért. 5 Móz. 5,14.
28. Annak okáért az embernek Fia a Szombatnak is ura.

Jézus szombatnapon meggyógyítja a száradt kezűt.

(Vers 1—6: v. ö. Máté 12,9—14. Luk. 6,6—11.)

3. És ismét beméne a zsinagógába, és vala ott egy megszáradt kezű ember.
2. És lesik vala őt, ha meggyógyítja-é szombatnapon; hogy vádolhassák őt.
3. Akkor monda a megszáradt kezű embernek: Állj elő a középre.
4. Azoknak pedig monda: Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? lelket menteni, vagy kioltani? De azok hallgatnak vala.
5. Ő pedig elnézvén * őket haraggal, bánkódván szívök keménysége miatt, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és meggyógyult a keze és éppé lőn, mint a másik. * Ján. 11,33.
6. Akkor a farizeusok * kimenvén, a Heródes pártiakkal mindjárt tanácsot tartának ellene, hogy elveszítsék őt. * Mát. 22,16.

Jézus meggyógyít sok ördöngöst.

(Vers 7—12: v. ö. Máté 12,15.16. Luk. 6,17—19.)

7. Jézus pedig elméne tanítványaival a tenger mellé; és nagy sokaság követé őt Galileából és Júdeából,
8. És Jeruzsálemből * és Idumeából és a Jordánon túlról; és a Tirus és a Sidon környékiek *is*, a mikor hallották, hogy miket mível vala, nagy sokasággal jövének ő hozzá * Mát. 4,25.
9. És megmondá tanítványainak, hogy egy kis hajót tartsanak néki készen, a sokaság miatt, hogy ne szorongassák őt.
10. Mert sokakat meggyógyított, úgy hogy a kiknek valami bajuk volt, reá rohanának, hogy illethessék őt.
11. A tisztátalan lelkek is, mikor meglátták vala őt, leborulának előtte, és kiáltának, mondván: * Te vagy az Istennek a Fia. * Luk. 4,41.
12. Ő pedig erősen fenyegeti vala őket, hogy őt ki ne jelentsék.

Jézus kiválasztja a tizenkettőt.

(Vers 13—19: v. ö. Máté 10,1—4. Luk. 6,12—16.)

13. Azután felméne a hegyre, és magához szólítá, a kiket akar vala; és hozzá menének.
14. És választa tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy kiküldje őket prédikálni,
15. És hatalmuk legyen a betegeket gyógyítani és az ördögöket kiűzni:
16. Simont, a kinek Péter nevet ada;
17. És Jakabot a Zebedeus fiát és Jánost a Jakab testvérét; és Boanerges nevet ada nékik, a mely azt teszi: mennydörgés fiai; * Luk. 9,54.
18. És Andrást és Filepet, Bertalant és Mátét, Tamást és Jakabot az Alfeus fiát, Taddeust és a kananeai Simont,
19. És Iskáriótes Júdást, a ki el is árulta őt.

Jézus feddi a farizeusokat Szentlélek elleni káromlásért.

20. Azután haza térének. És ismét egybegyűle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének.
21. A mint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják őt; mert

azt mondják vala, hogy magán kívül van.
(Vers 22—30: v. ö. Máté 12,24—32. Luk. 11,15—22. 12,10.)
22. Az írástudók pedig, a kik Jeruzsálemből jöttek vala le, azt mondák, hogy: Belzebúb van vele, és: Az ördögök fejedelme által űzi ki * az ördögöket.
* Mát. 9,34. 12,24—32. Luk. 11,15—22.
23. Ő pedig magához híván azokat, példázatokban monda nékik: Sátán miként tud Sátánt kiűzni?
24. És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország.
25. És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.
26. És ha a Sátán önmaga ellen támadt és meghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van.
27. Nem rabolhatja el senki az erősnek kincseit, bemenvén * annak házába, hanemha elébb az erőset megkötözi és azután rabolja ki annak házát. * Mát. 12,29.
28. Bizony mondom néktek, hogy minden bűn megbocsáttatik az emberek fiainak, *még* a káromlások is mind, a melyekkel káromlanak:
29. De a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, * nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó;
* Mát. 12,31.32. Luk. 12,10.
30. Mivelhogy ezt mondják vala: Tisztátalan * lélek van benne. * vers 22.

Jézus megmondja, kik igazán az ő rokonai.
(Vers 31—35: v. ö. Máté 12,46—50. Luk. 8,19-21.)
31. És megérkezének az ő testvérei és az ő anyja, és kívül megállva, beküldének hozzá, hivatván őt.
32. Körülötte pedig sokaság ül vala; és mondának néki: Ímé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.
33. Ő pedig felele nékik, mondván: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim?
34. Azután elnézvén köröskörül a körülötte ülőkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim.
35. Mert a ki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nőtestvérem és az én anyám.

Példázatok Isten országáról.
(Vers 1—20: v. ö. Máté 13,1—23. Luk. 8,4—15.)
4. És * ismét kezde tanítani a tenger mellett. És nagy sokaság gyűle ő hozzá, úgy hogy ő a hajóba lépvén, a tengeren ül vala, az egész sokaság pedig a tenger mellett a földön vala. * Mát. 13,1.2.
2. És sokat tanítja vala őket példázatokban, és ezt mondja vala nékik tanításában:
3. Halljátok: Ímé, a magvető kiméne vetni.
4. És lőn vetésközben, hogy némely az út * mellé esék, és eljövének az égi madarak és megevék azt.
* Mát. 13,4—8. Luk. 8,4—15.
5. Némely pedig a köves helyre esék, a hol nem sok földje vala, és hamar kikele, mivel nem vala mélyen a földben.
6. Mikor pedig fölkelt a nap, elsűle, és mivelhogy nem volt gyökere, elszárada.
7. Némely pedig a tövisek közé esék, és felnevekedének a tövisek és megfojták azt, és nem ada gyümölcsöt.
8. Némely pedig a jó földbe esék: és ád vala nevekedő és bővölködő gyümölcsöt, és némely hoz vala harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig száz annyit.
9. És monda nékik: A kinek van füle a hallásra, hallja.
10. Mikor pedig egyedül vala, megkérdezék őt a körülötte lévők a tizenkettővel együtt a példázat felől.
11. Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama * kívül levőknek pedig példázatokban adatnak mindenek, * 1 Kor. 5,12.
12. Hogy * nézvén nézzenek és ne lássanak; és hallván halljanak és ne értsenek, hogy soha meg ne térjenek és bűneik meg ne bocsáttassanak.
* Ésa. 6,9—10.
13. És monda nékik: Nem értitek ezt a példázatot? Akkor mimódon értitek meg majd a többi példázatot?
14. A magvető * az ígét hinti.
* Máté 13,19.
15. Az útfélen valók pedig azok, a kiknek hintik az ígét, de mihelyest hallják, azonnal eljő a Sátán és elragadja a szívökbe vetett ígét.
16. És hasonlóképen a köves helyre vetettek azok, a kik mihelyest hallják az ígét, mindjárt örömmel fogadják,
17. De nincsen ő bennük gyökere, hanem ideig valók; azután ha nyomorúság vagy háborúság támad az íge miatt, azonnal megbotránkoznak.
18. A tövisek közé vetettek pedig azok, a kik az ígét hallják,
19. De a világi gondok és a gazdagság csalárdsága és egyéb dolgok kívánsága közbejővén, elfojtják az ígét, és gyümölcstelen lesz. rész 10,23—24.
20. A jó földbe vetettek pedig azok, a kik hallják az ígét és beveszik, és gyümölcsöt teremnek, némely har-

mincz annyit, némely hatvan annyit, némely száz annyit.
(Vers 21—25 : v. ö. Luk. 8, 16—18.)
21. És monda nékik: Avagy azért hozzák-é elő a gyertyát, hogy véka alá tegyék, vagy az ágy alá? És nem azért-é, hogy a gyertyatartóba tegyék?
* Mát. 5, 15. Luk. 8, 16. 11, 33.
22. Mert nincs semmi rejtett dolog, a*mi meg ne jelentetnék; és semmi sem volt eltitkolva, hanem hogy nyilvánosságra jusson.
* Mát. 10, 26. Luk. 8, 17. 12, 2.
23. Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
24. És monda nékik: Megjegyezzétek, a mit hallotok: A* milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek, sőt ráadást adnak néktek, a kik halljátok. * Mát. 7, 2.
25. Mert * a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, attól az is elvétetik, a mije van.
* Mát. 13, 12. 25, 29. Luk. 8, 18. 19, 26.
26. És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe,
27. És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképen. Jak. 5, 7.
28. Mert magától terem a föld, először füvet, azután kalászt, azután teljes buzát a kalászban.
29. Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.
(Vers 30—34 : v. ö. Máté 13, 31. 32. 34. Luk. 13, 18. 19.)
30. És monda: * Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Avagy milyen példában példázzuk azt? * Luk. 13, 18.
31. A mustármaghoz,* a mely mikor a földbe vettetik, minden földi magnál kisebb, * Mát. 13, 31 32. Luk. 13, 19.
32. És mikor elvettetik, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.
33. És sok ilyen példázatban hirdeti vala nékik az ígét, úgy a mint megérthetik vala.
34. Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik; maguk közt azonban a tanítványoknak mindent megmagyaráz vala.

A tenger lecsendesítése.

(Vers 35-41 : v. ö. Máté 8, 18. 23-27. Luk. 8, 22-25.)
35. Azután * monda nékik azon a napon, a mint este lőn: Menjünk át a túlsó partra. * Mát. 8, 18—23.
36. Elbocsátván azért a sokaságot, elvivék őt, úgy a mint a hajóban vala; de más hajók is valának vele.
37. Akkor nagy szélvihar * támada, a hullámok pedig becsapnak vala a hajóba, annyira, hogy már-már megtelék. * Mát. 8, 23—27. Luk. 8, 23—25.
38. Ő pedig a hajó hátulsó részében a fejaljon aluszik vala. És fölkelték őt és mondának néki: Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk?
39. És felkelvén megdorgálá a szelet, és monda a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és lőn nagy csendesség.
40. És monda nékik: Miért vagytok ily félénkek? Hogy van, hogy nincsen hitetek?
41. És megfélemlének nagy félelemmel, és *ezt* mondják vala egymásnak: Kicsoda hát ez, hogy mind a szél, mind a tenger engednek néki?

Jézus csodatétele az ördöngössel.

(Vers 1—21: v. ö. Máté 8, 28—34. Luk. 8, 26—40.)
5. És menének a tenger túlsó partjára, a Gadarenusok földére.
* Mát. 8, 28—34. Luk. 8, 26—40.
2. És a mint a hajóból kiméne, azonnal elébe méne egy ember a sírboltokból, a kiben tisztátalan lélek volt,
3. A kinek lakása a sírboltokban vala; és már lánczokkal sem bírta őt senki sem lekötni.
4. Mert sokszor megkötözték őt békókkal és lánczokkal, de ő a lánczokat szétszaggatta, és a békókat öszszetörte, és senki sem tudta őt megfékezni.
5. És éjjel és nappal mindig a hegyeken és a sírboltokban volt, kiáltozva és magát kövekkel vagdosva.
6. Mikor pedig Jézust távolról meglátta, oda futamodék, és elébe borula,
7. És fennhangon kiáltva monda: Mi közöm nékem te veled, Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítelek, ne kínozz engem.
8. (Mert ezt mondja vala néki: Eredj ki, tisztátalan lélek, ez emberből.)
9. És kérdezé tőle: Mi a neved? És felele, mondván: Légió a nevem, mert sokan vagyunk.
10. És igen kéré őt, hogy ne küldje el őket arról a vidékről.
11. Vala pedig ott a hegynél egy nagy disznónyáj, a mely legel vala.
12. És az ördögök kérik vala őt mindnyájan, mondván: Küldj minket a disznókba, hogy azokba menjünk be.
13. És Jézus azonnal megengedé nékik. A tisztátalan lelkek pedig kijövén, bemenének a disznókba; és a nyáj a meredekről a tengerbe rohana. Valának pedig mintegy kétezeren; és belefúlának a tengerbe.

14. A kik pedig őrzik vala a disznókat, elfutának, és hírt vivének a városba és a falvakba. És kimenének, hogy lássák, mi az, a mi történt.
15. És menének Jézushoz, és láták, hogy az ördöngős ott ül, fel van öltözködve és eszénél van, az, a kiben a légió volt; és megfélemlének.
16. A kik pedig látták, elbeszélék nékik, hogy mi történt vala az ördöngőssel, és a disznókkal.
17. És kezdék kérni őt, hogy távozzék el az ő határukból.
18. Mikor pedig a hajóba beszállott vala, a volt ördöngős kéré őt, hogy vele lehessen.
19. De Jézus nem engedé meg néki, hanem monda néki: Eredj haza a tiéidhez, és jelentsd meg nékik, mely nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és *mint* könyörült rajtad.
20. El is méne, és kezdé hirdetni a Tízvárosban, mely nagy dolgot cselekedett vele Jézus; és mindnyájan elcsodálkozának.
21. És mikor ismét általment Jézus a hajón a tulsó partra, nagy sokaság gyűle ő hozzá; és vala a tenger mellett.

Jézus meggyógyítja a vérfolyásos asszonyt és feltámasztja Jairus leányát.

(Vers 22—43: v. ö. Máté 9,18—26. Luk. 8,41—56.)

22. És ímé, eljöve* a zsinagóga fők egyike, névszerint Jairus, és meglátván őt, lábaihoz esék,
* Mát. 9,18—26. Luk. 8,41—56.
23. És igen kéré őt, mondván: Az én leánykám halálán van; jer, vesd reá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen.
24. El is méne vele, és követé őt nagy sokaság, és összeszorítják vala őt.
25. És egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásos vala,
26. És sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát *magára* költötte, és semmit sem javult, sőt inkább még rosszabbul lett,
27. Mikor Jézus felől hallott vala, a sokaságban hátulról kerülve, illeté annak ruháját.
28. Mert *ezt* mondja vala: Ha csak ruháit illethetem is, meggyógyulok.
29. És vérének forrása azonnal kiszárada és megérzé testében, hogy kigyógyult bajából.
30. Jézus pedig azonnal észrevevén magán, hogy *isteni* erő* áradott vala ki belőle, megfordult a sokaságban, és monda: Kicsoda illeté az én ruháimat? * Luk. 6,19.
31. És mondának néki az ő tanítványai: Látod, hogy a sokaság szorít össze téged, és azt kérdezed: Kicsoda illetett engem?
32. És körülnéze, hogy lássa azt, a ki ezt cselekedte.
33. Az asszony pedig tudva, hogy mi történt vele, félve és remegve megy vala *oda* és elébe borula, és elmonda néki mindent igazán.
34. Ő pedig monda néki: Leányom, a te hited megtartott * téged. Eredj el békével, és gyógyulj meg a te bajodból. * rész 10,52.
Mát. 9,22. Luk. 7,50. 8,48. 17,19. 18,42.
35. Mikor még beszél vala, odajövének a zsinagóga fejétől, mondván: Leányod meghalt; mit fárasztod tovább a Mestert?
36. Jézus pedig, a mint hallá a beszédet, a mit mondanak vala, azonnal monda a zsinagóga fejének: Ne félj, csak higyj.
37. És senkinek sem engedé, hogy vele menjen, csak Péternek és Jakabnak és Jánosnak, a Jakab testvérének.
38. És méne a zsinagóga fejének házához, és látá a zűrzavart, a sok síránkozót és jajgatót.
39. És bemenvén, monda nékik: Mit zavarogtok és sírtok? A * gyermek nem halt meg, hanem alszik.
* Ján. 11,11.
40. És nevetik vala őt. Ő pedig kiküldvén valamennyit, maga mellé vevé a gyermeknek atyját és anyját és a vele levőket, és beméne oda, a hol a gyermek fekszik vala.
41. És megfogván a gyermeknek kezét, monda néki: Talitha, kúmi; a mi megmagyarázva azt teszi: Leányka, * néked mondom, kelj föl.
* Luk. 7,14.
42. És a leányka azonnal fölkele és jár vala. Mert tizenkét esztendős vala. És nagy csodálkozással csodálkozának.
43. Ő pedig erősen megparancsolá nékik, hogy ezt senki meg ne tudja. És mondá, hogy adjanak annak enni.

Jézust megvetik Názáretben.

(Vers 1—6: v. ö. Máté 13,53—58. Luk. 4,15—30.)

6. És kiméne onnét, és méne az ő hazájába, * és követék őt az ő tanítványai.
* Mát. 13,53—58. Luk. 4,15—30.
2. És a mint eljött vala a szombat, tanítani kezde a zsinagógában; és sokan, a kik őt hallák, elálmélkodnak vala, mondván: * Honnét vannak ennél ezek? És mely bölcsesség az, a mi néki adatott, hogy ily csodadolgok is történnek általa?
* Ján. 7,15.
3. Avagy nem ez-é az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józsénak,

Júdásnak és Simonnak pedig testvé-
re? És nincsenek-é itt közöttünk az
ő nőtestvérei *is?* És megbotránkoz-
nak vala ő benne.
4. Jézus pedig monda nékik: Nincs
próféta tisztesség nélkül csak a ma-
ga hazájában, és a rokonai között és
a maga házában.
5. Nem is tehet vala ott semmi cso-
dát, csak nehány beteget gyógyíta
meg, rájok vetvén kezeit.
6. És csodálkozik vala azoknak hi-
tetlenségén. Aztán köröskörül * járja
vala a falvakat, tanítván.

* Mát.9,35. Luk.13,22.

Az apostolok kiküldetése.

(Vers 7—13: v.ö. Máté 10,1.9—15. Luk.9,1—6.)

7. Majd magához szólítá a tizenket-
tőt, * és kezdé őket kiküldeni † kettőn-
ként, és ada nékik hatalmat a tisz-
tátalan lelkeken.

* Mát.10,1.9—15. Luk.9,1—6. † Luk.10,1.

8. És megparancsolá nékik, hogy az
útra semmit ne vigyenek egy pálczán
kívül; se táskát, se kenyeret, se pénzt
az övükben;
9. Hanem kössenek sarut, de két ru-
hát ne öltsenek.
10. És monda nékik: A hol valamely
házba bementek, ott * maradjatok
mindaddig, a míg tovább mentek
onnét. * Mát.10,11. Luk.10,7.
11. A kik pedig nem fogadnak tite-
ket, sem nem hallgatnak rátok, on-
nét kimenvén, verjétek le a port lá-
baitokról, bizonyságul ő ellenök. Bi-
zony mondom néktek: Sodomának
vagy Gomorának tűrhetőbb lesz a
dolga az ítélet napján, mint annak
a városnak.
12. Kimenvén azért, prédikálják va-
la, hogy térjenek meg.
13. És sok ördögöt űznek vala ki, és
olajjal * sok beteget megkennek és
meggyógyítnak vala. * Jak.5,14—15.

Keresztelő János fővétele.

(Vers 14—29: v.ö. Máté 14,1—12.
Luk.9,7—9; 3,19.20.)

14. És meghallá ezeket Heródes ki-
rály (mert nyilvánvalóvá lőn az ő ne-
ve) és monda: Keresztelő János tá-
madt * fel a halálból és azért működ-
nek benne ez erők.

* Mát.14,1—12. Luk.3,19.20.9,7—9.

15. Némelyek azt mondják vala, hogy
Illyés ő; mások meg azt mondják
vala, hogy Próféta, vagy *olyan*, mint
egy a próféták közül.
16. Heródes pedig *ezeket* hallván,
monda: A kinek én fejét vétetém, az
a János ez; ő támadt fel a halálból.
17. Mert maga Heródes fogatta el és
vettette vala börtönbe Jánost, Heró-
diás miatt, Fülöpnek, az ő testvéré-
nek felesége miatt, mivelhogy azt
vette vala feleségül.
18. Mert János *azt* mondá Heródes-
nek: Nem szabad néked * a testvéred
feleségével élned. * 3 Móz.18,16.
19. Heródiás pedig ólálkodik vala
utána, és meg akarja vala őt ölni; de
nem teheté.
20. Mert Heródes fél vala Jánostól,
igaz és szent embernek ismervén őt,
és oltalmazá őt; és ráhallgatván, sok
dologban követi, és örömest hallgat-
ja vala őt.
21. De egy alkalmatos nap jöttével,
mikor Heródes a maga születése ün-
nepén nagyjainak, vezéreinek és Ga-
lilea előkelő embereinek lakomát ad
vala,
22. És ennek a Heródiásnak a leánya
beméne és tánczola, és megtetszék
Heródesnek és a vendégeknek, mon-
da a király a leánynak: Kérj tőlem,
a mit akarsz, és megadom néked.
23. És megesküvék néki, hogy: Bár-
mit kérsz tőlem, megadom néked,
még ha országom * felét is. * Eszt.5,3—6.
24. Az pedig kimenvén, monda az
ő anyjának: Mit kérjek? Ez pedig
monda: A Keresztelő János fejét.
25. És a királyhoz nagy sietve azon-
nal bemenvén, kéré *őt* mondván: Aka-
rom, hogy mindjárt add ide nékem
a Keresztelő János fejét egy tálban.
26. A király pedig noha igen meg-
szomorodék, esküje és a vendégek
miatt nem akará őt elutasítani.
27. És azonnal hóhért küldvén a ki-
rály, megparancsolá, hogy hozzák
el annak fejét.
28. Ez pedig elmenvén, fejét vevé
annak a börtönben, és előhozá a fejét
egy tálban és adá a leánynak; a leány
pedig az anyjának adá azt.
29. A tanítványai pedig, a mikor *ezt*
meghallották vala, eljövének, és el-
vivék a testét, és sírba tevék.

Az ötezerek jóltartása.

30. És az apostolok † összegyűleke-
zének Jézushoz, és elbeszélének né-
ki mindent, azt is, a miket cseleked-
tek, azt is, a miket tanítottak vala.

* Luk.9,10.

31. Ő pedig monda nékik: Jertek
el csupán ti magatok valamely pusz-
ta helyre és pihenjetek meg egy ke-
véssé. Mert sokan valának a járó-ke-
lők, és még evésre sem volt alkalmas
idejök.

(Vers 32—44: v.ö. Máté 14,13—21. Luk.9,11—17.
Ján.6,1—13.)

32. És elmenének hajón egy puszta
helyre csupán ő magok.
33. A sokaság pedig meglátá őket,
a mint mennek vala, és sokan meg-

ismerék őt; és minden városból egy-
befutának oda gyalog, és megelőzék
őket, és hozzá gyűlekezének. *
* Mát.14,13—21. Luk.9,11—17. Ján.6,1—13.
34. És kimenvén Jézus nagy sokasá-
got láta, * és megszáná őket, mert
olyanok valának, mint a pásztor nél-
kül való juhok. És kezdé őket sokra
tanítani. * Mát.9,36.
35. Mikor pedig immár nagy idő va-
la, hozzámenvén az ő tanítványai
mondának: Puszta ez a hely, és im-
már nagy idő van:
36. Bocsásd el őket, hogy elmenvén
a körülfekvő, majorokba és falvak-
ba, vegyenek magoknak kenyeret;
mert nincs mit enniök.
37. Ő pedig felelvén, monda nékik:
Adjatok nékik ti enniök. És mondá-
nak néki. Elmenvén, vegyünk-é két-
száz pénz árú kenyeret, hogy enni
adjunk nékik?
38. Ő pedig monda nékik: Hány ke-
nyeretek van? Menjetek és nézzétek
meg. És megtudván, mondának: Öt,
és két halunk.
39. És parancsolá nékik, hogy ültes-
senek le mindenkit csoportonként a
zöld pázsitra.
40. Letelepedének azért szakaszon-
ként, százával és ötvenével.
41. Ő pedig vette vala az öt kenye-
ret és a két halat, és * az égre tekint-
vén, hálákat ada; és megszegé a ke-
nyereket és adá tanítványainak, hogy
tegyék azok elé; és a két halat *is* el-
osztá mindnyájok között. * rész 7,34.
42. Evének azért mindnyájan, és
megelégedének;
43. És maradékot is szedének fel ti-
zenkét tele kosárral, és a halakból *is*.
44. A kik pedig a kenyerekből ettek,
mintegy ötezeren valának férfiak.

Jézus a tengeren jár.

(Vers 45—56: v. ö. Máté 14,22—36. Ján.6,15—21.)

45. És * azonnal kényszeríté tanít-
ványait, hogy hajóba szálljanak, és
menjenek át előre a túlsó partra Beth-
saida felé, a míg ő a sokaságot el-
bocsátja. * Mát.14,22—36. Ján.6,15—21.
46. Minekutána pedig elbocsátotta
őket, fölméne a hegyre imádkozni.
47. És mikor beesteledék, a hajó a
tenger közepén vala, ő pedig egymaga
a szárazon.
48. És látá őket, a mint vesződnek
az evezéssel; mert a szél szembe fú
vala velök; és az éj negyedik sza-
kában hozzájuk méne a tengeren jár-
va; és el akar vala haladni mellet-
tük.
49. Azok pedig látván őt a tengeren
járni kisértetnek vélték, és felkiáltá-
nak;
50. Mert mindnyájan látják vala őt
és megrémülének. De ő azonnal meg-
szólítá őket, és monda nékik: Bíz-
zatok; én vagyok, ne féljetek.
51. Ekkor beméne hozzájuk a hajó-
ba, és eláll * a szél; ők pedig ma-
gukban szerfölött álmélkodnak és
csodálkoznak vala. * rész 4,39.
52. Mert nem okultak a kenyereken,
mivelhogy a szívök meg vala kemé-
nyedve.

Sok beteg meggyógyul.

53. És átkelve, eljutának a Genezá-
ret földére, és kikötének.
54. De mihelyt kiszálltak a hajóból,
azonnal megismerék őt,
55. És azt az egész környéket befut-
ván, kezdék a betegeket a nyoszolyá-
kon ide-oda hordozni, a merre hall-
ják vala, hogy ő ott van.
56. És a hová bemegy vala a falvak-
ba vagy városokba vagy majorokba,
a betegeket letevék a piaczokon, és
kérik vala őt, hogy legalább a ruhá-
ja szegélyét illethessék. És valahá-
nyan csak illeték, * meggyógyulának.
* rész 5,27.28. Mát.14,36.

Jézus óv emberi rendeletésektől.

(Vers 1—23: v. ö. Máté 15,1—20.)

7. És * hozzá gyűlének a farizeusok
és némelyek az írástudók kö-
zül, a kik Jeruzsálemből jöttek vala.
* Mát.15,1—20.
2. És látván, hogy az ő tanítványai
közül némelyek közönséges, azaz
mosdatlan kézzel esznek kenyeret,
panaszkodának. Luk.11,38.
3. Mert a farizeusok és a zsidók mind,
a régiek rendelését követve, nem esz-
nek, hanemha kezöket erősen meg-
mossák;
4. És piaczról *jövén* sem esznek, ha
meg nem mosakodnak; és sok egyéb
is van, a minek megtartását átvették,
poharaknak, korsóknak, rézedények-
nek és nyoszolyáknak megmosását.
5. Azután megkérdék őt a farizeusok
és az írástudók: Mi az oka, hogy a
te tanítványaid nem járnak a régiek
rendelése szerint, hanem mosdatlan
kézzel esznek kenyeret?
6. Ő pedig felelvén, monda nékik:
Igazán jövendölt felőletek, képmuta-
tók felől Ésaiás * próféta, a mint meg
van írva: Ez a nép ajkaival tisztel
engem, a szívök pedig távol van tő-
lem. * Ésa.29,13.
7. Pedig hiába tisztelnek engem, ha
oly tudományokat tanítanak, a me-
lyek embereknek parancsolatai.
8. Mert az Isten parancsolatját el-
hagyva, az emberek rendelését tart-
játok meg, korsóknak és poharaknak

mosását; és sok egyéb efféléket *is* cselekesztek.
9. És monda nékik: Az Isten parancsolatját szépen félre teszitek, azért, hogy a magatok rendelését tartsátok meg.
10. Mert Mózes azt mondotta: *Tiszteld atyádat anyádat. És: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal haljon meg. * Móz. 20, 12. 21, 17.
11. Ti pedig azt mondjátok: Ha valaki ezt mondja atyjának vagy anyjának: Korbán (azaz: *templomi* ajándék) az, a mivel megsegíthetnélek:
12. Úgy már nem engeditek, hogy az atyjával vagy anyjával valami jót tegyen,
13. Eltörölvén az Isten beszédét a ti rendelésetekkel, a melyet rendeltetek; és sok effélét *is* cselekesztek.
14. És előszólítván az egész sokaságot, monda nékik: Hallgassatok reám mindnyájan és értsétek meg:
15. Nincs semmi az emberen kívülvaló, a mi bemenvén ő belé, *megfertőztethetné őt; hanem a mik belőle jőnek ki, azok fertőztetik meg az embert. * Csel. 10, 14. 15.
16. Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.
17. És mikor házba ment vala be a sokaság közül, megkérdezék őt tanítványai a példázat felől.
18. És monda nékik: Ti is ennyire tudatlanok vagytok-é? Nem értitek-é, hogy a mi kívülről megy az emberbe, semmi sem fertőztetheti meg őt?
19. Mert nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába; és az árnyékszékbe kerül, a mely minden eledelt megtisztít.
20. Monda továbbá: A mi az emberből jő ki, az fertőzteti meg az embert.
21. Mert onnan belőlről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok,
22. Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmetlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:
23. Mind ezek a gonoszságok belőlről jőnek ki, és megfertőztetik az embert.

Jézus meggyógyítja a kananeus asszony leányát.

(Vers 24—30: v. ö. Máté 15, 21—28.)

24. És *onnét fölkelvén, elméne Tírus és Sídon határaiba; és házba menvén, nem akará, hogy valaki észrevegye, de nem titkolhatá el magát. * Máté 15, 21—28.
25. Mert hallván felőle egy asszony, a kinek leányában tisztátalan lélek vala, eljőve és lábaihoz borula.
26. Ez az asszony pedig pogány vala síro-feniciai származású. És kéré őt, hogy űzze ki az ő leányából az ördögöt.
27. Jézus pedig monda néki: Engedd, hogy először a fiak elégíttessenek meg. Mert nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
28. Az pedig felele és monda néki: Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból.
29. Erre monda néki: E beszédért, eredj el; az ördög kiment a te leányodból.
30. És haza menvén, úgy találá, hogy az ördög kiment, a leány pedig az ágyon feküvék.

Jézus siketnémát gyógyít.

31. Aztán ismét kimenvén Tírus és Sídon határaiból, a galileai tengerhez méne, a Tízváros határain át.
32. És hozának néki egy nehezen szóló siketet, és kérik vala őt, hogy vesse reá kezét.
33. Ő pedig, mikor kivitte vala azt a sokaság közül egy magát, az újjait annak fülébe bocsátá, és köpvén illeté annak * nyelvét, * rész 8, 23.
34. És *föltekintvén az égre, fohászkodék, és monda néki: Effata, azaz: nyilatkozzál meg. * rész 6, 41. Ján. 11, 41.
35. És azonnal megnyilatkozának annak fülei: és nyelvének kötele megoldódék, és helyesen beszél vala.
36. És *megparancsolá nékik, hogy senkinek se mondják el; de mennél inkább tiltja vala, annál inkább híresztelék. * rész 1, 43—45.
37. És szerfelett álmélkodnak vala, ezt mondván: Mindent jól cselekedett; a siketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.

A négyezerek megvendégelése.

(Vers 1—10: v. ö. Máté 15, 32—39.)

8. Azokban a * napokban, mivelhogy fölötte nagy volt a sokaság, és nem volt mit enniök, magához szólította Jézus az ő tanítványait, és monda nékik: * Mát. 15, 32—39.
2. Szánakozom e sokaságon, mert immár harmad napja hogy velem vannak, és nincs mit enniök; * rész 6, 34—44.
3. És ha éhen bocsátom haza őket, kidőlnek az úton; mert némelyek ő közülök messzünnen jöttek.
4. Az ő tanítványai pedig felelének néki: Honnan elégíthetné meg ezeket valaki kenyérrel itt e pusztában?
5. És megkérdé őket: Hány kenyeretek van? Azok pedig mondának: Hét.

6. Akkor megparancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre. És vevén a hét kenyeret, és hálákat adván, megszegé, és adá az ő tanítványainak, hogy eléjök tegyék. És a sokaság elé tevék.
7. Volt egy kevés haluk is. És hálákat adván mondá, hogy tegyék eléjök azokat is.
8. Evének azért, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat, hét kosárral.
9. Valának pedig a kik ettek mintegy négyezeren; és elbocsátá őket.
10. És azonnal a hajóba szálla tanítványaival, és méne Dalmánuta vidékére.

A farizeusok jelkívánása. Óvás a farizeusok és Heródes kovászától.

(Vers 11—21: v. ö. Máté 16,1—12.)

11. És kijövének a * farizeusok, és kezdék őt faggatni, mennyei jelt kívánván tőle, hogy kísértsék őt.
* Máté 16,1—12.
12. Ő pedig lelkében felfohászkodván, monda: Miért kíván jelt ez a nemzetség? Bizony mondom néktek: Nem * adatik jel ennek a nemzetségnek. * Mát. 12,39. Luk. 11,29.
13. És ott hagyván őket, ismét hajóba szálla, és a túlsó partra méne.
14. De elfelejtének kenyeret vinni, és egy kenyérnél nem vala velök több a hajóban.
15. És ő inti vala őket, * mondván: Vigyázzatok, őrizkedjetek a farizeusok kovászától és a † Heródes kovászától! * Mát. 16,6. Luk. 12,1. † rész 3,6.
16. Ekkor egymás között tanakodván, mondának: Nincs kenyerünk.
17. Jézus pedig észrevévén *ezt*, monda nékik: Mit tanakodtok, hogy nincsen kenyeretek? * Még sem látjátok-é be és nem értitek-é? Mégis kemény-é a szívetek? * rész 6,52.
18. Szemeitek lévén, nem láttok-é? és füleitek lévén, nem hallotok-é? és nem emlékeztek-é?
19. Mikor az öt kenyeret megszegtem az ötezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Mondának néki: Tizenkettőt.
20. Mikor pedig a hetet a négyezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Azok pedig mondának: Hetet. vers 6—9.
21. És monda nékik: Hogy nem értitek *hát?*

A vak meggyógyítása.

22. Azután Bethsaidába méne; és egy vakot vivének hozzá és kérik vala őt, hogy illesse * azt. * rész 6,56.
23. Ő pedig megfogván a vaknak kezét, kivezeté őt a falun kívül; és a szemeibe köpvén * *és* kezeit reá tévén, mégkérdé őt, ha lát-é valamit?
* rész 7,32.33. Ján. 9,6.
24. Az pedig föltekintvén, monda: Látom az embereket, mint valami járkáló fákat.
25. Azután kezeit ismét ráveté annak szemeire, és feltekintete véle. És megépüle, és látá messze és világosan mindent.
26. És haza küldé, mondván: Se a faluba be ne menj, se senkinek * el ne mondd a faluban. * rész 7,36.

Péter vallástétele.

(Vers 27,9.1: v. ö. Máté 16,13-28. Luk. 9,18-27.)

27. És elméne Jézus és az ő tanítványai Czézárea Filippi * falvaiba; és útközben megkérdé az ő tanítványait, mondván nékik: Kinek mondanak engem az emberek?
* Mát. 16,13—28. Luk. 9,18—27.
28. Ők pedig felelének: Keresztelő Jánosnak; és némelyek * Illyésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül. * rész 6,15.
29. És ő monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda néki: Te vagy a Krisztus.
30. És rájok parancsola, hogy * senkinek se szóljanak felőle. * rész 9,9.

Jézus először jelenti szenvedéseit.

31. És kezdé őket tanítani, hogy az ember Fiának sokat * kell szenvedni, és megvettetni a vénektől és a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapra feltámadni.
* rész 9,31.10,33.
Mát. 16,21.17,22.20,18. Luk. 9,22.17,25.24,7.
32. És ezt nyilván mondja vala. Péter pedig magához vonván őt, kezdé dorgálni.
33. És ő megfordulván és az ő tanítványaira tekintvén, megfeddé Pétert, mondván: Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
34. A sokaságot pedig az ő tanítványaival együtt magához szólítván, monda nékik: **Ha valaki én utánam akar * jőni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét, és kövessen engem.** * Mát. 10,38.16,24. Luk. 9,23.14,27.
35. **Mert valaki * meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; valaki pedig elveszti az ő életét én érettem és az evangyéliomért, az megtalálja azt.**
* Mát. 10,39.16,25. Luk. 9,24.17,33. Ján. 12,25.
36. Mert mit használ * az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall? * Mát. 16,26. Luk. 9,25.
37. Avagy mit adhat az ember váltságul az ő lelkéért?
38. Mert valaki szégyel engem * és

az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal. * Máté 10,33. Luk.9,26, 12,9.

Krisztus megdicsőülése.

9. Azután monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy vannak némelyek az itt állók között, a kik nem kóstolnak addig halált, * a míg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.
* Mát.16,28. Luk.9,27.

(Vers 2—13: v.ö. Máté 17,1—13. Luk.9,28—36.)

2. És hat nap * múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé őket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltozék előttük;
* Mát.17,1—13. Luk.9,28—36.

3. És a ruhája fényes lőn, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehéríthet.

4. És megjelenék nékik Mózes Illyéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal.

5. Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nékünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illyésnek is egyet.

6. De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megrémülének.

7. És felhő támada, mely őket befogá, és a felhőből szózat jöve, mondván: * **Ez az én szerelmes Fiam; őt hallgassátok.** * rész 1,11. 2 Pét.1,17.

8. És mikor nagyhirtelen körültekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust.

9. Mikor pedig a hegyről leszállának, megparancsolá nékik, * hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad. * rész 8,30.

10. És ezt a szót megtarták magukban, tudakozván egymás között, mit tesz a halálból feltámadni?

11. És megkérdezék őt, mondván: Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illyésnek kell eljőnie?

12. Ő pedig felelvén, monda nékik: Illyés ugyan előbb eljövén helyreállít mindent; de hogyan van az embernek Fiáról * megírva, hogy sokat kell szenvednie és megvettetnie?
* Ésa.53,3.

13. De * mondom néktek, hogy Illyés is eljött, és azt cselekedték vele, a mit akartak, a mint meg van † írva ő felőle. * Mát.11,14. † 1 Kir.19,2—20.

Ördöngős néma meggyógyítása.

(Vers 14-29: v.ö. Máté 17,14—21. Luk.9,37—42.)

14. És mikor * a tanítványokhoz ment vala, nagy sokaságot láta körülöttök, és írástudókat, a kik azokkal versengenek vala. * Mát.17,14—21. Luk.9,37—42.

15. És az egész sokaság meglátván őt, azonnal elálmélkodék, és hozzásietvén köszönté őt.

16. Ő pedig megkérdezé az írástudókat: Mit versengetek ezekkel?

17. És felelvén egy a sokaságból, monda: Mester, ide hoztam hozzád az én fiamat, a kiben néma lélek van.

18. És a hol csak előfogja, szaggatja őt; ő pedig tajtékot túr, a fogát csikorgatja, és elfonnyad. Mondám hát tanítványaidnak, hogy űzzék ki azt, de nem tudták.

19. Ő pedig felelvén néki, monda: Óh hitetlen nemzetség, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt hozzám.

20. És hozzá vivék azt; és mihelyt ő meglátta azt, a lélek azonnal szaggatá azt; és leesvén a földre, tajtékot túrván fetreng vala.

21. És megkérdezé az atyját: Menynyi ideje, hogy ez esett rajta? Az pedig monda: Gyermeksége óta.

22. És gyakorta veté őt tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse őt; de ha valamit tehetsz, légy segítségül nékünk, könyörülvén rajtunk.

23. Jézus pedig monda néki: **Ha hiheted azt, * minden lehetséges a hívőnek.** * rész 11,23.

24. A gyermek atyja pedig azonnal kiáltván, könnyhullatással monda: Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.

25. Jézus pedig mikor látta vala, hogy a sokaság még inkább összetódul, megdorgálá a tisztátalan lelket, mondván néki: Te néma és siket lélek, én parancsolom néked, menj ki belőle, és többé belé ne menj!

26. És kiáltás és erős szaggatás között kiméne; az pedig olyan lőn, mint egy halott, annyira, hogy sokan azt mondják vala, hogy meghalt.

27. Jézus pedig megfogván kezét, fölemelé; és az fölkele.

28. Mikor pedig bement vala a házba, tanítványai megkérdezék őt külön: Mi miért nem űzhettük ki azt?

29. Ő pedig monda nékik: Ez a faj semmivel sem űzhető ki, csupán könyörgéssel és bőjtöléssel.

Jézus másodszor jelenti szenvedéseit.

(Vers 30—32: v.ö. Máté 17,22.23. Luk.9,43—45.)

30. És * onnét kimenvén, Galileán mennek vala át; és nem akará, hogy valaki megtudja.
* Mát.17,22.23. Luk.9,43—45.

31. Mert tanítja vala tanítványait, és ezt mondja vala nékik: Az embernek Fia az emberek kezébe adatik,

és megölik őt; de ha megölték, harmadnapra föltámad.* rész 8,31.10,32.33. Mát.16,21.17,22.20,18. Luk.9,22.17,25.24,7.

32. De ők nem * értik vala e mondást, és féltek őt megkérdezni. *Luk.18,34.

Rangkérdés. Alázatosság és a kicsinyek gondja ajánltatik. Óvás botránkoztatástól.
(Vers 33—50: v. ö. Máté 18,1—9. Luk.9,46—50.)

33. És elméne * Kapernaumba. És odahaza megkérdezé őket: Mi felett vetekedtetek egymással az úton? * Mát.18,1—9. Luk.9,46—50.

34. De ők hallgatának, mert egymás között a felett vetekedtek vala az úton, ki a*nagyobb? * Máté 18,1. Luk.9,46.22,24.

35. És leülvén, odaszólítá a tizenkettőt, és monda nékik: Ha valaki első akar * lenni, legyen mindenek között utolsó és mindeneknek szolgája. * rész 10,44.

36. És előfogván egy gyermeket, közéjök állatá azt; és ölébe * vévén azt, monda nékik: * rész 10,16.

37. A ki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben,*engem fogad be; és a ki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, a ki engem elbocsátott. * Mát.10,40.18,5. Luk.9,48. Ján.13,20.

38. János pedig felele néki, mondván: Mester, látánk valakit, a ki a te neveddel ördögöket * űz, a ki nem követ minket; és eltiltók őt, mivelhogy nem követ minket. * Luk.9,49.

39. Jézus pedig monda: Ne tiltsátok el őt; mert senki sincs, a ki csodát tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felőlem.

40. Mert a ki nincs ellenünk, * mellettünk van. * Máté 12,30. Luk.9,50.

41. Mert a ki innotok ád egy pohár vizet * az én nevemben, mivelhogy a Krisztuséi vagytok, bizony mondom néktek, el nem veszti az ő jutalmát. * Mát.10,42.

42. A ki pedig megbotránkoztat egyet ama kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, * ha malomkövet kötnek a nyakára, és a tengerbe vetik. * Mát.18,6. Luk.17,2.

43. És ha megbotránkoztat * téged a te kezed, vágd le azt: jobb néked csonkán bemenned az életre, mint két kézzel menned a gyehennára, a megolthatatlan tűzre. * Máté 5,30.

44. A hol az ő férgök meg nem*hal, és tüzök el nem aluszik. * Ésa.66,24.

45. És ha a te lábad botránkoztat meg téged, vágd le azt: jobb néked sántán bemenned az életre, mint két lábbal vettetned a gyehennára, a megolthatatlan tűzre.

46. A hol az ő férgök meg nem*hal, és tüzök el nem aluszik. * vers 44.

47. És ha a te * szemed botránkoztat meg téged, vájd ki azt: jobb néked félszemmel bemenned az Isten országába, mint két szemmel vettetned a tüzes gyehennára. * Máté 5,29.

48. A hol az ő férgök meg nem*hal, és tüzök el nem aluszik. * vers 44.46.

49. Mert mindenki tűzzel sózatik meg, és minden áldozat*sóval sózatik meg. * 3 Móz.2,13.

50. Jó a * só: de ha a só ízét veszti, mivel adtok ízt néki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással. * Máté 5,13. Luk.14,34. Kol.4,6.

Házassági elválásról.
(Vers 1—12: v. ö. Máté 19,1—9.)

10. Onnan pedig * felkelvén Judea határaiba méne, a Jordánon túl való részen által; és ismét sokaság gyűl vala hozzá; ő pedig szokása szerint ismét tanítja vala őket. * Mát.19,1—9.

2. És a farizeusok hozzámenvén megkérdezék tőle, ha szabad-é férjnek feleségét elbocsátani, kísértvén őt.

3. Ő pedig felelvén, monda nékik: Mit parancsolt néktek Mózes?

4. Ők pedig mondának: Mózes*megengedte, hogy válólevelet írjunk, és elváljunk. * 5 Móz.24,1. Mát.5,31.32.

5. És Jézus felelvén, monda nékik: A ti szívetek keménysége miatt írta néktek ezt a parancsolatot;

6. De * a teremtés kezdete óta férfiúvá és asszonnyá teremté őket az Isten. * 1 Móz.1,27.

7. Annakokáért elhagyja az ember az ő atyját és anyját; és ragaszkodik a feleségéhez, * 1 Móz.2,24.

8. És lesznek ketten egy testté! Azért többé nem két, hanem egy test.

9. Annakokáért a mit az Isten egybe szerkesztett, ember el ne válaszsza.

10. És odahaza az ő tanítványai ismét megkérdezék őt e dolog felől.

11. Ő pedig monda nékik: A ki elbocsátja * feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el az ellen. * Mát.5,32. Luk.16,18.

12. Ha pedig a feleség hagyja el a férjét és mással kel egybe, házasságtörést követ el.

Jézus megáldja a kis gyermekeket.
(Vers 13-16: v.ö. Máté 19,13-15. Luk.18,15-17.)

13. Ekkor * gyermekeket hozának hozzá, hogy illesse meg őket; a tanítványok pedig feddik vala azokat, a kik hozák. * Mát.19,13-15. Luk.18,15-17.

14. Jézus pedig ezt látván, haragra gerjede és monda nékik: **Engedjétek hozzám jőni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.**

15. Bizony mondom néktek: A ki
nem úgy fogadja az Isten országát,
mint gyermek, * semmiképen sem
megy be abba. * Mát.18,3. Luk.18,17.
16. Aztán ölébe * vevé azokat, *és* ke-
zét rájok vetvén, megáldá őket.
* rész 9,36.

A gazdag ifjú.

(Vers 17-31: v.ö. Máté 19,16-30. Luk.18,18-30.)

17. És mikor útnak indult vala, hoz-
zá futván egy ember és letérdelvén
előtte, kérdezi vala őt: Jó Mester,
mit * cselekedjem, hogy az örökéle-
tet elnyerhessem?
* Mát.19,16—30. Luk.18,18—30.
18. Jézus pedig monda néki: Miért
mondasz engem jónak? Senki sem
jó, csak egy, az Isten.
19. A parancsolatokat tudod: Ne pa-
ráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis
tanubizonyságot ne tégy, kárt ne tégy;
tiszteljed atyádat és anyádat.
* Móz.21,10.
20. Az pedig felelvén, monda néki:
Mester, mindezeket megtartottam if-
júságomtól fogva.
21. Jézus pedig rátekintvén, meg-
kedvelé őt, és monda néki: Egy fo-
gyatkozásod van; eredj el, add el
minden vagyonodat, és add a sze-
gényeknek, és kincsed lesz menny-
ben; és jer, kövess * engem, felvévén
a keresztet. * rész 8,34. Mát.10,38.
22. Az pedig elszomorodván e be-
széden, elméne búsan; mert sok jó-
szága vala.
23. Jézus pedig körültekintvén, mon-
da tanítványainak: Mily nehezen
mennek be az Isten országába, a kik-
nek gazdagságuk van!
24. A tanítványok pedig álmélkodá-
nak az ő beszédén; de Jézus ismét
felelvén, monda nékik: Gyermekeim,
mily nehéz azoknak, * a kik a gaz-
dagságban bíznak, az Isten országába
bemenni! * Zsolt.62,11. 1 Tim.6,17.
25. Könnyebb a tevének a tű fokán
átmenni, hogynem a gazdagnak az
Isten országába bejutni.
26. Azok pedig még inkább álmél-
kodnak vala, mondván magok kö-
zött. Kicsoda idvezülhet tehát?
27. Jézus pedig rájuk tekintvén, mon-
da: Az embereknél lehetetlen, de nem
az Istennél; mert az Istennél min-
den lehetséges.
28. És Péter kezdé mondani néki:
Ímé, mi elhagytunk mindent, és kö-
vettünk téged.
29. Jézus pedig felelvén, monda: Bi-
zony mondom néktek, senki sincs,
a ki elhagyta házát, vagy fitestvéreit,
vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy
anyját, vagy feleségét, vagy gyerme-
keit, vagy szántóföldeit én érettem
és az evangyéliomért,
30. A ki százannyit ne kapna most
ebben az időben, házakat, fitestvére-
ket, nőtestvéreket, anyákat, gyerme-
keket és szántóföldeket, üldözések-
kel együtt; a jövendő világon pedig
örök életet.
31. Sok elsők * pedig lesznek utol-
sók, és *sok* utolsók elsők.
* Mát.19,30.20,16. Luk.13,30.

Jézus harmadszor jelenti szenvedéseit.

(Vers 32-34: v.ö. Máté 20,17-19. Luk.18,31-34.)

32. Útban valának pedig Jeruzsálem-
be menve fel; és előttök megy vala
Jézus, ők pedig álmélkodának, és kö-
vetvén őt, félnek vala. És ő a tizen-
kettőt ismét maga mellé vévén, kez-
dé nékik szólni azokról a dolgokról,
a * mik majd vele történnek, * rész 9,31.
Mát.20,17—19. Luk.18,31—34.
33. *Mondván:* Ímé, felmegyünk Je-
ruzsálembe, és az embernek Fia * át-
adatik a főpapoknak és az írástudók-
nak, és halálra kárhoztatják őt, és a
pogányok kezébe adják őt;
* rész 8,31.9,31. Mát.16,21.17,22.20,18.
Luk.9,22.17,25.24,7.
34. És megcsúfolják őt, és megosto-
rozzák őt, és megköpdösik őt, és meg-
ölik őt; de harmadnapon feltámad.

Zebedeus fiai.

(Vers 35—45: v. ö. Máté 20,20—28.)

35. És hozzájárulának Jakab és Já-
nos, a Zebedeus fiai, * *ezt* mondván:
Mester, szeretnők, hogy a mire ké-
rünk, tedd meg nékünk. * Máté 20,20—28.
36. Ő pedig monda nékik: Mit kíván-
tok, hogy tegyek veletek?
37. Azok pedig mondának néki: Add
meg nékünk, hogy egyikünk jobb ke-
zed felől, másikunk pedig bal kezed
felől üljön a te dicsőségedben.
38. Jézus pedig monda nékik: Nem
tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-é
a * pohárt, a melyet én megiszom;
és megkeresztelkedhettek-é † azzal a
keresztséggel, a melylyel én megke-
resztelkedem?
* rész 14,36. † Mát.20,22. Luk.12,50.
39. Azok pedig mondának néki: Meg-
tehetjük. Jézus pedig monda nékik:
A pohárt ugyan, a melyet én meg-
iszom, megiszszátok, és a keresztség-
gel, a melylyel én megkeresztelke-
dem, megkeresztelkedtek;
Csel.12,2. Jel.1,9.
40. De az én jobb és bal kezem fe-
lől való ülést nem az én dolgom meg-
adni, hanem *azoké lesz az*, a kiknek
elkészíttetett.
41. És hallván ezt a tíz *tanítvány*, ha-
ragudni kezdének Jakabra és Já-
nosra.

42. Jézus pedig magához szólítván őket, monda nékik: Tudjátok, hogy azok, a kik a pogányok között fejedelmeknek * tartatnak, uralkodnak felettök, és az ő nagyjaik hatalmaskodnak rajtok. *Mát.20,25.Luk.22,25—27.
43. De nem így lesz közöttetek; hanem a ki nagy akar lenni * közöttetek, az legyen a ti szolgátok; * rész 9,35.
44. És a ki közületek első akar lenni, mindenkinek szolgája legyen:
45. **Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.**

Bartimeus.

(Vers 46-52: v. ö. Máté 20,29-34. Luk.18,35-43.)

46. És Jerikóba érkezének: és mikor ő és az ő tanítványai és nagy sokaság Jerikóból kimennek vala, a Timeus fia, a vak * Bartimeus, ott űle az úton, koldulván.
* Máté 20,29—34. Luk.18,35—43.
47. És a mikor meghallá, hogy ez a Názáreti Jézus, kezde kiáltani, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
48. És sokan feddik vala őt, hogy hallgasson; de ő annál jobban kiáltja vala: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!
49. Akkor Jézus megállván, mondá, hogy hívják elő. És előhívják vala a vakot, mondván néki: Bízzál; kelj föl, hív tégedet.
50. Az pedig felső ruháját ledobván, *és* felkelvén, Jézushoz méne.
51. És felelvén Jézus, monda néki: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig monda néki: Mester, hogy lássak.
52. Jézus pedig monda néki: Eredj el, a te hited megtartott * téged. És azonnal megjött a szemevilága, és követi vala Jézust az úton. * rész 5,34. Mát.9,22. Luk.7,50. 8,48.17,19.18,42.

Krisztus bevonulása Jeruzsálembe.

(Vers 1—10: v. ö. Máté 21,1—9. Luk.19,29—38. Ján.12,12—16.)

11. És mikor * Jeruzsálemhez közeledének, Bethfagé és Bethánia felé, az olajfák hegyénél, elkülde kettőt tanítványai közül,
*Mát.21,1—9. Luk.19,29—38. Ján.12,12—16.
2. És monda nékik: Eredjetek abba a faluba, a mely előttetek van; és a mikor abba bejuttok, azonnal találtok egy megkötött vemhet, a melyen ember nem ült még soha; azt oldjátok el és hozzátok ide.
3. És ha valaki azt mondja néktek: Miért * teszitek ezt? mondjátok: Az Úrnak van szüksége reá. És azonnal elbocsátja azt ide. * rész 14,14.
4. Elmenének azért és megtalálák a megkötött vemhet, az ajtónál kívül a kettős útnál, és eloldák azt.
5. Az ott állók közül pedig némelyek mondának nékik: Mit míveltek, hogy eloldjátok a vemhet?
6. Ők pedig felelének nékik, úgy, a mint Jézus megparancsolta vala. És elbocsáták őket.
7. És oda vivék a vemhet Jézushoz, és ráveték felső ruháikat; ő pedig felűle reá.
8. Sokan pedig felső ruháikat az útra teríték, mások pedig ágakat szegdelnek vala a fákról és az útra hányják vala.
9. A kik pedig előtte menének, és a kik követék, kiáltának, mondván: Hozsánna! Áldott, a ki * jő az Úrnak nevében! * Zsolt.118,25.26.
10. Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, a mely jő az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!

Jézus megátkozza a fügefát, megtisztítja a templomot, hitre, imádkozásra és bocsánatkészségre int.

(Vers 11-24: v. ö. Máté 21,12-22. Luk.19,45-48.)

11. És beméne * Jézus Jeruzsálembe és a templomba; és mindent körülnézvén, mivelhogy az idő már késő vala, kiméne Bethániába a tizenkettővel. * Mát.21,12—22. Luk.19,45—48.
12. És másnap, mikor Bethániából kimentek vala, megéhezék.
13. És meglátván messziről egy fügefát, a mely leveles vala, odaméne, ha talán találna valamit rajta: de odaérvén ahhoz, levélnél egyebet semmit sem talála; mert nem vala fügeérésnek ideje.
14. Akkor felelvén Jézus, monda a *fügefá*nak: * Soha örökké ne egyék rólad gyümölcsöt senki. És hallák az ő tanítványai. * vers 20.
15. És Jeruzsálembe érkezének. És Jézus bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik a templomban árulnak és vásárolnak vala; a pénzváltók asztalait, és a galambárúsok székeit pedig felforgatá;
16. És nem engedi vala, hogy valaki edényt vigyen a templomon keresztül.
17. És tanít vala, mondván nékik: Nincsen-é megírva: * Az én házam imádság házának neveztetik minden nép között? Ti pedig † rablók barlangjává tettétek azt. * Ésa.56,7. †Jer.7,11.
18. És meghallák az írástudók és a főpapok, és tanakodnak vala, hogy mi módon veszíthetnék el őt. Mert félnek * vala tőle, mivelhogy az egész sokaság álmélkodik vala az ő tanításán. * Luk.19,47.

19. És mikor beestveledék, kiméne
a városból.
20. Reggel pedig, a mikor mellette
menének el, látják vala, hogy a
fügefa * gyökerestől kiszáradott.
* vers 14.
21. És Péter visszaemlékezvén, mon-
da néki: Mester, nézd, a fügefa, a me-
lyet megátkozál, kiszáradott.
22. És Jézus felelvén, monda nékik:
Legyen hitetek Istenben.
23. Mert bizony mondom * néktek,
ha valaki azt mondja ennek a hegy-
nek: Kelj felj és ugorjál a tengerbe!
és szívében nem kételkedik, hanem
hiszi, hogy a mit mond, megtörté-
nik, meg lesz néki, a mit mondott.
* Mát.17,20.21,24. Luk.17,6.
24. Azért mondom néktek: A * mit
könyörgéstekben kértek, higyjétek,
hogy mindazt megnyeritek, és meg-
lészen néktek. * Mát.21,22. Ján.14,13.
25. És mikor imádkozva megállotok,
bocsássátok meg, ha valaki ellen va-
lami *panaszotok* van; hogy a ti meny-
nyei Atyátok is megbocsássa néktek
a ti vétkeiteket. Mát.5,23.
26. Ha pedig * ti meg nem bocsá-
totok, a ti mennyei Atyátok sem
bocsátja meg a ti vétkeiteket.
* Mát.6,14.15.

Jézus teljhatalmát védi.

(Vers 27—33: v.ö. Máté 21,23—27. Luk. 20,1—8.)

27. És ismét Jeruzsálembe mené-
nek. Mikor pedig ő a templomban kö-
rüljára, hozzámennek * vala a főpa-
pok és az írástudók és a vének.
* Mát.21,23—27. Luk.20,1—8.
28. És mondának néki: Micsoda hata-
lommal cselekszed ezeket? és ki adta
néked a hatalmat, hogy ezeket cse-
lekedd?
29. Jézus pedig felelvén, monda né-
kik: Én is kérdek egy dolgot tőletek,
és feleljetek meg nékem, akkor meg-
mondom néktek, hogy miféle hata-
lomnál fogva cselekszem ezeket:
30. A János keresztsége mennyből
vala-é, vagy emberektől? feleljetek
nékem.
31. Azok pedig tanakodnak vala ma-
guk között, mondván: Ha *azt* mond-
juk: Mennyből, azt fogja mondani:
Miért nem hittetek tehát néki?
32. Ha pedig *azt* mondjuk: Embe-
rektől, — félnek vala a néptől. Mert
mindenki azt tartja vala Jánosról,
hogy valóban próféta vala.
33. Felelvén tehát, mondának Jézus-
nak: Nem tudjuk. Jézus is felelvén,
monda nékik. Én sem mondom meg
néktek, miféle hatalomnál fogva cse-
lekszem ezeket.

Példázat a szőlőmívesekről.

(Vers 1—12: v.ö. Máté 21,33—46. Luk. 20,9—19.)

12. És kezde nékik példázatokban
beszélni: † Egy ember * sző-
lőt ültetett, és körülvevé gyepűvel, és
sajtót ása, és tornyot építe, és kiadá
azt munkásoknak, és elutazék.
† Mát.21,33—46. Luk.20,9—19. * Ésa.5,1.2.
2. És a maga idejében szolgát külde
a munkásokhoz, hogy kapjon a mun-
kásoktól a szőlő gyümölcséből.
3. Azok pedig megfogván azt, meg-
verék, és üresen küldék vissza.
4. És ismét külde hozzájuk egy má-
sik szolgát; azt pedig kővel dobál-
ván meg, fejét betörék, és gyalázat-
tal illetve, visszaküldék.
5. És ismét másikat külde; ezt pe-
dig megölék: és sok másokat; néme-
lyeket megvervén, némelyeket pedig
megölvén.
6. Minthogy pedig még egy egyet-
len szerelmes fia is vala, utoljára azt
is elküldé hozzájok, *ezt* mondván: A
fiamat meg fogják becsülni.
7. Azok a munkások azonban *ezt*
mondák magok között: Ez az örökös;
jertek, öljük meg őt, és a miénk lesz
az örökség.
8. És megfogván azt, megölék, * és
a szőlőn kívül veték. * Zsolt.13,12.
9. Mit cselekszik hát a szőlőnek ura?
Eljő és elveszti a munkásokat, és a
szőlőt másoknak adja.
10. Ezt az írást sem olvastátok-é?
A mely követ az építők megvetettek,
az lett a szeglet fejévé. Zsolt.118,22.23.
11. Az Úrtól lett ez, és csodálatos a
mi szemeink előtt.
12. És igyekeznek vala őt megfogni,
de féltek a sokaságtól. Mert tudták,
hogy a példázatot ellenük mondotta.
Azért elhagyván őt, tovább menének.

Az adófizetésről.

(Vers 13-17: v.ö. Máté 22,15-22. Luk. 20,20-26.)

13. És küldének hozzá némelyeket
a farizeusok és a Heródes pártiak kö-
zül, hogy megfogják * őt a beszédben.
* Mát.22,15—22. Luk.20,20—26.
14. Azok pedig odamenvén, mon-
dának néki: Mester, tudjuk hogy igaz
vagy és nem gondolsz senkivel; mert
nem tekintesz emberek személyére,
hanem igazság szerint tanítod az Is-
tennek útját. Szabad-é a császárnak
adót fizetni vagy nem? Fizessünk-é
vagy ne fizessünk?
15. Ő pedig ismervén az ő képmu-
tatásukat, monda nékik: Mit kísér-
tetek engem? Hozzatok nekem egy
pénzt, hogy lássam.
16. Azok pedig hozának. És monda
nékik: kié ez a kép és a felírás? Azok
pedig mondának néki: A Császáré.

17. És felelvén Jézus, monda nékik: Adjátok * meg a mi a Császáré, a Császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. És elálmélkodának ő rajta. * Róm.13,7.

Kérdés a feltámadásról.

(Vers 18-27: v. ö. Máté 22,23-33. Luk.20,27-38.)

18. És jövének * hozzá Sadduczeusok, a kik azt mondják, hogy nincsen feltámadás. És megkérdezék őt, mondván: * Mát.22,23—33. Luk.20,27—38.

19. Mester, Mózes * azt írta nékünk, hogy ha valakinek fitestvére meghalt, és feleséget hagyott hátra, gyermekeket pedig nem hagyott, akkor az ő feleségét vegye el az ő fitestvére, és támasszon magot a fitestvérének. * 5 Móz.25,5.6.

20. Heten valának tehát fitestvérek. És az első feleséget vőn, de meghalván, magot nem hagya.

21. És a második elvevé az asszonyt, de meghala, és magot ő sem hagya; a harmadik is hasonlóképen;

22. És mind a hét elvevé azt, és magot nem hagyának. Legutoljára meghalt az asszony is.

23. A feltámadáskor tehát, mikor feltámadnak, melyikőknek lesz a felesége? Mert mind a hétnek a felesége volt.

24. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Avagy nem azért tévelyegtek-é, mert nem ismeritek az írásokat, sem az Istennek hatalmát?

25. Mert mikor a halálból feltámadnak, sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyekben.

26. A halottakról pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok-é a Mózes könyvében, a csipkebokornál, hogy mi módon szólott néki * az Isten, mondván: Én vagyok Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákób Istene. * 2 Móz.3,2.6.

27. Az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. Ti tehát igen tévelyegtek.

Kérdés a legnagyobb parancsról.

(Vers 28-34: v. ö. Máté 22,34—40. Luk.20,39-40; v. ö. Luk.10,25—28.)

28. Akkor hozzá menvén egy az írástudók közül, a ki az ő vetekedésöket hallotta vala, *és* tudván, hogy jól megfelele nékik, megkérdezé tőle: Melyik az első minden * parancsolatok között? * Mát 22,34—40. Luk.20,39.40.

29. Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: * Halljad Izráel: Az úr, a mi Istenünk egy Úr. * 5 Móz.6,4.5.

30. Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat.

31. A második pedig hasonlatos ehhez: * Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat. * 3 Móz.19,18.

32. Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondád, hogy egy Isten van, és nincsen kívüle más.

33. És szeretni őt teljes szívből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni *embernek* felebarátját, mint * önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál. * 1 Sám.15,22.

34. Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: * Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala őt megkérdeni. * Csel.26,27—29.

Krisztus Dávidnak fia és ura.

(Vers 35-37: v. ö. Máté 22,41-46. Luk.20,41-44.)

35. És felele Jézus és monda, a mint a templomban tanít vala: Mi módon mondják az írástudók, * hogy a Krisztus Dávidnak Fia? * Mát.22,41—46. Luk.20,41—44.

36. Hiszen * Dávid maga mondotta a † Szent Lélek által: Monda az Úr az én uramnak: ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul. * Zsolt.110,1. † 2 Sám.23,2.

37. Tehát maga Dávid nevezi őt Urának, mimódon fia hát néki? És a nagy sokaság örömest hallgatja vala őt.

Óvás az írástudóktól.

(Vers 38—40: v. ö. Máté 23. Luk.20,45—47.)

38. Ő pedig monda nékik az ő tanításában: Őrizkedjetek az írástudóktól, * a kik örömest járnak hosszú köntösökben és *szeretik* a piaczokon való köszöntéseket, * Mát.23,5—7. Luk.20,45—47.

39. És a gyülekezetekben az előlüléseket, és a lakomákon a főhelyeket;

40. A kik az özvegyeknek házát fölemésztik * és színből hosszan imádkoznak: ezek súlyosabb ítélet alá esnek. * Mát.23.14. Luk.20,47.

A szegény özvegy két fillére.

(Vers 41—44: v. ö. Luk.21,1—4.)

41. És leülvén Jézus a templompersélynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a persélybe. * Sok gazdag pedig sokat vet vala *abba*. * 2 Kir.12,9.

42. És egy szegény özvegy asszony *is* * odajövén, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete *bele*. * Luk.21,1—4.

43. Akkor előszólítván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asz-

szony többet vetett, hogynem mind a többi, a kik a perselybe vetettek vala.

44. Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetének; ez pedig az ő szegénységéből, a mije csak volt, mind beveté, az ő egész vagyonát.

Jézus beszéde Jeruzsálem pusztulásáról és az ő dicsőséges eljöveteléről. Óvások és intések, kivált vigyázásra.

(V. ö. Máté 24. Luk. 21,5—36.)

13. Mikor pedig a * templomból kiméne, monda néki egy az ő tanítványai közül: Mester, nézd, milyen kövek és milyen épületek!

* Mát. 24,1—42. Luk. 21,5—36.

2. Jézus pedig felelvén, monda néki: Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad kő kövön, a mely le nem romboltatik.

3. Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, a templom átellenében, megkérdezék őt magukban Péter, Jakab, János és András:

4. Mondd meg nékünk, mikor történnek meg ezek; és mi *lesz* a jel, a mikor mindezek beteljesednek?

5. Jézus pedig felelvén nékik, kezdé mondani: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket.

6. Mert sokan jőnek majd az én nevemben, a kik azt mondják: Én vagyok; és sokakat elhitetnek.

7. Mikor pedig hallani fogtok háborúkról és háborúk híreiről, meg ne rémüljetek, mert meg kell lenniök; de *ez* még nem a vég.

8. Mert nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad; és lesznek földindulások mindenfelé, és lesznek éhségek és háborúságok.

(Vers 9-13: v. ö. Máté 10,17-22. Luk. 21,12-17.)

9. Nyomorúságoknak kezdetei ezek. Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert törvényszékeknek adnak át * titeket, és gyülekezetekben vernek meg titeket, és helytartók és királyok elé állítanak én érettem, bizonyságul ő nékik.

* Mát. 10,17.18. Ján. 15,19.

10. De előbb hirdettetnie kell az evangyéliomnak minden pogányok között.

11. Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok; hanem a mi adatik néktek abban az órában, azt szóljátok; mert nem ti vagytok, a kik szólotok, hanem a Szent Lélek.

12. Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét; és magzatok támadnak szülők ellen, és megöletik őket.

13. És lesztek gyűlöletesek mindenki előtt az én nevemért; de a ki mindvégig megmarad, az megtartatik.

14. Mikor pedig * látjátok a pusztító utálatosságot, a melyről Dániel próféta szólott, ott állani, a hol nem kellene (a ki † olvassa, értse meg), akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;

* Dán. 9,27. † Dán. 12,4.10. Mát. 24,15.

15. A háztetőn levő pedig le ne szálljon a házba, se be ne menjen, hogy házából valamit kivigyen;

16. És a mezőn levő haza ne térjen, hogy ruháját elvigye.

17. Jaj pedig a terhes és a szoptató asszonyoknak azokban a napokban.

18. Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen.

19. Mert azok a * napok olyan nyomorúságosak lesznek, a milyenek a világ kezdete óta, a melyet Isten teremtett, mind ez ideig nem voltak, és nem is lesznek.

* Dán. 12,1.

20. És ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egyetlen test sem menekülne meg; de a választottakért, a kiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat.

21. Ha pedig akkor ezt mondja néktek valaki: Ímé itt * a Krisztus, vagy: Ímé amott, ne higyjétek.

* Mát. 24,23. Luk. 17,23.

22. Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és jeleket és csodákat tesznek, hogy elhitessék, ha lehet, *még* a választottakat is.

23. Ti pedig vigyázzatok; íme előre megmondottam néktek mindent.

24. De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik,

25. És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levő hatalmasságok megrendülnek.

26. És akkor meglátják * az embernek Fiát eljőni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.

* Mát. 24,30.25,31.26,64. Luk. 21,27.

27. És akkor elküldi az * ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig.

* Mát. 13,41.

28. A fügefáról * vegyétek pedig a példát. A mikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

* Mát. 24,32. Luk. 21,29.

29. Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.

30. Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.

31. **Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.**
Ésa.40,8.51,6. Zsolt.102,27. Zsid.1,11.
32. Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiu, hanem csak az Atya.
33. Figyeljetek, vigyázzatok és imádkozzatok; mert nem tudjátok, * mikor jő el az az idő.
* Mát.24,44.25,13. Luk.22,40.
34. Úgy mint az az ember, a * ki messze útra kelve, házát elhagyván, és szolgáit felhatalmazván, és kinek-kinek a maga dolgát megszabván, az ajtónállónak is megparancsolta, hogy vigyázzon. * Mát.25,14. Luk.19,12.
35. Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura, este-é vagy éjfélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel? Luk.12,38.
36. Hogy, ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva.
37. **A miket pedig néktek mondok, mindenkinek mondom: Vigyázzatok!**

Krisztus megkenetése Betháníában.
(Vers 1.2: v. ö. Máté 26,1—5. Luk.22,1.2.)

14. Két nap mulva pedig húsvét vala * és a kovásztalan kenyerek ünnepe. És a főpapok és az írástudók tanakodnak vala, hogy csalárdsággal mimódon fogják meg és öljék meg őt.
* Mát.26,1—5. Luk.22,1—2. Ján.11,55—57.
2. Mert azt mondják vala: Ne az ünnepen, hogy a nép fel ne zendüljön.
(Vers 3—9: v. ö. Máté 26,6—13. Ján.12,1—8.)
3. Mikor pedig Betháníában * a poklos Simon házánál vala, a mint asztalhoz üle, egy asszony méne oda, a kinél alabástrom edény vala valódi és igen drága nárdus olajjal; és eltörvén az alabástrom edényt kitölté *azt* az ő fejére. * Mát.26,6—13. Ján.12,1—8.
4. Némelyek pedig háborognak vala magok között és mondának: Mire való volt az olajnak ez a tékozlása?
5. Mert el lehetett volna azt adni háromszáz pénznél is többért, és odaadni a szegényeknek. És zúgolódnak vala ellene.
6. Jézus pedig monda: Hagyjatok békét néki; miért bántjátok őt? jó dolgot cselekedett én velem.
7. Mert * a szegények mindenkor veletek lesznek, és a mikor csak akarjátok, jót tehettek velök; de én nem leszek mindenkor veletek. * 5 Móz.15,11.
8. Ő a mi tőle telt, azt tevé: előre megkente az én testemet a temetésre.
9. Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangyéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére.
(Vers 10.11: v. ö. Máté 26,14—16. Luk,22,7—13.)
10. Akkor Júdás, az Iskariotes, * egy a tizenkettő közül, elméne a főpapokhoz, hogy őt azoknak elárulja.
* Mát.26,14—16. Luk.12,3—6.
11. Azok pedig, a mint meghallák, örvendezének, és igérék, hogy pénzt adnak néki. Ő pedig keresi vala, mimódon árulhatná elő őt jó alkalommal.

Páska, és az úrvacsora szereztetése.
(Vers 12-16: v. ö. Máté 26,17—19. Luk.22,7—13.)

12. És a kovásztalan * kenyerek ünnepének első napján, mikor a húsvéti bárányt vágják vala, mondának néki az ő tanítványai: Hol akarod, hogy elmenvén megkészítsük, hogy megehesd a húsvéti bárányt?
* Mát.26,17—19. Luk.22,7—13.
13. Akkor elküldé kettőt az ő tanítványai közül, és monda nékik: Menjetek el a városba, és egy ember jő előtökbe, a ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt,
14. És a hová bemegy, mondjátok a házi gazdának: A mester kérdi: hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a húsveti bárányt? * rész 11,3.
15. És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló házat berendezve, készen: ott készítsétek el nékünk.
16. Elmenének azért az ő tanítványai, és jutának a városba, és úgy találák, a mint nékik megmondotta, és elkészíték a húsvéti bárányt.
(Vers 17—25: v. ö. Máté 26,20—29. Luk.22,14—23. Ján.13,21—26.)
17. Mikor pedig este lőn, oda méne a tizenkettővel.
18. És a mikor leülnek és esznek vala, monda Jézus: Bizony mondom néktek, egy közületek elárul engem, a * ki velem eszik.
* Mát.26,20—29. Luk.22,14—23. Ján.13,21—26.
19. Ők pedig kezdének szomorkodni és néki egyenként mondani: Csak nem én? a másik is: Csak nem én?
20. Ő pedig felelvén, monda nékik: Egy a tizenkettő közül, a ki velem együtt márt a tálba.
21. Az embernek Fia jóllehet elmegy, a mint meg van írva felőle; de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb lenne annak az embernek, ha nem született volna.
22. **És mikor ők evének, vévén Jézus a kenyeret, és hálákat adván, megtöré és adá nékik, mondván: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.** 1 Kor.11,23—25.
23. **És vévén a poharat, *és* hálákat adván, adá nékik; és ivának abból mindnyájan;**

24. És monda nékik: Ez az én vérem, az új szövetség *vére,* a mely sokakért kiontatik.
25. Bizony mondom néktek, nem iszom többé a szőlőtőnek gyümölcséből mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában.

(Vers 26—31: v. ö. Máté 26,30—35. Luk.22,31—34.39.)

26. És dicséretet énekelve kimenének az olajfák hegyére.
27. És monda nékik Jézus: Ezen az éjszakán * mindnyájan megbotránkoztok bennem; mert meg van írva: Megverem † a pásztort, és elszélednek a juhok.

* Mát.26,30—35. Luk.22,31—34.39. † Zak.13,7.

28. De * feltámadásom után előttetek fogok felmenni Galileába.

* rész 16,7.

29. Péter pedig monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem.
30. És * monda néki Jézus: Bizony mondom néked, hogy ma, ezen az éjszakán, mielőtt a kakas † kétszer szólana, háromszor tagadsz meg engem.

* Mát.26,34. Luk.22,34. † Ján.13,38.

31. Ő pedig annál inkább erősíti vala: Ha veled együtt kell is meghalnom, semmiképen meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többiek is.

Gyötrődés a Getsemáné kertjében.

(Vers 32-42: v. ö. Máté 26,36-46. Luk.22,40-46.)

32. És menének * ama helyre, a melynek Gethsemáné a neve; és monda az ő tanítványainak: Üljetek le itt, a míg imádkozom.

* Máté 26,36—46. Luk.22,40—46. Ján.18,1.2.

33. És maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, és kezde rettegni és gyötrődni;
34. És monda nékik: * Szomorú az én lelkem mind halálig; maradjatok itt, és vigyázzatok.

* Ján.12,27.

35. És egy kevéssé előre menvén, a földre esék, és imádkozék, hogy, ha lehetséges, múljék el tőle ez az óra;
36. És monda: Abba, Atyám! Minden lehetséges néked. Vidd el tőlem ezt a poharat; * mindazáltal ne az én akaratom *legyen meg,* hanem a tied.

* rész 10,38.

37. Azután visszatére és aluva talála őket, és monda Péternek: Simon, alszol? Nem bírtál egy óráig vigyázni?
38. Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok; a lélek ugyan kész, de a test erőtelen.
39. És ismét elmenvén, imádkozék, ugyanazon szavakkal szólván.
40. A mikor pedig visszatére, ismét aluva talála őket; mert a szemeik megnehezedtek vala, és nem tudták, mit feleljenek néki.
41. Harmadszor is jöve, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Elég; eljött az óra; ímé az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik.
42. Keljetek föl, menjünk: ímé elközelgett, a ki engem elárul.

Jézus elfogatása.

(Vers 43—54: v. ö. Máté 26,47—58. Luk.22,47—55. Ján.18,2—18.)

43. És mindjárt még mikor ő szól vala, * eljöve Judás, egy a tizenkettő közül, és vele együtt nagy sokaság, fegyverekkel és botokkal, a főpapoktól, az írástudóktól és a vénektől.

* Mát.26,47—58. Luk.22,47—55. Ján.18,2—18.

44. Az ő árulója pedig jelt ada nékik, mondván: A kit megcsókolok majd, ő az; fogjátok meg azt, és vigyétek el biztonsággal.
45. És odajutván, azonnal hozzáméne, és monda: Mester! Mester! és megcsókolá őt.
46. Azok pedig ráveték kezeiket, és megfogák őt.
47. De egy az ott állók közül az ő szablyáját kivonván, a főpap szolgájához csapa, és levágá annak fülét.
48. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Mint egy rablóra, úgy jöttetek-é reám fegyverekkel és botokkal, hogy megfogjatok engem?!
49. Naponta nálatok valék, a templomban tanítva, és nem fogtatok meg engem; de *szükség,* hogy az írások beteljesedjenek.
50. Akkor elhagyván őt, mindnyájan elfutának.
51. Egy ifjú pedig követé őt, a kinek testét csak egy gyolcs ing takarta; és megfogák őt az ifjak.
52. De ő ott hagyva az ingét, meztelenül elszalada tőlük.
53. És vivék Jézust a főpaphoz. És oda gyűlének mindnyájan a főpapok, a vének és az írástudók.
54. Péter pedig távolról követé őt, be egészen a főpap udvaráig; és ott üle a szolgákkal, és melegszik vala a tűznél.

Kihallgatás, vallomás és szenvedés Kajafás előtt.

(Vers 55—65: v. ö. Máté 26,59—68. Luk.22,63—71. Ján.18,19—24.)

55. A főpapok * pedig és az egész tanács bizonyságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt; de nem találnak vala.

*Mát.26,59—68. Luk.22,63—71. Ján.18,19—24.

56. Mert sokan tesznek vala *ugyan* hamis tanubizonyságot ellene, de a bizonyságtételek nem valának megegyezők.

57. És némelyek fölkelének és hamis tanubizonyságot tőnek ellene, mondván:
58. Mi hallottuk, mikor ezt mondá: Én * lerontom ezt a kézzel csinált templomot, és három nap alatt mást építek, a mely nem kézzel csináltatott.
* Ján. 2, 19.
59. De még így sem vala egyező az ő bizonyságtételük.
60. Akkor a főpap odaállván a középre, megkérdé Jézust, mondván: Semmit sem felelsz-é? Miféle bizonyságot tesznek ezek te ellened?
61. Ő * pedig hallgat vala, és semmit sem felele. Ismét megkérdezé őt a főpap, és monda néki: Te vagy-é a Krisztus, az áldott *Isten* Fia?
* rész 15, 5. Ésa. 53, 7.
62. **Jézus pedig monda: Én vagyok. És meglátjátok majd az embernek Fiát ülni a hatalomnak jobbján, és eljőni az ég felhőivel.**
63. A főpap pedig megszaggatván ruháit, monda: Mi szükségünk van még tanúkra?
64. Hallátok a káromlást. Mi tetszik néktek? Azok pedig halálra méltónak ítélték őt mindnyájan. * Ján. 19, 7.
65. És kezdék őt némelyek köpdösni, és az ő orczáját elfedni, és őt öklözni, és mondani néki: Prófétálj! A szolgák pedig arczul csapdossák vala őt.

Péter bűne és bűnbánata.

(Vers 66—72: v. ö. Máté 26, 69—75. Luk. 22, 56—62. Ján. 18, 17. 25—27.)

66. A mint pedig Péter lent * vala az udvarban, odajöve egy a főpap szolgálói közül; * Mát. 26, 69—75. Luk. 22, 56—62. Ján. 18, 17. 25—27.
67. És meglátván Pétert, a mint melegszik vala, rátekintvén, monda: Te is a Názáreti Jézussal valál!
68. Ő pedig megtagadá, mondván: Nem ismerem, s nem is értem, mit mondasz. És kiméne a tornáczra; és a kakas megszólala.
69. A szolgáló pedig meglátva őt, kezdé ismét mondani az ott állóknak: Ez közülök való.
70. Ő pedig ismét megtagadá. De kevés idő múlva az ott állók ismét mondják vala Péternek: Bizony közülök való vagy; mert Galileabeli is vagy, és a beszéded *is* hasonló.
71. Ő pedig kezde átkozódni és esküdözni, hogy: Nem ismerem azt az embert, a kiről beszéltek.
72. És másodszor szóla a kakas. És Péternek eszébe juta a beszéd, a melyet néki * Jézus mondott vala, hogy mielőtt a kakas kétszer szólana, háromszor megtagadsz engem. És sírva fakada. * vers 30.

Jézus Pilátus előtt. Elítéltetés, tövises koronája.

15. És mindjárt reggel * tanácsot tartván a főpapok a vénekkel és írástudókkal, és az egész tanács, megkötözvén Jézust, elvivék és átadák Pilátusnak.
* Mát. 27, 1. 2. Luk. 26, 66. 23, 1. Ján. 18, 28.
(Vers 2—19: v. ö. Máté 27, 11—30. Luk. 23, 2—25. Ján. 18, 29—19, 16.)
2. És megkérdé őt Pilátus: * Te vagy-é a zsidók királya? Ő pedig felelvén, monda néki: Te mondod. * Mát. 27, 11-30. Luk. 23, 2—25. Ján. 18, 29. 19, 16.
3. És erősen vádolják vala őt a főpapok.
4. Pilátus pedig ismét megkérdé őt, mondván: Semmit sem felelsz-é? Ímé, mennyi tanúbizonyságot szólnak ellened!
5. Jézus pedig * semmit sem felele, annyira hogy Pilátus elcsudálkozék.
* rész 14, 61. Ésa. 53, 7.
6. Ünnepenként pedig egy foglyot szokott vala elbocsátani nékik, a kit épen óhajtának.
7. Vala pedig egy Barabbás nevű, megkötöztetve ama lázadókkal együtt, a kik a lázadás alkalmával gyilkosságot követtek vala el.
8. És a sokaság kiáltván, kezdé kérni *Pilátust* arra, a mit mindenkor megtesz vala nékik.
9. Pilátus pedig felele nékik, mondván: Akarjátok-é, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?
10. Mert tudja vala, hogy irígységből adták őt kézbe a főpapok. Ján. 11, 48.
11. A főpapok azonban felindíták a sokaságot, hogy inkább Barabbást bocsássa el nékik.
12. Pilátus pedig felelvén, ismét monda nékik: Mit akartok tehát, hogy cselekedjem ezzel, a kit a zsidók királyának mondotok?
13. És azok ismét kiáltának: Feszítsd meg őt.
14. Pilátus pedig monda nékik: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig annál jobban kiáltanak vala: Feszítsd meg őt!
15. Pilátus pedig eleget akarván tenni a sokaságnak, elbocsátá nékik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszítsék.
16. A vitézek pedig elvivék őt az udvar belső részébe, a mi az őrház; és összehívák az egész csapatot.
17. És bíborba öltözteték őt, és tövisből font koszorút tevének a fejére,
18. És elkezdék őt köszönteni: Üdvöz légy, zsidók királya!
19. És verik vala a fejét nádszállal,

és köpdösik vala őt, és térdet hajtva tisztelik vala őt.

Jézus kereszthalála.

(Vers 20—41: v. ö. Máté 27,31—56. Luk. 23,26—49. Ján. 19,16—30.)

20. Mikor pedig * kicsúfolták őt, leveték róla a bíbor ruhát, és a maga ruháiba öltözteték; és kivivék őt, hogy megfeszítsék. * Mát. 27,31—56. Luk. 23,26—49. Ján. 19,16—30.

21. És kényszerítének egy mellettök elmenőt, bizonyos czirénei Simont, a * ki a mezőről jő vala, Alekszándernek és † Rufusnak az atyját, hogy vigye az ő keresztjét. * Mát. 27,32. Luk. 23,26. † Róm. 16,13.

22. És vivék őt a Golgotha * *nevű* helyre, a mely megmagyarázva annyi, mint: koponya helye. * Mát. 27,33—44. Luk. 23,32—43. Ján. 19,17—27.

23. És * mirhás bort adnak vala néki inni; de ő nem fogadá el. * Zsolt. 69,22.

24. És megfeszítvén őt, elosztták az ő ruháit, * sorsot vetvén azokra, ki mit kapjon. * Zsolt. 22,19.

25. Vala pedig három óra, mikor megfeszíték őt.

26. Az ő kárhoztatásának oka pedig így vala fölébe felírva: A zsidók † királya. * Mát. 27,37. Luk. 23,38. Ján. 19,19.

27. Két rablót is megfeszítének vele, egyet jobb és egyet balkeze felől.

28. És beteljesedék * az írás, a mely *azt* mondja: És a bűnösök közé számláltaték. * Ésa. 53,12.

29. Az arra menők pedig szidalmazzák vala őt, fejüket hajtogatván és mondván: Hah! a ki * lerontod a templomot, és három nap alatt fölépíted; * rész 14,58.

30. Szabadítsd meg magadat, és szállj le a keresztről!

31. Hasonlóképen pedig a főpapok is, csúfolódván egymás között, az írástudókkal együtt mondják vala: Másokat megtartott, magát nem bírja megtartani.

32. A Krisztus, az Izráel királya, szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higyjünk. A kiket vele feszítettek meg, azok is szidalmazzák vala őt.

33. Mikor pedig hat * óra lőn, sötétség támada az egész földön kilencz óráig. * Mát. 27,45—54. Luk. 23,44—48. Ján. 19,28—30.

34. És kilencz órakor fennszóval kiálta Jézus, mondván: * **Elói, Elói! Lamma Sabaktáni?** a mi megmagyarázva annyi, mint: **Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?** * Zsolt. 22,2.

35. Némelyek pedig meghallván ezt az ott állók közül, mondának: Ímé Illyést hívja.

36. Egy ember pedig odafutamodék és egy szivacsot megtöltvén eczettel és azt nádszálra tűzvén, inni ada néki, mondván: Hagyjátok el, lássuk, ha eljő-é Illyés, hogy levegye őt.

37. Jézus pedig nagy * fennszóval kiáltván kibocsátá lelkét. * Mát. 27,50. Luk. 23,46. Ján. 19,30.

38. És a templom kárpítja fölétől aljáig ketté hasada.

39. Látván pedig a százados, a ki vele átellenben áll vala, hogy ekként kiáltva bocsátá ki lelkét, monda: Bizony, ez az ember Isten fia vala!

40. Valának pedig asszonyok is, a kik * távolról nézik vala, a kik között vala Mária Magdaléna, † és Mária, a kis Jakabnak és Józsénak anyja, és Salomé, * Mát. 27,55.56. Luk. 23,49. Ján. 19,25. † Luk. 8,2.3.

41. A kik, mikor Galileában vala, akkor is követték vala őt, és szolgálnak vala néki; és sok más asszony, a kik vele mentek vala fel Jeruzsálembe.

Jézus temetése.

(Vers 42—47: v. ö. Máté 27,57—61. Luk. 23,50—55. Ján. 19,38—42.)

42. És mikor immár este lőn, * mivelhogy péntek vala, azaz szombat előtt való nap, * Mát. 27,57—61. Luk. 23,50—55. Ján. 19,38—42.

43. Eljöve az arimathiai József, egy tisztességes tanácsbeli, a ki maga is várja vala az Isten országát; beméne bátran Pilátushoz, és kéré Jézusnak testét.

44. Pilátus pedig csodálkozék, hogy immár meghalt volna; és magához hivatva a századost, megkérdé tőle, ha régen halt-é meg?

45. És megtudván a századostól, odaajándékozá a testet Józsefnek.

46. Ő pedig gyolcsot vásárolván, és levévén őt, begöngyölé a gyolcsba, és elhelyezé egy sírboltba, a mely kősziklából vala kivágva; és követ hengeríte a sírbolt szájára.

47. Mária Magdaléna pedig és Mária, a Józsé *anyja,* nézik vala, hová helyezék.

Krisztus feltámadása.

(Vers 1—8: v. ö. Máté 28,1—8. Luk. 24,1—12. Ján. 20,1—10.)

16. Mikor pedig elmult a szombat, * Mária Magdaléna, és Mária a Jakab *anyja*, és Salomé, drága keneteket vásárlának, hogy elmenvén, megkenjék őt.
* Mát. 28,1—8. Luk. 24,1—12. Ján. 20,1—10.

2. És korán reggel, a hétnek első nap-
ján a sírbolthoz menének napfelköl-
tekor.
3. És mondják vala maguk között:
Kicsoda hengeríti el nékünk a követ
a sírbolt szájáról?
4. És odatekintvén, láták, hogy a kő
el van hengerítve; mert felette nagy
vala.
5. És bemenvén a sírboltba, látának
egy ifjút ülni jobb felől, fehér ruhá-
ba öltözve; és megfélemlének.
6. Az pedig monda nékik: Ne fél-
jetek. A Názáreti Jézust keresitek, a
ki megfeszíttetett; föltámadott, nin-
csen itt; ímé a hely, a hová őt he-
lyezék.
7. De menjetek el, mondjátok meg
az ő tanítványainak és Péternek, hogy
előttetek megyen Galileába; ott meg-
látjátok őt, a mint megmondotta nék-
tek. rész 14,28.
8. És nagyhamar kijövén, elfutának
a sírbolttól, mert félelem és álmél-
kodás fogta vala el őket; és senkinek
semmit sem szólának, mert félnek
vala.

A feltámadt Krisztus megjelenései.

9. Mikor pedig reggel, a hétnek első
napján föltámadott vala, megjelenék
először Mária Magdalénának, a ki-
ből * hét ördögöt űzött vala ki.
* Luk.8,2. Ján.20,11—18.
10. Ez elmenvén, megjelenté azok-
nak, a kik vele valának *és* kesereg-
nek és sírnak vala.
11. Azok pedig mikor hallották, hogy
él és ő látta vala, nem hivék.
12. Ezután pedig közülök kettő-
nek jelenék * meg más alakban, út-
közben, mikor a mezőre mennek va-
la. * Luk.24,13—35.
13. Ezek is elmenvén, megjelenték
a többieknek; ezeknek sem hivének.

Keresztség parancsa.

(Vers 14-18: v. ö. Luk.24,36-49. Ján.20,19-23.)
14. Azután, mikor asztalnál ülnek
vala megjelenék magának a * tizen-
egynek, és szemükre hányá az ő hi-
tetlenségöket és keményszívűségö-
ket, hogy azoknak, a kik őt feltámad-
va látták vala, nem hivének,
* Luk.24,36—49. Ján.20,19—23. 1 Kor.15,5.
15. És monda nékik: Elmenvén e szé-
les világra, hirdessétek az evangyélio-
mot minden teremtésnek.
**16. A ki hiszen és megkeresztelkedik,
idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkár-
hozik.**
17. Azokat pedig, a kik hisznek, ilyen
jelek követik: az én nevemben * ör-
dögöket űznek; † új nyelveken szó-
lanak. * Csel.16,18. † Csel.2,4. 11.10,46.
18. Kígyókat * vesznek föl; és ha va-
lami halálost isznak, meg nem árt
nékik; betegekre † vetik kezeiket,
és meggyógyulnak.
* Luk.10,19. Csel.28,3—6. † Jak.5,14.15.

Mennybemenetel.

(Vers 19: v. ö. Luk. 24,50—53. Csel.1,4—11.)
19. Az Úr azért, minekutána szólott
vala nékik, felviteték * a mennybe,
és üle az Istennek jobbjára. †
* Luk.24,50—53. Csel.1,4—11.
† Zsolt.110,1. Csel.7,55.
20. Azok pedig kimenvén, prédikálá-
nak mindenütt, az Úr együtt mun-
kálván velök, és megerősítvén az ígét
a * jelek által, a melyek követik vala.
Ámen! * Csel.14,3. Zsid.2,4.

A LUKÁCS ÍRÁSA SZERINT VALÓ SZENT EVANGYÉLIOM.

Előszó.

1. 1. Mivelhogy sokan kezdették rend-
szerint megírni azoknak a dol-
goknak az elbeszélését, a melyek mi-
nálunk beteljesedtek,
2. A mint nékünk előnkbe adták, a
kik kezdettől fogva szemtanúi és szol-
gái voltak az ígének:
3. Tetszék énnékem is, ki eleitől fog-
va mindeneknek szorgalmasan vé-
gére jártam, hogy azokról rendsze-
rint írjak néked, * jó Theofilus,
* Csel.1,1.
4. Hogy megtudhasd azoknak a dol-
goknak bizonyosságát, a melyekre
taníttatál.

Angyal adja hírül Keresztelő János születését.

5. Heródesnek, a Júdea királyának
idejében vala egy Zakariás nevű pap
az Abia rendjéből; * az ő felesége
pedig az Áron leányai közül való vala,
és annak neve Erzsébet. * 1 Krón.24,10.
6. És mind a ketten igazak valának
az Isten előtt, kik az Úrnak minden
parancsolataiban és rendeléseiben
feddhetetlenül jártak.
7. És nem volt nékik gyermekük,
mert Erzsébet meddő vala, és mind a
ketten *immár* idős emberek valának.
8. Lőn pedig, hogy mikor ő rendjé-
nek sorában papi szolgálatot végzett
az Isten előtt,

9. A papi tiszt szokása szerint reá jutott a sor, hogy bemenvén * az Úrnak templomába, jó illatot gerjeszszen. *2 Móz.30,7.
10. És a népnek egész sokasága imádkozék kívül a jó illatozás idején;
11. Néki pedig megjelenék az Úrnak angyala, állván a füstölő oltár jobbja felől.
12. És láttára megrettene Zakariás, és félelem szállá meg őt.
13. Monda pedig az angyal néki: Ne félj Zakariás; mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged Erzsébet szül néked fiat, és nevezed az ő nevét Jánosnak.
14. És lészen tenéked örömödre és vigasságodra, és sokan fognak örvendezni az ő születésén;
15. Mert nagy lészen az Úr előtt, és bort és részegítő italt nem iszik; * és betelik Szent Lélekkel még az ő anyjának méhétől fogva.
*4 Móz.6,3 Bir.13,4—5. 1 Sám.1,11.
16. És az Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz.
17. És ez Ő előtte fog járni az Illyés lelkével és erejével, * hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcseségére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet. * Mal.3,1.4,6. Mát.17,11—13.
18. És monda Zakariás az angyalnak: Miről tudhatom én ezt meg? mert én vén vagyok, és az én feleségem *is* igen idős.
19. És felelvén az angyal, monda néki: Én * Gábriel vagyok, ki az Isten előtt állok; és küldettem, hogy szóljak veled, és ez örvendetes dolgokat jelentsem néked.
* Dán.8,16.9,21.27. Máté 18,10.
20. És ímé megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, a melyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédimnek, a melyek beteljesednek az ő idejökben.
21. A nép pedig várja vala Zakariást, és csodálkozék, hogy a templomban késik.
22. És kijövén, nem szólhata nékik; eszökbe vevék azért, hogy látást látott a templomban; mert ő *csak* integetett nékik, és néma maradt.
23. És lőn, hogy mikor leteltek az ő szolgálatának napjai, elméne haza.
24. E napok után pedig fogada méhében Erzsébet az ő felesége, és elrejtőzék öt hónapig, mondván:
25. Így cselekedett velem az Úr a napokban, a melyekben *reám* tekinte, hogy elvegye az én gyalázatomat az * emberek között. *1 Móz.30,23.

Krisztus születését adja hírül Gábriel.

26. A hatodik hónapban pedig elküldeték Gábriel angyal Istentől Galileának városába, a melynek neve Názáreth,
27. Egy szűzhöz, a ki a Dávid házából való József nevű * férfiúnak volt eljegyezve. A szűznek neve pedig Mária. * Mát.1,18.
28. És bemenvén az angyal ő hozzá, monda néki: Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.
29. Az pedig látván, megdöbbene az ő beszédén, és elgondolkodék, *hogy* micsoda köszöntés ez?!
30. És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél.
31. És ímé fogansz a te méhedben, * és szülsz fiat, és nevezed az ő nevét † JÉZUSNAK. * Ésa.7,14. † Mát.1,21.
32. Ez nagy lészen, és a Magasságos Fiának hivattatik; és néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az ő atyjának, * királyi székét; * Ésa.9,6.7. Jer.23,5.
33. És uralkodik a Jákób házán mindörökké; és az ő királyságának * vége nem lészen! * Dán.2,44.7,14. Mik.4,7.
34. Monda pedig Mária az angyalnak: Mimódon lesz ez, holott én férfiat nem ismerek?
35. És felelvén az angyal, monda néki: A Szent Lélek száll te reád, * és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged; azért a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának. * Mát.1,20.
36. És ímé Erzsébet, a te rokonod, ő is fogant fiat az ő vénségében; és ez *már* a hatodik hónapja néki, a kit meddőnek hívtak:
37. Mert az Istennél semmi sem * lehetetlen. * Jób 42,2. Jer.32,17.
38. Monda pedig Mária: Imhol az Úrnak szolgálója; legyen nékem a te beszéded szerint. És elméne ő tőle az angyal.

Mária látogatása Erzsébetnél.

39. Fölkelvén pedig Mária azokban a napokban, nagy sietséggel méne a hegységbe, Júdának városába;
40. És beméne Zakariásnak házába, és köszönté Erzsébetet.
41. És lőn, mikor hallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repese az ő méhében; és betelék Erzsébet Szent Lélekkel;
42. És fennszóval kiálta, mondván: Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse.
43. És honnét van ez nékem, hogy az én Uramnak anyja jön én hozzám?
44. Mert ímé, mihelyt a te köszöntésednek szava füleimbe hatolt, a

magzat örvendezéssel kezde repesni
az én méhemben.
45. És boldog az, a ki hitt; mert be-
teljesednek azok, a miket az Úr né-
ki mondott.

Mária éneke.

46. Akkor monda Mária: Magasztal-
ja az én lelkem az Urat,
47. És örvendez az én lelkem az én
megtartó Istenemben.
48. Mert reá tekintett az ő szolgáló
leányának alázatos állapotjára; mert
ímé mostantól fogva boldognak mon-
danak engem minden nemzetségek.
49. Mert nagy dolgokat cselekedék
velem a Hatalmas; * és szent az ő
neve! * Zsolt.99,3.
50. És az ő irgalmassága nemzetség-
ről nemzetségre *vagyon* azokon, a
kik * őt félik. * Zsolt.103,11.
51. Hatalmas dolgot cselekedék kar-
jának*ereje által; elszéleszté az ő szí-
vök gondolatában felfuvalkodotta-
kat. * Ésa.52,10.
52. Hatalmasokat dönte le trónjaik-
ról, és alázatosakat magasztalt fel.
53. Éhezőket * töltött be javakkal, és
gazdagokat küldött el üresen.
* 1 Sám.2,5.
54. Felvevé Izráelnek, * az ő szolgá-
jának ügyét, hogy megemlékezzék az
ő irgalmasságáról
* Ésa.41,8—10.54,5. Jer.31,3.20.
55. (A miképen szólott volt a mi
atyáinknak), Ábrahám iránt * és az
ő magva iránt mindörökké!
* 1 Móz.12,3.17,7.18,18.
56. Marada pedig Mária Erzsébettel
mintegy három hónapig; azután ha-
za tére.

János születése és körülmetélése.

57. Erzsébetnek pedig betelék az ő
szülésének ideje, és szűle fiat.
58. És meghallák az ő szomszédai
és rokonai, hogy az Úr nagy kegyel-
mességet cselekedett ő vele; és együtt
örülének vele.
59. És lőn nyolczad napon, eljövé-
nek, hogy körülmetéljék * a gyerme-
ket; és az ő atyja nevéről Zakariás-
nak akarák őt nevezni. * 1 Móz.17,12.
60. És felelvén az ő anyja, monda:
Nem; hanem Jánosnak neveztessék.
61. És mondának néki: Senki sincs
a te rokonságodban, a ki ezen a né-
ven neveztetnék.
62. És intének az ő atyjának, hogy
minek akarja neveztetni?
63. Az pedig táblát kérvén, ezt írá,
mondván: János a neve. És elcsodál-
kozának mindnyájan.
64. És feloldódék az ő szája és nyel-
ve azonnal, és szóla, áldván az Istent.
65. És félelem szállott minden ő szom-
szédaikra: és Júdeának egész hegyes
tartományában elhirdettetének mind
e dolgok.
66. És szívökre vevék mindenek, a
kik hallák, mondván: Vajjon mi lesz
e gyermekből? És az Úrnak keze va-
la ő vele.

Zakariás éneke.

67. És Zakariás, az ő atyja betelje-
sedék Szent Lélekkel, és prófétála,
mondván:
68. Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy
meglátogatta és megváltotta az ő né-
pét,
69. És felemelte az üdvösségnek szar-
vát nékünk az ő gyermekének, * Dá-
vidnak házában, * Zsolt.132,11.17. Jer.23,6.
70. A mint szólott az ő szent prófé-
táinak szája által, kik eleitől fogva
voltak,
71. Hogy a mi ellenségeinktől meg-
szabadít, és mindazoknak kezéből,
a kik minket gyűlölnek;
72. Hogy irgalmasságot cselekedjék
a mi atyáinkkal, és megemlékezzék
az ő szent * szövetségéről,
* 1 Móz.3,15.12,3.22,15—18.28,14. Zsid.6,13.
73. Az esküvésről, a melylyel meg-
esküdt Ábrahámnak, a mi atyánknak,
hogy ő megadja nékünk,
74. Hogy megszabadulván a mi el-
lenségeink kezéből, félelem * nélkül
szolgáljunk néki * Zsid.2,14.15.
75. Szentségben * és igazságban ő
előtte a mi életünknek minden nap-
jaiban. * 1 Pét.1,15.
76. Te pedig kis gyermek, a magas-
ságos *Isten* prófétájának hivattatol;
mert az Úr előtt jársz, * hogy az ő útait
megkészitsed; * Mal.3,1.2.4,5.6.
77. És az üdvösség ismeretére meg-
tanítsad az ő népét, * a bűnöknek bo-
csánatjában. * Mát.3,1—3.
78. A mi Istenünk nagy irgalmassá-
gáért, a melylyel meglátogatott min-
ket a naptámadat * a magasságból,
* Zak.3,8.6,12. Mal.4,2.
79. Hogy megjelenjék azoknak, a kik
a sötétségben és * a halálnak árnyéká-
ban ülnek; hogy igazgassa a mi lá-
bainkat a békességnek útjára!
* Ésa.9,2.42,7.43,8.49,9. Mal.4,2.
80. A kis gyermek pedig nevekedik
és erősödik vala lélekben; és a pusz-
tában vala mind ama napig, a me-
lyen megmutatta magát az * Izráel-
nek. * rész 3,1—3.

Krisztus születése.

2. És lőn azokban a napokban, Au-
gusztus császártól parancso-
lat adaték ki, hogy mind az egész
föld összeirattassék.
2. Ez az összeírás először akkor tör-

tént, mikor Siriában Czirénius volt a helytartó.

3. Mennek vala azért mindenek, hogy beirattassanak, kiki a maga városába.

4. Felméne pedig József is Galileából, Názáret városából Júdeába, a Dávid városába,* mely Bethlehemnek neveztetik, mivelhogy a Dávid házából és háznépe közül való volt; *Ján.7,42.

5. Hogy beirattassék Máriával, a ki néki jegyeztetett feleségül, és várandós vala.

6. És lőn, hogy mikor ott valának, betelének az ő szülésének napjai.

7. És szülé* az ő első szülött fiát; és bepólyálá őt, és helyhezteté őt a jászolba, mivelhogy nem vala nékik helyök a vendégfogadó háznál. *Mát.1,25.

8. Valának pedig pásztorok azon a vidéken, a kik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett.

9. És ímé az Úrnak angyala hozzájok jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevé őket: és nagy félelemmel megfélemlének.

10. És monda az angyal nékik: **Ne féljetek, mert ímé hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen:**

11. **Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.**

12. Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.

13. És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek sokasága,* a kik az Istent dícsérik és ezt mondják vala: *Zsolt.103,20.21.

14. **Dicsőség a magasságos** ***mennyekben*** **az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!**

15. És lőn, hogy mikor elmentek az angyalok ő tőlök a mennybe, mondának a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, a melyet az Úr megjelentett nékünk.

16. Elmenének azért sietséggel, és megtalálák Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala.

17. És ezt látván, elhirdeték, a mi nékik a gyermek felől mondatott vala.

18. És mindenek, a kik hallák, elcsodálkozának azokon, a miket a pásztorok nékik mondottak.

19. Mária pedig mind ez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala.

20. A pásztorok pedig visszatérének, dicsőítvén és dícsérvén az Istent mind azok felől, a miket hallottak és láttak, a mint nékik megmondatott.

Jézust körülmetélik, bemutatják az Úrnak. Simeon és Anna.

21. És mikor betölt a nyolcz nap, hogy * a kis gyermeket körülmetéljék, nevezék az ő nevét Jézusnak, a mint őt az angyal nevezte, mielőtt fogantatott volna anyja méhében. *1 Móz.17,12.

22. Mikor pedig betöltek *Mária* tisztulásának napjai a Mózes* törvénye szerint, felvivék őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak. *3 Móz.12,4.6.

23. (A mint megiratott az Úr törvényében, * hogy: Minden elsőszülött fiú az Úrnak szenteltessék), *2 Móz.13,2.22,29. 4 Móz.3,45.47.

24. És hogy áldozatot adjanak, a szerint a mint megmondatott az Úr törvényében: * Egy pár gerliczét, vagy két galambfiat. *3 Móz.12,8.

25. És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, a kinek neve Simeon volt, és ez az ember igaz és istenfélő vala, a ki várta az Izráel vigasztalását, és a Szent Lélek vala ő rajta.

26. És kijelentetett néki a Szent Lélek által, hogy addig halált nem lát, a míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát.

27. És ő a Lélek indításából a templomba méne, és mikor a gyermek Jézust bevivék szülői, hogy ő érette a törvény szokása szerint cselekedjenek,

28. Akkor ő karjaiba vevé őt, és áldá az Istent, és monda:

29. **Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben:**

30. **Mert látták az én szemeim * a te üdvösségedet,** *Zsolt.98,2.3. Ésa.52,10. Mát.1,21.

31. A melyet készítettél minden népeknek szeme láttára;

32. Világosságul * a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsőségére. *Ésa.42,6.49,6.

33. József pedig és az ő anyja csodálkozának azokon, a miket ő felőle mondottak.

34. És megáldá őket Simeon, és monda Máriának, az ő anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére * és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek *sokan* ellene † mondanak; *Ésa.8,14.15. †Mát.12,24.13,54.57. Róm.9,33. 1 Pét.2,7.9.

35. Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tőr; * hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek. *Ján.19,17.

36. És vala egy prófétaasszony, Anna, a Fánuel leánya, az Áser nemzetségéből (ez sok időt élt, miután az ő

szűzességétől fogva hét esztendeig élt férjével,
37. És ez mintegy nyolczvannégy esztendős özvegy vala), a ki nem távozék el a templomból, hanem bőjtölésekkel és imádkozásokkal szolgál vala éjjel és nappal.
38. Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szóla ő felőle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták.
39. És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatérének Galileába, az ő városukba, Názáretbe.
40. A kis gyermek pedig növekedék, és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala ő rajta.

Jézus a templomban tizenkétéves korában. Názáreti ifjúsága.

41. Az ő szülei pedig évenként*feljártak Jeruzsálembe a húsvét ünnepére. *5 Móz.16,16.
42. És mikor tizenkét esztendős*lett, fölmenének Jeruzsálembe az ünnep szokása szerint; *2 Móz.23,15.
43. És mikor eltelének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az ő anyja;
44. Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között;
45. És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálembe, hogy megkeressék.
46. És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket.
47. És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein.
48. És meglátván őt, elcsodálkozának, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.
49. Ő pedig monda nékik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, * a melyek az én Atyámnak dolgai? * Ján.4,34.
50. De ők nem érték e beszédet, a mit ő nékik szóla.
51. És alámére velök, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat.
52. Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

Keresztelő János megtérést prédikál, Krisztusról bizonyságot tesz.

3. Tibérius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Júdeában Ponczius Pilátus volt a helytartó, és Galileának negyedes fejedelme Heródes, Iturea és Trakhónitis tartományának pedig negyedes fejedelme az ő testvére Filep, Abiléné negyedes fejedelme meg Lisániás,
2. Annás és Kajafás * főpapsága alatt, lőn az Úrnak szava Jánoshoz, a Zakariás fiához, † a pusztában,
* Csel.4,6. † rész 1,13.57.63.80.
(Vers 3—18: v. ö. Máté 3,1—12. Márk 1,1—8.)
3. És méne * a Jordán mellett lévő minden tartományba prédikálván a megtérés keresztségét a bűnöknek bocsánatjára; * Mát.3,1.2.
4. A mint meg van írva Ésaiás próféta beszédeinek könyvében, ki *ezt* mondja: Kiáltónak * szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az ő ösvényeit.
* Ésa.40,3.5.
5. Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyíttatik; és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös útak símákká lesznek;
6. És meglátja minden test az * Istennek szabadítását. * Zsolt.98,2.3. Ésa.52,10.
7. Monda azért a sokaságnak, a mely kiméne hozzá, hogy általa megkereszteltessék: Viperák fajzati, * kicsoda intett meg titeket, hogy a bekövetkező harag elől meneküljetek?
* Mát.3,7—9.
8. Teremjetek azért megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! mert mondom néktek, hogy az Isten ezekből a kövekből is támaszthat fiakat Ábrahámnak.
9. Immár pedig a fejsze is rávettetett a fák gyökére: * minden fa azért, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és a tűzre vettetik. * Mát.3,10.
10. És megkérdé őt a sokaság, mondván: Mit cselekedjünk tehát?
11. Ő pedig felelvén, monda nékik: A kinek két köntöse van, egyiket adja annak, a kinek nincs; * és a kinek van eledele, hasonlóképen cselekedjék.
* Jak.2,15.16. 1 Ján.3,17.18.
12. És eljövének a vámszedők is, hogy megkeresztelkedjenek, és mondának néki: Mester, mit cselekedjünk?
13. Ő pedig monda nékik: Semmi többet ne követeljetek, mint a mi előtökbe rendeltetett.
14. És megkérdék őt a vitézek is, mondván: Hát mi mit cselekedjünk? És monda nékik: Senkit se háborít-

satok, se ne patvarkodjatok; és elé-
gedjetek meg zsoldotokkal.
15. Mikor pedig a nép várt és szí-
vökben mind azon gondolkoztak Já-
nos felől, hogy vajjon nem ő-é a Krisz-
tus;
16. Felele János mindeneknek, mond-
ván: Én ugyan keresztellek titeket víz-
zel; * de eljő, a ki nálamnál erősebb,
a kinek nem vagyok méltó, hogy sa-
rujának kötőjét megoldjam: az majd
keresztel titeket Szent Lélekkel † és
tűzzel: * Mát.3,11. † Csel.1,5.2,1—4.
17. Kinek szórólapátja * kezében van,
és megtisztítja szérűjét; és a gabonát
az ő csűrébe takarja, a polyvát pe-
dig megégeti olthatatlan tűzzel.
* Mát.3,12.
18. És még sok egyebekre is intvén
őket, hirdeté az evangyéliomot a nép-
nek.
19. Mikor pedig Heródes, a negye-
des fejedelem, megfeddetett ő tőle
Heródiásért, az ő testvérének, Filep-
nek feleségéért és mindama gonosz-
ságokért, a miket Heródes cseleke-
dett,
20. *Ez* még azzal tetézte mindeze-
ket, hogy Jánost tömlöczbe * vetteté.
* Mát.14,3—10.

Jézus megkeresztelkedése és nemzetségi táblázata.

(Vers 21.22: v. ö. Máté 3,13—17. Márk 1,9—11. Ján.1,32.)

21. Lőn pedig, hogy mikor az egész
nép megkeresztelkedett, és Jézus is
megkereszteltetett * és imádkozott,
megnyilatkozék az ég, * Mát.3,16.17.
22. És leszálla ő reá a Szent * Lélek
testi ábrázatban mint egy galamb, és
szózat lőn mennyből, ezt mondván:
**Te vagy amaz én szerelmes Fiam, † te
benned gyönyörködöm!** * Ésa.42,1.
Ján.1,32.33. † Mát.3,17. Márk 1,11.

(Vers 23—38: v. ö. Máté 1,1—17.)

23. Maga Jézus pedig mintegy har-
mincz esztendős volt, mikor *tanítani*
kezdett, ki, a mint állítják vala, a Jó-
zsef fia * vala, *ez pedig* a Hélié,
* Mát.1,16.13,55.
24. *Ez* Mattáté, *ez* Lévié, *ez* Melkié,
ez Jannáé, *ez* Józsefé,
25. *Ez* Matthatiásé, *ez* Ámosé, *ez*
Naumé, *ez* Eslié, *ez* Naggaié,
26. *Ez* Maáté, *ez* Matthatiásé, *ez* Sé-
meié, *ez* Józsefé, *ez* Júdáé,
27. *Ez* Joannáé, *ez* Rhésáé, *ez* Zoro-
bábelé, *ez* Saláthielé, *ez* Nérié,
28. *Ez* Melkié, *ez* Addié, *ez* Hosámé,
ez Elmodámé, *ez* Éré,
29. *Ez* Jóséé, *ez* Eliézeré, *ez* Jórimé,
ez Mattáté, *ez* Lévié,
30. *Ez* Simeoné, *ez* Júdáé, *ez* Józsefé,
ez Jónáné, *ez* Eliákimé,
31. *Ez* Méleáé, *ez* Mainánné, *ez* Mattá-
táé, *ez* Nátáné, *ez* Dávidé,
32. *Ez* Jesséé, *ez* Obedé, *ez* Boázé, *ez*
Sálmoné, *ez* Naássoné,
33. *Ez* Aminádábé, * *ez* Arámé, *ez*
Esroné, *ez* Fáresé, *ez* † Júdáé.
* Ruth 4,18—22. † 1 Móz.38,18.29.30.
34. *Ez* Jákóbé, *ez* Izsáké, *ez* Ábra-
hámé, *ez* Táréé, * *ez* Nákhoré,
* 1 Móz.11,16.
35. *Ez* Sárukhé, *ez* Ragávé, *ez* Fá-
leké, *ez* Eberé, *ez* Saláé,
36. *Ez* Kajnáné, *ez* Arfaksádé, *ez* Se-
mé, *ez** Noéé, *ez* Lámekhé, * 1 Móz.5,32.
37. *Ez* Mathuséláé, *ez* Énókhé, *ez* Já-
redé, *ez* Mahalaléelé, *ez* Kajnáné,
38. *Ez* Énósé, * *ez* Sethé, *ez* † Ádámé,
ez pedig ** az Istené.
* 1 Móz.5,9. † 1 Móz.5,3. ** 1 Móz.1,26.27.

Jézus megkisértetik.

(Vers 1—13: v. ö. Máté 4,1—11. Márk 1,12.13.)

4. Jézus pedig Szent Lélekkel tel-
ve, * visszatére a Jordántól, és
viteték a † Lélektől a pusztába
* Mát.3,16. † Mát.4,1—11.
2. Negyven napig, kísértetvén az ör-
dög által. És nem evék semmit azok-
ban a napokban; de mikor azok el-
múltak, végre megéhezék.
3. És monda néki az ördög: Ha Is-
ten Fia vagy, mondd e kőnek, hogy
változzék kenyérré.
4. Jézus pedig felele néki, mond-
ván: Meg van írva, hogy nemcsak ke-
nyérrel * él az ember, hanem az Is-
tennek minden ígéjével. * 5 Móz.8,3.
5. Majd felvivén őt az ördög egy nagy
magas hegyre, megmutatá néki e föld
minden országait egy szempillantás-
ban,
6. És monda néki az ördög: Néked
adom mindezt a hatalmat és ezek-
nek dicsőségét; mert nékem adatott,
és annak adom, a kinek akarom;
7. Azért ha te engem imádsz, mindez
a tied lesz.
8. Felelvén pedig Jézus, monda néki:
Távozz tőlem, Sátán; mert meg van
írva: Az Urat, a te Istenedet * imádd,
és csak néki szolgálj. * 5 Móz.6,13.
9. Azután Jeruzsálembe vivé őt, és
a templom ormára állítván, monda
néki: Ha Isten Fia vagy, vesd alá ma-
gad innét;
10. Mert meg van írva: Az ő angyali-
nak parancsol te felőled, hogy meg-
őrizzenek téged;
11. És: Kezökben hordoznak téged,
hogy valamikép meg ne üssed lába-
dat * a kőbe. * Zsolt.91,11.12.
12. Felelvén pedig Jézus, monda né-
ki: Megmondatott: Ne * kísértsd az
Urat, a te Istenedet. * 5 Móz.6,16.

13. És elvégezvén minden kísértést
az ördög, eltávozék tőle egy időre.

Krisztus megkezdi tanítói hivatalát és prédikál Názáretben.

(Vers 14.15 : v.ö. Máté 4,12—17. Márk 1,14.15.)

14. Jézus pedig megtére a Léleknek
erejével Galileába: * és híre ménené-
ki az egész környéken. * Mát.4,11.13.
15. És ő taníta azoknak zsinagógái-
ban, dicsőíttetvén mindenektől.

(Vers 16—30: v.ö. Máté 13,53—58. Márk 6,1—6.)

16. És méne Názáretbe, a hol felne-
veltetett: és beméne, szokása szerint,
szombatnapon a zsinagógába, és fel-
álla olvasni.
17. És adák néki az Ésaiás próféta
könyvét; és a könyvet feltárván, ar-
ra a helyre nyita, a hol ez vala írva:
18. **Az Úrnak lelke *van* én rajtam, mi-
velhogy felkent engem, hogy a szegé-
nyeknek az evangyéliomot hirdessem,
elküldött, hogy a töredelmes szívűeket
meggyógyítsam, hogy a foglyoknak sza-
badulást hirdessek és a vakok szemei-
nek megnyilását, hogy szabadon bo-
csássam a lesujtottakat,**
19. **Hogy hirdessem az Úrnak * kedves
esztendejét.** * Ésa.61,1.2.42,6.7.
20. És behajtván a könyvet, átadá a
szolgának, és leüle. És a zsinagógá-
ban mindenek szemei ő reá valának
függesztve.
21. Ő pedig kezde hozzájuk szólani:
Ma teljesedett be ez *az* írás a ti hal-
lástokra.
22. És mindnyájan bizonyságot tő-
nek felőle, és elálmélkodának ked-
ves beszédein, a melyek szájából szár-
maztak, és mondának: Avagy nem
a József fia-é ez?
23. És monda nékik: Bizonyára azt
a példabeszédet mondjátok nékem:
Orvos, gyógyítsd meg magadat! A mi-
ket hallottunk, hogy Kapernaumban
történtek, * itt a te † hazádban is cse-
lekedd meg azokat.
* Mát.4,13. † Márk 1,21.25.
24. Monda pedig: Bizony mondom
néktek: Egy próféta * sem kedves az
ő hazájában. * Mát.13,57.
25. És igazán mondom néktek, hogy
Illyés idejében sok özvegy asszony
volt Izráelben, mikor az ég három
esztendeig és hat hónapig be volt zár-
va, úgy hogy az egész tartományban
nagy éhség volt;
26. Mégis azok közül senkihez nem
küldetett Illyés, hanem csak Sidon-
nak Sareptájába * az özvegy asszony-
hoz. * 1 Kir.17,9.10.16.
27. És az Elizeus próféta idejében
sok bélpoklos volt Izráelben; de azok
közül egy sem tisztult meg, csak a
Siriából * való Naámán. * 2 Kir.5,9.10.14.
28. És betelének mindnyájan harag-
gal a zsinagógában, mikor ezeket hal-
lották.
29. És felkelvén, kiűzék őt a váro-
son kívül és vivék őt annak a hegy-
nek szélére, a melyen az ő városuk
épült, hogy onnan letaszítsák.
30. Ő azonban közöttük átmenve, el-
távozék.

Jézus Kapernaumban prédikál, ördöngőst gyógyít meg.

(Vers 31-37: v. ö. Márk 1,21-28.)

31. És leméne Kapernaumba, Ga-
lilea városába; és tanítja vala azo-
kat szombatnapokon.
32. És csodálkozának az ő tudomá-
nyán, * mert beszéde hatalmas vala.
* Mát.7,29.
33. És a zsinagógában vala egy tisz-
tátalan ördögi lélektől * megszállt em-
ber, a ki fennhangon kiálta,
* Márk.1,23.24.
34. Mondván: Ah, mi közünk hoz-
zád názáreti Jézus? Jöttél, hogy el-
veszíts minket? Ismerlek téged ki
vagy: az Istennek ama Szentje!
35. És megdorgálá őt Jézus, mond-
ván: Némulj meg és menj ki ez em-
berből! És az ördög azt a középp-
re vetvén, kiméne belőle, és nem árta
néki semmit.
36. És támada félelem mindenekben,
és egymással szólnak és beszélnek
vala, mondván: Mi dolog ez, hogy
nagy méltósággal és hatalommal pa-
rancsol a tisztátalan lelkeknek és ki-
mennek?
37. És elterjede a hír ő felőle a kör-
nyék minden helyén.

Jézus meggyógyítja Péter napát és sok beteget.

(Vers 38-44: v.ö. Máté 8,14-17. Márk 1,29-39.)

38. Azután a zsinagógából eltávoz-
ván, a Simon házába méne. A Simon
napa * pedig nagy hideglelésben fe-
küdt, és könyörögtek néki érette.
* Mát.8,14.15.
39. És *Jézus* mellé állván, megdor-
gálá a hideglelést, és az elhagyá őt;
és ő azonnal felkelvén, szolgála né-
kik.
40. A nap lementével pedig, minde-
nek, a kiknek különféle betegeik va-
lának, ő hozzá vivék azokat; Ő pe-
dig mindegyikőjükre reávetvén ke-
zeit, meggyógyítá őket.
41. Sokakból pedig ördögök is men-
tek ki, kiáltozván és mondván: Te
vagy ama Krisztus, * az Isten Fia!
De ő megdorgálván, nem engedé őket
szólani, mivelhogy tudták, † hogy ő
a Krisztus. * Márk 1,24.25. † Mát.26,63.64.
42. A nap fölkeltekor pedig kimen-
vén, puszta helyre méne; * de a so-
kaság felkereséőt, és hozzámenének,

és tartóztaták őt, hogy ne menjen el
tőlök. * Márk 1,35—38.
43. Ő pedig monda nékik: Egyéb vá-
rosoknak is hirdetnem kell nékem
az Istennek országát; * mert azért
küldettem. * Ésa. 61,1.
44. És prédikál vala Galilea zsina-
gógáiban.

Péter csodálatos halfogása.
(Vers 1-11: v. ö. Máté 4,18-22. Márk 1,16-20.)

5. És lőn, hogy mikor a sokaság
hozzá tódult, hogy hallgassa
az Isten beszédét, ő a Genezáret ta-
vánál áll vala;
2. És láta két hajót állani a vizen:
a halászok pedig, miután azokból ki-
szállottak, mossák vala az ő hálóikat.
3. És ő bemenvén az egyik hajóba,
a mely a Simoné vala, kéré őt, hogy
vigye egy kissé beljebb a földtől: és
mikor leült, a hajóból tanítá a soka-
ságot.
4. Mikor pedig megszűnt beszélni,
monda Simonnak: Evezz a mélyre,
és vessétek ki hálóitokat fogásra.
5. És felelvén Simon, monda néki:
Mester, jóllehet az egész éjszaka fá-
radtunk, még sem fogtunk semmit:
mindazáltal a te parancsolatodra le-
vetem a hálót.
6. És ezt megtévén, halaknak nagy
sokaságát keríték be; szakadoz vala
pedig az ő hálójuk.
7. Intének azért társaiknak, a kik a
másik hajóban valának, hogy jőjjenek
és segítsenek nékik. És eljövén, meg-
tölték mind a két hajót, annyira, hogy
csaknem elsülyedének.
8. Látván pedig *ezt* Simon Péter, Jé-
zusnak lábai elé esék, mondván:
Eredj el én tőlem, mert *én* bűnös
ember vagyok, Uram!
9. Mert félelem fogta körül őt és mind-
azokat, a kik ő vele valának, a hal-
fogás miatt, a melyet fogtak;
10. Hasonlóképen Jakabot és Jánost
is, a Zebedeus fiait, a kik Simonnak
társai valának. És monda Simonnak
Jézus: Ne félj; mostantól fogva * em-
bereket fogsz.
* Ezék. 47,9.10. Csel. 2,38—41.
11. És a hajókat a szárazra vonván,
elhagyák mindenöket és követék őt.

A bélpoklos meggyógyítása.
(Vers 12-16: v. ö. Máté 8,1-4. Márk 1,40-45.)

12. És lőn, hogy mikor az egyik vá-
rosban vala, ímé *vala ott* egy poklos-
sággal teljes ember: és mikor meg-
látta Jézust, arczra borulva kéré * őt,
mondván: Uram, ha akarod, meg-
tisztíthatsz engem! * Mát. 8,2.
13. *Jézus* pedig kinyújtván kezét, il-
leté azt, mondván: Akarom, tisztulj
meg. És azonnal eltávozék tőle a bél-
poklosság.
14. És ő megparancsolá néki, hogy
azt senkinek se mondja el; hanem
eredj el, *úgymond*, mutasd meg ma-
gad a papnak, és vígy áldozatot a te
megtisztulásodért, a mint Mózes pa-
rancsolta, * bizonyságul ő nékik.
* 3 Móz. 14,2-10.
15. A hír azonban annál inkább ter-
jedt ő felőle; és nagy sokaság gyűle
egybe, hogy őt hallgassák, és hogy
általa meggyógyuljanak az ő beteg-
ségeikből.
16. De ő félrevonula a pusztákba,
és imádkozék.

A gutaütött meggyógyítása.
(Vers 17-26: v. ö. Máté 9,1-8. Márk 2,1-12.)

17. És lőn egy napon, hogy ő tanít
vala: és ott ülének a farizeusok és a
törvénynek tanítói, a kik jöttek Ga-
lileának és Júdeának minden falui-
ból és Jeruzsálemből: és az Úrnak
hatalma vala ő vele, hogy gyógyítson.
18. És ímé valami férfiak ágyon egy
embert hozának, a * ki gutaütött va-
la; és igyekezének azt bevinni és
ő elébe tenni. * Mát. 9,2.
19. De nem találván módot, hogy a
sokaság miatt mikép vigyék őt be,
felhágának a háztetőre, és a cserép-
héjazaton át bocsáták őt alá ágyastól
Jézus elé a középre.
20. És látván azoknak hitét, monda:
Ember, megbocsáttattak néked a te
bűneid.
21. Az írástudók pedig és a farizeu-
sok elkezdének tanakodni, mondván:
Kicsoda ez, a ki *ily* káromlást szól?
Ki bocsáthatja meg a bűnt, hanem-
ha egyedül az * Isten?
* Zsolt. 32,5. Ésa. 43,25.
22. Jézus pedig észrevévén az ő ta-
nakodásukat, felelvén, monda né-
kik: Mit tanakodtok a ti szívetekben?
23. Melyik könnyebb, azt mondani:
Megbocsáttattak néked a te bűneid;
vagy azt mondani: Kelj fel és járj?
24. Hogy pedig megtudjátok, hogy
az ember Fiának van hatalma e föl-
dön megbocsátani a * bűnöket, (mon-
da a gutaütöttnek): Néked mondom,
kelj fel, és fölvévén nyoszolyádat,
eredj haza! * Mát. 9,6.
25. És *az* rögtön felkelvén azok sze-
meláttára, fölvevé a min feküdt, és
elméne haza, dicsőítvén az Istent.
26. És az álmélkodás elfogá mind-
nyájukat, és dicsőíték az Istent, és
betelének félelemmel, mondván: Bi-
zony csodadolgokat láttunk ma!

Máté elhívatása.
(Vers 27-32: v. ö. Máté 9,9-13. Márk 2,13-17.)

27. Ezek után pedig kiméne, és lá-

ta egy * Lévi nevű vámszedőt, a ki a
vámnál ül vala, és monda néki: Kö-
vess engem! * Mát.9,9.
28. És az mindeneket elhagyván, fel-
kele és követé őt.
29. És Lévi nagy lakomát készíte né-
ki az ő házánál; és vala *ott* nagy so-
kasága a vámszedőknek és egyebek-
nek, a kik ő velök letelepedtek volt.
30. És köztük az írástudók és fari-
zeusok zúgolódának az ő tanítványai
ellen, mondván: Miért esztek és isz-
tok a vámszedőkkel és a bűnösökkel?
31. És felelvén Jézus, monda nékik:
**Az egészségeseknek nincs szükségük
orvosra, * hanem a betegeknek.**
* Mát.9,12.13.
32. **Nem azért jöttem, hogy az igaza-
kat hívjam, hanem a bűnösöket a meg-
térésre.**

Jézus magyarázata a bőjtről.

(Vers 33-39: v. ö. Máté 9,14-17. Márk 2,18-22.)
33. Azok pedig mondának néki: Mi
az oka, hogy a János tanítványai gya-
korta bőjtölnek * és imádkoznak, va-
lamint a farizeusokéi is; a te tanít-
ványaid pedig esznek és isznak?
* Mát.9,14.15. Márk 2,18-20.
34. Ő pedig monda nékik: Avagy
mívelhetitek-é azt, hogy a lakodal-
masok bőjtöljenek, a míg a vőlegény
velök van?
35. De eljőnek a napok, és mikor a
vőlegény elvétetik ő tőlök, akkor
majd bőjtölnek azokban a napokban.
36. És monda nékik példabeszédet
is: Senki nem toldja az új * posztó
foltot az ó posztóhoz; mert külön-
ben az újat is megszakasztja és az ó
posztóhoz nem illik az újból való folt.
* Mát.9,16. Márk 2,21.
37. És senki sem tölti az új bort * ó
tömlőkbe; mert különben az új bor
megszakasztja a tömlőket, és a *bor*
kiömöl, és a tömlők *is* elvesznek.
* Mát.9,17. Márk 2,22.
38. Hanem az új bort új tömlőkbe
kell tölteni, és mind a kettő meg-
marad.
39. És senki, a ki ó *bort* iszik, mind-
járt újat nem kíván, mert azt mond-
ja: Jobb az ó.

A szombatnapi kalásztépés és a száradt kezű meggyógyítása igazoltatik.

(Vers 1-5: v. ö. Máté 12,1-8. Márk 2,23-28.)
6. Lőn pedig a *húsvét* szombatját
követő második szombaton,
hogy * a vetések között méne által és
az ő tanítványai † gabonafejeket szag-
gatván és azokat kezeikkel kimor-
zsolván, ettek. * 5 Móz.23,25. † Mát.12,1-5.
2. Némelyek pedig a farizeusok kö-
zül mondának nékik: Miért cselek-
szitek azt, a mit szombatnapokon
nem szabad cselekedni?
3. És felelvén Jézus, monda nékik:
Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dá-
vid, mikor * megéhezett ő és a kik
vele voltak? * 1 Sám.21,6.
4. Mi módon ment be az Úrnak há-
zába és vette el a szent kenyereket
és ette meg és adott azoknak is, a
kik vele voltak, a melyeket *pedig* nem
szabad megenni, * hanem csak a pa-
poknak? * 3 Móz.24,5—9.
5. És monda nékik: Az Embernek
Fia ura * a szombatnak is. * Mát.12,8.
(Vers 6-11: v. ö. Máté 12,9-14. Márk 3,1-6.)
6. Lőn pedig más szombaton is, hogy
ő a zsinagógába méne és taníta, és
vala ott egy ember, a kinek a jobb
keze * száradt volt.
* Mát.12,9-13. Márk 3,1-3.
7. Az írástudók és farizeusok pe-
dig leselkedének ő utána, ha vajjon
gyógyít-e majd szombatnapon, hogy
vádat találjanak ellene.
8. Ő pedig tudván azoknak gondo-
latait, monda a száradt kezű ember-
nek: Kelj fel és állj elő! És felkelvén,
előálla.
9. Monda azért nékik Jézus: Vala-
mit kérdek tőletek: Szabad-é szom-
baton jót tenni, vagy rosszat tenni?
az életet megtartani, vagy elveszteni?
10. És körültekintve mindnyájokon,
monda az embernek: Nyújtsd ki a
kezedet! Az pedig úgy cselekedék,
és keze oly éppé lőn, mint a másik.
11. Azok pedig eltelének esztelenség-
gel és beszélgetnek vala egymás közt,
hogy mit cselekedjenek Jézussal?

Tizenkét apostol választása.

(Vers 12—16: v. ö. Márk 3,13—19.)
12. És lőn azokban a napokban, ki-
méne a hegyre imádkozni, és az éj-
szakát az Istenhez való imádkozás-
ban tölté el.
13. És mikor megvirrada, előszólítá
az ő tanítványait és kiválaszta azok
közül tizenkettőt, * a kiket apostolok-
nak is neveze: * Mát.10,1-4. Márk 3,13-19.
14. Simont, a kit Péternek is neveze,
és Andrást, annak testvérét, Jakabot
és Jánost, Filepet és Bertalant,
15. Mátét és Tamást, Jakabot, az Al-
feus fiát, és Simont, a ki Zelotesnek
neveztetek,
16. Júdást, a Jakab *fiát* és Iskario-
tes Judást, a ki árulóvá is lőn;

Krisztus mezei prédikácziója.

(Vers 17-19: v. ö. Máté 4,23-5,1. Márk 3,7-12.)
17. És alámenvén ő velök, megálla
a síkságon, és az ő tanítványainak
serege és a népnek nagy sokasága
egész Júdeából és Jeruzsálemből és
Tírusnak és Sídonnak tengermel-

léki határából, a kik jöttek, hogy hallgassák őt és meggyógyíttassanak betegségeikből.
18. És a kik tisztátalan lelkektől gyötrettek, meggyógyulának.
19. És az egész sokaság igyekezik vala őt illetni: mert * erő származék belőle, és mindeneket meggyógyíta.
* Márk 5,25.27.30.
(Vers 20-23: v. ö. Máté 5,3.4.6.11.12.)
20. Ő pedig felemelvén szemeit az ő tanítványaira, monda: **Boldogok *vagytok* ti szegények: * mert tiétek az Isten országa.** * Mát.5,3.
21. **Boldogok ti, kik most * éheztek: mert * megelégíttettek. Boldogok ti, kik most sirtok: † mert nevetni fogtok.**
* Ésa.55,12.65,13. † Ésa.61,3.
22. **Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyűlölnek, és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik * a ti neveteket, mint gonoszt, az embernek Fiáért.** *1 Pét.2,19. Mát.5,11.
23. Örüljetek azon a napon és örvendezzetek; mert ímé a ti jutalmatok bőséges a mennyben; hiszen hasonlóképen cselekedtek a prófétákkal az ő atyáik.
24. De jaj néktek, * gazdagoknak, mert elvettétek a ti vigasztalástokat.
* Jak.5,1.2.
25. Jaj néktek, kik beteltetek; * mert éhezni fogtok. Jaj néktek, kik most nevettek; mert sírni és jajgatni fogtok. * Ésa.65,13.14.
26. Jaj néktek, mikor minden ember jót mond felőletek; mert épen így cselekedtek a hamis prófétákkal az ő atyáik.
(Vers 27-36: v. ö. Máté 5,39-48.)
27. De néktek mondom, kik *engem* hallgattok: * Szeressétek ellenségeiteket, jól tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnek, *2 Móz.23,4.5. Mát.5,44.
28. Áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, * és imádkozzatok † azokért, a kik titeket háborgatnak.
* Róm.12,14-17. † Csel.7,60.
29. A ki *egyik* arczodat megüti, fordítsd néki * a másikat is; és attól, a ki felső ruhádat elveszi, ne vond meg alsó ruhádat se. * Mát.5,39.
30. Mindennek pedig, a ki * tőled kér, adj; és attól, a ki elveszi a tiédet, ne kérd vissza. * 5 Móz.15,7-10.
31. **És a mint * akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképen cselekedjetek azokkal.** * Mát.7,12.
32. Mert ha *csak* azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, * mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, a kik őket szeretik.
* Mát.5,46.47.
33. És ha *csak* azokkal tesztek jól, a kik veletek jól tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is ugyanazt cselekszik.
34. És ha *csak* azoknak adtok kölcsönt, a * kiktől reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza. *5 Móz.15,7.8.
35. Hanem szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos *Istennek* fiai * lesztek: mert ő jóltévő a háládatlanokkal és gonoszokkal. * Mát.5,44.45.
36. Legyetek azért irgalmasok, mint a * ti Atyátok is irgalmas. * Eféz.5,1.2.
(Vers 37-49: v. ö. Máté 7.)
37. Ne ítéljetek és nem * ítéltettek; ne kárhoztassatok és nem kárhoztattok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik; * Mát.7,1.2.
38. Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkel mérnek néktek, a melylyel ti mértek.
39. Példabeszédet is monda nékik: Vajjon a vak vezetheti-é a világtalant? avagy nem * mindketten a verembe esnek-é? * Mát.15,14. Ésa.42,19.20.
40. Nem feljebb való a tanítvány az ő mesterénél; hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz, mint a * mestere. * Mát.10,24.
41. Miért nézed pedig a szálkát, a mely * a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, mely a te saját szemedben van, nem veszed észre?
* Mát.7,3.
42. Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Atyámfia, hadd vessem ki a szálkát a te szemedből, holott te a te szemedben lévő gerendát nem látod. Te képmutató, vesd ki először a gerendát a te szemedből és azután gondolj arra, hogy kivesd a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van.
43. Nem jó fa az, a mely romlott gyümölcsöt * terem; és nem romlott fa az, a mely jó gyümölcsöt terem.
* Mát.7,16.17.
44. Mert minden fa az ő tulajdon gyümölcséről ismertetik meg; mert a tövisről nem szednek fügét, sem a szederindáról nem szednek szőlőt.
45. A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jót; * és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincséből hoz elő gonoszt: mert a szívnek teljességéből szól az ő szája. * Mát.12,35.
46. Miért mondjátok pedig nékem:

Uram! Uram! ha nem * mívelitek, a miket mondok? *Mát.7,21-23.
47. Valaki én hozzám jő és hallgatja az én beszédimet * és azokat megtartja, megmondom néktek, mihez hasonló. *Mát.7,24-27.
48. Hasonló valamely házépítő emberhez, a ki leásott és mélyre hatolt, és kősziklára vetett fundamentomot: mikor aztán árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba, de azt meg nem mozdíthatta: mert kősziklán épült.
49. A ki pedig hallgatja, de nem tartja meg, hasonló ahhoz az emberhez, a ki *csak* a földön építette házát fundamentom nélkül: a melybe beleütközvén a folyóvíz, azonnal összeomlott; és nagy lett annak a háznak romlása.

A százados szolgájáról.

(Vers 1-10: v. ö. Máté 8,5-13.)

7. Mikor pedig minden ő beszédeit a nép hallatára elvégezte, beméne Kapernaumba.
2. Egy századosnak * szolgája pedig, a ki annál nagy becsületben volt, igen roszszul lévén, már halófélben vala. *Mát.8,5-10.
3. Az pedig, mikor hallott Jézus felől, hozzá küldé a zsidók véneit, kérvén őt, hogy jőjjön el és gyógyítsa meg az ő szolgáját.
4. Azok pedig Jézushoz menvén, igen kérék őt, mondván: Méltó, hogy megtedd néki;
5. Mert szereti a mi nemzetünket, és a zsinagógát *is* ő építtette nékünk.
6. Jézus tehát elméne velök. Mikor azonban már nem messze volt a háztól, eléje küldé a százados néhány jó barátját, izenvén néki: Uram, ne fáraszd magad; mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jőjj;
7. A miért is magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem *csak* szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám.
8. Mert én is hatalom alá vetett ember vagyok, és vitézek vannak alattam; és *ha* az egyiknek azt mondom: Eredj el, elmegy; vagy a másiknak: Jövel, eljő; és *ha* szolgámnak *szólok:* Tedd ezt, azt teszi.
9. Jézus pedig ezeket hallván, elcsudálkozék ő rajta; és hátrafordulván monda az őt követő sokaságnak: Mondom néktek, ilyen hitet Izráelben sem találtam!
10. És a küldöttek visszatérvén a házhoz, a beteg szolgát *már* egészségben találák.

A naini özvegy fiáról.

11. És lőn másnap, hogy méne Nain nevű városba; és az ő tanítványai sokan menének ő vele, és nagy sokaság.
12. Mikor pedig a város kapujához közelített, ímé egy halottat hoznak vala ki, egyetlen egy fiát az anyjának, és az özvegy asszony vala; és a városból nagy sokaság volt ő vele.
13. És látván őt az Úr, megkönyörüle rajta, és monda néki: Ne sírj.
14. És oda menvén, illeté a koporsót; a vivők pedig megállának. És monda: Ifjú, néked mondom, kelj föl!
15. És felüle a megholt, és kezde szólni; és adá őt anyjának.
16. És elfogá mind azokat a félelem, és diesőíték az Istent, mondván: Nagy próféta * támadt mi köztünk; és: Az Isten megtekintette az ő népét. *Ján.6,14. 5Móz.18,18.
17. És kiméne ő felőle e hír az egész Júdeába, és a körül való minden tartományba.

Keresztelő János követei.

(Vers 18-35: v. ö. Máté 11,2-19.)

18. És Jánosnak mind ezeket elmondák a tanítványai. És János az ő tanítványai közül kettőt * előszólítván, *Mát.11,2—6.
19. Elküldé Jézushoz, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendő * *vala*, vagy mást várjunk? *Mal.3,1. Mát.3,11.
20. Mikor azért azok a férfiak hozzámentek, mondának: Keresztelő János küldött minket te hozzád, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendő *vala,* vagy mást várjunk?
21. Azon órában pedig sokakat gyógyíta meg betegségekből, csapásokból, tisztátalan lelkektől, és sok vaknak adá meg szeme világát.
22. És felelvén Jézus, monda nékik: Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, a miket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát * veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangyéliom prédikáltatik. *Ésa.35,5.6.
23. **És boldog, valaki én bennem meg nem botránkozik.**
24. Mikor pedig elmentek a * János követei, kezdé mondani a sokaságnak János felől: Mit látni mentetek ki a pusztába? szélingatta nádszálat-é? *Mát.11,7-11.
25. Hát mit látni mentetek ki? puha ruhákba öltözött embert-é? Ímé a kik drága öltözetben és gyönyörűségben vannak, a királyok palotáiban vannak.
26. Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony mondom néktek, prófétánál is nagyobbat.

27. Ez az, a ki felől meg van írva:
Ímé én elküldöm az én * követemet
a te orczád előtt, ki elkészíti előtted a
te útadat. * Mal.3,1.Mát.11,10.14.Márk 1,2.
28. Mert mondom néktek, hogy azok
között, a kik asszonytól születtek,
egy sincs nagyobb * próféta Keresz-
telő Jánosnál; de a ki kisebb az Is-
ten országában, nagyobb ő nála.
*Mát.11,11.14.
29. És mikor ezt hallotta az egész
nép és * a vámszedők, igazat adának
az Istennek, megkeresztelkedvén a
János keresztségével; * Mát.21,32.
30. A farizeusok pedig és a törvény-
tudók az Isten tanácsát * megveték
ő magokra nézve, nem keresztelked-
vén meg ő tőle. * Csel.13,46.
31. Monda pedig az Úr: Mihez ha-
sonlítsam azért e nemzetségnek em-
bereit? és mihez hasonlók?
32. Hasonlók a * piaczon űlő gyer-
mekekhez, kik egymásnak kiáltanak,
és ezt mondják: Sípoltunk néktek,
és nem tánczoltatok; siralmas éne-
keket énekeltünk néktek, és nem sír-
tatok. * Mát.11,16-19.
33. Mert eljött Keresztelő János, a
ki kenyeret sem eszik, bort sem iszik,
és ezt mondjátok: Ördög van benne.
34. Eljött az embernek Fia, a ki eszik
és iszik, és ezt mondjátok: Ímé a fa-
lánk és borivó ember, a vámszedők
és bűnösök barátja.
35. És igazoltatik a bölcseség min-
den ő fiaitól.

A bűnös nő Jézus lábait megkeni.

36. Kéré pedig őt egy a farizeusok
közül, hogy ő vele egyék; annakoká-
ért bemenvén a farizeus házába, le-
űle enni.
37. És ímé a városban egy asszony,
a ki bűnös vala, mikor megtudta,
hogy ő a farizeus házában leült en-
ni, hoza egy alabástrom *szelencze drá-
ga* kenetet.
(V. ö. Máté 26,7-13. Ján.12,3-8.)
38. És megállván hátul az ő lábai-
nál sírva, könnyeivel kezdé öntöz-
ni az ő lábait, és fejének hajával törlé
meg, és csókolgatá az ő lábait, és meg-
kené *drága* kenettel.
39. Mikor pedig ezt látta a farizeus,
a ki őt meghívta, monda magában:
Ez, ha próféta volna, tudná ki és mi-
féle asszony az, a ki őt illeti: hogy
bűnös.
40. És felelvén Jézus, monda néki:
Simon, van valami mondani valóm
néked. És az monda: Mester, mond-
jad.
41. Egy hitelezőnek két adósa vala:
az egyik adós vala ötszáz pénzzel, a
másik pedig ötvennel.
42. És mikor nem volt nékik miből
megadni, mind a kettőnek elengedé.
E kettő közül azért, mondd meg, me-
lyik szereti őt jobban?
43. Felelvén pedig Simon, monda:
Azt gondolom, hogy az, a kinek töb-
bet engedett el. És *Jézus* monda né-
ki: Igazán ítéltél.
44. És az asszonyhoz fordulván, mon-
da Simonnak: Látod-é ez asszonyt?
Bejövék a te házadba, az én lábaim-
nak vizet nem adál: ez pedig könyei-
vel öntözé az én lábaimat, és fejének
hajával törlé meg.
45. Engem meg nem csókolál: ez pe-
dig az időtől fogva, hogy bejöttem,
nem szűnt meg az én lábaimat csó-
kolgatni.
46. Olajjal az én fejemet meg nem
kented: ez pedig *drága* kenettel ke-
né meg az én lábaimat.
47. Minekokáért mondom néked:
**Néki sok bűne bocsáttatott meg; mert
igen szeretett; a kinek pedig kevés bo-
csáttatik meg, kevésbbé szeret.**
48. És monda annak: Megbocsáttat-
tak néked a te bűneid.
49. És a kik együtt űlének vele az
asztalnál, kezdék magukban mon-
dani: *Ki ez, hogy a bűnöket is meg-
bocsátja? * rész 5,21. Mát.9,3. Márk 2,7.
50. Monda pedig az asszonynak: **A
te hited megtartott * téged. Eredj el
békességgel!** * rész 8,48.18,42.
Mát.9,22. Márk 5,34.10,52.

Krisztus női követői.

8. És lőn ezután, hogy ő jár vala
városonként és falunként,
prédikálván és hirdetvén az Isten or-
szágát, és vele a tizenkettő,
2. És némely asszonyok, a kiket tisz-
tátalan lelkektől és * betegségekből
gyógyított meg, Mária, * a ki Magda-
lénának neveztetik, kiből hét ördög
ment ki, * Mát.27,56. Márk 16,9. Ján.19,25.
3. És Johanna, Khúzának, a Heró-
des gondviselőjének felesége, és Zsu-
zsánna, és sok más asszony, kik az
ő vagyonukból szolgálának néki.

Példázat a magvetőről.

(Vers 4-15: v. ö. Máté 13,1-23. Márk 4,1-20.)
4. Mikor pedig nagy sokaság gyűlt
egybe, és minden városból mentek
vala ő hozzá, monda példázat által:
5. Kimène a * magvető, hogy elvesse
az ő magvát: és magvetés közben né-
mely esék az útfélre; és eltapostaték,
és az égi madarak megevék azt.
* Mát.13,3-9. Márk 4,1-20.
6. És némely esék a kősziklára; és
mikor kikelt, elszárada, mert nem
vala nedvessége.
7. Némely esék a tövis közé; és a

tövisek vele együtt növekedvén, megfojták azt.
8. Némely pedig esék a jó földbe; és mikor kikelt, százannyi hasznot hoza. Ezeket mondván, kiált vala: A kinek van füle a hallásra, hallja.
9. És megkérdék őt az ő tanítványai, mondván: Mi lehet e példázat?
10. Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsétek; egyebeknek példázatokban, hogy látván * ne lássanak, és hallván ne értsenek.
* Ésa. 6, 9. Mát. 13, 13-15.
11. A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde.
12. Az útfélen * valók pedig azok, a kik hallják; aztán eljő az ördög, és kikapja az ígét az ő szívökből, hogy ne higyjenek és ne idvezüljenek.
* Mát. 13, 18-23. Márk 4, 15-20.
13. És a kősziklán valók azok, a kik, mikor hallják, örömmel veszik az ígét; de ezeknek nincs gyökerük, a kik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak.
14. És a melyik a tövis közé esett, ezek azok, a kik hallották, de elmenvén, az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörűségeitől megfojtatnak, és gyümölcsöt nem teremnek.
15. A melyik pedig a jó földbe *esett,* ezek azok, a kik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel.

(Vers 16-18: v. ö. Márk 4, 21-25.)

16. Senki pedig, ha gyertyát gyújt, be nem fedi azt valami edénynyel, sem az ágy alá nem rejti; * hanem a gyertyatartóba teszi, hogy a kik bemennek, lássák a világot.
* rész 11, 33. Mát. 5, 15.
17. Mert nincs oly titok, mely * nyilvánvalóvá ne lenne; és nincs oly elrejtett *dolog,* mely ki ne tudódnék, és világosságra ne jőne.
* rész 12, 2. Jób 12, 22. Mát. 10, 26. Márk 4, 22.
18. Meglássátok azért, mimódon hallgatjátok: mert a kinek van, * annak adatik; és a kinek nincs, még a mijét gondolja is hogy van, elvétetik tőle.
* rész 19, 26. Mát. 13, 12. 25, 29. Márk 4, 25.

Kik a Krisztus atyjafiai.

(Vers 19-21: v. ö. Máté 12, 46-50. Márk 3, 31-35.)

19. Jövének pedig hozzá az ő anyja és * atyjafiai, de nem tudtak hozzá jutni a sokaság miatt. * Mát. 13, 46-50.
20. És tudtára adák néki, mondván: A te anyád és atyádfiai künn állnak, téged akarván látni.
21. Ő pedig felelvén, monda nékik: Az én anyám és az én atyámfiai ezek, a kik az Isten beszédét hallgatják, és megcselekszik azt.

A háborgó tenger lecsendesítése.

(Vers 22-25: v. ö. Máté 8, 18. 23-27. Márk 4, 35-41.)

22. Lőn pedig egy napon, hogy * beméne a hajóba ő és az ő tanítványai; és monda nékik: Menjünk a tónak túlsó *part*jára. És elindulának.
* Mát. 8, 23-27. Márk 4, 37-41.
23. De hajózásuk közben elszenderedék: és szélvész csapott le a tóra, és megmerülének, és veszedelemben valának.
24. És hozzá menvén, felkölték őt, mondván: Mester, Mester, elveszünk! Ő pedig felserkenvén, megdorgálá a szelet és a víznek habjait; és megszűnének, és lőn csendesség.
25. És monda nékik: Hol van a ti hitetek? És félelemmel csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Ugyan ki ez, hogy a szeleknek is, a víznek is parancsol, és engednek néki?

Ördöngös meggyógyítása.

(Vers 26-39: v. ö. Máté 8, 28-34. Márk 5, 1-20.)

26. És evezének a * Gaderénusok tartományaiba, mely Galileával átellenben van. * Mát. 8, 28-34. Márk 5, 1-17.
27. És mikor ő kiment a földre, jöve elébe a városból egy ember, kiben ördögök voltak sok időtől fogva, sem ruhába nem öltözött, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban.
28. És mikor meglátta Jézust, felkiálta és *lábai* elé esék néki, és fenszóval monda: Mi közöm van nékem te veled, Jézus, felséges Istennek Fia? kérlek téged, ne gyötörj engem.
29. Mert azt parancsolá annak a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből. Mert gyakran elragadá őt: annakokáért lánczokkal és békókkal megkötözve őrizteték; de a kötelékeket elszaggatván, az ördögtől a pusztákba hajtaték.
30. Megkérdé pedig őt Jézus, mondván: Mi a neved? És ő monda: Légió; mert sok ördög ment vala bele.
31. És kérék őt, hogy ne parancsolja nékik, hogy a mélységbe menjenek.
32. Vala pedig ott egy nagy disznónyáj, legelészve a hegyen; és kérék őt, hogy engedje meg nékik, hogy azokba menjenek. És megengedé nékik.
33. És minekutána kimentek az ördögök az emberből, bemenének a disznókba; és a disznónyáj a meredekről a tóba rohana, és megfullada.
34. A pásztorok pedig látván mi történt, elfutának, és elmenvén, hírré adák a városban és a falukban.
35. Kimenének azért megnézni mi történt; és menének Jézushoz, és ülve találák az embert, kiből az ördö-

gők kimentek, felöltözve és eszénél,
a Jézus lábainál; és megfélemlének.
36. Elbeszélék pedig nékik azok is,
a kik látták, mimódon szabadult meg
az ördöngős.
37. És kéré őt a Gadarénusok körül
való tartományok egész sokasága,
hogy ő közülök menjen el, mert felette
igen félnek vala: ő pedig beülvén
a hajóba, visszatére.
38. Kéré pedig őt az az ember, a kiből
az ördögök kimentek, hogy ő vele
lehessen; de Jézus elbocsátá őt,
mondván:
39. Térj vissza házadhoz, és beszéld
el, mely nagy dolgokat tett az Isten
veled. Elméne azért, hirdetvén az
egész városban, mely nagy dolgokat
cselekedett Jézus ő vele.

Jézus feltámasztja Jairus leányát, meggyógyítja a vérfolyásos asszonyt.

(Vers 40-56: v.ö. Máté 9,18-26. Márk 5,21-43.)

40. És lőn, hogy mikor Jézus visszatért,
a nép örömmel fogadá őt;
mert mindnyájan várják vala őt.
41. És ímé eljöve egy ember, kinek
Jairus vala neve, ki * a zsinagógának
feje volt; és Jézus lábai előtt leesvén,
kéré őt, hogy menjen be az
ő házába; * Mát. 9,18-26. Márk 5.22-43.
42. Mert vala néki egy egyetlen leánya,
mintegy tizenkét esztendős, és
az halálán volt. Mikor pedig ő méne,
a sokaság szorongatá őt.
43. És egy asszony, ki vérfolyásban
volt tizenkét esztendőtől fogva, és bár
minden vagyonát az orvosokra költötte,
senki meg nem tudta gyógyítani.
44. Hátulról hozzá járulván, illeté
az ő ruhájának peremét; és azonnal
elálla vérének folyása.
45. És monda Jézus: Ki az, a ki engem
illete? És mikor mindnyájan tagadták,
monda Péter és a kik ő vele
valának: Mester, a sokaság nyom és
szorongat téged, és *azt* mondod: Ki
az, a ki engem illete?
46. Jézus pedig monda: Illete engem
valaki; mert én észrevettem,
hogy erő származék ki tőlem.
47. Mikor pedig látta az asszony;
hogy nem maradt titokban, reszketve
előjöve és előtte leesvén, megjelenté
néki az egész sokaság előtt, miért illette
őt, és hogy azonnal meggyógyult.
48. És ő monda néki: Bízzál leányom,
a te hited megtartott * téged; eredj
el békességgel! * rész 7,50. 17,19. 18,42. Mát. 9,22. Márk 5,34. 10,52.
49. Mikor még a szó szájában vala,
eljöve egy ember a zsinagóga fejének
házától, mondván néki: Meghalt a
leányod; ne fáraszd a Mestert!
50. Jézus pedig mikor ezt hallotta,
felele néki, mondván: Ne félj; csak
higyj, és megtartatik.
51. Bemenvén pedig a házba, senkit
nem bocsáta be, csak Pétert, Jakabot,
Jánost és a leányzó atyját és anyját.
52. Sírának pedig mindnyájan, és
gyászolák azt; ő pedig monda: Ne sírjatok;
nem halt meg, hanem aluszik.
53. És kineveték őt, tudván, hogy
meghalt.
54. Ő pedig mindenkit kiküldvén,
és a *leányzó* kezét megfogván, kiálta,
mondván: Leányzó, kelj fel!
55. És visszatére annak lelke, és azonnal
fölkele; és *ő* parancsolá, hogy
adjanak néki enni.
56. És elálmélkodának annak szülei;
ő pedig megparancsolá, hogy
senkinek ne mondják, a mi történt.

A tizenkét apostol kiküldetése.

(Vers 1-6: v.ö. Máté 10,1.7.9-11.14. Márk 6,7-13.)

9. Minekutána pedig * összehívta
Jézus az ő tizenkét tanítványát,
ada nékik erőt és hatalmat minden
ördögök ellen, és betegségek gyógyítására.
* Mát. 10,1-15. Márk 6,7-13.
2. És elküldé őket, hogy prédikálják
az Isten országát, és betegeket
gyógyítsanak.
3. És monda nékik: Semmit * az
útra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát,
se kenyeret, se pénzt; se kétkét
ruhátok ne legyen. * rész 10,4.
4. És valamely házba bementek, ott
maradjatok, és onnét induljatok tovább.
5. És valakik be nem fogadnak titeket,
kimenvén abból a városból,
még a port is verjétek * le lábaitokról,
bizonyságul ő ellenök.
* Mát. 10,14. Csel. 13,51.
6. Kimenvén annakokáért, bejárák
a falukat, hirdetvén az evangyéliomot,
és gyógyítván mindenütt.

(Vers 7-9: v.ö. Máté 14,1.2. Márk 6,14-16.)

7. Meghallá pedig Heródes * a negyedes
fejedelem, mindazokat, a mik ő
általa történtek: és zavarban volt,
mivelhogy némelyek azt mondák,
hogy János támadt fel a halálból;
* Mát. 14,1.2. Márk 6,14.
8. Némelyek pedig, hogy Illyés jelent
meg; mások meg, hogy a régi próféták
közül támadt fel valamelyik.
9. És monda Heródes: Jánosnak én
vettem fejét: kicsoda hát ez, a ki felől
én ilyen dolgokat hallok? És igyekezik
vala őt látni.

Ötezer férfi jóltartása.

(Vers 10-17: v.ö. Máté 14,13-21. Márk 6,30-44. Ján. 6,1-13.)

10. Visszatérvén * pedig az aposto-

lok, elbeszélének néki mindent, a
mit cselekedtek. És azokat maga mel-
lé vévén, elvonula magánosan a Beth-
saida nevű városnak puszta helyére.
* Márk 6,30.32.
11. A sokaság pedig ezt megtudván,
követé őt: és ő örömmel fogadván
őket, szóla nékik az Isten országáról,
és a kiknek gyógyulásra volt szük-
ségök, azokat meggyógyítá.
12. A nap pedig hanyatlani kezdett;
és a tizenkettő ő hozzá járulván, mon-
da * néki: Bocsásd el a sokaságot,
hogy elmenvén a körülvaló falvakba
és majorokba megszálljanak, és ele-
delt találjanak, mert itt puszta helyen
vagyunk. * Mát.14,15-21. Márk 6.35.
13. Ő pedig monda nékik: Adjatok
nékik ti enni. Azok pedig mondának:
Nincs nékünk több öt kenyerünknél
és két halunknál; hanem ha elme-
gyünk és mi veszünk eledelt az egész
sokaságnak.
14. Mert valának ott mintegy öteze-
ren férfiak. Monda pedig az ő ta-
nítványainak: Ültessétek le őket cso-
portokba ötvenével.
15. És a képen cselekedének, és leül-
teték valamennyit.
16. Minekutána pedig vette az öt ke-
nyeret és a két halat, a mennybe
emelvén szemeit, megáldá azokat, és
megszegé; és adá a tanítványoknak,
hogy a sokaság elé tegyék.
17. Evének azért és megelégedének
mindnyájan; és felszedék a mi da-
rabok maradtak tőlük, tizenkét ko-
sárral.

Péter vallástétele. Jézus először jelenti szen-vedéseit

(Vers 18-27: v. ö. Máté 16,13-28. Márk 8,27-9,1.)
18. És lőn, mikor ő magában imád-
kozék, vele valának a tanítványok;
és megkérdé őket, mondván: Kinek
mond * engem a sokaság?
* Mát.16,13-20. Márk 8,27-30.
19. Ők pedig felelvén, mondának:
Keresztelő Jánosnak; * némelyek pe-
dig Illyésnek; némelyek pedig, hogy
a régi próféták közül támadt fel va-
lamelyik. * vers 7.8.
20. És monda nékik: Hát ti kinek mon-
dotok engem? Felelvén pedig Péter,
monda: Az Isten ama Krisztusának.
21. Ő pedig reájok parancsolván,
meghagyá, hogy ezt senkinek * ne
mondják; * Mát.16,20. Márk 8,30.
22. Ezt mondván: Szükség az em-
ber Fiának * sokat szenvedni és meg-
vettetni a vénektől, a főpapoktól és
írástudóktól, és megöletni, és har-
madnapon feltámadni. * rész 18,31.24,7.
Mát.16,21.17,22.20,18.26,57.67.27,34.35.50.
Márk 8,31.9,31.10,33.
23. Mondja vala pedig mindenek-
nek: Ha valaki én utánam * akar jő-
ni, tagadja meg magát, és vegye fel
az ő keresztjét minden nap, és kö-
vessen engem.
* rész 14,27. Mát.16,24. Márk 8,34.
24. Mert a ki meg akarja tartani * az
ő életét, elveszti azt; a ki pedig el-
veszti az ő életét én érettem, az meg-
tartja azt. * rész 17,33.
Mát.10,38.39.16,25. Márk 8,35. Ján.12,25.
25. Mert mit használ az embernek,
ha mind e * világot megnyeri *is*, ő
magát pedig elveszti vagy magában
kárt vall? * Mát.16,26. Márk 8,36.
26. Mert valaki * szégyel engem és
az én beszédemet, az embernek Fia
is szégyelni fogja azt, mikor eljő az
ő † dicsőségével, és az Atyáéval és
a szent angyalokéval. * rész 12,9.
Mát.10,33. Márk 8,38. 2 Tim.2,12. † Mát.16,27.
27. Mondom pedig néktek bizony-
nyal, hogy vannak az itt állók közül
némelyek, kik a halált meg * nem
kóstolják, mígnem meglátják az Is-
tennek országát. * Mát.16,28. Márk 9,1.

Jézus megdicsőülése.

(Vers 28-36: v. ö. Máté 17,1-9. Márk 9,2-9.)
28. És lőn e beszédek után mintegy
nyolczadnappal, hogy maga mellé
vevé Pétert, Jánost és Jakabot, és
felméne a hegyre imádkozni.
29. És imádkozása közben az ő or-
czájának * ábrázata elváltozék, és az
ő ruhája fehér *és* fénylő lőn.
* Mát.17,1-8. Márk 9,2-13.
30. És ímé két férfiú beszél vala ő
vele, kik valának Mózes és Illyés;
31. Kik dicsőségben megjelenvén, be-
szélik vala az ő halálát, melyet Je-
ruzsálemben fog megteljesíteni.
32. Pétert pedig és a vele lévőket el-
nyomá az álom; de mikor felébred-
tek, láták az ő dicsőségét, és ama két
férfiút, kik vele állanak vala.
33. És lőn, mikor azok eltávoztak ő
tőle, monda Péter Jézusnak: Mester,
jó nékünk itt lennünk: csináljunk
azért három hajlékot, egyet néked,
Mózesnek is egyet, és egyet Illyésnek;
nem tudván mit mond.
34. És mikor ő ezeket mondá, felhő
támada és azokat beárnyékozá; ők
pedig megfélemlének, mikor azok be-
mentek a felhőbe.
35. És szózat lőn a felhőből, mond-
ván: **Ez amaz * én szerelmes Fiam, őt
hallgassátok.** * Ésa.42,1.
Mát.3,16.17. Ján.3,16. 2 Pét.1,17.
36. És mikor a szózat lőn, találta-
ték Jézus csak maga. Ők pedig hall-
gatának, és semmit abból, a mit lát-
tak, senkinek el nem mondának azok-
ban a napokban.

(Vers 37-45 : v. ö. Máté 17,14-23. Márk 9,14-32.)
37. És lőn másnap, mikor ők a hegy-
ről leszállottak, sok * nép méne elé-
be. * Mát. 17,14-21. Márk 9,14-29.)

Ördöngős meggyógyítása. Jézus másodszor jelenti szenvedéseit.

38. És ímé egy a sokaság közül fel-
kiálta, mondván: Mester, kérlek té-
ged, tekints az én fiamra; mert né-
kem egyetlen egyem:
39. És ímé a lélek megragadja őt, és
hirtelen kiált; és szaggatja őt, annyi-
ra, hogy tajtékot túr, és nehezen megy
el tőle, szaggatván őt.
40. És kérém a te tanítványaidat, hogy
űzzék ki azt, de nem tudták.
41. Felelvén pedig Jézus, monda: Óh
hitetlen és elfajult nemzetség! med-
dig leszek köztetek, és *meddig* tűr-
lek titeket? Hozd ide a te fiadat!
42. A míg pedig az odaméne, azon
közben az ördög földhöz üté azt, és
megrángatá. De Jézus megdorgálá a
tisztátalan lelket, és meggyógyítá a
gyermeket, és adá azt az ő atyjának.
43. Elálmélkodának pedig mindnyá-
jan az Istennek nagyságos erején. Mi-
kor pedig mindnyájan csodálkozá-
nak mind azokon, a miket Jézus cse-
lekedék, monda az ő tanítványai-
nak:
44. Vegyétek füleitekbe ezeket a be-
szédeket: Mert az embernek Fia * az
emberek kezébe fog adatni.
* Mát. 17,22.23. Márk 9,31.32.
45. De ők * nem érték e mondást, és
el vala rejtve előlük, hogy ne értsék
azt; és féltek őt megkérdezni e mon-
dás felől. * Márk 9,32.

A tanítványok rangvitája.

(Vers 46-50 : v. ö. Máté 18,1-5. Márk 9,33-40.)
46. Támada pedig bennök az a gon-
dolat, hogy ki * nagyobb közöttük.
* rész 22,24. Mát. 18,1-5. Márk 9,33.34.
47. Jézus pedig látván az ő szívök
gondolatát, egy kis gyermeket meg-
fogván, maga mellé állatá azt,
48. És monda nékik: Valaki e kis
gyermeket befogadja az én nevem-
ben, engem fogad be; és valaki en-
gem * befogad, azt fogadja be, a ki
engem elküldött; mert a ki legkisebb
mindnyájan ti közöttetek, az lesz
nagy. * Mát. 18,5.25,40. Márk 9,37. Ján. 13,20.
49. Felelvén pedig János, monda:
Mester, láttunk valakit, a ki a te ne-
vedben ördögöket * űz; és eltiltók őt,
mivelhogy *téged* nem követ mi ve-
lünk. * Márk 9,38.
50. És monda néki Jézus: Ne tilt-
sátok el: mert a ki nincs * ellenünk,
mellettünk van. * Mát. 12,30. Márk 9,40.

A tanítványok hevessége.

51. Lőn pedig, mikor az idő elkö-
zelgete, hogy ő felvitessék, eltökélte
magát, hogy, Jeruzsálembe megy,
52. És követeket külde az ő orczája
előtt; és *azok* elmenvén, bemenének
egy samaritánus faluba, hogy néki
szállást készítsenek.
53. De nem fogadák be őt, mivel-
hogy ő Jeruzsálembe megy vala.
54. Mikor pedig ezt látták az ő ta-
nítványai, Jakab és János, mondá-
nak: Uram, akarod-é, hogy mond-
juk, hogy tűz szálljon alá az égből,
és emészsze meg ezeket, mint Illyés
is * cselekedett? * 2 Kir. 1,10.12.
55. De *Jézus* megfordulván, megdor-
gálá őket, mondván: **Nem tudjátok mi-
némű lélek * van ti bennetek**: * Mát. 5,44.45.
56. Mert az embernek Fia nem azért
jött, hogy elveszítse * az emberek lel-
két, hanem hogy megtartsa. Elme-
nének azért más faluba.
* Ján. 3,17. 1 Tim. 1,15.

Jézus követése.

(Vers 57-60 : v. ö. Máté 8,19-22.)
57. Lőn pedig, mikor menének, va-
laki monda * néki az úton: Követlek
téged Uram, valahová mégy!
* Mát. 8,19.20.
58. És monda néki Jézus: A rókák-
nak barlangjuk van, és az égi ma-
daraknak fészkük; de az ember Fiá-
nak nincs fejét hová lehajtania.
59. Monda pedig másnak: Kövess en-
gem. Az * pedig monda: Uram, en-
gedd meg nékem, hogy előbb elmen-
jek és eltemessem az én atyámat.
* Mát. 8,21.22.
60. Monda pedig néki Jézus: Hadd
temessék el a halottak az ő halottai-
kat: te pedig elmenvén, hirdesd az
Isten országát.
61. Monda pedig más is: Követlek
téged Uram; de előbb engedd meg
nékem, hogy búcsút * vegyek azok-
tól, a kik az én házamban vannak.
* 1 Kir. 19,19.20.
62. És monda néki Jézus: Valaki az
eke szarvára veti kezét, és hátra te-
kint, nem alkalmas az Isten orszá-
gára.

A hetven tanítvány kiküldetése és visszajövetele.

(Vers 1-12 : v. ö. Máté 10,7-16.)
10. Ezek után pedig rendele az
Úr másokat is, hetvenet, és
elküldé azokat kettőnként az ő orczá-
ja előtt, minden városba és helyre,
a hová ő menendő vala.
2. Monda azért nékik: Az aratni va-
ló sok, * de a munkás kevés; kérjé-
tek azért az aratásnak Urát, hogy
küldjön munkásokat az ő aratásába.
* Mát. 9,37.

3. Menjetek * el: Ímé én elbocsátlak
titeket, mint bárányokat a farkasok
közé. * Mát. 10,16.
4. Ne hordozzatok erszényt, se * tás-
kát, se sarut; és az úton * senkit ne
köszöntsetek. * rész 9,3. † 2 Kir. 4,29.
6. Valamely házba bementek, * elő-
ször ezt mondjátok: Békesség e ház-
nak! * Mát. 10,12.13.
5. És ha lesz ott valaki békességnek
fia, a ti békességtek azon marad; ha
nem, ti reátok tér vissza.
7. Ugyanazon házban * maradjatok
pedig, azt evén és iván, a mit ők *ad-
nak:* mert méltó a munkás † az ő ju-
talmára. Ne járjatok házról-házra.
* Mát. 10,11.
Márk 6,10. † 5 Móz. 25,4. 1 Tim. 5,17.18.
8. És valamely városba bementek,
és befogadnak titeket, azt egyétek, a
mit előtökbe adnak:
9. És gyógyítsátok a betegeket, a kik
ott lesznek, és mondjátok nékik: El-
közelített * hozzátok az Isten országa.
* Mát. 3,2.
10. Valamely városba pedig bemen-
tek, és titeket be nem fogadnak, an-
nak utczáira kimenvén, ezt mond-
játok:
11. Még a port * is, a mely reánk ra-
gadt a ti várostokból, itt köztetek le-
töröljük; mindazáltal ez legyen tud-
totokra, hogy az Isten országa elkö-
zelített hozzátok.
* Mát. 10,14. Márk 6,11. Csel. 13,51.
12. Mondom pedig néktek, hogy a So-
domabeliek állapota tűrhetőbb lesz
ama napon, hogynem azé a városé.
13. Jaj néked * Korazin! Jaj néked
Bethsaida? mert ha Tírusban és Sí-
donban lettek volna azok a csodák,
melyek te benned lőnek, régen zsák-
ban és hamuban ülve megtértek vol-
na. * Mát. 11,20-24.
14. Hanem Tírusnak és Sídonnak tűr-
hetőbb lesz állapota az ítéletkor,
hogynem néktek.
15. És te Kapernaum, mely mind az
égig felmagasztaltattál, a pokolig
fogsz lealáztatni.
16. A ki titeket * hallgat, engem hall-
gat, és a ki titeket megvet, engem vet
meg; és a ki engem vet meg, azt veti
meg, a ki engem elküldött.
* Mát. 10,40. Márk 9,37.
17. Visszatére pedig a hetven *tanít-
vány* örömmel, mondván: Uram, még
az ördögök is engednek nékünk a te
neved által!
18. Ő pedig monda nékik: Látám a
sátánt, mint a villámlást lehullani az
égből.
19. Ímé adok néktek hatalmat, hogy
a kígyókon * és skorpiókon tapodja-
tok, és az ellenségnek minden ere-
jén; és semmi nem árthat néktek.
* Zsolt. 91,13. Csel. 28,3.5.
20. De azon ne örüljetek, hogy a lel-
kek néktek engednek; hanem inkább
**azon örüljetek, hogy a ti neveitek fel
vannak írva * a mennyben.** * Zsid. 12,23.

Jézus hálaimája.

(Vers 21.22: v. ö. Máté 11,25-27.)
21. Azon órában örvendeze Jézus lel-
kében, és monda: Hálákat adok né-
ked, Atyám, mennynek és földnek
Ura, hogy elrejtetted ezeket a * böl-
csek és értelmesek elől, és a kisde-
deknek megjelentetted. Igen, Atyám,
mert így volt kedves te előtted.
* Mát. 11,25.26. 1 Kor. 1,19.26.
22. Mindent nékem * adott az én
Atyám: és senki sem tudja, kicsoda
a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az
Atya, hanem † *csak* a Fiú, és a ki-
nek a Fiú ** akarja megjelenteni.
* 1 Kor. 15,27. † Ján. 1,18. ** Mát. 11,27. 1 Tim. 2,4.
23. És a tanítványokhoz fordulván,
monda ő magoknak: Boldog * sze-
mek, a melyek látják azokat, † a me-
lyeket ti láttok. * Mát. 13,16. † 1 Pét. 1,10.12.
24. Mert mondom néktek, hogy sok
próféta és király kívánta látni, a mi-
ket ti láttok, de nem látták; és hal-
lani, a miket hallotok, de nem hal-
lották.

Példázat az irgalmas samaritánusról.

(Vers 25-28: v. ö. Máté 22,35-40. Márk 12,28-34.)
25. És ímé egy törvénytudó felkele,
kísértvén őt, és mondván: Mester, mit
cselekedjem, hogy az örök életet ve-
hessem?
26. Ő pedig monda annak: A törvény-
ben mi van megírva? mint olvasod?
27. Az pedig felelvén, monda: Sze-
resd az Urat, * a te Istenedet teljes
szívedből és teljes lelkedből és min-
den erődből és teljes elmédből; és a
te felebarátodat, mint magadat.
* 5 Móz. 6,5.
28. Monda pedig annak: Jól felelél;
ezt cselekedd, és * élsz.
* Ezék. 20,11.12. Mát. 7,21.
29. Az pedig igazolni akarván ma-
gát, monda Jézusnak: De ki az én
felebarátom?
30. Jézus pedig felelvén, monda: Egy
ember megy vala alá Jeruzsálemből
Jerikóba, és rablók *kezé*be esék, a kik
azt kifosztván és megsebesítvén, el-
menének, és ott hagyák félholtan.
31. Történet szerint pedig megy va-
la alá azon az úton egy pap, a ki azt
látván, elkerülé.
32. Hasonlóképen egy Lévita is, mi-
kor arra a helyre ment, és *azt* látta,
elkerülé.
33. Egy samaritánus * pedig az úton

menvén, odaért, a hol az vala: és mikor azt látta, könyörületességre indula, * Ján.4,9.
34. És hozzájárulván, bekötözé annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az ő tulajdon barmára, vivé a vendégfogadó házhoz, és gondját viselé néki.
35. Másnap pedig elmenőben két pénzt kivévén, adá a gazdának, és monda néki: Viselj gondot reá, és valamit ezen fölül reáköltesz, én mikor visszatérek, megadom néked.
36. E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, a ki a rablók *kezé*be esett?
37. Az pedig monda: Az, a ki könyörült rajta. Monda azért néki Jézus: Eredj el, és te *is* a képen cselekedjél.

Mária és Mártha: egy a szükséges dolog.

38. Lőn pedig, mikor az úton menének, hogy ő beméne egy * faluba; egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába. * Ján.11,1.
39. És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus * lábainál leülvén, hallgatja vala az ő beszédét. * Ján.11,2.
40. Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda: Uram, nincs-é arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.
41. Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel:
42. **De egy a szükséges * dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle.** * Préd.12,15.

Krisztus imádkozni tanít.

11. És lőn, mikor ő imádkozék egy helyen, minekutána elvégezte, monda néki egy az ő tanítványai közül: Uram, taníts minket imádkozni, miképen János is tanította az ő tanítványait.

(Vers 2-4: v. ö. Máté 6,9-13.)

2. Monda pedig nékik: Mikor imádkoztok, *ezt* mondjátok: **Mi Atyánk, ki vagy * a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jőjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképen a mennyben, azonképen e földön is.** * Mát.6,9.
3. **A mi mindennapi kenyerünket add meg nékünk naponként.**
4. **És bocsásd meg nékünk a mi bűneinket; mert mi is megbocsátunk mindeneknek, a kik nékünk adósok. És ne vígy minket kisértetbe; de szabadíts meg minket a * gonosztól.** * Mát.6,13.
5. És monda nékik: Ki az közületek, a kinek barátja van, és ahhoz megy éjfélkor, és ezt mondja néki: Barátom, adj nékem kölcsön három kenyeret,
6. Mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie;
7. Az pedig onnét belőlről felelvén, ezt mondaná: Ne bánts engem: immár az ajtó be van zárva, és az én gyermekeim velem vannak az ágyban; nem kelhetek fel, és nem adhatok néked?
8. Mondom néktek, ha azért nem fog is felkelni és adni néki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkél és ád néki, a mennyi kell.

(Vers 9-13: v. ö. Máté 7,7-11.)

9. Én is mondom néktek: **Kérjetek és megadatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek * és megnyittatik néktek.** * Mát.7,7.
10. Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, * talál; és a zörgetőnek megnyittatik. * Mát.7,8. Péld.8,17.
11. Melyik atya pedig az közületek, a kitől a fia kenyeret kér, *és* ő talán követ ád néki? vagy ha halat, vajjon a hal helyett kígyót ád-é néki?
12. Avagy ha tojást kér, vajjon skorpiót ád-é néki?
13. Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok Szent Lelket azoknak, a * kik tőle kérik. * Jak.1,5.6.17.

Jézus néma ördögöt űz ki.

(Vers 14—26: v. ö. Máté 12,22—30.43—45. Márk 3,22—27.)

14. És ördögöt űz vala * ki, mely néma vala. És lőn, mikor kiment az ördög, megszólala a néma; és csodálkozék a sokaság. * Mát.9.32—34.
15. Némelyek pedig azok közül mondának: A Belzebúb által, az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.
16. Mások meg, kísértvén őt, * mennyei jelt kívánának tőle. * Mát.16,1—4.
17. Ő pedig tudván azoknak gondolatát, monda nékik: Minden ország, a * mely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal *ha meghasonlik,* leomlik. * Mát.12,24-32. Márk 3,22-30.
18. És a sátán is ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa? mert azt mondjátok, hogy én a Belzebúb által űzöm ki az ördögöket.
19. És ha én a Belzebúb által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki * által űzik ki? Annakokáért ők maguk lesznek a ti bíráitok. * Csel.19,13.
20. Ha pedig Isten * ujjával űzöm

ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
* 2 Móz.8,19.
21. Mikor az erős fegyveres őrzi az ő palotáját, a mije van, békességben van;
22. De mikor a nálánál erősebb reá jövén legyőzi őt, minden fegyverét elveszi, melyhez bízott, és a mit tőle zsákmányol, elosztja.
23. **A ki velem nincs, * ellenem van; és a ki velem nem takar, tékozol.**
* Mát.12,30.
24. Mikor a * tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, *ezt* mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem.
* Mát.12,43-45.
25. És *oda* menvén, kisöpörve és felékesítve találja azt.
26. Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét lelket, magánál gonoszabbakat, és bemenvén ott lakoznak; és annak az embernek utolsó állapota * gonoszabb lesz az elsőnél.
* 2 Pét.2,20.21.
27. Lőn pedig mikor ezeket mondá, fölemelvén szavát egy asszony a sokaság közül, monda néki: * Boldog méh, a mely téged hordozott, és az emlők, melyeket szoptál.
* rész 1,48.
28. Ő pedig monda: Sőt inkább boldogok a kik hallgatják az Istennek beszédét, és * megtartják azt.
* rész 10,28. Péld.8,32.

Jónás jele.

(Vers 29-32: v.ö. Máté 12,38-42.)

29. Mikor pedig a sokaság hozzá gyülekezék, kezdé mondani: E nemzetség gonosz: jelt * kíván, de jel nem adatik néki, hanem ha Jónás prófétának † a ma jele;
* Mát.12,38-40. Márk 8,12. † Jón.2,1.2.11.
30. Mert miképen Jónás jelül volt a Ninivébelieknek, * azonképen lesz az embernek Fia is e nemzetségnek.
* Mát.12,41-42.
31. A Délnek királynéasszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetség férfiaival, és kárhoztatja őket: mert ő eljött a földnek széléről, hogy hallhassa * a Salamon bölcseségét; és ímé nagyobb † van itt Salamonnál.
* 1 Kir.10,1 † Mát.3,17. 1 Tim.3,16.
32. Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel e nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy ők megtértek a Jónás * prédikálására; és ímé nagyobb van itt † Jónásnál.
* Jón.3,3-5. Mát.12,41. † rész 3,22.
33. Senki pedig, * ha gyertyát gyújt, nem teszi rejtekbe, sem a véka alá, hanem a gyertyatartóba, hogy a kik bemennek, lássák a világosságot.
* rész 8,16. Mát.5,15. Márk 4,21.
(Vers 34-36: v. ö. Máté 6,22.23.)
34. A testnek lámpása * a szem: ha azért a te szemed őszinte, a te egész tested is világos lesz; ha pedig *a te szemed* gonosz, a te tested is sötét.
* Mát.6,22.
35. Meglásd azért, hogy a világosság, mely te benned van, * sötétség ne legyen.
* Eféz.5,8.
36. Annakokáért ha a te egész tested világos, és semmi részében sincs homályosság, olyan világos lesz egészen, mint mikor a lámpás megvilágosít téged az ő világosságával.

Feddő beszéd a farizeusok és írástudók gonoszsága és képmutatása ellen.

37. Beszéd közben pedig kéré őt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenvén azért, leüle enni.
38. A farizeus pedig mikor *ezt* látta, elcsodálkozék, hogy ebéd előtt előbb nem mosdott * meg.
* Márk 7,3.8.
(Vers 39-52: v. ö. Máté 23,1-36.)
39. Monda pedig az Úr néki: Ti farizeusok jóllehet a pohárnak és tálnak külső részét * megtisztítjátok; de a belsőtök rakva ragadománynyal és gonoszsággal.
* Mát.23,25.
40. Bolondok, a ki azt teremtette, a mi kívül van, nem ugyanaz teremtette-é azt is, a mi belől van?
41. Csak adjátok alamizsnául a mi benne van; és minden tiszta lesz néktek.
42. De jaj néktek farizeusok! mert megadjátok a dézsmát a mentától, rutától és minden paréjtól, * de hátra hagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.
* Mát.23,23.
43. Jaj néktek farizeusok! mert szeretitek az előlülést a * gyülekezetekben, és a piaczokon való köszöntéseket.
* rész 20,45-47. Mát.23,6.7. Márk 12,38.39.
44. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert olyanok vagytok mint a sírok, a melyek nem látszanak, és az emberek, a kik azokon járnak, nem tudják.
45. Felelvén pedig egy a törvénytudók közül, monda néki: Mester, mikor ezeket mondod, minket is bántasz.
46. Ő pedig monda: Jaj néktek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan * terhekkel terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjotokkal sem illetitek azokat a terheket.
* Mát.23,4. Csel.15,10.
47. Jaj néktek! mert ti építitek a pró-

fėták * sírjait; a ti atyáitok pedig megölték őket. * Mát.23,29.31.
48. Tehát bizonyságot tesztek * és jóváhagyjátok atyáitok cselekedeteit; mert azok megölték őket, ti pedig építitek sírjaikat. * Mát.23,31.
49. Ezért mondta az Isten bölcsesége is: Küldök ő hozzájuk prófétákat és apostolokat; és azok közül *némelyeket* megölnek, * és *némelyeket* elüldöznek; * Csel.12,2.7,59.5,40.
50. Hogy számon keressék e * nemzetségtől minden próféták vére, mely e világ fundamentomának felvettetésétől fogva kiontatott, * Mát.23,34.35.
51. Az * Ábel vérétől fogva mind a Zakariás † véréig, ki elveszett az oltár és a templom között: bizony, mondom néktek, számon kéretik e nemzetségtől. * 1 Móz.4,8. † 2 Krón.24,20.21.
52. Jaj néktek törvénytudók! mert elvettétek a tudománynak * kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és a kik be akartak menni, azokat meggátoltátok. * Mát.23,13.
53. Mikor pedig ezeket mondá nékik, az írástudók és farizeusok kezdének felette igen ellene állani és őt sok dolog felől kikérdezgetni,
54. Ólálkodván ő utána, és igyekezvén valamit az ő szájából kikapni, hogy vádolhassák őt.

Óvás képmutatástól és kishitűségtől.

12. Ezenközben mikor sok ezerből álló sokaság gyűlt egybe, annyira hogy egymást letapossák, kezdé az ő tanítványainak mondani: Mindenekelőtt oltalmazzátok meg magatokat a farizeusok * kovászától, mely a † képmutatás;
* Mát.16,6.12. Márk 8,15. † Mát.23,5.
(Vers 2-9: v. ö. Máté 10,26-33.)
2. Mert nincs oly rejtett dolog, * mely napfényre ne jőne; és oly titok, mely ki ne tudódnék.
* rész 8,17. Préd.12,16. Mát.10,26. Márk 4,22.
3. Annakokáért a mit a sötétben mondtatok, a világosságban fog meghallatszani; és a mit fülbe sugtatok a rejtekházakban, azt a házak tetején fogják hirdetni.
4. Mondom pedig néktek én * barátaimnak: Ne féljetek azoktól, kik a testet ölik meg, és azután † többet nem árthatnak. * Ján.15,12. † Mát.10,28.
5. De megmondom néktek, kitől féljetek: Féljetek attól, a ki minekutána megöl, van arra is hatalma, hogy a gyehennára vessen. Bizony, mondom néktek, ettől féljetek.
6. Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? és egy sincs azok közül Istennél * elfelejtve. * Mát.10,29.30.
7. De néktek a fejetek hajszálai is mind számon vannak. Ne féljetek azért, sok verébnél drágábbak vagytok.
8. Mondom pedig néktek: Valaki vallást tesz én rólam az * emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt; * Mát.10,32.33.
9. A ki pedig megtagad engem az emberek * előtt, megtagadtatik az Isten angyalai előtt. * rész 9,26. Márk 8,38.
10. És ha valaki valamit mond az embernek * Fia ellen, megbocsáttatik annak; de annak, a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, meg nem bocsáttatik. * Mát.12,31.32. Márk 3,29.
11. Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, * mimódon vagy mit szóljatok védelmetekre, vagy mit mondjatok; * Mát.10,18-20. Csel.4,7.8.
12. Mert a Szent Lélek azon órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.

Óvás telhetetlenségtől és aggódástól.

13. Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy oszsza meg velem az örökséget.
14. Ő pedig monda néki: Ember, ki tett engem köztetek biróvá vagy osztóvá?
15. Monda azért nékik: Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem * a vagyonnal való bővölködésben van az embernek az ő élete. * 1 Tim.6,6-11.
16. És monda nékik egy példázatot, szólván: Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje.
17. Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? mert nincs hová takarnom az én termésemet.
18. És monda: Ezt cselekszem: Az én csűreimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat.
19. És *ezt* mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; * tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél! * Zsolt.49,7.12.13.
20. Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet te tőled; a miket pedig készítettél, kiéi * lesznek? * Zsolt.39,7.
21. Így van dolga annak, a ki kincset takar magának, és nem az * Istenben gazdag. * 1 Tim.6,18.19. Jel.3,17.18.
(Vers 22-31: v. ö. Máté 6,25-33.)
22. Monda pedig az ő tanítványainak: Annakokáért mondom néktek, ne ag-

godalmaskodjatok a* ti éltetek felől,
mit egyetek; se a ti testetek felől, mibe
öltözködjetek. * Zsolt.55,23. Mát.6,25-33.
23. Az élet több, hogynem az eledel,
és a test, hogynem az öltözet.
24. Tekintsétek meg a hollókat, hogy
nem vetnek, sem nem aratnak; kik-
nek nincs tárházuk, sem csűrük; és
az Isten * eltartja őket: mennyivel
drágábbak vagytok ti a madaraknál?
* Jób 39,3. Zsolt. 147,9.
25. Kicsoda pedig az közületek, a ki
aggodalmaskodásával megnövelheti
termetét * egy araszszal? * Mát.6,27.
26. Annakokáért ha a mi legkisebb
dolog, azt sem tehetitek, mit aggo-
dalmaskodtok a többi felől?
27. Tekintsétek meg a liliomokat, mi-
módon növekednek: nem fáradoznak
és nem fonnak: de mondom néktek:
Salamon minden ő dicsőségében sem
öltözött úgy, mint ezek közül egy.
28. Ha pedig a füvet, mely ma a me-
zőn van, és holnap kemenczébe vet-
tetik, így ruházza az Isten; mennyi-
vel inkább titeket, ti kicsinyhitűek!
29. Ti se kérdezzétek, mit * egyetek
vagy mit igyatok; és ne kételkedje-
tek. * Mát.6,31-34. Jak.1,5-7.
30. Mert mind ezeket a világi pogá-
nyok kérdezik; a ti atyátok pedig
tudja, hogy néktek szükségetek van
ezekre.
31. Csak keressétek az Isten orszá-
gát,* és ezek † mind megadatnak nék-
tek. * Mát.6,33. † 1 Tim.4,8.
32. **Ne félj te kicsiny nyáj; mert tet-
szett a ti Atyátoknak, hogy néktek ad-
ja * az országot.** * rész 22,28-30. Jel.3,21.
(Vers 33.34: v. ö. Máté 6,20.21.)
33. Adjátok el * a mitek van, és ad-
jatok alamizsnát; szerezzetek maga-
toknak oly erszényeket, melyek meg
nem avúlnak, elfogyhatatlan † kin-
cset a mennyországban, a hol a tol-
vaj hozzá nem fér, sem a moly meg
nem emészti. * Mát.6,20.19.21. † Csel.2,45.
34. **Mert a hol van * a ti kincsetek, ott
van a ti szívetek is.** * Mát.6,21.

Intés vigyázásra és békességre.
(Vers 35-46: v. ö. Máté 24,42-51.)

35. Legyenek a ti derekaitok * felövez-
ve, és szövétnekeitek meggyújtva;
36. Ti meg hasonlók az olyan em-
berekhez, a kik az ő urokat * várják,
mikor jő meg a menyegzőről, hogy
mihelyt megjő és zörget, azonnal meg-
nyissák néki. * Mát.24,44.46.47.
37. Boldogok azok a szolgák, kiket
az úr, mikor haza megy, vigyázva ta-
lál: bizony mondom néktek, hogy fel-
övezvén * magát, leülteti azokat, és
előjövén, szolgál † nékik.
* Ján.13,4. † Mát.24,46.47.
38. És ha megjő a második őrvál-
táskor, és ha a harmadik őrváltáskor
jő meg, és úgy találja *őket*, boldogok
azok a szolgák!
39. Ezt pedig jegyezzétek meg,* hogy
ha tudná a ház gazdája, mely órá-
ban jő el a tolvaj, vigyázna, és nem
engedné, hogy az ő házába törjön.
* Mát.24,43.
40. Ti is azért legyetek készek: mert
a mely órában nem * gondolnátok,
abban jő el az embernek Fia.
* Mát.24,44.25,13. Márk 13,33. 1 Thess.5,2.
41. Monda pedig néki Péter: Uram,
nékünk mondod-é ezt a példázatot,
vagy mindenkinek is?
42. Monda pedig az Úr: Kicsoda hát
a hű és bölcs sáfár,* kit az úr gond-
viselővé tőn az ő háza népén, hogy
adja ki nékik élelmüket a maga ide-
jében? * Mát.24,45-47.
43. Boldog az a szolga, a kit az ő ura,
mikor haza jő, ilyen munkában talál!
44. Bizony mondom néktek, hogy
minden jószága felett gondviselővé
teszi őt.
45. Ha pedig az a szolga így szólna
az ő szívében: Halogatja még az én
uram a hazajövetelt; és kezdené ver-
ni a szolgákat és szolgálóleányokat,
és enni és inni és részegeskedni:
46. Megjő annak a szolgának az ura,
a mely napon nem várja és a mely
órában nem gondolja, és ketté vágatja
őt, és a hitetlenek sorsára * juttatja.
* Mát.24,51.25,41.46.
47. És a mely szolga tudta az ő urá-
nak akaratát, és nem végezte el, sem
annak akarata * szerint nem cseleke-
dett, sokkal büntettetik meg;
* Jak. 4,17.
48. A ki pedig nem tudta, és bün-
tetésre méltó dolgokat * cselekedett,
kevesebbel büntettetik. És valakinek
sokat adtak, sokat követelnek tőle;
és a kire sokat bíztak, többet kíván-
nak tőle. * Róm.2,12.
49. Azért jöttem, hogy * e világra tü-
zet bocsássak: és mit akarok, ha *az*
immár meggerjedett? * Mát.10,34-39.
50. De keresztséggel kell * nékem meg-
kereszteltetnem; és † mely igen szo-
rongattatom, míglen *az* elvégeztetik.
* Mát.20,22. Márk 10.38.
† rész 22.43.44. Mát.26,37.38.
(Vers 51-53: v. ö. Máté 10,34-36.)
51. Gondoljátok-é, hogy azért jöttem,
hogy békességet adjak e * földön?
Nem, mondom néktek; sőt inkább
meghasonlást. * Mát.10,34.35.
52. Mert mostantól fogva öten lesz-
nek egy házban, a kik meghasonla-
nak, három kettő ellen, és kettő há-
rom ellen.

53. Meghasonlik az * atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; az anya a leány ellen, és a leány az anya ellen; a napa a menye ellen, és a menye a napa ellen. *Mik.7,6. Mát.10,21.

Idők jelei.

54. Monda pedig a sokaságnak is: Mikor látjátok, hogy napnyugotról felhő támad, azonnal *ezt* mondjátok: Záporeső jő;* és úgy lesz. *Mát.16,2.3.

55. És mikor *halljátok* fúni a déli szelet, *ezt* mondjátok: Hőség lesz; és *úgy* lesz.

56. Képmutatók, az égnek és a földnek ábrázatáról tudtok ítéletet tenni; erről az időről pedig * mi dolog, hogy nem tudtok ítéletet tenni? *Dán.9,25. Mal.3,1.

57. És mi dolog, hogy ti magatoktól is meg nem ítélitek, mi az igaz?

58. Mikor pedig a te ellenségeddel a fejedelem elé mégy, igyekezzél az úton megmenekedni * tőle, hogy téged ne vonjon a bíró elé, és a bíró át ne adjon téged a poroszlónak és a poroszló a tömlöczbe ne vessen téged. *Mát.5,25.26.

59. Mondom néked, hogy nem jősz ki onnét, mígnem megfizetsz mind az utolsó fillérig.

Jézus megtérésre intő beszéde a galileaiak megöletéséről.

13. Jövének pedig ugyanazon időben némelyek, kik néki hírt mondának a Galileabeliek felől, kiknek vérét Pilátus az ő áldozatukkal elegyítette.

2. És felelvén Jézus, monda nékik: Gondoljátok-é, hogy ezek a Galileabeliek bűnösebbek voltak valamenynyi Galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték?

3. Nem, mondom néktek; sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek.

4. Vagy az a tizennyolcz, a kire rászakadt a torony Siloámban, és megölte őket, gondoljátok-é, hogy bűnösebb volt minden *más* Jeruzsálemben lakó embernél?

5. Nem, mondom néktek: sőt inkább, ha meg * nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek. *rész 19,42-44. Mát.3,8-10.

6. És ezt a példázatot mondá: Vala egy embernek egy fügefája szőlejébe ültetve; és elméne, hogy azon gyümölcsöt keressen, és nem találá.

7. És monda a vinczellérnek: Ímé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem találok: vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába?

8. Az pedig felelvén, monda néki: Uram, hagyj békét néki még ez esztendőben, míg köröskörül megkapálom és megtrágyázom:

9. És ha gyümölcsöt terem, *jó;* ha pedig nem, azután vágd ki azt.

Tizennyolcz esztendős betegség meggyógyítása szombatnapon.

10. Tanít vala pedig szombat*nap*on egy zsinagógában.

11. És ímé vala *ott* egy asszony, kiben betegségnek lelke vala tizennyolcz esztendőtől fogva; és meg volt görbedve, és teljességgel nem tudott felegyenesedni.

12. És mikor azt látta Jézus, előszólítá, és monda néki: Asszony, feloldattál a te betegségedből!

13. És reá veté kezeit; és azonnal felegyenesedék, és dicsőíté az Istent.

14. Felelvén pedig a zsinagógafő, haragudva, hogy szombat*nap*on gyógyított Jézus, monda a sokaságnak: Hat nap van, a melyen munkálkodni kell; azokon jőjjetek azért és gyógyíttassátok magatokat, és ne szombatnapon.

15. Felele azért néki az Úr, és * monda: Képmutató, szombat*nap*on nem oldja-é el mindenitek az ő ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-é itatni? *Mát.12,11.

16. Hát ezt, az Ábrahám leányát, kit a sátán megkötözött ímé tizennyolcz esztendeje, nem kellett-é feloldani e kötélből szombatnapon?

17. És mikor ezeket mondta, megszégyenülének mindnyájan, kik magokat néki ellenébe veték; és az egész nép örül vala mind azokon a dicsőséges * dolgokon, a melyek ő általa lettek. *vers 12.13.

Példázatok és beszédek Isten országáról.

(Vers 18-21: v.ö. Máté 13,31-33. Márk 4,30-32.)

18. Monda pedig *Jézus*: Mihez * hasonló az Isten országa? és mihez hasonlítsam azt? *Márk 4,30.

19. Hasonló * a mustármaghoz, melyet az ember vévén, elvet az ő kertjében; és felnevelkedett, és lett nagy fává, és az égi madarak fészket raktak annak ágain. *Mát.13,31.32. Márk 4,31.

20. És ismét monda: Mihez * hasonlítsam az Isten országát? *vers 18.

21. Hasonló * a kovászhoz, melyet az asszony vévén, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele. *Mát.13,33.

22. És városokon és falvakon * megy vala által, tanítva, és Jeruzsálembe menve. *Mát.9,35. Márk 6,6.

23. Monda pedig néki valaki: Uram, avagy kevesen vannak-é a kik idvezülnek? Ő pedig monda nékik:

24. Igyekezzetek bemenni a * szoros
kapun: mert sokan, † mondom nék-
tek, igyekeznek bemenni és nem me-
hetnek. * Mát. 7, 13.14. † Mát. 5, 22-48. 10, 37-39.
25. Mikor már a gazda felkél * és
bezárja az ajtót, és kezdetek kívül
állani és az ajtót zörgetni, mondván:
Uram! Uram! nyisd meg nékünk;
és ő felelvén, ezt mondja néktek:
Nem † tudom honnét valók vagytok ti;
* Mát. 25, 10-12. † Mát. 7, 21.25, 42.43.
26. Akkor kezditek mondani: Te
előtted ettünk és ittunk, * és a mi
utczáinkon tanítottál; * Mát. 7, 22.23.
27. De ezt mondja: Mondom nék-
tek, nem tudom honnét valók vagy-
tok ti; távozzatok el én tőlem mind-
nyájan, kik hamisságot cselekesztek!
(Vers 28.29: v. ö. Máté 8, 11.12.)
28. Ott lesz sírás és fogak csikorga-
tása, mikor látjátok Ábrahámot, Izsá-
kot és Jákóbot, és a prófétákat mind
az Isten országában, magatokat * pe-
dig kirekesztve. * Mát. 8, 11.12. Ésa. 65, 13.
29. És jőnek napkeletről és napnyu-
gatról, * és északról és délről, és az
Isten országában letelepednek.
* Róm. 15, 14.18, 19.24.
30. És ímé vannak utolsók, a * kik
elsők lesznek, és vannak elsők, a kik
utolsók lesznek. * Mát. 19, 30.

Heródes áskálódásai. Fájó sóhajtás Jeruzsálem felett.

31. Ugyanazon napon jövének ő
hozzá némelyek a farizeusok közül,
mondván néki: Eredj ki és menj el
innét: mert Heródes meg akar téged
ölni.
32. És monda nékik: Elmenvén
mondjátok meg annak a rókának:
Ímé ördögöket űzök ki és gyógyítok
ma és holnap, és harmadnapon * el-
végeztetem. * rész 18, 31-33.
33. Hanem nékem ma és holnap és
azután úton kell lennem; mert nem
lehetséges, hogy a próféta Jeruzsá-
lemen kívül vesszen el.
(Vers 34.35: v. ö. Máté 23, 37-39.)
34. Jeruzsálem! * Jeruzsálem! ki meg-
ölöd a prófétákat, és megkövezed azo-
kat, a kik te hozzád küldettek, hány-
szor akartam egybegyűjteni a te fiai-
dat, miképen a tyúk az ő kis csir-
kéit az ő szárnyai alá, és † ti nem
akarátok! * rész 19, 42-44.
Mát. 23, 37.38. † Ján. 11, 47-53. rész 19, 47.
35. Ímé pusztán hagyatik néktek a
ti * házatok; és bizony mondom nék-
tek, hogy nem láttok engem, míg-
nem eljő *az idő*, mikor *ezt* mondjá-
tok: † Áldott, a ki jő az Úrnak ne-
vében! * Mik. 3, 12.
rész 19, 43.44. † rész 19, 38. Mát. 23, 38.39.

Vízkóros meggyógyítása szombatnapon.

14. És lőn mikor a főfarizeusok
közül egynek házához ment
szombatnapon kenyeret enni, azok
leselkednek vala ő utána.
2. És ímé egy vízkóros ember vala
ő előtte.
3. És felelvén Jézus, szóla a törvény-
tudóknak és a farizeusoknak, mond-
ván: Szabad-é * szombat*nap*on gyó-
gyítani? * Mát. 12, 10.
4. Azok pedig hallgatának. És ő meg-
fogván azt, meggyógyítá és elbocsátá.
5. És felelvén nékik, monda: Ki az
közületek, * a kinek szamara vagy
ökre a kútba esik, és nem vonja ki
azt azonnal szombatnapon? * Mát. 12, 11.
6. És nem felelhetnek vala ő ellene
semmit ezekre.

Intés alázatosságra és jótékonyságra.

7. És egy példázatot monda a hiva-
talosoknak, mikor észre vevé, mimó-
don válogatják a fő helyeket; mond-
ván nékik.
8. Mikor valaki lakodalomba hív, ne
ülj a * fő helyre; mert netalán ná-
ladnál nagyobb tiszteletben álló em-
bert is hívott meg az, * Péld. 25, 6.7.
9. És eljövén az, a ki mind téged,
mind azt meghívta, ezt mondja majd
néked: Engedd ennek a helyet! És
akkor szégyennel az utolsó helyre
fogsz ülni.
10. Hanem mikor meghívnak, menj
el és ülj le az utolsó helyre; hogy
mikor eljő az, a ki téged meghívott,
ezt mondja néked: Barátom ülj fel-
jebb! Akkor néked dicsőséged lesz
azok előtt, a kik veled együtt ülnek.
11. **Mert mindenki, a ki magát felma-**
gasztalja, * megaláztatik; és a ki ma-
gát megalázza, felmagasztaltatik.
* rész 18, 14. Jób 22, 29. Máté 23, 12.
12. Monda pedig annak is, a ki őt
meghívta: Mikor ebédet vagy vacso-
rát készítesz, ne hívd barátaidat, se
testvéreidet, se rokonaidat, se gaz-
dag szomszédaidat; nehogy viszont
ők * is meghívjanak téged, és visz-
szafizessék néked. * rész 6, 33.
13. Hanem mikor lakomát készítesz,
hívd a szegényeket, * csonkabonká-
kat, sántákat, vakokat: * Máté 25, 34-36.40.
14. És boldog leszel; mivelhogy nem
fizethetik vissza néked; mert majd
visszafizettetik néked az igazak fel-
támadásakor.

Példázat a nagy vacsoráról.

15. Hallván pedig ezeket egy azok
közül, a kik ő *vele* együtt ülnek vala,
monda néki: Boldog az, a ki eszik
kenyeret az Isten országában.
(Vers 16-24: v. ö. Máté 22, 2-10.)
16. Ő pedig monda annak: Egy em-

ber készíte * nagy vacsorát, és sokakat meghíva;

* Mát. 22,2-10. Jel. 19,7-9. Péld. 9,2-5.

17. És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja * hivatalosoknak. Jertek el, mert immár minden kész! † Mát. 15,24. 10,5.6. Csel. 13,46.

18. És mindnyájan egyenlőképen kezdék magokat mentegetni. Az első monda néki: Szántóföldet vettem, és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged, ments ki engem!

19. És másik monda: Öt iga ökröt vettem, és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged, ments ki engem!

20. A másik pedig monda: Feleséget vettem, és azért nem mehetek.

21. Mikor azért az a szolga haza ment, megmondá ezeket az ő urának. Akkor megharagudván a gazda, monda az ő szolgájának: Eredj hamar a város utczáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide.

22. És monda a szolga: Uram, meglett a mint parancsolád, és mégis van hely.

23. Akkor monda az úr a szolgának: Eredj el az utakra és a sövényekhez, és kényszeríts bejőni *mindenkit*, hogy megteljék az én házam.

24. Mert mondom néktek, hogy senki azok közül a hivatalos * férfiak † közül meg nem kóstolja az én vacsorámat.

* 4 Móz. 13,3.26.32.34. 14,1.4.21.23. † vers 17.

Önmegtagadás.

25. Megy vala pedig ő vele nagy sokaság: és megfordulván, monda azoknak:

(Vers 26.27: v.ö. Máté 10,37.38.)

26. Ha valaki én hozzám jő, és meg nem gyűlöli az ő atyját és * anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.

*Mát. 10,37.39.

27. És valaki nem hordozza * az ő keresztjét, és én utánam jő, nem lehet az én tanítványom.

* vers 9,23. Mát. 10,38. Márk 8,34.

28. Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde először leülvén felszámítja a költséget, ha van-é mivel elvégezze?

29. Nehogy minekutána fundamentomot vetett, és elvégezni nem bírja, csúfolni kezdje őt mindenki, a ki látja,

30. Ezt mondván: Ez az ember elkezdette az építést, és nem bírta véghez vinni!

31. Vagy valamely király, mikor háborúba megy, hogy egy másik királylyal megütközzék, nemde leülvén először tanácskozik, hogy tízezerrel szembeszállhat-é azzal, a ki ő ellene húszezerrel jött?

32. Mert különben még mikor amaz távol van, követséget küldvén, megkérdezi a békefeltételeket.

33. Ezenképen azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom.

34. Jó a só: de ha a * só megízetlenül, mivel sózzák meg?

* Mát. 5,13. Márk 9,50.

35. Sem a földre, sem a trágyára nem alkalmas: kivetik azt. A kinek * van füle a hallásra, hallja. * Mát. 11,15.

Példázat az elveszett juhról, drakhmáról, és a tékozló fiúról.

15. Közelgetnek vala pedig ő hozzá a vámszedők * és a bűnösök mind, hogy hallgassák őt.

* Mát. 9,10.11. Márk 2,15.16.

2. És zúgolódának a farizeusok és az írástudók, mondván: Ez * bűnösöket fogad magához, és velök együtt eszik. * rész 7,39.

3. Ő pedig ezt a példázatot beszélé nékik, mondván:

(Vers 4-7: v.ö. Mátá 18,12-14.)

4. Melyik ember az közületek, a kinek ha száz juha van, és egyet azok közül * elveszt, nem hagyja ott a kilenczvenkilenczet a pusztában, és nem megy az elveszett után, mígnem megtalálja † azt?

* Mát. 18,12-14. † Luk. 19,10.

5. És ha megtalálta, felveti az ő vállára, örülvén.

6. És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezzetek én velem, mert megtaláltam az én juhomat, * a mely elveszett vala. * 1 Pét. 2,25.

7. Mondom néktek, hogy ily módon *nagyobb* öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilenczvenkilencz igaz *ember*en, a kinek nincs szüksége megtérésre.

8. Avagy ha valamely asszonynak tíz drakhmája van, és egy drakhmát elveszt, nem gyújt-é gyertyát, és nem sepri-é ki a házat, és nem keresi-é gondosan, mígnem megtalálja?

9. És ha megtalálta, egybehívja az ő asszonybarátait és szomszédait, mondván: Örüljetek én velem, mert megtaláltam a drakhmát, melyet elvesztettem vala!

10. Ezenképen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös *ember* megtérésén.

11. Monda pedig: Egy embernek vala két fia;
12. És monda az ifjabbik az ő atyjának: Atyám, add ki a vagyonból rám eső részt! És az megosztá köztök a vagyont.
13. Nem sok nap mulva aztán a kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék; és ott eltékozlá vagyonát, mivelhogy dobzódva élt.
14. Minekutána pedig mindent elköltött, támada nagy éhség azon a vidéken, és ő kezde szükséget látni.
15. Akkor elmenvén, hozzá szegődék annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldé őt az ő mezeire disznókat legeltetni.
16. És kívánja vala megtölteni az ő gyomrát azzal a moslékkal, a mit a disznók ettek; és senki sem ád vala néki.
17. Mikor aztán magába szállt, monda: Az én atyámnak mily sok bérese bővölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg!
18. Fölkelvén elmegyek az én atyámhoz, és *ezt* mondom néki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.
19. És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy!
20. És felkelvén, elméne az ő atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátá őt az ő atyja, és megesék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megcsókolgatá őt.
21. És monda néki a fia: **Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened; és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam!**
22. Az atyja pedig monda az ő szolgáinak: Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábaira!
23. És előhozván a hízott tulkot, vágjátok le, és együnk és vígadjunk.
24. **Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett, és megtaláltatott.** Kezdének azért vígadni.
25. Az ő nagyobbik fia pedig a mezőn vala: és mikor *haza* jövén, közelgetett a házhoz, hallá a zenét és tánczot.
26. És előszólítván egyet a szolgák közül, megtudakozá, mi dolog az?
27. Az pedig monda néki: A te öcséd jött meg; és atyád levágatá a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte őt vissza.
28. Erre ő megharaguvék, és nem akara bemenni. Az ő atyja annakokáért kimenvén, kérlelé őt.
29. Ő pedig felelvén, monda atyjának: Ímé ennyi esztendőtől fogva szolgálok néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak.
30. Mikor pedig ez a te fiad megjött, a ki paráznákkal emésztette föl a te vagyonodat, levágattad néki a hízott tulkot.
31. Az pedig monda néki: Fiam, te mindenkor én velem vagy, és mindenem a tiéd!
32. Vígadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred meghalt, és feltámadott: és elveszett, és megtaláltatott.

Példázat a hamis sáfárról.

16. Monda pedig az ő tanítványainak is: Vala egy gazdag ember, kinek vala egy sáfára; és az bevádolaták nála, hogy javait eltékozolja.
2. Hívá azért azt, és monda néki: Mit hallok felőled? Adj számot a te sáfárságodról; mert nem lehetsz tovább sáfár.
3. Monda pedig magában a sáfár: Mit míveljek, mivelhogy az én uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok; koldulni szégyenlek!
4. Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztatom, befogadjanak engem házaikba.
5. És magához hivatván az ő urának minden egyes adósát, monda az elsőnek: Mennyivel tartozol az én uramnak?
6. Az pedig monda· Száz bátus olajjal. És monda néki: Vedd a te írásodat, és leülvén, hamar írj ötvent.
7. Azután monda másnak: Te pedig mennyivel tartozol? Az pedig monda: Száz kórus búzával. És monda annak: Vedd a te írásodat, és írj nyolczvanat.
8. És dícséré az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világnak fiai eszesebbek a * világosságnak fiainál a maguk nemében.
* Eféz.5,8. 1 Thess.5,5.
9. **Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy, mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök * hajlékokba.**
* 1 Tim.6,18.19.
10. **A ki hű a kevesen, * a sokon is hű az; és a ki a kevesen hamis, a sokon is hamis az.**
* rész 19,16.17.
11. Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltatok, ki bízná reátok az igazi *kincset?*
12. És ha a másén hívek nem voltatok, ki adja oda néktek, a mi a tiétek?
13. Egy szolga sem * szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli,

és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak. * Mát.6,24.
14. Hallák pedig mindezeket a farizeusok is, kik pénzszeretők valának; és csúfolák őt.
15. És monda nékik: Ti vagytok, a kik az emberek előtt*magatokat megigazítjátok; de az Isten ismeri a † ti szíveteket: mert a mi az emberek közt magasztos, az Isten előtt útálatos.
* rész 18,9. † Zsolt.7,10.
16. A törvény és a próféták *Keresztelő* Jánosig * *valának:* az időtől fogva az Istennek † országa hirdettetik, és mindenki erőszakkal tör abba.
* Mát.11,12.13. † Mat.3,1.
17. Könnyebb pedig a mennynek és a * földnek elmúlni, hogynem a törvényből egy † pontocskának elesni.
* Mát.5,18. † 1 Pét.1,25. 2 Pét.3,10.
18. Valaki elbocsátja * feleségét, és mást vesz el, paráználkodik; és valaki férjétől elbocsátott asszonyt vesz feleségül, paráználkodik.
* Mát.5,32.19,9. Márk 10,11.12.

A gazdagról és Lázárról.

19. Vala pedig egy gazdag ember, és öltözik vala bíborba és patyolatba, mindennap dúsan vigadozván:
20. És vala egy Lázár nevű koldus, ki az ő kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele.
21. És kíván vala megelégedni a morzsalékokkal, melyek hullanak vala a gazdagnak asztaláról; de az ebek is eljővén, nyalják vala az ő sebeit.
22. Lőn pedig, hogy meghala a koldus, és viteték az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghala pedig a gazdag is, és eltemetteték.
23. És a pokolban felemelé az ő szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelében.
24. És ő kiáltván, monda: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam, és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az ő ujjának hegyét vízbe, és hűsítse meg az én nyelvemet; mert gyötrettetem e * lángban. * Márk 9,43.44. Ésa.66,24.
25. Monda pedig Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javaidat elvetted a te életedben, hasonlóképen Lázár is az ő bajait: most pedig ez vígasztaltatik, te pedig gyötrettetel.
26. És mindenekfelett, mi köztünk és ti közöttetek nagy közbevetés van, úgy, hogy a kik akarnának innét ti hozzátok általmenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk át nem jöhetnek.
27. Monda pedig amaz: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el őt az én atyámnak házához;
28. Mert van öt testvérem; hogy bizonyságot tegyen nékik, hogy ők is ide e gyötrelemnek helyére ne jussanak.
29. Monda néki Ábrahám: Van Mózesök és prófétáik; hallgassák * azokat. * Ésa.8,20.
30. Ama pedig monda: Nem úgy, atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájok, megtérnek!
31. Ő pedig monda néki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.

Botránkozások; megbocsátás; hit; cselekedetek.

17. Monda pedig a tanítványoknak: Lehetetlen dolog, hogy botránkozások * ne essenek; de jaj annak, a ki által esnek. * Mát.18,7.
2. Jobb annak, ha egy * malomkövet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vettetik, hogynem mint egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson. * Mát.18,6. Márk 9,42.
3. Őrizzétek meg magatokat: ha pedig a te atyádfia vétkezik * ellened, dorgáld meg őt; és ha megtér, bocsáss meg néki. * Mát.18,15—17.
4. És ha egy napon hétszer vétkezik ellened, és egy napon hétszer te hozzád tér, mondván; Megbántam; megbocsáss néki. * Mát.18,22.
5. És mondának az apostolok az Úrnak: Növeljed a mi hitünket!
6. Monda pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna, mint a * mustármag, ezt mondanátok ím ez eperfának: Szakadj ki gyökerestől, és plántáltassál a tengerbe; és engedne néktek.
* Mát.17,20.21,21. Márk 11,23.
7. Kicsoda pedig ti közületek az, a ki, ha egy szolgája van, és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak, mihelyt a mezőről megjő: Jer elő, ülj asztalhoz?
8. Sőt nem ezt mondja-e néki: Készíts vacsorámra valót, és felövezvén magadat, szolgálj nékem, míg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te?
9. Avagy megköszöni-é annak a szolgának, hogy azt mívelte, a mit néki parancsolt? Nem gondolom.
10. Ezonképen ti is, ha mindazokat megcselekedtétek, a mik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan * szolgák vagyunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük. * 1 Kor.9,16.

Tíz bélpoklos meggyógyítása.

11. És lőn, mikor útban vala Jeruzsálem felé, hogy ő Samariának és Galileának közepette méne által.

12. És mikor egy falubareméne, jöve elébe tíz bélpoklos * férfi, kik távol megállának: * 3 Móz.13,2.

13. És felemelék szavokat, mondván: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!

14. És mikor őket látta, monda nékik: Elmenvén, mutassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy míg odamenének, megtisztulának. * 3 Móz.14,2—32. Mát.8,4.

15. Egy pedig ő közülök, mikor látta, hogy meggyógyult, visszatére, dicsőítvén az Istent nagy szóval;

16. És arczczal leborula az ő lábainál, hálákat adván néki: és az Samariabeli vala.

17. Felelvén pedig Jézus, monda: Avagy nem tízen tisztulának-é meg? A kilencze pedig hol van?

18. Nem találkoztak a kik visszatértek volna dicsőséget adni az Istennek, csak ez az idegen?

19. És monda néki: Kelj föl, és menj el: a te hited téged megtartott.

Isten országának eljövetele.

20. Megkérdeztetvén pedig a farizeusoktól, mikor jő el az Isten országa, felele nékik és monda: **Az Isten országa nem szemmel * láthatólag jő el.** * Róm.14,7.

21. **Sem azt nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott *van*; mert ímé az Isten országa ti bennetek van.**

22. Monda pedig a tanítványoknak: Eljő az idő, mikor kívántok látni egyet az ember Fiának napjai közül, és nem láttok.

23. És mondják majd néktek: Ímé itt, vagy: * Ímé amott *van; de* ne menjetek el, és ne kövessétek: * Mát.23,24. Márk 13,21.

24. Mert miként a felvillanó villámlás az ég aljától * az ég aljáig fénylik; úgy lesz az embernek Fia is az ő napján. * Mát.24,27.30.

25. De előbb sokat kell néki szenvednie és * megvettetnie e nemzetségtől. * rész 9,22.22,63.64.23,33.24,7. Mát.16,21.17,24.20,18. Márk 8,31.9,31.10,33.

26. És miként a Noé * napjaiban lett, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is. * 1 Móz.6,5—7.7,7. 1 Pét.3,20.

27. Ettek, ittak, házasodtak, férjhezmentek mindama napig, a melyen Noé a bárkába beméne, és eljöve az özönvíz, és mindeneket elveszte.

28. Hasonlóképen mint a Lót napjaiban is lett; ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek;

29. De a mely napon * kiment Lót Sodomából, tűz és kénkő esett az égből, és mindenkit elvesztett: * 1 Móz.19,23-25.

30. Ezenképen lesz azon a napon, melyen az embernek Fia megjelenik.

31. Az nap, a ki a háztetőn * lesz, és az ő holmija a házban, ne szálljon le, hogy elvigye: és a ki a mezőn, azonképen ne forduljon hátra. * Mát.24,37.38.

32. Emlékezzetek Lót * feleségére! * 1 Móz.19,26.

33. Valaki igyekezik * az ő életét megtartani, elveszti azt, és valaki elveszti azt, megeleveníti azt. * rész 9,24. Mát.10,39.16,25. Márk 8,35. Ján.12,25.

34. Mondom néktek, azon az éjszakán ketten lesznek egy * ágyban; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik. * Mát.24,40.41.

35. Két asszony őröl együtt; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik.

36. Ketten lesznek a mezőn; az egyik felvétetik, és a másik elhagyatik.

37. És felelvén, mondának néki: Hol, Uram? Ő pedig monda nékik: a hol a test, oda * gyűlnek a saskeselyűk. * Mát.24,28.

Hamis bíróról és özvegy asszonyról.

18. Monda pedig nékik példázatot is arról, hogy * mindig imádkozni kell, és meg nem restülni; * Róm.12,12. 1 Thess.5,17.

2. Mondván: Volt egy bíró egy városban, a ki Istent nem félt és embert nem becsült.

3. Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen.

4. Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda ő magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök;

5. Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem.

6. Monda pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró!

7. **Hát az Isten nem áll-é bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltanak éjjel és nappal, ha hosszútűrő is irántuk?**

8. **Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar.** Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy talál-é hitet e földön?

A farizeus és a publikánus imája.

9. Némelyeknek pedig, kik elbizakodtak magukban, hogy ők * igazak, és a többieket semmibe semvették, ezt a példázatot is mondá: * Péld.30,12.13.

10. Két ember méne fel a templomba imádkozni; az egyik * farizeus, és a másik † vámszedő. * Mát.23,5. † rész 5,30.

11. A farizeus megállván, ily módon
imádkozék magában: Isten! hálákat
adok néked, hogy nem vagyok olyan,
mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e
vámszedő is.
12. Bőjtölök kétszer egy héten; dézsmát adok mindenből, a mit szerzek.
13. A vámszedő pedig távol állván,
még szemeit sem akarja vala az égre
emelni, hanem veri vala mellét,
mondván: **Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek!**
14. Mondom néktek, ez megigazulva
méne alá az ő házához, inkább hogynem amaz: mert valaki felmagasztalja magát, * megaláztatik; és a ki megalázza magát, felmagasztaltatik.
* Mát. 23,12. 1 Pét. 5,5. rész 14,16.

Jézus magához hívja a gyermekeket.

(Vers 15-17: v. ö. Máté 19,13-15. Márk 10,13-16.)
15. Vivének pedig hozzá kis gyermekeket is, hogy illesse azokat; * mikor pedig a tanítványok ezt látták,
megdorgálák azokat.
* Mát. 19,13—15. Márk 10,13.
16. De Jézus magához híván őket,
monda: Engedjétek, hogy a kis gyermekek én hozzám jőjjenek, és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.
17. Bizony mondom néktek: A ki
nem úgy fogadja az Isten országát,
mint gyermek, * semmiképen nem
megy be abba. * Mát. 18,3. Márk 10,15.

A gazdagság veszélyei.

(Vers 18-30: v. ö. Máté 19,16-29. Márk 10,17-30.)
18. És megkérdé őt egy főember,
mondván: Jó Mester, mit cselekedjem, * hogy az örökéletet elnyerhessem? * Mát. 19,16—20. Márk 10,17—31.
19. Monda pedig néki Jézus: Miért
mondasz engem jónak? Nincs senki
jó, csak egy, az Isten.
20. A parancsolatokat tudod: * Ne
paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy; tiszteld
atyádat és anyádat. * 2 Móz. 20,12—17.
21. Az pedig monda: Mindezeket ifjúságomtól fogva megtartottam.
22. Jézus ezeket hallván, monda néki: Még egy * fogyatkozás van benned:
Add el mindenedet, a mid van, és oszd
el a szegényeknek, és kincsed lesz
mennyországban; és jer, kövess engem. * Mát. 19,20—22.
23. Az pedig ezeket hallván, igen megszomorodék; mert igen gazdag vala.
24 És mikor látta Jézus, hogy az igen
megszomorodék, monda: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a
kiknek * gazdagságuk van!
* Márk 10,23—26.
25. Mert könnyebb a tevének a tű
fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.
26. A kik pedig ezt hallották, mondának: Ki idvezülhet tehát?
27. Ő pedig monda: A mi embereknél lehetetlen, * lehetséges az Istennél. * Jer. 32,17.
28. És monda Péter: Ímé mi mindent elhagytunk, és * követtünk téged! * Mát. 19,27—29.
29. Ő pedig monda nékik: Bizony
mondom néktek, hogy senki sincs, a ki
elhagyta házát, vagy * szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért, * Márk 10,29.30.
30. A ki sokszorta többet ne kapna
ebben az időben, a jövendő világon
pedig örök életet.

Jézus harmadszor jelenti szenvedéseit.

(Vers 31-34: v. ö. Máté 20,17-19. Márk 10,32-34.)
31. És maga mellé vévén a tizenkettőt, monda nékik: Ímé felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik minden
az embernek Fián, a mint a * próféták
megírtak. * rész 9,22. 22,54. 64. 23,33. 35. Dán. 9,26. Ésa. 53,2—12.
32. Mert a pogányok * kezébe adatik,
és megcsúfoltatik, és meggyaláztatik,
és megköpdöstetik; * rész 23,1. 24,4—6.
33. És megostorozván, megölik őt; és
harmadnapon feltámad.
34. Ők pedig ezekből semmit nem értének; és a beszéd ő előlük el vala rejtve, és nem fogták fel a mondottakat.

Vak meggyógyítása.

(Vers 3-543: v. ö. Máté 20,29-34. Márk 10,46-52.)
35. Lőn pedig, mikor Jerikhóhoz közeledett, egy vak * ül vala az út mellett
koldulván. * Mát. 20,29—34. Márk 10,46—52.
36. És mikor hallotta a mellette elmenő sokaságot, tudakozódék, mi dolog
az?
37. Megmondák pedig néki, hogy a
Názáretbeli Jézus megy el arra.
38. És kiálta, mondván: Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam!
39. A kik pedig elől mentek, dorgálák
őt, hogy hallgasson; de ő annál inkább kiálta: Dávidnak Fia, könyörülj
rajtam!
40. És Jézus megállván, parancsolá,
hogy vigyék azt hozzá; és mikor közel ért, megkérdé őt,
41. Mondván: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? Az pedig monda:
Uram, hogy az én szemem világa megjőjjön.
42. És Jézus monda néki: Láss; a * te
hited téged megtartott.
* rész 7,50. 8,48. 17,19. Mát. 9,22. Márk 5,34. 10,52.
43. És azonnal megjöve annak szeme
világa, és követé őt, dicsőítvén az Istent az egész sokaság pedig *ezt* látván,
dicsőséget ada az Istennek.

Zákeus.

19. És bemenvén, * általméne Jérikhón. * Jós.6,2.20.26. 1 Kir.16,34.
2. És ímé *vala ott* egy ember, a kit nevéről Zákeusnak hívtak; és az fővámszedő vala, és gazdag.
3. És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt.
4. És előre futván felhága egy eperfüge fára, hogy őt lássa; mert arra vala elmenendő.
5. És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá őt, és monda néki: Zákeus, * hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom. * Ján.10,3.
6. És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt.
7. És mikor *ezt* látták, mindnyájan zúgolódának, mondván hogy; Bűnös emberhez ment be szállásra.
8. Zákeus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.
9. Monda pedig néki Jézus: **Ma lett idvessége ennek a háznak!** mivelhogy ő is Ábrahám fia.
10. **Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és * megtartsa, a mi elveszett.** * Mát.18,11.

Példázat a gírákról.

(Vers 11—27: v. ö. Máté 25,14—30.)

11. És mikor azok ezeket hallották, folytatá és monda egy példázatot, mivelhogy közel vala Jeruzsálemhez, és azok azt gondolák, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.
12. Monda azért: Egy nemes ember elméne * messze tartományba, hogy országot vegyen magának, aztán viszszatérjen. * Mát.25,12. Márk 13,34.
13. Előszólítván azért tíz szolgáját, ada nékik tíz gírát, és monda nékik: Kereskedjetek, míg megjövök.
14. Az ő alattvalói pedig gyűlölék őt, és követséget küldének utána, mondván: Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék mi rajtunk.
15. És lőn, mikor megjött az ország vétele után, parancsolá, hogy az ő szolgáit, a kiknek a pénzt adta, hívják ő hozzá, hogy megtudja, ki mint kereskedett.
16. Eljöve pedig az első, mondván: Uram, a te gírád tíz gírát nyert.
17. Ő pedig monda néki: Jól vagyon jó szolgám; mivelhogy kevesen voltál * hív, legyen birodalmad tíz városon. * 1 Kor.4,2.
18. És jöve a második, mondván: Uram, a te gírád öt gírát nyert.
19. Monda pedig ennek is: Néked is legyen birodalmad öt városon.
20. És jöve egy másik, mondván: Uram, imhol a te gírád, melyet egy keszkenőben eltéve tartottam;
21. Mert féltem tőled, mivelhogy kemény ember vagy; elveszed a mit nem *te* tettél el, és aratod, a mit nem *te* vetettél.
22. Monda pedig annak: A te szádból ítéllek * meg téged, gonosz szolga. Tudtad, hogy én kemény ember vagyok, ki elveszem a mit nem *én* tettem el, és aratom a mit nem *én* vetettem; * 2 Sám.1,16.
23. Miért nem adtad azért az én pénzemet a *pénzváltók* asztalára, és én megjövén, kamatostól kaptam volna azt vissza?
24. És az ott állóknak monda: Vegyétek el ettől a gírát, és adjátok annak, a kinek tíz gírája van.
25. És mondának néki: Uram, tíz gírája van!
26. *És ő monda:* Mert mondom néktek, hogy mindenkinek, a kinek van, adatik; a kinek pedig * nincs, még a mije van is, elvétetik tőle. * rész 8,18. Mát.13,12.25,29. Márk 4,25.
27. Sőt ennek felette amaz én ellenségeimet is, kik nem akarták, hogy én ő rajtok uralkodjam, hozzátok ide, és öljétek meg előttem!
28. És ezeket mondván, megy vala elől, felmenvén * Jeruzsálembe. * Márk 10,32.

Jézus bevonulása Jeruzsálembe.

(Vers 29-38: v. ö. Máté 21,1—9. Márk 11,1—10. Ján.12,12—16.)

29. És lőn, mikor közelgetett Béthfágéhoz és Bethániához, a hegyhez, mely Olajfák *hegyének* hívatik, elküldé kettőt az ő tanítványai közül,
30. Mondván: Menjetek el az átellenben levő faluba; melybe * bemenvén, találtok egy megkötött vemhet, melyen soha egy ember sem ült: eloldván azt, hozzátok ide. * Mát.27,1.2. Márk 11,1.2. Ján.12,1.
31. És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van reá.
32. És elmenvén a küldöttek, úgy találák, * a mint nékik mondotta.
33. És mikor a vemhet eloldák, mondának nékik annak gazdái: Miért oldjátok el a vemhet?
34. Ők pedig mondának: Az Úrnak szüksége van reá.
35. Elvivék azért azt Jézushoz: és az ő felsőruháikat a vemhére vetvén, * Jézust reá helyhezteték. * 2 Kir.9,13. Ján.12,12—14.
36. És mikor ő méne, az ő felsőruháikat az útra teríték.

37. Mikor pedig immár közelgete az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdé dicsérni az Istent fenszóval mindazokért a csodákért, a melyeket láttak;
38. Mondván: **Áldott a Király, ki jő az Úrnak * nevében! Békesség a mennyben, és dicsőség a magasságban!** * Zsolt. 118, 26.
39. És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondának néki: Mester, dorgáld meg a te tanítványaidat!
40. És ő felelvén, monda nékik: Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak * kiáltani.
* Jós. 24, 27.

Jézus sír Jeruzsálem felett.

41. És mikor közeledett, látván a várost, síra azon.
42. Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, a mik néked a te békességedre *valók!* de most elrejtettek a te szemeid elől.
43. Mert jőnek reád napok, mikor a te ellenségeid te körülted palánkot építenek, és körülvesznek téged, és mindenfelől megszorítanak téged.
44. És a földre tipornak téged, és a te fiaidat te benned; és nem hagynak te benned követ * kövön; mivelhogy nem ismerted meg a te † meglátogatásodnak idejét. * rész 21, 6. 1 Kir. 9, 7. 8. Mik. 3, 12. Mát. 24, 2. Márk 13, 2. † Mát. 23, 37. Ján. 1, 11.

Jézus megtisztítja a templomot.

(Vers 45-48: v. ö. Máté 21, 12-16. Márk 11, 15-18. Ján. 2, 13-16.)

45. És bemenvén a templomba, kezdé * kiűzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban, * Mát. 21, 12. Márk 11, 11.
40. Mondván nékik: Meg van írva: Az én házam imádságnak * háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek. * Ésa. 56, 7. Jer. 7, 11.
47. És tanít vala minden nap a templomban. A főpapok pedig és az írástudók és a nép előkelői igyekeznek vala * őt elveszteni: * Márk 11, 18. Ján. 7, 19.
48. És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép ő rajta függ vala, *reá* hallgatván.

Jézus teljhatalmát védi.

(Vers 1—8: v. ö. Mát. 21, 23—27. Márk 11, 27—33.)

20. És lőn azok közül a napok közül egyen, mikor ő a népet tanítá a templomban, és * az evangyéliomot hirdeté, előállának a főpapok és az írástudók a vénekkel egybe,
* Mát. 21, 23—27. Márk 11, 27—33.
2. És mondának néki, így szólván: Mondd meg nékünk, micsoda * hatalommal cselekszed ezeket? vagy ki az, a ki néked ezt a hatalmat adta?
* Csel. 4, 7—10.
3. Felelvén pedig, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek; mondjátok meg azért nékem:
4. A János * keresztsége mennyből vala-é, vagy emberektől? * Márk 11, 30-33.
5. Azok pedig tanakodának magok közt, mondván: Ha *ezt* mondjuk: Mennyből; *azt* fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki?
6. Ha pedig *ezt* mondjuk: Emberektől; az egész nép megkövez minket: mert meg van győződve, hogy János próféta * volt. * Mát. 14, 5.
7. Felelének azért, hogy ők nem tudják, honnét *vala.*
8. És Jézus monda nékik: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

Példázat a gonosz szőlőmívesekről.

(Vers 9-19: v. ö. Máté 21, 33-46. Márk 12, 1-12.)

9. És kezdé a népnek e példázatot mondani: Egy ember * plántála szőlőt, és kiadá azt munkásoknak, és hosszú időre elutazék. * Ésa. 5, 1—7. Mát. 21, 33—46. Márk 12, 1—12.)
10. És annak idején elküldé * szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak néki a szőlő gyümölcséből; a munkások pedig azt megvervén, üresen bocsáták el. * Márk 12, 2.
11. És még másik szolgát is külde; de azok azt is megvervén * és meggyalázván, üresen bocsáták el. * Mát. 24, 31-37.
12. És még harmadikat is külde; de azok azt is megsebesítvén, kiveték.
13. Monda azért a szőlőnek ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szerelmes fiamat: * talán azt, ha látják, megbecsülik. * Ján. 3, 16.
14. De mikor azt látták a munkások, tanakodának egymás közt, mondván: Ez az * örökös; jertek, öljük meg őt, hogy a miénk legyen az örökség!
* Zsid. 1, 2.
15. És kivetvén őt a szőlőből, * megölék. Mit cselekszik azért a szőlőnek ura azokkal? * rész 23, 33. Zsid. 13, 12.
16. Elmegy és elveszti azokat a munkásokat, és * a szőlőt † másoknak adja. És mikor ezt hallották, mondának: Távol legyen *az!*
* rész 21, 6. 22—24. Mát. 23, 37. 38. † Mát. 21, 42.
17. Ő pedig reájok tekintvén, monda: Mi az tehát, a mi meg van írva: A mely követ az építők * megvetettek, az lett a szegelet fejévé? * Zsolt. 118, 22.
18. Valaki erre a kőre esik, szétzúzatik; * a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt. * Ésa. 8, 14. 15.
19. És igyekeznek vala a főpapok és az írástudók kezeiket ő reá vetni azon órában; de félének a néptől; mert megérték, hogy ő ellenök mondta e példázatot.

Az adófizetésről.
(Vers 20-26: v. ö. Máté 22, 15-22. Márk 12, 13-17.)
20. Annakokáért vigyázván ő reá, leselkedőket küldének ki, * a kik igazaknak tetteték magokat, hogy őt megfogják beszédében; hogy átadják a felsőbbségnek és a helytartó hatalmának. *Mát. 22, 15-22. Márk 12, 13-17.
21. Kik megkérdezék őt, mondván: Mester, tudjuk, hogy te helyesen beszélsz és tanítasz, és személyt nem válogatsz, hanem az Istennek útját igazán tanítod:
22. Szabad-é nékünk adót fizetnünk a császárnak, vagy nem?
23. Ő pedig észrevévén álnokságukat, monda nékik: Mit kísértetek engem?
24. Mutassatok nékem egy pénzt; kinek a képe és felirata van rajta? És felelvén, mondának: A császáré.
25. Ő pedig monda nékik: **Adjátok meg azért a mi a császáré, a * császárnak, és a mi az Istené, az Istennek.** *Róm. 13, 7.
26. És nem tudták őt megfogni beszédében a nép előtt; és csodálkozván az ő feleletén, elhallgatának.

Halottak feltámadásáról.
(Vers 27—40: v. ö. Máté 22, 23—33. 46. Márk 12, 18—27, 34.)
27. Hozzá menvén pedig a sadduczeusok * közül némelyek, a kik tagadják, hogy van feltámadás, megkérdék őt, *Mát. 22, 23—32. Márk 12, 18—27.
28. Mondván: Mester, Mózes megírta nékünk, ha valakinek testvére meghal, kinek felesége volt, és magzatok nélkül hal meg, hogy annak testvére elvegye *annak* feleségét, és támasszon magot az * ő testvérének. *5 Móz. 25, 5. 6.
29. Hét testvér vala azért: és az első feleséget vévén, meghalt magzatok nélkül;
30. A másik vevé el azért annak feleségét, és az *is* magzatok nélkül halt meg;
31. Akkor a harmadik vette el azt; és hasonlóképen mind a heten is; és nem hagytak magot, és meghaltak.
32. Mind ezek után pedig meghalt az asszony is.
33. A feltámadáskor azért kinek a felesége lesz közülök? mert mind a hétnek felesége volt.
34. És felelvén, monda nékik Jézus: E világnak fiai házasodnak és férjhez adatnak:
35. De a kik méltókká tétetnek, hogy ama * világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak:
36. Mert meg sem halhatnak többé: mert hasonlók az angyalokhoz; és az Isten fiai, mivelhogy a feltámadásnak fiai.
37. Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének * és Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja.
38. Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek *Istene:* mert mindenek élnek ő néki.
39. Felelvén pedig némelyek az írástudók közül, mondának: Mester, jól mondád!
40. És többé semmit sem mertek tőle kérdezni.

Krisztus Dávidnak fia és ura.
(Vers 41-44: v. ö. Máté 22, 41-45. Márk 12, 35-37.)
41. Monda pedig nékik: Mimódon mondják, hogy a Krisztus * Dávidnak fia? *Mát. 22, 42—45. Márk 12, 35—37.
42. Holott maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében: Monda az Úr az én Uramnak, * ülj az én jobbkezem felől, *Zsolt. 110, 1.
43. Míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul.
44. Dávid azért Urának mondja őt, mimódon fia tehát néki?

Óvás az írástudóktól.
(Vers 45-47: v. ö. Máté 23, 1. 5-7. 14. Márk 12, 38-40.)
45. És az egész nép hallására * monda az ő tanítványainak: *Mát. 23, 5—7. Márk 12, 38—39.
46. Oltalmazzátok meg magatokat * az írástudóktól, kik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piaczokon való köszöntéseket, és a gyülekezetekben az első ülést, és a lakomákon a főhelyeket; *Mát. 23, 5—7. 14.
47. Kik az özvegyeknek házát felemésztik, és színből hosszan * imádkoznak; ezek súlyosabb ítélet alá esnek. *Mát. 23, 14. Márk 12, 40.

A szegény özvegy két fillére.
(Vers 1—4: v. ö. Márk 12, 41—44.)
21. És mikor feltekintett, látá, hogy a gazdagok hányják az ő ajándékaikat * a perselybe. *Márk 12, 41—44.
2. Láta pedig egy szegény özvegy asszonyt is, hogy abba két fillért vete.
3. És monda: Igazán mondom néktek, hogy e szegény özvegy mindenkinél többet vete: *2 Kor. 8, 12.
4. Mert mind ezek az ő fölöslegükből vetettek Istennek az ajándékokhoz: ez pedig az ő szegénységéből minden vagyonát, a mije volt, oda veté.

Jézus beszéde Jéruzsálem pusztulásáról és az ő eljöveteléről.
(Vers 5—24: v. ö. Máté 24, 1—21. Márk 13, 1—19.)
5. És mikor némelyek mondának a templom felől, hogy szép * kövek-

kel és ajándékokkal van felékesítve,
monda: * Mát.24,1—42. Márk 13,1—37.
6. Ezekből, a miket láttok, jőnek napok, melyekben kő kövön * nem marad, mely le nem romboltatnék.
* rész 19,43.44.
7. Megkérdék pedig őt, mondván: Mester, mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel, mikor mind ezek meglesznek?
8. Ő pedig monda: Meglássátok, hogy el ne hitessenek benneteket: * mert sokan jőnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok; és: Az idő elközelgett: ne menjetek azért utánok. * Mát.24,4.5.
9. És mikor hallotok háborúkról és zendülésekről, meg ne félemljetek; mert ezeknek meg kell lenni előbb, de nem *jő* mindjárt a vég.
10. Akkor monda nékik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;
11. És minden felé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettegtetések és nagy jelek lesznek az égből.
12. De mind ezeknek előtte kezeiket reátok vetik, és üldöznek *titeket,* adván a gyülekezetek elé, és * tömlöczökbe és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért.
13. De ebből néktek lesz tanúbizonyságotok.
14. Tökéljétek el azért a ti szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, hogy mit feleljetek * védelmetekre:
* rész 12,11. Mát.10,19.20. Márk 13,14.
15. Mert én adok * néktek szájat és bölcseséget, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mind azok, a kik magokat ellenetekbe vetik. * 2 Móz.4,12. Csel.4,7.8.
16. Elárulnak pedig titeket szülők és testvérek is, rokonok * és barátok is; és † megölnek *némelyeket* ti közületek.
* Mik.7,5—7. † Csel.7,59.12,2.
17. És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt * az én nevemért. * Mát.10,30.
18. De fejeteknek egy hajszála * sem vész el. * Mát.10,30.
19. **A ti béketűréstek által nyeritek meg lelketeket.**
20. Mikor pedig látjátok Jeruzsálemet hadseregektől körülvéve, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett * az ő elpusztulása. * rész 19,43.44.
21. Akkor a kik Júdeában *lesznek,* fussanak a hegyekre; és a kik annak közepette, menjenek ki abból; és a kik a mezőben, ne menjenek be abba.
22. Mert azok a bosszúállásnak napjai, hogy beteljesedjenek mind azok, a * mik megírattak.
* Dán.9,16. Mát.24,15.21.22.
23. Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a napokban; mert nagy szükség lesz e földön, és harag e népen.
24. És elhullanak fegyvernek éle által, és fogva vitetnek minden pogányok közé; és Jeruzsálem megtapodtatik a pogányoktól, míglen betelik a * pogányok ideje.
* Róm.11,25.26. Jel.11,2.
(Vers 25-28: v. ö. Máté 24,29.30. Márk 13,24-26.)
25. És lesznek jelek * a napban, holdban és csillagokban; és a földön pogányok szorongása a kétség miatt, mikor a tenger és a hab zúgni fog,
26. Mikor az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerekségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek.
27. És akkor meglátják az embernek Fiát eljőni a felhőben, * hatalommal és nagy dicsőséggel. * Dán.7,13.
Mát.24.30.25,31.26,64. Márk 13,26.14,62.
28. Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejeteket; mert elközelget a * ti váltságtok. * vers 31.
(Vers 29-33: v. ö. Máté 24,32-35. Márk 13,28-31.)
29. Monda pedig nékik egy példázatot: Tekintsétek meg a fügefát * és minden fákat: * Mát.24,32. Márk 13,28.
30. Mikor immár hajtanak, és *ezt* látjátok, ti magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár.
31. Ezenképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.
32. Bizony modom néktek, hogy e nemzetség el nem múlik, mígnem mind ezek meglesznek.
33. **Az ég és a föld * elmúlnak, de az † én beszédeim semmiképen el nem múlnak.**
* vers 6. † Zsolt.102,27.28. Mát.24,31.
34. De vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezedjék a ti szívetek dobzódásnak, részegségnek és * ez élet gondjainak miatta, és váratlanul reátok ne jőjjön az a † nap:
* Róm.13,13.14. † vers 6.23.24.
35. Mert mintegy tőr * úgy lep meg mindeneket, a kik az egész föld színén lakoznak. * Mát.24,42—44.
36. Vigyázzatok * azért minden időben, kérvén, hogy méltókká tétessetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, a mik bekövetkeznek, és megállhassatok az embernek Fia előtt!
* 1 Thess.5,5.6.
37. Tanít vala pedig naponta a templomban; éjszakára * pedig kimenvén, a hegyen vala, mely Olajfák *hegyének* neveztetik. * Ján.8,12.
38. És kora reggel hozzá megy vala

az egész nép, hogy őt hallgassa a templomban.

Júdás Krisztust elárulja.

(Vers 1.2: v. ö. Máté 26,1—5. Márk 14,1.2.)

22. Elközelgetett pedig a kovásztalan* kenyerek ünnepe, mely husvétnak mondatik. * 2 Móz. 12,2—20. Mát. 26,1.2. Márk 14,1.2. Ján. 11,55—57.

2. És a főpapok és az írástudók keresnek vala módot, hogyan öljék meg őt; * mert féltek a néptől. * Mát. 26,3—5. Ján. 11,47—50.

(Vers 3—6: v. ö. Máté 26,14—16. Márk 14,10.11.)

3. Beméne pedig a sátán Júdásba, ki Iskáriótesnek* neveztetik, és a tizenkettőnek számából vala; * Ján. 11,27.

4. És elmenvén, megbeszélé a főpapokkal és * a vezérekkel, mimódon adja őt nékik kezökbe. * Mát. 26,14.15. Márk 14,10.

5. És azok örülének, és megszerződének, hogy pénzt adnak néki;

6. Ő pedig megigéré, és keres vala jó alkalmat, hogy őt nékik kezökbe adja zenebona nélkül.

Husvéti bárány és úrvacsorája.

(Vers 7-23: v. ö. Máté 26,17-29. Márk 14,12-25.)

7. Eljöve pedig a kovásztalan kenyerek napja, melyen meg kelle * öletni a husvétibáránynak; * 2 Móz. 12,6.

8. És elküldé * Pétert és Jánost, mondván: Elmenvén, készítsétek el nékünk a husvétibárányt, hogy megegyük. * Mát. 26,17—20. Márk 14,12—17.

9. Ők pedig mondának néki: Hol akarod, hogy elkészítsük?

10. És ő monda nékik: Ímé, mikor bementek a városba, szembe jő veletek egy ember, ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt abba a házba, a melybe bemegy.

11. És mondjátok a ház gazdájának: Ezt mondja néked a Mester: Hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a husvéti bárányt?

12. És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló helyet, berendezve, ott készítsétek el.

13. Elmenvén pedig, úgy találák, a mint mondta nékik; és elkészíték a húsvétibárányt.

14. És mikor eljött az idő, asztalhoz űle, * és a tizenkét apostol ő vele egyetembe. * Mát. 26,20—30. Márk 14,17—26. Ján. 13,21—26.

15. És monda nékik: Kívánva kívántam a husvétibárányt megenni veletek, mielőtt én szenvedném:

16. Mert mondom néktek, hogy többé nem eszem abból, míglen beteljesedik az Isten országában.

17. És *a* pohárt vévén, minekutána hálákat adott, monda: Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között:

18. Mert mondom néktek, hogy nem iszom a szőlőtőkének * gyümölcséből, míglen eljő az Isten országa. * Márk 14,25.

19. **És minekutána * a kenyeret vette, hálákat adván megszegé, és adá nékik, mondván: Ez az én testem, mely ti érettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.** * 1 Kor. 11,24.25.

20. **Hasonlóképen a pohárt is, minekutána vacsorált, ezt mondván: E pohár amaz új szövetség az én véremben, mely ti érettetek kiontatik.**

21. De ímé annak * a keze, a ki engem elárul, velem van az asztalon. * Mát. 26,21—23.

22. És az embernek Fia jóllehet, elmegy, * mint † elvégeztetett: de jaj annak az embernek, a ki által elárultatik! * Mát. 26,24. Márk 14,21. † Zsolt. 41,10. Dán. 9,26.

23. És ők kezdék egymás között kérdezni, vajjon ki lehet az ő közöttük, a ki ezt meg fogja tenni?

A tanítványok nagyravágyása.

24. Támada pedig köztük versengés is, * hogy ki tekinthető köztük nagyobbnak. * rész 9,46.

(Vers 25.26: v. ö. Máté 20,25-27. Márk 10,42-44.)

25. Ő pedig monda nékik: A pogányokon * uralkodnak az ő királyaik, és a kiknek azokon hatalmuk van, jóltévőknek hivatnak. * Mát. 20,25—27. Márk 10,42—44.

26. De ti nem úgy: hanem a ki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint a ki legkisebb; és a ki fő, mint a ki szolgál.

27. Mert melyik * nagyobb, az-é, a ki asztalnál ül, vagy a ki szolgál? nemde a ki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint a ki szolgál. * Mát. 20,28.

28. Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok én velem az én * kísérteteimben; * 2 Tim. 2,12.

29. Én azért adok néktek, miképen az én Atyám adott nékem, országot,

30. Hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban, * és üljetek királyi székeken, ítélvén az Izráelnek tizenkét nemzetségét. * Mát. 19,28.29.

(Vers 31—34: v. ö. Máté 26,31—35. Márk 14,27—31. Ján. 13,36—33.)

31. Monda pedig az Úr: Simon! Simon! ímé a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, * mint a búzát; * Mát. 26,69-73.

32. De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.

33. Ő pedig monda néki: Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni!

34. És ő monda: Mondom néked Péter: Ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz * engem.
* Mát.26,34. Márk 14,30, Ján.13,38.
35. És monda nékik: Mikor elküldtelek benneteket erszény, táska és saru nélkül, volt-é valamiben fogyatkozástok? Ők pedig mondának: Semmiben sem. * rész 9,3.10,4. Mát.10,5.9.10.
36. Monda azért nékik: De most, a kinek erszénye van elővegye, hasonlóképen a táskát; és a kinek nincs, adja el felső ruháját, és vegyen szablyát.
37. Mert mondom néktek, hogy még ennek az írásnak be kell teljesülni rajtam, hogy: * És a gonoszok közé számláltatott. Mert a mik reám vonatkoznak is, elvégeztetnek.
* Ésa.52,12. Márk 15,28.
38. Azok pedig mondának: Uram, ímé van itt két szablya. Ő pedig monda: Elég.

Jézus szenvedése az Olajfák hegyén.

(Vers 39—46: v. ö. Máté 26,30.36—46. Márk 14,26.32—42.)

39. És kimenvén, méne az ő szokása szerint az * Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is.
* Mát.26,36—46. Márk 14,32—42. Ján.18,1.2.
40. És mikor ott a helyen vala, monda nékik: **Imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek.**
41. És ő eltávozék tőlök mintegy kőhajításnyira; és térdre esvén, imádkozék,
42. Mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!
43. És angyal jelenék meg néki mennyből, erősítvén őt.
44. És haláltusában lévén, buzgóságosabban imádkozék; és az ő verítéke olyan vala,* mint a nagy vércseppek, melyek a földre hullanak. * Zsid.5,7.
45 És minekutána fölkelt az imádkozástól, az ő tanítványaihoz menvén, aludva találá őket a szomorúság miatt,
46. És monda nékik: Mit alusztok? Keljetek fel * és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek. * Mát.26,45.46.

Elfogatás.

(Vers 47-53: v. ö. Máté 26,47-56. Márk 14,43-49. Ján.18,2—11.)

47. És mikor még beszéle, ímé * sokaság *jöve*, melynek az méne előtte, a ki Júdásnak neveztetik, egy a tizenkettő közül: és közelgete Jézushoz, hogy őt megcsókolja. * Mát.26,47—56.
Márk 14,43—50. Ján.18,3—12.
48. Jézus pedig monda néki: Júdás, csókkal árulod el az embernek Fiát?
49. Látván pedig azok, a kik ő körülötte *valának*, a mi következik, mondának néki: Uram, vágjuk-é őket fegyverrel?
50. És közülök valaki megvágá * a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. * Ján.18,10.11.
51. Felelvén pedig Jézus, monda: Elég eddig. És illetvén annak fülét, meggyógyítá azt.
52. Monda pedig Jézus azoknak, a kik ő hozzá mentek, a főpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra úgy * jöttetek szablyákkal és fustélyokkal?
* Mát.26,55.
53. Mikor minden nap veletek voltam a * templomban, a ti kezeiteket nem vetétek én reám; de ez † a ti órátok, és a sötétségnek hatalma.
* rész 19,45.47. † rész 18,31—33.

Péter megtagadja Jézust.

(Vers 54—62: v. ö. Máté 26,57.58.69—75. Márk 14,53.54.66—72. Ján.18,12—18.25—27.)

54. Megfogván azért őt, elvezeték, és elvivék a főpap * házába. Péter pedig követi vala távol. * Mát.26,57.58.
55. És mikor tüzet gerjesztettek az udvar közepén, és ők együtt leültek, Péter is leüle * ő velök. * Mát.26,69—74.
Márk 14,66—72. Ján.18,17.25—27.
56. És meglátván őt egy szolgálóleány, a mint a világosságnál ült, szemeit reá vetvén, monda: Ez is ő vele vala!
57. Ő pedig megtagadá őt, mondván: Asszony, nem ismerem őt!
58. És egy kevéssel azután más látván őt, monda: Te is azok közül való vagy! Péter pedig monda: Ember, nem vagyok!
59. És úgy egy óra mulva más valaki erősíté, mondván: Bizony ez is vele vala: mert Galileából való is.
60. Monda pedig Péter: Ember, nem tudom, mit mondasz! És azonnal, mikor ő még beszélt, megszólalt * a kakas. * Mát.26,75.
61. És hátra fordulván az Úr, tekinte Péterre. És megemlékezék Péter az Úr szaváról, a mint néki mondta: Mielőtt a kakas * szól, háromszor megtagadsz engem. * vers 34. Ján.13,38.
62. És kimenvén Péter, keservesen sírа.

Jézus szenvedése Kajafás előtt.

(Vers 63—65: v. ö. Máté 26,67.68. Márk 14,65.)

63. És azok a férfiak, a kik fogva tarták Jézust, † csúfolják vala, vervén † őt. * Mát.26,57—75.
Márk 14,53—72. Ján.18,13—27. † Ésa.50,6.
64. És *szemeit* betakarván, arczul csapdosák * őt, és kérdezék őt, mondván: Prófétáld meg ki az, a ki téged vere?
* Márk 14,65.

65. És sok egyéb dolgot mondának néki, szidalmazván őt.
(Vers 66-71: v.ö. Máté 26,59-66. Márk 14,55-64.)
66. És a mint nappal lett, egybegyűle a nép véneinek tanácsa, főpapok és írástudók: és vivék őt az ő * gyülekezetükbe, * Mát.27,1.2.
67. Mondván: Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk. Monda pedig nékik: Ha mondom néktek, nem hiszitek:
68. De ha kérdezlek is, nem feleltek nékem, sem el nem bocsátotok.
69. Mostantól fogva ül * az embernek Fia az Isten hatalmának jobbja felől. * Mát.26,64.65.
70. **Mondának pedig mindnyájan: Te vagy tehát az Isten Fia? Ő pedig monda nékik: Ti mondjátok, hogy én vagyok!**
71. Azok pedig mondának: Mi szükségünk van * még bizonyságra? Hiszen mi magunk hallottuk az ő szájából. * vers 67.

Krisztus szenvedése és megcsúfoltatása Pilátus és Heródes előtt.
(Vers 1-25: v.ö. Máté 27,2.11-31. Márk 15,1-20. Ján.18,28-19,16.)

23. És fölkelvén az ő egész sokaságuk, vivék őt*Pilátushoz.
*Mát.27,2.11—14. Márk 15,1—5. Ján.18,28—32.
2. És kezdék őt vádolni, mondván: Úgy találtuk, hogy * ez a népet félrevezeti, és tiltja a császár adójának fizetését, † mivelhogy ő magát ama király Krisztusnak mondja.
* Mát.22,17—21. † Csel.17,6.7.
3. Pilátus pedig megkérdé őt, mondván: Te vagy-é a zsidók királya? És ő felelvén néki, monda: Te mondod!
* Ján.18,33—37.
4. Monda pedig Pilátus a főpapoknak és a sokaságnak: Semmi bűnt nem találok ez emberben.
5. De azok erősködének, mondván: A népet felzendíti, tanítván az egész Júdeában, elkezdve Galileától mind idáig.
6. Pilátus pedig Galileát hallván, megkérdé, vajjon galileai ember-é ő?
7. És mikor megtudta, hogy ő a Heródes hatósága alá tartozik, Heródeshez küldé őt, mivelhogy az is Jeruzsálemben vala azokban a napokban.
8 Heródes pedig Jézust látván igen megörüle: mert sok időtől fogva kívánta őt látni, mivelhogy sokat hallott ő*felőle, és reménylé, hogy majd valami csodát lát, melyet ő tesz. *Mát.14,1.
9. Kérdezé pedig őt sok beszéddel; de ő semmit nem felele néki.
10. *Ott* állanak vala pedig a főpapok és az írástudók, teljes igyekezettel vádolván őt.
11. Heródes pedig az ő katonáival egybe semminek állítván és kicsúfolván őt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz.
12. És az napon lőnek barátok egymással Pilátus és Heródes; mert az előtt ellenségeskedésben valának egymással.

Jézus elítéltetése.

13. Pilátus pedig * a főpapokat, főembereket és a népet egybegyűjtvén.
* Mát.27,15-30. Márk 15,6-19. Ján.18,39-19,16.
14. Monda nékik: Ide hoztátok nékem ez embert, mint a ki a népet félrevezeti: és ímé én ti előttetek kivallatván, semmi olyan bűnt nem *találtam ez emberben, a mivel őt vádoljátok: * Ján.18,38.
15. De még Heródes sem; mert titeket ő hozzá * igazítálak; és ímé semmi halálra való dolgot nem cselekedett ő. * vers 7,8.
16. Megfenyítvén azért őt, elbocsátom.
17. Kell vala pedig * elbocsátania nékik ünnepenként egy *foglyot.*
* Mát.27,15.
18. De felkiálta az egész sokaság, mondván: * Vidd el ezt, és bocsásd el nékünk Barabbást! * Csel.3,14.15.
19. Ki a városban lett valami lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe.
20. Pilátus azért ismét felszólala, el akarván bocsátani Jézust;
21. De azok ellene kiáltának, mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!
22. Ő pedig harmadszor *is* monda nékik: Mert mi gonoszt tett ez? Semmi halálra való bűnt nem találtam ő benne; megfenyítvén azért őt, elbocsátom!
23. Azok pedig nagy fenszóval sürgeték, kérvén, hogy megfeszíttessék; és az ő szavok és a főpapoké erőt vesz vala.
24. És Pilátus megítélé, hogy meglegyen, a mit kérnek vala.
25. És elbocsátá nékik azt, a ki lázadásért * és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe, a kit kértek vala; Jézust pedig kiszolgáltatá az ő akaratuknak. * Mát.27,26. Márk 15,15.

Jézus a fájdalomútján.

26. Mikor azért elvivék őt, egy Czirénebeli *Simont megragadván, ki a mezőről jöve, arra tevék a keresztfát, hogy vigye Jézus után.
* Mát.27,32. Márk 15,21.
27. Követé pedig őt a népnek és az asszonyoknak nagy sokasága, a kik gyászolák és siraták őt.
28. Jézus pedig hozzájok fordulván, monda: Jeruzsálem leányai, ne sírja-

tok én rajtam, hanem ti magatokon sírjatok, és a ti magzataitokon.
29. Mert ímé jőnek napok, melyeken ezt mondják: Boldogok * a meddők, és a mely méhek nem szültek, és az emlők, melyek nem szoptattak!
* rész 19,43.44.21,23.24.
30. Akkor kezdik mondani a hegyeknek: * Essetek mi reánk: és a halmoknak: Borítsatok el minket!
* Ésa.2,19. Jel.6,19.
31. Mert ha a zöldelő * fán ezt mívelik, mi esik a száraz *fán?* * vers 14,15.
32. Vivének pedig két * másikat is, *két* gonosztevőt ő vele, hogy megölessenek. * Ésa.53,12. Ján.19,18.

Jézus megfeszíttetése és halála.
(Vers 33-49: v.ö Máté 27,33-56. Márk 15,22-41. Ján.19,17—30.)

33. Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya * *helyének* mondatik, ott megfeszíték őt és a gonosztevőket, egyiket jobbkéz † felől, a másikat balkéz felől. * Mát.27,32—43. Márk 15,22—32. Ján.19,17—27. † Ésa.53,12.
34. Jézus pedig monda: **Atyám! bocsásd meg * nékik; mert nem tudják mit cselekesznek.** Elosztván pedig az ő ruháit, vetének † reájok sorsot.
* Mát.5,44. † Zsolt.22,19.
35. És a nép megálla nézni. Csúfolák pedig őt a főemberek is azokkal egybe, mondván: Egyebeket megtartott, tartsa meg magát, ha ő a Krisztus, az Istennek ama választottja.
36. Csúfolák pedig őt a vitézek is, odajárulván * és eczettel kínálván őt.
* Zsolt.69,22.
37. És ezt mondván néki: Ha * te vagy a zsidóknak ama Királya, szabadítsd meg magadat! * Mát.27,39-44.
38. Vala pedig egy felirat is fölébe írva görög, római és zsidó betűkkel: Ez a zsidóknak * ama Királya.
* Mát.27,37. Márk 15,26. Ján.19,19.
39. A felfüggesztett gonosztevők közül pedig az egyik szidalmazá őt, mondván: Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat, minket is!
40. Felelvén pedig a másik, megdorgálá őt, mondván: Az Istent sem féled-é te? hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy!
41. És mi ugyan méltán; mert * a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem † cselekedett.
* vers 33. † vers 14,15.
42. És monda Jézusnak: Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljősz a te országodban!
43. És monda néki Jézus: **Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.**
44. Vala pedig mintegy hat óra, és sötétség * lőn az egész tartományban mind kilencz órakorig.
*Mát.27,45—54. Márk 15,33—39. Ján.19,28—30.
45. És meghomályosodék a nap, és a templom kárpítja * középen ketté hasada. * 2 Krón.3,14. Mát.27,51—53.
46. És kiáltván * Jézus nagy szóval, monda: **Atyám, a te kezeidbe** ***teszem le*** **az én lelkemet. És ezeket mondván, meghala.** * Mát.27,50. Márk 15,37. Ján.19,30. Zsolt.31,6.
47. Látván pedig a százados, a mi történt, dicsőíté az Istent, mondván: *Bizony ez ember igaz vala. * Mát.27,54.
48. És az egész sokaság, mely e dolognak látására ment oda, látván azokat, a mik történtek, mellét * verve megtére. * Ján.8,38.
49. Az ő ismerősei pedig mind, * és az asszonyok, a kik Galileából követék őt, távol állának, nézvén ezeket.
* Mát.27,55.56. Márk 15,40.41. Ján.19,25.

Jézus temetése.
(Vers 50—56: v. ö. Máté 27,57—61. Márk 15,42—47. Ján.19,38—42.)

50. És ímé egy ember, kinek József vala neve, tanácsbeli, jó és igaz * férfiú, * Mát.27,57—61.
Márk 15,42—47. Ján.19,38—42.
51. Ki nem vala részes azoknak tanácsában és cselekedetében, Arimathiából, a zsidók városából való, ki maga is várja vala az Istennek * országát: * Mal.3,1.
52. Ez oda menvén Pilátushoz, elkéré a Jézus testét.
53. És levévén azt, begöngyölé azt gyolcsba, és helyhezteté azt egy sziklába vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt.
54. És az nap péntek vala, és szombat virrada rá.
55. Az *őt* követő asszonyok is pedig, kik vele Galileából jöttek, megnézék a sírt, és hogy miképen helyeztetett el az ő teste.
56. Visszatérvén pedig, készítének fűszerszámokat és keneteket.
57. És szombaton nyugovának a parancsolat * szerint. * 2 Móz.35,2.

Krisztus feltámadása.
(Vers 1—12: v. ö. Máté 28,1—8. Márk 16,1—8. Ján.20,1—13.)

24. A hétnek első *nap*ján * pedig kora reggel a sírhoz menének, vivén az elkészített fűszerszámokat, és némely *más asszonyok is* velök.
* Mát.28,1—10. Márk 16,1—10. Ján.20,1—18.
2. És a követ a sírról elhengerítve találák.
3. És mikor bementek, nem találák az Úr Jézus testét.

4. És lőn, hogy mikor ők e felett megdöbbenének, ímé két férfiú álla melléjök fényes öltözetben:
5. És mikor ők megrémülvén a * földre hajták orczájokat, azok mondának nékik: Mit keresitek a holtak között az élőt? * Márk 16,5.6.
6. Nincs itt, hanem feltámadott: emlékezzetek rá, mint beszélt * néktek, még mikor Galileában volt, * Mát.17,22.23.
7. Mondván: Szükség * az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe, és megfeszíttetni, és harmadnapon feltámadni. * rész 9,22.17,25. Mát.16,21.17,22.20,18. Márk 8,31.9,31.10,33.
8. Megemlékezének azért az ő szavairól,
9. És visszatérvén a * sírtól, elmondák mindezeket a tizenegynek, és mind a többieknek. * Mát.28,8–10.
10. Valának pedig * Mária Magdaléna, és Johanna, és a Jakab *anyja* Mária, és egyéb asszonyok ő velök, a kik ezeket mondák az apostoloknak. * rész 8,2.3.
11. De az ő szavuk csak üres beszédnek látszék azok előtt; és nem hivének nékik.
12. Péter azonban felkelvén * elfuta a sírhoz, és behajolván látá, hogy csak a lepedők vannak ott; és elméne, magában csodálkozván e dolgon. * Ján.20,3–8.

Jézus megjelenik az Emmausba menő tanítványoknak.

(Vers 13–35: v. ö. Márk 16,12.13.)

13. És ímé azok közül ketten * mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamatnyira vala, melynek neve vala Emmaus. * Márk 16,12
14. És beszélgetének magok közt mindazokról, a mik történtek.
15. És lőn, hogy a mint beszélgetének és egymástól kérdezősködének, maga Jézus hozzájok menvén, velök együtt megy vala az úton.
16. De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.
17. Monda pedig nékik: Micsoda szavak ezek, a melyeket egymással váltotok jártotokban? és *miért* vagytok szomorú ábrázattal?
18. Felelvén pedig az egyik, kinek neve Kleofás, monda néki: Csak te vagy-é jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod minémű dolgok lettek abban e napokon?
19. És monda nékik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondának néki: A melyek *esének* a Názáretbeli Jézuson, ki próféta vala, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten előtt és az egész nép előtt:
20. És mimódon adák őt a főpapok és a mi főembereink halálos ítéletre, és megfeszíték őt.
21. Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, a ki meg fogja váltani az Izráelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek.
22. Hanem valami közülünk való asszonyok * is megdöbbentettek minket, kik jó reggel a sírnál valának; * vers 10. Mát.28,8.
23. És mikor nem találták az ő testét, *haza* jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy ő él.
24. És azok közül némelyek, kik velünk valának, * elmenének a sírhoz, és úgy találák, a mint az asszonyok is mondták; őt pedig nem látták. * vers 12.
25. És ő monda nékik: Óh balgatagok és rest szívűek mindazoknak elhivésére, a miket a próféták szóltak!
26. **Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a * Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?** * Zsolt.110,7.
27. És elkezdvén Mózestől és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala nékik minden írásokban, a mik ő felőle megirattak. * Dán.9,26. Csel.4,28.
28. Elközelítének pedig a faluhoz, a melybe mennek vala; és ő úgy tőn, mintha tovább menne.
29. De kényszeríték őt, mondván: Maradj velünk: mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott! Beméne azért, hogy velök maradjon.
30. És lőn, mikor leült velök, a kenyeret vévén, megáldá, és megszegvén, nékik adá.
31. És megnyilatkozának az ő szemeik, és megismerék őt; de ő eltűnt előlük.
32. És mondának egymásnak: Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk mi bennünk, mikor nékünk szóla az úton, és mikor magyarázá * nékünk az írásokat? * vers 27.
33. És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet és azokat, a kik velök valának,
34. Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonynyal, * és megjelent Simonnak! * 1 Kor.15,5.
35. És ezek is elbeszélék, mi történt az úton, és miképen ismerték meg ők a kenyér megszegéséről.

Jézus megjelenik az apostoloknak.

(Vers 36-49: v. ö. Márk 16,14-18. Ján.20,19-23. 1 Kor.15,5.)

36. És mikor ezeket beszélék, megálla maga * Jézus ő közöttök, és monda nékik: Békesség néktek! * Márk 16,14. Ján.20,19. 1 Kor.15,5.

37. Megrémülvén pedig és félvén, azt hivék, hogy valami lelket látnak.
38. És monda nékik: Miért háborodtatok meg, * és miért támadnak szívetekben okoskodások? * Márk 4,40.
39. Lássátok meg az * én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, a mint látjátok, hogy nékem van! * Ján.20,20.27.
40. És ezeket mondván, megmutatá nékik kezeit és lábait.
41. Mikor pedig még nem hívék az öröm miatt, és csodálkozának, monda nékik: Van-é itt valami enni valótok?
42. Ők pedig adának néki egy darab sült halat, és valami lépesmézet.
43. Melyeket elvőn, és előttök * evék. * Csel.10,40.41
44. És monda nékik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam néktek, mikor még veletek valék, hogy * szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megirattak a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokban én felőlem. * Mát.16,21.
45. Akkor * megnyilatkoztatá az ő elméjöket, hogy értsék az írásokat. * Csel.16,14.
46. És monda nékik: **Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a * halálból harmadnapon:** * Dán.9,26.
47. **És prédikáltatni az * ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtől elkezdve.** * Csel.2,38.4,12.
48. Ti vagytok pedig ezeknek bizonyságai.
49. És ímé én * elküldöm ti reátok az én Atyámnak ígéretét; ti pedig maradjatok Jeruzsálem városában, mígnem † felruháztattok mennyei erővel. * Ján.15,26. † Csel.1,4.2,1—4.

Jézus mennybe menetele.
(Vers 50—53: v.ö. Márk 16,19. Csel.1,4—14.)

50. Kivivé pedig őket Bethániáig; és felemelvén az ő kezeit, megáldá őket.
51. És lőn, hogy míg áldá őket, tőlök elszakadván, felviteték * a mennybe. * Márk 16,19. Csel.1,9.
52. Ők pedig imádván őt, visszatérének nagy örömmel Jeruzsálembe;
53. És mindenkor a templomban valának, dícsérvén és * áldván az Istent. Ámen. * Csel.1,14.

A JÁNOS ÍRÁSA SZERINT VALÓ SZENT EVANGYÉLIOM.

Az örökkévaló Ige testté lett.

1. Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge.
2. Ez kezdetben az Istennél vala.
3. Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett.
4. Ő benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága;
5. És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.
6. Vala egy Istentől küldött ember, kinek neve János.
7. Ez jött tanúbizonyságul, hogy bizonyságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higyjen ő általa.
8. Nem ő vala a világosság, hanem *jött*, hogy bizonyságot tegyen a világosságról.
9. Az igazi világosság eljött volt *már* a világba, a mely megvilágosít minden embert.
10. A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt.
11. Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt.
12. Valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek;
13. A kik nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek.
14. **És az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.**
15. János bizonyságot tett ő róla, és kiáltott, mondván: Ez vala, a kiről mondám: A ki utánam jő, előttem lett, * mert előbb volt nálamnál. * vers 27,30.
16. **És az ő teljességéből vettünk mindnyájan, kegyelmet is kegyelemért.**
17. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem *pedig* és az igazság Jézus Krisztus által lett.
18. Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az jelentette ki *őt*.

Keresztelő János bizonyságtétele az Isten Bárányáról.

19. És ez a János bizonyságtétele, a

mikor a zsidók papokat és Lévitákat
küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék
őt: Kicsoda vagy te?
20. És megvallá és nem tagadá; és
megvallá, hogy: Nem én vagyok * a
Krisztus. * rész 3,28.
21. És kérdezék őt: Micsoda tehát?
Illyés vagy-é te? És monda: Nem vagyok.
A próféta vagy-é te? És ő felele:
Nem.
22. Mondának azért néki: Kicsoda
vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak,
a kik minket elküldöttek: Mit
mondasz magad felől?
23. Monda: * Én kiáltó szó vagyok
a pusztában. Egyengessétek az Úrnak
útját, a mint megmondotta Ésaiás
próféta. * Ésa.40,3.
24. És a küldöttek a farizeusok közül
valók voltak;
25. És megkérdék őt és mondának
néki: Miért keresztelsz tehát, ha te
nem vagy a Krisztus, sem Illyés, sem
a próféta?
26. Felele nékik János, mondván:
Én vízzel keresztelek; de köztetek
van, a kit ti nem ismertek.
27. Ő az, a ki utánam jő, a ki előttem
lett, * a kinek én nem † vagyok
méltó, hogy saruja szíjját megoldjam.
* vers 15.30. † Mát.3,11.
28. Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon
túl, a hol János keresztel vala.
29. Másnap látá János Jézust ő hozzá
menni, és monda: **Ímé az * Istennek
ama báránya, a ki † elveszi a világ bűneit!**
* Jel.5,12. † Ésa.53,7.
30. Ez az, a kiről én ezt mondám: Én
utánam jő egy férfiú, a ki * előttem lett,
mert előbb volt nálamnál. * vers 15,27.
31. És én nem ismertem őt; de hogy
megjelentessék Izráelnek, azért jöttem
én, a ki vízzel keresztelek.
32. És bizonyságot tőn János, mondván:
Láttam a Lelket leszállani az
égből, mint egy galambot; * és megnyugovék
ő rajta.
* Mát.3,16. Márk 1,10. Luk.3,21.
33. És én nem ismertem őt; de a ki
elküldé engem, hogy vízzel kereszteljek,
az mondá nékem: A kire látod
a Lelket leszállani és rajta megnyugodni,
az az, a ki keresztel * Szent
Lélekkel. * Mát.3,11. Csel.1,5.
34. És én láttam, és bizonyságot tettem,
hogy ez az Isten Fia.

Jézus első tanítványai.

35. Másnap ismét *ott* állt vala János
és kettő az ő tanítványai közül;
36. És ránézvén Jézusra, a mint *ott*
jár vala, monda: **Ímé az Isten Báránya!**
* vers 29.
37. És hallá őt a két tanítvány, a
mint szól vala, és követék Jézust.
38. Jézus pedig hátrafordulván és látván,
hogy követik azok, monda nékik:
39. Mit kerestek? Azok pedig mondának
néki: Rabbi, (a mi megmagyarázva
azt teszi. Mester) hol lakol?
40. Monda nékik. Jőjjetek és lássátok
meg. Elmenének és meglátták, hol lakik;
és nála maradának azon a napon:
vala pedig körülbelől tíz óra.
41. A kettő közül, a kik Jánostól *ezt*
hallották és őt követték vala, * András
volt az egyik, a Simon Péter testvére.
* Mát.4,18.
42. Találkozék ez először a maga testvérével,
Simonnal, és monda néki:
Megtaláltuk a Messiást (a mi megmagyarázva
azt teszi: Krisztus);
43. És vezeté őt Jézushoz. Jézus pedig
reá tekintvén, monda: Te Simon vagy,
a Jóna * fia; te Kéfásnak fogsz hivatni
(a mi megmagyarázva: Kőszikla).
* Mát.16,18.19.
44. A következő napon Galileába
akart menni Jézus; és találkozék Fileppel,
és monda néki: Kövess engem!
45. Filep pedig Bethsaidából, *az András
és Péter városából való volt.
* rész 12,21.
46. Találkozék Filep Nátánaellel, és
monda néki: A ki felől írt Mózes a
törvényben, *és a próféták, megtaláltuk
a názáreti Jézust, Józsefnek fiát.
* 1 Móz.3,15.22,18.49,10. 5 Móz.18,15.18.
2 Sám.7,12. Ésa.4,1.7,14.9,6.40,10.11.53,1—12.
Jer.23,5.33,14.15. Ezék.34,23.37,24. Dán.9,24.
Mik.5,2. Zak.6,12.13.9,9.
47. És monda néki Nátánael: Názáretből
támadhat-é * valami jó? Monda
néki Filep: Jer és lásd meg! * rész 7,41.
48. Látá Jézus Nátánaelt ő hozzá menni,
és monda ő felőle: Ímé egy igazán
Izráelita, a kiben hamisság nincsen.
49. Monda néki Nátánael: Honnan
ismersz engem? Felele Jézus és monda
néki: Mielőtt hítt téged Filep, láttalak
téged, a mint a fügefa alatt voltál.
50. Felele Nátánael és monda néki:
Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy
az Izráel * Királya! * Zak.9,9.
51. Felele Jézus és monda néki: Hogy
azt mondám néked: láttalak a fügefa
alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz
majd ezeknél.
52. És monda néki: Bizony, bizony
mondom néktek: Mostantól fogva
meglátjátok a megnyilt eget, és az Isten
angyalait, * a mint felszállnak és
leszállnak az ember Fiára.
* 1 Móz.28,12. Mát.4,11. Márk 1,13. Luk.22,43.

Kánai menyegző.

2. És harmadnapon menyegző lőn
a galileai Kánában; és ott volt
a Jézus anyja;

2. És Jézus is meghivaték az ő tanítványaival együtt a menyegzőbe.
3. És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: Nincs boruk.
4. Monda néki Jézus: Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony? Nem jött még el az én órám.
5. Mond az ő anyja a szolgáknak: Valamit mond néktek, megtegyétek.
6. Vala pedig ott hat kőveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási*módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala. * Márk 7,3.
7. Monda nékik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtölték azokat színig.
8. És monda nékik: Most merítsetek, és vigyetek a násznagynak. És vittek.
9. A mint pedig megízlelé a násznagy a borrá lett vizet, és nem tudja vala, honnét van, (de a szolgák tudták, a kik a vizet merítik vala), szólítá a násznagy a vőlegényt,
10. És monda néki: Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad.
11. Ezt az első jelt a galileai Kánában tevé Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét; és hivének benne az ő tanítványai.
12. Azután leméne Kapernaumba, ő és az ő anyja és a testvérei és tanítványai: és ott maradának néhány napig,

Jézus megtisztítja a templomot.

(Vers 14—16: v.ö. Máté 21,12.13. Márk 11,15—17. Luk.19,45.46.)

13. Mert közel vala a zsidók * husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe. * 2 Móz.12,3—6.14—20.
14. És *ott* találá a templomban az ökrök, juhok és galambok árúsait és a pénzváltókat, a mint ülnek vala:
15. És kötélből ostort csinálván, kiűzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is, a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté;
16. És a galambárúsoknak monda: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyám házát kalmárság házává.
17. Megemlékezének pedig az ő tanítványai, hogy meg van írva: A te házadhoz* való féltő szeretet emészt engem. * Zsolt.69,10.
18. Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt * mutatsz nékünk, hogy ezeket cselekszed? * rész 6,30. Mát.12,38.16,1. Márk 8,11. Luk.11,29.
19. Felele Jézus és monda nékik: Rontsátok * le a templomot, és három nap alatt megépítem azt. * Mát.26,61.27,40. Márk 14,58.15,29.
20. Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt?
21. Ő pedig az ő testének templomáról szól vala. rész 10,18.
22. Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének *az ő tanítványai, hogy ezt mondta; és hivének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala. * Luk.24,8.
23. A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hivének az ő nevében, látván az ő jeleit, a melyeket cselekszik vala.
24. Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat,
25. És mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonyságot tegyen az emberről; mert magától *is* tudta, mi * volt az emberben. * rész 6,64. Csel.1,24. Jel.2,23.

Krisztus beszélgetése Nikodémussal.

3. Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere: * rész 7,50.19,39.
2. Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul; mert senki sem teheti e * jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van † vele. * rész 9,16.33. † Csel.10,38.
3. Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan * nem születik, nem láthatja az Isten országát. * Tit.3,5. Mát.18,3.
4. Monda néki Nikodémus: Mimódon születhetik az ember, ha vén? Vajjon bemehet-é az ő anyjának méhébe másodszor, és születhetik-é?
5. Felele Jézus: **Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.**
6. A mi testtől született, test az; és a mi Lélektől született, lélek az.
7. Ne csodáld, hogy azt mondám néked: Szükség néktek újonnan születnetek.
8. A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod * honnan jő és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született. * Préd.11,5.
9. Felele Nikodémus és monda néki: Mimódon lehetnek ezek?
10. Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket?
11. Bizony, bizony mondom néked, a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk * bizonyságot; és a mi bizonyságtételünket el nem fogadjátok. * vers 32.

12. Ha a földiekről szóltam néktek és
nem hisztek, mimódon hisztek, ha a
mennyeiekről szólok néktek?
13. És senki sem ment fel a menny-
be, hanemha az, a ki a * mennyből
szállott alá, az embernek Fia, a ki
a mennyben van. * Eféz.4,9.
14. És a miképen felemelte Mózes a
kígyót * a pusztában, akképen kell
az ember Fiának † felemeltetnie.
* 4 Móz.21,9. † rész 8,28.12,32.
15. Hogy valaki hiszen ő benne, el
ne veszszen, hanem örök * élete le-
gyen. * 1 Ján.5,10.11.
16. **Mert úgy szerette Isten e világot,
hogy az ő egyszülött Fiát adta, * hogy va-
laki hiszen ő benne, el ne veszszen, hanem
örök élete legyen.** * Róm.5,8.8,32. 1 Ján.4,9.
17. Mert nem azért küldte az Isten
az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa
a * világot, hanem hogy megtartassék
a világ általa. * rész 12,47. Luk.9,56.
18. A ki hiszen * ő benne, el nem kár-
hozik; a ki pedig nem hisz, immár
elkárhozott, mivelhogy nem hitt az
Isten egyszülött Fiának nevében.
* vers 36. rész 5,24.6,40.47.20,21.
19. Ez pedig a kárhoztatás, hogy a
világosság * e világra jött, és az em-
berek inkább szerették a sötétséget,
mint a világosságot; mert az ő cseleke-
deteik gonoszak valának. * rész 1,5.9.10.
20. Mert minden, a ki hamisan cse-
lekszik, gyűlöli a * világosságot és nem
megy a világosságra, hogy az ő cse-
lekedetei fel ne fedessenek; * Jób 24,13.
21. A ki pedig az igazságot cselek-
szi, az a világosságra megy, hogy az
ő * cselekedetei nyilvánvalókká le-
gyenek, hogy Isten szerint való cse-
lekedetek. * Eféz.5,8.

Keresztelő János bizonyságot tesz Krisztusról.

22. Ezután elméne Jézus az ő tanít-
ványaival a Júdea földére; és ott idő-
zék velök, és keresztele.
23. János pedig szintén keresztel va-
la Énonban, Sálemhez közel, mert
ott sok volt a víz. És oda járulának
és * megkeresztelkedének.
* Mát.3,6. Márk 1,5. Luk.3,7.
24. Mert János még nem vetteték * a
tömlöczbe. * Mát.14,3.
25. Vetekedés támada azért a János
tanítványai és a judeaiak között a
mosakodás felől.
26. És menének Jánoshoz és mon-
dának néki: Mester! A ki veled vala
a Jordánon túl, a kiről te * bizony-
ságot tettél, ímé az keresztel, és hoz-
zá megy mindenki, * rész 1,7.15.26.34.
Mát.3,11. Márk 1,7. Luk.3,16.
27. Felele János és monda: Az em-
ber semmit sem vehet, * hanem ha
a mennyből adatott néki. * 1 Kor.4,7.
28. Ti magatok vagytok a bizony-
ságaim, hogy megmondtam: Nem
vagyok én a * Krisztus, hanem hogy
ő † előtte küldettem el. * rész 1,20.
† Mal.3,1. Mát.11,10. Márk 1,2. Luk.1,17.
29. A kinek jegyese van, vőlegény
az; a vőlegény barátja pedig, a ki ott
áll és hallja őt, örvendezve örül a
vőlegény szavának. Ez az én örömem
immár betelt.
30. Annak növekednie kell, nékem
pedig alább szállanom.
31. A ki felülről * jött, feljebb való
mindenkinél. A ki a földről való, föl-
di az és földieket szól; a ki a menny-
ből † jött, feljebb való mindenkinél.
* rész 8,23. † 1 Kor.15,47.
32. És arról tesz bizonyságot, a mit
látott és hallott; * és az ő bizonyság-
tételét senki sem fogadja be. * vers 11.
33. A ki az ő bizonyságtételét * befo-
gadja, az megpecsételte, hogy az * Is-
ten igaz. * 1 Ján.5,10.11. † Róm.3,4.
34. Mert a kit az Isten küldött, az
Isten beszédeit szólja: mivelhogy az
Isten nem mérték szerint adja a Lel-
ket.
35. Az Atya szereti a Fiut, és az ő
kezébe adott * mindent. * rész 13,3.17,2.
Mát.11,27.28,18. Luk.10,22. Zsid.2,8.
36. A ki hisz * a Fiúban, örök élete
van; a ki pedig nem enged a Fiú-
nak, nem lát életet, hanem az Isten
haragja marad rajta.
* vers 18. rész 5,24.6,40.47.20,21.

Krisztus beszélgetése a samaritánus nővel.

4. A mint azért megtudta az Úr,
hogy a farizeusok meghallot-
ták, hogy Jézus több tanítványt sze-
rez és * keresztel, mint János,
* rész 3,22.26.
2. (Jóllehet Jézus maga nem kereszt-
telt, hanem a tanítványai,)
3. Elhagyá Júdeát és elméne ismét
Galileába.
4. Samárián * kell vala pedig által-
mennie. * 1 Kir.16,24.
5. Megy vala azért Samáriának Sikár
nevű városába, annak a * teleknek
szomszédjába, a melyet Jákób adott
vala az ő fiának, Józsefnek.
* 1 Móz.33,19.48,22. Józs.24,32.
6. Ott vala pedig a Jákób forrása.
Jézus azért, az utazástól elfáradva,
azonmód leüle a forráshoz. Mintegy
hat óra vala.
7. Jőve egy samáriabeli asszony vi-
zet meríteni; monda néki Jézus: Adj
innom!
8. Az ő tanítványai ugyanis elmen-
tek a városba, hogy ennivalót vegye-
nek.
9. Monda azért néki a samáriai asz-

szony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem * barátkoznak a samáriaiakkal. * Luk.9,52.53.
10. Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és *hogy* ki az, a ki ezt mondja néked? Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked * élő vizet.
* vers 26. rész 7,37—39. Ésa.12,3.
11. Monda néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élő vizet?
12. Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nékünk adta ezt a kutat, és ebből ivott ő is, a fiai is és jószága is?
13. Felele Jézus és monda néki: Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik:
14. Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem * szomjúhozik; hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek † kútfeje lesz ő benne. * rész 6,35. † rész 7,38.39.
15. Monda néki az asszony: Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jőjjek ide meríteni!
16. Monda néki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és jőjj ide!
17. Felele az asszony és monda: Nincs férjem. Monda néki Jézus: Jól mondád, hogy: Nincs férjem;
18. Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad.
19. Monda néki az asszony: Uram, látom, hogy te próféta * vagy.
* rész 6,14. Luk.7,16.24,19.
20. A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, * a hol imádkozni kell.
* 5 Móz.12,5.11. 1 Kir.9,3. 2 Krón.7,12.
21. Monda néki Jézus: Asszony, hidd el nékem, hogy eljő az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.
22. Ti azt imádjátok, a mit nem * ismertek; mi azt imádjuk, a mit ismerünk: mert az idvesség † a zsidók közül támadt.
* 2 Kir.17,29. † Ésa.2,3. Róm.3,2.9,4.
23. De eljő az óra, és az most vagyon, a mikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóiul.
24. **Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.**
25. Monda néki az asszony: Tudom, hogy Messiás jő (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljő, megjelent nékünk mindent.
26. Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki * veled beszélek. * rész 9,37.
27. Eközben megjövének az ő tanítványai; és csodálkozának, hogy asszonnyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?
28. Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba, és monda az embereknek:
29. Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nékem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?
30. Kimenének azért a városból, és hozzá menének.
31. Aközben pedig kérék őt a tanítványok, mondván: Mester, egyél!
32. Ő pedig monda nékik: Van nékem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok.
33. Mondának azért a tanítványok egymásnak: Hozott-é néki valaki enni?
34. Monda nékik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az ő dolgát * elvégezzem. * rész 17,4. Ésa.61,1-3.
35. Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljön az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az * aratásra. * Mát.9,37. Luk.10,2.
36. És a ki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen.
37. Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vető, más az arató.
38. Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok.
39. Abból a városból pedig sokan hivének benne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyságot tett vala, hogy: Mindent megmondott * nékem, a mit cselekedtem. * vers 29.
40. A mint azért oda mentek hozzá a Samaritánusok, kérék őt, hogy maradjon náluk; és ott marada két napig.
41. És sokkal többen hivének a maga beszédéért,
42. És azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédedért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonynyal ez a világ idvezítője, a Krisztus.
43. Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába.
44. Mert Jézus maga tett bizonysá-

got arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga * hazájában.
* Mát. 13,57. Márk 6,4. Luk. 4,24.
45. Mikor azért beméne Galileába, befogadták őt a Galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen; mert ők is elmentek vala az ünnepre.

A királyi udvari emberfiának meggyógyítása.

46. Ismét a galileai Kánába méne azért Jézus, a hol a vizet * borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala. * rész 1,2—11.
47. Mikor ez meghallá, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, hozzá méne és kéré őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát; mert halálán vala.
48. Monda azért néki Jézus: Ha jeleket * és csodákat nem láttok, nem hisztek. * rész 2,18. 1 Kor. 1,22.
49. Monda néki a királyi ember: Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal.
50. Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él. És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki, és elment.
51. A mint pedig már megy vala, elébe jövének az ő szolgái, és hírt hozának néki, mondván, hogy: A te fiad él.
52. Megtudakozá azért tőlük az órát, a melyben megkönnyebbedett vala; és mondának néki: Tegnap hét órakor hagyta el őt a láz;
53. Megérté azért az atya, hogy abban az órában, a melyben azt mondá néki a Jézus, hogy: a te fiad él. És hitt ő, és az ő egész háza népe.
54. Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment.

Krisztus meggyógyítja a 38 esztendei beteget a Bethesda tavánál.

5. Ezek után ünnepök vala a zsidóknak, és felméne Jézus * Jeruzsálembe. * 2 Móz. 23,17.
2. Van pedig Jeruzsálemben a Juh*kapu*nál egy tó, a melyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornácza van.
3. Ezekben fekövék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását.
4. Mert időnként angyal szálla a tóra, és felzavará a vizet: a ki tehát először lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akárminémű betegségben volt.
5. Vala pedig ott egy ember, a ki harminczнyolcz esztendőt töltött betegségében.
6. Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta *úgy* van; monda néki: Akarsz-é meggyógyulni?
7. Felele néki a beteg: Uram, nincs emberem, hogy a mikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire én oda érek, más lép be előttem.
8. Monda néki Jézus: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, * és járj!
* Mát. 9,6. Márk 21,11. Luk. 5,24.
9. És azonnal meggyógyula az ember, és felvevé nyoszolyáját, és jár vala. Aznap pedig szombat vala.
10. Mondának azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, * nem szabad néked a nyoszolyádat hordanod! * 2 Móz. 20,10. 5 Móz. 5,14. Neh. 13,19. Jer. 17,21. Mát. 12,2. Márk 2,24. Luk. 6,2.
11. Felele nékik: A ki meggyógyított engem, az mondá nékem: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj.
12. Megkérdék azért őt: Ki az az ember, a ki mondá néked: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj?
13. A meggyógyult pedig nem tudja vala, hogy ki az; mert Jézus félrevonult, sokaság lévén azon a helyen.
14. Ezek után találkozék vele Jézus a templomban, és monda néki: Ímé meggyógyultál; többé ne * vétkezzél, hogy † rosszabbul ne legyen dolgod!
* rész 8,11. † Mát. 12,45. Luk. 11,26. 2 Pét. 2,20.
15. Elméne az az ember, és hírül adá a zsidóknak, hogy Jézus az, a ki őt meggyógyította.
16. És e miatt üldözőbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarák őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton.

Jézus beszédei magáról, hogy ő bíró és a halottak feltámasztója.

17. Jézus pedig felele nékik: **Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.**
18. E miatt aztán még inkább meg akarák őt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját atyjának mondotta, * egyenlővé tévén magát az Istennel. * rész 8,38. 10,33. Fil. 2,6.
19. Felele azért Jézus, és monda nékik: Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet * önmagától, hanem ha látja † cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi. * vers 30. rész 8,38.
20. Mert az Atya szereti * a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok. * rész 3,35.
21. Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, * megelevenít.
* rész 11,43.44. 17,2.

22. Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az * ítéletet egészen a Fiúnak adta; * Mát.25,31–46. Csel.17,31.
23. Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli * a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki elküldte őt. * 1 Ján.2,23.
24. Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz * annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem † általment a halálból az életre. * rész 3,18.36.6,40.47. † rész 8,51.
25. Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek.
26. Mert a miként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában:
27. És hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia.
28. Ne csodálkozzatok ezen: mert **eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják*az ő szavát,** * 1 Thess.4,16.
29. **És kijőnek; * a kik a jót cselekedték, az élet feltámadására; a kik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.** * Dán.12,2. Mát.25,46.
30. Én semmit sem * cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak † akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét. * vers 19. † rész 6,38.
31. Ha én teszek * bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem nem igaz. * rész 8,14.
32. Más az, a ki bizonyságot * tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonyságtétel, a melylyel bizonyságot tesz rólam.
* Ésa.42,1. Mát.3,17.17,5. Luk.3,22.9,35.
33. Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonyságot*tett az igazságról.* rész 1,19.
34. De én nem embertől nyerem a bizonyságtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok.
35. Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.
36. De nékem nagyobb bizonyságom van a Jánosénál: mert azok a dolgok, a melyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek*bizonyságot rólam, hogy az Atya küldött engem. * rész 10,25.38.
37. A ki elküldött engem, maga az Atya is bizonyságot tett* rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát † nem láttátok. * Mát.3,17. Luk.3,22.† 2 Móz.33,20.1 Tim.6,16.1 Ján.4,12.
38. Az ő ígéje sincs maradandóan bennetek: mert a kit ő elküldött, ti annak nem hisztek.
39. **Tudakozzátok * az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, a melyek bizonyságot † tesznek rólam;** * Csel.17,11. † Luk.24,27.
40. És nem akartok hozzám jőni, hogy életetek * legyen! * rész 6,47.
41. Dicsőséget emberektől nem nyerek.
42. De ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs meg bennetek:
43. Én az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jőne a maga nevében, azt befogadnátok.
44. Mimódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy*Istentől van, nem keresitek? * rész 12,43. Róm.2,29.
45. Ne állítsátok, hogy én vádollak majd benneteket az Atyánál; van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek.
46. Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt *ő.
* 1 Móz.3,15.12,3.22,18.49,10. 5 Móz.18,15.18.
47. Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, mimódon hisztek az én beszédeimnek?

Jézus ötezer férfit megvendégel.
Vers 1-15: v.ö. Máté 14,13-21. Márk 6,32-44. Luk.9,10-17.)

6. Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.
2. És nagy sokaság követé őt, mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken.
3. Felméne pedig Jézus a hegyre, és leüle ott a tanítványaival.
4. Közel vala pedig husvét, * a zsidók ünnepe. * 2 Móz.12,18. 3 Móz.23,5. 4 Móz.28,16. 5 Móz.16,1.
5. Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jő hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, * hogy ehessenek ezek? * Mát.14,15. Márk 6,35. Luk.9,12.
6. Ezt pedig azért mondá, hogy próbára tegye őt; mert ő maga tudta, mit akar vala cselekedni.
7. Felele néki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami keveset.
8. Monda néki egy az ő tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére:
9. Van itt egy gyermek, a kinek van öt árpa kenyere és két hala; de mi az * ennyinek? * 2 Kir.4,43.
10. Jézus pedig monda: Ültessétek

le az embereket. Nagy fű vala pedig
azon a helyen. Leülének azért a fér-
fiak, számszerint mintegy ötezeren.
11. Jézus pedig vevé a kenyereket,
és hálát adván, adta a tanítványok-
nak, a tanítványok pedig a leülték-
nek; hasonlóképen a halakból is, a
mennyit akarnak vala.
12. A mint pedig betelének, monda
az ő tanítványainak: Szedjétek össze
a megmaradt darabokat, hogy sem-
mi el ne veszszen.
13. Összeszedék azért, és megtölténék
tizenkét kosarat az öt árpa kenyér-
ből való darabokkal, a melyek meg-
maradtak vala az evők után.
14. Az emberek azért látva a jelt, a
melyet Jézus tőn, mondának: Bizony-
nyal ez ama próféta, * a ki eljövendő
vala a világra. * rész 4,19.7,40. Luk.7,16.
15. Jézus azért, a mint észrevevé,
hogy jőni akarnak és őt elragadni,
hogy királylyá tegyék, ismét elvonu-
la egymaga a hegyre.

Jézus a tengeren jár.

(Vers 16-21: v.ö. Máté 14,22-33. Márk 6,45-55.)

16. Mikor pedig estveledék, lemenén-
nek az ő tanítványai a tengerhez,
17. És beszállva a hajóba, mennek
vala a tengeren túl Kapernaumba.
És már sötétség volt, és még nem
ment vala hozzájuk Jézus.
18. És a tenger a nagy szél fúvása
miatt háborog vala.
19. Mikor azért huszonöt, vagy har-
mincz futamatnyira beevezének,
meglátják Jézust, a mint jár vala a
tengeren és a hajóhoz közeledik va-
la: és megrémülének.
20. Ő pedig monda nékik: Én vagyok,
ne féljetek!
21. Be akarák azért őt venni a ha-
jóba: és a hajó azonnal ama földnél
vala, a melyre menének.

Jézus arról beszél, hogy ő az életnek kenyere és az ő teste étel, az ő vére ital.

22. Másnap a sokaság, a mely a ten-
geren túl állott vala, látva, hogy nem
vala ott más hajó, csak az az egy, a
melybe a Jézus tanítványai szállot-
tak, és hogy Jézus nem ment be az
ő tanítványaival a hajóba, hanem
csak az ő tanítványai mentek el,
23. De jöttek *más* hajók Tiberiásból
közel ahhoz a helyhez, a hol a kenye-
ret ették, miután hálákat adott az Úr:
24. Mikor azért látta a sokaság, hogy
sem Jézus, sem a tanítványai nincse-
nek ott, beszállának ők is a hajókba,
és elmenének Kapernaumba, keres-
vén Jézust.
25. És megtalálván őt a tengeren túl,
mondának néki: Mester, mikor jöt-
tél ide?
26. Felele nékik Jézus és monda:
Bizony, bizony mondom néktek: nem
azért kerestek engem, hogy jeleket
láttatok, hanem azért, mert ettetek
ama kenyerekből, és jóllaktatok.
27. Munkálkodjatok ne az eledelért,
a mely elvész, hanem az eledelért, a
mely megmarad az örök életre, * a
melyet az embernek Fia ád majd nék-
tek; mert őt az Atya pecsételte el, † az
Isten. * vers 40,54.
rész 4,14. † rész 5,37.8,18. Mát.3,17.17,5.
Márk 1,11.9,7. Luk.3,22.9,35. 2 Pét.1,17.
28. Mondának azért néki: Mit csinál-
junk, hogy az Isten dolgait csele-
kedjük?
29. Felele Jézus és monda nékik:
Az az Isten dolga, hogy * higyjetek
abban, a kit ő küldött. * 1 Ján.3,23.
30. Mondának azért néki: Micsoda
jelt mutatsz * tehát te, hogy lássuk
és higyjünk néked? Mit művelsz?
* Mát. 12,38.16,1.
Márk 8,11. Luk. 11,29. 1 Kor. 1,22.
31. A mi atyáink a mannát ették a
pusztában; a mint meg van írva:
Mennyei kenyeret adott vala enniök.
2 Móz.16,4.15.
32. Monda azért nékik Jézus: Bizony,
bizony mondom néktek: nem Mózes
adta néktek a mennyei kenyeret, ha-
nem az én Atyám adja majd néktek
az igazi mennyei kenyeret.
33. Mert az az Istennek kenyere, a
mely mennyből száll alá, és életet
ád a világnak.
34. Mondának azért néki: Uram, min-
denkor add nékünk ezt a kenyeret!
35. Jézus pedig monda nékik: Én
vagyok az életnek ama kenyere; a ki
hozzám jő, semmiképen meg nem
éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem
szomjúhozik * soha. * rész 4,14.7,37.
36. De mondám néktek, hogy noha
láttatok is engem, még nem hisztek.
37. Minden, a mit nékem ád az Atya,
én hozzám jő; és azt, a ki hozzám
jő, semmiképen ki nem vetem.
38. Mert azért szállottam le * a menny-
ből, hogy ne a magam akaratát cse-
lekedjem, hanem annak * akaratát, a
ki elküldött engem. * rész 3,13.
† rész 5,30. Mát.26,39. Márk 14,36. Luk.22,42.
39. Az pedig az Atyának akarata, a
ki elküldött engem, hogy a mit né-
kem adott, abból semmit el * ne ve-
szítsek, hanem feltámaszszam azt az
utolsó napon. * rész 10,28.17,12.18,9.
40. Az pedig annak az akarata, a ki
elküldött engem, hogy mindaz, a ki
látja a Fiút és hisz * ő benne, örök
élete legyen; és én feltámaszszam azt
az utolsó napon. * vers 47. rész 3,18.36.5,24.
41. Zúgolódának azért a zsidók ő elle-

ne,hogy azt mondá:Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá.
42. És mondának: Nem ez-é *Jézus, a József fia, a kinek mi ismerjük atyját és anyját? mimódon mondja hát ez,hogy: A mennyből szállottam alá?
* Mát.13,55. Márk 6,3. Luk.4,22.
43. Felele azért Jézus és monda nékik: Ne zúgolódjatok egymás között!
44. Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.
45. Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak * lesznek. Valaki azért az Atyától hallott, és tanult, én hozzám jő.
* Ésa.54,13. Jer.31,33.34.
46. Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentől van, az * látta az Atyát. * rész 1,18. Mát.11,27. Luk.10,22.
47. Bizony, bizony mondom néktek: A ki én bennem hisz, * örök élete van annak. * vers 40.
48. **Én vagyok az életnek kenyere.**
49. A ti atyáitok a mannát ették * a pusztában, és meghaltak. * vers 31.
50. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon.
51. Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből * szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért. * rész 3,13.
52. Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nékünk a testét, hogy *azt* együk?
53. Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nincs élet bennetek.
54. A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete * van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon. * rész 4,14.
55. Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital.
56. A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, az én bennem lakozik és * én is abban. * rész 15,5.
57. A miként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam.
58. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott * alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké. * rész 3,13.
59. Ezeket mondá a zsinagógában, a mikor tanít vala Kapernaumban.
60. Sokan azért, a kik hallák *ezeket* az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?
61. Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?
62. Hát ha meglátjátok az embernek Fiát * felszállani oda, a hol elébb vala?!
* Márk 16,19. Luk.24,51. Csel.1,9.
63. A lélek az, a mi * megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet. * 2 Kor.3,6.
64. De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta * Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, † a ki elárulja őt.
* rész 2,25. † rész 13,11.
65. És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet * én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki. * vers 44.
66. Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele.

Péter vallástétele.

67. Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-é menni?
68. Felele néki Simon Péter: **Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.**
69. **És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, * az élő Istennek Fia.** * Mát.16,16. Márk.8,29. Luk.9,20.
70. Felele nékik Jézus: Nem én választottalak-é ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög.
71. Értette pedig Júdás Iskáriótest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.

Krisztus beszél sátoros ünnepen az ő tudományáról, Atyjához meneteléről és a Szentlélekről. A népnek és a farizeusoknak felőle való vélekedése.

7. És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék.
2. Közel vala pedig a zsidók * ünnepe, a sátoros ünnep. * 3 Móz.23,34.
3. Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel.
4. Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak.
5. Mert az ő atyjafiai * sem hivének benne. * Márk 3,21.

6. Monda azért nékik Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van.

7. Titeket nem gyűlölhet a világ, de engem gyűlöl; mert * én bizonyságot teszek felőle, hogy az ő † cselekedetei gonoszak. * rész 15,18. † rész 3,19.

8. Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én időm még * nem tölt be. * rész 8,20.

9. Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában.

10. A mint pedig felmenének az ő atyjafiai, akkor ő is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon.

11. A zsidók azért keresik vala * őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő? * rész 11,56.

12. És a sokaságban nagy * zúgás vala ő miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője. * rész 9,16. 10,19.

13. Mindamellett senki sem beszélt vala nyiltan ő felőle a zsidóktól * való félelem miatt. * rész 9,22. 12,42. 19,38.

14. Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala.

15. És csodálkozának a zsidók, mondván: Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!

16. Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé a * ki küldött engem. * rész 8,28. 42. 12,49. 14,10. 24.

17. Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-é, vagy én magamtól szólok?

18. A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság.

19. Nem Mózes adta-é * néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni? * 2 Móz. 20,1. 13.

20. Felele a sokaság és monda: Ördög van * benned. Ki akar téged megölni? * rész 8,48. 10,20.

21. Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot * cselekvém, és mindnyájan csodáljátok. * rész 5,8.

22. Azért Mózes adta néktek a körülmetélkedést (nem mintha Mózestől való volna, hanem az * atyáktól): és szombaton körülmetélitek az embert. * 1 Móz. 17,10. 3 Móz. 12,3.

23. Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragusztok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton?

24. Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz * ítélettel ítéljetek! * 5 Móz. 1,17.

25. Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni?

26. És ímé nyiltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus?

27. De jól tudjuk, honnan való * ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való. * Mát. 13,55. Márk 6,3. Luk. 4,22.

28. Kiálta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól * nem jöttem, de igaz † az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek. * rész 8,42. † rész 8,26. Róm. 3,4.

29. Én azonban ismerem őt, * mert ő tőle vagyok, és ő küldött engem. * rész 10,15. Mát. 11,27.

30. Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el * az ő órája. * vers 6.

31. A sokaság közül pedig sokan hivének ő benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?

32. Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felőle; és szolgákat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt.

33. Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek * vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem. * rész 13,33.

34. Kerestek * majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda. * rész 8,21. 13,33.

35. Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani?

36. Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?

37. Az ünnep utolsó nagy * napján pedig feláll a Jézus és kiálta, mondván: Ha valaki † szomjúhozik, jőjjön én hozzám, és igyék. * 3 Móz. 23,36. † Ésa. 55,1.

38. **A ki hisz én bennem, a mint az * írás mondotta, élő † víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.** * Ésa. 58,11. † rész 4,12.

39. Ezt pedig mondja vala a * Lélekről, a melyet veendők valának az ő benne hívők: mert még nem vala

Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsőíttetétk meg.
* rész 16,7. Jóel 2,28. Csel. 2,17.
40. Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonynyal * ez ama Próféta.
* rész 6,14. Luk. 7,16.
41. Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából * jön el a Krisztus?
* rész 1,47.
42. Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama * városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala? * Mik. 5,2. Mát. 2,5.
43. Hasonlás * lőn azért ő miatta a sokaságban. * rész 9,16. 10,19.
44. Némelyek pedig közűlök akarják vala őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét.
45. Elmenének azért a szolgák a főpapokhoz és farizeusokhoz; és mondának azok ő nékik: Miért nem hoztátok el őt?
46. Felelének a szolgák: Soha ember úgy * nem szólott, mint ez az ember! * Mát. 7,28.
47. Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-é hitetve?
48. Vajjon a főemberek vagy a farizeusok * közül hitt-é benne valaki?
* rész 12,42.
49. De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott!
50. Monda nékik Nikodémus, * a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül: * rész 3,1. 19,39.
51. Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha előbb ki * nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik? * 5 Móz. 1,17. 17,4.
52. Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-é? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta. * rész 1,47.
53. És mindnyájan haza menének.

A házasságtörő nő.

8. Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére.
2. Jó reggel azonban ismét ott vala a templomban, és az egész nép hozzá méne; és leülvén, tanítja vala őket.
3. Az írástudók és a farizeusok pedig egy asszonyt vivének hozzá, a kit házasságtörésen kaptak vala, és a középre állítván azt,
4. Mondának néki: Mester, ez az asszony tetten kapatott, mint házasságtörő.
5. A törvényben pedig megparancsolta nékünk Mózes, hogy * az ilyenek köveztessenek meg: te azért mit mondasz? * 3 Móz. 20,10. 5 Móz. 22,22.
6. Ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék őt, hogy legyen őt mivel vádolniok. Jézus pedig lehajolván, az újjával ír vala a földre.
7. De mikor szorgalmazva kérdezék őt, felegyenesedve monda nékik: A ki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ.
8. És újra lehajolván, írt vala a földre.
9. Azok pedig *ezt* hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva.
10. Mikor pedig Jézus felegyenesedék és senkit sem láta az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatott-é téged?
11. Az pedig monda: Senki, Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak: eredj el és többé * ne vétkezzél! * rész 5,14.

Jézus a világ világossága.

12. Ismét szóla azért hozzájok Jézus, mondván: **Én vagyok a világ világossága: a * ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.** * rész 1,4.5.9. 9,5. 12.46.
13. Mondának azért néki a farizeusok: Te magadról teszel bizonyságot; a te bizonyságtételed nem igaz.
14. Felele Jézus és monda nékik: Ha magam teszek is * bizonyságot magamról, az én bizonyságtételem igaz; mert tudom honnan jöttem és hová megyek; ti pedig nem tudjátok honnan jövök * és hová megyek.
* rész 5,31. † rész 9,29.
15. Ti test szerint ítéltek, én nem ítélek senkit.
16. De ha ítélek is én, az én ítéletem igaz; mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem.
17. A ti törvényetekben is * meg van pedig írva, hogy két ember bizonyságtétele igaz. * 5 Móz. 17,6. 19,15.
18. Én vagyok a ki bizonyságot teszek magamról, és bizonyságot tesz rólam az Atya, a ki küldött engem.
19. Mondának azért néki: Hol van a te Atyád? Felele Jézus: Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat; ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek.
20. Ezeket a beszédeket mondá Jézus a kincstartó helyen, a mikor tanít vala a templomban; és senki sem fogta meg őt, mert még nem jött * el az ő órája. * rész 7,8.

Beszéd a zsidók hitetlensége ellen.

21. Ismét monda azért nékik Jézus:

Én elmegyek, és kerestek * majd en-
gem, és a ti bűneitekben fogtok meg-
halni: a hová én megyek, ti nem jö-
hettek *oda.* * rész 7,34.
22. Mondának azért a zsidók: Avagy
megöli-é magát, hogy azt mondja: A
hová én megyek, ti nem jöhettek *oda?*
23. És monda nékik: Ti innét alól va-
lók vagytok, én onnét felül * való va-
gyok; ti e világból valók vagytok, én
nem vagyok e világból való. * rész 3,31.
24. Azért mondám néktek, hogy a ti
bűneitekben haltok meg: mert ha
nem hiszitek, hogy én vagyok, meg-
haltok * a ti bűneitekben. * rész 3,18.
25. Mondának azért néki: Ki vagy
te? És monda nékik Jézus: A mit
eleitől fogva mondok is néktek.
26. Sok beszélni és ítélni valóm van
felőletek: de igaz az, * a ki küldött
engem; és én azokat beszélem a vi-
lágnak, a miket tőle hallottam vala.
* rész 7,28.
27. Nem vevék észre, hogy az Atyá-
ról szól vala nékik.
28. Monda azért nékik Jézus: Mikor
felemelitek * az embernek Fiát, ak-
kor megismeritek, hogy én vagyok
és semmit sem cselekszem magam-
tól, hanem a mint az Atya tanított
engem, úgy szólok. * rész 3,14.12,32.
29. És a ki küldött engem, én velem
van. Nem hagyott engem az Atya
egyedül, mert én mindenkor azokat
cselekszem, a melyek néki kedvesek.
30. A mikor ezeket mondá, sokan
hivének * ő benne. * rész 7,31.
31. Monda azért Jézus a benne hí-
vő zsidóknak: Ha ti megmaradtok
az én beszédemben, bizonynyal az
én tanítványaim vagytok;
32. És megismeritek az igazságot, és
az igazság szabadokká tesz titeket.
33. Felelének néki: Ábrahám mag-
va vagyunk, és nem szolgáltunk so-
ha senkinek: mimódon mondod te,
hogy szabadokká lesztek?
34. Felele nékik Jézus: Bizony, bi-
zony mondom néktek, hogy mindaz,
a ki bűnt cselekszik, * szolgája a bűn-
nek. * 2 Pét. 2,19.
35. A szolga pedig nem marad mind-
örökké a házban: a Fiú marad *ott*
mindörökké.
36. Azért ha a Fiú megszabadít tite-
ket, valósággal szabadok lesztek.
37. Tudom, hogy Ábrahám magva
vagytok; de meg akartok engem öl-
ni, mert az én beszédemnek nincs
helye nálatok.
38. Én azt beszélem, a mit az én A-
tyámnál * láttam; ti † is azt cselek-
szitek azért, a mit a ti atyátoknál lát-
tatok. * rész 5,18. † rész 5,19.
39. Felelének és mondának néki: A mi
atyánk Ábrahám. Monda nékik Jézus:
Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az
Ábrahám dolgait cselekednétek.
40. Ámde meg akartok engem ölni,
olyan embert, a ki az igazságot beszél-
tem néktek, a melyet az Istentől hal-
lottam. Ábrahám ezt nem cselekedte.
41. Ti a ti atyátok dolgait cselekszi-
tek. Mondának azért néki: Mi nem
paráznaságból születtünk; egy atyánk
van, az Isten.
42. Monda azért nékik Jézus: Ha az
Isten volna a ti atyátok, szeretnétek
engem: mert én az Istentől származ-
tam és jöttem; mert nem is * ma-
gamtól jöttem, hanem ő küldött en-
gem. * rész 7,28.
43. Miért nem értitek az én beszé-
demet? Mert nem hallgatjátok az én
szómat.
44. Ti az ördög * atyától valók vagy-
tok, és a ti atyátok kívánságait akar-
játok teljesíteni. Az emberölő volt
kezdettől fogva, és nem állott † meg
az igazságban, mert nincsen ő ben-
ne igazság. Mikor hazugságot szól, a
sajátjából szól; mert hazug és ha-
zugság atyja. * 1 Ján. 3,8. † Júd. 6.
45. Mivelhogy pedig én igazságot szó-
lok, nem hisztek nékem.
46. Ki vádol engem közületek bűn-
nel? Ha pedig igazságot szólok: miért
nem hisztek ti nékem?
47. A ki az Istentől van, hallgatja az
Isten * beszédeit; azért nem hallgat-
játok ti, mert nem vagytok az Isten-
től valók. * 1 Ján. 4,6.
48. Felelének azért a zsidók és mon-
dának néki: Nem jól mondjuk-é mi,
hogy te Samaritánus vagy, és ördög
van * benned? * rész 7,20. 10,20.
49. Felele Jézus: Nincs én bennem
ördög; hanem tisztelem az én Atyá-
mat, és ti gyaláztok engem.
50. Pedig én nem keresem az én di-
csőségemet: van a ki keresi és meg-
ítéli.
51. Bizony, bizony mondom néktek,
ha valaki megtartja az én beszédemet,
nem lát halált * soha örökké. * rész 5,24.
52. Mondának azért néki a zsidók:
Most értettük meg, hogy ördög * van
benned. Ábrahám meghalt, a prófé-
ták is; és te azt mondod: Ha valaki
megtartja az én beszédemet, nem kós-
tol halált örökké. * vers 48.
53. Avagy nagyobb vagy-é te a mi
atyánknál Ábrahámnál, a ki meghalt?
A próféták is meghaltak: kinek állí-
tod te magadat?
54. Felele Jézus: Ha én dicsőítem
magamat, az én dicsőségem semmi:
az én atyám az, a ki * dicsőít engem,

a kiről ti azt mondjátok, hogy a ti
Istenetek, * rész 12,28.
55. És nem ismeritek őt: de én ismerem őt; és ha azt mondom, hogy nem ismerem őt, hozzátok hasonlóvá, hazuggá leszek: de ismerem őt, és az ő beszédét megtartom.
56. Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.
57. Mondának azért néki a zsidók: Még ötven esztendős nem vagy, és Ábrahámot láttad?
58. Monda nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.
59. Köveket * ragadának azért, hogy reá hajigálják; Jézus pedig elrejtőzködék, és kiméne a templomból, átmenvén közöttük; és ilyen módon eltávozék. * rész 10,31.

A vakon született meggyógyítása szombatnapon.

9. És a mint eltávozék, láta egy embert, a ki születésétől fogva vak vala.
2. És kérdezék őt a tanítványai, mondván: Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?
3. Felele Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai.
4. Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem, a míg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.
5. Míg e világon vagyok, e * világ világossága vagyok. * rész 8,12.
6. Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemeire,
7. És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában (a mi azt jelenti: Küldött). Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva.
8. A szomszédok azért, és a kik az előtt látták azt, hogy vak vala, mondának: Nem ez-é az, a ki *itt* szokott ülni és koldulni?
9. Némelyek azt mondák, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Ő azt mondá, hogy: Én vagyok *az.*
10. Mondának azért néki: Mimódon nyiltak meg a te szemeid?
11. Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készíte és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom.
12. Mondának azért néki: Hol van az? Monda: Nem tudom.

A farizeusok vizsgálata a vakon született ellen.

13. Vivék őt, a ki előbb még vak volt, a farizeusokhoz.
14. Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szemeit, szombat vala.
15. Szintén a farizeusok is megkérdezék azért őt, mimódon jött meg a látása? Ő pedig monda nékik: Sarat tőn szemeimre, és megmosakodám, és látok.
16. Mondának azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincsen Istentől, mert nem tartja meg a szombatot. Mások mondának: Mimódon tehet bűnös ember ilyen jeleket? És hasonlás lőn * közöttük. * rész 7,12.43.10,19.
17. Újra mondának a vaknak: Te mit szólsz ő róla, hogy megnyitá a szemeidet? Ő pedig monda: Hogy próféta.
18. Nem hivék azért a zsidók róla, hogy vak vala és megjöve a látása, mígnem előhívák annak szüleit, a kinek megjöve a látása,
19. És megkérdezék azokat, mondván: Ez a ti fiatok, a kiről azt mondjátok, hogy vakon született? mimódon lát hát most?
20. Felelének nékik annak szülei és mondának: Tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született:
21. De mimódon lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem tudjuk: elég idős *már* ő; őt kérdezzétek; ő beszéljen magáról.
22. Ezeket mondák annak szülei, mivelhogy * félnek vala a zsidóktól: mert megegyeztek már a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, rekesztessék ki a gyülekezetből.
* rész 7,13.12,42.19,38.
23. Ezért mondák annak szülei, hogy: Elég idős, őt kérdezzétek.
24. Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki: Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.
25. Felele azért az és monda: Ha bűnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.
26. Újra mondák pedig néki: Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet?
27. Felele nékik: Már mondám néktek és nem hallátok: miért akarjátok újra hallani? avagy ti is az ő tanítványai akartok lenni?
28. Szidalmazák azért őt és mondának: Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.
29. Mi tudjuk, hogy Mózessel beszélt az Isten: erről pedig azt sem tudjuk, honnan * való. * rész 8,14.

30. Felele az ember és monda nékik: Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta.
31. Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja * meg a bűnösöket; hanem ha valaki istenfélő, és az ő akaratát cselekszi, azt hallgatja meg.

* Péld. 15, 29. 28, 9. Ésa. 1, 15.

32. Öröktől fogva nem hallaték, hogy vakon szülöttnek szemeit valaki megnyitotta volna.
33. Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetnék.
34. Felelének és mondának néki: Te mindenestől bűnben születtél, és te tanítasz minket? És * kiveték őt.

* vers 22.

35. Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozván vele, monda néki: Hiszel-é te az Isten Fiában?
36. Felele az és monda: Ki az, Uram, hogy higyjek benne?
37. Monda pedig néki Jézus: Láttad is őt, és a ki beszél veled, * az az.

* rész 4, 26.

38. Az pedig monda: Hiszek, Uram. És imádá Őt.
39. És monda * Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok * legyenek.

* Ésa. 6, 9. 10. Mát. 13, 14. 15.

40. És hallák ezeket némely farizeusok, a kik vele valának, és mondának néki: Avagy mi is vakok vagyunk-é?
41. Monda nékik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad.

A jó Pásztorról és az ő juhairól.

10. Bizony, bizony mondom néktek: A ki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az és rabló.
2. A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az.
3. Ennek az ajtónálló *ajtót* nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti őket.
4. És mikor kiereszti az ő juhait, előttök megy; és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját.
5. Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját.
6. Ezt a példázatot mondá nékik Jézus; de ők nem értették, mi az, a mit szól vala nékik.
7. Újra monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja.
8. Mindazok, a kik előttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájok a juhok.
9. Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, és bejár és kijár majd, és legelőt talál.
10. A tolvaj nem egyébért jő, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson; én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővölködjenek.
11. Én vagyok a jó * pásztor: a jó pásztor † életét adja a juhokért.

* Ésa. 40, 11. Ezék. 34, 23. 37, 24. † 1 Ján. 3, 16.

12. A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.
13. A béres pedig *azért* fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra.
14. Én vagyok a jó pásztor; és ismerem * az enyéimet, és engem *is* ismernek az enyéim,

* vers 27.

15. A miként ismer engem az Atya, és én *is* ismerem az * Atyát; és életemet adom a juhokért.

* rész 7, 29.

16. Más juhaim * is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és lészen egy akol *és* egy pásztor.

* Ésa. 49, 6. Luk. 2, 30—32. Eféz. 2, 12. 13.

17. Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, * hogy újra felvegyem azt.

* Ésa. 53, 12.

18. Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt én magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.
19. Újra hasonlás * lőn a zsidók között e beszédek miatt.

* rész 7, 12. 9, 16.

20. És sokan mondják vala közülök: Ördög * van benne és bolondozik: mit hallgattok reá?

* rész 7, 20. 8, 48.

21. Mások mondának: Ezek nem ördöngősnek beszédei. Vajjon az ördög megnyithatja-é a vakok szemeit?
22. Lőn pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala:
23. És Jézus a templomban, a Salamon tornáczában jár vala.
24. Körülvevék azért őt a zsidók, és mondának néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!
25. Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek: a cselekedetek, * a melyeket én cselekszem az én Atyám nevében, azok tesznek bizonyságot rólam.

* vers 38. rész 5, 36.

26. De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek:

27. Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, * és követnek engem: * vers 14.

28. És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, * és senki ki nem ragadja † őket az én kezemből. * rész 6,39.17,12.18,9. † Róm.8,34—39.

29. Az én Atyám, a ki *azokat* adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki *azokat* az én Atyámnak kezéből.

30. Én és az Atya * egy vagyunk. * rész 17,11.

31. Ismét köveket* ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt. * rész 8,59.

32. Felele nékik Jézus: Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért köveztek meg engem?

33. Felelének néki a zsidók, mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné * teszed magadat.
* rész 5,18.8,38.10,33. Mát.26,65. Fil.2,6.

34. Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben: Én mondám: Istenek * vagytok? * Zsolt.82,6.

35. Ha azokat isteneknek mondá, a kikhez az Isten beszéde lőn, (és az írás fel nem bontható),

36. Arról mondjátok-é ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondám: Az Isten Fia vagyok?!

37. Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higyjetek nékem;

38. Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higyjetek a cselekedeteknek:*hogy megtudjátok és elhigyjétek, hogy az Atya én bennem van,† és én ő benne vagyok.
* vers 25. † rész 14,10.11.17,21.22.

39. Ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből.

40. És újra elméne túl a Jordánon, arra a * helyre, a hol János először keresztelt vala; és ott marada. * rész 1,28.3,23.

41. És sokan menének ő hozzá és mondják vala, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz, a mit János e felől mondott, igaz vala.

42. És sokan hivének ott ő benne.

Lázár feltámasztása.

11. Vala pedig egy beteg, Lázár, Bethániából, Máriának * és az ő testvérének, Márthának falujából. * Luk.10,38.39.

2. Az a Mária volt pedig az, a kinek a testvére Lázár beteg vala, a ki megkente * vala az Urat kenettel és a hajával törlé meg annak lábait.
* rész 12,1. Mát.26,7. Márk 14,3.

3. Küldének azért a testvérek ő hozzá, mondván: Uram, ímé, a kit szeretsz beteg.

4. Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia.

5. Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt.

6. Mikor azért meghallá, hogy beteg, akkor két napig marada azon a helyen, a hol vala.

7. Ez után aztán monda tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába.

8. Mondának néki a tanítványok: Mester, most akarnak vala téged megkövezni a * Júdabeliek, és újra oda mégy? * rész 10,31.39.

9. Felele Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.

10. De a ki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.

11. Ezeket mondá; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt.

12. Mondának azért az ő tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul.

13. Pedig Jézus annak haláláról beszélt; de ők azt hitték, hogy álomnak alvásáról szól.

14. Ekkor azért nyilván monda nékik Jézus: Lázár meghalt.

15. És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higyjetek. De menjünk el ő hozzá!

16. Monda azért Tamás, a ki Kettősnek mondatik, az ő tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele.

17. Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban.

18. Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira;

19. És a zsidók közül sokan mentek vala Márthához és Máriához, hogy vigasztalják őket az ő testvérök felől.

20. Mártha azért, a mint hallja vala, hogy Jézus jő, elébe méne: Mária pedig otthon ül vala.

21. Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.

22. De most is tudom, hogy a mit csak kérsz az Istentől, megadja néked az Isten.

23. Monda néki Jézus: Feltámad a te testvéred.

24. Monda néki Mártha: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor * az utolsó napon. * rész 5,29. Dán.12,2.

25. Monda néki Jézus: Én vagyok a

feltámadás és az élet: a ki hisz én bennem, ha meghal is, él;
26. **És a ki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal.** Hiszed-é ezt?
27. Monda néki: Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, * az Istennek Fia, a ki e világra jövendő vala. * rész 6,69.
28. És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az ő testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.
29. Mihelyt ez hallá, felkele hamar és hozzá méne.
30. Jézus pedig nem ment vala még be a faluba, hanem azon a helyen vala, a hová Mártha elébe ment vala.
31. A zsidók azért, a kik ő vele otthon valának és vigasztalák őt, látván, hogy Mária hamar felkél és kimegy vala, utána menének, ezt mondván: A sírhoz megy, hogy ott sírjon.
32. Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem.
33. Jézus azért, a mint látja vala, hogy az sír és sírnak a vele jött zsidók *is*, elbúsula lelkében és igen megrendüle,
34. És monda: Hová helyeztétek őt? Mondának néki: Uram, jer és lásd meg!
35. Könnyekre fakadt Jézus.
36. Mondának azért a zsidók: Ímé, mennyire szerette őt!
37. Némelyek pedig mondának közülök: Nem megtehette volna-é ez, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?
38. Jézus pedig újra felindulva magában, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kő feküvék rajta.
39. Monda Jézus: Vegyétek el a követ. Monda néki a megholtnak nőtestvére, Mártha: Uram, immár szaga van, hiszen negyednapos.
40. Monda néki Jézus: Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét?
41. Elvevék azért a követ onnan, a hol a megholt feküszik vala. Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.
42. Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem; csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhigyjék, hogy te küldtél engem.
43. És mikor ezeket mondá, fenszóval kiálta: Lázár, jőjj ki!
44. És kijöve a megholt, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az orczája kendővel vala leborítva. Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni.
45. Sokan hivének azért ő benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala.

A főpapok tanácsa Jézus élete ellen.

46. De némelyek azok közül elmenének a farizeusokhoz, és elbeszélék nékik, a miket Jézus cselekedett vala.
47. Egybegyűjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a főtanácsot, és mondának: Mit * cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát mível. * Mát.26,3. Márk 14,1. Luk.22,2.
48. Ha ekképen hagyjuk őt, mindenki hinni fog ő benne: és eljőnek majd a rómaiak és elveszik tőlunk mind e helyet, mind e népet.
49. Egy pedig ő közülök, Kajafás, a * ki főpap vala abban az esztendőben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok. * rész 18,14.
50. Meg sem gondoljátok, hogy jobb nékünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne veszszen.
51. Ezt pedig nem magától mondta: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért;
52. És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse.
53. Ama naptól azért azon tanakodának, hogy * őt megöljék. * Mát.26,3. Márk 14,1. Luk.22,2.
54. Jézus azért nem jár vala többé nyilvanosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodék az ő tanítványaival.
55. Közel vala pedig a zsidók husvétja: és sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékről husvét előtt, hogy megtisztuljanak.
56. Keresék azért Jézust, és szólnak vala egymással a templomban állva: Mit gondoltok, hogy nem jön-é fel az ünnepre? * rész 7,11.
57. A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfogják.

Krisztus megkenetése Bethániában.
(Vers 1—8: v.ö. Máté 26,6—13. Márk 14,3—9.)

12. Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába, a * hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból. * Mát.26,6. Márk 14,3.
2. Vacsorát készítének azért ott néki, és Mártha szolgál vala fel; Lázár pe-

dig egy vala azok közül, a kik együtt
ülnek vala ő vele.
3. Mária azért elővévén egy font igazi,
drága nárdusból való kenetet, megkené
a Jézus lábait, és megtörlé annak
lábait a saját hajával; a ház pedig
megtelék a kenet illatával.
4. Monda azért egy az ő tanítványai
közül, Iskáriótes Júdás, Simonnak
fia, a ki őt elárulandó vala:
5. Miért nem adták el ezt a kenetet
háromszáz dénáron, és *miért nem* adták
a szegényeknek?
6. Ezt pedig nem azért mondá, mintha
néki a szegényekre volna gondja,
hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála
vala * az erszény, és a mit abba
tesznek vala, elcsené. * rész 13,29.
7. Monda azért Jézus: Hagyj békét
néki; az én temetésem idejére tartogatta
ő ezt.
8. Mert szegények mindenkor* vannak
veletek, én pedig nem mindenkor
vagyok. * 5 Móz. 15,11. Mát. 26,11. Márk 14,7.
9. A zsidók közül azért nagy sokaság
értesült vala arról, hogy ő ott van:
és oda menének nemcsak Jézusért,
hanem hogy Lázárt is lássák, a kit
feltámasztott a* halálból. * rész 11,43.44.
10. A papifejedelmek pedig tanácskozának,
hogy Lázárt is megöljék;
11. Mivelhogy a zsidók közül sokan
ő miatta menének oda és hivének a
Jézusban.

Krisztus bevonulása Jeruzsálembe.

(Vers 12—19: v. ö. Máté 21,1—11. Márk 11,1—10. Luk. 19,29—40.)

12. Másnap a nagy sokaság, a mely
az ünnepre jött vala, hallván, hogy
Jézus Jeruzsálembe jő,
13. Pálmaágakat vőn, és kiméne elébe,
és kiált vala: Hozsánna: * Áldott,
a ki jő az Úrnak nevében, az Izráelnek
ama királya!
* Mát. 21,9. Márk 11,9. Luk. 19,38. Zsolt. 118,26.
14. Találván pedig Jézus egy szamarat,
felüle arra, a mint meg van írva:
15. Ne félj Sionnak leánya: ímé * a te
királyod jő, szamárnak vemhén ülve.
* Zak. 9,9.
16. Ezeket pedig nem értették eleinte
az ő tanítványai: hanem mikor megdicsőítteték
Jézus, akkor emlékezének
vissza, hogy ezek ő felőle vannak
megírva, és *hogy* ezeket míevelték
ő vele.
17. A sokaság azért, a mely ő vele
vala, mikor kihívta Lázárt a koporsóból
és feltámasztotta őt a halálból,
bizonyságot tőn.
18. Azért is méne ő elébe a sokaság,
mivel hallá, hogy ezt a csodát mívelte
vala.
19. Mondának azért a farizeusok egymás
között: Látjátok-é, hogy semmit
sem értek? Ímé, *mind* e világ ő utána
megy.

Krisztus halálának gyümölcséről. Mennyei szózat.

20. Néhány görög is vala azok között,
a kik felmenének, hogy imádkozzanak
az ünnepen:
21. Ezek azért a galileai Bethsaidából
való * Filephez menének, és kérék
őt, mondván: Uram, látni akarjuk
a Jézust. * rész 1,45.
22. Megy vala Filep és szóla Andrásnak,
és viszont András és Filep szóla
Jézusnak.
23. Jézus pedig felele nékik, mondván:
Eljött * az óra, hogy megdicsőíttessék
az embernek Fia. * rész 17,1.
24. Bizony, bizony mondom néktek:
Ha a földbe esett gabonamag el nem
hal, csak egymaga marad; ha pedig
elhal, sok gyümölcsöt terem.
25. A ki szereti a maga életét, * elveszti
azt; és a ki gyűlöli a maga életét
e világon, örök életre tartja meg azt.
* Mát. 10,39. 16,25. Márk 8,35. Luk 9,24. 17,33.
26. A ki nékem szolgál, engem kövessen;
és a hol én vagyok, * ott lesz
az én szolgám is: és a ki nékem szolgál,
megbecsüli azt az Atya.
* rész 14,3. 17,24. 1 Thess. 4,17.
27. Most az én lelkem háborog; és
mit mondjak? Atyám, ments meg engem
ettől az órától. De azért jutottam
ez órára.
28. **Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet!**
Szózat jöve azért az égből: **Meg is
dicsőítettem, és újra megdicsőítem.**
29. A sokaság azért, a mely *ott* állt
és hallotta vala, azt mondá, hogy
mennydörgött: mások mondának:
Angyal szólt néki.
30. Felele Jézus és monda: Nem én
érettem lőn e szó, hanem ti érettetek.
31. Most van e világ kárhoztatása;
most vettetik ki e világ fejedelme:
32. És én, ha felemeltetem e * földről,
mindeneket magamhoz vonszok.
* rész 3,14. 8,28.
33. Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse,
milyen halállal kell meghalnia.
34. Felele néki a sokaság: Mi azt
hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus
örökké megmarad: * hogyan mondod
hát te, hogy az ember Fiának
fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember
Fia? * 2 Sám. 7,13.
Zsolt. 72,17. 89,29.36. Zsolt. 110,4. Ésa. 9,6.7.
Ezék. 37,25. Dán. 2,44. 7,14.27.
35. Monda azért nékik Jézus: Még
egy kevés ideig veletek van a * világosság.
Járjatok, a míg világosságotok
van, hogy sötétség ne lepjen meg

titeket: és a ki a sötétségben jár, nem
tudja,† hová megy.* rész 1,9. †1 Ján.2,10.
36. Míg a világosságotok megvan,
higyjetek a világosságban, hogy a vi-
lágosság fiai legyetek. Ezeket mondá
Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék
előlük.

A zsidók hitetlensége.

37. És noha ő ennyi jelt tett vala
előttük, mégsem hivének ő benne:
38. Hogy beteljesedjék az Ésaiás* pró-
féta beszéde, a melyet monda: Uram,
ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr
karja kinek jelentetett meg? * Ésa.53,1.
39. Azért nem hihetnek vala, mert
ismét monda Ésaiás:
40. Megvakította* az ő szemeiket, és
megkeményítette az ő szívöket; hogy
szemeikkel ne lássanak és szívökkel
ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg
ne gyógyítsam őket.* Ésa.6,9. Mát.13,14.
Márk 4,12. Luk.8,10. Csel.28,27. Róm.11,8.
41. Ezeket mondá Ésaiás, a mikor
látá az * ő dicsőségét; és beszéle ő
felőle. * Ésa.6,1.
42. Mindazáltal a főemberek * közül
is sokan hivének ő benne: de a fa-
rizeusok miatt nem vallák be, hogy
ki ne rekesztessenek a gyülekezetből:
* rész 7,48.
43. Mert inkább szerették az embe-
rek dícséretét, mintsem az * Istennek
dicséretét. * rész 5,44.
44. Jézus pedig kiálta és monda: A ki
hisz én bennem, nem én bennem hisz,
hanem abban, a ki elküldött engem.
45. És a ki engem lát, * azt látja, a
ki küldött engem. * rész 14,9.
46. Én világosságul* jöttem e világra,
hogy senki ne maradjon a sötétség-
ben, a ki én bennem hisz.* rész 8,12. 9,5.
47. És ha valaki hallja az én beszé-
deimet és nem hisz, én nem kárhoz-
tatom azt: mert nem azért jöttem,
hogy kárhoztassam a* világot, hanem
hogy megtartsam a világot. * rész 3,17.
48. A ki megvet engem és nem ve-
szi be az én beszédeimet, van annak,
a ki őt kárhoztassa: a beszéd, a me-
lyet szólottam, az kárhoztatja azt az
utolsó napon.
49. Mert én nem magamtól* szóltam;
hanem az Atya, a ki küldött engem,
ő parancsolta nékem, hogy mit mond-
jak és mit beszéljek. * rész 14,10.
50. És tudom, hogy az ő parancso-
lata örök élet. A miket azért én be-
szélek, úgy beszélem, a mint az Atya
mondotta vala nékem.

A lábmosás.

13. A husvét ünnepe * előtt pedig,
tudván Jézus, hogy eljött az
ő órája, hogy átmenjen e világból az
Atyához, mivelhogy szerette az övéit
e világon, mindvégig szerette őket.
* Mát.26,2. Márk 14,1. Luk.22,1.
2. És vacsora közben, a mikor az ör-
dög belesugalta már Iskáriótes Jú-
dásnak, a Simon fiának szívébe, hogy
árulja el őt,
3. Tudván Jézus, hogy az Atya min-
dent hatalmába adott * néki, és hogy
ő az Istentől jött és az Istenhez megy,
* rész 3,35. 17,2. Mát.11,27. 28,18.
4. Felkele a vacsorától, leveté a felső
ruháját; és egy kendőt vévén, körül-
köté magát.
5. Azután vizet tölte a medenczébe,
és kezdé mosni a tanítványok lábait,
és megtörleni a kendővel, a melylyel
körül vala kötve.
6. Méne azért Simon Péterhez; és
az monda néki: Uram, te mosod-é
meg az én lábaimat?
7. Felele Jézus és monda néki: A mit
én cselekszem, te azt most nem ér-
ted, de ezután majd megérted.
8. Monda néki Péter: Az én lábai-
mat nem mosod meg soha! Felele
néki Jézus: Ha meg nem moslak té-
ged, semmi közöd sincs én hozzám.
9. Monda néki Simon Péter: Uram,
ne csak lábaimat, hanem kezeimet
és fejemet is!
10. Monda néki Jézus: A ki megfü-
rödött, nincs másra szüksége, mint
a lábait megmosni, különben egészen
tiszta; ti is * tiszták vagytok, de nem
mindnyájan. * rész 13,10.
11. Tudta * ugyanis, hogy ki árulja
el őt; azért mondá: Nem vagytok
mindnyájan tiszták! * rész 6,64.
12. Mikor azért megmosta azoknak
lábait, és a felső ruháját felvette, újra
leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy
mit cselekedtem veletek?
13. Ti engem így hívtok: Mester,* és
Uram †. És jól mondjátok, mert az
vagyok. * Mát.23,8—10. † 1 Kor.8,6.
14. Azért, ha én az Úr és a Mester
megmostam a ti lábaitokat, néktek
is meg kell mosnotok egymás lábait.
**15. Mert példát adtam néktek, hogy a
miképen én cselekedtem veletek, ti is
akképen cselekedjetek.**
16. Bizony, bizony mondom néktek:
A * szolga nem nagyobb az ő Uránál;
sem a követ nem nagyobb annál, a ki
azt küldte.* rész 15,20. Mát.10,24. Luk.6,40.
**17. Ha tudjátok ezeket, boldogok lesz-
tek, ha cselekszitek ezeket.**
18. Nem mindnyájatokról szólok;
tudom én kiket választottam el; ha-
nem hogy beteljesedjék az írás: * A
ki velem ette a kenyeret, a sarkát emel-
te fel ellenem. * Zsolt.41,10.
19. Most megmondom néktek, mi-

előtt meglenne, hogy mikor meglesz. higyjétek majd, hogy én vagyok.
20. Bizony, bizony mondom néktek: A ki befogadja, ha valakit * elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött. * Mát. 10,40. Luk. 9,48.

Jézus jelzi árulóját.
(Vers 21—30: v. ö. Máté 26,21—25. Márk 14,18—21. Luk. 22,21—23.)

21. **Mikor** ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, és bizonyságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul * engem.
* Mát. 26,21. Márk 14,18. Luk. 22,21.
22. A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, *hogy* kiről szól.
23. Egy pedig az ő tanítványai közül a Jézus kebelén * nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus. * rész 21,20.
24. Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kiről szól?
25. Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az?
26. Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom. És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának.
27. És a falat után akkor beméne abba a Sátán. Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed.
28. Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki.
29. Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál * vala, hogy azt mondá néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek. * rész 12,6.
30. Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka.

A szeretet új parancsa.

31. **Mikor** azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítteték meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítteték ő benne.
32. Ha megdicsőítteték ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és ezennel megdicsőíti őt.
33. Fiaim, egy kevés ideig még * veletek vagyok. Kerestek † majd engem; de a miként a zsidóknak mondám, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom.
* rész 7,33. † rész 7,34. 8,21.
34. **Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást * szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.** * rész 15,12. 3 Móz. 19,18. Mát. 22,39. Gal. 6,2. Jak. 2,8. 1 Pét. 1,22. 1 Ján. 2,5. 8—10. 3,11. 4,16. 21.
35. **Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.**

Jézus megjósolja hogy Péter őt megtagadja.
(Vers 36—38: v. ö. Máté 26,33—35. Márk 14,29—31. Luk. 22,31—34.)

36. Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban * utánam jössz. * rész 21,18. 19.
37. Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom éretted!
38. Felele néki Jézus: Az életedet adod érettem? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, mígnem * háromszor megtagadsz engem. * Mát. 26,34. Márk 14,30. Luk. 22,34.

Jézus búcsubeszédei. A Szentlelket igéri.

14. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higyjetek Istenben, és higyjetek én bennem.
2. Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem *volna*, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek.
3. És ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszlek titeket; hogy a hol én vagyok, * ti is ott legyetek.
* rész 12,26. 17,24. 1 Thess. 4,17.
4. És hogy hová megyek én, tudjátok; az útat is tudjátok.
5. Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az útat?
6. Monda néki Jézus: **Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.**
7. Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt.
8. Monda néki Filep: Uram, mutasd meg nékünk az Atyát, és elég nékünk!
9. Monda néki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és még sem ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, * látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nékünk az Atyát? * rész 12,45.
10. Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, * és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; † hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat.
* rész 10,38. 17,21. † rész 12,49.
11. Higyjetek nékem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higyjetek nékem.
12. Bizony, bizony mondom néktek:

A ki hisz én bennem, az is cselekszi
majd azokat a cselekedeteket, a me-
lyeket én cselekeszem; és nagyobba-
kat is cselekszik azoknál; mert én az
én Atyámhoz megyek.
13. És akármit * kértek majd az én
nevemben, megcselekszem azt, hogy
dicsőíttessék az Atya a Fiúban.
* rész 15,7.16.16,23.24. Mát.7,7. Márk 11,24.
14. Ha valamit kértek az én nevem-
ben, én megcselekszem azt.
15. Ha engem szerettek, az én pa-
rancsolataimat megtartsátok.
16. És én kérem az Atyát, és más ví-
gasztalót ád néktek, hogy veletek ma-
radjon mindörökké.
17. Az igazságnak ama Lelkét: a kit
a világ be nem fogadhat, mert nem
látja őt és nem ismeri őt; de ti isme-
ritek őt, mert nálatok lakik, és ben-
netek marad.
18. Nem hagylak titeket árvákul; el-
jövök ti hozzátok.
19. Még egy kevés idő és a világ nem
lát engem többé; de ti megláttok en-
gem: mert én élek, ti is élni fogtok.
20. Azon a napon megtudjátok majd
ti, hogy én az én Atyámban vagyok,
és ti én bennem, * és én ti benne-
tek. * rész 17,21.23.
21. A ki ismeri az én parancsolatai-
mat és megtartja azokat, az szeret en-
gem; a ki pedig engem szeret, azt sze-
reti az én Atyám, én is szeretem azt,
és kijelentem magamat annak.
22. Monda néki Júdás (nem az Is-
káriótes): Uram, mi dolog, hogy né-
künk jelented ki magadat, és nem a
világnak?
23. Felele Jézus és monda néki: Ha
valaki szeret engem, megtartja az én
beszédemet: és az én Atyám szereti
azt, és ahhoz megyünk, és annál la-
kozunk.
24. A ki nem szeret engem, nem tart-
ja meg az én beszédeimet: és az a
beszéd, a melyet hallotok, nem az
enyém, hanem az * Atyáé, a ki kül-
dött engem. * rész 7,16.
25. Ezeket beszéltem néktek, a míg
veletek valék.
26. Ama vígasztaló pedig, a Szent
Lélek, a kit az én nevemben * küld
az Atya, az mindenre megtanít majd
titeket, és eszetekbe juttatja mind-
azokat, a miket mondottam néktek.
* rész 15,26.16,7.
27. **Békességet hagyok néktek; az én bé-
kességemet adom néktek: nem úgy adom
én néktek, a mint a világ adja. Ne nyug-
talankodjék a ti szívetek, se ne féljen!**
28. Hallottátok, hogy én azt mondtam
néktek: Elmegyek, * és eljövök hoz-
zátok. Ha szeretnétek engem, örven-
deznétek, hogy azt mondtam: Elme-
gyek az Atyához; mert az én Atyám
nagyobb nálamnál. * vers 3.
29. És most mondtam meg néktek, mi-
előtt meglenne: hogy * a mikor majd
meglesz, higyjetek. * rész 13,19.
30. Nem sokat beszélek már vele-
tek, mert jön a világ fejedelme: és
én bennem nincsen semmije;
31. De, hogy megtudja a világ, hogy
szeretem az Atyát és úgy cselekszem,
a mint az én Atyám parancsolta né-
kem: keljetek fel, menjünk el innen.

Folytatás. Krisztus a szőlőtő.

15. Én vagyok az igazi szőlőtő, és
az én Atyám a szőlőműves.
2. Minden szőlővesszőt, a mely én
bennem gyümölcsöt nem terem, le-
metsz; mindazt pedig, a mely gyü-
mölcsöt terem, megtisztítja, hogy több
gyümölcsöt teremjen.
3. Ti már tiszták * vagytok ama be-
széd által, a melyet szóltam néktek.
* rész 13,10.
4. Maradjatok én bennem és én is ti
bennetek. Miképen a szőlővessző nem
teremhet gyümölcsöt magától, ha-
nemha a szőlőtőkén marad; akképen
ti sem, hanemha én bennem marad-
tok.
5. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesz-
szők: A ki én bennem marad, * én
pedig ő benne, az terem sok gyümöl-
csöt: mert **nálam nélkül semmit sem
cselekedhettek.** * rész 6,56.
6. Ha valaki nem marad én bennem,
kivettetik, mint a szőlővessző, és meg-
szárad; és egybe gyűjtik ezeket és a
tűzre vetik, és megégnek.
7. Ha én bennem maradtok, és az
én beszédeim bennetek maradnak,
kérjetek, * a mit csak akartok, és meg-
lesz az néktek. * rész 14,13.16,23. 1 Ján. 3,22.
8. Abban dicsőíttetik meg az én
Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremje-
tek; és legyetek nékem tanítványaim.
9. A miképen az Atya szeretett en-
gem, én is úgy szerettelek titeket: ma-
radjatok meg ebben az én szerete-
temben.
10. Ha az én parancsolataimat meg-
tartjátok, * megmaradtok az én sze-
retetemben; a miképen én megtar-
tottam az én Atyámnak parancsola-
tait, és megmaradok az ő szereteté-
ben. * rész 14,15.
11. Ezeket beszéltem néktek, hogy
megmaradjon ti bennetek az én örö-
mem és a ti örömetek beteljék.
12. Ez az én parancsolatom, * hogy
szeressétek * egymást, a miképen én
szerettelek † titeket. * rész 13,34. † Ef. 5,2.
13. Nincsen senkiben nagyobb sze-

retet annál, mintha valaki életét ad-
ja az ő barátaiért.
14. Ti az én barátaim vagytok, ha
azokat cselekszitek, a miket én pa-
rancsolok néktek.
15. Nem mondalak többé titeket szol-
gáknak; mert a szolga nem tudja, mit
cselekszik az ő ura: titeket pedig ba-
rátaimnak mondottalak; mert mind-
azt, a mit az én Atyámtól hallottam,
tudtul adtam néktek.
16. Nem ti választottatok engem, ha-
nem én választottalak titeket, és én
rendeltelek titeket, hogy ti elmenje-
tek * és gyümölcsöt teremjetek, és a
ti gyümölcsötök megmaradjon: hogy
akármit kértek az Atyától † az én ne-
vemben, megadja néktek.
* Mát. 28, 19. † rész 14. 13. 16, 23. 24.
17. Ezeket parancsolom néktek, hogy
egymást szeressétek.
18. Ha gyűlöl titeket a világ, tudjá-
tok meg, hogy engem elébb gyűlölt
ti * nálatoknál. * rész 7, 7.
19. Ha e világból volnátok, a világ sze-
retné azt, a mi az övé; de mivelhogy
nem vagytok e világból, hanem én vá-
lasztottalak ki magamnak titeket e
világból, azért gyűlöl titeket a világ.
20. Emlékezzetek meg ama beszé-
dekről, a melyeket én mondtam nék-
tek. Nem nagyobb * a szolga az ő urá-
nál. Ha engem üldöztek, titeket is ül-
döznek majd; ha az én beszédemet
megtartották, a tiéteket is megtartják
majd. * rész 13, 16. Mát. 10, 24. Luk. 6, 40.
21. De mindezt az én nevemért * cse-
lekszik veletek, mivelhogy nem is-
merik azt, a ki küldött engem.
* Mát. 24, 9.
22. Ha nem jöttem volna és nem be-
széltem volna nékik, nem volna * bű-
nök; de most nincs mivel menteniök
az ő bűnöket. * rész 9, 41. Luk. 12, 47. 48.
23. A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én
Atyámat is.
24. Ha ama cselekedeteket nem cse-
lekedtem volna közöttük, a melyeket
senki más nem cselekedett, nem vol-
na bűnük; de most láttak is, gyűlöltek
is, mind engem, mind az én Atyá-
mat.
25. De *azért lőn így,* hogy beteljesed-
jék a mondás, a mely megiratott az
ő törvényökben: Ok nélkül gyűlöl-
tek * engem. * Zsolt. 69, 5.
26. Mikor pedig eljő majd a Vígaszta-
ló, a kit én küldök * néktek az Atyától,
az igazságnak Lelke, a ki az Atyától
származik, az tesz majd én rólam bi-
zonyságot. * rész 14, 26. 16, 7. Luk. 24, 49.
27. De ti is * bizonyságot tesztek; mert
kezdettől fogva én velem vagytok.
* Csel. 1, 22. 5, 32.

Folytatás és vége. Az Atyához menetelről.

16. Ezeket beszéltem néktek, hogy
meg ne botránkozzatok.
2. A gyülekezetekből kirekesztenek
titeket; sőt jön idő, hogy a ki öldököl
titeket, mind azt hiszi, hogy isteni
tiszteletet cselekszik.
3. És ezeket azért cselekszik veletek,
mert nem ismerték * meg az Atyát,
sem engem. * rész 15, 21.
4. Ezeket pedig azért beszéltem nék-
tek, hogy a mikor eljő az az idő, meg-
emlékezzetek róluk, hogy én mond-
tam néktek. De ezeket kezdettől fog-
va nem mondottam néktek, mivel-
hogy * veletek valék.
* Mát. 9, 15. Márk 2, 19. Luk. 5, 34.
5. Most pedig elmegyek ahhoz, a ki
küldött engem; és senki sem kérdezi
tőlem közületek: Hová mégy?
6. Hanem, mivelhogy ezeket beszél-
tem néktek, a szomorúság eltöltötte
a szíveteket.
7. De én az igazat mondom néktek:
Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert
ha el nem megyek, nem jő el hoz-
zátok a Vígasztaló: ha pedig elme-
gyek, elküldöm * azt ti hozzátok.
* rész 14, 26. 15, 26.
8. És az, mikor eljő, megfeddi a vilá-
got bűn, igazság és ítélet tekintetében:
9. Bűn tekintetében, hogy nem hisz-
nek én bennem;
10. És igazság tekintetében, hogy én
az én Atyámhoz megyek, és többé
nem láttok engem;
11. Ítélet tekintetében pedig, hogy e
világnak fejedelme * megítéltetett.
* rész 12, 31.
12. Még sok mondani valóm van hoz-
zátok, de most el nem hordozhatjátok.
13. De mikor eljő amaz, az igazság-
nak Lelke, * elvezérel majd titeket
minden igazságra. Mert nem ő ma-
gától szól, hanem azokat szólja, a mi-
ket hall, és a bekövetkezendőket meg-
jelenti néktek.
14. Az engem dicsőít majd, mert az
enyémből vesz, és megjelenti néktek.
15. Mindaz, a mi az Atyáé, az enyém:
azért mondám, hogy az enyémből
vesz, és megjelenti néktek. * rész 17, 10.
16. Egy kevés * *idő,* és nem láttok en-
gem; és ismét egy kevés *idő,* és meg-
láttok majd engem: mert én az Atyá-
hoz megyek. * rész 7, 33. 13, 33.
17. Mondának azért az ő tanítványai
közül egymásnak: Mi az, a mit né-
künk mond: Egy kevés *idő,* és nem
láttok engem; és ismét egy kevés *idő,*
és megláttok majd engem; és: mert
én az Atyához megyek?
18. Mondának azért: Mi az a kevés *idő,*
a miről szól? Nem tudjuk, mit mond.

19. Megérté azért Jézus, hogy őt akar-
nák megkérdezni, és monda nékik:
Arról tudakozzátok-é egymást, hogy
azt mondám: Egy kevés *idő*, és nem
láttok engem; és ismét egy kevés *idő*,
és megláttok majd engem?
20. Bizony, bizony mondom néktek,
hogy sírtok és jajgattok ti, a világ pe-
dig örül: ti szomorkodtok, hanem
a ti szomorúságtok örömre fordul.
21. Az asszony mikor szűl, szomo-
rúságban van, mert eljött az ő órája:
de mikor megszűli az ő gyermekét,
nem emlékezik többé a kínra az öröm
miatt, hogy ember született e világra.
22. Ti is azért most ugyan szomorú-
ságban vagytok, de ismét meglátlak
majd titeket, és örülni fog a ti szí-
vetek, és senki el nem veszi tőletek
a ti örömeteket.
23. És azon a napon nem kérdeztek
majd engem semmiről. Bizony, bi-
zony mondom néktek, hogy a mit csak
kérni fogtok*az Atyától az én nevem-
ben, megadja néktek. *rész 14,13.15,16.
Mát. 7,7.21,22. Márk 11,24. Luk. 11,9. Jak. 1,5.
24. Mostanáig semmit sem kértetek
az Atyától az én nevemben: kérje-
tek és megkapjátok, hogy a ti örö-
metek teljes legyen.
25. Ezeket példázatokban mondot-
tam néktek; de eljő az idő, mikor
nem példázatokban beszélek majd
néktek, hanem nyiltan beszélek nék-
tek az Atyáról.
26. Azon a napon az én nevemben
kértek majd: és nem mondom nék-
tek, hogy én kérni fogom az Atyát
ti érettetek;
27. Mert maga az Atya szeret titeket,
mivelhogy ti szerettetek engem, és
elhittétek, hogy én az Istentől jöt-
tem * ki. *rész 17,8.
28. Kijöttem az Atyától, és jöttem e
világba: ismét elhagyom e világot,
és elmegyek az Atyához.
29. Mondának néki az ő tanítványai:
Ímé, most nyiltan beszélsz és semmi
példázatot nem mondasz.
30. Most tudjuk, hogy te mindent
tudsz, és nincs szükséged arra, hogy
valaki téged megkérdezzen: erről
hiszszük, hogy az Istentől jöttél * ki.
*vers 27.
31. Felele nékik Jézus: Most hiszitek?
32. Ímé eljő az óra, és immár eljött.
hogy szétoszoljatok * kiki az övéihez,
és engem egyedül hagyjatok; de nem
vagyok egyedül, mert az Atya velem
van. *Mát. 26,31. Márk 14,27.
33. **Azért beszéltem ezeket néktek, hogy
békességetek legyen én bennem. E vi-
lágon nyomorúságtok lészen; de bíz-
zatok: én meggyőztem a világot.**

*Krisztus főpapi imája magáért, tanítványai-
ért és hiveiért.*

17. Ezeket beszélte Jézus; és fel-
emelé szemeit az égre, és
monda: Atyám, * eljött az óra; dicső-
ítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad
is dicsőítsen téged: *rész 12,23.
2. A miként te hatalmat adtál*néki
minden testen, hogy örök életet† ad-
jon mindennek, a mit néki adtál.
*rész 3,35.13,3. †rész 5,21.
3. **Az pedig az örök * élet, hogy meg-
ismerjenek téged, az egyedül igaz Is-
tent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisz-
tust.** *1 Ján. 5,20.
4. Én dicsőítettelek téged e földön:
elvégeztem*a munkát, a melyet reám
bíztál, hogy végezzem azt. *rész 4,34.
5. És most te dicsőíts meg engem,
Atyám, te magadnál azzal a dicső-
séggel, a melylyel bírtam te nálad
a világ létele előtt.
6. Megjelentettem a te nevedet az em-
bereknek, a kiket e világból nékem
adtál: tiéid valának, és nékem adtad
azokat; és a te beszédedet megtartot-
ták.
7. Most tudták meg, hogy mindaz
te tőled van, a mit nékem adtál:
8. Mert ama beszédeket, a melyeket
nékem adtál, ő nékik adtam; és ők
befogadták, és igazán megismerték,
hogy én tőled jöttem * ki, és elhitték,
hogy te küldtél engem. *rész 16,27.
9. Én ezekért könyörgök: nem a vi-
lágért könyörgök, hanem azokért, a
kiket nékem adtál, mert a tiéid.
10. És az enyémek mind a tiéid, és
a tiéid * az enyémek: és megdicsőít-
tetem ő bennök. *rész 16,15.
11. És nem vagyok többé e világon,
de ők a világon vannak, én pedig te
hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd
meg őket a te nevedben, a kiket né-
kem adtál, hogy egyek * legyenek,
mint † mi! *vers 21. †rész 10,30.
12. Mikor velök valék a világon, én
megtartám őket a te nevedben; a ki-
ket nékem adtál, megőrizém, és sen-
ki el nem veszett * közülök, csak a
veszedelemnek fia, hogy az írás † be-
teljesüljön.
*rész 6,39.10,28.18,9. †rész 13,18. Zsolt. 41,10.
13. Most pedig te hozzád megyek;
és ezeket beszélem a világon, hogy
ők az én örömemet teljesen bírják ő
magokban.
14. Én a te ígédet nékik adtam; és
a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem
e világból valók, a mint hogy én sem
e világból vagyok.
15. Nem azt kérem, hogy vedd ki
őket e világból, hanem hogy őrizd
meg őket a gonosztól.

16. Nem e világból valók, a mint
hogy én sem e világból vagyok.
17. **Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te igéd igazság.**
18. A miképen te küldtél engem e
világra, úgy küldtem én is őket e világra;
19. És én ő érettök *oda* szentelem magamat, * hogy ők is megszenteltekké
legyenek *az* igazságban. * Zsid. 9,14.
20. De nemcsak ő érettök könyörgök,
hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem;
21. Hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám,
és * én te benned, hogy ők is egyek
legyenek, hogy ők is egyek legyenek
mi † bennünk: hogy elhigyje a világ,
hogy te küldtél engem.
* rész 10,38. 14,10.11. 1 Ján. 3,24. † vers 11.
22. És én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nékik adtam, hogy egyek
legyenek, a miképen mi egy vagyunk:
23. Én ő bennök, és te én bennem;
hogy tökéletesen egygyé legyenek, és
hogy megismerje a világ, hogy te
küldtél engem, és szeretted őket, a
miként engem szerettél.
24. Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, * azok
is én velem legyenek; hogy meglássák az én dicsőségemet, a melyet
nékem adtál: mert szerettél engem
e világ alapjának felvettetése előtt.
* rész 12,26. 14,3. 1 Thess. 4,17.
25. Igazságos Atyám! És e világ nem
ismert téged, de én ismertelek téged;
és ezek megismerik, hogy te küldtél engem;
26. És megismertettem ő velök a te
nevedet, és megismertetem; hogy az
a szeretet legyen ő bennök, a melylyel engem szerettél, és én *is* ő bennök *legyek*.

Jézus elfogatása.

18. Mikor ezeket mondta vala Jézus, kiméne az ő tanítványaival együtt túl * a Kedron patakán, a hol egy kert vala, a melybe
bemenének † ő és az ő tanítványai.
* 2 Sám. 15,23.
† Mát. 26,36. Márk 14,32. Luk. 22,39.
(Vers 2—11: v. ö. Máté 26,47—56.
Márk 14,43—52. Luk. 22,47—53.)
2. Ismeré pedig azt a helyet Júdás
is, a ki őt elárulja vala; mivelhogy
gyakorta ott gyűlt egybe Jézus az ő
tanítványaival.
3. Júdás * azért magához vevén a *katonai* csapatot, és a papi fejedelmektől és farizeusoktól szolgákat, oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. * Mát. 26,47. Márk 14,43.
Luk. 22,47. Csel. 1,16.
4. Jézus azért tudván mindazt, a mi
reá következendő vala, előre méne,
és monda azoknak: Kit kerestek?
5. Felelének néki: A názáreti Jézust.
Monda nékik Jézus: Én vagyok. *Ott*
állt pedig ő velök Júdás is, a ki elárulta őt.
6. Mikor azért azt mondá nékik, hogy:
Én vagyok; hátra vonulának és földre esének.
7. Ismét megkérdezé azért őket: Kit
kerestek? És azok mondának: A názáreti Jézust.
8. Felele Jézus: Mondtam néktek,
hogy én vagyok *az*. Azért, ha engem
kerestek, ezeket bocsássátok el;
9. Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem * el.
* rész 6,39. 10,28. 17,12.
10. Simon Péter pedig, a kinek szablyája vala, * kirántá azt, és megüté a
főpap szolgáját, és levágá annak jobb
fülét. A szolga neve pedig Málkus vala. * Mát. 26,51. Márk 14,47. Luk. 22,50.
11. Monda azért Jézus Péternek: Tedd
hüvelyébe * a te szablyádat; avagy
nem kell-é kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem? * Mát. 26,52.

Jézus vallomása a főtanács előtt. Péter megtagadja őt.

(Vers 12—27: v. ö. Máté 26,57—75.
Márk 14,53—72. Luk. 22,54—71.)
12. A csapat azért és az ezredes és
a zsidók szolgái megfogák Jézust, és
megkötözék őt,
13. És vivék őt először Annáshoz;
mert ipa vala *ez* Kajafásnak, a ki abban az esztendőben főpap vala.
14. Kajafás * pedig az vala, a ki tanácsolta vala a zsidóknak, hogy jobb,
hogy egy ember veszszen el a népért.
* rész 11,49.50.
15. Simon Péter * pedig, és egy másik tanítvány követi vala Jézust. Ez
a tanítvány pedig ismerős vala a főpappal, és beméne Jézussal együtt
a főpap udvarába,
* Mát. 26,58. Márk 14,54. Luk. 22,54.
16. Péter pedig kívül áll vala az ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a főpappal ismerős vala,
és szóla az ajtóőrzőnek, és bevivé
Pétert.
17. Szóla azért Péterhez az ajtóőrző
leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda ő:
Nem vagyok.
18. A szolgák pedig és a poroszlók
ott állnak vala, szítván a tüzet, mivelhogy hűvös vala, és melegszenek
vala. *Ott* áll vala pedig Péter is ő velök együtt, és melegszik vala.
19. A főpap azért kérdezé Jézust az ő

tanítványai felől, és az ő tudománya felől.

20. Felele néki Jézus: Én nyilván szólottam a világnak, én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek; és titkon semmit sem szólottam.

21. Mit kérdesz engem? Kérdezd azokat, a kik hallották, mit szóltam nékik: ímé ők tudják, a miket nékik szólottam.

22. Mikor pedig ő ezeket mondja vala, egy a poroszlók közül, a ki ott áll vala, arczul üté Jézust, mondván: Így felelsz-é a főpapnak?

23. Felele néki Jézus: Ha gonoszul szóltam, tégy bizonyságot a gonoszságról; ha pedig jól, miért versz engem.

24. Elküldé őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a * főpaphoz.

* Mát.26,57. Márk 14,53. Luk.22,54.

25. Simon Péter pedig *ott* áll vala és melegszik vala. Mondának * azért néki: Nemde, te is ennek a tanítványai közül való vagy? Megtagadá ő, és monda: Nem vagyok. * Mát.26,69. Márk 14,66.67. Luk 22,56.

26. Monda egy a főpap szolgái közül, rokona annak, a kinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e én téged ő vele együtt a kertben?

27. Ismét megtagadá azért Péter; és a kakas * azonnal megszólala.

* Mát.26,74. Márk 14,72. Luk.22,60.

Kihallgatás Pilátus előtt.

(Vers 28. rész 19,15 : v. ö. Máté 27,2.11—30. Márk 15,1—19. Luk.23,1—25.)

28. Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Vala * pedig reggel. És ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőztessenek, † hanem hogy megehessék a husvétibárányt. * Mát.27,2. Márk.15,1. Luk.23,1. † Csel.10,28.11,3.

29. Kiméne azért Pilátus ő hozzájok, és monda: Micsoda vádat hoztok fel ez ember ellen?

30. Felelének és mondának néki: Ha gonosztevő nem volna ez, nem adtuk volna őt a te kezedbe.

31. Monda azért nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti, és ítéljétek meg őt a ti törvényeitek szerint. Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk;

32. Hogy beteljesedjék a Jézus szava, a melyet monda, a mikor jelenti vala, * hogy milyen halállal kell majd meghalnia. * Mát.20,19. Márk.10,33. Luk.18,32.

33. Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a * Zsidók királya? * Mát.27,11. Márk 15,2. Luk.23,3.

34. Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszélték néked én felőlem?

35. Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?

36. Felele Jézus: **Az én országom nem e világból való.** Ha e világból való volna az én országom, az én szolgáim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való.

37. Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felele Jézus: Te mondod, hogy **én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyságot tegyek az igazságról. Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra.**

38. Monda néki Pilátus: Micsoda az igazság? És a mint ezt mondá, újra kiméne a zsidókhoz, és monda nékik: Én nem találok benne semmi bűnt.

39. Szokás * pedig az nálatok, hogy elbocsássak néktek egyet a husvétünnepen: akarjátok-é azért, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?

* Mát.27,15. Márk 15,6. Luk.23,17.

40. Kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig tolvaj vala. * Mát.27,21. Márk 15,11. Luk.23,18. Csel.3,14.

Jézus Pilátus előtt. Megostorozás. Töviskorona.

19. Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, * és megostoroztatá.

* Mát.27,26. Márk 15,15.

2. És a vitézek tövisből koronát fonván, a fejére tevék, és bíbor köntöst adának reá,

3. És mondának: Üdvöz légy zsidók királya! És arczul csapdossák vala őt.

4. Majd ismét kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom őt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bűnt.

5. Kiméne azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve. És monda nékik *Pilátus*: **Ímhol az ember!**

6. Mikor azért látják vala őt a papifejedelmek és a szolgák, kiáltozának, mondván: Feszítsd meg, feszítsd meg! Monda nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnt ő benne.

7. Felelének néki a zsidók: Nékünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten fiává tette magát.

8. Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémül vala;
9. És ismét beméne a törvényházba, és szóla Jézusnak: Honnét való vagy te? De Jézus nem felelt néki.
10. Monda azért néki Pilátus: Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?
11. Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked: nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezedbe adott engem.
12. Ettől fogva igyekszik vala Pilátus őt szabadon bocsátani; de a zsidók kiáltozának, mondván: Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja; valaki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak!
13. Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, és űle a törvénytevő székbe azon a helyen, a melyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabathának.
14. Vala pedig a husvét péntekje; és mintegy hat óra. És monda a zsidóknak: Ímhol a ti királyotok!
15. Azok pedig kiáltoznak vala: Vidd el, vidd el, feszítsd meg őt! Monda nékik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem meg? Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császárunk!

Jézus megfeszítése. Utolsó szavai és halála.
(Vers 16—30: v. ö. Máté 27,31—50. Márk 15,20—37. Luk. 23,26—46.)

16. Akkor azért * nékik adá őt, hogy megfeszíttessék. Átvevék azért Jézust és elvivék. * Mát. 27,31. Márk 15,22. Luk. 23,25.
17. És emelvén az ő keresztfáját, méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak:
18. A hol megfeszíték őt, és ő vele más kettőt, * egyfelől, és másfelől, középen pedig Jézust. * Luk. 23,32.33.
19. Pilátus pedig czímet is íra, és feltevé a keresztfára. Ez vala pedig az írás: A * NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. * Mát. 27,37. Márk 15,26. Luk. 23,38.
20. Sokan olvasák azért e czímet a zsidók közül; mivelhogy közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszíttetett vala: és héberül, görögül és latinul vala *az* írva.
21. Mondának azért Pilátusnak a zsidók papifejedelmei: Ne írd: A zsidók királya; hanem hogy ő mondotta: A zsidók királya vagyok.
22. Felele Pilátus: A mit megírtam, megírtam.
23. A vitézek azért, mikor megfeszítették Jézust, vevék az ő ruháit, és négy részre * oszták, egy részt mindenik vitéznek, és a köntösét. A köntös pedig varrástalan vala, felülről mindvégig szövött.
* Mát. 27,35. Márk 15,24. Luk. 23,34.
24. Mondának azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk sorsot reá, kié legyen. Hogy beteljesedjék az írás, a mely ezt mondja: Megosztoztak ruháimon, és a köntösömre sorsot vetettek. A vitézek tehát ezeket művelék. * Zsolt. 22,19.
25. A Jézus keresztje alatt pedig *ott* állottak vala * az ő anyja, és az ő anyjának nőtestvére; Mária, a Kleopás *felesége*, és Mária Magdaléna.
* Mát. 27,55.56. Márk 15,40. Luk. 23,49.
26. Jézus azért, mikor látja vala, hogy *ott* áll az ő anyja és az a tanítvány, a kit szeret vala, monda az ő anyjának: **Asszony, ímhol a te fiad!**
27. Azután monda a tanítványnak: **Ímhol a te anyád!** És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány.
28. Ezután tudván Jézus, hogy immár minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az írás, monda: * **Szomjúhozom.** * Zsolt. 69,22.
29. Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel, * és izsópra tévén *azt*, oda vivék az ő szájához. * Mát. 27,48.
30. Mikor azért elvette Jézus az eczetet, monda: **Elvégeztetett!** És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét.
31. A zsidók pedig, hogy a testek szombaton * át a keresztfán ne maradjanak, miután péntek vala, (mert annak a szombatnak napja nagy *nap* vala), kérék Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait és vegyék le *őket*.
* 5 Móz. 21,23.
32. Eljövének azért a vitézek, és megtörék az elsőnek lábszárait és a másikét *is*, a ki ő vele együtt feszíttetett meg;
33. Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy ő már halott, nem törék meg az ő lábszárait;
34. Hanem egy a vitézek közül dárdával döfé meg az ő oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki *abból*.
35. És a ki látta, bizonyságot tett, és igaz az ő tanúbizonysága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higyjetek.
36. Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjék az írás: Az ő csontja meg ne * töretteték. * 2 Móz. 12,46.
37. Másutt ismét így szól az írás: Néznek majd arra, a kit általszegeztek. * * Zak. 12,10.

Jézus temetése.

(Vers 38-42: v. ö. Máté 27,57-61. Márk 15,42-47. Luk. 23,50—55.)

38. Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiai József (a ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való * félelem miatt), hogy levehesse † a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét. * rész 7,13. 9,22. 12,42. † Mát. 27,57. Márk 15,42. Luk. 23,50.

39. Eljöve pedig Nikodémus* is (a ki éjszaka ment vala először Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot. * rész 3,1. 7,50.

40. Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték azt lepedőkbe illatos szerekkel együtt, a mint a zsidóknál szokás temetni.

41. Azon a helyen pedig, a hol megfeszítteték, vala egy kert, és a kertben egy új sír, a melybe még senki sem helyheztetett vala.

42. A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel vala, abba helyhezteték Jézust.

Krisztus feltámadása után megjelenik Mária Magdalénának.

(Vers 1-18: v. ö. Máté 28,1-10. Márk 16,1-11. Luk. 24,1—12.)

20. A hétnek első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, oda * méne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétetett a kő a sírról. * Mát. 28,1. Márk 16,1. Luk. 24,1.

2. Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt.

3. Kiméne azért * Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz. * Luk. 24,12.

4. Együtt futnak vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelőzé Pétert, és előbb juta a sírhoz;

5. És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők; mindazáltal nem megy vala be.

6. Megjöve azután Simon Péter *is* nyomban utána, és beméne a sírba; és látá, hogy a lepedők ott vannak.

7. És a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.

8. Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki először jutott a sírhoz, és lát és hisz vala.

9. Mert nem tudják vala még az* írást, hogy fel kell támadnia a halálból. * Zsolt. 16,10.

10. Visszamenének azért a tanítványok az övéikhez.

11. Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva. A míg azonban siránkozék, behajol vala a * sírba; * Márk 16,5.

12. És láta két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól, a hol a Jézus teste feküdt vala.

13. És mondának azok néki: Asszony, mit sírsz? Monda nékik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hová tették őt.

14. És mikor ezeket mondotta, hátra fordula, és látá * Jézust *ott* állani, és nem tudja vala, hogy Jézus az. * Márk 16,9.

15. Monda néki Jézus: Asszony, mit sírsz? kit keressz? Az pedig azt gondolván, hogy a kertész az, monda néki: Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nékem, hová tetted őt, és én elviszem őt.

16. Monda néki Jézus: Mária! Az megfordulván, monda néki: Rabbóni! a mi azt teszi: Mester!

17. Monda néki Jézus: Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz: hanem menj az én atyámfiaihoz * és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez és a ti Istenetekhez. * Zsolt. 22,23.

18. Elméne * Mária Magdaléna, hirdetvén a tanítványoknak, hogy látta az Urat, és *hogy* ezeket mondotta néki. * Márk 16,10.

Jézus megjelenik a tizenegynek és nyolczad napra Tamásnak.

19. Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljöve * Jézus és megálla a középen, és monda nékik: Békesség néktek! * Márk 16,14. Luk. 24,36. 1 Kor. 15,5.

20. És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.

21. Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként * engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket. * rész 17,18.

22. És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket:

23. **A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.** * Mát. 16,19. 18,18.

24. Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a kit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus.

25. Mondának azért néki a többi ta-

nítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig
monda nékik: Ha nem látom az ő
kezein a szegek helyeit, és be nem
bocsátom ujjaimat a szegek helyébe,
és az én kezemet be nem bocsátom
az ő oldalába, semmiképen el nem
hiszem.
26. És nyolcznap mulva ismét benn
valának az ő tanítványai, Tamás is
ő velők. Noha az ajtó zárva vala, be-
méne Jézus, és megálla a középen és
monda: Békesség néktek!
27. Azután monda Tamásnak: Hozd
ide a te ujjadat és nézd meg az én
kezeimet; és hozd *ide* a te kezedet,
és bocsássad az én oldalamba: és ne
légy hitetlen, hanem hívő.
28. És felele Tamás és monda néki:
Én Uram és én Istenem!
29. Monda néki Jézus: Mivelhogy
láttál engem, Tamás, hittél: **boldogok,**
a kik nem látnak*és hisznek. *1 Pét.1,8.
30. Sok más jelt is mívelt ugyan * Jé-
zus az ő tanítványai előtt, a melyek
nincsenek megírva ebben a könyv-
ben; *rész 21,25.
31. Ezek pedig azért írattak meg,
hogy higyjétek, hogy Jézus a Krisz-
tus, az Istennek fia, és hogy *ezt* hívén,
életetek legyen az ő nevében.

Krisztus megjelenése a Genezáret tavánál.

21. Ezek után ismét megjelentette
magát Jézus a tanítványok-
nak a Tibériás tengerénél; megjelen-
tette pedig ekképen:
2. Együtt valának Simon Péter, és
Tamás a kit Kettősnek hívtak, és Ná-
tánáel, a galileai Kánából való, és a
Zebedeus fiai, és más kettő *is* az ő
tanítványai közül.
3. Monda nékik Simon Péter: El-
megyek halászni. Mondának néki:
Elmegyünk mi is te veled. Elmené-
nek és azonnal a hajóba szállának; és
azon az éjszakán nem fogtak semmit.
4. Mikor pedig immár reggeledék,
megálla Jézus a parton; a tanítvá-
nyok azonban nem ismerék meg,
hogy Jézus van *ott.*
5. Monda azért nékik Jézus: Fiaim!
Van-é valami ennivalótok? Felelének
néki: Nincsen!
6. Ő pedig monda nékik: Vessétek
a hálót a hajónak jobb oldala felől,
és találtok. Oda veték azért, és kivon-
ni már nem bírták azt a halaknak
sokasága miatt.
7. Szóla azért az a tanítvány, a kit
Jézus * szeret vala, Péternek: Az Úr
van *ott!* Simon Péter azért, a mikor
hallja vala, hogy *ott* van az Úr, magá-
ra vevé az ingét (mert mezítelen vala),
és beveté magát a tengerbe. *rész 13,23.
8. A többi tanítványok pedig a hajón
menének (mert nem messze valának
a parttól, hanem mintegy kétszáz
singnyire), és vonszszák vala a hálót
a halakkal.
9. Mikor azért a partra szállának,
látják, hogy parázs van ott, és azon
felül hal és kenyér.
10. Monda nékik Jézus: Hozzatok a
halakból, a melyeket most fogtatok.
11. Felszálla Simon Péter, és kivoná
a hálót a partra, a mely telve volt
nagy halakkal, százötvenhárommal;
és noha ennyi vala, nem szakadozik
vala a háló.
12. Monda nékik Jézus: Jertek, ebé-
deljetek. A tanítványok közül pedig
senki sem meri vala tőle megkérdez-
ni: Ki vagy te? mivelhogy tudják
vala, hogy az Úr ő.
13. Oda méne azért Jézus, és vevé
a kenyeret és adá nékik, és hasonló-
képen a halat is.
14. Ezzel már harmadszor jelent meg
Jézus az ő tanítványainak, minek-
utána feltámadt a halálból.

Kérdés Péterhez. Jövendölés róla és Jánosról.

15. Mikor aztán megebédelének,
monda Jézus Simon Péternek: Si-
mon, Jónának *fia:* jobban szeretsz-é
engem ezeknél? Monda néki: Igen,
Uram; te tudod, hogy szeretlek té-
ged! Monda néki: Legeltesd az én
bárányaimat!
16. Monda néki ismét másodszor *is:*
Simon, Jónának *fia*, szeretsz-é en-
gem? Monda néki: Igen, Uram; te
tudod, hogy én szeretlek téged. Mon-
da néki: Őrizd az én juhaimat!
17. Monda néki harmadszor *is:* Si-
mon, Jónának *fia*, szeretsz-é engem?
Megszomorodék Péter, hogy harmad-
szor *is* mondotta vala néki: Szeretsz-é
engem? És monda néki: Uram, te
mindent tudsz; te tudod, hogy én
szeretlek téged. Monda néki Jézus:
Legeltesd az én juhaimat!
18. Bizony, bizony mondom néked,
a mikor ifjabb valál, felövezéd ma-
gadat, és oda mégy vala, a hova aka-
rád; mikor pedig megöregszel, ki-
nyújtod a te kezedet és más övez fel
téged, és oda * visz, a hová nem aka-
rod. *2 Pét.1,14.
19. Ezt pedig azért mondá, hogy je-
lentse, milyen halállal dicsőíti majd
meg az Istent. És ezt mondván, szó-
la néki: Kövess engem!
20. Péter pedig megfordulván, látja,
hogy követi az a tanítvány, a kit sze-
ret vala Jézus, a ki nyugodott is ama
vacsora közben az ő kebelén*és mon-
dá: Uram! ki az, a ki elárul téged?
*rész 13,23.

21. Ezt látván Péter, monda Jézusnak: Uram, ez pedig mint *lészen?*
22. Monda néki Jézus: Ha akarom, hogy ő megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!
23. Kiméne azért e beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta néki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá?

Befejezés.

24. Ez az a tanítvány, a ki bizonyságot tesz ezekről, és a ki megírta ezeket; és tudjuk, hogy az ő bizonyságtétele igaz.
25. De van sok * egyéb is, a miket Jézus cselekedett vala, a melyek, ha egyenként megiratnának, azt vélem, hogy maga a világ sem fogható be a könyveket, a melyeket írnának. Ámen. * rész 20,30.

AZ APOSTOLOK CSELEKEDETEI.

Előszó. Krisztus mennybemenetele.

1. Első könyvemet * írtam, Theofilus, mindazokról, a miket kezdett Jézus cselekedni és tanítani, * Luk.1,3.
2. Mind a napig, * melyen fölviteték, minekutána parancsolatokat adott a Szent Lélek által az apostoloknak, kiket választott vala magának. * Mát.28,19. Márk 16,15. Luk.24,49.
3. Kiknek az ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy ő él, negyven * napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról. * Mát.28,18. Márk 16,12.14. Luk.24,15.34.36. Ján.20,19.26.21,1—14. 1 Kor 15,5—8.
4. És velök összejövén, meghagyá nékik, hogy el ne menjenek * Jeruzsálemből, hanem várják be az Atyának ígéretét †, melyet *úgymond*, hallottatok tőlem: * Luk.24,49. † Ján.14,26.15,26.
5. Hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel * fogtok megkereszteltetni nem sok nap mulva. * Mát.3,11. Márk 1,8. Luk.3,16. Ján.1,33. Csel.2,1—4.
6. Mikor azért azok egybegyűltek, megkérdék őt, mondván: Uram, avagy nem ez időben állítod-é helyre az országot Izráelnek?
7. Monda pedig nékik: Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyheztetett.
8. Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim * úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig. * rész 2,32.
9. És mikor ezeket mondotta, az ő láttokra felemelteték, * és felhő fogá el őt szemeik elől. * Márk 16,19. Luk.24,51.
10. És a mint szemeiket az égre függesztették, mikor ő elméne, ímé két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában.
11. Kik szóltak is: Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, a ki felviteték tőletek a mennybe, akképen jő el, a * miképen láttátok őt felmenni a mennybe. * Mát.24,30. Márk 13,26. Jel.1,7. 1 Thess.4,16.
12. Akkor megtérének Jeruzsálembe a hegyről, mely hívatik Olajfák *hegyének*, mely Jeruzsálem mellett van, egy szombat*napi* járóföldre.
13. És mikor bementek, felmenének a felsőházba, a hol szállva valának: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta, és Júdás, a Jakab fia.
14. Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az ő atyjafiaival együtt.

Mátyás apostollá választása.

15. És azokban a napokban felkelvén Péter a tanítványok között, monda (vala pedig ott együtt mintegy százhúsz főnyi sokaság)
16. Atyámfiai, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Lélek Dávid szája által * Júdás felől, ki vezetőjük † lőn azoknak, a kik megfogták Jézust. * Zsolt.41,10. † Mát.26,47. Márk 14,43. Luk.22,47. Ján.18,3.
17. Mert mi közénk számláltatott, és * elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét. * Mát.10,4. Márk 3,19.
18. (Ez *hát* mezőt szerze hamisságának béréből; * és alá zuhanván, elhasadt középen, és minden belső része kiomlott. * Mát.26,15. Luk.22,5.
19. És *ez* tudtokra lőn mindazoknak, kik Jeruzsálemben lakoznak; úgy hogy az a mező tulajdon nyelvökön Akeldamának, azaz * Vérmezőnek neveztetett el.) * Mát.27,8.
20. Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az ő lakóhelye puszta, és ne legyen lakó * abban.

És: Az ő püspökségét más † vegye
el. * Zsolt.69,26. † Zsolt.109,8.
21. Szükség azért, hogy azok közül
a férfiak közül, a kik velünk együtt
jártak minden időben, míg az Úr Jé-
zus közöttünk járt-kelt,
22. A János keresztségétől kezdve
mind a napig, melyen fölviteték tő-
lünk, azok közül egy az ő feltámadá-
sának bizonysága legyen mivelünk
egyetemben.
23. Állatának azért elő kettőt, Józse-
fet, ki hivatik Barsabásnak, kinek
mellékneve Justus vala, és Mátyást.
24. És imádkozván, mondának: Te,
Uram, ki mindeneknek szívét isme-
red, mutasd meg a kettő közül egyi-
ket, a kit kiválasztottál,
25. Hogy elnyerje az osztályrészét e
szolgálatnak és apostolságnak, mely-
től eltévelyedék Júdás, hogy az ő sa-
ját helyére jusson.
26. Sorsot vetének azért reájok, és
esék a sors Mátyásra, és a tizenegy
apostol közé számláltaték.

A Szentlélek kitöltetése. Nyelvadomány.

2. És mikor a pünkösd * napja el-
jött, mindnyájan egyakarat-
tal együtt valának.
* 2 Móz.23,16.34,22. 5 Móz.16,10.
2. És lőn nagy hirtelenséggel az ég-
ből mintegy sebesen zúgó szélnek
zendülése, és elteié az egész házat, a
hol űlnek vala.
3. És megjelentek előttük kettős tü-
zes nyelvek és űle mindenikre azok
közül.
4. És megtelének mindnyájan Szent
Lélekkel, és kezdének szólni más
nyelveken, a mint a Lélek adta né-
kik szólniok.
5. Lakoznak vala pedig Jeruzsálem-
ben zsidók, istenfélő férfiak, minden
nép közül, melyek az ég alatt vannak.
6. Minekutána pedig ez a zúgás lőn,
egybegyűle a sokaság és megzavaro-
dék, mivelhogy mindegyik a maga
nyelvén hallá őket szólni.
7. Álmélkodnak pedig mindnyájan
és csodálkoznak vala, mondván egy-
másnak: Nemde nem Galileusok-é
ezek mindnyájan, a kik szólnak?
8. Mimódon halljuk hát *őket*, kiki
közülünk a saját nyelvén, a mely-
ben születtünk?
9. Párthusok és médek * és elámi-
ták, és kik lakozunk Mesopotámiá-
ban, Júdeában és Kappadócziában,
Pontusban és † Ázsiában,
* Ésa.21,2. † 1 Pét.1,1. Csel.6,9.
10. Frigiában és Pamfiliában, Égyip-
tomban és Libiának tartományiban,
mely Cziréne * mellett van, és a római
jövevények, mind zsidók, mind pro-
zelitusok, * rész 6,9.
11. Krétaiak és arabok, halljuk a mint
szólják a mi nyelvünkön az Istennek
nagyságos dolgait.
12. Álmélkodnak vala pedig mind-
nyájan és zavarban valának, egymás-
nak ezt mondván: Vajjon mi akar
ez lenni?
13. Mások pedig csúfolódva mondá-
nak: Édes bortól részegedtek meg.

Péter prédikácziója Jézusról, a Messiásról.

14. Péter azonban előállván a tizen-
egygyel. felemelé szavát, és szóla né-
kik: Zsidó férfiak és mindnyájan, kik
lakoztok Jeruzsálemben, legyen ez
néktek tudtotokra, és vegyétek fülei-
tekbe az én beszédimet!
15. Mert nem részegek ezek, a mint
ti állítjátok; hiszen a napnak harma-
dik órája van;
16. Hanem ez az, a mi megmonda-
tott Jóel * prófétától: * Jóel 2,28—32.
17. És lészen az utolsó napokban, ezt
mondja az Isten, kitöltök az én Lel-
kemből * minden testre: és prófétál-
nak a ti fiaitok és leányaitok, és a ti
ifjaitok látásokat látnak, és a ti vé-
neitek álmokat álmodnak. * Ésa.44,3.
18. És épen az én szolgáimra és az én
szolgálóleányaimra is kitöltök azok-
ban a napokban az én Lelkemből, és
prófétálnak.
19. És teszek csudákat az égben oda-
fenn, és jeleket a földön idelenn, vért,
tüzet és füstnek gőzölgését.
20. A nap sötétséggé változik, és a
hold vérré, minekelőtte eljő az Úrnak
ama nagy és fényes napja.
21. És lészen, hogy mindaz, a ki az
Úrnak nevét segítségül hívja, megtar-
tatik.
22. Izráelita férfiak, halljátok meg e
beszédeket: A názáreti Jézust, azt a fér-
fiút, a ki Istentől bizonyságot nyert
előttetek erők, csudatételek és * jelek
által, melyeket ő általa cselekedett Is-
ten ti köztetek, a mint magatok is
tudjátok. * Máté 4,23.24.11,4—5.
Ján.3,2.5,36.9,32.33.10,25.
23. Azt, a ki Istennek elvégezett ta-
nácsából és rendeléséből * adatott *ha-
lálra*, megragadván, gonosz kezeitek-
kel keresztfára feszítve megöléték:
* rész 4,28.
24. Kit az Isten feltámasztott, a halál
fájdalmait megoldván; mivelhogy le-
hetetlen volt néki attól fogva tartatnia.
25. Mert Dávid * ezt mondja ő róla:
Magam előtt láttam az Urat minden-
kor, mert ő nékem jobb kezem felől
van, hogy meg ne tántorodjam.
* Zsolt.16,8—11.
26. Annakokáért örvendezett az én

szívem, és vígadott az én nyelvem; annakfelette az én testem is reménységben nyugszik.
27. Mert nem hagyod az én lelkemet a sírban, és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.
28. Megjelentetted nékem az életnek útait: betöltesz engem örömmel a te orczád előtt.
29. Atyámfiai férfiak, szabad nyilván szólanom ti előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő meghólt és *eltemettetett, és az ő sírja mind e mai napig minálunk van. *1 Kir.2,10. Neh.3,16.
30. Próféta lévén azért, és tudván, hogy az Isten néki esküvéssel megesküdött, hogy majd az ő ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust test *szerint, hogy helyheztesse az ő királyi székibe, *2 Sám.7,12. Zsolt.132,11.
31. Előre látván *ezt*, szólott a Krisztus feltámadásáról, hogy az ő lelke nem hagyatott a sírban, sem az ő teste rothadást nem látott.
32. Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, minek mi mindnyájan * tanúbizonyságai vagyunk.
*rész 1,3.22.10,41. Luk.24,48.
33. Annakokáért az Istennek jobbja által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket *megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok. *Luk.24,49. Ján.15,26.16,7.
34. Mert nem Dávid ment fel a mennyországba; hiszen ő maga *mondja: Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobbkezem felől, *Zsolt.110,1.
35. Míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.
36. Bizonynyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek.
37. *Ezeket* pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondának Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?
38. Péter pedig monda nékik: **Térjetek meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Lélek ajándékát.**
39. Mert néktek *lett az ígéret és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket †csak elhív † magának az Úr, a mi Istenünk. *Ésa.44,1—5. †Ján.17,20.
40. Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala őket, mondván: Szakaszszátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!
41. A kik azért örömest vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének; és hozzájuk csatlakozék azon a napon mintegy háromezer lélek.

Jeruzsálemi gyülekezet.

42. És foglalatosok valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben.
43. Támada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek *vala.
*Márk 16,17.18. Ján.14,12.
44. Mindnyájan pedig, a kik hivének, együtt valának, és *mindenük köz *vala; *rész 4,32.
45. És jószágukat és marháikat eladogaták, és szétosztogaták azokat mindenkinek, a mint kinek-kinek szüksége vala.
46. És minden nap egyakarattal kitartva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesednek vala eledelben örömmel és tiszta szívvel,
47. Dícsérve az Istent, és az egész nép előtt kedvességet találva. Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel.

Csodatétel a sántán.

3. Péter és János pedig együtt mennek vala fel a templomba az imádkozásnak órájára, kilenczre.
2. És hoznak vala egy embert, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta *vala, kit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy kérjen alamizsnát azoktól, a kik bemennek a templomba. *rész 14,8—10.
3. Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, kére ő tőlük alamizsnát.
4. Péter pedig mikor szemeit reá vetette Jánossal egyben, monda: Nézz mi reánk!
5. Az annakokáért figyelmez vala reájok, remélvén, hogy valamit kap tőlük.
6. Péter pedig monda: Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem a mim van, azt adom néked: a názáreti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!
7. És őt jobbkezénél fogva felemelé: és azonnal megerősödének az ő lábai és bokái.
8. És felszökvén, megálla és jár vala és bemenе ő velök a templomba, járkálva és szökdelve * és dícsérve az Istent. *Ésa.35,6
9. És látá őt az egész nép, hogy jár és dícséri az Istent:
10. És megismerék őt, hogy ő volt az, a ki alamizsnáért űlt a templomnak Ékeskapujában; és megtelének

csodálkozással és azon való álmélkodással, a mi történt vala ő vele.

Péter bizonyságot tesz Krisztusról és megtérésre int.

11. Mikor pedig ragaszkodék Péterhez és Jánoshoz az a sánta, a ki meggyógyult, az egész nép álmélkodva összefuta ő hozzájok a tornáczba, mely Salamonénak neveztetik.

12. Mikor pedig ezt látta Péter, monda a népnek: Izráel férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek mi reánk, mintha tulajdon erőnkkel vagy jámborságunkkal míveltük volna azt, hogy az járjon?

13. Az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi atyáinknak Istene megdicsőítette az ő Fiát, Jézust, kit ti elárulátok, és megtagadátok Pilátus előtt, noha ő úgy ítélt, * hogy elbocsátja. * Mát.27,17. Márk 15,9. Luk.23,16. Ján.18,39.

14. Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadátok és kívánátok, hogy a gyilkos ember * bocsáttassék el néktek, *Mát.27,21. Márk 15,11. Luk.23,18. Ján.18,40.

15. Az életnek fejedelmét pedig megölétek; kit az Isten feltámasztott a halálból, minek mi vagyunk bizonyságai.

16. És az ő nevében való hit * által erősítette meg az ő neve ezt, a kit láttok és ismertek; és a hit, mely ő általa van, adta néki ezt az épséget mindnyájan a ti szemetek láttára. * Ján.14,12.13.

17. De most, atyámfiai, tudom, * hogy tudatlanságból cselekedtetek, miképen a ti fejedelmeitek is. * 1 Kor.2,8.

18. Az Isten pedig, a mikről eleve megmondotta minden ő prófétájának szája által, hogy a Krisztus elszenvedi, * ekképen töltötte be. * Ésa.53,2—12. Dán.9,26.

19. Bánjátok meg azért és térjetek meg, * hogy eltöröltessenek a ti bűneitek, hogy így eljőjjenek a felüdülés † idei az Úrnak színétől, * rész 2,38. † 2 Thess.1,7. Zsid.4,1—11.

20. És elküldje a Jézus Krisztust, * a ki néktek előre hirdettetett. * rész 1,11.

21. Kit az égnek kell magába fogadnia mind az időkig, míglen újjá teremtetnek mindenek, a mikről szólott az Isten minden ő szent prófétájának szája által eleitől fogva.

22. Mert Mózes ezt mondotta az atyáknak: Prófétát támaszt * néktek az Úr, a ti Istentek a ti atyátokfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben, a mit csak szóländ néktek. * 5 Móz.18,18.19.

23. Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatánd arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.

24. De a próféták is mindnyájan Sámueltől és a következőktől fogva, a kik csak szóltak, e napokról jövendöltek.

25. Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, mondván * Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a földnek nemzetségei mindnyájan. * 1 Móz.22,18.

26. Az Isten az ő fiát, Jézust első sorban néktek támasztván, * elküldé őt, hogy megáldjon † titeket, mindegyikőtöket megtérítvén bűneitekből. * Mát.15,24. Ján.4,22. Róm.1,16.15,18. † Mát.11,28.

Péter és János fogsága, vallástétele a főtanács előtt és szabadon bocsáttatása.

4. Míg ők azonban a néphez szólottak, oda léptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője * és a † sadduceusok, * rész 5,24.26. Luk.22,4.52. † rész 5,17.23,8. Márk 12,18.

2. Neheztelve a miatt, hogy ők a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a * halálból való feltámadást; * 1 Kor.15,20-23.

3. És rájuk veték kezüket, és veték őket őrizet * alá másnapig, mert már este vala. * rész 5,18.

4. Sokan pedig azok közül, kik hallgatták az ígét, hivének; és lőn a férfiak száma mintegy ötezer.

5. Lőn pedig, hogy másnapra * egybegyűlének azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálembe. * Márk 15,1.

6. És Annás, * a főpap, és Kajafás és János és Sándor, és a kik csak főpapi nemzetségbeliek valának. * Mát.26,57. Luk.3,2. Ján.18,13.24.

7. És mikor őket a középre állaták, tudakozzák vala: Micsoda * hatalommal, vagy micsoda név által cselekedtétek ti ezt? * Márk 11,28.

8. Akkor Péter, Szent Lélekkel * megtelve, monda nékik: Népnek fejedelmei és Izráelnek vénei! * Mát.10,19.20.

9. Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jótétemény felől hallgattatunk ki, mi által gyógyult meg ez:

10. Legyen tudtotokra mindnyájotoknak és az Izráel egész népének, hogy a názáretbeli Jézus Krisztusnak neve * által, a kit ti megfeszítettetek, kit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez ti előttetek épségben. * Márk.9,38.39.

11. Ez ama kő, * melyet ti építők megvetettetek, mely lett a szegeletnek fejévé. * Ésa.28,16. Zsolt.118,22. Mát.21,42. 1 Pét.2,4.7.

12. **És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, * mely által kellene nékünk megtartatnunk.** * Mát.1,21.

13. Mikor pedig látták Péternek és Jánosnak a szólásban való bátorságukat, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoznak vala; meg is ismerék őket, hogy a Jézussal voltak vala.
14. Mikor azonban látták, hogy a mely ember meggyógyult vala, ő velök együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenök szólni.
15. Mikor pedig őket a gyűlésből kiküldötték, tanácskoztak maguk közt, mondván:
16. Mit cselekedjünk ez emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lőn általok, mindazoknak, kik Jeruzsálemben laknak, tudtokra van, és el nem tagadhatjuk.
17. De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegetéssel fenyegessük meg őket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben.
18. Azért beszólítván őket, megparancsolák nékik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a * Jézus nevében. * Luk.24,47.
19. Péter és János pedig felelvén, mondának nékik: Vajjon igaz dologé Isten előtt, rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre, * ítéljétek meg! * rész 5,29.
20. Mert nem * tehetjük, hogy a miket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk. * Jer.20,9.
21. Amazok pedig nem találván semmi módot, hogyan büntessék meg őket, még megfenyegetvén, elbocsáták őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítik vala az Istent azért, a mi történt.
22. Mert több vala negyven esztendősnél az az ember, kin a gyógyításnak ez a csodája lett vala.

A hívők imája.

23. Mikor pedig elbocsáttattak, menének az övéikhez, és elbeszélék, a miket a főpapok és a vének mondottak nékik.
24. Ezek pedig mikor hallották, egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez, * és mondának: Urunk, te vagy az Isten, ki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levő dolgot, * Ésa.37,16—20.
25. Ki Dávidnak, a te szolgádnak szája által ezt * mondottad: Miért zúgolódtak a pogányok, és gondoltak a népek hiábavalókat? * Zsolt.2,1.2.
26. Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Krisztusa ellen.
27. Mert bizony egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes * és Ponczius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével, * Luk.23,7—11.
28. Hogy véghezvigyék, a mikről a te kezed és a te tanácsod eleve elvégezte volt, * hogy megtörténjenek. * rész 2,23. Luk.24,26.
29. Most azért, Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre: és adjad a te szolgáidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet,
30. A te kezedet kinyújtván gyógyításra; és hogy jelek és csodák * történjenek a te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által. * rész 14,3. Márk 16,20. Zsid.2,4.
31. És minekutána könyörögtek, megmozdula a hely, a hol egybegyűltek; és betelének mindnyájan Szent Lélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal szólják vala.

A hívők benső közössége.

32. A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala; és senki semmi marháját nem mondá magáénak, hanem nékik mindenök * köz vala. * rész 2,44.
33. És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonyságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon.
34. Mert szűkölködő sem vala ő közöttük senki: mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozák az eladottak árát,
35. És letevék az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, a mint kinek-kinek szüksége vala.
36. József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (a mi megmagyarázva annyi, mint Vigasztalás fia), Lévita, származása szerint ciprusi.
37. Mivelhogy néki mezeje vala, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevé.

Ananiás és Safira.

5. Egy ember azonban, névszerint Ananiás, Safirával, az ő feleségével, eladá birtokát,
2. És félre tőn az árából, feleségének is tudtával, és valami részét elvivén, az apostoloknak lábai elé letevé.
3. Monda pedig Péter: Ananiás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Lelket, és a mezőnek árából félre tégy?
4. Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.
5. Hallván pedig Ananiás e szavakat, lerogyott és meghala: és mindenekben nagy félelem támada, kik ezeket hallják vala.

6. Az ifjak pedig felkelvén, begöngyölék őt, és kivivén eltemeték.
7. Történt aztán mintegy három órai szünet mulva, hogy az ő felesége, nem tudva, mi történt, beméne.
8. Monda pedig néki Péter: Mondd meg nékem, vajjon ennyiért adtátok-é el a földet? Ő pedig monda: Igen, ennyiért.
9. Péter pedig monda néki: Miért hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak lelkét megkísértsétek? Ímé a küszöbön vannak azoknak lábaik, a kik eltemették férjedet, és kivisznek téged.
10. És azonnal összerogyott lábainál, és meghala; bemenvén pedig az ifjak, halva találák őt, és kivivén, eltemeték férje mellé.
11. És támada nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, kik ezeket hallják vala.
12. Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lőn a nép között; és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának.
13. Egyebek közül pedig senki sem mert közéjük elegyedni: hanem a nép magasztalá * őket; * rész 2,47. 4,33.
14. Hívők pedig mindinkább csatlakoztak az Úrhoz, * úgy férfiaknak, mint asszonyoknak sokasága. * rész 11,24.
15. Úgyannyira, hogy az utczákra hozák ki a betegeket, * és letevék ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülök, * rész 19,12.
16. És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, hozva betegeket és tisztátalan lelkektől gyötretteket: kik mind meggyógyulának.

Az apostolok fogsága és kiszabadulása.

17. De felkelvén a főpap és mind a kik vele valának, azaz a sadduczeusok * felekezete, betelének irigységgel, * rész 4,1.2.
18. És ráveték kezöket az apostolokra, és a közönséges tömlöczbe * tevék őket. * rész 4,3.
19. Hanem az Úrnak angyala éjszaka megnyitá a tömlöcz ajtaját, * és kihozván őket, monda: * rész 12,7-11. 16,23-28.
20. Menjetek el, és felállván, hirdessétek a templomban a népnek ez életnek minden beszédit!
21. Azok pedig *ezt* hallván, bemenének jó reggel a templomba, és tanítának. A főpap pedig elmenvén, és a vele levők, egybehívák a gyűlést, és Izráel fiainak egész tanácsát, és küldének a tömlöczbe, hogy azokat előhozzák.
22. Mikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találák őket a tömlöczben; visszatérvén tehát, megjelenték,
23. Mondván: A tömlöczöt ugyan nagy erősen bezárva találtuk, és az őröket kívül az ajtó előtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ottbenn senkit sem találánk.
24. A mint pedig hallották e szavakat a pap és a templom felügyelője és a főpapok, * zavarban † voltak azok miatt, mi lehet ez? * rész 4,1. † rész 2,12.
25. Eljövén pedig valaki, hírül adá nékik, mondván: Ímé, ama férfiak, kiket a tömlöczbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.
26. Akkor elmenvén a felügyelő a poroszlókkal, előhozá őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket
27. Előhozván pedig őket, állaták a tanács elé; és megkérdé őket a főpap,
28. Mondván: Nem megparancsoltuk-é néktek parancsolattal, hogy ne tanítsatok * ebben a névben? És ímé betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek † vérét. * rész 4,18. † Mát.27,25.
29. Felelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: **Istennek kell inkább engedni, * hogynem az embereknek.** * rész 4,19.
30. A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, kit ti fára függesztve megöléték.
31. Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjával, * hogy adjon az Izráelnek bűnbánatot † és bűnöknek bocsánatát. * Eféz.1,20.22. † Luk.1,77. 24,47.
32. És mi vagyunk * néki bizonyságai ezen beszédek felől, és a Szent Lélek is, kit † Isten adott azoknak, a kik néki engednek. * Luk.24,48. Csel.1,22. 2,32. 3,15. † Ján.15,26.27.
33. Azok pedig ezeket hallván, fogukat csikorgaták, és arról tanácskozának, hogy megölik őket.

Gamáliel tanácsa.

34. Felkelvén azonban a tanácsban egy farizeus, névszerint * Gamáliel, az egész nép előtt tisztelt törvénytudó, parancsolá, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat. * rész 22,3.
35. És monda azoknak: Izráel férfiai, vigyázzatok magatokra ez emberekkel szemben, mit akartok cselekedni!
36. Mert ez időnek előtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy ő valaki, kihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; ő megöletett, és mindnyájan, a kik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek.
37. Ezután felkelt ama Galileus Júdás az * összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elve-

szett; és mindazok, a kik őt követ-
ték, szétszórattak. * Luk.2,1.
38. Mostanra nézve is mondom nék-
tek, álljatok el ez emberektől, és hagy-
jatok békét nékik: mert ha emberek-
től van e tanács, vagy e dolog, sem-
mivé lesz;
39. Ha pedig Istentől van, ti fel nem
bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten
ellen harczolóknak is találtassatok.
40. Engedének azért néki: és miután
előszólították az apostolokat, megve-
retvén, megparancsolák, * hogy a Jé-
zus nevében † ne szóljanak, és elbo-
csáták őket. * rész 22,19. Márk 13,9.
2 Kor. 11,24.25. † rész 4,17.18.
41. Ők annakokáért örömmel * me-
nének el a tanács elől, hogy méltók-
ká tétettek arra, hogy az ő nevéért
gyalázattal illettessenek. * Mát.5,11.12.
Luk.6,22.23. Fil.1,29.
42. És mindennap a templomban és
házanként * nem szűnnek vala meg
tanítani és hirdetni Jézust, a Krisz-
tust. * rész 2,46.

Hét diakonus. A gyülekezet nevekedése.

6. Azokban a napokban pedig, mi-
kor a tanítványok szaporodá-
nak, támada a görög zsidók közt pa-
naszolkodás a héberek ellen, hogy
az ő közülök való özvegyasszonyok
mellőztetnek a mindennapi * szolgá-
latban. * rész 2,45.4,34.35.
2. Annakokáért a tizenkettő egybe-
gyűjtvén a tanítványok sokaságát,
mondának: Nem helyes, hogy mi az
Isten ígéjét elhagyjuk és asztalok kö-
rül szolgáljunk.
3. Válaszszatok azért, atyámfiai, ti
közületek hét férfiút, kiknek *jó* bi-
zonyságuk van, kik Szent Lélekkel
és bölcseséggel teljesek, kiket erre a
foglalatosságra beállítsunk.
4. Mi pedig foglalatosok maradunk
a könyörgésben és az * ígehirdetés
szolgálatában. * rész 1,14.4,33.5,42.
5. És tetszék e beszéd az egész so-
kaságnak: és kiválaszták Istvánt, ki
hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú
vala, * Filepet, Prokhórust, Nikánórt,
Timónt, Párménást és Nikolaust, ki
Antiókhiából való prozelitus vala;
* rész 8,5.26.21,8.
6. Kiket állatának az apostolok elé-
be; és miután imádkoztak, * kezei-
ket reájok veték. * 4 Móz.8,10.27,18.
5 Móz.34,9. 1 Tim.4,14. 2 Tim.1,6.
7. És az Isten ígéje növekedék; és
sokasodék nagyon a tanítványok szá-
ma Jeruzsálemben; és a papok kö-
zül is nagy sokan követék a hitet.

István bevádoltatása.

8. István pedig teljes lévén hittel és
erővel, nagy csodákat és jeleket cse-
lekszik vala a nép között.
9. Előállának azonban némelyek ah-
hoz a zsinagógához tartozók közül,
mely a szabadosokénak, Czirénebe-
liekének, Alexandriabeliekének és a
Czilicziából és Ázsiából valókénak
neveztetett, kik Istvánnal vetekednek
vala.
10. De nem állhattak ellene a böl-
cseségnek * és a Léleknek, mely által
szól vala. * Luk.21,15.
11. Akkor felbujtottak valami em-
bereket, kik mondának: Hallottuk
őt káromló beszédeket szólni Mózes
ellen és az Isten ellen.
12. És felzendíték a népet, a véne-
ket és az írástudókat; és reá rohan-
ván, magukkal ragadák őt, és vivék
a tanács elé;
13. És állatának hamis tanúkat, kik
mondának: Ez az ember nem szűnik
meg káromló beszédeket szólni e
szent hely ellen * és a törvény ellen:
* Jer.26,11.
14. Mert hallottuk, a mint azt mondá,
hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet
elrontja, és megváltoztatja a czerimó-
niákat, melyeket adott nékünk Mózes.
15. És szemeiket reá vetvén a tanács-
ban űlők mindnyájan, *olyannak* lá-
ták az ő orczáját, mint egy angyal-
nak orczáját.

*István első vértanú prédikácziója, elragad-
tatása és halála.*

7. Monda pedig a főpap: Vajjon
így vannak-é hát ezek?
2. Ő pedig monda: Férfiak, atyámfiai
és atyák, halljátok meg! A dicsőség-
nek Istene megjelenék a mi atyánk-
nak, Ábrahámnak, mikor Mezopotá-
miában vala, minekelőtte Háránban
lakott,
3. És monda néki: Eredj ki a te föl-
dedből * és a te nemzetséged közül,
és jer arra a földre, a melyet muta-
tok néked. * 1 Móz.12,1—3.
4. Akkor kimenvén a Káldeusok föl-
déből, lakozék Háránban: * és onnét,
minekutána meghalt az ő atyja, ki-
hozta őt e földre, a melyen ti most
laktok: * 1 Móz.11,31.32.
5. És nem adott néki abban öröksé-
get csak egy lábnyomnyit is: és azt
ígérte, hogy néki adja azt birtokul és
az ő magvának * ő utána, holott nem
vala néki gyermeke. * 1 Móz.12,7.13,15.
6. Szólt pedig az Isten akképen, hogy
az ő magva zsellér lészen idegen föl-
dön, és szolgálat alá vetik azt, és nyo-
morgatják, * négyszáz esztendeig.
* 1 Móz.15,13.16
7. De azt a népet, melynek szolgál

nak, én * megítélem, monda az Isten:
és ezek után kijőnek, és szolgálnak
nékem e helyen. * 1 Móz.15,14.
8. És adta néki a körülmetélés * szö-
vetségét: és így nemzé Izsákot, † és
körülmetélé őt nyolczadnapon; és
Izsák Jákóbot, ** és Jákób a †† tizenkét
pátriárkhát. * 1 Móz.17,9.10. † 1 Móz.21,2-4.
** 1 Móz.25,21.26. †† 1 Móz.29,31—35.30,5—24.
9. A pátriárkhák pedig irígységből
eladák Józsefet Égyiptomba; * de Is-
ten vele vala, * 1 Móz.37,4.28.
10. És megszabadítá őt minden nyo-
morúságából, és ada néki kedvessé-
get és bölcseséget a Faraó előtt, Égyip-
tom királya előtt, ki őt Égyiptom fölé
és az ő egész háza fölé * kormányzóul
állatá. * 1 Móz.41,38—44.
11. Következék pedig éhség Égyip-
tom és Kanaán egész földére, és nagy
nyomorúság; és nem találnak vala
eledelt a mi atyáink.
12. Mikor pedig meghallotta Jákób,
hogy Égyiptomban van gabona, * el-
küldé először a mi atyáinkat.
* 1 Móz.42,2—3.
13. És második alkalommal fölisme-
rék Józsefet testvérei, * és a Faraó meg-
tudá a József nemzetségét.
* 1 Móz.45,1—3.
14. És József elküldvén, magához
hívatá az ő atyját, Jákóbot, és * egész
hetvenöt lélekből álló nemzetségét.
* 1 Móz.46,27. 2 Móz.1,5. 5 Móz.10,22.
15. Leméne azért * Jákób Égyiptom-
ba, és meghala † ő és a mi atyáink;
* 1 Móz.46,5—7. † 1 Móz.49,33. 2 Móz.1,6.
16. És elvitetének Sikembe, és hely-
heztetének a sírba, melyet Ábrahám
vett vala ezüstpénzen, Emmórnak, a
Sikem *atyjának* * fiaitól.
* 1 Móz.23,16.33,19.50,13. Jós.24,32.
17. Mikor pedig elközelgetett az ígé-
retnek ideje, * melyet Isten esküvel
ígért Ábrahámnak, megnevekedék a
nép és † megsokasodék Égyiptomban,
* 1 Móz.15,16. † 2 Móz.1,7. 4 Móz.1,45—47.
18. Mindaddig, mígnem más király
támada, * ki nem ismeri vala Józse-
fet. * 2 Móz.1,8—22.
19. Ez a mi nemzetségünkkel álno-
kul bánva nyomorgatta a mi atyáin-
kat, hogy magzataikat kitétesse, hogy
életben ne maradjanak.
20. Akkor születék Mózes, és * ékes
vala az Isten előtt. Ez három hóna-
pig atyja házában tartaték.
* 2 Móz.2,2. Zsid.11,23.
21. Mikor pedig kitétetett, a Faraó
leánya felvevé, és felnevelé * őt a sa-
ját fia gyanánt. * 2 Móz.2,10.
22. És Mózes taníttaték az Égyiptom-
beliek minden bölcseségére; és hatal-
mas vala beszédben és cselekedetben.
23. Mikor pedig negyvenéves kora be-
tölt, eszébe jutott, hogy meglátogassa
atyjafiait, az Izráel * fiait. * 2 Móz.2,11.12.
24. És mikor látta, hogy egyik bán-
talommal illettetik, megoltalmazá, és
az égyiptomi embert megölvén, bosz-
szút álla azért, a ki bosszúsággal il-
lettetett.
25. És azt gondolá, hogy az ő atyja-
fiai megértik, hogy az Isten az ő keze
által ád nékik szabadulást; de azok
nem értették meg.
26. Másnap meg olyankor jelent meg
köztük, * mikor összevesztek, és inté
őket békességre, mondván: Férfiak,
testvérek vagytok ti; miért illetitek
egymást bosszúsággal? * 2 Móz.2,13.14.
27. De az, a ki felebarátját bántal-
mazta, elutasítá őt magától, mond-
ván: Kicsoda tett téged fejedelemmé
és bíróvá mi rajtunk?
28. Csak nem akarsz engem *is* meg-
ölni, miképen megöléd tegnap az
égyiptomit?
29. E beszédre aztán Mózes elfuta és
lőn jövevény a Midián földén, * a hol
két fia születék. * 2 Móz.2,15.21.22.
30. És negyven esztendő elteltével
megjelenék néki a Sínai hegy pusz-
tájában az Úrnak angyala * csipkebo-
kornak tüzes lángjában. * 2 Móz.3,1-6.
31. Mózes pedig mikor meglátta, el-
csodálkozék a látáson: Mikor pedig
oda méne, hogy megszemlélje, lőn
az Úrnak szava ő hozzá:
32. Én vagyok * a te atyáidnak Iste-
ne, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak
Istene, és Jákóbnak Istene. Mózes pe-
dig megrémülvén, nem meré meg-
nézni. * 2 Móz.3,6.15.16.
33. Az Úr pedig monda néki: Oldozd
le sarudat * lábaidról; mert a hely, a
melyen állasz, szent föld. * Jós.5,15.
34. Látván láttam az én népemnek
nyomorúságát, mely Égyiptomban
van, és az ő fohászkodásukat * meg-
hallgattam, és azért szállottam le,
hogy őket megszabadítsam; most
azért jőjj, elküldelek téged Égyiptom-
ba. * 2 Móz.3,7—10.
35. Ezt a Mózest, a kit megtagadá-
nak, mondván: Ki tett téged * feje-
delemmé és bíróvá? ezt az Isten fe-
jedelmül és szabadítóul küldé angyal
keze által, a ki megjelent néki a † csip-
kebokorban. * vers 27. † 2 Móz.3,2—10.
36. Ez hozta ki őket, csodákat és je-
leket tévén * Égyiptomnak földében
és a Verestengeren † és a pusztában
negyven ** esztendeig * 2 Móz.7,10.12.20.
† 2 Móz.14,21—28. ** 2 Móz.15,25.17,5.6.
37. Ez ama Mózes, ki az Izráel fiai-
nak ezt mondotta: Prófétát támaszt
néktek * az Úr, a ti Istentek, a ti atyá-

tokfiai közül, mint engem: azt hallgassátok. * 5 Móz.18,15.18.
38. Ez az, a ki *ott* volt a gyülekezetben a pusztában a Sinai * hegyen vele beszélő angyallal és a mi atyáinkkal: ki élő † ígéket vőn, hogy nékünk adja: * Móz.20,21.34,28.22. † 5 Móz.32,47. Zsid.4,12. 1 Pét.1,23.
39. A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszíták maguktól, és szívökben Égyiptom felé fordulának,
40. Ezt mondván Áronnak: Csinálj nékünk * isteneket, kik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Égyiptom földéből kihozott, nem tudjuk, mi történt ő vele. * 2 Móz.32,1.
41. És borjúképet * csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az ő kezeik csinálmányaiban. * 2 Móz.32,2—6.
42. Az Isten pedig elfordula, és adá őket, hogy szolgáljanak az ég * seregének; a mint meg van írva † a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nékem negyven esztendeig a pusztában, Izráelnek háza? * Jer.19,13. Róm.1,25. † Ámós.5,25—27.
43. Sőt inkább hordoztátok a * Molok sátorát, és a ti istenteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilónon túl. * 3 Móz.18,21.20,2. 1 Kir.11,7. 2 Kir.23,10.
44. A bizonyságnak sátora a mi atyáinknál volt a pusztában, a mint parancsolta az, a ki mondotta Mózesnek, hogy azt arra a mintára * csinálja, melyet látott vala. * 2 Móz.25,40.
45. Melyet a mi atyáink átvévén, be is hozták * Jósuéval, mikor birodalmukba vették a pogányokat, kiket kiűzött az Isten a mi atyáink színe elől, mind a Dávidnak napjaiig; * Jós.3,13—15.
46. Ki kegyelmet talált az Isten * előtt, és könyörgött, hogy hajlékot † találhasson a Jákób Istenének. * 1 Sám.13,14. † 2 Sám.7,2. 1 Krón.17,1. Zsolt.132,2—5.
47. Salamon építe pedig néki * házat. * 1 Kir.6,1. 2 Krón.3,1.
48. De ama Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, * mint a próféta mondja: * 1 Kir.8,27. 2 Krón.6,18.
49. A menny nékem ülőszékem, * a föld pedig az én lábaimnak zsámolya: micsoda házat építhettek nékem? azt mondja az Úr. vagy melyik az én nyugodalmamnak helye? * Ésa.66,1.2.
50. Nem az én kezem csinálta-é mindezeket?
51. Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztek, mint atyáitok, * ti azonképen. * 5 Móz.9,6. Ésa.63,10. Jer.6,10.9,26.
52. A próféták közül kit nem üldöztek a * ti atyáitok? és megölték azokat, a kik eleve hirdették amaz Igaznak eljövetelét: kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá † lettetek; * Mát.5,12. Luk.11,47—51. † rész 3,14.15.
53. Kik a törvényt angyalok * rendelésére vettétek, és nem tartottátok meg. * vers 38. Gal.3,19. Zsid.2,2.
54. Mikor pedig ezeket hallották, szívükben dühösködnek és fogaikat csikorgatják vala ő ellene.
55. Mivel pedig teljes vala Szent Lélekkel, * a mennybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsőségét, és Jézust állani az Istennek jobbja † felől, * rész 6,3.5. † Mát.26,64. Márk 14,62. Luk.22,69. Róm.8,34.
56. És monda: Ímé látom az egeket megnyilni, és az embernek Fiát az Isten jobbja felől állani.
57 Felkiáltván pedig nagy fenszóval, füleiket bédugák, és egyakarattal reá rohanának;
58. És kiűzvén * a városon kívül, megkövezék: a tanúbizonyságok † pedig felsőruháikat ** egy Saulus nevezetű ifjú lábaihoz rakták le. * 3 Móz.24,14.16. † rész 6,13. 5 Móz.17,7. ** rész 22,20.
59. Megkövezék azért Istvánt, ki imádkozik és ezt mondja vala: **Uram Jézus, vedd magadhoz az én * lelkemet!** * Zsolt.31,6. Luk.23,46.
60. Térdre esvén pedig, nagy fenszóval kiálta: **Uram, ne tulajdonítsd * nékik e bűnt!** És ezt mondván, elaluvék. * Luk.23,34. Mát.5,44.

Saul az anyaszentegyházat pusztítja.

8. Saulus pedig szintén * javallta az ő megöletését. És támada azon a napon nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen; és mindnyájan eloszlának † Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve. * rész 22,20. † rész 11,19.
2. Istvánt pedig eltakaríták kegyes férfiak, és nagy sírást tőnek ő rajta.
3. Saulus pedig pusztítá az anyaszentegyházat, * házról-házra járva, és férfiakat és asszonyokat elővonszolva, tömlöczbe veti vala. * rész 9,1.22,4.19. Gal.1,13.
4. Amazok * annakokáért eloszolván, széjjeljártak, hirdetve az ígét. * Mát.10,23.

Filep Samáriában prédikál. Simon a varázsló.

5. És Filep * lemenvén Samária vá-

rosába, prédikálja vala nékik a Krisz-
tust. * rész 6,5.21,8.
6. A sokaság pedig egy szívvel-lélek-
kel figyelmeze azokra, a miket Filep
mondott, hallván és látván a jeleket,
melyeket * cselekedék.
* rész 5,15.16. Márk 16,17.18.
7. Mert sokakból, kikben tisztátalan
lelkek voltak, nagy hangon kiáltva
kimenének, sok gutaütött és sánta
pedig meggyógyula.
8. És lőn nagy öröm abban a városban.
9. Egy Simon nevű ember pedig már
előbb gyakorolta abban a városban
az ördögi tudományt * és elámította
Samária népét, magát valami nagy-
nak állítván: * rész 13,6.19,13.14.
10. Kire mindnyájan figyeltek, ki-
csinytől nagyig, mondván: Ez az Is-
tennek ama nagy ereje!
11. Azért figyeltek pedig rá, mert sok
időn át az ördögi mesterségekkel el-
ámította őket.
12. De miután hittek Filepnek, a ki
az Isten országára és a Jézus Krisz-
tus nevére tartozó örvendetes dolgo-
kat hirdeti vala, megkeresztelkedé-
nek mind férfiak, mind asszonyok.
13. És Simon maga is hűn, és meg-
keresztelkedvén, Fileppel tarta; és
látván, hogy jelek és nagy erők lesz-
nek, álmélkodik vala.
14. Mikor pedig meghallották a je-
ruzsálemi apostolok, hogy * Samária
bevette az Isten ígéjét, elküldék azok-
hoz Pétert és Jánost; * Ján. 4,39—42.
15. Kik mikor lementek, könyörögtek
érettük, hogy vegyenek Szent Lelket:
16. Mert még senkire azok közül nem
szállott rá, csak meg voltak kereszt-
telve az Úr Jézus nevére.
17. Akkor kezeiket reájuk veték, és
vőnek Szent * Lelket. * rész 19,1—6.
18. Mikor pedig látta Simon, hogy
az apostolok kézrátétele által adatik a
Szent Lélek, megkínálá őket pénzzel,
19. Mondván: Adjátok nékem is ezt
a hatalmat, hogy valakire vetem ke-
zeimet, Szent Lelket vegyen.
20. De Péter monda néki: A te pén-
zed veled együtt veszszen el, mivel
azt gondoltad, hogy az Istennek aján-
déka pénzen megvehető.
21. Nincsen néked részed, sem örök-
séged e dologban; mert a te szíved
nem igaz az Isten előtt.
22. Térj meg azért ezen gonoszságod-
ból, és kérjed az Istent, ha talán meg-
bocsáttatik néked szívednek gondo-
latja.
23. Mert látom, hogy te keserűséges
méregben és álnokságnak köteléké-
ben leledzel.
24. Felelvén pedig Simon, monda:
Könyörögjetek ti énérettem az Úrnak,
hogy semmi azokból, a miket mond-
tatok, reám ne jőjjön.
25. Azok annakokáért, minekutána
bizonyságot tettek, és hirdették az Úr-
nak ígéjét, megtérének Jeruzsálembe,
és a Samaritánusoknak sok falujá-
ban prédikálák az evangyéliomot.

A szerecsenországi főkomornyik megtérése.

26. Az Úrnak angyala pedig szóla
Filepnek, mondván: Kelj fel és menj
el dél felé, arra az útra, mely Jeru-
zsálemből Gázába megy alá. Járat-
lan ez.
27. És felkelvén, elméne. És ímé egy
szerecsen férfiú, Kandakénak, a szere-
csenek királyasszonyának hatalmas
komornyikja, ki az ő egész kincstárá-
nak felügyelője vala, ki * feljött imád-
kozni Jeruzsálembe; * 1 Kir. 8,41.42.
28. És visszatérőben volt és az ő szeke-
rén ül vala, és olvasá Ésaiás prófétát.
29. Monda pedig a Lélek Filepnek:
Járulj oda és csatlakozzál ehhez a
szekérhez!
30. Filep azért oda futamodván, hallá,
a mint az Ésaiás prófétát olvassa vala.
És monda: Vajjon érted-é, a mit olva-
sol?
31. Ő pedig monda: Mimódon ért-
hetném, ha csak valaki meg nem ma-
gyarázza nékem? És kéré Filepet,
hogy felhágván, üljön mellé.
32. Az írásnak helye pedig, melyet
olvasott, ez * vala: Mint juh viteték
mészárszékre, és mint a bárány az ő
nyírője előtt néma, azonképen nem
nyitotta fel az ő száját. * Ésa. 53,7.8.
33. Az ő megaláztatásában az ő íté-
lete elvétetett, az ő nemzetségét pe-
dig kicsoda sorolja el? mert elvéte-
tik a földről az ő élete.
34. Felelvén pedig a komornyik Fi-
lepnek, monda: Kérlek téged, kiről
mondja ezt a próféta? Magáról-é, vagy
más valakiről?
35. Filep pedig száját megnyitván,
és elkezdvén ezen az íráson, hirdeté
néki a Jézust.
36. Mikor pedig menének az úton,
jutának egy vízhez; és monda a ko-
mornyik: Ímhol a víz; mi gátol, hogy
megkeresztelkedjem?
37. Filep pedig monda: Ha teljes szív-
ből hiszel, meglehet. Az pedig felel-
vén, monda: Hiszem, hogy a Jézus
Krisztus az Isten * Fia.
* Mát. 16,16. Ján. 6,69.
38. És megállítá a szekeret; és leszál-
lának mindketten a vízbe, Filep és a
komornyik; és megkeresztelé őt.
39. Mikor pedig a vízből feljöttek, az
Úrnak Lelke elragadá * Filepet; és
többé nem látta őt a komornyik,

mert *tovább* méne az ő útján örömmel. * 1 Kir.18,12. 2 Kir.2,16. Ezék.3,14.

40. Filep pedig találtaték Azótusban; és széjjeljárva hirdeté az evangyéliomot minden városnak, míglen Czézáreába juta.

Saul megtérése és első élményei Damaskusban és Jeruzsálemben.

(Vers 1—22 : v. ö. rész 22,3—16 ; 26,9—18.)

9. Saulus pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elmenvén a főpaphoz,

2. Kére ő tőle leveleket Damaskusba a zsinagógákhoz, hogy ha talál némelyeket, kik ez útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe.

3. És a mint méne, lőn, hogy közelgete Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárzá őt körül * a mennyből: * rész 22,6.26,12.13.

4. És ő leesvén * a földre, halla szózatot, mely ezt mondja vala néki: Saul, Saul, mit kergetsz engem? * Ezék.3,23.

5. És monda: Kicsoda vagy, Uram? Az Úr pedig monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz: nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.

6. Remegve és ámulva monda: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig *monda* néki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned.

7. A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallva ugyan a szót, de senkit sem látva.

8. Felkele azonban Saulus a földről; de mikor felnyitá szemeit, senkit sem láta, azért kézenfogva vezeték be őt Damaskusba.

9. És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott.

10. Vala pedig egy tanítvány Damaskusban, névszerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok Uram!

11. Az Úr pedig *monda* néki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utczába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű tárzusi * embert, mert ímé imádkozik. * rész 21,39.

12. És látá *Saulus* látásban, hogy egy Ananiás nevű férfiú beméne hozzá és kezét reá veté, hogy lásson.

13. Felele pedig Ananiás: Uram, sok embertől hallottam e férfiú felől, mily sok bosszúsággal illeté a te szenteidet Jeruzsálemben:

14. És itt *is* hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, kik a te nevedet segítségül hívják.

15. Monda pedig néki az Úr: Eredj el, mert ő nékem választott * edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok † és királyok, ** és Izráel †† fiai előtt. * Gal.1,15.16. † Ésa.49,6. Gal.2,7—9. ** rész 25,10.12.26,1. †† vers 20,29.

16. Mert én megmutatom néki, menynyit kell néki az én nevemért † szenvedni. * 2 Kor.11,23—33.

17. Elméne azért Ananiás és beméne a házba, és kezeit reá vetvén, monda: Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, a ki megjelent néked az úton, melyen jöttél, hogy szemeid megnyiljanak és beteljesedjél Szent Lélekkel.

18. És azonnal mintegy pikkelyek estek le szemeiről, és mindjárt viszszanyeré látását; és felkelvén, megkeresztelkedék;

19. És miután evett, megerősödék. Vala pedig Saulus a damaskusi * tanítványokkal néhány napig. * Gal.1,17.

20. És azonnal prédikálá a zsinagógákban a Krisztust, hogy ő az Isten Fia.

21. Álmélkodnak vala * pedig mindnyájan, a kik hallák, és mondának: Nem ez-é az, a ki pusztította Jeruzsálemben azokat, a kik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy őket fogva vigye a főpapokhoz? * Gal.1,23.

22. Saulus pedig annál inkább erőt vőn, és zavarba hozta a Damaskusban lakó zsidókat, bebizonyítván, hogy ez a Krisztus.

23. Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartának, hogy őt megöljék:

24. De tudtára esék Saulusnak az ő leselkedésök. És őrizék a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy őt megöljék;

25. A tanítványok azért vevén őt éjjel, a kőfalon bocsáták alá, leeresztve egy * kosárban. * 2 Kor.11,32.33.

26. Mikor pedig * Saulus Jeruzsálembe ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan féltek tőle, nem hivén, hogy ő tanítvány. * Gal.1,18.

27. Barnabás azonban maga mellé vevén őt, vivé az apostolokhoz, és elbeszélé nékik, mint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaskusban nagy bátorsággal a Jézus nevében.

28. És ki- és bejáratos vala köztük Jeruzsálemben:

29. És nagy bátorsággal tanítván az Úr Jézusnak nevében, beszél, sőt vetekedik vala a görög zsidókkal; azok pedig igyekeznek vala őt megölni.

30. Megtudván azonban az atyafiak,

levivék őt Czézáreába, és elküldék
őt Tárzusba. * * Gal. 1,21.
31. A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samariában
békességök vala; épülvén és járván az
Úrnak félelmében és a Szent Léleknek
vígasztalásában, sokasodnak vala.

Péter meggyógyítja Éneást és feltámasztja Tábithát.

32. Lőn pedig, hogy Péter, mikor
mindnyájukat bejárá, leméne a Liddában lakozó szentekhez is.
33. Talála pedig ott egy Éneás nevű
embert, ki nyolcz esztendő óta ágyban fekszik vala, ki gutaütött vala.
34. És monda néki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus:
kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkele.
35. És láták őt mindnyájan, kik laknak vala Liddában és Sáronban, kik
megtérének az Úrhoz.
36 Joppében pedig vala egy nőtanítvány, névszerint Tábitha, mely megmagyarázva Dorkásnak, *azaz zergének* mondatik: ez gazdag vala jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott.
37. Lőn pedig azokban a napokban,
hogy megbetegedvén, meghala: és
miután megmosták őt, kiteríték a felházban.
38. Mivelhogy pedig Lidda Joppéhoz
közel vala, a tanítványok meghallván, hogy Péter ott van, küldének
két férfiút ő hozzá, kérve, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.
39. Felkelvén azért Péter, elméne
azokkal. Mihelyt oda ére, felvezeték
őt a felházba: és elébe állának néki
az özvegyasszonyok mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorkás csinált, míg
velük együtt volt.
40. Péter pedig mindenkit kiküldvén, * térdre esve imádkozék; és a
holt testhez fordulván, monda: Tábitha, kelj†fel! Az pedig felnyitá szemeit; és meglátván Pétert, felüle.
* 2 Kir. 4,33.36. † Ján. 11,43.
41. És az kezét nyújtva néki, felemelé
őt; és beszólítván a szenteket és az
özvegyasszonyokat, eleikbe állatá őt
elevenen.
42. És tudtára lőn az egész Joppénak; és sokan hivének az Úrban.
43. És lőn, hogy ő több napig marada
Joppéban egy Simon nevű tímárnál.

Kornélius és háza népe Péter által megtér és megkeresztelkedik.

10. Vala pedig Czézáreában egy
Kornélius nevű férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregből.
2. Jámbor és istenfélő egész házanépével egybe, ki sok alamizsnát osztogat vala a népnek, és szüntelen könyörög vala Istennek.
3. *Ez* látá látásban világosan, a napnak mintegy kilenczedik órája körül,
hogy az Istennek angyala beméne ő
hozzá, és monda néki: Kornélius!
4. Ő pedig szemeit reá függesztve és
megrémülve monda: Mi az, Uram?
Az pedig monda néki: A te könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elébe emlékezetnek okáért.
5. Most azért küldj Joppéba embereket, és hivasd magadhoz Simont,
ki neveztetik Péternek;
6. Ő egy Simon *nevű* tímárnál van
szálláson, kinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja néked, mit
kell cselekedned.
7. A mint pedig elment az angyal,
a ki Kornéliussal beszélt, szólíta kettőt az ő szolgái közül, és egy kegyes
vitézt azok közül, kik rendelkezésére állnak vala.
8. És elmondván nékik mindent, elküldé őket Joppéba.
9. Másnap pedig, míg azok menének és közelgetének a városhoz, felméne Péter a háznak felső részére
imádkozni hat óra tájban.
10. Megéhezék azonban, és akara enni: míg azonban azok ételt készítének, szálla ő reá elragadtatás;
11. És látá, hogy az ég megnyilt és
leszálla ő hozzá valami edény, mint
egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre:
12. Melyben valának mindenféle földi négylábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.
13. És szózat lőn ő hozzá: Kelj fel
Péter, öljed és egyél!
14. Péter pedig monda: Semmiképen sem, Uram; mert sohasem ettem
semmi közönségest, vagy * tisztátalant. * 3 Móz. 11. 5 Móz. 14,7.19. Ezék. 4,14.
15. És ismét szózat *lőn* ő hozzá másodszor is: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
16. Ez pedig három ízben történt; és
ismét felviteték az edény az égbe.
17. A mint pedig Péter magában tűnődék, mi lehet az a látás, a melyet
látott, ímé a férfiak, kiket Kornélius
küldött, megtudakozván a Simon házát, odaérkezének a kapuhoz,
18. És bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki neveztetik Péternek,
ott van-é szálláson?
19. És a míg Péter a látás felől gondolkodék, monda néki a Lélek: Ímé
három férfiú keres téged:
20. Nosza kelj fel, eredj alá, és min-

den kételkedés nélkül menj el ő velök: mert én küldöttem őket.
21. Alámenvén azért Péter a férfiakhoz, kiket Kornélius küldött ő hozzá, monda: Imé, én vagyok, a kit kerestek: mi dolog az, a miért jöttetek?
22. Ők pedig mondának: Kornélius százados, igaz és istenfélő férfiú, ki mellett a zsidók egész népe jó bizonyságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged házához, és halljon tőled valami dolgokról.
23. Behíván azért őket, szállására fogadá. Másnap pedig elméne Péter ő velök, és a Joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt menének ő vele.
24. És másnap eljutának Czézáreába. Kornélius pedig várja vala őket, egybegyűjtvén rokonait és jó barátait.
25. És lőn, hogy a mint Péter beméne, Kornélius elébe menvén, lábaihoz borulva imádá * *őt.*
* rész 14,11—15. Jel.22,8.9.
26. Péter azonban felemelé őt, mondván: Kelj fel; én magam is ember vagyok.
27. És beszélgetve vele, belépett, és találá sokakat egybegyűlve:
28. És monda nékik: Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel * barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek:
* rész 11,3. Ján.4,9.27.
29. Annakokáért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívattam. Azt kérdem azért, mi okból hivattatok engem?
30. És Kornélius monda: Negyednaptól fogva mind ez óráig bőjtöltem, és kilencz órakor imádkozám az én házamban; és ímé egy férfiú álla meg előttem fényes ruhában,
31. És monda: Kornélius, meghallgattatott a te imádságod, és a te alamizsnáid emlékezetbe jutottak Isten előtt.
32. Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek neveztetik; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: ő, minekutána eljő, szól néked.
33. Azonnal azért küldöttem hozzád; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, a miket Isten néked parancsolt.
34. Péter pedig megnyitván száját, monda: **Bizonynyal látom, hogy nem személyválogató * az Isten;**
* 5 Móz.10,17. Róm.2,11.
35. **Hanem minden nemzetben * kedves ő előtte, a ki őt féli és igazságot cselekszik.** * rész 15,14.
36. Azt az ígét, melyet elkülde az Izráel fiainak, hirdetvén békességet * a Jézus Krisztus által (ő mindeneknek Ura) * Luk.2,14. Ján.14,27. Róm.5,1.
37. Ti ismeritek azt a dolgot, mely lőn az egész Júdeában, Galileától kezdve, az után a keresztség után, melyet János prédikált,
38. A názáreti Jézust, * mint kené fel őt az Isten Szent Lélekkel és hatalommal, ki széjjeljárt jót tévén és meggyógyítván mindeneket, kik az ördög hatalma alatt voltak; mert az Isten vala ő vele. * Mát.3,16. Márk 1,10.11. Luk.3,21.22.
39. És mi vagyunk bizonyságai mindazoknak, a miket mind a zsidóknak tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; a kit megölének, fára feszítvén.
40. Ezt az Isten feltámasztá harmadnapon, és megadá, hogy ő * megjelenjék nyilván, * rész 1,3. Luk.24. Ján.20—21.
41. Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyságoknak, nékünk, kik együtt ettünk és együtt ittunk ő vele, * minekutána feltámadott halottaiból.
* Luk.24,30.43. Ján.21,12.13.
42. És megparancsolta nékünk, hogy hirdessük a népnek, és * tegyünk bizonyságot, hogy ő az Istentől rendelt bírája † élőknek és holtaknak.
* rész 1,8. Márk 16,15.
† rész 17,31. 2 Kor.5,10. 2 Tim.4,1. 1 Pét.4,5.
43. Erről a próféták mind bizonyságot tesznek, hogy bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, a ki hiszen ő benne.
44. Mikor még szóla Péter ez ígéket, leszálla a Szent Lélek mindazokra, a kik hallgatják vala e beszédet.
45. És elálmélkodának a zsidóságból való hívek, mindazok, a kik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra * is kitöltetett a Szent Lélek ajándéka. * Eféz.3,6.
46. Mert hallják vala, hogy ők nyelveken szólnak * és magasztalják az Istent. Akkor felele Péter: * rész 2,1-4. 19,6.
47. Vajjon eltilthatja-é * valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szent Lelket † miképen mi is? * rész 8,36. † rész 15,8.
48. És parancsolá, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében. * Akkor kérék őt, hogy maradjon náluk néhány napig. * rész 2,38.

Péter igazolja pogányokkal való társalkodását.

11. Meghallák azonban az apostolok és a Júdeában levő atyafiak, hogy a pogányok is bevették az Istennek beszédét.

2. Mikor azért felment Péter Jeru-
zsálembe, vetekedének ő vele a zsi-
dóságból valók.
3. Mondván: Körülmetéletlen embe-
rekhez mentél be, és együtt ettél velük.
4. Elkezdvén pedig Péter, megma-
gyarázta nékik rendre, mondván:
5. Én Joppé városában imádkozám;
és láték elragadtatásban egy * látást,
valami alászálló edényt, mint egy
nagy lepedőt, négy sarkánál fogva le-
eresztve az égből; és egészen hozzám
szálla: * rész 10,9—16.
6. Melyre szememet rávetve megné-
zém, és látám a földi négylábú álla-
tokat, a vadakat és a csúszómászó-
kat és az égi madarakat.
7. Hallék pedig szót *is*, mely ezt mond-
ja vala nékem: Kelj fel Péter, öljed
és egyél!
8. Mondék azonban: Semmiképen
sem, Uram; mert soha semmi közön-
séges, vagy tisztátalan nem ment be
az én számba.
9. Felele pedig nékem a szózat má-
sodszor az égből: A miket az Isten
megtisztított, te ne mondd tisztáta-
lanoknak.
10. Ez pedig három ízben történt;
és ismét felvonaték az egész az égbe.
11. És ímé, azonnal három férfiú ér-
kezék a * házhoz, melyben valék, kik
Czézáreából küldettek én hozzám.
* rész 10,19—25.
12. Mondá pedig nékem a Lélek, hogy
menjek el velök minden kételkedés
nélkül. Eljöve pedig velem ez a hat
atyafi is; és bemenénk annak az em-
bernek a házába:
13. És elbeszélé nékünk, mimódon
látta, * a mint az angyal megálla az
ő házában és ezt mondá néki: Küldj
embereket Joppéba, és hívasd ma-
gadhoz Simont, ki Péternek nevez-
tetik; * rész 10,3—6.
14. Ő szólni fog hozzád olyan ígéket,
melyek által megtartatol te és a te
egész házadnépe.
15. Mikor pedig én elkezdtem szólni,
leszálla a Szent Lélek ő reájok, * miké-
pen mi reánk is kezdetben. * rész 10,44.
16. Megemlékezém pedig az Úrnak
ama * mondásáról, a mint mondá:
János ugyan vízzel keresztelt, ti azon-
ban Szent Lélekkel fogtok megke-
reszteltetni. * rész 1,5.
17. Ha tehát az Isten hasonló aján-
dékát adta nékik, mint nékünk is,
kik hittünk az * Úr Jézus Krisztusban,
kicsoda voltam én, hogy az Istent el-
tilthattam volna? * Gal.2,16.
18. Ezeknek hallatára aztán megnyu-
govának, és dicsőíték az Istent, mond-
ván: Eszerint hát a * pogányoknak
is adott az Isten megtérést az élet-
re! * rész 17,30. Luk.2,31.32.

Az evangyéliom kiterjesztése Antiókhiára. Keresztyén-nevezet.

19. Azok tehát, a kik eloszlottak az
üldözés miatt, mely Istvánért * táma-
dott, eljutának Fenicziáig, Cziprusig
és Antiókhiáig, senkinek nem pré-
dikálván az ígét, hanem csak a zsi-
dóknak. * rész 8,1.4.
20. Voltak azonban közöttük némely
cziprusi és czirénei férfiak, kik mi-
kor Antiókhiába bementek, szólának
a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust.
21. És az Úrnak keze vala velök; és
nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hí-
vővé lévén.
22. Elhatott pedig a hír ő felőlük a
jeruzsálemi gyülekezet fülébe; * és
kiküldék Barnabást, hogy menjen el
egész Antiókhiáig. * rész 8,14.
23. Ki mikor oda jutott és látta az
Isten kegyelmét, örvendeze; és inté
mindnyájukat, hogy állhatatos szív-
vel maradjanak meg az * Úrban.
* rész 13,43.
24. Mert jámbor és Szent Lélekkel és
hittel teljes férfiú vala ő. És nagy so-
kaság csatlakozék az * Úrhoz. * rész 5,14.
25. Elméne pedig Barnabás * Társzus-
ba, hogy felkeresse Saulust; és rátalál-
ván, elvivé őt Antiókhiába. * rész 9,30.
26. És lőn, hogy ők egy egész eszten-
deig forgolódtak a gyülekezetben, és
tanítottak nagy sokaságot; és a tanít-
ványokat először Antiókhiában ne-
vezték keresztyéneknek.
rész 26,28. 1 Pét.4,16.

Gondoskodás a júdeai keresztyénekről éhség alkalmával.

27. Ez időtájban pedig menének Je-
ruzsálemből Antiókhiába próféták.
28. Felkelvén pedig egy azok közül,
névszerint Agabus, * megjelenté a Lé-
lek által, hogy az egész föld kereksé-
gén nagy éhség lesz; a mely meg is lőn
Klaudius császár idejében. * rész 21,10.
29. A tanítványok pedig elhatároz-
ták, hogy a szerint, a mint kinek-ki-
nek közöttük módjában áll, külde-
nek valamit segítségül a Júdeában
lakozó atyafiaknak:
30. A mit meg is cselekedének, el-
küldvén a vénekhez * Barnabás és
Saulus keze † által.
* rész 15,2.4.6.21,18. † rész 12,25.

Jakab halála. Péter kiszabadulása.

12. Abban az időben pedig Heró-
des király elkezde kegyet-
lenkedni némelyekkel, a gyülekezet-
ből valók közül.
2. Megöleté pedig Jakabot, János-
nak testvérét, fegyverrel.

3. És látván, hogy ez tetszik a zsidóknak, föltette magában, hogy elfogatja Pétert is. (Valának pedig a kovásztalan kenyerek * napjai.) * 2 Móz.12,18.
4. Kit el is fogatván, tömlöczbe veté, átadván négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék őt; husvét után akarván őt a nép elé vezettetni.
5. Péter azért őrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek ő érette.
6. Mikor pedig Heródes őt elő akará vezettetni, azon az éjszakán aluszik vala Péter két vitéz között, megkötözve két lánczczal; és őrök őrizék az ajtó előtt a tömlöczöt.
7. És ímé az Úrnak angyala * eljöve, és világosság fénylék a tömlöczben: és meglökvén Péter oldalát, felkölté őt, mondván: Kelj föl hamar! És leesének a lánczok kezeiről. * rész 16,24-26.
8. És monda néki az angyal: Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat. És úgy cselekedék. És monda néki: Vedd rád felsőruhádat és kövess engem!
9. És kimenvén, követé őt; és nem tudta, hogy valóság az, a mi történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát.
10. Mikor pedig általmentek az első őrsön és a második, jutának a vaskapuhoz, mely a városba visz; mely magától megnyílék előttük: és kimenvén, egy utczán előremenének; és azonnal eltávozék az angyal ő tőle.
11. És Péter magához térve monda: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az ő angyalát, * és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidók népének egész várakozásától. * Dán.6,22.
12. És miután ezt megértette, elméne Máriának, a János anyjának házához, ki Márknak * neveztetik; hol sokan valának egybegyűlve és könyörögnek vala. * vers 25. rész 13,5.13.15,37.39. Kol.4,10. Filem.24. 2 Tim.4,11. 1 Pét.5,13.
13. És mikor Péter zörgetett a tornácz ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálóleány méne oda, hogy hallgatózzék:
14. És megismervén a Péter szavát, örömében nem nyitá meg a kaput, hanem befutván, hírül adá, hogy Péter áll a kapu előtt.
15. Azok pedig mondának néki: Elment az eszed. Ő azonban erősíté, hogy úgy van. Azok pedig mondának: Az ő angyala az.
16. Péter pedig szüntelen zörget vala: mikor azért felnyitották, meglátták őt és elálmélkodának.
17. Miután pedig kezével hallgatást intett nékik, elbeszélé nékik, mimódon hozta ki őt az Úr a tömlöczből. És monda: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak * és az atyafiaknak. És kimenvén elméne más helyre.
* rész 15,13.21,18. Gal.1,19.2,9.12.

Heródes vége.

18. Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támada a vitézek között, mi történt hát Péterrel.
19. Heródes pedig mikor előkérte őt és nem találta, kivallatván az őröket, parancsolá, hogy kivégeztessenek. És lemenvén Júdeából Czézáreába, *ott* időzött.
20. Heródes pedig ellenséges indulattal vala a tirusiak és sidoniak iránt; de azok egyakarattal eljövének ő hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyervén, békességet kérének, mivelhogy az ő tartományuk a királyéból * élelmeztetik vala.
* 1 Kir.5,9.11. 2 Krón.2,10.15. Ezék.27,17.
21. Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székibe ülve nyilvánosan szóla hozzájuk.
22. A nép pedig felkiálta: Isten szava ez és nem emberé.
23. És azonnal megveré őt az Úrnak angyala, * azért, hogy nem az Istennek adá a dicsőséget; † és a férgektől megemésztetvén, meghala.
* 2 Sám.24,15—17. 2 Kir.19,35. † rész 10,26.14,14.15. Jel.19,10.
24. Az Istennek ígéje * pedig növekedik és terjed vala,
* rész 6,7.19,20. Ésa.55,10.11. Kol.1,6.
25. Barnabás és Saulus pedig visszatérének Jeruzsálemből, betöltvén szolgálatukat, * maguk mellé vevé Jánost is, kinek mellékneve Márk vala.
* rész 11,29.30.

Pál első térítői útja. Ciprusban prédikálja az evangyéliomot.

13. Valának pedig Antiókhiában az *ott* levő gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, ki híváttatik vala Nigernek, és a Czirénei Luczius és Manaen, ki Heródessel, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett vala, és Saulus.
2. Mikor azért azok szolgálának az Úrnak és bőjtölének, monda a Szent Lélek: Válaszszátok el nékem Barnabást és Saulust * a munkára, a melyre én őket elhívtam.
* rész 9,15. Róm.1,1. Gal.1,15.
3. Akkor, miután bőjtöltek és imádkoztak, és kezeiket reájok vetették, elbocsáták * *őket*. * rész 6,6. 4 Móz.8,10.27,18. 5 Móz.34,9. 1 Tim.4,14. 2 Tim.1,6.
4. Ők annakokáért, miután kibocsáttattak a Szent Lélektől, lemenének Szeleuciába; és onnét elevezének Ciprusba.

5. És mikor Salamisba jutottak, hir-
deték az Isten beszédét a zsidóknak
zsinagógáiban: és János * is velök va-
la, mint segítőtárs. * rész 12,25.
6. És eljárván a szigetet mind Pá-
fusig, találkozának egy ördöngös * ha-
mispróféta zsidóra, kinek neve *vala*
Barjézus; * rész 8,9.
7. Ki Sergius Paulus tiszttartóval, ez
okos emberrel vala. Ez magához hi-
vatván Barnabást és Saulust, kíváná
hallani az Isten beszédét.
8. Elimás, az ördöngős azonban
(mert így magyaráztatik az ő neve)
ellenkezik vala velök, igyekezvén a
tiszttartót elfordítani a hittől.
9. De Saulus, ki Pál is, megtelvén
Szent Lélekkel, szemeit reá vetve
10. Monda: Óh minden álnoksággal
és minden gonoszsággal teljes ör-
dögfi, minden igazságnak ellensége,
nem szűnöl-é meg az Úrnak igaz útait
elfordítani?
11. Most azért ímé az Úrnak keze van
ellened, és vak leszel és nem látod
a napot egy ideig. És azonnal homály
és sötétség szálla reá; és kerengve
keres vala vezetőket.
12. Akkor a tiszttartó, mikor látta
a történt dolgot, hűn, elálmélkodván
az Úrnak tudományán.

Pál a pisidiai Antiókhiában prédikál.

13. Elhajózván pedig Páfusból Pál
és kisérői, Pergába, Pámfiliának vá-
rosába menének. János azonban el-
válván tőlük, megtére Jeruzsálembe.
14. Ők pedig Pergából tovább men-
ve, eljutának Antiókhiába, Pisidiá-
nak *városába*, és bemenvén szombat-
napon a zsinagógába, leűlének.
15. És a törvénynek és a prófétáknak
felolvasása* után küldének a zsinagó-
gának elöljárói ő hozzájok, mond-
ván: Atyánkfiai, férfiak, ha van va-
lami intőbeszédetek a néphez, szól-
jatok. * Luk.4,16.17.
16. Pál azért felkelvén és kezével
intvén, monda: Izráelnek férfiai, és
ti, kik félitek az Istent, halljátok
meg.
17. Ennek a népnek, Izráelnek Is-
tene kiválasztotta a mi atyáinkat, és
e népet fölemelte, * mikor Égyiptom-
nak földében jövevények valának, és
onnét kihozá őket † hatalmas karja ál-
tal. * rész 7,17. 2 Móz.1,7.9. † 2 Móz.6,6.12,41.
18. És közel negyven esztendőnek
idejéig tűrte az ő erkölcsöket a * pusz-
tában. * 2 Móz.16,2.35. Zsolt.95,10.
19. És minekutána eltörölt hét né-
pet * a Kanaán földén, azoknak föl-
döket sorsvetés által elosztá † nékik.
* 5 Móz.7,1. Jós.3,10. † Jós.13,14 1.2.
20. És azután mintegy négyszázötven
esztendeig adott birákat * mind Sá-
muel prófétáig; * Bir.2,16.3,9.
21. Annakutána pedig királyt * ké-
rének maguknak, és adá nékik az
Isten † Sault, a Kis fiát, a Benjamin
nemzetségéből való férfiút negyven
esztendeig. * 1 Sám.8,5. † 1 Sám.9,15.17.10,1.
22. És mikor őt elveté, támasztá né-
kik Dávidot királyul; kiről bizony-
ságot is tőn és * monda: Találtam szí-
vem szerint való férfiút, Dávidot, a
Jesse fiát, ki minden akaratomat vég-
hez viszi. * 1 Sám.13,13.14. Zsolt.89,21.22.
23. Ennek magvából * támasztott Is-
ten, ígérete szerint, Izráelnek † sza-
badítót, Jézust; * Ésa.9,6.7.11,1.2.
Jer.23,5.6. Róm.1,3. † rész 5,31.
24. Minekutána előbb János * az ő
eljövetele előtt a megtérésnek kereszt-
ségét prédikálta Izráel egész népének.
* rész 10,37. Luk.3,3. Márk 1,4.
25. És mikor be akará végezni Já-
nos az ő tisztét, monda: Kinek gon-
doltok engem? Nem én * vagyok *az*,
hanem ímé én utánam jő, kinek nem
vagyok méltó megoldani lábainak
saruját. * Luk.3,15,16. Ján.1,20.
26. Atyámfiai, férfiak, Ábrahám nem-
zetének fiai, és kik ti köztetek félik az
Istent, ez idvességnek * beszéde nék-
tek küldetett. * rész 2,39.3,26.5,20.10,36.
27. Mert a kik lakoznak Jeruzsálem-
ben és azoknak fejei, mivelhogy őt
fel nem ismerék, a * prófétáknak sza-
vait is, melyeket minden szombaton
felolvasnak, ítéletükkel betöltötték.
* Ésa,53. Zsolt.22,8.9.13.19. Csel.3,13—18.
28. És bár semmi halálra való okot
nem találtak, * kérék Pilátustól, hogy
ölettessék meg. * Luk.23,14—23. Ján.18,38.
29. És mikor mindazokat elvégezték,
a mik ő felőle megírattak, a fáról
levéve sírba helyhezteték.
30. De az Isten feltámasztá őt halot-
taiból:
31. És ő megjelent * több napon át
azoknak, kik együtt jöttek fel ő vele
Galileából Jeruzsálembe, kik néki bi-
zonyságai † a nép előtt. * Luk.24,36—42.
Ján.20—21. † rész 1,8.3,15.10,40.41.
32. És mi hirdetjük néktek az atyák-
nak tett ígéretet, hogy azt az Isten be-
töltötte nékünk, az ő fiaiknak * feltá-
masztván Jézust: * rész 3,22-26. 1 Móz.22,18.
33. Mint a második zsoltárban, * is
meg van írva: Én Fiam vagy te; ma
nemzettelek én téged.
* Zsolt.2,7. Róm.1,4. Zsid.1,5.
34. Hogy pedig feltámasztotta őt ha-
lottaiból, úgy hogy nem is fog többé
az enyészetbe visszatérni, * azt így
mondotta: Néktek adom a Dávid biz-
tos † szent *javait*. * Róm.6,9.
† Ésa.55,3. 2 Sám.7,16. Zsolt.89,29.30.

35. Azért mondja * másutt is: Nem
engeded, hogy a te Szented rothadást lásson. * Zsolt.16,10. Csel.2,27.31.
36. Mert Dávid, minekutána a saját
idejében szolgált az Isten akaratának,
elaludt, és helyhezteték az ő atyáihoz,
és rothadást* látott. *1 Kir.2,10. Csel.2,29.
37. De a kit Isten feltámasztott, az
nem látott rothadást.
38. Azért legyen néktek tudtotokra,
atyámfiai, férfiak, hogy ez által hirdettetik néktek a * bűnöknek bocsánata:
* rész 2,38.5,31.10,43. Luk.24,47. Eféz.1,7.
39. És mindenekből, a mikből a Mózes törvénye által meg nem igazíttathattatok, ez által mindenki, a ki hisz,
megigazul.
40. Meglássátok azért, hogy rajtatok
ne essék, a mit a próféták * megmondottak: * Hab.1,5.
41. Lássátok meg, ti megvetők, és csodálkozzatok és semmisüljetek meg;
mert én *oly* dolgot cselekszem a ti időtökben, *oly* dolgot, melyet nem hinnétek, ha valaki elmondaná néktek.
42. Mikor pedig kimentek a zsidók
zsinagógájából, kérék a pogányok,
hogy a következő szombaton prédikálják nékik ezen beszédeket.
43. Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfélő prozelitusok * közül követék Pált
és Barnabást; a kik szólván hozzájuk,
biztaták őket, hogy maradjanak meg
az Isten † kegyelmében. * Mát.23,15.
Csel.2,10.6,5.10,2.13,16.26. † rész 11,23.
44. A következő szombaton aztán
majdnem az egész város egybegyűle
az Isten igéjének hallgatására,
45. Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, betelének írigységgel, és ellene mondának azoknak, miket Pál
mond vala, ellenkezve és káromlást
szólva.
46. Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal szólva mondának: Szükséges volt, hogy először néktek * hirdettessék az Isten igéje; de mivelhogy ti
megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, ímé
a pogányokhoz † fordulunk.
* rész 13,26. † rész 18,6.28,28. Mát.8,10—12.
47. **Mert így * parancsolta nékünk az
Úr: Rendeltelek téged világosságul a
pogányoknak, hogy légy üdvösségükre
a földnek széléig.**
* Ésa.49,6. Márk 16,15. Luk.2,32.
48. A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják
vala az Úrnak igéjét; és a kik csak örök
életre választattak vala, * hivének.
* Róm.8,29—30. Eféz.1,4—6.11. 1 Pét.1,2.
49. Terjede pedig az Úrnak igéje az
egész tartományban.
50. A zsidók azonban felindíták az
istenfélő és tisztességbeli asszonyokat
és a városnak eleit, és üldözést támasztának Pál és Barnabás ellen, és
kiűzék őket határukból.
51. Azok pedig lábuknak porát lerázván* ellenük, elmenének Ikóniumba.
* Mát.10,14. Márk 6,11. Luk.9,5.10,11. Csel.18,6.
52. A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szent Lélekkel.

Pál működése és élményei Ikóniumban, Listrában, Derbében; visszatérése Antiókhiába.

14. Lőn pedig Ikóniumban, hogy
ők együtt menének be a zsidók zsinagógájába, és prédikálának,
úgyannyira, hogy mind zsidóknak,
mind görögöknek nagy sokasága lőn
hívővé.
2. A kik azonban a zsidók közül nem
hivének, felindíták és megharagíták a
pogányoknak lelkét az atyafiak ellen.
3. Azért sok időt töltöttek *ott*, bátran
prédikálva az Úrban, ki bizonyságot
tesz * vala az ő kegyelmének beszéde
mellett, és adja vala, hogy jelek és
csodák történjenek az ő kezeik által.
* rész 4,29—30. Zsid.2,4.
4. De a városnak sokasága meghasonlék; és némelyek a zsidók mellett,
mások pedig az apostolok mellett valának.
5. És mikor a pogányok és zsidók az
ő főembereikkel egybe támadást indítának, hogy bosszúsággal illessék
és megkövezzék őket,
6. Ők megtudták, és elfutának Likaóniának városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülvaló tartományba,
7. És ott prédikálják vala az evangyéliomot.
8. És Listrában ül vala egy lábaival
tehetetlen ember, ki az ő anyjának
méhétől fogva sánta * volt, és soha
nem járt. * rész 3,2—8.
9. Ez hallá Pált beszélni: a ki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy
van hite hogy meggyógyul.
10. Monda nagy fenszóval: Állj fel
lábaidra egyenesen! És felszökött* és
járt. * Ésa.35,6.
11. A sokaság pedig mikor látta, a mit
Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai
nyelven mondván: Az istenek jöttek
le mihozzánk emberi ábrázatban!
12. És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak,
minthogy ő volt a szóvivő.
13. Jupiter papja pedig, a kinek *temploma* az ő városuk előtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz,
a sokasággal együtt áldozni akar vala.
14. Mikor azonban *ezt* meghallották
az apostolok, Barnabás és Pál, kön-

tösüket megszaggatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván.
15. És *ezt* mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és * azt az örvendetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élő Istenhez † térjetek, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban ** valókat:
* rész 10,25.26.† 1 Thess.1,9.**rész 4,24.17,24.
16. Ki az elmúlt időkben hagyta a pogányokat mind a maguk * útján haladni: * rész 17,30. Róm.1,24.
17. Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyság*nélkül, mert jóltevőnk volt, adván mennyből esőket és termő időket nékünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket.
* rész 17,27.28. Róm.1,19.20.
18. És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nékik ne áldozzék.
19. Jövének azonban Antiókhiából és Ikoniumból zsidók, és a sokaságot eláltatván, megkövezék * Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt.
* 2 Kor.11,25. 2 Tim.3,11.
20. De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe.
21. És miután hirdették az evangyéliomot annak a városnak, és sokakat tanítványokká tettek, megtérének Listrába Ikoniumba és Antiókhiába.
22. Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg * a hitben, és hogy sok háborúságon által kell * nékünk az Isten országába bemennünk. * rész 11,23.13,43.
† Máté 10,38.39. 1 Thess.3,3.4,2. Tim.3,12.
23. Miután pedig választottak nékik gyülekezetenként véneket,*imádkozván böjtölésekkel † egybe, ajánlák őket az Úrnak, kiben hittek vala.
* Tit.1,5. † rész 13,3.
24. És Pisidián általmenvén, menének Pámfiliába.
25. És miután Pergában hirdették az ígét, lemenének Attáliába;
26. És onnét elhajózának Antiókhiába, a honnét az Isten kegyelmére bízták volt őket arra a munkára, melyet elvégeztek.
27. Mikor pedig megérkeztek és a gyülekezetet egybehívták, elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedett az Isten ő velök, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.
28. Ott aztán nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal.

Apostolok gyűlése és végzése, hogy a pogányokból lett hívőkre a törvény jármát ne tegyék.

15. Némelyek * pedig, kik Júdeából jöttek alá, így tanítják vala az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása † szerint, nem idvezülhettek.
* Gal.2,4. † 1 Móz.17,10—14. 3 Móz.12,3.
2. Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lőn azok ellen, azt végezék, hogy Pál és Barnabás és némely mások ő közülök menjenek fel * az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében. * Gal.2,1.2.
3. Ők tehát kikísértetvén a gyülekezettől, általmentek Fenicián és Samárián, elbeszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szerzének az összes * atyafiaknak. * Csel.8,1.14.11,19.
4. Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a gyülekezet és az apostolok és a vének fogadák őket, és *ők* elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedék az Isten ő * velök. * Csel.14,27.
5. Előállának azonban némely hívők a farizeusok szerzetéből valók közül, mondván, hogy körül kell metélni őket, és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét megtartsák.
6. Egybegyűlének azért az apostolok és a vének, hogy e dolog felől végezzenek.
7. És mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nékik: Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régebbi idő óta kiválasztott *engem* mi közülünk, hogy a pogányok az*én számból hallják az evangyéliomnak beszédét, és higyjenek. * Csel.10.rész.
8. És a szíveket ismerő Isten bizonyságot tett mellettük, mert adta nékik a Szent Lelket, * miként nékünk is; * Csel.10,44.
9. És semmi különbséget sem tett mi köztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét.
10. Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el * nem hordozhattunk?
* Gal.2,14—16.5,1.
11. **Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme * által hiszszük, hogy megtartatunk, miképen azok is.** * Eféz.2,5.8.
12. Elhallgatott azért az egész sokaság; és hallgatják vala Barnabást és Pált, a mint elbeszélék, mennyi jelt és csudát tett az Isten ő általok a pogányok * között. * Róm.15,18.19. 2 Kor.12,12.
13. Miután pedig ők elhallgattak, felele Jakab, * mondván: Atyámfiai, férfiak, hallgassatok meg engem!
* Mát.13,55. Gal.1,19.2,12. Csel.21,18.

14. Simeon elbeszélé, mimódon gondoskodott először az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének.
15. És ezzel egyeznek a próféták mondásai, mint meg van* írva: * Ám.9,11.12.
16. Ezek után megtérek és felépítem a Dávidnak leomlott sátorát; és annak omladékait helyreállítom, és ismét felállatom azt:
17. Hogy megkeresse az embereknek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, a kik az én nevemről neveztetnek. Ezt mondja az Úr, ki mindezeket megcselekszi.
18. Tudja az Isten öröktől fogva minden ő cselekedeteit.
19. Azokáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez;
20. Hanem írjuk meg nékik, hogy tartózkodjanak a bálványok fertelmességeitől,* a paráznaságtól, a** fúlvaholt állattól † és a †† vértől.

* 2 Móz.34,15. 1 Kor.8 és 10,14—30.
** 2 Móz.20,14. 3 Móz.18. Mát.5,27.28.
1 Thess.4,3. † 3 Móz.17,13. 5 Móz.12,16.
†† 1 Móz.9,4-5. 3 Móz.3,17.7,26.17,10-14.19,26.
5 Móz.12,16.23—25.15,23.

21. Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városonként megvannak a hirdetői, mivelhogy a zsinagógákban minden szombaton olvassák.
22. Akkor tetszék az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel egybe, hogy férfiakat válaszszanak ki magok közül és elküldjék Antiókhiába Pállal és Barnabással. Júdást, kinek mellékneve Barsabás, és Silást, kik az atyafiak között főemberek valának,
23. Megírván azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének és az atyafiak az Antiókhiában, Siriában és Czilicziában lévő,* a pogányok közül való atyafiaknak üdvözletüket! * Gal.1,21.
24. Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek mi közülünk kimenvén, megháborítottak titeket beszédeikkel, feldúlva a ti lelketeket, azt mondván, hogy körülmetélkedjetek és a törvényt megtartsátok; kiknek mi parancsot nem adtunk:
25. Tetszék nékünk, miután egyértelemre jutottunk, hogy férfiakat válaszszunk ki és elküldjük ti hozzátok a mi szeretteinkkel, Barnabással és Pállal,
26. Oly emberekkel, kik életüket tették koczkára* a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért. * Csel.14,19.
27. Küldöttük azért Júdást és Silást, kik élőszóval szintén tudtotokra adják ugyanezeket.
28. Mert tetszék a Szent Léleknek és nékünk, hogy semmi több teher ne vettessék ti reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül,
29. Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fúlvaholt állattól és a paráznaságtól; melyektől ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségben!
30. Azok annakokáért elbocsáttatván, elmenének Antiókhiába; és egybegyűjtvén a sokaságot, átadák a levelet.
31. És mikor elolvasták, örvendezének az intésen.
32. Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel intték az atyafiakat, és megerősíték.
33. Miután pedig bizonyos időt eltöltöttek, elbocsáták őket az atyafiak békességgel az apostolokhoz.
34. De Silásnak tetszék ott maradni.
35. Pál és Barnabás is Antiókhiában időzének, tanítva és prédikálva másokkal is többekkel az Úrnak ígéjét.

Pál második térítői útja.

36. Egynéhány nap mulva pedig monda Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg a mi atyánkfiait minden városban, melyben hirdettük az Úrnak ígéjét, hogyan vannak.
37. És Barnabás azt tanácsolá, hogy vegyék maguk mellé Jánost, ki Márknak hívatik.
38. Pál azonban azt tartá méltónak, hogy a ki elszakadt tőlük * Pamfiliától fogva, és nem ment velök a munkára, ne vegyék maguk mellé azt. * Csel.13,13.
39. Meghasonlás támada azért, úgyhogy elszakadának egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózék Cziprusba;
40. Pál pedig Silást választván maga mellé, elméne, az Isten kegyelmére bízatván az atyafiaktól.
41. És eljárá Siriát és Czilicziát, erősítve a gyülekezeteket.

Pál Timótheust magához veszi, az evangyéliomot Ázsiából Európába hozza.

16. Juta pedig Derbébe és Listrába: És ímé vala ott egy Timotheus nevű tanítvány, egy hívő zsidó * asszonynak, de görög atyának fia; * 2 Tim.1,5.
2. Kiről jó bizonyságot tesznek vala a Listrában és Ikoniumban levő atyafiak.
3. Ezt Pál magával akará vinni; és vévén, körülmetélé őt a zsidókért, kik azokon a helyeken valának: mert ismerték mindnyájan az ő atyját, hogy görög volt.
4. És a mint általmentek a városokon,

meghagyák nékik, hogy tartsák meg
a rendeléseket, melyeket végeztek
a Jeruzsálemben levő apostolok és
vének.
5. A gyülekezetek azért erősödének
a hitben, és gyarapodának számban
naponként.
6. Eljárván pedig Frigiát és * Galácia
tartományát, mivelhogy eltiltatának
a Szent Lélektől, hogy az ígét Ázsiá-
ban hirdessék, * Gal.4,13.
7. Misia felé menvén, igyekeznek
vala Bithiniába jutni; de nem ereszté
őket a Lélek.
8. Áthaladván azért Misián, leme-
nének Tróásba.
9. És azon az éjszakán látás jelenék
meg Pálnak: egy macedón férfiú állt
előtte, kérve őt és ezt mondva: Jer átal
Macedóniába, és légy segítségül né-
künk!
10. Mihelyt pedig a látást látta, azon-
nal igyekezénk elmenni Macedóniá-
ba, megértvén, hogy oda hívott min-
ket az Úr, hogy azoknak prédikál-
juk az evangyéliomot.
11. Elhajózván azért Tróásból, egye-
nesen Sámothrákéba mentünk, és
másnap Neápolisba;
12. Onnét pedig Filippibe, mely Ma-
cedónia azon részének első gyarmat-
városa. És ebben a városban töltöt-
tünk néhány napot.

Pál élményei Filippiben: Lidia és a bör-tönőr megtér.

13. És szombatnapon kimenénk a
városon kívül egy folyóvíz mellé, hol
az imádkozás szokott lenni; és leül-
vén, beszélgeténk az egybegyűlt asz-
szonyokkal.
14. És egy Lidia nevű, Thiatira vá-
rosbeli bíborárús asszony, ki féli vala
az Istent, hallgata *reánk*. Ennek az
Úr megnyitá szívét, hogy figyelmez-
zen azokra, a miket Pál mond vala.
15. Mikor pedig megkeresztelkedék
mind háznépével egybe, kére minket,
mondván: Ha az Úr hívének ítéltetek
engem, jertek az én házamhoz, * és
maradjatok *ott*. És unszola minket.
* 2 Kir.4,8—11.
16. Lőn pedig, hogy mikor mentünk
a könyörgésre, egy szolgálóleányka
jöve elénkbe, kiben jövendőmondás-
nak lelke vala, * ki az ő urainak nagy
hasznot hajta jövendőmondásával.
* 1 Sám.28,7.
17. Ez követvén Pált és minket, kiált
vala, * mondván: Ezek az emberek
a magasságos Istennek szolgái, kik
néktek az idvességnek útját hirdetik.
* Márk 1,24.3,11.5,7.
18. Ezt pedig több napon át mívelte.
Pál azonban megbosszankodván, és
hátrafordulván, mondá a léleknek:
Parancsolom néked a Jézus* Krisztus
nevében, hogy menj ki belőle. És ki-
méne abban az órában. * Márk 16,17.
19. Látván pedig annak az urai, hogy
keresetüknek a reménysége elveszett,
megfogva Pált és Silást, vonák a
piaczra a hatóságok elé.
20. És odavezetvén őket a bírákhoz,
mondának: Ezek az emberek zsidó
létükre megháborítják a mi váro-
sunkat,
21. És olyan szertartásokat hirdet-
nek, melyeket nem szabad nékünk
bevennünk, sem cselekednünk, mi-
velhogy rómaiak vagyunk.
22. És *velök* egyben feltámada a soka-
ság ő ellenök. A bírák pedig letépet-
vén ruháikat, megvesszőzteték *őket*.
23. És miután sok * ütést mértek rá-
jok, tömlöczbe veték *őket*, megparan-
csolva a tömlöcztartónak, hogy gon-
dosan őrizze őket. * 2Kor.11,25.1Thess.2,2.
24. Ki ilyen parancsolatot vévén, veté
őket a belső tömlöczbe, és lábaikat
kalodába szorítá.
25. Éjféltájban pedig Pál és Silás
imádkozván, énekkel dicsőíték az Is-
tent. A foglyok pedig hallgatják va-
la őket.
26. És hirtelen nagy földindulás lőn,
úgyannyira, hogy megrendülének a
tömlöcz fundamentomai; és azon-
nal megnyílának * az ajtók mind, és
mindnyájoknak a bilincsei feloldó-
dának. * Csel.5,18—19.12,6—10.
27. Fölserkenvén pedig a tömlöcz-
tartó, és látván, hogy nyitva vannak
a tömlöcznek ajtai, kivonva fegyve-
rét, meg akará magát ölni, azt gon-
dolván, hogy elszöktek a foglyok.
28. Pál azonban nagy fenszóval kiál-
tá, mondván: Semmi kárt ne tégy ma-
gadban; mert mindnyájan itt va-
gyunk!
29. Az pedig világot kérve beugrott,
és remegve borult Pál és Silás elé,
30. És kihozván őket, monda: Uraim,
mit kell nékem cselekednem, * hogy
idvezüljek? * Csel.2,37.38. Luk.3,10—15.
31. Azok pedig mondának: **Higyj az
Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind
te, mind a te házadnépe!**
32. És hirdeték néki az Úrnak ígé-
jét, és mindazoknak, kik az ő házá-
nál valának.
33. És az magához vévén őket az éj-
szakának azon órájában, megmosá
az ütésektől; és megkeresztelkedék
azonnal ő és az övéi mindnyájan.
34. És bevivén őket házába, asztalt
teríte nékik, és egész háznépével egy-
ben örvendeze, hogy hitt az Istennek.
35. Mikor pedig megvirradt, a bírák

elküldék a poroszlókat, mondván: Bocsásd el azokat az embereket.
36. A tömlöcztartó pedig tudtára adá e szavakat Pálnak: A bírák ide küldöttek, hogy bocsássalak el titeket· most azért kimenvén, menjetek el békességgel!
37. Pál pedig monda nékik: Megvesszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római * emberek vagyunk, és tömlöczbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy; hanem jőjjenek ők maguk és vezessenek ki minket.
* Csel.22,25—29.
38. A poroszlók pedig megmondák a bíráknak e beszédeket; és azok megfélemlének, mikor meghallották, hogy rómaiak,
39. És odamenvén, megkérlelék őket: és kivezetvén, kérék, hogy menjenek ki a városból.
40. Kijövén pedig a tömlöczből, bemenének Lidiához; és mikor látták az atyafiakat, vígasztalák őket, és eltávozának.

Pál Thessalonikában tanít.

17. Miután pedig általmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába * érkeztek, a hol volt a zsidóknak zsinagógájok. * 1 Thess.2,2.
2. Pál pedig, a mint szokása vala, beméne hozzájok, és három szombaton át vetekedék velök az írásokból,
3. Megmagyarázva és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség * volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, † a kit én hirdetek néktek.
* Csel.26,23. Luk.24,26.46. † Csel.9,22.
4. És némelyek azok közül hivének és csatlakozának Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélő görögök * közül nagy sokaság, és az előkelő asszonyok közül nem kevesen. * 1 Thess.1,6.9.
5. De a zsidók, * kik nem hisznek vala, írigységtől felindíttatván, és magok mellé vévén a piaczi népségből némely gonosz férfiakat, és csődületet támasztván, felháboríták a várost; és a Jáson házát megostromolván, igyekeztek őket kihozni a nép közé.
* 1 Thess.2,15.16.
6. Mikor pedig őket nem találák, Jásont és némely atyafiakat vonszolák a város előljárói elé, kiáltozva, hogy ezek az országháborítók itt is megjelentek;
7. Kiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekesznek, mivelhogy mást tartanak királynak, * Jézust. * Luk.23,2. Ján.19,12.
8. Fel is indíták a sokaságot és a város előljáróit, kik hallják vala ezeket.
9. De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részéről, elbocsáták őket.

Pál Béreában tanít.

10. Az atyafiak pedig azonnal, azon éjszakán * elküldék Pált Silással egyetemben Béreába; kik mikor odamentek, elmenének a zsidóknak zsinagógájába. * Csel.9,25.
11. Ezek pedig nemesb lelkűek valának a Thessalonikabelieknél, úgymint kik bevevék az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, * ha úgy vannak-é ezek.
* Ésa.8,20. Ján.5,39.
12. Sokan hivének azért ő közülök; sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem * kevesen. * vers 4.
13. Mikor azonban tudtokra esett a Thessalonikából való zsidóknak, hogy Béreában is prédikálta Pál az Istennek ígéjét, elmenének, és a sokaságot ott is felháboríták.
14. De akkor mindjárt kibocsáták az atyafiak Pált, hogy utazzék a tenger felé; Silás és Timotheus azonban ott maradának.
15. A kik pedig elkísérték Pált, elvivék őt egész Athénig; és parancsát vévén Siláshoz és Timotheushoz, hogy minél hamarább menjenek ő * hozzá, elmenének. * Csel.18,5. 1 Thess.3,1.2.6.

Pál Athénében tanít.

16. Athénben pedig, mikor azokat várá Pál, lelke háborog vala ő benne, látván, hogy a város bálványokkal * van tele. * 2 Móz.20,4.5.32,19.
17. Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piaczon mindennap azokkal, a kiket előtalált.
18. Némelyek pedig az epikureus és stoikus filozófusok közül összeakadtak ő vele. És némelyek mondának: Mit akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg· Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nékik.
19. És megragadván őt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajjon megérthetjük-é mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz?
20. Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek.
21. Az athéniek pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatosok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában.
22. Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni fér-

fiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket.
23. Mert mikor bejárám és szemlélém a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárra is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. A kit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek.
24. Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban * van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban † nem lakik. * Csel. 14, 15. † Csel. 7, 48. 49. 1 Kir. 8, 27.
25. Sem embereknek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szűkölködnék, * holott ő ád mindeneknek életet, leheletet és † mindent; * Zsolt. 50, 10—12. † Ésa. 42, 5.
26. És az egész emberi nemzetséget egy vérből * teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejöket és † lakásuknak határait; * 1 Móz. 1, 27. 28. † 5 Móz. 32, 7. 8.
27. Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogadhatnák őt és * megtalálhatnák, jollehet bizony nincs messze egyikőnktől sem: * Róm. 1, 19. 20.
28. Mert ő benne * élünk, mozgunk és vagyunk; miképen a ti költőitek közül is mondották némelyek: Mert az ő nemzetsége is vagyunk. * Jób. 34, 4.
29. Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához * hasonlatos az istenség. * Róm. 1, 23. Ésa. 40, 18—20.
30 E tudatlanságnak idejét azért elnézvén * az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy † megtérjenek: * Róm. 3, 26. Csel. 14, 16. † Tit. 2, 11—13. Csel. 14, 15.
31. Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekségét igazságban egy férfiú által, * kit arra rendelt; bizonyságot tévén mindenkinek, az által, hogy feltámasztá őt * halottaiból. * Csel. 10, 42. 2 Kor. 5, 10. † Csel. 2, 32. 10, 40. 13, 30.
32. Mikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondának: Majd még meghallgatunk téged e felől.
33. És ilyen módon Pál kiméne azok közül.
34. Némely férfiak azonban csatlakozván ő hozzá, hivének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és mások ő velök.

Pál Korinthusban.

18. Ezekután Pál Athénből eltávozván, méne Korinthusba.
2. És mikor egy * Akvila nevű, pontusi származású zsidóra talált, ki nem régen jött Itáliából, és feleségére Priscillára; (mivelhogy Klaudius megparancsolta vala, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozék. * Róm. 16, 3. 4. 1 Kor. 16, 19. 2 Tim. 4, 19.
3. És mivelhogy azonféle míves vala, náluk marada és dolgozik * vala. Mesterségökre nézve ugyanis sátorcsinálók valának. * Csel. 20, 34. 1 Kor. 4, 12. 2 Thess. 3, 8.
4. Vetekedék pedig minden szombaton a zsinagógában, és igyekezék mind zsidókat, mind görögöket meggyőzni.
5. Mikor pedig megérkeztek Maczedóniából * Silás és Thimotheus, szorongatá a lélek Pált, és bizonyságot tőn a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus. * rész 17, 14. 15. 1 Thess. 3, 2. 6.
6. Mikor pedig azok elleneszegülének és káromlásokat szólának, ruháit megrázva * monda nékik: Véretek a fejetekre; † én tiszta vagyok: ** mostantól fogva a pogányokhoz †† megyek. * Mát. 10, 14. Csel. 13, 51. † 2 Sám. 1, 16. 1 Kir. 2, 33. Ezék. 3, 18. 20. Mát. 23, 35. 25, 25. ** Csel. 20, 26. Mát. 27, 24. †† Csel. 13, 46. 28, 28.
7. És átalmenvén onnét, méne egy Justus nevű, istenfélő ember házához, kinek háza szomszédos vala a zsinagógával.
8. Krispus * pedig, a zsinagógának feje hűn az Úrban egész házanépével egybe; a Korinthusbeliek közül is sokan hallván, hisznek vala, és megkeresztelkednek vala. * 1 Kor. 1, 14.
9. Monda pedig az Úr látás * által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass: * Csel. 16, 9. 10.
10. **Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nékem sok népem van * ebben a városban.** * Csel. 13, 48.
11. És ott lakozék egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten igéjét.
12. Mikor pedig Gallió volt Akhája tiszttartója, reátámadának a zsidók egyakarattal Pálra, és vivék őt a törvényszék elébe,
13. Mondván: Ez a törvény ellen való istenitiszteletre csábítja az embereket.
14. Mikor pedig Pál meg akará nyitni száját, monda Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami bosszútételről, vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket:
15. De ha tanításról, nevekről és a ti törvénytekről van kérdés, ti magatok lássátok; mert én ezekben bíró nem akarok lenni.

16. És elűzé őket a törvényszék elől.
17. A görögök pedig mindnyájan Sosthenest, * a zsinagógának fejét megragadván, verik vala a törvényszék előtt; de Gallió velök semmit sem gondola. * 1 Kor.1,1.

Pál Efézuson át Jeruzsálembe és Antiókhiába tér vissza.

18. Pál pedig, miután még több napig ott marada, az atyafiaktól elbúcsúzván, Siriába hajózék, és vele együtt Priscilla és Akvila, minekutána fejét megnyírta Kenkreában; mert fogadása * vala. * Csel.21,23.24.4 Móz.6.
19. Juta pedig Efézusba. és azokat ott hagyá; ő maga pedig bemenvén a zsinagógába, vetekedék a zsidókkal.
20. Mikor pedig azok kérék, hogy több ideig maradjon nálok, nem álla reá;
21. Hanem búcsút vőn tőlük, mondván: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nékem a következő ünnepet töltenem; de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózék Efézusból.
22. És miután Czézáreába érkezék, felmenvén *Jeruzsálembe* és köszöntvén a gyülekezetet, leméne Antiókhiába.

Pál harmadik térítői útjára indul. Apollós Efézusban.

23. És miután *ott* bizonyos időt eltöltött, elméne, eljárván renddel Galácia tartományát és Frigiát, * erősítve a tanítványokat mind. * Csel.16,6.
24. Érkezék pedig Efézusba egy Apollós * nevű zsidó, alekszándriai származású, ékesenszóló férfiú, ki az írásokban tudós vala. * 1 Kor.1,12. Csel.19,1.
25. Ez meg volt tanítva az Úrnak útára; és lélekben buzgó lévén, szólja és tanítja vala nagy szorgalmatosan az Úrra tartozó dolgokat. jóllehet csak a János keresztségét * tudja vala. * Csel.19,3.
26. És ez kezde nagy bátorsággal szólni a zsinagógában. Mikor pedig meghallgatta őt Akvila és Priscilla, magok mellé vevék őt, és nyilvábban kifejtették előtte az Istennek útát.
27. Mikor pedig Akhájába akara átmenni, buzdítván *őt* az atyafiak, írának a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Ki mikor odajutott, sokat használa * azoknak, kik hittek vala a kegyelem által: * 1 Kor.1,12.3,4.5.6.22.4,6.16,12.
28. Mert hatalmasan meggyőzi vala a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból, hogy Jézus a Krisztus.

Pál Efézusban.

19. Lőn pedig azonközben, míg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, eljárván a felsőbb tartományokat, Efézusba érkezék: és mikor némely tanítványokra * talált, * Mát.9,14.11,2. Ján.1,35.41.
2. Monda nékik: Vajjon vettetek-é Szent Lelket, minekutána hivőkké lettetek? Azok pedig mondának néki: Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy ha vagyon-é Szent Lélek.
3. És monda nékik: Mire keresztelkedtetek meg tehát? Azok pedig mondának: A János keresztségére.
4. Monda pedig Pál: János megtérésnek keresztségével * keresztelt, azt mondván a népnek, hogy a ki ő utána jövendő, abban higyjenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.
* Mát.3,1—3.11. Márk 1,4.8. Luk.3,3.16.
5. Mikor pedig *ezt* hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézusnak nevére.
6. És mikor Pál reájok vetette kezét, szálla a Szent Lélek * ő reájok; és szólnak vala nyelveken, † és prófétálnak vala. * Csel.8,17.10,44. † Csel.2,4.17.
7. Valának pedig a férfiak összesen mintegy tizenketten.
8. Bemenvén pedig a zsinagógába, bátorsággal szól vala, három hónapon át vetekedvén és igyekezvén meggyőzni az Isten országára tartozó dolgokról.
9. Mikor pedig némelyek megkeményíték magokat és nem hivének, * gonoszul szólván az *Úrnak* útáról a sokaság előtt, azoktól eltávozván, elszakasztá a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus oskolájában prédikálván. * Csel.13,45.46.18,6.7.
10. Ez pedig lőn két esztendeig; úgyannyira, hogy mindazok, kik lakoznak vala Ázsiában, mind zsidók, mind görögök, hallgaták az Úr * Jézusnak ígéjét. * 1 Kor.16,9.
11. És nem közönséges csodákat * cselekszik vala az Isten Pál keze által: * Csel.5,12.14,3. Ján.14,12.
12. Annyira, hogy a betegekhez * is elvivék az ő testéről a keszkenőket, vagy kötényeket, és eltávozának azoktól a betegségek, és a gonosz lelkek kimenének belőlök. * Csel.5,15.16.
13. Elkezdték pedig némelyek a lézengő zsidó ördögűzők közül az Úr Jézus nevét hívni * azokra, a kikben gonosz lelkek valának, mondván: Kényszerítünk titeket a Jézusra, kit Pál prédikál. * Mát.12,27. Márk 9,38. Luk.9,49.
14. Valának pedig némelyek Skévának, egy zsidó főpapnak fiai heten, a kik ezt mívelik vala.
15. Felelvén pedig a gonosz lélek, monda: A Jézust ismerem, * Pálról is tudok; † de ti kicsodák vagytok? * Márk 5,7. † Csel.16,17.
16. És reájok ugorván az az ember,

a kiben a gonosz lélek vala, és legyőz-
vén őket, hatalmat vőn rajtuk any-
nyira, hogy mezítelenen és megsebe-
sülve szaladának ki abból a házból.
17. Ez pedig tudtokra lőn mindenek-
nek, mind zsidóknak, mind görögök-
nek, kik Efézusban laknak vala, és
félelem szálla mindnyájokra, és ma-
gasztaltatik vala az Úr Jézusnak neve.
18. És sokan a hívők közül eljőnek
vala, megvallván és megjelentvén
cselekedeteiket.
19. Sokan pedig azok közül, kik
ördögi mesterségeket gyakoroltak,
könyveiket összehordva mindenek-
nek láttára megégetik vala. És össze-
számlálák azoknak árát, és találák
ötvenezer ezüstpénznek.
20. Ekképen az Úrnak ígéje erősen
nevekedik és hatalmat vesz vala.
21. Midőn pedig ezek * elteltek, elvé-
gezé Pál magában, hogy Maczedóniát
és Akháját eljárván, ** Jeruzsálembe
megy, mondván: Ott létem után Ró-
mát † is meg kell nékem látnom.

* vers 10. ** 1 Kor. 16,5. † Róm. 15,23–25.28.

22. Elküldvén pedig Maczedóniába
kettőt azok közül, kik néki szolgál-
nak vala, Timotheust és Erástust, ő
maga * egy ideig Ázsiában marada.

* 1 Kor. 4,17. 16,10. Róm. 16,23. 2 Tim. 4,20.

Demeter ötvös lázadása.

23. Támada azonban azon időtájban
nem csekély háborúság az *Úrnak*
útáért.
24. Mert egy Demeter nevű ötvös,
ezüstből Diána templomokat csinál-
ván, a mesterembereknek nem cse-
kély nyereséget ád vala;
25. Kiket egybegyűjtvén az ilyenfé-
lékkel foglalkozó mívesekkel egybe,
monda: Férfiak, tudjátok, hogy eb-
ből a mesterségből van a mi jóllé-
tünk.
26. Látjátok pedig és halljátok, hogy
ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem
közel az egész Ázsiának sok népét
eláltatván, elfordította, mivelhogy azt
mondja, hogy nem istenek azok, a
melyek kézzel * csináltatnak.

* Zsolt. 115,4. Jer. 10,3–5.

27. Nemcsak az a veszély fenyeget pe-
dig bennünket, hogy ez a mesterség
tönkre jut, hanem hogy a nagy isten-
asszonynak, Diánának temploma is
semmibe vétetik, és el is vész az ő
nagysága, kit az egész Ázsia és a vi-
lág tisztel.
28. Mikor pedig *ezeket* hallották és
haraggal megtelének, kiáltnak vala,
mondván: Nagy az efézusi Diána!
29. És betelék az egész város háború-
sággal; és egyakarattal a színházba
rohanának, megfogván Gájust és Ari-
stárkhust, * kik Maczedóniából va-
lók és Pálnak útitársai valának.

* Csel. 20,4. 27,2. Kol. 4,10. Filem. 24.

30. Pál pedig mikor a nép közé akara
menni, nem eresztékőt a tanítványok.
31. És az ázsiai főpapok közül is né-
melyek, kik barátai valának néki,
küldvén ő hozzá, kérék, hogy ne
menjen a színházba.
32. Már most ki egyet, ki mást kiál-
toz vala, mert a népgyűlés összeza-
varodott volt, és a többség nem tud-
ta, miért gyűltek össze.
33. A sokaság közül pedig előállaták
Alekszándert, minthogy előre tusz-
kolták őt a zsidók. Alekszánder pe-
dig kezével intvén, védekezni akara
a nép előtt.
34. Megismervén azonban, hogy zsi-
dó, egy kiáltás tört ki mindnyájok-
ból, mintegy két óra hosszáig kiál-
tozván: Nagy az efézusi Diána!
35. Miután pedig a városi jegyző le-
csendesítette a sokaságot, monda: Efé-
zusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az
ember, a ki ne tudná, hogy Efézus
városa a nagy Diána istenasszonynak
és a Jupitertől esett képnek templom-
őrzője?
36. Mivelhogy azért ezeknek senki
ellene nem szólhat, szükség, hogy
megcsendesedjetek, és semmi vak-
merő dolgot ne cselekedjetek.
37. Mert ide hoztátok ez embereket,
kik sem nem szentségrontók, sem a
ti istenasszonyotok ellen káromlást
nem szóltak.
38. Ha tehát Demeternek és a hozzá-
tartozó mesterembereknek valaki el-
len panaszuk van, törvényszékek
vannak, és tiszttartók vannak: perel-
jenek egymással.
39. Ha pedig egyéb dolgok felől van
valami panasztok, a törvényes nép-
gyűlésen majd elintéztetik.
40. Mert félő, hogy lázadással vádol-
tatunk a mai napért, mivelhogy sem-
mi ok sincs, a melylyel számot tud-
nánk adni ezért a csődületért. És eze-
ket mondván, feloszlatá a gyűlést.

*Pál tovább utazik Maczedóniába és Görög-
országba, majd ismét Kisázsiába.*

20. Minekutána pedig megszűnt
a háborúság, magához hí-
ván Pál a tanítványokat és tőlük bú-
csút vévén, elindula, hogy Maczedó-
niába * menjen. * Csel. 19,21.
2. Miután pedig azokat a tartományo-
kat eljárta, és intette őket bő beszéd-
del, Görögországba méne.
3. És ott töltött három hónapot. És
mivelhogy a zsidók lest hánytak né-
ki, a mint Siriába * készült hajózni,

úgy végezé, hogy Maczedónián át tér
vissza. * Csel.19,21.
4. Kíséré * pedig őt Ázsiáig a béreai Sopater, ** a Thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhus *** és Sekundus, és a derbei Gájus és Timotheus; Ázsiabeliek pedig Tikhikus † és Trofimus. ††
*1 Kor.16,3—4. 2 Kor.8,18—21. ** Róm.16,21. ***Csel.19,29. †Kol.4,7. Eféz.6,21. 2Tim.4,12. Tit.3,12. ††Csel.21,29. 2 Tim.4,20.
5. Ezek előremenvén, megvárának minket Troásban.
6. Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai * után kievezénk Filippiből, és menénk ő hozzájok Troásba öt nap alatt; hol hét napot töltének.
* 2 Móz.12,15.18.

Pál feltámasztja Eutikhust.

7. A hétnek első napján pedig a tanítványok egybegyűlvén a kenyér * megszegésére, Pál prédikál vala nékik, mivelhogy másnap el akara menni; és a tanítást megnyújtá éjfélig. * Csel.2,42.46.
8. Vala pedig elegendő szövétnek abban a felházban, a hol egybe valának gyülekezve.
9. Egy Eutikhus nevű ifjú pedig ül vala az ablakban, mély álomba merülve: és mivelhogy Pál sok ideig prédikála, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rend házból, és halva véteték föl.
10. Pál pedig alámenvén, reá * borula, és magához ölelve monda: Ne háborogjatok; mert a lelke benne van.
* 1 Kir.17,21.22. 2 Kir.4,34.
11. Azután fölméne, és megszegé a kenyeret és evék, és sokáig, mind virradatig beszélgetvén, úgy indula el.
12. Felhozák pedig az ifjat elevenen, és felette igen megvigasztalódának.
13. Mi pedig előremenvén a hajóra, Assusba evezénk, ott akarván fölvenni Pált; mert így rendelkezett, ő maga gyalog akarván jőni.
14. Mikor pedig Assusban összetalálkozott velünk, felvévén őt, menénk Mitilénébe.
15. És onnét elevezvén, másnap eljutánk Khius ellenébe; a következőn pedig áthajózánk Sámusba; és Trogilliumban megszállván, másnap mentünk Miletusba.
16. Mert elvégezé Pál, hogy Efézus mellett elhajózik, hogy ne kelljen néki időt múlatni Ázsiában; mert siet vala, hogy, ha lehetne néki, pünkösd napjára Jeruzsálemben legyen.

Pál búcsúja az efézusi gyülekezet véneitől.

17. Milétusból azonban küldvén Efézusba, magához hívatá a * gyülekezet véneit. * Csel.14,23.
18. Mikor pedig hozzá mentek, monda nékik: Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, mint viseltem magamat ti köztetek az egész idő alatt,
19. Szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértetek közt, * melyek én rajtam a zsidóknak utánam való † leselkedése miatt estek; *1 Kor.4,11—13.15,32.16,9. 2 Kor.1,8—9. † Csel.21,27. 2 Kor.11,26.
20. Hogy semmitől sem vonogattam magamat, a mi hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként,
21. Bizonyságot tévén mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, * és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit † felől.
* Csel.14,15.26,20. 1 Thess.1,9.10. † Csel.16,31.19,4.
22. És most íme én a lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembe, nem tudván, mik következnek ott én reám,
23. Kivéve, hogy a Szent Lélek városonként bizonyságot tesz, * mondván, hogy én reám fogság és nyomorúság következik. * Csel.21,4.11.
24. De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága * nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot † melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyságot tegyek az Isten kegyelmének evangyéliomáról. * Fil.2,17. Csel.21,13. † Csel.9,15. Gal.1,15.16.
25. És most íme én tudom, hogy nem látjátok többé az én orczámat ti mindnyájan, kik között általmentem, prédikálván az Istennek országát.
26. Azért bizonyságot teszek előttetek a mai napon, hogy én mindeneknek vérétől * tiszta vagyok. * Ezék.3,18.19.
27. Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem néktek az Istennek teljes akaratát.
28. **Viseljetek gondot * azért magatokra és az egész nyájra, † melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével ** szerzett.**
*1Tim.4,16. †1 Pét.5,2.3. **Tit.2,14. 1 Pét.1,19.
29. Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jőnek ti közétek gonosz farkasok, * kik nem kedveznek a nyájnak. * Mát.7,15.
30. Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják.
31. Azért vigyázzatok, megemlékezvén arról, hogy én három esztendeig éjjel * és nappal meg nem szűntem könnyhullatással inteni mindenkit.
* Csel.19,8.10.22.
32. És most, atyámfiai, ajánlak tite-

ket az Istennek és az ő kegyelmessége
ígéjének, a ki felépíthet és adhat néktek
örökséget minden * megszenteltek
közt. * Csel.26,18. Eféz.1,18. Kol.1,12.
33. Senkinek ezüstjét, vagy aranyát,
vagy ruháját * nem kívántam:
* 1 Sám.12,3.
34. Sőt magatok tudjátok, hogy amagam
szükségeiről és a velem valókról
ezek a kezek * gondoskodtak.
* Csel.18,3. 1 Thess.2,9. 2 Thess.3,8.
1 Kor.4,12.9,12.15. 2 Kor.11,7—9.12,13—18.
35. Mindenestől megmutattam * néktek,
hogy ily módon munkálkodva
kell az erőtlenekről gondot viselni,
és megemlékezni az Úr Jézus szavairól,
mert ő mondá: Jobb adni, mint
venni. * 2 Thess.3,7.9.
36. És mikor ezeket mondotta, térdre
esve imádkozék mindazokkal egybe.
37. Mindnyájan pedig nagy sírásra
fakadtak; és Pálnak nyakába borulva
csókolgaták őt.
38. Keseregve kiváltképen azon a szaván,
a melyet mondott, hogy többé
az ő orczáját nem fogják látni. Aztán
elkísérék őt a hajóra.

Pál Milétusból Jeruzsálembe utazik.

21. A mint pedig, ő tőlük elszakadván,
elindultunk, egyenesen
haladva Kóusba érkezénk, másnap
pedig Rhodusba, és onnét Patarába.
2. És mikor találtunk egy hajót, mely
Fenicziába méne által, abba beülvén,
elhajózánk.
3. És miután meglátttuk Cziprust és
elhagytuk azt balkézre, evezénk Siriába,
és Tirusban * kötének ki: mert
a hajó ott rakja vala ki a terhét.
4. És ott maradánk hét napig, miután
feltaláltuk a tanítványokat, * kik
Pálnak mondják vala a Lélek által,
hogy ne menjen fel † Jeruzsálembe.
* Csel.11,19. † vers 12.
5. Mikor pedig eltöltöttük azokat a
napokat, kimenvén, elutazánk; kikísérvén
bennünket mindnyájan feleségestől,
gyermekestől egészen a városon
kívülre. És a tenger partján
térdre esve imádkozánk.
6. És egymástól elbúcsúzván, beülénk
a hajóba, azok pedig megtérének
az övéikhez.
7. Mi pedig a hajózást bevégezvén,
Tirusból eljutánk Ptolemaisba; és köszöntvén
az atyjafiakat, nálok maradánk
egy napig.
8. Másnap pedig elmenvén Pál és
mi, kik ő vele valánk, érkezénk Czezáreába;
és bemenvén a Filep evangyélista
házába, ki ama * hét közül
való vala, ő nála maradánk.
* Csel.6,5.8,5.6.12,26-40.
9. Ennek pedig vala négy szűz leánya,
a kik prófétálnak * vala. * Jóel 2,28.
10. Mialatt pedig mi több napig ott
maradánk, alájöve egy Júdeából való
próféta, név szerint * Agabus. * Csel.11,28.
11. És mikor hozzánk jött, vevé Pálnak
az övét, és megkötözvén a maga
kezeit és lábait, monda: Ezt mondja
a Szent Lélek: A férfiút, a kié ez az
öv, ekképen kötözik meg a zsidók Jeruzsálemben,
és adják a pogányoknak
kezébe.
12. Mikor pedig ezeket hallottuk, kérők
mind mi, mind az oda valók, hogy
ne menjen fel * Jeruzsálembe. * vers 4.
13. De Pál felele: Mit míveltek sírván
és az én szívemet kesergetvén? mert én
nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni
is kész vagyok * Jeruzsálemben
az Úr Jézusnak nevéért. * Csel.20,24.
14. Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk,
mondván: Legyen meg
az Úrnak akaratja.
15. E napok után pedig felkészülődvén,
felmenénk, Jeruzsálembe.
16. Jövének pedig mi velünk együtt
a tanítványok közül is Czézáreából,
kik elvezetének bizonyos cziprusi
Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz,
hogy ott legyen szállásunk.
17. Mikor azért Jeruzsálembe jutottunk,
örömmel fogadának minket az
atyafiak.
18. Másnap pedig beméne Pál velünk
együtt Jakabhoz; * és a vének mindnyájan
ott valának. * Csel.15,13.
19. És köszöntvén őket, elbeszélé egyenként,
a miket az Isten a pogányok
között az ő szolgálata által cselekedett.
20. Azok pedig *ezt* hallván, dicsőíték
az Urat; és mondának néki: Látod,
atyámfia, mely sok ezeren vannak zsidók,
kik hívőkké lettek; és mindnyájan
buzognak a törvény mellett:
21. Felőled pedig azt hallották, hogy
te mindazokat a zsidókat, kik a pogányok
között vannak, Mózestől való
elszakadásra tanítod, azt mondván,
hogy ne metéljék körül fiaikat, se a
zsidó szokások szerint * ne járjanak.
* Gal.2,15.16.5,2—6. Róm.10,4.
22. Micsoda annakokáért? Mindenesetre
össze kell gyülekezni a sokaságnak;
mert meghallják, hogy ide
jöttél.
23. Ezt míveld azért, a mit néked
mondunk: Van mi köztünk négy férfiú,
kik fogadalmat * vettek magokra;
* 4 Móz.6,2—21.
24. Ezeket magad mellé vévén, tisztulj
meg velök, és költs rájok, hogy
megnyírességék fejöket: * és megtudják
mindenek, hogy semmi sincs azokban,
a miket te felőled hallottak; ha-

nem te magad is úgy jársz, hogy a
törvényt megtartod. * Csel.18,18.
25. A pogányokból lett hívők felől
pedig mi írtunk, azt * végezvén, hogy
ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg,
hanem csak oltalmazzák meg magokat
mind a bálványoknak áldozott
hústól, mind a vértől, mind a fúlvaholt
állattól, mind a paráznaságtól.
* Csel.15,20.29.
26. Akkor Pál maga mellé véve azokat
a férfiakat, másnap ő velök megtisztulván,
beméne a templomba, bejelentvén
a tisztulás napjainak eltelését,
a míg mindegyikökért elvégeztetik
az áldozat.

Pált a templomban elfogják és a római táborba (kastélyba) viszik.

27. Mikor pedig a hét nap immár
eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók,
meglátván őt a templomban, felindíták
az egész sokaságot, és reá veték
kezöket,
28. Kiáltván: Izraelita férfiak, legyetek
segítségül: ez az az ember, ki e nép
ellen, a törvény ellen és e hely*ellen
tanít mindenkit mindenütt; ezen felül
még görögöket is hozott be a templomba,
és megfertéztette ezt a szent
helyet. * Csel.6,13.
29. Mert látták vala annakelőtte az
efézusi Trofimust ő * vele a városban,
kiről azt vélék, hogy Pál bevitte a
templomba. * Csel.20,4.
30. Megmozdula azért az egész város,
és a nép összecsődűle: és Pált
megragadván, vonszolják vala ki őt
a templomból: és mindjárt bezáratának
az ajtók.
31. Mikor pedig meg akarák őt ölni,
feljuta a hír a sereg ezredeséhez, hogy
az egész Jeruzsálem felzendült.
32. Ki azonnal vitézeket és századosokat
vévén maga mellé, lefutott hozzájok.
Azok pedig mikor meglátták
az ezredest és a vitézeket, megszűnének
Pált verni.
33. Akkor odaérvén az ezredes, elfogatá
őt, és parancsolá, hogy kötözzék
meg két lánczczal; és tudakozá,
hogy kicsoda és mit cselekedett.
34. De ki egyet, ki mást kiált vala a
sokaság között; és mikor nem értheté
meg a bizonyos valóságot a zajongás
miatt, parancsolá, hogy vigyék el őt
a várba.
35. Mikor pedig a lépcsőkhöz jutott,
lőn, hogy úgy vivék őt a vitézek a
néptömeg erőszaktétele miatt;
36. Mert követi vala a népnek sokasága,
kiáltozva: Öld meg őt!
37. És mikor immár a várba akarák
bevinni Pált, monda az ezredesnek:
Vajjon szabad-e nékem valamit szólanom
te hozzád? Az pedig monda:
Tudsz görögül?
38. Hát nem te vagy az az egyiptomi,
ki e napoknak előtte fellázította és
kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos
férfiút?
39. Monda pedig Pál: Én ugyan tárzusi
zsidó * ember vagyok, Ciliczia
nem ismeretlen városának polgára;
de kérlek téged, engedd meg nékem,
hogy szóljak a néphez. * Csel.9,11.22,3.
40. Mikor aztán az megengedte, Pál a
lépcsőkön állva intett kezével a népnek:
és mikor nagy csendesség lőn,
megszólala zsidó nyelven, mondván:

Pál elmondja a zsidóknak megtérése történetét.

(Vers 3—21: v. ö. rész 9,1-29.26,9—20.)

22. Atyámfiai, férfiak és atyák,
hallgassátok meg az én beszédemet,
a melylyel most magamat
előttetek mentem.
2. Mikor pedig hallották, hogy zsidó
nyelven szól hozzájok, még inkább
nyugalmat tanusítottak. És monda:
3. Én zsidó ember vagyok, születtem
a cziliczia i Tárzusban, fölneveltettem
pedig ebben a városban a * Gamáliel
lábainál, taníttattam az atyák törvényének
† pontossága szerint, buzgó
lévén az Istenhez, miként ti mindnyájan
vagytok ma:
* Csel.5,34. † Gal.1,14. Fil.3,6.
4. És ezt a tudományt * üldöztem
mind halálig, megkötözvén és tömlöczbe
vetvén mind férfiakat, mind
asszonyokat.
* Csel.8,3.26,9—11. Gal.1,13. 1 Kor.15,9.
5. Miképen a főpap is bizonyságom
nékem, és a véneknek egész tanácsa;
kiktől leveleket is vévén az atyafiakhoz,
Damaskusba menék, * hogy az
odavalókat is fogva hozzam Jeruzsálembe,
hogy bűnhődjenek.
* Csel.9,2.26,12.
6. Lőn * pedig, hogy a mint menék és
közelgeték Damaskushoz, déltájban
nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság
sugárzott körül engem.
* Csel.9,3—8.26,13—15.
7. És leesém a földre, és hallék szót,
mely monda nékem: Saul, Saul, mit
kergetsz engem?
8. Én pedig felelék: Kicsoda vagy,
Uram? És monda nékem: Én vagyok
a názáreti Jézus, a kit te kergetsz.
9. A kik pedig velem valának, a világosságot
ugyan látták, és megrémültek;
de annak szavát, a ki velem
szól vala, nem hallották.
10. Én pedig mondék: Mit cselekedjem,
Uram? Az Úr pedig monda nékem:
Kelj fel és menj el Damaskusba;

és ott megmondják néked mindazokat, a mik elrendelvék néked, hogy véghez vigyed.
11. Mikor pedig nem láték annak a világosságnak dicsősége miatt, a velem valóktól kézenfogva vezettetve menék Damaskusba.
12. Egy bizonyos Ananiás pedig, * ki a törvény szerint istenfélő férfiú, kiről az ott lakó zsidók mind jó bizonyságot tesznek, * Csel.9,10—18.
13. Hozzám jőve és mellém állva monda nékem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én azon szempillantásban reá tekintettem.
14. Ő pedig monda: A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megismerd az ő akaratát, és meglásd amaz Igazat, és szót hallj az ő szájából.
15. Mert leszel néki * tanúbizonysága minden embernél azok felől, a miket láttál és hallottál. * Csel.26,16.
16. Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg és mosd le a te bűneidet, segítségül híván az Úrnak nevét.
17. Lőn pedig, hogy mikor Jeruzsálembe * megtértem és imádkozám a templomban, elragadtatám lelkemben, * Csel.9,26—30.26,20.
18. És látám őt, ki ezt mondá nékem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálemből: mert nem veszik be a te tanúbizonyságtételedet én felőlem,
19. És én mondék: Uram, ők magok tudják, hogy én tömlöczbe vetettem és vertem zsinagógánként azokat, a kik hisznek vala te benned:
20. És mikor ama te mártírodnak, Istvánnak vére kiontaték, én is * ott állék és helyeslém az ő megöletését, és őrizém azoknak köntösét, a kik őt megölték. * Csel.7,58.8,1.
21. És monda nékem: Eredj el, mert én téged messze küldelek a * pogányok közé.
* Csel.9,15.26,17.18. Róm.15,18.19. Gal.1,16.
22. Hallgatják vala pedig őt e szóig: de most felemelék szavokat, mondván: Töröld el * a földszínéről az ilyent, mert nem illik néki élni. * Csel.21,36.
23. Mikor pedig azok kiabáltak, és köntösüket elhányák, és port szórának a levegőbe,
24. Parancsolá az ezredes, hogy vigyék őt a várba, mondván, hogy korbácsütésekkel vallassák ki őt, hogy megtudhassa, mi okért kiabáltak úgy reá.
25. A mint azonban lekötötték őt a szíjakkal, monda Pál az ott álló századosnak: Vajjon szabad-é * néktek római embert, kit el nem ítéltek, megostorozni? * Csel.16,37.
26. Miután pedig ezt meghallá a százados, elmenvén, megjelenté az ezredesnek, mondván: Meglásd, mit akarsz cselekedni; mert ez az ember római.
27. Hozzámenvén azért az ezredes, monda néki: Mondd meg nékem, te római vagy-é? Ő pedig monda: Az.
28. És felele az ezredes: Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig monda: Én pedig *benne* is születtem.
29. Mindjárt eltávozának azért ő tőle, a kik őt vallatni akarák. Sőt az ezredes is megijede, * mikor megértette, hogy római, és hogy őt megkötöztette. * Csel.16,38.
30. Másnap pedig meg akarván tudni a bizonyos valóságot, miben vádoltatik a zsidóktól, feloldatá őt bilincseiből, és megparancsolá, hogy a főpapok az ő egész tanácsokkal egyben hozzá menjenek; és levezetvén Pált, eleikbe állatá.

Pál a főtanács előtt. Farizeusok és sadduczeusok miatta meghasonlanak. Az Úr szól hozzá.

23. Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, monda: Atyámfiai, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel * szolgáltam az Istennek mind e mai napig. * Csel.24,16. 1 Kor.4,4. 2 Kor.1,12.
2. Ananiás főpap pedig megparancsolá azoknak, kik ő mellette állanak vala hogy üssék őt * szájon. * Ján.18,22.
3. Akkor Pál monda néki: Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! * És te leülsz engem a törvény † szerint megítélni, és törvényellenesen ** cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek? * Ezék.13,14.15. † 5 Móz.17,4.9.
** 3 Móz.19.15. 5 Móz.1,16. Ján.7,51.
4. Az ott állók pedig mondának: Az Istennek főpapját szidalmazod-é?
5. Pál pedig monda: Nem tudtam, atyámfiai, hogy főpap. Mert meg van írva: A * te néped fejedelmét ne átkozd! * 2 Móz.22,28.
6. Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részök a sadduczeusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiálta a tanács előtt: Atyámfiai, férfiak, én farizeus vagyok, * farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom én. * Filip.3,5.
7. A mint pedig ő ezt mondta, meghasonlás támada a farizeusok és a sadduczeusok között, és a sokaság megoszlott.
8. Mert a sadduczeusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mind a kettőt vallják.
* Mát.22,23. Márk 12,18. Luk.20,27.

9. Támada azért nagy kiáltozás: és
felkelvén az írástudók a farizeusok
pártjából, tusakodnak vala, mond-
ván: Semmi rosszat sem találunk ez
emberben; ha pedig lélek szólott né-
ki, vagy angyal, ne tusakodjunk * Is-
ten ellen. * Csel. 5,38.39.
10. Mikor pedig nagy hasonlás tá-
madt, félvén az ezredes, hogy Pál szét-
szaggattatik azoktól, parancsolá, hogy
a sereg alájővén, ragadja ki őt közü-
lök, és vigye el a várba.
11. A következő éjszakán pedig mel-
léállván néki az Úr, * monda: Bízzál
Pál! Mert miképen bizonyságot tet-
tél az én felőlem való dolgokról Je-
ruzsálemben, azonképen kell néked
Rómában † is bizonyságot tenned.
* Csel. 16,9.18,9.10.27,23.
† Csel. 19,21. Róm. 15,24.

Gyilkos terv Pál ellen, mely meghiúsul az ő Czézáreába vitele által.

12. Midőn pedig nappal lőn, a zsidók
közül némelyek összeszövetkezvén, á-
tok alatt kötelezék el magokat, mond-
ván, hogy sem nem esznek, sem nem
isznak addig, míg meg nem ölik Pált.
13. Többen valának pedig negyven-
nél, kik ezt az összeesküvést szőtték.
14. Ezek elmenvén a főpapokhoz és
a vénekhez, mondának: Átok alatt
megesküdtünk, * hogy semmit nem
ízlelünk addig, míg meg nem öljük
Pált. * Ján. 16,2.
15. Most azért ti jelentsétek be az ez-
redesnek a tanácscsal egybe, hogy
holnap hozza le őt ti hozzátok, mint-
ha az ő dolgának tüzetesebben végé-
re akarnátok járni. Mi pedig, minek-
előtte ő ide érne, készek vagyunk őt
megölni.
16. Meghallván azonban a Pál nő-
testvérének fia e cselvetést, megjelen-
vén és bemenvén a várba, tudtára
adá Pálnak.
17. Pál pedig egyet a századosok kö-
zül magához hívatván, monda: Ezt
az ifjat vezesd az ezredeshez; mert
valamit akar néki jelenteni.
18. Az annakokáért maga mellé vé-
vén őt, vivé az ezredeshez, és monda:
A fogoly Pál magához hivatván en-
gem, kéré, hogy ez ifjat hozzád ve-
zessem, mert valamit akar néked
mondani.
19. Az ezredes pedig őt kézen fog-
ván, és félrevonulván külön, tuda-
kolá: Micsoda az, a mit nékem je-
lenteni akarsz?
20. Az pedig monda: A zsidók elvé-
gezték, hogy megkérnek téged, hogy
Pált holnap vidd le a tanács elé, mint-
ha valamit tüzetesebben meg akar-
nának tudakozni ő felőle.
21. Te azért ne engedj nékik: mert
közülök negyvennél több férfiú lesel-
kedik ő utána, kik átok alatt kötelez-
ték el magukat, hogy sem nem esz-
nek, sem nem isznak addig, míg meg
nem ölik őt. És immár készen van-
nak, várakozva a te izenetedre.
22. Az ezredes tehát elbocsátá az ifjat,
meghagyván néki, hogy el ne mondd
senkinek, hogy ezeket megjelentetted
nékem.
23. És magához hivatván kettőt a szá-
zadosok közül, monda: Készítsetek
föl kétszáz vitézt, hogy induljanak
Czézáreába, és hetven lovast, és két-
száz parittyást, az éjszakának har-
madik órájától fogva.
24. És hogy barmokat is adjanak mel-
léjük, hogy Pált felültetve békesség-
gel vigyék Félix tiszttartóhoz.
25. Levelet is írt, melynek tartalma
ez vala:
26. Klaudius Lisiás a nemes Félix
tiszttartónak üdvöl!
27. Ezt a férfiút, kit a zsidók meg-
fogtak és meg akartak ölni, oda men-
vén a sereggel, kiszabadítám, meg-
értvén, hogy római.
28. Meg akarván pedig tudni az okát,
miért vádolják őt, levivém őt az ő ta-
nácsuk elébe.
29. És úgy találtam, hogy ő az ő tör-
vényüknek kérdései felől vádoltatik,
de semmi halálra vagy fogságra mél-
tó vétke nincs.
30. Minthogy pedig nékem megjelen-
tették, hogy a zsidók e férfiú után
ólálkodni akarnak, azonnal hozzád
küldém, meghagyva vádlóinak is,
hogy a mi dolguk van ő ellene, te
előtted mondják meg. Légy jó egész-
ségben!
31. A vitézek tehát, a mint nékik meg-
parancsolták, Pált felvévén, elvivék
azon éjszakán Antipatrisba.
32. Másnap pedig hagyván a lova-
gokat tovább menni ő vele, visszaté-
rének a várba.
33. Azok pedig eljutván Czézáreába,
és átadván a levelet a tiszttartónak,
Pált is elébe * állaták. * Mát. 10,18.
34. Mikor pedig elolvasta a tiszttartó,
és megkérdezte, melyik tartomány-
ból való, és megértette, hogy Czili-
cziából,
35. Monda: Majd kihallgatlak, mikor
vádlóid is eljőnek. És parancsolá, hogy
a Heródes palotájában őrizzék őt.

Pál Félix tiszttartó előtt.

24. Öt nap mulva aztán aláméne
Ananiás főpap a vénekkel
és egy Tertullus nevű prókátorral, kik
panaszt tettek a tiszttartónál Pál ellen.

2. Mikor pedig ő előszólíttatott, Ter-
tullus vádolni kezdé, mondván:
3. Nagyságos Félix, teljes háládatos-
sággal ismerjük el, hogy te általad
nagy békességet nyerünk, és a te gon-
doskodásod folytán igen jó intézke-
dések történnek e népre nézve, min-
den tekintetben és mindenütt.
4. De hogy téged sok ideig ne tartóz-
tassalak, kérlek hallgass meg minket
röviden a te kegyelmességed szerint.
5. Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez
veszedelmes ember, és hasonlást tá-
maszt a föld kerekségén levő vala-
mennyi zsidó közt, és a nazarénusok
felekezetének feje.
6. Ki a templomot is meg akarta fer-
tőztetni. Meg is fogtuk őt, és a mi tör-
vényünk szerint akartuk megítélni.
7. De Lisiás, az ezredes, nagy kar-
hatalommal oda jövén, kivevé őt ke-
zünkből.
8. És azt parancsolá, hogy az ő vá-
dolói hozzád jőjjenek. Tőle te magad,
ha kihallgatod, értesülhetsz mind-
ezekről, melyekkel mi őt vádoljuk.
9. Helybenhagyák pedig a zsidók is,
mondogatván, hogy úgy vannak ezek.
10. Felele pedig Pál, miután intett
néki a tiszttartó a szólásra: Mivelhogy
tudom, hogy te sok esztendő óta vagy
e népnek bírája, bátorságosabban vé-
dekezem a magam ügyében,
11. Mert megtudhatod, hogy nincsen
tizenkét napjánál több, mióta feljöt-
tem imádkozni Jeruzsálembe.
12. És a templomban sem találtak
engem, hogy valakivel vetekedtem
volna, vagy hogy a népet egybezen-
dítettem volna, sem a zsinagógákban,
sem a városban.
13. Rám sem bizonyíthatják azokat,
a mikkel most engem vádolnak.
14. Erről pedig vallást teszek néked.
hogy én a szerint az út szerint, me-
lyet felekezetnek mondanak, úgy
szolgálok az én atyáim Istenének,
mint a ki hiszek mindazokban, a mik
a törvényben és a prófétákban meg
vannak írva.
15. Reménységem lévén az Istenben,
hogy, a mit ezek maguk is várnak,
lesz feltámadásuk a halottaknak,
mind *igazaknak, mind hamisaknak.
* Jób 19,25—27. Dán. 12,2. Ján. 5,28.29.
16. **Ebben gyakorlom pedig magamat,
hogy botránkozás nélkül való lelkiis-
meretem legyen az Isten és emberek
előtt mindenkor.**
17. Sok esztendő mulva pedig eljö-
vék, hogy az én népemnek alamizs-
nát * hozzak és áldozatokat.
* Róm. 15,25-28. 1 Kor. 16,1-4. 2 Kor. 8. és 9. fej.
18. Ezek közben találának engem
megtisztulva a templomban, * nem
sokasággal, sem pedig háborúságtá-
masztásban, némely Ázsiából való
zsidók, * Csel. 21,26.27.
19. Kiknek ide kellett volna te előd-
be jőni és vádolni, ha valami pana-
szuk volna ellenem.
20. Avagy ezek magok mondják meg,
vajjon találtak-é bennem valami ha-
mis cselekedetet, mikor én a tanács
előtt álltam;
21. Hacsak ez egy szó tekintetében
nem, melyet közöttük állva kiáltot-
tam, hogy: A halottak feltámadása
felől * vádoltatom én tőletek e mai
napon. * Csel. 23,6.
22. Mikor pedig ezeket hallotta Félix,
elhalasztá dolgukat, mivelhogy tüze-
tesebb tudomása volt e szerzet dolgai
felől, és monda: Mikor Lisias ezredes
alájő, dönteni fogok ügyetekben.
23. És megparancsolá a századosnak,
hogy Pált őrizzék, de enyhébb fog-
ságban legyen, és senkit ne tiltsanak
el az övéi közül attól, hogy szolgál-
jon néki, vagy hozzá menjen.
24. Egynéhány nap mulva pedig Fé-
lix megjelenvén feleségével Drusillá-
val egybe, ki zsidó asszony vala, maga
elé hívatá Pált, és hallgatá őt a Krisz-
tusban való hit felől.
25. Mikor pedig ő igazságról, önmeg-
tartóztatásról és az eljövendő ítéletről
szólt, megrémülve monda Félix: Mos-
tan eredj el; de mikor alkalmatossá-
gom lesz, magamhoz hivatlak téged.
26. Egyszersmind pedig azt is re-
ményli vala, hogy Pál pénzt * ad né-
ki. hogy őt szabadon bocsássa: ezért
gyakrabban is magához hivatván őt,
beszélget vala véle. * vers 17.
27 Mikor pedig két esztendő elmúlt,
Félix utóda Porcius Festus lőn; és a
zsidóknak kedveskedni akarván Fé-
lix, Pált fogságban hagyá. * Csel. 25,14.

Pál Festus tiszttartó előtt a császárra appellál.

25. Festus tehát, miután bement
a tartományba, három nap
mulva felméne Jeruzsálembe Czé-
záreából.
2. Panaszt tőnek pedig néki a főpap
és a zsidók főemberei Pál ellen, és
kérék őt,
3. Kérvén magok számára jóindula-
tát ő ellene, hogy hozassa át őt Jeru-
zsálembe, lest vetvén, * hogy megöl-
hessék őt az úton. * Csel. 23,15.
4. Festus azonban azt felelé, hogy
Pált Czézáreában őrzik, ő maga pe-
dig csakhamar ki fog menni:
5. A kik azért köztetek, úgymond,
főemberek, velem alájővén, ha va-

lami gonoszság van abban a férfiúban, emeljenek vádat ellene.
6. Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lemenvén Czézáreába, másnap ítélőszékibe ûle, és Pált előhozatá.
7. Mikor pedig az megjelent, körülállák a zsidók, kik alámentek vala Jeruzsálemből, sok és súlyos vádat hozván fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani;
8. Mivelhogy ő a maga mentségére ezt feleli vala: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom * ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem.
* Csel. 24, 12.
9. Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akarván, felelvén * Pálnak, monda: Akarsz-é Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekről én előttem?
* Csel. 24, 27.
10. Pál azonban monda! A császár ítélőszéke előtt állok, itt kell nékem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod.
11. Mert ha vétkes vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban, a mikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra appellálok!
12. Akkor Festus tanácsával értekezvén, felele: A császárra appelláltál, a császár elé fogsz * menni!
* Csel. 19, 21. 23, 11.

Pált Agrippa zsidó király elé állítják.

13. Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezék Czézáreába, hogy köszöntsék Festust.
14. Mikor pedig több napig időztek ott, Festus elébe adá a királynak a Pál dolgát, mondván: Van itt egy férfiú, kit Félix * hagyott fogva,
* Csel. 24, 27.
15. Ki felől, mikor Jeruzsálembe mentem, jelentést tőnek a főpapok és a zsidóknak vénei, kérve ő ellene ítéletet.
16. Kiknek azt felelém, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielőtt a vádlott szembe nem állíttatik vádlóival, és alkalmat nem nyer a vád felől való mentségére.
17. Mikor azért ők ide gyűltek, minden haladék nélkül másnap az ítélőszékbe ülvén, előhozatám azt a férfiút.
18 Ki ellen, mikor vádlói előálltak, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül, a miket én sejtettem:
19. Hanem valami vitás kérdéseik valának ő vele az ő tulajdon babonaságuk felől, és bizonyos megholt Jézus felől, kiről Pál azt állítja vala, hogy él.
20. Én pedig bizonytalanságban lévén az e felől való vitára nézve, kérdém, vajjon akar-é Jeruzsálembe menni, és ott ítéltetni meg ezek felől.
21. Pál azonban appellálván, hogy ő Augustus döntésére tartassék fenn, parancsolám, hogy tartassék fogva, míg őt a császárhoz nem küldhetem.
22. Agrippa pedig monda Festusnak: Szeretném magam is azt az embert hallani. Ő pedig monda: Holnap meg fogod őt hallani.
23. Másnap tehát eljővén Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenvén a kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város főpolgáraival együtt, Festus parancsolatjára előhozák Pált.
24. És monda Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, kik velünk egybe itt vagytok! Látjátok őt, ki felől a zsidóknak egész sokasága megkeresett engem mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kell néki tovább élnie.
25. Én pedig, ámbár megértém, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel épen ő maga appellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm őt.
26. Ki felől nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam őt elötökbe, és kiváltképen te elődbe, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni.
27. Mert esztelen dolognak látszik nékem, hogy a ki foglyot küld, az ellene való vádakat is meg ne jelentse.

Pál igazolja magát Festus előtt és Agrippa király előtt. Mindketten beismerik ártatlanságát.

26. Agrippa pedig monda Pálnak: Megengedtetik néked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtván kezét, védőbeszédet tartott:
2. Agrippa király! Boldognak tartom magamat, hogy mindazok felől, a mikkel a zsidóktól vádoltatom, te előtted fogok védekezni e mai napon;
3. Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!
4. Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, mely kezdetétől az én népem közt Jeruzsálemben * folyt le, tudják a zsidók mindnyájan. * Csel. 22, 3.
5. Kik tudják rólam eleitől fogva (ha bizonyságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.
6. Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért * állok itt ítélet alatt:
* Csel. 24, 14. 23, 20.

7. Melyre a mi tizenkét nemzetségünk, éjjel és nappal buzgón szolgálva reményli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól.
8. Micsoda? Hihetetlen dolognak tetszik néktek, hogy Isten halottakat támaszt fel?
9. Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem.
10. Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe* vettettem, a főpapoktól valófelhatalmazást megnyervén. Sőt mikor megölettetének,†szavazatommal hozzájárultam. * Csel.8,3.9,1.2.22,4.5.19. Gal.1,13. † Csel.8,1.22,20.
11. És minden zsinagógában gyakorta büntetvén őket, káromlásra kényszerítettem; és feletébb dühösködvén ellenök, kergettem mind az idegen városokig is.
12. E dologban épen útban lévén Damaskus*felé a főpapoktól vett felhatalmazással és engedelemmel,
* 9. és 22. rész.
13. Délben látám az úton király, hogy mennyből a napnak fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem és azokat, kik velem együtt haladnak vala.
14. Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, hallék szózatot, mely én hozzám szól és ezt mondja vala zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.
15. Én pedig mondék: Kicsoda vagy, Uram? És az monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz.
16. De kelj fel, és állj lábaidra: mert azért jelentem meg néked, hogy téged szolgává és bizonysággá rendeljelek úgy azokban, a miket láttál, mint azokban, a mikre nézve meg fogok néked jelenni*;
* Csel.22,15.17.18. 2 Kor.12,2—4.
17. Megszabadítván téged e néptől és a pogányoktól, kik közé most*küldelek, * Csel.22,21.
18. Hogy megnyissad szemeiket, hogy setétségből világosságra * és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között†osztályrészt nyerjenek az én bennem való hitáltal.
*2 Kor.4,6. Eféz.5,8. Kol.1,12.13. † Csel.20,32. Eféz.1,18.
19. Azért, Agrippa király, nem levék engedetlen a mennyei látás iránt;
20. Hanem először a Damaskusbelieknek és Jeruzsálembelieknek, * majd Júdeának egész tartományában és a pogányoknak hirdettem, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg az † Istenhez, a megtéréshez méltó ** cselekedeteket cselekedvén.
* Csel.9,20—22.28.29. † Csel.20,21. ** Mát.3,8. Luk.3,8.
21. Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogván a * templomban.
* Csel.21,30.31.
22. De Istentől segítséget vévén, mind e mai napig állok, bizonyságot tévén mind kicsinynek, mind nagynak, semmitsem mondván azokon kívül, a mikről mind a próféták megmondották, mind Mózes, hogy be fognak teljesedni:
23. **Hogy*a Krisztusnak szenvedni kell, hogy mint a halottak feltámadásából első, világosságot † fog hirdetni e népnek és a ** pogányoknak.** * Ésa.53,4. Csel.17,3. † 1 Kor.15,20.23. Kol.1,18. ** Ésa.42,6.49,6. Csel.13,47.
24. Mikor pedig ő ezeket mondá a maga mentségére, Festus nagy fenszóval monda: Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged * őrültségbe visz. * 1 Kor.1,18.23.
25. Ő pedig monda: Nem vagyok bolond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédeket szólok.
26. Mert tud ezekről a király, kihez bátorságosan is szólok: mert épen nem gondolom, hogy ezek közül ő előtte bármi is ismeretlen volna; mert nem valami zugolyában lett dolog ez.
27. Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.
28. Agrippa pedig monda Pálnak: Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.
29. Pál pedig monda: Kívánnám Istentől, hogy necsak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, kik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, a minő én is vagyok, e bilincsektől megválva.
30. És mikor ő ezeket mondá, felkele a király és a tiszttartó és Bernice és a kik velük együtt ültek;
31. És visszavonultokban beszélgetnek vala egymással, mondván: Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember.
32. Agrippa pedig monda Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem appellált volna.

Pált fogolyképen Rómába viszik. Hajótörés és menekülés. Megérkezés Melitára.

27. Midőn pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadák mind Pált, mind né-

mely egyéb foglyokat egy Július nevű századosnak a Császári seregből.
2. Beülvén azért egy Adramittiumból való hajóba, az Ázsia mentében fekvő helyeket akarván behajózni, elindulánk, velünk lévén a maczedóniai * Aristárkhus, ki Thessalonikából való. * Csel. 19,29. 20,4.
3. És másnap megérkezénk Sidonba. És Július emberséggel bánván Pállal, megengedé, hogy barátaihoz elmenve gondoskodásukban részesüljön.
4. És onnan elindulván, Ciprus alatt evezénk el, mivelhogy a szelek ellenkezők valának.
5. És a Cziliczia és Pámfilia mellett levő tengeren átevezvén, eljutánk a licziai Mirába.
6. És mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket.
7. Több napon át azonban lassan hajózván és nehezen érkezvén Knidushoz, mivel nem enged vala bennünket *odajutni* a szél, elhajózánk Kréta alatt, Salmóné mellett,
8. És nagy ügygyel-bajjal elhajózván mellette, jutánk egy helyre, melyet Szépkikötőknek neveznek, melyhez közel vala Lásea városa.
9. Mivel pedig sok idő mult el, és a hajózás már veszedelmes vala, mivelhogy a bőjt * is elmult immár, inti vala Pál őket, * 3 Móz. 16,29—31. 23,26—32.
10. Ezt mondván nékik: Férfiak, látom, hogy nemcsak a terhének és a hajónak, hanem a mi életünknek is bántódásával és nagy kárával fog történni e hajózás.
11. De a százados inkább hisz vala a kormányosmesternek és a hajótulajdonosnak, hogynem annak, a mit Pál mond vala.
12. Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozá, hogy hajózzanak el onnan is, ha valami módon eljutva Fénixbe, Kréta kikötőjébe, mely délnyugot és északnyugot felé néz, kitelelhetnének.
13. Mivel pedig déli szél kezdett lassan fúni, azt gondolván, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindulván, közelebb hajóztak el Kréta mellett.
14. Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, mely Északkeleti szélnek neveztetik.
15. Mikor pedig a hajó elragadtatott, és nem bírt a széllel szembe menni, nekieresztvén *azt*, vitetünk vala tova.
16. Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, mely Klaudának hívattatik, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csolnakot.
17. Melyet miután felvontak, védőeszközöket alkalmaznak vala, alól megövedzvén a hajót; és mivel félnek vala, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátván a vitorlát, úgy vitetnek vala.
18. Mikor pedig a szélvésztől nagyon hányattatánk, másnap a hajóterhet kihányák;
19. És harmadnap tulajdon kezeinkkel hányók ki a hajó * felszerelését. * vers 38. Jón. 1,5.
20. Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszottak, és nem kis vihar szorongatott, továbbra minden reménységünk elvétetett életben maradásunk felől.
21. Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállván ő közöttük, monda: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy engedelmeskedve nékem, ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt:
22. Mindazáltal mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek; mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó.
23. Mert ez éjjel mellém álla egy angyala az Istennek, * a kié vagyok, a kinek szolgálok is, * Csel. 10,3. 18,9. 23,11.
24. Ezt mondván: Ne félj Pál! A császár elé kell néked állanod. És ímé az Isten ajándékba adta néked mindazokat, kik te veled hajóznak.
25. Annakokáért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, a mint nékem megmondatott.
26. Egy szigetre kell pedig nékünk kivetődnünk.
27. Mikor pedig a tizennegyedik éjszaka eljött, a mint ide s tova hányatánk az Ádrián, éjféltájban észrevevék a hajósok hogy valami szárazföld közelget hozzájok.
28. És lebocsátván a vízmérő ónt, húsz ölnyinek találák, majd egy kevéssé tovább menvén és ismét lebocsátván a vízmérő ónt, találák tizenöt ölnyinek.
29. És mivel féltek, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajónak hátulsó részéből négy vasmacskát vetvén ki, kívánják vala, hogy nappal legyen.
30. A hajósok pedig mikor el akarának menekülni a hajóból, és a csolnakot lebocsáták a tengerre, annak színe alatt, mintha a hajó orrából vasmacskákat akarnának vetni.
31. Monda Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok.
32. Akkor a vitézek elvágák a csolnak köteleit, és ki hagyák esni azt.

33. Addig pedig, míg nappal lenne, inti vala Pál mindnyájokat, hogy egyenek, mondván: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz.
34. Azért intelek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra szolgál. Mert közületek senkinek sem esik le egy hajszál a * fejéről.
* vers 22. Mát. 10, 30. Luk. 21, 18.
35. Mikor pedig ezeket mondá, és kenyeret vőn kezébe, hálákat ada * Istennek mindnyájok előtt, és megtörvén, kezde enni. * Márk 6, 41. Luk. 22, 19. 24, 30. Ján. 6, 11. Róm. 14, 6. 1 Kor. 11, 24. 1 Tim. 4, 4. 5. Csel. 2, 42. 46. 20, 7. 11.
36. Felbátorodván pedig mindnyájan, szintén vevének magukhoz táplálékot.
37. Valánk pedig a hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan.
38. Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyebbítik vala, a gabonát kihányván a tengerbe.
39. Mikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerik vala fel; hanem egy tengeröblöt sajdítanak vala, melynek síma partja van, melyre végezék, hogy kihajtják a hajót, ha bírják.
40. A vasmacskákat azért köröskörül elvagdalván, a tengerben hagyák, egyszersmind eloldván a kormányrudak köteleit és felvonván a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeznek vala a part felé haladni.
41. De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az első része ugyan megakadván, mozdíthatatlanul marad vala, a hátulsó része azonban szakadoz vala a haboknak ereje miatt.
42. A vitézeknek pedig az lőn tanácsa, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, minekutána kiúszott.
43. De a százados meg akarván tartani Pált, eltiltá őket e szándéktól, és megparancsolá, hogy a kik úszni tudnak, először azok szökdössenek a tengerbe és meneküljenek ki a szárazföldre.
44. A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. És így lőn, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

Barátságos fogadtatás Melitán (most Málta).

28. És miután szerencsésen megmenekültek, akkor megtudák, hogy Melitának neveztetik az a sziget.
2. A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mi velünk: mert tüzet gerjesztvén, befogadának mindnyájónkat a rajtunk való záporért és a hidegért.
3. Mikor pedig Pál nagy sok venyigét szedett és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászva, az ő kezére ragada.
4. Mikor pedig látták a barbárok az ő kezéről függeni a mérges kígyót, mondják vala egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember, kit nem hagya élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult.
5. De néki, minekutána a kígyót lerázta a tűzbe, semmi baja sem * lőn.
* Márk 16, 18. Luk. 10, 19.
6. Azok pedig azt várják vala, hogy ő meg fog dagadni, vagy nagyhirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmöket, * istennek mondják vala őt. * Csel. 14, 11—13.

Pál csodatétele.

7. Annak a helynek környékén valának pedig a sziget főemberének, név szerint Publiusnak mezei jószágai, ki befogadván minket, három napig nagy emberségesen vendégül látott.
8. Lőn pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben * és vérhasban betegen feküvék. Kihez Pál beméne, és minekutána † könyörgött, kezeit reá vetve meggyógyítá őt.
* Mát. 8, 14. 15. Luk. 4, 38. 39. † Jak. 5, 14. 15.
9. Minekutána azért ez megtörtént, egyebek is, kik betegek valának a szigeten, ő hozzá jövének és * meggyógyulának. * Márk 16, 18.
10. Kik nékünk nagy tisztességet is tőnek, és mikor elindulánk, a szükséges dolgokkal ellátának.

Pál megérkezése és prédikálása Rómában.

11. Három hónap mulva tudniillik egy Alexándriába való hajón elindulánk, mely a szigeten telelt, melynek czímere Kásztor és Pollux vala.
12. És Szirakúzába eljutván, ott maradánk három napig.
13. Onnét körülkerülvén, eljutánk Régiumba, és egy nap mulva déli szél támadván, másnap megérkezénk Puteóliba.
14. Hol mikor atyafiakat találtunk, kérének minket, hogy nálok maradjunk hét napig; és úgy menénk Rómába.
15. Onnét is az atyafiak, mikor a mi dolgainkat meghallották, nékünk elönkbe jövének Appii Forumig és Tres Tabernaeig. És mikor Pál meglátta őket, hálákat adván az Istennek, bátorságot vőn.
16. Mikor pedig Rómába jutottunk,

a százados átadá a foglyokat a testőrsereg fővezérének. Pálnak azonban megengedteték, hogy külön lakjék az őt őriző vitézzel.
17. Lőn pedig, hogy három nap mulva magához híváta Pál a zsidók között való főembereket. Mikor pedig egybegyűltek, monda nékik: Atyámfiai, férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen, vagy az ősi szokások ellen, mindazáltal foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe.
18. Kik miután kihallgattak, el akarának engem bocsátani, mivelhogy én bennem semmi halálra méltó vétek nincsen.
19. De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszeríttettem a császárra*appellálni, nem mintha az én népem ellen volna valami vádam. * Csel.25,11.
20. Ennekokáért hívattalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek; mert az Izráelnek reménységéért * vétettem körül e lánczezal. * Csel.26,6.
21. Azok pedig mondának néki: Mi te felőled sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyafiak közül idejőve valaki, nem jelentett, vagy szólott te felőled valami rosszat.
22. Akarnók azért tőled hallani, micsoda értelemben vagy. Mert e felekezet felől * tudva van előttünk, hogy mindenütt † ellene mondanak.
* Csel.24,5.14. † Luk.2,34.
23. Kitűzvén tehát néki egy napot, eljövének hozzá a szállására többen; kiknek nagy bizonyságtétellel szól vala az Istennek országa felől, igyekezvén elhitetni ő velök a Jézus felől való dolgokat, úgy a Mózes törvényéből, mint a prófétákból, * reggeltől fogva mind estvéig. * 1 Móz.49,10. 5 Móz.18,15. Ésa.9,6. és 53. fej. Dán.9,25–26. Mik.5,2.
24. És némelyek hivének az ő beszédének, mások nem hivének.
25. Mivel pedig nem egyezének meg egymással, eloszlának, miután Pál ez egy szót mondá: Jól szólott a Szent Lélek Ésaiás próféta által * a mi atyáinknak, mondván: * Ésa.6,9.10.
26. Eredj el e néphez és mondd: Hallván halljatok, és ne értsetek; és nézvén nézzetek, és ne lássatok!
27. Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják; hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkel ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.
* Mát.13,14.15. Márk 4,12. Ján.12,40.
28. **Legyen azért néktek tudtotokra, hogy a pogány népeknek * küldetett az Istennek ez idvezítése, és ők meg is hallgatják.** * Csel.13,46.18,6. Luk.2,32.24,47.
29. És mikor ezeket mondotta, elmenének a zsidók, magok között sokat vetekedve.
30. Marada pedig Pál két egész esztendeig az ő tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadja vala, kik ő hozzá menének.
31. Prédikálván az Istennek országát és tanítván az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül.

PÁL APOSTOLNAK A RÓMABELIEKHEZ ÍRT LEVELE.

Beköszöntő és áldáskívánás.

1. Pál, Jézus Krisztusnak szolgája, elhívott apostol, elválasztva Isten evangyéliomá*nak hirdetésére.*
* Csel.9,15.13,2.3. Gal.1,15. 1 Kor.1,1.
2. Melyet eleve megígért az ő prófétái által a szentírásokban,
1 Móz.3,15.49,10. Ésa.7,14.9,6.7.53,1–12.
3. Az ő Fia felől, a ki Dávid magvából lett test szerint, Mát.1,1–16. Luk.3,23–31.
4. A ki megbizonyíttatott hatalmasan Isten * Fiának a szentség Lelke szerint, a halálból való feltámadás által, a mi Urunk Jézus Krisztus felől, * Ján.10,36. Csel.13,33.
5. A ki által vettük a * kegyelmet és az apostolságot a hitben való engedelmességnek okáért, minden pogányok között, az ő nevéért; * Eféz.3,8.
6. Kik között vagytok ti is, Jézus Krisztusnak hivatalosai:
7. Mindeneknek, a kik Rómában vagytok, Isten szerelmeseinek, * hivatalos szenteknek: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. * 1 Kor.1,2.

Bevezetés: az evangyéliom Istennek hatalma idvességre.

8. Először hálát * adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van;
* Eféz.5,20. 1 Thess.1,2.
9. Mert bizonyságom nékem az Isten, kinek lelkem szerint szolgálok az ő Fiának evangyéliomában, hogy szüntelen emlékezem felőletek, Eféz.1,16.
10. Imádkozásaimban mindenkor

könyörögvén,* vajha egyszer már jó szerencsés út adódnék nékem Istennek akaratából, hogy hozzátok mehessek; *1 Thess.3,10.
11. Mert kivánlak titeket látni, hogy valami lelki ajándékot közölhessek veletek a ti megerősítésetekre, rész 15,23.29.
12. Azaz, hogy együtt felbuzduljunk ti nálatok egymás hite által, a tiétek meg az enyém által. 2 Pét.1,1.
13. Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok atyámfiai, hogy én gyakran elvégeztem magamban, hogy elmegyek hozzátok (de mindez ideig megakadályoztattam), hogy köztetek is nyerjek* valami lelki gyümölcsöt, mint a többi pogányok közt is. * Gal.5,22.
14. Mind a görögöknek, mind a barbároknak, mind a bölcseknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok. Kol.1,28.
15. Azért a mi rajtam áll, kész vagyok néktek is, a kik Rómában vagytok, az evangyéliomot hirdetni. Csel.28,31.
16. **Mert nem szégyenlem a * Krisztus evangyéliomát; mert Istennek hatalma az† minden hívőnek idvességére, zsidónak először meg görögnek.**
* 2 Tim.1,8. † 1 Kor.1,18.15,1.2.

Az evangyéliom jelenti ki a hitből való igazságot a pogányok számára, kik az Isten haragja alatt vannak.

17. **Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.** Hab.2,4.
18. Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen, kik* az igazságot hamissággal † feltartóztatják. * Zsolt.5,5.6. † vers 21.23.25.
19. Mert a mi az Isten felől tudható, nyilván van ő bennök; mert az Isten megjelentette nékik: Csel.14,17.
20. Mert a mi Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetvén megláttatik; úgy, hogy ők menthetetlenek. Zsolt.19,2. 1 Kor.1,21.
21. Mert bár az Istent megismerték, mindazáltal nem mint Istent dicsőítették őt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szívök megsötétedett. Eféz.4,18.
22. Magokat bölcseknek vallván, balgatagokká lettek; 1 Kor.1,20.
23. És az örökkévaló Istennek dicsőségét felcserélték a mulandó embereknek és madaraknak és négylábú állatoknak és csúszó-mászó állatoknak képmásával. 5 Móz.4,15—19.
24. Annakokáért adta is őket az Isten szívök kivánságaiban tisztátalanságra, hogy egymás testét megszeplősítsék; Csel.14,16.
25. Mint a kik az Isten igazságát hazugsággá változtatták, és a teremtett dolgokat tisztelték és szolgálták a teremtő helyett, a ki mind örökké áldott. Ámen. rész 9,5.
26. Annakokáért adta őket az Isten tisztátalan indulatokra; mert az ő asszonynépeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre:
27. Hasonlóképen a férfiak is elhagyván az asszonynéppel való természetes élést, egymásra gerjedtek bujaságukban,* férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésöknek méltó jutalmát elvevén önmagokban.
* 3 Móz.18,22.23. 1 Kor.6,9.
28. És a miképen nem méltatták az Istent arra, hogy ismeretökben megtartsák, azonképen oda adta őket az Isten méltatlan gondolkozásra, hogy illetlen dolgokat cselekedjenek;
29. A kik teljesek minden hamissággal, paráznasággal, gonoszsággal, kapzsisággal, rosszasággal; rakvák, írigységgel, gyilkossággal, versengéssel, álnoksággal, rossz erkölcscsel;
30. Súsárlók, rágalmazók, istengyűlölők, dölyfösek, kevélyek, dicsekedők, rosszban mesterkedők, szüleiknek engedetlenek,
31. Balgatagok, összeférhetetlenek, szeretet nélkül valók, engesztelhetetlenek, irgalmatlanok.
32. Kik jóllehet az Isten végzését ismerik, hogy a kik ilyeneket cselekesznek, méltók a halálra, mégis nemcsak cselekszik azokat, hanem az akképen cselekvőkkel egyet is értenek. Eféz.5,3—5. 2 Tim.3,2—5.

Zsidók és pogányok egyaránt bűnösök.

2. Annakokáért menthetetlen vagy óh ember, bárki légy, a ki ítélsz: mert a miben mást megítélsz, önmagadat kárhoztatod; mivel ugyanazokat míveled te, a ki ítélsz. Mát.7,2. Ján.8,7. Róm.14,10.
2. Tudjuk pedig, hogy az Istennek ítélete igazság szerint van azokon, a kik ilyeneket cselekesznek.
3. Vagy azt gondolod, óh ember, a ki megítéled azokat, a kik ilyeneket cselekesznek, és te is azokat cselekszed, hogy te elkerülöd az Istennek ítéletét?
4. Avagy megveted az ő jóságának, elnézésének és hosszútűrésének gazdagságát, nem tudván, hogy az Istennek jósága téged megtérésre indít? 2 Pét.3,9.15.

5. De te a te keménységed és meg nem tért szíved szerint gyűjtesz magadnak haragot a haragnak és az Isten igaz ítélete kijelentésének napjára.
6. A ki megfizet mindenkinek az ő cselekedetei szerint: Jób 34,11.12. Zsolt.62,13. Mát.16,27. 2 Kor.5,10.
7. Azoknak, a kik a jó cselekedetben való állhatatossággal dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, örök élettel; Mát.25,34—40.
8. Azoknak pedig, a kik versengők és a kik nem engednek az * igazságnak, hanem engednek a hamisságnak, búsulással és haraggal. 2 Thess.1,8—10.
9. Nyomorúság és ínség minden gonoszt cselekedő ember lelkének, zsidónak először meg göröknek;
10. Dicsőség pedig, tisztesség és békesség minden jót cselekedőnek, zsidónak először meg görögnek:
11. Mert nincsen Isten előtt **személyválogatás.** 5 Móz.10,17.
12. Mert a kik törvény nélkül vétkeztek, törvény nélkül vesznek is el: és a kik a törvény alatt vétkeztek, törvény által ítéltetnek meg,
13. (Mert nem azok igazak Isten előtt, a kik a törvényt hallgatják, hanem azok fognak megigazulni, a kik a törvényt betöltik. Mát.7,21.
14. Mert mikor a pogányok, a kiknek törvényök nincsen, természettől a törvény dolgait cselekszik, akkor ők, törvényök nem lévén, önmagoknak törvényök:
15. Mint a kik megmutatják, hogy a törvény cselekedete be van írva az ő szívökbe, egyetemben bizonyságot tévén arról az ő lelkiismeretök és gondolataik, a melyek egymást kölcsönösen vádolják vagy mentegetik,)
16. Azon a napon, melyen az Isten megítéli az emberek titkait az én evangyéliomom szerint a Jézus Krisztus által. Mát.25,31—46.
17. Ímé te zsidónak neveztetel, és a törvényre támaszkodol, és Istennel dicsekedel.
18. És ismered az ő akaratát, * és választást tudsz tenni azok között, a melyek különböznek *attól.* † mivelhogy a törvényből megtaníttattál; * Mik.6,8. † Fil.1,10.
19. És azt hiszed magadról, hogy te a vakoknak vezetője, * a sötétségben levőknek világossága, * Mát.15,14.
20. A balgatagok tanítója, a kiskorúak mestere vagy, bírván a törvényben az ismeret és igazság formáját.
21. A ki azért mást tanítasz, magadat nem tanítod-é? a ki azt hirdeted, hogy ne lopj, lopsz-é? * Zsolt.50,16—21. Mát.23,3.4.
22. A ki azt mondod, ne paráználkodjál, paráználkodol-é? a ki útálod a bálványokat, szentségtörő vagy-é?
23. Ki a törvényben dicsekszel, a törvénynek megrontása által az Istent gyalázod-é?
24. Mert az Istennek neve miattatok káromoltatik a pogányok között, a mint meg van írva. * Ésa.52,5.
25. Mert használ ugyan a körülmetélkedés, ha a törvényt megtartod; de ha a törvényt áthágod, a te körülmetélkedésed körülmetéletlenséggé lett.
26. Ha tehát a körülmetéletlen pogány megtartja a törvénynek parancsolatait, az ő körülmetéletlensége nem körülmetélkedésül tulajdoníttatik-é néki?
27. És a természettől fogva körülmetéletlen ember, ha a törvényt megtartja, megítél téged, a ki a betű és körülmetélkedés mellett is a törvényeknek megrontója vagy. 2 Kor.3,6.
28. Mert nem az a zsidó, a ki külsőképen az; sem nem az a körülmetélés, a mi a testen külsőképen van: Eféz.2,11.
29. Hanem az a zsidó, a ki belsőképen az; és a szívnek lélekben, nem betű szerint való körülmetélése *az igazi körülmetélkedés;* a melynek dícsérete nem emberektől, hanem Istentől *van.* * 5 Móz.10,16.30,6. Kol.2,11.

Minden ember kivétel nélkül bűnös, és érdem nélkül, hit által lesz igazzá.

3. Mi tekintetben különb hát a zsidó? vagy micsoda haszna van a körülmetélkedésnek?
2. Minden tekintetben sok. Mindenek előtt, hogy az Isten reájok bízta az ő beszédeit. rész 9,4. Zsolt.147,19.20.
3. De hát hogy ha némelyek nem hittek? Vajjon azoknak hitetlensége nem teszi-é hiábavalóvá az Istennek hűségét? rész 9,6.11,29. 2 Tim.2,13.
4. Távol legyen. Sőt inkább az Isten legyen igaz, minden ember * pedig hazug, a mint meg van írva: Hogy igaznak ítéltessél a te beszédeidben, és † győzedelmes légy, mikor vádolnak téged. * Zsolt.116,11. † Zsolt.51,6.
5. Ha pedig a mi igazságtalanságunk az Istennek igazságát mutatja meg, mit mondjunk? Vajjon igazságtalan-é az Isten, hogy minket büntet? Emberi módon szólok. Jób 4,17.18.
6. Távol legyen! Mert akkor mi módon ítéli meg az Isten a világot? 1 Móz.18,25.
7. Mert ha az Istennek igazsága az én hazugságom által öregbült az ő dicsőségére, miért kárhoztattatom még én is, mint bűnös?
8. Sőt inkább ne cselekedjük-é a rosz-

szat, hogy *abból* jó származzék? — a mint minket rágalmaznak, és a mint némelyek mondogatják, hogy mi így beszélünk, a kiknek kárhoztatása igazságos.
9. Micsoda tehát? Különbek vagyunk-é? Semmiképen nem. Mert az előbb megmutattuk nyilván, hogy zsidók és görögök mindnyájan bűn alatt vannak; Gal.3,22.
10. A mint meg van írva, hogy nincsen csak egy igaz is; Zsolt.14,3.53,2.4.
11. Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent.
12. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.
13. Nyitott sír az ő torkuk; nyelvökkel álnokságot szólnak; áspis kígyó mérge van ajkaik alatt. Zsolt.5,10.140,4.
14. Szájok * telve átkozódással és keserűséggel. * Zsolt.10,7.
15. Lábaik gyorsak a vérontásra. Ésa.59,7.8.
16. Útjaikon romlás és nyomorúság van.
17. És a békességnek útját nem ismerik.
18. Nincs isteni félelem az ő szemök előtt. Zsolt.36,2.
19. Tudjuk pedig,* hogy a mit a törvény mond, azoknak mondja, a kik a törvény alatt vannak; hogy minden száj bedugassék, és az egész világ Isten ítélete alá essék. * Gal.3,10.22.
20. Annakokáért a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg ő előtte: * mert a bűn ismerete † a törvény által vagyon. * Gal.2,16. † Róm.7,7.
21. Most pedig törvény nélkül jelent meg az Istennek igazsága,* a melyről tanúbizonyságot tesznek a törvény és a próféták; † * rész 1,17. † Csel.10,43.
22. Istennek igazsága pedig a Jézus Krisztusban való hit által mindazokhoz és mindazoknak, a kik hisznek. Mert nincs * különbség, * Gal.3,28.
23. **Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül.**
24. **Megigazulván ingyen az ő kegyelméből * a Krisztus Jézusban való váltság által,** * rész 5,1. Eféz.2,8.
25. Kit az Isten eleve rendelt * engesztelő áldozatul, hit által, az ő vérében, hogy megmutassa az ő igazságát az előbb elkövetett bűnöknek elnézése miatt, * 1 Ján.2,2.
26. Az Isten hosszútűrésénél fogva, az ő igazságának megbizonyítására, a mostani időben, hogy igaz legyen Ő és megigazítsa azt, a ki a Jézus hitéből való.
27. Hol van tehát a dicsekedés? Kirekesztetett. Mely törvény által? A cselekedeteké által? Nem; hanem a hit törvénye által.
rész 4,2. 1 Kor.1,29.31. Eféz.2,9.
28. **Azt tartjuk tehát,* hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.** * Gal.2,16.
29. Avagy Isten csak a zsidóké-e? Avagy nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is. Ésa.49,6. Eféz.4,5.
30. Mivelhogy egy az Isten, a ki megigazítja a zsidót hitből és a pogányt hit * által. * rész 4,11.12. Gal.3,8.
31. A törvényt tehát hiábavalóvá teszszük-é a hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt * megerősítjük.
* Gal.3,24.

A hit által való megigazulást Ábrahám példájával és Dávid bizonyságával bizonyítja.

4. Mit mondunk tehát, hogy Ábrahám a mi atyánk nyert volna test szerint?
2. Mert ha Ábrahám cselekedetekből igazult meg, van mivel dicsekedjék, de nem az Isten előtt.
3. Mert mit mond az írás: Hitt * pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdoníttaték az ő néki igazságul.
* 1 Móz.15,6. Gal.3,6.
4. Annak pedig, a ki munkálkodik, a jutalom nem tulajdoníttatik kegyelemből, hanem tartozás szerint;
Mát.20,7.14.
5. **Ellenben annak, a ki nem munkálkodik, hanem hisz abban, a ki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdoníttatik igazságul.** rész 3,28.
6. A mint Dávid is boldognak mondja azt az embert, a kinek az Isten igazságot tulajdonít cselekedetek nélkül.
7. Boldogok, a kiknek megbocsáttattak az * ő hamisságaik, és a kiknek elfedeztettek az ő bűneik. * Zsolt.32,1.2.
8. Boldog ember az, a kinek az Úr bűnt nem tulajdonít.
9. Ez a boldogság tehát a zsidónak, vagy a pogánynak is *tulajdoníttatik*-é? Mert azt mondjuk, hogy Ábrahámnak a hit tulajdoníttaték igazságul.
10. Miképen tulajdoníttaték tehát? Körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotában? Nem körülmetélt, hanem körülmetéletlen állapotában.
11. És a körülmetélkedés jegyét körülmetéletlenségében *tanusított* hite igazságának pecsétjéül nyerte: hogy atyja * legyen mindazoknak, a kik körülmetéletlen létökre † hisznek, hogy azoknak is tulajdoníttassék az igazság; * 1 Móz.17,10.11. † Gal.3,7.
12. És *hogy* atyja *legyen* a körülmetélteknek is, azoknak, a kik nemcsak körülmetélkednek, hanem követik is a mi atyánknak Ábrahámnak körül

metéletlenségében *tanusított* hitének
nyomdokait.
13. Mert nem a törvény által adatott
az ígéret Ábrahámnak, vagy az ő mag-
vának, hogy e világnak örököse lesz,
hanem a hitnek igazsága által.
1 Móz.22,17.18.
14. Mert ha azok az örökösök, kik
a törvényből valók, hiábavalóvá lett
a hit, és haszontalanná az ígéret:
Gal.3,18.
15. Mert a törvény haragot nemz: a
hol pedig nincsen törvény, ott tör-
vény ellen való cselekedet sincsen.
16. Azért hitből, hogy kegyelemből
legyen; hogy erős legyen az ígéret az
egész magnak; nemcsak a törvény-
ből valónak, hanem az Ábrahám hi-
téből valónak is, a ki mindnyájunk-
nak atyánk
17. (A mint meg van írva, hogy sok
nép atyjává tettelek téged*) az előtt,
az Isten előtt, a kiben hitt, a ki a hol-
takat megeleveníti, és azokat, a me-
lyek nincsenek, előszólítja mint meg-
levőket. * 1 Móz.17,4.5.
18. A ki reménység ellenére remény-
kedve hitte, hogy sok népnek atyjá-
vá lesz, a szerint, a mint megmonda-
tott: Így lészen a te magod. 1 Móz.15,5.
19. És hitében erős lévén, nem gon-
dolt az ő már elhalt testére, mintegy
százesztendős lévén, sem Sárának el-
halt méhére; 1 Móz.17,17.
20. Az Istennek ígéretében sem ké-
telkedett hitetlenséggel, hanem erős
volt a hitben, dicsőséget adván az Is-
tennek,
21. És teljesen elhitte, hogy a mit ő
ígért, meg is cselekedheti.
22. Azért is tulajdoníttaték néki igaz-
ságul.
23. De nemcsak ő érette iratott meg,
hogy tulajdoníttaték néki *igazságul*,
24. Hanem mi érettünk is, a kiknek
majd tulajdoníttatik, azoknak tudni-
illik, a kik hisznek Abban, a ki fel-
támasztotta a mi * Urunkat a Jézust
a halálból, * Csel.2,24.
25. Ki a mi * bűneinkért *halálra* ada-
tott, és feltámasztatott † a mi megiga-
zulásunkért. * Ésa.53,5. † 1 Kor.15,17.

Hit által való megigazulás dicső gyümölcsei.

5. Megigazulván azért hit által, bé-
kességünk van Istennel, a mi
Urunk Jézus Krisztus által,
2. A ki által van a menetelünk is hit-
ben ahhoz a kegyelemhez, * a mely-
ben állunk; és dicsekedünk az Isten
dicsőségének reménységében.
* Ján.14,6. Eféz.2,18.
3. Nemcsak pedig, hanem dicseke-
dünk a háborúságokban is, tudván,
hogy a háborúság békességes tűrést
nemz, Jak.1,2–4.
4. A békességes tűrés pedig próbaté-
telt, a próbatétel pedig reménységet,
5. A reménység pedig nem szégyenít
meg; mert az Istennek szerelme ki-
töltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek
által, * ki adatott nékünk. * 1 Ján.4,16.
6. Mert Krisztus, * mikor még erő-
telenek valánk, a maga idejében meg-
halt a gonoszokért. * Gal.4,4.5. Eféz.2,1.5.
7. Bizonyára igazért *is* alig hal meg
valaki; ám a jóért talán csak meg
merne halni valaki.
8. Az Isten pedig a mi hozzánk való
szerelmét abban mutatta meg, hogy
mikor még bűnösök voltunk, Krisz-
tus érettünk * meghalt. * 1 Pét.3,18.
9. Minekutána azért most megiga-
zultunk az ő vére által, sokkal inkább
megtartatunk a harag ellen ő általa.
10. Mert ha, mikor ellenségei vol-
tunk, megbékéltünk Istennel * az ő
Fiának halála által, sokkal inkább
megtartatunk az ő élete által, minek-
utána megbékéltünk vele. * 2 Kor.5,18.
11. Nemcsak pedig, hanem dicse-
kedünk is az Istenben a mi Urunk
Jézus Krisztus által, a ki által most
a megbékélést nyertük.

Mint bűn és halál Ádám által, úgy igazság és élet Krisztus által hat el minden emberre.

12. Annakokáért, miképen egy em-
ber által jött be a világra a bűn, * és
a bűn által a halál, és akképen a halál
minden emberre elhatott, mivelhogy
mindenek vétkeztek; * 1 Móz.3,6–16.
13. Mert a törvényig vala bűn a vi-
lágon; a bűn azonban nem számít-
tatik be, ha nincsen törvény.
14. Úgyde a halál uralkodott Ádám-
tól Mózesig azokon is, a kik nem az
Ádám esetének hasonlatossága sze-
rint vétkeztek, a ki ama következen-
dőnek kiábrázolása vala.
15. De a kegyelmi ajándék nem úgy
van, mint a bűneset; mert ha amaz
egynek esete miatt sokan haltak meg,
az Isten kegyelme és a kegyelemből
való ajándék, mely az egy ember Jé-
zus Krisztusé, sokkal inkább elhatott
sokakra.
16. És az ajándék sem úgy *van*, mint
egy vétkező által; mert az ítélet egy-
ből *lett* kárhozottá, az ajándék pedig
sok bűnből *van* igazulásra.
17. Mert ha az egynek bűnesete miatt
uralkodott a halál az egy által: sok-
kal inkább az életben uralkodnak
az egy Jézus Krisztus által azok,
kik a kegyelemnek és az igazság
ajándékának bővölködésében része-
sültek.
18. Bizonyára azért, miképen egynek

bűnesete által minden emberre *elhatott* a kárhozat: azonképen egynek igazsága által minden emberre *elhatott* az életnek megigazulása.
19. Mert miképen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: azonképen egynek engedelmessége által sokan igazakká lesznek.
20. A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; * de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővölködik: * Gal.3,19.
21. Hogy miképen uralkodott a bűn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által. 1 Kor.15,22.

A megszentelődés és új engedelmesség a hitből való igazság gyümölcse.

6. Mit mondunk tehát? Megmaradjunk-é a bűnben, hogy a kegyelem annál nagyobb legyen?
2. Távol legyen: a kik meghaltunk a bűnnek, mimódon élnénk még abban?
3. Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus * Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg? * Gal.3,27. Kol.2,12.
4. Eltemettettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: * hogy miképen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképen mi is új életben † járjunk. * Kol.2,12. † Eféz.4,22—24.
5. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is *azok* leszünk. * rész 8,11.
6. Tudván azt, hogy a mi ó * emberünk ő vele megfeszíttetett, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek: * Gal.5,24.
7. Mert a ki meghalt, * felszabadult a bűn alól. * 1 Pét.4,1.2.
8. Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hiszszük, hogy élünk is ő vele. 2 Tim.2,11.
9. Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik, Jel.1,18.
10. Mert hogy meghalt, a bűnnek halt meg egyszer; hogy * pedig él, az Istennek él. * Zsid.7,27.
11. Ezenképen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, † de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban. * 1 Pét.2,24.
12. Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, * hogy engedjetek néki az ő kívánságaiban: * 1 Kor.9,27. Gal.5,16.19—21.
13. Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül * a bűnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint a kik a halálból életre keltetek, és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek. * 1 Pét.4,2.3.
14. Mert a bűn ti rajtatok nem uralkodik; mert nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt.
15. Mit is tehát? Vétkezzünk-é mivelhogy nem vagyunk törvény alatt, hanem kegyelem alatt? Távol legyen.
16. Avagy nem tudjátok, hogy a kinek oda szánjátok magatokat szolgákul az engedelmességre, annak * vagytok szolgái, a kinek engedelmeskedtek; vagy a bűnnek halálra, vagy az engedelmességnek igazságra? * Ján.8,34.
17. De hála az Istennek, hogy *jóllehet* a bűn szolgái voltatok, de szívetek szerint engedelmeskedtek a tudomány azon alakjának, a melyre adattatok.
18. Felszabadulván pedig a bűn alól, az igazságnak szolgáivá * lettetek. * 1 Pét.2,26.17.
19. Emberi módon szólok a ti testeteknek erőtlensége miatt. Mert a miképen oda szántátok a ti tagjaitokat a tisztátalanságnak és a hamisságnak szolgáiul a hamisságra: * azonképen szánjátok oda most a ti tagjaitokat szolgáiul az igazságnak a megszenteltetésre. * 1 Pét.4,3.
20. Mert mikor a bűn szolgái valátok, az igazságtól szabadok valátok.
21. Micsoda gyümölcsét vettétek azért akkor azoknak, a miket most szégyenletek? mert azoknak a * vége halál. * rész 5,12.
22. Most pedig, minekutána felszabadultatok a bűn alól, szolgáivá lettetek pedig az Istennek: megvan a gyümölcsötök a megszenteltetésre, a vége pedig örök élet.
23. **Mert a bűn zsoldja halál; * az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban.** * 1 Móz.2,17.

A hit által való megigazulás felszabadít a törvény alól és Krisztusnak való engedelmességre kötelez.

7. Avagy nem tudjátok-é atyámfiai, mert törvényismerőkhöz szólok, hogy a törvény uralkodik az emberen, a míg él?
2. Mert a férjes asszony, míg él a férj, ehhez van kötve törvény szerint, de ha meghal * a férj, felszabadul *az asszony* a férj törvénye alól. * 1 Kor.7,10.39.
3. Azért tehát az ő férjének életében paráznának mondatik, ha más férfihoz megy; * ha azonban meghal a

férje, szabaddá lesz a törvénytől, úgy
hogy nem lesz parázna, ha más férfihoz megy. * Mát.19,9.
4. Azért atyámfiai, ti is meghaltatok
a törvénynek a Krisztus teste* által,
hogy legyetek máséi, azéi, a ki a halálból feltámasztatott, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek. * Gal.2,19.20.
5. Mert mikor a testben voltunk, a
bűnök indulatai a törvény által dolgoztak a mi tagjainkban, hogy gyümölcsözzenek * a halálnak ;* rész 6,21.
6. Most pedig megszabadultunk a törvénytől, minekutána meghaltunk arra nézve, a mely által lekötve tartattunk;*hogy szolgáljunk a léleknek újságában és nem a betű óságában.
* rész 6,2.
7. Mit mondunk tehát? A törvény
bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a * törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad. * 2 Móz.20,17.
8. De a bűn alkalmat vévén, a
parancsolat által nemzett bennem minden kívánságot; mert törvény nélkül holt a bűn.
9. Én pedig éltem régen a törvény
nélkül: de ama parancsolatnak eljövetelével felelevenedék a bűn,
10. Én pedig meghalék; és úgy
találtaték, hogy az a parancsolat, mely életre való, nékem * halálomra van.
* 3 Móz.18,5. Ezék.20,11.13.
11. Mert a bűn alkalmat vévén, ama
parancsolat által megcsalt engem, és megölt általa.
12. Azért ám a törvény szent,*és a
parancsolat szent és igaz és jó. * 1 Tim.1,8.
13. Tehát a jó nékem halálom lett-é?
Távol legyen: sőt inkább a bűn *az*, hogy megtessék a bűn, mely a jó által nékem halált szerez, hogy felette igen bűnös legyen a bűn a parancsolat által.

A belső és külső ember harcza.

14. Mert tudjuk, hogy a törvény lel-
ki; de én * testi vagyok, a bűn alá rekesztve. * rész 8,3.
15. Mert a mit cselekeszem, nem is-
merem: mert nem azt mívelem, a mit akarok, hanem a mit gyűlölök, azt cselekeszem.
16. Ha pedig azt cselekeszem, a mit
nem akarok, megegyezem a törvénynyel, hogy jó.
17. Mostazért már nem én cselekszem
azt, hanem a bennem lakozó bűn.
18. Mert tudom, hogy nem lakik én
bennem, azaz a testemben jó; * mert az akarás megvan bennem, de a jó véghezvitelét nem találom.
* 1 Móz.6,5.8,21. Zsolt.51,7.
19. Mert nem a jót cselekeszem, me-
lyet akarok; hanem a gonoszt cselekeszem, melyet nem akarok.
20. Ha pedig én azt cselekeszem, a
mit nem akarok, nem én mívelem már azt, hanem a bennem lakozó bűn.
vers 17.
21. Megtalálom azért magamban, ki
a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn megvan bennem.
Jób 14,4. Zsolt.51,7.
22. Mert gyönyörködöm az Isten tör-
vényében a belső ember szerint;
23. De látok egy másik törvényt az
én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, * és engem rabul ád a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban. * Gal.5,17.
24. **Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?**
25. **Hálát adok Istennek a mi Urunk
Jézus Krisztus által.** Azért jóllehet én az elmémmel az Isten törvényének, de testemmel a bűn törvényének szolgálok.

A hívőknek a kárhozattól való mentessége, lélek szerint való járása, istenfiúsága és még nyomorúságban is boldog reménysége.

8. Nincsen azért immár semmi
kárhoztatásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak, * kik nem test szerint járnak, hanem † Lélek szerint. * Gal.3,13.5,24. † rész 7,22.
2. Mert a Jézus Krisztusban való élet
lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől.
3. Mert a mi a törvénynek lehetetlen
vala, mivelhogy erőtelen vala a test miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a * bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben, * 2 Kor.5,21.
4. Hogy a törvénynek igazsága * be-
teljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint.
* 5 Móz.27,26.
5. Mert a test szerint valók a test dol-
gaira gondolnak; a Lélek szerint valók pedig a Lélek dolgaira.
6. Mert a testnek * gondolata halál;
a Lélek gondolata pedig élet és békesség. * Gal.6,8.
7. Mert a test gondolata ellensé-
geskedés Isten ellen; minthogy * az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti. * Jak.4,4.
8. A kik pedig testben vannak, nem
lehetnek kedvesek Isten előtt.
9. De ti nem vagytok testben, hanem
lélekben, ha ugyan az Isten Lelke lakik bennetek. * A kiben pedig nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.
* 1 Kor.3,16.

10. Hogyha pedig Krisztus ti bennetek
van, jóllehet a test holt a bűn miatt,
a lélek ellenben élet az igazságért.
11. De ha Annak a Lelke lakik ben-
netek, a ki feltámasztotta Jézust a
halálból, ugyanaz, * a ki feltámasz-
totta Krisztus Jézust a halálból, meg-
eleveníti a ti halandó testeiteket † is
az ő ti bennetek lakozó Lelke által.
* Csel.2,24. † 1 Kor.15,51—54.
12. Annakokáért atyámfiai, nem va-
gyunk adósok a testnek, * hogy test
szerint éljünk: * Gal.5,24. rész 6,7.18.
13. Mert, ha test szerint éltek, meghal-
tok; de ha a test cselekedeteit a lélek-
kel megöldököljtek, éltek.* Gal.5,19-21.
14. **Mert a kiket Isten Lelke vezérel,
azok Istennek fiai.**
15. Mert nem kaptatok szolgaság lel-
két ismét a félelemre,* hanem a fiúság-
nak Lelkét kaptátok, a ki † által kiált-
juk: Abbá, Atyám! * 2 Tim.1,7. † Gal.4,5.6.
16. Ez a Lélek * bizonyságot tesz a
mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyer-
mekei vagyunk. * Eféz.1,13.14.
17. Ha pedig gyermekek,* örökösök
is; örökösei Istennek, örököstársai pe-
dig Krisztusnak; ha ugyan vele együtt
szenvedünk, † hogy vele együtt is di-
csőüljünk meg. * Tit.3,7. † Jel.3,21.
18. Mert azt tartom, hogy a miket
most szenvedünk, nem * hasonlítha-
tók ahhoz a dicsőséghez, mely né-
künk megjelentetik. * 2 Kor.4,17.
19. Mert a teremtett világ sóvárogva
várja az Isten fiainak * megjelenését.
* 1 Ján.3,2.
20. Mert a teremtett világ hiábavaló-
ság alá vettetett, nem * önként, hanem
azért, a ki az alá vetette, * 1 Móz.3,17.18.
21. Azzal a reménységgel, hogy maga
a teremtett világ is megszabadul a rot-
hadandóság * rabságától az Isten fiai
dicsőségének szabadságára.
* Luk.21,28.
22. Mert tudjuk, hogy az egész te-
remtett világ egyetemben fohászko-
dik és nyög mind idáig.
23. Nemcsak *ez* pedig, hanem magok
a Lélek zsengéjének birtokosai, mi
magunk is fohászkodunk magunk-
ban, várván a fiúságot, a mi testünk-
nek * megváltását. * 2 Kor.5,2—4.
24. Mert reménységben tartattunk
meg; a reménység pedig, ha láttatik,
nem reménység; mert a mit lát va-
laki, miért reményli is *azt?*
25. Ha pedig, a mit nem látunk, azt
reméljük, békességestűréssel várjuk.
26. Hasonlatosképen pedig a Lélek
is segítségére van a mi erőtelensé-
günknek. Mert azt, a mit kérnünk
kell, a mint kellene, nem tudjuk;
de maga a * Lélek esedezik mi éret-
tünk kimondhatatlan fohászkodá-
sokkal. * Zak.12,10.
27. A ki pedig a * szíveket vizsgálja,
tudja, mi a Lélek gondolata, mert Is-
ten szerint esedezik a szentekért.
* Zsolt.7,10.
28. **Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik
Istent szeretik, minden javokra van,**
mint a kik *az ő* végzése szerint hi-
vatalosak.
29. Mert a kiket eleveismert, eleve
el is rendelte, hogy * azok az ő Fia
ábrázatához hasonlatosak legyenek,
hogy ő legyen elsőszülött † sok atyafi
között. * Eféz.1,5.11. † Kol.1,18.
30. A kiket pedig eleve elrendelt, azo-
kat el is hívta; és a kiket elhívott, azo-
kat meg is igazította; a kiket pedig
megigazított, azokat meg is dicsőí-
tette.
31. Mit mondunk azért ezekre? **Ha
az Isten velünk, kicsoda ellenünk?**
32. **A ki az ő tulajdon * Fiának nem
kedvezett, hanem őt mindnyájunkért
odaadta, mimódon ne ajándékozna ve-
le együtt mindent minékünk?** * Ján.3,16.
33. **Kicsoda vádolja az Isten választot-
tait? Isten az, a * ki megigazít;** * Ésa.50,8.9.
34. **Kicsoda az, a ki kárhoztat? Krisz-
tus az, a ki meghalt, sőt a ki fel is tá-
madott, a ki az Isten jobbján van,* a
ki esedezik is † érettünk:**
* Zsid.1,3. † Zsid.7,25.
35. Kicsoda szakaszt el minket a
Krisztus szerelmétől? nyomorúság
vagy szorongattatás, * vagy üldözés,
vagy éhség, vagy meztelenség, vagy
veszedelem, vagy fegyver-é? * Csel.20,24.
36. A mint megvan írva, hogy: Te
éretted gyilkoltatunk minden napon;
olybá * tekintenek mint vágó juhokat
* Zsolt.44,23.
37. De mindezekben felettébb dia-
dalmaskodunk. Az által, * a ki min-
ket szeretett, * Fil.4,13.
38. **Mert meg vagyok győződve, hogy
sem halál, sem élet, sem angyalok, sem
fejedelemségek, sem hatalmasságok,
sem jelenvalók, sem következendők,**
39. **Sem magasság, sem mélység, sem sem-
mi más teremtmény nem szakaszthat el
minket az Istennek szerelmétől, mely
vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.**

***A zsidók hajdani kiválasztása és a pogá-
nyok mostani felvétetése csak az Isten sza-
bados kegyelmének ténye.***

9. Igazságot szólok Krisztusban,
nem hazudok, lelkiismeretem
velem együtt tesz bizonyságot a Szent
Lélek által,
2. Hogy nagy az én szomorúságom
és szüntelen való az én szívemnek
fájdalma;

3. Mert kívánnám, hogy én magam
átok legyek, *elszakasztva* a Krisztus-
tól az én atyámfiaiért, a kik roko-
naim test szerint;
4. A kik izráeliták, a kiké a fiúság* és a
dicsőség és a szövetségek, meg a † tör-
vényadás és az isteni tisztelet és az ígé-
retek; * 2 Móz. 4, 22. 5 Móz. 7, 6. † Zsolt. 147, 19.
5. A kiké az atyák, és a kik közül való
test szerint a Krisztus, * a ki minde-
neknek felette örökké áldandó † Isten.
Ámen. * Luk. 3, 23. † Ján. 1, 1. Zsid. 1, 8. 9.
6. Nem lehet pedig, hogy meghiú-
sult legyen az Isten beszéde. * Mert
nem mindnyájan izráeliták azok, kik
Izráeltől valók; * 4 Móz. 23, 19.
7. Sem nem mindnyájan fiak, kik
az Ábrahám magvából valók; hanem:
Izsákban neveztetik néked a te ma-
god. * 1 Móz. 21, 12.
8. Azaz, nem a testnek fiai az Isten
fiai; hanem az ígéret fiait * tekinti
magul. * Gal. 4, 28.
9. Mert ígéretnek beszéde ez: Ez idő
tájban eljövök, és Sárának fia lesz.
1 Móz. 18, 10.
10. Nemcsak pedig, hanem Rebeka
is, ki egytől fogant méhében, Izsák-
tól a mi atyánktól: 1 Móz. 25, 21. 22.
11. Mert mikor még meg sem szü-
lettek, sem semmi jót vagy gonoszt
nem cselekedtek, hogy az Istennek
kiválasztás szerint való végzése meg-
maradjon, nem cselekedetekből, * ha-
nem az elhívótól, * 2 Tim. 1, 9.
12. Megmondatott néki, hogy: A na-
gyobbik szolgál a kisebbiknek.
1 Móz. 25, 23.
13. Miképen meg van írva: Jákóbot
szerettem, * Ézsaut pedig gyűlöltem.
* Mal. 1, 2.
14. Mit mondunk tehát: Vajjon nem
igazságtalanság-é *ez* az Istentől? Tá-
vol legyen! 5 Móz. 32, 4. Jób 8, 3.
15. Mert Mózesnek ezt mondja: **Kö-
nyörülök azon, a kin könyörülök, és ke-
gyelmezek annak, a kinek kegyelme-
zek.** 2 Móz. 33, 19.
16. **Annakokáért tehát nem azé, a ki
akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem
a könyörülő Istené.**
17. Mert azt mondja az írás a Faraó-
nak, hogy: Azért támasztottalak té-
ged, hogy megmutassam benned az
én hatalmamat, és hogy hirdessék az
én nevemet az egész földön. 2 Móz. 9, 16.
18. Annakokáért a kin akar könyö-
rül, a kit pedig akar, megkeményít.
19. Mondod azért nékem: Miért fedd
hát *engem? Hiszen* az ő akaratának
kicsoda áll ellene? Péld. 21, 30.
20. Sőt inkább kicsoda vagy te óh
ember, hogy versengsz az Istennel?
Avagy mondja-é a készítmény a ké-
szítőnek: Miért csináltál engem így?
Ésa. 45, 9. Jer. 18, 6.
21. Avagy nincsen-é a fazekasnak ha-
talma az agyagon, hogy ugyanazon
gyuradékból némely edényt tisztes-
ségre, némelyt pedig becstelenségre
csináljon?
22. Ha pedig az Isten az ő haragját
megmutatni és hatalmát megismer-
tetni kívánván, nagy békességestű-
réssel elszenvedte a harag edényeit,
melyek veszedelemre készíttettek,
23. És hogy megismertesse az ő dicső-
ségének * gazdagságát az irgalom edé-
nyein, melyeket eleve elkészített a di-
csőségre, *mit szólhatsz ellene?*
* Kol. 1, 26. 27.
24. A kikül el is hívott minket nem-
csak a zsidók, hanem a pogányok kö-
zül is,
25. A mint Hoseásnál is mondja: Hí-
vom a nem én népemet én népem-
nek; és a nem szerettet szeretettnek.
Hós. 2, 22.
26. És lészen, hogy azon a helyen, a
hol ez mondatott nékik: Ti nem vagy-
tok az én népem, ott az élő Isten fiai-
nak fognak hívatni. Hós. 1, 10.
27. Ésaiás pedig ezt kiáltja Izráel fe-
lől: Ha Izráel fiainak száma *annyi*
volna is, mint a tenger fövénye, a
maradék tartatik meg. Ésa. 10, 22. 23.
28. Mert a dolgot bevégezi és rövid-
re metszi igazságban; mivel rövide-
sen végez az Úr a földön.
29. És a mint Ésaiás előre megmon-
dotta: Ha a seregeknek * Ura nem ha-
gyott volna nékünk magot, olyanok-
ká lettünk volna, mint Sodoma, és
Gomorához volnánk hasonlók.
* Ésa. 1, 9. 1 Móz. 19, 24.
30. Mit mondunk hát? Azt, hogy a po-
gányok, a kik az igazságot nem követ-
ték, az * igazságot elnyerték, még pe-
dig a hitből való igazságot; * Eféz. 2, 1—3.
31. Izráel ellenben, mely az igazság
törvényét követte, nem jutott el az
igazság törvényére.
32. Miért? Azért, mert nem hitből
keresték, hanem mintha a törvény cse-
lekedeteiből volna. Mert beleütköz-
tek a beleütközés * kövébe,
* Luk. 2, 34. 1 Kor. 1, 23.
33. A mint meg van írva: Ímé be-
leütközés kövét és megbotránkozás
szikláját teszem * Sionba; és a ki hisz
benne, nem szégyenül meg. * Ésa. 28, 16.

*A zsidók a saját igazságukat keresték és a-
zért nem találták meg a hitből való igazságot.*

10. Atyámfiai, szívem szerint kí-
vánom és Istentől könyör-
göm az Izráel idvességét.
2. Mert bizonyságot * teszek felőlök,

hogy Isten iránt való buzgóság van
bennök, de † nem megismerés sze-
rint. * Kol.4,13. † Csel.22,3.
3. Mert az Isten igazságát nem * is-
mervén, és az ő tulajdon igazságu-
kat igyekezvén érvényesíteni, az Isten
igazságának nem engedelmeskedtek.
* rész 9,30.31.
4. **Mert a törvény vége Krisztus * min-
den hívőnek igazságára.**
* Gal.3,24. Ján.3,16.18.
5. Mert Mózes a törvényből való igaz-
ságról *azt* írja, hogy a ki * azokat cse-
lekeszi, él azok által.
* 3 Móz.18,5. Ezék.20,11.
6. A hitből való igazság pedig így
szól: Ne mondd * a te szívedben: Ki-
csoda megy föl a mennybe? (azaz, hogy
Krisztust aláhozza;) * 5 Móz.30,12.13.
7. Avagy: Kicsoda száll le a mély-
ségbe? (azaz, hogy Krisztust a halál-
ból felhozza.)
8. De mit mond? Közel hozzád a be-
széd, a szádban és * a szívedben van:
azaz a hit beszéde, a melyet mi hir-
detünk. * 5 Móz.30,14.
9. Mert ha a te száddal vallást teszel
az Úr Jézusról, * és szívedben hiszed,
hogy az Isten feltámasztotta őt a ha-
lálból, megtartatol. * Mát.10,32.
10. **Mert szívvel hiszünk az igazságra,
szájjal * teszünk pedig vallást az id-
vességre.** * Zsolt.116,10.
11. Mert azt mondja az írás: Valaki
hisz * ő benne, meg nem szégyenül.
* Ésa.28,16. Zsolt.25,3.
12. Mert nincs különbség zsidó meg
görög között; mert ugyanaz az Ura
mindeneknek, a ki kegyelemben gaz-
dag mindenekhez, a kik * őt segítsé-
gül hívják. * Csel.10,34.35.
13. Mert minden, a ki * segítségül
hívja az Úr nevét, megtartatik.
* Jóel 2,32. Csel.2,21.
14. Mimódon hívják azért * segítségül
azt, a kiben nem hisznek? Mimódon
hisznek pedig *abban,* a ki felől nem
hallottak? Mimódon hallanának pe-
dig prédikáló nélkül?
15. Mimódon prédikálnak pedig, ha
el nem küldetnek? A miképen meg
van írva: Mily szépek a * békesség hir-
detőknek lábai, a kik jókat hirdetnek!
* Ésa.52,7.
16. De nem mindenek engedelmes-
kedtek az evangyéliomnak. Mert Ésa-
iás azt mondja: Uram! * Kicsoda hitt
a mi beszédünknek? * Ésa.53,1.
17. **Azért a hit hallásból van, a hallás
pedig Isten igéje által.**
18. De mondom: Avagy nem hallot-
ták-é? Sőt inkább az egész * földre
elhatott az ő hangjok, és a lakóföld
véghatáráig az ő beszédök. * Zsolt.19,5.
19. De mondom: Avagy nem ismer-
te-é Izráel? Először Mózes mondja:
Én * titeket felingerellek egy nem nép-
pel, értelmetlen néppel haragítalak
meg titeket. * 5 Móz.32,21.
20. Ésaiás pedig bátorságosan ezt
mondja: Megtaláltak * azok, a kik
engem nem keresnek; nyilvánvaló
lettem azoknak, a kik felőlem nem
kérdezősködtek. * Ésa.65,1.
21. Az Izráelről pedig ezt mondja:
Egész napon * kiterjesztettem kezei-
met az engedetlenkedő és ellenmon-
dó néphez. * Ésa.65,2.

Izráel kiválasztása megmásíthatatlan.

11. Mondom tehát: Avagy elvetet-
te-é Isten az ő népét? Távol
legyen; mert én is izráelita vagyok,
az Ábrahám * magvából, Benjámin
nemzetségéből való. * Fil.3,5.
2. Nem vetette el Isten az ő népét,
melyet eleve ismert. Avagy nem tud-
játok-é, mit mond az írás Illyésről?
a mint könyörög Istenhez Izráel el-
len, mondván:
3. Uram, a te * prófétáidat megölték,
és a te oltáraidat lerombolták; és csak
én egyedül maradtam, és engem is
halálra keresnek. * 1 Kir.19,10.18.
4. De mit mond néki az isteni felelet?
Meghagytam magamnak hétezer em-
bert, a kik nem hajtottak térdet a
Baálnak.
5. Ekképen azért most is van ma-
radék a kegyelemből való választás
szerint.
6. Hogyha pedig kegyelemből, ak-
kor nem cselekedetekből: különben a
kegyelem nem volna többé kegyelem.
Hogyha pedig cselekedetekből, akkor
nem kegyelemből: különben a csele-
kedet nem volna többé cselekedet.
7. Micsoda tehát? A mit Izráel ke-
res, azt nem nyerte meg: a válasz-
tottak ellenben megnyerték, a töb-
biek pedig megkeményíttettek:
8. A mint meg van írva: Az Isten
kábultság lelkét adta nékik; szeme-
ket, hogy ne lássanak, füleket, hogy
ne halljanak, mind e mai napig.
Ésa.6,9.10. Mát.13,13—15.
9. Dávid is ezt mondja: Legyen az
ő asztaluk tőrré, hálóvá, botránko-
zássá és megtorlássá. Zsolt.69,23.24.
10. Sötétüljenek meg az ő szemeik,
hogy ne lássanak, és az ő hátokat min-
denkorra görbítsd meg.
11. Annakokáért mondom: Avagy a-
zért botlottak-é meg, hogy elessenek?
Távol legyen; hanem az ő esetök foly-
tán * *lett* az idvesség a pogányoké,
hogy † ők felingereltessenek.
* Csel.13,46. † 5 Móz.32,21.

12. Ha pedig az ő esetök világnak
gazdagsága, és az ő veszteségök pogányok gazdagsága, mennyivel inkább az ő teljességök?
13. Mert néktek mondom a pogányoknak, a mennyiben hát én pogányok apostola vagyok, *a szolgálatomat dicsőítem, *Csel.9,15. Gal.2,7.8.
14. Ha ugyan felingerelhetném az én atyámfiait, és megtarthatnék közülök némelyeket. 1 Tim.4,16.
15. Mert ha az ő elvettetésök a világnak megbékélése, micsoda *lesz* a felvételök hanemha élet a halálból?
16. Ha pedig a zsenge szent, akkor a tészta is; és ha a gyökér szent, az ágak is *azok*.
17. Ha pedig némely ágak kitörettek, te pedig vadolajfa létedre beoltattál azok közé, és részese lettél az olajfa gyökerének és zsírjának; Jer.11,16.17.
18. Ne kevélykedjél az ágak ellenében: ha pedig kevélykedel, nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.
19. Azt mondod azért: Kitörettek *az* ágak, hogy én oltassam be.
20. Úgy van; hitetlenség miatt törettek ki, te pedig hit által állasz; fel ne fuvalkodjál, hanem félj;
21. Mert ha az Isten a természet szerint való ágaknak nem kedvezett, majd néked sem kedvez. 2 Pét.2,4.5.
22. Tekintsd meg azért az Istennek kegyességét és keménységét: azok iránt a kik elestek, keménységét; irántad pedig a kegyességét, ha megmaradsz a kegyességben; különben te is kivágatol. Ján.15,2.
23. Sőt azok is, ha meg nem maradnak a hitetlenségben, beoltatnak; mert az Isten ismét beolthatja őket. 2 Kor.3,16.
24. Mert ha te a természet szerint való vadolajfából kivágattál, és természet ellenére beoltattál a szelid olajfába: mennyivel inkább beoltatnak ezek a természet szerint valók az ő saját olajfájokba. Jer.11,16.
25. Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiai ezt a titkot, hogy magatokat el ne higyjétek, hogy a megkeményedés Izráelre nézve *csak** részben † történt, a meddig a pogányok teljessége bemegyen. *Mik.5,3.4. †Luk.21,24.
26. És így az egész Izráel megtartatik, a mint meg van írva: Eljő Sionból a Szabadító, és elfordítja Jákóbtól a gonoszságokat: Ésa.59,20.
27. És ez nékik az én szövetségem, midőn eltörlöm az ő bűneiket. Jer.31,31—34.
28. Az evangyéliomra nézve ugyan ellenségek ti érettetek; de a választásra nézve szerelmetesek az atyákért.
29. Mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az ő elhívása. 2 Tim.2,13.
30. Mert miképen ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig irgalmasságot nyertetek az ő engedetlenségök miatt:
31. Azonképen ők is most engedetlenkedtek, hogy a ti irgalmasságba jutásotok folytán ők is irgalmasságot nyerjenek;
32. Mert az Isten mindeneket engedetlenség alá rekesztett, hogy mindeneken könyörüljön. Gal.3,22.

Isten csodálatos útainak dicsérete.

33. Óh Isten gazdagságának, bölcseségének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az ő útai!
34. Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa? Ésa.40,13. Jób 11,7.
35. Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt? Jób 41,11.
36. Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.

Keresztyén életszabályok.

12. Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket. rész 6,13.
2. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, * hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata. * Eféz.4,23. 1 Thess.4,3.
3. Mert a nékem adott kegyelem által mondom mindenkinek közöttetek, hogy feljebb ne bölcselkedjék, mint a hogy kell bölcselkedni; * hanem józanon bölcselkedjék, a mint az Isten adta kinek-kinek a † hit mértékét. * Préd.7,16. † 1 Kor.12,11.
4. Mert miképen egy testben sok tagunk van, minden tagnak pedig nem ugyanazon cselekedete van:
5. Azonképen sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai *vagyunk*. 1 Kor.12,12.13.27. Eféz.4,11.12.
6. Minthogy azért külön-külön ajándékaink vannak a nékünk adott kegyelem szerint, akár írásmagyarázás, a hitnek szabálya szerint *teljesítsük;* 1 Kor.12,4.
7. Akár szolgálat, a szolgálatban; akár tanító, a tanításban; 1 Pét.4,10.11.
8. Akár intő, az intésben; az ada-

kozó szelídségben; az elöljáró szorgalmatossággal; a könyörülő vídámsággal *mívelje.* 2 Kor.9,7.
9. A szeretet képmutatás nélkül való legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz. Ámós 5,15.
10. Atyafiúi szeretettel egymás iránt gyöngédek; * a tiszteletadásban egymást megelőzők *legyetek.*
* Zsid.13,1.2. 1 Pét.1,2.2.
11. Az igyekezetben ne *legyetek* restek; lélekben buzgók *legyetek;* az Úrnak szolgáljatok.
12. A reménységben * örvendezők; a háborúságban tűrők; † a könyörgésben ** állhatatosak;
* Fil.4,4. † Zsid.10,36. ** Luk.18,1.
13. A szentek * szükségeire adakozók *legyetek;* a vendégszeretetet † gyakoroljátok. * 1 Kor.16,1. † Zsid.13,1.2.
14. Áldjátok azokat, a kik titeket kergetnek; áldjátok és ne átkozzátok.
Mát.5,44. Luk.23,34. Csel.7,60.
15. **Örüljetek az örülőkkel, és sírjatok a sírókkal.** 1 Kor.12,26.27.
16. Egymás iránt ugyanazon indulattal legyetek; ne * kevélykedjetek, hanem az alázatosakhoz szabjátok magatokat. Ne legyetek bölcsek † timagatokban. * Fil.2,2. † Péld.3,7.
17. Senkinek gonoszért gonoszszal ne fizessetek. * A tisztességre gondotok legyen minden ember † előtt.
* Mát.5,39. † 2 Kor.8,21.
18. Ha lehetséges, a mennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljetek. Zsid.12,14.
19. Magatokért bosszút ne * álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet ama haragnak; mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én † megfizetek, ezt mondja az Úr.
* 3 Móz.19,18. Mát.5,39. † Móz.32,35.
20. Azért, ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia; mert ha ezt míveled, eleven szenet gyűjtesz az ő fejére.
Péld.25,21.22. Mát.5,44.45.48.
21. Ne győzettessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg.

Intés a felsőség iránt való engedelmességre.

13. **Minden lélek engedelmeskedjék a felső * hatalmasságoknak; mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől: és a mely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek.**
* Tit.3,1. 1 Péld.24,21.
2. Azért, a ki ellene támad a hatalmasságnak, az Isten rendelésének támad ellene; a kik pedig ellene támadnak, önmagoknak ítéletet szereznek.
3. Mert a fejedelmek nem a jó, hanem a rossz cselekedetnek rettegésére vannak. Akarod-é pedig, hogy ne félj a hatalmasságtól? Cselekedjed a jót, és dícsereted lesz attól. 1 Pét.2,13.14.
4. Mert Isten szolgája ő a te javadra. Ha pedig a gonoszt cselekszed, félj: mert nem ok nélkül viseli a fegyvert: mert Isten szolgája, bosszúálló a haragra annak, a ki gonoszt cselekszik.
5. Annakokáért szükség engedelmeskedni, nem csak a haragért, hanem a lelkiismeretért is.
6. Mert azért fizettek adót is; mivelhogy Istennek szolgái, kik ugyanabban foglalatoskodnak.
7. Adjátok meg azért mindenkinek, a mivel tartoztok: * a kinek az adóval, az adót; a kinek a vámmal, a vámot; a kinek a félelemmel, a félelmet; a kinek a tisztességgel, a tisztességet. * Mát.22,21. Márk 12,17.

Intés felebaráti szeretetre.

8. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak *azzal*, hogy egymást szeressétek; mert a ki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte.
Ján.13,34.35. Gal.5,14.
9. Mert ez: Ne paráználkodjál, ne ölj, ne orozz, hamis tanubizonyságot ne szólj, ne kívánj, és ha valamely más parancsolat van, ebben az ígében foglaltatik egybe: Szeressed felebarátodat mint temagadat. * 2 Móz.20,13-17.
10. A szeretet nem illeti gonoszszal a felebarátot. **Annakokáért a törvénynek betöltése a szeretet.**
Mát.22,37—40. 1 Tim.1,5.

Intés világosságban való járásra.

11. Ezt pedig cselekedjétek, tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felserkenjünk; * mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint a mikor hívőkké lettünk. * Eféz.5,14.
12. Az éjszaka elmúlt, * a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, † és öltözzük fel a világosság fegyvereit. * 1 Ján.2,8. † Eféz.5,11.
13. Mint nappal, ékesen járjunk, nem dobzódásokban és részegségekben, nem bujálkodásokban és feslettségekben, nem versengésben és írigységben: Luk.21,34. 1 Thess.5,5.6.
14. Hanem öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust, * és a testet ne tápláljátok a kívánságokra. * Gal.3,27.

Hogy kell felvenni a gyengéket, kerülni a botránkozást.

14. A hitben erőtelent fogadjátok be, nem ítélgetvén vélekedéseit. rész 15,1.
2. Némely ember azt hiszi, hogy mindent megehetik; a *hitben* erőtelen pedig zöldséget eszik.
3. **A ki eszik, ne vesse meg azt, a ki**

nem eszik; és a ki nem eszik, ne kárhoztassa azt, a ki eszik. Mert az Isten befogadta őt.
4. Te kicsoda vagy, hogy kárhoztatod a más szolgáját? * Az ő tulajdon urának áll vagy esik. De meg fog állani, mert az Úr által képes, hogy megálljon. *Jak.4,12.
5. Emez az egyik napot különbnek tartja a másiknál: amaz pedig minden napot *egyformának* tart. Kiki a maga értelme felől legyen meggyőződve. Kol.2,16.
6. A ki ügyel a napra, az Úrért ügyel: és a ki nem ügyel a napra, az Úrért nem ügyel. A ki eszik, az Úrért eszik, mert hálákat ád az Istennek: és a ki nem eszik, az Úrért nem eszik, és hálákat ád az Istennek.
7. **Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának:** 2 Kor.5,15.
8. **Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.** 2 Kor.5,15. 1 Thess.5,10.
9. **Mert azért halt meg és támadott fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon mind élőkön uralkodjék.** Csel.10,42.
10. Te pedig miért kárhoztatod a te atyádfiát? avagy te is miért veted meg a te atyádfiát? Hiszen mindnyájan oda állunk majd a Krisztus ítélőszéke elé. Mát.7,1. Luk.6,37. 2 Kor.5,10.
11. Mert meg van írva: Élek én, mond az Úr, mert nékem hajol meg minden térd, és minden nyelv Istent magasztalja. Ésa.45,23. Fil.2,10.
12. Azért hát mindenikünk maga ad számot magáról az Istennek.
13. Annakokáért egymást többé ne kárhoztassuk: hanem inkább azt tartsátok, hogy a ti atyátokfiának ne szerezzetek megütközést vagy megbotránkozást. Mát.18,6.7.
14. Tudom és meg vagyok győződve az Úr Jézusban, hogy semmi sem tisztátalan önmagában: hanem bármi annak tisztátalan, a ki tisztátalannak tartja. Mát.15,11.
15. De ha a te atyádfia az ételért megszomorodik, akkor te nem szeretet szerint cselekeszel. Ne veszítsd el azt a te eteleddel, a kiért Krisztus meghalt 1 Kor.8,11.
16. Ne káromoltassék azért a ti javatok.
17. Mert az Isten országa **nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm.** Luk.17,20.
18. **Mert a ki ezekben szolgál a Krisztusnak, kedves Istennek, és az emberek előtt megpróbált.**
19. Azért tehát törekedjünk azokra, a mik a békességre és az egymás épülésére valók.
20. Ne rontsd le az ételért az Isten munkáját. Minden tiszta ugyan, de rossz annak az embernek, a ki botránkozással eszi. 1 Kor.8,10.11. Tit.1,15.
21. Jó nem enni húst és nem inni bort, sem semmit nem *tenni*, a miben a te atyádfia megütközik vagy megbotránkozik, vagy erőtelen. 1 Kor.8,13.
22. Te néked hited van: tartsd meg magadban Isten előtt. Boldog, a ki nem kárhoztatja magát abban, a mit helyesel.
23. A ki pedig kételkedik, ha eszik, kárhoztatva van, mert nem hitből *eszik*. A mi pedig hitből nincs, bűn az.

Intés a gyengék iránt való türelemre és keresztyéni egyetértésre.

15. Tartozunk pedig mi az erősek, hogy az erőtelenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk. rész 14,1. Gal.6,1.
2. Mindenikünk tudniillik az ő felebarátjának kedveskedjék annak javára, épülésére. 1 Kor.10,24.33.
3. Mert Krisztus sem önmagának kedveskedett, hanem a mint meg van írva: A te gyalázóidnak gyalázásai hullottak reám. Zsolt.69,8.10.
4. Mert a melyek régen megirattak, a mi tanulságunkra irattak meg: hogy békességes tűrés által és az írásoknak vígasztalása által reménységünk legyen.
5. A békességestűrésnek és vígasztalásnak Istene pedig adja néktek, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint: Fil.2,2.3,15.16.
6. Hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek az Istent és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját.
7. Azért fogadjátok be egymást, miképen Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére.
8. Mondom pedig, hogy Jézus Krisztus szolgája lett a körülmetélkedésnek az Isten igazságáért,* hogy megerősítse az atyák † ígéreteit; *Csel.3,26. †1 Móz.22,18.
9. A pogányok pedig irgalmasságáért dicsőítik Istent, a mint meg van írva: Annakokáért vallást teszek rólad a pogányok között, és dícséretet éneklek a te nevednek. 2 Sám.22,50.
10. És ismét azt mondja: Örüljetek pogányok az ő népével együtt. 5 Móz.32,43.
11. És ismét: Dícsérjétek az urat minden pogányok, és magasztaljátok őt minden népek. Zsolt.117,1.
12. És viszont Ésaiás így szól: Lé-

szen a Jessének gyökere, és a ki felkel, hogy uralkodjék a pogányokon; ő benne reménykednek a pogányok. Ésa.11,1.10.
13. A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hivésben, hogy bővölködjetek a reménységben a Szent Lélek ereje által.

Az evangyéliom áldásai az apostol szolgálata által.

14. Meg vagyok pedig győződve atyámfiai én magam is ti felőletek, hogy teljesek vagytok minden jósággal, betöltve minden ismerettel, képesek lévén egymást is inteni. 2 Pét.1,12.
15. Bátorságosabban írtam pedig néktek atyámfiai, részben, mintegy emlékeztetvén titeket az Istentől nékem adott kegyelem által,
16. Hogy legyek a Jézus Krisztus szolgája a pogányok között, munkálkodván az Isten evangyéliomában, hogy legyen a pogányoknak áldozata kedves *és* a Szent Lélek által megszentelt. rész 11,13.
17. Van azért mivel dicsekedjem a Jézus Krisztusban, az Istenre tartozó dolgokban.
18. Mert nem merek szólni semmiről, a mit nem Krisztus cselekedett volna általam a pogányoknak engedelmességére, szóval és tettel.
19. Jelek és csodák ereje által,* az Isten Lelkének ereje által; úgyannyira, hogy én Jeruzsálemtől és környékétől fogva Illyriáig betöltöttem a Krisztus evangyéliomát. *2 Kor.12,12.
20. Ekképen pedig tisztességbeli dolog, hogy ne ott hirdessem az evangyéliomot, a hol neveztetett Krisztus, hogy ne más alapra építsek: 1 Kor.10,15.16.
21. Hanem a mint meg van írva: A kiknek nem hirdettetett ő felőle, azok meglátják; és a kik nem hallották, megértik. Ésa.52,15.
22. Annakokáért meg is akadályoztattam gyakran a hozzátok való menetelben.
23. Most pedig, mivelhogy nincs már helyem e tartományokban, vágyódván pedig sok esztendő óta, hogy elmenjek hozzátok:
24. Ha Hispániába megyek, elmegyek ti hozzátok. Mert remélem, hogy átutazóban meglátlak titeket, és ti elkísértek oda, ha előbb részben betöltekedem veletek.
25. Most pedig megyek Jeruzsálembe, szolgálván a szenteknek. Csel.19,21.
26. Mert tetszett Macedóniának és Akhájának, hogy a Jeruzsálembeli szentek szegényei részére némileg adakozzanak. 1 Kor.16,3.4.
27. Mert tetszett nékik, és tartoznak is vele. Mert ha a pogányok azoknak a lelki javaiban *részesültek, tartoznak nékik viszont szolgálni a †testiekben. *Eféz.3,5.6. †1 Kor.9,11.
28. Ezt azért ha majd elvégezem, és nékik e gyümölcsöt átadom, elmegyek közöttetek által Hispániába.
29. Tudom pedig, hogy mikor hozzátok megyek, a Krisztus evangyélioma áldásának teljességével megyek.
30. Kérlek pedig titeket atyámfiai a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Lélek szerelmére, tusakodjatok velem együtt az imádkozásokban, én érettem Isten előtt, 2 Kor.1,11. Eféz.6,18.19.
31. Hogy szabaduljak meg azoktól, a kik engedetlenek Júdeában, és hogy az én Jeruzsálemben való szolgálatom legyen kedves a szentek előtt;
32. Hogy örömmel menjek hozzátok az Isten akaratából, *és veletek együtt megújuljak. *Jak.4,15.
33. A békességnek Istene pedig legyen mindnyájan ti veletek! Ámen.

Fébe ajánlása és személyes üdvözletek.

16. Ajánlom pedig néktek Fébét, a mi nénénket, ki a Kenkhréabeli gyülekezetnek szolgálója:
2. Hogy fogadjátok őt az Úrban szentekhez illendően, és legyetek mellette, ha valami dologban rátok szorul. Mert ő is sokaknak pártfogója volt, nékem magamnak is.
3. Köszöntsétek Priscillát és Akvilát, kik nékem munkatársaim Krisztus Jézusban, Csel.18,2.3.26.
4. A kik az én életemért a saját nyakukat tették le; a kiknek nemcsak én mondok köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is.
5. És köszöntsétek azt a gyülekezetet, mely az ő házokban van. Köszöntsétek az én szerelmetes Epenétusomat, a ki Akhája zsengéje a Krisztusban.
6. Köszöntsétek Máriát, ki sokat munkálkodott körülöttünk.
7. Köszöntsétek Andronikust és Juniát az én rokonaimat és az én fogolytársaimat, a kik híresek az apostolok között, a kik nálamnál is előbb voltak a Krisztusban.
8. Köszöntsétek Ampliást, ki nékem szerelmesem az Úrban.
9. Köszöntsétek Orbánt, a mi munkatársunkat a Krisztusban, és Stakhist az én szerelmesemet.
10. Köszöntsétek Apellest, ki a Krisztusban megpróbáltatott. Köszöntsétek az Aristóbulus *háznépéből valókat.*
11. Köszöntsétek Heródiont az én rokonomat. Köszöntsétek a Nárcissus

háznépéből azokat, a kik az Úrban vannak.
12. Köszöntsétek Trifénát és Trifósát, kik munkálódnak az Úrban. Köszöntsétek a szerelmetes Persist, ki sokat munkálódott az Úrban.
13. Köszöntsétek Rufust, ki kiválasztott az Úrban, és az ő anyját, a ki az enyém is.
14. Köszöntsétek Ásinkritust, Flégont, Hermást, Pátrobást, Merkuriust, és az atyafiakat, kik velök vannak.
15. Köszöntsétek Filológust és Juliát, Néreust és az ő nénjét, és Olimpást és minden szenteket, kik velök vannak.
16. Köszöntsétek egymást szent*csókolással. Köszöntenek titeket a Krisztus gyülekezetei. * 1 Kor.16,20. 1 Pét.5,14.

Óvás hamis tanítóktól.

17. Kérlek pedig titeket atyámfiai, vigyázzatok azokra, a kik szakadásokat és botránkozásokat okoznak a tudomány körül, melyet tanultatok; és azoktól hajoljatok el.
18. Mert az ilyenek a mi Urunk Jézus Krisztusnak nem szolgálnak, hanem az ő hasuknak; és nyájas beszéddel, meg hizelkedéssel megcsalják az ártatlanoknak szívét.
19. Mert a ti engedelmességetek mindenekhez eljutott. Örülök azért rajtatok; de akarom, hogy bölcsek legyetek a jóban, ártatlanok pedig a rosszban. 1 Kor.14,20.
20. A békességnek Istene megrontja a sátánt * a ti lábaitok alatt hamar. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme veletek. Ámen. * 1 Móz.3,15.

Üdvözletek Korinthusból.

21. Köszöntenek titeket Timótheus, az én munkatársam, * és Luczius, Jáson, és Sosipáter az én rokonaim. * Csel.16,1—3.
22. Köszöntelek titeket az Úrban én Tertius, ki e levelet írtam.
23. Köszönt titeket Gájus, a ki nékem és az egész gyülekezetnek gazdája. Köszönt titeket Erástus a városnak kincstartója, és Kvártus atyafi.
24. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájan ti veletek. Ámen.

Isten dicsérete.

25. Annak pedig, a ki titeket megerősíthet * az én evangyéliomom és a Jézus Krisztus hirdetése szerint, ama titoknak kijelentése folytán, mely örök időtől fogva el volt † hallgatva, * Eféz.3,20. † 2 Tim.1,9.10. 1 Pét.1,20.
26. Most pedig megjelentetett * a prófétai írások által, az örök Isten parancsolata szerint, a hitben való engedelmesség végett minden pogányoknak tudomására adatván, * Kol.1,26.27. Tit.1,2.
27. Az egyedül bölcs Istennek a Jézus Krisztus által dicsőség mindörökké. Ámen. Zsid.13,15. Jud.25. v.

PÁL APOSTOLNAK A KORINTHUSBELIEKHEZ ÍRT ELSŐ LEVELE.

Hála az evangyéliomnak Korinthusban való áldásaiért.

1. Pál Jézus Krisztusnak Isten*akaratából elhívott apostola, és Sosthenes, † az atyafi. * Gal.1,1. † Csel.18,17.
2. Az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, *elhívott szenteknek, mindazokkal egybe, a kik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják bármely helyen, a magokén és a miénken: * 1 Kor.6,11.
3. Kegyelem néktek és békesség Istentől, *a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól. * 2 Kor.1,2. Róm.1,7. Ef.1,2.
4. Hálát * adok az én Istenemnek mindenkor ti felőletek az Isten ama kegyelméért, mely néktek a Krisztus Jézusban adatott, * Ef.1,15.16. Róm.1,8.
5. Mivelhogy * mindenben meggazdagodtatok ő benne, minden beszédben és minden † ismeretben, * Kol.1,9—11.2,5—7. † 1 Kor.12,8.
6. A mint megerősíttetett ti * bennetek a Krisztus felől való bizonyságtétel. * Róm.1,16. 2 Kor.1,21.
7. Úgy, hogy semmi kegyelmi ajándék nélkül nem szűkölködtök, * várván a mi Urunk Jézus † Krisztusnak megjelenését, * Zsolt.34,11. † Fil.3,20. Tit.2,13.
8. A ki * meg is erősít titeket mindvégig † feddhetetlenségben, a mi Urunk Jézus Krisztusnak napján. * 2 Kor.1,21. † Kol.1,22. 1 Thess.3,13. és 5,23.
9. Hű * az Isten, ki elhívott † titeket az ő Fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való ** közösségre, * 1 Thess.5,24. † Ján.15,5. ** Róm.8,16.17.

Óvás pártoskodástól.

10. Kérlek azonban titeket Atyámfiai a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyképen szóljatok és ne legyenek köztetek szakadások, de legyetek teljesen * egyek ugyanazon értelemben † és ugyanazon véleményben. * Fil.3,16. † Fil.2,2.3.15,16.

11. Mert megtudtam felőletek atyám-
fiai a Kloé embereitől, hogy * versen-
gések vannak köztetek. * Jak.3,16.
12. Azt értem pedig, hogy mindeni-
tek ezt mondja: Én Pálé * vagyok, † én
meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg
Krisztusé. * rész 3,3–9. † Csel.18,24–26.
13. Vajjon részekre osztatott-é a Krisz-
tus? Vajjon Pál feszíttetett-é meg érette-
tek, vagy a Pál * nevére keresztel-
tettetek-é meg? * Mát.28,19.
14. Hálákat adok az Istennek, hogy
senkit sem kereszteltem meg közü-
letek, kivéve * Krispust † és Gájust,
* Csel.18,8. † Róm.16,23.
15. Hogy valaki azt ne mondja, hogy
a magam nevére kereszteltem.
16. Megkereszteltem azonban Stefa-
na házanépét * is, ezenkívül nem tu-
dom, hogy valakit mást kereszteltem
volna. * rész 16,15.17.
17. Mert nem azért küldött engem
a Krisztus, hogy kereszteljek, hanem
hogy az evangyéliomot hirdessem; de
nem szólásban való * bölcseséggel,
hogy a Krisztus keresztje hiábavaló
ne legyen. * rész 2,4.13. 2 Pét.1,16.

A keresztről való tudományt bolondságnak mondják, de az Isten hatalma.

**18. Mert a keresztről való beszéd bo-
londság ugyan azoknak, a kik * elvesz-
nek; de nekünk, † kik megtartatunk,
Istennek ereje.** * Róm.1,16. † 2 Kor.4,3.
19. Mert meg van írva: Elvesztem a
bölcseknek * bölcseségét és az értelme-
seknek értelmét elvetem. * Ésa.29,14.
20. Hol * a bölcs? † hol az írástudó? hol
e világnak vitázója? Nemde nem bo-
londsággá tette-é Isten e világnak böl-
cseségét? * Jób 12,17. Ésa.33,18. † Jób 17,20.
21. Mert minekutána az Isten böl-
cseségében * nem ismerte meg a vi-
lág a bölcseség által az Istent, tetszék
az Istennek, hogy az ígehirdetés bo-
londsága által tartsa meg a hívőket.
* Mát.11,25. Luk.10,21. Róm.1,19–23.
22. Mert egyfelől a zsidók jelt * kí-
vánnak, másfelől a görögök bölcse-
séget keresnek. * Mát.12,38. Ján.4,48.
23. Mi pedig Krisztust * prédikál-
juk, mint megfeszítettet, a zsidóknak
ugyan botránkozást, † a görögöknek
pedig ** bolondságot;
* rész 2,2. † Mát.11,6. Ján.6,61.
Róm.9,32. Luk.2,34. ** rész 2,14.
24. Ámde magoknak a hivatalosok-
nak, úgy zsidóknak, mint görögök-
nek Krisztust, Istennek hatalmát * és
Istennek † bölcseségét.
* Róm.1,16. † vers 30. Kol.2,3.
25. Mert az Isten bolondsága böl-
csebb az embereknél, és az Isten erő-
telensége erősebb az embereknél.
26. Mert tekintsétek csak a ti hiva-
tástokat, atyámfiai, hogy nem sokan
hivattak * bölcsek test szerint, nem so-
kan hatalmasak, nem sokan neme-
sek; * Mát.11,25. Ján.7,48. Jak.2,5.
27. Hanem a világ bolondjait válasz-
totta ki magának az Isten, hogy meg-
szégyenítse a bölcseket; és a világ erőt-
leneit választotta ki magának az Isten,
hogy megszégyenítse az erőseket;
28. És a világ nemteleneit és megve-
tettjeit választotta ki magának az Is-
ten, és a semmiket, hogy a valami-
ket megsemmisítse:
29. Hogy * ne dicsekedjék ő előtte
egy test sem. * Róm.3,27. Ef.2,9.
30. Tőle vagytok pedig ti a Krisztus
**Jézusban, ki bölcseségül lőn nékünk Is-
tentől, és igazságul, * szentségül † és
váltságul:** * Jer.23,5.6.
Róm.4,25. 2 Kor.5,21. † Ján.17,19.
31. Hogy, a mint meg van * írva:
A ki dicsekedik, az Úrban dicseked-
jék. * Ésa.65,16. Jer.9,23.24. 2 Kor.10,17.

Az apostolok nem akarnak mást tudni, csak Jézus Krisztust, a ki megfeszíttetett.

2. Én is, mikor hozzátok mentem,
atyámfiai, nem mentem, hogy
nagy ékesszólással, avagy bölcseség-
gel * hirdessem néktek az Isten bi-
zonyságtételét. * rész 1,17. 2 Pét.1,16.
2. Mert nem végeztem, hogy egyéb-
ről tudjak ti köztetek, mint a Jézus
Krisztusról, * még pedig † mint meg-
feszítettről. * Gal.6,14. † rész 1,23.
3. És én erőtlenség, félelem és nagy
rettegés közt jelentem * meg † ti köz-
tetek. * Csel.18,1.9. † Csel.18,1–3.
4. És az én beszédem * és az én pré-
dikálásom nem emberi bölcseségnek
hitető beszédiben állott, hanem lé-
leknek és erőnek megmutatásában:
* rész 1,17.
5. Hogy a ti hitetek ne emberek * böl-
cseségén, hanem Istennek erejénnyu-
godjék. * Ef.1,17.19. 1 Thess.1,5. 2 Kor.4,7.
6. Bölcseséget pedig a tökéletesek
között szólunk; ámde nem e világ-
nak, sem e világ veszendő fejedel-
meinek bölcseségét;
7. Hanem Istennek titkon való böl-
cseségét szóljuk, azt az elrejtettet,
melyet * öröktől fogva elrendelt az
Isten a mi dicsőségünkre;
* Zsolt.51,8. Róm.16,24.25.
8. Melyet e világ fejedelmei közül sen-
ki sem ismert, mert ha megismer-
ték volna, nem feszítették volna meg
a dicsőség * urát: * Zsolt.24,8.9. Csel.3,15.17.
9. Hanem, a mint meg van írva: * A
**miket szem nem látott, fül nem hallott
és embernek szíve meg se gondolt, a
miket Isten készített az őt szeretőknek.**
* Ésa.64,4.

10. **Nekünk * azonban az Isten kijelentette az ő † Lelke által:** mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is.
* Mát.13,11. † Ján.14,26. 1 Ján.2,27.
11. Mert kicsoda tudja az emberek közül az ember dolgait, hanemha az embernek lelke, a mely ő benne van? Azonképen az Isten dolgait sem ismeri senki, hanemha az Istennek lelke.
12. Mi pedig nem e világnak lelkét vettük, hanem az Istenből való lelket; hogy megismerjük azokat, a miket Isten ajándékozott nékünk.
13. Ezeket prédikáljuk is, nem * oly beszédekkel, melyekre emberi bölcseség tanít, hanem a melyekre a Szent Lélek tanít; lelkiekhez lelkieket szabván. * rész 1,17. 2 Pét.1,16.
14. Érzéki ember * pedig nem foghatja meg az Isten lelkének dolgait: mert † bolondságok néki; meg sem értheti, mivelhogy lelkiképen ítéltetnek meg. * Róm.8,7. † rész 1,23.
15. A lelki ember * azonban mindent megítél, de ő senkitől sem ítéltetik meg. * Péld.28,5.
16. Mert ki * érte fel az Úrnak értelmét, hogy megoktathatná őt? Bennünk pedig Krisztus értelme van.
* Róm.11,34. Fil.2,5. Mát.28,19.20.

Óvás a tanítók miatt való pártoskodástól, mert azok csak szolgák; ura és alapja az idvességnek Krisztus.

3. Én sem szólhattam néktek, atyámfiai, mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint a Krisztusban * kisdedeknek. * Ján.16,12.
2. Téjnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna meg, sőt még most sem bírjátok meg:
Pét.2,2. Zsid.5,12.13.
3. Mert még testiek vagytok; mert a mikor írigykedés, versengés * és visszavonás van köztetek, vajjon nem testiek vagytok-é és nem ember szerint jártok-é? * rész 1,10.11. és 11,18.
4. Mert mikor egyik ezt mondja: * Én Pálé vagyok; a másik meg: Én Apollósé: nem testiek vagytok-é? * rész 1,12.
5. Hát kicsoda Pál és kicsoda Apollós? * Csak szolgák, kik által hívőkké lettetek, és pedig a mint kinek-kinek az Úr adta. * Csel.18,24.
6. Én plántáltam, * Apollós öntözött; de † az Isten adja vala a növekedést.
* Jak.1,21. rész 4,15. Csel.18,1.4.8.
† Csel.18,24.28.
7. Azért sem a ki plántál, nem valami, sem a ki öntöz; hanem a növekedést adó Isten.
8. A plántáló pedig és az öntöző egyek; de mindenik a maga jutalmát veszi a maga munkája * szerint.
* Zsolt.62,13. Róm.2,6. Jel.22,12.
9. Mert Isten munkatársai vagyunk: Isten * szántóföldje, Isten † épülete vagytok.
* 2 Kor.6,1. és 2,14. † Eféz.2,20. 1 Pét.2,5.
10. Az Istennek nékem adott kegyelme szerint, mint bölcs * építőmester, fundamentomot vetettem, de más épít reá. Kiki azonban meglássa mimódon épít reá. * rész 15,10. † Róm.1,5.
11. **Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely vettetett, mely a * Jézus Krisztus.**
* Ésa.28,16. Eféz.2,20.
12. Ha pedig valaki aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, pozdorját épít rá erre a fundamentomra;
13. Kinek-kinek munkája nyilván lészen: mert *ama* nap * megmutatja, mivelhogy tűzben jelenik meg; és hogy kinek-kinek munkája minémű legyen, azt a tűz próbálja meg.
* Ésa.48,10. 1 Pét.1,7.
14. Ha valakinek a munkája, a melyet ráépített, megmarad, jutalmát veszi.
15. Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön keresztül.
16. Nem tudjátok-é, hogy ti Isten temploma * vagytok, és az Isten lelke † lakozik bennetek?
* rész 6,19. 2 Kor.6,16. Eféz.2,21.22.
1 Pét.2,5. Zsid.3,6. † Róm.8,9.
17. Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek * vagytok ti. * Zsolt.93,5.
18. Senki se csalja * meg magát. Ha valaki azt hiszi, hogy bölcs ti köztetek e világon, bolond legyen, hogy bölcscsé lehessen.
* Péld.3,5.7. Ésa.5,21. Jak.1,22.
19. Mert e világ bölcsesége bolondság az Isten előtt. Mert meg van írva: Megfogja a bölcseket az * ő salárdságukban. * Jób.5,12.13.
20. És ismét: Ismeri az Úr a * bölcsek gondolatait, hogy hiábavalók.
* Zsolt.94,11.
21. Azért senki se dicsekedjék emberekkel. * Mert minden a tiétek.
* vers 4.
22. Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár jelenvalók, akár következendők, minden a tiétek.
23. Ti * pedig Krisztusé, Krisztus pedig Istené. * rész 11,3. Ján.13,16.

Az apostolok tiszte és alacsonysága.

4. Úgy tekintsen minket az ember,
mint Krisztus szolgáit * és Is-
ten titkainak † sáfárait. * Mát.16,19.
Kol.1,25. 2 Kor.4,5. † Mát.28,19.20.
2. A mi pedig egyébiránt a sáfárokban
megkívántatik, az, hogy * mindenik
hívnek találtassék. * Luk.12,42. Zsid.3,5.
3. Rám nézve pedig igen csekély do-
log, hogy ti tőletek ítéltessem meg,
vagy emberi *ítélet*naptól; sőt magam
sem ítélem meg magamat.
4. Mert semmit sem tudok magam-
ra, de nem ebben vagyok megigazul-
va; * a ki ugyanis engem megítél, az
Úr † az. * 2 Móz.34,7. 1 Ján.3,21. † Zsolt.35,24.
5. Azért idő előtt semmit se ítélje-
tek, míg * el nem jő az Úr, a ki egy-
részt világra hozza † a sötétségnek tit-
kait, másrészt †† megjelenti a szívek-
nek tanácsait; és akkor mindenkinek
az Istentől lészen a dícsérete. * Mát.7,1.
† Préd.12,16. 2 Kor.5,10. †† 2 Kor.10,18.
6. Ezeket pedig, Atyámfiai, példá-
ban szabtam magamra és Apollósra
ti érettetek, hogy rajtunk tanuljátok
meg, hogy annakfelette * a mi írva
van, nem kell bölcselkedni; hogy
senki se fuvalkodjék fel az egyikért a
másik ellen. * Péld.3,7. Róm.12,3. rész 3,18.
7. Mert kicsoda különböztet meg té-
ged? Mid van ugyanis, a mit nem
kaptál volna? Ha * pedig úgy kaptad,
mit dicsekedel, mintha nem kaptad
volna? * Ján.3,27.
Róm.12,6. 1 Péter 4,10. Jak.1,17. 1 Krón.29,14.
8. Immár beteltetek, immár * meg-
gazdagodtatok, nálunk nélkül ural-
kodásra jutottatok; vajha csakugyan
uralkodásra jutottatok volna, hogy
mi is veletek egybe uralkodhatnánk.
* 1 Jel.3,17.
9. Mert úgy vélem, hogy az Isten
minket, az apostolokat, utolsókul ál-
lított, mintegy halálra * szántakul:
mert † látványossága lettünk a világ-
nak, úgy angyaloknak, mint embe-
reknek. * Zsolt.44,23. Róm.8,36. † Zsid.10,33.
10. Mi bolondok * a Krisztusért, ti
pedig bölcsek a Krisztusban; mi erőt-
lenek, ti pedig erősek; ti dicsősége-
sek, mi pedig gyalázatosak.
* rész 3,18. 2 Kor.13,9.
11. Mindezideig * éhezünk is, szom-
júhozunk is, mezítelenkedünk is,
bántalmaztatunk is, † bujdosunk is,
* 2 Kor.11,27. † Csel.23,2. 2 Kor.4,8.9.
12. Fáradozunk * is, tulajdon kezünk-
kel munkálkodván; ha szidalommal
illettetünk, † jót kívánunk; ha hábo-
rúságot szenvedünk, †† békességgel
tűrjük; * rész 9,15. Csel.18,3. és 20,34.
1 Thess.2,9. 2 Thess.3,8. † Róm.12,14.
Mát.5,44. †† Zsolt.109,28.
13. Ha gyaláztatunk könyörgünk:
szinte a világ szemetjévé lettünk, min-
deneknek söpredékévé egész mosta-
nig.
14. Nem azért írom ezeket, hogy meg-
szégyenítselek titeket, hanem mint
szerelmes gyermekeimet * intelek.
* 1 Thess.2,11.
15. Mert ha tízezer tanítómesteretek
lenne is a Krisztusban, de nem sok
atyátok; mert tőlem * vagytok a Krisz-
tus Jézusban az evangyéliom által.
* rész 3,6.
16. Kérlek azért titeket, legyetek * az
én követőim. * rész 11,1. Fil.3,17.
17. Azért küldtem hozzátok Timó-
theust, ki nékem szeretett és hű * fiam
az Úrban, a ki eszetekbe juttatja nék-
tek az én útaimat a Krisztusban, a
mint mindenütt, minden gyüleke-
zetben, tanítok. * 1 Tim.1,2. 2 Tim.1,2.
18. De mintha el se mennék ti hozzá-
tok, úgy felfuvalkodtak némelyek.
19. Pedig elmegyek hamarosan hoz-
zátok, ha az Úr akarándja; * és meg-
ismerem a felfuvalkodottaknak nem
a beszédjét, hanem az erejét.
* Csel.18,21. Zsid.6,3. Jak.4,15.
20. **Mert nem beszédben áll az Istennek
országa, * hanem erőben.**
* rész 2,1.4.5. Luk.17,20.
21. Mit akartok? Vesszővel menjek-é
hozzátok, * avagy szeretettel és szelíd-
ségnek lelkével? * 2 Kor.10,2.6.9.11.

*Fajtalanság fenyítése. Óvás a czégéres bű-
nösökkel való társalkodástól és azoknak a
gyülekezetben való megtűrésétől.*

5. Általában hallatszik köztetek
paráznaság, még olyan paráz-
naság is, a milyen a pogányok kö-
zött sem említtetik, hogy valaki * aty-
jának feleségét elvegye. * Móz.18,7.8.
2. És ti fel vagytok fuvalkodva, és
nem keseredtetek meg inkább, hogy
kivettetnék közületek, a ki ezt a dol-
got cselekedte.
3. Mert én * távol lévén ugyan test-
ben, de jelen lévén lélekben, már el-
végeztem, mintha jelen volnék, hogy
azt, a ki ekként ezt cselekedte,
* 2 Kor.10,1. Kol.2,5.
4. Ti és az én lelkem a mi Urunk
Jézus Krisztusnak nevében egybe-
gyűlvén, a mi Urunk Jézus * Krisztus
hatalmával, * Mát.16,19. és 18,18. Ján.20,23.
5. Átadjuk az ilyent a sátánnak a test-
nek veszedelmére, hogy a lélek meg-
tartassék az Úr Jézusnak ama nap-
ján. * 1 Tim.1,20.
6. Nem jó a ti dicsekedéstek. Avagy
nem tudjátok-é, hogy egy * kicsiny
kovász az egész tésztát megposhaszt-
ja. * Mát.16,6. Gal.5,9.

7. Tisztítsátok el azért a régi kovászt,
hogy legyetek új tésztává, a minthogy
kovász nélkül valók vagytok; mert
hiszen a mi húsvéti bárányunk,* a
Krisztus, megáldoztatott érettünk.
* Ésa.53,7. 1 Pét.1,19. Ján.1,29.
8. Azért ne régi kovászszal ünnepel-
jünk,*sem rosszaságnak és gonosz-
ságnak kovászával, hanem tisztaság-
nak és igazságnak kovásztalanságá-
ban. * 2 Móz.12,3.15.19.
9. Azt írtam néktek ama levelem-
ben, hogy paráznákkal ne * társal-
kodjatok. * Mát.18,17. 2 Thess.3,14.
10. De nem általában e világ paráz-
náival, vagy csalóival, vagy ragado-
zóival, vagy bálványimádóival; mert
hiszen így ki kellene e világból men-
netek.
11. Most azért azt írom néktek, hogy
ne társalkodjatok azzal, ha valaki
atyafi létére parázna, vagy csaló, vagy
bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy
részeges, vagy ragadozó. Az ilyennel
még együtt se egyetek. * Mát.18,17.
Péld.1,10—15. 2 Thess.3,6. Tit.3,10. 2 Ján. v.10.
12. Mert mi közöm ahhoz, hogy * a
kívülvalókról is ítéletet tegyek? avagy
ti nem a belüllévők fölött tesztek-é
ítéletet? * Márk 4,11.
13. A kívülvalókat pedig majd az
Isten ítéli meg. Vessétek ki * azért a
gonoszt magatok közül.
* 5 Móz.13,5. és 22,20—24. vers 1.

A törvényszék előtt való perelésről.

6. Merészel valaki ti közületek, ha
peres dolga van a másikkal,
az igaztalanok előtt törvénykezni, és
nem a szentek előtt?
2. Nem tudjátok-é, hogy a szentek
a * világot ítélik meg? És ha ti ítéli-
tek meg a világot, méltatlanok vagy-
tok-é a legkisebb dolgokban való
ítéletekre? * Luk.22,30. Jel.2,26.
3. Nem tudjátok-é, hogy angyalokat
fogunk ítélni, nemhogy életszükség-
re való dolgokat?
4. Azért ha életszükségre való dol-
gok felől van törvénykezéstek, a kik
a gyülekezetben legalábbvalók, azo-
kat ültessétek le.
5. Megszégyenítéstekre mondom. Hát
nincs ti köztetek egy bölcs ember
sem, a ki ítéletet tehetne az ő atyja-
fiai között?
6. Hanem atyafi atyafival törvény-
kezik, még pedig hitetlenek előtt?
7. Egyáltalán már az is gyarlóság ti
bennetek, hogy törvénykeztek * egy-
mással. Miért † nem szenveditek in-
kább a bántalmazást? Miért nem tű-
ritek inkább a kárt? * Péld.19,11.
† Péld.20,22. Mát.5,21.39. Luk.6,29.
Róm.12,19. 1 Thess.5,15. 1 Pét.3,9.

8. Sőt ti okoztok bántalmazást és
kárt, még * pedig atyátokfiainak.
* 1 Thess.4,6.5,15.

Óvás hamisságtól és tisztátalanságtól.

9. Avagy nem tudjátok-é, hogy igaz-
ságtalanok nem örökölhetik Istennek
országát? Ne tévelyegjetek; * se pa-
ráznák, se bálványimádók, se házas-
ságtörők, se pulyák, se férfiszeplő-
sítők, * Gal.5,19.20.21. Eféz.5,5.
10. Se lopók, se telhetetlenek, se ré-
szegesek, se szidalmazók, se ragado-
zók nem örökölhetik Isten országát.
11. Ilyenek * voltatok pedig némelyek,
de megmosattattatok, † de megszentel-
tettetek, de megigazíttatatok az Úr Jé-
zusnak nevében és a mi Istenünk lel-
ke által. * Tit.3,3. Eféz.2,1—3. † Zsid.9,14.
12. Minden szabad nékem, de * nem
minden használ; minden szabad né-
kem, de én nem adatom valakinek
hatalma alá. * rész 10,23.
13. Az eledelek * a hasnak és a has
az eledeleknek *rendeltetett*. Az Isten
pedig mind ezt, mind amazokat el-
törli. A test azonban nem a paráz-
naságnak † *rendeltetett*, hanem az Úr-
nak, és az Úr a testnek.
* Mát.15,17. rész 15,44. † 1 Thess.4,3.
14. Az Isten pedig az Urat is feltá-
masztotta, * minket is feltámaszt az
ő hatalma által. * Csel.3,15. Róm.6,5.8.
15. Nem tudjátok-é, hogy a ti * tes-
teitek a Krisztusnak tagjai? Elszakít-
va hát a Krisztus tagjait, paráznának
tagjaivá tegyem? Távol legyen.
* Eféz.4,12.15.16.
16. Avagy nem tudjátok-é, hogy a ki
a paráznával egyesül, egy test * vele?
Mert ketten lesznek, úgymond, egy
testté. * Mát.19,5. 1 Móz.2,24.
17. A ki pedig az Úrral egyesül, * egy
lélek ő vele. * Ján.17,21.22. Eféz.5,30.
18. Kerüljétek a paráznaságot. Min-
den bűn, melyet az ember cselekszik,
a testen kívül van, de a ki paráznál-
kodik, a maga teste ellen vétkezik.
19. Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti
testetek a bennetek lakozó Szent Lé-
leknek temploma, * a melyet Istentől
nyertetek; és nem a magatokéi † vagy-
tok? * rész 3,16. † Róm.14,7.8.
20. **Mert áron * vétettetek meg; dicsőít-
sétek † azért az Istent a ti testetekben
és lelketekben, a melyek az Istenéi.**
* rész 7,23. 1 Pét.1,18.19. Fil.1,20.

Házasságról, hajadonságról és özvegységről.

7. A mik felől pedig írtatok nékem,
jó a férfiúnak * asszonyt nem
illetni. * vers 26.
2. De a paráznaság miatt minden
férfiúnak tulajdon felesége legyen, és
minden asszonynak tulajdon férje.

3. A feleségének adja meg a férj a köteles jóakaratot; hasonlóképen a feleség is a férjének.
4. A feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; hasonlóképen a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége.
5. Ne foszszátok meg egymást, hanemha egyenlő akaratból bizonyos ideig, hogy ráérjetek a bőjtölésre és az imádkozásra, azután ismét együvé térjetek, hogy a Sátán meg ne kísértsen titeket, mivelhogy magatokat meg nem tartóztathatjátok.
6. Ezt pedig kedvezésképen mondom, nem parancsolat szerint.
7. Mert szeretném, ha minden ember úgy volna, mint én magam is; de kinek-kinek * tulajdon kegyelmi ajándéka vagyon Istentől, egynek így, másnak pedig úgy. * Mát.19,12.
8. Mondom pedig a nem házasoknak és az özvegyasszonyoknak, hogy jó nékik, ha úgy maradhatnak, mint én is.
9. De ha magukat meg nem tartóztathatják, * házasságban éljenek: mert jobb házasságban élni, mint égni. * 1 Tim.5,14.
10. Azoknak pedig, a kik házasságban vannak, hagyom nem én, hanem az * Úr, hogy az asszony † férjétől el ne váljék. * 1 Thess.4,15. † Mát.5,32. Mal.2,14.
11. Hogyha pedig elválik is, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön meg férjével; és a férj se bocsássa el a * feleségét. * Márk.10,11.
12. Egyebeknek pedig én mondom, nem az Úr: Ha valamely atyafinak hitetlen felesége van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa * azt. * vers 14,16.
13. És a mely asszonynak hitetlen férje van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa azt.
14. Mert meg van szentelve a hitetlen férj az ő feleségében, és meg van szentelve a hitetlen asszony az ő férjében, mert különben a ti gyermekeitek tisztátalanok volnának, most * pedig szentek. * Róm.11,16.
15. Ha pedig a hitetlen elválik, ám váljék el; nem vettetett szolgaság alá a keresztyén férfiú, vagy asszony az ilyen dolgokban. De békességre * hívott minket az Isten. * Eféz.2,14.17.
16. Mert mit tudod, te asszony, * ha megmentheted-e a férjedet; vagy mit tudod, te férfiú, ha megmentheted-e a feleségedet? * 1 Péter 3,1.2.
17. Csak a mint kinek-kinek adta az Isten, a mint kit-kit elhívott az Úr, úgy járjon. És minden gyülekezetben ekképen rendelkezem.
18. Körülmetélten hivatott el valaki? ne fedezze el azt; körülmetéletlenül hivatott el valaki? ne metélkedjék körül.
19. A * körülmetélkedés semmi, a körülmetéletlenség is semmi; hanem Isten parancsolatainak megtartása. * Gal.5,6. és 6,15.
20. Kiki * a mely hivatásban hívatott el, abban maradjon. * Eféz.4,1.
21. Szolgai állapotban hivattattál el? Ne gondolj vele, sőt ha szabad lehetsz is, inkább élj *azzal.*
22. Mert az Úrban elhívott szolga az Úrnak szabadosa; hasonlóképen * a ki szabadságban hívatott el, † Krisztusnak szolgája. * Ján.8,36. Gal.5,15. † Eféz.6,6.
23. Áron vétettetek meg, ne * legyetek embereknek szolgái. * rész 6,20. 1 Pét.1,18.19.
24. Kiki * a miben elhívatott, atyámfiai, abban maradjon meg az Isten előtt. * vers 17,20.
25. A hajadonok felől nincs ugyan parancsolatom az Úrtól, de tanácsot adok úgy, mint a ki irgalmasságot nyertem az Úrtól, hogy * hitelreméltó legyek. * Tim.1,12.
26. Úgy ítélem azért, hogy jó ez a jelenvaló szükség miatt, hogy * tudniillik jó az embernek úgy maradni. * Jer.16,2. vers 1. 1 Móz.2,18.
27. Feleséghez köttettél? Ne * keress elválást. Megszabadultál feleségedtől? Ne keress feleséget. * vers 10,11.
28. De ha veszel is feleséget, nem vétkezel; és ha férjhez megy is a hajadon, nem vétkezik *; de az ilyeneknek háborúságuk lesz a testben. Én pedig kedveznék néktek. * vers 38.
29. Ezt pedig azért mondom, atyámfiai, mert az idő rövidre * van szabva ezentúl, azért a kiknek van is feleségök, úgy legyenek, mintha nem volna. * Róm.13,11.
30. És a kik sírnak, mintha nem sírnának; és a kik vígadnak, mintha nem vígadnának; a kik visznek, mintha semmijök sem volna.
31. És a kik élnek e világgal, mintha nem élnének: mert * elmúlik e világnak ábrázatja. * 1 Ján.2,17. Zsolt.39,7. Jak.1,10.4,14.
32. Azt akarnám pedig, hogy ti gond nélkül legyetek. A ki házasság nélkül van, * arra visel gondot, a mi az Úré, mimódon kedveskedhessék az Úrnak; * 1 Tim.5,5.
33. A ki pedig feleséget vett, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a * feleségének. * Ef.5,29.
34. Különbözik egymástól az asszony és a hajadon. A * ki nem ment férjhez, az Úr dolgaira visel gondot, hogy szent legyen mind testében, mind lel-

kében; a ki pedig férjhez ment, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a férjének. * vers 38.
35. Ezt pedig a ti hasznotokra mondom; nem hogy tőrt vessek * néktek, hanem hogy illendőképen és állhatatosan ragaszkodjatok az Úrhoz háboríthatlanul. * vers 9.
36. De ha valaki szégyennek tartja az ő hajadon leányára, ha virágzó idejét múlja, és úgy kell történnie, a mit akar, azt cselekedje, nem vétkezik; menjenek * férjhez. * vers 9, 38.
37. A ki pedig szilárdan áll a szívében és a szükség nem kényszeríti, hatalma pedig van a tulajdon akarata fölött, és azt végezte el szívében, hogy megtartja hajadon leányát, jól cselekszi.
38. Azért, a ki férjhez adja, az * is jól cselekszi, de a ki nem adja férjhez, még jobban † cselekszi.
* vers 9. † vers 32, 34.
39. Az asszonyt törvény köti, míg férje él, * de ha férje meghal, szabadon férjhez mehet, a kihez akar, csakhogy az † Úrban. * Róm. 7, 2. † 2 Kor. 6, 14. 16.
40. De boldogabb, * ha úgy marad, az én véleményem szerint; pedig hiszem, hogy bennem is Istennek lelke van. * vers 26, 28. 32.

A bálványoknak áldozott dolgokról, és a keresztyén szabadsággal botránkozás nélkül való élésről.

8. A bálványáldozatok * felől pedig tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismeretünk. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít. * Csel. 15, 20.
2. Ha pedig valaki azt hiszi, * hogy tud valamit, még semmit sem ismer úgy, a mint ismernie kell.
* Gal. 6, 3. 1 Tim. 6, 4. rész 3, 18.
3. Hanem ha valaki az Istent szereti, az ismertetik ő * tőle. * Gal. 4, 9.
4. Tehát a bálványáldozati hús evése felől tudjuk, hogy egy * bálvány sincs a világon, és hogy Isten sincs senki más, hanem csak † egy. * Ésa. 41, 24. 29. Jer. 10, 15. † 5 Móz. 6, 4. Róm. 14, 14.
5. Mert ha vannak is úgynevezett istenek * akár az égben, akár a földön, a minthogy van sok isten és sok úr; * Ján. 10, 34.
6. **Mindazáltal nekünk egy * Istenünk van, az Atya, a kitől** ***van*** **a mindenség, mi is ő benne; és egy † Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által** ***van*** **a mindenség, mi is ő általa.**
* Mal. 2, 10. 5 Móz. 6, 4. † Ján. 13, 13.
7. De nem mindenkiben van meg ez az ismeret; sőt némelyek * a bálvány felől való lelkiismeretök szerint mind mai napig mint bálványáldozatot eszik, és az ő lelkiismeretök, mivelhogy erőtelen, † megfertőztetik.
* rész 10, 27. † Róm. 14, 14. 23.
8. Pedig az eledel * nem tesz minket kedvesekké Isten előtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek. * Róm. 14, 17.
9. De meglássátok, hogy ez a ti szabadságtok * valamiképen botránkozásukra ne legyen az erőteleneknek.
* Gal. 5, 13. Róm. 14, 15.
10. Mert ha valaki meglát téged, a kinek ismereted van, hogy a bálványtemplomnál vendégeskedel, annak lelkiismerete, mivelhogy erőtelen, nem arra indíttatik-é, hogy megegye a bálványáldozatot?
11. És a te ismereted miatt elkárhozik a te erőtelen atyádfia, a kiért Krisztus * meghalt. * Róm. 14, 13. 15, 20.
12. Így aztán, mikor az atyafiak ellen vétkeztek, és az ő erőtelen lelkiismeretüket megsértitek, a Krisztus ellen * vétkeztek. * vers 11.
13. Annakokáért, ha eledel botránkoztatja * meg az én atyámfiát, inkább soha sem eszem húst, hogy az én atyámfiát meg ne † botránkoztassam. * Róm. 14, 15. 20. 21. † vers 11.

Mint él az apostol az ő tisztében a keresztyén szabadsággal.

9. Nem vagyok-é apostol? Nem vagyok-é szabad? Nem láttam-é Jézus Krisztust, a mi Urunkat? * Nem az én munkám vagytok-é † ti az Úrban? * rész 15, 8.
Csel. 9, 3. 5. 17. 26, 16. és 22, 17. † rész 4, 15.
2. Ha egyebeknek nem vagyok apostoluk, de bizony néktek az vagyok, mert az én apostolságomnak pecsétje * az Úrban ti vagytok. * rész 4, 15.
3. Ez az én védelmem azok ellenében, a kik vádolnak engem.
4. Nincsen-é arra jogunk, * hogy együnk és igyunk? * Luk. 10, 8.
5. Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és * Kéfás? * Mát. 8, 14.
6. Avagy csak nekem * és Barnabásnak nincs-é jogunk, hogy ne dolgozzunk? * Csel. 13, 2.
7. Kicsoda katonáskodik valaha a maga zsoldján? Kicsoda plántál szőlőt, és nem eszik annak gyümölcséből? Vagy kicsoda legeltet nyájat, és nem eszik a nyájnak tejéből?
8. Vajjon emberi módon beszélem-é ezeket? vagy nem ezeket mondja-é a törvény is?

9. Mert a Mózes* törvényében meg
van írva: Ne kösd fel a nyomtató
ökörnek száját. Avagy az ökrökre
van-é az Istennek gondja?
* 5 Móz.25,4. 1 Tim.5,18.
10. Avagy nem érettünk mondja-é
általában? Mert mi érettünk íratott
meg, hogy a ki szánt, * reménység
alatt kell szántania, és a ki csépel,
az ő reménységében részesnek lennie
reménység alatt. * 2 Tim.2,6.
11. Ha mi * néktek a lelkieket vetettük,
† nagy dolog-é, ha mi a ti testi javaitokat
aratjuk? * Róm.15,27. † Gal.6,6.
12. Ha egyebek részesülnek a ti javaitokban,
mért nem inkább * mi?
De † mi nem éltünk e szabadsággal;
hanem mindent eltűrünk, hogy valami
akadályt ne gördítsünk a Krisztus
evangyélioma elé.
* vers 14. rész 4,15. † Csel.20,33.34. 2 Kor.11,9.
13. Nem tudjátok-é, hogy a kik a
szent dolgokban munkálkodnak, a
szent helyből élnek, * és a kik az oltár
körül forgolódnak, az oltárral
együtt veszik el részüket?
* 4 Móz.18,8.31. 5 Móz.18,12.3.
14. Ekképen rendelte az Úr is, hogy
a kik az evangyéliomot hirdetik, az
evangyéliomból * éljenek.
* Luk.10,7. Mát.10,10. Gal.6,6.
15. De én * ezek közül egygyel sem
éltem. Nem azért írtam azonban ezeket,
hogy velem is így történjék, mert
jobb nékem meghalnom, hogysem
valaki hiábavalóvá tegye az én dicsekedésemet.
* Csel.18,3.
16. Mert ha az evangyéliomot hirdetem,
nem dicsekedhetem, mert szükség
kényszerít * engem. Jaj ugyanis
nékem, ha az evangyéliomot nem hirdetem.
* Csel.18,9.
17. Mert ha akaratom szerint mívelem
ezt, jutalmam van; * ha pedig
akaratom nélkül, sáfársággal † bízattam
meg. * 2 Tim.4,7.8. † rész 4,1.
18. Micsoda tehát az én jutalmam?
Hogy prédikálásommal ingyenvalóvá
tegyem * a Krisztus evangyéliomát,
hogy ne használjam ki *ama* † szabadságomat
az evangyéliom hirdetésénél.
* vers 11,12. † rész 8,9. Mát.10,7.8.
19. Mert én, noha mindenkivel szemben
szabad vagyok, magamat mindenkinek
szolgájává * tettem, hogy
a többséget megnyerjem.
* Mát.20,27.28. 2 Kor.11,7.
20. És a zsidóknak zsidóvá lettem,
hogy * zsidókat nyerjek meg; a törvény
alatt valóknak törvény alatt valóvá,
hogy a törvény alatt valókat
megnyerjem; * Csel.16,3.21,26.
21. A törvény nélkül valóknak törvénynélkülivé,
* noha nem vagyok
Isten törvénye nélkül, hanem Krisztus
törvényében való, hogy törvény
nélkül valókat nyerjek meg.
* Róm.3,26. Gal.2,3.
22. Az erőtleneknek erőtelenné lettem,
hogy * az erőteleneket megnyerjem.
Mindeneknek mindenné † lettem,
hogy minden módon megtartsak
** némelyeket. * rész 8,13.
Róm.14,20.21. † 2 Kor.11,29. ** Róm.11,14.
23. Ezt pedig az evangyéliomért mívelem,
hogy részestárs * legyek abban.
* Fil.2,16.

Intés a rothadatlan koronáért való küzdelemre.

24. Nem tudjátok-é, hogy a kik versenypályán
futnak, mindnyájan futnak
ugyan, de egy veszi el a jutalmat?
Úgy fussatok, * hogy elvegyétek.
* Gal.5,7.
25. Mindaz pedig a * ki pályafutásban
tusakodik, mindenben magatűrtető;
azok ugyan, hogy romlandó koszorút
nyerjenek, mi pedig † romolhatatlant.
* Eféz.6,12. † rész 4,7.8. 1 Pét.1,4.
26. Én azért úgy * futok, mint nem
bizonytalanra; úgy viaskodom, mint
a ki nem levegőt vagdos: * Tim.4,8.
27. Hanem megsanyargatom * testemet
és szolgává teszem; hogy míg
másoknak prédikálok, magam valami
módon méltatlanná ne legyek.
* Róm.6,12.13.18.19. Róm.8,13. és 13,14.

Óvás testi elbizakodástól és bálványozástól.

10. Nem akarom pedig, hogy ne
tudjátok, Atyámfiai, hogy a
mi atyáink * mindnyájan a felhő alatt
voltak, és mindnyájan † a tengeren
mentek által; * 2 Móz.13,21. † 2 Móz.14,22.
2. És mindnyájan Mózesre keresztelkedtek
meg a felhőben és a tengerben;
3. És mindnyájan * egy lelki eledelt
ettek; * 2 Móz.16,14.15.
4. És mindnyájan * egy lelki italt ittak,
mert ittak a lelki kősziklából, a
mely követi vala őket, e kőszikla pedig
a Krisztus volt. * 2 Móz.17,6.
5. De azoknak többségét nem kedvelé
az Isten, mert elhullának * a pusztában.
* Ján.6,49. 4 Móz.14,29.35.26,65.
6. Ezek pedig példáink lőnek, hogy
mi ne kívánjunk gonosz dolgokat, a
miképen azok * kívántak. * 4 Móz.11,4.33.
7. Se bálványimádók † ne legyetek,
mint azok közül némelyek, a mint
meg van írva: Leüle a nép enni és
inni, és felkelének * játszani.
† 2 Móz.20,3. * 2 Móz.32,6.
8. Se pedig ne * paráználkodjunk
mint azok * közül paráználkodtak némelyek,
és elestek egy napon huszonháromezeren.
* 4 Móz.25,1.6—9.
9. Se a Krisztust ne kísértsük, a mint

közülök kísértették némelyek, és * elveszének a kígyók miatt. * 4 Móz. 21,5.6.
10. Se pedig ne zúgolódjatok, miképen ő * közülök zúgolódának némelyek, és elveszének a pusztító által. * 4 Móz. 14,2.8.29.36. Zsid. 3,11.17.
11. Mindezek pedig példaképen estek rajtok; megírattak pedig a mi tanulságunkra, a kikhez az időknek vége elérkezett.
12. Azért * a ki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék. * Róm. 11,20-22.
13. Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, **a ki nem hágy titeket * feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.** * Ésa. 27,8.
14. Azért, szerelmeseim, kerüljétek * a bálványimádást. * 2 Móz. 20,3. 1 Ján. 5,21.

Az úrvacsorája Krisztussal való közösség.

15. Mint okosokhoz szólok, ítéljétek meg * ti, a mit mondok. * rész 2,15.
16. A hálaadásnak pohara, a * melyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, a melyet megszegünk, † nem a Krisztus testével való közösségünk-é? * Mát. 26,27. † Csel. 2,42.
17. Mert egy a kenyér, * egy test vagyunk sokan; mert mindnyájan az egy kenyérből részesedünk. * rész 12,27. Róm. 12,4.5.
18. Tekintsétek meg a test szerint való Izráelt! A kik az áldozatokat * eszik, avagy nincsenek-é közösségben az oltárral? * 3 Móz. 7,6.14.15.
19. Mit mondok tehát? Hogy * a bálvány valami, vagy hogy a bálványáldozat valami? * rész 8,4. Zsolt. 96,5.
20. Sőt, hogy a mit a pogányok * áldoznak, ördögöknek áldozzák és nem Istennek; nem akarom pedig, hogy ti az ördögökkel legyetek közösségben. * 3 Móz. 17,7. 5 Móz. 32,17. Zsolt. 106,37. Jel. 9,20.
21. Nem ihatjátok * az Úr poharát és az ördögök poharát; nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei. * 2 Kor. 6,15.
22. Vagy haragra ingereljük * az Urat? avagy erősebbek vagyunk-é nálánál? * 5 Móz. 32,21. Jób 9,19.

A lelkiismeretek kímélése.

23. Minden szabad * nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de nem minden épít. * rész 6,12.
24. Senki ne keresse, * a mi az övé, hanem kiki azt, a mi a másé. * rész 10,33. Róm. 15,2. Fil. 2,4.5.
25. Mindent, * a mit a mészárszékben árulnak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt. * 1 Tim. 4,4.
26. Mert az Úré a föld * és annak teljessége. * 2 Móz. 19,5. Zsolt. 24,1. 50,12.
27. Ha pedig valaki meghív titeket a hitetlenek közül és el akartok menni, mindent, a mit elétek hoznak, megegyetek, * semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt. * Luk. 10,7.
28. De ha valaki * ezt mondja néktek: Ez bálványáldozati hús, ne egyétek meg a miatt, a ki megjelentette, és a lelkiismeretért; mert az Úré a föld és annak teljessége. * rész 8,7.
29. De nem a tulajdon lelkiismeretet értem, hanem a másikét. Mert miért kárhoztassa az én szabadságomat a más lelkiismerete? * Róm. 14,15.16.
30. Ha pedig én hálaadással * veszek részt, miért káromoltatom azért, a miért én hálákat adok? * 1 Tim. 4,4.
31. **Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent * az Isten dicsőségére míveljetek.** * Kol. 3,17.
32. Meg ne botránkoztassátok * se a zsidókat, se a görögöket, se az Isten gyülekezetét. * Róm. 14,13. 2 Kor. 6,3.
33. Miképen én is mindenkinek mindenben kedvében * járok, nem keresvén a magam hasznát, hanem a sokaságét, hogy megtartassanak. * Róm. 15,2.

Az isteni tiszteleten illendő magaviseletről.

11. Legyetek az én követőim, mint én * is a Krisztusé. * rész 4,16. Fil. 3,17. 2 Kor. 6,3—10.
2. Dícsérlek pedig titeket atyámfiai, hogy én rólam mindenben megemlékeztek, és a miképen meghagytam néktek, * rendeléseimet megtartjátok. * vers 23. rész 15,1—3.
3. Akarom pedig hogy tudjátok, hogy minden férfiúnak feje a Krisztus; az asszonynak feje pedig a férfiú; * a Krisztusnak feje pedig az † Isten. * Eféz. 5,23. 1 Móz. 3,16. † rész 3,23. Ján. 14,28.
4. Minden férfiú, a ki befedett fővel imádkozik avagy prófétál, * megcsúfolja az ő fejét. * rész 12,10. 14,1.
5. Minden asszony pedig, a ki befedetlen fővel imádkozik avagy prófétál, megcsúfolja az ő fejét, mert egy és ugyanaz, mintha megnyiretett volna.
6. Mert ha az asszony nem fedi be fejét, nyiretkezzék is meg, hogy ha pedig éktelen dolog asszonynak megnyiretkezni, vagy megberetváltatni, fedezze be az ő fejét.
7. Mert a férfiúnak nem kell befednie az ő fejét, mivel ő az Istennek képe * és dicsősége; de az asszony a férfiú dicsősége. * 1 Móz. 1,26.27.
8. Mert nem a férfiú van az asszonyból, hanem az asszony a * férfiúból * 1 Móz. 2,18.21.
9. Mert nem is a férfiú teremtetett

az asszonyért, hanem *az asszony a férfiúért. * 1 Móz.2,18,23.
10. Ezért kell az asszonynak hatalmi *jelt* viselni a fején az angyalok miatt.
11. Mindazáltal sem férfiú nincs asszszony nélkül, sem asszony férfiú nélkül az *Úrban. * Gal.3,28. 1 Móz.2,24.
12. Mert a miképen az asszony a férfiúból van, azonképen a férfiú is az asszony által, az egész pedig az Istentől.
13. Magatokban *ítéljétek meg: illendő dolog-é asszonynak fedetlen fővel imádni az Istent? * Csel.4,19.
14. Avagy maga a természet is nem arra tanít-é titeket, hogy ha a férfiú nagy hajat visel, csúfsága az néki?
15. Az asszonynak pedig, ha nagy haja van, ékesség az néki; mert a haj fátyol gyanánt adatott néki.
16. Ha pedig *valakinek tetszik versengeni, nekünk olyan szokásunk nincsen, sem az Isten gyülekezeteinek. * 1 Tim.6,4.

Utasítás az úrvacsorával méltóképen való élésre.

17. Ezt pedig tudtotokra adván, nem dícsérlek, hogy nem haszonnal, hanem kárral gyűltök egybe.
18. Mert először is, mikor egybegyűltök a gyülekezetben, hallom,* hogy szakadások vannak köztetek; és valami részben hiszem is.
* rész 1,10.11.12. és 3,3.
19. Mert szükség, * hogy szakadások is legyenek köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká * legyenek † ti köztetek. * Mát.10,34.35. és 18,7. Luk.17,1. Ján.2,19. Csel.20,30. † 5 Móz.13,3. Luk.2,35.
20. Mikor tehát egybegyűltök egyazon helyre, nincs úrvacsorájával való élés:
21. Mert kiki az ő saját vacsoráját veszi elő az evésnél; és némely éhezik, némely pedig dőzsöl.
22. Hát nincsenek-é házaitok az evésre és ivásra? Avagy az Isten gyülekezetét vetitek-é meg, és azokat szégyenítitek-é meg, * a kiknek nincsen? Mit mondjak néktek? Dícsérjelek-é titeket ebben? Nem dícsérlek. * Jak.2,6.
23. Mert én az Úrtól vettem, a mit néktek előtökbe is adtam: * hogy az Úr Jézus † azon az éjszakán, melyen elárultaték, vette a kenyeret,
* rész 15,3. † Mát.26,26—28. Luk.12,19.
24. És hálákat adván, megtörte és ezt mondotta: Vegyétek, egyétek! Ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
25. Hasonlatosképen a poharát is vette, minekutána vacsorált volna, ezt mondván: E pohár amaz új testamentom az én vérem által; ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.
26. Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, a míg * eljövend. * Mát.25,13.26,64. Ján.14,3.
27. Azért a ki * méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úrnak poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen. * rész 10,21. Zsid.6,6.
28. Próbálja * meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból.
* 2 Kor.13,5. Gal.6,4.
29. Mert a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét.
30. Ezért van ti köztetek sok erőtlen és beteg, és alusznak sokan.
31. Mert ha * mi ítélnők magunkat, nem ítéltetnénk el. * Zsolt.32,5.
32. De mikor ítéltetünk, az * Úrtól taníttatunk, hogy a világgal együtt el ne kárhoztassunk. * Zsid.12,5.6.10.
33. Azért atyámfiai, mikor egybegyűltök az evésre, egymást megvárjátok.
34. Ha pedig valaki éhezik, otthon egyék, hogy ítéletre ne gyűljetek egybe. A többire nézve, majd ha hozzátok megyek, rendelkezem.

A lelki ajándékokról és azoknak hasznáról.

12. A lelki *ajándékokra* nézve pedig nem akarom, atyámfiai, hogy tudatlanok * legyetek. * rész 10,1.
2. Tudjátok, * hogy pogányok voltatok, vitetvén, a mint vitettetek, a néma bálványokhoz. * rész 6,11. Eféz.2,11.12.
3. Azért tudtotokra adom néktek, hogy senki, * a ki Istennek Lelke által szól, nem mondja Jézust átkozottnak; és † senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szent ** Lélek által.
* Márk.9,39. † Fil.2,10.11. ** 2 Kor.3,5.
4. A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, * de ugyanaz a Lélek.
* Róm.12,6. Eféz.4,4. Zsid.2,4.
5. A szolgálatokban is különbség van, de * ugyanaz az Úr. * Eféz.4,11.
6. És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, a ki cselekszi * mindezt mindenkiben. * Eféz.1,23.
7. Mindenkinek azonban * haszonra adatik a Léleknek kijelentése.
* rész 14,26.
8. Némelyiknek ugyanis bölcseségnek beszéde * adatik a Lélek által; másiknak pedig tudománynak † beszéde ugyanazon Lélek szerint;
* rész 2,6. † rész 1,5.
9. Egynek hit ugyanazon Lélek által; másnak pedig gyógyítás * ajándékai azon egy Lélek által; * Márk16,18. Jak.5,15.

10. Némelyiknek csodatévő erőknek
munkái; némelyiknek meg * prófétálás;
némelyiknek pedig lelkeknek
megítélése; † másiknak nyelvek nemei;
másnak ** pedig nyelvek magyarázása;
* Csel.21,10.11. † Csel.8,20. ** Csel.2,1—4.10,45.46.
11. De mindezeket egy és ugyanaz
a Lélek cselekszi, osztogatván * mindenkinek
külön, a mint akarja.
* rész 7,7. Róm.12,3.6. Eféz.4,7. 1 Kor.7,7.
12. Mert a miképen a test egy és sok
tagja van, az egy testnek tagjai pedig,
noha sokan vannak,* mind † egy
test, azonképen a Krisztus is.
* rész 10,17. † 1 Róm.12,4.5.
13. Mert hiszen egy Lélek által mi
mindnyájan egy testté kereszteltettünk
meg, akár zsidók, akár görögök,
akár * szolgák, akár szabadok; és
mindnyájan egy Lélekkel itattattunk
meg. * Eféz.2,14.15. Gal.3,27.28.
14. Mert a test sem egy tag, hanem sok.
15. Ha ezt mondaná a láb: mivelhogy
nem kéz vagyok, nem vagyok
a testből való; avagy nem a testből
való-é azért?
16. És ha a fül ezt mondaná: mivelhogy
nem vagyok szem, nem vagyok
a testből való; avagy nem a testből
való-é azért?
17. Ha az egész test szem, hol a hallás?
ha az egész hallás, hol a szaglás?
18. Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat
* a testben egyenként mindeniket,
a mint akarta. * Kol.2,19. Zs.139,13-15.
19. Ha pedig az egész egy tag volna,
hol volna a test?
20. Így azonban sok tag *van* ugyan,
de egy test.
21. Nem mondhatja pedig a szem a
kéznek: Nincs rád szükségem; vagy
viszont a fej a lábaknak: Nem kelletek
nékem.
22. Sőt sokkal inkább, a melyek a
test legerőtelenebb tagjainak látszanak,
azok igen szükségesek:
23. És a melyeket a test tisztességtelenebb
tagjainak tartunk, azoknak
nagyobb tisztességet tulajdonítunk;
és a melyek éktelenek bennünk, azok
nagyobb ékességben részesülnek;
24. A melyek pedig ékesek bennünk,
azoknak nincs erre szükségök. De az
Isten szerkeszté egybe a testet, az
alábbvalónak nagyobb tisztességet
adván,
25. Hogy ne legyen hasonlás a testben,
hanem ugyanarról gondoskodjanak
egymásért a tagok.
26. És akár szenved egy tag, vele
együtt szenvednek a tagok mind; akár
tisztességgel illettetik egy tag, vele
együtt örülnek a tagok mind.
27. Ti * pedig a Krisztus teste vagytok,
és tagjai rész szerint.
* Róm.12,5. Eféz.1,23.4,12. és 5,30. Kol.1,24.
28. És pedig némelyeket rendelt az
Isten az anyaszentegyházban először
apostolokul,* másodszor prófétákul,
harmadszor tanítókul; azután csodatévő
erőket, aztán gyógyításnak ajándékait,
gyámolokat, kormányokat,
nyelvek nemeit. * Eféz.4,11.12.
29. Avagy mindnyájan apostolok-é?
Vagy mindnyájan próféták-é? Avagy
mindnyájan tanítók-é? Vagy mindnyájan
csodatévő erők-é?
30. Avagy mindnyájoknak van-é gyógyításra
való ajándéka? Vagy mindnyájan
szólnak-é nyelveken? Vagy
mindnyájan magyaráznak-é?
31. Igyekezzetek * pedig a hasznosabb
ajándékokra. És ezenfelül még
egy kiváltképen való útat mutatok
néktek. * rész 14,1.3.4.

A szeretet dícsérete.

13. Ha embereknek vagy angyaloknak
nyelvén szólok is,
szeretet pedig nincsen én bennem,
olyanná lettem, mint a zengő ércz
vagy pengő czimbalom.
2. És ha jövendőt * tudok is mondani,
és minden titkot és minden tudományt
ismerek is; és ha egész hitem
† van is, úgyannyira, hogy hegyeket
mozdíthatok ki helyőkről, szeretet
pedig nincsen én bennem, semmi
vagyok. * Mát.7,22. † Mát.17,20.
3. És ha vagyonomat mind felétetem
is,* és ha testemet tűzre adom is, szeretet
pedig nincsen én bennem, semmi
hasznom abból.
* Mát.6,1. Ján.15,13. Róm.12,8.20. 1 Ján.3,17.
4. A szeretet * hosszútűrő, kegyes;
a szeretet nem irígykedik, a szeretet
nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.
* Péld.10,12. 1 Pét.4,8.
5. Nem cselekszik éktelenül, nem
keresi * a maga hasznát, nem gerjed
haragra, nem rójja fel a gonoszt,
* Fil.2,4.5.21.
6. Nem örül a hamisságnak, de együtt
örül az igazsággal;
7. Mindent elfedez, * mindent hiszen,
mindent remél, mindent eltűr.
* rész 9,12. Péld.10,12. Róm.15,1. 1 Pét.4,8.
8. A szeretet soha el nem fogy: de legyenek
bár jövendőmondások, eltöröltetnek;
vagy akár nyelvek, megszűnnek;
vagy akár ismeret, eltöröltetik.
9. Mert rész szerint van bennünk az
ismeret, rész szerint a prófétálás:
10. De mikor eljő a teljesség,* a részszerint
való eltöröltetik.
* Eféz.4,13. 1 Ján.3,2.

11. Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek: minekutána pedig férfiúvá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat.
12. Mert most tükör által homályosan* látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.
* 2 Kor.5,7. 1 Ján.3,2.
13. **Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.**

A tanítói adomány és a nyelveken szólás használatáról; az isteni tisztelet szép rendjéről.

14. Kövessétek a szeretetet, kívánjátok * a lelki *ajándékokat,* leginkább pedig, hogy † prófétáljatok.
* rész 12,31. * rész 12,10.
2. Mert a ki nyelveken szól, nem embereknek szól, hanem az Istennek; mert senki sem érti, hanem lélekben beszél titkos dolgokat.
3. A ki pedig prófétál, embereknek beszél épülésre, intésre és vígasztalásra.
4. A ki nyelveken szól, magát építi; de a ki prófétál, a gyülekezetet építi.
5. Szeretném ugyan, ha* mindnyájan szólnátok nyelveken, de inkább, hogy prófétálnátok; mert nagyobb a próféta, mint a nyelveken szóló, † kivévén, ha megmagyarázza, hogy a gyülekezet épüljön. * 4 Móz.11,29. † vers 2.
6. Ha már most, atyámfiai, hozzátok megyek, és nyelveken szólok, mit használok néktek, ha vagy kijelentésben, vagy ismeretben, vagy * prófétálásban, vagy tanításban nem szólok hozzátok? * rész 12,8.
7. Hiszen ha az élettelen hangszerek, akár fuvola, akár czitera, nem adnak megkülönböztethető hangokat, mimódon ismerjük meg, a mit fuvoláznak vagy cziteráznak?
8. Mert ha a trombita * bizonytalan zengést tészen, kicsoda készül a harczra? * 4 Móz.10,9.
9. Azonképen ti is, ha érthető nyelven nem beszéltek, mimódon értik meg, a mit szóltok? Csak a levegőbe fogtok beszélni.
10. Példa mutatja, oly sokféle szólás van a világon, és azok közül egy sem érthetetlen.
11. Hogyha azért nem tudom a szónak értelmét, a beszélőnek idegen leszek, és a beszélő is idegen előttem.
12. Azonképen ti is, minthogy lelki ajándékokat kívántok, a gyülekezet építésére igyekezzetek, hogy gyarapodjatok.
13. Azért a ki * nyelveken szól, imádkozzék, hogy megmagyarázza.
* rész 12,10.
14. Mert ha nyelvvel könyörgök, a lelkem könyörög, de értelmem gyümölcstelen.
15. Hogy van hát? Imádkozom a lélekkel, de imádkozom az értelemmel is; énekelek a lélekkel, * de énekelek az értelemmel is. * Eféz.5,19.
16. Mert ha lélekkel mondasz áldást, az ott lévő avatatlan miképen fog a te hálaadásodra Áment mondani, mikor nem tudja, mit beszélsz?
17. Mert jóllehet, te szépen mondasz áldást, de más nem épül abból.
18. Hálát adok az én Istenemnek, hogy mindnyájatoknál inkább tudok nyelveken szólni;
19. De a gyülekezetben inkább akarok öt szót szólani értelemmel, hogy egyebeket is tanítsak, hogy nem mint tízezer szót nyelveken.
20. Atyámfiai, ne legyetek gyermekek * értelemben; hanem a gonoszságban legyetek gyermekek, † értelemben pedig érettek legyetek.
* Eféz.4,14. † Róm.16,19. Mát.18,3.
21. A törvényben* meg van írva: Idegen nyelveken és idegen ajkakkal szólok e népnek, és így sem hallgatnak rám, azt mondja az Úr.
* 5 Móz.28,49. Ésa.28,11.12.
22. A nyelvek tehát jelül vannak, nem a hívőknek, hanem a hitetleneknek; a prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek.
23. Azért ha az egész gyülekezet egybegyűl és mindnyájan nyelveken szólnak, bemenvén az idegenek vagy hitetlenek, nem azt mondják-é, hogy őrjöngtök?
24. De ha mindnyájan prófétálnak és bemegy egy hitetlen, vagy avatatlan, az mindenektől megfeddetik, mindenektől megítéltetik,
25. És ilyen módon az ő szívének titkai nyilvánvalókká lesznek; és így arczra borulva imádja az Istent, hirdetvén, hogy bizonynyal az Isten lakik ti bennetek.
26. Hogy van hát Atyámfiai? * Mikor egybegyűltök, mindeniteknek van zsoltára, tanítása, † nyelve, kijelentése, magyarázata. Mindenek épülésre ** legyenek.
* rész 11,18.20. † rész 12,8.9.10. ** Eféz.4,12.
27. Ha valaki nyelveken szól, kettő vagy legfeljebb három legyen, még pedig egymás után; és egy magyarázza meg:
28. Ha pedig nincsen magyarázó, hallgasson a gyülekezetben; hanem magának szóljon és az Istennek.

29. A próféták pedig ketten vagy
hárman beszéljenek; és a többiek
ítéljék meg.
30. De ha egy másik ott ülő vesz
kijelentést, az első hallgasson.
31. Mert egyenként mindnyájan pró-
fétálhattok, hogy mindenki tanuljon,
és mindenki vígasztalást vegyen;
32. És a prófétalelkek * engednek a
prófétáknak; * rész 12,9.10.11.
33. Mert az Isten nem a visszavonás-
nak, hanem a békességnek *Istene;*
miként a szentek minden gyüleke-
zetében.
34. A ti asszonyaitok * hallgassanak a
gyülekezetekben, mert nincsen meg-
engedve nékik, hogy szóljanak; ha-
nem engedelmesek legyenek,† a mint
a törvény is mondja.
* 1 Tim.2,12. † rész 11,3.
Eféz.5,22. Kol.3,18. Tit.2,5. 1 Móz.3,16.
35. Hogyha pedig tanulni akarnak
valamit, kérdezzék meg otthon az ő
férjüket; mert éktelen dolog asszony-
nak szólni a gyülekezetben.
36. Avagy ti tőletek származott-é az
Isten beszéde, avagy csak hozzátok
jutott el?
37. Ha valaki azt hiszi, hogy ő pró-
féta, vagy lelki ajándék részese, vegye
eszébe, hogy * a miket néktek írok,
az Úr rendeletei azok. * 1 Ján.4,6.
38. A ki pedig tudatlan, legyen tu-
datlan.
39. Azért atyámfiai törekedjetek pró-
fétálásra, * és a nyelveken szólást se
tiltsátok. * vers 1.3.12.
40. Mindenek ékesen és jó * renddel
legyenek. * Kol.2,5.

A halottak feltámadásáról.

15. Eszetekbe juttatom * továbbá,
atyámfiai, az evangyélio-
mot, melyet hirdettem néktek, melyet
be † is vettetek, melyben állotok is,
* Gal.1,11.12. † rész 2,2.
2. A mely által üdvözültök is, * ha
megtartjátok, a minémű beszéddel
hirdettem néktek, hacsak nem hiába
lettetek hívőkké. * rész 1,21. Róm.1,16.
3. Mert azt adtam előtökbe főképen, a
mit én is úgy vettem, * hogy a Krisz-
tus meghalt a mi bűneinkért † az
írások ** szerint; * Róm.4,25.
† Gal.1,11.12. ** Ésa.53,8.9. Dán.9,26.
4. És hogy eltemettetett; és hogy fel-
támadott a harmadik napon az írá-
sok * szerint; * Mát.12,40. Zsolt.16,10.
5. És hogy megjelent Kéfásnak; * azu-
tán a † tizenkettőnek;
* Luk.24,34. † Márk.16,14. Ján.20,19.
6. Azután megjelent több mint öt-
száz atyafinak egyszerre, kik közül a
legtöbben mind máig élnek, néme-
lyek azonban el is aludtak;
7. Azután megjelent Jakabnak; azu-
tán mind az * apostoloknak; * Luk.24,50.
8. Legutolszor pedig mindenek kö-
zött, mint egy idétlennek, * nékem
is megjelent. * Csel.9,3–6.15,17.
9. Mert én * vagyok a legkisebb az
apostolok között, ki nem vagyok mél-
tó, hogy apostolnak neveztessem,
mert háborgattam az Istennek † anya-
szentegyházát. * Eféz.3,8 † 1 Tim.1,13.
10. De Isten kegyelme * által vagyok,
a mi vagyok; és az ő hozzám való
kegyelme † nem lőn hiábavaló; sőt
többet munkálkodtam, mint azok
mindnyájan de nem én, hanem az
Istennek velem ** való kegyelme.
* Róm.15,18.19. † 2 Kor.2,14. ** 2 Kor.11,5.
11. Akár én azért, akár azok, így pré-
dikálunk, és így lettetek ti hívőkké.
12. Ha azért Krisztusról hirdettetik,
hogy a halottak közül * feltámadott,
mimódon mondják némelyek ti köz-
tetek, hogy nincsen halottak feltá-
madása? * Csel 17,18.
13. Mert ha nincsen halottak feltáma-
dása, akkor Krisztus sem támadott fel.
14. **Ha pedig Krisztus fel nem táma-
dott, akkor hiábavaló a mi prédikálá-
sunk, * de hiábavaló a ti hitetek is.**
* Róm.4,25.
15. Sőt az Isten hamis bizonyságte-
vőinek is találtatunk, mivelhogy az
Isten felől bizonyságot * tettünk, hogy
feltámasztotta a Krisztust; a kit nem
támasztott fel, ha csakugyan nem tá-
madnak fel a halottak. * Csel.2,24.32.3,15.
16 Mert ha a halottak * fel nem tá-
madnak, a Krisztus sem támadott fel.
* Róm.8,11.
17. Ha pedig a Krisztus fel nem tá-
madott, * hiábavaló a ti hitetek; még
bűneitekben vagytok. * vers 14.
18. A kik a Krisztusban elaludtak,
azok is elvesztek * tehát. * Dán.12,2.
19. Ha csak ebben az életben re-
ménykedünk a Krisztusban, minden
embernél nyomorultabbak vagyunk.
20. Ámde Krisztus feltámadott a ha-
lottak * közül, zsengéjök † lőn azok-
nak, kik elaludtak. * Csel.26,23.
Kol.1,18. Jel.1,5. † Mát.28,1–6.
21. Miután ugyanis ember által * van
a halál, szintén ember által van a ha-
lottak feltámadása is.
* 1 Móz.3,19,2,17. Róm.5,12.18.
22. Mert a miképen Ádámban mind-
nyájan meghalnak, azonképen a
Krisztusban * is mindnyájan megele-
veníttetnek. * Róm.5,21.
23. Mindenki pedig a maga rendje
szerint. Első zsenge * a Krisztus; az-
után a kik a Krisztuséi, az ő eljöve-
telekor. * 1 Thess.4,14–17. † Gal.5,24.
24. Aztán a vég, mikor átadja az or-

ságot az Istennek és Atyának; a mikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt.
25. Mert addig kell néki uralkodnia, mígnem * ellenségeit mind lábai alá veti. * Mát.22,44. Zsolt.110,1.
26. Mint utolsó * ellenség töröltetik el a halál. * Jel.20,14.
27. Mert mindent az ő lábai alá vetett. * Mikor pedig azt mondja, hogy minden alája † van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül, a ki neki mindent alávetett. * Zsolt.8,7. Mát.28,18. Zsid.2,18. † Mát.11,27.
28. Mikor pedig minden alája vettetett, akkor maga a Fiú is alávettetik annak, a * ki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenben. * vers 27.
29. Különben mit cselekesznek azok, a kik a halottakért keresztelkednek meg, ha halottak teljességgel nem támadnak fel? Miért is keresztelkednek meg a halottakért?
30. Mi is miért * veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban? * Róm.8,36.
31. Naponként halál révén † állok. A veletek való dicsekedésre * *mondom*, mely van nékem a Krisztus Jézusban a mi Urunkban. * 1 Thess.2,19. † 2 Kor.1,8—10. 2 Kor.4,10.11.
32. Ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a fenevadakkal, mi a hasznom abból, ha a halottak fel nem támadnak? Együnk és igyunk, holnap * úgyis meghalunk! * Ésa.22,13. és 56,12.
33. Ne tévelyegjetek. * Jó erkölcsöt megrontanak gonosz † társaságok. * Eféz.5,6. † Péld.13,20.
34. Serkenjetek * fel igazán és ne vétkezzetek; mert némelyek nem ismerik Istent; megszégyenítéstekre † mondom. * Róm.13,11. † rész 6,5.
35. De mondhatná valaki: Mi módon * támadnak fel a halottak? és minémű testtel jönnek ki? * Ezék.37,3—10. Mát.22,29.
36. Balgatag! a mit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha * megrothadánd. * Ján.12,24.
37. És abban, a mit elvetsz, nem azt a testet veted el, a mely majd kikél, hanem puszta magot, talán búzáét, vagy más egyébét.
38. Az Isten pedig testet ád annak, a mint akarta, és pedig mindenféle magnak az * ő saját testét. * 1 Móz.1,11.
39. Nem minden test azon egy test, hanem más az embereknek teste, más a barmoknak teste, más a halaké, más a madaraké.
40. És vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsősége, más a földieké.
41. Más a napnak dicsősége és más a holdnak dicsősége és más a csillagok dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.
42. Épenígy a halottak feltámadása is. **Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban;**
43. Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; * elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik erőben. * Fil.3,20.21.
44. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik * lelki test. Van érzéki test, és van lelki test is. * rész 6,13.
45. Így is van megírva: Lőn az első ember, * Ádám, élő lélekké; az utolsó Ádám megelevenítő szellemmé. * 1 Móz.2,7.
46. De nem a lelki az első, hanem az érzéki, azután a lelki.
47. Az első ember földből való, földi; a második ember, az Úr, * mennyből való. * Luk.1,78. Ján.3,13.
48. A milyen ama földi, olyanok a földiek is; és a milyen ama mennyei, olyanok a mennyeiek is.
49. És a miképen hordtuk a földinek ábrázatját, * hordani fogjuk † a mennyeinek ábrázatját is. * 1 Móz.5,3. † Fil.3,21.
50. Azt pedig állítom atyámfiai, hogy test * és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örökli a romolhatatlanságot. * Mát.16,17. Ján.1,13. vers 42—44.
51. Ímé titkot mondok néktek. Mindnyájan ugyan nem aluszunk el, * de mindnyájan elváltozunk, * 1 Thess.4,15.17.
52. Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra; * mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk. * Mát.24,31. 1 Thess.4,16.
53. Mert szükség, hogy ez a romlandó test * romolhatatlanságot öltsön magára, és e halandó test halhatatlanságot öltsön magára. * 2 Kor.5,4.
54. Mikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül amaz ige, mely meg vagyon * írva: **Elnyeletett a halál diadalra.** * Ésa.25,8.
55. Halál! * hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmad? * Hós.13,14.
56. A halál fullánkja * pedig a bűn; a bűn ereje † pedig a törvény. * Róm.6,23. † Róm.4,15. Róm.7,13.
57. De hála az Istennek, a ki a diadalmat adja nékünk a mi Urunk * Jézus Krisztus által. * 1 Ján.5,4.5.

58. Azért szerelmes Atyámfiai erősen álljatok, * mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak † dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló †† az Úrban. * Kol.1,23. † Ján.6,29. †† Péld.11,18. 2 Krón.15,7.

Int a jeruzsálemi szegény keresztyéneknek való alamizsnaadásra.

16. A mi a szentek számára való alamizsnát illeti, a miképen Galáczia gyülekezeteinek rendeltem, ti † is azonképen cselekedjetek. * Csel.11,29. † Róm.12,13.
2. A hétnek első napján mindenitek tegye félre magánál, a mit sikerül összegyűjtenie, hogy ne akkor történjék a gyűjtés, a mikor odamegyek. * 2 Kor.8,4.7.11.
3. Mikor pedig megérkezem, a kiket javaltok leveleitek által, azokat küldöm el, * hogy elvigyék Jeruzsálembe a ti ajándékotokat. * 2 Kor.8,16.19.
4. Ha pedig méltó lesz, hogy én is elmenjek, velem együtt jönnek.
5. Elmegyek * pedig ti hozzátok, mikor Macedónián általmenéndek: mert Macedónián általmegyek, * Csel.19,21.
6. Nálatok azonban talán megmaradok, vagy ott is telelek, hogy ti kísérjetek el, a hová menéndek.
7. Mert nem akarlak titeket épen csak átmenet közben látni, de reménylem, hogy valami ideig nálatok maradok, ha az Úr * engedi. * Csel.18,21. Jak.4,15.
8. Efézusban * pedig pünköstig maradok. * rész 15,32.
9. Mert nagy kapu nyílott meg * előttem és hasznos, az ellenség is sok. * Csel.14,27.

Timótheust ajánlja.

10. Hogyha pedig megérkezik Timotheus, meglássátok, hogy bátorságos maradása legyen nálatok; mert az Úrnak dolgát cselekszi, mint * én is. * Fil.2,19.20.22.
11. Senki azért őt meg ne vesse: hanem bocsássátok el őt békességgel, hogy hozzám jöhessen; mert várom őt az atyafiakkal együtt.
12. A mi pedig Apollós atyafit * illeti, igen kértem őt, hogy menjen el hozzátok az atyafiakkal együtt: de semmiképen sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy, mihelyt jó alkalmatossága lészen. * rész 1,12.

Intések.

13. **Vígyázzatok, * álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!** * rész 15,34. Mát.24,42. és 25,13. 1 Pét.5,8.
14. Minden dolgotok szeretetben menjen végbe! 1 Ján.4,7.8.20.
15. Intelek pedig titeket, atyámfiai, *hiszen* tudjátok, hogy Stefanásnak háznépe Akhája * zsengéje, † és ők a szenteknek való szolgálatra adták magukat. * rész 1,16. † Róm.16,5.
16. Hogy ti is engedelmeskedjetek az ilyeneknek, és mindenkinek, a ki velök szolgál * és fárad. * Fil.2,30.
17. Örvendezek pedig a Stefanás, Fortunátus és Akhaikus eljövetelének; mert a bennetek való fogyatkozást ezek * betöltötték. * 2 Kor.11,9.
18. Mert megnyugtatták az én lelkemet és a tiéteket is. Megbecsüljétek azért * az ilyeneket. * 1 Thess.5,12.

Üdvözlések és befejezés.

19. **Köszöntenek** titeket Ázsia gyülekezetei; köszöntenek titeket az Úrban felette igen Akvila * és Prisczilla, a házuknál levő gyülekezettel † egybe. * Csel.18,1.2.3.18.26. † Róm.16,5.
20. Köszöntenek titeket az atyafiak mindnyájan. Köszöntsétek egymást szent csókkal. * * Róm.16,16. 2 Kor.13,12. 1 Thess.5,26. 1 Pét.5,14.
21. A köszöntés a saját kezemmel, a * Páléval. * Kol.4,18. 2 Thess.3,17.
22. Ha valaki nem szereti az Úr Jézus Krisztust, legyen átkozott! Maran atha.
23. Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme * veletek! * Róm.16,24.
24. Az én szeretetem mindnyájatokkal a Jézus Krisztusban! Ámen.

PÁL APOSTOLNAK A KORINTHUSBELIEKHEZ ÍRT MÁSODIK LEVELE.

Beköszöntő.

1. Pál, Jézus Krisztus apostola az Isten akaratjából, * és Timotheus az atyafi, az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak: * 1 Kor.1,1.
2. Kegyelem * néktek és békesség Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. * Róm.1,7. 1 Kor.1,3. Eféz.1,2.3.

Az apostol hálája a nyomorúságok közt való isteni vigaszért.

3. Áldott * az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak atyja és minden † vígasztalásnak Istene; * Eféz.1,3. 1 Pét.1,3. † Róm.15,5.
4. A ki megvígasztal minket minden nyomorúságunkban, * hogy mi is megvígasztalhassunk bármely nyomorúságba *esteket* azzal a vígaszta-

lással, a mellyel Isten vígasztal minket. * Kol.1,24.
5. Mert a mint* bőséggel kijutott nékünk a Krisztus szenvedéseiből, † úgy bőséges a mi vígasztalásunk is Krisztus által. * Zsolt.34,20. † Zsolt.94,19.
6. De akár nyomorgattatunk, a ti vígasztalástokért és üdvösségtekért *van az*, * mely hathatós ugyanazon szenvedések elviselésére, a melyeket mi is szenvedünk; akár megvígasztaltatunk a ti vígasztalástokért és üdvösségtekért *van az*. És a mi reménységünk erős felőletek. * rész 4,15.17.
7. Tudván, hogy* a miképen társaink vagytok a szenvedésben, azonképen a vígasztalásban is. * 2 Thess.1,4.7.
8. Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok atyámfiai a mi nyomorúságunk felől, a mely Ázsiában * esett rajtunk, hogy felette igen, erőnk felett megterheltettünk, úgy hogy életünk felől is kétségben valánk: * Csel.19,23.
9. Sőt magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bizakodnánk *mi magunkban, hanem Istenben, a ki feltámasztja a holtakat: * Jer.17,5.7.
10. A ki ilyen nagy halálból*megszabadított és szabadít minket: a kiben reménykedünk, hogy ezután is meg fog szabadítani ;* 1 Kor.15,31. 2 Tim.1,48.
11. Velünk együtt munkálkodván * ti is az érettünk való könyörgésben, hogy a sokak által nékünk adatott kegyelmi ajándék sokak által háláltassék meg mi érettünk. * Róm.15,30.
12. Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonysága, * hogy isteni őszinteséggel † és tisztasággal, nem testi bölcseséggel, hanem**Isten kegyelmével forgolódtunk a világon, kiváltképen pedig ti köztetek.
* Zsid.13,18. † Mát.10,16. ** 1 Kor.2.4.
13. Mert nem egyebet írunk néktek, hanem a mit olvastok, vagy el is ismertek, sőt reménylem, hogy el is fogtok ismerni mindvégig:
14. A minthogy némi részben el is ismertétek rólunk, hogy * dicsekvéstek vagyunk, a miképen ti is nékünk az Úr Jézus napján. * rész 5,12. Fil.2,16.

Védekezés az állhatatlanság vádja ellen.

15. És ezzel a bizodalommal akartam előbb hozzátok menni, hogy másodízben nyerjetek kegyelmet;
16. És köztetek általmenni Macedóniába, és Macedóniából ismét hozzátok térni vissza, és tőletek elkísértetni Júdeába.
17. Hát ezt akarva, vajjon könnyelműen cselekedtem-é? vagy a mit akarok, test szerint akarom-é, hogy nálam az igen igen, és a nem nem legyen?
18. De hű az Isten, * hogy a mi beszédünk hozzátok nem volt igen és nem. * 1 Kor.1,9.
19. Mert az Isten Fia Jézus Krisztus, a kit köztetek mi hirdettünk, én és Silvánus és Timotheus, nem volt igen és nem, hanem *az* igen lett ő benne.
20. Mert Istennek valamennyi ígérete ő benne *lett* igenné és ő benne *lett* Ámenné az Isten dicsőségére mi általunk.
21. A ki pedig minket ti veletek egybe Krisztusban megerősít * és † megken minket, az Isten az;
* 1 Kor.1,8. 1 Péter 5,10. † 1 Ján.2,20.27.
22. A ki el is pecsételt minket, és a léleknek zálogát adta * a mi szíveinkbe. * Róm.8,16. Eféz.1,14.
23. Én pedig az Istent hívom bizonyságul * az én lelkemre, hogy titeket kimélve nem mentem el eddig Korinthusba. * Róm.1,9. Gal.1,20.
24. Nem hogy uralkodnánk a * ti hiteteken, hanem munkatársai † vagyunk a ti örömeteknek; mert ** hitben állotok.
* 1 Pét.5,3. † 1 Kor.3,5. ** Róm.11,20.

Ajánlja, hogy a bűnbánó bűnöst ismét vegyék be.

2. Azt tettem pedig fel magamban, hogy nem megyek közétek ismét szomorúsággal.
2. Mert ha én megszomorítlak titeket, ugyan ki az, a ki megvídámít engem, hanemha a kit én megszomorítok?
3. És azért írtam néktek éppen azt, hogy mikor oda megyek, meg ne szomoríttassam * azok miatt, a kiknek örülnöm kellene; meg lévén győződve mindenitek felől, hogy az én örömöm mindnyájatoké. * rész 12,21.
4. Mert sok szorongattatás és szívbeli háborgás között írtam néktek sok könyhullatással, nem, hogy megszomoríttassatok, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképen irántatok viseltetem.
5. Ha pedig valaki * megszomorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy *azt* ne terheljem, titeket mindnyájatokat. * 1 Kor.5,1.
6. Elég az ilyennek a többség részéről való ilyen megbüntetése:
7. Annyira, hogy * éppen ellenkezőleg ti inkább bocsássatok meg néki és vígasztaljátok, hogy valamiképen a felettébb való bánat meg ne eméssze az ilyet. * Gal.6,1.
8. Azért kérlek titeket, hogy tanusítsatok iránta*szeretetet. * 1 Kor.16,14.
9. Mert azért írtam is, hogy bizonyosan megtudjam felőletek, ha mindenben engedelmesek * vagytok-é?
* rész 7,15.

10. A kinek pedig megbocsáttok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettetek cselekedtem Krisztus színe előtt; hogy meg ne csaljon minket a * Sátán: * Luk.22,31.

11. Mert jól ismerjük az ő * szándékait. * Eféz.6,10. 1 Pét.5,8.

Az apostol hálát ad Istennek, a Krisztus felől való elegyítetlen beszéd hatalmas eredményeért.

12. Mikor pedig Troásba * mentem a Krisztus evangyélioma ügyében és kapu nyittatott nékem † az Úrban, nem volt lelkemnek nyugodalma, mivelhogy nem találtam Titust, az én atyámfiát; * Csel.16,8. † Csel.14,27.

13. Hanem elbúcsúzván tőlük, elmentem Macedóniába.

14. Hála pedig az Istennek, a ki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az ő ismeretének illatját minden helyen megjelenti mi * általunk. * Kol.1,27.

15. Mert Krisztus jó illatja vagyunk Istennek, * mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között; * 1 Kor.1,18.

16. Ezeknek halál illatja halálra; amazoknak pedig élet illatja életre. És ezekre kicsoda * alkalmatos? * rész 3,5.6. Róm.1,16.

17. Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, a kik meghamisítják az Isten ígéjét; * hanem tisztán, sőt szinte Istenből szólunk az Isten előtt a Krisztusban. * rész 4,2.

Az új testamentom szolgálata a lélek és élet szolgálata, nem úgy mint a törvényé, mely a megölő betű szolgálata.

3. Elkezdjük-é ismét * ajánlgatni magunkat? Vagy talán szükségünk van, mint némelyeknek, ajánló levelekre hozzátok, avagy tőletek? * rész 5,12.

2. A mi levelünk ti vagytok, * beírva a mi szívünkbe, a melyet ismer és olvas minden ember; * 1 Kor.9,2.3.

3. A kik felől nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem * tentával, hanem az élő Isten Lelkével írva; nem kőtáblákra, hanem a szívnek hústábláira. * Jer.31,33.

4. Ilyen bizodalmunk pedig Isten iránt a Krisztus által * van. * Ján.14,6.

5. Nem mintha magunktól * volnánk alkalmatosak valamit gondolni, úgy mint magunkból; † ellenkezőleg a mi alkalmatos voltunk az ** Istentől van: * rész 2,16. † Ján.15,5. ** Csel.16,14.

6. A ki alkalmatosokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgái legyünk, nem betűé, hanem * léleké; mert a betű megöl, † a lélek ** pedig megelevenít. * Jer.31,31. † 5 Móz.27,26. ** Róm.8,2. Ján.6,63.

7. Ha pedig a halálnak * betűkkel kövekbe vésett szolgálata dicsőséges vala, úgyhogy Izráel fiai nem is nézhettek Mózes † orczájára arczának elmúló dicsősége miatt: * 2 Móz.24,12. † 2 Móz.34,30.33.

8. Hogyne volna még inkább dicsőséges a léleknek szolgálata?

9. Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, mennyivel inkább dicsőséges az igazság * szolgálata? * Róm.1,17. és 3,21.

10. Sőt a dicsőített nem is dicsőséges * ebben a részben az *őt* meghaladó dicsőség miatt. * Kol.2,17.

11. Mert ha dicsőséges az elmulandó, sokkal inkább dicsőséges, * a mi megmarad. * Zsid.12,18.

12. Azért ilyen reménységben nagy nyiltsággal * szólunk; * vers 4. Eféz.6,19.

13. És nem, miként Mózes, *a ki* leplet borított az orczájára, * hogy ne lássák Izráel fiai az elmulandónak végét. * 2 Móz.34,33.35.

14. De megtompultak az ő elméik. Mert * ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az ó szövetség olvasásánál felfedetlenül, † mivelhogy a Krisztusban tűnik el; * Ésa.6,10. † vers 13.

15. Sőt mind máig, a mikor csak olvassák Mózest, lepel borul az ő szívökre.

16. Mikor pedig megtér az Úrhoz, lehull a * lepel. * Róm.11,23.25.26.

17. **Az Úr pedig a * Lélek; és a hol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.** * rész 6. Ján.4,24.

18. Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczczal * szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől. * 1 Kor.13,12.

Pál bizonyítja, hogy ő az evangyéliomot becsületesen prédikálja és annak erejét nyomorúságaiban mutatja ki.

4. Annakokáért, mivelhogy ilyen szolgálatban * vagyunk, a mint a † kegyelmet nyertük, nem csüggedünk el; * rész 3,6. † Kor.7,25.

2. Hanem lemondtunk a szégyen takargatásáról, mint a kik nem járunk ravaszságban, * és nem is hamisítjuk meg † az Isten ígéjét, de a nyilvánvaló igazsággal kelletjük magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt. * 1 Thess.2,5. † rész 2,17.

3. Ha mégis leplezett a mi evangyéliomunk, azoknak leplezett, * a kik elvesznek: * 1 Kor.1,18.

4. A kikben e világ istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangyéliomának világosságát, a ki * az Isten képe. * Zsid.1,3. Kol.1,15.
5. Mert nem * magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus † Krisztust; magunkat pedig, mint a ti szolgáitokat, a Jézusért. * rész 1,24. † 1 Kor.2,2.
6. Mert az Isten, * a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi † szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arczán való világoltatása végett. * 1 Móz.1,2.3. † 2 Pét.1,19.
7. Ez a kincsünk* pedig cserépedényekben van, hogy amaz erőnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól † való. * rész 5,1. † 1 Kor.2,5.
8. Mindenütt nyomorgattatunk, * de meg nem szoríttatunk; kétségeskedünk, de nem esünk † kétségbe; * rész 1,8.7,5. † 1 Kor.1,11.
9. Üldöztetünk, de * el nem hagyatunk; tiportatunk, de el nem veszünk; * Zsolt.37,24.33. Mik.7,7—9.
10. Mindenkor testünkben hordozzuk az * Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testünkben. * Róm.8,17.Gal.6,17.
11. Mert mi, a kik élünk, mindenkor halálra*adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben. * Zsolt.44,23. Róm.8,36.
12. Azért a halál * mi bennünk munkálkodik, az élet pedig ti bennetek. * 1 Kor.4,9.
13. Mivelhogy pedig a hitnek mi bennünk is ugyanaz a lelke van meg, a mint írva van: Hittem * és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk; * Zsolt.116,10.
14. Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr * Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek † együtt előállít. * Csel.3,15. † 1 Thess.4,16.17.
15. Mert minden ti érettetek *van*, hogy a kegyelem sokasodva * sokak által a hálaadást bőségessé tegye az Isten dicsőségére. * Róm.5,15.
16. Azért nem csüggedünk; sőt ha a mi külső emberünk megromol * is, a belső mindazáltal † napról-napra újul. * 1 Pét.4,1. † Eféz.3,16. Róm.6,6. Kol.3,10.
17. Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk * igen-igen nagy örök † dicsőséget szerez nékünk; * Zsolt.30,6. 1 Pét.1,6. † Róm.8,18.
18. Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert * a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók. * Róm.8,24.25.

Vágyódás a mennyei hazába.

5. Mert tudjuk, hogy ha e mi földi sátorházunk * elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökké † való házunk a mennyben. * Jób 4,19. 2 Pét.1,13.14. † Ján.14,2. Zsid.11,10.
2. Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi * mennyei hajlékunkat; * Róm.8,23.
3. Ha ugyan felöltözötten is mezíteleneknek nem találtatunk!
4. Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltetvén; mivelhogy nem kívánunk levetkőztetni, hanem felöltöztetni, hogy a mi halandó, elnyelje * azt az élet. * 1 Kor.15,53.54.
5. A ki pedig minket erre elkészített, az Isten *az*, a ki a Lélek zálogát * is adta minékünk. * rész 1,22. Róm.8,16.23. Eféz.1,13.14.
6. Azért mivelhogy mindenkor bízunk, és tudjuk, hogy e testben * lakván, távol vagyunk az Úrtól. * 1 Krón.29,15. Zsolt.39,13.
7. (Mert hitben * járunk, nem látásban †); * Zsid.11,1. † 1 Kor.13,12.
8. Bizodalmunk pedig van, azért inkább szeretnénk kiköltözni e testből, és * elköltözni az Úrhoz. * Fil.1,23.
9. Azért igyekezünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözünk, * néki kedvesek legyünk. * Zsolt.39,13.
10. Mert nékünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus * ítélőszéke előtt, hogy kiki megjutalmaztassék † a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt. * Csel.17,31. Róm.2,6.14,10. † Jób 34,11. Préd.12,16.

A megbékéltetést prédikáló szolgálat fontossága.

11. Ismervén tehát az Úrnak * félelmét, embereket térítünk, † Isten előtt pedig nyilván vagyunk; reménylem azonban, hogy a ti lelkiesméretetek előtt is nyilván vagyunk. * Jób 31,23. Mát.25,31—46. † Júd. vers 23.
12. Mert nem ajánljuk ismét magunkat * néktek, hanem alkalmat adunk ti néktek a velünk való † dicsekedésre, hogy legyen mit felelnetek a színből és nem szívből dicsekedőknek. * rész 3,1. † Gal.16,12.
13. Ha azért bolondok vagyunk, * Istenért; ha eszesek vagyunk, érettetek van *az*. * rész 11,16.17.
14. Mert a Krisztusnak szerelme * szorongat minket, * 1 Tim.2,6. Róm.8,35—39.
15. Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, * tehát mindazok meghaltak; és azért † halt meg mindenkiért, hogy a kik élnek, ezután ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki érettök meghalt és feltámasztatott. * Zsid.2,9. † 1 Tim.2,6. Róm.14,7.9. Gal.2,20.

16. Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük.
17. Azért ha valaki *Krisztusban van, új teremtés *az*; a régiek † elmúltak, ímé újjá lett minden.
* Róm.8,1.10. † Ésa.43,19. Jel.21,5. Eféz.5,8.
18. Mindez pedig Istentől van, a ki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus * által, és a ki nékünk adta a békéltetés szolgálatát;
* Róm.5,10. Kol.1,20.
19. Minthogy az Isten volt az, a ki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nékik az ő bűneiket, * és reánk bízta a békéltetésnek ígéjét. * Róm.3,24.25.
20. Krisztusért járván tehát követségben, *mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljetek meg az Istennel.* Ésa.52,7. Aggé.1,13. 1 Kor.4,1.
21. Mert azt, a ki bűnt * nem ismert, bűnné tette † értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő ** benne.
* 1 Pét.2,22—24. Ésa.53,9. Róm.8,3. † Gal.3,13.
** Kol.1,14. Eféz.1,6.7. Fil.3,9.

Pál a maga példájával biztat Isten kegyelmének méltó felhasználására.

6. Mint * együttmunkálkodók intünk † is, hogy hiába ne vettétek légyen az Isten kegyelmét.
* 1 Kor.3,9. † rész 5,20.
2. Mert ő mondja: * Kellemetes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Ímé itt a kellemetes idő, ímé itt az üdvösség napja. * Ésa.49,8. † Luk.4,19.21.
3. Senkit semmiben meg ne botránkoztassunk, hogy a * szolgálatunk ne szidalmaztassék: * Mát.18,6.
4. Hanem ajánljuk * magunkat mindenben, mint Isten szolgái; † sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongattatásban, * rész 4,2. † 1 Kor.4,1.
5. Vereségben, * tömlöczben, háborúságban, küzködésben, virrasztásban, bőjtölésben. * rész 11,23.27.
6. Tisztaságban, * tudományban, hosszútűrésben, szívességben, Szent Lélekben, tettetés nélkül való szeretetben, * Tim.4,12.
7. Igazmondásban, * Isten erejében; az † igazságnak jobb és bal felől való fegyvereivel; **
* Eféz.1,13. † 1 Kor.2,4. ** Eféz.6,11—18.
8. Dicsőség és gyalázat által, rossz és jó hír által; mint hitetők, és igazak;
9. Mint ismeretlenek, és mégis ismeretesek; mint megholtak, * és ím élők; mint ostorozottak, † és meg nem ölöttek; * rész 4,10.11. 1 Kor.15,30.31. † Zsolt.118,18.
10. Mint bánkódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, * de sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, és mindennel † bírók.
* Mát.5,12. Csel.5,41. † rész 8,9. Fil.2,17.

Az apostol óv a hitetlenekkel való közösködéstől.

11. A mi szánk megnyílt ti néktek, korinthusiak, a mi szívünk * kitárult.
* rész 3,7.
12. Nem mi bennünk vagytok szorosságban, hanem szorosságban vagytok a ti szívetekben.
13. Viszonzásul (mint gyermekeimnek szólok) * tárjátok ki ti is szíveteket. * 1 Kor.4,14.
14. Ne legyetek hitetlenekkel * felemás igában; mert mi szövetsége † van igazságnak és hamisságnak? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel? * 5 Móz.7,2. 1 Kor.7,39. † Eféz.5,11.
15. És mi egyezsége Krisztusnak Béliállal? * vagy mi köze hívőnek † hitetlenhez? * 1 Kor.18,21. † 1 Kor.10,21.
16. Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal? Mert ti * az élő Istennek temploma vagytok, a mint az Isten mondotta: Lakozom † bennök és közöttük járok; és leszek nékik Istenök, és ők én népem lesznek.
* 1 Kor.3,16. † 3 Móz.26,12.
17. Annakokáért * menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; és én magamhoz fogadlak titeket,
* Ésa.48,20.52,11. Jel.18,4.
18. És leszek néktek Atyátok, * és ti lesztek fiaimmá és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.
* Jer.31,19.33.32,38. Jel.21,3.7.

Intés megszentelődésre.

7. Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szeretteim, tisztítsuk meg magunkat minden testi * és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket. * Gal.5,19—21. † Zsid.10,22.
2. Fogadjatok be minket; * senkit meg nem bántottunk, senkit meg nem rontottunk, senkit meg nem csaltunk. * rész 12,17. Csel.20,33.
3. Nem vádképen mondom; hisz előbb mondottam, hogy * szívünkben vagytok, hogy együtt haljunk, együtt éljünk. * rész 3,2.3.6,11.12.13.
4. Nagy az én bizodalmam hozzátok, nagy * az én dicsekvésem felőletek; telve vagyok vígasztalódással, felettébb való az én örömem minden mi nyomorúságunk mellett. * Filem.v.8.
5. Mert mikor Macedóniába jöttünk, sem volt semmi nyugodalma a mi testünknek, sőt mindenképen nyomorogtunk; kívül harcz, belől félelem.

6. De az Isten, * a megalázottak ví-
gasztalója, minket is megvígasztalt
Titus megjöttével. * rész 1,3.4.
7. Sőt nem megjöttével csupán, ha-
nem azzal a vígasztalással is, a mely-
lyel ti vígasztaltátok meg, hírül hoz-
ván nékünk a ti kivánkozástokat, a ti
kesergésteket, a ti hozzám való ra-
gaszkodástokat; úgyhogy én még job-
ban örvendeztem.

Az Isten szerint való bánat.

8. Hát ha megszomorítottalak * is
titeket azzal a levéllel, nem bánom,
noha bántam; mert látom, hogy az
a levél, ha ideig-óráig is, megszomo-
rított titeket. * rész 2,4.
9. Most örülök, nem azért, hogy meg-
szomorodtatok, hanem hogy megté-
résre szomorodtatok meg. Mert Isten
szerint szomorodtatok meg, hogy mi-
attunk semmiben kárt ne valljatok.
10. **Mert az Isten szerint való szomo-
rúság üdvösségre * való megbánhatatlan
megtérést szerez; a világ szerint való
szomorúság pedig halált szerez.**
* 2 Sám.12,13. Mát.5,4.26,75.
11. Mert ímé ez a ti Isten szerint va-
ló megszomorodástok milyen nagy
buzgóságot keltett ti bennetek, sőt
védekezést, sőt bosszankodást, sőt
félelmet, sőt kívánkozást, sőt buzgó-
ságot, sőt bosszúállást. Mindenké-
pen bebizonyítottátok, hogy tiszták
vagytok e dologban.
12. Ha tehát írtam is néktek, nem
a sértő miatt, sem a sértett miatt; ha-
nem hogy nyilvánvaló legyen nála-
tok a mi irántatok való buzgóságunk
Isten előtt.
13. Annakokáért megvígasztalód-
tunk a ti vígasztalástokon; de sok-
kal inkább örültünk a Titus örömén,
hogy az ő lelkét ti mindnyájan meg-
nyugtattátok:
14. Mert ha dicsekedtem valamit né-
ki felőletek, nem maradtam szégyen-
ben; de a mint ti néktek mindent
igazán szólottam, azonképen a mi
Titus előtt való dicsekvésünk is igaz-
sággá lett.
15. És ő még jobb szívvel van irán-
tatok, visszaemlékezvén mindnyája-
toknak engedelmességére, * hogy fé-
lelemmel és rettegéssel fogadtátok őt.
* rész 2,9.
16. Örülök, hogy mindenképen bíz-
hatom * bennetek. * 2 Thess.3,4.

Intés a jeruzsálemi szegény keresztyének számára való adakozásra.

8. Tudtotokra adjuk pedig, atyám-
fiai, Istennek azt a kegyelmét,
a * melyet Macedónia gyülekezetei-
vel közlött. * Róm.15,25.26.
2. Hogy a nyomorúság sok próbái
közt *is* bőséges az ő örömük és igen
nagy szegénységük jószívűségük gaz-
dagságává növekedett.
3. Mert, bizonyság vagyok rá, erejök
szerint, sőt erejük felett is adakoznak,
4. Sok könyörgéssel kérvén minket,
hogy a szentek iránt való szolgálat jó-
téteményébe és közösségébe fogadjuk
be*őket. * rész 9,1. Csel.11,29. Róm.15,26.
5. És nem a miképen reméltük, ha-
nem önmagukat adták először az Úr-
nak, és nékünk *is* az Isten akaratjából.
6. Hogy kérnünk kellett Titust, hogy
a miképen elkezdette, azonképen
végezze is be nálatok ezt a jótéte-
ményt is.
7. Azért, miképen mindenben bővöl-
ködtök, hitben, beszédben, ismeret-
ben * és minden buzgóságban és hoz-
zánk való szeretetben, úgy e jótéte-
ményben is bővölködjetek. * 1 Kor.1,5.
8. Nem parancsképen mondom, ha-
nem hogy a mások buzgósága által a
ti szeretetetek valódiságát is kipró-
báljam.
9. **Mert ismeritek a mi Urunk Jézus
Krisztusnak jótéteményét, hogy * gaz-
dag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy
ti † az ő szegénysége által meggazda-
godjatok.**
* Zak.9,9. Mát.8,20. Luk.9,58. † Fil.2,6—11.
10. Tanácsot is adok e dologban;
mert hasznos az néktek, a kik nem-
csak a cselekvést, hanem az akarást
is elkezdtétek tavaly óta.
11. Most hát a cselekvést is * vigyétek
végbe; hogy a miképen az akarás
készsége, † azonképen a végrehajtás
is ahhoz képest *legyen*, a mitek van.
* 1 Kor.16,2. † Fil.2,13.
12. Mert ha a * készség megvan, a sze-
rint kedves az, a mije kinek-kinek
van, *és* nem a szerint, a mije nincs.
* Péld.3,28. Márk 12,43. 1 Pét.4,10.
13. Mert nem úgy, hogy másoknak
könnyebbségük, néktek pedig nyo-
morúságtok *legyen*, hanem egyenlő-
ség szerint; e mostani időben a ti bő-
ségtek * *pótolja* amazoknak fogyat-
kozását; * rész 9,12.
14. Hogy amazoknak bősége is pó-
tolhassa a ti fogyatkozástokat, hogy
így egyenlőség legyen;
15. A mint megvan írva: A ki sokat
szedett, * nem volt többje; és a ki ke-
veset, nem volt kevesebbje. * 2 Móz.16,18.
16. Hála pedig az Istennek, ki ugyan-
azt * a buzgóságot oltotta † értetek a
Titus szívébe. * rész 9,15. 1 Kor.16,57. † vers 6.
17. Mivelhogy intésünket ugyan el-
fogadta, de nagy buzgóságában ön-
ként ment hozzátok.
18. Elküldöttük pedig vele együtt a-

mazatyafit is, a ki az összes gyülekeze-
tekben dícséretes az evangyéliomért;
19. Nemcsak pedig, hanem a gyüle-
kezetek útitársunknak is megválasz-
ták ebben a jó ügyben, a melyet mi
szolgálunk *magának az Úrnak dicső-
ségére és a ti készségetekre; * Gal.2,10.
20. Óvakodván, hogy senki se ócsá-
rolhasson minket a mi szolgálatunk
által való bőséges jótétemény miatt;
21. Mert gondunk van a tisztességre
nemcsak az Úr előtt, hanem az em-
berek előtt * is. * Róm.12,17.
22. Sőt elküldöttük velök a mi a-
tyánkfiát is, a kinek buzgó voltát sok
dologban sokszor kipróbáltuk, most
pedig még sokkal buzgóbb, irántatok
való nagy bizodalmánál fogva.
23. Akár Titusról * *van szó*, ő az én tár-
sam és ti köztetek segítségem; akár a
mi atyánkfiai felől, ők a gyülekezetek
követei, † Krisztus dicsősége:
* rész 7,13.12,18. Gal.2,1. † Róm.16,7.
24. Adjátok azért szeretetetteknek és
felőletek való dicsekvésünknek, * bi-
zonyságát irántuk a gyülekezetek
előtt is. * rész 7,14.

Folytatás.

9. A szentek iránt való szolgálatról
felesleges * is néktek írnom.
* rész 8,4.20.
2. Hiszen ismerem a ti készségteket * a
melylyel dicsekszem felőletek a ma-
cedónoknak, hogy Akhája kész a mult
esztendő óta; és a ti buzgóságtok so-
kakat magával ragadt. * rész 8,19.
3. Mindamellett elküldöttem az atya-
fiakat,* hogy a mi felőletek való dicse-
kedésünk ebben a részben hiábavaló
ne legyen; hogy, a mint mondám,
készen legyetek. * rész 8,23.24.
4. Hogy aztán, ha a macedónok ve-
lem együtt odajutnak és titeket ké-
születlenül találnak, valamiképen
szégyent ne valljunk mi, hogy ne
mondjam ti, ebben a dologban.
5. Szükségesnek véltem azért utasí-
tani az atyafiakat, hogy előre menje-
nek el hozzátok, és készítsék el előre
a ti előre megígért adományotokat,
hogy az úgy legyen készen, mint
adomány, és nem mint ragadomány.
6. Azt *mondom* pedig: **A ki * szűken**
vet, szűken is arat; és a ki bőven vet,
bőven is arat. * Péld.19,17.22,8.
7. Kiki a mint eltökélte szívében, nem
szomorúságból, vagy kénytelenség-
ből; mert **a jókedvű adakozót * szereti**
az Isten. * 2 Móz.25,2. Róm.12,8.
8. Az Isten pedig hatalmas arra, hogy
rátok áraszsza minden kegyelmét;
hogy mindenben, mindenkor teljes
elégségtek lévén, minden jótétemény-
re bőségben legyetek,
9. A mint meg van * írva: Szórt, adott
a szegényeknek; az ő igazsága örökké
megmarad. * Zsolt.112,9. Péld.11,24.
10. A ki pedig magot * ád a magve-
tőnek és kenyeret eleségül, ád és meg-
sokasítja a ti vetésteket és megnöveli
a ti igazságtoknak gyümölcsét, †
* Ésa.55,10. † Hós.10,12.
11. Hogy mindenben meggazdagod-
jatok a teljes jószívűségre, a mely
általunk hálaadást szerez az Isten-
nek. * rész 1,11.4,15.
12. Mert e tisztnek szolgálata nem-
csak a szenteknek szükségét elégíti
ki, * hanem sok hálaadással bőséges
az Isten előtt; * rész 8,14.
13. A mennyiben e szolgálatnak pró-
bája által dicsőítik az Istent a ti Krisz-
tus evangyéliomát valló engedelmes-
ségtekért, és a ti hozzájuk és minde-
nekhez való adakozó jószívűségtek-
ért,
14. Mikor érettetek könyörögve ők
is vágyakoznak utánatok az Istennek
rajtatok való bőséges kegyelme miatt.
15. Az Istennek pedig *legyen* hála az
ő kimondhatatlan ajándékáért.

Pál védelme ellenségeinek és a hamis apos-
toloknak rágalmai ellen.

10. Magam pedig, én Pál, kérlek
titeket a Krisztus szelídsé-
gére * és engedelmességére, a ki szem-
től szemben ugyan alázatos † vagyok
közöttetek, de távol bátor vagyok
irántatok: * Róm.12,1. † Mát.11,29.
2. Kérlek pedig, hogy a mikor jelen
leszek, ne kelljen bátornak lennem
ama bizodalomnál fogva, a melylyel
úgy gondolom bátor lehetek néme-
lyekkel szemben, a kik úgy gondol-
kodnak felőlünk, mintha mi test
szerint élnénk.
3. Mert noha testben élünk, de nem
test szerint * vitézkedünk. * 1 Tim.1,18.
4. Mert a mi vitézkedésünk fegyve-
rei nem testiek, hanem erősek * az
Istennek, erősségek † lerontására;
* Eféz.6,13—18. † Jer.1,10.
5. Lerontván okoskodásokat és min-
den magaslatot, a mely Isten isme-
rete ellen emeltetett, és foglyul ejt-
vén minden gondolatot, hogy enge-
delmeskedjék a Krisztusnak;
6. És készen állván * megbüntetni
minden engedetlenséget, mihelyst
teljessé lesz a ti engedelmességtek.
* Csel.8,20. 1 Kor.5,3.4.5.
7. A szem előtt valókra néztek? Ha
valaki azt hiszi magáról, hogy ő a
Krisztusé, viszont azt is gondolja meg
önmagában, hogy a mint ő maga * a
Krisztusé, azonképen mi is a Krisz-
tusiéi *vagyunk.* * 1 Kor.14,37.

8. Mert ha még egy kissé felettébb
dicsekedem * is a mi hatalmunkkal,
a † melyet az Úr a ti építéstekre és
nem megrontásotokra adott, én nem
vallok szégyent;
* rész 12,6. † rész 13,10. 1 Kor.5,3—5.
9. Hogy ne láttassam, mintha csak
ijesztgetnélek a leveleim * által.
* 1 Kor.5,9.11.
10. Mert, úgy mondják, a levelei
ugyan súlyosak és kemények; de a
maga jelenvolta erőtelen,*és beszéde
silány.
* vers 1.
11. Gondolja meg azt, a ki ilyen, hogy
a milyenek vagyunk távol, a levelek
által való beszédben, éppen olyanok
leszünk, ha megjelenünk, cselekedet-
ben * is.
* rész 12,20.13,2.10.
12. Mert nem merjük * magunkat
azokhoz számítani, vagy hasonlítani,
a kik magukat ajánlják; de azok ma-
gukat magukhoz mérvén és maguk-
hoz hasonlítván magukat, nem oko-
san cselekesznek.
* rész 3,1.5,12.
13. De mi nem dicsekszünk mérték-
telenül, hanem ama * mérőzsinór
mértéke szerint, a melyet Isten adott
nékünk mértékül, hogy hozzátok is
elérjünk.
* Róm.12,3. Eféz.4,7.
14. Mert nem feszítjük túl magun-
kat, mintha nem értünk volna el hoz-
zátok; hiszen hozzátok is eljutottunk
a Krisztus evangyéliomával,
15. A kik nem dicsekeszünk mérték-
telenül mások munkájával, * de re-
méljük, hogy hitetek megnőttével na-
gyokká leszünk köztetek a mi mérő-
zsinórunk szerint bőségesen.
* Róm.15,20.
16. Hogy rajtatok túl * is hirdessük
az evangyéliomot, nem dicsekedvén
más mértéke szerint a készszel.
* Róm.15,20.
17. A ki * pedig dicsekszik, az Úrban
dicsekedjék.
* Jer.9,23.24. 1 Kor.1,31.
18. Mert nem az a kipróbált, a * ki
magát ajánlja, hanem a kit az † Úr
ajánl.
* Péld.27,2. † 1 Kor.4,5.

Folytatás.

11. Vajha elszenvednétek tőlem
egy kevés balgatagságot! Sőt
szenvedjetek el engem is.
2. Mert isteni buzgósággal buzgok
értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy
férfiúnak, hogy mint * szeplőtlen szű-
zet állítsalak a Krisztus elé.
* 3 Móz.21,23. Eféz.5,26.27.
3. Félek azonban, hogy a miként a
kígyó * a maga álnokságával meg-
csalta Évát, akként a ti gondolatai-
tok is megrontatnak *és eltávolodnak*
a Krisztus iránt való egyenességtől.
*1 Móz.3,4.13.
4. Mert hogyha az, a ki jő, más Jé-
zust prédikál, a kit nem prédikál-
tunk, vagy más lelket vesztek, a mit
nem vettetek, vagy más evangyélio-
mot, * a mit be nem fogadtatok, szé-
pen eltűrnétek.
* Gal.1,8.9.
5. Mert én azt gondolom, hogy * sem-
miben sem vagyok alábbvaló a fő-fő
apostoloknál.
* rész 12,11. 1 Kor.15,10. Gal.2,6.9.
6. Ha pedig avatatlan * *vagyok* is a be-
szédben, de nem az ismeretben; sőt
mindenben, mindenképen nyilván-
valókká lettünk előttetek.
* 1 Kor.1,17.2,1.2,13. Eféz.3,4.
7. Avagy vétkeztem-é, * mikor ma-
gamat megaláztam, hogy ti felma-
gasztaltassatok, hogy ingyen hírdet-
tem néktek az Isten evangyéliomát?
* 1 Kor.9,12.18.19.
8. Más gyülekezeteket fosztottam
meg, zsoldot vévén, hogy néktek szol-
gáljak; és mikor nálatok voltam és
szűkölködtem, nem voltam * terhére
senkinek.
* Csel.20,33.34. 1 Thess.2,9. r.12,13.
9. Mert az én szükségemet kipótol-
ták a Macedóniából jött atyafiak; és
rajta voltam és rajta is leszek, hogy
semmiben se legyek terhetekre.
10. Krisztus igazsága bennem, hogy
én ettől a dicsekvéstől nem esem el
Akhája vidékén.
11. Miért? Hogy nem szeretlek * tite-
ket? Tudja az Isten.
* rész 6,11—13.
12. De a mit cselekszem, cselekedni
is fogom, hogy elvágjam az alkalmat,
az alkalomkeresők elől; * hogy a mi-
vel dicsekesznek, olyanoknak talál-
tassanak *abban*, mint mi is.
* 1 Kor.9,12.
13. Mert az ilyenek * hamis aposto-
lok, álnok munkások, a kik a Krisz-
tus apostolaivá változtatják át ma-
gukat.
* Fil.3,2.
14. Nem is csoda; hisz maga a Sá-
tán is átváltoztatja magát * világosság
angyalává.
* Csel.16,16—18.
15. Nem nagy dolog azért, ha az ő szol-
gái is átváltoztatják magokat az igaz-
ság szolgáivá; a kiknek végök az * ő
cselekedeteik szerint lészen.
* Fil.3,19.

Pálnak a gyülekezetek alapításában kiállott fáradalmai és szenvedései.

16. Ismét mondom: ne tartson en-
gem senki esztelennek; de ha mégis,
fogadjatok * be mint esztelent is, hogy
egy kicsit én is dicsekedhessem.
* rész 5,13.12,6.
17. A mit mondok, nem az Úr sze-
rint mondom, hanem mintegy esz-
telenül a dicsekvésnek ezzel a me-
részségével,
18. Mivelhogy sokan * dicsekesznek
test szerint, dicsekeszem † én is.
* rész 10,13.12,9. † Fil.3,3—7.

19. Hisz okosak lévén, örömest el-
tűritek * az esztelenelet. * 1 Kor.4,10.
20. Mert eltűritek, ha valaki leigáz
titeket, ha valaki felfal, ha valaki meg-
fog, ha valaki felfuvalkodik, ha va-
laki arczul ver titeket.
21. Szégyenkezve mondom, mivel-
hogy mi erőtelenek voltunk; de a
miben merész valaki, esztelenül szó-
lok, merész vagyok én is.
22. Héberek ők? Én*is. Izráeliták-é?
Én is. Ábrahám magva-é? Én is. * Fil.3,5.
23. Krisztus szolgái-é? (balgatagul
szólok) én méginkább; több fárad-
ság, * több vereség † több börtön, gya-
korta való halálos *veszedelem* által.
* 1 Kor.15,10. † Csel.16,22.23.
24. A zsidóktól ötször kaptam negy-
venet * egy híján. * 5 Móz.25,3.
25. Háromszor*megostoroztak, †egy-
szer megköveztek, háromszor**hajó-
törést szenvedtem, éjt-napot a mély-
ségben töltöttem;
* Csel.16,22. † Csel.14,19. ** Csel.27,41.
26. Gyakorta való utazásban, vesze-
delemben folyó vizeken, veszedelem-
ben rablók közt, veszedelemben né-
pem * között, veszedelemben pogá-
nyok között, veszedelemben város-
ban, veszedelemben † pusztában, ve-
szedelemben tengeren, veszedelem-
ben hamis atyafiak közt;
* Csel.13,50.27,2—9. † Csel.9,22.25.
27. Fáradságban és * nyomorúság-
ban, gyakorta való virrasztásban, éh-
ségben és szomjúságban, gyakorta
való böjtölésben, hidegben és mezí-
telenségben. * rész 6,4.5.
28. Mindezeken kívül van az én na-
ponkénti zaklattatásom, az összes
gyülekezetek * gondja. * Csel.20,18.
29. Ki beteg, hogy én is beteg ne vol-
nék? * Ki botránkozik meg, hogy én
is ne égnék? * Róm.15,1.
30. Ha dicsekednem kell, az én gyen-
geségemmel * dicsekszem. * rész 12,5.
31. Az Isten és a mi Urunk Jézus
Krisztusnak Atyja, a ki * mindörök-
ké áldott, tudja, hogy nem hazudom.
* Róm.1,25.
32. Damaskusban * Aretás király
helytartója őrzette a damaskusiak
városát, akarván engem megfogni;
* Csel.9,24.25.
33. És az ablakon át, kosárban * bo-
csátottak le a kőfalon, és megmene-
kültem kezei közül. * Jós.2,15. Csel.9,25.

*Pál nagy isteni kijelentéseiről, nagy szen-
vedéséről és isteni megerősíttetéséről beszél.*

12. A dicsekvés azonban nem hasz-
nál nékem; rátérek azért a lá-
tomásokra és az Úrnak kijelentéseire.
2. Ismerek egy embert a Krisztusban,
a ki tizennégy évvel ezelőtt (ha test-
ben-é, nem tudom; ha testen kívül-é,
nem tudom; az Isten tudja) elragad-
tatott * a harmadik égig. * 1 Kor.15,8.
3. És tudom, hogy az az ember, (ha
testben-é, ha testen kívül-é, nem tu-
dom; az Isten * tudja), * rész 11,11.
4. Elragadtatott a paradicsomba, és
hallott kimondhatatlan beszédeket,
a melyeket nem szabad embernek
kibeszélnie.
5. Az ilyennel dicsekeszem; magam-
mal pedig nem dicsekeszem, ha csak
az én gyengeségeimmel * nem.
* rész 11,30.
6. Mert ha dicsekedni akarok, * nem
leszék esztelen; mert igazságot mon-
dok; de megtürtőztetem magamat,
hogy valaki többnek ne tartson, mint
a minek lát, vagy a mit hall tőlem.
* rész 10,8.11,16.
7. És hogy a kijelentések nagysága
miatt el ne bizakodjam, tövis adatott
nékem a testembe, a Sátán angyala,
hogy * gyötörjön engem, hogy felet-
tébb el ne bizakodjam. * Jób 2,6.
8. Ezért háromszor könyörögtem az
Úrnak, hogy távozzék el *ez* tőlem;
9. És ezt mondá nékem: **Elég néked
az én kegyelmem; mert az én erőm erőt-
lenség által végeztetik el.** Nagy örömest
dicsekeszem azért az én erőtelensé-
geimmel, hogy a Krisztus ereje la-
kozzék én bennem.
10. Annakokáért gyönyörködöm az
erőtlenségekben, bántalmazásokban,
nyomorúságokban, * üldözésekben
és szorongattatásokban Krisztusért;
mert a mikor erőtelen vagyok, akkor
vagyok † erős.
* Csel.5,41. Róm.5,3. † Fil.4,13.

Pál emlékeztet tiszta szeretetére.

11. Dicsekedvén, balgataggá*lettem;
ti kényszerítettetek reá. Mert néktek
kellett volna engem ajánlanotok;
mert semmiben sem vagyok alább-
való a fő-fő apostoloknál, † noha sem-
mi vagyok.
* rész 11,1.6. † rész 11,5. ** Eféz.3,8.
12. Apostolságomnak jelei megbi-
zonyosodtak közöttetek sok tűrésben,
jelekben, csodákban * és erőkben is.
* Róm.15,18.19. 1 Kor.9,2.
13. Mert micsoda az, a miben meg-
károsodtatok a többi gyülekezetek
mellett, hanem ha az, hogy én ma-
gam nem voltam néktek terhetekre?
Bocsássátok * meg nékem ezt az igaz-
ságtalanságot! * rész 11,8.9. 1 Kor.9,12.
14. Ímé harmadízben*is kész vagyok
hozzátok menni, és nem leszek terhe-
tekre; mert nem azt keresem, a mi a
tiétek, † hanem titeket magatokat.
Mert nem a gyermekek tartoznak kin-

cseket gyűjteni a szülőknek, hanem
a szülők a gyermekeknek.
* rész 13,1. † Csel.20,33.34.
15. Én pedig nagy örömest áldozok és
esem áldozatul a * ti lelketekért; még
ha ti, a kiket én igen szeretek, ke-
vésbbé szerettek is engem.
* rész 1,6. Kol.1,24. † rész 5,12.
16. De ám legyen, hogy én nem vol-
tam terhetekre; hanem * álnok lévén
ravaszsággal fogtalak meg titeket.
* rész 11,9. 2 Thess.3,8.
17. Avagy a kiket hozzátok küldtem,
azok közül valamelyik által kifosz-
tottalak-é * titeket? * rész 7,2.
18. Megkértem Titust, * és vele együtt
elküldtem amaz atyafit; csak nem
fosztott ki titeket Titus? Nem egyazon
Lélek szerint jártunk-é? Nem azokon
a nyomokon-é? * rész 8,6.16—19.
19. Azt hiszitek megint, hogy előtte-
tek mentegetjük magunkat. Az Isten
előtt Krisztusban szólunk; mindezt
pedig, szeretteim, a ti épüléstekért.
20. Mert félek azon, hogy ha oda-
megyek, *nem talállak majd olyanok-
nak, a milyeneknek szeretnélek, és
engem is olyannak találtok, a milyen-
nek nem szeretnétek; hogy valami-
képen versengések, irígységek, indu-
latoskodások, visszavonások, rágal-
mazások, fondorkodások, † felfuval-
kodások, pártoskodások lesznek köz-
tetek; * rész 10,2. † 1 Kor,4,6.
21. Hogy mikor újra odamegyek,
megaláz engem az én Istenem ti köz-
tetek, és sokakat megsiratok azok kö-
zül, * a kik ezelőtt vétkeztek és meg
nem tértek a tisztátalanságból, paráz-
naságból és bujaságból, a mit elkö-
vettek. * rész 13,2.

Intés megjobbulásra.

13. Ezúttal harmadszor megyek
hozzátok. Két * vagy három
tanú vallomása alapján megáll min-
den dolog. * Ján.8,17. 5 Móz.9,15.
2. Előre megmondtam és előre mon-
dom, mint másodszori ottlétemkor, és
most * is távollétemben írom azok-
nak, a kik ezelőtt vétkeztek. és a töb-
bieknek mind, hogy ha ismét odame-
gyek, nem leszek kíméletes; * rész 12,21.
3. Mert hát az általam szóló Krisz-
tusnak bizonyságát keresitek, a ki
irányotokban nem erőtelen, hanem
erős ti bennetek.
4. Mert noha megfeszíttetett * erőte-
lenségből, mindazáltal † él Istennek
hatalmából. És noha mi erőtelenek
vagyunk benne, de vele együtt élünk
majd Isten erejéből ti nálatok.
* Fil.2,7.8. † Csel.3,17. 1 Kor.2,8.
5. Kísértsétek meg magatokat, ha a
hitben vagytok-é? magatokat * pró-
báljátok meg. Avagy nem ismeritek-é
magatokat, hogy a Jézus † Krisztus
bennetek van? Kivévén, ha méltat-
lanok vagytok.
* 1 Kor.11,28. † Róm.8,9.10. Gal.2,20. Kol.1,27.
6. De reménylem, hogy megismeri-
tek, hogy mi nem vagyunk méltat-
lanok.
7. Az Istent pedig kérem, hogy sem-
mi gonoszt ne cselekedjetek; nem
hogy mi méltóknak láttassunk, ha-
nem hogy ti a jót cselekedjétek, mi
pedig mintegy méltatlanok legyünk.
8. Mert semmit sem cselekedhetünk
az igazság ellen, hanem *csak* az igaz-
ságért.
9. Mert örvendünk, ha mi * erőtele-
nek vagyunk, ti meg erősek vagytok;
ezt pedig kérjük is, a ti tökéletese-
désetekért. * 1 Kor.4,10.
10. Azért írom ezeket távollétemben,
hogy jelenlétemben * ne kelljen ke-
ményen viselkednem ama hatalom
szerint, † a melyet az Úr adott nékem
építésre és nem rontásra.
* rész 2,3. † rész 10,8.

Befejezés.

11. Végezetre, atyámfiai, legyetek jó
egészségben, * épüljetek, vígasztalód-
jatok, egy értelemben legyetek, bé-
kességben † éljetek; és a szeretetnek és
békességnek Istene ** lészen veletek.
* Fil.4,4. † Róm.12,16. Fil.2,2. ** Róm.15,33.
12. Köszöntsétek * egymást szent
csókkal. Köszöntenek titeket a szen-
tek mindnyájan. * 1 Kor.16,20. Róm.16,16.
13. **Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme,
és az Istennek szeretete, és a Szent
Léleknek közössége mindnyájatokkal.
Ámen.**

PÁL APOSTOLNAK A GALÁTZIABELIEK-HEZ ÍRT LEVELE.

A galátziabeliek állhatatlanságáról és Pál apostoli hivataláról.

1. Pál, apostol (nem emberektől,
sem nem ember által, hanem
Jézus Krisztus által és az Atya Isten
által, a ki feltámasztotta őt a halál-
ból;) Csel.2,24.32.
2. És a velem levő összes atyafiak,
Galátzia gyülekezeteinek:
3. Kegyelem néktek és békesség az

Atya Istentől, és a mi Urunk Jézus Krisztustól, 1 Kor.1,3.

4. A ki adta önmagát a mi bűneinkért* hogy kiszabadítson minket † e jelenvaló gonosz világból, az Istennek és a mi Atyánknak akarata szerint. * rész 2,20. † Tit.2,14.

5. A kinek dicsőség örökkön örökké! Ámen.

6. Csodálkozom, hogy Attól, a ki titeket Krisztus kegyelme által elhívott, ily hamar más evangyéliomra hajlotok.

7. Holott nincs más; de némelyek zavarnak titeket, és el akarják ferdíteni a Krisztus evangyéliomát. Csel.15,1.

8. De ha szinte mi, avagy mennyből való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, a mit néktek hirdettünk, * legyen átok. † * 1 Kor.2,2.15,3. † 1 Kor.16,22.

9. A mint előbb mondottuk, most is ismét mondom: Ha valaki néktek hirdet valamit azon kívül, a mit elfogadtatok, átok legyen.

10. Mert most embereknek engedekké, avagy az Istennek? Vagy embereknek igyekezem-é tetszeni? **Bizonyára, ha még embereknek igyekezném tetszeni, Krisztus szolgája nem volnék.** 1 Thess.2,4.

11. Tudtotokra adom pedig atyámfiai, hogy az az evangyéliom, melyet én hirdettem, * nem ember szerint való; * 1 Kor.15,1–3.

12. Mert én sem embertől vettem azt, sem nem tanítottak arra, hanem a Jézus Krisztus kijelentése által.

13. Mert hallottátok, mint forgolódtam én egykor a zsidóságban, hogy én felette igen háborgattam az Isten anyaszentegyházát, és pusztítottam azt. Csel.9,1.2.

14. És felülmultam a zsidóságban nemzetembeli sok kortársamat, szerfelett * rajongván atyai hagyományaimért. * Fil.3,5.6.

15. De mikor az Istennek tetszett, ki elválasztott engem az én anyám méhétől fogva * és elhívott az ő kegyelme által, * Csel.9,15. Jer.1,5.

16. Hogy kijelentse az ő Fiát én bennem, hogy hirdessem őt * a pogányok között: azonnal nem tanácskoztam testtel és vérrel, * Csel.9,5.15.

17. Sem nem mentem Jeruzsálembe az előttem való apostolokhoz, hanem elmentem Arábiába, és ismét visszatértem * Damaskusba. * Csel.9,8.20.

18 Azután három esztendő mulva fölmentem Jeruzsálembe, * hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig. * Csel.9,26.

19. Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem *csak* Jakabot, az Úr atyjafiát.

20. A miket pedig néktek írok, ímé Isten előtt *mondom*, hogy nem hazudom.

21. Azután mentem Siriának és Ciliciának tartományaiba. Csel.9,30.

22. Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levő keresztyén gyülekezetek előtt;

23. Hanem csak hallották, hogy: A ki minket üldözött egykor, most hirdeti azt a hitet, a melyet egykor pusztított. Csel.9,13–12.

24. És dicsőíték bennem az Istent.

Pál megegyezése az apostolokkal.

2. Azután tizennégy* esztendő mulva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvivén Titust is. * Csel.15,2.

2. Fölmentem pedig kijelentés következtében és eléjök adtam az evangyéliomot, melyet hirdetek a pogányok között, de külön a tekintélyeseknek, hogy valami módon hiába ne fussak, avagy ne futottam légyen.

3. De még a velem levő Titus sem kényszeríttetett a körülmetélkedésre, noha görög vala;

4. Tudniillik a belopózkodott hamis atyafiakért,* a kik alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a mi szabadságunkat, melylyel bírunk a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgákká tegyenek: * Csel.15,24.

5. Kiknek egy pillanatra sem adtuk meg magunkat, hogy az evangyéliom igazsága megmaradjon számotokra.

6. A tekintélyesektől pedig, (bárminők valának régen, azzal nem törődöm; Isten nem nézi az embernek személyét*): mert velem a tekintélyesek semmit sem közöltek; * 5 Móz.10,17.

7. Sőt ellenkezőleg, mikor látták, hogy én reám van bízva * a körülmetéletlenség evangyélioma, mint Péterre a körülmetélésé; * Csel.9,15.

8. (Mert a ki erős volt Péterben a körülmetélkedés apostolságára, bennem is erős volt a pogányok * között:) * Róm.15,18.19.

9. És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyujták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetélés között *prédikáljunk:*

10. Csakhogy a szegényekről megemlékezzünk; a mit is én igyekeztem megcselekedni.

Pál szembe áll Péterrel és megáll a hit által való megigazulás mellett.

11. Mikor pedig Péter Antiókhiába
jött, szemtől szembe ellene állottam,
mivel panasz volt rá.
12. Mert mielőtt némelyek oda jöt-
tek Jakabtól, a pogányokkal együtt
evett; mikor pedig oda jöttek, fél-
revonult és elkülönítette magát, fél-
vén a körülmetélkedésből valóktól.
13. És vele képmutatóskodtak a többi
zsidók is, úgy hogy Barnabás szin-
tén elcsábíttatott az ő tettetésök által.
14. De mikor láttam, hogy nem egye-
nesen járnak az evangyéliom igaz-
ságához képest, mondék Péternek
mindnyájok előtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó
módra; miként kényszeríted a po-
gányokat, hogy zsidó módra éljenek?
15. Mi, természet szerint zsidók és
nem pogányok közül való bűnösök,
16. Tudván azt, hogy az ember nem
igazul meg a törvény cselekedeteiből,
hanem a Jézus Krisztusban való hit
által, mi is Krisztus Jézusban hittünk,
hogy megigazuljunk a Krisztusban
való hitből és nem a törvény csele-
kedeteiből; mivel a törvény cseleke-
deteiből nem igazul meg egy test sem.
Róm.3,20—28.
17. Ha pedig Krisztusban keresvén
a megigazulást, mimagunk is bűnö-
söknek találtatunk, avagy Krisztus
bűnnek szolgája-é? Távol legyen.
18. Mert, ha a miket elrontottam,
azokat ismét fölépítem, önmagamat
teszem bűnössé.
19. Mert én a törvény által meghal-
tam a törvénynek, hogy Istennek él-
jek. Róm.6,11.14.
20. Krisztussal együtt megfeszíttet-
tem. **Élek pedig többé nem én, hanem
él bennem a Krisztus; a mely életet pe-
dig most testben élek, az Isten Fiában
való hitben élem, a ki szeretett engem
és önmagát adta érettem.** Eféz.5,2.
21. Nem törlöm el az Isten kegyel-
mét; mert ha törvény által *van* az
igazság, tehát Krisztus ok nélkül halt
meg. rész 5,4. Róm.4,14.

Más Ábrahámnál a hitből való igazság.

3. Óh balgatag Galátziabeliek, ki-
csoda ígézett meg titeket, hogy
ne engedelmeskedjetek az igazság-
nak, kiknek szemei előtt a Jézus
Krisztus úgy íratott le, *mintha* ti köz-
tetek feszíttetett *volna* meg?
2. Csak azt akarom megtudni tőle-
tek: a törvény cselekedeteiből kap-
tátok-é a Lelket, avagy a hit hallá-
sából? Csel.10,44.
3. Ennyire esztelenek vagytok? A
mit Lélekben kezdtetek el, most test-
ben fejeznétek be?
4. Annyit szenvedtetek hiába? * ha
ugyan hiába. * 2 Ján.8.
5. Annakokáért, a ki a Lelket szol-
gáltatja néktek, és hatalmas dolgokat
művel bennetek, a törvény cseleke-
deteiből, vagy a hit hallásából *cse-
lekeszi-é?*
6. Miképen Ábrahám hitt az Isten-
nek, és tulajdoníttatott néki igazsá-
gul. *1 Móz.15,6. Róm.4,3.
7. Értsétek meg tehát, hogy a kik
hitből vannak, azok az Ábrahám fiai.
Róm.4,11.12.16.
8. Előre látván pedig az írás, hogy
Isten hitből fogja megigazítani a po-
gányokat, eleve hirdette Ábrahám-
nak, hogy: Te benned fognak meg-
áldatni minden népek. 1 Móz.12,3.
9. Ekként a hitből valók áldatnak
meg a hívő Ábrahámmal.
10. Mert a kik törvény cselekedetei-
ből vannak, átok alatt vannak; mint-
hogy meg van írva: Átkozott minden,
a ki meg nem marad mindazokban, a
mik megirattak a törvény könyvében,
hogy azokat cselekedje. 5 Móz.27,26.
11. Hogy pedig a törvény által senki
sem igazul meg Isten előtt, nyilván-
való, mert az igaz ember hitből él.
Hab.2,4. Róm.1,17.
12. A törvény pedig nincs hitből,
hanem a mely ember cselekeszi azo-
kat, élni fog azok által. 3 Móz.18,5.
13. **Krisztus váltott meg minket* a tör-
vény átkától, átokká levén érettünk;
mert meg van írva: Átkozott minden,
a ki fán † függ:** * 2 Kor.5,21. † 5 Móz.21,23.
14. Hogy az Ábrahám áldása Krisz-
tus Jézusban legyen a pogányokon,
hogy a Lélek ígéretét elnyerjük hit
által. Csel.19,2.5.6.
15. Atyámfiai! ember szerint szólok.
Lám az embernek megerősített testá-
mentomát * senki erőtelenné nem te-
szi, sem ahhoz hozzá nem ád. *Zsid.9,17.
16. Az ígéretek pedig Ábrahámnak
adattak és az ő magvának. Nem mond-
ja: És a magvaknak, mint sokról;
hanem mint egyről. És a te magod-
nak, a ki a Krisztus.
17. Ezt mondom pedig, hogy a kötést,
melyet Isten először megerősített a
Krisztusra nézve, a négyszázhar-
mincz esztendő multán keletkezett
törvény nem teszi erőtelenné, hogy
megsemmisítse az ígéretet.
18. Mert ha törvényből *van* az örök-
ség, akkor többé nem ígéretből; Ábra-
hámnak pedig ígéret által ajándé-
kozta azt az Isten. Róm.4,13.14.

A törvény Krisztusra vezérlő mester.

19. **Micsoda tehát a törvény?** A bű-

nők okáért adatott, a míg eljő a Mag,
a kinek tétetett az ígéret; rendeltetvén
angyalok által, közbenjáró kezében.
20. A közbenjáró pedig nem egyé,
Isten ellenben egy.
21. A törvény tehát az Isten ígéretei
ellen van-é? Távol legyen! Mert ha
olyan törvény adatott volna, a mely
képes megeleveníteni, valóban a tör-
vényből volna az igazság. Róm.8,2.3.
22. De az írás mindent bűn alá rekesz-
tett, hogy az ígéret Jézus Krisztus-
ban való hitből adassék a hívőknek.
23. Minekelőtte pedig eljött a hit, tör-
vény alatt őriztettünk, egybezárva az
eljövendő hit kinyilatkoztatásáig.
**24. Ekként a törvény Krisztusra vezér-
lő mesterünkké lett, hogy hitből iga-
zuljunk meg.** Róm.10,4.
25. De minekutána eljött a hit, nem
vagyunk többé a vezérlő mester alatt.
**26. Mert mindnyájan Isten fiai vagy-
tok a Krisztus Jézusban való hit által.**
Ján.1,12.
27. Mert a kik Krisztusba keresztel-
kedtetek meg, Krisztust öltöztétek fel.
Róm.6,3.13.14.
28. Nincs zsidó, sem görög; nincs
szolga, sem szabad; nincs férfi, sem
nő; mert ti mindnyájan egyek vagy-
tok a Krisztus Jézusban.
29. Ha pedig Krisztuséi vagytok, te-
hát az Ábrahám magva vagytok, és
ígéret szerint örökösök.

Krisztus által Isten fiai vagyunk, tehát a törvénytől szabadok.

4. Mondom pedig, hogy a meddig
az örökös kiskorú, semmiben
sem különbözik a szolgától, jóllehet
ura mindennek;
2. Hanem gyámok és gondviselők
alatt van az atyjától rendelt ideig.
3. Azonképen mi is, mikor kisko-
rúak valánk, a világ elemei alá vol-
tunk vettetve szolgaként:
**4. Mikor pedig eljött az időnek teljes-
sége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, a ki
asszonytól lett, a ki törvény alatt lett,
5. Hogy a törvény alatt levőket megvált-
sa, hogy elnyerjük a fiúságot.** Ján.1,12.
6. Minthogy pedig fiak vagytok, ki-
bocsátotta az Isten az ő Fiának Lelkét
a ti szíveitekbe, ki ezt kiáltja: Abba,
Atya! Róm.8,15.
7. Azért nem vagy többé szolga, ha-
nem fiú; ha pedig fiú, Istennek örö-
köse is Krisztus által. Róm.8,16.17.
8. Ámde akkor, mikor még nem is-
mertétek az Istent, azoknak szolgál-
tatok, a mik természet szerint nem
istenek; 1 Kor.12,2.
9. Most azonban, hogy megismerté-
tek az Istent, sőt hogy megismert tite-
ket az Isten, miként tértek vissza is-
mét az erőtelen és gyarló elemekhez,
a melyeknek megint újból szolgálni
akartok?
10. Megtartjátok a napokat és * hóna-
pokat † és időket, meg az ** eszten-
dőket. * 2 Móz.23,12.14.
† Zsolt.81,4.5. ** 3 Móz.25,4–11.
11. Féltelek titeket, hogy hiába fá-
radoztam körültetek.
12. Legyetek olyanok, mint én; mert
én is olyanná lettem, mint ti: atyám-
fiai, kérlek titeket, semmivel sem
bántottatok meg engem.
13. Tudjátok pedig, hogy testem erő-
telensége miatt hirdettem néktek az
evangyéliomot először.
14. És megkísértetvén testemben,
nem vetettetek meg, sem nem útál-
tatok meg engem, hanem úgy fogad-
tatok, mint Istennek angyalát, mint
Krisztus Jézust.
15. Hová lőn tehát a ti boldogságotok?
Mert bizonyságot teszek néktek, hogy
ti, ha lehetséges volt volna, szemeite-
ket kivájván, nékem adtátok volna.
16. Tehát ellenségetek lettem-é, meg-
mondván néktek az igazat?
17. Nem szépen buzgólkodnak éret-
tetek, sőt minket ki akarnak rekesz-
teni, hogy mellettök buzgólkodjatok.
18. Szép dolog pedig fáradozni a jó-
ban mindenkor, és nem csupán ak-
kor, ha köztetek vagyok.
19. Gyermekeim! kiket ismét fájda-
lommal szűlök, miglen kiábrázoló-
dik bennetek Krisztus.
20. Szeretnék pedig most köztetek je-
len lenni és változtatni a hangomon;
mert bizonytalanságban vagyok fe-
lőletek.

Sára és Hágár az újtestamentomi és az ótestamentomi egyház képe.

21. Mondjátok meg nékem, kik a
törvény alatt akartok lenni nem hall-
játok-é a törvényt?
22. Mert meg van írva, hogy Ábra-
hámnak két fia volt; egyik a szolgá-
lótól, * és a másik a † szabadostól.
* 1 Móz.16,15. † 1 Móz.21,2.
23. De a szolgálótól való test szerint
született; a szabadostól való pedig
az ígéret által.
24. Ezek mást példáznak: mert azok
az asszonyok a két szövetség, az egyik
a Sinai hegyről való, szolgaságra szű-
lő, ez Hágár,
25. Mert Hágár a Sinai hegy Arábiá-
ban, hasonlatos pedig a mostani
Jeruzsálemhez, nevezetesen fiaival
együtt szolgál.
26. De a magasságos Jeruzsálem sza-
bad, ez mindnyájunknak anyja.
27. Mert meg van írva: Ujjongj te

meddő,* ki nem szűlsz; vígadozzál és
kiálts, ki nem vajudol; mert sokkal
több az elhagyottnak magzatja, mint
a kinek férje vagyon. * Ésa.54,1.
28. Mi pedig, atyámfiai, Izsák sze-
rint, ígéretnek gyermekei vagyunk.
29. De valamint akkor a test szerint
született üldözte a lélek szerint va-
lót, úgy most is.
30. De mit mond az Írás? Űzd ki a
szolgálót és az ő fiát; mert a szolgáló
fia nem örököl a szabad nő fiával.
1 Móz.21,10.12.
31. Annakokáért, atyámfiai, nem
vagyunk a szolgáló fiai, hanem a
szabadoséi.

Int, hogy a keresztyén szabadságban álljunk meg és azt a lélek szerint való járásban és szeretetben mutassuk ki.

5. Annakokáért a szabadságban,
melyre minket Krisztus meg-
szabadított, álljatok meg, és ne kö-
telezzétek meg ismét magatokat szol-
gaságnak igájával.
2. Ímé, én Pál mondom néktek, hogy
ha körülmetélkedtek, Krisztus nék-
tek semmit sem használ.
3. Bizonyságot teszek pedig ismét
minden embernek, a ki körülmetél-
kedik, hogy köteles az egész törvényt
megtartani.
4. Elszakadtatok Krisztustól, a kik
a törvény által akartok megigazulni,
a kegyelemből kiestetek.
5. Mert mi a Lélek által, hitből vár-
juk az igazság reménységét.
6. Mert Krisztus Jézusban sem a kö-
rülmetélkedés nem ér semmit, sem
a körülmetélkedetlenség, * hanem a
szeretet által munkálkodó † hit.
* Kol.3,11. † Jak.2,17.18.
7. Jól futottatok; kicsoda gátolt meg
titeket, hogy ne engedelmeskedjetek
az igazságnak?
8. Ez a hitetés nem attól van, a ki
titeket hív. * rész 1,6.
9. Kis kovász az egész tésztát meg-
keleszti. 1 Kor.5,6.
10. Bizodalmam van az Úrban ti hoz-
zátok, hogy más értelemben nem lesz-
tek; de a ki titeket megzavar, elveszi
az * ítéletet, bárki legyen. * Mát.18,6.7.
11. Én pedig atyámfiai, ha még a kö-
rülmetélést hirdetem, miért üldözte-
tem mégis? Akkor eltöröltetett a ke-
reszt botránya. 1 Kor.1,23.
12. Bárcsak ki is metszetnék magu-
kat, a kik titeket bujtogatnak.
13. Mert ti szabadságra hivattatok
atyámfiai; csakhogy a szabadság
ürügy ne legyen a testnek, * sőt sze-
retettel szolgáljatok egymásnak.
* 1 Pét.2,16.
14. Mert az egész törvény ez egy ígé-
ben teljesedik be: Szeresd felebará-
todat, mint magadat. Mát.22,39.
15. Ha pedig egymást marjátok és
faljátok, vigyázzatok, hogy egymást
fel ne emészszétek. 2 Kor.12,20.
16. Mondom pedig, Lélek szerint jár-
jatok, és a testnek kívánságát vég-
hez ne vigyétek. Róm.6,12. 1 Pét.2,11.
17. Mert a test a lélek ellen törekе-
dik,* a lélek pedig a test ellen; ezek
pedig egymással ellenkeznek, hogy
ne azokat cselekedjétek, a miket akar-
tok. * Róm.7,17.23.25.
18. Ha azonban a Lélektől vezérel-
tettek, nem vagytok a törvény alatt.
vers 22,23.
19. A testnek cselekedetei pedig nyil-
vánvalók, * melyek *ezek*: házasság-
törés, paráznaság, tisztátalanság, bu-
jálkodás. * Kol.3,5.6.
20. Bálványimádás, varázslás, ellen-
ségeskedések, versengések, gyűlöl-
ködések, harag, patvarkodások, visz-
szavonások, pártütések,
21. Irígységek, gyilkosságok, részeg-
ségek, dobzódások és ezekhez hason-
lók: melyekről előre mondom nék-
tek, a miképen már ezelőtt is mon-
dottam, hogy a kik ilyeneket csele-
kesznek, Isten országának örökösei
nem lesznek. 1 Kor.6,9.10. Eféz.5,5.
22. De a Léleknek gyümölcse: sze-
retet, öröm, békesség, béketűrés, szí-
vesség, jóság, hűség, szelídség, mér-
tékletesség.
23. Az ilyenek ellen nincs törvény.
1 Tim,1,9.10.
24. A kik pedig Krisztuséi, a testet
megfeszítették indulataival és kíván-
ságaival együtt. Róm.6,6.
25. Ha lélek szerint élünk, lélek sze-
rint is járjunk. Róm.8,5.
26. Ne legyünk hiú dicsőség * kívá-
nók, egymást ingerlők, egymásra
irígykedők. * Fil.2,3.

Intés alázatosságra és jótékonyságra.

6. Atyámfiai, még ha előfogja is az
embert valami bűn, ti lelkiek,
igazítsátok útba az olyant szelídség-
nek lelkével, * ügyelvén magadra,
hogy meg ne kísértessél te magad is.
* Mát.18,15—17. Róm.14,1.
2. Egymás terhét hordozzátok, * és
úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.
* Ján.13,34.
3. Mert ha valaki azt véli, hogy ő va-
lami, holott semmi, önmagát csalja
meg.
4. Minden ember pedig az ő maga
cselekedetét vizsgálja meg, és akkor
csakis önmagára nézve lesz dicseke-
dése és nem másra nézve.

5. Mert kiki a maga terhét hordozza. 2 Kor.5,10.
6. A ki pedig az ígére taníttatik, közölje minden javát tanítójával. 1 Kor.9,7.14.
7. Ne tévelyegjetek, Isten nem csúfoltatik meg; mert a mit vet az ember, azt aratándja is.
8. Mert a ki vet az ő testének, a testből arat veszedelmet; a ki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.
9. A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, * mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk. * 2 Thess.3,13.
10. Annakokáért míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel. 1 Tim.5,8.

Óvás tévtanítóktól. Krisztus kereszthalála nékünk egyedül mindenünk.

11. Látjátok, mekkora betűkkel írok néktek a saját kezemmel!
12. A kik testre szépek szeretnének lenni, azok kényszerítenek titeket a körülmetélkedésre; csak azért, hogy a Krisztus keresztjéért ne üldöztessenek.
13. Mert magok a körülmetélkedettek sem tartják meg a törvényt; hanem azért akarják, hogy ti körülmetélkedjetek, hogy a ti testetekkel dicsekedjenek.
14. Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus * keresztjében, a ki által nékem megfeszíttetett a világ, és én is a világnak. * 1 Kor.1,31.2,2.
15. Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés, sem a körülmetéletlenség nem használ semmit,* hanem az új teremtés.† * rész 5,6. † Róm.6,4.
16. És a kik e szabály szerint élnek, békesség és irgalmasság azokon, és az Istennek Izráelén.
17. Ennekutána senki nékem bántásomra ne legyen; mert én az Úr Jézusnak bélyegeit hordozom az én testemben. 2 Kor.4,10.11.
18. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a ti lelketekkel * atyámfiai! Ámen. * 2 Tim.4,22.

PÁL APOSTOLNAK AZ EFÉZUSBELIEKHEZ ÍRT LEVELE.

Isten magasztalása a Krisztusban való lelki áldásért.

1\. Pál, Jézus Krisztus apostola Isten akaratjából, az Efézusban lévő és Krisztus Jézusban hívő szenteknek. 1 Kor.1,1. Fil.1,1.
2. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól. Róm.1,7.
3. Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja, a ki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben a Krisztusban, 1 Pét.1,3.
4. A szerint, a mint magának kiválasztott minket Ő benne világ teremtetése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Ő előtte szeretet által, 2 Tim.1,9. Csel.15,18.
5. Eleve elhatározván, hogy minket a maga fiaivá fogad Jézus Krisztus által az Ő akaratjának jó kedve szerint, Róm.8,15.29.30.
6. Kegyelme dicsőségének magasztalására, a melylyel megajándékozott minket ama Szerelmesben, Mát.3,17, Kol.1,13. Róm.8,39.
7. A kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, a bűnöknek bocsánata az Ő kegyelmének gazdagsága szerint. Róm.3,23—25.
8. Melyet nagy bőséggel közlött velünk minden bölcsességgel és értelemmel, 1 Kor.1,5. Kol.1,9.
9. Megismertetvén velünk az Ő akaratjának titkát az Ő jó kedve szerint, melyet eleve elrendelt magában, rész3,4.5. Róm.16,25.26. Kol.1,26. 2 Tim.1,9.10.
10. Az idők teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind a melyek a mennyekben vannak, mind a melyek e földön vannak; Gal.4,4. 1 Móz.1,31. 1 Ján.3,8—10. Ján.8,44. 2 Kor.11,3. Róm.8,19—23. Mát.19,28. 2 Pét.3,10—13.
11. Ő benne, a kiben vettük is az örökséget, eleve elrendeltetvén annak eleveelvégezése szerint, a ki mindent az ő akaratjának tanácsából cselekszik,
12. Hogy legyünk mi magasztalására az Ő dicsőségének, a kik előre reménykedtünk a Krisztusban: Róm.3,2.9,4. Csel.3,25.
13. A kiben ti is, minekutána hallottátok az igazságnak beszédét, idvességetek evangyéliomát, a melyben hittetek is, megpecsételtettetek az ígéretnek ama Szent Lelkével, Kol.1,5. Csel.19,2—5.2,37.38.8,12. Ján,3,5. Eféz.4,30. Csel.2,16-18. Joél 2,28.29. Zak.12,10.
14. A ki záloga a mi örökségünknek

Isten tulajdon *népé*nek megváltatására, az Ő dicsőségének magasztalására. 2 Kor.1,22.
1 Kor.15,28. Róm.8,18—23. 2 Móz.19,5.
5 Móz.7,6.14,2.26,18. Zsolt.135,4. Mal.3,17.

Könyörgés a kegyelemben való nevekedésért. Krisztus az egyház feje.

15. Annakokáért én is, hallván a ti hiteteket az Úr Jézusban, és minden szentekhez való szerelmeteket,
Kol.1,4.
16. Nem szűnöm meg hálát adni tiérettetek, emlékezvén reátok az én könyörgéseimben;
1 Kor.1,4. 1 Thess.1,2. Fil.1,3.
17. Hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőségnek Atyja adjon néktek bölcseségnek és kijelentésnek Lelkét az Ő megismerésében;
Csel.7,2. Kol.1,15. Fil.2,5—11.
1Kor.11,3.Róm.8,34.1Kor.15,27.28.Ján.20,17.
Mát.27,46. Ján.10,29.14,28. 1 Kor.2,10.
18. És világosítsa meg értelmetek szemeit, hogy tudhassátok, hogy mi az Ő elhívásának a reménysége, mi az Ő öröksége dicsőségének a gazdagsága a szentek között, Róm.1,21.11,8.10.
2 Kor.4,6. Fil.3,20. Róm.5,2.8,18—24.
Kol.1,27. 2 Kor.4,17. Kol.1,12.
Csel.20,32.26,18. 1Kor.6,9. Gal.5,21. Eféz.5,5.
19. És mi az Ő hatalmának felséges nagysága irántunk, a kik hiszünk, az Ő hatalma erejének ama munkája szerint,
20. A melyet megmutatott a Krisztusban, mikor feltámasztotta Őt a halálból, és ültette Őt a maga jobbjára a mennyekben,
Márk 16,19. Zsolt.110,1. Csel.2,24. Fil.3,20.21.
Csel.7,55. Mát.24,30.25,31. Róm.8,9—11.
21. Felül minden fejedelemségen és hatalmasságon és erőn és uraságon és minden néven, mely neveztetik nemcsak e világon, hanem a következendőben is: rész 3,10.
Fil.2,9—11. Kol.1,16. Róm.8,38. 1 Pét.3,22.
22. És mindeneket vetett az Ő lábai alá, és Őt tette mindeneknek fölötte az anyaszentegyháznak fejévé,
Zsolt.8,7. Zsid.2,8. Kol.1,8.
23. Mely az Ő teste, teljessége Ő néki, a ki mindeneket betölt mindenekkel.
rész 3,17. 1 Kor.12,27. Kol.1,18.24.2,19.
Róm.12,5.8,9.10. Ján.15,5. Kol.1,17.

Az ember nyomorúsága Krisztuson kívül, a hívők boldogsága a Krisztus egyházában, az Isten hajlékában.

2. Titeket is *megelevenített*, a kik holtak valátok a ti vétkeitek és bűneitek miatt, rész 1,20. Kol.2,13.
2. Melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint, ama lélek szerint, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik; rész 6,12.
Tit.3,3. Róm.12,2. 2 Kor.4,4. Mát.12,24.
1 Kor.2,12.1 Ján.4,6.Ésa.1,2-4.Róm.2,8.11,30.
3. A kik között forgolódtunk egykor mi is mindnyájan a mi testünk kívánságaiban, cselekedvén a testnek és a gondolatoknak akaratját, és természet szerint haragnak fiai valánk, mint egyebek is: Kol.3,5.6.
Róm.1,18.3,9—18.7,14. 1 Kor.1,12. 2 Pét.2,18.
Gal.5,16. Róm.7,23.24.11,32. Gal.3,22.
4. De az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből, melylyel minket szeretett,
rész 1,7. Mik.7,18. Róm.5,8. Ján.3,16.
5. Minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal, (kegyelemből tartattatok meg!) rész 1,23. Róm.8,17. Kol.2,13. Róm.5,10.
6. És együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyekben, Krisztus Jézusban: rész 1,20. 2 Kor.4,14. 2 Tim.2,12.
7. Hogy megmutassa a következendő időkben az Ő kegyelmének felséges gazdagságát hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban.
1 Ján.3,1. Róm.9,23.2,4. Tit.3,4.
8. **Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez;** Róm.3,25.30. Gal.2,16.
9. **Nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjék.** Tit.3,5. Róm.3,28.9,32.
Gal.2,16.3,2. Róm.10,3.2,14.3,27.
10. Mert az Ő alkotása vagyunk, teremtetvén *Általa* a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, a melyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk. Zsolt.100,3. Tit.2,14.3,5.2 Kor.5,17.
Gal.6,15. Róm.8,1.2. Ján.3,5.6. Fil.2,13.
11. Annakokáért emlékezzetek meg arról, hogy egykor ti a testben pogányok, kiket körülmetéletlenségnek nevez vala amaz úgynevezett *s* a testen kézzel megcsinált körülmetélkedés, 1 Kor.12,2.
Róm.2,28. Fil.3,3. Kol.2,11. Jer.9,25.26.
12. Hogy ti, *mondom*, abban az időben Krisztus nélkül valók voltatok, Izráel társaságától idegenek, és az ígéret szövetségeitől távolvalók, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon; Róm.9,4.5. Kol.1,21.
Csel.3,25. Róm.1,16.3,1.2. 1 Móz.32,28.35,10.
Róm.9,6. 1 Móz.12,23.26,2—5.28,13—15.
1 Thess.4,13. Csel.19,26.14,15. 1 Kor.10,20.
13. Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által. vers 12.
14. Mert Ő a mi békességünk, ki egygyé tette mind a két *nemzetséget*, és lerontotta a közbevetett választófalat,
Csel.10,35.36. Ésa.49,6. Mik.5,5.
Ésa.9,6.7. Kol.3,11. Gal.3,28. Ján.10,16.

15. Az ellenségeskedést az Ő testében, a parancsolatoknak tételekben való törvényét eltörölvén; hogy ama kettőt egy új emberré teremtse Ő magában, békességet szerezvén;
Kol.2,14.1,21—22. Gal.3,13. Róm.3,21.22.8,4. Mát.5,17 Róm.7,1—6. Gal.6,15.3,28.5,6.
16. És hogy megbékéltesse az Istennel mind a kettőt egy testben a keresztfa által, megölvén ezen az ellenségeskedést. Csel.10,28. Kol.1,20. Róm.5,10. 2Kor.5,18.20. 1Kor.10,17. Kol.3,15.
17. És eljövén, békességet hirdetett néktek, a távol valóknak és a közel valóknak. vers 12.13. Ján.14,18. Róm.8,9.10.16. 2 Kor.3,17.13,5.3. Ésa.57,19.
18. Mert Ő általa van menetelünk mindkettőnknek egy Lélekben az Atyához. Róm.5,2. 1 Pét.3,18.
19. **Azért immár nem vagytok jövevények és zsellérek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei az Istennek,** vers 12. Fil.3,20. Csel.7,6.29. Róm.3,29.4,10—12. Gal.6,16. 1 Tim.3,15. Zsid.3,2.5.6.10,21. 1 Pét.4,17. Hós.8,1.
20. **Kik fölépíttettetek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkő maga Jézus Krisztus,** Ésa.28,16. Zsolt.118,22. Kol.2,6.7. 1 Kor.3,10.12.14.12,10. Mát.21,42.
21. A kiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevekedik szent templommá az Úrban; vers 4,15.16. 1 Pét.2,5. 1 Kor.3,16.
22. A kiben ti is együtt építtettek Isten hajlékává a Lélek által. 2 Kor.6,16.

Pál hirdeti arra való isteni elhívatását, hogy az evangyéliomot a pogányoknak prédikálja, és könyörög hitben való erősödésükért.

3. Ezért *vagyok* én, Pál, a Krisztusnak foglya ti érettetek, a pogányokért; Fil.1,7.13—16. Gal.6,12. 2 Kor.11,23.10,1. Kol.1,23.
2. Ha ugyan hallottátok Isten kegyelmének rendelkezését, melyet nékem adott a ti érdeketekben; vers 1,10. Csel.9,15. Róm.1,5.12,3.15,15.
3. Hogy *tudniillik* kijelentés útján ismertette meg velem a titkot, a szerint, a mint az elébb megírám röviden, vers 2,11—12. Csel.26,13. Gal.1,16.
4. Melynek olvasásából megérthetitek, hogy micsoda az én értelmem a Krisztus titka felől;
5. A mely egyéb időkben meg nem ismertettetett az emberek fiaival úgy, a hogy most kijelentetett az Ő szent apostolainak és prófétáinak a Lélek által: Csel.10,28. 1 Móz.11,5. Gal.3,8. Róm.9,24—26.15,9.16,26. 2 Pét.1,21. 1 Kor.2,10—16.
6. Hogy *tudniillik* a pogányok örökös társak és egyugyanazon test tagjai és részesei az ő ígéretének a Krisztus Jézusban az evangyéliom által. rész 2,12. Gal.3,28.29. Róm.8,17. Csel.3,26. Róm.1,16.
7. A melynek szolgájává lettem az Isten ama kegyelmének ajándékából, mely adatott nékem az Ő hatalmának munkája szerint. rész 1,19.3,20. Róm.1,5. Kol.1,25.26. Gal.1,1.15—17.1,13.14.
8. Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek adatott ez a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus végéremehetetlen gazdagságát; 1 Kor.15,9. Csel.9,15. 1 Ján.2,2. Fil.3,6.
9. És hogy megvilágosítsam mindeneknek, hogy miképen rendelkezett Isten ama titok felől, a mely elrejtetett vala örök időktől fogva az Istenben, a ki mindeneket teremtett a Jézus Krisztus által; rész 1,10.3,2. Róm.16,25.26. Ján.1,9. Zsid.6,4.10,32. 2 Kor.4,4. Mát.5,14.
10. Azért, hogy megismertettessék most a mennybeli fejedelemségekkel és hatalmasságokkal az egyház által az Istennek sokféle bölcsesége, rész 1,21. 1 Kor.12,28.15,9. Kol.1,18.24. Luk.15,7.10. Zsid.1,14. 1 Pét.1,12.
11. Amaz örök eleve-elvégezés szerint, a melyet megcselekedett a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban: rész 1,4.11.
12. A kiben van a mi bátorságunk és bizodalommal való menetelünk *Istenhez* az Ő benne való hit által. rész 2,18. Ján.14,6. Róm.5,2. Zsid.4,16. Róm.8,38.
13. Azért kérlek, hogy ne csüggedjetek el az én ti érettetek való nyomorúságaim miatt, a melyek néktek dicsőségtekre vannak. rész 2,12. Fil.2,17.18. 1 Thess.3,3.
14. Ezokáért meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja előtt,
15. A kiről neveztetik minden nemzetség mennyen és földön, rész 6,10. Csel.3,25.
16. Hogy adja meg néktek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjetek az Ő Lelke által a belső emberben; Róm.7,16.22.23.25.12,2. 2 Kor.4,16.
17. Hogy lakozzék a Krisztus a hit által a ti szívetekben; Róm.8,9.10. 2 Kor.12,9. Gal.2,20. Ján.14,23.
18. A szeretetben meggyökerezvén és alapot vevén, hogy megérthessétek minden szentekkel egybe, mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága *az Isten jóvoltának*, Gal.5,6. 1 Kor.13,4. Kol.2,7.
19. És megismerjétek a Krisztusnak minden ismeretet felül haladó szere-

tetét, hogy *ekképen* beteljesedjetek az Istennek egész teljességéig.
Róm.8,35. Gal.2,20. Ján.10,11—18.
20. Annak pedig, a ki végthetetlen bőséggel mindeneket megcselekedhetik, feljebb hogynem mint kérjük vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erő szerint, Róm.16,25-27.
21. Annak légyen dicsőség az egyházban a Krisztus Jézusban nemzetségről nemzetségre örökkön örökké. Ámen!

Intés a lélek egyességére.

4. Kérlek azért titeket én, ki fogoly vagyok az Úrban, hogy járjatok úgy, mint illik elhívatástokhoz, melylyel elhívattatok. rész 3,1.
Fil.1,27.1,13. Kol.110. Gal.5,21.22.
2. Teljes alázatossággal és szelídséggel, hosszútűréssel, elszenvedvén egymást szeretetben, Gal.6,2.
Mát.11,29. Kol.3,12. Róm.15,1. 1 Kor.13,4.
3. Igyekezvén megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelében.
rész 2,22. Fil.2,1. 2 Kor.13,13. Ján.17,21.
4. **Egy a test és egy a Lélek, miképen elhívatástoknak egy reménységében hívattatok el is;**
rész 2,16.18. Róm.12,5. 1 Kor.12,13. Kol.3,15.
5. **Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség;** 1 Kor.8,6.
6. **Egy az Isten és mindeneknek Atyja, a ki mindeneknek felette *van* és mindenek által és mindnyájatokban *munkálkodik.*** 1 Kor.15,24—28. Róm.8,9.15.
Gal.3,26. Ef.1,23.2,22. Róm.11,36. 1 Kor.12,6.
7. Mindenikünknek pedig adatott a kegyelem a Krisztustól osztott ajándéknak mértéke szerint. Róm.12,3 6.
8. Ezokáért mondja *az írás* Fölmenvén a magasságba foglyokat vitt fogva, és adott ajándékokat az embereknek.
Zsolt.68,19. Luk.1,78. 1 Kor.15,25.26. Csel.2,33.
9. (Az pedig, hogy fölment, mit jelentene mást, mint hogy előbb le is szállott a föld alsóbb részeire?
Ján.3,13. Fil.2,8.10. Mát.12,40.
10. A ki leszállott vala, ugyanaz, a ki fel is ment, feljebb minden egeknél, hogy mindeneket betöltsön.)
rész 7,8. Zsid.7,26. 1 Kor.15,28. Eféz.1,23.
11. És Ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangyélistákul, némelyeket pedig pásztorokul és tanítókul:
1 Kor.12,28. Csel.11,27.28. Csel.21,8.20,28.
Ján.21,15. 1 Pét.5,1—2. 1 Tim.3,2.
12. A szentek tökéletesbbítése céljából szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére:
Róm.12,5. Kol.1,24. 2 Kor.13,9.
13. Míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfiúságra, a Krisztus teljességével *ékeskedő* kornak mértékére: rész 3,19. Róm.3,22.
Gal.2,16. Fil.3,9.10. 1 Kor.13,11. Róm.8,10.
14. Hogy többé ne legyünk gyermekek, kiket ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármi szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszságához való csalárdság által; 1 Kor.14,20. Zsid.13,9. Csel.20,29.30.
15. Hanem az igazságot követvén szeretetben, mindenestől fogva nevekedjünk Abban, a ki a fej, a Krisztusban; rész 1,22.3,18. 1 Kor.12,12—27.
16. A kiből az egész test, szép renddel egyberakatván és egybeszerkesztetvén az *Ő* segedelmének minden kapcsaival, minden egyes tagnak mértéke szerint való munkássággal teljesíti a testnek nevekedését a maga fölépítésére szeretetben. Róm.12,5. Kol.2,19.

Intés új életben járásra.

17. Ezt mondom annakokáért és bizonyságot teszek az Úrban, hogy ti többé ne járjatok úgy, mint egyéb pogányok is járnak az ő elméjöknek hiábavalóságában,
rész 2,3. Róm.1,21. 1 Pét.4,3. 2 Pét.2,18.
18. Kik értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívök keménysége miatt van bennök;
Róm. 8,2.
19. Kik erkölcsi érzés nélkül, önmagukat a bujálkodásra adták, minden tisztátalanságnak nagy nyereséggel való cselekedésére. Róm.1,24.
20. Ti pedig nem így tanultátok a Krisztust;
21. Ha ugyan Őt megértettétek és Ő benne megtaníttattatok, úgy a mint az igazság a Jézusban:
22. Hogy levetkezzétek ama régi élet szerint való ó embert, mely meg van romolva a csalárdság kívánságai miatt; rész 2,1—2. Róm.6,6.13.12.14.
Gal.3,27. 2 Kor.11,3. Zsid.3,13.
23. Megújuljatok pedig a ti elméteknek lelke szerint,
vers 17. Róm.12,2.7,23. Gal.5,16—18.
24. **És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben.**
vers 22. Kol.3,10. 1 Móz.1,27.
25. Azért levetvén a hazugságot, szóljatok igazságot, kiki az ő felebarátjával: mert egymásnak tagjai vagyunk. vers 12—16. Zak.8,16. Róm.12,5.
26. Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon; Mát.5,22. 5 Móz.24,13.15.
27 Se pedig az ördögnek ne adjatok helyet. rész 6,11—13.
1 Pét.5,8.9. Jak.4,7. 2 Kor. 2,10.11.

28. A ki oroz vala, többé ne orozzon; hanem inkább munkálkodjék, cselekedvén az ő kezeivel azt, a mi jó, hogy legyen mit adnia a szűkölködőnek. Csel.20,34.
29. Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék, hanem csak a mely hasznos a szükséges építésre, hogy áldásos legyen a hallgatóknak. Mát.12,36.37. Kol.3,16.17. 2 Tim.2,14.
30. És meg ne szomorítsátok az Istennek amaSzent Lelkét, a ki által megpecsételtettetek a teljes váltságnak napjára. rész 1,13. Róm.5,5.8,16.23.
31. Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és lárma és káromkodás kivettessék közületek minden gonoszsággal együtt; Mát.15,19. Kol.3,8.9.
32. Legyetek pedig egymáshoz jóságosak.irgalmasok,megengedvén egymásnak, miképen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek. Kol.3,12.13. Mát.6,12.14.15.18,21—35. 2 Kor.5,18.19.

Intés szent életre.

5. Legyetek annakokáért követői az Istennek, mint szeretett gyermekek: rész 4,32. Ján.13,34.15,13. 1 Ján.3,1. Róm.5,8.
2. És járjatok szeretetben, miképen a Krisztus is szeretett minket, és adta Önmagát miérettünk ajándékul és áldozatul az Istennek, kedves jó illatul. Róm.5,8. Gal.2,20. Zsid.10,10.14. Fil.4,18. Mát.20,28.26,28. Róm.3,25. 1 Móz.8,21.
3. Paráznaság pedig és akármely tisztátalanság vagy fösvénység ne is neveztessék ti közöttetek,a mint szentekhez illik; Kol.3,5.6. 1 Kor.5,10.
4. Sem undokság, vagy bolond beszéd, vagy trágárság. melyek nem illenek: hanem inkább hálaadás. rész 4,29. Kol.2,7.3,15.17. 1 Thess.5,18.
5. Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának is,vagy tisztátalannak,vagy fösvénynek, ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak és Istennek országában. 1 Kor.6,9.10. Kol.3,5. Mát.6,24. Fil.3,19. 2 Kor.6,10.11,27. 1 Kor.15,27.24.28.
6. Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel; mert ezekért jő az Isten haragja a hitetlenség fiaira. Kol.2,8. Róm.2,5. 1 Thess.1,10.
7. Annakokáért ne legyetek részesei ezeknek; Róm.11,22. 2 Pét.3,17.
8. Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság az Úrban: mint világosságnak fiai úgy járjatok. vers 1,18. 1 Thess.5,5. Luk.16,8. Ján.12.36.
9. (Mert a világosságnak gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van), Gal.5,22. Róm.6,13. Fil.1,11.18.4,8. 1Kor.5,8.
10. Meggondolván, mi legyen kedves az Úrnak. rész 4,20—24. Róm.12,2. Fil.1,27.
11. És ne legyen közösségtek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat; rész 4,22. Róm.13,12 6,21. Gal.6,8.
12. Mert a melyeket azok titokban cselekeszneк, éktelen dolog csak mondani is. vers 6. Róm.1,26.27.
13. Mindezek pedig megfeddetvén, a világosság által napvilágra jőnek; mert minden, a mi napvilágra jő, világosság. Ján.3,19—21.
14. Annakokáért mondja: Serkenj föl, a ki aluszol és támadj fel a halálból, és felragyog tenéked a Krisztus. Ésa.60,1.59,10. Róm.13,11. Mát.8,22. Luk.15,24.32.
15. Meglássátok annakokáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok,hanem mint bölcsek: v.8-10.
16. Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok. Kol.4,5. Gal.6,10. Fil.2,15.3,20.
17. Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akaratja. rész 15,16. Kol.1,9. Csel.21,14. 1 Kor.4,19.
18. És meg ne részegedjetek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesedjetek be Szent Lélekkel, Péld.23,20. Luk.21,34.
19. Beszélgetvén egymás között zsoltárokban és dícséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dícséretet mondván szívetekben az Úrnak, Kol.3,16. Csel.2,4.10,46.19,6.
20. Hálákat adván mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának. rész 6,18. Kol.3,17. Róm.12,12. Ján.14,13. 1 Kor.15,24.
21. Engedelmesek *legyetek* egymásnak Isten félelmében. 1 Pét.5,5. 2 Kor.5,11. 1 Kor.10,22

Házastársak kötelességei.

22. Ti asszonyok a ti saját férjeteknek engedelmesek legyetek, mint az Úrnak. rész 6,6.7. 1 Pét.3,1. 1 Móz.3,16.
23. Mert a férj feje a feleségének, mint a Krisztus is feje az egyháznak, és ugyanő megtartója a testnek.
24. De miképen az egyház engedelmes a Krisztusnak, azonképen az asszonyok is *engedelmesek legyenek* férjöknek mindenben.
25. Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket, miképen a Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért; Kol.3,19. Gal.2,20. Róm.4,25.
26. Hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az íge által, rész 6,17. 2 Kor.3,18. Róm.8,9.10. 1 Kor.6,11. Tit.3,5—7. Ján.17,17.

27. Hogy majd Önmaga elébe állítsa diesőségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörgözés, vagy valami afféle; hanem hogy legyen szent és feddhetetlen. 2 Kor.11,2. Mát.25,1—13. Jel.19,7—9.21,2. Ján.3,29. Ének.Én.4,7.

28. Úgy kell a férfiaknak szeretni az ő feleségöket, mint az ő tulajdon testöket. A ki szereti az ő feleségét, önmagát szereti. rész 23,25—27. 1 Kor.11,3.

29. Mert soha senki az ő tulajdon testét nem gyűlölte; hanem táplálgatja és ápolgatja azt, miképen az Úr is az egyházat;

30. Mert az Ő testének tagjai vagyunk, az Ő testéből és az Ő csontjaiból valók. 1 Móz.2,22.23. 2 Kor.5,17. Gal.6,15. 2 Pét.1,4. Róm.12,5. 1 Kor.6,15.

31. Annakokáért elhagyja ember atyját és anyját, és ragaszkodik az ő feleségéhez; és lesznek ketten egy testté. 1 Móz.2,24. vers 27,30. 2 Kor.11,2.

32. Felette nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházról szólok.

33. Hanem azért ti is egyen-egyen, ki-ki az ő feleségét úgy szeresse, mint önmagát; az asszony pedig *meglássa*, hogy félje a férjét. vers 28,22—24.

Keresztyén házirend.

6. Ti gyermekek szót fogadjatok a ti szüleiteknek az Úrban; mert ez az igaz. Kol.3,20.

2. Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat (a mi az első parancsolat ígérettel). 2 Móz.20,12. 5 Móz.5,16.

3. Hogy jól legyen néked dolgod és hosszú életű légy e földön. 1 Móz.12,13. 5 Móz.4,40.

4. Ti is atyák ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint. rész 5,22—33. Kol.3,21. 5 Móz.6,1—25. Péld.14,1.30,10—17.

5. Ti szolgák, engedelmesek legyetek a ti test szerint való uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szíveteknek egyenességében, mint a Krisztusnak; rész 5,22. Kol.3,22. Gal.3,28. 1 Kor.7,21.22. Fil.2,12. 1 Kor.2,3.

6. Nem a szemnek szolgálván, mint a kik embereknek akarnak tetszeni, hanem mint Krisztus szolgái, cselekedvén az Istennek akaratját lélekből, Gal.1,10.

7. Jó akarattal, mint a kik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek;

8. Tudván, hogy kiki a mi jót cselekszik, azt veendi az Úrtól, akár szolga legyen, akár szabados. Mát.25,31—46. 2 Kor.5,10.

9. Ti is urak, ugyanazt cselekedjétek ő velök, elhagyván a fenyegetést; tudván, hogy a ti Uratok is mennyben van, és személyválogatás nincsen Ő nála. Kol.4,1. 5 Móz.10,17.

10. **Végezetre, atyámfiai, legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében.** rész 1,19. Fil.4,13. 2 Kor.12,9.

A lelki fegyverzet.

11. Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben. 2 Kor.10,4. Róm.6,13.23.

12. Mert nem vér és test ellen van nékünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság lelkei ellen, melyek a magasságban vannak. rész 2,2. Gal.1,16. 2 Kor.4,4. Ján.14,30.12,31.

13. Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneket elvégezvén megállhassatok.

14. Álljatok hát elő, körül övezvén derekatokat igazlelkűséggel, és felöltözvén az igazságnak mellvasába, Ésa.11,5. Luk.12,35. Róm.6,13.4.

15. És felsarúzván lábaitokat a békesség evangyéliomának készségével; Ésa.9,4. Róm.5,1.

16. **Mindezekhez fölvevén a hitnek paizsát, a melylyel ama gonosznak minden tüzes nyilát megolthatjátok;** rész 2,8.3,12. 1 Pét.5,8.9. Róm.8,38.39.16,20. 2 Thess.3,3.2 Kor.11,3. Mát.5,37.6,13.Zs.7,14.

17. **Az idvesség sisakját is fölvegyétek, és a Léleknek kardját, a mely az Isten beszéde:** És.59,17.1 Thess.5,9.Róm.8,28-30.1,16.

18. Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Lélek által, és ugyanezen dologban vígyázván minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért, vers 14. Kol.4,2. Luk.21,36. 1 Thess.5,17.2,13. Róm.1,9.

19. Én érettem is, hogy adassék nékem szó számnak megnyitásakor, hogy bátorsággal ösmertessem meg az evangyéliom titkát, Róm.15,30. Kol.4,3. Luk.21,15. Csel.28,30.31.

20. A melyért követséget viselek lánczok között; hogy bátran szóljak arról, a miképen kell szólanom. Csel.9,15.22,15. Róm.1,14.11,13.

Befejezés.

21. Hogy pedig ti is megtudjátok dolgaimat, hogy mit cselekeszem, mindent megismertet veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolga az Úrban; Csel.20,4. Kol.4,7. 2 Tim.4,12.

22. Kit éppen azért küldöttem hozzátok, hogy megismerjétek a mi dolgainkat, és megvígasztalja a ti szíveteket. rész 3,13.Kol.4,10—14. Fil.10,23.24.

23. Békesség az atyafiaknak és szeretet hittel egybe az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól! rész 1,22.17. Gal.5,6. 1 Kor.13. Róm.1,7. 1 Kor.11,3.3,23.15,28.

24. A kegyelem legyen mindazokkal, a kik szeretik a mi Urunk Jézus Krisztust romlatlanságban. Ámen. Kol.4,18. 1 Tim.6,21.

PÁL APOSTOLNAK A FILIPPIBELIEKHEZ ÍRT LEVELE.

A fogoly Pál hálaadása, könyörgése, bizalma és intése a hitért való állhatatos küzdelemre.

1. Pál és Timótheus, Jézus Krisztus szolgái, minden szenteknek a Krisztus Jézusban, a kik Filippiben vannak, a püspökökkel és diakonusokkal egyetemben: 2 Kor.1,1. Kol.1,1.4,12.

2. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. Róm.1,7. 1 Kor.1,3.

3. Hálát adok az én Istenemnek, minden ti rólatok való emlékezésemben, 1 Kor.1,4. Filem.4. Róm.1,8. 1 Thess.1,2.

4. Mindenkor minden én könyörgésemben mindenitekért nagy örömmel könyörögvén,

5. Mivelhogy résztvettetek az evangyéliom ügyében az első naptól fogva mind ez ideig;

6. **Meg lévén győződve arról, hogy a ki elkezdette bennetek a jó dolgot, elvégezi a Krisztus Jézusnak napjáig:**

7. A mint hogy méltó, hogy én ilyen értelemben legyek mindenitek felől, azért, mert én szívemben hordalak titeket, mint a kik mind az én fogságomban, mind az evangyéliomnak oltalmazásában és megbizonyításában mindnyájan részestársaim vagytok a nékem adott kegyelemben. Eféz.3,1. 2 Kor.7,3. Márk.16,20. Róm.15,8. Csel.28,23—29. Róm.1,5.12,3.6.15,15.

8. Mert bizonyságom az Isten, mely igen vágyakozom mindnyájatok után a Krisztus Jézus szerelmében. Róm.1,9. Gal.2,20.

9. És azért imádkozom, hogy a ti szeretetetek még jobban-jobban bővölködjék ismeretben és minden értelmességben; 1 Kor.13,13.1,5.8,1. Róm.15,13. Kol.2,7. Róm.1,21.28. Máté.13,15. 1 Kor.12,10.

10. Hogy megítélhessétek, hogy mi a rossz és mi a jó; hogy legyetek tiszták és botlás nélkül valók a Krisztusnak napjára; Róm.2,18.12,2. Eféz.5,15. Kol.3,10. 1 Thess.5,21. Ján.11,9.

11. Teljesek lévén az igazságnak gyümölcsével, melyet Jézus Krisztus *teremt* az Isten dicsőségére és magasztalására. Róm.6,22. Kol.1,10. Péld.11,30. Eféz.5,9. Ján.15,4—5. 1 Kor.6,20. Róm.2,23.24.11,36. Eféz.3,21.

12. Tudtotokra akarom pedig adni, atyámfiai, hogy az én dolgaim inkább előmenetelére lőnek az evangyéliomnak; Eféz.6,21. Kol.4,7.

13. Annyira, hogy a Krisztusban híressé lett az én fogságom a testőrség egész házában és minden mások előtt; Eféz.4,1. 1 Pét.4,16. Csel.28,16.30.31.

14. És többen az Úrban való atyafiak közül bízván az én fogságomban, nagyobb bátorsággal merik szólani az igét. 1 Pét.2,9. Gal.5,10. Mát.5,10. Kol.1,24. 2 Tim.2,9.10.

15. Némelyek ugyan irígységből és versengésből is, de mások jóakaratból is hirdetik a Krisztust.

16. Némelyek versengésből prédikálják a Krisztust, nem tiszta lélekkel, azt hivén, hogy fogságom nyomorúságait *így* megnevelik; Róm 2,8.

17. De mások szeretetből, tudván, hogy én az évangyéliomnak oltalmazására rendeltettem. 1 Kor.13,4—6.

18. Mert mit *mondjak?* csakhogy minden módon, akár színből, akár szívből, a Krisztus prédikáltatik: és én ennek örülök, sőt örülni is fogok. vers 16.

19. Mert tudom, hogy ez nékem idvességemre lesz a ti könyörgéstek által és a Jézus Krisztus Lelkének segedelme által, 2 Kor.1,11. Gal.4,6.

20. Amaz én esengő várásom és reménységem szerint, hogy semmiben meg nem szégyenülök, hanem mint mindenkor, úgy most is nagy bátorsággal fog magasztaltatni Krisztus az én testemben, akár életem, akár halálom által. 2 Tim.4,7.8. Róm.5,5. Csel.4,29.

21. **Mert nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.** Gal.2,20. Gal.6,14.

22. De ha e testben való életem munkámat gyümölcsözteti: hogy melyiket válaszszam, meg sem mondhatom. Ján.12,27.

23. Mert szorongattatom e kettő között, **kivánván elköltözni és a Krisztussal lenni; mert ez sokkal inkább jobb:** 2 Kor.5,1—8. 1 Thess.4,17. Luk.23,43.

24. De e testben megmaradnom szükségesebb ti érettetek.

25. És ebben bízva, tudom, hogy

megmaradok és együtt maradok mindnyájatokkal a ti hitben való gyarapodástokra és örömötökre;
26. Hogy bőven dicsekedhessetek velem Krisztus Jézusban az én ti nálatok való újabb megjelenésem által.
27. Csakhogy a Krisztus evangyéliomához méltóan viseljétek magatokat, hogy akár oda menvén és látván titeket, akár távol lévén, azt halljam dolgaitok felől, hogy megállotok egy lélekben, egy érzéssel viaskodván az evangyéliom hitéért;
Csel.4,32. 2 Tim.2,3.5. Eféz.4,1.
28. És meg nem félemlvén semmiben az ellenségek előtt: a mi azoknak a veszedelem jele, néktek pedig az üdvösségé, és ez az Istentől *van;*
Csel.16,16–40. 1 Thess.2,2.
29. Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higyjetek Ő benne, hanem hogy szenvedjetek is Ő érette: Csel.5,41. 1 Kor.2,12. 2 Thess.3,2.
30. Ugyanolyan tusakodástok lévén, a milyent láttatok én nálam, és most hallotok én felőlem. vers 7.

Egyességre és alázatosságra int a Krisztus példájával, és arra, hogy keresztyénségünket komolyan vegyük.

2. Ha annakokáért *helye van* Krisztusban az intésnek, ha *helye van* a szeretet vígasztalásának, ha *helye van* a Lélekben való közösségnek, ha *helye van* a szívnek és a könyörületességnek,
vers 27.28. 2 Kor.13,13. Róm.12,10.16.
2. Teljesítsétek be az én örömömet, hogy egyenlő indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén;
3. Semmit nem cselekedvén versengésből, sem hiábavaló dicsőségből, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál.
Gal.5,26. Eféz.4,2.5,21. Kol.3,12. Róm.12,10.
4. Ne nézze kiki a maga *hasznát*, hanem mindenki a másokét is.
vers 21. 1 Kor.10,24.13,4–7.
5. Annakokáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is, 1 Pét.2,21. Kol.3,13. Zsid.12,2.
6. A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy *ő* az Istennel egyenlő,
Ján.1,1–3. Róm.15,2.3. 1 Kor.8,6.
Róm.8,3. Gal.4,4. Kol.1,13–20. Ján.17,5.
7. Hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén; Zsid.2,9–14. Róm.5,15.
1 Kor.15,21. 2 Kor.13,4. Róm.6,9. Csel.26,23.
8. És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig. Zsid.12,2. Eféz.6,5.
Róm.6,16.5,19. Ján.4,34.15,20. 2 Tim.2,9.
9. Annakokáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékoza néki oly nevet, a mely minden név fölött való;
vers 3,21. Róm.8,17. Ésa.53,7–12. Zsid.2,9.
Eféz.1,20-22. Mát.23,12. Jak.4,10. Ján.13,31.32.
Jel.3,12. Ésa.42,8. Csel.2,36. Jel.19,16.
10. Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieké, földieké és föld alatt valóké.
Ésa. 45,23. Róm. 14,11. Eféz.3,14.
Csel.2,21.7,59.9,14.21. Ján.14,13. 1 Kor.8,6.
Eféz.1,20.21.3,10. 1 Pét.3,22. Jel.5,8.11.13.
11. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. Csel.2,36. 1 Kor.8,6.12,3.
Róm.10,9. 2 Kor.4,5. 1 Kor.15,27.28.
12. Annakokáért, szerelmeseim, a miképen mindenkor engedelmeskedtetek, nem úgy, mint az én jelenlétemben csak, hanem most sokkal inkább az én távollétemben, félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti idvességteket; vers 3. rész 1,27.30.
Csel.20,31. Eféz.6,5. 1 Kor.2,3. Zsolt.2,11.
1 Pét.1,17. 2 Kor.7,1. Eféz.5,21. Mát.7,3–5.
Róm.14,4. Fil.3,11–16. 1 Kor.9,26.27.
13. Mert Isten az, a ki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből. Eféz.1,19.
2 Kor.3,5. 1 Kor.12,6. Kol.1,29. Róm.7,15.18.
14. Mindeneket zúgolódások és versengések nélkül cselekedjetek;
rész 1,10.1,27–30. 1 Pét.4,12.5,6.
15. Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon,
rész 1,10. Mát.5,45.48. 1 Thess.3,13.5,23.
Róm.8,15.16.9,8. 5 Móz.32,5. Dán.12,3.
16. Életnek beszédét tartván elébök; hogy dicsekedhessem majd a Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, sem nem fáradtam hiába. rész 1,6. Eféz.5,8.
1 Thess.5,5. Luk.16,8. 2 Kor.4,4. Ján.1,4.9.
Róm.2,19. 2 Kor.6,14. Kol.1,13. 2 Tim.1,10.
1 Kor 3,14.15,10. Gal.2,2. Csel.20,24.
17. De ha kiontatom is italáldozatként a ti hitetek áldozatánál és papi szolgálatánál, *mégis* örülök, és együtt örülök mindnyájatokkal; rész 3,1.4,4.
2 Tim.4,6. 4 Móz.15,4–10.28,7. Róm.15,16.
18. Azonképen ti is örüljetek, és örüljetek együtt velem. 2 Kor.6,13.2,3.

Timótheust és Epafróditust ajánlja.

19. Reménylem pedig az Úr Jézusban, hogy Timótheust rövid nap elküldöm tihozzátok, hogy én is megviduljak, megértvén a ti dolgaitokat.
rész 1,12–27.1,1.2,2.
Csel.16,1–3. Eféz.6,22. Kol.4,8.

20. Mert nincsen velem senki hozzá
hasonló indulatú, a ki igazán szívén
viselné dolgaitokat. 1 Kor. 16,10.
21. Mert mindenki a maga hasznát
keresi, nem a Krisztus Jézusét.
rész 1,14—17. 4,21.
1 Kor. 10,24. Kol. 4,11. Csel. 15,38.39.
22. Az ő kipróbált voltát pedig ismeritek, hogy miképen atyjával a gyermek, együtt szolgált velem az evangyéliom ügyében. Csel. 16,1.3.17,14.
1 Kor. 4,17. Fil. 1,1—5. Kol. 4,7.
23. Őt azért reménylem, hogy elküldöm, mihelyt meglátom az én dolgaimat, tüstént; vers 19.
24. Bízom pedig az Úrban, hogy magam is csakhamar el fogok menni.
rész 1,21—26.
25. De szükségesnek tartám, hogy Epafróditust, az én atyámfiát és munkatársamat és bajtársamat, néktek pedig követeteket és szükségemben áldozatot hozó szolgátokat hazaküldjem hozzátok;
vers 17. 30. 4,18. 1,27. 30. 4,3. 16. 2 Tim. 2,3.
26. Mivelhogy vágyva vágyott mindnyájatok után, és gyötrődött a miatt, hogy meghallottátok, hogy ő beteg volt.
27. Mert bizony beteg volt, halálhoz közel; de az Isten könyörült rajta, nem csak ő rajta pedig, hanem én rajtam is, hogy szomorúság ne jőjjön szomorúságomra. Jer. 45,3. Ezék. 7,26.
28. Annakokáért hamarabb küldtem őt haza, hogy meglátván őt, ismét örüljetek, és nékem is kisebb legyen a szomorúságom. vers 27.
29. Fogadjátok azért őt az Úrban teljes örömmel; és az ilyeneket megbecsüljétek: Róm. 16,2. 1 Thess. 5,13.
30. Mert a Krisztus dolgáért jutott majdnem halálra, koczkára tévén életét, hogy kárpótoljon engem azért, hogy nékem tett szolgálatotoknál ti nem voltatok jelen. vers 25. 1,8. 4,17.
Zsolt. 107,18. Jel. 12,11. 1 Kor. 16,17. 2 Kor. 12,14.

Óvás az ámítóktól. A Jézus Krisztus ismeretének nagy volta és a hitből való igazság.

3. Továbbá atyámfiai, örüljetek az Úrban. Ugyanazokat írni néktek én nem restellem, tinéktek pedig bátorságos. rész 4,4. Gal. 5,22.
2. Őrizkedjetek az ebektől, őrizkedjetek a gonosz munkásoktól, őrizkedjetek a megmetélkedéstől: rész 1,15-18.
Zsolt. 22,17.21. Ésa. 56,11. Péld. 26,11.17.
Jel. 22,15. 5 Móz. 23,18. Ésa. 66,3. Mát. 7,6. 15,26.
2 Kor. 11,13. Gal. 5,11.12. 5 Móz. 10,16.
Jer. 4,4. Eféz. 2,11. Róm. 2,25—29. 16,17.
3. Mert mi vagyunk a körülmetélkedés, a kik lélekben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk: Kol. 2,11. Róm. 4,11. Zsid. 7,16. 9,9.14.
Róm. 8,9. 13.14.15.26.27. 12,1. 1 Kor. 3,16.17. 6,19.
Ján. 4,23.24. 6,63. 2 Kor. 11,18.
4. Jóllehet énnékem van bizakodásom test szerint is. Ha bárki más mer testben bizakodni, én sokkal inkább;
Gal. 2,15. Róm. 3,1.2. 2 Kor. 11,21.
5. Körülmetéltettem nyolczadnapon, Izráel nemzetségéből, Benjámin törzséből való *vagyok*, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus,
2 Kor. 11,22. Csel. 23,6.
1 Móz. 17,9—14. 35,16—20. Róm. 9,7—11.
1 Sám. 9,1.2. Róm. 11,1. Gal. 1,14. Csel. 26,5.
6. Buzgóság tekintetében az egyházat üldöző, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam. Csel. 9,1.2.
1 Kir. 19,10. Zsolt. 69,10. 1 Kor. 15,9. Luk. 1,6.
7. De a melyek nékem *egykor* nyereségek valának, azokat a Krisztusért kárnak ítéltem. rész 1,21.
Mát. 13,44—46. Róm. 3,1.2.9. 4,2. 17.23.
8. Sőt annakfelette *most* is kárnak ítélek mindent az én Uram, Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt: a kiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem, Ésa. 53,11. Gal. 6,13.14.
9. És találtassam Ő benne, mint a kinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján:
Róm. 3,21.22. 9,30.31. 2 Kor. 5,17. Gal. 2,16.20.
Róm. 1,17. 5,9—11. 8,4.17.30. 10,5—11. 4,3.5.
10. Hogy megismerjem Őt, és az Ő feltámadásának erejét, és az Ő szenvedéseiben való részesülésemet, hasonlóvá lévén az ő halálához;
rész 1,29. 2 Kor. 8,9.
Gal. 4,9. Eféz. 3,19. 2 Kor. 4,10.11.16—18.
1 Kor. 15,17. Róm. 4,25. 8,34. 30.11.
Kol. 1,24. Róm. 8,17. 2 Tim. 2,10.
11. Ha valami módon eljuthatnék a halottak feltámadására.
2 Kor. 4,14. Róm. 8,29. 1 Kor. 15,22.
12. Nem *mondom*, hogy már elértem, vagy *hogy* már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem, a miért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus. rész 2,3.12. 1 Tim. 6,12.19. Jer. 20,7.
13. Atyámfiai, én enmagamról nem gondolom, hogy már elértem volna:
14. De egyet *cselekszem*, azokat, a melyek hátam megett vannak, elfelejtvén, azoknak pedig, a melyek előttem vannak, nékik dőlvén, czélegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára.
1 Kor. 9,24.
2 Tim. 4,7.8. 2 Thess. 2,13.14. Eféz. 1,18. 4,4.

Intés mennyei polgárokhoz illő életre.

15. Valakik annakokáért tökéletesek

vagyunk, ilyen értelemben legyünk: és ha valamiben másképen értetek, az Isten azt is ki fogja jelenteni néktek: vers 13. rész 1,6. Eféz.4,12—14.1,17. Kol.1,9. Ján.6,45. Gal.5,25.
16. Csakhogy a mire eljutottunk, ugyanabban egy szabály szerint járjunk, ugyanazon értelemben legyünk. rész 1,27. Róm.12,16. Gal.6,16.
17. Legyetek én követőim, atyámfiai, és figyeljetek azokra, a kik úgy járnak, a miképen mi néktek példátok vagyunk. rész 1:5. 1 Kor.4,16.11,1. 2 Kor.9,2.
18. Mert sokan járnak *másképen*, kik felől sokszor mondtam néktek, most pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztjének ellenségei; vers 2. Gal.6,14. Róm.8,7.3,8. Gal.5,13.
19. Kiknek végök veszedelem, kiknek Istenök az ő hasok, és a kiknek dicsőségök az ő gyalázatukban van, kik *mindig* a földiekkel törődnek. 2 Kor.11,15. Róm.16,17.18. 1 Kor.6,13. Ésa.3,10. Kol.3,2.
20. **Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk;** Eféz.2,6. 1 Kor.1,7. Kol.1,13. Eféz.2,19. Luk.10,20. 1 Thess.1,10. Ján.15,19. Róm.8,18.23. Luk.18,7.8.21,28.
21. **Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez, amaz Ő hatalmas munkája szerint, mely által maga alá is vetheti mindeneket.** Róm.12,1. 1 Kor.6,13.15,50—54.35.36.44.48. 2 Kor.5,1. Róm.8,11. Zsolt.110,1.2. Mát.22,44.

Intés egyetértésre, az Úrban való örömre, imádkozásra és minden jóra.

4. Annakokáért szerelmes atyámfiai, a kik után úgy vágyakozom, ti én örömöm és én koronám, ekképen álljatok meg az Úrban, én szerelmeseim? rész 1,8.2.12.3. 1 Thess.2,19.20.
2. Evódiát intem, Sintikhét is intem hogy egyenlő indulattal legyenek az Úrban. rész 2,2.1,27. Róm.15,5.
3. Igen, kérlek téged is, igaz szolgatársam, légy segítségül ezeknek, mint a kik az evangyéliom dolgában együtt viaskodtak velem, Kelemennel is, és ama többi munkatársaimmal, kiknek neveik *fölírvák* az életnek könyvében. rész 1,27. 1 Thess.2,2. Róm.16,3.4.12. Csel.16,12.13.14. Jel.3,5.13,8. 2 Móz.32,32.33. Dán.12,1. Luk.10,20.
4. **Örüljetek az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljetek!** rész 1.29.4,10.3,1. 1 Thess.5,6. 2 Kor.6,10. Róm.5,3.8,28.38.39.
5. **A ti szelídlelkűségetek ismert legyen minden ember előtt. Az Úr közel!** rész 3,20. Jak.5,9. Mát.5,16. Róm.12,17.19.
6. **Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kivánságaitokat az Isten előtt.** vers 19. Mát.6,25—34. 1 Pét.5,7. Eféz.6,18. 1 Tim.5,5. Kol.1,9. 1 Thess.5,17.18. Kol.3,17.
7. **És az Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrízni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.** vers 9. Kol.3,15. Ján.14,27. Róm.14,17.8,18—29. Gal.5,17. 1 Pét.1,5. Ján.17,11.
8. Továbbá, Atyámfiai, a mik csak igazak, a mik csak tisztességesek, a mik csak igazságosak, a mik csak tiszták, a mik csak kedvesek, a mik csak jó hírűek; ha van valami erény és ha van valami dícséret, ezekről gondolkodjatok. rész 2,1. Róm.12,17—21. Eféz.5,9.
9. A miket tanultatok is, el is fogadtatok, hallottatok is, láttatok is én tőlem, azokat eselekedjétek; és a békességnek Istene veletek lesz. vers 4.7. rész 3,15.17. 1 Kor.11,1.

Az apostol köszönete a filippibeliektől vett jótéteményért.

10. Felette igen örültem pedig az Úrban, hogy immár valahára megújultatok az én felőlem való gondviseléstekben; mely dologban gondoskodtatok is, de nem volt alkalmatok. rész 3,1.4,4.2,25.30.1,5.7.9. 2 Kor.8,1.2.
11. Nem hogy az én szűkölködésemre nézve szólnék; mert én megtanultam, hogy azokban, a melyekben vagyok, megelégedett legyek. 1 Tim.6,6.8. 2 Kor.6,4—10. 1 Kor.4,11—14.
12. Tudok megaláztatni is, tudok bővölködni is; mindenben és mindenekben ismerős vagyok a jóllakással is, az éhezéssel is, a bővölködéssel is, a szűkölködéssel is. 1 Kor.4,11. 2 Kor.11,7.22—33.12,10.
13. **Mindenre van erőm a Krisztusban, a ki engem megerősít.** rész 3,3. 2 Kor.12,9. 1 Tim.1,12. 2 Tim.2,1.4,17. 1 Kor.1,31.
14. Mindazáltal jól tettétek, hogy nyomorúságomban részesekké lettetek. rész 1,5.7. Róm.12,13.
15. Tudjátok pedig ti is, Filippibeliek, hogy az evangyéliom *hirdetésének* kezdetén, mikor Macedóniából kimentem, egyetlen egyház sem volt részes velem a kölcsönös adásban és vevésben, csak ti egyedül; 2 Kor.6,11. Gal.3,1. Csel.17,14.15.18,2.3. 2 Kor.11,9.8,1—4. 1 Kor.9,11. Róm.15,27.
16. Mert *már* Thessalónikában is, egyszer is, másszor is, küldtetek nékem szükségemre. 2 Thess.3,8.9.
17. Nem, mintha kívánnám az ajándékot; hanem kívánom azt a gyümölcsöt, mely sokasodik a ti hasznotokra. rész 11—13.1,11.2,16. Mát.25,40. 2 Kor.9,6—10. Gal.6,7—10.

18. Megkaptam pedig mindent, és
bővölködöm; beteltem, vévén Epa-
fróditustól, a mit *küldöttetek*, mint
kedves jó illatot, kellemes, tetsző ál-
dozatot az Istennek.
rész 2.25. Zsid.13,16. Róm.12,1. Eféz.5,2.
3 Móz.1,9.13.17. Hós.6,6. 1 Pét.2,5.
19. Az én Istenem pedig be fogja
tölteni minden szükségeteket az Ő
gazdagsága szerint dicsőségesen a
Krisztus Jézusban.
rész 1,3. 2 Kor.9,8. Róm.10,12.11,33.
Eféz.1,18.3,16. Kol.1,27.
20. Az Istennek pedig és a mi Atyánk-
nak dicsőség mind örökkön örökké.
Ámen. Róm.11,36. Eféz.3,21.
2 Kor.9,15.Róm.1,21.15,6. Ján.20,17. Gal.1,5.

Befejezés és áldás.

21. Köszöntsetek minden szentet a
Krisztus Jézusban. Köszöntenek tite-
ket az atyafiak, a kik velem vannak.
rész 1,4—7.1,1. 1 Thess.5,26.27. Gal.1,2.
22. Köszöntenek titeket minden szen-
tek, mindeneknek felette pedig a csá-
szár udvarából valók.
23. A mi Urunk Jézus Krisztusnak
kegyelme legyen mindnyájatokkal!
Ámen.

PÁL APOSTOLNAK A KOLOSSÉBELIEKHEZ ÍRT LEVELE.

Beköszöntő.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola
Isten akaratjából, és Timó-
theus atyafi.
vers 23—25. Eféz.1,1. Fil.1,1. 1 Kor.1,1.
2. A Kolosséban levő szenteknek és
hívő atyafiaknak a Krisztusban: ke-
gyelem néktek és békesség Istentől,
a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisz-
tustól. Róm.1,7.Fil.1,2.

Hálaadás és könyörgés a kolossébeliek hitéért.

3. Hálát adunk az Istennek és a mi
Urunk Jézus Krisztus Atyjának, min-
denkor ti értetek könyörögvén,
Eféz.1,16.
4. Mivelhogy hallottuk a ti hitete-
ket a Krisztus Jézusban, és a szere-
tetet, a melylyel minden szentekhez
vagytok, vers 9. Eféz.1,15. Filem.5.
5. A mennyekben néktek eltett re-
ménységért, a melyet *már* előbb hal-
lottatok az igazság beszédében, mely
az evangyéliom: rész 3,3.4.24.
1 Pét.1,4. 2 Kor.9,6. Gal.6,9. Róm.8,24.25.
Mát.6,20.21. 1 Tim.6,19. Fil.3,20.
6. Mely eljutott hozzátok, miképen
az egész világra is, és gyümölcsöt te-
rem, úgy mint nálatok is a naptól fog-
va, melyen hallottátok és megismer-
tétek az Isten kegyelmét igazán:
rész 2,8.23. Róm.10,18.1,8. 2Kor.2,14. Eféz.5,9.
Gal.5,22. Fil.1,11. Csel.20,24. Gal.1,6.2,21.
7. Úgy a hogy tanultátok is Epafrás-
tól, a mi szerelmes szolgatársunktól,
a ki hív szolgája ti érettetek a Krisz-
tusnak, rész 4,12. Filem.23. Fil.4,9.
8. A ki meg is jelentette nékünk a
ti Lélekben való szereteteteket.
rész 2,1. 1 Kor.1,11. Gal.5,22. Róm.15,30.
9. Azért mi is, a mely naptól fogva *eze-
ket* hallottuk, nem szűnünk meg éret-
tetek imádkozni, és kérni, hogy betöl-
tessetek az *Isten* akaratának megisme-
résével minden lelki bölcseségben és
értelemben, vers 4—8. Eféz.1,8.9.15.16.
1 Thess.2,13. Róm.15,13.14. Fil.1,9.
1 Kor.2,11. Kol.2,8.18,23. 1 Kor.2.5.13.3,19.
10. Hogy járjatok méltóan az Úrhoz,
teljes tetszésére, minden jó cseleke-
dettel gyümölcsöt teremvén és neve-
kedvén az Isten megismerésében;
vers 6. rész 2,2.3,10. Eféz.4,1.
Fil.1,27. Mát.7,17. 2 Pét.1,8.
11. Minden erővel megerősíttetvén
az Ő dicsőségének hatalma szerint
minden kitartásra és hosszútűrésre
örömmel; 1 Kor.16,13.14. Eféz.1,19.
Fil.3,21. Róm.5,3.2 Kor.1,6.6,4.
12. Hálákat adván az Atyának, ki
alkalmasakká tett minket a szentek
örökségében való részvételre a vilá-
gosságban; rész 2,7.3,17. 2 Kor.4,4.
Eféz.3,9.5,8. 1 Ján.1,5—7. Eféz.2,1—7.4,18.
13. A ki megszabadított minket a
sötétség hatalmából, és általvitt az Ő
szerelmes Fiának országába;
vers 12. Eféz.2,2—5. Mát.3,17. Luk.22,53.
Kol.2,20. Eféz.1,6.
14. Kiben van a mi váltságunk az
Ő vére által, bűneinknek bocsánata;
Eféz.1,7. Róm.3,24.1 Kor.1,30. Gal.3,13.4,5.
Mát.20,28.

Krisztusnak és az ő evangyéliomának dicsősége.

15. **A ki képe a láthatatlan Istennek,
minden teremtménynek előtte született;**
Fil.2,6. 2 Kor.4,4. Zsid.1,3. Jel.3,14.
Ján.17,5.24. 1 Tim.6,16.
16. **Mert Ő benne teremtetett minden,
a mi van a mennyekben és a földön,
láthatók és láthatatlanok, akár királyi
székek, akár uraságok, akár fejedelem-
ségek, akár hatalmasságok; mindenek
Ő általa és Ő reá nézve teremttettek;**
Ján.1,3. Zsid.1,2. Eféz.2,21. Zsolt.80,2.99,1.
Ezék.1,4—28. Jel.4,6—11.5,14.7,11. Luk.1,19.
Dán.10.13.12,1. Jel.8,2.

17. És Ő előbb volt mindennél, és
minden Ő benne áll fenn.
18. És Ő a feje a testnek, az egyház-
nak: a ki a kezdet, elsőszülött a ha-
lottak közül; hogy mindenekben Ő
legyen az első; Eféz.1,22.
Csel.26,23. Róm.14,9.12,4.5. Eféz.4,12.
19. Mert tetszett *az Atyának,* hogy Ő
benne lakozzék az egész teljesség;
rész 2,9. Ján.1,14.
20. És hogy Ő általa békéltessen meg
mindent Magával, békességet szerez-
vén az Ő keresztjének vére által; Ő
általa mindent, a mi csak van, akár
a földön, akár a mennyekben.
Róm.5,10. 1 Ján.4,10. 2 Kor.5,18.19. Eféz.2,16.
2 Pét.3,13. 1 Móz.6,1—4. Júd.6. 2 Pét.2,4.
Márk.10,18. Jób 4,18.15,15. 1 Kor.15,24—27.
21. Titeket is, kik hajdan elidege-
nültek és ellenségek valátok gonosz
cselekedetekben *gyönyörködő* értel-
metek miatt, most mégis megbékél-
tetett. Eféz.2,1.2.12.13.4,18.
Róm.8,7. Jak.4,4. 2 Kor.5,19.
22. Az Ő emberi testében a halál által,
hogy mint szenteket, tisztákat és fedd-
hetetleneket állasson titeket Ő maga
elé: Eféz.1,4.5,27. Róm.3,25. Zsid.2,14.9,22.
1 Kor.15,40.44. Róm.8,1.3. 1 Ján.4,2. Fil.3,21.
23. Ha ugyan megmaradtok a hit-
ben alaposan és erősen, és el nem
távoztok az evangyéliom reménysé-
gétől, a melyet hallottatok, a mely
hirdettetett minden teremtménynek
az ég alatt; a melynek lettem én Pál
szolgájává. vers 6. 1 Kor.15,58. Tit.1,2.3.3,7.
Róm.16,17.10,18. Eféz.3,7. 2 Kor.10,1. Gal.5.2.
24. Most örülök a ti érettetek való
szenvedéseimnek, és a magam részé-
ről betöltöm a mi híja van a Krisz-
tus szenvedéseinek az én testemben
az Ő testéért, a mi az egyház;
Fil.1,12.1,18.2,17. Róm.5,3. 2 Kor.1,5.4,17.
Róm.8,17. Fil.3,10.2,8. 2 Thess.1,5. Jel.6,9.
25. A melynek lettem én szolgájává
az Isten sáfársága szerint, a melyel
nékem adott ti rátok nézve, hogy be-
töltsem az Isten ígéjét, 1 Kor.9,17.
Tit.1,7. 1 Kor.4,1. 1 Tim.3,15. Róm.15,19.
26. *Tudniillik* ama titkot, mely el va-
la rejtve ősidők óta és nemzetségek
óta, most pedig megjelentetett az Ő
szenteinek, rész 2,3.4,3. Eféz.3,4.5.1,9.
1 Kor.4,1. Eféz.3,9.21. Róm.16,25.
27. A kikkel az Isten meg akarta is-
mertetni azt, hogy milyen nagy a po-
gányok között eme titok dicsőségé-
nek gazdagsága, az *tudniillik,* hogy
a Krisztus ti köztetek van, a dicső-
ségnek ama reménysége: Eféz.1,9.3,3.
Róm.8,18.21,30.5,2. Kol.1,12.5.3,3. Eféz.2,12.
Róm.8,10. Eféz.3,17. Gal.2,20. Róm.8,24.
28. A kit mi prédikálunk, intvén
minden embert, és tanítván minden
embert minden bölcseséggel, hogy
minden embert tökéletesnek állas-
sunk elő a Krisztus Jézusban;
vers 26. Fil.1,4.17. Márk 1,15. Kol.3,16.
1 Kor.3,10. Kol.1,22. 2 Kor.4,14. 1 Thess.2,19.
Eféz.4,14. 1 Kor.3,1.
29. A mire igyekezem is, tusakod-
ván az Ő ereje szerint, mely én ben-
nem hatalmasan munkálkodik.
2 Kor.4,1. Fil.4,13. Eféz.3,20.

Int a Jézus Krisztushoz, az élet egyedüli forrásához való ragaszkodásra és arra, hogy senki a hamis tanítók által magát megtévesztetni ne engedje.

2. Mert akarom, hogy tudtotokra
legyen, hogy milyen nagy tu-
sakodásom van ti érettetek, és azok-
ért, kik Laodiczeában vannak, és
mindazokért, a kik nem láttak en-
gem személy szerint e testben;
rész 4,12.16. Róm.15,30. Jel.3,14.
2. Hogy vígasztalást vegyen az ő szí-
vök, egybeköttetvén a szeretetben, és
hogy eljussanak az értelem meggyőző-
désének teljes gazdagságára, az Isten
és az Atya és a Krisztus ama titkának
megismerésére, rész 1,26. Eféz.4,2. Fil.1,9.
3. **A melyben van a bölcsességnek és
ismeretnek minden kincse elrejtve.**
rész 1,9. Péld.2,3.4.
4. Ezt pedig azért mondom, hogy
valaki titeket rá ne szedjen hitető
beszéddel. 1 Kor.2,4.
5. Mert jóllehet testben távol vagyok
tőletek, mindazáltal lélekben veletek
vagyok, örülvén és látván ti köztetek
a jó rendet és Krisztusba vetett hite-
teknek erősségét.
1 Kor.5,3.14,40. Csel.16,5. 1 Pét.5,9.
6. Azért, a miképen vettétek a Krisz-
tus Jézust, az Urat, *akképen* járjatok Ő
benne, rész 1,5—7.
Fil.4,9. Gal.1,12. Eféz.4,20. Fil.2,11.
7. Meggyökerezvén és tovább épül-
vén Ő benne, és megerősödvén a hit-
ben, a miképen *arra* taníttattatok, bő-
völködvén abban hálaadással.
Eféz.2,21.22. 1 Kor.3,11.
8. Meglássátok, hogy senki ne legyen,
a ki bennetek zsákmányt vet a böl-
cselkedés és üres csalás által, mely
emberek rendelése szerint, a világ ele-
mi tanításai szerint, és nem a Krisz-
tus szerint való:
rész 1,27.2,2.3.4.6.14.20.23. Gal.5, 1. Eféz.5,6.
Gal.1.12. 2 Thess.3,6. Gal.4,3.9. Zsid.5,12.
9. **Mert Ő benne lakozik az istenség-
nek egész teljessége testileg,**
rész 1,15.19. Ján.1,1. Fil.2,6.3,21.
10. És *ti* Ő benne vagytok bételjesed-
ve, a ki feje minden fejedelemségnek
és hatalmasságnak; Ján.1,18.
Róm.8,10.11. 2 Kor.3,17.4,7. Eféz.3,19. Fil.2,10.

11. A kiben körül is metéltettetek kéz nélkül való körülmetéléssel, levetkezvén az érzéki bűnök testét a Krisztus körülmetélésében;
rész 1,13.22.2,15.17. Eféz.2,11. 5 Móz.10,16. Róm.2,28. Fil.3,3. Róm.7,22. 2 Kor.5,3.4. Róm.7,5.14.6.23.25.8,3.13.6,11. Gal.5,16.17.24. Eféz.2,3. Kol.3,5.
12. Eltemettetvén Ő vele együtt a keresztségben, a kiben egyetemben fel is támasztattatok az Isten erejébe vetett hit által, a ki feltámasztá Őt a halálból. rész 3,1.
Róm.6,3.4.8. Eféz.2,5.6.1,9. Róm.4,17.26.
13. És titeket, kik holtak valátok a bűnökben és a ti testeteknek körülmetéletlenségében, megelevenített együtt Ő vele, megbocsátván minden bűnötöket, rész 1,21.27.2,11.12.
Eféz.2,1.5.6. 1 Kor.15,54.57. Róm.6,23.
14. Az által, hogy eltörölte a parancsolatokban ellenünk szóló kézírást, a mely ellenünkre volt nekünk, és azt eltette az útból, odaszegezvén azt a keresztfára;
5 Móz.27,26. Gal.3,10.5,3. Róm.2,12.3,19. Eféz.2,15. Róm.10,4. Gal.3,13. 1 Pét.2,24.
15. Lefegyverezvén a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, őket bátran mutogatta, diadalt vévén rajtok abban. Gal.3,19.4,3. Luk.11,21. Jós.5,13. Zsolt.68,18. Csel.7,53. Mát.12,29. Zsid.2,2. Róm.8,38. 1 Kor.8,5. 2 Pét.2,10. Júd.8.
16. Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, vagy ivásért, avagy ünnep, vagy újhold, vagy szombat dolgában:
vers 4,8. Róm.14,2.3.5.6.17. 3 Móz.7,10.10,9. 4 Móz.6,3. Jer.35,8.
17. Melyek *csak* árnyékai a következendő dolgoknak, de a valóság a Krisztusé. rész 9,10. Zsid.8,5.10,1.
18. Senki tőletek a pálmát el ne vegye, kedvét találván alázatoskodásban és az angyalok tiszteletében, a melyeket nem látott, olyakat tudakozván, ok nélkül felfuvalkodván az ő testének értelmével,
1 Kor.9,24.25. 2 Tim.4,8. Jak.1,12. 1 Pét.5,4. Róm.5,1.2.1,21.28.12,2. 2 Tim.3,8.
19. És nem ragaszkodván a Főhöz, a Kiből az egész test, a kapcsok és kötelek által segedelmet vévén és egybeszerkesztetvén, nevekedik az Isten szerint való nevekedéssel. vers 10. rész 1,18.
Eféz.4,15.16. Gal.5,4. 1 Kor.3,6.7.11,3.12,6.
20. Ha meghalván a Krisztussal, *megszabadultatok* e világ elemi tanításaitól, miért terheltetitek magatokat, mintha e világban élők volnátok, efféle rendelésekkel: rész 3,1.2.
vers 8.11.12. Róm.6,6. Gal.1,4.6,14. Fil.3,20.
21. Ne fogd meg, meg se kóstold, még csak ne is illesd. vers 16.23.
22. (A mik mind a velök való élés által elfogyasztásra vannak rendelve), az emberek parancsolatai és tanításai szerint? 1 Tim.4,3.
Mát.15,9.17. 1 Kor.6,13.7,23. Ésa.29,13.14.
23. A melyek bölcsességnek látszanak ugyan a magaválasztotta istenitiszteletben és alázatoskodásban és a test gyötrésében; de nincs bennök semmi becsülni való, *mivelhogy* a test hízlalására valók.
vers 8.16.21. rész 1,9. 1 Kor.1,22. Róm.12,1.2.

Intés mennyei érzületre és keresztyén életre.

3. Annakokáért ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókat keressétek, a hol a Krisztus van, az Istennek jobbján ülvén; rész 1,5.2,12.20.
Gal.4,26. Fil.3,14. 2 Kor.4,18. 1 Kor.2,9. Mát.6,20.33. Róm.8,34. 1 Kor.15,25. Zsolt.110,1.
2. **Az odafelvalókkal törődjetek, nem a földiekkel.**
Fil.3,19. 1 Ján.2,15. 1 Kor.3,22.6,12.7,31.
3. **Mert meghaltatok, és a ti életetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.** vers 1. Gal.2,20. Róm.6,10.8,17.14,9.
2 Kor.13,4. 1 Ján.3,2. 1 Kor.1,7. Ján.1,18.
4. **Mikor a Krisztus, a mi életünk, megjelen, akkor majd ti is, Ő vele együtt, megjelentek dicsőségben.** vers 1.3.
rész 1,27. Ján.14,6.11,25. 1 Kor.15,22.51—54. Róm.8,17.18.19. 2 Kor.5,1. Fil.3,21.
5. Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fösvénységet, a mi bálványimádás; rész 2,11. Róm.7,5.24.
Gal.5,17.24. Róm.8,10.13. Mát.5,29.30.18,8.9. 1 Kor.5,9.10.6,10. Mát.6,24. Eféz.5,5.
6. Melyek miatt jő az Isten haragja az engedetlenség fiaira;
Eféz.5,6. 1 Thess.1,10. Mát.3,7.
7. Melyekben ti is jártatok régenten, mikor éltetek azokban. r.2,20. Gal.5,25.
8. Most pedig vessétek el magatoktól ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonoszságot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet.
rész 2,2.3,11.12-15. Eféz.4,22.25.29.31. Róm.3,8.
9. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az ő cselekedeteivel együtt,
vers 8. Róm.6,6.7,6. Zsid.8,13. Eféz.4,22.25.
10. És felöltöztétek amaz új *embert*, melynek újulása van Annak ábrázatja szerint való ismeretre, a ki teremtette azt: rész 1,9.10.15.16.2,2.3.
Gal.3,27. 1 Kor.5,7.13,12.15,48.49. 2 Kor.4,16. Róm.12,2. Tit.3,5. Eféz.4,24.
11. A hol nincs többé görög és zsidó: körülmetélkedés és körülmetélkedetlenség, idegen, scithiai, szolga, szabad, hanem minden és mindenekben Krisztus. Gal.3,28.5,6.6,15. 1 Kor.12,13.
Róm.10,12. Eféz.2,14. Csel.10,34.35.

12. Öltözzetek föl azért mint az Istennek választottai, szentek és szeretettek, könyörületes szívet, jóságosságot, alázatosságot, szelídséget, hosszútűrést; vers 8. 1 Pét.1,15.16. Róm.1,7.5,5.8,39. Eféz.4,2.32. Fil.2,1.3. Gal.5,22.
13. Elszenvedvén egymást és megbocsátván kölcsönösen egymásnak, ha valakinek valaki ellen panasza volna; miképen a Krisztus is megbocsátott néktek, akképen ti is;
rész 1,16. Eféz.2,16.4,2. Mát.18,32.23. Fil.2,5.1Pét.2,21. Róm.5,6.7.15.8,34.
14. Mindezeknek fölébe pedig *öltözzétek föl* a szeretetet, mint a mely a tökéletességnek kötele.
vers 12. rész 1,8.2,2. Fil.1,9. 1 Kor.13,4.
15. És az Istennek békessége uralkodjék a ti szívetekben, amelyre el is hívattatok egy testben; és háládatosak legyetek. rész 1 12.2,7. Róm.5,1.12,5. Fil.4,7. 1 Kor.7,15.10,17.
16. **A Krisztusnak beszéde lakozzék ti bennetek gazdagon, minden bölcsességben; tanítván és intvén egymást zsoltárokkal, dícséretekkel, lelki énekekkel, hálával zengedezvén a ti szívetekben az Úrnak.**
vers 15. rész 1,28. 2 Kor.13,3. Róm.8,11. 1 Thess.5,14. Eféz.5,19. 1 Kor.14,15.26.
17. És mindent, a mit csak cselekesztek szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézusnak nevében *cselekedjetek*, hálát adván az Istennek és Atyának Ő általa. vers 15.16. Eféz.5,20. Fil.4,6.2,11.2,7.4,2.

Házirend.

(Vers 18—rész 4,1: v. ö. Eféz.5,22—6,9.)
18. Ti asszonyok, engedelmeskedjetek a ti férjeteknek, a miképen illik az Úrban. Eféz.5,22. 1 Kor.14,34.
19. Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket, és ne legyetek irántok keserű kedvűek. Eféz.5,25. 1 Pét.3,7.
20. Ti gyermekek, szót fogadjatok a ti szüleiteknek mindenben; mert ez kedves az Úrnak. Eféz.6,1—3. Róm.1,30.
21. Ti atyák, ne bosszantsátok a ti gyermekeiteket, hogy kétségbe ne essenek. Eféz.6,4.
22. Ti szolgák, szót fogadjatok mindenben a ti test szerint való uraitoknak, nem a szemnek szolgálván, mint a kik embereknek akarnak tetszeni, hanem szíveteknek egyenességében, félvén az Istent. vers 11.
Eféz.6,5. 1 Pét.2,18. 1 Kor.1,26. Gal.1,10.
23. És valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek; Eféz.6,6. Gal.1,10.
24. Tudván, hogy ti az Úrtól veszitek az örökségnek jutalmát: mert az Úr Krisztusnak szolgáltok. rész 1,12. Eféz.6,8.1,11.Gal.3,18.1Móz.21,10.Róm.12,11.
25. A ki pedig igazságtalanságot cselekszik, jutalmát veszi igazságtalanságának; és nincsen személyválogatás.
Eféz.6,8.9. 2 Kor.5,10. 5 Móz.10,17. Gal.2,6.

Intés imádkozásra, az apostolért is, és szóban és tettben való keresztyén bölcseségre.

4. Ti urak, a mi igazságos és méltányos, a ti szolgáitoknak megadjátok, tudván, hogy néktek is van Uratok mennyekben. rész 3,25. Eféz.6,9.
2. Az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázván abban hálaadással; rész 1,12.2,7.3,15.17. Róm.12,12. Eféz.6.18. Csel.1,14. 1 Thess.5,17. Fil.4,6.
3. Imádkozván egyszersmind mi érettünk is, hogy az Isten nyissa meg előttünk az íge ajtaját, hogy szólhassuk a Krisztus titkát, a melyért fogoly is vagyok;
rész 1,1.26. Eféz.6,19.20. 1 Kor.16,10.9. 2 Kor.2,12. Fil.1,12—14. Eféz.3,4. Róm.15,30.
4. Hogy nyilvánvalóvá tegyem azt úgy, a mint nékem szólnom kell.
2 Kor.2,17.3,12.4,1—5.
5. Bölcsen viseljétek magatokat a kívül valók irányában, a jó alkalmatosságot áron is megváltván.
rész 1,28. Eféz.5,15.16. 2 Kor.5,11. Tim.3,7.
6. A ti beszédetek mindenkor kellemetes *legyen*, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy mimódon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.
1 Pét.3,15. Luk.4,22. Jób 6,6. Mát.5,13.
7. Minden én dolgaimat megismerteti veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolga és szolgatárs az Úrban;
rész 1,7. Fil.1,12. Eféz.6,21. Fil.2,25.
8. A kit épen a végett küldtem hozzátok, hogy megismerje a ti dolgaitokat és megvígasztalja a ti szíveteket, vers 12. Eféz.6,22.
9. Onézimussal együtt, a hű és szeretett atyafival, ki ti közületek való; minden itt való dolgot megismertetnek ők veletek. Filem.10.

Üdvözlések és befejezés.

10. Köszönt titeket Aristárkhus, az én fogolytársam, és Márk, a Barnabás unokatestvére, (ki felől parancsolatokat vettetek: ha hozzátok megy, fogadjátok őt szívesen),
Csel.13,13,15,38.39.19,29.20,4.12,12.13,5.13. Gal.2,11—13. 1 Kor.9.6. Mát.10,14.
11. És Jézus, kit Justusnak *is* hívnak, kik a zsidók közül valók: csak ezek azok a munkatársaim az Isten országában, a kik nékem vígasztalásomra voltak. Fil.15—20.
12. Köszönt titeket Epafrás, ki ti közületek való, Krisztusnak szolgája, mindenkor tusakodván ti érettetek imádságaiban, hogy megállhassatok tökéletesen és teljes meggyőző-

déssel az Istennek minden akaratjában. rész 2,2.8.20.1,28.9. Róm.12,2.15,30.4,21.14,5. Eféz.4,14. 1 Thess.4,3. Fil.1,10.

13. Mert bizonyságot teszek ő felőle, hogy sokat fárad érettetek és azokért, kik Laodiczeában és Jerápolisban vannak. vers 12. rész 2,1—4.

14. Köszönt titeket Lukács, ama szeretett orvos, és Démás. Csel.16,10.27,1. Filem.24,2. Tim.4,10.

15. Köszöntsétek az atyafiakat, kik Laodiczeában vannak, és Nimfást és a gyülekezetet, mely az ő házánál van. Filem.2. Róm.16,5. 1 Kor.16,9.

16. És mikor felolvastatik nálatok e levél, cselekedjétek meg, hogy a laodiczeaiak gyülekezetében is felolvastassék, és hogy a Laodiczeából *átveendő* levelet ti is felolvassátok. 1 Thess.5,27. Luk.4,16. Eféz.6,21.

17. És mondjátok meg Arkhippusnak: Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed! Filem.2. 2 Ján.8. Csel.12,25.

18. A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval, *van írva*. Emlékezzetek meg az én bilincseimről! A kegyelem veletek. Ámen. 2 Thess.3,17. 1 Kor.16,21. Eféz.6,24. 1 Tim.6,21. 2 Tim.4,22.

PÁL APOSTOLNAK A THESSALONIKABELIEKHEZ ÍROTT ELSŐ LEVELE.

Hálaadás Istennek, hogy Thessalonikában oly áldás lett az Ige befogadásán.

1. Pál, Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeliek gyülekezetének, *a mely van* az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban: kegyélem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól. 2 Thess.1,1.1 Pét.5,12. 2 Kor.1,1. Csel.17,1.10.

2. Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, emlékezvén rólatok a mi imádságainkban; 1 Kor.1,4. 2 Thess.1,3.

3. Szüntelenül emlegetve a ti hitetek munkáját, és a ti szeretetetek fáradozását, és a mi Urunk Jézus Krisztus felől való reménységeteknek állhatatosságát, az Isten előtt, a mi Atyánk előtt: rész 3,6.5.8. Zsid.6,10. Jak.2,17. 1 Kor.13,13.

4. Tudván, Istentől szeretett atyámfiai, hogy ti ki vagytok választva; 2 Thess.2,13. Kol.3,12.

5. Hogy a mi evangyéliomunk ti nálatok nem áll csak szóban, hanem *isteni* erőkben is, Szent Lélekben is, sok bizodalomban is; a miképen tudjátok, hogy milyenek voltunk közöttetek ti érettetek. rész 2,5.13. 1 Kor.2,4.5.20. Zsid.6,11. 2 Kor.6,3—7.

6. És ti a mi követőinkké lettetek és az Úréi, befogadván az ígét sokféle szorongattatás között, Szent Lélek örömével; rész 2,2.9.14. 1 Kor.4,16. 2 Thess.3,7—9.

7. Úgy hogy példaképekké lettetek Maczedóniában és Akhájában minden hívőre nézve. rész 4,10.

8. Mert nemcsak Maczedóniában és Akhájában zendült ki tőletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek, annyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk. 2 Thess.1,4. Róm.1,8.

9. Mert azok magok hirdetik felőlünk, milyen volt a mi hozzátok való menetelünk, és miként tértetek meg az Istenhez a bálványoktól, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok, rész 2,1. Csel.14,15. 1 Kor.12,2.

10. És várjátok az ő Fiát az égből, a kit feltámasztott a halálból, a Jézust, a ki megszabadít minket amaz eljövendő haragtól. rész 4,16. Csel.1,11. Róm.5,9. Mát.3,7. Fil.3,20.

Az apostol emlékezteti az atyafiakat, mily tisztán forgolódott köztük, hálát ad Istennek állhatatos hitükért és vágyva óhajtja őket viszontlátni.

2. Mert magatok tudjátok, atyámfiai, hogy a mi ti hozzátok való menetelünk nem volt hiábavaló; rész 1,5.9. Csel.17,1.

2. Sőt inkább, noha elébb már háborúságot és bosszúságot szenvedtünk volt Filippiben, a mint tudjátok, volt bátorságunk a mi Istenünkben, hogy közöttetek *is* hirdessük az Isten evangyéliomát sok tusakodással. Csel.16,12—25.17,1—9. Fil.1,30.

3. Mert a mi buzdításunk nem hitetésből *van*, sem nem tisztátalanságból, sem nem álnokságból: rész 4,7. 2 Kor.2,17.4,2.12,14.

4. Hanem a miképen az Isten méltatott minket arra, hogy reánk bízza az evangyéliomot, akképen szólunk; nem úgy, hogy embereknek tessünk

hanem az Istennek, a ki megvizsgálja a mi szívünket.
1 Tim.1,11. Gal.1,10. 1 Krón.29,17.
5. Mert sem hízelkedő beszéddel, a mint tudjátok, sem telhetetlenség színében nem léptünk fel soha, Isten a bizonyság; Fil.1,8. 1 Tim.5,21.
6. Sem emberektől való dicsőítést nem kerestünk, sem tőletek, sem másoktól, holott terhetekre lehettünk volna, mint Krisztus apostolai.
Ján.5,41.44. 2 Thess.3,8. 1 Kor.9,14.
7. De szívélyesek valánk ti közöttetek, a miként a dajka dajkálgatja az ő gyermekeit. 4 Móz.11,12.
8. Így felbuzdulva irántatok, készek valánk közleni veletek nemcsak az Isten evangyéliomát, hanem a mi magunk lelkét is, mivelhogy szeretteinkké lettetek nékünk.
Róm.1,13. 2 Kor.12,15.
9. Emlékez*hel*tek ugyanis atyámfiai a mi fáradozásunkra és bajlakodásunkra: mert éjjel-nappal munkálkodva hirdettük néktek az Isten evangyéliomát, csakhogy senkit meg ne terheljünk közületek.
1 Kor.4,12. 2 Thess.3,8. Csel.18,3.
10. Ti *vagytok* bizonyságok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk előttetek, a kik hisztek. 2 Thess.3,7.
11. Valamint tudjátok, hogy miként atya az ő gyermekeit, *úgy* intettünk és buzdítgattunk egyenként mindnyájatokat, Csel.20,31. 1 Kor.4,14.
12. És kérve kértünk, hogy Istenhez méltóan viseljétek magatokat, a ki az ő országába és dicsőségébe hív titeket. Eféz.4,1.5,24. 2 Thess.2,14.
13. Ugyanazért mi is hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti befogadván az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét (a minthogy valósággal az *is*), a mely munkálkodik is ti bennetek, a kik hisztek. rész 1,2.
2 Thess.2,13.1,5. Gal.1,11.3,5. Eféz.3,20.
14. Mert ti, atyámfiai, követői lettetek az Isten gyülekezeteinek, a melyek Júdeában vannak a Krisztus Jézusban, mivelhogy ugyanúgy szenvedtetek ti is a saját honfitársaitoktól, miként azok is a zsidóktól,
Csel.17,5.8,2.12,1. Csel.3,15.7,52.
15. A kik megölték az Úr Jézust is és a saját prófétáikat, és minket *is* üldöznek, és az Istennek nem tetszenek, és minden embernek ellenségei;
Csel.2,22.23.3,15.7,52.13,50.14,2.5.6.
16. A kik megtiltják nékünk, hogy a pogányoknak ne prédikáljunk hogy üdvözüljenek; hogy mindenkor betöltsék bűneiket; de végre utólérte őket az *Isten* haragja.
Csel.17,13.13,45. Mát.23,32.33.2,2. Dán.9,26.
17. Mi pedig, atyámfiai, a mint elszakasztaték tőletek egy kevés ideig, arczra, nem szívre nézve, annál buzgóságosabban, nagy kívánsággal igyekeztünk, hogy szemtől-szembe *lát*hassunk titeket. Kol.2,5. Róm.1,11.
18. Azért menni *is* akartunk hozzátok, kiváltképen én Pál, egyszer is, kétszer is, de megakadályozott minket a sátán. Róm.1,13.
19. Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk és dicsekedésünk koronája? Avagy nem azok *lesztek*-é ti is a mi Urunk Jézus Krisztus előtt az ő eljövetelekor? Fil.4,1.3,13.5,10.
20. Bizony ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk. rész 3,9. Thess.1,4.

Öröm a Timótheustól vett jó híreken.

3. Annakokáért, mivelhogy tovább már el nem tűrhetők, jónak ítélénk, hogy magunk maradjunk Athénében, Csel.17,16.
2. És elküldöttük Timótheust, a mi atyánkfiát és Istennek szolgáját és munkatársunkat a Krisztus evangyéliomának *hirdetésében*, hogy erősítsen titeket és intsen titeket a ti hitetek felől; vers 6. rész 1,1. Róm.16,21. Csel.14,22.
3. Hogy senki meg ne tántorodjék ama szorongattatások között; mert ti magatok tudjátok, hogy mi arra rendeltettünk.
Eféz.3,13. Jób 4,5. Csel.9,16. 2 Tim.3,12.
4. Mert mikor közöttetek valánk is, előre megmondtuk néktek, hogy szorongattatásnak leszünk kitéve; a mint meg is történt, és tudjátok.
Csel.17,1.5.
5. Annakokáért én is, mivelhogy tovább már nem tűrhetém, elküldék, hogy megismerjem a ti hiteteket, ha nem kísértett-é meg valami módon titeket a kísértő, és nem lett-é hiábavalóvá a mi fáradságunk?
rész 2,18. 2 Kor.2,11. Fil.2,16.
6. Most pedig, a mikor megérkezett hozzánk Timótheus ti tőletek, és örömhírt hozott nékünk a ti hitetek és szeretetetek felől, és arról, hogy jó emlékezéssel vagytok irántunk, mindenkor kívánván látni minket, miképen mi is titeket;
Csel.17,15.18,5.1,3. 2 Thess.1,11.3,5.
7. Ezáltal megvígasztalódtunk reátok nézve, atyámfiai, minden mi szorongattatásunk és szükségünk mellett is, a ti hitetek által: rész 2,2. 2 Kor.7,6.
8. Mert szinte megelevenedünk, ha ti erősek vagytok az Úrban.
1 Móz.45,27. 1 Kor.16,13.

Szíves könyörgés a gyülekezetért.

9. Mert milyen hálával *is* fizethetünk az Istennek ti érettetek, mindazért az örömért, a melylyel örvendezünk miattatok a mi Istenünk előtt?! rész 2,19. 3 Ján.4.
10. Mikor éjjel-nappal nagy buzgón esedezünk, hogy megláthassuk a ti orczátokat, és kipótolhassuk a ti hitetek hiányait. rész 2,17. Róm.1,10.
11. Maga pedig az Isten és a mi Atyánk, és a mi Urunk a Jézus Krisztus egyengesse meg a mi útunkat ti hozzátok! rész 2,18.
12. Titeket pedig gyarapítson az Úr és tegyen bőségesekké az egymás iránt és mindenki iránt való szeretetben, a milyenek vagyunk mi is ti irántatok; rész 4,9.5,15. 2 Pét.1,7.
13. Hogy erősekké tegye a ti szíveteket, feddhetetlenekké a szentségben, a mi Istenünk és Atyánk előtt, a mikor eljő a mi Urunk Jézus Krisztus minden ő szenteivel egyetemben.
rész 5,23. Fil.1,10. 1 Kor.1,7.
2 Thess.2,1.17. rész 4,16.17.

Intés megszentelődésre.

4. Továbbá pedig kérünk titeket, atyámfiai, és intünk az Úr Jézusban, hogy a szerint, a mint tőlünk tanultátok, mimódon kell forgolódnotok és Istennek tetszenetek: mindinkább gyarapodjatok.
2 Thess.3,12. 2 Kor.5,20. rész 2,12.
Eféz.4,1. 1 Kor.15,58.
2. Mert tudjátok, milyen parancsolatokat adtunk néktek az Úr Jézus által. 2 Thess.3,6.
3. **Mert ez az Isten akaratja, a ti szentté lételetek,** hogy magatokat a paráznaságtól megtartóztassátok;
vers 7. Zsid.12,14. Eféz.5,3.
4. Hogy mindenitek szentségben és tisztességben tudja bírni a maga edényét, 2 Kor.4,7. 1 Sám.21,5.
5. Nem kívánság gerjedelmével, mint a pogányok, a kik nem ismerik az Istent; Róm.1,24. Eféz.2,12.
6. Hogy senki túl ne lépjen és meg ne károsítsa valamely dologban az ő atyjafiát: mert bosszút áll az Úr mindezekért, a mint elébb is mondottuk néktek és bizonyságot tettünk.
3 Móz.19,11. Gal.5,21.
7. Mert nem tisztátalanságra, hanem szentségre hívott el minket az Isten.
vers 3. 2 Tim.1,9. Róm.12,2.
8. A ki azért megveti *ezeket,* nem embert vet meg, hanem az Istent, a ki Szent Lelkét is közlé velünk.
Csel.5,4. Eféz.4,30.
9. Az atyafiúi szeretetről pedig nem *is* szükség írnom néktek: mert titeket Isten maga tanított meg arra, hogy egymást szeressétek;
rész 1,8.5,1. 1 Ján.2,27. Ján.6,45.
10. Sőt gyakoroljátok is azt mindamaz atyafiak iránt, a kik egész Macedóniában vannak. Kérünk azonban titeket atyámfiai, hogy mindinkább gyarapodjatok; rész 1,7.1.3,12.
11. És becsületbeli dolognak tartsátok, hogy csendes életet folytassatok, saját dolgaitoknak utána lássatok, és tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok, a miként rendeltük néktek;
2 Thess.3,12.2,9. Eféz.4,28. Csel.20,35.
12. Hogy a kívülvalók iránt tisztességesen viselkedjetek, és semmi szükséget ne érezzetek.
Róm.13,13. Kol.4,5. 1 Tit.3,7.

Az elhunytak felől való reménységünk.

13. Nem akarom továbbá, atyámfiai, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, a kik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, a kiknek nincsen reménységök.
1 Kor.10,1.15,18.20. Eféz.2,12. 2 Thess.2,16.
14. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképen az Isten is előhozza azokat, a kik elaludtak, a Jézus által ő vele együtt.
1 Kor.6,14.15,23. Róm.8,11.14,9.
15. Mert ezt mondjuk néktek az Úr szavával, hogy mi, a kik élünk, a kik megmaradunk az Úr eljöveteléig, épen nem előzzük meg azokat, a kik elaludtak. rész 2,13. 1 Kor.15,23.51.
16. Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először a kik meghaltak volt a Krisztusban; Mát.25,31.
2 Thess.1,7. 1 Kor.15,52. 1 Kor.15,23.
17. Azután mi, a kik élünk, a kik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe a levegőbe; és ekképen mindenkor az Úrral leszünk.
rész 5,10. Jel.11,12. Ján.14,3. Róm.8,17.
18. Annakokáért vígasztaljátok egymást e beszédekkel. rész 5,11.

A Krisztus eljövetelének idejéről, és hogy hogyan kell arra mindig készen lenni.

5. Az időkről és időszakokról pedig, atyámfiai, nem szükség, hogy írjak néktek;
Csel.1,7. Mát.24,3.36. rész 4,9.
2. Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úrnak napja úgy jő el, mint a tolvaj éjjel.
2 Pét.3,10. Csel.3,3. Luk.12,39.40.
3. Mert a mikor ezt mondják Békeség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jő rájok, mint a szülési fájda-

lom a terhes asszonyra; és semmiképen meg nem menekednek.
Jer.6,14. Luk.21,34. Ezék.13,8. Mát.24,43.
4. De ti, atyámfiai, nem vagytok sötétségben,hogy *az* a nap tolvajmódra lep*het*ne meg titeket.
Eféz.5,8.4,17. Róm.13,11.
5. Ti mindnyájan világosság fiai vagytok és nappal fiai; nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé!
Róm.13,12.
6. Ne is aludjunk azért, mint egyebek, hanem legyünk éberek és józanok. rész 4,7. 1 Pét.5,8. Luk.21,36.
7. Mert a kik alusznak, éjjel alusznak; és a kik részegek, éjjel részegednek meg. Mát.24,49. Eféz.5,18.
8. Mi azonban, a kik nappaliak vagyunk, legyünk éberek, felöltözvén a hitnek és szeretetnek mellvasába, és sisak gyanánt az üdvösségnek reménységébe.
vers 5. Róm.13,12.14. Eféz.6,14-17. Luk.21,28.
9. Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által, Róm.9,22. 1 Tim.2,4.
10. A ki meghalt érettünk, hogy akár ébren vagyunk, akár aluszunk, együtt éljünk ő vele.
2 Kor.5,15. Róm.14,8.9.4,17.
11. Vígasztaljátok azért egymást, és építse egyik a másikat,a miképen cselekeszitek is. rész 4,18. Zsid.10,24. Júd.20.

Intések és üdvözletek.

12. Kérünk továbbá titeket atyámfiai, hogy becsüljétek azokat, a kik fáradoznak közöttetek, és elöljáróitok az Úrban, és intenek titeket;
1 Kor.16,18. 1 Tim.5,17. Zsid.13,7.17.
13. És az ő munkájokért viseltessetek irántok megkülömböztetett szeretettel. Egymással békességben éljetek. Márk 9,50. 2 Kor.13,11.
14. Kérünk továbbá titeket, atyámfiai, intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket, gyámolítsátok az erőteleneket, türelmesek legyetek mindenki iránt.
2 Thess.3,15. Zsid.12,12. Gal.6,1.2.
15. Vigyázzatok, hogy senki senkinek rosszért rosszal ne fizessen; hanem mindenkor jóra törekedjetek úgy egymás iránt, mint mindenki iránt.
Róm.12,17.9. 1 Pét.3,9. rész 3,12.
16. Mindenkor örüljetek. Fil.4,4.
17. Szüntelen imádkozzatok.
Kol.4,2. Róm.12,12. Luk.18,1—8.
18. Mindenben hálákat adjatok; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok. Eféz.5,20. Kol.3,17.2,7.
19. A Lelket meg ne oltsátok. 1 Kor.14,30.
20. A prófétálást meg ne vessétek,
1 Kor.14,1.3.32.39.
21. Mindent megpróbáljatok; a mi jó, azt megtartsátok! 1 Ján.4,1. Fil.1,10.
22. Mindentől, a mi gonosznak látszik, őrizkedjetek! Róm.12,9.17.
23. **Maga pedig a békességnek Istene szenteljen meg titeket mindenestől; és a ti egész valótok, mind lelketek, mind testetek feddhetlenül őriztessék meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére.**
rész 3,13.
Róm.15,33. Zsid.13,20. 2 Kor.5,10. Fil.4,9.
24. **Hű az, a ki elhivott titeket és ő meg is cselekszi** ***azt.***
1 Kor.1,9. 2 Kor.10,13. 2 Thess.3,3.
25. Atyámfiai, imádkozzatok érettünk. 2 Thess.3,1. Kol.4,3.
26. Köszöntsétek az összes atyafiakat szent csókolással. Róm.16,16.
27. Kényszerítlek titeket az Úrra, hogy olvastassék fel e levél minden szent atyafi előtt. Kol.4,16. 2 Thess.2,2.3,17.
28. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme veletek! Ámen.
Róm.16,24. Fil.4,23.

PÁL APOSTOLNAK A THESSALONIKABELIEKHEZ ÍROTT MÁSODIK LEVELE.

Beköszönés. Hála az atyafiaknak lelki nevekedéséért. Vigasztaló utalás a Krisztus eljövetelére.

1. Pál és Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeli gyülekezetnek, Istenben, a mi Atyánkban, és az Úr Jézus Krisztusban: 1 Thess.1,1.
2. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól. Róm.1,7. 1 Kor.1,3.
3. Mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek, atyámfiai, ti érettetek, a miképen méltó *is*, mivelhogy felettéb megnövekedék a ti hitetek, és mindnyájatokban bővölködik az egymáshoz való szeretet;
rész 2,13. 1 Thess.1,2.3,6.12.
4. Annyira, hogy mi magunk dicsekszünk veletek az Isten gyülekezeteiben, a ti kitartástok és hitetek felől, minden ti üldöztetéstek és szorongat-

tatástok között, a melyeket szenvedtek:
1 Thess.2,19.20. 2 Kor.7,14. 1 Thess.2,14.3,3.

5. Bizonyságául az Isten igazságos ítéletének; hogy méltóknak ítéltessetek az Isten országára, a melyért szenvedtek is.
rész 8,17.18. Luk.21,36. Fil.1,28. Róm.2,5.

6. Mert igazságos dolog az az Isten előtt, hogy szorongattatással fizessen azoknak, a kik titeket szorongatnak;
Róm.12,19. Gal.18,6.7.

7. Néktek pedig, a kik szorongattattok, nyugodalommal mivelünk együtt, a mikor megjelenik az Úr Jézus az égből az ő hatalmának angyalaival. 1 Thess.3,13.4,16. 1 Pét.4,13. Mát.25,31.

8. Tűznek lángjában, ki bosszút áll azokon, a kik nem ismerik az Istent, és a kik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangyéliomának. Ésa.66,15.16. Róm.2,8.10.16.

9. A kik meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az ő hatalmának dicsőségétől,
Mát.25,41—46.7,23.

10. A mikor eljő majd, hogy megdicsőíttessék az ő szenteiben, és csodáltassék mindazokban, a kik hisznek (mivelhogy a mi tanúbizonyságunknak hitele volt ti nálatok) ama napon. Kol.1,26.27.3,4. Róm.2,16.

11. Mivégből imádkozunk is mindenkor ti érettetek, hogy a mi Istenünk méltóknak tartson titeket az elhívásra, és töltsön be titeket a jóban való teljes gyönyörűséggel, és a hitnek hathatós munkálásával. 1 Thess.1,2.3.2,12.4,3.

12. Hogy dicsőíttessék meg a mi Urunk Jézus Krisztusnak neve ti bennetek, és ti *is* ő benne, a mi Istenünknek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelméből. 1 Pét.4,11.16. Fil.1,20. Róm.8,17.

Jövendölés az Úr eljövetelét megelőző szakadásról és az antikrisztusról.

2. Kérünk pedig titeket, atyámfiai, a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére és a mi ő hozzá leendő egybegyűlésünkre nézve,
1 Thess.4,16.17. Mát.24,31. Zsid.10,25.

2. Hogy ne tántoríttassatok el egyhamar a ti értelmetektől, se ne háboríttassatok meg, se lélek által, se beszéd által, se nékünk *tulajdonított* levél által, mintha itt volna már a Krisztusnak ama napja. Mát.24,6. vers 15. rész 3,17.

3. Ne csaljon meg titeket senki semmiképen. Mert nem *jön az el addig,* mígnem bekövetkezik elébb a szakadás, és megjelenik a bűn embere, a veszedelemnek fia, Eféz.5,6.
Mát.24,4.10.11. 1 Tim.4,1. 1 Ján.2,18.17,12.

4. A ki ellene veti és fölébe emeli magát mindannak, a mi Istennek vagy istentiszteletre méltónak mondatik, annyira, hogy maga ül be mint Isten az Isten templomába, Isten gyanánt mutogatván magát.
Dán.11,36. Ezék.28. Ésa.14,13.14.

5. Nem emlékeztek-é, hogy megmondtam néktek ezeket, a mikor még ti nálatok valék? Csel.17,1.

6. És most tudjátok, mi tartja viszsza, a miért *csak* a maga idejében fog az megjelenni.

7. Működik ugyan már a törvényszegés titkos *bűne:* csakhogy annak, a ki *azt* még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia.
vers 3,4. Csel.17,5. 1 Ján.4,3.2,18.

8. És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, a kit megemészt az Úr az ő szájának lehelletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével;
Ésa.11,4. Csel.19,15.20.

9. A kinek eljövetele a sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival,
Mát.24,24. Csel.13,13. 5 Móz.13,1.2.

10. És a gonoszságnak minden csalárdságával azok között, a kik elvesznek; mivelhogy nem fogadták be az igazságnak szeretetét az ő idvességökre. 2 Kor.2,15.

11. És azért bocsátja reájok Isten a tévelygés erejét, hogy higyjenek a hazugságnak; Róm.1,21-28. 1 Tim.4,1 Ján.5,43.

12. Hogy kárhoztattassanak mindazok, a kik nem hittek az igazságnak, hanem gyönyörködtek az igazságtalanságban. Róm.1,18.32.

13. Mi pedig mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettetek atyámfiai, a kiket szeret az Úr, hogy kezdettől fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre, a Lélek szentelésében és az igazság hitében;
rész 1,3.4. Eféz.1,4. 1 Thess.1,4.

14. A mire elhívott titeket a mi evangyéliomunk által, a mi Urunk Jézus Krisztus dicsőségének elvételére.
1 Thess.1,5.2,12. Tit.2,14.

15. Miért is atyámfiai legyetek állhatatosak és tartsátok meg a tudományt, a melyre akár beszédünk, akár levelünk által taníttattatok.
rész 3,6. 1 Kor.11,2. 1 Thess.4,12. 2 Tim.3,14.

16. Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus, és az Isten a mi Atyánk, a ki szeretett minket és kegyelméből örök vígasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg.
Ján.3,16. Tit.3,7. 1 Pét.1,3.

17. Vígasztalja meg a ti szíveteket, és erősítsen meg titeket minden tudományban és jó cselekedetben.
1 Thess.3,13.

Int könyörgésre az evangyéliom terjedéséért.

3\. Végezetre imádkozzatok értünk atyámfiai, hogy az Úrnak beszéde terjedjen és dicsőíttessék, a miként ti köztetek is.
1 Thess.5,25. Kol.4,3. Zsolt.147,15. 2 Tim.2,9.

2\. És hogy meneküljünk meg az alkalmatlan és gonosz emberektől. Mert nem mindenkié a hit! Csel.2,40.

3\. De hű az Úr, a ki megerősít titeket és megőriz a gonosztól.
1 Thess.5,24. 2 Tim.2,13.

4\. Bízunk is az Úrban reátok nézve, hogy megteszitek és meg is fogjátok tenni azokat, a miket parancsolunk.
Gal.5,10. 2 Kor.7,16. 1 Thess.5,11.

5\. Az Úr pedig igazgassa a ti szíveteket az Isten iránt való szeretetre, és Krisztus iránt való állhatatosságra.
rész 2,17. 1 Thess.5,23.

A rendetlen élet és henyélés feddése.

6\. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében pedig, rendeljük néktek, atyámfiai, hogy vonjátok el magatokat minden atyafitól, a ki rendetlenül él, és nem ama utasítás szerint, a melyet mi tőlünk kapott.
1 Thess.4,1.2. 1 Kor.5,11. Júd.23.

7\. Magatok is tudjátok, mimódon kell minket követni; mert nem viseltük magunkat közöttetek rendetlenül. 1 Thess.1,6.7.2,10.

8\. Sem ingyen kenyeret nem ettünk senkinél, hanem munkával és fáradsággal, éjjel-nappal dolgozva, hogy közületek senkinek se legyünk terhére. 2 Kor.11,7. 1 Kor.4,12. 1 Thess.2,9.

9\. Nem azért, mintha nem volna rá jogunk, hanem hogy magunkat például adjuk néktek, hogy minket kövessetek. 1 Kor.9,4.5. Csel.20,35. 1 Kor.4,16.

10\. Mert a mikor nálatok voltunk is, azt rendeltük néktek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.
1 Móz.3,19. Mát.10,10. Eféz.4,28. 1 Thess.4,11.

11\. Mert halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek közületek, a kik semmit nem dolgoznak, hanem nyughatatlankodnak. 1 Tim.5,13. Péld.12,11.

12\. Az ilyeneknek azonban rendeljük és kérjük őket a mi Urunk Jézus Krisztusra, hogy csendesen munkálkodva, a magok kenyerét egyék.
vers 6. 1 Thess.4,11. 1 Tim.2,2.

13\. Ti pedig, atyámfiai, meg ne restüljetek a jó cselekvésben.
Gal.6,9. 2 Kor.4,16.

14\. Ha pedig valaki nem engedelmeskedik a mi levél által való beszédünknek, azt jegyezzétek meg; és ne társalkodjatok vele, hogy megszégyenüljön. vers 6. 1 Kor.5,11.

15\. De ne tartsátok ellenségnek, hanem intsétek, mint atyafit.
Mát.18,15. 3 Móz.19,17. 1 Thess.5,14.

16\. Maga pedig a békességnek Ura adjon néktek mindenkor minden tekintetben békességet. Az Úr *legyen* mindnyájatokkal!
1 Thess.5,23. Róm.15,33. Fil.4,9.

Sajátkezű üdvözlet.

17\. A köszöntést én Pál *írom* a saját kezemmel, a mi ismertető jegye minden levelemnek. Így írok.
rész 2,2. 1 Kor.16,21. Kol.4,18.

18\. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme mindnyájatokkal! Ámen.
1 Thess.5,28. 2 Tim.4,22.

PÁL APOSTOLNAK TIMÓTHEUSHOZ ÍRT ELSŐ LEVELE.

Intés a tiszta evangyéliomnál való megmaradásra, a mint az Pálra bízatott.

1\. Pál, Jézus Krisztus apostola a mi megtartó Istenünknek, és Jézus Krisztusnak a mi * reménységünknek rendelése szerint, * Kol.1,27.

2\. Timótheusnak, az én igaz * fiamnak a hitben: Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
* Csel.16,1—3.

3\. A miképen Maczedóniába menetelemkor * kértelek téged, hogy maradj Efézusban, hogy megmondjad némelyeknek, ne tanítsanak más tudományt, * Csel.20,1.

4\. Se mesékkel * és végehossza nélkül való nemzetségi táblázatokkal ne foglalkozzanak, a melyek inkább versengéseket támasztanak, † mint Istenben való épülést a hit által.
* rész 4,7. † rész 6,4.

5\. A parancsolatnak vége pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és igaz hitből való szeretet: * * Róm.13,10.

6\. Melyektől némelyek eltévelyedvén, hiábavaló beszédre * hajlottak: * 2 Tim.2,14.

7\. Kik törvénytanítók akarván lenni, nem értik, sem a miket beszélnek, sem a miket erősítgetnek.

8\. Tudjuk pedig, hogy a * törvény

jó, ha valaki törvényszerűen él vele, *Róm.7,12.
9. Tudván azt, hogy a törvény nem az igazért van, hanem a törvénytaposókért és engedetlenekért, az istentelenekért és bűnösökért, a latrokért és fertelmesekért, az atya- és anyagyilkosokért, emberölőkért,
10. Paráznákért, férfifertőztetőkért, emberrablókért, hazugokért, hamisan esküvőkért, és a mi egyéb csak az egészséges tudománynyal ellenkezik,
11. A boldog Isten dicsőségének evangyélioma szerint, mely reám bízatott.
12. És hálát adok annak, a ki engem megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítélt, rendelvén a szolgálatra, Csel.9,15.
13. Ki előbb * istenkáromló, üldöző és erőszakoskodó valék: de könyörült rajtam, mert tudatlanul cselekedtem hitetlenségben; *Csel.9,1.2.5.
14. Szerfelett megsokasodott pedig a mi Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel.
15. **Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra,*hogy megtartsa a bűnösöket, a kik közül első vagyok én.** *Mát.9,13.20,28.
16. **De azért könyörült rajtam, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg legelőbb a teljes hosszútűrését, példa gyanánt azoknak, a kik hiendenek ő benne az örök életre.**
17. Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek*tisztesség és dicsőség örökkön örökké! Ámen. *Róm.16,27.
18. Ezt a parancsolatot adom néked, fiam Timótheus, a rólad való korábbi jövendölések szerint,* hogy vitézkedjél azokban ama jó vitézséggel, *Csel.16,1.2.
19. Megtartván a hitet és jó lelkiismeretet, melyet némelyek elvetvén, a hit dolgában hajótörést szenvedtek;
20. Kik közül való Himenéus és Alexander, kiket átadtam a sátánnak. hogy megtanulják, hogy ne káromkodjanak. 2 Tim.2,17.

Intés imádkozásra, kivált a felsőségért.

2. Intelek azért mindenek előtt, hogy tartassanak * könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért, *Fil.4,6.
2. Királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, * teljes istenfélelemmel és tisztességgel.*Jer.29,7.
3. Mert ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt,
4. A ki azt akarja, hogy minden ember idvezüljön és az igazság ismeretére eljusson.
5. **Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus,**
6. **A ki adta önmagát * váltságul mindenekért, mint tanúbizonyság a maga idejében,** Ésa.53,12.
7. A mi végett rendeltettem én hirdetővé és * apostollá (igazságot szólok a Krisztusban, nem hazudok), pogányok tanítójává hitben és igazságban. *Csel.9,15.13,2.

Mi ékesíti a férfiakat és az asszonyokat.

8. Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelvén föl harag és versengés nélkül.
9. Hasonlatosképen az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmetességgel és mértékletességgel ékesítsék magokat; nem hajfonatokkal és aranynyal vagy gyöngyökkel, vagy drága öltözékkel, 1 Pét.3,3.6.
10. Hanem, a mint illik az istenfélelmet valló asszonyokhoz, jó cselekedetekkel.
11. Az asszony csendességben tanuljon teljes engedelmességgel. Eféz.5.22.
12. A tanítást pedig nem engedem meg az asszonynak, sem*hogy a férfin uralkodjék, †hanem legyen csendességben. *1 Kor.14,34. †1 Móz.3,16.
13. Mert Ádám teremtetett elsőnek, azután Éva. 1 Móz.2,7.22.
14. És Ádám nem csalattatott meg, hanem az asszony megcsalattatván, bűnbe esett: 1 Móz.3,1–6.
15. Mindazáltal megtartatik a gyermekszüléskor, ha megmaradnak a hitben és szeretetben és a szent életben mértékletességgel. Zsid.12,14.

Az egyház hivatalnokai milyenek legyenek.

3. **Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kíván, jó dolgot kíván.**
2. Szükséges annakokáért, hogy a püspök feddhetetlen legyen, egy feleségű * férfiú, józan, mértékletes illedelmes, vendégszerető, a † tanításra alkalmatos; *Tit.1,5 6. †Tit.1,7.8.
3. Nem borozó, nem verekedő, nem rút nyereségre vágyó; hanem szelíd, versengéstől ment, nem pénzsovárgó;
4. Ki a maga házát jól igazgatja, gyermekeit engedelmességben tartja, minden tisztességgel;
5. (Mert ha valaki az ő tulajdon házát nem tudja igazgatni, mimódon visel gondot az Isten egyházára?)
6. Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodván, az ördög kárhozatába essék.

7. Szükséges pedig, hogy jó bizonysága is legyen a kívülvalóktól; hogy gyalázatba * és az ördög tőribe ne essék. * 1 Pét.2,12.
8. Hasonlóképen a diakonusok tisztességesek legyenek, * nem kétnyelvűek, nem sok borivásba merültek, nem rút nyereségre vágyók; * Csel.6,3.
9. Kiknél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel.
10. És ezek is először megpróbáltassanak, azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.
11. Feleségeik hasonlóképen tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, mindenben hívek legyenek
12. A diakonusok egy feleségű férfiak legyenek, a kik gyermekeiket és tulajdon házaikat jól igazgatják.
13. Mert a kik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek magoknak,* és sok bizodalmat a Jézus Krisztusban való hitben * Mát.25,21.

Az evangyéliom summája.

14. Ezeket írom néked, remélvén, hogy nem sokára hozzád megyek;
15. De ha késném, hogy tudd meg, mimódon kell forgolódni az Isten házában, mely az élő Istennek egyháza, az igazságnak oszlopa és erőssége.
16. **És minden versengés nélkül nagy a kegyességnek eme titka: Isten megjelent testben,* megigazíttatott lélekben, megláttatott az angyaloktól, hirdettetett a pogányok közt, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségbe.**
* Ján.1,1.10.11. Fil.2,5—10.

Óvás az ámítóktól, a kik álszent szigort követelnek.

4. A Lélek pedig nyilván mondja, hogy az utolsó időben * némelyek elszakadnak a hittől, hitető lelkekre és gonosz lelkek tanításaira figyelmezvén. * 2 Tim.3,1. Júd.18.
2. Hazug beszédűeknek képmutatása által, kik megvannak bélyegezve a saját lelkiismeretökben.
3. A kik tiltják a házasságot, *sürgetik* az eledelektől való tartózkodást,* melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívőknek és azoknak, a kik megismerték az igazságot. * Kol.2,16.
4. Mert Istennek minden teremtett állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek* azzal; * Tit.1,15.
5. Mert megszenteltetik Istennek igéje és könyörgés által.

Intés a kegyesség gyakorlására.

6. Ezeket ha eleikbe adod az atyafiaknak, Krisztus Jézusnak jó szolgája leszel, táplálkozván a hitnek és jó tudománynak beszédeivel, a melyet követtél:
7. A szentségtelen és vénasszonyos meséket pedig eltávoztasd.* Hanem **gyakorold magadat a kegyességre:** * rész 6,20.
8. **Mert a test gyakorlásának kevés haszna van; de a kegyesség mindenre hasznos, meglévén * benne a jelenvaló és a jövő életnek ígérete.** * rész 6,6.
9. Igaz ez a beszéd, és méltó, hogy mindenképen elfogadjuk.
10. Mert azért fáradunk és szenvedünk szidalmakat, mivelhogy reménységünket vetettük az élő Istenben, a ki minden embernek megtartója, kiváltképen a hívőknek.
11. Ezeket hirdessed és tanítsad.
12. Senki a te ifjúságodat meg ne vesse, hanem légy példa a hívőknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban.
13. A míg oda megyek, legyen gondod a felolvasásra, az intésre és a tanításra.
14. Meg ne vesd a kegyelemnek benned való ajándékát, a mely adatott néked prófétálás által, a presbitérium kezeinek reád tevésével. Csel.6,6.
15. Ezekről gondoskodjál, ezeken légy, hogy előhaladásod nyilvánvaló legyen mindenek előtt.
16. Gondot viselj magadról és a tudományról; maradj meg azokban; mert ezt cselekedvén, mind magadat megtartod, mind a te hallgatóidat.

Szabály a vének és ifjak, özvegyek és egyházi hivatalnokok felett való felügyeletről.

5. Az idősb embert ne dorgáld meg, hanem intsed mint atyádat; az ifjabbakat mint atyádfiait;
2. Az idősb asszonyokat mint anyákat; az ifjabbakat mint nőtestvéreidet, teljes tisztasággal.
3. Az özvegyasszonyokat, a kik valóban özvegyek, tiszteld.
4. Ha pedig valamely özvegyasszonynak gyermekei vagy unokái vannak, tanulják meg, hogy első sorban a maguk háza iránt legyenek istenfélők, és adják meg szüleiknek a viszont tartozást; mert ez szép és kedves dolog Isten előtt.
5. A valóban özvegy és magára hagyatott asszony pedig reménységét az Istenben veti, és foglalatos a könyörgésekben és imádságokban éjjel és nappal.
6. A bujálkodó pedig élvén meghólt.
7. És ezeket hirdesd, hogy feddhetetlenek legyenek.
8. Ha pedig valaki az övéiről és fő-

képen az ő házanépéről gondot nem visel, a hitet megtagadta, és roszszabb a hitetlennél.
9. Özvegyasszonyul hatvan éven alul levő meg ne választassék; egy férj felesége lett légyen.
10. A kinek jó cselekedetekről bizonysága van; ha gyermeket nevelt, ha vendéglátó volt, ha a szentek lábait mosta, ha a nyomorultakon segített, ha minden jó cselekedetben foglalatos vala.
11. A fiatalabb özvegyasszonyokat pedig mellőzd; mert ha gerjedeznek Krisztus ellenére, férjhez akarnak menni:
12. Ezeknek ítélete megvan, mivelhogy az első hitet megvetették.
13. Egyszersmind pedig dologkerülők *lévén*, megtanulják a házról-házra való járogatást; sőt nemcsak dologkerülők, hanem fecsegők is és más dolgába avatkozók, olyanokat szólván, a miket nem kellene.
14. Akarom tehát, hogy a fiatalabbak férjhez menjenek, gyermekeket szűljenek, háztartást vigyenek, és semminemű alkalmat se adjanak az ellenségnek a szidalmazásra. 1 Kor.7,9.
15. Mert némelyek már elhajlottak a sátánhoz.
16. Ha valamely hívő férfinak vagy nőnek vannak özvegyei, segítse azokat, és ne terheltessék meg a gyülekezet; hogy azokat segíthesse, a kik valóban özvegyek.
17. A jól forgolódó presbiterek kettős tisztességre méltattassanak, főképen a kik a beszédben és tanításban fáradoznak. Gal.6,6.
18. Mert azt mondja az írás: A nyomtató ökörnek ne kösd be a száját; * és: Méltó a munkás † a maga jutalmára. * 5 Móz.25,4. † Móz.10,10.
19. Presbiter ellen vádat ne fogadj el, hanem csak két vagy három tanúbizonyságra. 5 Móz.17,6.
20. A vétkeseket mindenek előtt fedd meg, hogy a többiek is megféleml-jenek.
21. Kérve kérlek az Istenre és Krisztus Jézusra és a kiválasztott angyalokra, hogy ezeket tartsd meg előítélet nélkül, semmit sem cselekedvén részrehajlásból.
22. A kézrátevést el ne hirtelenkedd, se ne légy részes a más bűneiben; tenmagadat tisztán tartsd.
23. Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésedre való tekintetből.
24. Némely embereknek a bűnei nyilvánvalók, előttök mennek az ítéletre; némelyeket pedig hátul követnek is.
25. Hasonlóképen a jó cselekedetek is nyilvánvalók: és a melyek másképen vannak, azok sem titkolhatók el.

Szolgák kötelességei.

6. A kik iga alatt vannak mint szolgák, az ő uraikat minden tisztességre méltóknak tekintsék, * hogy Isten neve és a tudomány ne káromoltassék. * Eféz.6,5.
2. A kiknek pedig hívő uraik vannak, *azokat* meg ne vessék, mivelhogy atyafiak; hanem annál inkább szolgáljanak, mivelhogy hívők és szeretettek, kik a jótevésben buzgólkodnak. Ezekre taníts és ints.

A tévtanítókról.

3. Ha valaki másképen tanít, * és nem követi a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédeit és a kegyesség szerint való tudományt, * Gal.1,6–9.
4. Az felfuvalkodott, a ki semmit sem ért, hanem vitatkozásokban és szóharczokban szenved, a melyekből származik irígység, viszálkodás, káromlások, rosszakaratú gyanusítások,
5. Megbomlott elméjű és az igazságtól megfosztott embereknek hiábavaló torzsalkodásai a kik az istenfélelmet nyerekedésnek tekintik. Azoktól, a kik ilyenek, eltávozzál.

Intés kegyes megelégedésre.

6. De valóban nagy nyereség az Istenfélelem, megelégedéssel:
7. Mert semmit sem hoztunk a világra, világos, hogy ki sem vihetünk semmit; Préd.5,15.
8. De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele. Péld.30,8.
9. A kik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértetbe meg tőrbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek, melyek * az embereket veszedelembe és romlásba merítik. * Péld.23,4.28,20.
10. Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme: mely * után sóvárogván némelyek eltévelyedtek a hittől, és magokat általszegezték sok fájdalommal. * Mát.26,14.15.

Buzdítás a hit harczára.

11. De te, óh Istennek embere, ezeket kerüld: hanem kövessed az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, a békességes tűrést, a szelídséget. Róm.12,8.10.
12. Harczold meg a hitnek szép harczát, * nyerd el az örök életet, a melyre hívattattál, és szép vallástétellel vallást tettél sok bizonyság előtt. * 2 Tim.4,7.8.
13. Meghagyom néked Isten előtt, a ki megelevenít mindeneket, és Krisz-

tus Jézus előtt, a ki bizonyságot tett
Pontzius Pilátus alatt ama szép val-
lástétellel, Ján.18,36.37.
14. Hogy tartsd mega parancsolatot
mocsoktalanul, feddhetetlenül a mi
Urunk Jézus Krisztus megjelenéséig,
15. A mit a maga idejében megmu-
tat ama boldog és egyedül hatalmas,
a királyoknak királya és az uraknak
Ura, Jel.19,16.
16. Kié egyedül a halhatatlanság, a
ki hozzáférhetetlen világosságban la-
kozik; a kit az emberek közül sen-
ki nem látott, * sem nem láthat: a
kinek tisztesség és örökké való hata-
lom. Ámen. * Ján.1,18.

Parancs a gazdagoknak.

17. Azoknak, a kik gazdagok e vilá-
gon, mondd meg, hogy ne fuvalkod-
janak fel, se ne reménykedjenek a
bizonytalan gazdagságban, * hanem
az élő Istenben, a ki bőségesen meg-
ad nékünk mindent a mi tápláltatá-
sunkra; * Péld.11,28.
18. Hogy jót tegyenek, legyenek gaz-
dagok a jó cselekedetekben, legye-
nek szíves adakozók, közlők,
19. Kincset gyűjtvén magoknak jó
alapul a jövőre, hogy * elnyerjék az
örök † életet. * Mát.6,20. † Mát.25,34—40.
20. Óh Timótheus, őrizd meg a mi rád
van bízva, elfordulván a szentségtelen
üres beszédektől és a hamis nevű is-
meretnek ellenvetéseitől; 2 Tim.1,6.
21. A melylyel némelyek kevélyked-
vén, a hit mellől eltévelyedtek.*Ke-
gyelem veled! Ámen. *2 Tim.2,16—18.

PÁL APOSTOLNAK TIMÓTHEUSHOZ ÍRT MÁSODIK LEVELE.

Beköszönés.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola,
Isten * akaratából, a Krisztus
Jézusban való életnek ígérete szerint,
*Eféz.1,1.
2. Timótheusnak, az én szeretett fiam-
nak: kegyelem, irgalmasság, békes-
ség az Atya Istentől és Krisztus Jé-
zustól, a mi Urunktól.

Intés állhatatosságra.

3. Hálát adok az Istennek, a kinek
szolgálok őseimtől fogva tiszta lelki-
ismerettel, hogy * szüntelen gondolok
reád könyörgéseimben éjjel és nap-
pal, * Csel.24,16.
4. Kívánván téged látni, megemlé-
kezvén a te könyhullatásaidról, hogy
örömmel teljesedjem be;
5. Eszembe jutván a benned levő,
képmutatás nélkül való hit, a mely
lakozott először a te nagyanyádban
Loisban és anyádban Eunikában;
meg*vagyok azonban győződve, hogy
benned is. * Csel.16,1.
6. Minekokáért emlékeztetlek téged,
hogy gerjeszd fel * az Isten kegyelmi
ajándékát, a mely benned van az én
kezeimnek rád tétele által.
* 1 Thess.5,19. 1 Tim.4,14.
7. Mert nem félelemnek lelkét*adott
nékünk az Isten; hanem erőnek és
szeretetnek és józanságnak lelkét.
* Róm.8,15.
8. Ne szégyeneld hát a mi Urunk
bizonyságtételét, * se engem az ő fog-
lyát; hanem együtt szenvedj az evan-
géliomért Istennek hatalma szerint.
* Luk.9,26.
9. A ki megtartott minket és hívott
szent hívással, nem a mi cselekede-
teink szerint,*hanem az ő saját vége-
zése és kegyelme szerint, mely ada-
tott nékünk Krisztus Jézusban örök
időknek előtte, * Eféz.1,4—6.
10. Megjelentetett * pedig most a mi
Megtartónknak Jézus Krisztusnak
megjelenése által, a ki eltörölte a ha-
lált, † világosságra hozta pedig az éle-
tet és halhatatlanságot ** az evangyé-
liom által, * Róm.16,25.
† 1 Kor.15,55.57. Zsid.2,14. ** Ján.11,25.26.
11. Amelyre nézve tétettem én hirde-
tővé és apostollá és pogányok tanító-
jává.
12. A miért szenvedem ezeket is: de
nem szégyenlem; mert tudom, kinek
hittem, és bizonyos vagyok benne,
hogy ő az én nála letett kincsemet meg
tudja őrizni ama napra. Mát.25,31—40.
13. Az egészséges beszédeknek pél-
dáját megtartsd, a miket én tőlem
hallottál, a Krisztus Jézusban való
hitben és szeretetben.
14. A rád bízott drága kincset * őrizd
meg a bennünk lakozó Szent Lélek
által. * 1 Tim.6,20.
15. Azt tudod, hogy elfordultak tő-
lem az Ázsiabeliek mind, kik közül
való Figellus és Hermogénes.
16. Az Úr legyen irgalmas az One-
siforus házanépének: mert gyakorta
megvidámított engem, és az én bilin-
csemet *nem szégyenlette; * Eféz.6,20.
17. Sőt mikor Rómában volt, buz-
gón keresett engem, meg is talált.
18. Az Úr engedje meg néki, hogy

találjon irgalmasságot az Úrnál ama
napon. És * hogy mily nagy szolgá-
latot tett Efézusban, te jobban tudod.
* 2 Thess.1,7—10.

Intés a tanítói hivatalnak hű és állhatatos folytatására.

2. Te annakokáért, én fiam, erősödjél meg a Krisztus Jézusban
való kegyelemben;
2. És a miket tőlem hallottál sok bi-
zonyság által, azokat bízzad hív em-
berekre, * a kik másoknak a tanítá-
sára is alkalmasak lesznek.
* 1 Tim.3,2—13.
3. Te azért a munkának terhét hor-
dozzad, mint a Jézus Krisztus jó vi-
téze.
4. Egy harczos sem elegyedik bele
az élet dolgaiba; hogy tessék annak,
a ki őt harczossá avatta.
5. **Ha pedig küzd is valaki, nem koro-
náztatik meg, ha nem szabályszerűen
küzd.**
6. A ki munkálkodik, a földmívelő-
nek kell a gyümölcsökben először
részesülnie.
7. Értsd meg a mit mondok; adjon
azért az Úr néked belátást minde-
nekben.
8. Emlékezzél meg, hogy Jézus Krisz-
tus feltámadott a halálból, ki a Dávid
magvából való az én evangyéliomom
szerint:
9. A melyért, mint egy gonosztevő,
szenvedek mind a fogságig; de az
Istennek beszéde nincs bilincsbe
verve. Csel.28,16.23.24.30.31.
10. Annakokáért mindent elszenve-
dek a választottakért, * hogy ők is el-
nyerjék a Krisztus Jézusban való id-
vességet örök dicsőséggel egyben.
* Kol.1,24.
11. Igaz beszéd ez. Mert ha vele együtt
meghaltunk, vele együtt fogunk élni
is. Róm.6,5.8,17.
12. Ha tűrünk, vele együtt fogunk
uralkodni is: ha megtagadjuk, ő is
megtagad minket; Mát.10,33.
13. Ha hitetlenkedünk, ő hű marad:
ő * magát meg nem tagadhatja.
* Róm.3,3.4.

Óvás a tévtanítók szóharczaitól.

14. Ezekre emlékeztesd, kérvén kér-
ve *őket* az Úr színe előtt, hogy ne vi-
tatkozzanak haszontalanul, a hallga-
tóknak romlására. 1 Tim.6,4.5.
15. Igyekezzél, hogy Isten előtt becsü-
letesen megállj, mint oly munkás, a
ki szégyent nem vall, a ki helyesen
hasogatja az igazságnak beszédét.
16. A szentségtelen üres lármákat
pedig kerüld, mert mind nagyobb
istentelenségre növekednek.
17. És az ő beszédök mint a rákfe-
kély terjed; közülök való Himenéus
és Filétus.
18. A kik az igazság mellől eltévelyed-
tek, * azt mondván, hogy a feltáma-
dás már megtörtént, és feldúlják né-
melyeknek a hitét. * 1 Tim.6,21.
19. Mindazáltal megáll az Istennek
erős fundamentoma, melynek pecsé-
te ez: **Ismeri az Úr az övéit; és: Áll-
jon el a hamisságtól minden, a ki
Krisztus nevét vallja.**
20. Nagy házban pedig nemcsak a-
rany- és ezüstedények vannak, hanem
fából és cserépből valók is; és azok kö-
zül némelyek tisztességre, némelyek
pedig gyalázatra valók. Róm.9,21.
21. Ha tehát valaki magát ezektől tisz-
tán tartja, tisztességre való edény lesz,
megszentelt, és hasznos a gazdának,
minden jó cselekedetre alkalmas.

Intés derék életre.

22. Az ifjúkori kívánságokat pedig
kerüld; hanem kövessed az igazságot,
a hitet, a szeretetet, a békességet azok-
kal egyetembe, a kik segítségül hív-
ják az Urat tiszta szívből. 1 Kor.1,2.
23. A botor és gyermekes vitatkozá-
sokat pedig kerüld, tudván, hogy azok
háborúságokat szülnek. Tit.3,9.
24. Az Úr szolgájának pedig nem kell
torzsalkodni, hanem legyen minden-
kihez nyájas, tanításra alkalmas, tü-
relmes.
25. A ki szelíden fenyíti az ellensze-
gülőket; ha talán adna nékik az Isten
megtérést az igazság megismerésére,
2 Kor.10,1.
26. És felocsudnának az ördög tőré-
ből, foglyokká tétetvén az *Úr szolgája*
által az *Isten* akaratára.

Az utolsó idők ámítóiról.

3. Azt pedig tudd meg, hogy az
utolsó napokban nehéz idők
állanak be.
2. Mert lesznek az emberek magu-
kat szeretők, pénzsóvárgók, kérke-
dők, kevélyek, káromkodók, * szüleik
iránt engedetlenek, háládatlanok,
tisztátalanok, * Jel.13,6.
3. Szeretet nélkül valók, kérlelhetet-
lenek, rágalmazók, mértékletlenek,
kegyetlenek, a jónak nem kedvelői,
4. Árulók, vakmerők, felfuvalkodot-
tak, inkább a gyönyörnek, mint Is-
tennek szeretői.
5. Kiknél megvan a kegyességnek
látszata, * de megtagadják annak ere-
jét. És ezeket kerüld. * Mát.7,15.20.
6. Mert ezek közül valók azok, a kik
betolakodnak a házakba, és foglyul
ejtik a bűnökkel megterhelt és sokfé-
le kívánságoktól űzött asszonykákat,

7. Kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak.
8. Miképen pedig Jánnes és Jámbres ellene állottak Mózesnek, * akképen ezek is ellene állanak az igazságnak; megromlott elméjű, a hitre nézve nem becsületes emberek. * 2 Móz. 7, 11.
9. De többre nem mennek: mert esztelenségök nyilvánvaló lesz mindenek előtt, a miképen amazoké is az lett.

Intés a szent írás mellett való megmaradásra.

10. Te pedig követted az én tanításomat, életmódomat, szándékomat, * hitemet, hosszútűrésemet, szeretetemet, türelmemet, * 1 Tim. 4, 6.
11. Üldöztetéseimet, szenvedéseimet, a melyek rajtam estek * Antiókhiában, Ikóniumban, Listrában: minémű üldöztetéseket szenvedtem! de mindezekből megszabadított engem az Úr. * Csel. 13, 14. 50. 14, 1. 5. 19. 22.
12. De mindazok is, a kik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, * üldöztetni fognak. * Máté. 16, 24. 25.
13. A gonosz emberek pedig és az ámítók nevekednek a rosszaságban, eltévelyítvén és eltévelyedvén.
14. De te maradj meg azokban, a miket tanultál és a mik reád bízattak, tudván kitől * tanultad, * Eféz. 1, 1.
15. És hogy gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölcscsé tehetnek az idvességre a Krisztus Jézusban való hit által.
16. A teljes írás * Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, * 2 Pét. 1, 19. 21.
17. Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.

Buzdítás hivatali hűségre.

4. Kérlek azért az Isten és Krisztus Jézus színe előtt, * a ki ítélni fog élőket és holtakat az ő eljövetelekor és az ő országában. * Csel. 10, 42.
2. Hirdesd az ígét, állj * elő vele alkalmatos, alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással. * Ésa. 58, 1.
3. Mert lesz idő, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek magoknak tanítókat, mert viszket a fülök;
4. És az igazságtól elfordítják az ő fülöket, de a mesékhez oda fordulnak.
5. De te józan légy mindenekben, szenvedj, az evangyélista munkáját cselekedd, szolgálatodat teljesen betöltsd.
6. Mert én immár megáldoztatom, és az én elköltözésem ideje beállott.

Pál harcza és koronája.

7. Ama nemes harczot megharczoltam, futásomat * elvégeztem, a hitet megtartottam: * Csel. 20, 24.
8. Végezetre eltétetett nékem az igazság * koronája, melyet megád nékem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak † nékem pedig, hanem mindazoknak is, a kik vágyva várják az ő megjelenését. * Jak. 1, 12. † Mát. 25, 31—46.

Tudósítások, megbízások és üdvözletek.

9. Igyekezzél hozzám jőni hamar.
10. Mert Démás * engem elhagyott, e jelen való világhoz ragaszkodván, és elment Thessalónikába: Kresczens Galátziába, Titus Dalmátziába. * Kol. 4, 14.
11. Egyedül Lukács van velem. Márkust magadhoz vévén, hozd magaddal: mert nekem alkalmas a szolgálatra.
12. Tikhikust * pedig Efézusba küldöttem. * Csel. 20, 4. Eféz. 6, 21.
13. A felsőruhámat, melyet Troásban Kárpusnál hagytam, jöttödben hozd el, a könyveket is, kiváltképen a hártyákat.
14. Az érczmíves Sándor sok bajt szerzett nékem: fizessen meg az Úr néki cselekedetei szerint.
15. Tőle te is őrizkedjél, mert szerfelett ellenállott a mi beszédinknek.
16. Első védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, sőt mindnyájan elhagytak; ne számíttassék be nékik.
17. De az Úr mellettem állott, és, megerősített engem; hogy teljesen bevégezzem az igehirdetést, és hallják meg azt az összes pogányok: és megszabadultam az oroszlán szájából.
18. És megszabadít engem az Úr minden gonosz cselekedettől, és megtart az ő mennyei országára; a kinek dicsőség örökkön örökké! Ámen.
19. Köszöntsed Priszkát és Akvilát, és az Onesifórus háznépét.
20. Erástus Korinthusban maradt; Trófimust pedig Milétumban hagytam betegen.
21. Igyekezzél tél előtt eljőni. Köszönt téged Eubulus és Pudens és Linus és Klaudia, és mind az atyafiak.
22. Az Úr Jézus Krisztus a te telkeddel. Kegyelem veletek! Ámen.

PÁL APOSTOLNAK TITUSHOZ ÍRT LEVELE.

Beköszöntő.

1. Pál, Istennek szolgája, Jézus Krisztusnak pedig apostola, az Isten választottainak hite és a kegyesség szerint való igazságnak megismerése szerint,
2. Az örök élet reménységére, melyet megígért az igazmondó Isten örök időknek előtte,
3. Megjelentette pedig * a maga idejében az ő beszédét a prédikálás által, a mely reám bízatott † a mi megtartó Istenünknek parancsolata szerint; Titusnak, a közös hit szerint való igaz fiamnak:
* Eféz. 1,9. † Csel. 9,6. 15. 20. 24.
4. Kegyelem, irgalmasság és békesség az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól, a mi Megtartónktól.

A krétai hivatalnok-rendelésről és egyházfegyelemről.

5. A végett hagytalak téged Krétában, hogy a hátramaradt dolgokat hozd rendbe, és rendelj városonként presbitereket, a miképen én néked meghagytam;
6. Ha van * feddhetetlen, egy feleségű férfiú, a kinek hívő, nem kicsapongással vádolt avagy engedetlen gyermekei vannak. * 1 Tim. 3,2–5. 12.
7. Mert szükséges, hogy a püspök feddhetetlen legyen, mint Isten sáfára; nem akaratos, nem haragos, nem részeges, nem verekedő, nem rút nyerészkedő;
8. Hanem vendégszerető, jónak kedvelője, mértékletes, igaz, tiszta, maga tűrtető;
9. A ki a tudomány szerint való igaz beszédhez tartja magát, hogy inthessen az egészséges tudománynyal és meggyőzhesse az ellenkezőket.
10. Mert van sok engedetlen, hiába való beszédű és csaló, kiváltképen a körülmetélkedésből valók,
Csel. 15,1. Gal. 1,6. 7. 2 Tim. 2,18.
11. A kiknek be kell dugni a szájokat; a kik egész házakat feldúlnak, tanítván rút nyereség okáért, a miket nem kellene.
12. Azt mondta valaki közülök, az ő saját prófétájok: A krétaiak mindig hazugok, gonosz vadak, rest hasak.
13. E bizonyság igaz: annakokáért fedd őket kímélés nélkül, hogy a hitben épek legyenek,
14. Nem ügyelvén zsidó mesékre, * és az igazságot megvető emberek parancsolataira. * Csel. 15,1. 1 Tim. 1,4.
15. Minden * tiszta a tisztáknak: de a megfertőztetetteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta; hanem megfertőztetett azoknak mind elméjök, mind lelkiismeretök. * Róm. 14,20. 23.
16. Vallják, hogy Istent ismerik, de cselekedeteikkel tagadják, * mivelhogy útálatosak és hitetlenek és minden jó cselekedetre méltatlanok.
* 2 Tim. 3,2. 5.

Különböző állapotúak intése.

2. Te pedig azokat szóljad, a mik az egészséges tudományhoz illenek.
2. Hogy a vén emberek józanok legyenek, tisztességesek, mértékletesek; a hitben, szeretetben, tűrésben épek.
3. Hasonlóképen a vén asszonyok szentekhez illő magaviseletűek legyenek, nem patvarkodók, sem sok borivás rabjai, jóra oktatók;
4. Hogy megokosítsák az ifjú asszonyokat, * hogy férjöket és magzataikat szeressék, * 1 Pét. 3,3. 4.
5. *Legyenek* mértékletesek, tiszták, háziasak, jók, férjöknek * engedelmesek, hogy az Isten beszéde ne † káromoltassék. * 1 Pét. 3,1. 2. † 2 Pét. 2,12.
6. Az ifjakat hasonlóképen intsed, hogy legyenek mértékletesek:
7. Mindenben tenmagadat adván példaképül a jó cselekedetekben; a tudományban romlatlanságot, méltóságot *mutatván*,
8. Egészséges, feddhetetlen beszédet; hogy az ellenfél megszégyenüljön, semmi gonoszt sem tudván rólatok mondani. 1 Pét. 2,12.
9. A szolgákat *intsed*, hogy az ő uraiknak engedelmeskedjenek, mindenben kedvöket keressék, ne ellenkezzenek,
10. Ne tolvajkodjanak, hanem teljes jó hűséget tanusítsanak; hogy a mi megtartó Istenünknek tudományát ékesítsék mindenben.

Az idvezítő, fegyelmező kegyelem.

11. **Mert megjelent az Isten idvezítő kegyelme * minden embernek, †**
* Ján. 3,16. † 1 Tim. 2,4.
12. **A mely arra tanít minket, hogy megtagadván a hitetlenséget és a világi kívánságokat mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon:**
13. **Várván ama boldog reménységet és a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusunknak * dicsősége megjelenését;** * Fil. 3,20.

14. A ki önmagát adtá mi érettünk, hogy megváltson minket* minden hámisságtól, és tisztítson önmagának kiváltképen való népet, jó cselekedetekre igyekezőt. * Gal.1,4.
15. Ezeket szóljad, és ints és feddj teljes méltósággal; senki téged meg ne vessen.

Felsőség iránt engedelmesség, mindenki iránt szelidség.

3. Emlékeztessed őket, hogy a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak engedelmeskedjenek,* hódoljanak, minden jó cselekedetre készek legyenek, * Róm.13,1.2. 1 Pét.2,13-15.
2. Senkit ne szidalmazzanak, ne veszekedjenek, gyöngédek legyenek, teljes szelídséget tanusítván minden ember iránt. Fil.4.5. Zsid.12,14.
3. Mert régenten mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygők, különböző kívánságoknak és gyönyöröknek szolgái, * gonoszságban és irígységben élők, gyűlölségesek, egymást gyűlölők valánk. 1 Kor.6,9—11. Eféz.2,1—3.

Az újjászületés fürdője.

4. De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent, * * Ján.3,16.
5. Nem az igazságnak cselekedeteiből, a melyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdője és a Szent Lélek megújítása által, Eféz.2,8.9.
6. Melyet kitöltött reánk bőséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által;
7. Hogy az ő kegyelméből megigazulván, * örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint. * Róm.8,16.17.

Különböző tanítások, megbízások és üdvözletek.

8. Igaz ez a beszéd, és akarom, hogy ezeket erősítsed, hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel előljárni * azok, a kik Istenben hívőkké lettek. Ezek jók és hasznosak az embereknek;
* vers 14. rész 2,14.
9. A balgatag vitatkozásokat azonban és * a nemzetségekről való tudakozásokat, és a civakodást és a törvény felől való harczokat kerüld; mert haszontalanok és hiábavalók.
* 1 Tim.1,4.4,7.
10. Az eretnek embert egy vagy két intés után kerüld; Mát.18,15—17.
11. Tudván, hogy az ilyen romlott, és vétkezik, önmaga is kárhoztatván magát.
12. Mikor Ártemást vagy Tikhikust hozzád küldöm, siess hozzám jőni Nikápolyba; mert elhatároztam, hogy ott töltöm a telet.
13. A törvénytudó* Zénást és Apollóst gondosan indítsd útnak, hogy semmiben se legyen fogyatkozásuk.
* Csel.18,24.
14. Tanulják meg pedig a mieink is, hogy jó cselekedetekkel járjanak elől a szükséges hasznokra, hogy ne legyenek gyümölcstelenek.
15. Köszöntenek téged a velem levők mindnyájan. Köszöntsd azokat, a kik szeretnek minket hitben. Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen.

PÁL APOSTOLNAK FILEMONHOZ ÍRT LEVELE.

Pál közbejárása Onésimusért, a Filemontól megszökött, de most megtért szolgáért.

1. Pál, Krisztus Jézusnak foglya, és Timótheus, az atyafi, Filemonnak, a mi szeretett munkatársunknak, vers 5—7. Eféz.3,1.
2. És Appiának, a szeretettnek, és Arkhippusnak, a mi bajtársunknak, és a te házadnál való gyülekezetnek: Kol.4,15.17. Fil.2,25.4,3.
3. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.
4. Hálát adok az én Istenemnek mindenkor, emlegetvén téged az én imádságaimban,
Eféz.1,15.16. 1 Kor.1,4. Fil.1,3. 1 Thess.1,2.
5. Mert hallom a te szeretetedet és ama te hitedet, mely van benned az Úr Jézushoz, és minden szentek irányában, 1 Kor.13,13. Gal.5,6. 1 Thess.1,3.8.3,6.
6. Hogy a te hitedben való közösség hathatós legyen, a Krisztus ügyében, minden bennetek levő jónak megismerése által. Fil.2,1. 1 Kor.1,9.10,16. 2 Kor.8,9. 1 Kor.12,4—11. Eféz.1,3. Gal.6,6.
7. Mert sok örömünk és vígasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szenteknek szíveik megvídámodtak te általad, atyámfia.
vers 1.6.9. Gal.5,6. Kol.4,11. Fil.4,1.
8. Annakokáért jóllehet nagy bátorságom van a Krisztusban, megparancsolni néked azt, a mi illendő,
vers 5.7.19. 1 Kor.4,15.
9. A szeretetért inkább kérlek, ilyen lévén, mint Pál, a megvénhedett, most

pedig foglya is a Jézus Krisztusnak; vers 6.7. 1 Kor.13. Csel.7,58. Csel.28,17.23.
10. Kérlek téged az én fiamért, a kit fogságomban szűltem, Onésimusért, 1 Kor.4,14.15. Gal.4,19. 1 Tim.1,2. Tit.1,3. 1 Pét.5,13.
11. A ki egykor tenéked haszontalan volt, most pedig mind néked, mind nékem nagyon hasznos, vers 10,13.15. Mát.5,30. 2 Tim.2,21 4,11. Fil.1,22. 1 Kor.16,18.
12. Kit visszaküldöttem; te pedig őt, azaz az én szívemet, fogadd magadhoz! vers 17.
13. Őt én magamnál akartam tartani, hogy te helyetted szolgáljon nékem az evangyéliomért *szenvedett* fogságomban; vers 9.19. Fil.2,20. 1 Kor.16,17.
14. De a te megkérdezésed nélkül semmit sem akartam cselekedni, hogy jótéteményed ne kényszerítésből, hanem szabad akaratból való legyen. vers 20.21. 2 Kor.9,7. 1 Pét.5,2.
15. Mert talán azért vált meg *tőled* ideig-óráig, hogy őt, mint örökkévalót kapd vissza; 1 Móz.45,5.
16. Nem úgy immár mint szolgát, hanem szolgánál nagyobbat, *mint* szeretett atyafit, kiváltképen nékem, mennyivel inkább pedig néked, mind testben, mind az Úrban. Ján.15,15. vers 10.12. 1 Tim.6,2. 1 Kor.7,21.22. Gal.3,28. Kol.3,11.
17. Azért, ha engem részestársadnak tartasz, úgy fogadd őt magadhoz, mint engemet. vers 6.
18. Ha pedig valamit vétett ellened, avagy adós, ezt nekem róvd fel. vers 19.
19. Én Pál írtam az én kezemmel, én megfizetem: hogy *azt* ne mondjam néked, hogy te magaddal is adós vagy ezen felül nékem. 2 Kor.10,1. Gal.5,2. Eféz.3,1. Kol.1,23. 2 Kor.9,4. Luk.9,25.
20. Bizonyára, atyámfia, jótéteményt várnék tőled az Úrban: vídámítsd meg az én szívemet az Úrban! vers 5,6.7.17—19.
21. Bízván a te engedelmességedben, *így* írtam néked, tudván, hogy annál, a mit mondok, többet is fogsz cselekedni. vers 8.
22. Egyúttal pedig készíts nékem szállást; mert reménylem, hogy a ti imádságaitokért néktek ajándékoztatom. Fil.1,19.1,26.
23. Köszönt téged Epafrás, az én fogolytársam a Krisztus Jézusban, Kol.4,10—14.1,7. Eféz.4,1. Fil.1,13.
24. *Továbbá* Márk, Aristárkhus, Démás *és* Lukács, az én munkatársaim.
25. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme *legyen* a ti lelketekkel!

A ZSIDÓKHOZ ÍRT LEVÉL.

Krisztus az Isten Fia és az angyaloknál feljebbvaló.

1\. Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen * szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nékünk Fia által, *4 Móz.12,6.7.
2. A kit tett mindennek örökösévé, a ki által a világot is teremtette, Ján.1,1.3. Kol.1,16.
3. A ki az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának * képmása, a ki hatalma szavával fentartja a mindenséget, a ki minket bűneinktől megtisztítván, † üle a Felségnek jobbjára a ** magasságban, *2 Kor.4,4. †Ján.1,29. **Márk 16,19. Fil.2,9.11.
4. Annyival kiválóbb lévén az angyaloknál, a mennyivel különb nevet * örökölt azoknál. rész 5,5.
5. Mert kinek mondotta valaha az angyalok közül: Én Fiam * vagy te, én ma szűltelek téged? és ismét: Én leszek † néki Atyja és ő lesz nékem Fiam? Zsolt.2,7. †2 Sám 7,14.
6. Viszont mikor behozza az ő elsőszülöttét a világba, így szól: És imádják őt az Istennek minden angyalai. Zsolt.97,7. Jel.5,11—13.
7. És bár az angyalokról *így* szól: Ki az ő angyalait szelekké * teszi és az ő szolgáit tűz lángjává. * Zsolt.104,4.
8. Ámde a Fiúról *így:* A te királyi széked óh Isten örökkön örökké. Igazságnak * pálczája a te országodnak pálczája. * Róm.9,5.
9. Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot; annakokáért * felkent téged az Isten, a te Istened, örömnek olajával a te társaid felett. * Zsolt.45,8.
10. És: Te Uram kezdetben alapítottad a földet * és a te kezeidnek művei az egek; * Zsolt.102,26.27.
11. Azok elvesznek, de te megmaradsz, és mindazok, mint a ruha megavulnak.
12. És palástként összehajtod azokat és elváltoznak, te pedig ugyanaz vagy és a te esztendeid el nem fogynak.
13. Melyik angyalnak mondotta pedig valaha: Ülj * az én jobbkezem felől, míglen ellenségeidet lábaidnak zsámolyává teszem? Zsolt.110,1.
14. Avagy nem szolgáló lelkek-é

mindazok, elküldve szolgálatra azokért, a kik örökölni fogják az idvességet?

Krisztust kell teljességgel hallgatnunk.

2. Annakokáért annál is inkább szükséges nékünk a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk.

2. Mert ha az angyaloktól * hirdetett beszéd erős volt és minden bűn és engedetlenség elvette † igazságos büntetését: * Csel.7,53. † 5 Móz.27,26.

3. Mimódon menekedünk meg mi, hogyha nem törődünk ily nagy idvességgel? a melyet, miután kezdetben hirdetett az Úr, * azok, a kik hallották, bizlosítottak számunkra, * Mát.4,17.

4. Velök együtt bizonyságot tevén arról az Isten, jelekkel meg * csodákkal és sokféle erőkkel s a Szent Léleknek közléseivel † az ő akarata szerint. * Csel.3,6—9.5,3—5. † Csel.8,15—17.

Krisztus útja a szenvedéseken át a dicsőségbe.

5. Mert nem angyaloknak vetette alá a jövendő * világot, a melyről szólunk. * rész 12,28. Luk.10,9.

6. Sőt bizonyságot tett valahol valaki, mondván: Micsoda az ember, hogy megemlékezel ő róla, avagy az embernek fia, hogy gondod van reá? Zsolt.8,5—7.

7. Kisebbé tetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt és úrrá tetted kezeid munkáin,

8. Mindent lábai alá vetettél. Mert azzal, hogy néki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül: de most még nem látjuk, hogy néki minden alávettetett. Mát.28,18. Eféz.1,20-22.

9. Azt azonban látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés időre kisebbé tétetett az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, hogy * az Isten kegyelméből mindenkiért megízlelje a † halált. * Fil.2,9—11. † 1 Ján.2,2.

10. Mert illendő vala, * hogy a kiért minden és a ki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsőségre, az ő idvességök fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé. † * Luk.24,26.46. † Csel.3,15.

11. Mert a megszentelő * és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, a mely oknál fogva nem szégyenli őket atyjafiainak hívni, * rész 10,10.14.

12. Mondván: Hirdetem a te nevedet az én atyámfiainak, * az anyaszentegyháznak közepette dícséretet mondok néked. * Zsolt.22,23.

13. És ismét: Én ő benne bízom; * és ismét: † Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nékem adott. * Zsolt.18,3. † Ésa.8,18.

14. Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, ő is hasonlatosképen részese lett * azoknak, hogy a † halál által megsemmisítse azt, a kinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt, * Róm.1,3. † 2 Tim.1,10.

15. És megszabadítsa azokat, a kik a haláltól való félelem miatt teljes életökben rabok valának.

16. Mert nyilván nem angyalokat karolt fel, hanem az Ábrahám magvát karolta fel.

17. Annakokáért mindenestől fogva hasonlatosnak * kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő legyen és hív főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért. * Fil.2,7.8.

18. Mert a mennyiben szenvedett, ő maga is megkísértetvén, * segíthet azokon, a kik megkísértetnek. * rész 4,15.

Krisztus feljebbvaló Mózesnél, tehát a tőle való elszakadás annál kárhozatra méltóbb.

3. Annakokáért szent atyafiak, mennyei elhívásnak részesei, figyelmezzetek a mi vallásunknak apostolára és * főpapjára, Krisztus Jézusra, * rész 4,14.

2. A ki hű * ahhoz, a ki őt rendelte, valamint † Mózes is az ő egész házában. * Ján.17,4. † 4 Móz.12,7.

3. Mert ez nagyobb dicsőségre méltattatott, mint Mózes, a mennyiben a ház építőjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak. * * Zak.6,12.

4. Mert minden háznak van építője, a ki pedig mindent elkészített, az Isten az.

5. Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában, mint szolga, a hirdetendőknek bizonyságára,

6. Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, a kinek háza * mi vagyunk, ha a bizodalmat és a reménységnek dicsekedését mind végig erősen megtartjuk. * 1 Kor.3,16.6,19.

7. Annakokáért a mint a Szent Lélek mondja: Ma, ha az ő szavát halljátok, * Zsolt.95,7—11.

8. Meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján * a pusztában, 2 Móz.17,2—7.

9. A hol a ti atyáitok próbára tevéssel megkísértének engem és látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig.

10. Azért megharagudtam arra a nemzetségre és mondám: mindig tévelyegnek szívökben; ők pedig nem ösmerték meg az én útaimat.

11. Úgy hogy megesküdtem haragomban, * hogy nem fognak bemenni az én nyugodalmamba. * 4 Móz.14,21–24.
12. Vigyázzatok atyámfiai, hogy valaha ne legyen bármelyikőtöknek hitetlen gonosz szíve, * hogy az élő Istentől elszakadjon; * 5 Móz.29,18.
13. Hanem intsétek * egymást minden napon, míg tart a ma, hogy egyikőtök se keményíttessék meg a bűnnek csalárdsága által: * rész 10,25. Júd.21–23.
14. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erősen megtartjuk.
15. E mondás szerint: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, mint az elkeseredéskor.
16. Mert kik keseredtek el, mikor ezt hallák? Nemde mindazok, * a kik kijövének Égyiptomból Mózes által? * 4 Móz.14,24.30.
17. Kikre haragudott vala pedig meg negyven esztendeig? avagy nem azokra-é, a kik vétkeztek, a kiknek testei elhullottak a pusztában?
18. Kiknek esküdött pedig meg, hogy nem mennek be az ő nyugodalmába, hanemha az engedetleneknek? 4 Móz.14,22.
19. Látjuk is, hogy nem mehettek be hitetlenség miatt.

Jézus által még van nyugodalma az Isten népének.

4. Óvakodjunk tehát, hogy mivel megvan az ő nyugodalmába való bemenetel ígérete, * valaki közületek fogyatkozásban levőnek ne láttassék. * rész 3,12.19. Márk 16,16.
2. Mert nékünk is hirdettetett az evangyéliom, miképen azoknak: * de nem használt nékik a hallott beszéd, mivel nem párosították hittel azok, a kik hallották. * Márk 16,16.
3. Mert mi, hívők, bemegyünk a nyugodalomba, miképen megmondotta: A mint megesküdtem az én haragomban, * nem fognak bemenni az én nyugodalmamba; jóllehet munkáit a világ megalapításától kezdve bevégezte. * Zsolt.95,11.
4. Mert valahol a hetedik napról ekképen szólott: És megnyugovék Isten * a hetedik napon minden ő cselekedeteitől. * 1 Móz.2,2.
5. És ugyanabban ismét: Nem mennek be az én nyugodalmamba. * rész 3,11.
6. Mivelhogy annakokáért áll az, hogy némelyek bemennek abba, és a kiknek először hirdettetett az evangyéliom, nem mentek be engedetlenség miatt: rész 3,17–19.
7. Ismét határoz egy napot: Ma, szólván Dávid által annyi idő multán, a mint előbb mondva volt. Ma, ha * az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket. * Zsolt.95,7.8.
8. Mert ha őket Józsué nyugodalomba helyezte volna, nem szólana azok után más napról.
9. Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének.
10. Mert a ki bement az ő nyugodalmába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, a miképen Isten is a magáéitól, 1 Móz.2,2.
11. Igyekezzünk tehát bemenni abba a nyugodalomba, hogy valaki a hitetlenségnek ugyanazon példájába ne essék.
12. **Mert az Istennek beszéde élő és ható, * és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.** * Jer.23,29.
13. És nincsen oly teremtmény, a mely nyilvánvaló nem volna előtte, sőt mindenek meztelenek és leplezetlenek annak szemei előtt, * a kiről mi beszélünk. * Zsolt.139,4.11.12.

Krisztus a mi főpapunk.

14. Lévén annakokáért nagy főpapunk, a ki áthatolt az egeken, * Jézus, az Istennek Fia, † ragaszkodjunk vallásunkhoz. * Márk 16,19. Eféz.1,20–22. † Mát.3,17.
15. **Mert nem oly főpapunk van, a ki nem tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem a ki megkísértetett * mindenekben, hozzánk hasonlóan, kivéve a † bűnt.** * Luk.22,42–44. Fil.2,7.8. † 1 Ján.3,5.
16. **Járuljunk azért bizodalommal * a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.** * Ján.16,23.24.27.

Krisztus az igazi főpap, feljebbvaló Áronnál.

5. Mert minden főpap emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten előtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért,
2. A ki képes együttérezni a tudatlanokkal * és tévelygőkkel, mivelhogy maga is körül van véve gyarlósággal. * 4 Móz.15,24.
3. És ezért köteles, miképen a * népért, azonképen önmagáért is áldozni a bűnökért. * 3 Móz.16,6–16.
4. És senki sem veszi magának e

tisztességet, hanem *a kit* Isten hív el, miként * Áront is. *2 Móz.28,1.
5. Hasonlóképen Krisztus sem maga dicsőítette meg magát azzal, hogy főpap lett, hanem az, a ki így szólott hozzá: Én Fiam * vagy te, ma szűltelek téged. * Zsolt.2,7.
6. Miképen másutt is mondja: * Te örökké való pap vagy, Melkisédek rendje szerint. * Zsolt.110,4.
7. Ki az ő testének napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás * és könyhullatás közben járult ahhoz, a ki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott † az ő istenfélelméért,
* Mát.26,39.27,46. † Luk.22,42—44.
8. Ámbár Fiú, * megtanulta azokból, a miket szenvedett, az engedelmességet; * Mát.3,17. Fil.2,6—8.
9. És tökéletességre jutván, örök idvesség szerzője lett mindazokra nézve, a kik neki engedelmeskednek,
10. Neveztetvén az Istentől Melkisédek rendje szerint való főpapnak.
1 Móz.14,18—20. Zsolt.110,4.
11. A kiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondani valónk van, mivel restek lettetek a hallásra.
12. Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, a kiknek tejre * van szükségetek és nem kemény eledelre. *1Kor.3,1—3. 1 Pét.2,2.
13. Mert mindaz, a ki tejjel él, járatlan az igazságnak beszédiben, mivelhogy kiskorú:
14. Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint a kiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre.

Óvás a hittől való elszakadástól.

6. Annakokáért elhagyván a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk * tökéletességre, nem rakosgatván le újra alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek és az Istenben való hitnek,
* Eféz.4,19.
2. A mosakodásoknak, tanításnak, kezek rátevésének, holtak feltámadásának és az örök ítéletnek.
3. És ezt megcselekeszszük, ha az Isten megengedi.
4. Mert lehetetlen dolog, hogy a kik egyszer megvilágosíttattak, megízlelvén a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szent Léleknek.
5. És megízlelték az Istennek jó beszédét és a jövendő világnak erőit,
6. És elestek, ismét * megújuljanak a megtérésre, mint a kik önmagoknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák őt. * 2 Pét.2,20.21.
7. Mert a föld, a mely beiszsza a gyakorta reá hulló esőt és hasznos füvet terem azoknak, a kikért műveltetik, áldást nyer Istentől;
8. A mely pedig töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, annak vége megégetés.

Intés állhatatosságra és az ígéretbe való bizodalomra.

9. De ti felőletek szerelmeseim, ezeknél jobb és idvességesebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is.
10. Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzék a ti * cselekedeteitekről és a szeretetről, melyet tanusítottatok az ő neve iránt, mint a kik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek. * Mát.10,42.25,40.
11. Kívánjuk pedig, hogy közületek kiki ugyanazon buzgóságot tanusítsa a reménységnek bizonyossága iránt mindvégiglen.
12. Hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, a kik hit és békességestűrés által öröklik az ígéreteket.
13. Mert az Isten, mikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem esküdhetett nagyobbra, önmagára esküdött. 1 Móz.22,16.
14. Mondván: Bizony * megáldván megáldalak téged, és megsokasítván megsokasítalak téged. 1Móz.12,3.17,4.5.
15. És ekképen, békességestűrő lévén, megnyerte az ígéretet.
16. Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és nálok minden versengésnek vége megerősítésül az eskü;
17. Miért is az Isten, kiválóbban megakarván mutatni az ígéret örököseinek az ő végzése változhatatlan voltát, esküvéssel lépett közbe,
18. Hogy két változhatatlan tény által, melyekre nézve lehetetlen, hogy az Isten hazudjon, erős vígasztalásunk legyen minékünk, mint a kik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet,
19. Mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya és beljebb hatol a kárpítnál,
20. A hová útnyitóul bement érettünk Jézus, a ki örökké való főpap lett Melkisédek rendje szerint.

Krisztus Melkisédek szerint való pap, nagyobb a lévitai papoknál.

7. Mert ez a Melkisédek * Sálem királya, a felséges Isten papja, a ki a királyok leveréséből vissza-

térő Ábrahámmal találkozván, őt megáldotta, * 1 Móz. 14,18–20.
2. A kinek tizedet is adott Ábrahám mindenből; a ki elsőben is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békesség királya,
3. Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlóvá tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké.
4. Nézzétek meg pedig, mily nagy ez, a kinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka;
5. És bár azoknak, kik a Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsolatjok van, hogy törvény szerint tizedet szedjenek * a néptől, azaz az ő atyafiaiktól, jóllehet ők is az Ábrahám ágyékából származtak; * 4 Móz. 18,21.
6. De az, a kinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, * és az ígéretek birtokosát megáldotta, * 1 Móz. 12,3.
7. Pedig minden ellenmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet.
8. És itt halandó emberek szednek tizedet, ott ellenben az, a ki bizonyság szerint él:
9. És hogy úgy szóljak, Ábrahámnál fogva tized vétetett Lévitől is, a tizedszedőtől,
10. Mert ő még az atyja ágyékában vala, a mikor annak elébe ment Melkisédek.
11. Ha tehát a lévitai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség tovább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint?
12. Mert a papság megváltozásával szükségképen megváltozik a törvény is.
13. Mert a kiről ezek mondatnak, az más nemzetségből származott, a melyből senki sem szolgált az oltár körül;
14. Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadott, a mely nemzetségre nézve semmit sem szólott Mózes a papságról.
15. És még inkább nyilvánvaló az, ha a Melkisédek hasonlatossága szerint áll elő más pap,
16. A ki nem testi parancsolatnak törvénye szerint, hanem enyészhetetlen életnek ereje szerint lett.
17. Mert ez a bizonyságtétel: Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint.
18. Mert az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erőtelen és haszontalan, Róm. 8,3. Gal. 3,11.
19. Minthogy a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet; * de beáll a jobb reménység, † a mely által közeledünk az Istenhez. * Csel. 13,39. † Ján. 1,17.
20. És a mennyiben nem esküvés nélkül való, mert amazok esküvés nélkül lettek papokká,
21. De ez esküvéssel, az által, a ki azt mondá néki: Megesküdött * az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint: * Zsolt. 110,4.
22. Annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus.
23. És amazok jóllehet többen lettek papokká, mert a halál miatt meg nem maradhattak:
24. De ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága.
25. Ennekokáért ő mindenképen idvezítheti is azokat, a kik ő * általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzék érettök. † * 1 Tim. 2,5. † 1 Ján. 2,1.
26. Mert ilyen főpap illet vala minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, és a ki az egeknél magasságosabb lőn,
27. A kinek nincs szüksége, mint a főpapoknak, hogy napról-napra előbb a saját bűneiért * vigyen áldozatot, azután a népéiért, mert ezt egyszer megcselekedte, maga-magát megáldozván. † * 3 Móz. 16,3–16. † rész 9,14.
28. Mert a törvény gyarló embereket rendel főpapokká, de a törvény után való esküvés beszéde örök tökéletes Fiút.

Az újtestamentomi főpapnak szentélye és szolgálata is feljebbvaló az ótestamentomiénál.

8. Fődolog pedig azokra nézve, a miket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, a ki a mennyei Felség királyi székének * jobbjára üle, * Eféz. 1,20.
2. Mint a szent helynek és amaz igazi sátornak szolgája, a melyet az Úr és nem ember épített.
3. Mert minden főpap ajándékok meg áldozatok vitelére rendeltetik, a miért szükséges, hogy legyen valamije ennek is, a mit áldozatul vigyen. Eféz. 5,2.
4. Ha tehát a földön volna, még csak pap sem volna, lévén olyan papok, a kik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal,
5. A kik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának * szolgálnak, a mint Isten mondotta Mózesnek,

mikor be akarta végezni a † sátort:
Meglásd, úgymond, hogy mindeneket azon minta szerint készíts, a mely
a hegyen mutattatott néked.
* Kol.2,17. † 2 Móz.25,40.
6. Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, a mennyivel jobb
szövetségnek * közbenjárója, a mely
jobb ígéretek alapján köttetett.
* 2 Kor.3,6.
7. Mert ha az az első kifogástalan
volt volna, nem kerestetett volna hely
a másodiknak.
8. Mert dorgálván őket, így szól: Ímé
napok jőnek, ezt mondja az Úr, és
az Izráel házával és Júdának házával
új * szövetséget kötök. * Jer.31,31.32.
9. Nem azon szövetség szerint, a melyet kötöttem az ő atyáikkal * ama
napon, mikor kézen fogtam őket,
hogy kivezessem Égyiptomból, mert
ők † nem maradtak meg abban az én
szövetségemben, azért én sem gondoltam velök, mondja az Úr.
* 2 Móz.19,5.6. † 2 Móz.32,7.8.
10. **Mert ez az a szövetség, melyet kötök az Izráel házával, ama napok multán, mond az Úr: Adom az én törvényemet az ő elméjökbe, és az ő szívökbe
írom * azokat, és leszek nekik Istenök
és ők lesznek nekem népem.** * Ésa.54,13.
11. És nem tanítja kiki az ő felebarátját és kiki az ő atyafiát, mondván:
Ismerd meg az Urat; mert mindnyájan megismernek engem a kicsinytől nagyig. * Ján.14,26.
12. Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, és az ő bűneikről és gonoszságaikról meg nem emlékezem. Jer.31,34.
13. Mikor újról beszél, óvá tette az
elsőt; a mi pedig megavul és megvénhedik, közel van az enyészethez.

Az ótestamentomi szent sátor és áldozat nem tökéletes ábrázolata a Krisztus áldozati halála által való tökéletes megbékéltetésnek.

9. Annakokáért voltak ugyan az
első *szövetségnek* is istentiszteleti rendtartásai, mint szintén világi
szenthelye. 2 Móz.25,8.
2. Mert sátor * építtetett, az első, a
melyben *vala* a gyertyatartó, meg az
asztal és a kenyerek felrakása; ezt
nevezték szenthelynek. * 2 Móz.40,1--33.
3. A második kárpiton túl pedig az
a sátor, melyet neveztek szentek szentének,
4. Melyben vala az arany füstölő oltár
és a szövetség ládája beborítva minden felől aranynyal, ebben a mannás
aranykorsó és * Áron kihajtott vesszeje
meg † a szövetség táblái, **
* 2 Móz.16,33. † 4 Móz.17,1—11. ** 1 Kir.8,9.
5. Fölötte pedig a dicsőség kérubjai,
beárnyékolva * a fedelet, a mikről
most nem szükséges külön szólani.
* 2 Móz.25,18—25.
6. Ezek pedig ekképen levén elrendezve, az első sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégezésére,
7. A másodikba azonban egy-egy évben egyszer csak maga a főpap, * vérrel, melyet magáért és a nép bűneiért
áldoz. † * 2 Móz.30,10. † 3 Móz.16,9—19.
8. Azt jelentvén ki ezzel a Szent Lélek, hogy még nem nyilt meg * a szentély útja, fennállván még az első sátor. * rész 10,19.20. Ján.14,6.
9. A mi példázat a jelenkori időre,
mikor áldoznak oly ajándékokkal és
áldozatokkal, melyek nem képesek
lelkiismeret szerint tökéletessé tenni
a szolgálattevőt,
10. Csakis ételekkel meg italokkal és
különböző mosakodásokkal — melyek testi rendszabályok — a megjobbulás idejéig kötelezők.
11. Krisztus pedig megjelenvén, mint
a jövendő javaknak főpapja, * a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel
csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül, * rész 8,6.
12. És nem bakok és tulkok vére által,
hanem az ő tulajdon vére által * ment
be egyszer mindenkorra a szentélybe, örök † váltságot szerezve.
* 1 Pét.1,19. † Dán.9,24.
13. Mert ha a bakoknak és bikáknak
a vére, * meg a tehén hamva, † a
tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára:
* 3 Móz.16,4—16. † 4 Móz.19,2—20.
14. **Mennyivel inkább Krisztusnak a
vére, a ki örökké való Lélek által önmagát áldozta fel * ártatlanul Istennek:
megtisztítja a ti lelkiismereteteket a
holt cselekedetektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.** * 1 Pét.1,19.
15. És ezért új szövetségnek a közbenjárója ő, hogy meghalván az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a * hivatottak elnyerjék az † örökkévaló
örökségnek ígéretét.
* Csel.13,39. † Márk.16,16.
16. Mert a hol végrendelet van, szükséges, hogy a végrendelkező halála
bekövetkezzék.
17. Mivel a végrendelet holtak után
jogerős, különben pedig, ha él a végrendelkező, épen nem érvényes.
18. Innét van, hogy az első sem szenteltetett meg vér nélkül.
19. Mert mikor Mózes a törvény szerint minden * parancsolatot elmondott az egész népnek, vevén a borjúknak és a bakoknak vérét, vízzel és
vörös gyapjúval meg izsóppal együtt,

magát a könyvet is és az egész népet meghintette, * 2 Móz. 24,3–8.
20. Mondván: Ez azon szövetség vére, a melyet Isten számotokra rendelt.
21. Majd a sátort is és az istentiszteletre való összes edényeket * hasonlóképen meghintette vérrel. * 3 Móz. 8,10–30.
22. És csaknem minden vérrel tisztíttatik meg a törvény szerint*, és vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat. * 3 Móz. 17,11.
23. Annakokáért szükséges, hogy a mennyei dolgoknak ábrázolatai efféleékkel tisztíttassanak meg, magok a mennyei dolgok azonban * ezeknél különb áldozatokkal. * vers 11.12.
24. Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk. 1 Ján. 2,1.
25. Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint a hogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel;
26. Mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtetése óta; így pedig csak egyszer jelent meg az időknek végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt. Gal. 4,4.5.
27. És miképen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, * azután az ítélet: * 1 Móz. 3,19.
28. Azonképen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak * bűneinek eltörlése végett, másodszor bűn nélkül jelen meg azoknak, a kik őt várják † idvességökre. * 1 Pét. 3,18. † 1 Thess. 4,16.17.

Krisztus bűnért való áldozatának ereje.

10. Minthogy a törvényben a jövendő jóknak * árnyéka, nem maga a dolgok képe van meg, ennélfogva azokkal az áldozatokkal, a melyeket esztendőnként szüntelenül visznek, sohasem képes tökéletességre juttatni az odajárulókat; * Kol. 2,17. Gal. 3,24. † Csel. 13,39.
2. Különben megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminemű bűntudattal nem bírtak volna.
3. De azok esztendőnként bűnre emlékeztetnek. 3 Móz. 16,21.
4. Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.
5. Azért a világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot * nem akartál, de testet alkottál nékem, * Zsolt. 40,7-9.
6. Égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél.
7. Akkor mondám: Ímé itt vagyok, (a könyv fejezetében írva vagyon rólam), hogy cselekedjem óh Isten a te akaratodat. Ján. 4,34. 10,17.
8. Fentebb mondván, hogy áldozatot és ajándékot és égő, meg bűnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél a melyeket a törvény szerint visznek,
9. Ekkor ezt mondotta: Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem a te akaratodat. Eltörli az elsőt, hogy meghagyja a másodikat,
10. A mely akarattal szenteltettünk meg egyszersmindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által. rész 9,14.28.
11. És minden pap naponként szolgálatban áll és gyakorta viszi ugyanazokat az áldozatokat, a melyek sohasem képesek eltörölni a bűnöket.
12. Ő azonban, egy áldozattal áldozván a bűnökért, mindörökre űle az Istennek jobbjára,
13. Várván ímmár, míg lábainak zsámolyául vettetnek az ő ellenségei. 1 Kor. 15,25.26.
14. Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket.
15. Bizonyságot tesz pedig erről mi nékünk a Szent Lélek is, mert minekutána előre mondotta:
16. Ez az a szövetség, * melyet kötök velök ama napok után, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az ő szíveikbe, és az ő elméjökbe írom be azokat, * Jer. 31,3–33.
17. *Azután így szól:* És az ő bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem.
18. A hol pedig bűnök bocsánata vagyon, ott nincs többé bűnért való áldozat.

Az új szövetség dicsőséges volta a hitben és vallásban való állhatatosságra int.

19. Mivelhogy azért atyámfiai bizodalmunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által, Ján. 14,6.
20. Azon az úton, a melyet ő szentelt nékünk új és élő *út* gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által,
21. És lévén nagy papunk az Isten háza felett: * * rész 3,6. 4,14.
22. Járuljunk hozzá igaz * szívvel, hitnek teljességével, mint a kiknek szívök tiszta a gonosz lelkiismerettől, * rész 4,16.
23. És testök meg van mosva tiszta vízzel, tartsuk meg a reménységnek vallását tántoríthatatlanul, mert hű az, a ki ígéretet tett,
24. És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett,

25. El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget. 2 Pét.3,10–12.
26. Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat,
27. Hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a tűznek lángja, a mely megemészti az ellenszegülőket. Mát.25,41.
28. A ki megveti a * Mózes törvényét, két vagy három tanubizonyságra * irgalom nélkül meghal; * 3 Móz.20,10. † 5 Móz.17,6.
29. Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltónak ítéltetik az, a ki az Isten Fiát megtapodja, és a szövetségnek vérét, melylyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, és a kegyelemnek Lelkét bántalmazza?
30. Mert ismerjük azt, a ki így szólt: Enyém a bosszúállás, * én megfizetek, ezt mondja az Úr. És ismét: Az Úr megítéli az ő népét. * 5 Móz.32,35.
31. Rettenetes dolog az élő Istennek kezébe esni. rész 12,29.
32. Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, a melyekben, minekutána megvilágosíttattatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki,
33. Midőn egyfelől gyalázásokkal és nyomorgattatásokkal nyilvánosság elé hurczoltak titeket, másfelől társai lettetek azoknak, a kik így jártak.
34. Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok, tudván, hogy néktek jobb és maradandó vagyonotok * van a mennyekben. * Mát.5,12.
35. Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van. * Mát.10,32.
36. Mert békességes tűrésre van * szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet. * 1 Pét.1,6.7. Jak.5,7–11.
37. Mert még vajmi kevés idő, és a ki eljövendő, eljő és nem késik. 1 Pét.1,7. 2 Pét.3,9.
38. Az igaz pedig hitből él. És * a ki meghátrál, † abban nem gyönyörködik a lelkem. * Hab.2,4. † Péld.3,32.
39. De mi nem vagyunk meghátrálás *emberei*, hogy elvesszünk, hanem hitéi, * hogy életet nyerjünk. * Márk 16,16.

A hit és ereje. Példák ótestamentomi hitősökről.

11. A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.
2. Mert ezzel szereztek *jó* bizonyságot a régebbiek.
3. Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által * teremtetett, hogy a mi látható, a láthatatlanból állott elő. * 1 Móz.1,1. Ján.1,1.10.
4. Hit által vitt Ábel * becsesebb áldozatot Istennek, mint Kain, a mi által bizonyságot nyert a felől, hogy igaz, bizonyságot tevén az ő ajándékairól Isten, és az által még holta után is beszél. * 1 Móz.4,4.5. rész 12,24.
5. Hit által vitetett fel Énokh, * hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert az Isten felvitte őt. Mert felvitetése előtt bizonyságot nyert a felől, hogy kedves volt Istennek. * 1 Móz.5,24.
6. **Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni; mert a ki Isten elé járul, hinnie kell, hogy ő létezik és megjutalmazza azokat, a kik őt keresik.**
7. Hit által tisztelte Istent Noé, * mikor megintetvén a még nem látott dolgok felől, házanépe megtartására bárkát készített, a mely által kárhoztatá e világot és a hitből való igazságnak örökösévé lett. * 1 Móz.6,13.14.
8. Hit által engedelmeskedett * Ábrahám, mikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre, a melyet örökölendő vala, és kiméne, nem tudván, hová megy. * 1 Móz.12,1–4.
9. Hit által lakott az ígéret földén, mint * idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákóbbal, ugyanazon ígéretnek örökös társaival. * 1 Móz.35,27.
10. Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten.
11. Hit által nyert erőt Sára * is az ő méhében való foganásra, és életkora ellenére szűlt, minthogy hűnek tartotta azt, a ki az ígéretet tette. * 1 Móz.17,17.19.21,2.
12. Azért is egytől, még pedig mintegy kihalttól annyian származtak, mint az égnek csillagai * sokaságra nézve, és mint a tenger partja mellett a föveny, mely megszámlálhatatlan. * 1 Móz.22,17.
13. Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéreteket, * hanem *csak* távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást tevén arról, † hogy idegenek és vándorok a földön. * 1 Móz.48,21. † 1 Móz.47,9.
14. Mert a kik így szólnak, nyilván jelentik, hogy hazát keresnek.
15. És hogyha eszökbe jutott volna az, a melyből kijöttek, * volt volna idejök a visszatérésre. * 1 Móz.12,1.
16. Így azonban jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után; azért nem szégyenli őket az Isten, hogy

Istenöknek neveztessék, mert készített nékik várost. *2 Móz.3,6.
17. Hit által áldozta meg * Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, ő, ki az ígéreteket nyerte, *1 Móz.22,2.9—12.
18. A kinek meg volt mondva: Izsákban neveztetik néked mag;
1 Móz.21,12. Róm.9,7.
19. Úgy gondolkozván, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is őt példaképen visszanyerte.
20. Hit által áldá meg a jövendőkre nézve * Izsák Jákóbot és Ézsaut.
*1 Móz.27,28.39.
21. Hit által áldá meg a haldokló Jákób * a József fiainak mindenikét, és botja végére hajolva imádkozott.
*1 Móz.48,13—20.
22. Hit által emlékezett meg élete végén József az Izráel fiainak kimeneteléről *, és az ő tetemeiről rendelkezett. *1 Móz.50,24.
23. Hit által rejtegették Mózest az ő szülei * születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától. † *2 Móz.2,2. †2 Móz.1,22.
24. Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy Faraó leánya fiának mondják, 2 Móz.2,10.11.
25. Inkább választván az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét;
26. Égyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.
27. Hit által hagyta * oda Égyiptomot, nem félvén a király haragjától; mert erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant. *2 Móz 2,15.
28. Hit által rendelte a páskát * és a vérnek kiontását, hogy az öldöklő ne illesse az ő elsőszülötteiket.
*2 Móz.12,3—14.
29. Hit által keltek át a veres * tengeren, mint valami szárazföldön, a mit megpróbálván az égyiptomiak, elnyelettek. *2 Móz.14,22—29.
30. Hit által omlottak le Jérikónak kőfalai, * midőn hét napig köröskörül járták. *Józs.6,2.
31. Hit által nem veszett el Ráháb, a * parázna nő az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémeket békességgel. *Józs.2,1.6,23.
32. És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék * Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról;
*Bir.6,11.4,6.13,3—5.24.25.11,11. 1Sám.17,45.
33. A kik hit által országokat * győztek le, igazságot cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az oroszlánok száját betömték.† *2 Sám.8,1. †Dán.6,16—22.
34. Megoltották a tűznek erejét, megmenekedtek * a kard élitől, felerősödtek a betegségből, erősek lettek a háborúban, megszalasztották az idegenek † táborait.
*Dán.3,23—27. †Bir.7,19—21.
35. Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottjaikat *; mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becsesebb feltámadásban részesüljenek. *2 Kir.4,20.36.
36. Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sőt még bilincseket * és börtönt is;
*Jer.20,2.
37. Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknek bőrében bujdostak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve,
38. A kikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban.
39. És mindezek, noha hit által jó bizonyságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet. 1 Móz.3,15.
40. Mivel Isten mi felőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak.
Csel.3,14.

Int, hogy Krisztusra nézvén, tűrők legyünk.

12. Annakokáért mi is, kiket a bizonyságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkörnyékező bűnt, kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdő tért. Róm.6,4. Eféz.4,1—4.
2. Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra, a ki az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbjára ült.
3. Gondoljátok meg azért, hogy ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjetek lelkeitekben elalélván.
4. Mert még végig nem állottatok ellent, tusakodván a bűn ellen.
5. És elfeledkeztetek-é az intésről, a mely néktek mint fiaknak szól: Fiam, * ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne lankadj, ha ő dorgál téged; *Péld.3,11.12. Jób 5,17.
6. **Mert a kit szeret az * Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, a kit fiává fogad.** *Jel.3,19.
7. Ha a fenyítést elszenveditek, akkor veletek úgy bánik az Isten, mint fiaival; mert melyik fiú az, a kit meg nem fenyít az apa?

8. Ha pedig fenyítés nélkül valók vagytok, melyben mindenek részesültek, korcsok vagytok és nem fiak.
9. Aztán, a mi testi apáink fenyítettek minket és becsültük őket; avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-é a lelkek Atyjának, és élünk!
10. Mert ám azok kevés ideig, tetszésők szerint fenyítettek; ő pedig javunkra, hogy szentségében részesüljünk.
11. **Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcsével fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak.**

Int kegyességre a mennyei Jéruzsálemre tekintettel.

12. Annakokáért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítsétek föl,
13. És lábaitokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sőt inkább meggyógyuljon.
14. **Kövessétek mindenki irányában a békességet * és a szentséget, a mely nélkül senki sem látja meg az Urat:** * Róm.12,18. Mát.5,9.
15. Vigyázván arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon; nehogy * a keserűségnek bármely gyökere, fölnevekedvén, megzavarjon, és ez által sokan megfertőztettessenek. * 5 Móz.29,18.
16. Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, * a ki egy ételért eladta első szülöttségi jogát. * 1 Móz.25,33.
17. Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvettetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könyhullatással kereste azt *az áldást.*
18. Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, és lángoló * tűzhöz, és sűrű homályhoz, és sötétséghez, és szélvészhez, * 2 Móz.19,11.16–21.
19. És trombita harsogásához, és a mondásoknak szavához, melyet a kik hallottak, kérték, * hogy ne intéztessék hozzájok szó; * 2 Móz.20,19.
20. Mert nem bírták ki, a mi parancsolva volt: Még ha oktalan állat * ér is a hegyhez, megköveztessék, vagy nyillal lövettessék le; * 2 Móz.19,13.
21. És oly rettenetes volt a látomány, hogy Mózes is mondá: Megijedtem és remegek:
22. Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élő Istennek városához, a * mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez, * Gal.4,26.
23. Az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, a kik be vannak írva a mennyekben, és mindenek bírájához Istenhez, és a tökéletes igazak lelkeihez,
24. És az újszövetség közbenjárójához Jézushoz, és a meghintésnek véréhez, mely jobbat beszél, mint az Ábel vére. 1 Móz.4,10.
25. Vigyázzatok, meg ne vessétek azt, a ki szól; mert ha azok meg nem menekültek, a kik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbbé mi, ha elfordulunk attól, a ki a mennyekből vagyon,
26. Kinek szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, mondván: Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is. Aggéus 2,6.
27. Az a „még egyszer“ pedig jelenti az állhatatlan dolgoknak mint teremtményeknek megváltozását, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg.
28. Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel.
29. Mert a mi Istenünk megemésztő tűz. 5 Móz.4,24.

Intés szeretetre. Óvás tisztátlanságtól és fösvénységtől.

13. Az atyafiúi szeretet maradjon meg. Róm.13,8.
2. A vendégszeretetről el ne felejtkezzetek, mert ez által némelyek, tudtokon kívül, angyalokat vendégeltek meg.
3. Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársak, a gyötrődőkről, mint a kik magatok is testben vagytok. Mát.25,36–40.
4. Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtelen házaságy; a paráznákat * pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten. * 1 Kor.6,9.
5. Fösvénység nélkül való legyen a magatok viselete; elégedjetek meg azzal, a mitek van; * mert Ő mondotta: Nem hagylak el, † sem el nem távozom tőled; * 1 Tim. 6,6.8. † 5 Móz. 31,8.
6. Úgy hogy bízvást mondjuk: Az Úr az én segítségem, nem * félek; ember mit árthat én nékem? * Zsolt.118,6.

Emlékeztetés, becsületes tanítók követésére.

7. Emlékezzetek meg a ti elöljáróitokról, a kik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmezvén az ő életök végére, kövessétek hitöket. 1 Kor.11,1.
8. **Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.**
9. Különböző és idegen tudományok

által ne hagyjátok magatokat félre-
vezettetni; mert **jó dolog, hogy ke-
gyelemmel erősíttessék meg a szív,** nem
ennivalókkal, a melyeknek semmi
hasznát sem veszik azok, a kik azok
körül járnak.
10. Van oltárunk, a melyről nincs
joguk enni azoknak, a kik a sátor-
nak szolgálnak. Gal.5,4.
11. Mert a mely állatok vérét a fő-
pap beviszi a szentélybe a bűnért,
azoknak testét megégetik a táboron
kívül. Ján.19,17–20.
12. Annakokáért Jézus is, hogy meg-
szentelje az ő tulajdon vére által a
népet, a kapun kívül szenvedett.
13. Menjünk ki tehát ő hozzá a tábo-
ron kívül, az ő gyalázatát hordozván.
14. **Mert nincsen itt maradandó váro-
sunk, hanem a jövendőt keressük.**
15. Annakokáért ő általa vigyünk
dícséretnek áldozatát mindenkor Is-
ten elé, azaz az ő nevéről vallást te-
vő * ajkaknak gyümölcsét. * Hós.14,3.
16. A jótékonyságról pedig és az ada-
kozásról el ne felejtkezzetek, mert
ilyen áldozatokban gyönyörködik az
Isten. Fil.4,18.
17. Engedelmeskedjetek elöljáróí-
toknak * és fogadjatok szót, mert ők
vigyáznak lelkeitekre, † mint szám-
adók; hogy ezt örömmel míveljék és
nem bánkódva, mert ez néktek nem
használ. * 1 Thess.5,12. * Ezék.3,17.

Befejező intések és üdvözletek.

18. Imádkozzatok érettünk. Mert úgy
vagyunk meggyőződve, hogy jó lelki-
ismeretünk van, igyekezvén minde-
nekben tisztességesen forgolódni.
19. Kiváltképen pedig arra kérlek,
hogy ezt cselekedjétek, hogy miha-
marább visszaadassam néktek.
20. A békesség Istene pedig, a ki ki-
hozta a halálból a juhoknak * nagy
pásztorát, örök szövetség vére által,
a mi Urunkat Jézust, * Ján.10,11.
21. Tegyen készségesekké titeket min-
den jóra, hogy cselekedjétek az ő
akaratát, azt munkálván ti bennetek,
a mi kedves ő előtte a Jézus Krisz-
tus által, a kinek dicsőség örökkön
örökké. Ámen.
22. Kérlek pedig titeket atyámfiai,
szívleljétek meg ez intő beszédet, hi-
szen rövideden is írtam néktek.
23. Legyen tudtotokra, hogy a mi
atyánkfia Timótheus kiszabadult, a
kivel ha csakhamar eljő, meglátogat-
lak titeket.
24. Köszöntsétek minden elöljáróto-
kat és a szenteket mind. Köszöntenek
titeket az Olaszországból valók.
25. Kegyelem mindnyájatokkal!
Ámen!

JAKAB APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES LEVELE.

A megpróbáltatások áldása.

1. Jakab, Istennek és az Úr Jézus
Krisztusnak szolgája, az elszór-
tan * levő tizenkét nemzetségnek;
üdvözletemet. * 1 Pét.1,1.
2. Teljes örömnek * tartsátok, atyám-
fiai, mikor különféle kísértésekbe
estek, * 1 Pét.1,6. Róm.5,3.
3. Tudván, hogy a ti * hiteteknek meg
próbáltatása kitartást szerez. * Róm.5,3.
4. A kitartásban pedig tökéletes cse-
lekedet legyen, hogy tökéletesek és
épek legyetek minden fogyatkozás
nélkül.
5. Ha pedig valakinek közületek
nincsen bölcsessége, * kérje † Isten-
től, a ki mindenkinek készségesen
és szemrehányás nélkül adja; és meg-
adatik néki. * Márk 11,24. † Példab.2,6.
6. De kérje * hittel, semmit sem ké-
telkedvén: mert a ki kételkedik, ha-
sonlatos a tenger habjához, a melyet
a szél hajt és ide s tova hány.
* Mát.21,21. Márk 11,24.
7. Mert ne vélje az ilyen ember, hogy
kaphat valamit az Úrtól;
8. A * kétszívű, a minden útjában
állhatatlan ember. * Jak.4,8.
9. Dicsekedjék pedig az alacsony *sor-
sú* atyafi az ő nagyságával; Jak.2,5.
10. A gazdag pedig az ő alacsony-
ságával: mert elmúlik, mint a * fű-
nek virága. * Ésa.40,6. 1 Pét.1,24.
11. Mert felkél a nap az ő hévségé-
vel, és megszárítja a füvet; és * annak
virága elhull, és ábrázatának kedves-
sége elvész: így hervad el a † gazdag is
az ő útaiban. * Ésa.40,6.7. † Zsolt.102,12.
12. **Boldog ember az, a ki a kísértés-
ben kitart; mert minekutána megpró-
báltatott, elveszi az életnek koronáját,
a mit az Úr ígért az őt szeretőknek.**
Jak.5,11. 2 Tim.4,8.

A bűn eredete.

13. Senki se mondja, mikor kísér-
tetik: Az Istentől kísértetem: mert
az Isten gonoszsággal nem kísérthető,
ő maga pedig senkit sem kísért.

14. Hanem mindenki kísértetik, a mikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága.
15. Azután a kívánság megfoganván, bűnt szűl; a bűn pedig teljességre jutván halált nemz. * Róm. 5,12. 6,23. 7,10.
16. Ne tévelyegjetek szeretett atyámfiai!
17. **Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá, a * kinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka.** * 1 Ján. 1,5.
18. Az ő akarata szült minket az igazságnak igéje által, hogy az ő teremtményeinek valami zsengéje legyünk. Ján. 1,13. 1 Pét. 1,23.

Isten igéjének felfogása és cselekvése.

19. Azért, szeretett atyámfiai, legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a * szólásra, késedelmes a haragra. * Péld. 17,27.28. Préd. 7,9.
20. Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja. Eféz. 4,26.
21. Elvetvén * azért minden undokságot és a gonoszságnak sokaságát, szelídséggel fogadjátok a beoltott igét, a mely † megtarthatja a ti lelkeiteket. * Kol. 3,8.9. 1 Pét. 2,1. † Róm. 1,16.
22. Az igének pedig megtartói legyetek és ne * csak hallgatói, megcsalván magatokat. * Mát. 7,26. Róm. 2,13.
23. Mert ha valaki hallgatója az igének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, a ki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát:
24. Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt.
25. De a ki belenéz a szabadság * tökéletes törvényébe és megmarad a mellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az † boldog lesz az ő cselekedetében. * Jak. 2,12. Róm. 8,2. † Ján. 13,17.
26. Ha valaki istentisztelőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, * sőt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló. * Zsolt. 34,14.
27. **Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, *és* szeplő nélkül megtartani magát e világtól.**

Igazi hit nem személyválogató.

2. Atyámfiai ne legyen * személyválogatás a ti hitetekben, a mely van a dicsőség Urában, a mi Jézus Krisztusunkban. * Jak. 2,9. 1 Kor. 2,8.
2. Mert ha a ti gyülekezetetekbe bemegy egy aranygyűrűs férfiú fényes ruhában, bemegy pedig egy szegény is szennyes ruhában;
3. És rátekintetek arra, a kin a fényes ruha van, és azt mondjátok néki: Te ülj ide szépen; és a szegénynek ezt mondjátok: Te állj ott, vagy ülj ide az én zsámolyom mellé:
4. Nem mondtatok-é ellent magatoknak, és nem lettetek-é gonosz gondolkozású birákká?
5. Halljátok meg szeretett atyámfiai, avagy nem * az Isten választottá-é ki e világ szegényeit, hogy † gazdagok legyenek hitben, és örökösei az országnak, a melyet azoknak ígért, a kik őt szeretik? * 1 Kor. 1,26. † Luk. 12,21.
6. Ti pedig meggyaláztátok a szegényt. Avagy nem a gazdagok hatalmaskodnak-é rajtatok, és nem ők hurczolnak-é titeket a törvény elé?
7. Nem ők káromolják-é azt a szép nevet, a melyről neveztettek?
8. Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az írás szerint: * Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat, jól cselekesztek. * 3 Móz. 19,18.
9. De ha személyválogatók vagytok, vétkeztek, elmarasztaltatva a törvény által, mint * annak megrontói. * 5 Móz. 1,17.
10. Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egésznek megrontásában bűnös. Mát. 5,19.
11. Mert a ki ezt mondotta: Ne paráználkodjál, ezt is mondotta: Ne ölj. És ha nem paráználkodol, de ölsz, törvényszegővé lettél. 2 Móz. 20,13.14.
12. Úgy szóljatok és úgy cselekedjetek, mint a kiket a * szabadság törvénye fog megítélni. * Jak. 1,25.
13. Mert az ítélet irgalmatlan az iránt, a ki nem cselekszik * irgalmasságot; és dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen. * Mát. 5,7. 18,30.34. 25,45.46.

Igazi hit tettekben nyilvánul.

14. Mi a haszna, atyámfiai, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek? Avagy megtarthatja-é őt a hit? Jak. 2,17. Mát. 7,21.
15. Ha pedig az atyafiak, férfiak vagy nők, mezítelenek, és szűkölködnek mindennapi eledel nélkül, Luk. 3,10.11.
16. És azt mondja nékik valaki ti közületek: Menjetek el békességgel, melegedjetek meg és lakjatok jól; de nem adjátok meg nékik, a mikre szüksége van a testnek; mi annak a haszna? 1 Ján. 3,17.
17. **Azonképen a hit is, ha cselekedetei nincsenek, megholt ő magában.**
18. De mondhatja valaki: Néked hited van, nékem pedig cselekedeteim vannak. Mutasd meg nékem a te hi-

tedet a te cselekedeteidből, és én meg
fogom néked mutatni az én cseleke-
deteimből az * én hitemet. *Gal.5,6.
19. Te hiszed, hogy az * Isten egy.
Jól teszed. Az ördögök is hiszik,†és
rettegnek. *5 Móz.6,4. †Márk 1,24.
20. Akarod-é pedig tudni, te hiába-
való ember, hogy a hit cselekedetek
nélkül megholt? Jak.2,17.26.
21. *Avagy* Ábrahám, a mi atyánk,
nem cselekedetekből igazíttatott-é
meg, felvivén Izsákot, az ő fiát az ol-
tárra? 1 Móz.22,9.10.22.
22. Látod, hogy a hit együtt mun-
kálkodott az ő cselekedeteivel, és a
cselekedetekből lett teljessé a hit;
23. És beteljesedett az írás, a mely
ezt mondja: * Hitt pedig Ábrahám
az Istennek, és tulajdoníttatott néki
igazságul, és Isten † barátjának ne-
veztetett. *1 Móz.15,6. †Ésa.41,8.
24. Látjátok tehát, hogy cselekede-
tekből igazul meg az ember, és nem
csupán hitből.
25. Hasonlatosképen pedig a tisztá-
talan Ráháb * is, avagy nem cseleke-
detekből igazíttatott-é meg, a mikor a
követeket házába fogadta, és más úton
bocsátotta ki? *Zsid.11,31. †Jós.2,4.15.
26. Mert a miképen holt a test lélek
nélkül, akképen * holt a hit is csele-
kedetek nélkül. *Jak.2,17.20.

A nyelv bűnei.

3. Atyámfiai, ne legyetek sokan ta-
nítók, tudván azt, hogy súlyo-
sabb ítéletünk lészen.
2. Mert mindnyájan sokképen vét-
kezünk. Ha valaki beszédben nem
vétkezik, az tökéletes ember, képes
az egész testét is megzabolázni.
3. Ímé a lovaknak szájába zabolát
vetünk, hogy engedelmeskedjenek
nékünk, és az ő egész testöket igaz-
gatjuk.
4. Ímé a hajók is, noha mily nagyok,
és erős szelektől hajtatnak, mindaz-
áltál igen kis kormánytól oda fordít-
tatnak, a hová a kormányos szándé-
ka akarja.
5. Ezenképen a nyelv is kicsiny tag
és nagy dolgokkal hányja magát. Ímé
csekély tűz mily nagy erdőt felgyújt!
6. A nyelv is tűz, a gonoszságnak
összessége. Úgy van a nyelv a mi tag-
jaink között, hogy * megszeplősíti az
egész testet, és lángba borítja élet*ünk*
folyását, *maga* is lángba boríttatván
a gyehennától. * Mát.15,11.18.19.12,36.37.
7. Mert minden természet, vadálla-
toké, madaraké, csúszómászóké és
vízieké megszelidíthető és meg is sze-
lidíttetett az emberi természet által:
8. De a nyelvet az emberek közül
senki sem szelidítheti meg; fékez-
hetetlen gonosz az, * halálos méreg
gel teljes. *Zsolt.140,4.
9. Ezzel áldjuk az Istent és Atyát,
és ezzel * átkozzuk az embereket, a
kik az Isten hasonlatosságára † te-
remttettek: *Péld.18,21. †1 Móz.1,27.
10. Ugyanabból a szájból jő ki áldás
és átok. Atyámfiai, nem kellene ezek-
nek így lenni!
11. Vajjon a forrás ugyan abból a
nyílásból csörgedeztet-é édest és ke-
serűt?
12. Avagy atyámfiai, * teremhet-é a
fügefa olajmagvakat, vagy a szőlőtő
fügét? Azonképen egy forrás sem ad-
hat sós és édes vizet. *Mát.7,16.18.

A felülről származó bölcsesség.

13. Kicsoda köztetek bölcs és okos?
Mutassa meg az ő jó életéből az * ő
cselekedeteit bölcsességnek szelídsé-
gével. 5 Móz.1,13. †Jak.2,18.
14. Ha pedig keserű irígység és czi-
vódás van a * ti szívetekben, ne di-
csekedjetek és ne hazudjatok az igaz-
ság ellen. *Eféz.4,31.
15. Ez nem az a bölcsesség, a mely
felülről jő, hanem földi, testi és † ör-
dögi. *Jak.1,5.3,17. †Gal.5,19.21.
16. Mert a hol irígység és czivako-
dás *van*, ott háborúság és minden go-
nosz cselekedet is *van*.
17. A felülről való bölcsesség pedig
először is tiszta, azután békeszerető,
méltányos, engedelmes, irgalmasság-
gal és jó gyümölcsökkel teljes, nem
kételkedő és nem képmutató.
18. Az * igazság gyümölcse pedig bé-
kességben vettetik azoknak, a † kik
békességen munkálkodnak.
*Ésa.32,17. †Mát.5,9.

Az irígység gyalázatossága.

4. Honnét vannak háborúk és har-
czok közöttetek? Nem onnan-
é a ti gerjedelmeitekből, a melyek a
ti tagjaitokban * vitézkednek?
*1 Pét.2,11. Róm.7,23.
2. Kívántok *valamit*, és nincs nék-
tek: gyilkoltok és irígykedtek, és nem
nyerhetitek meg; harczoltok és há-
borúskodtok; és nincsen semmitek,
mert nem kéritek.
3. Kéritek, de nem kapjátok, mert
nem jól kéritek, hogy gerjedelmei-
tekre költsétek azt. Jak.1,6.7. Mát.7,7.

Alázatosság ajánlása.

4. Parázna férfiak és asszonyok, nem
tudjátok-é, hogy a világ barátsága
ellenségeskedés az Istennel? A ki a-
zért e világ barátja akar lenni, az Is-
ten ellenségévé lesz.
Luk.6,26. Róm.8,7. 1 Ján.2,15.
5. Vagy azt gondoljátok, hogy az írás

hiába mondja: Irígységre * kívánkozik a lélek, a mely bennünk lakozik?
* 1 Móz. 6,5. 2 Móz. 20,5. 4 Móz. 11,29. Mát. 6,24.
6. De *majd* nagyobb kegyelmet ád; ezért mondja: * Az Isten a kevélyeknek ellenök áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ád.
* Péld. 3,34. Jób 22,29. Mát. 23,12. 1 Pét. 5,5.
7. Engedelmeskedjetek azért az Istennek; * **álljatok ellene az ördögnek, és elfut tőletek.** * Eféz. 6,12. 1 Pét. 5,6.8,9.
8. * **Közeledjetek az Istenhez, és közeledni fog† hozzátok.** Tisztítsátok meg kezeiteket ti bűnösök, és szenteljétek meg szíveiteket ti kétszívűek.
* Zak. 1,3. † Ésa. 1,16.
9. Nyomorkodjatok és gyászoljatok és sírjatok; a ti nevetéstek gyászra forduljon, és örömötök szomorúságra.
10. Alázzátok meg magatokat az * Úr előtt, és felmagasztal titeket. * 1 Pét. 5,6.
11. Ne szóljátok meg egymást atyámfiai. A ki megszólja atyjafiát, és a ki kárhoztatja atyjafiát, az a törvény ellen szól, és a törvényt kárhoztatja. Ha pedig a törvényt kárhoztatod, nem megtartója, hanem bírája vagy a törvénynek.
12. Egy a törvényhozó, a ki hatalmas megtartani és elveszíteni: kicsoda vagy te, hogy kárhoztatod a másikat? * Mát. 7.1.10,28. Róm. 2,1.14,4.

Óvás magabízástól.

13. Nosza immár ti, a kik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendőt, és kalmárkodunk, és nyerünk; Péld. 27,1.
14. A kik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert micsoda a ti életetek? Bizony pára az, a mely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik. Luk. 12,20.
15. Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és * élünk, ím ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni. * Csel. 18,21.
16. Ti ellenben elbizakodottságtokban dicsekedtek: Minden ilyen dicsekedés gonosz.
17. **A ki azért tudna jót cselekedni, és nem * cselekeszik, bűne az annak.**
* Luk. 12,47.

A gazdagság csalárdságáról.

5. Nosza immár ti gazdagok, sírjatok, jajgatván a ti nyomorúságaitok miatt, a melyek elkövetkeznek reátok. Luk. 6,24.
2. Gazdagságotok megrothadt, és a ruháitokat moly ette meg; Mát. 6,19.
3. Aranyotokat és ezüstötöket rozsda fogta meg, és azok rozsdája bizonyság ellenetek, és megemészti a ti testeteket, mint a tűz. Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokban!
4. Ímé a ti mezőiteket learató munkások bére, a mit ti elfogtatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleihez.
3 Móz. 19,13. 5 Móz. 24,14.15.
5. Dőzsöltetek * e földön és dobzódtatok; szíveteket legeltettétek mint † áldozás napján. * Luk. 16,19.25. † Jer. 12,3.
6. Elkárhoztattátok, megöltétek az igazat; nem áll ellent néktek.
7. Legyetek azért, atyámfiai, béketűrők * az Úrnak eljöveteléig. Ímé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűréssel várja, míg reggeli és estveli esőt kap. * Luk. 21,19. Zsid. 10,36.

Felebarátaink iránt való türelmességről.

8. Legyetek ti is béketűrők, *és* erősítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak eljövetele közel van.
9. Ne sóhajtozzatok egymás ellen, atyámfiai, hogy el ne ítéltessetek: ímé a Bíró az ajtó előtt áll.
10. Például vegyétek, atyámfiai, a szenvedésben és béketűrésben a prófétákat, a kik az Úr nevében szólottak. Mát. 5,12.
11. Ímé, boldogoknak mondjuk a tűrni tudókat. Jóbnak tűrését * hallottátok, és az Úrtól való végét láttátok, hogy igen irgalmas az Úr és könyörületes. * Jób 1,21.

A könnyelmű esküvésről.

12. Mindeneknek előtte pedig ne esküdjetek, atyámfiai, se az égre, se a földre, se semmi más esküvéssel. Hanem legyen a ti igenetek igen, és a nem nem; hogy kárhoztatás alá ne essetek. Mát. 5,34.37.

Az imádság erejéről.

13. Szenved-é * valaki köztetek? Imádkozzék. Örömе van-é valakinek? Dícséretet énekeljen.
* Zsolt. 50,15. † Eféz. 5,19. Kol. 3,16.
14. Beteg-é valaki köztetek? Hívja magához a gyülekezet véneit, és imádkozzanak felette, megkenvén őt olajjal az Úrnak nevében. Márk 6,13.
15. És a * hitből való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti őt. És ha bűnt követett is el, megbocsáttatik néki. * Márk 16,18.
16. Valljátok meg bűneiteket egymásnak és * imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az † igaznak buzgóságos könyörgése. * Eféz. 6,18. † Zsolt. 145,18.
17. Illyés ember volt, hozzánk hasonló természetű; és imádsággal kéré, hogy ne legyen eső, és * nem volt eső a földön három esztendeig és hat hónapig: * 1 Kir. 17,1. Luk. 4,25.
18. És ismét imádkozott, és az ég esőt adott, és a föld megtermé az ő gyümölcsét. 1 Kir. 18,42.

A megtévedtek iránt való szeretetről.

19. Atyámfiai, hogyha valaki ti köztetek eltévelyedik az igazságtól, és megtéríti őt valaki, *Gal.6,1.

20. Tudja meg, hogy a * ki bűnöst térít meg az ő tévelygő útjáról, lelket ment meg a haláltól és † sok bűnt elfedez. *Zsolt.51,15. †Péld.10,12. 1Pét.4,8.

PÉTER APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES ELSŐ LEVELE.

Beköszöntő.

1. Péter, Jézus Krisztusnak apostola, a Pontusban, Galátziában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek,
rész 2,11. Jak.1,1. Ján.7,35.
2. A kik ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében, engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre: kegyelem és békesség adassék néktek bőségesen.
Róm.8,28.29. vers 19. Zsid.10,22.12,24.9,14.

Isten magasztalása a hivők nagy reménységéért és boldogságáért.

3. Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szűlt minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által, Eféz.1,3.2,4. Tit.3,5.7. 1 Kor.15,20.
4. Romolhatatlan, szeplőtelen és hervadhatatlan örökségre, a mely a mennyekben van fenntartva számunkra, rész 5,4. Kol.1,12. 2 Tim.4,8.
5. A kiket Isten hatalma őriz hit által az idvességre, a mely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen. Gal.3,23. Fil.4,7.
6. A melyben örvendeztek, noha most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között,
rész 4,13.5,10. 2 Kor.4,17. Jak.1,2. Róm.5,2.3.
7. Hogy a ti kipróbált hitetek, a mi sokkal becsesebb a veszendő, de tűz által kipróbált aranynál, dícséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtassék a Jézus Krisztus megjelenésekor; Péld.17,3. rész 4,13. Tit.2,13.
8. A kit, noha nem láttatok, szerettek; a kiben, noha most nem látjátok, de hisztek *benne*, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek:
Ján.20,29. 2 Kor.5,7. Ésa.35,10.
9. Elérvén hitetek czélját, a lélek idvességét. Róm.6,22. Zsid.10,39.
10. A mely idvesség felől tudakozódtak és nyomozódtak a próféták, a kik az irántatok való kegyelem felől jövendöltek: Mát.13,17.18. Luk.10,24.
11. Nyomozódván, hogy mely vagy milyen időre jelenté *azt* ki a Krisztusnak ő bennök levő Lelke, a ki eleve bizonyságot tett a Krisztus szenvedéseiről és az azok után való dicsőségről. Dán.9,2.23.12,8.9.
2 Pét.1,21. Jel.19,10. Fil.2,7.9.
12. A kiknek megjelentetett, hogy nem magoknak, hanem nékünk szolgáltak azokkal, a melyeket most hirdetnek néktek azok, a kik prédikálták néktek az evangyéliomot az egekből küldött Szent Lélek által; a mikbe angyalok vágyakoznak betekinteni. Csel.2,30.31.3,18.10,43. Zsid.2,4.
Eféz.3,9.10. rész 5,4. Kol.1,12. 2 Tim.4,8.

Buzdítások szent életre.

13. Annakokáért felövezvén elmétek derekait, mint józanok, tökéletesen reménykedjetek abban a kegyelemben, a melyet a Jézus Krisztus hoz néktek, mikor megjelen.
Eféz.6,14.5,8. Zsid.6,18.2 Tim.1,9.10. Jak.1,25.
14. Mint engedelmes gyermekek ne szabjátok magatokat a ti előbbi kívánságaitokhoz, a melyek tudatlanságotok alatt voltak bennetek;
rész 4,3. Róm.12,2. Eféz.4,17.
15. Hanem a miképen szent az, a ki elhívott titeket, ti is szentek legyetek teljes életetekben;
rész 2,9. Gal.1,6. 2 Kor.7,1.
16. Mert meg van írva: Szentek legyetek, mert én szent vagyok.
3 Móz.11,44.19,2.
17. És ha Atyának hívjátok őt, a ki személyválogatás nélkül ítél, kinek-kinek cselekedete szerint, félelemmel töltsétek a ti jövevénységtek idejét: Gal.4,6. Róm.2,6.11. Zsid.12,28.
18. Tudván, hogy nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből;
1 Kor.6,20.7,23. 1 Pét.4,3.
19. Hanem drága véren, mint hibátlan és szeplőtlen bárányén, a Krisztusén: Zsid.9,14. 1 Kor.5,7.
20. A ki eleve el volt ugyan rendelve, a világ megalapítása előtt, megjelent pedig az idők végén ti érettetek,
Jel.13,8. Eféz.3,9. 2 Tim.1,9.10. Róm.16,25.26.
Eféz.1,4.
21. A kik ő általa hisztek Istenben,

a ki feltámasztotta őt a halálból és dicsőséget adott néki; hogy a ti hitetek reménység is legyen Istenben.
vers 11. Csel.3,15.13,5.30,31. Róm.4,5.
22. Lelketeket az igazság iránt való engedelmességben képmutatás nélkül való atyafiúi szeretetre tisztítván meg a Lélek által, egymást tiszta szívből buzgón szeressétek; vers 2. Jak.4,8. 2 Pét.1,7. 1 Ján 3,18. 1 Tim.1,5.
23. Mint a kik újonnan születtetek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, a mely él és megmarad örökké. vers 3. Ján.1,12.13.3,3. Jak.1,18. Zsid.4,12.
24. Mert minden test olyan, mint a fű, és az embernek minden dicsősége olyan, mint a fű virága. Megszárad a fű, és virága elhull: Ésa.40,6.8. Jak.10,11.
25. De az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, a mely néktek hirdettetett. Zsolt.119,89.90. Róm.10,8.

A keresztyének, Istennek újtestamentomi népe, kerüljék a testi kívánságokat, engedelmeskedjenek a felsőségnek, kövessék Krisztust.

2. Levetvén azért minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irígykedést, és minden rágalmazást. Jak.1,21.4,11. Eféz.4,22.31.
2. Mint most született csecsemők, a tiszta, hamisítatlan tej után vágyakozzatok, hogy azon növekedjetek; rész 1,23. Mát.18,3. Zsid.5,12.13. 2 Pét.3,18. Zsid.6,4.5.
3. Mivelhogy ízleltétek, hogy jóságos az Úr. Zsolt.34,9.
4. A kihez járulván, mint élő, az emberektől ugyan megvetett, de Istennél választott, becses kőhöz, vers 6,7. Dán.2,34.44.45.
5. Ti magatok is mint élő kövek épüljetek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozzatok, a melyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által. Eféz.2,22. Zsid.3,6. Róm.12,1. Zsid.13,15. Zsolt.51,19.
6. Azért van meg az írásban: Ímé szegeletkövet teszek Sionban, a mely kiválasztott, becses; és a ki hisz abban, meg nem szégyenül. Ésa.28,16. Ján.3,16.
7. Tisztesség azért néktek, a kik hisztek; az engedetleneknek pedig: A kő, a melyet az építők megvetettek, az lett a szegeletnek fejévé és megütközésnek kövévé s botránkozásnak sziklájává; Zsolt.118,22. Mát.21,42.
8. A kik engedetlenek lévén, megütköznek az ígében, a mire rendeltettek is.
Ésa.8,14. Róm.9,32.33. 1 Kor.1,23. 1 Thess.5,9.
9. **Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket;** 2 Móz.19,5.6. Jel.1,6. Ésa.3,21.
10. A kik hajdan nem nép *voltatok*, most pedig Isten népe *vagytok*; a kik nem kegyelmezettek *voltatok*, most pedig kegyelmezettek *vagytok*.
Hós.2,22. Róm.9,25.11,30.31.
11. Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és idegeneket, tartóztassátok meg magatokat a testi kívánságoktól, a melyek a lélek ellen vitéz-kednek; rész 1,1.17.
2 Kor.5,6. Róm.7,23. Jak.4,1. Gal.5,17.
12. Magatokat a pogányok közt jól viselvén, hogy a miben rágalmaznak titeket mint gonosztévőket, a jó cselekedetekből, ha látják *azokat*, dicsőítsék Istent a meglátogatás napján.
rész 3,16. Fil.2,15. Mát.5,16. Luk.19,44.
13. Engedelmeskedjetek azért minden emberi rendelésnek az Úrért: akár királynak, mint felebbvalónak;
Róm.13,1.5. Mát.22,21. Tit.3,1.
14. Akár helytartóknak, mint a kiket ő küld a gonosztévők megbüntetésére, a jól cselekvőknek pedig dícsérésére. Róm.13,4.3.
15. Mert úgy van az Isten akaratja, hogy jót cselekedvén, elnémítsátok a balgatag emberek tudatlanságát;
vers 12,3.9. Tit.2,7.8.
16. Mint szabadok, és nem mint a kiknél a szabadság a gonoszság palástja, hanem mint Istennek szolgái.
1Kor.7,22.8,9. Gal.5,13. 2Pét.2,19. Róm.6,22.
17. Mindenkit tiszteljetek, az atyafiúságot szeressétek; az Istent féljétek; a királyt tiszteljétek. vers 4,8.5,9. Róm.13,7.

Szolgák kötelességei.

18. A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is. Eféz.6,5.6. Tit.2,9.
19. Mert az kedves dolog, ha valaki Istenről való meggyőződéséért tűr keserűségeket, méltatlanul szenvedvén. Mát.5,10.39.
20. Mert micsoda dicsőség az, ha vétkezve és arczul veretve tűrtök? de ha jót cselekedve és *mégis* szenvedve tűrtök, ez kedves dolog Istennél.
Luk.12,47. vers 15,3.14.17,4.14.16.
21. Mert arra hívattatok el; hiszen Krisztus is szenvedett érettetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek: vers 4,1.3,18.
Luk.9,23.24. Ján.13,15. Mát.16,24.
22. A ki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott:
Ésa.53,9. Ján.8,46. 2 Kor.5,21.
23. A ki szidalmaztatván, viszont

nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre:
Ésa.53,7. Zsid.4,15. Ján.18,23.
24. A ki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: a kinek sebeivel gyógyultatok meg.
Ésa.53,4.5. Kol.1,22. Gal.3,13.2,20. Róm.6,11.
25. Mert olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.
Ésa.53,6. Zsid.13,20. Ján.10,10.11. Ezék.34,11.

Házastársak kötelességei.

3. Hasonlóképen az asszonyok engedelmeskedjenek az ő férjöknek, hogy ha némelyek nem engedelmeskednének is az igének, feleségük magaviselete által íge nélkül is megnyeressenek;
Eféz.5,22.24. 1 Móz.3,16. Tit.2,5. 1 Kor.7,13.
2. Szemlélvén a ti félelemben való feddhetetlen életeteket. vers 1,17.2,18.
3. A kiknek ékessége ne legyen külső, hajuknak fonogatásából és aranynak felrakásából vagy öltözékek felvevéséből való;
1 Tim.2,9 10. Ésa.3,18.19.
4. Hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, a mi igen becses az Isten előtt. Eféz.3,16.4,2.
5. Mert így ékesítették magokat hajdan ama szent asszonyok is, a kik Istenben reménykedtek, engedelmeskedvén az ő férjöknek. 1 Móz.3,16.
6. Miként Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának nevezvén őt, a kinek gyermekei lettetek, ha jót cselekesztek, és semmi félelemtől nem rettegtek.
1 Móz.18,12. Gal.4,26.27. Ésa.51,2. Péld.3,25.
7. A férfiak hasonlóképen, együtt lakjanak értelmes módon *feleségükkel*, az asszonyi nemnek, mint gyöngébb edénynek, tisztességet tévén, mint a kik örökös társaik az élet kegyelmében; hogy a ti imádságaitok meg ne hiúsuljanak. Eféz.5,25.26.
1 Kor.7,3.5. Gal.3,28. Mát.6,14.15. 1Tim.2,8.

Intés mindenkihez, szeretetre és szelídségre.

8. Végezetre mindnyájan *legyenek* egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek:
Fil.3,16. Kol.3,12.
9. Nem fizetvén gonoszszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidalomért; sőt ellenkezőleg áldást mondván, tudva hogy arra hivattatok el, hogy áldást örököljetek. vers 2,15.23.
Róm.12,17. Mát.5,44.6,14.15. Gal.3,14.
10. Mert a ki akarja az életet szeretni, jó napokat látni, tiltsa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot:
Zsolt.34,13.14.15. Péld.21,23. Jak.1,13.19.4,11.
11. Forduljon el a gonosztól, és cselekedjék jót; keresse a békességet, és kövesse azt. 1 Thess.5,15.
Zsid.12,14. 1 Tim.6,11. Zsolt.34,16.17.
12. Mert az Úr szemei az igazakon *vannak*, és az ő fülei azoknak könyörgésein; az Úr orczája pedig a gonoszt cselekvőkön.
13. És kicsoda az, a ki bántalmaz titeket, ha a jónak követői lesztek?
Róm.8,28.33. 3 Ján.11.
14. De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok *vagytok*, azoktól való félelemből pedig ne féljetek, se zavarba ne essetek;
vers 2,20.4,14. Ésa.8,12.51,7.
15. Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készek *legyetek* megfelelni mindenkinek, a ki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről, szelídséggel és félelemmel: Ésa.8,13. Kol.4,6. Fil.2,12.
16. Jó lelkiismeretetek lévén; hogy a miben rágalmaznak titeket, mint gonosztevőket megszégyenüljenek a kik gyalázzák a ti Krisztusban való jó élteteket.
vers 2,12. 2 Kor.1,12. Csel.24,16.
17. Mert jobb ha jót cselekedve szenvedtek, ha így akarja az Isten akarata, hogynem gonoszt cselekedve.
rész 1,6.2,20.4,14.15.

Krisztusnak poklokra szállásáról.
A keresztségről.

18. Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen: megölettetvén ugyan test szerint, de megeleveníttetvén lélek szerint; rész 4,1. Róm.6,10.5,6.
Eféz.3,12. 2 Kor.13,4. 1 Tim.3,16. Róm.9,5.
19. A melyben elmenvén, a tömlöczben lévő lelkeknek is prédikált,
rész 4,6. 2 Pét.2,4.5. Róm.10,7. Csel.2,27.
20. A melyek engedetlenek voltak egykor, mikor egyszer várt az Isten béketűrése a Noé napjaiban, a bárka készítésekor, a melyben kevés, azaz nyolcz lélek tartatott meg víz által;
Mát.24,37.38. 1 Móz.7,13. 2 Pét.2,5.3,5.6.
21. A mi minket is megtart most képmás gyanánt, mint keresztség, a mi nem a test szenyjének lemosása, hanem jó lelkiismeret keresése Isten iránt, a Jézus Krisztus feltámadása által; Eféz.5,26. Zsid.10,22.9,9.10. Róm.6,4.
22. A ki Istennek jobbján van, felmenvén a mennybe; a kinek alávettettek az angyalok, hatalmasságok és erők. Zsid.12,2. Eféz.1,20.21.

A szenvedésben a keresztyén Istent dicsőítse.

4. Minthogy azért Krisztus testileg szenvedett, fegyverkezzetek fel ti is azzal a gondolattal, hogy a ki testileg szenved, megszűnik a bűntől; rész 3,18.2,24.21. Zsid.12,10.11.

2. Hogy többé ne embereknek kívánságai, hanem Isten akarata szerint éljétek a testben hátralevő időt. Róm.6,6.7.22. 2 Kor.5,15.7,1. Gal.2,20. 1 Ján.2,16.17.

3. Mert elég nékünk, hogy életünk elfolyt idejében a pogányok akaratát cselekedtük, járván feslettségekben, kívánságokban, részegségekben, dobzódásokban, ivásokban és undok bálványimádásokban. Eféz.4,17.18. Tit.3,3. Róm.1,28.29.

4. A mi miatt csudálkoznak, hogy nem futtok velök együtt a kicsapongásnak ugyanabba az áradatába, szitkozódván. Csel.17,20.

5. A kik számot adnak majd annak, a ki készen van megitélni élőket és holtakat. 2 Tim.4,1. Csel.10,42.

6. Mert azért hirdettetett az evangyéliom a holtaknak is, hogy megítéltessenek emberek szerint testben, de éljenek Isten szerint lélekben. rész 3,19. Róm.6,11. 1 Kor.5,5.

7. A vége pedig mindennek közel van. Annakokáért legyetek mértékletesek és józanok, hogy imádkozhassatok. Jak.5,8.9. 1 Kor.10,11. 1 Ján.2,18. 2 Pét.3,10.11.

8. Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre; mert a szeretet sok vétket elfedez. rész 1,22. Kol.3,14. Zsid.13,1. Jak.5,20.

9. *Legyetek* egymáshoz vendégszeretők, zúgolódás nélkül. rész 2,13. Zsid.13,2. Fil.2,14.

10. Kiki a mint kegyelmi ajándékot kapott, *úgy* sáfárkodjatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai; Róm.12,6.7. 2 Kor.8,14. Mát.25,14.15.

11. Ha valaki szól, mintegy Isten ígéit *szólja:* ha valaki szolgál, mintegy azzal az erővel *szolgáljon,* a melyet Isten ád: hogy mindenben dicsőíttessék a Jézus Krisztus által, a kinek dicsőség és hatalom örökkön-örökké. Ámen. 2 Kor.2,17.3,5.6. Kol.3,17. 2 Pét.3,18. Róm.16,27.

12. Szeretteim, ne rémüljetek meg attól a tűztől, a mely próbáltatás végett támadt köztetek, mintha valami rémületes dolog történnék veletek; Ésa.48,10. Jak.1,2.3.

13. Sőt, a mennyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljetek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is vígadozva örvendezhessetek. 2 Kor.1,7. Róm.8,17.

14. Boldogok *vagytok,* ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket; mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és az Istennek Lelke, *a mit* amazok káromolnak ugyan, de *ti* dicsőítitek azt. rész 3,14. Mát.5,10.11. Ésa.11,2. Jak.2,7. 1 Tim.6,1.

15. Mert senki se szenvedjen közületek mint gyilkos, vagy tolvaj, vagy gonosztévő, vagy mint más dolgába avatkozó: rész 2,20.

16. Ha pedig mint keresztyén *szenved,* ne szégyelje, sőt dicsőítse azért az Istent. Csel.11,26.5,41. Ján.21,19.

17. Mert *itt* az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Istennek házán: ha pedig először mi rajtunk *kezdődik,* mi lesz azoknak a végök, a kik nem engedelmeskednek az Isten evangyéliomának? Jer.25,29. Ezék.9,6. 2 Thess.1,5.8.

18. És ha az igaz *is* alig tartatik meg, hová lesz az istentelen és bűnös? Luk.23,31. Péld.11,31. Jer.49,12.

19. Annakokáért a kik az Isten akaratából szenvednek is, ajánlják *néki* lelköket mint hű teremtőnek, jót cselekedvén. rész 3,17. Jak.1,12.5,13. Luk.23,46.

Az egyházi szolgák kötelessége.

5. A köztetek lévő presbitereket kérem én, a presbitertárs, és a Krisztus szenvedésének tanuja, és a megjelenendő dicsőségnek részese: Tit.1,5. 1 Tim.5,17. 2 Ján.1,1. Ján.15,27.19,35. Róm.8,1,18.

2. Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömest; sem nem rút nyerészkedésből, hanem jóindulattal; Csel.20,28. 1 Kor.9,16. Tit.1,7.17.

3. Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak 2 Kor 1,24. Luk.22,26. 2 Thess.3,9.

4. És mikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadatlan koronáját. rész 2,25. 1,4. Jak.1,12. 1 Kor.9,25.

Intés alázatosságra, Istenbe való bizodalomra, vigyázásra.

5. Hasonlatosképen ti ifjabbak engedelmeskedjetek a véneknek: mindnyájan pedig, egymásnak engedelmeskedvén, az alázatosságot öltsétek fel; mert az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosaknak pedig kegyelmet ád. Eféz.5,21. Fil.2,3. Péld.3,34. Jak.4.6.

6. Alázzátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején. Jak.4,7.10. Jób 22,29.

7. **Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.** Zsolt.37,5. Mát.6,25. Zsid.13,5.

8. Józanok legyetek, vigyázzatok;

mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen:
rész 4,7. Jel.12,10. Jób 1,7. Luk.22,31.
9. A kinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be.
Jak.4,7. Eféz.6,12.13. Fil.1,30.

Áldáskívánás.

10. A minden kegyelemnek Istene pedig, a ki az ő örök dicsőségére hívott el minket a Krisztus Jézusban, titeket, a kik rövid ideig szenvedtetek, ő maga tegyen tökéletesekké, erősekké, szilárdakká és állhatatosokká.
rész 1,15. 1 Thess.2,12. Zsid.13,21.
11. Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen. Eféz.3,16.

Üdvözletek és befejezés.

12. Silvánus által, a ki, a mint gondolom, hű atyátokfia, röviden írtam, intve és bizonyságot téve, hogy az az Istennek igaz kegyelme, a melyben állotok. 2 Kor.1,19.
1 Thess.1,1. 2 Thess.1,1. Csel.17,4. Róm.5,2.
13. Köszönt titeket a *veletek* együtt választott babiloni *gyülekezet* és Márk, az én fiam. rész 1,1. 1 Kor.9,5. Csel.12,12.
14. Köszöntsétek egymást szeretet csókjával. Békesség mindnyájatoknak, a kik Krisztusban vagytok.
Róm.16,16. 1 Kor.16,20.

PÉTER APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES MÁSODIK LEVELE.

A halálhoz közelgő apostol intése a keresztyénségben való igyekezetre.

1. Simon * Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola, azoknak, a † kik velünk egyenlő drága hitet nyertek a mi Istenünknek és megtartónknak Jézus Krisztusnak igazságában: * Ján.1,43.21,15—17. † 1 Pét.1,1.
2. Kegyelem és békesség adassék néktek bőségesen az Istennek és Jézusnak a mi Urunknak megismerésében.
3. Mivelhogy az ő isteni ereje mindennel megajándékozott minket, a mi az életre és kegyességre való, Annak megismerése által, a ki * minket a saját dicsőségével és hatalmával elhívott; * 1 Pét.1,5.2,9.
4. A melyek által igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni * természet részeseivé legyetek, kikerülvén a † romlottságot, a mely a kívánságban van e világon. * 1 Pét.1,15. † rész 2,18.
5. Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé * tudományt, * 1 Kor.14,1.3.
6. A tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé * pedig kegyességet, * Jak.1,27.
7. A kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság * mellé pedig szeretetet. * Róm.13,8.10. 1 Ján.2,9.
8. Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem tesznek titeket hivalkodókká, sem gyümölcstelenekké a mi Urunk Jézus Krisztus megismerésére nézve.
9. Mert a kiben ezek * nincsenek meg, az vak, rövidlátó, elfelejtkezvén a régi bűneiből való † megtisztulásáról. * vers 5,8. † Eféz.2,1—5.12.13.
10. Annakokáért, atyámfiai, igyekezzetek inkább a ti elhívatástokat és kiválasztatásotokat erőssé * tenni; mert ha ezeket cselekszitek, nem ütköztök meg soha. * Zsid.3,14.
11. Mert ekképen gazdagon adatik majd néktek a mi Urunknak és megtartónknak, a Jézus Krisztusnak örök országába való bemenetel.

Krisztus megdicsőüléséről és a próféczia szilárdságáról.

12. Annakokáért nem mulasztom el, hogy mindenkor emlékeztesselek titeket ezekre, noha tudjátok *ezeket*, és erősek vagytok a jelenvaló igazságban.
13. Méltónak vélem pedig, a míg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által ébresztgesselek * titeket; * rész 3,1.
14. Mint a ki tudom, hogy hamar leteszem sátoromat, a miképen a mi Urunk Jézus Krisztus * is megjelentette nékem. * Ján.21,18.19.
15. De igyekezni fogok azon, hogy ti az én halálom után is mindenkor megemlékezhessetek ezekről.
16. Mert nem * mesterkélt meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövetelét; hanem mint a kik szemlélői voltunk az † ő nagyságának.
* 1 Kor.1,17. † Luk.9,28—35. Ján.21,14.15.

17. Mert a mikor az Atya Istentől azt a tisztességet és dicsőséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsőség ilyen szózata jutott: Ez az * én szeretett Fiam, a kiben én gyönyörködöm:
* Mát.17,5.
18. Ezt az égből jövő szózatot mi hallottuk, együtt lévén vele a szent hegyen.
19. És igen biztos * nálunk a prófétai beszéd *is*, a melyre jól teszitek, ha figyelmeztek, mint sötét † helyen világító szövétnekre, míg †† nappal virrad, és hajnal csillag kél fel szívetekben;
* Luk.24,25—27. † Zsolt.119,105. †† Mal.4,2.
20. Tudván először azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból.
21. Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Lélektől * indíttatva szólottak az Istennek szent emberei.
* 2 Tim.3,16. 1 Kir.22,14.

Óvás bűnös hamis tanítóktól.
(v. ö. Judás levelével.)

2. Valának pedig hamis * próféták is a nép között, a miképen ti köztetek is lesznek hamis tanítók, a kik veszedelmes eretnekségeket fognak becsempészni, és az Urat, a ki megváltotta † őket, megtagadván, önmagokra hirtelen való veszedelmet hoznak.
* Ezék.13,2.3. Mát.25,11. † 1 Ján.2,22.
2. És sokan fogják követni azoknak romlottságát; * a kik miatt az igazság útja káromoltatni fog. * 1 Tim.4,1.
3. És a telhetetlenség miatt költött beszédekkel vásárt űznek belőletek; kiknek kárhoztatásuk régtől fogva nem szünetel, és romlásuk * nem szunnyad. * 5 Móz.32,35.
4. Mert ha nem kedvezett az Isten a bűnbe esett angyaloknak, * hanem mélységbe taszítván, a sötétség lánczaira adta oda őket, hogy fenntartassanak az ítéletre; * Júd.v.6.
5. És *ha* a régi világnak sem kedvezett, de Nóét * az igazság hirdetőjét, nyolczad magával megőrizte, özönvízzel borítván el az istentelenek világát; * 1 Móz.7,17—23.
6. És *ha* Sodoma * és Gomora városait elhamvasztotta, végromlásra kárhoztatta, például tévén azokra nézve, a kik istentelenkedni fognak;
* 1 Móz.19,24.25.
7. És *ha* megszabadította az igaz Lótot, * a ki az istenteleneknek fajtalanságban való forgolódása miatt elfáradt; * 1 Móz.19,12.16—22.
8. (Mert amaz igaz, azok között lakván, a gonosz cselekedeteket látva és hallva, napról-napra gyötri vala az ő igaz lelkét):
9. Meg tudja szabadítani az Úr a kegyeseket a kísértésekből, * a gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani. * 1 Kor.10,13.
10. Főképen pedig azokat, a kik a testet követvén, * tisztátalan kívánságban járnak, és a hatalmasságot megvetik. Vakmerők, magoknak kedveskedők, a kik a méltóságokat káromolni nem † rettegnek:
* Júd. v. 4.7.8.10.16.18. † Róm.13,1.2.
11. Holott az * angyalok, a kik erőre és hatalomra nézve nagyobbak, nem szólnak azok ellen az Úr előtt káromló ítéletet. * Júd.v.9.
12. De ezek, mint oktalan természeti állatok, a melyek megfogatásra és elpusztításra valók, azokat, a * miket nem ismernek, káromolván, azoknak pusztulásával fognak el is pusztulni,
* Júd.v. 10.
13. Megkapván gonoszságuk díját, mint a kik gyönyörűségnek tartják a naponkénti dobzódást; undokságok és * fertelmek, a kik kéjelegnek az ő csalárdságukban, mikor együtt lakmároznak veletek; * Júd.v. 12.
14. A kiknek szemei * paráznasággal telvék, bűnnel telhetetlennek; elhitetik az állhatatlan lelkeket, szívök gyakorlott a telhetetlenségben, átok gyermekei; * Mát.5,28.
15. A kik elhagyván az egyenes útat, eltévelyedtek, követvén * Bálámnak, Bosor fiának útját, a ki a gonoszság díját kedvelte. * 4 Móz.22,7—21.32.
16. De megfeddetett az ő törvénytelenségéért: egy igavonó néma állat emberi szóval * szólván, megakadályozta a próféta esztelenségét. * 4 Móz.22,24.
17. Ezek víztelen * kútfők, széltől hányatott fellegek, a kiknek a sötétség homálya van fentartva örökre.
* Júd.v. 12.
18. Mert hiábavalóság kevély *szavait* szólván, * testi kívánsággal, bujálkodással elhitetik azokat, a kik valóban elszakadtak a tévelygésben élőktől, * Júd.v. 16.
19. Szabadságot ígérvén azoknak, holott ők magok a romlottság * szolgái; mert a kit valaki legyőzött, az annak szolgájává lett. * v.10-15. Ján.8,34.
20. Mert ha az Úrnak, a megtartó Jézus Krisztusnak megismerése * által a világ fertelmeit elkerülték, de ezekbe ismét belekeveredve legyőzetnek, az ő utolsó állapotjuk † gonoszabbá lett az elsőnél.
* Filipp.3,7.8. † Zsid.10,26.27.
21. Mert jobb volna rájok nézve, ha

meg sem * ismerték volna az igazság útját, mint hogy megismervén, elpártoljanak a nekik adott szent parancsolattól. * Luk.12,47—48.

22. De betelt rajtok az igaz példabeszéd *szava:* Az * eb visszatért a saját okádására, és a megmosódott disznó a sárnak fertőjébe. * Péld.28,11.

Az Úr látszólag késlekedő eljövetelének és a világ végének bizonyossága.

3. Ez immár második levélírásom néktek, szeretteim, a melylyel a ti tiszta gondolkozástokat emlékeztetés által * serkentgetem ; * rész 1,13.15.

2. Hogy megemlékezzetek a szent prófétáktól ezelőtt mondott * beszédekről, és az Úrnak és † Megtartónak általunk, az apostolok által közölt parancsolatjáról : * rész 1,19. † rész 1,1.

3. Tudván először azt, hogy az utolsó időben csúfolkodók támadnak, *a kik saját kívánságaik szerint járnak, * 1 Tim.4,1.

4. És ezt mondják : Hol van az ő eljövetelének * ígérete? Mert a mióta az atyák elhunytak, minden azonképen marad a teremtés kezdetétől fogva. * Ján.14,3. Ezék.12,22.

5. Mert kész-akarva nem tudják azt, hogy egek régtől fogva voltak, és föld, mely vízből és víz által állott elő az Isten szavára ; * * 1Móz.1,6—8. Zsolt.24,2.

6. A melyek által az akkori világ vízzel * elboríttatván, elveszett : * 1 Móz.7,11.12.23.

7. A mostani egek pedig és a föld, ugyanazon szó * által megkíméltettek, tűznek tartatván fenn, az ítéletnek és az istentelen emberek romlásának † napjára. * vers 10. * 2Thess.1,6-8.

8. Ez az egy azonban ne legyen elrejtve előttetek, szeretteim, * hogy egy nap az Úrnál olyan, mint ezer esztendő, és ezer esztendő mint egy nap. * Zsolt.90,4.

9. Nem késik el az ígérettel az * Úr, mint némelyek késedelemnek tartják; hanem hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki † megtérésre jusson. * Ján.14,3. † Jel.22,12—20.

10. Az Úr napja pedig úgy jő * majd el, mint éjjeli tolvaj, a mikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, és † a föld és a rajta lévő dolgok is megégnek. * Mát.24,37.42—44. † vers 7.12.

Arra való méltó elkészülés.

11. Mivelhogy azért mindezek felbomlanak, milyeneknek kell lennetek néktek szent életben * és kegyességben, † * vers 14. † Jak 1,27.

12. A kik várjátok * és sóvárogjátok az Isten napjának eljövetelét, a melyért az egek tűzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak! * 1 Thess.1,10.4,14—17.

13. De új eget * és új földet várunk az ő ígérete szerint, a melyekben igazság lakozik. * Ésa.65,17.66,22. Jel.21,1.

14. Annakokáért szeretteim, ezeket várván *, igyekezzetek, hogy † szeplő nélkül és hiba nélkül valóknak találjon titeket békességben. * vers 10.13. † Kol.1,32. 1 Thess.3,13.

15. És a mi * Urunknak hosszútűrését idvességnek tartsátok; a miképen a mi szeretett atyánkfia Pál is írt néktek a néki adott bölcsesség szerint; * vers 9. Róm.2,4.

16. Szinte minden levelében is, a mikor ezekről beszél azokban: a melyekben vannak némely nehezen érthető dolgok, a miket a tudatlanok és állhatatlanok elcsűrnek-csavarnak, mint egyéb írásokat is, a magok vesztére.

Befejezés.

17. Ti azért szeretteim előre tudván *ezt*, őrizkedjetek, hogy az istentelenek tévelygéseitől * elragadtatva, a saját erősségetekből † ki ne essetek ; * vers 3.4. † vers 3.9. 1 Pét.1,19.

18. Hanem növekedjetek a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak * ismeretében. Néki *legyen* dicsőség, mind most, mind örökkön-örökké. Ámen. * Ján.17,3.

JÁNOS APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES ELSŐ LEVELE.

Az élet ígéjéről és az Istennel való közösségről a bűnöktől való megtisztulás által.

1. A mi kezdettől fogva vala, a * mit hallottunk, a mit szemeinkkel láttunk **, a mit szemléltünk, és † kezeinkkel illettünk, az életnek ígéjéről. * Ján.1,1.3.14. ** 2 Pét.1,16. † Luk.24,39. Ján.20,20.27.28.

2. (Éz az élet megjelent * és láttuk és tanubizonyságot teszünk róla és hirdetjük néktek az örök † életet, a mely

az Atyánál vala és megjelent né-
künk ;) * Ján.1,4. † Ján.17,3.
3. A mit hallottunk és láttunk, hirdet-
jük néktek, hogy néktek is közösség-
tek legyen * velünk, és pedig a mi
közösségünk az Atyával és az ő Fiá-
val, a Jézus Krisztussal. * Ján.17,21.
4. És ezeket azért írjuk néktek, hogy
örömetek * teljes legyen.
* Ján.15,11.16,24. 2 Ján.12.
5. És ez az az üzenet, a melyet tőle
hallottunk és hirdetünk néktek, hogy
az Isten világosság * és nincsen ő benne
semmi sötétség. * Ján.1,9.8,12. Jak.1,17.
6. Ha azt mondjuk, hogy közössé-
günk van vele, és sötétségben járunk;
hazudunk és nem az igazságot cse-
lekeszszük.
**7. Ha pedig a világosságban járunk, a
mint ő maga a világosságban van: kö-
zösségünk van egymással, és Jézus Krisz-
tusnak, az ő Fiának * vére megtisztít
minket minden bűntől.**
* Zsid. 9,14. Jel. 1,5.7,14.
8. Ha azt mondjuk, hogy * nincsen
bűn mi bennünk, magunkat csaljuk
meg és igazság nincsen mi bennünk.
* Péld.20,9. Préd.7,20.
9. Ha megvalljuk * bűneinket, hű
és igaz, hogy megbocsássa bűnein-
ket és megtisztítson minket minden
hamisságtól. * Péld.28,13.
10. Ha azt mondjuk, hogy nem vét-
keztünk, hazuggá teszszük * őt, és
az ő ígéje nincsen mi bennünk.
* Préd. 7,20.

Közösség Isten Fiával. Az igazi keresztyén megtartja annak parancsolatait, szereti felebarátait és kerüli a világ testi kívánságait.

**2. Én fiacskáim, ezeket azért írom
néktek, hogy ne vétkezzetek.
És ha valaki vétkezik, van Szószólónk
az * Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.**
* Róm.8,34. Zsid.7,25.
**2. És ő engesztelő * áldozat a mi vét-
keinkért; de nemcsak a mienkért, ha-
nem az egész † világért is.**
* rész 4,10. Róm.3,25. † Kol.1,20. Ján.4,42.
3. És arról tudjuk meg, hogy * meg-
ismertük őt, ha az ő parancsolatait
megtartjuk. * Ján.13,34.35.
4. A ki ezt mondja: Ismerem őt, és
az ő parancsolatait nem tartja meg,
hazug az, * és nincs meg abban az
igazság. * rész 1,6.8.4,20.
5. A ki pedig megtartja az ő beszédét,
abban valósággal teljessé lett az Isten
szeretete. * Erről tudjuk meg, hogy ő
benne vagyunk;
* rész 4,12.13. Ján.13,35.14,21.23.
6. A ki azt mondja, hogy ő * benne
marad, annak úgy kell járnia, † a
mint ő járt. * Ján.15,4.5. † Ján.13,15.34.
7. Atyámfiai, nem új parancsolatot
írok néktek, hanem régi * parancsola-
tot, a mely előttetek volt kezdettől fog-
va; † a régi parancsolat az íge, a
melyet hallottatok kezdettől fogva.
* 3 Móz.19,18. † rész 3,11. 2 Ján.5.
8. Viszont új * parancsolatot írok
néktek, a mi igaz ő benne és ti ben-
netek; mert a sötétség ** szűnni kezd,
és az igaz † világosság már fénylik.
* Ján.13,34.
** Róm.13,12. Eféz.5,8. † Ján.1,4.9.8,12.
9. A ki azt mondja, hogy a világos-
ságban van, és gyűlöli az ő atyjafiát,
az még mindig a * sötétségben van.
* rész 3,14.15.
10. A ki szereti az ő atyjafiát, * a vi-
lágosságban marad, és nincs benne
botránkozásra † való
* rész 3,14. † Róm.14,13.
11. A ki pedig gyűlöli az ő atyjafiát,
a sötétségben van, * és a sötétségben
jár, és nem tudja hová † megy, mert a
sötétség megvakította az ő szemeit.
* rész 3,14. † Ján.12,35.
12. Írok néktek gyermekek, mert a ti
bűneitek megbocsáttattak az ő * ne-
véért. * Luk.24,47. Csel.2,38.4,12.13,38.
13. Írok néktek atyák, mert megis-
mertétek azt, a ki kezdettől fogva van.
Írok néktek ifjak, mert meggyőztétek
a gonoszt. Írok néktek fiacskák, mert
megismertétek az Atyát.
14. Írtam néktek atyák, mert megis-
mertétek azt, a ki kezdettől fogva * van.
Írtam néktek ifjak, mert erősek vagy-
tok, és az Isten ígéje megmarad ben-
netek, és meggyőztétek a gonoszt.
* Ján.1,1.
**15. Ne szeressétek a világot, se azokat,
a mik a világban vannak. Ha valaki a vi-
lágot szereti, * nincs meg abban az Atya
szeretete.** * Mát.6,24. Luk.16,13. Jak.4,4.
**16. Mert mindaz a mi a világban van, a
test kívánsága, és a szemek kívánsága,
és az élet kérkedése nem az Atyától van,
hanem a világból.
17. És a világ elmúlik, * és annak kíván-
sága is; de a ki az Isten akaratát † cse-
lekszi, megmarad örökké.**
* 1 Kor.7,31. Jak.1,10.4,14.
1 Pét.1,24.25. 2 Pét.3,10. † Mát.7,21.

Óvás az antikrisztusoktól és intés a Krisztusban való megmaradásra.

18. Fiacskáim, itt az utolsó óra; és a
mint hallottátok, hogy az antikrisztus
eljő, † így most sok antikrisztus tá-
madt; a honnan tudjuk, hogy itt az
utolsó óra.
* Mát.24,5.24. Csel.20,29. 2 Thess.2,3. 2 Ján.7.
19. Közülünk * váltak ki, de nem vol-
tak közülünk valók; mert ha közü-
lünk valók lettek volna, velünk ma-
radtak volna; de hogy nyilvánvalóvá

legyen felőlük, hogy nem mindnyájan közülünk valók. *Csel.20,30.
20. És néktek * kenetetek van a Szenttől, és † mindent tudtok.
*2 Kor.1,21. † Ján.14,26.
21. Nem azért írtam néktek, mivel nem ismeritek az igazságot, hanem mivel ismeritek azt, és mivel semmi sincsen az igazságból, a mi hazugság.
22. Ki a hazug, ha nem az, a ki tagadja hogy a * Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, a ki tagadja az Atyát és a Fiút. *rész 4,3. 2 Ján.7.
23. Senkiben nincs meg az Atya, * a ki tagadja a Fiút. A ki vallást tesz a Fiúról, abban az Atya is megvan.
* rész 4,15. Ján.5,23.
24. A mit azért ti kezdettől hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha bennetek marad az, a mit kezdettől fogva hallottatok, ti is az Atyában és a Fiúban maradtok.
25. És az az ígéret, a melyet ő ígért nékünk: az örök élet.
26. Ezeket írtam néktek azok felől, a kik elhitetnek titeket.
27. És az a kenet, * a melyet ti kaptatok tőle, bennetek marad, és *így* nincs szükségetek arra, hogy † valaki tanítson titeket; hanem a mint az a kenet megtanít titeket mindenre, úgy igaz *is* az és nem hazugság, és a miként megtanított titeket, úgy maradjatok ő benne.
* vers 20. Ján.14,26.16,13. † Jer.31,34.
28. És most, fiacskáim, maradjatok ő benne; hogy mikor megjelenik, bizodalmunk legyen, és meg ne szégyenüljünk előtte az ő eljövetelekor.
29. Ha tudjátok, hogy ő igaz, tudjátok, hogy a ki az igazságot cselekszi, az mind tőle született.

Ismertető jelei azoknak, a kik az Isten gyermekei: a bűnt nem teszik, felebarátaikat szeretik és Istenhez bizalommal viseltetnek.

3. Lássátok milyen nagy szeretetet adott nékünk az atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! * A világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte † meg Őt.
* Ján.1,12. Gal.4,5. † Ján.16,3.17,25.
2. Szeretteim, **most Isten gyermekei vagyunk, * és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Ő hozzá; mert meg fogjuk őt látni, mint van.**
* Róm.8,17. 2 Kor.3,18. Fil.3,21. Kol.3,4.
3. És a kiben megvan ez a reménység Ő iránta, az mind * megtisztítja ő magát, a miképen Ő is tiszta.
* 2 Kor.7,1.
4. Valaki a bűnt cselekszi, az a törvénytelenséget is cselekszi; a bűn pedig a törvénytelenség.
5. És tudjátok, hogy ő azért jelent meg, * hogy a mi bűneinket elvegye; és ő benne nincsen † bűn. * Ésa.53,4.5.9.
1 Tim.1,15. 1 Pét.2,22.24. † 2 Kor.5,21.
6. A ki ő benne marad, egy sem esik bűnbe; * a ki bűnbe esik, egy sem látta őt, sem meg nem ismerte őt. * rész 5,18. Róm.6,14.
7. Fiacskáim! senki el ne hitessen benneteket: a ki az igazságot cselekszi, * igaz az, a miként Ő is igaz:
* rész 2,29.
8. A ki a bűnt cselekszi az ördögből van; * mert az ördög kezdettől fogva bűnben leledzik. Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa. * Ján.8,44.
9. Senki sem cselekszik bűnt, * a ki az Istentől született, mert benne marad annak magva; † és nem cselekedhetik bűnt, mivelhogy Istentől született. * rész 5,18. † 1 Pét.1,23.
10. Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: a ki igazságot nem cselekszik, az egy sem az Istentől való, * és az *sem*, a ki nem szereti az ő atyjafiát. * rész 4,8.
11. Mert ez az üzenet, a melyet kezdettől fogva * hallottatok, hogy szeressük † egymást;
* rész 2,7. 2 Ján.5. † Ján.13,34.15,12.
12. Nem úgy, mint * Kain, *a ki* a gonosztól † vala, és meggyilkolá az ő testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az ő cselekedetei gonoszok valának, a testvéreéi pedig †† igazak.
* 1 Móz.4,8. † Ján.8,44. †† Zsid.11,4.
13. Ne csodálkozzatok atyámfiai, ha gyűlöl * titeket a világ! * Ján.15,18.19.17,14.
14. Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiait. A ki nem szereti * az ő atyjafiát, a halálban marad. * rész 2,9.
15. A ki gyűlöli az ő atyjafiát, * mind embergyilkos az: és tudjátok, hogy egy embergyilkosnak sincs örök élete, a mi megmaradhatna ő benne.
* Mát.5,21.22.
16. Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az ő életét adta * érettünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiaiért.
* Ján.10,11.15,13. Róm.5,8.
17. A kinek pedig van miből élnie e világon, és elnézi, * hogy az ő atyjafia szükségben van, és elzárja attól az ő szívét, miképen marad meg abban az Isten szeretete? * Jak.2,15.16.
18. Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal.
19. És erről ismerjük meg, hogy mi

az igazságból vagyunk, és így teszszük bátorságosakká ő előtte a mi szíveinket.
20. Hogy ha vádol minket a szív, mivelhogy nagyobb az Isten a mi szívünknél, és mindent tud.
21. Szeretteim, ha szívünk nem vádol minket, bizodalmunk van az Istenhez;
22. És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk * az ő parancsolatait, és azokat cselekeszszük, a mik kedvesek előtte. * rész 5,14. Zsolt.10,17. 34,16. 145,19. Péld.15,29. Jer.29,12. Mát.7,8. 21,22. Márk 11,24. Luk.11,9. Ján.9,31. 14,13. 15,7. 16,23. Jak.1,5. 5,16.
23. Ez pedig az ő parancsolata, hogy higyjünk * az ő fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, † a mint megparancsolta nékünk. * Ján.6,29. † Ján.13,34.
24. És a ki az ő parancsolatait megtartja, az Ő benne marad * és Ő is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk marad, abból a Lélekből, a melyet nékünk adott. * Ján.14,23. † rész 2,27. Róm.8,9.

A hamis tanítókat meg kell vizsgálni, a szeretetet Isten iránt és felebarátaink iránt gyakorolni. Az Isten szeretet.

4. Szeretteim, ne higyjetek minden léleknek, hanem * próbáljátok meg a lelkeket, ha Istentől vannak-é; mert sok hamis próféta jött ki a világba. * 1 Mát.7,15. 1 Thess.5,21.
2. Erről ismerjétek meg az Isten Lelkét: valamely lélek Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja, az Istentől van;
3. És valamely * lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentől: és az az antikrisztus *lelke*, a melyről hallottátok, hogy eljő; és most e világban van már. * rész 2,22. 2 Ján.7.
4. Ti az Istentől vagytok fiacskáim, és legyőztétek azokat; mert nagyobb az, a ki bennetek van, mint az, a ki e világban van.
5. Azok a világból valók; azért a világ szerint beszélnek, * és a világ hallgat rájok. * Ján.3,31.
6. Mi az Istentől vagyunk: a ki ismeri az Istent, hallgat reánk, * a ki nincsen az Istentől, nem hallgat reánk. Erről ismerjük meg az igazságnak lelkét és a tévelygésnek lelkét. * Ján.8,47.
7. Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, a ki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent.
8. A ki nem szeret, * nem ismerte meg az Istent; mert az Isten † szeretet. * rész 3,10. † vers 16.
9. **Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát * elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa.** * Ján.3,16.
10. Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a * mi bűneinkért. * rész 2,2. Róm.3,25.
11. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is † szeretnünk kell egymást. * rész 3,16. Mát.18,33. Ján.15,12.13.
12. Az Istent soha senki nem látta: Ha szeretjük * egymást, az Isten bennünk marad, és az ő szeretete † teljessé lett bennünk: * Ján.1,18. † rész 2,5.
13. Erről ismerjük meg, hogy benne maradunk és ő mibennünk; * mert a maga Lelkéből adott minékünk. * rész 3,24.
14. És mi láttuk * és bizonyságot teszünk, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítőjéül. * rész 1,1. Ján.1,14.
15. A ki vallja, hogy Jézus az Istennek Fia, az Isten megmarad abban, és * ő *is* az Istenben. * rész 2,23.
16. És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. **Az Isten szeretet; * és a ki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten *is* ő benne.** * vers 8.
17. Azzal lesz teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizodalmunk * van az ítélet napjához, mert a mint ő † van, úgy vagyunk mi is e világban. * rész 2,28. 3,19.21. † 1 Pét.1,15.
18. A szeretetben nincsen félelem; sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelem gyötrelemmel jár: a ki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.
19. **Mi szeressük őt; mert ő * előbb szeretett minket!** * Ján.15,16.
20. Ha azt mondja valaki, hogy: Szeretem az Istent, és gyűlöli a maga atyjafiát, hazug * az: mert a ki nem szereti a maga atyjafiát, a kit lát, hogyan szeretheti † az Istent, a kit nem lát? * rész 2,4. † rész 3,17.
21. Az a parancsolatunk is van ő tőle, hogy a ki szereti az Istent, * szeresse a maga atyjafiát is. * rész 3,11.23. Ján.13,34.

A hit, a mi legyőzi a világot.

5. Mindaz, a ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől * született; és mindaz, a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született. * rész 4,2.15. Ján.1,12.13.
2. Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk.

3. Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk * az ő parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem † nehezek.
* Ján.14,15.23.15,10. † Mát.11,30.
4. Mert mindaz, a mi az Istentől született, legyőzi * a világot; és **az a győzedelem, a mely legyőzte a világot, a mi hitünk.** * rész 4,4. Ján.16,33. Róm.8,37.
5. Ki az, a ki legyőzi a világot, ha nem az, a ki hiszi, hogy Jézus az Isten fia?!

A Lélek bizonyságtétele.

6. Ez az, a ki víz és vér által jő vala, Jézus a Krisztus; nemcsak a vízzel, hanem a vízzel és * a vérrel. És a Lélek az, a mely bizonyságot tesz, mert a Lélek az igazság. * Ján.19,34.
7. Mert hárman vannak, a kik bizonyságot tesznek a mennyben, az Atya, * az Ige és a Szent Lélek: és ez a három egy. * Mát.28,19.
8. És hárman vannak, a kik bizonyságot tesznek a földön, a Lélek, a víz és a vér: és ez a három *is* egy.
9. Ha elfogadjuk az emberek bizonyságtételét, az Isten bizonyságtétele nagyobb: mert az Isten bizonyságtétele az, a melylyel bizonyságot tett az * ő Fiáról. * Ján.5,37.8,17.18.
10. A ki hisz az Isten Fiában, bizonyságtétele van önmagában. * A ki nem hisz az Istennek, hazuggá tette őt; mert nem hitt abban a bizonyságtételben, a melylyel bizonyságot tett Isten az ő Fiáról. * Róm.8,16. Gal.4,6.
11. És ez az a bizonyságtétel, hogy örök életet adott nékünk az Isten és ez az * élet az ő Fiában van. * Ján.1,4.
12. A kié a Fiú, azé az élet; a kiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg * abban. * Ján.3,36.
13. Ezeket írtam néktek, a kik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök * életetek van, és hogy higyjetek az Isten Fiának nevében. * Ján.20,31.

Az egymásért való imádkozás ereje.

14. És ez az a bizodalom, a melylyel ő hozzá vagyunk, hogy ha kérünk valamit az ő akarata szerint, meghallgat * minket: * rész 3,22.
15. És ha tudjuk, hogy meghallgat bennünket, akármit kérünk, tudjuk, hogy megvannak a kéréseink, a melyeket kértünk ő tőle.
16. Ha valaki látja, hogy az ő atyjafia vétkezik, *de* nem halálos * bűnt, könyörögjön, és *az Isten* életet ad annak, a ki nem halálos bűnnel vétkezik. Van halálos bűn; nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön.
* Mát.12,31.32. Zsid.6,4—6.
17. Minden igazságtalanság * bűn; de van nem halálos bűn *is*. * rész 3,4.
18. Tudjuk, hogy valaki Istentől született, nem vétkezik: * hanem a ki Istentől született, megőrzi magát, és a gonosz nem illeti őt. * rész 3,6.9.
19. Tudjuk, hogy Istentől vagyunk, és az egész világ a gonoszságban vesztegel.
20. De tudjuk, *azt is*, hogy az Isten Fia eljött, és értelmet * adott nékünk arra, hogy megismerjük az igazat, és *hogy* mi az igazban, az ő Fiában, a Jézus Krisztusban vagyunk. **Ez az igaz Isten és † az örök ** élet.**
* Luk.24,25. † Róm.9,5. ** Ján.17,3.
21. Fiacskáim, oltalmazzátok meg magatokat a bálványoktól. * Ámen!
* 1 Kor.6,9.10,14. 1 Pét.4,3.

JÁNOS APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES MÁSODIK LEVELE.

A hívő asszonynak és gyermekeinek.

A presbiter a kiválasztott asszonynak és az ő gyermekeinek, a kiket én igazán szeretek, és nem csak én, hanem mindenki, a ki megismerte az igazságot,
2. Az igazságért, a mely megmarad bennünk, és velünk lesz mindörökké:
3. Kegyelem, irgalom, békesség legyen veletek az Atya Istentől, és az Úr Jézus Krisztustól az Atyának Fiától igazsággal és szeretettel.

Intés a befogadott igazságban való megmaradásra.

4. Felettébb örültem, hogy olyanokat * találtam gyermekeid között, a kik igazságban járnak, a mint parancsolatot vettünk az Atyától. * 3 Ján.3.
5. És most kérlek téged, Asszonyom, nem mintha új parancsolatot írnék néked, hanem, a melyet kezdettől fogva vettünk, * hogy szeressük egymást! * 1 Ján.2,7.3,11.23.4,21.
6. És ez a szeretet, * hogy járjunk az ő parancsolatai szerint. Ez a parancsolat, a mint kezdettől fogva hallottátok, hogy abban járjatok. * 1 Ján.5,3.
7. Mert sok hitető jött e világra, a kik nem vallják a Jézust * testben megjelent Krisztusnak. Ez a hitető és az antikrisztus. † * 1 Ján.2,22.4,3. † 1 Ján.2,18.22.
8. Vigyázzatok magatokra, hogy el

ne veszítsük, a mit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk.
9. A ki félrelép és nem marad meg a Krisztus tudománya mellett, annak egynek sincs Istene. A ki megmarad a Krisztus tudománya mellett, mind az Atya, mind a Fiú az övé.
10. Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt viszi, ne fogadjátok azt * be házatokba, és azt ne köszöntsétek;
* Róm.16,17. 2 Thess.3,6. Tit.3,10.
11. Mert a ki köszönti azt, részes annak gonosz cselekedeteiben.
12. Sok írni valóm * volna néktek, de nem akartam papirossal és tintával, hanem reménylem, hogy elmegyek hozzátok, és szemtől szembe beszélhetünk, hogy örömünk † teljes legyen. * 3 Ján.13,14. † 1 Ján.1,4.
13. Köszöntenek téged a te kiválasztott nőtestvérednek gyermekei. Ámen.

JÁNOS APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES HARMADIK LEVELE.

Gájusnak. Az atyafiak iránt való vendégszeretetnek dicsérete és ajánlása.

A presbiter szeretett Gájusnak, a kit én igazán szeretek.
2. Szeretett *barátom*, kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, a mint jó dolga van a lelkednek.
3. Mert felettébb örültem, a*mikor atyafiak jöttek és bizonyságot tettek a te igazságodról, úgy, a mint te az igazságban jársz. * 2 Ján.4.
4. Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én gyermekeim az igazságban járnak.
5. Szeretett *barátom*, híven cselekszel mindenben, a mit az atyafiakért, és pedig az idegenekért teszel,
6. A kik bizonyságot tettek a te szeretetedről a gyülekezet előtt; a kiket jól teszed, ha Istenhez méltóan bocsátasz útjokra.
7. Mert az ő nevéért mentek ki, semmit sem fogadván el a pogányoktól:
8. Nékünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazságban.

Óvás gonosz példától.

9. Írtam a gyülekezetnek; de Diotrefesz, a ki elsőséget kíván közöttük, nem fogad el minket.
10. Ezért, ha odamegyek, felemlítem az ő dolgait, a melyeket cselekszik, gonosz szavakkal csácsogván ellenünk; sőt nem elégedvén meg ezzel, maga sem fogadja be az atyafiakat, és a kik ezt akarnák, azokat is akadályozza, és az egyházból kiveti.
11. Szeretett *barátom*, ne a rosszat kövesd, * hanem a jót. A ki jót cselekszik, az Istentől † van; a ki pedig rosszat cselekszik, nem látta az Istent.
* Zsolt.37,27. Ézs.1,16. 1 Pét.3,11. † 1 Ján.3,6.9.
12. Demeter mellett mindenki bizonyságot tett, maga az igazság is; de mi is bizonyságot teszünk, és tudjátok, hogy a mi bizonyságtételünk igaz.
13. Sok írni valóm volna, de nem akarok tintával és tollal írni néked:
14. Hanem * reménylem, hogy csakhamar meglátlak téged és szemtől szembe beszélhetünk. * 2 Ján.12.
15. Békesség néked! Köszöntenek téged a te barátaid. Köszöntsd a barátainkat név szerint.

JÚDÁS APOSTOLNAK KÖZÖNSÉGES LEVELE.

Beköszöntő.

Júdás, Jézus Krisztusnak szolgája, Jakabnak pedig * atyafia, az elhívottaknak, a kik az Atya Istentől megszenteltettek és Jézus Krisztustól megtartattak: * Mát.13,55.
2. Irgalmasság, békesség és szeretet adassék néktek bőségesen.

Óvás gonosz ámítóktól.

3. Szeretteim, mivelhogy minden igyekezettel azon vagyok, hogy írjak néktek a közös üdvösség felől, kény-

telen voltam, hogy intőleg írjak néktek, hogy tusakodjatok a * hitért, a mely egyszer a szenteknek adatott.
* 1 Tim. 1, 18.
4. Mert belopózkodtak valami emberek, a kik régen előre beírattak ezen ítéletre, istentelenek, kik a mi Istenünknek kegyelmét bujálkodásra fordítják, és az egyedüli Urat, az Istent, és a mi Urunkat, a Jézus Krisztust megtagadják.
5. Emlékeztetni akarlak továbbá titeket, mint a kik egyszer *már* tudjátok, hogy az Úr, a mikor a népet Egyiptom földéből kiszabadította, viszontag azokat, a kik nem hittek, elvesztette. 4 Móz. 14, 35. 1 Kor. 10, 5.
6. És az * angyalokat is, a kik nem tartották meg fejedelemségöket, hanem elhagyták az ő lakóhelyöket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartotta. * Ján. 8, 44.
7. Miképen Sodoma és Gomora és a körültök lévő városok *is*, a melyek azokhoz hasonlóan paráználkodtak, és más test után jártak, például vannak *előttünk*, örök tűznek büntetését szenvedvén. 1 Móz. 19, 4—25.
8. Hasonlóképen mégis ezek is álomba merülvén, a testet * megfertőztetik, a hatalmasságot megvetik, és a méltóságokat káromolják.
* 2 Pét. 2, 10. 11.
9. Pedig * Mihály arkangyal, mikor az ördöggel vitatkozván † Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem azt mondá: Dorgáljon ** meg téged az Úr! * Dán. 12, 1. † 5 Móz. 34, 1—6. ** Zak. 3, 2.
10. Ezek pedig azokat káromolják, a miket * nem tudnak; a miket pedig természet szerint tudnak, mint az oktalan állatok, azok által megromolnak. * 2 Pét. 2, 12. 15.
11. Jaj nékik! mert a * Kain útján indultak el, és † a Bálám tévelygéseivel bérért szakadtak ki, és ** a Kóré ellenkezésével vesztek el.
* 1 Móz. 4, 8. † 4 Móz. 31, 16. ** 4 Móz. 16.
12. Ezek szennyfoltok a ti szeretetvendégségeiteken, tartózkodás nélkül veletek lakmároznak, magokat hízlalják; víztelen, szelektől hánytvetett fellegek; elhervadt, gyümölcstelen, kétszer meghalt és tőből kiszaggatott fák;
13. Tengernek megvadult habjai, a magok rútságát tajtékozók; tévelygő csillagok, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.
* Ésa. 57, 20. 2 Pét. 2, 17.
14. Ezekről is prófétált * pedig Énok, a ki Ádámtól fogva a hetedik volt, mondván: Ímé eljött az Úr az ő sok ezer szentjével, * 1 Móz. 5, 21.
15. Hogy * ítéletet tartson mindenek felett, és feddőzzék mindazok ellen, a kik közöttök istentelenek, istentelenségöknek minden cselekedetéért, a melyekkel istentelenkedtek, és minden kemény beszédért, a melyet az istentelen bűnösök szóltak ő ellene.
* Mát. 25, 31. Dán. 7, 9.
16. Ezek zúgolódók, panaszolkodók, a magok kívánságai szerint járók; szájok kevélységet szól, haszonlesésből személyimádók.
17. Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek meg azokról a beszédekről, a melyeket a mi Urunk Jézus Krisztus apostolai mondottak.
18. Mert azt mondták néktek, hogy az * utolsó időben lesznek csúfolódók, a kik az ő istentelen kívánságai szerint járnak. * 1 Tim. 4, 1. 2 Pét. 3, 3.
19. Ezek azok, a kik különszakadnak, érzékiek, kikben nincsen *Szent* Lélek.

Intés a hitben és tiszta tudományban való állhatatosságra.

20. Ti pedig szeretteim, épülvén a ti szentséges hitetekben, imádkozván Szent Lélek által,
21. Tartsátok meg magatokat Istennek szeretetében, várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak irgalmasságát az örök életre.
22. És könyörüljetek némelyeken, megkülönböztetvén őket.
23. Másokat pedig * rettentéssel mentsetek meg, kiragadva őket a tűzből, és útálva még a † ruhát is, a melyet a test beszennyezett. * Jak. 5, 19. 20. † Jel. 3, 4.

Befejezés.

24. Annak pedig, a ki titeket a bűntől megőrízhet, és az ő dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel, 1 Thess. 5, 23. Fil. 1, 10.
25. Az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mind örökké. Ámen. Róm. 16, 27. 1 Tim. 1, 17.

JÁNOS APOSTOLNAK MENNYEI JELENÉSEKRŐL VALÓ KÖNYVE.

Előszó és beköszöntő.

1. Jézus Krisztus kijelentése, a melyet adott néki az Isten, hogy
megmutassa az ő szolgáinak, a miknek meg kell lenniök * hamar: Ő pe-
dig elküldvén *azt* az ő angyala által,
megjelenté az ő szolgájának János-
nak, * rész 22, 6.
2. A ki bizonyságot tett az Isten be-
szédéről és Jézus Krisztus bizonyság-
tételéről, mindenről, a mit látott.
3. Boldog, a ki olvassa, és a kik hall-
gatják e prófétálásnak beszédeit, * és
megtartják azokat, a melyek meg-
írattak abban; mert † az idő közel
van. * rész 22, 7. † rész 22, 10. Jak. 5, 8. 1 Pét. 4, 7.
4. János a hét gyülekezetnek, a mely
Ázsiában van: Kegyelem néktek és
békesség attól, a ki van, * a ki vala
és a ki eljövendő; és a hét lélektől,
a † mely az ő királyiszéke előtt van;
* rész 4, 8. † rész 4, 5.
5. És a Jézus Krisztustól, a ki a hű ta-
núbizonyság, a halottak közül az el-
sőszülött, és a föld királyainak feje-
delme. Annak, a ki minket szeretett,
és megmosott bennünket a mi bű-
neinkből az ő vére által,
6. És tett minket királyokká és pa-
pokká * az ő Istenének és Atyjának:
annak dicsőség és hatalom mind
örökkön örökké! Ámen.
* rész 5, 10. 20, 6. 1 Pét. 2, 9. 2 Móz. 19, 6.
**7. Ímé eljő a felhőkkel; és minden szem
meglátja * őt, még a kik őt által sze-
gezték is; és siratja őt † e földnek min-
den nemzetsége. Úgy van. Ámen.**
* Ján. 19, 37. † Zak. 12, 10. Mát. 24, 30.
**8. Én vagyok az Alfa * és az Omega,
kezdet és vég, ezt mondja az Úr, a ki
van és a ki vala és a ki eljövendő, a
Mindenható.** * rész 21, 6. 22, 13.

A megdicsőült Emberfiának megjelenése.

9. Én János, a ki néktek atyátokfia
is vagyok, társatok is a Jézus Krisztus
szenvedésében és királyságában és
tűrésében, a szigeten valék, a mely
Páthmósnak neveztetik, az Isten be-
szédéért és a Jézus Krisztus * bizony-
ságtételéért. * rész 6, 9. 19, 10. 20, 4.
10. Lélekben valék ott az Úrnak nap-
ján, és hallék hátam megett nagy
szót, mint egy * trombitáét, * rész 4, 1.
11. A mely ezt mondja vala: Én va-
gyok az Alfa * és az Omega, az Első és
Utolsó; és: A mit látsz, írd meg könyv-
ben, és küldd el a hét gyülekezetnek,
a mely Ázsiában van, Efézusban,
Smirnában, Pergámumban, Thiati-
rában, Sárdisban, Filadelfiában és
Laodiczeában. * vers 8.
12. Megfordulék azért, hogy lássam
a szót, a mely velem beszéle; meg-
fordulván pedig; láték hét arany
gyertyatartót;
13. És a hét gyertyatartó között hason-
lót az ember Fiához, bokáig * érő ruhá-
ba öltözve, és † mellénél aranyövvel
körülövezve.
* rész 14, 14. Dán. 7, 13. † Dán. 10, 5.
14. Az ő feje pedig és a haja fehér
vala, mint a fehér gyapjú, mint a
hó; és a szemei * olyanok, mint a
tűzláng; * rész 2, 18. 19, 12. Dán. 10, 6.
15. És a lábai hasonlók valának az iz-
zó fényű érczhez, mintha kemenczé-
ben tüzesedtek volna meg; a szava
pedig olyan, mint a sok vizek * zú-
gása. * rész 14, 2.
16. Vala pedig a jobb kezében hét
csillag; és a szájából kétélű éles kard
jő * vala ki; és az ő orczája, mint
a nap *a mikor* fénylik az ő erejében.
* rész 2, 16. 19, 15. Zsid. 4, 12.

A hét csillag és hét gyertyatartó titka.

17. Mikor pedig láttam őt, leesém az
ő lábaihoz, mint egy holt. És reám
veté * az ő jobbkezét, mondván né-
kem: Ne félj; én vagyok az Első és † az
Utolsó, * Dán. 8, 18. 10, 9. 10. † rész 2, 8.
18. És az Élő; pedig halott valék, és
ímé élek * örökkön örökké Ámen, és
nálam vannak a pokolnak és a ha-
lálnak kulcsai. * Róm. 6, 9.
19. Írd meg, a miket láttál és a mik
vannak és a mik ezek után lesznek:
20. A hét csillag titkát, a melyet lát-
tál az én jobb kezemben, és a hét
arany gyertyatartót. A hét csillag a
hét gyülekezet angyala; * és a mely
hét gyertyatartót láttál, az hét gyüle-
kezet. * Malak. 2, 7.

Krisztus levele az efézusi gyülekezethez és felvigyázójához.

2. Az Efézusbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezeket mond-
ja az, a ki az ő jobbkezében tartja a
hét csillagot, a ki jár * a hét arany
gyertyatartó között: * rész 1, 13.
2. Tudom a te dolgaidat, és a te fárad-
ságodat és tűrésedet, és hogy a go-
noszokat nem szenvedheted, és meg-
kísértetted azokat, a kik apostolok-
nak mondják magokat, holott nem
azok, és hazugoknak találtad őket;
3. És *terhet* viseltél, és béketűrő vagy,

és az én nevemért fáradoztál és nem
fáradtál el.
4. De az a *mondás*om ellened, hogy
az első szeretetedet elhagytad.
5. Emlékezzél meg azért honnét es-
tél ki, és térj meg, és az előbbi csele-
kedeteket cselekedd; ha pedig nem,
hamar eljövök ellened, és a te gyer-
tyatartódat * kimozdítom helyéből,
ha meg nem térsz. * rész 1,20.
6. De az megvan benned, hogy a
Nikolaiták * cselekedeteit gyűlölöd,
a melyeket én is gyűlölök. * vers 15.
7. A kinek van füle, hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek. A győze-
delmesnek enni adok az * élet fájá-
ról, a mely az Isten paradicsomának
közepette van. * rész 22,2. 1 Móz.2,9.

Krisztus levele a smirnai gyülekezethez és felvigyázójához.

8. A Smirnabeli gyülekezet angyalá-
nak pedig írd meg: Ezt mondja az
Első és Utolsó, a ki * halott vala és
él: * rész 1,17.18.
9. Tudom a te dolgaidat és nyomorú-
ságodat és szegénységedet (de gazdag
vagy), és azoknak káromkodását, a
kik azt mondják, hogy ők zsidók,
és * nem azok, hanem a Sátán zsi-
nagógája. * rész 3,9.
10. Semmit ne félj azoktól, a miket
szenvedned kell: ímé a Sátán egyné-
hányat ti közületek a tömlöczbe fog
vetni, hogy megpróbáltassatok; és
lesz tíz napig való nyomorúságtok.
**Légy hív mind halálig, és néked adom
az életnek * koronáját.** * rész 3,11.
11. A kinek van füle, hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek. A ki győz,
annak nem árt * a második halál.
* rész 20,14.21,8.

Krisztus levele a pergamusi gyülekezethez és felvigyázójához.

12. A Pergámumbeli gyülekezet
angyalának írd meg: Ezt mondja
az, a kinél a kétélű éles kard * van:
* rész 1,16.19,15. Zsid.4,12.
13. Tudom a te dolgaidat, és hogy
hol lakol, a hol a Sátán királyiszéke
van; és az én nevemet megtartod,
és az én hitemet nem tagadtad meg
Antipásnak, az én hű bizonyságom-
nak napjaiban sem, a ki megöleték
nálatok, a hol a Sátán lakik.
14. De van valami kevés *panasz*om
ellened, mert vannak ott nálad, a kik
a Bálám tanítását * tartják, a ki Bá-
lákot tanította, hogy vessen botrány-
követ az Izráel fiai elé, hogy egyenek
a bálványáldozatokból, és paráznál-
kodjanak. * 4 Móz.25,1.2.3 31,16.
15. Így vannak nálad is, a kik a Ni-
kolaiták * tanítását tartják, a mit gyű-
lölök. * vers 6.
16. Térj meg: ha pedig nem, elle-
ned megyek hamar, és vívok * azok
ellen számnak kardjával.
* rész 1,16.19,15.21.
17. A kinek van füle hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek. A győze-
delmesnek enni adok az elrejtett man-
nából, * és adok annak fehér kövecs-
két, és a kövecskén új írott nevet, a
melyet senki nem tud, csak az, a ki
kapja. * 2 Móz.16,32—34. † rész 3,12.22,4.

Krisztus levele a thiatirai gyülekezethez és felvigyázójához.

18. A Thiatirabeli gyülekezet an-
gyalának pedig írd meg: Ezt mond-
ja az Isten Fia, a kinek szemei * olya-
nok, mint a tűzláng, és a kinek lá-
bai hasonlók az ízzó fényű † érczhez:
* rész 1,14.19,12. † rész 1,15.
19. Tudom a te dolgaidat, és szere-
tetedet, szolgálatodat, és hitedet és
tűrésedet, és hogy a te utolsó csele-
kedeteid többek az elsőknél.
20. De van valami kevés * *panasz*om
ellened, mert megengeded amaz asz-
szonynak, Jézabelnek, ** a ki magát
prófétának mondja, hogy tanítson és
elhitesse az én szolgáimat, hogy pa-
ráználkodjanak és a † bálványáldoza-
tokból egyenek.
* vers 14. ** 1 Kir.16,31. † Csel.15,20.
21. Adtam néki időt is, hogy meg-
térjen az ő paráználkodásából; és
nem tért meg.
22. Íme én ágyba vetem őt, és azo-
kat, a kik vele paráználkodnak, nagy
nyomorúságba, ha meg nem térnek
az ő cselekedeteikből.
23. És az ő fiait megölöm halállal; és
megtudják a gyülekezetek mind, hogy
én vagyok a vesék * és szívek vizsgá-
lója; és mindeniteknek megfizetek a
ti cselekedeteitek † szerint. * Zsolt.7,10.
† rész 20,12.22,12. Zsolt.62,13. Jer.17,10.32,19.
Mát.16,27. Róm.2,6. 1 Kor.3,8. 2 Kor.5,10.
24. Néktek pedig azt mondom és
mind a többi Thiatirabelieknek is,
a kiknél nincsen e tudomány, és a
kik nem ismerik a Sátán mélységeit,
a mint ők nevezik: nem vetek reá-
tok más terhet.
25. Hanem a mi * nálatok van, azt tart-
sátok meg addig, míg eljövök. * rész 3,11.
26. És a ki győz, és a ki mindvégig
megőrzi az én cselekedeteimet, an-
nak hatalmat adok a pogányokon;
27. És uralkodik * rajtuk vasvessző-
vel, mint a fazekas edényei széttöret-
nek; a miképen én is vettem az én
Atyámtól: * rész 12,5.19,15. Zsolt.2,9.
28. És adom annak a hajnalcsilla-
got. * * rész 22,16.2 Pét.1,19.
29. A kinek van füle, hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek.

Krisztus levele a sárdisi gyülekezethez és felvigyázójához.

3. A Sárdisbeli gyülekezet angya-
lának is írd meg: Ezt mondja
az, a kinél van az isteni hét lélek és
a * hét csillag: Tudom a te dolgai-
dat, hogy az a neved, hogy élsz, és
halott vagy.* * rész 1,16.
2. Vigyázz, és erősítsd meg a többie-
ket, a kik haló * félben vannak; mert
nem találtam a te cselekedeteidet
Isten előtt teljeseknek. * Jak.5,19.20.
3. Megemlékezzél azért, hogyan vet-
ted és hallottad; és tartsd meg, és
térj meg. Hogyha tehát nem vigyá-
zol, elmegyek hozzád, mint a tolvaj,
és * nem tudod, mely órában megyek
hozzád. * Mát.24,42—44. 1 Thess.5,2.
4. De van Sárdisban egy kevés neved,
azoké a kik nem fertőztették meg a
ruháikat: és fehérben fognak velem
járni; mert méltók *arra*.
5. A ki győz, az fehér ruhákba öl-
tözik; és nem törlöm ki annak nevét
az élet könyvéből, * és vallást teszek
annak † nevéről az én Atyám előtt és
az ő angyalai előtt.
* rész 13,8.20, 12.21, 27.2 Móz.32,32. Zsolt.69,29.
Fil.4,3. † Mát.10,32.25,31—40.
6. A kinek van füle, hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek.

Krisztus levele a filadelfiai gyülekezethez és felvigyázójához.

7. A Filadelfiabeli gyülekezet an-
gyalának is írd meg: Ezt mondja a
Szent, az Igaz, a kinél a Dávid kulcsa
van, * a ki megnyitja és senki be nem
zárja, és bezárja és senki meg nem
nyitja: * Ésa.22,22.
8. Tudom a te dolgaidat (ímé adtam
elődbe egy nyitott ajtót, a melyet senki
be nem zárhat), hogy kevés erőd van,
és megtartottad az én beszédemet, és
nem tagadtad meg az én nevemet.
9. Ímé én adok a Sátán zsinagógá-
jából, azok közül, a kik * zsidóknak
mondják magukat és nem azok, ha-
nem hazudnak; ímé azt mívelem,
hogy azok eljőjjenek és leboruljanak
a te lábaid előtt, és megtudják, hogy
én szerettelek téged. * rész 2,9.
10. Mivel megtartottad az én béke-
tűrésre *intő* beszédemet, én is meg-
tartalak téged a megpróbáltatás ide-
jén, a mely az egész világra eljő, hogy
megpróbálja e föld lakosait.
11. Ímé eljövök hamar. tartsd * meg
a mi nálad van, hogy senki el ne ve-
gye a te koronádat † * rész 2,25. † rész 2,10.
12. A ki győz, oszloppá teszem azt
az én Istenemnek templomában, és
többé onnét ki nem jő; és felírom ő
reá az én Istenemnek * nevét, és az
én Istenem városának nevét, az új
Jeruzsálemét, ** a mely az égből száll
alá az én Istenemtől, és az én † új
nevemet.
* rész 14,1. ** rész 21,2.10. Gal.4,26.
Zsid.11,10.12,22.13,14. † rész 2,17.22,4.
13. A kinek van füle, hallja, mit mond
a Lélek a gyülekezeteknek.

Krisztus levele a laodiczeai gyülekezethez és felvigyázójához.

14. A Laodiczeabeli gyülekezet an-
gyalának is írd meg: Ezt mondja az
Ámen, a hű * és igaz bizonyság, az
Isten teremtésének † kezdete:
* rész 19,11. † Ján.1,1—3. Kol.1,15.
15. Tudom a te dolgaidat, hogy te
sem hideg nem vagy, sem hév; vaj-
ha hideg volnál, vagy hév.
16. Így mivel lágymeleg vagy, sem
hideg, sem hév, kivetlek téged az én
számból.
17. Mivel ezt mondod: Gazdag va-
gyok, és meggazdagodtam és semmi-
re nincs szükségem; és nem tudod,
hogy te vagy a nyomorult és a nya-
valyás és szegény és vak és mezítelen:
18. Azt tanácslom néked, hogy végy
tőlem tűzben megpróbált aranyat,
hogy gazdaggá légy; és fehér * ruhá-
kat, hogy öltözeted legyen, és ne lát-
tassék ki a te mezítelenségednek rút-
sága; és szemgyógyító írral kend meg
a te szemeidet, hogy láss. * rész 7,13.
19. **A kiket én szeretek, * megfeddem
és megfenyítem: légy buzgóságos azért,
és térj meg.** * Zsid.12,6. Jak.1,12.
20. **Ímé az ajtó előtt állok és zörge-
tek; ha valaki meghallja az én szómat
és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz
és vele vacsorálok, és ő én velem.**
21. A ki győz, megadom annak, hogy
az én királyiszékembe üljön velem,
a mint én is győztem és ültem az én
Atyámmal az ő királyiszékében.
22. A kinek van füle, hallja, mit
mond a Lélek a gyülekezeteknek.

Isten felséges voltának jelenése, és az ünnepies imádat az ő trónja körül.

4. Ezek után látám, és ímé egy meg-
nyílt ajtó *vala* a mennyben,
és az első szó, * a melyet mint egy
velem beszélő trombitának szavát
hallék, ezt mondja vala: Jőjj fel ide,
és megmutatom néked, a miknek meg
kell lenni ezután. * rész 1,10.
2. És azonnal elragadtatám lélekben:
és ímé egy * királyiszék vala letéve
a mennyben, és üle *valaki* a királyi-
székben; * Ésa.6,1.
3. És a ki üle, tekintetére nézve ha-
sonló vala a jáspis és sárdius kőhöz;
és a királyiszék körül szivárvány
vala, * látszatra smaragdhoz hason-
ló. * Ezék.1,28.

4. És a királyiszék körül huszonnégy
királyiszék *vala;* és a királyiszékek-
ben látám ülni a huszonnégy* Vénet
fehér ruhákba öltözve: és a fejökön
arany koronák valának. * rész 11,16.
5. A királyiszékből pedig villámlá-
sok és mennydörgések és szózatok
jőnek *vala* ki. És hét tűzlámpás ég *vala*
a királyiszék előtt, a mely az Isten-
nek hét * lelke; * rész 1,4.5,6.
6. És a királyiszék előtt üvegtenger
vala, * hasonló a kristályhoz; és a ki-
rályiszék közepette és a királyiszék
körül négy † lelkes állat, szemekkel
teljesek elől és hátul. * rész 15,2. † rész 5,6.
7. És az első lelkes * állat hasonló
vala az oroszlánhoz, és a második
lelkes állat hasonló a borjúhoz, és a
harmadik lelkes állatnak olyan ar-
cza *vala*, mint egy embernek, és a
negyedik lelkes állat hasonló *vala* a
repülő sashoz. * Ezék.1,5—14.
8. És a négy lelkes állat, a melyek
közül mindeniknek hat-hat*szárnya
vala, körösközül és belül teljes *vala*
szemekkel; és meg nem szűnik *vala*
nappal és éjjel ezt mondani: Szent,
szent, * szent az Úr, a mindenható Is-
ten, a ki † vala és a ki van és a ki
eljövendő, * Ézs.6,2.3. † rész 1,4.
9. És mikor a lelkes állatok dicső-
séget, tisztességet és hálát adnak an-
nak, a ki a királyiszékben ül, annak,
a ki örökkön örökké él,
10. Leesik a huszonnégy Vén az előtt,
a ki a királyiszékben ül, és imádja
azt, a ki örökkön örökké él, és az ő
koronáit a királyiszék elé teszi, mond-
ván:
11. Méltó vagy Uram, * hogy végy di-
csőséget és tisztességet és erőt; mert te
teremtettél mindent, és a te akarato-
dért vannak és teremttettek. * rész 5,12.

A Bárány elveszi a hétpecsétes könyvet.

5. És láték annak jobbkezében, a
ki a királyiszékben üle, * egy
könyvet †, a mely be volt írva belől
és hátul, és le volt pecsételve hét pe-
csettel. * rész 4,2. † Ezék.2,9.10.
2. És láték egy erős angyalt, a ki nagy
szóval kiálta: Ki volna méltó arra,
hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa
annak pecséteit?
3. És senki, sem mennyen, sem föl-
dön, sem föld alatt, nem tudta a
könyvet felnyitni, sem ránézni.
4. Én azért igen sírok vala, hogy sen-
ki nem találtaték méltónak a könyv
felnyitására és elolvasására, a ráné-
zésre sem:
5. És egy a Vének * közül monda né-
kem: Ne sírj: ímé győzött a Júda nem-
zetségéből való oroszlán, † Dávid gyö-
kere, hogy felnyissa a könyvet és fel-
bontsa annak hét pecsétét.
* rész 4,4. † rész 22,16. Ésa.11,1—10.
6. És láték a királyiszék és a négy
lelkes * állat között és a Vének kö-
zött egy Bárányt állani, mint egy meg-
ölöttet, hét szarva és † hét szeme va-
la, a mi az Istennek hét ** Lelke, a
mely elküldetett az egész földre.
* rész 4,6. † Zak.3,9. ** rész 1,4.4,5.
7. És eljöve és elvevé a könyvet * a
királyiszékben ülőnek jobbkezéből.
* vers 1. rész 4,2.
8. És mikor elvevé a könyvet, a négy
lelkes állat és a huszonnégy Vén le-
borula a Bárány előtt, mindeniknél
hárfák * és aranypoharak lévén, jó-
illatokkal tele, a mik a szentek † imád-
ságai. * rész 14,2. † rész 8,3. Zsolt.141,2.
9. És éneklének új * éneket, mondván:
Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és
megnyisd annak pecséteit: mert meg-
ölettél, és megváltottál minket † Isten-
nek a te véred által, minden ** ágazat-
ból és nyelvből és népből és nemzet-
ből, * rész 14,3.
† Csel.20,28. Róm.3,25. 1 Kor.6,20.7,23.
Eféz.1,7. Zsid.9,14. 1 Pét.1,19. ** rész 7,9.
10. És tettél minket a mi Istenünk-
nek királyokká * és papokká; és ural-
kodunk a földön. * rész 1,6.20,6. 2 Móz.19,6.
11. És látám, és hallám a királyiszék,
a lelkes állatok, és a Vének * körül
sok angyalnak szavát; és az ő szá-
muk tízezerszer † tízezer és ezerszer
ezer vala; * rész 7,11. † Dán.7,10.
12. Nagy szóval ezt mondván: Méltó a
megöletett * Bárány, hogy vegyen erőt
és gazdagságot és bölcseséget és hatal-
masságot és tisztességet és dicsőséget
és áldást. * rész 4,11.
13. Sőt hallám, hogy minden terem-
tett állat, a mely van a mennyben és
a * földön, és a föld alatt és a tengerben,
és minden, a mi ezekben van, ezt
mondja vala: A királyiszékben † ülő-
nek és a Báránynak áldás és tisztes-
ség és dicsőség és hatalom örökkön
örökké. * Filipp.2,10. † rész 4,2.3.
14. És a négy lelkes * állat monda:
Ámen. És a huszonnégy Vén † lebo-
rult és imádá az örökkön örökké
élőt. * rész 4,6—8. † rész 4,4.

Az első hat pecsét felszakítása.

6. És látám, mikor a Bárány a pe-
csétekből egyet felnyitott, és
hallám, hogy a négy lelkes állat közül
egy monda, mintegy mennydörgés-
nek szavával: Jőjj és lásd.
2. És látám, és ímé egy fehér ló, * és
a rajta ülőnél íjj vala; és adaték né-
ki korona; és kijöve győzve, és hogy
győzzön. * rész 19,11.

3. És mikor a második pecsétet fel-
nyitotta, hallám, hogy a * második
lelkes állat ezt mondá: Jőjj és lásd.
* rész 4,7.
4. És előjőve egy másik, veres ló,
és * a ki azon üle, megadaték annak,
hogy a békességet elvegye a földről,
és hogy *az emberek* egymást öljék; és
adaték annak egy nagy kard. * Zak.1,8.
5. És mikor felnyitotta a harmadik
pecsétet, hallám, hogy a harmadik
lelkes állat mondá: Jőjj és lásd. Lá-
tám azért, és ímé egy * fekete ló; és
annak, a ki azon üle, egy mérleg va-
la kezében. * Zak.6,2.
6. És hallék a négy lelkes állat közt
szózatot, a mely ezt mondja vala: A
búzának mérczéje egy dénár, és az
árpának három mérczéje egy dénár;
de a bort és az olajt ne bántsd.
7. És mikor felnyitotta a negyedik
pecsétet, hallám a negyedik * lelkes
állat szavát, a mely ezt mondja va-
la: Jőjj és lásd. * rész 4,7.
8. És látám, és ímé egy sárgaszínű ló;
és a ki rajta üle, annak a neve halál,
és a pokol követi vala azt; és adaték
azoknak hatalom a földnek negyed-
részén, hogy öljenek fegyverrel * és
éhséggel és halállal és a földnek fe-
nevadai által. * 3 Móz.26,22.25.26.
9. És mikor felnyitotta az ötödik pe-
csétet, látám az oltár alatt azoknak
lelkeit, * a kik megölettek az Istennek
beszédéért és a bizonyságtételért, † a
melyet kaptak.
* rész 20,4. † rész 1,9.19,10.20,4.
10. És kiáltának nagy szóval, mond-
ván: Uram, te szent és igaz, meddig
nem ítélsz még, és nem * állasz bosz-
szút a mi vérünkért azokon, a kik
a földön laknak? * Luk.18,7.
11. Akkor adatának azoknak egyen-
ként fehér ruhák; és mondaték nékik,
hogy még egy kevés ideig nyugodja-
nak, a míg beteljesedik mind az ő szol-
gatársai*nak*, mind az ő atyjokfiai*nak*
száma, a kiknek meg kell öletniök, a
mint ők is *megölettek*. * rész 3,5.7,9.
12. Azután látám, mikor a hatodik
pecsétet felnyitotta, és ímé nagy föld-
indulás lőn, és a nap * feketévé lőn
mint a szőrzsák, és a hold egészen
olyan lőn, mint a vér; * Jóel 2,31.
13. És az ég * csillagai a földre hullá-
nak, miképen a figefa hullatja éret-
len gyümölcseit, mikor nagy szél
rázza. * Mát.24,29.
14. És az ég eltakarodék, mint mikor
a papirtekercset összegöngyölítik; és
minden hegy * és sziget helyéből el-
mozdíttaték. * rész 16,20.
15. És a földnek királyai és a fejedel-
mek és a gazdagok és a vezérek és a
hatalmasak, és minden szolga és min-
den szabad, elrejték magokat a * bar-
langokba és a hegyeknek kőszik-
láiba; * Ésa.2,19.
16. És mondának a hegyeknek és a
kőszikláknak: Essetek * mi reánk és
rejtsetek el minket annak színe elől,
a ki a királyiszékben ül, és a Bá-
rány haragjától: * Luk.23,30.
17. Mert eljött az ő haragjának * ama
nagy napja; és ki állhat meg? * rész 11,18.

A tizenkét törzsből elpecsételtek.

7. Ezek után láték négy angyalt ál-
lani a földnek négy szegletén,
a földnek négy szélét tartva, hogy
szél ne fújjon a földre, se a tengerre,
se semmi élőfára.
2. És láték más angyalt feljőni nap-
kelet felől, a kinek kezében vala az
élő Istennek pecséte; és nagy szóval
kiálta a négy angyalnak, a kinek ada-
tott, hogy ártson a földnek és a ten-
gernek,
3. Ezt mondván: Ne ártsatok se a
földnek, se a tengernek, se a fáknak
addig, míg meg nem pecsételjük * a
mi Istenünk szolgáit az ő homloku-
kon. * rész 9,4. Ezék.9,4.
4. És hallám a megpecsételtek szá-
mát: Száznegyvennégyezer, * az Iz-
ráel fiainak minden nemzetségéből
elpecsételve. * rész 14,1.
5. A Júda nemzetségéből tizenkét-
ezer elpecsételt *vala;* a Ruben nem-
zetségéből tizenkétezer elpecsételt; a
Gád nemzetségéből tizenkétezer el-
pecsételt:
6. Az Áser nemzetségéből tizenkét-
ezer elpecsételt; a Nafthali nemzetsé-
géből tizenkétezer elpecsételt; a Ma-
nasses nemzetségéből tizenkétezer el-
pecsételt;
7. A Simeon nemzetségéből tizenkét-
ezer elpecsételt; a Lévi nemzetségé-
ből tizenkétezer elpecsételt; az Izsak-
hár nemzetségéből tizenkétezer el-
pecsételt;
8. A Zebulon nemzetségéből tizenkét-
ezer elpecsételt; a József nemzetsé-
géből tizenkétezer elpecsételt; a Ben-
jámin nemzetségéből tizenkétezer el-
pecsételt.

A minden népekből megváltottak idvezült sokasága.

9. Azután látám, és ímé egy nagy so-
kaság, a melyet senki meg nem szám-
lálhatott, minden * nemzetből és ága-
zatból, és népből és nyelvből; és a
királyiszék előtt és a Bárány előtt áll-
nak vala, fehér ruhákba † öltözve,
és az ő kezeikben pálmaágak;
* rész 5,9. † rész 3,5.6,11.
10. És kiáltanak nagy szóval, mond-

ván: Az idvesség a *mi Istenünké, a
ki a királyiszékben ül, és a Bárányé!
* Zsolt.3,9. rész 12,10.19,1.
11. Az angyalok *pedig mindnyájan a
királyiszék, a Vének és a négy lelkes
állat körül állnak vala, és a királyi-
szék előtt arczczal leborulának, és
imádák az Istent, * rész 5,11.
12. Ezt mondván: Ámen: áldás és di-
csőség és bölcseség és hálaadás és tisz-
tesség és hatalom és erő a mi Istenünk-
nek mind örökkön örökké, Ámen.
13. Akkor felele egy a Vének közül,
és monda nékem: Ezek, a kik a fehér
ruhákba * vannak öltözve, kik és hon-
nét jöttek? * rész 3,18.
14. És mondék néki: Uram, te tudod.
És monda nékem: **Ezek azok, a kik
jöttek a nagy nyomorúságból, és meg-
mosták az ő ruháikat, és * megfehéri-
tették ruháikat a Bárány vérében.**
* Ésa.1,18. Zsid.9,14.
15. **Ezért vannak az Isten királyiszéke
előtt; és szolgálnak neki éjjel és nappal
az ő templomában; és a ki a királyi-
székben ül, kiterjeszti sátorát * felet-
tök.** * Ésa.4,5. Ezék.37,27.
16. **Nem éheznek * többé, sem nem szom-
júhoznak többé; sem a nap † nem tűz
rájok, sem semmi hőség:**
* Ésa.49,10. † Zsolt.121,6.
17. **Mert a Bárány, a ki a királyiszék-
nek közepette van, legelteti őket, és a
vizeknek élő forrásaira viszi őket; és
eltöröl * Isten az ő szemeikről minden
könyet.** * rész 21,4. Ésa.25,8.

A hetedik pecsét felbontása.

8. És mikor felnyitotta a hetedik
pecsétet, lőn nagy csendes-
ség a mennyben, mintegy fél óráig.
2. És látám azt a hét angyalt, a ki az
Isten előtt álla; és adaték nékik * hét
trombita. * vers 6,7.
3. És jöve egy másik angyal, és meg-
álla az oltárnál, arany tömjénezőt tart-
va; és adaték annak sok tömjén, hogy
tegye minden szenteknek * könyörgé-
seihez az arany † oltárra, a mely a ki-
rályiszék előtt vala. * rész 5,8. † rész 6,9.
4. És felméne a tömjén füstje a szen-
tek könyörgéseivel * az angyal kezé-
ből az Isten elébe. * Zsolt.141,2.
5. Azután vevé az angyal a tömjé-
nezőt; és megtölté azt az oltárnak
tüzével, és leveté a földre; és lőnek
mennydörgések és szózatok és vil-
lámlások és földindulás.

Az első négy trombitaszó.

6. És a hét angyal, a kinél a * hét
trombita vala, készüle a trombitá-
láshoz. * vers 2.
7. Az első angyal azért trombitála, és
lőn jégeső és tűz, vérrel elegy, és vet-
tették a földre; és a földnek harmad-
része megégé, és az élőfáknak har-
madrésze megégé, és minden zölde-
lő fű megégé.
8. A második angyal is trombitált,
és mint egy tűzzel égő nagy hegy
vetteték a tengerbe; és a tengernek
harmadrésze vérré lőn;
9. És meghala a tengerben lévő te-
remtett állatoknak harmadrésze, a
melyekben élet vala; és a hajóknak
harmadrésze elvesze.
10. A harmadik angyal is trombi-
tált, és leesék az égről egy nagy csil-
lag, égve, mint egy fáklya, és esék
a folyóvizeknek harmadrészére, és
a vizek forrásaira;
11. A csillagnak neve pedig üröm:
változék azért a folyóvizek harmad-
része ürömmé; és sok ember meghala
a vizektől, mivel keserűkké lőnek.
12. A negyedik angyal is trombitált,
és megvereték a napnak harmad-
része, és a holdnak harmadrésze, és
a csillagoknak harmadrésze; hogy
meghomályosodjék azoknak har-
madrésze, és a nap az ő harmad-
részében ne fényljék, és az éjszaka
hasonlóképen.

Három jaj.

13. És láték és hallék az égnek kö-
zepette egy angyalt repülni, a ki ezt
mondja vala nagy szóval: Jaj, jaj,
jaj * a föld lakosainak a három angyal
trombitájának többi szavai miatt, a
kik még trombitálni fognak.
* rész 9,2—12.11,13.14.12,12.

Az ötödik trombitaszó az első jaj.

9. Az ötödik angyal is trombitált,
és látám, hogy egy csillag esett
le az égről a földre, és adaték annak a
mélység * kútjának kulcsa. * rész 20,1.
2. Megnyitá azért a mélységnek kút-
ját: és füst jöve fel a kútból, mint
egy nagy kemenczének füstje; és
meghomályosodék a nap és a leve-
gőég a kút füstje miatt.
3. A füstből pedig sáskák jövének ki a
földre; és adaték azoknak hatalom,
mint hatalmuk van a föld skor-
pióinak.
4. És megmondaték nékik, hogy a
földnek füvét ne bántsák, se semmi
zöldelőt, se semmi élőfát, hanem csak
azokat az embereket, a kiknek homlo-
kukon nincsen az Istennek * pecséte.
* rész 7,3. Ezék.9,4.
5. És adaték azoknak, hogy meg ne
öljék őket, hanem hogy kínoztassa-
nak öt hónapig; és azoknak kínzása
olyan, mint a skorpió kínzása, mikor
megmarja az embert.
6. Annakokáért azokban a napok-

ban keresik az emberek a halált, de
nem találják meg azt; és kívánnának
meghalni, de a halál elmegy előlük.
7. A sáskáknak formája pedig hasonló vala a viadalhoz felkészített lovakhoz; és a fejökön mintegy aranyhoz hasonló koronák valának, és az orczáik olyanok valának, mint az emberek orczái.
8. És olyan hajuk vala, mint az aszszonyok haja; és fogaik olyanok valának, mint az oroszlánoknak.
9. És olyan mellvértjeik valának, mint a vas mellvértek; és az ő szárnyaik zúgása olyan vala, mint a viadalra száguldó sok lovas szekerek zúgása.
10. És skorpiókhoz hasonló farkuk vala és fulánkjuk; és a farkukban vala a hatalmuk, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig.
11. Királyukul pedig a mélység angyala vala felettök; annak a neve zsidóul Abaddon, görögül pedig Apollion, *azaz Vesztő* a neve.
12. Az első jaj * elmúlék; ímé ezután még két jaj következik. * rész 8,13.

A hatodik trombitaszó a második jaj.

13. A hatodik angyal is trombitált, és hallék egy szózatot az arany oltárnak négy szarvától, a mely az Isten előtt van,
14. Mondván a hatodik angyalnak, a kinél a trombita vala: Oldd el azt a négy angyalt, a ki a nagy folyóvíznél, az Eufrátesnél van megkötve.
15. Eloldaték azért a négy angyal, a ki el vala készítve az órára és napra és hónapra és esztendőre, hogy megölje az emberek harmadrészét.
16. És a lovas seregek száma két tízezerszer tízezer vala; hallottam a számukat.
17. És így látám a lovakat látásban, és a rajtuk űlőket, a kiknek tűzből és jáczintból és kénkőből való mellvértjeik valának; és a lovak feje olyan vala, mint az oroszlánok feje; és szájukból tűz és füst és kénkő jő vala ki.
18. E háromtól öleték meg az emberek harmadrésze, a tűztől és a füsttől és a kénkőtől, a mely azoknak szájából jő vala ki.
19. Mert az ő hatalmuk az ő szájukban van, és az ő farkukban; mert az ő farkaik a kígyókhoz hasonlók, a melyeknek fejeik vannak; és azokkal ártanak.
20. A többi emberek pedig, a kik meg nem ölettek e csapásokkal, nem tértek meg az ő kezeik csinálmányaitól, hogy ne imádnák a gonosz lelkeket, és az arany és ezüst és ércz és kő és fa bálványokat, a melyek nem láthatnak, * sem hallhatnak, sem járhatnak; * Zsolt. 115,5—7.
21. És nem tértek meg az ő gyilkosságaikból, sem az ő ördöngösségeikből, sem paráználkodásaikból, sem lopásaikból.

Az angyal kezében könyv, melyet János elnyel. A hét mennydörgés.

10. És láték egy másik, erős angyalt az égből leszállani, a ki felhőbe vala öltözve; és a fején szivárvány vala, és az orczája olyan vala, mint a nap, és a lábai mint a tűzoszlopok;
2. És a kezében egy nyitott könyvecske vala; és tevé a jobb lábát a tengerre, a bal lábát pedig a földre;
3. És kiálta nagy szóval, mint mikor az oroszlán ordít; és mikor kiálta, megszólaltatá a hét mennydörgés az ő szavát.
4. És mikor a hét mennydörgés megszólaltatta az ő szavát, le akarám írni; és az égből szózatot hallék, a mely ezt mondá nékem: Pecsételd be,* a miket a hét mennydörgés szóla, és azokat meg ne írd. * Dán. 8,26. 12,4.
5. És az angyal, a kit láték állani a tengeren és a földön, felemelé kezét az * égre, * Dán. 12,7.
6. És megesküvék arra, a ki örökkön örökké él, a ki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem lészen:
7. Hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, mikor trombitálni kezd, akkor elvégeztetik az Istennek titka, a mint megmondotta az ő szolgáinak a prófétáknak.
8. És a szózat, a melyet hallottam az égből, ismét szóla nékem, és monda: Menj el, és vedd el azt a nyitott könyvecskét, * *mely* a tengeren és a földön álló angyal kezében *van*. * vers 2.
9. Elmenék azért az angyalhoz, mondván néki: Add nékem a könyvecskét. És monda nékem: Vedd el és edd meg; és * megkeseríti a te gyomrodat, de a te szádban édes lesz, mint a méz. * Ezék. 3,1—3.
10. Elvevém azért a könyvecskét az angyal kezéből, és megevém azt; és az én számban olyan édes vala mint a méz; és mikor megettem azt, megkeseredék az én gyomrom.
11. És monda nékem: Ismét prófétálnod kell néked sok népek és nemzetek, és nyelvek és királyok felől.

Az Isten templomának megmérése. Két tanúbizonyság megöletik és ismét feltámad.

11. És adának nékem vesszőhöz hasonló nádszálat, és angyal áll vala mellém és monda: Kelj fel,

és mérd meg az Isten templomát és az oltárt, és azokat, a kik abban imádkoznak.

2. De a tornáczot, a mely a templomon kívül van, kihagyd, és azt meg ne mérd; mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapodják negyvenkét * hónapig. * rész 13,5.

3. És adom az én két tanúbizonyságomnak, hogy prófétáljanak, gyászruhákba öltözve, ezer * kétszáz hatvan napig, * rész 12,6.

4. Ezek az a két * olajfa, és a két gyertyatartó, a melyek a földnek Istene előtt állanak. * Zak.4,2.3.11.14.

5. És ha valaki akar nékik ártani, tűz * származik az ő szájokból, a mely megöli az ő ellenségeiket; és ha valaki akar nékik ártani, úgy kell annak megöletni. * 2 Kir.1,10.12.

6. Ezeknek van hatalmuk arra, hogy bezárják az eget, hogy az ő prófétálásuknak idejében eső * ne legyen; és hatalmuk van a vizeken, hogy azokat vérré változtassák, † és megverjék a földet akármi csapással, valamennyiszer akarják. * 1 Kir.17,1. † 2 Móz.7,19.20.

7. És mikor elvégezik az ő bizonyságtételöket, a mélységből feljövő * fenevad hadakozik † ellenök, és legyőzi őket, és megöli őket. * rész 13,1. † rész 13,7. Dán.7,21.

8. És az ő holttesteik *feküsznek* ama nagy * városnak útczáin, a mely lélek szerint Sodomának és Égyiptomnak hivatik, a hol a mi Urunk is megfeszíttetett. * rész 17,2.5.18,10.

9. És a népek és ágazatok, és nyelvek és nemzetek közül valók látják azoknak holttestét három és fél nap, és azoknak holttestét nem engedik sírba tenni.

10. És a földnek lakosai örülnek és örvendeznek rajtok, és ajándékokat küldenek egymásnak; mivelhogy e két próféta gyötörte a földnek lakosait. Eszt.9,18.19.

11. De három és fél nap mulva életnek lelke adaték Istentől ő beléjök, és lábaikra állának; és nagy félelem esék azokra, a kik őket nézik vala.

12. És hallának nagy szózatot az égből, a mely ezt mondja vala nékik: Jőjjetek fel ide. És felmenének az égbe felhőben; és láták őket az ő ellenségeik.

13. És lőn abban az órában nagy földindulás, és a városnak * tizedrésze elesék; és megöleték a földindulásban hétezer ember neve; és a többiek megrémülének, és a menny Istenének adának dicsőséget. * vers 8.

14. A második * jaj elmúlt; ímé a harmadik jaj hamar eljő. * rész 8,13.9,12.

A hetedik trombitaszó.

15. A hetedik angyal is trombitála, és nagy szózatok lőnek a mennyben, a melyek ezt mondják vala: **E világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi lettek, a ki örökkön * örökké uralkodik.** * rész 12,10.19,6.

16. És a huszonnégy Vén, a ki * az Isten előtt ül az ő királyiszékeiben, esék az ő orczájára és imádá az Istent, * rész 4,4.

17. Ezt mondván: Hálát adunk néked Uram, mindenható Isten, a ki vagy és a ki valál és a ki eljövendő vagy; mert a te nagy † hatalmadat kezedhez vetted, és a te országlásodat elkezdetted. * rész 1,4.8. † vers 15.

18. És megharagudtak a pogányok, és eljött a te haragod, * és a halottak ideje, hogy megítéltessenek, és jutalmat adj † a te szolgáidnak, a prófétáknak és a szenteknek, és a kik a te nevedet félik, kicsinyeknek és nagyoknak; és elpusztítsd azokat, a kik a földet pusztítják. * rész 6,15—17. † Mát.25,31—40. Luk.22,28—30.

19. És megnyilatkozék * az Isten temploma a mennyben, és megláttaték az ő szövetségének † ládája az ő templomában; és lőnek villámlások és szózatok és mennydörgések, és földindulás és nagy jégeső. * rész 15,5. † 2 Móz.25,10—16.

A napba öltözött asszony és a sárkány. Mihály harcza a sárkánynyal.

12. És láttaték nagy jel az égben: egy asszony, a ki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az ő fejében tizenkét csillagból korona;

2. A ki terhes vala, és akarván szűlni, kiált vala, és kínlódik vala a szűlésben. Mik.4,10.

3. Láttaték más jel is az égben, és ímé *vala* egy nagy veres sárkány, a kinek hét feje vala és tíz szarva, és az ő fejeiben hét korona; Dán.7,7.

4. És a farka utána vonszá az ég csillagainak harmadrészét, és a * földre veté azokat; és álla az a sárkány a szűlő asszony † elé, hogy mikor szűl, annak fiát megegye. * Dán.8,10. † vers 1.2.

5. És szűle fiú-magzatot, a ki * vasvesszővel legeltet minden nemzetet; és ragadtaték annak fia Istenhez és az ő királyiszékéhez. * rész 2,27.19,15. Zsolt.2,9.

6. Az asszony pedig elfuta a pusztába, hol Istentől készített helye van, hogy ott táplálják őt ezer * kétszáz hatvan napig. * rész 11,3.

7. És lőn az égben viaskodás: Mihály és * az ő angyalai viaskodnak vala a

sárkánynyal; és a sárkány is viasko-
dik vala és az ő angyalai; *Dán.10,13.21.
8. De nem vehetének diadalmat, és
az ő helyök sem találtaték többé a
mennyben.
9. És vetteték a nagy sárkány, * ama
régi kígyó, a ki neveztetik ördögnek
és a Sátánnak, ki mind az egész föld
kerekségét elhiteti, vetteték a földre,
és az ő angyalai *is* ő vele levetteté-
nek. * rész 20,2. 1 Móz.3,1.4.15.
10. És hallék nagy szózatot az égben,
a mely ezt mondja vala: Most lett meg
az idvesség* és az erő, és a mi Istenünk-
nek országa, és † az ő Krisztusának
hatalma; mert a mi atyánkfiainak
vádolója levettetett, ki vádolja vala
őket éjjel és nappal a mi Istenünk
előtt. * rész 7,10.19,1. † rész 11,15.12,10.19,6.
11. És ők legyőzték * azt a Bárány vé-
reéért, és az ő bizonyságtételöknek be-
szédéért; és az ő életöket nem kímél-
ték mind halálig.* Róm.8,33.34.37.16,20.
12. Annakokáért örüljetek egek és a
kik lakoztok azokban. Jaj † a föld és
a tenger lakosainak; mert leszállott
az ördög ti hozzátok, nagy haraggal
teljes, úgymint a ki tudja, hogy ke-
vés ideje van.
*Zsolt.96,11. Ésa.49,13. † rész 8,13.9,2-12.11,14.
13. Mikor azért látta a sárkány, * hogy
ő levettetett a földre, kergetni kezdé
az asszonyt, † a ki a fiút szűlte.
* vers 9. † vers 1.2.5.
14. De adaték az asszonynak * két
nagy sasszárny, hogy a kígyó ** elől
elrepüljön a pusztába az † ő helyére,
hogy tápláltassék ott ideig, időkig,
és †† az időnek feléig.
* vers 1.2.5.13.** vers 3.† vers 6. †† Dán.12,7.
15. És bocsáta a kígyó az ő szájából az
asszony után vizet, mintegy folyóvizet,
hogy azt a folyóvízzel elragadtassa.
16. De segítségül lőn a föld az asz-
szonynak, és megnyitá a föld az ő szá-
ját, és elnyelé a folyóvizet, a melyet a
sárkány az ő szájából bocsátott.
17. Megharagvék azért a sárkány az
asszonyra, és elméne, hogy hadakoz-
zék egyebekkel az ő magvából valók-
kal, az Isten parancsolatainak meg-
őrzőivel, és a kiknél vala a Jézus
Krisztus bizonyságtétele; *
* rész 19,10. 1 Ján.5,10.
18. És álla a tengernek fövenyére.

A tengerből jövő hétfejű vadállat.

13. És láték egy fenevadat feljőni
a * tengerből, a melynek hét
feje és tíz † szarva vala, és az ő szar-
vain tíz korona, és az ő fejein a károm-
lásnak neve. * rész 11,7. † Dán.7,7.
2. És e fenevad, a melyet láték, ha-
sonló vala a párduczhoz, és az ő lábai,
mint a medvéé, és az ő szája, mint
az oroszlán szája; és a sárkány * adá
az ő erejét annak, és az ő királyiszé-
két, és nagy hatalmat. * rész 12,3.9.
3. És látám, hogy egy az ő fejei kö-
zül mintegy halálos sebbel megsebe-
síttetett; de az ő halálos sebe meg-
gyógyíttaték; és csodálván, az egész
föld *követé* a fenevadat.
4. És imádák a sárkányt, a ki a ha-
talmat adta a fenevadnak; és imádák
a fenevadat, * ezt mondván: Kicsoda
hasonló e fenevadhoz? kicsoda vias-
kodhatik ő vele? * rész 11,7.17,8.
5. És adaték néki nagy dolgoknak
és káromlásoknak szóló szája; és ada-
ték néki hatalom, hogy cselekedjék
negyvenkét * hónapig. * rész 11,2.
6. Megnyitá azért az ő száját Isten
ellen való káromlásra, hogy szidal-
mazza az ő nevét és az ő sátorát, és
azokat a kik a mennyben laknak.
7. Az is adaték néki, hogy a szentek
ellen hadakozzék, és * őket legyőzze;
és adaték néki hatalom minden nem-
zetségen, nyelven és népen.
* rész 11,7. Dán.7,21.
8. Annakokáért imádják őt a földnek
minden lakosai, a kiknek neve nincs
beírva * az életnek könyvébe, a mely
a Bárányé, a ki megöletett, e † világ
alapítása óta. * rész 3,5.20,12.21,27.
2 Móz.32,32. Zsolt.69,29. Fil.4,3. † 1 Pét.1,20.
9. Ha van füle valakinek, hallja!
10. Ha valaki fogságba visz *mást, ő is*
fogságba megy; ha valaki fegyverrel
öl, * fegyverrel kell annak megöletni.
**Itt van a szentek békességestűrése † és
hite.** * Mát.26,52. † rész 14,12.

*A földből jövő kétszarvú vadállat (hamis
próféta).*

11. Azután láték más fenevadat fel-
jőni a földből, a kinek két szarva vala,
a Bárányéhoz hasonló, de úgy szól
vala, mint a sárkány;
12. És az előbbi fenevadnak * minden
hatalmasságát cselekszi ő előtte; és
azt is cselekszi, hogy a föld és annak
lakosai imádják * az első fenevadat,
a melynek halálos sebe meggyógyult
vala; * vers 1—3. rész 19,20.
13. És nagy jeleket tesz, annyira, hogy
tüzet is hoz alá az égből a földre, az
emberek láttára.* Mát.24,14. 2 Thess.2,9.
14. És elhiteti * a földnek lakosait a
jelekkel, a melyek adatának néki,
hogy cselekedje a fenevad előtt; azt
mondván a föld lakosainak, hogy csi-
nálják meg a fenevadnak képét, a ki
fegyverrel megsebesíttetett vala, † de
megelevenedett. * rész 19,20. † vers 3.
15. És adaték néki, hogy a fenevad
képébe lelket adjon, hogy a fenevad
képe szóljon is, és azt mívelje, hogy

mindazok, a kik nem imádják a fene-
vad * képét, megölessenek, * rész 19,20.
16. Azt is teszi mindenkivel, kicsi-
nyekkel és nagyokkal, gazdagokkal
és szegényekkel, szabadokkal és szol-
gákkal, hogy az ő jobb kezökre vagy a
homlokukra * bélyeget tegyenek;
* rész 19,20.
17. És hogy senki se vehessen, se
el ne adhasson *semmit*, hanem csak
a kin a fenevad * bélyege van, vagy
neve, vagy nevének † száma.
* rész 14,9.11. † vers 18.
18. Itt van a bölcseség. A kinek ér-
telme van, számlálja meg a fenevad
számát; mert emberi szám: és annak
száma hatszázhatvanhat.

A 144000 a Sionon.

14. És látám, és ímé egy Bárány áll
vala * Sion hegyén, és ő vele
negyvennégy ** ezeren, a kiknek hom-
lokán írva vala az ő Atyjának neve.
* rész 5,6—9. Ján.1,29. ** rész 7,4. † rész 3,12.
2. És hallék szózatot az égből, mint
sok vizeknek zúgását * és mint nagy
mennydörgésnek szavát; és hallám
hárfásoknak szavát, a kik az ő hárfá-
jokkal † hárfáznak vala;
* rész 1,15. † rész 5,8.
3. És énekelnek vala mintegy új * éne-
ket a királyiszék előtt, és a négy ** lel-
kes állat előtt és a vének előtt; és sen-
ki meg nem tanulhatja vala azt az
éneket, csak a száz † negyvennégy
ezer, a kik áron †† vétettek meg a
földről. * rész 5,9.
** rész 4,2—8. † vers 1. †† 1 Pét.1,18.19.
4. Ezek azok, a kik asszonyokkal
nem fertőztették meg magokat; mert
szűzek. Ezek azok, a kik követik a
Bárányt, valahová megy. Ezek * áron
vétettek meg az emberek közül Is-
tennek és a Báránynak zsengéiül.
* vers 3. 1 Pét.1,18.19. 1 Kor.6,20.
5. És az ő szájokban nem találtatott
álnokság; * mert az Istennek királyi-
széke előtt feddhetetlenek.
* Zsolt.32,2. Sof.3,13.

Három angyal jó, de egyúttal intő izenetet hoz.

6. És láték más angyalt az ég köze-
pén repülni, a kinél vala az örökké-
való evangyéliom, hogy a föld lako-
sainak hirdesse az evangyéliomot, és
minden nemzetségnek és ágazatnak,
és nyelvnek és népnek,
7. Ezt mondván nagy szóval: Féljétek
az Istent, és néki adjatok dicsőséget:
mert eljött az ő * ítéletének órája; és
imádjátok azt, a ki teremtette † a
mennyet és a földet, és a tengert és a
vizek forrásait. * rész 15,4. † Csel.14,15.
8. És más angyal követé azt, mond-
ván: Leomlott, leomlott * Babilon, ** a
nagy város! mert az ő paráznaságá-
nak haragborából † adott inni minden
pogány népnek. * Ésa.21,9.
Jer.51,8. ** rész 16,19.17,5.18,2. † rész 17,2.
9. És harmadik angyal *is* követé azo-
kat. mondván nagy szóval: Ha valaki
imádja a fenevadat és annak képét,
és * bélyegét felveszi vagy homlo-
kára vagy kezére, * rész 13,16.
10. Az is iszik az Isten haragjának
borából, a mely elegyítetlenül tölte-
tett az ő haragjának poharába: és
kínoztatik tűzzel és kénkővel a szent
angyalok előtt és a Bárány előtt;
11. És az ő kínlódásuknak füstje * fel-
megy örökkön örökké; és nem lesz
nyugalmuk éjjel és nappal, a kik
imádják a fenevadat és annak képét,
és ha valaki az ő nevének † bélyegét
felveszi. * rész 18,18.19,3. † rész 13,16.
12. Itt van a * szenteknek békességes-
tűrése, itt a kik megtartják az Isten pa-
rancsolatait és a Jézus hitét! * rész 13,10.
13. És hallék az égből szózatot, a mely
ezt mondja vala nékem: Írd meg: **Bol-**
dogok a halottak, a kik az Úrban halnak
meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja
a Lélek, mert * megnyugosznak az ő fárad-
ságuktól, és az ő cselekedeteik † követik
őket. * rész 21,3.4. † rész 22,12. Thess.1,6—10.

Vidám aratás és rettenetes ősz.

14. És látám, és ímé vala egy fehér
felhő; és a felhőn üle *valaki*, hasonló
az embernek Fiához, * a fején arany
korona, és a kezében éles sarló.
* rész 1,13. Ján.7,13.
15. És más angyal jöve ki a templom-
ból, nagy szóval kiáltván annak, a
ki a felhőn ül vala: Indítsd * a sarló-
dat és arass; mert a földnek aratni va-
lója megszáradt. * Jóel 3,13. Mát.13,39.
16. Bocsátá azért, a ki a felhőn ül
vala az ő sarlóját a földre; és learat-
taték a föld.
17. És más angyal jöve ki a menny-
ben való templomból, és annál is
éles sarló vala.
18. Más angyal is jöve ki az oltártól, a
kinek hatalma vala a tűzön, és kiálta
nagy szóval annak, a kinél vala az
éles sarló, ezt mondván: Bocsásd a
te éles sarlódat, és szedd meg a föld
szőleinek gerézdeit; mert megértek
annak szőlei. Jóel 3,13.
19. Bocsátá azért az angyal az ő éles
sarlóját a földre, és a földnek szőleit
megszedé, és veté az Isten haragjá-
nak nagy * borsajtójába.
* rész 19,15. Ésa.63,3.
20. És megtapossák a borsajtót a vá-
roson kívül, és vér jöve ki a borsaj-
tóból a lovak zablájáig, ezer hatszáz
futamatnyira.

A kik az üvegtengernél énekelnek.

15. És láték mennyben más nagy
és csodálatos jelt: hét an-
gyalt, a kinél vala a hét utolsó * csa-
pás; mert az által teljesedett be az
Istennek haragja. * rész 11,14.
2. És láték úgymint üvegtengert * tűz-
zel elegyítve; és azokat, a kik diadal-
masok a fenevadon és az ő képén, és
bélyegén és az ő nevének † számán,
látám állani az üvegtenger mellett, a
kiknek kezében valának az Istennek
hárfái. ††
* rész 4,6. † rész 13,18. †† rész 5,8. 14,2.
3. És énekelik vala Mózesnek * az Is-
ten szolgájának énekét, és a Bárány-
nak énekét, ezt mondván: ** Nagyok
és csodálatosak † a te dolgaid, min-
denható Úr Isten; igazságosak és iga-
zak a †† te útaid, óh szentek Ki-
rálya! * 2 Móz.15,1.
** Zsolt.111,2. † Zsolt.139,14. †† Zsolt.145,17.
4. Ki ne félne téged, Uram! és *ki* ne di-
csőítené a te nevedet? mert csak egye-
dül vagy szent. Mert ** eljőnek mind a
pogányok és lehajolnak előtted; mert
a te ítéleteid † nyilvánvalókká lettek.
* Jer.10,7. ** Mal.1,11. Ésa.66,23. † rész 14,7.

Az utolsó hét csapás. Előkészület a harag hét poharának kitöltésére.

5. És ezeknek utána látám, és ímé
megnyittaték * a mennyben a bizony-
ságtétel sátorának temploma,
* rész 11,19.
6. És kijöve a templomból a hét an-
gyal, a kinél a hét csapás vala, tiszta
és fehér gyolcsba öltözve, és mellök-
nél arany övekkel körülövezve.
7. És egy a * négy lelkes állat közül
ada a hét angyalnak hét aranypoha-
rat, a mely az örökkön örökké élő Is-
tennek haragjával teljes vala. * rész 4,6.
8. És megtelék a templom füsttel * az
Isten dicsőségének és erejének miat-
ta, és senki a templomba be nem me-
het vala, mígnem a hét angyal † hét
csapása bevégeztetik. * 2 Móz.40,34—35.
1 Kir.8,10.11. Ésa.6,4. † vers 6.

A hét angyal kitölti az Isten haragjának hét poharát.

16. És hallék nagy szózatot a temp-
lomból, a mely mondja vala
a hét * angyalnak: Menjetek el és tölt-
sétek ki a földre az Isten haragjának
hét poharát. * rész 15,1.6.7.
2. Elméne azért az első, és kitölté az
ő poharát a földre; és támada gonosz
és ártalmas fekély * azokon az em-
bereken, a kiken vala a fenevad bé-
lyege, és a kik imádják vala annak
képét. * 2 Móz.9,10.11. † rész 13,14.16.17.
3. A másik angyal is kitölté az ő po-
harát a tengerbe; és olyanná lőn, mint
a halott vére; és minden élő állat
meghala a tengerben.
4. A harmadik angyal is kitölté az ő
poharát a folyóvizekbe és a vizek for-
rásaiba; és lőn * vér. * 2 Móz.7,17.20.
5. És hallám, hogy a vizek angyala
ezt mondja vala: Igaz vagy Uram, a
ki vagy és * a ki valál, te Szent, hogy
ezeket ítélted; * rész 1,4.8. 4,8. 11.17.
6. Mivelhogy szentek és próféták vé-
rét ontották, vért adál nékik inni;
mert méltók arra.
7. És hallám, hogy más az * oltárról
ezt mondja vala: **Jól van Uram, min-
denható Isten, igazak és igazságosak
a † te ítéleteid.** * rész 9,13. † rész 15,3. 19,2.
8. A negyedik angyal is kitölté az ő
poharát a napra; és adaték annak,
hogy az embereket tikkaszsza tűzzel.
9. És tikkadának az emberek nagy
hévséggel; és az Istennek nevét ká-
romlák, a kinek * hatalma vala e csa-
pásokon; és nem térének † meg, hogy
neki dicsőséget adjanak.
* vers 11.21. † rész 9,21.
10. Az ötödik angyal is kitölté az ő po-
harát a fenevad * királyiszékére; és
lőn az ő országa setét; és rágják vala
az ő nyelvöket a kín miatt, * rész 13,1.
11. És káromlák * a menny Istenét
az ő kínjaik és fekélyeik miatt; és
meg nem térének † az ő cselekedeteik-
ből. * vers 9.21. † vers 9.
12. A hatodik angyal is kitölté az ő
poharát a nagy folyóvízre, az Eufrá-
tesre; és kiszárada annak vize, hogy
a napkelet felől jövő királyoknak út
készíttessék.
13. És láték a sárkány * szájából és
a fenevad ** szájából és a hamis pró-
féta szájából † három tisztátalan lel-
ket kijőni, a békákhoz hasonlókat;
* rész 12,3.4. ** rész 13,1—8. † rész 13,11—17.
14. Mert ördögi lelkek azok, a kik je-
leket tesznek; a kik elmennek * föld-
nek és az egész világnak királyaihoz,
hogy egybe gyűjtsék * azokat a min-
denható Isten ama nagy napjának
viadalára. * rész 20,8.
† rész 17,14. 19,17—21. 1 Thess.5,2. 2 Pét.3,10.
15. (Imé eljövök, mint a tolvaj. Boldog,
a * ki vigyáz és őrzi az ő † ruháit, hogy
mezítelenen ** ne járjon, és meg ne
lássák az ő rútságát.) * rész 3,3. Mát.24,44.
Luk.12,39.40. † rész 3,4.18. 19,8. ** 2 Kor.5,3.
16. Egybegyűjték azért őket a helyre,
a melyet zsidóul Armageddonnak
neveznek.
17. A hetedik angyal is kitölté az ő
poharát a levegőégre; és nagy szó-
zat jöve ki a mennyei * templomból
a királyiszéktől, a mely ezt mondja
vala: Meglett! † * rész 11,19. † rész 21,6.
18. És lőnek * zendülések és menny-

dörgések és villámlások; és lőn nagy
földindulás, a milyen nem volt, mi-
óta az emberek a földön vannak,
ilyen földindulás, ilyen nagy.
* rész 4,5. 8,5.
19. És a nagy * város három részre
szakada, és a pogányok városai el-
esének; és a nagy Babilon†megemlít-
teték az ** Isten előtt, hogy adjon an-
nak inni az ő búsult haragja †† bo-
rának poharából. * rész 14,8. 17,5. 18,2.
† rész 17,5. ** rész 18,5. †† rész 14,8-11. 18,1-24.
20. És minden sziget elmúlék, és he-
gyek * nem találtatának többé.
* rész 6,14.
21. És nagy jégeső, mint egy-egy tá-
lentom, szálla az égből az emberekre;
és káromlák * az Istent az emberek
a jégeső csapásáért; mert annak csa-
pása felette nagy. * vers 9.11.

Babilon, a veres fenevadon ülő nő, a Bárány által legyőzetik.

17. És jöve egy a hét*angyal közül,
a kinél a hét pohár vala, és
szóla velem, mondván nékem: Jövel,
és megmutatom néked a nagy paráz-
nának†kárhoztatását, a ki a sok vizen
ül **; *rész 15,6.7. † Náhum 3,4. ** Jer. 51,13.
2. A kivel paráználkodtak a * föld
királyai, és az ő paráznaságának†bo-
rával megrészegedtek a föld lakosai.
* rész 18,3.9. † rész 14,8. Jer. 51,7.
3. És lélekben elvitt engem egy pusz-
tába és látok egy asszonyt ülni egy
veres fenevadon, a mely teljes vala
káromlásnak neveivel, a melynek hét
feje * és tíz szarva vala. * rész 13,1.
4. Öltözött * vala pedig az asszony
bíborba és skárlátba, és megékesítte-
tett vala aranynyal és drágakővel és
gyöngyökkel, kezében egy aranypo-
hár vala, tele útálatosságokkal és az
ő paráznaságának tisztátalanságával,
* rész 18,16.
5. És az ő homlokára egy név vala
írva: Titok; * a nagy Babilon, a pa-
ráznáknak és a föld útálatosságainak
anyja. * rész 14,8. 16,19. 18,2.
6. És látám, hogy az asszony részeg
vala a szentek vérétől * és a Jézus bi-
zonyságtevőinek vérétől; és nagy cso-
dálkozással csodálkozám, mikor lá-
tám őt. * rész 18,24.
7. És monda nékem az angyal: Miért
csodálkozol? Én megmondom néked
ez asszonynak titkát és a fenevadét,
a mely őt hordozza, a melynek hét
feje és tíz szarva van.
8. A fenevad, * a melyet láttál, volt és
nincs; és a mélységből jő fel és megy
a veszedelemre. És a föld lakosai cso-
dálkoznak (a kiknek neve nincs be-
írva az életnek könyvébe * e világ ala-
pítása óta) látván a fenevadat, a mely
vala és nincs, noha van. * rész 11,7. 13,1.4.
† rész 3,5. 13,8. 20,12. 21,27. 2 Móz. 32,32.
9. Itt az elme, a melyben van * böl-
cseség. A hét † fő a hét hegy, a melyen
az asszony ül; * rész 13,18. † rész 13,1.
10. Király is hét van; az öte elesett,
és az egyik van, a másik még el nem
jött; és mikor eljő, kevés *ideig* kell
annak megmaradni.
11. A fenevad pedig, a mely vala és
nincs, az maga a nyolczadik, és a hét
közül való; és a veszedelemre megy.
12. A tíz * szarv pedig, a melyet lát-
tál, tíz király, olyanok, a kik még bi-
rodalmat nem kaptak; de hatalmat
kapnak mint királyok egy óráig a
fenevaddal. * rész 13,1. Dán. 7,20.24.
13. Ezeknek egy a szándékuk; ere-
jöket és hatalmokat is a fenevadnak
adják.
14. Ezek a Bárány ellen viaskodnak,
és a Bárány meggyőzi őket, mert urak-
nak Ura * és királyoknak Királya; és
az ő vele való hívatalosok és válasz-
tottak és hívek *is*. * rész 19,16. 1 Tim. 6,15.
15. És monda nékem: A vizek, * a me-
lyeket láttál, a hol a parázna ül, né-
pek † azok és sokaságok és nemzetek
és nyelvek. * vers 1. † Ésa. 8,7.
16. És a tíz * szarv, a melyet láttál a
fenevadon, ezek meggyűlölik a pa-
ráznát, és kifosztják és mezítelenné
teszik, és eszik annak húsát, és meg-
égetik † őt tűzzel. * vers 12.13. † rész 18,8.
17. Mert az Isten adta azoknak szí-
vébe, hogy az ő szándékát cseleked-
jék, és egy szándékon legyenek, és ad-
ják az ő birodalmukat a fenevadnak,
míglen betelnek az Isten beszédei.
18. És az asszony, * a melyet láttál,
ama nagy † város, a melynek király-
sága van a földnek királyain.
* vers 4.5. † rész 16,19.

Babilon leomlása.

18. És ezek után látok más angyalt
leszállani a mennyből, a ki-
nek nagy hatalma vala; és a föld
fénylett annak dicsőségétől.
2. És kiálta *teljes* erejéből, nagy szó-
val mondván: Leomlott, * leomlott † a
nagy Babilon, és lett ördögöknek lak-
helyévé, †† minden tisztátalan lélek-
nek tömlöczévé, és minden tisztáta-
lan és gyűlölséges madárnak tömlö-
czévé. * rész 14,8. Ésa. 21,9. Jer. 51,8.
† rész 16,19. 17,5. †† Ésa. 13,21.34,11.13.14.
3. Mert az ő paráznasága haragjának
borából ivott valamennyi nép, * és a
földnek királyai ő vele paráználkod-
tak, és a földnek kalmárai az ő dob-
zódásának erejéből meggazdagod-
tak. * rész 17,2.

4. És hallék más szózatot a mennyből, a mely ezt mondja vala: Fussatok ki *belőle én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok az ő csapásaiból:
* Ésa.48,20.52,11. Jer.50,8.51,6. 2 Kor.6,17.
5. Mert az ő bűnei *az égig hatottak, és megemlékezett az † Isten az ő gonoszságairól. * Jer.51,9. † rész 16,19.
6. Fizessetek* úgy néki, a mint ő fizetett néktek, és kétszerrel kettőztessétek meg néki az ő cselekedetei szerint; a mely pohárból itatott, ugyanabból két annyit töltsetek néki.
* Zsolt.137,8. Jer.50,15.
7. A mennyire dicsőítette magát és dobzódott, annyi kínnal és gyászszal fizessetek néki; mert ezt mondja az ő szívében: Úgy *ülök, mint királynéasszony, és nem vagyok özvegy, és semmi gyászt nem látok. * Ésa.47,7.8.
8. Annakokáért egy *nap jőnek ő reá az ő csapásai: a halál, a gyász és az éhség; és tűzzel † égettetik meg; mert erős az Úr, az Isten, a ki megbünteti őt. * Ésa.47,9. † rész 17,16.

Királyok, kalmárok és hajósok jajgatása. Öröm a mennyben.

9. És siratják őt, és jajgatnak ő rajta a föld királyai, a kik vele *paráználkodtak és dobzódtak, mikor az ő égésének füstjét látják, * rész 17,2.
10. Nagy távol állva az ő kínjától való félelem miatt, mondván: Jaj! jaj! te nagy város, *Babilon, te hatalmas város, hogy egy órában jött el ítéleted!
* rész 14,8.
11. A föld kalmárai * is siratják és jajgatják őt, mert az ő árúikat immár senki nem veszi; * Ezék.27,36.
12. Arany és ezüst, és drágakő és gyöngy, és gyolcs és bíbor, és selyem és skárlátczikkeket; és minden thinfát és minden elefántcsontedényt, és drágafából és rézből és vasból és márványkőből *csinált* minden edényt;
13. És fahajat és illatszereket, és kenetet és tömjént, és bort és olajat, és zsemlyelisztet és gabonát, és barmokat és juhokat, és lovakat és kocsikat, és rabokat és emberek lelkeit.
14. És a gyümölcs, a mit a te lelked kívánt, eltávozott tőled, és minden a mi ínyes és pompás, eltávozott tőled, és többé azokat meg nem találod.
15. Ezeknek árosai, a kik meggazdagodtak ő tőle, távol állanak az ő kínjától való félelem miatt, sírván és jajgatván,
16. És ezt mondván: Jaj! jaj! a nagy város, a mely öltözött * gyolcsba és bíborba és skárlátba, és megékesíttetett aranynyal, drágakövekkel és gyöngyökkel; hogy elpusztult egy órában annyi gazdagság! * rész 17,4.
17. És minden hajósmester és a hajókon levők mind, a sokaság és az evezők, és valakik a tengeren kereskednek, távol állának.
18. És kiáltának, látván az ő égésének füstjét, * és ezt mondják vala: Mi hasonló e nagy városhoz? * rész 14,11.19,3.
19. És port hányván * az ő fejökre, kiáltának sírván és jajgatván, és ezt mondván: Jaj! jaj! az a nagy város, a melyben meggazdagodott mindenki, a kinek hajói voltak a tengeren, annak drágaságaiból, hogy elpusztult egy órában! * Józs.7,6. Jób 2,12.
20. Örülj * ő rajta menny, és ti szent apostolok és próféták; mert az Isten büntette meg őt érettetek való büntetéssel.* 5Móz.32,43. Ésa.44,23.49,13. Jer.51,48.
21. És egy erős angyal egy nagy malomkőhöz hasonló követ felvőn és a tengerbe veté, ezt mondván: Ilyen módon nagy * sebességgel vettetik el Babilon, ama nagy város, és többé meg nem találtatik. * Jer.51,64.
22. És hárfásoknak * és muzsikásoknak, és síposoknak és trombitásoknak szava te benned többé nem hallatik; és semmi mesterségnek mestere nem találtatik többé te benned; és malomnak zúgása sem hallatik többé te benned; * Ésa.24,8. Ezék.26,13.
23. És szövétneknek világossága többé te benned nem fénylik; és vőlegénynek és * menyasszonynak szava sem hallatik többé te benned; mert a te kalmáraid † valának a földnek fejedelmei; mert a te bűvöléseidtől eltévelyedtek mind a népek.
* Jer.7,34.16,9.25,16. † Ésa.23,8.
24. És abban prófétáknak és szenteknek * vére találtatott, és mindeneknek, a kik megölettek a földön. * rész 17,6.

Örömének Babilon leomlásán.

19. És ezek után hallám mintegy nagy sokaságnak nagy szavát az égben, a mely ezt mondja vala: Aleluja! az idvesség és * a dicsőség, és a tisztesség és a hatalom az Úré, a mi Istenünké! * rész 7,10.12,10.
2. Mert igazak és igazságosak az ő ítéletei, * és azt a nagy paráznát, a mely a földet megrontotta az ő paráznaságával, elítélte, és megbosszúlta † az ő szolgáinak vérét annak kezén. * rész 16,7. Zsolt.19,10.119,137. † rész 18,20. 5 Móz.32,43.
3. És másodszor is mondának: Aleluja! és: Annak füstje felmegy * örökkön örökké. * Ésa.34,10. rész 14,11.18,18.
4. És leborula a huszonnégy Vén * és a négy lelkes állat, † és imádá az Istent,

a ki a királyiszékben ül vala, mondván: Ámen! Aleluja! *rész 4,4. †rész 4,6.
5. És a királyiszéktől szózat jöve ki, a
mely ezt mondja vala: Dícsérjétek a mi Istenünket mindnyájan ő szolgái, a kik félitek őt, kicsinyek és nagyok!

A Bárány menyegzője.

6. És hallám mintegy nagy sokaság
szavát, és mintegy sok vizek zúgását, és mintegy erős mennydörgések szavát, mondván: Aleluja! mert uralkodik *az Úr, a mi Istenünk, a mindenható. *rész 11,15.17.12,10.
7. Örüljünk és örvendezzünk, és adjunk dicsőséget néki, mert eljött a Bárány menyegzője, és az ő felesége elkészítette magát. *Mát.22,2.
8. És adatott annak, hogy felöltözzék
tiszta és ragyogó fehér gyolcsba; mert a * fehér gyolcs a szenteknek igazságos cselekedetei. *Ezék.16,10.
9. És monda nékem: Írd meg: Boldo-
gok azok, a kik a Bárány *menyegzőjének vacsorájára hivatalosak. És monda nékem: Ezek az Istennek igaz beszédei. *Mát.22,2.
10. És leborulék annak lábai előtt,
hogy imádjam őt, de monda nékem: Meglásd †, ne tedd; szolgatársad vagyok néked és a te atyádfiainak, a kiknél a Jézus bizonyságtétele † van; Istent imádd, mert a Jézus bizonyságtétele a prófétaság lelke.
*rész 22,8.9. †rész 1,9.6,9.20,4. 1 Ján.5,10.

Krisztus megjelenése.

11. És látám, hogy az ég megnyílt,
és ímé vala egy fehér ló, * és a ki azon ül vala, hivatik vala † Hívnek és Igaznak, és igazságosan ítél és hadakozik. *rész 6,2. †rész 3,14.
12. És az ő szemei olyanok, mint a
tűzláng; * és az ő fején sok korona; az ő neve fel vala írva, a mit senki nem tud, csak ő maga. *rész 1,14.2,18.
13. És vérrel hintett * ruhába vala öl-
töztetve és a neve Isten ígéjének † neveztetik. *Ésa.63,3. †Ján.1,1. 1 Ján.1,1.
14. És mennyei seregek követik vala
őt fehér lovakon, fehér és * tiszta gyolcsba öltözve. *vers 8.
15. És az ő szájából éles kard * jő vala
ki, hogy azzal verje a pogányokat; és ő fogja azokat † legeltetni vasvesszővel; és ő nyomja a mindenható Isten haragja hevének †† borsajtóját.
*vers 21. rész 1,16.2,16. †rész 2,27.12,5. Zsolt.2,9. ††rész 14,19.20. Ésa.63,3.
16. És az ő ruháján és tomporán oda
vala írva az ő neve: királyoknak Királya, és * uraknak Ura. *rész 17,14.

A vadállat és a hamis próféta vége.

17. És láték egy angyalt állani a nap-
ban, és kiálta nagy szóval, mondván minden madaraknak, a melyek repdesnek vala az égnek közepette: Jőjjetek el, * és gyűljetek egybe a nagy Istennek vacsorájára;
*Jer.12,9. Ezék.39,17.
18. Hogy egyétek a királyok húsát, és
vezérek húsát és hatalmasok húsát, és lovaknak és rajtok ülőknek húsát, és mindenkinek húsát, szabadokét és szolgákét, és kicsinyekét és nagyokét.
19. És látám, hogy a fenevad * és a
föld királyai és az ő seregeik egybegyűltek, hogy hadakozzanak az ellen, a ki a lovon ül vala és az ő serege ellen. *rész 13,1—11.17,11—14.
20. És megfogaték a fenevad, * és ő
vele együtt a hamis próféta, † a ki a csodákat tette ő előtte, a melyekkel elhitette azokat, a kik a fenevad bélyegét felvették, és a kik imádták annak képét: ők ketten elevenen a kénkővel égő tüzes tóba ** vettetének:
*rész 13,1. †rész 13,11—16. **rész 20,14.
21. A többiek pedig megöletének a
lovon ülőnek kardjával, * a mely az ő szájából jő vala ki; és a madarak mind † megelégedének azoknak húsával. *vers 15. †vers 17.

A sátán ezer évre megkötöztetik: első feltámadás.

20. És láték egy angyalt leszállani a mennyből, a kinél vala
a mélységnek * kulcsa, és egy nagy láncz a kezében. *rész 9,1.
2. És megfogá a sárkányt, azt * a régi
kígyót, a ki az ördög és Sátán, és megkötözé azt ezer esztendőre,
*rész 12,9. 2 Pét.2,4.
3. És veté őt a mélységbe, és bezárá
azt és bepecsételé ő felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, míg betelik az ezer esztendő; azután el kell néki oldoztatni egy * kevés időre. *vers 7.8.
4. És láték királyiszékeket, és leülé-
nek azokra, és adaték nékik ítélettétel; * és *látám* azoknak lelkeit, a kiknek fejöket vették a Jézus bizonyságtételéért † és az Isten beszédéért, és a kik nem imádták ** a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és éltek és uralkodtak †† a Krisztussal ezer esztendeig. *1 Kor.6,2.
†rész 1,9.6,9.19,10. **rész 13,12.16. ††Róm.8,17.
5. A többi halottak pedig meg nem
elevenedének, míglen betelik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás.
6. Boldog és szent, a kinek része van
az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második * halálnak; hanem lesznek az Istennek és a † Krisztusnak papjai, és uralkodnak ő vele ezer esztendeig. *rész 2,11.
†rész 1,6.5,10. 1 Pét.2,5.9. Ésa.61,6.

Góg és Mágóg.

7.És mikor eltelik az ezer esztendő,a
Sátán eloldatik az*ő fogságából.*vers3.
8. És kimegy, hogy elhitesse a föld
négy szegletén lévő népeket, a * Gógot
és aMágógot, hogy egybegyűjtse †őket
háborúra, a kiknek száma, mint a
tenger fövenye. * Ezék.38,2. † rész 16,14.
9.És feljövének a föld szélességére, és
körülvevék a szentek táborát és a szeretett
várost; és Istentől a mennyből
tűz szálla alá, és megemészté azokat.
10. És az ördög, a ki elhitette őket,
vetteték a tűz és kénkő tavába, * a
hol van a fenevad és a hamis próféta;
és kínoztatnak éjjel és nappal
örökkön örökké. * rész 19,20.

Az utolsó ítélet.

11. És láték egy nagy fehér királyiszéket,
és a rajta ülőt, a kinek tekintete
elől eltűnék a föld és az ég, és
helyök nem találtaték.
12.És látám a halottakat, nagyokat és
kicsinyeket, állani az Isten előtt; és
könyvek * nyittatának meg, majd egy
más könyv nyittaték meg, a mely † az
életnek *könyve*; és megítélteténeк a
halottak azokból, a mik a könyvekbe
voltak írva, az ő cselekedeteik ** szerint.
* Dán.7,10. † rész 3,5.13,8.21,27.
2 Móz.32,32. Zsolt.69,29. Fil.4,3.
** rész 2,23.22,12. Zsolt.62,13. Jer.17,10.32,19.
Mát.16,27. Róm.2,6. 1 Kor.3,8. 2 Kor.5,10.
13. És a tenger kiadá a halottakat, a
kik ő benne voltak; és a halál és a pokol
is kiadá a halottakat, a kik ő nálok
voltak; és megítélteténeк mindnyájan
az ő cselekedeteik*szerint.*vers 12.
14. A pokol pedig és a * halál vetteték
a tűznek † tavába. Ez a ** második
halál, a tűznek tava.
*1 Kor.15,26.54,55.†rész19,20.**rész 2,11.21,8.
15.És ha valaki nem találtatott beírva
az élet könyvében, a tűznek tavába
vetteték.

Új ég, új föld, új Jeruzsálem.

21. Ezután láték új eget * és új
földet; mert az első ég és az
első föld elmúlt vala; és a tenger többé
nem vala. * Ésa.65,17.66,22. 2 Pét.3,13.
2. És én János látám a szent várost, az
új * Jeruzsálemet, a mely az Istentől
szálla alá a mennyből, elkészítve,
mint egy férje számára † felékesített
menyasszony.
* rész 13,12. Gal.4,26. Zsid.11,10.12,22.13,14.
† 2 Kor.11,2. Eféz.5,25—27.
3. És hallék nagy szózatot, a mely
ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten
sátora * az emberekkel van, és velök
lakozik, és azok az ő népei lesznek,
és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.
* 2 Kor.6,16. Ezék.37,27.
4. **És az Isten eltöröl * minden könyet az
ő szemeikről; és a halál ** nem lesz többé;
sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom
† nem lesz többé, mert az elsők
elmúltak.** * rész 7,17. Ésa.25,8.
** rész 20,14. 1 Kor.15,26.54. Ésa.35,10.
5. És monda az, a ki a királyiszéken
ül * vala: Ímé mindent újjá†teszek. És
monda nékem: Írd meg, mert e beszédek
hívek és igazak.
* rész 4,2.20,11. † Ésa.43,19. 2 Kor.5,17.
6. És monda nékem: Meglett. * Én
vagyok az Alfa**és az Omega, a kezdet
és † a vég. Én a szomjazónak adok az
élet †† vizének forrásából ingyen.
* rész 16,17. ** rész 1,8.22,13. † Ésa.41,4.44,6.
†† rész 22,17. Ésa.55,1. Ján.4,10.14.7,37.
7. **A ki győz, örökségül nyer mindent;
és annak Istene leszek, és az fiam lesz
nékem.**
8. A gyáváknak pedig és hitetleneknek,
és útálatosoknak és gyilkosoknak,
* és paráznáknak és bűbájosoknak,
és bálványimádóknak és minden
hazugoknak, azoknak része a
tűzzel és kénkővel égő tóban *lesz*, a
mi a második*halál.
* rész 22,15. 1 Kor.6,9. Gal.5,21.
Eféz.5,5. 1 Tim.1,9.10. † rész 2,11.20,14.
9. És jöve hozzám egy a hét * angyal
közül, a kinél a hét utolsó csapással
telt hét pohár vala, és szóla nékem,
mondván: Jer, megmutatom néked
a menyasszonyt, a † Bárány feleségét.
* rész 15,1.6.7. † vers 2. rész 19,7.
10. És elvive engem lélekben egy
nagy és magas hegyre és megmutatá
nékem azt a nagy várost, a szent * Jeruzsálemet,
a mely Istentől szállott alá
a mennyből, *vers 2. Gal.4,26. Zsid.12,22.
11. Benne vala az Isten dicsősége;
és annak világossága hasonló vala a
legdrágább kőhöz, úgymint kristálytiszta
jáspis kőhöz;
12. És nagy és magas kőfala vala,
tizenkét kapuja, és a kapukon tizenkét
angyal, és felírott nevek, a melyek
az Izráel fiai * tizenkét törzsének
nevei: * Ezék.48,31—34.
13. Napkeletről három kapu; északról
három kapu; délről három kapu:
napnyugotról három kapu.
14.És a város kőfalának tizenkét alapja
vala, * és azokon a Bárány tizenkét
apostolának † nevei.
* Eféz.2,20. † Mát.10,2—4.
15. A ki pedig én velem beszéle, annál
vala egy arany * vessző, hogy
megmérje a várost, és annak kapuit
és kőfalát. * Ezék.40,3. Zak.2,1.
16. És a város négyszögben fekszik, és
a hossza annyi, mint a szélessége. És
megméré a várost a vesszővel tizenkétezer
futamatnyira: annak hosz-

szúsága és szélessége és magassága
egyenlő.
17. És megméré annak kőfalát száz-
negyvennégy singre, ember mérté-
kével, azaz angyaléval.
18. És kőfalának rakása jáspisból va-
la; a város pedig tiszta arany, tiszta
üveghez hasonló.
19. És a város kőfalának alapjai éke-
sítve valának mindenféle drágakö-
vekkel. Az első alap jáspis; a máso-
dik zafir; a harmadik kálczédon; a
negyedik smaragd;
20. Az ötödik sárdonix; a hatodik
sárdius; a hetedik krizolitus; a nyol-
czadik berillus; a kilenczedik to-
páz; a tizedik krisopráz; a tizen-
egyedik jáczint; a tizenkettedik ame-
thist.
21. A tizenkét kapu pedig tizenkét
gyöngy; minden egyes kapu egy-egy
gyöngyből vala; és a város útczája
tiszta arany, olyan mint az átlátszó
üveg.
22. És templomot nem láttam ab-
ban: mert az Úr, a mindenható Isten
annak temploma, és a Bárány.
23. És a városnak nincs szüksége a
napra, sem a holdra, hogy * világítsa-
nak benne; mert az Isten dicsősége
megvilágosította azt, és annak szövét-
neke a Bárány.
* rész 22,5. Ésa.60,19.20. Zak.14,7.
24. És a pogányok, a kik megtartat-
nak, annak világosságában * járnak;
és a föld királyai az ő dicsőségöket és
tisztességöket abba viszik. * Ésa.60,3.
25. És annak kapui * be nem zárat-
nak nappal († éjszaka ugyanis ott nem
lesz); * Ésa.60,11. † Ésa.60,20. Zak.14,7.
26. És a pogányok * dicsőségét és
tisztességét abba viszik. * Ésa.60,11.
27. És nem megy abba be semmi
tisztátalan, * sem a ki útálatosságot és
hazugságot cselekszik, hanem csak a
kik beírattak az † élet könyvébe, a
mely a Bárányé.
* rész 21,8.22,15. † rész 3,5.13,8.20,12.
2 Móz.32,32. Zsolt.69,29. Fil.4,3.

Az élet folyóvize és fája. Az idvezültek közössége Istennel.

22. És megmutatá nékem az élet
vizének tiszta folyóját, a
mely ragyogó vala, mint a kristály,
az Istennek és a Báránynak királyi-
székéből jővén ki.
2. Az ő utczájának közepén. És a fo-
lyóvízen innen és túl életnek fája * va-
la, mely tizenkét gyümölcsöt terem
vala, minden hónapban meghozván
gyümölcsét; és levelei † a pogányok
gyógyítására valók.
* rész 2,7. 1 Móz.2,9. * Ezék.47,12.
3. És semmi elátkozott nem lesz töb-
bé; és az Istennek és a Báránynak
királyiszéke benne lesz; és ő szolgái
szolgálnak néki;
4. És látják * az ő orczáját; és az ő
neve † homlokukon *lesz.* * Mát.5,8.
1 Kor.13,12. 1 Ján.3,2 † rész 2,17.3,12.
5. És ott éjszaka * nem lesz; és nem
lesz szükségök szövétnekre és nap-
világra; mert az Úr Isten világosítja
meg őket, és országolnak örökkön
örökké. * rész 21,23.

Komoly intés és óvás.

6. És monda nékem: E beszédek hí-
vek és * igazak: és az Úr, a szent prófé-
ták Istene bocsátotta el az ő angyalát,
hogy † megmutassa az ő szolgáinak
azokat, a miknek meg kell lenni ha-
mar. * rész 19,9.21,5. † rész 1,1.
7. Ímé eljövök * hamar. Boldog, a
ki megtartja e könyv † prófétálásá-
nak beszédeit. * rész 3,11. † rész 1,3.
8. És én János vagyok az, a ki ezeket
hallottam és láttam: és mikor hal-
lottam és láttam, leborulék * az an-
gyal lábai előtt, hogy őt imádjam, a
ki nékem ezeket megmutatta vala.
* rész 19,10.
9. Az pedig monda nékem: Meglásd,
ne * *tedd;* mert szolgatársad vagyok né-
ked, és a te atyádfiainak a prófeták-
nak, és azoknak, a kik megtartják e
könyvnek beszédeit. Az Istent imádd.
* rész 19,10.
10. Azután monda nékem: Be ne pe-
csételd * e könyv prófétálásának be-
szédeit, mert az idő † közel van.
* Dán.8,26. † rész 1,3.
11. A ki igazságtalan, legyen igaz-
ságtalan ezután is; és a ki fertelmes,
legyen fertelmes ezután is; és a ki
igaz, legyen igaz ezután is; és a ki
szent, szenteltessék meg ezután is.
12. És ímé hamar * eljövök; és az én
jutalmam velem *van,* hogy megfizes-
sek mindenkinek, a mint az ő csele-
kedete lesz. † * vers 7.
† rész 2,23.20,12. Zsolt.62,13. Jer.17,10.32,19.
Mát.16,27. Róm.2,6. 1 Kor.3,8. 2 Kor.5,10.
13. Én vagyok az Alfa * és az Omega, a
kezdet és a vég, az első † és utolsó.
* rész 1,8.21,6. † Ésa.41,4.44,6.
14. Boldogok, a kik megtartják az ő
parancsolatait, hogy joguk legyen az
életnek fájához, * és bemehessenek
a kapukon † a városba.
* vers 2. † rész 21,21.
15. De kinn *maradnak* az ebek és a bű-
bájosok, és a paráznák * és a gyilko-
sok, és a bálványimádók és mind a ki
szereti és szólja a hazugságot. * rész 21,8.
1 Kor.6,9. Gal.5,21. Eféz.5,4. 1 Tim.1,9.10.
16. Én Jézus küldöttem az én * an-
gyalomat, hogy ezekről bizonyságot

tegyen néktek a gyülekezetekben. Én
vagyok Dávidnak ama gyökere** és
ága: ama fényes és hajnali * csillag.
* rész 1,1. ** rész 5,5. Ésa. 11,1.10. Mát. 1,1—16.
Róm. 15,12. † rész 2,28. 2 Pét. 1,19.
17. **És a Lélek és a menyasszony ezt
mondják: Jövel! És a ki hallja, ezt mond-
ja: Jövel! És a ki szomjúhozik, jőjjön el;
és a ki akarja, vegye az élet vizét in-
gyen.** * rész 21,6. Ésa. 55,1. Ján. 4,10.14. 7,37.

Befejezés.

18. Bizonyságot teszek pedig minden-
kinek, a ki e könyv prófétálásának
beszédeit hallja: *Hogy* ha valaki ezek-
hez hozzá tesz, e könyvben megírt
csapásokat veti Isten arra;
19. És ha valaki elvesz e prófétálás
könyvének beszédeiből, az Isten an-
nak részét eltörli az élet * könyvéből,
és a szent † városból, és azokból, a
mik e könyvben megírattak. * rész 3,5.
13,8. 17,8. 20,12. 21,27. 2 Móz. 32,33. † rész 21,10.
20. **Ezt mondja, a ki ezekről bizony-
ságot tesz: Bizony hamar eljövök. Ámen,
bizony jövel Uram Jézus!**
21. A mi Urunk Jézus Krisztusnak
kegyelme *legyen* mindnyájan ti ve-
letek. Ámen.

Nyomatott Poeschel és Treptenél, Lipcsében.